This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

46.

1595.

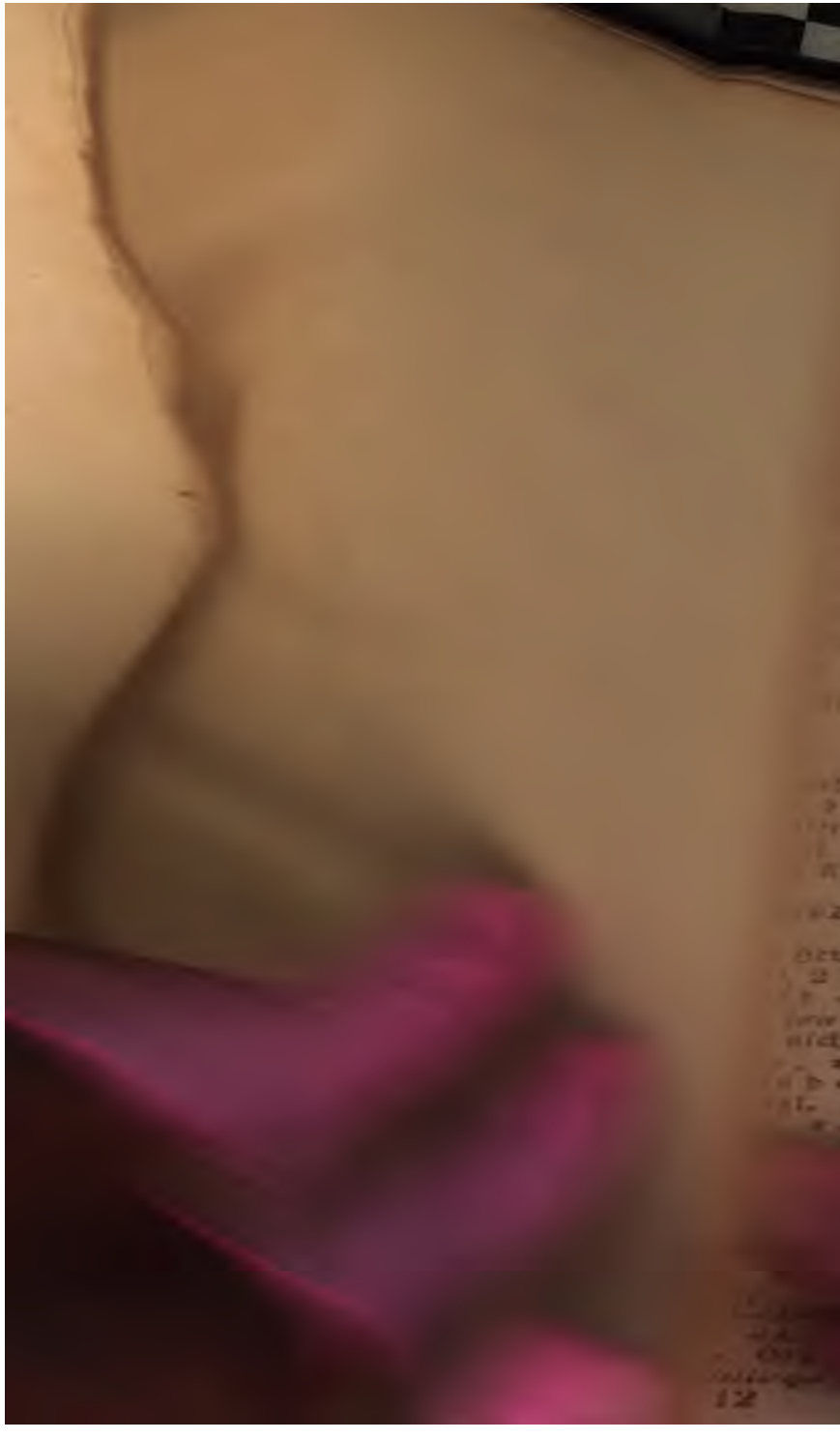

46-

1595.

46-
1595.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

erklärenden Anmerkungen

herausgegeben

von

K. W. Krüger.

Zweiten Bandes erſtes Heft, fünftes und ſechstes Buch.

Berlin
bei K. W. Krüger
1846.

1595.

Von allen rechtmäßigen Exemplaren dieses Werkes führt jedes Heft hier den Stempel und die eigenhändige Namensschrift des Verfassers. Preis dieses Heftes Ein Rthlr.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ Ε.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους αἱ μὲν ἐνιαύσιοι σπονδαὶ 1
διελέλυντο μέχρι Πυθίων. καὶ ἐν τῇ ἐκεχειρίᾳ Ἀθηναῖοι
Δηλίους ἀνέστησαν ἐκ Δήλου, ἡγησάμενοι κατὰ παλαιάν τινα
αἰτίαν οὐ καθαροὺς ὄντας ἱερῶσθαι, καὶ ἅμα ἐλλιπὲς σφίσιν 2
εἶναι τοῦτο τῆς καθάρσεως ἢ πρότερόν μοι δεδήλωται ὡς
ἀνελόντες τὰς θήκας τῶν τεθνεώτων ὀρθῶς ἐνόμισαν ποιῆ-
σαι. καὶ οἱ μὲν Δήλιοι Ἀτραμύττιον Φαρνάκου δόντος αὐ-
τοῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ ᾤκησαν, οὕτως ὡς ἕκαστος ὥρμητο.

Κλέων δὲ Ἀθηναίους πείσας ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία 2
ἐξέπλευσε μετὰ τὴν ἐκεχειρίαν, Ἀθηναίων μὲν ὁπλίτας ἔχων
διακοσίους καὶ χιλίους καὶ ἱππέας τριακοσίους, τῶν δὲ ξυμ-
μάχων πλείους, ναῦς δὲ τριάκοντα. σχὼν δὲ ἐς Σκιώνην
πρῶτον, ἔτι πολιορκουμένην, καὶ προσλαβὼν αὐτόθεν ὁπλί-

C. 1. § 1. *αἱ μὲν ἐνιαύσιοι σπονδαὶ διελέλυντο μέχρι Πυθίων* der jährige Vertrag war erloſchen und es war wieder Krieg bis zu den Pythien. (Hl.) vgl. Kr. zu Clinton F. H. p. 214 s. Dem *μέν* entſpricht nicht *Κλέων δέ* 2, 1, ſondern die nächſtfolgende Erzählung. vgl. Reg. zu Xen. An. unter *μέν*. — *ἱερῶσθαι, ἱερῶς ἀνακεῖσθαι τῷ θεῷ*. (Sch.) *ἱεροὺς νενομίσθαι* Phot. p. 81.

§ 2. *τοῦτο* daß ſie die Delier nicht weggeſchaft. — *ἢ. ἦν* Reiske. Jenes wird mit *ἀνελόντες* zu verbinden ſein: durch welche ſie — weggeſchafft und damit recht, dazu Genügendes, gethan zu haben glaubten. (Gö.) — *πρότερον* 1, 8, 1. 3, 104, 1. (Hudſ.) — *ᾤκησαν*. zu 1, 8, 1. — *ὥρμητο* dazu geneigt war. vgl. 6, 78, 4. (Bl.) Schwerlich richtig: wohl vielmehr: hingegangen war. vgl. 8, 23, 1. (Arn.)

Von allen rechtmäßigen Exemplaren dieses Werkes führt jedes Heft hier den Stempel und die eigenhändige Namensschrift des Verfassers. Preis dieses Heftes Ein Rthlr.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ Ε.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους αἱ μὲν ἐνιαύσιοι σπονδαὶ 1
διελέλυντο μέχρι Πυθίων. καὶ ἐν τῇ ἐκεχειρίᾳ Ἀθηναῖοι
Δηλίους ἀνέστησαν ἐκ Δήλου, ἡγησάμενοι κατὰ παλαιάν τινα
αἰτίαν οὐ καθαροὺς ὄντας ἱερῶσθαι, καὶ ἅμα ἐλλιπὲς σφίσιν 2
εἶναι τοῦτο τῆς καθάρσεως ἢ πρότερόν μοι δεδήλωται ὡς
ἀνελόντες τὰς θήκας τῶν τεθνεώτων ὀρθῶς ἐνόμισαν ποιῆ-
σαι. καὶ οἱ μὲν Δήλιοι Ἀτραμύττιον Φαρνάκου δόντος αὐ-
τοῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ ᾤκησαν, οὕτως ὡς ἕκαστος ὥρμητο.

Κλέων δὲ Ἀθηναίους πείσας ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία 2
ἐξέπλευσε μετὰ τὴν ἐκεχειρίαν, Ἀθηναίων μὲν ὁπλίτας ἔχων
διακοσίους καὶ χιλίους καὶ ἱππέας τριακοσίους, τῶν δὲ ξυμ-
μάχων πλείους, ναῦς δὲ τριάκοντα. σχὼν δὲ ἐς Σκιώνην
πρῶτον, ἔτι πολιορκουμένην, καὶ προσλαβὼν αὐτόθεν ὁπλί-

C. 1. § 1. *αἱ μὲν ἐνιαύσιοι σπονδαὶ διελέλυντο μέχρι Πυθίων* der jährige Vertrag war erloſchen und es war wieder Krieg bis zu den Pythien. (Hl.) vgl. Kr. zu Clinton F. H. p. 214 s. Dem *μέν* entſpricht nicht *Κλέων δέ* 2, 1, ſondern die nächſtfolgende Erzählung. vgl. Reg. zu Xen. An. unter *μέν*. — *ἱερῶσθαι, ἱερῶς ἀνακεῖσθαι τῷ θεῷ*. (Sch.) *ἱεροὺς νενομίσθαι* Phot. p. 81.

§ 2. *τοῦτο* daß ſie die Delier nicht weggeſchaft. — *ᾗ. ἦν* Reiske. Jenes wird mit *ἀνελόντες* zu verbinden ſein: durch welche ſie — weggeſchafft und damit recht, dazu Genügendes, gethan zu haben glaubten. (Gö.) — *πρότερον* 1, 8, 1. 3, 104, 1. (Hudſ.) — *ᾤκησαν*. zu 1, 8, 1. — *ὥρμητο* dazu geneigt war. vgl. 6, 78, 4. (Bl.) Schwerlich richtig: wohl vielmehr: hingegangen war. vgl. 8, 23, 1. (Arn.)

τας τῶν φρουρῶν κατέπλευσεν ἐς τὸν Κολοφωνίων λιμένα,
2 τῶν Τορωναίων ἀπέχοντα οὐ πολὺ τῆς πόλεως. ἐκ δ' αὐτοῦ, αἰσθόμενος ὑπ' αὐτομόλων ὅτι οὔτε Βρασίδας ἐν τῇ Τορώνῃ οὔτε οἱ ἐνόντες ἀξιόμαχοι εἶεν, τῇ μὲν στρατιᾷ πεζῇ ἐχώρει ἐς τὴν πόλιν, ναῦς δὲ περιέπεμψε δέκα ἐς τὸν λιμένα περιπλεῖν. καὶ πρὸς τὸ περιτείχισμα πρῶτον ἀφικνεῖται ὃ προσπεριέβαλε τῇ πόλει ὁ Βρασίδας, ἐντὸς βουλόμενος ποιῆσαι τὸ προάστειον, καὶ διελὼν τοῦ παλαιοῦ τείχους μίαν
3 αὐτὴν ἐποίησε πόλιν. βοηθήσαντες δὲ ἐς αὐτὸ Πασιτελίδας τε ὁ Λακεδαιμόνιος ἄρχων καὶ ἡ παροῦσα φυλακὴ προσβαλόντων τῶν Ἀθηναίων ἠμύνοντο. καὶ ὡς ἐβιάζοντο καὶ αἱ νῆες ἅμα περιέπλεον ἐς τὸν λιμένα περιπεμφθεῖσαι, δείσας ὁ Πασιτελίδας μὴ αἵ τε νῆες φθάσωσι λαβοῦσαι ἐρῆμον τὴν πόλιν καὶ τοῦ τειχίσματος ἁλισκομένου ἐγκαταληφθῇ, ἀπο-
2 λιπὼν αὐτὸ δρόμῳ ἐχώρει ἐς τὴν πόλιν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι φθάνουσιν οἵ τε ἀπὸ τῶν νεῶν ἕλόντες τὴν Τορώνην καὶ ὁ πεζὸς ἐπισπόμενος αὐτοβοεί, κατὰ τὸ διῃρημένον τοῦ παλαιοῦ τείχους ξυνεσπεσών. καὶ τοὺς μὲν ἀπέκτειναν τῶν Πελοποννησίων καὶ Τορωναίων εὐθὺς ἐν χερσί, τοὺς δὲ ζῶντας ἔλα-

---

C. 2. § 1. τῶν Τορωναίων verbinden Manche mit λιμένα.

§ 2. ὑπ'. ἀπ' Kr. vgl. 1, 125, 1. — ὅτι οὔτε für ὅτε οὐδέ Pp. — τῇ vor πεζῇ wird wohl in mehr als Einer Hs. fehlen. Statthaft wäre es nur, wenn man annehmen dürfte daß die Reiter nicht ausgeschifft worden; und auch dann würde man τῇ μὲν πεζῇ στρατιᾷ erwarten. ἐς τόν für τόν Pp. vgl. 5, 3, 1. — περιπλεῖν. Gr. 55, 3 A. 20. — προσπεριέβαλε außer der alten Mauer um die Stadt aufführte. — ἐντός, τῆς πόλεως σημαίνει. (Sch.) — ποιῆσαι. zu 1, 109, 3. vgl. 6, 67, 2. — καὶ διελών wie er auch ꝛc. Gr. 59, 2 A. 6. — τοῦ τείχους. Gr. 47, 15 A. 3. — αὐτήν für αὐτά. Gr. 61, 7 A. 1.

C. 3. § 1. ἐβιάζοντο, ὑπὸ τῆς βίας τῶν Ἀθηναίων ἡττῶντο οἱ περὶ τὸν Πασιτελίδαν. (Sch.) — αὐτό, τὸ περιτείχισμα. (Pv.) — Πασιτελίδας 4, 132, 6? — τοῦ τειχίσματος, τοῦ καινοῦ τείχους, τοῦ περιτειχίσματος. (Sch.) — τὴν πόλιν, ἥπις ἦν ἐν τῷ παλαιῷ τείχει. (Sch.)

§ 2. αὐτοβοεί kann seinem Begriffe und dem Sprachgebrauche des Thuk. gemäß (zu 2, 81, 3) nicht mit ξυνεσπεσών sondern nur mit ἑλόντες verbunden werden. (Kr.) — τοῦ παλαιοῦ τείχους. τείχους τοῦ παλαιοῦ eine gute Hs. Ich würde τοῦ τ. τοῦ π. erwarten. — ζῶντας ist Prädicat: οἱ ἄλλοι δὲ οὓς ἔλαβον ζῶντες ἦσαν.

βον καὶ Πασιτελίδαν τὸν ἄρχοντα. Βρασίδας δὲ ἐβοήθει 3
μὲν τῇ Τορώνῃ, αἰσθόμενος δὲ καθ' ὁδὸν ἐαλωκυῖαν ἀνε-
χώρησεν, ἀποσχὼν τεσσαράκοντα μάλιστα σταδίους μὴ φθά-
σαι ἐλθών. ὁ δὲ Κλέων καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τροπαῖά τε ἔστη-
σαν δύο, τὸ μὲν κατὰ τὸν λιμένα τὸ δὲ πρὸς τῷ τειχίσματι,
καὶ τῶν Τορωναίων γυναῖκας μὲν καὶ παῖδας ἠνδραπόδισαν,
αὐτοὺς δὲ καὶ Πελοποννησίους καὶ εἴ τις ἄλλος Χαλκιδέων
ἦν, ξύμπαντας ἐς ἑπτακοσίους, ἀπέπεμψαν ἐς τὰς Ἀθήνας·
καὶ αὐτοῖς τὸ μὲν Πελοποννήσιον ὕστερον ἐν ταῖς γενομέναις 4
σπονδαῖς ἀπῆλθεν, τὸ δὲ ἄλλο ἐκομίσθη ὑπ' Ὀλυνθίων,
ἀνὴρ ἀντ' ἀνδρὸς λυθείς. εἷλον δὲ καὶ Πάνακτον Ἀθηναίων
ἐν μεθορίοις τεῖχος Βοιωτοὶ ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον προδο-
σίᾳ. καὶ ὁ μὲν Κλέων φυλακὴν καταστησάμενος τῆς Τορώ-
νης ἄρας περιέπλει τὸν Ἄθων ὡς ἐπὶ τὴν Ἀμφίπολιν.

Φαλῆς δὲ ὁ Ἐρασιστράτου τρίτος αὐτὸς Ἀθηναίων πεμ- 4
πόντων ναυσὶ δύο ἐς Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν πρεσβευτὴς ὑπὸ
τὸν αὐτὸν χρόνον ἐξέπλευσεν. Λεοντῖνοι γὰρ ἀπελθόντων
Ἀθηναίων ἐκ Σικελίας μετὰ τὴν ξύμβασιν πολίτας τε ἐπε-
γράψαντο πολλοὺς καὶ ὁ δῆμος τὴν γῆν ἐκένωσε ἀναδάσασθαι.
οἱ δὲ δυνατοὶ αἰσθόμενοι Συρακοσίους τε ἐπάγονται καὶ 2
ἐκβάλλουσι τὸν δῆμον. καὶ οἱ μὲν ἐπλανήθησαν ὡς ἕκαστοι,
οἱ δὲ δυνατοὶ ὁμολογήσαντες Συρακοσίοις καὶ τὴν πόλιν ἐκλι-
πόντες καὶ ἐρημώσαντες Συρακούσας ἐπὶ πολιτείᾳ ᾤκησαν.
καὶ ὕστερον πάλιν αὐτῶν τινες διὰ τὸ μὴ ἀρέσκεσθαι ἀπο- 3

---

§ 3. φθάσαι, vor der Eroberung. (Hf.) — ξύμπαντας ohne Artikel. zu 1, 107, 4.

§ 4. αὐτοῖς τοῖς Πελοποννησίοις καὶ Χαλκιδεῦσιν, Dativ des Interesses. (Sch.?) — τὸ Πελοποννήσιον, οἱ Πελοποννήσιοι. (A. Pß.) Gr. 43, 4 A. 17. — ἀνὴρ λυθείς. zu 2, 103.

C. 4. § 1. πεμπόντων. zu 1, 89, 2. — μετὰ τὴν ξύμβασιν 4, 65, 2. (Dß.) — ἐπεγράψαντο, ἑτέρους ἐπὶ τοῖς οὖσιν ἐνεγράψαντο εἰς τὴν πολιτείαν. (Sch.) — ἀναδάσασθαι, ἐξ ὑπαρχῆς δασμὸν καὶ μερισμὸν ποιῆσαι. (Sch.) Ein antikes und daher in der att. Prosa ziemlich seltenes Wort. Gr. B. 2 § 39 unter δατέομαι. Ἀναδασμὸς γῆς findet sich auch bei den Rednern.

§ 2 ὡς ἕκαστοι. zu 1, 3, 4. — ἐρημώσαντες, καταλιπόντες ἐρήμην. (Sch.) zerstörten Pß. Dem Begriffe gemäß ist wohl nur jenes. — ὁμολογήσαντες, συνθέμενοι. (Sch.) — ἐπὶ πολιτείᾳ, ἐπ' ἴσῃ πολιτείᾳ τῶν Συρακοσίων. (Sch.)

§ 3. μὴ ἀρέσκεσθαι unzufrieden sein, wie ich es sonst

λιπόντες ἐκ τῶν Συρακουσῶν Φωκαίας τε τῆς πόλεως τι τῆς Λεοντίνων χωρίον καλούμενον καταλαμβάνουσι καὶ Βρικιννίας, ὃν ἔρυμα ἐν τῇ Λεοντίνῃ. καὶ τῶν τοῦ δήμου τότε ἐκπεσόντων οἱ πολλοὶ ἦλθον ὡς αὐτοὺς καὶ κατασάντες ἐκ
4 τῶν τειχῶν ἐπολέμουν. ἃ πυνθανόμενοι οἱ Ἀθηναῖοι τὸν Φαίακα πέμπουσιν, εἴ πως πείσαντες τοὺς σφισιν ὄντας αὐτόθι ξυμμάχους καὶ τοὺς ἄλλους, ἢν δύνωνται, Σικελιώτας κοινῇ, ὡς Συρακοσίων δύναμιν περιποιουμένων, ἐπιστρατεῦ-
5 σαι, διασώσειαν τὸν δῆμον τῶν Λεοντίνων. ὁ δὲ Φαίαξ ἀφικόμενος τοὺς μὲν Καμαριναίους πείθει καὶ Ἀκραγαντίνους, ἐν δὲ Γέλᾳ ἀντιστάντος αὐτῷ τοῦ πράγματος οὐκέτι ἐπὶ τοὺς ἄλλους ἔρχεται, αἰσθόμενος οὐκ ἂν πεῖθειν αὐτούς, ἀλλ' ἀναχωρήσας διὰ τῶν Σικελῶν ἐς Κατάνην καὶ ἅμα ἐν τῇ παρόδῳ καὶ ἐς τὰς Βρικιννίας ἐλθὼν καὶ παραθαρσύνας
5 ἀπέπλει. ἐν δὲ τῇ παρακομιδῇ τῇ ἐς τὴν Σικελίαν καὶ πάλιν ἀναχωρήσει καὶ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ τισὶ πόλεσιν ἐχρημάτισε περὶ φιλίας τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ Λοκρῶν ἐντυγχάνει τοῖς ἐκ Μεσσήνης ἐποίκοις ἐκπεπτωκόσιν, οἳ μετὰ τὴν τῶν Σικελιωτῶν ὁμολογίαν στασιασάντων Μεσσηνίων καὶ ἐπαγαγομένων τῶν ἑτέρων Λοκροὺς ἔποικοι ἐξεπέμφθησαν καὶ ἐγένετο
2 Μεσσήνη Λοκρῶν τινὰ χρόνον. τούτοις οὖν ὁ Φαίαξ ἐντυχὼν τοῖς κομιζομένοις οὐκ ἠδίκησεν· ἐγεγένητο γὰρ τοῖς Λοκροῖς

---

nicht gebraucht finde. (Bl.) — ἀπολιπόντες. zu 3, 10, 1 u. Schömann z. Isä. p. 299. — ὃν dem Prädicat assimilirt. Gr. 63, 6 A. vgl. Heindorf zu Plat. Prot. 121. — Φωκαίας für Φωκέας einige gute Hss. — τῶν τοῦ δήμου. Gr. 47, 9. — τότε § 2. — κατασάντες. zu 2, 1. — ἐπολέμουν, πρὸς τοὺς Συρακουσίους. (Sch.)

§ 4. κοινῇ ist mit ἐπιστρατεῦσαι, dies mit πείσαντες zu verbinden. (Sch.)

§ 5. ἀντιστάντος. 5, 38, 5: ἀντίστη τὸ πρᾶγμα. (Py.) Ungewöhnlich. — οὐκέτι. zu 4, 96, 1. — ἄν. Gr. 54, 6 A. 6. — πείθειν. Der Inf. bei αἰσθάνομαι ist viel seltener als bei den Gr. 56, 7 A. 9 erwähnten Verben. vgl. 6, 59, 3.

C. 5. § 1. ἐχρημάτισε. zu 1, 87, 4. (Dr.) — τοῖς Ἀ. Gr. 48, 12 A. 4. — ἐποίκοις verdächtigt Dobree. — ἐκπεπτωκόσι. Gr. 50, 10 A. 3. — τῶν ἑτέρων die eine Parthei. (Ba.) — καὶ ἐγένετο. Gr. 59, 2 A. 6. — Λοκρῶν. Gr. 47, 6 A. 7.

§ 2. τοῖς κομιζομένοις. ἀποκομιζομένοις Bk. Allein über κομίζεσθαι zu 2, 73, 2; über den Artikel Gr. 50, 11 A. 21. Doch

πρὸς αὐτὸν ὁμολογία ξυμβάσεως πέρι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. μόνοι γὰρ τῶν ξυμμάχων, ὅτε Σικελιῶται ξυνηλλάσσοντο, οὐκ ἐσπείσαντο Ἀθηναίοις, οὐδ' ἂν τότε, εἰ μὴ αὐτοὺς κατεῖχεν ὁ πρὸς Ἰωνέας καὶ Μελαίους πόλεμος, ὁμόρους τε ὄντας καὶ ἀποίκους. καὶ ὁ μὲν Φαίαξ ἐς τὰς Ἀθήνας χρόνῳ ὕστερον ἀφίκετο.

Ὁ δὲ Κλέων ὡς ἀπὸ τῆς Τορώνης τότε περιέπλευσεν 6
ἐπὶ τὴν Ἀμφίπολιν, ὁρμώμενος ἐκ τῆς Ἠιόνος Σταγείρῳ μὲν προσβάλλει Ἀνδρίων ἀποικίᾳ καὶ οὐχ εἷλεν, Γαληψὸν δὲ τὴν Θασίων ἀποικίαν λαμβάνει κατὰ κράτος. καὶ πέμψας 2
ὡς Περδίκκαν πρέσβεις, ὅπως παραγένοιτο στρατιᾷ κατὰ τὸ ξυμμαχικόν, καὶ ἐς τὴν Θρᾴκην ἄλλους παρὰ Πολλῆν τὸν Ὀδομάντων βασιλέα, ἄξοντα μισθοῦ Θρᾳκας ὡς πλείστους, αὐτὸς ἡσύχαζε περιμένων ἐν τῇ Ἠιόνι. Βρασίδας δὲ πυν- 3
θανόμενος ταῦτα ἀντεκάθητο καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῷ Κερδυλίῳ· ἔστι δὲ τὸ χωρίον τοῦτο Ἀργιλίων ἐπὶ μετεώρου πέραν τοῦ ποταμοῦ, οὐ πολὺ ἀπέχον τῆς Ἀμφιπόλεως, καὶ κατεφαίνετο πάντα αὐτόθεν, ὥστε οὐκ ἂν ἔλαθεν αὐτόθεν ὁρμώμενος ὁ Κλέων τῷ στρατῷ· ὅπερ προσεδέχετο ποιήσειν αὐτόν, ἐπὶ τὴν Ἀμφίπολιν, ὑπεριδόντα σφῶν τὸ πλῆθος, τῇ παρούσῃ στρατιᾷ ἀναβήσεσθαι. ἅμα δὲ καὶ παρεσκευάζετο Θρᾳκάς 4

---

würd' ich τοῖς lieber entbehren. — ὁμολογία hier von Präliminarien. (Pp.) — οὐδ' ἂν τότε, ἐσπείσαντο. — ἀποίκους, ἑαυτῶν, τῶν Δοκρῶν. (Sch.)

C. G. § 1. ὡς. vgl. 3, 69, I. 5, 10, 8. 8, 31, 1. (Kr.) — τότε 5, 3, 4.

§ 2. κατὰ τὸ ξυμμαχικόν. zu 1, 107, 4; über die Sache 4, 132, 1. (Hf.)

§ 3. καὶ αὐτός bezieht sich nur auf ἐκάθητο nicht auf ἀνά — noch auf ἐπὶ Κερδυλίῳ. (Ba.) Theilweise ähnlich 5, 8, 1. 7, 73, 2 u. Arr. An. 5, 1, 6. — αὐτόθεν, das zweite, gehört zu οὐκ ἂν ἔλαθεν: er würde von dort aus bemerkt worden sein. (Pp.) Wenn es (nach Ba.) nicht zu tilgen ist. (Kr.) — προσεδέχετο, ὁ Βρασίδας. (Sch.) — ὑπεριδόντα mit Geringschätzung. vgl. 6, 104, 4. — πλῆθος. eb. u. zu 4, 10, 4. — σφῶν, τῶν Λακεδαιμονίων. (Sch.) Gr. 58, 4 A. 3. — ἐπὶ τὴν Ἀμφίπολιν verband schon der Sch. richtig nicht mit ὁρμώμενος sondern mit ἀναβήσεσθαι, das als Epexegem zu ποιήσειν zu nehmen ist. vgl. Matth. Gr. § 476 u. Heindorf zu Plat. Phäd. § 50. (Pp.) vgl. 3, 59, 3. — τῇ παρούσῃ στρατιᾷ, οὐ περιμείναντα πάντας. (Sch.) vgl. 5, 7, 2.

τε μισθωτοὺς πεντακοσίους καὶ χιλίους καὶ τοὺς Ἡδωνας πάντας παραλαβών, πελταστὰς καὶ ἱππέας· καὶ Μυρκινίων καὶ Χαλκιδέων χιλίους πελταστὰς εἶχε πρὸς τοῖς ἐν Ἀμφιπόλει. τὸ δ' ὁπλιτικὸν ξύμπαν ἠθροίσθη, δισχίλιοι μάλιστα, καὶ ἱππῆς Ἕλληνες τριακόσιοι. τούτων Βρασίδας μὲν ἔχων ἐπὶ Κερδυλίῳ ἐκάθητο ἐς πεντακοσίους καὶ χιλίους, οἱ δ' ἄλ-
7 λοι ἐν Ἀμφιπόλει μετὰ Κλεαρίδου ἐτετάχατο. ὁ δὲ Κλέων τέως μὲν ἡσύχαζεν, ἔπειτα ἠναγκάσθη ποιῆσαι ὅπερ ὁ Βρασίδας προσεδέχετο. τῶν γὰρ στρατιωτῶν ἀχθομένων μὲν τῇ ἕδρᾳ, ἀναλογιζομένων δὲ τὴν ἐκείνου ἡγεμονίαν πρὸς οἵαν ἐμπειρίαν καὶ τόλμαν μετὰ οἵας ἀνεπιστημοσύνης καὶ μαλακίας γενήσοιτο καὶ οἴκοθεν ὡς ἄκοντες αὐτῷ ξυνῆλθον, αἰσθόμενος τὸν θροῦν καὶ οὐ βουλόμενος αὐτοὺς διὰ τὸ ἐν τῷ
2 αὐτῷ καθημένους βαρύνεσθαι ἀναλαβὼν ἦγεν. καὶ ἐχρήσατο τῷ τρόπῳ ᾧπερ καὶ ἐς τὴν Πύλον εὐτυχήσας ἐπίστευσέ τι φρονεῖν· ἐς μάχην μὲν γὰρ οὐδὲ ἤλπισέν οἱ ἐκεξιέναι οὐδένα, κατὰ θέαν δὲ μᾶλλον ἔφη ἀναβαίνειν τοῦ χωρίου, καὶ τὴν μείζω παρασκευὴν περιέμενεν, οὐχ ὡς τῷ ἀσφαλεῖ, ἣν ἀναγκάζηται, περισχήσων, ἀλλ' ὡς κύκλῳ περιστὰς βίᾳ αἱ-
3 ρήσων τὴν πόλιν. ἐλθών τε καὶ καθίσας ἐπὶ λόφου καρτεροῦ

C. 7. § 1. τῇ ἕδρᾳ, τῇ διατριβῇ καὶ τῇ ἀργίᾳ. (Sch.) καθέδρα 2, 18, 3. (Gö.) — πρὸς οἵαν μετὰ οἵας. Gr. 51, 14 A. 1. — οἴκοθεν steht ſchärfer betont vor ὡς. Gr. 54, 17 A. 7. — ξυνῆλθον. ξυνεξῆλθον Dobree. zu 3, 111, 1. — διὰ τό verdächtigt Ba. Py. erklärt es als Miſchung aus αὐτοὺς ἐν τῷ αὐτῷ καθημένους und αὐτοὺς διὰ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ καθῆσθαι. Dieſe Miſchung hat dem Geſchmacke Mehrerer zugeſagt. Ich erkläre διὰ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ wegen des (Verweilens) an demſelben Orte. vgl. zu ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον 1, 2, 2. — καθημένους bei ihrer Unthätigkeit. zu 4, 124, 4.

§ 2. τῷ τρόπῳ dem Charakter, unbeſonnen darauf loszugehen. (Sch.) — ἐς τὴν Πύλον. gegen Sphakteria würde man erwarten; doch jener Name umfaßt die nahe gelegene Inſel mit. (Py.) So öfter bei Ar. — κατὰ θέαν zur Schau, Recognoscirung wie 5, 9, 2. 10, 2. vgl. 6, 31, 1. (Py.) — ἀναγκάζηται, πολεμεῖν. (Sch.) — τῷ ἀσφαλεῖ durch die Sicherheit welche das nachrückende Hauptheer gewähren möchte. (Ba.) — περισχήσων, ὑπερσχήσων καὶ νικήσων. (Sch.) um überlegen zu ſein. vgl. 8, 105, 1. (St.) Eine ſonſt ungewöhnliche Bedeutung. Pugnaturus superaturusque Ba. Und das nackte ἀναγκάζηται läßt allerdings den erſten Begriff vermiſſen. — περιστάς. περιστήσας der Sch. u. Ba.?

πρὸ τῆς Ἀμφιπόλεως τὸν στρατὸν αὐτὸς ἐθεᾶτο τὸ λιμνῶδες τοῦ Στρυμόνος καὶ τὴν θέσιν τῆς πόλεως ἐπὶ τῇ Θρᾴκῃ ὡς ἔχοι. ἀπιέναι τε ἐνόμιζεν, ὁπόταν βούληται, ἀμαχεί· καὶ γὰρ οὐδὲ ἐφαίνετο οὔτ' ἐπὶ τοῦ τείχους οὐδεὶς οὔτε κατὰ πύλας ἐξῄει, κεκλῃμέναι τε ἦσαν πᾶσαι. ὥστε καὶ μηχανὰς ὅτι οὐ κατῆλθεν ἔχων, ἁμαρτεῖν ἐδόκει· ἑλεῖν γὰρ ἂν τὴν πόλιν διὰ τὸ ἐρῆμον. ὁ δὲ Βρασίδας εὐθὺς ὡς εἶδε κινου- 8
μένους τοὺς Ἀθηναίους, καταβὰς καὶ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ Κερδυλίου ἐσέρχεται ἐς τὴν Ἀμφίπολιν. καὶ ἐπέξοδον μὲν καὶ ἀντιταξιν οὐκ ἐποιήσατο πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, δεδιὼς τὴν αὐτοῦ παρασκευὴν καὶ νομίζων ὑποδεεστέρους εἶναι, οὐ τῷ πλήθει, ἀντίπαλα γάρ πως ἦν, ἀλλὰ τῷ ἀξιώματι — τῶν 2
γὰρ Ἀθηναίων ὅπερ ἐστράτευε καθαρὸν ἐξῆλθε καὶ Λημνίων καὶ Ἰμβρίων τὸ κράτιστον — τέχνῃ δὲ παρεσκευάζετο ἐπιθησόμενος. εἰ γὰρ δείξειε τοῖς ἐναντίοις τό τε πλῆθος καὶ τὴν ὅπλισιν ἀναγκαίαν οὖσαν τῶν μεθ' ἑαυτοῦ, οὐκ ἂν ἡγεῖτο μᾶλλον περιγενέσθαι ἢ ἄνευ προόψεώς τε αὐτῶν καὶ μὴ

---

§ 3. τῇ Θρᾴκῃ für τὴν Θρᾴκην die beſten Hſn.: gegen Thr., um es als ὁρμητήριον gegen daſſelbe zu benutzen. (Dobree.) — οὐδέ gehört hier wohl zu dem ganzen Gedanken; zum nächſten Worte, gleichfalls nach καὶ γάρ, bei Iſokr. 6, 39, Plat. Symp. 183, e. — ἐφαίνετο οὔτε. Ueber die Stellung zu παράδειγμα 3, 39, 3. — οὐ κατῆλθεν. οὐκ ἀπῆλθεν ſchlechte Hſn. οὐκ ἀνῆλθεν Bk., was Hk. vorgeſchlagen aber aufgegeben hatte. Pp. bezieht κατῆλθεν auf das Herabkommen von dem Hügel. vgl. 10, 2.

C. 8. § 1. δεδιὼς τὴν ἰ. π., οὐ θαρρῶν τῇ ἰδίᾳ παρασκευῇ. (Sch.) — εἶναι, τοὺς ἑαυτοῦ δηλονότι. (Sch.) Leicht ergänzbar aus τὴν αὐτοῦ παρασκευήν. Unnöthig alſo Pſ. ὑποδεέστερος. — ἀντίπαλα. Gr. 43, 4 A. 13. — τῷ ἀξιώματι, δυνάμει. (Sch.) an Gehalt, Tüchtigkeit, in dieſem Sinne nicht gewöhnlich.

§ 2. ὅπερ. Gr. 43, 4 A. 17. — καθαρόν, οὐχὶ συγκλύδων (ἐπηλύδων) οὐδὲ ἐπικούρων ἀλλ' αὐτῶν τῶν πολιτῶν. (Sch.) Der Kern Va. u. A. vgl. die Erkl. zu Her. 4, 135. — ἀναγκαίαν, εὐτελῆ καὶ οὐκ ἐπ παρασκευῆς. (Sch.) wie man ſie durch Eile gedrängt hatte beſchaffen können. vgl. 6, 37, 3. (Gb.) nothdürftige nach Schöm. z. Iſä. p. 279. Wohl richtig. Dio C. 56, 36: τῷ τε πατρὶ ἅμα ἱκανῶς ἐπιμώρησε καὶ ὑμῖν ἀναγκαίως ἐπεκούρησεν. — προόψεως αὐτῶν vorhergegangene Erblickung der Seinigen von Seiten der Feinde. — μή. τῆς Reiske. Dies oder Tilgung wäre die kürzeſte Art die verzweifelte Stelle abzuthun. Zu ὄντος ge-

3 ἀπὸ τοῦ ὄντος καταφρονήσεως. ἀπολεξάμενος οὖν αὐτὸς πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ὁπλίτας καὶ τοὺς ἄλλους Κλεαρίδᾳ προστάξας ἐβουλεύετο ἐπιχειρεῖν αἰφνιδίως, πρὶν ἀπελθεῖν τοὺς Ἀθηναίους, οὐκ ἂν νομίζων αὐτοὺς ὁμοίως ἀπολαβεῖν αὖθις μεμονωμένους, εἰ τύχοι ἐλθοῦσα αὐτοῖς ἡ βοήθεια. ξυγκαλέσας δὲ τοὺς πάντας στρατιώτας καὶ βουλόμενος παραθαρσῦναί τε καὶ τὴν ἐπίνοιαν φράσαι ἔλεγε τοιάδε.

9 "Ἄνδρες Πελοποννήσιοι, ἀπὸ μὲν οἵας χώρας ἥκομεν, ὅτι ἀεὶ διὰ τὸ εὔψυχον ἐλευθέρας, καὶ ὅτι Δωριῆς μέλλετε Ἴωσι μάχεσθαι, ὧν εἰώθατε κρείσσους εἶναι, ἀρκείτω βραχέως δεδηλωμένον· τὴν δὲ ἐπιχείρησιν ᾗ τρόπῳ διανοοῦμαι ποιεῖσθαι διδάξω, ἵνα μὴ τό [τε] κατ' ὀλίγον καὶ μὴ ἅπαν-
2 τας κινδυνεύειν ἐνδεὲς φαινόμενον ἀτολμίαν παράσχῃ. τοὺς γὰρ ἐναντίους εἰκάζω καταφρονήσει τε ἡμῶν καὶ οὐκ ἂν ἐλπίσαντας ὡς ἂν ἐπεξέλθοι τις αὐτοῖς ἐς μάχην ἀναβῆναί τε πρὸς τὸ χωρίον καὶ νῦν ἀτάκτως κατὰ θέαν τετραμμένους
3 ὀλιγωρεῖν. ὅστις δὲ τὰς τοιαύτας ἁμαρτίας τῶν ἐναντίων κάλλιστα ἰδὼν καὶ ἅμα πρὸς τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν τὴν ἐπιχείρησιν ποιεῖται μὴ ἀπὸ τοῦ προφανοῦς μᾶλλον καὶ ἀντιπαραταχθέντος ἢ ἐκ τοῦ πρὸς τὸ παρὸν ξυμφέροντος, πλεῖστ' ἂν

---

zogen (vgl. zu 1, 91, 4) gibt es den Sinn: und ohne Verachtung wegen des Nichtvorhandenen, der Mängel in der Bewaffnung. Doch vielleicht ist μή, von Ba. nicht übersetzt, aus dem Sch.: καὶ μὴ ἀπὸ τοῦ φανεροῦ eingeschlichen.

§ 3. Κλεαρίδᾳ προστάξας, μετὰ Κλεαρίδα τάξας. (Sch.) vgl. 6, 42 u. 7, 29, 1. — ἀπολαβεῖν μεμονωμένους, ἄνευ τῶν ἄλλων λαβεῖν συμμάχων. (Sch.) Das ἀπο — entspricht dem se —, durch μεμονωμένους gedeutet, was als Glosse verdächtig scheinen kann. — ἡ βοήθεια, ἡ παρὰ τοῦ Περδίκκου καὶ τοῦ Πόλλη. (Sch.) 5, 6, 2.

C. 9. § 1. ὅτι. ἥκομεν. (Dc.) — ἐλευθέρας. Gr. 57, 9 A. 2. — δεδηλωμένον. Gr. 56, 8 A. 1. — τὴν ἐπιχείρησιν, τὴν ἐπίθεσιν τὴν κατὰ τῶν πολεμίων. (Sch.) — τό τε. τό γε Reiske; Bk. hat τέ nach einigen Hss. eingeklammert; doch s. zu 2, 2, 3. — κατ' ὀλίγον. ἵνα μηδεὶς ὑμῶν διὰ τὸ κατ' ὀλίγους ὑμεῖς μέλλειν ἐξιέναι τῆς πόλεως καὶ μὴ ἅπαντας ἀθρόους κινδυνεύειν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, οὐκ ἀξιόμαχον νομίσας τὴν παρασκευήν, ἀτολμότερος γένηται. (Sch.)

§ 2. ἐλπίσαντας ὡς. vgl. 8, 54, 1 u. zu 3, 88, 2.

§ 3. κάλλιστα. Dem. 4, 5: εἰδὼς τοῦτο καλῶς. vgl. Schäfer zu Soph. Oed. T. 1008. — ἰδὼν καὶ ἅμα πρός mit Erspähung und zugleich nach Maßgabe; über καί Gr. 59, 2 A. 3; über πρός Gr. 68, 39 A. 5. — ἀντιπαραταχθέντος. zu 1, 142, 4. —

ὀρθοῖτο· καὶ τὰ κλέμματα ταῦτα καλλίστην δόξαν ἔχει ἃ τὸν πολέμιον μάλιστ' ἄν τις ἀπατήσας τοὺς φίλους μέγιστ' ἂν ὠφελήσειεν. ἕως οὖν ἔτι ἀπαράσκευοι θαρσοῦσι καὶ τοῦ 4 ὑπαπιέναι πλέον ἢ τοῦ μένοντος, ἐξ ὧν ἐμοὶ φαίνονται, τὴν διάνοιαν ἔχουσιν, ἐν τῷ ἀνειμένῳ αὐτῶν τῆς γνώμης καὶ πρὶν ξυνταχθῆναι μᾶλλον τὴν δόξαν, ἐγὼ μὲν ἔχων τοὺς μετ' ἐμαυτοῦ καὶ φθάσας, ἢν δύνωμαι, προσπεσοῦμαι δρόμῳ κατὰ μέσον τὸ στράτευμα· σὺ δὲ Κλεαρίδα ὕστερον, ὅταν 5 ἐμὲ ὁρᾷς ἤδη προσκείμενον καὶ κατὰ τὸ εἰκὸς φοβοῦντα αὐτούς, τοὺς μετὰ σεαυτοῦ, τούς τ' Ἀμφιπολίτας καὶ τοὺς ἄλλους ξυμμάχους, ἄγων αἰφνιδίως τὰς πύλας ἀνοίξας ἐπεκθεῖν καὶ ἐπείγεσθαι ὡς τάχιστα ξυμμῖξαι. ἐλπὶς γὰρ μάλιστα αὐτοὺς οὕτω φοβηθῆναι· τὸ γὰρ ἐπιὸν ὕστερον δεινότερον τοῖς πολεμίοις τοῦ παρόντος καὶ μαχομένου. καὶ αὐτός τε 6 ἀνὴρ ἀγαθὸς γίγνου, ὥσπερ σε εἰκός, ὄντα Σπαρτιάτην, καὶ ὑμεῖς ὦ ἄνδρες ξύμμαχοι ἀκολουθήσατε ἀνδρείως, καὶ νομίσατε εἶναι τοῦ καλῶς πολεμεῖν τὸ ἐθέλειν καὶ τὸ αἰσχύνεσθαι καὶ τοῖς ἄρχουσι πείθεσθαι, καὶ τῇδε ὑμῖν τῇ ἡμέρᾳ 7

ὀρθοῖτο. vgl. 3, 30, 2 u. zu 2, 60, 2. — τὰ κλέμματα, τὰ στρατηγήματα. (Sch.) Doch nur durch eine Art Kleptik ausgeführte. vgl. Kr. zu Xen. An. 4, 6, 14. — ἔχει, παρέχει. (Sch.) zu 1, 9, 1. — ἃ ἀπατήσας. Kr. zu Xen. An. 5, 7, 6 u. Gr. 51, 9 A. 2.

§ 4. ὑπαπιέναι unvermerkt abziehen. — τοῦ μένοντος. zu 1, 142, 4. — ἐξ ὧν nach Maßgabe wie. vgl. zu 3, 37, 2. — φαίνονται wie bei ὡς. Gr. 55, 4 A. 3. — τῷ ἀνειμένῳ. zu 1, 6, 2. — ξυνταχθῆναι τὴν δόξαν componere Va. Wohl nur sich fassen. Dem ἀνειμένῳ entspräche besser ξυνταθῆναι. Plat. Euthyd. 288, d: ἐὰν ἐλέησαντέ με καὶ οἰκτείραντε συντεταμένον καὶ σπουδάζοντα καὶ αὐτὼ σπουδάσητον. vgl. Lex. Plat. in συντεταμένως. Auch Xen. Hell. 4, 8, 22 vermuthe ich συντεταμένος. vgl. zu 7, 71, 1.

§ 5. ἐπεκθεῖν. Gr. 55, 1 A. 5. — οὕτω, δηλονότι ποιούντων ἡμῶν. (Sch.) — τὸ ἐπιόν, οἱ ἐπιόντες. (Sch.)

§ 6. εἰκός, γίγνεσθαι. Gr. 55, 4 A. 11. — εἶναι τοῦ καλῶς πολεμεῖν um mit Erfolg Krieg zu führen seien erforderlich, gleichsam Bestandtheile davon. — τό nach καί tilgen Reiske und Bk. Dann hängen die folgenden Infinitive von ἐθέλειν ab. Das τό beibehalten ist πολεμεῖν zu ergänzen. Denn Hingebung, alacritatem, kann ἐθέλειν für sich nicht wohl heißen. — αἰσχύνεσθαι. zu 2, 43, 1. — καὶ τοῖς. καὶ τὸ τοῖς. (Kr.)

ἢ ἀγαθοῖς γενομένοις ἐλευθερίαν τε ὑπάρχειν καὶ Λακεδαιμονίων ξυμμάχοις κεκλῆσθαι ἢ Ἀθηναίων τε δούλοις, ἣν τὰ ἄριστα ἄνευ ἀνδραποδισμοῦ ἢ θανατώσεως πράξητε, καὶ δουλείαν χαλεπωτέραν ἢ πρὶν εἴχετε, τοῖς δὲ λοιποῖς Ἕλλησι κωλυταῖς γενέσθαι ἐλευθερώσεως. ἀλλὰ μήτε ὑμεῖς μαλακισθῆτε, ὁρῶντες περὶ ὅσων ὁ ἀγών ἐστιν, ἐγώ τε δείξω οὐ παραινέσαι οἷός τε ὢν μᾶλλον τοῖς πέλας ἢ καὶ αὐτὸς ἔργῳ ἐπεξελθεῖν.“

10 Ὁ μὲν Βρασίδας τοσαῦτα εἰπὼν τήν τε ἔξοδον παρεσκευάζετο αὐτὸς καὶ τοὺς ἄλλους μετὰ τοῦ Κλεαρίδα καθίστη ἐπὶ τὰς Θρᾳκίας καλουμένας τῶν πυλῶν, ὅπως ὥσπερ εἴ-
2 ρητο ἐπεξίοιεν. τῷ δὲ Κλέωνι, φανεροῦ γενομένου αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ Κερδυλίου καταβάντος καὶ ἐν τῇ πόλει, ἐπιφανεῖ οὔσῃ ἔξωθεν, περὶ τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς θυομένου καὶ ταῦτα πράσσοντος ἀγγέλλεται, προυκεχωρήκει γὰρ τότε κατὰ τὴν θέαν, ὅτι ἥ τε στρατιὰ ἅπασα φανερὰ τῶν πολεμίων ἐν τῇ πόλει καὶ ὑπὸ τὰς πύλας ἵππων τε πόδες πολλοὶ καὶ ἀνθρώπων ὡς ἐξιόντων ὑποφαίνονται. ὁ δὲ ἀκούσας ἐπῆλθεν·
3 καὶ ὡς εἶδεν, οὐ βουλόμενος μάχῃ διαγωνίσασθαι πρὶν οἱ καὶ τοὺς βοηθοὺς ἥκειν καὶ οἰόμενος φθήσεσθαι ἀπελθὼν σημαίνειν τε ἅμα ἐκέλευεν ἀναχώρησιν καὶ παρήγγειλε τοῖς

---

§ 7. κεκλῆσθαι hängt gleichfalls von ὑπάρχειν ab. (Ba.) es werde euch zu Theil zu heißen. vgl. 1, (82, 5.) 124, 1. 2, 64, 4. 7, 63, 1 u. Gr. 59, 2 A. 3. — Ἀθηναίων τε. Das τέ entspricht dem καὶ vor δουλείαν. — ἣν τὰ ἄριστα πράξητε wenn ihr noch am glücklichsten wegkommet. Gr. 46, 5 A. 11. — ἄνευ ἀ. ἢ θ. eperegetisch zu τὰ ἄριστα: nämlich ohne. — δουλείαν ist an δούλοις anzufügen: und zwar Sklaven in einer drückenderen Knechtschaft zu heißen. Gr. 46, 4 A. 6.

C. 10. § 2. αὐτοῦ, Βρασίδου. (Sch.) — καταβάντος. aus φανερὸς ἐγένετο καταβὰς καὶ θυόμενος καὶ πράσσων. (Ps.) — ἔξωθεν, mit dem Vorhergehenden zu verbinden, steht wie 5, 6, 3 κατεφαίνετο πάντα αὐτόθεν. (Hf.) — ταῦτα, die Anstalten zum Ausfalle. (Hudson.) Bei der Nähe des θυομένου kann man ταῦτα doch nur hierauf beziehen. Auch ist ταῦτα πράσσοντος nicht müßig. Denn aus der Geschäftigkeit dabei war auf das Opfer und dessen Zweck zu schließen. Die Bemerkung der Anstalten zum Ausfalle wird erst im Folgenden erwähnt. — ὑπό unter — hin, entlang. — πόδες Geräusch Hl.? Arn. erklärt sich den Ausdruck so: ein hinangeschlichener Späher habe durch eine Ritze zwischen dem Thore und dem Wege gesehen.

§ 3. ἐπῆλθεν, dahin wo der Bote gewesen. (Pp.) — τοὺς

ἀπιοῦσιν ἐπὶ τὸ εὐώνυμον κέρας, ὥσπερ μόνον οἱόν τ' ἦν, ὑπάγειν ἐπὶ τῆς Ἡιόνος. ὡς δ' αὐτῷ ἐδόκει σχολῇ γίγνε- 4
σθαι, αὐτὸς ἐπιστρέψας τὸ δεξιὸν καὶ τὰ γυμνὰ πρὸς τοὺς πολεμίους δοὺς ἀπῆγε τὴν στρατιάν. καὶ τούτῳ Βρασίδας ὡς ὁρᾷ τὸν καιρὸν καὶ τὸ στράτευμα τῶν Ἀθηναίων κινούμενον, λέγει τοῖς μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τοῖς ἄλλοις· "Ὅτι οἱ ἄνδρες ἡμᾶς 5
οὐ μενοῦσιν, δῆλοι δὴ τῶν τε δοράτων τῇ κινήσει καὶ τῶν κεφαλῶν· οἷς γὰρ ἂν τοῦτο γίγνηται οὐκ εἰώθασι μένειν τοὺς ἐπιόντας. ἀλλὰ τάς τε πύλας τις ἀνοιγέτω ἐμοὶ ἃς εἴρηται καὶ ἐπεξίωμεν ὡς τάχιστα θαρσοῦντες." καὶ ὁ μὲν 6
κατὰ τὰς ἐπὶ τὸ σταύρωμα πύλας καὶ τὰς πρώτας τοῦ μακροῦ τείχους τότε ὄντος ἐξελθὼν ἔθει ὁρόμῳ τὴν ὁδὸν ταύτην εὐθεῖαν ἥπερ νῦν κατὰ τὸ καρτερώτατον τοῦ χωρίου ἰόντι τροπαῖον ἔστηκεν, καὶ προσβαλὼν τοῖς Ἀθηναίοις, πεφοβημένοις τε ἅμα τῇ σφετέρᾳ ἀταξίᾳ καὶ τὴν τόλμαν αὐτοῦ ἐκπεπληγμένοις, κατὰ μέσον τὸ στράτευμα τρέπει. καὶ ὁ 7
Κλεαρίδας, ὥσπερ εἴρητο, ἅμα κατὰ τὰς Θρακίας πύλας ἐπεξελθὼν τῷ στρατῷ ἐπεφέρετο. ξυνέβη τε τῷ ἀδοκήτῳ [καὶ] ἐξαπίνης ἀμφοτέρωθεν τοὺς Ἀθηναίους θορυβηθῆναι, καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον κέρας αὐτῶν, τὸ πρὸς τὴν Ἡιόνα, ὅπερ δὴ καὶ προκεχωρήκει, εὐθὺς ἀπορραγὲν ἔφυγεν· καὶ ὁ Βρα- 8

βοηθούς 5, 6, 2. (Pp.) — τοῖς tilgt Kr. Der Sinn: er befahl daß ſie nach dem linken Flügel zu abmarſchirend ſich langſam nach Con zurückziehen ſollten.

§ 4. σχολῇ ſür σχολή zwei Hſn. — αὐτός im Gegenſatze zu dem linken Flügel, der zuerſt hatte abmarſchiren ſollen. — γυμνά. zu 3, 23, 4. — τὸν καιρὸν καὶ —. Gr. 59, 2 A. 3.

§ 5. μενοῦσι, δῆλοι δή für μένουσι. δῆλοι δέ Kr. Bei der Vulgata müßte geſtellt ſein: ὅτι οὐ μένουσιν ἡμᾶς οἱ ἄνδρες. — τις. Gr. 51, 16 A. 7. — ἀνοίγειν ſagt Thuk. öfter, nie ἀνοιγνύναι. (Pp.) 4, 68, 3. 74, 1. 104, 2. 111, 2. 130, 3 u. Lobeck zu Soph. Aj. 344. — ἐμοί. μοι? — ἃς εἴρηται, ἀνοίγειν. Gr. 55, 4 A. 11.

§ 6. ὁ μέν, ὁ Βρασίδας. (Sch.) Es entſpricht καὶ ὁ Κλεαρίδας § 7 zu 1, 20, 1. — καί vor τάς iſt mir verdächtig. — ἔθει ὁρόμῳ. zu 4, 67, 5. — καρτερώτατον. vgl. 5, 7, 3. — ἰόντι. zu 1, 24, 1.

§ 7. καί vor ἐξαπίνης fehlt in zwei Hſn. Wenn es echt iſt, verbindet es τῷ ἀδοκήτῳ und ἀμφοτέρωθεν. — ἀπορραγέν, ἀποσπασθὲν τῆς ἄλλης τάξεως. (Sch.)

σίδας ὑποχωροῦντος ἤδη αὐτοῦ ἐπιπαριὼν τῷ δεξιῷ τιτρώσκεται, καὶ πεσόντα αὐτὸν οἱ μὲν Ἀθηναῖοι οὐκ αἰσθάνονται, οἱ δὲ πλησίον ἄραντες ἀπήνεγκαν. τὸ δὲ δεξιὸν τῶν Ἀθηναίων ἔμενε μᾶλλον, καὶ ὁ μὲν Κλέων, ὡς τὸ πρῶτον οὐ διενοεῖτο μένειν, εὐθὺς φεύγων καὶ καταληφθεὶς ὑπὸ
9 Μυρκινίου πελταστοῦ ἀποθνήσκει, οἱ δὲ αὐτοῦ συστραφέντες ὁπλῖται ἐπὶ τὸν λόφον τόν τε Κλεαρίδαν ἠμύνοντο καὶ δὶς ἢ τρὶς προσβαλόντα, καὶ οὐ πρότερον ἐνέδοσαν πρὶν ἥ τε Μυρκινία καὶ ἡ Χαλκιδικὴ ἵππος καὶ οἱ πελτασταὶ περισπάντες
10 καὶ ἐσακοντίζοντες αὐτοὺς ἔτρεψαν. οὕτω δὲ τὸ στράτευμα πᾶν ἤδη τῶν Ἀθηναίων, φυγὸν χαλεπῶς καὶ πολλὰς ὁδοὺς τραπόμενοι κατὰ ὄρη, ὅσοι μὴ διεφθάρησαν ἢ αὐτίκα ἐν χερσὶν ἢ ὑπὸ τῆς Χαλκιδικῆς ἵππου καὶ τῶν πελταστῶν, οἱ
11 λοιποὶ ἀπεκομίσθησαν ἐς τὴν Ἠιόνα. οἱ δὲ τὸν Βρασίδαν ἄραντες ἐκ τῆς μάχης καὶ διασώσαντες ἐς τὴν πόλιν ἔτι ἔμπνουν ἐσεκόμισαν· καὶ ᾔσθετο μὲν ὅτι νικῶσιν οἱ μεθ' ἑαυτοῦ, οὐ πολὺ δὲ διαλιπὼν ἐτελεύτησεν. καὶ ἡ ἄλλη στρατιὰ ἀναχωρήσασα μετὰ τοῦ Κλεαρίδου ἐκ τῆς διώξεως νεκρούς
11 τε ἐσκύλευσε καὶ τροπαῖον ἔστησεν. μετὰ δὲ ταῦτα τὸν Βρασίδαν οἱ ξύμμαχοι πάντες ξὺν ὅπλοις ἐπισπόμενοι δημοσίᾳ ἔθαψαν ἐν τῇ πόλει πρὸ τῆς νῦν ἀγορᾶς οὔσης· καὶ τὸ λοιπὸν οἱ Ἀμφιπολῖται, περιέρξαντες αὐτοῦ τὸ μνημεῖον, ὡς ἥρωί τε ἐντέμνουσι καὶ τιμὰς δεδώκασιν ἀγῶνας καὶ ἐτησίους θυσίας καὶ τὴν ἀποικίαν ὡς οἰκιστῇ προσέθεσαν,
2 καταβαλόντες τὰ Ἀγνώνεια οἰκοδομήματα καὶ ἀφανίσαντες

---

§ 8. ἐπιπαριὼν τῷ δεξιῷ läuge dem rechten Flügel der Athener hinziehend. Kr. zu Xen. An. 3, 4, 30. — ἔμενε für ἐμενέ τε drei gute Hſn.; vielleicht ἐμενέ τι. — ὡς. zu 5, 6, 1.

§ 9. αὐτοῦ iſt der Stellung wegen als Adverbium zu nehmen. vgl. 7, 16, 1. 64, 1. — καὶ δὶς ſogar zweimal iſt hier anſtößig. Eine Hſ. ἢ δίς, eine καὶ δὶς καὶ τρίς. (Pp.)

C. 11. § 1. περιέρξαντες. περιείρξαντες nur Eine Hſ. Gr. B. 2 § 39 unter εἴργω u. vgl. Lob. Soph. Aj. 593. — ἐντέμνουσιν, ἐναγίζουσιν, ἐναγίσματα προσφέρουσιν. (Sch.) Ἔντομα τὰ σφάγια κυρίως τὰ τοῖς νεκροῖς ἐναγιζόμενα διὰ τὸ ἐν τῇ γῇ αὐτῶν ἀποτέμνεσθαι τὰς κεφαλάς· οὕτω γὰρ θύουσι τοῖς χθονίοις· τοῖς δὲ οὐρανίοις ἄνω ἀναστρέφοντες τὸν τράχηλον σφάζουσιν. Sch. Apoll. Rh. 1, 587. (Bl.)

§ 2. Ἀγνώνεια wohl nur die dem Hagnon als οἰκιστής (4, 102, 2) erbauten μνημεῖα. (Dd.) Vielleicht beſtimmt ſo genannte Gebäude. —

εἴ τι μνημόσυνόν που ἔμελλεν αὐτοῦ τῆς οἰκίσεως περιέσεσθαι, νομίσαντες τὸν μὲν Βρασίδαν σωτῆρά τε σφῶν γεγενῆσθαι καὶ ἐν τῷ παρόντι ἅμα τὴν τῶν Λακεδαιμονίων ξυμμαχίαν φόβῳ τῶν Ἀθηναίων θεραπεύοντες, τὸν δὲ Ἄγνωνα κατὰ τὸ πολέμιον τῶν Ἀθηναίων οὐκ ἂν ὁμοίως σφίσι ξυμφόρως οὐδ' ἂν ἡδέως τὰς τιμὰς ἔχειν. καὶ τοὺς 3
νεκροὺς τοῖς Ἀθηναίοις ἀπέδοσαν. ἀπέθανον δὲ Ἀθηναίων μὲν περὶ ἑξακοσίους, τῶν δ' ἐναντίων ἑπτά, διὰ τὸ μὴ ἐκ παρατάξεως ἀπὸ δὲ τοιαύτης ξυντυχίας καὶ προεκφοβήσεως τὴν μάχην μᾶλλον γενέσθαι. μετὰ δὲ τὴν ἀναίρεσιν οἱ μὲν ἐπ' οἴκου ἀνέπλευσαν, οἱ δὲ μετὰ τοῦ Κλεαρίδου τὰ περὶ τὴν Ἀμφίπολιν καθίσταντο.

Καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ θέρους τελευτῶντος 12
Ῥαμφίας καὶ Αὐτοχαρίδας καὶ Ἐπικυδίδας Λακεδαιμόνιοι ἐς τὰ ἐπὶ Θρᾴκης χωρία βοήθειαν ἦγον. ἐνακοσίων ὁπλιτῶν, καὶ ἀφικόμενοι ἐς Ἡράκλειαν τὴν ἐν Τραχῖνι καθίσταντο ὅ τι αὐτοῖς ἐδόκει μὴ καλῶς ἔχειν. ἐνδιατριβόντων δὲ αὐτῶν ἔτυχεν ἡ μάχη αὕτη γενομένη, καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος εὐθὺς μέχρι μὲν Πιερίου 13
τῆς Θεσσαλίας διῆλθον οἱ περὶ τὸν Ῥαμφίαν, κωλυόντων δὲ τῶν Θεσσαλῶν καὶ ἅμα Βρασίδου τεθνεῶτος, ᾧπερ ἦγον τὴν στρατιάν, ἀπετράποντο ἐπ' οἴκου, νομίσαντες οὐδένα καιρὸν εἶναι ἔτι τῶν τε Ἀθηναίων ἥσσῃ ἀπεληλυθότων καὶ οὐκ ἀξιόχρεων αὐτῶν ὄντων δρᾶν τι ὧν κἀκεῖνος ἐπενόει.

σωτῆρά τε, als ob folgen sollte χρῆναι θεραπεύειν. vgl. 5, 28, 2. 29, 3. 44, 2. 6, 61, 4 u. Schömann z. Isä. p. 325. — πολέμιον τῶν Feindselig keit gegen die. — οὐκ ἂν — ἔχειν, οὔτε συμφέρειν τοῖς Ἀμφιπολίταις τιμᾶσθαι τὸν Ἄγνωνα, διὰ τὸ κολακεύειν τοὺς Λακεδαιμονίους, οὔτε ἡδὺ ἦν τοῖς Ἀμφιπολίταις τιμᾶν αὐτόν. (Sch.) — τάς die angedeuteten, dem οἰκιστής gebührenden. — ὁμοίως ξυμφόρως nicht eben so vortheilhaft wie wenn Brasidas geehrt würde, — οἱ μέν, οἱ Ἀθηναῖοι. (Sch.)

§ 3. προεκφόβησις sind' ich erst bei Dio C. wieder. (Bl.)

C. 12. ὁπλιτῶν. Gr. 47, 8 A. 1. — Ἡράκλειαν 3, 92 f.

C. 13. καιρόν das Heer nach Thrake zu führen. (Py.) — ἀξιόχρεων, δυνατῶν. (Sch.) — αὐτῶν sie selbst, Ramphias mit den Seinigen. (Sch.) — κἀκεῖνος. καί mit Bezug auf den Gedanken: wie auch sie darauf sannen, jedoch an der Ausführung verzweifelnd. (Ba.)

μάλιστα δὲ ἀπῆλθον εἰδότες τοὺς Λακεδαιμονίους, ὅτε ἐξή-
14 εσαν, πρὸς τὴν εἰρήνην μᾶλλον τὴν γνώμην ἔχοντας. ξυνέβη τε εὐθὺς μετὰ τὴν ἐν Ἀμφιπόλει μάχην καὶ τὴν Ῥαμφίου ἀναχώρησιν ἐκ Θεσσαλίας ὥστε πολέμου μὲν μηδὲν ἔτι ἅψασθαι μηδετέρους, πρὸς δὲ τὴν εἰρήνην μᾶλλον τὴν γνώμην εἶχον, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι πληγέντες ἐπὶ τῷ Δηλίῳ καὶ δι' ὀλίγου αὖθις ἐν Ἀμφιπόλει, καὶ οὐκ ἔχοντες τὴν ἐλπίδα τῆς ῥώμης πιστὴν ἔτι, ἥπερ οὐ προσεδέχοντο πρότερον τὰς σπονδάς, δοκοῦντες τῇ παρούσῃ εὐτυχίᾳ καθυπέρτεροι γενήσεσθαι· καὶ τοὺς ξυμμάχους ἅμα ἐδεδίεσαν σφῶν μὴ διὰ τὰ σφάλματα ἐπαιρόμενοι ἐπὶ πλέον ἀποστῶσιν, μετεμέλοντό τε ὅτι
2 μετὰ τὰ ἐν Πύλῳ καλῶς παρασχὸν οὐ ξυνέβησαν· οἱ δ' αὖ Λακεδαιμόνιοι παρὰ γνώμην μὲν ἀποβαίνοντος σφίσι τοῦ πολέμου, ἐν ᾧ ᾤοντο ὀλίγων ἐτῶν καθαιρήσειν τὴν τῶν Ἀθηναίων δύναμιν, εἰ τὴν γῆν τέμνοιεν, περιπεσόντες δὲ τῇ ἐν τῇ νήσῳ ξυμφορᾷ, οἷα οὔπω γεγένητο τῇ Σπάρτῃ, καὶ λῃστευομένης τῆς χώρας ἐκ τῆς Πύλου καὶ Κυθήρων, αὐτομολούντων τε τῶν Εἱλώτων καὶ ἀεὶ προσδοκίας οὔσης μή τι καὶ οἱ ὑπομένοντες τοῖς ἔξω πίσυνοι πρὸς τὰ παρόντα
3 σφίσιν, ὥσπερ καὶ πρότερον, νεωτερίσωσιν. ξυνέβαινε δὲ καὶ πρὸς τοὺς Ἀργείους αὐτοῖς τὰς τριακονταέτεις σπονδὰς ἐπ' ἐξόδῳ εἶναι καὶ ἄλλας οὐκ ἤθελον σπένδεσθαι οἱ Ἀργεῖοι, εἰ μή τις αὐτοῖς τὴν Κυνοσουρίαν γῆν ἀποδώσει. ὥστ' ἀδύνατα εἶναι ἐφαίνετο Ἀργείοις καὶ Ἀθηναίοις ἅμα

C. 14. § 1. ὥστε. Her. 3, 14: *συνήνεικε ὥστε ἄνδρα παριέναι.* (Arn.) — *εἶχον* ſtatt *ἔχειν.* zu 2, 47, 2. 3, 2, 1. — *δι' ὀλίγου, μετ' ὀλίγον.* (Sch.) zu 2, 94, 3. — *ἥπερ, ἐλπίδι* aus welchem Vers trauen. — *καθυπέρτεροι, τῶν Λακεδαιμονίων.* (Sch.) Der Ausdruck, bei Attikern ſelten, findet ſich auch 7, 56, 1 u. Xen. Mem. 4, 6, 14, Her. 1, 65. 67. 68. 7, 51. 233 u. *κατυπέρτατος* 4, 199. vgl. Gr. V. 2 § 23, 5 A. 3. — *σφῶν.* zu 1, 25, 2. — *καλῶς παρασχόν, καλῶς ἐξόν, καιροῦ ἐπιτηδείου παρατυχόντος.* (Sch.) zu 1, 120, 3.

§ 2. *οἱ δ' αὖ Λ., μετεμέλοντο.* (Sch.) Wohl vielmehr *πρὸς τὴν εἰρήνην τὴν γνώμην εἶχον.* (Ein andrer Sch.) — *λῃστευομένης* 4, 41, 2 f. 54 f. (Pp.) — *μή.* zu 2, 93, 2. — *τῇ νήσῳ, τῇ Σφακτηρίᾳ.* (Sch.) — *τοῖς ἔξω* auf die auswärts befindlichen, entlaufenen. — *πρὸς τὰ παρόντα.* zu 4, 80, 1. vgl. Eur. Hipp. 718. 868.

§ 3. *τριακοντούτεις* für *τριακονταετεῖς* (*τριακονταέτεις*) nur Eine Hſ.; doch vgl. 1, 23, 4. 115, 1. 2, 2, 1. (Pp.) *τριακοντουτίς* 1, 87, 4. — *ἐξόδῳ, λήξει.* (Sch.) vgl. 28, 2. — *ὥστε* bezieht ſich nicht auf den

πολεμεῖν. τῶν τε ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων ὑπώπτευόν τινας ἀποστήσεσθαι πρὸς τοὺς Ἀργείους· ὅπερ καὶ ἐγένετο. ταῦτ' οὖν ἀμφοτέροις αὐτοῖς λογιζομένοις ἐδόκει ποιητέα 15 εἶναι ἡ ξύμβασις, καὶ οὐχ ἧσσον τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἐπιθυμίᾳ τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκ τῆς νήσου κομίσασθαι· ἦσαν γὰρ οἱ Σπαρτιᾶται αὐτῶν πρῶτοί τε καὶ ὁμοίως σφίσι ξυγγενεῖς. ἤρξαντο μὲν οὖν καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν ἅλωσιν αὐτῶν πράσ- 2 σειν, ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι οὔ πως ἤθελον, εὖ φερόμενοι, ἐπὶ τῇ ἴσῃ καταλύεσθαι. σφαλέντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ τῷ Δηλίῳ παραχρῆμα οἱ Λακεδαιμόνιοι, γνόντες νῦν μᾶλλον ἂν ἐνδεξομένους, ποιοῦνται τὴν ἐνιαύσιον ἐκεχειρίαν, ἐν ᾗ ἔδει ξυνιόντας καὶ περὶ τοῦ πλείονος χρόνου βουλεύεσθαι. ἐπειδὴ 16 δὲ καὶ ἡ ἐν Ἀμφιπόλει ἧσσα τοῖς Ἀθηναίοις ἐγεγένητο καὶ ἐτεθνήκει Κλέων τε καὶ Βρασίδας, οἵπερ ἀμφοτέρωθεν μάλιστα ἠναντιοῦντο τῇ εἰρήνῃ, ὁ μὲν διὰ τὸ εὐτυχεῖν τε καὶ τιμᾶσθαι ἐκ τοῦ πολεμεῖν, ὁ δὲ γενομένης ἡσυχίας καταφανέστερος νομίζων ἂν εἶναι κακουργῶν καὶ ἀπιστότερος δια-

---

letzten Satz sondern auf die ganze vorhergehende Erörterung § 2, namentlich auf das über die Widerstandskräfte Athens und Spartas innere Bedrängnisse Gesagte.

C. 15. § 1. *ἐπιθυμίᾳ τῶν ἀνδρῶν κομίσασθαι.* Gr. 61, 6 A. 8. vgl. Plat. Krit. 52, b: *οὐδ' ἐπιθυμία σε ἄλλων νόμων ἔλαβεν εἰδέναι.* — *αὐτῶν*, zu 4, 126, 3. — *ὁμοίως*, *ὁμοίων* Reiske: den ersten, Vornehmsten, ähnlich; *ὁμοίοις* Bk. Erwähnung der *ὅμοιοι* oder *ὁμότιμοι* ahnet Arn.; das *καί* setzt nach *ὁμοίως* J. C. G. Winkelmann Lycurgus p. 54.

§ 2. *οὔ πως* für *οὔπω* die besten Hsn. Suidas: *οὔπως, οὐδένα τρόπον, καὶ Θουκυδίδης ἐν ε' καὶ Ὅμηρος.* (Pp.) — *εὖ φερόμενοι.* zu 2, 60, 2. — *ἐπὶ τῇ ἴσῃ, ὥστε τὸ προσῆκον μόνον ἔχειν, ἀλλὰ δηλονότι καὶ περιττότερον.* (Sch.) zu 1, 27, 1. — *ἐνδεξαμένους*, die Anträge. *ἐνδεξαμένους* Martins Hs. u. Thomas; *δεξαμένους* einige Hsn. vgl. 6, 20, 1. An den meisten Stellen könnte man den Ao. durch bloße Aenderung des *ο* herstellen, wie Lys. 31, 21, Isokr. 8, 81, Plat. Apol. 30, c, Xen. Mem. 2, 2, 3, muß wohl auch, wie Dem. 18, 168. Doch widerstreben andre, wie 9, 70: *πάλαι τις ἡδέως ἂν ἴσως ἐρωτήσων κάθηται.* Xen. Cyr. 1, 4, 23: *εἱστήκεσαν ὡς ἂν στησομένους.* vgl. Gr. 64, 3 A. 3 mit 54, 6 A. 6.

C. 16. § 1. *ὁ μέν, ὁ Βρασίδας.* (Sch.) Gr. 50, 1 A. 2. — *κακουργῶν.* Ar. Ri. 803: *ὁ δῆμος ὑπὸ τοῦ πολέμου καὶ τῆς ὁμίχλης ἃ πανουργεῖς οὐ καθορᾷ σου.*

2 βάλλων, τότε δὴ οἱ ἐν ἑκατέρᾳ τῇ πόλει σπεύδοντες τὰ μάλιστα τὴν ἡγεμονίαν Πλειστοάναξ τε ὁ Παυσανίου βασιλεὺς Λακεδαιμονίων καὶ Νικίας ὁ Νικηράτου, πλεῖστα τῶν τότε εὖ φερόμενος ἐν στρατηγίαις, πολλῷ δὴ μᾶλλον προεθυ-
3 μοῦντο, Νικίας μέν, βουλόμενος, ἐν ᾧ ἀπαθὴς ἦν καὶ ἠξιοῦτο, διασώσασθαι τὴν εὐτυχίαν, καὶ ἐς τε τὸ αὐτίκα πόνων πεπαῦσθαι καὶ αὐτὸς καὶ τοὺς πολίτας παῦσαι, καὶ τῷ μέλλοντι χρόνῳ καταλιπεῖν ὄνομα ὡς οὐδὲν σφήλας τὴν πόλιν διεγένετο, νομίζων ἐκ τοῦ ἀκινδύνου τοῦτο ξυμβαίνειν καὶ ὅστις ἐλάχιστα τύχῃ αὐτὸν παραδίδωσι, τὸ δὲ ἀκίνδυνον τὴν
4 εἰρήνην παρέχειν· Πλειστοάναξ δέ, ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν διαβαλλόμενος περὶ τῆς καθόδου καὶ ἐς ἐνθυμίαν τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀεὶ προβαλλόμενος ὑπ' αὐτῶν, ὁπότε τι πταίσειαν, ὡς διὰ τὴν ἐκείνου κάθοδον παρανομηθεῖσαν ταῦτα ξυμβαί-
5 νοι. τὴν γὰρ πρόμαντιν τὴν ἐν Δελφοῖς ἐπῃτιῶντο αὐτὸν πεῖσαι μετ' Ἀριστοκλέους τοῦ ἀδελφοῦ ὥστε χρῆσαι Λακεδαιμονίοις ἐπὶ πολὺ τάδε θεωροῖς ἀφικνουμένοις, Διὸς υἱοῦ ἡμιθέου τὸ σπέρμα ἐκ τῆς ἀλλοτρίας ἐς τὴν ἑαυτῶν ἀναφέρειν, εἰ δὲ μή, ἀργυρέᾳ εὐλάκᾳ εὐλάξειν· χρόνῳ δὲ

---

§ 2. τότε δή für τότε δέ zwei ſchlechte Hſn. Denn verſchieden ſind die Fälle Gr. 69, 16 A. 2; ähnlich ἐπειδὴ δέ — οὕτω δή 3, 98, 1. — οἱ ἐν aus einigen Hſn. zugefügt empfahl ſchon Kiſt. Man ſage nicht σπεύδειν τινί τι bemerkt Pp. — τὴν ἡγεμονίαν den erſten Rang für ſich; τὴν ὁμολογίαν L. Dindorf.

§ 3. ἀπαθής, εὐτυχής. (Sch.) — ἠξιοῦτο geehrt wurde. Porſon zu Eur. Hek. 319. (Dobree.) Dieſe Bedeutung iſt in der (attiſchen) Proſa wohl ſehr ſelten. — καὶ τῷ. κἂν τῷ Dobree. Paſſender als ἐν wäre ἐς; doch ſ. Gr. 48, 4 A. 1 E. — ὅστις, τούτῳ ὅστις. (Ba.) Gr. 51, 13 A. 5. — παραδίδωσι, wie 6, 23, 3.

§ 4. δέ, προεθυμεῖτο aus § 2. — ἐς ἐνθυμίαν προβαλλόμενος der immer zur Beherzigung vorgehalten, vorgerückt wurde. — παρανομηθεῖσαν, ἤγουν παρανόμως δοθεῖσαν αὐτῷ. (Sch.) vgl. 2, 21, 1.

§ 5. τὴν πρόμαντιν, ἤγουν τὴν προαγορεύουσαν ἐκ μαντείας. (Sch.) von der Pythia auch Her. 6, 66. 7, 111 u. a. — ἐπὶ πολύ, πολλάκις. (Sch.) Eig. lange Zeit hin. Gr. 68. 42 A. 1. — θεωροῖς ἀφικνουμένοις wenn ſie als Theoren hinkamen. — ἡμιθέου, τοῦ Ἡρακλέους. (Sch.) — τὸ σπέρμα, τὸν ἀπόγονον. (Sch.) In dieſem Sinne poetiſch. (Bl.) — ἀναφέρειν, κατάγειν. (Sch.) Veranlaßt durch den Begriff Samen, den man trägt, führt. — εὐλάκαν τὴν ὕννιν Λακεδαιμόνιοι λέγουσιν· ἔνιοι δὲ τὴν δίκελλαν.

προτρέψαι τοὺς Λακεδαιμονίους φεύγοντα αὐτὸν ἐς Λύκαιον 6
διὰ τὴν ἐκ τῆς Ἀττικῆς ποτε μετὰ δώρων δοκοῦσαν ἀναχώρησιν καὶ ἥμισυ τῆς οἰκίας τοῦ ἱεροῦ τότε τοῦ Διὸς οἰκοῦντα φόβῳ τῷ Λακεδαιμονίων, ἔτει ἑνὸς δέοντι εἰκοστῷ τοῖς ὁμοίοις χοροῖς καὶ θυσίαις καταγαγεῖν ὥσπερ ὅτε τὸ πρῶτον Λακεδαίμονα κτίζοντες τοὺς βασιλέας καθίσταντο. ἀχθό- 17
μενος οὖν τῇ διαβολῇ ταύτῃ καὶ νομίζων ἐν εἰρήνῃ μὲν οὐδενὸς σφάλματος γιγνομένου καὶ ἅμα τῶν Λακεδαιμονίων τοὺς ἄνδρας κομιζομένων κἂν αὐτὸς τοῖς ἐχθροῖς ἀνεπίληπτος εἶναι, πολέμου δὲ καθεστιῶτος ἀεὶ ἀνάγκην εἶναι τοὺς προὔχοντας ἀπὸ τῶν ξυμφορῶν διαβάλλεσθαι, προὐθυμήθη τὴν ξύμβασιν. καὶ τόν τε χειμῶνα τοῦτον ἧσσον ἐς λόγους καὶ 2
πρὸς τὸ ἔαρ ἤδη παράσκευή τε προεπανεσείσθη ἀπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, περιαγγελλομένη κατὰ πόλεις ὡς ἐπὶ τειχισμόν, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι μᾶλλον ἐσακούοιεν, καὶ ἐπειδὴ ἐκ τῶν συνόδων ἅμα πολλὰς δικαιώσεις προενεγκόντων ἀλλήλοις ξυνεχωρεῖτο ὥστε ἃ ἑκάτεροι πολέμῳ ἔσχον ἀποδόντας τὴν

(Sch.) Der Sinn: λιμὸν ἔασθαι καὶ πολλοῦ σφόδρα τὸν σῖτον ὠνήσεσθαι, ὥσπερ ἀργυροῖς ἐργαλείοις χρωμένους. (Sch.) Sprüchwörtlich ἀργυρᾶ λιμός.

§ 6. προτρέψαι habe ſie bewogen. (Pp.) — ποτέ 1, 114, 2. 2, 21, 1. — δοκοῦσαν. δόξησαν mehrere Hſn. δοκοῦσαν ἔως (aus δοκήσεως Bk.) andere; λήψιν erklären die Sch. — ἥμισυ. τοῦ τόπου καθ' ὃν ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν· τὸ μὲν ἥμισυ ἦν ἱερόν, τὸ δὲ ἥμισυ βέβηλον. (Sch.) Mit εἶναι hieße es ἥμισαν τῆς οἰκίας ἦν τοῦ ἱεροῦ. zu 1, 134, 2; über ἥμισυ ohne Artikel zu 1, 8, 1. — τότε gehört zu οἰκοῦντα. (Ba.) vgl. 3, 87, 2. (Pp.)

C. 17. § 1. ἀνεπίληπτος unantaſtbar, hier durch Beſchuldigung. (Sch.) — ἀνάγκην εἶναι es ſei unvermeidlich. (Ba.) — ξύμβασιν. Gr. 46, 6 A. 3. vgl. 8, 90, 2 mit 5, 39, 2. 6, 39, 2. 8, 6, 1.

§ 2. προεπανεσείσθη, προηπειλήθη. (Sch.) ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἀνασειόντων τὸ ξίφος ἐπί τινα. (Dd.) So ἐπανάσεισις 4, 126, 4. (Dobree.) Προ — hat den Begriff des Vorhaltens, wie in προσείω 6, 86, 1. — περιαγγελλομένη herum, den verſchiedenen Staaten, aufgetragen. — ὡς ἐπὶ τειχισμόν zum Mauerbau, noch unbeſtimmt ob zur ἐπιτείχισις oder περιτείχισις. vgl. 8, 34, 2. Unnöthig alſo iſt die Conjectur ὡς ἐς ἐπιτειχισμόν. (Pp.) Das ὡς ἐπὶ τ. iſt mit παρασκευή zu verbinden. — δικαιώσεις, αἰτήματα δίκαια. (Sch.) zu 1, 141, 1. — προενεγκόντων vorbrachten. Her. 9, 46: αὐτοῖσιν ἡμῖν ἐν νόῳ ἐγένετο εἰπεῖν ταῦτα τάπερ ὑμεῖς φθάσαντες προφέρετε.

3 εἰρήνην ποιεῖσθαι, Νίσαιαν δ' ἔχειν Ἀθηναίους — ἀνταπαιτούντων γὰρ Πλάταιαν οἱ Θηβαῖοι ἔφασαν οὐ βίᾳ ἀλλ' ὁμολογίᾳ αὐτῶν προσχωρησάντων καὶ οὐ προδόντων ἔχειν τὸ χωρίον, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τῷ αὐτῷ τρόπῳ τὴν Νίσαιαν — τότε δὴ παρακαλέσαντες τοὺς ἑαυτῶν ξυμμάχους οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ψηφισαμένων πλὴν Βοιωτῶν καὶ Κορινθίων καὶ Ἠλείων καὶ Μεγαρέων τῶν ἄλλων ὥστε καταλύεσθαι, τούτοις δὲ οὐκ ἤρεσκε τὰ πρυσσόμενα, ποιοῦνται τὴν ξύμβασιν καὶ ἐσπείσαντο πρὸς τοὺς Ἀθηναίους καὶ ὤμοσαν, ἐκεῖνοί τε πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, τάδε.

18 "Σπονδὰς ἐποιήσαντο Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι κατὰ τάδε, καὶ ὤμοσαν κατὰ πόλεις. περὶ μὲν τῶν ἱερῶν τῶν κοινῶν, θύειν καὶ ἰέναι καὶ μαντεύεσθαι καὶ θεωρεῖν κατὰ τὰ πάτρια τὸν βουλόμενον καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν ἀδεῶς. τὸ δ' ἱερὸν καὶ τὸν νεὼν τὸν ἐν Δελφοῖς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Δελφοὺς αὐτονόμους εἶναι καὶ αὐτοτελεῖς καὶ αὐτοδίκους καὶ αὐτῶν καὶ τῆς γῆς τῆς ἑαυτῶν
2 κατὰ τὰ πάτρια. ἔτη δὲ εἶναι τὰς σπονδὰς πεντήκοντα Ἀθηναίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις τοῖς Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις τοῖς Λακεδαιμονίων ἀδόλους καὶ ἀβλαβεῖς καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. ὅπλα δὲ μὴ ἐξέστω ἐπιφέρειν ἐπὶ πημονῇ μήτε Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς

---

§ 3. καὶ οὐ προδόντων, ergg. τινῶν. Wenn aber auch dies auszudrücken war, weshalb nicht οὐδὲ προδοσίᾳ oder οὐδὲ προδόντων nach βίᾳ, wie Ba. überſetzt? — τῶν ἄλλων gehört zu ψηφισαμένων. (Pſ.) Ba. der es mit Μεγαρέων verband hat wohl als Gegenſatz die von Niſäa gedacht. — τούτοις, den genannten vier Staaten. — ἐκεῖνοι π. zu 4, 36, 3.

C. 18. § 1. θύειν fehlt bei Ba. Die Infinitive hängen, wie auch § 2. 4 u. 5, von σπονδὰς ἐποιήσαντο ab; doch können ſie auch abſolut ſtehen, wie 5, 23, 1 ff. — περὶ. zu 4, 118, 1. — ἰέναι hingehen, beſuchen würde man vor θύειν erwarten. (Arn.) — θεωρεῖν, θεωροὺς πέμπειν. (Sch.) Dieſer Bedeutung widerſtrebt die Endung εἰν und der Sprachgebrauch. (Pv.) — αὐτοτελεῖς, μὴ ἄλλοις συντελοῦντας. (Sch.) vgl. zu 2, 15, 2. — αὐτοδίκους, μὴ ὑπ' ἄλλων κρινομένους. (Sch.) wie etwa Athens Bundesgenoſſen. — αὐτῶν über ſich ſelbſt, die Bewohner des ἱερόν. Gr. 47, 26 A. 9. — τῆς γῆς d. h. über die Bevölkerung deſſelben.

§ 2. ἀβλαβεῖς ohne Gefährde. (Hl.) vgl. 5, 47, 1. — πημονῇ, κακῷ § 4, ein veraltetes, poetiſches Wort, auch bei Thuk. nur

ξυμμάχους ἐπ' Ἀθηναίους καὶ τοὺς ξυμμάχους μήτε Ἀθηναίους καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐπὶ Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους μήτε τέχνῃ μήτε μηχανῇ μηδεμιᾷ. ἢν δέ τι διά- 3
φορον ᾖ πρὸς ἀλλήλους, δικαίῳ χρήσθων καὶ ὅρκοις καθ' ὅ τι ἂν ξυνθῶνται. ἀποδόντων δὲ Ἀθηναίοις Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι Ἀμφίπολιν. ὅσας δὲ πόλεις παρέδοσαν Λακεδαιμόνιοι Ἀθηναίοις, ἐξέστω ἀπιέναι ὅποι ἂν βούλωνται αὐτοὺς καὶ τὰ ἑαυτῶν ἔχοντας. τὰς δὲ πόλεις φερούσας 4
τὸν φόρον τὸν ἐπ' Ἀριστείδου αὐτονόμους εἶναι. ὅπλα δὲ μὴ ἐξέστω ἐπιφέρειν Ἀθηναίους μηδὲ τοὺς ξυμμάχους ἐπὶ κακῷ, ἀποδιδόντων τὸν φόρον, ἐπειδὴ αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο. εἰσὶ δὲ αἵδε, Ἄργιλος, Στάγειρος, Ἄκανθος, Σκῶλος, Ὄλυνθος, Σπάρτωλος. ξυμμάχους δ' εἶναι μηδετέρων, μήτε Λα- 5
κεδαιμονίων μήτε Ἀθηναίων· ἢν δὲ Ἀθηναῖοι πείθωσι τὰς πόλεις, βουλομένας ταύτας ἐξέστω ξυμμάχους ποιεῖσθαι αὐτοὺς Ἀθηναίοις. Μηκυβερναίους δὲ καὶ Σαναίους καὶ Σιγγαίους οἰκεῖν τὰς πόλεις τὰς ἑαυτῶν, καθάπερ Ὀλύνθιοι καὶ Ἀκάνθιοι. ἀποδόντων δὲ Ἀθηναίοις Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ 6
ξύμμαχοι Πάνακτον. ἀποδόντων δὲ καὶ Ἀθηναῖοι Λακεδαιμονίοις Κορυφάσιον καὶ Κύθηρα καὶ Μεθώνην καὶ Πτελεὸν καὶ Ἀταλάντην καὶ τοὺς ἄνδρας ὅσοι εἰσὶ Λακεδαιμονίων ἐν τῷ δημοσίῳ τῷ Ἀθηναίων ἢ ἄλλοθί που ὅσης

---

in Documenten. vgl. 47, 2. (Pv.) — *μήτε τέχνῃ μήτε μηχανῇ μηδεμιᾷ* in keiner Art und Weiſe. So werden beide Wörter oft verbunden. Kr. zu Xen. An. 4, 5, 16. In dieſer feſten Formel ſagte man wohl eig. ohne das erſte *μήτε* bloß *τέχνῃ μηδὲ μηχανῇ μηδεμιᾷ*. vgl. 5, 47, 2. 10 u. Dem. 50, 17. Aenderung iſt jedoch bedenklich. Dem. 24, 150: *οὔτε τέχνῃ οὔτε μηχανῇ οὐδεμιᾷ*. vgl. Lyſ. 13, 95.

§ 3. *δικαίῳ*. *δίκαις* einige Hſn., wie Thuk. ſonſt *δίκην*, *δίκας* und *διάφορα* verbindet, 1, 78, 3. 140, 3. (Dr.) Weniger anſtößig wäre *τῷ δικαίῳ*. (Arn.) Wohl: eines Rechtsverfahrens, näher beſtimmt durch *καθ' ὅ τι ἂν ξυνθῶνται*. — *αὐτούς* die Einwohner ſelbſt. — *καὶ ἔχοντας*. zu 1, 140, 3.

§ 4. *τὸν ἐπ' Ἀριστείδου, ταχθέντα δηλονότι*. (Sch.) zu 1, 96, 2. — *ἀποδιδόντων*. Gr. 47, 4 A. 2. — *ἐπειδή* ſcil. (Ba.) vgl. 1, 6, 2.

§ 6. *Κορυφάσιον* 4, 3, 2. (Dd.) — *ἐν τῷ δημοσίῳ, ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ*. (Sch.) u. Heſych. Lakoniſch nach Schneider zu Xen. Hell. 7, 4, 36. — *ὅσης, γῆς ὅσης*. vgl. § 7.

7 Ἀθηναῖοι ἄρχουσιν ἐν δημοσίῳ· καὶ τοὺς ἐν Σκιώνῃ πολιορκουμένους Πελοποννησίων ἀφεῖναι καὶ τοὺς ἄλλους ὅσοι Λακεδαιμονίων ξύμμαχοι ἐν Σκιώνῃ εἰσὶ καὶ ὅσους Βρασίδας ἐσέπεμψεν καὶ εἴ τις τῶν ξυμμάχων τῶν Λακεδαιμονίων ἐν Ἀθήναις ἐστὶν ἐν τῷ δημοσίῳ ἢ ἄλλοθί που ἧς Ἀθηναῖοι ἄρχουσιν ἐν δημοσίῳ. ἀποδόντων δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι οὕστινας ἔχουσιν Ἀθηναίων καὶ τῶν
8 ξυμμάχων κατὰ ταὐτά. Σκιωναίων δὲ καὶ Τορωναίων καὶ Σερμυλίων καὶ εἴ τινα ἄλλην πόλιν ἔχουσιν Ἀθηναῖοι, Ἀθηναίους βουλεύεσθαι περὶ αὐτῶν καὶ τῶν ἄλλων πόλεων ὅ τι ἂν δοκῇ αὐτοῖς. ὅρκους δὲ ποιήσασθαι Ἀθηναίους πρὸς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους κατὰ πόλεις. ὀμνύντων δὲ τὸν ἐπιχώριον ὅρκον ἑκάτεροι τὸν μέγιστον ἕξ
9 ἑκάστης πόλεως. ὃ δ' ὅρκος ἔστω ὅδε· "ἐμμενῶ ταῖς ξυνθήκαις καὶ ταῖς σπονδαῖς ταῖσδε δικαίως καὶ ἀδόλως." ἔστω δὲ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις κατὰ ταὐτὰ ὅρκος πρὸς Ἀθηναίους, τὸν δὲ ὅρκον ἀνανεοῦσθαι κατ' ἐνιαυτὸν
10 ἀμφοτέρους. στῆλας δὲ στῆσαι Ὀλυμπίασι καὶ Πυθοῖ καὶ Ἰσθμοῖ καὶ ἐν Ἀθήναις ἐν πόλει καὶ ἐν Λακεδαίμονι ἐν Ἀμυκλαίῳ. εἰ δέ τι ἀμνημονοῦσιν ὁποτεροιοῦν καὶ ὅτου

---

§ 7. τοὺς ἐν Σ. 4, 122. 133, 2. — τοὺς ἄλλους 4, 123. — κατὰ ταὐτά eben ſo. vgl. 8, 18, 2 u. Plat. Geſ. 767, d: ἕτερον ἀνθαιρεῖσθαι κατὰ ταὐτά.

§ 8. Σκιωναίων δέ was aber die Sk. anbetrifft. Xen. Oek. 11, 11: τῆς δὲ χρηματίσεως καὶ μετὰ ταῦτα ἀρκέσει ἀκούειν. vgl. Gr. 47, 3 A. 3 u. Heinr. zu Plat. Gorg. 139. — τὸν μέγιστον, τὸν ἰσχυρότατον. (Sch.) — ἕξ. ἓξ ἕξ? oder eine andre Zahl? Daß nur ein unbeſtimmtes τινές zu denken iſt wenig wahrſcheinlich.

§ 9. ἐμμενῶ für ἐμμένω F. Pſ. vgl. 5, 47, 10: ἐμμενῶ καὶ οὐ παραβήσομαι.

§ 10. στήλας mit der Inſchrift der Bedingungen. Kr. Stud. S. 117 ff. — Ἰσθμοῖ für Ἰσθμῷ F. Pſ. Gr. 46, 1 A. 4. — ἐν vor Ἀθήναις fehlt in vielen und guten Hſn. vgl. jedoch 23, 5. (Waſſe.) — Ἀθήναις. Ἀθήνησι eine gute Pſ. — ἐν πόλει auf der Burg. zu 2, 15, 4. — ὅτου für εἴτου oder οἱ τοῦ nur eine (ſchlechte) Hſ., wohl auch die Martinſche. Es wird durch καί mit εἴ τι verbunden: wenn ſie etwas vergeſſen haben und in Bezug auf welchen Punct ſie es vergeſſen haben. Bedenklich wäre καὶ ὅτου πέρι für καὶ ὁτουοῦν πέρι worüber auch immer zu nehmen. Denn verſchieden ſind doch (die ſeltenen) Stellen wie Plat. Hipp. 282, d: πλέον ἀργύριον

πέρι, λόγοις δικαίοις χρωμένοις εὔορκον εἶναι ἀμφοτέροις ταύτῃ μεταθεῖναι ὅπῃ ἂν δοκῇ ἀμφοτέροις, Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις.“

Ἄρχει δὲ τῶν σπονδῶν ἔφορος Πλειστόλας Ἀρτεμισίου 19
μηνὸς τετάρτῃ φθίνοντος, ἐν δὲ Ἀθήναις ἄρχων Ἀλκαῖος
Ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς ἕκτῃ φθίνοντος. ὤμνυον δὲ οἵδε καὶ
ἐσπένδοντο, Λακεδαιμονίων μὲν ** Πλειστόλας, Λαμάγητος,
Χίονις, Μεταγένης, Ἄκανθος, Λάϊθος, Ἰσχαγόρας, Φιλο-
χαρίδας, Ζευξίδας, Ἄντιππος, Τέλλις, Ἀλκινίδας, Ἐμπε-
δίας, Μηνᾶς, Λάφιλος· Ἀθηναίων δὲ οἵδε, Λάμπων, 2
Ἰσθμιόνικος, Νικίας, Λάχης, Εὐθύδημος, Προκλῆς, Πυθό-
δωρος, Ἄγνων, Μυρτίλος, Θρασυκλῆς, Θεαγένης, Ἀριστο-
κράτης, Ἰώλκιος, Τιμοκράτης, Λέων, Λάμαχος, Δημοσθένης.

Λύται αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο τελευτῶντος τοῦ χειμῶνος 20
ἅμα ἦρι ἐκ Διονυσίων εὐθὺς τῶν ἀστικῶν, αὐτόδεκα ἐτῶν
διελθόντων καὶ ἡμερῶν ὀλίγων παρενεγκουσῶν ἢ ὡς τὸ
πρῶτον ἡ ἔσβολὴ ἡ ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ πολέμου

ἀπὸ σοφίας εἴργασται ἢ ἄλλος δημιουργὸς ἀφ' ἥστινος τέχνης. vgl. Gr. 51, 15 A. 1. — λόγοις δικαίοις χρωμένοις indem ſie auf eine dem Rechte gemäße Weiſe darüber verhandelten. — Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις könnten verdächtig ſcheinen, da man die Bundesgenoſſen hier nicht füglich habe ausſchließen können; allein ſ. 29, 3. 4.

C. 19. § 1. ἄρχει τῶν σπονδῶν ἔφορος es beginnt den Vertrag das Ephorat, er beginnt unter dem Ephorat. vgl. 4, 118, 9.

§ 2. ὤμνυον. Gr. 36, 9 A. 2. — Πλειστόλας. Πλειστοάναξ, Ἄγις ſind vorher wegen des gleichen Anfanges ausgefallen. (Arn.) Denn auch 24, 1 (vgl. 23, 4) ſind von jeder Seite dieſelben ſiebzehn. — Λάϊθος. Λάϊδος einige Hſn., Λάϊος eine wohl richtig. — Λάφιλος für Λάμφιλος Hl. Dies iſt wohl ungriechiſch und aus Λάμπων entſtanden. vgl. 24, 1. — Θεαγένης für Θεογένης mehrere gute Hſn. — Ἀριστοκράτης für Ἀριστοκοίτης Kr. vgl. 24, 1.

C. 20. § 1. ἐκ nach. (Sch.) Gr. 68, 17 A. 7. — αὐτόδεκα ὁλοκλήρων, πρὸς ἀκρίβειαν. (Sch.) gerade zehn. Dem. 18, 242: αὐτοτραγικὸς πίθηκος. — παρενεγκουσῶν, παρελθουσῶν (Sch.) nach Verlauf Ps. So auch Buttm. Mid. p. 127. Allein da wäre Eins von beiden Participien überflüſſig. Alſo: mit einem Unterſchiede von, drunter oder drüber, nach Schneider Lex. (Pp.) vgl. 5, 26, 3. — ἢ ὡς als ob ὕστερον vorherginge: zehn Jahre ſpäter als da. (Ba.) vgl. zu 4, 90, 3. — ἡ ἔσβολὴ ἐς. ἡ ἐσβολὴ ἡ ἐς einige gute Hſn. vgl. Gr. 50, 9 A. 9.

2 τοῦδε ἐγένετο. σκοπείτω δέ τις κατὰ τοὺς χρόνους καὶ μὴ τῶν ἑκασταχοῦ ἢ ἀρχόντων ἢ ἀπὸ τιμῆς τινος τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ὀνομάτων ἐς τὰ προγεγενημένα σημαινόντων πιστεύσας μᾶλλον. οὐ γὰρ ἀκριβές ἐστιν οἷς καὶ ἀρχομέ-
3 νοις καὶ μεσοῦσι καὶ ὅπως ἔτυχέ τῳ ἐπεγένετό τι. κατὰ θέρη δὲ καὶ χειμῶνας ἀριθμῶν, ὥσπερ γέγραπται, εὑρήσει ἐξ ἡμισείας ἑκατέρου τοῦ ἐνιαυτοῦ τὴν δύναμιν ἔχοντος δέκα μὲν θέρη ἴσους δὲ χειμῶνας τῷ πρώτῳ πολέμῳ τῷδε γεγενημένους.

21 Λακεδαιμόνιοι δέ, ἔλαχον γὰρ πρότεροι ἀποδιδόναι ἃ εἶχον, τούς τε ἄνδρας εὐθὺς τοὺς παρὰ σφίσιν αἰχμαλώτους ἀφίεσαν καὶ πέμψαντες ἐς τὰ ἐπὶ Θρᾴκης πρέσβεις Ἰσχαγόραν καὶ Μηνᾶν καὶ Φιλοχαρίδαν ἐκέλευον τὸν Κλεαρίδαν τὴν Ἀμφίπολιν παραδιδόναι τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τοὺς ἄλλους τὰς σπονδάς, ὡς εἴρητο ἑκάστοις, δέχεσθαι. οἱ δ' οὐκ
2 ἤθελον, νομίζοντες οὐκ ἐπιτηδείας εἶναι· οὐδὲ ὁ Κλεαρίδας

---

§ 2. *καὶ μὴ — μᾶλλον.* Hier ſteckt wohl ein Fehler, vielleicht des Schriftſtellers. Pp. will *τῶν* nach *ὀνομάτων* einſchieben, *τῶν ἑκασταχοῦ — τινός* von *ὀνομάτων*, dieſes von *ἀπαριθμησιν*, *ἀπαριθμησιν* noch von *κατά* abhängen laſſen: man berechne nach den Zeiten und nicht nach der Aufzählung der zu Merkmalen des früher Geſchehenen dienenden Namen derer die in den einzelnen Staaten die höchſten Stellen bekleiden oder eine Ehrenſtelle einnehmen mehr (oder eher) Vertrauen ſchenkend. Mehrfach unbefriedigend. — *ἀπαριθμησιν* läßt der Sch. von *πιστεύσας* abhängen. — *σημαινόντων, σημασίαν καὶ δήλωσιν διδόντων.* (Sch.) — *οὐ γὰρ ἀκριβές ἐστιν* denn es iſt damit (z. B. mit Erwähnung des Archons) nicht genau beſtimmt. — *οἷς ἀρχομένοις* unter welchen anfangenden, d. h. ob unter dem Anfang der Magiſtratur. — *ὅπως ἔτυχέ τῳ* unter welchem andern Zeitpuncte irgend, z. B. bald nach dem Anfange, gegen das Ende ꝛc. (Hſ.) Zu *ἔτυχεν* ergänze man *ἐπιγενόμενον.* Gr. 56, 4 A. 2 u. 16 A. vgl. 5, 56, 4. 8, 95, 2.

§ 3. *ἐξ — ἔχοντος* da aus den Halbtheilen beider, d. h. indem der Sommer die eine der Winter die andere Hälfte ausmacht, das Jahr ſeinen Betrag hat, daraus beſteht. (St. u. P.) — *δύναμιν* Summe auch 2, 97, 3 u. 6, 46, 2 (Dobree.)

C. 21. § 1. *ἔλαχον* erhielten durchs Loos die Beſtimmung. — *πρότεροι* gehört zu *ἀποδιδόναι.* vgl. 5, 35, 2 u. Gr. 57, 5 A. 3. — *τοὺς ἄλλους*, die thrakiſchen Bundesgenoſſen 5, 18, 4. 5. (Sch. u. Pp.) — *εἴρητο, συνεφωνήθη.* (Sch.) nach 18, 3 ff. vgl. zu 25, 2. — *ἐπιτηδείας* zuträglich, wie 5, 112, 2. vgl. 2, 2, 4 u. zu 1, 19.

παρέδωκε τὴν πόλιν, χαριζόμενος τοῖς Χαλκιδεῦσιν, λέγων ὡς οὐ δυνατὸς εἴη βίᾳ ἐκείνων παραδιδόναι. ἐλθὼν δὲ αὐτὸς κατὰ τάχος μετὰ πρέσβεων αὐτόθεν ἀπολογησόμενός τε ἐς τὴν Λακεδαίμονα, ἣν κατηγορῶσιν οἱ περὶ τὸν Ἰσχαγόραν ὅτι οὐκ ἐπείθετο, καὶ ἅμα βουλόμενος εἰδέναι εἰ ἔτι μετακινητὴ εἴη ἡ ὁμολογία, ἐπειδὴ εὗρε κατειλημμένας, αὐτὸς μὲν πάλιν πεμπόντων τῶν Λακεδαιμονίων καὶ κελευόντων μάλιστα μὲν καὶ τὸ χωρίον παραδοῦναι, εἰ δὲ μή, ὁπόσοι Πελοποννησίων ἔνεισιν ἐξαγαγεῖν, κατὰ τάχος ἐπορεύετο. οἱ δὲ ξύμμαχοι ἐν τῇ Λακεδαίμονι αὐτοῦ ἔτυχον ὄντες καὶ 22
αὐτῶν τοὺς μὴ δεξαμένους τὰς σπονδὰς ἐκέλευον οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιεῖσθαι. οἱ δὲ τῇ αὐτῇ προφάσει ἥπερ καὶ τὸ πρῶτον ἀπεώσαντο οὐκ ἔφασαν δέξασθαι, ἢν μή τινας διαιτέρας τούτων ποιῶνται. ὡς δ' αὐτῶν οὐκ ἐσήκουον, 2
ἐκείνους μὲν ἀπέπεμψαν, αὐτοὶ δὲ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ξυμμαχίαν ἐποιοῦντο, νομίζοντες ἥκιστα ἂν σφίσι τούς τε Ἀργείους, ἐπειδὴ οὐκ ἤθελον Ἀμπελίδου καὶ Λίχου ἐλθόντων ἐπισπένδεσθαι, νομίσαντες αὐτοὺς ἄνευ Ἀθηναίων οὐ δεινοὺς εἶναι, καὶ τὴν ἄλλην Πελοπόννησον μάλιστ' ἂν ἡσυ-

---

§ 2. βίᾳ. zu 1, 43, 2. — ἐκείνων, τῶν Χαλκιδέων. (Sch.) — μετακινητή, ἤγουν δυνατὴ κινηθῆναι. (Sch.) umzustoßen sei. (Hl.) in Bezug auf einzelne Puncte. — κατειλημμένας, ἰσχυρὰς τὰς σπονδάς. (Sch.) festgestellt; κατειλημμένους, was Bv. nicht für nöthig hält, hatte ich schon vor länger als fünfundzwanzig Jahren beigeschrieben, vielleicht auch irgendwo mitgetheilt. Gegen die gew. La., bemerkt Haase, spreche die Beziehung auf das entfernte σπονδάς statt, wie μετακινητή, auf ὁμολογίας, und der Gebrauch des Thuk., der καταλαμβάνειν so nur von Menschen hat 1, 9, 1. 4, 86, 1. Keine Ausnahme sei 8, 63, 2, wo τὰ ἐν τῷ στρατεύματι s. v. a. στρατιῶται seien.

C. 22. § 1. αὐτοῦ für αὐτοί Kr. Xen. Hell. 7, 4, 36: ἐν τῇ Τεγέᾳ αὐτοῦ. Thuk. 8, 28, 5: ἐς τὴν Μίλητον αὐτοῦ. 5, 83, 1: ἐκ τοῦ Ἄργους αὐτόθεν. (Kr.) vgl. zu 3, 81, 2. — ποιεῖσθαι, αὐτάς. (Bs.) — τὸ πρῶτον wohl mit Bezug auf 5, 17, 3. — δέξασθαι. Gr. 53, 1 A. 10. vgl. Heindorf zu Plat. Phäd. 32. — τούτων, τῶν γενομένων. (Sch.)

§ 2. ἐπισπένδεσθαι, ἄλλας σπονδὰς σπένδεσθαι 5, 14, 3; ἐπι — dazu, ferner. — νομίσαντες αὐτούς ist Wiederholung des νομίζοντες τοὺς Ἀργείους. (Sch.) Die Epanalepsis (Gr. 65, 9 A. 2) ist bei einem so kurzen Zwischensatze durch nichts gerechtfertigt. Doch mag die Schuld dem Schriftsteller aufgebürdet werden. — οὐ als ob ἥκιστα

χάζειν· πρὸς γὰρ ἂν τοὺς Ἀθηναίους, εἰ ἐξῆν, χωρεῖν. παρόντων οὖν πρέσβεων ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων καὶ γενομένων λόγων ξυνέβησαν καὶ ἐγένοντο ὅρκοι καὶ ξυμμαχία ἥδε.

23 "Κατὰ τάδε ξύμμαχοι ἔσονται Λακεδαιμόνιοι πεντήκοντα ἔτη. ἢν δέ τινες ἴωσιν ἐς τὴν γῆν πολέμιοι τὴν Λακεδαιμονίων καὶ κακῶς ποιῶσι Λακεδαιμονίους, ὠφελεῖν Ἀθηναίους Λακεδαιμονίους τρόπῳ ὁποίῳ ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ κατὰ
2 τὸ δυνατόν· ἢν δὲ δηώσαντες οἴχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις καὶ κακῶς πάσχειν ὑπὸ ἀμφοτέρων, καταλύειν δὲ ἅμα ἄμφω τὼ πόλεε. ταῦτα δ' εἶναι δικαίως καὶ προθύμως καὶ ἀδόλως. καὶ ἢν τινες ἐς τὴν Ἀθηναίων γῆν ἴωσι πολέμιοι καὶ κακῶς ποιῶσιν, Ἀθηναίους ὠφελεῖν Λακεδαιμονίους τρόπῳ ὅτῳ ἂν
3 δύνωνται ἰσχυροτάτῳ κατὰ τὸ δυνατόν· ἢν δὲ δηώσαντες οἴχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις καὶ κακῶς πάσχειν ὑπ' ἀμφοτέρων, καταλύειν δὲ ἅμα ἄμφω τὼ πόλεε. ταῦτα δ' εἶναι δικαίως καὶ προθύμως καὶ ἀδόλως. ἢν δὲ ἡ δουλεία ἐπανιστῆται, ἐπικουρεῖν Ἀθηναίους Λακεδαιμονίοις παντὶ σθένει κατὰ τὸ δυνατόν.
4 ὁμοῦνται δὲ ταῦτα οἵπερ καὶ τὰς ἄλλας σπονδὰς ὤμνυον ἑκατέρων. ἀνανεοῦσθαι δὲ κατ' ἐνιαυτὸν Λακεδαιμονίους μὲν ἰόντας ἐς Ἀθήνας πρὸς τὰ Διονύσια, Ἀθηναίους δὲ
5 ἰόντας ἐς Λακεδαίμονα πρὸς τὰ Ὑακίνθια. στήλην δὲ ἑκα-

---

nicht vorherginge. — γάρ denn ſonſt, wenn die Athener nicht durch einen Vertrag ſie anzunehmen gehindert wären. (Ba.) — χωρεῖν, τοὺς Πελοποννησίους. (Sch.) τοὺς ἄλλους Π. Py. Der Sache nach möchte man lieber τοὺς Ἀργείους denken. — λόγων, συμβατικῶν. (Sch.)

C. 23. § 1. Κατὰ τάδε zieht man ſonſt zum vorigen C.; doch ſ. 5, 77, 1. 79, 1. 8, 36, 1. vgl. 18, 1. — Λακεδαιμόνιοι. Ausgefallen iſt καὶ Ἀθηναῖοι. (F. Po.) — Λακεδαιμονίους, das zweite, verdächtigt Schäfer zu Eur. Or. 793. (Py.) vgl. § 2. — τρόπῳ — δυνατόν auf die kräftigſte Weiſe auf die ſie ihren Mitteln nach könnten. vgl. § 2. (3.) 5, 47, 3. 5. Plat. Rep. 458, e: γάμους ποιήσομεν ἱεροὺς εἰς δύναμιν ὅτι μάλιστα.

§ 2. τὴν πόλιν, τῶν δηωσάντων. (Sch.) — εἶναι. Xen. Hell. 4, 4, 8: πάντα εἶναι ἀδόλως. vgl. Her. 1, 69. Gr. 62, 2 A. 3. — Ἀθηναίους verband man mit dem Vorhergehenden.

§ 3. ἡ δουλεία, ἤγουν τὸ πλῆθος τῶν δούλων, οἱ Εἵλωτες. (Sch.) So θεραπηίη Her. 1, 199.

τέρους στῆσαι τὴν μὲν ἐν Λακεδαίμονι παρ' Ἀπόλλωνι ἐν Ἀμυκλαίῳ, τὴν δὲ ἐν Ἀθήναις ἐν πόλει παρ' Ἀθηνᾷ. ἦν δέ τι δοκῇ Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις προσθεῖναι καὶ ἀφελεῖν περὶ τῆς ξυμμαχίας, ὅ τι ἂν δοκῇ, εὔορκον ἀμφοτέροις εἶναι."

Τὸν δὲ ὅρκον ὤμνυον Λακεδαιμονίων μὲν οἵδε, Πλει- 24
στοάναξ, Ἄγις, Πλειστόλας, Λαμάγητος, Χίονις, Μεταγένης, Ἀκανθος, Λάϊθος, Ἰσχαγόρας, Φιλοχαρίδας, Ζευξίδας, Ἀντιπος, Ἀλκινάδας, Τέλλις, Ἐμπεδίας, Μηνᾶς, Λάφιλος· Ἀθηναίων δὲ Λάμπων, Ἰσθμιόνικος, Λάχης, Νικίας, Εὐθύδημος, Προκλῆς, Πυθόδωρος, Ἄγνων, Μυρτίλος, Θρασυκλῆς, Θεαγένης, Ἀριστοκράτης, Ἰώλκιος, Τιμοκράτης, Λέων, Λάμαχος, Δημοσθένης.

Λύτη ἡ ξυμμαχία ἐγένετο μετὰ τὰς σπονδὰς οὐ πολλῷ 2
ὕστερον, καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀπέδοσαν οἱ Ἀθηναῖοι τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τὸ θέρος ἦρχε τοῦ ἐνδεκάτου ἔτους. ταῦτα δὲ τὰ δέκα ἔτη ὁ πρῶτος πόλεμος ξυνεχῶς γενόμενος γέγραπται.

Μετὰ δὲ τὰς σπονδὰς καὶ τὴν ξυμμαχίαν τῶν Λακεδαι- 25
μονίων καὶ τῶν Ἀθηναίων, αἳ ἐγένοντο μετὰ τὸν δεκαετῆ πόλεμον ἐπὶ Πλειστόλα μὲν ἐν Λακεδαίμονι ἐφόρου, Ἀλκαίου δ' ἄρχοντος Ἀθήνησι, τοῖς μὲν δεξαμένοις αὐτὰς εἰρήνη ἦν, οἱ δὲ Κορίνθιοι καὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεών τινες διε- 2
κίνουν τὰ πεπραγμένα καὶ εὐθὺς ἄλλη ταραχὴ καθίστατο τῶν ξυμμάχων πρὸς τὴν Λακεδαίμονα. καὶ ἅμα καὶ τοῖς Ἀθηναίοις οἱ Λακεδαιμόνιοι προϊόντος τοῦ χρόνου ὕποπτοι ἐγένοντο, ἔστιν ἐν οἷς οὐ ποιοῦντες ἐκ τῶν ξυγκειμένων ἃ

---

§ 5. παρ' Ἀ. neben der Statue des A. — προσθεῖναι καὶ ἀφελεῖν. vgl. 5, 18, 10. 29, 3. 47, 13, Pol. 22, 26, 27. ohne τι 7, 9, 17. vgl. Heindorf zu Plat. Theät. 31 u. Stallbaum z. Rep. 1, 12. Andok. 3, 40: ἐξεσην ἀφελεῖν. Mit τι entgegengesetzt stehen beide Begriffe auch Plat. Krat. 432, a u. Phäd. 95, e.

C. 24. § 2. μετὰ τὰς σπονδάς 5, 18. — τῆς νήσου, Sphakteria. (Wasse.) — ξυνεχῶς ohne Unterbrechung, wie jetzt eine eintrat.

C. 25. § 2. τινές, Mantinea 5, 29, 1; Elis 31, 1. (Pp.) — διεκίνουν suchten zu zerstören. (Hl.) — ἐκ τῶν ξυγκειμένων verdächtigt Kr. — εἴρητο, ἐν ταῖς σπονδαῖς. (Sch)

3 εἰρηιο. καὶ ἐπὶ ἓξ ἔτη μὲν καὶ δέκα μῆνας ἀπέσχοντο μὴ ἐπὶ τὴν ἑκατέρων γῆν στρατεῦσαι, ἔξωθεν δὲ μετ' ἀναχωχῆς οὐ βεβαίου ἔβλαπτον ἀλλήλους τὰ μάλιστα· ἔπειτα μέντοι καὶ ἀναγκασθέντες λῦσαι τὰς μετὰ τὰ δέκα ἔτη σπονδὰς
26 αὖθις ἐς πόλεμον φανερὸν κατέστησαν. γέγραφε δὲ καὶ ταῦτα ὁ αὐτὸς Θουκυδίδης Ἀθηναῖος ἑξῆς, ὡς ἕκαστα ἐγένετο, κατὰ θέρη καὶ χειμῶνας, μέχρι οὗ τήν τε ἀρχὴν κατέπαυσαν τῶν Ἀθηναίων Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι καὶ
2 τὰ μακρὰ τείχη καὶ τὸν Πειραιᾶ κατέλαβον. ἔτη δὲ ἐς τοῦτο τὰ ξύμπαντα ἐγένετο τῷ πολέμῳ ἑπτὰ καὶ εἴκοσι. καὶ τὴν διὰ μέσου ξύμβασιν εἴ τις μὴ ἀξιώσει πόλεμον νομίζειν, οὐκ ὀρθῶς δικαιώσει. τοῖς τε γὰρ ἔργοις ὡς διήρηται ἀφορείτω καὶ εὑρήσει οὐκ εἰκὸς ὂν εἰρήνην αὐτὴν κριθῆναι,
3 ἐν ᾗ οὔτε ἀπέδοσαν πάντα οὔτ' ἀπεδέξαντο ἃ ξυνέθεντο, ἔξω τε τούτων πρὸς τὸν Μαντινικὸν καὶ Ἐπιδαύριον πόλεμον καὶ ἐς ἄλλα ἀμφοτέροις ἁμαρτήματα ἐγένοντο, καὶ οἱ ἐπὶ Θρᾴκης ξύμμαχοι οὐδὲν ἧσσον πολέμιοι ἦσαν, Βοιωτοί τε ἐχεχειρίαν δεχήμερον ἦγον. ὥστε ξὺν τῷ πρώτῳ πολέμῳ τῷ

---

§ 3. ἓξ. ἑπτά Acacius und Kr., δέκα. δ', τέσσαρας Kr. z. Clinton F. H. 414. Ullrich Beiträge zur Erkl. des Thuk. S. 153 ff. sucht ἓξ καὶ τέσσαρας als das Richtige zu erweisen. — ἀπέσχοντο μή. Xen. ἱππρ. 9, 5: τῶν ἀπεχομένων μὴ ἱππεύειν. Gr. 67, 12 A. 3. — ἑκατέρων. ἀλλήλων wäre das übliche. zu 1, 44, 1. — στρατεῦσαι, was zuerst die Athener 6, 105, 1 ff. verschuldeten. — μετ' ἀναχωχῆς unter Waffenruhe (Ba.) per. (Ba). — ἀναγκασθέντες. zu 4, 25, 1.

C. 26. § 1. κατέλαβον. καταβαλον zwei Hss.; nicht übel. Plut. Lys. 14: καββαλόντες τὸν Πειραιᾶ καὶ τὰ μακρὰ σκέλη. Xen. Hell. 2, 2, 20: τὰ μακρὰ τείχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντες. (Dr.)

§ 2. δικαιώσει, δικαίως κρινεῖ. (Sch.) — τοῖς τε. Dem τέ entspricht ἔξω τε. (Arn.) — τοῖς ἔργοις ὡς διήρηται wie er, ἡ διὰ μέσου ξύμβασις, durch die Thatsachen von dem frühern und spätern Kriege geschieden ist, gleichfalls durch Thätlichkeiten bezeichnet, also nicht wesentlich verschieden. Schlechtere Hss. haben διειρῆτοι. vgl. Schömann z. Isä. p 468. — αὐτήν kann man nach Gr. 61, 7 A. 1 erklären. Plat. Euthyphr. 2, a: οὐ δίκην αὐτὴν καλοῦσιν ἀλλὰ γραφήν. — ἃ ξυνέθεντο, ἀποδιδόναι καὶ ἀποδέχεσθαι. Gr. 55, 4 A. 11. — πολέμιοι ἦσαν, καὶ μετὰ τὴν εἰρήνην. (Sch.)

§ 3. τὸν Μαντινικόν 5, 33 ff. (Py.) — Ἐπιδαύριον 5, 53 ff (Dö.) — δεχήμερον den man alle zehn Tage erneu-

δεκαετεῖ καὶ τῇ μετ' αὐτὸν ὑπόπτῳ ἀνακωχῇ καὶ τῷ ὕστερον ἐξ αὐτῆς πολέμῳ εὑρήσει τις τοσαῦτα ἔτη, λογιζόμενος κατὰ τοὺς χρόνους καὶ ἡμέρας οὐ πολλὰς παρενεγκούσας· καὶ τοῖς ἀπὸ χρησμῶν τι ἴσχυρισαμένοις μόνον δὴ τοῦτο ἐχυρῶς ξυμβάν· ἀεὶ γὰρ ἔγωγε μέμνημαι, καὶ ἀρχομένου τοῦ πολέμου 4
καὶ μέχρι οὗ ἐτελεύτησεν, προφερόμενον ὑπὸ πολλῶν ὅτι τρὶς ἐννέα ἔτη δέοι γενέσθαι αὐτόν. ἐπεβίων δὲ διὰ παντὸς αὐτοῦ, αἰσθανόμενός τε τῇ ἡλικίᾳ καὶ προσέχων τὴν γνώμην, ὅπως ἀκριβές τι εἴσομαι· καὶ ξυνέβη μοι φεύγειν τὴν ἐμαυ- 5
τοῦ ἔτη εἴκοσι μετὰ τὴν ἐς Ἀμφίπολιν στρατηγίαν καὶ γενομένῳ παρ' ἀμφοτέροις τοῖς πράγμασι, καὶ οὐχ ἧσσον τοῖς Πελοποννησίων διὰ τὴν φυγήν, καθ' ἡσυχίαν τι αὐτῶν μᾶλλον αἴσθεσθαι. τὴν οὖν μετὰ τὰ δέκα ἔτη διαφοράν τε καὶ ξύγχυσιν τῶν σπονδῶν καὶ τὰ ἔπειτα ὡς ἐπολεμήθη ἐξηγήσομαι.

Ἐπειδὴ γὰρ αἱ πεντηκοντούτεις σπονδαὶ ἐγένοντο καὶ 27
ὕστερον αἱ ξυμμαχίαι, καὶ αἱ ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου πρεσβεῖαι, αἵπερ παρεκλήθησαν ἐς αὐτά, ἀνεχώρουν ἐκ τῆς Λακεδαίμονος. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἐπ' οἴκου ἀπῆλθον, Κορίνθιοι 2
δὲ ἐς Ἄργος τραπόμενοι πρῶτον λόγους ποιοῦνται πρός

---

erte. (Dodwell.) vgl. 5, 32, 4. 5. 6, 7, 4. 10, 2. — παρενεγκούσας, προσθεμένας. (Sch.) ſ. jedoch zu 5, 20, 1. — ἀπὸ χρησμῶν, ὡρμημένοις ἀπὸ χρησμῶν. (Dſ.) die auf Prophezeiungen hin, auf P. geſtützt. — ἐχυρῶς ſicher, eintreffend. (Ba.) — ξυμβάν. Ar. Ri. 220: χρησμοὶ τε ξυμβαίνουσι καὶ τὸ Πυθικόν.

§ 4. προφερόμενα. vgl. 7, 69, 3. Nach Paſſow ſo nur bei Spätern. — ἐπεβίων. zu 2, 65, 3. — αἰσθανόμενος. zu 1, 71, 4 — τῇ ἡλικίᾳ. Kr. Leben des Th. S. 9 f. epikr. Nachtr. S. 14 ff. u. Ullrich Beiträge S. 128 ff. — εἴσομαι. Gr. 38, 7 A. 5.

§ 5. φεύγειν. Kr. Leben des Th. S. 47 ff. — παρ' ἀμφοτέροις, τοῖς τῶν Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων. (Sch.) Man würde den Ge. erwarten. Aehnlich Xen. Oek. 4, 5: ἐξ ὁπόσων περ ἐθνῶν δασμοὺς λαμβάνει, τέταχε τῷ ἄρχοντι ἑκάστῳ εἰς ὁπόσους δεῖ διδόναι προφὴν ἱππέας. — αἴσθεσθαι für αἰσθέσθαι mit drei der beſten Hſn. Bk. vgl. Gr. § 40 u. d. W. — τι. Gr. 51, 16 A. 10. — ξύγχυσιν. zu 1, 146. — ὡς. zu 1, 1, 1.

C. 27. § 1. αἱ ξυμμαχίαι. Der Plural in ſofern auch Bundesgenoſſen ſie annahmen 5, 25, 1. — καὶ αἱ. Hier fängt der Nachſatz an: kehrten auch die. (Hf.) — ἐς αὐτά zu den Verhandlungen darüber nach Sparta.

§ 2. πρῶτον gehört zum ganzen Gedanken: das erſte was ſie

τινας τῶν ἐν τέλει ὄντων Ἀργείων ὡς χρή, ἐπειδὴ Λακεδαι-
μόνιοι οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ ἀλλ' ἐπὶ καταδουλώσει τῆς Πελοπον-
νήσου σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν πρὸς Ἀθηναίους τοὺς πρὶν
ἐχθίστους πεποίηνται, ὁρᾶν τοὺς Ἀργείους ὅπως σωθήσεται
ἡ Πελοπόννησος, καὶ ψηφίσασθαι τὴν βουλομένην πόλιν τῶν
Ἑλλήνων, ἥτις αὐτόνομός τέ ἐστι καὶ δίκας ἴσας καὶ ὁμοίας
δίδωσι, πρὸς Ἀργείους ξυμμαχίαν ποιεῖσθαι ὥστε τῇ ἀλλή-
3 λων ἐπιμαχεῖν, ἀποδεῖξαι δὲ ἄνδρας ὀλίγους ἀρχὴν αὐτο-
κράτορας, καὶ μὴ πρὸς τὸν δῆμον τοὺς λόγους εἶναι, τοῦ μὴ
καταφανεῖς γίγνεσθαι τοὺς μὴ πείσαντας τὸ πλῆθος· ἔφασαν
δὲ πολλοὺς προσχωρήσεσθαι μίσει τῶν Λακεδαιμονίων. καὶ
οἱ μὲν Κορίνθιοι διδάξαντες ταῦτα ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου.
28 οἱ δὲ τῶν Ἀργείων ἄνδρες ἀκούσαντες ἐπειδὴ ἀνήνεγκαν τοὺς
λόγους ἔς τε τὰς ἀρχὰς καὶ τὸν δῆμον, ἐψηφίσαντο Ἀργεῖοι,
καὶ ἄνδρας εἵλοντο δώδεκα πρὸς οὓς τὸν βουλόμενον τῶν
Ἑλλήνων ξυμμαχίαν ποιεῖσθαι πλὴν Ἀθηναίων καὶ Λακε-
δαιμονίων· τούτων δὲ μηδετέροις ἐξεῖναι ἄνευ τοῦ δήμου
2 τοῦ Ἀργείων σπείσασθαι. ἐδέξαντό τε ταῦτα οἱ Ἀργεῖοι
μᾶλλον ὁρῶντες τόν τε τῶν Λακεδαιμονίων σφίσι πόλεμον
ἐσόμενον, ἐπ' ἐξόδῳ γὰρ πρὸς αὐτοὺς αἱ σπονδαὶ ἦσαν, καὶ

---

thaten war daß ſie. — ἀγαθῷ, συμφέροντι. (Sch.) — δίκας. vgl. 5, 79, 1. (Pp.) vgl. zu 1, 28, 1. — ἴσας καὶ ὁμοίας. zu 1, 27, 1. — ἀλλήλων. zu 1, 44, 1. — ἐπιμαχεῖν. zu 1, 44, 1.

§ 3. ἀρχήν in Anſehung der Macht. — αὐτοκράτορας, ἀνάθεσιν τῶν ὅλων πραγμάτων ἔχοντας. (Sch.) zu 2, 65, 2. — τοῦ μή —, ἵνα μὴ ϕωραθῶσιν ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων οἱ συνθέμενοι τοῖς Ἀργείοις. (Sch.) zu 1, 4, 2. — τοὺς μὴ πείσαντας, ἐὰν μὴ πείσωσι. (Sch.) Ueber den Artikel zu 3, 81, 3. Abgeſandte die vor dem Volke der Argeier auftraten konnten nicht unbekannt bleiben und hatten perſönliche Gefahren von Seiten der Lakedämonier zu befürchten, wenn die Verbindung mit Argos fehlſchlug. — προσχωρήσεσθαι, τοῖς Ἀργείοις. (Sch.)

C. 28. § 1. ἀνήνεγκαν. Soph. Ant. 272: ἀνοιστέον σοι τοὔργον. vgl. dort die Erkl. — οἱ τῶν Ἀργείων ἄνδρες, τῶν ἐν τέλει ὄντων Ἀργείων 5, 27, 2. (Ba.) — ἐψηφίσαντο nahmen die Vorſchläge durch Beſchluß an. — ποιεῖσθαι, ἐψηφίσαντο, hier bloß in der Bedeutung beſchloſſen. (Pp.) Gr. 65, 11 A. 9. — μηδετέροις hängt von σπείσασθαι ab. (Ba.) — ἄνευ. zu 1, 91, 4. — τοῦ Ἀ. für τῶν Ἀ. einige gute Hſn. Kr. Gr. 50, 8 A. 11 zweite Ausg. — ἐξεῖναι, ἐψηφίσαντο. (Hudſon.)

§ 2. τε. zu 5, 11, 2. — ἐπ' ἐξόδῳ, ἐπὶ τέλους. (Sch.) zu 5, 14, 3. — ἡγήσεσθαι, ἡγεμόνες ἔσεσθαι. (Sch.)

ἅμα ἐλπίσαντες τῆς Πελοποννήσου ἡγήσεσθαι· κατὰ γὰρ τὸν 3
χρόνον τοῦτον ἥ τε Λακεδαίμων μάλιστα δὴ κακῶς ἤκουσε
καὶ ὑπερώφθη διὰ τὰς ξυμφοράς, οἵ τε Ἀργεῖοι ἄριστα
ἔσχον τοῖς πᾶσιν, οὐ ξυναράμενοι τοῦ Ἀττικοῦ πολέμου,
ἀμφοτέροις δὲ μᾶλλον ἐνσπονδοι ὄντες ἐκκαρπωσάμενοι. οἱ
μὲν οὖν Ἀργεῖοι οὕτως ἐς τὴν ξυμμαχίαν προσεδέχοντο τοὺς
ἐθέλοντας τῶν Ἑλλήνων, Μαντινῆς δ' αὐτοῖς καὶ οἱ ξύμμαχοι 29
αὐτῶν πρῶτοι προσεχώρησαν, δεδιότες τοὺς Λακεδαιμονίους.
τοῖς γὰρ Μαντινεῦσι μέρος τι τῆς Ἀρκαδίας κατέστραπτο
ὑπήκοον, ἔτι τοῦ πρὸς Ἀθηναίους πολέμου ὄντος, καὶ ἐνό- 2
μιζον οὐ περιόψεσθαι σφᾶς τοὺς Λακεδαιμονίους ἄρχειν,
ἐπειδὴ καὶ σχολὴν ἦγον· ὥστε ἄσμενοι πρὸς τοὺς Ἀργείους
ἐτράποντο, πόλιν τε μεγάλην νομίζοντες καὶ Λακεδαιμονίοις
ἀεὶ διάφορον, δημοκρατουμένην τε ὥσπερ καὶ αὐτοί. ἀπο-
στάντων δὲ τῶν Μαντινέων καὶ ἡ ἄλλη Πελοπόννησος ἐς
θροῦν καθίστατο ὡς καὶ σφίσι ποιητέον τοῦτο, νομίσαντες 3
πλέον τέ τι εἰδότας μεταστῆναι αὐτοὺς καὶ τοὺς Λακεδαι-
μονίους ἅμα δὲ ὀργῆς ἔχοντες, ἐν ἄλλοις τε καὶ ὅτι ἐν ταῖς
σπονδαῖς ταῖς Ἀττικαῖς ἐγέγραπτο εὔορκον εἶναι προσθεῖναι

---

§ 3. *μάλιστα δή*, ὑπερβαλλόντως. (Sch.) zu 1, 1, 2. — *ὑπερ-ώφθη*, ἐξουδενώθη. (Sch.) vgl. zu 7, 42, 3. — *διὰ τὰς ξυμ-φοράς* 5, 14, 2. (Pp.) — *ἄριστα ἔσχον* waren in den beſten Zuſtand gelangt. — *τοῖς πᾶσιν* in allen Dingen, Stücken. (Pp.) — *ξυναράμενοι τοῦ*. zu 2, 71, 2. — *Ἀττικοῦ* gegen die Athener, wie 31, 3. vgl. 1, 128, 2. 2, 95, 2. vgl. zu 1, 24, 4. — *ἀμφοτέροις*, τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις. (Sch.) — *μᾶλλον* vielmehr gehört zu ἐκκαρπωσάμενοι. (Pp.) — *ἐκκαρπωσάμενοι*, τοὺς καρποὺς καὶ τὰς προσόδους λαβόντες ἀπὸ τῆς γῆς ἀχερσίους. (Sch.) — *ἐθέλοντας* erg. προσχωρεῖν als Paſſiv zu προσδέχεσθαι. Gr. 55, 4 A. 11.

C. 29. § 1. *μέρος τι* 5, 33, 1. (Hf.) — *ὑπήκοον*. Gr. 57, 4 A. 2.

§ 2. *περιόψεσθαι*, ἐπιτρέψειν. (Sch.) zu 1, 35, 3. — *σφᾶς*, τοὺς Μαντινέας. (Sch.) — *ἄρχειν*, τῶν κατεστραμμένων. (Sch.) — *ἐπειδὴ καί* ſowohl aus andern Gründen als auch weil. Gr. 69, 32 A. 17. — *ἦγον*, οἱ Λακεδαιμόνιοι. (Sch.) — *ὥσπερ καὶ αὐτοί*, ἐδημοκρατοῦντο. vgl. 5, 44, 1. 7, 55, 2. Xen. Cyr. 8, 4, 21: *τῷ εὖ δεδειπνηκότι, ὥσπερ καὶ ἐγὼ νῦν, ἄδειπνος ἂν συναρμόζοι*. vgl. Gr. 62, 4 A. 1. — *τοῦτο*, τὸ προσελθεῖν τοῖς Ἀργείοις. (Sch.)

§ 3. τε. zu 5, 11, 2. — *ἐν ἄλλοις* in andern Dingen, in Bezug auf dieſelben. — *Ἀττικαῖς* mit den Athenern, wie 36, 2.

καὶ ἀφελεῖν ὅ τι ἂν ἀμφοῖν τοῖν πολέοιν δοκῇ, Λακεδαιμο-
4 νίοις καὶ Ἀθηναίοις. τοῦτο γὰρ τὸ γράμμα μάλιστα τὴν Πελοπόννησον διεθορύβει καὶ ἐς ὑποψίαν καθίστη μὴ μετὰ Ἀθηναίων σφᾶς βούλωνται Λακεδαιμόνιοι δουλώσασθαι· δίκαιον γὰρ εἶναι πᾶσι τοῖς ξυμμάχοις γεγράφθαι τὴν μετάθεσιν. ὥστε φοβούμενοι οἱ πολλοὶ ὥρμηντο πρὸς τοὺς Ἀργείους καὶ αὐτοὶ ἕκαστοι ξυμμαχίαν ποιεῖσθαι.

30 Λακεδαιμόνιοι δὲ αἰσθόμενοι τὸν θροῦν τοῦτον ἐν τῇ Πελοποννήσῳ καθεστῶτα καὶ τοὺς Κορινθίους διδασκάλους τε γενομένους καὶ αὐτοὺς μέλλοντας σπείσασθαι πρὸς τὸ Ἄργος, πέμπουσι πρέσβεις ἐς τὴν Κόρινθον βουλόμενοι προκαταλαβεῖν τὸ μέλλον, καὶ ἠτιῶντο τήν τε ἐσήγησιν τοῦ
2 παντὸς καὶ εἰ Ἀργείοις, σφῶν ἀποστάντες, ξύμμαχοι ἔσονται, παραβήσεσθαί τε ἔφασαν αὐτοὺς τοὺς ὅρκους, καὶ ἤδη ἀδικεῖν ὅτι οὐ δέχονται τὰς Ἀθηναίων σπονδάς, εἰρημένον κύριον εἶναι ὅ τι ἂν τὸ πλῆθος τῶν ξυμμάχων ψηφίσηται,
3 ἢν μή τι θεῶν ἢ ἡρώων κώλυμα ᾖ. Κορίνθιοι δὲ παρόντων σφίσι τῶν ξυμμάχων, ὅσοι οὐδ' αὐτοὶ ἐδέξαντο τὰς σπονδάς — παρεκάλεσαν δὲ αὐτοὺς αὐτοὶ πρότερον — ἀντέλεγον τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἃ μὲν ἠδικοῦντο, οὐ δηλοῦντες ἄντικρυς,

---

Ἀθηναίων 30, 2. 4. 40, 2. 3 u. zu 1, 35, 1; mit πρός 5, 40, 2. 46, 5. — ἔδοξεν 5, 18, 10. 23, 5. (Waſſe.)

§ 4. γράμμα Klauſel. (Gd.) — μή. zu 2, 13, 1. — εἶναι, ἐνόμιζον aus ὑποψίαν. (Hk.) Gr. 65, 11 A. 7. — πᾶσι γεγράφθαι τὴν μετάθεσιν die Erlaubniß zu Aenderungen allen garantirt worden wäre. (Ba.) — πρὸς τοὺς Ἀργείους gehört zu ξυμμαχίαν ποιεῖσθαι. (Dr.) Anders jedoch Haaſe Lucubrr. p. 110, wie auch 2, 59, 1.

C. 30. § 1. προκαταλαβεῖν verhüten, vorbauen. (Ba.) — τὸ μέλλον die beabſichtigte Verbindung mit Argos. (Sch.) — ἠτιῶντο machten ihnen Vorwürfe über. (Sch.) vgl. 1, 123, 1. 133. — ἐσήγησιν Angabe, Anſtiftung. (Pſ.) So das Verbum 3, 20, 1. 4, 76, 2. vgl. 6, 99, 2. 7, 73, 1. Xen. Hier. 9, 10: ὁ ἀγαθόν τι εἰσηγούμενος οὐκ ἀτίμητος ἔσται. — καὶ εἰ, καὶ ἠπιῶντο εἰ. (Sch.) Gr. 65, 5 A. 7. — σφῶν, τῶν Λακεδαιμονίων. (Sch.)

§ 2. εἰρημένον, ὁρισθέντος. (Sch.) Gr. 56, 9 A. 5. vgl. 5, 39, 2. 7, 18, 3. vgl. 7, 77, 6. — κύριον, κεκυρωμένον, βέβαιον. (Sch.) Zu beziehen iſt dies auf den peloponneſiſchen Bundesvertrag. vgl. 5, 47, 10. — τὸ πλῆθος. zu 4, 112, 2.

ὅτι οὔτε Σόλλιον σφίσιν ἀπέλαβον παρ' Ἀθηναίων οὔτε Ἀνακτόριον, εἴ τέ τι ἄλλο ἐνόμιζον ἐλασσοῦσθαι, πρόσχημα δὲ ποιούμενοι τοὺς ἐπὶ Θρᾴκης μὴ προδώσειν· ὀμόσαι γὰρ 1
αὐτοῖς ὅρκους ἰδίᾳ τε, ὅτε μετὰ Ποτιδαιατῶν τὸ πρῶτον ἀφίσταντο, καὶ ἄλλους ὕστερον. οὔκουν παραβαίνειν τοὺς τῶν ξυμμάχων ὅρκους ἔφασαν οὐκ ἐσιόντες ἐς τὰς τῶν Ἀθηναίων σπονδάς· θεῶν γὰρ πίστεις ὀμόσαντες ἐκείνοις οὐκ ἂν εὐορκεῖν προδιδόντες αὐτούς. εἰρῆσθαι δ' ὅτι ἢν μὴ 5
θεῶν ἢ ἡρώων κώλυμα ᾖ· φαίνεσθαι οὖν σφίσι κώλυμα θεῖον τοῦτο. καὶ περὶ μὲν τῶν παλαιῶν ὅρκων τοσαῦτα εἶπον, περὶ δὲ τῆς Ἀργείων ξυμμαχίας μετὰ τῶν φίλων
βουλευσάμενοι ποιήσειν ὅ τι ἂν δίκαιον ᾖ. καὶ οἱ μὲν Λα- 6
κεδαιμονίων πρέσβεις ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου, ἔτυχον δὲ παρόντες ἐν Κορίνθῳ καὶ Ἀργείων πρέσβεις, οἳ ἐκέλευον τοὺς Κορινθίους ἰέναι ἐς τὴν ξυμμαχίαν καὶ μὴ μέλλειν· οἱ δὲ ἐς τὸν ὕστερον ξύλλογον αὐτοῖς τὸν παρὰ σφίσι προεῖπον ἥκειν.

Ἦλθε δὲ καὶ Ἠλείων πρεσβεία εὐθὺς καὶ ἐποιήσαντο 31
πρὸς Κορινθίους ξυμμαχίαν πρῶτον, ἔπειτα ἐκεῖθεν ἐς Ἄργος ἐλθόντες, καθάπερ προείρητο, Ἀργείων ξύμμαχοι ἐγένοντο.

---

§ 3. **Σόλλιον.** Σίλλιον viele u. gute Hſn.; doch vgl. 3, 95, 1, wo alle Σόλλιον oder Σόλιον haben. — **ἀπέλαβον, οἱ Κορινθιοι.** (Sch.) Vielmehr **οἱ Λακεδαιμόνιοι**, wie 35, 5, was wegen **σφίσιν** nothwendig iſt. Gr. 51, 2 A. 3. — **εἴ τε.** zu 1, 35, 2. — **πρόσχημα.** zu 1, 96, 1. — **προδώσειν.** Gr. 61, 6 A. 8.

§ 4. **ὕστερον.** κοινῇ entbehr' ich ungern. — **οὔκουν — ἔφασαν** ſie verletzten alſo nicht, erklärten ſie, die eidliche Verpflichtung gegen ihre Verbündeten, insbeſondere die Lakedämonier als Hegemonen. (Ba.) — **θεῶν πίστεις, θεῶν ὅρκους ἐπὶ πίστει.** (Sch.) Aehnlich **ὅρκοι θεῶν** Xen. An. 2, 5, 7. 3, 1, 22. 2, 10. — **ἐκείνοις** den Verbündeten in Thrake. (Ba.)

§ 5. **ὅτε, κύριον ἔσται ὅ τι ἂν τὸ πλῆθος τῶν ξυμμάχων ψηφίσηται,** aus § 2. (Hf.) Thuk. ſchrieb wohl: **ὅ τι δ' εἰρῆσθαι — ᾖ, φαίνεσθαι σφίσιν.** Gr 51, 13 A. 13. — **τῶν παλαιῶν ὅρκων, τῶν πρὸς τοὺς ἐπὶ Θρᾴκης.** (Sch.) Vielmehr **τῶν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους.** (Bl.) Ich möchte beide verſtehen. — **ποιήσειν, εἶπον.** (Ba.) — **Ἀργείων. Ἀργείας** mehrere u. einige gute Hſn. vgl. jedoch 3, 86, 1. 5, 11, 2. 25, 1. 32, 5. 44, 1. 45, 1. 46, 2. 78. 82, 4. 8, 6, 1. (6, 33, 2.) vgl. zu 5, 29, 3. — **ἥκειν, τοὺς Κορινθίους.** (Sch.)

§ 6. **σφίσι, τοῖς Κορινθίοις.** (Sch.)

C. 31. § 1. **ἐποιήσαντο. ἐποιήσατο** mehrere Hſn. — **προείρητο** 5, 27, 2. 3. (Hudſon.) vgl. 28, 1. (Bl.)

2 διαφερόμενοι γὰρ ἐτύγχανον τοῖς Λακεδαιμονίοις περὶ Λεπρέου. πολέμου γὰρ γενομένου ποτὲ πρὸς Ἀρκάδων τινὰς Λεπρεάταις καὶ Ἠλείων παρακληθέντων ὑπὸ Λεπρεατῶν ἐς ξυμμαχίαν ἐπὶ τῇ ἡμισείᾳ τῆς γῆς καταλυσάντων τὸν πόλεμον, Ἠλεῖοι τὴν γῆν νεμομένοις αὐτοῖς τοῖς Λεπρεάταις τάλαντον
3 ἔταξαν τῷ Διὶ τῷ Ὀλυμπίῳ ἀποφέρειν. καὶ μέχρι τοῦ Ἀττικοῦ πολέμου ἀπέφερον, ἔπειτα παυσαμένων διὰ πρόφασιν τοῦ πολέμου οἱ Ἠλεῖοι ἐπηνάγκαζον· οἱ δ' ἐτράποντο πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους. καὶ δίκης Λακεδαιμονίοις ἐπιτραπείσης ὑποτοπήσαντες οἱ Ἠλεῖοι μὴ ἴσον ἕξειν ἀνέντες
4 τὴν ἐπιτροπὴν Λεπρεατῶν τὴν γῆν ἔτεμον. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι οὐδὲν ἧσσον ἐδίκασαν αὐτονόμους εἶναι Λεπρεάτας καὶ ἀδικεῖν Ἠλείους, καὶ ὡς οὐκ ἐμμεινάντων τῇ ἐπιτροπῇ φρουρὰν ὁπλιτῶν ἐσέπεμψαν ἐς Λέπρεον. οἱ δὲ Ἠλεῖοι, νομίζοντες πόλιν σφῶν ἀφεστηκυῖαν δέξασθαι τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τὴν ξυνθήκην προφέροντες ἐν ᾗ εἴρητο, ἃ ἔχοντες ἐς τὸν Ἀττικὸν πόλεμον καθίσταντό τινες, ταῦτα ἔχοντας καὶ ἐξελθεῖν, ὡς οὐκ ἴσον ἐχόντων ἀφίστανται πρὸς
5 τοὺς Ἀργείους καὶ τὴν ξυμμαχίαν, ὥσπερ προείρητο, καὶ οὗτοι ἐποιήσαντο. ἐγένοντο δὲ καὶ οἱ Κορίνθιοι εὐθὺς

---

§ 2. ἐπὶ τῇ ἡμισείᾳ τῆς γῆς, ἐπὶ τῷ καρποῦσθαι τὸ ἥμισυ γῆς. (Sch.) Arr. An. 2, 1, 4: κατιέναι ἐπὶ τοῖς ἡμίσεσι τῶν τότε ὄντων. Ueber ἐπί Gr. 68, 41 A. 8, über γῆς 47, 28 A. 9. — καταλυσάντων für καὶ λυσάντων zwei Hſn., wie ich conjicirt hatte: wenn ſie beigelegt hätten. Λύειν πόλεμον hat Thuk. nie geſagt, und wer ſonſt? — τάλαντον. ταλαντα ε' Bl.

§ 3. διὰ πρόφασιν. προφάσει 3, 86, 2. — ἐπηνάγκαζον, ἀποφέρειν. (Sch.) hielten ſie dazu an. Gr. 55, 4 A. 11. — ἐπιτρέπειν δίκην, δίκαιαν, wie ἐπιτροπή ſind die eig. Ausdrücke in dieſer Sache. vgl. 4, 83, 2, Sch. zu 1, 28, 2, Harpokr. in ἐπιτροπή u. Bud. comm. p. 150. (Dr.) — ἴσον, τὸ δίκαιον. (Sch.) — ἀνέντες τὴν ἐπιτροπήν, παυσάμενοι τοῦ ἐπιτρέψαι τὴν δίκην Λακεδαιμονίοις. (Sch.) οὐκ ἐμμείναντες τῇ ἐπιτροπῇ § 4.

§ 4. οὐδὲν ἧσσον nichts deſtoweniger (Ba.), obgleich die Eleer die ſchiedsrichterliche Entſcheidung aufgegeben hatten. — ξυνθήκην. Es mußte alſo vor dem Anfange des Krieges darüber unter den Peloponneſiern ein beſonderer Vertrag [zur Garantie] geſchloſſen ſein. (Pp.) Sonderbar jedoch daß nicht auch die Korinthier 30, 3 ſich darauf beriefen. (Bl.) — προφέροντες. zu 3, 64, 2. — τινές Jegliche. Gr. 51, 16 A. 7? Statthaft wäre οἵτινες. zu 5, 18, 10. — ἐξελθεῖν, τοῦ πολέμου. (Sch.) — προείρητο 28, 1.

μετ' ἐκείνους καὶ οἱ ἐπὶ Θρᾴκης Χαλκιδῆς Ἀργείων ξύμμαχοι. Βοιωτοὶ δὲ καὶ Μεγαρῆς τὸ αὐτὸ λέγοντες ἡσύχαζον, περιορώμενοι ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ νομίζοντες σφίσι τὴν Ἀργείων δημοκρατίαν, αὐτοῖς ὀλιγαρχουμένοις, ἧσσον ξύμφορον εἶναι τῆς Λακεδαιμονίων πολιτείας.

Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ θέρους τούτου Σκι- 32
ωναίους μὲν Ἀθηναῖοι ἐκπολιορκήσαντες ἀπέκτειναν τοὺς ἡβῶντας, παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἠνδραπόδισαν καὶ τὴν γῆν Πλαταιεῦσιν ἔδοσαν νέμεσθαι, Δηλίους δὲ κατήγαγον πάλιν ἐς Δῆλον, ἐνθυμούμενοι τάς τε ἐν ταῖς μάχαις ξυμφορὰς καὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς θεοῦ χρήσαντος. καὶ Φωκῆς καὶ Λο- 2
κροὶ ἤρξαντο πολεμεῖν. καὶ Κορίνθιοι καὶ Ἀργεῖοι ἤδη ξύμμαχοι ὄντες ἔρχονται ἐς Τέγεαν ἀποστήσοντες Λακεδαιμονίων, ὁρῶντες μέγα μέρος ὄν, καὶ εἰ σφίσι προσγένοιτο, νομίζοντες ἅπασαν ἂν ἔχειν Πελοπόννησον. ὡς δὲ οὐδὲν 3
ἂν ἔφασαν ἐναντιωθῆναι οἱ Τεγεᾶται Λακεδαιμονίοις, οἱ Κορίνθιοι μέχρι τούτου προθύμως πράσσοντες ἀνεῖσαν τῆς φιλονεικίας καὶ ὠρρώδησαν μὴ οὐδεὶς σφίσιν ἔτι τῶν ἄλλων προσχωρῇ. ὅμως δὲ ἐλθόντες ἐς τοὺς Βοιωτοὺς ἐδέοντο σφῶν τε καὶ Ἀργείων γίγνεσθαι ξυμμάχους καὶ τἆλλα κοινῇ πράσσειν· τάς τε δεχημέρους ἐπισπονδάς, αἳ 4
ἦσαν Ἀθηναίοις καὶ Βοιωτοῖς πρὸς ἀλλήλους οὐ πολλῷ ὕστερον γενόμεναι τούτων τῶν πεντηκονταετίδων σπονδῶν,

---

§ 5. τὸ αὐτὸ λέγοντες, τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντες. (Sch.) eben die Sprache führend (Hl.), wie die Korinthier u. A., über die Lakedämonier ſich beſchwerend. — περιορώμενοι vernachläſſigt Ba., unpaſſend; mit Aufmerkſamkeit und Achtung behandelt De.; aber 4, 124, 4 iſt doch verſchieden und das Wort ſonſt von Thuk. nicht paſſiv gebraucht. Anſprechend tilgt Dobree ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων und verbindet ἡσύχαζον περιορώμενοι. vgl. zu 4, 71, 1. Haaſe vermuthet τὰ ἀπό für ὑπό. vgl. 1, 127. 7, 77, 4. 8, 51, 2. 48, 2. 56, 2. 5, 37, 3 u. Pflugk zu Eur. Her. 23. — αὐτοῖς da ſie ſelbſt.

C. 32. § 1. ἀπέκτειναν. vgl. 4, 122. (Py.) — νέμεσθαι. zu 1, 2, 1. — ἐνθυμούμενοι. Gr. 47, 11 A. 1.

§ 2. ἀποστήσοντες, τὴν Τέγεαν. — μέγα μέρος ὄν, τῆς Πελοποννήσου. (Sch.) — προσγένοιτο, προσκτηθείη. (Sch.) — ἀνεῖσαν τῆς. Gr. 47, 13. vgl. 7, 43, 7. Ar. Frie. 318: τῆς βοῆς ἀνήσειε. Her. 9, 33: μεῖσαν τῆς χρησμοσύνης.

§ 4. ἐπισπονδάς, ein ἅπαξ εἰρημένον (Bl.); über ἐπι —

ἐκέλευον οἱ Κορίνθιοι τοὺς Βοιωτοὺς ἀκολουθήσαντας Ἀθήναζε καὶ σφίσι ποιῆσαι, ὥσπερ Βοιωτοὶ εἶχον, μὴ δεχομένων δὲ Ἀθηναίων ἀπειπεῖν τὴν ἐκεχειρίαν καὶ τὸ λοιπὸν μὴ σπένδεσθαι ἄνευ αὐτῶν. Βοιωτοὶ δὲ δεομένων τῶν Κορινθίων περὶ μὲν τῆς Ἀργείων ξυμμαχίας ἐπισχεῖν αὐτοὺς ἐκέλευον, ἐλθόντες δὲ Ἀθήναζε μετὰ Κορινθίων οὐχ εὕροντο τὰς δεχημέρους σπονδάς, ἀλλ' ἀπεκρίναντο οἱ Ἀθηναῖοι Κορινθίοις εἶναι σπονδάς, εἴπερ Λακεδαιμονίων εἰσὶ ξύμμαχοι. Βοιωτοὶ μὲν οὖν οὐδὲν μᾶλλον ἀπεῖπον τὰς δεχημέρους, ἀξιούντων καὶ αἰτιωμένων Κορινθίων ξυνθέσθαι σφίσιν· Κορινθίοις δὲ ἀνακωχὴ ἄσπονδος ἦν πρὸς Ἀθηναίους.

33 Λακεδαιμόνιοι δὲ τοῦ αὐτοῦ θέρους παυθημεὶ ἐστράτευσαν, Πλειστοάνακτος τοῦ Παυσανίου Λακεδαιμονίων βασιλέως ἡγουμένου, τῆς Ἀρκαδίας ἐς Παρράσιους, Μαντινέων ὑπηκόους ὄντας, κατὰ στάσιν ἐπικαλεσαμένων σφᾶς, ἅμα δὲ καὶ τὸ ἐν Κυψέλοις τεῖχος ἀναιρήσοντες, ἢν δύνωνται, ὃ ἐτείχισαν Μαντινῆς καὶ αὐτοὶ ἐφρούρουν, ἐν τῇ Παρρασικῇ
2 κείμενον ἐπὶ τῇ Σκιρίτιδι τῆς Λακωνικῆς. καὶ οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι τὴν γῆν τῶν Παρρασίων ἐδῄουν, οἱ δὲ Μαντινῆς τὴν πόλιν Ἀργείοις φύλαξι παραδόντες αὐτοὶ τὴν ξυμμαχίαν ἐφρούρουν· ἀδύνατοι δ' ὄντες διασῶσαι τό τε ἐν Κυψέλοις τεῖχος καὶ τὰς ἐν Παρρασίοις πόλεις ἀπῆλθον. Λακεδαιμόνιοι δὲ τούς τε Παρρασίους αὐτονόμους ποιήσαντες καὶ τὸ τεῖχος καθελόντες ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου.

34 Καὶ τοῦ αὐτοῦ θέρους ἤδη ἡκόντων αὐτοῖς τῶν ἀπὸ Θράκης μετὰ Βρασίδου ἐξελθόντων στρατιωτῶν, οὓς ὁ Κλεαρίδας μετὰ τὰς σπονδὰς ἐκόμισεν, οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐψη-

---

nach — Gr. 68, 46 A. 17. — *αὐτῶν* für *σφῶν*. vgl. 5, 40, 2. (Py.) 6, 35. 7, 17, 3. 8, 46, 4.

§ 5. *ἐπισχεῖν* abwarten. (Ba.) — *εὕροντο*. Gr. 52, 10 A. 1. vgl. 1, 31, 2. 58, 1. — *ξυνθέσθαι* von *ἀξιούντων* abhängig, ein *διὰ μέσου*.

C. 33. § 1. *ἐπικαλεσαμένων, τῶν Παρρασίων*. (Sch.) — *κείμενον ἐπὶ τῇ Σ., ἐπιτειχισμένον ὥστε βλάπτειν τὴν Σκιρῖτιν*. (Sch.) vgl. 51, 1. 8, 60, 1.

§ 2. *τὴν ξυμμαχίαν* das Land, die Plätze der Verbündeten. vgl. 118, 3; das parrhasische Gebiet. (Sch.) u. zu 3, 92, 3.

C. 34. § 1. *τῶν ἀπό*. Gr. 50, 8 A. 14. — *μετά, τῶν μετα*

φίσαντο τοὺς μὲν μετὰ Βρασίδου Εἵλωτας μαχεσαμένους ἐλευθέρους εἶναι καὶ οἰκεῖν ὅπου ἂν βούλωνται, καὶ ὕστερον οὐ πολλῷ αὐτοὺς μετὰ τῶν νεοδαμωδῶν ἐς Λέπρεον κατέστησαν, κείμενον ἐπὶ τῆς Ἀκαιωνικῆς καὶ τῆς Ἠλείας, ὄντες ἤδη διάφοροι Ἠλείοις· τοὺς δ' ἐκ τῆς νήσου ληφθέντας σφῶν 3
καὶ τὰ ὅπλα παραδόντας, δείσαντες μή τι διὰ τὴν ξυμφορὰν νομίσαντες ἐλασσοῦσθήσεσθαι καὶ ὄντες ἐπίτιμοι νεωτερίσωσιν, ἤδη καὶ ἀρχάς τινας ἔχοντας ἀτίμους ἐποίησαν, ἀτιμίαν δὲ τοιάνδε ὥστε μήτε ἄρχειν μήτε πριαμένους τι ἢ πωλοῦντας κυρίους εἶναι. ὕστερον δὲ αὖθις χρόνῳ ἐπίτιμοι ἐγένοντο.

Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους καὶ Θύσσον τὴν ἐν τῇ Ἄθῳ Ἀι- 35
κιδῶν εἶλον, Ἀθηναίων οὖσαν ξύμμαχον.

Καὶ τὸ θέρος τοῦτο πᾶν ἐπεμίξαι μὲν ἦσαν τοῖς Ἀθηναίοις καὶ Πελοποννησίοις, ὑπώπτευον δὲ ἀλλήλους εὐθὺς μετὰ τὰς σπονδὰς οἵ τε Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι κατὰ τὴν τῶν χωρίων ἀλλήλοις οὐκ ἀπόδοσιν. τὴν γὰρ Ἀμφίπολιν 2
πρότεροι λαχόντες οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀποδιδόναι καὶ τἆλλα οὐκ ἀποδεδώκεσαν· οὐδὲ τοὺς ἐπὶ Θρᾴκης παρεῖχον ξυμμάχους τὰς σπονδὰς δεχομένους οὐδὲ Βοιωτοὺς οὐδὲ Κορινθίους, λέγοντες ἀεὶ ὡς μετ' Ἀθηναίων τούτους, ἢν μὴ θέλωσι, κοινῇ ἀναγκάσουσιν· χρόνους τε προὔθεντο ἄνευ ξυγγραφῆς ἐν οἷς χρῆν τοὺς μὴ ἐσιόντας ἀμφοτέροις πολεμίους

Kr. — τοὺς μετὰ Β. Εἵλωτας 4, 80, 3. — μαχεσαμένους. Gr. 50, 10 A. 3.

§ 3. Νεοδαμωδῶν. vgl. 7, 58, 3. Heloten die ſchon einige Zeit frei geweſen nach Müller Dor. 2 S. 45. Ueber die Betonung des Ge. Göttling Acc. S. 327. — νομίσαντες καὶ ὄντες indem ſie glaubten und wenn ſie wären. Gr. 56, 14 A. 1. — ἐλασσωθήσεσθαι auch Dem. 21, 66; ἐλασσώσεσθαι unten 5, 104. 105, 2. — ἀτιμίαν iſt aus ἀτίμους anzuſchließen, wie δουλείαν aus δούλοις 5, 9, 7. — πριαμένους — κυρίους εἶναι noch auf eine rechtsgültige Art etwas kaufen oder verkaufen könnten. (Hl.)

C. 35. § 1. τῇ Ἄθῳ. τῷ Ἄθῳ ſchlechte Hſn. vgl. 4, 109, 1. 5, 3, 4. Vielleicht jedoch war das Wort Fem. als Bezeichnung der Landſchaft. (Hk.) — Δικτιδῶν. Διῶν Gatterer gegen 5, 82, 1; οἱ Χαλκιδῆς Pp. — ὑπώπτευον ἀλλήλους. vgl. 8, 39, 2 u. zu 4, 51. — οὐκ ἀπόδοσιν. zu 1, 137, 4.

§ 2. πρότεροι. zu 5, 21, 1. — τὰ ἄλλα. τἄλλα eine Hſ. — παρεῖχον δεχομένους bewirkten die Annahme Pa.; ἀπεδείκνυον Dſ. — προὔθεντο, ἔταξαν. (Sch.) — ἄνευ ξυγγραφῆς, συμφωνίας γεγραμμένης. (Sch.) — ἐσιόντας, εἰς τὰς σπονδάς. (Sch.)

εἶναι. τούτων οὖν ὁρῶντες οἱ Ἀθηναῖοι οὐδὲν ἔργῳ γιγνόμενον ὑπετόπευον τοὺς Λακεδαιμονίους μηδὲν δίκαιον διανοεῖσθαι, ὥστε οὔτε Πύλον ἀπαιτούντων αὐτῶν ἀπεδίδοσαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκ τῆς νήσου δεσμώτας μετεμέλοντο ἀποδεδωκότες, τά τε ἄλλα χωρία εἶχον, μένοντες ἕως σφίσι κἀκεῖνοι
4 ποιήσειαν τὰ εἰρημένα. Λακεδαιμόνιοι δὲ τὰ μὲν δυνατὰ ἔφασαν πεποιηκέναι· τοὺς γὰρ παρὰ σφίσι δεσμώτας ὄντας Ἀθηναίων ἀποδοῦναι καὶ τοὺς ἐπὶ Θρᾴκης στρατιώτας ἀπαγαγεῖν καὶ εἴ του ἄλλου ἐγκρατεῖς ἦσαν· Ἀμφιπόλεως δὲ
5 οὐκ ἔφασαν κρατεῖν ὥστε παραδοῦναι, Βοιωτοὺς δὲ πειράσεσθαι καὶ Κορινθίους ἐς τὰς σπονδὰς ἐσαγαγεῖν καὶ Πάνακτον ἀπολαβεῖν καὶ Ἀθηναίων ὅσοι ἦσαν ἐν Βοιωτοῖς αἰχμάλωτοι κομιεῖν. Πύλον μέντοι ἠξίουν σφίσιν ἀποδοῦναι· εἰ δὲ μή, Μεσσηνίους γε καὶ τοὺς Εἵλωτας ἐξαγαγεῖν, ὥσπερ καὶ αὐτοὶ τοὺς ἀπὸ Θρᾴκης, Ἀθηναίους δὲ φρουρεῖν τὸ
6 χωρίον αὐτούς, εἰ βούλονται. πολλάκις δὲ καὶ πολλῶν λόγων γενομένων ἐν τῷ θέρει τούτῳ ἔπεισαν τοὺς Ἀθηναίους ὥστε ἐξαγαγεῖν ἐκ Πύλου Μεσσηνίους καὶ τοὺς ἄλλους Εἵλωτάς τε καὶ ὅσοι ηὐτομολήκεσαν ἐκ τῆς Λακωνικῆς· καὶ κατῴκισαν αὐτοὺς ἐν Κρανίοις τῆς Κεφαλληνίας· τὸ μὲν οὖν θέρος τοῦτο ἡσυχία ἦν καὶ ἔφοδοι παρ' ἀλλήλους.

36 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος — ἔτυχον γὰρ ἔφοροι ἕτεροι καὶ οὐκ ἐφ' ὧν αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο ἄρχοντες ἤδη καί τινες αὐτῶν καὶ ἐναντίοι σπονδαῖς — ἐλθουσῶν πρεσβειῶν ἀπὸ τῆς ξυμμαχίδος καὶ παρόντων Ἀθηναίων καὶ Βοιωτῶν καὶ Κορινθίων καὶ πολλὰ ἐν ἀλλήλοις εἰπόντων καὶ οὐδὲν

---

§ 3. αὐτῶν fehlt in ſchlechten Hſn.; Eine αὐτοί. — τά τε ἄλλα, χωρία 5, 18, 6. — εἰρημένα, πεπραγμένα. (Sch.)

§ 4. καὶ εἴ του und aus andern Orten deren ſie etwa. Gr. 60, 10 A. 1. Doch kann man dieſen Satz auch, καὶ τοὺς — ἀπαγαγεῖν als διὰ μέσου genommen, an ἀποδοῦναι anſchließen.

§ 5. ἀπολαβεῖν von den Böotern (5, 3, 4) für die Athener zurückzuerhalten. vgl. 30, 3. — κομιεῖν für κομίσαι. zu 1, 27, 2. — τε καί. γε καί Reiske. — ὥσπερ καὶ αὐτοί, ἐξήγαγον. Gr. 62, 4 A. 1.

§ 6. ἔφοδοι. zu 1, 6, 1.

C. 36. § 1. ἐναντίοι σπονδαῖς Verträgen mit Athen abgeneigt. Kr. zu Xen. An. 2, 3, 7. (Pp.) — οὐδέν. zu 2, 5, 4.

ξυμβάντων, ὡς ἀπῆεσαν ἐπ' οἴκου, τοῖς Βοιωτοῖς καὶ Κορινθίοις **Κλεόβουλος** καὶ Ξενάρης, οὗτοι οἵπερ τῶν ἐφόρων ἐβούλοντο **μάλιστα** διαλῦσαι τὰς σπονδάς, λόγους ποιοῦνται ἰδίους, **παραινοῦντες** ὅτι μάλιστα ταὐτά τε γιγνώσκειν καὶ πειρᾶσθαι **Βοιωτούς**, Ἀργείων γενομένους πρῶτον αὐτοὺς ξυμμάχους, **αὖθις** μετὰ Βοιωτῶν Ἀργείους Λακεδαιμονίοις **ποιῆσαι ξυμμάχους**· οὕτω γὰρ ἥκιστα ἀναγκασθῆναι Βοιω- 2
τοὺς ἐς τὰς Ἀττικὰς σπονδὰς ἐσελθεῖν· ἑλέσθαι γὰρ Λακεδαιμονίους πρὸ τῆς Ἀθηναίων ἔχθρας καὶ διαλύσεως τῶν σπονδῶν Ἀργείους σφίσι φίλους καὶ ξυμμάχους γενέσθαι. τὸ γὰρ Ἄργος ἀεὶ ἠπίστατο ἐπιθυμοῦντας τοὺς Λακεδαι- 3
μονίους καλῶς σφίσι φίλιον γενέσθαι, ἡγούμενοι τὸν ἔξω Πελοποννήσου **πόλεμον** ῥᾴω ἂν εἶναι. τὸ μέντοι Πάνακτον ἐδέοντο **Βοιωτοὺς** ὅπως παραδῶσι Λακεδαιμονίοις, ἵνα ἀντ' αὐτοῦ **Πύλον**, ἣν δύνωνται, ἀπολαβόντες ῥᾷον καθιστῶνται Ἀθηναίοις ἐς πόλεμον. καὶ οἱ μὲν Βοιωτοὶ καὶ 37
Κορίνθιοι ταῦτα ἐπεσταλμένοι ἀπό τε τοῦ Ξενάρους καὶ Κλεοβούλου καὶ ὅσοι φίλοι ἦσαν αὐτοῖς τῶν Λακεδαιμονίων ὥστε ἀπαγγεῖλαι ἐπὶ τὰ κοινά, ἑκάτεροι ἀνεχώρουν. Ἀρ-

---

— ἀπῆεσαν, οἱ Βοιωτοὶ καὶ οἱ Κορίνθιοι. (Sch.) — ταὐτά für ταῦτα Pl. u. Reiske; gleichgesinnt zu ſein, dieſelben Intereſſen zu verfolgen. (Bb.) — αὐτούς ſelbſt.

§ 2. ἥκιστ' ἄν für ἥκιστα Pp. u. Elmsley. — ἑλέσθαι — γενέσθαι denn die Lakedämonier würden der Feindſchaft mit den Athenern und der Brechung des Vertrages die Freundſchaft und Bundesgenoſſenſchaft mit den Argeiern vorziehen d. h. wenn ſie dieſe erlangten, ſo würden ſie es nicht achten darüber mit den Athenern zu brechen. (Pp. u. Bb.) Das ἄν aus dem vorigen Satze kann auch hier gedacht werden. Kr. zu Xen. An. 4, 6, 13.

§ 3. καλῶς, βεβαίως. (Sch.) auf anſtändige Weiſe, ohne dafür das kynuriſche Gebiet hinzugeben. (Arn.) Ein Sch. verbindet es mit ἠπίσταντο. vgl. Kr. zu Dion. p. 296. Doch wäre das Hyperbaton hart. Dobree vermuthet κάλλως, eine jedoch nicht proſaiſche Kraſis, Kr. καὶ ἄλλως; πάντως ſteht 41, 3. — ἡγούμενοι auf ἐπεθύμησαν bezogen; paſſender wäre jedoch ἡγουμένους. (Kr.) — ἐδέοντο Βοιωτοὺς ὅπως, ἐδέοντο Βοιωτοὺς οὕτω ποιῆσαι ὅπως. (Sch.) Sommer verglich Soph. Aj. 557: δεῖ σ' ὅπως, unzureichend; ich vermuthe χρῄζοντο.

C. 37. § 1. ἐπεσταλμένοι. ἀντὶ τοῦ τούτων ἐντεταλμένων αὐτοῖς ὑπὸ τῶν ἐφόρων. (Sch.) Gr. 52, 4 A. 1. — κοινά Staats-Behörden. vgl. 38, 2 u. Xen. An. 5, 6, 27.

γειων δὲ δύο ἄνδρες τῆς ἀρχῆς τῆς μεγίστης ἐπετήρουν ἀπιόντας αὐτοὺς καθ' ὁδὸν καὶ ξυγγενόμενοι ἐς λόγους ἦλθον, εἴ πως οἱ Βοιωτοὶ σφίσι ξύμμαχοι γένοιντο ὥσπερ Κορίν-
2 θιοι καὶ Ἠλεῖοι καὶ Μαντινῆς· νομίζειν γὰρ ἂν τούτου προχωρήσαντος ῥᾳδίως ἤδη καὶ πολεμεῖν καὶ σπένδεσθαι καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους, εἰ βούλοιντο, κοινῷ λόγῳ χρωμένους, καὶ εἴ τινα πρὸς ἄλλον δέοι. τοῖς δὲ τῶν Βοιωτῶν πρέ-
3 σβεσιν ἀκούουσιν ἤρεσκεν· κατὰ τύχην γὰρ ἐδέοντο τούτων ὧνπερ καὶ οἱ ἐκ τῆς Λακεδαίμονος αὐτοῖς φίλοι ἐπεστάλκεσαν. καὶ οἱ τῶν Ἀργείων ἄνδρες ὡς ἤσθοντο αὐτοὺς δεχομένους τὸν λόγον, εἰπόντες ὅτι πρέσβεις πέμψουσιν ἐς Βοιωτοὺς ἀπῆλθον. ἀφικόμενοι δὲ οἱ Βοιωτοὶ ἀπήγγειλαν τοῖς βοιωτάρχαις τά τε ἐκ τῆς Λακεδαίμονος καὶ τὰ ἀπὸ τῶν ξυγγενομένων Ἀργείων· καὶ οἱ βοιωτάρχαι ἠρέσκοντό τε καὶ πολλῷ προθυμότεροι ἦσαν, ὅτι ἀμφοτέρωθεν ξυνεβεβήκει αὐτοῖς τούς τε φίλους τῶν Λακεδαιμονίων τῶν αὐτῶν
4 δεῖσθαι καὶ τοὺς Ἀργείους ἐς τὰ ὅμοια σπεύδειν. καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον πρέσβεις παρῆσαν Ἀργείων τὰ εἰρημένα προκαλούμενοι· καὶ αὐτοὺς ἀπέπεμψαν ἐπαινέσαντες τοὺς λόγους οἱ βοιωτάρχαι καὶ πρέσβεις ὑποσχόμενοι ἀποστελεῖν περὶ τῆς ξυμμαχίας ἐς Ἄργος.

38 Ἐν δὲ τούτῳ ἐδόκει πρῶτον τοῖς βοιωτάρχαις καὶ Κορινθίοις καὶ Μεγαρεῦσι καὶ τοῖς ἀπὸ Θρᾴκης πρέσβεσιν ὁμόσαι ὅρκους ἀλλήλοις ᾗ μὴν ἕκ τε τῷ παρατυχόντι ἀμυνεῖν τῷ δεομένῳ καὶ μὴ πολεμήσειν τῳ μηδὲ ξυμβήσεσθαι

---

§ 2. κοινῷ λόγῳ χρωμένους, ὁμοφρονοῦντας σημαίνει Ἀργείους τε καὶ Κορινθίους καὶ Βοιωτούς. (Sch.) vgl. zu 4, 64, 2. — εἴ τινα πρὸς ἄλλον. Gr. 68, 4 A. 2.

§ 3. οἱ ἐκ τῆς Λ., οἱ περὶ τὸν Κλεόβουλον σημαίνει. (Sch.) — αὐτοῖς, τοῖς τῶν Βοιωτῶν πρέσβεσι καὶ τοῖς Κορινθίοις. (Sch.)

§ 4. τῶν αὐτῶν, Verbindung der Böoter mit den Argeiern. (Pp.) — ἐς τὰ ὅμοια σπεύδειν auf ähnliche Zwecke hinſtreben, eodem properare Pö. Mir iſt ἐς verdächtig. Gr. 46, 6 A. 3.

§ 5. τὰ εἰρημένα προκαλούμενοι zur Annahme der Vorſchläge § 1 aufforderud. vgl. zu 4, 20, 1 mit 2, 72, 3 u. 73, 1. (Dr.)

C. 38. § 1. τῷ δεομένῳ dem von ihnen der Hülfe bedürfe. (Ba.)

ἄνευ κοινῆς γνώμης, καὶ οὕτως ἤδη τοὺς Βοιωτοὺς καὶ Με- 2
γαρέας, τὸ γὰρ αὐτὸ ἐποίουν, πρὸς τοὺς Ἀργείους σπένδε-
σθαι. πρὶν δὲ τοὺς ὅρκους γενέσθαι οἱ βοιωτάρχαι ἐκοί-
νωσαν ταῖς τέσσαρσι βουλαῖς τῶν Βοιωτῶν ταῦτα, αἵπερ
ἅπαν τὸ κῦρος ἔχουσιν, καὶ παρῆγον γενέσθαι ὅρκους ταῖς
πόλεσιν, ὅσαι βούλονται ἐπ' ὠφελίᾳ σφίσι ξυνομνύναι. οἱ 3
δ' ἐν ταῖς βουλαῖς τῶν Βοιωτῶν ὄντες οὐ προσδέχονται τὸν
λόγον, δεδιότες μὴ ἐναντία Λακεδαιμονίοις ποιήσωσι, τοῖς
ἐκείνων ἀφεστῶσι Κορινθίοις ξυνομνύντες· οὐ γὰρ εἶπον 4
αὐτοῖς οἱ βοιωτάρχαι τὰ ἐκ τῆς Λακεδαίμονος, ὅτι τῶν τε
ἐφόρων Κλεόβουλος καὶ Ξενάρης καὶ οἱ φίλοι παραινοῦσιν
Ἀργείων πρῶτον καὶ Κορινθίων γενομένους ξυμμάχους
ὕστερον μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων γίγνεσθαι, οἰόμενοι τὴν
βουλήν, κἂν μὴ εἴπωσιν, οὐκ ἄλλα ψηφιεῖσθαι ἢ ἃ σφίσι
προδιαγνόντες παραινοῦσιν. ὡς δὲ ἀντέστη τὸ πρᾶγμα, οἱ 5
μὲν Κορίνθιοι καὶ οἱ ἀπὸ Θρᾴκης πρέσβεις ἄπρακτοι ἀπῆλ-
θον, οἱ δὲ βοιωτάρχαι μέλλοντες πρότερον, εἰ ταῦτα ἔπεισαν,
καὶ τὴν ξυμμαχίαν πειράσεσθαι πρὸς Ἀργείους ποιεῖν, οὐ-
κέτι ἐσήνεγκαν περὶ Ἀργείων ἐς τὰς βουλάς, οὐδὲ ἐς τὸ
Ἄργος τοὺς πρέσβεις οὓς ὑπέσχοντο ἔπεμπον, ἀμέλειά δέ
τις ἐνῆν καὶ διαφθορὰ τῶν πάντων.

---

§ 2. τὸ αὐτὸ ἐποίουν, ἤγουν τὴν κοινὴν πρᾶξιν ἐποίησαν. (Sch.) ſie handelten einſtimmig. (Hl.) Mir ſcheint die Stelle verfälſcht. Ba.: idem ii inter se ipsi fecerant. Ungenügend ἐπόθουν für ἐποίουν Kr. — σπένδεσθαι von ἐδόκει regiert. (Ba.) — ὠφελίᾳ, συμμαχίᾳ. (Sch.) vgl. § 1 u. zu 1, 3, 2. — σφίσι gehört zu ξυνομνύναι. (Bs.)

§ 3. ἀφεστῶσι, in ſofern ſie mit den Argeiern, den Feinden Spartas, ſich verbündet hatten. (Ds.)

§ 4. μετὰ τῶν Λ. γίγνεσθαι. Py. hält für paſſender mit Ba. ξυμμάχους zu ergänzen als mit Ds. den Ausdruck für ſich zu nehmen, wie μετά τινος εἶναι. vgl. zu 4, 125, 1; ich ziehe dieſes vor. — σφίσιν. σφεῖς Bk. Es ſchwebt hier das Subject von ψηφιεῖσθαι als Hauptſubject vor. (Arn.) Ich billige σφεῖς.

§ 5. ἀντέστη, ἄλλως ἀπέβη, ἐκωλύθη. (Sch.) vgl. 5, 4, 5. — καὶ vor τήν gehört zum ganzen Satze, insbeſondere zu πρὸς Ἀργείους. vgl. § 1. (Bp.) — ἐσήνεγκαν ſtellten einen Antrag. Gr. 52, 1 A. 2. Mit einem Ac. 8, 67, 1. 2. — ὑπέσχοντο 5, 37, 4. (Ds.)

39 *Καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι τούτῳ Μηκύβερναν Ὀλύνθιοι Ἀθηναίων φρουρούντων ἐπιδραμόντες εἷλον.*

Μετὰ δὲ ταῦτα — ἐγίγνοντο γὰρ ἀεὶ λόγοι τοῖς τε Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις περὶ ὧν εἶχον ἀλλήλων — ἐλπίζοντες οἱ Λακεδαιμόνιοι, εἰ Πάνακτον Ἀθηναῖοι παρὰ Βοιωτῶν ἀπολάβοιεν, κομίσασθαι ἂν αὐτοὶ Πύλον, ἦλθον ἐς τοὺς Βοιωτοὺς πρεσβευόμενοι καὶ ἐδέοντο σφίσι Πάνακτόν τε καὶ τοὺς Ἀθηναίων δεσμώτας παραδοῦναι, ἵν' ἀντ' αὐ-
2 *τῶν Πύλον κομίσωνται. οἱ δὲ Βοιωτοὶ οὐκ ἔφασαν ἀποδώσειν, ἢν μὴ σφίσι ξυμμαχίαν ἰδίαν ποιήσωνται ὥσπερ Ἀθηναίοις. Λακεδαιμόνιοι δὲ εἰδότες μὲν ὅτι ἀδικήσουσιν Ἀθηναίους, εἰρημένον ἄνευ ἀλλήλων μήτε σπένδεσθαι τῳ μήτε πολεμεῖν, βουλόμενοι δὲ τὸ Πάνακτον παραλαβεῖν ὡς τὴν Πύλον ἀντ' αὐτοῦ κομιούμενοι καὶ ἅμα τῶν ξυγχέαι σπευδόντων τὰς σπονδὰς προθυμουμένων τὰ ἐς Βοιωτούς, ἐποιήσαντο τὴν ξυμμαχίαν τοῦ χειμῶνος τελευτῶντος ἤδη καὶ πρὸς ἔαρ· καὶ τὸ Πάνακτον εὐθὺς καθῃρεῖτο. καὶ ἐνδέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα.*

40 *Ἅμα δὲ τῷ ἦρι εὐθὺς τοῦ ἐπιγιγνομένου θέρους οἱ Ἀργεῖοι, ὡς οἵ τε πρέσβεις τῶν Βοιωτῶν οὓς ἔφασαν πέμψειν οὐχ ἥκον, τό τε Πάνακτον ἤσθοντο καθαιρούμενον καὶ ξυμμαχίαν ἰδίαν γεγενημένην τοῖς Βοιωτοῖς πρὸς τοὺς Λα-*

C. 39. § 1. *Ἀ. φρουρούντων.* zu 1, 89, 2. — *τε* scheint verdächtig. (Kampe.) — *ἀλλήλων* von *ἅ* in *ὧν* regiert. Gr. 47, 9 A. 5. — *τὸ Π.* auch 40, 1. 2 u. 42, 1, *ἡ Πάνακτος* Plut. Nik. 10 (Dr.). *ὁ Π.* Menander bei Harpokr. u. Suid. (Waſſe.) vgl. Phot. p. 274. (Pp.)

§ 2. *εἰρημένον — πολεμεῖν.* Dieſe Bedingung, auch 46, 2 erwähnt, dürfte C. 23 ausgefallen ſein. — *συγχέαι ὅρκους* Eur. Hipp. 1063, *νόμιμα* Her. 7, 136. (Gb.) So *συγχεῖν τὰ νόμιμα* Ant. 4, *α*, 1. 6. 4, *β*, 7, *τὸν θεσμόν* Dem. 23, 62, *τὰ σύμβολα* 21, 173. vgl. zu 1, 146. — *τὰ ἐς* für *τὰς ἐς* die beſten Hſn.: die Verbindung mit. So *προὐθυμήθη τὴν ξύμβασιν* 5, 17, 1. (Pp.) 5, 46, 1: *ἐπισχόντας τὰ πρὸς Ἀργείους.* (Arn.) Gr. 46, 6 A. 3. — *ἤδη καὶ. καὶ ἤδη?* vgl. 4, 135, 1. 5, 81, 2 u. 8, 108, 1. — *καὶ πρὸς ἔαρ. ὄντος* ergänzt Gb. Vielmehr: ſie machten ein Bündniß am Ende des Winters und gegen den Frühling zu. (Pp?) Ba. verbindet es mit dem Folgenden. — *καθῃρεῖτο, ὑπὸ Βοιωτῶν.* (Sch.)

C. 40. § 1. *ἦκον* Kr. *ἵκοντο* oder *ἥκοντο* die Hſn. Das — *το* iſt aus dem folgenden *το* entſtanden. Auch Thuk. gebraucht das Simplex *ἵκνεῖσθαι* in der eig. Bedeutung nirgends. vgl. zu 1, 99, 3.

κεδαιμονίους, ἔδεισαν μὴ μονωθῶσι καὶ ἐς Λακεδαιμονίους πᾶσα ἡ ξυμμαχία χωρήσῃ· τοὺς γὰρ Βοιωτοὺς ᾠοντο πεπεῖ- 2
σθαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων τό τε Πάνακτον καθελεῖν καὶ ἐς τὰς Ἀθηναίων σπονδὰς ἐσιέναι, τούς τε Ἀθηναίους εἰδέναι ταῦτα, ὥστε οὐδὲ πρὸς Ἀθηναίους ἔτι σφίσιν εἶναι ξυμμαχίαν ποιήσασθαι, πρότερον ἐλπίζοντες ἐκ τῶν διαφορῶν, εἰ μὴ μείνειαν αὐτοῖς αἱ πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδαί, τοῖς γοῦν Ἀθηναίοις ξύμμαχοι ἔσεσθαι. ἀποροῦντες οὖν ταῦτα 3
οἱ Ἀργεῖοι καὶ φοβούμενοι μὴ Λακεδαιμονίοις καὶ Τεγεάταις, Βοιωτοῖς καὶ Ἀθηναίοις ἅμα πολεμῶσιν, πρότερον οὐ δεχόμενοι τὰς Λακεδαιμονίων σπονδάς, ἀλλ' ἐν φρονήματι ὄντες τῆς Πελοποννήσου ἡγήσεσθαι, ἔπεμπον ὡς ἐδύναντο τάχιστα ἐς τὴν Λακεδαίμονα πρέσβεις Εὔστροφον καὶ Λίσωνα, οἳ ἐδόκουν προσφιλέστατοι αὐτοῖς εἶναι, ἡγούμενοι ἐκ τῶν παρόντων κράτιστα πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδὰς ποιησάμενοι, ὅπῃ ἂν ξυγχωρῇ, ἡσυχίαν ἔχειν. καὶ οἱ πρέσβεις 41
ἀφικόμενοι αὐτῶν λόγους ἐποιοῦντο πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐφ' ᾧ ἂν σφίσιν αἱ σπονδαὶ γίγνοιντο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον οἱ Ἀργεῖοι ἠξίουν δίκης ἐπιτροπὴν σφίσι γενέσθαι ἢ ἐς πόλιν τινὰ ἢ ἰδιώτην περὶ τῆς Κυνοσουρίας γῆς, ἧς ἀεὶ πέρι διαφέρονται μεθορίας οὔσης — ἔχει δὲ ἐν αὐτῇ Θυρέαν καὶ Ἀνθήνην πόλιν, νέμονται δ' αὐτὴν Λακεδαιμόνιοι·

---

§ 2. ὥστε οὐδέ. ὥστε οὔ mit dem Inf. auch 8, 76, 6, Cur. Phön. 1358, Hel. 108, Plat. Apol. 26, d, Lyſ. 21, 18, Iſokr. 12, 253, Iſä. 11, 27, Dem. 9, 48. 18, 283. (Pp.) — εἶναι, ἐξεῖναι.

§ 3. ἀποροῦντες ταῦτα. So ἀπορεῖν τι Xen. Hell. 6, 1, 4 und ſelbſt ἀπορέειν τὴν ἐξαγωγήν Her. 4, 179, τὴν ἔλασιν 3, 4, ἀπορᾶ τὴν αἰτίαν Ariſtot. Thierg. 7. (St. u. Bl.) Gr. 56, 5 A. 4. vgl. 6 A. 3. — ἐν φρονήματι ὄντες, διανοίᾳ ἐπηρμένῃ ἐλπίζοντες. (Bs.) — ἡγούμενοι ἡσυχίαν ἔχειν entſchloſſen ſich ruhig zu verhalten. (Hl.) vgl. Gr. 55, 3 A. 15. Zwar könnte man mit dem Sch. κράτιστα als Prädicat faſſen; doch ſcheint der Plural nicht eben ſo wie bei εἶναι auch bei ἡγεῖσθαι und ähnlichen Verben üblich zu ſein. (Pp.) — ὅπῃ ἂν ξυγχωρῇ, καθὼς ἂν συγχωρῇ ὁ καιρός. (Sch.) So gefaßt erſcheint es mit dem Vorhergehenden verbunden pleonaſtiſch nach ἐκ τῶν παρόντων (?), mit dem Folgenden unpaſſend Ba.: wie man ſich darüber vereinigen könne; alſo ξυγχωρεῖ impersonal, ein nicht erwieſener Gebrauch. (Pp.) Statthaft wäre ἐγχωρῇ.

C. 41. § 1. αὐτῶν, τῶν Ἀργείων. (Sch.) — σφίσι, von Ba. nicht überſetzt, dürfte aus der vorigen Zeile eingefälſcht ſein. — νέμονται, τὴν νομὴν καὶ τὸ κέρδος ἔχουσιν. (Sch.) zu 1, 2, 1.

2 ἔπειτα δ' οὐκ ἐώντων Λακεδαιμονίων μεμνῆσθαι περὶ αὐτῆς, ἀλλ' εἰ βούλονται σπένδεσθαι ὥσπερ πρότερον, ἑτοῖμοι εἶναι, οἱ Ἀργεῖοι πρέσβεις τάδε ὅμως ἐπηγάγοντο τοὺς Λακεδαιμονίους ξυγχωρῆσαι, ἐν μὲν τῷ παρόντι σπονδὰς ποιήσασθαι ἔτη πεντήκοντα, ἐξεῖναι δ' ὁποτεροισοῦν προκαλεσαμένοις, μήτε νόσου οὔσης μήτε πολέμου Λακεδαίμονι καὶ Ἄργει, διαμάχεσθαι περὶ τῆς γῆς ταύτης, ὥσπερ καὶ πρότερόν ποτε, ὅτε αὐτοὶ ἑκάτεροι ἠξίωσαν νικῶν, διώκειν δὲ μὴ ἐξεῖναι περαιτέρω τῶν πρὸς Ἄργος καὶ Λακεδαίμονα
3 ὅρων. τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις τὸ μὲν πρῶτον ἐδόκει μωρία εἶναι ταῦτα, ἔπειτα — ἐπεθύμουν γὰρ τὸ Ἄργος πάντως φίλιον ἔχειν — ξυνεχώρησαν ἐφ' οἷς ἠξίουν καὶ ξυνεγράψαντο. ἐκέλευον δ' οἱ Λακεδαιμόνιοι, πρὶν τέλος τι αὐτῶν ἔχειν, ἐς τὸ Ἄργος πρῶτον ἐπαναχωρήσαντας αὐτοὺς δεῖξαι τῷ πλήθει, καὶ ἢν ἀρέσκοντα ᾖ, ἥκειν ἐς τὰ Ὑακίνθια τοὺς
42 ὅρκους ποιησομένους. καὶ οἱ μὲν ἀνεχώρησαν· ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τούτῳ ᾧ οἱ Ἀργεῖοι ταῦτα ἔπρασσον, οἱ πρέσβεις τῶν Λακεδαιμονίων Ἀνδρομένης καὶ Φαίδιμος καὶ Ἀντιμενίδας, οὓς ἔδει τὸ Πάνακτον καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς παρὰ Βοιωτῶν παραλαβόντας Ἀθηναίοις ἀποδοῦναι, τὸ μὲν Πά-
2 νακτον ὑπὸ τῶν Βοιωτῶν αὐτῶν καθῃρημένον εὗρον, ἐπὶ προφάσει ὡς ἦσάν ποτε Ἀθηναίοις καὶ Βοιωτοῖς ἐκ διαφορᾶς περὶ αὐτοῦ ὅρκοι παλαιοὶ μηδετέρους οἰκεῖν τὸ χωρίον ἀλλὰ κοινῇ νέμειν, τοὺς δ' ἄνδρας οὓς εἶχον αἰχμαλώτους

---

§ 2. ἀλλ', λεγόντων aus ἐώντων. (Vy.) — ἐπηγάγοντο gewannen, vermochten. vgl. 5, 45, 1. — ὁποτεροισοῦν. Gr. 60, 10 A. 2. — Ἄργει. Daß die Dative mit οὔσης zu verbinden seien, nicht mit διαμάχεσθαι sah schon Va. — πρότερόν ποτε, im Zeitalter des Krösos, um 555 v. Ch. G. (Bd.) Her. 1, 82.

§ 3. ταῦτα. Gr. 61, 7 A. 4. — ἐφ' οἷς ἠξίουν, ἐπὶ τούτοις ἐφ' οἷς οἱ Ἀργεῖοι συγχωρεῖν ἠξίουν τοὺς Λακεδαιμονίους. — ξυνεγράψαντο, συνθήκην ἐγγραφον δεδώκασι. (Sch.) — τέλος ἔχειν, κύριον εἶναι. (Vy.) vgl. zu 4, 118, 7. — δεῖξαι, τὴν συγγραφήν. (Sch.) zu übergeben. Kr. zu Xen. An. 1, 6, 3. — ἀρέσκοντα ᾖ. zu 1, 38, 2.

C. 42. § 1. Ἀνδρομένης für Ἀνδρομέδης hier u. § 2 die beſten Hſn.

§ 2. νέμειν beweiden. (Sch.) — καὶ τοῦτο ἀποδιδόναι auch dies, die Ueberlaſſung des geſchleiften Ortes, ſei zurückgeben.

Βοιωτοὶ Ἀθηναίων, παραλαβόντες οἱ περὶ τὸν Ἀνδρομένην ἐκόμισαν τοῖς Ἀθηναίοις καὶ ἀπέδοσαν, τοῦ τε Πανάκτου τὴν καθαίρεσιν ἔλεγον αὐτοῖς, νομίζοντες καὶ τοῦτο ἀποδιδόναι· πολέμιον γὰρ οὐκέτι ἐν αὐτῷ Ἀθηναίοις οἰκήσειν οὐδένα. λεγομένων δὲ τούτων οἱ Ἀθηναῖοι δεινὰ ἐποίουν, 3
νομίζοντες, ἀδικεῖσθαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων τοῦ τε Πανάκτου τῇ καθαιρέσει, ὃ ἔδει ὀρθὸν παραδοῦναι, καὶ πυθανόμενοι ὅτι καὶ Βοιωτοῖς ἰδίᾳ ξυμμαχίαν πεποίηνται, φάσκοντες πρότερον κοινῇ τοὺς μὴ δεχομένους τὰς σπονδὰς προσαναγκάσειν. τά τε ἄλλα ἐσκόπουν ὅσα ἐξελελοίπεσαν τῆς ξυνθήκης καὶ ἐνόμιζον ἐξηπατῆσθαι, ὥστε χαλεπῶς πρὸς τοὺς πρέσβεις ἀποκρινάμενοι ἀπέπεμψαν.

Κατὰ τοιαύτην δὴ διαφορὰν ὄντων τῶν Λακεδαιμονίων 43
πρὸς τοὺς Ἀθηναίους οἱ ἐν ταῖς Ἀθήναις αὖ βουλόμενοι λῦσαι τὰς σπονδὰς εὐθὺς ἐνέκειντο. ἦσαν δὲ ἄλλοι τε καὶ Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου, ἀνὴρ ἡλικίᾳ μὲν ὢν ἔτι τότε νέος ὡς ἐν ἄλλῃ πόλει, ἀξιώματι δὲ προγόνων τιμώμενος· ᾧ 2
ἐδόκει μὲν καὶ ἄμεινον εἶναι πρὸς τοὺς Ἀργείους μᾶλλον χωρεῖν, οὐ μέντοι ἀλλὰ καὶ φρονήματι φιλονεικῶν ἠναντιοῦτο, ὅτι Λακεδαιμόνιοι διὰ Νικίου καὶ Λάχητος ἔπραξαν

---

§ 3. δεινὰ ἐποίουν, ἐδυνοπάθουν. (Sch.) Beispiele des Activs bietet Jacobitz zu Luc. Tox. 33. (Pp.) [Dem.] 25, 60: αἰτιωμένου καὶ δεινὰ ποιοῦντος τὸν ἄνθρωπον. — ὀρθόν auch 5, 46, 2; ἐσώς Plut. Alc. 14. vgl. Nic. 10. (Gb.) vgl. Her. 9, 13. (Bl.) — ξυνθήκης hängt von ὅσα ab. — ἰδίᾳ, ἄνευ τῶν Ἀθηναίων. (Sch.) — φάσκοντες 5, 35, 2. (Dc.) — ἐξελελοίπεσαν, (οὐκ) ἐποίησαν, ἐάσαντες τὴν συνθήκην. (Sch.) vgl. 5, 35, 2. (Pp.) — πρός, von Ba. nicht anerkannt, wird zu tilgen sein.

C. 43. § 1. αὖ ihrerseits, wie Kleobulos und Xenares zu Sparta. (Arn.) — ἡλικίᾳ, etwa dreißig Jahre alt. Krüger zu Clintons F. H. unter 423, 2. — ὡς ἐν ἄλλῃ πόλει nach dem in andern Städten üblichen Maßstabe. (Hl.) zu 4, 84, 2. — ἀξιώματι προγόνων, εὐγενείᾳ. (Sch.) — καί vor ἄμεινον bezeichnet den Gegensatz zu dem zweiten Grunde.

§ 2. οὐ μέντοι ἀλλά doch nicht dies allein war es sondern. (Bl.) Plat. Phäd. 62, b: δόξειεν οὕτω γ' εἶναι ἄλογον· οὐ μέντοι ἀλλ' ἴσως ἔχει τινὰ λόγον. (Hoogeween.) Viel häufiger so οὐ μὴν ἀλλά. Gr. 67, 14 A. 2. — φρονήματι, ὄγκῳ, ἐπάρσει. (Sch.) aus verletztem Stolze (vgl. 4, 64, 1) widerstrebte sich anstrengend. (Pp.)

τὰς σπονδάς, αὐτὸν κατά τε τὴν νεότητα ὑπεριδόντες καὶ κατὰ τὴν παλαιὰν προξενίαν ποτὲ οὖσαν οὐ τιμήσαντες, ἣν τοῦ πάππου ἀπειπόντος αὐτὸς τοὺς ἐκ τῆς νήσου αὐτῶν αἰ-
3 χμαλώτους θεραπεύων διενοεῖτο ἀνανεώσασθαι. πανταχόθεν τε νομίζων ἐλασσοῦσθαι τό τε πρῶτον ἀντεῖπεν, οὐ βεβαίους φάσκων εἶναι Λακεδαιμονίους, ἀλλ' ἵνα Ἀργείους σφίσι σπεισάμενοι ἐξέλωσι καὶ αὖθις ἐπ' Ἀθηναίους μόνους ἴωσι, τούτου ἕνεκα σπένδεσθαι αὐτούς· καὶ τότε, ἐπειδὴ ἡ διαφορὰ ἐγεγένητο, πέμπει εὐθὺς ἐς Ἄργος ἰδίᾳ, κελεύων ὡς τάχιστα ἐπὶ τὴν ξυμμαχίαν προκαλουμένους ἥκειν μετὰ Μαντινέων καὶ Ἠλείων, ὡς καιροῦ ὄντος καὶ αὐτὸς ξυμπράξων τὰ μά-
44 λιστα. οἱ δὲ Ἀργεῖοι ἀκούσαντες τῆς τε ἀγγελίας καὶ ἐπειδὴ ἔγνωσαν οὐ μετ' Ἀθηναίων πραχθεῖσαν τὴν τῶν Βοιωτῶν ξυμμαχίαν, ἀλλ' ἐς διαφορὰν μεγάλην καθεστῶτας αὐτοὺς πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, τῶν μὲν ἐν Λακεδαίμονι πρεσβεων, οἳ σφίσι περὶ τῶν σπονδῶν ἔτυχον ἀπόντες, ἠμέλουν, πρὸς δὲ τοὺς Ἀθηναίους μᾶλλον τὴν γνώμην εἶχον, νομίζοντες πόλιν τε σφίσι φιλίαν ἀπὸ παλαιοῦ καὶ δημοκρατουμένην, ὥσπερ καὶ αὐτοί, καὶ δύναμιν μεγάλην ἔχουσαν τὴν κατὰ θάλασσαν ξυμπολεμήσειν σφίσιν, ἣν καθιστῶνται ἐς πόλεμον.
2 ἔπεμπον οὖν εὐθὺς πρέσβεις ὡς τοὺς Ἀθηναίους περὶ τῆς ξυμμαχίας· ξυνεπρεσβεύοντο δὲ καὶ οἱ Ἠλεῖοι καὶ Μαντινῆς, ἀφίκοντο δὲ καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεις κατὰ τάχος, δοκοῦντες ἐπιτήδειοι εἶναι τοῖς Ἀθηναίοις, Φιλοχαρίδας καὶ Λέων καὶ Ἔνδιος, δείσαντες μὴ τήν τε ξυμμαχίαν ὀργιζόμενοι πρὸς τοὺς Ἀργείους ποιήσωνται καὶ ἅμα Πύλον ἀπαι-

---

— *αὐτόν*, ein betontes ihn. vgl. Gr. 51, 1 A. 3. — *τοῦ πάππου, Ἀλκιβιάδου τοῦ παλαιοῦ*. Heindorf zu Plat. Euthyd. 10. — *καὶ κατὰ* und gemäß, wie er es danach erwarten konnte. (Ba.)

§ 3. *ἐλασσοῦσθαι* zurückgesetzt zu sein. — *τό τε*. Es entspricht *καὶ τότε* (Ps.) Zu beziehen ist dies auf die Verhandlungen des funfzigjährigen Vertrages. (Dr.) — *σφίσι, τοῖς Ἀθηναίοις*. (Sch.) — *ἐξέλωσι* überwältigten. zu 3, 113, 4. (Dr.) vgl. 8, 46, 4. — *τούτου ἕνεκα* steht eben so nach *ἵνα* Xen. An. 2, 3, 13. — *προκαλουμένους* ist das Fu.

C. 44. § 1. *τέ*. zu 5, 11, 2. — *καὶ ἐπειδή*. Gr. 59, 2 A. 4. — *μετ' Ἀ.* mit Geneh̃migung der A. (Abr. u. Hl.) zu 3, 66, 1. vgl. 4, 104, 2. — *σφίσι, τοῖς Ἀργείοις*. (Sch.) — *τὴν γνώμην εἶχον*. zu 3, 25, 2. — *ὥσπερ καὶ αὐτοί*. zu 5, 29, 2.

τήσοντες ἀντὶ Πανάκτου καὶ περὶ τῆς Βοιωτῶν ξυμμαχίας ἀπολογησόμενοι ὡς οὐκ ἐπὶ κακῷ τῶν Ἀθηναίων ἐποιήσαντο. καὶ λέγοντες ἐν τῇ βουλῇ περί τε τούτων καὶ ὡς αὐτοκρά- 45
τορες ἥκουσι περὶ πάντων ξυμβῆναι τῶν διαφόρων, τὸν Ἀλκιβιάδην ἐφόβουν μὴ καὶ ἦν ἐς τὸν δῆμον ταῦτα λέγωσιν, ἐπαγάγωνται τὸ πλῆθος καὶ ἀπωσθῇ ἡ Ἀργείων ξυμμαχία. μηχανᾶται δὲ πρὸς αὐτοὺς τοιόνδε τι ὁ Ἀλκι- 2
βιάδης· τοὺς Λακεδαιμονίους πείθει, πίστιν αὐτοῖς δούς, ἢν μὴ ὁμολογήσωσιν ἐν τῷ δήμῳ αὐτοκράτορες ἥκειν, Πύλον τε αὐτοῖς ἀποδώσειν — πείσειν γὰρ αὐτὸς Ἀθηναίους, ὥσπερ καὶ νῦν ἀντιλέγειν — καὶ τἄλλα ξυναλλάξειν. βουλόμενος 3
δὲ αὐτοὺς Νικίου τε ἀποστῆσαι ταῦτα ἔπραττεν καὶ ὅπως ἐν τῷ δήμῳ διαβαλὼν αὐτοὺς ὡς οὐδὲν ἀληθὲς ἐν νῷ ἔχουσιν οὐδὲ λέγουσιν οὐδέποτε ταὐτά, τοὺς Ἀργείους καὶ Ἠλείους καὶ Μαντινέας ξυμμάχους ποιήσῃ. καὶ ἐγένετο οὕτως. ἐπειδὴ 4
γὰρ ἐς τὸν δῆμον παρελθόντες καὶ ἐπερωτώμενοι οὐκ ἔφασαν ὥσπερ ἐν τῇ βουλῇ αὐτοκράτορες ἥκειν, οἱ Ἀθηναῖοι οὐκέτι ἠνείχοντο, ἀλλὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου πολλῷ μᾶλλον ἢ πρότερον κατιβοῶντος τῶν Λακεδαιμονίων ἐσήκουόν τε καὶ ἑτοῖμοι ἦσαν εὐθὺς παραγαγόντες τοὺς Ἀργείους καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν ξυμμάχους ποιεῖσθαι· σεισμοῦ δὲ γενομένου πρίν τι ἐπικυρωθῆναι, ἡ ἐκκλησία αὕτη ἀνεβλήθη.

Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐκκλησίᾳ ὁ Νικίας, καίπερ τῶν Λακε- 46
δαιμονίων αὐτῶν ἠπατημένων καὶ αὐτὸς ἐξηπατημένος περὶ τοῦ μὴ αὐτοκράτορας ὁμολογῆσαι ἥκειν, ὅμως τοῖς Λακεδαιμονίοις ἔφη χρῆναι φίλους μᾶλλον γίγνεσθαι, καὶ ἐπι-

---

C. 45. § 1. ξυμβῆναι. Gr. 55, 3 A. 3. — καὶ ἦν. ἦν καὶ Kr. — ἐπαγάγωνται, καταπείσωσι. (Sch.)

§ 2. πίστιν, ὅρκον βέβαιον. (Sch.) So hat es auch Plut. Alc. 14 u. Nic. 10 gefaßt. (Py.) — μὴ ὁμολογήσωσιν, μὴ φανερῶς εἴπωσιν. (Sch.) vgl. Gr. 67, 1 A. 5. — ἀποδώσειν bewirken daß wiedergegeben werde. (Bl.) — καὶ νῦν. καί gehört nicht zu νῦν sondern zum ganzen Satze: er werde eben so gut auch das bewirken als er jetzt widerspreche und durch Widerspruch es verhindere. vgl. Gr. 69, 32 A. 13

§ 3. Νικίου, ἤγουν τῆς φιλίας τοῦ Νικίου. (Sch.) — καὶ ὅπως. Gr. 59, 2 A. 4. — ἀληθές könnte wohl Gloſſem von ὑγιές ſein, was Plut. Alc. 14 hat; sincerum Va. (Kr.) vgl. zu 3, 75, 3. — οὐδέποτε ταὐτά. zu 4, 50, 1.

C. 46. § 1. τῇ ὑστεραίᾳ die am folgenden Tage gehaltene.

σχόντας τὰ πρὸς Ἀργείους πέμψαι ἔτι ὡς αὐτοὺς καὶ εἰδέναι ὅ τι διανοοῦνται, λέγων ἐν μὲν τῷ σφετέρῳ καλῷ ἐν δὲ
2 τῷ ἐκείνων ἀπρεπεῖ τὸν πόλεμον ἀναβάλλεσθαι· σφίσι μὲν γὰρ εὖ ἑστώτων τῶν πραγμάτων ὡς ἐπὶ πλεῖστον ἄριστον εἶναι διασώσασθαι τὴν εὐπραγίαν, ἐκείνοις δὲ δυστυχοῦσιν ὅτι τάχιστα εὔρημα εἶναι διακινδυνεῦσαι. ἔπειτά τε πέμψαι πρέσβεις, ὧν καὶ αὐτὸς ἦν, κελεύσοντας Λακεδαιμονίους, εἴ τι δίκαιον διανοοῦνται, Πάνακτόν τε ὀρθὸν ἀποδιδόναι καὶ Ἀμφίπολιν, καὶ τὴν Βοιωτῶν ξυμμαχίαν ἀνεῖναι, ἢν μὴ ἐς τὰς σπονδὰς ἐσίωσι, καθάπερ εἴρητο ἄνευ ἀλλήλων μηδενὶ
3 ξυμβαίνειν. εἰπεῖν τε ἐκέλευον ὅτι καὶ σφεῖς, εἰ ἐβούλοντο ἀδικεῖν, ἤδη ἂν Ἀργείους ξυμμάχους πεποιῆσθαι· ὡς παρεῖναί γ' αὐτοὺς αὐτοῦ τούτου ἕνεκα. εἴ τέ τι ἄλλο ἐνεκάλουν, πάντα ἐπιστελλαντες ἀπέπεμψαν τοὺς περὶ τὸν Νικίαν
4 πρέσβεις. καὶ ἀφικομένων αὐτῶν καὶ ἀπαγγειλάντων τά τε ἄλλα καὶ τέλος εἰπόντων ὅτι εἰ μὴ τὴν ξυμμαχίαν ἀνήσουσι Βοιωτοῖς μὴ ἐσιοῦσιν ἐς τὰς σπονδάς, ποιήσονται καὶ αὐτοὶ Ἀργείους καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν ξυμμάχους, τὴν μὲν ξυμμα-

---

zu 1, 44, 1. — *τὰ πρὸς Ἀργείους, ἤγουν τὴν συμμαχίαν τῶν Ἀργείων.* (Sch.) zu 2, 76, 1 u. 5, 39, 2. — *αὐτούς, τοὺς Λακεδαιμονίους.* (Sch.) — *εἰδέναι.* Gr. 38, 7 A. 5. — *λέγων ἀναβάλλεσθαι* aufzuſchieben heißend. (Arn.) vgl. Gr. 56, 3 A. 13. Doch kann man auch erklären: äußernd daß aufgeſchoben werde (Gr. 52, 10 A. 11) und daß mithin die Beſchleunigung des Krieges nicht zu beeilen ſei. — *ἐν τῷ σφετέρῳ καλῷ* unter für ſie, die Athener, ehrenvollen Verhältniſſen. vgl. 6, 11, 5 u. 85, 3. Freilich möchte man wegen *εὖ ἑστώτων* § 2 *καλόν* lieber günſtig, glücklich erklären. vgl. 5, 59, 4. 60, 2, wenn nur *ἀπρεπές*, wie Hl. angenommen, unglücklich heißen könnte. Nun aber wird an die Schmach des Unglücks zu denken ſein. vgl. 5, 28, 3.

§ 2. *εὖ ἑστώτων, εὖ φερομένων.* (Sch.) — *διασώσασθαι* ohne ſie durch erneuerten Krieg aufs Spiel zu ſetzen. — *εὔρημα.* Zeune u. Kr. zu Xen. An. 2, 3, 18 gr. Ausgabe. — *ὤν.* Gr. 47, 9 A. 2. — *εἴρητο.* zu 39, 2.

§ 3. *ὅτι.* Gr. 55, 4 A. 10. — *σφεῖς* bei *ὅτι* wie 65, 6 u. Xen. An. 7, 5, 9; öfter beim Inf. — *πεποιῆσθαι* gemacht haben würden (Pſ.), *ἐπεποίηντο.* Gr. 54, 6 A. 6. — *ὡς* wie, denn. Gr. 55, 4 A. 9. — *πάντα.* Gr. 58, 4 A. 5.

§ 4. *Βοιωτοῖς* mit *ξυμμαχίαν* zu verbinden (vgl. § 2, wo der Ge. u. zu 5, 5, 1) ſcheint doch die Stellung zu widerſtreben. (Arn.) Es iſt alſo wohl ein Dativ des Intereſſes. (Dr.) — *μὴ ἐσιοῦσιν ἐς τὰς*

χίαν οἱ Λακεδαιμόνιοι Βοιωτοῖς οὐκ ἔφασαν ἀνήσειν, ἐπικρατούντων τῶν περὶ τὸν Ξενάρη τὸν ἔφορον ταῦτα γίγνεσθαι, καὶ ὅσοι ἄλλοι τῆς αὐτῆς γνώμης ἦσαν, τοὺς δὲ ὅρκους δεομένου Νικίου ἀνενεώσαντο· ἐφοβεῖτο γὰρ μὴ πάντα ἀτελῆ 5
ἔχων ἀπέλθῃ καὶ διαβληθῇ, ὅπερ καὶ ἐγένετο, αἴτιος δοκῶν εἶναι τῶν πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδῶν. ἀναχωρήσαντός τε αὐτοῦ ὡς ἤκουσαν οἱ Ἀθηναῖοι οὐδὲν ἐκ τῆς Λακεδαιμονος πεπραγμένον, εὐθὺς δι' ὀργῆς εἶχον, καὶ νομίζοντες ἀδικεῖσθαι, ἔτυχον γὰρ παόντες οἱ Ἀργεῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, παραγαχόντος Ἀλκιβιάδου, ἐποιήσαντο σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν πρὸς αὐτοὺς τήιδε.

"Σπονδὰς ἐποιήσαντο ἑκατὸν Ἀθηναῖοι ἔτη καὶ Ἀργεῖοι 17
καὶ Μαντινῆς καὶ Ἠλεῖοι ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων ὧν ἄρχουσιν ἑκάτεροι ἀδόλους καὶ ἀβλαβεῖς καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. ὅπλα [δὲ] μὴ ἐξέστω ἐπιφέρειν 2
ἐπὶ πημονῇ μήτε Ἀργείους καὶ Ἠλείους καὶ Μαντινέας καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐπὶ Ἀθηναίους καὶ τοὺς ξυμμάχους ὧν ἄρχουσιν Ἀθηναῖοι μήτε Ἀθηναίους καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐπὶ Ἀργείους καὶ Ἠλείους καὶ Μαντινέας καὶ τοὺς ξυμμάχους τέχνῃ μηδὲ μηχανῇ μηδεμιᾷ. κατὰ τάδε ξυμμάχους εἶναι 3
Ἀθηναίους καὶ Ἀργείους καὶ Ἠλείους καὶ Μαντινέας ἑκατὸν ἔτη· ἢν πολέμιοι ἴωσιν ἐς τὴν γῆν τὴν Ἀθηναίων, βοηθεῖν Ἀργείους καὶ Ἠλείους καὶ Μαντινέας Ἀθήναζε, καθ' ὅ τι ἂν ἐπαγγέλλωσιν Ἀθηναῖοι, τρόπῳ ὁποίῳ ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ κατὰ τὸ δυνατόν· ἢν δὲ δηώσαντες οἴχωνται, 4
πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν Ἀργείοις καὶ Μαντινεῦσι καὶ Ἠλείοις καὶ Ἀθηναίοις καὶ κακῶς πάσχειν ὑπὸ πασῶν τῶν πόλεων τούτων· καταλύειν δὲ μὴ ἐξεῖναι τὸν πόλεμον πρὸς ταύτην τὴν πόλιν μηδεμιᾷ τῶν πόλεων, ἢν μὴ ἀπύσαις

σπονδάς im Fall dieſe dem funfzigjährigen Frieden nicht beiſtäten. (Hl.) — τὸν Ξενάρη τόν. Gr. 50, 7 A. 9.

§ 5. πάντα ἀτελῆ ἔχων, παντάπασιν ἄπρακτος. (Gb.)

C. 47. § 2. δέ fehlt in Einer Hſ., vielleicht aus § 7 entſtanden. — πημονῇ. zu 5, 18, 2. — μηδέ zu 5, 18, 2.

§ 3. τάδε. τε τάδε oder δὲ τάδε zwei ſchlechte Hſn. τάδε δέ eine. — ἐπαγγέλλωσιν, ζητῶσιν (Sch.) vgl. § 5. 8. 6, 56, 1 u. zu 3, 16, 3.

§ 3. τρόπῳ — δυνατόν. zu 5, 23, 1.

§ 4. ταύτην τὴν πόλιν. zu 5, 23, 2.

δοκῇ. βοηθεῖν δὲ καὶ Ἀθηναίους ἐς Ἄργος καὶ Μαντίνειαν καὶ Ἦλιν, ἢν πολέμιοι ἴωσιν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν Ἠλείων ἢ τὴν Μαντινέων ἢ τὴν Ἀργείων, καθ' ὅ τι ἂν ἐπαγγέλλωσιν αἱ πόλεις αὗται, τρόπῳ ὁποίῳ ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ κατὰ
6 τὸ δυνατόν· ἢν δὲ δηώσαντες οἴχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν Ἀθηναίοις καὶ Ἀργείοις καὶ Μαντινεῦσι καὶ Ἠλείοις καὶ κακῶς πάσχειν ὑπὸ πασῶν τούτων τῶν πόλεων· καταλύειν δὲ μὴ ἐξεῖναι τὸν πόλεμον πρὸς ταύτην τὴν πόλιν,
7 ἢν μὴ ἅπάσαις δοκῇ ταῖς πόλεσιν. ὅπλα δὲ μὴ ἐᾶν ἔχοντας διιέναι ἐπὶ πολέμῳ διὰ τῆς γῆς τῆς σφετέρας αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων ὧν ἂν ἄρχωσιν ἕκαστοι μηδὲ κατὰ θάλασσαν, ἢν μὴ ψηφισαμένων τῶν πόλεων ἁπασῶν τὴν ὁδὸν εἶναι,
8 Ἀθηναίων καὶ Ἀργείων καὶ Μαντινέων καὶ Ἠλείων. τοῖς δὲ βοηθοῦσιν ἡ πόλις ἡ πέμπουσα παρεχέτω μέχρι μὲν τριάκοντα ἡμερῶν σῖτον, ἐπὴν ἔλθῃ ἐς τὴν πόλιν τὴν ἐπαγγείλασαν βοηθεῖν, καὶ ἀπιοῦσι κατὰ ταὐτά· ἢν δὲ πλέονα βούλωνται χρόνον τῇ στρατιᾷ χρῆσθαι, ἡ πόλις ἡ μεταπεμψαμένη διδότω σῖτον, τῷ μὲν ὁπλίτῃ καὶ ψιλῷ καὶ τοξότῃ τρεῖς ὀβολοὺς Αἰγιναίους τῆς ἡμέρας ἑκάστης, τῷ δ' ἱππεῖ
9 δραχμὴν Αἰγιναίαν. ἡ δὲ πόλις ἡ μεταπεμψαμένη τὴν ἡγεμονίαν ἐχέτω, ὅταν ἐν τῇ αὐτῆς ὁ πόλεμος ᾖ· ἢν δέ ποι δόξῃ ταῖς πόλεσι κοινῇ στρατεύεσθαι, τὸ ἴσον τῆς ἡγεμονίας μετεῖναι πάσαις ταῖς πόλεσιν. ὀμόσαι δὲ τὰς σπονδὰς Ἀθηναίους μὲν ὑπέρ τε σφῶν αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων, Ἀργεῖοι δὲ καὶ Μαντινῆς καὶ Ἠλεῖοι καὶ ὁ ξύμμαχοι τούτων κατὰ

---

§ 7. ἢν μή erg. δώωσιν. (Pp.) Vielmehr ἰῶσιν. Allein dieſe Ergänzung, nach εἰ μή nicht ungewöhnlich (Gr. 65, 5 A. 12), wäre nach ἢν δὲ μή bedenklich. Vielleicht iſt das ἤν aus ἢν μή § 6 wiederholt. — ὁδὸν eig. nur auf γῆς beziehbar bezogen doch ſpäter die Argeier auch auf θάλασσαν 56, 2.

§ 8. ἐπήν ſeit, von wo an. vgl. zu 1, 6, 2. Dieſe Form findet ſich auch 8, 58, 4 u. 5, gleichfalls nur in einem Document, ferner bei Ar. Vögel 1355, Lyſ. 1175, Xen. Cyr. 3, 2, 1, An. 2, 4, 3. (Pp.) Gr. 69, 26 A. — ἔλθῃ, ἡ βοήθεια aus βοηθοῦσιν. (Ps.) — κατὰ ταὐτά, σῖτον παρεχέτω. (Pp.)

§ 9. τρεῖς, alſo fünf attiſche. Denn die äginetiſche Drachme betrug zehn attiſche Obolen. Poll. 9, 76. 86. (Arn.) — αὐτῆς. αὑτῆς Dr., αὐτῇ die Hſn.

πόλεις ὀμνύντων. ὀμνύντων δὲ τὸν ἐπιχώριον ὅρκον ἕκαστοι 10
τὸν μέγιστον κατὰ ἱερῶν τελείων. ὁ δὲ ὅρκος ἔστω ὅδε·
"ἐμμενῶ τῇ ξυμμαχίᾳ κατὰ τὰ ξυγκείμενα δικαίως καὶ
ἀβλαβῶς καὶ ἀδόλως καὶ οὐ παραβήσομαι τέχνῃ οὐδὲ μη-
χανῇ οὐδεμιᾷ." ὀμνύντων δὲ Ἀθήνησι μὲν ἡ βουλὴ καὶ αἱ
ἔνδημοι ἀρχαί, ἐξορκούντων δὲ οἱ πρυτάνεις· ἐν Ἄργει δὲ 11
ἡ βουλὴ καὶ οἱ ὀγδοήκοντα καὶ αἱ ἀρτῦναι, ἐξορκούντων δὲ
οἱ ὀγδοήκοντα· ἐν δὲ Μαντινείᾳ οἱ δημιουργοὶ καὶ ἡ βουλὴ
καὶ αἱ ἄλλαι ἀρχαί, ἐξορκούντων δὲ οἱ θεωροὶ καὶ οἱ πο-
λέμαρχοι· ἐν δὲ Ἤλιδι οἱ δημιουργοὶ καὶ οἱ τὰ τέλη ἔχοντες
καὶ οἱ ἑξακόσιοι, ἐξορκούντων δὲ οἱ δημιουργοὶ καὶ οἱ θε-
σμοφύλακες. ἀνανεοῦσθαι δὲ τοὺς ὅρκους Ἀθηναίους μὲν 12
ὀντας ἐς Ἦλιν καὶ ἐς Μαντίνειαν καὶ ἐς Ἄργος τριάκοντα
ἡμέραις πρὸ Ὀλυμπίων, Ἀργείους δὲ καὶ Ἠλείους καὶ Μαν-
τινέας ὀντας Ἀθήναζε δέκα ἡμέραις πρὸ Παναθηναίων τῶν
μεγάλων. τὰς δὲ ξυνθήκας τὰς περὶ τῶν σπονδῶν καὶ τῶν 13
ὅρκων καὶ τῆς ξυμμαχίας ἀναγράψαι ἐν στήλῃ λιθίνῃ Ἀθη-
ναίους μὲν ἐν πόλει, Ἀργείους δὲ ἐν ἀγορᾷ ἐν τοῦ Ἀπόλ-
λωνος τῷ ἱερῷ, Μαντινέας δὲ ἐν τοῦ Διὸς τῷ ἱερῷ ἐν τῇ
ἀγορᾷ· καταθέντων δὲ καὶ Ὀλυμπίασι στήλην χαλκῆν κοινῇ
Ὀλυμπίοις τοῖς νυνί. ἐὰν δέ τι δοκῇ ἄμεινον εἶναι ταῖς πό-
λεσι ταύταις προσθεῖναι πρὸς τοῖς ξυγκειμένοις, ὅ τι [δ']
ἂν δόξῃ ταῖς πόλεσιν ἁπάσαις κοινῇ βουλευομέναις, τοῦτο
κύριον εἶναι."

---

§ 10. κατά auf — herab d. h. bei, wie Andok. 1, 98 u. Ar. Frösche 101. Gr. 68, 24 A. 1. — ἱερῶν τελείων. Ausgewachsene und überhaupt mangelloſe Opferthiere darzubringen war bei allen Opfern üblich. Hier alſo ſind wohl vollſtändige Opfer gemeint, wie Hekatomben, die der kleine Sch. zu Il. α, 65 τελείας θυσίας nennt. vgl. Gräv. zu Luc Philoſ. p. 341. (Dr.) — ἐμμενῶ für ἐμμένω Fr. Vorl. zu 18, 9.

§ 10. ἔνδημοι ἀρχαί ſtehen den ὑπερορίοις entgegen Aeſch. 1, 21. vgl. Ariſtot. Pol 3, 9, 8. (Arn.) — Von den im Folgenden erwähnten Obrigkeiten iſt wenig oder nichts bekannt.

§ 11. ἐξορκούντων es ſollen vereiden. (Pe.) — τέλη, zu 4, 118, 7. vgl. Böckh Corp. inscrr. 1 p. 31.

§ 12. Παναθήναια τὰ μεγάλα wurden am 28 Hekatombäon gefeiert. Clinton F. H. p. 324 s.

§ 13. πόλει. zu 18, 10. — δ' ἄν. δ' verdächtigt mit Recht Bk.; Ba. las es nicht vgl. zu 5, 23, 5.

48 Αἱ μὲν σπονδαὶ καὶ αἱ ξυμμαχίαι οὕτως ἐγένοντο, καὶ αἱ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων οὐκ ἀπείρηντο τούτου ἕνεκα οὐδ' ὑφ' ἑτέρων. Κορίνθιοι δέ, Ἀργείων ὄντες ξύμμαχοι, οὐκ ἐσῆλθον ἐς αὐτάς, ἀλλὰ καὶ γενομένης πρὸ τούτου Ἠλείοις καὶ Ἀργείοις καὶ Μαντινεῦσι ξυμμαχίας τοῖς αὐτοῖς πολεμεῖν καὶ εἰρήνην ἄγειν, οὐ ξυνώμοσαν, ἀρκεῖν δ' ἔφασαν σφίσι τὴν πρώτην γενομένην ἐπιμαχίαν ἀλλήλοις βοηθεῖν, ξυνεπιστρατεύειν δὲ μηδενί. οἱ μὲν Κορίνθιοι οὕτως ἀπέστησαν τῶν ξυμμάχων καὶ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους πάλιν τὴν γνώμην εἶχον.

49 Ὀλύμπια δ' ἐγένετο τοῦ θέρους τούτου οἷς Ἀνδροσθένης Ἄρκας παγκράτιον τὸ πρῶτον ἐνίκα· καὶ Λακεδαιμόνιοι τοῦ ἱεροῦ ὑπὸ Ἠλείων εἴρχθησαν ὥστε μὴ θύειν μηδ' ἀγωνίζεσθαι, οὐκ ἐπινέοντες τὴν δίκην αὐτοῖς ἣν ἐν τῷ Ὀλυμπιακῷ νόμῳ Ἠλεῖοι κατεδικάσαντο αὐτῶν, φάσκοντες σφᾶς ἐπὶ Φύρκον τε τεῖχος ὅπλα ἐπενεγκεῖν καὶ ἐς Λέπρεον αὐτῶν
2 ὁπλίτας ἐν ταῖς Ὀλυμπιακαῖς σπονδαῖς ἐσπέμψαι. ἡ δὲ καταδίκη δισχίλιαι μναῖ ἦσαν, κατὰ τὸν ὁπλίτην ἕκαστον δύο μναῖ, ὥσπερ ὁ νόμος ἔχει. Λακεδαιμόνιοι δὲ πρέσβεις πέμψαντες ἀντέλεγον μὴ δικαίως σφῶν καταδεδικάσθαι, λέγοντες μὴ ἐπηγγέλθαι πω ἐς Λακεδαίμονα τὰς σπονδάς,
3 ὅτ' ἐσέπεμψαν τοὺς ὁπλίτας. Ἠλεῖοι δὲ τὴν παρ' αὐτοῖς ἐκεχειρίαν ἤδη ἔφασαν εἶναι — πρώτοις γὰρ σφίσιν αὐτοῖς ἐπαγγέλλουσιν — καὶ ἡσυχαζόντων σφῶν καὶ οὐ προσδεχομένων, ὡς ἐν σπονδαῖς, αὐτοὺς λαθεῖν ἀδικήσαντας. οἱ δὲ

C. 48. οὕτως. αἵδε Kr. Gr. 61, 7 A. 2. — οὐδ' ὑφ' ἑτέρων. Jn 2, 67, 5. — πολεμεῖν — βοηθεῖν. Gr. 50, 6 A. 6.

C. 49. § 1. ἐν τῷ. ἕκτῳ einige Hſn. u. der Sch. Doch ſteht ἐν öfters ähnlich 7, 11, 1. (Arn.) 1, 77, 1: ἐν τοῖς ὁμοίοις νόμοις ποιήσαντες τὰς κρίσεις φιλοδικεῖν δοκοῦμεν. Iſä. 6, 4: ἐν μιᾷ ψήφῳ καὶ ἑνὶ ἀγῶνι οἴεται ἀδελφοὺς καταστήσειν ἐκείνῳ τοὺς οὐδὲν αὐτῷ προσήκοντας. Ant. 5, 59: σύ με ἐν ἀφανεῖ λόγῳ ζητεῖς ἀπολέσαι. eb. 85: οὐ προκαταγνώσεσθε μου ἐν τῷδε τῷ λόγῳ τὸν φόνον. Ar. Plut. 647: ἐν τοῖς λεγομένοις εἶσει ταχύ. Lyſ. 13, 12: Κλεοφῶντα ἀπέκτειναν ἐν τῇ προφάσει ταύτῃ. — σφᾶς. σφῶν Gö. u. Bk., wahrſcheinlich von Abſchreibern geändert die nicht ſahen daß der Ge. von Φύρκον τεῖχος abhänge, wie αὐτῶν von Λέπρεον. vgl. Gr. 47, 5 A. 5.

§ 2. μναῖ. Gr. 60, 2 A. 2. — ἦσαν. Gr. 63, 6.

§ 3. τὴν — εἶναι erklärten daß der Stillſtand der bei ihnen angekündigt zu werden pflege bei ihnen ſchon ſtatt

Λακεδαιμόνιοι ὑπελάμβανον οὐ χρεὼν εἶναι αὐτοὺς ἐπαγγεῖλαι ἔτι ἐς Λακεδαίμονα, εἰ ἀδικεῖν γε ἤδη ἐνόμιζον αὐτούς, ἀλλ' οὐχ ὡς νομίζοντας τοῦτο δρᾶσαι, καὶ ὅπλα οὐδαμόσε ἔτι αὐτοῖς ἐπενεγκεῖν. Ἠλεῖοι δὲ τοῦ αὐτοῦ λόγου εἶχοντο, 4
ὡς μὲν οὐκ ἀδικοῦσι μὴ ἂν πεισθῆναι, εἰ δὲ βούλονται σφίσι Λέπρεον ἀποδοῦναι, τό τε αὑτῶν μέρος ἀφιέναι τοῦ ἀργυρίου καὶ ὃ τῷ θεῷ γίγνεται αὐτοὶ ὑπὲρ ἐκείνων ἐκτίσειν. ὡς δ' οὐκ ἐσήκουον, αὖθις τάδε ἠξίουν, Λέπρεον μὲν μὴ 50
ἀποδοῦναι, εἰ μὴ βούλονται, ἀναβάντας δὲ ἐπὶ τὸν βωμὸν τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου, ἐπειδὴ προθυμοῦνται χρῆσθαι τῷ ἱερῷ, ἀπομόσαι ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων ἢ μὴν ἀποδώσειν ὕστερον τὴν καταδίκην. ὡς δὲ οὐδὲ ταῦτα ἤθελον, Λακεδαι- 2
μόνιοι μὲν εἴργοντο τοῦ ἱεροῦ θυσίας καὶ ἀγώνων καὶ οἶκοι ἔθυον, οἱ δὲ ἄλλοι Ἕλληνες ἐθεώρουν πλὴν Λεπρεατῶν. ὅμως δὲ οἱ Ἠλεῖοι δεδιότες μὴ βίᾳ θύσωσι, ξὺν ὅπλοις τῶν νεωτέρων φυλακὴν εἶχον· ἦλθον δὲ αὐτοῖς καὶ Ἀργεῖοι καὶ Μαντινῆς, χίλιοι ἑκατέρων, καὶ Ἀθηναίων ἱππῆς, οἳ ἦν Ἄργει ὑπέμενον τὴν ἑορτήν. δέος δ' ἐγένετο τῇ πανηγύρει 3
μέγα μὴ ξὺν ὅπλοις ἔλθωσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἄλλως τε

---

gefunden. (Vy.) — ὑπελάμβανον, ἀντέλεγον, ἐκ διαδοχῆς ἀπεκρίνοντο. (Sch.) Lyſ. 13, 82: εἰ τῇ ἐπὶ Φυλὴν ὁδῷ ἀπολογίᾳ χρῆται, ὑπολαμβάνειν χρὴ εἰ Ἄνυτος αὐτῷ ἐγένετο αἴτιος μὴ ἀποθανεῖν. — οὐ χρεὼν — αὐτούς es würde überflüſſig geweſen ſein die Abkündigung noch in Lakedämon vorzunehmen, wenn ſie, die Eleer, wirklich geglaubt daß ſie, die Lakedämonier, ſich bereits vergangen hätten. (Sl.) — οὐχ ὡς νομίζοντας nicht als hätten ſie, die Eleer, es geglaubt, ſondern als hätten ſie es nicht geglaubt. vgl. Gr. 67, 10 A. 4: — τοῦτο, τὸ ἐπαγγεῖλαι. — καὶ ὅπλα — ἐπενεγκεῖν und ſie, die Lakedämonier, hätten auch von der Zeit an nach keiner Seite hin Feindſeligkeiten unternommen. (Sl.)

§ 4. ἂν πεισθῆναι als ob ἔλεγον vorherginge: ſie, die Eleer, erklärten daß ſie ſich nicht überreden ließen daß ſie, die Lakedämonier, nicht Unrecht gethan. (Pe.) — γίγνεται, ὀφείλεται. (Sch.)

C. 50. § 1. ἀπομόσαι, κυρῶσαι δι' ὅρκου ἐνώπιον. (Sch.)

§ 2. θυσίας nimmt man als Appoſition; allein es iſt wohl ein Ge. der Relation: ſie würden vom Heiligthum rückſichtlich der Opfer ausgeſchloſſen. Oder iſt θυσίας καὶ ἀγώνων Gloſſem? — ἐθεώρουν, τῆς θεωρίας μετεῖχον. (Sch.) — Ἄργει hat wohl den Namen eines näher liegenden Ortes verdrängt.

καὶ ἐπειδὴ καὶ Λίχας ὁ Ἀρχεσιλάου, Λακεδαιμόνιος, ἐν τῷ ἀγῶνι ὑπὸ τῶν ῥαβδούχων πληγὰς ἔλαβεν, ὅτι νικῶντος τοῦ ἑαυτοῦ ζεύγους καὶ ἀνακηρυχθέντος Βοιωτῶν δημοσίου κατὰ τὴν οὐκ ἐξουσίαν τῆς ἀγωνίσεως προελθὼν ἐς τὸν ἀγῶνα ἀνέδησε τὸν ἡνίοχον, βουλόμενος δηλῶσαι ὅτι ἑαυτοῦ ἦν τὸ ἅρμα· ὥστε πολλῷ δὴ μᾶλλον ἐπεφόβητο πάντες καὶ ἐδόκει
4 τι νέον ἔσεσθαι. οἱ μέντοι Λακεδαιμόνιοι ἡσύχασάν τε καὶ ἡ ἑορτὴ αὐτοῖς οὕτω διῆλθεν. ἐς δὲ Κόρινθον μετὰ τὰ Ὀλύμπια Ἀργεῖοί τε καὶ οἱ ξύμμαχοι ἀφίκοντο δεησόμενοι αὐτῶν παρὰ σφᾶς ἐλθεῖν. καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεις ἔτυχον παρόντες, καὶ πολλῶν λόγων γενομένων τέλος οὐδὲν ἐπράχθη, ἀλλὰ σεισμοῦ γενομένου διελύθησαν ἕκαστοι ἐπ' οἴκου. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

51 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Ἡρακλεώταις τοῖς ἐν Τραχῖνι μάχη ἐγένετο πρὸς Αἰνιᾶνας καὶ Δόλοπας καὶ Μηλιέας καὶ Θεσσαλῶν τινας. προσοικοῦντα γὰρ τὰ ἔθνη ταῦτα τῇ πόλει πολέμια ἦν· οὐ γὰρ ἐπ' ἄλλῃ τινὶ γῇ ἢ τῇ τούτων
2 τὸ χωρίον ἐτειχίσθη. καὶ εὐθύς τε καθισταμένῃ τῇ πόλει ἠναντιοῦντο, ἐς ὅσον ἐδύναντο φθείροντες, καὶ τότε τῇ μάχῃ ἐνίκησαν τοὺς Ἡρακλεώτας, καὶ Ξενάρης ὁ Κνίδιος, Λακεδαιμόνιος, ἄρχων αὐτῶν, ἀπέθανεν, διεφθάρησαν δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἡρακλεωτῶν. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα καὶ δωδέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα.

---

§ 3. δημοσίου Gemeinweſen, ohne Artikel, wie 6, 31, 3. (zw. 5.) vgl. 5, 18, 6. 7 u. Ariſtot. Pol. 2, 5, 4. — ζεύγους, ἅρματος. (Sch.) — κατὰ — ἀγωνίσεως, διὰ τὸ μὴ ἐξεῖναι Λακεδαιμονίοις ἀγωνίζεσθαι. (Sch.) Ueber οὔ zu 1, 137, 4. — ἀγῶνα Kampfplatz, wie Od. 9, 260. (Bs.) So μάχη Xen. An. 2, 2, 6 u. δρόμος 4, 8, 26. — ἀνέδησε, ἐστεφάνωσε. (Sch.) — ἦν. Gr. 54, 6 A. 3.

§ 4. αὐτοῖς, τοῖς Λακεδαιμονίοις. (Sch.) In Bezug auf ſie, ungeſtört von ihnen. (Py.) Arn. bezieht es auf πάντες. — τέλος zuletzt, nicht bloß gleich nach καὶ oder vor δέ. vgl. 2, 100, 4. 7, 44, 7. 8, 56, 5.

C. 51, § 1. ἐπ' ἄλλῃ τινὶ γῇ, ἐπὶ βλάβῃ ἄλλης τινὸς γῆς. (Sch.) zu 3, 92, 3 u. 5, 33, 1.

§ 2. ἠναντιοῦντο 3, 92, 1. 93, 2. (Dr.) — ὁ Κνίδιος der Sohn des Knidis Hl. Der Name iſt wohl verfälſcht. (Palmer.) Κινάδωνος?

Τοῦ δ' ἐπιγενομένου θέρους εὐθὺς ἀρχομένου τὴν 52
Ἡράκλειαν, ὡς μετὰ τὴν μάχην κακῶς ἐφθείρετο, Βοιωτοὶ παρέλαβον, καὶ Ἡγησιππίδαν τὸν Λακεδαιμόνιον ὡς οὐ καλῶς ἄρχοντα ἐξέπεμψαν. δείσαντες δὲ παρέλαβον τὸ χωρίον μὴ Λακεδαιμονίων τὰ κατὰ Πελοπόννησον θορυβουμένων Ἀθηναῖοι λάβωσιν· Λακεδαιμόνιοι μέντοι ὠργίζοντο αὐτοῖς.

Καὶ τοῦ αὐτοῦ θέρους Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου, στρατηγὸς 2
ὢν Ἀθηναίων, Ἀργείων καὶ τῶν ξυμμάχων ξυμπρασσόντων ἐλθὼν ἐς Πελοπόννησον μετ' ὀλίγων Ἀθηναίων ὁπλιτῶν καὶ τοξοτῶν καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων παραλαβὼν τά τε ἄλλα ξυγκαθίστη περὶ τὴν ξυμμαχίαν διαπορευόμενος Πελοπόννησον τῇ στρατιᾷ καὶ Πατρέας τε τεῖχη καθεῖναι ἔπεισεν ἐς θάλασσαν καὶ αὐτὸς ἕτερον διενοεῖτο τειχίσαι ἐπὶ τῷ Ῥίῳ τῷ Ἀχαϊκῷ. Κορίνθιοι δὲ καὶ Σικυώνιοι καὶ οἷς ἦν ἐν βλάβῃ τειχισθὲν βοηθήσαντες διεκώλυσαν.

Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους Ἐπιδαυρίοις καὶ Ἀργείοις πό- 53
λεμος ἐγένετο, προφάσει μὲν περὶ τοῦ θύματος τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Πυθαέως, ὃ δέον ἀπαγαγεῖν οὐκ ἀπέπεμπον ὑπὲρ βοταμίων Ἐπιδαύριοι· κυριώτατοι δὲ τοῦ ἱεροῦ ἦσαν Ἀργεῖοι· ἐδόκει δὲ καὶ ἄνευ τῆς αἰτίας τὴν Ἐπίδαυρον τῷ τε 2
Ἀλκιβιάδῃ καὶ τοῖς Ἀργείοις προσλαβεῖν, ἢν δύνωνται, τῆς τε Κορίνθου ἕνεκα ἡσυχίας καὶ ἐκ τῆς Αἰγίνης βραχυτέραν.

C. 52. § 1. τὰ κατά in Bezug auf die Angelegenheiten in.

§ 2. αὐτόθεν, ἀπὸ Πελοποννήσου. (Sch.) vgl. zu 3, 7, 3. — ξυμμάχων, τινὰς δηλονότι. (Sch.) — καθεῖναι. zu 4, 103, 4. — ἐν βλάβῃ nachtheilig. Plat. Rep. 373: ἰατρῶν ἐν χρείαις ἐσόμεθα οὕτω διαιτώμενοι. And. 2, 22: πάντ' ἂν μοι τοῦτο ἐν μεγάλῃ ἡδονῇ γένοιτο. Aehnlich ἐν διαβολῇ, ἐν ἐγκλήματι γίγνεσθαι Lys. 19, 34 u. Dem. 18, 251. — βοηθεῖν heißt bei Her. u. Thuk. öfter anziehen zur Abwehr, vgl. 8, 55, 1, besonders mit ἐπί τινας und ἐς τόπον.

C. 53. § 1. προφάσει. πρόφασιν Dobree; vgl. 3, 111, 1. Der Gebrauch dieses absoluten Ac. oder Da. ist sonst bei Attikern nicht eben sehr gewöhnlich. — Πυθαέως für Πυθέως Wesseling zu Diod. 12, 78; Πυθαιώς Valckenaer. — ἀπαγαγεῖν abführen, entrichten. (Ba.) So φόρον, δασμὸν ἀπάγειν Ar. We. 707, Xen. Cyr. 2, 4, 12 (§ 14 ἀποδιδόναι) u. 3, 1, 10. — κυριώτατοι. Gr. 48, 7 A. 1. vgl. 2, 62, 2 u. 4, 18, 1. — βοταμίων Weide, pascua Ba. παραποταμίων einige Hss.: am Flusse gelegene Ländereien, als Neutrum. (Bp.)

§ 2. ἄνευ τῆς αἰτίας ohne die angegebene Beschuldigung. — ἕνεκα ἡσυχίας, um es durch eine drohendere Stellung in Ruhe zu halten. (Pl.) — βραχυτέραν, διὰ βραχέος (βραχυτέρου) δια-

ἔσεσθαι τὴν βοήθειαν ἢ Σκύλλαιον περιπλεῖν τοῖς Ἀθηναίοις. παρεσκευάζοντο οὖν οἱ Ἀργεῖοι ὡς αὐτοὶ ἐς τὴν
54 Ἐπίδαυρον διὰ τοῦ θύματος τὴν ἔσπραξιν ἐσβαλοῦντες. ἐξεστράτευσαν δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους παυδημεὶ ἐς Λεῦκτρα τῆς ἑαυτῶν μεθορίας πρὸς τὸ Λύκαιον, Ἄγιδος τοῦ Ἀρχιδάμου βασιλέως ἡγουμένου· ἦδει δὲ οὐδεὶς ὅποι στρατεύουσιν, οὐδὲ αἱ πόλεις ἐξ ὧν
2 ἐπέμφθησαν. ὡς δ' αὐτοῖς τὰ διαβατήρια θυομένοις οὐ προὐχώρει, αὐτοί τε ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου καὶ τοῖς ξυμμάχοις περιήγγειλαν μετὰ τὸν μέλλοντα, Καρνεῖος δ' ἦν μήν, ἱερομήνια Δωριεῦσι, παρασκευάζεσθαι ὡς στρατευσομένους.
3 Ἀργεῖοι δ' ἀναχωρησάντων αὐτῶν τοῦ πρὸ τοῦ Καρνείου μηνὸς ἐξελθόντες τετράδι φθίνοντος, καὶ ἄγοντες τὴν ἡμέραν ταύτην πάντα τὸν χρόνον, ἐσέβαλον ἐς τὴν Ἐπιδαυρίαν καὶ ἐδῄουν. Ἐπιδαύριοι δὲ τοὺς ξυμμάχους ἐπεκαλοῦντο· ὧν τινες οἱ μὲν τὸν μῆνα προὐφασίσαντο, οἱ δὲ καὶ ἐς μεθορίαν
55 τῆς Ἐπιδαυρίας ἐλθόντες ἡσύχαζον. καὶ καθ' ὃν χρόνον ἐν τῇ Ἐπιδαύρῳ οἱ Ἀργεῖοι ἦσαν ἐς Μαντίνειαν πρεσβεῖαι ἀπὸ

στήματος. (Sch.) — ἔσεσθαι. zu 4, 3, 3. — ἢ περιπλεῖν. zu 4, 66, 2.

C. 54. § 1. πόλεις, αἱ Λακωνικαί. (Sch.) — ἐπέμφθησαν Leute, Truppen dazu geſchickt waren. (Ba.)

§ 2. διαβατήρια, τὰ ἱερὰ εἰς διάβασιν. (Sch. zu 5, 55, 3.) Hier wohl Opfer für den Uebergang nicht über einen Fluß ſondern über die Grenze. (Hl.) — προὐχώρει, καλὰ ἦν. (Sch.) zu Xen. An. 6, 2, 21. — τὸν μέλλοντα, μῆνα δηλονότι. (Sch.) — Καρνεῖος, der dem attiſchen Metageitnion entſprach. Corsini F. H. 2 p. 452. s. — ἱερομήνια. ἱερομηνία einige Hſn. vgl. zu 3, 56, 1. 65, 1. τοῦ γὰρ Καρνείου πολλὰς ἔχοντος ἱερὰς ἡμέρας ἢ καὶ πάσας ἱερὰς μᾶλλον οὐκ ἐστρατεύοντο. (Sch.)

§ 3. μηνός gehört zu dem erſten τοῦ. — ἄγοντες vorrückend Ba., obgleich ſie feierten Bs., wobei καί für καίπερ doch kaum erträglich wäre. — πάντα τὸν χρόνον während der Feſttage der Lakedämonier. (Gö.) Mit dem Vorhergehenden verbindet dieſe Worte Bk. — τινες οἱ μεν für οἱ μέν τινες Abr. Dieſe Erklärung ſcheint mir unſtatthaft, vielmehr τινές auf beide Sätze ſich zu beziehen, bezeichnend daß dieſelben doch nicht alle Bundesgenoſſen umfaſſen, indem zu denken iſt: manche kamen wohl auch. Aehnlich zu erklären ſind denn wohl auch die ſonſt noch angeführten Stellen, 7, 86, 4? Plat. Gorg. 499, c, Prot. 343, d, Rep. 463, b, 560, a. — οἱ δὲ καί andre aber auch. Gr. 50, 1 A. 9.

τῶν πόλεων ξυνῆλθον Ἀθηναίων παρακαλεσάντων. καὶ γιγνομένων λόγων Εὐφαμίδας ὁ Κορίνθιος οὐκ ἔφη τοὺς λόγους τοῖς ἔργοις ὁμολογεῖν· σφεῖς μὲν γὰρ περὶ εἰρήνης ξυγκαθῆσθαι, τοὺς δ' Ἐπιδαυρίους καὶ τοὺς ξυμμάχους καὶ τοὺς Ἀργείους μεθ' ὅπλων ἀντιτετάχθαι· διαλῦσαι οὖν 2
πρῶτον χρῆναι ἀφ' ἑκατέρων ἐλθόντας τὰ στρατόπεδα καὶ οὕτω πάλιν λέγειν περὶ τῆς εἰρήνης. καὶ πεισθέντες ᾤχοντο καὶ τοὺς Ἀργείους ἀπήγαγον ἐκ τῆς Ἐπιδαυρίας. ὕστερον δὲ ἐς τὸ αὐτὸ ξυνελθόντες οὐδ' ὡς ἐδυνήθησαν ξυμβῆναι, ἀλλ' οἱ Ἀργεῖοι πάλιν ἐς τὴν Ἐπιδαυρίαν ἐσέβαλον καὶ 3
ἐδῄουν. ἐξεστράτευσαν δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐς Καρύας, καὶ ὡς οὐδ' ἐνταῦθα τὰ διαβατήρια αὐτοῖς ἐγένετο, ἐπανεχώρησαν. Ἀργεῖοι δέ, τεμόντες τῆς Ἐπιδαυρίας ὡς τὸ τρίτον μέρος, ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου. καὶ Ἀθηναίων αὐτοῖς χίλιοι ἐβοήθησαν ὁπλῖται καὶ Ἀλκιβιάδης στρατηγός· πυθόμενοι δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐξεσιρατεῦσθαι καὶ ὡς οὐδὲν ἔτι αὐτῶν ἔδει, ἀπῆλθον. καὶ τὸ θέρος οὕτω διῆλθεν.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Λακεδαιμόνιοι λαθόν- 56
τες Ἀθηναίους φρουρούς τε τριακοσίους καὶ Ἀγησιππίδαν ἄρχοντα κατὰ θάλασσαν ἐς Ἐπίδαυρον ἐσέπεμψαν. Ἀργεῖοι 2
δ' ἐλθόντες παρ' Ἀθηναίους ἐπεκάλουν ὅτι, γεγραμμένον ἐν ταῖς σπονδαῖς διὰ τῆς ἑαυτῶν ἑκάστους μὴ ἐᾶν πολεμίους διιέναι, ἐάσειαν κατὰ θάλασσαν παραπλεῦσαι· καὶ εἰ μὴ

C. 55. § 1. ὁμολογεῖν und ὁμολογεῖσθαι, das Medium, ſtehen oft ſo, wie Dem. 18, 14. (Pp.)

§ 2. ἀφ' ἑκατέρων ἐλθόντας von beiden Partheien, von Seiten der Staaten die es mit Argos wie derer die es mit Epidauros hielten, hingegangene Männer. (A. Ps. u. Hf.) vgl. Kr. zu Xen. An. 1, 3, 14. — ᾤχοντο, οἱ πρέσβεις σημανόντες. (Sch.) Vorher würde man freilich πεισθέντων erwarten. Doch vgl. Gr. 56, 2 A. 2 u. Xen. An. 2, 2, 8.

§ 3. τὰ διαβατήρια. zu 5, 54, 2. — ως. Gr. 69, 63 A. 5. — ἐγένοντο, καλὰ σημανόντι. (Sch.) zu Xen. An. 2, 2, 3. — πυθόμενοι will Ps., δέ tilgend, mit ἐβοήθησαν verbinden und ſo überſetzt Ba. — ἐξεστρατεῦσθαι den Feldzug beendigt hätten erklären Enenkel u. A.; Einige ſuchen dieſe Bedeutung in ἐξ, Andere im Perfect; letzteres ſchwerlich mit Recht; für jenes könnte man vergleichen auswirthſchaften, aushandeln ꝛc. — καὶ ὡς. zu 5, 44, 1. Nur iſt freilich dieſer Fall härter, da das Particip und der Satz nicht gleichartige Gedanken enthalten.

κἀκεῖνοι ἐς Πύλον κομισοῦσιν ἐπὶ Λακεδαιμονίους τοὺς Μεσ-
3 σηνίους καὶ Εἵλωτας, ἀδικήσεσθαι αὐτοί. Ἀθηναῖοι δὲ Ἀλκιβιάδου πείσαντος τῇ μὲν Λακωνικῇ στήλῃ ὑπέγραψαν ὅτι οὐκ ἐνέμειναν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς ὅρκοις, ἐς δὲ Πύλον ἐκόμισαν τοὺς ἐκ Κρανίων Εἵλωτας ληΐζεσθαι, τὰ δ' ἄλλα
4 ἡσύχαζον. τὸν δὲ χειμῶνα τοῦτον πολεμούντων Ἀργείων καὶ Ἐπιδαυρίων μάχη μὲν οὐδεμία ἐγένετο ἐκ παρασκευῆς, ἐνέδραι δὲ καὶ καταδρομαί, ἐν αἷς ὡς τύχοιεν ἑκατέρων τινὲς
5 διεφθείροντο· καὶ τελευτῶντος τοῦ χειμῶνος πρὸς ἔαρ ἤδη κλίμακας ἔχοντες οἱ Ἀργεῖοι ἦλθον ἐπὶ τὴν Ἐπίδαυρον, ὡς ἐρήμου οὔσης διὰ τὸν πόλεμον βίᾳ αἱρήσοντες· καὶ ἄπρακτοι ἀπῆλθον. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα καὶ τρίτον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα.

57 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους μεσοῦντος Λακεδαιμόνιοι, ὡς αὐτοῖς οἵ τε Ἐπιδαύριοι ξύμμαχοι ὄντες ἐταλαιπώρουν καὶ τἆλλα ἐν τῇ Πελοποννήσῳ τὰ μὲν ἀφεστήκει τὰ δ' οὐ καλῶς εἶχεν, νομίσαντες, εἰ μὴ προκαταλήψονται ἐν τάχει, ἐπὶ πλέον χωρήσεσθαι αὐτά, ἐστράτευον αὐτοὶ καὶ οἱ Εἵλωτες πανδημεὶ ἐπ' Ἄργος· ἡγεῖτο δὲ Ἄγις ὁ Ἀρχιδάμου,
2 Λακεδαιμονίων βασιλεύς. ξυνεστράτευον δ' αὐτοῖς Τεγεᾶται καὶ ὅσοι ἄλλοι Ἀρκάδων Λακεδαιμονίοις ξύμμαχοι ἦσαν. οἱ δ' ἐκ τῆς ἄλλης Πελοποννήσου ξύμμαχοι καὶ οἱ ἔξωθεν ἐς Φλιοῦντα ξυνελέγοντο, Βοιωτοὶ μὲν πεντακισχίλιοι ὁπλῖται

C. 56. § 2. *ἀδικήσεσθαι* lautet das paſſive Fu. regelmäßig, wie 6, 87, 4. Iphig. A. 1437, Iſokr. 2, 16, Plat. Gorg. 509, Xen. Cyr. 3, 2, 18, Dem. 20, 164. 21, 30. 220. 23, 115. — *αὐτοί* ſie, betont, die Argeier nämlich. Gr. 51, 1 A. 3.

§ 3. *Λακωνικῇ*, ἣν ἑστησαν οἱ Ἀθηναῖοι ἔχουσαν τὰς Λακωνικὰς σπονδάς. (Sch.) — *ὑπέγραψαν.* Ar. Lyſ. 513: *ἐν τῇ στήλῃ παραγράψαι.* — *ληίζεσθαι, ὥστε ληίζεσθαι.* (Sch.) Gr. 55, 3 A. 20.

§ 4. *ἐκ παρασκευῆς, ἤγουν ἐκ φανερᾶς παρατάξεως.* (Sch.) Etwas verſchieden 4, 94, 1. — *τύχοιεν.* zu 5, 20, 2.

§ 5. *ἐρήμου.* Man erwartete die Truppen zum Schutz von Ortſchaften und Feſten gegen Befehdungen derſelben verſendet zu finden. (Arn.)

C. 57. § 1. *τἆλλα* die übrigen Staaten. — *προκαταλήψονται* vorbauen würden. Einige gute Hſn. *καταλήψονται.* vgl. jedoch 3, 2, 2. 3, 2. 46, 4. 6, 18, 3; mit einem Ac. 1, 57, 3. 5, 30, 1.

§ 2. *οἱ ἔξωθεν, Πελοποννήσου δηλονότι.* (Sch.) — *ἅμιπποι*

καὶ τοσοῦτοι ψιλοὶ καὶ ἱππῆς πεντακόσιοι καὶ ἅμιπποι ἴσοι, Κορίνθιοι δὲ δισχίλιοι ὁπλῖται, οἱ δ' ἄλλοι ὡς ἕκαστοι, Φλιάσιοι δὲ πανστρατιᾷ, ὅτι ἐν τῇ ἐκείνων ἦν τὸ στράτευμα.

Ἀργεῖοι δὲ προαισθόμενοι τό τε πρῶτον τὴν παρασκευὴν 58
τῶν Λακεδαιμονίων καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸν Φλιοῦντα βουλόμενοι τοῖς ἄλλοις προσμῖξαι ἐχώρουν, τότε δὴ ἐξεστράτευσαν καὶ αὐτοί· ἐβοήθησαν δ' αὐτοῖς καὶ Μαντινῆς ἔχοντες τοὺς σφετέρους ξυμμάχους καὶ Ἠλείων τρισχίλιοι ὁπλῖται. καὶ προϊ- 2
όντες ἀπαντῶσι τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐν Μεθυδρίῳ τῆς Ἀρκαδίας καὶ καταλαμβάνουσιν ἑκάτεροι λόφον. καὶ οἱ μὲν Ἀργεῖοι ὡς μεμονωμένοις τοῖς Λακεδαιμονίοις παρεσκευάζοντο μάχεσθαι, ὁ δὲ Ἄγις τῆς νυκτὸς ἀναστήσας τὸν στρατὸν καὶ λαθὼν ἐπορεύετο ἐς Φλιοῦντα παρὰ τοὺς ἄλλους ξυμμάχους. καὶ οἱ Ἀργεῖοι αἰσθόμενοι ἅμα ἕῳ ἐχώρουν 3
πρῶτον μὲν ἐς Ἄργος, ἔπειτα ᾗ προσεδέχοντο τοὺς Λακεδαιμονίους μετὰ τῶν ξυμμάχων καταβήσεσθαι, τὴν κατὰ Νεμέαν ὁδόν. Ἄγις δὲ ταύτην μὲν ἣν προσεδέχοντο οὐκ ἐτράπετο, παραγγείλας δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀρκάσι καὶ Ἐπιδαυρίοις ἄλλην ἐχώρησε χαλεπὴν καὶ κατέβη ἐς τὸ Ἀργείων πεδίον· καὶ Κορίνθιοι καὶ Πελληνῆς καὶ Φλιάσιοι 4
ὄρθιον ἑτέραν ἐπορεύοντο· τοῖς δὲ Βοιωτοῖς καὶ Μεγαρεῦσι καὶ Σικυωνίοις εἴρητο τὴν ἐπὶ Νεμέας ὁδὸν καταβαίνειν, ᾗ οἱ Ἀργεῖοι ἐκάθηντο, ὅπως, εἰ οἱ Ἀργεῖοι ἐπὶ σφᾶς ἰόντες ἐς τὸ πεδίον βοηθοῖεν, ἐφεπόμενοι τοῖς ἵπποις χρῷντο.

Καὶ ὁ μὲν οὕτω διατάξας καὶ ἐσβαλὼν ἐς τὸ πεδίον 59
ἐδῄου Σίμινθόν τε καὶ ἄλλα· οἱ δὲ Ἀργεῖοι γνόντες ἐβοή-

Fußſoldaten die jeder einem Reiter zugetheilt nach Erfordern ihn zu Fuß begleiteten oder ſich auf deſſen Pferd ſchwangen. Die Erkl. zu Xen. Hell. 7, 5, 23.

C. 58. §. 1. τό τε für τότε Pl. — καὶ ἐπειδή. Gr. 59, 2 A. 4.

§ 2. μεμονωμένοις, ἐρήμοις συμμάχων. (Sch.)

§ 3. ἐς Ἄργος nach Argos zu. (Bl.)

§ 4. ὄρθιον. ὀρθρίου die beſten Hſn., wofür ὀρθρίοι zu ſagen wäre. (Ba.) Als Adj. zweier Endungen ſteht ὄρθιος auch Eur. Hel. 632. — ἐκάθηντο. καθῆντο oder κάθηντο die beſten Hſn. Aber ſonſt iſt die erſte Form bei Thuk. ſicher 3, 97, 2. 4, 44, 3. 5, 6, 4. — σφᾶς τοὺς περὶ τὸν Ἄγιν. (Dobree.) Gr. 58, 4 A. 3.

θουν ἡμέρας ἤδη ἐκ τῆς Νεμέας, καὶ περιτυχόντες τῷ Φλιασίων καὶ Κορινθίων στρατοπέδῳ τῶν μὲν Φλιασίων ὀλίγους ἀπέκτειναν, ὑπὸ δὲ τῶν Κορινθίων αὐτοὶ οὐ πολλῷ πλείους 2 διεφθάρησαν. καὶ οἱ Βοιωτοὶ καὶ οἱ Μεγαρῆς καὶ οἱ Σικυώνιοι ἐχώρουν, ὥσπερ εἴρητο αὐτοῖς, ἐπὶ τῆς Νεμέας καὶ τοὺς Ἀργείους οὐκέτι κατέλαβον, ἀλλὰ καταβάντες, ὡς ἑώρων τὰ ἑαυτῶν δῃούμενα, ἐς μάχην παρετάσσοντο. ἀντιπα- 3 ρεσκευάζοντο δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι. ἐν μέσῳ δὲ ἀπειλημμένοι ἦσαν οἱ Ἀργεῖοι· ἐκ μὲν γὰρ τοῦ πεδίου οἱ Λακεδαιμόνιοι εἶργον τῆς πόλεως καὶ οἱ μετ' αὐτῶν, καθύπερθεν δὲ Κορίνθιοι καὶ Φλιάσιοι καὶ Πελληνῆς, τὸ δὲ πρὸς Νεμέας Βοιωτοὶ καὶ Σικυώνιοι καὶ Μεγαρῆς. ἵπποι δὲ αὐτοῖς οὐ παρῆσαν· οὐ γάρ πω οἱ Ἀθηναῖοι μόνοι τῶν 4 ξυμμάχων ἦκον. τὸ μὲν οὖν πλῆθος τῶν Ἀργείων καὶ τῶν ξυμμάχων οὐχ οὕτω δεινὸν τὸ παρὸν ἐνόμιζον, ἀλλ' ἐν καλῷ ἐδόκει ἡ μάχη ἔσεσθαι καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἀπειληφέναι 5 ἐν τῇ αὐτῶν τε καὶ πρὸς τῇ πόλει. τῶν δὲ Ἀργείων δύο ἄνδρες, Θράσυλλός τε, τῶν πέντε στρατηγῶν εἷς ὤν, καὶ Ἀλκίφρων, πρόξενος Λακεδαιμονίων, ἤδη τῶν στρατοπέδων ὅσον οὐ ξυνιόντων προσελθόντες Ἀγιδι διελέγεσθην μὴ ποιεῖν μάχην· ἑτοίμους γὰρ εἶναι Ἀργείους δίκας δοῦναι καὶ δέξασθαι ἴσας καὶ ὁμοίας, εἴ τι ἐπικαλοῦσιν Ἀργείοις Λα- κεδαιμόνιοι, καὶ τὸ λοιπὸν εἰρήνην ἄγειν σπονδὰς ποιησα- 60μένους. καὶ οἱ μὲν ταῦτα εἰπόντες τῶν Ἀργείων ἀφ' ἑαυ-

---

C. 59. § 1. ἡμέρας ἤδη. zu 1, 30, 4. — αὐτοὶ οὐ πολλῷ πλείους ſie ſelbſt in nicht viel größerer Zahl. vgl. 5, 115, 1. (Arn.) Aehnlich 5, 67, 3.

§ 2. καταβάντες, οἱ Ἀργεῖοι. (Sch.)

§ 3. καθύπερθεν für καθύπερθε mehrere Hſn. So auch ὕπερθεν vor einem Conſonanten Xen. Mem. 1, 4, 11. vgl. Lobeck zu Soph. Aj. 441. — πρός. zu 1, 62, 1.

§ 4. ἐν καλῷ. zu 5, 46, 1. — ἐδόκει mit dem Nom. u. dann dem Ac. c. inf., wie Xen. An. 1, 4, 18. 3, 1, 11. — προσελθόντες für προελθόντε viele und gute Hſn.

§ 5. Θράσυλλος. Θρασύλος einige Hſn. vgl. Schömann z. Iſä. p. 354 u. Göttling Acc. S. 186. — ποιεῖν, von διελέγεσθην, in ſofern es ein εἶπον, ἐκέλευσαν enthält, regiert, eine bei διαλέγεσθαι ſonſt nicht leicht vorkommende Conſtruction. Gr. 55, 3 A. 13.

C. 60. § 1. μέν ſteht mit Bezug auf die Mißbilligung der

τῶν καὶ οὐ τοῦ πλήθους κελεύσαντος εἶπον· καὶ ὁ Ἄγις δεξάμενος τοὺς λόγους αὐτός, καὶ οὐ μετὰ τῶν πλειόνων οὐδὲ αὐτὸς βουλευσάμενος ἀλλ' ἢ ἑνὶ ἀνδρὶ κοινώσας τῶν ἐν τέλει ξυστρατευομένων, σπένδεται τέσσαρας μῆνας ἐν οἷς ἔδει ἐπιτελέσαι αὐτοὺς τὰ ῥηθέντα. καὶ ἀπήγαγε τὸν στρα- 2
τὸν εὐθύς, οὐδενὶ φράσας τῶν ἄλλων ξυμμάχων. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι εἵποντο μὲν ὡς ἡγεῖτο διὰ τὸν νόμον, ἐν αἰτίᾳ δ' εἶχον κατ' ἀλλήλους πολλῇ τὸν Ἄγιν, νομίζοντες ἐν καλῷ παρατυχὸν σφίσι ξυμβαλεῖν καὶ παντα-χόθεν αὐτῶν ἀπακεκλημένων καὶ ὑπὸ ἱππέων καὶ πεζῶν οὐδὲν δράσαντες ἄξιον τῆς παρασκευῆς ἀπιέναι. στρατόπεδον 3
γὰρ δὴ τοῦτο κάλλιστον Ἑλληνικὸν τῶν μέχρι τοῦδε ξυνῆλ-θεν· ὤφθη δὲ μάλιστα ἕως ἔτι ἦν ἀθρόον ἐν Νεμέᾳ, ἐν ᾧ Λακεδαιμόνιοί τε παυστρατιᾷ ἦσαν καὶ Ἀρκάδες καὶ Βοιω-τοὶ καὶ Κορίνθιοι καὶ Σικυώνιοι καὶ Πελληνῆς καὶ Φλιάσιοι καὶ Μεγαρῆς, καὶ οὗτοι πάντες λογάδες ἀφ' ἑκάστων, ἀξιό-μαχοι δοκοῦντες εἶναι οὐ τῇ Ἀργείων μόνον ξυμμαχίᾳ ἀλλὰ καὶ ἄλλῃ ἔτι προσγενομένῃ. τὸ μὲν οὖν στρατόπεδον οὕτως 4
ἐν αἰτίᾳ ἔχοντες τὸν Ἄγιν ἀνεχώρουν τε καὶ διελύθησαν ἐφ' οἴκου ἕκαστοι· Ἀργεῖοι δὲ καὶ αὐτοὶ ἔτι ἐν πολλῷ πλείονι αἰτίᾳ εἶχον τοὺς σπεισαμένους ἄνευ τοῦ πλήθους, νομίζοντες κἀκεῖνοι μὴ ἂν σφίσι ποτὲ κάλλιον παρασχὸν Λα-κεδαιμονίους διαπεφευγέναι· πρός τε γὰρ τῇ σφετέρᾳ πόλει 5
καὶ μετὰ πολλῶν καὶ ἀγαθῶν ξυμμάχων τὸν ἀγῶνα ἂν

übrigen Argeier § 4. — ἀφ' ἑαυτῶν. Gr. 68, 16 A. 7. — αὐτός allein. (Pſ.) — ἀλλ' ἤ. Gr. 69, 4 A. 6.

§ 2. ξυμμάχων dürfte zu tilgen ſein. Denn auch die Spar-tiaten und ſie vorzugsweiſe kamen hier in Betracht. — διὰ τὸν νόμον 5, 66, 2. vgl. 63, 3. (Hf.) — παρατυχόν. zu 1, 76, 3.

§ 3. κάλλιστον. Auch ſchöner als das bei Platää? Den Worten nach doch wohl. Denn daß nur von einem helleniſchen Heere gegen Hel-lenen die Rede ſei (Dſ.) wird durch nichts angedeutet. — τῶν μέχρι τοῦδε. zu 1, 1, 1. — κἄν für καί Bk. Man löſe auf: καὶ ἄλλῃ ἂν ἀξιόμαχοι ἐδόκουν εἶναι, εἰ προσεγένετο. Gr. 69, 7 A. 1.

§ 4. οὕτως ziehe ich zum Vorhergehenden d. h. zum ganzen Ge-danken, wie Xen. An. 3, 1, 10. — μὴ ἄν — παρασχόν da ſich ihnen nie eine ſchönere, günſtigere Gelegenheit hätte dar-bieten können. (Pſ.) zu 1, 120, 3. Doch hätte man hier gern noch einen Inf. wie etwa κρατεῖν.

γίγνεσθαι. τόν τε Θράσυλλον ἀναχωρήσαντες ἐν τῷ Χαράδρᾳ, οὗπερ τὰς ἀπὸ στρατιᾶς δίκας πρὶν ἐσιέναι κρίνουσιν, ἤρξαντο λεύειν. ὁ δὲ καταφυγὼν ἐπὶ τὸν βωμὸν περιγίγνεται· τὰ μέντοι χρήματα ἐδήμευσαν αὐτοῦ.

61 Μετὰ δὲ τοῦτο Ἀθηναίων βοηθησάντων χιλίων ὁπλιτῶν καὶ τριακοσίων ἱππέων, ὧν ἐστρατήγουν Λάχης καὶ Νικόστρατος, οἱ Ἀργεῖοι — ὅμως γὰρ τὰς σπονδὰς ὤκνουν λῦσαι πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους — ἀπιέναι ἐκέλευον αὐτοὺς καὶ πρὸς τὸν δῆμον οὐ προσῆγον βουλομένους χρηματίσαι, πρὶν ἢ Μαντινῆς καὶ Ἠλεῖοι, ἔτι γὰρ παρῆσαν, κατηνάγκα-
2 σαν. δεόμενοι. καὶ ἔλεγον οἱ Ἀθηναῖοι, Ἀλκιβιάδου πρεσβευτοῦ παρόντος, ἔν τε τοῖς Ἀργείοις καὶ ξυμμάχοις ταῦτα, ὅτι οὐκ ὀρθῶς αἱ σπονδαὶ ἄνευ τῶν ἄλλων ξυμμάχων καὶ γένοιντο, καὶ νῦν, ἐν καιρῷ γὰρ παρεῖναι σφεῖς, ἅπτεσθαι
8 χρῆναι τοῦ πολέμου. καὶ πείσαντες ἐκ τῶν λόγων τοὺς ξυμμάχους εὐθὺς ἐχώρουν ἐπὶ Ὄρχομενὸν τὸν Ἀρκαδικὸν πάντες πλὴν Ἀργείων· οὗτοι δὲ ὅμως καὶ πεισθέντες ὑπελείποντο πρῶτον, ἔπειτα δ' ὕστερον καὶ οὗτοι ἦλθον. καὶ προσκαθεζόμενοι τὸν Ὄρχομενὸν πάντες ἐπολιόρκουν καὶ προσβολὰς

---

§ 5. ἀπὸ στρατιᾶς. ἀπὸ στρατείας zwei ſchlechte, ἀποστρατείας zwei gute Hſn. vgl zu 1, 3, 4. — ἐσιέναι, in die Stadt. (Ba.) — τόν, den dort befindlichen. — περιγίγνεται, σώζεται. (Sch.) vgl. 8, 95, 4 ꝛc.

C. 61. § 1. ὅμως obgleich unzufrieden damit. (Pp.) — πρὶν ἤ ſpricht Elmſl. zu Eur. Med. 179 den attiſchen Dichtern ab; auch dem Thuk. Reiſig zum Oed. K. comm cr. 36; wohl mit Recht; ſ. jedoch Herm. zu Elmſl. Med. 1024. (Pp.) Vielleicht iſt πρὶν δή zu ſchreiben. vgl. 1, 118, 2. 132, 6. 3, 29, 1. 104, 7. 7, 39, 2. 71, 4. Das bloße πρίν mit dem Indicativ nur 1, 51, 1. 2, 65, 2. 8, 105, 2. (Haaſe.) Auch 3, 101, 2 u. 5, 10, 9.

§ 2. παρόντος bei der Volksverſammlung; παριόντος oder προηγορεύοντος iſt nicht nöthig. — καὶ γένοιντο als ob folgen ſollte: und gehalten würden.

§ 3. πείσαντες, οἱ Ἀθηναῖοι, obgleich ἐχώρουν πάντες folgt. (Hf.) Gr. 56, 9 A. 1. — ἐκ τῶν λόγων. Luc. Kat. 26: ἐκ τοῦ λόγου δείξω. Opfer 3: κατεδυσώπησεν αὐτὸν ἐκ τῶν λόγων. Plut. Rom. 14: πεπεισμένον ἔκ τινων λογίων. (Dr.) — ὅμως. Falſch ſtand vor ὅμως ein Komma: auch überredet dennoch, wie Soph. Oed. K 666: ὅμως δὲ κἀμοῦ μὴ παρόντος οἶδ' ὅτι τοὐμὸν φυλάξει σ' ὄνομα μὴ πάσχειν κακῶς. vgl. Reiſig enarr. 659 u. Oc. 55, 13 A. 3. — ἔπειτα ὕστερον. ἐπειτα μεθύστερόν Hym. Dem. 205. (Werfer Act. Mon. 1 p. 268.)

ἐποιοῦντο, βουλόμενοι ἄλλως τε προσγενέσθαι σφίσι καὶ ὁμηροι ἐκ τῆς Ἀρκαδίας ἦσαν αὐτόθι ὑπὸ Λακεδαιμονίων κείμενοι. οἱ δὲ Ὀρχομένιοι δείσαντες τήν τε τοῦ τείχους 4
ἀσθένειαν καὶ τοῦ στρατοῦ τὸ πλῆθος καὶ ὡς οὐδεὶς αὐτοῖς ἐβοήθει, μὴ προαπόλωνται, ξυνέβησαν ὥστε ξύμμαχοί τε εἶναι καὶ ὁμήρους σφῶν τε αὐτῶν δοῦναι Μαντινεῦσι καὶ οὓς κατέθεντο Λακεδαιμόνιοι παραδοῦναι. μετὰ δὲ τοῦτο 62
ἔχοντες ἤδη τὸν Ὀρχομενὸν ἐβουλεύοντο οἱ ξύμμαχοι ἐφ' ὅ τι χρὴ πρῶτον ἰέναι τῶν λοιπῶν. καὶ Ἠλεῖοι μὲν ἐπὶ Λέπρεον ἐκέλευον, Μαντινῆς δὲ ἐπὶ Τέγεαν· καὶ προσέθεντο οἱ Ἀργεῖοι καὶ Ἀθηναῖοι τοῖς Μαντινεῦσιν. καὶ οἱ μὲν 2
Ἠλεῖοι ὀργισθέντες ὅτι οὐκ ἐπὶ Λέπρεον ἐψηφίσαντο ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου, οἱ δὲ ἄλλοι ξύμμαχοι παρεσκευάζοντο ἐν τῇ Μαντινείᾳ ὡς ἐπὶ Τέγεαν ἰόντες. καί τινες αὐτοῖς καὶ αὐτῶν Τεγεατῶν ἐν τῇ πόλει ἐνεδίδοσαν τὰ πράγματα.

Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐπειδὴ ἀνεχώρησαν ἐξ Ἄργους τὰς 63
τετραμήνους σπονδὰς ποιησάμενοι, Ἅγιν ἐν μεγάλῃ αἰτίᾳ εἶχον οὐ χειρωσαμένου σφίσιν Ἄργος, παρασχὸν καλῶς ὡς οὔπω πρότερον αὐτοὶ ἐνόμιζον· ἀθρόους γὰρ τοσούτους ξυμμάχους καὶ τοιούτους οὐ ῥᾴδιον εἶναι λαβεῖν. ἐπειδὴ δὲ 2
καὶ περὶ Ὀρχομενοῦ ἠγγέλλετο ἐαλωκέναι, πολλῷ δὴ μᾶλλον ἐχαλέπαινον καὶ ἐβούλευον εὐθὺς ὑπ' ὀργῆς παρὰ τὸν τρόπον τὸν ἑαυτῶν ὡς χρὴ τήν τε οἰκίαν αὐτοῦ κατασκάψαι καὶ δέκα μυριάσι δραχμῶν ζημιῶσαι. ὁ δὲ παρῆτεῖτο μηδὲν τούτων 3
δρᾶν ἔργῳ γὰρ ἀγαθῷ ῥύσεσθαι τὰς αἰτίας στρατευσάμενος,

— καὶ ἦσαν. Auch hier iſt dem Particip ein ſelbſtſtändiger Satz angefügt. Gr. 59, 2 A. 4. Doch iſt die Stelle gerade in dieſer Weiſe ungewöhnlich. — κείμενοι, κατατεθειμένοι. (Abr.) Gr. 38, 5 A. 3.

§ 4. καὶ ὡς, καὶ δείσαντες, ὡς. — Μαντινεῦσι. vgl. 77, 1. (Hk.)

C. 62. § 1. ἐπὶ Λ., ἰέναι wie auch § 2. (Ba.) — προσέθεντο, συνῆλθον τῇ γνώμῃ. (Sch.) vgl. zu 1, 20, 4. — ἐνεδίδοσαν. zu 4, 76, 2.

C. 63. § 1. αὐτοὶ ἐνόμιζον könnte fehlen.

§ 2. ἐαλωκέναι. Gr. 61, 6 A. 8. vgl. παρὰ τὸν τρόπον τὸν ἑαυτῶν 1, 132, 5. (Hudſon.)

§ 3. ῥύσεσθαι. λύσεσθαι will Dobree. vgl. ἀπολύεσθαι 5, 75, 2. 8, 87. 1. ἔγκλημα λῦσαι 1, 42, 3. Freilich iſt das Wort mehr poetiſch und findet ſich ſonſt bei Thuk. nicht, wohl aber bei ſpätern Herodot u. Geſchichtſchreibern. (Pr.) ἀπολύσειν. (Sch) wieder gut machen

ἢ τότε ποιεῖν αὐτοὺς ὅ τι βούλονται. οἱ δὲ τὴν μὲν ζημίαν καὶ τὴν κατασκαφὴν ἐπέσχον, νόμον δὲ ἔθεντο ἐν τῷ παρόντι, ὃς οὔπω πρότερον ἐγένετο αὐτοῖς· δέκα γὰρ ἄνδρας Σπαρτιατῶν προσείλοντο αὐτῷ ξυμβούλους, ἄνευ ὧν μὴ κύριον
64 εἶναι ἀπάγειν στρατιὰν ἐκ τῆς πόλεως. ἐν τούτῳ δ' ἀφικνεῖται αὐτοῖς ἀγγελία παρὰ τῶν ἐπιτηδείων ἐκ Τεγέας ὅτι, εἰ μὴ παρέσονται ἐν τάχει, ἀποστήσεται αὐτῶν Τέγεα πρὸς Ἀργείους καὶ τοὺς ξυμμάχους καὶ ὅσον οὐκ ἀφέστηκεν. ἐντεῦθα δὴ βοήθεια τῶν Λακεδαιμονίων γίγνεται αὐτῶν τε καὶ τῶν Εἱλώτων πανδημεὶ ἐξεῖα καὶ οἷα οὔπω πρότερον. ἐχώ-
2 ρουν δὲ ἐς Ὀρέσθειον τῆς Μαινάλιας· καὶ τοῖς μὲν Ἀρκάδων σφετέροις οὖσι ξυμμάχοις προεῖπον ἀθροισθεῖσιν ἰέναι κατὰ πόδας αὐτῶν ἐς Τέγεαν, αὐτοὶ δὲ μέχρι μὲν τοῦ Ὀρεσθείου πάντες ἐλθόντες, ἐκεῖθεν δὲ τὸ ἕκτον μέρος σφῶν αὐτῶν ἀποπέμψαντες ἐπ' οἴκου, ἐν ᾧ τὸ πρεσβύτερόν τε καὶ τὸ νεώτερον ἦν, ὥστε τὰ οἴκοι φρουρεῖν, τῷ λοιπῷ στρατεύ-
3 ματι ἀφικνοῦνται ἐς Τέγεαν. καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον οἱ ξύμμαχοι ἀπ' Ἀρκάδων παρῆσαν. πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὴν Κόρινθον καὶ Βοιωτοὺς καὶ Φωκέας καὶ Λοκρούς, βοηθεῖν κελεύοντες κατὰ τάχος ἐς Μαντίνειαν. ἀλλὰ τοῖς μὲν ἐξ ὀλίγου τε ἐγίγνετο καὶ οὐ ῥᾴδιον ἦν μὴ ἀθρόοις καὶ ἀλλήλους περιμείνασι διελθεῖν τὴν πολεμίαν· ξυνέκλῃε γὰρ διὰ
4 μέσου· ὅμως δὲ ἠπείγοντο. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἀναλαβόντες τοὺς παρόντας Ἀρκάδων ξυμμάχους ἐσέβαλον ἐς τὴν Μαντινικήν, καὶ στρατοπεδευσάμενοι πρὸς τῷ Ἡρακλείῳ ἐδῄουν τὴν γῆν.

Schneider; ἀνάληψις 5, 65, 2. — ἦ. zu 1, 78, 3. — ποιεῖν. Gr. 65, 11 A. 9. — ἐπέσχον. zu 2, 76, 1. — τῷ παρόντι, τῷ τότε καιρῷ, ὅτε ὠργίζοντο. (Sch.) — πόλεως. πολεμίας Haase.

C. 64. § 1. Ὀρέσθειον für Ὀρέστειον hier u. § 2 die beſten Hſn. Einen Oreſtheus als Gründer erwähnt Pauſ. 8, 3, 1. Doch leitet ſchon Cur. Dr. 1647 den Ort vom Oreſtes ab.

§ 2. Ἀρκάδων, ἐκ τῶν Ἀ. (Sch.) vgl. Gr. 47, 9 A. 11. — κατὰ πόδας. zu 4, 126, 6. — αὐτῶν für αὑτῶν Bk.

§ 3. οἱ ξύμμαχοι. οἱ ξ. οἱ? vgl. § 2 A. u. 4. — ἐξ ὀλίγου, ἐξαίφνης. (Sch.) zu 5, 65, 5. — ἐγίγνετο, ἐλθεῖν. (Sch.) es, die Aufforderung, kam ihnen plötzlich. (Cuenkel u. Hſ.) Gr. 61, 5 A. 6. — μὴ — περιμείνασι wofern ſie nicht verſammelt waren und einander erſt abgewartet hatten. (Ba.) — ξυνέκλῃε, ἀπέκλειε. (Sch.) Der Sinn iſt wohl: es lag, zuſammenhängend, ununterbrochen. — διὰ μέσου, ἐν μέσῳ οὖσα. (Sch.)

Οἱ δ' Ἀργεῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ὡς εἶδον αὐτούς, κα- 65
ταλαβόντες χωρίον ἐρυμνὸν καὶ δυσπρόσοδον παρετάξαντο
ὡς ἐς μάχην. καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι εὐθὺς αὐτοῖς ἐπῆεσαν·
καὶ μέχρι μὲν λίθου καὶ ἀκοντίου βολῆς ἐχώρησαν, ἔπειτα 2
τῶν πρεσβυτέρων τις Ἄγιδι ἐπεβόησεν, ὁρῶν πρὸς χωρίον
καρτερὸν ἰόντας σφᾶς, ὅτι διανοεῖται κακὸν κακῷ ἰᾶσθαι,
δηλῶν τῆς ἐξ Ἄργους ἐπαιτίου ἀναχωρήσεως τὴν παροῦσαν
ἄκαιρον προθυμίαν ἀνάληψιν βουλομένην εἶναι. ὁ δέ, εἴτε 3
καὶ διὰ τὸ ἐπιβόημα εἴτε καὶ αὐτῷ ἄλλο τι ἢ κατὰ τὸ αὐτὸ
δόξαν ἐξαίφνης, πάλιν τὸ στράτευμα κατὰ τάχος πρὶν ξυμ-
μῖξαι ἀπῆγεν. καὶ ἀφικόμενος πρὸς τὴν Τεγεᾶτιν τὸ ὕδωρ
ἐξέτρεπεν ἐς τὴν Μαντινικήν, περὶ οὗπερ ὡς τὰ πολλὰ βλά-
πτοντος ὁποτέρωσε ἂν ἐσπίπτῃ Μαντινῆς καὶ Τεγεᾶται πολε-
μοῦσιν. ἐβούλετο δὲ τοὺς ἀπὸ τοῦ λόφου βοηθοῦντας ἐπὶ 4
τὴν τοῦ ὕδατος ἐκτροπήν, ἐπειδὰν πύθωνται, καταβιβάσαι
τοὺς Ἀργείους καὶ τοὺς ξυμμάχους, καὶ ἐν τῷ ὁμαλῷ τὴν
μάχην ποιεῖσθαι. καὶ ὁ μὲν τὴν ἡμέραν ταύτην μείνας αὖ- 5
τοῦ περὶ τὸ ὕδωρ ἐξέτρεπεν· οἱ δ' Ἀργεῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι
τὸ μὲν πρῶτον καταπλαγέντες τῇ ἐξ ὀλίγου αἰφνιδίῳ αὐτῶν

E. 65. § 2. σφᾶς. Gr. 58, 4 A. 3. — κακόν, den Vertrag 5, 60, 1. Die Redensart iſt ſprüchwörtlich. Soph. b. Stob. 4, 37: ἐνταῦθα μέντοι πάντα τἀνθρώπων νοσεῖ κακοῖς ὅταν θέλωσιν ἰᾶσθαι κακά. vgl. Lob. zu Soph. Aj. 362. — ἐπαιτίου zum Vorwurf gemacht. (Sch.) — ἀνάληψιν, θεραπείαν, κατόρθωσιν. (Sch.) vgl. zu 5, 63, 3.

§ 3. εἴτε καί — εἴτε καί. Gr. 69, 32 A. 13. — αὐτῷ von ſelbſt. Gr. 51, 6 A. 8. — ἢ κατὰ τὸ αὐτό verdächtigt Dobree. Der Sinn iſt wohl: als dem angefangenen Verfahren Gewäßes. Der Sch.: ἥπερ τὸ αὐτό. — ἐξέτρεπεν, μετωχέτευεν. (Sch.) — τὰ πολλὰ kann hier wegen ὡς nur mehrentheils heißen. Gr. 69, 63 A. 5. — ὁποτέρωσε ἂν ἐκπίπτῃ, εἰς ὁποτέραν πόλιν ῥέῃ. (Sch.) — πολεμοῦσιν, ἀλλήλοις ὀφλονότι. (Sch.)

§ 4. ἐβούλετο — ξυμμάχους er wollte die auf dem Hügel befindlichen, die Argeier und ihre Verbündeten, von dem Hügel, indem (wenn) ſie gegen die Ableitung des Waſſers, ſobald ſie davon vernommen, heranzögen, was er erwartete, herabzukommen nöthigen. (Pö.) Ueber τοὺς ἀπό Gr. 50, 8 A. 14. Doch könnte τούς auch nach der A. zu 3, 81, 3 erklärt werden. — τοῦ λόφου bezieht ſich auf das χωρίον ἐρυμνόν § 1. — καταβιβάσαι, ἀντὶ τοῦ ἀναγκὴν αὐτοῖς τοῦ καταβῆναι παρασχεῖν. (Sch.) — τοὺς Ἀργείους. Gr. 58, 7 A.

§ 5. ἐξέτρεπεν, τὸ ὕδωρ. zu 1, 114, 2. — ἐξ ὀλίγου bei geringer Entfernung. vgl. § 1. (A. Pö.) — αἰφνιδίῳ fehlt in

6 ἀναχωρήσει οὐκ εἶχον ὅ τι εἰκάσωσιν· εἶτ' ἐπειδὴ ἀναχωροῦντες ἐκεῖνοί τε ἀπέκρυψαν καὶ σφεῖς ἡσύχαζον καὶ οὐκ ἐπηκολούθουν, ἐνταῦθα τοὺς ἑαυτῶν στρατηγοὺς αὖθις ἐν αἰτίᾳ εἶχον, τό τε πρότερον καλῶς ληφθέντας πρὸς Ἄργει Λακεδαιμονίους ἀφεθῆναι, καὶ νῦν ὅτι ἀποδιδράσκοντας σὐδεὶς ἐπιδιώκει, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν οἱ μὲν σώζονται σφεῖς
7 δὲ προδίδονται. οἱ δὲ στρατηγοὶ ἐθορυβήθησαν μὲν τὸ παραυτίκα, ὕστερον δὲ ἀπάγουσιν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ λόφου καὶ προελθόντες ἐς τὸ ὁμαλὸν ἐστρατοπεδεύσαντο ὡς ἰόντες ἐπὶ τοὺς πολεμίους.

66 Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἵ τε Ἀργεῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ξυνετάξαντο, ὡς ἔμελλον μαχεῖσθαι, ἢν περιτύχωσιν· οἵ τε Λακεδαιμόνιοι ἀπὸ τοῦ ὕδατος πρὸς τὸ Ἡράκλειον πάλιν ἐς τὸ αὐτὸ στρατόπεδον ἰόντες ὁρῶσι δι' ὀλίγου τοὺς ἐναντίους ἐν τάξει τε ἤδη πάντας καὶ ἀπὸ τοῦ λόφου προεληλυθότας. μάλιστα δὴ Λακεδαιμόνιοι, ἐς ὃ ἐμέμνηντο, ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ
2 ἐξεπλάγησαν. διὰ βραχείας γὰρ μελλήσεως ἡ παρασκευὴ αὐτοῖς ἐγίγνετο, καὶ εὐθὺς ὑπὸ σπουδῆς καθίσταντο ἐς κόσμον τὸν ἑαυτῶν, Ἄγιδος τοῦ βασιλέως ἕκαστα ἐξηγουμένου

---

einer Hſ. Als Gloſſem zu ἐξ ὀλίγου verdächtigt es Dr. vgl. 2, 61, 2. 4, 108, 5. 5, 64, 3. 72, 1. — εἰκάσωσιν. Gr. 54, 7 A. 1.

§ 6. ἀπέκρυψαν, ἑαυτούς δηλονότι. ἰδίως δὲ ἐπὶ τῶν πλοϊζομένων καὶ οὐκέτι ὁρωμένων λέγεται. (Sch.) Zu ergänzen iſt vielmehr αὐτούς. Wie man nämlich von Schiffenden ſagt ἀποκρύψαι γῆν wenn ſie das Land nicht mehr ſehen können, ſo auch von Menſchen. Luc. wahre Geſch. p. 687: ἐφεύγομεν. ἐπεὶ δ' ἀπεκρύψαμεν αὐτούς, ἰώμεθα τοὺς τραυματίας. (Dr.) — σφεῖς, οἱ Ἀργεῖοι. (Sch.) für αὐτοί iſt außer der or. obl. ungewöhnlich (Pp.) Dieſer No. iſt überhaupt nicht ſo gar häufig. — ἐν αἰτίᾳ εἶχον, ἐμέμφοντο. (Sch.) zu 1, 35, 2. — καλῶς ληφθέντας, εὐκαίρως καὶ βεβαίως ἁπολῃφθέντας. (Sch.) — ἀφεθῆναι. Gr. 50, 6 A. 6. — οἱ μέν, οἱ Λακεδαιμόνιοι. (Sch.) — σφεῖς, οἱ Ἀργεῖοι. (Sch.)

C. 66. § 1. περιτύχωσιν, τοῖς Λακεδαιμονίοις. (Sch.) — ὁρῶσι. Es wird wohl ὡς ὁρῶσι zu leſen und vor μάλιστα nur ein Komma zu ſetzen ſein, um die Rede angemeſſen zu machen. Denn μάλιστα δέ mit einigen Hſn. genügt nicht. (Kr.) Λακεδαιμόνιοι wiederholt iſt eben nicht anſtößig. — ἐς ὃ ἐμέμνηντο, μετὰ τὴν τῶν ἀνθρώπων μνήμην. (Sch.)

§ 2. διὰ βραχείας. Vorher vermiſſe ich den Gedanken: Hier aber zeigte ſich die Vortrefflichkeit ihrer militäriſchen Verfaſſung. — ὑπὸ σπουδῆς, σπουδῇ, κατὰ σπουδήν, wie 3, 33, 3 8, 107, 1. (Pp.) — παρασκευή, ἐφόπλισις. (Sch.) — κόσμον, σύνταξιν. (Sch.) — τὸν ἑαυτῶν die bei ihnen gewöhnliche. (Hl.)

κατὰ τὸν νόμον. βασιλέως γὰρ ἄγοντος ὑπ' ἐκείνου πάντα
ἄρχεται, καὶ τοῖς μὲν πολεμάρχοις αὐτὸς φράζει τὸ δέον, οἱ 3
δὲ τοῖς λοχαγοῖς, ἐκεῖνοι δὲ τοῖς πεντηκοντῆρσιν, αὖθις
δ' οὗτοι τοῖς ἐνωμοτάρχαις καὶ οὗτοι τῇ ἐνωμοτίᾳ. καὶ αἱ
παραγγέλσεις, ἢν τι βούλωνται, κατὰ τὰ αὐτὰ χωροῦσι καὶ
ταχεῖαι ἐπέρχονται· σχεδὸν γάρ τι πᾶν πλὴν ὀλίγου τὸ στρα-
τόπεδον τῶν Λακεδαιμονίων ἄρχοντες ἀρχόντων εἰσί, καὶ τὸ
ἐπιμελὲς τοῦ δρωμένου πολλοῖς προσήκει. τότε δὲ κέρας 67
μὲν εὐώνυμον Σκιρῖται αὐτοῖς καθίσταντο, ἀεὶ ταύτην τὴν
τάξιν μόνοι Λακεδαιμονίων ἐπὶ σφῶν αὐτῶν ἔχοντες· παρὰ
δ' αὐτοῖς οἱ ἐπὶ Θρᾴκης Βρασίδειοι στρατιῶται καὶ νεοδα-
μώδεις μετ' αὐτῶν· ἔπειτ' ἤδη Λακεδαιμόνιοι αὐτοὶ ἐξῆς 2
καθίσιασαν τοὺς λόχους καὶ παρ' αὐτοὺς Ἀρκάδων Ἡραιῆς,
μετὰ δὲ τούτους Μαινάλιοι, καὶ ἐπὶ τῷ δεξιῷ κέρᾳ Τεγε-
ᾶται καὶ Λακεδαιμονίων ὀλίγοι, τὸ ἔσχατον ἔχοντες, καὶ οἱ
ἱππῆς αὐτῶν ἑφ' ἑκατέρῳ τῷ κέρᾳ. Λακεδαιμόνιοι μὲν οὕ- 3
τως ἐτάξαντο· οἱ δ' ἐναντίοι αὐτοῖς δεξιὸν μὲν κέρας Μαν-
τινῆς εἶχον, ὅτι ἐν τῇ ἐκείνων τὸ ἔργον ἐγίγνετο, παρὰ δ' αὐ-
τοὺς οἱ ξύμμαχοι Ἀρκάδων ἦσαν, ἔπειτα Ἀργείων οἱ χίλιοι
λογάδες, οἷς ἡ πόλις ἐκ πολλοῦ ἄσκησιν τῶν ἐς τὸν πόλεμον

---

§ 3. παραγγέλσεις. Kr. zu Xen. An. 4, 1, 5. Unterſchieden ſind ſie hier von allgemeinen Verfügungen, τὸ δέον § 2. — κατὰ τὰ αὐτά in derſelben Reihenfolge, vom Könige an die Polemarchen ꝛc. (Pß.) — ὀλίγου eines geringen Theiles. — τὸ ἐπιμελὲς τοῦ δρωμένου, ἡ ἐπιμέλεια τῶν γινομένων. (Sch.)

67. § 1. κέρας εὐώνυμον als linker Flügel. (Pp.) — μόνοι Λ. allein unter den L. (Pß.) — ἐπὶ σφῶν αὐτῶν. Gr. 68, 40 A. 6. — οἱ ἐπὶ Θρᾴκης die in Thrake geweſenen. Erwarten würde man οἱ ἀπὸ Θ., wie Haaſe leſen will. vgl. 5, 34, 1. 35, 5. Allein der Ausdruck war den Truppen geblieben auch als er nicht mehr paßte. vgl. zu 1, 89, 1.

§ 3. Μαντινῆς. Gr. 57, 8 A. 6. — παρά. Gr. 68, 36 A. 1. — οἱ ξύμμαχοι Ἀρκάδων ihre Verbündeten aus Arkadien. (Pp.) Gr. 47, 9 u. über die Sache 5, 81, 1. — ἄσκησιν παρεῖχε, ἤσκει αὐτούς, ἤ, ὡς τινες, ἐξουσίαν παρεῖχε τοῦ ἀσκεῖν αὐτούς. (Sch.) Plut. Pel. 18: οἷς ἡ πόλις ἄσκησιν καὶ δίαιταν ἐν τῇ Καδμείᾳ στρατοπεδευομένοις παρεῖχεν. vgl. Diod. 12, 75: ἀπολύσαντες αὐτοὺς καὶ τῆς ἄλλης λειτουργίας καὶ τροφὰς δημοσίας χορηγοῦντες προσέταξαν γυμνάζεσθαι συνεχεῖς μελέτας. (Sintenis zu Plut. Them. p. LXVIII.) — τῶν ἐς τὸν πόλεμον, τῶν πολεμικῶν. (Sch.)

6 ἀναχωρήσει οὐκ ε… αὐτῶν οἱ ἄλλοι Ἀργεῖοι, ρούντες ἐκεῖνοί … αὐτῶν, Κλεωναῖοι καὶ Ὀρνε- ἐπηκολούθουν, … ἔχοντες τὸ εὐώνυμον κέρας ἔχοντες αἰτίαν εἶχον, τ… οἱ ἄλλοι. Λακεδαιμονίο… παρασκευὴ ἀμφοτέρων ἦν, τὸ δὲ δεὶς ἐπιδιώκ… Λακεδαιμονίων μεῖζον ἐφάνη. ἀριθμὸν δὲ 7 δὲ προδίδον… τοὺς ἑκατέρων ἢ ξύμπαντας, οὐκ ἄν ραντίκα, ὅ… τὸ μὲν γὰρ Λακεδαιμονίων πλῆθος διὰ προελθόντε… τὸν ἠγνοεῖτο, τῶν δ' αὖ διὰ τὸ ἀνθρώ- τοὺς πολε… τὰ οἰκεῖα πλήθη ἠπιστεῖτο. ἐκ μέντοι 66 Τῇ … ξεστί τῳ σκοπεῖν τὸ Λακεδαιμονίων τότε ξαντο, ὡ… πλῆθος. λόχοι μὲν γὰρ ἐμάχοντο ἑπτὰ ἄνευ δαιμόνι… ἑξακοσίων, ἐν δὲ ἑκάστῳ λόχῳ πεντηκο- αὐτὸ στ… ἄρες καὶ ἐν τῇ πεντηκοστύϊ ἐνωμοτίαι τέσ- τάξει τ… ἐνωμοτίας ἐμάχοντο ἐν τῷ πρώτῳ ζυγῷ τέσ- λιστα… δὲ βάθος ἐτάξαντο μὲν οὐ πάντες ὁμοίως, 2 ἐξεπλ… ἀγὸς ἕκαστος ἐβούλετο, ἐπὶ πᾶν δὲ κατέστησαν αὐτοῖ… παρὰ δὲ ἅπαν πλὴν Σκιριτῶν τετρακόσιοι καὶ σμον… ντες πεντήκοντα ἄνδρες ἡ πρώτη τάξις ἦν.

— …δὲ ξυνιέναι ἔμελλον ἤδη, ἐνταῦθα καὶ παραινέσεις …στους ὑπὸ τῶν οἰκείων στρατηγῶν τοιαίδε ἐγίγνοντο, einer … 4, …νεῦσι μὲν ὅτι ὑπέρ τε πατρίδος ἡ μάχη ἔσται καὶ ὑπὲρ μέ… ἅμα καὶ δουλείας, τὴν μὲν μὴ πειρασαμένοις ἀφαιρε- αι… ῆ…

C. 68. § 1. καθ' ἑκάστους ἑκατέρων nach den einzelnen Völkerſchaften beider Theile, von jeder beſonders. — ἄν ἐδυνάμην, εἰ ἐπεχείρουν. Gr. 54, 3 A. 10. Auch ohne ἄν hätte er ἐδυνάμην, nicht δύναμαι geſagt. zu ξυνέγραψε 1, 1, 1. — κομπῶδες. vgl. 6, 17, 4. Das ſeltene Wort kann Bl. nur aus Spätern nachweiſen. — πλήθη verdächtigt Kr. Denn nicht bloß auf die Maſſe erſtreckt ſich die Prahlerei. Dann iſt πλῆθος aus dem Vorigen zu ergänzen.

§ 3. ζυγῷ, τάξει. (Sch.) in der Front. — ἐπὶ πᾶν. zu 2, 51, 1. — ἐπὶ ὀκτώ acht Mann hoch. Gr. 68, 40 A. 6. — παρὰ ἅπαν die ganze Front hin. vgl. 4, 35, 2. — ἄνδρες. Gr. 60, 2 A. 2.

C. 69. § 1. τὴν μέν, τὴν ἀρχήν. (Sch.) — μὴ πειρασαμένοις ἀφαιρεθῆναι, μὴ ἀφαιρεθῆναι πειρασαμένοις. (Sch.) Es gehört alſo μή bloß zu ἀφαιρεθῆναι, wobei es freilich eig. nach πειρασαμένοις ſtehen ſollte. Gr. 60, 8 A. 4. Der Dativ ſteht in Bezug auf

ϑῆναι, τῆς δὲ μὴ αὖϑις πειρᾶσϑαι· Ἀργείοις δὲ ὑπὲρ τῆς 2
τε παλαιᾶς ἡγεμονίας καὶ τῆς ἐν Πελοποννήσῳ ποτὲ ἰσομοι-
ρίας μὴ διὰ παντὸς στερισκομένους ἀνέχεσϑαι, καὶ ἄνδρας
ἅμα ἐχϑροὺς καὶ ἀστυγείτονας ὑπὲρ πολλῶν ἀδικημάτων
ἀμύνασϑαι· τοῖς δὲ Ἀθηναίοις καλὸν εἶναι μετὰ πολλῶν
καὶ ἀγαϑῶν ξυμμάχων ἀγωνιζομένους μηδενὸς λείπεσϑαι,
καὶ ὅτι ἐν Πελοποννήσῳ Λακεδαιμονίους νικήσαντες τήν τε
ἀρχὴν βεβαιοτέραν καὶ μείζω ἕξουσιν, καὶ οὐ μή ποτέ τις
αὐτοῖς ἄλλος ἐς τὴν γῆν ἔλϑῃ. τοῖς μὲν Ἀργείοις καὶ ξυμ- 3
μάχοις τοιαῦτα παρῃνέϑη, Λακεδαιμόνιοι δὲ καϑ' ἑκάστους
τε καὶ μετὰ τῶν πολεμικῶν νόμων ἐν σφίσιν αὐτοῖς ὧν ἠπί-
σταντο τὴν παρακέλευσιν τῆς μνήμης ἀγαϑοῖς οὖσιν ἐποιοῦντο,
εἰδότες ἔργων ἐκ πολλοῦ μελέτην πλείω σώζουσαν ἢ λόγων
δι' ὀλίγου καλῶς ῥηϑεῖσαν παραίνεσιν. καὶ μετὰ ταῦτα ἦ 70
ξύνοδος ἦν, Ἀργεῖοι μὲν καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐντόνως καὶ ὀργῇ
χωροῦντες, Λακεδαιμόνιοι δὲ βραδέως καὶ ὑπὸ αὐλητῶν
πολλῶν νόμῳ ἐγκαϑεστώτων, οὐ τοῦ ϑείου χάριν, ἀλλ' ἵνα

---

ein bei ἔσται zu denkendes αὐτοῖς. Ueber den Inf. hier u. ἀνέχεσϑαι § 2 Gr. 61, 6 A. 9.

§ 2. ἡγεμονίας, unter den Peloriden. Her. 7, 148 f. vgl. Diod. 12, 75. (Sk.) — ἰσομοιρία mit den Lakedämoniern, nach der Einwanderung der Herakliden und Dorier. — οὐ μὴ ἔλϑῃ. Gr. 53, 7 A. 6. Der Satz iſt wie ein frei ſtehender ausgedrückt, für den ὅτι nur als Anführungszeichen gilt.

§ 3. Λακεδαιμόνιοι δέ. Ich vermiſſe καὶ οἱ ξύμμαχοι, ohne welches auch der Gegenſatz καϑ' ἑκάστους τε καὶ ἐν σφίσιν αὐτοῖς keine rechte Beziehung hat. — νόμων, νόμους πολεμικοὺς λέγει τὰ ᾄσματα ἅπερ ᾖδον οἱ Λακεδαιμόνιοι μέλλοντες μάχεσϑαι· ἦν δὲ προτρεπτικά. (Sch.) Aber doch nur zum Angriffe, von dem erſt C. 70 geſprochen wird. Auch wäre zu Reden Muſik ein ſchlechtgewähltes Accompagnement. Es wird alſo der Sinn ſein: mit, nach den kriegeriſchen Bräuchen eines jeden Volkes. — ἐν σφίσιν ἠπίσταντο. Man conſtruire: ἐν σφίσιν αὐτοῖς, ἀγαϑοῖς οὖσιν, ἐποιοῦντο τὴν παρακέλευσιν τῆς μνήμης (d. h. τοῦ μεμνῆσϑαι) ἐκείνων ὧν ἠπίσταντο (d. h. τῆς μελέτης αὐτῶν). (Dobree u. Pp.) Ich zweifele ob die Stelle unverfälſcht ſei. Vielleicht ſchrieb Thuk. ἀγαϑοῖς ἀγαϑὴν οὖσαν, wobei παρακέλευσιν auch zu ἐποιοῦντο zu denken: von dem wovon ſie wußten, daß die Ermahnung zur Erinnerung daran, deſſen eingedenk zu ſein, Tapferen dienlich ſei, machten ſie dieſelbe, ſprachen ſie aus. (Kr.) — εἰδότες. Den Gedanken erläutert Xen. Cyr. 3, 3, 50 ff. (Bl.)

C. 70. χωροῦντες. Gr. 56, 9 A. 4. — ἐντόνως, ἰσχυρῶς. (Sch.) Xen. Hell. 2, 4, 23: ἐντόνως ἔλεγον. — νόμῳ. νόμου die beſten

δημοσίᾳ παρεῖχεν, καὶ ἐχόμενοι αὐτῶν οἱ ἄλλοι Ἀργεῖοι, καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν, Κλεωναῖοι καὶ Ὀρνεᾶται, ἔπειτα Ἀθηναῖοι ἔσχατοι τὸ εὐώνυμον κέρας ἔχοντες καὶ ἱππῆς μετ' αὐτῶν οἱ οἰκεῖοι.

68 Τάξις μὲν ἦδε καὶ παρασκευὴ ἀμφοτέρων ἦν, τὸ δὲ στρατόπεδον τῶν Λακεδαιμονίων μεῖζον ἐφάνη. ἀριθμὸν δὲ γράψαι, ἢ καθ' ἑκάστους ἑκατέρων ἢ ξύμπαντας, οὐκ ἂν ἐδυνάμην ἀκριβῶς· τὸ μὲν γὰρ Λακεδαιμονίων πλῆθος διὰ τῆς πολιτείας τὸ κρυπτὸν ἠγνοεῖτο, τῶν δ' αὖ διὰ τὸ ἀνθρώ-
2 πειον κομπώδες ἐς τὰ οἰκεῖα πλήθη ἠπιστεῖτο. ἐκ μέντοι τοιοῦδε λογισμοῦ ἔξεστί τῳ σκοπεῖν τὸ Λακεδαιμονίων τότε παραγενόμενον πλῆθος. λόχοι μὲν γὰρ ἐμάχοντο ἑπτὰ ἄνευ Σκιριτῶν, ὄντων ἑξακοσίων, ἐν δὲ ἑκάστῳ λόχῳ πεντηκοσιύες ἦσαν τέσσαρες καὶ ἐν τῇ πεντηκοστύϊ ἐνωμοτίαι τέσ-
3 σαρες, τῆς τε ἐνωμοτίας ἐμάχοντο ἐν τῷ πρώτῳ ζυγῷ τέσσαρες· ἐπὶ δὲ βάθος ἐτάξαντο μὲν οὐ πάντες ὁμοίως, ἀλλ' ὡς λοχαγὸς ἕκαστος ἐβούλετο, ἐπὶ πᾶν δὲ κατέστησαν ἐπὶ ὀκτώ. παρὰ δὲ ἅπαν πλὴν Σκιριτῶν τετρακόσιοι καὶ δυοῖν δέοντες πεντήκοντα ἄνδρες ἡ πρώτη τάξις ἦν.

69 Ἐπεὶ δὲ ξυνιέναι ἔμελλον ἤδη, ἐνταῦθα καὶ παραινέσεις καθ' ἑκάστους ὑπὸ τῶν οἰκείων στρατηγῶν τοιαίδε ἐγίγνοντο, Μαντινεῦσι μὲν ὅτι ὑπέρ τε πατρίδος ἡ μάχη ἔσται καὶ ὑπὲρ ἀρχῆς ἅμα καὶ δουλείας, τὴν μὲν μὴ πειρασαμένοις ἀφαιρε-

---

C. 68. § 1. *καθ' ἑκάστους ἑκατέρων* nach den einzelnen Völkerſchaften beider Theile, von jeder beſonders. — *ἂν ἐδυνάμην, εἰ ἐπεχείρουν.* Gr. 54, 3 A. 10. Auch ohne *ἄν* hätte er *ἐδυνάμην*, nicht *δύναμαι* geſagt. zu *ξυνέγραψε* 1, 1, 1. — *κομπώδες.* vgl. 6, 17, 4. Das ſeltene Wort kann Bl. nur aus Spätern nachweiſen. — *πλήθη* verdächtigt Kr. Denn nicht bloß auf die Maſſe erſtreckt ſich die Prahlerei. Dann iſt *πλῆθος* aus dem Vorigen zu ergänzen.

§ 3. *ζυγῷ, τάξει.* (Sch.) in der Front. — *ἐπὶ πᾶν.* zu 2, 51, 1. — *ἐπὶ ὀκτώ* acht Mann hoch. Gr. 68, 40 A. 6. — *παρὰ ἅπαν* die ganze Front hin. vgl. 4, 35, 2. — *ἄνδρες.* Gr. 60, 2 A. 2.

C. 69. § 1. *τὴν μέν, τὴν ἀρχήν.* (Sch.) — *μὴ πειρασαμένοις ἀφαιρεθῆναι, μὴ ἀφαιρεθῆναι πειρασαμένους.* (Sch.) Es gehört alſo *μή* bloß zu *ἀφαιρεθῆναι*, wobei es freilich eig. nach *πειρασαμένους* ſtehen ſollte. Gr. 60, 8 A. 4. Der Dativ ſteht in Bezug auf

ϑῆναι, τῆς δὲ μὴ αὖϑις πειρᾶσϑαι· Ἀργείοις δὲ ὑπὲρ τῆς 2
τε παλαιᾶς ἡγεμονίας καὶ τῆς ἐν Πελοποννήσῳ ποτὲ ἰσομοι-
ρίας μὴ διὰ παντὸς στερισκομένους ἀνέχεσϑαι, καὶ ἄνδρας
ἅμα ἐχϑροὺς καὶ ἀστυγείτονας ὑπὲρ πολλῶν ἀδικημάτων
ἀμύνασϑαι· τοῖς δὲ Ἀθηναίοις καλὸν εἶναι μετὰ πολλῶν
καὶ ἀγαϑῶν ξυμμάχων ἀγωνιζομένους μηδενὸς λείπεσϑαι,
καὶ ὅτι ἐν Πελοποννήσῳ Λακεδαιμονίους νικήσαντες τήν τε
ἀρχὴν βεβαιοτέραν καὶ μείζω ἕξουσιν, καὶ οὐ μή ποτέ τις
αὐτοῖς ἄλλος ἐς τὴν γῆν ἔλϑῃ. τοῖς μὲν Ἀργείοις καὶ ξυμ- 3
μάχοις τοιαῦτα παρῃνέϑη, Λακεδαιμόνιοι δὲ καϑ' ἑκάστους
τε καὶ μετὰ τῶν πολεμικῶν νόμων ἐν σφίσιν αὐτοῖς ὧν ἠπί-
στιαντο τὴν παρακέλευσιν τῆς μνήμης ἀγαϑοῖς οὖσιν ἐποιοῦντο,
εἰδότες ἔργων ἐκ πολλοῦ μελέτην πλείω σώζουσαν ἢ λόγων
δι' ὀλίγου καλῶς ῥηϑεῖσαν παραίνεσιν. καὶ μετὰ ταῦτα ἧ 70
ξύνοδος ἦν, Ἀργεῖοι μὲν καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐντόνως καὶ ὀργῇ
χωροῦντες, Λακεδαιμόνιοι δὲ βραδέως καὶ ὑπὸ αὐλητῶν
πολλῶν νόμῳ ἐγκαϑεστώτων, οὐ τοῦ ϑείου χάριν, ἀλλ' ἵνα

---

ein bei ἔσται zu denkendes αὐτοῖς. Ueber den Inf. hier u. ἀνέχεσϑαι § 2 Gr. 61, 6 A. 9.

§ 2. ἡγεμονίας, unter den Peloviden. Her. 7, 148 f. vgl. Diod. 12, 75. (Pk.) — ἰσομοιρίαν mit den Lakedämoniern, nach der Einwanderung der Herakliden und Dorier. — οὐ μὴ ἔλϑῃ. Gr. 53, 7 A. 6. Der Satz iſt wie ein frei ſtehender ausgedrückt, für den ὅτι nur als Anführungszeichen gilt.

§ 3. Λακεδαιμόνιοι δέ. Ich vermiſſe καὶ οἱ ξύμμαχοι, ohne welches auch der Gegenſatz καϑ' ἑκάστους τε καὶ ἐν σφίσιν αὐτοῖς keine rechte Beziehung hat. — νόμων, νόμους πολεμικοὺς λέγει τὰ ᾄσματα ἅπερ ἥδον οἱ Λακεδαιμόνιοι μέλλοντες μάχεσϑαι· ἦν δὲ προτρεπτικά. (Sch.) Aber doch nur zum Angriffe, von dem erſt C. 70 geſprochen wird. Auch wäre zu Reden Muſik ein ſchlechtgewähltes Accompagnement. Es wird alſo der Sinn ſein: mit, nach den kriegeriſchen Bräuchen eines jeden Volkes. — ἐν σφίσιν ἠπίσταντο. Man conſtruire: ἐν σφίσιν αὐτοῖς, ἀγαϑοῖς οὖσιν, ἐποιοῦντο τὴν παρακέλευσιν τῆς μνήμης (d. h. τοῦ μεμνῆσϑαι) ἐκείνων ὧν ἠπίσταντο (d. h. τῆς μελέτης αὐτῶν). (Dobree u. Pp.) Ich zweifele ob die Stelle unverfälſcht ſei. Vielleicht ſchrieb Thuk. ἀγαϑοῖς ἀγαϑὴν οὖσαν, wobei παρακέλευσιν auch zu ἐποιοῦντο zu denken: von dem wovon ſie wußten, daß die Ermahnung zur Erinnerung daran, deſſen eingedenk zu ſein, Tapferen dienlich ſei, machten ſie dieſelbe, ſprachen ſie aus. (Kr.) — εἰδότες. Den Gedanken erläutert Xen. Cyr. 3, 3, 50 ff. (Bl.)

C. 70. χωροῦντες. Gr. 56, 9 A. 4. — ἐντόνως, ἰσχυρῶς. (Sch.) Xen. Hell. 2, 4, 23: ἐντόνως ἔλεγον. — νόμῳ. νόμου die beſten

ὁμαλῶς μετὰ ῥυθμοῦ βαίνοντες προέλθοιεν καὶ μὴ διασπασθείη αὐτοῖς ἡ τάξις, ὅπερ φιλεῖ τὰ μεγάλα στρατόπεδα ἐν ταῖς προσόδοις ποιεῖν.

71 Ξυνιόντων δ' ἔτι Ἄγις ὁ βασιλεὺς τοιόνδε ἐβουλεύσατο δρᾶσαι. τὰ στρατόπεδα ποιεῖ μὲν καὶ ἅπαντα τοῦτο· ἐπὶ τὰ δεξιὰ κέρατα αὐτῶν ἐν ταῖς ξυνόδοις μᾶλλον ἐξωθεῖται, καὶ περισχουσι κατὰ τὸ τῶν ἐναντίων εὐώνυμον ἀμφότεροι τῷ δεξιῷ, διὰ τὸ φοβουμένους προστέλλειν τὰ γυμνὰ ἕκαστον ὡς μάλιστα τῇ τοῦ ἐν δεξιᾷ παρατεταγμένου ἀσπίδι καὶ νομίζειν τὴν πυκνότητα τῆς ξυγκλῄσεως εὐσκεπαστότατον εἶναι· 2 καὶ ἡγεῖται μὲν τῆς αἰτίας ταύτης ὁ πρωτοστάτης τοῦ δεξιοῦ κέρως, προθυμούμενος ἐξαλλάττειν ἀεὶ τῶν ἐναντίων τὴν ἑαυτοῦ γύμνωσιν, ἕπονται δὲ διὰ τὸν αὐτὸν φόβον καὶ οἱ ἄλλοι. καὶ τότε περιέσχον μὲν οἱ Μαντινῆς πολὺ τῷ κέρᾳ τῶν Σκιριτῶν, ἔτι δὲ πλέον οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ Τεγεᾶται 3 τῶν Ἀθηναίων, ὅσῳ μεῖζον τὸ στράτευμα εἶχον. δείσας δὲ

Hſn., ὁμοῦ einige; νόμου wohl durch die falſche Erklärung von νόμων 69, 3 veranlaßt; νόμῳ iſt zu ἐγκαθεστώτων nicht wohl entbehrlich. — τοῦ θείου χάριν des religiöſen Cultus halber. (Bs.) vgl. Gell. 1, 11. (Hudſon.) — ὁμαλῶς, ῥεμαίως. (Sch.) gleichmäßig. Kr. zu Xen. An. 1, 8, 14. — ποιεῖν thun, leiden. vgl. 5, 71, 1. u. Ar. Plut. 1204: καὶ μὴν πολὺ τῶν ἄλλων χυτρῶν τἀναντία αὗται ποιοῦσιν. (Dr.)

C. 71. § 1. ποιεῖ μέν. Es entſpricht καὶ τότε § 2. (Ba.) zu 5, 1, 1. — αὐτῶν für αὐτῶν Ba. Gr. 47, 9 A. 18 u. 50, 9 A. 8. Doch iſt mir κέρατα verdächtig, da eig. nur rechts hin zu ſagen und der Plu. ungehörig iſt. Auch 4, 43, 3 iſt κέρᾳ entbehrlich: ein Wort das oft als Gloſſem beigeſchrieben iſt. — ἐξωθεῖται ſteht zu ποιεῖ epexegetiſch. Gr. 59, 1 A. 5. — προστέλλειν vorſchieben. — ξυγκλῄσεως. Ael. Takt. 11: τεταγμένος ὁ ἀνὴρ κατέχει πήχεις τέσσαρας, πεπυκνωμένος δὲ κατέχει πήχεις δύο, συνησπικὼς δὲ κατέχει πῆχυν. ὁ δὲ συνασπισμὸς γίνεται πρὸς τὸ τὴν πολεμίων ἔφοδον πεφραγμένως ὑποσῆναι. — εὐσκεπαστότερον las vielleicht der Sch., hinzufügend ἤπερ τὸ διεστάναι ἀπ' ἀλλήλων.

§ 2. ἡγεῖται τῆς αἰτίας ταύτης der erſte Veranlaſſer dazu iſt. — πρωτοστάτης Flügelmann. (Hl.) Poll. 1, 127. (Hudſon.) Sonſt der vorderſte einer Reihe. Arr. Takt. p. 20. — ἐξαλλάττειν — γύμνωσιν, μὴ κατὰ ὄρον τοῦ ἐναντίου ἔχειν τὰ γυμνὰ τοῦ σώματος. (Sch.) Seine Blöße den Feinden zu entziehen. vgl. zu Eur. Phö. 1415. Mit τε haben das Wort alle Hſn. — περιέσχον τῶν Σ. überflügeln die S. vgl. § 3. 3, 108, 1. 5, 73, 1. 8, 104, 3. — τῷ κέρᾳ mit ihrem Flügel. Kr. zu Xen. An. 1, 8, 4.

Ἄγις μὴ σφῶν κυκλωθῇ τὸ εὐώνυμον καὶ νομίσας ἄγαν περιέχειν τοὺς Μαντινέας τοῖς μὲν Σκιρίταις καὶ Βρασιδείοις ἐσήμηνεν ἐπεξαγαγόντας ἀπὸ σφῶν ἐξισῶσαι τοῖς Μαντινεῦσιν, ἐς δὲ τὸ διάκενον τοῦτο παρήγγελλεν ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ κέρως δύο λόχους τῶν πολεμάρχων Ἱπποκοΐδᾳ καὶ Ἀριστοκλεῖ ἔχουσι παρελθεῖν καὶ ἐσβαλόντας πληρῶσαι, νομίζων τῷ θ' ἑαυτῶν δεξιῷ ἔτι περιουσίαν ἔσεσθαι καὶ τὸ κατὰ τοὺς Μαντινέας βεβαιότερον τετάξεσθαι. ξυνέβη οὖν αὐτῷ, 72
ἅτε ἐν αὐτῇ τῇ ἐφόδῳ καὶ ἐξ ὀλίγου παραγγείλαντι, τόν τε Ἀριστοκλέα καὶ τὸν Ἱπποκοΐδαν μὴ θελῆσαι παρελθεῖν, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦτο τὸ αἰτίαμα ὕστερον φεύγειν ἐκ Σπάρτης, δόξαντας μαλακισθῆναι, καὶ τοὺς πολεμίους φθάσαι τῇ προσμίξει, καὶ κελεύσαντος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς Σκιρίτας, ὡς οὐ παρῆλθον οἱ λόχοι, πάλιν αὖ σφίσι προσμῖξαι μὴ δυνηθῆναι ἔτι μηδὲ τούτους ξυγκλῆσαι. ἀλλὰ μάλιστα δὴ κατὰ πάντα 2
τῇ ἐμπειρίᾳ Λακεδαιμόνιοι ἐλασσωθέντες τότε τῇ ἀνδρίᾳ

---

§ 3. σφῶν. zu 1, 25, 2. — ἐπεξαγαγόντες. ἐπ — gegen die Feinde (Ba.), die Mantineer, ἐξ — aus ihrer bermaligen Stellung. vgl. 2, 21, 3. 7, 52, 2. ἐπεξαγωγὴ τοῦ κέρως 8, 105, 3. — ἐξισῶσαι, τὸ εὐώνυμον. Pp. nimmt es intranſitiv wie 6, 87, 5. — τὸ διάκενον, τὸ ἐν μέσῳ κενόν. (Sch.) vgl. 72, 2 u. 4, 135, 1. — λόχους ἔχουσι. zu 3, 26, 1. — τῶν πολεμάρχων hängt von den Eigennamen ab. Gr. 47, 9 A. 1. — πληρῶσαι, τὸ διάκενον δηλονότι. (Sch.) — ἐσβαλόντας eingerückt. — βεβαιότερον τετάξεσθαι, ἐν ἀσφαλείᾳ ἔσεσθαι, ὡς ἂν μὴ δυνάμενον κυκλωθῆναι. (Sch.)

C. 72. § 1. ἀλλὰ — μαλακισθῆναι eine beiläufig erwähnte Thatſache aus ſpäterer Zeit, dem Gedanken nach parenthetiſch, der Conſtruction nach an ξυνέβη (ohne αὐτῷ) angefügt. (Ba.) — αὐτοῦ, τοῦ Ἄγιδος. (Sch.) — ἐπὶ τοὺς Σκιρίτας kann der Stellung nach füglich nur mit κελεύσαντος verbunden werden (Gr. 62, 3 A. 2): und als die beiden Lochen, nachdem er ſie an die Stelle der Skiriten beordert hatte, nicht hinkamen, geſchah es daß ſie wiederum zu ihnen, denen um den Agis (Gr. 58, 4 A. 3), zu ſtoßen nicht mehr vermochten und dieſe nicht zuſammenſchloſſen. Anders Pp., der nach αὐτοῦ mit Ba. und vor μή interpungirt: und als er, da jene Lochen nicht zu den Skiriten kamen, dieſen, den Skiriten, befahl wieder an ſie, die um den Agis, heranzurücken, geſchah es daß auch dieſe nicht wieder ſich anſchloſſen. — τούτους, die Skiriten. (Pp.) — ξυγκλῆσαι intranſitiv, wiewohl etwas verſchieden auch 4, 35, 1. (Pp.)

§ 2. τῇ ἐμπειρίᾳ an Erfahrung, weil ſie παν δημεί zugleich mit den Heloten ausgezogen waren 5, 64, 1, Braſidas wenigſtens vor der Schlacht bei Amphipolis auf ſeine Truppen nicht beſonders gerechnet

ὁμαλῶς μετὰ ῥυθμ[illegible] [illegible]μενοι. ἐπειδὴ γὰρ ἐν χερσὶν
σθείη αὐτοῖς ἡ τά[illegible] [illegible] μὲν τῶν Μαντινέων δεξιὸν τρέ-
ταῖς προσόδοις π[illegible] [illegible] τοὺς Βρασιδείους, καὶ ἐσπε-
71 Ξυνιόντων [illegible] [illegible] ξύμμαχοι αὐτῶν καὶ τῶν Ἀρ-
δρᾶσαι. τὰ σι[illegible] [illegible] κατὰ τὸ διάκενον καὶ οὐ ξυγκλῃ-
τὰ δεξιὰ κέρα[illegible] [illegible]ους διέφθειρον καὶ κυκλωσάμενοι
καὶ περιίσχον[illegible] [illegible] τὰς ἁμάξας καὶ τῶν πρεσβυτέρων
τῷ δεξιῷ, δ[illegible] [illegible]κτεινάν τινας. καὶ ταύτῃ μὲν ἡσσῶντο
ὡς μάλιστα [illegible] [illegible] δ' ἄλλῳ στρατοπέδῳ, καὶ μάλιστα
μίζειν τὴν [illegible] [illegible]σιλεὺς Ἆγις ἦν καὶ περὶ αὐτὸν οἱ τρι-
2 καὶ ἡγεῖτα[illegible] [illegible]ούμενοι, προσπεσόντες τῶν τε Ἀργείων
κέρως, [illegible] [illegible] καὶ πέντε λόχοις ὠνομασμένοις καὶ Κλε-
ἑαυτοῦ γ[illegible] [illegible]ταις καὶ Ἀθηναίων τοῖς παρατεταγμένοις
ἄλλοι. [illegible] [illegible] χεῖρας τοὺς πολλοὺς ὑπομείναντας, ἀλλ' ὡς
τῶν Σκ[illegible] [illegible]κεδαιμόνιοι, εὐθὺς ἐνδόντας καὶ ἔστιν οὓς
3 τῶν Ἀ[illegible] [illegible]θέντας τοῦ μὴ φθῆναι τὴν ἐγκατάληψιν. ὡς δὲ
[illegible]κει τὸ τῶν Ἀργείων καὶ ξυμμάχων στράτευμα,
[illegible]ντο ἤδη ἅμα καὶ ἐφ' ἑκάτερα, καὶ ἅμα τὸ δεξιὸν
[illegible]δαιμονίων καὶ Τεγεατῶν ἐκυκλοῦτο τῷ περιέχοντι
Hsn., [illegible] Ἀθηναίους καὶ ἀμφοτέρωθεν αὐτοὺς κίνδυνος
69, [illegible]κει, τῇ μὲν κυκλουμένους τῇ δὲ ἤδη ἡσσημένους.
τοῦ [illegible]λιστ' ἂν τοῦ στρατεύματος ἐταλαιπώρησαν, εἰ μὴ οἱ
(Hu[illegible] [illegible]παρόντες αὐτοῖς ὠφέλιμοι ἦσαν. καὶ ξυνέβη τὸν Ἆγιν,
An. [illegible]θετο τὸ εὐώνυμον σφῶν πονοῦν τὸ κατὰ τοὺς Μαντι-
12[illegible]

5
[illegible]

[illegible] 5, 8, 1, während die Feinde erlesene Truppen besaßen. vgl. 5, 67, [illegible] (Hk.) Unzureichend; ich vermuthe ἀπορίᾳ. (Kr.) — ἔδειξαν περιγενόμενοι. Gr. 56, 7 A. 5. — αὐτῶν. zu 4, 126, 3. — οἱ χ. λογάδες 5, 67, 3.

§ 3. ἱππῆς. οἱ ἱππῆς Kr. — καλούμενοι. Denn sie waren nur Ritter, nicht beritten nach Strabo 10 p. 481. (Larcher.) vgl. Hermann die gr. Staatsalterth. § 29. (Pp.) — πέντε λόχοις. Sonst Πεντελόχοις, auch der Sch. — ἐς für εἰς Hk. — ἐς χεῖρας ὑπομείναντας, wie ἐς χεῖρας δέχεσθαι Xen. Hell. 2, 4, 34, An. 4, 3, 31, Arr. An. 1, 5, 7 u. ἐς χεῖρας συμμῖξαι ders. öfter. (Pp.) — καταπατηθέντας — zertreten über der gar zu großen Eilfertigkeit vom Feinde nicht erreicht zu werden. (Hl.)

C. 73. § 1. σφῶν auf das collective τὸ δεξιόν bezogen: mit dem überflügelnden Theile von sich. Gr. 58, 4 A. 1. — παρερρήγνυντο ἐφ' ἑκάτερα an beiden Seiten wurden sie abgesprengt von der Hauptlinie. vgl. zu 4, 96, 4.

§ 2. σφῶν. Gr. 58, 4 A. 3. vgl. § 3.

νέας καὶ τῶν Ἀργείων τοὺς χιλίους, παραγγεῖλαι παντὶ τῷ στρατεύματι χωρῆσαι ἐπὶ τὸ νικώμενον. καὶ γενομένου τούτου οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐν τούτῳ, ὡς παρῆλθε καὶ ἐξέκλινεν ἀπὸ σφῶν τὸ στράτευμα, καθ' ἡσυχίαν ἐσώθησαν καὶ τῶν Ἀργείων μετ' αὐτῶν τὸ ἡσσηθέν· οἱ δὲ Μαντινῆς καὶ οἱ ξύμμαχοι καὶ τῶν Ἀργείων οἱ λογάδες οὐκέτι πρὸς τὸ ἐγκεῖσθαι τοῖς ἐναντίοις τὴν γνώμην εἶχον, ἀλλ' ὁρῶντες τούς τε σφετέρους νενικημένους καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπιφερομένους ἐς φυγὴν ἐτράποντο. καὶ τῶν μὲν Μαντινέων καὶ πλείους διεφθάρησαν, τῶν δὲ Ἀργείων λογάδων τὸ πολὺ ἐσώθη. ἡ μέντοι φυγὴ καὶ ἀποχώρησις οὐ βίαιος οὐδὲ μακρὰ ἦν· οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι μέχρι μὲν τοῦ τρέψαι χρονίους τὰς μάχας καὶ βεβαίους τῷ μένειν ποιοῦνται, τρέψαντες δὲ βραχείας καὶ οὐκ ἐπὶ πολὺ τὰς διώξεις. 3 4 5

Καὶ ἡ μὲν μάχη τοιαύτη καὶ ὅτι ἐγγύτατα τούτων ἐγένετο πλείστου δὴ χρόνου μεγίστη [δὴ] τῶν Ἑλληνικῶν καὶ ὑπὸ ἀξιολογωτάτων πόλεων ξυνελθοῦσα. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι προθέμενοι τῶν πολεμίων νεκρῶν τὰ ὅπλα τροπαῖον εὐθὺς ἱστασαν καὶ τοὺς νεκροὺς ἐσκύλευον καὶ τοὺς αὐτῶν ἀνείλοντο καὶ ἀπήγαγον ἐς Τέγεαν, οὗπερ ἐτάφησαν, καὶ τοὺς τῶν πολεμίων ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν. ἀπέθανον δὲ 74 2 Ἀργείων μὲν καὶ Ὀρνεατῶν καὶ Κλεωναίων ἑπτακόσιοι, Μαντινέων δὲ διακόσιοι, καὶ Ἀθηναίων ξὺν Αἰγινήταις διακόσιοι καὶ οἱ στρατηγοὶ ἀμφότεροι. Λακεδαιμονίων δὲ οἱ μὲν ξύμμαχοι οὐκ ἐταλαιπώρησαν ὥστε καὶ ἀξιόλογόν τι ἀπογενέσθαι· αὐτῶν δὲ χαλεπὸν μὲν ἦν τὴν ἀλήθειαν πυθέσθαι, ἐλέγοντο δὲ περὶ τριακοσίους ἀποθανεῖν.

---

§ 5. καὶ πλείους. οἱ πλείους einige ſchlechte Hſn. — βίαιος. zu 2, 33, 3.

C 74. § 1. πλείστη δή für πλείστου δὲ die beſten Hſn.; das folgende δή verdächtigt dabei Bf.; allein es findet ſich öfter zweimal in demſelben Satze. Herm. zu Soph. El. 1059 u. Bornemann zu Xen. An. 5, 4, 25. (Pp.) — χρόνου. Gr. 47, 2 A. 2. — ὑπό. ἀπό Kr. — ξυνελθοῦσα dem Ausdrucke nach auf μάχη, dem Begriffe nach auf die Truppen bezogen. (Ds.) — τῶν νεκρῶν läßt Haaſe von προ — abhängen, unter τὰ ὅπλα die der Lakedämonier denkend; der Sache und der Stellung nach nicht wahrſcheinlich. Ausſtellung der erbeuteten Waffen war ſehr natürlich, wenn auch ſonſtwo nichts davon erwähnt wird.

§ 2. οὐκ ἐταλαιπώρησαν, οὐ κακῶς ἔσχον ἐν τῷ πολέμῳ. (Sch.) Der Ausdruck iſt ſehr befremdend. — ἀπογενέσθαι. zu 2, 34, 1.

ἔδειξαν οὐχ ἧσσον περιγενόμενοι. ἐπειδὴ γὰρ ἐν χερσὶν ἐγίγνοντο τοῖς ἐναντίοις, τὸ μὲν τῶν Μαντινέων δεξιὸν τρέπει αὐτῶν τοὺς Σκιρίτας καὶ τοὺς Βρασιδείους, καὶ ἐσπεσόντες οἱ Μαντινῆς καὶ οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν καὶ τῶν Ἀργείων οἱ χίλιοι λογάδες κατὰ τὸ διάκενον καὶ οὐ ξυγκλῃσθὲν τοὺς Λακεδαιμονίους διέφθειρον καὶ κυκλωσάμενοι ἔτρεψαν καὶ ἐξέωσαν ἐς τὰς ἁμάξας καὶ τῶν πρεσβυτέρων
3 τῶν ἐπιτεταγμένων ἀπέκτειναν τινας. καὶ ταύτῃ μὲν ἡσσῶντο οἱ Λακεδαιμόνιοι· τῷ δ' ἄλλῳ στρατοπέδῳ, καὶ μάλιστα τῷ μέσῳ, ἔνθερ ὁ βασιλεὺς Ἄγις ἦν καὶ περὶ αὐτὸν οἱ τριακόσιοι ἱππῆς καλούμενοι, προσπεσόντες τῶν τε Ἀργείων τοῖς πρεσβυτέροις καὶ πέντε λόχοις ὠνομασμένοις καὶ Κλεωναίοις καὶ Ὀρνεάταις καὶ Ἀθηναίων τοῖς παρατεταγμένοις ἔτρεψαν οὐδὲ ἐς χεῖρας τοὺς πολλοὺς ὑπομείναντας, ἀλλ' ὡς ἐπῆλθον οἱ Λακεδαιμόνιοι, εὐθὺς ἐνδόντας καὶ ἔστιν οὓς
73 καὶ καταπατηθέντας τοῦ μὴ φθῆναι τὴν ἐγκατάληψιν. ὡς δὲ ταύτῃ ἐνεδίδωκει τὸ τῶν Ἀργείων καὶ ξυμμάχων στράτευμα, περιερρήγνυντο ἤδη ἅμα καὶ ἐφ' ἑκάτερα, καὶ ἅμα τὸ δεξιὸν τῶν Λακεδαιμονίων καὶ Τεγεατῶν ἐκυκλοῦτο τῷ περιέχοντι σφῶν τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἀμφοτέρωθεν αὐτοὺς κίνδυνος παρίστατο, τῇ μὲν κυκλουμένους τῇ δὲ ἤδη ἡσσημένους.
2 καὶ μάλιστ' ἂν τοῦ στρατεύματος ἐπλημμύρησαν, εἰ μὴ οἱ ἱππῆς παρόντες αὐτοῖς ὠφέλιμοι ἦσαν. καὶ ξυνέβη τὸν Ἄγιν, ὡς ἔοικε τὸ εὐώνυμον σφῶν πονοῦν τὸ κατὰ τοὺς Μαντι-

---

hatte 3, 8, 1. während die Feinde rechtem Treffen beiaßen. vgl. 5, 67, 3. (Kr.) Ungewöhnlich: wo vermuthe ἕτερος. (Kr.) — ἔδειξαν περιγενόμενοι Kr. 3b, 7 M. 3. — αὐτῶν. gr 4, 136, 3. — οἱ χ. λογάδες 3, 67, 3.

§ 3. ἔνθερ οἱ ἄνωθεν Kr. — καλούμενοι. Denn sie waren nur Ritter. mehr bedeuten auch Strabo 10 p. 481. (Lindau.) vgl. Herm. über die gr. Staatsalterth. § 28. (Kr.) — πέντε λόχους. Conjectur Meinekens, auch der Sch. — ἐς τὰ ἅμ. Kr. — ἐς χεῖρας ὑπομείναντας. mit δ. χεῖρας ἐχωρουν Xen. Hell. 2, 4, 34. Xen. 4, 3, 21. Xen. M. 1, 3, 7. 2, 6. χεῖρας συμβαλεῖν Dion. Chrys. (Kr.) — καταπατηθέντας. — zertreten über der gar zu großen Eilfertigkeit vom Feinde zu Boden getreten. (Kr.)

Kr. 73, 1. ὡς δὲ] als die nämlich zu Ende kommen: mit dem Aor. wie Xen. Hell. 4, 5, 16. Kr. 3b, 4 M. 1. — καταπατηθέντας] zu Boden getreten. Die Scholien wurden sie zertreten. gr 4, 96, 4.

§ 2. μάλιστ' ἄν Kr. 3b, 4 M. 3. vgl. § 3.

νέας καὶ τῶν Ἀργείων τοὺς χιλίους, παραγγεῖλαι παντὶ τῷ στρατεύματι χωρῆσαι ἐπὶ τὸ νικώμενον. καὶ γενομένου τούτου οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐν τούτῳ, ὡς παρῆλθε καὶ ἐξέκλινεν ἀπὸ σφῶν τὸ στράτευμα, καθ' ἡσυχίαν ἐσώθησαν καὶ τῶν Ἀργείων μετ' αὐτῶν τὸ ἡσσηθέν· οἱ δὲ Μαντινῆς καὶ οἱ ξύμμαχοι καὶ τῶν Ἀργείων οἱ λογάδες οὐκέτι πρὸς τὸ ἐγκεῖσθαι τοῖς ἐναντίοις τὴν γνώμην εἶχον, ἀλλ' ὁρῶντες τούς τε σφετέρους νενικημένους καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπιφερομένους ἐς φυγὴν ἐτράποντο. καὶ τῶν μὲν Μαντινέων καὶ πλείους διεφθάρησαν, τῶν δὲ Ἀργείων λογάδων τὸ πολὺ ἐσώθη. ἡ μέντοι φυγὴ καὶ ἀποχώρησις οὐ βίαιος οὐδὲ μακρὰ ἦν· οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι μέχρι μὲν τοῦ τρέψαι χρονίους τὰς μάχας καὶ βεβαίους τῷ μένειν ποιοῦνται, τρέψαντες δὲ βραχείας καὶ οὐκ ἐπὶ πολὺ τὰς διώξεις. 3 4 5

Καὶ ἡ μὲν μάχη τοιαύτη καὶ ὅτι ἐγγύτατα τούτων ἐγένετο πλείστου δὴ χρόνου μεγίστη [δὴ] τῶν Ἑλληνικῶν καὶ ὑπὸ ἀξιολογωτάτων πόλεων ξυνελθοῦσα. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι προθέμενοι τῶν πολεμίων νεκρῶν τὰ ὅπλα τροπαῖον εὐθὺς ἱστασαν καὶ τοὺς νεκροὺς ἐσκύλευον καὶ τοὺς αὑτῶν ἀνείλοντο καὶ ἀπήγαγον ἐς Τέγεαν, οὗπερ ἐτάφησαν, καὶ τοὺς τῶν πολεμίων ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν. ἀπέθανον δὲ 74 2 Ἀργείων μὲν καὶ Ὀρνεατῶν καὶ Κλεωναίων ἑπτακόσιοι, Μαντινέων δὲ διακόσιοι, καὶ Ἀθηναίων ξὺν Αἰγινήταις διακόσιοι καὶ οἱ στρατηγοὶ ἀμφότεροι. Λακεδαιμονίων δὲ οἱ μὲν ξύμμαχοι οὐκ ἐταλαιπώρησαν ὥστε καὶ ἀξιόλογόν τι ἀπογενέσθαι· αὐτῶν δὲ χαλεπὸν μὲν ἦν τὴν ἀλήθειαν πυθέσθαι, ἐλέγοντο δὲ περὶ τριακοσίους ἀποθανεῖν.

---

§ 5. καὶ πλείους. οἱ πλείους einige ſchlechte Hſn. — βίαιος. zu 2, 33, 3.

74. § 1. πλείστη δή für πλείστου δέ die beſten Hſn.; das folgende δή verdächtigt dabei Bl.; allein es findet ſich öfter zweimal in demſelben Satze. Herm. zu Soph. El. 1059 u. Bornemann zu Xen. An. 5, 4, 25. (Pp.) — χρόνου. Gr. 47, 2 A. 2. — ὑπό. ἀπό Kr. — ξυνελθοῦσα dem Ausdrucke nach auf μάχη, dem Begriffe nach auf die Truppen bezogen. (Dd.) — τῶν νεκρῶν läßt Haaſe von προ — abhängen, unter τὰ ὅπλα die der Lakedämonier denkend; der Sache und der Stellung nach nicht wahrſcheinlich. Ausſtellung der erbeuteten Waffen war ſehr natürlich, wenn auch ſonſtwo nichts davon erwähnt wird.

§ 2. οὐκ ἐταλαιπώρησαν, οὐ κακῶς ἔσχον ἐν τῷ πολέμῳ. (Sch.) Der Ausdruck iſt ſehr befremdend. — ἀπογενέσθαι. zu 2, 34, 1.

75 Τῆς δὲ μάχης μελλούσης ἔσεσθαι καὶ Πλειστοάναξ ὁ ἕτερος βασιλεὺς ἔχων τούς τε πρεσβυτέρους καὶ νεωτέρους ἐβοήθησεν, καὶ μέχρι μὲν Τεγέας ἀφίκετο, πυθόμενος δὲ τὴν νίκην ἀπεχώρησεν. καὶ τοὺς ἀπὸ Κορίνθου καὶ ἔξω Ἰσθμοῦ
2 ξυμμάχους ἀπέστρεψαν πέμψαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι, καὶ αὐτοὶ ἀναχωρήσαντες καὶ τοὺς ξυμμάχους ἀφέντες, Κάρνεια γὰρ αὐτοῖς ἐτύγχανον ὄντα, τὴν ἑορτὴν ἦγον. καὶ τὴν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τότε ἐπιφερομένην αἰτίαν ἔς τε μαλακίαν διὰ τὴν ἐν τῇ νήσῳ ξυμφορὰν καὶ ἐς τὴν ἄλλην ἀβουλίαν τε καὶ βραδυτῆτα ἐνὶ ἔργῳ τούτῳ ἀπελύσαντο, τύχῃ μέν, ὡς ἐδόκουν, κακιζόμενοι, γνώμῃ δὲ οἱ αὐτοὶ ἔτι ὄντες.
3 Τῇ δὲ προτέρᾳ ἡμέρᾳ ξυνέβη τῆς μάχης ταύτης καὶ τοὺς Ἐπιδαυρίους πανδημεὶ ἐσβαλεῖν ἐς τὴν Ἀργείαν ὡς ἐρῆμον οὖσαν καὶ τοὺς ὑπολοίπους φύλακας τῶν Ἀργείων ἐξελθόν-
4 των διαφθεῖραι πολλούς. καὶ Ἠλείων τρισχιλίων ὁπλιτῶν βοηθησάντων Μαντινεῦσιν ὕστερον τῆς μάχης καὶ Ἀθηναίων χιλίων πρὸς τοῖς προτέροις, ἐστράτευσαν ἅπαντες οἱ ξύμμαχοι οὗτοι εὐθὺς ἐπὶ Ἐπίδαυρον, ἕως οἱ Λακεδαιμόνιοι
5 Κάρνεια ἦγον, καὶ διελόμενοι τὴν πόλιν περιετείχιζον. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἐξεπαύσαντο, Ἀθηναῖοι δέ, ὥσπερ προσετάχθησαν, τὴν ἄκραν τὸ Ἡραῖον εὐθὺς ἐξειργάσαντο. καὶ ἐν τούτῳ ξυγκαταλιπόντες ἅπαντες τῷ τειχίσματι φρουρὰν ἀνεχώρησαν κατὰ πόλεις ἕκαστοι. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

C. 75. § 1. τούς τε πρεσβυτέρους καὶ νεωτέρους die Agis 5, 64, 2 zurückgeschickt hatte. (Dd.) — τοὺς ξυμμάχους 5, 64, 3. (Dd.)

§ 2 ἦγον, ἑώρταζον. (Sch.) vgl. § 4. 4, 5, 1. 5, 76, 1. 82, 3. — ὡς ἐδόκουν. Gr. 55, 4 A. 3. — ἐς in Bezug auf. vgl. 8, 88, 1. (Dr.) Gr. 68, 21 A. 8. — τῇ νήσῳ, Sphakteria. — καχίζεσθαι scheint Thuk. nur für geschmäht werden gebraucht zu haben, wie 1, 105, 5. 2, 21, 3. (Pp.) Das ist hier doch wenig passend. Auch aus Platon weist Ast neben zwei Stellen mit dieser Bedeutung nur eine von der andern nach, Mener. 247, c.

§ 3. προτέρᾳ für προτεραίᾳ die besten Hss. So Ho. Il. φ, 5, Od. π, 50, Aristot. Polit. 5, 10, 2, Poll. 1, 65. (St.) — τῆς μάχης. Gr. 47, 27 A. 9 zweite Ausg. u. Xen. An. 6, 2, 9. — ἐρῆμον, τοῦ στρατεύματος. (Sch.) — ἐξελθόντων αὐτῶν διαφθεῖραι eine Anzahl zum Theil guter Hss.; τῶν Ἀργείων ist dann mit φύλακας zu verbinden. — πολλούς. τοὺς πολλούς möchte man erwarten. Allein es ist aufzulösen: πολλοὶ ἦσαν οἱ φύλακες οὓς διέφθειραν. Gr. 50, 11 A. 1.

§ 5. ἐξεπαύσαντο, ἀπέκαμον. (Sch.) — τὴν ἄκραν τὸ Ἡραῖον. Gr. 50, 7 A. 2.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος ἀρχομένου εὐθὺς οἱ 76
Λακεδαιμόνιοι, ἐπειδὴ τὰ Κάρνεια ἦγαγον, ἐξεστράτευσαν, καὶ ἀφικόμενοι ἐς Τέγεαν λόγους προὔπεμπον ἐς τὸ Ἄργος ξυμβατηρίους. ἦσαν δὲ αὐτοῖς πρότερόν τε ἄνδρες ἐπιτήδειοι καὶ βουλόμενοι τὸν δῆμον τὸν ἐν Ἄργει καταλῦσαι καὶ ἐπειδὴ ἡ μάχη ἐγεγένητο, πολλῷ μᾶλλον ἐδύναντο πείθειν τοὺς πολλοὺς ἐς τὴν ὁμολογίαν. ἐβούλοντο δὲ πρῶτον σπονδὰς 2
ποιήσαντες πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους αὖθις ὕστερον καὶ ξυμμαχίαν, καὶ οὕτως ἤδη τῷ δήμῳ ἐπιτίθεσθαι. καὶ ἀφικνεῖται πρόξενος ὢν Ἀργείων Λίχας ὁ Ἀρκεσιλάου παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων δύο λόγω φέρων ἐς τὸ Ἄργος, τὸν μὲν καθ' ὅ τι εἰ βούλονται πολεμεῖν, τὸν δ' ὡς εἰ εἰρήνην ἄγειν. καὶ γενομένης πολλῆς ἀντιλογίας, ἔτυχε γὰρ καὶ ὁ Ἀλκιβι- 3
άδης παρών, οἱ ἄνδρες οἱ τοῖς Λακεδαιμονίοις πράσσοντες, ἤδη καὶ ἐκ τοῦ φανεροῦ τολμῶντες, ἔπεισαν τοὺς Ἀργείους προσδέξασθαι τὸν ξυμβατήριον λόγον. ἔστι δὲ ὅδε.

"Κατὰδε δοκεῖ τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Λακεδαιμονίων ξυμ- 77
βαλέσθαι ποττὼς Ἀργείως, ἀποδιδόντας τὼς παῖδας τοῖς Ὀρχομενίοις καὶ τὼς ἄνδρας τοῖς Μαιναλίοις, καὶ τὼς ἄνδρας τὼς ἐν Μαντινείᾳ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀποδιδόντας,

---

C. 76. § 1. ξυμβατήριος, auch § 3, findet ſich wohl erſt bei Spätern wieder. — τὸν δῆμον, τὴν δημοκρατίαν. (Sch.) vgl. 3 81, 3. 5, 81, 2. 8, 54, 3. 65, 1. 68, 1. 4 u. zu 1, 107, 3; daneben auch in dieſer Verbindung δημοκρατία 8, 63, 2. — πρότερόν τε. Dem τέ entſpricht καὶ vor ἐπειδή. — καὶ βουλόμενοι. οἱ βουλόμενοι Kr.

§ 2. ποιήσαντες. Gr. 52, 8 A. 1. vgl. 2, 29, 4 u. Elmsley zu Ar. Ach. 58. — ξυμμαχίαν erg. ποιεῖν oder καὶ vor οὕτως iſt pleonaſtiſch. (Ba.) Letzteres wird bei einem attiſchen Proſaiker, zumal ſo, nicht ſtatthaft ſein; erſteres iſt nicht hart, da auch bloß ξυμμαχίαν ἐβούλοντο geſagt werden konnte. — λόγω Aufträge, Erklärungen. — καθ' ὅ τι erg. ἔσται, wie auch zu ὡς. (Hf.) Dobree will beide εἰ tilgen. Wir ſprächen wohl ohne Ergänzung mit ähnlicher Kürze: den einen (das) wie, wenn ꝛc.

§ 3. τολμῶντες. zu 2, 43, 1. vgl. 6, 56, 3. (Bp.)

C. 77. § 1. ἐκκλησίᾳ, ἄλλᾳ vermuthet Arndt de dial. dor. p. 480. — κατὰδε, Δωριστὶ ἀντὶ τοῦ κατὰ τάδε. (Sch.) Gr. B. 2. § 8, 3 A. 9. — ξυμβαλέσθαι ſich zu vergleichen, pacisci Ba. vgl. § 4. Eine ſehr ſeltene Bedeutung. (Bl.) — ποττώς, πρὸς τούς. — παῖδας Kinder überſetzt man. vgl. 61, 3. Vielleicht ſind

2 καὶ ἐξ Ἐπιδαύρου ἐκβῶντας καὶ τὸ τεῖχος ἀναιροῦντας. αἱ δέ κα μὴ εἴκωντι τοὶ Ἀθηναῖοι ἐξ Ἐπιδαύρου, πολεμίους εἶμεν τοῖς Ἀργείοις καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς τῶν Λακεδαιμονίων ξυμμάχοις καὶ τοῖς τῶν Ἀργείων ξυμμάχοις. καὶ αἴ τινα τοὶ Λακεδαιμόνιοι παῖδα ἔχωντι, ἀποδόμεν ταῖς πολίεσι πάσαις. περὶ δὲ τῶ σιῶ σύματος ἐμενλῆν τοῖς Ἐπι-
3 δαυρίοις ὅρκον, δόμεν δὲ αὐτοὺς ὁμόσαι. τὰς δὲ πόλιας τὰς ἐν Πελοποννάσῳ, καὶ μικρὰς καὶ μεγάλας, αὐτονόμους εἶμεν πάσας καττὰ πάτρια. αἱ δέ κα τῶν ἐκτὸς Πελοποννάσου τις ἐπὶ τὰν Πελοπόννασον γᾶν ἴῃ ἐπὶ κακῷ, ἀλεξέμεναι ἀμοθεὶ βουλευσαμένους, ὅπᾳ κα δικαιότατα δοκῇ τοῖς Πε-
4 λοποννασίοις. ὅσοι δ' ἐκτὸς Πελοποννάσω τῶν Λακεδαιμονίων ξύμμαχοί ἐντι, ἐν τῷ αὐτῷ ἐσοῦνται ἐν τῷπερ καὶ τοὶ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τοὶ τῶν Ἀργείων ξύμμαχοί ἐντι, τὰν αὐτῶν ἔχοντες. ἐπιδεξαντας δὲ τοῖς ξυμμάχοις ξυμβα-

---

Sklaven gemeint. — ἐκβῶντας, ἐκβαίνοντας. Gr. § 39 in βάω. — ἀναιροῦντας. Uncontrahirt κοινανεόντων 5, 79, 1; ἀναιρεῦντας möchte man vermuthen. (Pp.) ἀναιριόντας Arndt.

§ 2. κα. Gr. B. 2 § 2, 3 A. 4. — εἴκωντι, εἴκω, weichen, abziehen. — Ἀθηναῖοι. Ἀσαναίοι Arndt. — Ἐπιδαύρου für – ρω die meiſten u. beſten Hſn. — πολεμίως Arndt. — εἶμεν die beſten Hſn.; ſonſt ἦμεν, nicht ſchlechter. vgl. Matth. Gr. § 217 p. 505. (Pp.) Gr. B. 2 § 38, 2 A. 6. — ἀποδόμεν. Gr. 36, 1 A. 12. — πολίεσι. πολίσσι hier eine, mehrere u. gute Hſn. 5, 79, 3. Gr. B. 2 § 18, 5 A. 7. — σιῶ, θεοῦ. Gr. B. 2 § 4, 3 A. 4. — τῶ iſt vielleicht nach σιῶ zuzufügen. — σύματος, θύματος; über die Sache vgl. 5, 53, 1. (Hl.) — ἐμενλῆν Bk. wie es ſcheint aus den beſten Hſn., deren einige ἔμεν λῆν; αἱ μὲν λῆν u. a. haben; εἶμεν λῆν Hl., Reiske, Valckenaer. Hl. überſetzt: die Epidaurier ſollen ſich mit einem Eide verpflichten, welchen ſie ihnen ſelbſt abnehmen wollten. Arndt lieſt αἱ μὲν λῆν, τοῖς Ἐ. ὅρκον δόμεν· αἱ δέ, αὐτὼς ὁμόσαι, wenn ſie wollen, mögen ſie den E. einen Eid übertragen, wenn aber nicht, ſelbſt ſchwören.

§ 3. αὐτονόμως Arndt. — ἀλέξην Arndt. — ἀμοθεί beſtätigen Theognoſt. Ann. Ox. II, 165, 7 u. Phavorin. p. 103, 32 Dind. Da Heſych. μόθος durch στάσις erklärt, ſo ſcheint es für ἀσιασιάστως zu ſtehen. (Arndt.) Die gew. La. ἀμόθι erklärt auch Lobeck z. Buttm. ausführl. Gr. § 116 A. 22 durch ὁμοῦ. Didot vergleicht κοινῇ 5, 47, 9 u. ἅμα 80, 1. — βουλευσαμένως Arndt.

§ 4. ὅσσοι Arndt. — ἐντί, εἰσιν. Gr. B. 2 § 38, 2 A. 2. — ἐσοῦνται. ἐσσοῦνται einige gute Hſn., ἐσσιόνται Arndt. — ἐν τῷ αὐτῷ in demſelben Vertragsverhältniſſe. (Ba.) vgl. 5, 79, 2. — ἐπιδείξαντας nachdem die Lakedämonier und Argeier den Ver-

λέσθαι, αἴ κα αὐτοῖς δοκῇ. αἰ δέ τι δοκῇ τοῖς ξυμμάχοις, οἴκαδ' ἀπιάλλην."

Τοῦτον μὲν τὸν λόγον προσεδέξαντο πρῶτον οἱ Ἀργεῖοι, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων τὸ στράτευμα ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς Τεγέας ἐπ' οἴκου· μετὰ δὲ τοῦτο ἐπιμιξίας οὔσης ἤδη παρ' ἀλλήλους, οὐ πολλῷ ὕστερον ἔπραξαν αὖθις οἱ αὐτοὶ ἄνδρες ὥστε τὴν Μαντινέων καὶ τὴν Ἀθηναίων καὶ Ἠλείων ξυμμαχίαν ἀφέντας Ἀργείους σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν ποιήσασθαι πρὸς Λακεδαιμονίους. καὶ ἐγένοντο αἵδε.

"Κατάδε ἔδοξε τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀργείοις 79
σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν εἶμεν πεντήκοντα ἔτη, ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις, δίκας διδόντας καττὰ πάτρια· ταὶ δὲ ἄλλαι πόλιες ταὶ ἐν Πελοποννάσῳ κοινανεόντων τᾶν σπονδᾶν καὶ τᾶν ξυμμαχιᾶν αὐτόνομοι καὶ αὐτοπόλιες, τὰν αὐτῶν ἔχοντες, καττὰ πάτρια δίκας διδόντες τὰς ἴσας καὶ ὁμοίας. ὅσοι δὲ 2
ἔξω Πελοποννάσω Λακεδαιμονίοις ξύμμαχοί ἐντι ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐσοῦνται τοῖσπερ καὶ τοὶ Λακεδαιμόνιοι· καὶ τοὶ τῶν Ἀργείων ξύμμαχοι ἐν τῷ αὐτῷ ἐσοῦνται τῷπερ καὶ τοὶ Ἀργεῖοι, τὰν αὐτῶν ἔχοντες. αἰ δέ ποι στρατιᾶς δέῃ κοινᾶς, βουλεύεσθαι Λακεδαιμονίως καὶ Ἀργείως ὅπα κα δικαιότατα κρίνωντας τοῖς ξυμμάχοις. αἰ δέ τινι τᾶν πολίων ἢ ἀμφι- 3

---

trag vorgelegt, wolle man. (Pö.) — τι δοκῇ für τι καὶ (κα Hk.) ἄλλο δοκῇ die beſten Hſn. — ἀπιάλλην, ἀποπέμπειν. (Heſych.) ἐπιπέμπειν, στέλλειν. (Sch.) Ich denke nicht an die Heimſendung der Geſandten, ſondern der von den Bundesgenoſſen etwa gemachten Erinnerungen und Ausſtellungen.

C. 79. § 1. ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις. zu 5, 27, 2. Hier ſcheint von Streitigkeiten der Privaten die Rede zu ſein. vgl. § 3. (Pp.) — διδόντας für διδοῦσι als ob σπονδὰς ποιεῖσθαι vorherginge. (Hk.) Ueber die Redensart zu 1, 28, 2. — κοινανεόντων für κοινᾶν ἐόντων Valckenaer, κοινανεόντω Arndt. vgl. p. 296. — τᾶς ξυμμαχίας Bk. Doch vgl. 5, 27, 1 u. 48. (Pp.) — αὐτοπόλιες. Vielleicht ein doriſches Wort, ſonſt wohl nirgends vorkommend. (Bl.) Aehnlich αὐτοτελῶς καὶ αὐτόδικοι 5, 18, 1. (Pp.) αὐτοπολῖται Xen. Hell. 5, 2, 14.

§ 2. ὅσσοι einige gute Hſn. — ἐσσοῦνται einige gute Hſn., auch im Folgenden. — δέ ποι. δέσποι zwei gute Hſn., δέ ποις Arndt. vgl. p. 367. — στρατιᾶς. στρατείας A. Pö. — δέῃ. δέοι Boiſſonnade. vgl. Böckh Corp. inscrr. p. 29. (Pp.) — ὅπα κα erg. κρίνωντι, wenn dies nicht vielmehr für κρίναντας herzuſtellen iſt. (Pp.) Vgl. jedoch über ὡς ἄν Or. 69, 7 A. 2 u. Kr. zu Xen. An. 5, 7, 22.

λογα, ἢ τῶν ἐντὸς ἢ τῶν ἐκτὸς Πελοποννάσου, αἴτε περὶ ὅρων αἴτε περὶ ἄλλου τινός, διακριθῆμεν. αἱ δέ τις τῶν ξυμμάχων πόλις πόλει ἐρίζοι, ἐς πόλιν ἐλθεῖν ἄν τινα ἴσαν ἀμφοῖν ταῖς πολίσι δοκεῖοι. τοῖς δὲ ἕταις κατὰ πάτρια δικάζεσθαι.“

80 Αἱ μὲν σπονδαὶ καὶ ἡ ξυμμαχία αὕτη ἐγεγένητο· καὶ ὁπόσα ἀλλήλων πολέμῳ ἢ εἴ τι ἄλλο εἶχον, διελύσαντο. κοινῇ δὲ ἤδη τὰ πράγματα τιθέμενοι ἐψηφίσαντο κήρυκα καὶ πρεσβείαν παρ' Ἀθηναίων μὴ προσδέχεσθαι, ἢν μὴ ἐκ Πε-
2 λοποννήσου ἐξίωσι τὰ τείχη ἐκλιπόντες, καὶ μὴ ξυμβαίνειν τῳ μηδὲ πολεμεῖν ἀλλ' ἢ ἅμα. καὶ τά τε ἄλλα θυμῷ ἔφερον καὶ ἐς τὰ ἐπὶ Θρᾴκης χωρία καὶ ὡς Περδίκκαν ἔπεμψαν ἀμφότεροι πρέσβεις καὶ ἀνέπεισαν Περδίκκαν ξυνομόσαι σφίσιν. οὐ μέντοι εὐθύς γε ἀπέστη τῶν Ἀθηναίων, ἀλλὰ διενοεῖτο, ὅτι καὶ τοὺς Ἀργείους ἑώρα· ἦν δὲ καὶ αὐτὸς τὸ ἀρχαῖον ἐξ Ἄργους. καὶ τοῖς Χαλκιδεῦσι τούς τε πα-
3 λαιοὺς ὅρκους ἀνενεώσαντο καὶ ἄλλους ὤμοσαν. ἔπεμψαν

---

§ 3. ἢ ἀμφίλογα über irgend einen Beſitz Streit ſtatt finde. — διακριθῆμεν es ſoll durch den Weg Rechtens entſchieden werden. (Pß.) Gr. B. 2 § 30, 2 A. 6. — πόλι Arndt. Gr. B. 2 § 18, 5. — ἐρίζοι haderte, nicht über Beſitz ſondern z. B. über Beleidigungen, Beeinträchtigungen. — ἐς πόλιν — δοκοίη ſo ſolle man ſich, um das Zerwürfniß entſcheiden zu laſſen, an eine Stadt wenden die man beiden ſtreitenden Städten für gleich günſtig, für unpartheiiſch, halte. (Ba.) — δοκεῖοι Pp. u. Bk. δοκεῖοι oder δοκίη die Hſn. — τοῖς ἕταις den Bürgern als Privatleuten. vgl. Böckh Corp. inscrr. p. 31. Pp. vermuthet τοὺς ἕτας nach dem Sch.: τοὺς πολιτευομένους ἐν μιᾷ ἑκάστῃ πόλει δ' ἀλλήλων λόειν τὰ διάφορα. Denn der Sprachgebrauch ſcheine nicht zu geſtatten δικάζεσθαι, wofür Valckenaer δίκας ἔσεσθαι vermuthete, als Paſſiv zu erklären: ſolle Recht geſprochen werden. Uebrigens wird hiemit die Apellation an die Gerichte eines andern Staates unterſagt.

C. 80. § 1. αὕτη. Gr. 61, 7 A. 2. — ἄλλο. Man möchte ἄλλως erwarten; doch ſ. Kr. z. Dion. p. 267 u. zu Xen. An. 3, 2, 32. (Pp.) — διελύσαντο verglichen ſie. (Bl.) vgl. 1, 140, 4. 145. — τιθέμενοι, διατιθέμενοι, οἰκονομοῦντες. (Sch.)

§ 2. ἔφερον verwalteten Pß.; vielmehr ertrugen, wie in βαρέως φέρειν. vgl. zu 1, 31, 1. — ἀμφότεροι, Ἀργεῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι. (Sch.) — ξυνομόσαι. zu 1, 71, 4. — διενοεῖτο, ἀποστῆναι. (Sch.) zu 1, 1, 1. — ἑώρα, ἀποστάντας. (Sch.) Gr. 56, 16 A. — ἐξ Ἄργους 2, 99, 2.

δὲ καὶ παρὰ τοὺς Ἀθηναίους οἱ Ἀργεῖοι πρέσβεις, τὸ ἐξ Ἐπιδαύρου τεῖχος κελεύοντες ἐκλιπεῖν. οἱ δ' ὁρῶντες ὀλίγοι πρὸς πλείους ὄντες τοὺς ξυμφύλακας ἔπεμψαν Δημοσθένην τοὺς σφετέρους ἐξώξοντα. ὁ δὲ ἀφικόμενος καὶ ἀγῶνά τινα πρόφασιν γυμνικὸν ἔξω τοῦ φρουρίου ποιήσας, ὡς ἐξῆλθε τὸ ἄλλο φρουρικόν, ἀπέκλησε τὰς πύλας· καὶ ὕστερον Ἐπιδαυρίοις ἀνανεωσάμενοι τὰς σπονδὰς αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέδοσαν τὸ τείχισμα. μετὰ δὲ τὴν τῶν Ἀργείων ἀπόστασιν 81
ἐκ τῆς ξυμμαχίας καὶ οἱ Μαντινῆς, τὸ μὲν πρῶτον ἀντέχοντες, ἔπειτ' οὐ δυνάμενοι ἄνευ τῶν Ἀργείων, ξυνέβησαν καὶ αὐτοὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τὴν ἀρχὴν ἀφεῖσαν τῶν πόλεων. καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἀργεῖοι, χίλιοι ἑκάτεροι, 2
ξυστρατεύσαντες τά τ' ἐν Σικυῶνι ἐς ὀλίγους μᾶλλον κατέστησαν αὐτοὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐλθόντες καὶ μετ' ἐκεῖνα ξυναμφότεροι ἤδη καὶ τὸν ἐν Ἄργει δῆμον κατέλυσαν καὶ ὀλιγαρχία ἐπιτηδεία τοῖς Λακεδαιμονίοις κατέστη. καὶ πρὸς ἔαρ ἤδη ταῦτα ἦν τοῦ χειμῶνος λήγοντος, καὶ τέταρτον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους Λιῆς τε οἱ ἐν Ἄθῳ ἀπέ- 82
στησαν Ἀθηναίων πρὸς Χαλκιδέας, καὶ Λακεδαιμόνιοι τὰ ἐν Ἀχαΐᾳ οὔπω ἐπιτηδείως πρότερον ἔχοντα καθίσταντο. καὶ

---

§ 3. τὸ ἐξ Κ. τεῖχος ἐκλιπεῖν. Her. 7, 37: ὁ ἥλιος ἐκλιπὼν τὴν ἐξ οὐρανοῦ ὁδόν. Oder auch: das in der Nähe von C. gelegene Castell. vgl. über ἔκ zu 1, 64, 1. (Arn.) Jenes iſt richtig; nicht auflöſig daß der Ortsname die Landſchaft mit umfaßt. — ὄντες für ὄντας Abr. — πρόφασιν. zu 3, 111, 1. — ἐξώξοντα. Keine gemiedene Kakophonie. Lobeck Parall. p. 12. — φρουρικόν für φρούριον nur einige ſchlechtere Hſn Dieſes ſcheint nicht wie praesidium auch Beſatzungstruppen bezeichnet zu haben; jenes findet ſich auch bei Dio C. 56, 42. (Dr. u. Py.) — ἀπέκλησε τὰς πύλας ſagt auch Xen. An. 7, 1, 12. 6, 24. (Bl.)

C. 81. § 1. τῆς ξυμμαχίας, τῶν Ἀθηναίων. (Sch.) — τῶν πόλεων. vgl. 33, 1 u. 2. 58, 1. 61, 3. 67, 3. (Arn.)

§ 2. Ἀργεῖοι iſt nur zu ξυστρατεύσαντες und κατέστησαν, nicht auch zu ἐλθόντες Subject. Gr. 56, 9 A. 1. — ἐς ὀλίγους zu einer oligarchiſchen Verfaſſung. zu 2, 37, 1. — μᾶλλον, ἤ πρότερον. (Dc.) vgl. 8, 53, 4. — ἐπιτηδεία. zu 1, 19. — ξυναμφότερον, wie ſchon Bs. wollte, für ξυναμφότερα einige (ſchlechte) Hſn.

C. 82. § 1. Λιῆς für Δικαιῆς mehrere gute u. einige ſchlechte Hſn. — ἐπιτηδείως. συμφερόντως τοῖς Λακεδαιμονίοις. (Sch.) zu 1,

Ἀργείων ὁ δῆμος κατ' ὀλίγον ξυνιστάμενός τε καὶ ἀναθαρσήσας ἐπέθεντο τοῖς ὀλίγοις, τηρήσαντες αὐτὰς τὰς γυμνο-
2 παιδίας τῶν Λακεδαιμονίων· καὶ μάχης γενομένης ἐν τῇ πόλει ἐπεκράτησεν ὁ δῆμος, καὶ τοὺς μὲν ἀπέκτεινε τοὺς δὲ ἐξήλασεν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἕως μὲν αὐτοὺς μετεπέμποντο οἱ φίλοι, οὐκ ἦλθον ἐκ πλείονος, ἀναβαλόμενοι δὲ τὰς
3 γυμνοπαιδίας ἐβοήθουν. καὶ ἐν Τεγέᾳ πυθόμενοι ὅτι νενίκηνται οἱ ὀλίγοι προελθεῖν μὲν οὐκέτι ἠθέλησαν δεομένων τῶν διαπεφευγότων, ἀναχωρήσαντες δὲ ἐπ' οἶκου τὰς γυμνοπαιδίας ἦγον. καὶ ὕστερον ἐλθόντων πρέσβεων ἀπό τε τῶν ἐν τῇ πόλει [ἀγγέλων] καὶ τῶν ἔξω Ἀργείων, παρόντων τε τῶν ξυμμάχων καὶ ῥηθέντων πολλῶν ἀφ' ἑκατέρων ἔγνωσαν μὲν ἀδικεῖν τοὺς ἐν τῇ πόλει καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς στρατεύειν
4 ἐς Ἄργος, διατριβαὶ δὲ καὶ μελλήσεις ἐγίγνοντο. ὁ δὲ δῆμος τῶν Ἀργείων ἐν τούτῳ, φοβούμενος τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τὴν τῶν Ἀθηναίων ξυμμαχίαν πάλιν προσαγόμενός τε καὶ νομίζων μέγιστον ἂν σφᾶς ὠφελήσειν, τειχίζει μακρὰ τείχη ἐς θάλασσαν, ὅπως, ἢν τῆς γῆς εἴργωνται, ἡ κατὰ θάλασσαν σφᾶς μετὰ τῶν Ἀθηναίων ἐπαγωγὴ τῶν ἐπιτηδείων ὠφελῇ. ξυνῆδεσαν δὲ τὸν τειχισμὸν καὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ τινὲς πόλεων. καὶ οἱ μὲν Ἀργεῖοι πανδημεί, καὶ αὐτοὶ καὶ γυναῖκες καὶ οἰκέται, ἐτείχιζον· καὶ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν αὐτοῖς ἦλθον τέκτονες καὶ λιθουργοί. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.
83 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Λακεδαιμόνιοι ὡς ἤσθοντο τειχιζόντων, ἐστράτευσαν ἐς τὸ Ἄργος αὐτοί τε καὶ

---

19. — κατ' ὀλίγον nach und nach Ba. So ſcheint Thuk. das Wort nie gebraucht zu haben. vgl. zu 4, 10, 4. — ξυνιστάμενος. zu 2, 88, 1. So öfter von politiſchen Umtrieben, wie 8, 89, 2. vgl. 8, 66, 1. 2, 73, 3. Ar. Ri. 862: ἔπαυσα τοὺς ξυνωμότας· καί μ' οὐ λέληθεν οὐδὲν ἐν τῇ πόλει ξυνιστάμενον. — ἀναθαρρήσας, ἀναλαβόντες αὖθις ἐλπίδας ἀγαθάς. (Sch.) vgl. Gr. 58, 4 A. 1.

§ 2. οὐκ ἦλθον ἐκ πλείονος ſie kamen länger Zeit nicht, blieben eine Zeit lang aus. (Ba.) Die Stelle iſt wohl verfälſcht.

§ 3. δεομένων obgleich ſie baten. (Sch.) — ἀγγέλων verdächtigen F. u. A. Pö.; als Botſchafter erklärt Hl. Vielleicht iſt es für πρέσβεων herzuſtellen. (Arn.)

§ 4. προσαγόμενος, οἰκειούμενος. (Sch.) — μέγιστον. Gr. 46, 5 A. 7.

οἱ ξύμμαχοι πλὴν Κορινθίων· ὑπῆρχε δέ τι αὐτοῖς καὶ ἐκ τοῦ Ἄργους αὐτόθεν πρασσόμενον. ἦγε δὲ τὴν στρατιὰν Ἀγις ὁ Ἀρχιδάμου, Λακεδαιμονίων βασιλεύς. καὶ τὰ μὲν 2
ἐκ τῆς πόλεως δοκοῦντα προϋπάρχειν οὐ προυχώρησεν ἔτι· τὰ δὲ οἰκοδομούμενα τείχη ἑλόντες καὶ καταβαλόντες καὶ Ὑσιὰς χωρίον τῆς Ἀργείας λαβόντες καὶ τοὺς ἐλευθέρους ἅπαντας οὓς ἔλαβον ἀποκτείναντες ἀνεχώρησαν καὶ διελύθησαν κατὰ πόλεις. ἐστράτευσαν δὲ μετὰ τοῦτο καὶ Ἀργεῖοι 3
ἐς τὴν Φλιασίαν καὶ δῃώσαντες ἀπῆλθον, ὅτι σφῶν τοὺς φυγάδας ὑπεδέχοντο· οἱ γὰρ πολλοὶ αὐτῶν ἐνταῦθα κατῴκηντο. κατέκλησαν δὲ τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος καὶ Μακεδονίας 4
Ἀθηναῖοι, Περδίκκᾳ ἐπικαλοῦντες τήν τε πρὸς Ἀργείους καὶ Λακεδαιμονίους γενομένην ξυνωμοσίαν καὶ ὅτι παρασκευασαμένων αὐτῶν στρατιὰν ἄγειν ἐπὶ Χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ Θρᾴκης καὶ Ἀμφίπολιν Νικίου τοῦ Νικηράτου στρατηγοῦντος ἔψευστο τὴν ξυμμαχίαν καὶ ἡ στρατιὰ μάλιστα διελύθη ἐκείνου ἀπάραντος· πολέμιος οὖν ἦν. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα
οὗτος καὶ πέμπτον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους Ἀλκιβιάδης τε πλεύσας 84
ἐς Ἄργος ναυσὶν εἴκοσιν Ἀργείων τοὺς δοκοῦντας ἔτι ὑπόπτους εἶναι καὶ τὰ Λακεδαιμονίων φρονεῖν ἔλαβε, τριακοσίους ἄνδρας, καὶ κατέθεντο αὐτοὺς Ἀθηναῖοι ἐς τὰς ἐγγὺς νήσους ὧν ἦρχον· καὶ ἐπὶ Μῆλον τὴν νῆσον Ἀθηναῖοι ἐστρά- 2

C. 83. § 1. αὐτόθεν. zu 5, 22, 1. Theokr. 25, 170: Ἄργεος ἐξ ἱεροῖο αὐτόθεν. (Valckenaer.) Ar. Ach. 116: οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ εἰσὶν ἐνθένδ' αὐτόθεν.

§ 2. προϋπάρχειν vorbereitet zu ſein, durch die πράσσοντας αὐτοῖς. — οἰκοδομούμενα welche gebaut wurden.

§ 3. ὅτι bezieht ſich auf δῃώσαντες, nicht auf ἀπῆλθον.

§ 4. κατέκλησαν. κατελήισαν Kr. ἐγκατέκλεισαν Valck. z. Her. 6, 133. — καί ſtellt das Ereigniß bloß dem vorhergehenden entgegen. — Μακεδονίαν für Μακεδονίας eine Hſ., Μακεδόνας Gö.. So las wohl der Sch.: τουτέστι τῶν εἰσαγωγίμων ἢ τῆς θαλάττης αὐτοὺς ἀπέκλεισαν. — Περδίκκᾳ ἐπικαλοῦντες für Περδίκκαν, ἐπικαλοῦντες Gö. — ξυνωμοσίαν, ἔνορκον ξυμμαχίαν. (Sch.) zu 1, 71, 4. — ἔψευστο τήν. zu 3, 66, 2. — ἀπάραντος, ἀντὶ τοῦ ἀναπεισθέντος. (Sch.) Er ſcheint ἐπαρθέντος geleſen zu haben. — οὗτος für οὗτως mehrere, z. Th. gute Hſn.

C. 84. § 1. τε bezieht ſich auf καί vor ἐπί § 2.

τευσαν ναυσὶν ἑαυτῶν μὲν τριάκοντα, Χίαις δὲ ἓξ, Λεσβίαιν δὲ δυοῖν, καὶ ὁπλίταις ἑαυτῶν μὲν διακοσίοις καὶ χιλίοις καὶ τοξόταις τριακοσίοις καὶ ἱπποτοξόταις εἴκοσι, τῶν δὲ ξυμμάχων καὶ νησιωτῶν ὁπλίταις μάλιστα πενταχοσίοις καὶ χι-
3 λίοις. οἱ δὲ Μήλιοι Λακεδαιμονίων μέν εἰσιν ἄποικοι, τῶν δ' Ἀθηναίων οὐκ ἤθελον ὑπακούειν, ὥσπερ οἱ ἄλλοι νησιῶται, ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον οὐδετέρων ὄντες ἡσύχαζον, ἔπειτα, ὡς αὐτοὺς ἠνάγκαζον οἱ Ἀθηναῖοι δῃοῦντες τὴν γῆν, ἐς
4 πόλεμον φανερὸν κατέστησαν. στρατοπεδευσάμενοι οὖν ἐς τὴν γῆν αὐτῶν τῇ παρασκευῇ ταύτῃ οἱ στρατηγοί, Κλεομήδης τε ὁ Λυκομήδους καὶ Τισίας ὁ Τισιμάχου, πρὶν ἀδικεῖν τι τῆς γῆς, λόγους πρῶτον ποιησομένους ἔπεμψαν πρέσβεις. οὓς οἱ Μήλιοι πρὸς μὲν τὸ πλῆθος οὐκ ἤγαγον, ἐν δὲ ταῖς ἀρχαῖς καὶ τοῖς ὀλίγοις λέγειν ἐκέλευον περὶ ὧν ἥκουσιν.
85 οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις ἔλεγον τοιάδε. ἐπειδὴ οὐ πρὸς τὸ πλῆθος οἱ λόγοι γίγνονται, ὅπως δὴ μὴ ξυνεχεῖ ῥήσει οἱ πολλοὶ ἐπαγωγὰ καὶ ἀνέλεγκτα ἐσάπαξ ἀκούσαντες ἡμῶν ἀπατηθῶσιν, γιγνώσκομεν γὰρ ὅτι τοῦτο φρονεῖ ὑμῶν ἡ ἐς τοὺς ὀλίγους ἀγωγή, ὑμεῖς οἱ καθήμενοι ἔτι ἀσφαλέ-
2 στερον ποιήσατε. καθ' ἕκαστον γὰρ καὶ μηδ' ὑμεῖς ἑνὶ λόγῳ, ἀλλὰ πρὸς τὸ μὴ δοκοῦν ἐπιτηδείως λέγεσθαι εὐθὺς ὑπολαμβάνοντες κρίνετε. καὶ πρῶτον, εἰ ἀρέσκει ὡς λέγομεν εἴπατε."
86 οἱ δὲ τῶν Μηλίων ξύνεδροι ἀπεκρίναντο· "ἡ μὲν ἐπιείκεια τοῦ διδάσκειν καθ' ἡσυχίαν ἀλλήλους οὐ ψέγεται, τὰ δὲ τοῦ

---

§ 2. καὶ νησιωτῶν. Gr. 69, 32 A. 2.

§ 3. οὐδετέρων neutral. Der Sch.: γράφεται μεθ' ἑτέρων; er wollte ſagen οὐδὲ μεθ' ἑτέρων. Und dies oder ξύμμαχοι hinzugefügt erwartet man. (Pp.) zu 2, 67, 5; über den bloßen Ge. 47, 6 A. 4. vgl. 3, 86, 1.

C. 85. § 1. ῥῆσις, διεξοδικὸς λόγος. Tim. p. 228 u. dort Ruhnken. — ἐπαγωγά. zu 4, 88. — φρονεῖ bezweckt. (Sch.) Ungewöhnlich. Valck. z. Her. 4, 131. — ὑμῶν. ἡμῶν mit einer Hſ. Reiske u. Kr.

§ 2. καὶ μηδ' ὑμεῖς und auch ihr nicht, wie wir es nicht ſollen. — ἑνὶ λόγῳ, ξυνεχεῖ ῥήσει § 1. Falſch ἐν ὀλίγῳ die meiſten und beſten Hſn. — ὑπολαμβάνοντες. zu 5, 49, 3. — κρίνετε entſcheidet über jeden einzelnen Punct. — ὡς λέγομεν die vorgeſchlagene Art zu verhandeln. — ξύνεδροι. zu 4, 22, 1.

C. 86. ἐπιείκεια, εὐγνωμοσύνη. (Sch.) — οὐ ψέγεται wird von uns nicht getadelt Hl.; iſt nicht zu tadeln Ba. Dion. Arch. 7, 28 p. 1375: ἡ ἰσομοιρία τῆς τύχης οὐ ψέγεται. — τὰ τοῦ

πολέμου παρόντα ἤδη καὶ οὐ μέλλοντα διαφέροντα αὐτοῦ φαίνεται. ὁρῶμεν γὰρ αὐτούς τε κριτὰς ἥκοντας ὑμᾶς τῶν λεχθησομένων καὶ τὴν τελευτὴν ἐξ αὐτοῦ κατὰ τὸ εἰκὸς περιγενομένους μὲν τῷ δικαίῳ καὶ δι' αὐτὸ μὴ ἐνδοῦσι πόλεμον ἡμῖν φέρουσαν, πεισθεῖσι δὲ δουλείαν."

ΑΘ. Εἰ μὲν τοίνυν ὑπονοίας τῶν μελλόντων λογιού- 87
μενοι ἢ ἄλλο τι ξυνήκετε ἢ ἐκ τῶν παρόντων καὶ ὧν ὁρᾶτε περὶ σωτηρίας βουλεύσοντες τῇ πόλει, παυοίμεθ' ἄν· εἰ δ' ἐπὶ τοῦτο, λέγοιμεν ἄν.

ΜΗΛ. Εἰκὸς μὲν καὶ ξυγγνώμη ἐν τῷ τοιῷδε καθε- 88
στώτας ἐπὶ πολλὰ καὶ λέγοντας καὶ δοκοῦνιας τρέπεσθαι· ἡ μέντοι ξύνοδος καὶ περὶ σωτηρίας ἥδε πάρεστιν καὶ ὁ λόγος ᾧ προκαλεῖσθε τρόπῳ, εἰ δοκεῖ, γιγνέσθω.

ΑΘ. Ἡμεῖς τοίνυν οὔτε αὐτοὶ μεθ' ὑπομάτων καλῶν, 89
ὡς ἢ δικαίως τὸν Μῆδον καταλύσαντες ἄρχομεν ἢ ἀδικούμενοι νῦν ἐπεξερχόμεθα, λόγων μῆκος ἄπιστον παρέξομεν, οὔθ' ὑμᾶς ἀξιοῦμεν ἢ ὅτι Λακεδαιμονίων ἄποικοι ὄντες οὐ ξυνεστρατεύσατε ἢ ὡς ἡμᾶς οὐδὲν ἠδικήκατε λέγοντας οἴεσθαι πείσειν, τὰ δυνατὰ δ' ἐξ ὧν ἑκάτεροι ἀληθῶς φρονοῦ- 2
μεν διαπράσσεσθαι, ἐπισταμένους πρὸς εἰδότας ὅτι δίκαια

πολέμου die kriegerischen Anstalten. (Pl.) — αὐτοῦ, τῆς ἐπιτηδείας τοῦ διδάσκειν καθ' ἡσυχίαν. Gr. 58, 2 (3) A. 6. — ἐξ αὐτοῦ aus der Unterredung.

C. 87. ὑπονοίας τῶν μελλόντων λογιούμενοι um argwöhnische Vermuthungen über das Bevorstehende in Betracht zu ziehen. — ἄλλο τι ἤ. Gr. 62, 3 A. 7.

C. 88. ξυγγνώμη — τρέπεσθαι. Her. 1, 39: συγγνώμη περὶ ἐμὲ φυλακὴν ἔχειν. Gr. 61, 7 A. 5 u. Schäfer z. Dem. 5 p. 696. — καθεστῶτας Menschen die sich befinden. (Ps.) Gr. 55, 2 A. 6. — δοκοῦντας milder für ὑπονοοῦντας. — καὶ vor περὶ als ob folgen sollte καὶ τὸν λόγον — ἔχετω.

C. 89. § 1. ὀνομάτων καλῶν, λέξεων εὐπρεπῶν. (Sch.) οὐ καλλιεπούμεθα 6, 83, 2. (Kr.) — ἐπεξερχόμεθα. zu 3, 38, 1. — ἄπιστον nicht überzeugend (Kr. ind.) — οὐ ξυνεστρατεύσατε, τοῖς Λακεδαιμονίοις. (Sch.)

§ 2. τὰ δυνατὰ — διαπράσσεσθαι daß ihr euch zu dem was nach Maßgabe dessen was wir beide wirklich denken möglich und thunlich ist verstehet. (Pl.) Doch ist διαπράσσεσθαι wohl zu erlangen versuchen. — ἐπισταμένους πρὸς εἰδότας (ihr) wissende gegen (uns) wissenden. Doch könnte man dies allenfalls auch mit λέγοντας anschließen. — δίκαια — κρίνεται Gerechtigkeit

ἔδειξαν οὐχ ἧσσον περιγενόμενοι. ἐπειδὴ γὰρ ἐν χερσὶν ἐγίγνοντο τοῖς ἐναντίοις, τὸ μὲν τῶν Μαντινέων δεξιὸν τρέπει αὐτῶν τοὺς Σκιρίτας καὶ τοὺς Βρασιδείους, καὶ ἐσπεσόντες οἱ Μαντινῆς καὶ οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν καὶ τῶν Ἀργείων οἱ χίλιοι λογάδες κατὰ τὸ διάκενον καὶ οὐ ξυγκλῃσθὲν τοὺς Λακεδαιμονίους διέφθειρον καὶ κυκλωσάμενοι ἔτρεψαν καὶ ἐξέωσαν ἐς τὰς ἁμάξας καὶ τῶν πρεσβυτέρων
3 τῶν ἐπιτεταγμένων ἀπέκτειναν τινας. καὶ ταύτῃ μὲν ἥσσωντο οἱ Λακεδαιμόνιοι· τῷ δ' ἄλλῳ στρατοπέδῳ, καὶ μάλιστα τῷ μέσῳ, ἔνθα περ ὁ βασιλεὺς Ἄγις ἦν καὶ περὶ αὐτὸν οἱ τριακόσιοι ἱππῆς καλούμενοι, προσπεσόντες τῶν τε Ἀργείων τοῖς πρεσβυτέροις καὶ πέντε λόχοις ὠνομασμένοις καὶ Κλεωναίοις καὶ Ὀρνεάταις καὶ Ἀθηναίων τοῖς παρατεταγμένοις ἔτρεψαν οὐδὲ ἐς χεῖρας τοὺς πολλοὺς ὑπομείναντας, ἀλλ' ὡς ἐπήεσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, εὐθὺς ἐνδόντας καὶ ἔστιν οὓς
73καὶ καταπατηθέντας τοῦ μὴ φθῆναι τὴν ἐγκατάληψιν. ὡς δὲ ταύτῃ ἐνεδεδώκει τὸ τῶν Ἀργείων καὶ ξυμμάχων στράτευμα, παρερρήγνυντο ἤδη ἅμα καὶ ἐφ' ἑκάτερα, καὶ ἅμα τὸ δεξιὸν τῶν Λακεδαιμονίων καὶ Τεγεατῶν ἐκυκλοῦτο τῷ περιέχοντι σφῶν τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἀμφοτέρωθεν αὐτοὺς κίνδυνος περιεισήκει, τῇ μὲν κυκλουμένους τῇ δὲ ἤδη ἡσσημένους.
2 καὶ μάλιστ' ἂν τοῦ στρατεύματος ἐταλαιπώρησαν, εἰ μὴ οἱ ἱππῆς παρόντες αὐτοῖς ὠφέλιμοι ἦσαν. καὶ ξυνέβη τὸν Ἄγιν, ὡς ἤσθετο τὸ εὐώνυμον σφῶν πονοῦν τὸ κατὰ τοὺς Μαντι-

---

hatte 5, 8, 1, während die Feinde erlesene Truppen besaßen. vgl. 5, 67, 3. (Hk.) Unzureichend; ich vermuthe ἀπορίᾳ. (Kr.) — ἔδειξαν περιγενόμενοι. Gr. 56, 7 A. 5. — αὐτῶν. zu 4, 126, 3. — οἱ χ. λογάδες 5, 67, 3.

§ 3. ἱππῆς. οἱ ἱππῆς Kr. — καλούμενοι. Denn sie waren nur Ritter, nicht beritten nach Strabo 10 p. 481. (Larcher.) vgl. Hermann die gr. Staatsalterth. § 29. (Pp.) — πέντε λόχοις. Sonst Πεντελόχοις, auch der Sch. — ἐς für εἰς Hk. — ἐς χεῖρας ὑπομείναντας, wie ἐς χεῖρας δέχεσθαι Xen. Hell. 2, 4, 34, An. 4, 3, 31, Arr. An. 1, 5, 7 u. ἐς χεῖρας συμμῖξαι derſ. öfter. (Pp.) — καταπατηθέντας — zertreten über der gar zu großen Eilfertigkeit vom Feinde nicht erreicht zu werden. (Hl.)

E. 73. § 1. σφῶν auf das collective τὸ δεξιόν bezogen: mit dem überflügelnden Theile von ſich. Gr. 58, 4 A. 1. — παρερρήγνυντο ἐφ' ἑκάτερα an beiden Seiten wurden ſie abgeſprengt von der Hauptlinie. vgl. zu 4, 96, 4.

§ 2. σφῶν. Gr. 58, 4 A. 3. vgl. § 3.

νέας καὶ τῶν Ἀργείων τοὺς χιλίους, παραγγεῖλαι παντὶ τῷ στρατεύματι χωρῆσαι ἐπὶ τὸ νικώμενον. καὶ γενομένου τούτου οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐν τούτῳ, ὡς παρῆλθε καὶ ἐξέκλινεν ἀπὸ σφῶν τὸ στράτευμα, καθ' ἡσυχίαν ἐσώθησαν καὶ τῶν Ἀργείων μετ' αὐτῶν τὸ ἥσσηθέν· οἱ δὲ Μαντινῆς καὶ οἱ ξύμμαχοι καὶ τῶν Ἀργείων οἱ λογάδες οὐκέτι πρὸς τὸ ἐγκεῖσθαι τοῖς ἐναντίοις τὴν γνώμην εἶχον, ἀλλ' ὁρῶντες τούς τε σφετέρους νενικημένους καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπιφερομένους ἐς φυγὴν ἐτράποντο. καὶ τῶν μὲν Μαντινέων καὶ πλείους διεφθάρησαν, τῶν δὲ Ἀργείων λογάδων τὸ πολὺ ἐσώθη. ἡ μέντοι φυγὴ καὶ ἀποχώρησις οὐ βίαιος οὐδὲ μακρὰ ἦν· οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι μέχρι μὲν τοῦ τρέψαι χρονίους τὰς μάχας καὶ βεβαίους τῷ μένειν ποιοῦνται, τρέψαντες δὲ βραχείας καὶ οὐκ ἐπὶ πολὺ τὰς διώξεις. 3 4 5

Καὶ ἡ μὲν μάχη τοιαύτη καὶ ὅτι ἐγγύτατα τούτων ἐγένετο πλείστου δὴ χρόνου μεγίστη [δὴ] τῶν Ἑλληνικῶν καὶ ὑπὸ ἀξιολογωτάτων πόλεων ξυνελθοῦσα. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι προθέμενοι τῶν πολεμίων νεκρῶν τὰ ὅπλα τροπαῖον εὐθὺς ἱστασαν καὶ τοὺς νεκροὺς ἐσκύλευον καὶ τοὺς αὐτῶν ἀνείλοντο καὶ ἀπήγαγον ἐς Τέγεαν, οὗπερ ἐτάφησαν, καὶ τοὺς τῶν πολεμίων ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν. ἀπέθανον δὲ 74 2 Ἀργείων μὲν καὶ Ὀρνεατῶν καὶ Κλεωναίων ἑπτακόσιοι, Μαντινέων δὲ διακόσιοι, καὶ Ἀθηναίων ξὺν Αἰγινήταις διακόσιοι καὶ οἱ στρατηγοὶ ἀμφότεροι. Λακεδαιμονίων δὲ οἱ μὲν ξύμμαχοι οὐκ ἐταλαιπώρησαν ὥστε καὶ ἀξιόλογόν τι ἀπογενέσθαι· αὐτῶν δὲ χαλεπὸν μὲν ἦν τὴν ἀλήθειαν πυθέσθαι, ἐλέγοντο δὲ περὶ τριακοσίους ἀποθανεῖν.

---

§ 5. καὶ πλείους. οἱ πλείους einige ſchlechte Hſn. — βίαιος. μ 2, 33, 3.

74. § 1. πλείστη δή für πλείστου δέ die beſten Hſn.; das folgende δή verdächtigt dabei Bk.; allein es findet ſich öfter zweimal in demſelben Satze. Herm. zu Soph. El. 1059 u. Bornemann zu Xen. An. 5, 4, 25. (Pp.) — χρόνου. Gr. 47, 2 A. 2. — ὑπό. ἀπό Kr. — ξυνελθοῦσα dem Ausdrucke nach auf μάχη, dem Begriffe nach auf die Truppen bezogen. (Ds.) — τῶν νεκρῶν läßt Haaſe von προ — abhängen, unter τὰ ὅπλα die der Lakedämonier denkend; der Sache und der Stellung nach nicht wahrſcheinlich. Aufſtellung der erbeuteten Waffen war ſehr natürlich, wenn auch ſonſtwo nichts davon erwähnt wird.

§ 2. οὐκ ἐταλαιπώρησαν, οὐ κακῶς ἔσχον ἐν τῷ πολέμῳ. (Sch.) Der Ausdruck iſt ſehr befremdend. — ἀπογενέσθαι. zu 2, 34, 1.

75 Τῆς δὲ μάχης μελλούσης ἔσεσθαι καὶ Πλειστοάναξ ὁ ἕτερος βασιλεὺς ἔχων τούς τε πρεσβυτέρους καὶ νεωτέρους ἐβοήθησεν, καὶ μέχρι μὲν Τεγέας ἀφίκετο, πυθόμενος δὲ τὴν νίκην ἀπεχώρησεν. καὶ τοὺς ἀπὸ Κορίνθου καὶ ἔξω Ἰσθμοῦ
2 ξυμμάχους ἀπέστρεψαν πέμψαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι, καὶ αὐτοὶ ἀναχωρήσαντες καὶ τοὺς ξυμμάχους ἀφέντες, Κάρνεια γὰρ αὐτοῖς ἐτύγχανον ὄντα, τὴν ἑορτὴν ἦγον. καὶ τὴν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων τότε ἐπιφερομένην αἰτίαν ἔς τε μαλακίαν διὰ τὴν ἐν τῇ νήσῳ ξυμφορὰν καὶ ἐς τὴν ἄλλην ἀβουλίαν τε καὶ βραδυτῆτα ἐνὶ ἔργῳ τούτῳ ἀπελύσαντο, τύχῃ μέν, ὡς ἐδόκουν, κακιζόμενοι, γνώμῃ δὲ οἱ αὐτοὶ ἔτι ὄντες.
3 Τῇ δὲ προτέρᾳ ἡμέρᾳ ξυνέβη τῆς μάχης ταύτης καὶ τοὺς Ἐπιδαυρίους πανδημεὶ ἐσβαλεῖν ἐς τὴν Ἀργείαν ὡς ἐρῆμον οὖσαν καὶ τοὺς ὑπολοίπους φύλακας τῶν Ἀργείων ἐξελθόν-
4 των διαφθεῖραι πολλούς. καὶ Ἠλείων τρισχιλίων ὁπλιτῶν βοηθησάντων Μαντινεῦσιν ὕστερον τῆς μάχης καὶ Ἀθηναίων χιλίων πρὸς τοῖς προτέροις, ἐστράτευσαν ἅπαντες οἱ ξύμμαχοι οὗτοι εὐθὺς ἐπὶ Ἐπίδαυρον, ἕως οἱ Λακεδαιμόνιοι
5 Κάρνεια ἦγον, καὶ διελόμενοι τὴν πόλιν περιετείχιζον. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἐξεπαύσαντο, Ἀθηναῖοι δέ, ὥσπερ προσετάχθησαν, τὴν ἄκραν τὸ Ἡραῖον εὐθὺς ἐξειργάσαντο. καὶ ἐν τούτῳ ξυγκαταλιπόντες ἅπαντες τῷ τειχίσματι φρουρὰν ἀνεχώρησαν κατὰ πόλεις ἕκαστοι. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

C. **75**. § 1. *τούς τε πρεσβυτέρους καὶ νεωτέρους* die Agis 5, 64, 2 zurückgeschickt hatte. (Dd.) — *τοὺς ξυμμάχους* 5, 64, 3. (Dd.)

§ 2 *ἦγον, ἑώρταζον.* (Sch.) vgl. § 4. 4, 5, 1. 5, 76, 1. 82, 3. — *ὡς ἐδόκουν.* Gr. 55, 4 A. 3. — *ἐς* in Bezug auf. vgl. 8, 88, 1. (Dr.) Gr. 68, 21 A. 8. — *τῇ νήσῳ*, Sphakteria. — *κακίζεσθαι* scheint Thuk. nur für geschmäht werden gebraucht zu haben, wie 1, 105, 5. 2, 21, 3. (Py.) Das ist hier doch wenig passend. Auch aus Platon weist Ast neben zwei Stellen mit dieser Bedeutung nur eine von der andern nach, Mener. 247, c.

§ 3. *προτέρᾳ* für *προτεραίᾳ* die besten Hss. So Ho. Il. *φ*, 5, Od. *π*, 50, Aristot. Polit. 5, 10, 2, Poll. 1, 65. (St.) — *τῆς μάχης.* Gr. 47, 27 A. 9 zweite Ausg. u. Xen. An. 6, 2, 9. — *ἐρῆμον, τοῦ στρατεύματος.* (Sch.) — *ἐξελθόντων αὐτῶν διαφθεῖραι* eine Anzahl zum Theil guter Hss.; *τῶν Ἀργείων* ist dann mit *φύλακας* zu verbinden. — *πολλούς, τοὺς πολλούς* möchte man erwarten. Allein es ist aufzulösen: *πολλοὶ ἦσαν οἱ φύλακες οὓς διέφθειραν.* Gr. 50, 11 A. 1.

§ 5. *ἐξεπαύσαντο, ἀπέκαμον.* (Sch.) — *τὴν ἄκραν τὸ Ἡραῖον.* Gr. 50, 7 A. 2.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος ἀρχομένου εὐθὺς οἱ 76
Λακεδαιμόνιοι, ἐπειδὴ τὰ Κάρνεια ἦγαγον, ἐξεστράτευσαν, καὶ ἀφικόμενοι ἐς Τέγεαν λόγους προὔπεμπον ἐς τὸ Ἄργος ξυμβατηρίους. ἦσαν δὲ αὐτοῖς πρότερόν τε ἄνδρες ἐπιτήδειοι καὶ βουλόμενοι τὸν δῆμον τὸν ἐν Ἄργει καταλῦσαι καὶ ἐπειδὴ ἡ μάχη ἐγεγένητο, πολλῷ μᾶλλον ἐδύναντο πείθειν τοὺς πολλοὺς ἐς τὴν ὁμολογίαν. ἐβούλοντο δὲ πρῶτον σπονδὰς 2
ποιήσαντες πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους αὖθις ὕστερον καὶ ξυμμαχίαν, καὶ οὕτως ἤδη τῷ δήμῳ ἐπιτίθεσθαι. καὶ ἀφικνεῖται πρόξενος ὢν Ἀργείων Λίχας ὁ Ἀρκεσιλάου παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων δύο λόγω φέρων ἐς τὸ Ἄργος, τὸν μὲν καθ' ὅ τι εἰ βούλονται πολεμεῖν, τὸν δ' ὡς εἰ εἰρήνην ἄγειν. καὶ γενομένης πολλῆς ἀντιλογίας, ἔτυχε γὰρ καὶ ὁ Ἀλκιβι- 3
άδης παρών, οἱ ἄνδρες οἱ τοῖς Λακεδαιμονίοις πράσσοντες, ἤδη καὶ ἐκ τοῦ φανεροῦ τολμῶντες, ἔπεισαν τοὺς Ἀργείους προσδέξασθαι τὸν ξυμβατήριον λόγον. ἔστι δὲ ὅδε.

"Καττάδε δοκεῖ τᾷ ἐκκλησίᾳ τῶν Λακεδαιμονίων ξυμ- 77
βαλέσθαι ποττὼς Ἀργείως, ἀποδιδόντας τὼς παῖδας τοῖς Ὀρχομενίοις καὶ τὼς ἄνδρας τοῖς Μαιναλίοις, καὶ τὼς ἄνδρας τὼς ἐν Μαντινείᾳ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀποδιδόντας,

---

C. 76. § 1. ξυμβατήριος, auch § 3, findet ſich wohl erſt bei Spätern wieder. — τὸν δῆμον, τὴν δημοκρατίαν. (Sch.) vgl. 3 81, 3. 5, 81, 2. 8, 54, 3. 65, 1. 68, 1. 4 u. zu 1, 107, 3; daneben auch in dieſer Verbindung δημοκρατία 8, 63, 2. — πρότερόν τε. Dem τέ entſpricht καὶ vor ἐπειδή. — καὶ βουλόμενοι. οἱ βουλόμενοι Kr.

§ 2. ποιήσαντες. Gr. 52, 8 A. 1. vgl. 2, 29, 4 u. Elmsley zu Ar. Ach. 58. — ξυμμαχίαν erg. ποιεῖν oder καὶ vor οὕτως iſt pleonaſtiſch. (Ba.) Letzteres wird bei einem attiſchen Proſaiker, zumal ſo, nicht ſtatthaft ſein; erſteres iſt nicht hart, da auch bloß ξυμμαχίαν ἐβούλοντο geſagt werden konnte. — λόγω Auftrâge, Erklärungen. — καθ' ὅ τι erg. ἔστασι, wie auch zu ὡς. (Hf.) Dobree will beide εἰ tilgen. Wir ſprächen wohl ohne Ergänzung mit ähnlicher Kürze: den einen (das) wie, wenn ꝛc.

§ 3. τολμῶντες. zu 2, 43, 1. vgl. 6, 56, 3. (Pp.)

C. 77. § 1. ἐκκλησίᾳ, ἁλίᾳ vermuthet Arndt de dial. dor. p. 480. — καττάδε, Δωρισὶ ἀντὶ τοῦ κατὰ τάδε. (Sch.) Gr. B. 2. § 8, 3 A. 9. — ξυμβαλέσθαι ſich zu vergleichen, pacisci Ba. vgl. § 4. Eine ſehr ſeltene Bedeutung. (Bl.) — ποττώς, πρὸς τούς. — παῖδας Kinder überſetzt man. vgl. 61, 3. Vielleicht ſind

2 καὶ ἐξ Ἐπιδαύρου ἐκβῶντας καὶ τὸ τεῖχος ἀναιροῦντας. αἱ δέ κα μὴ εἴκωντι τοὶ Ἀθηναῖοι ἐξ Ἐπιδαύρου, πολεμίους εἶμεν τοῖς Ἀργείοις καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς τῶν Λακεδαιμονίων ξυμμάχοις καὶ τοῖς τῶν Ἀργείων ξυμμάχοις. καὶ αἴ τινα τοὶ Λακεδαιμόνιοι παῖδα ἔχωντι, ἀποδόμεν ταῖς πολίεσι πάσαις. περὶ δὲ τῶ σιῶ σύματος ἐμενλῆν τοῖς Ἐπι-
3 δαυρίοις ὅρκον, δόμεν δὲ αὐτοὺς ὀμόσαι. τὰς δὲ πόλιας τὰς ἐν Πελοποννάσῳ, καὶ μικρὰς καὶ μεγάλας, αὐτονόμους εἶμεν πάσας καττὰ πάτρια. αἱ δέ κα τῶν ἐκτὸς Πελοποννάσου τις ἐπὶ τὰν Πελοπόννασον γᾶν ἴῃ ἐπὶ κακῷ, ἀλεξέμεναι ἀμοθεὶ βουλευσαμένους, ὅπᾳ κα δικαιότατα δοκῇ τοῖς Πε-
4 λοποννασίοις. ὅσοι δ' ἐκτὸς Πελοποννάσω τῶν Λακεδαιμονίων ξύμμαχοί ἐντι, ἐν τῷ αὐτῷ ἐσοῦνται ἐν τῷπερ καὶ τοὶ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τοὶ τῶν Ἀργείων ξύμμαχοί ἐντι, τὰν αὐτῶν ἔχοντες. ἐπιδείξαντας δὲ τοῖς ξυμμάχοις ξυμβα-

---

Sklaven gemeint. — ἐκβῶντας, ἐκβαίνοντας. Gr. § 39 in βάω. — ἀναιροῦντας. Uncontrahirt κοινανεόντων 5, 79, 1; ἀναιρεύντας möchte man vermuthen. (Pp.) ἀναιριόντας Arndt.

§ 2. κα. Gr. B. 2 § 2, 3 A. 4. — εἴκωντι, εἴκωσι, weichen, abziehen. — Ἀθηναῖοι. Ἀσαναῖοι Arndt. — Ἐπιδαύρου für – ρω die meiſten u. beſten Hſn. — πολεμίως Arndt. — εἶμεν die beſten Hſn.; ſonſt ἦμεν, nicht ſchlechter. vgl. Matth. Gr. § 217 p. 505. (Pp.) Gr. B. 2 § 38, 2 A. 6. — ἀποδόμεν. Gr. 36, 1 A. 12. — πολίεσι. πολίεσσι hier eine, mehrere u. gute Hſn. 5, 79, 3. Gr. B. 2 § 18, 5 A. 7. — σιῶ, θεοῦ. Gr. B. 2 § 4, 3 A. 4. — τῶ iſt vielleicht nach σιῶ zuzufügen. — σύματος, θύματος; über die Sache vgl. 5, 53, 1. (Hl.) — ἐμενλῆν Bk. wie es ſcheint aus den beſten Hſn., deren einige ἔμεν λῆν; αἱ μὲν λῆν u. a. haben; εἶμεν λῆν Hl., Reiske, Valckenaer. Hl. überſetzt: die Epidaurier ſollen ſich mit einem Eide verpflichten, welchen ſie ihnen ſelbſt abnehmen wollten. Arndt lieſt αἱ μὲν λῆν, τοῖς Ἐ. ὅρκον δόμεν· αἱ δέ, αὐτὼς ὀμόσαι, wenn ſie wollen, mögen ſie den E. einen Eid übertragen, wenn aber nicht, ſelbſt ſchwören.

§ 3. αὐτονόμως Arndt. — ἀλέξην Arndt. — ἀμοθεί beſtätigen Theognoſt. Ann. Ox. II, 165, 7 u. Phavorin. p. 103, 32 Dind. Da Heſych. μόθος durch στάσις erklärt, ſo ſcheint es für ἀσιασιάσπως zu ſtehen. (Arndt.) Die gew. La. ἀμόθι erklärt auch Lobeck z. Buttm. ausführl. Gr. § 116 A. 22 durch ὁμοῦ. Didot vergleicht κοινῇ 5, 47, 9 u. ἅμα 80, 1. — βουλευσαμένως Arndt.

§ 4. ὅσσοι Arndt. — ἐντί, εἰσιν. Gr. B. 2 § 38, 2 A. 2. — ἐσοῦνται. ἐσσοῦνται einige gute Hſn., ἐσσιόνται Arndt. — ἐν τῷ αὐτῷ in demſelben Vertragsverhältniſſe. (Ba.) vgl. 5, 79, 2. — ἐπιδείξαντας nachdem die Lakedämonier und Argeier den Ver-

λέσθαι, αἴ κα αὐτοῖς δοκῇ. αἰ δέ τι δοκῇ τοῖς ξυμμάχοις, οἴκαδ' ἀπάλλην."

Τοῦτον μὲν τὸν λόγον προσεδέξαντο πρῶτον οἱ Ἀργεῖοι, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων τὸ στράτευμα ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς Τεγέας ἐπ' οἴκου· μετὰ δὲ τοῦτο ἐπιμιξίας οὔσης ἤδη παρ' ἀλλήλους, οὐ πολλῷ ὕστερον ἔπραξαν αὖθις οἱ αὐτοὶ ἄνδρες ὥστε τὴν Μαντινέων καὶ τὴν Ἀθηναίων καὶ Ἠλείων ξυμμαχίαν ἀφέντας Ἀργείους σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν ποιήσασθαι πρὸς Λακεδαιμονίους. καὶ ἐγένοντο αἵδε.

"Κατὰδε ἔδοξε τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀργείοις 79
σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν εἶμεν πεντήκοντα ἔτη, ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις, δίκας διδόντας καττὰ πάτρια· ταὶ δὲ ἄλλαι πόλιες ταὶ ἐν Πελοποννάσῳ κοινανεόντων τᾶν σπονδᾶν καὶ τᾶν ξυμμαχιᾶν αὐτόνομοι καὶ αὐτοπόλιες, τὰν αὐτῶν ἔχοντες, καττὰ πάτρια δίκας διδόντες τὰς ἴσας καὶ ὁμοίας. ὅσοι δὲ 2
ἔξω Πελοποννάσω Λακεδαιμονίοις ξύμμαχοί ἐντι ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐσοῦνται τοῖσπερ καὶ τοὶ Λακεδαιμόνιοι· καὶ τοὶ τῶν Ἀργείων ξύμμαχοι ἐν τῷ αὐτῷ ἐσοῦνται τῷπερ καὶ τοὶ Ἀργεῖοι, τὰν αὐτῶν ἔχοντες. αἰ δέ ποι στρατιᾶς δέῃ κοινᾶς, βουλεύεσθαι Λακεδαιμονίως καὶ Ἀργείως ὅπα κα δικαιότατα κρίνωντας τοῖς ξυμμάχοις. αἰ δέ τινι τᾶν πολίων ἢ ἀμφι- 3

---

trag vorgelegt, wolle man. (Ps.) — τι δοκῇ für τι καὶ (κα Hk.) ἄλλο δοκῇ die beſten Hſn. — ἀπιάλλην, ἀποπέμπειν. (Heſych.) ἐπιπέμπειν, στέλλειν. (Sch.) Ich denke nicht an die Heimſendung der Geſandten, ſondern der von den Bundesgenoſſen etwa gemachten Erinnerungen und Ausſtellungen.

C. 79. § 1. ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις. zu 5, 27, 2. Hier ſcheint von Streitigkeiten der Privaten die Rede zu ſein. vgl. § 3. (Py.) — διδόντας für διδοῦσι als ob σπονδὰς ποιεῖσθαι vorherginge. (Hk.) Ueber die Redensart zu 1, 28, 2. — κοινανεόντων für κοινᾶν ἐόντων Valckenaer, κοινανεόντω Arndt. vgl. p. 296. — τᾶς ξυμμαχίας Bk. Doch vgl. 5, 27, 1 u. 48. (Py.) — αὐτοπόλιες. Vielleicht ein doriſches Wort, ſonſt wohl nirgends vorkommend. (Bl.) Aehnlich αὐτοτελεῖς καὶ αὐτόδικοι 5, 18, 1. (Py.) αὐτοπολῖται Xen. Hell. 5, 2, 14.

§ 2. ὅσσοι einige gute Hſn. — ἐσσοῦνται einige gute Hſn., auch im Folgenden. — δέ ποι. δέσποι zwei gute Hſn., δέ ποις Arndt. vgl. p. 367. — στρατιᾶς. στρατείας A. Ps. — δέῃ. δέοι Boiſſonade. vgl. Böckh Corp. inscrr. p. 29. (Py.) — ὅπα κα erg. κρίνωντι, wenn dies nicht vielmehr für κρίνωντας herzuſtellen iſt. (Py.) Vgl. jedoch über ὡς ἄν Gr. 69, 7 A. 2 u. Kr. zu Xen. An. 5, 7, 22.

λογα, ἢ τῶν ἐντὸς ἢ τῶν ἐκτὸς Πελοποννήσου, εἴτε περὶ ὅρων εἴτε περὶ ἄλλου τινός, διακριθῆμεν. αἱ δέ τις τῶν ξυμμάχων πόλις πόλει ἐρίζοι, ἐς πόλιν ἐλθεῖν ἄν τινα ἴσαν ἀμφοῖν ταῖς πολίεσι δοκεῖοι. τοῖς δὲ ἕταις κατὰ πάτρια δικάζεσθαι.“

80 Αἱ μὲν σπονδαὶ καὶ ἡ ξυμμαχία αὕτη ἐγεγένητο· καὶ ὁπόσα ἀλλήλων πολέμῳ ἢ εἴ τι ἄλλο εἶχον, διελύσαντο. κοινῇ δὲ ἤδη τὰ πράγματα τιθέμενοι ἐψηφίσαντο κήρυκα καὶ πρεσβείαν παρ' Ἀθηναίων μὴ προσδέχεσθαι, ἢν μὴ ἐκ Πε-
2 λοποννήσου ἐξίωσι τὰ τείχη ἐκλιπόντες, καὶ μὴ ξυμβαίνειν τῳ μηδὲ πολεμεῖν ἀλλ' ἢ ἅμα. καὶ τά τε ἄλλα θυμῷ ἔφερον καὶ ἐς τὰ ἐπὶ Θρᾴκης χωρία καὶ ὡς Περδίκκαν ἔπεμψαν ἀμφότεροι πρέσβεις καὶ ἀνέπεισαν Περδίκκαν ξυνομόσαι σφίσιν. οὐ μέντοι εὐθύς γε ἀπέστη τῶν Ἀθηναίων, ἀλλὰ διενοεῖτο, ὅτι καὶ τοὺς Ἀργείους ἑώρα· ἦν δὲ καὶ αὐτὸς τὸ ἀρχαῖον ἐξ Ἄργους. καὶ τοῖς Χαλκιδεῦσι τούς τε πα-
3 λαιοὺς ὅρκους ἀνενεώσαντο καὶ ἄλλους ὤμοσαν. ἔπεμψαν

---

§ 3. ἢ ἀμφίλογα über irgend einen Beſitz Streit ſtatt finde. — διακριθῆμεν es ſoll durch den Weg Rechtens entſchieden werden. (Pſ.) Gr. V. 2 § 30, 2 A. 6. — πόλι. Arndt. Gr. V. 2 § 18, 5. — ἐρίζοι haderte, nicht über Beſitz ſondern z. B. über Beleidigungen, Beeinträchtigungen. — ἐς πόλιν — δοκοίη ſo ſolle man ſich, um das Zerwürfniß entſcheiden zu laſſen, an eine Stadt wenden die man beiden ſtreitenden Städten für gleich günſtig, für unpartheiiſch, halte. (Va.) — δοκεῖοι Pp. u. Bk. δοκεῖοι oder δοκείη die Hſn. — τοῖς ἕταις den Bürgern als Privatleuten. vgl. Böckh Corp. inscrr. p. 31. Pp. vermuthet τοὺς ἕτας nach dem Sch.: τοὺς πολιτευομένους ἐν μιᾷ ἑκάστῃ πόλει δι' ἀλλήλων λύειν τὰ διάφορα. Denn der Sprachgebrauch ſcheine nicht zu geſtatten δικάζεσθαι, wofür Valckenaer δίκας ἔσεσθαι vermuthete, als Paſſiv zu erklären: ſolle Recht geſprochen werden. Uebrigens wird hiemit die Apellation an die Gerichte eines andern Staates unterſagt.

C. 80. § 1. αὕτη. Gr. 61, 7 A. 2. — ἄλλο. Man möchte ἄλλως erwarten; doch ſ. Kr. z. Dion. p. 267 u. zu Xen. An. 3, 2, 32. (Pp.) — διελύσαντο verglichen ſie. (Pl.) vgl. 1, 140, 4. 145. — τιθέμενοι, διατιθέμενοι, οἰκονομοῦντες. (Sch.)

§ 2. ἔφερον verwalteten Pſ.; vielmehr ertrugen, wie in βαρέως φέρειν. vgl. zu 1, 31, 1. — ἀμφότεροι, Ἀργεῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι. (Sch.) — ξυνομόσαι. zu 1, 71, 4. — διενοεῖτο, ἀποστῆναι. (Sch.) zu 1, 1, 1. — ἑώρα, ἀποστάντας. (Sch.) Gr. 56, 16 A. — ἐξ Ἄργους 2, 99, 2.

δὲ καὶ παρὰ τοὺς Ἀθηναίους οἱ Ἀργεῖοι πρέσβεις, τὸ ἐξ Ἐπιδαύρου τεῖχος κελεύοντες ἐκλιπεῖν. οἱ δ' ὁρῶντες ὀλίγοι πρὸς πλείους ὄντες τοὺς ξυμφύλακας ἔπεμψαν Δημοσθένην τοὺς σφετέρους ἐξάξοντα. ὁ δὲ ἀφικόμενος καὶ ἀγῶνά τινα πρόφασιν γυμνικὸν ἔξω τοῦ φρουρίου ποιήσας, ὡς ἐξῆλθε τὸ ἄλλο φρουρικόν, ἀπέκλησε τὰς πύλας· καὶ ὕστερον Ἐπιδαυρίοις ἀνανεωσάμενοι τὰς σπονδὰς αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέδοσαν τὸ τείχισμα. μετὰ δὲ τὴν τῶν Ἀργείων ἀπόστασιν 81
ἐκ τῆς ξυμμαχίας καὶ οἱ Μαντινῆς, τὸ μὲν πρῶτον ἀντέχοντες, ἔπειτ' οὐ δυνάμενοι ἄνευ τῶν Ἀργείων, ξυνέβησαν καὶ αὐτοὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τὴν ἀρχὴν ἀφεῖσαν τῶν πόλεων. καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἀργεῖοι, χίλιοι ἑκάτεροι, 2
ξυστρατεύσαντες τά τ' ἐν Σικυῶνι ἐς ὀλίγους μᾶλλον κατέστησαν αὐτοὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐλθόντες καὶ μετ' ἐκεῖνα ξυναμφότεροι ἤδη καὶ τὸν ἐν Ἄργει δῆμον κατέλυσαν καὶ ὀλιγαρχία ἐπιτηδεία τοῖς Λακεδαιμονίοις κατέστη. καὶ πρὸς ἔαρ ἤδη ταῦτα ἦν τοῦ χειμῶνος λήγοντος, καὶ τέταρτον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους Διῆς τε οἱ ἐν Ἄθῳ ἀπέ- 82
στησαν Ἀθηναίων πρὸς Χαλκιδέας, καὶ Λακεδαιμόνιοι τὰ ἐν Ἀχαΐᾳ οὐκ ἐπιτηδείως πρότερον ἔχοντα καθίσταντο. καὶ

---

§ 3. τὸ ἐξ Ἐ. τεῖχος ἐκλιπεῖν. Her. 7, 37: ὁ ἥλιος ἐκλιπὼν τὴν ἐξ οὐρανοῦ ὁδόν. Oder auch: das in der Nähe von E. gelegene Castell. vgl. über ἔκ zu 1, 64, 1. (Arn.) Jenes ist richtig; nicht anstößig daß der Ortsname die Landschaft mit umfaßt. — ὄντες für ὄντας Abr. — πρόφασιν. zu 3, 111, 1. — ἐξάξοντα. Keine gemiedene Kakophonie. Lobeck Parall. p. 12. — φρουρικόν für φρούριον nur einige schlechtere Hsn. Dieses scheint nicht wie praesidium auch Besatzungstruppen bezeichnet zu haben; jenes findet sich auch bei Dio C. 56, 42. (Dr. u. Pp.) — ἀπέκλησε τὰς πύλας sagt auch Xen. An. 7, 1, 12. 6, 24. (Bl.)

C. 81. § 1. τῆς ξυμμαχίας, τῶν Ἀθηναίων. (Sch.) — τῶν πόλεων. vgl. 33, 1 u. 2. 58, 1. 61, 3. 67, 3. (Arn.)

§ 2. Ἀργεῖοι ist nur zu ξυστρατεύσαντες und κατέστησαν, nicht auch zu ἐλθόντες Subject. Gr. 56, 9 A. 1. — ἐς ὀλίγους zu einer oligarchischen Verfassung. zu 2, 37, 1. — μᾶλλον, ἢ πρότερον. (Ds.) vgl. 8, 53, 4. — ἐπιτηδεία. zu 1, 19. — ξυναμφότεροι, wie schon Ps. wollte, für ξυναμφότερα einige (schlechte) Hsn.

C. 82. § 1. Διῆς für Δικτιδῆς mehrere gute u. einige schlechte Hsn. — ἐπιτηδείως. συμφερόντως τοῖς Λακεδαιμονίοις. (Sch.) zu 1,

Ἀργείων ὁ δῆμος κατ' ὀλίγον ξυνιστάμενός τε καὶ ἀναθαρσήσας ἐπέθεντο τοῖς ὀλίγοις, τηρήσαντες αὐτὰς τὰς γυμνο-
2 παιδίας τῶν Λακεδαιμονίων· καὶ μάχης γενομένης ἐν τῇ πόλει ἐπεκράτησεν ὁ δῆμος, καὶ τοὺς μὲν ἀπέκτεινε τοὺς δὲ ἐξήλασεν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἕως μὲν αὐτοὺς μετεπέμποντο οἱ φίλοι, οὐκ ἦλθον ἐκ πλείονος, ἀναβαλόμενοι δὲ τὰς
3 γυμνοπαιδίας ἐβοήθουν. καὶ ἐν Τεγέᾳ πυθόμενοι ὅτι νενίκηνται οἱ ὀλίγοι προελθεῖν μὲν οὐκέτι ἠθέλησαν δεομένων τῶν διαπεφευγότων, ἀναχωρήσαντες δὲ ἐπ' οἶκου τὰς γυμνοπαιδίας ἦγον. καὶ ὕστερον ἐλθόντων πρέσβεων ἀπό τε τῶν ἐν τῇ πόλει [ἀγγέλων] καὶ τῶν ἔξω Ἀργείων, παρόντων τε τῶν ξυμμάχων καὶ ῥηθέντων πολλῶν ἀφ' ἑκατέρων ἔγνωσαν μὲν ἀδικεῖν τοὺς ἐν τῇ πόλει καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς στρατεύειν
4 ἐς Ἄργος, διατριβαὶ δὲ καὶ μελλήσεις ἐγίγνοντο. ὁ δὲ δῆμος τῶν Ἀργείων ἐν τούτῳ, φοβούμενος τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τὴν τῶν Ἀθηναίων ξυμμαχίαν πάλιν προσαγόμενός τε καὶ νομίζων μέγιστον ἂν σφᾶς ὠφελήσειν, τειχίζει μακρὰ τείχη ἐς θάλασσαν, ὅπως, ἢν τῆς γῆς εἴργωνται, ἡ κατὰ θάλασσαν σφᾶς μετὰ τῶν Ἀθηναίων ἐπαγωγὴ τῶν ἐπιτηδείων ὠφελῇ. ξυνῆδεσαν δὲ τὸν τειχισμὸν καὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ τινὲς πόλεων. καὶ οἱ μὲν Ἀργεῖοι πανδημεί, καὶ αὐτοὶ καὶ γυναῖκες καὶ οἰκέται, ἐτείχιζον· καὶ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν αὐτοῖς ἦλθον τέκτονες καὶ λιθουργοί. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.
83 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Λακεδαιμόνιοι ὡς ἤσθοντο τειχιζόντων, ἐστράτευσαν ἐς τὸ Ἄργος αὐτοί τε καὶ

---

19. — κατ' ὀλίγον nach und nach Ba. So ſcheint Thuk. das Wort nie gebraucht zu haben. vgl. zu 4, 10, 4. — ξυνιστάμενος. zu 2, 88, 1. So öfter von politiſchen Umtrieben, wie 8, 89, 2. vgl. 8, 66, 1. 2, 73, 3. Ar. Rl. 862: ἔπαυσα τοὺς ξυνωμότας· καί μ' οὐ λέληθεν οὐδὲν ἐν τῇ πόλει ξυνιστάμενον. — ἀναθαρρήσας, ἀναλαβόντες αὖθις ἐλπίδας ἀγαθάς. (Sch.) vgl. Gr. 58, 4 A. 1.

§ 2. οὐκ ἦλθον ἐκ πλείονος ſie kamen länger Zeit nicht, blieben eine Zeit lang aus. (Ba.) Die Stelle iſt wohl verfälſcht.

§ 3. δεομένων obgleich ſie baten. (Sch.) — ἀγγέλων verdächtigen F. u. A. Ps.; als Botſchafter erklärt Hl. Vielleicht iſt es für πρέσβεων herzuſtellen. (Arn.)

§ 4. προσαγόμενος, οἰκειούμενος. (Sch.) — μέγιστον. Gr. 46, 5 A. 7.

οἱ ξύμμαχοι πλὴν Κορινθίων· ὑπῆρχε δέ τι αὐτοῖς καὶ ἐκ τοῦ Ἄργους αὐτόθεν πρασσόμενον. ἦγε δὲ τὴν στρατιὰν Ἄγις ὁ Ἀρχιδάμου, Λακεδαιμονίων βασιλεύς. καὶ τὰ μὲν 2
ἐκ τῆς πόλεως δοκοῦντα προϋπάρχειν οὐ προυχώρησεν ἔτι· τὰ δὲ οἰκοδομούμενα τείχη ἑλόντες καὶ καταβαλόντες καὶ Ὑσιὰς χωρίον τῆς Ἀργείας λαβόντες καὶ τοὺς ἐλευθέρους ἅπαντας οὓς ἔλαβον ἀποκτείναντες ἀνεχώρησαν καὶ διελύθησαν κατὰ πόλεις. ἐστράτευσαν δὲ μετὰ τοῦτο καὶ Ἀργεῖοι 3
ἐς τὴν Φλιασίαν καὶ δηώσαντες ἀπῆλθον, ὅτι σφῶν τοὺς φυγάδας ὑπεδέχοντο· οἱ γὰρ πολλοὶ αὐτῶν ἐνταῦθα κατῴκηντο. κατέκλησαν δὲ τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος καὶ Μακεδονίας 4
Ἀθηναῖοι, Περδίκκα ἐπικαλοῦντες τήν τε πρὸς Ἀργείους καὶ Λακεδαιμονίους γενομένην ξυνωμοσίαν καὶ ὅτι παρασκευασαμένων αὐτῶν στρατιὰν ἄγειν ἐπὶ Χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ Θράκης καὶ Ἀμφίπολιν Νικίου τοῦ Νικηράτου στρατηγοῦντος ἔψευστο τὴν ξυμμαχίαν καὶ ἡ στρατιὰ μάλιστα διελύθη ἐκείνου ἀπάραντος· πολέμιος οὖν ἦν. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα οὗτος καὶ πέμπτον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους Ἀλκιβιάδης τε πλεύσας 84
ἐς Ἄργος ναυσὶν εἴκοσιν Ἀργείων τοὺς δοκοῦντας ἔτι ὑπόπτους εἶναι καὶ τὰ Λακεδαιμονίων φρονεῖν ἔλαβε, τριακοσίους ἄνδρας, καὶ κατέθεντο αὐτοὺς Ἀθηναῖοι ἐς τὰς ἐγγὺς νήσους ὧν ἦρχον· καὶ ἐπὶ Μῆλον τὴν νῆσον Ἀθηναῖοι ἐστρά- 2

C. 83. § 1. *αὐτόθεν.* zu 5, 22, 1. Theokr. 25, 170: *Ἄργεος ἐξ ἱεροῦ αὐτόθεν.* (Valckenaer.) Ar. Ach. 116: *οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ εἰσὶν ἐνθένδ' αὐτόθεν.*

§ 2. *προϋπάρχειν* vorbereitet zu ſein, durch die *πράσσοντας αὐτοῖς.* — *οἰκοδομούμενα* welche gebaut wurden.

§ 3. *ὅτι* bezieht ſich auf *δηώσαντες*, nicht auf *ἀπῆλθον.*

§ 4. *κατέκλησαν. κατελήισαν* Kr. *ἐγκατέκλεισαν* Valck. z. Her. 6, 133. — *καί* ſtellt das Ereigniß bloß dem vorhergehenden entgegen. — *Μακεδονίαν* für *Μακεδονίας* eine Hſ., *Μακιδόνας* Gö.. So las wohl der Sch.: *τουτέστι τῶν εἰσαγωγίμων ἢ τῆς θαλάττης αὐτοὺς ἀπέκλεισαν.* — *Περδίκκᾳ ἐπικαλοῦντες* für *Περδίκκαν, ἐπικαλοῦντες* Gö. — *ξυνωμοσίαν, ἔνορκον ξυμμαχίαν.* (Sch.) zu 1, 71, 4. — *ἔψευστο τήν.* zu 3, 66, 2. — *ἀπάραντος, ἀντὶ τοῦ ἀναπεισθέντος.* (Sch.) Er ſcheint *ἐπαρθέντος* geleſen zu haben. — *οὗτος* für *οὕτως* mehrere, z. Th. gute Hſn.

C. 84. § 1. *τε* bezieht ſich auf *καί* vor *ἐπί* § 2.

τευσαν ναυσὶν ἑαυτῶν μὲν τριάκοντα, Χίαις δὲ ἑξ, Λεσβίαιν δὲ δυοῖν, καὶ ὁπλίταις ἑαυτῶν μὲν διακοσίοις καὶ χιλίοις καὶ τοξόταις τριακοσίοις καὶ ἱπποτοξόταις εἴκοσι, τῶν δὲ ξυμμάχων καὶ νησιωτῶν ὁπλίταις μάλιστα πενταχοσίοις καὶ χι-
3 λίοις. οἱ δὲ Μήλιοι Λακεδαιμονίων μέν εἰσιν ἄποικοι, τῶν δ' Ἀθηναίων οὐκ ἤθελον ὑπακούειν, ὥσπερ οἱ ἄλλοι νησιῶται, ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον οὐδετέρων ὄντες ἡσύχαζον, ἔπειτα, ὡς αὐτοὺς ἠνάγκαζον οἱ Ἀθηναῖοι δῃοῦντες τὴν γῆν, ἐς
4 πόλεμον φανερὸν κατέστησαν. στρατοπεδευσάμενοι οὖν ἐς τὴν γῆν αὐτῶν τῇ παρασκευῇ ταύτῃ οἱ στρατηγοί, Κλεομήδης τε ὁ Λυκομήδους καὶ Τισίας ὁ Τισιμάχου, πρὶν ἀδικεῖν τι τῆς γῆς, λόγους πρῶτον ποιησομένους ἔπεμψαν πρέσβεις. οὓς οἱ Μήλιοι πρὸς μὲν τὸ πλῆθος οὐκ ἤγαγον, ἐν δὲ ταῖς ἀρχαῖς καὶ τοῖς ὀλίγοις λέγειν ἐκέλευον περὶ ὧν ἤκουσιν.
85 οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις ἔλεγον τοιάδε. ἐπειδὴ οὐ πρὸς τὸ πλῆθος οἱ λόγοι γίγνονται, ὅπως δὴ μὴ ξυνεχεῖ ῥήσει οἱ πολλοὶ ἐπαγωγὰ καὶ ἀνέλεγκτα ἐσάπαξ ἀκούσαντες ἡμῶν ἀπατηθῶσιν, γιγνώσκομεν γὰρ ὅτι τοῦτο φρονεῖ ὑμῶν ἡ ἐς τοὺς ὀλίγους ἀγωγή, ὑμεῖς οἱ καθήμενοι ἔτι ἀσφαλέ-
2 στερον ποιήσατε. καθ' ἕκαστον γὰρ καὶ μηδ' ὑμεῖς ἑνὶ λόγῳ, ἀλλὰ πρὸς τὸ μὴ δοκοῦν ἐπιτηδείως λέγεσθαι εὐθὺς ὑπολαμβάνοντες κρίνετε. καὶ πρῶτον, εἰ ἀρέσκει ὡς λέγομεν εἴπατε."
86 οἱ δὲ τῶν Μηλίων ξύνεδροι ἀπεκρίναντο· "ἡ μὲν ἐπιείκεια τοῦ διδάσκειν καθ' ἡσυχίαν ἀλλήλους οὐ ψέγεται, τὰ δὲ τοῦ

---

§ 2. καὶ νησιωτῶν. Gr. 69, 32 A. 2.

§ 3. οὐδετέρων neutral. Der Sch.: γράφεται μεθ' ἑτέρων; er wollte ſagen οὐδὲ μεθ' ἑτέρων. Und dies oder ξύμμαχοι hinzugefügt erwartet man. (Pp.) zu 2, 67, 5; über den bloßen Ge. 47, 6 A. 4. vgl. 3, 86, 1.

C. 85. § 1. ῥῆσις, διεξοδικὸς λόγος. Tim. p. 228 u. dort Ruhnken. — ἐπαγωγά. zu 4, 88. — φρονεῖ bezweckt. (Sch.) Ungewöhnlich. Valck. z. Her. 4, 131. — ὑμῶν. ἡμῶν mit einer Hſ. Reiske u. Kr.

§ 2. καὶ μηδ' ὑμεῖς und auch ihr nicht, wie wir es nicht ſollen. — ἑνὶ λόγῳ, ξυνεχεῖ ῥήσει § 1. Falſch ἐν ὀλίγῳ die meiſten und beſten Hſn. — ὑπολαμβάνοντες. zu 5, 49, 3. — κρίνετε entſcheidet über jeden einzelnen Punct. — ὡς λέγομεν die vorgeſchlagene Art zu verhandeln. — ξύνεδροι. zu 4, 22, 1.

C. 86. ἐπιείκεια, εὐγνωμοσύνη. (Sch.) — οὐ ψέγεται wird von uns nicht getadelt Hl.; iſt nicht zu tadeln Ba. Dion. Arch. 7, 28 p. 1375: ἡ ἰσομοιρία τῆς τύχης οὐ ψέγεται. — τὰ τοῦ

πολέμου παρόντα ἤδη καὶ οὐ μέλλοντα διαφέροντα αὐτοῦ φαίνεται. ὁρῶμεν γὰρ αὐτούς τε κριτὰς ἥκοντας ὑμᾶς τῶν λεχθησομένων καὶ τὴν τελευτὴν ἐξ αὐτοῦ κατὰ τὸ εἰκὸς περιγενομένοις μὲν τῷ δικαίῳ καὶ δι' αὐτὸ μὴ ἐνδοῦσι πόλεμον ἡμῖν φέρουσαν, πεισθεῖσι δὲ δουλείαν."

87 ΑΘ. Εἰ μὲν τοίνυν ὑπονοίας τῶν μελλόντων λογισόμενοι ἢ ἄλλο τι ξυνήκετε ἢ ἐκ τῶν παρόντων καὶ ὧν ὁρᾶτε περὶ σωτηρίας βουλεύσοντες τῇ πόλει, παυσόμεθ' ἄν· εἰ δ' ἐπὶ τοῦτο, λέγοιμεν ἄν.

88 ΜΗΛ. Εἰκὸς μὲν καὶ ξυγγνώμη ἐν τῷ τοιῷδε καθεστῶτας ἐπὶ πολλὰ καὶ λέγοντας καὶ δοκοῦντας τρέπεσθαι· ἡ μέντοι ξύνοδος καὶ περὶ σωτηρίας ἥδε πάρεστιν καὶ ὁ λόγος ᾧ προκαλεῖσθε τρόπῳ, εἰ δοκεῖ, γιγνέσθω.

89 ΑΘ. Ἡμεῖς τοίνυν οὔτε αὐτοὶ μεθ' ὀνομάτων καλῶν, ὡς ἢ δικαίως τὸν Μῆδον καταλύσαντες ἄρχομεν ἢ ἀδικούμενοι νῦν ἐπεξερχόμεθα, λόγων μῆκος ἄπιστον παρέξομεν, οὔθ' ὑμᾶς ἀξιοῦμεν ἢ ὅτι Λακεδαιμονίων ἄποικοι ὄντες οὐ ξυνεστρατεύσατε ἢ ὡς ἡμᾶς οὐδὲν ἠδικήκατε λέγοντας οἴεσθαι πείσειν, τὰ δυνατὰ δ' ἐξ ὧν ἑκάτεροι ἀληθῶς φρονοῦ- 2
μεν διαπράσσεσθαι, ἐπισταμένους πρὸς εἰδότας ὅτι δίκαια

πολέμου die kriegeriſchen Anſtalten. (Hl.) — αὐτοῦ. τῆς ἐπιτηδείας τοῦ διδάσκειν καθ' ἡσυχίαν. Gr. 58, 2 (3) A. 6. — ἐξ αὐτοῦ aus der Unterredung.

C. 87. ὑπονοίας τῶν μελλόντων λογισόμενοι um argwöhniſche Vermuthungen über das Bevorſtehende in Betracht zu ziehen. — ἄλλο τι ἤ. Gr. 62, 3 A. 7.

C. 88. ξυγγνώμη — τρέπεσθαι. Her. 1, 39: συγγνώμη περὶ ἐμὲ φυλακὴν ἔχειν. Gr. 61, 7 A. 5 u. Schäfer z. Dem. 5 p. 696. — καθεστῶτας Menſchen die ſich befinden. (Ps.) Gr. 55, 2 A. 6. — δοκοῦντας milder für ὑπονοοῦντας. — καὶ vor περὶ als ob folgen ſollte καὶ τὸν λόγον — ἐχέτω.

C. 89. § 1. ὀνομάτων καλῶν, λέξεων εὐπρεπῶν. (Sch.) οὐ καλλιεπούμεθα 6, 83, 2. (Kr.) — ἐπεξερχόμεθα. zu 3, 38, 1. — ἄπιστον nicht überzeugend (Kr. ind.) — οὐ ξυνεστρατεύσατε, τοῖς Λακεδαιμονίοις. (Sch.)

§ 2. τὰ δυνατὰ — διαπράσσεσθαι daß ihr euch zu dem was nach Maßgabe deſſen was wir beide wirklich denken mögliche und thunlich iſt verſtehet. (Hl.) Doch iſt διαπράσσεσθαι wohl zu erlangen verſuchen. — ἐπισταμένους πρὸς εἰδότας (ihr) wiſſende gegenüber (uns) wiſſenden. Doch könnte man dies allenfalls auch an λέγοντας anſchließen. — δίκαια — κρίνεται Gerech-

μὲν ἐν τῷ ἀνθρωπείῳ λόγῳ ἀπὸ τῆς ἴσης ἀνάγκης κρίνεται, δυνατὰ δὲ οἱ προὔχοντες πράσσουσι καὶ οἱ ἀσθενεῖς ξυγχωροῦσιν.

90 ΜΗΛ. Ἡμεῖς μὲν δὴ νομίζομέν γε χρήσιμον — ἀνάγκη γάρ, ἐπειδὴ ὑμεῖς οὕτω παρὰ τὸ δίκαιον τὸ ξυμφέρον λέγειν ὑπέθεσθε — μὴ καταλύειν ὑμᾶς τὸ κοινὸν ἀγαθόν, ἀλλὰ τῷ ἀεὶ ἐν κινδύνῳ γιγνομένῳ εἶναι τὰ εἰκότα δίκαια, καί τι καὶ ἐντὸς τοῦ ἀκριβοῦς πείσαντά τινα ὠφεληθῆναι. καὶ πρὸς ὑμῶν οὐχ ἧσσον τοῦτο, ὅσῳ καὶ ἐπὶ μεγίστῃ τιμωρίᾳ σφαλέντες ἂν τοῖς ἄλλοις παράδειγμα γένοισθε.

91 ΑΘ. Ἡμεῖς δὲ τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς, ἢν καὶ παυθῇ, οὐκ ἀθυμοῦμεν τὴν τελευτήν· οὐ γὰρ οἱ ἄρχοντες ἄλλων, ὥσπερ καὶ Λακεδαιμόνιοι, οὗτοι δεινοὶ τοῖς νικηθεῖσιν — ἔστι δὲ οὐ πρὸς Λακεδαιμονίους ἡμῖν ὁ ἀγών — ἀλλ' ἢν οἱ ὑπήκοοι
2 που τῶν ἀρξάντων αὐτοὶ ἐπιθέμενοι κρατήσωσιν. καὶ περὶ

---

tes wird in der menschlichen Erörterung (Kr. in λόγος) nur bei den gleichen Zwangsmitteln in Anschlag gebracht, gilt als Entscheidungsgrund.

C. 90. ἡμεῖς μὲν δή für ἦ μὲν δή Vp., ἡμεῖς δή der Rand einer Hs. — χρήσιμον. Es ist weder ἡμῖν noch ὑμῖν dabei zu denken, wie aus καὶ πρὸς ὑμῶν — hervorgeht. (Sch. u. Vp) — ὑπέθεσθε hab t angeregt. (Ba.) — τὸ κοινὸν ἀγαθόν, τουτέστι τὸ πρέπον τοῖς ἀσθενεστέροις χρῆσθαι. (Sch.) Vielmehr ist die Befolgung des Rechtes und der Billigkeit hier das Gemeingut. (Abr.) — εἶναι gewährt werde. — ἐντός für ἐκτός die besten Hss. Der Sinn: δεῖ μᾶλλον τῆς φιλανθρωπίας ἥπερ τοῦ πρὸς ἀκρίβειαν δικαίου τυγχάνειν τοὺς ἥττονας. (Sch.) — πείσαντα für πείσοντα F. Ps. u. zwei schlechte Hss.: es ist nützlich daß Jemand auch etwas mehr als dem strengen Rechte gemäß ist Begünstigung erfahre, nachdem er seine Gegner überredet, sie ihm zu gewähren. So fehlt bei πεῖθειν oft das Object. Kr. zu Xen. An. 3, 1, 26. Hier steht das Wort mit Bezug auf die von den Meliern beabsichtigte Ueberredung der Athener; sonst könnte man πισάντα vermuthen. — πρὸς ὑμῶν. zu 2, 86, 3. — ἐπὶ μεγίστῃ τιμωρίᾳ in Folge der, durch die größte Strafe, mit παράδειγμα γένοισθε zu verbinden. (St) — σφαλέντες wenn ihr überwunden worden. vgl. 2, 60, 2. (65, 4.) 6, 24, 2. 33, 6. 8, 86, 5.

C. 91 § 1. ἀθυμοῦμεν τὴν τελευτήν. vgl. zu 5, 40, 3. Der Gedanke: wir fürchten nicht grausame Sieger zu finden. — οὗτοι. Gr. 51, 7 A. 5. — οὐ πρὸς Λ., sondern für unsere Herrschaft. — νικηθεῖσιν, (ἔστι — ἀγών,) für νικηθεῖσι. ἔστι — ἀγών, — Hf. Anstößig bleibt δέ, wofür vielleicht τέ zu lesen. — ἀλλ' ἤν, ἀλλὰ δεινόν, ἤν. (Sch. u. St.) — ἀφεῖσθω sei überlassen.

μὲν τούτου ἡμῖν ἄφελεσθαι κινδυνεύεσθαι· ὡς δὲ ἐπ' ὠφελίᾳ τε πάρεσμεν τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς καὶ ἐπὶ σωτηρίᾳ νῦν τοὺς λόγους ἐροῦμεν τῆς ὑμετέρας πόλεως, ταῦτα δηλώσομεν, βουλομενοι ἀπόνως μὲν ὑμῶν ἄρξαι, χρησίμως δ' ὑμᾶς ἀμφοτέροις σώζηναι.

ΜΗΛ. Καὶ πῶς χρήσιμον ἂν ξυμβαίη ἡμῖν δουλεῦσαι, 92
ὥσπερ καὶ ὑμῖν ἄρξαι;

ΑΘ. Ὅτι ὑμῖν μὲν πρὸ τοῦ τὰ δεινότατα παθεῖν ὑπα- 93
κοῦσαι ἂν γένοιτο, ἡμεῖς δὲ μὴ διαφθείραντες ὑμᾶς κερδαίνοιμεν ἄν.

ΜΗΛ. Ὥστε δὲ ἡσυχίαν ἄγοντας ἡμᾶς φίλους μὲν 94
εἶναι ἀντὶ πολεμίων, ξυμμάχους δὲ μηδετέρων, οὐκ ἂν δέξαισθε;

ΑΘ. Οὐ γὰρ τοσοῦτον ἡμᾶς βλάπτει ἡ ἔχθρα ὑμῶν 95
ὅσον ἡ φιλία μὲν ἀσθενείας, τὸ δὲ μῖσος δυνάμεως παράδειγμα τοῖς ἀρχομένοις δηλούμενον.

ΜΗΛ. Σκοποῦσι δ' ὑμῶν οὕτως οἱ ὑπήκοοι τὸ εἰκός, 96
ὥστε τούς τε μὴ προσήκοντας καὶ ὅσοι ἄποικοι ὄντες οἱ πολλοὶ καὶ ἀποστάντες τινὲς κεχειρώνται ἐς τὸ αὐτὸ τιθέασιν;

---

§ 2. ἀπόνως ohne Erſchwerung von eurer Seite. (St.) — ἄρξαι. Gr. 53, 5 A. 2. vgl. 5, 97. — ἀμφοτέροις, καὶ ἡμῖν καὶ ὑμῖν. (Sch.)

C. 93. ἂν γένοιτο zu Theil würde. (Pö.) Kr. z. Xen. An. 1, 9, 13.

C. 94. δέ nach ὥστε fehlt in den beſten Hſn., iſt jedoch nicht wohl entbehrlich: unter der Bedingung aber daß — würdet ihr uns nicht annehmen? (Pö.) Oder man müßte mit Dr. erklären: alſo würdet ihr euch nicht gefallen laſſen daß wir —. vgl. Luc. Todtengeſpr. 15, 3: οὐκ ἂν δέξαιντο ἀνελθεῖν. — δέξαισθε für δέξοισθε Bk. vgl. Herm. de part. ἄν 3, 7 p. 166.

C. 95. οὐ γάρ nein; denn nicht. (Pö.) Gr. 69, 14 A. 7. vgl. 5, 99. — ἡ φιλία μέν. ἡ φιλία, ἡ μέν? So las vielleicht Ba. Doch ſteht φιλία ſo zwiſchen beiden Sätzen daß es leicht als doppelt gedacht vorſchweben kann. Ueber den Gedanken vgl. 3, 37, 2. 39, 5. (Kr.)

C. 96. σκοποῦσι — τιθέασιν erwägen eure Unterthanen das Naturgemäße ſo daß ſie die euch nichts angehenden, z. B. Coloniſten Anderer, und die welche, größtentheils Coloniſten von euch und zum Theil ſchon abgefallen, überwältigt ſind aus demſelben Geſichtspuncte betrachten. (Sch.)

97 ΑΘ. Δικαιώματι γὰρ οὐδετέρους ἐλλείπειν ἡγοῦνται, κατὰ δύναμιν δὲ τοὺς μὲν περιγίγνεσθαι, ἡμᾶς δὲ φόβῳ οὐκ ἐπιέναι· ὥσιε ἔξω καὶ τοῦ πλεόνων ἄρξαι· καὶ τὸ ἀσφαλὲς ἡμῖν διὰ τὸ καταστραφῆναι ἂν παράσχοιτε, ἄλλως τε καὶ νησιῶται ναυκρατόρων καὶ ἀσθενέστεροι ἑτέρων ὄντες εἰ μὴ περιγένοισθε.

98 ΜΗΛ. Ἐν δ' ἐκείνῳ οὐ νομίζετε ἀσφάλειαν; δεῖ γὰρ αὖ καὶ ἐνταῦθα, ὥσπερ ὑμεῖς τῶν δικαίων λόγων ἡμᾶς ἐκβιβάσαντες τῷ ὑμετέρῳ ξυμφόρῳ ὑπακούειν πείθετε, καὶ ἡμᾶς τὸ ἡμῖν χρήσιμον διδάσκοντας, εἰ τυγχάνει καὶ ὑμῖν τὸ αὐτὸ ξυμβαῖνον, πειρᾶσθαι πείθειν. ὅσοι γὰρ νῦν μηδετέροις ξυμμαχοῦσιν, πῶς οὐ πολεμώσεσθε αὐτούς, ὅταν ἐς τάδε βλέψαντες ἡγήσωνταί ποτε ὑμᾶς καὶ ἐπὶ σφᾶς ἥξειν; κἂν τούτῳ τι ἄλλο ἢ τοὺς μὲν ὑπάρχοντας πολεμίους μεγαλύνετε, τοὺς δὲ μηδὲ μελλήσοντας γενέσθαι ἄκοντας ἐπάγεσθε;

C. 97. δικαιώματι an Rechtsgründen für ihre Sache. (St.) zu 1, 41, 1. Haase will δικαίωμά τι oder erklären: um einen Rechtsgrund nachstehen. vgl. Plat Men. 87, a. — οὐδετέρους, οὔτε τοὺς ἡμετέρους ἀποίκους ἀποστάντας οὔτε τοὺς μὴ προσήκοντας. (Sch.) — τοὺς μέν, τοὺς μὴ καταστραφέντας. (Sch.) Wohl eig. τοὺς μὴ προσήκοντας. — ἐλλείπειν steht wohl als mit ἐλασσοῦσθαι synonym mit dem Dativ; so ἐλλιπῆ εἶναι προθυμίᾳ, τόλμῃ 6, 69, 2. (Py.) Sonst ließe sich ἐλλιπεῖς vermuthen. — κατὰ δύναμιν, δ' ἰσχύν. (Sch.) — περιγίγνεσθαι, μένειν ἐλευθέρους. (Sch.) — ἔξω καὶ τοῦ noch außerdem daß. Oder ἔξω τοῦ καιρ (Kr.) — τὸ ἀσφαλές Vortheile für unsere Sicherheit, wie ἀσφάλεια 98. Sch.: ἀσφάλεια προσεῖσαι ὡς ἂν μὴ καταφρονούμενοι ὑπὸ τῶν συμμάχων. — ἄλλως — περιγένοισθε zumal wenn sich zeigt daß ihr als Inselbewohner uns als Seebeherrschern und als schwächere denn andere uns nicht widerstehen könnet (Enenkel); was denn für die zum Abfall Geneigten eine neue Warnung sein wird. Doch für ἀσθενέστεροι erwart' ich ἀσφαλέστεροι.

C. 98. ἐκείνῳ bezieht sich auf ὅσοι γάρ. (Didot.) — καὶ ἐνταῦθα, wie schon 90. — τῶν δικαίων λόγων von den Gründen des Rechtes. — ἐκβιβάσαντες, ἐκκρούσαντες. (Sch.) zurückweisen. — τῷ ὑμετέρῳ ξ. ὑπακούειν uns eurem Interesse zu fügen (Ba.), diesem gemäß die Sache zu erörtern. — καὶ ἡμᾶς — es ist nöthig daß auch wir unser Interesse erörternd, wofern dasselbe mit dem eurigen zusammenfällt, dadurch euch zu überreden versuchen. (Ba.) — ξυμβαῖνον. Gr. 56, 4 A. 4. — ἐς τάδε, τὰ ἡμέτερα πάθη. (Sch.) — μεγαλύνετε, αὐξήσετε. (Sch.) — γενέσθαι. Gr. 53, 8 A. 4.

ΑΘ. Οὐ γὰρ νομίζομεν ἡμῖν τούτους δεινοτέρους ὅσοι 99
ἠπειρῶται που ὄντες τῷ ἐλευθέρῳ πολλὴν τὴν διαμέλλησιν
τῆς πρὸς ἡμᾶς φυλακῆς ποιήσονται, ἀλλὰ τοὺς νησιώτας τέ
που ἀνάρχτους, ὥσπερ ὑμᾶς, καὶ τοὺς ἤδη τῆς ἀρχῆς τῷ
ἀναγκαίῳ παροξυνομένους. οὗτοι γὰρ πλεῖστ' ἂν τῷ ἀλο-
γίστῳ ἐπιτρέψαντες σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ ἡμᾶς ἐς προὔπτον
κίνδυνον καταστήσειαν.

ΜΗΛ. Ἦ που ἄρα, εἰ τοσαύτην γε ὑμεῖς τε μὴ παυ- 100
σθῆναι ἀρχῆς καὶ οἱ δουλεύοντες ἤδη ἀπαλλαγῆναι τὴν πα-
ρακινδύνευσιν ποιοῦνται, ἡμῖν γε τοῖς ἔτι ἐλευθέροις πολλὴ
κακότης καὶ δειλία μὴ πᾶν πρὸ τοῦ δουλεῦσαι ἐπεξελθεῖν.

ΑΘ. Οὔκ, ἢν γε σωφρόνως βουλεύησθε· οὐ γὰρ περὶ 101
ἀνδραγαθίας ὁ ἀγὼν ἀπὸ τοῦ ἴσου ὑμῖν μὴ αἰσχύνην ὀφλεῖν,
περὶ δὲ σωτηρίας μᾶλλον ἡ βουλὴ πρὸς τοὺς κρείσσονας
πολλῷ μὴ ἀνθίστασθαι.

ΜΗΛ. Ἀλλ' ἐπιστάμεθα τὰ τῶν πολέμων ἔστιν ὅτε 102
κοινοτέρας τὰς τύχας λαμβάνοντα ἢ κατὰ τὸ διαφέρον ἕκα-

C. 99. *τῷ ἐλευθέρῳ* wegen ihrer Freiheit, weil ſie frei ſind. (St.) — *διαμέλλησιν* Verzögerung, Läſſigkeit. (St.) — *ἀλλά* bezieht ſich auf den Comparativ. Gr 49, 2 A. 6. — *τέ που. τε τοὺς* Kr — *τῷ ἀναγκαίῳ, τῇ ἀνάγκῃ, τῇ δουλείᾳ.* (Sch.) durch den Druck. (Ba.) — *τῷ ἀλογίστῳ* ſchlechte Berechnung ihrer Mittel zur Erhebung gegen uns.

C. 100. *ἦ που ἄρα* wirklich wohl demnach. (Hoogeween u. *ἦ που* 11.) *ἦ τἄρα* will Elmsley zu Eur. Her. 651. — *παυθῆναι* hängt wie *ἀπαλλαγῆναι* von *τὴν παρακίνδυνευσιν ποιοῦνται* ab, in ſofern dies den Begriff des Anſtrebens einſchließt (Matth § 542 A. 1, b, γ.) — *ἐπεξελθεῖν.* zu 1, 70, 4.

C. 101. *οὔκ, ἤν.* zu 3, 66, 2. — *ἀπὸ τοῦ ἴσου* bei gleichen Mitteln. vgl. zu 1, 136, 3. 2, 89, 1. 5, 104. — *ὀφλεῖν* Bk. *ὄφλειν* die Hſn. wie Dem. 29, 31. 31, 12. 32, 26. 27. *ὄφλων* 24, 50. 55. 80. 81. 25, 65 u. öfter bei demſelben. (Py.) vgl. Lob. zum Buttmann u. *ὀφλισκάνω.* Uebrigens ſind die Begriffe *περὶ ἀνδραγαθίας* und *περὶ σωτηρίας* proleptiſch von den Infinitiven zu den Subſtantiven gerückt. vgl. Gr. 61, 6 A. 9.

C. 102. *πολέμων* für *πολεμίων* eine Hſ. u. Ba. wie 2, 11, 3; über den Gedanken 1, 78, 2. (Kr.) — *κοινοτέρας* gemeinſchaftlichere d. h. gleichmäßiger den Einen wie den andern betreffende, mag er ſtark oder ſchwach ſein. Lyſ. 2, 10: *τὰς ἐν τῷ πολέμῳ τύχας κοινὰς ἁπάντων ἀνθρώπων νομίζοντες.* Plut. Nik. 27: *κοιναὶ αἱ τύχαι τοῦ πολέμου.* (Kr.) — *ἢ κατὰ τὸ διαφέρον ἑκατέρων πλῆθος* als man nach der verſchiedenen Macht beider Theile erwarten

τέρων πλῆθος. καὶ ἡμῖν τὸ μὲν εἶξαι εὐθὺς ἀνέλπιστον, μετὰ δὲ τοῦ δρωμένου ἔτι καὶ στῆναι ἐλπὶς ὀρθῶς.

103 ΑΘ. Ἐλπὶς δέ, κινδύνῳ παραμύθιον οὖσα, τοὺς μὲν ἀπὸ περιουσίας χρωμένους αὐτῇ, κἂν βλάψῃ, οὐ καθεῖλεν· τοῖς δ' ἐς ἅπαν τὸ ὑπάρχον ἀναρριπτοῦσι, διάπανος γάρ φύσει, ἅμα τε γιγνώσκεται σφαλέντων καὶ ἐν ὅτῳ ἔτι φυλάξε-

2 ταί τις αὐτὴν γνωρισθεῖσαν οὐκ ἐλλείπει. ὃ ὑμεῖς ἀσθενεῖς τε καὶ ἐπὶ ῥοπῆς μιᾶς ὄντες μὴ βούλεσθε παθεῖν, μηδὲ ὁμοιωθῆναι τοῖς πολλοῖς, οἷς παρὸν ἀνθρωπείως ἔτι σώζεσθαι, ἐπειδὴν πιεζομένους αὐτοὺς ἐπιλίπωσιν αἱ φανεραὶ ἐλπίδες, ἐπὶ τὰς ἀφανεῖς καθίστανται, μαντικήν τε καὶ χρησμοὺς καὶ ὅσα τοιαῦτα μετ' ἐλπίδων λυμαίνεται.

104 ΜΗΛ. Καλεπὸν μὲν καὶ ἡμεῖς, εὖ ἴστε, νομίζομεν πρὸς δύναμίν τε τὴν ὑμετέραν καὶ τὴν τύχην, εἰ μὴ ἀπὸ τοῦ ἴσου ἔσται, ἀγωνίζεσθαι· ὅμως δὲ πιστεύομεν τῇ μὲν τύχῃ ἐκ τοῦ θείου μὴ ἐλασσώσεσθαι, ὅτι ὅσιοι πρὸς οὐ δικαίους ἱστάμεθα, τῆς δὲ δυνάμεως τῷ ἐλλείποντι τὴν Λακεδαιμο-

---

sollte. vgl. Gr. 49, 4. Denn oft siegt der Schwächere. — *μετὰ τοῦ δρωμένου* bei kräftigem Verfahren (Bs.); über *μετά* zu 1, 18, 7; über das Particip zu 1, 142, 4. — *στῆναι ὀρθῶς* sich aufrecht zu erhalten. So *στῆναι ἐς ὀρθόν* Soph. Oed. T. 50. (Bl.)

G. **103.** § 1. *ἀπὸ περιουσίας* bei reichlichen Mitteln (Bs.); über *ἀπό* Gr. 68, 16 A. 7; über *περιουσία* 1, 123, 2. *ἐκ περιουσίας νεῶν* 7, 13. 1. 8, 45, 3. — *οὐ καθεῖλε, οὐ κατέλυσε παντελῶς.* (Sch.) über den Ao. Gr. 53, 10 A. 2. — *ἐς ἅπαν* völlig, ganz und gar. Mayhel. zu Xen. An. 4, 11, 15. — *ἀναρριπτοῦσι* aufs Spiel setzen. Dion. Arch. 3, 23 p. 475: *τὸν ὑπὲρ ἁπάντων ἀναρῥῖψαι κίνδυνον.* — *διάπανος, δυσπανηρά.* (Sch.) — *καὶ ἐν — ἐλλείπει* und läßt denen die ihr zu viel vertraut, Alles aufs Spiel gesetzt haben nichts übrig in dessen Besitz man sich künftig vor ihr, nachdem man sie als trügrisch kennen gelernt hat, hüten könnte (Kr.; *καὶ* verbindet *οὐκ ἐλλείπει* mit *ἅμα τε γιγνώσκεται*; über das Fu. Gr. 53, 7 A. 8. Für *οὐκ ἐλλείπει* vermuthet Bk. *οὐκέτι λείπει*; und allerdings findet sich *ἐλλείπειν* so nicht leicht. Aehnlich jedoch Soph. El. 736: *ὁρᾷ μόνον νιν ἐλλελειμένον*, vgl. dort Herm.

§ 2. *ῥοπῆς, κινήσεως.* Eur Hipp. 1163: *δέδορκε μέντοι φῶς ἐπὶ σμικρᾶς ῥοπῆς.* (Bl.) — *ἀνθρωπείως* durch menschliche Mittel. (St.) — *λυμαίνεται.* Gr. 52, 1 A. 2.

G. **104.** *ἴστε* ist Imperativ. (Bs.) — *εἰ μὴ ἀπὸ τοῦ ἴσου ἔσται, ἀγωνίζεσθαι* ergänzen Andere, *ἡ δύναμις καὶ ἡ τύχη* Ds., blos *ἡ τύχη* ich: wenn das Glück bei ungleichen Mitteln walten wird. — *ἵστασθαι πρός τινα* hier wie bei Liban. *ὑπόθ.* zu Dem. *π. εἰρ.* im feindlichen Sinne, sonst im freundlichen. (Py.) — *τῷ ἐλλεί-*

νίων ἡμῖν ξυμμαχίαν προσέσεσθαι, ἀνάγκην ἔχουσαν, καὶ εἰ μή του ἄλλου, τῆς γε ξυγγενείας ἕνεκα καὶ αἰσχύνῃ βοηθεῖν. καὶ ρᾳ παντάπασιν οὕτως ἀλόγως θρασυνόμεθα.

ΑΘ. Τῆς μὲν τοίνυν πρὸς τὸ θεῖον εὐμενείας οὐδ' ἡ- 105
μεῖς οἰόμεθα λελείψεσθαι· οὐδὲν γὰρ ἔξω τῆς ἀνθρωπείας τῶν μὲν ἐς τὸ θεῖον νομίσεως τῶν δ' ἐς σφᾶς αὐτοὺς βουλήσεως δικαιοῦμεν ἢ πράσσομεν. ἡγούμεθα γὰρ τό τε θεῖον δόξῃ τὸ ἀνθρώπειόν τε σαφῶς διὰ παντὸς ὑπὸ φύσεως ἀναγκαίας οὗ ἂν κρατῇ ἄρχειν· καὶ ἡμεῖς οὔτε θέντες τὸν 2
νόμον οὔτε κειμένῳ πρῶτοι χρησάμενοι, ὄντα δὲ παραλαβόντες καὶ ἐσόμενον ἐς ἀεὶ καταλείψοντες χρώμεθα αὐτῷ, εἰδότες καὶ ὑμᾶς ἂν καὶ ἄλλους ἐν τῇ αὐτῇ δυνάμει ἡμῖν γενομένους δρῶντας ἂν αὐτό. καὶ πρὸς μὲν τὸ θεῖον οὕτως ἐκ τοῦ εἰκότος οὐ φοβούμεθα ἐλασσώσεσθαι· τῆς δὲ ἐς Λακεδαιμονίους δόξης, ἣν διὰ τὸ αἰσχρὸν δὴ βοηθήσειν ὑμῖν πιστεύετε αὐτούς, μακαρίσαντες ὑμῶν τὸ ἀπειρόκακον οὐ ζηλοῦμεν τὸ ἄφρον. Λακεδαιμόνιοι γὰρ πρὸς σφᾶς μὲν αὖ- 3
τοὺς καὶ τὰ ἐπιχώρια νόμιμα πλεῖστα ἀρετῇ χρῶνται· πρὸς

ποντες, τῇ εὐσθενείᾳ. (Sch.) Der Dativ hängt von προσέσεσθαι ab. (Hf.) — ἡμῖν mit ξυμμαχίαν verbunden (Hf.) wäre müßig; ich ziehe es gleichfalls zu ἕπεσθαι. So zwei Dative Eur. Hel. 1248: τί σοι παράσχω δῆτα τῷ τεθνηκότι. — αἰσχύνῃ, δι' αἰσχύνην Dion. p. 914.

C. 105. § 1. τὸ θεῖον. τοῦ θείου? Oder man muß, freilich hart, erklären: πρὸς μὲν τὸ θεῖον τῆς πρὸς τοῦ θείου εὐμενείας in Bezug auf die Götter glauben wir daß wir rücksichtlich ihres Wohlwollens nicht im Nachtheil sein werden; den Ge. wird man nach Gr. 47, 21 erklären müssen. (Kr.) Aehnlich νικᾶν τοῦ κλήρου Dem. 43, 31. vgl. 44, 12. — τῆς ἀνθρωπείας gehört sowohl zu νομίσεως als zu βουλήσεως. vgl. zu 2, 44, 1: wir begehren weder nach thun wir etwas das im Widerspruch stände einerseits mit den menschlichen Religionssatzungen in den auf die Gottheit bezüglichen Dingen, andrerseits mit den menschlichen Bestrebungen in dem was sie für sich selbst zu erringen trachten. (Kr.) — νομίσεως εἶπε διὰ τὰ νενομισμένα. (Sch.) Poll. 5, 126: ἡ νόμισις τὸ ὄνομα σκληρόν. Auch Thuk. hat es nicht weiter gebraucht. Der Bedeutung Ansicht widerstrebt ἐς. — δόξῃ nach herkömmlicher Ansicht οὗ ἂν κρατῇ ἄρχειν. (Bs.) — ἂν — ἄν. Gr. 69, 7 A. 3. — τῆς δόξης hängt von τὸ ἄφρον ab. (Ba.) — ἣν hängt von πιστεύετε ab, nach der Analogie von πίστιν πιστεύειν. (Bs.) ᾗ will Reiske. — δὴ mit Zurückweisung auf αἰσχύνῃ 104. — τὸ ἀπειρόκακον. Eur. Alk. 926: παρ' εὐτυχῆ σοι πότμον ἦλθεν ἀπειροκάκῳ τόδ' ἄλγος.

§ 3. πλεῖστα. zu 1, 3, 4. — πρὸς τοὺς ἄλλους, zu προσφέ-

δὲ τοὺς ἄλλους πολλὰ ἄν τις ἔχων εἰπεῖν ὡς προσφέρονται ξυνελὼν μάλιστ' ἄν δηλώσειεν ὅτι ἐπιφανέστατα ὧν ἴσμεν τὰ μὲν ἡδέα καλὰ νομίζουσι, τὰ δὲ ξυμφέροντα δίκαια. καίτοι οὐ πρὸς τῆς ὑμετέρας νῦν ἀλόγου σωτηρίας ἡ τοιαύτη διάνοια.

106 ΜΗΛ. Ἡμεῖς δὲ κατ' αὐτὸ τοῦτο ἤδη καὶ μάλιστα πιστεύομεν τῷ ξυμφέροντι αὐτῶν, Μηλίους ἀποίκους ὄντας μὴ βουλήσεσθαι προδόντας τοῖς μὲν εὖνοις τῶν Ἑλλήνων ἀπίστους κατάστῆναι, τοῖς δὲ πολεμίοις ὠφελίμους.

107 ΑΘ. Οὔκουν οἴεσθε τὸ ξυμφέρον μὲν μετ' ἀσφαλείας εἶναι, τὸ δὲ δίκαιον καὶ καλὸν μετὰ κινδύνου δρᾶσθαι· ὃ Λακεδαιμόνιοι ἥκιστα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τολμῶσιν.

108 ΜΗΛ. Ἀλλὰ καὶ τοὺς κινδύνους τε ἡμῶν ἕνεκα μᾶλλον ἡγούμεθ' ἄν ἐγχειρίσασθαι αὐτοὺς καὶ βεβαιοτέρους ἢ ἐς ἄλλους νομιεῖν, ὅσῳ πρὸς μὲν τὰ ἔργα τῆς Πελοποννήσου ἐγγὺς κείμεθα, τῆς δὲ γνώμης τῷ ξυγγενεῖ πιστότεροι ἑτέρων ἐσμέν.

ρονται gehörig, ſteht des Gegenſatzes halber voran. — ὧν ἴσμεν, πάντων ἀνθρώπων ὧν ἴσμεν. (Sch.) — πρός vortheilhaft. (St.) vgl. zu 2, 86, 3. — νῦν gehört wohl zum ganzen Satze d. h. zu οὐκ (ἔστιν.) — ἀλόγου unwahrſcheinlich. vgl. 6, 46, 2 u. zu 1, 32, 2.

C. 106. ἤδη. δή Kr. — πιστεύομεν. Das Komma iſt vielleicht hier zu ſetzen: wir aber haben eben in Bezug auf dieſen Punct, das eigennützige Verfahren der Lakedämonier, gerade am meiſten Vertrauen, daß ſie nämlich ihres Intereſſes wegen.

C. 107. οὔκουν — εἶναι ihr glaubtet alſo nicht daß der Nutzen mit der Sicherheit verbunden, nur was gefahrlos auch nützlich ſei. (Pp.) — δρᾶσθαι. δρᾶσαι die beſten Hſn. falſch. — ὅ, μετὰ κινδύνου δρᾶν. (Pp.)

C. 108. ἐγχειρίσασθαι, ἀναδέξασθαι. (Sch.) Ein ungewöhnlicher Ausdruck. (Pp.) — βεβαιοτέρους ἢ ἐς ἄλλους für ſichrere, weniger gefahrvolle Gefahren als die für Andere unternommenen erklärt Scholefield (vgl. 3, 39, 6), weder dem Sinne noch der Sprache recht angemeſſen. Ich möchte ἐς lilgen mit Dobree und mit Hl. deuten: ſie werden mehr auf uns, d. h. unſre Leiſtungen und unſere Treue, als auf Andere bauen. Sichtlich bezieht ſich auf dieſe Stelle τὸ ἐχυρόν 109. — πρὸς τὰ ἔργα in Bezug auf thatſächliche Leiſtungen. — ὅσῳ. Gr. 51, 10 A. 5. — τῆς γνώμης τῷ ξυγγενεῖ wegen der Verwandſchaftlichkeit der Geſinnung, inſofern dieſe in gemeinſamer Abſtammung gegründet iſt. (St.)

ΑΘ. Τὸ δ' ἐχυρόν γε τοῖς ξυναγωνιουμένοις οὐ τὸ 109
ξύνουν τῶν ἐπικαλεσαμένων φαίνεται, ἀλλ' ἢν τῶν ἔργων τις δυνάμει πολὺ προῦχῃ· ὃ Λακεδαιμόνιοι καὶ πλεῖόν τι τῶν ἄλλων σκοποῦσιν. τῆς γοῦν οἰκείας παρασκευῆς ἀπιστίᾳ καὶ μετὰ ξυμμάχων πολλῶν τοῖς πέλας ἐπέρχονται, ὥστε οὐκ εἰκὸς ἐς νῆσόν γε αὐτοὺς ἡμῶν ναυκρατόρων ὄντων περαιωθῆναι.

ΜΗΛ. Οἱ δὲ καὶ ἄλλους ἂν ἔχοιεν πέμψαι· πολὺ δὲ 110
τὸ Κρητικὸν πέλαγος, δι' οὗ τῶν κρατούντων ἀπορώτερος ἡ λῆψις ἢ τῶν λαθεῖν βουλομένων ἡ σωτηρία. καὶ εἰ τοῦδε σφάλλοιντο, τρέποιντ' ἂν καὶ ἐς τὴν γῆν ὑμῶν καὶ ἐπὶ τοὺς λοιποὺς τῶν ξυμμάχων, ὅσους μὴ Βρασίδας ἐπῆλθεν· καὶ οὐ περὶ ἧς μὴ προσηκούσης μᾶλλον ἢ τῆς οἰκειοτέρας ξυμμαχίδος τε καὶ γῆς ὁ πόνος ὑμῖν ἔσται.

ΑΘ. Τούτων μὲν καὶ πεπειραμένοις ἄν τι γένοιτο καὶ 111
ὑμῖν, καὶ οὐκ ἀνεπιστήμοσιν ὅτι οὐδ' ἀπὸ μιᾶς πώποτε πολιορκίας Ἀθηναῖοι δι' ἄλλων φόβον ἀπεχώρησαν. ἐνθυμούμεθα δὲ ὅτι φήσαντες περὶ σωτηρίας βουλεύσειν οὐδὲν ἐν τοσούτῳ λόγῳ εἰρήκατε ᾧ ἄνθρωποι ἂν πιστεύσαντες νομίσαιεν σωθήσεσθαι, ἀλλ' ὑμῶν τὰ μὲν ἰσχυρότατα ἐλπιζόμενα 2

C. 109. τὸ ἐχυρόν die Zuverläſſigkeit, das Bauen Können auf die zur Hülfe Rufenden. vgl. zu 108. — ἀλλ' ἢν. Umſchreibung des Subjects durch einen Satz. Gr. 60, 10 A. 1. — καὶ μετά nicht nur mit dieſer ſondern auch mit.

C. 110. δι' οὗ auf welchem. zu 1, 2, 1. — τῶν κρατούντων von Seiten der Seeherrſcher, für dieſelben. (Sch.) — ἀπορώτερος. zu 3, 89, 4. — ἡ λῆψις, τὸ συλλαβεῖν αὐτούς, τοὺς βοηθοῦντας. (Sch.) — ἐπῆλθε hinkam, wie 8, 54, 3. (Arn.) — περὶ τῆς μὴ προσηκούσης um irgend ein euch nichts angehendes Land, nicht bloß auf Melos zu beziehen; wobei οὗ ſtehen müßte. (Arn.) — ξυμμαχίδος τε καὶ γῆς von Va. nicht überſetzt verdächtigen Arn. u. Pp. ξυμμαχίας τε καὶ γῆς Haaſe.

C. 111. § 1. τούτων — ὅτι von dieſen Dingen könnte wohl etwas geſchehen auch für euch, in Bezug auch auf euch, wie ſchon für Andere, als ſchon erfahren habende und nicht unkundige daß, d. h. wenn auch etwas der Art geſchehen möchte, ſo habt doch auch ihr ſchon die Erfahrung gemacht und wiſſet wohl daß. — οὐδ' ἀπὸ μιᾶς. Gr. 24, 2 A. 2; über die Sache 1, 105, 4. — νομίσαιεν. zu 3, 49, 3.

§ 2. ὑμῶν — μέλλεται eure kräftigſten Stützen, auf Hoffnungen beruhend, werden beabſichtigt, man geht damit

μέλλεται, τὰ δ' ὑπάρχοντα βραχέα πρὸς τὰ ἤδη ἀντιτεταγμένα περιγίγνεσθαι. πολλήν τε ἀλογίαν τῆς διανοίας παρέχετε, εἰ μὴ μεταστησάμενοι ἔτι ἡμᾶς ἄλλο τι τῶνδε σωφρονέστερον 3 γνώσεσθε. οὐ γὰρ δὴ ἐπί γε τὴν ἐν τοῖς αἰσχροῖς καὶ προύπτοις κινδύνοις πλεῖστα διαφθείρουσαν ἀνθρώπους αἰσχύνην τρέψεσθε. πολλοῖς γὰρ προορωμένοις ἔτι ἐς οἷα φέρονται τὸ αἰσχρὸν καλούμενον ὀνόματος ἐπαγωγοῦ δυνάμει ἐπεσπάσατο ἡσσηθεῖσι τοῦ ῥήματος ἔρχῳ ξυμφοραῖς ἀνηκέστοις ἑκόντας περιπεσεῖν καὶ αἰσχύνην αἰσχίω μετ' ἀνοίας ἢ τύχης 4 προσλαβεῖν. ὃ ὑμεῖς, ἢν εὖ βουλεύησθε, φυλάξεσθε, καὶ οὐχ ἁπρεπὲς νομιεῖτε πόλεώς τε τῆς μεγίστης ἡσσᾶσθαι μέτρια προκαλουμένης, ξυμμάχους γενέσθαι ἔχοντας τὴν ὑμετέραν αὐτῶν ὑποτελεῖς καὶ δοθείσης αἱρέσεως πολέμου πέρι 5 καὶ ἀσφαλείας μὴ τὰ χείρω φιλονεικῆσαι· ὡς οἵτινες τοῖς μὲν ἴσοις μὴ εἴκουσι, τοῖς δὲ κρείσσοσι καλῶς προσφέρονται,

---

um euch zu unterſtützen. (St.) Ueber das Paſſiv von μέλλω Kr. zu Xen. An. 3, 1, 47. Aehnlich Soph. Oed. K. 1628: πάλαι παὶ σοῦ βραδύνεται. — βραχέα περιγίγνεσθαι ſind zu geringfügig als daß ihr glücklich davon kommen könntet. (St. u. Py.) Ueber βραχέα mit dem Inf. Gr. 49, 1. — μεταστησάμενοι zu 1, 79, 1. — ἔτι gehört zu γνώσεσθε. (Pö.)

§ 3. αἰσχροῖς ἰσχάτοις Reiske; leichter wäre ἄκροις. Der Sch. erklärt ποιητικὸν αἰσχύνης, ſchmachbringende wenn man ſie nicht beſtehe (Ba.), um die Unabhängigkeit zu behaupten; Hf. thörichte, in ſofern Thorheit ſchimpflich iſt. — πολλοῖς hängt von ἐπεσπάσατο ab, welches in περιπεσεῖν das nähere Object hat: vielen zog das ſogenannte Schimpfliche es zu daß ſie — hinein geriethen. (Dr.) — ἐπαγωγοῦ, ἐπισπαστικοῦ. (Sch.) verführeriſch, in ſofern es auf Erhaltung der Ehre bringt. — ἐπεσπάσατο. Das Medium bedeutet wohl durch ſeine Kraft zu ziehen. (Py.) — ἡσσηθεῖσι τοῦ ῥήματος überwältigt von dem Worte Schande durch die Furcht vor demſelben. vgl. § 4 u. zu 4, 37. — ἔρχῳ in der That nicht bloß einem Worte oder der Idee nach. — ἢ τύχης, ἢ μετὰ τύχης. Gr. 68, 9: ſie gerathen in größere Schmach durch Unverſtand als durch Unglück. (Ba.) Gr. 68, 9.

§ 4. πόλεώς τε. Dem τέ entſpricht καὶ vor δοθείσης. — ξυμμάχους γενέσθαι iſt Everegem zu μέτρια προκαλουμένης. — τὰ χείρω φιλονεικῆσαι hartnäckig auf dem Schlechteren beſtehen, euch für den Krieg entſcheidend. Plat. Prot. 360, a: φιλονεικεῖν μοι δοκεῖς τὸ ἐμὲ εἶναι τὸν ὑποχρινόμενον. Der Inf. hängt von οὐχ ἁπρεπὲς νομιεῖτε ab. (Py.)

§ 5 ὡς da. — προσφέρονται, ὁμιλοῦσιν. (Sch.) — ἢν — ἔσται. Der Gedanke muß wohl ſein: ihr habet nur Ein Vater-

πρὸς δὲ τοὺς ἥσσους μέτριοί εἰσιν, πλεῖστ' ἂν ὠφεληθεῖντο. σκοπεῖτε οὖν καὶ μετασταίντων ἡμῶν καὶ ἐνθυμεῖσθε πολλάκις ὅτι περὶ πατρίδος βουλεύεσθε, ἣν μιᾶς πέρι καὶ ἐς μίαν βουλὴν τυχοῦσάν τε καὶ μὴ κατορθώσασαν ἔστιαι.

Καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι μετεχώρησαν ἐκ τῶν λόγων· οἱ 111
δὲ Μήλιοι κατὰ σφᾶς αὐτοὺς γενόμενοι, ὡς ἔδοξεν αὐτοῖς παραπλήσια καὶ ἀντέλεγον, ἀπεκρίναντο τάδε. "οὔτε ἄλλα δοκεῖ ἡμῖν ἢ ἄπερ καὶ τὸ πρῶτον, ὦ Ἀθηναῖοι, οὔτ' ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πόλεως ἑπτακόσια ἔτη ἤδη οἰκουμένης τὴν ἐλευθερίαν ἀφαιρησόμεθα, ἀλλὰ τῇ τε μέχρι τοῦδε σωζούσῃ 2
τύχῃ ἐκ τοῦ θείου αὐτὴν καὶ τῇ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ Λακεδαιμονίων τιμωρίᾳ πιστεύοντες πειρασόμεθα σώζεσθαι. προπαλούμεθα δὲ ὑμᾶς φίλοι μὲν εἶναι, πολέμιοι δὲ μηδετέροις, καὶ ἐκ τῆς γῆς ἡμῶν ἀναχωρῆσαι, σπονδὰς ποιησαμένους αἵτινες δοκοῦσιν ἐπιτήδειοι εἶναι ἀμφοτέροις." οἱ 113
μὲν δὴ Μήλιοι τοσαῦτα ἀπεκρίναντο· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι διαλυόμενοι ἤδη ἐκ τῶν λόγων ἔφασαν· "ἀλλ' οὖν μόνοι γε ἀπὸ τούτων τῶν βουλευμάτων, ὡς ἡμῖν δοκεῖτε, τὰ μὲν μέλλοντα τῶν ὁρωμένων σαφέστερα κρίνετε, τὰ δὲ ἀφανῆ τῷ

---

land und dieſe Eine Berathung wird deſſen Wohl oder Wehe entſcheiden. Aber die Worte ſind eben ſo unerklärlich als ungenügend die Verbeſſerungsvorſchläge: — ἥν. ἢ Ps., ἧς Hl. — ἣν μιᾶς περί. ἢ μιᾶς ἐπὶ ῥοπῆς Dobree, ἣν ὑμᾶς περιπωλῆσαι ἐς μίαν baſe. — τυχοῦσάν τε καὶ μὴ κατορθώσασαν. τυχοῦσί τε καὶ μὴ κατορθώσασσε Pp. — ἔστε. ἴστε einige Hſn. u. Va., ἕξετε Hl., ἵστατε Dobree, ἵστατε Döderlein.

C. 112. § 1. μετεχώρησαν, μετέστησαν 111, 5. (Pp.) — παραπλήσια καὶ ἀντέλεγον Aehnliches wie ſie den Athenern bei der Unterredung entgegnet hatten (F. Ps.); über καί Gr. 69, 32 A. 5. vgl. 7, 71, 6, über das Ipf. Gr. 53, 2 A. 8.

§ 2. ἐκ τοῦ θείου iſt mit σωζούσῃ zu verbinden. (Va.) Ueber ἐκ Gr. 68, 17 A. 2. — καὶ Λακεδαιμονίων. Gr. 69, 32 A. 2. — προκαλούμεθα ὑμᾶς in Bezug auf εἶναι wir bieten euch an (ſein zu dürfen); in Bezug auf ἀναχωρῆσαι wir fordern euch auf.

C. 113. διαλυόμενοι ſcheidend. (Ps.) — λόγων Unterredung. (Va.) — ἀλλ' οὖν doch in der That. Gr. 69, 52 A. 1. — ἀπό gemäß, danach zu urtheilen. Gr. 68, 16 A. 7. — ὡς δοκεῖτε. Gr. 55, 4 A. 3. — τὰ μέλλοντα die erwartete Hülfe. vgl. 5, 111, 1. (Ds.) — σαφέστερα κρίνετε für ſicherer haltet. (Va.) — τῷ βούλεσθαι weil ihr es herbeiwünſchet.

βούλεσθαι ὡς γιγνόμενα ἤδη θεᾶσθε, καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τύχῃ καὶ ἐλπίσι πλεῖστον δὴ παραβεβλημένοι καὶ πιστεύσαντες πλεῖστον καὶ σφαλήσεσθε."

114 Καὶ οἱ μὲν Ἀθηναίων πρέσβεις ἀνεχώρησαν ἐς τὸ στράτευμα· οἱ δὲ στρατηγοὶ αὐτῶν, ὡς οὐδὲν ὑπήκουον οἱ Μήλιοι, πρὸς πόλεμον εὐθὺς ἐτράποντο καὶ διελόμενοι κατὰ πόλεις περιετείχισαν κύκλῳ τοὺς Μηλίους. καὶ ὕστερον φυλακὴν σφῶν τε αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων καταλιπόντες οἱ Ἀθηναῖοι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν ἀνεχώρησαν τῷ πλείονι τοῦ στρατοῦ. οἱ δὲ λειπόμενοι παραμένοντες ἐπολιόρκουν τὸ χωρίον.

115 Καὶ Ἀργεῖοι κατὰ τὸν χρόνον τὸν αὐτὸν ἐσβαλόντες ἐς τὴν Φλιασίαν καὶ λοχισθέντες ὑπό τε Φλιασίων καὶ τῶν σφετέρων φυγάδων διεφθάρησαν ὡς ὀγδοήκοντα. καὶ οἱ ἐκ τῆς Πύλου Ἀθηναῖοι Λακεδαιμονίων πολλὴν λείαν ἔλαβον· καὶ Λακεδαιμόνιοι δι' αὐτὸ τὰς μὲν σπονδὰς οὐδ' ὡς ἀφέντες ἐπολέμουν αὐτοῖς, ἐκήρυξαν δὲ εἴ τις βούλεται παρὰ σφῶν 2 Ἀθηναίους ληίζεσθαι. καὶ Κορίνθιοι ἐπολέμησαν ἰδίων τινῶν διαφόρων ἕνεκα τοῖς Ἀθηναίοις· οἱ δ' ἄλλοι Πελοποννήσιοι ἡσύχαζον. εἶλον δὲ καὶ οἱ Μήλιοι τῶν Ἀθηναίων τοῦ περιτειχίσματος τὸ κατὰ τὴν ἀγορὰν προσβαλόντες νυκτός, καὶ ἄνδρας τε ἀπέκτειναν καὶ ἐσενεγκάμενοι σῖτόν τε καὶ ὅσα πλεῖστα ἐδύναντο χρήσιμα ἀναχωρήσαντες ἡσύχαζον· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἄμεινον τὴν φυλακὴν τὸ ἔπειτα παρεσκευάζοντο. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

(Pß.) vgl. zu 3, 3, 1. — παραβεβλημένοι, ἐπιτρέψαντες παραβόλως. (Sch.)

C. 114. διελόμενοι, τὸ ἔργον, τὴν περιτείχισιν. (Pß.) vgl. 2, 78, 1.

C. 115. § 1. Ἀργεῖοι für Ἀργείων. zu 5, 59, 1. — τὸν χρόνον τὸν αὐτόν. Ungewöhnliche Stellung, wie Xen. Cyr. 4, 4, 10: χώραν τὴν αὐτὴν ἐργάσεσθε καὶ γυναιξὶ ταῖς αὐταῖς συνοικήσετε. (Pr.) Dort wird jedoch dieſe Stellung durch den Gegenſatz mehr gerechtfertigt als hier. Cr. 50, 11 A. 15. — Ἀθηναῖοι iſt wohl zu tilgen, da die Heloten 5, 56, 3 gemeint ſind. — παρὰ σφῶν aus ihrer Mitte.

§ 2. διαφόρων für διαφορῶν Bk. τὰ ἴδια διάφορα 2, 37, 1. vgl. auch zu 1, 68, 2. (Pr.) — ἀγορὰν Markt im Lager der Athener. (Dr.) vgl. 1, 62, 1. 3, 6, 2. (Arn.) — χρήσιμα für χρήμασι zwei Hſſ.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Λακεδαιμόνιοι μελλή- 116
σαντες ἐς τὴν Ἄργειαν στρατεύειν, ὡς αὐτοῖς τὰ διαβατήρια
ἱερὰ ἐν τοῖς ὁρίοις οὐκ ἐγίγνετο, ἀνεχώρησαν. καὶ Ἀργεῖοι
διὰ τὴν ἐκείνων μέλλησιν τῶν ἐν τῇ πόλει τινὰς ὑποτοπή-
σαντες τοὺς μὲν ξυνέλαβον, οἱ δ' αὐτοὺς καὶ διέφυγον. καὶ 2
οἱ Μήλιοι περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους αὖθις καθ' ἕτερόν τι
τοῦ περιτειχίσματος εἷλον τῶν Ἀθηναίων, παρόντων οὐ
πολλῶν τῶν φυλάκων. καὶ ἐλθούσης στρατιᾶς ὕστερον ἐκ
τῶν Ἀθηνῶν ἄλλης, ὡς ταῦτα ἐγίγνετο, ἧς ἦρχε Φιλοκράτης
ὁ Δημέου, καὶ κατὰ κράτος ἤδη πολιορκούμενοι, γενομένης
καὶ προδοσίας τινὸς ἀφ' ἑαυτῶν, ξυνεχώρησαν τοῖς Ἀθηναίοις
ὥστ' ἐκείνους περὶ αὐτῶν βουλεῦσαι. οἱ δὲ ἀπέκτειναν Μη-
λίων ὅσους ἡβῶντας ἔλαβον, παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἠνδρα-
πόδισαν. τὸ δὲ χωρίον αὐτοὶ ᾤκησαν, ἀποίκους ὕστερον
πενταχοσίους πέμψαντες.

ΣΤ.

Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος Ἀθηναῖοι ἐβούλοντο αὖθις μεί- 1
ζονι παρασκευῇ τῆς μετὰ Λάχητος καὶ Εὐρυμέδοντος ἐπὶ
Σικελίαν πλεύσαντες καταστρέψασθαι, εἰ δύναιντο, ἄπειροι
οἱ πολλοὶ ὄντες τοῦ μεγέθους τῆς νήσου καὶ τῶν ἐνοικούντων
τοῦ πλήθους καὶ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων, καὶ ὅτι οὐ πολλῷ

C. 116. § 1. μελλήσαντες. Gr. § 40 unter μέλλω. — ἱερά fügen Thuk. (5, 54, 2. 55, 3) u. Xen. ſonſt ſo nicht hinzu. — ἐγίγνετο. zu 5, 55, 3. — μέλλησιν Vorhaben. (Pf.)

§ 2. τοῦ περιτειχίσματος läßt Vy. ſowohl von τι als partitiv von εἷλον abhängen. Es ſcheint προσβαλόντες ausgefallen zu ſein. — πολλῶν τῶν. Gr. 50, 11 A. 1. — ἀφ' ἑαυτῶν aus ihrer Mitte.

C. 1. μείζονι τῆς. Gr. 47, 27 A. 1. — μετὰ Λάχητος 3, 86, 1. — Εὐρυμέδοντος 4, 2, 1. — καταστρέψασθαι, Σικελίαν. zu 1, 114, 2. — καὶ ὅτι mit einem Genitiv, τοῦ πλήθους,

τινι ὑποδεέστερον πόλεμον ἀνῃρούντο ἢ τὸν πρὸς Πελοποννησίους. Σικελίας γὰρ περίπλους μέν ἐστιν ὀλιγάδι οὐ πολλῷ τινι ἔλασσον ἢ ὀκτὼ ἡμερῶν καὶ τοσαύτη οὖσα ἐν εἴκοσι σταδίων μάλιστα μέτρῳ τῆς θαλάσσης διείργεται τὸ μὴ ἤ-
2 πειρος εἶναι. ᾠκίσθη δὲ ἥδε τὸ ἀρχαῖον καὶ τοσάδε ἔθνη ἔσχε τὰ ξύμπαντα. παλαιότατοι μὲν λέγονται ἐν μέρει τινὶ τῆς χώρας Κύκλωπες καὶ Λαιστρυγόνες οἰκῆσαι, ὧν ἐγὼ οὔτε γένος ἔχω εἰπεῖν οὔτε ὁπόθεν ἐσῆλθον ἢ ὅποι ἀπεχώρησαν·
2 ἀρκείτω δὲ ὡς ποιηταῖς τε εἴρηται καὶ ὡς ἕκαστός πῃ γιγνώσκει περὶ αὐτῶν. Σικανοὶ δὲ μετ' αὐτοὺς πρῶτοι φαίνονται ἐνοικισάμενοι, ὡς μὲν αὐτοί φασι, καὶ πρότεροι διὰ τὸ αὐτόχθονες εἶναι, ὡς δὲ ἡ ἀλήθεια εὑρίσκεται, Ἴβηρες ὄντες καὶ ἀπὸ τοῦ Σικανοῦ ποταμοῦ τοῦ ἐν Ἰβηρίᾳ ὑπὸ Λι-
3 γύων ἀναστάντες. καὶ ἀπ' αὐτῶν Σικανία τότε ἡ νῆσος ἐκαλεῖτο, πρότερον Τριναχρία καλουμένη· οἰκοῦσι δὲ ἔτι καὶ νῦν τὰ πρὸς ἑσπέραν τὴν Σικελίαν. Ἰλίου δὲ ἁλισκομένου τῶν Τρώων τινὲς διαφυγόντες Ἀχαιοὺς πλοίοις ἀφικνοῦνται πρὸς τὴν Σικελίαν, καὶ ὅμοροι τοῖς Σικανοῖς οἰκήσαντες ξύμπαντες μὲν Ἔλυμοι ἐκλήθησαν, πόλεις δ' αὐτῶν Ἔρυξ τε καὶ Ἔγε-

---

verbunden, wie mit einem Dativ 6, 2, 6. 31, 6. vgl. Gr. 59, 2 A. 4. — *Σικελίας. Σικελία?* zu 2, 97, 1. — *τινί.* Gr. 51, 16 A. 4. — *γάρ* in sofern aus dem Umfange der Insel die Größe des Krieges hervorgeht. — *περίπλους.* Quinct. instit. or. 1, 10, 40: Plurimum refert cujus sit formae ille circuitus; reprehensique a geometris sunt historici qui magnitudines insularum satis significari navigationis ambitu crediderunt. Nam ut quaeque forma perfectissima, ita capacissima est. (Ar.) vgl. Pol 9, 21. — *ἔλασσον.* Gr. 49, 2 A. 3. — *ὀκτὼ ἡμερῶν.* Gr. 47, 8 A 1. — *ἐν μέτρῳ,* wie wir ähnlich sagen können: in einer Entfernung von — liegt. — *τῆς θαλάσσης.* 8, 95, 2: *διείχε θαλάσσης μέτρον ἑξήκοντα σταδίους.* (Dv.) vgl. zu 2, 86, 2. — *εἶναι* für *οὖσα* mit einer Hs. u. mehreren Nachahmungen zieht jetzt auch Bv. vor.

C. 2. § 1. *ἥδη* für *ὧδε* die meisten und besten Hss.: bevölkert wurde diese Insel schon in alten Zeiten. — *ἔσχε* erhielt. Gr. 53, 5 A. 1. — *τὰ ξύμπαντά.* Gr. 50, 11 A. 13.

§ 2. *πρῶτοι.* Gr. 58, 5 A. 3. — *Ἴβηρες* Iconcium; erwarten würde man *ὕστεροι, Ἴβηρες.* — *ὑπό.* Gr. 52, 3 A. 1. — *Σικανοῦ π.* sehr zweifelhaft ob der Sicoris, jetzt Segre.

§ 3. *τὰ πρὸς ἑσπέραν.* Kr. zu Xen. An. 6, 2, 4. — *ἁλισκομένου.* Gr. 53, 1 A. 3. — *διαφυγόντες* glücklich durch gekommen. zu 4, 131, 2. — *οἰκήσαντες.* Gr. 53, 5 A. 2.

σια. προσξυναράχησαν δὲ αὐτοῖς καὶ Φωκέων τινὲς τῶν ἀπὸ 4
Ἴρου πόλιος τότε χειμῶνι ἐς Λιβύην πρῶτον, ἔπειτα ἐς Σικελίαν
ὑπ' αὐτῆς κατενεχθέντες. Σικελοὶ δ' ἐξ Ἰταλίας, ἐνταῦθα
γὰρ ᾤκουν, διέβησαν ἐς Σικελίαν, φεύγοντες Ὄπικας, ὡς
μὲν εἰκὸς καὶ λέγεται, ἐπὶ σχεδιῶν, τηρήσαντές τὸν πορθμὸν
κατιόντος τοῦ ἀνέμου, τάχα ἂν δὲ καὶ ἄλλως πως ἐσπλεύ-
σαντες. εἰσὶ δὲ καὶ νῦν ἔτι ἐν τῇ Ἰταλίᾳ Σικελοί, καὶ ἡ 5
χώρα ἀπὸ Ἰταλοῦ βασιλέως τινὸς Σικελῶν, τοὔνομα τοῦτο
ἔχοντος, οὕτως Ἰταλία ἐπωνομάσθη. ἐλθόντες δὲ ἐς τὴν
Σικελίαν στρατὸς πολὺς τούς τε Σικανοὺς κρατοῦντες μάχῃ
ἀνέστειλαν πρὸς τὰ μεσημβρινὰ καὶ ἐσπέρια αὐτῆς καὶ ἀντὶ
Σικανίας Σικελίαν τὴν νῆσον ἐποίησαν καλεῖσθαι, καὶ τὰ
κράτιστα τῆς γῆς ᾤκησαν ἔχοντες, ἐπεὶ διέβησαν, ἔτη ἐγγὺς
τριακόσια πρὶν Ἕλληνας ἐς Σικελίαν ἐλθεῖν· ἔτι δὲ καὶ νῦν
τὰ μέσα καὶ τὰ πρὸς βορρᾶν τῆς νήσου ἔχουσιν. ᾤκουν δὲ 6
καὶ Φοίνικες περὶ πᾶσαν μὲν τὴν Σικελίαν ἄκρας τε ἐπὶ τῇ
θαλάσσῃ ἀπολαβόντες καὶ τὰ ἐπικείμενα νησίδια ἐμπορίας
ἕνεκεν τῆς πρὸς τοὺς Σικελούς· ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἕλληνες πολλοὶ
κατὰ θάλασσαν ἐπεσέπλεον, ἐκλιπόντες τὰ πλείω Μοτύην
καὶ Σολόεντα καὶ Πάνορμον ἐγγὺς τῶν Ἐλύμων ξυνοική-
σαντες ἐνέμοντο, ξυμμαχίᾳ τε πίσυνοι τῇ τῶν Ἐλύμων καὶ

---

§ 4. τῶν ἀπό. Gr. 50, 8 A. 14. — ὡς μὲν — λέγεται gehört zu ἐπὶ σχεδιῶν. (Hl.) Kr. zu Xen. An. 1, 6, 7. — τηρήσαντες, ὑπάξαντες κατιόντα τὸν ῥοῦν. Dion. Arch. 1, 22. (Hudson.) — κατιόντος τοῦ ἀ als der Wind herwehte. zu 2, 25, 3. — ἂν δέ, geſtellt wie 10, 2 u. ἄν τε 2, 63, 2.

§ 5. οὕτως möchte ich, wenn nicht Ἰταλία mit zwei Hſn. u. Ba. zu tilgen iſt, lieber nach Gr. 56, 10 A. 3 erklären als Ἰταλία für ein Exeregem halten; vgl. jedoch Kr. zu Xen. An. 4, 8, 22. — στρατὸς πολὺς iſt Appoſition. (Ba.) Nach griechiſcher Redeweiſe vielmehr Prädicat, wie οἱ Σικελοὶ ἦλθον πολλοί. vgl. Gr. 50, 11 A. 1. — ἀνέστειλαν. ἀνέστειλαν Bk. vom Zurückdrängen des Meeres ἀποστέλλειν 3, 89, 3. Dagegen „Iſokr. 12, 44: τοὺς βαρβάρους ἀνέστειλαν ἀπὸ τῆς θαλάσσης.“ (Arn.) — ἐποίησαν καλεῖσθαι. Gr. 55, 3 A. 11. — ἐπεί ſelbſtändig. zu 1, 6, 4.

§ 6. περί iſt — umher. (Ba.) Gr. 68, 33 A. 1. — ἀπολαβόντες nachdem ſie abgeſondert beſetzt hatten. zu 1, 7, 1. — πολλοί. Gr. 50, 11 A. 1. — ἐπεισέπλεον. ἐπεσέπλεον nur eine Hſ. zu 2, 38, 1. — ἕνεκεν. ἕνεκα, was nach Thom. M. Thuk. immer gebraucht hätte, einige ſchlechte Hſn. — ξυνοικήσαντες. zu § 3 u. 1,

ὅτι ἐντεῦθεν ἐλάχιστον πλοῦν Καρχηδὼν Σικελίας ἀπέχει. βάρβαροι μὲν οὖν τοσοῖδε Σικελίαν καὶ οὕτως ᾤκησαν.

3 Ἑλλήνων δὲ πρῶτοι Χαλκιδῆς ἐξ Εὐβοίας πλεύσαντες μετὰ Θουκλέους οἰκιστοῦ Νάξον ᾤκισαν καὶ Ἀπόλλωνος ἀρχηγέτου βωμόν, ὅστις νῦν ἔξω τῆς πόλεώς ἐστιν, ἱδρύσαντο, ἐφ' ᾧ, ὅταν ἐκ Σικελίας θεωροὶ πλέωσι, πρῶτον
2 θύουσιν. Συρακούσας δὲ τοῦ ἐχομένου ἔτους Ἀρχίας τῶν Ἡρακλειδῶν ἐκ Κορίνθου ᾤκισεν, Σικελοὺς ἐξελάσας πρῶτον ἐκ τῆς νήσου ἐν ᾗ νῦν οὐκέτι περικλυζομένῃ ἡ πόλις ἡ ἐντός ἐστιν· ὕστερον δὲ χρόνῳ καὶ ἡ ἔξω προστειχισθεῖσα
3 πολυάνθρωπος ἐγένετο. Θουκλῆς δὲ καὶ οἱ Χαλκιδῆς ἐκ Νάξου ὁρμηθέντες ἔτει πέμπτῳ μετὰ Συρακούσας οἰκισθείσας Λεοντίνους τε πολέμῳ, τοὺς Σικελοὺς ἐξελάσαντες, οἰκίζουσιν καὶ μετ' αὐτοὺς Κατάνην· οἰκιστὴν δὲ αὐτοὶ Καται-
4 ναῖοι ἐποιήσαντο Εὔαρχον. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ Λάμις ἐκ Μεγάρων ἀποικίαν ἄγων ἐς Σικελίαν ἀφίκετο, καὶ ὑπὲρ Παντακύου τε ποταμοῦ Τρωτιλόν τι ὄνομα χωρίον οἰκίσας καὶ ὕστερον αὐτόθεν τοῖς Χαλκιδεῦσιν ἐς Λεοντίνους ὀλίγον χρόνον ξυμπολιτεύσας καὶ ὑπὸ αὐτῶν ἐκπεσὼν καὶ Θάψον οἰκίσας αὐτὸς μὲν ἀποθνήσκει, οἱ δ' ἄλλοι ἐκ τῆς

8, 1. ξυνοικίσαντες einige Hſn. — καὶ ὅτι. zu 6, 1. — πλοῦν Strecke von Seefahrt. vgl. 4, 104, 3. 6, 49, 3. 97, 2. 7, 50, 2.

C. 3. § 1. πρῶτοι. πρῶτον viele, auch gute Hſn; aus πρῶτον θύουσι entſtanden. — ᾤκισαν für ᾤκησαν mehrere, auch gute Hſn. Im J 733 v. Ch. G. nach Clinton F. H. p. 264. — ἀρχηγέτου des Führers, Beſchützers der Anſiedelung. vgl. Stob. 74, 61 u. Heind. zu Plat. Lyſ. 5.

§ 2. Συράκουσας iſt neuere Form, Συράκοσσαι ältere. Göttling Acc. S. 144 u. z. Ariſtot. Pol. 293. — τῶν Ἡρακλειδῶν. Gr. 47, 9 A. 1. — νήσου, Ortygia, wiewohl meiſt nur Νᾶσος von den Doriern und Livius genannt. — περικλυζομένῃ ſonſt ohne, mit einem subscr. Bk. — ἐγένετο. Hier iſt die ganze Stadt Subject. zu 1, 100, 3. Denn καὶ vor ἡ ἔξω hat nur auf προστειχισθεῖσα, nicht auf πολυάνθρωπος Bezug.

§ 3. αὐτοί für ſich einen eigenen, nicht auch den Thukles als ſolchen anerkennend.

C. 4. § 1. Παντακύου für Πανταγίου die beſten Hſn. Doch heißt er bei Andern Παντακίας. Ueber das Fehlen des Artikels Gr. 50, 7 A. 1. — ἐς Λεοντίνους, weil ξυμπολιτεύσας den Begriff μετοικήσας andeutet (Pp), worauf auch αὐτόθεν ſich bezieht.

Θάψου ἀναστάντες Ὕβλωνος βασιλέως Σικελοῦ προδόντος 2
τὴν χώραν καὶ καθηγησαμένου Μεγαρέας ᾤκισαν τοὺς Ὑ-
βλαίους καλουμένους. καὶ ἔτη οἰκήσαντες πέντε καὶ τεσσαρά-
κοντα καὶ διακόσια ὑπὸ Γέλωνος τυράννου Συρακοσίων ἀνέ-
στησαν ἐκ τῆς πόλεως καὶ χώρας. πρὶν δὲ ἀναστῆναι, ἔτεσιν 3
ὕστερον ἑκατὸν ἢ αὐτοὺς οἰκῆσαι, Πάμμιλον πέμψαντες ἐς
Σελινοῦντα κτίζουσιν, καὶ ἐκ Μεγάρων τῆς μητροπόλεως
οὔσης αὐτοῖς ἐπελθὼν ξυγκατῴκισεν. Γέλων δὲ Ἀνίφημος
ἐκ Ῥόδου καὶ Ἔντιμος ἐκ Κρήτης ἐποίκους ἀγαγόντες κοινῇ
ἔκτισαν ἔτει πέμπτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ μετὰ Συρακουσῶν
οἴκισιν. καὶ τῇ μὲν πόλει ἀπὸ τοῦ Γέλα ποταμοῦ τοὔνομα
ἐγένετο, τὸ δὲ χωρίον οὗ νῦν ἡ πόλις ἐστὶ καὶ ὃ πρῶτον
ἐτειχίσθη Λίνδιοι καλεῖται· νόμιμα δὲ Δωρικὰ ἐτέθη αὐ-
τοῖς. ἔτεσι δὲ ἐγγύτατα ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν μετὰ τὴν σφετέραν 4
οἴκισιν Γελῷοι Ἀκράγαντα ᾤκισαν, τὴν μὲν πόλιν ἀπὸ τοῦ

---

§ 2. ἀναστάντες vertrieben, wahrſcheinlich durch Sikeler, etwa Feinde des Hyblon. — τὴν χώραν. Das Gebiet von Thapſos oder von Megara? Dieſes meint Bd. und erklärt προδοῦναι fibergeben, was Bl. durch Polyb. 32, 13, 5. 56, 1, 1 ungenügend belegt. Richtiger verſteht Hl. jenes und deutet προδοῦναι Preis geben, aufgeben. vgl. 3, 55, 2. 5, 106. Der kleine Fürſt ſcheint ſich mit den Megarern als Führer (καθηγησαμένου) verbunden zu haben, weil mächtigere Nachbaren auch ihn bedrängten. — Μεγαρέας, wie Λίνδιοι § 3.

§ 3. ὕστερον ἢ mit dem Inf. iſt ſelten. Schöm. z. Iſä. p. 211. — αὐτούς. Es ſind dieſelben ſo lange ſie von demſelben Geſchlechte ſind. zu 1, 2, 2. — Πάμμιλον. Πόμιλλον einige gute Hſn., Πάμμηλον Reiske. Göttling Acc. S. 189 glaubt Πάμμιλος aus Πανόμιλος verkürzt. — ἐς vor Σελινοῦντα (Κλινοῦντα die beſten Hſn.) verdächtigte Dr.; aber Σελινοῦντα iſt proleptiſch der Ort wo ſpäter Selinus ſtand. vgl. zu 1, 2, 3 E.; über die Ergänzung des Ac. zu κτίζουσι Gr. 60, 5 A. 5 u. zu 1, 114, 2. — καὶ ἐκ M. und zwar aus dem M. im eigentlichen Hellas. Ueber καὶ für ὅς vergleicht Hertlein obss. in Xen. Hell. 1, 7, 4: ἐπιστολὴν ἐπεδείκνυε μαρτύριον, καὶ ἐπαμῦναι ꝛc. u. Plut über die Klugheit der Thiere 19: κουρεύς τις θαυμάσιόν τι χρῆμα πολυφώνου πίτυος ἔτρεφε, καὶ ἀνθρώπου ῥήματα καὶ θηρίους φθόγγους ἀνταπεδίδου. — ἐπελθών, nach der 1, 24, 1 erwähnten Sitte. — ξυγκατῴκισε half gründen; daß er auch aus ſeiner Vaterſtadt Anſiedler dazu mitgebracht iſt aus dem Worte nicht zu ſchließen. — μετὰ Σ. οἴκησιν. Ueber das Fehlen des Artikels bei epochenmäßigen Beſtimmungen zu 1, 12, 2. — ἡ πόλις, ἀκρόπολις. zu 2, 15, 4. (Bl. u. Arn.) — καὶ ὅ. Gr. 60, 6 A. 4. — καλεῖται. καλοῦνται ſcheint eine Hſ. gehabt zu haben.

§ 4. ἐγγύτατα, wie 6, 5, 3. Kr. zu Xen. An. 4, 2, 28.

Ἀκρύγαντος ποταμοῦ ὀνομάσαντες, οἰκισταὶ δὲ ποιήσαντες Ἀρισιόνουν καὶ Πυστίλον, νόμιμα δὲ τὰ Γελῴων δόντες. Ζάγκλη δὲ τὴν μὲν ἀρχὴν ἀπὸ Κύμης τῆς ἐν Ὀπικίᾳ Χαλκιδικῆς πολεως λῃστῶν ἀφικομένων ᾠκίσθη, ὕστερον δὲ καὶ ἀπὸ Χαλκίδος καὶ τῆς ἄλλης Εὐβοίας πλῆθος ἐλθὸν ξυγκατενείμαντο τὴν γῆν· καὶ οἰκισταὶ Περιήρης καὶ Κραταιμένης ἐγένοντο αὐτῆς, ὁ μὲν ἀπὸ Κύμης, ὁ δὲ ἀπὸ Χαλκίδος. ὄνομα δὲ τὸ μὲν πρῶτον Ζάγκλη ἦν ὑπὸ τῶν Σικελῶν κληθεῖσα, ὅτι δρεπανοειδὲς τὴν ἰδέαν τὸ χωρίον ἐστί, τὸ δὲ δρέπανον οἱ Σικελοὶ ζάγκλον καλοῦσιν· ὕστερον δ' αὐτοὶ μὲν ὑπὸ Σαμίων καὶ ἄλλων Ἰώνων ἐκπίπτουσιν, οἳ Μήδους φεύγοντες προσέβαλον Σικελίᾳ, τοὺς δὲ Σαμίους Ἀναξίλας Ῥηγίνων τύραννος οὐ πολλῷ ὕστερον ἐκβαλὼν καὶ τὴν πόλιν αὐτὸς ξυμμίκτων ἀνθρώπων οἰκίσας Μεσσήνην ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ τὸ ἀρχαῖον πατρίδος ἀντωνόμασεν. καὶ Ἱμέρα ἀπὸ Ζάγκλης ᾠκίσθη ὑπὸ Εὐκλείδου καὶ Σίμου καὶ Σάκωνος, καὶ Χαλκιδῆς μὲν οἱ πλεῖστοι ἦλθον ἐς τὴν ἀποικίαν, ξυνῴκησαν δὲ αὐτοῖς καὶ ἐκ Συρακουσῶν φυγάδες στάσει νικηθέντες, οἱ Μυληίδαι καλούμενοι· καὶ φωνὴ μὲν μεταξὺ τῆς τε Χαλκιδέων καὶ Δωρίδος ἐκράθη, νόμιμα δὲ τὰ Χαλκιδικὰ ἐκράτησεν. Ἄκραι δὲ καὶ Κασμέναι ὑπὸ Συρακοσίων ᾠκίσθησαν, Ἄκραι μὲν ἑβδομήκοντα ἔτεσι μετὰ Συρακούσας, Κασμέναι δ' ἐγγὺς εἴκοσι μετὰ Ἄκρας. καὶ Καμάρινα τὸ πρῶτον ὑπὸ Συρακοσίων ᾠκίσθη, ἔτεσιν ἐγγύτατα πέντε καὶ τριάκοντα καὶ ἑκατὸν μετὰ Συρακουσῶν κτίσιν· οἰκισταὶ δὲ

---

§ 5. ξυγκατενείμαντο theilten mit ihnen. (Paſſow.) — ὁ μέν geht auf Κραταιμένης nach Paus. 4, 23, 3.

§ 6. αὐτοί μέν, die Kymäer und Chalkidier. (Arn.) — ὄνομα. Gr. 46, 13 u. 52, 4 A. 6 u. zu 1, 122, 4. — προσέβαλον legten an, wie 8, 12, 1. 14, 1. 33, 1. vgl. 101, 1 u. 6, 44, 2 u. Gr. 52, 2 A. 7.

C. S. § 1. αὐτός für αὐτοῖς Dobree u. Bk. — τὴν πόλιν ξυμμίκτων ἀνθρώπων οἰκίσας materialer Genitiv: ἡ πόλις ἣν ᾠκισεν ἦν ξυμμίκτων ἀνθρώπων. Gr. 47, 8 A. 3.

§ 2. Χαλκιδεῖς μὲν οἱ πλεῖστοι ἦλθον die meiſten welche kamen waren zwar Chalkidier. (Hl.) Gr. 50, 11 A. 1. — ξυνῴκησαν. zu 6, 2, 6; einige Hſn. ξυνῴκισαν. — στάσει νικηθέντες durch eine Gegenparthei beſiegt. (Bk.) Her. 1, 150: στάσει ἰσωθέντες.

ἐγένοντο αὐτῆς Λάσκων καὶ Μενέκωλος. ἀναστάτων δὲ Κυ- 4
μαριναίων γενομένων πολέμῳ ὑπὸ Συρακοσίων δι' ἀπόστασιν,
χρόνῳ Ἱπποκράτης ὕστερον Γέλας τύραννος, λύτρα ἀνδρῶν
Συρακοσίων αἰχμαλώτων λαβὼν τὴν γῆν τὴν Καμαριναίων
αὐτὸς οἰκιστὴς γενόμενος κατῴκισε Καμάριναν. καὶ αὖθις
ὑπὸ Γέλωνος ἀνάστατος γενομένη τὸ τρίτον κατῳκίσθη ὑπὸ
Γελῴων.

Τοσαῦτα ἔθνη Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων Σικελίαν ᾠκει 6
καὶ ἐπὶ τοσήνδε οὖσαν αὐτὴν οἱ Ἀθηναῖοι στρατεύειν ὥρ-
μηντο, ἐφιέμενοι μὲν τῇ ἀληθεστάτῃ προφάσει τῆς πάσης
ἄρξειν, βοηθεῖν δὲ ἅμα εὐπρεπῶς βουλόμενοι τοῖς ἑαυτῶν
ξυγγενέσι καὶ τοῖς προσγεγενημένοις ξυμμάχοις, μάλιστα 2
δ' αὐτοὺς ἐξώρμησαν Ἐγεσταίων τε πρέσβεις παρόντες καὶ
προθυμότερον ἐπικαλούμενοι. ὅμοροι γὰρ ὄντες τοῖς Σελι-
νουντίοις ἐς πόλεμον καθέστασαν περί τε γαμικῶν τινων καὶ
περὶ γῆς ἀμφισβητήτου, καὶ οἱ Σελινούντιοι Συρακοσίους
ἐπαγόμενοι ξυμμάχους κατεῖργον αὐτοὺς τῷ πολέμῳ καὶ κατὰ
γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν· ὥστε τὴν γενομένην ἐπὶ Λάχητος 3
καὶ τοῦ προτέρου πολέμου Λεοντίνων οἱ Ἐγεσταῖοι ξυμμα-

---

§ 4. Ἱπποκράτης, der von 498 bis 491 regierte. Clinton F. H. p. 266 s. — λύτρα als Lösegeld. Ou. Met. 2, 695: nitidam cape praemia vaccam. (Ba.) Widerſpruch gegen Her. 7, 154. — Γελῴων für Γέλωνος Dodwell zu Ol. 79, 4.

Ε. G. § 1. προφάσει. zu 1, 23, 5. — ἄρξειν. zu 1, 17, 2. — εὐπρεπῶς, εὐπροφασίστως. (Sch.) unter einem anſtändigen Vorwande. (Pö.) zu 1, 37, 3. 4, 60, 1. — τοῖς ξ. ξυγγενέσι, τοῖς Χαλκιδεῦσι. (Sch.) — τοῖς προσγεγενημένοις den außer den Stammverwandten hinzugekommenen, wie den Akragantinern 5, 4, 5. (Hf.)

§ 2. Ἐγεσταίων τέ. Das τέ ſteht als ob noch Anregungen Anderer τῶν ξυναγορευόντων αὐτοῖς folgen ſollten. (Sommer.) Wohl ein bloßes Hyperbaton des τέ. — προθυμότερον als in andern Angelegenheiten. Gr. 49, 6. — ἀμφισβητήτου. ἀμφισβητησίμου Lobeck Paralipp p. 494, was die Attiker ſonſt gebrauchen. Thuk. hat ſonſt keins von beiden; „das erſtere Dion. H. u. Pauſ." (Bl.) — κατεῖργον, wie 4, 98, 4. (Bl.)

§ 3. ἐπί. Gr. 68, 40 A 4. — Λεοντίνων verbindet Ba. mit πολέμου, wofür die Stellung mehr ſpricht. vgl. Gr. 47, 7 A. 5 u. zu 1, 21, 4; Bd. mit ξυμμαχίαν. Alſo wohl: Bündniß der Egeſtäer mit den Leontinern. Denn daß ein ſolches ſtatt gefunden, ſcheinen die Worte τοὺς λοιποὺς ἐπὶ ξυμμάχους αὐτῶν vgl. § 3 anzudeuten. —

χίαν ἀναμιμνήσκοντες τοὺς Ἀθηναίους ἐδέοντο σφίσι ναῦς πέμψαντας ἐπαμῦναι, λέγοντες ἄλλα τε πολλὰ καὶ κεφάλαιον, εἰ Συρακόσιοι Λεοντίνους τε ἀναστήσαντες ἀτιμώρητοι γενήσονται καὶ τοὺς λοιποὺς ἔτι ξυμμάχους αὐτῶν διαφθείροντες αὐτοὶ τὴν ἅπασαν δύναμιν τῆς Σικελίας σχήσουσι, κίνδυνον εἶναι μή ποτε μεγάλῃ παρασκευῇ Δωριῆς τε Δωριεῦσι κατὰ τὸ ξυγγενὲς καὶ ἅμα ἄποικοι τοῖς ἐκπέμψασι Πελοποννησίοις
4 βοηθήσαντες καὶ τὴν ἐκείνων δύναμιν ξυγκαθέλωσιν· σῶφρον δ' εἶναι μετὰ τῶν ὑπολοίπων ἔτι ξυμμάχων ἀντέχειν τοῖς Συρακοσίοις, ἄλλως τε καὶ χρήματα σφῶν παρεξόντων ἐς τὸν πόλεμον ἱκανά. ὧν ἀκούοντες οἱ Ἀθηναῖοι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῶν τε Ἐγεσταίων πολλάκις λεγόντων καὶ τῶν ξυναγορευόντων αὐτοῖς ἐψηφίσαντο πρέσβεις πέμψαι πρῶτον ἐς τὴν Ἔγεσταν περί τε τῶν χρημάτων σκεψομένους εἰ ὑπάρχει, ὥσπερ φασίν, ἐν τῷ κοινῷ καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς καὶ τὰ τοῦ πολέμου ἅμα πρὸς τοὺς Σελινουντίους ἐν ὅτῳ ἐστὶν εἰσομένους.

7 Καὶ οἱ μὲν πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων ἀπεστάλησαν ἐς τὴν Σικελίαν· Λακεδαιμόνιοι δὲ τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος καὶ οἱ ξύμμαχοι πλὴν Κορινθίων στρατεύσαντες ἐς τὴν Ἀργείαν τῆς τε γῆς ἔτεμον οὐ πολλὴν καὶ σῖτον ἀνεκομίσαντό τινα ζεύγη

ἀναμιμνήσκοντες, um den frühern Vorgang zu einer abermaligen Intervention als Grund und ſelbſt als Verpflichtung geltend zu machen. Ueber die Ac. Gr. 47, 11 A. 3. — πέμψαντας für πέμψαντες eine Hſ. — κεφάλαιον als Hauptſache daß: — Λεοντίνους ἀναστήσαντες 5, 4, 2. — διαφθείροντες. διαφθείραντες Ba. Aber σχήσουσι kann heißen: in Beſitz nehmen werden. Gr. 53, 7. — τὴν ἅπασαν. Gr. 50, 11 A. 12.

§ 4. Δωριεῖς Δωριεῦσι, Συρακούσιοι τοῖς Πελοποννησίοις. (Sch.) — τοῖς ἐκπέμψασι, τοῖς Κορινθίοις. (Sch.) — ἐκείνων, τῶν Ἀθηναίων. (Sch.) — σφῶν, τῶν Ἐγεσταίων. (Sch.) — τόν, τὸν μέλλοντα. (Sch.) Gr. 50, 2 A. 2. — ὅν. Da ἀκούειν mit einem Ge. ſowohl der Sache als der Perſon verbunden mir nicht erinnerlich iſt, ſo nehme ich die folgenden Genitive abſolut. — ἐν ταῖς ἐκκλησίαις iſt mit ἀκούοντες zu verbinden. (Ba.) — πέμψαι für πέμψαντες eine Hſ. — κοινῷ öffentlicher Schatz. zu 1, 80, 3. — τὰ τοῦ πολέμου. Concinner wäre περὶ τοῦ πολέμου. (Hf.) — πρὸς τοὺς τοῦ πρός Kr. — ἐν ὅτῳ in welcher Lage. Gr. 43, 4 A. 22. — εἰσομένους. Gr. 38, 7 A. 5.

C. 7. § 1. τῆς γῆς. Gr. 47, 28 A. 9. — κατοικίσαντες zu einem ἐπιτείχισμα. — τῆς ἄλλης im Gegenſatze zu den Verbannten.

κομίσαντες, καὶ ἐς Ὄρνεὰς κατοικίσαντες τοὺς Ἀργείων φυγάδας καὶ τῆς ἄλλης στρατιᾶς παρακαταλιπόντες αὐτοῖς ὀλίγους, καὶ σπεισάμενοί τινα χρόνον ὥστε μὴ ἀδικεῖν Ὀρνεάτας 2
καὶ Ἀργείους τὴν ἀλλήλων, ἀπεχώρησαν τῷ στρατῷ ἐπ' οἶκου. ἐλθόντων δὲ Ἀθηναίων οὐ πολλῷ ὕστερον ναυσὶ τριάκοντα καὶ ἑξακοσίοις ὁπλίταις οἱ Ἀργεῖοι μετὰ τῶν Ἀθηναίων πανστρατιᾷ ἐξελθόντες τοὺς ἐν Ὀρνεαῖς μίαν ἡμέραν ἐπολιόρκουν· ὑπὸ δὲ νύκτα αὐλισαμένου τοῦ στρατεύματος ἄποθεν ἐκδιδράσκουσιν οἱ ἐκ τῶν Ὀρνεῶν. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ 3
οἱ Ἀργεῖοι, ὡς ἤσθοντο, κατασκάψαντες τὰς Ὀρνεὰς ἀνεχώρησαν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ὕστερον ταῖς ναυσὶν ἐπ' οἶκον.

Καὶ ἐς Μεθώνην τὴν ὅμορον Μακεδονίᾳ ὑπὲρ Παλλήνης κατὰ θάλασσαν κομίσαντες Ἀθηναῖοι σφῶν τε αὐτῶν καὶ Μακεδόνων τοὺς παρὰ σφίσι φυγάδας ἐκακούργουν τὴν Περδίκκου. Λακεδαιμόνιοι δὲ πέμψαντες παρὰ Χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ 4
Θράκης, ἄγοντας πρὸς Ἀθηναίους δεχημέρους σπονδάς, ξυμπολεμεῖν ἐκέλευον Περδίκκᾳ· οἱ δ' οὐκ ἤθελον. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα καὶ ἕκτον καὶ δέκατον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους ἅμα ἦρι οἱ τῶν Ἀθηναίων 8
πρέσβεις ἦκον ἐκ τῆς Σικελίας καὶ οἱ Ἐγεσταῖοι μετ' αὐτῶν ἄγοντες ἑξήκοντα τάλαντα ἀσήμου ἀργυρίου ὡς ἐς ἑξήκοντα ναῦς μηνὸς μισθόν, ἃς ἔμελλον δεήσεσθαι πέμπειν. καὶ οἱ 2
Ἀθηναῖοι ἐκκλησίαν ποιήσαντες καὶ ἀκούσαντες τῶν τε Ἐγεσταίων καὶ τῶν σφετέρων πρέσβεων τά τε ἄλλα ἐπαγωγὰ καὶ οὐκ ἀληθῆ καὶ περὶ τῶν χρημάτων ὡς εἴη ἑτοῖμα ἔν τε τοῖς ἱεροῖς πολλὰ καὶ ἐν τοῖς κοινοῖς, ἐψηφίσαντο ναῦς ἑξήκοντα

---

§ 2. τινὰ χρόνον auf, für eine gewiſſe Zeit. (Ba.) — τὴν ἀλλήλων. Gr. 51, 3 A. — ἐξελθόντες für ἐξελθόντων Ba. u. A. Pö. Dies iſt durch das vorhergehende ἐλθόντων entſtanden. — οἱ ἐκ. Gr. 50, 8 A. 14.

§ 3. ἀνεχώρησαν. Ueber die Stellung Kr. zu Xen. An. 7, 8, 16.

§ 4. δεχημέρους alle zehn Tage erneuerte. zu 5, 26, 3. C. S. § 1. ἦκον. Kr. zu Xen. An. 2, 1, 9. — ὡς verbinde ich nicht mit μισθόν ſondern mit dem Zahlworte. — ἐς für. vgl. 8, 3, 1 u. Kr. zu Xen. An. 1, 2, 27.

§ 2. ἐπαγωγά verlockend. zu 4, 88, 1. Hier iſt es Prädicat: τὰ ἄλλα ἃ ἔλεγον ἐπαγωγὰ ἦν. Gr. 50, 11 A. 1. — τοῖς κοινοῖς

χίαν ἀναμιμνήσκοντες τοὺς Ἀθηναίους ἐδέοντο σφίσι ναῦς πέμψαντας ἐπαμῦναι, λέγοντες ἄλλα τε πολλὰ καὶ κεφάλαιον, εἰ Συρακόσιοι Λεοντίνους τε ἀναστήσαντες ἀτιμώρητοι γενήσονται καὶ τοὺς λοιποὺς ἔτι ξυμμάχους αὐτῶν διαφθείροντες αὐτοὶ τὴν ἅπασαν δύναμιν τῆς Σικελίας σχήσουσι, κίνδυνον εἶναι μή ποτε μεγάλῃ παρασκευῇ Δωριῆς τε Δωριεῦσι κατὰ τὸ ξυγγενὲς καὶ ἅμα ἄποικοι τοῖς ἐκπέμψασι Πελοποννησίοις
4 βοηθήσαντες καὶ τὴν ἐκείνων δύναμιν ξυγκαθέλωσιν· σῴφρον δ' εἶναι μετὰ τῶν ὑπολοίπων ἔτι ξυμμάχων ἀντέχειν τοῖς Συρακοσίοις, ἄλλως τε καὶ χρήματα σφῶν παρεξόντων ἐς τὸν πόλεμον ἱκανά. ὧν ἀκούοντες οἱ Ἀθηναῖοι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῶν τε Ἐγεσταίων πολλάκις λεγόντων καὶ τῶν ξυναγορευόντων αὐτοῖς ἐψηφίσαντο πρέσβεις πέμψαι πρῶτον ἐς τὴν Ἔγεσταν περί τε τῶν χρημάτων σκεψομένους εἰ ὑπάρχει, ὥσπερ φασίν, ἐν τῷ κοινῷ καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς καὶ τὰ τοῦ πολέμου ἅμα πρὸς τοὺς Σελινουντίους ἐν ὅτῳ ἐστὶν εἰσομένους.

7 Καὶ οἱ μὲν πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων ἀπεστάλησαν ἐς τὴν Σικελίαν· Λακεδαιμόνιοι δὲ τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος καὶ οἱ ξύμμαχοι πλὴν Κορινθίων στρατεύσαντες ἐς τὴν Ἀργείαν τῆς τε γῆς ἔτεμον οὐ πολλὴν καὶ σῖτον ἀνεκομίσαντό τινα ζεύγη

ἀναμιμνήσκοντες, um den frühern Vorgang zu einer abermaligen Intervention als Grund und selbst als Verpflichtung geltend zu machen. Ueber die Ac. Gr. 47, 11 A. 3. — πέμψαντας für πέμψαντες eine Hs. — κεφάλαιον als Hauptsache daß: — Λεοντίνους ἀναστήσαντες 5, 4, 2. — διαφθείροντες. διαφθείραντες Va. Aber σχήσουσι kann heißen: in Besitz nehmen werden. Gr. 53, 7. — τὴν ἅπασαν. Gr. 50, 11 A. 12.

§ 4. Δωριεῖς Δωριεῦσι, Συρακούσιοι τοῖς Πελοποννησίοις. (Sch.) — τοῖς ἐκπέμψασι, τοῖς Κορινθίοις. (Sch.) — ἐκείνων, τῶν Ἀθηναίων. (Sch.) — σφῶν, τῶν Ἐγεσταίων. (Sch.) — τόν, τὸν μέλλοντα. (Sch.) Gr. 50, 2 A. 2. — ὧν. Da ἀκούειν mit einem Ge. sowohl der Sache als der Person verbunden mit nicht erinnerlich ist, so nehme ich die folgenden Genitive absolut. — ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ist mit ἀκούοντες zu verbinden. (Va.) — πέμψαι für πέμψαντες eine Hs. — κοινῷ öffentlicher Schatz. zu 1, 80, 3. — τὰ τοῦ πολέμου. Concinner wäre περὶ τοῦ πολέμου. (Hf.) — πρὸς τοῦτ τοῦ πρός Kr. — ἐν ὅτῳ in welcher Lage. Gr. 43, 4 A. 22. — εἰσομένους. Gr. 38, 7 A. 5.

C. 7. § 1. τῆς γῆς. Gr. 47, 28 A. 9. — κατοικίσαντες zu einem ἐπιτείχισμα. — τῆς ἄλλης im Gegensatze zu den Verbannten.

κομίσαντες, καὶ ἐς Ὄρνειὰς κατοικίσαντες τοὺς Ἀργείων φυγάδας καὶ τῆς ἄλλης στρατιᾶς παρακαταλιπόντες αὐτοῖς ὀλίγους, καὶ σπεισάμενοί τινα χρόνον ὥστε μὴ ἀδικεῖν Ὀρνεάτας 2
καὶ Ἀργείους τὴν ἀλλήλων, ἀπεχώρησαν τῷ στρατῷ ἐπ' οἶκον. ἐλθόντων δὲ Ἀθηναίων οὐ πολλῷ ὕστερον ναυσὶ τριάκοντα καὶ ἑξακοσίοις ὁπλίταις οἱ Ἀργεῖοι μετὰ τῶν Ἀθηναίων πανστρατιᾷ ἐξελθόντες τοὺς ἐν Ὀρνειαῖς μίαν ἡμέραν ἐπολιόρκουν· ὑπὸ δὲ νύκτα αὐλισαμένου τοῦ στρατεύματος ἄποθεν ἐκδιδράσκουσιν οἱ ἐκ τῶν Ὀρνεῶν. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ 3
οἱ Ἀργεῖοι, ὡς ἤσθοντο, κατασκάψαντες ἰὰς Ὀρνειὰς ἀνεχώρησαν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ὕστερον ταῖς ναυσὶν ἐπ' οἶκον.

Καὶ ἐς Μεθώνην τὴν ὅμορον Μακεδονίᾳ ἱππέας κατὰ θάλασσαν κομίσαντες Ἀθηναῖοι σφῶν τε αὐτῶν καὶ Μακεδόνων τοὺς παρὰ σφίσι φυγάδας ἐκακούργουν τὴν Περδίκκου. Λακεδαιμόνιοι δὲ πέμψαντες παρὰ Χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ 4
Θράϊκης, ἄγοντας πρὸς Ἀθηναίους δεχημέρους σπονδάς, ξυμπολεμεῖν ἐκέλευον Περδίκκᾳ· οἱ δ' οὐκ ἤθελον. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα καὶ ἕκτον καὶ δέκατον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους ἅμα ἦρι οἱ τῶν Ἀθηναίων 8
πρέσβεις ἦκον ἐκ τῆς Σικελίας καὶ οἱ Ἐγεσταῖοι μετ' αὐτῶν ἄγοντες ἑξήκοντα τάλαντα ἀσήμου ἀργυρίου ὡς ἐς ἑξήκοντα ναῦς μηνὸς μισθόν, ἃς ἔμελλον δεήσεσθαι πέμπειν. καὶ οἱ 2
Ἀθηναῖοι ἐκκλησίαν ποιήσαντες καὶ ἀκούσαντες τῶν τε Ἐγεσταίων καὶ τῶν σφετέρων πρέσβεων τά τε ἄλλα ἐπαγωγὰ καὶ οὐκ ἀληθῆ καὶ περὶ τῶν χρημάτων ὡς εἴη ἑτοῖμα ἔν τε τοῖς ἱεροῖς πολλὰ καὶ ἐν τοῖς κοινοῖς, ἐψηφίσαντο ναῦς ἑξήκοντα

---

§ 2. τινὰ χρόνον auf, für eine gewiſſe Zeit. (Ba.) — τὴν ἀλλήλων. Gr. 51, 3 A. — ἐξελθόντες für ἐξελθόντων Ba. u. A. Pſ. Dies iſt durch das vorhergehende ἐλθόντων entſtanden. — οἱ ἐκ. Gr. 50, 8 A. 14.

§ 3. ἀνεχώρησαν. Ueber die Stellung Kr. zu Xen. An. 7, 8, 16.

§ 4. δεχημέρους alle zehn Tage erneuerte. zu 5, 26, 3.

C. S. § 1. ἦκον. Kr. zu Xen. An. 2, 1, 9. — ὡς verbinde ich nicht mit μισθόν ſondern mit dem Zahlworte. — ἐς für. vgl. 8, 3, 1 u. Kr. zu Xen. An. 1, 2, 27.

§ 2. ἐπαγωγά verlockend. zu 4, 88, 1. Hier iſt es Prädicat: τὰ ἄλλα ἃ ἔλεγον ἐπαγωγὰ ἦν. Gr. 50, 11 A. 1. — τοῖς κοινοῖς

πέμπειν ἐς Σικελίαν καὶ στρατηγοὺς αὐτοκράτορας Ἀλκιβιάδην τε τὸν Κλεινίου καὶ Νικίαν τὸν Νικηράτου καὶ Λάμαχον τὸν Ξενοφάνους, βοηθοὺς μὲν Ἐγεσταίοις πρὸς Σελινουντίους, ξυγκατοικίσαι δὲ καὶ Λεοντίνους, ἤν τι περιγίγνηται αὐτοῖς τοῦ πολέμου, καὶ τἆλλα τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ
3 πρᾶξαι ὅπῃ ἂν γιγνώσκωσιν ἄριστα Ἀθηναίοις. μετὰ δὲ τοῦτο ἡμέρᾳ πέμπτῃ ἐκκλησία αὖθις ἐγίγνετο, καθ' ὅ τι χρὴ τὴν παρασκευὴν ταῖς ναυσὶ τάχιστα γίγνεσθαι καὶ τοῖς στρατηγοῖς εἴ του προσδέοιντο ψηφισθῆναι ἐς τὸν ἔκπλουν. καὶ ὁ Νικίας ἀκούσιος μὲν ἠρημένος ἄρχειν, νομίζων δὲ τὴν πόλιν οὐκ ὀρθῶς βεβουλεῦσθαι, ἀλλὰ προφάσει βραχείᾳ καὶ εὐπρεπεῖ τῆς Σικελίας ἁπάσης, μεγάλου ἔργου, ἐφιέσθαι, παρελθὼν ἀποτρέψαι ἐβούλετο καὶ παρῄνει τοῖς Ἀθηναίοις τοιάδε.

9 "Ἡ μὲν ἐκκλησία περὶ παρασκευῆς τῆς ἡμετέρας ἥδε ξυνελέγη, καθ' ὅ τι χρὴ ἐς Σικελίαν ἐκπλεῖν· ἐμοὶ μέντοι δοκεῖ καὶ περὶ αὐτοῦ τούτου ἔτι χρῆναι σκέψασθαι, εἰ ἄμεινόν ἐστιν ἐκπέμπειν τὰς ναῦς, καὶ μὴ οὕτω βραχείᾳ βουλῇ περὶ μεγάλων πραγμάτων ἀνδράσιν ἀλλοφύλοις πειθομένους

---

für τῷ κοινῷ die beſten u. meiſten Hſn. Die öffentlichen Gelder mochten ſich an mehreren Orten befinden. „Eben ſo gebraucht den Plu. Polyb. 1, 59." (Py.) — βοηθούς. Gr. 57, 4 A. 3. — ξυγκατοικίσαι. Inf. der Abſicht, wie 6, 69, 4. 5 u. Xen. Hell. 1, 1, 22, mit βοηθούς verbunden nach Gr. 59, 2 A. 3. — ἤν τι — πολέμου wenn ihnen etwas von dem Kriege übrig bliebe, d. h. wenn ſie neben dem Hauptzwecke auch dies vermöchten. (Py.) περιουσία γίνηται τῇ νίκῃ. (Sch.) — ἄριστα für das beſte, hier nicht Adv. zu 1, 126, 5.

§ 3. καθότι wie, in Bezug auf den Begriff der Berathung der in ἐκκλησία liegt. (Bs.) — εἴ του was etwa. Denn der Satz iſt Object und entſpricht dem τὴν παρασκευήν. Gr. 60, 10 A. 1. — ἀκούσιος, wie ἄσμενος 6, 12, 2, ἄκων 34, 6. Gr. 57, 5 A. 2. — προφάσει βραχείᾳ καὶ εὐπρεπεῖ unter einem unerheblichen und bloß ſcheinbaren Vorwande. (Hl.) — τοιάδε, nicht τάδε, weil Thuk. die Rede nicht wortgetreu wiedergeben konnte, 5, 84, 4. 7, 10, 1. (Waſſe.) vgl. 1, 139, 4. 4, 91, 1. 7, 60, 4 ꝛc., wie (Dr.) zu 1, 31, 3.

C. 9. § 1. τῆς ἡμετέρας, der Strategen: ἀντὶ τοῦ πως χρὴ ἡμῖν τοῖς στρατηγοῖς τὴν παρασκευὴν ἀθροισθῆναι. (Sch.) — ἄμεινον. Gr. 49, 6. — καὶ μή, χρῆναι. (Ba.) — ἀλλοφύλοις, τοῖς Ἐγεσταίοις. (Sch.)

πόλεμον οὐ προσήκοντα ἄρασθαι. καίτοι ἔγωγε καὶ τιμῶμαι 2
ἐκ τοῦ τοιούτου καὶ ἧσσον ἑτέρων περὶ τῷ ἐμαυτοῦ σώματι
ὀρρωδῶ, νομίζων ὁμοίως ἀγαθὸν πολίτην εἶναι ὃς ἂν καὶ
τοῦ σώματός τι καὶ τῆς οὐσίας προνοῆται· μάλιστα γὰρ ἂν
ὁ τοιοῦτος καὶ τὰ τῆς πόλεως δι' ἑαυτὸν βούλοιτο ὀρθοῦ-
σθαι. ὅμως δὲ οὔτε ἐν τῷ πρότερον χρόνῳ διὰ τὸ προτι-
μᾶσθαι εἶπον παρὰ γνώμην οὔτε νῦν, ἀλλὰ ἥ ἂν γιγνώσκω
βέλτιστα, ἐρῶ. καὶ πρὸς μὲν τοὺς τρόπους τοὺς ὑμετέρους 3
ἀσθενὴς ἂν μου ὁ λόγος εἴη, εἰ τά τε ὑπάρχοντα σώζειν
παραινοίην καὶ μὴ τοῖς ἑτοίμοις περὶ τῶν ἀφανῶν καὶ μελ-
λόντων κινδυνεύειν· ὡς δὲ οὔτε ἐν καιρῷ σπεύδετε οὔτε
ῥᾴδιά ἐστι κατασχεῖν ἐφ' ἃ ὥρμησθε, ταῦτα διδάξω. φημὶ 10
γὰρ ὑμᾶς πολεμίους πολλοὺς ἐνθάδε ὑπολιπόντας καὶ ἑτέ-
ρους ἐπιθυμεῖν ἐκεῖσε πλεύσαντας δεῦρο ἐπαγαγέσθαι. καὶ
οἶσθε ἴσως τὰς γενομένας ὑμῖν σπονδὰς ἔχειν τι βέβαιον,
αἳ ἡσυχαζόντων μὲν ὑμῶν ὀνόματι σπονδαὶ ἔσονται — οὕτω

---

§ 2. καίτοι. Der Zuſammenhang: wenn aber ich Bedenklichkeiten anrege, ſo muß dies um ſo gewichtiger ſcheinen, da ich. — ἐκ τοῦ τοιούτου in Folge ſolcher Unternehmungen. vgl. 8, 47, 1. 51, 2 u. Gr. 50, 4 A. 6. — περὶ τῷ. Gr. 68, 32 A. vgl. zu 1, 60, 1. Plat. Phäd. 114, e: θαρρεῖν χρὴ περὶ τῇ αὐτοῦ ψυχῇ vgl. Theät 148. Dagegen Andr. 2, 7: οὐ περὶ ἐμοῦ μόνου ὀρρωδεῖν. — νομίζων wie wohl ich übrigens der Meinung bin. (Pſ.) vgl. zu 5, 32, 6 — — ὁμοίως. ὅμως Ba. — ὁμοίως ἀγαθόν in gleicher Weiſe gut (Pſ.), nicht ſchlechter als der furchtloſe. Bei Vielen galt Nikias für furchtſam; alſo hier wohl mit auch eine beiläufige Selbſtvertheidigung. — δι' ἑαυτόν. Gr. 68, 23 A. — ὀρθοῦσθαι, εὐτυχεῖν. (Sch.) zu 2, 60, 2. vgl. 8, 64, 3. — ὅμως δέ, obgleich ich mich für den Krieg intereſſiren könnte. (Ba.) — οὔτε νῦν, ἐρῶ aus εἶπον. Umgekehrt Xen. An. 7, 7, 13: προτερῶν ἅπερ αὐτῷ. Gr. 62, 4 A. 1. — ἄλλα ἤ. ἄλλ' ἤ Reiske ἀλλ' ἤ ohne ἃ eine Hſ. vgl zu 6, 8, 2.

§ 3. πρός in Betracht. Gr. 68, 39 A. 6. — τοὺς τρόπους, geſchildert 1, 70, 2 ff. — τοῖς ἑτοίμοις mit dem Vorhandenen, es aufs Spiel ſetzend. zu 1, 70, 3 u. zu 2, 65, 4. — ῥᾴδια ſtatt ῥᾴδιον. Gr. 55, 3 A. 7. — κατασχεῖν, κτήσασθαι. (Sch.) Gr. 53, 5 A. 2. — ἐφ ἃ wozu, was zu erlangen. vgl. 6, 24, 2. 69, 5 u. Kr. zu Xen. An. 1, 2, 2.

C. 10. § 1. δεῦρο. δεύτερον die meiſten und beſten Hſn., die aber auch vorher ὑμᾶς haben. — ἐπαγαγέσθαι euch auf den Hals zu ziehen. (Pl.) vgl. 5, 98. — ὀνόματι, μέχρις ὀνόματος, τοιτέστιν οὐ βέβαιοι. (Sch.) Gr. 46, 4 A. 3. — οὕτω, ὥστε μὴ βεβαίους

γὰρ ἐνθένδε τε ἄνδρες ἔπραξαν αὐτὰ καὶ ἐκ τῶν ἐναντίων — σφαλέντων δέ που ἀξιόχρεῳ δυνάμει ταχεῖαν τὴν ἐπιχείρησιν ἡμῖν οἱ ἐχθροὶ ποιήσονται, οἷς πρῶτον μὲν διὰ ξυμφορῶν ἡ ξύμβασις καὶ ἐκ τοῦ αἰσχίονος ἢ ἡμῖν κατ' ἀνάγκην ἐγένετο, ἔπειτα ἐν αὐτῇ ταύτῃ πολλὰ τὰ ἀμφισβητούμενα ἔχο-
2 μεν. εἰσὶ δ' οἳ οὐδὲ ταύτην πω τὴν ὁμολογίαν ἐδέξαντο, καὶ οὐχ οἱ ἀσθενέστατοι· ἀλλ' οἱ μὲν ἄντικρυς πολεμοῦσιν, οἱ δὲ καὶ διὰ τὸ Λακεδαιμονίους ἔτι ἡσυχάζειν δεχημέροις σπονδαῖς καὶ αὐτοὶ κατέχονται. τάχα ἂν δ' ἴσως, εἰ δίχα ἡμῶν τὴν δύναμιν λάβοιεν, ὅπερ νῦν σπεύδομεν, καὶ πίνυ ἂν ξυνεπίθοιντο μετὰ Σικελιωτῶν, οὓς πρὸ πολλῶν ἂν ἐτι-
3 μήσαντο ξυμμάχους γενέσθαι ἐν τῷ πρὶν χρόνῳ. ὥστε χρὴ σκοπεῖν τινα αὐτὰ καὶ μὴ μετεώρῳ τε πόλει ἀξιοῦν κινδυνεύειν καὶ ἀρχῆς ἄλλης ὀρέγεσθαι πρὶν ἣν ἔχομεν βεβαιωσώμεθα, εἰ Χαλκιδῆς γε οἱ ἐπὶ Θρᾴκης, ἔτι τοσαῦτα ἀφεστῶτες ἀφ' ἡμῶν, ἔτι ἀχείρωτοί εἰσι καὶ ἄλλοι τινὲς κατὰ

αὐτὰς τυγχάνειν. (Sch.) — ἐνθένδε ἄνδρες Männer von hier. (Sch.) vgl. 6, 38, 1. Gr. 50, 8 A. 19. Gemeint iſt Alkibiades mit ſeinem Anhange. — αὐτά für αὐτάς die beſten Hſn., τὰ περὶ τὰς σπονδάς. vgl. zu ἀληθῆ 3, 3, 1 (Schömann.) αὐτάς würde ἐπάραξαν erfordern. — ἐκ τῶν aus der Zahl der. Gr. 68, 17 A. 9. — σφαλέντων. Gr. 47, 4 A. 2 u. 3. — δέ που. δέ haben nur einige ſchlechte Hſn. — διά auf Veranlaſſung. Gr. 68, 22 A. 4. — ἐκ τοῦ αἰσχίονος von einer ſchimpflicheren Lage aus. vgl. 1, 39, 1. Αὐτοὶ γὰρ ἐδεήθησαν διὰ τὸ πταῖσαι. (Sch.) vgl. 4, 117, 3. — κατ' ἀνάγκην nothgedrungen, eine Erläuterung des ἐκ τοῦ αἰσχίονος. — ἀμφισβητούμενα 5, 35. (Hſ.) u. 42, 3. (Bp.)

§ 2. οὐχ οἱ ἀ. die mächtigſten. zu 1, 5, 1. — πολεμοῦσιν, Κορίνθιοι. (Sch.) 5, 32, 5. (Dd.) Oder die Diktidier 5, 35, 1 und Perdikkas 5, 83, 4? — οἱ δὲ καί. Gr. 69, 32 A. 15. — δεχημέροις σπονδαῖς 5, 26, 3. 32, 4. 6, 7, 4. (Dd.) — καὶ αὐτοί, wie die Lakedämonier κατέχονται (ohne δεχημέροις σπονδαῖς). zu 5, 6, 3. — ἂν δ' für δ' ἄν die beſten Hſn. zu 6, 2, 4. — δίχα, διῃρημένην εἰς δύο μέρη. (Sch.) einen Theil hier, einen in Sikelien. — ὅπερ. Gr. 46, 6 A. 3. vgl. 6, 79, 2 mit 1, 141, 5. 5, 16, 2 u. 6, 39, 2. — καὶ πάνυ. Gr. 69, 32 A. 18. — ξυνεπίθοιντο. ξυνεπιθοῖντο nur ſchlechte Hſn. — πρό. Gr. 68, 15 A. 2.

§ 3. τινά man. (Dibot.) Gr. 51, 16 A. 7. — αὐτά dieſe Verhältniſſe. — μετεώρῳ, τῆς πόλεως ἡμῶν οὐκ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ὁρμούσης. μετενήνεκται δὲ τὸ ὄνομα ἀπὸ τῶν πλοίων τῶν μήπω ὡρμισμένων. (Sch.) — τε πόλει. τῇ πόλει Kr. — πρίν ohne ἄν. Gr. 54, 17 A. 3. — εἰ X. γε. Ein Beweis ſcheint wenigſtens darin zu liegen daß die Ch. Gr. 65, 5 A. 7. — ἐπί. Gr. 69, 40 A. 2. —

τὰς ἠπείρους ἐνδοιαστῶς ἀκροῶνται. ἡμεῖς δὲ Ἐγεσταίοις
δὴ οὐσι ξυμμάχοις ὡς ἀδικουμένοις ὀξέως βοηθοῦμεν,
ὑφ' ὧν δ' αὐτοί, πάλαι ἀφεστώτων, ἀδικούμεθα ἔτι, μέλ-
λομεν ἀμύνεσθαι; καίτοι τοὺς μὲν κατεργασάμενοι κἂν κα- 11
τάσχοιμεν· τῶν δ' εἰ καὶ κρατήσαιμεν, διὰ πολλοῦ γε καὶ
πολλῶν ὄντων χαλεπῶς ἂν ἄρχειν δυναίμεθα. ἀνόητον δ' ἐπὶ
τοιούτους ἐέναι ὧν κρατήσας τε μὴ κατασχήσει τις καὶ μὴ
κατορθώσας μὴ ἐν τῷ ὁμοίῳ καὶ πρὶν ἐπιχειρῆσαι ἔσται.
Σικελιῶται δ' ἄν μοι δοκοῦσιν, ὡς γε νῦν ἔχουσι, καὶ ἔτι 2
ἂν ἧσσον δεινοὶ ἡμῖν γενέσθαι, εἰ ἄρξειαν αὐτῶν Συρακόσιοι,
ὅπερ οἱ Ἐγεσταῖοι μάλιστα ἡμᾶς ἐκφοβοῦσιν. νῦν μὲν γὰρ
κἂν ἔλθοιεν ἴσως Λακεδαιμονίων ἕκαστοι χάριτι, ἐκείνως
δ' οὐκ εἰκὸς ἀρχὴν ἐπὶ ἀρχὴν στρατεῦσαι· ᾧ γὰρ ἂν τρόπῳ 3
τὴν ἡμετέραν μετὰ Πελοποννησίων ἀφέλωνται, εἰκὸς ὑπὸ τῶν

ἐνδοιαστῶς, οὐ βεβαίως. (Sch.) vgl. 8, 87, 4, Her. 7, 174 u. οἱ ἐνδοιάζοντες φίλοι 6, 91, 4. vgl. zu 1, 122, 3. — δή, δῆθεν. (Sch.) Dagegen iſt die Stellung; alſo: eben, gerade. — βοηθοῦμεν. Gr. 53, 1 A. 9. — ὑφ' ὧν. Gr. 51, 13 A. 2. — αὐτοί für αὐτῶν Reiske. — ἔτι, ſonſt zu μέλλομεν gezogen, gehört wohl zu ἀδικούμεθα als Gegenſatz zu πάλαι, wie vorher ἔτι ἀχείρωτοί εἰσιν. — ἀμύνεσθαι; Sonſt ſteht hier ein Punct und nach βοηθοῦμεν ein Kolon.

C. 11. § 1. κατεργασάμενοι überwältigen, wie 4, 85, 2. 6, 33, 5. 86, 2. — τῶν δέ, τῶν Σικελιωτῶν. (Sch.) — διὰ πολλοῦ die weit entfernt. zu 2, 29, 3. — ὧν iſt zu beiden Verben Object, wie der Ge. 7, 5, 3 G. Gr. 60, 5 A. 2. — τε — καί. Gr. 69, 59 A. 1. Ueber die Verbindung des ſelbſtſtändigen Satzes mit dem relativen. Gr. 59, 2 A. 6. — ἐν τῷ ὁμοίῳ in der gleichen Lage. (Hl.) Gr. 43, 4 A. 22. Ueber καί als Gr. 69, 32 A. 5. vgl. 6, 16, 4. 21, 2. ὁμοίως καὶ πρίν 7, 28, 4. — ἔσται. Dann nämlich werden wir außer den gemachten Opfern noch neue Feinde haben 6, 10, 1.

§ 2. ἄν — ἄν. Gr. 69, 7 A. 3. — καὶ ἔτι ſogar noch. (Ba.) οὔτε νῦν εἰσι δεινοί, καὶ ἔτι ἧττον ἔσονται δεινοί. (Sch.) — ἄρξειαν die Herrſchaft erlangt haben möchten. Gr. 53, 5 A. 2 — ὅπερ ἡμᾶς ἐκφοβοῦσι, wie ὃν φόβον ἡμᾶς ἐκφοβοῦσιν. Gr. 46, 11 A. 2. Ueber die Sache 6, 6, 3. — ἕκαστοι einzelne Staaten; oder ὡς ἕκαστοι? — ἐκείνως, ἤγουν εἰ ἀρχθείεν ὑπὸ Συρακουσίων. (Sch.) zu 1, 77, 2. 3, 46, 2. — ἀρχὴν ἐπὶ ἀρχήν eine herrſchende Macht gegen die andere, die Syrakoſier gegen die Athener. Gr. 50, 4 A. 9. — στρατεῦσαι. Gr. 53, 1 A. 10. vgl. 1, 81, 2. 2, 11, 5. 73, 2. 3, 10, 3. 40, 4. 4, 85, 4. 5, 109. 6, 11, 3. 49, 2.

§ 3. ἀφέλωνται. ἀφέλοιντο? „Erg. ἡμᾶς. vgl. 8, 76, 3." (Py.)

αὐτῶν καὶ τὴν σφετέραν διὰ τοῦ αὐτοῦ καθαιρεθῆναι. ἡμᾶς δ' ἂν οἱ ἐκεῖ Ἕλληνες μάλιστα μὲν ἐκπεπληγμένοι εἶεν, εἰ μὴ ἀφικοίμεθα, ἔπειτα δὲ καὶ εἰ δείξαιμεν τὴν δύναμιν δι' ὀλίγου ἀπέλθοιμεν· εἰ δὲ σφαλείημέν τι, τάχιστ' ἂν ὑπερ-
4 ιδόντες μετὰ τῶν ἐνθάδε ἐπίθοιντο. τὰ γὰρ διὰ πλείστου πάντες ἴσμεν θαυμαζόμενα καὶ τὰ πεῖραν ἥκιστα τῆς δόξης ὄντα, ὅπερ νῦν ὑμεῖς ὦ Ἀθηναῖοι ἐς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους πεπόνθατε· διὰ τὸ παρὰ γνώμην αὐτῶν
πρὸς ἃ ἐφοβεῖσθε τὸ πρῶτον περιγεγενῆσθαι καταφρονήσαντες
5 ἤδη καὶ Σικελίας ἐφίεσθε. χρὴ δὲ μὴ πρὸς τὰς τύχας τῶν ἐναντίων ἐπαίρεσθαι, ἀλλὰ τὰς διανοίας κρατήσαντας θαρ-

---

Gr. 60, 7 A. 1. — *τῶν αὐτῶν, τῶν Πελοποννησίων.* (Sch.) — *διὰ τοῦ αὐτοῦ, τρόπου* (Sch.) Nämlich als angebliche Befreier der Hellenen. (Py.) *διὰ τρόπου* findet ſich ſonſt bei Thuk. ſchwerlich und überhaupt wohl ſelten. — *ἡμᾶς* Gr. 46, 10 A. 1. — *μάλιστα μέν* am meiſten, anders als es gewöhnlich ſteht. Gr. 65, 5 A. 12. — *δείξαντες* 6, 47, 2. (Dd.) — *δι' ὀλίγου, ταχέως.* (Sch.) Paſſender verbindet Hl. es mit *δείξαντες* in der Nähe zeigen, um ſie mehr als durch den bloßen Ruf zu ſchrecken. zu 2, 89, 7. — *ὑπερ-ιδόντες, καταφρονήσαντες ἡμῶν.* (Sch.) zu 5, 6, 3. 43, 2. — *ἐπίθοιντο.* *ἐπιθεῖντο* ſchlechte Hſn.

§ 4. *τὰ διὰ πλείστου* das Entlegenſte. vgl. 3, 94, 4. Gr. 50, 5 A. 8 u. 68, 22 A. 3. Tac. A. 1, 47: major e longinquo reverentia. (Didot.) Agric. 30: omne ignotum pro magnifico est. (Hf.) — *πεῖραν τῆς δόξης διδόναι* Erprobung des Rufes gewähren, in wiefern demſelben die wirkliche Macht entſpricht. (St.) — *ὅπερ* will Ba., *τὰ γὰρ — ὄντα* parenthetiſch denkend, auf *ὑπεριδόντες ἂν ἐπίθοιντο* beziehen. Mir ſcheint ein Satz ausgefallen zu ſein, etwa: Je mehr man frühere Ueberſchätzung bemerkt, deſto größere Mißachtung pflegt einzutreten. — *ὅπερ ἐς Λ. πεπόνθατε* wie es euch mit den L. ergangen iſt. — *παρὰ γνώμην, παρ' ἐλπίδα.* (Sch.) — *αὐτῶν* hängt von *περιγεγενῆσθαι* ab. (Sch.) — *πρὸς ἃ* in Bezug auf das was. vgl. 6, 64, 3 u. Gr. 51, 13 A. 6. Doch kann man auch auflöſen *πρὸς ταῦτα πρὸς ἃ.* Gr. 51, 13 A. 7. vgl. Lyk. Leokr. 129: *εἰς αὐτὸ τοῦτο τὴν τιμωρίαν τάξαντες εἰς ὃ μάλιστα φοβούμενοι ἐγγιγνόμενον.* Bezeichnet wird der Lakedämonier Ueberlegenheit im Landkriege. vgl. 1, 143, 4. 4, 12, 3. — *ἐφίεσθε* exegetiſch. Gr. 59, 1 A. 5. vgl. Heindorf zu Plat. Phäd. 36. Die beſten Hſn. haben *ἐφίεσθαι*, was ſich nur hart an *ὅπερ πεπόνθατε* anſchließen ließe.

§ 5. *πρὸς τάς* in Bezug auf, hier ſo viel als *διὰ τάς*, wie 8, 2. 1 vgl. mit 5, 14, 2. — *τύχας* Unfälle, wie 1, 84, 3. — *τὰς διανοίας, δηλονότι τῶν πολεμίων.* (Sch.) Alſo: über die Pläne, Entwürfe der Feinde obſiegend unbeſorgt, zuverſichtlich

ρεῖν. μηδὲ Λακεδαιμονίους ἄλλο τι ἡγήσασθαι ἢ διὰ τὸ αἰσχρὸν σκοπεῖν ὅτῳ τρόπῳ ἔτι καὶ νῦν, ἢν δύνωνται, σφήλαντες ἡμᾶς τὸ σφέτερον ἀπρεπὲς εὖ θήσονται, ὅσῳ καὶ περὶ πλείστου καὶ διὰ πλείστου δόξαν ἀρετῆς μελετῶσιν. ὥστε οὐ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ Ἐγεσταίων ἡμῖν, ἀνδρῶν βαρβάρων, ὁ ἀγών, εἰ σωφρονοῦμεν, ἀλλ' ὅπως πόλιν δι' ὀλιγαρχίας ἐπιβουλεύουσαν ὀξέως φυλαξώμεθα. καὶ μεμνῆσθαι χρὴ 12
ἡμᾶς ὅτι νεωστὶ ἀπὸ νόσου μεγάλης καὶ πολέμου βραχύ τι λελωφήκαμεν, ὥστε καὶ χρήμασι καὶ τοῖς σώμασιν ηὖξῆσθαι· καὶ ταῦτα ὑπὲρ ἡμῶν δίκαιον ἐγθάδε εἶναι ἀναλοῦν καὶ μὴ ὑπὲρ ἀνδρῶν φυγάδων τῶνδε ἐπικουρίας δεομένων, οἷς τό τε ψεύσασθαι καλῶς χρήσιμον καὶ τῷ τοῦ πέλας κινδύνῳ, αὐτῶν λόγους μόνον παρασχομένους, ἢ κατορθώσαντας χάριν μὴ ἄξίαν εἰδέναι ἢ πταίσαντάς πεν τοὺς φίλους ξυναπολέσαι.

---

sein. vgl. 1, 84, 3. 140, 2. 144, 1. — *μηδὲ — σκοπεῖν, μὴ νομίζετε Λ. ἄλλο τι σκοπεῖν ἢ διὰ τὸ αἰσχρῶς ἐσπεῖσθαι σπεύδειν.* (Sch.) — *ἄλλο τι.* Gr. 62, 3 A. 7. — *ἔτι καὶ νῦν*, dem Frieden zu Trotz. — *ἀπρεπές, ἀδοξίαν.* (Sch.) vgl. 5, 46, 1. (Pp.) — *εὖ θήσονται, ἀναμαχέσονται.* (Sch.) wohl beſtellen, abthun. zu 1, 75, 2. (76, 1.) Sig iſt hier eine Brachylogie für: *τὰ ἑαυτῶν, ἀπρεπῆ ὄντα, εὖ θήσονται.* — *ὅσῳ* da. Gr. 51, 10 A. 5 u. zu 1, 68, 2. — *περὶ πλείστου, ὑπὲρ πάντα τὰ ἄλλα.* (Sch.) Gr. 68, 31 A. 5. — *διὰ πλείστου, ἐν πλείστῳ χρόνῳ.* (Sch.) vgl. zu 1, 77, 4. 4, 95, 1. — — *μελετῶσιν* anſtreben. — *δι' ὀλιγαρχίας* unter einer Oligarchie. Dem. 15, 19: *οὐκ ἔστιν ὅπως, εἰ δι' ὀλιγαρχίας ἅπαντα συστήσεται, τὸν παρ' ὑμῖν δῆμον ἐάσουσιν.* vgl. Ind. Dem. — *ἐπιβουλεύουσαν, ἡμῖν δηλονότι.* (Sch.) — *ὀξέως* gehört wohl zu *φυλαξώμεθα.* (Hl.) vgl. 6, 10, 3. — *φυλαξώμεθα, φυλαξόμεθα* eine Hſ.

C. 12. § 1. *λελωφήκαμεν.* Soph. Aj. 61: *τοῦδ' ἐλώφησεν πόνου.* (Bl.) vgl. Lex. Plat. Ein ſeltenes Wort, bei Thuk. nur noch und anders 2, 49, 2 u. 7, 77, 3. — *τοῖς σώμασιν.* vgl. 6, 26, 2. — *εἶναι, ἐξεῖναι.* (Sch.) vgl. 4, 24, 3. 5, 40, 2. 7, 11, 3. (Pp.) Unpaſſend; ich laſſe es mit Hſ. von *μεμνῆσθαι* abhängen. Denn es mit einigen Hſn. zu tilgen wäre bedenklich. — *φυγάδων.* Mit Bezug auf die Leontiner. vgl. 6, 19 u. Plut. Nic. 12. — *καλῶς, ἤτοι πιθανῶς.* (Sch.) zu 1, 5, 2. — *τοῦ πέλας.* Gr. 44, 1 A. 6 u. zu 1, 32, 3. — *κινδύνῳ* durch, mit Gefahr, auf *κατορθώσαντας* und *πταίσαντας* zu beziehen. (Dd.) vgl. § 2. — *αὐτῶν* Bk. *αὐτῶν* für *αὐτούς* die beſten Hſn. Der Sinn: von ſich, aus ihren Mitteln. (Wex?) — *ξυναπολέσαι* für *ξυναπολέσθαι* Reiske. Der Inf. hängt noch von *χρήσιμον* ab. Da dies aber in der gewöhnlichen Bedeutung nicht mehr paßt, ſo erklärt es Dd. *ἐν χρήσει ὄν, σύνηθες* und Pp. meint daß es wenigſtens zu *ξυναπολέσαι* in dieſem Sinne zu denken ſei. Doch dieſe Erklä-

2 εἴ τέ τις ἄρχειν ἄσμενος αἱρεθεὶς παραινεῖ ὑμῖν ἐκπλεῖν, τὸ ἑαυτοῦ μόνον σκοπῶν, ἄλλως τε καὶ νεώτερος ἔτι ὢν ἐς τὸ ἄρχειν, ὅπως θαυμασθῇ μὲν ἀπὸ τῆς ἱπποτροφίας, διὰ δὲ πολυτέλειαν καὶ ὠφεληθῇ τι ἐκ τῆς ἀρχῆς, μηδὲ τούτῳ ἐμπαράσχητε τῷ τῆς πόλεως κινδύνῳ ἰδίᾳ ἐλλαμπρύνεσθαι, νομίσατε δὲ τοὺς τοιούτους τὰ μὲν δημόσια ἀδικεῖν τὰ δὲ ἴδια ἀναλοῦν, καὶ τὸ πρᾶγμα μέγα εἶναι καὶ μὴ οἷον νεωτέρῳ
13 βουλεύσασθαι τε καὶ ὀξέως μεταχειρίσαι. οὓς ἐγὼ ὁρῶν νῦν ἐνθάδε τῷ αὐτῷ ἀνδρὶ παρακελευστοὺς καθημένους φοβοῦμαι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις ἀντιπαρακελεύομαι μὴ καταισχυνθῆναι, εἴ τῳ τις παρακάθηται τῶνδε, ὅπως μὴ δόξῃ ἂν
2 μὴ ψηφίζηται πολεμεῖν, μαλακὸς εἶναι, μηδ', ὅπερ ἂν αὐτοὶ πάθοιεν, δυσέρωτας εἶναι τῶν ἀπόντων, γνόντας ὅτι ἐπιθυ-

---

mung ſcheint weder dem Sprachgebrauche des Th. noch anderer Attiker gemäß zu ſein. Es ſchwebte hier wohl allgemein aus *χρήσιμον* ein *οὐδὲν διαφέρει* vor. Oder iſt *χρήσιμον* zu tilgen und *οἷόν τε* für *οἷς τό τε* zu leſen?

§ 2. *εἴ τε.* Gr. 69, 25 A. 2. — *τις.* *ταῦτα διὰ τὸν συστράτηγον Ἀλκιβιάδην.* (Sch.) — *ἄσμενος αἱρεθείς.* zu 6, 8, 3. — *ἄλλως τε* iſt an *παραινεῖ* anzuſchließen. — *ἐς τό, ἀντὶ τοῦ ἤ ὥστε.* (Sch.) — *ἱπποτροφίας*, mit der er als Strateg beſonders glänzend zu prunken gedenkt. Sonſt vermuthete ich: *ἀπὸ τῆς στρατηγίας ὥσπερ ἀπὸ τῆς ἱπποτροφίας.* Ueber die Sache zu 15, 2. — *ὠφεληθῇ ἐκ*, wie Lyſ. 21, 18. 27, 7. Dem. 52, 11: *ἐκ τοῦ πράγματος* (*οὐδέν*) *ζημιώσομαι.* — *ἐμπαράσχητε* gewähret; *ἐμ* — ſcheint hier in der Bedeutung wie in *ἔνεσται* ſyn. mit *ἔξεστι* zu ſtehen. vgl. 7, 56, 3. — *ἐλλαμπρύνεσθαι, ἐναλαζονεύεσθαι.* (Sch.) vgl. 6, 16, 3 u. Lennep z. Phal. 88. — *οἷον νεωτέρῳ* geeigenſchaftet für einen Jüngeren um. vgl. Gr. 55, 3 A. 5. Auf fällt jedoch der Da. — *βουλεύσασθαι, περὶ αὐτοῦ.* (Sch.) — *μετάχειρίσαι.* zu 1, 13, 2.

C. 13. § 1. *οὓς* bezieht ſich, wie auch *τοῖς πρεσβυτέροις* zeigt, auf *νεωτέρῳ.* Da dies nicht bloß einen Einzelnen bezeichnet, ſo darf der Plural nicht auffallen. — *παρακελευστούς, παρακεκλημένους.* (Sch.) Wohl *ἑταῖροι* des Alkibiades Ueber den Accent Lobeck Parall. p. 489. *παρακελευστάς* Reiske u. Kr. — *καταισχυνθῆναι* aus Ehrgefühl ſchen zu werden, ſo daß ſie gegen den Krieg zu ſtimmen nicht wagen, aus Furcht daß ꝛc. (St.) — *τῶνδε* läßt St. von *τῳ* abhängen, dies auf die Jüngern beziehend. Wenn man *τις* nicht auf die Aeltern beziehe, ſcheine es, meint Pp., daß der Singular *δόξῃ* nicht habe geſetzt werden können. vgl. jedoch Gr. 61, 4 A. 1. Indeß ſpricht für dieſe Erklärung *τῶνδε*, das nicht füglich auf die Aelteren gehen kann. — *ὅπως μή* ſteht ähnlich nach *φοβεῖσθαι* Xen. Mem. 2, 9, 2 u. Plat. Euthyphr. 4, e (Engelhardt.) — *δόξῃ δόξει* eine Hſ.

μία μὲν ἐλάχιστα κατορθοῦνται προνοίᾳ δὲ πλεῖστα, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς πατρίδος ὡς μέγιστον δὴ τῶν πρὶν κινδυνον ἀναρριπτούσης ἀντιχειροτονεῖν καὶ ψηφίζεσθαι τοὺς μὲν Σικελιώτας οἵσπερ νῦν ὅροις χρωμένους πρὸς ἡμᾶς, οὐ μεμπτοῖς, τῷ τε Ἰονίῳ κόλπῳ, παρὰ γῆν ἣν τις πλέῃ, καὶ τῷ Σικελικῷ, διὰ πελάγους, τὰ αὑτῶν νεμομένους καθ' αὑτοὺς καὶ ξυμφέρεσθαι· τοῖς δ' Ἐγεσταίοις ἰδίᾳ εἰπεῖν, ἐπειδὴ ἄνευ Ἀθηναίων 3
καὶ ξυνῆψαν πρὸς Σελινουντίους τὸ πρῶτον πόλεμον, μετὰ σφῶν αὐτῶν καὶ καταλύεσθαι· καὶ τὸ λοιπὸν ξυμμάχους μὴ ποιεῖσθαι, ὥσπερ εἰώθαμεν, οἷς κακῶς μὲν πράξασιν ἀμυνοῦμεν, ὠφελίας δ' αὐτοὶ δεηθέντες οὐ τευξόμεθα. καὶ σὺ 14
ὦ πρύτανι ταῦτα, εἴπερ ἥγεῖ σοι προσήκειν κήδεσθαί τε τῆς πόλεως καὶ βούλει γενέσθαι πολίτης ἀγαθός, ἐπιψήφιζε καὶ γνώμας πρότιθει αὖθις Ἀθηναίοις, νομίσας, εἰ ὀρρωδεῖς τὸ ἀναψηφίσαι, τὸ μὲν λύειν τοὺς νόμους μὴ μετὰ τοσῶνδ' ἂν μαρτύρων αἰτίαν σχεῖν, τῆς δὲ πόλεως βουλευσαμένης ἰατρὸς

---

§ 2. αὐτοί, οἱ νεώτεροι. (Ρϐ) — κατορθοῦνται, οἱ ἄνθρωποι. (Ba.) Gr. 61, 4 A. 7. vgl. zu 2. 60, 2. Doch findet ſich κατορθοῦσθαι bei Thuk. ſonſt nur paſſiv, 2, 65, 4 4, 76, 4. — τῶν πρίν. Gr. 47, 28 A. 10 u. zu 1, 1, 1. — οὐ μεμπτοῖς über die wir uns nicht beſchweren dürfen, mit denen wir zufrieden ſein können. vgl. Her. 7, 48 u. Arr. An. 5, 25, 3. — παρὰ γῆν ἣν. Vor παρά das Komma dachte ſchon St. vgl. 6, 18, 4 49, 2 u. Gr. 54, 17 A 7. — τῷ Σικελικῷ, πόντῳ aus κόλπῳ. Ueber deſſen Umfang Strabo 2, 5 p. 123. (Vp.) — διὰ πελάγους, ἣν τις πλέῃ (St.) — τὰ αὑτῶν νεμομένους im Genuß ihrer Beſitzthümer. zu 1, 2, 1. — ξυμφέρεσθαι ihre Angelegenheiten ausmachen. (St.) So findet ſich das Wort ſelten, doch Her. 1, 196 u. bei Dio C. 146, 23. 424, 11 (Bl.) 3. - εἰπεῖν hängt gleichfalls von ἀντιπαρακελεύομαι ab. — καὶ vor ξυνῆψαν entſpricht dem καί vor καταλύεσθαι. Gr. 69, 32 A. 13. — μετὰ σφῶν αὐτῶν auf ihre eigne Hand, ohne uns; ſkoptiſch. - οἷς ἀμυνοῦμεν ſolche Menſchen denen wir helfen müſſen. Gr. 53, 7 A. 7 u. 8. — ὠφελίας für ὠφελείας Pf.

C. 14. ταῦτα darüber. Kr. zu Xen. An. 5, 1, 14. — κήδεσθαί τε κ. τι möchte man erwarten; doch ſ. zu 5, 11, 2. — ἐπιψήφιζε berufe das Volk zur Abſtimmung. vgl. 1, 87, 1. (Dr.) Auch hiezu gehört αὖθις. (Kr.) — γνώμας πρότιθει lege es zur Beſprechung vor. zu 1, 139, 3. — ἀναψηφίσαι, αὖθις ἐπιψηφίσαι. (Ba.) — τὸ λύειν iſt Subjectsac. (St.) Dann würde aber doch zu erwarten ſein αὐτὸς δὲ τῆς πόλεως. Daher denke ich ἕξεις τὸ λύειν αἰτίαν, τὸ λύειν σοι αἰτία ἔσται. vgl. 4, 114, 5. — κακῶς vor βουλευσαμένης wird nach den beſten Hſn. getilgt. Vielleicht lautete das Geſetz etwa: τῆς πόλεως

ἂν γενέσθαι, καὶ τὸ καλῶς ἄρξαι τοῦτ' εἶναι, ὃς ἂν τὴν πατρίδα ὠφελήσῃ ὡς πλεῖσια ἢ ἐκὼν εἶναι μηδὲν βλάψῃ."

15 Ὁ μὲν Νικίας τοιαῦτα εἶπεν, τῶν δὲ Ἀθηναίων παριόντες οἱ μὲν πλεῖστοι στρατεύειν παρῄνουν καὶ τὰ ἐψηφισμένα μὴ λύειν, οἱ δέ τινες καὶ ἀντέλεγον. ἐνῆγε δὲ προθυμότατα τὴν στρατείαν Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου, βουλόμενος τῷ τε Νικίᾳ ἐναντιοῦσθαι, ὢν καὶ ἐς τἆλλα διάφορος τὰ πολιτικὰ καὶ ὅτι αὐτοῦ διαβόλως ἐμνήσθη, καὶ μάλιστα στρατηγῆσαί τε ἐπιθυμῶν καὶ ἐλπίζων Σικελίαν τε δι' αὐτοῦ καὶ Καρχηδόνα λήψεσθαι καὶ τὰ ἴδια ἅμα εὐτυχήσας χρή-
2 μασί τε καὶ δόξῃ ὠφελήσειν. ὧν γὰρ ἐν ἀξιώματι ὑπὸ τῶν ἀστῶν, ταῖς ἐπιθυμίαις μείζοσιν ἢ κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν ἐχρῆτο ἔς τε τὰς ἱπποτροφίας καὶ τὰς ἄλλας δαπάνας· ὅπερ καὶ καθεῖλεν ὕστερον τὴν τῶν Ἀθηναίων πόλιν οὐχ
3 ἥκιστα. φοβηθέντες γὰρ αὐτοῦ οἱ πολλοὶ τὸ μέγεθος τῆς τε κατὰ τὸ ἑαυτοῦ σῶμα παρανομίας ἐς τὴν δίαιταν καὶ τῆς διανοίας ὧν καθ' ἓν ἕκαστον ἐν ὅτῳ γίγνοιτο ἔπρασσεν, ὡς τυραννίδος ἐπιθυμοῦντι πολέμιοι καθέστασαν, καὶ δημοσίᾳ κράτιστα διαθέντι τὰ τοῦ πολέμου ἰδίᾳ ἕκαστοι τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ ἀχθεσθέντες καὶ ἄλλοις ἐπιτρέψαντες οὐ διὰ

βουλευσαμένης μὴ ἐξεῖναι ἀναψηφίζειν. — ὃς ἄν. Gr. 51, 13 A. 11 u. zu 2, 44, 1. 6, 16, 4. — ἐκὼν εἶναι. Gr. 55, 1 A. 1. vgl. 2, 89, 5. 7, 81, 3.

C. 15. § 1. μέν. zu 1, 48, 2. — τῷ τε N. τέ bezieht ſich auf καί vor μάλιστα, geſtellt als ob ἐπιθυμῶν nicht hinzugefügt werden ſollte. (Pf.) zu 5, 11, 2. — τἆλλα — τὰ πολιτικά. Gr. 50, 9 A. 2. vgl. 1, 90, 4. — διαβόλως, ἤγουν ἐπὶ διαβολῇ καὶ κατηγορίᾳ. (Sch.) So ſteht, unſerm ſchlecht machen entſprechend, (περι)διαβάλλειν 6, 75, 3. 83, 3, διαβολή 87, 1. 90, 1. — αὐτοῦ, τοῦ στρατηγῆσαι. (Bß.) αὐτοῦ eine Hſ.

§ 2. ὑπό. Gr. 68, 43 A. 2. vgl. zu 1, 130, 1. — αἱ ἱπποτροφίαι τῶν μακρὰς οὐσίας κεκτημένων εἰσίν. Ariſtot. Pol. 6, 4, 3. vgl. Iſokr. 16, 33, Dem. 18, 320. 42, 24 u. Sch. zu Pind. J. 3, 32. (Bl.)

§ 3. τῆς τε — δίαιταν, τὸ παρανόμως διαιτᾶσθαι ἢ τὸ παρανόμως τῷ ἑαυτοῦ σώματι χρῆσθαι κατὰ τὰς διατριβάς. (Sch.) — παρανομία Ueberhebung, wie 6, 28, 2 u. Andok. g. Alk. 30. — ὧν hängt wie διανοίας von μέγεθος ab: ſeines Geiſtes hohes Streben in den Dingen die. Gr. 47, 9 A. 6. Her. 6, 2: ὑπέδυνε τῶν Ἰώνων τὴν ἡγεμονίαν τοῦ πρὸς Δαρεῖον πολέμου. — ἐν ὅτῳ γίγνοιτο an welchem Geſchäft, Unternehmen er als Leiter Theil nahm. — διαθέντι für διαθέντα nur eine Hſ. — ἐπιτρέψαντες, τὰ τοῦ

μακροῦ ἔσφηλαν τὴν πόλιν. τότε δ' οὖν παρελθὼν τοῖς Ἀθηναίοις παρῄνει τοιάδε.

"Καὶ προσήκει μοι μᾶλλον ἑτέρων ὦ Ἀθηναῖοι ἄρχειν 16
— ἀνάγκη γὰρ ἐντεῦθεν ἄρξασθαι, ἐπειδή μου Νικίας κα-
θήψατο — καὶ ἄξιος ἅμα νομίζω εἶναι. ὧν γὰρ πέρι ἐπι-
βόητός εἰμι, τοῖς μὲν προγόνοις μου καὶ ἐμοὶ δόξαν φέρει
ταῦτα, τῇ δὲ πατρίδι καὶ ὠφελίαν. οἱ γὰρ Ἕλληνες καὶ ὑπὲρ 2
δύναμιν μείζω ἡμῶν τὴν πόλιν ἐνόμισαν τῷ ἐμῷ διαπρεπεῖ
τῆς Ὀλυμπίαζε θεωρίας, πρότερον ἐλπίζοντες αὐτὴν καταπε-
πολεμῆσθαι, διότι ἅρματα μὲν ἑπτὰ καθῆκα, ὅσα οὐδείς πω
ἰδιώτης πρότερον, ἐνίκησα δὲ καὶ δεύτερος καὶ τέταρτος ἐγε-
νόμην καὶ τἆλλα ἀξίως τῆς νίκης παρεσκευασάμην. νόμῳ 3
μὲν γὰρ τιμὴ τὰ τοιαῦτα, ἐκ δὲ τοῦ δρωμένου καὶ δύναμις
ἅμα ὑπονοεῖται. καὶ ὅσα αὖ ἐν τῇ πόλει χορηγίαις ἢ ἄλλῳ
τῳ λαμπρύνομαι, τοῖς μὲν ἀστοῖς φθονεῖται φύσει, πρὸς δὲ
τοὺς ξένους καὶ αὐτη ἰσχὺς φαίνεται. καὶ οὐκ ἄχρηστος ἥδ' ἡ 4

πολέμου. (Sch.) — τοῖς Ἀθηναίοις zwingt die Stellung mit παρελθών zu verbinden. vgl. 6, 19. 32, 3. 35. 72, 1.

C. 16. § 1. καὶ προσήκει. zu 2, 60, 1. — ἑτέρων. Gr. 47, 27 A. 1 u. zu 1, 85, 2. Seine Anſprüche (προσήκει) entwickelt er § 1—5; ſeine Würdigkeit § 6. — ἐπιβόητος, ὁ μοχθηρὰν ἔχων φήμην Ammon. p. 42. Ein ſeltenes Wort, das Dio C. einige Male gebraucht. (Bl.) vgl. § 6.

§ 2. μείζω für μεγάλην als ob τῆς δυνάμεως vorherginge. (Bl.) — τῷ ἐμῷ διαπρεπεῖ, διαπρέψαντος ἐμοῦ. (Sch.) Der Ausdruck iſt ungewöhnlich; über ἐμός Gr. 51, 4 A 7. vgl. 2, 61, 2. Er bezieht ſich auch auf das Gefolge und den ſonſtigen Aufwand bei der Feſtſchau, wahrſcheinlich Ol 89. — καταπεπολεμῆσθαι. καταπεπολεμήσεσθαι? — ἅρματα. Daß vier Wörter hinter einander auf α endigen iſt denn doch wohl nur zufällig, hier gewiß nicht kakophon. vgl. Lobeck Parall. p. 54. — καθῆκα. Lob. z. Phryn p. 398. (Gö.) vgl. Kr. zu X. An. 4, 8, 27. — ἐνίκησα, πρῶτος ἐγενόμην Iſokr 16, 34, Der. 6, 122: ἵππῳ νικήσας, τεθρίππῳ δὲ δεύτερος γενόμενος. — τέταρτος, τρίτος Iſokr u. Cur. bei Plut. Alk. 11. — ἀξίως. Iſokr.: ἐν ταῖς θυσίαις καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς περὶ τὴν ἑορτὴν δαπάναις ἀφειδῶς διέκειτο καὶ μεγαλοπρεπῶς. vgl. die Erkl. zu Athen. 1, 3 (C. 5.)

§ 3. νόμῳ dem Herkommen nach. (Hl.?) — ἄλλῳ τῳ, ἐκουσίοις ἑορτασίμοις ἀναλώμασι. (Sch.) Gymnaſiarchien und Hierarchien erwähnt Iſokr. 16, 35. — λαμπρύνομαι. vgl. 12, 2. — αὖτη für αὐτή gute Hſn. Gr. 61, 7.

§ 4. ἥδ' ἡ ἄνοια für ἡ διάνοια Sch., Muret u. einige Hſn. vgl. 6, 17, 1. Der ſtarke Ausdruck war vom Nikias zwar nicht öffent-

ἄνοια ὃς ἂν τοῖς ἰδίοις τέλεσι μὴ ἑαυτὸν μόνον ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν ὠφελῇ, οὐδέ γε ἄδικον ἓφ' ἑαυτῷ μέγα φρονοῦντα μὴ ἴσον εἶναι, ἐπεὶ καὶ ὁ κακῶς πράσσων πρὸς οὐδένα τῆς ξυμφορᾶς ἰσομοιρεῖ. ἀλλ' ὥσπερ δυστυχοῦντες οὐ προσαγορευόμεθα, ἐν τῷ ὁμοίῳ τις ἀνεχέσθω καὶ ὑπὸ τῶν εὐπραγούντων ὑπερφρονούμενος, ἢ τὰ ἴσα νέμων τὰ ὁμοῖα ἀντιξιούτω. οἶδα δὲ τοὺς τοιούτους καὶ ὅσοι ἔν τινος λαμπρότητι προέσχον ἐν μὲν τῷ κατ' αὐτοὺς βίῳ λυπηροὺς ὄντας, τοῖς ὁμοίοις μὲν μάλιστα, ἔπειτα δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ξυνόντας, τῶν δὲ ἔπειτα ἀνθρώπων προσποίησίν τε ξυγγενείας τισὶ καὶ μὴ οὖσαν καταλιπόντας, καὶ ἧς ἂν ὦσι πατρίδος, ταύτῃ αὔχησιν ὡς οὐ περὶ ἀλλοτρίων οὐδ' ἁμαρτόντων, ἀλλ' ὡς περὶ σφετέρων τε καὶ καλὰ πραξάντων. ὧν ἐγὼ ὀρεγόμενος καὶ διὰ ταῦτα τὰ ἴδια ἐπιβοώμενος τὰ δημόσια σκοπεῖτε εἴ του χεῖρον μεταχειρίζω. Πελοποννήσου γὰρ τὰ

---

lich ausgeſprochen, aber ſonſt gewiß vielfach vom Alkibiades ausgeſagt. *Εἰρωνεύεται ὁ Ἀ. λέγων ὅτι εἰ καὶ ἀνόητος φαίνομαί ποιν, ἀλλ' οὖν τῇ πόλει οὐκ ἄχρηστός ἐστί μου ἡ ἄνοια, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμος.* (Sch.) — *ὃς ἄν.* zu 6, 14. — *τέλεσι*, *δαπάναις.* (Sch.) vgl. 4, 60, 2. — *φρονοῦντα* iſt nicht Subject ſondern zu dem aus dem Vorhergehenden zu denkenden Subject Appoſition: daß er, eingebildet auf ſich. Gr. 55, 2 A. 6. Daher habe ich nach *ὠφελῇ* nur ein Komma geſetzt. — *πρός* mit. Gr. 68, 39 A. 4. — *ἴσον* iſt Gegenſatz der *παρανομία* 6, 15, 3. — *ἰσομοιρεῖ* (mit Bezug auf *ἴσον*) Gleichheit des Antheils hat, in ſofern Niemand ihm von ſeinem Unglück etwas abnimmt. (Ba.) — *προσαγορευόμεθα* wir werden freundlich angeredet. (St.) alſo mittelbar für wir werden geachtet. (Sch.) Weniger befremden würde *προσηγορούμεθα.* — *ἐν τῷ ὁμοίῳ*, *ὁμοίως.* Gr. 43, 4 A. 5. — *ὑπερφρονούμενος.* Gr. 56, 6 A. 1. Das Wort iſt milder als *καταφρονούμενος* und ſtärker als *ὑπερορώμενος.* vgl. 3, 39, 5 u. 6, 68, 2. — *τὰ ἴσα νέμων*, indem er ſich mit dem Unglücklichen oder Geringeren gleich ſtellt. (Sch.)

§ 5. *τοὺς τοιούτους*, dem Alkibiades Aehnliche. — *ἔν τινος*, *ἔν τινος πράγματος.* (Sch.) — *ἐν τῷ κατ' αὐτοὺς βίῳ* in ihrem Zeitalter. (Hl.) Gr. 68, 25 A. 1 E. Her. 6, 109: *μνημόσυνα λιπέσθαι ἐς τὸν ἅπαντα ἀνθρώπων βίον.* — *λυπηρούς* läſtig als ſie verdunkelnde, *ἐπειδὴ καὶ ὁ φθόνος λύπη κατὰ τὸ γένος ἐστί.* (Sch.) — *ξυνόντας* wenn ſie mit ihnen verkehren. (Bß.) Erg. *λυπηροὺς ὄντας.* (Sch.) — *τῶν δὲ — καταλιπόντας* von Seiten der ſpäter Lebenden Anſprüche auf Verwandſchaft, ſelbſt wenn ſie unbegründet ſind, zurücklaſſen; über die zwei Ge. bei *προσποίησιν.* Gr. 47, 9 A. 7. — *αὔχησιν* hat auch Thuk. nur hier.

δυναιώτατα ξυστήσας ἄνευ μεγάλου ὑμῖν κινδύνου καὶ δα-
πάνης Λακεδαιμονίους ἐς μίαν ἡμέραν κατέστησα ἐν Μαντι-
νείᾳ περὶ τῶν ἁπάντων ἀγωνίσασθαι· ἐξ οὗ καὶ περιγενό-
μενοι τῇ μάχῃ οὐδέπω καὶ νῦν βεβαίως θαρσοῦσιν. καὶ 17
ταῦτα ἡ ἐμὴ νεότης καὶ ἄνοια παρὰ φύσιν δοκοῦσα εἶναι ἐς
τὴν Πελοποννησίων δύναμιν λόγοις τε πρέπουσιν ὠμίλησε καὶ
ὀργῇ πίστιν παρασχομένῃ ἔπεισεν. καὶ νῦν μὴ πεφόβησθε
αὐτήν, ἀλλ' ἕως ἐγώ τε ἔτι ἀκμάζω μετ' αὐτῆς καὶ ὁ Νικίας
ἐνεργὴς δοκεῖ εἶναι, ἀποχρήσασθε τῇ ἑκατέρου ἡμῶν ὠφελίᾳ.
καὶ τὸν ἐς τὴν Σικελίαν πλοῦν μὴ μεταγιγνώσκετε ὡς ἐπὶ
μεγάλην δύναμιν ἐσόμενον. ὄχλοις τε γὰρ ξυμμίκτοις πολυ- 2
ανδροῦσιν αἱ πόλεις καὶ ῥᾳδίας ἔχουσι τῶν πολιτειῶν τὰς
μεταβολὰς καὶ ἐπιδοχάς. καὶ οὐδεὶς ὅτι αὐτὸ ὡς περὶ οἰ-
κείας πατρίδος οὔτε τὰ περὶ τὸ σῶμα ὅπλοις ἐξήρτυται οὔτε
τὰ ἐν τῇ χώρᾳ νομίμοις κατασκευαῖς· ὅ τι δὲ ἕκαστος ἢ ἐκ

---

§ 6. τὰ δυνατώτατα Argeier, Mantineer, Eleer 5, 46 ff. 52. — ξυστήσας. Her. 6, 74: συνιστὰς τοὺς Ἀρκάδας ἐπὶ τῇ Σπάρτῃ. (Bl.) — ἐς μίαν ἡ. Gr. 68, 21 A. 10. — κατέστησα, ἠνάγκασα. (Sch.)

C. 17. § 1. ταῦτα — ὠμίλησε dieſe Verhandlungen, d. h. ſo erfolgreiche, hat meine Jugend und meine, wie es ſcheint, wie ich beſchuldigt werde, widernatürliche, alles Maß überſchreitende, Unvernunft gegen die Macht der Peloponneſier mit angemeſſenen Worten geführt. Gr. 46, 5 A. 4. vgl. 2, 37, 3. — ὀργῇ mit Feuereifer, ardore. vgl zu 1, 140, 1. 7, 68, 1, wie λόγοις, wegen der Stellung des τέ auf Alkibiades zu beziehen. — πίστιν Zuverſicht bei mir und Andern. zu 1, 120, 4. — παρασχομένῃ. Das ι subscr. habe ich nach zwei guten Hſn. hinzugefügt. — ἔπεσεν. — ἕως für ἔπεισε καὶ νῦν μὴ πεφοβῆσθαι αὐτήν. ἀλλ' ἕως Reiske. — καὶ νῦν und auch jetzt. Gr. 69, 32 A. 8. — αὐτήν, τὴν νεότητα ἢ ἄνοιαν. (Sch.) Richtig, weil auch μετ' αὐτῆς ſich darauf bezieht. — ἀποχρήσασθε gebraucht reichlich. zu 1, 68, 4.

§ 2. ξυμμίκτοις. Alſo ohne Einheit der Geſinnung und der Intereſſen. vgl. § 3. — πολυανδροῦσιν. Ein ſehr ſeltenes Wort, nachgebraucht von Dio C. u. Joſephus. (Bl.) — αἱ πόλεις, τῆς Σικελίας. (Sch.) — ἐπιδοχάς, τὸ ἐγγράφειν ῥᾳδίως ταῖς πολιτείαις ξένους τε καὶ φυγάδας. (Sch.) Von Annahme ganz neuer Verfaſſungen erklärt es Gö., vielleicht richtig. — ὅτι' αὐτό, διὰ τὰς μεταβολὰς καὶ τὰς ἐπιδοχὰς τῆς πολιτείας. (Sch.) Ueber die Stellung zu παράδειγμα 3, 39, 3. — ὡς περί. ὥσπερ die beſten Hſn. Jenes iſt geſetzt als ob ἀγωνιούμενοι vorſchwebte. vgl. Kr. zu Xen. An. 3, 2, 15. — τά kann mit St. für den Ac. genommen werden, ungeachtet der Stellung des οὔτε vgl. 5, 7, 3. (Pp.) — νομίμοις, οὐ ταῖς νομιζομέναις ἀλλὰ ταῖς

τοῦ λέγων πείθειν οἴεται ἢ σιασιάζων ἀπὸ τοῦ κοινοῦ λαβὼν
3 ἄλλην γῆν, μὴ κατορθώσας, οἰκήσειν, ταῦτα ἑτοιμάζεται. καὶ
οὐκ εἰκὸς τὸν τοιοῦτον ὅμιλον οὔτε λόγου μιᾷ γνώμῃ ἀκρο-
ᾶσθαι οὔτε ἐς τὰ ἔργα κοινῶς τρέπεσθαι· ταχὺ δ' ἂν ὡς
ἕκαστοι, εἴ τι καθ' ἡδονὴν λέγοιτο, προσχωροῖεν, ἄλλως τε
4 καὶ εἰ στασιάζουσιν, ὥσπερ πυνθανόμεθα. καὶ μὴν οὐδ' ὁ-
πλῖται οὓτ' ἐκείνοις ὅσοι περ κομποῦνται, οὔτε οἱ ἄλλοι Ἕλ-
ληνες διεφάνησαν τοσοῦτοι ὄντες ὅσους ἕκαστοι σφᾶς αὐτοὺς
ἠριθμουν, ἀλλὰ μέγιστον δὴ αὐτοὺς ἐψευσμένη ἡ Ἑλλὰς μόλις
ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ ἱκανῶς ὡπλίσθη. τά τε οὖν ἐκεῖ, ἐξ
ὧν ἐγὼ ἀκοῇ αἰσθάνομαι, τοιαῦτα καὶ ἔτι εὐπορώτερα ἔσται·

ἱκαναῖς. οὕτω καὶ νόμιμον ῥήτορα τὸν ἱκανὸν καὶ νόμιμον ἀθλητήν φαμεν. (Sch.) Aehnlich δίκαιος, justus, legitimus; doch μονίμοις Ds., auch mir eingefallen. — ὅ τι bezieht ſich als Collectiv auf ταῦτα. Xen. Cyr. 1, 6, 11: ὅ τι δ' ἂν πρὸς τοῖς εἰρημένοις λαμβάνῃ τις, ταῦτα τιμὴν νομιοῦσι. (Pp.) Gr. 58, 4 A. 5. — λαβὼν — οἰκήσειν. Gefügiger wäre λαβεῖν — οἰκήσων. Allein die Stelle heißt: was jeder entweder durch Ueberredung mit Worten oder durch Bürgerfehde von dem Gemeingut erhalten habend, ſich, wenn er unglücklich geweſen, in einem anderen Lande anzuſiedeln gemeint iſt ꝛc. d. h. womit er, nachdem er es — erhalten hat ꝛc. (Sch. u. Ba.) Ueber das nur zu λαβών gehörige ὅ τι Gr. 51, 9 A. 2. — στασιάζων ſteht variirt dem ἐκ τοῦ πείθειν entgegen. (Sch.) vgl. 7, 70, 4 u. Gr. 59, 2 A. 3. — ἑτοιμάζεται ſchafft er ſich an, aber mit dem Nebenbegriffe des leicht beweglichen, wegzuſchaffenden Beſitzthumes.

§ 3. μιᾷ γνώμῃ, ὁμονοοῦντας. (Sch.) — κοινῶς, ὁμοφρονοῦντας. (Sch.) Doch etwas mehr. vgl. 2, 42, 2. 4, 61, 4. — καθ' ἡδονήν nach Behagen. zu 2, 37, 2. — προσχωροῖεν ſie dürften ſich uns anſchließen iſt ſowohl zum Hauptſatze als zu ὡς ἕκαστοι zu denken. zu 1, 3, 4. vgl. zu 2, 21, 3. — ἄλλως τε καί. Gr. 69, 5 A. — πυνθανόμεθα. Gr. 53, 1 A. 2.

§ 4. ἐκείνοις, εἰσίν. — ὅσοιπερ κομποῦνται für ὅσοι περικομποῦνται die beſten Hſn. — τοσοῦτοι, ὁπλῖται. Doch können auch bloß Menſchen gedacht werden, ungeachtet der Stellung des ὁπλῖται. zu παράδειγμα 3, 39, 3. — ὅσους für ὅσοι, das aus dem vorhergehenden ὅσοι entſtanden, einige Hſn. — μέγιστον. Gr. 46, 5 A. 7. zu 3, 36, 2. — αὐτοὺς ἐψευσμένη ſie erlogen, erdichtet hat. Xen. An. 5, 6, 35: τὰ χρήματα ἃ ὑπέσχοντο Τιμασίωνι καὶ Θώρακι ἐψευσμένοι ἦσαν. (Pp.) — ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ iſt nach der Auffaſſung des Thuk. geſagt. Denn die Athener konnten noch nicht daran denken auch die folgenden Begebenheiten mit dem ſog. Archidamiſchen Kriege zuſammenzufaſſen. Ja ſie hatten jetzt eig. ſeit ſechs Jahren Frieden. (Ullrich Beiträge S. 57 f. u. 106.) — τά τε ἐκεῖ, entgegengeſetzt καὶ τὰ ἐνθάδε. (Hf.) — ἐξ ὧν. zu urtheilen nach dem was. Kr. zu Xen. An. 1, 9, 28. — ἀκοῇ αἰσθάνομαι. vgl. 20, 1 u. zu 53, 3. — εὐπορώτερα, εὐκαταμηχανώτερα. (Sch.)

βαρβάρους τε γὰρ πολλοὺς ἕξομεν οἳ Συρακοσίων μίσει 5
ξυνεπιθήσονται αὐτοῖς· καὶ τὰ ἐνθάδε οὐκ ἐπικωλύσει, ἢν
ὑμεῖς ὀρθῶς βουλεύησθε. οἱ γὰρ πατέρες ἡμῶν τοὺς αὐτοὺς
τούτους οὕσπερ νῦν φασι πολεμίους ὑπολείποντας ἂν ἡμᾶς
πλεῖν καὶ προσέτι τὸν Μῆδον ἐχθρὸν ἔχοντες τὴν ἀρχὴν ἐκτή-
σαντο, οὐκ ἄλλῳ τινὶ ἢ τῇ περιουσίᾳ τοῦ ναυτικοῦ ἰσχύοντες.
καὶ νῦν οὔτε ἀνέλπιστοί πω μᾶλλον Πελοποννήσιοι ἐς ἡμᾶς 6
ἐγένοντο, εἴ τε καὶ πάνυ ἔρρωνται, τὸ μὲν ἐς τὴν γῆν ἡμῶν
ἐσβάλλειν, κἂν μὴ ἐκπλεύσωμεν, ἱκανοὶ εἰσιν, τῷ δὲ ναυτικῷ
οὐκ ἂν δύναιντο βλάπτειν· ὑπόλοιπον γὰρ ἡμῖν ἐστιν ἀντί-
παλον ναυτικόν. ὥστε τί ἂν λέγοντες εἰκὸς ἦ αὐτοὶ ἀποκνοῖ- 18
μεν ἢ πρὸς τοὺς ἐκεῖ ξυμμάχους σκηπτόμενοι μὴ βοηθοῖμεν;
οἷς χρεών, ἐπειδή γε καὶ ξυνωμόσαμεν, ἐπαμύνειν, καὶ μὴ

---

§ 5. βαρβάρους τε setzt voraus daß nach αὐτοῖς noch etwas über die Hellenen gesagt worden, vielleicht auch von den Karthagern. vgl. 6, 88, 7. Hk. u. A. wollen bloß τέ tilgen. — ἕξομεν wir werden gewinnen. — ἐπικωλύειν, sehr selten, findet sich noch bei Soph. Phil. 1242. u. Xen. Oec. 8, 4. (Herm.) — φασί. Man könnte φησί vermuthen. vgl. 6, 10, 1. Bei φασί sind mit dem Sch. οἱ περὶ τὸν Νικίαν zu denken. — τὴν ἀρχήν, wie 6, 18, 2. Gr. 50, 2 A. 3.

§ 6. καὶ νῦν — ἐγένοντο und jetzt, wie jetzt die Sachen stehen, haben die Lakedämonier nie weniger Hoffnung gegen uns gefaßt. (St.) οὐδὲν μᾶλλον ἀπηλπίκασι Πελοποννήσιοι τοῦ ἡμᾶς καταλῦσαι (Sch.) Ἀνέλπιστος findet sich freilich auch activ 3, 30, 1. 8, 1. 2, wiewohl in verschiedener Weise. Doch stimmte ich erklären zu dürfen: und so sind auch jetzt die P. nie weniger gegen uns zu erwarten, ein Angriff derselben gegen uns nie weniger zu fürchten, gewesen. Einen ähnlichen Gedanken suchte auch Pp.'s Conjectur εὐέλπιστοι. — εἴ τε. Gr. 69, 25 A. 2. — ἔρρωνται Muth und Entschlossenheit haben. zu 2, 8, 1. 3. 4, 72. 1. 8, 78, 1. Allein der Indicativ ist offenbar unpassend. Daher vermuthete ich es sei als Conjunctiv zu nehmen, wo es denn, nach der Analogie von μεμνῶμαι, ἐρρῶνται zu accentuiren wäre. — τὸ ἐσβάλλειν ist an ἱκανοί anzuschließen. Gr. 46, 4 A. 4. — ἀντίπαλον gewachsen. zu 1, 122, 2.

C. 18. § 1. ἢ vor αὐτοί würde man vor λέγοντες erwarten, da dies dem σκηπτόμενοι entgegen steht. Gedacht ist als Gegensatz: welche einleuchtende Gründe sind es durch die wir (uns selbst) von dem Unternehmen abzustehen überreden oder die wir bei den dortigen Bundesgenossen auch nur vorwenden könnten, um uns zu entschuldigen daß wir sie nicht unterstützen. — σκηπτόμενοι, προφασιζόμενοι (Sch.) — μή gegen Gr. 67, 2. Dem. 23, 75: πῶς ἂν δίκαια ταῦτα καὶ μὴ γένοιτο; Xen. Mem. 3, 1, 10: τί οὐ σκοποῦμεν πῶς ἂν αὐτῶν μὴ διαμαριάνοιμεν; — ἐπειδή γε καί. Gr. 69, 32 A. 17. — ξυνωμόσαμεν uns eidlich mit ihnen verbunden haben. zu 1, 71, 4. vgl. Her. 7,

ἀντιτιθέναι ὅτι οὐδὲ ἐκεῖνοι ἡμῖν. οὐ γὰρ ἵνα δεῦρο ἀντιβοηθῶσι προσεθέμεθα αὐτούς, ἀλλ' ἵνα τοῖς ἐκεῖ ἐχθροῖς
2 ἡμῶν λυπηροὶ ὄντες δεῦρο κωλύωσιν αὐτοὺς ἐπιέναι. τήν τε ἀρχὴν οὕτως ἐκτησάμεθα καὶ ἡμεῖς καὶ ὅσοι δὴ ἄλλοι ἦρξαν, παραγιγνόμενοι προθύμως τοῖς ἀεὶ ἢ βαρβάροις ἢ Ἕλλησιν ἐπικαλουμένοις, ἐπεὶ εἶγε ἡσυχάζοιεν πάντες ἢ φυλοκρινοῖεν οἷς χρεὼν βοηθεῖν, βραχὺ ἄν τι προσκτώμενοι αὐτῇ περὶ
3 αὐτῆς ἂν ταύτης μᾶλλον κινδυνεύοιμεν. τὸν γὰρ προὔχοντα οὐ μόνον ἐπιόντα τις ἀμύνεται, ἀλλὰ καὶ μὴ ὅπως ἔπεισι προκαταλαμβάνει. καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ταμιεύεσθαι ἐς ὅσον βουλόμεθα ἄρχειν, ἀλλ' ἀνάγκη, ἐπειδή περ ἐν τῷδε καθέσταμεν, τοῖς μὲν ἐπιβουλεύειν τοὺς δὲ μὴ ἀνιέναι, διὰ τὸ ἀρχθῆναι ἂν ὑφ' ἑτέρων αὐτοῖς κίνδυνον εἶναι, εἰ μὴ αὐτοὶ
4 ἄλλων ἄρχοιμεν. καὶ οὐκ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐπισκεπτέον ὑμῖν τοῖς ἄλλοις τὸ ἥσυχον, εἰ μὴ καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ἐς τὸ ὁμοῖον μεταλήψεσθε. λογισάμενοι οὖν τάδε μᾶλλον αὐξήσειν, ἐπ' ἐκεῖνα ἴωμεν, ποιώμεθα τὸν πλοῦν, ἵνα Πελο-

---

235 u. ξυνωμόται 7, 148. — ὅτι — ἡμῖν, ἐπήμυναν. Gr. 62, 4 A. 1. zu 3, 64, 1. — προσεθέμεθα, ξυμμάχους ἐποιησάμεθα. (Sch.) Valck. zu Her. 5, 69. — ἡμῶν. Gr. 47, 10.

§ 2. οὕτως —, παραγιγνόμενοι. Gr. 59, 1 A. 7. vgl. 3, 20, 3. — φυλοκρινοῖεν für φιλοκρινοῖεν die beſten Hſn. Bk. Anecd. p. 17: φυλοκρινεῖν κυρίως μὲν τὸ τὰς φύλας τὰς ἐν ταῖς πόλεσι διακρίνειν, σημαίνει δὲ καὶ τὸ ἄλλο τι διατάττειν καὶ διακρίνειν. vgl. Heſych. Etym. u. Poll. 8, 110. (Gö.) — κινδυνεύοιμεν. Von dem allgemeinen Gedanken (κινδυνεύοιεν) geht er auf die zunächſt berückſichtigten Athener über: eine nicht ſeltene Vermiſchung. vgl. das Regiſter unter Uebergang u. Kr. zu Xen. An. 2, 4, 26.

§ 3. μὴ ὅπως. ὅπως μή Eine Hſn. μή πως Hk. ὅπως tilgt Pp. — ἔπεισι. Gr. 38, 3 A. 3. — προκαταλαμβάνει nimmt ihn vorweg und verhütet es ſo. vgl. zu 1, 33, 3. — ταμιεύεσθαι abmeſſen Kr. zu Xen. An. 2, 5, 18. — ἐν τῷδε auf dieſer Stufe der Macht. Gr. 43, 4 A. 4. — ἀνιέναι die Herrſchaft über ſie aufzugeben. zu 1, 75, 2. — διὰ τὸ - εἶναι, διὰ τὸ κινδυνεύειν ἂν ἀρχθῆναι ἡμᾶς ὑφ' ἑτέρων. (Sch.) Ueber den Ao. Gr. 53, 5 A. 2; über den Inf. ἀρχθῆναι 50, 6 A. 4; über ἄν 69, 7 A. 1; über αὐτοῖς 51, 6 A. 4.

§ 4. ἐκ τοῦ αὐτοῦ durch daſſelbe Verhalten. Gr. 43, 4 A. 23. — τοῖς ἄλλοις wie den Andern, den Lakedämoniern. Gr. 48, 13 A. 9. — ἐς τὸ ὅμοιον μεταλήψεσθε zu der gleichen Beſchaffenheit umwandeln wollet. — τάδε, τὰ ἐνταῦθα πράγματα. (Sch.) — ἵνα Π. τε als ob folgen ſollte καὶ ἅμα ἄρξωμεν, von ἵνα abhängig. (Matth. § 632, 4 p. 1529.) vgl. zu 1, 82, 2. —

πονηρίων τε στορέσωμεν τὸ φρόνημα, εἰ δόξομεν ὑπεριδόντες
τὴν ἐν τῷ παρόντι ἡσυχίαν καὶ ἐπὶ Σικελίαν πλεῦσαι· καὶ 5
ἅμα ἢ τῆς Ἑλλάδος τῶν ἐκεῖ προσγενομένων πάσης τῷ εἰ-
κότι ἄρξομεν, ἢ κακώσομέν γε Συρακοσίους, ἐν ᾧ καὶ αὐτοὶ
καὶ οἱ ξύμμαχοι ὠφεληθησόμεθα. τὸ δὲ ἀσφαλές, καὶ μένειν,
ἤν τι προσχωρῇ, καὶ ἀπελθεῖν, αἱ νῆες παρέξουσιν· ναυκρά-
τορες γὰρ ἐσόμεθα καὶ ξυμπάντων Σικελιωτῶν. καὶ μὴ 6
ὑμᾶς ἡ Νικίου τῶν λόγων ἀπραγμοσύνη καὶ διάστασις τοῖς
νέοις ἐς τοὺς πρεσβυτέρους ἀποστρέψῃ, τῷ δὲ εἰωθότι κό-
σμῳ, ὥσπερ καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἅμα νέοι γεραιτέροις βου-
λεύοντες ἐς τάδε ἦραν αὐτά, καὶ νῦν τῷ αὐτῷ τρόπῳ πει-
ρᾶσθε προαγαγεῖν τὴν πόλιν, καὶ νομίσατε νεότητα μὲν καὶ 7
γῆρας ἄνευ ἀλλήλων μηδὲν δύνασθαι, ὁμοῦ δὲ τό τε φαῦλον

στορέσωμεν. στορέσαι τὴν ὀργήν Aesch. Prom. 190. (Abr.) Lyk. Leokr. 109: Ἑλλήνων προμαχοῦντες Ἀθηναῖοι Μαραθῶνι χρυσοφόρων Μήδων ἐστόρεσαν δύναμιν. Nachahmungen bei Plut. Nik. 9 u. über die Bosheit des Her. 6. Aehnlich wohl Ar. Ritter 481: ἐγώ σε νὴ τὸν Ἡρακλέα παραστορῶ. — ὑπεριδόντες — πλεῦσαι so viel als ὑπεριδεῖν — ὥστε καὶ ἐπὶ Σ. πλεῦσαι. Nach ὑπεριδόντες folgte sonst noch καὶ οὐκ ἀγαπήσαντες nicht zufrieden mit, was jedoch die meisten und besten Hss. auslassen. vgl. Heindorf zu Plat. Euthyd. 81.

§ 5 ἐν ᾧ, τῷ κακῶσαι Συρακουσίους. (Sch.) — ὠφεληθησόμεθα passiv auch 7, 67, 3 steht bei Attikern ziemlich eben so oft als ὠφεληθήσομαι, z. Th. mit zweifelhafter La. — τὸ δ' ἀσφαλές was aber Sicherheit ist, gewährt. Gr. 57, 10 A. 12. Pp. verbindet: παρέξουσι τὸ ἀσφαλές (τοῦ) μένειν, was wegen τό sprachwidrig ist. — παρέξουσι ναυκράτορες für παρέξουσιν· αὐτοκράτορες Valckenaer z. Her. 5, 36. vgl. Th. 5, 97. 109. — καὶ ξυμπάντων. Gr. 69, 32 A. 18 u. über den Ge. Gr. 47, 26 A. 8.

§ 6. ἡ Νικίου τῶν λ. ἀ. die Unthätigkeit empfehlenden Worte des Nikias. (St.) Also nicht nach Gr. 47, 9 A. 8. — διάστασις, ἤτοι ἀντίστασις oder ἀντὶ τοῦ στάσις. (Sch.) Active Bedeutung hat es wohl so wenig als ἀπόστασις 1, 122, 1. — τοῖς νέοις, weil auch ἡ Νικίου τῶν λόγων zu διάστασις gehört und also τῶν νέων unklar wäre: die durch Nikias Worte gesuchte Zwietracht für die Jünglinge gegen die Alten. (St.) Gr. 48, 12 A. 4. — ἀποστρέψῃ für ἀποστρέψῃ Kr. Rec. Krit. Bibl. N. 3 Jan. 1828 u. Pp. vgl. 6, 8, 3 u. 19. Ἀποστρέφειν wird in uneigentlicher Bedeutung wohl nirgends so zu dulden sein. — ἐς τάδε zu der jetzigen Macht zu 1, 144, 5. — αὐτά, ihre Herrschaft. zu 1, 144, 5. — τῷ αὐτῷ τρόπῳ ist Erneuerung des τῷ αὐτῷ κόσμῳ, was mehr nur zu βουλεύοντες als zu προαγαγεῖν paßt. Aehnlich τὸν αὐτὸν τρόπον — οὕτω Dem. 20, 2. — προαγαγεῖν weiter führen, erheben. zu 1, 75, 2

§ 7. φαῦλον in Bezug auf die Jugend (Ba.), wohl nicht ohne

καὶ τὸ μέσον καὶ τὸ πάνυ ἀκριβὲς ἂν ξυγκραθὲν μάλιστ' ἂν ἰσχύειν, καὶ τὴν πόλιν, ἂν μὲν ἡσυχάζῃ, τρίψεσθαί τε αὐτὴν περὶ αὑτὴν ὥσπερ καὶ ἄλλο τι, καὶ πάντων τὴν ἐπιστήμην ἐγγηράσεσθαι, ἀγωνιζομένην δὲ ἀεὶ προσλήψεσθαί τε τὴν ἐμπειρίαν καὶ τὸ ἀμύνεσθαι οὐ λόγῳ ἀλλ' ἔργῳ μᾶλλον
8 ξύνηθες ἕξειν. παράπαν τε γιγνώσκω πόλιν μὴ ἀπράγμονα τάχιστ' ἂν μοι δοκεῖν ἀπραγμοσύνης μεταβολῇ διαφθαρῆναι, καὶ τῶν ἀνθρώπων ἀσφαλέστατα τούτους οἰκεῖν οἳ ἂν τοῖς παροῦσιν ἤθεσι καὶ νόμοις, ἢν καὶ χείρω ᾖ, ἥκιστα διαφόρως πολιτεύωσιν."

19 Τοιαῦτα μὲν ὁ Ἀλκιβιάδης εἶπεν· οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες ἐκείνου τε καὶ τῶν Ἐγεσταίων καὶ Λεοντίνων φυγάδων, οἳ παρελθόντες ἐδέοντό τε καὶ τῶν ὅρκίων ὑπομιμνή-

---

Ironie mit Rückſicht auf Nikias Aeußerungen. — τὸ πάνυ ἀκριβές von genau erwägender Berechnung der Alten. (Ba.) — τρίψεσθαι werde ſich abnutzen, verzehren. (Ba.) Daſſelbe Fu. vaſſiv 7, 42, 6. — περὶ αὑτήν. 8, 46, 2: περὶ ἑαυτοὺς καταπρῖψαι τοὺς Ἕλληνας. vgl. zu 1, 69, 4. — ὥσπερ καὶ ἄλλο τι. Kr. zu Xen. An. 1, 3, 15. Man denke hinzu: ἀργὸν κείμενον. (Sch.) — πάντων, πάντων τῶν ἐπιτηδευμάτων. (Sch.) — ἐγγηράσεσθαι. So senescere civitatem otio Liv. 1, 22. (Ba.) Das mediale Fu. γηράσεσθαι Ar. Rit. 1308, συγγηράσομαι Eur. Stob. 71, 5, γηράσω Plat. Rep. 393 e, Geſ. 949, Simonides Frag. 1. — ἀγωνιζομένην — ἐμπειρίαν kämpfend aber, ſich übend im Kampfe, werde ſie, die Geſchicklichkeit, die Erfahrung, Uebung, noch dazu gewinnen, zu ſich ſelbſt. — τὸ ἀμύνεσθαι ξύνηθες ἕξειν die Vertheidigung in Uebung haben. — οὐ λόγῳ ἀλλ' ἔργῳ μᾶλλον iſt wohl lieber mit ξύνηθες ἕξειν als mit ἀμύνεσθαι zu verbinden. (Sch. u. Ba.)

§ 8. παρὰ πᾶν überhaupt. (Ba.) So 6, 80, 1. vgl. 5, 68, 3. — γιγνώσκω δοκεῖν ich bin entſchieden zu glauben. (Arn.) Immer hart. Vielleicht iſt ἐμοί für μοί zu leſen und ἐμοὶ δοκεῖν nur auf τάχιστ' ἄν zu beziehen: meines Erachtens am ſchnellſten. Aeſch. Perſ. 242: ἀλλ' ἐμοὶ δοκεῖν τάχ' εἴσῃ πάντα νημερτῆ λόγον. vgl. Reiz z. Vig. n. 154. — ἀπραγμοσύνης μεταβολῇ durch den Uebergang zur Unthätigkeit, ἀπραγμοσύνην ἀντὶ πολυπραγμοσύνης μεταλαμβάνουσαν. vgl. 76, 4 u. zu 87, 5. — ἀσφαλέστατα. vgl. 92, 5 u. Dem. 23, 102: ὑμῖν ὑπάρχει μεγίστοις οὖσιν ἀσφαλῶς οἰκεῖν. — τοῖς ἤθεσι διαφόρως im Zwieſpalt mit ihren Sitten. Iſä. 1, 10: ᾧ ζῶν διάφορος ἦν. Gr. 48, 13 A. 4.

C. 19. τοιαῦτα μέν. τοιαῦτα δέ will Bk. vgl. zu 1, 43, 2. — Λεοντίνων. τῶν Λεοντίνων könnte man vermuthen, da φυγάδων nicht zu Ἐγεσταίων gehört. Aber man überſetze: und einige leontiniſche Verbannte. Der Ausdruck iſt wie φυγὰς Σάμιος Xen. An. 1, 7, 5. — τῶν ὅρκίων, die ſie einander bei dem Abſchluſſe des Bündniſſes ge-

σκοντες ἱκέτευον βοηθῆσαι σφίσι, πολλῷ μᾶλλον ἢ πρότερον ὡρμηντο στρατεύεσν. καὶ ὁ Νικίας γνοὺς ὅτι ἀπὸ μὲν τῶν αὐτῶν λόγων οὐκ ἂν ἔτι ἀποτρέψειεν, παρασκευῆς δὲ πλήθει, εἰ πολλὴν ἐπιτάξειεν, τάχ' ἂν μετιστήσειεν αὐτούς, παρελθὼν αὐτοῖς αὖθις ἔλεγε τοιάδε.

"Ἐπειδὴ πάντως ὁρῶ ὑμᾶς ὦ Ἀθηναῖοι ὡρμημένους στρατεύειν, ξυνενέγκοι μὲν ταῦτα ὡς βουλόμεθα, ἐπὶ δὲ τῷ παρόντι ἃ γιγνώσκω σημανῶ. ἐπὶ γὰρ πόλεις, ὡς ἐγὼ ἀκοῇ αἰσθάνομαι, μέλλομεν ἰέναι μεγάλας καὶ οὐδ' ὑπηκόους ἀλλήλων οὔτε δεομένας μεταβολῆς, ᾗ ἂν ἐκ βιαίου τις δουλείας ἄσμενος ἐς ῥᾴω μετάστασιν χωροίη, οὐδ' ἂν τὴν ἀρχὴν τὴν ἡμετέραν εἰκότως ἀντ' ἐλευθερίας προσδεξαμένας, τό τε πλῆθος ὡς ἐν μιᾷ νήσῳ πολλὰς τὰς Ἑλληνίδας. πλὴν γὰρ Νάξου καὶ Κατάνης, ἃς ἐλπίζω ἡμῖν κατὰ τὸ Λεοντίνων ξυγγενὲς προσέσεσθαι, ἄλλαι εἰσὶν ἑπτά, καὶ παρεσκευασμέναι τοῖς πᾶσιν ὁμοιοτρόπως μάλιστα τῇ ἡμετέρᾳ δυνάμει, καὶ οὐχ ἥκιστα ἐπὶ ἃς μᾶλλον πλέομεν, Σελινοῦς καὶ Συράκουσαι. πολλοὶ μὲν γὰρ ὁπλῖται ἔνεισι καὶ τοξόται καὶ ἀκοντισταί, πολλαὶ δὲ τριήρεις καὶ ὄχλος ὁ πληρώσων αὐτάς. χρήματά τ' ἔχουσι τὰ μὲν ἴδια, τὰ δὲ καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐστι Σελινουντίοις· Συρακοσίοις δὲ καὶ ἀπὸ βαρβάρων τινῶν

---

leiſtet. (Dſ.) — ἀπὸ τῶν αὐτῶν λόγων, τοῖς αὐτοῖς χρώμενος λόγοις. (Sch.) Gr. 68, 16 A. 7. — μεταστήσειεν zu einer anderu Anſicht brächte. — αὐτοῖς. zu 15, 3.

C. 20 § 1. ἐπὶ τῷ. zu 1, 70, 2. vgl. Schöm. z. Iſá. p. 238. — οὔτε. οὐδέ Bk. — μετάστασιν einen aus Umwälzung hervorgegangenen Zuſtand. zu 4, 74, 4. — οὐδ' ἄν. οὔτ' ἄν Bernedict u. Bk. — εἰκότως natürlicher Weiſe (Hl.), wie man erwarten darf. — προσδεξαμένους für προσδεξομένους die beſten Hſn. Gr. 54, 6 A. 6. — ὡς ἐν. Gr. 69, 63 A. 6. — πολλάς ſchließt ſich an ἐπὶ πόλεις an. (Sch.) — τὰς Ἑλληνίδας könnte wohl als Gloſſem zu πόλεις hier eingeſchlichen ſein. (Kr.)

§ 2. Λεοντίνων. Gr. 47, 7 A. 5. — ἑπτά, Συράκουσαι, Σελινοῦς, Γέλα, Ἀκράγας, Μεσσήνη, Ἱμέρα, Καμάρινα. (Sch.) — ὁμοιοτρόπως. vgl. 7, 55, 2. 8, 96, 4. Beiſpiele dieſes Adv. führt Bl. aus Spätern an; bei echten Attikern findet ſich vielleicht ſelbſt das Adj. nicht weiter als bei Thuk. a. d. a. St. u. 1, 6, 4. 3, 10, 1. — ἐπὶ ἃς. Gr. 51, 13 A. 7. — μᾶλλον als gegen die übrigen.

§ 3. ἐν τοῖς ἱεροῖς, ἦγουν κοινά. ἔθος γὰρ τοῖς παλαιοῖς τὰ κοινὰ χρήματα ἐν τοῖς ἱεροῖς ταμιεύειν. (Sch.) Aber auch die Schätze

ἀπαρχὴ ἐσφέρεται. ᾧ δὲ μάλιστα ἡμῶν προέχουσιν, ἵππους τε πολλοὺς κέκτηνται καὶ σίτῳ οἰκείῳ καὶ οὐκ ἐπακτῷ χρῶν-
21 ται. πρὸς οὖν τοιαύτην δύναμιν οὐ ναυτικῆς καὶ φαύλου στρατιᾶς μόνον δεῖ, ἀλλὰ καὶ πεζὸν πολὺν ξυμπλεῖν, εἴπερ βουλόμεθα ἄξιον τῆς διανοίας δρᾶν καὶ μὴ ὑπὸ ἱππέων πολλῶν εἴργεσθαι τῆς γῆς, ἄλλως τε καὶ εἰ ξυστῶσιν αἱ πόλεις φυβηθεῖσαι καὶ μὴ ἀντιπαράσχωσιν ἡμῖν φίλοι τινὲς γενόμενοι ἄλλοι ἢ Ἐγεσταῖοι ᾧ ἀμυνούμεθα ἱππικόν· αἰσχρὸν δὲ βιασθέντας ἀπελθεῖν ἢ ὕστερον ἐπιμεταπέμπεσθαι, τὸ
2 πρῶτον ἀσκέπτως βουλευσαμένους· αὐτόθεν δὲ παρασκευῇ ἀξιόχρεῳ ἐπιέναι, γνόντας ὅτι πολύ τε ἀπὸ τῆς ἡμετέρας

---

der Tempel ſelbſt ſind mit zu verſtehen. — *ἀπαρχὴ ἐσφέρεται, ἀπ' ἀρχῆς φέρεται* die beſten Hſſ.: werden Gelder geſteuert wegen ihrer Herrſchaft (Sch. u. Dr.), wo aber die Präpoſition zu verdächtigen wäre, um *ἀρχῆς* mit dem vorhergehenden *ἀπό* zu verbinden; Ba. erklärt *ἀπ' ἀρχῆς* von alter Zeit her, mit Bezug auf die nun angehäuften Schätze. Für *ἀπαρχή* eine Tantieme von den Erzeugniſſen vergleicht Bl. Plat. Geſ. 7 p. 806 d: *γεωργίαι ἀποδιδομέναι δούλοις ἀπαρχὴν τῶν ἐκ τῆς γῆς ἀποτελοῦσιν.* — *ᾧ, ἐν ᾧ.* (Sch.) Gr. 48, 15 A. 9. — *οἰκείῳ, ἥγουν ἐκ τῆς οἰκείας γῆς.* (Sch.) — *οὐκ ἐπακτῷ*, während die Athener meiſt von Einfuhr lebten. Dem. 18, 87: *σίτῳ πάντων ἀνθρώπων πλείστῳ χρώμεθ' ἐπεισακτῷ.* (Pp.) eb. 20, 20. vgl. zu 1, 81, 1.

C. 21. § 1. *φαῦλος*, zweier Endungen, wie auch Ευ. Skyr. 2; häufiger dreier, wie 6, 31, 2. vgl. zu 4, 9, 1. — *ἀλλά*, erg. *δεῖ*. Gr. 59, 2 A. 3. — *ἄξιον* ohne *τι* die beſten Hſſ. Gr. 43, 4 A. 10. Dem. 20, 47: *πῶς οὐχ ὑπέρδεινον ποιήσομεν.* — *τῆς γῆς* wohl nicht an der Landung, ſondern an der Furagirung auf dem Lande. vgl. 7, 13, 2. (Bl.) — *εἰ ξυστῶσιν* falls ſie, wie zu erwarten iſt, ſich mit einander vereinigen ſollten. Gr. 54, 12 A. 3. vgl. Herm. de part. *ἄν* p. 96 s. — *ἀντιπαράσχωσιν* gegen ſie ſtellen, *ἱππικόν*. (Hl.) — *ᾧ ἀμυνούμεθα*. Gr. 53, 7 A. 8. — *ἢ ἐπιμεταπέμπεσθαι* oder Truppen, namentlich Reiterei, nachkommen zu laſſen. (St.) Ein ſehr ſeltenes Wort. (Bl.) vgl. 7, 7, 3. — *ἀσκέπτως* ohne Bedacht.

§ 2. *αὐτόθεν, ἥγουν ἐκ τοῦ ἡμετέρου τόπου.* (Sch.) Alſo im Gegenſatz der von Sikelioten nicht mit Gewißheit zu erwartenden Hülfe; ſchon jetzt, ſofort Ba. u. Herm. z. Vig. 224, wie Xen. Hell. 2, 2, 13. 3, 4, 20. 7, 5, 3. — *ἐπιέναι, δεῖ* aus § 1. — *πολύ* weit. zu 1, 15, 2. — *ἡμετέρας αὐτῶν.* Gr. 51, 2 A. 10. Der Begriff des *αὐτῶν* iſt hier ziemlich erloſchen, was nicht bloß bei der dritten Perſon (*σφετέρους αὐτῶν*) vorkommt. vgl. 1, 82, 2. 2, 72, 2. Plat. Menex. 245, e: *καὶ ναῦς καὶ τείχη ἔχοντες καὶ τὰς ἡμετέρας αὐτῶν ἀποικίας.* Lyſ. 13, 97: *τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν φίλοις τετιμωρηκότες ἴσασθε.* Iſokr. 20,

αὐτῶν μέλλομεν πλεῖν καὶ οὐκ ἐν τῷ ὁμοίῳ στρατευσόμενοι καὶ εἰ ἐν τοῖς τῇδε ὑπηκόοις ξύμμαχοι ἦλθετε ἐπί τινα, ὅθεν ῥᾴδιαι αἱ κομιδαὶ ἐκ τῆς φιλίας ὧν προσέδει, ἀλλ' ἐς ἀλλοτρίαν πᾶσαν ἀπαρτήσαντες, ἐξ ἧς μηνῶν οὐδὲ τεσσάρων τῶν χειμερινῶν ἄγγελον ῥᾴδιον ἐλθεῖν."

„Ὀκλίτας τε οὖν πολλούς μοι δοκεῖ χρῆναι ἡμᾶς ἄγειν 22
καὶ ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων, τῶν τε ὑπηκόων καὶ ἦν
τινα ἐκ Πελοποννήσου δυνώμεθα ἢ πεῖσαι ἢ μισθῷ προσα-
γαγέσθαι, καὶ τοξότας πολλοὺς καὶ σφενδονήτας, ὅπως πρὸς
τὸ ἐκείνων ἱππικὸν ἀντέχωσιν, ναυσί τε καὶ πολὺ περιεῖναι, 2
ἵνα καὶ τὰ ἐκστήδεια ῥᾷον ἐσκομιζώμεθα, τὸν δὲ καὶ αὖ-

22: ἐνεμανεῖσθε Λοχίτη τὴν ὀργὴν τὴν ὑμετέραν αὐτῶν. — καὶ στρατευσόμενοι schließt ſich dem πολὺ an. Gr. 59, 2 A. 3. — ἐν τῷ ὁμοίῳ. zu 6, 11, 1. — στρατευσόμενοι. στρατευσάμενοι die beſten Hſn., von Herm. a. d. a. St. mit Abr. als Fut. ex. aufgefaßt, was mir unzuläſſig ſcheint. — καὶ εἰ für καὶ οὐκ Gö. vgl. 6, 64, 2. καὶ ὅτι ſ. u. A. Bs. Bloß οὐκ tilgte Herm.; daß aber in ſolcher Verbindung die Conjunction fehlen könnte wüßte ich nicht zu erweiſen. — τινά für τινάς, der Singular maſſenhaft. zu 2, 37, 1. — αἱ κομιδαί, αἱ πορίαι. (Sch.) — ἐς ἀλλοτρίαν πᾶσαν in ein völlig fremdes Land, aus (ἐν γῇ) πᾶσά ἐστιν ἀλλοτρία. Gr. 50, 11 A. 10. vgl. 6, 37, 3. Her. 1, 53: ἀνέθηκε σάκος τε χρύσεον πᾶν ὁμοίως καὶ αἰχμὴν σιρηὴν πᾶσαν χρυσέην. 9, 70: τὴν φάτνην τῶν ἵππων ἐοῦσαν χαλκέην πᾶσαν. Plat. Prot. p. 317, b: τὴν ἐναντίαν ἅπασαν ὁδὸν ἐλήλυθα. — ἀπαρτήσαντες. ἀπαρτήσαντες mehrere gute Hſn. Allein hier iſt der Ao. ungleich paſſender als oben: ihr werdet nicht — Krieg führen, ſondern euch entfernt haben, ἀντὶ τοῦ ἀπαρτηθέντες, ἀπελθόντας καὶ πολὺ τῆς οἰκείας χωρισθέντες. (Sch.) Dem. 4, 12: οὐδὲ δώδεκα τῶν καιρῶν Ἀμφίπολιν δέξασθαι δύναισθ' ἄν, ἀπηρτημένοι καὶ ταῖς παρασκευαῖς καὶ ταῖς γνώμαις. vgl. Diod. 3, 68 u. Lenney. z. Phal. 50. — οὐδ' ἄγγελον verbindet Herm. Aber kaum bewähren dies Stellen wie Xen. An. 5, 6, 22. 7, 7, 10; und ſelbſt wohl nicht Mem. 4, 6, 7: οὐδὲ μὰ Δί' ἔμοιγε πολλοστὸν μέρος αὐτῶν. Alſo vielleicht: ſogar in vier Monaten nicht. Ueber die Sache Kr. Stud. S. 221.

C. 22. § 1. ἡμῶν αὐτῶν. Gr. 51, 2 A. 10. — ἦν. Gr. 60, 10 A. 1. — τινά. zu 21, 2. — ἐκ Π. z. B. der Argeier und Mantineer. (Dö.)

§ 2. ναυσί τε. ναυσὶ δέ wünſcht Bk. Jenes entſpricht dem ὁπλίτας τε. — καὶ πολύ. Gr. 69, 32 A. 18. — περιεῖναι. δοκεῖ χρῆναι aus § 1. — ἵνα καί ſowohl aus andern Gründen als auch damit. Gr. 69, 32 A. 17. — καὶ αὐτόθεν iſt mit ἄγειν zu verbinden, weil ὅ καὶ αὐτόθεν ἄκρος, ὃ καὶ μέγας ἀνήρ ungriechiſch iſt. Es dürfte alſo das τὸν δέ vorbereitend dem exegetiſch folgenden ἄκρον vorausgeſchickt ſein, etwa wie Eur. bei Lyk. g. Leokr. 100, 42: ἀρξόντων

τόθεν σῖτον ἐν ὀλκάσι, πυροὺς καὶ πεφρυγμένας κριθάς, ἄγειν, καὶ σιτοποιοὺς ἐκ τῶν μυλώνων πρὸς μέρος ἠναγκασμένους ἐμμίσθους, ἵνα, ἢν που ὑπὸ ἀπλοίας ἀπολαμβανώ-
3 μεθα, ἔχῃ ἡ στρατιὰ τὰ ἐπιτήδεια, πολλὴ γὰρ οὖσα οὐ πάσης ἔσται πόλεως ὑποδέξασθαι, τά τε ἄλλα ὅσον δυνατὸν ἑτοιμάσασθαι καὶ μὴ ἐπὶ ἑτέροις γίγνεσθαι, μάλιστα δὲ χρήματα αὐτόθεν ὡς πλεῖστα ἔχειν. τὰ δὲ παρ' Ἐγεσταίων, ἃ λέγεται ἐκεῖ ἑτοῖμα, νομίσατε καὶ λόγῳ ἂν μάλιστα ἑτοῖμα εἶναι.
23 ἦν γὰρ αὐτοὶ ἔλθωμεν ἐνθένδε μὴ ἀντίπαλον μόνον παρασκευασάμενοι, πλήν γε πρὸς τὸ μάχιμον αὐτῶν τὸ ὁπλιτικόν, ἀλλὰ καὶ ὑπερβάλλοντες τοῖς πᾶσι, μόλις οὕτως οἷοί τε

ἄλλοι, τὴν δ' ἐγὼ σώσω πόλιν sie aber werde ich retten, die Stadt. vgl. 1, 68, 4. Oder ist zu lesen: τὰ δὲ καὶ αὐτόθεν, σῖτον —? — πεφρυγμένας κριθάς. κάγχρυς vermuthet Pierson, weil Moris p. 213 sagt: κάγχρυς Ἀττικῶς, κριθαὶ πεφρυγμέναι Ἑλληνικῶς, ohne etwas darauf zu geben. (Beck.) — πρὸς μέρος im Verhältniß zu der einzuschiffenden Menschenmenge Dr.; verhältnißmäßig gleich viele aus jeder Mühle, ἐκ τῶν μυλώνων πρὸς μέρος, z. B. aus jeder zwei, Böckh Staatshaush. d. Ath. 1, 23 p. 308; richtiger Dobree: im Verhältniß zu den in jeder Mühle befindlichen Sklaven, also z. B. einen von zehnen. vgl. Reiske Ind. Dem. u. πρός p. 437 Schäfer. — ἠναγκασμένους, indem man die Besitzer sie zu stellen zwang. Die Verbindung wie Plat. Apol. 36, e: τί πρέπει ἀνδρὶ πένητι εὐεργέτῃ. Phäd. 87, b: περὶ ἀνθρώπου ὑφάντου πρεσβύτου λέγει. — ἀπολαμβανώμεθα. Her. 2, 115: ὑπ' ἀνέμων ἀπολαμφθέντες. vgl. Dorvill. z. Char. p. 363 u. Lex. Xen. s. v.

§ 3. ἐπιτήδεια, βρώσιμα καὶ πόσιμα. (Sch.) — πολλὴ οὖσα für πολλὴν οὖσαν durch Anticipation als Nominativ dem ἔσται angefügt. Gr. 61, 6 A. 8. So Matth. § 316, b, der eben so als Nominativ erklärt Soph. Oed. T. 393: καίτοι τό γ' αἴνιγμ' οὐχὶ τοὐπιόντος ἦν ἀνδρὸς δυσπεῖν. vgl. noch DK. 752, Thuk. 2, 97, 2, [Plat.] Alk. β, 147, b. — ἑτοιμάσασθαι, δοκεῖ χρῆναι aus § 1. — ἐπὶ ἑτέροις. Gr. 68, 41 A. 9. — αὐτόθεν, ἤγουν ἐκ τοῦ ἡμετέρου τόπου. (Sch.) — τὰ δὲ παρ' Ἐγεσταίων, παρ' Ἐγεσταίων δὲ τὰ παρ' Ἐγεσταίοις. Gr. 50, 8 A. 14. — λόγῳ, ταῖς δ' ἀληθείαις οὔ. (Sch.)

C. 23. § 1. αὐτοί im Gegensatz zu den Egestäern u. A. — ἀντίπαλον eine gewachsene Macht. (Bv.) Gr. 46, 5 A. 7 u. zu 1, 3, 4. Doch wird diese Ausdrucksweise sonst wohl nicht ganz eben so vorkommen. Dem ὑπερβάλλοντες entspräche mehr ἀντίπαλοι. — πλήν γε πρὸς τὸ — ὁπλιτικόν ausgenommen gegen die Hoplitenmacht. Denn eine Hoplitenmacht die den Sikelioten gewachsen hinüberzuführen mußte man offenbar verzichten. (Sch. u. Ds.) — τὸ μάχιμον die Kampffähigen, Combattanten, wie Xen. Cyr. 5, 4, 46. Gr. 43, 4 A. 17. — τὸ ὁπλιτικόν ist hier eig. Adj. Gr. 50, 8 A. 6. — ὑπερβάλλοντες, παρασκευασάμενοι überlegen gerüstet, wie διαφέροντες 3, 39, 5. — οὕτως auch so, selbst bei Ueberlegenheit.

ἐσόμεθα τῶν μὲν κρατεῖν τὰ δὲ καὶ διασῶσαι. πόλιν τε 2
νομίσαι χρὴ ἐν ἀλλοφύλοις καὶ πολεμίοις οἰκιοῦντας ἰέναι,
οὓς πρέπει τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ ἢ ἂν κατάσχωσιν εὐθὺς κρατεῖν
τῆς γῆς ἢ εἰδέναι ὅτι, ἢν σφάλλωνται, πάντα πολέμια ἕξου-
σιν. ὅπερ ἐγὼ φοβούμενος καὶ εἰδὼς πολλὰ μὲν ἡμᾶς δέον 3
εὖ βουλεύσασθαι, ἔτι δὲ πλείω εὐτυχῆσαι, χαλεπὸν δὲ ἀνθρώ-
πους ὄντας, ὅτι ἐλάχιστα τῇ τύχῃ παραδοὺς ἐμαυτὸν βούλο-
μαι ἐκπλεῖν, παρασκευῇ δὲ ἀπὸ τῶν εἰκότων ἀσφαλὴς [ἐκ-
πλεῦσαι]. ταῦτα γὰρ τῇ τε ξυμπάσῃ πόλει βεβαιότατα ἡ-
γοῦμαι καὶ ἡμῖν τοῖς στρατευσομένοις σωτήρια. εἰ δέ τῳ
ἄλλως δοκεῖ, παρίημι αὐτῷ τὴν ἀρχήν."

Ὁ μὲν Νικίας τοσαῦτα εἶπε, νομίζων τοὺς Ἀθηναίους 24
τῷ πλήθει τῶν πραγμάτων ἢ ἀποτρέψειν ἢ εἰ ἀναγκάζοιτο
στρατεύεσθαι, μάλιστα οὕτως ἀσφαλῶς ἐκπλεῦσαι· οἱ δὲ τὸ
μὲν ἐπιθυμοῦν τοῦ πλοῦ οὐκ ἐξῃρέθησαν ὑπὸ τοῦ ὀχλώδους
τῆς παρασκευῆς, πολὺ δὲ μᾶλλον ὥρμηντο, καὶ τοὐναντίον
περιέστη αὐτῷ· εὖ τε γὰρ παραινέσαι ἔδοξε καὶ ἀσφάλεια 2

(Hſ.) — τῶν μέν, ἤγουν τῶν πολεμίων. (Sch.) Beſſer wird es als Neutrum gedacht. — τὰ δέ, die Herrſchaft in der Heimath Hſ.; wohl vielmehr die verbündeten Sikelioten. — καὶ auch nur. Gr. 69, 32 A. 19.

§ 2. οἰκιοῦντας für οἰκισοῦντας Hſ. wie einige Hſn. corr.; andere οἰκιοῦντες. — οὓς bezieht ſich auf das bei νομίσαι vorſchwebende ἡμᾶς. — εἰδέναι überzeugt, gewärtig ſein. Hermot. 36: πάντων ὁμοίως ἀκουσίων ἢ εἰδέναι ὅτι πρὸς χάριν δικάζειν δόξομεν. (Fritzſche.)

§ 3. εὖ fehlt in einigen u. den beſten Hſn., ſcheint aber mir unentbehrlich. — πλείω. Gr. 46, 5 A. 4. So εὐτυχεῖν τἄλλα 2, 61, 1, τὰ παρόντα 4, 17, 3, ἱκανὰ τοῖς πολεμίοις εὐτύχηται 7, 77, 3. — εὐτυχῆσαι, um nämlich etwas auszurichten. vgl. zu 4, 10, 4. — χαλεπὸν δέ, πολλὰ εὖ βουλεύσασθαι καὶ ἔτι πλείω εὐτυχῆσαι. — ἀνθρώπους iſt Prädicat: Weſen die Menſchen ſind. Gr. 55, 2 A. 6. — ἀπὸ τῶν εἰκότων menſchlichen Berechnungen nach, wie Plat. Geſ. 941, e. 950, d. — ἐκπλεῦσαι, aus ἀσφαλῶς ἐκπλεῦσαι 6, 24, 1 entſtanden, tilgt Kr.; auch Dobree ἀσφαλεῖ leſend. — παρίημι. Xen. An. 5, 7, 10: παρίημι, ἀρχέτω. vgl. dort Kr.

C. 24. § 1. τῶν πραγμάτων der Erforderniſſe. — ἢ ἀποτρέψαι, geſtellt als ob etwa folgen ſollte ἢ ἐκπλεύσαντας ἀσφαλεῖς ἔσεσθαι. vgl. 8, 46, 1. — τὸ ἐπιθυμοῦν, τὴν ἐπιθυμίαν. (Sch.) Gr. 43, 4 A. 28 u. zu 1, 90, 2. — ἐξῃρέθησαν, ἐξέβαλον. (Sch.) — ὀχλῶδες μὲν ἦτοι τὸ περισκελὲς καὶ ὀχληρὸν ἢ τὸ πολύ. (Sch.) Wohl das Troßvolk.

§ 2. τοὐναντίον περιέστη αὐτῷ das Gegentheil von dem was er erwartete, Abwendung des Zuges, ergab ſich für ihn. [Dem.]

ἄνοια ὃς ἂν τοῖς ἰδίοις τέλεσι μὴ ἑαυτὸν μόνον ἀλλὰ καὶ τὴν πόλιν ὠφελῇ, οὐδέ γε ἄδικον ἐφ' ἑαυτῷ μέγα φρονοῦντα μὴ ἴσον εἶναι, ἐπεὶ καὶ ὁ κακῶς πράσσων πρὸς οὐδένα τῆς ξυμφορᾶς ἰσομοιρεῖ. ἀλλ' ὥσπερ δυστυχοῦντες οὐ προσαγορευόμεθα, ἐν τῷ ὁμοίῳ τις ἀνεχέσθω καὶ ὑπὸ τῶν εὐπραγούντων ὑπερφρονούμενος, ἢ τὰ ἴσα νέμων τὰ ὁμοῖα ἀντι-
5 ξιούτω. οἶδα δὲ τοὺς τοιούτους καὶ ὅσοι ἔν τινος λαμπρότητι προέσχον ἐν μὲν τῷ καθ' αὑτοὺς βίῳ λυπηροὺς ὄντας, τοῖς ὁμοίοις μὲν μάλιστα, ἔπειτα δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ξυνόντας, τῶν δὲ ἔπειτα ἀνθρώπων προσποιήσει τε ξυγγενείας τισὶ καὶ μὴ οὖσαν καταλιπόντας, καὶ ἧς ἂν ὦσι πατρίδος, ταύτῃ αὔχησιν ὡς οὐ περὶ ἀλλοτρίων οὐδ' ἁμαρτόντων,
6 ἀλλ' ὡς περὶ σφετέρων τε καὶ καλὰ πραξάντων. ὧν ἐγὼ ὀρεγόμενος καὶ διὰ ταῦτα τὰ ἴδια ἐπιβοώμενος τὰ δημόσια σκοπεῖτε εἴ του χεῖρον μεταχειρίζω. Πελοποννήσου γὰρ τὰ

---

lich ausgeſprochen, aber ſonſt gewiß vielfach vom Alkibiades ausgeſagt. Εἱρωνεύεται ὁ Ἀ. λέγων ὅτι εἰ καὶ ἀνόητος φαίνομαί ποιν, ἀλλ' οὖν τῇ πόλει οὐκ ἄχρηστός ἐστί μου ἡ ἄνοια, ἀλλὰ καὶ ὠφέλιμος. (Sch.) — ὃς ἄν. zu 6, 14. — τέλεσι, δαπάναις. (Sch.) vgl. 4, 60, 2. — φρονοῦντα iſt nicht Subject ſondern zu dem aus dem Vorhergehenden zu denkenden Subject Appoſition: daß er, eingebildet auf ſich. Gr. 55, 2 A. 6. Daher habe ich nach ὠφελῇ nur ein Komma geſetzt. — πρός mit. Gr. 68, 39 A. 4. — ἴσον iſt Gegenſatz der παρανομία 6, 15, 3. — ἰσομοιρεῖ (mit Bezug auf ἴσον) Gleichheit des Antheils hat, in ſofern Niemand ihm von ſeinem Unglück etwas abnimmt. (Ba.) — προσαγορευόμεθα wir werden freundlich angeredet. (St.) alſo mittelbar für wir werden geachtet. (Sch.) Weniger befremden würde προσηγορούμεθα. — ἐν τῷ ὁμοίῳ, ὁμοίως. Gr. 43, 4 A. 5. — ὑπερφρονούμενος. Gr. 56, 6 A. 1. Das Wort iſt milder als καταφρονούμενος und ſtärker als ὑπερορώμενος. vgl. 3, 39, 5 u. 6, 68, 2. — τὰ ἴσα νέμων, indem er ſich mit dem Unglücklichen oder Geringeren gleich ſtellt. (Sch.)

§ 5. τοὺς τοιούτους, dem Alkibiades Aehnliche. — ἔν τινος, ἔν τινος πράγματος. (Sch.) — ἐν τῷ καθ' αὑτοὺς βίῳ in ihrem Zeitalter. (Hl.) Gr. 68, 25 A. 1 E. Her. 6, 109: μνημόσυνα λιπέσθαι ἐς τὸν ἅπαντα ἀνθρώπων βίον. — λυπηρούς läſtig als ſie verdunkelnde, ἐπειδὴ καὶ ὁ φθόνος λύπη κατὰ τὸ γένος ἐστί. (Sch.) — ξυνόντας wenn ſie mit ihnen verkehren. (Bß.) Erg. λυπηροὺς ὄντας. (Sch.) — τῶν δὲ — καταλιπόντας von Seiten der ſpäter Lebenden Anſprüche auf Verwandſchaft, ſelbſt wenn ſie unbegründet ſind, zurücklaſſen; über die zwei Se. bei προσποιήσει. Gr. 47, 9 A. 7. — αὔχησιν hat auch Thuk. nur hier.

δυναιώτατα ξυστήσας ἄνευ μεγάλου ὑμῖν κινδύνου καὶ δαπάνης Λακεδαιμονίους ἐς μίαν ἡμέραν κατέστησα ἐν Μαντινείᾳ περὶ τῶν ἁπάντων ἀγωνισασθαι· ἐξ οὗ καὶ περιγενόμενοι τῇ μάχῃ οὐδέπω καὶ νῦν βεβαίως θαρσοῦσιν. καὶ 17
ταῦτα ἡ ἐμὴ νεότης καὶ ἄνοια παρὰ φύσιν δοκοῦσα εἶναι ἐς τὴν Πελοποννησίων δύναμιν λόγοις τε πρέπουσιν ὡμίλησε καὶ ὀργῇ πίστιν παρασχομένῃ ἔπεισεν. καὶ νῦν μὴ πεφόβησθε αὐτήν, ἀλλ' ἕως ἐγώ τε ἔτι ἀκμάζω μετ' αὐτῆς καὶ ὁ Νικίας εὐτυχὴς δοκεῖ εἶναι, ἀποχρήσασθε τῇ ἑκατέρου ἡμῶν ὠφελίᾳ. καὶ τὸν ἐς τὴν Σικελίαν πλοῦν μὴ μεταγιγνώσκετε ὡς ἐπὶ μεγάλην δύναμιν ἐσόμενον. ὄχλοις τε γὰρ ξυμμίκτοις πολυ- 2
ανδροῦσιν αἱ πόλεις καὶ ῥᾳδίας ἔχουσι τῶν πολιτειῶν τὰς μεταβολὰς καὶ ἐπιδοχάς. καὶ οὐδεὶς δι' αὐτὸ ὡς περὶ οἰκείας πατρίδος οὔτε τὰ περὶ τὸ σῶμα ὅπλοις ἐξήρτυται οὔτε τὰ ἐν τῇ χώρᾳ νομίμοις κατασκευαῖς· ὅ τι δὲ ἕκαστος ἢ ἐκ

---

§ 6. τὰ δυνατώτατα Argeier, Mantineer, Eleer 5, 46 ff. 52. — ξυστήσας. Her. 6, 74: συνιστὰς τοὺς Ἀρκάδας ἐπὶ τῇ Σπάρτῃ. (Bl.) — ἐς μίαν ἡ. Gr. 68, 21 A. 10. — κατέσησα, ἠνάγκασα. (Sch.)

C. 17. § 1. ταῦτα — ὡμίλησε dieſe Verhandlungen, d. h. ſo erfolgreiche, hat meine Jugend und meine, wie es ſcheint, wie ich beſchuldigt werde, widernatürliche, alles Maß überſchreitende, Unvernunft gegen die Macht der Peloponneſier mit angemeſſenen Worten geführt. Gr. 46, 5 A. 4. vgl. 2, 37, 3. — ὀργῇ mit Feuereifer, ardore. vgl zu 1, 140, 1. 7, 68, 1, wie λόγοις, wegen der Stellung des τέ auf Alkibiades zu beziehen. — πίστιν Zuverſicht bei mir und Andern. zu 1, 120, 4. — παρασχομένῃ. Das ι subscr. habe ich nach zwei guten Hſn. hinzugefügt. — ἔπεισεν. — ἕως für ἔπεισε καὶ νῦν μὴ πεφοβῆσθαι αὐτήν. ἀλλ' ἕως Reiske. — καὶ νῦν und auch jetzt. Gr. 69, 32 A. 8. — αὐτήν, τὴν νεότητα ἢ ἄνοιαν. (Sch.) Richtig, weil auch μετ' αὐτῆς ſich darauf bezieht. — ἀποχρήσασθε gebraucht reichlich. zu 1, 68, 4.

§ 2. ξυμμίκτοις. Alſo ohne Einheit der Geſinnung und der Intereſſen. vgl. § 3. — πολυανδροῦσιν. Ein ſehr ſeltenes Wort, nachgebraucht von Dio C. u. Joſephus. (Bl.) — αἱ πόλεις, τῆς Σικελίας. (Sch.) — ἐπιδοχάς, τὸ ἐγγράφειν ῥᾳδίως ταῖς πολιτείαις ξένους τε καὶ φυγάδας. (Sch.) Von Annahme ganz neuer Verfaſſungen erklärt es Gö., vielleicht richtig. — δι' αὐτό, διὰ τὰς μεταβολὰς καὶ τὰς ἐπιδοχὰς τῆς πολιτείας. (Sch.) Ueber die Stellung zu παράδειγμα 3, 39, 3. — ὡς περί. ὥσπερ die beſten Hſn. Jenes iſt geſetzt als ob ἀγωνιούμενος vorſchwebte. vgl. Kr. zu Xen. An. 3, 2, 15. — τά kann mit St. für den Ac. genommen werden, ungeachtet der Stellung des οὔτε vgl. 5, 7, 3. (Pp.) — νομίμοις, οὐ ταῖς νομιζομέναις ἀλλὰ ταῖς

τοῦ λέγων πείθειν οἴεται ἢ στασιάζων ἀπὸ τοῦ κοινοῦ λαβὼν
3 ἄλλην γῆν, μὴ κατορθώσας, οἰκήσειν, ταῦτα ἑτοιμάζεται. καὶ
οὐκ εἰκὸς τὸν τοιοῦτον ὅμιλον οὔτε λόγου μιᾷ γνώμῃ ἀκρο-
ᾶσθαι οὔτε ἐς τὰ ἔργα κοινῶς τρέπεσθαι· ταχὺ δ' ἂν ὡς
ἕκαστοι, εἴ τι καθ' ἡδονὴν λέγοιτο, προσχωροῖεν, ἄλλως τε
4 καὶ εἰ στασιάζουσιν, ὥσπερ πυνθανόμεθα. καὶ μὴν οὐδ' ὁ-
πλῖται οὔτ' ἐκείνοις ὅσοι περ κομποῦνται, οὔτε οἱ ἄλλοι Ἕλ-
ληνες διεφάνησαν τοσοῦτοι ὄντες ὅσους ἕκαστοι σφᾶς αὐτοὺς
ἠριθμοῦν, ἀλλὰ μέγιστον δὴ αὐτοὺς ἐψευσμένη ἡ Ἑλλὰς μόλις
ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ ἱκανῶς ὡπλίσθη. τά τε οὖν ἐκεῖ, ἐξ
ὧν ἐγὼ ἀκοῇ αἰσθάνομαι, τοιαῦτα καὶ ἔτι εὐπορώτερα ἔσται·

ἱκανᾶς. οὕτω καὶ νόμιμον ῥήτορα τὸν ἱκανὸν καὶ νόμιμον ἀθλητὴν φαμεν. (Sch.) Aehnlich *δίκαιος*, justus, legitimus; doch *μονίμους* Ds., auch mit eingefallen. — *ὅ τι* bezieht sich als Collectiv auf *ταῦτα*. Xen. Cyr. 1, 6, 11: *ὅ τι δ' ἂν πρὸς τοῖς εἰρημένοις λαμβάνῃ τις, ταῦτα τιμὴν νομιοῦσα.* (Py.) Gr. 58, 4 A. 5. — *λαβὼν — οἰκήσειν.* Gefügiger wäre *λαβεῖν — οἰκήσων.* Allein die Stelle heißt: was jeder entweder durch Ueberredung mit Worten oder durch Bürgerfehde von dem Gemeingut erhalten habend, sich, wenn er unglücklich gewesen, in einem anderen Lande anzusiedeln gemeint ist ꝛc. d. h. womit er, nachdem er es — erhalten hat ꝛc. (Sch. u. Ba.) Ueber das nur zu *λαβών* gehörige *ὅ τι* Gr. 51, 9 A. 2. — *στασιάζων* steht variirt dem *ἐκ τοῦ πείθειν* entgegen. (Sch.) vgl. 7, 70, 4 u. Gr. 59, 2 A. 3. — *ἑτοιμάζεται* schafft er sich an, aber mit dem Nebenbegriffe des leicht beweglichen, wegzuschaffenden Besitzthumes.

§ 3. *μιᾷ γνώμῃ, ὁμονοοῦντας.* (Sch.) — *κοινῶς, ὁμοφρονοῦντας.* (Sch.) Doch etwas mehr. vgl. 2, 42, 2. 4, 61, 4. — *καθ' ἡδονήν* nach Behagen. zu 2, 37, 2. — *προσχωροῖεν* sie dürften sich uns anschließen ist sowohl zum Hauptsatze als zu *ὡς ἕκαστοι* zu denken. zu 1, 3, 4. vgl. zu 2, 21, 3. — *ἄλλως τε καί.* Gr. 69, 5 A. — *πυνθανόμεθα.* Gr. 53, 1 A. 2.

§ 4. *ἐκείνοις, εἰσίν.* — *ὅσοι περ κομποῦνται* für *ὅσοι περικομποῦνται* die besten Hss. — *τοσοῦτοι, ὁπλῖται.* Doch können auch bloß Menschen gedacht werden, ungeachtet der Stellung des *ὁπλῖται.* zu *παράδειγμα* 3, 39, 3. — *ὅσους* für *ὅσοι*, das aus dem vorhergehenden *ὅσοι* entstanden, einige Hss. — *μέγιστον.* Gr. 46, 5 A. 7. zu 3, 36, 2. — *αὐτοὺς ἐψευσμένη* sie erlogen, erdichtet hat. Xen. An. 5, 6, 35: *τὰ χρήματα ἃ ὑπέσχοντο Τιμασίωνι καὶ Θώρακι ἐψευσμένοι ἦσαν.* (Py.) — *ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ* ist nach der Auffassung des Thuk. gesagt. Denn die Athener konnten noch nicht daran denken auch die folgenden Begebenheiten mit dem sog. Archidamischen Kriege zusammenzufassen. Ja sie hatten jetzt eig. seit sechs Jahren Frieden. (Ullrich Beiträge S. 57 f. u. 106.) — *τά τε ἐκεῖ*, entgegengesetzt *καὶ τὰ ἐνθάδε.* (Hf.) — *ἐξ ὧν.* zu urtheilen nach dem was. Kr. zu Xen. An. 1, 9, 28. — *ἀκοῇ αἰσθάνομαι.* vgl. 20, 1 u. zu 53, 3. — *εὐπορώτερα, εὐκαταμηχανώτερα.* (Sch.)

βαρβάρους τε γὰρ πολλοὺς ἕξομεν οἱ Συρακοσίων μίσει 5
ξυνεπιθήσονταὶ αὐτοῖς· καὶ τὰ ἐνθάδε οὐκ ἐπικωλύσει, ἢν
ὑμεῖς ὀρθῶς βουλεύησθε. οἱ γὰρ πατέρες ἡμῶν τοὺς αὐτοὺς
τούτους οὕσπερ νῦν φασι πολεμίους ὑπολείποντας ἂν ἡμᾶς
πλεῖν καὶ προσέτι τὸν Μῆδον ἐχθρὸν ἔχοντες τὴν ἀρχὴν ἐκτή-
σαντο, οὐκ ἄλλῳ τινὶ ἢ τῇ περιουσίᾳ τοῦ ναυτικοῦ ἰσχύοντες.
καὶ νῦν οὔτε ἀνέλπιστοί πω μᾶλλον Πελοποννήσιοι ἐς ἡμᾶς 6
ἐγένοντο, εἴ τε καὶ πάνυ ἔρρωνται, τὸ μὲν ἐς τὴν γῆν ἡμῶν
ἐσβάλλειν, κἂν μὴ ἐκπλεύσωμεν, ἱκανοί εἰσιν, τῷ δὲ ναυτικῷ
οὐκ ἂν δύναιντο βλάπτειν· ὑπόλοιπον γὰρ ἡμῖν ἐστιν ἀντί-
παλον ναυτικόν. ὥστε τί ἂν λέγοντες εἰκὸς ἦ αὐτοὶ ἀποκνοῖ- 18
μεν ἢ πρὸς τοὺς ἐκεῖ ξυμμάχους σκηπτόμενοι μὴ βοηθοῖμεν;
οἷς χρεών, ἐπειδή γε καὶ ξυνωμόσαμεν, ἐπαμύνειν, καὶ μὴ

---

§ 5. βαρβάρους τε setzt voraus daß nach αὐτοῖς noch etwas über die Hellenen gesagt worden, vielleicht auch von den Karthagern. vgl. 6, 88, 7. Hk. u. A. wollen bloß τέ tilgen. — ἕξομεν wir werden gewinnen. — ἐπικωλύσειν, sehr selten, findet sich noch bei Soph. Phil. 1242. u. Xen. Oec. 8, 4. (Herm.) — φασί. Man könnte φησί vermuthen. vgl. 6, 10, 1. Bei φασί sind mit dem Sch. οἱ περὶ τὸν Νικίαν zu denken. — τὴν ἀρχήν, wie 6, 18, 2. Gr. 50, 2 A. 3.

§ 6. καὶ νῦν — ἐγένοντο und jetzt, wie jetzt die Sachen stehen, haben die Lakedämonier nie weniger Hoffnung gegen uns gefaßt. (St.) οὐδὲν μᾶλλον ἀπηλπίκασι Πελοποννήσιοι τοῦ ἡμᾶς καταλῦσαι (Sch.) Ἀνέλπιστος findet sich freilich auch activ 3, 30, 1. 8, 1. 2, wiewohl in verschiedener Weise. Doch stufenmäße: glaubte ich erklären zu dürfen: und so sind auch jetzt die P. nie weniger gegen uns zu erwarten, ein Angriff derselben gegen uns nie weniger zu fürchten, gewesen. Einen ähnlichen Gedanken suchte auch Py.'s Conjectur εὐέλπιστοι. — εἴ τε. Gr. 69, 25 A. 2. — ἔρρωνται Muth und Entschlossenheit haben. zu 2, 8, 1. 3. 4, 72. 1. 8, 78, 1. Allein der Indicativ ist offenbar unpassend. Daher vermuthete ich es sei als Conjunctiv zu nehmen, wo es denn, nach der Analogie von μεμνῶμαι, ἐρρῶνται zu accentuiren wäre. — τὸ ἐσβάλλειν ist an ἱκανοί anzuschließen. Gr. 46, 4 A. 4. — ἀντίπαλον gewachsen. zu 1, 122, 2.

C. 18. § 1. ἢ vor αὐτοί würde man vor λέγοντες erwarten, da dies dem σκηπτόμενοι entgegen steht. Gedacht ist als Gegensatz: welche einleuchtende Gründe sind es durch die wir (uns selbst) von dem Unternehmen abzustehen überreden oder die wir bei den dortigen Bundesgenossen auch nur vorwenden könnten, um uns zu entschuldigen daß wir sie nicht unterstützen. — σκηπτόμενοι, προφασιζόμενοι (Sch.) — μή gegen Gr. 67, 2. Dem. 23, 75: πῶς ἂν δίκαια ταῦτα καὶ μὴ γένοιτο; Xen. Mem. 3, 1, 10: τί οὖ σκοποῦμεν πῶς ἂν αὐτῶν μὴ διαμαρτάνοιμεν; — ἐπειδή γε καί. Gr. 69, 32 A. 17. — ξυνωμόσαμεν uns eidlich mit ihnen verbunden haben. zu 1, 71, 4. vgl. Her. 7,

ἀντιτιθέναι ὅτι οὐδὲ ἐκεῖνοι ἡμῖν. οὐ γὰρ ἵνα δεῦρο ἀντι-
βοηθῶσι προσεθέμεθα αὐτούς, ἀλλ' ἵνα τοῖς ἐκεῖ ἐχθροῖς
2 ἡμῶν λυπηροὶ ὄντες δεῦρο κωλύωσιν αὐτοὺς ἐπιέναι. τήν τε
ἀρχὴν οὕτως ἐκτησάμεθα καὶ ἡμεῖς καὶ ὅσοι δὴ ἄλλοι ἦρξαν,
παραγιγνόμενοι προθύμως τοῖς ἀεὶ ἢ βαρβάροις ἢ Ἕλλησιν
ἐπικαλουμένοις, ἐπεὶ εἶγε ἡσυχάζοιεν πάντες ἢ φυλοκρινοῖεν
οἷς χρεὼν βοηθεῖν, βραχὺ ἄν τι προσκτώμενοι αὐτῇ περὶ
3 αὐτῆς ἂν ταύτης μᾶλλον κινδυνεύοιμεν. τὸν γὰρ προὔχοντα οὐ
μόνον ἐπιόντα τις ἀμύνεται, ἀλλὰ καὶ μὴ ὅπως ἔπεισι προ-
καταλαμβάνει. καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ταμιεύεσθαι ἐς ὅσον βου-
λόμεθα ἄρχειν, ἀλλ' ἀνάγκη, ἐπειδή περ ἐν τῷδε καθέστα-
μεν, τοῖς μὲν ἐπιβουλεύειν τοὺς δὲ μὴ ἀνιέναι, διὰ τὸ ἀρ-
χθῆναι ἂν ὑφ' ἑτέρων αὐτοῖς κίνδυνον εἶναι, εἰ μὴ αὐτοὶ
4 ἄλλων ἄρξοιμεν. καὶ οὐκ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐπισκεπτέον ὑμῖν
τοῖς ἄλλοις τὸ ἥσυχον, εἰ μὴ καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ἐς τὸ
ὁμοῖον μεταλήψεσθε. λογισάμενοι οὖν τάδε μᾶλλον αὐξή-
σειν, ἐπ' ἐκεῖνα ἴωμεν, ποιώμεθα τὸν πλοῦν, ἵνα Πελο-

---

235 u. ξυνωμόται 7, 148. — ὅτι — ἡμῖν, ἐπήμυναν. Gr. 62, 4 A. 1. zu 3, 64, 1. — προσεθέμεθα, ξυμμάχους ἐποιησάμεθα. (Sch.) Valck. zu Her. 5, 69. — ἡμῶν. Gr. 47, 10.

§ 2. οὕτως —, παραγιγνόμενοι. Gr. 59, 1 A. 7. vgl. 3, 20, 3. — φυλοκρινοῖεν für φιλοκρινοῖεν die beſten Hſn. Bk. Anecd. p. 17: φυλοκρινεῖν κυρίως μὲν τὸ τὰς φύλας τὰς ἐν ταῖς πόλεσι διακρίνειν, σημαίνει δὲ καὶ τὸ ἄλλο τι διαπάττειν καὶ διακρίνειν. vgl. Heſych. Etym. u. Poll. 8, 110. (Gö.) — κινδυνεύοιμεν. Von dem allgemeinen Gedanken (κινδυνεύοιεν) geht er auf die zunächſt berückſichtigten Athener über: eine nicht ſeltene Vermiſchung. vgl. das Regiſter unter Uebergang u. Kr. zu Xen. An. 2, 4, 26.

§ 3. μὴ ὅπως. ὅπως μή Eine Hſn. μή πως Hk. ὅπως tilgt Pr. — ἔπεισι. Gr. 38, 3 A. 3. — προκαταλαμβάνει nimmt ihn vorweg und verhütet es ſo. vgl. zu 1, 33, 3. — ταμιεύεσθαι abmeſſen Kr. zu Xen. An. 2, 5, 18. — ἐν τῷδε auf dieſer Stufe der Macht. Gr. 43, 4 A. 4. — ἀνιέναι die Herrſchaft über ſie aufzugeben. zu 1, 75, 2. — διὰ τὸ - εἶναι, διὰ τὸ κινδυνεύειν ἂν ἀρχθῆναι ἡμᾶς ὑφ' ἑτέρων. (Sch.) Ueber den Ao. Gr. 53, 5 A. 2; über den Inf. ἀρχθῆναι 50, 6 A. 4; über ἄν 69, 7 A. 1; über αὐτοῖς 51, 6 A. 4.

§ 4. ἐκ τοῦ αὐτοῦ durch daſſelbe Verhalten. Gr. 43, 4 A. 23. — τοῖς ἄλλοις wie den Andern, den Lakedämoniern. Gr. 48, 13 A. 9. — ἐς τὸ ὅμοιον μεταλήψεσθε zu der gleichen Beſchaffenheit umwandeln wollet. — τάδε, τὰ ἐνταῦθα πράγματα. (Sch.) — ἵνα Π. τε als ob folgen ſollte καὶ ἅμα ἀρξώμεν, von ἵνα abhängig. (Matth. § 632, 4 p. 1529.) vgl. zu 1, 82, 2. —

πονηρίαν τε στορέσωμεν τὸ φρόνημα, εἰ δόξομεν ὑπεριδόντες
τὴν ἐν τῷ παρόντι ἡσυχίαν καὶ ἐπὶ Σικελίαν πλεῦσαι· καὶ 5
ἅμα ἢ τῆς Ἑλλάδος τῶν ἐκεῖ προσγενομένων πάσης τῷ εἰ-
κότι ἄρξομεν, ἢ κακώσομέν γε Συρακοσίους, ἐν ᾧ καὶ αὐτοὶ
καὶ οἱ ξύμμαχοι ὠφελησόμεθα. τὸ δὲ ἀσφαλές, καὶ μένειν,
ἤν τι προσχωρῇ, καὶ ἀπελθεῖν, αἱ νῆες παρέξουσιν· ναυκρά-
τορες γὰρ ἐσόμεθα καὶ ξυμπάντων Σικελιωτῶν. καὶ μὴ 6
ὑμᾶς ἡ Νικίου τῶν λόγων ἀπραγμοσύνη καὶ διάστασις τοῖς
νέοις ἐς τοὺς πρεσβυτέρους ἀποστρέψῃ, τῷ δὲ εἰωθότι κό-
σμῳ, ὥσπερ καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἅμα νέοι γεραιτέροις βου-
λεύοντες ἐς τάδε ἦραν αὐτά, καὶ νῦν τῷ αὐτῷ τρόπῳ πει-
ρᾶσθε προαγαγεῖν τὴν πόλιν, καὶ νομίσατε νεότητα μὲν καὶ 7
γῆρας ἄνευ ἀλλήλων μηδὲν δύνασθαι, ὁμοῦ δὲ τό τε φαῦλον

στορέσωμεν. στορέσαι τὴν ὀργήν Aeſch. Pro. 190. (Abr.) Lyk. Leokr. 109: Ἑλλήνων προμαχοῦντες Ἀθηναῖοι Μαραθῶνι χρυσοφόρων Μήδων ἰσόρεσαν δύναμιν. Nachahmungen bei Plut. Nik. 9 u. über die Bedeutung des Her. 6. Aehnlich wohl Ar. Ritter 481: ἐγώ σε νὴ τὸν Ἡρακλέα παραστορῶ. — ὑπεριδόντες — πλεῦσαι ſo viel als ὑπεριδεῖν — ὥστε καὶ ἐπὶ Σ. πλεῦσαι. Nach ὑπεριδόντες folgte ſonſt noch καὶ οὐκ ἀγαπήσαντες nicht zufrieden mit, was jedoch die meiſten und beſten Hſn. auslaſſen. vgl. Heindorf zu Plat. Euthyd. 81.

§ 5. ἐν ᾧ, τῷ κακῶσαι Συρακουσίους. (Sch.) — ὠφελήσομαι paſſiv auch 7, 67, 3 ſteht bei Attikern ziemlich eben ſo oft als ὠφεληθήσομαι, z. Th. mit zweifelhafter La. — τὸ δ' ἀσφαλές was aber Sicherheit iſt, gewährt. Gr. 57, 10 A. 12. Pp. verbindet: παρέξουσι τὸ ἀσφαλές (τοῦ) μένειν, was wegen τό ſprachwidrig iſt. — παρέξουσι ναυκράτορες für παρέξουσιν· αὐτοκράτορες Valckenaer z. Her. 5, 36. vgl. Th. 5, 97. 109. — καὶ ξυμπάντων. Gr. 69, 32 A. 18 u. über den Ge. Gr. 47, 26 A. 8.

§ 6. ἡ Νικίου τῶν λ. ἀ. die Unthätigkeit empfehlenden Worte des Nikias. (St.) Alſo nicht nach Gr. 47, 9 A. 8. — διάστασις, ἤτοι ἀντίστασις oder ἀντὶ τοῦ στάσις. (Sch.) Active Bedeutung hat es wohl ſo wenig als ἀπόστασις 1, 122, 1. — τοῖς νέοις, weil auch ἡ Νικίου τῶν λόγων zu διάστασις gehört und alſo τῶν νέων unklar wäre: die durch Nikias Worte geſuchte Zwietracht für die Jünglinge gegen die Alten. (St.) Gr. 48, 12 A. 4. — ἀποστρέψῃ für ἀποστρέψῃ Kr. Rec. Krit. Bibl. N. 3 Jan. 1828 u. Pp. vgl. 6, 8, 3 u. 19. Ἀποστρέφειν wird in uneigentlicher Bedeutung wohl nirgends ſo zu dulden ſein. — ἐς τάδε zu der jetzigen Macht zu 1, 144, 5. — αὐτά, ihre Herrſchaft. zu 1, 144, 5. — τῷ αὐτῷ τρόπῳ iſt Erneuerung des τῷ αὐτῷ κόσμῳ, was mehr nur zu βουλεύοντες als zu προαγαγεῖν paßt. Aehnlich τὸν αὐτὸν τρόπον — οὕτω Dem. 20, 2. — προαγαγεῖν weiter führen, erheben. zu 1, 75, 2

§ 7. φαῦλον in Bezug auf die Jugend (Ba.), wohl nicht ohne

καὶ τὸ μέσον καὶ τὸ πάνυ ἀκριβὲς ἂν ξυγκραθὲν μάλιστ' ἂν ἰσχύειν, καὶ τὴν πόλιν, ἂν μὲν ἡσυχάζῃ, τρίψεσθαί τε αὐτὴν περὶ αὑτὴν ὥσπερ καὶ ἄλλο τι, καὶ πάντων τὴν ἐπιστήμην ἐγγηράσεσθαι, ἀγωνιζομένην δὲ ἀεὶ προσλήψεσθαί τε τὴν ἐμπειρίαν καὶ τὸ ἀμύνεσθαι οὐ λόγῳ ἀλλ' ἔργῳ μᾶλλον
8 ξύνηθες ἕξειν. παράπαν τε γιγνώσκω πόλιν μὴ ἀπράγμονα τάχιστ' ἂν μοι δοκεῖν ἀπραγμοσύνης μεταβολῇ διαφθαρῆναι, καὶ τῶν ἀνθρώπων ἀσφαλέστατα τούτους οἰκεῖν οἳ ἂν τοῖς παροῦσιν ἥδεσι καὶ νόμοις, ἢν καὶ χείρω ᾖ, ἥκιστα διαφόρως πολιτεύωσιν."

19 Τοιαῦτα μὲν ὁ Ἀλκιβιάδης εἶπεν· οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες ἐκείνου τε καὶ τῶν Ἐγεσταίων καὶ Λεοντίνων φυγάδων, οἳ παρελθόντες ἐδέοντό τε καὶ τῶν ὅρκίων ὑπομιμνή-

---

Ironie mit Rückſicht auf Nikias Aeußerungen. — τὸ πάνυ ἀκριβές von genau erwägender Berechnung der Alten. (Ba.) — τρίψεσθαι werde ſich abnutzen, verzehren. (Ba.) Daſſelbe Fu. paſſiv 7, 42, 6. — περὶ αὑτήν. 8, 46, 2: περὶ ἑαυτοὺς καταρτῖψαι τοὺς Ἕλληνας. vgl. zu 1, 69, 4. — ὥσπερ καὶ ἄλλο τι. Kr. zu Xen. An. 1, 3, 15. Man denke hinzu: ἀργὸν κείμενον. (Sch.) — πάντων, πάντων τῶν ἐπιτηδευμάτων. (Sch.) — ἐγγηράσεσθαι. So senescere civitatem otio Liv. 1, 22. (Ba.) Das mediale Fu. γηράσεσθαι Ar. Rit. 1308, συγγηράσομαι Eur. Stob. 71, 5, γηράσω Plat. Rep. 393 e, Geſ. 949, Simonides Frag. 1. — ἀγωνιζομένην — ἐμπειρίαν kämpfend aber, ſich übend im Kampfe, werde ſie, die Geſchicklichkeit, die Erfahrung, Uebung, noch dazu gewinnen, zu ſich ſelbſt. — τὸ ἀμύνεσθαι ξύνηθες ἕξειν die Vertheidigung in Uebung haben. — οὐ λόγῳ ἀλλ' ἔργῳ μᾶλλον iſt wohl lieber mit ξύνηθες ἕξειν als mit ἀμύνεσθαι zu verbinden. (Sch. u. Ba.)

§ 8. παρὰ πᾶν überhaupt. (Ba.) So 6, 80, 1. vgl. 5, 68, 3. — γιγνώσκω δοκεῖν ich bin entſchieden zu glauben. (Arn.) Immer hart. Vielleicht iſt ἐμοί für μοί zu leſen und ἐμοὶ δοκεῖν nur auf τάχιστ' ἄν zu beziehen: meines Erachtens am ſchnellſten. Aeſch. Perſ. 242: ἀλλ' ἐμοὶ δοκεῖν τάχ' εἴσῃ πάντα νημερτῆ λόγον. vgl. Reiz z. Vig. n. 154. — ἀπραγμοσύνης μεταβολῇ durch den Uebergang zur Unthätigkeit, ἀπραγμοσύνην ἀντὶ πολυπραγμοσύνης μεταλαμβάνουσαν. vgl. 76, 4 u. zu 87, 5. — ἀσφαλέστατα. vgl. 92, 5 u. Dem. 23, 102: ὑμῖν ὑπάρχει μεγίστοις οὖσιν ἀσφαλῶς οἰκεῖν. — τοῖς ἤθεσι διαφόρως im Zwieſpalt mit ihren Sitten. Iſa. 1, 10: ᾧ ζῶν διάφορος ἦν. Gr. 48, 13 A. 4.

C. 19. τοιαῦτα μέν. τοιαῦτα δέ will Bk. vgl. zu 1, 43, 2. — Λεοντίνων. τῶν Λεοντίνων könnte man vermuthen, da φυγάδων nicht zu Ἐγεσταίων gehört. Aber man überſetze: und einige leontiniſche Verbannte. Der Ausdruck iſt wie φυγὰς Σάμιος Xen. An. 1, 7, 5. — τῶν ὅρκίων, die ſie einander bei dem Abſchluſſe des Bündniſſes ge-

σκοντες ἱκέτευον βοηθῆσαι σφίσι, πολλῷ μᾶλλον ἢ πρότερον ὥρμηντο στρατεύειν. καὶ ὁ Νικίας γνοὺς ὅτι ἀπὸ μὲν τῶν αὐτῶν λόγων οὐκ ἂν ἔτι ἀποτρέψειεν, παρασκευῆς δὲ πλήθει, εἰ πολλὴν ἐπιτάξειεν, τάχ' ἂν μεταστήσειεν αὐτούς, παρελθὼν αὐτοῖς αὖθις ἔλεγε τοιάδε.

"Ἐπειδὴ πάντως ὁρῶ ὑμᾶς ὦ Ἀθηναῖοι ὡρμημένους στρατεύειν, ξυνενέγκοι μὲν ταῦτα ὡς βουλόμεθα, ἐπὶ δὲ τῷ παρόντι ἃ γιγνώσκω σημανῶ. ἐπὶ γὰρ πόλεις, ὡς ἐγὼ ἀκοῇ αἰσθάνομαι, μέλλομεν ἰέναι μεγάλας καὶ οὔθ' ὑπηκόους ἀλλήλων οὔτε δεομένας μεταβολῆς, ᾗ ἂν ἐκ βιαίου τις δουλείας ἄσμενος ἐς ῥᾴω μετάστασιν χωροίη, οὐδ' ἂν τὴν ἀρχὴν τὴν ἡμετέραν εἰκότως ἀντ' ἐλευθερίας προσδεξαμένας, τό τε πλῆθος ὡς ἐν μιᾷ νήσῳ πολλὰς τὰς Ἑλληνίδας. πλὴν γὰρ 2
Νάξου καὶ Κατάνης, ἃς ἐλπίζω ἡμῖν κατὰ τὸ Λεοντίνων ξυγγενὲς προσέσεσθαι, ἄλλαι εἰσὶν ἑπτά, καὶ παρεσκευασμέναι τοῖς πᾶσιν ὁμοιοτρόπως μάλιστα τῇ ἡμετέρᾳ δυνάμει, καὶ οὐχ ἥκιστα ἐπὶ ἃς μᾶλλον πλέομεν, Σελινοῦς καὶ Συράκουσαι. πολλοὶ μὲν γὰρ ὁπλῖται ἔνεισι καὶ τοξόται καὶ 3
ἀκοντισταί, πολλαὶ δὲ τριήρεις καὶ ὄχλος ὁ πληρώσων αὐτάς. χρήματά τ' ἔχουσι τὰ μὲν ἴδια, τὰ δὲ καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐστι Σελινουντίοις· Συρακοσίοις δὲ καὶ ἀπὸ βαρβάρων τινῶν

---

leiſtet. (Dſ.) — ἀπὸ τῶν αὐτῶν λόγων, τοῖς αὐτοῖς χρώμενος λόγοις. (Sch.) Gr. 68, 16 A. 7. — μεταστήσειεν zu einer anderen Anſicht brächte. — αὐτοῖς. zu 15, 3.

S. 20 § 1. ἐπὶ τῷ. zu 1, 70, 2. vgl. Schöm. z. Iſá. p. 238. — οὔτε. οὐδέ Bk. — μετάστασιν einen aus Umwälzung hervorgegangenen Zuſtand. zu 4, 74, 4. — οὐδ' ἄν. οὔτ' ἄν Benedict u. Bk. — εἰκότως natürlicher Weiſe (Pl.), wie man erwarten darf. — προσδεξαμένους für προσδεξομένους die beſten Hſn. Gr. 54, 6 A. 6. — ὡς ἐν. Gr. 69, 63 A. 6. — πολλάς ſchließt ſich an ἐπὶ πόλεις an. (Sch.) — τὰς Ἑλληνίδας könnte wohl als Gloſſem zu πόλεις hier eingeſchlichen ſein. (Kr.)

§ 2. Λεοντίνων. Gr. 47, 7 A. 5. — ἑπτά, Συράκουσαι, Σελινοῦς, Γέλα, Ἀκράγας, Μεσσήνη, Ἱμέρα, Καμάρινα. (Sch.) — ὁμοιοτρόπως. vgl. 7, 55, 2. 8, 96, 4. Beiſpiele dieſes Adv. führt Bl. aus Spätern an; bei echten Attikern findet ſich vielleicht ſelbſt das Adj. nicht weiter als bei Thuk. a. d. a. St. u. 1, 6, 4. 3, 10, 1. — ἐπὶ ἅς. Gr. 51, 13 A. 7. — μᾶλλον als gegen die übrigen.

§ 3. ἐν τοῖς ἱεροῖς, ἦγουν κοινά. ἔθος γὰρ τοῖς παλαιοῖς τὰ κοινὰ χρήματα ἐν τοῖς ἱεροῖς ταμιεύειν. (Sch.) Aber auch die Schätze

ἀπαρχὴ ἔσφέρεται. ᾧ δὲ μάλιστα ἡμῶν προέχουσιν, ἵππους τε πολλοὺς κέκτηνται καὶ σίτῳ οἰκείῳ καὶ οὐκ ἐπακτῷ χρῶν-
21 ται. πρὸς οὖν τοιαύτην δύναμιν οὐ ναυτικῆς καὶ φαύλου στρατιᾶς μόνον δεῖ, ἀλλὰ καὶ πεζὸν πολὺν ξυμπλεῖν, εἴπερ βουλόμεθα ἄξιον τῆς διανοίας δρᾶν καὶ μὴ ὑπὸ ἱππέων πολλῶν εἴργεσθαι τῆς γῆς, ἄλλως τε καὶ εἰ ξυστῶσιν αἱ πόλεις φοβηθεῖσαι καὶ μὴ ἀντιπαράσχωσιν ἡμῖν φίλοι τινὲς γενόμενοι ἄλλοι ἢ Ἐγεσταῖοι ᾧ ἀμυνούμεθα ἱππικόν· αἰσχρὸν δὲ βιασθέντας ἀπελθεῖν ἢ ὕστερον ἐπιμεταπέμπεσθαι, τὸ
2 πρῶτον ἀσκέπτως βουλευσαμένους· αὐτόθεν δὲ παρασκευῇ ἀξιόχρεῳ ἐπιέναι, γνόντας ὅτι πολύ τε ἀπὸ τῆς ἡμετέρας

---

der Tempel ſelbſt ſind mit zu verſtehen. — *ἀπαρχὴ ἐσφέρεται*, *ἀπ' ἀρχῆς φέρεται* die beſten Hſn.: werden Gelder geſteuert wegen ihrer Herrſchaft (Sch. u. Dr.), wo aber die Präpoſition zu verdächtigen wäre, um *ἀρχῆς* mit dem vorhergehenden *ἀπό* zu verbinden; Ba. erklärt *ἀπ' ἀρχῆς* von alter Zeit her, mit Bezug auf die nun angehäuften Schätze. Für *ἀπαρχή* eine Tantieme von den Erzeugniſſen vergleicht Bl. Plat. Geſ. 7 p. 806 d: *γεωργίαι ἀποδεδομέναι δούλοις ἀπαρχὴν τῶν ἐκ τῆς γῆς ἀποτελοῦσιν.* — *ᾧ*, *ἐν ᾧ*. (Sch.) Gr. 48, 15 A. 9. — *οἰκείῳ*, *ἥγουν ἐκ τῆς οἰκείας γῆς*. (Sch.) — *οὐκ ἐπακτῷ*, während die Athener meiſt von Einfuhr lebten. Dem. 18, 87: *σίτῳ πάντων ἀνθρώπων πλείστῳ χρώμεθ' ἐπεισακτῷ*. (Pp.) eb. 20, 20. vgl. zu 1, 81, 1.

C. 21. § 1. *φαῦλος*, zweier Endungen, wie auch Eu. Skyr. 2; häufiger dreier, wie 6, 31, 2. vgl. zu 4, 9, 1. — *ἀλλά*, erg. *δεῖ*. Gr. 59, 2 A. 3. — *ἄξιον* ohne τι die beſten Hſn. Gr. 43, 4 A. 10. Dem. 20, 47: *πῶς οὐχ ὑπέρδεινον ποιήσομεν.* — *τῆς γῆς* wohl nicht an der Landung, ſondern an der Furagirung auf dem Lande. vgl. 7, 13, 2. (Bl.) — *εἰ ξυστῶσιν* falls ſie, wie zu erwarten iſt, ſich mit einander vereinigen ſollten. Gr. 54, 12 A. 3. vgl. Herm. de part. *ἄν* p. 96 s. — *ἀντιπαράσχωσιν* gegen ſie ſtellen, *ἱππικόν*. (Hl.) — *ᾧ ἀμυνούμεθα*. Gr. 53, 7 A. 8. — *ἢ ἐπιμεταπέμπεσθαι* oder Truppen, namentlich Reiterei, nachkommen zu laſſen. (St.) Ein ſehr ſeltenes Wort. (Bl.) vgl. 7, 7, 3. — *ἀσκέπτως* ohne Bedacht.

§ 2. *αὐτόθεν*, *ἥγουν ἐκ τοῦ ἡμετέρου τόπου*. (Sch.) Alſo im Gegenſatz der von Sikelioten nicht mit Gewißheit zu erwartenden Hülfe; ſchon jetzt, ſofort Ba. u. Herm. z. Vig. 224, wie Xen. Hell. 2, 2, 13. 3, 4, 20. 7, 5, 3. — *ἐπιέναι*, *δεῖ* aus § 1. — *πολύ* weit. zu 1, 15, 2. — *ἡμετέρας αὐτῶν*. Gr. 51, 2 A. 10. Der Begriff des *αὐτῶν* iſt hier ziemlich erloſchen, was nicht bloß bei der dritten Perſon (*σφετέρους αὐτῶν*) vorkommt. vgl. 1, 82, 2. 2, 72, 2. Plat. Menex. 245, e: *καὶ ναῦς καὶ τείχη ἔχοντες καὶ τὰς ἡμετέρας αὐτῶν ἀποικίας.* Lyſ. 13, 97: *τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν φίλοις τετιμωρηκότες ἐσεσθε.* Iſokr. 20,

αὐτῶν μέλλομεν πολεῖν καὶ οὐκ ἐν τῷ ὁμοίῳ στρατευσόμενοι καὶ εἰ ἐν τοῖς τῇδε ὑπηκόοις ξύμμαχοι ἦλθετε ἐπί τινα, ὅθεν ῥᾴδιαι αἱ κομιδαὶ ἐκ τῆς φιλίας ὧν προσέδει, ἀλλ' ἐς ἀλλοτρίαν πᾶσαν ἀπαρτήσαντες, ἐξ ἧς μηνῶν οὐδὲ τεσσάρων τῶν χειμερινῶν ἄγγελον ῥᾴδιον ἐλθεῖν."

„Ὁπλίτας τε οὖν πολλούς μοι δοκεῖ χρῆναι ἡμᾶς ἄγειν 22
καὶ ἡμῶν αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων, τῶν τε ὑπηκόων καὶ ἤν τινα ἐκ Πελοποννήσου δυνώμεθα ἢ πεῖσαι ἢ μισθῷ προσαγαγέσθαι, καὶ τοξότας πολλοὺς καὶ σφενδονήτας, ὅπως πρὸς τὸ ἐκείνων ἱππικὸν ἀντέχωσιν, ναυσί τε καὶ πολὺ περιεῖναι, 2
ἵνα καὶ τὰ ἐπιτήδεια ῥᾷον ἐσκομιζώμεθα, τὸν δὲ καὶ αὖ-

22: ὑπομανεῖσθε Λοχίτη τὴν ὀργὴν τὴν ὑμετέραν αὐτῶν. — καὶ στρατευσόμενοι schließt ſich dem πολύ an. Gr. 59, 2 A. 3. — ἐν τῷ ὁμοίῳ. zu 6, 11, 1. — στρατευσόμενοι. στρατευσάμενοι die beſten Hſſ., von Herm. a. d. a. St. mit Abr. als Fut. ex. aufgefaßt, was mir unzuläſſig ſcheint. — καὶ εἰ für καὶ οὐκ Gö. vgl. 6, 64, 2. καὶ ὅτε F. u. A. Ps. Bloß οὐκ tilgte Herm.; daß aber in ſolcher Verbindung die Conjunction fehlen könnte wüßte ich nicht zu erweiſen. — τινά für τινάς, der Singular maſſenhaft. zu 2, 37, 1. — αἱ κομιδαί, αἱ πορίσεις. (Sch.) — ἐς ἀλλοτρίαν πᾶσαν in ein völlig fremdes Land, aus (ἢ γῆ) πᾶσά ἐστιν ἀλλοτρία. Gr. 50, 11 A. 10. vgl. 6, 37, 3. Her. 1, 52: ἀνέθηκε σάκος τε χρύσεον πᾶν ὁμοίως καὶ αἰχμὴν σιρηὴν πᾶσαν χρυσέην. 9, 70: τὴν φάτνην τῶν ἵππων ἑοῦσαν χαλκέην πᾶσαν. Plat. Prot. p. 317, b: τὴν ἐναντίαν ἅπασαν ὁδὸν ἐλήλυθα. — ἀπαρτήσαντες. ἀπαρτήσοντες mehrere gute Hſſ. Allein hier iſt der Ao. ungleich paſſender als oben: ihr werdet nicht — Krieg führen, ſondern euch entfernt haben, ἀντὶ τοῦ ἀπαρτηθέντες, ἀπελθόντες καὶ πολὺ τῆς οἰκείας χωρισθέντες. (Sch.) Dem. 4, 12: οὐδὲ διδόντων τῶν καιρῶν Ἀμφίπολιν δέξασθαι δύναισθ' ἄν, ἀπηρτημένοι καὶ ταῖς παρασκευαῖς καὶ ταῖς γνώμαις. vgl. Diod. 3, 68 u. Lennep. z. Phal. 50. — οὐδ' ἄγγελον verbindet Herm. Aber kaum bewähren dies Stellen wie Xen. An. 5, 6, 22. 7, 7, 10; und ſelbſt wohl nicht Mem. 4, 6, 7: οὐδὲ μὰ Δί' ἔμοιγε πολλοστὸν μέρος αὐτῶν. Alſo vielleicht: ſogar in vier Monaten nicht. Ueber die Sache Kr. Stud. S. 221.

S. 22. § 1. ἡμῶν αὐτῶν. Gr. 51, 2 A. 10. — ἤν. Gr. 60, 10 A. 1. — τινά. zu 21, 2. — ἐκ Π. z. B. der Argeier und Mantineer. (Ds.)

§ 2. ναυσί τε. ναυσὶ δέ wünſcht Bk. Jenes entſpricht dem ὁπλίτας τε. — καὶ πολύ. Gr. 69, 32 A. 18. — περιεῖναι. δοκεῖ χρῆναι aus § 1. — ἵνα καί ſowohl aus andern Gründen als auch damit. Gr. 69, 32 A. 17. — καὶ αὐτόθεν iſt mit ἄγειν zu verbinden, weil ὅ καὶ αὐτόθεν σῖτος, ὃ καὶ μέγας ἀνήρ ungriechiſch iſt. Es dürfte alſo das νὸν δέ vorbereitend dem eperegetiſch folgenden σῖτον vorausgeſchickt ſein, etwa wie Eur. bei Lyk. g. Leokr. 100, 42: ἄρξουσιν

τόθεν σῖτον ἐν ὁλκάσι, πυροὺς καὶ πεφρυγμένας κριθάς, ἄγειν, καὶ σιτοποιοὺς ἐκ τῶν μυλώνων πρὸς μέρος ἠναγκασμένους ἐμμίσθους, ἵνα, ἢν που ὑπὸ ἁπλοίας ἀπολαμβανώ-
3 μεθα, ἔχῃ ἡ στρατιὰ τὰ ἐπιτήδεια, πολλὴ γὰρ οὖσα οὐ πάσης ἔσται πόλεως ὑποδέξασθαι, τά τε ἄλλα ὅσον δυνατὸν ἑτοιμάσασθαι καὶ μὴ ἐπὶ ἑτέροις γίγνεσθαι, μάλιστα δὲ χρήματα αὐτόθεν ὡς πλεῖστα ἔχειν. τὰ δὲ παρ' Ἐγεσταίων, ἃ λέγεται ἐκεῖ ἑτοῖμα, νομίσατε καὶ λόγῳ ἂν μάλιστα ἑτοῖμα εἶναι.
23 ἦν γὰρ αὐτοὶ ἔλθωμεν ἐνθένδε μὴ ἀντίπαλον μόνον παρασκευασάμενοι, πλήν γε πρὸς τὸ μάχιμον αὐτῶν τὸ ὁπλιτικόν, ἀλλὰ καὶ ὑπερβάλλοντες τοῖς πᾶσι, μόλις οὕτως οἷοί τε

ἄλλοι, τὴν δ' ἐγὼ σώσω πόλιν sie aber werde ich retten, die Stadt. vgl. 1, 68, 4. Oder iſt zu leſen: τὰ δὲ καὶ αὐτόθεν, σῖτον —? — πεφρυγμένας κριθάς. κάγχρυς vermuthet Pierſon, weil Möris p. 213 ſagt: κάγχρυς Ἀττικῶς, κριθαὶ πεφρυγμέναι Ἑλληνικῶς, ohne etwas darauf zu geben. (Beck.) — πρὸς μέρος im Verhältniß zu der einzuſchiffenden Menſchenmenge Dr.; verhältnißmäßig gleich viele aus jeder Mühle, ἐκ τῶν μυλώνων πρὸς μέρος, z. B. aus jeder zwei, Böckh Staatshaush. d. Ath. 1, 23 p. 308; richtiger Dobree: im Verhältniß zu den in jeder Mühle befindlichen Sklaven, alſo z. B. einen von zehnen. vgl. Reiske Ind. Dem. u. πρός p. 437 Schäfer. — ἠναγκασμένους, indem man die Beſitzer ſie zu ſtellen zwang. Die Verbindung wie Plat. Apol. 36, e: τί πρέπει ἀνδρὶ πένητι εὐεργέτῃ Φῶδ. 87, b: περὶ ἀνθρώπου ὑφάντου πρεσβύτου λέγει. — ἀπολαμβανώμεθα. Her. 2, 115: ὑπ' ἀνέμων ἀπολαμφθέντες. vgl. Dorvill. z. Char. p. 363 u. Lex. Xen. s. v.

§ 3. ἐπιτήδεια, βρώσιμα καὶ πόσιμα. (Sch.) — πολλὴ οὖσα für πολλὴν οὖσαν durch Anticipation als Nominativ dem ἔσται angefügt. Gr. 61, 6 A. 8. So Matth. § 316, b, der eben ſo als Nominativ erklärt Soph. Oed. T. 393: καίτοι τό γ' αἰνιγμ' οὐχὶ τοὐπιόντος ἦν ἀνδρὸς διειπεῖν. vgl. noch OK. 752, Thuk. 2, 97, 2, [Plat.] Alk. β, 147, b. — ἑτοιμάσασθαι, δοκεῖ χρῆναι aus § 1. — ἐπὶ ἑτέροις. Gr. 68, 41 A. 9. — αὐτόθεν, ἤγουν ἐκ τοῦ ἡμετέρου τόπου. (Sch.) — τὰ δὲ παρ' Ἐγεσταίων, παρ' Ἐγεσταίων δὲ τὰ παρ' Ἐγεσταίους. Gr. 50, 8 A. 14. — λόγῳ, ταῖς δ' ἀληθείαις οὔ. (Sch.)

C. 23. § 1. αὐτοί im Gegenſatz zu den Egeſtäern u. A. — ἀντίπαλον eine gewachſene Macht. (Pp.) Gr. 46, 5 A. 7 u. zu 1, 3, 4. Doch wird dieſe Ausdrucksweiſe ſonſt wohl nicht ganz eben ſo vorkommen. Dem ὑπερβάλλοντες entſpräche mehr ἀντίπαλοι. — πλήν γε πρὸς τὸ — ὁπλιτικόν ausgenommen gegen die Hoplitenmacht. Denn eine Hoplitenmacht die den Sikelioten gewachſen hinüberzuführen mußte man offenbar verzichten. (Sch. u. Ds.) — τὸ μάχιμον die Kampffähigen, Combattanten, wie Xen. Cyr. 5, 4, 46. Gr. 43, 4 A. 17. — τὸ ὁπλιτικόν iſt hier eig. Adj. Gr. 50, 8 A. 6. — ὑπερβάλλοντες, παρασκευασάμενοι überlegen gerüſtet, wie διαφέροντες 3, 39, 5. — οὕτως auch ſo, ſelbſt bei Ueberlegenheit.

ἐσόμεθα ἰῶν μὲν κρατεῖν τὰ δὲ καὶ διασῶσαι. πόλιν τε 2
νομίσαι χρὴ ἐν ἀλλοφύλοις καὶ πολεμίοις οἰκιοῦντας εἶναι,
οὓς πρέπει τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ ἢ ἂν κατάσχωσιν εὐθὺς κρατεῖν
τῆς γῆς ἢ εἰδέναι ὅτι, ἢν σφάλλωνται, πάντα πολέμια ἕξου-
σιν. ὅπερ ἐγὼ φοβούμενος καὶ εἰδὼς πολλὰ μὲν ἡμᾶς δέον 3
εὖ βουλεύσασθαι, ἔτι δὲ πλείω εὐτυχῆσαι, χαλεπὸν δὲ ἀνθρώ-
πους ὄντας, ὅτι ἐλάχιστα τῇ τύχῃ παραδοὺς ἐμαυτὸν βούλο-
μαι ἐκπλεῖν, παρασκευῇ δὲ ἀπὸ τῶν εἰκότων ἀσφαλὴς [ἐκ-
πλεῦσαι]. ταῦτα γὰρ τῇ τε ξυμπάσῃ πόλει βεβαιότατα ἡ-
γοῦμαι καὶ ἡμῖν τοῖς στρατευσομένοις σωτήρια. εἰ δέ τῳ
ἄλλως δοκεῖ, παρίημι αὐτῷ τὴν ἀρχήν."

Ὁ μὲν Νικίας τοσαῦτα εἶπε, νομίζων τοὺς Ἀθηναίους 24
τῷ πλήθει τῶν πραγμάτων ἢ ἀποτρέψειν ἢ εἰ ἀναγκάζοιτο
στρατεύεσθαι, μάλιστα οὕτως ἀσφαλῶς ἐκπλεῦσαι· οἱ δὲ τὸ
μὲν ἐπιθυμοῦν τοῦ πλοῦ οὐκ ἐξῃρέθησαν ὑπὸ τοῦ ὀχλώδους
τῆς παρασκευῆς, πολὺ δὲ μᾶλλον ὥρμηντο, καὶ τοὐναντίον
περιέστη αὐτῷ· εὖ τε γὰρ παραινέσαι ἔδοξε καὶ ἀσφάλεια 2

(Hl.) — τῶν μέν, ἦγουν τῶν πολεμίων. (Sch.) Beffer wird es als Neutrum gedacht. — τὰ δέ, die Herrſchaft in der Heimath Hk.; wohl vielmehr die verbündeten Sikelioten. — καὶ auch nur. Gr. 69, 32 A. 19.

§ 2. οἰκιοῦντας für οἰκειοῦντας Hk. wie einige Hſn. corr.; andere οἰκιοῦντες. — οὓς bezieht ſich auf das bei νομίσαι vorſchwebende ἡμᾶς. — εἰδέναι überzeugt, gewärtig ſein. Hermot. 36: πάντων ὁμοίως ἀκουστέον ἢ εἰδέναι ὅτι πρὸς χάριν δικάζειν δόξομεν. (Frizſche.)

§ 3. εὖ fehlt in einigen u. den beſten Hſn., ſcheint aber mir unentbehrlich. — πλείω. Gr. 46, 5 A. 4. So εὐτυχεῖν τἄλλα 2, 61, 1, τὰ παρόντα 4, 17, 3, ἱκανὰ τοῖς πολεμίοις εὐτύχηται 7, 77, 3. — εὐτυχῆσαι, um nämlich etwas auszurichten. vgl. zu 4, 10, 4. — χαλεπὸν δέ, πολλὰ εὖ βουλεύσασθαι καὶ ἔτι πλείω εὐτυχῆσαι. — ἀνθρώπους iſt Prädicat: Weſen die Menſchen ſind. Gr. 55, 2 A. 6. — ἀπὸ τῶν εἰκότων menſchlichen Berechnungen nach, wie Plat. Geſ. 941, e. 950, d. — ἐκπλεῦσαι, aus ἀσφαλῶς ἐκπλεῦσαι 6, 24, 1 entſtanden, tilgt Kr.; auch Dobree ἀσφαλεῖ leſend. — παρίημι. Xen. An. 5, 7, 10: παρίημι, ἀρχέτω. vgl. dort Kr.

C. 24. § 1. τῶν πραγμάτων der Erforderniſſe. — ἢ ἀποτρέψαι, geſtellt als ob etwa folgen ſollte ἢ ἐκπλεύσαντας ἀσφαλεῖς ἔσεσθαι. vgl. 8, 46, 1. — τὸ ἐπιθυμοῦν, τὴν ἐπιθυμίαν. (Sch.) Gr. 43, 4 A. 28 u. zu 1, 90, 2. — ἐξῃρέθησαν, ἐξέβαλον. (Sch.) — ὀχλῶδες μὲν ἤτοι τὸ περισκελὲς καὶ ὀχληρὸν ἢ τὸ πολύ. (Sch.) Wohl das Troßvolle.

§ 2. τοὐναντίον περιέστη αὐτῷ das Gegentheil von dem was er erwartete, Abwendung des Zuges, ergab ſich für ihn. [Dem.]

νῦν δὴ καὶ πολλὴ ἔσεσθαι. καὶ ἔρως ἐνέπεσε τοῖς πᾶσιν ὁμοίως ἐκπλεῦσαι· τοῖς μὲν γὰρ πρεσβυτέροις ὡς ἢ καταστρεψομένοις ἐφ' ἃ ἔπλεον ἢ οὐδὲν ἂν σφαλεῖσαν μεγάλην δύναμιν, τοῖς δ' ἐν τῇ ἡλικίᾳ τῆς τε ἀπούσης πόθῳ ὄψεως 3 καὶ θεωρίας καὶ εὐέλπιδες ὄντες σωθήσεσθαι· ὁ δὲ πολὺς ὅμιλος καὶ στρατιώτης ἔν τε τῷ παρόντι ἀργύριον οἴσειν καὶ προσκτήσασθαι δύναμιν, ὅθεν ἀΐδιον μισθοφορὰν ὑπάρξειν. ὥστε διὰ τὴν ἄγαν τῶν πλειόνων ἐπιθυμίαν, εἴ τῳ ἄρα καὶ μὴ ἤρεσκεν, δεδιὼς μὴ ἀντιχειροτονῶν κακόνους δόξειεν εἶναι 25 τῇ πόλει ἡσυχίαν ἦγεν. καὶ τέλος παρελθών τις τῶν Ἀθηναίων καὶ παρακαλέσας τὸν Νικίαν οὐκ ἔφη χρῆναι προφασίζεσθαι οὐδὲ διαμέλλειν, ἀλλ' ἐναντίον ἁπάντων ἤδη λέγειν 2 ἥντινα αὐτῷ παρασκευὴν Ἀθηναῖοι ψηφίσωνται. ὁ δὲ ἄκων μὲν εἶπεν ὅτι καὶ μετὰ τῶν ξυναρχόντων καθ' ἡσυχίαν μᾶλλον βουλεύσοιτο, ὅσα μέντοι ἤδη δοκεῖν αὐτῷ, τριήρεσι μὲν

13, 35: τοῦτο καὶ ὑμῖν περιέσηκε. — νῦν δή jetzt eben, hier so v. a. jetzt vollends, weshalb Dobree νῦν γε oder νῦν γε δή vermuthete; „ähnlich jedoch Xen. Cyr. 4, 1, 23 u. Plat. Lach. 179, a." (Pv.) — ἐκπλεῦσαι. Gr. 50, 6 A. 6. — γάρ würde man nicht vermissen; jetzt ist mit dem Sch. ἔρως ἐνέπεσε wiederholt zu denken. (Bp.) vgl. 6, 68, 4. — ὡς. Gr. 69, 63 A. 3. — ἐφ' ἅ. zu 6, 9, 3. — ἢ καταστρεψομένοις ἢ σφαλεῖσαν. zu 4, 5, 1. — ἔπλεον, ἔμελλον πλεῖν. (Gb.) Gr. 53, 2 A. 2. — ἄν. γ' ἄν? — ἡλικία ist oft das dienstfähige Alter, ἡ στρατιωτικὴ Xen. Kyr. 6, 2, 37, ἡ στρατεύσιμος Hell. 6, 5, 12. στρατεύσιμα ἔτη Kyr. 1, 2, 4. vgl. Poll. 1, 177 u. 2, 11. — θεωρίας, ἱστορίας. (Sch.) — εὐέλπιδες ὄντες als ob πλεῖν ἐβούλοντο, ἐπεθύμησαν vorherginge. (Abr.) vgl. zu 3, 36, 2.

§ 3 ὁ δὲ πολὺς ὅμιλος. Aus εὐέλπιδες ὄντες schwebt ἤλπισαν vor. (Hf.) — καί. Gr. 69, 32 A. 3. — στρατιώτης, ohne Artikel hier collectiv zu nehmen, wie miles (Gr. 44, 1 A, 2), ist kaum statthaft. Richtig der Sch.: ἦγουν τὸ στρατιωτικὸν πλῆθος, also ὁ στρατιώτης ὅμιλος militärische Masse. Gr. 57, 1 A. 2. Doch will Dobree καί tilgen und στρατιώτης mit οἴσειν verbinden zu Ar. Plut. 314. — προσκτήσασθαι. Gr. 53, 6 A. 9. — ἀργύριον, als μισθὸς und σιτηρέσιον. — ὅθεν ὑπάρξειν, wie 8, 72, 2. Gr. 55, 4 A. 9.

C. 25. § 1. τις, Demostratos nach Plut. Nik. 12 vgl. Alk. 18. — τῶν Ἀθηναίων scheint müßig; τῶν δημαγωγῶν Kr. — παρακαλέσας wandte sich an. (Hl.) — ψηφίσωνται. Gr. 54, 7 A. 1.

§ 2. εἶπεν ὅτι. εἶπε δ' ὅπι Kr. Herodi. 8, 6, 2: ἄκων μὲν ἔφη, δέ. Eur. Phön. 1421: ἄκων μὲν ἐξέτεινε δ' εἰς ἦπαρ ξίφος. vgl Wyttenbach z. Jul. p. 196 Sch. Das bloße ἄκων μέν Plut. Alk. 18 wo hier nicht zu vergleichen. Nach dem Sch. entspräche dem μέν erst μέντοι — ὅσα δοκεῖν. Ar. Frieden 857: ὅσα γ' ὦδ' ἰδεῖν, τὰ νῦν τά

οὐκ ἔλασσον ἢ ἑκατὸν πλευστέα εἶναι· — αὐτῶν δ' Ἀθηναίων
εἶεσθαι ὁπλιτοφόρους ὅσαι ἂν δοκῶσιν καὶ ἄλλας ἐκ τῶν
ξυμμάχων μεταπεμπτέας εἶναι — ὁπλίταις δὲ τοῖς ξύμπασιν 3
Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων πεντακισχιλίων μὲν οὐκ ἐλάσ-
σοσιν, ἢν δέ τι δύνωνται, καὶ πλείοσιν· τὴν δὲ ἄλλην παρα-
σκευὴν ὡς κατὰ λόγον καὶ τοξοτῶν τῶν αὐτόθεν καὶ ἐκ Κρή-
της καὶ σφενδονητῶν καὶ ἤν τι ἄλλο πρέπον δοκῇ εἶναι ἑτοι-
μασάμενοι ἄξειν. ἀκούσαντες δ' οἱ Ἀθηναῖοι ἐψηφίσαντο 26
εὐθὺς αὐτοκράτορας εἶναι καὶ περὶ στρατιᾶς πλήθους καὶ
περὶ τοῦ παντὸς πλοῦ τοὺς στρατηγοὺς πράσσειν ᾗ ἂν αὐτοῖς
δοκῇ ἄριστα εἶναι Ἀθηναίοις. καὶ μετὰ ταῦτα ἡ παρασκευὴ 2
ἐγίγνετο καὶ ἐς τε τοὺς ξυμμάχους ἔπεμπον καὶ αὐτόθεν
καταλόγους ἐποιοῦντο. ἄρτι δ' ἀνειλήφει ἡ πόλις ἑαυτὴν
ἀπὸ τῆς νόσου καὶ τοῦ ξυνεχοῦς πολέμου ἔς τε ἡλικίας πλῆ-
θος ἐπιγεγενημένης καὶ ἐς χρημάτων ἄθροισιν διὰ τὴν ἐκε-
χειρίαν, ὥστε ῥᾷον πάντα ἐπορίζετο. καὶ οἱ μὲν ἐν παρα-
σκευῇ ἦσαν.

Ἐν δὲ τούτῳ, ὅσοι Ἑρμαῖ ἦσαν λίθινοι ἐν τῇ πόλει τῇ 27
Ἀθηναίων — εἰσὶ δὲ κατὰ τὸ ἐπιχώριον, ἡ τετράγωνος
ἐργασία, πολλοὶ καὶ ἐν ἰδίοις προθύροις καὶ ἐν ἱεροῖς —
μιᾷ νυκτὶ οἱ πλεῖστοι περιεκόπησαν τὰ πρόσωπα. καὶ τοὺς 2

πράττειν. Wolken 434: δσ' ἐμαυτῷ στρεψοδικῆσαι. Wespen 1288: ὅσον μόνον εἰδέναι. Zu erklären iſt der Inf. aus Gr. 55, 3 A. 5.

§ 3. τι etwa, irgend. Kr. zu Xen. An. 3, 4, 23. — καὶ πλείοσιν mit noch mehrern. Gr. 69, 32 A. 18. — ὡς wie bei Zahlwörtern. Gr. 69, 63 A. 5. — κατὰ λόγον nach Verhältniß. — ἑτοιμασάμενοι bei εἶπε wie wenn εἶπον vorherginge. vgl. 6, 64, 5. 7, 48, 1 u. Gr. 58, 4 A. 3.

C. 26. § 2. καταλόγους ἐποιοῦντο, κατέλεγον. Gr. 52, 8 A. 1. — ἀνειλήφει ἑαυτήν, wie Iſokr. 6, 40 u. 104: ἐν τῷ πολέμῳ προσδυσνοχήσασαι πάλιν αὑτὰς ἀνέλαβον. — ἡλικίας junger, dienſtfähiger Mannſchaft, wie oft. vgl. 3, 67, 2. 7, 64, 2. 8, 1, 2. — ἐπιγεγενημένης, αὐξηθείσης. (Sch.) Richtiger Hl.: wieder herangewachſen. — ἄθροισις hat auch Thuk. ſonſt nicht gebraucht.

C. 27. § 1. κατὰ τὸ ἐπιχώριον nach Landesbrauch kann wegen der Stellung nicht mit ἡ τετράγωνος ἐργασία verbunden werden. — ἡ τετράγωνος ἐργασία eine auffallende, doch nicht zu verdächtigende Appoſition: es ſind dieſe, die bekannten viereckigen Figuren, zahlreich. — περιεκόπησαν wurden verſtümmelt. (Hl.) — τὰ πρόσωπα. ἰστέον ὅτι Παυσανίας ἐν τῇ διαπεπονημένῃ

δράσαντας ἤδει οὐδείς, ἀλλὰ μεγάλοις μηνύτροις δημοσίᾳ οὗτοί τε ἐζητοῦντο καὶ προσέτι ἐψηφίσαντο, καὶ εἴ τις ἄλλο τι οἶδεν ἀσέβημα γεγενημένον, μηνύειν ἀδεῶς τὸν βουλόμενον καὶ ἀστῶν καὶ ξένων καὶ δούλων. καὶ τὸ πρᾶγμα μειζόνως ἐλάμβανον· τοῦ τε γὰρ ἔκπλου οἰωνὸς ἐδόκει εἶναι καὶ ἐπὶ ξυνωμοσίᾳ ἅμα νεωτέρων πραγμάτων καὶ δήμου καταλύσεως
28 γεγενῆσθαι. μηνύεται οὖν ἀπὸ μετοίκων τέ τινων καὶ ἀκολούθων περὶ μὲν τῶν Ἑρμῶν οὐδέν, ἄλλων δὲ ἀγαλμάτων περικοπαί τινες πρότερον ὑπὸ νεωτέρων μετὰ παιδιᾶς καὶ οἴνου γεγενημέναι, καὶ τὰ μυστήρια ἅμα ὡς ποιεῖται ἐν οἰ-
2 κίαις ἐφ' ὕβρει· ὧν καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐπῃτιῶντο. καὶ αὐτὰ ὑπολαμβάνοντες οἱ μάλιστα τῷ Ἀλκιβιάδῃ ἀχθόμενοι, ἐμποδὼν ὄντι σφίσι μὴ αὐτοῖς τοῦ δήμου βεβαίως προεστάναι, καὶ νομίσαντες, εἰ αὐτὸν ἐξελάσειαν, πρῶτοι ἂν εἶναι, ἐμεγάλυνον καὶ ἐβόων ὡς ἐπὶ δήμου καταλύσει τά τε μυστικὰ καὶ ἡ τῶν Ἑρμῶν περικοπὴ γένοιτο καὶ οὐδὲν εἴη αὐτῶν ὅ τι οὐ μετ' ἐκείνου ἐπράχθη, ἐπιλέγοντες τεκμήρια τὴν ἄλλην αὐτοῦ ἐς τὰ ἐπιτηδεύματα οὐ δημοτικὴν παρανο-
29 μίαν. ὁ δ' ἔν τε τῷ παρόντι πρὸς τὰ μηνύματα ἀπελογεῖτο, καὶ ἑτοῖμος ἦν πρὶν ἐκπλεῖν κρίνεσθαι, εἴ τι τούτων εἰργασμένος ἦν — ἤδη γὰρ καὶ τὰ τῆς παρασκευῆς ἐπεπόριστο —

αὐτῷ τῶν Ἀττικῶν ὀνομάτων συναγωγῇ τοὺς τραχήλους καὶ τὰ αἰδοῖα τοὺς Ἑρμᾶς περικοπῆναί φησι καὶ τοὺς τοῦτο δράσαντας Ἑρμοκοπίδας καλεῖσθαι. (Sch.)

§ 2. μεγάλοις, hundert Minen nach Andok. 1, 40. vgl. 27. — μηνύτροις, δώροις ἐπὶ μηνύσει. (Sch.) — μειζόνως ἐλάμβανον nahmen es als etwas Wichtiges auf. zu 3, 56, 2. — ἐπί, wie 6, 60, 1. Der vollere Ausdruck wäre ἀπὸ ξυνωμοσίας ἐπὶ νεωτέροις πράγμασι, wie Plut. Alk. 18 u. 20 ſpricht. Denn wegen kann ἐπί hier wohl nicht heißen.

C. 28. § 1. ἀπό. Gr. 52, 5 A. 1 u. zu 3, 36, 5. — ἀκολούθων, ἤγουν δούλων. (Sch.) Θεράποντα nennt Andok. 1, 12. — μετ' οἴνου in der Trunkenheit. Lyſ. 4, 7: μετ' οἴνου ἐλθόντες. — μυστήρια ποιεῖν von verſpottender Nachahmung, wie And. 1, 11 u. Lyſ. 14, 42. μυστηρίων ἀπομιμήσεις Plut. Alk. 19.

§ 2. ὑπολαμβάνοντες, προσδεχόμενοι αὐτὰ ὥστε πιστεύειν. (Sch.) ergreifend. (Pp.) — μὴ αὐτοῖς daß nicht ſie, ſondern er. Gr. 51, 6 A. 4. — ἐμεγάλυνον, ἤγουν εἰς μέγεθος ἦρον τὸ ἔγκλημα. (Sch.) — ἐπιλέγοντες, ἤγουν ἐπιβοῶντες ἐκείνῳ. (Sch.) Es heißt dazu, zum Beleg, ſagend. — οὐ δημοτικήν, ἤγουν τὴν ἐξω τοῦ ἔθους τῆς δημοκρατίας. (Sch.) — παρανομίαν. zu 6, 15, 3.

καὶ εἴ μὲν τούτων τι εἴργαστο, δίκην δοῦναι, εἰ δ' ἀπολυθείη, ἄρχειν. καὶ ἐπεμαρτύρετο μὴ ἀπόντος πέρι αὐτοῦ διαβολὰς ἀποδέχεσθαι, ἀλλ' ἤδη ἀποκτείνειν, εἰ ἀδικεῖ, καὶ ὅτι σωφρονέστερον εἴη μὴ μετὰ τοιαύτης αἰτίας, πρὶν διαγνῶσι, πέμπειν αὐτὸν ἐπὶ τοσούτῳ στρατεύματι. οἱ δ' ἐχθροί, δε- 3
διότες τό τε στράτευμα μὴ εὔνουν ἔχῃ, ἢν ἤδη ἀγωνίζηται, ὅ τε δῆμος μὴ μαλακίζηται, θεραπεύων ὅτι δι' ἐκεῖνον οἱ τ' Ἀργεῖοι ξυνεστράτευον καὶ τῶν Μαντινέων τινές, ἀπέτρεπον καὶ ἀπέσπευδον, ἄλλους ῥήτορας ἐνιέντες, οἳ ἔλεγον νῦν μὲν πλεῖν αὐτὸν καὶ μὴ κατασχεῖν τὴν ἀναγωγήν, ἐλθόντα δὲ κρίνεσθαι ἐν ἡμέραις ῥηταῖς, βουλόμενοι ἐκ μείζονος διαβολῆς, ἢν ἔμελλον ῥᾷον αὐτοῦ ἀπόντος πορεῖν, μετάπεμπτον κομισθέντα αὐτὸν ἀγωνίσασθαι. καὶ ἔδοξε πλεῖν τὸν Ἀλκιβιάδην.

Μετὰ δὲ ταῦτα θέρους μεσοῦντος ἤδη ἡ ἀναγωγὴ ἐγί- 30
γνετο ἐς τὴν Σικελίαν. τῶν μὲν οὖν ξυμμάχων τοῖς πλείστοις καὶ ταῖς σιταγωγοῖς ὁλκάσι καὶ τοῖς πλοίοις καὶ ὅση ἄλλη παρασκευὴ ξυνείπετο πρότερον εἴρητο ἐς Κέρκυραν ξυλλέγεσθαι ὡς ἐκεῖθεν ἅθρόοις ἐπὶ ἄκραν Ἰαπυγίαν τὸν

C. 29. § 1. εἴ τι εἴργαστο. Der Ind. mit Bezug auf die positive Beſchuldigung. Lyſ. 3, 33: τὸ παιδίον μηνῦσαι ἱκανὸν ἦν εἴ τι ἐγὼ ἐξημάρτανον. — ἄρχειν, στρατηγεῖν.

§ 2. αὐτοῦ iſt mir verdächtig. — ἀποδέχεσθαι, δέχεσθαι ὡς βεβαίας. (Sch.) — πρὶν διαγνῶσι. Gr. 54, 17 A. 3. — ἐπί. Gr. 68, 41 A. 4.

§ 3. ἔχῃ. ᾖ der Sch. — ὅ τε δῆμος. τόν τε δῆμον iſt nicht geſagt (Gr. 61, 6 A. 5), um die Verbindung mit θεραπεύων zu verbüten. — μαλακίζηται, ἀμβλύτερος γένηται Plut. Alk. 19. vgl. zu 3, 40, 6. (Dr.) — θεραπεύων ὅτι indem es ſich ihm deshalb gefällig bewieſe weil. — ἀπέτρεπον lehnten ſein Begehren ab. — ἀπέσπευδον, ἤγουν ἀπερρίπτουν μετὰ σπουδῆς. (Sch.) vgl. Her. 6, 109. 7, 17. 18. — ἐνιέντες anſtiftend. (Ba.) „Nachgebraucht von Dio C. 203, 25" (Bl.); bei Attikern ſonſt ſchwerlich ſo vorkommend, nur ähnlich ἐγκέλευστος Xen. An. 1, 3, 13. — ἔλεγον πλεῖν αὐτόν. Gr. 55, 3 A. 13. — ἀναγωγήν. ἀγωγήν die beſten Hſn. doch ſ. zu 4, 29, 1. 6, 30, 1. 32, 1, Dem. 49, 6. 45. 53, 5 u. Pol. 1, 46, 7. 10. — ἐκ. Gr. 68, 17 A. 7. — διαβολῆς. zu 6, 15, 1.

C. 30. § 1. τοῖς πλοίοις, τοῖς μικροῖς, ἃ δὴ καὶ λεπτὰ ἄλλοθι εἶπεν. (Sch.) Zu 7, 40, 5. Entgegengeſetzt den ναυσίν 2, 84, 1. 4, 116, 1. 6, 65, 3; den ὁλκάσιν 6, 30, 1. 44, 1. 7, 7, 3. 23, 2. — ἄκραν Ἰαπυγίαν. Gr. 50, 7 A. 2, — τὸν Ἰόνιον. Gr.

2 Ἰόνιον διαβαλοῦσιν· αὐτοὶ δ' Ἀθηναῖοι καὶ εἴ τινες τῶν ξυμμάχων παρῆσαν ἐς τὸν Πειραιᾶ κατεβάντες ἐν ἡμέρᾳ ῥητῇ ἅμα ἕῳ ἐπλήρουν τὰς ναῦς ὡς ἀναξόμενοι. ξυγκατέβη δὲ καὶ ὁ ἄλλος ὅμιλος ἅπας, ὡς εἰπεῖν, ὁ ἐν τῇ πόλει, καὶ
3 ἀστῶν καὶ ξένων, οἱ μὲν ἐπιχώριοι τοὺς σφετέρους αὐτῶν ἕκαστοι προπέμποντες, οἱ μὲν ἑταίρους οἱ δὲ ξυγγενεῖς οἱ δὲ υἱεῖς, καὶ μετ' ἐλπίδος τε ἅμα ἰόντες καὶ ὀλοφυρμῶν, τὰ μὲν ὡς κτήσοιντο, τοὺς δ' εἴ ποτε ὄψοιντο, ἐνθυμούμενοι
31 ὅσον πλοῦν ἐκ τῆς σφετέρας ἀπεστέλλοντο. καὶ ἐν τῷ παρόντι καιρῷ, ὡς ἤδη ἔμελλον μετὰ κινδύνων ἀλλήλους ἀπολιπεῖν, μᾶλλον αὐτοὺς ἐσῄει τὰ δεινὰ ἢ ὅτε ἐψηφίζοντο πλεῖν· ὅμως δὲ τῇ παρούσῃ ῥώμῃ, διὰ τὸ πλῆθος ἑκάστων ὧν ἑώρων, τῇ ὄψει ἀνεθάρσουν. οἱ δὲ ξένοι καὶ ὁ ἄλλος ὄχλος κατὰ θέαν ἦκεν ὡς ἐπ' ἀξιόχρεων καὶ ἄπιστον διάνοιαν. παρασκευὴ γὰρ αὕτη πρώτη ἐκπλεύσασα μιᾶς πόλεως δυνάμει Ἑλληνικῇ πολυτελεστάτη δὴ καὶ εὐπρεπεστάτη τῶν ἐς
2 ἐκεῖνον τῶν χρόνον ἐγένετο. ἀριθμῷ δὲ νεῶν καὶ ὁπλιτῶν

43, 3 A. 2. vgl. 6, 34, 4. 104, 2. 7, 33, 3. (Pp.) — *διαβαλοῦσιν, διαπεραιωσομένους.* (Sch.) vgl. 6, 44, 1.

§ 2. *ἅμα ἕῳ* ist auch mit *καταβάντες* zu verbinden. (Kist.) — *οἱ μὲν ἐπιχώριοι.* Es entspricht *οἱ δὲ ξένοι* 31, 1. — *τὰ μέν, τὰ κατὰ τὴν Σικελίαν.* (Sch.) — *ὡς* ist an *ἐλπίδος* angefügt. — *εἴ ποτε ὄψοιντο* ob sie jemals wiedersehen würden, an *ὀλοφυρμῶν* anzuschließen, was den Begriff der Ungewißheit mitenthält. (Pp.)

C. 31. § 1. *μετὰ κινδύνων* unter (bevorstehenden) Gefahren. zu 1, 18, 7. — *αὐτοὺς ἐσῄει.* Gr. 48, 11 A. 4. — *ἑκάστων* ist Neutrum. — *τῇ ὄψει ἀνεθάρσουν*, wie 4, 34, 1. vgl. 6, 49, 1. (Kr.) — *ὡς ἐπὶ — διάνοιαν* um was nur eine bedeutende und nicht ausführbare Idee schien verwirklicht zu sehen. Der Sch.: *μεῖζόν τι τῆς ὑπολήψεως.* Doch ist der Ausdruck zu kühn und ich vermuthe *διανοίᾳ.* — *παρασκευὴ αὕτη ἐγένετο, αὕτη* (*ἡ παρασκευὴ*) *ἐγένετο παρασκευή.* Gr. 61, 7 u. zu 1, 1, 2. — *πρώτη — Ἑλληνικῇ* nimmt Pp. zusammen: die zuerst aus Einem Staate mit einer griechischen Macht auszog. Besser St.: sie zuerst von allen bis auf diese Zeit zog aus Einer Stadt mit einer griechischen Macht am kostspieligsten und prächtigsten gerüstet aus. Doch bleibt *πρώτη* anstößig. Ich vermuthe *πολυτελεστάτη* und *ἐκπρεπεστάτη* als Dative und verbinde *τῶν* mit *πρώτη*: sie wurde zeigte sich, in sofern sie mit der kostspieligsten und prächtigsten Hellenmacht Eines Staates ausgezogen als die erste unter allen die bis zu dieser Zeit aufgestellt worden. Denn z. B. bei Salamis waren die Geschwader vieler Staaten vereinigt gewesen.

καὶ ἡ ἐς Ἐπίδαυρον μετὰ Περικλέους καὶ ἡ αὐτὴ ἐς Ποτίδαιαν μετὰ Ἄγνωνος οὐκ ἐλάσσων ἦν· τετράκις γὰρ χίλιοι ὁπλῖται αὐτῶν Ἀθηναίων καὶ τριακόσιοι ἱππῆς καὶ τριήρεις ἑκατὸν καὶ Λεσβίων καὶ Χίων πεντήκοντα καὶ ξύμμαχοι ἔτι πολλοὶ ξυνέπλευσαν· ἀλλὰ ἐπί τε βραχεῖ πλῷ ὡρμήθησαν καὶ παρασκευῇ φαύλῃ· οὗτος δὲ ὁ στόλος ὡς χρόνιός τε 3
ἐσόμενος καὶ κατ' ἀμφότερα, οὗ ἂν δέῃ, καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ ἅμα ἐξαρτυθείς, τὸ μὲν ναυτικὸν μεγάλαις δαπάναις τῶν τε τριηράρχων καὶ τῆς πόλεως ἐκπονηθέν, τοῦ μὲν δημοσίου δραχμὴν τῆς ἡμέρας τῷ ναύτῃ ἑκάστῳ διδόντος καὶ ναῦς παρασχόντος κενὰς ἑξήκοντα μὲν ταχείας τεσσαράκοντα δὲ ὁπλιταγωγοὺς καὶ ὑπηρεσίας ταύταις τὰς κρατίστας, τῶν δὲ τριηράρχων ἐπιφοράς τε πρὸς τῷ ἐκ δημοσίου μισθῷ διδόντων τοῖς θρανίταις τῶν ναυτῶν καὶ ταῖς ὑπηρεσίαις καὶ ἄλλα σημείοις καὶ κατασκευαῖς πολυτελέσι χρησαμένων, καὶ

---

§ 2. ἡ ἐς Ἐπίδαυρον 2, 56, 1. — ἡ αὐτή 2, 58, 1. — πολλοί. Und doch werden ſie 2, 56, 1 nicht erwähnt. Vielleicht ἄλλοι. (Kr.) — ἐπί zum Behuf. Gr. 68, 41 A. 7. — παρασκευῇ iſt nicht auch an ἐπί anzuſchließen. (Ba.)

§ 3. ὁ στόλος, ὡρμήθη denkt Hſ. Dies paßt aber hier nicht recht. Die Rede ſcheint vielmehr durch Zwiſchengedanken anakoluthiſch geworden zu ſein, gewiſſermaßen aufgenommen § 6 καὶ ὁ στόλος. Zu χρόνιος heißt στόλος Expedition, zu ἐξαρτυθείς Rüſtung. Aehnlich στρατιά 1, 9, 3. — κατ' ἀμφότερα, ſür See- und Landunternehmungen. vgl. 7, 50, 2. — οὗ ἂν δέῃ mit Allem deſſen es bedurfte Bſ.; wegen des Singulars und auch ſonſt unpaſſend; οὗ heißt hier wohl wo: je nachdem man irgendwo des Einen oder des Andern bedürfte. — τὸ μὲν ναυτικόν. Dem entſpricht τὸ δὲ πεζόν § 4. — ἐκπονηθέν, ἤγουν ἀπαρτισθέν, μετὰ πορισμοῦ συσταθέν. (Sch.) — κενάς, ohne Takelwerk u. dgl. was die Trierarchen zu beſchaffen hatten. — τῶν δέ für τῶν Hl., wie auch der Sch. las, beſtätigt von zwei Hſn. — ἐπιφοράς, ἐκ τῶν ἰδίων ἐπιδόσεις. (Sch.) — ἐκ δημοσίου, ohne Artikel wie ἐν δημοσίῳ 5, 18, 6, ἐν κοινῷ 1, 80, 3. (Pp.) vgl. zu 5, 50, 3. — οἱ θρανῖται μετὰ μακροτέρων πόνων ἐρέτουντες πλείονα κόπον ἔχουσι τῶν ἄλλων. διὰ τοῦτο τούτοις μόνοις (?) ἐπιδόσεις ἐποιοῦντο οἱ τριήραρχοι, οὐχὶ δὲ πᾶσι τοῖς ἐρέταις. (Sch.) — τῶν ναυτῶν. Gr. 47, 9. — καὶ ταῖς und den übrigen. Gr. 69, 32 A. 2. — ὑπηρεσίαις Rudermannſchaft. zu 1, 143, 1. — σημείοις. σημεῖα λέγει τὰς ἔξωθεν καταγραφὰς τῶν τριήρων. (Sch.) Ar. Frösche 933: ἱππαλεκτρυὼν σημεῖον ἐν ταῖς ναυαὶν ἐνεγέγραπτο. (Bl.) Von den σημείοις, παρασήμοις, ἐπισήμοις, Abbildungen von Göttern, Heroen, Thieren ꝛc., gleichſam Wappen der Schiffe, wurden dieſe benannt. Ruhnken de tutelis et ins. nav. p. 5 u. 42. — κατασκευαῖς Geräthſchaften. zu 2, 97, 3. — χρησαμένων ſchafften ſich an. zu 1, 6, 3. —

ἐς τὰ μακρότατα προθυμηθέντος ἑνὸς ἑκάστου ὅπως αὐτῷ τινὶ εὐπρεπείᾳ τε ἡ ναῦς μάλιστα προέξει καὶ τῷ ταχυναυ-
4 τεῖν, τὸ δὲ πεζὸν καταλόγους τε χρηστοῖς ἐκκριθὲν καὶ ὅπλων καὶ τῶν περὶ τὸ σῶμα σκευῶν μεγάλῃ σπουδῇ πρὸς ἀλλήλους ἁμιλληθέν. ξυνέβη δὲ πρός τε σφᾶς αὐτοὺς ἅμα ἔριν γενέσθαι, ᾧ τις ἕκαστος προσετάχθη, καὶ ἐς τοὺς ἄλλους Ἕλληνας ἐπίδειξιν μᾶλλον εἰκασθῆναι τῆς δυνάμεως καὶ
5 ἐξουσίας ἢ ἐπὶ πολεμίους παρασκευήν. εἰ γάρ τις ἐλογίσατο τήν τε τῆς πόλεως ἀνάλωσιν δημοσίαν καὶ τῶν στρατευομένων τὴν ἰδίαν, τῆς μὲν πόλεως ὅσα τε ἤδη προσετετελέκει καὶ ἃ ἔχοντας τοὺς στρατηγοὺς ἀπέστελλεν, τῶν δὲ ἰδιωτῶν ἅ τε περὶ τὸ σῶμά τις καὶ τριήραρχος ἐς τὴν ναῦν ἀναλώκει καὶ ὅσα ἔτι ἔμελλεν ἀναλώσειν, χωρὶς δ' ἃ εἰκὸς ἦν καὶ ἄνευ τοῦ ἐκ τοῦ δημοσίου μισθοῦ πάντα τινὰ παρασκευάσασθαι ἐφόδιον ὡς ἐπὶ χρόνιον στρατείαν, καὶ ὅσα ἐπὶ μεταβολῇ

ἐς τὰ μακρότατα, ἐπὶ τὸ πλεῖστον. (Sch.) aufs äußerſte. (Hſ.) — ἀυτῷ τινι man. (jeder) ſelbſt. zu 1, 40, 4.

§ 4. καταλόγοις χρηστοῖς durch gewiſſenhafte Ausheb ungen der Tüchtigſten. Daß es ſonſt dabei oft frevelhaft hergegangen rügt Ar. Ritter 1369 ff. u. Frieden 1179 f. Aehnlich der Sch.: ἀκριβέσιν, ἀληθέσιν, βεβασανισμένοις. — ἁμιλληθέν. Dieſer Ao. ſcheint bei den Attikern nur activ zu ſtehen, wie Plat. Geſ. 968, b, Eur. Hik. 195, Hel. 165, 387, Kykl. 628, ἐξαμιλλήσασθαι Hel. 1471. — ᾧ τις ἕκαστος προσετάχθη in jedem Dinge dem ein jeder vorgeſetzt war. (Sch.) vgl. 7, 70, 3. (Py.) Dort ſteht ἐν ᾧ, wie ich auch hier wünſchte. Gr. 51, 13 A. 7. Daß man τις ἕκαστος wie ἕκαστός τις geſagt iſt mir nicht erinnerlich. Einſtweilen halt' ich ἕκαστος für ein Gloſſem zu τις. Nicht überſetzt hat es Va. (Kr.) — ἐς τοὺς vorden, mit ἐπίδειξιν zu verbinden. vgl. Gr. 68, 21 A. 6. Luc. Traum 3: πρὸς τοὺς ἡλικιώτας ἐπίδειξιν. (Fritzſche.) — εἰκάσθη ἐπίδειξις ſchien gleich einer Ausſtellung. vgl. 1, 10, 2; mit εἶναι Xen. An. 1, 6, 1. — ἐξουσία Macht, zu 3, 45, 3.

§ 5. δημοσίαν, was Va. nicht überſetzt, verdächtigt Kr. Krit. Bibl. Jan. 1828; ſo auch Py. Doch ſ. Gr. 50, 9 A. 8. Indeß wäre dies bei Thuk. die einzige Stelle der Art. — προσετετελέκει. προτετελέκει Dr. u. Reiske. Indeß könnte dies wohl heißen: auf die Sache, den Zug, verwendet hatte. So, jedoch zw., προσαναλίσκειν Xen. An. 6, 2, 8, wie hier der Sch. erklärt. — τις ein Jeder. (Va) — τριήραρχος collectiv, wie Xen. An. 7, 6, 7: ἀργυρικὸν ἕκαστος οἴσει τοῦ μηνὸς ὑμῶν, λυχαγὸς δὲ τὸ διπλοῦν, στρατηγὸς δὲ τὸ τετραπλοῦν. vgl. Kr. zu 3, 5, 7 u. Gr. 44, 1 A. 2. — χωρὶς außerdem zu 1, 61, 3. — τοῦ ἐκ τοῦ für τοῦ ἐκ die beſten Hſn. — στρατείαν. στρατιάν viele und einige gute Hſn. — μεταβολῇ, ὠνήσεως δή. (Sch.) Um-

τις ἢ στρατιώτης ἢ ἔμπορος ἔχων ἔπλει, πολλὰ ἂν τάλαντα εὑρέθη ἐκ τῆς πόλεως τὰ πάντα ἐξαγόμενα. καὶ ὁ στόλος 6
οὐχ ἧσσον τόλμης τε θάμβει καὶ ὄψεως λαμπρότητι περι-
βόητος ἐγένετο ἢ στρατιᾶς πρὸς οὓς ἐπῆσαν ὑπερβολῇ, καὶ
ὅτι μέγιστος ἤδη διάπλους ἀπὸ τῆς οἰκείας καὶ ἐπὶ μεγίστῃ
ἐλπίδι τῶν μελλόντων πρὸς τὰ ὑπάρχοντα ἐπεχειρήθη.

Ἐπειδὴ δὲ αἱ νῆες πλήρεις ἦσαν καὶ ἐσέκειτο πάντα ἤδη 32
ὅσα ἔχοντες ἔμελλον ἀνάξεσθαι, τῇ μὲν σάλπιγγι σιωπὴ
ὑπεσημάνθη, εὐχὰς δὲ τὰς νομιζομένας πρὸ τῆς ἀναγωγῆς
οὐ κατὰ ναῦν ἑκάστην, ξύμπαντες δὲ ὑπὸ κήρυκος ἐποιοῦντο,
κραιπνάς τε κεράσαντες παρ' ἅπαν τὸ στράτευμα καὶ ἐκπώ-
μασι χρυσοῖς τε καὶ ἀργυροῖς οἵ τε ἐπιβάται καὶ οἱ ἄρχοντες
σπένδοντες. ξυνεπεύχοντο δὲ καὶ ὁ ἄλλος ὅμιλος ὁ ἐκ τῆς 2

---

satz. „Sauppe zu Xen. Mem. 3, 7, 6." (Pp.) — τὰ πάντα im Ganzen. Gr. 50, 11 A. 13.

§ 6. τόλμης θάμβει, ἐκπληξιν παρασχὼν διὰ τὴν τόλμαν. (Sch.) durch die staunenswürdige Kühnheit des Wagnisses, Unternehmens. Θάμβος von Thuk. nur hier, von Platon in dem poetischen Phädr. 254, c gebraucht, ist dichterisch. — στρατιᾶς — ὑπερβολῇ, στρατιᾶς ὑπερβολῇ τοῦτων πρὸς οὓς ἐπῆσαν. zu 2, 65, 7. Gr. 51, 13 A. 4. vgl. Dem. 22, 52: τοσαύτην ὑπερβολὴν ἐποιήσατο ἐκείνων τῆς αὐτοῦ βδελυρίας. vgl. zu 3, 12, 2. — μέγιστος, οὐ χρόνου, ἀλλὰ τόπου. (Sch.) — ἤδη. δή Ba. u. Bk. vgl. jedoch 7, 55, 2. — ἐλπίδι τῶν μ., wie 8, 81, 2. vgl. 2, 89, 8. — πρὸς τὰ ὑπάρχοντα in Vergleich gegen das Gegenwärtige, nach Maßgabe des Gegenwärtigen, mit Bezug entweder auf die Größe der jetzigen Herrschaft der Athener oder auf die Zurüstungen die sie damals vor Augen hatten. (Hl.) Letzteres meinen Dr. u. A. Mir scheint ὑπάρχοντα nur die erstere Deutung zu gestatten, auch 6, 33, 3; μείζονα ἐλπίσαντες τῆς ὑπαρχούσης δυνάμεως Sch. „Ueber πρός vgl. 5, 9, 3. u. 4, 39, 2." (Dr.) Gr. 68, 39 A. 5.

C. 32. § 1. ἐσέκειτο, ἐπετέθειτο. (Sch.) Ppf. Pf. zu ἐστῆσθαι. Gr. 38, 5 A. 3. vgl. 52, 10 A. 11. Ueblicher ist steillich ἑστάσθαι, wiewohl bei Thuk. keiner dieser Ausdrücke weiter vorkommt. Doch findet sich ἑστῆσθαι auch bei Xen. Hell. 1, 6, 20, wo Brodäus auch ἑνδ. vermuthet, was Schneidern ohne Grund grundlos schien. — ὑπεσημάνθη. ὑπ- fast so v. a. προ-. (Abr.) — ὑπὸ κήρυκος, indem ein Herold die Worte vorsagte. (Hf.) vgl. Wesseling z Her. 9, 98, Pflugk z. Eur. Alc. 737, Matth. § 592, β. (Pp.) vgl. Gr. 68, 43 A. 1. — οἱ ἄρχοντες die Officiere. Kr. Ind. zu Xen. An. in v. Diese Nominative bilden eine Apposition. Gr 56, 9 A 1 u. zu 1, 49, 3.

§ 2. ὁ ἐκ τῆς γῆς wegen der Beziehung auf die Flotte, den Standpunct des Betrachtenden. vgl. 7, 71, 1 u. Gr. 50, 8 A. 17. —

γῆς τῶν τε πολιτῶν καὶ εἴ τις ἄλλος εὔνους παρῆν σφίσιν. παιωνίσαντες δὲ καὶ τελεώσαντες τὰς σπονδὰς ἀνήγοντο, καὶ ἐπὶ κέρως τὸ πρῶτον ἐκπλεύσαντες ἅμιλλαν ἤδη μέχρι Αἰγίνης ἐποιοῦντο. καὶ οἱ μὲν ἐς τὴν Κέρκυραν, ἔνθα περ καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα τῶν ξυμμάχων ξυνελέγετο, ἠπείγοντο ἀφικέσθαι.

3 Ἐς δὲ τὰς Συρακούσας ἠγγέλλετο μὲν πολλαχόθεν τὰ περὶ τοῦ ἐπίπλου, οὐ μέντοι ἐπιστεύετο ἐπὶ πολὺν χρόνον οὐδέν, ἀλλὰ καὶ γενομένης ἐκκλησίας ἐλέχθησαν τοιοίδε λόγοι ἀπό τε ἄλλων, τῶν μὲν πιστευόντων τὰ περὶ τῆς στρατείας τῆς τῶν Ἀθηναίων, τῶν δὲ τὰ ἐναντία λεγόντων, καὶ Ἑρμοκράτης ὁ Ἕρμωνος παρελθὼν αὐτοῖς, ὡς σαφῶς οἰόμενος εἰδέναι τὰ περὶ αὐτῶν, ἔλεγε καὶ παρῄνει τοιάδε.

33 "Ἄπιστα μὲν ἴσως, ὥσπερ καὶ ἄλλοι τινές, δόξω ὑμῖν περὶ τοῦ ἐπίπλου τῆς ἀληθείας λέγειν, καὶ γιγνώσκω ὅτι οἱ τὰ μὴ πιστὰ δοκοῦντα εἶναι ἢ λέγοντες ἢ ἀπαγγέλλοντες οὐ μόνον οὐ πείθουσιν ἀλλὰ καὶ ἄφρονες δοκοῦσιν εἶναι· ὅμως δὲ οὐ καταφοβηθεὶς ἐπισχήσω κινδυνευούσης τῆς πόλεως,

2 πείθων γε ἐμαυτὸν σαφέστερόν τι ἑτέρου εἰδὼς λέγειν. Ἀθηναῖοι γὰρ ἐφ' ἡμᾶς, ὃ πάνυ θαυμάζετε, πολλῇ στρατιᾷ ὥρμηνται καὶ ναυτικῇ καὶ πεζῇ, πρόφασιν μὲν Ἐγεσταίων ξυμ-

---

καὶ εἴ τις. Gr. 60, 10 A. 1. — ἐπὶ κέρως in langem Zuge. zu 2, 90, 3. vgl. 6, 32, 2 u. 8, 104, 1. — ἅμιλλαν ἐποιοῦντο wetteiferten im Segeln. (Ba.) πρώρων ἅμιλλαι Isokr. 9, 1, ἀνθαμιλλᾶσθαι ἐς τὴν γῆν Xen. Hell. 6, 2, 28. (Bl.) — ἤδη bemnächſt. zu 2, 35, 3. vgl. 6, 51, 2.

§ 3. ἐπί. Gr. 68, 42 A. 1. — καί gehört nur zu γενομένης ἐκκλησίας: nachdem auch eine Volksverſammlung gehalten worden. — τοιοίδε wie die des Hermokrates und Athenagoras. (Kſ.) — ἀπό. Gr. 52, 5 A. 1 u. vgl. zu 3, 36, 5. — στρατιᾶς für στρατείας die beſten Hſn. zu 1, 3, 4. — παρελθὼν αὐτοῖς. zu 6, 15, 3. — ὡς οἰόμενος verbindet Pp. vgl. 7, 40, 2, Plat. Apol. 35, a. u. Luc. Todtengeſpr. 14, 1. Es heißt das ὡς dann eig. wie, mit der Haltung eines Mannes der.

C. 33. § 1. περὶ — τῆς ἀληθείας. Gr. 47, 9 A. 19. — ὅτι. Gr. 56, 7 A. 12. — οὐ καταφοβηθεὶς ἐπισχήσω. Gr. 67, 8 A. 4. Der Sinn: ich werde nicht aus Furcht vor dem Vorwurfe der Unvernunft zurückhalten, ſchweigen. (Sch.) — πείθω ἐμαυτόν iſt häufig, wie Andok. 1, 70, Isokr. 5, 22, Dem. 5, 3. 19, 99. 23, 19. 24, 6, Aeſch. 1, 45, Xen. Oek. 20, 15. Gr. 52, 10 A. 9.

§ 2. πεζῇ Bk. aus einer Hſ. für πεζικῇ was Thom. M. für ποιητικώτερον erklärt und Thuk. ſonſt nirgends gebraucht hat. — πρόφασιν

μαχίᾳ καὶ Λεοντίνων κατοικίσει, τὸ δὲ ἀληθὲς Σικελίας ἐπιθυμίᾳ, μάλιστα δὲ τῆς ἡμετέρας πόλεως, ἡγούμενοι, εἰ ταύτην σχοῖεν, ῥᾳδίως καὶ τἆλλα ἕξειν. ὡς οὖν ἐν τάχει 3 παρεσομένων, ὁρᾶτε ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων ὅτῳ τρόπῳ κάλλιστα ἀμυνεῖσθε αὐτούς, καὶ μήτε καταφρονήσαντες ἄφρακτοι ληφθήσεσθε μήτε ἀπιστήσαντες τοῦ ξύμπαντος ἀμελήσετε. εἰ 4 δέ τῳ καὶ πιστά, τὴν τόλμαν αὐτῶν καὶ δύναμιν μὴ ἐκπλαγῇ. οὔτε γὰρ βλάπτειν ἡμᾶς πλείω οἷοί τ' ἔσονται ἢ πάσχειν, οὔθ' ὅτι μεγάλῳ στόλῳ ἐπέρχονται, ἀνωφελεῖς, ἀλλὰ πρός τε τοὺς ἄλλους Σικελιώτας πολὺ ἄμεινον — μᾶλλον γὰρ ἐθελήσουσιν ἐκπλαγέντες ἡμῖν ξυμμαχεῖν — καὶ ἢν ἄρα ἢ 5 κατεργασώμεθα αὐτοὺς ἢ ἀπράκτους ὧν ἐφίενται ἀπώσωμεν — οὐ γὰρ δὴ μὴ τύχωσί γε ὧν προσδέχονται φοβοῦμαι — κάλλιστον δὴ ἔργων ἡμῖν ξυμβήσεται καὶ οὐκ ἀνέλπιστον ἔμοιγε. ὀλίγοι γὰρ δὴ στόλοι μεγάλοι ἢ Ἑλλήνων ἢ βαρβάρων πολὺ ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν ἀπάραντες κατώρθωσαν. οὔτε 6 γὰρ πλείους τῶν ἐνοικούντων καὶ ἀστυγειτόνων ἔρχονται — πάντα γὰρ ὑπὸ δέους ξυνίσταται — ἢν τε δι' ἀπορίαν τῶν ἐπιτηδείων ἐν ἀλλοτρίᾳ γῇ σφαλῶσιν, τοῖς ἐπιβουλευθεῖσιν ὄνομα, κἂν περὶ σφίσιν αὐτοῖς τὰ πλείω πταίσωσιν, ὅμως

---

vorgeblich. Gr. 46, 3 A. 5. zu 3, 111, 1. — ξυμμαχίᾳ wegen der Verbindung, κατοικίσει zur Wiederherstellung. (Ba.) — τὸ δ' ἀληθές in Wahrheit, auch Dio C. 40, 32 u. 41, 26. (Pp.)

§ 3. ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων ist mit ἀμυνεῖσθε zu verbinden: wie ihr mit den vorhandenen Mitteln. vgl. zu 7, 76, 1. — κάλλιστα, ἥγγουν ἀνδρικώτατα καὶ φρονιμώτατα. (Sch.) — ἄφρακτοι ungerüstet. vgl. 3, 39, 2.

§ 4. πιστά, τὰ τῆς ἐφόδου τῶν Ἀθηναίων. (Sch.) δόξῃ λέγειν aus § 1 ergänzt Ps., zu entfernt; ἐστίν Ba. vgl. Gr. 43, 4 A. 13 u. 62, 1 A. 4. — πλείω. Gr. 46, 5 A. 5. — ἀνωφελεῖς wie ξυμφορώτατοι u. ὠφέλουν 8, 96, 4, ὠφέλησαν 8, 66, 4. Unnöthig also ἀνωφελές. (Dobree.) vgl. zu 6, 84, 3. Ueber die μείωσις zu 2, 91, 3.

§ 5. ἦν ἄρα. Gr. 69, 8 A. — κατεργασώμεθα. zu 6, 11, 1. — ἀπράκτους activ wie immer bei Thuk., an sechzehn Stellen. — ὧν προσδέχονται, τοῦ ἑλεῖν ἡμᾶς. (Sch.) — ἔργων für ἔργον mehrere gute Hss. Doch ist diese Ausdrucksweise dem Th. wohl fremd. (Hk.) Doch s. zu 2, 42, 3.

§ 6. αὐτοῖς. αὐτοί Kr. der Sch.: αὐτὸς περὶ ἑαυτῷ πταίσας. vgl. zu 1, 69, 4. — πταίσωσιν, πταίωσιν mehrere der besten Hss. —

καταλείπουσιν. ὅπερ καὶ Ἀθηναῖοι αὐτοὶ οὗτοι, τοῦ Μήδου παρὰ λόγον πολλὰ σφαλέντος, ἐπὶ τῷ ὀνόματι ὡς ἐπ' Ἀθήναις ἦλθε ἠξιώθησαν, καὶ ἡμῖν οὐκ ἀνέλπιστον τὸ τοιοῦτο ξυμβῆναι."

34 "Θαρσοῦντες οὖν τά τε αὐτοῦ παρασκευαζώμεθα καὶ ἐς τοὺς Σικελοὺς πέμποντες τοὺς μὲν μᾶλλον βεβαιωσώμεθα, τοῖς δὲ φιλίαν καὶ ξυμμαχίαν πειρώμεθα ποιεῖσθαι, ἔς τε τὴν ἄλλην Σικελίαν πέμπωμεν πρέσβεις, δηλοῦντες ὡς κοινὸς ὁ κίνδυνος, καὶ ἐς τὴν Ἰταλίαν, ὅπως ἢ ξυμμαχίαν ποιώμεθα
2 ἡμῖν ἢ μὴ δέχωνται Ἀθηναίους. δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐς Καρχηδόνα ἄμεινον εἶναι πέμψαι· οὐ γὰρ ἀνέλπιστον αὐτοῖς, ἀλλ' ἀεὶ διὰ φόβου εἰσὶ μή ποτε Ἀθηναῖοι αὐταῖς ἐπὶ τὴν πόλιν ἔλθωσιν, ὥστε τάχ' ἂν ἴσως νομίσαντες, εἰ τάδε προήσονται, κἂν σφεῖς ἐν πόνῳ εἶναι, ἐθελήσειαν ἡμῖν ἤτοι
3 κρύφα γε ἢ φανερῶς ἢ ἐξ ἑνός γέ του τρόπου ἀμῦναι. δυνατοὶ δ' εἰσὶ μάλιστα τῶν νῦν, βουληθέντες· χρυσὸν γὰρ καὶ ἄργυρον πλεῖστον κέκτηνται, ὅθεν ὅ τε πόλεμος καὶ τἆλλα εὐπορεῖ. πέμπωμεν δὲ καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα καὶ ἐς Κόρινθον δεόμενοι δεῦρο κατὰ τάχος βοηθεῖν καὶ τὸν ἐκεῖ πό-

---

ὅπερ als ob ἔπαθον folgen sollte. vgl. zu 4, 125, 1. — παρὰ λόγον, παρὰ δόξαν. (Sch.) wider Berechnung. vgl. 1, 65, 1. 140, 2. 2, 64, 2. 91, 3. 4, 26, 3. 55, 4. 65, 4. 7, 71, 6. Ggs. κατὰ λόγον 3, 39, 4. — ἐπὶ τῷ ὀνόματι auf den Namen, in Folge der Meinung. (Hl.) Der bloße Da. 6, 80, 4.

C. 34. § 1. τὰ αὐτοῦ, ἤγουν τὰ ἐν τῷδε τῷ τόπῳ. (Sch.) — τοῖς δέ, τοῖς αὐτωνόμοις 6, 88. (Vp.) — βεβαιωσώμεθα, βεβαίους φίλους ποιήσωμεν. (Sch.) — ξυμμαχίαν ποιώμεθα für ξυμμάχους αὐτοὺς ποιώμεθα, ungewöhnlich. (Dr.) — ἡμῖν für ἡμῖν αὐτοῖς wie σφίσιν für σφίσιν αὐτοῖς. (Vp.) — δέχωνται, οἱ Ἰταλιῶται aus Ἰταλίαν. (Hk.)

§ 2. ἄμεινον. Gr. 49, 6. — ἀνέλπιστον, ἄφοβον. (Sch.) zu 1, 1, 1. — διὰ φόβου εἰσί, φοβοῦνται. (Sch.) vgl. 6, 59, 2. u. Gr. 68, 22 A. 2. — τάδε, τὰ καθ' ἡμᾶς. (Sch.) — ἤτοι — γε zu 2, 40, 2. — κρύφα, λάθρᾳ τῶν Ἀθηναίων. (Sch.) Ueber das außer bei Thuk. seltene Wort zu 1, 67, 2. — ἐξ, wie 6, 92, 3. Das nächst vorhergehende ἤ verdächtigt Ba. und schon der Sch.: παρὰ γὰρ τὸ κρύφα ἢ φανερῶς ἀπαμῦναι τρίτον οὐδέν ἐστιν.

§ 3. ὅθεν — εὐπορεῖ, καὶ ἐν πολέμῳ δύναμιν ἔχει μεγίστην καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις τὰ χρήματα. (Sch.) Eine kühne Sprechweise. — τὸν ἐκεῖ, nicht für ἐκεῖ τόν, da der Krieg dort mehr nur rasete als beendigt war. vgl. 6, 36, 3. 73 u. 88, 9.

λεμον κινεῖν. ὃ δὲ μάλιστα ἐγώ τε νομίζω ἐπίκαιρον ὑμεῖς 4
τε διὰ τὸ ξύνηθες ἥσυχον ἥκιστ' ἂν ὀξέως πείθοισθε, ὅμως
ἐρήσεται. Σικελιῶται γὰρ εἰ θέλοιμεν ξύμπαντες, εἰ δὲ
μή, ὅτι πλεῖστοι μεθ' ἡμῶν, καθελκύσαντες ἅπαν τὸ ὑπάρχον
ναυτικὸν μετὰ δυοῖν μηνοῖν τροφῆς ἀπαντῆσαι Ἀθηναίοις ἐς
Τάραντα καὶ ἄκραν Ἰαπυγίαν, καὶ δῆλον ποιῆσαι αὐτοῖς ὅτι
οὐ περὶ τῇ Σικελίᾳ πρότερον ἔσται ὁ ἀγὼν ἢ τοῦ ἐκείνους
περαιωθῆναι τὸν Ἰόνιον, μάλιστ' ἂν αὐτοὺς ἐκπλήξαιμεν καὶ
ἐς λογισμὸν καταστήσαιμεν ὅτι ὁρμώμεθα μὲν ἐκ φιλίας
χώρας φύλακες — ὑποδέχεται γὰρ ἡμᾶς Τάρας — τὸ δὲ
πέλαγος αὐτοῖς πολὺ περαιοῦσθαι μετὰ πάσης τῆς παρασκευῆς,
χαλεπὸν δὲ διὰ πλοῦ μῆκος ἐν τάξει μεῖναι, καὶ ἡμῖν ἂν
εὐεπίθετος εἴη βραδείᾳ τε καὶ κατ' ὀλίγον προσπίπτουσα. εἰ 5
δ' αὖ τῷ ταχυναυτοῦντι ἀθρωτέρῳ κουφίσαντες προσβά-

---

§ 4. διὰ τὸ ξυνεχὲς ἥσυχον, διὰ τὸ σύνηθες ἡμῖν εἶναι τὸ ἡσυχάζειν. (Sch.) vgl. 55, 4 u. zu 1, 37, 3. — πείθοισθε. Auch hiezu gehört ὅ. (Pß.) — Σικελιῶται wir Sikelioten, ſonſt mit dem Artikel. Gr. 50, 8 A. 4. — θέλοιμεν. vielleicht ἐθέλοιμεν. (Pp.) Gr. 40 unter ἐθέλω u. zu 2, 51, 3. — καθελκύσαντες, ins Meer, wie 2, 93, 2. 3. 94, 3 u. 6, 50, 3. vgl. zu 6, 44, 3. — δυοῖν μηνοῖν. Gr. 47, 8 A. 1. — ὀξέως bereitwillig, zu 2, 11, 6. — περὶ τῇ Σικελίᾳ um, bei S. Paſſender wäre περὶ τῆς Σικελίας. (Dr.) Doch gebrauchte vielleicht auch die att. Proſa περί mit dem Dativ ähnlich. Plat. Prot. 314, a: ὅρα μὴ περὶ τοῖς φιλτάτοις κυβεύῃς καὶ κινδυνεύῃς. (Pp.) Allein dies iſt ſprüchwörtlich, aus der antiken Sprache erhalten. Aehnlich noch Ant. 2, 6: ἀνάγκη κινδυνεύοντα περὶ αὐτῷ καὶ πού τι καὶ ἐξαμαρτεῖν. vgl. zu 6, 9, 2. Indeß wird doch τῆς Σικελίας zu leſen ſein, weil ſonſt τοῦ περαιωθῆναι nicht auch von περί abhängen kann. — ὁρμώμεθα μέν. Man könnte ἡμεῖς vermiſſen; aber dann müßte ἐκείνοις δὲ τὸ πέλαγος folgen. (Ba.) Anders Kr. zu Xen. An. 3, 4, 41. — ἐκ φιλίας χώρας, τῶν Ταραντίνων. (Dr.) — φύλακες als Wächter für unſer Land. (Sch.) — πολὺ περαιοῦσθαι. Gr. 55, 3 A. 7. — διὰ πλοῦ μῆκος ohne Artikel, wie Plat. Rep. 444, e: ἐς ἀρετῆς κτῆσιν. Symp. 196, b: περὶ ἀρετῆς ἔρωτος. — εὐεπίθετος, εὐεπιχείρητος. (Sch.) εὔκολος εἰς ἐπίθεσιν. (Thom. M.) — εἴη, ἡ παρασκευή, ſo v. a. ἡ δύναμις αὐτῶν. (Sch.) — βραδεῖα iſt prädicativ mit προσπίπτουσα zu verbinden: langſam anfallend. (Hl.) Gr. 57, 5 A. 2. — κατ' ὀλίγον für κατὰ λόγον einige Hſ. u. der Sch.: οὐκ ἀθρόα, einem geringen Theile nach. zu 4, 10, 4.

§ 5. τῷ ταχυναυτοῦντι mit dem ſchnellſegelnden Theile der Flotte. (Pß.) Das Wort hat auch Polyb. 1, 25, 3. — ἀθρωτέρῳ, ὄντι, γενομένῳ. (Pp.) Gegenſätzlicher wäre ἀθροώτερον. — κουφίσαντες, ἤτοι κοῦφοι ὄντες ἢ καταλιπόντες ὀπίσω τὴν [πᾶσαν] πα-

λοιεν, εἰ μὲν κώπαις χρήσαιντο, ἐπιθοίμεθ' ἂν κεκμηκόσιν, εἰ δὲ μὴ δοκοίη, ἔστι καὶ ὑποχωρῆσαι ἡμῖν ἐς Τάραντα· οἱ δὲ μετ' ὀλίγων ἐφοδίων ὡς ἐπὶ ναυμαχίᾳ περαιωθέντες ἀποροῖεν ἂν κατὰ χωρία ἐρῆμα, καὶ ἢ μένοντες πολιορκοῖντο ἂν ἢ πειρώμενοι παραπλεῖν τήν τε ἄλλην παρασκευὴν ἀπολίποιεν ἂν καὶ τὰ τῶν πόλεων οὐκ ἂν βέβαια ἔχοντες, εἰ ὑπο-
6 δέξοιντο, ἀθυμοῖεν. ὥστ' ἔγωγε τούτῳ τῷ λογισμῷ ἡγοῦμαι ἀποκληομένους αὐτοὺς οὐδ' ἂν ἀπᾶραι ἀπὸ Κερκύρας, ἀλλ' ἢ διαβουλευσαμένους καὶ κατασκοπαῖς χρωμένους, ὁπόσοι τ' ἐσμὲν καὶ ἐν ᾧ χωρίῳ, ἐξωσθῆναι ἂν τῇ ὥρᾳ ἐς χειμῶνα, ἢ καταπλαγέντας τῷ ἀδοκήτῳ καταλῦσαι ἂν τὸν πλοῦν, ἄλλως τε καὶ τοῦ ἐμπειροτάτου τῶν στρατηγῶν, ὡς ἐγὼ ἀκούω, ἄκοντος ἡγουμένου καὶ ἀσμένου ἂν πρόφασιν λαβόντος, εἴ
7 τι ἀξιόχρεων ἀφ' ἡμῶν ὀφθείη. ἀγγελλοίμεθα δ' ἂν εὖ

ρασκευήν. (Sch.) Ohne gepäckartige Belaſtung, dieſe nur auf Frachtſchiffe gebracht. — εἰ μέν. Zwei Bedingungsſätze bei einem Nachſatze: wenn ſie angriffen, ſo würden wir, falls ſie. —. Gr. 54, 12 A. 8. — μὴ δοκοίη, ἐπιθέσθαι. (Ps.) Als Gegenſatz würde man erwarten: εἰ δε ἰστίοις; aber dies und noch Anderes umfaßt der gewählte Ausdruck. — καὶ ὑποχωρῆσαι, wie anzugreifen ſo auch. — ὡς ἐπὶ ναυμαχίᾳ, die ſie nämlich κουφίσαντες erwarten würden. — ἀποροῖεν ἄν, τῶν ἐπιτηδείων. (Sch.) — πολιορκοῖντο ἄν würden durch unſere auflauernden Schiffe von Zufuhr abgeſchnitten werden. Py. vermuthet πονοῖντο ἄν. — παραπλεῖν, längs der italiſchen Küſte. — τὴν ἄλλην. Gr. 50, 4 A. 11. — παρασκευήν gepäckartige Belaſtung, Werkzeuge aller Art ꝛc. wie 6, 37, 3. — τὰ τῶν — ἔχοντες, οὐκ εἰδότες βεβαίως. (Sch.) — ὑποδέξοιντο, αὐτούς. (Sch.) — ἀθυμοῖεν. Auch hiezu gehört das ἄν nach πολιορκοῖντο. Gr. 69, 7 A. 4. Denn das nach οὐκ ſtehende hieher zu ziehen geſtattet die Stellung ſchwerlich.

§ 6. τούτῳ τῷ λογισμῷ, mit Bezug auf ἐς λογισμὸν καταστήσαιμεν geſagt, iſt mit κατακληομένους zu verbinden: durch dieſe Berechnung zurückgehalten. (Ps.) — ἐξωσθῆναι ἂν τῇ ὥρᾳ ἐς χειμῶνα ſie würden durch den Zeitverlauf in den Winter gedrängt werden, unter den erwähnten Zögerungen würde ſie der Winter überraſchen. — τῷ ἀδοκήτῳ. zu § 8. Außer den dort angeführten Stellen hat Thuk. das Wort noch 6, 47, 2. 7, 29, 4. 43, 6, ἀδοκήτως 3, 45, 5. 4, 17, 3. Sonſt ſcheint es der att. Proſa fremd; öfter haben es die Tragiker. — ἐγώ. Gr. 51, 1 A. 2. — ἄκοντος. Gr. 57, 5 A. 2. Gemeint iſt Nikias. (Sch.) — ἀξιόχρεων, ἀξιόμαχον, βέβαιον, πιστὸν εἰς ἀξιομαχίαν. (Sch.) — ἀφ' ἡμῶν, wie 7, 13, 3. vgl. 4, 126, 5.

§ 7. ἀγγελλοίμεθα ἂν ἐπὶ τὸ πλεῖον wir, unſere Rü-

οἶδ' ὅτι ἐπὶ τὸ πλεῖον· τῶν δ' ἀνθρώπων πρὸς τὰ λεγόμενα καὶ αἱ γνῶμαι ἵστανται καὶ τοὺς προεπιχειροῦντας ἢ τοῖς γε ἐπιχειροῦσι προδηλοῦντας ὅτι ἀμυνοῦνται μᾶλλον πεφύβηνται, ἰσοκινδύνους ἡγούμενοι. ὅπερ ἂν νῦν Ἀθηναῖοι πάθοιεν. ἐπέρχονται γὰρ ἡμῖν ὡς οὐκ ἀμυνουμένοις, δικαίως κατεγνωκότες ὅτι αὐτοὺς οὐ μετὰ Λακεδαιμονίων ἐφθείρομεν· εἰ δ' ἴδοιεν παρὰ γνώμην τολμήσαντας, τῷ ἀδοκήτῳ μᾶλλον 8
ἂν καταπλαγεῖεν ἢ τῇ ἀπὸ τοῦ ἀληθοῦς δυνάμει. πείθεσθε οὖν, μάλιστα μὲν ταῦτα τολμήσαντες, εἰ δὲ μή, ὅτι τάχιστα τἆλλα ἐς τὸν πόλεμον ἑτοιμάζειν, καὶ παρασκῆναι παντὶ τὸ μὲν καταφρονεῖν τοὺς ἐπιόντας ἐν τῶν ἔργων τῇ ἀλκῇ δεί-

---

ſungen, würden vergrößert berichtet werden. So ἐπὶ τὸ πλέον διηγησάμενος 6, 54, 1. vgl. Plat. Geſ. 697, b: ἐπὶ πλέον εἰπεῖν. Wie ἐπὶ πλέον an dieſen Stellen den Ac., ſo vertritt es an unſerer den Nominativ des Prädicats. Mithin iſt die Conſtruction wie Eur. Hek. 591: ἀγγελθεῖσά μοι γενναῖος. Xen. Hell. 6, 4, 21: πρότερον ὀφθεὶς ἢ ἀγγελθεὶς ὅπῃ πορεύοιτο. — εὖ οἶδ' ὅτι ſchließt Bf. hier u. § 8 in Parentheſen ein. vgl. Xen. Hell. 6, 1, 4. Sogar dem Satze nachgeſtellt findet ſich dieſe Formel Ar. The. 12, Lyſ. 154, (Frö. 601), Plut. 183. 838. 889. vgl Wo. 1175, We. 1346. — ἵστανται richten ſich, wie Segel nach dem Winde. (Ba.) vgl. zu 4, 56, 4. — τοὺς — προδηλοῦντας die welche dem Angriffe zuvorkommen, wie wir es ſollten, oder wenigſtens doch den Angreifenden voraus zu erkennen geben. (Hl.) — ἰσοκινδύνους, ἤτοι ἐν ὁμοίῳ κινδύνῳ καταστήσοντας ἢ ἰσοπαλεῖς. (Sch.) der Gefahr gewachſen meint Ba. Sig. iſt doch wohl die erſte Erklärung des Sch. die richtige, d. h. nicht in größerer Gefahr ſchwebend als ſie. Daß dies Wort ſehr ſelten und nur von Dio C. nachgebraucht ſei bemerkt Bl. — ὅπερ, τὸ πεφοβῆσθαι. (Ba.) — δικαίως wollten einige griechiſche Erklärer zu ἐπέρχονται ziehen, alſo doch wohl als Epiphonem für ſich nehmen. Gr. 66, 1 A. 8. — κατεγνωκότες uns abſchätzig beurtheilend. (Ys.)

§ 8. παρὰ γνώμην, παρὰ τὴν δόξαν αὐτῶν. (Sch.) — τολμήσαντας, θαρρήσαντας. (Sch.) Gr. 52, 1 A. 2 u. zu 2, 43, 1. — τῷ ἀδοκήτῳ, τῷ ἀπροσδοκήτους ἡμᾶς αὐτοῖς ἀντιπάξασθαι. (Sch.) vgl. § 6 4, 36, 2. 5, 10, 7. τῷ οὐκ εἰκότι 2, 89, 4. — τῇ ἀπὸ τοῦ ἀληθοῦς die der Wirklichkeit gemäße. vgl. 6, 47, 2. — μάλιστα μέν. Gr. 65, 5 A. 12. — ταῦτα τὸ ἀντεξορμῆσαι ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους. (Sch.) Es hängt aber wohl von ἑτοιμάζειν ab. Schömann wollte ταῦτα mit πείθεσθε verbinden und τολμήσαντας epexegetiſch nehmen, wobei denn auch ἑτοιμάζειν mit Py. imperativiſch zu nehmen wäre. — τἆλλα, was nöthig auch wenn ſie ihnen nicht entgegen zögen. — παρασκῆναι, παντὶ es glaube Jeder. zu 4, 61, 2 u. über den Inf. Gr. 55, 1 A. 5. — καταφρονεῖν τούς, wie 8, 82, 1. Gr. 47, 24 A. 3. So noch Eur. Bach. 503. (Matthiä.) — ἐν τῶν ἔργων τῇ ἀλκῇ in

κινυσθαι, τὸ δ' ἤδη, τὰς μετὰ φόβου παρασκευὰς ἀσφαλεστάτας νομίσαντας, ὡς ἐπὶ κινδύνου πράσσειν χρησιμώτατον ἂν ξυμβῆναι. οἱ δὲ ἄνδρες καὶ ἐπέρχονται καὶ ἐν πλῷ εὖ οἶδ' ὅτι ἤδη εἰσὶ καὶ ὅσον οὔπω πάρεισιν."

35 Καὶ ὁ μὲν Ἑρμοκράτης τοσαῦτα εἶπεν, τῶν δὲ Συρακοσίων ὁ δῆμος ἐν πολλῇ πρὸς ἀλλήλους ἔριδι ἦσαν, οἱ μὲν ὡς οὐδενὶ ἂν τρόπῳ ἔλθοιεν οἱ Ἀθηναῖοι, οὐδ' ἀληθῆ ἐστιν ἃ λέγει, τοῖς δέ, εἰ καὶ ἔλθοιεν, τί ἂν δράσειαν αὐτοὺς ὅ τι οὐκ ἂν μεῖζον ἀντιπάθοιεν. ἄλλοι δὲ καὶ πάνυ καταφρονοῦντες ἐς γέλωτα ἔτρεπον τὸ πρᾶγμα. ὀλίγον δ' ἦν τὸ πιστεῦον τῷ Ἑρμοκράτει καὶ φοβούμενον τὸ μέλλον. παρελθὼν δ' αὐτοῖς Ἀθηναγόρας, ὃς δήμου τε προστάτης ἦν καὶ ἐν τῷ παρόντι πιθανώτατος τοῖς πολλοῖς, ἔλεγε τοιάδε.

36 "Τοὺς μὲν Ἀθηναίους ὅστις μὴ βούλεται οὕτω κακῶς φρονῆσαι καὶ ὑποχειρίους ἡμῖν γενέσθαι ἐνθάδε ἐλθόντας, ἢ δειλός ἐστιν ἢ τῇ πόλει οὐκ εὔνους· τοὺς δ' ἀγγέλλοντας

---

der Stärke der Gegenanstalten meint Hl. vgl. 2, 41, 1. 4, 67, 1. Allein ἀλκή fordert die Erklärung: in der Kraft der Handlungen, der Leistungen. Ueber den Gedanken 2, 11, 3 u. Her. 7, 49. — ἤδη sofort (vgl. 6, 80, 5. 90, 1. 91, 1. 93, 3) gehört zu πράσσειν. — ὡς ἐπὶ κινδύνου wie bei obschwebender Gefahr. Xen. Ἱππαρ. 4, 5: ἐπὶ κινδύνων ἐλαύνειν. Aehnlich ἐφ' ἡσυχίας Dem. 45, 14, öfter ἐπὶ σχολῆς u. a. — ξυμβῆναι. Plat. Rep. 329, d: καὶ γῆρας καὶ νεότης χαλεπὴ τῷ τοιούτῳ ξυμβαίνοι. Gr. 56, 4 A. 4. — οἱ ἄνδρες von Feinden. Kr. zu Xen. An. 3, 1, 23. — ὅσον οὔπω. Gr. 67, 14 A. 4.

C. 35. οἱ μέν, ἐρίζοντες, ἐρισπικῶς λέγοντες. (Pp.) Gr. 56, 9 A. 3. Noch härter Eur. Phön 1462: ἦν δ' ἔρις στρατηλάταις, οἱ μὲν πατάξαι πρόσθε Πολυνείκην δορί. — τοῖς δέ. εἰδόκει schien ergänzen A, Ps., der οἱ δέ vorschlägt, ἦν ἔρις Abr. — ὅ τι. ὅτου? ohne daß sie etwas Größeres dagegen erlitten. Jenes hieße: ohne daß sie dieses, dasselbe, gesteigert, in höherem Grade dagegen erlitten. — αὐτούς, τοὺς Συρακοσίους, also für σφᾶς. (Pp.) zu 5, 32, 4. — ἐς γέλωτα. Ar. Wesp. 1260: κἄτ' ἐς γέλων τὸ πρᾶγμ' ἔτρεψας. Her. 7, 105: Ξέρξης ἐς γέλωτα ἔτρεψε. — δήμου προστάτης steht oft von dem bedeutendsten Staatsmanne, ohne eine Würde zu bezeichnen. — πιθανώτατος τοῖς πολλοῖς, δυνάμενος πείθειν τοὺς πολλούς. (Sch.) vgl. 3, 36, 5. 4, 21, 3.

C. 36. § 1. καὶ — γενέσθαι gibt an worin das κακῶς φρονῆσαι besteht. Für καὶ wäre ὥστε üblicher. (Ba.) In familiärer Sprache wir ähnlich z. B. ich bin nicht so thöricht und —. (Ba.

τὰ τοιαῦτα καὶ περιφόβους ὑμᾶς ποιοῦντας τῆς μὲν τόλμης
οὐ θαυμάζω, τῆς δὲ ἀξυνεσίας, εἰ μὴ οἴονται ἔνδηλοι εἶναι.
οἱ γὰρ δεδιότες ἰδίᾳ τι βούλονται τὴν πόλιν ἐς ἔκπληξιν κα- 2
θιστάναι, ὅπως τῷ κοινῷ φόβῳ τὸ σφέτερον ἐπηλυγάζωνται.
καὶ νῦν αὗται αἱ ἀγγελίαι τοῦτο δύνανται· οὐκ ἀπὸ ταὐτο-
μάτου, ἐκ δὲ ἀνδρῶν οἵπερ ἀεὶ τάδε κινοῦσι ξύγκεινται.
ὑμεῖς δὲ ἢν εὖ βουλεύησθε, οὐκ ἐξ ὧν οὗτοι ἀγγέλλουσι 3
σκοποῦντες λογιεῖσθε τὰ εἰκότα, ἀλλ' ἐξ ὧν ἂν ἄνθρωποι
δεινοὶ καὶ πολλῶν ἔμπειροι, ὥσπερ ἐγὼ Ἀθηναίους ἀξιῶ,
δράσειαν. οὐ γὰρ αὐτοὺς εἰκὸς Πελοποννησίους τε ὑπολι-
πόντας καὶ τὸν ἐκεῖ πόλεμον μήπω βεβαίως καταλελυμένους
ἐπ' ἄλλον πόλεμον οὐκ ἐλάσσω ἐκόντας ἐλθεῖν, ἐπεὶ ἔγωγε
ἀγαπᾶν οἶομαι αὐτοὺς ὅτι οὐχ ἡμεῖς ἐπ' ἐκείνους ἐρχόμεθα,
πόλεις τοσαῦται καὶ οὕτω μεγάλαι. εἰ δὲ δή, ὥσπερ λέγον- 37
ται, ἔλθοιεν, ἱκανωτέραν ἡγοῦμαι Σικελίαν Πελοποννήσου
διαπολεμῆσαι ὅσῳ κατὰ πάντα ἄμεινον ἐξήρτυται, τὴν δὲ

— τόλμης. Gr. 47, 21. Der Gedanke iſt burlesk: ſie ſind nicht tapfer, aber dumm; dem plebejiſchen Redner gemäß. — ἔνδηλοι rückſichtlich ihrer ſelbſtiſchen Zwecke.

§ 2. ἐς ἔκπληξιν καθιστάναι, ἐς φόβον ἐμβαλεῖν [ἐμβάλλων]. (Sch.) — τὸ σφέτερον ihr Intereſſe oder ihre Geſinnung. Beſſer jedoch τὸν σφέτερον der Sch., Krotian u. Ba. (Ba.) — ἐπηλυγάζωνται, ἐπικρύπτωνται. (Sch.) beſchatten, verdecken. Dr. u. Ruhnken z. Tim. p. 117. — τοῦτο δύνανται haben den Gehalt, es iſt ſo viel daran. Sonſt bezieht ſich dieſer Ausdruck regelmäßig auf die Tendenz (Ind. Plat. u. Dem.), die hier durch οἵπερ κινοῦσι beiläufig angedeutet wird. Zu τοῦτο iſt der folgende Satz Exeregem. Gr. 59, 1 A. 5. vgl. Kr. zu Xen. An. 5, 4, 34 u. Pp. z. Cyr. 1, 6, 19. — ἀπὸ ταὐτομάτου, ἐξ ἀλόγου συμπτώματος. (Sch.) Gr. 68, 16 A. 11. Aeſch. 2, 145: φήμη ἐστὶν ὅταν τὸ πλῆθος τῶν πολιτῶν αὐτόματον ἐκ μηδεμιᾶς προφάσεως λέγῃ τινὰ ὡς γεγενημένην πρᾶξιν. (Bl.) — ἐκ. Gr. 68, 17 A. 9. Plat. Rep. 364, b: δύναμις ἐκ θεῶν ποριζομένη. — τάδε unſere Verhältniſſe. — ξύγκεινται ſind gemacht, nämlich αἱ ἀγγελίαι. vgl. zu 1, 22, 3.

§ 3. δεινοί, συνετοί, φρόνιμοι. (Sch.) — ὥσπερ ἀξιῶ, δεινοὺς καὶ πολλῶν ἐμπείρους εἶναι, wenn nicht οἵουσπερ ἀ. erg. ὁρᾶν zu leſen iſt. vgl. 3, 14. — πολλῶν, πολέμων Lenney z. Phal. 35. Iſokr. 12, 90: ἄνδρα δεινὸν καὶ πολλῶν ἔμπειρον. (Bl.) — καταλελυμένους ἀντὶ τοῦ καταλελυκότας. (Sch.) Ohne Object 1, 81, 2. 4, 18, 3. 5, 15, 2. 17, 3. 8, 58, 5. Her. 7, 146: καταλυσάμενοι τὰς ἔχθρας. vgl. eb. 6.

C. 37. § 1. ὥσπερ λέγονται. Gr. 55, 4 A. 2. — διαπολεμῆσαι, διενεγκεῖν τὸν πόλεμον, περιγενέσθαι διὰ τοῦ πολέμου.

ἡμετέραν πόλιν αὐτὴν τῆς νῦν στρατιᾶς, ὡς φασίν, ἐπιούσης,
2 καὶ εἰ δὶς τοσαύτη ἔλθοι, πολὺ κρείσσω εἶναι, οἷς γ' ἐπίσταμαι οὔθ' ἵππους ἀκολουθήσοντας, οὐδ' αὐτόθεν πορισθησομένους εἰ μὴ ὀλίγους τινὰς παρ' Ἐγεσταίων, οὔθ' ὁπλίτας ἰσοπληθεῖς τοῖς ἡμετέροις ἐπὶ νεῶν γε ἐλθόντας· μέγα γὰρ τὸ καὶ αὐταῖς ταῖς ναυσὶ κούφαις τοσοῦτον πλοῦν δεῦρο κομισθῆναι, τήν τε ἄλλην παρασκευὴν ὅσην δεῖ ἐπὶ
3 πόλιν τοσήνδε πορισθῆναι, οὐκ ὀλίγην οὖσαν. ὥστε, παρὰ τοσοῦτον γιγνώσκω, μόλις ἄν μοι δοκοῦσιν, εἰ πόλιν ἑτέραν τοσαύτην ὅσαι Συράκουσαί εἰσιν ἔλθοιεν ἔχοντες καὶ ὅμορον οἰκήσαντες τὸν πόλεμον ποιοῖντο, οὐκ ἂν παντάπασι διαφθαρῆναι, ἢ πού γε δὴ ἐν πάσῃ πολεμίᾳ Σικελίᾳ — ξυστήσεται γάρ — στρατοπέδῳ τε ἐκ νεῶν ἱδρυθέντι καὶ ἐκ σκηνιδίων

(Sch.) — αὐτήν allein. Gr. 51, 6 A. 7. — τῆς νῦν στρατιᾶς ἐπιούσης. Ein Hyperbaton. (Ba.) zu 1, 11, 3. Der Ge. hängt von κρείσσω ab. (Ba.) — δὶς τοσαύτη noch ein Mal ſo groß, wie Iſokr. 4, 108, Plat. Geſ. 677. Nur dichteriſch iſt δὶς τόσος, bei Dem. 24, 217 jetzt δὶς ὅσος. Sonſt ἕτερος τοσοῦτος, das aber auch wie § 3 eben ſo groß, viel bedeuten kann. vgl. Böckh Staatsh. d. Ath. 1 S. 223. So πολλάκις τοσοῦτος Plat. Rep. p. 330, b.

§ 2. οἷς bezieht ſich auf στρατιᾶς. Gr. 58, 4 A. 1. — οὔθ' für οὐδ' Hl. — αὐτόθεν, ἐκ τῆς Σικελίας. (Sch.) — ὁπλίτας, ἀκολουθήσοντας. (Pp.) Das οὐδὲ αὐτόθεν πορισθησομένους iſt gleichſam διὰ μέσου. — ἐλθόντας wenn ſie — abgegangen. (Pp.) — καὶ αὐταῖς ſogar bloß mit. (Ba.) — κούφαις wenn ſie uns bepackt ſind (Ba.), weiter nichts als die Schiffmannſchaft führen. (Dd.) — παρασκευήν erg. κομισθῆναι hier in paſſiver Bedeutung: es iſt groß, ſchwer, daß ſie transportirt werde. Abr. nahm μέγα — κομισθῆναι als Parentheſe und ließ τήν τε — οὖσαν von ἐπίσταμαι abhängen, wogegen wenigſtens τε οὐκ nicht ſpräche. vgl. zu 1, 5, 2.

§ 3. ὥστε iſt mit δοκοῦσιν zu verbinden. (Sch.) — παρὰ τοσοῦτον γιγνώσκω, παρὰ τοσοῦτον διαφέρομαι τοῖς τὰ ἕτερα διαγγέλλουσι. (Sch.) Arn. erklärt: ſo ſehr, ſo feſt urtheile ich, und vergleicht παρὰ τοσοῦτον νικηθείς. Aber in ſolchen Formeln heißt doch παρά eig. um. Ich zweifle an der Richtigkeit der La. — ἑτέραν τοσαύτην. zu § 1. — ὅμορον. ὅμοροι eine Hſ., wie ich vermuthet hatte. vgl. 6, 2, 3. — οἰκήσαντες. zu 6, 2, 3. — ἤπου γε δή geſchweige denn. zu 1, 142, 1. — πάσῃ. zu 21, 2. — ξυστήσεται γάρ, erg. ἡ Σικελία, nach Reiske und Ba. in Parentheſe geſetzt. — στρατοπέδῳ τε und in einem Lager, angeſchloſſen an ἐν πάσῃ πολεμίᾳ Σικελίᾳ, beides dem διαφθαρῆναι anzufügen. (Dibot.) Der Dativ iſt auch durch mit überſetzbar. Gr. 48, 15 A. 18; und ſo könnte auch στρατοπέδῳ τε καὶ ἐξιόντες verbunden werden. Gr. 59, 2 A. 3. — ἐκ νεῶν ἱδρυθέντι das von Schiffen aus errichtet; Andre: das aus

καὶ ἀναγκαίας παρασκευῆς οὐκ ἐπὶ πολὺ ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἱππέων ἐξιόντες. τὸ δὲ ξύμπαν οὐδ' ἂν κρατῆσαι αὐτοὺς τῆς γῆς ἡγοῦμαι· τοσούτῳ τὴν ἡμετέραν παρασκευὴν κρείσσω νομίζω."

"Ἀλλὰ ταῦτα, ὥσπερ ἐγὼ λέγω, οἵ τε Ἀθηναῖοι γι- 38
γνώσκοντες τὰ σφέτερα αὐτῶν εὖ οἶδ' ὅτι σώζουσιν καὶ ἐνθένδε ἄνδρες οὔτε ὄντα οὔτε ἂν γενόμενα λογοποιοῦσιν, οὓς ἐγὼ οὐ νῦν πρῶτον ἀλλ' ἀεὶ ἐπίσταμαι ἤτοι λόγοις γε τοιοῖσδε καὶ ἔτι τούτων κακουργοτέροις ἢ ἔργοις βουλομένους καταπλῆξαντας τὸ ὑμέτερον πλῆθος αὐτοὺς τῆς πόλεως ἄρχειν. καὶ δέδοικα μέντοι μή ποτε πολλὰ πειρῶντες καὶ κατορθώ- 2
σωσιν· ἡμεῖς δὲ κακοί, πρὶν ἐν τῷ παθεῖν ὦμεν, προφυλάξασθαί τε καὶ αἰσθόμενοι ἐπεξελθεῖν. τοιγάρτοι δι' αὐτὰ ἡ πόλις ἡμῶν ὀλιγάκις μὲν ἡσυχάζει, στάσεις δὲ πολλὰς καὶ ἀγῶνας οὐ πρὸς τοὺς πολεμίους πλείονας ἢ πρὸς αὑτὴν ἀναιρεῖται, τυραννίδας δὲ ἔστιν ὅτε καὶ δυναστείας ἀδίκους. ὧν ἐγὼ πειράσομαι, ἤν γε ὑμεῖς ἐθέλητε ἔπεσθαι, μή ποτε 3
ἐφ' ἡμῶν τι περιιδεῖν γενέσθαι, ὑμᾶς μὲν τοὺς πολλοὺς πείθων, τοὺς δὲ τὰ τοιαῦτα μηχανωμένους κολάζων, μὴ μό-

---

Schiffen beſteht. — καὶ ἐκ — παρασκευῆς. Daß dies mit ἐξιόντες zu verbinden ſei verräth die Wiederholung des ἐκ. — ἀναγκαίας, οὐ τῆς ἐκ περιουσίας ἀλλὰ τῆς οὐδὲ αὐτάρκους. (Sch.) nothdürftig. zu 5, 8, 2. — ὑπό, ἰόντες τῆς γῆς ὑπό. (Sch.) vor, wie 7, 78, 4. (Bp.) Gr. 68, 43 A. 3. — τὸ δὲ ξύμπαν. Gr. 46, 3 A. 3. vgl. 3, 92, 3. 4, 63, 2. (zw. 64, 2.) Für δέ wird Haaſe hier, wie 7, 77, 7, τέ vermuthen. vgl. zu 3, 82, 5. — οὐδ' ἂν — ἡγοῦμαι, οὐδ' ἂν ἀποβῆναι αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν νομίζω δυνήσεσθαι. (Sch.)

C. 38. § 1. ἐνθένδε. zu 6, 10, 1. — οὔτε ἂν γενόμενα, οὐχ οἷά τε γενέσθαι. (Sch.) Gr. 69, 7 A. 1. — λογοποιοῦσιν. Theophr. Char. ἡ λογοποιΐα ἐστὶ σύνθεσις ψευδῶν λόγων καὶ πράξεων ὧν βούλεταί ὁ λογοποιῶν. (Bl.)

§ 2. καὶ — μέντοι. Gr. 69, 36 A. — κακοί, διὰ κακίαν ἀδύνατοι ἐσμεν. (Sch.) ungeſchickt. So. Oed. T. 545: μανθάνειν ἐγὼ κακὸς σοῦ. Gr. 55, 3 A. 3. — πρὶν ὦμεν. Gr. 54, 17 A. 4. Andre ſetzen vor ἡμεῖς ein Komma und denken ὦμεν zwei Mal. Gemüthert würde die Härte wenn man ἐν τῳ für ἐν τῷ läſe. — ἐπεξελθεῖν, αὐτοῖς. (Sch.) verfolgen. 3, 38, 1: ὁ παθὼν τῷ δράσαντι ἐπιξέρχεται. — τυραννίδας δέ. τυραννίδας τε Kr. — δυναστείας, ὀλίγων ἀνδρῶν 3, 62, 2.

§ 3. περιιδεῖν γενέσθαι. Gr. 56, 6 A. 3 u. zu 1, 35, 3. — ἐφ' ἡμῶν zu unſrer Zeit. Gr. 68, 40 A. 4. — ὑμᾶς τοὺς πολ-

νον αὐτοφώρους, χαλεπὸν γὰρ ἐπιτυγχάνειν, ἀλλὰ καὶ ὧν βούλονται μὲν δύνανται δ' οὔ — τὸν γὰρ ἐχθρὸν οὐχ ὧν δρᾷ μόνον ἀλλὰ καὶ τῆς διανοίας προαμύνεσθαι χρή, εἴπερ καὶ μὴ προφυλαξάμενός τις προπείσεται — τοὺς δ' αὖ ὀλίγους τὰ μὲν ἐλέγχων τὰ δὲ φυλάσσων, τὰ δὲ καὶ διδάσκων· 4 μάλιστα γὰρ δοκῶ ἂν μοι οὕτως ἀποτρέπειν τῆς κακουργίας. καὶ δῆτα, ὃ πολλάκις ἐσκεψάμην, τί καὶ βούλεσθε, ὦ νεώτεροι; πότερον ἄρχειν ἤδη; ἀλλ' οὐκ ἔννομον· ὁ δὲ νόμος ἐκ τοῦ μὴ δύνασθαι ὑμᾶς μᾶλλον ἢ δυναμένους ἐτέθη ἀτιμάζειν. ἀλλὰ δὴ μὴ μετὰ πολλῶν ἰσονομεῖσθαι; καὶ πῶς 39 δίκαιον τοὺς αὐτοὺς μὴ τῶν αὐτῶν ἀξιοῦσθαι; φήσει τις δημοκρατίαν οὔτε ξυνετὸν οὔτ' ἴσον εἶναι, τοὺς δ' ἔχοντας τὰ χρήματα καὶ ἄρχειν ἄριστα βελτίστους. ἐγὼ δέ φημι πρῶτα μὲν δῆμον ξύμπαν ὠνομάσθαι, ὀλιγαρχίαν δὲ μέρος, ἔπειτα φύλακας μὲν ἀρίστους εἶναι χρημάτων τοὺς πλουσίους, βουλεῦσαι δ' ἂν βέλτιστα τοὺς ξυνετούς, κρῖναι δ' ἂν ἀκούσαν-

---

λούς, τὸ ὑμέτερον πλῆθος. (St.) Gr. 50, 8 A. 2. — αὐτοφώρους, ἐπ' αὐτοφώρῳ λαμβάνων. χαλεπὸν γὰρ ἐπ' αὐτοφώρῳ ἔχειν αὐτούς. (Sch.) — καὶ ὧν hängt von κολάζων ab: für das was. (Sch.) Gr. 47, 21. — ὧν δρᾷ — τῆς διανοίας προαμύνεσθαι im Voraus von — abwehren Passow; vielmehr: sich in Rücksicht auf — vorher hüten, synonym mit προφυλάττεσθαι, wie 3, 12, 2. — εἴπερ — προπείσεται wenn anders auch wer sich nicht vorher gehütet hat vorher zu leiden erwarten muß, also synonym mit ἐπείπερ καί. (Ba.) — τοὺς ὀλίγους die Oligarchen. Gr. 50, 4 A. 12. — ἐλέγχων, ἤγουν φανερῶς δεικνύων. (Sch.) Ueber den doppelten Ac. Gr. 46, 11 A. 2. Plat. Lys. 222: τοῦτό γε ᾠόμεθα ἐξελέγξαι ἡμᾶς αὐτούς. Dem. 45, 5: οὗτος πάντα ἐξελεγχθήσεται.

§ 4. ὅ. Gr. 51, 13 A. 13. — τί καί, Gr. 69, 32 A. 16. — δύνασθαι, ἄρχειν, διὰ τὴν ἡλικίαν. (Sch.) — τοῦ ἀτιμάζειν um zurückzusetzen, nicht auch von ἐκ regiert, sondern nach Gr. 47, 22 A. 2 zu erklären. (Ba.) vgl. zu 1, 4, 1. Reiske vermuthete ἀτιμάζων, wie im dem Sch. steht. — ἀλλά oder. Gr. 69, 4 A. 4. — ἰσονομεῖσθαι, ἰσότιμοι εἶναι. (Sch.) An schließt sich dies noch an τί καὶ βούλεσθε. (Sch.) — τοὺς αὐτούς, τοὺς ἴσους καὶ ὁμοίους, τοὺς ἐν ἴσῳ ὄντας. (Hf.) Nämlich Bürger.

C. 39. § 1. ἄρχειν ἄριστα βελτίστους sein am besten zu regieren die geschicktesten. (Ba.) — ξύμπαν die ganze Masse der Bürger. (Ba.) — κρῖναι. Aristot. Pol. 3, 10, 5: κρίνει ἄμεινον ὄχλος πολλὰ ἢ εἷς ὅστις οὖν. Ἔτι μᾶλλον ἀδιάφθορον τὸ πολὺ, καθάπερ ὕδωρ τὸ πλεῖον, οὕτω καὶ τὸ πλῆθος τῶν ὀλίγων ἀδιαφθορώτερον. τοῦ δὲ ἑνὸς ὑπ' ὀργῆς κρατηθέντος ἢ τινος ἑτέρου πάθους τοιού-

τας ἄριστα τοὺς πολλούς, καὶ ταῦτα ὁμοίως καὶ κατὰ μέρη καὶ ξύμπαντα ἐν δημοκρατίᾳ ἰσομοιρεῖν. ὀλιγαρχία δὲ τῶν 2
μὲν κινδύνων τοῖς πολλοῖς μεταδίδωσιν, τῶν δ' ὠφελίμων
οὐ πλεονεκτεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ ξύμπαν ἀφελομένη ἔχει· ἃ
ὑμῶν οἵ τε δυνάμενοι καὶ οἱ νέοι προθυμοῦνται, ἀδύνατα
ἐν μεγάλῃ πόλει κατασχεῖν. ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν, ὦ πάντων
ἄξυνετώτατοι, εἰ μὴ μανθάνετε κακὰ σπεύδοντες, ἢ ἀμαθέ-
στατοί ἐστε ὧν ἐγὼ οἶδα Ἑλλήνων, ἢ ἀδικώτατοι, εἰ εἰδότες
τολμᾶτε· ἀλλ' ἤτοι μαθόντες γε ἢ μεταγνόντες τὸ τῆς πό- 40
λεως ξύμπασι κοινὸν αὔξετε, ἡγησάμενοι τοῦτο μὲν ἂν καὶ
ἴσον καὶ πλέον οὗ ἀγαθοὶ ὑμῶν ἢπερ τὸ τῆς πόλεως πλῆθος
μετασχεῖν, εἰ δ' ἄλλα βουλήσεσθε, καὶ τοῦ παντὸς κινδυ-
νεῦσαι στερηθῆναι· καὶ τῶν τοιῶνδε ἀγγελιῶν ὡς πρὸς αἰ- 2
σθομένους καὶ μὴ ἐπιτρέψοντας ἀπαλλάγητε. ἡ γὰρ πόλις
ἥδε, καὶ εἰ ἔρχονται Ἀθηναῖοι, ἀμυνεῖται αὐτοὺς ἀξίως αὐ-
τῆς, καὶ στρατηγοί εἰσιν ἡμῖν οἳ σκέψονται αὐτά· καὶ εἰ μὴ

του ἀναγκαῖον διεφθάρθαι τὴν κρίσιν. — ταῦτα — ἰσομοιρεῖν und dieſe Menſchenclaſſen haben ſowohl nach den einzelnen Theilen als im Ganzen in der Demokratie Gleichheit der Rechte. (Sch.) — μέρη. τὰ μέρη einige gute Hſn.

§ 2. καὶ ξύμπαν. Gr. 69, 32 A. 18. vgl. über ἀλλά ohne zugehöriges καί 69, 4 A. 3. — ὠφελομένη ἔχει. Gr. 56, 3 A. 6. — ἃ, τὸ πλεονεκτεῖν καὶ τὸ ξύμπαν ὠφελομένους ἔχειν. Ueber den Ac. Gr. 46, 6 A. 3 u. zu 5, 17, 1. — οἱ δυνάμενοι, οἱ ὀλιγαρχικοί (Sch.) Sonſt auch οἱ δυνατοί. Kr. zu Dion. p. 270. vgl. Gr. 52, 1 A. 2. — ἀδύνατα κατασχεῖν. Gr. 55, 3 A. 7. — ἔτι καὶ νῦν bezieht ſich dem Gedanken nach auf ἤτοι — αὔξετε 40, 1. (Dobree.) Dieſem Satze iſt der nachfolgende εἰ μὴ — τολμᾶτε nach griechiſcher Weiſe (Gr. 65, 10 A. zweite Ausg. u. zu πάθεται 1, 6, 4) coordinirt, da er ihm eigentlich ſubordinirt ſein müßte: ἀλλ' ἐπειδὴ — τολμᾶτε, ἔτι καὶ νῦν ἤτοι —. — κακὰ σπεύδοντες. Gr. 56, 7 A. 5.

C. 40. § 1. τὸ κοινόν, τὸ κοινῶς ὠφέλιμον. (Sch.) — ἡγησάμενοι. Gr. 53, 5 A. 2. — τοῦτο μετασχεῖν. Gr. 47, 15 A. 1. — οἱ ἀγαθοί epitbetiſch zu dem in ἡγησάμενοι liegenden ὑμεῖς (Gr. 50, 8 A. 3) als Subject des Infinitivs. Gr. 55, 2 A. 1. — τοῦ παντός, durch Verbannung. — κινδυνεῦσαι. Man denke noch ἄν aus dem Vorigen. Gr. 69, 7 A. 4.

§ 2. τοιῶνδε 39, 1 f. — ὡς πρός, indem τῶν ἀγγελιῶν ἀπαλλάγητε ein μὴ ἀπαγγείλητε, μὴ λέξητε enthält. — ἐπιτρέψοντας, die Nachrichten und was man durch ſie zu erreichen ſtrebt. — ἔρχονται. Gr. 53, 1 A. 8. — εἰ μή — ἔστιν, εἰ μὴ ἔρχονται Ἀθηναῖοι (Sch.

τι αὐτῶν ἀληθές ἐστιν, ὥσπερ οὐκ οἶομαι, οὐ πρὸς τὰς ὑμετέρας ἀγγελίας καταπλαγεῖσα καὶ ἑλομένη ὑμᾶς ἄρχοντας
3 αὐθαίρετον δουλείαν ἐπιβαλεῖται, αὐτὴ δ' ἐφ' αὑτῆς σκοποῦσα τούς τε λόγους ἀφ' ὑμῶν ὡς ἔργα δυναμένους κρινεῖ καὶ τὴν ὑπάρχουσαν ἐλευθερίαν οὐχὶ ἐκ τοῦ ἀκούειν ἀφαιρεθήσεται, ἐκ δὲ τοῦ ἔργῳ φυλασσομένη μὴ ἐπιτρέπειν πειράσεται σώζειν."

41 Τοιαῦτα μὲν Ἀθηναγόρας εἶπεν, τῶν δὲ στρατηγῶν εἷς ἀνασιὰς ἄλλον μὲν οὐδένα ἔτι εἴασε παρελθεῖν, αὐτὸς δὲ πρὸς τὰ παρόντα ἔλεξε τοιάδε. "διαβολὰς μὲν οὔ σῶφρον οὔτε λέγειν τινὰς ἐς ἀλλήλους οὔτε τοὺς ἀκούοντας ἀποδέχεσθαι, πρὸς δὲ τὰ ἐσαγγελλόμενα μᾶλλον ὁρᾶν, ὅπως εἷς τε ἕκαστος καὶ ἡ ξύμπασα πόλις καλῶς τοὺς ἐπιόντας παρα-
2 σκευασόμεθα ἀμύνεσθαι. καὶ ἢν ἄρα μηδὲν δεήσῃ, οὐδεμία βλάβη τοῦ γε τὸ κοινὸν κοσμηθῆναι καὶ ἵπποις καὶ ὅπλοις καὶ τοῖς ἄλλοις οἷς ὁ πόλεμος ἀγάλλεται — τὴν δὲ ἐπιμέλειαν καὶ ἐξέτασιν αὐτῶν ἡμεῖς ἕξομεν — καὶ τῶν πρὸς τὰς πόλεις διαπομπῶν ἅμα ἔς τε κατασκοπὴν καὶ ἢν τι ἄλλο φαίνηται ἐπιτήδειον. τὰ δὲ καὶ ἐπιμεμελήμεθα ἤδη καὶ ὅ τι ἂν αἰσθώμεθα ἐς ὑμᾶς οἴσομεν." καὶ οἱ μὲν Συρακόσιοι τοσαῦτα εἰπόντος τοῦ στρατηγοῦ διελύθησαν ἐκ τοῦ ξυλλόγου.

---

u. 6f.) vgl. § 3. — οὐκ οἶομαι ich bezweifle daß ſie kommen werden; οὖν für οὐκ Franz z. Lyſ. p. 258.

§ 3. αὐτή. Gr. 51, 2 A. 12. — ἐφ' ἑαυτῆς. Gr. 68, 40 A. 6. — ἀφ' ὑμῶν. zu 1, 37, 1; über die Nichtwiederholung des τούς Gr. 50, 9 A. 9. — ὡς gehört zu ἔργα. Gr. 57, 3 A. 2. — ἔργα thatſächliche Verſuche gegen eure Freiheit. — δυναμένους, ἴσα. (Sch.) — ἐκ δὲ — ἐπιτρέπειν dadurch daß ſie thatſächlich ſich hütend euch nicht gewähren läßt, nicht geſtattet eure Beſtrebungen durchzuſetzen. (Bé.)

C. 41. § 1. πρός in Bezug auf. (Ba.) — τινάς. τινά würde man erwarten. vgl. zu 3, 36, 4.

§ 2. δεήσῃ, ἀμύνεσθαι. — τοῦ τε. τοῦ γε Abr. τέ iſt auf καί vor τῶν πρός zu beziehen. (Dé.) — ἀγάλλεται prunkt, kühn vom Kriege. — τὴν δ' — ἕξομεν parentheſiſch. (Dé.) Sonſt ſtand nach ἀγάλλεται ein Punct und man verband alſo τῶν διαπομπῶν mit ἐπιμέλειαν. — ἤν τι ἄλλο, ἐς ἄλλο τι ὅ ἄν. — ἐπιμεμελήμεθα ein ſeltenes Perf. Gr. § 40 unter μέλει. — ἐς ὑμᾶς οἴσομεν werden wir vor euch bringen, zur Berathung.

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἤδη ἐν τῇ Κερκύρᾳ αὐτοί τε καὶ οἱ 42
ξύμμαχοι ἅπαντες ἦσαν. καὶ πρῶτον μὲν ἐπεξέτασιν τοῦ
στρατεύματος καὶ ξύνταξιν, ὥσπερ ἔμελλον ὁρμιεῖσθαί τε
καὶ στρατοπεδεύεσθαι, οἱ στρατηγοὶ ἐποιήσαντο, καὶ τρία
μέρη νείμαντες ἐν ἑκάστῳ ἐκλήρωσαν, ἵνα μήτε ἅμα πλέοντες
ἀπορῶσιν ὕδατος καὶ λιμένων καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἐν ταῖς
καταγωγαῖς, πρός τε τἆλλα εὐκοσμότεροι καὶ ῥᾴους ἄρχειν
ὦσι, κατὰ τέλη στρατηγῷ προστεταγμένοι· ἔπειτα δὲ προὔ-
πεμψαν καὶ ἐς τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν τρεῖς ναῦς, εἰσομένας
αἵτινες σφᾶς τῶν πόλεων δέξονται. καὶ εἴρητο αὐταῖς προ-
απαντᾶν, ὅπως ἐπιστάμενοι καταπλέωσιν. μετὰ δὲ ταῦτα 43
τοσῇδε ἤδη τῇ παρασκευῇ Ἀθηναῖοι ἄραντες ἐκ τῆς Κερκύρας
ἐς τὴν Σικελίαν ἐπεραιοῦντο, τριήρεσι μὲν ταῖς πάσαις τέσ-
σαρσί καὶ τριάκοντα καὶ ἑκατὸν καὶ δυοῖν Ῥοδίοιν πεντη-
κοντόροιν — τούτων Ἀττικαὶ μὲν ἦσαν ἑκατόν, ὧν αἱ μὲν
ἑξήκοντα ταχεῖαι αἱ δ' ἄλλαι στρατιώτιδες, τὸ δὲ ἄλλο ναυ-
τικὸν Χίων καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων — ὁπλίταις δὲ τοῖς
ξύμπασιν ἑκατὸν καὶ πεντακισχιλίοις — καὶ τούτων Ἀθη- 2
ναίων μὲν αὐτῶν ἦσαν πεντακόσιοι μὲν καὶ χίλιοι ἐκ κατα-
λόγου, ἑπτακόσιοι δὲ θῆτες ἐπιβάται τῶν νεῶν, ξύμμαχοι
δὲ οἱ ἄλλοι ξυνεστράτευον, οἱ μὲν τῶν ὑπηκόων, οἱ δ' Ἀρ-

C. 42. ἅπαντες verteidigt Heide. — ἐπεξέτασιν eine zweite Musterung. (Bs.) — ξύνταξιν Anordnung. — στρατοπεδεύεσθαι. στρατοπεδεύεσθαι Kr. — τρία μέρη in drei Theile. Gr. 46, 14. — ἐν für ἐν Reiske u. Valckenaer zu Her. 7, 49. — ἐκλήρωσαν loosten zu. — ἅμα πλέοντες für ἀναπλέοντες St. u. Valckenaer nach Ba. Eine Gl. ὁμοῦ. — καταγωγαῖς Landungen. (Kuhn z. Poll. 1, 99.) — εὐκοσμότεροι, εὐτακτότεροι. (Sch.) — κατὰ τέλη, κατὰ τάξεις. (Sch.) zu 1, 48, 2. — προστεταγμένοι zugetheilt. zu 5, 8, 3. — προαπαντᾶν, τῷ στόλῳ. (Sch.)

C. 43. § 1. ταῖς πάσαις. Gr. 50, 11 A. 13. — Ῥοδίοιν. Ῥοδίαιν eine Hs. u. eine verbesserl. Doch Ῥοδίους ναῦς Memnon bei Phot. Bibl. 2 p. 224 col. 2. (Bp.) — αἱ μέν, weil der Gegensatz αἱ ἄλλαι die Bestimmung gibt. Gr. 50, 4 A. 10. — στρατιώτιδες, στρατιώτας τοὺς πεζομαχήσοντας ἄγουσαι. (Sch.) — Χίων, ἦν ναυτικὸν Χίων.

§ 2. τούτων Ἀθηναίων ἦσαν unter diesen waren von den Athenern. — ξύμμαχοι δὲ οἱ ἄλλοι ξυνεστράτευον, οἱ δὲ ἄλλοι οὐ ξυνεστράτευον ξύμμαχοι ἦσαν. Gr. 50, 11 A. 1. — τῶν ὑπηκόων aus der Zahl der Unterthanen, von ξύμμαχοι τε

καταλεύσουσιν. ὅπερ καὶ Ἀθηναῖοι αὐτοὶ οὗτοι, τοῦ Μήδου παρὰ λόγον πολλὰ σφαλέντος, ἐπὶ τῷ ὀνόματι ὡς ἐπ' Ἀθήνας ἦει ηὐξήθησαν, καὶ ἡμῖν οὐκ ἀνέλπιστον τὸ τοιοῦτο ξυμβῆναι."

34 "Θαρσοῦντες οὖν τά τε αὐτοῦ παρασκευαζώμεθα καὶ ἐς τοὺς Σικελοὺς πέμποντες τοὺς μὲν μᾶλλον βεβαιωσώμεθα, τοῖς δὲ φιλίαν καὶ ξυμμαχίαν πειρώμεθα ποιεῖσθαι, ἔς τε τὴν ἄλλην Σικελίαν πέμπωμεν πρέσβεις, δηλοῦντες ὡς κοινὸς ὁ κίνδυνος, καὶ ἐς τὴν Ἰταλίαν, ὅπως ἢ ξυμμαχίαν ποιώμεθα
2 ἡμῖν ἢ μὴ δέχωνται Ἀθηναίους. δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐς Καρχηδόνα ἄμεινον εἶναι πέμψαι· οὐ γὰρ ἀνέλπιστον αὐτοῖς, ἀλλ' ἀεὶ διὰ φόβου εἰσὶ μή ποτε Ἀθηναῖοι αὐτοῖς ἐπὶ τὴν πόλιν ἔλθωσιν, ὥστε τάχ' ἂν ἴσως νομίσαντες, εἰ τάδε προήσονται, κἂν σφεῖς ἐν πόνῳ εἶναι, ἐθελήσειαν ἡμῖν ἤτοι
3 κρύφα γε ἢ φανερῶς ἢ ἐξ ἑνός γέ του τρόπου ἀμῦναι. δυνατοὶ δ' εἰσὶ μάλιστα τῶν νῦν, βουληθέντες· χρυσὸν γὰρ καὶ ἄργυρον πλεῖστον κέκτηνται, ὅθεν ὅ τε πόλεμος καὶ τἆλλα εὐπορεῖ. πέμπωμεν δὲ καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα καὶ ἐς Κόρινθον δεόμενοι δεῦρο κατὰ τάχος βοηθεῖν καὶ τὸν ἐκεῖ πό-

---

ὅπερ als ob ἔπαθον folgen sollte. vgl. zu 4, 125, 1. — παρὰ λόγον, παρὰ δόξαν. (Sch.) wider Vermuthung. vgl. 1, 65, 1. 140, 2. 2, 64, 2. 91, 3. 4, 26, 3. 55, 4. 65, 4. 7, 71, 6. Ggs. κατὰ λόγον 3, 39, 4. — ἐπὶ τῷ ὀνόματι auf den Namen, in Folge der Meinung. (Hl.) Der bloße Da. 6, 80, 4.

C. 34. § 1. τὰ αὐτοῦ, ἡγοῦν τὰ ἐν τῇδε τῇ γῇ. (Sch.) — τοῖς δέ, τοῖς αὐτονόμους 6, 88. (Pp.) — βεβαιωσώμεθα, βεβαίους φίλους ποιήσωμεν. (Sch.) — ξυμμαχίαν ποιώμεθα für ξυμμάχους αὐτοὺς ποιώμεθα, ungewöhnlich. (Dr.) — ἡμῖν für ἡμῖν αὐτοῖς wie σφίσιν für σφίσιν αὐτοῖς. (Pp.) — δέχωνται, οἱ Ἰταλιῶται aus Ἰταλίαν. (Hk.)

§ 2. ἄμεινον. Gr. 49, 6. — ἀνέλπιστον, ἄφοβον. (Sch.) zu 1, 1, 1. — διὰ φόβου εἰσί, φοβοῦνται. (Sch.) vgl. 6, 59, 2. u. Gr. 68, 22 A. 2. — τάδε, τὰ καθ' ἡμᾶς. (Sch.) — ἤτοι — γε zu 2, 40, 2. — κρύφα, λάθρᾳ τῶν Ἀθηναίων. (Sch.) Ueber das außer bei Thuk. seltene Wort zu 1, 67, 2. — ἔξ, wie 6, 92, 3. Das nächst vorhergehende ἤ verdächtigt Ba. und schon der Sch.: παρὰ γὰρ τὸ κρύφα ἢ φανερῶς ἀπαμῦναι τρίτον οὐδέν ἐστιν.

§ 3. ὅθεν — εὐπορεῖ, καὶ ἐν πολέμῳ δύναμιν ἔχει μεγίστην καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις τὰ χρήματα. (Sch.) Eine kühne Sprechweise. — τὸν ἐκεῖ, nicht für ἐκεῖ τόν, da der Krieg dort mehr nur rastete als beendigt war. vgl. 6, 36, 3. 73 u. 88, 9.

λεμον κινεῖν. ὃ δὲ μάλιστα ἐγώ τε νομίζω ἐπίκαιρον ὑμεῖς 4
τε διὰ τὸ ξύνηθες ἥσυχον ἥκιστ' ἂν ὀξέως πείθοισθε, ὅμως
εἰρήσεται. Σικελιῶται γὰρ εἰ θέλοιμεν ξύμπαντες, εἰ δὲ
μή, ὅτι πλεῖστοι μεθ' ἡμῶν, καθελκύσαντες ἅπαν τὸ ὑπάρχον
ναυτικὸν μετὰ δυοῖν μηνοῖν τροφῆς ἀπαντῆσαι Ἀθηναίοις ἐς
Τάραντα καὶ ἄκραν Ἰαπυγίαν, καὶ δῆλον ποιῆσαι αὐτοῖς ὅτι
οὐ περὶ τῇ Σικελίᾳ πρότερον ἔσται ὁ ἀγὼν ἢ τοῦ ἐκείνους
περαιωθῆναι τὸν Ἰόνιον, μάλιστ' ἂν αὐτοὺς ἐκπλήξαιμεν καὶ
ἐς λογισμὸν καταστήσαιμεν ὅτι ὁρμώμεθα μὲν ἐκ φιλίας
χώρας φύλακες — ὑποδέχεται γὰρ ἡμᾶς Τάρας — τὸ δὲ
πέλαγος αὐτοῖς πολὺ περαιοῦσθαι μετὰ πάσης τῆς παρασκευῆς,
χαλεπὸν δὲ διὰ πλοῦ μῆκος ἐν τάξει μεῖναι, καὶ ἡμῖν ἂν 5
εὐεπίθετος εἴη βραδείᾳ τε καὶ κατ' ὀλίγον προσπίπτουσα. εἰ
δ' αὖ τῷ ταχυναυτοῦντι ἀθρωτέρῳ κουφίσαντες προσβά-

---

§ 4. διὰ τὸ ξυνεχὲς ἥσυχον, διὰ τὸ σύνηθες ἡμῖν εἶναι τὸ ἡσυχάζειν. (Sch.) vgl. 55, 4 u. zu 1, 37, 3. — πείθοισθε. Auch hiezu gehört δ. (Pß.) — Σικελιῶται wir Sikelioten, ſonſt mit dem Artikel. Gr. 50, 8 A. 4. — θέλοιμεν. vielleicht ἐθέλοιμεν. (Pp.) Gr. 40 unter ἐθέλω u. zu 2, 51, 3. — καθελκύσαντες, ins Meer, wie 2, 93, 2. 3. 94, 3 u. 6,50,3. vgl. zu 6,44,3. — δυοῖν μηνοῖν. Gr.47,8 A. 1. — ὀξέως bereitwillig, zu 2,11,6. — περὶ τῇ Σικελίᾳ um, bei S. Paſſender wäre περὶ τῆς Σικελίας. (Dr.) Doch gebrauchte vielleicht auch die att. Proſa περί mit dem Dativ ähnlich. Plat. Prot. 314, a: ὅρα μὴ περὶ τοῖς φιλτάτοις κυβεύῃς καὶ κινδυνεύῃς. (Pp.) Allein dies iſt ſprüchwörtlich, aus der antiken Sprache erhalten. Aehnlich noch Ant. 2, 6: ἀνάγκη κινδυνεύοντα περὶ αὐτῷ καὶ πού τι καὶ ἐξαμαρτῶν. vgl. zu 6, 9, 2. Indeß wird doch τῆς Σικελίας zu leſen ſein, weil ſonſt τοῦ περαιωθῆναι nicht auch von περί abhängen kann. — ὁρμώμεθα μέν. Man könnte ἡμᾶς vermiſſen; aber dann müßte ἐκείνοις δὲ τὸ πέλαγος folgen. (Ba.) Anders Kr. zu Xen. An. 3, 4, 41. — ἐκ φιλίας χώρας, τῶν Ταραντίνων. (Dr.) — φύλακες als Wächter für unſer Land. (Sch.) — πολὺ περαιοῦσθαι. Gr. 55, 3 A. 7. — διὰ πλοῦ μῆκος ohne Artikel, wie Plat. Rep. 444, e: ἐς ἀρετῆς κτῆσιν. Symp. 196, b: περὶ ἀρετῆς ἔρωτος. — εὐεπίθετος, εὐεπιχείρητος. (Sch.) εὔκολος εἰς ἐπίθεσιν. (Thom. M.) — εἴη, ἡ παρασκευή, ſo v. a. ἡ δύναμις αὐτῶν. (Sch.) — βραδεῖα iſt prädicativ mit προσπίπτουσα zu verbinden: langſam anfallend. (Hl.) Gr. 57, 5 A. 2. — κατ' ὀλίγον für κατὰ λόγον einige Hſ. u. der Sch.: οὐκ ἀθρόα, einem geringen Theile nach. zu 4, 10, 4.

§ 5. τῷ ταχυναυτοῦντι mit dem ſchnellſegelnden Theile der Flotte. (Pß.) Das Wort hat auch Polyb. 1, 25, 3. — ἀθρωτέρῳ, ὄντι, γενομένῳ. (Pp.) Gegenſätzlicher wäre ἀθροώτερον. — κουφίσαντες, ἤτοι κοῦφοι ὄντες ἢ καταλιπόντες ὀπίσω τὴν [πᾶσαν] πα-

λοιεν, εἰ μὲν κώπαις χρήσαιντο, ἐπιθοίμεθ' ἂν κεκμηκόσιν, εἰ δὲ μὴ δοκοίη, ἔστι καὶ ὑποχωρῆσαι ἡμῖν ἐς Τύραντα· οἱ δὲ μετ' ὀλίγων ἐφοδίων ὡς ἐπὶ ναυμαχίᾳ περαιωθέντες ἀποροῖεν ἂν κατὰ χωρία ἐρῆμα, καὶ ἢ μένοντες πολιορκοῖντο ἂν ἢ πειρώμενοι παραπλεῖν τήν τε ἄλλην παρασκευὴν ἀπολίποιεν ἂν καὶ τὰ τῶν πόλεων οὐκ ἂν βέβαια ἔχοντες, εἰ ὑπο-
6 δέξοιντο, ἀθυμοῖεν. ὥστ' ἔγωγε τούτῳ τῷ λογισμῷ ἡγοῦμαι ἀποκληομένους αὐτοὺς οὐδ' ἂν ἀπᾶραι ἀπὸ Κερκύρας, ἀλλ' ἢ διαβουλευσαμένους καὶ κατασκοπαῖς χρωμένους, ὁπόσοι τ' ἐσμὲν καὶ ἐν ᾧ χωρίῳ, ἐξωσθῆναι ἂν τῇ ὥρᾳ ἐς χειμῶνα, ἢ καταπλαγέντας τῷ ἀδοκήτῳ καταλῦσαι ἂν τὸν πλοῦν, ἄλλως τε καὶ τοῦ ἐμπειροτάτου τῶν στρατηγῶν, ὡς ἐγὼ ἀκούω, ἄκοντος ἡγουμένου καὶ ἀσμένου ἂν πρόφασιν λαβόντος, εἴ
7 τι ἀξιόχρεων ἀφ' ἡμῶν ὀφθείη. ἀγγελλοίμεθα δ' ἂν εὖ

ρασκευήν. (Sch.) Ohne gepäckartige Belaſtung, dieſe nur auf Frachtſchiffe gebracht. — *εἰ μέν*. Zwei Bedingungsſätze bei einem Nachſatze: wenn ſie angriffen, ſo würden wir, falls ſie. —. Gr. 54, 12 A. 8. — *μὴ δοκοίη, ἐπιθέσθαι*. (Pꝺ.) Als Gegenſatz würde man erwarten: *εἰ δὲ ἰσπίους*; aber dies und noch Anderes umfaßt der gewählte Ausdruck. — *καὶ ὑποχωρῆσαι*, wie anzugreifen ſo auch. — *ὡς ἐπὶ ναυμαχίᾳ*, die ſie nämlich *κουφίσαντες* erwarten würden. — *ἀποροῖεν ἄν, τῶν ἐπιτηδείων*. (Sch.) — *πολιορκοῖντο ἄν* würden durch unſere auflauernden Schiffe von Zufuhr abgeſchnitten werden. Pꝺ. vermuthet *πονοῖντο ἄν*. — *παραπλεῖν*, längs der italiſchen Küſte. — *τὴν ἄλλην*. Gr. 50, 4 A. 11. — *παρασκευήν* gepäckartige Belaſtung, Werkzeuge aller Art ꝛc. wie 6, 37, 3. — *τὰ τῶν — ἔχοντες, οὐκ εἰδότες βεβαίως*. (Sch.) — *ὑποδέξοιντο, αὐτούς*. (Sch.) — *ἀθυμοῖεν*. Auch hiezu gehört das *ἄν* nach *πολιορκοῖντο*. Gr. 69, 7 A. 4. Denn das nach *οὐκ* ſtehende hieher zu ziehen geſtattet die Stellung ſchwerlich.

§ 6. *τούτῳ τῷ λογισμῷ*, mit Bezug auf *ἐς λογισμὸν καταστήσαιμεν* geſagt, iſt mit *καταληομένους* zu verbinden: durch dieſe Berechnung zurückgehalten. (Pꝺ.) — *ἐξωσθῆναι ἂν τῇ ὥρᾳ ἐς χειμῶνα* ſie würden durch den Zeitverlauf in den Winter gedrängt werden, unter den erwähnten Zögerungen würde ſie der Winter überraſchen. — *τῷ ἀδοκήτῳ*, zu § 8. Außer den dort angeführten Stellen hat Thk. das Wort noch 6, 47, 2. 7, 29, 4. 43, 6, *ἀδοκήτως* 3, 45, 5. 4, 17, 3. Sonſt ſcheint es der att. Proſa fremd; öfter haben es die Tragiker. — *ἐγώ*. Gr. 51, 1 A. 2. — *ἄκοντος*. Gr. 57, 5 A. 2. Gemeint iſt Nikias. (Sch.) — *ἀξιόχρεων, ἀξιόμαχον, βέβαιον, πιστὸν εἰς ἀξιομαχίαν*. (Sch.) — *ἀφ' ἡμῶν*, wie 7, 13, 3. vgl. 4, 126, 5.

§ 7. *ἀγγελλοίμεθα ἂν ἐπὶ τὸ πλεῖον* wir, unſere Rü-

οἶδ' ὅτι ἐπὶ τὸ πλεῖον· τῶν δ' ἀνθρώπων πρὸς τὰ λεγόμενα καὶ αἱ γνῶμαι ἵστανται καὶ τοὺς προεπιχειροῦντας ἢ τοῖς γε ἐπιχειροῦσι προδηλοῦντας ὅτι ἀμυνοῦνται μᾶλλον πεφόβηνται, ἰσοκινδύνους ἡγούμενοι. ὅπερ ἂν νῦν Ἀθηναῖοι πάθοιεν. ἐπέρχονται γὰρ ἡμῖν ὡς οὐκ ἀμυνουμένοις, δικαίως κατεγνωκότες ὅτι αὐτοὺς οὐ μετὰ Λακεδαιμονίων ἐφθείρομεν· εἰ δ' ἴδοιεν παρὰ γνώμην τολμήσαντας, τῷ ἀδοκήτῳ μᾶλλον 8
ἂν καταπλαγεῖεν ἢ τῇ ἀπὸ τοῦ ἀληθοῦς δυνάμει. πείθεσθε οὖν, μάλιστα μὲν ταῦτα τολμήσαντες, εἰ δὲ μή, ὅτι τάχιστα τἆλλα ἐς τὸν πόλεμον ἑτοιμάζειν, καὶ παρασπῆναι παντὶ τὸ μὲν καταφρονεῖν τοὺς ἐπιόντας ἐν τῶν ἔργων τῇ ἀλκῇ δεί-

---

kungen, würden vergrößert berichtet werden. So ἐπὶ τὸ πλέον διηγησάμενος 6, 54, 1. vgl. Plat. Geſ. 697, b: ἐπὶ πλέον εἰπεῖν. Wie ἐπὶ πλέον an dieſen Stellen den Ac., ſo vertritt es an unſerer den Nominativ des Prädicats. Mithin iſt die Conſtruction wie Eur. Hek. 591: ἀγγελθεῖσά μοι γενναῖος. Xen. Hell. 6, 4, 21: πρότερον ὀφθεὶς ἢ ἀγγελθεὶς ὅπῃ πορεύοιτο. — εὖ οἶδ' ὅτι ſchließt Bk. hier u. § 8 in Parentheſen ein. vgl. Xen. Hell. 6, 1, 4. Sogar dem Satze nachgeſtellt findet ſich dieſe Formel Ar. The. 12, Lyſ. 154, (Frö. 601), Plut. 183. 838. 889. vgl Wo. 1175, We. 1348. — ἵστανται richten ſich, wie Segel nach dem Winde. (Ba.) vgl. zu 4, 56, 4. — τοὺς — προδηλοῦντας die welche dem Angriffe zuvorkommen, wie wir es ſollten, oder wenigſtens doch den Angreifenden voraus zu erkennen geben. (Hl.) — ἰσοκινδύνους, ἤτοι ἐν ὁμοίῳ κινδύνῳ καταστήσοντας ἢ ἰσοπαλεῖς. (Sch.) der Gefahr gewachſen meint Ba. Eig. iſt doch wohl die erſte Erklärung des Sch. die richtige, d. h. nicht in größerer Gefahr ſchwebend als ſie. Daß dies Wort ſehr ſelten und nur von Dio C. nachgebraucht ſei bemerkt Bl. — ὅπερ, τὸ περοβῆσθαι. (Ba.) — δικαίως wollten einige griechiſche Erklärer zu ἐπέρχονται ziehen, alſo doch wohl als Epiphonem für ſich nehmen. Gr. 66, 1 A. 8. — κατεγνωκότες uns abſchätzig beurtheilend. (Pö.)

§ 8. παρὰ γνώμην, παρὰ τὴν δόξαν αὐτῶν. (Sch.) — τολμήσαντας, θαρρήσαντας. (Sch.) Gr. 52, 1 A. 2 u. zu 2, 43, 1. — τῷ ἀδοκήτῳ, τῷ ἀπροσδοκήτους ἡμᾶς αὐτοῖς ἀντιπάξασθαι. (Sch.) vgl. § 6 4, 36, 2. 5, 10, 7. τῷ οὐκ εἰκότι 2, 89, 4. — τῇ ἀπὸ τοῦ ἀληθοῦς die der Wirklichkeit gemäße. vgl. 6, 47, 2. — μάλιστα μέν. Gr. 65, 5 A. 12. — ταῦτα τὸ ἀντεξορμῆσαι ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους. (Sch.) Es hängt aber wohl von ἑτοιμάζειν ab. Schömann wollte ταῦτα mit πείθεσθε verbinden und τολμήσαντας exegetiſch nehmen, wobei denn auch ἑτοιμάζειν mit Py. imperativiſch zu nehmen wäre. — τἆλλα, was nöthig auch wenn ſie ihnen nicht entgegen zögen. — παρασπῆναι παντὶ es glaube Jeder. zu 4, 61, 2 u. über den Inf. Gr. 55, 1 A. 5. — καταφρονεῖν τούς, wie 8, 82, 1. Gr. 47, 24 A. 3. So noch Eur. Bacch. 503. (Matthiä.) — ἐν τῶν ἔργων τῇ ἀλκῇ in

κινσθαι, τὸ δ' ἤδη, τὰς μετὰ φόβου παρασκευὰς ἀσφαλεστάτας νομίσαντας, ὡς ἐπὶ κινδύνου πράσσειν χρησιμώτατον ἂν ξυμβῆναι. οἱ δὲ ἄνδρες καὶ ἐπέρχονται καὶ ἐν πλῷ εὖ οἶδ' ὅτι ἤδη εἰσὶ καὶ ὅσον οὔπω πάρεισιν."

35 Καὶ ὁ μὲν Ἑρμοκράτης τοσαῦτα εἶπεν, τῶν δὲ Συρακοσίων ὁ δῆμος ἐν πολλῇ πρὸς ἀλλήλους ἔριδι ἦσαν, οἱ μὲν ὡς οὐδενὶ ἂν τρόπῳ ἔλθοιεν οἱ Ἀθηναῖοι, οὐδ' ἀληθῆ ἐστιν ἃ λέγει, τοῖς δέ, εἰ καὶ ἔλθοιεν, τί ἂν δράσειαν αὐτοὺς ὅ τι οὐκ ἂν μεῖζον ἀντιπάθοιεν. ἄλλοι δὲ καὶ πάνυ καταφρονοῦντες ἐς γέλωτα ἔτρεπον τὸ πρᾶγμα. ὀλίγον δ' ἦν τὸ πιστεῦον τῷ Ἑρμοκράτει καὶ φοβούμενον τὸ μέλλον. παρελθὼν δ' αὐτοῖς Ἀθηναγόρας, ὃς δήμου τε προστάτης ἦν καὶ ἐν τῷ παρόντι πιθανώτατος τοῖς πολλοῖς, ἔλεγε τοιάδε.

36 "Τοὺς μὲν Ἀθηναίους ὅστις μὴ βούλεται οὕτω κακῶς φρονῆσαι καὶ ὑποχειρίους ἡμῖν γενέσθαι ἐνθάδε ἐλθόντας, ἢ δειλός ἐστιν ἢ τῇ πόλει οὐκ εὔνους· τοὺς δ' ἀγγέλλοντας

---

der Stärke der Gegenanstalten meint Hl. vgl. 2, 41, 1. 4, 67, 1. Allein δίκῃ fordert die Erklärung: in der Kraft der Handlungen, der Leistungen. Ueber den Gedanken 2, 11, 3 u. Her. 7, 49. — ἤδη sofort (vgl. 6, 80, 5. 90, 1. 91, 1. 93, 3) gehört zu πράσσειν. — ὡς ἐπὶ κινδύνου wie bei obschwebender Gefahr. Xen. Lac. 4, 5: ἐπὶ κινδύνων ἐλαύνειν. Aehnlich ἐφ' ἡσυχίας Dem. 45, 14, öfter ἐπὶ σχολῆς u. a. — ξυμβῆναι. Plat. Rep. 329, d: καὶ γῆρας καὶ νόσῳ χαλεπῇ τῷ τοιούτῳ ξυμβαίνοι. Gr. 56, 4 A. 4. — οἱ ἄνδρες von Feinden. Kr. zu Xen. An. 3, 1, 23. — ὅσον οὔπω. Gr. 67, 14 A. 4.

C. 35. οἱ μέν, ἐρίζοντες, ἐριστικῶς λέγοντες. (Pp.) Gr. 56, 9 A. 3. Noch härter Eur. Phön 1462: ἦν δ' ἔρις στρατηλάταις, οἱ μὲν πατρίδα πρόσθε Πολυνείκην θορεῖ. — τοῖς δέ. ἐδόκει schien ergänzen A. Pp., der οἱ dé vorschlägt, ἦν ἔρις Abr. — ὅ τι. ὅτου? ohne daß sie etwas Größeres dagegen erlitten. Jenes hieße: ohne daß sie dieses, dasselbe, gesteigert, in höherem Grade dagegen erlitten. — αὐτούς, τοὺς Συρακοσίους, also für σφᾶς. (Pp.) zu 5, 32, 4. — ἐς γέλωτα. Ar. Vesp. 1260: κἄτ' ἐς γέλων τὸ πρᾶγμ' ἐτρέψατε. Her. 7, 105: Ξέρξης ἐς γέλωτα ἔτρεψε. — δήμου προστάτης steht oft von dem bedeutendsten Staatsmanne, ohne eine Würde zu bezeichnen. — πιθανώτατος τοῖς πολλοῖς, δυνάμενος πείθειν τοὺς πολλούς. (Sch.) vgl. 3, 36, 5. 4, 21, 3.

C. 36. § 1. καὶ — γενέσθαι gibt an worin das κακῶς φρονῆσαι bestehe. Für καὶ wäre ὥστε üblicher. (Ba.) In familiärer Sprache wie ähnlich z. B. ich bin nicht so thöricht und —. (Ba.)

τὰ τοιαῦτα καὶ περιφόβους ὑμᾶς ποιοῦντας τῆς μὲν τόλμης
οὐ θαυμάζω, τῆς δὲ ἀξυνεσίας, εἰ μὴ οἴονται ἔνδηλοι εἶναι.
οἱ γὰρ δεδιότες ἰδίᾳ τι βούλονται τὴν πόλιν ἐς ἔκπληξιν κα- 2
θιστάναι, ὅπως τῷ κοινῷ φόβῳ τὸ σφέτερον ἐπηλυγάζωνται.
καὶ νῦν αὗται αἱ ἀγγελίαι τοῦτο δύνανται· οὐκ ἀπὸ ταὐτο-
μάτου, ἐκ δὲ ἀνδρῶν οἵπερ ἀεὶ τάδε κινοῦσι ξύγκεινται.
ὑμεῖς δὲ ἢν εὖ βουλεύησθε, οὐκ ἐξ ὧν οὗτοι ἀγγέλλουσι 3
σκοποῦντες λογιεῖσθε τὰ εἰκότα, ἀλλ' ἐξ ὧν ἂν ἄνθρωποι
δεινοὶ καὶ πολλῶν ἔμπειροι, ὥσπερ ἐγὼ Ἀθηναίους ἀξιῶ,
δράσειαν. οὐ γὰρ αὐτοὺς εἰκὸς Πελοποννησίους τε ὑπολι-
πόντας καὶ τὸν ἐκεῖ πόλεμον μήπω βεβαίως καταλελυμένους
ἐπ' ἄλλον πόλεμον οὐκ ἐλάσσω ἑκόντας ἐλθεῖν, ἐπεὶ ἔγωγε
ἀγαπᾶν οἶομαι αὐτοὺς ὅτι οὐχ ἡμεῖς ἐπ' ἐκείνους ἐρχόμεθα,
πόλεις τοσαῦται καὶ οὕτω μεγάλαι. εἰ δὲ δή, ὥσπερ λέγον- 37
ται, ἔλθοιεν, ἱκανωτέραν ἡγοῦμαι Σικελίαν Πελοποννήσου
διαπολεμῆσαι ὅσῳ κατὰ πάντα ἄμεινον ἐξήρτηται, τὴν δὲ

— τόλμης. Gr. 47, 21. Der Gedanke iſt burlesk: ſie ſind nicht tapfer, aber dumm; dem plebejiſchen Redner gemäß. — ἔνδηλοι rückſichtlich ihrer ſelbſtiſchen Zwecke.

§ 2. ἐς ἔκπληξιν καθιστάναι, ἐς φόβον ἐμβαλεῖν [ἐμβάλλειν]. (Sch.) — τὸ σφέτερον ihr Intereſſe oder ihre Geſinnung. Beſſer jedoch τὸν σφέτερον der Sch., Krotian u. Ba. (Ba.) — ἐπηλυγάζωνται, ἐπικρύπτωνται. (Sch.) beſchatten, verdecken. Dr. u. Ruhnken z. Tim. p. 117. — τοῦτο δύνανται haben den Gehalt, es iſt ſo viel daran. Sonſt bezieht ſich dieſer Ausdruck regelmäßig auf die Tendenz (Ind. Plat. u. Dem.), die hier durch οἵπερ κινοῦσι beiläufig angedeutet wird. Zu τοῦτο iſt der folgende Satz Epexegem. Gr. 59, 1 A. 5. vgl. Kr. zu Xen. An. 5, 4, 34 u. Pp. z. Cyr. 1, 6, 19. — ἀπὸ ταὐτομάτου, ἐξ ἀλόγου συμπτώματος. (Sch.) Gr. 68, 16 A. 11. Aeſch. 2, 145: φήμη ἐστὶν ὅταν τὸ πλῆθος τῶν πολιτῶν αὐτόματον ἐκ μηδεμιᾶς προφάσεως λέγῃ τινὰ ὡς γεγενημένην πρᾶξιν. (Bl.) — ἐκ, Gr. 68, 17 A. 9. Plat. Rep. 364, b: δύναμις ἐκ θεῶν ποριζομένη. — τάδε unſere Verhältniſſe. — ξύγκεινται ſind gemacht, nämlich αἱ ἀγγελίαι. vgl. zu 1, 22, 3.

§ 3. δεινοί, συνετοί, φρόνιμοι. (Sch.) — ὥσπερ ἀξιῶ, δεινοὺς καὶ πολλῶν ἐμπείρους εἶναι, wenn nicht οἵουσπερ ἀ. erg. ὁρᾶν zu leſen iſt. vgl. 3, 14. — πολλῶν. πολέμων Lenney z. Phal. 35. Iſokr. 12, 90: ἄνδρα δεινὸν καὶ πολλῶν ἔμπειρον. (Bl.) — καταλελυμένους ἀντὶ τοῦ καταλελυκότας. (Sch.) Ohne Object 1, 81, 2. 4, 18, 3. 5, 15, 2. 17, 3. 8, 58, 5. Her. 7, 146: καταλυσάμενοι τὰς ἔχθρας, vgl. eb. 6.

C. 37. § 1. ὥσπερ λέγονται. Gr. 55, 4 A. 2. — διαπολεμῆσαι, διενεγκεῖν τὸν πόλεμον, περιγενέσθαι διὰ τοῦ πολέμου,

κινεῖσθαι, τὸ δ' ἤδη, τὰς μετὰ φόβου παρασκευὰς ἀσφαλεστάτας νομίσαντας, ὡς ἐπὶ κινδύνου πράσσειν χρησιμώτατον ἂν ξυμβῆναι. οἱ δὲ ἄνδρες καὶ ἐπέρχονται καὶ ἐν πλῷ εὖ οἶδ' ὅτι ἤδη εἰσὶ καὶ ὅσον οὔπω πάρεισιν."

35 Καὶ ὁ μὲν Ἑρμοκράτης τοσαῦτα εἶπεν, τῶν δὲ Συρακοσίων ὁ δῆμος ἐν πολλῇ πρὸς ἀλλήλους ἔριδι ἦσαν, οἱ μὲν ὡς οὐδενὶ ἂν τρόπῳ ἔλθοιεν οἱ Ἀθηναῖοι, οὐδ' ἀληθῆ ἐστιν ἃ λέγει, τοῖς δέ, εἰ καὶ ἔλθοιεν, τί ἂν δράσειαν αὐτοὺς ὅ τι οὐκ ἂν μεῖζον ἀντιπάθοιεν. ἄλλοι δὲ καὶ πάνυ καταφρονοῦντες ἐς γέλωτα ἔτρεπον τὸ πρᾶγμα. ὀλίγον δ' ἦν τὸ πιστεῦον τῷ Ἑρμοκράτει καὶ φοβούμενον τὸ μέλλον. παρελθὼν δ' αὐτοῖς Ἀθηναγόρας, ὃς δήμου τε προστάτης ἦν καὶ ἐν τῷ παρόντι πιθανώτατος τοῖς πολλοῖς, ἔλεγε τοιάδε.

36 "Τοὺς μὲν Ἀθηναίους ὅστις μὴ βούλεται οὕτω κακῶς φρονῆσαι καὶ ὑποχειρίους ἡμῖν γενέσθαι ἐνθάδε ἐλθόντας, ἢ δειλός ἐστιν ἢ τῇ πόλει οὐκ εὔνους· τοὺς δ' ἀγγέλλοντας

---

der Stärke der Gegenanſtalten meint Hl. vgl. 2, 41, 1. 4, 67, 1. Allein ἀλκή fordert die Erklärung: in der Kraft der Handlungen, der Leiſtungen. Ueber den Gedanken 2, 11, 3 u. Her. 7, 49. — ἤδη ſofort (vgl. 6, 80, 5. 90, 1. 91, 1. 93, 3) gehört zu πράσσειν. — ὡς ἐπὶ κινδύνου wie bei obſchwebender Gefahr. Xen. Ἱππαρ. 4, 5: ἐπὶ κινδύνων ἐλαύνειν. Aehnlich ἐφ' ἡσυχίας Dem. 45, 14, öfter ἐπὶ σχολῆς u. a. — ξυμβῆναι. Plat. Rep. 329, d: καὶ γῆρας καὶ νεότης χαλεπὴ τῷ τοιούτῳ ξυμβαίνοι. Gr. 56, 4 A. 4. — οἱ ἄνδρες von Feinden. Kr. zu Xen. An. 3, 1, 23. — ὅσον οὔπω. Gr. 67, 14 A. 4.

C. 35. οἱ μέν, ἐρίζοντες, ἐριστικῶς λέγοντες. (Pp.) Gr. 56, 9 A. 3. Noch härter Eur. Phön 1462: ἦν δ' ἔρις στρατηλάταις, οἱ μὲν πατάξαι πρόσθε Πολυνείκην δορί. — τοῖς δέ. ἐδόκει ſchien ergänzen A, Ps., der οἱ δέ vorſchlägt, ἦν ἔρις Abr. — ὅ τι. ὅτου? ohne daß ſie etwas Größeres dagegen erlitten. Jenes hieße: ohne daß ſie dieſes, daſſelbe, geſteigert, in höherem Grade dagegen erlitten. — αὐτούς, τοὺς Συρακοσίους, alſo für σφᾶς. (Pp.) zu 5, 32, 4. — ἐς γέλωτα. Ar. Wesp. 1260: κἄτ' ἐς γέλων τὸ πρᾶγμ' ἔτρεψας. Her. 7, 105: Ξέρξης ἐς γέλωτα ἔτρεψε. — δήμου προστάτης ſteht oft von dem bedeutendſten Staatsmanne, ohne eine Würde zu bezeichnen. — πιθανώτατος τοῖς πολλοῖς, δυνάμενος πείθειν τοὺς πολλούς. (Sch.) vgl. 3, 36, 5. 4, 21, 3.

C. 36. § 1. καὶ — γενέσθαι gibt an worin das κακῶς φρονῆσαι beſtehe. Für καί wäre ὥστε üblicher. (Ba.) In familiärer Sprache wir ähnlich z. B. ich bin nicht ſo thöricht und —. (Ba.)

τὰ τοιαῦτα καὶ περιφόβους ὑμᾶς ποιοῦντας τῆς μὲν τόλμης
οὐ θαυμάζω, τῆς δὲ ἀξυνεσίας, εἰ μὴ οἴονται ἔνδηλοι εἶναι.
οἱ γὰρ δεδιότες ἴδιά τι βούλονται τὴν πόλιν ἐς ἔκπληξιν κα- 2
θιστάναι, ὅπως τῷ κοινῷ φόβῳ τὸ σφέτερον ἐπηλυγάζωνται.
καὶ νῦν αὗται αἱ ἀγγελίαι τοῦτο δύνανται· οὐκ ἀπὸ ταὐτο-
μάτου, ἐκ δὲ ἀνδρῶν οἵπερ ἀεὶ τάδε κινοῦσι ξύγκεινται.
ὑμεῖς δὲ ἢν εὖ βουλεύησθε, οὐκ ἐξ ὧν οὗτοι ἀγγέλλουσι 3
σκοποῦντες λογιεῖσθε τὰ εἰκότα, ἀλλ' ἐξ ὧν ἂν ἄνθρωποι
δεινοὶ καὶ πολλῶν ἔμπειροι, ὥσπερ ἐγὼ Ἀθηναίους ἀξιῶ,
δράσειαν. οὐ γὰρ αὐτοὺς εἰκὸς Πελοποννησίους τε ὑπολι-
πόντας καὶ τὸν ἐκεῖ πόλεμον μήπω βεβαίως καταλελυμένους
ἐπ' ἄλλον πόλεμον οὐκ ἐλάσσω ἑκόντας ἐλθεῖν, ἐπεὶ ἔγωγε
ἀγαπᾶν οἶομαι αὐτοὺς ὅτι οὐχ ἡμεῖς ἐπ' ἐκείνους ἐρχόμεθα,
πόλεις τοσαῦται καὶ οὕτω μεγάλαι. εἰ δὲ δή, ὥσπερ λέγον- 37
ται, ἔλθοιεν, ἱκανωτέραν ἡγοῦμαι Σικελίαν Πελοποννήσου
διαπολεμῆσαι ὅσῳ κατὰ πάντα ἄμεινον ἐξήρτηται, τὴν δὲ

— τόλμης. Gr. 47, 21. Der Gedanke iſt burlesk: ſie ſind nicht tapfer, aber dumm; dem plebejiſchen Redner gemäß. — ἔνδηλοι rückſichtlich ihrer ſelbſtiſchen Zwecke.

§ 2. ἐς ἔκπληξιν καθιστάναι, ἐς φόβον ἐμβαλεῖν [ἐμβάλλειν]. (Sch.) — τὸ σφέτερον ihr Intereſſe oder ihre Geſinnung. Beſſer jedoch τὸν σφέτερον der Sch., Erotian u. Ba. (Ba.) — ἐπηλυγάζωνται, ἐπικρύπτωνται. (Sch.) beſchatten, verdecken. Dr. u. Ruhnken z. Tim. p. 117. — τοῦτο δύνανται haben den Gehalt, es iſt ſo viel daran. Sonſt bezieht ſich dieſer Ausdruck regelmäßig auf die Tendenz (Ind. Plat. u. Dem.), die hier durch οἵπερ κινοῦσι beiläufig angedeutet wird. Zu τοῦτο iſt der folgende Satz Exeregem. Gr. 59, 1 A. 5, vgl. Kr. zu Xen. An. 5, 4, 34 u. Py. z. Cyr. 1, 6, 19. — ἀπὸ ταὐτομάτου, ἐξ ἀλόγου συμπτώματος. (Sch.) Gr. 68, 16 A. 11. Aeſch. 2, 145: φήμη ἐστὶν ὅταν τὸ πλῆθος τῶν πολιτῶν αὐτόματον ἐκ μηδεμιᾶς προφάσεως λέγῃ τινὰ ὡς γεγενημένην πρᾶξιν. (Bl.) — ἐκ. Gr. 68, 17 A. 9. Plat. Rep. 364, b: δύναμις ἐκ θεῶν ποριζομένη. — τάδε unſere Verhältniſſe. — ξύγκεινται, ſind gemacht, nämlich αἱ ἀγγελίαι. vgl. zu 1, 22, 3.

§ 3. δεινοί, συνετοί, φρόνιμοι. (Sch.) — ὥσπερ ἀξιῶ, δεινοὺς καὶ πολλῶν ἔμπειρους εἶναι, wenn nicht οἵουσπερ ἀ. erg. δρᾶν zu leſen iſt. vgl. 3, 14. — πολλῶν. πολέμων Lennep z. Phal. 35. Iſokr. 12, 90: ἄνδρα δεινὸν καὶ πολλῶν ἔμπειρον. (Bl.) — καταλελυμένους ἀντὶ τοῦ καταλελυκότες. (Sch.) Ohne Object 1, 81, 2. 4, 18, 3, 5, 15, 2. 17, 3. 8, 58, 5. Her. 7, 146: καταλυσάμενοι τὰς ἔχθρας, vgl. eb. 6.

§. 37. § 1. ὥσπερ λέγονται. Gr. 55, 4 A. 2. — διαπολεμῆσαι, διενεγκεῖν τὸν πόλεμον, περιγενέσθαι διὰ τοῦ πολέμου,

ἡμετέραν πόλιν αὐτὴν τῆς νῦν στρατιᾶς, ὡς φασίν, ἐπιούσης,
2 καὶ εἰ δὶς τοσαύτη ἔλθοι, πολὺ κρείσσω εἶναι, οἷς γ' ἐπίστα-
μαι οὔθ' ἵππους ἀκολουθήσοντας, οὐδ' αὐτόθεν πορι-
σθησομένους εἰ μὴ ὀλίγους τινὰς παρ' Ἐγεσταίων, οὔθ' ὁ-
πλίτας ἰσοπληθεῖς τοῖς ἡμετέροις ἐπὶ νεῶν γε ἐλθόντας·
μέγα γὰρ τὸ καὶ αὐταῖς ταῖς ναυσὶ κούφαις τοσοῦτον πλοῦν
δεῦρο κομισθῆναι, τήν τε ἄλλην παρασκευὴν ὅσην δεῖ ἐπὶ
3 πόλιν τοσήνδε πορισθῆναι, οὐκ ὀλίγην οὖσαν. ὥστε, παρὰ
τοσοῦτον γιγνώσκω, μόλις ἄν μοι δοκοῦσιν, εἰ πόλιν ἑτέραν
τοσαύτην ὅσαι Συράκουσαί εἰσιν ἔλθοιεν ἔχοντες καὶ ὅμορον
οἰκήσαντες τὸν πόλεμον ποιοῖντο, οὐκ ἂν παντάπασι διαφθα-
ρῆναι, ἤ πού γε δὴ ἐν πάσῃ πολεμίᾳ Σικελίᾳ — ξυστήσεται
γάρ — στρατοπέδῳ τε ἐκ νεῶν ἱδρυθέντι καὶ ἐκ σκηνιδίων

(Sch.) — αὐτήν allein. Gr. 51, 6 A. 7. — τῆς νῦν στρατιᾶς ἐπιούσης. Ein Hyperbaton. (Ba.) zu 1, 11, 3. Der Ge. hängt von κρείσσω ab. (Ba.) — δὶς τοσαύτη noch ein Mal ſo groß, wie Iſokr. 4, 108, Plat. Geſ. 677. Nur dichteriſch iſt δὶς τόσος, bei Dem. 24, 217 jetzt δὶς ὅσος. Sonſt ἕτερος τοσοῦτος, das aber auch wie § 3 eben ſo groß, viel bedeuten kann. vgl. Böckh Staatsh. d. Ath. 1 S. 223. So πολλάκις τοσοῦτος Plat. Rep. p. 330, b.

§ 2. οἷς bezieht ſich auf στρατιᾶς. Gr. 58, 4 A. 1. — οὔθ' für οὐδ' Hſ. — αὐτόθεν, ἐκ τῆς Σικελίας. (Sch.) — ὁπλίτας, ἀκολουθήσοντας. (Pp.) Das οὐδὲ αὐτόθεν πορισθησομένους iſt gleichſam διὰ μέσου. — ἐλθόντας wenn ſie — abgegangen. (Pp.) — καὶ αὐταῖς ſogar bloß mit. (Bs.) — κούφαις wenn ſie nur bepackt ſind (Bs.), weiter nichts als die Schiffmannſchaft führen. (Dd.) — παρασκευήν erg. κομισθῆναι, hier in paſſiver Bedeutung: es iſt groß, ſchwer, daß ſie transportirt werde. Abr. nahm μέγα — κομισθῆναι als Parentheſe und ließ τήν τε — οὖσαν von ἐπίσταμαι abhängen, wogegen wenigſtens τε οὐκ nicht ſpräche. vgl. zu 1, 5, 2.

§ 3. ὥστε iſt mit δοκοῦσιν zu verbinden. (Sch.) — παρὰ τοσοῦτον γιγνώσκω, παρὰ τοσοῦτον διαφέρομαι τοῖς τὰ ἕτερα διαγγέλλουσι. (Sch.) Arn. erklärt: ſo ſehr, ſo feſt urtheile ich, und vergleicht παρὰ τοσοῦτον νικηθείς. Aber in ſolchen Formeln heißt doch παρά eig. um. Ich zweifle an der Richtigkeit der La. — ἑτέραν τοσαύτην. zu § 1. — ὅμορον. ὅμοροι eine Hſ., wie ich vermuthet hatte. vgl. 6, 2, 3. — οἰκήσαντες. zu 6, 2, 3. — ἤπου γε δή geſchweige denn. zu 1, 142, 1. — πάσῃ. zu 21, 2. — ξυστήσεται γάρ, erg. ἡ Σικελία, nach Reiske und Ba. in Parentheſe geſetzt. — στρατοπέδῳ τε und in einem Lager, angeſchloſſen an ἐν πάσῃ πολεμίᾳ Σικελίᾳ, beides dem διαφθαρῆναι anzufügen. (Didot.) Der Dativ iſt auch durch mit überſetzbar. Gr. 48, 15 A. 18; und ſo könnte auch στρατοπέδῳ τε καὶ ἐξιόντες verbunden werden. Gr. 59, 2 A. 3. — ἐκ νεῶν ἱδρυθέντι das von Schiffen aus errichtet; Andre: das aus

καὶ ἀναγκαίας παρασκευῆς οὐκ ἐπὶ πολὺ ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἱππέων ἐξιόντες. τὸ δὲ ξύμπαν οὐδ' ἂν κρατῆσαι αὐτοὺς τῆς γῆς ἡγοῦμαι· τοσούτῳ τὴν ἡμετέραν παρασκευὴν κρείσσω νομίζω."

"Ἀλλὰ ταῦτα, ὥσπερ ἐγὼ λέγω, οἵ τε Ἀθηναῖοι γι- 38
γνώσκοντες τὰ σφέτερα αὐτῶν εὖ οἶδ' ὅτι σώζουσιν καὶ ἐνθένδε ἄνδρες οὔτε ὄντα οὔτε ἂν γενόμενα λογοποιοῦσιν, οὓς ἐγὼ οὐ νῦν πρῶτον ἀλλ' ἀεὶ ἐπίσταμαι ἤτοι λόγοις γε τοιοῖσδε καὶ ἔτι τούτων κακουργοτέροις ἢ ἔργοις βουλομένους καταπλῆξαντας τὸ ὑμέτερον πλῆθος αὐτοὺς τῆς πόλεως ἄρχειν. καὶ δέδοικα μέντοι μή ποτε πολλὰ πειρῶντες καὶ κατορθώ- 2
σωσιν· ἡμεῖς δὲ κακοί, πρὶν ἐν τῷ παθεῖν ὦμεν, προφυλάξασθαί τε καὶ αἰσθόμενοι ἐπεξελθεῖν. τοιγάρτοι δι' αὐτὰ ἡ πόλις ἡμῶν ὀλιγάκις μὲν ἡσυχάζει, στάσεις δὲ πολλὰς καὶ ἀγῶνας οὐ πρὸς τοὺς πολεμίους πλείονας ἢ πρὸς αὑτὴν ἀναιρεῖται, τυραννίδας δὲ ἔστιν ὅτε καὶ δυναστείας ἀδίκους. ὧν ἐγὼ πειράσομαι, ἤν γε ὑμεῖς ἐθέλητε ἕπεσθαι, μή ποτε 3
ἐφ' ἡμῶν τι περιιδεῖν γενέσθαι, ὑμᾶς μὲν τοὺς πολλοὺς πείθων, τοὺς δὲ τὰ τοιαῦτα μηχανωμένους κολάζων, μὴ μό-

---

Schiffen beſteht. — καὶ ἐκ — παρασκευῆς. Daß dies mit ἐξιόντες zu verbinden ſei verräth die Wiederholung des ἐκ. — ἀναγκαίας, οὐ τῆς ἐκ περιουσίας ἀλλὰ τῆς οὐδὲ αὐτάρκους. (Sch.) nothdürftig. zu 5, 8, 2. — ὑπό, ἰόντες τῆς γῆς ὑπό. (Sch.) vor, wie 7, 78, 4. (Bp.) Gr. 68, 43 A. 3. — τὸ δὲ ξύμπαν. Gr. 46, 3 A. 3. vgl. 3, 92, 3. 4, 63, 2. (zw. 64, 2.) Für δέ wird Haaſe hier, wie 7, 77, 7, τέ vermuthen. vgl. zu 3, 82, 5. — οὐδ' ἂν — ἡγοῦμαι, οὐδ' ἂν ἀποβῆναι αὐτοὺς ἐς τὴν γῆν νομίζω δυνήσεσθαι. (Sch.)

C. 38. § 1. ἐνθένδε. zu 6, 10, 1. — οὔτε ἂν γενόμενα, οὐχ οἷά τε γενέσθαι. (Sch.) Gr. 69, 7 A. 1. — λογοποιοῦσιν. Theophr. Char. ἡ λογοποιία ἐστὶ σύνθεσις ψευδῶν λόγων καὶ πράξεων ὧν βούλεται ὁ λογοποιῶν. (Bl.)

§ 2. καὶ — μέντοι. Gr. 69, 36 A. — κακοί, διὰ κακίαν ἀδύνατοι ἐσμεν. (Sch.) ungeſchickt. So. Oed. T. 545: μανθάνειν ἐγὼ κακὸς σοῦ. Gr. 55, 3 A. 3. — πρὶν ὦμεν. Gr. 54, 17 A. 4. Andre ſetzen vor ἡμεῖς ein Komma und denken ὦμεν zwei Mal. Gemildert würde die Härte wenn man ἔν τῳ für ἐν τῷ läſe. — ἐπεξελθεῖν, αὐτοῖς. (Sch.) verfolgen. 3, 38, 1: ὁ παθὼν τῷ δράσαντι ἐπεξέρχεται. — τυραννίδας δέ. τυραννίδας τε Kr. — δυναστείας, ὀλίγων ἀνδρῶν 3, 62, 2.

§ 3. περιιδεῖν γενέσθαι. Gr. 56, 6 A. 3 u. zu 1, 35, 3. — ἐφ' ἡμῶν zu unſrer Zeit. Gr. 68, 40 A. 4. — ὑμᾶς τοὺς πολ-

νον αὐτοφώρους, χαλεπὸν γὰρ ἐπιτυγχάνειν, ἀλλὰ καὶ ὧν βούλονται μὲν δύνανται δ' οὔ — τὸν γὰρ ἐχθρὸν οὐχ ὧν ὁρᾷ μόνον ἀλλὰ καὶ τῆς διανοίας προαμύνεσθαι χρή, εἴπερ καὶ μὴ προφυλαξάμενός τις προπείσεται — τοὺς δ' αὖ ὀλίγους τὰ μὲν ἐλέγχων τὰ δὲ φυλάσσων, τὰ δὲ καὶ διδάσκων· 4 μάλιστα γὰρ δοκῶ ἄν μοι οὕτως ἀποτρέπειν τῆς κακουργίας. καὶ δῆτα, ὃ πολλάκις ἐσκεψάμην, τί καὶ βούλεσθε, ὦ νεώτεροι; πότερον ἄρχειν ἤδη; ἀλλ' οὐκ ἔννομον· ὁ δὲ νόμος ἐκ τοῦ μὴ δύνασθαι ὑμᾶς μᾶλλον ἢ δυναμένους ἐτέθη ἀτιμάζειν. ἀλλὰ δὴ μὴ μετὰ πολλῶν ἰσονομεῖσθαι; καὶ πῶς 39 δίκαιον τοὺς αὐτοὺς μὴ τῶν αὐτῶν ἀξιοῦσθαι; φήσει τις δημοκρατίαν οὔτε ξυνετὸν οὔτ' ἴσον εἶναι, τοὺς δ' ἔχοντας τὰ χρήματα καὶ ἄρχειν ἄριστα βελτίστους. ἐγὼ δέ φημι πρῶτα μὲν δῆμον ξύμπαν ὠνομάσθαι, ὀλιγαρχίαν δὲ μέρος, ἔπειτα φύλακας μὲν ἀρίστους εἶναι χρημάτων τοὺς πλουσίους, βουλεῦσαι δ' ἂν βέλτιστα τοὺς ξυνετούς, κρῖναι δ' ἂν ἀκούσαν-

---

λούς, τὸ ὑμέτερον πλῆθος. (St.) Gr. 50, 8 A. 2. — αὐτοφώρους, ἐπ' αὐτοφώρῳ λαμβάνων. χαλεπὸν γὰρ ἐπ' αὐτοφώρῳ ἔχειν αὐτούς. (Sch.) — καὶ ὧν hängt von κολάζων ab: für das was. (Sch.) Gr. 47, 21. — ὧν ὁρᾷ — τῆς διανοίας προαμύνεσθαι im Voraus von — abwehren Passow; vielmehr: sich in Rücksicht auf — vorher hüten, synonym mit προφυλάττεσθαι, wie 3, 12, 2. — εἴπερ — προπείσεται wenn anders auch wer sich nicht vorher gehütet hat vorher zu leiden erwarten muß, also synonym mit ἐπείπερ καί. (Ba.) — τοὺς ὀλίγους die Oligarchen. Gr. 50, 4 A. 12. — ἐλέγχων, ἤγουν φανερῶς δεικνύων. (Sch.) Ueber den doppelten Ac. Gr. 46, 11 A. 2. Plat. Lys. 222: τοῦτό γε φόμεθα ἐξελέγξαι ἡμᾶς αὐτούς. Dem. 45, 5: οὗτος πάντα ἐξελεγχθήσεται.

§ 4. δ. Gr. 51, 13 A. 13. — τί καί. Gr. 69, 32 A. 16. — δύνασθαι, ἄρχειν, διὰ τὴν ἡλικίαν. (Sch.) — τοῦ ἀτιμάζειν um zurückzusetzen, nicht auch von ἐκ regiert, sondern nach Gr. 47, 22 A. 2 zu erklären. (Ba.) vgl. zu 1, 4, 1. Reiske vermuthete ἀτιμάζων, wie in dem Sch. steht. — ἀλλά aber. Gr. 69, 4 A. 4. — ἰσονομεῖσθαι, ἰσότιμοι εἶναι. (Sch.) An schließt sich dies noch an τί καὶ βούλεσθε. (Sch.) — τοὺς αὐτούς, τοὺς ἴσους καὶ ὁμοίους, τοὺς ἐν ἴσῳ ὄντας. (St.) Nämlich Bürger.

C. 39. § 1. ἄρχειν ἄριστα βελτίστους leien am besten zu regieren die geschicktesten. (Ba.) — ξύμπαν die ganze Masse der Bürger. (Ba.) — κρῖναι. Aristot. Pol. 3, 10, 5: κρίνει ἄμεινον ὄχλος πολλὰ ἢ εἷς ὅστις οὖν. Ἔτι μᾶλλον ἀδιάφθορον τὸ πολύ, καθάπερ ὕδωρ τὸ πλεῖον, οὕτω καὶ τὸ πλῆθος τῶν ὀλίγων ἀδιαφθορώτερον. τοῦ δὲ ἑνὸς ὑπ' ὀργῆς κρατηθέντος ἢ τινος ἑτέρου πάθους τοιού-

τας ἄριστα τοὺς πολλούς, καὶ ταῦτα ὁμοίως καὶ κατὰ μέρη καὶ ξύμπαντα ἐν δημοκρατίᾳ ἰσομοιρεῖν. ὀλιγαρχία δὲ τῶν 2
μὲν κινδύνων τοῖς πολλοῖς μεταδίδωσιν, τῶν δ' ὠφελίμων οὐ πλεονεκτεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ ξύμπαν ἀφελομένη ἔχει· ἃ ὑμῶν οἵ τε δυνάμενοι καὶ οἱ νέοι προθυμοῦνται, ἀδύνατα ἐν μεγάλῃ πόλει κατασχεῖν. ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν, ὦ πάντων ἀξυνετώτατοι, εἰ μὴ μανθάνετε κακὰ σπεύδοντες, ἢ ἀμαθέστατοί ἐστε ὧν ἐγὼ οἶδα Ἑλλήνων, ἢ ἀδικώτατοι, εἰ εἰδότες τολμᾶτε· ἀλλ' ἤτοι μαθόντες γε ἢ μεταγνόντες τὸ τῆς πό- 40
λεως ξύμπασι κοινὸν αὔξετε, ἡγησάμενοι τοῦτο μὲν ἂν καὶ ἴσον καὶ πλέον οἷ ἀγαθοὶ ὑμῶν ἥπερ τὸ τῆς πόλεως πλῆθος μετασχεῖν, εἰ δ' ἄλλα βουλήσεσθε, καὶ τοῦ παντὸς κινδυ- 2
νεῦσαι στερηθῆναι· καὶ τῶν τοιῶνδε ἀγγελιῶν ὡς πρὸς αἰσθομένους καὶ μὴ ἐπιτρέψοντας ἀπαλλάγητε. ἡ γὰρ πόλις ἥδε, καὶ εἰ ἔρχονται Ἀθηναῖοι, ἀμυνεῖται αὐτοὺς ἀξίως αὐτῆς, καὶ στρατηγοὶ εἰσιν ἡμῖν οἳ σκέψονται αὐτά· καὶ εἰ μὴ

του ἀναγκαῖον διεφθάρθαι τὴν κρίσιν. — ταῦτα — ἰσομοιρεῖν und dieſe Menſchenclaſſen haben ſowohl nach den einzelnen Theilen als im Ganzen in der Demokratie Gleichheit der Rechte. (Sch.) — μέρη. τὰ μέρη einige gute Hſn.

§ 2. καὶ ξύμπαν. Gr. 69, 32 A. 18. vgl. über ἀλλά ohne zugehöriges καί 69, 4 A. 3. — ἀφελομένη ἔχει. Gr. 56, 3 A. 6. — ἃ, τὸ πλεονεκτεῖν καὶ τὸ ξύμπαν ἀφελομένους ἔχειν. Ueber den Ac. Gr. 46, 6 A. 3 u. zu 5, 17, 1. — οἱ δυνάμενοι, οἱ ὀλιγαρχικοί (Sch.) Sonſt auch οἱ δυνατοί. Kr. zu Dion. p. 270. vgl. Gr. 52, 1 A. 2. — ἀδύνατα κατασχεῖν. Gr. 55, 3 A. 7. — ἔτι καὶ νῦν bezieht ſich dem Gedanken nach auf ἤτοι — αὔξετε 40, 1. (Dobree.) Dieſem Satze iſt der nachfolgende εἰ μὴ — τολμᾶτε nach griechiſcher Weiſe (Gr. 65, 10 A. zweite Ausg. u. zu πίθεται 1, 6, 4) coordinirt, da er ihm eigentlich ſubordinirt ſein müßte: ἀλλ' ἐπειδὴ — τολμᾶτε, ἔτι καὶ νῦν ἤτοι —. — κακὰ σπεύδοντες. Gr. 56, 7 A. 5.

C. 40. § 1. τὸ κοινόν, τὸ κοινῶς ὠφέλιμον. (Sch.) — ἡγησάμενοι. Gr. 53, 5 A. 2. — τοῦτο μετασχεῖν. Gr. 47, 15 A. 1. — οἱ ἀγαθοί epitbetiſch zu dem in ἡγησάμενοι liegenden ὑμεῖς (Gr. 50, 8 A. 3) als Subject des Infinitivs. Gr. 55, 2 A. 1. — τοῦ παντός, durch Verbannung. — κινδυνεῦσαι. Man denke noch ἄν aus dem Vorigen. Gr. 69, 7 A. 4.

§ 2. τοιῶνδε 36, 1 f. — ὡς πρός, indem τῶν ἀγγελιῶν ἀπαλλάγητε ein μὴ ἀπαγγείλητε, μὴ λέξητε enthält. — ἐπιτρέψοντας, die Nachrichten und was man durch ſie zu erreichen ſtrebt. — ἔρχονται. Gr. 53, 1 A. 8. — εἰ μή — ἔστιν, εἰ μὴ ἔρχονται Ἀθηναῖοι (Sch.

τι αὐτῶν ἀληθές ἐστιν, ὥσπερ οὐκ οἶομαι, οὐ πρὸς τὰς ὑμετέρας ἀγγελίας καταπλαγεῖσα καὶ ἑλομένη ὑμᾶς ἄρχοντας
3 αὐθαίρετον δουλείαν ἐπιβαλεῖται, αὐτὴ δ' ἐφ' αὑτῆς σκοποῦσα τούς τε λόγους ἀφ' ὑμῶν ὡς ἔργα δυναμένους κρινεῖ καὶ τὴν ὑπάρχουσαν ἐλευθερίαν οὐχὶ ἐκ τοῦ ἀκούειν ἀφαιρεθήσεται, ἐκ δὲ τοῦ ἔργῳ φυλασσομένη μὴ ἐπιτρέπειν πειράσεται σώζειν."

41 Τοιαῦτα μὲν Ἀθηναγόρας εἶπεν, τῶν δὲ στρατηγῶν εἷς ἀνασιὰς ἄλλον μὲν οὐδένα ἔτι εἴασε παρελθεῖν, αὐτὸς δὲ πρὸς τὰ παρόντα ἔλεξε τοιάδε. "διαβολὰς μὲν οὐ σῶφρον οὔτε λέγειν τινὰς ἐς ἀλλήλους οὔτε τοὺς ἀκούοντας ἀποδέχεσθαι, πρὸς δὲ τὰ ἐσαγγελλόμενα μᾶλλον ὁρᾶν, ὅπως εἷς τε ἕκαστος καὶ ἡ ξύμπασα πόλις καλῶς τοὺς ἐπιόντας παρα-
2 σκευασόμεθα ἀμύνεσθαι. καὶ ἢν ἄρα μηδὲν δεήσῃ, οὐδεμία βλάβη τοῦ γε τὸ κοινὸν κοσμηθῆναι καὶ ἵπποις καὶ ὅπλοις καὶ τοῖς ἄλλοις οἷς ὁ πόλεμος ἀγάλλεται — τὴν δὲ ἐπιμέλειαν καὶ ἐξέτασιν αὐτῶν ἡμεῖς ἕξομεν — καὶ τῶν πρὸς τὰς πόλεις διαπομπῶν ἅμα ἕς τε κατασκοπὴν καὶ ἢν τι ἄλλο φαίνηται ἐπιτήδειον. τὰ δὲ καὶ ἐπιμεμελήμεθα ἤδη καὶ ὅ τι ἂν αἰσθώμεθα ἐς ὑμᾶς οἴσομεν." καὶ οἱ μὲν Συρακόσιοι τοσαῦτα εἰπόντος τοῦ στρατηγοῦ διελύθησαν ἐκ τοῦ ξυλλόγου.

---

u. Hf.) vgl. § 3. — *οὐκ οἶομαι* ich bezweifle daß ſie kommen werden; *οὖν* für *οὐκ* Franz z. Lyſ. p. 258.

§ 3. *αὐτή*. Gr. 51, 2 A. 12. — *ἐφ' ἑαυτῆς*. Gr. 68, 40 A. 6. — *ἀφ' ὑμῶν*. zu 1, 37, 1; über die Nichtwiederholung des *τούς* Gr. 50, 9 A. 9. — *ὡς* gehört zu *ἔργα*. Gr. 57, 3 A. 2. — *ἔργα* thatſächliche Verſuche gegen eure Freiheit. — *δυναμένους, ἴσα*. (Sch.) — *ἐκ δὲ — ἐπιτρέπειν* dadurch daß ſie thatſächlich ſich hütend euch nicht gewähren läßt, nicht geſtattet eure Beſtrebungen durchzuſetzen. (Bſ.)

C. 41. § 1. *πρός* in Bezug auf. (Ba.) — *τινάς*. *πνά* würde man erwarten. vgl. zu 3, 36, 4.

§ 2. *δεήσῃ, ἀμύνεσθαι*. — *τοῦ τε, τοῦ γε* Abw. *τέ* iſt auf *καί* vor *τῶν πρός* zu beziehen. (Dd.) — *ἀγάλλεται* prunkt, kühn vom Kriege. — *τὴν δ' — ἕξομεν* parentheſiſch. (Dd.) Sonſt ſtand nach *ἀγάλλεται* ein Punct und man verband alſo *τῶν διαπομπῶν* mit *ἐπιμέλειαν*. — *ἤν τι ἄλλο, ἐς ἄλλο τι ὃ ἄν*. — *ἐπιμεμελήμεθα* ein ſeltenes Perf. Gr. § 40 unter *μέλει*. — *ἐς ὑμᾶς οἴσομεν* werden wir vor euch bringen, zur Berathung.

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἤδη ἐν τῇ Κερκύρᾳ αὐτοί τε καὶ οἱ 42
ξύμμαχοι ἅπαντες ἦσαν. καὶ πρῶτον μὲν ἐπεξέτασιν τοῦ στρατεύματος καὶ ξύνταξιν, ὥσπερ ἔμελλον ὁρμιεῖσθαί τε καὶ στρατοπεδεύεσθαι, οἱ στρατηγοὶ ἐποιήσαντο, καὶ τρία μέρη νείμαντες ἓν ἑκάστῳ ἐκλήρωσαν, ἵνα μήτε ἅμα πλέοντες ἀπορῶσιν ὕδατος καὶ λιμένων καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἐν ταῖς καταγωγαῖς, πρός τε τἆλλα εὐκοσμότεροι καὶ ῥᾴους ἄρχειν ὦσι, κατὰ τέλη στρατηγῷ προστεταγμένοι· ἔπειτα δὲ προὔπεμψαν καὶ ἐς τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν τρεῖς ναῦς, εἰσομένας αἵτινες σφᾶς τῶν πόλεων δέξονται. καὶ εἴρητο αὐταῖς προαπαντᾶν, ὅπως ἐπιστάμενοι καταπλέωσιν. μετὰ δὲ ταῦτα 43
τοσῇδε ἤδη τῇ παρασκευῇ Ἀθηναῖοι ἄραντες ἐκ τῆς Κερκύρας ἐς τὴν Σικελίαν ἐπεραιοῦντο, τριήρεσι μὲν ταῖς πάσαις τέσσαρσι καὶ τριάκοντα καὶ ἑκατὸν καὶ δυοῖν Ῥοδίοιν πεντηκοντόροιν — τούτων Ἀττικαὶ μὲν ἦσαν ἑκατόν, ὧν αἱ μὲν ἑξήκοντα ταχεῖαι αἱ δ' ἄλλαι στρατιώτιδες, τὸ δὲ ἄλλο ναυτικὸν Χίων καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων — ὁπλίταις δὲ τοῖς ξύμπασιν ἑκατὸν καὶ πεντακισχιλίοις — καὶ τούτων Ἀθη- 2
ναίων μὲν αὐτῶν ἦσαν πεντακόσιοι μὲν καὶ χίλιοι ἐκ καταλόγου, ἑπτακόσιοι δὲ θῆτες ἐπιβάται τῶν νεῶν, ξύμμαχοι δὲ οἱ ἄλλοι ξυνεστράτευον, οἱ μὲν τῶν ὑπηκόων, οἱ δ' Ἀρ-

---

C. 42. ἅπαντες vereinigt beide. — ἐπεξέτασιν eine zweite Musterung. (Ps.) — ξύνταξιν Anordnung. — στρατοπεδεύεσθαι. στρατοπεδεύεσθαι Kr. — τρία μέρη in drei Theile. Gr. 46, 14. — ἓν für ἐν Reiske u. Valckenaer zu Her. 7, 49. — ἐκλήρωσαν loosten zu. — ἅμα πλέοντες für ἀναπλέοντες St. u. Valckenaer nach Va. Eine Gl. ὁμοῦ. — καταγωγαῖς Landungen. (Kuhn z. Poll. 1, 99.) — εὐκοσμότεροι, εὐτακτότεροι. (Sch.) — κατὰ τέλη, κατὰ τάξεις. (Sch.) zu 1, 48, 2. — προστεταγμένοι zugetheilt. zu 5, 8, 3. — προαπαντᾶν, τῷ σιόλῳ. (Sch.)

C. 43. § 1. ταῖς πάσαις. Gr. 50, 11 A. 13. — Ῥοδίοιν. Ῥοδίαιν eine Hs. u. eine verbesserl. Doch Ῥοδίους ναῦς Memnon bei Phot. Bibl. 2 p. 224 col. 2. (Py.) — αἱ μέν, weil der Gegensatz αἱ ἄλλαι die Bestimmung gibt. Gr. 50, 4 A. 10. — στρατιώτιδες, στρατιώτας τοὺς πεζομαχήσοντας ἄγουσαι. (Sch.) — Χίων, ἦν ναυτικὸν Χίων.

§ 2. τούτων Ἀθηναίων ἦσαν unter diesen waren von den Athenern. — ξύμμαχοι δὲ οἱ ἄλλοι ξυνεστράτευον, οἱ δὲ ἄλλοι οὐ ξυνεστράτευον ξύμμαχοι ἦσαν. Gr. 50, 11 A. 1. — τῶν ὑπηκόων aus der Zahl der Unterthanen, von ξύμμαχοι zu

γείων, πεντακόσιοι, καὶ Μαντινέων καὶ μισθοφόρων, πεντήκοντα καὶ διακόσιοι — τοξόταις δὲ τοῖς πᾶσιν ὀγδοήκοντα καὶ τετρακοσίοις — καὶ τούτων Κρῆτες οἱ ὀγδοήκοντα ἦσαν — καὶ σφενδονήταις Ῥοδίων ἑπτακοσίοις καὶ Μεγαρεῦσι ψιλοῖς φυγάσιν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν καὶ ἱππαγωγῷ μιᾷ, τριάκοντα ἀγούσῃ ἱππέας.

44 Τοσαύτη ἡ πρώτη παρασκευὴ πρὸς τὸν πόλεμον διέπλει, τούτοις δὲ τὰ ἐπιτήδεια ἄγουσαι ὁλκάδες μὲν τριάκοντα σιταγωγοί, καὶ τοὺς σιτοποιοὺς ἔχουσαι καὶ λιθολόγους καὶ τέκτονας καὶ ὅσα ἐς τειχισμὸν ἐργαλεῖα, πλοῖα δὲ ἑκατόν, ἃ ἐξ ἀναγκης μετὰ τῶν ὁλκάδων ξυνέπλει· πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πλοῖα καὶ ὁλκάδες ἑκούσιοι ξυνηκολούθουν τῇ στρατιᾷ ἐμπορίας ἕνεκα· ἃ τότε πάντα ἐκ τῆς Κερκύρας ξυνδιέβαλλε τὸν 2 Ἰόνιον κόλπον. καὶ προσβαλοῦσα ἡ πᾶσα παρασκευὴ πρός τε ἄκραν Ἰαπυγίαν καὶ πρὸς Τάραντα καὶ ὡς ἕκαστοι εὐπόρησαν, παρεκομίζοντο τὴν Ἰταλίαν, τῶν μὲν πόλεων οὐ δεχομένων αὐτοὺς ἀγορᾷ οὐδὲ ἄστει, ὕδατι δὲ καὶ ὅρμῳ, Τάραντος δὲ καὶ Λοκρῶν οὐδὲ τούτοις, ἕως ἀφίκοντο ἐς Ῥή- 3 γιον τῆς Ἰταλίας ἀκρωτήριον. καὶ ἐνταῦθα ἤδη ἠθροίζοντο, καὶ ἔξω τῆς πόλεως, ὡς αὐτοὺς εἴσω οὐκ ἐδέχοντο, στρατόπεδόν τε κατεσκευάσαντο ἐν τῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερῷ, οὗ αὖ-

---

giert. Gr. 47, 9. Eben ſo οἱ δὲ Α. die andern aus der Zahl der A. — οἱ ὀγδοήκοντα. Gr. 50, 2 A. 8.

C. 44. § 1. τούτοις, auf die in παρασκευή gedachten Menſchen bezogen. (Ba.) Gr. 58, 4 A. 1. — ὁλκάδες, διέπλεον. Sonſt ſteht nach διέπλει ein Punct, wobei auch hier ξυνηκολούθουν als Verbum (Hſ) oder ξυνέπλει zwei Mal zu denken wäre. — ἑκούσιος als Fe. findet ſich etwa an einem Dutzend Stellen guter Attiker; einige weniger habe ich von ἑκουσία angemerkt. vgl. 7, 57, 7 u. 8, 27, 3. — ἃ fehlt in einer Hſ. — ἐξ ἀνάγκης, wahrſcheinlich Privatleuten gehörige, von Staatswegen dazu gezwungene. (Dr.) — ξυνδιέβαλε, συνδιεπεραιώθη. (Sch.)

§ 2. ὡς ἕκαστοι εὐπόρησαν, durch καί an πρὸς Τάραντα angefügt, und andere anderswohin wie jegliche es bewerkſtelligen konnten. (Ba. u. St.) — εὐπόρησαν, προσβάλλειν. (Pp.) — παρεκομίζοντο, παραπλέοντες ἐκομίζοντο. (Sch.) — ἀγορᾷ, ἀγορὰν παρεχουσῶν. (Jacobs.) vgl. 6, 50, 1. 2. — ἕως ἀφίκοντο iſt auf οὐ δεχομένων zu beziehen.

§ 3. ἤδη ſo dann, demnächſt, nach ἐνταῦθα 4, 35, 1. 7, 44 1; nach οὕτως 5, 38, 2. 76, 2. 6, 48, 2. 49, 3, nach ἔπειτα 8, 46, 4 vgl. 1 118, 1. 5, 51, 2 u. zu 6, 32, 2. — ἱερῷ zu 4, 90, 2. —

τοῖς καὶ ἀγορὰν παρεῖχον καὶ τὰς ναῦς ἀνελκύσαντες ἡσύχασαν. καὶ πρός τε τοὺς Ῥηγίνους λόγους ἐποιήσαντο, ἀξιοῦντες Χαλκιδέας ὄντας Χαλκιδεῦσιν οὖσι Λεοντίνοις βοηθεῖν· οἱ δὲ οὐδὲ μεθ' ἑτέρων ἔφασαν ἔσεσθαι, ἀλλ' ὅ τι 4
ἂν καὶ τοῖς ἄλλοις Ἰταλιώταις ξυνδοκῇ, τοῦτο ποιήσειν. οἱ δὲ πρὸς τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ πράγματα ἐσκόπουν ὅτῳ τρόπῳ ἄριστα προσοίσονται· καὶ τὰς πρόπλους ναῦς ἐκ τῆς Ἐγέστης ἅμα προσέμενον, βουλόμενοι εἰδέναι περὶ τῶν χρημάτων εἰ ἔστιν ἃ ἔλεγον ἐν ταῖς Ἀθήναις οἱ ἄγγελοι.

Τοῖς δὲ Συρακοσίοις ἐν τούτῳ πολλαχόθεν τε ἤδη καὶ 45
ἀπὸ τῶν κατασκόπων σαφῆ ἠγγέλλετο ὅτι ἐν Ῥηγίῳ αἱ νῆες εἰσιν καὶ ὡς ἐπὶ τούτοις παρεσκευάζοντο πάσῃ τῇ γνώμῃ καὶ οὐκέτι ἠπίστουν. καὶ ἔς τε τοὺς Σικελοὺς περιέπεμπον, ἔνθα 2
μὲν φύλακας, πρὸς δὲ τοὺς πρέσβεις, καὶ ἐς τὰ περιπόλια τὰ ἐν τῇ χώρᾳ φρουρὰς ἐσεκύμιζον, τά τε ἐν τῇ πόλει ὅπλων ἐξετάσεις καὶ ἵππων ἐσκόπουν εἰ ἐντελῆ ἐστίν, καὶ τἆλλα ὡς ἐπὶ ταχεῖ πολέμῳ καὶ ὅσον οὐ παρόντι καθίσταντο.

παρεῖχον, οἱ Ῥηγῖνοι δηλονότι. (Sch.) — ἀνελκύσαντες, ἤγουν ἐκ τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ξηράν. (Sch.) vgl. 3, 89, 3. 6, 104, 3. 7, 1, 3 ꝛc u. zu 6, 34, 4. — πρός τε. Thuk., meint Arn., habe angefangen als ſolle § 4 folgen καὶ πρὸς τὰ πράγματα ἐσκόπουν.

§ 4. οὐδὲ μεθ' ἑτέρων, οὔτε μετὰ τῶν Ἀθηναίων οὔτε μετὰ τῶν Συρακουσίων. (Sch.) Gr. 24, 2 A. 2 u. zu 2, 57, 5 u. 4, 18, 2. — πρὸς τὰ — προσοίσονται ſich in Bezug auf die — beꝛ nehmen ſollten. vgl. 5, 105, 3. — πρόπλους vorausgeſchickte. vgl. Mor. zu Iſokr. Paneg. 26 § 92. (Py) Das Wort iſt auch Xen. Hell. 5, 1, 27 wieder herzuſtellen. Gemeint ſind die 6, 42 erwähnten. vgl 6, 46, 1. (Bl.) App. Bürg. 5, 85. 87. 98. ναῦς ἐπίπλους Pol. 1, 50, 6. — Ἰταλιώταις. Gr. 41, 9 A. 5. — τῶν χρημάτων 6, 6, 4. 8, 2.

C. 45. § 1. ἀπό. zu 6, 28, 1. — ὡς ἐπὶ τούτοις wie auf den Grund, in Folge dieſer Thatſachen, in der Vorausſetzung daß dieſelben eingetreten ſeien. Aehnlich § 2. vgl. 7, 73, 3 u. zu 1, 65, 1. — γνώμῃ Eifer. (Ba.)

§ 2. ἔνθα, ἐς τινας. (Sch.) ἐς τά Kr. Wenigſtens wird jenes ſonſt ſo nicht leicht vorkommen. — περιπόλια für περίπλοια nur einige ſchlechte Hſſ., doch richtig zu 3, 99. — ἐντελῆ im gehörigen Zuſtande. — ὡς ἐπὶ ταχεῖ, ὡς ἐν συντόμῳ ἐσομένῳ. (Sch.)

46 Αἱ δ' ἐκ τῆς Ἐγέστης τρεῖς νῆες αἱ πρόπλοι παραγίγνονται τοῖς Ἀθηναίοις ἐς τὸ Ῥήγιον, ἀγγέλλουσαι ὅτι τἆλλα μὲν οὐκ ἔστι χρήματα ἃ ὑπέσχοντο, τριάκοντα δὲ τάλαντα μόνα φαίνεται. καὶ οἱ στρατηγοὶ εὐθὺς ἐν ἀθυμίᾳ ἦσαν, ὅτι αὐτοῖς τοῦτό τε πρῶτον ἀντεκεκρούκει καὶ οἱ Ῥηγῖνοι οὐκ ἐθελήσαντες ξυστρατεύειν, οὓς πρῶτον ἤρξαντο πείθειν καὶ εἰκὸς ἦν μάλιστα, Λεοντίνων τε ξυγγενεῖς ὄντας καὶ
2 σφίσιν ἀεὶ ἐπιτηδείους. καὶ τῷ μὲν Νικίᾳ προσδεχομένῳ ἦν τὰ παρὰ τῶν Ἐγεσταίων, τοῖν δὲ ἑτέροιν καὶ ἀλογώτερα. οἱ δὲ Ἐγεσταῖοι τοιόνδε τι ἐξετεχνήσαντο· τότε ὅτε οἱ πρῶτοι πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων ἦλθον αὐτοῖς ἐς τὴν κατασκοπὴν τῶν χρημάτων. ἔς τε τὸ ἐν Ἔρυκι ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης ἀγαγόντες αὐτοὺς ἐπέδειξαν τὰ ἀναθήματα, φιάλας τε καὶ οἰνοχόας καὶ θυμιατήρια καὶ ἄλλην κατασκευὴν οὐκ ὀλίγην, ἃ ὄντα ἀργυρᾶ πολλῷ πλείω τὴν ὄψιν ἀπ' ὀλίγης δυνάμεως
3 χρημάτων παρείχετο· καὶ ἰδίᾳ ξενίσεις ποιούμενοι τῶν τριηριτῶν τά τε ἐξ αὐτῆς Ἐγέστης ἐκπώματα καὶ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ξυλλέξαντες καὶ τὰ ἐκ τῶν ἐγγὺς πόλεων καὶ Φοινικικῶν καὶ Ἑλληνίδων αἰτησάμενοι ἐσέφερον ἐς τὰς ἑστιάσεις ὡς οἰκεῖα ἕκαστοι. καὶ πάντων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τοῖς αὐτοῖς χρωμένων καὶ πανταχοῦ πολλῶν φαινομένων μεγάλη

C. 46. § 1. ἀντεκεκρούκει, παρᾶ γνώμην ἀπηντήκει, ἀποβεβήκει. (Sch.) Das uns hart klingende Perf. haben auch Plat. Phädr. 228, e, Dem. 21, 206. 33, 7. 37, 15. — καὶ οἱ Ῥηγῖνοι, ἀντεκεκρούκεσαν. (Ba.) — οὐκ ἐθελήσαντες. Gr. 50, 11 A. 3 u. 56. 10 A. 2. vgl. 6, 80, 2 u. zu 1, 2, 2. — ἤρξαντο unternommen hatten. (Ba.) — εἰκὸς ἦν, ξυστρατεύειν δηλονότι τοῖς Ἀθηναίοις. (Sch.)

§ 2. Νικίᾳ 6, 22, 3. (Dö.) — προσδεχομένῳ ἦν. Gr. 48, 6 A. 4. vgl. 2, 60, 1. — τοῖν ἑτέροιν, Νικίᾳ καὶ Ἀλκιβιάδῃ (Sch.) — τὰ παρὰ τῶν das von Egeſta her über das dort Befundene Gemeldete zu 6, 22, 3. — καὶ ἀλογώτερα, ἔτι μᾶλλον παρὰ γνώμην. (Jacobs.) Ueber καί Gr. 69, 32 A. 18. — τότε 6, 8, 1. (Dö.) — κατασκευή Geräthe. zu 2, 97, 3. — πολλῷ — παρείχετο, ὀλίγα τῇ δυνάμει ὄντα μεγάλην φαντασίαν παρεῖχε. (Sch.) — πλείω, τῆς δυνάμεως. (Jacobs.) — ἀπό. Gr. 68, 16 A. 7. — δυνάμεως Betrag. zu 5, 20, 3.

§ 3. ξένισις. τραχύ nach Poll. 6, 7 u. ein dem Thuk. eigenthümliches Wort. Lobeck z. Phryn. p. 351. — αἰτησάμενοι, χρησάμενοι (liehen), τὸ δὲ αἰτήσαντες ἀντὶ τοῦ λαβόντες ἄνευ τοῦ μέλλειν ἀποδώσειν. (Sch.) — τοῖς ἑκ. Gr. 50, 8 A. 16. — παρεῖχε, ταῦτα. Gr. 47, 4 A. 2. (Dö.)

τὴν ἔκπληξιν τοῖς ἐκ τῶν ἱερῶν Ἀθηναίοις παρεῖχεν, καὶ 4
ἀφικόμενοι ἐς τὰς Ἀθήνας διεθρόησαν ὡς χρήματα πολλὰ
ἴδοιεν.

Καὶ οἱ μὲν αὐτοί τε ἀπατηθέντες καὶ τοὺς ἄλλους τότε
πείσαντες, ἐπειδὴ διῆλθεν ὁ λόγος ὅτι οὐκ εἴη ἐν τῇ Ἐγέστῃ
τὰ χρήματα, πολλὴν τὴν αἰτίαν εἶχον ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν·
οἱ δὲ στρατηγοὶ πρὸς τὰ παρόντα ἐβουλεύοντο, καὶ Νικίου 47
μὲν ἦν γνώμη πλεῖν ἐπὶ Σελινοῦντα πάσῃ τῇ στρατιᾷ,
ἐφ' ὅπερ μάλιστα ἐπέμφθησαν, καὶ ἢν μὲν παρέχωσι χρή-
ματα πωτὶ τῷ στρατεύματι Ἐγεσταῖοι, πρὸς ταῦτα βουλεύ-
εσθαι, εἰ δὲ μή, ταῖς ἑξήκοντα ναυσίν, ὅσας περ ᾔτήσαντο,
ἀξιοῦν διδόναι αὐτοὺς τροφήν, καὶ παραμείναντας Σελινουν- 2
τίους ἢ βίᾳ ἢ ξυμβάσει διαλλάξαι αὐτοῖς, καὶ οὕτω, παρα-
πλεύσαντας τὰς ἄλλας πόλεις καὶ ἐπιδείξαντας μὲν τὴν δύ-
ναμιν τῆς Ἀθηναίων πόλεως, δηλώσαντας δὲ τὴν ἐς τοὺς
φίλους καὶ ξυμμάχους προθυμίαν, ἀποπλεῖν οἴκαδε, ἢν μή
τι δι' ὀλίγου καὶ ἀπὸ τοῦ ἀδοκήτου ἢ Λεοντίνους οἷοί τε
ὦσιν ὠφελῆσαι ἢ τῶν ἄλλων τινὰ πόλεων προσαγαγέσθαι,
καὶ τῇ πόλει δαπανῶντας τὰ οἰκεῖα μὴ κινδυνεύειν. Ἀλκι- 48
βιάδης δὲ οὐκ ἔφη χρῆναι τοσαύτῃ δυνάμει ἐκπλεύσαντας
αἰσχρῶς καὶ ἀπράκτως ἀπελθεῖν, ἀλλ' ἐς τε τὰς πόλεις ἐπι-
χειρυκεύεσθαι πλὴν Σελινοῦντος καὶ Συρακουσῶν τὰς ἄλλας,
καὶ πειρᾶσθαι καὶ τοὺς Σικελοὺς τοὺς μὲν ἀφιστάναι ἀπὸ
τῶν Συρακοσίων τοὺς δὲ φίλους ποιεῖσθαι, ἵνα σῖτον καὶ

---

§ 4. διεθρόησαν verbreiteten das Gerücht, bei Thuk. nur noch 8, 91, 1, bei Xen. nur Hell. 1, 6, 4. Auch θροῦς ist nicht allgemein üblich, bei Thuk. 4, 66, 2. 5, 7, 1. 29, 2. 30, 1. 8, 79, 1. vgl. Lex. Xen. — ὑπό. Plat. Apol. 38, c: ὄνομα ἔξετε καὶ αἰτίαν ὑπὸ τῶν βουλομένων λοιδορεῖν τὴν πόλιν. (Jacobs.) Gr. 52, 3 A. 3. — πρός, wie 6, 47, 1. vgl. Gr. 68, 39 A. 5.

C. 47. § 1. ἐφ' ὅπερ wozu zu 1, 59. — ὅσασπερ 6, 8, 1. (Dd.)

§ 2. παραμείναντας, τοὺς Ἀθηναίους. (Sch.) — παραπλεῖν. mit dem Ac. wie 62, 2. 104, 3. 7, 56, 1. Gr. 46, 6 A. 8. — αὐτοῖς den Egestäern. (Pd.) — ἐπιδείξαντες. vgl. 6, 11, 8. (Dd.) — δι' ὀλίγου, διὰ ταχέων. (Sch.) zu 1, 77, 4. u. 4, 95, 1. — ἀπό. zu 6, 34, 8. — τῇ πόλει hängt von κινδυνεύειν ab. (Kr.) zu 6, 9, 3. — οἰκεῖα, im Gegensatze zu dem Vermögen der Egestäer.

C. 48. § 1. ἀπράκτως. ἀπράκτους Kr. vgl. 1, 111, 1. 3, 113, 3. 4, 22, 3. 61, 5. 99. 5, 38, 5. 56, 5. 6, 85, 3. 86, 4. Gr.

2 στρατιὰν ἔχωσιν, πρῶτον δὲ πείθειν Μεσσηνίους — ἐν πόρῳ γὰρ μάλισια καὶ προσβολῇ εἶναι αὐτοὺς τῆς Σικελίας, καὶ λιμένα καὶ ἐφόρμησιν τῇ στρατιᾷ ἱκανωτάτην ἔσεσθαι — προσαγαγομένους δὲ τὰς πόλεις, εἰδότας μεθ' ὧν τις πολεμήσει, οὕτως ἤδη Συρακούσαις καὶ Σελινοῦντι ἐπιχειρεῖν, ἢν μὴ οἱ μὲν Ἐγεσταίοις ξυμβαίνωσιν, οἱ δὲ Λεοντίνους ἐῶσι
49 κατοικίζειν. Λάμαχος δὲ ἄντικρυς ἔφη χρῆναι πλεῖν ἐπὶ Συρακούσας καὶ πρὸς τῇ πόλει ὡς τάχιστα τὴν μάχην ποιεῖσθαι, ἕως ἔτι ἀπαράσκευοί τ' εἰσὶ καὶ μάλιστα ἐκπεπληγμένοι. τὸ γὰρ πρῶτον πᾶν στράτευμα δεινότατον εἶναι· ἢν δὲ χρονίσῃ πρὶν ἐς ὄψιν ἐλθεῖν, τῇ γνώμῃ ἀναθαρσοῦν-
2 τας ἀνθρώπους καὶ τῇ ὄψει καταφρονεῖν μᾶλλον. ἀῤῥωδίοις δὲ ἦν προσπέσωσιν, ἕως ἔτι περιδεεῖς προσδέχονται, μάλισι' ἂν σφᾶς περιγενέσθαι καὶ κατὰ πάντα ἂν αὐτοὺς ἐκφοβῆσαι, τῇ τε ὄψει — πλεῖστοι γὰρ ἂν νῦν φανῆναι — καὶ τῇ προσδοκίᾳ ὧν πείσονται, μάλιστα δ' ἂν τῷ αὐτίκα κινδύνῳ τῆς μάχης. εἰκὸς δὲ εἶναι καὶ ἐν τοῖς ἀγροῖς πολλοὺς

57, 5. vgl. Gr. 59, 2 A. 3. Das Adv. gebraucht Thuk. ſonſt weder ſo noch überhaurt irgendwie. — ἔχωσι, οἱ Ἀθηναῖοι.

§ 2. πόρῳ, περαιώσει. (Sch.) zu 1, 120, 2. — προσβολῇ. zu 4, 1, 1. — ἐφόρμησιν. ἐφόρμισιν einige Hſn.; dieſes: Anferplatz dabei, jenes: Standort um von demſelben aus Angriffe gegen die Feinde zu unternehmen. — τις. Gr. 51, 16 A. 8. — ἤδη. zu 44, 3. — οἱ μέν, die Selinuntier. Gr. 50, 1 A. 2. — Ἐγεσταίοις ξυμβαίνωσιν ſich mit den E. aus ſöhnten. vgl 3, 52, 1. 4, 128, 4. 5, 80, 1. 81, 1. 8, 98, 2. — κατοικίζειν, τοὺς Ἀθηναίους als Subject.

C. 49. § 1. ἄντικρυς gerabezu, zu πλεῖν gehörig. (Hl.) vgl zu 2, 4, 3. — τὴν μάχην den Entſcheidungskampf, wie Xen. An. 2, 1, 4. — ἀνθρώπους würde ich lieber entbehren. Gr. 55, 2 A. 6. — καὶ τῇ ὄψει auch beim Anblick Ba. u. A. Allein dabei vermißt man ἔν. (Pv.) Es wird alſo τῇ γνώμῃ καὶ τῇ ὄψει ἀναθαρσοῦντας zu verbinden ſein. vgl. zu 4, 34, 1. (Kr.) Indeß könnte man τῇ ὄψει allenfalls dynamiſch faſſen: durch den Anblick verachten.

§. 2. αἰφνίδιοι. αἰφνίδιον die beſten Hſn.; gegen den Sprachgebrauch. zu 4, 75, 3. Vielleicht verführte die falſche La dieſer Stelle Spätere αἰφνίδιον adverbial zu gebrauchen. zu 4, 112, 1. vgl. Apv. Pun. 8, 97, Mak. 9, 9, 5, Syr. 19, Stob. 105, 62. — σφᾶς. σφεῖς Bk. So ſteht σφᾶς auf ein ſingulares Subject bezogen öfter. zu 3, 111, 2. — αὐτούς, τοὺς Συρακουσίους. (Sch.) — μάλιστα — μάχης. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ἐκφοβῆσαι αὐτοὺς τῷ προσδοκῆσαι αὐτίκα ἐν κινδύνῳ ὄ-

ἀπολῃφθῆναι ἔξω διὰ τὸ ἀπιστεῖν σφᾶς μὴ ἥξειν, καὶ ἐσκομιζομένων αὐτῶν τὴν στρατιὰν οὐκ ἀπορήσειν χρημάτων, ἣν πρὸς τῇ πόλει κρατοῦσα καθέζηται. τούς τε ἄλλους Σικε- 3
λιώτας οὕτως ἤδη μᾶλλον καὶ ἐκείνοις οὐ ξυμμαχήσειν καὶ σφίσι προσιέναι καὶ οὐ διαμελλήσειν περισκοποῦντας ὁπότεροι κρατήσουσιν. ναύσταθμον δὲ ἐπαναχωρήσαντας καὶ ἐφορμηθέντας Μέγαρα ἔφη χρῆναι ποιεῖσθαι, ἃ ἦν ἐρῆμα, ἀπέχοντα Συρακουσῶν οὔτε πλοῦν πολὺν οὔτε ὁδόν.

Λάμαχος μὲν ταῦτα εἰπὼν ὅμως προσέθετο καὶ αὐτὸς 50
τῇ Ἀλκιβιάδου γνώμῃ. μετὰ δὲ τοῦτο Ἀλκιβιάδης τῇ αὐτοῦ νηῒ διαπλεύσας ἐς Μεσσήνην καὶ λόγους ποιησάμενος περὶ ξυμμαχίας πρὸς αὐτούς, ὡς οὐκ ἔπειθεν ἀλλ' ἀπεκρίναντο πόλει μὲν ἂν οὐ δέξασθαι, ἀγορὰν δ' ἔξω παρέξειν, ἀπέπλει ἐς τὸ Ῥήγιον. καὶ εὐθὺς ξυμπληρώσαντες ἑξήκοντα ναῦς ἐκ 2
πασῶν οἱ στρατηγοὶ καὶ τὰ ἐπιτήδεια λαβόντες παρέπλεον ἐς Νάξον, τὴν ἄλλην στρατιὰν ἐν Ῥηγίῳ καταλιπόντες καὶ ἕνα σφῶν αὐτῶν. Ναξίων δὲ δεξαμένων τῇ πόλει παρέπλεον ἐς Κατάνην. καὶ ὡς αὐτοὺς οἱ Καταναῖοι οὐκ ἐδέχοντο — ἐνῆ- 3
σαν γὰρ αὐτόθι ἄνδρες τὰ Συρακοσίων βουλόμενοι —, ἐκο-

μαχήσεσθαι. (Sch) — ἀπολῃφθῆναι. ἀπολειφθῆναι einige Hſn., wofür eher ὑπολειφθῆναι zu erwarten wäre. (Pp.) Ueber jenes zu 2, 4, 4. Nicht nöthig iſt κἂν ἐν für καὶ ἐν. vgl. zu 6, 11, 2. — μή. Gr. 67, 12 A. 3 u. zu 1, 10, 1. — ἔξω verdächtigt Kr. — ἐσκομιζομένων αὐτῶν während (wenn gleich Hl.) ſie ihre Habe hinein brächten. vgl. 2, 18, 3. (Arn.) Ich verbinde dies als dem καὶ ἐν τοῖς ἀγροῖς entſprechend mit dem Vorhergehenden (vgl. über die Verbindung Gr. 59, 2 A. 3), ſetze nach αὐτῶν ein Kolon und leſe dann: τὴν στρατιὰν δ' οὐκ —.

§ 3. περισκοποῦντας. vgl. 4, 73, 3. — ἐφορμηθέντας nachdem ſie ſich dorthin, nach Megara, gewendet; ἐφορμισθέντας Schäfer, dem auch Pp. folgt, obſchon er bemerkt daß Thuk. nur den Ao. ὁρμίσασθαι gebraucht. — ἀπέχοντα — ὁδόν, οὔτε κατὰ γῆν οὔτε διὰ θαλάσσης πολὺ ἀπέχοντα. (Sch.) zu 6, 2, 6.

C. 50. § 1. ὅμως. Gr. 56, 13 A. 3. — προσέθετο ſtimmte bei. zu 1, 20, 4. — καί vor αὐτός fehlt in den beſten Hſn. — ἂν οὐ. Gr. 69, 7 A. 5. vgl. Aeſch. Hik. 363, Soph Oed. K. 951, Eur. Med. 575, Or. 691, Tro. 416, Ar. Frö. 96, Ly. 825, Plut. 501, Wo. 1384, Dem. 19, 9, Xen. An. 2, 3, 18.

§ 2. ξυμπληρώσαντες bezieht Bl. auf das Zuſammenbringen aus den drei Abtheilungen 6, 42; aus der ganzen Zahl Va.

§ 3. βουλόμενοι, φρονοῦντες. (Sch.) Ungewöhnlich. vgl zu 6,

μίσθησαν ἐπὶ τὸν Τηλιαν ποταμόν, καὶ αὐλισάμενοι τῇ ὑστεραίᾳ ἐπὶ Συρακούσας ἔπλεον ἐπὶ κέρως, ἔχοντες τὰς ἄλλας ναῦς. δέκα δὲ τῶν νεῶν προὔπεμψαν ἐς τὸν μέγαν λιμένα πλεῦσαί τε καὶ κατασκέψασθαι εἴ τι ναυτικὸν ἐστι καθειλκυσμένον, καὶ κηρῦξαι ἀπὸ τῶν νεῶν προσπλεύσαντας ὅτι Ἀθηναῖοι ἦκουσι Λεοντίνους ἐς τὴν ἑαυτῶν κατοικιοῦντες
4 κατὰ ξυμμαχίαν καὶ ξυγγένειαν· τοὺς οὖν ὄντας ἐν Συρακούσαις Λεοντίνων ὡς παρὰ φίλους καὶ εὐεργέτας Ἀθηναίους ἀδεῶς ἀπιέναι. ἐπεὶ δ' ἐκηρύχθη καὶ κατεσκέψαντο τήν τε πόλιν καὶ τοὺς λιμένας καὶ τὰ περὶ τὴν χώραν ἐξ ἧς αὐτοῖς ὁρμωμένοις πολεμητέα ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν ἐς Κατάνην.
51 καὶ ἐκκλησίας γενομένης τὴν μὲν στρατιὰν οὐκ ἐδέχοντο οἱ Καταναῖοι, τοὺς δὲ στρατηγοὺς ἐσελθόντας ἐκέλευον εἴ τι βούλονται εἰπεῖν. καὶ λέγοντος τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ τῶν ἐν τῇ πόλει πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τεταμμένων οἱ στρατιῶται πυλίδα τινὰ ἐνῳκοδομημένην κακῶς ἔλαθον διελόντες καὶ ἐσελ-
2 θόντες ἠγόραζον ἐς τὴν πόλιν. τῶν δὲ Καταναίων οἱ μὲν τὰ τῶν Συρακοσίων φρονοῦντες, ὡς εἶδον τὸ στράτευμα ἔνδον, εὐθὺς περιδεεῖς γενόμενοι ὑπεξῆλθον οὐ πολλοί τινες, οἱ δὲ ἄλλοι ἐψηφίσαντό τε ξυμμαχίαν τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα ἐκέλευον ἐκ Ῥηγίου κομίζειν. μετὰ δὲ τοῦτο διαπλεύσαντες οἱ Ἀθηναῖοι ἐς τὸ Ῥήγιον πάσῃ ἤδη τῇ στρατιᾷ ἄραντες ἐς τὴν Κατάνην, ἐπειδὴ ἀφίκοντο, κατεσκεύαζοντο τὸ στρατόπεδον.

74, 2. — ἐπὶ κέρως. zu 6, 32, 2. Hk. u. Bk. verbinden es mit ἔπλεον. Aber dann ist ἔχοντες nicht recht erklärlich; hingegen ἐπὶ κέρως ἔχοντες hat seinen Gegensatz in προὔπεμψαν. — τὰς ἄλλας, πλὴν τῶν δέκα. (Sch.) Gr. 50, 4 A. 10. — τὸν μέγαν λιμένα, τῶν Συρακουσῶν δηλονότι. (Sch.) — πλεῦσαι. Gr. 55, 3 A. 20.

§ 4. Ἀθηναίους für Ἀθηναίων eine schlechte Hs. u. Va. vgl. Kr. z. Dion. p. 259. (Py.) Gr. 68, 8. — πολεμητέα. Gr. 44, 4 A. 2.

C. 51. § 1. ἐνῳκοδομημένην, τῷ τείχει, eingesetzt. (Hl.) — κακῶς, ὀτέχνως, σαθρῶς. (Sch.) — ἠγόραζον, ἐν τῇ ἀγορᾷ διέτριβον. (Sch.) Andere: kauften. vgl. Luc. Tox. 57. — ἐς τὴν πόλιν gehört zu ἐσελθόντες. Kr. z. Dion. p. 319.

§ 2. πάσῃ ἤδη schon mit dem ganzen, nicht, wie 6, 50, 2, bloß mit einem Theile.

Ἐσηγγέλλετο δὲ αὐτοῖς ἔκ τε Καμαρίνης ὡς εἰ ἔλθοιεν, 52
προσχωροῖεν ἂν καὶ ὅτι Συρακόσιοι πληροῦσι ναυτικόν.
ἀπάσῃ οὖν τῇ στρατιᾷ παρέπλευσαν πρῶτον μὲν ἐπὶ Συρα-
κούσας· καὶ ὡς οὐδὲν εὗρον ναυτικὸν πληρούμενον, παρεκο-
μίζοντο αὖθις ἐπὶ Καμαρίνης καὶ σχόντες ἐς τὸν αἰγιαλὸν
ἐπεκηρυκεύοντο. οἱ δ' οὐκ ἐδέχοντο, λέγοντες σφίσι τὰ ὅρκια 2
εἶναι μιᾷ νηὶ καταπλεόντων Ἀθηναίων δέχεσθαι, ἢν μὴ αὐ-
τοὶ πλείους μεταπέμπωσιν. ἄπρακτοι δὲ γενόμενοι ἀπέπλεον·
καὶ ἀποβάντες κατά τι τῆς Συρακοσίας καὶ ἁρπαγὴν ποιησά-
μενοι καὶ τῶν Συρακοσίων ἱππέων βοηθησάντων καὶ τῶν
ψιλῶν τινὰς ἐσκεδασμένους διαφθειράντων ἀπεκομίσθησαν
ἐς Κατάνην. καὶ καταλαμβάνουσι τὴν Σαλαμινίαν ναῦν ἐκ 53
τῶν Ἀθηνῶν ἥκουσαν ἐπί τε Ἀλκιβιάδην, ὡς κελεύσοντας
ἀποπλεῖν ἐς ἀπολογίαν ὧν ἡ πόλις ἐνεκάλει, καὶ ἐπ' ἄλλους
τινὰς τῶν στρατιωτῶν τῶν μετ' αὐτοῦ, μεμηνυμένων περὶ
τῶν μυστηρίων ὡς ἀσεβούντων, τῶν δὲ καὶ περὶ τῶν Ἑρμῶν.
οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ ἡ στρατιὰ ἀπέπλευσεν, οὐδὲν ἧσσον 2
ζήτησιν ἐποιοῦντο τῶν περὶ τὰ μυστήρια καὶ τῶν περὶ τοὺς
Ἑρμᾶς δρασθέντων, καὶ οὐ δοκιμάζοντες τοὺς μηνυτὰς ἀλλὰ
πάντα ὑπόπτως ἀποδεχόμενοι, διὰ πονηρῶν ἀνθρώπων πί-

C. 52. § 1. ἔκ τε Καμαρίνης. Es folgt καὶ ὅτι Συρακόσιοι statt καὶ ἐκ Συρακουσῶν ὅτι. (Py.?) — πληροῦσι, ναυτῶν. (Sch.) — παρεκομίζοντο αὖθις ſchifften ſie wiederum, wie auf dem Wege bis dahin, längs der Küſte hin. (Hf.)

§ 2. τὰ ὅρκια der geſchloſſene Vertrag beſtimme, wohl mit Bezug auf 4, 65, 2. — μιᾷ nur wenn ſie mit Einem. (Pſ.) vgl. 2, 7, 2. — καταπλεόντων. Gr. 47, 4 A. 2. — ἢν μή, πλείους δὲ μή, ἢν μή. — μεταπέμπωσι. Gr. 52, 10 A. 6 u. zu 1, 112, 1. — γενόμενοι, οἱ Ἀθηναῖοι. (Sch.) — ἁρπαγὴν ποιησάμενοι, wie 7, 29, 2. — ποιησάμενοι καὶ βοηθησάντων. Gr. 56, 14 A. 2.

C. 53. § 1. ναῦν möchte man mit einer (ſchlechten) Hſ. entfernt wünſchen, da ſonſt in der Regel bloß ἡ Σαλαμινία geſagt wird. (Dr.) vgl. 61, 4. — κελεύσοντας, τοὺς Σαλαμινίους. (A. Pſ.) Gr. 58, 4 A. 1. — μεμηνυμένων περὶ τῶν μυστηρίων da ſie wegen der Myſterien angegeben waren. (Abr.) Eine Art Prolepſis. Gr. 61, 6 A. 4. — μεμηνυμένων, αὐτῶν, auf τινάς bezogen. — ἀσεβούντων mit einer Art Perfectbedeutung wie ἀδικεῖν. Gr. 53, 1 A. 3. — τῶν δέ. Gr. 50, 1 A. 12. — καί. Gr. 69, 32 A. 15.

§ 2. οὐ δοκιμάζοντες, οὐ διακρίνοντες πότερον ψεύδονται ἢ ἀληθεύουσιν. (Sch.) — πάντα für πάντας die beſten Hſn. — ἀποδεχόμενοι aufnehmend, deutend. (Py.) — ἀνθρώπων πίστιν. Plat. Phädr. 275, a: διὰ πίστιν γραφῆς. Gr. 47, 7 A. 5.

στιν πάνυ χρηστοὺς τῶν πολιτῶν ξυλλαμβάνοντες κατέδουν,
3 χρησιμώτερον ἡγούμενοι εἶναι βασανίσαι τὸ πρᾶγμα καὶ εὑρεῖν ἢ διὰ μηνυτοῦ πονηρίαν τινὰ καὶ χρηστὸν δοκοῦντα εἶναι αἰτιαθέντα ἀνέλεγκτον διαφυγεῖν. ἐπιστάμενος γὰρ ὁ δῆμος ἀκοῇ τὴν Πεισιστράτου καὶ τῶν παίδων τυραννίδα χαλεπὴν τελευτῶσαν γενομένην καὶ προσέτι οὐδ' ὑφ' ἑαυτῶν καὶ Ἁρμοδίου καταλυθεῖσαν ἀλλ' ὑπὸ Λακεδαιμονίων, ἐφοβεῖτο ἀεὶ καὶ πάντα ὑπόπτως ἐλάμβανεν.

54 Τὸ γὰρ Ἀριστογείτονος καὶ Ἁρμοδίου τόλμημα δι' ἐρωτικὴν ξυντυχίαν ἐπεχειρήθη, ἣν ἐγὼ ἐπὶ πλέον διηγησάμενος ἀποφανῶ οὔτε τοὺς ἄλλους οὔτε αὐτοὺς Ἀθηναίους περὶ τῶν σφετέρων τυράννων οὐδὲ περὶ τοῦ γενομένου ἀκριβὲς οὐδὲν
2 λέγοντας. Πεισιστράτου γὰρ γηραιοῦ τελευτήσαντος ἐν τῇ τυραννίδι οὐχ Ἵππαρχος, ὥσπερ οἱ πολλοὶ οἴονται, ἀλλ' Ἱππίας πρεσβύτατος ὢν ἔσχε τὴν ἀρχήν. γενομένου δὲ Ἁρμοδίου ὥρᾳ ἡλικίας λαμπροῦ Ἀριστογείτων, ἀνὴρ τῶν ἀστῶν,
3 μέσος πολίτης, ἐραστὴς ὢν εἶχεν αὐτόν. πειραθεὶς δὲ ὁ Ἁρμόδιος ὑπὸ Ἱππάρχου τοῦ Πεισιστράτου καὶ οὐ πεισθεὶς

---

§ 3. βασανίσαι genau zu unterſuchen. (Ba.) — ἀνέλεγκτον ohne Unterſuchung. (Pe.) ungeprüft: διὰ τὸ μὴ πιστεῦσαι τοῖς πονηροῖς μηνυταῖς τοὺς ἐν αἰτίᾳ γενομένους ἀπολύσαι ἀνεξετάστως. (Sch.) — ἀκοῇ, ἐξ ἀκοῆς. (Sch.) vgl. 60, 1. 4, 126, 3. ἀκοῇ εἰδέναι 1, 4, 1. 6, 55, 1. 7, 87, 5, Ant. 5, 74. vgl. 75, νομίσαι Th. 4, 81, 2. — ὑφ' ἑαυτῶν, ὑπ' Ἀθηναίων κοινῇ. (Sch.) Gr. 58, 4 A. 1. — τελευτῶσαν zuletzt. Gr. 56, 8 A. 5. — ἐπάμβανεν, ἀπεδέχετο § 2. vgl. zu 3, 56, 2.

C. 54. § 1. δι' ἐρωτικὴν ξυντυχίαν, δι' ἔρωτος σύμβασιν. (Sch.) vgl. zu 1, 33, 1. — ἐπὶ πλέον διηγησάμενος, μακροτέρᾳ διηγήσει χρησάμενος. (Sch.) Plut. Theſ. 697, b: ἐπὶ πλέον εἰπεῖν.

§ 2. γηραιοῦ aus γηραιὸς ἐτελεύτησεν. Gr. 57, 3. — ἔσχε er hielt. Gr. 53, 5 A. 2. — ὥρᾳ gemäß der Zeit. — λαμπροῦ, ἐπιφανεστάτου. (Sch.) — ἀνὴρ τῶν ἀστῶν. Gr. 47, 9. vgl. 7, 43, 3. — μέσος, οὔτε ἐπιφανὴς οὔτε ἄδοξος. (Sch.) Mit Bezug auf Vermögen verſteht den Ausdruck Dr. vgl. Ariſtot. Pol. 4, 9, 10. 10, 4 u. Plut. Sol. 1: οὐσίᾳ καὶ δυνάμει μέσος τῶν πολιτῶν, wo doch mit auch politiſche Bedeutſamkeit in Anſchlag kommt. Μέσος ἀνὴρ Μῆδος Her. 1, 107. — εἶχεν. Diog. L. 2, 75: ἔχω Δαΐδα, ἀλλ' οὐκ ἔχομαι. Ter. Andr. 1, 1, 58: quis Chrysidem habuit. (Waſſe.) vgl. dort Ruhnken.

§ 3. πειραθείς, ἐρωτικὴν πεῖραν δεξάμενος. (Sch.) So πεῖραν γυναικα, τὸ λόγους περὶ συνουσίας προσφέρειν, καὶ πειραθῆναι τὸ ἀκού-

καταγορεύει τῷ Ἀριστογείτονι. ὁ δὲ ἐρωτικῶς περιαλγήσας καὶ φοβηθεὶς τὴν Ἱππάρχου δύναμιν μὴ βίᾳ προσαγάγηται αὐτὸν ἐπιβουλεύει εὐθὺς ὡς ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης ἀξιώσεως κατάλυσιν τῇ τυραννίδι. καὶ ἐν τούτῳ ὁ Ἵππαρχος ὡς αὖθις 4
πειράσας οὐδὲν μᾶλλον ἔπειθε τὸν Ἁρμόδιον, βίαιον μὲν οὐδὲν ἐβούλετο δρᾶν, ἐν τόπῳ δέ τινι ἀφανεῖ ὡς οὐ διὰ τοῦτο δὴ παρεσκευάζετο προπηλακιῶν αὐτόν. οὐδὲ γὰρ τὴν ἄλλην ἀρχὴν ἐπαχθὴς ἦν ἐς τοὺς πολλούς, ἀλλ' ἀνεπιφθόνως κατεστήσατο· καὶ ἐπετήδευσαν ἐπὶ πλεῖστον δὴ τύραννοι οὖ- 5
τοι ἀρετὴν καὶ ξύνεσιν, καὶ Ἀθηναίους εἰκοστὴν μόνον πρασσόμενοι τῶν γεγνομένων τήν τε πόλιν αὐτῶν καλῶς διεκόσμησαν καὶ τοὺς πολέμους διέφερον καὶ ἐς τὰ ἱερὰ ἔθνον.

σαι λόγους τοιούτους. Suid. vgl. Ruhnken zu Tim. p. 210. — ἐρωτικῶς nach der Weise verliebter. (Bs.) — περιαλγήσας, περιπαθὴς γεγονώς. (Sch.) von heftigem Schmerze ergriffen. (Bs.) — ἐπιβουλεύειν mit dem Ac. auch 3, 109, 3. 7, 51, 1. 8, 60, 1; τινὶ θάνατον Her. 3, 122. 8, 132. vgl. Wyttenbach z. Jul. p. 185. — ὡς ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης ἀξιώσεως, ὡς κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν αὐτῷ δύναμιν· ἦν γὰρ μέσος πολίτης. (Sch.) so weit er es seinem Range nach vermochte; über ὡς Gr. 69, 63 A. 6; über ἀπό 68, 16 A. 8; über ἀξίωσις zu 1, 69, 2.

§ 4. τόπῳ. τρόπῳ Levesque, da die Sache öffentlich geschah 56, 1. — ὡς οὐ διὰ τοῦτο, ὡς δ' ἄλλην τινὰ αἰτίαν καὶ οὐ διὰ τὸ μὴ τυχεῖν αὐτοῦ. (Sch.) — δή angeblich. Gr. 69, 17 A. 2. — προπηλακιῶν. zu 2, 18, 1. Sonst mit ὡς. Jacobs z. Ach. T. p. 413. — οὐδὲ γάρ denn auch hier wollte er nicht offenbar ungerecht handeln, wie er auch nicht. — ἀνεπιφθόνως, οὐ μεμπτῶς. (Sch.) — κατεστήσατο, τὴν ἀρχήν. (Hl.)

§ 5. ἐπὶ πλεῖστον hier von der Zeit. (Sch.) Gr. 43, 4 A. 8. — τύραννοι οὗτοι als Tyrannen, von Tyrannen haben diese. Der Sinn: keine andere Tyrannen haben so lange als diese. Doch gebrauchte man τύραννος wohl auch, wie βασιλεύς, ohne Artikel. vgl. Xen. Hier. 8, 10 u. Plat. Rep. 569, b? — ἀρετήν, δικαιοσύνην (Sch.) Diese kommt hier freilich vorzugsweise, aber doch nicht allein in Betracht. — τῶν γεγνομένων vom Ertrage, z. B. des Ackerbaues. Dem. 18, 145: ἐξήγετο τῶν ἐκ τῆς χώρας γεγνομένων οὐδέν. Xen. Mem. 2, 9, 4: σῖτον ἢ ἔλαιον ἢ οἶνον ἢ ἔρια ἢ ἄλλο τι τῶν ἐν ἀγρῷ γινομένων χρησίμων (l. χρήσιμον) πρὸς τὸν βίον. — αὐτῶν von πόλεως regiert wäre nichtig, allenfalls passend nur αὐτοῖς; ich nehme es als Ge. des Preises: dafür, für diese gesteuerten Gelder. Gr. 47, 17 A. 3. — διέφερον, διήνυον. (Sch.) zu 1, 11, 2. — ἐς τὰ ἱερά, weil dabei ein vorhergehendes Hinzubewegen zu den Tempeln vorschwebt. Lys. 6, 5: θύειν εἰς ταύτην τὴν πανήγυριν. (Abr.) vgl Schömann z. Isä. p. 314.

6 τὰ δὲ ἄλλα αὐτὴ ἡ πόλις τοῖς πρὶν κειμένοις νόμοις ἐχρῆτο, πλὴν καθ' ὅσον ἀεί τινα ἐπεμέλοντο σφῶν αὐτῶν ἐν ταῖς ἀρχαῖς εἶναι, καὶ ἄλλοι τε αὐτῶν ἦρξαν τὴν ἐνιαυσίαν Ἀθηναίοις ἀρχὴν καὶ Πεισίστρατος ὁ Ἵππίου τοῦ τυραννεύσαντος υἱός, τοῦ πάππου ἔχων τοὔνομα, ὃς τῶν δώδεκα θεῶν βωμὸν τὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ ἄρχων ἀνέθηκε καὶ τὸν τοῦ Ἀπόλ-
7 λωνος ἐν Πυθίου. καὶ τῷ μὲν ἐν τῇ ἀγορᾷ προσοικοδομήσας ὕστερον ὁ δῆμος Ἀθηναίων μεῖζον μῆκος τοῦ βωμοῦ ἠφάνισε τοὐπίγραμμα· τοῦ δ' ἐν Πυθίου ἔτι καὶ νῦν δῆλόν ἐστιν ἀμυδροῖς γράμμασι λέγον τάδε·

μνῆμα τόδ' ἧς ἀρχῆς Πεισίστρατος Ἱππίου υἱὸς
θῆκεν Ἀπόλλωνος Πυθίου ἐν τεμένει.

55 ὅτι δὲ πρεσβύτατος ὢν Ἵππίας ἦρξεν, εἰδὼς μὲν καὶ ἀκοῇ ἀκριβέστερον ἄλλων ἰσχυρίζομαι, γνοίη δ' ἄν τις καὶ αὐτῷ τούτῳ· παῖδες γὰρ αὐτῷ μόνῳ φαίνονται τῶν γνησίων ἀδελφῶν γενόμενοι, ὡς ὅ τε βωμὸς σημαίνει καὶ ἡ στήλη περὶ τῆς τῶν τυράννων ἀδικίας, ἡ ἐν τῇ Ἀθηναίων ἀκροπόλει
2 σταθεῖσα, ἐν ᾗ Θεσσαλοῦ μὲν οὐδ' Ἱππάρχου οὐδεὶς παῖς γέγραπται, Ἵππίου δὲ πέντε, οἳ αὐτῷ ἐκ Μυρρίνης τῆς Καλλίου τοῦ Ὑπερεχίδου θυγατρὸς ἐγένοντο· εἰκὸς γὰρ ἦν τὸν πρεσβύτατον πρῶτον γῆμαι, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ στήλῃ πρῶτος

---

§ 6. αὐτή im Gegenſatze zu den Tyrannen: nicht dieſe ſondern die Stadt ſelbſt handhabte die Geſetze. — κειμένοις. Gr. 38, 5 A. 3. — τινὰ ἐπεμέλοντο εἶναι. Xen. Mem. 4, 7, 1: αὐτάρκεις αὐτοὺς εἶναι ἐπεμελοῦντο. (Py.) — ἐνιαυσίαν für ἐνιαύσιον die beſten Hſn., obſchon dies Adj. zweier Endungen iſt 4, 117, 1. 5, 1, 1. 15, 2; dreier Her. 4, 180, Eur. Hipp. 37, Hik. 407, Plat. Geſ. 779, e u. Xen. Ag. 2, 1. — Ἀθηναίοις. Gr. 47, 20 A. 2 u. zu 1, 93, 2. — ὃς verdächtigt Bk. — τῶν, τὸν τῶν Ba. — Πύθιος hieß auch der im Pythion verehrte Gott und daher ἐν Πυθίου. Gr. 43, 3 A. 6. Plat. Gorg. 472, a: οὗ ἔστιν ἐν Πυθίου τοῦτο τὸ καλὸν ἀνάθημα. Schömann z Iſä. p. 311.

§ 7. τῷ μέν iſt mit προσοικοδομήσας zu verbinden. — τοῦ βωμοῦ würde man nicht vermiſſen; nach Abr. es mit τοὐπίγραμμα zu verbinden widerſtrebt die Stellung. (Kr.) — δῆλόν ἐστι, τοὐπίγραμμα.

C. 55. § 1. πρεσβύτατος von den Söhnen des Peiſiſtratos. — ἰσχυρίζομαι verſichere, ſonſt gew. διισχυρίζομαι. Plat. Rep. 533, a: ὅτι τοιοῦτόν τι ἰδίᾳ ἰσχυριστέον. vgl. dort Schneider. — αὐτῷ τούτῳ, τῷ ὀηθησομένῳ. (Sch.) — μόνῳ. μόνον die beſten Hſn., hier ſchwerlich zu rechtfertigen. — περὶ, ἢ περί Bk. gut. — οὐδέ. Gr. 69, 50 A. C.

§ 2. ἦν. Gr. 53, 2 A. 4. — αὐτῇ für πρώτῃ eine Variante u.

γέγραπται μετὰ τὸν πατέρα, οὐδὲ τοῦτο ἀπεικότως διὰ τὸ πρεσβεύειν τε ἀπ' αὐτοῦ καὶ τυραννεῦσαι. οὐ μὴν οὐδ' ἂν 3 κατασχεῖν μοι δοκεῖ ποτε Ἱππίας τὸ παραχρῆμα ῥᾳδίως τὴν τυραννίδα, εἰ Ἵππαρχος μὲν ἐν τῇ ἀρχῇ ὢν ἀπέθανεν, αὐτὸς δὲ αὐθημερὸν καθίστατο· ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ πρότερον ξύνηθες 4 τοῖς μὲν πολίταις φοβερόν, ἐς δὲ τοὺς ἐπικούρους ἀκριβές, πολλῷ τῷ περιόντι τοῦ ἀσφαλοῦς κατεκράτησεν, καὶ οὐχ ὡς ἀδελφὸς νεώτερος ὢν ἠπόρησεν ἐν ᾧ οὐ πρότερον ξυνεχῶς ὡμιλήκει, τῇ ἀρχῇ. Ἱππάρχῳ δὲ ξυνέβη τοῦ πάθους τῇ δυσ-συνχίᾳ ὀνομασθέντα καὶ τὴν δόξαν τῆς τυραννίδος ἐς τὰ ἔπειτα προσλαβεῖν.

Τὸν δ' οὖν Ἁρμόδιον ἀπαρνηθέντα τὴν πεῖρασιν, ὥσπερ 56 διενοεῖτο, προὐπηλάκισεν· ἀδελφὴν γὰρ αὐτοῦ κόρην, ἐπαγγεί-λαντες ἥκειν κανοῦν οἴσουσαν ἐν πομπῇ τινί, ἀπήλασαν, λέ-γοντες οὐδὲ ἐπαγγεῖλαι τὴν ἀρχὴν διὰ τὸ μὴ ἄξιαν εἶναι.

Ba. — πρεσβεύειν. πρεσβύτατος εἶναι. (Sch.)' — ἀπεοικότως. ἀπεικότως ist doch wohl nach Thom M. u. Phav. zu lesen. vgl. 1, 73, l. 2, 8, 1 u. 8, 68, 4. Ueber die Redeweise Gr. 66, 1 A. 8. — ἀπ' αὐτοῦ nächst ihm, dem Peisistratos. (Hl.) — τυραννεῦσαι Tyrann geworden sein. Gr. 53, 5 A. 2.

§ 3. καθίστατο, ἄρχων (Hk.) vgl. 8, 90, 2.

§ 4. καὶ vor διά entspricht dem καὶ vor οὐκ. (Hk.) — διὰ τὸ — ἀκριβές, διὰ τὸ ἐκ μακροῦ χρόνου τοῖς μὲν πολίταις συνήθειαν ἐμπεποιηκέναι τοῦ φοβεῖσθαι αὐτόν, τοῖς δὲ ὁρωμένοις τοῦ φυλάττειν ἐπιμελῶς αὐτόν. (Sch.) Ueber das auch zu ἀκριβές gehörige σύνηθες zu 34, 4. — ἀκριβές versteht Ba. von sorgsamer Haltung und Pflege; besser Hl. von strenger Zucht zu pünktlicher Subordination. — τῷ περιόντι τοῦ ἀσφαλοῦς, τῇ περιουσίᾳ τῆς ἀσφαλείας. (Ba.) über den Artikel τῷ Gr. 50, 11 A. 1. — ἐν ᾧ, ἐν πράγματι ᾧ, das ἐν an ἠπόρησεν, ᾧ an ὡμιλήκει angefügt: er bewies sich nicht unentschieden und unsicher in der Herrschaft, wie in einer Sache mit der er nicht früher vertraut geworden. (Bk.) Gr. 51, 13 A. 7. — τοῦ πάθους τῇ δυστυχίᾳ, διὰ τὴν συμπεσοῦσαν αὐτῷ δυστυχίαν. (Sch) — ὀνομασθέντα, ὀνομαστὸν γενόμενον. (Sch.) Ueber den Ac. Gr. 55, 2 A. 7. vgl. 7, 57, 9. — τὴν δόξαν τῆς τυραννίδος den Ruf der von ihm geführten Tyrannis, ὑπολη-φθῆναι ὅτι ἐτυράννησεν. (Sch.)

C. 56. § 1. δ' οὖν, zurückweisend auf 6, 54, 4. — ἀπαρνη-θέντα, ἀρνησάμενον ὁμιλῆσαι τῷ πειρῶντι. (Sch.) Den medialen Aorist hat von attischen Prosaikern nur Aesch. 2, 69. 3, 224. — ἐπαγγεί-λαντες, προσπέξαντες. (Sch.) Subject ist Ἱππίας καὶ Ἵππαρχος. (Ba.) — τὴν ἀρχήν. Gr. 46, 3 A. 2.

2 χαλεπῶς δὲ ἐνεγκόντος τοῦ Ἁρμοδίου πολλῷ δὴ μᾶλλον δι' ἐκεῖνον καὶ ὁ Ἀριστογείτων παρωξύνετο. καὶ αὐτοῖς τὰ μὲν ἄλλα πρὸς τοὺς ξυνεπιθησομένους τῷ ἔργῳ ἐπέπρακτο, περιέμενον δὲ Παναθήναια τὰ μεγάλα, ἐν ᾗ μόνον ἡμέρᾳ οὐχ ὕποπτον ἐγίγνετο ἐν ὅπλοις τῶν πολιτῶν τοὺς τὴν πομ-
3 πὴν πέμψαντας ἀθρόους γενέσθαι· καὶ ἔδει ἄρξαι μὲν αὐτούς, ξυνεπαμύνειν δὲ εὐθὺς τὰ πρὸς τοὺς δορυφόρους ἐκείνους. ἦσαν δὲ οὐ πολλοὶ οἱ ξυνομωμοκότες ἀσφαλείας ἕνεκα· ἤλπιζον γὰρ καὶ τοὺς μὴ προειδότας, εἰ καὶ ὁποσοιοῦν τολμήσειαν, ἐκ τοῦ παραχρῆμα ἔχοντάς γε ὅπλα ἐθελήσειν
57 σφᾶς αὐτοὺς ξυνελευθεροῦν. καὶ ὡς ἐπῆλθεν ἡ ἑορτή, Ἱππίας μὲν ἔξω ἐν τῷ Κεραμεικῷ καλουμένῳ μετὰ τῶν δορυφόρων διεκόσμει ὡς ἕκαστα ἐχρῆν τῆς πομπῆς προϊέναι, ὁ δὲ Ἁρμόδιος καὶ ὁ Ἀριστογείτων ἔχοντες ἤδη τὰ ἐγχειρίδια
2 ἐς τὸ ἔργον προῆσαν. καὶ ὡς εἶδόν τινα τῶν ξυνωμοτῶν σφίσι διαλεγόμενον οἰκείως τῷ Ἱππίᾳ, ἦν δὲ πᾶσιν εὐπρόσοδος ὁ Ἱππίας, ἔδεισαν καὶ ἐνόμισαν μεμηνῦσθαί τε καὶ ὅσον οὐκ ἤδη ξυλληφθήσεσθαι. τὸν λυπήσαντα οὖν σφᾶς καὶ δι' ὃνπερ πάντα ἐκινδύνευον ἐβούλοντο πρότερον, εἰ δύ-
3 ναιντο, προτιμωρήσεσθαι, καὶ ὥσπερ εἶχον ὥρμησαν εἴσω τῶν πυλῶν, καὶ περιέτυχον τῷ Ἱππάρχῳ παρὰ τὸ Λεωκόριον

---

§ 2. ἐν ὅπλοις, μετ' ἀσπίδος καὶ δόρατος 58. (Hudson.) — πέμψαντας für πέμψαντας einige Hſn.

§ 3. αὐτούς, Harmodios und Ariſtogeiton, betont wegen des Gegenſatzes. Gr. 51, 6 A. 3. — τὰ πρός die Angriffe gegen; der Ac. τά hängt von ξυνεπαμύνειν ab. Gr. 46, 5 A. 4. — ἐκείνους, τοὺς ξυνεπιθησομένους τῷ ἔργῳ. (Ba.) — ἕνεκα für οὕνεκα einige Hſn. Daß Thuk. gerade an dieſer einen Stelle οὕνεκα geſchrieben iſt doch nicht wahrſcheinlich, wenn gleich es jetzt noch an einzelnen Stellen attiſcher Proſaiker aufgenommen iſt. — καὶ ὁποσοιοῦν wie viele, d. h. wie wenige, auch immer. Gr. 51, 15 A. 3 u. zu 1, 77, 2. — τολμήσειαν das Unternehmen angefangen hätten.

C. 57. § 1. ἔξω, τῆς πόλεως. (Sch.)

§ 2. σφίσι. Gr. 48, 12 A. 5. — οἰκείως, φιλικῶς. (Sch.) — ὁ Ἱππίας iſt wiederholt, damit man nicht auch hier τινά als Subject denke. — τὸν λυπήσαντα, τὸν Ἵππαρχον. (Sch.) — πρότερον προ- pleonaſtiſch, wie Aehnliches öfter. zu 1, 23, 4. — προτιμωρήσεσθαι für προτιμωρήσασθαι die beſten Hſn. Gr. 53, 7 A. 10 u. zu 1, 27, 2.

§ 3. ὥσπερ εἶχον ſtehendes Fußes. Kr. zu Xen. An. 4, 1, 19. — παρά. περί Arn. vgl. jedoch 8, 102, 2 u. Gr. 68, 36 A. 1.

καλούμενον, καὶ εὐθὺς ἀπερισκέπτως προσπεσόντες καὶ ὡς
ἂν μάλιστα δι' ὀργῆς ὁ μὲν ἐρωτικῆς, ὁ δὲ ὑβρισμένος,
ἔτυπτον καὶ ἀποκτείνουσιν αὐτόν. καὶ ὁ μὲν τοὺς δορυφό-
ρους τὸ αὐτίκα διαφεύγει, ὁ Ἀριστογείτων, ξυνδραμόντος τοῦ
ὄχλου καὶ ὕστερον ληφθεὶς οὐ ῥᾳδίως διετέθη· Ἁρμόδιος
δὲ αὐτοῦ παραχρῆμα ἀπόλλυται. ἀγγελθέντος δὲ Ἱππίᾳ ἐς 58
τὸν Κεραμεικόν, οὐκ ἐπὶ τὸ γενόμενον ἀλλ' ἐπὶ τοὺς
πομπείας τοὺς ὁπλίτας πρότερον ἢ αἰσθέσθαι αὐτούς,
ἄποθεν ὄντας, εὐθὺς ἐχώρησεν, καὶ ἀδήλως τῇ ὄψει
πλασάμενος πρὸς τὴν ξυμφορὰν ἐκέλευσεν αὐτούς, δείξας τι
χωρίον, ἀπελθεῖν ἐς αὐτὸ ἄνευ τῶν ὅπλων. καὶ οἱ μὲν
ἀνεχώρησαν οἰόμενοί τι ἐρεῖν αὐτόν, ὁ δὲ τοῖς ἐπικούροις
φράσας τὰ ὅπλα ὑπολαβεῖν ἐξελέγετο εὐθὺς οὗς ἐπητιᾶτο καὶ
εἴ τις εὑρέθη ἐγχειρίδιον ἔχων· μετὰ γὰρ ἀσπίδος καὶ δό-
ρατος εἰώθεσαν τὰς πομπὰς ποιεῖν.

Τοιούτῳ μὲν τρόπῳ δι' ἐρωτικὴν λύπην ἥ τε ἀρχὴ τῆς 59
ἐπιβουλῆς καὶ ἡ ἀλόγιστος τόλμα ἐκ τοῦ παραχρῆμα περι-
δεοῦς Ἁρμοδίῳ καὶ Ἀριστογείτονι ἐχένετο. τοῖς δ' Ἀθη-
ναίοις χαλεπωτέρα μετὰ τοῦτο ἡ τυραννὶς κατέστη, καὶ ὁ 2
Ἱππίας διὰ φόβου ἤδη μᾶλλον ὢν τῶν τε πολιτῶν πολλοὺς
ἔκτεινε καὶ πρὸς τὰ ἔξω ἅμα διεσκοπεῖτο, εἴ ποθεν ἀσφά-

— καὶ εὐθύς für εὐθύς eine Hſu., εὐθὺς δ' F. Pſ. — ὡς ἄν, περι πέσοιεν. Gr. 69, 7 A. 2. — ὁ δέ fügt das Particip dem Ge. an. Gr. 59, 2 A. 3. — ὁ μέν — ὁ Ἀριστογείτων. Gr. 50, 1 A. 11. — οὐ ῥᾳδίως, χαλεπῶς. (Sch.) κακῶς Heſych. u. Phot. Aehnlich Diod. Excerpt Peiresc. p 557 Weſſ. u. Exc. Vat. p. 36, 25 Dind. vgl. Dion Chryſ. 1 p. 468 R.: μηδὲ ῥᾳδίου γε θανάτου τυχεῖν. (Hertlein Ms.) — διεστέθη, ἀνηρέθη. (Sch.) wurde zugerichtet.

C. 58. § 1. ἀγγελθέντος. Gr. 47, 4 A. 4. — τὸ γενόμενον, τὸν γενόμενον φόνον. (Sch.) — πρότερον ἢ αἰσθέσθαι. zu 1, 69, 4. vgl. 7, 63, 1. 8, 45, 5. — ἀδήλως, ὥστε ἄδηλος εἶναι. (Ba.) Gr. 66, 1 A. 9. — τῇ ὄψει gehört zu ἀδήλως. — πρὸς τὴν ξυμφορά'ν gehört nicht bloß zu πλασάμενος, ſondern zu ἀδήλως πλασάμενος: unbemerkbar in ſeinen Zügen verſtellte er ſich bezüglich des Vorfalles, ἀσόγχυτον τὴν ἑαυτοῦ ὄψιν τηρήσας καὶ μὴ ἐπεμφαίνουσαν τεκμήριον ταῦ πάθους. (Sch.)

§ 2. ἀνεχώρησαν zingen zurück von den Waffen — ὑπολαβεῖν, ὑφαρπάσαι. (Sch.) — μετὰ γάρ denn nur mit. (Hl.)

C. 59. § 1. ἐκ τοῦ παραχρῆμα περιδεοῦς wegen der plötzlich entſtandenen Beſorgniß daß ſie verrathen ſeien.

§ 2. διὰ φόβου ὤν. zu 34, 2. — ἀσφάλειαν Sicherung,

3 λειάν τινα ὀρφὴ μεταβολῆς γενομένης ὑπάρχουσάν οἱ. Ἱππόκλου γοῦν τοῦ Λαμψακηνοῦ τυράννου Ἀϊαντίδῃ τῷ παιδὶ θυγατέρα ἑαυτοῦ μετὰ ταῦτα Ἀρχεδίκην, Ἀθηναῖος ὢν Λαμψακηνῷ, ἔδωκεν, αἰσθανόμενος αὐτοὺς μέγα παρὰ βασιλεῖ Δαρείῳ δύνασθαι. καὶ αὐτῆς σῆμα ἐν Λαμψάκῳ ἐστὶν ἐπίγραμμα ἔχον τόδε·

4 ἀνδρὸς ἀριστεύσαντος ἐν Ἑλλάδι τῶν ἐφ' ἑαυτοῦ
Ἵππιον Ἀρχεδίκην ἥδε κέκευθε κόνις,
ἣ πατρός τε καὶ ἀνδρὸς ἀδελφῶν τ' οὖσα τυράννων
παίδων τ' οὐκ ἤρθη νοῦν ἐς ἀτασθαλίην.

5 τυραννεύσας δὲ ἔτη τρία Ἱππίας ἔτι Ἀθηναίων καὶ παυθεὶς ἐν τῷ τετάρτῳ ὑπὸ Λακεδαιμονίων καὶ Ἀλκμαιωνιδῶν τῶν φευγόντων ἐχώρει ὑπόσπονδος ἔς τε Σίγειον καὶ παρ' Ἀϊαντίδην ἐς Λάμψακον, ἐκεῖθεν δὲ ὡς βασιλέα Δαρεῖον, ὅθεν καὶ ὁρμώμενος ἐς Μαραθῶνα ὕστερον ἔτει εἰκοστῷ, ἤδη γέρων ὤν, μετὰ Μήδων ἐστράτευσεν.

60 Ὧν ἐνθυμούμενος ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων καὶ μιμνησκόμενος ὅσα ἀκοῇ περὶ αὐτῶν ἠπίστατο χαλεπὸς ἦν τότε καὶ ὑπόπτης ἐς τοὺς περὶ τῶν μυστικῶν τὴν αἰτίαν λαβόντας, καὶ πάντα αὐτοῖς ἐδόκει ἐπὶ ξυνωμοσίᾳ ὀλιγαρχικῇ καὶ τυ-

---

Schutzmittel. (St.) Sicherheitsort. (Sch. u. Bl.) — μεταβολῆς γενομένης bei eingetretener Umwälzung. (St.)

§ 3. γοῦν. δ' οὖν Kr. Hertlein Ms. erklärt: dies, τὸ πρὸς τὰ ἔξω διασκοπεῖσθαι ꝛc., läßt sich wenigstens daraus schließen daß er ꝛc. — παιδί. Gr. 47, 5 A. 4. — Ἀθηναῖος ὤν. So spricht der atheniſche Stolz ſich öfter aus. Valckenaer z. Her. 7, 161. — αὐτούς er und die Seinigen. Gr. 58, 4 A. 3. — μέγα. Gr. 46, 5 A. 6. — ἐπίγραμμα, des Simonides nach Ariſtot. Rhet. 1, 9, 31. (Hudſon.)

§ 4. τῶν ἐφ' ἑαυτοῦ unter ſeinen Zeitgenoſſen. Gr. 47, 28 A. 13 u. 68, 40 A. 4. — Ἵππιον einer Tochter des Hippias. Gr. 47, 5 A. 2. — Ἀρχεδίκην wird der Name Dem. 44, 9 geſchrieben. — ἀδελφῶν. Bekannt iſt nur Einer, Peiſiſtratos 54, 6. (Hf.) — ἤρθη. Aeſch. Ag. 575: ἦ κάρτα πρὸς γυναικὸς αἴρεσθαι κέαρ. (Bl.)

§ 5. ἔτει, ἤγουν μετὰ τὸν φόνον τοῦ Ἱππάρχου. (Sch.) — ὑπόσπονδος, τοῖς Ἀθηναίοις δηλονότι. (Sch.)

C. 60. § 1. ὤν. zu 1, 42, 1. Hier wird 6, 53, 3 wieder aufgenommen. (Pp.) — μιμνησκόμενος auch [Plat.] Axioch. p. 368, a. Oefter findet ſich das Präſens u. Impf. in Compoſition. — ὑπόπτης. Ael. v. G. 4, 18: ὑπόπτης ὢν ἐς πάντας ὁ Διονύσιος. (Dr.) Das Wort iſt ſelten, im Chor Soph. Phil. 136; bei Xen. von Pferden. — ἐπὶ zu 28, 2.

φωνικῇ πεπρᾶχθαι. καὶ ὡς αὐτῶν διὰ τὸ τοιοῦτον ἐργι- 2
ζομένων πολλοί τε καὶ ἀξιόλογοι ἄνθρωποι ἤδη ἐν τῷ δε-
σμωτηρίῳ ἦσαν καὶ οὐκ ἐν παύλῃ ἐφαίνετο, ἀλλὰ καθ' ἡμέ-
ραν ἐπεδίδοσαν μᾶλλον ἐς τὸ ἀγριώτερόν τε καὶ πλείους ἔτι
ξυλλαμβάνειν, ἐνταῦθα ἀναπείθεται εἷς τῶν δεδεμένων,
ὅσπερ ἐδόκει ἀετιώτατος εἶναι, ὑπὸ τῶν ξυνδεσμωτῶν τινος
εἶτε ἄρα καὶ τὰ ὄντα μηνῦσαι εἶτε καὶ οὔ· ἐπ' ἀμφότερα
γὰρ εἰκάζεται, τὸ δὲ σαφὲς οὐδεὶς οὔτε τότε οὔτε ὕστερόν
ἔχει εἰπεῖν περὶ τῶν δρασάντων τὸ ἔργον. λέγων δὲ ἔπεισεν
αὐτὸν ὡς χρή, εἰ μὴ καὶ δέδρακεν, αὐτόν τε ἄδειαν ποιησά-
μενον σῶσαι καὶ τὴν πόλιν τῆς παρούσης ὑποψίας παῦσαι·
βεβαιοτέραν γὰρ αὐτῷ σωτηρίαν εἶναι ὁμολογήσαντι μετ' ἀ- 3
δείας ἢ ἁρνηθέντι διὰ δίκης ἐλθεῖν. καὶ ὁ μὲν αὐτός τε
καθ' ἑαυτοῦ καὶ κατ' ἄλλων μηνύει τὸ τῶν Ἑρμῶν· ὁ δὲ
δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων ἄσμενος λαβών, ὡς ᾤετο, τὸ σαφὲς
καὶ δεινὸν ποιούμενοι πρότερον, εἰ τοὺς ἐπιβουλεύοντας σφῶν
τῷ πλήθει μὴ εἴσονται, τὸν μὲν μηνυτὴν εὐθὺς καὶ τοὺς ἄλ-
λους μετ' αὐτοῦ ὅσων μὴ κατηγορήκει ἔλυσαν, τοὺς δὲ κατα- 4
γιαθέντας κρίσεις ποιήσαντες τοὺς μὲν ἀπέκτειναν, ὅσοι ξυν-
ειλήφθησαν, τῶν δὲ διαφυγόντων θάνατον καταγνόντες ἐπα-

---

§ 2. οὐκ ἐν παύλῃ, οὐδεμίαν ἀπόπαυσιν τοῦ συλλαμβάνειν τοὺς ἀνδρας καὶ ζήτησιν ποιεῖσθαι τῶν γενομένων. (Sch.) Die Ausdrucksweise iſt mir ſonſtwoher nicht erinnerlich. — ἐφαίνετο, τὸ πρᾶγμα. Gr. 61, 5 A. 6 u. zu 1, 6, 4. 137, 4. — εἰς, der Redner Andokides. — ἐνταῦθα. Gr. 65, 9 A. 1. — τινός, Namens Charmides. — εἴτε ἄρα. Plat. Phäd. 70, c: σκεψώμεθα αὐτὸ τῇδε πῇ, εἴτε ἄρα ἐν Ἅιδου εἰσὶν αἱ ψυχαὶ εἴτε καὶ οὔ. — καί. Gr. 69, 32 A. 13. vgl. 5, 65, 3. — τά iſt mir verdächtig. — οὔ, οὐκ ὄντα. — ἐπ' ἀμφότερα εἰκάζεται für beide Meinungen werden Vermuthungen aufgeſtellt. vgl. zu 1, 83, 2. — οὔτε τότε, εἶχεν εἰπεῖν. Gr. 62, 4 A. 2. — λέγων δὲ, ὁ συνδεσμώτης. (Sch.) durch die Vorſtellung aber. — εἰ μὴ καί, ungewöhnliche Stellung für εἰ καὶ μή. vgl. zu 2, 11, 4. — ἄδειαν ποιησάμενον nachdem er ſich Straſloſigkeit verſchafft hätte (Bs.), die dem Angeber wenn er nicht trog, gewährt wurde. Sluiter Lect. And. p. 57.

§ 3. μετ' ἀδείας, ἄδειαν ποιησαμένῳ. — διά. Gr. 68, 22 A. 2. — ἐλθεῖν für ἐλθόντι als ob ἀσφαλέστερον vorherginge. Gr. 69, 30 A. 2 u. zu 4, 66, 2. — τὸ τῶν Ἑ. die Verſtümmelung der Hermen, wie 6, 61, 1. — ἄσμενος. ἀσμένως? zu 3, 56, 2. — ὡς ᾤετο gehört zu τὸ σαφές. (Ba.) vgl. 6, 61, 1 u. Kr. zu Xen. An. 1, 6, 7. — ποιούμενοι, ἡγούμενοι.

§ 4. ἐπανεῖπον. τουτέστιν ὑπέσχοντο καὶ ἐκήρυξαν. (Sch.)

νεῖπον ἀργύριον τῷ ἀποκτείναντι. κἂν τούτῳ οἱ μὲν πα-
θόντες ἄδηλον ἦν εἰ ἀδίκως ἐτετιμώρηντο, ἡ μέντοι ἄλλη
πόλις ἐν τῷ παρόντι περιφανῶς ὠφέλητο.

61 Περὶ δὲ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐναγόντων τῶν ἐχθρῶν, οἵπερ
καὶ πρὶν ἐκπλεῖν αὐτὸν ἐπέθεντο, χαλεπῶς οἱ Ἀθηναῖοι
ἐλάμβανον· καὶ ἐπειδὴ τὸ τῶν Ἑρμῶν ᾧοντο σαφὲς ἔχειν,
πολὺ δὴ μᾶλλον καὶ τὰ μυστικά, ὧν ἐπαίτιος ἦν, μετὰ τοῦ
αὐτοῦ λόγου καὶ τῆς ξυνωμοσίας ἐπὶ τῷ δήμῳ ἀπ' ἐκείνου
2 ἐδόκει πραχθῆναι. καὶ γάρ τις καὶ στρατιὰ Λακεδαιμονίων
οὐ πολλὴ ἔτυχε κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον, ἐν ᾧ περὶ ταῦτα
ἐθορυβοῦντο, μέχρι Ἰσθμοῦ παρελθοῦσα, πρὸς Βοιωτούς τι
πράσσοντες. ἐδόκει οὖν ἐκείνου πράξαντος καὶ οὐ Βοιωτῶν
ἕνεκα ἀπὸ ξυνθήματος ἥκειν, καὶ εἰ μὴ ἔφθασαν δὴ αὐτοὶ
κατὰ τὸ μήνυμα ξυλλαβόντες τοὺς ἄνδρας, προδοθῆναι ἂν ἡ
3 πόλις. καί τινα μίαν νύκτα καὶ κατέδαρθον ἐν Θησείῳ τῷ
ἐν πόλει ἐν ὅπλοις. οἵ τε ξένοι τοῦ Ἀλκιβιάδου οἱ ἐν Ἄρ-
γει κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὑπωπτεύθησαν τῷ δήμῳ ἐπιτί-
θεσθαι, καὶ τοὺς ὁμήρους τῶν Ἀργείων τοὺς ἐν ταῖς νήσοις
κειμένους οἱ Ἀθηναῖοι τότε παρέδοσαν τῷ Ἀργείων δήμῳ
διὰ ταῦτα διαχρήσασθαι. πανταχόθεν τε περιεστήκει ὑποψία

Sonſtwo habe ich das Wort nicht gefunden. (Bl.) — ἀργύριον, ein Talent. — εἰ ἀδίκως ob ſie nicht mit Unrecht. Gr. 65, 1 A. 8. — ὡφέλητο. οὐ γὰρ ὑπώπτευον ἔτι ἀλλήλους. (Sch.)

C. 61. § 1. χαλεπῶς ἐλάμβανον nahmen es mit Gehäſſigkeit auf. zu 3, 56, 2. — μετὰ τοῦ αὐτοῦ λόγου καὶ τῆς ξυνωμοσίας unter denſelben Beweggründen und unter, wegen, der Verſchwörung; über λόγος zu 1, 102, 3; über μετά zu 1, 18, 7. — ἐπὶ τῷ δήμῳ, ἐπὶ δήμου καταλύσει 6, 28, 2. (Gb.) Ar. Ri., 236: ἐπὶ τῷ δήμῳ ξυνόμνυντον. (Hertlein Ms.)

§ 2. καὶ γὰρ καί auch 6, 103, 4. 8, 64, 2, Lyſ. 29, 9. 11, Plat. Prot. 314, a, 317, b, Xen. An. 2, 2, 15, Mem. 2, 1, 3, wo es zw., u. Dem. 19, 267. vgl. Gr. 69, 32 A. 21. — πρὸς Βοιωτούς τι πράσσοντες mit den Böotern irgend etwas betreibend. (Ba.) Aber was? und wie mit einem Heere? — ἀπὸ ξυνθήματος nach einer Verabredung, wie 7, 22, 1. vgl. zu 2, 90, 3.

§ 3. κατέδαρθον ſie ſchliefen dort wie in einem Allarmhauſe, um ſogleich auf Erfordern verſammelt und bewaffnet ausrücken zu können. — ἐπιτίθεσθαι Angriffe zu betreiben. Gr. 53, 1 A. 6. — τοὺς ὁμήρους 5, 84, 1. — διαχρήσασθαι die beſten Hſn. — πανταχόθεν, wegen des zu Athen verübten Unfuges, wegen Erſcheinung der Lakedämonier, wegen der Nachrichten von Argos. (Dd.) — ἐς iſt an ὑποψία anzuſchließen. vgl. 6, 60, 1.

εἰς τὸν Ἀλκιβιάδην. ὥστε βουλόμενοι αὐτὸν ἐς κρίσιν ἀγα- 4
γόντες ἀποκτεῖναι πέμπουσιν οὕτω τὴν Σαλαμινίαν ναῦν ἐς
τὴν Σικελίαν ἐπί τε ἐκεῖνον καὶ ὧν πέρι ἄλλων ἐμεμήνυτο.
εἴρητο δὲ προεισπεῖν αὐτῷ ἀπολογησομένῳ ἀκολουθεῖν, ξυλ-
λαμβάνειν δὲ μή, θεραπεύοντες τά τε πρὸς τοὺς ἐν τῇ Σι-
κελίᾳ στρατιώτας τε σφετέρους καὶ πολεμίους μὴ θορυβεῖν,
καὶ οὐχ ἥκιστα τοὺς Μαντινέας καὶ Ἀργείους βουλόμενοι
παραμεῖναι, δι' ἐκείνου νομίζοντες πεισθῆναι σφᾶς ξυστρα-
τεύειν. καὶ ὁ μὲν ἔχων τὴν ἑαυτοῦ ναῦν καὶ οἱ ξυνδιαβε- 5
βλημένοι ἀπέπλεον μετὰ τῆς Σαλαμινίας ἐκ τῆς Σικελίας ὡς
ἐς τὰς Ἀθήνας· καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο ἐν Θουρίοις, οὐκέτι
ξυνείποντο, ἀλλ' ἀπελθόντες ἀπὸ τῆς νεὼς οὐ φανεροὶ ἦσαν,
δείσαντες τὸ ἐπὶ διαβολῇ ἐς δίκην καταπλεῦσαι. οἱ δ' ἐκ 6
τῆς Σαλαμινίας τέως μὲν ἐζήτουν τὸν Ἀλκιβιάδην καὶ τοὺς
μετ' αὐτοῦ, ὡς δ' οὐδαμοῦ φανεροὶ ἦσαν, ᾧχοντο ἀποπλέ-
οντες. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ἤδη φυγὰς ὢν οὐ πολὺ ὕστερον
ἐπὶ πλοίου ἐπεραιώθη ἐς Πελοπόννησον ἐκ τῆς Θουρίας· οἱ
δ' Ἀθηναῖοι ἐρήμῃ δίκῃ θάνατον κατέγνωσαν αὐτοῦ τε καὶ
τῶν μετ' ἐκείνου.

---

§ 4. οὕτω. Gr. 56, 12 A. 4. — ἐπὶ ἐκεῖνον. Gr. 68, 42 A. 2. — ὧν πέρι, ἐπὶ τούτους περὶ ὧν. Gr. 51, 13 A. 7. — θεραπεύοντες Sorge tragend für (vgl. 1, 19 u. 7, 70, 3); der Ro. als ob εἰρήκεσαν vorherginge. Gr. 56, 9 A. 4. — τά τε. Pp. zweifelt ob zu construiren sei θεραπεύοντες τὸ μὴ θορυβεῖν πρὸς — oder θεραπεύοντες μὴ θορυβεῖν τὸ πρὸς —. Im letzteren Falle wäre τὸ πρὸς τοὺς für τὰ ἐν τοῖς kaum erträglich; aber auch im ersteren ist es unpassend. Also ist τὸ πρὸς τοὺς ἐν Σ. mit dem Sch. (?) für sich zu nehmen, das τό von θεραπεύοντες regiert; sie schonten das Verhältniß zu denen in S.; τέ steht hier als sollte βουλόμενοι nicht folgen. zu 5, 11, 2. — στρατιώτας τε nehme ich als Apposition zu τοὺς ἐν τῇ Σ. — μὴ θορυβεῖν, ὥστε μηδένα θόρυβον συλληφθέντος τοῦ Ἀλκιβιάδου μήτε ἀπὸ τῶν Ἀττικῶν στρατιωτῶν ἀγανακτούντων γενέσθαι μήτε ἀπὸ τῶν πολεμίων καταφρονησάντων. (Sch.) Gr. 61, 6 A. 9. — σφᾶς. σφίσι Lindau, Kr. Rec. 1828 u. Dobree. Es fehlt in zwei Hss. Gö. verdächt tigt πεισθῆναι σφᾶς.

§ 5. ἐπὶ διαβολῇ, προδιαβεβλημένοι. (Sch.) Pp. meint ἐπί könne hier nicht nach heißen. Warum nicht wie unser auf? Andok. 1, 30: σωθῆναι ἐπὶ τοιαύτῃ αἰτίᾳ.

§ 6. πλοίου, φορτηγικοῦ 6, 88, 10. — ἐρήμη δίκη ἐστὶν ὅταν μὴ παρόντων ἀμφοτέρων τῶν προσόντων ὁ δικαστὴς τὴν ψῆφον ἐνέγκῃ κατὰ τοῦ ἀπόντος. Bekker Anecd. 1 p. 245. Contumacialverfahren.

62 Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ λοιποὶ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐν τῇ Σικελίᾳ, δύο μέρη ποιήσαντες τοῦ στρατεύματος καὶ λαχὼν ἑκάτερος, ἔπλεον ξὺν παντὶ ἐπὶ Σελινοῦντος καὶ Ἐγέστης, βουλόμενοι μὲν εἰδέναι τὰ χρήματα εἰ δώσουσιν οἱ Ἐγεσταῖοι, κατασκέψασθαι δὲ καὶ τῶν Σελινουντίων τὰ πρά-
2 γματα καὶ τὰ διάφορα μαθεῖν τὰ πρὸς Ἐγεσταίους. παραπλέοντες δ' ἐν ἀριστερᾷ τὴν Σικελίαν, τὸ μέρος τὸ πρὸς τὸν Τυρσηνικὸν κόλπον, ἔσχον ἐς Ἱμέραν, ἥπερ μόνη ἐν τούτῳ τῷ μέρει τῆς Σικελίας Ἑλλὰς πόλις ἐστίν· καὶ ὡς οὐκ ἐδέ-
3 χοντο αὐτούς, παρεκομίζοντο. καὶ ἐν τῷ παράπλῳ αἱροῦσιν Ὕκκαρα πόλισμα Σικανικὸν μὲν Ἐγεσταίοις δὲ πολέμιον· ἦν δὲ παραθαλασσίδιον. καὶ ἀνδραποδίσαντες τὴν πόλιν παρέδοσαν Ἐγεσταίοις, παρεγένοντο γὰρ αὐτῶν ἱππῆς, αὐτοὶ δὲ πόλιν τῷ μὲν πεζῷ ἔχώρουν διὰ τῶν Σικελῶν ἕως ἀφίκοντο ἐς Κατάνην, αἱ δὲ νῆες περιέπλευσαν τὰ ἀνδράποδα
4 ἄγουσαι. Νικίας δὲ εὐθὺς ἐξ Ὑκκάρων ἐπὶ Ἐγέστης παραπλεύσας καὶ τἆλλα χρηματίσας καὶ λαβὼν τάλαντα τριάκοντα κωρῆν ἐς τὸ στράτευμα· καὶ τἀνδράποδα ἀπέδοσαν καὶ ἐγένοντο ἐξ αὐτῶν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τάλαντα. καὶ ἐς τῶν Σικελῶν τοὺς ξυμμάχους περιέπλευσαν, στρατιὰν κελεύοντες πέμπειν· τῇ τε ἡμισείᾳ τῆς ἑαυτῶν ἦλθον ἐπὶ Ὕβλαν τὴν Γελεᾶτιν, πολεμίαν οὖσαν, καὶ οὐχ εἷλον. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

63 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος εὐθὺς τὴν ἔφοδον οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ Συρακούσας παρεσκευάζοντο, οἱ δὲ Συρακόσιοι καὶ αὐτοὶ ὡς ἐπ' ἐκείνους ἰόντες. ἐπειδὴ γὰρ αὐτοῖς

C. 62. § 1. ἑκάτερος. Gr. 56, 9 A. 2. — παντί. τῷ παντί Herrlein Ms. vgl. Xen. Cyr. 5, 4, 49.

§ 2. τὴν Σικελίαν. τῆς Σικελίας Reiske, was mit μέρος zu verbinden wäre; dies noch von παραπλεῖν regiert. — Ἑλλὰς πόλις auch Her. 5, 93. 7, 22, Ἑλλὰς γλῶσσα eb. 6, 98. (Arn.) — ἐδέχοντο, οἱ Ἱμεραῖοι. (Sch.) Gr. 58, 4 A. 1. vgl. 50, 5 A. 3.

§ 3. αὐτῶν. Gr. 47, 9.

§ 4. χρηματίζειν verhandeln. zu 1, 87, 4. — ἀπέδοσαν. ἀπέδοντο Bk. Gr. 52, 10 A. 6. — ἐγένοντο εἰς Namen herauf als Ertrag. Kr. zu Xen. An. 5, 3, 4. — ἐς τῶν Σικελῶν τούς für ἐς τοὺς τῶν Σικελῶν Kr. Rec. 1828 vgl. 7, 32, 1. u. Gr. 47, 9 A. 19. — τῇ ἡμισείᾳ τῆς. Gr. 47, 28 A. 9.

πρὸς τὸν πρῶτον φόβον καὶ τὴν προσδοκίαν οἱ Ἀθηναῖοι οὐκ εὐθὺς ἐπέκειντο, κατά τε τὴν ἡμέραν ἑκάστην προϊοῦσαν ἀνεθάρσουν μᾶλλον, καὶ ἐπειδὴ πλέοντες τά τε ἐπέκεινα τῆς 2
Σικελίας πολὺ ἀπὸ σφῶν ἐφαίνοντο καὶ πρὸς τὴν Ὕβλαν ἐλθόντες καὶ πειράσαντες οὐχ εἷλον βίᾳ, ἔτι πλέον κατεφρόνησαν καὶ ἠξίουν τοὺς στρατηγούς, οἷον δὴ ὄχλος φιλεῖ θαρσήσας ποιεῖν, ἄγειν σφᾶς ἐπὶ Κατάνην, ἐπειδὴ οὐκ ἐκεῖνοι ἐφ' ἑαυτοὺς ἔρχονται. ἱππῆς τε προσελαύνοντες ἀεὶ κατά- 3
σκοποι ἦσαν Συρακοσίων πρὸς τὸ στράτευμα τῶν Ἀθηναίων ἐφύβριζον ἄλλα τε καὶ εἰ ξυνοικήσοντες σφίσιν αὐτοῖς μᾶλλον ἥκοιεν ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ ἢ Λεοντίνους ἐς τὴν οἰκείαν κατοικιοῦντες. ἃ γιγνώσκοντες οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων 64
καὶ βουλόμενοι αὐτοὺς ἄγειν πανδημεὶ ἐκ τῆς πόλεως ὅτι πλεῖστον, αὐτοὶ δὲ ταῖς ναυσὶν ἐν τοσούτῳ ὑπὸ νύκτα παραπλεύσαντες στρατόπεδον καταλαβεῖν ἐν ἐπιτηδείῳ καθ' ἡσυχίαν, εἰδότες οὐκ ἂν ὁμοίως δυνηθέντες [καὶ] εἰ ἐκ τῶν 2
νεῶν πρὸς παρεσκευασμένους ἐκβιβάζοιεν ἢ κατὰ γῆν ἰόντες γνωσθείησαν — τοὺς γὰρ ἂν ψιλοὺς τοὺς σφῶν καὶ τὸν ὄχλον τῶν Συρακοσίων τοὺς ἱππέας, πολλοὺς ὄντας, σφίσι δ' οὐ παρόντων ἱππέων, βλάπτειν ἂν μεγάλα, οὕτω δὲ λή-

---

C. 63. § 1. *πρός, κατά.* (Ba.) Diese Erklärung paßt nur zu *προσδοκίαν*; *πρὸς τὸν πρῶτον φόβον* wird wohl heißen: auf die erste Furcht, d. h. mit Benutzung derselben. vgl. 49, 1.

§ 2. *πλέοντες τά* wie *πλεῖν τὴν θάλασσαν.* Gr. 46, 6 A. 3. — *οὐκ ἐκεῖνοι.* Gr. 67, 10 A. 1. — *ἐπειδή* für *ἐπειδή γε* die beſten Hſn.

§ 3. *καὶ εἰ. καὶ ἐφύβριζον εἰ* d. h. *ἐφυβρίζοντες ἔλεγον, ἠρώτων εἰ.* — *αὐτοῖς. αὐτοί* Bk. doch ſ. Kr. z. Dion. p. 340. (Pp.) Gr. 51, 2 A. 7.

C. 64. § 1. *ἄγειν, ποιῆσαι προιέναι.* (Sch.) — *ἐν τοσούτῳ*, nicht *ἐν τούτῳ*, weil angedeutet wird: hinreichende Zeit zu gewinnen um in derſelben.

§ 2. *δυνηθέντες, στρατόπεδον καταλαβεῖν.* (Sch.) — *καὶ εἰ ἐκ. εἰ ἐκ* oder *ἢ εἰ ἐκ* Reiske; *καὶ* ignoriren der Sch. und Ba. — *γνωσθείησαν.* Gr. 30, 9 A. 2 u. zu 1, 38, 1. — *τοὺς ψιλοὺς καὶ τὸν ὄχλον* ſind die Objectsac. (Sch.) — *τούς* vor *σφῶν* iſt hier gegen den ſonſtigen Gebrauch des Thuk. hinzugefügt. zu 1, 25, 2. Auch paßt es nicht recht. Gr. 50, 8 A. 11 zweite Ausg. — *Συρακοσίων* hängt von *τοὺς ἱππέας* ab. (Sch.) — *δ' οὐ παρόντων.* Gr. 56, 14 A. 2. — *βλάπτειν.* Gr. 65, 11 A. 7. — *ἄν.* Gr. 69, 7 A. 3. — *οὕτω δέ* auf die § 1 angegebene Weiſe aber glaubten ſie. (Hl.) —

ψεσθαι χωρίον ὅθεν ὑπὸ τῶν ἱππέων οὐ βλάψονται ἄξια
3 λόγου· ἐδίδασκον δ' αὐτοὺς περὶ τοῦ πρὸς τῷ Ὀλυμπιείῳ
χωρίου, ὅπερ καὶ κατέλαβον, Συρακοσίων φυγάδες οἳ ξυνεί-
ποντο — τοιόνδε τι οὖν πρὸς ἃ ἐβούλοντο οἱ στρατηγοὶ
4 μηχανῶνται. πέμπουσιν ἄνδρα σφίσι μὲν πιστόν, τοῖς δὲ
τῶν Συρακοσίων στρατηγοῖς τῇ δοκήσει οὐχ ἧσσον ἐπιτήδειον·
ἦν δὲ Καταναῖος ὁ ἀνὴρ καὶ ἀπ' ἀνδρῶν ἐκ τῆς Κατάνης
ἥκειν ἔφη ὧν ἐκεῖνοι τὰ ὀνόματα ἐγίγνωσκον καὶ ἠπίσταντο
5 ἐν τῇ πόλει ἔτι ὑπολοίπους ὄντας τῶν σφίσιν εὐνόων. ἔλεγε
δὲ τοὺς Ἀθηναίους αὐλίζεσθαι ἀπὸ τῶν ὅπλων ἐν τῇ πόλει,
καὶ εἰ βούλονται ἐκεῖνοι πανδημεὶ ἐν ἡμέρᾳ ῥητῇ ἅμα ἕῳ
ἐπὶ τὸ στράτευμα ἐλθεῖν, αὐτοὶ μὲν ἀποκλήσειν αὐτοὺς παρὰ
σφίσι καὶ τὰς ναῦς ἐμπρήσειν, ἐκείνους δὲ ῥᾳδίως τὸ στρά-
τευμα προσβαλόντας τῷ σταυρώματι αἱρήσειν· εἶναι δὲ ταῦτα
τοὺς ξυνδράσοντας πολλοὺς Καταναίων, καὶ ἑτοιμάσθαι ἤδη,
ἀφ' ὧν αὐτὸς ἥκειν.
65 Οἱ δὲ στρατηγοὶ τῶν Συρακοσίων, μετὰ τοῦ καὶ ἐς τὰ
ἄλλα θαρσεῖν καὶ εἶναι ἐν διανοίᾳ καὶ ἄνευ τούτων ἰέναι
[παρεσκευάσθαι] ἐπὶ Κατάνην, ἐπίστευσάν τε τῷ ἀνθρώπῳ

ὅθεν kurz für ὅθεν ἐπιχειροῦντες. — βλάψονται passiv, wie 1, 81, 2. Gr. 39, 11 A.

§ 3. αὐτούς, τοὺς στρατηγούς. (Sch.) — οὖν. Gr. 69, 52 A. 3, wo „es" nach „steht" einzuschalten ist, u. zu 39 5, 1. — πρὸς ἃ, πρὸς ταῦτα ἃ in Bezug auf das was, πρὸς τὸ καταλαβεῖν στρατόπεδον. (Sch.) vgl. zu 11 4. — οἱ στρατηγοί schon § 1, der Zwischensatz wegen wiederholt. — τῇ δοκήσει dem Anschein nach; ein der gew. Prosa fremdes Wort. zu 2, 35, 2.

§ 4. ἠπίσταντο; αὐτούς, nach griechischer Weise für οὕς aus ὧν. Gr. 60, 6 A. 2. — εὐνόων für ἑῶν. Die aufgelösten Formen sind auch in der att. Prosa nicht selten. Lob. z. Phryn. p. 142.

§ 5. ἀπὸ τῶν ὅπλων entfernt von den Waffen, dem Lager. zu 1, 111, 1. — ἐκεῖνοι, οἱ Συρακόσιοι. (Sch.) — αὐτοί sie, die Katanäer; über den No. zu 6, 25, 3. — σταυρώματι. στρατόπεδον andere Hsn. — αἱρήσειν würden überwältigen. — ταῦτα τούς. Gr. 50, 10 A. 1 und hier Pp. — ἡτοιμάσθαι, ταῦτα vgl. 7, 62, 1. — ἀφ' ὧν auf τοὺς ξυνδράσοντας bezogen. Der Satz vorher steht διὰ μέσου. vgl. zu 1, 102, 2 u. 6, 68, 4.

C. 65. § 1. μετὰ τοῦ außerdem daß, wie Dem. 5, 5. — εἶναι ἐν διανοίᾳ, διανοεῖσθαι. (Sch.) — παρεσκευάσθαι verdächtigen Acacius u. Dobree, wie auch ich es schon längst als Glossem von

πολλῷ ἀπερισκεπτότερον καὶ εὐθὺς ἡμέραν ξυνθέμενοι ἦ παρέσονται ἀπέστειλαν αὐτόν, καὶ αὐτοί — ἤδη γὰρ καὶ τῶν 2
ξυμμάχων Σελινούντιοι καὶ ἄλλοι τινὲς παρῆσαν — προεῖπον πανδημεὶ πᾶσιν ἐξιέναι Συρακοσίοις. ἐπεὶ δὲ ἑτοῖμα αὐτοῖς καὶ τὰ τῆς παρασκευῆς ἦν καὶ αἱ ἡμέραι ἐν αἷς ξυνέθεντο ἥξειν ἐγγὺς ἦσαν, πορευόμενοι ἐπὶ Κατάνης ηὐλίσαντο ἐπὶ τῷ Συμαίθῳ ποταμῷ ἐν τῇ Λεοντίνῃ. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ὡς 3
ἤσθοντο αὐτοὺς προσιόντας, ἀναλαβόντες τό τε στράτευμα ἅπαν τὸ ἑαυτῶν καὶ ὅσοι Σικελῶν αὐτοῖς ἢ ἄλλος τις προσεληλύθει καὶ ἐπιβιβάσαντες ἐπὶ τὰς ναῦς καὶ τὰ πλοῖα, ὑπὸ νύκτα ἔπλεον ἐπὶ τὰς Συρακούσας. καὶ οἵ τε Ἀθηναῖοι 4
ἅμα ἕῳ ἐξέβαινον ἐς τὸ κατὰ τὸ Ὀλυμπιεῖον ὡς τὸ στρατόπεδον καταληψόμενοι, καὶ οἱ ἱππῆς οἱ Συρακοσίων πρῶτοι προσελάσαντες ἐς τὴν Κατάνην καὶ αἰσθόμενοι ὅτι τὸ στράτευμα ἅπαν ἀνῆκται ἀποστρέψαντες ἀγγέλλουσι τοῖς πεζοῖς, καὶ ξύμπαντες ἤδη ἀποτρεπόμενοι ἐβοήθουν ἐπὶ τὴν πόλιν. ἐν τούτῳ δ' οἱ Ἀθηναῖοι, μακρᾶς οὔσης τῆς ὁδοῦ αὐτοῖς, 66
καθ' ἡσυχίαν καθῖσαν τὸ στράτευμα ἐς χωρίον ἐπιτήδειον, καὶ ἐν ᾧ μάχης τε ἄρξειν ἔμελλον ὁπότε βούλοιντο καὶ οἱ ἱππῆς τῶν Συρακοσίων ἥξειν ἂν αὐτοὺς καὶ ἐν τῷ ἔργῳ καὶ

ἑτοιμάσθαι 64, 5 angemerkt. — ἀπερισκεπτότερον als es ohne die Zuverſicht und das Vorhaben der Fall geweſen wäre. (Hſ. u. Ba.)

§ 2. ἤδη γάρ gibt den Grund an warum alle Syrakoſier ausziehen konnten, indem die Selinuntier als Beſatzung zurückblieben. — αἱ ἡμέραι, weil den Marſch mitgerechnet mehrere Tage erfordert wurden. (Gö.)

§ 3. ὅσοι, πάνταις ὅσοι. Gr. 51, 13 A. 2. — ἦ ἄλλος τις. ἢ εἰ ἄλλος τις würden wir erwarten.

§ 4. ἐς τό für ἐς τόν eine Hſ. Zu dieſem τόπον zu ergänzen verbietet der Sprachgebrauch; μέγαν λιμένα mit einigen Hſn. u. Ba. hinzugefügt würde mit ἐκβαίνειν nicht ſtimmen. (Dr.) — τό vor στρατόπεδον iſt aus den beſten Hſn. hinzugefügt. Es weiſt auf 6, 64, 1 zurück. (Benedict.) vgl. jedoch zu 2, 81, 3. — ἀνῆκται, ἀνέπλευσαν. (Sch.) — ἤδη. zu 6, 44, 3.

C. 66 § 1. αὐτοῖς, τοῖς Συρακοσίοις. (Hſ.) — καθῖσαν, καθεῖσαν vermuthet hier u. 7, 82, 3 Göttling Accentl. S. 18, was ich ſo nicht gebraucht wüßte. vgl. Gr. § 39 unter ἵζω. — ἐπιτήδειον, ἁρμόδιον ἐνστρατοπεδεύσασθαι. (Sch.) — ἄρξειν ἔμελλον anfangen konnten. (Ba.) — ἂν ἐλθεῖν. vgl. 8, 25 4 u. Kr. zu Xen.

πρὸ αὐτοῦ λυπήσειν· τῇ μὲν γὰρ τείχια τε καὶ οἰκίαι εἶργον
2 καὶ δένδρα καὶ λίμνη, παρὰ δὲ τὸ κρημνοί. καὶ τὰ ἐγγὺς
δένδρα κόψαντες καὶ κατενεγκόντες ἐπὶ τὴν θάλασσαν παρά
τε τὰς ναῦς σταύρωμα ἔπηξαν καὶ ἐπὶ τῷ Λύσκωνι ξερμά
τε, ᾗ εὐεφοδώτατον ἦν τοῖς πολεμίοις, λίθοις λογάδην καὶ
ξύλοις διὰ ταχέων ὤρθωσαν καὶ τὴν τοῦ Ἀνάπου γέφυραν
3 ἔλυσαν. παρασκευαζομένων δὲ ἐκ μὲν τῆς πόλεως οὐδεὶς
ἐξιὼν ἐκώλυεν· πρῶτοι δὲ οἱ ἱππῆς τῶν Συρακοσίων προσε-
βοήθησαν, ἔπειτα δὲ ὕστερον καὶ τὸ πεζὸν ἅπαν ξυνελέγη.
καὶ προσῆλθον μὲν ἐγγὺς τοῦ στρατεύματος τῶν Ἀθηναίων
τὸ πρῶτον, ἔπειτα δέ, ὡς οὐκ ἀντιπροήεσαν αὐτοῖς, ἀναχω-
ρήσαντες καὶ διαβάντες τὴν Ἑλωρινὴν ὁδὸν ἠλίσαντο.

67 Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι παρε-
σκευάζοντο ὡς ἐς μάχην καὶ ξυνετάξαντο ὧδε. δεξιὸν μὲν
κέρας Ἀργεῖοι εἶχον καὶ Μαντινῆς, Ἀθηναῖοι δὲ τὸ μέσον,
2 τὸ δὲ ἄλλο οἱ ξύμμαχοι οἱ ἄλλοι. καὶ τὸ μὲν ἥμισυ αὐτοῖς
τοῦ στρατεύματος ἐν τῷ πρόσθεν ἦν, τεταγμένον ἐπὶ ὀκτώ,
τὸ δὲ ἥμισυ ἐπὶ ταῖς εὐναῖς ἐν πλαισίῳ, ἐπὶ ὀκτὼ καὶ τοῦτο

An. 2, 3, 18. — τῇ μέν. Gr. 50, 1 A. 16. — παρὰ δὲ τό neben einer andern Strecke; über die Stellung Gr. 50, 1 A. 14.

§ 2. ἔρυμα τε. ἔρυμα τι. (Kr.) — εὐεφοδώτατον. ἐφοδώτατον die beſten Hſn. Aber jenes kann wohl ſo wenig als ἄνοδος, κάθοδος, πάροδος Adjectiv ſein (Didot); daher vermuthet Bk. εὐοδώτατον. Daß dies oder εὐεφοδώτατον keineswegs widerſinnig ſei, wie Abreſch meint, zeigt Xen. Heli. 6, 5, 24, wo ebenfalls dem ἀκροβολώτατος das folgende εὐπροσοδώτατος nicht widerſpricht. Der Superlativ ſagt hier viel weniger als der Poſitiv: noch am leichteſten zugänglich. (Hertlein Ms.) — λογάδην, ἐπιλέκτοις. (Sch.) zu 4, 4, 1. vgl. Gr. 50, 8 A. 19.

§ 3. παρασκευαζομένων, αὐτῶν. Gr. 47, 4 A. 3. — οὐδείς für οὐθείς nur einige ſchlechte Hſn. — ἐκώλυεν. ἐκώλυε τὸ πρῶτον? Wenigſtens iſt ſo etwas zu denken. — προσεβοήθησαν zogen dagegen aus. vgl. 2, 25, 3. 4. 8, 24, 3. 55, 1. — ἔπειτα δ' ὕστερον ſodann ſpäter. zu 2, 9, 1.

C. 67. § 1. δεξιὸν κέρας ſteht gewöhnlicher mit dem Artikel als ohne ihn, wie noch 2, 90, 1. 4, 93, 4. 5, 67, 3. vgl. Gr. 50, 2 A. 13. Nie ohne ihn erſcheint bei Thuk. εὐώνυμον κέρας, außer prädicativ 5, 67, 1. — τὸ ἄλλο die übrige Schlachtlinie. zu 3, 107, 4.

§ 2. ἦν. Hier iſt ein Komma geſetzt nach Fritzſche Quaestt. Luc. p. 85. — ἐπὶ ταῖς εὐναῖς am Lager Ba., bei dem Schifflager Hl. — ἐν πλαισίῳ. ἐν σχήματι τετραγώνῳ. (Sch.) vgl. Kr. zu Xen. An. 3, 2, 36 gr. A. — καὶ τοῦτο gleichfalls. (Ba.) vgl. 7, 57, 8

πεπαμένον· οἷς εἴρητο, ἢ ἄν τοῦ στρατεύματός τι πονῇ μάλιστα, ἐφορῶντας παραγίγνεσθαι. καὶ τοὺς σκευοφόρους ἐντὸς τούτων τῶν ἐπιτάκτων ἐποιήσαντο. οἱ δὲ Συρακόσιοι 3
ἔταξαν τοὺς μὲν ὁπλίτας ἐφ' ἑκκαίδεκα, ὄντας πανδημεὶ Συρακοσίους καὶ ὅσοι ξύμμαχοι παρῆσαν — ἐβοήθησαν δὲ αὐτοῖς Σελινούντιοι μὲν μάλιστα, ἔπειτα δὲ καὶ Γελῴων ἱππῆς, τὸ ξύμπαν ἐς διακοσίους, καὶ Καμαριναίων ἱππῆς ὅσον εἴκοσι καὶ τοξόται ὡς πεντήκοντα — τοὺς δὲ ἱππέας ἐπετάξαντο ἐπὶ τῷ δεξιῷ, οὐκ ἔλασσον ὄντας ἢ διακοσίους καὶ 4
χιλίους, παρὰ δ' αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀκοντιστάς. μέλλουσι δὲ τοῖς Ἀθηναίοις προτέροις ἐπιχειρήσειν ὁ Νικίας κατά τε ἔθνη, ἐπιπαριὼν ἕκαστα, καὶ ξύμπασι τοιάδε παρεκελεύετο.

"Πολλῇ μὲν παραινέσει ὦ ἄνδρες τί δεῖ χρῆσθαι, οἳ 68
πάρεσμεν ἐπὶ τὸν αὐτὸν ἀγῶνα; αὐτὴ γὰρ ἡ παρασκευὴ ἱκανωτέρα μοι δοκεῖ εἶναι θάρσος παρασχεῖν ἢ καλῶς λεχθέντες λόγοι μετὰ ἀσθενοῦς στρατοπέδου. ὅπου γὰρ Ἀργεῖοι καὶ 2
Μαντινῆς καὶ Ἀθηναῖοι καὶ νησιωτῶν οἱ πρῶτοι ἐσμεν, πῶς οὐ χρὴ μετὰ τοιῶνδε καὶ τοσῶνδε ξυμμάχων πάντα τινὰ μεγάλην τὴν ἐλπίδα τῆς νίκης ἔχειν, ἄλλως τε καὶ πρὸς ἄνδρας πανδημεί τε ἀμυνομένους καὶ οὐκ ἀπολέκτους ὥσπερ καὶ ἡμᾶς, καὶ προσέτι Σικελιώτας, οἳ ὑπερφρονοῦσι μὲν ἡμῶν ὑπομενοῦσι δ' οὔ, διὰ τὸ τὴν ἐπιστήμην τῆς τόλμης ἧσσω

---

u. Gr. 51, 7 A. 12. — μάλιστα verband ſchon Ba. mit πονῇ, nicht mit ἐφορῶντας. — ἐφορῶντας im Auge habend. zu Xen. An. 6, 1, 14. — ἐντὸς ἐποιήσαντο ſtellten ſie in die Mitte des πλαίσιον. vgl. zu 2, 83, 4. — τῶν ἐπιτάκτων, τῶν ὄπισθεν ἐπιτεταγμένων παρὰ ταῖς εὐναῖς. (Sch.) Betont iſt nach einigen guten Handſchriften; die meiſten ἐπιακτῶν. vgl. Lobeck Parall. p. 491.

§ 3. μάλιστα mit der größten Anzahl.

§ 4. ἐπετάξαντο ſtellten ſie nach dem andern Theile der Linie auf; nach, aber nicht hinter ſondern neben. — προτέροις. Gr. 57, 5 A. 3. — κατὰ ἔθνη. Gr. 60, 8 A. 4. — ἐπιπαριών zu den Abtheilungen längs denſelben gehend. zu 4, 94, 2.

C. 68. § 1. οἳ da wir, aber auf ein vorſchwebendes ἡμᾶς bezüglich. — τὸν αὐτόν im Gegenſatze zu den verſchiedenen Völkerſchaften. (Ba.)

§ 2. πάντα τινά. Gr. 51, 16 A. 11. — πανδημεί, alſo nicht mit erleſener Mannſchaft, οὐκ ἀπολέκτους. — ὥσπερ καὶ ἡμᾶς. Gr. 62, 4 A. 3. vgl. 1, 69, 4 u. über καί Gr. 69, 32 A. 13. — ὑπερφρονοῦσιν ἡμᾶς. Gr. 47, 23 A. 1. vgl. 3, 39, 5.

3 ἔχειν. παραστήτω δέ τινι καὶ τόδε, πολύ τε ἀπὸ τῆς ἡμε-
τέρας αὐτῶν εἶναι καὶ πρὸς γῆ οὐδεμιᾷ φιλίᾳ, ἥντινα μ
αὐτοὶ μαχόμενοι κτήσεσθε. καὶ τοὐναντίον ὑπομιμνήσκω
ὑμᾶς ἢ οἱ πολέμιοι σφίσιν αὐτοῖς εὖ οἶδ' ὅτι παρακελεύ-
4 ονται· οἱ μὲν γὰρ ὅτι περὶ πατρίδος ἔσται ὁ ἀγών, ἐγὼ δ
ὅτι οὐκ ἐν πατρίδι, ἐξ ἧς κρατεῖν δεῖ ἢ μὴ ῥᾳδίως ἀποχω-
ρεῖν· οἱ γὰρ ἱππῆς πολλοὶ ἐπικείσονται. τῆς τε οὖν ὑμετέρα
αὐτῶν ἀξίας μνησθέντες ἐπέλθετε τοῖς ἐναντίοις προθύμω
καὶ τὴν παροῦσαν ἀνάγκην καὶ ἀπορίαν φοβερωτέραν ἡγησά-
μενοι τῶν πολεμίων."

69 Ὁ μὲν Νικίας τοιαῦτα παρεκελευσάμενος ἐπῆγε τὸ στρα-
τόπεδον εὐθύς, οἱ δὲ Συρακόσιοι ἀπροσδόκητοι μὲν ἐν τῷ
καιρῷ τούτῳ ἦσαν ὡς ἤδη μαχούμενοι, καί τινες αὐτοῖ
ἐγγὺς τῆς πόλεως οὔσης καὶ ἀπεληλύθεσαν· οἱ δὲ καὶ δι
σπουδῆς προσβοηθοῦντες δρόμῳ ὑστέριζον μέν, ὡς δὲ ἑκα-
2 στός πῃ τοῖς πλείοσι προσμίξειεν καθίσταντο. οὐ γὰρ δ
προθυμίᾳ ἐλλιπεῖς ἦσαν οὐδὲ τόλμῃ οὔτ' ἐν ταύτῃ τῇ μάχ
οὔτ' ἐν ταῖς ἄλλαις, ἀλλὰ τῇ μὲν ἀνδρίᾳ οὐχ ἧσσους ἐ

---

§ 3. παραστήτω, διδόχθω. (Sch.) zu 4, 61, 2. — εἶναι, αὐτόν, ἡμᾶς. (Ba.) — πολύ τε. πολύ τι Kr. — τῆς ἡμετέρας αὐτῶν Gr. 51, 2 A. 10. — ἥντινα μή wofern ihr nicht ein ſolches (St.)

§ 4. οἱ μὲν γάρ, παρακελεύονται. Gr. 69, 14 A. 5. — οὐκ ἐν πατρίδι ſo viel als ἐν πολεμίᾳ. Gr. 67, 1 A. 4. ἐν οὐ πατρίδ Dobree. Indeß ähnlich findet ſich οὐκ ἐν καιρῷ, οὐκ εἰς μακράν ꝛc. — ἐξ ἧς gehört dem Gedanken nach, für den κρατεῖν δεῖ ἢ wie διὰ μέσου ſtehen, zu ἀποχωρεῖν. (St.) vgl. zu 64, 5. — πολλοί. Gr. 50, 11 A 1. — ἡγησάμενοι iſt mit μνησθέντες verbunden und ἐπέλθετε zwiſchen geſtellt. vgl. 6, 83, 1 u. Kr. zu Xen. An. 7, 8, 16. Ueber den Ao. Gr 53, 5 A. 2.

C. 69. § 1. ἐπῆγε, κατὰ τῶν πολεμίων δηλονότι. (Sch.) — ἀπροσδόκητος activ auch 2, 33, 3. 93, 3. 4. 72, 2. 7, 29, 2. 3 2; paſſiv 2, 5, 2. 61, 3. 91, 3. 3, 39, 4. 4, 103, 4. 7, 46. 8, 23, — καί τινες καί. Gr. 69, 32 A. 20 u. zu 1, 75, 2. — ἀπεληλύθεσαν für ἐπεληλύθεσαν P. Reiske u. zwei Hſn. — οἱ δέ beziehen der Sch. u A. auf τινές: dieſe aber, alſo, was ſchon das καί nicht geſtattet. vgl. Gr. 50, 1 A. 4 u. 69, 32 A. 15. Dieſen Gedanken gab οἳ δή, was Ba. vielleicht hatte. Allein es iſt gar wohl denkbar daß einige (τινές) ganz fortgegangen, Andere auch bloß weit entfernt waren ſo daß ſie ſich zwar verſpäteten, aber doch noch eintreten konnten.

§ 2. ἐλλιπεῖς, ἤγουν ἥττους τῶν Ἀθηναίων. (Sch.) vgl. 4, 63, — οὐχ ἧσσους. Wäre hier ἦσαν zu denken, ſo müßte etwa folgen

ὅσον ἡ ἐπιστήμη ἀντέχοι, τῷ δὲ ἐλλείποντι αὐτῆς καὶ τὴν βούλησιν ἄκοντες προὐδίδοσαν. ὅμως δὲ οὐκ ἂν οἰόμενοι 3 σφίσι τοὺς Ἀθηναίους προτέρους ἐπελθεῖν καὶ διὰ τάχους ἀναγκαζόμενοι ἀμύνασθαι ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα εὐθὺς ἀντεπῆεσαν. καὶ πρῶτον μὲν αὐτῶν ἑκατέρων οἵ τε λιθοβόλοι καὶ σφενδονῆται καὶ τοξόται προὐμάχοντο καὶ τροπὰς οἵας εἰκὸς φιλοὺς ἀλλήλων ἐποίουν· ἔπειτα δὲ μάντεις τε σφάγια προὔφερον τὰ νομιζόμενα καὶ σαλπιγκταὶ ξύνοδον ἐπώτρυνον τοῖς ὁπλίταις, οἱ δ' ἐχώρουν, Συρακόσιοι μὲν περί τε πα- 4 τρίδος μαχούμενοι καὶ τῆς ἰδίας ἕκαστος τὸ μὲν αὐτίκα σωτηρίας τὸ δὲ μέλλον ἐλευθερίας, τῶν δ' ἐναντίων Ἀθηναῖοι μὲν περί τε τῆς ἀλλοτρίας οἰκείαν σχεῖν καὶ τὴν οἰκείαν μὴ βλάψαι ἡσσώμενοι, Ἀργεῖοι δὲ καὶ τῶν ξυμμάχων οἱ αὐτό- 5 νομοι ξυγκτήσασθαί τε ἐκείνοις ἐφ' ἃ ἦλθον καὶ τὴν ὑπάρχουσαν σφίσι πατρίδα νικήσαντες πάλιν ἐπιδεῖν· τὸ δ' ὑπήκοον τῶν ξυμμάχων μέγιστον μὲν περὶ τῆς αὐτίκα ἀνελπίστου σωτηρίας, ἢν μὴ κρατῶσι, τὸ πρόθυμον εἶχον, ἔπειτα

ταύτης oder τῆς ἐπιστήμης δὲ τῷ ἐλλείποντι. Demnach ist zu verbinden οὐχ ἥσσους (ὄντες) — τῷ ἐλλείποντι προὐδίδοσαν; μέν aber und δέ stehen in zusammenhängender Construction. Gr. 69, 16 A. 4. — ἐπιστήμη, πολεμική. (Sch.) — τῷ ἐλλείποντι, τῇ ἐλλείψει. (Sch.) vgl. zu 5, 97. — τὴν βούλησιν προὐδίδοσαν verriethen ihren Willen, opferten ihren Muth vergebens auf, unterstützten ihn nicht mit Kriegskunde. (Ba.) Ein sehr kühner Ausdruck (παρακινδυνευμένον). — ἄκοντες bei βούλησιν bildet ein Oxymoron. (Ba.)

§ 3. ὅμως δέ weist zurück auf ἀπροσδόκητοι μέν, das hier durch οὐκ ἄν — ἐπελθεῖν erneuert wird. Denn ὅμως nach Gr. 56, 13 A. 3 zu erklären dürfte das δέ nicht gestatten. — λιθοβόλοι, οἱ ἐκ χειρὸς βάλλοντες Xen. An. 3, 3, 15, die aus freier Hand Steine werfen. — εἰκός, ποιεῖν aus ἐποίουν. Gr. 55, 4 A. 11. — σφάγια προὔφερον, ἔμπροσθεν τῆς στρατιᾶς ἐσηγιάζοντο (Sch.) — τὰ νομιζόμενα, τὰ κατ' ἔθος νόμιμον γινόμενα. (Sch.) — ξύνοδον ἐπώτρυνον, παρώρμων πρὸς τὸ ξυμμῖξαι. (Sch.) Die ganze Redensart (mit dem Da.) ist ungewöhnlich. (Ba.) Ξύνοδος eben so 3, 107, 3. 5, 71, 1.

§ 4. πατρίδος. Gr. 50, 3 A. 8. — τῆς ἰδίας. über die Stellung zu 2, 44, 1. — σχεῖν. Gr. 61, 6 A. 9. — ἡσσώμενοι, διὰ τοῦ ἡττηθῆναι. (Sch.) Gr. 53, 1 A. 3.

§ 5. ξυγκτήσασθαι ist an μαχούμενοι § 4 anzuschließen. Gr. 55, 13 A. 16. — ἐκείνοις, τοῖς Ἀθηναίοις. (Sch.) — ἐπιδεῖν. vgl. 7, 61, 1. — τὸ ὑπήκοον. Gr. 43, 4 A. 17. — ἐφ' ἃ. zu 6, 9, 3. — μέγιστον. Gr. 57, 10 A. 12. — καὶ εἰ, καὶ περὶ τούτου τὸ πρό-

3 ἔχειν. παραστήτω δέ τινι καὶ τόδε, πολύ τε ἀπὸ τῆς ἡμε
τέρας αὐτῶν εἶναι καὶ πρὸς γῆ οὐδεμιᾷ φιλίᾳ, ἤντινα μ
αὐτοὶ μαχόμενοι κτήσεσθε. καὶ τοὐναντίον ὑπομιμνήσκ
ὑμᾶς ἢ οἱ πολέμιοι σφίσιν αὐτοῖς ἐὺ οἶδ' ὅτι παρακελεύ
4 ονται· οἱ μὲν γὰρ ὅτι περὶ πατρίδος ἔσται ὁ ἀγών, ἐγὼ δ
ὅτι οὐκ ἐν πατρίδι, ἐξ ἧς κρατεῖν δεῖ ἢ μὴ ῥᾳδίως ἀποχω
ρεῖν· οἱ γὰρ ἵππῃ πολλοὶ ἐπικείσονται. τῆς τε οὖν ὑμετέρα
αὐτῶν ἀξίας μνησθέντες ἐπέλθετε τοῖς ἐναντίοις προθύμω
καὶ τὴν παροῦσαν ἀνάγκην καὶ ἀπορίαν φοβερωτέραν ἡγησά
μενοι τῶν πολεμίων."

69 Ὁ μὲν Νικίας τοιαῦτα παρακελευσάμενος ἐπῆγε τὸ στρα
τόπεδον εὐθύς, οἱ δὲ Συρακόσιοι ἀπροσδόκητοι μὲν ἐν τ
καιρῷ τούτῳ ἦσαν ὡς ἤδη μαχούμενοι, καί τινες αὐτοῖ
ἐγγὺς τῆς πόλεως οὔσης καὶ ἀπεληλύθεσαν· οἱ δὲ καὶ ὅτ
σπουδῇ προσβοηθοῦντες δρόμῳ ὑστέριζον μέν, ὡς δὲ ἕκα-
2 στός πῃ τοῖς πλείοσι προσμίξειεν καθίσταντο. οὐ γὰρ δ
προθυμίᾳ ἐλλιπεῖς ἦσαν οὐδὲ τόλμῃ οὔτ' ἐν ταύτῃ τῇ μάχ
οὔτ' ἐν ταῖς ἄλλαις, ἀλλὰ τῇ μὲν ἀνδρίᾳ οὐχ ἧσσους ἐ

---

§ 3. παραστήτω, δεδόχθω. (Sch.) zu 4, 61, 2. — εἶναι, αὐτόν, ἡμᾶς. (Ba.) — πολύ τε. πολύ τι Kr. — τῆς ἡμετέρας αὐτῶν. Gr. 51, 2 A. 10. — ἤντινα μή wofern ihr nicht ein solches. (St.)

§ 4. οἱ μὲν γάρ, παρακελεύονται. Gr. 69, 14 A. 5. — οὐκ ἐν πατρίδι so viel als ἐν πολεμίᾳ. Gr. 67, 1 A. 4. ἐν οὐ πατρίδι Dobree. Indeß ähnlich findet ſich οὐκ ἐν καιρῷ, οὐκ εἰς μακράν ꝛc. — ἐξ ἧς gehört dem Gedanken nach, für den κρατεῖν δεῖ ἢ wie διὰ μέσου ſtehen, zu ἀποχωρεῖν. (St.) vgl. zu 64, 5. — πολλοί. Gr. 50, 11 A. 1. — ἡγησάμενοι iſt mit μνησθέντες verbunden und ἐπέλθετε zwiſchengeſtellt. vgl. 6, 83, 1 u. Kr. zu Xen. An. 7, 8, 16. Ueber den Ao. Gr. 53, 5 A. 2.

C. 69. § 1. ἐπῆγε, κατὰ τῶν πολεμίων δηλονότι. (Sch.) — ἀπροσδόκητος activ auch 2, 33, 3. 93, 3. 4. 72, 2. 7, 29, 2. 39, 2; paſſiv 2, 5, 2. 61, 3. 91, 3. 3, 39, 4. 4, 103, 4. 7, 46. 8, 23, 2. — καί τινες καί. Gr. 69, 32 A. 20 u. zu 1, 75, 2. — ἀπεληλύθεσαν für ἐπεληλύθεσαν P. Reiske u. zwei Hſn. — οἱ δέ beziehen der Sch. u. A. auf τινές: dieſe aber, alſo, was ſchon das καί nicht geſtattet. vgl. Gr. 50, 1 A. 4 u. 69, 32 A. 15. Dieſen Gedanken gäbe οἳ δή, was Ba. vielleicht hatte. Allein es iſt gar wohl denkbar daß einige (τινές) ganz fortgegangen, Andere auch bloß weit entfernt waren, ſo daß ſie ſich zwar verſpäteten, aber doch noch eintreten konnten.

§ 2. ἐλλιπεῖς, ἤγουν ἥττους τῶν Ἀθηναίων. (Sch.) vgl. 4, 63, 1. — οὐχ ἧσσους. Wäre hier ἦσαν zu denken, ſo müßte etwa folgen

ὅσον ἡ ἐπιστήμη ἀντέχοι, τῷ δὲ ἐλλείποντι αὐτῆς καὶ τὴν βούλησιν ἄκοντες προὐδίδοσαν. ὅμως δὲ οὐκ ἂν οἰόμενοι 3 σφίσι τοὺς Ἀθηναίους προτέρους ἐπελθεῖν καὶ διὰ τάχους ἀναγκαζόμενοι ἀμύνασθαι ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα εὐθὺς ἀντεπῆσαν. καὶ πρῶτον μὲν αὐτῶν ἑκατέρων οἵ τε λιθοβόλοι καὶ σφενδονῆται καὶ τοξότιδι προὐμάχοντο καὶ τροπὰς οἵας εἰκὸς ψιλοὺς ἀλλήλων ἐποίουν· ἔπειτα δὲ μάντεις τε σφάγια προὔφερον τὰ νομιζόμενα καὶ σαλπιγκταὶ ξύνοδον ἐπώτρυνον τοῖς ὁπλίταις, οἱ δ' ἐχώρουν, Συρακόσιοι μὲν περί τε πα- 4 τρίδος μαχούμενοι καὶ τῆς ἰδίας ἕκαστος τὸ μὲν αὐτίκα σωτηρίας τὸ δὲ μέλλον ἐλευθερίας, τῶν δ' ἐναντίων Ἀθηναῖοι μὲν περί τε τῆς ἀλλοτρίας οἰκείαν σχεῖν καὶ τὴν οἰκείαν μὴ βλάψαι ἡσσώμενοι, Ἀργεῖοι δὲ καὶ τῶν ξυμμάχων οἱ αὐτό- 5 νομοι ξυγκτήσασθαί τε ἐκείνοις ἐφ' ἃ ἦλθον καὶ τὴν ὑπάρχουσαν σφίσι πατρίδα νικήσαντες πάλιν ἐπιδεῖν· τὸ δ' ὑπήκοον τῶν ξυμμάχων μέγιστον μὲν περὶ τῆς αὐτίκα ἀνελπίστου σωτηρίας, ἣν μὴ κρατῶσι, τὸ πρόθυμον εἶχον, ἔπειτα

ταύτης oder τῆς ἐπιστήμης δὲ τῷ ἐλλείποντι. Demnach ist zu verbinden οὐκ ἔσσους (ὄντες) — τῷ ἐλλείποντι προὐδίδοσαν; μέν aber und δέ stehen in zusammenhängender Construction. Gr. 69, 16 A. 4. — ἐπιστήμη, πολεμική. (Sch.) — τῷ ἐλλείποντι, τῇ ἐλλείψει. (Sch.) vgl. zu 5, 97. — τὴν βούλησιν προὐδίδοσαν verriethen ihren Willen, opferten ihren Muth vergebens auf, unterstützten ihn nicht mit Kriegskunde. (Ba.) Ein sehr kühner Ausdruck (παρακεκινδυνευμένον). — ἄκοντες bei βούλησιν bildet ein Oxymoron. (Ba.)

§ 3. ὅμως δέ weist zurück auf ἀπροσδόκητοι μέν, das hier durch οὐκ ἄν — ἐπελθεῖν erneuert wird. Denn ὅμως nach Gr. 56, 13 A. 3 zu erklären dürfte das δέ nicht gestatten. — λιθοβόλοι, οἱ ἐκ χειρὸς βάλλοντες Xen. An. 3, 3, 15, die aus freier Hand Steine werfen. — εἰκός, ποιεῖν aus ἐποίουν. Gr. 55, 4 A. 11. — σφάγια προὔφερον, ἐμπροσθεν τῆς στρατιᾶς ἐσφαγιάζοντο (Sch.) — τὰ νομιζόμενα, τὰ κατ' ἔθος νόμιμον γινόμενα. (Sch.) — ξύνοδον ἐπώτρυνον, παρώρμων πρὸς τὸ ξυμμῖξαι. (Sch.) Die ganze Redensart (mit dem Da.) ist ungewöhnlich. (Ba.) Ξύνοδος eben so 3, 107, 3. 5, 71, 1.

§ 4. πατρίδος. Gr. 50, 3 A. 8. — τῆς ἰδίας. über die Stellung zu 2, 44, 1. — σχεῖν. Gr. 61, 6 A. 9. — ἡσσώμενοι, διὰ τοῦ ἡττηθῆναι. (Sch.) Gr. 53, 1 A. 3.

§ 5. ξυγκτήσασθαι ist an μαχούμενοι § 4 anzuschließen. Gr. 55, 13 A. 16. — ἐκείνοις, τοῖς Ἀθηναίοις. (Sch.) — ἐπιδεῖν. vgl. 7, 61, 1. — τὸ ὑπήκοον. Gr. 43, 4 A. 17. — ἐφ' ἃ. zu 6, 9, 3. — μέγιστον. Gr. 57, 10 A. 12. — καὶ εἰ, καὶ περὶ τούτου τὸ πρό-

δὲ ἐν παρέργῳ καὶ εἴ τι ἄλλο ξυγκαταστρεψαμένοις ᾖσαν
70 αὐτοῖς ὑπακούσεται. γενομένης δ' ἐν χερσὶ τῆς μάχης ἐπὶ
πολὺ ἀντεῖχον ἀλλήλοις, καὶ ξυνέβη βροντάς τε ἅμα τινὰς
γενέσθαι καὶ ἀστραπὰς καὶ ὕδωρ πολύ, ὥστε τοῖς μὲν πρῶ-
τον μαχομένοις καὶ ἐλάχιστα πολέμῳ ὠμιληκόσι καὶ τοῦτο
2 ξυνεπιλαβέσθαι τοῦ φόβου, τοῖς δ' ἐμπειροτέροις τὰ μὲν
γιγνόμενα καὶ ὥρᾳ ἔτους περαίνεσθαι δοκεῖν, τοὺς δὲ ἀνθε-
στῶτας πολὺ μείζω ἔκπληξιν μὴ νικωμένους παρέχειν. ὡσα-
μένων δὲ τῶν Ἀργείων πρῶτον τὸ εὐώνυμον κέρας τῶν Συ-
ρακοσίων καὶ μετ' αὐτοὺς τῶν Ἀθηναίων τὸ κατὰ σφᾶς αὐ-
τοὺς παρερρήγνυτο ἤδη καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα τῶν Συρακο-
3 σίων καὶ ἐς φυγὴν κατέστη. καὶ ἐπὶ πολὺ μὲν οὐκ ἐδίωξαν
οἱ Ἀθηναῖοι — οἱ γὰρ ἱππῆς τῶν Συρακοσίων πολλοὶ ὄντες
καὶ ἀήσσητοι εἶργον καὶ ἐσβαλόντες ἐς τοὺς ὁπλίτας αὐτῶν
εἴ τινας προδιώκοντας ἴδοιεν, ἀνέστελλον — ἐπακολουθή-
σαντες δὲ ἀθρόοι ὅσον ἀσφαλῶς εἶχε πάλιν ἐπανεχώρουν
4 καὶ τροπαῖον ἵστασαν. οἱ δὲ Συρακόσιοι ἀθροισθέντες ἐς
τὴν Ἑλωριηνὴν ὁδὸν καὶ ὡς ἐκ τῶν παρόντων ξυνταξάμενοι
ἔς τε τὸ Ὀλυμπιεῖον ὅμως σφῶν αὐτῶν παρέπεμψαν φυλα-

θυμον εἶχον εἰ. — ξυγκαταστρεψαμένοις wenn ſie, die Bundesgenoſſen, ihnen, den Athenern, hätten unterwerfen helfen. (Ba.) — ὑπακούσεται. τὸ ὑπήκοον als Subject zu nehmen iſt für unthunlich erklärt worden, weil vorher die Plurale κρατῶσι und εἶχον geſetzt ſeien; allein ſ. 7, 34, 2: ὁ πεζός, ἑκατέρωθεν προσβιβοηθηκότες, — παρετέτακτο. Aehnliches bei Pp. 1, 1 p. 96. (Hertlein Ms.) ὑπακουσθήσεται will Dd. Der Sch.: ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι πρότερον τῶν συναγωνισαμένων ἄρχοιεν.

C. 70. § 1. ἐν χερσί, ἐκ χειρὸς μαχομένων μετὰ τὸ παύσασθαι τοὺς λιθοβόλους καὶ τοὺς σφενδονήτας. (Sch.) — ὕδωρ. Gr. 61, 4 A. 4. — ξυνεπιλαβέσθαι, αἴτιον τοῦ φόβου γενέσθαι. (Sch.) Wohl eig. Theil nehmen an, nämlich befördernd. vgl. 1, 115, 2. 3, 74, 1. 8, 26, 1. 92, 6 u. zu 3, 36, 2.

§ 2. ὥρᾳ ἔτους der Jahreszeit gemäß; anders 2, 52, 1. — δοκεῖν hängt der Fügung nach von ὥστε, dem Sinne nach von ξυνέβη ab.

§ 3. αὐτῶν, τῶν Ἀθηναίων. (Sch.) — ἀνέστελλον trieben ſie zurück. zu 3, 98, 1. — ὅσον ſo weit als, wie Xen. An. 3, 3, 15.

§ 4. ἐκ τῶν παρόντων. Gr. 68, 17 A. 10 u. zu 3, 29, 2. Mit ὡς noch 4, 17, 1. vgl. zu 2, 3, 3. — ὅμως, obgleich beſiegt. (Bl. u. Arn.) — σφῶν αὐτῶν aus ihrer eigenen Mitte. Gr. 47, 9.

κήν, δείσαντες μὴ οἱ Ἀθηναῖοι τῶν χρημάτων ἃ ἦν αὐτόθι κινήσωσιν, καὶ οἱ λοιποὶ ἐπανεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν. οἱ δὲ 71
Ἀθηναῖοι πρὸς μὲν τὸ ἱερὸν οὐκ ἦλθον, ξυγχωρήσαντες δὲ τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς καὶ ἐπὶ πυρὰν ἐπιθέντες ηὐλίσαντο αὐτοῦ. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τοῖς μὲν Συρακοσίοις ἀπέδοσαν ὑποσπόνδους τοὺς νεκρούς — ἀπέθανον δὲ αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων περὶ ἑξήκοντα καὶ διακοσίους — τῶν δὲ σφετέρων τὰ ὀστᾶ ξυνέλεξαν — ἀπέθανον δὲ αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων ὡς πεντήκοντα — καὶ τὰ τῶν πολεμίων σκῦλα ἔχοντες ἀπέπλευσαν ἐς Κατάνην· χειμών τε γὰρ ἦν καὶ τὸν πόλεμον αὐτόθεν ποιεῖσθαι οὔπω ἐδόκει δυνατὸν εἶναι, πρὶν ἂν ἱππέας τε μεταπέμψωσιν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐκ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων ἀγείρωσιν, ὅπως μὴ παντάπασιν ἱπποκρατῶνται, καὶ χρήματα δὲ ἅμα αὐτόθεν τε ξυλλέξωνται καὶ παρ' Ἀθηναίων ἔλθῃ, τῶν τε πόλεών τινας προσαγάγωνται, ἃς ἤλπιζον μετὰ τὴν μάχην μᾶλλον σφῶν ὑπακούσεσθαι, τά τε ἄλλα καὶ σῖτον καὶ ὅσων δέοι παρασκευάσωνται ὡς ἐς τὸ ἔαρ ἐπιχειρήσοντες ταῖς Συρακούσαις.

Καὶ οἱ μὲν ταύτῃ τῇ γνώμῃ ἀπέπλευσαν ἐς τὴν Νάξον 72
καὶ Κατάνην διαχειμάσοντες, Συρακόσιοι δὲ τοὺς σφετέρους αὐτῶν νεκροὺς θάψαντες ἐκκλησίαν ἐποιοῦν. καὶ παρελθὼν αὐτοῖς Ἑρμοκράτης ὁ Ἕρμωνος, ἀνὴρ καὶ ἐς τἆλλα ξύνεσιν οὐδενὸς λειπόμενος καὶ κατὰ τὸν πόλεμον ἐμπειρίᾳ τε ἱκανὸς γενόμενος καὶ ἀνδρία ἐπιφανής, ἐθάρσυνέ τε καὶ οὐκ εἴα τῷ γεγενημένῳ ἐνδιδόναι· τὴν μὲν γὰρ γνώμην αὐτῶν οὐχ ἧσ- 2
σῆσθαι, τὴν δὲ ἀταξίαν βλάψαι. οὐ μέντοι τοσοῦτόν γε λειφθῆναι ὅσον εἰκὸς εἶναι, ἄλλως τε τοῖς πρώτοις τῶν Ἑλ-

---

— τῶν χρημάτων. Gr. 47, 15 A. 3. — κινήσωσιν angriffen. ju l, 143, 1.

C. 71. § 1. ξυγχωρήσαντες. Eben ſo Plut. Ag. 19, συνεπιγχεῖν Xen. An. 6, 2, 9. (Dr.) vgl. Lyk. 45. — ξυνέλεξαν damit ſie nach Athen zurückgebracht (im Kerameikos) beſtattet würden. (Dr.) vgl. 2, 34. (Hk.)

§ 2. αὐτόθεν (das erſte): von Olympieion oder dem großen Hafen aus. (Hk.) — ἔλθῃ. Kr. zu Xen. An. 4, 8, 24.

C. 72. § 1. αὐτοῖς. zu 6, 15, 3. — οὐδενὸς λειπόμενος. Gr. 47, 19. — οὐκ εἶα. Gr. 67, 1 A. 2. — τῷ γεγενημένῳ wegen des Geſchehenen. Gr. 48, 15 A. 5.

§ 2. λειφθῆναι, ἡττηθῆναι. (Sch.) — ἄλλως τε. Bei Thuk.

λήνων ἐμπειρίᾳ, ἰδιώτας, ὡς εἰπεῖν, χειροτέχναις, ἀνταγωνισαμένους. μέγα δὲ βλάψαι καὶ τὸ πλῆθος τῶν στρατηγῶν καὶ τὴν πολυαρχίαν — ἦσαν γὰρ πεντεκαίδεκα οἱ στρατηγοὶ
3 αὐτοῖς — τῶν τε πολλῶν τὴν ἀξύντακτον ἀναρχίαν. ἢν δὲ ὀλίγοι τε στρατηγοὶ γένωνται ἔμπειροι καὶ ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ παρασκευάσωσι τὸ ὁπλιτικόν, οἷς τε ὅπλα μὴ ἔστιν ἐκπορίζοντες, ὅπως ὡς πλεῖστοι ἔσονται, καὶ τῇ ἄλλῃ μελέτῃ προσαναγκάζοντες, ἔφη κατὰ τὸ εἰκὸς κρατήσειν σφῶν τῶν ἐναντίων, ἀνδρίας μὲν σφίσιν ὑπαρχούσης, εὐταξίας δ' ἐς τὰ
4 ἔργα προσγενομένης· ἐπιδώσειν γὰρ ἀμφότερα αὐτά, τὴν μὲν μετὰ κινδύνων μελετωμένην, τὴν δ' εὐψυχίαν αὐτὴν ἑαυτῆς μετὰ τοῦ πιστοῦ τῆς ἐπιστήμης θαρσαλεωτέραν ἔσεσθαι. τούς τε στρατηγοὺς καὶ ὀλίγους καὶ αὐτοκράτορας χρῆναι ἑλέσθαι καὶ ὀμόσαι αὐτοῖς τὸ ὅρκιον ἢ μὴν ἐάσειν ἄρχειν ὅπῃ ἂν ἐπίστωνται· οὕτω γὰρ ἄ τε κρύπτεσθαι δεῖ μᾶλλον ἂν στέγεσθαι καὶ τἆλλα κατὰ νόσμον καὶ ἀπροφασίστως
73 παρασκευασθῆναι. καὶ οἱ Συρακόσιοι αὐτοῦ ἀκούσαντες ἐψηφίσαντό τε πάντα ὡς ἐκέλευεν καὶ στρατηγὸν αὐτόν τε εἵλοντο τὸν Ἑρμοκράτην καὶ Ἡρακλείδην τὸν Λυσιμάχου καὶ Σικανὸν τὸν Ἐξηκέστου, τούτους τρεῖς, καὶ ἐς τὴν Κόρινθον καὶ ἐς

---

sonst immer vollständig ἄλλως τε καί. (Hf.) vgl. Herm. z. Vig. 232 n. Buttm. zu Plat. Men. 20. (Pp.) καί hat eine Hs. u. eine unter der Zeile. — ἐμπειρίᾳ ist mit πρώτους zu verbinden. (Sch.) — ὡς εἰπεῖν fast möchte man sagen, zu χειροτέχναις gehörig. zu 1, 1, 2. — χειροτέχναις für χειροτέχνας St. u. eine Hs. corr.: als Laien gegen Soldaten von Handwerk. — πεντεκαίδεκα οἱ. Gr. 50, 11 A. 1. — ἀξύντακτον ἀναρχίαν der Ordnung und Subordination sich entziehende Zügellosigkeit.

§ 3. προσαναγκάζειν mit dem Da. ist sehr selten. (Bl.) — ἔφη, durch die Stellung verdächtig, möcht' ich tilgen. — προσγενομένης wenn sie würde hinzugekommen sein, verbunden mit ὑπαρχούσης da sie vorhanden sei. Gr. 56, 14 A. 1.

§ 4. τὴν μέν, τὴν εὐταξίαν. (Sch.) vgl. 1, 84, 3. — μετὰ κινδύνων. zu 1, 18, 7. — αὐτὴν ἑαυτῆς. Gr. 51, 2 A. 12; über den Ge. Gr. 49, 3. — μετὰ τοῦ πιστοῦ τῆς ἐπιστήμης, μετὰ τοῦ πεποιθέναι τῇ ἐπιστήμῃ. (Sch.) — ἔσεσθαι statt ἐσομένην oder vielmehr γιγνομένην als ob nicht ἐπιδώσειν γὰρ ἀμφότερα αὐτά sondern τὴν μὲν γὰρ ἐπιδώσειν vorherginge. (Pp.) — τοὺς στρατηγούς. Der Artikel wie § 2 aus: οἱ στρατηγοὶ ὀλίγοι αἱροῦνται. — ὅπῃ auf welche Weise, so gut. — δεῖ. δεῖν Kr.

C. 73. τούτους τρεῖς nur diese drei, im Gegensatze zu den

τὴν Λακεδαίμονα πρέσβεις ἀπέστειλαν, ὅπως ξυμμαχία τε αὐτοῖς παραγένηται καὶ τὸν πρὸς Ἀθηναίους πόλεμον βεβαιότερον πείθωσι ποιεῖσθαι ἐκ τοῦ προφανοῦς ὑπὲρ σφῶν τοὺς Λακεδαιμονίους, ἵνα ἢ ἀπὸ τῆς Σικελίας ἀπαγάγωσιν αὐτοὺς ἢ πρὸς τὸ ἐν Σικελίᾳ στράτευμα ἧσσον ὠφελίαν ἄλλην ἐπιπέμπωσιν.

Τὸ δ' ἐν τῇ Κατάνῃ στράτευμα τῶν Ἀθηναίων ἔπλευσεν 74
εὐθὺς ἐπὶ Μεσσήνην ὡς προδοθησόμενην. καὶ ἃ μὲν ἐπράσσετο οὐκ ἐγένετο· Ἀλκιβιάδης γὰρ ὅτ' ἀπῆει ἐκ τῆς ἀρχῆς ἤδη μετάπεμπτος, ἐπιστάμενος ὅτι φεύξοιτο, μηνύει τοῖς τῶν Συρακοσίων φίλοις τοῖς ἐν τῇ Μεσσήνῃ ξυνειδὼς τὸ μέλλον·
οἱ δὲ τούς τε ἄνδρας διέφθειραν πρότερον, καὶ τότε στασι- 2
άζοντες καὶ ἐν ὅπλοις ὄντες ἐπεκράτουν μὴ δέχεσθαι τοὺς Ἀθηναίους οἱ ταῦτα βουλόμενοι. ἡμέρας δὲ μείναντες περὶ τρεῖς καὶ δέκα οἱ Ἀθηναῖοι ὡς ἐχειμάζοντο καὶ τὰ ἐπιτηδεια οὐκ εἶχον καὶ προὐχώρει οὐδέν, ἀπελθόντες ἐς Νάξον καὶ σταύρωμα περὶ τὸ στρατόπεδον ποιησάμενοι αὐτοῦ διεχείμαζον· καὶ τριήρη ἀπέστειλαν ἐς τὰς Ἀθήνας ἐπί τε χρήματα καὶ ἵππέας, ὅπως ἅμα τῷ ἦρι παραγένωνται.

Ἐτείχιζον δὲ καὶ οἱ Συρακόσιοι ἐν τῷ χειμῶνι πρός τε 75
τῇ πόλει, τὸν Τεμενίτην ἐντὸς ποιησάμενοι, τεῖχος παρὰ πᾶν

---

fundzehn 6, 72, 2. — ξυμμαχία Bundestruppen. (Pö.) Xen. Hell. 4, 8, 24: ξυμμαχίαν ἔπεμπον Εὐαγόρᾳ. 6, 1, 13: ἱκανὴν πέμπειν συμμαχίαν ὡς ἐμοὶ πολεμεῖν. — τὸν πόλεμον. zu 6, 34, 3. — βεβαιότερον, σαφέστερον 6, 88, 9. — ἐκ τοῦ προφανοῦς. Gr. 43, 4 A. 5 u. zu 3, 43, 2. — ἀπαγάγωσιν. So ἀποσπᾶν Xen. Hell. 1, 3, 17. — ὠφελίαν Hülfstruppen. vgl. 1, 26, 1. 6, 80, 1. 93, 2.

C. 74. § 1. ἃ μὲν ἐπράσσετο, τὰ τῆς προδοσίας δηλονότι. (Sch.) — τὸ μέλλον den Anſchlag Meſſene durch Verrath zu erobern. (Pö.)

§ 2. τοὺς ἄνδρας, τοὺς ὑποπτους ὡς προδιδόντας. (Sch.) — πρότερον vor der Ausführung. — οἱ ταῦτα βουλόμενοι, οἱ μὴ βουλόμενοι δέχεσθαι τοὺς Ἀθηναίους. (Sch.) Ueber den Plural ταῦτα Gr. 44, 4 A. 3. Oder auch οἱ τὰ τῶν Συρακοσίων βουλόμενοι. vgl. 6, 50, 3. Ueber die Verbindung dieſes Subjects mit dem umfaſſenden στασιάζοντες Gr. 56, 9 A. 1. Oder iſt nach στασιάζοντες ein Komma zu ſetzen? — Θρᾷκας vor καὶ σταύρωμα iſt ſchon von Fr. Pö. verdächtigt.

C. 75. § 1. ποιησάμενοι. ποιησόμενοι Kr. — παρὰ — ὄρων längs der ganzen nach Epipolä zu gelegenen Strecke. (Ba.)

τὸ πρὸς τὰς Ἐπιπολὰς ὁρῶν, ὅπως μὴ δι' ἐλάσσονος εὐαποτείχιστοι ὦσιν, ἢν ἄρα σφάλλωνται, καὶ τὰ Μέγαρα φρούριον καὶ ἐν τῷ Ὀλυμπιείῳ ἄλλο· καὶ τὴν θάλασσαν προ-
2 εσταύρωσαν πανταχῇ ᾗ ἀποβάσεις ἦσαν· καὶ τοὺς Ἀθηναίους εἰδότες ἐν τῇ Νάξῳ χειμάζοντας ἐστράτευσαν παν-δημεὶ ἐπὶ τὴν Κατάνην, καὶ τῆς τε γῆς αὐτῶν ἔτεμον καὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων σκηνὰς καὶ τὸ στρατόπεδον ἐμπρήσαντες ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου. καὶ πυνθανόμενοι τοὺς Ἀθηναίους ἐς τὴν Καμάριναν κατὰ τὴν ἐπὶ Λάχητος γενομένην ξυμμαχίαν πρεσβεύεσθαι, εἴ πως προσαγάγοιντο αὐτούς, ἀντεπρε-
3 σβεύοντο καὶ αὐτοί· ἦσαν γὰρ ὕποπτοι αὐτοῖς οἱ Καμαριναῖοι μὴ προθύμως σφίσι μήτ' ἐπὶ τὴν πρώτην μάχην πέμψαι ἃ ἔπεμψαν, ἔς τε τὸ λοιπὸν μὴ οὐκέτι βούλωνται ἀμύνειν, ὁρῶντες τοὺς Ἀθηναίους ἐν τῇ μάχῃ εὖ πράξαντας, προσχωρῶσι δ' αὐτοῖς κατὰ τὴν προτέραν φιλίαν πεισθέντες. ἀφικομένων οὖν ἐκ μὲν Συρακουσῶν Ἑρμοκράτους καὶ ἄλλων ἐς τὴν Καμάριναν, ἀπὸ δὲ τῶν Ἀθηναίων Εὐφήμου μετ' ἐτέρων, ὁ Ἑρμοκράτης ξυλλόγου γενομένου τῶν Καμαριναίων βουλόμενος προδιαβαλεῖν τοὺς Ἀθηναίους ἔλεγε τοιάδε.

76 "Οὐ τὴν παροῦσαν δύναμιν τῶν Ἀθηναίων, ὦ Καμαριναῖοι μὴ αὐτὴν κατάπλαγῆτε δείσαντες ἐπρεσβευσάμεθα, ἀλλὰ μᾶλλον τοὺς μέλλοντας ἀπ' αὐτῶν λόγους, πρίν τι καὶ ἡμῶν ἀκοῦσαι, μὴ ὑμᾶς πείσωσιν. ἥκουσι γὰρ ἐς τὴν Σι-

---

vgl. 6, 97, 4. 101, 1 u. zu 2, 55, 1. — δι' ἐλάσσονος bei einem geringeren Raume, Umfange. vgl. 7, 4, 5. — τὰ Μέγαρα, ἐτείχιζον. — φρούριον, ὥστε εἶναι φρούριον. (Pp.) vgl. zu 2, 32. — ἀποβάσεις Landungsplätze. vgl. 4, 8, 5. 13, 1.

§ 2. ἐπὶ Λάχητος, ἀντὶ τοῦ ἄρχοντος Λάχητος. (Sch.) zu 6, 6, 3. — cf. Gr. 65, 1 A. 10.

§ 3. μὴ οὐκέτι. Gr. 54, 8 A. 9 u. 10. vgl. zu 2, 13, 1. — ἐν τῇ μάχῃ verdächtigt Kr. — προσχωρῶσι, ἀπὸ κοινοῦ τὸ μή. (Sch.) — κατά ist mit προσχωρῶσι zu verbinden.

C. 76. § 1. δύναμιν hängt von δείσαντες ab. Gr. 61, 6 A. 6. Einmal an diese Fügung gewöhnt behielt man sie auch bei wenn das Verbum nach dem abhängigen Satze folgt, wie 2, 62, 1. Ar. Plut. 56: σὺ σαυτὸν ὅστις εἶ φράσον. vgl. Wolken 961. 1115 u. Frösche 907. — ἀπ' αὐτῶν ist mit λόγους zu verbinden. (Ba.) ἀπὸ κοινοῦ τὸ δείσαντες, ἵνα ᾖ δείσαντες τὴν τῶν Ἀθηναίων περὶ τοὺς λόγους δεινότητα. (Sch.) — καὶ ἡμῶν auch von uns, wie von ihnen. Das πρὶν — ἀκοῦσαι

κελίαν προφάσει μὲν ᾗ πυνθάνεσθε, διανοίᾳ δὲ ἣν πάντες
ὑπονοοῦμεν· καί μοι δοκοῦσιν οὐ Λεοντίνους βούλεσθαι 2
κατοικίσαι, ἀλλ' ἡμᾶς μᾶλλον ἐξοικίσαι. οὐ γὰρ δὴ εὔλογον
τὰς μὲν ἐκεῖ πόλεις ἀναστάτους ποιεῖν, τὰς δὲ ἐνθάδε κατοι-
κίζειν, καὶ Λεοντίνων μὲν Χαλκιδέων ὄντων κατὰ τὸ ξυγ-
γενὲς κήδεσθαι, Χαλκιδέας δὲ τοὺς ἐν Εὐβοίᾳ, ὧν οἵδε
ἄποικοί εἰσι, δουλωσαμένους ἔχειν. τῇ δὲ αὐτῇ ἰδέᾳ ἐκεῖνά 3
τε ἔσχον καὶ τὰ ἐνθάδε νῦν πειρῶνται· ἡγεμόνες γὰρ γενό-
μενοι ἑκόντων τῶν τε Ἰώνων καὶ ὅσοι ἀπὸ σφῶν ἦσαν ξύμ-
μαχοι ὡς ἐπὶ τοῦ Μήδου τιμωρίᾳ, τοὺς μὲν λειποστρατίαν,
τοὺς δὲ ἐπ' ἀλλήλους στρατεύειν, τοῖς δ' ὡς ἑκάστοις τινα
εἶχον αἰτίαν εὐπρεπῆ ἐκενεγκόντες κατεστρέψαντο· καὶ οὐ 4
περὶ τῆς ἐλευθερίας ἄρα οὔτε οὗτοι τῶν Ἑλλήνων οὔθ' οἱ
Ἕλληνες τῆς ἑαυτῶν τῷ Μήδῳ ἀντέστησαν, περὶ δὲ οἱ μὲν
σφίσιν ἀλλὰ μὴ ἐκείνῳ καταδουλώσεως, οἱ δ' ἐπὶ δεσπότου

---

meint Va. nach Va. u. A., müsse erst nach μή gedacht werden. Indeß man kann dieser Härte entgehen: die von ihnen noch bevor ihr auch uns angehört vorzutragenden Worte. Aber μέλλοντας ist jedenfalls anstößig; etwa ἐλθόντας? Denn die Sprakosier sprechen ja jetzt zuerst. — διανοίᾳ, νόῳ Her. 2, 100. — ἣν, ohne Assimilation. Gr. 51, 10 A. 1.

§ 2. τὰς ἐκεῖ πόλεις, wie Aegina, Skione. — δουλωσαμένους. Gr. 52, 10 A. 1. — ἔχειν. Gr. 56, 3 A. 6.

§ 3. ἰδέᾳ, τρόπῳ, διανοίᾳ. (Sch.) — ἐκεῖνα die Herrschaft im eigentlichen Hellas. vgl. zu 1, 144, 5. — ἔσχον. Gr. 53, 2 A. 1. — πειρῶνται, ἔχειν. Gr. 55, 4 A. 11. — καὶ ὅσοι und aller die. Gr. 51, 13 A. 5. — ἀπὸ σφῶν ἦσαν, ἄποικοι αὐτῶν ἦσαν. (Sch.) vgl. 7, 57, 4. Dabei aber vermißt man die Erwähnung der nicht stammverwandten Bundesgenossen; vielleicht ἄλλοι. (Kr.) — σφῶν, τῶν Ἀθηναίων. — ξύμμαχοι gehört zu ὅσοι: so viel Verbündete als. (Ps.) — λειποστρατίαν für λιποστρατίαν einige Hsn. vgl. zu 1, 99, 1. — ὡς scheinbar, angeblich. Gr. 69, 63 A. 4. — τοὺς μέν hängt, wie τοὺς δέ, von κατεστρέψαντο ab und zu ἐπενεγκόντες ist αὐτοῖς zu denken. (Ps.) — στρατεύειν hängt von ἐπενεγκόντες ab, oder vielmehr von αἰτίαν ἐπενεγκόντες; so viel als αἰτιασάμενοι. Gr. 50, 6 A. 6. Ein ähnlicher Wechsel 6, 80, 5. — τοῖς δ' für τοὺς δέ, da hier ὡς ἑκάστοις einwirkt. (Abr.) vgl. 6, 77, 2. Ueber die Sache 1, 99. — εἶχον, ἐπιφέρειν aus ἐπενεγκόντες. Es könnte fehlen. zu 1, 3, 4. — εὐπρεπῆ, πιθανήν. (Sch.) zu 1, 37, 3.

§ 4. ἄρα ist ähnlich gestellt Lyk. 78: ῥᾴδιον ἔσται παρ' ὑμῖν ἄρα μεγάλα ἀδικεῖν. — περί ist ungewöhnlich hart von καταδουλώσεως getrennt. — οἱ μὲν —, Ἀθηναῖοι μὲν περὶ τοῦ ἑαυτοῖς ἀλλὰ μὴ τῷ Μήδῳ καταδουλωθῆναι τοὺς Ἕλληνας. (Sch.) — σφίσιν. Gr. 48, 12 A. 4. — καταδουλώσεως paßt nur zu σφίσιν, bei ἐκείνῳ schwebt

77 μεταβολῇ οὐκ ἀξυνετωτέρου κακοξυνετωτέρου δέ. ἀλλ' οὐ γὰρ δὴ τὴν τῶν Ἀθηναίων εὐκατηγόρητον οὖσαν πόλιν νῦν ἥκομεν ἀποφανοῦντες ἐν εἰδόσιν ὅσα ἀδικεῖ, πολὺ δὲ μᾶλλον ἡμᾶς αὐτοὺς αἰτιασόμενοι ὅτι ἔχοντες παραδείγματα τῶν τ' ἐκεῖ Ἑλλήνων ὡς ἐδουλώθησαν, οὐκ ἀμύνοντες σφίσιν αὐτοῖς, καὶ νῦν ἐφ' ἡμᾶς ταὐτὰ παρόντα σοφίσματα, Λεοντίνων τε ξυγγενῶν κατοικίσεις καὶ Ἐγεσταίων ξυμμάχων ἐπικουρίας, οὐ ξυστραφέντες βουλόμεθα προθυμότερον δεῖξαι αὐτοῖς ὅτι οὐκ Ἴωνες τάδε εἰσὶν οὐδ' Ἑλληνσπόντιοι καὶ νησιῶται, οἳ δεσπότην ἢ Μῆδον ἢ ἕνα γέ τινα ἀεὶ μεταβάλλοντες δουλοῦνται, ἀλλὰ Δωριῆς ἐλεύθεροι ἀπ' αὐτονόμου τῆς Πελο-
2 ποννήσου τὴν Σικελίαν οἰκοῦντες. ἢ μένομεν ἕως ἂν ἕκαστοι κατὰ πόλεις ληφθῶμεν, εἰδότες ὅτι ταύτῃ μόνον ἁλωτοὶ ἐσμεν καὶ ὁρῶντες αὐτοὺς ἐπὶ τοῦτο τὸ εἶδος τρεπομένους ὥστε τοὺς μὲν λόγοις ἡμῶν διιστάναι, τοὺς δὲ ξυμμάχων

καταδεδουλῶσθαι vor. — οἱ δ' —, οἱ δ' ἄλλοι Ἕλληνες ὑπὲρ τοῦ μεταλλάξαι δεσπότην. (Sch.) μεταβολή heißt hier das Erlangen durch Wechſel. vgl. zu 6, 18, 8. — οὐκ ἀξυνετωτέρου nicht unklu-ger für verſchmitzter; eine Litotes. vgl. zu 2, 91, 3. — κακοξυνετωτέρου, πανουργοτέρου. (Sch.) ſchlau zum Unglück der Bundesgenoſſen Hl. Ein der Paronomaſie und des nachhaltigen Eindrucks halber gebildetes Wort.

C. 77. § 1. ἀλλ' οὐ γὰρ δὴ ἥκομεν doch wir ſind ja gewiß nicht gekommen, indem ἀλλά das Vorhergehende beſeitigt, γάρ den Uebergang zu etwas Anderem begründet. Gr. 69, 14 A. 4. — ἐν εἰδόσιν. zu 2, 36, 3. — παραδείγματα τῶν als warnende Beiſpiele (zu 3, 39, 3) an den; eine Anticipation. Gr. 61, 6 A. 4. — ἐκεῖ. ἐκεῖσε die beſten Hſn., was doch erſt bei Spätern für ἐκεῖ üblich iſt. Markland zu Mar. Tyr. 4, 5 und dagegen Lobeck z. Phryn. p. 44. (Kr.) — ταὐτά für ταῦτά einige Hſn. — σοφίσματα Vorſpiegelungen. (Hl.) — παρόντα, ungefähr als ob ὁρῶντες ſtatt ἔχοντες παραδείγματα vorherginge. (Kr.) — κατοικίσεις, ἐπικουρίας. Der Plural weil die ganzen Gattungen von Sophismen zu bezeichnen ſind. (Ba.) — Ἐγεσταίων ἐπικουρίας. Gr. 47, 7 A. 5. — ξυστραφέντες ſonſt in militäriſchem Sinne, hier allgemein von Verbindung, ἥγουν συνταχθέντες. (Sch.) vgl. 91, 1. Eindringlicher wird die Rede, wenn wir hier einen etwas anakoluthiſchen Uebergang zur Frage annehmen. — τάδε. Gr. 61, 7 A. 6. — μεταβάλλοντες δουλοῦνται durch Wechſel erhaltend ſich in Knechtſchaft bringen laſſen. (Ba.) vgl. zu 18, 8.

§ 2. μένομεν. Gr. 53, 1 A. 9. — ταύτῃ, τῷ κατὰ πόλεις δηλονότι ληφθῆναι ἰδίᾳ ἕκαστοι. (Sch.) — εἶδος Methode, wie 8, 56, 2. vgl. zu 3, 62, 2. — διιστάναι trennen, verfeinden. zu 1

ἐλπίδι ἐκπολεμοῦν πρὸς ἀλλήλους, τοῖς δὲ ὡς ἑκάστοις τι προσηνὲς λέγοντες δύνανται κακουργεῖν; καὶ οἰόμεθα τοῦ ἄποθεν ξυνοίκου προαπολλυμένου οὐ καὶ ἐς αὐτόν τινα ἥξειν τὸ δεινόν, πρὸ δὲ αὐτοῦ μᾶλλον τὸν πάσχοντα καθ' αὑτὸν δυστυχεῖν."

"Καὶ εἴ τῳ ἄρα παρέστηκε τὸν μὲν Συρακόσιον, ἑαυτὸν 78
δ' οὐ πολέμιον εἶναι τῷ Ἀθηναίῳ καὶ δεινὸν ἡγεῖται ὑπέρ γε τῆς ἐμῆς κινδυνεύειν, ἐνθυμηθήτω οὐ περὶ τῆς ἐμῆς μᾶλλον, ἐν ἴσῳ δὲ καὶ τῆς ἑαυτοῦ ἅμα ἐν τῇ ἐμῇ μαχούμενος, τοσούτῳ δὲ καὶ ἀσφαλέστερον ὅσῳ οὐ προδιεφθαρμένου ἐμοῦ, ἔχων δὲ ξύμμαχον ἐμὲ καὶ οὐκ ἐρῆμος ἀγωνιεῖται· τόν 2
τε Ἀθηναῖον μὴ τὴν τοῦ Συρακοσίου ἔχθραν κολάσασθαι, τῇ δ' ἐμῇ προφάσει τὴν ἐκείνου φιλίαν οὐχ ἧσσον βεβαιώ-

---

61, 1 u. 8, 96, 3. — τοῖς δέ für τοὺς δέ, dem nächsten ὡς ἑκάστοις assimilirt, wie dieses dem λέγοντες angefügt ist, wo wir ὡς ἑκάστους mit κακουργεῖν verbunden erwarten würden. Gr. 60, 5 A. 2 u. Kr. de auth. An. p. 28. — ἄποθεν. zu 4, 120, 2. — ξυνοίκου. Gr. 44, 1 A. 2 u. 6. — ἐς in das Gebiet. — αὐτόν τινα. zu 6, 31, 3. — πρὸ αὐτοῦ vor ihm. (Va.) Ueber die Stellung vor τόν Gr. 50, 10 A. 1.

C. 78. § 1. τὸν Συρακόσιον. Gr. 44, 1 A. 4. — ἐν ἴσῳ gleichmäßig. vgl. 1, 133. 2, 53, 3. 60, 4. 61, 3. 4, 65, 4. 6, 87, 3; über δέ Gr. 49, 2 A. 6; über die Ergänzung des περί Gr. 68, 9. — ὅσῳ. Gr. 51, 10 A. 5. — οὐ προδιεφθαρμένου ἐμοῦ, ἔχων δὲ ξύμμαχον ἐμὲ ἀγωνιεῖται er wird ohne daß ich vorher vernichtet bin, sondern indem er mich zum Verbündeten hat kämpfen. (Va.) Ueber die Verbindung ungleichartiger Participia Gr. 56, 14 A. 2. Es ist als ob da stände ὄντος δὲ ξυμμάχου αὐτῷ. — ἐμοῦ, τοῦ Συρακουσίου δηλονότι. (Sch.) Das ich gebraucht der Gesandte als Repräsentant des Staates. — καὶ οὐκ ἐρῆμον und zwar einen nicht allein stehenden, sondern noch von andern Verbündeten unterstützten. (Benedict.)

§ 2. τόν τε, ἐνθυμηθήτω τε τόν. (Va.) — τὴν τοῦ Συρακοσίου ἔχθραν die Feindschaft der Syrakosier gegen die Athener und deren Verbündete unter den Sikelioten. — κολάσασθαι, regiert von ἐνθυμηθήτω, in sofern dies ein νομιζέτω enthält. Ein ähnlicher Uebergang vom Particip zum Inf. 4, 27, 2. Ueber das Medium Pp. zu Xen. Cyr. 1, 2, 7. (Pp.) — τῇ ἐμῇ προφάσει unter dem Vorwande daß es mir gelte. (Ps.) — ἐκείνου bezieht sich auf das in ἐνθυμηθήτω liegende Subject. — φιλίαν. δουλείαν Reiske u. Didot. — οὐχ ἧσσον. Gr. 67, 1 A. 2 u. zu 1, 8, 1. — οὐχ. οὓς eine Anzahl guter Hsn. — βεβαιώσασθαι sich, für sich befestigen, um ihre Symmachie zu vergrößern. Also nur egoistische Bestrebungen nicht Interesse für die verbündeten Sikelioten. Pp. u. Dobree vermuthen βιά-

σασθαι βούλεσθαι. εἴ τέ τις φθονεῖ μὲν ἢ καὶ φεβεῖται — ἀμφότερα γὰρ τάδε πάσχει τὰ μείζω —, διὰ δὲ αὐτὰ τὰς Συρακούσας κακωθῆναι μέν, ἵνα σωφρονισθῶμεν, βούλεται, περιγενέσθαι δὲ ἕνεκα τῆς αὐτοῦ ἀσφαλείας, οὐκ ἀνθρωπίνης δυνάμεω
3 βούλησιν ἐλπίζει· οὐ γὰρ οἷόν τε ἅμα τῆς τε ἐπιθυμίας κα τῆς τύχης τὸν αὐτὸν ὁμοίως ταμίαν γενέσθαι. καὶ εἰ γνώμ ἁμάρτοι, τοῖς αὐτοῦ κακοῖς ὀλοφυρθεὶς τάχ' ἂν ἴσως κα τοῖς ἐμοῖς ἀγαθοῖς ποτε βουληθείη αὖθις φθονῆσαι. ἀδύνατον δὲ προεμένῳ καὶ μὴ τοὺς αὐτοὺς κινδύνους, οὐ περ τῶν ὀνομάτων ἀλλὰ περὶ τῶν ἔργων, ἐθελήσαντι προσλαβεῖν λόγῳ μὲν γὰρ τὴν ἡμετέραν δύναμιν σώζοι ἄν τις, ἔργῳ δὲ
4 τὴν αὐτοῦ σωτηρίαν. καὶ μάλιστα εἰκὸς ἦν ὑμᾶς, ὦ Καμα ριναῖοι, ὁμόρους ὄντας καὶ τὰ δεύτερα κινδυνεύσοντας, προ ορᾶσθαι αὐτὰ καὶ μὴ μαλακῶς, ὥσπερ νῦν, ξυμμαχεῖν, αὐ-

---

σασθαι. Ueber Haaſes Meinung ſ. man ihn ſelbſt S. 93 ff. — εἴ τ. Gr. 69, 25 A. 2. — φθονεῖ, τοῖς Συρακουσίοις, ὁμοῦ δὲ δέδοικ αὐτῶν τὸ μέγεθος. (Sch.) — τάδε, beneidet und gefürchtet zu werden. (Sch.) — τὰ μείζω, οὐ μείζονε. (Sch.) Gr. 43, 4 A. 16. — σω φρονισθῶμεν, ταπεινωθῶμεν. (Sch.) vgl. 3, 65, 2. (Gb.) — πε ριγενέσθαι, σωθῆναι. (Sch.) zu 5, 111, 2. — οὐκ ἀνθρωπείας δυνάμεως, οὐ δυνατῶν ἀνθρώπους. (Sch.) was nicht im Bereich menſchlicher Macht liegt, ihr nicht erreichbar iſt. — βούλησιν ἐλπίζει hofft die Erreichung eines Wunſches. vgl. Lobeck Parall. p. 535.

§ 3. τῆς τύχης, ἤγουν τῆς ἐκβάσεως τῶν πραγμάτων. (Sch.) — ταμίαν. vgl. zu 6, 18, 3; αὐτοκράτωρ 4, 64, 1. (Bl.) Näml ch die Begierde kann man auf etwas hinlenken, den Ausgang aber nicht be herrſchen. — γνώμῃ. γνώμης? vgl. 1, 33, 3. 6, 92, 1. Aber ſo auch neben σφαλῆναι γνώμης 4, 28, 4 γνώμῃ 4, 18, 1. (Vp.) So ψευ σθῆναι γνώμῃ Her. 7, 9, 10, διαψευσθῆναι τῇ προνοίᾳ Pol. 11, 17, 1 τοῖς λογισμοῖς 16, 2, 5. Der Sch.: εἰ ὧν ἐπιθυμεῖ, τούτων διαμάρτοι — ὀλοφυρθείς nehmen Cuenkel und Ba. medial, wenn gleich Thuc 2 46. 7, 30, 3. 8, 81, 2 ὀλοφύρασθαι formirt. (Vp.) Für die paſſive Be deutung ſpricht wohl auch der Dativ.

§ 4. ἀδύνατον daß er mich wieder in beneidenswerthen Umſtän den ſehe (Vp.) und vorkommenden Falls davon Vortheile ziehe. — προεμένῳ wenn er mich jetzt Preis gegeben. — οὐ περὶ — ἔργων. διὰ μέσου κεῖται, ὡς ἄξιον ὂν ἀναδέχεσθαι κινδύνους οὐ περ τὰ ὀνόματα ἀποβλέποντας ἀλλὰ πρὸς τὰ ἔργα. (Sch.) Es ſchwebt be περὶ wohl ein ἀγωνιζομένους, διαιρομένους vor. vgl. 4, 63, 3. — προσλαβεῖν ſich zuziehen. zu 4, 61, 1.

§ 4. ἦν. Gr. 53, 2 A. 7. Doch kann es ſich auch auf die ſchon früher anzuſtellende Erwägung beziehen, es iſt recht, wie ihr bedenken

τοὺς δὲ πρὸς ἡμᾶς μᾶλλον ὄντας, ἅπερ, εἰ ἐς τὴν Καμαριναίαν πρῶτον ἀφίκοντο οἱ Ἀθηναῖοι, δεόμενοι ἂν ἐπεκαλεῖσθε, ταῦτα ἐκ τοῦ ὁμοίου καὶ νῦν παραχελευομένους, ὅπως μηδὲν ἐνδώσομεν, φαίνεσθαι. ἀλλ' οὔθ' ὑμεῖς νῦν γέ πω οὔθ' οἱ ἄλλοι ἐπὶ ταῦτα ὥρμησθε."

"Διὰ δὲ ἴσως τὸ δίκαιον πρός τε ἡμᾶς καὶ πρὸς 79
τοὺς ἐπιόντας θεραπεύσετε, λέγοντες ξυμμαχίαν εἶναι ὑμῖν πρὸς Ἀθηναίους· ἦν γε οὐκ ἐπὶ τοῖς φίλοις ἐποιήσασθε, τῶν δὲ ἐχθρῶν ἤν τις ἐφ' ὑμᾶς ἴῃ, καὶ τοῖς γε Ἀθηναίοις βοηθεῖν, ὅταν ὑπ' ἄλλων καὶ μὴ αὐτοὶ ὥσπερ νῦν τοὺς πέλας ἀδικῶσιν, ἐπεὶ οὐδ' οἱ Ῥηγῖνοι ὄντες Χαλκιδῆς Χαλκιδέας ὄντας Λεοντίνους ἐθέλουσι ξυγκατοικίζειν. καὶ δεινὸν εἰ 2
ἐκεῖνοι μὲν τὸ ἔργον τοῦ καλοῦ δικαιώματος ὑποπτεύοντες ἀλόγως σωφρονοῦσιν, ὑμεῖς δ' εὐλόγῳ προφάσει τοὺς μὲν

---

mußtet. — αὐτοὺς — φαίνεσθαι. Die Wortfolge iſt: αὐτοὺς δὲ (ἡμᾶς) μᾶλλον φαίνεσθαι παραχελευομένους ταῦτα ἐκ τοῦ ὁμοίου καὶ νῦν ἅπερ, εἰ οἱ Ἀθηναῖοι πρῶτον ἀφίκοντο ἐς τὴν Καμαριναίων, δεόμενοι ἂν ἐπεκαλεῖσθε. (Fr. Pß.) — ἅπερ für ἅπερ ἂν die beſten Hſn. Ueber den Ac. Gr. 47, 16 A. 7. — ἐκ τοῦ ὁμοίου gleichmäßig. vgl. 87, 5 u. zu 1, 143, 3. — ὅπως daß nämlich. (Pp.) — ὅπως μηδὲν ἐνδώσομεν, μὴ μαλακίζεσθαι. (Sch.) vgl. 7, 66, 3. — ἐπὶ ταῦτα, τὰ εἰρημένα, τουτέστι τὸ λόγῳ μὲν βοηθεῖν καὶ συμμαχεῖν τοῖς Συρακουσίοις, ἔργῳ δὲ ἑαυτῷ. (Sch.) — ὥρμησθε habt Anſtalt gemacht.

C. 79. § 1. τὸ δίκαιον θεραπεύσετε, προβλήματι χρήσασθε τῷ δικαίῳ σῆθεν, ἀξιοῦντες ὁμοίως ἡμῖν τε καὶ τοῖς Ἀθηναίοις προσηρῆσθαι. (Sch.) — ἐπὶ τοῖς φίλοις, ἤγουν κατὰ τῶν φίλων. (Sch.) zur Benachtheilung der Freunde. Gr. 68, 41 A. 7. — τῶν ἐχθρῶν ſteht des Gegenſatzes wegen vor ἤν τις. (Pp.) Gr. 54, 17 A. 7. — ἦν für den Fall daß. — βοηθεῖν hängt von ξυμμαχίαν ἐποιήσασθε ab. Gr. 50, 6 A. 6. vgl. 1, 44, 1. — ὑπ' ἄλλων λείπει τὸ ἐπιόντων ἀδικῶνται. (Sch.) Das Paſſiv iſt aus dem Activ zu ergänzen, hier freilich hart. — ξυγκατοικίζειν, ἤγουν τοῖς Ἀθηναίοις (Sch.)

§ 2. τὸ ἔργον den Gehalt, den wirklichen Grund. vgl. Lobeck Parall. p. 526. — δικαιώματος Rechtsanſprüche. zu 1, 41, 1, καλὸν δὲ δικαίωμα τὸ φάσκειν διὰ τὸ ξυγγενὲς τοῖς Χαλκιδεῦσι βοηθεῖν. (Sch.) — ὑποπτεύσαντες durchſchauen. — ἀλόγως, ἀντὶ τοῦ παρὰ λόγον. (Sch.) vgl. 2. 65, 6. 5, 104. 6, 84, 3. 8, 27, 2. Alſo anders als man es nach ihrer Abſtammung erwarten ſollte. — εὐλόγῳ προφάσει, διὰ πρόφασιν πιθανήν. (Sch.) Der bloß ſcheinbare Grund iſt die Berufung auf die Bundesgenoſſenſchaft mit Athen; ein Gegenſatz liegt weniger in den Gedanken als in den Worten ἀλόγως und

φύσει πολεμίους βούλεσθε ὠφελεῖν, τοὺς δὲ ἔτι μᾶλλον φύσει ξυγγενεῖς μετὰ τῶν ἐχθίστων διαφθεῖραι. ἀλλ' οὐ δίκαιον, ἀμύνειν δὲ καὶ μὴ φοβεῖσθαι τὴν παρασκευὴν αὐτῶν· οὐ γὰρ ἦν ἡμεῖς ξυστῶμεν πάντες, δεινή ἐστιν, ἀλλ' ἦν, ὅπερ οὗτοι σπεύδουσι, τἀναντία διαστῶμεν, ἐπεὶ οὐδὲ πρὸς ἡμᾶς μόνους ἐλθόντες καὶ μάχῃ περιγενόμενοι ἔπραξαν ἃ
80 ἠβούλοντο, ἀπῆλθον δὲ διὰ τάχους. ὥστε οὐκ ἀθρόους γε ὄντας εἰκὸς ἀθυμεῖν, ἰέναι δὲ ἐς τὴν ξυμμαχίαν προθυμότερον, ἄλλως τε καὶ ἀπὸ Πελοποννήσου παρεσομένης ὠφελίας, οἳ τῶνδε κρείσσους εἰσὶ τὸ παράπαν τὰ πολέμια· καὶ μὴ ἐκείνην τὴν προμήθειαν δοκεῖν τῳ, ἡμῖν μὲν ἴσην εἶναι ὑμῖν δὲ ἀσφαλῆ, τὸ μηδετέροις δὴ ὡς καὶ ἀμφοτέρων ὄντας ξυμμάχους βοηθεῖν. οὐ γὰρ ἔργῳ ἴσον ὥσπερ τῷ δικαιώ-
2 ματί ἐστιν. εἰ γὰρ δ' ὑμᾶς μὴ ξυμμαχήσαντας ὅ τε παθὼν σφαλήσεται καὶ ὁ κρατῶν περιέσται, τί ἄλλο ἢ τῇ αὐτῇ ἀπουσίᾳ τοῖς μὲν οὐκ ἠμύνατε σωθῆναι, τοὺς δὲ οὐκ ἐκωλύσατε ἀκοὺς γενέσθαι; καίτοι κάλλιον τοῖς ἀδικουμένοις καὶ ἅμα ξυγγενέσι προσθεμένους τήν τε κοινὴν ὠφελίαν τῇ Σικελίᾳ φυλάξαι καὶ τοὺς Ἀθηναίους φίλους δὴ ὄντας μὴ

εὔλογος. — ἔτι μᾶλλον, weil beide Dorier ſind und zugleich Bewohner derſelben Inſel. (Dᵉ.) — ἀμύνειν δέ. δίκαιον δὲ ἀμύνειν. vgl. 6, 80, 1 u. zu 1, 142, 4. — ὅπερ σπεύδουσι. zu 6, 10, 2. — τἀναντία umgekehrt. vgl. 3, 67, 3. 7, 48, 4 u. Gr. 46, 3 A. 3. — ἐπεί bezeichnet den Grund des οὐ δεινή ἐστιν.

C. 80. § 1. ὄντας, ἡμᾶς. (Sch.) — οἳ, Πελοποννήσιοι. So Μέγαρα οἳ 6, 94, 1. Κύπρος οἳ Her. 5, 49. Gr. 58, 4 A. 1. — προμήθειαν oder προμηθίαν für προθυμίαν die beſten Hſſ. Den Artikel verdächtigt Ba. Allein man erkläre: jene bekannte d. h. vielfach angeprieſene Vorſicht der Neutralität. — δοκεῖν τῳ für δοκεῖν, τῷ Dr. u. Reiske, regiert von εἰκός. — τὸ βοηθεῖν iſt Appoſition zu ἐκείνην τὴν προμήθειαν. zu 1, 32, 3. — δή angeblich. Gr. 69, 17 A. 2. — ὥσπερ τῷ δικαιώματι, ὥσπερ λεγόμενον δικαιοφανές ἐστιν. (Sch.) — καὶ ὑμῶν τερους. Gr. 69, 32 A. 18.

§ 2. δι' ὑμᾶς μὴ ξυμμαχήσαντας, διὰ τὸ ὑμᾶς μηδετέροις συμμαχεῖν. (Sch.) zu 6, 46, 1. — ὁ παθών, ὁ Συρακούσιος; ὁ κρατῶν, ὁ Ἀθηναῖος. (Sch.) Ueber das Präſens Gr. 53, 1 A. 3. — τί ἄλλο ἤ. Gr. 62, 3 A. 7. — τοῖς μέν. Der Plural, da ὁ παθών wie ὁ κρατῶν collectiv iſt. — προσθεμένους daß ihr verbunden mit. vgl. 5, 62, 1 u. zu 3, 11, 3. — τὴν κοινὴν ὠφελίαν, τὴν ἐλευθερίαν τῶν Σικελιωτῶν. (Sch.) — φίλους δὴ ὄντας, προφασιζομένους εἶναι φίλους. (Sch.) Richtig wenn ὑμᾶς zu προφασιζομένους als Subject gedacht wird.

ἐᾶσαι ἁμαρτεῖν. ξυνελόντες τε λέγομεν οἱ Συρακόσιοι ἐκδι- 3
δάσκειν μὲν οὐδὲν ἔργον εἶναι σαφῶς οὔτε ὑμᾶς οὔτε τοὺς
ἄλλους περὶ ὧν αὐτοὶ οὐδὲν χεῖρον γιγνώσκετε· δεόμεθα δέ,
καὶ μαρτυρόμεθα ἅμα, εἰ μὴ πείσομεν, ὅτι ἐπιβουλευόμεθα
μὲν ὑπὸ Ἰώνων ἀεὶ πολεμίων, προδιδόμεθα δὲ ὑπὸ ὑμῶν,
Δωριῆς Δωριέων. καὶ εἰ κατασιρέψονται ἡμᾶς Ἀθηναῖοι, 4
ταῖς μὲν ὑμετέραις γνώμαις κρατήσουσιν, τῷ δ' αὐτῶν ὀνό-
ματι τιμηθήσονται, καὶ τῆς νίκης οὐκ ἄλλον τινὰ ἆθλον ἢ
τὸν τὴν νίκην παρασχόντα λήψονται· καὶ εἰ αὖ ἡμεῖς περιε-
σόμεθα, τῆς αἰτίας τῶν κινδύνων οἱ αὐτοὶ τὴν τιμωρίαν
ὑφέξετε. σκοπεῖτε οὖν καὶ αἱρεῖσθε ἤδη ἢ τὴν αὐτίκα ἀκιν- 5
δύνως δουλείαν ἢ κἂν περιγενόμενοι μεθ' ἡμῶν τούσδε τε
μὴ αἰσχρῶς δεσπότας λαβεῖν καὶ τὴν πρὸς ἡμᾶς ἔχθραν, μὴ
ἂν βραχεῖαν γενομένην, διαφυγεῖν."

Τοιαῦτα μὲν ὁ Ἑρμοκράτης εἶπεν, ὅ δ' Εὔφημος ὁ τῶν 81
Ἀθηναίων πρεσβευτὴς μετ' αὐτὸν τοιάδε.

"Ἀφικόμεθα μὲν ἐπὶ τῆς πρότερον οὔσης ξυμμαχίας 82
ἀνανεώσει, τοῦ δὲ Συρακοσίου καθαψαμένου ἀνάγκη καὶ
περὶ τῆς ἀρχῆς εἰπεῖν ὡς εἰκότως ἔχομεν. τὸ μὲν οὖν μέ-

---

§ 3. ξυνελόντες zuſammenfaſſend. zu 1, 70, 5. — λέγομεν οἱ. Gr. 50, 8 A. 3. — οὐδὲν ἔργον, οὐ χαλεπὸν εἶναι. (Sch.) Arn. erklärt mit Ba. u. Ds.: nichts fördern. vgl. Her. 3, 127: βίης ἔργον οὐδέν. Das würde τοῦ ἐκδιδάσκειν erfordern. — δεόμεθα δέ. Concinner aber unkräftig wäre δεῖσθαι δέ. Als Object ſchwebt vor: zu glauben daß, ὅτι. (Abr.) — εἰ μὴ πείσομεν wenn wir euch nicht durch Gründe überzeugen ſollten. — Δωριέων. Um dies mit Δωριῆς näher zu verbinden, iſt ὑπό nicht wiederholt. (Bo.) Gr. 57, 10 A. 4.

§ 4. τῷ αὐτῶν ὀνόματι τιμηθήσονται, τιμῆς καὶ δόξης αὐτοὶ μόνοι τεύξονται. (Sch.) τιμηθήσομαι ſteht noch Dem. 19, 223; allgemein üblich iſt dafür bei den Attikern τιμήσομαι; dies auch oben 2, 87, 5. — ἆθλον, οἷον ἐπινίκιον. (Sch.) vgl. Kr. zu Xen. An. 3, 1, 21. — τῶν der beſtandenen. Gr. 50, 2 A. 1.

§ 5. τὴν ἀκινδύνως δουλείαν iſt um ſo eher erträglich, weil das Subſtantiv ein Verbale iſt. Gr. 50, 8 A. 8 u. zu 1, 122, 3. vgl. Lex. Plat. u. ἀληθῶς. — ἢ κἂν λαβεῖν oder wählet (αἱρεῖσθε) möglicher Weiſe (ἄν) auch nicht zu erhalten. (Arn.) — μὴ ἄν. Gr. 67, 8 A. 3.

C. 81. ὁ Εὔφημος ὁ. Gr. 50, 7 A. 8.

C. 82. § 1. ἐπὶ τῆς. Gr. 47, 9 A. 19. — περὶ τῆς ἀρχῆς.

γιστον μαρτύριον αὐτὸς εἶπεν, ὅτι οἱ Ἴωνες ἀεί ποτε πολέ-
2 μιοι τοῖς Δωριεῦσιν εἰσίν. ἔχει δὲ καὶ οὕτως· ἡμεῖς γὰρ
Ἴωνες ὄντες Πελοποννησίοις Δωριεῦσι καὶ πλείοσιν οὖσι κα-
παροικοῦσιν ἐσκεψάμεθα ὅτῳ τρόπῳ ἥκιστα αὐτῶν ὑπακου-
σόμεθα, καὶ μετὰ τὰ Μηδικὰ ναῦς κτησάμενοι τῆς μὲν Λα-
κεδαιμονίων ἀρχῆς καὶ ἡγεμονίας ἀπηλλάγημεν, οὐδὲν προς-
ἦκον μᾶλλόν τι ἐκείνους ἡμῖν ἢ καὶ ἡμᾶς ἐκείνοις ἐπιτάσ-
3 σειν, πλὴν καθ' ὅσον ἐν τῷ παρόντι μεῖζον ἴσχυον, αὐτοὶ δὲ
τῶν ὑπὸ βασιλεῖ πρότερον ὄντων ἡγεμόνες καταστάντες οἰ-
κοῦμεν, νομίσαντες ἥκιστ' ἂν ὑπὸ Πελοποννησίοις οὕτως εἶ-
ναι, δύναμιν ἔχοντες ἢ ἀμυνούμεθα, καὶ ἐς τὸ ἀκριβὲς εἰ-
πεῖν οὐδὲ ἀδίκως κατασκεψάμενοι τούς τε Ἴωνας καὶ νησι-
ώτας, οὓς ξυγγενεῖς φασιν ὄντας ἡμᾶς Συρακόσιοι δεδου-
4 λῶσθαι. ἦλθον γὰρ ἐπὶ τὴν μητρόπολιν ἐφ' ἡμᾶς μετὰ τοῦ
Μήδου καὶ οὐκ ἐτόλμησαν ἀποστάντες τὰ οἰκεῖα φθεῖραι,
ὥσπερ ἡμεῖς ἐκλιπόντες τὴν πόλιν, δουλείαν δὲ αὐτοί τε
83 ἐβούλοντο καὶ ἡμῖν τὸ αὐτὸ ἐπενεγκεῖν. ἀνθ' ὧν ἄξιοί τε
ὄντες ἅμα ἄρχομεν, ὅτι τε ναυτικὸν πλεῖστόν τε καὶ προθυ-

Anticipation. Gr. 61, 6 A. 4. — *μέγιστον. κατὰ τὸ μέγιστον ὑποστῆξαι χρή.* (Sch.) Für die gewöhnliche Interpunction spricht 1, 73, 3: *τεκμήριον μέγιστον.* (Sch.) — *ἀεί ποτε* immerdar. zu 1, 13, 3. — *ἔχει δὲ καὶ* für *καὶ ἔχει δέ.* (Ba.) vgl. zu 1, 132, 4. Aufs Folgende kann es nicht füglich gehen; vielmehr: er hat es gesagt und es verhält sich auch so.

§ 2. *ἥκιστα, ἥκιστ' ἄν* mehrere u. einige der besten Hss., vielleicht aus § 3. (Bv.) — *αὐτῶν* pleonastisch, wie *αὐτῷ* 4, 93, 2. Der Ge. nach dem Dativ, da *ὑπακούειν* beide Casus regiert. (Kr.) — *οὐδὲν προσῆκον*, wie 6, 84, 1. vgl. zu 3, 40, 4 u. Gr. 56, 9 A. 5. — *μᾶλλόν τι* ist mit *ἐπιτάσσειν* zu verbinden, aber nicht als Object (Sk.), was jenes nicht sein kann (Gr 47, 15 A. 11), dieses nicht nöthig hat: Befehle geben. Gr. 53, 1 A. 2.

§ 3. *οἰκοῦμεν* leben. (Arn.) — *ἄνωθεν, Ἑλλήνων.* (Sch.) — *ἀμυνούμεθα. ἀμυνόμεθα* die besten Hss. Gr. 53, 7 A. 8 — *ἐς τὸ ἀκριβές, ἀκριβῶς.* (Ba.) *ὡς* für *ἐς* Kr. Der Sch.: *ὡς ἀληθῶς εἰπεῖν.* Gr. 55, 1 A. 2.

§ 4. *ἐπὶ τὴν μητρόπολιν ἐφ' ἡμᾶς.* Gr. 68, 6 A. u. Kr. z. Dion. p. 259 — *δουλείαν. δουλεύειν* wäre üblicher. Denn nur von Substantivirungen, wie *τοῦτο, ταῦτα, ὅ, ἅ, τί*, findet sich ein Ac. bei *βούλεσθαι* öfter. — *τὸ αὐτό, τὴν δουλείαν.* Gr. 58, 3 (2) A. 6.

C. 83. § 1. *ἄξιοί τε ὄντες.* Diesem entspricht *ἅμα δὲ — ὀμεγόμενοι*, der zweite Grund. (Ps) Ueber *τε — δέ* Gr. 62, 16 A. 6; über

μίαν ἀπροφάσιστον παρεσχόμεθα ἐς τοὺς Ἕλληνας, καὶ διότι καὶ τῷ Μήδῳ, ἑτοίμως τοῦτο δρῶντες, οὗτοι ἡμᾶς ἔβλαπτον, ἅμα δὲ τῆς πρὸς Πελοποννησίους ἰσχύος ὀρεγόμενοι. καὶ 2 οὐ καλλιεπούμεθα ὡς ἢ τὸν βάρβαρον μόνοι καθελόντες εἰκότως ἄρχομεν, ἢ ἐπ' ἐλευθερίᾳ τῇ τῶνδε μᾶλλον ἢ τῶν ξυμπάντων τε καὶ τῇ ἡμετέρᾳ αὐτῶν κινδυνεύσαντες. πᾶσι δὲ ἀνεπίφθονον τὴν προσήκουσαν σωτηρίαν ἐκπορίζεσθαι. καὶ νῦν τῆς ἡμετέρας ἀσφαλείας ἕνεκα καὶ ἐνθάδε παρόντες ὁρῶμεν καὶ ὑμῖν ταῦτα ξυμφέροντα. ἀποφαίνομεν δὲ ἐξ ὧν 3 οἵδε τε διαβάλλουσι καὶ ὑμεῖς μάλιστα ἐπὶ τὸ φοβερώτερον ὑπονοεῖτε, εἰδότες τοὺς περιδεῶς ὑποπτεύοντάς τι λόγου μὲν ἥδονῇ τὸ παραυτίκα τερπομένους, τῇ δ' ἐγχειρήσει ὕστερον τὰ ξυμφέροντα πράσσοντας. τήν τε γὰρ ἐκεῖ ἀρχὴν εἰρήκαμεν διὰ δέος ἔχειν καὶ τὰ ἐνθάδε διὰ τὸ αὐτὸ ἥκειν μετὰ τῶν φίλων ἀσφαλῶς καταστησόμενοι, καὶ οὐ δουλωσόμενοι, μὴ παθεῖν δὲ μᾶλλον τοῦτο κωλύσοντες."

---

die Stellung des ἄρχομεν hier u. § 2 zu 1, 19. — διότι καί. Gr. 69, 32 A. 17. — οὗτοι, οἵ τε Ἴωνες καὶ νησιῶται.

§ 2. οὐ καλλιεπούμεθα für οὐκ ἄλλῳ ἐπόμεθα einige Hſn. Jones bei Plat. Apol. p. 17, b und Hipparch. p. 225 c.; ὁ καλλιεπὴς Ἀγάθων Ar. Thesm. 49. 60. (Valcken. diatr. p. 291.) κεκαλλιεπημένοι λόγοι Plat. Apol. 17, b. vgl. Ariſtot Rhet. 3, 2. Doch ſteht es an unſerer Stelle nicht vom Schmuck der Rede ſondern von Beſchönigung. vgl 5, 89, 1: μετ' ὀνομάτων καλῶν ἐπιξερχόμεθα. (Kr.) — μόνοι. Kr. Hiſt. phil. Stud. S. 85. (Py.) — εἰκότως der Natur der Sache gemäß. — ἐπ' ἐλευθερίᾳ. Gr. 68, 41 A. 7. — τῶνδε, der Joner ꝛc. (Sch.) — ἀνεπίφθονον. zu 1, 75, 2. — τὴν προσήκουσαν ſeine eigene (St.), eig. die ihm zuſtehende, gebührende. — ταῦτα. ταῦτά Ba. u. eine Hſ. Doch über den Plural Gr. 44, 4 A. 8. Der Sch.: ταυτὰ ἐστιν ἃ διαβολῇ καθ' ἡμῶν λέγουσι Συρακούσιοι. Vielleicht ſchrieb Th. καὶ ὑμῖν καὶ ἡμῖν ταὐτά.

§ 3. ἀποφαίνομεν, τοῦτο. (St.) — ἐπὶ τὸ φοβερώτερον zu größern Schreckbildern als es der Wirklichkeit gemäß iſt. zu 1, 10, 4 u. 6, 34, 7. — ὑπονοεῖτε. δειλιᾶτε ἐξ ὑπονοίας. (Sch.) — εἰδότες ſchließt ſich an ἀποφαίνομεν an. (St.) — τερπομένους, wie ihr an der lockenden Darſtellung des Hermokrates einſtweilen Behagen finden möget. — τῇ ἐγχειρήσει mit der That, wenn ſie zum Werke ſchreiten. — ἐκεῖ, im eigentlichen Hellas. — εἰρήκαμεν 82, 2 oder 83, 1. (Py.) An der erſten Stelle. — διὰ δέος, vor den Peloponneſiern; doch ſchrieb Th. wohl διὰ δέους. zu 6, 34, 2. — διὰ τὸ αὐτὸ aus demſelben Grunde. Der Sch. ergänzt δέος, was aber hier wiederholt ſein würde. — τοῦτο, τὸ δουλωθῆναι.

84 Ὑπολάβῃ δὲ μηδεὶς ὡς οὐδὲν προσῆκον ὑμῶν κηδόμεθα, γνοὺς ὅτι σωζομένων ὑμῶν καὶ διὰ τὸ μὴ ἀσθενεῖς ὑμᾶς ὄντας ἀντέχειν Συρακοσίοις ἧσσον ἂν τούτων πεμψάντων 2 τινὰ δύναμιν Πελοποννησίοις ἡμεῖς βλαπτοίμεθα. καὶ ἐν τούτῳ προσήκετε ἤδη ἡμῖν τὰ μέγιστα. διόπερ καὶ τοὺς Λεοντίνους εὔλογον κατοικίζειν, μὴ ὑπηκόους ὥσπερ τοὺς ξυγγενεῖς αὐτῶν τοὺς ἐν Εὐβοίᾳ, ἀλλ' ὡς δυνατωτάτους, ἵνα ἐκ τῆς σφετέρας ὅμοροι ὄντες τοῖσδε ὑπὲρ ἡμῶν λυπηροὶ ὦσιν. 3 τὰ μὲν γὰρ ἐκεῖ καὶ αὐτοὶ ἀρκοῦμεν πρὸς τοὺς πολεμίους, καὶ ὁ Χαλκιδεύς, ὃν ἀλόγως ἡμᾶς φησι δουλωσαμένους τοὺς ἐνθάδε ἐλευθεροῦν, ξύμφορος ἡμῖν ἀπαράσκευος ὢν καὶ χρήματα μόνον φέρων, τὰ δὲ ἐνθάδε καὶ Λεοντῖνοι καὶ οἱ 85 ἄλλοι φίλοι ὅτι μάλιστα αὐτονομούμενοι. ἀνδρὶ δὲ τυράννῳ ἢ πόλει ἀρχὴν ἐχούσῃ οὐδὲν ἄλογον ὅ τι ξυμφέρον οὐδ' οἰκεῖον ὅ τι μὴ πιστόν· πρὸς ἕκαστα δὲ δεῖ ἢ ἐχθρὸν ἢ φίλον μετὰ καιροῦ γίγνεσθαι. καὶ ἡμᾶς τοῦτο ὠφελεῖ ἐνθάδε, οὐκ ἢν τοὺς φίλους κακώσωμεν, ἀλλ' ἢν οἱ ἐχθροὶ διὰ τὴν 2 τῶν φίλων ῥώμην ἀδύνατοι ὦσιν. ἀπιστεῖν δὲ οὐ χρή· καὶ γὰρ τοὺς ἐκεῖ ξυμμάχους ὡς ἕκαστοι χρήσιμοι ἐξηγού-

---

C. 84. § 1. *διὰ τὸ ἀντέχειν* wird durch *καὶ* mit *σωζομένων ὑμῶν* verbunden. Gr. 59, 2 A. 3. — *ἧσσον ἄν* denkt Pö. so wohl zu *πεμψάντων* als zu *βλαπτοίμεθα*; doch kann jenes gefaßt werden: durch daß sie schicken, eig. wenn sie geschickt. (Pp.) *τουτέστιν οὐ πεμψάντων οὐκ ἂν βλαπτοίμεθα.* (Sch.)

§ 2. *προσήκετε* gehöret ihr an, interessirt ihr. (Pö.) — *τὰ μέγιστα* aufs höchste. Gr. 46, 5 A. 4 u. 7. vgl. zu 1, 19. Phal. Br. 68: *τὰ μέγιστα ᾠχτειρον αὐτόν.* — *μὴ ὑπηκόους, μὴ ὡς ὑπηκόους.* (Ar. Pö.) — *ὥσπερ τούς, ὥσπερ εἰσὶν οἱ.* (Ar. Pö.) Gr. 62, 4 A. 3.

§ 3. *ὁ Χαλκιδεύς.* Gr. 44, 1 A. 4. — *ἀλόγως* ohne Consequenz, mit Bezug auf *οὐκ εὔλογον* 6, 76, 2. — *φησί.* Gr. 53, 1 A. 2. — *ξύμφορος*, persönlich, wie *χρείττων* 3, 37, 3 u. *ὠφέλιμος* 4, 44, 1. vgl. Gr. 61, 5 A. 8 zweite Ausg. u. zu 6, 33, 4. — *αὐτονομούμενοι*, erg. *ξύμφοροί εἰσιν.*

C. 85. § 1. *οὐδὲν ἄλογον* hier wieder in Bezug auf politische Klugheit im Allgemeinen zu denken. — *οἰκεῖον* angehörig, mit Anspielung auf die Verwandtschaft der Chalkidier. (Bl.) — *πρὸς ἕκαστα*, für *πρὸς ἑκάστους* nach Dö. Allein so würde doch *πρός* hier befremden; also doch wohl: in Bezug auf jegliche Vorkommnisse. — *τοῦτο, ἤν.* Der Satz mit *ἤν* enthält das durch *τοῦτο* angekündigte Subject des *ὠφελεῖ.* Gr. 60, 10 A. 1.

§ 2. *τοὺς ἐκεῖ ξυμμάχους. τοῖς ἐκεῖ ξυμμάχοις* die besten Hss., was Pp. aufgenommen, weil *ἐξηγεῖσθε* sowohl des Da. (3, 55, 2) als

μθα, Χίους μὲν καὶ Μηθυμναίους νεῶν παροχῇ αὐτονόμους, τοὺς δὲ πολλοὺς χρημάτων βιαιότερον φορᾷ, ἄλλους δὲ καὶ πάνυ ἐλευθέρως ξυμμαχοῦντας, καίπερ νησιώτας ὄντας καὶ εὐλήπτους, διότι ἐν χωρίοις ἐπικαίροις εἰσὶ περὶ τὴν Πελοπόννησον. ὥστε καὶ τάνθάδε εἰκὸς πρὸς τὸ λυσιτελοῦν 3
καί, ὃ λέγομεν, ἐς Συρακοσίους δέος καθίστασθαι. ἀρχῆς γὰρ ἐφίενται ὑμῶν καὶ βούλονται ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ ξυστήσαντες ὑμᾶς ὑπόπτῳ βίᾳ ἢ καὶ κατ' ἐρημίαν, ἀπράκτων ἡμῶν ἀπελθόντων, αὐτοὶ ἄρξαι τῆς Σικελίας. ἀνάγκη δέ, ἢν ξυστῶσι πρὸς αὐτούς· οὔτε γὰρ ἡμῖν ἔτι ἔσται ἰσχὺς τοσαύτη ἐς ἓν ξυστᾶσα εὐμεταχείριστος, οὔθ' οἷδ' ἀσθενεῖς ἂν ἡμῶν μὴ παρόντων πρὸς ὑμᾶς εἶεν."

"Καὶ ὅτῳ ταῦτα μὴ δοκεῖ, αὐτὸ τὸ ἔργον ἐλέγχει. τὸ 86
γὰρ πρότερον ἡμᾶς ἐπηγάγεσθε οὐκ ἄλλον τινὰ προσείοντες φόβον ἢ, εἰ περιοψόμεθα ὑμᾶς ὑπὸ Συρακοσίοις γενέσθαι, ὅτι καὶ αὐτοὶ κινδυνεύσομεν. καὶ νῦν οὐ δίκαιον, ᾧπερ καὶ ἡμᾶς ἠξιοῦτε λόγῳ πεῖθειν, τῷ αὐτῷ ἀπιστεῖν, οὐδ' ὅτι δυ-

---

bei Ac. empfänglich ſei. Ueber die Verbindung zu 1, 71, 4. — ὡς ἕκαστοι χρήσιμοι, ὡς χρήσιμον ἡμῖν ἑκάστους ἐξηγεῖσθαι. vgl. zu 84, 3. — νεῶν παροχῇ. ναυσὶ καὶ οὐ φόρῳ ὑπήκοοι 7, 57, 4. — χρημάτων βιαιότερον φορᾷ, χρήματα πρασσόμενοι ἄκοντας. (Sch.) Βιαιότερον gehört zu ἐξηγούμεθα. — ἄλλους, wie die Zakynthier und Kephallenier 7, 57, 6. (Hk.) wohl auch die Aegineten 2, 27 und Kytherier 4, 54. — ἐλευθέρως in einem freien, unabhängigen Verhältniſſe.

§ 3. ὃ λέγομεν wie geſagt. vgl. 6, 83, 3 u. Gr. 51, 13 A. 13. — ἐς Σ. δέος als Schreckmittel gegen die S., welche, ſelbſt bedroht, die Athener der 6, 83, 3 erwähnten Furcht enthoben. — ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ ὑπόπτῳ auf den Grund, unter dem Vorwande unſerer Verdächtigkeit, daß unſere Abſichten gefährlich ſeien. (Sch. u. Ba.) — βίᾳ ἢ καὶ κατ' ἐρημίαν verbindet Hk. mit ἀπελθόντων. — ἐρημίαν Mangel an Bundesgenoſſen. vgl. 1, 71, 4. — ἄρξαι. Gr. 53, 5 A. 2. — ἀνάγκη; τὸ ἄρξαι τοὺς Συρακουσίους τῆς ὅλης Σικελίας. (Sch.) — ξυστῆτε πρός. zu 1, 1, 1. — ἐς ἓν ξυστᾶσα, ἀθρόα. (Sch.) — εὐμεταχείριστος leicht zu behandeln und zu bewältigen. (Ac.)

C. 86. § 1. τὸ γὰρ πρότερον 3, 86, 1. (Dd.) — προσειόντες, προσποιοῦντες, ἐπανατεινόμενοι. (Sch.) An ſich unbeſtimmt vorſchützen; ob zum Schrecken oder zum Locken ergibt der hinzugefügte Begriff oder der Zuſammenhang. Belege bei Ruhnken z. Tim. p. 137 u. den Erkl. zu u. St. — ὅτι, weil bei ᾗ noch νοῦτον vorſchwebt. Ueber

νάμει μείζονι πρὸς τὴν τῶνδε ἰσχὺν πάρεσμεν ὑποπτεύεσθαι
2 πολὺ δὲ μᾶλλον τοῖσδε ἀπιστεῖν. ἡμεῖς μέν γε οὔτε ἐμμεῖ-
ναι δυνατοὶ μὴ μεθ' ὑμῶν, εἴ τε καὶ γενόμενοι κακοὶ κα-
τεργασαίμεθα, ἀδύνατοι κατασχεῖν διὰ μῆκός τε πλοῦ κα
ἀπορίᾳ φυλακῆς πόλεων μεγάλων καὶ τῇ παρασκευῇ ἠπειρω-
τίδων· οἵδε δὲ οὐ στρατοπέδῳ πόλει δὲ μείζονι τῆς ἡμετέρας
παρουσίας ἐποικοῦντες ὑμῖν ἀεί τε ἐπιβουλεύουσιν καὶ ὅταν
3 καιρὸν λάβωσιν ἑκάστου, οὐκ ἀνιᾶσιν — ἔδειξαν δὲ καὶ
ἄλλα ἤδη καὶ τὰ ἐς Λεοντίνους — καὶ νῦν τολμῶσιν ἐπὶ
τοὺς ταῦτα κωλύοντας καὶ ἀνέχοντας τὴν Σικελίαν μέχρι
τοῦδε μὴ ὑπ' αὐτοὺς εἶναι παρακαλεῖν ὑμᾶς ὡς ἀναισθήτους.
πολὺ δὲ ἐπὶ ἀληθεστέραν γε σωτηρίαν ἡμεῖς ἀντιπαρακα-
λοῦμεν, δεόμενοι τὴν ὑπάρχουσαν ἀπ' ἀλλήλων ἀμφοτέροις
4 μὴ προδιδόναι, νομίσαι τε τοῖσδε μὲν καὶ ἄνευ ξυμμάχων
ἀεὶ ἐφ' ὑμᾶς ἑτοίμην διὰ τὸ πλῆθος εἶναι ὁδόν, ὑμῖν δ' οὐ
πολλάκις παρασχήσειν μετὰ τοσῆσδε ἐπικουρίας ἀμύνασθαι·
ἢν εἰ τῷ ὑπόπτῳ ἢ ἄπρακτον ἐάσετε ἀπελθεῖν ἢ καὶ σφα-

---

die Stellung des ὅτι. Gr. 65, 1 A. 5. — μείζονι als τὸ πρόσωπον. Andere verbinden μείζονι πρός nach Gr. 49, 2 A. 8; gegen § 2: μείζονι τῆς ἡμετέρας παρουσίας.

§ 2. ἡμεῖς, ἐμέν. Gr. 62, 1 A. 5. — ἐμμεῖναι, τῇ Σικελίᾳ. — μέν γε. zu 1, 40, 3. — μὴ μεθ' ὑμῶν ohne eure Hülfe. Soph. Aj. 951: οὐκ ἂν τάδ' ἔστη μὴ θεῶν μέτα. Gr. 67, 9. — εἴ τε zu 3, 28, 1. — γενόμενοι κακοί mit Bezug auf 6, 80, 2. — ἀπορίᾳ — ἠπειρωτίδων, οὐ δυνάμενοι φυλάττειν πόλεις μεγάλας καὶ παρασκευὴν ἠπειρωτικὴν παρεσκευασμένας, τουτέστιν ἱππέων καὶ πεζῶν ἰσχυούσας, αὐτοὶ ναυτικοὶ ὄντες. (Sch.) 1, 35, 4: ναυτικῆς καὶ οὐκ ἠπειρωτίδος τῆς ξυμμαχίας διδομένης. (Da.) — πόλει — παρουσίας sondern mit einer Stadt die größer iſt als unſere anweſende Macht. (Sch. u. A. Ps.) Ein freilich harter Ausdruck. — ἐποικοῦντες, ἐφεδρεύοντες. (Sch.) vgl. 7, 27, 2. — ἀεί τε. Es entſpricht καὶ νῦν. (Bk.) — ἑκάστου zu irgend einem Unternehmen. (Abr.)

§ 3. ἔδειξαν ἄλλα iſt geſagt wie ἔδειξαν δείγματα ἄλλα. — ἀνέχοντας, κωλύοντας Bekker Anecd. p. 400. (Pp.) Wohl eig. aufrecht erhaltend. (St.) — ὑπ' αὐτοὺς εἶναι. Gr. 68, 45 A. 2. — ἀναισθήτους. zu 1, 69, 3. — πολύ. Gr. 49, 7 A. 7. — τὴν ὑπάρχουσαν ἀπ' ἀλλήλων die uns und euch von einander ſtatiſindende, kommende, Rettung.

§ 4. παρασχήσειν es werde euch verſtattet ſein. zu 1, 120, 3. — ἔτι, ποτέ. (Sch.) vgl. Xen. Cyr. 4, 2, 10. (Pp.) So Thuk.

λῦσαν, ἔτι βουλήσεσθε καὶ πολλοστὸν μόριον αὐτῆς ἰδεῖν, ἵν' οὐδὲν ἔτι περαινεῖ παραγενόμενον ὑμῖν. ἀλλὰ μήτε ὑμεῖς 87
ὦ Καμαριναῖοι τοῖς τῶνδε διαβολαῖς ἀναπείθεσθε μήτε οἱ ἄλλοι· εἰρήκαμεν δ' ὑμῖν πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν περὶ ὧν ὑποπτεύομεθα καὶ ἔτι ἐν κεφαλαίοις ὑπομνήσαντες ἀξιώσομεν πείθειν. φαμὲν γὰρ ἄρχειν μὲν τῶν ἐκεῖ, ἵνα μὴ ὑπακούω- 2
μεν ἄλλου, ἐλευθεροῦν δὲ τὰ ἐνθάδε, ὅπως μὴ ὑπ' αὐτῶν βλαπτώμεθα, πολλὰ δ' ἀναγκάζεσθαι πράσσειν, διότι καὶ πολλὰ φυλασσόμεθα, ξύμμαχοι δὲ καὶ νῦν καὶ πρότερον τοῖς ἐνθάδε ὑμῶν ἀδικουμένοις οὐκ ἄκλητοι παραχληθέντες δὲ ἥξειν. καὶ ὑμεῖς μήθ' ὡς δικασταὶ γενόμενοι τῶν ἡμῖν ποι- 3
ουμένων μήθ' ὡς σωφρονισταί, ὃ χαλεπὸν ἤδη, ἀποτρέπειν πειρᾶσθε, καθ' ὅσον δέ τι ὑμῖν τῆς ἡμετέρας πολυπραγμοσύνης καὶ τρόπου τὸ αὐτὸ ξυμφέρει, τούτῳ ἀπολαβόντες χρήσασθε, καὶ νομίσατε μὴ πάντας ἐν ἴσῳ βλάπτειν αὐτά, πολὺ

5, 103, 1. vgl. Seidler zu Eur. El. 636. — *πολλοστὸν μόριον* für *πολλοστημόριον* die beſten Hſn.

C. 87. § 1. *πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.* Gr. 50, 11 A. 11. Iſokr. 15, 50: *ἀκηκόατε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.* vgl. Her. 8, 82. 9, 89, Plat. Apol. 17. 20. 33, Lyk. 32, Dem. 23, 187. 32, 26. 39, 3. 45, 4. Vereinzelt Soph. Tr. 453: *εἰπὲ πᾶν τἀληθές.* vgl. Plat. Symp. 217. — *περὶ ὧν, περὶ τούτων ἅ.* Gr. 51, 13 A. 7. - *ἀξιώσομεν πείθειν* wir werden den Anſpruch machen, erwarten euch dadurch zu überreden.

§ 2. *πολλὰ πράσσειν* deutet hier milder die den Athenern oft vorgerückte *πολυπραγμοσύνη* an vgl. 3; über den Ausdruck Ar. Froſche 228. 749, Frie. 1058, Her. 5, 33 u. Valckenaer zu Eur. Hipp. 785. — *πολλὰ φυλασσόμεθα* vor Vielem uns hüten (müſſen). (St.) vgl. 4, 11, 3. 61, 4. 6, 11, 5. 40, 3. (Dr.) *πολλοὺς φοβεῖσθαι.* (Sch.) — *ὑμῶν.* Gr. 47, 9 A. 11. vgl. 4, 125, 3 5, 64, 2, zu 1, 126, 6 u. zu 4, 111, 2. — *οὐκ ἄκλητοι παραχληθέντες δέ.* Lobeck z. Soph. Aj. 289.

§ 3. *σωφρονισταί.* zu 3, 65, 2. — *ὃ χαλεπὸν ἤδη* gehört zu *ἀποτρέπειν.* (Sch.) — *πολυπραγμοσύνης. πολυπραγμονεῖν λέγει τὸ πολλοῖς ἐπιχειρεῖν καὶ πολλαχοῦ.* (Sch.) ad multas res aggressionem earumque actionem Gell N. A. 11, 16. (Ac.) — *τὸ αὐτό* bezieht ſich auf *τι*: in ſofern euch gewiſſe Richtungen unſerer Vielgeſchäftigkeit und zugleich (*τὸ αὐτό*, idem) unſeres Charakters, aus denen jene hervorgehen, zuträglich ſind. — *ἀπολαβόντες* aufheben, herausnehmen. (Ba.) Gemeint iſt die bereitwillige Unterſtützung Anderer. (Pp.) Oder vielmehr ganz unbeſtimmt, doch vorzugsweiſe das § 4 Geſagte. — *αὐτά* dieſe Richtungen unſrer *πολυπραγμοσύνη*, bezogen auf *τι*. Gr. 58, 4 A. 5.

4 δὲ πλείους τῶν Ἑλλήνων καὶ ὠφελεῖν· ἐν παντὶ γὰρ πί
χωρίῳ, καὶ ᾧ μὴ ὑπάρχομεν, ὅ τε οἰόμενος ἀδικήσεσθαι κ
ὁ ἐπιβουλεύων διὰ τὸ ἑτοίμην ὑπεῖναι ἐλπίδα τῷ μὲν ἀντι
τυχεῖν ἐπικουρίας ἀφ' ἡμῶν, τῷ δέ, εἰ ἥξομεν, μὴ ἀδεεῖ
εἶναι κινδυνεύειν, ἀμφότεροι ἀναγκάζονται ὁ μὲν ἄκων σω
5 φρονεῖν, ὁ δ' ἀπραγμόνως σώζεσθαι. ταύτην οὖν τὴν κοινὴ
τῷ τε δεομένῳ καὶ ὑμῖν νῦν παροῦσαν ἀσφάλειαν μὴ ἀπώ
σησθε, ἀλλ' ἐξισώσαντες τοῖς ἄλλοις μεθ' ἡμῶν τοῖς Συρα
κοσίοις, ἀντὶ τοῦ ἀεὶ φυλάσσεσθαι αὐτούς, καὶ ἀντεπιβου
λεῦσαι ποτε ἐκ τοῦ ὁμοίου μεταλάβετε."

88 Τοιαῦτα δὲ ὁ Εὔφημος εἶπεν. οἱ δὲ Καμαριναῖοι ἐπ
πόνθεσαν τοιόνδε. τοῖς μὲν Ἀθηναίοις εὖνοι ἦσαν, πλὴ
καθ' ὅσον [εἰ] τὴν Σικελίαν ᾤοντο αὐτοὺς δουλώσεσθαι,

---

§ 4. καὶ ᾧ, καὶ ἐν ᾧ. (Gö.) κἂν ᾧ Kr. Gedacht wird dabei im Gegenſatz ihre dermalige Anweſenheit in Sikelien. — ἀδικήσεσθαι. μ 5, 56, 2. — ὑπεῖναι subesse mit der Vorſtellung des Vorborgenen, vielleicht auch deſſen worauf man ſich ſtützt. (Ba.) — ἐλπίδα Erwar tung (προσδέχεσθαι Sch.), Hoffnung zu ἀντιτυχεῖν, Furcht zu κινδυνεύειν. (Abr.) vgl. zu 1, 1, 1 u. 7, 61, 1. — ἀντιτυχεῖν. ἀντι — gegen die Feinde. An Erſatz für die Beeinträchtigung des Gegners denkt Hk. Ueber den Inf. Gr. 50, 6 A. 6. — μὴ ἀδεεῖς εἶναι κινδυνεύειν in Gefahr zu ſchweben nicht ohne Sorge (nicht unbedroht) zu ſein, ſo daß εἶναι von κινδυνεύειν abhängt, nicht umgekehrt. Reiske und Dobree vermutheten ἀδεές. Dieſer verglich Dem. 16, 22: οὐ γὰρ ἐγωγ' ἀδεὲς τοῦθ' ὑπολαμβάνω τῇ πόλει. Κινδυνεύειν könnte wohl ein Gloſſem ſein. Der Plural ſcheint mir, wenn auch ὁ μέν, ὁ δὲ ſich auf ganze Claſſen beziehen, in einer ſolchen Verbindung doch etwas hart. Martins Hſ. hat von neuerer Hand ἀδεῆ; ἀδεεῖ wäre leichter. — ἀναγκάζονται heißt zu σώζεσθαι finden ſich veranlaßt, in die Lage verſetzt. zu 4, 25, 1. — ὁ μὲν der letztere. Gr. 50, 1 A. 2. — ἀπραγμόνως, χωρὶς πόνου.

§ 5. τῷ τε. Man würde τε τῷ erwarten. (Arn.) Man kann auflöſen: ἡ κοινὴ τῷ τε δεομένῳ καὶ ὑμῖν πάροσαν. Gr. 50, 12 A. 1. — ἐξισώσαντες, ἐξισωθέντες καὶ ὁμοιωθέντες. (Sch.) Soph. El. 1194: μητρὶ δ' οὐδὲν ἐξισοῖ. (Abr.) vgl. Lobeck zu Soph. Aj. 268 p. 196 u. dagegen Reiſig Conjectt. p. 152. — ἀντεπιβουλεῦσαι. τὸ προεπιβουλεῦσαι fügt Kr. hinzu, ſo daß ἀντεπιβουλεῦσαι noch zu ἀντὶ τοῦ zu ziehen wäre. vgl. 1, 33, 4 u. 3, 12, 2. — μεταλάβετε nehmt tauſchend an. Iſokr. 7, 71: ἀντὶ τῆς πολιτείας τῆς οὕτω πολλὰ καὶ καλὰ διαπεπραγμένης ἑτέραν ὑμᾶς πείθω μεταλαβεῖν. Plat. Prot. 355: ἄλλο ὄνομα μετέλιηφεν, ἀντὶ τῆς ἡδονῆς τὸ ἀγαθόν.

C. 88. § 1. ἐπεπόνθεσαν, κατὰ ψυχὴν διατέθηκαν. (Sch.) — εἰ tilgt Reiske. vgl. 6, 54, 6. 82, 2. Verſchieden iſt καθ' ὅ τι

πᾶς δὲ Συρακοσίοις ἀεὶ κατὰ τὸ ὅμορον διάφοροι· δεδιότες 2
δ' οὐχ ἧσσον τοὺς Συρακοσίους, ἐγγὺς ὄντας, μὴ καὶ ἄνευ
σφῶν περιγένωνται, τό τε πρῶτον αὐτοῖς τοὺς ὀλίγους ἱπ-
πέας ἔπεμψαν καὶ τὸ λοιπὸν ἐδόκει αὐτοῖς ὑπουργεῖν μὲν
τοῖς Συρακοσίοις μᾶλλον ἔργῳ, ὡς ἂν δύνωνται μετριώτατα,
ἐν δὲ τῷ παρόντι, ἵνα μηδὲ τοῖς Ἀθηναίοις ἔλασσον δοκῶσι
νεῖμαι, ἐπειδὴ καὶ ἐπικρατέστεροι τῇ μάχῃ ἐγένοντο, λόγῳ
ἀπκρίνασθαι ἴσα ἀμφοτέροις. καὶ οὕτω βουλευσάμενοι 3
ἀπεκρίναντο, ἐπειδὴ τυγχάνει ἀμφοτέροις, οὖσι ξυμμάχοις
σφῶν, πρὸς ἀλλήλους πόλεμος ὤν, εὔορκον δοκεῖν εἶναι
σφίσιν ἐν τῷ παρόντι μηδ' ἑτέροις ἀμύνειν. καὶ οἱ πρέσβεις
ἑκατέρων ἀπῆλθον.

Καὶ οἱ μὲν Συρακόσιοι τὰ καθ' ἑαυτοὺς ἐξηρτύοντο ἐς 4
τὸν πόλεμον, οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐν τῇ Νάξῳ ἐστρατοπεδευμένοι
τὰ πρὸς τοὺς Σικελοὺς ἔπρασσον, ὅπως αὐτοῖς ὡς πλεῖστοι
προσχωρήσονται. καὶ οἱ μὲν πρὸς τὰ πεδία μᾶλλον τῶν 5
Σικελῶν, ὑπήκοοι ὄντες τῶν Συρακοσίων, ᾗ πολλοὶ ἀφε-
στήκεσαν· τῶν δὲ τὴν μεσόγειαν ἐχόντων, αὐτόνομοι οὖσαι
καὶ πρότερον ἀεὶ αἱ οἰκήσεις, εὐθύς, πλὴν ὀλίγοι, μετὰ τῶν
Ἀθηναίων ἦσαν, καὶ σῖτόν τε κατεκόμιζον τῷ στρατεύματι

5, 76, 2. (Py.) Es iſt wohl aus dem πλὴν εἰ des Sch. entſtanden. — κατὰ τὸ ὅμορον. vgl. 1, 15, 2. 3. 5, 69, 2. solito inter accolas odio Tac. H. 5, 1. (Py.)

§ 2. δεδιότες τοὺς Σ. μή. Gr. 61, 6 A. 5. — τοὺς ὀλίγους die 6, 67, 3 erwähnten wenigen. (Py.) καὶ τοξότας wird ausgefallen ſein. (Kr.) — μᾶλλον als den Athenern. — ἔργῳ, ὡς, ἔργῳ δ' ὡς Ba. — δοκῶσι νεῖμαι für δοκῶσιν εἶναι Valckenaer ad Eur. fragm. p. 77. — ἐπικρατέστεροι, ein ſeltenes Wort, auch von Th. weiter nicht gebraucht. — λόγῳ im Gegenſatze zu ἔργῳ.

§ 3. μηδ' ἑτέροις für μηδετέροις einige Hſn. — δοκεῖν. δοκῶ die beſten Hſn.

§ 4. τὰ καθ' ἑαυτούς. vgl. 1,82,2. — τὰ πρός iſt Ac., antieipirtes Subject des folgenden Satzes.

§ 5. οἱ πρὸς τὰ πεδία die nach den Ebenen hin wohnenden. Kr. zu Xen. An. 1, 2, 25. — μᾶλλον, ἢ ἐν τῇ μεσογαίᾳ καὶ τοῖς ὀρεινοῖς. (Py.) vgl. 7, 79, 3. Aehnlich zu deuten iſt wohl μάλιστα Xen. An. 4, 8, 24. — οὐ πολλοί für οἱ πολλοί Canter. — μεσόγειαν für μεσόγαιαν Martins Hſ., gemäß dem Gebrauche des Th. vgl. 1, 100, 3. 120, 2. 2, 102, 1. 3, 95, 3. 7, 80, 3. — καὶ πρότερον ſchon früher. vgl. 8, 83, 1. — ἀεὶ αἱ für das bloße ἀεὶ Vk. — οἰκήσεις Wohnſtätten wie 1, 6, 1. — εἶσιν οἱ. Gr. 61, 5 A. 1.

6 καὶ εἶσιν οἳ καὶ χρήματα. ἐπὶ δὲ τοὺς μὴ προσχωροῦντ
οἱ Ἀθηναῖοι στρατεύοντες τοὺς μὲν προσηνάγκαζον, τοὺς
καὶ ὑπὸ τῶν Συρακοσίων, φρουρούς τε πεμ.όντων καὶ βο
θούντων, ἀπεκωλύοντο. τόν τε χειμῶνα μεθορμισάμενοι
τῆς Νάξου ἐς τὴν Κατάνην καὶ τὸ στρατόπεδον ὃ κατεκαύ
7 ὑπὸ τῶν Συρακοσίων αὖθις ἀνορθώσαντες διεχείμαζον. κ
ἔπεμψαν μὲν ἐς Καρχηδόνα τριήρη περὶ φιλίας, εἰ δύναιν
τι ὠφελεῖσθαι, ἔπεμψαν δὲ καὶ ἐς Τυρσηνίαν, ἔστιν ὧν πό
λεων ἐπαγγελλομένων καὶ αὐτῶν ξυμπολεμεῖν. περιήγγελλο
δὲ καὶ τοῖς Σικελοῖς καὶ ἐς τὴν Ἔγεσταν πέμψαντες ἐκέλευο
ἵππους σφίσιν ὡς πλείστους πέμπειν, καὶ τἆλλα ἐς τὸν πε
ριτειχισμόν, πλινθία καὶ σίδηρον, ἡτοίμαζον, καὶ ὅσα ἔδει,
ὡς ἅμα τῷ ἦρι ἐξόμενοι τοῦ πολέμου.

8 Οἱ δ' ἐς τὴν Κόρινθον καὶ Λακεδαίμονα τῶν Συρακο
σίων ἀποσταλέντες πρέσβεις τούς τε Ἰταλιώτας ἅμα παρα
πλέοντες ἐπειρῶντο πείθειν μὴ περιορᾶν τὰ γιγνόμενα ὑπὸ
τῶν Ἀθηναίων, ὡς καὶ ἐκείνοις ὁμοίως ἐπιβουλευόμενα, καὶ
ἐπειδὴ ἐν τῇ Κορίνθῳ ἐγένοντο, λόγους ἐποιοῦντο ἀξιοῦντες
9 σφίσι καιὰ τὸ ξυγγενὲς βοηθεῖν. καὶ οἱ Κορίνθιοι, εὐθὺς
ψηφισάμενοι αὐτοὶ πρῶτοι ὥσιε πάσῃ προθυμίᾳ ἀμύνειν,
καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα ξυναπέστελλον αὐτοῖς πρέσβεις,
ὅπως καὶ ἐκείνους ξυναναπείθοιεν τόν τε αὐτοῦ πόλεμον
σαφέστερον ποιεῖσθαι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἐς τὴν Σι-
10 κελίαν ὠφελίαν τινὰ πέμπειν. καὶ οἱ τε ἐκ τῆς Κορίνθου
πρέσβεις παρῆσαν ἐς τὴν Λακεδαίμονα καὶ Ἀλκιβιάδης μετὰ
τῶν ξυμφυγάδων, περαιωθεὶς τότ' εὐθὺς ἐπὶ πλοίου φορτη-
γικοῦ ἐκ τῆς Θουρίας ἐς Κυλλήνην τῆς Ἠλείας πρῶτον, ἔπειτα

---

§ 6. τοὺς δὲ καί, προσαναγκάζειν. Gr. 55, 4 A. 11. — ἀπεκωλύοντο für ἀπεκώλυον Bk. u. Döderlein.

§ 7. ἔστιν ὧν. Gr. 61, b A. 3. — καὶ αὐτῶν sogar selbst, aus freien Stücken. — ἔδει, ἑτοιμάζειν. — ἐξόμενοι zu 1, 49, 6.

§ 8. ἐπιβουλευόμενα gegen sie angestiftet werde. Gr. 52, 4 A. 5.

§ 9. ὥστε, wie 8, 79, 1. vgl. 7, 49, 1. 8, 20, 2. 63, 2. — ἐκείνους, τοὺς Λακεδαιμονίους. Gr. 58, 4 A. 1. — τὸν αὐτοῦ πόλεμον. zu 6, 34, 3. — σαφέστερον, ἐπιφανέστερον. (Sch.) φανερώτερον 91, 4. vgl. 105, 1.

§ 10. τότ' εὐθύς 6, 61, 1. (Hf.) vgl. zu 1, 101, 2. — ἔπειτα

ὕστερον ἐς τὴν Λακεδαίμονα αὐτῶν τῶν Λακεδαιμονίων μεταπεμψάντων ὑπόσπονδος ἐλθών· ἐφοβεῖτο γὰρ αὐτοὺς διὰ τὴν περὶ τῶν Μαντινικῶν πρᾶξιν. καὶ ξυνέβη ἐν τῇ 11
ἐκκλησίᾳ τῶν Λακεδαιμονίων τούς τε Κορινθίους καὶ τοὺς Συρακοσίους τὰ αὐτὰ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην δεομένους πείθειν τοὺς Λακεδαιμονίους. καὶ διανοουμένων τῶν τε ἐφόρων καὶ τῶν ἐν τέλει ὄντων πρέσβεις πέμπειν ἐς Συρακούσας κωλύοντας μὴ ξυμβαίνειν Ἀθηναίοις, βοηθεῖν δὲ οὐ προθύμων ὄντων παρελθὼν ὁ Ἀλκιβιάδης παρώξυνέ τε τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ ἐξώρμησε λέγων τοιάδε.

"Ἀναγκαῖον περὶ τῆς ἐμῆς διαβολῆς πρῶτον ἐς ὑμᾶς 89
εἰπεῖν, ἵνα μὴ χεῖρον τὰ κοινὰ τῷ ὑπόπτῳ μου ἀκροάσησθε. τῶν δὴ ἐμῶν προγόνων τὴν προξενίαν ὑμῶν κατά τι ἔγκλημα ἀπειπόντων αὐτὸς ἐγὼ πάλιν ἀναλαμβάνων ἐθεράπευον ὑμᾶς ἄλλα τε καὶ περὶ τὴν ἐκ Πύλου ξυμφοράν. καὶ διατελοῦντός 2
μου προθύμου ὑμεῖς πρὸς Ἀθηναίους καταλλασσόμενοι τοῖς μὲν ἐμοῖς ἐχθροῖς δύναμιν, δι' ἐκείνων πράξαντες, ἐμοὶ δὲ ἀτιμίαν περιέθετε. καὶ διὰ ταῦτα δικαίως ὑπ' ἐμοῦ πρός τε τὰ Μαντινέων καὶ Ἀργείων τραπομένου καὶ ὅσα ἄλλα

ὕστερον. zu 6, 66, 3. — περὶ τῶν. Gr. 68, 31 A. 1. Xen. An. 1, 6, 6: τοῦτο πράξω περὶ Ὑρόντου.

§ 11. καὶ τῶν, καὶ τῶν ἄλλων τῶν. (Ba.) Gr. 69, 32 A. 2. — ἐν τέλει Obrigkeiten. zu 1, 10, 6. — κωλύοντας für κωλύσοντας die beſten Hſn.: als hinderude. vgl. 7, 25, 7 u. Kr. zu Xen. An. 4, 5, 8. — παρώξυνε reizte ſie gegen die Athener an; ἐξώρμησε trieb ſie zu einem Unternehmen an. (Ba.)

C. 89. § 1. τῆς ἐμῆς διαβολῆς meiner perſönlichen Verunglimpfung. (Hl.) zu Lakedämon. vgl. 6, 88, 10. (Ds.) — ἐς ὑμᾶς. Gr. 68, 21 A. 6. — τῷ ὑπόπτῳ μου, ἤγουν διὰ τὸ ἐποπτεύειν ἐμέ. (Sch.) — δὴ ἐμῶν für δ' ἡμῶν Ba. u. Reiske. Unpaſſend iſt δέ (Pſ.) und ἡμῶν hat eine Stellung von der ich nur kenne Soph. Oed. T. 1458: ἀλλ' ἡ μὲν ἡμῶν μοῖρ' ὅπηπερ εἰσ' ἴτω. vgl. Gr. 47, 9 A. 12. — προξενίαν. zu 5, 43, 2. — ἀναλαμβάνων, ἀναλαμβάνειν ἐπιθυμῶν. (Ae. Pſ.) Gr. 53, 1 A. 6. — ἄλλα iſt Ac., von ἐθεράπευον regiert. Gr. 46, 11 A. 2. — τὴν ἐκ Π. Gr. 50, 8 A. 17 u. zu 3, 102, 2. vgl. 7, 31, 1.

§ 2. διατελοῦντος ohne ὄντος. Gr. 56, 5 A. 4 u. zu 1, 34, 2. — καταλλασσόμενοι 5, 43, 2. — περιέθετε. zu 4, 87, 4. Antiph. 5, 18: ὄνειδος ἐμοὶ περιέθεσαν. Her. 3, 81: τούτοισι περιθέωμεν τὸ κράτος. 142: τὴν ἐλευθερίην ὑμῖν περιτίθημι. vgl. Thuc. 8, 43, 4. — τὰ Μαντινέων die Intereſſen, die Parthei der M. Gr. 47, 5 A. 10. — ὅσα ἄλλα. Gr. 51, 10 A. 10. Die Verbindung: ihr

ἠναντιούμην ὑμῖν ἐβλάπτεσθε· καὶ νῦν, εἴ τις καὶ τότε
τῷ πάσχειν οὐκ εἰκότως ὠργίζετό μοι, μετὰ τοῦ ἀληθο
3 σκοπῶν ἀναπειθέσθω. ἢ εἴ τις, διότι καὶ τῷ δήμῳ προσ
κείμην μᾶλλον, χείρω με ἐνόμιζεν, μηδ' οὕτως ἡγήσηι
ὀρθῶς ἄχθεσθαι. τοῖς γὰρ τυράννοις ἀεί ποτε διάφορ
ἐσμεν, πᾶν δὲ τὸ ἐναντιούμενον τῷ δυναστεύοντι δῆμος ὠν
μασται· καὶ ἀπ' ἐκείνου ξυμπαρέμεινεν ἡ προστασία ἡμ
4 τοῦ πλήθους. ἅμα δὲ τῆς πόλεως δημοκρατουμένης τὰ πολλ
ἀνάγκη ἦν τοῖς παροῦσιν ἕπεσθαι. τῆς δὲ ὑπαρχούσης ἀκο
λασίας ἐπειρώμεθα μετριώτεροι ἐς τὰ πολιτικὰ εἶναι. ἄλλ
δ' ἦσαν καὶ ἐπὶ τῶν πάλαι καὶ νῦν οἳ ἐπὶ τὸ πονηρότερ
5 ἐξῆγον τὸν ὄχλον· οἵπερ καὶ ἐμὲ ἐξήλασαν. ἡμεῖς δὲ το
ξύμπαντος προέστημεν, δικαιοῦντες ἐν ᾧ σχήματι μεγίστη
πόλις ἐτύγχανε καὶ ἐλευθερωτάτη οὖσα καὶ ὅπερ ἐδέξατό τις
τοῦτο ξυνδιασώζειν, ἐπεὶ δημοκρατίαν γε καὶ ἐγιγνώσκομεν

---

erlittet Schaden ſowohl dadurch daß ich mich den Intereſſen der M. und A. zuwendete als darin worin ich ſonſt euch widerſtrebte; über καί Gr. 59, 2 A. 4. — ἄλλα, wie 5, 53 ff. (Ds.) — οὐκ εἰκότως unbilliger Weiſe, mit ὠργίζετο zu verbinden. (St.) Ueber οὐκ Gr. 67, 4 A. 1. — μετὰ τοῦ ἀληθοῦς, inſofern er meine Gründe euch zu zürnen als gewichtig anerkennt.

§ 3. διότι καί, nicht bloß weil ich euch ſchadete, ſondern auch weil. (Pp.) — τῷ δήμῳ προσεκείμην, τὰ τοῦ δήμου ἐφρόνουν. (Sch.) vgl. 8, 89, 3 mit 7, 50, 4 u. 1, 93, 5. Gemeint iſt nicht bloß die atheniſche ſondern auch die argeiiſche Demokratie. (Ds.) — μᾶλλον als dem ariſtokratiſchen Princip und den Intereſſen ariſtokratiſcher Staaten. — μηδ' οὕτως auch aus dieſem Grunde nicht. vgl. Kr. zu Xen. An. 4, 8, 3. — ἐσμέν, ich und meine Familie, die Alkmäoniden, mit Bezug auf deren Antheil an Vertreibung der Piſiſtratiden. — τῷ δυναστεύοντι iſt Neutrum, alſo auch auf Oligarchie beziehbar. (Pl.) Gr. 43, 4 A. 17. — ἀπ' ἐκείνου, von jenem Tyrannenhaſſe. — προστασία. zu 2, 80, 3. — ἡμῖν, den Alkmäoniden. (Ds.)

§ 4. τοῖς παροῦσιν ἕπεσθαι ſich den beſtehenden Verhältniſſen zu fügen. (Ba.) — τῆς ὑπαρχούσης ἀκολασίας μετριώτεροι gemäßigter als die herrſchende Zügelloſigkeit der atheniſchen Demokratie es mit ſich brachte. (Ba.) — ἐπὶ τῶν πάλαι im Zeitalter der Vorfahren. (Pö.) Gr. 68, 40 A. 4.

§ 5. τοῦ ξύμπαντος dem ganzen Staate (Pö.), im Gegenſatze zu einzelnen Factionen. „vgl 6, 39, 1." (Arn.) — ἐν ᾧ — καὶ ὅπερ. Hier αὐτό für ὅπερ zu ſagen (Gr. 60, 6 A. 2) war, weil der correlate demonſtrative Satz erſt folgt, nicht wohl zuläſſig. vgl. Gr. eb. A. 4 u. 2, 43, 3. — ὅπερ ἐδέξατό τις σχῆμα, πυνθάνειν ἥνπερ

οἱ φρονοῦντές τι, καὶ αὐτὸς οὐδενὸς ἂν χεῖρον, ὅσῳ καὶ λοιδορήσαιμι. ἀλλὰ περὶ ὁμολογουμένης ἀνοίας οὐδὲν ἂν καινὸν λέγοιτο· καὶ τὸ μεθιστάναι αὐτὴν οὐκ ἐδόκει ἡμῖν ἀσφαλὲς εἶναι ὑμῶν πολεμίων προσκαθημένων."

"Καὶ τὰ μὲν ἐς τὰς ἐμὰς διαβολὰς τοιαῦτα ξυνέβη· περὶ δὲ ὧν ὑμῖν τε βουλευτέον καὶ ἐμοί, εἴ τι πλέον οἶδα, ἐσηγητέον, μάθετε ἤδη. ἐπλεύσαμεν ἐς Σικελίαν πρῶτον μέν, εἰ δυναίμεθα, Σικελιώτας καταστρεψόμενοι, μετὰ δ' ἐκείνους αὖθις καὶ Ἰταλιώτας, ἔπειτα καὶ τῆς Καρχηδονίων ἀρχῆς καὶ αὐτῶν ἀποπειράσοντες. εἰ δὲ προχωρήσειε ταῦτα ἢ πάντα ἢ καὶ τὰ πλείω, ἤδη τῇ Πελοποννήσῳ ἐμέλλομεν ἐπιχειρήσειν, κομίσαντες ξύμπασαν μὲν τὴν ἐκεῖθεν προσγενομένην δύναμιν τῶν Ἑλλήνων, πολλοὺς δὲ βαρβάρους μισθωσάμενοι, καὶ Ἴβηρας καὶ ἄλλους τῶν ἐκεῖ ὁμολογουμένως νῦν βαρβάρων μαχιμωτάτους, τριήρεις τε πρὸς ταῖς ἡμετέραις πολλὰς ναυπηγησάμενοι, ἐχούσης τῆς Ἰταλίας ξύλα ἄφθονα, αἷς τὴν Πελοπόννησον πέριξ πολιορκοῦντες καὶ τῷ πεζῷ ἅμα ἐκ γῆς ἐφορμαῖς τῶν πόλεων τὰς μὲν βίᾳ λαβόντες τὰς δ' ἐν-

---

πολιτείαν παρέλαβεν. — οὐδενὸς — λοιδορήσαιμι. Py. ergänzt γιγνώσκοιμι zu ἄν und ein ἄν zu λοιδορήσαιμι: dürfte wohl ich nicht minder als irgend wer einſehen, je mehr ich ſchmähen könnte, d. h. je gerechteren Grund ich zu ſchmähen habe. Die Lücke, welche ſchon St. anerkannte, füllt der Sch. mit αὐτὸς ἂν ἐγὼ οὐδενὸς χεῖρον λοιδορήσαιμι αὐτήν, ὅσῳ καὶ μέγιστα ὑπ' αὐτῆς ἠδίκημαι; Ba.: ipse quo majore injuria affectus sum, eo magis vitupero. Vielleicht iſt bloß ἠδίκημαι ausgefallen. Ueber οὐδενὸς χεῖρον. Gr. 47, 27 A. 3. — ὁμολογουμένην ἄνοιαν τὴν δημοκρατίαν λέγει. (Sch.) — καὶ τό. καίτοι τό Kr.

C. 90. § 1. ἐμάς gegen mich. Gr. 47, 7 A. 8. — ἐσηγητέον iſt anzugeben. zu 3, 20, 1. — αὖθις demnächſt. vgl. 6, 94, 2. — καὶ αὐτῶν und ſie ſelbſt, im Gegenſatze zu den ihnen Unterwürfigen, ἀρχή. (Sch.)

§ 2. ἢ καὶ oder auch nur. Gr. 69, 32 A. 19. — βαρβάρων verdächtigt Bk. Indeß ὁμολογουμένως νῦν zu μαχιμωτάτους zu beziehen finde ich eben nicht hart, da das βαρβάρων, nur eine Nebenbeſtimmung dieſes Wortes, mit geſenkter Betonung zu ſprechen iſt.

§ 3. αἷς für οἷς Bk. Vielleicht iſt es zu tilgen, da ſonſt nach πλείους für τέ wohl δέ, wie nur eine Hſ. hat, ſtehen würde. (Kr.) — καί vor τῷ verbindet πολιορκοῦντες und λαβόντες. — ἐκ γῆς ἐφορμαῖς Angriffe von der Landſeite. (Dr.) Das von Thuk. ſonſt nicht gebrauchte und überhaupt ſeltene Wort hat doch ſchon Homer Od.

τειχισάμενοι, ῥᾳδίως ἠλπίζομεν καταπολεμήσειν καὶ μετὰ ταῦτα καὶ τοῦ ξύμπαντος Ἑλληνικοῦ ἄρξειν. χρήματα δὲ καὶ σῖτον, ὥστε εὐπορώτερον γίγνεσθαί τι αὐτῶν, αὐτὰ τὰ προσχενόμενα ἐκεῖθεν χωρία ἔμελλε διαρκῆ ἄνευ τῆς ἐνθένδε προσόδου παρέξειν."

91 "Τοιαῦτα μὲν περὶ τοῦ νῦν οἰχομένου στόλου παρὰ τοῖς τὰ ἀκριβέστατα εἰδόσιν ὡς διενοήθημεν ἀκηκόατε· καὶ ὅσοι ὑπόλοιποι στρατηγοί, ἢν δύνωνται, ὁμοίως αὐτὰ πράξουσιν. ὡς δέ, εἰ μὴ βοηθήσετε, οὐ περιέσται τάχει, μάθετε ἤδη. Σικελιῶται γὰρ ἀπειρότεροι μέν εἰσιν, ὅμως δ' ἂν ξυστραφέντες
2 ἀθρόοι καὶ νῦν ἔτι περιγένοιντο. Συρακόσιοι δὲ μόνοι μάχῃ τε ἤδη πανδημεὶ ἡσσημένοι καὶ ναυσὶν ἅμα κατειργόμενοι ἀδύνατοι ἔσονται τῇ νῦν Ἀθηναίων ἐκεῖ παρασκευῇ ἀντισχεῖν. καὶ εἰ αὖτη ἡ πόλις ληφθήσεται, ἕξεται καὶ ἡ πᾶσα Σικελία καὶ εὐθὺς καὶ Ἰταλία· καὶ ὃν ἄρτι κίνδυνον ἐκεῖθεν προεῖ-
3 πον, οὐκ ἂν διὰ μακροῦ ὑμῖν ἐπιπέσοι. ὥστε μὴ περὶ τῆς Σικελίας τις οἰέσθω μόνον βουλεύειν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς Πελοποννήσου, εἰ μὴ ποιήσετε τάδε ἐν τάχει, στρατιάν τε ἐπὶ νεῶν μέμψετε τοιαύτην ἐκεῖσε οἵτινες αὐτερέται κομισθέντες καὶ ὁπλιτεύσουσιν εὐθύς, καὶ ὃ τῆς στρατιᾶς ἔτι χρησιμώ-

---

22, 130: μία δ' οὐ γίγνεται ἐφορμή. — ἐντειχισάμενοι, περιτειχίσαντες ἢ φρούρια ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῶν ἐπιτειχίσαντες· ὃ καὶ μᾶλλον. (Sch.) Von Circumvallation richtiger Va. u. A. — ὥστε εὐπορώτερον γίγνεσθαι damit leichter ausgeführt würde. (Va.) vgl. 6, 92, 1. — τι αὐτῶν jeder dieser Pläne. vgl. 92, 1. — τὰ προσγενόμενα ἐκεῖθεν χωρία für τὰ ἐκεῖ προσγενόμενα χωρία ἐκεῖθεν. Gr. 50, 8 A. 14.

C. 91. § 1. τὰ ἀκριβέστατα. Ohne Artikel § 5 vgl. 93, 1. S. jedoch zu 1, 19. — οὐ περιέσται, οὐ σωθήσεται. (Sch.) — ξυστραφέντες. zu 6, 77, 1.

§ 2. ἕξεται wird eingenommen werden Va. Im Präsens liegt das Unausbleibliche. — κίνδυνον ἐκεῖθεν Gefahr die von dorther droht. (Va.) — διά. Gr. 68, 22 A. 3.

§ 3. ὥστε μὴ οἰέσθω. Gr. 65, 3 A. 1. vgl. 7, 63, 3. — εἰ μή bezieht sich auf den im Vorhergehenden nur enthaltenen Gedanken: der bedroht sein wird. — πέμψετε epexegetisch zu τάδε ποιήσετε. (Pp.) Gr. 59, 1 A. 5. — οἵτινες. Gr. 58, 4 A. 1. — αὐτερέται zu 1, 10, 6. — καὶ ὁπλιτεύσουσιν nicht bloß als Ruderer sondern auch als Hopliten dienen können. Gr. 53, 7 A. 8. — τῆς στρατιᾶς als das Heer dessen Absendung ich eben empfohlen habe.

προν εἶναι νομίζω, ἄνδρα Σπαρτιάτην ἄρχοντα, ὡς ἂν τούς τε παρόντας ξυντάξῃ καὶ τοὺς μὴ θέλοντας προσαναγκάσῃ· οὕτω γὰρ οἵ τε ὑπάρχοντες ὑμῖν φίλοι θαρσήσουσι μᾶλλον 4 καὶ οἱ ἐνδοιάζοντες ἀδεέστερον προσίασιν. καὶ τὰ ἐνθάδε χρὴ ἅμα φανερώτερον ἐκπολεμεῖν, ἵνα Συρακόσιοί τε νομίζοντες ὑμᾶς ἐπιμελεῖσθαι μᾶλλον ἀντέχωσι καὶ Ἀθηναῖοι τοῖς ἑαυτῶν ἧσσον ἄλλην ἐπικουρίαν πέμπωσιν. τειχίζειν δὲ 5 χρὴ Λεκέλειαν τῆς Ἀττικῆς, ὅπερ Ἀθηναῖοι μάλιστα ἀεὶ φοβοῦνται καὶ μόνου αὐτοῦ νομίζουσι τῶν ἐν τῷ πολέμῳ οὐ διαπεπειρᾶσθαι. βεβαιότατα δ' ἄν τις οὕτω τοὺς πολεμίους βλάπτοι, εἰ ἃ μάλιστα δεδιότας αὐτοὺς αἰσθάνοιτο, ταῦτα σαφῶς πυνθανόμενος ἐπιφέροι· εἰκὸς γὰρ αὐτοὺς ἀκριβέστατα ἕκάστους τὰ σφέτερα αὐτῶν δεινὰ ἐπισταμένους φοβεῖσθαι. ἃ δ' ἐν τῇ ἐπιτειχίσει αὐτοὶ ὠφελούμενοι τοὺς 6 ἐναντίους κωλύσετε, πολλὰ παρεὶς τὰ μέγιστα κεφαλαιώσω. εἰς τε γὰρ ἣ χώρα κατεσκεύασται, τὰ πολλὰ πρὸς ὑμᾶς τὰ μὲν ληφθέντα τὰ δ' αὐτόματα ἥξει· καὶ τὰς τοῦ Λαυρίου τῶν ἀργυρείων μετάλλων προσόδους καὶ ὅσα ἀπὸ γῆς καὶ δικασηρίων νῦν ὠφελοῦνται, εὐθὺς ἀποστερήσονται, μάλιστα δὲ τῆς ἀπὸ τῶν ξυμμάχων προσόδου, ἧσσον διαφορουμένης, οἵ τὰ παρ' ὑμῶν νομίσαντες ἤδη κατὰ κράτος πολεμεῖσθαι ὀλιγωρήσουσιν."

— ὡς ἄν. Gr. 54, 8 A. 4. — τοὺς παρόντας die ſich zum Dienſte geſtellt haben werden.

§ 4. ἐνδοιάζοντες. zu 1, 122, 3. — ἐκπολεμεῖν Krieg anfangen, ſo daß ἐκ ſteht wie unſer aus in ausſchlagen für zuerſt ſchlagen. Verſchieden wäre da Xen. Hell. 5, 4, 20, wo es verfeinden heißen ſoll. vgl. zu 8, 57, 1.

§ 5. τῆς Ἀττικῆς. Gr. 47, 5 A. 5. — μόνου — διαπεπειρᾶσθαι dieſes Bedrängniß, glauben ſie, ſei das einzige von den im Kriege vorkommenden was ſie nicht erfahren hätten. (St.) — αὐτοῦ. Gr. 60, 6 A. 2.

§ 6. κωλύσετε, ὠφελεῖσθαι. (Pö.) Gr. 55, 4 A. 11. — οἷς κατεσκεύασται womit ausgeſtattet iſt. (St.) vgl. 8, 24, 3 u. Kr. zu Xen. An. 1, 9, 19. — μάλιστα δέ, ἀποστερήσονται oder βλαφθήσονται A. Pö., der denn das Folgende als abſoluten Genitiv nimmt. Richtiger nimmt Herſlein einen Wechſel der Conſtruction an. Gr. 47, 13 A 10. — διαφορουμένης, πεμπομένης, διηνεκῶς φερομένης. (Sch.) Eine ſonſt nicht nachgewieſene Bedeutung. — ὀλιγωρήσουσι, τοῦ φέρειν τοὺς φέρους.

92 „Γίγνεσθαι δέ τι αὐτῶν καὶ ἐν τάχει καὶ προθυμότερον ἐν ὑμῖν ἐστιν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, ἐπεὶ ὡς γε δυνατά — καὶ οὐχ ἁμαρτήσεσθαι οἶμαι γνώμης — πάνυ θαρσῶ. καὶ χείρων οὐδενὶ ἀξιῶ δοκεῖν ὑμῶν εἶναι, εἰ τῇ ἐμαυτοῦ μετὰ τῶν πολεμιωτάτων φιλόπολίς ποτε δοκῶν εἶναι νῦν ἐγκρατῶς ἐπέρχομαι, οὐδὲ ὑποπτεύεσθαί μου ἐς τὴν φυγαδικὴν προ-
2 θυμίαν τὸν λόγον. φυγάς τε γάρ εἰμι τῆς τῶν ἐξελασάντων πονηρίας καὶ οὐ τῆς ὑμετέρας, ἣν πειθησθέ μοι, ὠφελίας· καὶ πολεμιώτεροι οὐχ οἱ τοὺς πολεμίους που βλάψαντες ὑμεῖς ἢ οἱ τοὺς φίλους ἀναγκάσαντες πολεμίους γενέσθαι. τό τε φιλόπολι οὐκ ἐν ᾧ ἀδικοῦμαι ἔχω, ἀλλ' ἐν ᾧ ἀσφα-
3 λῶς ἐπολιτεύθην. οὐδ' ἐπὶ πατρίδα οὖσαν ἔτι ἡγοῦμαι νῦν ἰέναι, πολὺ δὲ μᾶλλον τὴν οὐκ οὖσαν ἀνακτᾶσθαι. καὶ φιλόπολις οὗτος ὀρθῶς, οὐχ ὃς ἂν τὴν ἑαυτοῦ ἀδίκως ἀπολέσας μὴ ἐπίῃ, ἀλλ' ὅς ἂν ἐκ παντὸς τρόπου διὰ τὸ ἐπιθυ-
4 μεῖν πειραθῇ αὐτὴν ἀναλαβεῖν. οὕτως ἐμοί γε ἀξιῶ ὑμᾶς καὶ ἐς κίνδυνον καὶ ἐς ταλαιπωρίαν πᾶσαν ἀδεῶς χρῆσθαι, ὦ Λακεδαιμόνιοι, γνόντας τοῦτον δὴ τὸν ὑφ' ἁπάντων προ-

---

C. 92. § 1. τῇ ἐμαυτοῦ. Gr. 43, 3 A. 4. — ἐγκρατῶς, καρτερῶς. (Sch.) — οὐδέ, ἀξιῶ. (A. P.) — μου gehört zu λόγον. Gr. 47, 9 A. 15. — ἐς in Bezug auf, als läge eben nur sie zum Grunde.

§ 2. φυγὰς τῆς ὑμετέρας ὠφελείας, τουτέστιν οὐ φεύγω τὸ ὠφελεῖν ὑμᾶς. (Sch.) Eine ähnliche Dilogie 3, 13, 2. Der Ge. bei φυγάς auch 8, 6, 1. Eu. Med. 706: Κρέων μ' ἐλαύνει φυγάδα γῆς Κορινθίας. Plat. Alk. β, 142, a: φυγάδες τῆς πόλεως εἶσιν. Att. An. 3, 22, 4: φυγὰς τῆς αὐτοῦ ἀρχῆς πλανώμενος. — οὐχ οἱ. Elg. mußte für ἢ οἱ folgen ἀλλ' οἱ oder καὶ οἱ τοὺς π. βλ., ὑμεῖς, οὐ πολεμιώτεροι ἢ gesagt werden. (Pp.) Der Gedanke: οὐχ οὕτως ὑμᾶς ἡγοῦμαι πολεμίους ὡς Ἀθηναίους. ὑμεῖς μὲν γὰρ εἴ τι ἐβλάψατε, ἐχθροὶ ὄντες ἐλυπήσατε, οἱ δ' Ἀθηναῖοι φίλον ὄντα κατηνάγκασαν ἐχθρὸν γενέσθαι. (Sch.) — οὐκ ἐν ᾧ, οὐ νῦν ἡνίκα. (Sch.) Gr. 43, 4 A. 7 u. über ἀδικοῦμαι 53, 1 A. 3. — ἀλλ' ἐν ᾧ, ἀλλὰ τότε εἶχον ὅτε. Gr. 62, 4 A. 2. — ἐπολιτεύθην, activ wie Lyſ. 26, 5, Iſokr. 5, 5. 7, 15. (Pp.) Aeſch. 2, 176, Dem. 18, 207, paſſiv Xen. Mem. 4, 4, 16, Plat. Geſ. 693, e.

§ 3. ἐπὶ πατρίδα οὖσαν, ἐπὶ γῆν ἣ πατρὶς ἐστιν. — ἀπολέσας amissa patria Just. 6, 1, 7. (Bl.) — ἐπιθυμεῖν αὐτῆς. (Ba.)

§ 4. ἐμοί γε. ἐμοί τε Bk. gegen die Hſn. Es entſpreche καὶ αὐτούς § 5. Jenes iſt zu erklären: mir wenigſtens, wenn auch nicht allen Verbannten. — τοῦτον wird wohl hier das Folgende bezeichnen;

βαλλόμενον λόγον, ὡς εἰ πολέμιός γε ὢν σφόδρα ἔβλαπτον, κἂν φίλος ὢν ἱκανῶς ὠφελοίην, ὅσῳ τὰ μὲν Ἀθηναίων οἶδα τὰ δ' ὑμέτερα ἥκαζον· καὶ αὐτοὺς νῦν νομίσαντας περὶ μεγίστων δὴ τῶν διαφερόντων βουλεύεσθαι μὴ ἀποκνεῖν τὴν ἐς τὴν Σικελίαν τε καὶ ἐς τὴν Ἀττικὴν στρατείαν, ἵνα τά τε ἐκεῖ βραχεῖ μορίῳ ξυμπαραγενόμενοι μεγάλα σώσητε καὶ Ἀθηναίων τήν τε οὖσαν καὶ τὴν μέλλουσαν δύναμιν καθέλητε, καὶ μετὰ ταῦτα αὐτοί τε ἀσφαλῶς οἰκῆτε καὶ τῆς ἁπάσης Ἑλλάδος ἑκούσης καὶ οὐ βίᾳ κατ' εὔνοιαν δὲ ἡγῆσθε."

Ὁ μὲν Ἀλκιβιάδης τοσαῦτα εἶπεν, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι 93
διανοούμενοι μὲν καὶ αὐτοὶ πρότερον στρατεύειν ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, μέλλοντες δ' ἔτι καὶ περιορώμενοι, πολλῷ μᾶλλον ἐπερρώσθησαν διδάξαντος ταῦτα ἕκαστα αὐτοῦ καὶ νομίσαντες παρὰ τοῦ σαφέστατα εἰδότος ἀκηκοέναι· ὥσπερ τῇ ἐπιτειχίσει 2
τῆς Δεκελείας προσεῖχον ἤδη τὸν νοῦν καὶ τὸ παραυτίκα καὶ τοῖς ἐν τῇ Σικελίᾳ πέμπειν τινὰ τιμωρίαν. καὶ Γύλιππον τὸν Κλεανδρίδου προστάξαντες ἄρχοντα τοῖς Συρακοσίοις ἐκέλευον μετ' ἐκείνων καὶ τῶν Κορινθίων βουλευόμενον ποι-

---

denn wo es das Bekannte, Berühmte bedeutet pflegt es nachzustehen. Gr. 51, 7 A. 7. Auch wäre dann δή wohl nicht statthaft. — προβαλλόμενον ist wohl eig. vom Vorhalten der Waffen (Kr. zu Xen. An. 1, 2, 17) übertragen. vgl. Gr. 52, 10 A. 11. — ὡς εἰ ἔβλαπτον. Es steht die Erwähnung des vorliegenden Falles statt des allgemeinen Gedankens ὡς ὅστις ἂν βλάψῃ — ὠφελοίη. — σφόδρα Man könnte σφοδρά vermuthen, wie μεγάλα βλάπτειν üblich ist; doch ähnlich μάλιστα βλάπτειν Isokr. 10, 7, Xen. Hell. 1, 6, 9, μᾶλλον ὠφελεῖν Isokr. 15, 47, μάλιστα ὠφελεῖν Eur. Rhes. 626, πλέον, πλεῖστον ὠφελεῖν Eur. Andr. 679. 681 u. Tem. 4. — ὅσῳ. Gr. 51, 10 A. 5. — ἥκαζον mit Bezug auf die Versteckтheit der Lakedämonier.

§ 5. διαφερόντων Interesſen, wie 1, 70, 1. — μὴ ἀποκνεῖν, ἀξιῶ. — ἵνα — σώσητε damit ihr die dortige Macht, mit einem geringen Theile der eurigen zur Hülfe gekommen, eine große rettet. — καθέλητε. zu 1, 4, 1. — ἡγῆσθε für ἡγήσησθε zwei Hſn. u. die Ald. u. Bas.

C. 93. § 1. περιορώμενοι abwartend. (Ba.) vgl. 103, 2. 4, 73, 1. 7, 33, 2. — ἐπερρώσθησαν wurden ermuthigt. vgl. 3, 6, 1. 7, 2, 3. 7, 3. 17, 2. 8, 106, 4. — διδάξαντος αὐτοῦ καὶ νομίσαντες. Gr. 56, 14 A. 2.

§ 2. τῇ ἐπιτειχίσει. zu 1, 122, 1. — πέμπειν, διενοοῦντο aus προσεῖχον τὸν νοῦν. (Hf.) — τιμωρίαν, βοήθειαν. (Sch.) zu 1, 25, 1. — τοῖς Συρακοσίοις für die S. Gr. 47, 20 A. 2. — μάλιστα am bedeutendſten. κάλλιστα eine Hſ. — μετ' ἐκείνων mit den ſyrakoſiſchen Geſandten die zu Sparta anweſend waren.

εἶν ὅπη ἐκ τῶν παρόντων ῥᾷστα καὶ ταχιστά τας ὠφελ
ἔσεσθαι αὐτοῖς ἐλπίς. ὁ δὲ δύο μὲν ναῦς τοὺς Κορινθίους ἤ
πελεύσειν ἐς Ἀσίαν, τὰς δὲ λοιπὰς παρασκευ
σόντας ὅπως διανοοῦνται πλεῖσται, καὶ ὅτου χωρὸς ἦ, ἐτο
μους εἶναι πλεῖν. ταῦτα δὲ ξυνετέλεσεν ἀναχωρήσαν ἐκ τ
Ἀμπρακιώτιδος.

Ἐπύθοντο δὲ καὶ ἡ ἐκ τῆς Σικελίας τριήρης τῶν Ἀθ
ναίων ἣν ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ ἐπὶ τε χρήματα καὶ ἵ
πεμψον καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες ἐψηφίσαντο τήν τε τρ
πλεῖν τῇ στρατιᾷ καὶ τοὺς ἵππους· καὶ ὁ χειμ
ἐπέσχεν καὶ ἐξέδομον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύ
τουτο ἤδη Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

Ἅμα δὲ τῷ ἦρι εὐθὺς ἀρχομένου τοῦ ἐπιγιγνομέν
θέρους οἱ ἐν τῇ Σικελίᾳ Ἀθηναῖοι ὁρμώμενοι ἐκ τῆς Κατάν
ἔπλευσαν ἐπὶ Μεγάρων τῶν ἐν τῇ Σικελίᾳ, οὓς ἐπὶ Π
τοῦ πρώτου, ὥσπερ καὶ πρόσθεν μοι εἴρηται, ἀπ
Σικελοὶ ἐγγὺς τὴν πόλιν ἀποβάντες
τούς τε ἀγροὺς καὶ ἐλόντες τι ἐρημικὸ τῶν Σ
καὶ οὐχ ἑλόντες αὐτὴν ἐκ τοῦ τείχους καὶ νεωστὶ παρ
βοηθήσαντες ἐπὶ τὸν Ἥρειον καλούμενον τὸν τε πεδίον ἀναβάν
καὶ τὸν σῖτον ἐνεπιμπρασαν, καὶ τῶν Συρακοσί
πειρασάντων τισὶν οὐ πολλοῖς ἱππεῦσιν προσπεσόντες τέ τινας
τροπίου στησάμενοι
πιστες ἐς Κατάνην,
τῇ ἐχώρουν ἐπὶ Λε
γομένου ὁμολογία
καὶ θυσάμενοι

§ 3. ἀνεχώρη

§ 4. τήν τε τρ
Rauch weist auf

C. 94. § 1.
aus Gr. 58, 4 R. 1

§ 2. τοῖς τε

§ 3. τοῖσι οὐ
51, 16 R. 4.

ἀνόθεν ἵππων πορισθησομένων καὶ ἱπποτοξότας τριάκοντα καὶ τάλαντα ἀργυρίου τριακόσια.

Τοῦ δ' αὐτοῦ ἦρος καὶ ἐπ' Ἄργος στρατεύσαντες Λακε- 95
δαιμόνιοι μέχρι μὲν Κλεωνῶν ἦλθον, σεισμοῦ δὲ γενομένου ἀπεχώρησαν. καὶ Ἀργεῖοι μετὰ ταῦτα ἐσβαλόντες ἐς τὴν Θυρεᾶτιν, ὅμορον οὖσαν, λείαν τῶν Λακεδαιμονίων πολλὴν ἔλαβον, ἣ ἐπράθη ταλάντων οὐκ ἔλασσον πέντε καὶ εἴκοσι. καὶ ἡ Θεσπιέων δῆμος ἐν τῷ αὐτῷ θέρει, οὐ πολὺ ὕστερον, ἐπιθέμενος τοῖς τὰς ἀρχὰς ἔχουσιν οὐ κατέσχεν, ἀλλὰ βοηθησάντων Θηβαίων οἱ μὲν ξυνελήφθησαν οἱ δ' ἐξέπεσον Ἀθήναζε.

Καὶ οἱ Συρακόσιοι τοῦ αὐτοῦ θέρους, ὡς ἐπύθοντο 96
τούς τε ἱππέας ἥκοντας τοῖς Ἀθηναίοις καὶ μέλλοντας ἤδη ἐπὶ σφᾶς ἰέναι, νομίσαντες, ἐὰν μὴ τῶν Ἐπιπολῶν κρατήσωσιν οἱ Ἀθηναῖοι, χωρίου ἀποκρήμνου τε καὶ ὑπὲρ τῆς πόλεως εὐθὺς κειμένου, οὐκ ἂν ῥᾳδίως σφᾶς, οὐδ' εἰ κρατοῦντο, μάχῃ ἀποτειχισθῆναι, διενοοῦντο τὰς προσβάσεις αὐτῶν φυλάσσειν, ὅπως μὴ κατὰ ταῦτα λάθωσι σφᾶς ἀναβάντες οἱ πολέμιοι· οὐ γὰρ ἂν ἄλλῃ γε αὐτοὺς δυνηθῆναι. 2
ἐξήρτηται γὰρ τὸ ἄλλο χωρίον καὶ μέχρι τῆς πόλεως ἐπικλινές τ' ἐστὶ καὶ ἐπιφανὲς πᾶν εἴσω· καὶ ὠνόμασται ὑπὸ τῶν Συρακοσίων διὰ τὸ ἐπιπολῆς τοῦ ἄλλου εἶναι Ἐπιπολαί. καὶ 3

E. [illegible] ...τέσχεν bemächtigte sich derselben nicht oder [illegible] ...es wollte. (St.) — Θηβαίων für Ἀθηναίων [illegible] 1. — ἐξέπεσον, ἐξελθόντες ἔφυγον. (Sch.) [illegible] ...ύς gleich, indem der Betrachter als aus der [illegible] ...ird. vgl. 7, 22, 3. 8, 90, 4 u. Ar. Frö. 136: [illegible] ...γὰρ ἐπὶ λίμνην μεγάλην ἥξεις πάνυ ἄβυσσον. [illegible] ...ις. (Sch.) Auch hier hätte Bk. σφεῖς ver- [illegible] ...1, 2. — προσβάσεις, ἐφόδους. (Sch.) [illegible] ...ac die besten Hsn. [illegible] vgl. 4, 3, 2. (Pp.) [illegible] Gr. 55, 4 A. [illegible] Die Erklärung [illegible] ...e übrige [illegible] ...an, so [illegible] τὰ [illegible] ...ge- [illegible] ...άνω [illegible] ...ρ. ξ. [illegible] 11. — [illegible] ...aßt nur auf [illegible] Gegend schli[illegible] daß sie von ihn[illegible] μεγάλα πεδία τ[illegible] ...bacht. (Va.) — [illegible] Möris, oberhal[illegible] Phryn. p. 126 s.

νάμει μείζονι πρὸς τὴν τῶνδε ἰσχὺν πάρεσμεν ὑποπτεύεσθαι,
2 πολὺ δὲ μᾶλλον τοῖσδε ἀπιστεῖν. ἡμεῖς μέν γε οὔτε ἐμμεῖναι δυνατοὶ μὴ μεθ' ὑμῶν, εἴ τε καὶ γενόμενοι κακοὶ κατεργασαίμεθα, ἀδύνατοι κατασχεῖν διὰ μῆκός τε πλοῦ καὶ ἀπορίαν φυλακῆς πόλεων μεγάλων καὶ τῇ παρασκευῇ ἠπειρωτίδων· οἵδε δὲ οὐ στρατοπέδῳ πόλει δὲ μείζονι τῆς ἡμετέρας παρουσίας ἐποικοῦντες ὑμῖν ἀεί τε ἐπιβουλεύουσιν καὶ ὅταν
3 καιρὸν λάβωσιν ἑκάστου, οὐκ ἀνιᾶσιν — ἔδειξαν δὲ καὶ ἄλλα ἤδη καὶ τὰ ἐς Λεοντίνους — καὶ νῦν τολμῶσιν ἐπὶ τοὺς ταῦτα κωλύοντας καὶ ἀνέχοντας τὴν Σικελίαν μέχρι τοῦδε μὴ ὑπ' αὐτοὺς εἶναι παρακαλεῖν ὑμᾶς ὡς ἀναισθήτους. πολὺ δὲ ἐπὶ ἀληθεστέραν γε σωτηρίαν ἡμεῖς ἀντιπαρακαλοῦμεν, δεόμενοι τὴν ὑπάρχουσιν ἀπ' ἀλλήλων ἀμφοτέροις
4 μὴ προδιδόναι, νομίσαι τε τοῖσδε μὲν καὶ ἄνευ ξυμμάχων ἀεὶ ἐφ' ὑμᾶς ἑτοίμην διὰ τὸ πλῆθος εἶναι ὁδόν, ὑμῖν δ' οὐ πολλάκις παρασχήσειν μετὰ τοσῆσδε ἐπικουρίας ἀμύνασθαι· ἢν εἰ τῷ ὑπόπτῳ ἢ ἄπρακτον ἐάσετε ἀπελθεῖν ἢ καὶ σφα-

---

die Stellung des ὅτι. Gr. 65, 1 A. 5. — μείζονι als τὸ πρόπαν. Andere verbinden μείζονι πρός nach Gr. 49, 2 A. 8; gegen § 2: μείζονι τῆς ἡμετέρας παρουσίας.

§ 2. ἡμεῖς, ἐσμέν. Gr. 62, 1 A. 5. — ἐμμεῖναι, τῇ Σικελίᾳ. — μέν γε. zu 1, 40, 3. — μὴ μεθ' ὑμῶν ohne eure Hülfe. Soph. Aj. 951: οὐκ ἂν τάδ' ἔστη μὴ θεῶν μέτα. Gr. 67, 9. — εἴ τε. zu 3, 28, 1. — γενόμενοι κακοί mit Bezug auf 6, 80, 2. — ἀπορίᾳ — ἠπειρωτίδων, οἱ δυνάμενοι φυλάττειν πόλεις μεγάλας καὶ παρασκευὴν ἠπειρωτικὴν παρεσκευασμένας, τουτέστιν ἱππεῦσι καὶ πλῆθει ἰσχυούσας, αὐτοὶ ναυτικοὶ ὄντες. (Sch.) 1, 35, 4: ναυτικῆς καὶ οὐκ ἠπειρωτίδος τῆς ξυμμαχίας διδομένης. (Da.) — πόλει — παρουσίας sondern mit einer Stadt die größer ist als unsere anwesende Macht. (Sch. u. A. Ps.) Ein freilich harter Ausdruck. — ἐποικοῦντες, ἐφεδρεύοντες. (Sch.) vgl. 7, 27, 2. — ἀεί τε. Es entspricht καὶ νῦν. (Bk.) — ἑκάστου zu irgend einem Unternehmen. (Abr.)

§ 3. ἔδειξαν ἄλλα ist gesagt wie ἔδειξαν δείγματα ἄλλα. — ἀνέχοντας, κωλύοντας Bekker Anecd. p. 400. (Pp.) Wohl eig. aufrecht erhaltend. (St.) — ὑπ' αὐτοὺς εἶναι. Gr. 68, 45 A. 2. — ἀναισθήτους. zu 1, 69, 3. — πολύ. Gr. 49, 7 A. 7. — τὴν ὑπάρχουσαν ἀπ' ἀλλήλων die uns und euch von einander stattfindende, kommende, Rettung.

§ 4. παρασχήσειν es werde euch verstattet sein. zu 1, 120, 3. — ἔτι, ποτέ. (Sch.) vgl. Xen. Cyr. 4, 2, 10. (Pp.) So Thuk.

λῦσαν, ἔτι βουλήσεσθε καὶ πολλοστὸν μόριον αὐτῆς ἰδεῖν, ὅτε οὐδὲν ἔτι περανεῖ παραγενόμενον ὑμῖν. ἀλλὰ μήτε ὑμεῖς 87
ὦ Καμαριναῖοι τοῖς τῶνδε διαβολαῖς ἀναπείθεσθε μήτε οἱ ἄλλοι· εἰρήκαμεν δ' ὑμῖν πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν περὶ ὧν ὑπο-
πτεύομεθα καὶ ἔτι ἐν κεφαλαίοις ὑπομνήσαντες ἀξιώσομεν πείθειν. φαμὲν γὰρ ἄρχειν μὲν τῶν ἐκεῖ, ἵνα μὴ ὑπακούω- 2
μεν ἄλλου, ἐλευθεροῦν δὲ τὰ ἐνθάδε, ὅπως μὴ ὑπ' αὐτῶν βλαπτώμεθα, πολλὰ δ' ἀναγκάζεσθαι πράσσειν, διότι καὶ πολλὰ φυλασσόμεθα, ξύμμαχοι δὲ καὶ νῦν καὶ πρότερον τοῖς ἐνθάδε ὑμῶν ἀδικουμένοις οὐκ ἄκλητοι παρακληθέντες δὲ ἥκειν. καὶ ὑμεῖς μήθ' ὡς δικασταὶ γενόμενοι τῶν ἡμῖν ποι- 3
ουμένων μήθ' ὡς σωφρονισταί, ὃ χαλεπὸν ἤδη, ἀποτρέπειν πειρᾶσθε, καθ' ὅσον δέ τι ὑμῖν τῆς ἡμετέρας πολυπραγμο-
σύνης καὶ τρόπου τὸ αὐτὸ ξυμφέρει, τούτῳ ἀπολαβόντες χρή-
σασθε, καὶ νομίσατε μὴ πάντας ἐν ἴσῳ βλάπτειν αὐτά, πολὺ

5, 103, 1. vgl. Seibler zu Eur. El. 636. — πολλοστὸν μόριον für πολλοστημόριον die beſten Hſn.

C. 87. § 1. πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. Gr. 50, 11 A. 11. Iſokr. 15, 50: ἀκηκόατε πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. vgl. Her. 8, 82. 9, 89. Plat. Apol. 17. 20. 33. Lyk. 32. Dem. 23, 187. 32, 26. 39, 3. 45, 4. Vereinzelt Soph. Tr. 453: εἰπὲ πᾶν τἀληθές. vgl. Plat. Symp. 217. — περὶ ὧν, περὶ τούτων ἅ. Gr. 51, 13 A. 7. - ἀξιώσομεν πείθειν wir werden den Anſpruch machen, erwarten euch dadurch zu überreden.

§ 2. πολλὰ πράσσειν deutet hier milder die den Athenern oft vorgerückte πολυπραγμοσύνη an vgl. 3; über den Ausdruck Ar. Frösche 228. 749, Frie. 1058, Her. 5, 33 u. Valckenaer zu Eur. Hipp. 785. — πολλὰ φυλασσόμεθα vor Vielem uns hüten (müſſen). (St.) vgl. 4, 11, 3. 61, 4. 6, 11, 5. 40, 3. (Dr.) πολλοὺς φοβεῖσθαι. (Sch.) — ὑμῶν. Gr. 47, 9 A. 11. vgl. 4, 125, 3 5, 64, 2, zu 1, 126, 6 u. zu 4, 111, 2. — οὐκ ἄκλητοι παρακληθέντες δέ. Lobeck z. Soph. Aj. 289.

§ 3. σωφρονισταί. zu 3, 65, 2. — ὃ χαλεπὸν ἤδη gehört zu ἀποτρέπειν. (Sch.) — πολυπραγμοσύνης. πολυπραγμονεῖν λέγει τὸ πολλοῖς ἐπιχειρεῖν καὶ πολλαχοῦ. (Sch.) ad multas res aggressionem earumque actionem Gell N. A. 11, 16. (Ac.) — τὸ αὐτό bezieht ſich auf τι: in ſofern euch gewiſſe Richtungen unſerer Vielgeſchäftigkeit und zugleich (τὸ αὐτό, idem) unſeres Charakters, aus denen jene hervorgehen, zuträglich ſind. — ἀπολαβόντες aufheben, herausnehmen. (Ba.) Gemeint iſt die bereitwillige Unterſtützung Anderer. (Py.) Oder vielmehr ganz unbeſtimmt, doch vorzugsweiſe das § 4 Geſagte. — αὐτά dieſe Richtungen unſrer πολυπραγμοσύνη, bezogen auf τι. Gr. 58, 4 A. 5.

4 δὲ πλείους τῶν Ἑλλήνων καὶ ὠφελεῖν· ἐν παντὶ γὰρ πρὸς χωρίῳ, καὶ ᾧ μὴ ὑπάρχομεν, ὅ τε οἰόμενος ἀδικήσεσθαι καὶ ὁ ἐπιβουλεύων διὰ τὸ ἑτοίμην ὑπεῖναι ἐλπίδα τῷ μὲν ἀντιτυχεῖν ἐπικουρίας ἀφ' ἡμῶν, τῷ δέ, εἰ ἥξομεν, μὴ ἀδεεῖς εἶναι κινδυνεύειν, ἀμφότεροι ἀναγκάζονται ὁ μὲν ἄκων σωφρονεῖν, ὁ δ' ἀπραγμόνως σώζεσθαι. ταύτην οὖν τὴν κοινὴν τῷ τε δεομένῳ καὶ ὑμῖν νῦν παροῦσαν ἀσφάλειαν μὴ ἀπώσησθε, ἀλλ' ἐξισώσαντες τοῖς ἄλλοις μεθ' ἡμῶν τοῖς Συρακοσίοις, ἀντὶ τοῦ ἀεὶ φυλάσσεσθαι αὐτούς, καὶ ἀντεπιβουλεῦσαι ποτε ἐκ τοῦ ὁμοίου μεταλάβετε."

88 Τοιαῦτα δὲ ὁ Εὔφημος εἶπεν. οἱ δὲ Καμαριναῖοι ἐπεπόνθεσαν τοιόνδε. τοῖς μὲν Ἀθηναίοις εὖνοι ἦσαν, πλὴν καθ' ὅσον [εἴ] τὴν Σικελίαν ᾤοντο αὐτοὺς δουλώσεσθαι,

---

§ 4. καὶ ᾧ, καὶ ἐν ᾧ. (Gö.) κἂν ᾧ Kr. Gedacht wird dabei im Gegenſatz ihrer dermalige Anweſenheit in Sikelien. — ἀδικήσεσθαι. zu 5, 56, 2. — ὑπεῖναι subesse mit der Vorſtellung des Vorborgenen, vielleicht auch deſſen worauf man ſich ſtützt. (Ba.) — ἐλπίδα Erwartung (προσδέχεσθαι Sch.), Hoffnung zu ἀντιτυχεῖν, Furcht zu κινδυνεύειν. (Abr.) vgl. zu 1, 1, 1 u. 7, 61, 1. — ἀντιτυχεῖν. ἀντι — gegen die Feinde. An Erſatz für die Beeinträchtigung des Gegners denkt Hſ. Ueber den Inf. Gr. 50, 6 A. 6. — μὴ ἀδεεῖς εἶναι κινδυνεύειν in Gefahr zu ſchweben nicht ohne Sorge (nicht unbedroht) zu ſein, ſo daß εἶναι von κινδυνεύειν abhängt, nicht umgekehrt. Reiske und Dobree vermutheten ἀδεές. Dieſer vergilch Dem. 16, 22: οὐ γὰρ ἔγωγ' ἀδεὴς τοῦθ' ὑπολαμβάνω τῇ πόλει. Κινδυνεύειν könnte wohl ein Gloſſem ſein. Der Plural ſcheint mir, wenn auch ὁ μέν, ὁ δὲ ſich auf ganze Claſſen beziehen, in einer ſolchen Verbindung doch etwas hart. Martins Hſ. hat von neuerer Hand ἀδεῆ; ἀδεεῖ wäre leichter. — ἀναγκάζονται heißt zu σώζεσθαι finden ſich veranlaßt, in die Lage verſetzt. zu 4, 25, 1. — ὁ μέν der letztere. Gr. 50, 1 A. 2. — ἀπραγμόνως, χωρὶς πόνου.

§ 5. τῷ τε. Man würde τε τῷ erwarten. (Arn.) Man kann auflöſen: ἡ κοινὴ τῷ τε δεομένῳ καὶ ὑμῖν πάρεσιν, Gr. 50, 12 A. 1. — ἐξισώσαντες, ἐξισωθέντες καὶ ὁμοιωθέντες. (Sch.) Soph. El. 1194: μητρὶ δ' οὐδὲν ἐξισοῖ. (Abr.) vgl. Lobeck zu Soph. Aj. 268 p. 196 u. dagegen Reiſig Conjectt. p. 152. — ἀντεπιβουλεῦσαι. τὸ προεπιβουλεῦσαι fügt Kr. hinzu, ſo daß ἀντεπιβουλεῦσαι noch zu ἀντὶ τοῦ zu ziehen wäre. vgl. 1, 33, 4 u. 3, 12, 2. — μεταλάβετε nehmt tauſchend an. Iſokr. 7, 71: ἀντὶ τῆς πολιτείας τῆς οὕτω πολλὰ καὶ καλὰ διαπεπραγμένης ἑτέραν ὑμᾶς πείθω μεταλαβεῖν. Plat. Prot. 355: ἄλλο ὄνομα μετέλαβεν, ἀντὶ τῆς ἡδονῆς τὸ ἀγαθόν.

C. 88. § 1. ἐπεπόνθεσαν, κατὰ ψυχὴν διετέθησαν. (Sch.) — εἰ tilgt Reiske. vgl. 6, 54, 6. 82, 2. Verſchieden iſt καθ' ὅ τι εἰ

τοῖς δὲ Συρακοσίοις ἀεὶ κατὰ τὸ ὅμορον διάφοροι· δεδιότες 2
δ' οὐχ ἧσσον τοὺς Συρακοσίους, ἐγγὺς ὄντας, μὴ καὶ ἄνευ
σφῶν περιγένωνται, τό τε πρῶτον αὐτοῖς τοὺς ὀλίγους ἱπ-
πέας ἔπεμψαν καὶ τὸ λοιπὸν ἐδόκει αὐτοῖς ὑπουργεῖν μὲν
τοῖς Συρακοσίοις μᾶλλον ἔργῳ, ὡς ἂν δύνωνται μετριώτατα,
ἐν δὲ τῷ παρόντι, ἵνα μηδὲ τοῖς Ἀθηναίοις ἔλασσον δοκῶσι
νεῖμαι, ἐπειδὴ καὶ ἐπικρατέστεροι τῇ μάχῃ ἐγένοντο, λόγῳ
ἀπκρίνασθαι ἴσα ἀμφοτέροις. καὶ οὕτω βουλευσάμενοι 3
ἀπεκρίναντο, ἐπειδὴ τυγχάνει ἀμφοτέροις, οὖσι ξυμμάχοις
σφῶν, πρὸς ἀλλήλους πόλεμος ὤν, εὔορκον δοκεῖν εἶναι
σφίσιν ἐν τῷ παρόντι μηδ' ἑτέροις ἀμύνειν. καὶ οἱ πρέσβεις
ἑκατέρων ἀπῆλθον.

Καὶ οἱ μὲν Συρακόσιοι τὰ καθ' ἑαυτοὺς ἐξηρτύοντο ἐς 4
τὸν πόλεμον, οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐν τῇ Νάξῳ ἐστρατοπεδευμένοι
τὰ πρὸς τοὺς Σικελοὺς ἔπρασσον, ὅπως αὐτοῖς ὡς πλεῖστοι
προσχωρήσονται. καὶ οἱ μὲν πρὸς τὰ πεδία μᾶλλον τῶν 5
Σικελῶν, ὑπήκοοι ὄντες τῶν Συρακοσίων, οὐ πολλοὶ ἀφε-
στήκεσαν· τῶν δὲ τὴν μεσόγειαν ἐχόντων, αὐτόνομοι οὖσαι
καὶ πρότερον ἀεὶ αἱ οἰκήσεις, εὐθύς, πλὴν ὀλίγοι, μετὰ τῶν
Ἀθηναίων ἦσαν, καὶ σῖτόν τε κατεκόμιζον τῷ στρατεύματι

5, 76, 2. (Py.) Es iſt wohl aus dem πλὴν εἰ des Sch. entſtanden. — κατὰ τὸ ὅμορον. vgl. 1, 15, 2. 3. 5, 69, 2. solito inter accolas odio Tac. H. 5, 1. (Py.)

§ 2. δεδιότες τοὺς Σ. μή. Gr. 61, 6 A. 5. — τοὺς ὀλίγους die 6, 67, 3 erwähnten wenigen. (Ps.) καὶ τοξότας wird ausgefallen ſein. (Kr.) — μᾶλλον als den Athenern. — ἔργῳ, ὡς, ἔργῳ δ' ὡς Ba. — δοκῶσι νεῖμαι für δοκῶσιν εἶναι Valckenaer ad Eur. fragm. p. 77. — ἐπικρατέστεροι, ein ſeltenes Wort, auch von Th. weiter nicht gebraucht. — λόγῳ im Gegenſatze zu ἔργῳ.

§ 3. μηδ' ἑτέροις für μηδετέροις einige Hſn. — δοκεῖν. δοκεῖ die beſten Hſn.

§ 4. τὰ καθ' ἑαυτούς. vgl. 1, 82, 2. — τὰ πρός iſt Ac., anticipirtes Subject des folgenden Satzes.

§ 5. οἱ πρὸς τὰ πεδία die nach den Ebenen hin wohnenden. Kr. zu Xen. An. 1, 2, 25. — μᾶλλον, ἢ ἐν τῇ μεσογαίᾳ καὶ τοῖς ὀρεινοῖς. (Py.) vgl. 7, 79, 3. Aehnlich zu deuten iſt wohl μάλιστα Xen. An. 4, 8, 24. — οὐ πολλοί für οἱ πολλοί Canter. — μεσόγειαν ſtatt μεσόγαιαν Martins Hſ., gemäß dem Gebrauche des Th. vgl. 1, 100, 3. 120, 2. 2, 102, 1. 3, 95, 3. 7, 80, 3. — καὶ πρότερον ſchon früher. vgl. 8, 83, 1. — ἀεὶ αἱ für das bloße ἀεί Bk. — οἰκήσεις Wohnſtätten wie 1, 6, 1. — εἶεσαν οἵ. Gr. 61, 5 A. 1.

6 καὶ εἰσὶν οἳ καὶ χρήματα. ἐπὶ δὲ τοὺς μὴ προσχωροῦντας οἱ Ἀθηναῖοι στρατεύοντες τοὺς μὲν προσηνάγκαζον, τοὺς δὲ καὶ ὑπὸ τῶν Συρακοσίων, φρουρούς τε πέμποντων καὶ βοηθούντων, ἀπεκωλύοντο. τόν τε χειμῶνα μεθορμισάμενοι ἐκ τῆς Νάξου ἐς τὴν Κατάνην καὶ τὸ στρατόπεδον ὃ κατεκαύθη
7 ὑπὸ τῶν Συρακοσίων αὖθις ἀνορθώσαντες διεχείμαζον. καὶ ἔπεμψαν μὲν ἐς Καρχηδόνα τριήρη περὶ φιλίας, εἰ δύναιντό τι ὠφελεῖσθαι, ἔπεμψαν δὲ καὶ ἐς Τυρσηνίαν, ἔστιν ὧν πόλεων ἐπαγγελλομένων καὶ αὐτῶν ξυμπολεμεῖν. περιήγγελλον δὲ καὶ τοῖς Σικελοῖς καὶ ἐς τὴν Ἔγεσταν πέμψαντες ἐκέλευον ἵππους σφίσιν ὡς πλείστους πέμπειν, καὶ τἆλλα ἐς τὸν περιτειχισμόν, πλινθία καὶ σίδηρον, ἡτοίμαζον, καὶ ὅσα ἔδει, ὡς ἅμα τῷ ἦρι ἐξόμενοι τοῦ πολέμου.

8 Οἱ δ' ἐς τὴν Κόρινθον καὶ Λακεδαίμονα τῶν Συρακοσίων ἀποσταλέντες πρέσβεις τούς τε Ἰταλιώτας ἅμα παραπλέοντες ἐπειρῶντο πείθειν μὴ περιορᾶν τὰ γιγνόμενα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ὡς καὶ ἐκείνοις ὁμοίως ἐπιβουλευόμενα, καὶ ἐπειδὴ ἐν τῇ Κορίνθῳ ἐγένοντο, λόγους ἐποιοῦντο ἀξιοῦντες
9 σφίσι καιιὰ τὸ ξυγγενὲς βοηθεῖν. καὶ οἱ Κορίνθιοι, εὐθὺς ψηφισάμενοι αὐτοὶ πρῶτοι ὥστε πάσῃ προθυμίᾳ ἀμύνειν, καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα ξυναπέστελλον αὐτοῖς πρέσβεις, ὅπως καὶ ἐκείνους ξυναναπείθοιεν τόν τε αὐτοῦ πόλεμον σαφέστερον ποιεῖσθαι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἐς τὴν Σι-
10 κελίαν ὠφελίαν τινὰ πέμπειν. καὶ οἵ τε ἐκ τῆς Κορίνθου πρέσβεις παρῆσαν ἐς τὴν Λακεδαίμονα καὶ Ἀλκιβιάδης μετὰ τῶν ξυμφυγάδων, περαιωθεὶς τότ' εὐθὺς ἐπὶ πλοίου φορτηγικοῦ ἐκ τῆς Θουρίας ἐς Κυλλήνην τῆς Ἠλείας πρῶτον, ἔπειτα

---

§ 6. τοὺς δὲ καί, προσαναγκάζειν. Gr. 55, 4 A. 11. — ἀπεκωλύοντο für ἀπεκώλυον Bk. u. Döderlein.

§ 7. ἔστιν ὧν. Gr. 61, b A. 3. — καὶ αὐτῶν sogar selbſt, aus freien Stücken. — ἔδει, ἑτοιμάζειν. — ἐξόμενοι μ 1, 49, 6.

§ 8. ἐπιβουλευόμενα gegen ſie angeſtiftet werde. Gr. 52, 4 A. 5.

§ 9. ὥστε, wie 8, 79, 1. vgl. 7, 49, 1. 8, 20, 2. 63, 2. — ἐκείνους, τοὺς Λακεδαιμονίους. Gr. 58, 4 A. 1. — τὸν αὐτοῦ πόλεμον. μ 6, 34, 3. — σαφέστερον, ἐπιφανέστερον. (Sch.) manifeſtiorem 91. 4. vgl. 105, 1.

§ 10. τότ' εὐθύς 6, 61, 1. (Pf.) vgl. μ 1, 101, 2. — ἔπειτα

ὕστερον ἐς τὴν Λακεδαίμονα αὐτῶν τῶν Λακεδαιμονίων μεταπεμψάντων ὑπόσπονδος ἐλθών· ἐφοβεῖτο γὰρ αὐτοὺς διὰ τὴν περὶ τῶν Μαντινικῶν πρᾶξιν. καὶ ξυνέβη ἐν τῇ 11
ἐκκλησίᾳ τῶν Λακεδαιμονίων τούς τε Κορινθίους καὶ τοὺς Συρακοσίους τὰ αὐτὰ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην δεομένους πεῖθειν τοὺς Λακεδαιμονίους. καὶ διανοουμένων τῶν τε ἐφόρων καὶ τῶν ἐν τέλει ὄντων πρέσβεις πέμπειν ἐς Συρακούσας κωλύοντας μὴ ξυμβαίνειν Ἀθηναίοις, βοηθεῖν δὲ οὐ προθύμων ὄντων παρελθὼν ὁ Ἀλκιβιάδης παρώξυνέ τε τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ ἐξώρμησε λέγων τοιάδε.

"Ἀναγκαῖον περὶ τῆς ἐμῆς διαβολῆς πρῶτον ἐς ὑμᾶς 89
εἰπεῖν, ἵνα μὴ χεῖρον τὰ κοινὰ τῷ ὑπόπτῳ μου ἀκροάσησθε. τῶν δὴ ἐμῶν προγόνων τὴν προξενίαν ὑμῶν κατά τι ἔγκλημα ἀπειπόντων αὐτὸς ἐγὼ πάλιν ἀναλαμβάνων ἐθεράπευον ὑμᾶς ἄλλα τε καὶ περὶ τὴν ἐκ Πύλου ξυμφοράν. καὶ διατελοῦντός 2
μου προθύμου ὑμεῖς πρὸς Ἀθηναίους καταλλασσόμενοι τοῖς μὲν ἐμοῖς ἐχθροῖς δύναμιν, δι' ἐκείνων πράξαντες, ἐμοὶ δὲ αἰτιμίαν περιέθετε. καὶ διὰ ταῦτα δικαίως ὑπ' ἐμοῦ πρός τε τὰ Μαντινέων καὶ Ἀργείων τραπομένου καὶ ὅσα ἄλλα

ὕστερον. zu 6, 66, 3. — περὶ τῶν. Gr. 68, 31 A. 1. Xen. An. 1, 6, 6: τοῦτο πράξω περὶ Ὑρόντου.

§ 11. καὶ τῶν, καὶ τῶν ἄλλων τῶν. (Ba.) Gr. 69, 32 A. 2. — ἐν τέλει Obrigkeiten. zu 1, 10, 6. — κωλύοντας für κωλύσοντας die beſten Hſn.: als hindernde. vgl. 7, 25, 7 u. Kr. zu Xen. An. 4, 5, 8. — παρώξυνε reizte ſie gegen die Athener an; ἐξώρμησε trieb ſie zu einem Unternehmen an. (Ba.)

C. 89. § 1. τῆς ἐμῆς διαβολῆς meiner perſönlichen Verunglimpfung. (Hl.) zu Lacedämon. vgl. 6, 88, 10. (Ds.) — ἐς ὑμᾶς. Gr. 68, 21 A. 6. — τῷ ὑπόπτῳ μου, ἡγουν διὰ τὸ ὑποπτεύειν ἐμέ. (Sch.) — δὴ ἐμῶν für δ' ἡμῶν Ba. u. Reiske. Unpaſſend iſt δέ (Ps.) und ἡμῶν hat eine Stellung von der ich nur kenne Soph. Oed. T. 1458: ἀλλ' ἡ μὲν ἡμῶν μοῖρ' ὅπῃπερ εἰσ' ἴτω. vgl. Gr. 47, 9 A. 12. — προξενίαν. zu 5, 43, 2. — ἀναλαμβάνων, ἀναλαμβάνειν ἐπιθυμῶν. (Ae. Ps.) Gr. 53, 1 A. 6. — ἄλλα iſt Ac., von ἐθεράπευον regiert. Gr. 46, 11 A. 2. — τὴν ἐκ Π. Gr. 50, 8 A. 17 u. zu 3, 102, 2. vgl. 7, 31, 1.

§ 2. διατελοῦντος ohne ὄντος. Gr. 56, 5 A. 4 u. zu 1, 34, 2. — καταλλασσόμενοι 5, 43, 2. — περιέθετε. zu 4, 87, 4. Antiph. 5, 18: ὄνειδος ἐμοὶ περιέθεσαν. Her. 3, 81: τούτοισι περιθέωμεν τὸ κράτος. 142: τὴν ἐλευθερίην ὑμῖν περιτίθημι. vgl. Thuc. 8, 43, 4. — τὰ Μαντινέων die Intereſſen, die Parthei der M. Gr. 47, 5 A. 10. — ὅσα ἄλλα. Gr. 51, 10 A. 10. Die Verbindung: ihr

ἠναντιούμην ὑμῖν ἐβλάπτεσθε· καὶ νῦν, εἴ τις καὶ τότε ἐν τῷ πάσχειν οὐκ εἰκότως ὠργίζετό μοι, μετὰ τοῦ ἀληθοῦς 3 σκοπῶν ἀναπειθέσθω. ἢ εἴ τις, διότι καὶ τῷ δήμῳ προσεκείμην μᾶλλον, χείρω με ἐνόμιζεν, μηδ' οὕτως ἡγήσηται ὀρθῶς ἄχθεσθαι. τοῖς γὰρ τυράννοις ἀεί ποτε διάφοροι ἐσμεν, πᾶν δὲ τὸ ἐναντιούμενον τῷ δυναστεύοντι δῆμος ὠνόμασται· καὶ ἀπ' ἐκείνου ξυμπαρέμεινεν ἡ προσιασία ἡμῖν 4 τοῦ πλήθους. ἅμα δὲ τῆς πόλεως δημοκρατουμένης τὰ πολλὰ ἀνάγκη ἦν τοῖς παροῦσιν ἕπεσθαι. τῆς δὲ ὑπαρχούσης ἀκολασίας ἐπειρώμεθα μετριώτεροι ἐς τὰ πολιτικὰ εἶναι. ἄλλοι δ' ἦσαν καὶ ἐπὶ τῶν πάλαι καὶ νῦν οἱ ἐπὶ τὸ πονηρότερα 5 ἐξῆγον τὸν ὄχλον· οἵπερ καὶ ἐμὲ ἐξήλασαν. ἡμεῖς δὲ τοῦ ξύμπαντος προέστημεν, δικαιοῦντες ἐν ᾧ σχήματι μεγίστη ἡ πόλις ἐτύγχανε καὶ ἐλευθερωτάτη οὖσα καὶ ὅπερ ἐδέξατό τις, τοῦτο ξυνδιασώζειν, ἐπεὶ δημοκρατίαν γε καὶ ἐγιγνώσκομεν

---

erlittet Schaden ſowohl dadurch daß ich mich den Intereſſen der M. und A. zuwendete als darin worin ich ſonſt euch widerſtrebte; über *καί* Gr. 59, 2 A. 4. — *ἄλλα*, wie 5, 53 ff. (Dſ.) — *οὐκ εἰκότως* unbilliger Weiſe, mit *ὠργίζετο* zu verbinden. (St.) Ueber *οὐκ* Gr. 67, 4 A. 1. — *μετὰ τοῦ ἀληθοῦς*, in ſofern er meine Gründe euch zu zürnen als gewichtig anerkennt.

§ 3. *διότι καί*, nicht bloß weil ich euch ſchadete, ſondern auch weil. (Pp.) — *τῷ δήμῳ προσεκείμην, τὰ τοῦ δήμου ἐφρόνουν.* (Sch.) vgl. 8, 89, 3 mit 7, 50, 4 u. 1, 93, 5. Gemeint iſt nicht bloß die atheniſche ſondern auch die argeiiſche Demokratie. (Dſ.) — *μᾶλλον* als dem ariſtokratiſchen Princip und den Intereſſen ariſtokratiſcher Staaten. — *μηδ' οὕτως* auch aus dieſem Grunde nicht. vgl. Kr. zu Xen. An. 4, 8, 3. — *ἐσμέν*, ich und meine Familie, die Alkmäoniden, mit Bezug auf deren Antheil an Vertreibung der Piſiſtratiden. — *τῷ δυναστεύοντι* iſt Neutrum, alſo auch auf Oligarchie beziehbar. (Hl.) Gr. 43, 4 A. 17. — *ἀπ' ἐκείνου*, von jenem Tyrannenhaſſe. — *προσιασία*. zu 2, 80, 3. — *ἡμῖν*, den Alkmäoniden. (Dſ.)

§ 4. *τοῖς παροῦσιν ἕπεσθαι* ſich den beſtehenden Verhältniſſen zu fügen. (Ba.) — *τῆς ὑπαρχούσης ἀκολασίας μετριώτεροι* gemäßigter als die herrſchende Zügelloſigkeit der atheniſchen Demokratie es mit ſich brachte. (Ba.) — *ἐπὶ τῶν πάλαι* im Zeitalter der Vorfahren. (Pſ.) Gr. 68, 40 A. 4.

§ 5. *τοῦ ξύμπαντος* dem ganzen Staate (Pſ.), im Gegenſatze zu einzelnen Factionen. „vgl 6, 39, 1." (Arn) — *ἐν ᾧ — καὶ ὅπερ*. Hier *αὐτό* für *ὅπερ* zu ſagen (Gr. 60, 6 A. 2) war, weil der correlate demonſtrative Satz erſt folgt, nicht wohl zuläſſig. vgl. Gr. eb. A. 4 u. 2, 43, 3. — *ὅπερ ἐδέξατό τις σχῆμα, τοῦτ' ἔστιν ἦντινα*

οἱ φρονοῦντές τι, καὶ αὐτὸς οὐδενὸς ἂν χεῖρον, ὅσῳ καὶ λοιδορήσαιμι. ἀλλὰ περὶ ὁμολογουμένης ἀνοίας οὐδὲν ἂν καινὸν λέγοιτο· καὶ τὸ μεθιστάναι αὐτὴν οὐκ ἐδόκει ἡμῖν ἀσφαλὲς εἶναι ὑμῶν πολεμίων προσκαθημένων."

"Καὶ τὰ μὲν ἐς τὰς ἐμὰς διαβολὰς τοιαῦτα ξυνέβη· περὶ δὲ ὧν ὑμῖν τε βουλευτέον καὶ ἐμοί, εἴ τι πλέον οἶδα, ἐσηγητέον, μάθετε ἤδη. ἐπλεύσαμεν ἐς Σικελίαν πρῶτον μέν, εἰ δυναίμεθα, Σικελιώτας καταστρεψόμενοι, μετὰ δ' ἐκείνους αὖθις καὶ Ἰταλιώτας, ἔπειτα καὶ τῆς Καρχηδονίων ἀρχῆς καὶ αὐτῶν ἀποπειράσοντες. εἰ δὲ προχωρήσειε ταῦτα ἢ πάντα ἢ καὶ τὰ πλείω, ἤδη τῇ Πελοποννήσῳ ἐμέλλομεν ἐπιχειρήσειν, κομίσαντες ξύμπασαν μὲν τὴν ἐκεῖθεν προσγενομένην δύναμιν τῶν Ἑλλήνων, πολλοὺς δὲ βαρβάρους μισθωσάμενοι, καὶ Ἴβηρας καὶ ἄλλους τῶν ἐκεῖ ὁμολογουμένως νῦν βαρβάρων μαχιμωτάτους, τριήρεις τε πρὸς ταῖς ἡμετέραις πολλὰς ναυπηγησάμενοι, ἐχούσης τῆς Ἰταλίας ξύλα ἄφθονα, αἷς τὴν Πελοπόννησον πέριξ πολιορκοῦντες καὶ τῷ πεζῷ ἅμα ἐκ γῆς ἐφορμαῖς τῶν πόλεων τὰς μὲν βίᾳ λαβόντες τὰς δ' ἐν-

---

πολιτείαν παρέλαβεν. — οὐδενὸς — λοιδορήσαιμι. Py. ergänzt γιγνώσκοιμι zu ἄν und ein ἄν zu λοιδορήσαιμι: dürfte wohl ich nicht minder als irgend wer einsehen, je mehr ich schmähen könnte, d. h. je gerechteren Grund ich zu schmähen habe. Die Lücke, welche schon St. anerkannte, füllt der Sch. mit αὐτὸς ἂν ἐγὼ οὐδενὸς χεῖρον λοιδορήσαιμι αὐτήν, ὅσῳ καὶ μέγιστα ὑπ' αὐτῆς ἠδίκημαι; Ba.: ipse quo majore injuria affectus sum, eo magis vitupero. Vielleicht ist bloß ἠδίκημαι ausgefallen. Ueber οὐδενὸς χεῖρον. Gr. 47, 27 A. 3. — ὁμολογουμένην ἄνοιαν τὴν δημοκρατίαν λέγει. (Sch.) — καὶ τό. καίτοι τό Kr.

S. 90. § 1. ἐμάς gegen mich. Gr. 47, 7 A. 8. — ἐσηγητέον ist anzugeben. zu 3, 20, 1. — αὖθις demnächst. vgl. 6, 94, 2. — καὶ αὐτῶν und sie selbst, im Gegensatze zu den ihnen Unterwürfigen, ἀρχή. (Sch.)

§ 2. ἢ καὶ oder auch nur. Gr. 69, 32 A. 19. — βαρβάρων verdächtigt Bk. Indeß ὁμολογουμένως νῦν zu μαχιμωτάτους zu beziehen finde ich eben nicht hart, da das βαρβάρων, nur eine Nebenbestimmung dieses Wortes, mit gesenkter Betonung zu sprechen ist.

§ 3. αἷς für οἷς Bk. Vielleicht ist es zu tilgen, da sonst nach τριήρεις für τέ wohl δέ, wie nur eine Hs. hat, stehen würde. (Kr.) — καί vor τῷ verbindet πολιορκοῦντες und λαβόντες. — ἐκ γῆς ἐφορμαῖς Angriffe von der Landseite. (Dr.) Das von Thuk. sonst nicht gebrauchte und überhaupt seltene Wort hat doch schon Homer Od.

τειχισάμενοι, ῥᾳδίως ἠλπίζομεν καταπολεμήσειν καὶ μετὰ ταῦτα καὶ τοῦ ξύμπαντος Ἑλληνικοῦ ἄρξειν· χρήματα δὲ καὶ σῖτον, ὥστε εὐπορώτερον γίγνεσθαί τι αὐτῶν, αὐτὰ τὰ προσχενόμενα ἐκεῖθεν χωρία ἔμελλε διαρκῆ ἄνευ τῆς ἐνθένδε προσόδου παρέξειν."

91 "Τοιαῦτα μὲν περὶ τοῦ νῦν οἰχομένου στόλου παρὰ τοῦ τὰ ἀκριβέστατα εἰδότος ὡς διενοήθημεν ἀκηκόατε· καὶ ὅσοι ὑπόλοιποι στρατηγοί, ἢν δύνωνται, ὁμοίως αὐτὰ πράξουσιν. ὡς δέ, εἰ μὴ βοηθήσετε, οὐ περιέσται τάχει, μάθετε ἤδη. Σικελιῶται γὰρ ἀπειρότεροι μέν εἰσιν, ὅμως δ' ἂν ξυστραφέντες
2 ἀθρόοι καὶ νῦν ἔτι περιγένοιντο. Συρακόσιοι δὲ μόνοι μάχῃ τε ἤδη πανδημεὶ ἡσσημένοι καὶ ναυσὶν ἅμα κατειργόμενοι ἀδύνατοι ἔσονται τῇ νῦν Ἀθηναίων ἐκεῖ παρασκευῇ ἀντισχεῖν. καὶ εἰ αὖτη ἡ πόλις ληφθήσεται, ἔχεται καὶ ἡ πᾶσα Σικελία καὶ εὐθὺς καὶ Ἰταλία· καὶ ὃν ἄρτι κίνδυνον ἐκεῖθεν προεῖ-
3 πον, οὐκ ἂν διὰ μακροῦ ὑμῖν ἐπιπέσοι. ὥστε μὴ περὶ τῆς Σικελίας τις οἰέσθω μόνον βουλεύειν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς Πελοποννήσου, εἰ μὴ ποιήσετε τάδε ἐν τάχει, στρατιάν τε ἐπὶ νεῶν μέμψετε τοιαύτην ἐκεῖσε οἵτινες αὐτερέται κομισθέντες καὶ ὁπλιτεύσουσιν εὐθύς, καὶ ὃ τῆς στρατιᾶς ἔτι χρησιμώ-

---

22, 130: μία δ' οἴη γίγνετ' ἐφορμή. — ἐντειχισάμενοι, περιτειχίσαντες ἢ φρούρια ἐν τῇ χώρᾳ αὐτῶν ἐπιτειχίσαντες· ὃ καὶ μᾶλλον. (Sch.) Von Circumvallation richtiger Ba. u. A. — ὥστε εὐπορώτερον γίγνεσθαι damit leichter ausgeführt würde. (Ba.) vgl. 6, 92, 1. — τι αὐτῶν jeder dieser Pläne. vgl. 92, 1. — τὰ προσγενόμενα ἐκεῖθεν χωρία für τὰ ἐκεῖ προσγενόμενα χωρία ἐκεῖθεν. Gr. 50, 8 A. 14.

C. 91. § 1. τὰ ἀκριβέστατα. Ohne Artikel § 5 vgl. 93, 1. S. jedoch zu 1, 19. — οὐ περιέσται, οὐ σωθήσεται. (Sch.) — ξυστραφέντες. zu 6, 77, 1.

§ 2. ἔχεται wird eingenommen werden Ba. Im Präsens liegt das Unausbleibliche. — κίνδυνον ἐκεῖθεν Gefahr die von dorther droht. (Ba.) — διά. Gr. 68, 22 A. 3.

§ 3. ὥστε μὴ οἰέσθω. Gr. 65, 3 A. 1. vgl. 7, 63, 3. — εἰ μή bezieht sich auf den im Vorhergehenden nur enthaltenen Gedanken: der bedroht sein wird. — πέμψετε exegetisch zu τάδε ποιήσετε. (Py.) Gr. 59, 1 A. 5. — οἵτινες. Gr. 58, 4 A. 1. — αὐτερέται zu 1, 10, 6. — καὶ ὁπλιτεύσουσιν nicht bloß als Ruderer sondern auch als Hopliten dienen können. Gr. 53, 7 A. 8. — τῆς στρατιᾶς als das Heer dessen Absendung ich eben empfohlen habe.

προν εἶναι νομίζω, ἄνδρα Σπαρτιάτην ἄρχοντα, ὡς ἂν τούς τε παρόντας ξυντάξῃ καὶ τοὺς μὴ θέλοντας προσαναγκάσῃ· οὕτω γὰρ οἵ τε ὑπάρχοντες ὑμῖν φίλοι θαρσήσουσι μᾶλλον 4 καὶ οἱ ἐνδοιάζοντες ἀδεέστερον προσιασιν. καὶ τὰ ἐνθάδε χρὴ ἅμα φανερώτερον ἐκπολεμεῖν, ἵνα Συρακόσιοί τε νομίζοντες ὑμᾶς ἐπιμελεῖσθαι μᾶλλον ἀντέχωσι καὶ Ἀθηναῖοι τοῖς ἑαυτῶν ἧσσον ἄλλην ἐπικουρίαν πέμπωσιν. τειχίζειν δὲ 5 χρὴ Λεκέλειαν τῆς Ἀττικῆς, ὅπερ Ἀθηναῖοι μάλιστα ἀεὶ φοβοῦνται καὶ μόνου αὐτοῦ νομίζουσι τῶν ἐν τῷ πολέμῳ οὐ διαπεπειρᾶσθαι. βεβαιότατα δ' ἄν τις οὕτω τοὺς πολεμίους βλάπτοι, εἰ ἃ μάλιστα δεδιότας αὐτοὺς αἰσθάνοιτο, ταῦτα σαφῶς πυνθανόμενος ἐπιφέροι· εἰκὸς γὰρ αὐτοὺς ἀκριβέστατα ἕκάστους τὰ σφέτερα αὐτῶν δεινὰ ἐπισταμένους φο- βεῖσθαι. ἃ δ' ἐν τῇ ἐπιτειχίσει αὐτοὶ ὠφελούμενοι τοὺς 6 ἐναντίους κωλύσετε, πολλὰ παρεὶς τὰ μέγιστα κεφαλαιώσω. οἷς τε γὰρ ἡ χώρα κατεσκεύασται, τὰ πολλὰ πρὸς ὑμᾶς τὰ μὲν ληφθέντα τὰ δ' αὐτόματα ἥξει· καὶ τὰς τοῦ Λαυρίου τῶν ἀργυρείων μετάλλων προσόδους καὶ ὅσα ἀπὸ γῆς καὶ δικαστηρίων νῦν ὠφελοῦνται, εὐθὺς ἀποστερήσονται, μάλιστα δὲ τῆς ἀπὸ τῶν ξυμμάχων προσόδου, ἧσσον διαφορουμένης, οἳ τὰ παρ' ὑμῶν νομίσαντες ἤδη κατὰ κράτος πολεμεῖσθαι ὀλιγωρήσουσιν."

— *ὡς ἄν.* Gr. 54, 8 A. 4. — *τοὺς παρόντας* die ſich zum Dienſte geſtellt haben werden.

§ 4. *ἐνδοιάζοντες.* zu 1, 122, 3. — *ἐκπολεμεῖν* Krieg anfangen, ſo daß *ἐκ* ſteht wie unſer aus in ausſchlagen für zuerſt ſchlagen. Verſchieden wäre da Xen. Hell. 5, 4, 20, wo es verfeinden heißen ſoll. vgl. zu 8, 57, 1.

§ 5. *τῆς Ἀττικῆς.* Gr. 47, 5 A. 5. — *μόνου — διαπεπειρᾶσθαι* dieſes Bedrängniß, glauben ſie, ſei das einzige von den im Kriege vorkommenden was ſie nicht erfahren hätten. (St.) — *αὐτοῦ.* Gr. 60, 6 A. 2.

§ 6. *κωλύσετε, ὠφελεῖσθαι,* (Pö.) Gr. 55, 4 A. 11. — *οἷς κατεσκεύασται* womit ausgeſtattet iſt. (St.) vgl. 8, 24, 3 u. Kr. zu Xen. An. 1, 9, 19. — *μάλιστα δέ, ἀποστερήσονται* oder *βλαφθήσονται* A. Pö., der denn das Folgende als abſoluten Genitiv nimmt. Richtiger nimmt Herſlein einen Wechſel der Conſtruction an. Gr. 47, 13 A 10. — *διαφορουμένης, πεμπομένης, διηνεκῶς φερομένης.* (Sch.) Eine ſonſt nicht nachgewieſene Bedeutung. — *ὀλιγωρήσουσι, τοῦ φέρειν τοὺς φέροντας.*

92 „Γίγνεσθαι δέ τι αὐτῶν καὶ ἐν τάχει καὶ προθυμότερον ἐν ὑμῖν ἐστιν, ὦ Λακεδαιμόνιοι, ἐπεὶ ὥς γε δυνατά — καὶ οὐχ ἁμαρτήσεσθαι οἶμαι γνώμης — πάνυ θαρσῶ. καὶ χείρων οὐδενὶ ἀξιῶ δοκεῖν ὑμῶν εἶναι, εἰ τῇ ἐμαυτοῦ μετὰ τῶν πολεμιωτάτων φιλόπολίς ποτε δοκῶν εἶναι νῦν ἐγκρατῶς ἐπέρχομαι, οὐδὲ ὑποπτεύεσθαί μου ἐς τὴν φυγαδικὴν προ-
2 θυμίαν τὸν λόγον. φυγάς τε γάρ εἰμι τῆς τῶν ἐξελασάντων πονηρίας καὶ οὐ τῆς ὑμετέρας, ἣν πειθησθέ μοι, ὠφελίας· καὶ πολεμιώτεροι οὐχ οἱ τοὺς πολεμίους που βλάψαντες ὑμεῖς ἢ οἱ τοὺς φίλους ἀναγκάσαντες πολεμίους γενέσθαι. τό τε φιλόπολι οὐκ ἐν ᾧ ἀδικοῦμαι ἔχω, ἀλλ' ἐν ᾧ ἀσφα-
3 λῶς ἐπολιτεύθην. οὐδ' ἐπὶ πατρίδα οὖσαν ἔτι ἡγοῦμαι νῦν ἰέναι, πολὺ δὲ μᾶλλον τὴν οὐκ οὖσαν ἀνακτᾶσθαι. καὶ φιλόπολις οὗτος ὀρθῶς, οὐχ ὃς ἂν τὴν ἑαυτοῦ ἀδίκως ἀπολέσας μὴ ἐπίῃ, ἀλλ' ὃς ἂν ἐκ παντὸς τρόπου διὰ τὸ ἐπιθυ-
4 μεῖν πειραθῇ αὐτὴν ἀναλαβεῖν. οὕτως ἐμοί γε ἀξιῶ ὑμᾶς καὶ ἐς κίνδυνον καὶ ἐς ταλαιπωρίαν πᾶσαν ἀδεῶς χρῆσθαι, ὦ Λακεδαιμόνιοι, γνόντας τοῦτον δὴ τὸν ὑφ' ἁπάντων προ-

---

C. 92. § 1. τῇ ἐμαυτοῦ. Gr. 43, 3 A. 4. — ἐγκρατῶς, καρτερῶς. (Sch.) — οὐδέ, ἀξιῶ. (A. P.) — μου gehört zu λόγον. Gr. 47, 9 A. 15. — ἐς in Bezug auf, als läge eben nur sie zum Grunde.

§ 2. φυγὰς τῆς ὑμετέρας ὠφελείας, τουτέστιν οὐ φεύγω τὸ ὠφελεῖν ὑμᾶς. (Sch.) Eine ähnliche Dilogie 3, 13, 2. Der Ge. bei φυγάς auch 8, 6, 1. Eu. Med. 706: Κρέων μ' ἐλαύνει φυγάδα γῆς Κορινθίας. Plat. Alk. β, 142, a: φυγάδες τῆς πόλεως εἰσιν. Mt. An. 3, 22, 4: φυγὰς τῆς αὐτοῦ ἀρχῆς πλανώμενος. — οὐχ οἱ. Es. mußte für ἢ οἱ folgen ἀλλ' οἱ oder καὶ οἱ τοὺς π. βλ., ὑμεῖς, οὐ πολεμιώτεροι ἤ gesagt werden. (Pp.) Der Gedanke: οὐχ οὕτως ὑμᾶς ἡγοῦμαι πολεμίους ὡς Ἀθηναίους, ὑμεῖς μὲν γὰρ εἴ τι ἐβλάψατε, ἐχθροὶ ὄντες ἐλυπήσατε, οἱ δ' Ἀθηναῖοι φίλον ὄντα κατηνάγκασαν ἐχθρὸν γενέσθαι. (Sch.) — οὐκ ἐν ᾧ, οὐ νῦν ἡνίκα. (Sch.) Gr. 43, 4 A. 7 u. über ἀδικοῦμαι 53, 1 A. 3. — ἀλλ' ἐν ᾧ, ἀλλὰ τότε εἶχον ὅτε. Gr. 62, 4 A. 2. — ἐπολιτεύθην, activ wie Lyſ. 26, 5, Iſokr. 5, 5. 7, 15. (Pp.) Aeſch. 2, 176, Dem. 18, 207, paſſiv Xen. Mem. 4, 4, 16, Plat. Geſ. 693, e.

§ 3. ἐπὶ πατρίδα οὖσαν, ἐπὶ γῆν ἣ πατρὶς ἐστιν. — ἀπολέσας amissa patria Just. 6, 1, 7. (Bl.) — ἐπιθυμεῖν αὐτῆς. (Ba.)

§ 4. ἐμοί γε. ἐμοί τε Bl. gegen die Hſn. Es entſpreche καὶ αὐτούς § 5. Jenes iſt zu erklären: mir wenigſtens, wenn auch nicht allen Verbannten. — τοῦτον wird wohl hier das Folgende bezeichnen;

βαλλόμενον λόγον, ὡς εἰ πολέμιός γε ὢν σφόδρα ἔβλαπτον, κἂν φίλος ὢν ἱκανῶς ὠφελοίην, ὅσῳ τὰ μὲν Ἀθηναίων οἶδα τὰ δ' ὑμέτερα ἧκαζον· καὶ αὐτοὺς νῦν νομίσαντας περὶ μεγίστων δὴ τῶν διαφερόντων βουλεύεσθαι μὴ ἀποκνεῖν τὴν ἐς τὴν Σικελίαν τε καὶ ἐς τὴν Ἀττικὴν στρατείαν, ἵνα τά τε ἐκεῖ βραχεῖ μορίῳ ξυμπαραγενόμενοι μεγάλα σώσητε καὶ Ἀθηναίων τήν τε οὖσαν καὶ τὴν μέλλουσαν δύναμιν καθέλητε, καὶ μετὰ ταῦτα αὐτοί τε ἀσφαλῶς οἰκῆτε καὶ τῆς ἁπάσης Ἑλλάδος ἑκούσης καὶ οὐ βίᾳ κατ' εὔνοιαν δὲ ἡγῆσθε." 5

Ὁ μὲν Ἀλκιβιάδης τοσαῦτα εἶπεν, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι διανοούμενοι μὲν καὶ αὐτοὶ πρότερον στρατεύειν ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, μέλλοντες δ' ἔτι καὶ περιορώμενοι, πολλῷ μᾶλλον ἐπερρώσθησαν διδάξαντος ταῦτα ἕκαστα αὐτοῦ καὶ νομίσαντες παρὰ τοῦ σαφέστατα εἰδότος ἀκηκοέναι· ὥστε τῇ ἐπιτειχίσει τῆς Δεκελείας προσεῖχον ἤδη τὸν νοῦν καὶ τὸ παραυτίκα καὶ τοῖς ἐν τῇ Σικελίᾳ πέμπειν τινὰ τιμωρίαν. καὶ Γύλιππον τὸν Κλεανδρίδου προστάξαντες ἄρχοντα τοῖς Συρακοσίοις ἐκέλευον μετ' ἐκείνων καὶ τῶν Κορινθίων βουλευόμενον ποι- 93 2

---

denn wo es das Bekannte, Berühmte bedeutet pflegt es nachzustehen. Gr. 51, 7 A. 7. Auch wäre dann δή wohl nicht statthaft. — προβαλλόμενον ist wohl eig. vom Vorhalten der Waffen (Kr. zu Xen. An. 1, 2, 17) übertragen. vgl. Gr. 52, 10 A. 11. — ὡς εἰ ἔβλαπτον. Es steht die Erwähnung des vorliegenden Falles statt des allgemeinen Gedankens ὡς ὅστις ἂν βλάψῃ — ὠφελοίη. — σφόδρα Man könnte σφοδρά vermuthen, wie μεγάλα βλάπτειν üblich ist; doch üblich μάλιστα βλάπτειν Isokr. 10, 7, Xen. Hell. 1, 6, 9, μᾶλλον Isokr. 15, 47, μάλιστα ὠφελεῖν Eur. Rhes. 626, πλέον, πλεῖστον Eur. Andr. 679. 681 u. Tem. 4. — ὅσῳ. Gr. 51, 10 A. 5. — ἧκαζον mit Bezug auf die Verstecktheit der Lakedämonier.

§ 5. διαφερόντων Interessen, wie 1, 70, 1. — μὴ ἀποκνεῖν, ἀξιῶ. — ἵνα — σώσητε damit ihr die dortige Macht, mit einem geringen Theile der eurigen zur Hülfe gekommen, eine große rettet. — καθέλητε. zu 1, 4, 1. — ἡγῆσθε für ἡγήσησθε zwei Hss. u. die Ald. u. Bas.

C. 93. § 1. περιορώμενοι abwartend. (Ba.) vgl. 103, 2. 4, 73, 1. 7, 33, 2. — ἐπερρώσθησαν wurden ermuthigt. vgl. 3, 6, 1. 7, 2, 3. 7, 3. 17, 2. 8, 106, 4. — διδάξαντος αὐτοῦ καὶ νομίσαντες. Gr. 56, 14 A. 2.

§ 2. τῇ ἐπιτειχίσει. zu 1, 122, 1. — πέμπειν, διενοοῦντο ans προσεῖχον τὸν νοῦν. (Hk.) — τιμωρίαν, βοήθειαν. (Sch.) zu 1, 25, 1. — τοῖς Συρακοσίοις für die S. Gr. 47, 20 A. 2. — μάλιστα am bedeutendsten. κάλλιστα eine Hs. — μετ' ἐκείνων mit den syrakosischen Gesandten die zu Sparta anwesend waren.

92 ἐπὶ

ἔ

ἐ

ἐπὶ τοὺς ἐκεῖ. ὁ δὲ δύο μὲν ναῦς τοὺς Κορινθίους ἤδη ἐπέπεμψε οἱ πέμπειν ἐς Ἄσινην, τὰς δὲ λοιπὰς παρασκευάζεσθαι ὅσας διανοοῦνται πέμπειν, καὶ ὅταν καιρὸς ᾖ, ἐτοίμας εἶναι πλεῖν. ταῦτα δὲ ξυνθέμενοι ἀνεχώρουν ἐκ τῆς

2 Λακεδαίμονος.

Ἄφικτο δὲ καὶ ἡ ἐκ τῆς Σικελίας τριήρης τῶν Ἀθηναίων ἣν ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ ἐπί τε χρήματα καὶ ἱππέας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες ἐψηφίσαντο τήν τε τροφὴν πέμπειν τῇ στρατιᾷ καὶ τοὺς ἱππέας. καὶ ὁ χειμὼν ἔτους ἐνάτου καὶ ἑβδόμου καὶ δεκάτου ἔτους τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα ἤδη ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

Ἅμα δὲ τῷ ἦρι εὐθὺς ἀρχομένῳ τοῦ ἐπιγιγνομένου θέρους οἱ ἐν τῇ Σικελίᾳ Ἀθηναῖοι ἅπαντες ἐκ τῆς Κατάνης παρέπλευσαν ἐπὶ Μεγάρων τῶν ἐν τῇ Σικελίᾳ, οὓς ἐπὶ Γέλωνος τοῦ τυράννου, ὥσπερ καὶ πρότερόν μοι εἴρηται, ἀναστάντες Συρακόσιοι αὐτοὶ ἔχουσι τὴν γῆν. ἀποβάντες δὲ ἐδῄωσαν τούς τε ἀγροὺς καὶ ἐλθόντες ἐπὶ ἕρυμά τι τῶν Συρακοσίων καὶ οὐχ ἑλόντες αὖθις καὶ πεζῇ καὶ ναυσὶ παραπομισθέντες ἐπὶ τὸν Τηρέαν ποταμὸν τό τε πεδίον ἀναβάντες 3 ἐδῄουν καὶ τὸν σῖτον ἐνεπίμπρασαν, καὶ τῶν Συρακοσίων περιτυχόντες τισὶν οὐ πολλοῖς καὶ ἀποκτείναντές τέ τινας καὶ τροπαῖον στήσαντες ἀνεχώρησαν ἐπὶ τὰς ναῦς. καὶ ἀποπλεύσαντες ἐς Κατάνην, ἐκεῖθεν δὲ ἐπισιτισάμενοι πάσῃ τῇ στρατιᾷ ἐχώρουν ἐπὶ Κεντόριπα, Σικελῶν πόλισμα, καὶ προσαγαγόμενοι ὁμολογίᾳ ἀπῆεσαν, πιμπράντες ἅμα τὸν σῖτον τῶν τε Ἰνησσαίων καὶ τῶν Ὑβλαίων. καὶ ἀφικόμενοι ἐς Κατάνην καταλαμβάνουσι τούς τε ἱππέας ἥκοντας ἐκ τῶν Ἐγεσταίων πεντήκοντα καὶ διακοσίους ἄνευ τῶν ἵππων μετὰ σκευῆς, ὡς

---

§ 3. ἀνεχώρουν, ἀπεχώρουν Pp.

§ 4. τήν τε τροφήν die Verpflegungsgelder. (De.) Der Artikel weist auf 6, 74, 2 zurück.

C. 91. § 1. τῶν ἐν τῇ Σικελίᾳ könnte Gloſſem ſein. — οὓς. Gr. 58, 4 A. 1. — πρότερον 6, 4, 2. vgl. 49, 3. (Sk.)

§ 2. τούς τε für τε τούς Ba. In einigen Hſ. fehlt τέ.

§ 3. τισὶν οὐ πολλοῖς, wie 7, 1, 4 u. 8, 70, 2. (Pp.) Gr. 51, 16 A. 4.

αὐτόθεν ἵππων πορισθησομένων καὶ ἱπποτοξότας τριάκοντα καὶ τάλαντα ἀργυρίου τριακόσια.

Τοῦ δ' αὐτοῦ ἦρος καὶ ἐπ' Ἄργος στρατεύσαντες Λακε- 95
δαιμόνιοι μέχρι μὲν Κλεωνῶν ἦλθον, σεισμοῦ δὲ γενομένου ἀπεχώρησαν. καὶ Ἀργεῖοι μετὰ ταῦτα ἐσβαλόντες ἐς τὴν Θυρεᾶτιν, ὅμορον οὖσαν, λείαν τῶν Λακεδαιμονίων πολλὴν ἔλαβον, ἣ ἐπράθη ταλάντων οὐκ ἔλασσον πέντε καὶ εἴκοσι. καὶ ὁ Θεσπιέων δῆμος ἐν τῷ αὐτῷ θέρει, οὐ πολὺ ὕστερον, ἐπιθέμενος τοῖς τὰς ἀρχὰς ἔχουσιν οὐ κατέσχεν, ἀλλὰ βοηθησάντων Θηβαίων οἱ μὲν ξυνελήφθησαν οἱ δ' ἐξέπεσον Ἀθήναζε.

Καὶ οἱ Συρακόσιοι τοῦ αὐτοῦ θέρους, ὡς ἐπύθοντο 96
τούς τε ἱππέας ἥκοντας τοῖς Ἀθηναίοις καὶ μέλλοντας ἤδη ἐπὶ σφᾶς ἰέναι, νομίσαντες, ἐὰν μὴ τῶν Ἐπιπολῶν κρατήσωσιν οἱ Ἀθηναῖοι, χωρίου ἀποκρήμνου τε καὶ ὑπὲρ τῆς πόλεως εὐθὺς κειμένου, οὐκ ἂν ῥᾳδίως σφᾶς, οὐδ' εἰ κρατοῖντο, μάχῃ ἀποτειχισθῆναι, διενοοῦντο τὰς προσβάσεις αὐτῶν φυλάσσειν, ὅπως μὴ κατὰ ταῦτα λάθωσι σφᾶς ἀναβάντες οἱ πολέμιοι· οὐ γὰρ ἂν ἄλλῃ γε αὐτοὺς δυνηθῆναι. 2
ἐξήρτηται γὰρ τὸ ἄλλο χωρίον καὶ μέχρι τῆς πόλεως ἐπικλινές τ' ἐστὶ καὶ ἐπιφανὲς πᾶν εἴσω· καὶ ὠνόμασται ὑπὸ τῶν Συρακοσίων διὰ τὸ ἐπιπολῆς τοῦ ἄλλου εἶναι Ἐπιπολαί. καὶ 3

C. 95. *οὐ κατέσχεν* bemächtigte ſich derſelben nicht oder erlangte nicht was es wollte. (St.) — *Θηβαίων* für *Ἀθηναίων* einige Hſn. vgl. 4, 133, 1. — *ἐξέπεσον*, *ἐξελθόντες ἔφυγον*. (Sch.)

C. 96. § 1. *εὐθύς* gleich, indem der Betrachter als aus der Stadt kommend gedacht wird. vgl. 7, 22, 3. 8, 90, 4 u. Ar. Frö. 136: *ἀλλ' ὁ πλοῦς πολύς. εὐθὺς γὰρ ἐπὶ λίμνην μεγάλην ἥξεις πάνυ ἄβυσσον.* — *σφᾶς*, *τοὺς Συρακουσίους*. (Sch.) Auch hier hätte Bk. *σφεῖς* vermuthen können. (Pp.) zu 3, 111, 2. — *προσβάσεις*, *ἐφόδους*. (Sch.) vgl. 7, 45, 1. — *ταῦτα* für *ταύτας* die beſten Hſn.

§ 2. *δυνηθῆναι*, *ἐνόμιζον* aus *διενοοῦντο*. vgl. 4, 3, 2. (Pp.) Gr. 65, 11 A. 7. Ueber die Ergänzung des *ἀναβῆναι*. Gr. 55, 4 A. 11. — *ἐξήρτηται*, *ὑψηλόν ἐστι καὶ κρημνῶδες*. (Sch.) Die Erklärung paßt nur auf *ἐξῆρται*. (Kr.) Der Sinn aber wird ſein: die übrige Gegend ſchließt ſich an die ſteilen Anhöhen von Epipolä an, ſo daß ſie von ihnen beherrſcht wird. Bl. vergleicht Plut. Ant. 46: *τὰ μεγάλα πεδία τῶν λόφων τούτων ἐξήρτηται*. — *ἐπικλινές* abgedacht. (Bä.) — *εἴσω* nach innen zu. (Pa.) — *ἐπιπολῆς ἐπάνω* Möris, oberhalb, iſt bei den ältern Schriftſtellern Adverbium. Lob. z. Phryn. p. 126 s.

εἶν ὅπῃ ἐκ τῶν παρόντων μάλιστα καὶ τάχιστά τις ὠφελία
3 ἥξει τοῖς ἐκεῖ. ὁ δὲ δύο μὲν ναῦς τοὺς Κορινθίους ἤδη ἐκέλευέν οἱ πέμπειν ἐς Ἄσίνην, τὰς δὲ λοιπὰς παρασκευάζεσθαι ὅσας διανοοῦνται πέμπειν, καὶ ὅταν καιρὸς ᾖ, ἑτοίμας εἶναι πλεῖν. ταῦτα δὲ ξυνθέμενοι ἀνεχώρουν ἐκ τῆς Λακεδαίμονος.

4 Ἀφίκετο δὲ καὶ ἡ ἐκ τῆς Σικελίας τριήρης τῶν Ἀθηναίων ἣν ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ ἐπί τε χρήματα καὶ ἱππέας. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες ἐψηφίσαντο τήν τε τροφὴν πέμπειν τῇ στρατιᾷ καὶ τοὺς ἱππέας. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα καὶ ἕβδομον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

94 Ἅμα δὲ τῷ ἦρι εὐθὺς ἀρχομένῳ τοῦ ἐπιγιγνομένου θέρους οἱ ἐν τῇ Σικελίᾳ Ἀθηναῖοι ἄραντες ἐκ τῆς Κατάνης παρέπλευσαν ἐπὶ Μεγάρων τῶν ἐν τῇ Σικελίᾳ, οὓς ἐπὶ Γέλωνος τοῦ τυράννου, ὥσπερ καὶ πρότερόν μοι εἴρηται, ἀνα-
2 στήσαντες Συρακόσιοι αὐτοὶ ἔχουσι τὴν γῆν. ἀποβάντες δὲ ἐδῄωσαν τούς τε ἀγροὺς καὶ ἐλθόντες ἐπὶ ἔρυμά τι τῶν Συρακοσίων καὶ οὐχ ἑλόντες αὖθις καὶ πεζῇ καὶ ναυσὶ παρακομισθέντες ἐπὶ τὸν Τηρέαν ποταμὸν τό τε πεδίον ἀναβάντες
3 ἐδῄουν καὶ τὸν σῖτον ἐνεπίμπρασαν, καὶ τῶν Συρακοσίων περιτυχόντες τισὶν οὐ πολλοῖς καὶ ἀποκτείναντές τέ τινας καὶ τροπαῖον στήσαντες ἀνεχώρησαν ἐπὶ τὰς ναῦς. καὶ ἀποπλεύσαντες ἐς Κατάνην, ἐκεῖθεν δὲ ἐπισιτισάμενοι πάσῃ τῇ στρατιᾷ ἐχώρουν ἐπὶ Κεντόριπα, Σικελῶν πόλισμα, καὶ προσαγαγόμενοι ὁμολογίᾳ ἀπῆεσαν, πιμπράντες ἅμα τὸν σῖτον τῶν τε Ἰνησσαίων καὶ τῶν Ὑβλαίων. καὶ ἀφικόμενοι ἐς Κ[illegible]ην καταλαμβάνουσι τούς τε ἱππέας ἥκοντας ἐκ τῶν Ἀ[illegible]ων πεντήκοντα καὶ διακοσίους ἄνευ τῶν ἵππων μετὰ σκευῆς, ὡς

---

§ 3. ἀνεχώρουν, ἀπεχώρουν Pp.

§ 4. τήν τε τροφήν die Verpflegungsgelder. (Dd.) Der Artikel weist auf 6, 74, 2 zurück.

C. 94. § 1. τῶν ἐν τῇ Σικελίᾳ könnte Glossem sein. — οὓς. Gr. 58, 4 A. 1. — πρότερον 6, 4, 2. vgl. 49, 3. (Pk.)

§ 2. τούς τε für τε τούς Ba. In einigen Hs. fehlt τέ.

§ 3. τισὶν οὐ πολλοῖς, wie 7, 1, 4 u. 8, 70, 2. (Pp.) Gr. 51, 16 A. 4.

αὐτόθεν ἵππων πορισθησομένων καὶ ἱπποτοξότας τριάκοντα καὶ τάλαντα ἀργυρίου τριακόσια.

Τοῦ δ' αὐτοῦ ἦρος καὶ ἐπ' Ἄργος στρατεύσαντες Λακε- 95
δαιμόνιοι μέχρι μὲν Κλεωνῶν ἦλθον, σεισμοῦ δὲ γενομένου ἀπεχώρησαν. καὶ Ἀργεῖοι μετὰ ταῦτα ἐσβαλόντες ἐς τὴν Θυρεᾶτιν, ὅμορον οὖσαν, λείαν τῶν Λακεδαιμονίων πολλὴν ἔλαβον, ἣ ἐπράθη ταλάντων οὐκ ἔλασσον πέντε καὶ εἴκοσι. καὶ ὁ Θεσπιέων δῆμος ἐν τῷ αὐτῷ θέρει, οὐ πολὺ ὕστερον, ἐπιθέμενος τοῖς τὰς ἀρχὰς ἔχουσιν οὐ κατέσχεν, ἀλλὰ βοηθησάντων Θηβαίων οἱ μὲν ξυνελήφθησαν οἱ δ' ἐξέπεσον Ἀθήναζε.

Καὶ οἱ Συρακόσιοι τοῦ αὐτοῦ θέρους, ὡς ἐπύθοντο 96
τούς τε ἱππέας ἥκοντας τοῖς Ἀθηναίοις καὶ μέλλοντας ἤδη ἐπὶ σφᾶς ἰέναι, νομίσαντες, ἐὰν μὴ τῶν Ἐπιπολῶν κρατήσωσιν οἱ Ἀθηναῖοι, χωρίου ἀποκρήμνου τε καὶ ὑπὲρ τῆς πόλεως εὐθὺς κειμένου, οὐκ ἂν ῥᾳδίως σφᾶς, οὐδ' εἰ κρατοῖντο, μάχῃ ἀποτειχισθῆναι, διενοοῦντο τὰς προσβάσεις αὐτῶν φυλάσσειν, ὅπως μὴ κατὰ ταῦτα λάθωσι σφᾶς ἀναβάντες οἱ πολέμιοι· οὐ γὰρ ἂν ἄλλῃ γε αὐτοὺς δυνηθῆναι. 2
ἐξήρτηται γὰρ τὸ ἄλλο χωρίον καὶ μέχρι τῆς πόλεως ἐπικλινές τ' ἐστὶ καὶ ἐπιφανὲς πᾶν εἴσω· καὶ ὠνόμασται ὑπὸ τῶν Συρακοσίων διὰ τὸ ἐπιπολῆς τοῦ ἄλλου εἶναι Ἐπιπολαί. καὶ 3

C. 95. *οὐ κατέσχεν* bemächtigte ſich derſelben nicht oder erlangte nicht was es wollte. (St.) — *Θηβαίων* für *Ἀθηναίων* einige Hſſn. vgl. 4, 133, 1. — *ἐξέπεσον*, *ἐξελθόντες ἐφυγον*. (Sch.)

C. 96. § 1. *εὐθύς* gleich, indem der Betrachter als aus der Stadt kommend gedacht wird. vgl. 7, 22, 3. 8, 90, 4 u. Ar. Frö. 136: *ἀλλ' ὁ πλοῦς πολύς. εὐθὺς γὰρ ἐπὶ λίμνην μεγάλην ἥξεις πάνυ ἄβυσσον.* — *σφᾶς*, *τοὺς Συρακουσίους*. (Sch.) Auch hier hätte Bk. *σφεῖς* vermuthen können. (Pp.) zu 3, 111, 2. — *προσβάσεις*, *ἐφόδους*. (Sch.) vgl. 7, 45, 1. — *ταῦτα* für *ταύτας* die beſten Hſſn.

§ 2. *δυνηθῆναι*, *ἐνόμιζον* aus *διενοοῦντο*. vgl. 4, 3, 2. (Pp.) Gr. 65, 11 A. 7. Ueber die Ergänzung des *ἀναβῆναι*. Gr. 55, 4 A. 11. — *ἐξήρτηται*, *ὑψηλόν ἐστι καὶ κρημνῶδες*. (Sch.) Die Erklärung paßt nur auf *ἐξῆρται*. (Kr.) Der Sinn aber wird ſein: die übrige Gegend ſchließt ſich an die ſteilen Anhöhen von Epipolä an, ſo daß ſie von ihnen beherrſcht wird. Bl. vergleicht Plut. Ant. 46: *τὰ μεγάλα πεδία τῶν λόφων τούτων ἐξήρτηται.* — *ἐπικλινές* abgedacht. (Bä.) — *εἴσω* nach innen zu. (Ba.) — *ἐπιπολῆς ἐπάνω* Moeris, oberhalb, iſt bei den ältern Schriftſtellern Adverbium. Lob. z. Phryn. p. 126 s.

οἱ μὲν ἐξελθόντες πανδημεὶ ἐς τὸν λειμῶνα παρὰ τὸν Ἄνα-
πον ποταμὸν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ — ἐτύγχανον γὰρ αὐτοῖς καὶ οἱ
περὶ τὸν Ἑρμοκράτην στρατηγοὶ ἄρτι παρειληφότες τὴν ἀρχήν
— ἐξέτασίν τε ὅπλων ἐποιοῦντο καὶ ἐξακοσίους λογάδας τῶν
ὁπλιτῶν ἐξέκριναν πρότερον, ὧν ἦρχε Διόμιλος, φυγὰς ἐξ
Ἄνδρου, ὅπως τῶν τε Ἐπιπολῶν εἵησαν φύλακες καὶ ἢν ἐς
97 ἄλλο τι δέῃ, ταχὺ ξυνεσιῶτες παραγίγνωνται. οἱ δὲ Ἀθη-
ναῖοι ταύτης τῆς νυκτὸς τῇ ἐπιγιγνομένῃ ἡμέρᾳ ἐξητάζοντο,
καὶ ἕλαθον αὐτοὺς παντὶ ἤδη τῷ στρατεύματι ἐκ τῆς Κατάνης
σχόντες κατὰ τὸν Λέοντα καλούμενον, ὃς ἀπέχει τῶν Ἐπι-
πολῶν ἑξ ἢ ἑπτὰ σταδίους, καὶ τοὺς πεζοὺς ἀποβιβάσαντες,
2 ταῖς τε ναυσὶν ἐς τὴν Θάψον καθορμισάμενοι· ἔστι δὲ χερ-
σόνησος μὲν ἐν στενῷ προὔχουσα ἐς τὸ πέλαγος, τῆς δὲ Συ-
ρακοσίων πόλεως οὔτε πλοῦν οὔτε ὁδὸν πολλὴν ἀπέχει. καὶ
ὁ μὲν ναυτικὸς στρατὸς τῶν Ἀθηναίων ἐν τῇ Θάψῳ διε-
σταυρωσάμενος τὸν ἰσθμὸν ἡσύχαζεν· ὁ δὲ πεζὸς ἐχώρει
εὐθὺς δρόμῳ πρὸς τὰς Ἐπιπολὰς καὶ φθάνει ἀναβὰς κατὰ
τὸν Εὐρύηλον πρὶν τοὺς Συρακοσίους αἰσθομένους ἐκ τοῦ
3 λειμῶνος καὶ τῆς ἐξετάσεως παραγενέσθαι. ἐβοήθουν δὲ οἵ
τε ἄλλοι, ὡς ἕκαστος τάχους εἶχεν, καὶ οἱ περὶ τὸν Διόμιλον
ἑξακόσιοι· στάδιοι δὲ πρὶν προσμῖξαι ἐκ τοῦ λειμῶνος ἐγί-
γνοντο αὐτοῖς οὐκ ἔλασσον ἢ πέντε καὶ εἴκοσι. προσπεσόντες
οὖν αὐτοῖς τοιούτῳ τρόπῳ ἀτακτότερον καὶ μάχῃ νικηθέντες
οἱ Συρακόσιοι ἐπὶ ταῖς Ἐπιπολαῖς ἀνεχώρησαν, ἐς τὴν πόλιν·
καὶ ὅ τε Διόμιλος ἀποθνήσκει καὶ τῶν ἄλλων ὡς τριακόσιοι.

---

§ 3. παρὰ τόν. τὸν παρὰ τόν Kr. Die Präpoſition mit ἐπ-
οῦντο zu verbinden würde wegen der Parentheſe hart ſein; auch bedarf
der vorhergehende Artikel einer Beſtimmung. — ἐξέτασιν ὅπλων. zu
4, 74, 3. — οἱ περὶ τόν 6, 73. — ἑξακοσίους für ἑπτακοσίους Ba. u.
Ar. Bö. vgl. 6, 97, 3. 7, 43, 4. — ταχύ gehört zu παραγίγνωνται. (Sch.)
— ξυνεστῶτες, διὰ τὸ ξυνεστάναι. (Sch.) über den Ausdruck Kr. zu
Xen. An. 7, 6, 26. — εἵησαν καὶ παραγίγνωνται. Gr. 54, 8 A. 3.

C. 97. § 1. ταύτης τῆς ἡμέρας. Plat. Geſ. 767: ταύτης τῆς
ἡμέρας τῇ πρόσθεν πάντας χρὴ τοὺς ἄρχοντας συνελθεῖν. Her. 6, 40:
τρίτῳ ἔτει τούτων ἐφευγε. vgl. eb. 46 u. 7, 80. — τῇ, ᾗ τῇ Pp., οἱ Συ-
ρακόσιοι zu ἐξητάζοντο ergänzend. — ταῖς τε. ταῖς δὲ Kr.

§ 2. προὔχουσα, wie 7, 4, 4.

§ 3. τάχους. Gr. 47, 10 A. 5. — ἐγίγνοντο αὐτοῖς ſie
hatten zurückzulegen. (Hl.) vgl. 6, 101, 1.

καὶ μετὰ τοῦτο οἱ Ἀθηναῖοι τροπαῖόν τε στήσαντες καὶ τοὺς 4
νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀποδόντες τοῖς Συρακοσίοις, πρὸς τὴν
πόλιν αὐτὴν τῇ ὑστεραίᾳ ἐπικαταβάντες, ὡς οὐκ ἐπεξῆεσαν
αὐτοῖς, ἐπαναχωρήσαντες φρούριον ἐπὶ τῷ Λαβδάλῳ ᾠκοδό-
μησαν, ἐπ' ἄκροις τοῖς κρημνοῖς τῶν Ἐπιπολῶν, ὁρῶν πρὸς
τὰ Μέγαρα, ὅπως εἴη αὐτοῖς, ὁπότε προΐοιεν ἢ μαχούμενοι
ἢ τειχιοῦντες, τοῖς τε σκεύεσι καὶ τοῖς χρήμασιν ἀποθήκη.

Καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον αὐτοῖς ἦλθον ἔκ τε Ἐγέστης ὑπ- 98
πῆς τριακόσιοι καὶ Σικελῶν καὶ Ναξίων καὶ ἄλλων τινῶν
ὡς ἑκατόν· καὶ Ἀθηναίων ὑπῆρχον πεντήκοντα καὶ διακό-
σιοι, οἷς ἵππους τοὺς μὲν παρ' Ἐγεσταίων καὶ Καταναίων
ἔλαβον τοὺς δ' ἐπρίαντο, καὶ ξύμπαντες πεντήκοντα καὶ ἑξα-
κόσιοι ἱππῆς ξυνελέγησαν. καὶ καταστήσαντες ἐν τῷ Λα- 2
βδάλῳ φυλακὴν ἐχώρουν πρὸς τὴν Συκῆν οἱ Ἀθηναῖοι, ἵνα
περ καθεζόμενοι ἐτείχισαν τὸν κύκλον διὰ τάχους. καὶ ἔκ-
πληξιν τοῖς Συρακοσίοις παρέσχον τῷ τάχει τῆς οἰκοδομίας·
καὶ ἐπεξελθόντες μάχην διενοοῦντο ποιεῖσθαι καὶ μὴ πε-
ριορᾶν. καὶ ἤδη ἀντιπαρατασσομένων ἀλλήλοις οἱ τῶν Συ- 3
ρακοσίων στρατηγοὶ ὡς ἑώρων σφίσι τὸ στράτευμα διεσπα-
σμένον τε καὶ οὐ ῥᾳδίως ξυντασσόμενον, ἀνήγαγον πάλιν ἐς
τὴν πόλιν πλὴν μέρους τινὸς τῶν ἱππέων· οὗτοι δὲ ὑπομέ- 4
νοντες ἐκώλυον τοὺς Ἀθηναίους λιθοφορεῖν τε καὶ ἀποσκι-
δνασθαι μακροτέραν. καὶ τῶν Ἀθηναίων φυλὴ μία τῶν
ὁπλιτῶν καὶ οἱ ἱππῆς μετ' αὐτῶν πάντες ἐτρέψαντο τοὺς τῶν
Συρακοσίων ἱππέας προσβαλόντες, καὶ ἀπέκτειναν τέ τινας
καὶ τροπαῖον τῆς ἱππομαχίας ἔστησαν.

---

§ 4. ὁρῶν, zu 6, 75, 1. — προΐοιεν für προσίοιεν Gr. Pf.

C. 98. § 1. ἱππῆς ist nach Ba. u. einer Hf. hinzugefügt.

§ 2. ἐτείχισαν vom Anfange. Gr. 53, 5 A. 1. — τὸν κύκλον die kreisförmige Belagerungsmauer, hier um Syke. (Dibot.) vgl. 6, 99, 1. 3. 101, 1. 102, 1. 2. 3. Der Artikel ist hier deiktisch: die welche eben aufgeführt wurde. — μὴ περιορᾶν, τὴν οἰκοδομίαν.

§ 3. ἀντιπαρατασσομένων gehört zu ἑώρων, nicht zu ἤγαγον. — ῥᾳδίως, wie 7, 3, 2.

§ 4. φυλὴ μία, ἓν τάγμα ἀπὸ φυλῆς μιᾶς (Sch.) — τῆς ἱππομαχίας, Gr. 47, 7 A. 3. vgl. zu 2, 82.

99 Καὶ τῇ ὑστεραίᾳ οἱ μὲν ἐτείχιζον τῶν Ἀθηναίων τὸ πρὸς βορέαν τοῦ κύκλου τεῖχος, οἱ δὲ λίθους καὶ ξύλα ξυμφοροῦντες παρέβαλλον ἐπὶ τὸν Τρωγίλον καλούμενον, ἀεὶ ἧπερ βραχύτατον ἐγίγνετο αὐτοῖς ἐκ τοῦ μεγάλου λιμένος ἐπὶ 2 τὴν ἑτέραν θάλασσαν τὸ ἀποτείχισμα. οἱ δὲ Συρακόσιοι οὐχ ἥκιστα Ἑρμοκράτους τῶν στρατηγῶν ἐσηγησαμένου μάχαις μὲν πανδημεὶ πρὸς Ἀθηναίους οὐκέτι ἐβούλοντο διακινδυνεύειν, ὑποτειχίζειν δὲ ἄμεινον ἐδόκει εἶναι ἢ ἐκεῖνοι ἔμελ- 3 λον ἄξειν τὸ τεῖχος, καὶ εἰ φθάσειαν, ἀποκλήσεις γίγνεσθαι, καὶ ἅμα καὶ ἐν τούτῳ εἰ ἐπιβοηθοῖεν, μέρος ἀντιπέμπειν αὐτοὶ τῆς στρατιᾶς καὶ φθάνειν ἂν τοῖς σταυροῖς προκαταλαμβάνοντες τὰς ἐφόδους, ἐκείνους δὲ ἂν πανομένους τοῦ 4 ἔργου πάντας ἂν πρὸς σφᾶς τρέπεσθαι. ἐτείχιζον οὖν ἐξελθόντες ἀπὸ τῆς σφετέρας πόλεως ἀρξάμενοι, κάτωθεν τοῦ κύκλου τῶν Ἀθηναίων ἐγκάρσιον τεῖχος ἄγοντες, τάς τε ἐλάας ἐκκόπτοντες τοῦ τεμένους καὶ πύργους ξυλίνους καθιστάντες. αἱ δὲ νῆες τῶν Ἀθηναίων οὔπω ἐκ τῆς Θάψου περιεπεπλεύκεσαν ἐς τὸν μέγαν λιμένα, ἀλλ' ἔτι οἱ Συρακόσιοι ἐκράτουν τῶν περὶ τὴν θάλασσαν, κατὰ γῆν δ' ἐκ τῆς Θάψου οἱ Ἀθηναῖοι τὰ ἐπιτήδεια ἐπήγοντο.

C. 99. § 1. τοῦ κύκλου könnte von τὸ πρὸς Βορέαν abhängen: die nördlich von der Circumvallation gelegene Mauer (zu 2, 96, 4); allein es kann auch partitiv stehen: von der Circumvallation die gegen Norden gelegene Mauer, was die Stellung nicht hindert. — παρέβαλλον warfen neben einander, in einer Reihe. (Hl.) vgl. 7, 2, 5. 5, 1. So παρώρυσσον 6, 101, 1. Mehrere und gute Hss. παρέβαλον, erklärlich wie ἐτείχισαν 6, 98, 2. — καλούμενον ἀεί, ἧπερ interpungiren Bk. u. Pp. — ἐγίγνετο, ἔμελλεν ἔσεσθαι. (Sch.) zu 6, 97, 3.

§ 2. 3. Ἑρμοκράτους τῶν στρατηγῶν da von den Strategen Hermokrates, Gr. 47, 9 A. 1. — ὑποτειχίζειν. οἱ Συρακόσιοι ὄρθιον τεῖχος διὰ μέσου τοῦ ἰσθμώδους ὑπετείχιζον, κώλυμα ἰσόμενον τοῖς Ἀθηναίοις τοῦ δύνασθαι διατειχίσαι. (Sch.) — φθάσειαν, ὑποτειχίσαντες. (A. Ps.) — γίγνεσθαι erg. ἐδόκει, daß gemacht werden müßten. Gr. 55, 3 A. 15. — ἐπιβοηθοῖεν, οἱ Ἀθηναῖοι. — αὐτοί für αὐτούς Arn. αὐτοῖς Bk. — φθάνειν ἄν. φθάνειν αὐτοί eine gute Hs. — τοῖς σταυροῖς mit ihren Palliſaden. — τὰς ἐφόδους, τὰ βάσιμα. (Sch.) vgl. zu 1, 6, 1. —

§ 4. τοῦ τεμένους des Apollon Temenites.

Ἐπειδὴ δὲ τοῖς Συρακοσίοις ἀρκούντως ἐδόκει ἔχειν 100
ὅσα τε ἐσταυρώθη καὶ ᾠκοδομήθη τοῦ ὑποτειχίσματος, καὶ
οἱ Ἀθηναῖοι αὐτοὺς οὐκ ἤλθον κωλύσοντες, φοβούμενοι μὴ
σφίσι δίχα γιγνομένοις ῥᾷον μάχωνται, καὶ ἅμα τὴν καθ' αὑ-
τοὺς περιτείχισιν ἐπειγόμενοι, οἱ μὲν Συρακόσιοι φυλὴν μίαν
καταλιπόντες φύλακα τοῦ οἰκοδομήματος ἀνεχώρησαν ἐς τὴν
πόλιν, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τούς τε ὀχετοὺς αὐτῶν, οἳ ἐς τὴν
πόλιν ὑπονομηδὸν ποτοῦ ὕδατος ἠγμένοι ἦσαν, διέφθειραν,
καὶ τηρήσαντες τούς τε ἄλλους Συρακοσίους κατὰ σκηνὰς
ὄντας ἐν μεσημβρίᾳ καί τινας καὶ ἐς τὴν πόλιν ἀποκεχωρη-
κότας καὶ τοὺς ἐν τῷ σταυρώματι ἀμελῶς φυλάσσοντας,
τριακοσίους μὲν σφῶν αὐτῶν λογάδας καὶ τῶν ψιλῶν τινας
ἐκλεκτοὺς ὡπλισμένους προὔταξαν θεῖν δρόμῳ ἐξαπιναίως
πρὸς τὸ ὑποτείχισμα, ἡ δ' ἄλλη στρατιὰ δίχα, ἡ μὲν μετὰ 2
τοῦ ἑτέρου στρατηγοῦ πρὸς τὴν πόλιν, εἰ ἐπιβοηθοῖεν, ἐχώ-
ρουν, ἡ δὲ μετὰ τοῦ ἑτέρου πρὸς τὸ σταύρωμα τὸ παρὰ τὴν
πυλίδα. καὶ προσβαλόντες οἱ τριακόσιοι αἱροῦσι τὸ σταύ-
ρωμα· καὶ οἱ φύλακες αὐτὸ ἐκλιπόντες κατέφυγον ἐς τὸ
προτείχισμα τὸ περὶ τὸν Τεμενίτην. καὶ αὐτοῖς ξυνεσέπεσον 3
οἱ διώκοντες καὶ ἐντὸς γενόμενοι βίᾳ ἐξεκρούσθησαν πάλιν
ὑπὸ τῶν Συρακοσίων, καὶ τῶν Ἀργείων τινὲς αὐτόθι καὶ
τῶν Ἀθηναίων οὐ πολλοὶ διεφθάρησαν. καὶ ἐπαναχωρήσασα
ἡ πᾶσα στρατιὰ τήν τε ὑποτείχισιν καθεῖλον καὶ τὸ σταύρωμα
ἀνέσπασαν καὶ διεφόρησαν τοὺς σταυροὺς παρ' ἑαυτοὺς καὶ
τροπαῖον ἔστησαν.

Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἀπὸ τοῦ κύκλου ἐτείχιζον οἱ Ἀθηναῖοι 101

C. 100. § 1. ὅσα τε als ob folgen sollte καὶ ὅσα ᾠκοδομήθη. — δίχα. Gr. 62, 2 A. 4. vgl. zu 1, 64, 1. — τὴν περιτείχισιν ἐπειγόμενοι. Gr. 46, 6 A. 3. vgl. zu 3, 2, 2. — ὑπονομηδόν, διὰ ὑπονόμων καὶ σωλήνων. (Sch.) — ποτοῦ ὕδατος hängt von οἳ ab, in sofern dies die ὀχετούς vertritt. Gr. 47, 9 A. 5. vgl. 8 A. 4. — τηρήσαντες — ὄντας. vgl. 1, 134, 2. 2, 83, 2. 6, 108, 3 u. Gr. 56, 7 A. 2. — θεῖν δρόμῳ. zu 3, 111, 1.

§ 2. τήν die den der Localität Kundigen bekannte.

§ 3. τὴν ὑποτείχισιν das οἰκοδόμημα oder ἐγκάρσιον τεῖχος. (Didot.)

C. 101. § 1. ἀπὸ τοῦ κύκλου heißt wohl von dem schon fertigen Theile der Belagerungsmauer aus; wenn hier nicht

τὸν κρημνὸν τὸν ὑπὲρ τοῦ ἕλους, ὃς τῶν Ἐπιπολῶν ταύτῃ πρὸς τὸν μέγαν λιμένα ὁρᾷ καὶ ᾗπερ αὐτοῖς βραχύτατον ἐγίγνετο καταβᾶσι διὰ τοῦ ὁμαλοῦ καὶ τοῦ ἕλους ἐς τὸν λιμένα τὸ περιτείχισμα. καὶ οἱ Συρακόσιοι ἐν τούτῳ ἐξελθόντες καὶ αὐτοὶ ἀπεσταύρουν αὖθις ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως διὰ μέσου τοῦ ἕλους· καὶ τάφρον ἅμα παρώρυσσον, ὅπως μὴ οἷόν τε ᾖ τοῖς Ἀθηναίοις μέχρι τῆς θαλάσσης
2 ἀποτειχίσαι. οἱ δ', ἐπειδὴ τὸ πρὸς τὸν κρημνὸν αὐτοῖς ἐξείργαστο, ἐπιχειροῦσιν αὖθις τῷ τῶν Συρακοσίων σταυρώματι καὶ τάφρῳ, τὰς μὲν ναῦς κελεύσαντες περιπλεῦσαι ἐκ τῆς Θάψου ἐς τὸν μέγαν λιμένα τὸν τῶν Συρακοσίων, αὐτοὶ δὲ περὶ ὄρθρον καταβάντες ἀπὸ τῶν Ἐπιπολῶν ἐς τὸ ὁμαλὸν καὶ διὰ τοῦ ἕλους, ᾗ πηλῶδες ἦν καὶ στερεώτατον, θύρας καὶ ξύλα πλατέα ἐπιθέντες καὶ ἐπ' αὐτῶν διαβαδίσαντες, αἱροῦσιν ἅμα ἕῳ τό τε σταύρωμα πλὴν ὀλίγου καὶ
3 τὴν τάφρον, καὶ ὕστερον καὶ τὸ ὑπολειφθὲν εἷλον. καὶ μάχη ἐγένετο καὶ ἐν αὐτῇ ἐνίκων οἱ Ἀθηναῖοι· καὶ τῶν Συρακοσίων οἱ μὲν τὸ δεξιὸν κέρας ἔχοντες πρὸς τὴν πόλιν ἔφυγον, οἱ δ' ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ παρὰ τὸν ποταμόν. καὶ αὐτοὺς βουλόμενοι ἀποκλῄσασθαι τῆς διαβάσεως οἱ τῶν Ἀθηναίων τριακόσιοι λογάδες δρόμῳ ἠπείγοντο πρὸς τὴν γέφυραν.
4 δείσαντες δὲ οἱ Συρακόσιοι — ἦσαν γὰρ καὶ τῶν ἱππέων αὐτοῖς οἱ πολλοὶ ἐνταῦθα — ὁμόσε χωροῦσι τοῖς τριακοσίοις τούτοις, καὶ τρέπουσί τε αὐτοὺς καὶ ἐσβάλλουσιν ἐς τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Ἀθηναίων· καὶ προσπεσόντων αὐτῶν ξυνε-
5 φοβήθη καὶ ἡ πρώτη φυλὴ τοῦ κέρως. ἰδὼν δὲ ὁ Λάμαχος

---

ursprünglich ein Eigenname stand. — τῶν Ἐπιπολῶν hängt von ταύτῃ ab. — ᾗπερ — ἐγίγνετο. zu 6, 97, 3. — αὖθις, nachdem es niedergerissen war 6, 100, 3. (Ds.) — παρώρυσσον. zu 6, 99, 1.

§ 2. τὸ πρὸς τὸν κρημνόν das an dem Felsen hin aufgeführte Werk? — αὖθις, wie 100, 2. — τὸν τῶν Συρακοσίων ist wegen der Erwähnung von Thapsos hinzugefügt. — διὰ τοῦ ἕλους ist mit ἐπιθέντες zu verbinden. (Ba.) — ᾗ πηλῶδες wo es, die Localität, sumpfig war. Gr. 43, 4 A. 13. vgl. 7, 84, 3. — καὶ ὕστερον καὶ τό für καὶ τό eine Hs. u. Ba.

§ 3. ἔφυγον. ἔφευγον eine Hs. — παρά längs. (Bb.)

§ 4. ξυνεφοβήθη. Ein seltenes Wort, von Dio C. nachgebraucht. (Bl.) — φυλή für φυλακή Dr. cohors Ba.

προεβοήθει ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου τοῦ ἑαυτῶν μετὰ τοξοτῶν τε οὐ πολλῶν καὶ τοὺς Ἀργείους παραλαβών, καὶ ἐπιδιαβὰς τάφρον τινὰ καὶ μονωθεὶς μετ' ὀλίγων τῶν ξυνδιαβάντων ἀποθνήσκει αὐτός τε καὶ πέντε ἢ ἕξ τῶν μετ' αὐτοῦ. καὶ τούτους μὲν οἱ Συρακόσιοι εὐθὺς κατὰ τάχος φθάνουσιν ἁρπάσαντες πέραν τοῦ ποταμοῦ ἐς τὸ ἀσφαλές, αὐτοὶ δὲ ἐπιόντος ἤδη καὶ τοῦ ἄλλου στρατεύματος τῶν Ἀθηναίων ἀπεχώρουν. ἐν τούτῳ δὲ οἱ πρὸς τὴν πόλιν αὐτῶν τὸ πρῶ- 102
τον καταφυγόντες ὡς ἑώρων ταῦτα γιγνόμενα, αὐτοί τε πάλιν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀναθαρσήσαντες ἀντετάξαντο πρὸς τοὺς κατὰ σφᾶς Ἀθηναίους, καὶ μέρος τι αὐτῶν πέμπουσιν ἐπὶ τὸν κύκλον τὸν ἐπὶ ταῖς Ἐπιπολαῖς, ἡγούμενοι ἐρῆμον αἱρήσειν. καὶ τὸ μὲν δεκάπλεθρον προτείχισμα αὐτῶν αἱροῦσι καὶ δι- 2
επόρθησαν, αὐτὸν δὲ τὸν κύκλον Νικίας διεκώλυσεν — ἔτυχε γὰρ ἐν αὐτῷ δι' ἀσθένειαν ὑπολελειμμένος· — τὰς γὰρ μηχανὰς καὶ ξύλα ὅσα πρὸ τοῦ τείχους ἦν καταβεβλημένα, ἐμπρῆσαι τοὺς ὑπηρέτας ἐκέλευσεν, ὡς ἔγνω ἀδυνάτους ἐσομένους ἐρημίᾳ ἀνδρῶν ἄλλῳ τρόπῳ περιγενέσθαι. καὶ ξυνέβη οὕτως· οὐ γὰρ ἔτι προσῆλθον οἱ Συρακόσιοι διὰ τὸ 3
πῦρ, ἀλλ' ἀπεχώρουν πάλιν. καὶ γὰρ πρὸς τε τὸν κύκλον βοήθεια ἤδη κάτωθεν τῶν Ἀθηναίων ἀποδιωξάντων τοὺς ἐκεῖ ἐπανῄεσι, καὶ αἱ νῆες ἅμ' αὐτῶν ἐκ τῆς Θάψου, ὥσπερ εἴρητο, κατέπλεον ἐς τὸν μέγαν λιμένα. ἃ ὁρῶντες οἱ ἄνωθεν κατὰ τάχος ἀπῄεσαν καὶ ἡ ξύμπασα στρατιὰ τῶν Συρα-

---

§ 5. ἑαυτῶν. Gr. 58, 4 A. 3. — μετὰ — καὶ παραλαβών. Gr. 59, 2 A. 3 u. zu 1, 26, 3. — ἐπιδιαβάς, ἐπιὼν διαβάς. (Bl.) — μονωθείς. Her. 6, 15: μετ' ὀλίγων ξυμμάχων μεμουνωμένοι.

C. 102. § 1. αὐτῶν ist partitiv von οἱ καταφυγόντες regiert. (Pl.) — αὐτῶν für αὐτῶν Bk., suorum Ba. — τὸν κύκλον 6, 98, 2. 99, 1. (Dibot.)

§ 2. τὸ μέν gehört eigentlich nur zu προτείχισμα: τὸ μὲν προτείχισμα δεκάπλεθρον ὄν. — διεκώλυσεν, αἱρεθῆναι καὶ διαπορθηθῆναι. (Ba.) Gr. 55, 4 A. 11.

§ 3. ξυνέβη οὕτως dieses hatte die gehoffte Wirkung. (Bl.) περιγενέσθαι ergänzt Ba.: ut servaretur. — ἀποδιωξάντων. ἀποδιωξόντων viele u. gute Hdn., womit das ἀπο — nicht recht stimmt. zu 3, 108, 2.

§ 4. εἴρητο geheißen war, ihren Verhaltungsbefehlen gemäß. (Bl.) vgl. 4, 111, 2. 5, 10, 7. 8, 22, 1; öfter mit hinzugefügtem Dativ. — οἱ ἄνωθεν, ἄνωθεν οἱ ἄνω. Gr. 50, 8 A. 15. — ἀπῄεσαν. ἐπῄεσαν die besten Hdn.

κοσίων ἐς τὴν πόλιν, νομίσαντες μὴ ἂν ἔτι ἀπὸ τῆς παρούσης σφίσι δυνάμεως ἱκανοὶ γενέσθαι κωλῦσαι τὸν ἐπὶ τὴν θάλασσαν τειχισμόν.

103 Μετὰ δὲ τοῦτο οἱ Ἀθηναῖοι τροπαῖον ἔστησαν, καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν τοῖς Συρακοσίοις καὶ τοὺς μετὰ Λαμάχου καὶ αὐτὸν ἐκομίσαντο. καὶ παρόντος ἤδη σφίσι παντὸς τοῦ στρατεύματος καὶ τοῦ ναυτικοῦ καὶ τοῦ πεζοῦ, ἀπὸ τῶν Ἐπιπολῶν καὶ τοῦ ῥημνώδους ἀρξάμενοι ἀπετείχιζον μέχρι τῆς θαλάσσης τείχει διπλῷ τοὺς Συρακοσίους. τὰ δ' ἐπιτήδεια τῇ στρατιᾷ ἐσήγετο ἐκ τῆς Ἰταλίας 2 πανταχόθεν. ἦλθον δὲ καὶ τῶν Σικελῶν πολλοὶ ξύμμαχοι τοῖς Ἀθηναίοις, οἳ πρότερον περιεωρῶντο, καὶ ἐκ τῆς Τυρσηνίας νῆες πεντηκόντοροι τρεῖς. καὶ τἆλλα προὐχώρει αὐτοῖς ἐς ἐλπίδας. καὶ γὰρ οἱ Συρακόσιοι πολέμῳ μὲν οὐκέτι ἐνόμιζον ἂν περιγενέσθαι, ὡς αὐτοῖς οὐδὲ ἀπὸ τῆς Πελο- 3 ποννήσου ὠφελία οὐδεμία ἦκεν, τοὺς δὲ λόγους ἔν τε σφίσιν αὐτοῖς ἐποιοῦντο ξυμβατικοὺς καὶ πρὸς τὸν Νικίαν· οὗτος γὰρ δὴ μόνος εἶχε Λαμάχου τεθνεῶτος τὴν ἀρχήν. καὶ κύρωσις μὲν οὐδεμία ἐγίγνετο, οἷα δὲ εἰκὸς ἀνθρώπων ἀπορούντων καὶ μᾶλλον ἢ πρὶν πολιορκουμένων, πολλὰ ἐλέγετο 4 πρός τε ἐκεῖνον καὶ πλείω ἔτι κατὰ τὴν πόλιν. καὶ γάρ τινα καὶ ὑποψίαν ὑπὸ τῶν παρόντων κακῶν ἐς ἀλλήλους εἶχον, καὶ τοὺς στρατηγούς τε ἐφ' ὧν αὐτοῖς ταῦτα ξυνέβη ἔπαυσαν, ὡς ἢ δυστυχίᾳ ἢ προδοσίᾳ τῇ ἐκείνων βλαπτόμενοι, καὶ ἄλλους ἀνθείλοντο, Ἡρακλείδην καὶ Εὐκλέα καὶ Τελλίαν.

104 Ἐν δὲ τούτῳ Γύλιππος ὁ Λακεδαιμόνιος καὶ αἱ ἀπὸ τῆς Κορίνθου νῆες περὶ Λευκάδα ἤδη ἦσαν, βουλόμενοι ἐς τὴν Σικελίαν διὰ τάχους βοηθῆσαι. καὶ ὡς αὐτοῖς αἱ ἀγγελίαι ἐφοίτων δειναὶ καὶ πᾶσαι ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐψευσμέναι ὡς ἤδη παντελῶς ἀποτετειχισμέναι αἱ Συράκουσαι εἰσίν, τῆς μὲν

C. **103**. § 1. καὶ αὐτόν verdächtigt Kr. vgl. zu 4, 78, 4. — τείχει διπλῷ 7, 2, 4. vgl. 3, 21, 1.

§ 2. περιεωρῶντο. zu 93, 1.

§ 3. τοὺς λόγους. Gr. 50, 11 A. 1. — κύρωσις, βεβαίωσις. (Sch.)

C. **104**. § 1. αἱ ἀγγελίαι. Gr. 50, 11 A. 1. — ἐπὶ τὸ αὐτό zu derſelben Angabe. vgl. 1, 79, 2. Der Sch.: ψευδῆς μὲν σύμφωνοι δέ. — τῆς Σικελίας ἐλπίδα. Gr. 47, 7 A. 6.

Σικελίας οὐκέτι ἐλπίδα οὐδεμίαν εἶχεν ὁ Γύλιππος, τὴν δὲ 2
Ἰταλίαν βουλόμενος περιποιῆσαι αὐτὸς μὲν καὶ Πυθὴν ὁ
Κορίνθιος ναυσὶ δυοῖν μὲν Λακωνικαῖν δυοῖν δὲ Κορινθίαιν
ὅτι τάχιστα ἐπεραιώθησαν τὸν Ἰόνιον ἐς Τάραντα, οἱ δὲ
Κορίνθιοι πρὸς ταῖς σφετέραις δέκα Λευκαδίας δύο καὶ
Ἀμπρακιώτιδας τρεῖς προσπληρώσαντες ὕστερον ἔμελλον
πλεύσεσθαι. καὶ ὁ μὲν Γύλιππος ἐκ τοῦ Τάραντος ἐς τὴν 3
Θουρίαν πρῶτον πρεσβευσάμενος καὶ τὴν τοῦ πατρὸς ἀνα-
νεωσάμενος πολιτείαν καὶ οὐ δυνάμενος αὐτοὺς προσαγαγέ-
σθαι ἄρας παρέπλει τὴν Ἰταλίαν, καὶ ἁρπασθεὶς ὑπ' ἀνέμου
κατὰ τὸν Τεριναῖον κόλπον, ὃς ἐκπνεῖ ταύτῃ μέγας κατὰ
βορέαν ἑστηκώς, ἀποφέρεται ἐς τὸ πέλαγος, καὶ πάλιν χει-
μασθεὶς ἐς τὰ μάλιστα τῷ Τάραντι προσμίσγει· καὶ τὰς
ναῦς ὅσαι ἐπόνησαν ὑπὸ τοῦ χειμῶνος ἀνελκύσας ἐπεσκεύ-
αζεν. ὁ δὲ Νικίας πυθόμενος αὐτὸν προσπλέοντα ὑπερεῖδε 4
τὸ πλῆθος τῶν νεῶν, ὅπερ καὶ οἱ Θούριοι ἔπαθον, καὶ λῃ-
στικώτερον ἔδοξε παρεσκευασμένους πλεῖν, καὶ οὐδεμίαν φυ-
λακὴν πω ἐποιεῖτο.

Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτου τοῦ θέρους καὶ 105
Λακεδαιμόνιοι ἐς τὸ Ἄργος ἐσέβαλον αὐτοί τε καὶ οἱ ξύμ-
μαχοι καὶ τῆς γῆς τὴν πολλὴν ἐδῄωσαν, καὶ Ἀθηναῖοι Ἀρ-
γείοις τριάκοντα ναυσὶν ἐβοήθησαν, αἵπερ τὰς σπονδὰς φα-
νερώτατα τὰς πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους αὐτοῖς ἔλυσαν.
πρότερον μὲν γὰρ λῃστείαις ἐκ Πύλου καὶ περὶ τὴν ἄλλην 2
Πελοπόννησον μᾶλλον ἢ ἐς τὴν Λακωνικὴν ἀποβαίνοντες μετά

---

§ 2. περιποιῆσαι, σῶσαι. (Sch.) zu 2, 25, 2. — πρὸς ταῖς — προσπληρώσαντες. Aehnlich προσπληροῦν ἑτι 7, 34, 1. (Pp.)

§ 3. πρεσβευσάμενος, πρεσβευτὴς ὢν αὐτός. (Sch.) zu 1, 31, 3. — πολιτείαν wird wegen ποτέ heißen: Leben als Bürger, mit dem Bürgerrechte. — ἁρπασθείς für ἀναρπασθείς viele und gute Hss. — Τεριναῖον. Ταραντῖνον Pp. — ἐκπνεῖ herweht. — μέγας. Gr. 57, 5 A. 1. — κατὰ βορέαν ἑστηκώς im Norden stehend, d. h. dauernd aus dem Norden kommend, ist die gewöhnliche Erklärung; verschieden ist κατὰ πρῦμναν ἑστηκώς. vgl. Dorville z. Char. p. 626. (Pp.) — προσμίσγει, ἐλλιμενίζει. (Sch.) Nicht ganz genau. vgl. 7, 70, 2.

§ 4. ὑπερεῖδε, κατεφρόνησε. (Sch.) zu 5, 6, 3. — λῃστικώτερον. zu 1, 4, 1. — παρεσκευασμένους. Gr. 58, 4 A. 1.

C. 105. § 1. τὰς πρός für πρός eine gute Hs.

τε Ἀργείων καὶ Μαντινέων ξυνεπολέμουν, καὶ πολλάκις Ἀργείων κελευόντων ὄσον σχόντας μόνον ξὺν ὅπλοις ἐς τὴν Λακωνικὴν καὶ τὸ ἐλάχιστον μετὰ σφῶν δῃώσαντας ἀπελ-
3 θεῖν οὐκ ἤθελον· τότε δὲ Πυθοδώρου καὶ Λαισποδίου καὶ Δημαράτου ἀρχόντων ἀποβάντες ἐς Ἐπίδαυρον τὴν Λιμηρὰν καὶ Πρασιὰς καὶ ὅσα ἄλλα ἐδῄωσαν τῆς γῆς καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἤδη εὐπροφάσιστον μᾶλλον τὴν αἰτίαν ἐς τοὺς Ἀθηναίους τοῦ ἀμύνεσθαι ἐποίησαν. ἀναχωρησάντων δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐκ τοῦ Ἄργους ταῖς ναυσὶ καὶ τῶν Λακεδαιμονίων οἱ Ἀργεῖοι ἐσβαλόντες ἐς τὴν Φλιασίαν τῆς τε γῆς αὐτῶν ἔτεμον καὶ ἀπέκτειναν τινας, καὶ ἀπῆλθον ἐπ' οἶκον.

---

§ 2. *ξυνεπολέμουν* für *ἐπολέμουν* eine gute Hs. Ueber die Verbindung *συν — μετά* vgl. 8, 13, 1. 24, 5. 28, 1 u. Sintenis zu Plut. Cat. 9. (Pp.) — *ὅσον* ist dem *μόνον* synonym, wie 8, 92, 9 u. in *ὅσον οὔ*. — *καὶ τὸ ἐλάχιστον*. Gr. 69, 32 A. 19.

§ 3. *Πρασιάς* für *Πρασιάν* Ba. u. eine gute Hs. So 2, 56, 3. 7, 18, 4 und von dem attischen Orte 8, 95, 1. Doch findet sich bei Andern auch der Singular. (Pp.) — *ὅσα ἄλλα. ἄλλα ἄττα* dieselbe Hs. Doch kann auch jenes von *ἐς* abhängen. (Pp.) — *εὐπροφάσιστον, εὐέφορμον* (Sch.) wohl, füglich vorzuschützend Ba. — *ἐς τοὺς Ἀ.* vgl. 1, 66.

Gedruckt bei C. Feister.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

Mit

erklärenden Anmerkungen

herausgegeben

von

K. W. Krüger.

Zweiten Bandes zweites Heft, siebentes und achtes Buch.

Berlin
bei K. W. Krüger
1847.

Von allen rechtmäßigen Exemplaren dieſes Werkes führt jedes Heft hier den Stempel und die eigenhändige Namensſchrift des Verfaſſers. Preis dieſes Heftes Ein Rthlr.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ

ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ Ζ'.

Ὁ δὲ Γύλιππος καὶ ὁ Πυθὴν ἐκ τοῦ Τάραντος, ἐπεὶ ἐπε- 1
σκεύασαν τὰς ναῦς, παρέπλευσαν ἐς Λοκροὺς τοὺς Ἐπιζε-
φυρίους· καὶ πυνθανόμενοι σαφέστερον ἤδη ὅτι οὐ παντελῶς
πω ἀποτετειχισμέναι αἱ Συράκουσαι εἰσιν, ἀλλ' ἔτι οἷόν τε
κατὰ τὰς Ἐπιπολὰς στρατιᾷ ἀφικομένους ἐσελθεῖν, ἐβουλεύ-
οντο εἴτ' ἐν δεξιᾷ λαβόντες τὴν Σικελίαν διακινδυνεύσωσιν
ἐσπλεῦσαι, εἴτ' ἐν ἀριστερᾷ ἐς Ἱμέραν πρῶτον πλεύσαντες
καὶ αὐτούς τε ἐκείνους καὶ στρατιὰν ἄλλην προσλαβόντες, οὓς
ἂν πείθωσι, κατὰ γῆν ἔλθωσιν. καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς ἐπὶ τῆς 2
Ἱμέρας πλεῖν, ἄλλως τε καὶ τῶν Ἀττικῶν τεσσάρων νεῶν
οὔπω παρουσῶν ἐν τῷ Ῥηγίῳ, ἃς ὁ Νικίας ὅμως πυνθα-
νόμενος αὐτοὺς ἐν Λοκροῖς εἶναι ἀπέστειλεν. φθάσαντες δὲ
τὴν φυλακὴν ταύτην περαιοῦνται διὰ τοῦ πορθμοῦ, καὶ
σχόντες Ῥηγίῳ καὶ Μεσσήνῃ ἀφικνοῦνται ἐς Ἱμέραν. ἐκεῖ 3
δὲ ὄντες τούς τε Ἱμεραίους ἔπεισαν ξυμπολεμεῖν καὶ αὐτούς
τε ἕπεσθαι καὶ τοῖς ἐκ τῶν νεῶν τῶν σφετέρων ναύταις ὅσοι
μὴ εἶχον ὅπλα παρασχεῖν — τὰς γὰρ ναῦς ἀνείλκυσαν ἐν

C. 1. § 1. εἴτε διακινδυνεύσωσι. Gr. 54, 7 A. 1. — ἐσπλεῦσαι, ἐς Συράκοισας oder ἐς τὸν λιμένα τῶν Συρακοσίων. (Pb. u. Sf.) — ἐκείνους, τοὺς Ἱμεραίους δηλονότι. (Sch.) Gr 58, 4 A. 1.

§ 2. ὅμως. τὸ ὅμως διὰ τοῦτο πρόσκειται ὅτι ἐν τῇ ἕκτῃ (104, 4) ὀλιγωρεῖν ἔφη τῆς φυλακῆς τοῦ κατάπλου. (Sch.) — σχόντες Ῥηγίῳ. Zu 3, 29, 1.

§ 3. τούς τε Ἱ. Es entspricht καὶ τοὺς Σελινουντίους. — γάρ

Ἡμέρᾳ — καὶ τοὺς Σελινουντίους πέμψαντες ἐκέλευον ἀπαν-
4 τᾶν πανστρατιᾷ ἔς τι χωρίον. πέμψειν δέ τινα αὐτοῖς ὑπέ-
σχοντο στρατιὰν οὐ πολλὴν καὶ οἱ Γελῷοι καὶ τῶν Σικελῶν
τινες, οἱ πολὺ προθυμότερον προσχωρεῖν ἑτοῖμοι ἦσαν τοῦ
τε Ἀρχωνίδου νεωστὶ τεθνηκότος, ὃς τῶν ταύτῃ Σικελῶν
βασιλεύων τινῶν καὶ ὢν οὐκ ἀδύνατος τοῖς Ἀθηναίοις φίλος
ἦν, καὶ τοῦ Γύλιππου ἐκ Λακεδαίμονος προθύμως δοκοῦντος
5 ἥκειν. καὶ ὁ μὲν Γύλιππος ἀναλαβὼν τῶν τε σφετέρων
ναυτῶν καὶ ἐπιβατῶν τοὺς ὡπλισμένους ἑπτακοσίους μάλιστα,
Ἱμεραίους δὲ ὁπλίτας καὶ ψιλοὺς ξυναμφοτέρους χιλίους καὶ
ἱππέας ἑκατόν, καὶ Σελινουντίων τέ τινας ψιλοὺς καὶ ἱππέας
καὶ Γελῴων ὀλίγους, Σικελῶν τε ἐς χιλίους τοὺς πάντας,
2 ἐχώρει πρὸς τὰς Συρακούσας· οἱ δ' ἐκ τῆς Λευκάδος Κο-
ρίνθιοι ταῖς τε ἄλλαις ναυσὶν ὡς εἶχον τάχους ἐβοήθουν
καὶ Γόγγυλος, εἷς τῶν Κορινθίων ἀρχόντων, μιᾷ νηῒ τελευ-
ταῖος ὁρμηθεὶς πρῶτος μὲν ἀφικνεῖται ἐς τὰς Συρακούσας,
2 ὀλίγον δὲ πρὸ Γύλιππου, καὶ καταλαβὼν αὐτοὺς περὶ ἀπαλ-
λαγῆς τοῦ πολέμου μέλλοντας ἐκκλησιάσειν διεκώλυσέ τε καὶ
παρεθάρσυνε, λέγων ὅτι νῆές τε ἄλλαι ἔτι προσπλέουσι καὶ
Γύλιππος ὁ Κλεανδρίδου Λακεδαιμονίων ἀποστειλάντων
3 ἄρχων· καὶ οἱ μὲν Συρακόσιοι ἐπερρώσθησάν τε καὶ τῷ
Γυλίππῳ εὐθὺς πανστρατιᾷ ὡς ἀπαντησόμενοι ἐξῆλθον· ἤδη
γὰρ καὶ ἐγγὺς ὄντα ᾔσθάνοντο αὐτόν. ὁ δὲ Γύλιππος τό τε τεῖ-
χος ἐν τῇ παρόδῳ τῶν Σικελῶν ἑλὼν καὶ ξυνταξάμενος ὡς

---

gibt an weshalb die Matrosen nicht auf den Schiffen nöthig gewesen. — πανστρατιᾷ. στρατιᾷ die meisten und besten Hss.

§ 4. τινα αὐτοῖς. τιν' αὐτοῖς mehrere Hss. Allein Thuk. hat sonst nirgends das α der Feminina und Masculina elidirt. (Pp.) — προθυμότερον. προθυμότεροι? und ἑτοῖμοι getilgt? (Kr.)

§ 5. τῶν σφετέρων. Gr. 58, 4 A. 3. — τοὺς πάντας bezieht sich bloß auf die Sikeler. (Hf.) im Ganzen. Gr. 50, 11 A. 13.

C. 3. § 1. οἱ ἐκ. Gr. 50, 8 A. 14; über die Sache 6, 104, 1. — καὶ Γόγγυλος, als ob vorhergienge τῶν Κορινθίων αἱ τε ἄλλαι νῆες. (Pp.) — τελευταῖος. zu 4, 38, 2.

§ 2. αὐτούς, τοὺς Συρακουσίους. (Sch.) — ἀποστειλάντων. zu 1, 89, 2.

§ 3. ᾔσθάνοντο, ἤκουον. (Sch.) vgl. 1, 26, 2. 2, 81, 1 ꝛc. — Γέτα. Γέτας, Γέγας, andre Hss. — τό τε. τότε Andere; τε τό Kr. — τῶν Σικελῶν gehört zu τεῖχος.

ἐς μάχην ἀφικνεῖται πρὸς τὰς Ἐπιπολάς· καὶ ἀναβὰς κατὰ 4
τὸν Εὐρύηλον, ἥπερ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὸ πρῶτον, ἐχώρει
μετὰ τῶν Συρακοσίων ἐπὶ τὸ τείχισμα τῶν Ἀθηναίων. ἔτυχε
δὲ κατὰ τοῦτο καιροῦ ἐλθὼν ἐν ᾧ ἑπτὰ μὲν ἢ ὀκτὼ σταδίων
ἤδη ἐπετετέλεστο τοῖς Ἀθηναίοις ἐς τὸν μέγαν λιμένα δι-
πλοῦν τεῖχος, πλὴν κατὰ βραχύ τι τὸ πρὸς τὴν θάλασσαν·
τοῦτο δ' ἔτι ᾠκοδόμουν. τῷ δὲ ἄλλῳ τοῦ κύκλου πρὸς τὸν 5
Τρώγιλον ἐπὶ τὴν ἑτέραν θάλασσαν λίθοι τε παραβεβλημένοι
ἦσαν καὶ ἔστιν ἃ καὶ ἠμέργα, τὰ δὲ καὶ
ἐξειργασμένα κατελείπετο· παρὰ τοσοῦτον μὲν Συράκουσαι
ἦλθον κινδύνου.

Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι αἰφνιδίως τοῦ τε Γυλίππου καὶ τῶν 3
Συρακοσίων σφίσιν ἐπιόντων ἐθορυβήθησαν μὲν τὸ πρῶτον,
παρετάξαντο δέ. ὁ δὲ θέμενος τὰ ὅπλα ἐγγὺς κήρυκα προ-
πέμπει αὐτοῖς λέγοντα, εἰ βούλονται ἐξιέναι ἐκ τῆς Σικελίας
πέντε ἡμερῶν, λαβόντες τὰ σφέτερα αὐτῶν, ἑτοῖμος εἶναι
σπένδεσθαι. οἱ δ' ἐν ὀλιγωρίᾳ τε ἐποιοῦντο καὶ οὐδὲν ἀπο-
κρινάμενοι ἀπέπεμψαν. καὶ μετὰ τοῦτο ἀντιπαρεσκευάζοντο 2
ἀλλήλοις ὡς ἐς μάχην. καὶ ὁ Γύλιππος, ὁρῶν τοὺς Συρακο-
σίους ταρασσομένους καὶ οὐ ῥᾳδίως ξυντασσομένους, ἐπανῆγε

---

§ 4. τὸ πρῶτον, ἀνέβησαν. Gr. 62, 4 A. 1. — ἔτυχε. ἐτύγχανε eine gute Hſ. — τοῦ καιροῦ für καιρῷ dieſelbe. So haben temporale Genitive der Art in der attiſchen Proſa gewöhnlich den Artikel. Gr. 47, 10 A. 4 u. Lobeck z. Phryn. p. 279. Doch Dem. 2, 8: καιροῦ μὲν δὴ πρὸς τοῦτο παρέστη Φιλίππῳ τὰ πράγματα. (Arn.) — ἑπτὰ μέν. Es entſpricht τῷ δὲ ἄλλῳ § 5. (Pp.) — σταδίων hängt von τεῖχος ab. Gr. 47, 8 A. 1. — ἐπετέτελεστο. ἀπετετέλεστο eine Hſ. — διπλοῦν τεῖχος 6, 103, 1. (Hk.) — τὸ πρός iſt nicht an τεῖχος ſondern an βραχύ τι anzuſchließen. (Ba.) So folgt auf τὸ der Artikel 8, 98, 1. vgl. Sauppe z. Xen. Mem. 2, 8, 3. (Pp.)

§ 5. τῷ ἄλλῳ — τῷ πλέονι für den größern Theil des Reſtes. (Pp.) vgl. zu 1, 2, 3. — τοῦ κύκλου iſt entweder aus dem Sch. eingefälſcht oder bezeichnet hier die ganze Circumvallationsmauer der Athener. (Pp.) — παρὰ τοσοῦτον. zu 3, 49, 3.

C. 3. § 1. τὸ πρῶτον für πρῶτον eine gute Hſ. Gr. 46, 3 A. 2. — προπέμπει. zu 1, 29, 1. Doch haben einige Hſſ. πρεσπέμπει, was man in dieſer Verbindung noch lieſt 3, 52, 2. 4, 114, 1. vgl. 2, 79, 2. 7, 35, 2. 8, 47, 2. — ἐξιέναι ſo 7, 47, 2. ἔκπλους 50, 3. — πέντε ἡμερῶν. Gr. 47, 2 A. 3. — ἑτοῖμος εἶναι, als ob λέγων vorherginge, mit Bezug auf das in προπέμπει liegende Haupt-ſubject.

§ 2. ἐν ὀλιγωρίᾳ ἐποιοῦντο. zu 4, 5, 1. — ῥᾳδίως, wie 6, 98, 3. — μᾶλλον mehr als es vorher darin ſtand.

3 τὸ στρατόπεδον ἐς τὴν εὐρυχωρίαν μᾶλλον. καὶ ὁ Νικίας οὐκ ἐπῆγε τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλ' ἡσύχαζε πρὸς τῷ ἑαυτῶν τείχει. ὡς δ' ἔγνω ὁ Γύλιππος οὐ προσιόντας αὐτούς, ἀπήγαγε τὴν στρατιὰν ἐπὶ τὴν ἄκραν τὴν Τεμενῖτιν καλουμένην
4 καὶ αὐτοῦ ηὐλίσαντο. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἄγων τὴν μὲν πλείστην τῆς στρατιᾶς παρέπεμψε πρὸς τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων, ὅπως μὴ ἐπιβοηθοῖεν ἄλλοσε, μέρος δέ τι πέμψας πρὸς τὸ φρούριον τὸ Λάβδαλον αἱρεῖ καὶ ὅσους ἔλαβεν ἐν αὐτῷ πάντας ἀπέκτεινεν· ἦν δὲ οὐκ ἐπιφανὲς τοῖς Ἀθηναίοις τὸ χωρίον. καὶ τριήρης τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἁλίσκεται τῶν Ἀθηναίων ὑπὸ τῶν Συρακοσίων ἐφορμοῦσα τῷ μεγάλῳ λιμένι.

4 Καὶ μετὰ ταῦτα ἐτείχιζον οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι διὰ τῶν Ἐπιπολῶν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀρξάμενοι ἄνω πρὸς τὸ ἐγκάρσιον τεῖχος ἁπλοῦν, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι, εἰ μὴ δύ-
2 ναιντο κωλῦσαι, μηκέτι οἷοί τε ὦσιν ἀποτειχίσαι. καὶ οἵ τε Ἀθηναῖοι ἀναβεβήκεσαν ἤδη ἄνω, τὸ ἐπὶ θαλάσσῃ τεῖχος ἐπιτελέσαντες, καὶ ὁ Γύλιππος, ἦν γάρ τι τοῖς Ἀθηναίοις τοῦ τείχους ἀσθενές, νυκτὸς ἀναλαβὼν τὴν στρατιὰν ἐπῆει πρὸς αὐτό. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ἔτυχον γὰρ ἔξω αὐλιζόμενοι,
3 ὡς ᾔσθοντο, ἀντεπῆσαν· ὁ δὲ γνοὺς κατὰ τάχος ἀπήγαγε τοὺς σφετέρους πάλιν. ἐποικοδομήσαντες δὲ αὐτὸ οἱ Ἀθηναῖοι ὑψηλότερον αὐτοὶ μὲν ταύτῃ ἐφύλασσον, τοὺς δὲ ἄλλους ξυμμάχους κατὰ τὸ ἄλλο τείχισμα ἤδη διέταξαν ἧπερ ἔμελλον ἕκαστοι φρουρεῖν.

4 Τῷ δὲ Νικίᾳ ἐδόκει τὸ Πλημμύριον καλούμενον τειχίσαι· ἔστι δὲ ἄκρα ἀντιπέρας τῆς πόλεως, ἧπερ προὔχουσα τοῦ μεγάλου λιμένος τὸ στόμα στενὸν ποιεῖ, καὶ εἰ τειχι-

---

§ 3. ἑαυτῶν für ἑαυτοῦ eine gute Hs. Gr. 58, 4 A. 3.

§ 4. τὴν πλείστην τῆς στρατιᾶς. Gr. 47, 28 A. 9. — αἱρεῖ, erg. τὸ φρούριον τὸ Λ. zu 1, 114, 2. — τῷ μεγάλῳ für τῷ eine gute Hs. u. Ba.

C. 4. § 1. ἄνω nach oben zu gehört zu ἐτείχιζον. — τὸ ἐγκάρσιον τεῖχος 6, 99, 3. — ἁπλοῦν, τεῖχος. vgl. 7, 11, 3.

§ 2. τὸ ἐπὶ θαλάσσῃ 7, 2, 4. — ἔξω, τοῦ τείχους. (Sch.)

§ 3. τοὺς σφετέρους. Gr. 58, 4 A. 3. — ὑψηλότερον proleptisch. Gr. 57, 4 A. 2. — ἄλλους. Gr. 50, 4 A. 11. — ἤδη, wie § 6. vgl. 7, 6, 1.

§ 4. Πλημμύριον. Πλημύριον hier und an andern Stellen einige Hss. — λιμένος hängt von στόμα ab. (Cl.) — στενόν 7, 59

σθείη, ῥᾷον αὐτῷ ἐφαίνετο ἡ ἐσκομιδὴ τῶν ἐπιτηδείων ἔσεσθαι· δι' ἐλάσσονος γὰρ πρὸς τῷ λιμένι τῷ τῶν Συρακο- 5
σίων ἐφορμήσειν σφᾶς, καὶ οὐχ ὥσπερ νῦν ἐκ μυχοῦ τοῦ λιμένος τὰς ἐπαναγωγὰς ποιήσεσθαι, ἤν τι ναυτικῷ κινῶνται. προσεῖχέ τε ἤδη μᾶλλον τῷ κατὰ θάλασσαν πολέμῳ, ὁρῶν τὰ ἐκ τῆς γῆς σφίσιν, ἐπειδὴ Γύλιππος ἦκεν, ἀνελπιστότερα ὄντα. διακομίσας οὖν στρατιὰν καὶ τὰς ναῦς ἐξετείχιζε τρία 6
φρούρια· καὶ ἐν αὐτοῖς τά τε σκεύη τὰ πλεῖστα ἔκειτο καὶ τὰ πλοῖα ἤδη ἐκεῖ τὰ μεγάλα ὥρμει καὶ αἱ ταχεῖαι νῆες, ὥστε καὶ τῶν πληρωμάτων οὐχ ἥκιστα τότε πρῶτον κάκωσις ἐγένετο· τῷ τε γὰρ ὕδατι σπανίῳ χρώμενοι καὶ οὐκ ἐγγύθεν καὶ ἐπὶ φρυγανισμὸν ἅμα, ὁπότε ἐξέλθοιεν οἱ ναῦται, ὑπὸ τῶν ἱππέων τῶν Συρακοσίων κρατούντων τῆς γῆς διεφθείροντο· τρίτον γὰρ μέρος τῶν ἱππέων τοῖς Συρακοσίοις διὰ 7
τοὺς ἐν τῷ Ἡλημμυρίῳ, ἵνα μὴ κακουργήσοντες ἐξίοιεν, ἐπὶ τῇ ἐν τῷ Ὀλυμπιείῳ πολίχνῃ ἐτετάχατο. ἐπενθύμητο δὲ καὶ τὰς λοιπὰς τῶν Κορινθίων ναῦς προσπλεούσας ὁ Νικίας· καὶ πέμπει ἐς φυλακὴν αὐτῶν εἴκοσι ναῦς, αἷς εἴρητο περί τε Λοκροὺς καὶ Ῥήγιον καὶ τὴν προσβολὴν τῆς Σικελίας ναυλοχεῖν αὐτάς.

Ὁ δὲ Γύλιππος ἅμα μὲν ἐτείχιζε τὸ διὰ τῶν Ἐπιπολῶν 5
τεῖχος, τοῖς λίθοις χρώμενος οὓς οἱ Ἀθηναῖοι προπαρεβάλοντο σφίσιν, ἅμα δὲ παρέτασσεν ἐξάγων ἀεὶ πρὸ τοῦ τει-

---

2. — ῥᾷον für ῥᾴων mehrere und gute Hss. vgl. 7, 28, 1 u. Gr. 62, 2 A. 3.

§ 5. δι' ἐλάσσονος. zu 6, 75, 1. — σφᾶς. zu 3, 111, 2. — τῷ λιμένι, doch wohl dem kleineren, οὗ ἦν καὶ τὸ νεώριον αὐτοῖς 7, 22, 2. — ἐπαναγωγάς für ἐπαγωγάς eine Hs. Dieses heißt Herbeiführung, wie τῶν ἐπιτηδείων, jenes Auslaufen, Anrücken. (Pp.) — κινῶνται, οἱ Συρακόσιοι. (Sch.) Ueber κινεῖσθαι 8, 100, 2. vgl. 5, 8, 1. (Didot) Aehnlich 2, 81, 5. 5, 10, 4. 7, 50, 4. — τὰ ἐκ. Gr. 50, 8 A. 17.

§ 6. τῷ τε. Durch τε καί werden χρώμενοι und ὁπότε ἐξέλθοιεν verbunden. (Pp.) Gr. 59, 2 A. 3. — γῆς. γῆς οἱ πολλοί eine gute Hs. u Vg.

§ 7. ἐν bei. (Pp.) — ἐς φυλακὴν αὐτῶν um ihnen aufzupassen. (Ps.) vgl. 7, 1, 2. 7, 1 u. 8, 80, 3. (Ba$_2$) Doch kann ἐς verdächtig scheinen. vgl. 2, 26. — τὴν προσβολήν. zu 4, 1, 1. — ναυλοχεῖν, ναῦς λοχᾶν καὶ ἐνεδρεύειν. (Phot.)

C. 5. § 1. προπαρεβάλλοντο. προ — vorher, παρα — zu 6, 99, 1. — σφίσιν. zu 2, 65, 9.

χίσματος τοὺς Συρακοσίους καὶ τοὺς ξυμμάχους, καὶ οἱ
2 Ἀθηναῖοι ἀντιπαρετάσσοντο. ἐπειδὴ δὲ ἔδοξε τῷ Γυλίππῳ
καιρὸς εἶναι, ἦρχε τῆς ἐφόδου· καὶ ἐν χερσὶ γενόμενοι ἐμά-
χοντο μεταξὺ τῶν τειχισμάτων, ᾗ τῆς ἵππου τῶν Συρακοσίων
ῥᾳδεμία χρῆσις ἦν. καὶ νικηθέντων τῶν Συρακοσίων καὶ
τῶν ξυμμάχων καὶ νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀνελομένων καὶ τῶν
Ἀθηναίων τροπαῖον στησάντων ὁ μὲν Γύλιππος ξυγκαλέσας
τὸ στράτευμα οὐκ ἔφη τε ἁμάρτημα ἐκείνων ἀλλ' ἑαυτοῦ
3 γενέσθαι· τῆς γὰρ ἵππου καὶ τῶν ἀκοντιστῶν τὴν ὠφελίαν
τῇ τάξει, ἐντὸς λίαν τῶν τειχῶν ποιήσας, ἀφελέσθαι· νῦν
οὖν αὖθις ἐπάξειν. καὶ διανοεῖσθαι οὕτως ἐκέλευεν αὐτοὺς
ὡς τῇ μὲν παρασκευῇ οὐκ ἔλασσον ἔξοντας, τῇ δὲ γνώμῃ
οὐκ ἀνεκτὸν ἐσόμενον, εἰ μὴ ἀξιώσουσι, Πελοποννήσιοί τε
ὄντες καὶ Δωριῆς, Ἰώνων καὶ νησιωτῶν καὶ ξυγκλύδων ἀν-
6 θρώπων κρατήσαντες ἐξελάσασθαι ἐκ τῆς χώρας. καὶ μετὰ
ταῦτα, ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, αὖθις ἐπῆγεν αὐτούς. ὁ δὲ Νικίας
καὶ οἱ Ἀθηναῖοι νομίζοντες καὶ εἰ ἐκεῖνοι μὴ ἐθέλοιεν
μάχης ἄρχειν, ἀναγκαῖον σφίσιν εἶναι μὴ περιορᾶν παροικο-
δομούμενον τὸ τεῖχος — ἤδη γὰρ καὶ ὅσον οὐ παρελήλυθει
τὴν τῶν Ἀθηναίων τοῦ τείχους τελευτὴν ἡ ἐκείνων τείχισις,
καὶ εἰ προέλθοι, ταὐτὸν ἤδη ἐποίει αὐτοῖς νικᾶν τε μαχομέ-
νοις διὰ παντὸς καὶ μηδὲ μάχεσθαι — ἀντεπῆεσαν οὖν τοῖς
2 Συρακοσίοις. καὶ ὁ Γύλιππος τοὺς μὲν ὁπλίτας ἔξω τῶν
τειχῶν μᾶλλον ἢ πρότερον προεξαγαγὼν ξυνέμισγεν αὐτοῖς,
τοὺς δ' ἱππέας καὶ τοὺς ἀκοντιστὰς ἐκ πλαγίου τάξας τῶν

---

§ 2. *νεκρούς*. zu 1, 54, 2. — *ἐκείνων*. Gr. 47, 6 A. 1.

§ 3. *τῇ τάξει* verbindet Py. mit Matth. § 418, e A. vgl. 428, 2 mit *ἀφελέσθαι*; ich mit *ὠφελίαν*, theils weil jene Construction aus attischen Prosaikern nicht belegt ist, theils der Stellung wegen. — *οὐκ ἔλασσον, τῶν Ἀθηναίων*. (Sch.) — *ξυγκλύδες* ist häufig. vgl. Bl. und Schneider zu Plat. Rep. 3 p. 105. (Py.)

C. G. § 1. *παροικοδομούμενον*. vgl. 2, 75, 2 u. 7, 11, 3. — *παρελήλυθει, ὑπερβεβήκει*. (Sch.) vgl. § 3. — *ταὐτόν — νικᾶν τε* forerwirfte es ihnen demnächſt daſſelbe, halfihnen, den Athenern, nichts, ſowohl wenn ſie ſiegten. (Dobree.) vgl. § 3 u. 7, 11, 3. (Py.) Ueber *ποιεῖν* zu 2, 89, 2; über *ἤδη* zu 7, 4, 3. — *διὰ παντός*. zu 1, 38, 1. — *οὖν*. zu 6, 64, 3.

§ 2. *προεξαγαγών*. προαγαγών die meiſten u. beſten Hſſ. Jenes auch 7, 37, 1. 70 1. [8, 25, 3.] (Kr.)

Ἀθηναίων κατὰ τὴν εὐρυχωρίαν, ᾗ τῶν τειχῶν ἀμφοτέρων αἱ ἐργασίαι ἔληγον. καὶ προσβαλόντες οἱ ἱππῆς ἐν τῇ μάχῃ τῷ εὐωνύμῳ κέρᾳ τῶν Ἀθηναίων, ὅπερ κατ' αὐτοὺς ἦν, ἔτρεψαν· καὶ δι' αὐτὸ καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα νικηθὲν ὑπὸ 3
τῶν Συρακοσίων κατηράχθη ἐς τὰ τειχίσματα, καὶ τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἔφθασαν παροικοδομήσαντες [καὶ παρελθόντες τὴν τῶν Ἀθηναίων οἰκοδομίαν], ὥστε μηκέτι μήτε αὐτοὶ κωλύεσθαι ὑπ' αὐτῶν, ἐκείνους τε καὶ παντάπασιν ἀπεστερηκέναι, εἰ καὶ κρατοῖεν, μὴ ἂν ἔτι σφᾶς ἀπρτειχίσαι.

Μετὰ δὲ τοῦτο αἵ τε τῶν Κορινθίων νῆες καὶ Ἀμπρα- 7
κιωτῶν καὶ Λευκαδίων ἐξέπλευσαν αἱ ὑπόλοιποι ἑώδεκα, λαθοῦσαι τὴν τῶν Ἀθηναίων φυλακήν — ἦρχε δ' αὐτῶν Ἐρασινίδης Κορίνθιος — καὶ ξυνετείχισαν τὸ λοιπὸν τοῖς Συρακοσίοις μέχρι τοῦ ἐγκαρσίου τείχους, καὶ ὁ Γύλιππος 2
ἐς τὴν ἄλλην Σικελίαν ἐπὶ στρατιάν τε ᾤχετο, καὶ ναυτικὴν καὶ πεζὴν ξυλλέξων, καὶ τῶν πόλεων ἅμα προσαξόμενος εἴ τις ἢ μὴ πρόθυμος ἦν ἢ παντάπασιν ἔτι ἀφεστήκει τοῦ πολέμου. πρέσβεις τε ἄλλοι τῶν Συρακοσίων καὶ Κορινθίων 3
ἐς Λακεδαίμονα καὶ Κόρινθον ἀπεστάλησαν, ὅπως στρατιὰ ἔτι περαιωθῇ τρόπῳ ᾧ ἄν [ἐν ὁλκάσιν ἢ πλοίοις ἢ ἄλλως ὅπως ἄν] προχωρῇ, ὡς καὶ τῶν Ἀθηναίων ἐπιμεταπεμπομένων. οἵ τε Συρακόσιοι ναυτικὸν ἐπλήρουν καὶ ἀνεπειρῶντο ὡς καὶ τούτῳ ἐπιχειρήσοντες, καὶ ἐς τἆλλα πολὺ ἐπέρρωντο.

---

§. 3. *κατηράχθη*. *κατερράχθη* die beſten Hſn. Doch alle haben *ἀπαράξωμεν* 7, 63, 1. vgl. die Erkl. zu Her. 9, 69. Dagegen Dem, 54, 8: *ῥάξαντες εἰς τὸν βόρβορον* und unten 8, 96, 2: *ξυρράξουσιν*. (Pp.) — *καὶ παρελθόντες*, was in einer Hſ. fehlt, und *τὴν τῶν Ἀ. οἰκοδομίαν* verdächtigt Bk. und auch Ba. ſcheint es nicht gehabt zu haben. — *καὶ παντάπασιν*. Gr. 69, 32 A. 18. — *ἀπεστερηκέναι μή*. Gr. 67, 12 A. 3. — *ἄν*. Gr. 69, 7 A. 1.

§. 7. § 1. *μέχρι*. *ἔτι* Pp.

§ 2. *ἀφεστήκει*, wie 8, 2, 1.

§ 3. *ἄλλοι* außer denen 6, 73. (Dſ.) — *ἔτι*, außer den ſchon anweſenden. — *τρόπῳ* ſteht ſo vor dem Relativ Antiph. 6, 23: *βασανίζειν τρόπῳ ὁποίῳ βούλοιτο*. — *ᾧ ἄν, προχωρῇ*, das alſo doppelt zu denken iſt. (Hf.) Doch verdächtigt Schäfer zum Dem. 1 p. 815 *ἐν ὁλκάσιν* — *ὅπως ἄν* und auch Bk. hat dieſe Worte jetzt eingeſchloſſen. — *τῶν Ἀθηναίων*, was erſt 7, 8 erzählt wird. (Pp.) — *ἀνεπειρῶντο, ἐμελέτων*, (Sch.) vgl. 7, 12, 3. 51, 2, Her. 6, 12, Kallix. b. Athen.

8 ὁ δὲ Νικίας, αἰσθόμενος τοῦτο καὶ ὁρῶν καθ' ἡμέραν ἐπιδιδοῦσαν τήν τε τῶν πολεμίων ἰσχὺν καὶ τὴν σφετέραν ἀποχίαν, ἔπεμπε καὶ αὐτὸς ἐς τὰς Ἀθήνας ἀγγέλλων πολλάκις μὲν καὶ ἄλλοτε καθ' ἕκαστα τῶν γιγνομένων, μάλιστα δὲ καὶ τότε, νομίζων ἐν δεινοῖς τε εἶναι καὶ εἰ μὴ ὡς τάχιστα ἢ σφᾶς μεταπέμψουσιν ἢ ἄλλους μὴ ὀλίγους ἀποστελοῦσιν,
2 οὐδεμίαν εἶναι σωτηρίαν. φοβούμενος δὲ μὴ οἱ πεμπόμενοι ἢ κατὰ τοῦ λέγειν ἀδυνασίαν ἢ καὶ μνήμης ἐλλιπεῖς γιγνόμενοι ἢ τῷ ὄχλῳ πρὸς χάριν τι λέγοντες οὐ τὰ ὄντα ἀπαγγέλλωσιν, ἔγραψεν ἐπιστολήν, νομίζων οὕτως ἂν μάλιστα τὴν αὐτοῦ γνώμην μηδὲν ἐν τῷ ἀγγέλῳ ἀφανισθεῖσαν μαθόντας τοὺς Ἀθηναίους βουλεύσασθαι περὶ τῆς ἀληθείας.
3 καὶ οἱ μὲν ᾤχοντο φέροντες, οὓς ἀπέστειλε, τὰ γράμματα καὶ ὅσα ἔδει αὐτοὺς εἰπεῖν· ὁ δὲ τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον διὰ φυλακῆς μᾶλλον ἤδη ἔχων ἢ δι' ἐκουσίων κινδύνων ἐπεμελεῖτο.

9 Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει τελευτῶντι καὶ Εὐείλων στρατηγὸς Ἀθηναίων μετὰ Περδίκκου στρατεύσας ἐπ' Ἀμφίπολιν Θρᾳξὶ πολλοῖς τὴν μὲν πόλιν οὐχ εἷλεν, ἐς δὲ τὸν Στρυμόνα περι-

---

p. 204, b. (Bl.) vgl. Dem. 51, 6, Pol. 5, 2, 4. 10, 20, 6. 26, 7, 8 u. Wesseling z. Diod. 13, 8.

C. S. § 1. *ἐπιδιδοῦσαν.* Gr. 52, 2 A. 9. — *τὴν σφετέραν.* Gr. 58, 4 A. 3. — *ἀγγέλλων* für *ἀγγέλλοντας* mehrere und gute Hss. — *εἰ μή* für *ἢν μή* einige Hss. — *μεταπέμψουσιν* und *ἀποστελοῦσιν* für *μεταπέμψωσιν* und *ἀποστέλλωσιν* viele und gute Hss.

§ 2. *κατὰ τοῦ* für *καιὰ τὴν τοῦ* viele und die besten Hss. — *ἀδυνασία* auch 8, 8, 3, Her. 3, 79. 7, 172, der 8, 111 auch das üblichere *ἀδυναμία* hat. — *μνήμης* für *γνώμης* eine gute Hs. u. Ba. „Letzteres ist aus *γνώμην* entstanden." (Py.) — *ἐν τῷ ἀγγέλῳ* in dem Boten, d. h. durch Schuld desselben. (St.)

§ 3. *οὓς ἀπέστειλε* steht nicht attributiv, sondern exegetisch zu *οἱ μέν*, wie *οἱ μὲν — οἱ ἀποσταλέντες.* (Py.) — *δὲ τὰ κατά.* *δὲ κατά* einige Hss. — *μᾶλλον* eine gute Hs. u. Ba., *ἤ δι'* einige, Sch. u. Ba. Zu *διὰ κινδύνων* ist wieder *ἔχων* zu denken. vgl. zu 2, 22, 1. (Bl.) Py. verbindet es instrumental mit *ἐπεμελεῖτο.* — *ἐκουσίων, αὐθαιρέτων* 1, 144, 1. 8, 27, 3. *ἑκουσίως κίνδυνος* Xen. An. 6, 3, 14. (Bl.)

C. 9. *καί* gehört zum ganzen Gedanken: es geschah auch dies. — *Περδίκκου.* Wie er mit den Athenern wieder ausgesöhnt worden hat Thuk. nicht erzählt.

ἡμίσας τριήρεις ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἐπολιόρκει ὁρμώμενος ἐξ Ἱμεραίου. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος ἥκοντες ἐς τὰς Ἀθήνας 10
οἱ παρὰ τοῦ Νικίου ὅσα τε ἀπὸ γλώσσης εἴρητο αὐτοῖς εἶπον καὶ εἴ τίς τι ἐπηρώτα ἀπεκρίνοντο καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἀπέδοσαν. ὁ δὲ γραμματεὺς ὁ τῆς πόλεως παρελθὼν ἀνέγνω τοῖς Ἀθηναίοις δηλοῦσαν τοιάδε.

"Τὰ μὲν πρότερον πραχθέντα ὦ Ἀθηναῖοι ἐν μάλλαις 11
[πολλαῖς] ἐπιστολαῖς ἴστε· νῦν δὲ καιρὸς οὐχ ἧσσον μαθόντας ὑμᾶς ἐν ᾧ ἐσμὲν βουλεύσασθαι. κρατησάντων γὰρ ἡμῶν μάχαις ταῖς πλείοσι Συρακοσίους, ἐφ' οὓς ἐπέμφθημεν, καὶ τὰ τείχη οἰκοδομησαμένων ἐν οἵσπερ νῦν ἐσμὲν ἦλθε Γύλιππος Λακεδαιμόνιος στρατιὰν ἔχων ἔκ τε Πελοποννήσου καὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ πόλεων ἔστιν ὧν. καὶ μάχῃ τῇ μὲν 2
πρώτῃ νικᾶται ὑφ' ἡμῶν, τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἱππεῦσί τε πολλοῖς καὶ ἀκοντιστα῀ῖς βιασθέντες ἀνεχωρήσαμεν ἐς τὰ τείχη. νῦν οὖν ἡμεῖς μὲν παυσάμενοι τοῦ περιτειχισμοῦ διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐναντίων ἡσυχάζομεν — οὐδὲ γὰρ ξυμπάσῃ τῇ στρατιᾷ δυναίμεθ' ἂν χρήσασθαι ἀπαναλωκυίας τῆς φυλακῆς τῶν τειχῶν μέρος τι τοῦ ὁπλιτικοῦ — οἱ δὲ παρῳκοδομήκασιν 3
ἡμῖν τεῖχος ἁπλοῦν, ὥστε μὴ εἶναι ἔτι περιτειχίσαι αὐτούς, ἢν μή τις τὸ παρατείχισμα τοῦτο πολλῇ στρατιᾷ ἐπελθὼν ἕλῃ. ξυμβέβηκέ τε πολιορκεῖν δοκοῦντας ἡμᾶς ἄλλους αὐτοὺς μᾶλλον, ὅσα γε κατὰ γῆν, τοῦτο πάσχειν· οὐδὲ γὰρ τῆς χώρας ἐπὶ πολὺ διὰ τοὺς ἱππέας ἐξερχόμεθα. πεπόμφασι 12
δὲ καὶ ἐς Πελοπόννησον πρέσβεις ἐπ' ἄλλην στρατιὰν καὶ ἐς τὰς ἐν Σικελίᾳ πόλεις Γύλιππος οἴχεται, τὰς μὲν καὶ πείσων

C. 10. ἀπὸ γλώσσης mündlich. Her. 1, 123: ἐντελλόμενος ἀπὸ γλώσσης. (Gb.)

C. 11. § 1. ἐν ἐπιστολαῖς ἴστε kurz für ἐν ἐπιστολαῖς γεγραμμένα ἐκ τῶν ἐπιστολῶν ἴστε. — οὐχ ἧττον, ἢ πρότερον δηλοῦτε. (Sch.)

§ 2. ὑστεραίᾳ, wie Her. 9, 3: ἡ βασιλέος αἵρεσις ἐς τὴν ὑστεραίην τοῦ Μαρδονίου ἐπιστρατηγὴν δεκάμηνος ἐγένετο. — οὐδὲ γάρ. Gr. 69, 32 A. 21. — χρήσασθαι. χρήσεσθαι die besten Hss. (Sch.)

§ 3. ὅσα. Gr. 62, 1 A. 4. vgl. 8, 70, 1. — κατὰ γῆν, ἐπεὶ ἔν γε τῷ κατὰ θάλατταν ἐπεκράτουν οἱ Ἀθηναῖοι. (Sch.) — τῆς χώρας hängt von πολύ ab. Gr. 43, 4 A. 8.

ξυμπολεμεῖν ὅσαι νῦν ἡσυχάζουσιν, ἀπὸ δὲ τῶν ἔτι καὶ στρατιὰν πεζὴν καὶ ναυτικοῦ παρασκευήν, ἣν δύνηται, ἄξων. 2 διανοοῦνται γάρ, ὡς ἐγὼ πυνθάνομαι, τῷ τε πεζῷ ἅμα τῶν τειχῶν ἡμῶν πειρᾶν καὶ ταῖς ναυσὶ κατὰ θάλασσαν. καὶ δεινὸν μηδενὶ ὑμῶν δόξῃ εἶναι ὅτι καὶ κατὰ θάλασσαν. τὸ γὰρ ναυτικὸν ἡμῶν, ὅπερ κἀκεῖνοι πυνθάνονται, τὸ μὲν πρῶτον ἤκμαζε καὶ τῶν νεῶν τῇ ξηρότητι καὶ τῶν πληρωμάτων τῇ σωτηρίᾳ· νῦν δὲ αἵ τε νῆες διάβροχοι, τοσοῦτον χρόνον ἤδη θαλασσεύουσαι, καὶ τὰ πληρώματα ἔφθαρται, 3 τὰς μὲν γὰρ ναῦς οὐκ ἔστιν ἀνελκύσαντας διαψῦξαι διὰ τὸ ἀντιπάλους τῷ πλήθει καὶ ἔτι πλείους τὰς τῶν πολεμίων οὔσας ἀεὶ προσδοκίαν παρέχειν ὡς ἐπιπλεύσονται· φανεραὶ δ' εἰσὶν ἀναπειρώμεναι καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις ἐπ' ἐκείνοις καὶ ἀποξηρᾶναι τὰς σφετέρας μᾶλλον ἐξουσία· οὐ γὰρ ἐφορμοῦ- 13 σιν ἄλλοις. ἡμῖν δ' ἐκ πολλῆς ἂν περιουσίας νεῶν μόλις ταῦτο ὑπῆρχεν καὶ μὴ ἀναγκαζομένοις, ὥσπερ νῦν, πάσαις φυλάσσειν· εἰ γὰρ ἀφαιρήσομέν τι καὶ βραχὺ τῆς τηρήσεως, τὰ ἐπιτήδεια οὐχ ἕξομεν, παρὰ τὴν ἐκείνων πόλιν χαλεπῶς 2 καὶ νῦν ἐσκομιζόμενοι. τὰ δὲ πληρώματα διὰ τόδε ἐφθάρη τε ἡμῖν καὶ ἔτι νῦν φθείρεται, τῶν ναυτῶν τῶν μὲν διὰ φρυγανισμὸν καὶ ἅρπαγὴν καὶ ὑδρείαν μακρὰν ὑπὸ τῶν ἵπ-

---

C. 12. § 1. *ἀπὸ δὲ τῶν.* Gr. 50, 1 A. 14.

§ 2. *πυνθάνομαι*, wie § 2. vgl. Gr. 53, 1 A. 2. — *ὅτι, διανοοῦνται πειρᾶν.* (Pö.) — *σωτηρίᾳ* Unperfehrtheit. (Ba.) — *κατὰ θ., πειρᾶν διανοοῦνται.* — *διάβροχοι* von der Näſſe aufgegriffen. (Hl.) — *θαλασσεύουσαι, ἐν θαλάττῃ οὖσαι.* (Sch.)

§ 3. *διαψῦξαι, διακαθᾶραι.* (Sch.) Es ſcheint daſſelbe zu ſein was *ἀποξηρᾶναι.* (St.) So bei Luc. Charon 23. (Dr.) *ἀναψύχειν τὰς ναῦς* Her. 7, 59. (Abr.) Ueber den Accent Lobeck Paralll. p. 410. — *ἔτι* für *ἐπί* eine Hſ. u. Ba.; die meiſten und beſten *ὅτι.* — *ἀναπειρώμεναι* für *ἀποπειρώμεναι* eine gute Hſ. — *ἐκείνοις. ἐκείνους* mehrere der beſten Hſſn. Gr. 68, 41 A. 1. — *ἀποξηρᾶναι ἐξουσία.* Gr. 50, 4 A. 4.

C. 13. § 1. *τοῦτο, τὸ διαψῦξαι.* — *καὶ μή* auch wenn wir nicht. (Pö.) — *εἰ ἀφαιρήσομεν*, dadurch daß wir Schiffe aufs Land ziehen. (Dö.)

§ 2. *καὶ ἔτι νῦν*, geſtellt wie bei Athen. 11, 476, b, *καὶ ἔτι σήμερον* [Aeſchin.] Briefe 10, 8. Aehnlich Her. 1, 92: *καὶ ἔτι ἐς ἐμέ*, während es ſonſt bei demſelben immer heißt *ἔτι καὶ ἐς ἐμέ.* (Heitlein Ms.) Einige Hſſn. *καὶ νῦν ἔτι.* vgl. 2, 15, 4. 99, 4. 6, 2, 5. 91, 1. — *ναυτῶν τῶν μέν. ναυτῶν μέν* Vg. — *ἁρπαγὴν μακράν, διὰ*

πίων ἀπολλυμένων· οἱ δὲ θεράποντες, ἐπειδὴ ἐς ἀντίπαλα καθεστήκαμεν, αὐτομολοῦσιν, καὶ οἱ ξένοι οἱ μὲν ἀναγκασιοὶ ἐσβάντες εὐθὺς κατὰ τὰς πόλεις ἀποχωροῦσιν, οἱ δ' ὑπὸ 3
μεγάλου μισθοῦ τὸ πρῶτον ἐπαρθέντες καὶ ῥιόμενοι χρηματιεῖσθαι μᾶλλον ἢ μαχεῖσθαι, ἐπειδὴ παρὰ γνώμην ναυτικόν τε δὴ καὶ τἄλλα ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀνθεστῶτα ὁρῶσιν, οἱ μὲν ἐπ' αὐτομολίας προφάσει ἀπέρχονται, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι δύνανται· πολλὴ δ' ἡ Σικελία· εἰσὶ δ' οἳ καί, αὐτοὶ ἐμπορευόμενοι, ἀνδράποδα Ὑκκαρικὰ ἀντεμβιβάσαι ὑπὲρ σφῶν πείσαντες τοὺς τριηράρχους τὴν ἀκρίβειαν τοῦ ναυτικοῦ ἀφῆρηνται. ἐπισταμένοις δ' ὑμῖν γράφω ὅτι βραχεῖα ἀκμὴ πλη- 14
ρώματος καὶ ὀλίγοι τῶν ναυτῶν οἱ ἐξορμῶντές τε ναῦν καὶ ξυνέχοντες τὴν εἰρεσίαν. τούτων δὲ πάντων ἀπορώτατον τό τε μὴ οἷόν τε εἶναι ταῦτα ἐμοὶ κωλῦσαι τῷ στραιηγῷ — χαλεπαὶ γὰρ αἱ ὑμέτεραι φύσεις ἄρξαι — καὶ ὅτι οὐδ' ὁπόθεν ἐκπληρωσόμεθα τὰς ναῦς ἔχομεν, ὃ τοῖς πολεμίοις

τὸ ἐπὶ πολλοῦ διαστήματος ἐφ' ἁρπαγὴν ἐξιέναι. (Sch.) — οἱ δὲ θεράποντες. Uebergang vom Particip zum Verbum finitum, wie 7, 15, 2. 47, 2. — ἐς ἀντίπαλα ins Gleichgewicht. (Hl.) — τὰς πόλεις, τῶν Σικελῶν. (Sch.) An Sikelien muß Jeder hier zunächst denken. — ἀποχωροῦσιν. ἀπεχώρουν eine gute Hs., was Pp. wegen εὐθύς vorzieht.

§ 3. ἐπ' αὐτομολίας προφάσει kann man nach Belieben erklären, nämlich gar nicht. Wahrscheinlich stand hier ein ungewöhnliches Wort, wie αὐτομαχίας, αὐτοτολμίας. (Kr.) — πολλή, ἤγουν εὐρύχωρος. (Sch.) Plat. Phäd. 78, a: πολλὴ ἡ Ἑλλάς. vgl. dort Heindorf. — οἳ καί. Gr. 69, 32 A. 15. — αὐτοί für αὐτοῦ eine sehr gute Hs. — ἐμπορευόμενοι Handel treibend. (Hl.) vgl. 6, 31, 5. (Arn.) — τὴν ἀκρίβειαν den gehörigen Zustand.

C. 14. § 1. βραχεῖα ἀκμὴ πληρώματος, οὐ πολλῷ χρόνῳ ἀκμάζει ἡ ναυτικὴ δύναμις. (Sch.) vgl. 7, 12, 2. — ἐξορμῶντες von seinem Standorte aus in Bewegung setzend. (Pr.) — ξυνέχοντες τὴν εἰρεσίαν die Rudermannschaft in Ordnung haltend, leitend. (Pp.) Εἰρεσία ist keine poetische Form. Steph. Thes. vgl. παρεξειρεσία 7, 34, 4. (Pp.) — ἀπορώτατον, μεῖζονα πάντων τῶν εἰρημένων ἀπορίαν ἔχει. (Sch.) — τό τε. Es entspricht καὶ ὅτι. Gr. 59, 2 A. 4. — οἷόν τε εἶναι ἐμοί. Plat. Parm. 160, e: εἶναι τῷ ἑνὶ οὐχ οἷόν τε, εἴπερ γε μὴ ἔστιν. — ταῦτα bezieht sich nicht bloß auf die zunächst sondern auch auf die C. 13, 2 u. 3 erwähnten Uebelstände. (Pp.) — χαλεπαὶ ἄρξαι. Gr. 55, 3 A. 7. — ὁπόθεν. Gr. 51, 13 A. 8. vgl. Xen. An. 2, 4, 5. 3, 5, 3. 5, 10, 4. — ἐκπληρωσόμεθα, ἀναπληρώσομεν τὰ πληρώματα. (Sch.) Gr. 53,

πολλαχόθεν ὑπάρχει, ἀλλ' ἀνάγκη ἀφ' ὧν ἔχοντες ἤλθομεν
2 τά τε ὄντα καὶ ἀπαναλισκόμενα γίγνεσθαι· αἱ γὰρ νῦν οὖσαι πόλεις ξύμμαχοι ἀδύνατοι, Νάξος καὶ Κατάνη. εἰ δὲ προσγενήσεται ἓν ἔτι τοῖς πολεμίοις, ὥστε τὰ τρέφοντα ἡμᾶς χωρία τῆς Ἰταλίας, ὁρῶντα ἐν ᾧ τ' ἐσμὲν καὶ ὑμῶν μὴ ἐπιβοηθούντων, πρὸς ἐκείνους χωρῆσαι, διαπεπολεμήσεται αὐτοῖς ἁμαχεὶ ἐκπολιορκηθέντων ἡμῶν ὁ πόλεμος."

3 "Τούτων ἐγὼ ἡδίω μὲν ἂν εἶχον ὑμῖν ἕτερα ἐπιστέλλειν, οὐ μέντοι χρησιμώτερά γε, εἰ δεῖ σαφῶς εἰδότας τὰ ἐνθάδε βουλεύσασθαι, καὶ ἅμα τὰς φύσεις ἐπιστάμενος ὑμῶν, βουλομένων μὲν τὰ ἥδιστα ἀκούειν, αἰτιωμένων δὲ ὕστερον, ἤν τι ὑμῖν ἀπ' αὐτῶν μὴ ὁμοῖον ἐκβῇ, ἀσφαλέστερον
15 ἡγησάμην τὰ ἀληθῆ δηλῶσαι. καὶ νῦν ὡς ἐφ' ἃ μὲν ἤλθομεν τὸ πρῶτον καὶ τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν ἡγεμόνων ὑμῖν μὴ μεμπτῶν γεγενημένων, οὕτω τὴν γνώμην ἔχετε· ἐπειδὴ δὲ Σικελία τε ἅπασα ξυνίσταται καὶ ἐκ Πελοποννήσου ἄλλη στρατιὰ προσδόκιμος, αὐτοὶ βουλεύεσθε ἤδη ὡς τῶν γ' ἐνθάδε μηδὲ τοῖς παροῦσιν ἀνταρκούντων, ἀλλ' ἢ τούτους μεταπέμπειν δέον ἢ ἄλλην στρατιὰν μὴ ἐλάσσω ἐπιπέμπειν

---

7 A. 8. ἐπι — nach, pazu, wie unſer nachfüllen. — ἀφ' ὧν, ἀπὸ τούτων ἃ, von, mit den Mitteln, Mannſchaften, mit denen —. — τά τε ὄντα καὶ ἀπαναλισκόμενα γίγνεσθαι ſowohl unſere vorhandenen Mittel als das was uns verloren geht hergenommen werde; d. h. wie wir von unſerer mitgebrachten Macht, gleichſam dem Capital, dieſe Verluſte beſtreiten müſſen, ſo muß uns das Uebrigbleibende ohne Erſatz für dieſelben zum Dienſte ausreichen. (So ungefähr H!.)

§ 2. ἐν ᾧ. Gr. 43, 4 A. 4 u. 22. — ὑμῶν μὴ ἐπιβοηθούντων. ὑμᾶς μὴ ἐπιβοηθοῦντας würde man erwarten; allein der Gr. iſt mit ὁρῶντα verbunden (Gr. 56, 14 A. 2) und τέ verſetzt, wie in den Stellen bei Kr. zu Xen. An. 1, 2, 21. — διαπεπολεμήσεται für διαπολεμήσεται einige Hſ. debellatum est Ba. — ὁ πόλεμος hatte Ba. nicht; auch wohl nicht der Sch.: κατεργασθήσεται αὐτοῖς, διαπολεμήσεται ὁ πόλεμος. So ſteht das Wort auch 7, 25, 7 ohne Subject. vgl. Gr. 61, 5 A. 6. (Kr.)

Cap. 15 § 1. ἐφ' ἃ, ταῦτα ἐφ' ἃ in Bezug auf das wozu, zu deſſen Ausführung, das ταῦτα als Ac. an μὴ μεμπτός angeſchloſſen. (St.) — μεμπτῶν, zu 6, 13, 2. — Σικελία ἅπασα. Gr. 50, 11 A. 9. — αὐτοί, wie ich vermuthet hatte, eine ſehr gute Hſ. für das mit προσδόκιμος verbundene αὐτοῖς, was Ba. nicht ausdrückt. — τοῖς παροῦσιν, πρὸς τοὺς ἐνθάδε πολεμίους. (Sch.) Doch iſt es das Neutrum. — ἀνταρκούντων für αὐταρκούντων einige gute Hſn. u. Ba.,

καὶ πεζὴν καὶ ναύτικήν, καὶ χρήματα μὴ ὀλίγα, ἐμοὶ δὲ διάδοχόν τινα, ὡς ἀδύνατός εἰμι διὰ νόσον νεφρῖτιν παραμένειν. ἀξιῶ δ' ὑμῶν ξυγγνώμης τυγχάνειν· καὶ γὰρ ὅτ' ἐρ- 2
ρώμην πολλὰ ἐν ἡγεμονίαις ὑμᾶς εὖ ἐποίησα. ὅ τι δὲ μέλλετε, ἅμα τῷ ἦρι εὐθὺς καὶ μὴ ἐς ἀναβολὰς πράσσετε, ὡς τῶν πολεμίων τὰ μὲν ἐν Σικελίᾳ δι' ὀλίγου πορισμένων, τὰ δ' ἐκ Πελοποννήσου σχολαίτερον μέν, ὅμως δ', ἢν μὴ προσέχητε τὴν γνώμην, τὰ μὲν λήσουσιν ὑμᾶς ὥσπερ καὶ πρότερον, τὰ δὲ φθήσονται."

Ἡ μὲν τοῦ Νικίου ἐπιστολὴ τοσαῦτα ἐδήλου, οἱ δὲ 16
Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες αὐτῆς τὸν μὲν Νικίαν οὐ παρέλυσαν τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' αὐτῷ, ἕως ἂν ἕτεροι ξυνάρχοντες αἱρεθέντες ἀφίκωνται, τῶν αὐτοῦ ἑκεῖ δύο προσεῖλοντο, Μένανδρον καὶ Εὐθύδημον, ὅπως μὴ μόνος ἐν ἀσθενείᾳ ταλαιπωροίη, στρατιὰν δὲ ἄλλην ἐψηφίσαντο πέμπειν ναυτικὴν καὶ πεζὴν Ἀθηναίων τε ἐκ καταλόγου καὶ τῶν ξυμμάχων. καὶ ξυνάρχοντας 2
αὐτῷ εἵλοντο Δημοσθένην τε τὸν Ἀλκισθένους καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους. καὶ τὸν μὲν Εὐρυμέδοντα εὐθὺς περὶ ἥλιον τροπὰς τὰς χειμερινὰς ἀποπέμπουσιν ἐς τὴν Σικελίαν μετὰ δέκα νεῶν, ἄγοντα εἴκοσι τάλαντα ἀργυρίου, καὶ ἅμα ἀγγελοῦντα τοῖς ἐκεῖ ὅτι ἥξει βοήθεια καὶ ἐπιμέλεια αὐτῶν ἔσται· ὁ δὲ Δημοσθένης ὑπομένων παρεσκευάζετο τὸν 17
ἔκπλουν ὡς ἅμα τῷ ἦρι ποιησόμενος, στρατιάν τε ἐπαγγέλ-

ἀντέχειν δυναμένων der Sch. — ὡς denn. Soph. Phil. 53: δεῖ σ' ἐπουργεῖν, ὡς ὑπηρέτης πάρει. Heraklides bei Athen. p. 532, e: μάλα συχνοὺς ἐδείπνισε Χάρης Ἀθηναίων τόθ', ὡς γενναῖος ἦν. vgl. Kr. zu Xen. An. 5, 9, 30. vgl. 32.

§ 2. ἀξιῶ, ἄξιός εἰμι. (Sch.) ich glaube zu verdienen. — ὑμῶν. Kr. zu Xen. An. 1, 4, 15. — μέλλετε, πράττειν. Gr. 55, 4 A. 11. — ἐς ἀναβολάς. Her. 8, 21: οὐκ ἐς ἀναβολὰς ἐποιοῦντο τὴν ἀναχώρησιν. (Bl.) vgl. Pflugk zu Eur. Hel. 1297. (Hertlein.) — σχολαίτερον. πορισμένων. (Bl.) Pp. will das Verbum lieber aus dem Folgenden denken, hier doch hart. — λήσουσι — φθήσονται, πορισθέντες. Gr. 56, 16 A. Dabei ein Uebergang zum Verbum finitum. vgl. zu 7, 13, 2.

C. 16. § 1. παρέλυσαν, ἀπήλλαξαν, μετέστησαν. (Phot.) — ἑκεῖ dürfte Gloſſem ſein. Doch vergleicht Pp. Soph. Oed. K. 78: τῶν ἐνθάδ' αὐτοῦ. — ταλαιπωροίη beſchäftigt würde. (Bl.)

§ 2. καὶ ἑκατόν fügen hinzu eine ſehr gute Hſ. u. Va.

C. 17. § 1. ὡς ποιησόμενος. zu 3, 15, 1. — στρατιὰν

λων ἐς τοὺς ξυμμάχους καὶ χρήματα αὐτόθεν καὶ ναῦς καὶ ὁπλίτας ἑτοιμάζων. πέμπουσι δὲ καὶ περὶ τὴν Πελοπόννησον οἱ Ἀθηναῖοι εἴκοσι ναῦς, ὅπως φυλάσσοιεν μηδένα ἀπὸ Κορίνθου καὶ τῆς Πελοποννήσου ἐς τὴν Σικελίαν περαιοῦ-
2 σθαι. οἱ γὰρ Κορίνθιοι, ὡς αὐτοῖς οἱ πρέσβεις ἦκον καὶ τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ βελτίω ἤγγελλον, νομίσαντες οὐκ ἄκαιρον καὶ τὴν προτέραν πέμψιν τῶν νεῶν ποιήσασθαι, πολλῷ μᾶλλον ἐπέρρωντο, καὶ ἐν ὁλκάσι παρεσκευάζοντο αὐτοί τε ἀποστελοῦντες ὁπλίτας ἐς τὴν Σικελίαν καὶ ἐκ τῆς ἄλλης Πελο-
3 ποννήσου οἱ Λακεδαιμόνιοι τῷ αὐτῷ τρόπῳ πέμψοντες. ναῦς τε οἱ Κορίνθιοι πέντε καὶ εἴκοσιν ἐπλήρουν, ὅπως ναυμαχίας τε ἀποπειράσωσι πρὸς τὴν ἐν τῇ Ναυπάκτῳ φυλακήν, καὶ τὰς ὁλκάδας αὐτῶν ἧσσον οἱ ἐν τῇ Ναυπάκτῳ Ἀθηναῖοι κωλύοιεν ἀπαίρειν, πρὸς τὴν σφετέραν ἀντίταξιν τῶν τριήρων τὴν φυλακὴν ποιούμενοι.

18 Παρεσκευάζοντο δὲ καὶ τὴν ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβολὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὥσπερ τε προεδέδοκτο αὐτοῖς καὶ τῶν Συρακοσίων καὶ Κορινθίων ἐναγόντων, ἐπειδὴ ἐπυνθάνοντο τὴν
2 ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν ἐς τὴν Σικελίαν, ὅπως δὴ ἐσβολῆς γενομένης διακωλυθῇ. καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης προσκείμενος ἐδίδασκε τὴν Δεκέλειαν τειχίζειν καὶ μὴ ἀνιέναι τὸν

ἐπαγγέλλων wie imperare milites, auch 8, 108, 3. vgl. 7, 17, 2. (Arn.)

§ 2. βελτίω. Cur. Hek. 423: ἄγγελλε πασῶν ἀθλιωτάτην ἐμέ. vgl. dort Pflugk u. Gr. 56, 7 A. 4. — πέμψιν. Ein seltenes Wort, bei Thuk. nur hier, bei Her. 8, 54. — ἐς τὴν Σικελίαν für ἐν τῇ Σικελίᾳ eine sehr gute Hs.; letzteres ist aus dem Anf. dieses § wieder holt. — τῷ αὐτῷ τρόπῳ ist hinzugefügt als wäre vorher gestellt καὶ αὐτοί τε παρεσκευάζοντο ἐν ὁλκάσιν ἀποστελοῦντες. (Pp.)

§ 3. φυλακήν, wohl die zwanzig Schiffe 7, 19, 5. 31, 3. ob schon Thuk. die Sache nicht so klar wie er sollte erzählt hat. (H. zu 7, 31.) — αὐτῶν für σφῶν, obgleich σφετέραν folgt. zu 5, 32, 4. — σφετέραν. zu 2, 61, 2.

C. 18. § 1. προεδέδοκτο 6, 93, 2. — καὶ ἐναγόντων. man würde καὶ ἐνῆγον erwarten. vgl. Gr. 59, 2 A. 4. — ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων. zu 2, 86, 4. — ἐσβολῆς, τῶν Λακεδαιμονίων ἐς τὴν Ἀττικήν. (Sch.)

§ 2. ἐδίδασκε τειχίζειν regte sie an daß sie befestigen sollten. Ar. Vögel 550: διδάσκω μίαν ὀρνίθων πόλιν εἶναι. Gr. 55, 3 A. 11. — ἀνιέναι. ἀνεῖναι eine sehr gute Hs. — ᾗ μὴ Ermu-

πόλεμον. μάλιστα δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐγεγένητό τις
ῥώμη, διότι τοὺς Ἀθηναίους ἐνόμιζον διπλοῦν τὸν πόλεμον
ἔχοντας, πρός τε σφᾶς καὶ Σικελιώτας, εὐκαθαιρετωτέρους
ἔσεσθαι, καὶ ὅτι τὰς σπονδὰς προτέρους λελυκέναι ἡγοῦντο
αὐτούς· ἐν γὰρ τῷ προτέρῳ πολέμῳ σφέτερον τὸ παρανύ- 3
μημα μᾶλλον γενέσθαι, ὅτι τε ἐς Πλάταιαν ἦλθον Θηβαῖοι
ἐν σπονδαῖς, καὶ εἰρημένον ἐν ταῖς πρότερον ξυνθήκαις ὅπλα
μὴ ἐπιφέρειν, ἢν δίκας θέλωσι διδόναι, αὐτοὶ οὐχ ὑπήκουον
ἐς δίκας προκαλουμένων τῶν Ἀθηναίων. καὶ διὰ τοῦτο εἰ-
κότως δυστυχεῖν τε ἐνόμιζον καὶ ἐνεθυμοῦντο τήν τε περὶ
Πύλον ξυμφορὰν καὶ εἴ τις ἄλλη αὐτοῖς γένοιτο. ἐπειδὴ δὲ 4
οἱ Ἀθηναῖοι ταῖς τριάκοντα ναυσὶν ἐξ Ἄργους ὁρμώμενοι
Ἐπιδαύρου τέ τι καὶ Πρασιῶν καὶ ἄλλα ἐδῄωσαν καὶ ἐκ
Πύλου ἅμα ἐλῄστευον, καὶ ὁσάκις περί του διαφοραὶ γέ-
νοιντο τῶν κατὰ τὰς σπονδὰς ἀμφισβητουμένων, ἐς δίκας
προκαλουμένων τῶν Λακεδαιμονίων οὐκ ἤθελον ἐπιτρέπειν,
τότε δὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι νομίσαντες τὸ παρανόμημα, ὅπερ
καὶ σφίσι πρότερον ἡμάρτητο, αὖθις ἐς τοὺς Ἀθηναίους τὸ
αὐτὸ περιεστάναι, πρόθυμοι ἦσαν ἐς τὸν πόλεμον. καὶ ἐν 5
τῷ χειμῶνι τούτῳ σίδηρόν τε περιήγγελλον κατὰ τοὺς ξυμ-
μάχους καὶ τἆλλα ἐργαλεῖα ἡτοίμαζον ἐς τὸν ἐπιτειχισμόν,
καὶ τοῖς ἐν τῇ Σικελίᾳ ἅμα ὡς ἀποπέμψοντες ἐν ταῖς ὁλκάσιν
ἐπικουρίαν αὐτοί τε ἐπόριζον καὶ τοὺς ἄλλους Πελοπον-
νησίους προσηνάγκαζον. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα καὶ ὄγδοον

---

thigung. vgl. 7, 42, 3. 4, 29, 2 u. zu 2, 8, 1. — *εὐκαθαιρετωτέρους*, *εὐχειροτέρους*. (Sch.) vgl. zu 1, 4.

§ 3. *ἐν σπονδαῖς*. *οὐσῶν σπονδῶν*. (Sch.) — *εἰρημένον*. zu 1, 125, 1. — *ἐν ταῖς ξυνθήκαις* im dreißigjährigen Vertrage. vgl. 1, 140, 3. 145. — *καὶ ἐνεθυμοῦντο* und ſie erwogen, daher ableitend. — *γένοιτο*. Der Optativ bezeichnet den Gedanken als Vorſtellung; der Begriff des Mehrfachen liegt in *εἴ τις*. Eine Hſ. *ἐγενετο*, eine andere *ἐγεγόνει*; und *γένοιτο* könnte aus § 4 entſtanden ſein.

§ 4. *ἐξ Ἄργους* fügt eine gute Hſ. hinzu; ex agro Va. — *ὁρμωμενοι*. *ὁρμημένοι*. (Kr.) — *ταῖς τριάκοντα ναυσί* 6, 105, 1. (Bv.) — *ἐλῄστευον* für *ἐληιστεύοντο* eine ſehr gute Hſ. Das Medium ſcheint man nicht gebraucht zu haben. (Pp.) — *ἐπιτρέπειν*. zu 5, 31, 3. — *τὸ αὐτό*. Gr. 51, 5 A. 1.

§ 5. *περιήγγελλον*. zu 2, 85, 2. — *τοῖς ἐν τῇ Σικελίᾳ* gehört auch zu *ἐπόριζον*, wofür eine Hſ. *ἐπορίζοντο*. (Pp.)

καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

19 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου ἦρος εὐθὺς ἀρχομένου πρωΐτατα δὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσέβαλον· ἡγεῖτο δὲ Ἄγις ὁ Ἀρχιδάμου Λακεδαιμονίων βασιλεύς. καὶ πρῶτον μὲν τῆς χώρας τὰ περὶ τὸ πεδίον ἐδῄωσαν, ἔπειτα Λεκέλειαν ἐτείχιζον, κατὰ πόλεις διελόμενοι τὸ
2 ἔργον. ἀπέχει δὲ ἡ Λεκέλεια σταδίους μάλιστα τῆς τῶν Ἀθηναίων πόλεως εἴκοσι καὶ ἑκατόν, παραπλήσιον δὲ καὶ οὐ πολλῷ πλέον καὶ ἐπὶ τῆς Βοιωτίας. ἐπὶ δὲ τῷ πεδίῳ καὶ τῆς χώρας τοῖς κρατίστοις ἐς τὰ κακουργεῖν ᾠκοδομεῖτο
3 τὸ τεῖχος, ἐπιφανὲς μέχρι τῆς τῶν Ἀθηναίων πόλεως. καὶ οἱ μὲν ἐν τῇ Ἀττικῇ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐτείχιζον, οἱ δ' ἐν τῇ Πελοποννήσῳ ἀπέστελλον περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ταῖς ὁλκάσι τοὺς ὁπλίτας ἐς τὴν Σικελίαν, Λακεδαιμόνιοι μὲν τῶν τε Εἱλώτων ἐπιλεξάμενοι τοὺς βελτίστους καὶ τῶν νεοδαμωδῶν, ξυναμφοτέρων ἐς ἑξακοσίους ὁπλίτας, καὶ Ἐκκριτον Σπαρτιάτην ἄρχοντα, Βοιωτοὶ δὲ τριακοσίους ὁπλίτας, ὧν ἦρχον Ξένων τε καὶ Νίκων Θηβαῖοι καὶ Ἱππασάνδρος Θεσπιεύς. οὗτοι μὲν οὖν ἐν τοῖς πρῶτοι ὁρμήσαντες ἀπὸ τοῦ Ταινάρου τῆς Λακωνικῆς ἐς τὸ πέλαγος
4 ἀφῆκαν· μετὰ δὲ τούτους Κορίνθιοι οὐ πολλῷ ὕστερον πεντακοσίους ὁπλίτας, τοὺς μὲν ἐξ αὐτῆς Κορίνθου, τοὺς δὲ

C. 19. § 1. πρωτατα für πρωϊαίτατα die beſten Hſn. und Thomas M., der die Formation πρώϊτερος, ἴτατος für beſſer erklärt als πρωϊαίτερος und αἴτατος. vgl. 8, 101, 2. (Tr.) Auch Xen. An. 3, 4, 1 haben drei der beſten Hſn. πρώϊτερον. (Pp.) vgl. 7, 39, 1. — περὶ Gr. 68, 33 A. 1.

§ 2. παραπλήσιον δὲ καὶ οὐ πολλῷ πλέον καὶ ſcheinen aus Gloſſemen zu μάλιστα entſtanden. — ἐπί. ἀπό zwei Hſn. und Ba. — ἐς τὸ κακουργεῖν halte ich für Gloſſem zu ἐπὶ τῷ. Gr. 68, 41 A. 7. — τοῖς κρατίστοις den fruchtbarſten, einträglichſten Theile.

§ 3. ταῖς ὁλκάσι kann inſtrumental erklärt werden, wie § 5: doch ἐν ὁλκάσι 7, 7, 3. 17, 2. (Kr.) — τοὺς ὁπλίτας, die 7, 17, 2 erwähnten. — τῶν vor Νεοδαμωδῶν fehlt in den beſten Hſn. — ἐς hat nur eine gute Hſ.

§ 4. πρώτους. πρῶτοι Reiz de incl. acc. p. 20. vgl. zu 4, 105, 1. — ἀφῆκαν ſtachen in See. Her. 7, 193: ἐντεῦθεν ἐμέλλον ἐς τὸ πέλαγος ἀφήσειν· ἐπὶ τούτου δὲ τῷ χώρῳ ὄνομα γέγονε Ἀφέται.

προσμισθωσάμενοι Ἀρκάδων, καὶ ἄρχοντα Ἀλέξαρχον Κορίνθιον προστάξαντες ἀπέπεμψαν. ἀπέστειλαν δὲ καὶ Σικυώνιοι διακοσίους ὁπλίτας ὁμοῦ τοῖς Κορινθίοις, ὧν ἦρχε Σαργεὺς Σικυώνιος. αἱ δὲ πέντε καὶ εἴκοσι νῆες τῶν Κορινθίων αἱ τοῦ χειμῶνος πληρωθεῖσαι ἀνθώρμουν ταῖς ἐν τῇ Ναυπάκτῳ εἴκοσιν Ἀττικαῖς, ἕως περ αὐτοῖς οὗτοι οἱ ὁπλῖται ταῖς ὁλκάσιν ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ἀπῆραν· οὗπερ ἕνεκα καὶ τὸ πρῶτον ἐπληρώθησαν, ὅπως μὴ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς ὁλκάδας μᾶλλον ἢ πρὸς ιὰς τριήρεις τὸν νοῦν ἔχωσιν.

Ἐν δὲ τούτῳ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἅμα τῆς Λεκελείας τῷ τειχισμῷ καὶ τοῦ ἦρος εὐθὺς ἀρχομένου περί τε Πελοπόννησον ναῦς τριάκοντα ἔστειλαν καὶ Χαρικλέα τὸν Ἀπολλοδώρου ἄρχοντα, ᾧ εἴρητο καὶ ἐς Ἄργος ἀφικομένῳ κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν παρακαλεῖν Ἀργείων [τε] ὁπλίτας ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ τὸν Δημοσθένην ἐς τὴν Σικελίαν, ὥσπερ ἔμελλον, ἀπέστελλον ἑξήκοντα μὲν ναυσὶν Ἀθηναίων καὶ πέντε Χίαις, ὁπλίταις δὲ ἐκ κατιλόγου Ἀθηναίων διακοσίοις καὶ χιλίοις, καὶ νησιωτῶν ὅσοις ἐκασταχόθεν οἷόν τ' ἦν πλείστοις χρῆσασθαι, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ξυμμάχων τῶν ὑπηκόων, εἴ ποθέν τι εἶχον ἐπιτήδειον ἐς τὸν πόλεμον, ξυμπορίσαντες. εἴρητο δ' αὐτῷ πρῶτον μετὰ τοῦ Χαρικλέους ἅμα περιπλέοντα ξυστρατεύεσθαι περὶ τὴν Λακωνικήν. καὶ ὁ μὲν Δημοσθένης ἐς τὴν Αἴγιναν πλεύσας τοῦ στρατεύματός τε εἴ τι ὑπελείπετο περιέμενε καὶ τὸν Χαρικλέα τοὺς Ἀργείους παραλαβεῖν.

(Ab.) — καὶ vor ἄρχοντα verbindet dieſes mit ὁπλίτας; προστάξαντες ſteht für ſich zu 3, 26, 1. — Ἀρκάδων aus der Zahl der A. Gr. 47, 9.

§ 5. αὐτοῖς οὗτοι für αὐτοῖς eine gute Hſn.; die übrigen οὗτοι oder αὐτοῖς. Für αὐτοῖς B, 98, 1. 6, 34, 2. 105, 1. (7, 39, 2.) (Dr.) — πρῶτον für πρότερον zwei Hſn.

C. 20. § 1. καὶ οἱ A. auch die A., wie die Peloponneſier, feierten nicht, indem ſie ꝛc.; über das nächſte καί Gr. 59, 2 A. 3. — περί τε für περί zwei Hſn. Es entſpricht καὶ τὸν Δημοσθένην, wobei denn τέ nach Ἀργείων mit Reiske u. A. zu tilgen iſt. — παρακαλεῖν. παραλαβεῖν Kr. vgl. 26, 1 ꝛc. — χρήσασθαι. zu 1, 6, 3.

§ 2. ἀπέστελλον. Gr. 53, 2 A. 1. Das Syſ. hier vielleicht weil die Wirkung dauert. — ὅσοις. Gr. 49, 10 A. 4. — καὶ ξυμπορίσαντες. zu 1, 26, 3.

§ 3. πλέοντα. Kr. zu Xen. An. 1, 2, 1 u. Lobeck zu Soph. Aj. 1006. — παραλαβεῖν, ἀπὸ κοινοῦ τὸ περιέμενεν. (Sch.)

21 Ἐν δὲ τῇ Σικελίᾳ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτου τοῦ ἤρος καὶ ὁ Γύλιππος ἦκεν ἐς τὰς Συρακούσας, ἄγων ἀπὸ τῶν πόλεων ὧν ἔπεισε στρατιὰν ὅσην ἐκασταχόθεν πλείστην ἐδύνατο. καὶ ξυγκαλέσας τοὺς Συρακοσίους ἔφη χρῆναι πληροῦν ναῦς ὡς δύνανται πλείστας καὶ ναυμαχίας ἀπόπειραν
2 λαμβάνειν· ἐλπίζειν γὰρ ἀπ' αὐτοῦ τι ἔργον ἄξιον τοῦ κινδύνου ἐς τὸν πόλεμον κατεργάσασθαι. ξυνέπειθε δὲ καὶ ὁ Ἑρμοκράτης οὐχ ἥκιστα τοῦ ταῖς ναυσὶ μὴ ἀθυμεῖν ἐπιχειρήσειν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, λέγων οὐδ' ἐκείνους πάτριον τὴν ἐμπειρίαν οὐδ' ἀΐδιον τῆς θαλάσσης ἔχειν, ἀλλ' ἠπειρώτας μᾶλλον τῶν Συρακοσίων ὄντας καὶ ἀναγκασθέντας ὑπὸ
3 Μήδων ναυτικοὺς γενέσθαι. καὶ πρὸς ἄνδρας τολμηρούς, οἵους καὶ Ἀθηναίους, τοὺς ἀντιτολμῶντας χαλεπωτάτους [ἂν] αὐτοῖς φαίνεσθαι· ᾧ γὰρ ἐκεῖνοι τοὺς πέλας, οὐ δυνάμει ἔστιν ὅτε προὔχοντες, τῷ δὲ θράσει ἐπιχειροῦντες καταφοβοῦσιν, καὶ σφᾶς ἂν τὸ αὐτὸ ὁμοίως τοῖς ἐναντίοις ὑποσχεῖν.
4 καὶ Συρακοσίους εὖ εἰδέναι ἔφη τῷ τολμῆσαι ἀπροσδοκήτως πρὸς τὸ Ἀθηναίων ναυτικὸν ἀνιστῆναι πλέον τι διὰ τὸ τοιοῦτον ἐκπλαγέντων αὐτῶν περιγενησομένους ἢ Ἀθηναίους τῇ
5 ἐπιστήμῃ τὴν Συρακοσίων ἀπειρίαν βλάψοντας. ἐέναι οὖν ἐκέλευεν ἐς τὴν πεῖραν τοῦ ναυτικοῦ καὶ μὴ ἀποκνεῖν. καὶ οἱ μὲν Συρακόσιοι, τοῦ τε Γυλίππου καὶ Ἑρμοκράτους καὶ εἴ του ἄλλου πειθόντων, ὥρμηντό τε ἐς τὴν ναυμαχίαν καὶ
22 τὰς ναῦς ἐπλήρουν· ὁ δὲ Γύλιππος ἐπειδὴ παρεσκευάσατο τὸ ναυτικόν, ἀγαγὼν ὑπὸ νύκτα πᾶσαν τὴν στρατιὰν τὴν πεζὴν αὐτὸς μὲν τοῖς ἐν τῷ Πλημμυρίῳ τείχεσι κατὰ γῆν ἔμελλε προσβαλεῖν, αἱ δὲ τριήρεις τῶν Συρακοσίων ἅμα καὶ ἀπὸ

C. 21. § 2. ἀπ' αὐτοῦ, τοῦ ναυμαχεῖν. (Sch.) Ueber ἀπό vgl. 4, 21, 4. — κατεργάσασθαι. Gr. 53, 1 A. 10. — ξυνανέπειθε. ξυνέπειθε die meiſten Hſn. — τοῦ vor ταῖς ναυσὶ fehlt in mehrern Hſn., freilich ſchlechtern; vielleicht τό? — ἐπιχειρήσειν. zu 1, 27, 2. ἐπιχείρησιν Dobree, auch mir eingefallen. — ὄντας καί. zu 1, 1, 1.

§ 3. πρὸς ἄνδρας iſt mit ἀντιτολμῶντας zu verbinden. (Bſ.) — οἵους. Gr. 62, 4 A. 3. — ἄν fehlt in vielen und guten Hſn. — τῷ mit ihrer. Gr. 50, 2 A. 3. — σφᾶς, σφεῖς Bk. zu 3, 111, 2. — ὑποσχεῖν barbieten. (Ba.) Eine ungewöhnliche Verbindung.

§ 4. πλέον τι für πλέον eine gute Hſ.

§ 5. εἴ του ἄλλου. Soph. Aj. 487: ἐξέφυν πατρὸς ἔπερ νοὸς σθένοντος ἐν πλούτῳ Φρυγῶν. (Bp.) Gr. 60, 10 A. 2.

C. 22. § 1. παρεσκευάσατο. παρεσκεύασο zwei Hſn. — ἀπὸ ξ. zu 4, 67, 5.

ξυνθήματος πέντε μὲν καὶ τριάκοντα ἐκ τοῦ μεγάλου λιμένος ἐπέπλεον, αἱ δέ, πέντε καὶ τεσσαράκοντα, ἐκ τοῦ ἐλάσσονος, 2
οὗ ἦν καὶ τὸ νεώριον αὐτοῖς, περιέπλεον, βουλόμενοι πρὸς τὰς ἐντὸς προσμῖξαι καὶ ἅμα ἐπιπλεῖν τῷ Πλημμυρίῳ, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι ἀμφοτέρωθεν θορυβῶνται. οἱ δ' Ἀθηναῖοι διὰ τάχους ἀντιπληρώσαντες ἑξήκοντα ναῦς ταῖς μὲν πέντε καὶ εἴκοσι πρὸς τὰς πέντε καὶ τριάκοντα τῶν Συρακοσίων τὰς ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ἐναυμάχουν, ταῖς δ' ἐπιλοίποις ἀπήντων ἐπὶ τὰς ἐκ τοῦ νεωρίου περιπλεούσας. καὶ εὐθὺς πρὸ 3
τοῦ στόματος τοῦ μεγάλου λιμένος ἐναυμάχουν, καὶ ἀντεῖχον ἀλλήλοις ἐπὶ πολύ, οἱ μὲν βιάσασθαι βουλόμενοι τὸν ἔκπλουν, οἱ δὲ κωλύειν.

Ἐν τούτῳ δ' ὁ Γύλιππος τῶν ἐν τῷ Πλημμυρίῳ Ἀθη- 23
ναίων πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπικαταβάντων καὶ τῇ ναυμαχίᾳ τὴν γνώμην προσεχόντων φθάνει προσπεσὼν ἅμα τῇ ἕῳ αἰφνιδίως τοῖς τείχεσιν, καὶ αἱρεῖ τὸ μέγιστον πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἐλάσσω δύο, οὐχ ὑπομεινάντων τῶν φυλάκων, ὡς εἶδον τὸ μέγιστον ῥᾳδίως ληφθέν. καὶ ἐκ μὲν τοῦ 2
πρώτου ἁλόντος χαλεπῶς οἱ ἄνθρωποι, ὅσοι καὶ ἐς τὰ πλοῖα καὶ ὁλκάδα τινὰ κατέφυγον, ἐς τὸ στρατόπεδον ἐξεκομίζοντο· τῶν γὰρ Συρακοσίων ταῖς ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ναυσὶ κρατούντων τῇ ναυμαχίᾳ ὑπὸ τριήρους μιᾶς καὶ εὐ πλεούσης ἐπεδιώκοντο· ἐπειδὴ δὲ τὰ δύο τειχίσματα ἡλίσκετο, ἐν τούτῳ 3
καὶ οἱ Συρακόσιοι ἐτύγχανον ἤδη νικώμενοι καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν φεύγοντες ῥᾷον παρέπλευσαν. αἱ γὰρ τῶν Συρακοσίων αἱ πρὸ τοῦ στόματος νῆες ναυμαχοῦσαι βιασάμεναι τὰς τῶν

---

§ 2. αἱ δὲ πέντε die andern aber, fünf, ſo daß die Zahl hier appoſitiv ſteht. (Pk.) Kr. zu Xen. An. 1, 2, 3. — καί vor περιέπλεον iſt mit einer guten Hſ. u. Ba. getilgt. — πρὸς τὰς ἐντὸς προσμῖξαι, ταῖς ἰδίαις ταῖς ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι συμμῖξαι. (Sch.) — ταῖς μέν. Ueber den Artikel. Gr. 50, 2 A. 8. — οἱ μέν, οἱ Συρακούσιοι. (Sch.)

C. 23. § 1. ἐπικαταβάντων. ἐπι — gegen. (Abr.) — αἰφνιδίως. αἰφνίδιος προσπίπτει 6, 49, 2. vgl. zu 4, 75, 3. Doch findet ſich das Adv. auch 4, 96, 4. 5, 8, 3. 9, 5. 7, 3, 1. vgl. 2, 53, 1.

§ 2. πρώτου. Gr. 50, 12, 1. vgl. 57, 5 A. 3. — γὰρ erläutert das χαλεπῶς.

§ 3. οἱ ἐξ αὐτῶν, τῶν τειχισμάτων. (Sch.) — αἱ — αἱ. Gr. 50, 9 A. 1. — ναυμαχοῦσαι. Ueber die Stellung Gr. 50, 10 A. 3. — ναῦς fehlt in einer Hſ.

Ἀθηναίων ναῦς οὐδενὶ κόσμῳ ἐσέπλεσαν καὶ ταραχθεῖσαι
4 περὶ ἀλλήλας παρέδοσαν τὴν νίκην τοῖς Ἀθηναίοις· ταύτας τε γὰρ ἔτρεψαν καὶ ὑφ' ὧν τὸ πρῶτον ἐνικῶντο ἐν τῷ λιμένι. καὶ ἕνδεκα μὲν ναῦς τῶν Συρακοσίων κατέδυσαν καὶ τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων ἀπέκτειναν, πλὴν ὅσον ἐκ τριῶν νεῶν, οὓς ἐζώγρησαν· τῶν δὲ σφετέρων τρεῖς νῆες διεφθάρησαν. τὰ δὲ ναυάγια ἀνελκύσαντες τῶν Συρακοσίων, καὶ τροπαῖον ἐν τῷ νησιδίῳ στήσαντες τῷ πρὸ τοῦ Πλημμυρίου, ἀνεχώρησαν ἐς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον.

24 Οἱ δὲ Συρακόσιοι κατὰ μὲν τὴν ναυμαχίαν οὕτως ἐπεπράγεσαν, τὰ δ' ἐν τῷ Πλημμυρίῳ τείχη εἶχον καὶ τροπαῖα ἔστησαν αὐτῶν τρία. καὶ τὸ μὲν ἕτερον τοῖν δυοῖν τειχοῖν τοῖν ὕστερον ληφθέντοιν κατέβαλον, τὰ δὲ δύο ἐπισκευάσαν-
2 τες ἐφρούρουν. ἄνθρωποι δ' ἐν τῶν τειχῶν τῇ ἁλώσει ἀπέθανον καὶ ἐζωγρήθησαν πολλοὶ καὶ χρήματα πολλὰ τὰ ξέμπαντα ἑάλω· ἅτε γὰρ ταμιείῳ χρωμένων τῶν Ἀθηναίων τοῖς τείχεσι πολλὰ μὲν ἐμπίρων χρήματα καὶ σῖτος ἐνῆν, πολλὰ δὲ καὶ τριηράρχων, ἐπεὶ καὶ ἱστία τεσσαράκοντα τριήρων καὶ τἆλλα σκεύη ἐγκατελήφθη καὶ τριήρεις ἀνειλκυσμέ-
3 ναι τρεῖς. μέγιστόν τε καὶ ἐν τοῖς πρῶτον ἐκάκωσε τὸ στράτευμα τὸ τῶν Ἀθηναίων ἡ τοῦ Πλημμυρίου λῆψις· οὐ γὰρ ἔτι οὐδ' οἱ ἔσπλοι ἀσφαλεῖς ἦσαν τῆς ἐπαγωγῆς τῶν ἐπιτηδείων — οἱ γὰρ Συρακόσιοι ναυσὶν αὐτόθι ἐφορμοῦντες

---

§ 4. ἔτρεψαν, οἱ Ἀθηναῖοι. (Sch.) — καὶ ὑφ' ὧν. Gr. 51, 13 A. 5. — πλὴν ὅσον außer wie viel von Mannſchaft, ergänze ἦν; ἐκ ſteht mit Bezug auf das Hinbringen zu den Athenern — τῷ νησιδίῳ, am Eingange des großen Hafens, jetzt isola del Castelluccio. (Bd.)

C. 24. § 1. οὕτως ἐπεπράγεσαν, οὕτως ἐδυστύχησαν. (Sch.) Gr. 46, 5 A. 11. — αὐτῶν, τῶν τειχέων. (Dd.) wegen Eroberung der Feſten. Gr. 47, 7 A. 3. — τὰ δύο. Gr. 50, 2 A. 8.

§ 2. τὰ ξύμπαντα. Gr. 50, 11 A. 13. — ἅτε für ὥστε eine Hſ. Dagegen Lobeck z. Phryn. p. 427. — χρήματα Waaren. — ἐπεί. zu 1, 12, 1.

§ 3. μέγιστον hängt von ἐκάκωσεν ab. (Bd.) So μέγιστον ἔβλαψε 7, 44, 6, μέγα βεβλάφθαι Xen. Cyr. 5, 3, 30. (Pp.) — τε für δέ eine gute Hſ. — ἐν τοῖς. zu 1, 6, 2. — οἱ ἔσπλοι τῆς ἐπαγωγῆς die Einfahrt der Zufuhr der d. h. der zuzuführenden. —

ἐκώλυον καὶ διὰ μάχης ἤδη ἐγίγνοντο οἱ ἐσκομιδαί — ἔς τε τἆλλα κατάπληξιν παρέσχε καὶ ἀθυμίαν τῷ στρατεύματι.

Μετὰ δὲ τοῦτο ναῦς τε ἐκπέμπουσι δώδεκα οἱ Συρακό- 25
σιοι καὶ Ἀγάθαρχον ἐπ' αὐτῶν Συρακόσιον ἄρχοντα. καὶ αὐτῶν μία μὲν ἐς Πελοπόννησον ᾤχετο πρέσβεις ἄγουσα, ὅπως τά τε σφέτερα φράσωσιν ὅτι ἐν ἐλπίσιν εἰσὶ καὶ τὸν ἐκεῖ πόλεμον ἔτι μᾶλλον ἐποτρύνωσι γίγνεσθαι· αἱ δ' ἕνδεκα 2
νῆες πρὸς τὴν Ἰταλίαν ἔπλευσαν, πυνθανόμεναι πλοῖα τοῖς Ἀθηναίοις γέμοντα χρημάτων προσπλεῖν. καὶ τῶν τε πλοίων ἐπιτυχοῦσαι τὰ πολλὰ διέφθειραν καὶ ξύλα ναυπηγήσιμα ἐν τῇ Καυλωνιάτιδι κατέκαυσαν, ἃ τοῖς Ἀθηναίοις ἑτοῖμα ἦν, ἔς τε Λοκροὺς μετὰ ταῦτα ἦλθον, καὶ ὁρμουσῶν αὐτῶν κα- 3
τέπλευσε μία τῶν ὁλκάδων τῶν ἀπὸ Πελοποννήσου ἄγουσα Θεσπιέων ὁπλίτας· καὶ ἀναλαβόντες αὐτοὺς οἱ Συρακόσιοι ἐπὶ τὰς ναῦς παρέπλεον ὑπ' οἶκον, φυλάξαντες δ' αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι εἴκοσι ναυσὶ πρὸς τοῖς Μεγάροις μίαν μὲν ναῦν λαμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσιν, τὰς δ' ἄλλας οὐκ ἐδυνήθησαν, ἀλλ' ἀποφεύγουσιν ἐς τὰς Συρακούσας.

Ἐγένετο δὲ καὶ περὶ τῶν σταυρῶν ἀκροβολισμὸς ἐν τῷ 4
λιμένι, οὓς οἱ Συρακόσιοι πρὸ τῶν παλαιῶν νεωσοίκων κατέπηξαν ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὅπως αὐτοῖς αἱ νῆες ἐντὸς ὁρμοῖεν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπιπλέοντες μὴ βλάπτοιεν ἐμβάλλοντες. προσαγαγόντες γὰρ ναῦν μυριοφόρον αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι, πύργους τε ξυλίνους ἔχουσαν καὶ παραφράγματα, ἔκ τε τῶν

ἐσκομιδαί, ἐσαγωγαὶ τῶν ἐπιτηδείων. (Sch.) — παρέσχε, ἡ τοῦ Πλημμυρίου λῆψις.

C. 25. § 1. ὅπως für ὥστερ eine gute Hſ. Gr. 53, 7 A. 7. vgl. Herm. de part. ἄν 2, 12. Oder man müßte φράσουσιν, wie Martinus Hſ. u. als Verbeſſerung zwei andre haben, und ἐποτρυνοῦσι leſen.

§ 2. αἱ ἕνδεκα die übrigen eilf. (Ψs.) Gr. 50, 2 A. 8. — πυνθανόμεναι, Hſ. πυνθανόμενοι eine Hſ. — πλοίων ἐπιτυχοῦσαι. zu 3, 3, 4.

§ 3. φυλάξαντες αὐτούς, τηρήσαντες καιρὸν εἰς τὸ ἐπιθέσθαι αὐτοῖς. (Sch.) — ἐδυνήθησαν, λαμβάνειν. Gr. 55, 4 A. 11.

§ 4. σταυρῶν. σταυρωμάτων eine gute Hſ. — προσαγαγόντες, τοῖς σταυρώμασι δηλονότι. (Sch.) — μυριοφόρον. μυριαμφόρον Hl. u. Lobeck z. Phryn. S. 662. Der Sch.: μεγάλην, δυναμένην δέξασθαι μυρίον φόρτον. — παραφράγματα, παραπετάσματα. (Sch.) hölzerne Bruſtwehren. vgl. Schn. zu Xen. Hell. 1, 6, 19. (Ψ.)

ἀκάτων ὥνευον ἀκαδούμενοι τοὺς σταυροὺς καὶ ἀνέκλων καὶ
5 κατακολυμβῶντες ἐξέπριον. οἱ δὲ Συρακόσιοι ἀπὸ τῶν νεωσοίκων ἔβαλλον· οἱ δ' ἐκ τῆς ὁλκάδος ἀντέβαλλον, καὶ τέλος τοὺς πολλοὺς τῶν σταυρῶν ἀνεῖλον οἱ Ἀθηναῖοι. χαλεπωτάτη δ' ἦν τῆς σταυρώσεως ἡ κρύφιος· ἦσαν γὰρ τῶν σταυρῶν οὓς οὐχ ὑπερέχοντας τῆς θαλάσσης κατέπηξαν, ὥστε δεινὸν ἦν προσπλεῦσαι, μὴ οὐ προϊδών τις ὥσπερ περὶ ἕρμα περιβάλῃ τὴν ναῦν. ἀλλὰ καὶ τούτους κολυμβηταὶ δυόμενοι
6 ἐξέπριον μισθοῦ. ὅμως δ' αὖθις οἱ Συρακόσιοι ἐσταύρωσαν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πρὸς ἀλλήλους, οἷον εἰκὸς τῶν στρατοπέδων ἐγγὺς ὄντων καὶ ἀντιτεταγμένων, ἐμηχανῶντο καὶ ἀκροβολισμοῖς καὶ πείραις παντοίαις ἐχρῶντο.

7 Ἔπεμψαν δὲ καὶ ἐς τὰς πόλεις πρέσβεις οἱ Συρακόσιοι Κορινθίων καὶ Ἀμπρακιωτῶν καὶ Λακεδαιμονίων, ἀγγέλλοντας τήν τε τοῦ Πλημμυρίου λῆψιν καὶ τῆς ναυμαχίας πέρι ὡς οὐ τῇ τῶν πολεμίων ἰσχύϊ μᾶλλον ἢ τῇ σφετέρᾳ ταραχῇ ἡσσηθεῖεν, τά τε ἄλλα αὖ δηλώσοντας ὅτι ἐν ἐλπίσιν εἰσὶ καὶ ἀξιώσοντας ξυμβοηθεῖν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ, ὡς καὶ τῶν Ἀθηναίων προσδοκίμων ὄντων ἄλλῃ στρατιᾷ, καὶ ἢν φθάσωσιν αὐτοὶ πρότερον διαφθείραντες τὸ παρὸν στράτευμα αὐτῶν, διαπεπολεμησόμενον. καὶ οἱ μὲν ἐν τῇ Σικελίᾳ ταῦτ' ἔπρασσον.

26 Ὁ δὲ Δημοσθένης, ἐπεὶ ξυνελέγη αὐτῷ τὸ στράτευμα ὃ ἔδει ἔχοντα ἐς τὴν Σικελίαν βοηθεῖν, ἄρας ἐκ τῆς Αἰγίνης

---

vgl. 4, 115, 2. — ὥνευον wanden herauf. (Hl.) — ἀνέκλων, zu 2, 76, 3.

§ 5. τῆς σταυρώσεως ἡ κρύφιος. Gr. 47, 28 A. 9. — δεινόν zugleich mit dem Inf. und μή, wie Xen. An. 1, 3, 17. vgl. dort Kr. — ἕρμα Klippe. vgl. Her. 7, 183. (Bl.) — μισθοῦ. Gr. 47, 17 A. 3.

§ 6. ἐσταύρωσαν, σταυροὺς κατέπηξαν. (Sch)

§ 7. τὰς πόλεις, die ſikeliſchen. (Pf.) — Κορινθίων. Fremde ſchickten ſie als mehr unpartheiiſche Zeugen. (Ba.) — ἀγγέλλοντας für ἀγγελοῦντας die beſten Hſn. zu 6, 88, 11. — αὖ andrerſeits fehlt in mehrern Hſn. — ἐπ' αὐτούς, τοὺς πολεμίους, die Athener. (Gö.) — ὡς — στρατιᾷ da auch die Athener mit einem andern Heere erwartet würden, d. h. die Ankunft eines neuen Heeres der A. (Ba.) — διαπεπολεμησόμενον für διαπολεμησόμενον eine gute Hſ. u. Ba. zu 14, 2.

καὶ πλεύσας πρὸς τὴν Πελοπόννησον τῷ τε Χαρικλεῖ καὶ ταῖς τριάκοντα ναυσὶ τῶν Ἀθηναίων ξυμμίσγει, καὶ παραλαβόντες τῶν Ἀργείων ὁπλίτας ἐπὶ τὰς ναῦς ἔπλεον ἐς τὴν Λακωνικήν, καὶ πρῶτον μὲν τῆς Ἐπιδαύρου τι τῆς Λιμηρᾶς 2
ἐδῄωσαν, ἔπειτα σχόντες ἐς τὰ καταντικρὺ Κυθήρων τῆς Λακωνικῆς, ἔνθα τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστιν, τῆς τε γῆς ἔστιν ἃ ἐδῄωσαν καὶ ἐτείχισαν ἰσθμῶδές τι χωρίον, ἵνα δὴ οἵ τε Ἕλωτες τῶν Λακεδαιμονίων αὐτόσε αὐτομολῶσι καὶ ἅμα λῃσταὶ ἐξ αὐτοῦ, ὥσπερ ἐκ τῆς Πύλου, ἁρπαγὴν ποιῶνται. καὶ ὁ μὲν Λημοσθένης εὐθὺς ἐπειδὴ ξυγκατέλαβε τὸ 3
χωρίον παρέπλει ἐπὶ τῆς Κερκύρας, ὅπως καὶ τῶν ἐκεῖθεν ξυμμάχων παραλαβὼν τὸν ἐς τὴν Σικελίαν πλοῦν ὅτι τάχιστα ποιῆται· ὁ δὲ Χαρικλῆς περιμείνας ἕως τὸ χωρίον ἐξετείχισε καὶ καταλιπὼν φυλακὴν αὐτοῦ ἀπεκομίζετο καὶ αὐτὸς ὕστερον ταῖς τριάκοντα ναυσὶν ἐπ' οἴκου καὶ οἱ Ἀργεῖοι ἅμα.

Ἀφίκοντο δὲ καὶ τῶν Θρᾳκῶν τῶν μαχαιροφόρων τοῦ 27
Λιακοῦ γένους ἐς τὰς Ἀθήνας πελτασταὶ ἐν τῷ αὐτῷ θέρει τούτῳ τριακόσιοι καὶ χίλιοι, οὓς ἔδει τῷ Λημοσθένει ἐς τὴν Σικελίαν ξυμπλεῖν, οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ὡς ὕστερον ἦκον, διενοοῦντο αὐτοὺς πάλιν, ὅθεν ἦλθον, ἐς Θρᾴκην ἀποπέμπειν. τὸ γὰρ ἔχειν πρὸς τὸν ἐκ τῆς Δεκελείας πόλεμον αὐτοὺς πο- 2
λυτελὲς ἐφαίνετο· δραχμὴν γὰρ τῆς ἡμέρας ἕκαστος ἐλάμβανεν, ἐπειδὴ γὰρ ἡ Δεκέλεια τὸ μὲν πρῶτον ὑπὸ πάσης τῆς στρατιᾶς ἐν τῷ θέρει τούτῳ τειχισθεῖσα, ὕστερον δὲ

C. **26**. § 1. *ταῖς τριάκοντα* 7, 20, 1.

§ 2. *Κυθήρων* hängt von *καταντικρύ*, *Λακωνικῆς* von *τὰ καταντικρύ* ab: bei den Kythera gegenüber liegenden Theilen Lakonikas.

§ 3 *ἅμα* hat nur eine gute Hs.

§ 4. *τῶν ἐκεῖθεν*. Gr. 50, 8 A. 15. — *παρέπλει* für *ἐπέπλει* zwei Hss., *ἐπιπαρέπλει* eine gute. — *ἕως*. *ὡς* die besten Hss., wobei das nächste *καὶ* zu tilgen wäre. — *ἐξετείχισεν*, *εἰς τέλος ἤγαγεν*. (Sch.) vgl. 4, 4, 1. 45, 3. 7, 4, 6.

C. **27**. § 1. *τῶν* vor *Θρᾳκῶν* fehlt in zwei Hss. — *τῶν μαχαιροφόρων* 2, 96, 2. — *τοῦ Δ. γένους* hängt von *Θρᾳκῶν* ab. Gr. 47, 9. — *ὕστερον* zu spät, nach Demosthenes Abfahrt. (Sch.) vgl. 7, 29, 1 u. zu 2, 80, 4.

§ 2. *πρὸς τὸν ἐκ τῆς Δ. πόλεμον* gegen die von D. aus unternommenen Befehdungen. (Ba.) — *πολυτελές*, *πολυδάπανον*, *δαπανηρόν*, *πολλὰ τελοῦν*. (Sch) vgl. 7, 28, 1. — *τειχισθεῖσα*, *τῇ χώρᾳ*

φρουραῖς ἀπὸ τῶν πόλεων κατὰ διαδοχὴν χρόνου ἐπιούσαις τῇ χώρᾳ ἐπῳκεῖτο, πολλὰ ἔβλαπτε τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἐν τοῖς πρώτοις χρημάτων τ' ὀλέθρῳ καὶ ἀνθρώπων φθορᾷ 3 ἐκάκωσε τὰ πράγματα. πρότερον μὲν γὰρ βραχεῖαι γιγνόμεναι αἱ ἐσβολαὶ τὸν ἄλλον χρόνον τῆς γῆς ἀπολαύειν οὐκ ἐκώλυον· τότε δὲ ξυνεχῶς ἐπικαθημένων καὶ ὁτὲ μὲν καὶ πλεόνων ἐπιόντων, ὁτὲ δ' ἐξ ἀνάγκης τῆς ἴσης φρουρᾶς κατατεούσης τε τὴν χώραν καὶ λῃστείας ποιουμένης, βασιλέως τε παρόντος τοῦ τῶν Λακεδαιμονίων Ἀγιδος, ὃς οὐκ ἐκ παρέργου τὸν πόλεμον ἐποιεῖτο, μεγάλα οἱ Ἀθηναῖοι ἐβλά- 4 πτοντο. τῆς τε γὰρ χώρας ἁπάσης ἐστέρηντο καὶ ἀνδραπόδων πλέον ἢ δύο μυριάδες ηὐτομολήκεσαν, καὶ τούτων τὸ πολὺ μέρος χειροτέχναι, πρόβατά τε πάντα ἀπωλώλει καὶ ὑποζύγια· ἵπποι τε, ὁσημέραι ἐξελαυνόντων τῶν ἱππέων, πρός τε τὴν Δεκέλειαν καταδρομὰς ποιουμένων καὶ κατὰ τὴν χώραν φυλασσόντων, οἱ μὲν ἀπεχωλοῦντο ἐν γῇ ἀποκρότῳ

ἐπῳκεῖτο, was freilich paſſender zum zweiten als zum erſten Satze zu ſcheint, bei dem nur verſchwebt: von dem ganzen bei Dekelea gelagerten Heere wurde das Land beſehdet. — ἀπό für ὑπό eine gute Hſ., wie ich vermuthet hatte. — χρόνου. χρόνῳ Ba. bloß κατὰ διαδοχήν 7, 28, 2. 4, 8, 7. (Py.) — τῇ χώρᾳ iſt mit ἐπῳκεῖτο zu verbinden. vgl. 6, 86, 2. (Arn.) Denn zu ἐπιουσῶν gezogen wäre es matt. — πρώτοις. πρῶτον eine Hſ. u. Bk. vgl. zu 4, 105, 1. — ὀλέθρῳ, das ich auf Güter bezogen nicht gebraucht wüßte, iſt wohl Gloſſem zu φθορᾷ; Ba. hatte es wohl nicht. — φθορᾷ bezieht ſich auf die Einbuße an Sklaven § 4. (Dr.) Mit wohl auch auf den anſtrengenden und aufreibenden Dienſt. 7, 28, 2. (Hſ.)

§ 3. ἐπικαθημένων, αὐτῶν, τῶν πολεμίων. (Ba.) — ὁτέ. Gr. 25, 10 A. 12. — ἐξ ἀνάγκης gebrängt durch die Nothwendigkeit (Ps. u. A.) ſich Lebensmittel zu verſchaffen. (Py.) auf eine unwiderſtehliche Art Hſ. — τῆς ἴσης verbindet man mit φρουρᾶς und erklärt nach dem Sch. τῆς τεταγμένης die ordentliche, gewöhnliche. Dagegen Ps. τῆς ἐκ τοῦ αὐτοῦ πλήθους ἀεὶ ξυνιστώσης. Vielleicht: indem mit gleicher Bedrängniß für die Athener nur eine Beſatzungsſchaar einfiel.

§ 4. χώρας, τῆς καρπίμου. (Sch.) — ἀπωλώλει für ἀπολώλει einige gute Hſn. zu 4, 133, 1. vgl. Gr. 28, 6 A. 2. — πάντα hat hier eine gute Hſ., die andere vor ἀπολώλει. — ὑποζύγια. ζύγη eine gute Hſ. — ὁσημέραι. Gr. 51, 13 A. 15. vgl. 8, 64, 2. — ἀπεχωλοῦντο. So Xen. Hell. 7, 2. 19. vgl. Def. 11, 17. Dafür τὰ σκέλεα διεφθάρησαν Her. 8, 28. (Bl.) — ἀποκρότῳ, τραχείᾳ

τε καὶ ξυνεχῶς ταλαιπωροῦντες, οἱ δ' ἐπιτρώσκοντο. ἦ τε 28
τῶν ἐπιτηδείων παρακομιδὴ ἐκ τῆς Εὐβοίας, πρόιερον ἐκ τοῦ
Ὠρωποῦ κατὰ γῆς διὰ τῆς Δεκελείας θᾶσσον οὖσα, περὶ
Σούνιον κατὰ θάλασσαν πολυτελὴς ἐγίγνετο· τῶν τε πάντων
ὁμοίως ἐπακτῶν ἐδεῖτο ἡ πόλις, καὶ ἀντὶ τοῦ πόλις εἶναι
φρούριον κατέστη. πρὸς γὰρ τῇ ἐπάλξει τὴν μὲν ἡμέραν 2
κατὰ διαδοχὴν οἱ Ἀθηναῖοι φυλάσσοντες, τὴν δὲ νύκτα καὶ
ξύμπαντες πλὴν τῶν ἱππέων οἱ μὲν ἐφ' ὅπλοις ποιούμενοι
οἱ δ' ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ θέρους καὶ χειμῶνος ἐταλαιπω-
ροῦντο. μάλιστα δ' αὐτοὺς ἐπίεζεν ὅτι δύο πολέμους ἅμα
εἶχον, καὶ ἐς φιλονεικίαν καθέστασαν τοιαύτην ἣν πρὶν γε-
νέσθαι ἠπίστησεν ἄν τις ἀκούσας. τὸ γὰρ αὐτοὺς πολιορκου- 3
μένους ἐπιτειχισμῷ ὑπὸ Πελοποννησίων μηδ' ὡς ἀποστῆναι
ἐκ Σικελίας, ἀλλ' ἐκεῖ Συρακούσας τῷ αὐτῷ τρόπῳ ἀντιπο-
λιορκεῖν, πόλιν οὐδὲν ἐλάσσω αὐτήν γε καθ' αὑτὴν τῆς
Ἀθηναίων, καὶ τὸν παράλογον τοσοῦτον ποιῆσαι τοῖς Ἕλλησι

(Suid.) vgl. Xen. π. ἱππ. 7, 15. — τε καὶ verbindet ἐν γῇ ἀποκρότῳ und ξυνεχῶς, beide zu ταλαιπωροῦντες gehörig. (Pß.) Gr. 59, 2 A. 3.

C. 28. § 1. γῆν für γῆς Schäfer u. eine Hſ. — θᾶσσον. θάσσων die beſten Hſn. zu 7, 4, 4. — περὶ Σούνιον 8, 4, 1. — ἐπακτῶν, εἰσαγωγίμων ἐξ ἀλλοδαπῆς. (Sch.) zu 6, 20, 3. Der Ge. iſt Prädicat: πάντα ὧν ἐδεῖτο ἐπακτὰ ἦν. Gr. 57, 3 A. 3.

§ 2. ἐπάλξει. zu 2, 13, 5. — καὶ ξύμπαντες. Gr. 69, 32 A. 18. — ἐφ' ὅπλοις bei den Waffen, an den Lagerorten, wie 8, 69, 1. vgl. zu 1, 111, 1. — ποιούμενοι. πονούμενοι Kr. Bg. ergänzt φυλακὴν aus φυλάσσοντες. Doch iſt vielleicht νύκτα ποιεῖσθαι eine Nacht hinbringen nicht unſtatthaft. — δύο, den dekeliſchen und den ſikeliſchen. (Sch.)

§ 3. τὸ γὰρ — ἀποστῆναι, ἠπίστησεν ἄν τις ἀκούσας ἀπὸ κοινοῦ. (Sch.) Gegen dieſe Erklärung zu 1, 25, 3. Als Ausruf nimmt den Infinitiv Koraes. vgl. Gr. 55, 1 A. 6.. Allein dem widerſtrebt der Gedanke, der eben ſo wenig an ſich einem Ausrufe angemeſſen wäre als die Länge des Perioden ihn dazu eignet. Auch zweifle ich ob γάρ für dieſe Sprechweiſe eben ſo paſſend ſei als δέ. Denn Plat. Phäd. 99, b iſt zweifelhaft. Es ſcheint hier ein Mangel in der Rede zu ſein, den wohl der Schriftſteller ſelbſt verſchuldet hat. Er mochte vergeſſen hinzuzufügen was ihm beim Anfange der Rede etwa vorſchwebte: das ſchien aller Berechnung nach unmöglich zu ſein. — ἐλάσσω eine gute Hſ., ἐλάσσονα die übrigen gegen Thuk. Weiſe, wiewohl man ἐχθίονα findet 4, 86, 4, πλείονα 4, 128, 1, πλέονα 4, 82. 5, 47, 8. (Pp.) — αὐτήν γε für αὐτήν τε Hl. u. eine Hſ. — τῆς für τῶν eine gute Hſ. u. der Sch. — Ἀθηναίων für Ἀθηνῶν die beſten Hſn. — παράλογον. zu 1, 65, 1.

τῆς δυνάμεως καὶ τόλμης, ὅσον κατ' ἀρχὰς τοῦ πολέμου οἱ μὲν ἐνιαυτόν, οἱ δὲ δύο, οἱ δὲ τριῶν γε ἐτῶν οὐδεὶς πλείω χρόνον ἐνόμιζον περιοίσειν αὐτούς, εἰ οἱ Πελοποννήσιοι ἐσβάλοιεν ἐς τὴν χώραν, ὥστε ἔτει ἑπταικαιδεκάτῳ μετὰ τὴν πρώτην ἐσβολὴν ἦλθον ἐς Σικελίαν, ἤδη τῷ πολέμῳ καὶ πάντα τετρυχωμένοι, καὶ πόλεμον οὐδὲν ἐλάσσω προσανειλοντο τοῦ πρότερον ὑπάρχοντος ἐκ Πελοποννήσου, δι' ἃ καὶ τότε ὑπό τε τῆς Λεκελείας πολλὰ βλαπτούσης καὶ τῶν ἄλλων ἀναλωμάτων μεγάλων προσπιπτόντων ἀδύνατοι ἐγένοντο τοῖς χρήμασιν. καὶ τὴν εἰκοστὴν ὑπὸ τοῦτον τὸν χρόνον τῶν κατὰ θάλασσαν ἀντὶ τοῦ φόρου τοῖς ὑπηκόοις ἐποίησαν, πλείω νομίζοντες ἂν σφίσι χρήματα οὕτω προσιέναι, αἱ μὲν γὰρ δαπάναι οὐχ ὁμοίως καὶ πρὶν ἀλλὰ πολλῷ μείζους παθέσταν, ὅσῳ καὶ μείζων ὁ πόλεμος ἦν, αἱ δὲ πρόσοδοι ἀπώλλυντο.

29 Τοὺς οὖν Θρᾷκας τοὺς τῷ Δημοσθένει ὑστερήσαντας διὰ τὴν παροῦσαν ἀπορίαν τῶν χρημάτων οὐ βουλόμενοι δαπανᾶν εὐθὺς ἀπέπεμπον, προστάξαντες κομίσαι αὐτοὺς Διιτρέφει καὶ εἰπόντες ἅμα ἐν τῷ παράπλῳ, ἐπορεύοντο γὰρ δι' Εὐρίπου, καὶ τοὺς πολεμίους ἤν τι δύνηται ἀπ' αὐ-

---

— ὅσον in wiefern (Sk.) bezieht ſich eben ſo wie ὥστε auf τοσοῦτον, und kann alſo nicht parenthetiſch genommen werden: eine ſo große Berechnungswidrigkeit daß (ὥστε), während (ὅσον). — οἱ δὲ — οὐδείς. Gr. 58, 4 A. 5. vgl. 57, 8. — ἐτῶν hängt von χρόνον ab. (Py.) — περιοίσειν ausdauern werde, eine ungewöhnliche Bedeutung, von Dio C. einige Mal nachgeahmt. (Bl.) — ἑπταικαιδεκάτῳ. ἑβδόμῳ καὶ δεκάτῳ Kr. zu 4, 101, 1.

§ 4. καὶ τῶν. Dieſer Genitiv kann unabhängig von ὁπό abſolut genommen werden. Gr. 59, 2 A. 3. — μεγάλων iſt Prädicat. Gr. 50, 11 A. 1. — προσπιπτόντων, συμβαινόντων. (Sch.) zu 1, 81, 3. — ἀδύνατοι τοῖς χρήμασιν, ἦγουν ἐνδεεῖς χρημάτων. (Sch.) Die ſonſt nicht vorkommende Ausdrucksweiſe ſcheint nach ἀδύνατος τῷ σώματι gebildet. (Bl.) Doch findet ſich z. B. χρημάτων δυνάμει δυνατώτεροι 1, 25, 4 und δυνάμενος τοῖς χρήμασιν Lyſ. 6, 48. Der Artikel ſteht wohl poſſeſſiv. vgl. 7, 29, 1. — ὑπό, κατά. (Sch.) — ὁμοίως καί. zu 6, 11, 1. — ἦν· αἱ δὲ interpungirt man; allein ὅσῳ aſſimilirt auch dieſen Satz: und je mehr. (Sl.)

C. 29. § 1. τῷ Δ. für den D., um noch mit ihm zu gehen, vgl. 7, 27, 1. — προστάξαντες. zu 5, 8, 3. — ἅμα verbinde ich mit εἰπόντες. — ἀπ' αὐτῶν, δι' αὐτῶν. (Sch.) eig. von — aus. — βλάψαι Gr. 55, 3 A. 13.

τῶν βλάψαι. ὁ δὲ ἐς τε τὴν Τάναγραν ἀπεβίβασεν αὐτοὺς 2
καὶ ἁρπαγήν τινα ἐποιήσατο διὰ τάχους, καὶ ἐκ Χαλκίδος
τῆς Εὐβοίας ἀφ' ἑσπέρας διέπλευσε τὸν Εὔριπον καὶ ἀποβι-
βάσας ἐς τὴν Βοιωτίαν ἦγεν αὐτοὺς ἐπὶ Μυκαλησσόν. καὶ
τὴν μὲν νύκτα λαθὼν πρὸς τῷ Ἑρμαίῳ ηὐλίσατο — ἀπέχει
δὲ τῆς Μυκαλησσοῦ ἑκκαίδεκα μάλιστα σταδίους — ἅμα δὲ
τῇ ἡμέρᾳ τῇ πόλει προσέκειτο, οὔσῃ οὐ μεγάλῃ, καὶ αἱρεῖ,
ἀφυλάκτοις τε ἐπιπεσὼν καὶ ἀπροσδοκήτοις μὴ ἂν ποτέ τινα
σφίσιν ἀπὸ θαλάσσης τοσοῦτον ἐπαναβάντα ἐπιθέσθαι, τοῦ
τείχους ἀσθενοῦς ὄντος καὶ ἔστιν ἧ καὶ πεπτωκότος, τοῦ δὲ
βραχέος ᾠκοδομημένου καὶ πυλῶν ἅμα διὰ τὴν ἄδειαν ἀνε-
ῳγμένων. ἐσπεσόντες δὲ οἱ Θρᾷκες ἐς τὴν Μυκαλησσὸν τάς 3
τε οἰκίας καὶ τὰ ἱερὰ ἐπόρθουν, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἐφό-
νευον, φειδόμενοι οὔτε πρεσβυτέρας οὔτε νεωτέρας ἡλικίας,
ἀλλὰ πάντας ἑξῆς, ὅτῳ ἐντύχοιεν, καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας
κτείνοντες, καὶ προσέτι καὶ ὑποζύγια καὶ ὅσα ἄλλα ἔμψυχα
ἴδοιεν· τὸ γὰρ γένος τὸ τῶν Θρᾳκῶν, ὁμοῖα τοῖς μάλιστα 4
τοῦ βαρβαρικοῦ, ἐν ᾧ ἂν θαρσήσῃ, φονικώτατόν ἐστιν. καὶ
τότε ἄλλη τε ταραχὴ οὐκ ὀλίγη καὶ ἰδέα πᾶσα καθεστήκει
ὀλέθρου, καὶ ἐπιπεσόντες διδασκαλείῳ παίδων, ὅπερ μέγι-
στον ἦν αὐτόθι καὶ ἄρτι ἔτυχον οἱ παῖδες ἐσεληλυθότες, κα-
τέκοψαν πάντας· καὶ ξυμφορὰ τῇ πόλει πάσῃ οὐδεμιᾶς ἧσσον
[μᾶλλον ἑτέρας] ἀδόκητός τε ἐπέπεσεν αὕτη καὶ δεινή. οἱ 30
δὲ Θηβαῖοι αἰσθόμενοι ἐβοήθουν, καὶ καταλαβόντες προκε-
χωρηκότας ἤδη τοὺς Θρᾷκας οὐ πολὺ τήν τε λείαν ἀφείλοντο
καὶ αὐτοὺς φοβήσαντες καταδιώκουσιν ἐπὶ τὸν Εὔριπον καὶ
τὴν θάλασσαν, οὗ αὐτοῖς τὰ πλοῖα ἃ ἦγαγεν ὥρμει. καὶ 2

---

§ 2. ἔς τε für ἐς eine gute Hſ. — ἀφ' ἑσπέρας. Kr. zu Xen. An. 6, 1, 23. — προσέκειτο, πλησιάσας ἐπέκειτο. (Sch.) — οὐ hat nur eine gute Hſ. — μή. Gr. 67, 12 A. 3. — βραχέος iſt Prädicat: niedrig, bis zu einer geringen Höhe, aufgebaut. vgl. 2, 76, 2 u. Hom. Il. ν, 683: τεῖχος ἐδέδμητο χθαμαλώτατον. (Bl.) — πυλῶν, πυῶν. (Sch.)

§ 3. ἑξῆς. zu 1, 20, 1. — ὅτῳ. Gr. 58, 4 A. 5.

§ 4. ὁμοῖα. zu 1, 25, 4. — ἐν ᾧ mann. — ἄλλη τε. Es entſpricht καὶ ἐπιπεσόντες. — καὶ ἄρτι, καὶ ἐς ὃ ἄρτι. Gr. 60, 6 A. 2. — ξυμφορὰ αὕτη. Gr. 61, 7. — ἧσσον für ἧσσων einige Hſn.; über die Sprechweiſe Gr. 47, 27 A. 3. — μᾶλλον ἑτέρας iſt Gloſſem. (Hl.)

ἀποκτείνουσιν αὐτῶν ἐν τῇ ἐσβάσει τοὺς πλείστους, οὔτε ἐπισταμένους νεῖν, τῶν τε ἐν τοῖς πλοίοις, ὡς ἑώρων τὰ ἐν τῇ γῇ, ὁρμισάντων ἔξω τοξεύματος τὰ πλοῖα, ἐπεὶ ἔν γε τῇ ἄλλῃ ἀναχωρήσει οὐκ ἀτόπως οἱ Θρᾷκες πρὸς τὸ τῶν Θηβαίων ἱππικόν, ὅπερ πρῶτον προσέκειτο, προεκθέοντές τε καὶ ξυστρεφόμενοι ἐν ἐπιχωρίῳ τάξει τὴν φυλακὴν ἐποιοῦντο, καὶ ὀλίγοι αὐτῶν ἐν τούτῳ διεφθάρησαν. μέρος δέ τι καὶ ἐν τῇ
3 πόλει αὐτῇ δι' ἁρπαγὴν ἐγκαταληφθὲν ἀπώλετο. οἱ δὲ ξύμπαντες τῶν Θρᾳκῶν πεντήκοντα καὶ διακόσιοι ἀπὸ τριακοσίων καὶ χιλίων ἀπέθανον. διέφθειραν δὲ καὶ τῶν Θηβαίων καὶ τῶν ἄλλων οὓς ξυνεβοήθησαν ἐς εἴκοσι μάλιστα ἱππέας τε καὶ ὁπλίτας ὁμοῦ καὶ Θηβαίων τῶν Βοιωταρχῶν Σκιρφώνδαν· τῶν δὲ Μυκαλησσίων μέρος τι ἀπαναλώθη. τὰ μὲν κατὰ τὴν Μυκαλησσὸν πάθει χρησαμένων οὐδενὸς ὡς ἐπὶ μεγέθει τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἧσσον ὀλοφύρασθαι ἀξίῳ τοιαῦτα ξυνέβη.

31 Ὁ δὲ Δημοσθένης τότε ἀποπλέων ἐπὶ τῆς Κερκύρας μετὰ τὴν ἐκ τῆς Λακωνικῆς τείχισιν, ὁλκάδα ὁρμοῦσαν ἐν Φειᾷ τῇ Ἠλείων, ἐν ᾗ οἱ Κορίνθιοι ὁπλῖται ἐς τὴν Σικελίαν ἐμελλον περαιοῦσθαι, αὐτὴν μὲν διαφθείρει, οἱ δ' ἄνδρες ἀποφυγόντες ὕστερον λαβόντες ἄλλην ἔπλεον. καὶ μετὰ τοῦτο ἀφικόμενος ὁ Δημοσθένης ἐς τὴν Ζάκυνθον καὶ Κεφαλλη-

---

C. 30. § 2. τοὺς πλείστους, nicht der Thraker überhaupt; ſondern: die meiſten der von ihnen Getödteten fielen beim Einſchiffen. (Ahr.) Im Gegenſatz zu ὀλίγοι αὐτῶν ἐν τούτῳ διεφθάρησαν. — οὔτε — τε verbindet verſchiedene Caſus. Gr. 56, 14 A. 2. — ὁρμισάντων. ἀνορμισάντων eine Hſ. u. der Rand des St. retraherent Va. — τοξεύματος für τοῦ ζεύγματος einige Hſn., der Sch. u. Va. — οὐκ ἀτόπως, οὐκ ἀκόσμως. (Sch.) — ἐν τούτῳ dabei, bei dieſer Art des Rückzuges.

§ 3. οἱ ξύμπαντες. Gr. 50, 11 A. 13. — ἐς εἴκοσι. Gr. 60, 8 A. 1. — Θηβαίων τῶν Βοιωταρχῶν Σκιρφώνδαν von den Thebäern den Skirphondas, einen der Böotarchen. Gr. 47, 9 u. A. 1. — χρησαμένων, τῶν Μυκαλησσίων δηλονότι. (Sch.) — ὡς ἐπὶ μεγέθει im Vergleich zu der Größe der Stadt. (Bs.) Gr. 69, 63 A. 5.

C. 31. § 1. ἐπί für ἐκ Dobwell, einige Hſn. u. Va. — μετὰ τὴν ἐκ τῆς Λακωνικῆς τείχισιν, ἐκ τῆς Λ. ἀποπλέων μετὰ τὴν ἐν τῇ Λακωνικῇ τείχισιν. (Va.) vgl. zu 6, 89, 1. — τῇ Ἠλείων. Gr. 47, 5 A. 8. — λαβών nach Ἠλείων (eine Hſ. ἑρῶν) iſt nach den meiſten Hſn. getilgt. — οἱ Κορίνθιοι ὁπλῖται 7, 19, 5. vgl. 17, 2.

νίαν ὁπλίτας τε παρέλαβε καὶ ἐκ τῆς Ναυπάκτου τῶν Μεσσηνίων μετεπέμψατο, καὶ ἐς τὴν ἀντιπέρας ἤπειρον τῆς Ἀ- 2
καρνανίας διέβη, ἐς Ἀλυζίαν τε καὶ Ἀνακτόριον, ὃ αὐτοὶ εἶχον. ὄντι δ' αὐτῷ περὶ ταῦτα ὁ Εὐρυμέδων ἀπαντᾷ ἐκ τῆς Σικελίας ἀποπλέων, ὃς τότε τοῦ χειμῶνος τὰ χρήματα ἄγων τῇ στρατιᾷ ἀπεπέμφθη, καὶ ἀγγέλλει τά τε ἄλλα καὶ ὅτι πύθοιτο κατὰ πλοῦν ἤδη ὢν τὸ Ἰλλημμύριον ὑπὸ τῶν Συρακοσίων ἑαλωκός. ἀφικνεῖται δὲ καὶ Κόνων παρ' αὐ- 3
τούς, ὃς ἦρχε Ναυπάκτου, ἀγγέλλων ὅτι αἱ πέντε καὶ εἴκοσι νῆες τῶν Κορινθίων αἱ σφίσιν ἀνθορμοῦσαι οὔτε καταλύουσι τὸν πόλεμον ναυμαχεῖν τε μέλλουσιν· πέμπειν οὖν ἐκέλευεν αὐτοὺς ναῦς, ὡς οὐχ ἱκανὰς οὔσας δυοῖν δεούσας εἴκοσι τὰς ἑαυτῶν πρὸς τὰς ἐκείνων πέντε καὶ εἴκοσι ναυμαχεῖν. τῷ μὲν οὖν Κόνωνι δέκα ναῦς ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Εὐρυμέδων τὰς ἄριστα σφίσι πλεούσας ἀφ' ὧν αὐτοὶ εἶχον ξυμπέμπουσι πρὸς τὰς ἐν τῇ Ναυπάκτῳ· αὐτοὶ δὲ τὰ περὶ τῆς στρατιᾶς 4
τὸν ξύλλογον ἡτοιμάζοντο, Εὐρυμέδων μὲν ἐς τὴν Κέρκυραν πλεύσας καὶ πεντεκαίδεκά τε ναῦς πληροῦν κελεύσας αὐτοὺς καὶ ὁπλίτας καταλεγόμενος — ξυνῆρχε γὰρ ἤδη Δημοσθένει ἀποτραπόμενος, ὥσπερ καὶ ῥηθη — Δημοσθένης δ' ἐκ τῶν περὶ τὴν Ἀκαρνανίαν χωρίων σφενδονήτας τε καὶ ἀκοντιστὰς ξυναγείρων.

Οἱ δ' ἐκ τῶν Συρακουσῶν τότε μετὰ τὴν τοῦ Ἰλλημμυρίου 32
ἅλωσιν πρέσβεις οἰχόμενοι ἐς τὰς πόλεις ἐπειδὴ ἔπεισάν τε καὶ ξυναγείραντες ἔμελλον ἄξειν τὸν στρατόν, ὁ Νικίας προπυθόμενος πέμπει ἐς τῶν Σικελῶν τοὺς τὴν δίοδον ἔχοντας καὶ σφίσι ξυμμάχους, Κεντόριπάς τε καὶ Ἀλικυαίους καὶ

---

§ 2. αὐτοί, ἦγουν οἱ Ἀθηναῖοι. (Sch.) — περὶ ταῦτα, ἦγουν περὶ τὸ συλλέγειν δύναμιν. (Sch.) Gr. 68, 33 A. 2. in dieſen Gegenden Ba. u. A. — τότε weiſt auf 7, 16, 2 zurück. (Hf.) vgl. zu 1, 101, 2. — ἀπεπέμφθη von Athen.

§ 3. αἱ πέντε καὶ εἴκοσι 7, 19, 5. vgl. 17, 3. — σφίσιν. Gr. 58, 4 A. 3. — καταλύουσι τὸν πόλεμον ungewöhnlich für: vom Kriege nicht ablaſſen. (A. Pf.) — ὡς. Gr. 56, 9 A. 4.

§ 4. περί. Gr. 47, 9 A. 19. — αὐτούς. Gr. 58, 4 A. 1. — ἀποτραπόμενος, von der Heimfahrt. (Pf.) — ῥηθη, ξυνάρχειν αὐτῷ. (Sch.)

C. 32. § 1. τότε 25, 7. — σφίσι haben nur zwei Hſn. — Κεντόριπας hier als Name der Einwohner. vgl. Lobeck Parall. p. 292.

ἄλλους, ὅπως μὴ διαφήσουσι τοὺς πολεμίους ἀλλὰ ξυστραφέντες κωλύσουσι διελθεῖν· ἄλλῃ γὰρ αὐτοὺς οὐδὲ πειράσειν· Ἀκραγαντῖνοι γὰρ οὐκ ἐδίδοσαν διὰ τῆς ἑαυτῶν ὁδόν.
2 πορευομένων δ' ἤδη τῶν Σικελιωτῶν οἱ Σικελοί, καθάπερ ἐδέοντο οἱ Ἀθηναῖοι, ἐνέδραν τινὰ [τριχῇ] ποιησάμενοι ἀφυλάκτους τε καὶ ἐξαίφνης ἐπιγενόμενοι διέφθειραν ἐς ὀκτακοσίους μάλιστα καὶ τοὺς πρέσβεις πλὴν ἑνὸς τοῦ Κορινθίου πάντας· οὗτος δὲ τοὺς διαφυγόντας, ἐς πεντακοσίους καὶ
33 χιλίους, ἐκόμισεν ἐς τὰς Συρακούσας. καὶ περὶ τὰς αὐτὰς ἡμέρας καὶ οἱ Καμαριναῖοι ἀφικνοῦνται αὐτοῖς βοηθοῦντες, πεντακόσιοι μὲν ὁπλῖται, τριακόσιοι δὲ ἀκοντισταὶ καὶ τοξόται τριακόσιοι. ἔπεμψαν δὲ καὶ οἱ Γελῷοι ναυτικόν τε ἐς πέντε ναῦς καὶ ἀκοντιστὰς τετρακοσίους καὶ ἱππέας διακοσίους.
2 σχεδὸν γάρ τι ἤδη πᾶσα ἡ Σικελία πλὴν Ἀκραγαντίνων — οὗτοι δ' οὐδὲ μεθ' ἑτέρων ἦσαν — οἱ δ' ἄλλοι ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους μετὰ τῶν Συρακοσίων οἱ πρότερον περιορώμενοι ξυστάντες ἐβοήθουν.

Καὶ οἱ μὲν Συρακόσιοι, ὡς αὐτοῖς τὸ ἐν τοῖς Σικελοῖς πάθος ἐγένετο, ἐπέσχον τὸ εὐθέως τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιχει-
3 ρεῖν· ὁ δὲ Δημοσθένης καὶ Εὐρυμέδων, ἑτοίμης ἤδη τῆς στρατιᾶς οὔσης ἔκ τε τῆς Κερκύρας καὶ ἀπὸ τῆς ἠπείρου, ἐπεραιώθησαν ξυμπάσῃ τῇ στρατιᾷ τὸν Ἰόνιον ἐπ' ἄκραν Ἰαπυγίαν· καὶ ὁρμηθέντες αὐτόθεν κατίσχουσιν ἐς τὰς Χοι-
4 ράδας νήσους Ἰαπυγίας, καὶ ἀκοντιστάς τέ τινας τῶν Ἰαπύγων πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν τοῦ Μεσσαπίου ἔθνους ἀναβιβάζονται

---

304. — διαφήσουσι. διαφῆσουσι Bk. u. Dobree, διήσουσι Py. Kr. zu Xen. An. 3, 2, 23.

§ 2. τριχῇ fehlt in sehr vielen und guten Hss. — ἀφυλάκτους τε καὶ ἐξαίφνης. Gr. 59, 2 A. 3.

C. 33. § 1. αὐτοῖς ist der Stellung wegen mit ἀφικνοῦνται zu verbinden. — ναυτικὸν ἐς πέντε ναῦς, ἦγουν λαὸν πέντε νεῶν. (Sch.) ein Geschwader von ungefähr fünf Schiffen Ba., doch ἐς nicht ausdrückend.

§ 2. σχεδόν τι. Gr. 51, 16 A. 5. — οὐδὲ μεθ' ἑτέρων. zu 2, 67, 5. — οἱ δ' ἄλλοι erneuert mit Rücksicht auf die Parenthese den Begriff ἡ Σικελία. vgl. 8, 29, 2 u. besonders 8, 70, 1. — περιορώμενοι. zu 6, 93, 1. — ἐπέσχον τό für ἐπίσχοντο einige Hss. u. Dr. Das Medium gebraucht Th. nie. (Py.) zu 2, 76, 1.

§ 3. ἔκ τε für ἐκ zwei gute Hss.

ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ τῷ Ἄρτᾳ, ὅσπερ καὶ τοὺς ἀκοντιστάς, δυνάστης ὢν, παρέσχεν αὐτοῖς, ἀνανεωσάμενοί τινα παλαιὰν φιλίαν ἀφικνοῦνται ἐς Μεταπόντιον τῆς Ἰταλίας. καὶ τοὺς 5
Μεταποντίους πείσαντες κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν ἀκοντιστάς τε ξυμπέμπειν τριακοσίους καὶ τριήρεις δύο καὶ ἀναλαβόντες ταῦτα παρέπλευσαν ἐς Θουρίαν. καὶ καταλαμβάνουσι νεωστὶ σιάσει τοὺς τῶν Ἀθηναίων ἐναντίους ἐκπεπιωκότας· καὶ 6
βουλόμενοι τὴν στρατιὰν αὐτόθι πᾶσαν ἀθροίσαντες εἴ τις ὑπολέλειπτο ἐξετάσαι καὶ τοὺς Θουρίους πεῖσαι σφίσι ξυστρατεύειν τε ὡς προθυμότατα καὶ ἐπειδή περ ἐν τούτῳ τύχης εἰσίν, τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους τοῖς Ἀθηναίοις νομίζειν, περιέμενον ἐν τῇ Θουρίᾳ καὶ ἔπρασσον ταῦτα.

Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον οἱ 34
ἐν ταῖς πέντε καὶ εἴκοσι ναυσὶν, οἵπερ τῶν ὁλκάδων ἕνεκα τῆς ἐς Σικελίαν κομιδῆς ἀνθώρμουν πρὸς τὰς ἐν Ναυπάκτῳ ναῦς, παρασκευασάμενοι ὡς ἐπὶ ναυμαχίᾳ καὶ προσπληρώσαντες ἔτι ναῦς, ὥστε ὀλίγῳ ἐλάσσους εἶναι αὐτοῖς τῶν Ἀττικῶν νεῶν, ὁρμίζονται κατὰ Ἐρινεὸν τῆς Ἀχαΐας ἐν τῇ Ῥυπικῇ. καὶ αὐτοῖς τοῦ χωρίου μηνοειδοῦς ὄντος ἐφ' ᾧ 2
ὥρμουν ὁ μὲν πεζὸς ἑκατέρωθεν προσβεβοηθηκὼς τῶν τε Κορινθίων καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων ἐπὶ ταῖς προωρεχούσαις ἄκραις παρετέτακτο, αἱ δὲ νῆες τὸ μεταξὺ εἶχον ἐμφράξασαι· ἦρχε δὲ τοῦ ναυτικοῦ Πολυάνθης Κορίνθιος. οἱ 3
δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Ναυπάκτου τριάκοντα ναυσὶ καὶ τρισὶν, ἦρχε δ' αὐτῶν Λίφιλος, ἐπέπλευσαν αὐτοῖς. καὶ οἱ Κορίνθιοι τὸ μὲν πρῶτον ἡσύχαζον, ἔπειτα ἀρθέντος αὐτοῖς τοῦ σημείου, ἐπεὶ καιρὸς ἐδόκει εἶναι, ὥρμησαν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἐναυμάχουν. καὶ χρόνον ἀντεῖχον πολὺν ἀλλήλοις.

---

§ 4. παρέσχε für παρέσχετο die beſten Hſn.

§ 5. ἀναλαβόντες. παραλαβόντες wäre paſſender.

§ 6. εἴ τις ὑπολέλειπτο gehört zu ἀθροίσαντες nicht zu ἐξετάσαι. (Dſ.) — ἐπειδήπερ εἰσί, daß ſie nämlich entſchieden gegen die Feinde der Athener gehandelt hätten. (Kiſſ.) — τοὺς αὐτοὺς — νομίζειν. zu 1, 44, 1.

C. 34. § 1. καὶ οἱ vor περὶ iſt mit einer guten Hſ. weggelaſſen. — τῶν ὁλκάδων hängt von κομιδῆς ab.

§ 2. αὐτοῖς gehört zu παρετέτακτο. (Ba.) — προσβεβοηθηκώς für προσβεβοηθηκότες eine gute Hſ. zu 6, 69, 5. — προωρεχούσαις für ἀνειχούσαις dieſelbe.

Κορινθίων τρεῖς νῆες διαφθείρονται, τῶν μὲν οὐδεμία ἁπλῶς, ἑπτὰ δέ τινες ἀντιπρῴροι ἐμβαλλόμεναι καὶ ἀναρραγεῖσαι ὑπὸ τῶν Κορινθίων νεῶν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ἐπωτίδας ἐχουσῶν. ναυμαχήσαντες δὲ ἀντὶ αὐτοὺς ἑκατέρους ἀξιοῦν νικᾶν, ὅμως δὲ κρατησάντων τῶν Ἀθηναίων διά τε τὴν τοῦ αὐτῶν ἐς τὸ πέλαγος καὶ διὰ τὴν τῶν Κορινθίων ἐπαναγωγήν, διεκρίθησαν ἐπ' ἀλλήλων, καὶ οὐδεμία ἐγένετο, οὐδ' ἄνδρες οὐδετέρων ἐάλωσαν· οἵ τε γὰρ Κορινθίοι καὶ Πελοποννήσιοι πρὸς τῇ γῇ ναυαγοῦντες ῥᾳδίως καὶ διεσώζοντο, τῶν δὲ Ἀθηναίων οὐδενὸς ναῦς. ἀποπλευσάντων δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐς τὴν ἑαυτῶν οἱ Κορινθίοι εὐθὺς τροπαῖον ἔστησαν ὡς νικῶντες, ὅτι πλείους τῶν ἐναντίων ναῦς ἄπλους ἐποίησαν, καὶ νομίσαντες δι' αὐτὸ οὐχ ἡσσᾶσθαι δι' ὅπερ οὐδ' οἱ ἕτεροι ἐνίκων· οἵ τε γὰρ Κορινθίοι ἡγήσαντο κρατεῖν εἰ μὴ καὶ πολὺ κρατοῦντο, οἵ τ' Ἀθηναῖοι ἐνόμιζον ἡσσᾶσθαι ὅτι οὐ πολὺ

§ 4. τινές. Gr. 51, 16 A. 4. — ἁπλοι, ἀχρεῖοι πρὸς πλεῦσιν. (Sch.) vgl. § 6 u. 60, 2. — ἀντιπρῴροι. ἀντιπρῴροις Kr. vgl. zu 36, 3. — ἐμβαλλόμεναι, ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τῶν πολεμίων νεῶν πατόμεναι. (Sch.) — ἀναρραγεῖσαι, ἀντὶ τοῦ τρωθεῖσαι· ἐπρώγησαν δὲ ὑπὸ τῶν ἐπωτίδων. (Sch.) — παρεξειρεσία ἐστὶ τὸ κατὰ τὴν πρῴραν (τὸ?) πρὸ τῶν κωπῶν, ὡς ἂν εἴποι τις τὸ πάρεξ τῆς εἰρεσίας. (Sch.) zu 4, 12, 1. — ἐπωτίδες εἰσὶ τὰ ἑκατέρωθεν πρῴρας ἐξέχοντα ξύλα. (Sch. u. derſ. zu 36, 2.) Sturmbalken Paſſow. Sie ragten wie Ohren an beiden Seiten des Vordertheils hervor und dienten theils zum Angriff, theils dazu den Stoß der feindlichen Schiffsſchnäbel abzuwehren. vgl. 36, 2. 62, 3, Eur. Iph. T. 1350. (Auch von App. Syr. 26 u. Virg. 5, 107. 119 erwähnt. Hertlein Ms.)

§ 5. ναυμαχήσαντες ἀντιπαλα wie ἀγχώμαλα 7, 71, 4. Gr. 46, 5 A. 4. — αὐτοὺς ἑκατέρους für αὐτοὶ ἑκάτεροι. Gr. 55, 3 A. 3 und Lob. z. Phryn. p. 750. — τοῦ ἀνέμου durch den Wind; über die zwei Ge. Gr. 47, 9 A. 7. — ἄπωσις iſt ein ungewöhnliches Wort. (Ba.) — αὐτῶν, τῶν ναυαγίων. — οὐκέτι nicht nochmals, δευτέραν. (Sch.) zu 4, 44, 1 und über die Verbindung mit einem Subſtantiv zu 1, 137, 4. — ἐπαναγωγήν für ἐπαγωγήν einige gute Hſn. ἀνάπλευσιν. (Sch.)

§ 6. καί vor διεσώζοντο haben viele und gute Hſn.: auch, aus eben dieſem Grunde, weil ſie nahe an der Küſte kämpften. (Bp.) — ῥᾳδίως verdächtigt Benedict. — δι' αὐτό aus eben dem Grunde, zu νομισαντες gehörig. (Ba.) — οἱ ἕτεροι. zu 3, 73. — νικᾶν, ἐνόμιζον. (Sch.)

§ 7. καὶ πολύ für πολύ zwei gute Hſn. Gr. 69, 32 A. 18. — ὅτι οὐ für εἰ μή eine gute Hſ.; über πολύ Gr. 48, 15 A. 13.

ἐνίκων. ἀποπλευσάντων δὲ τῶν Πελοποννησίων καὶ τοῦ πεζοῦ διαλυθέντος οἱ Ἀθηναῖοι ἔστησαν τροπαῖον καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ ὡς νικήσαντες, ἀπέχον τοῦ Ἐρινεοῦ, ἐν ᾧ οἱ Κορίνθιοι ὥρμουν, ὡς εἴκοσι σταδίους. καὶ ἡ μὲν ναυμαχία οὕτως ἐτελεύτα.

Ὁ δὲ Δημοσθένης καὶ Εὐρυμέδων, ἐπειδὴ ξυστρατεύειν 35
αὐτοῖς οἱ Θούριοι παρεσκευάσθησαν ἑπτακοσίοις μὲν ὁπλίταις τριακοσίοις δὲ ἀκοντισταῖς, τὰς μὲν ναῦς παραπλεῖν ἐκέλευον ἐπὶ τῆς Κροτωνιάτιδος, αὐτοὶ δὲ τὸν πεζὸν πάντα ἐξετάσαντες πρῶτον ἐπὶ τῷ Συβάρει ποταμῷ ἦγον διὰ τῆς Θουριάδος γῆς. καὶ ὡς ἐγένοντο ἐπὶ τῷ Ὑλίᾳ ποταμῷ καὶ 1
αὐτοῖς οἱ Κροτωνιᾶται προσπέμψαντες εἶπον οὐκ ἂν σφίσι βουλομένοις εἶναι διὰ τῆς γῆς σφῶν τὸν στρατὸν ἰέναι, ἐπικαταβάντες ηὐλίσαντο πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ὑλίου· καὶ αἱ νῆες αὐτοῖς ἐς τὸ αὐτὸ ἀπήντων. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἀναβιβασάμενοι παρέπλεον, ἴσχοντες πρὸς ταῖς πόλεσι πλὴν Λοκρῶν, ἕως ἀφίκοντο ἐπὶ Πέτραν τῆς Ῥηγίνης.

Οἱ δὲ Συρακόσιοι ἐν τούτῳ πυνθανόμενοι αὐτῶν τὸν 36
ἐπίπλουν αὖθις ταῖς ναυσὶν ἀποπειρᾶσαι ἐβούλοντο καὶ τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ τοῦ πεζοῦ, ἥνπερ ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, πρὶν ἐλθεῖν αὐτούς, φθάσαι βουλόμενοι ξυνέλεγον. παρεσκευάσαντο 2
δὲ τό τε ἄλλο ναυτικὸν ὡς ἐκ τῆς προτέρας ναυμαχίας τι πλέον ἐνεῖδον σχήσοντες, καὶ τὰς πρῴρας τῶν νεῶν ξυντε-

---

C. 35. § 1. παρεσκευάσθησαν dazu beſtimmt, vers mocht waren. (Hl.) zu 3, 36, 4. — ἐξετάσαντες, ἀκριβῶς ἀριθμήσαντες. (Sch.)

§ 2. προσπέμψαντες. προπέμψαντες A. Pb. zu 7, 3, 1. — βουλομένοις εἶναι. Gr. 48, 6 A. 4. — ἐπικαταβάντες. ἐπιhin. zu 4, 11, 1. — ηὐλίσαντο πρὸς τὴν θ. Xen. Hell. 2, 2, 8: πρὸς τὴν πόλιν ἐστρατοπέδευεν. Hier könnte man freilich πρός mit ἐπικαταβάντες verbinden. — ἀναβιβασάμενοι, τὸν στρατόν. (Pp.) — πρός verdächtigt Pp.

C. 36. § 1. τῇ ἄλλῃ. Gr. 50, 4 A. 11. — ξυνέλεγον verſammelt hatten. (Ba.) Gr. 53, 2 A. 8.

§ 2. παρεσκευάσαντο τό τε ἄλλο ναυτικόν ſie hatten bei ihrem ganzen Seeweſen ſolche Einrichtungen getroffen. (Hl.) Das ἄλλο ſteht im Gegenſatze zu der Einrichtung der Vortheile. (Pp.) — ὡς in ſolcher Weiſe bei der. (St.) — πλέον σχήσοντες, τοῦτ' ἔστι πλεονεκτήσοντες. (Sch.) — ἐνεῖδον eingeſehen hatten, wie 7, 62, 1. Kr. zu Xen. An. 1, 3, 15. — ξυντε-

4 καὶ τῶν μὲν Κορινθίων τρεῖς νῆες διαφθείρονται, τῶν δ' Ἀθηναίων κατέδυ μὲν οὐδεμία ἁπλῶς, ἑπτὰ δέ τινες ἄπλοι ἐγένοντο ἀντίπρῳροι ἐμβαλλόμεναι καὶ ἀναρραγεῖσαι τὰς παρεξειρεσίας ὑπὸ τῶν Κορινθίων νεῶν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο
5 παχυτέρας τὰς ἐπωτίδας ἐχουσῶν. ναυμαχήσαντες δὲ ἀντίπαλα μὲν καὶ ὡς αὐτοὺς ἑκατέρους ἀξιοῦν νικᾶν, ὅμως δὲ τῶν ναυαγίων κρατησάντων τῶν Ἀθηναίων διά τε τὴν τοῦ ἀνέμου ἄπωσιν αὐτῶν ἐς τὸ πέλαγος καὶ διὰ τὴν τῶν Κορινθίων οὐκέτι ἐπαναγωγήν, διεκρίθησαν ἀπ' ἀλλήλων, καὶ
6 δίωξις οὐδεμία ἐγένετο, οὐδ' ἄνδρες οὐδετέρων ἑάλωσαν· οἱ μὲν γὰρ Κορίνθιοι καὶ Πελοποννήσιοι πρὸς τῇ γῇ ναυμαχοῦντες ῥᾳδίως καὶ διεσώζοντο, τῶν δὲ Ἀθηναίων οὐδεμία κατέδυ ναῦς. ἀποπλευσάντων δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐς τὴν Ναύπακτον οἱ Κορίνθιοι εὐθὺς τροπαῖον ἔστησαν ὡς νικῶντες, ὅτι πλείους τῶν ἐναντίων ναῦς ἄπλους ἐποίησαν, καὶ νομίσαντες δι' αὐτὸ οὐχ ἥσσᾶσθαι δι' ὅπερ οὐδ' οἱ ἕτεροι
7 νικᾶν· οἵ τε γὰρ Κορίνθιοι ἡγήσαντο κρατεῖν εἰ μὴ καὶ πολὺ ἐκράτουντο, οἵ τ' Ἀθηναῖοι ἐνόμιζον ἥσσᾶσθαι ὅτι οὐ πολὺ

---

§ 4. τινές. Gr. 51, 16 A. 4. — ἄπλοι, ἀχρεῖοι πρὸς πλεῦσιν. (Sch.) vgl. § 6 u. 60, 2. — ἀντίπρῳροι. ἀντιπρῴρους Kr. vgl. zu 7, 36, 3. — ἐμβαλλόμεναι, ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τῶν πολεμίων νεῶν τυπτόμεναι. (Sch.) — ἀναρραγεῖσαι, ἀντὶ τοῦ τρωθεῖσαι· ἐρρώθησαν δὲ ὑπὸ τῶν ἐπωτίδων. (Sch.) — παρεξειρεσία ἐστὶ τὸ κατὰ τὴν πρῴραν (τὸ?) πρὸ τῶν κωπῶν, ὡς ἂν εἴποι τις τὸ πάρεξ τῆς εἰρεσίας. (Sch.) zu 4, 12, 1. — ἐπωτίδες εἰσὶ τὰ ἑκατέρωθεν πρῴρας ἐξέχοντα ξύλα. (Sch. u. derſ. zu 36, 2.) Sturmbalken Paſſow. Sie ragten wie Ohren an beiden Seiten des Vordertheils hervor und dienten theils zum Angriff, theils dazu den Stoß der feindlichen Schiffesſchnäbel abzuwehren. vgl. 36, 2. 62, 3, Eur. Iph. T. 1350. (Auch von App. Syr. 26 u. Virg. 5, 107. 119 erwähnt. Hertlein Ms.)

§ 5. ναυμαχήσαντες ἀντίπαλα wie ἀγχώμαλα 7, 71, 4. Gr. 46, 5 A. 4. — αὐτοὺς ἑκατέρους für αὐτοὶ ἑκάτεροι. Gr. 55, 3 A. 3 und Lob. z. Phryn. p. 750. — τοῦ ἀνέμου durch den Wind; über die zwei Ge. Gr. 47, 9 A. 7. — ἄπωσις iſt ein ungewöhnliches Wort. (Ba.) — αὐτῶν, τῶν ναναγίων. — οὐκέτι nicht nochmals, δευτέραν. (Sch.) zu 4, 44, 1 und über die Verbindung mit einem Subſtantiv zu 1, 137, 4. — ἐπαναγωγήν für ἐπαγωγήν einige gute Hſn. ἀνάπλευσιν. (Sch.)

§ 6. καὶ vor διεσώζοντο haben viele und gute Hſn.: auch, aus eben dieſem Grunde, weil ſie nahe an der Küſte kämpften. (Py.) — ῥᾳδίως verdächtigt Benedict. — δι' αὐτό aus eben dem Grunde, zu νομίσαντες gehörig. (Ba.) — οἱ ἕτεροι. zu 3, 73. — νικᾶν, ἐνόμιζον. (Sch.)

§ 7. καὶ πολύ für πολύ zwei gute Hſn. Gr. 69, 32 A. 18. — ὅτι οὐ für εἰ μή eine gute Hſ.; über πολύ Gr. 48, 15 A. 13.

ἐνίκων. ἀποπλευσάντων δὲ τῶν Πελοποννησίων καὶ τοῦ πεζοῦ διαλυθέντος οἱ Ἀθηναῖοι ἔστησαν τροπαῖον καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ ὡς νικήσαντες, ἀπέχον τοῦ Ἐρινεοῦ, ἐν ᾧ οἱ Κορίνθιοι ὥρμουν, ὡς εἴκοσι σταδίους. καὶ ἡ μὲν ναυμαχία οὕτως ἐτελεύτα.

Ὁ δὲ Δημοσθένης καὶ Εὐρυμέδων, ἐπειδὴ ξυστρατεύειν 35
αὐτοῖς οἱ Θούριοι παρεσκευάσθησαν ἑπτακοσίοις μὲν ὁπλίταις τριακοσίοις δὲ ἀκοντισταῖς, τὰς μὲν ναῦς παραπλεῖν ἐκέλευσον ἐπὶ τῆς Κροτωνιάτιδος, αὐτοὶ δὲ τὸν πεζὸν πάντα ἐξετάσαντες πρῶτον ἐπὶ τῷ Συβάρει ποταμῷ ἦγον διὰ τῆς Θουριάδος γῆς. καὶ ὡς ἐγένοντο ἐπὶ τῷ Ὕλλι ποταμῷ καὶ 2
αὐτοῖς οἱ Κροτωνιᾶται προσπέμψαντες εἶπον οὐκ ἂν σφίσι βουλομένοις εἶναι διὰ τῆς γῆς σφῶν τὸν στρατὸν ἰέναι, ἐπικαταβάντες ἡλίσαντο πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ὕλλου· καὶ αἱ νῆες αὐτοῖς ἐς τὸ αὐτὸ ἀπήντων. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἀναβιβασάμενοι παρέπλεον, ἴσχοντες πρὸς ταῖς πόλεσι πλὴν Λοκρῶν, ἕως ἀφίκοντο ἐπὶ Πέτραν τῆς Ῥηγίνης.

Οἱ δὲ Συρακόσιοι ἐν τούτῳ πυνθανόμενοι αὐτῶν τὸν 36
ἐπίπλουν αὖθις ταῖς ναυσὶν ἀποπειρᾶσαι ἐβούλοντο καὶ τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ τοῦ πεζοῦ, ἥνπερ ἐπ' αὐτὸ τοῦτο, πρὶν ἐλθεῖν αὐτούς, φθάσαι βουλόμενοι ξυνέλεγον. παρεσκευάσαντο 2
δὲ τό τε ἄλλο ναυτικὸν ὡς ἐκ τῆς προτέρας ναυμαχίας τι πλέον ἐνεῖδον σχήσοντες, καὶ τὰς πρῴρας τῶν νεῶν ξυντε-

---

C. 35. § 1. παρεσκευάσθησαν dazu beſtimmt, vers mocht waren. (Hſ.) zu 3, 36, 4. — ἐξετάσαντες, ἀκριβῶς ἀριθμήσαντες. (Sch.)

§ 2. προσπέμψαντες. προπέμψαντες A. Ps. zu 7, 3, 1. — βουλομένοις εἶναι. Gr. 48, 6 A. 4. — ἐπικαταβάντες. ἐπὶ — hin. zu 4, 11, 1. — ἡλίσαντο πρὸς τὴν θ. Xen. Hell. 2, 2, 8: πρὸς τὴν πόλιν ἱστρατοπέδευον. Hier könnte man freilich πρός mit ἐπικαταβάντες verbinden. — ἀναβιβασάμενοι, τὸν στρατόν. (Pp.) — πρός verdächtigt Pp.

C. 36. § 1. τῇ ἄλλῃ. Gr. 50, 4 A. 11. — ξυνέλεγον vers ſammelt hatten. (Ba.) Gr. 53, 2 A. 6.

§ 2. παρεσκευάσαντο τό τε ἄλλο ναυτικόν ſie hatten bei ihrem ganzen Seeweſen ſolche Einrichtungen getroffen. (Hſ.) Das ἄλλο ſteht im Gegenſatze zu der Einrichtung der Vordertheile. (Pp.) — ὡς in ſolcher Weiſe bei der. (St.) — πλέον σχήσοντες, τοῦτ' ἴσως πλεονεκτήσοντες. (Sch.) — ἐνεῖδον eingeſehen hatten, wie 7, 62, 1. Kr. zu Xen. An. 1, 3, 15. — ξυντε

μόντες ἐς ἔλασσον στεριφωτέρας ἐποίησαν, καὶ τὰς ἐπωτίδας ἐπέθεσαν ταῖς πρῴραις παχείας, καὶ ἀντήριδας ἀπ' αὐτῶν ὑπέτειναν πρὸς τοὺς τοίχους ὡς ἐξ πήχεις ἐντός τε καὶ ἔξωθεν, ᾧπερ τρόπῳ καὶ οἱ Κορίνθιοι πρὸς τὰς ἐν τῇ Ναυ-
3 πάκτῳ ναῦς ἐπισκευασάμενοι πρῴραθεν ἐναυμάχουν. ἐνόμισαν γὰρ οἱ Συρακόσιοι πρὸς τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς οὐχ ὁμοίως ἀντινεναυπηγημένας, ἀλλὰ λεπτὰ τὰ πρῴραθεν ἐχούσας διὰ τὸ μὴ ἀντιπρῴροις μᾶλλον αὐτοὺς ἢ ἐκ περίπλου ταῖς ἐμβολαῖς χρῆσθαι, οὐκ ἔλασσον σχήσειν, καὶ τὴν ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ναυμαχίαν, οὐκ ἐν πολλῷ πολλαῖς ναυσὶν
4 οὖσαν, πρὸς ἑαυτῶν ἔσεσθαι· ἀντίπρῳροι γὰρ ταῖς ἐμβολαῖς χρώμενοι ἀναρρήξειν τὰ πρῴραθεν αὐτοῖς, στερίφοις καὶ παχέσι πρὸς κοῖλα καὶ ἀσθενῆ παίοντες τοῖς ἐμβόλοις. τοῖς δὲ Ἀθηναίοις οὐκ ἔσεσθαι σφῶν ἐν στενοχωρίᾳ οὔτε περίπλουν οὔτε διέκπλουν, ᾧπερ τῆς τέχνης μάλιστα ἐπίστευον·
5 αὐτοὶ γὰρ κατὰ τὸ δυνατὸν τὸ μὲν οὐ δώσειν, διεκπλεῖν, τὸ δὲ τὴν στενοχωρίαν κωλύσειν ὥστε μὴ περιπλεῖν. τῇ τε πρότερον ἀμαθίᾳ τῶν κυβερνητῶν δοκούσῃ εἶναι, τὸ ἀντίπρῳρον ξυγκροῦσαι, μάλιστ' ἂν αὐτοὶ χρήσασθαι· πλεῖστον γὰρ ἐν

μόντες ἐς ἔλασσον verkürzten. (Ba.) Ein ungewöhnlicher Ausdruck; ähnlich jedoch 8, 86, 5. (Bl.) — ἐντός τε καὶ ἔξωθεν verbindet Hl. nicht mit ὑπέτειναν πρὸς τοὺς τοίχους, sondern mit (ὑπέτειναν) ὡς ἐπὶ ἐξ πήχεις. Die Widerhalte seien durch eine Oeffnung in die Stirnwand des Schiffes hineingegangen und hätten sich dort etwa an einen Pfeiler in einem Winkel angeschlossen, dessen Schenkel außer dem Schiffe an die schrägen an beiden Seiten des Schiffes befestigten und vorne zusammenlaufenden Sturmbalken (ἐπωτίδας) befestigt gewesen und dieselben folglich unterstützt hätten. vgl. Pol. 8, 6, 6. — πρῴραθεν. Gr. 41, 12 A. 16.

§ 3. λεπτά, ἦγουν ἀσθενῆ. (Sch.) — ἀντιπρῴροις. ἀντιπρῴρους Py. Vielmehr wird § 3 auch ἀντιπρῴροις mit Reiske zu lesen sein: mit Angriffen bei denen Vordertheil dem Vordertheil zugekehrt ist. Das angreifende Schiff ist immer ἀντίπρῳρος, sucht aber das feindliche von der Seite zu fassen. — περίπλουν. ἢ διέκπλουν scheint ausgefallen. (Kr.) — πολλῷ. Gr. 43, 4 A. 2. — πρὸς ἑαυτῶν, λυσιτελῆ αὐτοῖς ὄν. (Sch.) zu 2, 86, 3.

§ 4. παίοντες für παρέχοντες eine gute Hs., incurrentes Ba. — ἐμβόλοις. ἔμβολον χάλκωμα περιπεφυκὸς κατὰ πρῷραν τῶν νεῶν. (Sch.)

§ 5. διεκπλεῖν ist Exegese zu τὸ μέν. (Ps.) Gr. 57, 10 A. 7. — ξυγκροῦσαι. ξυγκρούσει die meisten Hss. Mir ist auch bei jener La. zwar nicht der Sinn aber doch die Fügung undeutlich. Eher würde ich erwarten τῷ ἀντίπρῳρον ξυγκροῦσαι. — πλεῖστον. πλεῖον oder

αὐτῷ σχήσειν· τὴν γὰρ ἀνάκρουσιν οὐκ ἔσεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις ἐξωθουμένοις ἄλλοσε ἢ ἐς τὴν γῆν, καὶ ταύτην δι' ὀλίγου καὶ ἐς ὀλίγον, κατ' αὐτὸ τὸ στρατόπεδον τὸ ἑαυτῶν. τοῦ δ' ἄλλου λιμένος αὐτοὶ κρατήσειν, καὶ ξυμφερομένους 6
αὐτούς, ἢν πῃ βιάζωνται, ἐς ὀλίγον τε καὶ πάντας ἐς τὸ αὐτό, προσπίπτοντας ἀλλήλοις ταράξεσθαι· ὅπερ καὶ ἔβλαπτε μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους ἐν ἁπάσαις ταῖς ναυμαχίαις, οὐκ οὔσης αὐτοῖς ἐς πάντα τὸν λιμένα τῆς ἀνακρούσεως, ὥσπερ τοῖς Συρακοσίοις. περιπλεῦσαι δὲ ἐς τὴν εὐρυχωρίαν, σφῶν 7
ἐχόντων τὴν ἐπίπλευσιν ἀπὸ τοῦ πελάγους τε καὶ ἀνάκρουσιν, οὐ δυνήσεσθαι αὐτούς, ἄλλως τε καὶ τοῦ Πλημμυρίου πολεμίου τε αὐτοῖς ἐσομένου καὶ τοῦ στόματος οὐ μεγάλου ὄντος τοῦ λιμένος.

Τοιαῦτα οἱ Συρακόσιοι πρὸς τὴν ἑαυτῶν ἐπιστήμην τε 37
καὶ δύναμιν ἐπινοήσαντες καὶ ἅμα τεθαρσηκότες μᾶλλον ἤδη ἀπὸ τῆς προτέρας ναυμαχίας ἐπεχείρουν τῷ τε πεζῷ ἅμα καὶ ταῖς ναυσίν. καὶ τὸν μὲν πεζὸν ὀλίγῳ πρότερον τὸν ἐκ τῆς πόλεως Γύλιππος προεξαγαγὼν προσῆγε τῷ τείχει τῶν Ἀθηναίων, καθ' ὅσον πρὸς τὴν πόλιν αὐτοῦ ἑώρα· καὶ οἱ ἀπὸ 2
τοῦ Ὀλυμπιείου, οἵ τε ὁπλῖται ὅσοι ἐκεῖ ἦσαν καὶ οἱ ἱππῆς καὶ ἡ γυμνητεία τῶν Συρακοσίων ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα προσῄει

---

vielmehr πλέον Kr. Nicht übel Va.: am meiſten dadurch überlegen zu ſein. Doch wüßte ich den Superlativ in dieſem Sinne ſonſt nicht gebraucht. — καὶ ταύτην bezieht Bd. auf ἀνάκρουσιν. Allein da würde man καὶ ταῦτα erwarten; jenes iſt alſo vielmehr auf das nähere γῆν zu beziehen. (Py.) — δι' ὀλίγου in einem geringen Zwiſchenraume von dem Kampfplatze bis zur Küſte. (Pſ.) zu 2, 89, 7. — ἐς ὀλίγον auf einen beſchränkten Raum hin, erklärt durch κατ' αὐτὸ τὸ στρατόπεδον τὸ ἑαυτῶν. (Pſ.) vgl. § 6.

§ 6. αὐτούς, τοὺς Ἀθηναίους. (Sch.) — ταράξεσθαι. Gr. § 40 unter ταράσσω.

C. 37. § 1. πρός gemäß, ex Va. Gr. 68, 39 A. 5. — τεθαρσηκότες für τεθαρρηκότες eine gute Hſ. zu 1, 69, 3. — ἐπεχείρουν, τοῖς Ἀθηναίοις δηλονότι σὺν τῷ πεζῷ. (Sch.) — τὸν ἐκ τῆς πόλεως. Entgegen ſtehen οἱ ἀπὸ τοῦ Ὀλυμπιείου. (Py.) — αὐτοῦ, τοῦ τείχους, hängt von καθ' ὅσον ab: κατὰ τοῦτο ὅσον αὐτοῦ. vgl. 4, 18, 2. (Abr.)

§ 2. γυμνητεία für γυμνητία mehrere u. einige ſehr gute Hſn. — ἐκ τοῦ ἐπὶ θ. Gr. 43, 4 A. 3. vgl. 8, 33, 2. — προσῄει bloß

τῷ τείχει· αἱ δὲ νῆες μετὰ τοῦτο εὐθὺς ἐπεξέπλεον τῶν Συ-
3 ρακοσίων καὶ ξυμμάχων. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὸ πρῶτον αὐ-
τοὺς οἰόμενοι τῷ πεζῷ μόνῳ πειράσειν, ὁρῶντες δὲ καὶ τὰς
ναῦς ἐπιφερομένας ἄφνω ἐθορυβοῦντο, καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τὰ
τείχη καὶ πρὸ τῶν τειχῶν τοῖς προσιοῦσιν ἀντιπαρετάσσοντο,
οἱ δὲ πρὸς τοὺς ἀπὸ τοῦ Ὀλυμπιείου καὶ τῶν ἔξω κατὰ
τάχος χωροῦντας ἱππέας τε πολλοὺς καὶ ἀκοντιστὰς ἀντεπεξ-
ῆεσαν, ἄλλοι δὲ τὰς ναῦς ἐπλήρουν καὶ ἅμα ἐπὶ τὸν αἰγι-
αλὸν παρεβοήθουν, καὶ ἐπειδὴ πλήρεις ἦσαν, ἀνηνῆγον
πέντε καὶ ἑβδομήκοντα ναῦς· καὶ τῶν Συρακοσίων ἦσαν
38 ὀγδοήκοντα μάλιστα. τῆς δὲ ἡμέρας ἐπὶ πολὺ προσπλέοντες
καὶ ἀναχρονόμενοι καὶ πειράσαντες ἀλλήλων καὶ οὐδέτεροι
δυνάμενοι ἄξιόν τι λόγου παραλαβεῖν, εἰ μὴ ναῦν μίαν ἢ
δύο τῶν Ἀθηναίων οἱ Συρακόσιοι καταδύσαντες, διεκρίθη-
σαν· καὶ ὁ πεζὸς ἅμα ἀπὸ τῶν τειχῶν ἀπῆλθεν.

2 Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν Συρακόσιοι ἡσύχαζον, οὐδὲν δη-
λοῦντες ὁποῖόν τι τὸ μέλλον ποιήσουσιν· ὁ δὲ Νικίας ἰδὼν
ἀντίπαλα τὰ τῆς ναυμαχίας γενόμενα καὶ ἐλπίζων αὐτοὺς
αὖθις ἐπιχειρήσειν τούς τε τριηράρχους ἠνάγκαζεν ἐπισκευά-
ζειν τὰς ναῦς, εἴ τίς τι ἐπεπονήκει, καὶ ἑλκάδας προώρμισε
πρὸ τοῦ σφετέρου σταυρώματος, ὃ αὐτοῖς πρὸ τῶν νεῶν ἀντὶ
3 λιμένος κλῃστοῦ ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐπεπήγει. διαλειπούσας δὲ
τὰς ὁλκάδας ὅσον δύο πλέθρα ἀπ' ἀλλήλων κατέστησεν, ὅπως

---

nach γυμνητεία gerichtet, das noch dazu nur Appoſition iſt. (Pp.) Gr. 63, 4. — ἐπεξέπλεον für ἐξέπλεον eine gute Hſ.

§ 3. ἐπὶ τὰ τείχη mit Andeutung des Hinaufgehens. Matth. 586, c. (Pp.) Eine in der Proſa ziemlich beſchränkte Syrechweiſe. — ναῦς. ναυσὶν Bk. So ἀνάγειν ναῦς 8, 95, 2 und oft Her., wie 7, 100. 8, 57. 70. 76. 79. (Arn.)

C. 38. § 1. τῆς ἡμέρας ἐπὶ πολύ, wie 7, 39. 1. (Pp.) u. 7, 11, 3. — οὐδέτεροι. Gr. 56, 9 A. 1. — παραλαβεῖν, πύσασθαι. (Sch.) abgewinnen. (Va.) Her. 7, 211: οὐδὲν ἐξυνέατο παραλαβεῖν τῆς ἐσόδου. (Arn.) — καταδύσαντες erg. ἀξιόν τι λόγου παρέλαβον. (Pp.) Wohl bloß παρέλαβον.

§ 2. ὁποῖόν τι τὸ μέλλον, ὁποῖόν τί ἐστι τὸ μέλλον ὅ. Gr. 57, 3 A. 5. — τὰ τῆς ναυμαχίας verdächtigt Kr. pari eventu fuisse pugnatum Va. — ἐπεπονήκει, ἤγουν ἐπεπόνθει καταγνία. (Sch.) — σφετέρου. Gr. 58, 4 A. 3.

§ 3. διαλειπούσας für διαλιπούσας der Sch. u. St. Gr. 52, 2 A. 11.

εἴ τις βιάζοιτο ναῦς, εἴη κατάφευξις ἀσφαλὴς καὶ πάλιν καθ' ἡσυχίαν ἔκπλους. παρασκευαζόμενοι δὲ ταῦτα ὅλην τὴν ἡμέραν διετέλεσαν οἱ Ἀθηναῖοι μέχρι νυκτός.

Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ Συρακόσιοι τῆς μὲν ὥρας πρωϊτερον, 39
τῇ δ' ἐπιχειρήσει τῇ αὐτῇ τοῦ τε πεζοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ προσέμισγον τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ἀντικαταστάντας ταῖς ναυσὶ τὸν αὐτὸν τρόπον αὖθις ἐπὶ πολὺ διῆγον τῆς ἡμέρας πειρώμενοι ἀλλήλων, πρὶν δὴ Ἀρίστων ὁ Πυρρίχου Κορίνθιος, 2
ἄριστος ὢν κυβερνήτης τῶν μετὰ Συρακοσίων, πείθει τοὺς σφετέρους τοῦ ναυτικοῦ ἄρχοντας, πέμψαντας ὡς τοὺς ἐν τῇ πόλει ἐπιμελομένους, κελεύειν ὅτι τάχιστα τὴν ἀγορὰν τῶν πωλουμένων μεταναστήσαντας ἐπὶ τὴν θάλασσαν κομίσαι, καὶ ὅσα τις ἔχει ἐδώδιμα, πάντας ἐκεῖσε φέροντας ἀναγκάσαι πωλεῖν, ὅπως αὐτοῦ ἐκβιβάσαντες τοὺς ναύτας εὐθὺς παρὰ τὰς ναῦς ἀριστοποιήσονται, καὶ δι' ὀλίγου αὖθις καὶ αὐθημερὸν ἀπροσδοκήτοις τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιχειρῶσιν. καὶ οἱ 40
μὲν πεισθέντες ἔπεμψαν ἄγγελον καὶ ἡ ἀγορὰ παρεσκευάσθη, καὶ οἱ Συρακόσιοι ἐξαίφνης πρύμναν κρουσάμενοι πάλιν πρὸς τὴν πόλιν ἔπλευσαν καὶ εὐθὺς ἐκβάντες αὐτοῦ ἄριστον ἐποιοῦντο· οἱ δ' Ἀθηναῖοι νομίσαντες αὐτοὺς ὡς ἡσσημένους 2
σφῶν πρὸς τὴν πόλιν ἀνακρούσασθαι καθ' ἡσυχίαν ἐκβάντες τά τε ἄλλα διεπράσσοντο καὶ τὰ ἀμφὶ τὸ ἄριστον, ὡς τῆς γε ἡμέρας ταύτης οὐκέτι, οἰόμενοι ἂν ναυμαχῆσαι. ἐξαίφνης δ' οἱ Συρακόσιοι πληρώσαντες τὰς ναῦς ἐπέπλεον αὖθις· οἱ 3
δὲ διὰ πολλοῦ θορύβου καὶ ἄσιτοι οἱ πλείους οὐδενὶ κόσμῳ ἐσβάντες μόλις ποτὲ ἀντανήγοντο. καὶ χρόνον μέν τινα ἀπέσχοντο ἀλλήλων φυλασσόμενοι· ἔπειτ' οὐκ ἐδόκει τοῖς Ἀθηναίοις ὑπὸ σφῶν αὐτῶν διαμέλλοντας κόπῳ ἁλίσκεσθαι

C. 39. § 1. τῆς ὥρας, wie ὀψὲ τῆς ὥρας. (Pp.) Gr. 47, 10 A. 4.

§ 2. Ἀρίστων-ἄριστος. zu 3, 70, 3. — ἀγοράν. zu 1, 62, 1. — μεταστήσαντας ἐπὶ τὴν θάλασσαν κομίσαι für παρὰ τὴν θάλασσαν μεταστῆσαι κομίσαντας der Sch. u. einige Hss. Παρά kann bei leblosen Dingen in Prosa nicht für ἐπί stehen. — αὐτοῦ für αὐτοῖς A. Pp.

C. 40. § 1. πρύμναν κρουσάμενοι. zu 1, 50, 5.

§ 2. ὡς οἰόμενοι. zu 6, 32, 3.

§ 3. διὰ θορύβου καὶ ἄσιτοι. Gr. 59, 2 A. 3. — ἁλίσκεσθαι ist ungewöhnlich. (Bl.) κατίσχεσθαι! Aesch. Eum. 67: ἁλοῦσαι ὕπνῳ ist jetzt anders unterpungirt. — διαμέλλοντας. Gr. 55, 2 A. 7.

ἀλλ' ἐπιχειρεῖν ὅτι τάχιστα, καὶ ἐπιφερόμενοι ἐκ παρακελεύ-
4 σεως ἐναυμάχουν. οἱ δὲ Συρακόσιοι δεξάμενοι καὶ ταῖς τε ναυσὶν ἀντιπρῴροις χρώμενοι, ὥσπερ διενοήθησαν, τῶν ἐμβόλων τῇ παρασκευῇ ἀνερρήγνυσαν τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς ἐπὶ πολὺ τῆς παρεξειρεσίας, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων
5 αὐτοῖς ἀκοντίζοντες μεγάλα ἔβλαπτον τοὺς Ἀθηναίους, πολὺ δ' ἔτι μείζω οἱ ἐν τοῖς λεπτοῖς πλοίοις περιπλέοντες τῶν Συρακοσίων καὶ ἐς τε τοὺς ταρσοὺς ὑποπίπτοντες τῶν πολεμίων νεῶν καὶ ἐς τὰ πλάγια παραπλέοντες καὶ ἐξ αὐτῶν ἐς
41 τοὺς ναύτας ἀκοντίζοντες. τέλος δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ κατὰ κράτος ναυμαχοῦντες οἱ Συρακόσιοι ἐνίκησαν, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τραπόμενοι διὰ τῶν ὁλκάδων τὴν κατάφευξιν ἐποιοῦντο ἐς τὸν ἑαυτῶν ὅρμον. αἱ δὲ τῶν Συρακοσίων νῆες μέχρι μὲν τῶν ὁλκάδων ἐπεδίωκον· ἔπειτ' αὐτοὺς αἱ κεραῖαι ὑπὲρ τῶν ἕσπλων αἱ ἀπὸ τῶν ὁλκάδων δελφινοφόροι ἠρμέναι

---

§ 4. ταῖς für ταῖς π mehrere Hſn. — ἐμβόλων für ἐμβολῶν Abr. Doch jenes kann, wenn auch nicht durch 7, 36, 4, ſo doch durch 2, 76, 3 vertheidigt werden. (Pp.) Kaum. — αὐτοῖς. Gr. 48, 12 A. 1.

§ 5. λεπτοῖς zu 2, 83, 4; den Trieren entgegengeſetzt [Dem.] 17, 27. — ἐς τοὺς ταρσοὺς ὑποπίπτοντες, ὑποδυόμενοι ὑπὸ τοὺς ταρσούς. (Sch.) Aehnlich wie εἰς —, ἐμπίπτειν. — καὶ vor ἐς verdächtigt Pp. — αὐτῶν, τῶν πλοίων. (Pß.)

C. 41. § 1. κατὰ κράτος verbindet der Sch. mit ἐνίκησαν. vgl. 2, 87, 2. Doch auch κατὰ κράτος προσβάλλειν 4, 131, 1, ἐπικεῖσθαι 8, 1, 3, πολεμεῖν 1, 118, 3. 2, 54, 3. vgl. 4, 23, 2. 6, 91, 6. Und die Verbindung mit ναυμαχοῦντες iſt hier natürlicher. — κεραῖαι, wohl Stangen die über die Schiffe hinausgelehnt und etwa mit einem Schwengel verſehen waren, um die Delphine herabzuſchnellen. (Hl.) Liv. 38, 5: tollenonibus libramenta plumbi incutiebant. (Ba.) — ὑπέρ. αἱ ὑπέρ Kr. — τῶν ἕσπλων den Einfahrtslücken zwiſchen den Laſtſchiffen. (Ac.) — ἀπό iſt mit ἠρμέναι zu verbinden. (Ba.) — δελφινοφόροι. ἐκ τῶν κεραιῶν δελφῖνες ἦσαν ἠρτημέναι μολίβδινοι, ὥστε ἐμβάλλεσθαι ταῖς προσπλεούσαις πολεμίαις ναυσίν· οὗ ἐμπίπτοντες αὐταῖς διέκοπτον τοὔδαφος αὐτῶν καὶ κατέδυον. (Sch.) (δελφὶς) σιδηροῦν κατασκεύασμα ἢ μολίβδινον εἰς δελφῖνα ἐσχηματισμένον· τοῦτο δὲ ἐκ τῆς κεραίας τοῦ ἱστοῦ αἱ ναυμαχοῦσαι ἧφίεσαν εἰς τὰς τῶν πολεμίων καὶ κατεδύοντο. (Sch. Ar. Ritter 759.) „Die Geſtalt eines Delphins bezieht ſich wohl auf den geſpaltenen breiten und ſcharfen Schwanz deſſelben; und dieſer war vermuthlich von Eiſen mit einer ſchneidenden Schärfe. Um aber dieſer Gattung einer doppelten Art den nöthigen Schwung und Nachdruck durch die vermehrte Schwere zu geben, ſo war ſie vielleicht in eine Maſſe von Blei gelöthet, welche den übrigen Körper des Delphins vorſtellte. Dieſes Inſtrument nun ward von der Höhe herunter geſtürzt und ſpaltete das worauf es fiel." (Hl.)

ἐκώλυον. δύο δὲ νῆες τῶν Συρακοσίων ἐπαιρόμεναι τῇ νίκῃ 2
προσέμιξαν αὐτῶν ἐγγὺς καὶ διεφθάρησαν, καὶ ἡ ἑτέρα αὐ-
τοῖς ἀνδράσιν ἑάλω. καταδύσαντες δ' οἱ Συρακόσιοι τῶν
Ἀθηναίων ἑπτὰ ναῦς καὶ κατατραυματίσαντες πολλάς, ἄν-
δρας τε τοὺς μὲν ζωγρήσαντες τοὺς δὲ ἀποκτείναντες ἀπεχώ-
ρησαν, καὶ τροπαῖά τε ἀμφοτέρων τῶν ναυμαχιῶν ἔστησαν
καὶ τὴν ἐλπίδα ἤδη ἐχυρὰν εἶχον ταῖς μὲν ναυσὶ καὶ πολὺ
κρείσσους εἶναι, ἐδόκουν δὲ καὶ τὸν πεζὸν χειρώσεσθαι.

Καὶ οἱ μὲν ὡς ἐπιθησόμενοι κατ' ἀμφότερα παρεσκευά- 42
ζοντο αὖθις, ἐν τούτῳ δὲ Δημοσθένης καὶ Εὐρυμέδων ἔχον-
τες τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν παραγίγνονται, ναῦς
τε τριῆς καὶ ἑβδομήκοντα μάλιστα ξὺν ταῖς ξενικαῖς καὶ
ὁπλίτας περὶ πεντακισχιλίους ἑαυτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων,
ἀκοντιστάς τε βαρβάρους καὶ Ἕλληνας οὐκ ὀλίγους καὶ σφεν-
δονήτας καὶ τοξότας καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν ἱκανήν. καὶ 2
τοῖς μὲν Συρακοσίοις καὶ ξυμμάχοις κατάπληξις ἐν τῷ αὐ-
τίκα οὐκ ὀλίγη ἐγένετο, εἰ πέρας μηδὲν ἔσται σφίσι τοῦ
ἀπαλλαγῆναι τοῦ κινδύνου, ὁρῶντες οὔτε διὰ τὴν Δεκέλειαν
τειχιζομένην οὐδὲν ἧσσον στρατὸν ἴσον καὶ παραπλήσιον τῷ
προτέρῳ ἐπεληλυθότα, τήν τε τῶν Ἀθηναίων δύναμιν παν-
ταχόσε πολλὴν φαινομένην· τῷ δὲ προτέρῳ στρατεύματι τῶν 3
Ἀθηναίων ὡς ἐκ κακῶν ῥώμη τις ἐγεγένητο. ὁ δὲ Δημο-
σθένης ἰδὼν ὡς εἶχε τὰ πράγματα καὶ νομίσας οὐχ οἷόν

---

§ 2. ἑτέρα ohne ἡ Ba. Doch würde Thuk. ein anderes viel-
mehr durch ἄλλη ausgedrückt haben. — κατατραυματίσαντες zu
4, 14, 1.

§ 3. καί vor πολύ mehrere Hs. zu τροπαῖα τῶν ναυμα-
χιῶν. Gr. 47, 7 A. 3. — κατ' ἀμφότερα, τῷ τε πεζῷ καὶ τῷ
ναυτικῷ. (A. Pö.)

C. 42. § 1. Ἀθηναίων. Ἀθηνῶν Bk.

§ 2. εἰ. Gr. 65, 5 A. 7. — πέρας τοῦ ἀπαλλαγῆναι eud-
liches Gelangen zur Befreiung. Dem. 40, 40: τί ἂν ἦν πέρας
ἡμῖν τοῦ διαλυθῆναι. „Her. 2, 139: τέλος δὲ τῆς ἀπαλλαγῆς ὧδε ἔλεγον
γενέσθαι." (Arn.) vgl. Lobeck Parall. p. 534 u. Heindorf zu Plat. Phäd.
104. — ὁρῶντες zu 3, 36, 2. — ἴσον καὶ παραπλήσιον. Lobeck
Parall. p. 62. vgl. zu 1, 27, 1. — διὰ τὴν Δ. als ob etwa ein Ver-
bum wie gehindert worden ꝛc. folgen sollte.

§ 3. ὡς ἐκ κακῶν wie es nach Unfällen möglich war.
(Ba.) vgl. über ὡς Gr. 69, 63 A. 4; über ἐκ 68, 17 A. 7. — ῥώμη.

τ' εἶναι διατρίβειν οὐδὲ παθεῖν ὅπερ ὁ Νικίας ἔπαθεν — ἀφικόμενος γὰρ τὸ πρῶτον ὁ Νικίας φοβερός, ὡς οὐκ εὐθὺς προσέκειτο ταῖς Συρακούσαις ἀλλ' ἐν Κατάνῃ διεχείμαζεν, ὑπερώφθη τε καὶ ἔφθασεν αὐτὸν ἐκ τῆς Πελοποννήσου στρα-
4 τιᾷ ὁ Γύλιππος ἀφικόμενος, ἣν οὐδ' ἂν μετέπεμψαν οἱ Συρακόσιοι, εἰ ἐκεῖνος εὐθὺς ἐπέκειτο· ἱκανοὶ γὰρ αὐτοὶ οἰόμενοι εἶναι ἅμα τ' ἂν ἔμαθον ἥσσους ὄντες καὶ ἀποτειχισμένοι ἂν ἦσαν, ὥσιε μηδ' εἰ μετέπεμψαν ἔτι ὁμοίως ἂν
5 αὐτοὺς ὠφελεῖν — ταῦτα οὖν ἀνασκοπῶν ὁ Δημοσθένης καὶ γιγνώσκων ὅτι καὶ αὐτὸς ἐν τῷ παρόντι τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ μάλιστα δεινότατός ἐστι τοῖς ἐναντίοις, ἐβούλετο ὅτι τάχος ἀποχρήσασθαι τῇ παρούσῃ τοῦ στρατεύματος ἐκπλήξει. καὶ ὁρῶν τὸ παρατείχισμα τῶν Συρακοσίων, ᾧ ἐκώλυσαν περιτειχίσαι σφᾶς τοὺς Ἀθηναίους, ἁπλοῦν ὂν καὶ εἰ ἐπικρατήσειέ τις τῶν τε Ἐπιπολῶν τῆς ἀναβάσεως καὶ αὖθις τοῦ ἐν αὐταῖς στρατοπέδου, ῥᾳδίως ἂν αὐτὸ ληφθέν — οὐδὲ γὰρ ὑπομεῖναι ἂν σφᾶς οὐδένα — ἠπείγετο ἐπιθέσθαι τῇ πείρᾳ,
6 καὶ [οἱ] ξυντομωτάτην ἡγεῖτο διαπολέμησιν· ἢ γὰρ κατορθώσας ἕξειν Συρακούσας ἢ ἀπάξειν τὴν στρατιὰν καὶ οὐ τρίψεσθαι ἄλλως Ἀθηναίους τε τοὺς ξυστρατευομένους καὶ τὴν ξύμπασαν πόλιν. πρῶτον μὲν οὖν τήν τε γῆν ἐξελθόντες τῶν Συρακοσίων ἕτεμον οἱ Ἀθηναῖοι περὶ τὸν Ἄναπον καὶ τῷ στρατεύματι ἐπεκρύτουν, ὥσπερ τὸ πρῶτον, τῷ τε πεζῷ

---

zu 7, 18, 2. — *οὐχ οἷόν τε εἶναι* es ſei nicht ſtatthaft. (Pſ.) — *ὑπερώφθη, ἤγουν κατεφρονήθη.* (Sch.)

§ 4. *μηδ' εἰ.* Gr. 65, 5 A. 17.

§ 5. *ταῦτα οὖν ἀνασκοπῶν* erneuert die Begriffe *ἰδὼν καὶ νομίσας* § 3. Gr. 65, 9 A. 2. — *μάλιστα δεινότατος* vorzugsweiſe in hohem Grade furchtbar. — *ἐστι. ἔσται* Kr. zu Xen. An. 7, 2, 22 fl. A. — *ὅ τι τάχος* für *ὅτι τάχιστα* iſt mehr poetiſch, auch bei Th. nur hier vorkommend. — *ἀποχρήσασθαι.* zu 1, 68, 4. — *τῇ τοῦ στρατεύματος ἐκπλήξει* der Schreck vor dem Heere. (St.) Gr. 47, 7 A. 5. — *κρατήσειε* für *ἐπικρατήσειε* viele und gute Hſn. Letzteres wird mehr von perſönlichen Objecten geſagt. — *αὖθις* ſodann. Kr. z. Dion. p. 293. (Pv.) — *αὐτό, τὸ παρατείχισμα.* (Sch.) — *ὑπομεῖναι, ἐνόμιζεν* aus *ὁρῶν.* (Pſ.) Gr 65, 11 A. 7. — *οἱ* fehlt in vielen und guten Hſn. — *διαπολέμησιν* mit dem Artikel wäre Subject; ohne ihn gehört es dem Prädicat an.

§ 6. *τρίψεσθαι* für *τρίβεσθαι* einige gute Hſn. — *ἄλλως, ἤγουν ἀπράκτως.* (Sch.) zu 1, 109, 2. — *τε τούς. τε καὶ τοὺς* einige

καὶ ταῖς ναυσίν — οὐδὲ γὰρ καθ' ἕτερα οἱ Συρακόσιοι ἀνεπεξῆσαν ὅτι μὴ τοῖς ἱππεῦσι καὶ ἀκοντισταῖς ὑπὸ τοῦ Ὀλυμπιείου· — ἔπειτα μηχαναῖς ἔδοξε τῷ Δημοσθένει πρό- 43
τερον ἀποπειρᾶσαι τοῦ παρατειχίσματος. ὡς δὲ αὐτῷ προσαγαγόντι κατεκαύθησάν τε ὑπὸ τῶν ἐναντίων ἀπὸ τοῦ τείχους ἀμυνομένων αἱ μηχαναὶ καὶ τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ πολλαχῇ προσβάλλοντες ἀπεκρούοντο, οὐκέτι ἐδόκει διατρίβειν, ἀλλὰ πείσας τόν τε Νικίαν καὶ τοὺς ἄλλους ξυνάρχοντας, ὡς ἐπενόει, καὶ τὴν ἐπιχείρησιν τῶν Ἐπιπολῶν ἐποιεῖτο. καὶ ἡμέ- 2
ρας μὲν ἀδύνατα ἐδόκει εἶναι λαθεῖν προσελθόντας τε καὶ ἀναβάντας, παραγγέλλας δὲ πέντ' ἡμερῶν σιτία καὶ τοὺς λιθολόγους καὶ τέκτονας πάντας λαβὼν καὶ ἄλλην παρασκευὴν τοξευμάτων τε καὶ ὅσα ἔδει, ἢν κρατῶσι, τειχίζοντας ἔχειν, αὐτὸς μὲν ἀπὸ πρώτου ὕπνου καὶ Εὐρυμέδων καὶ Μένανδρος ἀναλαβὼν τὴν πᾶσαν στρατιὰν ἐχώρει πρὸς τὰς Ἐπιπολάς, Νικίας δ' ἐν τοῖς τείχεσιν ὑπελείπετο. καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο 3
πρὸς αὐταῖς κατὰ τὸν Εὐρύηλον, ἥπερ καὶ ἡ προτέρα στρατιὰ τὸ πρῶτον ἀνέβη, λανθάνουσί τε τοὺς φύλακας τῶν Συρακοσίων καὶ προσβάντες τὸ τείχισμα ὃ ἦν αὐτόθι τῶν Συρακοσίων αἱροῦσι καὶ ἄνδρας τῶν φυλάκων ἀποκτείνουσιν. οἱ 4
δὲ πλείους διαφυγόντες εὐθὺς πρὸς τὰ στρατόπεδα, ἃ ἦν ἐπὶ τῶν Ἐπιπολῶν τρία, ἓν μὲν τῶν Συρακοσίων, ἓν δὲ τῶν ἄλλων Σικελιωτῶν, ἓν δὲ τῶν ξυμμάχων, ἀγγέλλουσι τὴν ἔφοδον καὶ τοῖς ἑξακοσίοις τῶν Συρακοσίων, οἳ καὶ πρῶτοι κατὰ τοῦτο τὸ μέρος τῶν Ἐπιπολῶν φύλακες ἦσαν, ἔφραζον.

---

andere Hſn. — *οὐδὲ καθ' ἕτερα*, weder zu Waſſer noch zu Lande, wie *κατ' ἀμφότερα* 7, 41, 3. vgl. zu 2, 68, 5.

C. 43. § 1. *καί* vor *τήν* boten viele u. gute Hſn. vgl. zu 2, 93, 3. — *τὴν ἐπιχείρησιν τῶν Κ.* Gr. 47, 7 A. 5. vgl. 1, 33, 3.

§ 2. *ἀδύνατα. ἀδύνατον* viele u. gute Hſn. — *προσελθόντας, τοὺς Ἀθηναίους.* (Sch.) — *πέντε ἡμερῶν σιτία.* Gr. 47, 8 A. 1. — *παρασκευήν*, Maſchinen, eiſerne Werkzeuge ꝛc. (Ba.) — *τοξευμάτων.* Hier erwarte ich ein anderes Wort. — *ἀπό*, wie de, von — an. So *ἀφ' ἑσπέρας* 3, 112, 2. — *ἀναλαβών* dem Haupt- ſubject angefügt. Gr. 63, 4.

§ 3. *ἤδη* vor *κατά* boten eine gute Hſ. u. Ba. — *ὃ ἦν αὐτόθι τῶν Σ.* Gr. 47, 9 A. 5. — *ἄνδρας τῶν φυλακῶν* wie *ἄνδρα τῶν ἀστῶν* 6, 54, 2. 8, 71, 3. vgl. 68, 2. Gr. 47, 9.

§ 4. *ἃ ἦν τρία.* Gr. 47, 28 A. 4. — *τῶν ξυμμάχων*, d. h. aus Hellas. (De.) — *πρῶτοι* 6, 96, 3.

5 οἱ δ' ἐβοήθουν τ' εὐθὺς καὶ αὐτοῖς ὁ Δημοσθένης καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐντυχόντες ἀμυνομένους προθύμως ἔτρεψαν. καὶ αὐτοὶ μὲν εὐθὺς ἐχώρουν ἐς τὸ πρόσθεν, ὅπως τῇ παρούσῃ ὁρμῇ τοῦ περαίνεσθαι ὧν ἕνεκα ἦλθον μὴ βραδεῖς γένωνται· ἄλλοι δὲ τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης παρατείχισμα τῶν Συρακοσίων, οὐχ ὑπομενόντων τῶν φυλάκων, ῥηροῦν τε καὶ τὰς ἐπάλξεις
6 ἀπέσυρον. οἱ δὲ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι καὶ ὁ Γύλιππος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐβοήθουν ἐκ τῶν προτειχισμάτων, καὶ ἀδοκήτου τοῦ τολμήματος σφίσιν ἐν νυκτὶ γενομένου προσέβαλόν τε τοῖς Ἀθηναίοις ἐκπεπληγμένοι καὶ βιασθέντες
7 ὑπ' αὐτῶν τὸ πρῶτον ὑπεχώρησαν. προϊόντων δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐν ἀταξίᾳ μᾶλλον ἤδη ὡς κεκρατηκότων καὶ βουλομένων διὰ παντὸς τοῦ μήπω μεμαχημένου τῶν ἐναντίων ὡς τάχιστα διελθεῖν, ἵνα μὴ ἀνέντων σφῶν τῆς ἐφόδου αὖθις ξυστραφῶσιν, οἱ Βοιωτοὶ πρῶτοι αὐτοῖς ἀντέσχον, καὶ προσβαλόντες ἔτρεψάν τε καὶ ἐς φυγὴν κατέστησαν.

44 Καὶ ἐνταῦθα ἤδη ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ ἀπορίᾳ ἐγίγνοντο οἱ Ἀθηναῖοι, ἣν οὐδὲ πυθέσθαι ῥᾴδιον ἦν οὐδ' ἀφ' ἑτέρων ὅτῳ τρόπῳ ἕκαστα ξυνηνέχθη. ἐν μὲν γὰρ ἡμέρᾳ σαφέστερα
2 μέν, ὅμως δὲ οὐδὲ ταῦτα οἱ παραγενόμενοι πάντα πλὴν τὸ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος μόλις οἶδεν· ἐν δὲ νυκτομαχίᾳ, ἣ μόνη δὴ στρατοπέδων μεγάλων ἔν γε τῷδε τῷ πολέμῳ ἐγένετο, πῶς ἄν τις σαφῶς τι ἴδοι; ἦν μὲν γὰρ σελήνη λαμπρά,

---

§ 5. ὁρμῇ τοῦ περαίνεσθαι Streben auszuführen. Der Dativ wäre paſſender wenn folgte: etwas leiſteten. vgl. 4, 34, 1. — ἀπὸ τῆς πρώτης, ὁρμῆς δηλονότι. (Sch.) zu 1, 77, 2. Kr. nimmt ein Hyperbaton an; Bd. erklärt: den zunächſt gelegenen, zuerſt erreichbaren Theil des ſyrakoſiſchen Feſtungswerkes.

§ 7. τοῦ μήπου μεμαχημένου den Theil der noch nicht gekämpft hatte (Ac.), wie τὸ μαχόμενον 4, 96, 3. (Pp.) Gr. 43, 4 A. 17. — διελθεῖν durchdringen. (Ba.) — ἀνέντων τῆς. Gr. 47, 13. — ξυστραφῶσιν, οἱ Συρακούσιοι. (Sch.)

C. 44. § 1. ἦν. Anticipation (Gr. 61, 6), als ob ἕκαστα nicht hinzugefügt werden ſollte. (Arn.) — οὐδ' ἀφ' ἑτέρων. zu 2, 67, 5. Ein Beleg daß Th. von beiden Partheien Erkundigungen eingezogen. (Ba.) — ξυνηνέχθη ſich begab, ein bei Her. häufiger Gebrauch, der ſich bei Attikern wohl ſo ziemlich auf den Thuk. beſchränken wird. vgl. 1, 23, 1. 8, 83, 1. 84, 1. — σαφέστερα gehört zu οἶδεν. (Ba.) — οὐδὲ ταῦτα. οὐδ' ἐνταῦθα Kr. — οἶδεν, dem nähern ἕκαστος angefügt. (Ba.) Gr. 63, 1 A. 3.

§ 2. ἴδοι für εἰδεῖν die beſten Hſſ.: wie hätte Jemand er-

ἑώρων δὲ οὕτως ἀλλήλους ὡς ἐν σελήνῃ εἰκὸς τὴν μὲν ὄψιν τοῦ σώματος προορᾶν, τὴν δὲ γνῶσιν τοῦ οἰκείου ἀπιστεῖσθαι. ὁπλῖται δὲ ἀμφοτέρων οὐκ ὀλίγοι ἐν στενοχωρίᾳ ἀνεστρέφοντο. καὶ τῶν Ἀθηναίων οἱ μὲν ἤδη ἐνικῶντο, οἱ δ' ἔτι 3 τῇ πρώτῃ ἐφόδῳ ἀήσσητοι ἐχώρουν. πολὺ δὲ καὶ τοῦ ἄλλου στρατεύματος αὐτοῖς τὸ μὲν ἄρτι ἀναβεβήκει, τὸ δ' ἔτι προσανῄει, ὥστ' οὐκ ἠπίσταντο πρὸς ὅ τι χρὴ χωρῆσαι. ἤδη γὰρ τὰ πρόσθεν, τῆς τροπῆς γεγενημένης, ἐτετάρακτο πάντα καὶ χαλεπὰ ἦν ὑπὸ τῆς βοῆς διαγνῶναι. οἵ τε γὰρ Συρακό- 4 σιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι κρατοῦντες παρεκελεύοντό τε, κραυγῇ οὐκ ὀλίγῃ χρώμενοι, ἀδύνατον ὂν ἐν νυκτὶ ἄλλῳ τῳ σημῆναι, καὶ ἅμα τοὺς προσφερομένους ἐδέχοντο· οἵ τε Ἀθηναῖοι ἐζήτουν τε σφᾶς αὐτοὺς καὶ πᾶν τὸ ἐξ ἐναντίας, καὶ εἰ φίλιον εἴη τῶν ἤδη πάλιν φευγόντων, πολέμιον ἐνόμιζον, καὶ 5 τοῖς ἐρωτήμασι τοῦ ξυνθήματος πυκνοῖς χρώμενοι διὰ τὸ μὴ εἶναι ἄλλῳ τῳ γνωρίσαι σφίσι τε αὐτοῖς θόρυβον πολὺν παρεῖχον, ἅμα πάντες ἐρωτῶντες, καὶ τοῖς πολεμίοις σαφὲς αὐτὸ κατέστησαν· τὸ δ' ἐκείνων οὐχ ὁμοίως ἠπίσταντο διὰ τὸ κρατοῦντας αὐτοὺς καὶ μὴ διεσπασμένους ἧσσον ἀγνοεῖ-

---

kennen ſollen? εἰδείη gab Jemand der den (ſchon mit ἤ anfangenden) Uebergang vom allgemeinen Satze zu dem vorliegenden Falle anſtößig fand. — εἰκός würden wir doppelt erfordern: ὡς ἐν σελήνῃ εἰκός· εἰκὸς γάρ. — ὄψιν, θέαμα, mit dem Ge., wie auch ſonſt hin und wieder. Lobeck Parall. p. 512. — τὴν δὲ γνῶσιν τοῦ οἰκείου ἀπιστεῖσθαι die Erkennung des Befreundeten angezweifelt wurde, unſicher war. (Ba.)

§ 3. ἐφόδῳ, ὁρμῇ. (Sch.) — τὰ πρόσθεν die vorderen Theile des Heeres. (Ac.) — ὑπὸ τῆς βοῆς, διὰ τὴν βοήν. (Sch.)

§ 4. τοὺς προσφερομένους ἐδέχοντο hielten den Angriff der Anbringenden aus. (St.) — σφᾶς αὐτούς. Gr. 51, 2 A. 16. vgl. Arndt de pron. refl. 1 p. 11. — ἐξ ἐναντίας für ἐναντίον eine gute u. zwei andere Hſn. nebſt dem Sch. wie 4, 33, 2. 35, 2. (Bk.) — τῶν ἤδη πάλιν φευγόντων, nämlich von denen die bereits flüchtig wieder umkehrten, alſo mit εἴη zu verbinden. (Hl.)

§ 5. τοῖς ἐρωτήμασι πυκνοῖς. Gr. 50, 11 A. 1. πυκνά könnte auch ſtehen. zu 1, 3, 4. E. — ξύνθημα λόγος ἐν πολέμῳ ἐπὶ γνωρισμῷ τῶν οἰκείων διδόμενος. Etym. M. (Hudſon.) Tac. H. 3, 22: crebris interrogationibus notum pugnae signum. vgl. Lips. mil. Rom. 4 ult. (Dr.)

6 σθαι, ὥστ' εἰ μὲν ἐντύχοιέν τισι κρείσσους ὄντες τῶν πολεμίων, διέφευγον αὐτούς, ἅτε ἐκείνων ἐπιστάμενοι τὸ ξύνθημα, εἰ δ' αὐτοὶ μὴ ἀποκρίνοιντο, διεφθείροντο. μέγιστον δὲ καὶ οὐχ ἥκιστα ἔβλαψεν ὁ παιωνισμός· ἀπὸ γὰρ ἀμφο-
7 τέρων παραπλήσιος ὢν ἀπορίαν παρεῖχεν. οἵ τε γὰρ Ἀργεῖοι καὶ οἱ Κερκυραῖοι καὶ ὅσον Δωρικὸν μετ' Ἀθηναίων ἦν, ὁπότε παιωνίσειαν, φόβον παρεῖχε τοῖς Ἀθηναίοις, οἵ τε πολέμιοι ὁμοίως. ὥστε τέλος ξυμπεσόντες αὐτοῖς κατὰ πολλὰ τοῦ στρατοπέδου, ἐπεὶ ἅπαξ ἐταράχθησαν, φίλοι τε φίλοις καὶ πολῖται πολίταις, οὐ μόνον ἐς φόβον κατέστησαν, ἀλλὰ
8 καὶ ἐς χεῖρας ἀλλήλοις ἐλθόντες μόλις ἀπελύοντο. καὶ διωκόμενοι κατά τε τῶν χρημνῶν [οἱ] πολλοὶ ῥίπτοντες ἑαυτοὺς ἀπώλλυντο, στενῆς οὔσης τῆς ἀπὸ τῶν Ἐπιπολῶν πάλιν καταβάσεως, καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸ ὁμαλὸν οἱ σωζόμενοι ἄνωθεν καταβαῖεν, οἱ μὲν πολλοὶ αὐτῶν καὶ ὅσοι ἦσαν τῶν προτέρων στρατιωτῶν ἐμπειρίᾳ μᾶλλον τῆς χώρας ἐς τὸ στρατόπεδον διεφύγγανον, οἱ δὲ ὕστερον ἥκοντες εἰσὶν οἳ διαμαρτόντες τῶν ὁδῶν κατὰ τὴν χώραν ἐπλανήθησαν· οὓς, ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο, οἱ ἱππῆς τῶν Συρακοσίων περιελάσαντες διέφθειραν.
45 Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν Συρακόσιοι δύο τροπαῖα ἔστησαν, ἔπί τε ταῖς Ἐπιπολαῖς ᾗ ἡ πρόσβασις καὶ κατὰ τὸ χωρίον ᾗ οἱ Βοιωτοὶ πρῶτον ἀντέστησαν, οἱ δ' Ἀθηναῖοι τοὺς νε-

---

§ 6. τῶν πολεμίων hängt von τισιν ab. (Sch.) — διέφευγον, οἱ πολέμιοι. (Sch.) — ἐκείνων, τῶν Ἀθηναίων. (Ba.) — ἀποκρίνοιντο für ὑποκρίνοιντο eine gute Hſ. Doch bezeugen auch Grammatiker daß Th. wie Her. dieſes für jenes gebraucht. — μέγιστον. ꝛc 24, 3. Ueber den Pleonasmos zu 6, 87, 2.

§ 7. παρεῖχε, τὸ παιωνίσαι. (Pö.) — οἱ πολέμιοι, παρεῖχον. (Sch.) — φίλοι — πολίταις gehören zu ξυμπεσόντες αὐτοῖς. (Ba.)

§ 8. οἱ vor πολλοὶ dürfte aus οἱ μὲν πολλοὶ entſtanden ſein. (Kr.) multi Ba. — τῆς πάλιν καταβάσεως. vgl. 7, 62, 3, Gr, 50, 8 A. 8. vgl. 9 A. 6. — καταβαῖεν für καταβαίνοιεν eine gute u. zwei andere Hſn., der Sch. u. Ba. — οἱ μέν fehlt in mehrern, z. Th. guten Hſn. — ἐμπειρίᾳ μᾶλλον weil ſie mehr als die übrigen kundig waren. (Ba.) — διεφύγγανον. φυγγάνω Aeſch. Prom. 511, Soph. El. 132, ἀποφυγγάνειν Dem. 23, 74, διαφυγγάνω Aeſchin. 3. 10, ἐκφυγγάνω Aeſch. Prom. 523, καταφυγγάνω Aeſchin. 3, 208. (Abr. u Kr.) — εἰσὶν οἳ appoſitiv wie ἔνιοι. — διέφθειραν, διέφθειρον mehrere gute Hſn.

C. 45. ἡ πρόσβασις der Zugang. (St.) — πρῶτον für

κρους ὑποσπόνδους ἐκομίσαντο. ἀπέθανον δὲ οὐκ ὀλίγοι αὐτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων, ὅπλα μέντοι ἔτι πλείω ἢ κατὰ τοὺς νεκροὺς ἐλήφθη· οἱ γὰρ κατὰ τῶν κρημνῶν βιασθέντες ἄλλεσθαι ψιλοὶ ἄνευ τῶν ἀσπίδων οἱ μὲν ἀπώλλυντο οἱ δ' ἐσῴθησαν.

Μετὰ δὲ τοῦτο οἱ μὲν Συρακόσιοι ὡς ἐπὶ ἀπροσδοκήτῳ 46
εὐπραγίᾳ πάλιν αὖ ἀναρρωσθέντες, ὥσπερ καὶ πρότερον, ἐς μὲν Ἀκράγαντα σιασιάζοντα πεντεκαίδεκα ναυσὶ Σικανὸν ἀπέστειλαν, ὅπως ὑπαγάγοιτο τὴν πόλιν, εἰ δύναιτο· Γύλιππος δὲ κατὰ γῆν ἐς τὴν ἄλλην Σικελίαν ᾤχετο αὖθις, ἄξων στρατιὰν ἔτι, ὡς ἐν ἐλπίδι ὢν καὶ τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων αἱρήσειν βίᾳ, ἐπειδὴ τὰ ἐν ταῖς Ἐπιπολαῖς οὕτω ξυνέβη. οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐν τούτῳ ἐβουλεύοντο 47
πρός τε τὴν γεγενημένην ξυμφορὰν καὶ πρὸς τὴν παροῦσαν ἐν τῷ στρατοπέδῳ κατὰ πάντα ἀρρωστίαν. τοῖς τε γὰρ ἐπιχειρήμασιν ἑώρων οὐ κατορθοῦντες καὶ τοὺς στρατιώτας ἀχθομένους τῇ μονῇ· νόσῳ τε γὰρ ἐπιέζοντο κατ' ἀμφότερα, 2
τῆς τε ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ ταύτης οὔσης ἐν ᾗ ἀσθενοῦσιν ἄνθρωποι μάλιστα, καὶ τὸ χωρίον ἅμα ἐν ᾧ ἐστρατοπεδεύοντο ἑλῶδες καὶ χαλεπὸν ἦν, τά τε ἄλλα ὅτι ἀνέλπιστα αὐτοῖς ἐφαίνετο. τῷ οὖν Δημοσθένει οὐκ ἐδόκει ἔτι χρῆναι μένειν, ἀλλ' ἅπερ καὶ διανοηθεὶς ἐς τὰς Ἐπιπολὰς διακινδυνεῦσαι, ἐπειδὴ ἔσφαλτο, ἐξιέναι ἐψηφίζετο καὶ μὴ διατρίβειν, ἕως ἔτι τὸ πέλαγος οἷόν τε περαιοῦσθαι καὶ τοῦ στρατεύματος

πρῶτοι mehrere u. gute Hſn. wie Va. — πλείω ἢ κατά. Gr. 49, 4. — ἄνευ verdächtigt Hk.

C. 46. ὑπαγάγοιτο unterwerfe Pe.; gewinne? — ἔτι, außer dem ſchon erhaltenen.

C. 47. § 1. πρός in Bezug auf. Kr. zu Xen. An. 1, 3, 19. — ἀρρωστίαν. Gegenſatz von ῥώμη. zu 1, 8, 1. vgl. 3, 15 u. 8, 83, 1.

§ 2. τῆς ὥρας. μετοπώρου γὰρ ἦν ἡ ἀρχή Plut. Nik. 22. (Hudſ.) — οὔσης — καὶ ἦν. zu 6, 18, 4. — ὅτι wollte Reiske tilgen oder ἀνελπιστότατα leſen; ich ἐφαίνετο, τῷ Δημοσθένει. — διακινδυνεῦσαι, ἔφη aus ἐδόκει. (Arn.) Es könnte auch von ἐψηφίζετο abhängen. — ἀπιέναι für διεξιέναι eine gute u. zwei andere Hſn.; die meiſten ἐξιέναι. — τοῦ στρατεύματος iſt der partitive Ge. und κρατεῖν ſteht abſolut (Hk.): wenigſtens mit dem Theile des Heeres der aus den hinzugekommenen Schiffen beſtände die Oberhand zu behaupten.

3 ταῖς γοῦν ἐπελθούσαις ναυσὶ κρατεῖν. καὶ τῇ πόλει ὠφελιμώτερον ἔφη εἶναι πρὸς τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ σφῶν ἐπιτειχίζοντας τὸν πόλεμον ποιεῖσθαι ἢ Συρακοσίους, οὓς οὐκέτι ῥᾴδιον εἶναι χειρώσασθαι· οὐδ' αὖ ἄλλως χρήματα πολλὰ δαπανῶντας εἰκὸς εἶναι προσκαθῆσθαι.

48 Καὶ ὁ μὲν Δημοσθένης τοιαῦτα ἐγίγνωσκεν· ὁ δὲ Νικίας ἐνόμιζε μὲν καὶ αὐτὸς πονηρὰ σφῶν τὰ πράγματα εἶναι, τῷ δὲ λόγῳ οὐκ ἐβούλετο αὐτὰ ἀσθενῆ ἀποδεικνύναι, οὐδ' ἐμφανῶς σφᾶς ψηφιζομένους μετὰ πολλῶν τὴν ἀναχώρησιν τοῖς πολεμίοις καταγγέλτους γίγνεσθαι· λαθεῖν γὰρ ἄν, ὁπόταν
2 βούλοιντο, τοῦτο ποιοῦντες πολλῷ ἧσσον. τὸ δέ τι καὶ τὰ τῶν πολεμίων ἀφ' ὧν ἐπὶ πλέον ἢ οἱ ἄλλοι ᾐσθάνετο αὐτῶν ἐλπίδος τι ἔτι παρεῖχε πονηρότερα τῶν σφετέρων ἔσεσθαι, ἢν καρτερῶσι προσκαθήμενοι· χρημάτων γὰρ ἀπορίᾳ αὐτοὺς ἐκπεσεῖν, ἄλλως τε καὶ ἐπὶ πλέον ἤδη ταῖς ὑπαρχούσαις
3 ναυσὶ θαλασσοκρατούντων. καὶ ἦν γάρ τι καὶ ἐν ταῖς Συρακούσαις βουλόμενον τοῖς Ἀθηναίοις τὰ πράγματα ἐνδοῦναι, ἐπεχηρυκεύετο ὡς αὐτὸν καὶ οὐκ εἴα ἀναπίστασθαι. ἃ ἐπιστάμενος τῷ μὲν ἔργῳ ἔτι ἐπ' ἀμφότερα ἔχων καὶ διασκοπῶν ἀνεῖχεν, τῷ δ' ἐμφανεῖ τότε λόγῳ οὐχ ἔφη ἀπάξειν τὴν στρατιάν. εὖ γὰρ εἰδέναι ὅτι Ἀθηναῖοι σφῶν ταῦτα

---

§ 3. ἐπιτειχίζοντες, Dekeleia. — ἢ Συρακοσίους, ἢ πρὸς Σ. (Sch.) Gr. 68, 9.

C. 48. § 1. ἀσθενῆ ἀποδεικνύναι. Gr. 55, 7 A. 4. — καταγγέλτους γίγνεσθαι, zu 3, 30, 1. — ποιοῦντες. zu 6, 25, 3.

§ 2. τὸ δέ τι. zu 1, 107, 3. — ἀφ' ὧν, ἀπὸ τούτων ἃ vermöge deſſen was. (Pl.) vgl. Gr. 68, 16 A. 8. — αὐτῶν hängt von dem in ἀφ' ὧν enthaltenen ἃ ab. Gr. 47, 10 A. 2. — αὐτούς, τοὺς Συρακοσίους, iſt Objectsaccuſativ. (Ba.) Das Subject würde hier gar nicht oder im No. ausgedrückt worden ſein. — ἐπὶ πλέον in größerer Ausdehnung als vorher, latius Ba. — θαλασσοκρατούντων, σφῶν, τῶν Ἀθηναίων. (Ba.)

§ 3. καὶ ἦν γάρ. zu 1, 31, 2. — βουλόμενον, wie 7, 49, 1. (Abr.) Gr. 43, 3 A. 17. — ἐνδοῦναι. zu 4, 76, 2. — ἐπεχηρυκεύετο hier vom Schicken geheimer Sendlinge, διάγγελοι 7, 73, 4 (Ps.), wie 7, 49, 1. (Dr.) 8, 44, 1. (Pp.) vgl. Her. 1, 60. Subject iſt τὸ βουλόμενον. — ἐπ' ἀμφότερα ἔχων nach beiden Seiten geneigt, hin und her ſchwankend. (St.) νοῦν ergänzt Ba.; durch διακείμενος erklärt ἔχων Arn. vgl. Her. 6, 49: ἐπὶ σφίσιν ἔχοντας διδωκέναι. — διασκοπῶν, διατάζων. (Sch.) — ἀνεῖχε, οὐδεμιᾷ προσθέσει

οὐκ ἀποδέξονται, ὥστε μὴ αὐτῶν ψηφισαμένων ἀπελθεῖν. καὶ γὰρ οὐ τοὺς αὐτοὺς ψηφιεῖσθαί τε περὶ σφῶν [αὐτῶν] 4 καὶ τὰ πράγματα ὥσπερ καὶ αὐτοὶ ὁρῶντας καὶ οὐκ ἄλλων ἐπιτιμήσει ἀκούσαντας γνώσεσθαι, ἀλλ' ἐξ ὧν ἄν τις εὖ λέγων διαβάλλοι, ἐκ τούτων αὐτοὺς πείσεσθαι. τῶν τε παρόντων στρατιωτῶν πολλούς, καὶ τοὺς πλείονς ἔφη οἳ νῦν βοῶσιν ὡς ἐν δεινοῖς ὄντες, ἐκεῖσε ἀφικομένους τἀναντία βοήσεσθαι ὡς ὑπὸ χρημάτων καταπροδόντες οἱ στρατηγοὶ ἀπῆλθον. οὔκουν βούλεσθαι αὐτός γε, ἐπιστάμενος τὰς Ἀθη- 5 ναίων φύσεις, ἐπ' αἰσχρᾷ τε αἰτίᾳ καὶ ἀδίκως ὑπ' Ἀθηναίων ἀπολέσθαι μᾶλλον ἢ ὑπὸ τῶν πολεμίων, εἰ δεῖ, κινδυνεύσας τοῦτο παθεῖν ἰδίᾳ. τά τε Συρακοσίων ἔφη ὅμως ἔτι ἥσσω τῶν σφετέρων εἶναι· καὶ χρήμασι γὰρ αὐτοὺς ξενοτροφοῦντας καὶ ἐν περιπολίοις ἅμα ἀναλίσκοντας καὶ ναυτικὸν πολὺ ἔτι ἐνιαυτὸν ἤδη βόσκοντας, τὰ μὲν ἀπορεῖν τὰ δ' ἔτι ἀμηχανή-

---

γνώμῃ. (Sch.) Also intranſitiv. (Pp.) vgl. Gr. 52, 2 A. 3. — ἀποδέξονται. zu 3, 57, 1. — αὐτῶν. Gr. 51, 6 A. 3.

§ 4. τοὺς αὐτούς iſt unklar; vielleicht τοὺς αὐτοῦ (Kr.): nicht die dort, in Sikelien, befindlichen, würden über ſie, das Heer, beſchließen und, während ſie die Lage der Dinge wie ſie ſelbſt, die Feldherren, ſähen, nicht aber durch Ausſtellungen Anderer vernommen hätten, ein Urtheil darüber fällen. — αὐτῶν verdächtigt Bk.; doch ſ. Gr. 51, 2 A. 7 u. Arndt de pron. reſl. 1 p. 30. — ὥσπερ καί. Gr. 62, 4 A. 1. — ἐπιτίμησις, ein ſeltenes Wort, gebraucht auch Arrian. 5, 7, 5 und Luci. 3, 164. (Bl.) Dreimal Diod. 5, 1. — εὖ, πιθανῶς. (Sch.) — τούτων iſt, da nicht ἃ ſondern ἐξ ὧν vorhergeht, cvanaleptiſch (Gr. 51, 11 A. 2) nicht correlativ. So Iſokr. 8, 32: τοῖς ἀγαθοῖς οἷς ἔχομεν ἐν τῇ ψυχῇ, τούτοις πώμεθα καὶ τὰς ἄλλας ὠφελείας. vgl. Lyſ. 20, 30: ὧν ὁ πατὴρ διαβάλλεται εἰς ὑμᾶς οὐ δικαίως, τούτων δεῖ ἡμᾶς ἕνεκα ἀπολέσθαι. — καί und zwar. (Ba.) vgl. 80, 3. — καταπροδόντες objectlos: als Verräther. Gr. 52, 1 A. 2.

§ 5. ἰδίᾳ für ſeine Perſon. (Arn.) Doch damit wurde dem Heere nicht geholfen; vielleicht ἤδη. (Kr.) — ὅμως, ſo ſchlecht es auch mit ihnen ſelbſt ſtände, doch. (Ps.) — καὶ — γάρ. zu 1, 77, 1. καί fehlt in vielen Hſn. — χρήμασι gehört zu ξενοτροφοῦντας. — ἔτι überdies. (Ps.) vgl. 6, 31, 2. 7, 7, 3. 46. Sonſt könnte man ἐπί vermuthen. — βόσκων. Her. 6, 39: πεντακοσίους βόσκων ἱππικούρους. (Bl.) Hier minder verächtlich als Ar. Ritter 256. 1258. (Dr.) vgl. Thesm. 449, Eur. Her. 826, Phaeth. 9, Her. 1, 44, Arr. An. 7, 8, 6, Luc. Pſeudol. 25. In der att. Proſa wird es von Menſchen eben nicht gebraucht. — ἔτι noch, künftig. zu 6, 86, 4.

6 σειν· δισχίλιά τε γὰρ τάλαντα ἤδη ἀναλωκέναι καὶ ἔτι πολλὰ προσοφείλειν, ἦν τε καὶ ὁτιοῦν ἐκλίπωσι τῆς νῦν παρασκευῆς τῷ μὴ διδόναι τροφήν, φθερεῖσθαι αὐτῶν τὰ πράγματα, ἐπικουρικὰ μᾶλλον ἢ δι' ἀνάγκης, ὥσπερ τὰ σφέτερα, ὅτιαι τρίβειν οὖν ἔφη χρῆναι προσκαθημένους, καὶ μὴ χρήμασιν, ὡς πολὺ κρείσσους εἰσί, νικηθέντας ἀπιέναι.

49 Ὁ μὲν Νικίας τοσαῦτα λέγων ἰσχυρίζετο, αἰσθόμενος τὰ ἐν ταῖς Συρακούσαις ἀκριβῶς, καὶ τὴν τῶν χρημάτων ἀπορίαν καὶ ὅτι ἦν αὐτόθι [που] τὸ βουλόμενον τοῖς Ἀθηναίοις γίγνεσθαι τὰ πράγματα καὶ ἐπικηρυκευόμενον πρὸς αὐτὸν ὥστε μὴ ἀναίσιασθαι, καὶ ἅμα ταῖς γοῦν ναυσὶν ἢ πρόσθεν
2 θαρσήσει κρατηθείς. ὁ δὲ Δημοσθένης περὶ μὲν τοῦ προσκαθῆσθαι οὐδ' ὁπωσοῦν ἐνεδέχετο· εἰ δὲ δεῖ μὴ ἀπάγειν τὴν στρατιὰν ἄνευ Ἀθηναίων ψηφίσματος ἀλλὰ τρίβειν αὐτούς, ἔφη χρῆναι ἢ ἐς τὴν Θάψον ἀναστάντας τοῦτο ποιεῖν ἢ ἐς τὴν Κατάνην, ὅθεν τῷ τε πεζῷ ἐπὶ πολλὰ τῆς χώρας ἐπιόντες θρέψονται πορθοῦντες τὰ τῶν πολεμίων καὶ ἐκεί-

---

§ 6. *τε γάρ* für *γάρ* zwei gute Hſn. — *προσοφείλειν*, an rückſtändigen Zahlungen für Geräthe, Sold ꝛc. (Bl.) — *καὶ ὁτιοῦν*. Gr. 52, 15 A. 3. — *τῆς νῦν παρασκευῆς* iſt wohl Gloſſem zu *ὁτιοῦν*; Ba. hat es nicht. (Kr.) — *δι' ἀνάγκης* zwangspflichtige. (Sch.) — *τρίβειν, διατρίβειν καὶ παρέλκειν.* (Sch.) — *χρήμασι* zieht Benedict zu *κρείσσους*, das Komma nach *μή* ſetzend. So überſetzte Hl., als Subject zu *εἰσί* richtig *οἱ Ἀθηναῖοι* denkend. Zu *νικηθέντας* könnte man *χρήμασι* nicht füglich auch denken; es müßte jenes auf die Niederlage der Athener bezogen werden. — *ὡς*. *ᾧ* eine gute und einige ſchlechte Hſn., was Pp. mit Hf. billigt. vgl. 1, 80, 3: *ἀλλὰ τοῖς χρήμασιν; ἀλλὰ πολλῷ ἔτι πλέον τούτου ἐλλείπομεν.* Allein der Gedanke iſt dann nicht recht gehörig.

C. 49. § 1. *που* fehlt in vielen und guten Hſn. Es iſt unpaſſend und wohl aus der letzten Sylbe eines über *αὐτόθι* geſchriebenen *αὐτοῦ* entſtanden. — *τό*, da es ſchon 48, 3 erwähnt iſt. — *μή. μηδ'* viele und gute Hſn. — *γοῦν. γ' ἄν* gute Hſn. — *ἤ. ἦ* Ba. *θαρρῶν ἤ* eine gute Hſ. — *θαρσήσει. ἐθάρσησε* zwei gute Hſn., *θαρσήσας* eine. *θαρσήσας νῦν δηλονότι μᾶλλον ἢ πρότερον κρατηθεὶς καὶ νικηθείς.* (Sch.) — *κρατηθείς. κρατυνθείς* Ba. u. Reiske. fretus classe tunc magis quam antea quum victus esset Ba. Hl. nimmt *θαρσήσει* für das Subſtantiv: weil er von dem Vertrauen auf die Flotte mehr als je zuvor eingenommen war. Noch Unzuläſſigeres bieten Matth. § 359 A. 1 u. A.

§ 2. *οὐδ' ὁπωσοῦν*. zu 1, 77, 2. — *ψηφίσματος* iſt vielleicht zu tilgen. (Ba. u. Kr.) injussu civitatis Ba. vgl. zu 1, 91, 4. — *θρέψονται* für *τρέψονται* einige Hſn. u. Schäfers Ausg.

νους βλάψουσιν, ταῖς τε ναυσὶν ἐν πελάγει καὶ οὐκ ἐν στε- 3
νοχωρίᾳ, ᾗ πρὸς τῶν πολεμίων μᾶλλόν ἐστι, τοὺς ἀγῶνας
ποιήσονται ἀλλ' ἐν εὐρυχωρίᾳ, ἐν ᾗ τά τε τῆς ἐμπειρίας
χρήσιμα σφῶν ἔσται καὶ ἀναχωρήσεις καὶ ἐπίπλους οὐκ ἐκ
βραχέος καὶ περιγραπτοῦ ὁρμώμενοί τε καὶ καταίροντες ἔξου-
σιν. τό τε ξύμπαν εἰπεῖν, οὐδενὶ τρόπῳ οἱ ἔφη ἀρέσκειν ἐν 4
τῷ αὐτῷ ἔτι μένειν, ἀλλ' ὅτι τάχιστα ἤδη καὶ μὴ μέλλειν
ἐξανίστασθαι· καὶ ὁ Εὐρυμέδων αὐτῷ ταῦτα ξυνηγόρευεν.
ἀντιλέγοντος δὲ τοῦ Νικίου ὄκνος τις καὶ μέλλησις ἐνεγένετο
καὶ ἅμα ὑπόνοια μή τι καὶ πλέον εἰδὼς ὁ Νικίας ἰσχυρί-
ζηται. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι τούτῳ τῷ τρόπῳ διεμέλλησάν
τε καὶ κατὰ χώραν ἔμενον.

Ὁ δὲ Γύλιππος καὶ ὁ Σικανὸς ἐν τούτῳ παρῆσαν ἐς τὰς 50
Συρακούσας, ὁ μὲν Σικανὸς ἁμαρτὼν τοῦ Ἀκράγαντος — ἐν
Γέλᾳ γὰρ ὄντος αὐτοῦ ἔτι ἡ τοῖς Συρακοσίοις στάσις ἐς
φίλια ἐξεπεπτώκει — · ὁ δὲ Γύλιππος ἄλλην τε στρατιὰν
πολλὴν ἔχων ἦλθεν ἀπὸ τῆς Σικελίας καὶ τοὺς ἐκ τῆς Πελο-
ποννήσου τοῦ ἤρος ἐν ταῖς ὁλκάσιν ὁπλίτας ἀποσταλέντας,
ἀφικομένους ἀπὸ τῆς Λιβύης ἐς Σελινοῦντα. ἀπενεχθέντες 2
γὰρ ἐς Λιβύην καὶ δόντων Κυρηναίων τριήρεις δύο καὶ τοῦ
πλοῦ ἡγεμόνας καὶ ἐν τῷ παράπλῳ Εὐεσπερίταις πολιορκου-
μένοις ὑπὸ Λιβύων ξυμμαχήσαντες καὶ νικήσαντες τοὺς Λι-
βυς καὶ αὐτόθεν παραπλεύσαντες ἐς Νέαν πόλιν Καρχηδο-
νιακὸν ἐμπόριον, ὅθεν πρὸς Σικελίαν ἐλάχιστον δύο ἡμερῶν

---

§ 3. *χρήσιμα* ist Prädicat. (Sch.) — *σφῶν* hängt von *ἐμπειρίας* ab. (Sch.) — *ἔσται*. Nach *ἔσται* fügt Vat., einige a. Hſn. u. Ba. *ὥσπερ νῦν* hinzu.

§ 4. *τό τε ξύμπαν εἰπεῖν*. Gr. 55, 1 A. 2. vgl. 1, 138, 4. — *ἀλλ', ἀρέσκειν οἱ*. (Ba.) — *ἤδη, ἐξανίστασθαι*, was alſo zweimal zu denken iſt. (Pk.) Haaſe will *ἐξανίστασθαι* nach *ἤδη* ſtellen. — *ἐνεγένετο. ἐγένετο* mehrere u. gute Hſn. — *μή*. Gr. 54, 8 A. 10. — *ἰσχυρίζηται* beharre. (St.) vgl. 4, 23, 1. 68, 6. (Dr.)

C. **50**. § 1. *Γύλιππος* 7, 46. — *ἡ τοῖς Σ. στάσις* die für die S. wirkende Parthei. (Ac.) Es iſt der Da. commodi. (Pp.) — *ἐς* verdächtigt Ba., *φίλια* billigend, was die beſten Hſn. für *φίλιαν* haben. Vielleicht ſteckt hier ein Ortsname, etwa Pſintia. — *τοῦ ἤρος* 7, 17, 2. (Dö.) — *ἀποσταλέντας*. Gr. 50, 10 A. 3.

§ 2. *ἀπενεχθέντες. ἀπενεχθέντων* viele und gute Hſn., wegen *καὶ δόντων* hineincorrigirt. Gr. 56, 14 A. 2. — *πρὸς Σικελίαν* iſt wohl aus dem Sch. eingeflickt und *Σελινοῦς* nach *πλοῦν* ausgefallen. (Kr.) — *δύο* für *δυοῖν* viele und gute Hſn. Zur Erklärung denke man

καὶ νυκτὸς πλοῦν ἀπέχει, καὶ ἀπ' αὐτοῦ περαιωθέντες ἀφίκοντο ἐς Σελινοῦντα. καὶ οἱ μὲν Συρακόσιοι εὐθὺς αὐτῶν ἐλθόντων παρεσκευάζοντο ὡς ἐπιθησόμενοι κατ' ἀμφότερα
3 αὖθις τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ· οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοί, ὁρῶντες στρατιάν τε ἄλλην προσγεγενημένην αὐτοῖς καὶ τὰ ἑαυτῶν ἅμα οὐκ ἐπὶ τὸ βέλτιον χωροῦντα ἀλλὰ καθ' ἡμέραν τοῖς πᾶσι χαλεπώτερον ἴσχοντα, μάλιστα δὲ τῇ ἀσθενείᾳ τῶν ἀνθρώπων πιεζόμενα, μετεμέλοντό τε πρότερον οὐκ ἀναστάντες, καὶ ὡς αὐτοῖς οὐδὲ ὁ Νικίας ἔτι ὁμοίως ἠναντιοῦτο ἀλλ' ἢ μὴ φανερῶς γε ἀξιῶν ψηφίζεσθαι, προεῖπον ὡς ἡδύναντο ἀθηλότατα ἔκπλουν ἐκ τοῦ στρατοπέδου
4 πᾶσιν καὶ παρασκευάσασθαι ὅταν τις σημήνῃ. καὶ μελλόντων αὐτῶν, ἐπειδὴ ἕτοιμα ἦν, ἀποπλεῖν ἡ σελήνη ἐκλείπει· ἐτύγχανε γὰρ πανσέληνος οὖσα. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι οἱ τε πλείους ἐπισχεῖν ἐκέλευον τοὺς στρατηγούς, ἐνθύμιον ποιούμενοι, καὶ ὁ Νικίας, ἦν γάρ τι καὶ ἄγαν θεσασμῷ τε καὶ τῷ τοιούτῳ προσκείμενος, οὐδ' ἂν διαβουλεύσασθαι ἔτι ἔφη, πρίν, ὡς οἱ μάντεις ἐξηγοῦντο, τρὶς ἐννέα ἡμέρας μεῖναι,

---

πλοῦν zweimal: ἐλάχιστον πλοῦν ἀπέχει πλοῦν δύο ἡμερῶν die kürzeste Fahrt die es entfernt ist ist eine Fahrt von zwei Tagen. vgl. Gr. 47, 8 A. 3. — πλοῦν für πλοῦς eine gute Hs. — ἀπέχει weiß ich so wenig als Pp. u. Arn. impersonal gebraucht für es ist eine Entfernung.

§ 3. ἐπὶ τὸ βέλτιον. Din. 1, 65: ἐλπίζουσιν ἐπὶ τὸ βέλτιον ἂν τὰ τῆς πόλεως πράγματα ἐλθεῖν. vgl. Lex. Xen. βελτίων 6. — τοῖς πᾶσι, κατὰ πάντα. (Sch.) — ἀναστάντες. Gr. 56, 6 A. 4. — ἀλλ' ἤ. ἄλλο εἰ, ein μή vor ψηφίζεσθαι einschiebend, die besten Hss. — παρεσκευάσασθαι. παρεσκευάσθαι Abr. εὐπρεπὲς εἶναι Plut. Nik. 22. (Pp.) Auch mir eingefallen. — σημήνῃ. Drei η hinter einander finden sich öfter. Lobeck Parall. p. 22.

§ 4. ἕτοιμα ἦν. zu 2, 3, 3. — ἐκλείπει, am 27 Aug. nach 8 Uhr Abends. — πανσέληνος. πασσέληνος Bk. — ἐνθύμιον ποιούμενοι, ἐκλογισάμενοι, κατὰ νοῦν σχόντες τὸ τῆς σελήνης. (Sch.) Her. 8, 54: ἐνθυμιόν οἱ ἐγένετο ἐμπρήσαντι τὸ ἱερόν. Eur. Herk. 722: σοὶ τόδ' ἔστ' ἐνθύμιον. (Bl.) vgl. Soph. Oed. T. 739, Eu. Ion 1347, Antiph. 2, γ, 10. 3, α, 2. δ, 9, App. Mac. 1, Syr. 43, Bürg. 5, 133. — καὶ ἄγαν. Gr. 69, 32 A. 18. — θεσασμῷ, ὀχῇ καὶ μαντείᾳ. (Sch.) So θειάζειν 8, 1. (Pp.) — τῷ τοιούτῳ προσκείμενος, τῷ τοιούτῳ φησὶν εἶδει τοῦ θεσασμοῦ προσέχων, τῷ παραφυλάττειν τὰς ἐκλείψεις καὶ τὰ οὐράνια. (Sch.) — πρὶν μεῖναι. Gr. 54, 17 A. 6. — ὡς für ἕως viele u. gute Hss. ἕως ὡς eine. — ἐξηγοῦντο. Der ei

ὅπως ἂν πρότερον κινηθείη. καὶ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις μελλήσασι διὰ τοῦτο ἡ μονὴ ἐγεγένητο.

Οἱ δὲ Συρακόσιοι καὶ αὐτοὶ τοῦτο πυθόμενοι πολλῷ 51
μᾶλλον ἐγηγερμένοι ἦσαν μὴ ἀνιέναι τὰ τῶν Ἀθηναίων, ὡς καὶ αὐτῶν κατεγνωκότων ἤδη μηκέτι κρεισσόνων εἶναι σφῶν μήτε [ταῖς] ναυσὶ μήτε τῷ πεζῷ — οὐ γὰρ ἂν τὸν ἔκπλουν ἐπεβουλεῦσαι — καὶ ἅμα οὐ βουλόμενοι αὐτοὺς ἄλλοσέ ποι τῆς Σικελίας καθεζομένους χαλεπωτέρους εἶναι προσπολεμεῖν, ἀλλ' αὐτοῦ ὡς τάχιστα καὶ ἐν ᾧ σφίσι ξυμφέρει ἀναγκάσαι αὐτοὺς ναυμαχεῖν. τὰς οὖν ναῦς ἐπλήρουν καὶ ἀνε- 2
πειρῶντο ἡμέρας ὅσαι αὐτοῖς ἐδόκουν ἱκαναὶ εἶναι. ἐπειδὴ δὲ καιρὸς ἦν, τῇ μὲν προτέρᾳ πρὸς τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων προσέβαλλον, καὶ ἐπεξελθόντος μέρους τινὸς οὐ πολλοῦ καὶ τῶν ὁπλιτῶν καὶ τῶν ἱππέων κατά τινας πύλας ἀπολαμβάνουσί τε τῶν ὁπλιτῶν τινας καὶ τρεψάμενοι καταδιώκουσιν· οὔσης δὲ στενῆς τῆς ἐσόδου οἱ Ἀθηναῖοι ἵππους τε ἑβδομήκοντα ἀπολλύουσι καὶ τῶν ὁπλιτῶν οὐ πολλούς. καὶ ταύτῃ 52
μὲν τῇ ἡμέρᾳ ἀπεχώρησεν ἡ στρατιὰ τῶν Συρακοσίων· τῇ δ' ὑστεραίᾳ ταῖς τε ναυσὶν ἐκπλέουσιν, οὔσαις ἐξ καὶ ἑβδο-

---

gentliche Ausdruck von Zeichendeutern. Hemsterhuys z. Poll. 8, 124 u. Casaub. zu Theophr. Char. 17. (Dr.) — τρίς. τρεῖς einige Hſn.; und ἐννέα verdächtigte ſchon Dodwell. Indeß daß ſie ſpäter nicht wirklich ſieben und zwanzig Tage blieben iſt kein genügender Grund, da der Drang der Umſtände ſie zwang früher abzumarſchiren. (Arn.) — ὅπως iſt an διαβουλεύσασθαι anzuſchließen. (Sch.)

C. 51. § 1. ἀνιέναι, wie 6, 18, 3. (Abr.) — τὰ τῶν A., ἀπὸ τοῦ τοὺς Ἀθηναίους, φεύγειν δηλονότι. (Sch.) — κρεισσόνων. Gr. 55, 2 A. 5. — σφῶν, τῶν Συρακουσίων. (Sch.) als ſie. — ταῖς fehlt in vielen u. guten Hſn.; τῷ nur in zweien. — οὐ γάρ denn konſt. Gr. 54, 12 A. 9. — ἂν ἐπιβουλεῦσαι. Gr. 54, 6 A. 6; über den Ac. zu 6, 54, 3. — ἄλλοσέ ποι 7, 49, 2. — καὶ βουλόμενοι mit ὡς κατεγνωκότων verbunden. Gr. 56, 14 A. 2.

§ 2. ἀνεπειρῶντο für ἀνεπαύοντο nur einige Hſn. u. der Sch. — προτέρᾳ für προτεραίᾳ viele u. gute Hſn. Letzteres iſt unpaſſend, da hier noch kein anderer Tag bezeichnet iſt. Der Gegenſatz τῇ δὲ ὑστεραίᾳ 52, 1. — πύλας, in einer Verſchanzung der Athener. (Hk.) — ἐσόδου für ἐφόδου eine gute u. einige a. Hſn.: der Eingang zu der Verſchanzung der Athener. (Pp.) — ἀπολλύουσι. ἀπολλύασι eine Hſ. zu 4, 25, 3. Ueber die Sache 7, 54.

C. 52. § 1. ναυσίν. ναῦς ſteht 37, 3. vgl. 3, 16, 1. Doch intranſitiv 8, 38, 3. 83, 1. 104, 1.

μήκοντα, καὶ τῷ πεζῷ ἅμα πρὸς τὰ τείχη ἐχώρουν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἀντανῆγον ναυσὶν ἑξ καὶ ὀγδοήκοντα καὶ προσ-
2 μίξαντες ἐναυμάχουν· καὶ τὸν Εὐρυμέδοντα ἔχοντα τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Ἀθηναίων καὶ βουλόμενον περικλῆσασθαι τὰς ναῦς τῶν ἐναντίων καὶ ἐπεξαγαγόντα τῷ πλῷ πρὸς τὴν γῆν μᾶλλον νικήσαντες οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι τὸ μέσον πρῶτον τῶν Ἀθηναίων ἀπολαμβάνουσι κἀκεῖνον ἐν τῷ κοίλῳ καὶ μυχῷ τοῦ λιμένος καὶ αὐτόν τε διαφθείρουσι καὶ τὰς μετ' αὐτοῦ ναῦς ἐπισπομένας· ἔπειτα δὲ καὶ τὰς πάσας ἤδη ναῦς τῶν Ἀθηναίων κατεδίωκόν τε καὶ ἐξεώθουν ἐς τὴν γῆν.
53 Ὁ δὲ Γύλιππος, ὁρῶν τὰς ναῦς τῶν πολεμίων νικωμένας καὶ ἔξω τῶν σταυρωμάτων καὶ τοῦ ἑαυτῶν στρατοπέδου καταφερομένας, βουλόμενος διαφθείρειν τοὺς ἐκβαίνοντας καὶ τὰς ναῦς ῥᾷον τοὺς Συρακοσίους ἀφέλκειν τῆς γῆς, φιλίας οὔσης, παρεβοήθει ἐπὶ τὴν χηλὴν μέρος τι ἔχων τῆς στρατιᾶς.
2 καὶ αὐτοὺς οἱ Τυρσηνοί — οὗτοι γὰρ ἐφύλασσον τοῖς Ἀθηναίοις ταύτῃ — ὁρῶντες ἀτάκτως προσφερομένους ἐπεκβοηθήσαντες καὶ προσπεσόντες τοῖς πρώτοις τρέπουσι καὶ ἐσβάλ-
3 λουσιν ἐς τὴν λίμνην τὴν Λυσιμέλειαν καλουμένην. ὕστερον δὲ πλείονος ἤδη τοῦ στρατεύματος παρόντος τῶν Συρακοσίων καὶ ξυμμάχων καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπιβοηθήσαντες καὶ δείσαντες περὶ ταῖς ναυσὶν ἐς μάχην τε κατέστησαν πρὸς αὐτοὺς καὶ νικήσαντες ἐπεδίωξαν, καὶ ὁπλίτας τε οὐ πολλοὺς ἀπέκτειναν καὶ τὰς ναῦς τὰς μὲν πολλὰς διέσωσάν τε καὶ ξυνήγαγον κατὰ τὸ στρατόπεδον, δυοῖν δὲ δεούσας εἴκοσιν οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἔλαβον αὐτῶν καὶ τοὺς ἄνδρας πάντας
4 ἀπέκτειναν. καὶ ἐπὶ τὰς λοιπάς, ἐμπρῆσαι βουλόμενοι, ὁλ-

---

§ 2. ἐπεξαγαγόντα. ἐξάγοντα die meiſten; ἐπεξάγοντα eine gute. vgl zu 5, 71, 3. — μετ' αὐτοῦ. Kr. zu Xen. An. 1, 3, 9.

C. 53. § 1. τῶν σταυρωμάτων. τοῦ σταυρώματος 7, 38, 2. (Pp.) — ἑαυτῶν. Gr. 58, 4 A. 3. — βουλόμενος mit dem bloßen Inf. und mit dem Acc. c. inf. wie δοκεῖν 4, 3, 3. vgl. 8, 27, 1. — χηλήν. zu 1, 63, 1.

§ 2. ταύτῃ fehlt in vielen u. guten Hſn.; zu ἐφύλασσον ſtatt zu ὁρῶντες zog es ſchon Ba.

§ 3. τοῦ. Gr. 50, 11 A. 1. — καὶ δείσαντες. Ueber καί zu 1, 1, 1. — δυοῖν δέ für δυοῖν eine gute Hſ. u. drei a. Hſn. wie Ba Gr. 24, 2 A. 9. — εἴκοσιν οἱ für εἴκοσιν ἃς οἱ eine gute Hſ. u. Ba

κάδα παλαιὰν κληματίδων καὶ δᾳδὸς γεμίσαντες, ἣν γὰρ ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους ὁ ἄνεμος οὔριος, ἀφεῖσαν τὴν ναῦν πῦρ ἐμβαλόντες. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι δείσαντες περὶ ταῖς ναυσὶν ἀντεμηχανήσαντό τε σβεστήρια κωλύματα καὶ παύσαντες τὴν φλόγα καὶ τὸ μὴ προσελθεῖν ἐγγὺς ὀλκάδα τοῦ κινδύνου ἀπηλλάγησαν. μετὰ δὲ τοῦτο Συρακόσιοι μὲν τῆς τε ναυ- 54
μαχίας τροπαῖον ἔστησαν καὶ τῆς ἄνω τῆς πρὸς τῷ τείχει ἀπολήψεως τῶν ὁπλιτῶν, ὅθεν καὶ τοὺς ἵππους ἔλαβον, Ἀθηναῖοι δὲ ἧς τε οἱ Τυρσηνοὶ τροπῆς ἐποιήσαντο τῶν πεζῶν ἐς τὴν λίμνην καὶ ἧς αὐτοὶ τῷ ἄλλῳ στρατοπέδῳ.

Γεγενημένης δὲ τῆς νίκης τοῖς Συρακοσίοις λαμπρᾶς ἤδη 55
καὶ τοῦ ναυτικοῦ — πρότερον μὲν γὰρ ἐφοβοῦντο τὰς μετὰ τοῦ Δημοσθένους ναῦς ἐπελθούσας — οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐν παντὶ δὴ ἀθυμίας ἦσαν καὶ ὁ παράλογος αὐτοῖς μέγας ἦν, πολὺ δὲ μείζων ἔτι τῆς στρατιᾶς ὁ μετάμελος. πόλεσι γὰρ 2
ταύταις μόναις ἤδη ὁμοιοτρόποις ἐπελθόντες, δημοκρατουμέναις τε, ὥσπερ καὶ αὐτοί, καὶ ναῦς καὶ ἵππους καὶ μεγέθη ἐχούσαις, οὐ δυνάμενοι ἐπενεγκεῖν οὔτ' ἐκ πολιτείας τι μεταβολῆς τὸ διάφορον αὐτοῖς ᾧ προσήγοντο ἄν, οὔτ' ἐκ πα-

---

§ 4. κληματίδες αἱ ἐκ τῶν κλημάτων δεσμοί Hesych. vgl. Jungerm. zu Poll. 7, 109. (Dr.) — κωλύματα ist wohl eingefälscht; machinamenta ad ignem restinguendum Va. προκαλύμματα Kr. — μή weil παύσαντες ein Verhindern bezeichnet. Gr. 68, 12 A. 4.

C. 54. τῆς ἀπολήψεως 7, 51, 2. — καὶ ἧς, καὶ προπαῖον ἔστησαντο ἧς. Gr. 47, 7 A. 3.

C. 55. § 1. λαμπρᾶς ist Prädicat: ἡ νίκη ἣν ἐνίκησαν ἐγένετο λαμπρὰ νίκη. (Vp.) Gr. 61, 7. — μέν. Gr. 69, 35 A. 2. — ἐπελθούσας. Gr. 50, 10 A. 3. — ἐν παντὶ ἀθυμίας in voller Entmuthigung. Plat. Rep. 579, b: ἐν παντὶ κακοῦ ἦν. vgl. Gr. 47, 10 A. 3. — στρατιᾶς. στρατείας Pe. doch s. zu 1, 3, 4. — μετάμελος Reue, erst von Spätern nachgebraucht.

§ 2. ἤδη gehört zum ganzen Satze: jetzt, wie früher noch nie. vgl. zu 6, 31, 6. Ueber die Sache vgl. 8, 96, 4. (Kr.) — ὥσπερ καὶ αὐτοί. zu 5, 29, 2. — ναῦς καὶ ἵππους καὶ μεγέθη. ναυσὶ καὶ ἵπποις καὶ μεγέθεσι viele und gute Hss., wobei mit Dr. ἰσχυούσαις für ἐχούσαις zu lesen wäre. — μεγέθη ist kein seltener Plural. vgl. Ar. Frösche 1057, Plat. Prot. 356, Kriti. 115, Ges. 860, b. 861, e. Doch bemerkt Vp. daß sich sonst auch von der Größe mehrerer Dinge nur der Singular finde, wie 1, 2, 1. — ἐκ gehört zu μεταβολῆς. (Sch.) — τὸ διάφορον ist wohl nicht Epexegem zu τι (Gö.), sondern zu erklären: τὸ διάφορον ὃ αὐτοῖς ἐδύναντο ἐπενεγκεῖν οὐδέν ἦν. vgl. zu 1,

ρασκευῆς πολλῷ κρείσσους [ὄντας], σφαλλόμενοι δὲ τὰ πλείω, τά τε πρὸ αὐτῶν ἠπόρουν καὶ ἐπειδή γε καὶ ταῖς ναυσὶν
56 ἐκρατήθησαν, ὃ οὐκ ἂν ᾠοντο, πολλῷ δὴ μᾶλλον ἔτι. οἱ δὲ Συρακόσιοι τόν τε λιμένα εὐθὺς παρέπλεον ἀδεῶς καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ διενοοῦντο κλήσειν, ὅπως μηκέτι, μηδ' εἰ βούλοιντο, λάθοιεν αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι ἐκπλεύσαντες. οὐ γὰρ περὶ τοῦ αὐτοὶ σωθῆναι μόνον ἔτι τὴν ἐπιμέλειαν ἐποιοῦντο, ἀλλὰ καὶ ὅπως ἐκείνους κωλύσωσι, νομίζοντες, ὅπερ ἦν, ἀπό τε τῶν παρόντων πολὺ σφῶν καθυπέρτερα τὰ πράγματα εἶναι, καὶ εἰ δύναιντο κρατῆσαι Ἀθηναίων τε καὶ τῶν ξυμμάχων καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, καλὸν σφίσιν ἐς
2 τοὺς Ἕλληνας τὸ ἀγώνισμα φανεῖσθαι· τούς τε γὰρ ἄλλους Ἕλληνας εὐθὺς τοὺς μὲν ἐλευθεροῦσθαι τοὺς δὲ φόβου ἀπολύεσθαι — οὐ γὰρ ἔτι δυνατὴν ἔσεσθαι τὴν ὑπόλοιπον Ἀθηναίων δύναμιν τὸν ὕστερον ἐπενεχθησόμενον πόλεμον ἐνεγκεῖν — καὶ αὐτοὶ δόξαντες αὐτῶν αἴτιοι εἶναι ὑπό τε τῶν ἄλλων ἀνθρώπων καὶ ὑπὸ τῶν ἔπειτα πολὺ θαυμα-
3 σθήσεσθαι. καὶ ἦν δὲ ἄξιος ὁ ἀγὼν κατά τε ταῦτα καὶ ὅτι

140, 6 u. 4, 27, 3; über die Sache 6, 17, 2. — κρείσσους. λείπει τὸ ὄντες. (Sch.) Dies ὄντες ſchieben hier einige Hſn. ein, woher Bk. ὄντας aufgenommen hat, mir unklar; κρείσσονος las, durch μείζονος erklärend, ein Sch. u. Va. Dies ſcheint mir richtig und δυνάμενοι ἐπενεγκεῖν hier wieder zu denken in dem Sinne: ihnen nichts anzuhaben vermögend. Denn προσάγεσθαι zu ergänzen und κρείσσους für den Ac. zu nehmen duldet weder die Sprache noch die Sache. — τὰ πρὸ αὐτῶν vor der letzten Seeſchlacht. — ἔτι erg. ἠπόρουν. (Dr.) zu 1, 19. Sonſt war ἠθύμουν zugefügt, was in den beſten Hſn. fehlt. — ἂν ᾠοντο. Gr. 54, 3 A. 10.

C. 56. § 1. μηδ' εἰ. Gr. 65, 5 A. 17. — κωλύσωσι, σωθῆναι. Gr. 55, 4 A. 11. — ἀλλὰ καὶ ὅπως. Gr. 59, 2 A. 4. — ἀπὸ τῶν παρόντων nach dem gegenwärtigen Stande der Dinge. Gr. 68, 16 A. 8. Sonſt bei Th. immer ἐκ τῶν π. vgl. jedoch 2, 77, 1. — ἐς τούς. Gr. 68, 21 A. 6.

§ 2. ἐλευθεροῦσθαι. Die Präſentia bezeichnen hier ſofortiges Eintreten. Wie hier bei εὐθύς, ſo bei αὐτίκα Soph. Oed. K. 323: αὐδᾷ αὐτίκ' ἔξεσθαι μαθεῖν, wo man jedoch wie auch Xen. Symp. 4, 7 αὐτίκα zum Infinitiv ziehen kann. — καὶ ὑπό für καί die beſten Hſn. So wird die Präpoſition wiederholt bei καί 7, 62, 1. 8, 75, 1; bei π-καί 1, 97, 2. 105, 3. 7, 65. 8, 97, 3. (Bv.)

§ 3. καὶ ἦν δέ und wirklich auch war. zu 1, 132, 4. —

οὐχὶ Ἀθηναίων μόνον περιεγίγνοντο, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων πολλῶν ξυμμάχων, καὶ οὐδ' αὐτοὶ αὖ μόνον ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν ξυμβοηθησάντων σφίσιν, ἡγεμόνες τε γενόμενοι μετὰ Κορινθίων καὶ Λακεδαιμονίων, καὶ τὴν σφετέραν πόλιν ἐμπαρασχόντες προκινδυνεῦσαί τε καὶ τοῦ ναυτικοῦ μέγα μέρος προκόψαντες. ἔθνη γὰρ πλεῖστα δὴ ἐπὶ μίαν πόλιν ταύτην 4
ξυνῆλθε, πλήν γε δὴ τοῦ ξύμπαντος λόγου τοῦ ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ πρὸς τὴν Ἀθηναίων τε πόλιν καὶ Λακεδαιμονίων.

Τοσοίδε γὰρ ἑκάτεροι ἐπὶ Σικελίᾳ τε καὶ περὶ Σικελίας, 57
τοῖς μὲν ξυγκτησόμενοι τὴν χώραν ἐλθόντες τοῖς δὲ ξυνδιασώσοντες, ἐπὶ Συρακούσας ἐπολέμησαν, οὐ κατὰ δίκην τι μᾶλλον οὐδὲ κατὰ ξυγγένειαν μετ' ἀλλήλων στάντες, ἀλλ' ὡς ἕκαστος τῆς ξυντυχίας ἢ κατὰ τὸ ξυμφέρον ἢ ἀνάγκῃ ἔσχεν.

περιεγίγνοντο ohne *ἄν* weil der Gedanke als eine, wenn auch flüchtige, Thatsache vorschwebt. — *ἄλλων*. Gr. 50, 4 A. 11. — *μόνον, περιεγίγνοντο*, und nicht sie allein wurden dann Sieger. (St.) Aber das verringerte ja den Ruhm der Syrakosier; auch ist *μόνον* für *μόνοι* anstößig. Erklärbar scheint die Stelle nicht; geholfen würde ihr durch Tilgung der Worte *καὶ οὐδ' αὐτοὶ αὖ μόνον ἀλλὰ καί*. Leichter wäre freilich bloß *αὐτοί* in *αὐτό* zu ändern (Kr.), erg. *ἐγίγνετο, ἀλλὰ καὶ — περιεγίγνοντο*; doch hart. — *ἐμπαρασχόντες προκινδυνεῦσαι*. Dion. Arch. 3, 12 p. 441: *τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς προκινδυνεῦσαι τῶν κοινῶν παρέσχον*. (Bl.) — *τε* ist mir verdächtig. — *τοῦ ναυτικοῦ μέγα μέρος προκόψαντες, ἐπὶ μέγα ἐν τῷ ναυτικῷ προκόψαντες*. (Sch.) in Ansehung des Seewesens um ein Bedeutendes gefördert. vgl. zu 4, 60, 2. — *μέρος* verdächtigt Kr.

§ 4. *γάρ* bezieht sich auf *τῶν ἄλλων πολλῶν ξυμμάχων*, nicht auch auf *τῶν ξυμβοηθησάντων σφίσιν*. — *ταύτην*. *ταῦτα* Kr., wie vielleicht der Sch. las. — *λόγου, ἀριθμοῦ*. (Sch.) *λόγου τοῦ πρός* das Verhältniß welches statt fand zu. (Py.) Kaum erträglich. Vielleicht *ὄχλου τοῦ πρός* die Gesammtmasse die gegen — aufgeboten wurde.

C. 57. § 1. *Σικελίᾳ* Kr. *Σικελίαν* ist die La. — *ξυγκτησόμενοι* schließt sich an *ἐλθόντες* an: *ἦλθον ξυγκτησόμενοι*. zu 1, 18, 3. — *Συρακούσαις* für *Συρακούσας* Ba. — *ἕκαστος* für *ἑκάστοις*, von einer Hs. bestätigt, Kr., der auch *τῆς* in *τις* ändern wollte zum Dion. S. 122. vgl. zur An. 6, 4, 12. Den Artikel gebrauchten bei *ἔχειν* und einem Adverbium mit dem Genitiv die frühern Schriftsteller nicht leicht ohne Deixis. — *ἀνάγκῃ* für *ἀνάγκης* mehrere Hsn., zum Theil ohne *ε*. *ἐξ ἀνάγκης* Sch. — *ἔσχεν* für *ἔσχον* die besten Hsn. Der Sinn: wie ein Jeder rücksichtlich des Zusammentreffens, seiner Theilnahme am Kampfe für die Einen oder die Andern, sei es einem Interesse gemäß oder durch ein Zwangsverhältniß, bestimmt war. Für die La. *ὡς ἑκάστοις τῆς — ἔσχεν* führt Ar. an Her. 7, 188:

2 Ἀθηναῖοι μὲν αὐτοὶ Ἴωνες ἐπὶ Δωριέας Συρακοσίους ἐκόντες ἦλθον, καὶ αὐτοῖς τῇ αὐτῇ φωνῇ καὶ νομίμοις ἔτι χρώμενοι Λήμνιοι καὶ Ἴμβριοι καὶ Αἰγινῆται, οἳ τότε Αἴγιναν εἶχον, καὶ ἔτι Ἑστιαιῆς οἱ ἐν Εὐβοίᾳ Ἑστίαιαν οἰκοῦντες,
3 ἄποικοι ὄντες ξυνεστράτευσαν. τῶν δ' ἄλλων οἱ μὲν ὑπήκοοι, οἱ δ' ἀπὸ ξυμμαχίας αὐτόνομοι, εἰσὶ δὲ καὶ οἳ μισθοφόροι ξυνεστράτευον. καὶ τῶν μὲν ὑπηκόων καὶ φόρου ὑποτελῶν Ἐρετριῆς καὶ Χαλκιδῆς καὶ Στυρῆς καὶ Καρύστιοι ἀπ' Εὐβοίας ἦσαν, ἀπὸ δὲ νήσων Κεῖοι καὶ Ἄνδριοι καὶ Τήνιοι,
4 ἐκ δ' Ἰωνίας Μιλήσιοι καὶ Σάμιοι καὶ Χῖοι. τούτων Χῖοι οὐχ ὑποτελεῖς ὄντες φόρου, ναῦς δὲ παρέχοντες αὐτόνομοι ξυνέσποντο. καὶ τὸ πλεῖστον Ἴωνες ὄντες οὗτοι πάντες καὶ ἀπ' Ἀθηναίων πλὴν Καρυστίων — οὗτοι δ' εἰσὶ Δρύοπες — ὑπήκοοι δ' ὄντες καὶ ἀνάγκῃ ὅμως Ἴωνές τε ἐπὶ Δωριέας ἠκολούθουν. πρὸς δ' αὐτοῖς Αἰολῆς, Μηθυμναῖοι μὲν ναυσὶ καὶ οὐ φόρῳ ὑπήκοοι, Τενέδιοι δὲ καὶ Αἴνιοι ὑποτελεῖς.

τοῖσι οὕτω εἶχε ὅρμου. Wenn nur auch hier das Imperfect stände und τῆς fehlte.

§ 2. ἐχόντες hat Va. nicht übersetzt; ἐπιόντες Kr. Doch kann es im Gegensatz der Gezwungenen gedacht werden. vgl. § 7 u. 9. — αὐτοῖς gehört zu τῇ αὐτῇ. (Hl.) Gr. 48, 13 A. 8. Doch könnte τε auch für sie heißen. — ἔτι überdies, zu ἦλθον gehörig. — τότε 2, 27, 1. — ξυνεστράτευσαν zogen mit ins Feld; ξυνεστράτευον § 3 kriegten mit. — οἱ ἐν. οἱ τὴν ἐν? Oder Ἑστίαιαν οἰκοῦντες getilgt. (Kr.)

§ 3. ἀπό verbindet schon Va. mit αὐτόνομοι; zufolge Matth. § 573 E.; ich mit ξυνεστράτευον. — δὲ καὶ οἳ für δ' οἱ καί eine Anzahl auch guter Hss. So hat Xen. Hell. 4, 8, 19 die beste ἦσαν δὲ καὶ οἳ für ἦσαν δὲ οἳ καί. (Pp.) — Τήνιοι für Τήϊοι Valckenaer z. Her. 7, 95 u. eine gute Hs.

§ 4. φόρου hat eine gute Hs. nach Χῖοι. vgl. zu 1, 19. — τὸ πλεῖστον der Hauptmasse nach, da z.B. den Styrern, wie den Bewohnern der Kykladen, auch Menschen andern Stammes untermischt waren. (Pp.) — Ἀθηναίων. Ἀθηνῶν Bk. u. Dobree. zu 6, 76, 3 u. Her. 8, 46: ἔθνος ἐὸν Ἰωνικὸν ἀπὸ Ἀθηνέων, wo Wesselings Aenderung Ἀθηναίων jetzt aufgenommen ist. — ὅμως Ἴωνες γε doch wenigstens als Joner, und in soferu mit Stammfeindschaft, wenn auch aus Zwang. (Va.) — γε für τε Bb. u. einige gute Hss. Doch könnte hier wohl die Erwähnung der Naxier, die der Sch. aufführt, und der Chersonesiten ausgefallen sein.

οὗτοι δὲ Αἰολῆς Αἰολεῦσι τοῖς κτίσασι Βοιωτοῖς τοῖς μετὰ 5
Συρακοσίων κατ' ἀνάγκην ἐμάχοντο, Πλαταιῆς δὲ καταντικρὺ
Βοιωτοὶ Βοιωτοῖς μόνοι εἰκότως κατὰ τὸ ἔχθος. Ῥόδιοι
δὲ καὶ Κνθήριοι Δωριῆς ἀμφότεροι, οἱ μὲν Λακεδαιμονίων
ἄποικοι, Κνθήριοι, ἐπὶ Λακεδαιμονίους τοὺς ἅμα Γυλίππῳ
μετ' Ἀθηναίων ὅπλα ἔφερον, Ῥόδιοι δέ, Ἀργεῖοι γένος,
Συρακοσίοις μὲν Δωριεῦσι Γελῴοις δὲ καὶ ἀποίκοις ἑαυτῶν
οὖσι, μετὰ Συρακοσίων στρατευομένοις, ἠναγκάζοντο πολε-
μεῖν. τῶν τε περὶ Πελοπόννησον νησιωτῶν Κεφαλλῆνες μὲν 6
καὶ Ζακύνθιοι αὐτόνομοι μέν, κατὰ δὲ τὸ νησιωτικὸν μᾶλλον
κατειργόμενοι, ὅτι θαλάσσης ἐκράτουν οἱ Ἀθηναῖοι, ξυνείποντο·
Κερκυραῖοι δὲ οὐ μόνον Δωριῆς ἀλλὰ καὶ Κορίνθιοι σαφῶς
ἐπὶ Κορινθίους τε καὶ Συρακοσίους, τῶν μὲν ἄποικοι ὄντες
τῶν δὲ ξυγγενεῖς, ἀνάγκῃ μὲν ἐκ τοῦ εὐπρεποῦς, βουλήσει δὲ
κατὰ ἔχθος τὸ Κορινθίων οὐχ ἧσσον εἵποντο. καὶ οἱ Μεσσήνιοι 7
νῦν καλούμενοι ἐκ Ναυπάκτου καὶ ἐκ Πύλου, τότε ὑπ' Ἀθη-
ναίων ἐχομένης, ἐς τὸν πόλεμον παρελήφθησαν. καὶ ἔτι
Μεγαρέων φυγάδες οὐ πολλοὶ Μεγαρεῦσι, Σελινουντίοις οὖσι,
κατὰ ξυμφορὰν ἐμάχοντο. τῶν δὲ ἄλλων ἑκούσιος μᾶλλον

---

§ 5. τοῖς μετά für μετά Lindau. — καταντικρύ gegenüber. (St.) auf der Gegenseite, wie bei Homer ἀντικρὺ μάχεσθαι. — Βοιωτοῖς, ἐμάχοντο. — εἰκότως natürlich, nämlich aus Feindschaft. Sonst könnte man ἐκόντες vermuthen. — κατὰ τό für κατ' oder κατά Vat. u. einige andere Hss. — οἱ μὲν — Κνθήριοι. Gr. 50, 1 A. 11. — καὶ ἀποίκοις nicht bloß Doriern sondern auch Coloniſten.

§ 6. κατὰ τὸ νησιωτικόν vermöge ihrer Lage als Inſulaner. (Ba.) — μᾶλλον als Bewohner des Feſtlandes. (Ps.) — σαφῶς anerkannter Maßen, gehört zu Κορίνθιοι (Ba.) — ἐκ τοῦ εὐπρεποῦς. ἔλεγον, φησίν, ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθεῖν, ἵν' εὐπρεπὴς ἀπολογισμὸς αὐτοῖς ᾖ. (Sch.) zu 1, 37, 3.

§ 7. νῦν καλούμενοι jetzt nur ſogenannte, ohne wirklich aus Meſſenien zu ſein. — ἐκ N. für ἐν N. eine gute Hſ. u. Ba. von 1550, der auch das folgende καί nicht hat. Dies getilgt und etwa noch οἱ nach καλούμενοι eingeſchoben wäre der Sinn: diejenigen Meſſenier die jetzt die Meſſenier aus N. heißen. (Kr.) — Μεγαρεῦσι iſt Prädicat zu Σελινουντίοις (Ps.), vorangeſtellt um den Gegenſatz daß Megarer gegen Megarer gekämpft zu verſchärfen. — ξυμφορὰν ἄρτι τὴν φυγὴν λέγει. (Sch.)

8 ἡ στρατεία ἐγίγνετο ἤδη. Ἀργεῖοι μὲν γὰρ οὐ τῆς ξυμμαχίας ἕνεκα μᾶλλον ἢ τῆς Λακεδαιμονίων τε ἔχθρας καὶ τῆς παραυτίκα ἕκαστοι ἰδίας ὠφελίας Λωριῆς ἐπὶ Λωριέας μετὰ Ἀθηναίων Ἰώνων ἠκολούθουν, Μαντινῆς δὲ καὶ ἄλλοι Ἀρκάδων μισθοφόροι ἐπὶ τοὺς ἀεὶ πολεμίους σφίσιν ἀποδεικνυμένους εἰωθότες ἴέναι, καὶ τότε τοὺς μετὰ Κορινθίων ἐλθόντας Ἀρκάδας οὐδὲν ἧσσον διὰ κέρδος ἡγούμενοι πολεμίους, Κρῆτες δὲ καὶ Αἰτωλοὶ μισθῷ καὶ οὗτοι πεισθέντες·
9 ξυνέβη δὲ τοῖς Κρησὶ τὴν Γέλαν Ῥοδίοις ξυγκτίσαντας μὴ ξὺν τοῖς ἀποίκοις ἀλλ' ἐπὶ τοὺς ἐποίκους ἑκόντας μετὰ μισθοῦ ἐλθεῖν. καὶ Ἀκαρνάνων τινὲς ἅμα μὲν κέρδει, τὸ δὲ πλέον Δημοσθένους φιλίᾳ καὶ Ἀθηναίων εὐνοίᾳ ξύμμαχοι ὄντες ἐπεκούρησαν, καὶ οἵδε μὲν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ ὁριζό-
10 μενοι· Ἰταλιωτῶν δὲ Θούριοι καὶ Μεταπόντιοι, ἐν τοιαύταις ἀνάγκαις τότε στασιωτικῶν καιρῶν κατειλημμένων ξυνεστράτευον καὶ Σικελιωτῶν Νάξιοι καὶ Καταναῖοι, βαρβάρων δὲ Ἐγεσταῖοι, οἵπερ ἐπηγάγοντο, καὶ Σικελῶν τὸ πλέον καὶ τῶν ἔξω Σικελίας Τυρσηνῶν τέ τινες κατὰ διαφορὰν Συρακοσίων καὶ Ἰάπυγες μισθοφόροι.

58 Τοσάδε μὲν μετὰ Ἀθηναίων ἔθνη ἐστράτευον· Συρακοσίοις δὲ ἀντεβοήθησαν Καμαριναῖοι μὲν ὅμοροι ὄντες καὶ Γελῷοι οἰκοῦντες μετ' αὐτούς, ἔπειτα Ἀκραγαντίνων ἡσυχα-

---

§ 8. γάρ hat nur eine gute Hſ. — ὠφελίας haben nur Ba., zwei gute Hſn. u. zwei am Rande. — ἀεί jedes Mal gehört zu ἀποδεικνυμένους. (St.) zu 1, 2, 1. — εἰωθότες ἴέναι für ἴέναι εἰωθότες eine gute Hſ. — οὐδὲν ἧσσον als die nicht stammverwandten. (St.) — πολεμίους, ἠκολούθουν, was auch nach πεισθέντες zu denken.

§ 9. τοῖς Κρησὶ — ξυγκτίσαντας. Gr. 55, 2 A. 7. vgl. 6, 55, 4. Ueber die Sache 6, 4, 3. — ἐποίκους für ἀποίκους eine gute Hſ. — ἑκόντας für ἄκοντας Ba., A. Ps. u. eine gute Hſ. — κέρδει Gewinnes halber. — τὸ δὲ πλέον. zu 1, 90, 1. vgl. 8, 47, 2. — ὁριζόμενοι ſchließe ich an ἐπεκούρησαν an. vgl. 7, 58, 1; Bk. an ξυνεστράτευον.

§ 10. ἐν τοιαύταις ἀνάγκαις in ſolchen, zur Theilnahme an fremden Kriegen nöthigenden, Drangſalen. (St.) — τότε 7, 33, 5 f. (Kr.) — κατειλημμένων. κατειλημμένοι eine Hſ. u. Reiſke; doch kann jenes abſ. Ge. ſein; erg. τῶν Θουρίων καὶ Μεταποντίων. (Hl.) Gr. 47, 4 A. 3. — Σικελῶν für Σικελιωτῶν zwei Hſn. u. Ba., wie ſchon Valckenaer z. Phal. p. XXIV.

C. 58. § 1. μετ' αὐτούς, räumlich. — ἡσυχαζόντων wa-

ζόντων ἐν τῷ ἐπ' ἐκεῖνα ἱδρυμένοι Σελινούντιοι, καὶ οἵδε μὲν τῆς Σικελίας τὸ πρὸς Λιβύην μέρος τετραμμένον νεμόμενοι· Ἱμεραῖοι δ' ἀπὸ τοῦ πρὸς τὸν Τυρσηνικὸν πόντον μορίου, ἐν ᾧ καὶ μόνοι Ἕλληνες οἰκοῦσιν, οὗτοι δὲ καὶ ἐξ αὐτοῦ μόνοι, ἐβοήθησαν. καὶ Ἑλληνικὰ μὲν ἔθνη τῶν ἐν 2
Σικελίᾳ τοσάδε, Λωριῆς τε καὶ [οἱ] αὐτόνομοι πάντες, ξυνεμάχουν, βαρβάρων δὲ Σικελοὶ μόνοι, ὅσοι μὴ ἀφέστασαν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους· τῶν δ' ἔξω Σικελίας Ἑλλήνων Λα- 3
κεδαιμόνιοι μὲν ἡγεμόνα Σπαρτιάτην παρεχόμενοι, νεοδαμώδεις δὲ τοὺς ἄλλους καὶ Εἵλωτας — δύναται δὲ τὸ νεοδαμῶδες ἐλεύθερον ἤδη εἶναι —, Κορίνθιοι δὲ καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ μόνοι παραγενόμενοι καὶ Λευκάδιοι καὶ Ἀμπρακιῶται κατὰ τὸ ξυγγενές, ἐκ δὲ Ἀρκαδίας μισθοφόροι ὑπὸ 4
Κορινθίων ἀποσταλέντες καὶ Σικυώνιοι ἀναγκαστοὶ στρατεύοντες καὶ τῶν ἔξω Πελοποννήσου Βοιωτοί. πρὸς δὲ τοὺς ἐπιόντας τούτους οἱ Σικελιῶται αὐτοὶ πλῆθος πλέον κατὰ πάντα παρέσχοντο, ἅτε μεγάλας πόλεις οἰκοῦντες· καὶ γὰρ 5
ὁπλῖται πολλοὶ καὶ νῆες καὶ ἵπποι καὶ ὁ ἄλλος ὅμιλος ἄφθονος ξυνελέγη. καὶ πρὸς ἅπαντας αὖθις, ὡς εἰπεῖν, τοὺς ἄλλους Συρακόσιοι αὐτοὶ πλείω ἐπορίσαντο διὰ μέγεθός τε πόλεως καὶ ὅτι ἐν μεγίστῳ κινδύνῳ ἦσαν. καὶ αἱ μὲν 59
ἑκατέρων ἐπικουρίαι τοσαίδε ξυνελέγησαν, καὶ τότε ἤδη πᾶσαι ἀμφοτέροις παρῆσαν καὶ οὐκέτι οὐδὲν οὐδετέροις ἐπῆλθεν.

Οἵ τε οὖν Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι εἰκότως ἐνό-

---

ren partheilos. (Ba.) vgl. 7, 32, 2. 33, 2. (Pp.) — οἰκοῦσιν· οὗτοι — αὐτοῦ μόνοι ἐβοήθησαν interpungirt man.

§ 2. οἱ αὐτόνομοι. αὐτόνομοι οἱ Reiske; ganz tilgen will das οἱ Pp. mit Bk.

§ 3. τοὺς ἄλλους. οἱ ἄλλοι οὓς παρέσχον Νεοδαμώδεις ἦσαν. Gr. 50, 11 A. 1. — δύναται bedeutet, wie 6, 40, 3. (Pl.) — μόνοι die einzigen die zugleich mit Schiffen und mit Landtruppen herbeigekommen. (Hf.)

§ 4. πρός im Verhältniß zu. (Ba.) — κατὰ πάντα in allen Truppengattungen.

§ 5. ὁ vor ἄλλος hat nur eine gute Hs. — πόλεως. Der Artikel fehlt wohl weil auch bei μέγεθος.

59. § 1. αἱ μὲν — ξυνελέγησαν für τοσαίδε ἦσαν αἱ ἑκατέρων ἐπικουρίαι αἳ ξυνελέγησαν. Gr. 50, 11 A. 1. — καὶ οἱ

6 σειν· δισχίλιά τε γὰρ τάλαντα ἤδη ἀναλωκέναι καὶ ἔτι πολλὰ προσοφείλειν, ἥν τε καὶ ὁτιοῦν ἐκλίπωσι τῆς νῦν παρασκευῆς τῷ μὴ διδόναι τροφήν, φθερεῖσθαι αὐτῶν τὰ πράγματα, ἐπικουρικὰ μᾶλλον ἢ δι' ἀνάγκης, ὥσπερ τὰ σφέτερα, ὄντα· τρίβειν οὖν ἔφη χρῆναι προσκαθημένους, καὶ μὴ χρήμασιν, ὡς πολὺ κρείσσους εἰσί, νικηθέντας ἀπιέναι.

49 Ὁ μὲν Νικίας τοσαῦτα λέγων ἰσχυρίζετο, αἰσθόμενος τὰ ἐν ταῖς Συρακούσαις ἀκριβῶς, καὶ τὴν τῶν χρημάτων ἀπορίαν καὶ ὅτι ἦν αὐτόθι [που] τὸ βουλόμενον τοῖς Ἀθηναίοις γίγνεσθαι τὰ πράγματα καὶ ἐπικηρυκευόμενον πρὸς αὐτὸν ὥστε μὴ ἀπανίστασθαι, καὶ ἅμα ταῖς γοῦν ναυσὶν ἢ πρότερον
2 θαρσήσει κραιηθείς. ὁ δὲ Δημοσθένης περὶ μὲν τοῦ προσκαθῆσθαι οὐδ' ὁπωσοῦν ἐνεδέχετο· εἰ δὲ δεῖ μὴ ἀπάγειν τὴν στρατιὰν ἄνευ Ἀθηναίων ψηφίσματος ἀλλὰ τρίβειν αὐτούς, ἔφη χρῆναι ἢ ἐς τὴν Θάψον ἀναστάντας τοῦτο ποιεῖν ἢ ἐς τὴν Κατάνην, ὅθεν τῷ τε πεζῷ ἐπὶ πολλὰ τῆς χώρας ἐπιόντες θρέψονται πορθοῦντες τὰ τῶν πολεμίων καὶ ἐκεί-

---

§ 6. τε γάρ für γάρ zwei gute Hſn. — προσοφείλειν, an rückſtändigen Zahlungen für Geräthe, Sold ꝛc. (Bl.) — καὶ ὁτιοῦν. Gr. 52, 15 A. 3. — τῆς νῦν παρασκευῆς iſt wohl Gloſſem zu ὁτιοῦν; Ba. hat es nicht. (Kr.) — δι' ἀνάγκης zwangspflichtige. (Sch.) — τρίβειν, διατρίβειν καὶ παρέλκειν. (Sch.) — χρήμασι zieht Benedict zu κρείσσους, das Komma nach μή ſetzend. So überſetzte Hl., als Subject zu εἶναι richtig οἱ Ἀθηναῖοι denkend. Zu νικηθέντας könnte man χρήμασι nicht füglich auch denken; es müßte jenes auf die Niederlage der Athener bezogen werden. — ὡς. ᾧ eine gute und einige ſchlechte Hſn., was Pp. mit Hk. billigt. vgl. 1, 80, 3: ἀλλὰ τοῖς χρήμασιν; ἀλλὰ πολλῷ ἔτι πλέον τούτου ἐλλείπομεν. Allein der Gedanke iſt dann nicht recht gehörig.

C. 49. § 1. που fehlt in vielen und guten Hſn. Es iſt unpaſſend und wohl aus der letzten Sylbe eines über αὐτόθι geſchriebenen αὐτοῦ entſtanden. — τό, da es ſchon 48, 3 erwähnt iſt. — μή. μηδ' viele und gute Hſn. — γοῦν. γ' ἄν gute Hſn. — ἤ. ἤ Ba. θαρρῶν ἤ eine gute Hſ. — θαρσήσει. ἐθάρσησε zwei gute Hſn., θαρσήσας eine. θαρσήσας νῦν δηλονότι μᾶλλον ἢ πρότερον κρατηθεὶς καὶ νικηθείς. (Sch.) — κρατηθείς. κρατυνθείς Ba. u. Reiske. fretus classe tunc magis quam antea quum victus esset Ba. Hl. nimmt θαρσήσει für das Subſtantiv: weil er von dem Vertrauen auf die Flotte mehr als je zuvor eingenommen war. Noch Unzuläſſigeres bieten Matth. § 359 A. 1 u. A.

§ 2. οὐδ' ὁπωσοῦν. zu 1, 77, 2. — ψηφίσματος iſt vielleicht zu tilgen. (Ba. u. Kr.) injussu civitatis Ba. vgl. zu 1, 91, 4. — θρέψονται für τρέψονται einige Hſn. u. Schäfers Ausg.

νους βλάψουσιν, ταῖς τε ναυσὶν ἐν πελάγει καὶ οὐκ ἐν στε- 3
νοχωρίᾳ, ἢ πρὸς τῶν πολεμίων μᾶλλόν ἐστι, τοὺς ἀγῶνας
ποιήσονται ἀλλ' ἐν εὐρυχωρίᾳ, ἐν ᾗ τά τε τῆς ἐμπειρίας
χρήσιμα σφῶν ἔσται καὶ ἀναχωρήσεις καὶ ἐπίπλους οὐκ ἐκ
βραχέος καὶ περιγραπτοῦ ὁρμώμενοί τε καὶ καταίροντες ἔξου-
σιν. τό τε ξύμπαν εἰπεῖν, οὐδενὶ τρόπῳ οἱ ἔφη ἀρέσκειν ἐν 4
τῷ αὐτῷ ἔτι μένειν, ἀλλ' ὅτι τάχιστα ἤδη καὶ μὴ μέλλειν
ἐξανίστασθαι· καὶ ὁ Εὐρυμέδων αὐτῷ ταῦτα ξυνηγόρευεν.
ἀντιλέγοντος δὲ τοῦ Νικίου ὄχνος τις καὶ μέλλησις ἐνεγένετο
καὶ ἅμα ὑπόνοια μή τι καὶ πλέον εἰδὼς ὁ Νικίας ἰσχυρί-
ζηται. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι τούτῳ τῷ τρόπῳ διεμέλλησάν
τε καὶ κατὰ χώραν ἔμενον.

Ὁ δὲ Γύλιππος καὶ ὁ Σικανὸς ἐν τούτῳ παρῆσαν ἐς τὰς 50
Συρακούσας, ὁ μὲν Σικανὸς ἁμαρτὼν τοῦ Ἀκράγαντος — ἐν
Γέλᾳ γὰρ ὄντος αὐτοῦ ἔτι ἡ τοῖς Συρακοσίοις στάσις ἐς
φιλία ἐξεπεπτώκει — · ὁ δὲ Γύλιππος ἄλλην τε στρατιὰν
πολλὴν ἔχων ἦλθεν ἀπὸ τῆς Σικελίας καὶ τοὺς ἐκ τῆς Πελο-
ποννήσου τοῦ ἤρος ἐν ταῖς ὁλκάσιν ὁπλίτας ἀποσταλέντας,
ἀφικομένους ἀπὸ τῆς Λιβύης ἐς Σελινοῦντα. ἀπενεχθέντες 2
γὰρ ἐς Λιβύην καὶ δόντων Κυρηναίων τριήρεις δύο καὶ τοῦ
πλοῦ ἡγεμόνας καὶ ἐν τῷ παράπλῳ Εὐεσπερίταις πολιορκου-
μένοις ὑπὸ Λιβύων ξυμμαχήσαντες καὶ νικήσαντες τοὺς Λι-
βυς καὶ αὐτόθεν παραπλεύσαντες ἐς Νέαν πόλιν Καρχηδο-
νιακὸν ἐμπόριον, ὅθεν πρὸς Σικελίαν ἐλάχιστον δύο ἡμερῶν

---

§ 3. *χρήσιμα* ist Prädicat. (Sch.) — *σφῶν* hängt von *ἐμπει-ρίας* ab. (Sch.) — *ἔσται*. Nach *ἔσται* fügt Bat., einige a. Hſn. u. Ba. *ὥσπερ νῦν* hinzu.

§ 4. *τό τε ξύμπαν εἰπεῖν*. Gr. 55, 1 A. 2. vgl. 1, 138, 4. — *ἀλλ', ἀρέσκειν οἱ*. (Ba.) — *ἤδη, ἐξανίστασθαι*, was alſo zweimal zu denken iſt. (Hf.) Haaſe will *ἐξανίστασθαι* nach *ἤδη* ſtellen. — *ἐνεγένετο. ἐγένετο* mehrere u. gute Hſn. — *μή*. Gr. 54, 8 A. 10. — *ἰσχυρίζηται* beharre. (St.) vgl. 4, 23, 1. 68, 6. (Dr.)

C. 50. § 1. *Γύλιππος* 7, 46. — *ἡ τοῖς Σ. στάσις* die für die S. wirkende Parthei. (Ac.) Es iſt der Da. commodi. (Pp.) — *ἐς* verdächtigt Ba., *φιλία* billigend, was die beſten Hſn. für *φιλίαν* haben. Vielleicht ſteckt hier ein Ortsname, etwa Pſintia. — *τοῦ ἤρος* 7, 17, 2. (Ds.) — *ἀποσταλέντας*. Gr. 50, 10 A. 3.

§ 2. *ἀπενεχθέντες. ἀπενεχθέντων* viele und gute Hſn., wegen *καὶ δόντων* hineincorrigirt. Gr. 56, 14 A. 2. — *πρὸς Σικελίαν* iſt wohl aus dem Sch. eingeflickt und *Σελινοῦς* nach *πλοῦν* ausgefallen. (Kr.) — *δύο* für *δυοῖν* viele und gute Hſn. Zur Erklärung denke man

[illegible], καὶ ἀπ' αὐτοῦ περαιωθέντες ἀφί-
[illegible] καὶ οἱ μὲν Συρακόσιοι εὐθὺς αὐτῶν
[illegible] ὡς ἐπιθησόμενοι κατ' ἀμφότερα
[illegible] καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ· οἱ δὲ τῶν Ἀθη-
[illegible] στρατιάν τε ἄλλην προσγεγενημένην
[illegible] ἅμα οὐκ ἐπὶ τὸ βέλτιον χωροῦντα
[illegible] τοῖς πᾶσι χαλεπώτερον ἴσχοντα, μάλιστα
[illegible] ἀνθρώπων πιεζόμενα, μετεμέλοντό τε
[illegible] ἀναστάντες, καὶ ὡς αὐτοῖς οὐδὲ ὁ Νικίας ἔτι
[illegible] ἀλλ' ἢ μὴ φανερῶς γε ἀξιῶν ψηφίζεσθαι,
[illegible] ἀδηλότατα ἔκπλουν ἐκ τοῦ στρατοπέδου
[illegible] παρασκευάσασθαι ὅταν τις σημήνῃ. καὶ μελλόν-
[illegible] ἐπειδὴ ἑτοῖμα ἦν, ἀποπλεῖν ἡ σελήνη ἐκλείπει·
[illegible] πανσέληνος οὖσα. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι οἵ τε
[illegible] ἐκέλευον τοὺς στρατηγούς, ἐνθύμιον ποιού-
[illegible] ὁ Νικίας, ἦν γάρ τι καὶ ἄγαν θειασμῷ τε καὶ
[illegible] προσκείμενος, οὐδ' ἂν διαβουλεύσασθαι ἔτι ἔφη,
[illegible] οἱ μάντεις ἐξηγοῦντο, τρὶς ἐννέα ἡμέρας μεῖναι,

[illegible] zweimal: ἐλάχιστον πλοῦν ἀπέχει πλοῦν δύο ἡμερῶν die kür-
[illegible] Fahrt die es entfernt ist ist eine Fahrt von zwei Ta-
[illegible] vgl. Gr. 47, 8 A. 3. — πλοῦν für πλοῦς eine gute Hs. —
[illegible] weiß ich so wenig als Pp. u. Arn. impersonal gebraucht für
[illegible] eine Entfernung.

§ 3. ἐπὶ τὸ βέλτιον. Din. 1, 65: ἐλπίζουσιν ἐπὶ τὸ βέλτιον
[illegible] τὰ τῆς πόλεως πράγματα ἐλθεῖν. vgl. Lex. Xen. βελτίων 6. — τοῖς
[illegible], κατὰ πάντα. (Sch.) — ἀναστάντες. Gr. 56, 6 A. 4. —
[illegible] ἢ. ἄλλο εἰ, ein μή vor ψηφίζεσθαι einschiebend, die besten Hsn. —
παρεσκευάσασθαι. παρεσκευάσθαι Abr. εὐτρεπεῖς εἶναι Plut. Nik.
22. (Pp.) Auch mir eingefallen. — σημήνῃ. Drei η hinter einander
finden sich öfter. Lobeck Parall. p. 22.

§ 4. ἑτοῖμα ἦν. zu 2, 3, 3. — ἐκλείπει, am 27 Aug. nach
8 Uhr Abends. — πανσέληνος. πασσέληνος Bk. — ἐνθύμιον
ποιούμενοι, ἐκλογισάμενοι, κατὰ νοῦν σχόντες τὸ τῆς σελήνης. (Sch.)
Her. 8, 54: ἐνθύμιόν οἱ ἐγένετο ἐμπρήσαντι τὸ ἱερόν. Eur. Herk. 722:
σοὶ τόδ' ἔστ' ἐνθύμιον. (Bl.) vgl. Soph. Oed. T. 739, Eu. Ion 1347,
Antiph. 2, γ, 10. 3, α, 2. δ, 9, App. Mac. 1, Syr. 43, Bürg. 5, 133.
— καὶ ἄγαν. Gr. 69, 32 A. 18. — θειασμῷ, εὐχῇ καὶ μαντείᾳ.
(Sch.) So θειάζειν 8, 1. (Pp.) — τῷ τοιούτῳ προσκείμενος,
τῷ τοιούτῳ φησὶν εἴδει τοῦ θειασμοῦ προσέχων, τῷ παραφυλάττειν τὰς
ἐκλείψεις καὶ τὰ οὐράνια. (Sch.) — πρὶν μεῖναι. Gr. 54, 17 A. 6.
— ὡς für ἅς viele u. gute Hsn. ἅς ὡς eine. — ἐξηγοῦντο. Der ei-

ὅπως ἂν πρότερον κινηθείη. καὶ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις μελλήσασι διὰ τοῦτο ἡ μονὴ ἐγεγένητο.

Οἱ δὲ Συρακόσιοι καὶ αὐτοὶ τοῦτο πυθόμενοι πολλῷ 51
μᾶλλον ἐγηγερμένοι ἦσαν μὴ ἀνιέναι τὰ τῶν Ἀθηναίων, ὡς καὶ αὐτῶν κατεγνωκότων ἤδη μηκέτι κρεισσόνων εἶναι σφῶν μήτε [ταῖς] ναυσὶ μήτε τῷ πεζῷ — οὐ γὰρ ἂν τὸν ἔκπλουν ἐπιβουλεῦσαι — καὶ ἅμα οὐ βουλόμενοι αὐτοὺς ἄλλοσέ ποι τῆς Σικελίας καθεζομένους χαλεπωτέρους εἶναι προσπολεμεῖν, ἀλλ' αὐτοῦ ὡς τάχιστα καὶ ἐν ᾧ σφίσι ξυμφέρει ἀναγκάσαι αὐτοὺς ναυμαχεῖν. τὰς οὖν ναῦς ἐπλήρουν καὶ ἀνε- 2
πειρῶντο ἡμέρας ὅσαι αὐτοῖς ἐδόκουν ἱκαναὶ εἶναι. ἐπειδὴ δὲ καιρὸς ἦν, τῇ μὲν προτέρᾳ πρὸς τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων προσέβαλλον, καὶ ἐπεξελθόντος μέρους τινὸς οὐ πολλοῦ καὶ τῶν ὁπλιτῶν καὶ τῶν ἱππέων κατά τινας πύλας ἀπολαμβάνουσί τε τῶν ὁπλιτῶν τινας καὶ τρεψάμενοι καταδιώκουσιν· οὔσης δὲ στενῆς τῆς ἐσόδου οἱ Ἀθηναῖοι ἵππους τε ἑβδομήκοντα ἀπολλύουσι καὶ τῶν ὁπλιτῶν οὐ πολλούς. καὶ ταύτῃ 52
μὲν τῇ ἡμέρᾳ ἀπεχώρησεν ἡ στρατιὰ τῶν Συρακοσίων· τῇ δ' ὑστεραίᾳ ταῖς τε ναυσὶν ἐκπλέουσιν, οὔσαις ἐξ καὶ ἑβδο-

---

gentliche Ausdruck von Zeichendeutern. Hemsterhuys z. Poll. 8, 124 u. Casaub. zu Theophr. Char. 17. (Dr.) — τρίς. τρεῖς einige Hss.; und ἐννέα verdächtigte schon Dodwell. Indeß daß sie später nicht wirklich sieben und zwanzig Tage blieben ist kein genügender Grund, da der Drang der Umstände sie zwang früher abzumarschiren. (Arn.) — ὅπως ist an διαβουλεύσασθαι anzuschließen. (Sch.)

C. 51. § 1. ἀνιέναι, wie 6, 18, 3. (Abr.) — τὰ τῶν Α., ἀντὶ τοῦ τοὺς Ἀθηναίους, φεύγειν δηλονότι. (Sch.) — κρεισσόνων. Gr. 55, 2 A. 5. — σφῶν, τῶν Συρακουσίων. (Sch.) als sie. — ταῖς fehlt in vielen u. guten Hss.; τῷ nur in zweien. — οὐ γάρ denn sonst. Gr. 54, 12 A. 9. — ἂν ἐπιβουλεῦσαι. Gr. 54, 6 A. 6; über den Ac. zu 6, 54, 3. — ἄλλοσέ ποι 7, 49, 2. — καὶ βουλόμενοι mit ὡς κατεγνωκότων verbunden. Gr. 56, 14 A. 2.

§ 2. ἀνεπειρῶντο für ἀνεπαύοντο nur einige Hss. u. der Sch. — προτέρᾳ für προπραΐᾳ viele u. gute Hss. Letzteres ist unpassend, da hier noch kein anderer Tag bezeichnet ist. Der Gegensatz τῇ δὲ ὑστεραίᾳ 52, 1. — πύλας, in einer Verschanzung der Athener. (Hk.) — ἔσοδον für ἐφόδου eine gute u. einige a. Hss.: der Eingang zu der Verschanzung der Athener. (Py.) — ἀπολλύουσι. ἀπολλύασι eine Hs. zu 4, 25, 3. Ueber die Sache 7, 54.

C. 52. § 1. ναυσίν. ναῦς steht 37, 3. vgl. 3, 16, 1. Doch intransitiv 8, 38, 3. 83, 1. 104, 1.

καὶ νυκτὸς πλοῦν ἀπέχει, καὶ ἀπ' αὐτοῦ περαιωθέντες ἀφίκοντο ἐς Σελινοῦντα. καὶ οἱ μὲν Συρακόσιοι εὐθὺς αὐτῶν ἐλθόντων παρεσκευάζοντο ὡς ἐπιθησόμενοι καὶ ἀμφότερα
3 αὖθις τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ· οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοί, ὁρῶντες στρατιάν τε ἄλλην προσγεγενημένην αὐτοῖς καὶ τὰ ἑαυτῶν ἅμα οὐκ ἐπὶ τὸ βέλτιον χωροῦντα ἀλλὰ καθ' ἡμέραν τοῖς πᾶσι χαλεπώτερον ἔχοντα, μάλιστα δὲ τῇ ἀσθενείᾳ τῶν ἀνθρώπων πιεζόμενα, μετεμέλοντό τε πρότερον οὐκ ἀναστάντες, καὶ ὡς αὐτοῖς οὐδὲ ὁ Νικίας ἔτι ὁμοίως ἠναντιοῦτο ἀλλ' ἢ μὴ φανερῶς γε ἀξιῶν ψηφίζεσθαι, προεῖπον ὡς ἡδύναντο ἀθηλότατα ἔκπλουν ἐκ τοῦ στρατοπέδου
4 πᾶσιν καὶ παρασκευάσασθαι ὅταν τις σημήνῃ. καὶ μελλόντων αὐτῶν, ἐπειδὴ ἑτοῖμα ἦν, ἀποπλεῖν ἡ σελήνη ἐκλείπει· ἐτύγχανε γὰρ πανσέληνος οὖσα. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι οἱ τὰ πλείους ἐπισχεῖν ἐκέλευον τοὺς στρατηγούς, ἐνθύμιον ποιούμενοι, καὶ ὁ Νικίας, ἦν γάρ τι καὶ ἄγαν θεσιασμῷ τε καὶ τῷ τοιούτῳ προσκείμενος, οὐδ' ἂν διαβουλεύσασθαι ἔτι ἔφη πρίν, ὡς οἱ μάντεις ἐξηγοῦντο, τρὶς ἐννέα ἡμέρας μεῖναι,

---

πλοῦν zweimal: ἐλάχιστον πλοῦν ἀπέχει πλοῦν δύο ἡμερῶν die kürzeste Fahrt die es entfernt ist ist eine Fahrt von zwei Tagen. vgl. Gr. 47, 8 A. 3. — πλοῦν für πλοῦς eine gute Hs. — ἀπέχει weiß ich so wenig als Pp. u. Arn. imperſonal gebraucht für es iſt eine Entfernung.

§ 3. ἐπὶ τὸ βέλτιον. Din. 1, 65: ἐλπίζουσιν ἐπὶ τὸ βέλτιον ἂν τὰ τῆς πόλεως πράγματα ἐλθεῖν. vgl. Lex. Xen. βελτίων 6. — τοῖς πᾶσι, κατὰ πάντα. (Sch.) — ἀναστάντες. Gr. 56, 6 A. 4. — ἀλλ' ἢ. ἄλλο εἰ, ein μή vor ψηφίζεσθαι einſchiebend, die beſten Hſn. — παρεσκευάσασθαι. παρεσκευάσθαι Abr. εὐπρεπὲς εἶναι Pluk. Nik. 22. (Pp.) Auch mir eingefallen. — σημήνῃ. Drei η hinter einander finden ſich öfter. Lobeck Parall. p. 22.

§ 4. ἑτοῖμα ἦν. zu 2, 3, 3. — ἐκλείπει, am 27 Aug. nach 8 Uhr Abends. — πανσέληνος. πασσέληνος Bk. — ἐνθύμιον ποιούμενοι, ἐκλογισάμενοι, κατὰ νοῦν σχόντες τὸ τῆς σελήνης. (Sch.) Her. 8, 54: ἐνθύμιόν οἱ ἐγένετο ἐμπρήσαντο τὸ ἱερόν. Eur. Herk. 722: σοὶ τόδ' ἔστ' ἐνθύμιον. (Bl.) vgl. Soph. Oed. T. 739, Eu. Ion 1347, Antiph. 2, γ, 10. 3, α, 2. δ, 9, App. Mac. 1, Syr. 43, Bürg. 5, 133. — καὶ ἄγαν. Gr. 69, 32 A. 18. — θεσιασμῷ, εὐχῇ καὶ μαντείᾳ. (Sch.) So θεσιάζειν 8, 1. (Pp.) — τῷ τοιούτῳ προσκείμενος, τῷ τοιούτῳ φησὶν εἶδει τοῦ θεσιασμοῦ προσέχων, τῷ παραφυλάττειν τὰς ἐκλείψεις καὶ τὰ οὐράνια. (Sch.) — πρὶν μεῖναι. Gr. 54, 17 A. 6. — ὡς für ἕς viele u. gute Hſn. ἕς ὡς eine. — ἐξηγοῦντο. Der εἰς

ὅπως ἂν πρότερον κινηθείη. καὶ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις μελλήσασι διὰ τοῦτο ἡ μονὴ ἐγεγένητο.

Οἱ δὲ Συρακόσιοι καὶ αὐτοὶ τοῦτο πυθόμενοι πολλῷ 51
μᾶλλον ἐγηγερμένοι ἦσαν μὴ ἀνιέναι τὰ τῶν Ἀθηναίων, ὡς καὶ αὐτῶν κατεγνωκότων ἤδη μηκέτι κρεισσόνων εἶναι σφῶν μήτε [ταῖς] ναυσὶ μήτε τῷ πεζῷ — οὐ γὰρ ἂν τὸν ἔκπλουν ἐπιβουλεῦσαι — καὶ ἅμα οὐ βουλόμενοι αὐτοὺς ἄλλοσέ ποι τῆς Σικελίας καθεζομένους χαλεπωτέρους εἶναι προσπολεμεῖν, ἀλλ' αὐτοῦ ὡς τάχιστα καὶ ἐν ᾧ σφίσι ξυμφέρει ἀναγκάσαι αὐτοὺς ναυμαχεῖν. τὰς οὖν ναῦς ἐπλήρουν καὶ ἀνε- 2
πειρῶντο ἡμέρας ὅσαι αὐτοῖς ἐδόκουν ἱκαναὶ εἶναι. ἐπειδὴ δὲ καιρὸς ἦν, τῇ μὲν προτέρᾳ πρὸς τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων προσέβαλλον, καὶ ἐπεξελθόντος μέρους τινὸς οὐ πολλοῦ καὶ τῶν ὁπλιτῶν καὶ τῶν ἱππέων κατά τινας πύλας ἀπολαμβάνουσί τε τῶν ὁπλιτῶν τινας καὶ τρεψάμενοι καταδιώκουσιν· οὔσης δὲ στενῆς τῆς ἐσόδου οἱ Ἀθηναῖοι ἵππους τε ἑβδομήκοντα ἀπολλύουσι καὶ τῶν ὁπλιτῶν οὐ πολλούς. καὶ ταύτῃ 52
μὲν τῇ ἡμέρᾳ ἀπεχώρησεν ἡ στρατιὰ τῶν Συρακοσίων· τῇ δ' ὑστεραίᾳ ταῖς τε ναυσὶν ἐκπλέουσιν, οὔσαις ἐξ καὶ ἑβδο-

---

gentliche Ausdruck von Zeichendeutern. Hemsterhuys z. Poll. 8, 124 u. Casaub. zu Theophr. Char. 17. (Dr.) — *τρίς*. *τρεῖς* einige Hſn.; und *ἐννέα* verdächtigte ſchon Dodwell. Indeß daß ſie ſpäter nicht wirklich ſieben und zwanzig Tage blieben iſt kein genügender Grund, da der Drang der Umſtände ſie zwang früher abzumarſchiren. (Arn.) — *ὅπως* iſt an *διαβουλεύσασθαι* anzuſchließen. (Sch.)

C. 51. § 1. *ἀνιέναι*, wie 6, 18, 3. (Abr.) — *τὰ τῶν Α.*, *ἀνὶ τοῦ τοὺς Ἀθηναίους, φεύγειν δηλονότι.* (Sch.) — *κρεισσόνων*. Gr. 55, 2 A. 5. — *σφῶν*, *τῶν Συρακουσίων*. (Sch.) als ſie. — *ταῖς* fehlt in vielen u. guten Hſn.; *τῷ* nur in zweien. — *οὐ γάρ* denn ſonſt. Gr. 54, 12 A. 9. — *ἂν ἐπιβουλεῦσαι*. Gr. 54, 6 A. 6; über den Ac. zu 6, 54, 3. — *ἄλλοσέ ποι* 7, 49, 2. — *καὶ βουλόμενοι* mit *ὡς κατεγνωκότων* verbunden. Gr. 56, 14 A. 2.

§ 2. *ἀνεπειρῶντο* für *ἀνεπαύοντο* nur einige Hſn. u. der Sch. — *προτέρᾳ* für *προτεραίᾳ* viele u. gute Hſn. Letzteres iſt unpaſſend, da hier noch kein anderer Tag bezeichnet iſt. Der Gegenſatz *τῇ δὲ ὑστεραίᾳ* 52, 1. — *πύλας*, in einer Verſchanzung der Athener. (Hk.) — *ἐσόδου* für *ἐφόδου* eine gute u. einige a. Hſn.: der Eingang zu der Verſchanzung der Athener. (Pp.) — *ἀπολλύουσι*. *ἀπολλύασι* eine Hſ. zu 4, 25, 3. Ueber die Sache 7, 54.

C. 52. § 1. *ναυσίν*. *ναῦς* ſteht 37, 3. vgl. 3, 16, 1. Doch intranſitiv 8, 38, 3. 83, 1. 104, 1.

μήκοντα, καὶ τῷ πεζῷ ἅμα πρὸς τὰ τείχη ἐχώρουν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἀντανῆγον ναυσὶν ἑξ καὶ ὀγδοήκοντα καὶ προσ-
2 μίξαντες ἐναυμάχουν· καὶ τὸν Εὐρυμέδοντα ἔχοντα τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Ἀθηναίων καὶ βουλόμενον περικλῆσασθαι τὰς ναῦς τῶν ἐναντίων καὶ ἐπεξαγαγόντα τῷ πλῷ πρὸς τὴν γῆν μᾶλλον νικήσαντες οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι τὸ μέσον πρῶτον τῶν Ἀθηναίων ἀπολαμβάνουσι κἀκεῖνον ἐν τῷ κοίλῳ καὶ μυχῷ τοῦ λιμένος καὶ αὐτόν τε διαφθείρουσι καὶ τὰς μετ' αὐτοῦ ναῦς ἐπισπομένας· ἔπειτα δὲ καὶ τὰς πάσας ἤδη ναῦς τῶν Ἀθηναίων κατεδίωκόν τε καὶ ἐξεώθουν ἐς τὴν γῆν.
53 Ὁ δὲ Γύλιππος, ὁρῶν τὰς ναῦς τῶν πολεμίων νικωμένας καὶ ἔξω τῶν σταυρωμάτων καὶ τοῦ ἑαυτῶν στρατοπέδου καταφερομένας, βουλόμενος διαφθείρειν τοὺς ἐκβαίνοντας καὶ τὰς ναῦς ῥᾷον τοὺς Συρακοσίους ἀφέλκειν τῆς γῆς, φιλίας οὔσης, παρεβοήθει ἐπὶ τὴν χηλὴν μέρος τι ἔχων τῆς στρατιᾶς.
2 καὶ αὐτοὺς οἱ Τυρσηνοί — οὗτοι γὰρ ἐφύλασσον τοῖς Ἀθηναίοις ταύτῃ — ὁρῶντες ἀτάκτως προσφερομένους ἐπεκβοηθήσαντες καὶ προσπεσόντες τοῖς πρώτοις τρέπουσι καὶ ἐσβάλ-
3 λουσιν ἐς τὴν λίμνην τὴν Λυσιμέλειαν καλουμένην. ὕστερον δὲ πλείονος ἤδη τοῦ στρατεύματος παρόντος τῶν Συρακοσίων καὶ ξυμμάχων καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπιβοηθήσαντες καὶ δείσαντες περὶ ταῖς ναυσὶν ἐς μάχην τε κατέστησαν πρὸς αὐτοὺς καὶ νικήσαντες ἐπεδίωξαν, καὶ ὁπλίτας τε οὐ πολλοὺς ἀπέκτειναν καὶ τὰς ναῦς τὰς μὲν πολλὰς διέσωσάν τε καὶ ξυνήγαγον κατὰ τὸ στρατόπεδον, δυοῖν δὲ δεούσας εἴκοσιν οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἔλαβον αὐτῶν καὶ τοὺς ἄνδρας πάντας
4 ἀπέκτειναν. καὶ ἐπὶ τὰς λοιπάς, ἐμπρῆσαι βουλόμενοι, ὁλ-

---

§ 2. ἐπεξαγαγόντα. ἐξάγοντα die meiſten; ἐπεξάγοντα eine gute. vgl zu 5, 71, 3. — μετ' αὐτοῦ. Kr. zu Xen. An. 1, 3, 9.

C. 53. § 1. τῶν σταυρωμάτων. τοῦ σταυρώματος 7, 38, 2. (Py.) — ἑαυτῶν. Gr. 58, 4 A. 3. — βουλόμενος mit dem bloßen Inf. und mit dem Acc. c. inf. wie δοκεῖν 4, 3, 3. vgl. 8, 27, 1. — χηλήν. zu 1, 63, 1.

§ 2. ταύτῃ fehlt in vielen u. guten Hſn.; zu ἐφύλασσον ſtatt zu ὁρῶντες zog es ſchon Ba.

§ 3. τοῦ. Gr. 50, 11 A. 1. — καὶ δείσαντες. Ueber καί zu 1, 1, 1. — δυοῖν δέ für δυοῖν eine gute Hſ. u. drei a. Hſn. wie Ba Gr. 24, 2 A. 9. — εἴκοσιν οἱ für εἴκοσιν ἃς οἱ eine gute Hſ. u. Ba

κάδα παλαιὰν κληματίδων καὶ δαδὸς γεμίσαντες, ἣν γὰρ ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους ὁ ἄνεμος οὔριος, ἀφεῖσαν τὴν ναῦν πῦρ ἐμβαλόντες. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι δείσαντες περὶ ταῖς ναυσὶν ἀντεμηχανήσαντό τε σβεστήρια κωλύματα καὶ παύσαντες τὴν φλόγα καὶ τὸ μὴ προσελθεῖν ἐγγὺς ὁλκάδα τοῦ κινδύνου ἀπηλλάγησαν. μετὰ δὲ τοῦτο Συρακόσιοι μὲν τῆς τε ναυ- 54
μαχίας τροπαῖον ἔστησαν καὶ τῆς ἄνω τῆς πρὸς τῷ τείχει ἀπολήψεως τῶν ὁπλιτῶν, ὅθεν καὶ τοὺς ἵππους ἔλαβον, Ἀθηναῖοι δὲ ἧς τε οἱ Τυρσηνοὶ τροπῆς ἐποιήσαντο τῶν πεζῶν ἐς τὴν λίμνην καὶ ἧς αὐτοὶ τῷ ἄλλῳ στρατοπέδῳ.

Γεγενημένης δὲ τῆς νίκης τοῖς Συρακοσίοις λαμπρᾶς ἤδη 55
καὶ τοῦ ναυτικοῦ — πρότερον μὲν γὰρ ἐφοβοῦντο τὰς μετὰ τοῦ Δημοσθένους ναῦς ἐπελθούσας — οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐν παντὶ δὴ ἀθυμίας ἦσαν καὶ ὁ παράλογος αὐτοῖς μέγας ἦν, πολὺ δὲ μείζων ἔτι τῆς στρατιᾶς ὁ μετάμελος. πόλεσι γὰρ 2
ταύταις μόναις ἤδη ὁμοιοτρόποις ἐπελθόντες, δημοκρατουμέναις τε, ὥσπερ καὶ αὐτοί, καὶ ναῦς καὶ ἵππους καὶ μεγέθη ἐχούσαις, οὐ δυνάμενοι ἐπενεγκεῖν οὔτ' ἐκ πολιτείας τι μεταβολῆς τὸ διάφορον αὐτοῖς ᾧ προσήγοντο ἄν, οὔτ' ἐκ πα-

---

§ 4. κληματίδες αἱ ἐκ τῶν κλημάτων δεσμοί Hesych. vgl. Jungerm. zu Poll. 7, 109. (Dr.) — κωλύματα ist wohl eingefälscht; machinamenta ad ignem restinguendum Va. προκαλύμματα Kr. — μή weil παύσαντες ein Verhindern bezeichnet. Gr. 68, 12 A. 4.

C. 54. τῆς ἀπολήψεως 7, 51, 2. — καὶ ἧς, καὶ προπαῖον ἔστησαντο ἧς. Gr. 47, 7 A. 3.

C. 55. § 1. λαμπρᾶς ist Prädicat: ἡ νίκη ἣν ἐνίκησαν ἐγένετο λαμπρὰ νίκη. (Py.) Gr. 61, 7. — μέν. Gr. 69, 35 A. 2. — ἐπελθούσας. Gr. 50, 10 A. 3. — ἐν παντὶ ἀθυμίας in voller Verzweiflung Entmuthigung. Plat. Rep. 579, b: ἐν παντὶ κακοῦ εἴη. vgl. Gr. 47, 10 A. 3. — στρατιᾶς. στρατείας Pb. doch s. zu 1, 3, 4. — μετάμελος Reue, erst von Spätern nachgebraucht.

§ 2. ἤδη gehört zum ganzen Satze: jetzt, wie früher noch nie. vgl. zu 6, 31, 6. Ueber die Sache vgl. 8, 96, 4. (Kr.) — ὥσπερ καὶ αὐτοί. zu 5, 29, 2. — ναῦς καὶ ἵππους καὶ μεγέθη. ναυσὶ καὶ ἵπποις καὶ μεγέθει viele und gute Hss., wobei mit Dr. ἰσχυούσαις für ἐχούσαις zu lesen wäre. — μεγέθη ist kein seltener Plural. vgl. Ar. Frösche 1057, Plat. Prot. 356, Kriti. 115, Ges. 860, b. 861, e. Doch bemerkt Py. daß sich sonst auch von der Größe mehrerer Dinge nur der Singular finde, wie 1, 2, 1. — ἐκ gehört zu μεταβολῆς. (Sch.) — τὸ διάφορον ist wohl nicht Epexegem zu τι (Gö.), sondern zu erklären: τὸ διάφορον ὃ αὐτοῖς ἐδύναντο ἐπενεγκεῖν οὐδέν ἦν. vgl. zu 1,

ρασκευῆς πολλῷ κρείσσους [ὄντας], σφαλλόμενοι δὲ τὰ πλείω, τά τε πρὸ αὐτῶν ἠπόρουν καὶ ἐπειδή γε καὶ ταῖς ναυσὶν
56 ἐκρατήθησαν, ὃ οὐκ ἂν ᾠοντο, πολλῷ δὴ μᾶλλον ἔτι. οἱ δὲ Συρακόσιοι τόν τε λιμένα εὐθὺς παρέπλεον ἀδεῶς καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ διενοοῦντο κλῄσειν, ὅπως μηκέτι, μηδ' εἰ βούλοιντο, λάθοιεν αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι ἐκπλεύσαντες. οὐ γὰρ περὶ τοῦ αὐτοὶ σωθῆναι μόνον ἔτι τὴν ἐπιμέλειαν ἐποιοῦντο, ἀλλὰ καὶ ὅπως ἐκείνους κωλύσωσι, νομίζοντες, ὅπερ ἦν, ἀπό τε τῶν παρόντων πολὺ σφῶν καθυπέρτερα τὰ πράγματα εἶναι, καὶ εἰ δύναιντο κρατῆσαι Ἀθηναίων τε καὶ τῶν ξυμμάχων καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, καλὸν σφίσιν ἐς
2 τοὺς Ἕλληνας τὸ ἀγώνισμα φανεῖσθαι· τούς τε γὰρ ἄλλους Ἕλληνας εὐθὺς τοὺς μὲν ἐλευθεροῦσθαι τοὺς δὲ φόβου ἀπολύεσθαι — οὐ γὰρ ἔτι δυνατὴν ἔσεσθαι τὴν ὑπόλοιπον Ἀθηναίων δύναμιν τὸν ὕστερον ἐπενεχθησόμενον πόλεμον ἐνεγκεῖν — καὶ αὐτοὶ δόξαντες αὐτῶν αἴτιοι εἶναι ὑπό τε τῶν ἄλλων ἀνθρώπων καὶ ὑπὸ τῶν ἔπειτα πολὺ θαυμα-
3 σθήσεσθαι. καὶ ἦν δὲ ἄξιος ὁ ἀγὼν κατά τε ταῦτα καὶ ὅτι

140, 6 u. 4, 27, 3; über die Sache 6, 17, 2. — κρείσσους. λείπει τὸ ὄντας. (Sch.) Dies ὄντες ſchieben hier einige Hſn. ein, woher Bk. ὄντας aufgenommen hat, mir unklar; κρείσσονος las, durch μείζονος erklärend, ein Sch. u. Va. Dies ſcheint mir richtig und δυνάμενοι ἐπενεγκεῖν hier wieder zu denken in dem Sinne: ihnen nichts anzuhaben vermögend. Denn προσάγεσθαι zu ergänzen und κρείσσους für den Ac. zu nehmen duldet weder die Sprache noch die Sache. — τὰ πρὸ αὐτῶν vor der letzten Seeſchlacht. — ἔτι erg. ἠπόρουν. (Dr.) zu 1, 19. Sonſt war ἠθύμουν zugefügt, was in den beſten Hſn. fehlt. — ἂν ᾠοντο. Gr. 54, 3 A. 10.

C. 56. § 1. μηδ' εἰ. Gr. 65, 5 A. 17. — κωλύσωσι, σωθῆναι. Gr. 55, 4 A. 11. — ἀλλὰ καὶ ὅπως. Gr. 59, 2 A. 4. — ἀπὸ τῶν παρόντων nach dem gegenwärtigen Stande der Dinge. Gr. 68, 16 A. 8. Sonſt bei Th. immer ἐκ τῶν π. vgl. jedoch 2, 77, 1. — ἐς τούς. Gr. 68, 21 A. 6.

§ 2. ἐλευθεροῦσθαι. Die Präſentia bezeichnen hier ſofortiges Eintreten. Wie hier bei εὐθύς, ſo bei αὐτίκα Soph. Oed. K. 323: αὐδᾷ αὐτίκ' ἔξεσθαι μαθεῖν, wo man jedoch wie auch Xen. Symp. 4, 7 αὐτίκα zum Infinitiv ziehen kann. — καὶ ὑπό für καί die beſten Hſn. So wird die Präpoſition wiederholt bei καί 7, 62, 1. 8, 75, 1; bei τε-καί 1, 97, 2. 105, 3. 7, 65. 8, 97, 3. (Pp.)

§ 3. καὶ ἦν δέ und wirklich auch war. zu 1, 132, 4. —

οὐχὶ Ἀθηναίων μόνον περιεγίγνοντο, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων πολλῶν ξυμμάχων, καὶ οὐδ' αὐτοὶ αὖ μόνον ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν ξυμβοηθησάντων σφίσιν, ἡγεμόνες τε γενόμενοι μετὰ Κορινθίων καὶ Λακεδαιμονίων, καὶ τὴν σφετέραν πόλιν ἐμπαρασχόντες προκινδυνεῦσαί τε καὶ τοῦ ναυτικοῦ μέγα μέρος προκόψαντες. ἔθνη γὰρ πλεῖστα δὴ ἐπὶ μίαν πόλιν ταύτην 4
ξυνῆλθε, πλήν γε δὴ τοῦ ξύμπαντος λόγου τοῦ ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ πρὸς τὴν Ἀθηναίων τε πόλιν καὶ Λακεδαιμονίων.

Τοσοίδε γὰρ ἑκάτεροι ἐπὶ Σικελίᾳ τε καὶ περὶ Σικελίας, 57
τοῖς μὲν ξυγκτησόμενοι τὴν χώραν ἐλθόντες τοῖς δὲ ξυνδιασώσοντες, ἐπὶ Συρακούσας ἐπολέμησαν, οὐ κατὰ δίκην τι μᾶλλον οὐδὲ κατὰ ξυγγένειαν μετ' ἀλλήλων στάντες, ἀλλ' ὡς ἕκαστος τῆς ξυντυχίας ἢ κατὰ τὸ ξυμφέρον ἢ ἀνάγκῃ ἔσχεν.

περιεγίγνοντο ohne *ἄν* weil der Gedanke als eine, wenn auch fingirte, Thatſache vorſchwebt. — *ἄλλων*. Gr. 50, 4 A. 11. — *μόνον, περιεγίγνοντο*, und nicht ſie allein wurden dann Sieger. (St.) Aber das verringerte ja den Ruhm der Syrakoſier; auch iſt *μόνον* für *μόνοι* anſtößig. Erklärbar ſcheint die Stelle nicht; geholfen würde ihr durch Tilgung der Worte *καὶ οὐδ' αὐτοὶ αὖ μόνον ἀλλὰ καί*. Leichter wäre freilich bloß *αὐτοί* in *αὐτό* zu ändern (Kr.), erg. *ἐγίγνετο, ἀλλὰ καὶ — περιεγίγνοντο*; doch hart. — *ἐμπαρασχόντες προκινδυνεῦσαι*. Dion. Arch. 3, 12 p. 441: *τὰς ἑαυτῶν ψυχὰς προκινδυνεῦσαι τῶν κοινῶν παρέσχον*. (Bl.) — *τε* iſt mir verdächtig. — *τοῦ ναυτικοῦ μέγα μέρος προκόψαντες, ἐπὶ μέγα ἐν τῷ ναυτικῷ προκόψαντες*. (Sch.) in Anſehung des Seeweſens um ein Bedeutendes gefördert. vgl. zu 4, 60, 2. — *μέρος* verdächtigt Kr.

§ 4. *γάρ* bezieht ſich auf *τῶν ἄλλων πολλῶν ξυμμάχων*, nicht auch auf *τῶν ξυμβοηθησάντων σφίσιν*. — *ταύτην*. *ταῦτα* Kr., wie vielleicht der Sch. las. — *λόγου, ἀριθμοῦ*. (Sch.) *λόγου τοῦ πρός* das Verhältniß welches ſtatt fand zu. (Pp.) Kaum erträglich. Vielleicht *ὄχλου τοῦ πρός* die Geſammtmaſſe die gegen — aufgeboten wurde.

C. 57. § 1. *Σικελίᾳ* Kr. *Σικελίαν* iſt die La. — *ξυγκτησόμενοι* ſchließt ſich an *ἐλθόντες* an: *ἦλθον ξυγκτησόμενοι*. zu 1, 18, 3. — *Συρακούσαις* für *Συρακούσας* Ba. — *ἕκαστος* für *ἑκάστοις*, von einer Hſ. beſtätigt, Kr., der auch *τῆς* in *τις* ändern wollte zum Dion. S. 122. vgl. zur An. 6, 4, 12. Den Artikel gebrauchten bei *ἔχειν* und einem Adverbium mit dem Genitiv die frühern Schriftſteller nicht leicht ohne Deixis. — *ἀνάγκῃ* für *ἀνάγκης* mehrere Hſn., zum Theil ohne *ὡς*. *ἐξ ἀνάγκης* Sch. — *ἔσχεν* für *ἔσχον* die beſten Hſn. Der Sinn: wie ein Jeder rückſichtlich des Zuſammentreffens, ſeiner Theilnahme am Kampfe für die Einen oder die Andern, ſei es einem Intereſſe gemäß oder durch ein Zwangsverhältniß, beſtimmt war. Für die La. *ὡς ἑκάστοις τῆς — ἔσχεν* führt Ar. an Her. 7, 188:

2 Ἀθηναῖοι μὲν αὐτοὶ Ἴωνες ἐπὶ Δωριέας Συρακοσίους ἐκόντες ἦλθον, καὶ αὐτοῖς τῇ αὐτῇ φωνῇ καὶ νομίμοις ἔτι χρώμενοι Λήμνιοι καὶ Ἴμβριοι καὶ Αἰγινῆται, οἳ τότε Αἴγιναν εἶχον, καὶ ἔτι Ἑστιαιῆς οἱ ἐν Εὐβοίᾳ Ἑστίαιαν οἰκοῦντες,
3 ἄποικοι ὄντες ξυνεστράτευσαν. τῶν δ' ἄλλων οἱ μὲν ὑπήκοοι, οἱ δ' ἀπὸ ξυμμαχίας αὐτόνομοι, εἰσὶ δὲ καὶ οἳ μισθοφόροι ξυνεστράτευον. καὶ τῶν μὲν ὑπηκόων καὶ φόρου ὑποτελῶν Ἐρετριῆς καὶ Χαλκιδῆς καὶ Στυρῆς καὶ Καρύστιοι ἀπ' Εὐβοίας ἦσαν, ἀπὸ δὲ νήσων Κεῖοι καὶ Ἄνδριοι καὶ Τήνιοι,
4 ἐκ δ' Ἰωνίας Μιλήσιοι καὶ Σάμιοι καὶ Χῖοι. τούτων Χῖοι οὐχ ὑποτελεῖς ὄντες φόρου, ναῦς δὲ παρέχοντες αὐτόνομοι ξυνέσποντο. καὶ τὸ πλεῖστον Ἴωνες ὄντες οὗτοι πάντες καὶ ἀπ' Ἀθηναίων πλὴν Καρυστίων — οὗτοι δ' εἰσὶ Δρύοπες — ὑπήκοοι δ' ὄντες καὶ ἀνάγκῃ ὅμως Ἰωνές τε ἐπὶ Δωριέας ἠκολούθουν. πρὸς δ' αὐτοῖς Αἰολῆς, Μηθυμναῖοι μὲν ναυσὶ καὶ οὐ φόρῳ ὑπήκοοι, Τενέδιοι δὲ καὶ Αἴνιοι ὑποτελεῖς.

τοῖσι οὕτω εἶχε ὅρμου. Wenn nur auch hier das Imperfect ſtände und τῆς fehlte.

§ 2. ἐκόντες hat Va. nicht überſetzt; ἑπιόντες Kr. Doch kann es im Gegenſatz der Gezwungenen gedacht werden. vgl. § 7 n. 9. — αὐτοῖς gehört zu τῇ αὐτῇ. (Hl.) Gr. 48, 13 A. 8. Doch könnte τε auch für ſie heißen. — ἔτι überdies, zu ἦλθον gehörig. — τότε 2, 27, 1. — ξυνεστράτευσαν zogen mit ins Feld; ξυνεστράτευον § 3 kriegten mit. — οἱ ἐν. οἱ τὴν ἐν? Oder Ἑστίαιαν οἰκοῦντες getilgt. (Kr.)

§ 3. ἀπό verbindet ſchon Va. mit αὐτόνομοι; zufolge Matth. § 573 E.; ich mit ξυνεστράτευον. — δὲ καὶ οἳ für δ' οἱ καί eine Anzahl auch guter Hſn. So hat Xen. Hell. 4, 8, 19 die beſte ἦσαν δὲ καὶ οἳ für ἦσαν δὲ οἳ καί. (Pp.) — Τήνιοι für Τῆιοι Valckenaer z. Her. 7, 95 u. eine gute Hſ.

§ 4. φόρου hat eine gute Hſ. nach Χῖοι. vgl. zu 1, 19. — τὸ πλεῖστον der Hauptmaſſe nach, da z.B. den Styrern, wie den Bewohnern der Kykladen, auch Menſchen andern Stammes untermiſcht waren. (Pp.) — Ἀθηναίων. Ἀθηνῶν Bk. u. Dobree. zu 6, 76, 3 u. Her. 8, 46: ἔθνος ἐὸν Ἰωνικὸν ἀπὸ Ἀθηνέων, wo Weſſelings Aenderung Ἀθηναίων jetzt aufgenommen iſt. — ὅμως Ἴωνες γε doch wenigſtens als Joner, und in ſofern mit Stammfeindſchaft, wenn auch aus Zwang. (Ba.) — γε für τε Bb. u. einige gute Hſn. Doch könnte hier wohl die Erwähnung der Naxier, die der Sch. aufführt, und der Ehersoneſiten ausgefallen ſein.

οὗτοι δὲ Αἰολῆς Αἰολεῦσι τοῖς κτίσασι Βοιωτοῖς τοῖς μετὰ 5
Συρακοσίων καὶ ἀνάγκην ἐμάχοντο, Πλαταιῆς δὲ καταντικρὺ
Βοιωτοὶ Βοιωτοῖς μόνοι εἰκότως κατὰ τὸ ἔχθος. Ῥόδιοι
δὲ καὶ Κνθήριοι Δωριῆς ἀμφότεροι, οἱ μὲν Λακεδαιμονίων
ἄποικοι, Κνθήριοι, ἐπὶ Λακεδαιμονίους τοὺς ἅμα Γυλίππῳ
μετ' Ἀθηναίων ὅπλα ἔφερον, Ῥόδιοι δέ, Ἀργεῖοι γένος,
Συρακοσίοις μὲν Δωριεῦσι Γελῴοις δὲ καὶ ἀποίκοις ἑαυτῶν
οὖσι, μετὰ Συρακοσίων στρατευομένοις, ἠναγκάζοντο πολε-
μεῖν. τῶν τε περὶ Πελοπόννησον νησιωτῶν Κεφαλλῆνες μὲν 6
καὶ Ζακύνθιοι αὐτόνομοι μέν, κατὰ δὲ τὸ νησιωτικὸν μᾶλλον
κατειργόμενοι, ὅτι θαλάσσης ἐκράτουν οἱ Ἀθηναῖοι, ξυνείποντο·
Κερκυραῖοι δὲ οὐ μόνον Δωριῆς ἀλλὰ καὶ Κορινθιοι σαφῶς
ἐπὶ Κορινθίους τε καὶ Συρακοσίους, τῶν μὲν ἄποικοι ὄντες
τῶν δὲ ξυγγενεῖς, ἀνάγκῃ μὲν ἐκ τοῦ εὐπρεποῦς, βουλήσει δὲ
κατὰ ἔχθος τὸ Κορινθίων οὐχ ἧσσον εἵποντο. καὶ οἱ Μεσσήνιοι 7
νῦν καλούμενοι ἐκ Ναυπάκτου καὶ ἐκ Πύλου, τότε ὑπ' Ἀθη-
ναίων ἐχομένης, ἐς τὸν πόλεμον παρελήφθησαν. καὶ ἔτι
Μεγαρέων φυγάδες οὐ πολλοὶ Μεγαρεῦσι, Σελινουντίοις οὖσι,
κατὰ ξυμφορὰν ἐμάχοντο. τῶν δὲ ἄλλων ἑκούσιος μᾶλλον

---

§ 5. τοῖς μετά für μετά Lindau. — καταντικρύ gegenüber. (St.) auf der Gegenſeite, wie bei Homer ἀντικρὺ μάχεσθαι. — Βοιωτοῖς, ἐμάχοντο. — εἰκότως natürlich, nämlich aus Feindſchaft. Sonſt könnte man ἐκόντες vermuthen. — κατὰ τό für κατ' oder κατά Vat. u. einige andere Hſn. — οἱ μὲν — Κνθήριοι. Gr. 50, 1 A. 11. — καὶ ἀποίκοις nicht bloß Doriern ſondern auch Coloniſten.

§ 6. κατὰ τὸ νησιωτικόν vermöge ihrer Lage als Inſulaner. (Ba.) — μᾶλλον als Bewohner des Feſtlandes. (Pö.) — σαφῶς anerkannter Maßen, gehört zu Κορίνθιοι (Ba.) — ἐκ τοῦ εὐπρεποῦς. ἔλεγον, φησίν, ἐξ ἀνάγκης ἀκολουθεῖν, ἵν' εὐπρεπὴς ἀπολογισμὸς αὐτοῖς ᾖ. (Sch.) zu 1, 37, 3.

§ 7. νῦν καλούμενοι jetzt nur ſogenannte, ohne wirklich aus Meſſenien zu ſein. — ἐκ N. für ἐν N. eine gute Hſ. u. Ba. von 1550, der auch das folgende καί nicht hat. Dies getilgt und etwa noch οἱ nach καλούμενοι eingeſchoben wäre der Sinn: diejenigen Meſſenier die jetzt die Meſſenier aus N. heißen. (Kr.) — Μεγαρεῦσι iſt Prädicat zu Σελινουντίοις (Pö.), vorangeſtellt um den Gegenſatz daß Megarer gegen Megarer gekämpft zu verſchärfen. — ξυμφορὰν ἄρα τὴν φυγὴν λέγει. (Sch.)

8 ἡ στρατεία ἐγίγνετο ἤδη. Ἀργεῖοι μὲν γὰρ οὐ τῆς ξυμμαχίας ἕνεκα μᾶλλον ἢ τῆς Λακεδαιμονίων τε ἔχθρας καὶ τῆς παραυτίκα ἕκαστοι ἰδίας ὠφελίας Λωριῆς ἐπὶ Λωριέας μετὰ Ἀθηναίων Ἰώνων ἠκολούθουν, Μαντινῆς δὲ καὶ ἄλλοι Ἀρκάδων μισθοφόροι ἐπὶ τοὺς ἀεὶ πολεμίους σφίσιν ἀποδεικνυμένους εἰωθότες ἶέναι, καὶ τότε τοὺς μετὰ Κορινθίων ἐλθόντας Ἀρκάδας οὐδὲν ἧσσον διὰ κέρδος ἡγούμενοι πολεμίους, Κρῆτες δὲ καὶ Αἰτωλοὶ μισθῷ καὶ οὗτοι πεισθέντες·
9 ξυνέβη δὲ τοῖς Κρησὶ τὴν Γέλαν Ῥοδίοις ξυγκτίσαντας μὴ ξὺν τοῖς ἀποίκοις ἀλλ' ἐπὶ τοὺς ἐποίκους ἐκόντας μετὰ μισθοῦ ἐλθεῖν. καὶ Ἀκαρνάνων τινὲς ἅμα μὲν κέρδει, τὸ δὲ πλέον Δημοσθένους φιλίᾳ καὶ Ἀθηναίων εὐνοίᾳ ξύμμαχοι ὄντες ἐπεκούρησαν, καὶ οἵδε μὲν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ ὁριζό-
10 μενοι· Ἰταλιωτῶν δὲ Θούριοι καὶ Μεταπόντιοι, ἐν τοιαύταις ἀνάγκαις τότε στασιωτικῶν καιρῶν κατειλημμένων ξυνεστράτευον καὶ Σικελιωτῶν Νάξιοι καὶ Καταναῖοι, βαρβάρων δὲ Ἐγεσταῖοι, οἵπερ ἐπηγάγοντο, καὶ Σικελῶν τὸ πλέον καὶ τῶν ἔξω Σικελίας Τυρσηνῶν τέ τινες κατὰ διαφορὰν Συρακοσίων καὶ Ἰάπυγες μισθοφόροι.

58 Τοσάδε μὲν μετὰ Ἀθηναίων ἔθνη ἐστράτευον· Συρακοσίοις δὲ ἀντεβοήθησαν Καμαριναῖοι μὲν ὅμοροι ὄντες καὶ Γελῷοι οἰκοῦντες μετ' αὐτούς, ἔπειτα Ἀκραγαντίνων ἡσυχα-

---

§ 8. γάρ hat nur eine gute Hſ. — ὠφελίας haben nur Ba., zwei gute Hſn. u. zwei am Rande. — ἀεί jedes Mal gehört zu ἀποδεικνυμένους. (St.) zu 1, 2, 1. — εἰωθότες ἶέναι für ἶέναι εἰωθότες eine gute Hſ. — οὐδὲν ἧσσον als die nicht ſtammverwandten. (St.) — πολεμίους, ἠκολούθουν, was auch nach πεισθέντες zu denken.

§ 9. τοῖς Κρησὶ — ξυγκτίσαντας. Gr. 55, 2 A. 7. vgl. 6, 55, 4. Ueber die Sache 6, 4, 3. — ἐποίκους für ἀποίκους eine gute Hſ. — ἐκόντας für ἄκοντας Ba., A. Hs. u. eine gute Hſ. — κέρδει Gewinnes halber. — τὸ δὲ πλέον, zu 1, 90, 1. vgl. 8, 47, 2. — ὁριζόμενοι ſchließe ich an ἐπεκούρησαν an. vgl. 7, 58, 1; Bf. an ξυνεστράτευον.

§ 10. ἐν τοιαύταις ἀνάγκαις in ſolchen, zur Theilnahme an fremden Kriegen nöthigenden, Drangſalen. (St.) — τότε 7, 33, 5 f. (Kr.) — κατειλημμένων. κατειλημμένοι eine Hſ. u. Reiske; doch kann jenes abſ. Ge. ſein; etg. τῶν Θουρίων καὶ Μεταποντίων. (Hl.) Gr. 47, 4 A. 3. — Σικελῶν für Σικελιωτῶν zwei Hſn. u. Ba., wie ſchon Valckenaer z. Phal. p. XXIV.

C. 58. § 1. μετ' αὐτούς, räumlich. — ἡσυχαζόντων was

ζόντων ἐν τῷ ἐπ' ἐκεῖνα ἱδρυμένοι Σελινούντιοι, καὶ οἵδε μὲν τῆς Σικελίας τὸ πρὸς Λιβύην μέρος τετραμμένον νεμόμενοι· Ἱμεραῖοι δ' ἀπὸ τοῦ πρὸς τὸν Τυρσηνικὸν πόντον μορίου, ἐν ᾧ καὶ μόνοι Ἕλληνες οἰκοῦσιν, οὗτοι δὲ καὶ ἐξ αὐτοῦ μόνοι, ἐβοήθησαν. καὶ Ἑλληνικὰ μὲν ἔθνη τῶν ἐν 2
Σικελίᾳ τοσάδε, Λωριῆς τε καὶ [οἱ] αὐτόνομοι πάντες, ξυνεμάχουν, βαρβάρων δὲ Σικελοὶ μόνοι, ὅσοι μὴ ἀφέστασαν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους· τῶν δ' ἔξω Σικελίας Ἑλλήνων Λα- 3
κεδαιμόνιοι μὲν ἡγεμόνα Σπαρτιάτην παρεχόμενοι, νεοδαμώδεις δὲ τοὺς ἄλλους καὶ Εἵλωτας — δύναται δὲ τὸ νεοδαμῶδες ἐλεύθερον ἤδη εἶναι —, Κορίνθιοι δὲ καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ μόνοι παραγενόμενοι καὶ Λευκάδιοι καὶ Ἀμπρακιῶται κατὰ τὸ ξυγγενές, ἐκ δὲ Ἀρκαδίας μισθοφόροι ὑπὸ 4
Κορινθίων ἀποσταλέντες καὶ Σικυώνιοι ἀναγκαστοὶ στρατεύοντες καὶ τῶν ἔξω Πελοποννήσου Βοιωτοί. πρὸς δὲ τοὺς ἐπελθόντας τούτους οἱ Σικελιῶται αὐτοὶ πλῆθος πλέον κατὰ πάντα παρέσχοντο, ἅτε μεγάλας πόλεις οἰκοῦντες· καὶ γὰρ 5
ὁπλῖται πολλοὶ καὶ νῆες καὶ ἵπποι καὶ ὁ ἄλλος ὅμιλος ἄφθονος ξυνελέγη. καὶ πρὸς ἅπαντας αὖθις, ὡς εἰπεῖν, τοὺς ἄλλους Συρακόσιοι αὐτοὶ πλείω ἐπορίσαντο διὰ μέγεθός τε πόλεως καὶ ὅτι ἐν μεγίστῳ κινδύνῳ ἦσαν. καὶ αἱ μὲν 59
ἑκατέρων ἐπικουρίαι τοσαίδε ξυνελέγησαν, καὶ τότε ἤδη πᾶσαι ἀμφοτέροις παρῆσαν καὶ οὐκέτι οὐδὲν οὐδετέροις ἐπῆλθεν.

Οἵ τε οὖν Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι εἰκότως ἐνό-

---

ten partheilos. (Ba.) vgl. 7, 32, 2. 33, 2. (Pp.) — οἰκοῦσιν· οὗτοι — αὐτοῦ μόνοι ἐβοήθησαν interpungirt man.

§ 2. οἱ αὐτόνομοι. αὐτόνομοι οἱ Reiske; ganz tilgen will das οἱ Pp. mit Bk.

§ 3. τοὺς ἄλλους. οἱ ἄλλοι οὓς παρέσχον Νεοδαμώδεις ἦσαν. Gr. 59, 11 A. 1. — δύναται bedeutet, wie 6, 40, 3. (Sl.) — μόνοι die einzigen die zugleich mit Schiffen und mit Landtruppen herbeigekommen. (Hf.)

§ 4. πρός im Verhältniß zu. (Ba.) — κατὰ πάντα in allen Truppengattungen.

§ 5. ὁ vor ἄλλος hat nur eine gute Hs. — πόλεως. Der Artikel fehlt wohl weil auch bei μέγεθος.

C. 59. § 1. αἱ μὲν — ξυνελέγησαν für τοσαίδε ἦσαν αἱ ἑκατέρων ἐπικουρίαι αἳ ξυνελέγησαν. Gr. 50, 11 A. 1. — καὶ οἱ

μισαν καλὸν ἀγώνισμα σφίσιν εἶναι ἐπὶ τῇ γεγενημένῃ νίκῃ τῆς ναυμαχίας ἑλεῖν τε τὸ στρατόπεδον ἅπαν τῶν Ἀθηναίων τοσοῦτον ὄν, καὶ μηδὲ καθ' ἕτερα αὐτούς, μήτε διὰ θαλάσ-
2 σης μήτε τῷ πεζῷ, διαφυγεῖν. ἔκλῃον οὖν τόν τε λιμένα εὐθὺς τὸν μέγαν, ἔχοντα τὸ στόμα ὀκτὼ σταδίων μάλιστα, τριήρεσι πλαγίαις καὶ πλοίοις καὶ ἀκάτοις, ἐπ' ἀγκυρῶν ὁρμίζοντες, καὶ τἆλλα, ἤν ἔτι ναυμαχεῖν οἱ Ἀθηναῖοι τολμήσωσι, παρεσκευάζοντο, καὶ ὀλίγον οὐδὲν ἐς οὐδὲν ἐπενόουν.
60 τοῖς δὲ Ἀθηναίοις τήν τε ἀπόκλησιν ὁρῶσι καὶ τὴν ἄλλην διάνοιαν αὐτῶν αἰσθομένοις βουλευτέα ἐδόκει. καὶ ξυνελθόντες οἵ τε στρατηγοὶ καὶ οἱ ταξίαρχοι πρὸς τὴν παροῦσαν ἀπορίαν τῶν τε ἄλλων καὶ ὅτι τὰ ἐπιτήδεια οὔτε αὐτίκα ἔτι εἶχον — προπέμψαντες γὰρ ἐς Κατάνην ὡς ἐκπλευσόμενοι ἀπεῖπον μὴ ἐπάγειν — οὔτε τὸ λοιπὸν ἔμελλον ἕξειν, εἰ μὴ ναυκρατήσουσιν, ἐβουλεύσαντο τὰ μὲν τείχη τὰ ἄνω ἐκλιπεῖν,
2 πρὸς δ' αὐταῖς ταῖς ναυσὶν ἀπολαβόντες διατειχίσματι ὅσον οἷόν τ' ἐλάχιστον τοῖς τε σκεύεσι καὶ τοῖς ἀσθενοῦσιν ἱκανὸν γενέσθαι, τοῦτο μὲν φρουρεῖν, ἀπὸ δὲ τοῦ ἄλλου πεζοῦ τὰς ναῦς ἁπάσας, ὅσαι ἦσαν καὶ δυναταὶ καὶ ἁπλοώτεραι, πάντα τινὰ ἐσβιβάζοντες πληρῶσαι, καὶ διαναυμαχήσαντες, ἢν μὲν

ξύμμαχοι lassen die meiſten Hſſn. aus. — ἀγώνισμα. ἀγῶνα viele und gute Hſſn. vgl. zu 86, 2. — ἕτερα. ἑκάτερα die meiſten Hſſn., unzuläſſig. (Kr.) Denn der Sinn würde ſein: nicht einmal auf beiden Elementen. vgl. zu 2, 67, 5. — διαφυγεῖν man würde noch ἐᾶν erwarten; doch iſt es nicht nöthig: und daß nicht entkomme.

§ 2. σταδίων. Gr. 47, 8 A. 3. — πλαγίαις mit queer geſtellten (Hl.), die Seiten, nicht die Vordertheile, den Feinden zugekehrt. (Ba.) — ὀλίγον οὐδέν. zu 2, 8, 1. — ἐς οὐδέν in Bezug auf keinen Punct, wie 7, 87, 6. vgl. 8, 15, 3. (Dr.)

C. 60. § 1. οἱ ταξίαρχοι. νῦν διὰ τὸ ἄπορον καὶ τοὺς στρατηγοὺς οἱ ταξίαρχοι συνήγαγον, καθ' αὑτοὺς πρότερον βουλευόμενοι. (Sch.) — πρός iſt wohl an ἐβουλεύσαντο anzufügen. — τῶν τε ἄλλων καὶ ὅτι. Gr. 59, 2 A. 4.

§ 2. διατειχίσματι für διατείχισμά τι eine gute Hſ. u. Ba. — ὅσον — γενέσθαι iſt Object zu ἀπολαβόντες: ſo viel Raum als in der geringſten Ausdehnung hinreichend werden mochte. — γενέσθαι hängt von οἷόν τε ab. — φρουρεῖν hängt, wie die folgenden Infinitive, von ἐβουλεύσαντο ab. (Ba.) — ἁπάσας für πάσας eine gute Hſ. — δυναταί dienſtfähig. — ἁπλοώτεραι weniger ſeefähig. (Kiſt.)

νικῶσιν, ἐς Κατάνην νομίζεσθαι, ἣν δὲ μή, ἐμπρήσαντες τὰς ναῦς πεζῇ ξυνταξάμενοι ἀποχωρεῖν ᾗ ἂν τάχιστα μέλλωσί τινος χωρίου ἢ βαρβαρικοῦ ἢ Ἑλληνικοῦ φιλίου ἀντιλήψεσθαι. καὶ οἱ μέν, ὡς ἔδοξεν αὐτοῖς ταῦτα, καὶ ἐποίησαν· ἔκ τε 3
γὰρ τῶν ἄνω τειχῶν ὑποκατέβησαν καὶ τὰς ναῦς ἐπλήρωσαν πάσας, ἀναγκάσαντες ἐσβαίνειν ὅστις καὶ ὁπωσοῦν ἐδόκει ἡλικίας μετέχων ἐπιτήδειος εἶναι. καὶ ξυνεπληρώθησαν νῆες αἱ πᾶσαι δέκα μάλιστα καὶ ἑκατόν· τοξότας τε ἐπ' αὐτὰς πολλοὺς καὶ ἀκοντιστὰς τῶν τε Ἀκαρνάνων καὶ τῶν ἄλλων ξένων ἐσεβίβαζον καὶ τἆλλα ὡς οἷόν τ' ἦν ἐξ ἀναγκαίου τε καὶ τοιαύτης διανοίας ἐπορίσαντο. ὁ δὲ Νικίας, ἐπειδὴ τὰ 4
πολλὰ ἑτοῖμα ἦν, ὁρῶν τοὺς στρατιώτας τῷ τε παρὰ τὸ εἰωθὸς πολὺ ταῖς ναυσὶ κρατηθῆναι ἀθυμοῦντας καὶ διὰ τὴν τῶν ἐπιτηδείων σπάνιν ὡς τάχιστα βουλομένους διακινδυνεύειν, ξυγκαλέσας ἅπαντας παρεκελεύσατό τε πρῶτον καὶ ἔλεξε τοιάδε.

"Ἄνδρες στρατιῶται Ἀθηναίων τε καὶ τῶν ἄλλων ξυμ- 61
μάχων, ὁ μὲν ἀγὼν ὁ μέλλων ὁμοίως κοινὸς ἅπασιν ἔσται, περί τε σωτηρίας καὶ πατρίδος ἑκάστοις οὐχ ἧσσον ἢ τοῖς πολεμίοις· ἢν γὰρ κρατήσωμεν νῦν ταῖς ναυσίν, ἔστι τῳ τὴν ὑπάρχουσάν που οἰκείαν πόλιν ἐπιδεῖν. ἀθυμεῖν δὲ οὐ χρὴ οὐδὲ πάσχειν ὅπερ οἱ ἀπειρότατοι τῶν ἀνθρώπων, οἳ τοῖς πρώτοις ἀγῶσι σφαλέντες ἔπειτα διὰ παντὸς τὴν ἐλπίδα τοῦ φόβου ὁμοίαν ταῖς ξυμφοραῖς ἔχουσιν. ἀλλ' ὅσοι τε Ἀθη- 2

---

§ 3. ὡς — καί. ȝu 2, 93, 3. — ὁπωσοῦν. ȝu 1, 77, 2. — ἡλικίας, νεότητος. (Sch.) — αἱ πᾶσαι. Gr. 50, 11 A. 13. — ἐξ ἀναγκαίου von einer bedrängten Lage aus. (St.) Pp. vermißt dabei den Artikel; ich nicht. Ba. u. A. verbinden: aus einer bedrängten und einer solchen Gesinnung!! — τοιαύτης, die nahe an Verzweifelung grenzte.

§ 4. καί nach ὁρῶν iſt mit einer guten Hſ. getilgt. Arn. erklärt es: auch die Soldaten wie die Befehlshaber. — πολύ, λίαν. (Sch.) Gr. 48, 15 A. 13.

C. 61. § 1. ἄλλων. Gr. 50, 4 A. 11. — τῳ. Gr. 51, 16 A. 10. — ἐλπίδα. ȝu 1, 1, 1. vgl. 6, 87, 4. — φόβου, κακοῦ, δεινοῦ. (Ba.) Vielmehr iſt die Erwartung der Furcht ſo v. a. das was die Furcht, der Fürchtende, erwartet. So πενίας ἐλπίς 2, 42, 3. Dr. vergleicht Luc. Tyrannem. 11: τίς ἐλπὶς τοῦ φόβου. — ὁμοίαν. προσδοκῶσιν ὁμοίως (ὅμοια) ταῖς γεγενημέναις συμφοραῖς τὰ μέλλοντα. (Sch.)

ναίων πάρεστε, πολλῶν ἤδη πολέμων ἔμπειροι ὄντες, καὶ ὅσοι τῶν ξυμμάχων, ξυστρατευόμενοι ἀεί, μνήσθητε τῶν ἐν τοῖς πολέμοις παραλόγων, καὶ τὸ τῆς τύχης κἂν μεθ' ἡμῶν ἐλπίσαντες στῆναι καὶ ὡς ἀναμαχούμενοι ἀξίως τοῦδε τοῦ πλήθους, ὅσον αὐτοὶ ὑμῶν αὐτῶν ἐφορᾶτε, παρασκευάζεσθε.
62 ἃ δὲ ἀρωγὰ ἐνείδομεν ἐπὶ τῇ τοῦ λιμένος στενότητι πρὸς τὸν μέλλοντα ὄχλον τῶν νεῶν ἔσεσθαι καὶ πρὸς τὴν ἐκείνων ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων παρασκευήν, οἷς πρότερον ἐβλαπτόμεθα, πάντα καὶ ἡμῖν νῦν ἐκ τῶν παρόντων μετὰ τῶν κυ-
2 βερνητῶν ἐσκεμμένα ἡτοίμασται. καὶ γὰρ τοξόται πολλοὶ καὶ ἀκοντισταὶ ἐπιβήσονται καὶ ὄχλος, ᾧ ναυμαχίαν μὲν ποιούμενοι ἐν πελάγει οὐκ ἂν ἐχρώμεθα διὰ τὸ βλάπτειν ἂν τὸ τῆς ἐπιστήμης τῇ βαρύτητι τῶν νεῶν, ἐν δὲ τῇ ἐνθάδε ἠναγ-
3 κασμένῃ ἀπὸ τῶν νεῶν πεζομαχίᾳ πρόσφορα ἔσται. εὑρηται δ' ἡμῖν ὅσα χρὴ ἀντιναυπηγεῖσθαι, καὶ πρὸς τὰς τῶν ἐπωτίδων αὐτοῖς παχύτητας, ᾗπερ δὴ μάλιστα ἐβλαπτόμεθα,

---

§ 2. ξυμμάχων, πάρεστε. — τὸ τῆς τύχης. Gr. 47, 5 A. 10. vgl. 4, 18, 2. — στῆναι. zu 3, 11, 3 u. 4, 56, 4. — καί vor ὡς verdächtigt Pp.; es verbindet ἐλπίσαντες und ὡς ἀναμαχούμενοι so v. a. καὶ προσδοκῶντες ἀναμαχεῖσθαι. vgl. Gr. 56, 14 A. 1. — ἀναμαχούμενοι durch einen neuen Kampf die erlittene Niederlage wieder gut machen. Heindorf zu Plat. Hipp. M. 15 u. Wesseling zu Her. 5, 121. — ὑμῶν αὐτῶν. Gr. 47, 9 A. 5. vgl. 2, 45, 1. 67, 4.

62. § 1. ἀρωγά, mehr dichterisch. (Ba.) — ἐνείδομεν zu 7, 36, 2. — ἐπὶ τῇ gegen die. Gr. 68, 41 A. 7. — ἔσεσθαι hängt von μέλλοντα ab. (Ba.) — οἷς bezieht sich auf ὄχλον und παρασκευήν. (Pp.) Gr. 58, 2 (3) A. 5. — καὶ ἡμῖν, wie von den Syrakosiern. — ἐκ τῶν παρόντων. zu 3, 29, 2.

§ 2. διὰ τὸ βλάπτειν ἄν weil es behindern, stören würde; das folgende τό ist Objectsac. (Bs.) — ἐν δὲ — ἔσται, ἐν δὲ τῇ νῦν κατὰ ἀνάγκην ἀπὸ νεῶν γενησομένῃ πεζομαχίᾳ ἐπιτήδεια ἔσται. (Sch.) vgl. 1, 49, 1. Doch ist ἐνθάδε örtlich; über πρόσφορος zu 1, 125, 1. Zum Neutrum Pl. denke ich ταῦτα mit A. Bs., für πρόσφορον erg. χρῆσθαι nimmt es Matth. § 437 A. 4.

§ 3. ἡμῖν. Ba. scheint noch ἄλλα τε gelesen zu haben. (Pp.) — χρή. μή die meisten u. besten Hss. — ἀντιναυπηγεῖσθαι. ἀνιναυπηγῆσαι einige Hss., [vielleicht auch die Martinsche] u. d. Sch. Allein Thuk. hat das Activ nirgends, das Medium zweimal. (Pp.) 1, 31, 1. 6, 90, 3. Doch findet sich das Activ, wiewohl selten, neben dem Med. Plat. Alk. α p. 107. — αὐτοῖς. ἀντὶ τοῦ τῶν Συρακοσίων. (Sch.) Gr. 47, 12 A. 1. — δή bot nur eine gute Hs. — χει-

χειρῶν σιδηρῶν ἐπιβολαί, αἳ σχήσουσι τὴν πάλιν ἀνάκρουσιν τῆς προσπεσούσης νεώς, ἣν τὰ ἐπὶ τούτοις οἱ ἐπιβάται ὑπουργῶσιν. ἐς τοῦτο γὰρ δὴ ἠναγκάσμεθα ὥστε πεζομα- 4
χεῖν ἀπὸ τῶν νεῶν, καὶ τὸ μήτ' αὐτοὺς ἀνακρούεσθαι μήτ' ἐκείνους ἐᾶν ὠφέλιμον φαίνεται, ἄλλως τε καὶ τῆς γῆς, πλὴν ὅσον ἂν ὁ πεζὸς ἡμῶν ἐπέχῃ, πολεμίας οὔσης. ὧν 63
χρὴ μεμνημένους διαμάχεσθαι ὅσον ἂν δύνησθε καὶ μὴ ἐξωθεῖσθαι ἐς αὐτήν, ἀλλὰ ξυμπεσούσης νηῒ νεὼς μὴ πρότερον ἀξιοῦν ἀπολύεσθαι ἢ τοὺς ἀπὸ τοῦ πολεμίου καταστρώματος ὁπλίτας ἀπαράξητε. καὶ ταῦτα τοῖς ὁπλίταις οὐχ ἧσσον τῶν ναυτῶν παρακελεύομαι, ὅσῳ τῶν ἄνωθεν μᾶλλον τὸ ἔργον τοῦτο· ὑπάρχει δ' ἡμῖν ἔτι νῦν γε τὰ πλείω τῷ πεζῷ ἐπικρατεῖν. τοῖς δὲ ναύταις παραινῶ καὶ ἐν τῷ αὐτῷ 2
τῷδε καὶ δέομαι μὴ ἐκπεπλῆχθαί τι ταῖς ξυμφοραῖς ἄγαν, τήν τε παρασκευὴν ἀπὸ τῶν κατιστρωμάτων βελτίω νῦν ἔχοντας καὶ τὰς ναῦς πλείους, ἐκείνην τε τὴν ἡδονὴν ἐνθυμεῖσθαι ὡς ἄξια ἐστὶ διασώσασθαι οἳ τέως Ἀθηναῖοι νομιζόμενοι

ρῶν σιδηρῶν. vgl. 4, 25, 2. — ἐπιβολαί, ἤγουν ἀντιλαβαὶ εὕρηνται ἡμῖν. (Sch.) — τὴν πάλιν. zu 7, 44, 8. — τῆς νεὼς jedes beliebigen Schiffes, wie 7, 65. vgl. Gr. 50, 2 A. 4. — τὰ ἐπὶ τούτοις was demnächſt erforderlich iſt (Pꝛ.), auf die feindlichen Schiffe überzuſetzen und zu kämpfen. (Ba.) quae his consentanea sunt St. vgl. zu 6, 45, 1. — ὑπουργεῖν mit dem Ac. wie Soph. Phil. 15 τὰ λοιπὰ ὑπηρετεῖν.

§ 4. ἐς τοῦτο ἠναγκάσμεθα. Gewöhnlicher wäre ἐς τοῦτο ἀνάγκης ἀφίγμεθα. — ἐᾶν, ἀνακρούεσθαι. Gr. 55, 4 A. 11.

C. 63. § 1. διαμάχεσθαι ausdauernd bis zur Entſcheidung kämpfen. vgl. 5, 41, 2. — ἀξιοῦν für ἄξιον eine gute Hſ. u. a. wie Ba. — ἤ für ἢν μή mehrere z. Th. ſehr gute Hſn. vgl. zu 1, 69, 4 u. 7, 63, 1. — ἀπαράξητε, ἀντὶ τοῦ εἰς τὴν θάλατταν καταβάλητε. (Sch.) Her. 8, 90: τοὺς ἐπιβάτας ἀπὸ τῆς καταδυσάσης νεὸς βάλλοντες ἀπήραξαν. (Bl.) — τῶν ναυτῶν. zu 1, 85, 2. — ὅσῳ. zu 1, 68, 2. — τῶν ἄνωθεν der von oben her kämpfenden Epibaten. (St.) — μᾶλλον gehört nicht zu ὅσῳ ſondern bezeichnet: vielmehr als der Matroſen. — τὰ πλείω ἐπικρατεῖν. zu 4, 19, 2.

§ 2. ἐν τῷ αὐτῷ τῷδε, ἐν τῷ παραινεῖν. (Sch.) — ἀπό. ἐπί 7, 62, 1. (Pꝛ.) Aber ἀπό bezeichnet mit die vom Verdeck ausgehende Wirkſamkeit. Gr. 50, 8 A. 17. — πλείους, ἤτοι τῶν πολεμίων νεῶν ἢ νῦν πλείους ἢπερ πρότερον. (Sch.) Letzteres, wegen νῦν. — ἐκείνην — διασώσασθαι. ἐνθυμεῖσθαί τε ἄξιόν ἐστιν ὅτι δεῖ διαφυλάξασθαι τὴν ἡδονήν. ἡδονὴν δὲ λέγει ἣν ἐπιφέρει, ἐπὶ τῷ θαυμάζεσθαί τε κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ κατὰ τὸ ὠφελεῖσθαι, ἐν τε τῷ μὴ ἀδικεῖσθαι αὐτοὶ καὶ ἐν τῷ φοβεροὶ τοῖς ὑπηκόοις φαίνεσθαι. (Sch.) Ueber die Anticipation Gr. 61, 6 A. 2; über ἀξία für ἄξιον 55, 3 A. 7. — οἳ. τούτους οἳ. Gr.

καὶ μὴ ὄντες ὑμῶν τῆς τε φωνῆς τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῶν τρόπων τῇ μιμήσει ἐθαυμάζεσθε κατὰ τὴν Ἑλλάδα, καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἡμετέρας οὐκ ἔλασσον κατὰ τὸ ὠφελεῖσθαι, ἔς τε τὸ φοβερὸν τοῖς ὑπηκόοις καὶ τὸ μὴ ἀδικεῖσθαι πολὺ πλεῖν
3 μετείχετε. ὥσιε κοινωνοὶ μόνοι ἐλευθέρως ἡμῖν τῆς ἀρχῆς ὄντες δικαίως αὐτὴν νῦν μὴ καταπροδίδοτε, καταφρονήσαντες δὲ Κορινθίων τε, οὓς πολλάκις νενικήκατε, καὶ Σικελιωτῶν, ὧν οὐδ' ἀντίσιῆναι οὐδείς, ἕως ἥκμαζε τὸ ναυτικὸν ἡμῖν, ἠξίωσεν, ἀμύνασθε αὐτοὺς καὶ δείξατε ὅτι καὶ μετ' ἀσθενείας καὶ ξυμφορῶν ἡ ὑμετέρα ἐπιστήμη κρείσσων ἐστὶν ἐτέ-
64 ρας εὐτυχούσης ῥώμης. τούς τε Ἀθηναίους ὑμῶν πάλιν αὖ καὶ τάδε ὑπομιμνήσκω, ὅτι οὔτε ναῦς ἐν τοῖς νεωσοίκοις ἄλλας ὁμοίας ταῖσδε οὔτε ὁπλιτῶν ἡλικίαν ὑπελίπετε, εἴ τε ξυμβήσεταί τι ἄλλο ἢ τὸ κρατεῖν ὑμῖν, τούς τ' ἐνθάδε πολεμίους εὐθὺς ἐπ' ἐκεῖνα πλευσουμένους καὶ τοὺς ἐκεῖ ὑπολοίπους ἡμῶν ἀδυνάτους ἐσομένους τούς τ' αὐτοῦ καὶ τοὺς
2 ἐπελθόντας ἀμύνασθαι. καὶ οἱ μὲν ἂν ὑπὸ Συρακοσίοις εὐθὺς γίγνοισθε, οἷς αὐτοὶ ἴστε οἷα γνώμῃ ἐπήλθετε, οἱ δ' ἐκεῖ ὑπὸ Λακεδαιμονίοις. ὥστε ἐν ἑνὶ τῷδε ὑπὲρ ἀμφο-

---

51, 13 A. 2. — Ἀθηναῖοι νομιζόμενοι. τοὺς μετοίκους λέγει. (Sch.) — ὑμῶν hängt von οἵ ab. (Ba.) Gr. 47, 28 A. 2. — ὠφελεῖσθαι, ἤγουν κερδαίνειν. (Sch.) mit Bezug auf den Handel der Metoiken. — ἔς τε. ἐς δέ Reiske. — τὸ φοβερὸν τοῖς den Reſpect bei den. (Ba.) — μή fehlt in den meiſten Hſn.; Ba. hat es. Doch iſt es entbehrlich: in Bezug auf das Beleidigtwerden, in wiefern es ſtatt fand oder nicht. Aehnlich δύναμις vom Mangel der Macht Xen. An. 1, 6, 7 u. dort Kr. — πλεῖον. πλέον eine gute und zwei andre Hſn.

§ 3. δικαίως αὐτὴν νῦν μὴ καταπροδίδοτε gerechter Weiſe müſſet ihr ſie nicht verrathen. Ueber den Imperativ nach ὥστε zu 6, 91, 3. Doch iſt die La. unſicher; ἄν nach δικαίως nur mit einigen Hſn. weggelaſſen; μή fehlt in zweien; einige haben καταπροδοίητε für die ehemalige La. καταπροδίδοιτε, die mit μή unvereinbar iſt. — ἡμῖν ziehe ich zu ἀντισῆναι. — ἠξίωσεν ſich unterfing. (Ba.) — ἑτέρας für ἑτέρων. (Ba.) vgl. 5, 26, 5 u. Kr. z. Dion. p. 45 f.

C. 64. § 1. ἡλικίαν. zu 3, 67, 2. — ξυμβήσεταί τι ἄλλο. εὐφημότατα ἠνίξατο τὴν ἧτταν. (Sch.) vgl. Lobeck zu Soph. Aj. 516. — τούς τ' —. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ὑπομιμνήσκω. (Sch.) Alſo ein Wechſel der Conſtruction. Gr. 56, 7 A. 1 u. 12. — ἐπ' ἐκεῖνα, nach unſerm Lande. (A. Pſ.)

§. 2. ὑπὸ Σ. ἐπὶ Σ.? Denn hier iſt nur von Gefangenſchaft die

τέρων ἀγῶνι καθεστῶτες κατερήσατε, εἴπερ ποτέ, καὶ ἐνθυμεῖσθε καθ' ἑκάστους τε καὶ ξύμπαντες ὅτι οἱ ἐν ταῖς ναυσὶν ὑμῶν νῦν ἐσόμενοι καὶ πεζοὶ τοῖς Ἀθηναίοις εἰσὶ καὶ νῆες καὶ ἡ ὑπόλοιπος πόλις καὶ τὸ μέγα ὄνομα τῶν Ἀθηνῶν, περὶ ὧν, εἴ τίς τι ἕτερος ἑτέρου προφέρει ἢ ἐπιστήμῃ ἢ εὐψυχίᾳ, οὐκ ἂν ἐν ἄλλῳ μᾶλλον καιρῷ ἀποδειξάμενος αὐτός τε αὐτῷ ὠφέλιμος γένοιτο καὶ τοῖς ξύμπασι σωτήριος."

Ὁ μὲν Νικίας τοσαῦτα παρακελευσάμενος εὐθὺς ἐκέλευε 65
πληροῦν τὰς ναῦς. τῷ δὲ Γυλίππῳ καὶ τοῖς Συρακοσίοις
παρῆν μὲν αἰσθάνεσθαι, ὁρῶσι καὶ αὐτὴν τὴν παρασκευήν,
ὅτι ναυμαχήσουσιν οἱ Ἀθηναῖοι, προηγγέλθη δ' αὐτοῖς καὶ
ἡ ἐπιβολὴ τῶν σιδηρῶν χειρῶν, καὶ πρός τε τἆλλα ἐξηρτύσαντο ὡς ἕκαστα καὶ πρὸς τοῦτο· τὰς γὰρ πρῴρας καὶ τῆς
νεὼς ἄνω ἐπὶ πολὺ κατεβύρσωσαν, ὅπως ἂν ἀπολισθάνοι
καὶ μὴ ἔχοι ἀντιλαβὴν ἡ χεὶρ ἐπιβαλλομένη. καὶ ἐπειδὴ
ἑτοῖμα πάντα ἦν, παρεκελεύσαντο ἐκείνοις οἵ τε στρατηγοὶ
καὶ Γύλιππος καὶ ἔλεξαν τοιάδε.

"Ὅτι μὲν καλὰ τὰ προειργασμένα καὶ ὑπὲρ καλῶν τῶν 66
μελλόντων ὁ ἀγὼν ἔσται, ὦ Συρακόσιοι καὶ ξύμμαχοι, οἵ
τε πολλοὶ δοκεῖτε ἡμῖν εἰδέναι — οὐδὲ γὰρ ἂν οὕτως αὐτῶν
προθύμως ἀντελάβεσθε —, καὶ εἴ τις μὴ ἐπὶ ὅσον δεῖ
ξύνηται, σημανοῦμεν. Ἀθηναίους γὰρ ἐς τὴν χώραν τήνδε 2
ἐλθόντας πρῶτον μὲν ἐπὶ τῆς Σικελίας καταδουλώσει,

Rede. Gr. 68, 41 A. 9 u. Kr. zu Xen. An. 1, 1, 4. — εἴπερ ποτέ. Gr. 65, 5 A. 11. — καθ' ἑκάστους. Gr. 60, 8 A. 4. — ἡ vor ὑπόλοιπος fehlt in den beſten Hſn. — περὶ ὧν im Kampfe dafür, zu ἀποδειξάμενος gehörig. (Ba.) — προφέρει. zu 1, 93, 2 u. 2, 89, 2.

C. 65. ἐπιβολή als beabſichtigt. (Hk.) ἐπιβουλή mehrere Hſn. — πρὸς τοῦτο, πρὸς τὴν ἀντιλαβὴν τῶν σιδηρῶν χειρῶν. (Sch.) — τῆς νεώς. zu 7, 62, 3. — ἄνω. τὰ ἄνω eine Hſ. u. Ba. Doch kann der Ge. von ἐπὶ πολύ abhängen. (Py.) — οἵ τε στρατηγοί, die der Syrakoſier. vgl. 69, 1.

C. 66. § 1. τὰ προειργασμένα. ἡ προγεγενημένη νίκη. (Sch.) — ὑπὲρ καλῶν τῶν μελλόντων. καλά ἐστι τὰ μέλλοντα ὑπὲρ ὧν. Gr. 50, 11 A. 1. — οἵ. Gr. 50, 8 A. 3. — οὐδὲ γὰρ ἄν. Gr. 54, 12 A. 9. — αὐτῶν an dieſe Dinge, die Vorbereitungen zum Kampfe. — ἐπὶ ὅσον, ἐπὶ τοσοῦτον ἐφ' ὅσον. Gr. 51, 13 A. 7.

§ 2. Ἀθηναίους hängt von ὑποστάντες ab; gehört jedoch auch

ἔπειτ', εἰ κατορθώσειαν, καὶ τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, καὶ ἀρχὴν τὴν ἤδη μεγίστην τῶν τε πρὶν Ἑλλήνων καὶ τῶν νῦν κεκτημένους πρῶτοι ἀνθρώπων ὑποστάντες τῷ ναυτικῷ, ὥ.ερ πάντα κατέσχον, τὰς μὲν νενικήκατε ἤδη ναυ-
3 μαχίας, τὴν δ' ἐκ τοῦ εἰκότος νῦν νικήσετε. ἄνδρες γὰρ ἐπειδὰν ᾧ ἀξιοῦσι προὔχειν κολουθῶσι, τό γ' ὑπόλοιπον αὐτῶν τῆς δόξης ἀσθενέστερον αὐτὸ ἑαυτοῦ ἐστιν ἢ εἰ μηδ' ᾠήθησαν τὸ πρῶτον, καὶ τῷ παρ' ἐλπίδα τοῦ αὐχήματος σφαλλόμενοι καὶ παρὰ ἰσχὺν τῆς δυνάμεως ἐνδιδόασιν· ὃ
67 νῦν Ἀθηναίους εἰκὸς πεπονθέναι. ἡμῶν δὲ τό τε ὑπάρχον πρότερον, ᾧπερ καὶ ἀνεπιστήμονες ἔτι ὄντες ἀπετολμήσαμεν, βεβαιότερον νῦν, καὶ τῆς δοκήσεως προσγεγενημένης αὐτῷ [τὸ] κρατίστους εἶναι, εἰ τοὺς κρατίστους ἐνικήσαμεν, διπλασία ἑκάστου ἡ ἐλπίς· τὰ δὲ πολλὰ πρὸς τὰς ἐπιχειρήσαις ἡ μεγίστη ἐλπὶς μεγίστην καὶ τὴν προθυμίαν παρέχεται.
2 Τά τε τῆς ἀντιμιμήσεως αὐτῶν τῆς παρασκευῆς ἡμῶν τῷ μὲν ἡμετέρῳ τρόπῳ ξυνήθη τέ ἐστι καὶ οὐκ ἀνάρμοστοι πρὸς

---

zu νενικήκατε. (Ba.) Gr. 46, 11 A. 1. — ἔπειτ'. ἔπειτα δέ eine gute Hſ. — τῆς Πελοποννήσου hängt noch von καταδουλώσει ab. (Ba.) Gr. 50, 1 A. 22 u. 68, 9. τε fügt hier eine gute Hſ. hinzu. — καὶ vor ἀρχήν verbindet ἑλόντας und κεκτημένους. (Pſ.) — ἤδη bietet nur eine gute Hſ. — μεγίσιην τῶν πρὶν. zu 1, 1, 2.

§ 3. ᾧ. τούτῳ ω u m b a s worin. Der Dativ bei κολούειν wie bei βλάπτειν 4, 73, 4. Gr. 48, 15 A. 9. — κολουθῶσι für κολουσθῶσι mit einigen Hſn. Bk. vgl. Gr. 40 unter κολούω. Erklärt wird es vom Sch. ἐλαττωθῶσιν. — τῆς δόξης, τοῦ φρονήματος. (Sch.) — αὐτὸ ἑαυτοῦ. Gr. 51, 2 A. 12 u. über den Ge. 49, 3. — ἢ εἰ, ἢ ἂν ἦν εἰ. Gr. 54, 12 A. 11. — ᾠήθησαν, προὔχειν. (Bl.) — τῷ παρ' ἐλπίδα durch das Unverhoffte des Begegniſſes. zu 2, 89, 3. — τοῦ αὐχήματος iſt nach St. u. Pſ. mit σφαλλόμενοι zu verbinden: in ihrer kecken Zuverſicht ſich täuſchend, spe ob quam animos attollunt excidentes. (Kr. 40.) — παρὰ ἰσχὺν τῆς δυνάμεως ἐνδιδόασιν ſie zeigen ſich wider den Gehalt ihrer Macht ſchwach, ſchwächer als ſie es danach ſollten. (Bl. u. Kr. 40.)

C. 67. § 1. ἡμῶν. ὑμῶν die meiſten u. beſten Hſn. — τὸ ὑπάρχον πρότερον unſer früherer Muth. (Pſ.) Allein ihn kann der Ausdruck nicht füglich bezeichnen. Alſo wohl: unſere frühere Macht. — νῦν, ἐστὶν. (Ba.) Doch will Pp. mit einigen Hſn. das nächſte καὶ und ἡ vor ἐλπίς tilgen. — τό fügt Reiske; τοῦ Kr. Was als ähnlich angeführt wird iſt verſchieden oder unſicher. — τοὺς κρατίστους die Tüchtigſten im Seeweſen.

ἕκαστον αὐτῶν ἐσόμεθα· οἱ δ', ἐπειδὰν πολλοὶ μὲν ὁπλῖται ἐπὶ τῶν κατασιρωμάτων παρὰ τὸ καθεστηκὸς ὦσιν, πολλοὶ δὲ καὶ ἀκοντισταί, χερσαῖοι, ὡς εἰπεῖν, Ἀκαρνᾶνές τε καὶ ἄλλοι ἐπὶ ναῦς ἀναβάντες, οἳ οὐδ' ὅπως καθεζομένους χρὴ τὸ βέλος ἀφεῖναι εὑρήσουσιν, πῶς οὐ σφαλοῦσί τε τὰς ναῦς καὶ ἐν σφίσιν αὐτοῖς πάντες, οὐκ ἐν τῷ αὐτῶν τρόπῳ κινούμενοι, ταράξονται; ἐπεὶ καὶ τῷ πλήθει τῶν νεῶν οὐκ 3
ὠφελήσονται, εἴ τις καὶ τόδε ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἴσαις ναυμαχήσει, πεφόβηται· ἐν ὀλίγῳ γὰρ πολλαὶ ἀργότεραι μὲν ἐς τὸ δρᾶν τι ὧν βούλονται ἔσονται, ῥᾷσται δὲ ἐς τὸ βλάπτεσθαι ἀφ' ὧν ἡμῖν παρεσκεύασται. τὸ δ' ἀληθέστατον γνῶτε ἐξ ὧν ἡμεῖς οἰόμεθα σαφῶς πεπύσθαι· ὑπερβαλλόντων γὰρ 4
αὐτοῖς τῶν κακῶν καὶ βιαζόμενοι ὑπὸ τῆς παρούσης ἀπορίας ἐς ἀπόνοιαν καθεστήκασιν, οὐ παρασκευῆς πίστει μᾶλλον ἢ τύχης ἀποκινδυνεύσει οὕτως ὅπως δύνανται, ἵν' ἢ βιασάμενοι ἐκπλεύσωσιν ἢ κατὰ γῆν μετὰ τοῦτο τὴν ἀποχώρησιν ποιῶνται, ὡς τῶν γε παρόντων οὐκ ἂν πράξαντες χεῖρον. πρὸς 68
οὖν ἀταξίαν τε τοιαύτην καὶ τύχην ἀνδρῶν ἑαυτὴν παραδεδωκυῖαν πολεμιωτάτων ὀργῇ προσμίξωμεν, καὶ νομίσωμεν ἅμα μὲν νομιμώτατον εἶναι πρὸς τοὺς ἐναντίους οἳ ἂν ὡς

---

§ 2. ἕκαστον für τὴν ἑκάστην Vat.; τήν fehlt noch in zwei Hſn. — χερσαῖοι ὡς εἰπεῖν ſo zu reden bloße Landgeſchöpfe. (Hl.) τοὺς ἀπείρους θαλάσσης λέγει. (Sch.) — ὅπως iſt wohl nicht mit καθεζομένους ſondern mit χρὴ τὸ βέλος ἀφεῖναι zu verbinden. (Ba.) vgl. Curt. 7, 9, 7. 9. — καθεζομένους in einer ſitzenden, ruhigen, Stellung, bei der es ihnen an freiem Spielraum gebricht, den ſie auf dem Lande zu haben gewohnt ſind. (Ba.) — σφαλοῦσι werden ſie in Gefahr bringen. (St.) — ταράξονται. Gr. 40 unter ταράσσω.

§ 3. ἐπεί denn bezieht ſich auf σφαλοῦσι. vgl. zu 1, 12, 1. — ἐς τό, das zweite, würde nach der gewöhnlichen Sprechweiſe fehlen müſſen. Gr. 55, 3 A. 7. 8. — ἀφ' ὧν für ἀπὸ τούτων ἅ, nicht gewöhnlich, da ἅ der Nominativ wäre. Gr. 51, 10 A. 3.

§ 4. ὑπερβαλλόντων. zu 2, 35, 3. — καὶ βιαζόμενοι. Gr. 56, 14 A. 2. — τύχης ἀποκινδυνεύσει. διακινδυνεῦσαι σπεύδοντες ἐπὶ τῇ τύχῃ τὸ μέλλον ποιοῦνται Sch., der ἀποκινδυνεῦσαι vor ſich haben mochte, was Dr. wohl mit Recht billigt. Der Inf. hinge von ἐς ἀπόνοιαν καθεστήκασιν ab. Gk. 55, 3 A. 16. — τῶν παρόντων, ἢ τὰ παρόντα ἐστίν. (St.) Gr. 47, 27 A. 2.

C. 68. § 1. ὀργῇ. Zorn empfiehlt in einem ſolchen Falle auch Scipio bei Liv. 21, 41. (Ba.) — πρὸς τοὺς ἐναντίους gehört zu ἀποπλῆσαι. (Hl.) — οἳ ἄν bezieht ſich auf νομιμώτατον: es ſei

ἐπὶ τιμωρίᾳ τοῦ προσπεσόντος δικαιώσωσιν ἀποπλῆσαι τῆς γνώμης τὸ θυμούμενον, ἅμα δ' ἐχθροὺς ἀμύνασθαι ἐκγενη-
2 σόμενον ἡμῖν, τὸ λεγόμενόν που ἥδιστον εἶναι. ὡς δ' ἐχθροὶ καὶ ἔχθιστοι, πάντες ἴστε, οἵ γ' ἐπὶ τὴν ἡμετέραν ἦλθον δουλωσόμενοι, ἐν ᾧ, εἰ κατώρθωσαν, ἀνδράσι μὲν ἂν τἄλ-γιστα προσέθεσαν, παισὶ δὲ καὶ γυναιξὶ τὰ ἀπρεπέστατα, πόλει δὲ τῇ πάσῃ τὴν αἰσχίστην ἐπίκλησιν. ἀνθ' ὧν μὴ μα-λακισθῆναί τινα πρέπει, μηδὲ τὸ ἀκινδύνως ἀπελθεῖν αὐτοὺς
3 κέρδος νομίσαι. τοῦτο μὲν γὰρ καὶ ἐὰν κρατήσωσιν ὁμοίως δράσουσιν· τὸ δὲ παραυτίκα ἐκ τοῦ εἰκότος ἃ βουλόμεθα τούσδε τε κολασθῆναι καὶ τῇ πάσῃ Σικελίᾳ καρπουμένῃ καὶ πρὶν ἐλευθερίαν βεβαιοτέραν παραδοῦναι, καλὸς ὁ ἀγών. καὶ κινδύνων οὗτοι σπανιώτατοι οἷ ἂν ἐλάχιστα ἐκ τοῦ σφα-λῆναι βλάπτοντες πλεῖστα διὰ τὸ εὐτυχῆσαι ὠφελῶσιν."

69 Καὶ οἱ μὲν τῶν Συρακοσίων στρατηγοὶ καὶ Γύλιππος τοιαῦτα καὶ αὐτοὶ τοῖς σφετέροις στρατιώταις παρακελευσά-μενοι ἀντεπλήρουν τὰς ναῦς εὐθὺς ἐπειδὴ καὶ τοὺς Ἀθη-
2 ναίους ἠσθάνοντο. ὁ δὲ Νικίας ὑπὸ τῶν παρόντων ἐκπε-πληγμένος καὶ ὁρῶν οἷος ὁ κίνδυνος καὶ ὡς ἐγγὺς ἤδη ἦν,

---

vollkommen rechtmäßig wer (wenn man) gegen die Feinde. vgl. 2, 44, 1. Gr. 51, 13 A. 11. — ἐπὶ τιμωρίᾳ zur Beſtra-fung. — τοῦ προσπεσόντος des Angreifers. (Hl.) — ἀποπλῆσαι. ähnlich ἐκπιμπλάναι 3, 82, 8. (Vy) vgl. Kr zu Xen. An. 1, 7, 8. — τὸ θυμούμενον. zu 1, 36, 1. — ἐγγενησόμενον hängt von νομίσωμεν ab. (Matthiä.) vgl. Xen. An. 6, 4, 24. (Vy.) Dem. 14, 9: ἐγὼ νομίζω τὸν μὲν πόλεμον χαλεπὸν τῇ πόλει, τὸν δ' ἀγῶνα ῥᾴδιον ἂν συμβάντα. — καὶ vor τό iſt mit Reiske, Kr., Ba. u. einer Hſ. getilgt.

§ 2. ἔχθιστοι, εἰσίν. (Ba.) Gr. 62, 1 A. 4. — οἵ γε, οἱ Ἀθηναῖοι. (Ba.) — τἆλγιστα, den Tod. — τὰ ἀπρεπέστατα, τοὺς ἀνδραποδισμούς. (Sch.) — τὴν αἰσχίστην ἐπίκλησιν, τὴν δουλείαν. (Sch.)

§ 3. τὸ κολασθῆναι, angefangen als ſollte folgen καλὸς ἀγών ohne ὅ, deſſen Hinzufügung die Entfernung veranlaßte. — πραξάντων. ἡμῶν fügt eine Hſ. hinzu, aus einer falſchen Erklärung, die allgemein iſt. Es iſt αὐτῶν zu ergänzen (Gr. 47, 4 A. 3) und der Sinn: wenn ſie, wie es ſich erwarten läßt, ein Schickſal haben wie wir es wünſchen; über πράττειν τι Gr. 46, 5 A. 11. — ἐλευθερίαν hängt von καρπουμένῃ ab und iſt zu βεβαιοτέραν wieder zu ergänzen. (A. Vß.) — ὠφελῶσι für ὠφελοῦσι eine gute Hſ.

C. 69. § 1. ἠσθάνοντο, πληροῦντας τὰς ναῦς. (Sch.) Gr. 56, 16 A. 1.

ἐπειδὴ καὶ ὅσον οὐκ ἔμελλον ἀνάγεσθαι, καὶ νομίσας, ὅπερ πάσχουσιν ἐν τοῖς μεγάλοις ἀγῶσιν, πάντα τε ἔργῳ ἔτι σφίσιν ἐνδεᾶ εἶναι καὶ λόγῳ αὐτοῖς οὔπω ἱκανὰ εἰρῆσθαι, αὖθις τῶν τριηράρχων ἕνα ἕκαστον ἀνεκάλει, πατρόθεν τε ἐπονομάζων καὶ αὐτοὺς ὀνομαστὶ καὶ φυλήν, ἀξιῶν τό τε καθ' ἑαυτόν, ᾧ ὑπῆρχε λαμπρότητός τι, μὴ προδιδόναι τινὰ καὶ τὰς πατρικὰς ἀρετὰς ὧν ἐπιφανεῖς ἦσαν οἱ πρόγονοι μὴ ἀφανίζειν, πατρίδος τε τῆς ἐλευθερωτάτης ὑπομιμνήσκων καὶ τῆς ἐν αὐτῇ ἀνεπιτάκτου πᾶσιν ἐς τὴν δίαιταν ἐξουσίας, ἄλλα τε λέγων ὅσα ἐν τῷ τοιούτῳ ἤδη τοῦ καιροῦ ὄντες ἄνθρωποι, οὐ πρὸς τὸ δοκεῖν τινὶ ἀρχαιολογεῖν φυλαξάμενοι, εἴποιεν ἄν, καὶ ὑπὲρ ἁπάντων παραπλήσια ἔς τε γυναῖκας καὶ παῖδας καὶ θεοὺς πατρῴους προφερόμενα, ἀλλ' ἐπὶ τῇ παρούσῃ ἐκπλήξει ὠφέλιμα νομίζοντες ἐπιβοῶνται. καὶ ὁ μὲν οὐχ ἱκανὰ μᾶλλον ἢ ἀναγκαῖα νομίσας παρῃνῆσθαι, ἀποχωρήσας ἦγε τὸν πεζὸν πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ παρέταξεν ὡς ἐπὶ πλεῖστον ἐδύνατο, ὅπως ὅτι μεγίστη τοῖς ἐν ταῖς ναυσὶν ὠφελία ἐς το θαρσεῖν γίγνοιτο· ὁ δὲ Δημοσθένης καὶ Μέ-

---

§ 2. πάσχουσιν, οἱ ἄνθρωποι δηλονότι. (Sch.) Gr. 61, 4 A. 7. — πατρόθεν. Hom. Il. κ, 68: πατρόθεν ἐκ γενεῆς ὀνομάζων ἄνδρα ἕκαστον. (Sch.) vgl. Polyb. 11, 15, 1, Arr. An. 2, 7, 7. 10, 2. — φυλήν ohne Artikel. Gr. 50, 3 A. 8.

§ 3. τὸ καθ' ἑαυτόν, τὴν οἰκείαν ἀρετήν. (Sch.) Das ἑαυτόν bezieht ſich auf πνά. — ὧν. ἐκείνους ὧν. (Sch.) Gr. 51, 13 A. 2. — ἀνεπιτάκτου. αὐτεξουσίου. (Sch.) Ein ſeltenes Wort, nachgebraucht von Dio Caſſ. 1347, 3. (Bl.) vgl. 2, 37, 2. 39, 2. 3, 37, 1. — ἄλλα τε. Das τέ ſchließt an das Vorhergehende an. — ὄντες. ὄντος viele Hſn. vgl. Gr. 47, 10 A. 3. — πρός in Bezug auf. Gr. 68, 39 A. 5. — τὸ δοκεῖν, μὴ δόξωσι τοῖς ἀκροαταῖς. (Sch.) — ἀρχαιολογεῖν Veraltetes ſagen, wie es etwa in der heroiſchen Zeit angebracht geweſen ſei. — φυλαξάμενοι, τι αὐτῶν εἴπειν. (Sch.) Eigentlich λέγειν aus λέγων. — ὑπὲρ ἁπάντων παραπλήσια für alle Fälle der Art Aehnliches, was man unter ſolchen Umſtänden überall gleichmäßig ans Herz zu legen pflegt. (Bl.) Doch iſt παραπλήσια wohl Prädicat zu προφερόμενα, dieſes nicht Appoſition zu jenem; und das Ganze Appoſition zu ὅσα — εἴποιεν ἄν, indem das καί vor ὑπέρ nicht und heißt, ſondern zu ἁπάντων zu ziehen iſt: ἃ καὶ ὑπὲρ ἁπάντων τοιαῦτα προφέρεται. — ἐς γυναῖκας in Bezug auf die Weiber, Berückſichtigung derſelben empfehlend. vgl. Gr. 68, 21 A. 7. — ἀλλ' — ἐπιβοῶνται ſteht dem οὐ φυλαξάμενοι εἴποιεν ἄν entgegen, aber nicht dem Particip das Verbum finitum, da ja auch hier ein Particip, νομίζοντες dem φυλαξάμενοι, entſpricht.

νανδρος καὶ Εὐθύδημος — οὗτοι γαρ ἐπὶ τὰς ναῦς τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐπέβησαν — ἄραντες ἀπὸ τοῦ ἑαυτῶν στρατοπέδου εὐθὺς ἔπλεον πρὸς τὸ ζεῦγμα τοῦ λιμένος καὶ τὸν παραλειφθέντα διέκπλουν, βουλόμενοι βιάσασθαι ἐς τὸ ἔξω.

70 Προεξαγαγόμενοι δὲ οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ναυσὶ παραπλησίαις τὸν ἀριθμὸν καὶ πρότερον κατά τε τὸν ἔκπλουν μέρει αὐτῶν ἐφύλασσον καὶ κατὰ τὸν ἄλλον κύκλῳ λιμένα, ὅπως πανταχόθεν ἅμα προσπίπτοιεν τοῖς Ἀθηναίοις καὶ ὁ πεζὸς ἅμα αὐτοῖς παραβοηθῇ ᾗπερ καὶ αἱ νῆες κατί-
2 σχοιεν. ἦρχον δὲ τοῦ ναυτικοῦ τοῖς Συρακοσίοις Σικανὸς μὲν καὶ Ἀγάθαρχος, κέρας ἑκάτερος τοῦ παντὸς ἔχων, Πυθὴν δὲ καὶ οἱ Κορίνθιοι τὸ μέσον. ἐπειδὴ δ' οἱ [ἄλλοι] Ἀθηναῖοι προσέμισγον τῷ ζεύγματι, τῇ μὲν πρώτῃ ῥύμῃ ἐκπλέοντες ἐκράτουν τῶν τεταγμένων νεῶν πρὸς αὐτῷ καὶ ἐπειρῶντο λύειν τὰς κλήσεις· μετὰ δὲ τοῦτο πανταχόθεν σφίσι τῶν Συρακοσίων καὶ ξυμμάχων ἐπιφερομένων οὐ πρὸς τῷ ζεύγματι ἔτι μόνον ἡ ναυμαχία ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν λιμένα ἐγίγνετο, καὶ ἦν καρτερὰ καὶ οἷα οὐχ ἑτέρα τῶν προ-
3 τέρων. πολλὴ μὲν γὰρ ἑκατέροις προθυμία ἀπὸ τῶν ναυτῶν ἐς τὸ ἐπιπλεῖν ὁπότε κελευσθείη ἐγίγνετο, πολλὴ δὲ ἡ ἀντιτέχνησις τῶν κυβερνητῶν καὶ ἀγωνισμὸς πρὸς ἀλλήλους·

---

§ 4. *Εὐθύδημος.* Κύδημος viele Hſn. — *τὸ ζεῦγμα* die Verſperrung, gebildet von *πρῴρεως πλαγίαις καὶ πλοίοις καὶ ἀκάτοις* 7, 59, 2, ähnlich einer Schiffbrücke, welche die Griechen Zeugma nennen. vgl. Lipſ. Poliorc. 2 E. (Dr.) — *παραλειφθέντα. περιλειφθέντα* Bk. *ὃ παρελέλειπτο ὥστε μὴ ἐξεῦχθαι.* (Sch.) Allein davon iſt 7, 59 nichts geſagt. Daher iſt wohl mit einer Hſ. und Ba. *καταληφθέντα* zu leſen, wofür auch die ehemalige La. *καταλειφθέντα.* (Pp.) — *διέκπλουν. ἔκπλουν* Pp. vgl. zu 1, 49, 2; vielleicht *δὴ ἔκπλουν.*

C. 70. § 1. *προεξαγαγόμενοι. προεξαναγόμενοι* Jacobs. Vom Fußvolk *προεξάγειν* 7, [6, 3.] 37, 1; nicht eben ſo von Schiffen *προεξάγεσθαι.* (Kr.) *προ —, πρότερον ἢ οἱ Ἀθηναῖοι.* (Sch.) — *παραπλησίαις καί*, wie 5, 112, 1 u. 7, 71, 6. (Dr.) Gr. 69, 32 A. 5. — *πίπτοιεν καὶ παραβοηθῇ.* Gr. 54, 8 A. 2.

§ 2. *τὸ μέσον*, ἔχοντες, wobei aber nicht mehr vorſchwebt daß ἦρχον das Verbum iſt. — *ἄλλοι* iſt aus vielen und guten Hſn. hinzugefügt. Gr. 50, 4 A. 11. — *πρὸς αὐτῷ.* Gr. 50, 10 A. 2. — *σφίσι. τοῖς Ἀθηναίοις.* (Sch.) zu 4, 113, 2. — *προτέρων* für *πρότερον* viele und gute Hſn.

§ 3. *ἡ ἀντιτέχνησις.* Der Artikel ſteht hier weil auf die *ἀντι-*

οἱ τ' ἐπιβάται ἐθεράπευον, ὅτε προσπέσοι ναῦς νηΐ, μὴ λείπεσθαι τὰ ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τῆς ἄλλης τέχνης· πᾶς τέ τις ἐν ᾧ προσετέτακτο αὐτὸς ἕκαστος ἠπείγετο πρῶτος φαίνεσθαι. ξυμπεσουσῶν δὲ ἐν ὀλίγῳ πολλῶν νεῶν — πλεῖ- 4
στοι γὰρ δὴ αὗται ἐν ἐλαχίστῳ ἐναυμάχησαν· βραχὺ γὰρ ἀπέλιπον ξυναμφότεραι διακόσιαι γενέσθαι — αἱ μὲν ἐμβολαὶ διὰ τὸ μὴ εἶναι τὰς ἀνακρούσεις καὶ διέκπλους ὀλίγαι ἐγίγνοντο, αἱ δὲ προσβολαί, ὡς τύχοι ναῦς νηῒ προσπεσοῦσα ἢ διὰ τὸ φεύγειν ἢ ἄλλη ἐπιπλέουσα, πυκνότεραι ἦσαν. καὶ 5
ὅσον μὲν χρόνον προσφέροιτο ναῦς οἱ ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων τοῖς ἀκοντίοις καὶ τοξεύμασι καὶ λίθοις ἀφθόνως ἐπ' αὐτὴν ἐχρῶντο· ἐπειδὴ δὲ προσμίξειαν, οἱ ἐπιβάται ἐς χεῖρας ἰόντες ἐπειρῶντο ταῖς ἀλλήλων ναυσὶν ἐπιβαίνειν. ξυνετύγχανέ τε πολλαχοῦ διὰ τὴν στενοχωρίαν τὰ μὲν ἄλλοις 6
ἐμβεβληκέναι τὰ δ' αὐτοὺς ἐμβεβλῆσθαι, δύο τε περὶ μίαν καὶ ἔστιν ἣ καὶ πλείους ναῦς κατ' ἀνάγκην ξυνηρτῆσθαι, καὶ τοῖς κυβερνήταις τῶν μὲν φυλακὴν τῶν δ' ἐπιβουλήν, μὴ καθ' ἓν ἕκαστον κατὰ πολλὰ δὲ πανταχόθεν, περιεστάναι, καὶ τὸν κτύπον μέγαν ἀπὸ πολλῶν [τῶν] νεῶν ξυμπιπτου-

---

τέχνησις als eine in allen Seeschlachten vorgekommene hingewiesen wird. Kr. de auth. p. 43. — ἐθεράπευον, ἐπεμελοῦντο καὶ ἠγωνίζοντο. (Sch.) zu 6, 61, 4. — τὰ ἀπὸ τοῦ καταστρώματος das vom Verdeck aus zu Leistende. (St.) — πᾶς τις. Gr. 51, 16 A. 11. — πρῶτος, ἀντὶ τοῦ ἔξοχος. (Sch.)

§ 4. βραχὺ ἀπέλιπον, ungewöhnlich für ὀλίγου ἐδέησαν. — ἐμβολαί sind Angriffe welche die Schiffe mit den Vordertheilen auf einander machen; προσβολαί solche die man machte um zu entern. (Hl. u. Ba.) Doch erklärt Jacobs letzteres zufällige Angriffe, welche Bedeutung das Wort durch das hinzugefügte ὡς τύχοι — ἐπιπλέουσα so wie durch die Ausnahme der ἐμβολαί erhält. (Pp.) — διέκπλους ohne Artikel. Gr. 58, 3 A. 1. — φεύγειν. φυγεῖν gute Hsn. Der Gegensatz ist hier wie 6, 17, 2: ἢ ἐκ τοῦ λέγων πείθων ἢ στασιάζων. Gr. 59, 2 A. 8.

§ 5. οἱ ἀπό. Gr. 50, 8 A. 17. — ἀκοντίοις zu 4, 94, 1. — ἀλλήλων. Gr. 51, 3 A.

§ 6. κατ' ἀνάγκην im Gedränge. — ξυνηρτῆσθαι, συμπεπλέχθαι. (Sch.) — τῶν μὲν φυλακήν Wahrung gegen die einen. — μὴ καθ' ἓν ἕκαστον, κατὰ πολλὰ δέ, nicht in Bezug auf einzelne Puncte, Gegenstände, sondern auf viele. (St.) — περιεστάναι. So περιέστηκε κίνδυνος 4, 34, 3. 5, 73, 1. 8, 15, 1, δεινόν 4, 10, 1, φόβος 8, 1, 2. — τὸν κτύπον

σῶν ἔκπληξίν τε ἅμα καὶ ἀποστέρησιν τῆς ἀκοῆς ὧν οἱ κε-
7 λευσταὶ φθέγγοιντο παρέχειν. πολλὴ γὰρ δὴ ἡ παρακέλευσις καὶ βοὴ ἀφ' ἑκατέρων τοῖς κελευσταῖς κατά τε τὴν τέχνην καὶ πρὸς τὴν αὐτίκα φιλονεικίαν ἐγίγνετο, τοῖς μὲν Ἀθηναίοις βιάζεσθαί τε τὸν ἔκπλουν ἐπιβοῶντες καὶ περὶ τῆς ἐς τὴν πατρίδα σωτηρίας νῦν, εἴ ποτε καὶ αὖθις, προθύμως ἀντιλαβέσθαι, τοῖς δὲ Συρακοσίοις καὶ ξυμμάχοις καλὸν εἶναι κωλῦσαί τε αὐτοὺς διαφυγεῖν καὶ τὴν οἰκείαν ἑκάστους πα-
8 τρίδα νικήσαντας ἐπαυξῆσαι. καὶ οἱ στρατηγοὶ προσέτι ἑκατέρων, εἴ τινά που ὁρῷεν μὴ κατ' ἀνάγκην πρύμναν κρουόμενον, ἀνακαλοῦντες ὀνομαστὶ τὸν τριήραρχον ἠρώτων οἱ μὲν Ἀθηναῖοι εἰ τὴν πολεμιωτάτην γῆν οἰκειοτέραν ἤδη τῆς οὐ δι' ὀλίγου κεκτημένης θαλάσσης ἡγούμενοι ὑποχωροῦσιν, οἱ δὲ Συρακόσιοι, εἰ οὓς σαφῶς ἴσασι προθυμουμένους Ἀθη-
71 ναίους παντὶ τρόπῳ διαφυγεῖν, τούτους αὐτοὶ φεύγοντας φεύγουσιν. ὅ τ' ἐκ τῆς γῆς πεζὸς ἀμφοτέρων ἰσορρόπου τῆς ναυμαχίας καθεστηκυίας πολὺν τὸν ἀγῶνα καὶ ξύστασιν τῆς γνώμης εἶχεν, φιλονεικῶν μὲν ὁ αὐτόθεν περὶ τοῦ πλείονος ἤδη καλοῦ, δεδιότες δὲ οἱ ἐπελθόντες μὴ τῶν παρόντων ἔτι

μέγαν. Gr. 50, 11 A. 1. — τῶν fehlt in vielen u. den beſten Hſn. — ἀποστέρησιν τῆς ἀκοῆς, [τὸ?] μὴ δύνασθαι ἀκούειν. (Sch.)

§ 7. κατά τε für κατά eine gute Hſ. u. Dion. — τὴν τέχνην λέγει τὴν ἰδίαν, τὴν κελευστικήν. (Sch.) — βιάζεσθαι, μετὰ βίας καὶ ἰσχύος ποιεῖσθαι. (Sch.) Gr. 46, 6 A. 3. Ueber den Inf. Gr. 55, 3 A. 13 u. Kr. zu Xen. An. 1, 8, 12. — ἐπιβοῶντες gehört zu τοῖς κελευσταῖς. (Sch.) zu 3, 36, 2. — σωτηρία ἐς glückliche Rückkehr nach. (Ba.) — εἴ ποτε. Gr. 65, 5 A. 11. vgl. 4, 20, 1. 55, 3. 7, 64, 2. — αὖθις künftig, wie 2, 48, 2. vgl. 1, 22, 3. 4, 55, 4. — ἀντιλαβέσθαι, etwa τοῦ ἔργου. Gr. 53, 1 A. 2.

§ 8. μὴ κατ' ἀνάγκην ohne dringenden Grund. (Ba.) — ὀλίγου. ὀλίγου πόνου eine gute Hſ. wohl aus der Erklärung des Sch. — κεκτημένης paſſiv. Gr. 40 unter κάομαι. — φεύγοντας iſt des Gegenſatzes halber nochmals ausgedrückt. (Jacobs.)

C. 71. § 1. ἀγῶνα, ἀγωνίαν. — ξύστασιν Aufregung Eur. Hipp. 983: πάτερ, μένος μὲν ξύστασίς τε σῶν φρενῶν δεινή. (Jacobs.) Eigentlich iſt das Wort gleichfalls vom Kriegsweſen entlehnt. Kr. z. Dion. p. 142. — ὁ αὐτόθεν, ὁ Συρακούσιος στρατός. (Sch.) Ueber den Ausdruck zu 3, 7, 3; über die Appoſition Gr. 56, 9 A. 1. — περὶ τοῦ πλείονος ἤδη καλοῦ, ὑπὲρ τοῦ νικῆσαι κατὰ κράτος. (Sch.) — χείρω πράξωσιν. zu 5, 9, 4.

χείρω πράξωσιν. πάντων γὰρ δὴ ἀνακειμένων τοῖς Ἀθη- 2
ναίοις ἐς τας ναῦς ὅ τε φόβος ἦν ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος οὐδενὶ
ἐοικὼς καὶ διὰ τὸ ἀνώμαλον καὶ τὴν ἔποψιν τῆς ναυμαχίας
ἐκ τῆς γῆς ἠναγκάζοντο ἔχειν. δι' ὀλίγου γὰρ οὔσης τῆς
θέας καὶ οὐ πάντων ἅμα ἐς τὸ αὐτὸ σκοπούντων, εἰ μέν
τινες ἴδοιέν πῃ τοὺς σφετέρους ἐπικρατοῦντας, ἀνεθάρσησάν
τε ἄν καὶ πρὸς ἀνάκλησιν θεῶν μὴ στερῆσαι σφᾶς τῆς σω-
τηρίας ἐτρέποντο, οἱ δ' ἐπὶ τὸ ἡσσώμενον βλέψαντες ὀλο- 3
φυρμῷ τε ἅμα μετὰ βοῆς ἐχρῶντο καὶ ἀπὸ τῶν δρωμένων
τῆς ὄψεως καὶ τὴν γνώμην μᾶλλον τῶν ἐν τῷ ἔργῳ ἐδου-
λοῦντο. ἄλλοι δὲ καὶ πρὸς ἀντίπαλόν τι τῆς ναυμαχίας ἀπι-
δόντες, διὰ τὸ ἀκρίτως ξυνεχὲς τῆς ἁμίλλης καὶ τοῖς σώμα-
σιν αὐτοῖς ἴσα τῇ δόξῃ περιδεῶς ξυναπονεύοντες ἐν τοῖς
χαλεπώτατα διῆγον· ἀεὶ γὰρ παρ' ὀλίγον ἢ διέφευγον ἢ
ἀπώλλυντο. ἦν τε ἐν τῷ αὐτῷ στρατεύματι τῶν Ἀθηναίων, 4
ἕως ἀγχώμαλα ἐναυμάχουν, πάντα ὁμοῦ ἀκοῦσαι, ὀλοφυρμός,
βοή, νικῶντες, κρατούμενοι, ἄλλα ὅσα ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ

---

§ 2. *πάντων — ναῦς*, πάσης τῆς ἐλπίδος αὐτοῖς ἐν ταῖς ναυσὶν οὔσης. (Sch.) *Πάντα* sind wohl eigentlich alle ihre Mittel. (Ba.) Rettungsmittel; über *ἐς* Gr. 68, 21 A. 4. vgl. Lobeck zu Soph. Aj. 80. — *διὰ τό*. Daß *τό* nicht für *τοῦτο* stehen könne zeigt Kr. z. Dion. p. 143 f. Bfs. Vorschlag *δι' αὐτό*, von einer Hs. bestätigt, genügt zwar der Sprache, aber nicht dem Gedanken. Ba. wollte (nach dem Sch.?) *ἀνώμαλον* verdoppelt lesen; aber wahrscheinlich ist mehr ausgefallen. — *ἀνεθάρσησαν ἄν*. Gr. 53, 10 A. 3.

§ 3. *ἐδουλοῦντο*. zu 4, 34, 1. — *καί* steht bei *ἄλλοι* wie bei *οἱ δέ*. vgl. § 5 u. Gr. 69, 32 A. 15. — *διὰ τὸ ἀκρίτως ξυνεχὲς τῆς ἁμίλλης, γενομένης δηλονότι ἀκρίτως τῆς ἁμίλλης*. (Sch.) wegen des entscheidungslos Fortdauernden des Kampfes. — *τοῖς σώμασιν — ξυναπονεύοντες, συνεξομοιοῦντες τὰ σώματα τῇ περὶ τῶν γιγνομένων προσδοκίᾳ ἀπένευον τῷ σώματι τῇδε κἀκεῖσε*. (Sch.) *Τοῖς σώμασιν* ist dynamisch: mit. (Ba.) — *ἴσα*, Ac. vom Verbum regiert. Gr. 46, 5 A. 4. — *ἐν τοῖς*. zu 1, 6, 2. — *παρ' ὀλίγον, μόνον οὐκ*. (Sch.)

§ 4. *τῶν Ἀθηναίων* ist mir verdächtig; erträglich wäre es mit *ἀκοῦσαι* verbunden. — *ὀλοφυρμός*. Der Nominativ ist regelmäßig Aesch. Pers. 411: *θάλασσα δ' οὐκέτ' ἦν ἰδεῖν ναυαγίων πλήθουσα*. (Jacobs.) Eigentlich wohl eine Anticipation. Gr. 61, 6 A. 8. Ueblicher ist es den Begriff der hier bei *ἔστιν* als Subject erscheint als Object des Infinitivs zu setzen, wie Xen. An. 1, 5, 3: *τὰς ὠτίδας ἔστι λαμβάνειν*. 1, 9, 13: *ἦν ἰδεῖν ὀφθαλμῶν στερομένους ἀνθρώπους*. — *βοή* wünscht Elmsley zu Eur. Her. 833 vor *ὀλοφυρμός* gestellt. — *ἄλλα*. Ueber

μέγα στρατόπεδον πολυειδῆ ἀναγκάζοιτο φθέγγεσθαι. παραπλήσια δὲ καὶ οἱ ἐπὶ τῶν νεῶν αὐτοῖς ἔπασχον, πρίν γε δὴ οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐπὶ πολὺ ἀντισχούσης τῆς ναυμαχίας ἔτρεψάν τε τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἐπικείμενοι λαμπρῶς, πολλῇ κραυγῇ καὶ διακελευσμῷ χρώμενοι, κατεδίωκον
5 ἐς τὴν γῆν. τότε δὲ ὁ μὲν ναυτικὸς στρατὸς ἄλλος ἄλλῃ, ὅσοι μὴ μετέωροι ἑάλωσαν, κατενεχθέντες ἐξέπεσον ἐς τὸ στρατόπεδον· ὁ δὲ πεζὸς οὐκέτι διαφόρως ἀλλ' ἀπὸ μιᾶς ὁρμῆς οἰμωγῇ τε καὶ στόνῳ πάντες, δυσανασχετοῦντες τὰ γιγνόμενα, οἱ μὲν ἐπὶ τὰς ναῦς παρεβοήθουν, οἱ δὲ πρὸς τὸ λοιπὸν τοῦ τείχους ἐς φυλακήν, ἄλλοι δὲ καὶ οἱ πλεῖστοι ἤδη
6 περὶ σφᾶς αὐτοὺς καὶ ὅπῃ σωθήσονται διεσκόπουν. ἦν τε ἐν τῷ παραυτίκα οὐδεμιᾶς δὴ τῶν ξυμπασῶν ἐλάσσων ἔκπληξις. παραπλήσιά τε πεπόνθεσαν καὶ ἔδρασαν αὐτοὶ ἐν Πύλῳ· διαφθαρεισῶν γὰρ τῶν νεῶν τοῖς Λακεδαιμονίοις προσαπώλλυντο αὐταῖς καὶ οἱ ἐν τῇ νήσῳ ἄνδρες διαβεβηκότες, καὶ τότε τοῖς Ἀθηναίοις ἀνέλπιστον ἦν τὸ κατὰ γῆν σωθήσεσθαι, ἢν μή τι παρὰ λόγον γίγνηται.

72 Γενομένης δ' ἰσχυρᾶς τῆς ναυμαχίας καὶ πολλῶν νεῶν ἀμφοτέροις καὶ ἀνθρώπων ἀπολομένων οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐπικρατήσαντες τά τε ναυάγια καὶ τοὺς νεκροὺς ἀνείλοντο καὶ ἀποπλεύσαντες πρὸς τὴν πόλιν τροπαῖον ἔστη-
2 σαν, οἱ δ' Ἀθηναῖοι ὑπὸ μεγέθους τῶν παρόντων κακῶν

---

das Asyndeton Kr. z. Dion. p. 145. — *αὐτοῖς*, *τοῖς πεζοῖς τοῖς ἐν τῇ γῇ διατεταγμένοις*, von *παραπλήσια* regiert. (Ba. u. A. Pe.)

§ 5. *τότε δέ* für *τότε δή* wohl nur wenige Hss. — *κατενεχθέντες*, *ἤγουν πρὸς τὴν γῆν ἐλθόντες*. (Sch.) vgl. 53, 1. Gewöhnlich: durch Stürme verschlagen werden. — *ἐξέπεσον*, *ἐκ τῶν νεῶν*. (Py.) — *οὐκέτι διαφόρως* nicht mehr sich verschiedenartig äußernd, wie § 3. — *δυσανασχετεῖν* ist nach Poll. 3, 130 ein Gebilde des Thuk., bei ihm nur hier, öfter bei den Spätern. Ueber den Ac. Gr. 48, 8 A. 1. vgl. 46, 4 A. 4. — *τὸ λοιπὸν τοῦ τείχους* 7, 60, 2. (Py.) — *ἄλλοι δὲ καί* zu § 3. — *περὶ σφᾶς αὐτούς*. Herod. 2, 18: *τὸ ἐγὼ τῆς ἐμεωυτοῦ γνώμης ὕστερον περὶ Αἰγυπτίων ἐπεθόμην*. — *καὶ ὅπῃ*. Gr. 59, 2 A. 4.

§ 6. *οὐδεμιᾶς*. Gr. 47, 27 A. 3. — *παραπλήσια καί*. zu 7, 70, 1. — *ἐν*. Gr. 69, 12 A. 2. — *καὶ τότε*. Gr. 69, 32 A. 8. — *παρὰ λόγον* für *παράλογον* Dion. Thuk. gebraucht *παράλογος* nie als Adjectiv. vgl. zu 1, 65, 1. (Kr.)

νεκρῶν μὲν πέρι ἢ ναυαγίων οὐδ' ἐπενόουν αἰτῆσαι ἀναίρεσιν, τῆς δὲ νυκτὸς ἐβούλοντο εὐθὺς ἀναχωρεῖν. Δημοσθένης δὲ Νικίᾳ προσελθὼν γνώμην ἐποιεῖτο πληρώσαντας ἔτι τὰς λοιπὰς τῶν νεῶν βιάσασθαι, ἣν δύνωνται, ἅμα ἕῳ τὸν ἔκπλουν, λέγων ὅτι πλείους ἔτι αἱ λοιπαὶ εἰσι νῆες χρήσιμαι σφίσιν ἢ τοῖς πολεμίοις· ἦσαν γὰρ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις περίλοιποι ὡς ἑξήκοντα, τοῖς δ' ἐναντίοις ἐλάσσους ἢ πεντήκοντα. καὶ ξυγχωροῦντος Νικίου τῇ γνώμῃ καὶ βουλομένων πληροῦν αὐτῶν οἱ ναῦται οὐκ ἤθελον ἐσβαίνειν διὰ τὸ καταπεπλῆχθαι τῇ ἥσσῃ καὶ μὴ ἂν ἔτι οἴεσθαι κρατῆσαι. καὶ οἱ μὲν ὡς κατὰ γῆν ἀναχωρήσοντες ἤδη ξύμπαντες τὴν γνώμην εἶχον, Ἑρμοκράτης δὲ ὁ Συρακόσιος ὑπονοήσας αὐτῶν 73
τὴν διάνοιαν καὶ νομίσας δεινὸν εἶναι εἰ τοσαύτη στρατιὰ κατὰ γῆν ὑποχωρήσασα καὶ καθεζομένη ποι τῆς Σικελίας βουλήσεται αὖθις σφίσι τὸν πόλεμον ποιεῖσθαι, ἐσηγεῖτο καὶ ἐλθὼν τοῖς ἐν τέλει οὖσιν ὡς οὐ χρεὼν ἀποχωρῆσαι τῆς νυκτὸς αὐτοὺς περιιδεῖν, λέγων ταῦτα ἃ καὶ αὐτῷ ἐδόκει, ἀλλὰ ἐξελθόντας ἤδη πάντας Συρακοσίους καὶ τοὺς ξυμμάχους τάς τε ὁδοὺς ἀποικοδομῆσαι καὶ τὰ στενόπορα τῶν χωρίων προφθάσαντας φυλάσσειν. οἱ δὲ ξυνεγίγνωσκον μὲν 2
καὶ αὐτοὶ οὐχ ἧσσον ταῦτα ἐκείνου καὶ ἐδόκει ποιητέα εἶναι, τοὺς δὲ ἀνθρώπους ἄρτι ἀσμένους ἀπὸ ναυμαχίας τε μεγάλης ἀναπεπαυμένους καὶ ἅμα ἑορτῆς οὔσης — ἔτυχε γὰρ αὐτοῖς

C. 72. § 2. *νεκρῶν πέρι.* Anticipation mit hinzugefügter Präpoſition, wie 5, 63, 2. Gr. 61, 6 A. 8. — *αἰτῆσαι ἀναίρεσιν* iſt nur auf *νεκρῶν* beziehbar. — *χρήσιμαι. χρήσιμοι* einige ſchlechte Hſn. vgl. 8, 76, 5, Xen. Mem. 3, 8, 8, Dem. 14, 2 u. vorherrſchend bei Platon; *χρησίμη* Charm. 165, Dem. 15, 12, Iſä. 6, 30 u. wohl ſtäts bei Iſokrates.

C. 73. § 1. *καὶ ἃ* für *ἃ καί* einige Hſn. u. wohl auch Va., andere *καὶ ἅ καί*. Der Sinn: und was ihm ſchien daß man dagegen thun müſſe. — *ἀποικοδομῆσαι, ἀποφράξαι διά τινος οἰκοδομῆς.* (Sch.) — *προφθάσαντας. διαλαβόντας* eine gute Hſ. Vielleicht ſind beide La. zu verbinden. Das erſtere noch 3, 69, 2. 7, 73, 3. 8, 51, 1; dieſes bei Thuk. ſonſt nirgends.

§ 2. *ξυνεγίγνωσκον, τὰ αὐτὰ ἐγίγνωσκον, τουτέστιν ὁμογνώμονες ἦσαν αὐτῷ.* (Sch.) vgl. 2, 60, 3. 8, 24, 5. Ueber den Pleonasmos mit *καὶ αὐτοί* zu 5, 6, 3. — *ἀναπεπαυμένους καὶ οὔσης.*

Ἡρακλεῖ ταύτην τὴν ἡμέραν θυσία οὖσα — οὐ δοκεῖν ἂν ῥᾳδίως ἐθελῆσαι ὑπακοῦσαι· ὑπὸ γὰρ τοῦ περιχαροῦς τῆς νίκης πρὸς πόσιν τετράφθαι τοὺς πολλοὺς ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ πάντα μᾶλλον ἐλπίζειν ἂν σφῶν πείθεσθαι αὐτοὺς ἢ ὅπλα
3 λαβόντας ἐν τῷ παρόντι ἐξελθεῖν. ὡς δὲ τοῖς ἄρχουσι ταῦτα λογιζομένοις ἐφαίνετο ἄπορα καὶ οὐκέτι ἔπειθεν αὐτοὺς ὁ Ἑρμοκράτης, αὐτὸς ἐπὶ τούτοις τάδε μηχανᾶται, δεδιὼς μὴ οἱ Ἀθηναῖοι καθ' ἡσυχίαν προφθάσωσιν ἐν τῇ νυκτὶ διελθόντες τὰ χαλεπώτατα τῶν χωρίων. πέμπει τῶν ἑταίρων τινὰς τῶν ἑαυτοῦ μετὰ ἱππέων πρὸς τὸ τῶν Ἀθηναίων στρα-
4 τόπεδον, ἡνίκα ξυνεσκόταζεν· οἱ προσελάσαντες ἐξ ὅσου τις ἔμελλεν ἀκούσεσθαι καὶ ἀνακαλεσάμενοί τινας ὡς ὄντες τῶν Ἀθηναίων ἐπιτήδειοι — ἦσαν γάρ τινες τῷ Νικίᾳ διάγγελοι τῶν ἔνδοθεν — ἐκέλευον φράζειν Νικίᾳ μὴ ἀπάγειν τῆς νυκτὸς τὸ στράτευμα ὡς Συρακοσίων τὰς ὁδοὺς φυλασσόντων, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν τῆς ἡμέρας παρασκευασάμενον ἀποχωρεῖν. καὶ οἱ μὲν εἰπόντες ἀπῆλθον, καὶ οἱ ἀκούσαντες
74 διήγγειλαν τοῖς στρατηγοῖς τῶν Ἀθηναίων· οἱ δὲ πρὸς τὸ ἄγγελμα ἐπέσχον τὴν νύκτα, νομίσαντες οὐκ ἀπάτην εἶναι. καὶ ἐπειδὴ καὶ ὡς οὐκ εὐθὺς ὥρμησαν, ἔδοξεν αὐτοῖς καὶ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν περιμεῖναι, ὅπως ξυσκευάσαιντο ὡς ἐκ

Gr. 56, 14 A. 2. — *δοκεῖν*, *ἐγίγνωσκον* aus *ξυνεγίγνωσκον*. — *ὑπὸ τοῦ περιχαροῦς τῆς νίκης* ob dem Erfreulichen des Sieges oder ob der Freude über den Sieg. (Ba.) Wohl das Letztere, da *περιχαρής* objectiv nicht leicht vorkommt; über den Ge. Gr. 47, 7 A. 5. — *σφῶν πείθεσθαι*. Jyh. A. 726: *τί χρῆμα; πείθεσθαι γὰρ ἔδοσμαι σίθεν*. vgl. Schweighäuſer zu Her. 1, 126. Doch iſt dieſe Conſtruction den Attikern ſonſt fremd.

§ 3. *οὐκέτι* für *οὐκ* die beſten Hſn., andeutend daß Hermokrates mit fortgeſetztem Dringen nichts ausgerichtet. (Pk.) Doch iſt es etwas ſeltſam und *ἔπ* könnte wohl aus *ἐπ* — entſtanden ſein. — *ἐπὶ τούτοις* darauf. (Pſ.) zum Behuf dieſer Dinge. (Hl.) Wohl jenes. — *μηχανᾶται· δεδιὼς — χωρίων, πέμπει*. Dieſe Interpunction hat Bk. geändert.

§ 4. *ἐξ ὅσου* ähnlich wie *ἔνθεν*, *ὅθεν* für *ἐκεῖσε ἔνθεν* oder *ὅθεν*. Gr. 51, 13 A. 9. — *τῶν ἔνδοθεν* iſt Neutrum. (Sch.) über *ἔνδοθεν* Gr. 50, 8 A. 14. — *καὶ οἱ*. *καὶ οἱ* Kr., auf *τὶς* bezogen.

C. 74. § 1. *ἐπέσχον*. Gr. 52, 3 A. 2. — *καὶ ὡς* auch ſo, wie ſie doch nach der erhaltenen Mahnung geſollt hätten. — *ὡς*. Gr. 69, 63 A. 4. — *ἐκ τῶν δ*. Gr. 68, 17 A. 10. vgl. 2, 3, 3. 4, 51. —

τῶν δυνατῶν οἱ στρατιῶται ὅτι χρησιμώτατα, καὶ τὰ μὲν ἄλλα πάντα καταλιπεῖν, ἀναλαβόντες δὲ αὐτὰ ὅσα περὶ τὸ σῶμα ἐς δίαιταν ὑπῆρχεν ἐπιτήδεια ἀφορμᾶσθαι. Συρακό- 2
σιοι δὲ καὶ Γύλιππος τῷ μὲν πεζῷ προεξελθόντες τάς τε ὁδοὺς τὰς κατὰ τὴν χώραν, ἢ εἰκὸς ἦν τοὺς Ἀθηναίους ἰέναι, ἀπεφράγνυσαν καὶ τῶν ξειθρων καὶ ποταμῶν τὰς διαβάσεις ἐφύλασσον καὶ ἐς ὑποδοχὴν τοῦ στρατεύματος ὡς κωλύσοντες ἢ ἐδόκει ἐτάσσοντο· ταῖς δὲ ναυσὶ προσπλεύσαντες τὰς ναῦς 3
τῶν Ἀθηναίων ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀφεῖλκον, ἐνέπρησαν δέ τινας ὀλίγας, ὥσπερ διενοήθησαν, αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι, τὰς δ' ἄλλας καθ' ἡσυχίαν οὐδενὸς κωλύοντος ὡς ἑκάστην ποι ἐκπεπιωκυῖαν ἀναδησάμενοι ἐκόμιζον ἐς τὴν πόλιν.

Μετὰ δὲ τοῦτο, ἐπειδὴ ἐδόκει τῷ Νικίᾳ καὶ τῷ Δημο- 75
σθένει ἱκανῶς παρεσκευάσθαι, καὶ ἡ ἀνάστασις ἤδη τοῦ στρατεύματος τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς ναυμαχίας ἐγίγνετο. δει-
νον οὖν ἦν οὐ καθ' ἓν μόνον τῶν πραγμάτων, ὅτι τάς τε ναῦς ἀπολωλεκότες πάσας ἀπεχώρουν καὶ ἀντὶ μεγάλης ἐλ-
πίδος καὶ αὐτοὶ καὶ ἡ πόλις κινδυνεύοντες, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀπολείψει τοῦ στρατοπέδου ξυνέβαινε τῇ τε ὄψει ἐκάστῳ ἀλγεινὰ καὶ τῇ γνώμῃ αἴσθεσθαι. τῶν τε γὰρ νεκρῶν ἀτά- 2
φων ὄντων, ὁπότε τις ἴδοι τινὰ τῶν ἐπιτηδείων κείμενον, ἐς

ἀναλαβόντες für ἀναλαβόντας viele u. gute Hss., als ob ἔγνωσαν oder ἐψηφίσαντο vorherginge. (Hf.) vgl. Gr. 45, 1 A. 3. — αὐτὰ ὅσα gerade so viel als. (Ba.?) Gr. 51, 6 A. 9.

§ 2. ἀπεφράγνυσαν. Gr. 40 unter φράγνυμι, das der att. Prosa sonst fremd ist. — ὑποδοχή hier im feindlichen Sinne; im freundlichen 1, 139, 2.

§ 3. ὥσπερ διενοήθησαν 7, 60, 2. (Pp.) — ὡς ἑκάστην. zu 1, 3, 4. — ἀναδησάμενοι, ἤγουν ἐξαρτήσαντες τῶν ἑαυτῶν νεῶν. (Sch.) zu 1, 50, 1.

C. 75. § 1. καὶ ἡ. zu 2, 93, 3. — οὐ καθ' ἓν μόνον τῶν πραγμάτων auf mehr als eine Weise, aus mehr als einer Ursache Ba., so daß als Subject noch ἡ ἀνάστασις zu denken wäre; wobei der Ge. nicht recht gehörig scheint. Besser nimmt Jacobs den ganzen Ausdruck als Subject: nicht bloß eine Einzelnheit der Vorgänge, die Gesammterscheinung daß sie ꝛc. vgl. Gr. 60, 8 A. 4. Haase denkt ὅτι — ἀπεχώρουν als Subject. — κινδυνεύοντες da hier αὐτοὶ Hauptbegriff. vgl. Gr. 63, 4 A. 2.

§ 2. κείμενον todt da liegend. Kr. zu Xen. An. 1, 8, 27.

λύπην μετα φόβου καθίστατο, καὶ οἱ ζῶντες καταλειπόμενοι τραυματίαι τε καὶ ἀσθενεῖς πολὺ τῶν τεθνεώτων τοῖς ζῶσι
3 λυπηρότεροι ἦσαν καὶ τῶν ἀπολωλότων ἀθλιώτεροι. πρὸς γὰρ ἀντιβολίαν καὶ ὀλοφυρμὸν τραπόμενοι ἐς ἀπορίαν κατέστασαν, ἄγειν τε σφᾶς ἀξιοῦντες καὶ ἕνα ἕκαστον ἐπιβοώμενοι, εἴ τινά πού τις ἴδοι ἢ ἑταίρων ἢ οἰκείων, τῶν τε ξυσκήνων ἤδη ἀπιόντων ἐκκρεμαννύμενοι καὶ ἑπακολουθοῦντες ἐς ὅσον δύναιντο, εἰ τῳ δὲ προλίποι ἡ ῥώμη καὶ τὸ σῶμα,
4 οὐκ ἄνευ ὀλίγων ἐπιθειασμῶν καὶ οἰμωγῆς ὑπολειπόμενοι, ὥστε δάκρυσι πᾶν τὸ στράτευμα πλησθὲν καὶ ἀπορίᾳ τοιαύτῃ μὴ ῥᾳδίως ἀφορμᾶσθαι, καίπερ ἐκ πολεμίας τε καὶ μείζω ἢ κατὰ δάκρυα τὰ μὲν πεπονθότας ἤδη, τὰ δὲ περὶ τῶν ἐν ἀφανεῖ δεδιότας μὴ πάθωσιν. κατήφειά τέ τις ἅμα καὶ κατάμεμψις σφῶν αὐτῶν πολλὴ ἦν. οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἢ πόλει ἐκπεπολιορκημένῃ ἐφέσαν ὑποφευγούσῃ, καὶ ταύτῃ οὐ μι-
5 κρᾷ· μυριάσι γὰρ τοῦ ξύμπαντος ὄχλου οὐκ ἐλάσσους τεσσάρων ἅμα ἐπορεύοντο. καὶ τούτων οἵ τε ἄλλοι ἔφερον πάντες ὅ τι τις ἐδύνατο ἕκαστος χρήσιμον καὶ οἱ ὁπλῖται καὶ οἱ ἱππῆς παρὰ τὸ εἰωθὸς αὐτοὶ τὰ σφέτερα αὐτῶν σιτία ὑπὸ

οἱ ζῶντες — ασθενεῖς die welche verwundet oder krank liegend zurück blieben. Gr. 50, 12 A. 1. vgl. zu 2, 5, 2.

§ 3. ἐπιβοώμενοι. zu 3, 59, 2. — ἐκκρεμαννύμενοι. Eur. Herk. 520: δεῦρ' ὦ τέκν' ἐκπρήμνασθε πατρῴων πέπλων. vgl. 627. (Dibot.) — ἐς vor ὅσον hat nur eine gute Hſ. — τῳ. Der Da. bei προλείπειν findet ſich ſonſt in der guten Proſa vielleicht nicht. vgl. Eur. Or. 818. — προλίποι für προλείποι zwei gute Hſn. — ὀλίγων πολλῶν überſetzt Va. συχνῶν vermuthet Pp. Ich möcht' es tilgen. — ἐπιθειασμῶν, θείων ἐπικλήσεων. (Sch.) zu 2, 75, 1. — ὑπολειπόμενοι für ἀπολειπόμενοι Bk. Ueber den Plural bei πᾶς. Gr. 58, 4 A. 5.

§ 4. δάκρυσι. Gr. 19, 2 u. B. 2 § 21 unter δάκρυ. — οὐ ῥᾳδίως. zu 2, 16. — καίπερ. Gr. 56, 13 A. 2. — μείζω ἢ κατὰ δάκρυα. Herr. 3, 14: μέζω κακὰ ἢ ὥστε ἀνακλαίειν. (Waſſe.) Gr. 49, 4. — πεπονθότας. Gr. 58, 4 A. 1. — περὶ τῶν ἐν ἀφανεῖ, περὶ τῶν μελλόντων. (Sch.) — μή für μή τι eine gute Hſ. — κατήφεια. Ein poetiſches Wort. — κατάμεμψις Geringſchätzung. vgl. 7, 77, 1. (Hf.) — οὐδὲν ἄλλο ἤ. Gr. 62, 3 A. 7. — μικρᾷ für σμικρᾷ eine Hſ. zu 4, 13, 3.

§ 5. ὄχλου. Gr. 47, 8. — ἔφερον πάντες für πάντες ἔφερον eine gute Hſ. — ἕκαστος für κατὰ τό eine gute Hſ. Mir ſcheint es

τοῖς ὅπλοις, οἱ μὲν ἀπορίᾳ ἀκολούθων οἱ δὲ ἀπιστίᾳ· ἀπηυ- 6
τομολήκεσαν γὰρ πάλαι τε καὶ οἱ πλεῖστοι παραχρῆμα.
ἔφερον δὲ οὐδὲ ταῦτα ἱκανά· σῖτος γὰρ οὐκέτι ἦν ἐν τῷ
στρατοπέδῳ. καὶ μὴν ἡ ἄλλη αἰκία καὶ ἡ ἰσομοιρία τῶν
κακῶν, ἔχουσά τινα ὅμως τὸ μετὰ πολλῶν κούφισιν, οὐδ' ὡς
ῥᾳδία ἐν τῷ παρόντι ἐδοξάζετο, ἄλλως τε καὶ ἀπὸ οἵας
λαμπρότητος καὶ αὐχήματος τοῦ πρώτου ἐς οἵαν τελευτὴν καὶ
ταπεινότητα ἀφῖκτο. μέγιστον γὰρ δὴ τὸ διάφορον τοῦτο 7
Ἑλληνικῷ στρατεύματι ἐγένετο, οἷς ἀντὶ μὲν τοῦ ἄλλους δου-
λωσομένους ἥκειν αὐτοὺς τοῦτο μᾶλλον δεδιότας μὴ πάθωσι
ξυνέβη ἀπιέναι, ἀντὶ δ' εὐχῆς τε καὶ παιάνων, μεθ' ὧν ἐξέ-
πλεον, πάλιν τούτων τοῖς ἐναντίοις ἐπιφημίσμασιν ἀφορμᾶ-
σθαι, πεζούς τε ἀντὶ ναυβατῶν πορευομένους καὶ ὁπλιτικῷ
προσέχοντας μᾶλλον ἢ ναυτικῷ. ὅμως δὲ ὑπὸ μεγέθους τοῦ

Gloſſem zu τὲς. Denn man ſagte wohl ἕκαστός τις, aber ſchwerlich τὶς — ἕκασος. — ἀκολούθων, ὑπηρετῶν. (Sch.) Eben ſo von einem Packträger Iſä. 5, 11; ſonſt gew. nur von Sklaven die ihren Herren folgen.

§ 6. παραχρῆμα, ἐν τῷ τότε παρόντι. (Sch.) erg. ἀπηυτομόλουν. Gr. 62, 4 A. 2. — ἔφερον — ἱκανά. οὐδὲ ταῦτα ἃ ἔφερον ἱκανὰ ἦν. Gr. 57, 3 A. 6. — ἦν haben mehrere gute Hſn. — καὶ ἡ für καὶ mehrere Hſn. Beides tilgend will Dobree leſen: ἰσομοιρία τῶν κακῶν ἔχουσα, wie vielleicht Ba. las. Py. überſetzt: die Gemeinſchaftlichkeit der Leiden, obgleich ſie ſonſt einige Erleichterung hat, gewährt. vgl. zu 1, 9, 1. Der Sch.: καὶ τὸ κοινωνεῖν πάντας ἐπ' ἴσης τῶν κακῶν καὶ οἷον ἴσον μέρους ἕκαστον αὐτῶν μετέχειν. — τὸ μετὰ πολλῶν in der Erwägung daß man mit Vielen leide. Gr. 50, 5 A. 12 u. 57, 3 A. 1. — ἄλλως τε καί, ἐνθυμουμένοις. (Ba.) Gr. 51, 13 A. 17. — ἐς οἵαν. Gr. 51, 14 A. 1. — ἀφῖκτο, τὸ στράτευμα δηλονότι. (Sch.) Oder vielmehr τὸ στρατόπεδον. (Py.) τὸ πρᾶγμα denkt Hk. zu 1, 6, 4 u. Gr. 61, 5 A. 6.

§ 7. διάφορον Umſchlag. (Bs. u. Hl.) — τῷ vor Ἑλληνικῷ, auch von Dobree verdächtigt, hat Bk. gegen die Hſn. getilgt, wie ſchon alte Erklärer wollten; τῷ Py. vgl. 7, 77, 6: τοῦ φιλίου. — οἷς. Gr. 58, 4 A. 1. — αὐτούς folgt eben ſo auf einen Da. bezogen 3, 84, 3: ἅπασιν ἐλπὶς ὑπόκειται σφαλεῖσι κἂν αὐτοὺς διασώζεσθαι. And. 1, 12: ἔδοξε τοῖς πρυτάνεσι τοὺς μὲν ἀνοήτους μεταστήσασθαι, αὐτοὺς δ' ἐᾶναι. (Arndt.) — δουλωσαμένους für δουλωσομένους eine Hſ. — εὐχῆς — ἐξέπλεον 6, 32, 1. 2. (Hudſon.) — πάλιν zurück gehört zu ἀφορμᾶσθαι. (Hl.) — τούτων hängt von ἐναντίοις ab. (Bs.) Ueber die Stellung Gr. 50, 10 A. 1. — ἐπιφημίσμασιν, οἰωνίσμασιν. Heſych. (Dr.) — πεζούς τε für πεζοὺς δέ eine gute Hſ. — ναυβατῶν, ναύτης ἢ ἐπιβάτης. (Sch.) zu 1, 121, 2. — προσέχοντας für προσχόντας eine gute Hſ.

ἐπικρεμαμένου ἔτι κινδύνου πάντα ταῦτα αὐτοῖς οἷα τε ἐφαίνετο.

76 Ὁρῶν δὲ ὁ Νικίας τὸ στράτευμα ἀθυμοῦν καὶ ἐν μεγάλῃ μεταβολῇ ὄν, ἐπιπαριὼν ἑνὶ ἑκάστων τῶν ὑπαρχόντων ἐθάρσυνέ τε καὶ παρεμυθεῖτο, βοῇ τε χρώμενος ἔτι μᾶλλον ἑκάστοις καθ' οὓς γίγνοιτο ὑπὸ προθυμίας καὶ βουλόμενος
77 ὡς ἐπὶ πλεῖστον γεγωνίσκων ὠφελεῖν τι. "καὶ ἐκ τῶν παρόντων ὦ Ἀθηναῖοι καὶ ξύμμαχοι ἐλπίδα χρὴ ἔχειν· ἤδη τινὲς καὶ ἐκ δεινοτέρων ἢ τοιῶνδε ἐσώθησαν· μηδὲ καταμέμφεσθαι ὑμᾶς αὐτοὺς μήτε ταῖς ξυμφοραῖς μήτε ταῖς
2 παρὰ τὴν ἀξίαν νῦν κακοπαθείαις. κἀγώ τοι οὐδενὸς ὑμῶν οὔτε ῥώμῃ προφέρων — ἀλλ' ὁρᾶτε δὴ ὡς διάκειμαι ὑπὸ τῆς νόσου — οὔτ' εὐτυχίᾳ δοκῶν που ὕστερός του εἶναι κατά τε τὸν ἴδιον βίον καὶ ἐς τἆλλα, νῦν ἐν τῷ αὐτῷ κινδύνῳ τοῖς φαυλοτάτοις αἰωροῦμαι· καίτοι πολλὰ μὲν ἐς θεοὺς νόμιμα δεδιήτημαι, πολλὰ δὲ ἐς ἀνθρώπους δίκαια καὶ ἀνε-
3 πίφθονα. ἀνθ' ὧν ἡ μὲν ἐλπὶς ὅμως θρασεῖα τοῦ μέλλοντος, αἱ δὲ ξυμφοραὶ οὐ κατ' ἀξίαν δὴ φοβοῦσιν. τάχα δ' ἂν καὶ λωφήσειαν· ἱκανὰ γὰρ τοῖς τε πολεμίοις εὐτύχηται καὶ εἴ τῳ θεῶν ἐπίφθονοι ἐστρατεύσαμεν, ἀποχρώντως ἤδη τετι-

---

C. 76. ὡς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων, ἐκ τῶν δυνατῶν. (Sch.) Es gehört zu den folgenden Verben. vgl. zu 6, 33, 3 u. 70, 4. — ἔτι μᾶλλον als 7, 69, 3. (Pp.) — ἑκάστοις, πρὸς ἑκάστους. (Ba.) — γεγωνίσκειν iſt poetiſch. Gr. B. 2 § 39 u. d. W. — τι eine gute Hſ., die übrigen ἔτι zum folgenden C. gezogen.

C. 77. § 1. ἐκ τῶν παρόντων. zu 3, 29, 2. — ἤδη. Das Aſyndeton rechtfertigt ſich durch die Aufgeregtheit des Redenden. (Pp.) — καταμέμψεσθαι für καταμέμψασθαι eine gute Hſ. vgl. 8, 106, 2. — ταῖς ξυμφοραῖς der Unfälle halber. Gr. 48, 15 A. 6. — παρὰ τὴν ἀξίαν wider Verdienſt. (Waſſe.) Verſchulden.

§ 2. οὐδενός. Gr. 47, 19. — προφέρων. zu 64, 2. — διάκειμαι zugerichtet bin, gewöhnlicher von geiſtigen Zuſtänden. — ὑπό. Gr. 52, 3 A. 2. — ἐς τἆλλα, in Anſehung meiner politiſchen Bedeutſamkeit. — φαυλοτάτοις, ἀγεννέσιν. (Sch.) — αἰωροῦμαι ſchwebe. — νόμιμα poſitive Religionsgebräuche. — δεδιήτημαι, ἐπετήδευσα. (Sch.)

§ 3. ὅμως, obgleich ich in ſo großer Gefahr ſchwebe wie die Unbedeutendſten. (Matthiä.) — θρασεῖα für θαρσεῖα einige Hſn. — οὐ κατ' ἀξίαν δή, ἀλλὰ μειζόνως. (Sch.) Vielmehr μειόνως. Gut nur Hl.: ſchrecken mich nicht ſo wie ſie ſonſt wohl ſollten. — εὐτύχηται, ἤγουν μετ' εὐτυχίας κατώρθωται. (Sch.) Gr. 52, 3 A. 4. — τετιμωρήμεθα. Gr. 52, 10 A. 11.

μωρήμεθα. ἦλθον γάρ ποθ καὶ ἄλλοι τινὲς ἤδη ἐφ' ἑτέρους 4
καὶ ἀνθρώπεια δράσαντες ἀνεκτὰ ἔπαθον. καὶ ἡμᾶς εἰκὸς
νῦν τά τε ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἐλπίζειν ἠπιώτερα ἔξειν — οἴκτου
γὰρ ἀπ' αὐτῶν ἀξιώτεροι ἤδη ἐσμὲν ἢ φθόνου — καὶ ὁρῶν-
τες ὑμᾶς αὐτοὺς οἷοι ὁπλῖται ἅμα καὶ ὅσοι ξυντεταγμένοι
χωρεῖτε μὴ καταπέπληχθε ἄγαν, λογίζεσθε δὲ ὅτι αἵτοί τε 5
πόλις εὐθύς ἐστε ὅποι ἂν καθέζησθε καὶ ἄλλη οὐδεμία
ὑμᾶς τῶν ἐν Σικελίᾳ οὔτ' ἂν ἐπιόντας δέξαιτο ῥᾳδίως
οὔτ' ἂν ἰδρυθέντας που ἐξαναστήσειεν. τὴν δὲ πορείαν
ὥστ' ἀσφαλῆ καὶ εὔτακτον εἶναι αὐτοὶ φυλάξατε, μὴ ἄλλο
τι ἡγησάμενος ἕκαστος ἢ ἐν ᾧ ἂν ἀναγκασθῇ χωρίῳ μάχε-
σθαι, τοῦτο καὶ πατρίδα καὶ τεῖχος κρατήσας ἕξειν. σπουδὴ
δὲ ὁμοίως καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν ἔσται τῆς ὁδοῦ — τὰ γὰρ
ἐπιτήδεια βραχέα ἔχομεν — καὶ ἢν ἀντιλαβώμεθά του φιλίου
χωρίου τῶν Σικελῶν — οὗτοι γὰρ ἡμῖν διὰ τὸ Συρακοσίων
δέος ἔτι βέβαιοι εἰσίν — ἤδη νομίζετε ἐν τῷ ἐχυρῷ εἶναι.
προπέπεμπται δ' ὡς αὐτοὺς καὶ ἁπαντᾶν εἰρημένον καὶ σιτία
ἄλλα κομίζειν. τό τε ξύμπαν γνῶτε, ὦ ἄνδρες στρατιῶται, 7
ἀναγκαῖόν τε ὂν ὑμῖν ἀνδράσιν ἀγαθοῖς γίγνεσθαι ὡς μὴ
ὄντος χωρίου ἐγγὺς ὅποι ἂν μαλακισθέντες σωθείητε, καὶ ἢν
νῦν διαφύγητε τοὺς πολεμίους, οἵ τε ἄλλοι τευξόμενοι ὧν
ἐπιθυμεῖτέ που ἐπιδεῖν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν μεγάλην δύνα-
μιν τῆς πόλεως καίπερ πεπτωκυῖαν ἐπανορθώσοντες· ἄνδρες
γὰρ πόλις καὶ οὐ τεῖχη οὐδὲ νῆες ἀνδρῶν κεναί."

---

§ 4. *τά τε.* Es entſpricht *καὶ ὁρῶντες.* (Hf.) vgl. zu 5, 11, 2. — *θεοῦ. θείου* Kr.; *ὁ θεός* ſagt Thuk. nur von einem beſtimmten Gotte, z. B. dem Apollon. — *ἀπ' αὐτῶν*, in Folge unſerer Leiden. Ba. u. A. erklären *ἀπὸ τῶν θεῶν.* — *οἷοι.* Gr. 61, 6 A. 2. — *καταπέπληχθε. καταπεπλῆχθαι* einige Hſn. u. Ba., was billigend Ps. *ὁρῶντας* vorſchlug.

§ 5. *ἄν* vor *ἀναγκασθῇ* hat nur eine gute Hſ.

§ 6. *βραχέα.* zu 1, 14, 3. — *ἀντιλαβώμεθα.* zu 3, 22, 5. — *Συρακοσίων.* Gr. 47, 7 A. 1₇ — *ἐχυρῷ, ἀσφαλεῖ.* (Sch.) — *του* für *τοῦ* Ba. — *προπέπεμπται* für *προπέμπετε* eine Hſ. — *εἰρημένον* indem ihnen angeſagt, geheißen iſt. zu 1, 125, 1. — *ἄλλα. ἅμα* Reiske; pariter Ba. Oder *καὶ ἄλλα*? Das bloße *ἄλλα* ſtände im Gegenſatze zu dem noch Vorhandenen.

§ 7. *τό τε* für *τὸ δέ* eine gute Hſ. zu 6, 37, 3. — *τε ὂν καὶ τευξόμενοι.* Gr. 56, 14 A. 2. — *ἄνδρες.* Eur. Phrix. 12: *αἱ γὰρ*

78 Ὁ μὲν Νικίας τοιάδε παρακελευόμενος ἅμα ἐπῇει τὸ στράτευμα καὶ εἴ πῃ ὁρῴη διεσπασμένον καὶ μὴ ἐν τάξει χωροῦν, ξυνάγων καὶ καθιστάς, καὶ ὁ Δημοσθένης οὐδὲν ἧσσον τοῖς καθ' ἑαυτὸν τοιαῦτά τε καὶ παραπλήσια λέγων. τὸ δὲ ἐχώρει ἐν πλαισίῳ τεταγμένον, [πρῶτον μὲν ἡγούμενον] τὸ Νικίου, ἑφεπόμενον δὲ τὸ Δημοσθένους· τοὺς δὲ σκευοφόρους καὶ τὸν πλεῖστον ὄχλον ἐντὸς εἶχον οἱ ὁπλῖται. 2 καὶ ἐπειδή τε ἐγένοντο ἐπὶ τῇ διαβάσει τοῦ Ἀνάπου ποταμοῦ, εὗρον ἐπ' αὐτῷ παρατεταγμένους τῶν Συρακοσίων καὶ ξυμμάχων, καὶ τρεψάμενοι αὐτοὺς καὶ κρατήσαντες τοῦ πόρου ἐχώρουν ἐς τὸ πρόσθεν· οἱ δὲ Συρακόσιοι παριππεύοντές τε προσέκειντο καὶ ἐσακοντίζοντες οἱ ψιλοί. καὶ ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ προελθόντες σταδίους ὡς τεσσαράκοντα ηὐλί- 3 σαντο πρὸς λόφῳ τινὶ οἱ Ἀθηναῖοι· τῇ δ' ὑστεραίᾳ πρῳ ἐπορεύοντο καὶ προῆλθον ὡς εἴκοσι σταδίους, καὶ κατέβησαν ἐς χωρίον ἄπεδόν τι καὶ αὐτοῦ ἐστρατοπεδεύσαντο, βουλόμενοι ἔκ τε τῶν οἰκιῶν λαβεῖν τι ἐδώδιμον — ᾠκεῖτο γὰρ ὁ χῶρος — καὶ ὕδωρ μετὰ σφῶν αὐτῶν φέρεσθαι αὐτόθεν· ἐν γὰρ τῷ πρόσθεν ἐπὶ πολλὰ στάδια, ᾗ ἔμελλον ἰέναι, οὐκ ἄφθονον ἦν. οἱ δὲ Συρακόσιοι ἐν τούτῳ προελθόντες τὴν ὁδὸν τὴν ἐν τῷ πρόσθεν ἀπετείχιζον· ἦν δὲ λόφος καρτερὸς καὶ ἑκατέρωθεν αὐτοῦ χαράδρα κρημνώδης, ἐκαλεῖτο δὲ 4 Ἀκραῖον λέπας. τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ Ἀθηναῖοι προῇεσαν, καὶ οἱ τῶν Συρακοσίων καὶ ξυμμάχων αὐτοὺς ἱππῆς καὶ ἀκοντισταὶ ὄντες πολλοὶ ἑκατέρωθεν ἐκώλυον καὶ ἐσηκόντιζόν τε καὶ παρίππευον. καὶ χρόνον μὲν πολὺν ἐμάχοντο οἱ Ἀθηναῖοι, ἔπειτα ἀνεχώρησαν πάλιν ἐς τὸ αὐτὸ στρατόπεδον.

πόλεις εἶσ' ἄνδρες, οὐκ ἐρημία. vgl. App. Pun. 8, 89, (Wunder) zu Soph. Oed. T. 56 u. Bl. hier.

C. 78. § 1. καί vor εἴ verbindet παρακελευόμενος mit ξυνάγων. vgl. zu 1, 19. — πλαισίῳ. zu 6, 67, 2. — πρῶτον μὲν ἡγούμενον hat nur eine gute Hs. u. ein Rand. — τὸ Νικίου für τοῦ Νικίου mehrere u. gute Hsn. Gr. 50, 1 A. 11. — πλεῖστον. ψιλόν Kr. vgl. Xen. An. 3, 2, 36.

§ 2. ἐπειδή τε. Zu entsprechen scheint οἱ δέ § 3. (Hf.) Wenn τέ nicht zu tilgen ist.

§ 3. ἄπεδον, ὁμαλόν, ἀμόπεδον, ὡς καὶ ἄλοχος ἡ ὁμόλοχος. (Sch.) Gr. 42, 1 A. 6. — στάδια. Sonst sagt Thuk. nur stadios. (Phot.) Der No. Pl. scheint bei ihm nicht vorzukommen.

καὶ τὰ ἐπιτήδεια οὐκέτι ὁμοίως εἶχον· οὐ γὰρ ἔτι ἀποχωρεῖν οἷόν τ' ἦν ὑπὸ τῶν ἱππέων. πρῲ δὲ ἄραντες ἐπορεύοντο 79
αὐθις καὶ ἐβιάσαντο πρὸς τὸν λόφον ἐλθεῖν τὸν ἀποτετειχισμένον καὶ εὗρον πρὸ ἑαυτῶν ὑπὲρ τοῦ ἀποτειχίσματος τὴν πεζὴν στρατιὰν παρατεταγμένην οὐκ ἐπ' ὀλίγων ἀσπίδων· σπενὸν γὰρ ἦν τὸ χωρίον. καὶ προσβαλόντες οἱ Ἀθηναῖοι 2
ἐτειχομάχουν καὶ βαλλόμενοι ὑπὸ πολλῶν ἀπὸ τοῦ λόφου ἐπάνω τοὺς ὄντος — διεκνοῦντο γὰρ ῥᾷον οἱ ἄνωθεν — καὶ οὐ δυνάμενοι βιάσασθαι ἀνεχώρουν πάλιν καὶ ἀνεπαύοντο. ἔτυχον δὲ καὶ βρονταί τινες ἅμα γενόμεναι καὶ ὕδωρ, οἷα τοῦ ἔτους πρὸς μετόπωρον ἤδη ὄντος φιλεῖ γίγνεσθαι· ἀφ' ὧν οἱ Ἀθηναῖοι μᾶλλον ἔτι ἠθύμουν καὶ ἐνόμιζον ἐπὶ τῷ σφετέρῳ ὀλέθρῳ καὶ ταῦτα πάντα γίγνεσθαι. ἀναπαυο- 3
μένων δ' αὐτῶν ὁ Γύλιππος καὶ οἱ Συρακόσιοι πέμπουσι μέρος τι τῆς στρατιᾶς ἀποτειχιοῦντας αὖ ἐκ τοῦ ὄπισθεν αὐτοὺς ᾗ προεληλύθεσαν· ἀντιπέμψαντες δὲ κἀκεῖνοι σφῶν αὐτῶν τινας διεκώλυσαν. καὶ μετὰ τοῦτο πάσῃ τῇ στρατιᾷ ἀναχωρήσαντες πρὸς τὸ πεδίον μᾶλλον οἱ Ἀθηναῖοι ηὐλίσαντο. τῇ δ' ὑστεραίᾳ προυχώρουν, καὶ οἱ Συρακόσιοι προσέβαλλόν τε πανταχῇ αὐτοῖς κύκλῳ καὶ πολλοὺς κατετραυμάτιζον, καὶ εἰ μὲν ἐπίοιεν οἱ Ἀθηναῖοι, ὑπεχώρουν, εἰ δ' ἀ- 4
ναχωροῖεν, ἐπέκειντο, καὶ μάλιστα τοῖς ὑστάτοις προσπίπτοντες, εἴ πως κατὰ βραχὺ τρεψάμενοι πᾶν τὸ στράτευμα

---

§ 4. ἀποχωρεῖν, ἀποσκίδνασθαι ἀπὸ τοῦ στρατεύματος. (Sch.)

C. 79. § 1. ἐβιάσαντο, μετὰ βίας ἐπειράσαντο. (A. Ps.) Eine in dieſer Bedeutung nicht leicht vorkommende Conſtruction. (Pp.) Mir iſt ἔλθεῖν anſtößig; Ba. überſetzt es nicht.

§ 2. ἐτειχομάχουν. zu 1, 102, 1. vgl. 8, 103, 1. — διεκνοῦντο ἀντὶ τοῦ ἐξεκνοῦντο βάλλοντες. (Sch.) Ein ſeltenes Compoſitum, das z. B. Thuk. nur hier, Xen. nie gebraucht hat. — οἱ ἄνωθεν. Gr. 50, 8 A. 15. — ἔτυχον δέ. ἔτυχον γάρ eine gute Hſ. u. vielleicht auch Ba. — ὕδωρ. Gr. 62, 4 A. 4. — φιλεῖ γίγνεσθαι. ἐκ περιουσίας τοῦτο προσέρρηται. (Sch.) Es könnte freilich Gleſſem ſein. Gr. 56, 12 A. 2.

§ 3. ἀποτειχιοῦντας. ἀποτειχιοῦντες einige gute Hſn. — αἴ hat nur eine gute Hſ.: wie vorn. — μᾶλλον. zu 6, 88, 5. — πανταχῇ κύκλῳ. zu 3, 68, 2.

§ 4. καὶ μάλιστα erg. ἐπέκειντο. (Ba.) — εἴ πως. Gr. 65, 1 A. 10.

φοβήσειαν. καὶ ἐπὶ πολὺ μὲν τοιούτῳ τρόπῳ ἀντεῖχον οἱ Ἀθηναῖοι, ἔπειτα προελθόντες πέντε ἢ ἕξ σταδίους ἀνεπαύοντο ἐν τῷ πεδίῳ· ἀνεχώρησαν δὲ καὶ οἱ Συρακόσιοι ἀπ' αὐτῶν ἐς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον.

80 Τῆς δὲ νυκτὸς τῷ Νικίᾳ καὶ Δημοσθένει ἐδόκει, ἐπειδὴ κακῶς σφίσι τὸ στράτευμα εἶχε τῶν τε ἐπιτηδείων πάντων ἀπορίᾳ ἤδη καὶ καταιειραυματισμένοι ἦσαν πολλοὶ ἐν ποιλαῖς προσβολαῖς τῶν πολεμίων γεγενημέναις, πυρὰ καύσαντας ὡς πλεῖστα ἀπάγειν τὴν στρατιάν, μηκέτι τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἣ διενοήθησαν, ἀλλὰ τοὐναντίον ἢ οἱ Συρακόσιοι ἐτήρουν,
2 πρὸς τὴν θάλασσαν. ἦν δὲ ἡ ξύμπασα ὁδὸς αὕτη οὐκ ἐπὶ Κατάνης τῷ στρατεύματι, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἕτερον μέρος τῆς Σικελίας τὸ πρὸς Καμάριναν καὶ Γέλαν καὶ τὰς ταύτῃ πόλεις καὶ Ἑλληνίδας καὶ βαρβάρους. καύσαντες οὖν πυρὰ πολλὰ ἐχώρουν ἐν τῇ νυκτί. καὶ αὐτοῖς, οἷον φιλεῖ καὶ πᾶσι στρατοπέδοις, μάλιστα δὲ τοῖς μεγίστοις φόβοι καὶ δείματα ἐγγίγνεσθαι, ἄλλως τε καὶ ἐν νυκτί τε καὶ διὰ πολεμίας καὶ ἀπὸ πολεμίων οὐ πολὺ ἀπεχόντων ἰοῦσιν, ἐμπίπτει ταραχή·
3 καὶ τὸ μὲν Νικίου στράτευμα, ὥσπερ ἡγεῖτο, ξυνέμενέ τε καὶ προὔλαβε πολλῷ, τὸ δὲ Δημοσθένους, τὸ ἥμισυ μάλιστα καὶ τὸ πλέον, ἀπεσπάσθη τε καὶ ἀτακτότερον ἐχώρει. ἅμα δὲ τῇ ἕῳ ἀφικνοῦνται ὅμως πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐσβάντες ἐς τὴν ὁδὸν τὴν Ἑλωρινὴν καλουμένην ἐπορεύοντο, ὅπως ἐπειδὴ γένοιντο ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ Κακυπάρει, παρὰ τὸν ποταμὸν ἴοιεν ἄνω διὰ μεσογείας· ἤλπιζον γὰρ καὶ τοὺς

C. 80. § 1. ἀπορίᾳ für ἀπορία Kiſt. u. Ba., ἀπορίαι eine gute Hſ.; über τέ zu 5, 11, 2. — καύσαντας für καύσαντες mehrere gute Hſn. Dieſes iſt wohl aus § 2 entſtanden. — ἢ οἷ. ἢ ᾗ οἷ! doch ſ. zu 3, 22, 4. — ἐτήρουν aufpaßten. (Hl.) Lyſ. 3, 34: οὐκ ἐτήρησα αὐτὸν οὗ μόνον οἷόν τ' ἦν λαβεῖν. vgl. zu 6, 100, 1.

§ 2. κατά nach — zu Gr. 68, 25 A. 1. — οἷον — ἐγγίγνεσθαι. zu 4, 125, 1.

§ 3. ὥσπερ. ὅπερ oder ὅσπερ Dobree; doch vgl. 7, 80, 3 u. zu 5, 6, 1. — ξυνέμενε blieb zuſammen. (St.) — προὔλαβε gewann einen Vorſprung. (Hl.) — πολλῷ um eine anſehnliche Strecke. Gr 48, 15 A. 9. — τὸ δέ. τοῦ δέ. Gr. 47, 28 A. 3. — τό vor πλέον fehlt in einer guten Hſ.; doch vgl. 47, 4. (Pp.) Gr. 50, 2 A. 8. — ἐπί für παρά eine gute Hſ. — τῷ ποταμῷ τῷ,

Σικελοὺς ταύτῃ, οὓς μετέπεμψαν, ἀπαντήσεσθαι. ἐπειδὴ δ' ἐγένοντο ἐπὶ τῷ ποταμῷ, εὗρον καὶ ἐνταῦθα φυλακήν τινα τῶν Συρακοσίων ἀποτειχίζουσάν τε καὶ ἀποσταυροῦσαν τὸν πόρον. καὶ βιασάμενοι αὐτὴν διέβησάν τε τὸν ποταμὸν καὶ ἐχώρουν αὖθις πρὸς ἄλλον ποταμόν, τὸν Ἐρινεόν· ταύτῃ γὰρ οἱ ἡγεμόνες ἐκέλευον. ἐν τούτῳ δ' οἱ Συρακόσιοι καὶ 81
οἱ ξύμμαχοι, ὡς ἤ τε ἡμέρα ἐγένετο καὶ ἔγνωσαν τοὺς Ἀθηναίους ἀπεληλυθότας, ἐν αἰτίᾳ τε οἱ πολλοὶ τὸν Γύλιππον εἶχον ἑκόντα ἀφεῖναι τοὺς Ἀθηναίους, καὶ κατὰ τάχος διώκοντες, ᾗ οὗ χαλεπῶς ᾐσθάνοντο κεχωρηκότας, καταλαμβάνουσι περὶ ἄρίστου ὥραν. καὶ ὡς προσέμιξαν τοῖς μετὰ τοῦ 2
Λημοσθένους, ὑστέροις τ' οὖσι καὶ σχολαίτερον καὶ ἀτακτότερον χωροῦσιν, ὡς τῆς νυκτὸς τότε ξυνεταράχθησαν, εὐθὺς προσπεσόντες ἐμάχοντο, καὶ οἱ ἱππῆς τῶν Συρακοσίων ἐκυκλοῦντό τε ῥᾷον αὐτούς, ὀλίγα δὴ ὄντας, καὶ ξυνῆγον ἐς ταὐτό. τὸ δὲ Νικίου στράτευμα ἀπεῖχεν ἐν τῷ πρόσθεν καὶ πεντή- 3
κοντα σταδίους· θᾶσσόν τε γὰρ ὁ Νικίας ἦγε, νομίζων οὐ τὸ ὑπομένειν ἐν τῷ τοιούτῳ ἑκόντας εἶναι καὶ μάχεσθαι σωτηρίαν, ἀλλὰ τὸ ὡς τάχιστα ὑποχωρεῖν, τοσαῦτα μαχομένους

---

wie 7, 82, 3. (Py.) Gr. 50, 7 A. 1. — *μετέπεμψαν. μετεπέμψαντο* eine gute Hſ. zu 1, 112, 1.

C. 81. § 1. *ἡ ἡμέρα* der eben eintretende Tag; freilich gebraucht auch Thuk. die Redensart ſonſt immer ohne Artikel. — *ἀφεῖναι*, weil *ἐν αἰτίᾳ εἶχον* ſo viel iſt als *ἠτιῶντο*. Anders 2, 59, 1. — (Ba.) Gr. 50, 6 A. 6. — *ταύτῃ, χωρεῖν*. Gr. 55, 4 A. 11.

§ 2. *καὶ ὡς. καὶ ὥσπερ* mehrere und gute Hſn. — *τότε* 7, 80, 3. vgl. zu 1, 101, 2. — *δίχα δὴ ὄντας, ἦγουν κεχωρισμένους ἀπὸ τῶν μετὰ Νικίου*. (Sch.) Es iſt wohl nur auf die Trennung der Truppen des Demoſthenes zu beziehen. vgl. Gr. 62, 2 A. 4. — *δή. ἤδη* eine gute Hſ. u. Ba. — *ξυνῆγον* trieben ſie zuſammen. (Ba.) vgl. 2, 84, 1. (Bl.) — *ἐς ταὐτό, ἐς ὀλίγον χωρίον*. (Sch.) Kr. zu Xen. An. 1, 8, 14.

§ 3. *ἑκατόν*, was ſonſt ſachwidrig nach *πρόσθεν* ſtand, fehlt in vielen, auch guten Hſn., *καί* in einigen; doch über dieſes Gr. 69, 32 A. 18 u. zu 1, 44, 1. — *θᾶσσόν τε*. Dem *τέ* entſpricht *ὁ δέ* § 4. (Hf.) *θᾶσσόν τε* vermuthet Dobree. vgl. *ῥᾷόν τι* 7, 84, 1. — *ἐν τῷ τοιούτῳ* bei einer Lage wie die gegenwärtige. Gr. 50, 4 A. 6. — *ἑκόντας εἶναι*. zu 6, 14. — *σωτηρίαν. σωτήριον*? Xen. Mem. 3, 3, 10: *τὸ πείθεσθαί σοι κάλλιόν τε καὶ σωτηριώτερον αὐτοῖς ἔσται*. — *τοσαῦτα*. Plat. Alk. a, 107, e: *τούτοις δεῖ προσπαλαίειν τοσαῦτα ὅσα ἄμεινον*. Gr. 46, 5 A. 4.

4 ὅσα ἀναγκάζονται. ὁ δὲ Δημοσθένης ἐτύγχανέ τε τὰ πλείω ἐν πόνῳ ξυνεχεστέρῳ ὢν διὰ τὸ ὑστέρῳ ἀναχωροῦντι αὐτῷ πρώιῳ ἐπικεῖσθαι τοὺς πολεμίους καὶ τότε γνοὺς τοὺς Συρακοσίους διώκοντας οὐ προυχώρει μᾶλλον ἢ ἐς μάχην ξυνετάσσετο, ἕως ἐνδιατρίβων κυκλοῦταί τε ὑπ' αὐτῶν καὶ ἐν πολλῷ θορύβῳ αὐτός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ Ἀθηναῖοι ἦσαν·
5 ἀνειληθέντες γὰρ ἔς τι χωρίον ᾧ κύκλῳ μὲν τειχίον περιῆν, ὁδὸς δὲ ἔνθεν τε καὶ ἔνθεν, ἐλάας δὲ οὐκ ὀλίγας εἶχεν, ἐβάλλοντο περισταδόν. τοιαύταις δὲ προσβολαῖς καὶ οὐ
6 ξυσταδὸν μάχαις οἱ Συρακόσιοι εἰκότως ἐχρῶντο· τὸ γὰρ ἀποκινδυνεύειν πρὸς ἀνθρώπους ἀπονενοημένους οὐ πρὸς ἐκείνων μᾶλλον ἦν ἔτι ἢ πρὸς τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἅμα φειδώ τέ τις ἐγίγνετο ἐπ' εὐπραγίᾳ ἤδη σαφεῖ μὴ προαναλωθῆναί τῳ καὶ ἐνόμιζον καὶ ὡς ταύτῃ τῇ ἰδέᾳ καταδαμα-
82 σάμενοι λήψεσθαι αὐτούς. ἐπειδὴ γοῦν δι' ἡμέρας βάλλοντες πανταχόθεν τοὺς Ἀθηναίους καὶ ξυμμάχους ἑώρων ἤδη τεταλαιπωρημένους τοῖς τε τραύμασι καὶ τῇ ἄλλῃ κακώσει, κήρυγμα ποιοῦνται Γύλιππος καὶ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι πρῶτον μέν, τῶν νησιωτῶν εἴ τις βούλεται, ἐπ' ἐλευ-

---

§ 4. πόνῳ für πόνῳ τε eine gute Hſ. — καὶ ἐν für καί dieſelbe.

§ 5. ἀνειληθέντες zurückgedrängt. Arr. An. 4, 5, 8: ἀνείλουν ἐς τὸν ποταμόν. (Arn.) συνειληθέντες vermuthete Lob. z. Phryn. p. 29; συστραφέντες erklärt der Sch. — ἔνθεν τε. τε fehlt in einigen ſchlechten Hſn. und gewöhnlich ſagte man ἔνθεν καὶ ἔνθεν. (Pp.) Doch ἔνθεν τε καὶ ἔνθεν auch Plat. Kriti. 117, c u. 118, d. (Hertlein Ms.) — ἔνθεν erg. ἦν aus περιῆν. Gr. 62, 4 A. 1. — τε nach ἐβάλλοντο iſt mit einer guten Hſ. getilgt. — περισταδόν auch Her. 7, 225 u. Arr. An. 5, 17, 3. (Bl.) vgl. Spitzner zu Il. ν, 551. — ξυσταδόν, ἤγουν ἐκ τοῦ πλησίον. (Sch.) Herodt. 6, 7, 19: πρὸς τὴν συσκιδὸν μάχην. (Bl.) συστάδην Pol. 3, 73, 8. 13, 3, 7. 16, 4, 13. Diod. 11, 7: συστάδην νύσης τῆς μάχης. Ueber die Verbindung ohne Artikel. Gr. 50, 8 A. 19.

§ 6. ἀπονενοημένους. Xen. Hell. 7, 5, 12: τοῖς ἀπονενοημένοις οὐδὲις ἂν ὑποσταίη. (Bl.) — φειδώ. ἐφείδετο αὐτός τις ἑαυτοῦ ὥστε μὴ προαναλωθῆναι. Sch., der τῷ richtig mit φειδώ τις ἐγένετο zu verbinden ſcheint. (Pp.) — προαναλωθῆναι vor dem Genuß ihrer Vortheile aufgerieben würden. (Pl.) — ταύτῃ τῇ ἰδέᾳ, ἤγουν τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς μάχης. (Sch.) zu 1, 109, 1. — καταδαμασάμενοι, poetiſch. Gr. B. 2 § 39 unter δάμνημι.

C. 82. § 1. ἐπ' ἐλευθερίᾳ, unter der Bedingung daß ſie nicht

θερίᾳ ὡς σφᾶς ἀπιέναι· καὶ ἀπεχώρησάν τινες πόλεις οὐ πολλαί. ἔπειτα δ' ὕστερον καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας 2
τοὺς μετὰ Δημοσθένους ὁμολογία γίγνεται ὥστε ὅπλα τε παραδοῦναι καὶ μὴ ἀποθανεῖν μηδένα μήτε βιαίως μήτε δεσμοῖς μήτε τῆς ἀναγκαιοτάτης ἐνδείᾳ διαίτης. καὶ παρέ- 3
δοσαν οἱ πάντες σφᾶς αὐτοὺς ἑξακισχίλιοι, καὶ τὸ ἀργύριον ὃ εἶχον ἅπαν κατέθεσαν ἐσβαλόντες ἐς ἀσπίδας ὑπτίας, καὶ ἐνέπλησαν ἀσπίδας τέσσαρας. καὶ τούτους μὲν εὐθὺς ἀπεκόμιζον ἐς τὴν πόλιν· Νικίας δὲ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀφικνοῦνται ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν Ἑρινεὸν καὶ διαβὰς πρὸς μετέωρόν τι καθῖσε τὴν στρατιάν.

Οἱ δὲ Συρακόσιοι τῇ ὑστεραίᾳ καταλαβόντες αὐτὸν ἔλε- 83
γον ὅτι οἱ μετὰ Δημοσθένους παραδεδώκοιεν σφᾶς αὐτούς, κελεύοντες κἀκεῖνον τὸ αὐτὸ δρᾶν· ὁ δ' ἀπιστιῶν σπένδεται ἱππέα πέμψαι σκεψόμενον. ὡς δ' οἰχόμενος ἀπήγγειλε πάλιν παραδεδωκότας, ἐπικηρυκεύεται Γυλίππῳ καὶ Συρακοσίοις εἶναι ἕτοιμος ὑπὲρ Ἀθηναίων ξυμβῆναι, ὅσα ἀνάλωσαν χρήματα Συρακόσιοι ἐς τὸν πόλεμον, ταῦτ' ἀποδοῦναι, ὥστε τὴν μετ' αὐτοῦ στρατιὰν ἀφεῖναι αὐτούς· μέχρι οὗ δ' ἂν τὰ 2
χρήματα ἀποδοθῇ, ἄνδρας δώσειν Ἀθηναίων ὁμήρους, ἕνα κατὰ τάλαντον. οἱ δὲ Συρακόσιοι καὶ Γύλιππος οὐ προσεδέχοντο τοὺς λόγους, ἀλλὰ προσπεσόντες καὶ περιστάντες πανταχόθεν ἔβαλλον καὶ τούτους μέχρι ὀψέ. εἶχον δὲ καὶ οἵτοι πονήρως σίτου τε καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων ἀπορίᾳ. ὅμως δὲ τῆς νυκτὸς φυλάξαντες τὸ ἡσυχάζον ἔμελλον πορεύ- 3

ἀνδράποδα werden ſollten. Gr. 68, 41 A. 7. — τινες πόλεις, πόλεων τινῶν ἄνδρες. — ἀπιέναι. Gr. 55, 3 A. 13.

§ 2. ἔπειτα ὕστερον. zu 2, 9, 1. — ὅπλα ohne Artikel iſt hier auffallend, wenn nicht καὶ χρήματα ausgefallen iſt. vgl. § 3.

§ 3. οἱ πάντες. Gr. 50, 11 A. 12. — ὑπτίας von Schilden auch Ar. Ach. 583, Ly. 185 u. Xen. Hell. 5, 4, 18. — τέσσαρας. Nicht mehr? — ταύτῃ für αὐτῇ eine gute Hſ.

C. 83. § 1. κελεύοντες gehört zu Συρακόσιοι. (Ba.)

§ 2. οὗ δ' ἄν. δ' οὗ ἄν eine gute Hſ. — ἕνα κατὰ τάλαντον. Denn ein Talent war ungefähr das Löſegeld eines Freien. Dorvill. ĭ. Char. p. 286. (Gö.) — ἄλλων fehlt in vielen und den beſten Hſn.; Ba. las es. — μέχρι ὀψέ. Gr. 66, 1 A. 4.

§ 3. τὸ ἡσυχάζον die Stille, Ruhe. Gr. 43, 4 A. 27. —

εσθαι. καὶ ἀναλαμβάνουσί τε τὰ ὅπλα καὶ οἱ Συρακόσιοι αἰσθάνονται καὶ ἐπαιώνισαν. γνόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ὅτι οὐ λανθάνουσιν κατέθεντο πάλιν πλὴν τριακοσίων μάλιστα ἀνδρῶν· οὗτοι δὲ διὰ τῶν φυλάκων βιασάμενοι ἐχώρουν
84 τῆς νυκτὸς ᾗ ἐδύναντο. Νικίας δ' ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο ἦγε τὴν στρατιάν· οἱ δὲ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι προσέκειντο τὸν αὐτὸν τρόπον πανταχόθεν βάλλοντές τε καὶ κατακοντίζοντες. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἠπείγοντο πρὸς τὸν Ἀσσίναρον ποταμόν, ἅμα μὲν βιαζόμενοι ὑπὸ τῆς πανταχόθεν προσβολῆς ἱππέων τε πολλῶν καὶ τοῦ ἄλλου ὄχλου οἰόμενοι ῥᾷόν τι σφίσιν ἔσεσθαι, ἢν διαβῶσι τὸν ποταμόν, ἅμα δ' ὑπὸ
2 τῆς ταλαιπωρίας καὶ τοῦ πιεῖν ἐπιθυμίᾳ. ὡς δὲ γίγνονται ἐπ' αὐτῷ, ἐσπίπτουσιν οὐδενὶ κόσμῳ ἔτι, ἀλλὰ πᾶς τέ τις διαβῆναι αὐτὸς πρῶτος βουλόμενος καὶ οἱ πολέμιοι ἐπικείμενοι χαλεπὴν ἤδη τὴν διάβασιν ἐποίουν· ἁθρόοι γὰρ ἀναγκαζόμενοι χωρεῖν ἐπέπιπτόν τε ἀλλήλοις καὶ κατεπάτουν, περί τε τοῖς δορατίοις καὶ σκεύεσιν οἱ μὲν εὐθὺς δι-
3 εφθείροντο οἱ δὲ ἐμπαλασσόμενοι κατέρρεον. ἐς τὰ ἐπὶ θάτερά τε τοῦ ποταμοῦ παραστάντες οἱ Συρακόσιοι, ἦν δὲ κρημνῶδες, ἔβαλλον ἄνωθεν τοὺς Ἀθηναίους, πίνοντάς τε τοὺς πολλοὺς ἀσμένους καὶ ἐν κοίλῳ ὄντι τῷ ποταμῷ ἐν

πορεύεσθαι für πορεύσεσθαι mehrere Hfn. — κατέθεντο, τὰ ὅπλα. (Sch.) — οὗτοι. Ueber sie 7, 85, 2. (Pp.) — βιασάμενοι, διελθόντες σὺν βίᾳ. (Sch.)

C. 84. § 1. ἅμα μέν gehört wenigstens der Sache nach zu οἰόμενοι, wofür βιαζόμενοι — ὄχλου den Grund angibt. — οἰόμενοι. οἰόμενοι δέ eine Hs.

§ 2. πᾶς τις. Gr. 51, 16 A. 11. Durch τε — καί werden πᾶς τις βουλόμενος und οἱ πολέμιοι ἐπικείμενοι verbunden. Wie konnte man hier einen Wechsel der Structur finden? — περί an. Luk. ῥητ. διδ. 3: πολλὰ τραύματα λαμβάνοντες περὶ τραχείαις ταῖς πέτραις. Plut. Sulla 18: κατὰ πρανοῦς φερόμενοι τοῖς δόρασι περιέπιπτον αὐτοὶ τοῖς ἑαυτῶν. (Jacobs.) — ἐμπαλασσόμενοι κατέρρεον, ἀντὶ τοῦ ἐμπλεκόμενοι κατέπιπτον. (Sch.) Dies ist mit σκεύεσι wie διεφθείροντο mit δορατίοις zu verbinden (Arn.) vgl. Lobeck Pathol. p. 88.

§ 3. κρημνῶδες. zu 6, 101, 2. — κοίλῳ mit abschüssigen Ufern. (Hl.) Polyb. 22, 20, 4: ἐγεφύρωσε τὸν Σαγγάριον ποταμόν, τελέως κοῖλον ὄντα καὶ δύσβατον. (Jacobs.) Wie Kaltwasser er-

σφίσιν αὐτοῖς ταρασσομένους. οἵ τε Πελοποννήσιοι ἐπικατα-
βάντες τοὺς ἐν τῷ ποταμῷ μάλιστα ἔσφαζον. καὶ τὸ ὕδωρ
εὐθὺς διέφθαρτο, ἀλλ' οὐδὲν ἧσσον ἐπίνετό τε ὁμοῦ τῷ
πηλῷ ᾑματωμένον καὶ περιμάχητον ἦν τοῖς πολλοῖς. τέλος 85
δὲ νεκρῶν τε πολλῶν ἐπ' ἀλλήλοις ἤδη κειμένων ἐν τῷ πο-
ταμῷ καὶ διεφθαρμένου τοῦ στρατεύματος τοῦ μὲν κατὰ τὸν
ποταμόν, τοῦ δὲ καί, εἴ τι διαφύγοι, ὑπὸ τῶν ἱππέων, Νι-
κίας Γυλίππῳ ἑαυτὸν παραδίδωσι, πιστεύσας μᾶλλον αὐτῷ
ἢ τοῖς Συρακοσίοις· καὶ ἑαυτῷ μὲν χρῆσθαι ἐκέλευεν ἐκεῖ-
νόν τε καὶ Λακεδαιμονίους ὅ τι βούλονται, τοὺς δὲ ἄλλους
στρατιώτας παύσασθαι φονεύοντας. καὶ ὁ Γύλιππος μετὰ 2
τοῦτο ζωγρεῖν ἤδη ἐκέλευεν· καὶ τούς τε λοιπούς, ὅσους μὴ
ἀπεκρύψαντο — πολλοὶ δὲ οὗτοι ἐγένοντο —, ξυνεκόμισαν
ζῶντας, καὶ ἐπὶ τοὺς τριακοσίους, οἳ τὴν φυλακὴν διεξῆλθον
τῆς νυκτός, πέμψαντες τοὺς διωξομένους ξυνέλαβον. τὸ μὲν
οὖν ἀθροισθὲν τοῦ στρατεύματος ἐς τὸ κοινὸν οὐ πολὺ ἐγέ-
νετο, τὸ δὲ διακλαπὲν πολύ, καὶ διεπλήσθη πᾶσα Σικελία 3
αὐτῶν, ἅτε οὐκ ἀπὸ ξυμβάσεως ὥσπερ τῶν μετὰ Δημοσθέ-
νους ληφθέντων. μέρος δέ τι οὐκ ὀλίγον καὶ ἀπέθανεν·
πλεῖστος γὰρ δὴ φόνος οὗτος καὶ οὐδενὸς ἐλάσσων τῶν ἐν
τῷ Σικελικῷ πολέμῳ τούτῳ ἐγένετο. καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις 4
προσβολαῖς ταῖς κατὰ τὴν πορείαν συχναῖς γενομέναις οὐκ
ὀλίγοι ἐτεθνήκεσαν. πολλοὶ δὲ ὅμως καὶ διέφυγον, οἱ μὲν
καὶ παραυτίκα, οἱ δὲ καὶ δουλεύσαντες καὶ διαδιδράσκοντες
ὕστερον· τούτοις δ' ἦν ἀναχώρησις ἐς Κατάνην.

---

klärt auch Nitzsch z. Od. Th. 3 S. 9 κοῖλος ποταμός von einem tiefgehenden, leeren, mit seichtem Wasser sein Bett nicht füllenden Strome. Gewiß richtig. Plut. Cam. 3: οἱ δὲ ποταμοὶ πάντες ὥσπερ ἀεὶ κοῖλοι καὶ ταπεινοὶ διὰ θέρους ἐρρύησαν. vgl. de Is. et Os. 39, Plat. Quaestt. 7, 8 u. Athen. 9, 388, a, welche Stelle Pape unter κοῖλος unrichtig versteht. (Hertlein Ms.) — περιμάχητον λέγεται τὸ περιτίμιον, περὶ οὗ τινες ἀλλήλοις διαμάχονται, ἵνα τούτου κρατῶσι καὶ τοῦτο κτῶνται. (Sch.) Ar. Thesm. 319. (Gram.)

C. 85. § 1. τοῦ δὲ καί. Gr. 69, 32 A. 15. — ὅ τι βούλονται. zu 2, 4, 4.

§ 2. ἀπεκρύψαντο verbargen für sich. (Pp.) — τοὺς τριακοσίους 7, 83, 3. (Pp.) — ξυνέλαβον. Gr. 60, 5 A. 5.

§ 3. διεπλήσθη für κατεπλήσθη viele und die besten Hss.; διά — bezieht sich auf die Vertheilung. — Σικελικῷ tilgen Dobree u. Kr.

§ 4. δουλεύσαντες καὶ διαδιδράσκοντες. Gr. 56, 14 A. 1. — ἀναχώρησις ἐς K. Ein Beispiel Lys. 20, 24. (Hertlein Ms.)

86 Ξυναθροισθέντες δὲ οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι τῶν τε αἰχμαλώτων ὅσους ἐδύναντο πλείστους καὶ τὰ σκῦλα ἀναλαβόντες ἀνεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων ὁπόσους ἔλαβον κατεβίβασαν ἐς τὰς λιθοτομίας, ἀσφαλεστάτην εἶναι νομίσαντες τήρησιν, Νικίαν δὲ καὶ Δημοσθένην ἄκοντος τοῦ Γυλίππου ἀπέσφαξαν. 2 ὁ γὰρ Γύλιππος καλὸν τὸ ἀγώνισμα ἐνόμιζέν οἱ εἶναι ἐπὶ τοῖς ἄλλοις καὶ τοὺς ἀντιστρατήγους κομίσαι Λακεδαιμονίοις. ξυνέβαινε δὲ τὸν μὲν πολεμιώτατον αὐτοῖς εἶναι, Δημοσθένην, διὰ τὰ ἐν τῇ νήσῳ καὶ Πύλῳ, τὸν δὲ διὰ τὰ αὐτὰ ἐπι- 3 τηδειότατον· τοὺς γὰρ ἐκ τῆς νήσου ἄνδρας τῶν Λακεδαιμονίων ὁ Νικίας προὐθυμήθη, σπονδὰς πείσας τοὺς Ἀθηναίους ποιήσασθαι, ὥστε ἀφεθῆναι. ἀνθ' ὧν οἵ τε Λακεδαιμόνιοι ἦσαν αὐτῷ προσφιλεῖς κἀκεῖνος οὐχ ἥκιστα διὰ τοῦτο πι- 4 στεύσας ἑαυτὸν τῷ Γυλίππῳ παρέδωκεν. ἀλλὰ τῶν Συρακοσίων τινές, ὡς ἐλέγετο, οἱ μὲν δείσαντες, ὅτι πρὸς αὐτὸν ἐκεκοινολόγηντο, μὴ βασανιζόμενος διὰ τὸ τοιοῦτο ταραχὴν σφίσιν ἐν εὐπραγίᾳ ποιήσῃ, ἄλλοι δέ, καὶ οὐχ ἥκιστα οἱ Κορίνθιοι, μὴ χρήμασι δὴ πείσας τινάς, ὅτι πλούσιος ἦν, ἀποδρᾷ καὶ αὖθις σφίσι νεώτερόν τι ἀπ' αὐτοῦ γένηται, πείσαντες τοὺς ξυμμάχους ἀπέκτειναν αὐτόν. καὶ ὁ μὲν τοι- αὐτῃ ἢ ὅτι ἐγγύτατα τούτων αἰτίᾳ ἐτεθνήκει, ἥκιστα δὴ ἄξιος ὢν τῶν γ' ἐπ' ἐμοῦ Ἑλλήνων ἐς τοῦτο δυστυχίας ἀφικέσθαι 87 διὰ τὴν πᾶσαν ἐς ἀρετὴν νενομισμένην ἐπιτήδευσιν. τοὺς

C. 86. § 1. *ἀναλαβόντες.* *λαβόντες* mehrere und gute Hſn. — *τήν* vor *τήρησιν* iſt mit vielen und guten Hſn. getilgt. vgl. 7, 42, 5. (Arn.) — *τήρησιν, φυλακήν.* (Sch.) — *ἄκοντος τοῦ Γ.* Gr. 47, 4 A. 6.

§ 2. *ἀγώνισμα, ἔπαθλον* Suid. zu Ar. Frö. 284: *λαβεῖν ἀγώνισμ' ἄξιόν τι τῆς ὁδοῦ.* (Dr.) vgl. 59, 1. — *Δημοσθένην.* Gr. 50, 1 A. 11. — *νήσῳ,* Sphakteria.

§ 3. *ὥστε* gehört zu *προὐθυμήθη.* (Sch.) vgl. zu 1, 119. — *διὰ τοῦτο* hat nur eine gute Hſ.

§ 4. *ὡς ἐλέγετο,* nicht *ὡς ἐλέγοντο,* weil hier weniger die Perſonen als die Thatſache in Betracht zu ziehen. Gr. 55, 4 A. 2 u. 3. — *οἱ μέν* nach *τινές.* zu 5, 54, 3. Genauer geſtellt wäre *δείσαντες οἱ μέν.* — *δή* hat nur eine gute Hſ., mit der *τέ* nach *πείσαντες* getilgt iſt. — *ἐγγύτατα* iſt hier adjectiviſch: *ἡ ἐγγὺς αἰτία.* — *πᾶσαν ἐς ἀρετήν* iſt aus mehrern Hſn. hinzugefügt. Der Sinn: wegen

δ' ἐν ταῖς λιθοτομίαις οἱ Συρακόσιοι χαλεπῶς τοὺς πρώτους χρόνους μετεχείρισαν. ἐν γὰρ κοίλῳ χωρίῳ ὄντας καὶ ὀλίγῳ πολλοὺς οἵ τε ἥλιοι τὸ πρῶτον καὶ τὸ πνῖγος ἔτι ἐλύπει διὰ τὸ ἀστέγαστον, καὶ αἱ νύκτες ἐπιγιγνόμεναι τοὐναντίον μετοπωριναὶ καὶ ψυχραὶ τῇ μεταβολῇ ἐς ἀσθένειαν ἐνεωτέριζον, πάντα τε ποιούντων αὐτῶν διὰ στενοχωρίαν ἐν τῷ αὐτῷ καὶ 2 προσέτι τῶν νεκρῶν ὁμοῦ ἐπ' ἀλλήλοις ξυννενημένων, οἵ ἔκ τε τῶν τραυμάτων καὶ διὰ τὴν μεταβολὴν καὶ τὸ τοιοῦτον ἀπέθνησκον, καὶ ὀσμαὶ ἦσαν οὐκ ἀνεκτοί, καὶ λιμῷ ἅμα καὶ δίψει ἐπιέζοντο· ἐδίδοσαν γὰρ αὐτῶν ἑκάστῳ ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας 3 κοτύλην ὕδατος καὶ δύο κοτύλας σίτου. ἄλλα τε ὅσα εἰκὸς ἐν τοιούτῳ χωρίῳ ἐμπεπτωκότας κακοπαθῆσαι, οὐδὲν ὅ τι οὐκ ἐπεγένετο αὐτοῖς. καὶ ἡμέρας μὲν ἑβδομήκοντά τινας 4 οὕτω διῃτήθησαν ἄθρόοι· ἔπειτα πλὴν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινες Σικελιωτῶν ἢ Ἰταλιωτῶν ξυνεστράτευσαν, τοὺς ἄλλους ἀπέδοντο. ἐλήφθησαν δὲ οἱ ξύμπαντες, ἀκριβείᾳ μὲν χαλεπὸν ἐξειπεῖν, ὅμως δὲ οὐκ ἐλάσσους ἑπτακισχιλίων. ξυνέβη 5 τε ἔργον τοῦτο Ἑλληνικὸν τῶν κατὰ τὸν πόλεμον τόνδε μέγιστον γενέσθαι, δοκεῖν δ' ἔμοιγε καὶ ὧν ἀκοῇ Ἑλληνικῶν

---

seiner völligen, allſeitigen, den in Bezug auf Tugend beſtehenden ſittlichen Anſichten gemäßen Beſtrebungen, namentlich rückſichtlich der Religioſität und Geſetzmäßigkeit. (Pp.?) Aehnlich ἐς τὸ θεῖον νόμισις 5, 105, 1. (Didot.) — ἐς τὸ θεῖον nach νενομισμένην iſt mit vielen und den beſten Hſn. getilgt.

C. 87. § 1. μετεχείρισαν, περιεῖπον. (Sch.) — οἱ ἥλιοι im Plural von der Sonnenhitze auch bei Ael. v. Ge. 13, 1 u. Dion. Per. 40. (Dr.) Gr. 44. 3 A. 6. So ψύχη, θάλπη, καύματα. (Jacobs.) — τὸ πρῶτον ſteht wohl im Gegenſatze zu der ſpätern, winterlichen Jahreszeit. — μεταβολῇ. Her. 2, 77: ἐν τῇσι μεταβολῇσι τοῖσι ἀνθρώποισι αἱ νοῦσοι μάλιστα γίγνονται τῶν τε ἄλλων πάντων καὶ δὴ καὶ τῶν ὡρέων μάλιστα. — ἐς ἀσθένειαν ἐνεωτέριζον. Ungewöhnlich; doch ähnlich Arr. An. 4, 8, 2: ἐς τὸ βαρβαρικώτερον νενεωτέριστο. 7, 13, 3: μή τι νεωτερισθείη ἐς ὕβριν. (Bl.)

§ 2. πάντα ποιούντων. διὰ τὸ δύσημον ἀπεσιώπησεν αὐτὰ ὀνομαστὶ εἰπεῖν. βούλεται δὲ λέγειν τὰ ὑποχωρήματα, ἅπερ οἱ ἰατροὶ σκύβαλα καὶ ἀποπατήματα εἰώθασι καλεῖν. (Sch.) — ἀνεκτός als Fem. ſchon Il. 11, 610 u. Simonides bei Stob. 3 p. 63 Gaiſf. (Pp.) — λιμῷ. vgl. Dem. 20, 42. (Hertlein Ms.)

§ 3. κοτύλη war ein Viertel Choinix. vgl. 4, 16, 2. — ἄλλα τε ὅσα für ὅσα τε ἄλλα. Gr. 51, 10 A. 10. — ἐν. Gr. 68, 12 A. 2.

§ 5. δοκεῖν. Gr. 55, 1 A. 3. vgl. 8, 64, 4.

ἴσμεν, καὶ τοῖς τε κρατήσασι λαμπρότατον καὶ τοῖς διαφθα-
6 ρεῖσι δυστυχέσιατον· κατὰ πάντα γὰρ πάντως νικηθέντες καὶ οὐδὲν ὀλίγον ἐς οὐδὲν κακοπαθήσαντες, πανωλεθρίᾳ δὴ τὸ λεγόμενον καὶ πεζὸς καὶ νῆες καὶ οὐδὲν ὅ τι οὐχ ἀπώλετο, καὶ ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν ἐπ' οἶκου ἀπενόστησαν. ταῦτα μὲν τὰ περὶ Σικελίαν γενόμενα.

H.

1 Ἐς δὲ τὰς Ἀθήνας ἐπειδὴ ἠγγέλθη, ἐπὶ πολὺ μὲν ἠπίστουν καὶ τοῖς πάνυ τῶν στρατιωτῶν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔργου διαπεφευγόσι καὶ σαφῶς ἀγγέλλουσι, μὴ οὕτω γε ἅπαν πανσυδὶ διεφθάρθαι· ἐπειδὴ δὲ ἔγνωσαν, χαλεποὶ μὲν ἦσαν τοῖς ξυμπροθυμηθεῖσι τῶν ῥητόρων τὸν ἔκπλουν, ὥσπερ οὐκ αὐτοὶ ψηφισάμενοι, ὠργίζοντο δὲ καὶ τοῖς χρησμολόγοις τε καὶ
2 μάντεσι καὶ ὁπόσοι τι τότε αὐτοὺς θειάσαντες ἐπήλπισαν ὡς λήψονται Σικελίαν. πάντα δὲ πανταχόθεν αὐτοὺς ἐλύπει τε καὶ περιειστήκει ἐπὶ τῷ γεγενημένῳ φόβος τε καὶ κατάπληξις

---

§ 6. πάντα πάντως. Beiſpiele dieſer Paronomaſie bei Lobeck Parall. p. 57 f. — ὀλίγον οὐδὲν ἐς οὐδέν, ἐν παντὶ πράγματι μεγάλως. (Sch.) vgl. zu 2, 8, 1. — κακοπαθήσαντες für κακοπαθησάντων weil das Subject mit πεζός zuſammenfällt und ſelbſt bei νῆες auch ναῦται wenigſtens mitgedacht werden. — πανωλεθρία. πανώλεθρον κακόν Her. 6, 85. — γενόμενα erg. ἦν. zu 2, 54, 4 u. 4, 41, 4.

C. 1. § 1. τοῖς πάνυ den ausgezeichnetſten. (St.) So ὁ πάνυ στρατηγός 8, 89, 2. vgl. Hermann de ell. et pleon. p. 122. — μή ſchließt ſich an ἠπίστουν an. vgl. zu 1, 10, 1. — πανσυδί für πανσυδεί die beſten Hſn., πασσυδί eine Hſ. — τοῖς ξυμπροθυμηθεῖσι τὸν ἔκπλουν. So συμπροθυμεῖσθαι ταῦτα Xen. Cyr. 6, 1, 19. (Bl.) vgl. zu 5, 17, 1. — χρησμολόγοις. zu 2, 8, 2. — θειάσαντες, θεῖά τινα φθεγξάμενοι. (Sch.) — ἐπήλπισαν, εἰς ἐλπίδας ἐνέβαλον. (Sch.)

μεγίστη δή. ἅμα μὲν γὰρ στερόμενοι καὶ ἰδίᾳ ἕκαστος καὶ ἡ πόλις ὁπλιτῶν τε πολλῶν καὶ ἱππέων καὶ ἡλικίας οἵαν οὐχ ἑτέραν ἑωρῶν ὑπάρχουσαν ἐβαρύνοντο· ἅμα δὲ ναῦς οὐχ ὁρῶντες ἐν τοῖς νεωσοίκοις ἱκανὰς οὐδὲ χρήματα ἐν τῷ κοινῷ οὐδ' ὑπηρεσίας ταῖς ναυσὶν ἀνέλπιστοι ἦσαν ἐν τῷ παρόντι σωθήσεσθαι, τούς τε ἀπὸ τῆς Σικελίας πολεμίους εὐθὺς σφίσιν ἐνόμιζον τῷ ναυτικῷ ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ πλευσεῖσθαι, ἄλλως τε καὶ τοσοῦτον κρατήσαντας, καὶ τοὺς αὐτόθεν πολεμίους τότε δὴ καὶ διπλασίως πάντα παρεσκευασμένους κατὰ κράτος ἤδη καὶ ἐκ γῆς καὶ ἐκ θαλάσσης ἐπικείσεσθαι καὶ τοὺς ξυμμάχους σφῶν μετ' αὐτῶν ἀποστάντας. ὅμως δὲ ὡς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἐδόκει χρῆναι μὴ ἐνδιδόναι, ἀλλὰ παρασκευάζεσθαι καὶ ναυτικόν, ὅθεν ἂν δύνωνται ξύλα ξυμπορισαμένους καὶ χρήματα, καὶ τὰ τῶν ξυμμάχων ἐς ἀσφάλειαν ποιεῖσθαι, καὶ μάλιστα τὴν Εὔβοιαν, τῶν τε κατὰ τὴν πόλιν τι ἐς εὐτέλειαν σωφρονίσαι καὶ ἀρχήν τινα πρεσβυτέρων ἀνδρῶν ἑλέσθαι, οἵτινες περὶ τῶν παρόντων ὡς ἂν καιρὸς ᾖ προβουλεύσουσιν. πάντα τε πρὸς τὸ παραχρῆμα περιδεές, ὅπερ φιλεῖ δῆμος ποιεῖν, ἑτοῖμοι ἦσαν εὐτακτεῖν. καὶ ὡς ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ ἐποίουν ταῦτα, καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα. 3 4 5

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος πρὸς τὴν ἐκ τῆς Σικελίας τῶν Ἀθηναίων μεγάλην κακοπραγίαν εὐθὺς οἱ Ἕλληνες πάντες ἐπηρμένοι ἦσαν, οἱ μὲν μηδετέρων ὄντες ξύμμαχοι 2

---

§ 2. ἰδίᾳ ἕκαστος, ἀνδρῶν ξυγγενῶν schwebt aus dem Folgenden vor. (Hf. u. Dd.) — ἡλικίας. zu 3, 67, 2. — ἐν τῷ κοινῷ. zu 1, 80, 3. — ὑπηρεσίας. zu 1, 143, 1. — ἀνέλπιστοι. zu 6, 17, 6.

§ 3. σφῶν, τῶν Ἀθηναίων. (Sch.)

§ 4. παρασκευάζεσθαι würde man nach ναυτικόν erwarten. — τὰ τῶν ξυμμάχων. zu 2, 13, 2. — ὅθεν ἂν δύνωνται gehört zu ξυμπορισαμένους. (Pö.) vgl. 7, 20, 2. — ἐς ἀσφάλειαν ποιεῖσθαι. zu 3, 3, 3. — τῶν κατὰ τὴν πόλιν τι. z. B. den Aufwand bei Festen, Opfern, Spielen. (Dr.) — ἐς εὐτέλειαν. 8, 4: ξυπελλόμενοι ἐς εὐτέλειαν. (Dr.) 8, 86, 5: ἐς εὐτέλειαν ξυντέμνεται. (Abr.) — προβουλεύσουσιν verberathen sollten, ehe die Angelegenheiten andern Behörden und dem Volke vorgetragen würden. (A. Pö.) vgl. Aristot. Pol. 4, 11, 9. 12, 8, Ar. Ach. 755, Lys. 421. 467. 609 u. Kr. z. Dion. p. 273. 375.

§ 5. ὡς ἔδοξεν αὐτοῖς, καί. zu 2, 93, 3.

C. 2. § 1. τὴν ἐκ. zu 3, 102, 2. — ἐπηρμένοι, ὑπερηφα-

ὡς ἦν τις καὶ μὴ παρακαλῇ σφᾶς, οὐκ ἀποστατέον ἔτι τοῦ πολέμου εἴη, ἀλλ' ἐθελοντὶ ἰτέον ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους, νομίσαντες κἂν ἐπὶ σφᾶς ἕκαστοι ἐλθεῖν αὐτούς, εἰ τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ κατώρθωσαν, καὶ ἅμα [ἡγούμενοι] βραχὺν ἔσεσθαι
2 τὸν λοιπὸν πόλεμον, οὗ μετασχεῖν καλὸν εἶναι, οἱ δ' αὖ τῶν Λακεδαιμονίων ξύμμαχοι ξυμπροθυμηθέντες ἐπὶ πλέον ἢ πρὶν ἀπαλλάξεσθαι διὰ τάχους πολλῆς ταλαιπωρίας. μάλιστα δὲ οἱ τῶν Ἀθηναίων ὑπήκοοι ἕτοιμοι ἦσαν καὶ παρὰ δύναμιν αὐτῶν ἀφίστασθαι, διὰ τὸ ὀργῶντες κρίνειν τὰ πράγματα καὶ μηδ' ὑπολείπειν λόγον αὐτοῖς ὡς τό γ' ἐπιὸν θέρος οἷοί τ' ἔσονται περιγενέσθαι. ἡ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων πόλις πᾶσί τε τούτοις ἐθάρσει καὶ μάλιστα ὅτι οἱ ἐκ τῆς Σικελίας αὐτοῖς ξύμμαχοι πολλῇ δυνάμει, κατ' ἀνάγκην ἤδη τοῦ ναυτικοῦ προσγεγενημένου, ἅμα τῷ ἦρι ὡς εἰκὸς
3 παρέσεσθαι ἔμελλον. πανταχόθεν δ' εὐέλπιδες ὄντες ἀπροφασίστως ἅπτεσθαι διενοοῦντο τοῦ πολέμου, λογιζόμενοι καλῶς τελευτήσαντος αὐτοῦ κινδύνων τε τοιούτων ἀπηλλάχθαι ἂν τὸ λοιπὸν οἷος καὶ ὁ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων περιέστη ἂν αὐτούς, εἰ τὸ Σικελικὸν προσέλαβον, καὶ καθελόντες ἐκείνους
3 αὐτοὶ τῆς πάσης Ἑλλάδος ἤδη ἀσφαλῶς ἡγήσεσθαι. εὐθὺς οὖν Ἄγις μὲν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ ὁρμηθεὶς στρατῷ τινι ἐκ Δεκελείας τά τε τῶν ξυμμάχων ἠργυρολόγησεν ἐς τὸ ναυτικόν, καὶ τραπόμενος ἐπὶ τοῦ Μηλιέως

νενόμενοι, καὶ ἀντὶ τοῦ πρόχειροι καὶ εὐτρεπεῖς. (Zon. p. 835.) — μηδετέρων. ἤγουν Ἀθηναίων καὶ Πελοποννησίων. (Sch.) Ueber μή Gr. 67, 8. — ἀποστατέον. vgl. 7, 7, 2. — κἂν ἐλθεῖν, ὅτι κἂν ἦλθον. Gr. 69, 7 A. 1, 4. — ἡγούμενοι haben nicht eine gute Hſ. u. Va.

§ 2. αὐτῶν gehört zu ἀφίστασθαι. (Pö.) — ὀργῶντες. zu 2, 21, 3. — ὑπολείπειν λόγον die Möglichkeit der Behauptung einräumen. vgl. 8, 24, 4: οὐδ' αὐτοὺς ἀντιλέγοντας ἔτι. Aehnlich ſteht ὑπολείπειν λόγον bei Antiph. 3, β, 4. (vgl. 5, 16.) Andok. 3, 18, Iſokr. 4, 146, 3ſä. 1, 33. (Kr.) vgl. ἀντιλογία 2, 87, 2. — κατ' ἀνάγκην ἤδη gehört zu προσγεγενημένου: da ſie nothgedrungen auch zu einer Flotte gekommen ſeien. (Pö.)

§ 3. πανταχόθεν. vgl. 2, 59, 2. 3, 53, 3 u. zu 1, 124, 1. — ἀπροφασίστως, ἄνευ τῆς [του?] προφάσεως. (Sch.) vgl. 1, 49, 5. 3, 82, 5 u. 6, 83, 1. — ἀπηλλάχθαι ἄν. zu 2, 102, 5. — τὸ Σικελικόν. Gr. 43, 4 A. 17.

C. 3. § 1. ἐς τὸ ναυτικόν zur Anſchaffung einer Flotte Va. Vielmehr: zur Erhaltung der Flotte. zu 6, 8, 1. — μη-

πόλιν Οἰταίων τε κατὰ τὴν παλαιὰν ἔχθραν τῆς λείας τὴν 2
πολλὴν ἀπολαβὼν χρήματα ἐπράξατο καὶ Ἀχαιοὺς τοὺς
Φθιώτας καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ταύτῃ Θεσσαλῶν ὑπηκόους
μεμφομένων καὶ ἀκόντων τῶν Θεσσαλῶν ὁμήρους τέ
τινας ἠνάγκασε δοῦναι καὶ χρήματα, καὶ κατέθετο τοὺς ὁμή-
ρους ἐς Κόρινθον, ἔς τε τὴν ξυμμαχίαν ἐπειρᾶτο προσάγειν.
Λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν πρόσταξιν ταῖς πόλεσιν ἑκατὸν νεῶν 3
τῆς ναυπηγίας ἐποιοῦντο, καὶ ἑαυτοῖς μὲν καὶ Βοιωτοῖς πέντε
καὶ εἴκοσιν ἑκατέροις ἔταξαν, Φωκεῦσι δὲ καὶ Λοκροῖς πεν-
τεκαίδεκα καὶ Κορινθίοις πεντεκαίδεκα, Ἀρκάσι δὲ καὶ Πελ-
ληνεῦσι καὶ Σικυωνίοις δέκα, Μεγαρεῦσι δὲ καὶ Τροιζηνίοις
καὶ Ἐπιδαυρίοις καὶ Ἑρμιονεῦσι δέκα· τά τε ἄλλα παρε-
σκευάζοντο ὡς εὐθὺς πρὸς τὸ ἔαρ ἐξόμενοι τοῦ πολέμου.

Παρεσκευάζοντο δὲ καὶ Ἀθηναῖοι, ὥσπερ διενοήθησαν, 4
ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι τούτῳ τήν τε ναυπηγίαν, ξύλα ξυμπο-
ρισάμενοι, καὶ Σούνιον τειχίσαντες, ὅπως αὐτοῖς ἀσφάλεια
ταῖς σιταγωγοῖς ναυσὶν εἴη τοῦ περίπλου, καὶ τό τε ἐν τῇ
Λακωνικῇ τείχισμα ἐκλιπόντες ὃ ἐνῳκοδόμησαν παραπλέοντες
ἐς Σικελίαν καὶ τἆλλα, εἴ πού τι ἐδόκει ἀχρεῖον ἀναλίσκε-
σθαι, ξυστελλόμενοι ἐς εὐτέλειαν, μάλιστα δὲ τὰ τῶν ξυμ-
μάχων διασκοποῦντες ὅπως μὴ σφῶν ἀποσιήσονται.

Πρασσόντων δὲ ταῦτα ἀμφοτέρων καὶ ὄντων οὐδὲν ἄλλο 5
ἢ ὥσπερ ἀρχομένων ἐν κατασκευῇ τοῦ πολέμου, πρῶτοι Εὐ-
βοῆς ὡς Ἄγιν περὶ ἀποστάσεως τῶν Ἀθηναίων ἐπρεσβεύ-
σαντο ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ. ὁ δὲ προσδεξάμενος τοὺς λό-

λείως. Μηλιῶς mehrere, auch gute Hſn. — Οἰταίων hängt von τῆς λείας ab. — κατὰ τὴν παλαιὰν ἔχθραν 3, 92, 1. (Bl.) — λεία Bieh, in antikem Sinne. (Müller.) So ſtehen Xen. Hell. 1, 3, 2 λεία und χρήματα ſynonym. (Arn.) — μεμφομένων, δηλαδὴ τοῖς Λακεδαιμονίοις. (Sch.) — ἀκόντων. Gr. 47, 4 A. 6. — προσάγειν, die Theſſaler oder deren ὑπηκόους? Wohl dieſe. (Dd.)

§ 3. πρόσταξιν, wie προστάσσειν Her. 7, 21; bei Thuk. ſonſt weder dieſes noch jenes.

C. 4. ὅπως — περίπλου. vgl. 7, 28, 1. (Dibot.) — τὸ ἐν Ἀ. τείχισμα 7, 26, 2. 31, 1. (Dr.) — ξυστελλόμενοι ἀντὶ τοῦ συνάγοντες. (Sch.) zu 8, 1, 4.

C. 5. § 1. ὄντων — πολέμου während ſie nichts anderes, in keiner andern Lage, als mit einer, wenn man anfängt der zur Zeit wo ſie anfingen ſtattfindenden, Einrichtung beſchäftigt

4 ὅσα ἀναγκάζονται. ὁ δὲ Δημοσθένης ἐτύγχανέ τε τὰ πλείω ἐν πόνῳ ξυνεχεστέρῳ ὢν διὰ τὸ ὑστέρῳ ἀναχωροῦντι αὐτῷ πρώτῳ ἐπικεῖσθαι τοὺς πολεμίους καὶ τότε γνοὺς τοὺς Συρακοσίους διώκοντας οὐ προυχώρει μᾶλλον ἢ ἐς μάχην ξυνετάσσετο, ἕως ἐνδιατρίβων κυκλοῦταί τε ὑπ' αὐτῶν καὶ ἐν πολλῷ θορύβῳ αὐτός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ Ἀθηναῖοι ἦσαν·
5 ἀνειληθέντες γὰρ ἐς τι χωρίον ᾧ κύκλῳ μὲν τειχίον περιῆν, ὁδὸς δὲ ἔνθεν τε καὶ ἔνθεν, ἐλάας δὲ οὐκ ὀλίγας εἶχεν, ἐβάλλοντο περισταδόν. τοιαύταις δὲ προσβολαῖς καὶ οὐ
6 ξυσταδὸν μάχαις οἱ Συρακόσιοι εἰκότως ἐχρῶντο· τὸ γὰρ ἀποκινδυνεύειν πρὸς ἀνθρώπους ἀπονενοημένους οὐ πρὸς ἐκείνων μᾶλλον ἦν ἔτι ἢ πρὸς τῶν Ἀθηναίων, καὶ ἅμα φειδώ τέ τις ἐγίγνετο ἐπ' εὐπραγίᾳ ἤδη σαφεῖ μὴ προαναλωθῆναί τῳ καὶ ἐνόμιζον καὶ ὧς ταύτῃ τῇ ἰδέᾳ καταδαμα-
82 σάμενοι λήψεσθαι αὐτούς. ἐπειδὴ γοῦν δι' ἡμέρας βάλλοντες πανταχόθεν τοὺς Ἀθηναίους καὶ ξυμμάχους ἑώρων ἤδη τεταλαιπωρημένους τοῖς τε τραύμασι καὶ τῇ ἄλλῃ κακώσει, κήρυγμα ποιοῦνται Γύλιππος καὶ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι πρῶτον μέν, τῶν νησιωτῶν εἴ τις βούλεται, ἐπ' ἐλευ-

---

§ 4. πόνῳ für πόνῳ τε eine gute Hſ. — καὶ ἐν für καί dieſelbe.

§ 5. ἀνειληθέντες zurückgedrängt. Arr. An. 4, 5, 8: ἀνείλουν ἐς τὸν ποταμόν. (Arn.) συνειληθέντες vermuthete Lob. z. Phryn. p. 29; συστραφέντες erklärt der Sch. — ἔνθεν τε. τε fehlt in einigen ſchlechten Hſn. und gewöhnlich ſagte man ἔνθεν καὶ ἔνθεν. (Pp.) Doch ἔνθεν τε καὶ ἔνθεν auch Plat. Kriti. 117, c u. 118, d. (Hertlein Ms.) — ἔνθεν erg. ἦν aus περιῆν. Gr. 62, 4 A. 1. — τε nach ἐβάλλοντο iſt mit einer guten Hſ. getilgt. — περισταδόν auch Her. 7, 225 u. Arr. An. 5, 17, 3. (Bl.) vgl. Spitzner zu Il. ν, 551. — ξυσταδόν, ἤγουν ἐκ τοῦ πλησίον. (Sch.) Herodt. 6, 7, 19: πρὸς τὴν συστάδην μάχην. (Bl.) συστάδην Pol. 3, 73, 8. 13, 3, 7. 16, 4, 13. Diod. 11, 7: συστάδην οὔσης τῆς μάχης. Ueber die Verbindung ohne Artikel. Gr. 50, 8 A. 19.

§ 6. ἀπονενοημένους. Xen. Hell. 7, 5, 12: τοῖς ἀπονενοημένοις οὐδεὶς ἂν ὑποσταίη. (Bl.) — φειδώ. ἐφείδετο αὐτός τις ἑαυτοῦ ὥστε μὴ προαναλωθῆναι. Sch., der τῷ richtig mit φειδώ τις ἐγένετο zu verbinden ſcheint. (Pp.) — προαναλωθῆναι vor dem Genuß ihrer Vortheile aufgerieben würden. (Hl.) — ταύτῃ τῇ ἰδέᾳ, ἤγουν τούτῳ τῷ τρόπῳ τῆς μάχης. (Sch.) zu 1, 109, 1. — καταδαμασάμενοι, poetiſch. Gr. B. 2 §39 unter δάμνημι.

C. 82. § 1. ἐπ' ἐλευθερίᾳ, unter der Bedingung daß ſie nicht

θερίμ ὡς σφᾶς ἀπιέναι· καὶ ἀπεχώρησάν τινες πόλεις οὐ πολλαί. ἔπειτα δ' ὕστερον καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας 2
τοὺς μετὰ Δημοσθένους ὁμολογία γίγνεται ὥστε ὅπλα τε παραδοῦναι καὶ μὴ ἀποθανεῖν μηδένα μήτε βιαίως μήτε δεσμοῖς μήτε τῆς ἀναγκαιοτάτης ἐνδείᾳ διαίτης. καὶ παρέ- 3
δοσαν οἱ πάντες σφᾶς αὐτοὺς ἑξακισχίλιοι, καὶ τὸ ἀργύριον ὃ εἶχον ἅπαν κατέθεσαν ἐσβαλόντες ἐς ἀσπίδας ὑπτίας, καὶ ἐνέπλησαν ἀσπίδας τέσσαρας. καὶ τούτους μὲν εὐθὺς ἀπεκόμιζον ἐς τὴν πόλιν· Νικίας δὲ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀφικνοῦνται ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν Ἐρινεὸν καὶ διαβὰς πρὸς μετέωρόν τι καθῖσε τὴν στρατιάν.

Οἱ δὲ Συρακόσιοι τῇ ὑστεραίᾳ καταλαβόντες αὐτὸν ἔλε- 83
γον ὅτι οἱ μετὰ Δημοσθένους παραδεδώκοιεν σφᾶς αὐτούς, κελεύοντες κἀκεῖνον τὸ αὐτὸ δρᾶν· ὁ δ' ἀπιστῶν σπένδεται ἱππέα πέμψαι σκεψόμενον. ὡς δ' οἰχόμενος ἀπήγγειλε πάλιν παραδεδωκότας, ἐπικηρυκεύεται Γυλίππῳ καὶ Συρακοσίοις εἶναι ἑτοῖμος ὑπὲρ Ἀθηναίων ξυμβῆναι, ὅσα ἀνάλωσαν χρήματα Συρακόσιοι ἐς τὸν πόλεμον, ταῦτ' ἀποδοῦναι, ὥστε τὴν μετ' αὐτοῦ στρατιὰν ἀφεῖναι αὐτούς· μέχρι οὗ δ' ἂν τὰ 2
χρήματα ἀποδοθῇ, ἄνδρας δώσειν Ἀθηναίων ὁμήρους, ἕνα κατὰ τάλαντον. οἱ δὲ Συρακόσιοι καὶ Γύλιππος οὐ προσεδέχοντο τοὺς λόγους, ἀλλὰ προσπεσόντες καὶ περιστάντες πανταχόθεν ἔβαλλον καὶ τούτους μέχρι ὀψέ. εἶχον δὲ καὶ οἵτοι πονήρως σίτου τε καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων ἀπορίᾳ. ὅμως δὲ τῆς νυκτὸς φυλάξαντες τὸ ἡσυχάζον ἔμελλον πορεύ- 3

ἀνδράποδα werden ſollten. Gr. 68, 41 A. 7. — τινες πόλεις, πόλεων τινῶν ἄνδρες. — ἀπιέναι. Gr. 55, 3 A. 13.

§ 2. ἔπειτα ὕστερον. zu 2, 9, 1. — ὅπλα ohne Artikel iſt hier auffallend, wenn nicht καὶ χρήματα ausgefallen iſt. vgl. § 3.

§ 3. οἱ πάντες. Gr. 50, 11 A. 12. — ὑπτίας von Schilden auch Ar. Ach. 583, Ly. 185 u. Xen. Hell. 5, 4, 18. — τέσσαρας. Nicht mehr? — ταύτῃ für αὐτῇ eine gute Hſ.

C. 83. § 1. κελεύοντες gehört zu Συρακόσιοι. (Ba.)

§ 2. οὗ δ' ἄν. δ' οὗ ἄν eine gute Hſ. — ἕνα κατὰ τάλαντον. Denn ein Talent war ungefähr das Löſegeld eines Freien. Dorvill. z. Char. p. 286. (Gö.) — ἄλλων fehlt in vielen und den beſten Hſn.; Ba. las es. — μέχρι ὀψέ. Gr. 66, 1 A. 4.

§ 3. τὸ ἡσυχάζον die Stille, Ruhe. Gr. 43, 4 A. 27. —

εσθαι. καὶ ἀναλαμβάνουσί τε τὰ ὅπλα καὶ οἱ Συρακόσιοι αἰσθάνονται καὶ ἐπαιώνισαν. γνόντες δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ὅτι οὐ λανθάνουσιν κατέθεντο πάλιν πλὴν τριακοσίων μάλιστα ἀνδρῶν· οὗτοι δὲ διὰ τῶν φυλάκων βιασάμενοι ἐχώρουν
84 τῆς νυκτὸς ᾗ ἐδύναντο. Νικίας δ' ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο ἦγε τὴν στρατιάν· οἱ δὲ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι προσέκειντο τὸν αὐτὸν τρόπον πανταχόθεν βάλλοντές τε καὶ κατακοντίζοντες. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἠπείγοντο πρὸς τὸν Ἀσσίναρον ποταμόν, ἅμα μὲν βιαζόμενοι ὑπὸ τῆς πανταχόθεν προσβολῆς ἱππέων τε πολλῶν καὶ τοῦ ἄλλου ὄχλου οἰόμενοι ῥᾷόν τι σφίσιν ἔσεσθαι, ἢν διαβῶσι τὸν ποταμόν, ἅμα δ' ὑπὸ
2 τῆς ταλαιπωρίας καὶ τοῦ πιεῖν ἐπιθυμίᾳ. ὡς δὲ γίγνονται ἐπ' αὐτῷ, ἐσπίπτουσιν οὐδενὶ κόσμῳ ἔτι, ἀλλὰ πᾶς τέ τις διαβῆναι αὐτὸς πρῶτος βουλόμενος καὶ οἱ πολέμιοι ἐπικείμενοι χαλεπὴν ἤδη τὴν διάβασιν ἐποίουν· ἁθρόοι γὰρ ἀναγκαζόμενοι χωρεῖν ἐπέπιπτόν τε ἀλλήλοις καὶ κατεπάτουν, περί τε τοῖς δορατίοις καὶ σκεύεσιν οἱ μὲν εὐθὺς δι-
3 εφθείροντο οἱ δὲ ἐμπαλασσόμενοι κατέρρεον. ἐς τὰ ἐπὶ θάτερά τε τοῦ ποταμοῦ παραστάντες οἱ Συρακόσιοι, ἦν δὲ κρημνῶδες, ἔβαλλον ἄνωθεν τοὺς Ἀθηναίους, πίνοντάς τε τοὺς πολλοὺς ἀσμένους καὶ ἐν κοίλῳ ὄντι τῷ ποταμῷ ἐν

πορεύεσθαι für πορεύσεσθαι mehrere Hfn. — κατέθεντο, τὰ ὅπλα. (Sch.) — οὗτοι. Ueber sie 7, 85, 2. (Pp.) — βιασάμενοι, διελθόντες σὺν βίᾳ. (Sch.)

C. 84. § 1. ἅμα μέν gehört wenigstens der Sache nach zu οἰόμενοι, wofür βιαζόμενοι — ὄχλου den Grund angibt. — οἰόμενοι. οἰόμενοι δέ eine Hs.

§ 2. πᾶς τις. Gr. 51, 16 A. 11. Durch τε — καί werden πᾶς τις βουλόμενος und οἱ πολέμιοι ἐπικείμενοι verbunden. Wie konnte man hier einen Wechsel der Structur finden? — περί an. Luk. ῥητ. διδ. 3: πολλὰ τραύματα λαμβάνοντες περὶ τραχείαις ταῖς πέτραις. Plut. Sulla 18: κατὰ πρανοῦς φερόμενοι τοῖς δόρασι περιέπιπτον αὐτοὶ τοῖς ἑαυτῶν. (Jacobs.) — ἐμπαλασσόμενοι κατέρρεον, ἀντὶ τοῦ ἐμπλεκόμενοι κατέπιπτον. (Sch.) Dies ist mit σκεύεσι wie διεφθείροντο mit δορατίοις zu verbinden (Arn.) vgl. Lobeck Pathol. p. 88.

§ 3. κρημνῶδες. zu 6, 101, 2. — κοίλῳ mit abschüssigen Ufern. (Hl.) Polyb. 22, 20, 4: ἐγεφύρωσε τὸν Σαγγάριον ποταμόν, τελέως κοῖλον ὄντα καὶ δύσβατον. (Jacobs.) Wie Kaltwasser er-

σφίσιν αὐτοῖς ταρασσομένους. οἵ τε Πελοποννήσιοι ἐπικατα-
βάντες τοὺς ἐν τῷ ποταμῷ μάλιστα ἔσφαζον. καὶ τὸ ὕδωρ
εὐθὺς διέφθαρτο, ἀλλ' οὐδὲν ἧσσον ἐπίνετό τε ὁμοῦ τῷ
πηλῷ ᾑματωμένον καὶ περιμάχητον ἦν τοῖς πολλοῖς. τέλος 85
δὲ νεκρῶν τε πολλῶν ἐπ' ἀλλήλοις ἤδη κειμένων ἐν τῷ πο-
ταμῷ καὶ διεφθαρμένου τοῦ στρατεύματος τοῦ μὲν κατὰ τὸν
ποταμόν, τοῦ δὲ καί, εἴ τι διαφύγοι, ὑπὸ τῶν ἱππέων, Νι-
κίας Γυλίππῳ ἑαυτὸν παραδίδωσι, πιστεύσας μᾶλλον αὐτῷ
ἢ τοῖς Συρακοσίοις· καὶ ἑαυτῷ μὲν χρῆσθαι ἐκέλευεν ἐκεῖ-
νόν τε καὶ Λακεδαιμονίους ὅ τι βούλονται, τοὺς δὲ ἄλλους 2
στρατιώτας παύσασθαι φονεύοντας. καὶ ὁ Γύλιππος μετὰ
τοῦτο ζωγρεῖν ἤδη ἐκέλευεν· καὶ τούς τε λοιποὺς, ὅσους μὴ
ἀπεκρύψαντο — πολλοὶ δὲ οὗτοι ἐγένοντο —, ξυνεκόμισαν
ζῶντας, καὶ ἐπὶ τοὺς τριακοσίους, οἳ τὴν φυλακὴν διεξῆλθον
τῆς νυκτός, πέμψαντες τοὺς διωξομένους ξυνέλαβον. τὸ μὲν
οὖν ἀθροισθὲν τοῦ στρατεύματος ἐς τὸ κοινὸν οὐ πολὺ ἐγέ-
νετο, τὸ δὲ διακλαπὲν πολύ, καὶ διεπλήσθη πᾶσα Σικελία 3
αὐτῶν, ἅτε οὐκ ἀπὸ ξυμβάσεως ὥσπερ τῶν μετὰ Δημοσθέ-
νους ληφθέντων. μέρος δέ τι οὐκ ὀλίγον καὶ ἀπέθανεν·
πλεῖστος γὰρ δὴ φόνος οὗτος καὶ οὐδενὸς ἐλάσσων τῶν ἐν
τῷ Σικελικῷ πολέμῳ τούτῳ ἐγένετο. καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις 4
προσβολαῖς ταῖς κατὰ τὴν πορείαν συχναῖς γενομέναις οὐκ
ὀλίγοι ἐτεθνήκεσαν. πολλοὶ δὲ ὅμως καὶ διέφυγον, οἱ μὲν
καὶ παρωτίκα, οἱ δὲ καὶ δουλεύσαντες καὶ διαδιδράσκοντες
ὕστερον· τούτοις δ' ἦν ἀναχώρησις ἐς Κατάνην.

---

klärt auch Nitzſch z. Od. Th. 3 S. 9 κοῖλος ποταμός von einem tiefgehenden, leeren, mit ſeichtem Waſſer ſein Bett nicht füllenden Strome. Gewiß richtig. Plut. Cam. 3: οἱ δὲ ποταμοὶ πάντες ὥσπερ ἀεὶ κοῖλοι καὶ ταπεινοὶ διὰ θέρους ἐρρύησαν. vgl. de Is. et Os. 39, Plat. Quaestt. 7, 8 u. Athen. 9, 388, a, welche Stelle Pape unter κοῖλος unrichtig verſteht. (Hertlein Ms.) — περιμάχητον λέγεται τὸ περιιέμιον, περὶ οὗ τινες ἀλλήλοις διαμάχονται, ἵνα τούτου κρατῶσι καὶ τοῦτο κτῶνται. (Sch.) Ar. Thesm. 319. (Gram.)

C. 85. § 1. τοῦ δὲ καί. Gr. 69, 32 A. 15. — ὅ τι βούλονται. zu 2, 4, 4.

§ 2. ἀπεκρύψαντο verbargen für ſich. (Pp.) — τοὺς τριακοσίους 7, 83, 3. (Pp.) — ξυνέλαβον. Gr. 60, 5 A. 5.

§ 3. διεπλήσθη für κατεπλήσθη viele und die beſten Hſſ.; διὰ — bezieht ſich auf die Vertheilung. — Σικελικῷ tilgen Dobree u. Kr.

§ 4. δουλεύσαντες καὶ διαδιδράσκοντες. Gr. 56, 14 A. 1. — ἀναχώρησις ἐς K. Ein Beiſpiel Lyſ. 20, 24. (Hertlein Ms.)

86 Ξυναθροισθέντες δὲ οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι τῶν τε αἰχμαλώτων ὅσους ἐδύναντο πλείστους καὶ τὰ σκῦλα ἀναλαβόντες ἀνεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν. καὶ τοὺς μὲν ἄλλους Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων ὑπόσους ἕλαβον κατεβίβασαν ἐς τὰς λιθοτομίας, ἀσφαλεστάτην εἶναι νομίσαντες τήρησιν, Νικίαν δὲ καὶ Δημοσθένην ἄκοντος τοῦ Γυλίππου ἀπέσφαξαν. 2 ὁ γὰρ Γύλιππος καλὸν τὸ ἀγώνισμα ἐνόμιζέν οἱ εἶναι ἐπὶ τοῖς ἄλλοις καὶ τοὺς ἀντιστρατήγους κομίσαι Λακεδαιμονίοις. ξυνέβαινε δὲ τὸν μὲν πολεμιώτατον αὐτοῖς εἶναι, Δημοσθένην, διὰ τὰ ἐν τῇ νήσῳ καὶ Πύλῳ, τὸν δὲ διὰ τὰ αὐτὰ ἐπι- 3 τηδειότατον· τοὺς γὰρ ἐκ τῆς νήσου ἄνδρας τῶν Λακεδαιμονίων ὁ Νικίας προὐθυμήθη, σπονδὰς πείσας τοὺς Ἀθηναίους ποιήσασθαι, ὥστε ἀφεθῆναι. ἀνθ' ὧν οἵ τε Λακεδαιμόνιοι ἦσαν αὐτῷ προσφιλεῖς κἀκεῖνος οὐχ ἥκιστα διὰ τοῦτο πι- 4 στεύσας ἑαυτὸν τῷ Γυλίππῳ παρέδωκεν. ἀλλὰ τῶν Συρακοσίων τινές, ὡς ἐλέγετο, οἱ μὲν δείσαντες, ὅτι πρὸς αὐτὸν ἐκεκοινολόγηντο, μὴ βασανιζόμενος διὰ τὸ τοιοῦτο ταραχὴν σφίσιν ἐν εὐπραγίᾳ ποιήσῃ, ἄλλοι δέ, καὶ οὐχ ἥκιστα οἱ Κορίνθιοι, μὴ χρήμασι δὴ πείσας τινάς, ὅτι πλούσιος ἦν, ἀποδρᾷ καὶ αὖθις σφίσι νεώτερόν τι ἀπ' αὐτοῦ γένηται, πείσαντες τοὺς ξυμμάχους ἀπέκτειναν αὐτόν. καὶ ὁ μὲν τοι- αὐτῃ ἢ ὅτι ἐγγύτατα τούτων αἰτίᾳ ἐτεθνήκει, ἥκιστα δὴ ἄξιος ὢν τῶν γ' ἐπ' ἐμοῦ Ἑλλήνων ἐς τοῦτο δυστυχίας ἀφικέσθαι 87 διὰ τὴν πᾶσαν ἐς ἀρετὴν νενομισμένην ἐπιτήδευσιν. τοὺς

C. 86. § 1. *ἀναλαβόντες.* *λαβόντες* mehrere und gute Hſn. — *τήν* vor *τήρησιν* iſt mit vielen und guten Hſn. getilgt. vgl. 7, 42, 5. (Arn.) — *τήρησιν, φυλακήν.* (Sch.) — *ἄκοντος τοῦ Γ.* Gr. 47, 4 A. 6.

§ 2. *ἀγώνισμα, ἔπαθλον* Suid. zu Ar. Frö. 284: *λαβεῖν ἀγώνισμ' ἄξιόν τι τῆς ὁδοῦ.* (Dr.) vgl. 59, 1. — *Δημοσθένην.* Gr. 50, 1 A. 11. — *νήσῳ,* Sphakteria.

§ 3. *ὥστε* gehört zu *προὐθυμήθη.* (Sch.) vgl. zu 1, 119. — *διὰ τοῦτο* hat nur eine gute Hſ.

§ 4. *ὡς ἐλέγετο,* nicht *ὡς ἐλέγοντο,* weil hier weniger die Perſonen als die Thatſache in Betracht zu ziehen. Gr. 55, 4 A. 2 u. 3. — *οἱ μέν* nach *τινές.* zu 5, 54, 3. Genauer geſtellt wäre *δείσαντες οἱ μέν.* — *δή* hat nur eine gute Hſ., mit der *τέ* nach *πείσαντες* getilgt iſt. — *ἐγγύτατα* iſt hier adjectiviſch: *ἡ ἐγγὺς αἰτία.* — *πᾶσαν ἐς ἀρετήν* iſt aus mehrern Hſn. hinzugefügt. Der Sinn: wegen

δ' ἐν ταῖς λιθοτομίαις οἱ Συρακόσιοι χαλεπῶς τοὺς πρώτους χρόνους μετεχείρισαν. ἐν γὰρ κοίλῳ χωρίῳ ὄντας καὶ ὀλίγῳ πολλοὺς οἵ τε ἥλιοι τὸ πρῶτον καὶ τὸ πνῖγος ἔτι ἐλύπει διὰ τὸ ἀστέγαστον, καὶ αἱ νύκτες ἐπιγιγνόμεναι τοὐναντίον μετοπωριναὶ καὶ ψυχραὶ τῇ μεταβολῇ ἐς ἀσθένειαν ἐνεωτέριζον, πάντα τε ποιούντων αὐτῶν διὰ στενοχωρίαν ἐν τῷ αὐτῷ καὶ 2 προσέτι τῶν νεκρῶν ὁμοῦ ἐπ' ἀλλήλοις ξυννενημένων, οἵ τε ἔκ τε τῶν τραυμάτων καὶ διὰ τὴν μεταβολὴν καὶ τὸ τοιοῦτον ἀπέθνησκον, καὶ ὀσμαὶ ἦσαν οὐκ ἀνεκτοί, καὶ λιμῷ ἅμα καὶ δίψει ἐπιέζοντο· ἐδίδοσαν γὰρ αὐτῶν ἑκάστῳ ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας 3 κοτύλην ὕδατος καὶ δύο κοτύλας σίτου. ἄλλα τε ὅσα εἰκὸς ἐν τοιούτῳ χωρίῳ ἐμπεπτωκότας κακοπαθῆσαι, οὐδὲν ὅ τι οὐκ ἐπεγένετο αὐτοῖς. καὶ ἡμέρας μὲν ἑβδομήκοντά τινας 4 οὕτω διῃτήθησαν ἀθρόοι· ἔπειτα πλὴν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινες Σικελιωτῶν ἢ Ἰταλιωτῶν ξυνεστράτευσαν, τοὺς ἄλλους ἀπέδοντο. ἐλήφθησαν δὲ οἱ ξύμπαντες, ἀκριβείᾳ μὲν χαλεπὸν ἐξειπεῖν, ὅμως δὲ οὐκ ἐλάσσους ἑπτακισχιλίων. ξυνέβη 5 τε ἔργον τοῦτο Ἑλληνικὸν τῶν κατὰ τὸν πόλεμον τόνδε μέγιστον γενέσθαι, δοκεῖν δ' ἔμοιγε καὶ ὧν ἀκοῇ Ἑλληνικῶν

---

seiner völligen, allseitigen, den in Bezug auf Tugend bestehenden sittlichen Ansichten gemäßen Bestrebungen, namentlich rücksichtlich der Religiosität und Gesetzmäßigkeit. (Pp.?) Nehmlich ἐς τὸ θεῖον νόμισις 5, 105, 1. (Dindf.) — ἐς τὸ θεῖον nach νενομισμένην ist mit vielen und den besten Hss. getilgt.

C. 87. § 1. μετεχείρισαν, περιεῖπον. (Sch.) — οἱ ἥλιοι im Plural von der Sonnenhitze auch bei Ael. v. Ge. 13, 1 u. Dion. Per. 40. (Dr.) Gr. 44. 3 A. 6. So ψύχη, θάλπη, καύματα. (Jacobs.) — τὸ πρῶτον steht wohl im Gegensatze zu der spätern, winterlichen Jahreszeit. — μεταβολῇ. Her. 2, 77: ἐν τῇσι μεταβολῇσι τοῖσι ἀνθρώποισι αἱ νοῦσοι μάλιστα γίγνονται τῶν τε ἄλλων πάντων καὶ δὴ καὶ τῶν ὡρέων μάλιστα. — ἐς ἀσθένειαν ἐνεωτέριζον. Ungewöhnlich; doch ähnlich Arr. An. 4, 8, 2: ἐς τὸ βαρβαρικώτερον νενεωτέριστο. 7, 13, 3: μή τι νεωτερισθείη ἐς ὕβριν. (Bl.)

§ 2. πάντα ποιούντων. διὰ τὸ δύσημον ἀπεσιώπησεν αὐτὰ ὀνομασιὶ εἰπεῖν. βούλεται δὲ λέγειν τὰ ὑποχωρήματα, ἅπερ οἱ ἰατροὶ σκύβαλα καὶ ἀποπατήματα εἰώθασι καλεῖν. (Sch.) — ἀνεκτός als Fem. schon Il. 11, 610 u. Simonides bei Stob. 3 p. 63 Gaisf. (Pp.) — λιμῷ. vgl. Dem. 20, 42. (Hertlein Ms.)

§ 3. κοτύλη war ein Viertel Choinix. vgl. 4, 16, 2. — ἄλλα τε ὅσα für ὅσα τε ἄλλα. Gr. 51, 10 A. 10. — ἐν. Gr. 68, 12 A. 2.

§ 5. δοκεῖν. Gr. 55, 1 A. 3. vgl. 8, 64, 4.

ἴσμεν, καὶ τοῖς τε κρατήσασι λαμπρότατον καὶ τοῖς διαφθα-
6 ρεῖσι δυστυχέσιατον· κατὰ πάντα γὰρ πάντως νικηθέντες καὶ οὐδὲν ὀλίγον ἐς οὐδὲν κακοπαθήσαντες, πανωλεθρίᾳ δὴ τὸ λεγόμενον καὶ πεζὸς καὶ νῆες καὶ οὐδὲν ὅ τι οὐκ ἀπώλετο, καὶ ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν ἐπ' οἶκου ἀπενόστησαν. ταῦτα μὲν τὰ περὶ Σικελίαν γενόμενα.

H.

1 Ἐς δὲ τὰς Ἀθήνας ἐπειδὴ ἠγγέλθη, ἐπὶ πολὺ μὲν ἠπίστουν καὶ τοῖς πάνυ τῶν στρατιωτῶν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔργου διαπεφευγόσι καὶ σαφῶς ἀγγέλλουσι, μὴ οὕτω γε ἅπαν πανσυδὶ διεφθάρθαι· ἐπειδὴ δὲ ἔγνωσαν, χαλεποὶ μὲν ἦσαν τοῖς ξυμπροθυμηθεῖσι τῶν ῥητόρων τὸν ἔκπλουν, ὥσπερ οὐκ αὐτοὶ ψηφισάμενοι, ὠργίζοντο δὲ καὶ τοῖς χρησμολόγοις τε καὶ
2 μάντεσι καὶ ὁπόσοι τι τότε αὐτοὺς θειάσαντες ἐπήλπισαν ὡς λήψονται Σικελίαν. πάντα δὲ πανταχόθεν αὐτοὺς ἐλύπει τε καὶ περιειστήκει ἐπὶ τῷ γεγενημένῳ φόβος τε καὶ κατάπληξις

---

§ 6. πάντα πάντως. Beiſpiele dieſer Paronomaſie bei Lobeck Parall. p. 57 f. — ὀλίγον οὐδὲν ἐς οὐδέν, ἐν παντὶ πράγματι μεγάλως. (Sch.) vgl. zu 2, 8, 1. — κακοπαθήσαντες für κακοπαθησάντων weil das Subject mit πεζός zuſammenfällt und ſelbſt bei νῆες auch ναῦται wenigſtens mitgedacht werden. — πανωλεθρία. πανώλεθρον κακόν Her. 6, 85. — γενόμενα etg. ἦν. zu 2, 54, 4 u. 4, 41, 4.

C. 1. § 1. τοῖς πάνυ den ausgezeichnetſten. (St.) So οἱ πάνυ στρατηγοί 8, 89, 2. vgl. Hermann de ell. et pleon. p. 122. — μή ſchließt ſich an ἠπίστουν an. vgl. zu 1, 10, 1. — πανσυδί für πανσυδεί die beſten Hſn., πασσυδί eine Hſ. — τοῖς ξυμπροθυμηθεῖσι τὸν ἔκπλουν. So συμπροθυμεῖσθαι ταῦτα Xen. Cyr. 6, 1, 19. (Bl.) vgl. zu 5, 17, 1. — χρησμολόγους. zu 2, 8, 2. — θειάσαντες, θειά τινα φθεγξάμενοι. (Sch.) — ἐπήλπισαν, εἰς ἐλπίδας ἐνέβαλον. (Sch.)

μεγίστη δή. ἅμα μὲν γὰρ στερόμενοι καὶ ἰδίᾳ ἕκαστος καὶ ἡ πόλις ὁπλιτῶν τε πολλῶν καὶ ἱππέων καὶ ἡλικίας οἵαν οὐχ ἑτέραν ἑώρων ὑπάρχουσαν ἐβαρύνοντο· ἅμα δὲ ναῦς οὐχ ὁρῶντες ἐν τοῖς νεωσοίκοις ἱκανὰς οὐδὲ χρήματα ἐν τῷ κοινῷ οὐδ' ὑπηρεσίας ταῖς ναυσὶν ἀνέλπιστοι ἦσαν ἐν τῷ παρόντι σωθήσεσθαι, τούς τε ἀπὸ τῆς Σικελίας πολεμίους εὐθὺς σφίσιν ἐνόμιζον τῷ ναυτικῷ ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ πλευσεῖσθαι, ἄλλως τε καὶ τοσοῦτον κρατήσαντας, καὶ τοὺς αὐτόθεν πολεμίους τότε δὴ καὶ διπλασίως πάντα παρεσκευασμένους κατὰ κράτος ἤδη καὶ ἐκ γῆς καὶ ἐκ θαλάσσης ἐπικείσεσθαι καὶ τοὺς ξυμμάχους σφῶν μετ' αὐτῶν ἀποστάντας. ὅμως δὲ ὡς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἐδόκει χρῆναι μὴ ἐνδιδόναι, ἀλλὰ παρασκευάζεσθαι καὶ ναυτικόν, ὅθεν ἂν δύνωνται ξύλα ξυμπορισαμένους καὶ χρήματα, καὶ τὰ τῶν ξυμμάχων ἐς ἀσφάλειαν ποιεῖσθαι, καὶ μάλιστα τὴν Εὔβοιαν, τῶν τε κατὰ τὴν πόλιν τι ἐς εὐτέλειαν σωφρονίσαι καὶ ἀρχήν τινα πρεσβυτέρων ἀνδρῶν ἑλέσθαι, οἵτινες περὶ τῶν παρόντων ὡς ἂν καιρὸς ᾖ προβουλεύσουσιν. πάντα τε πρὸς τὸ παραχρῆμα περιδεές, ὅπερ φιλεῖ δῆμος ποιεῖν, ἑτοῖμοι ἦσαν εὐτακτεῖν. καὶ ὡς ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ ἐποίουν ταῦτα, καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος πρὸς τὴν ἐκ τῆς Σικελίας τῶν Ἀθηναίων μεγάλην κακοπραγίαν εὐθὺς οἱ Ἕλληνες πάντες ἐπηρμένοι ἦσαν, οἱ μὲν μηδετέρων ὄντες ξύμμαχοι

---

§ 2. ἰδίᾳ ἕκαστος, ἀνδρῶν ξυγγενῶν schwebt aus dem Folgenden vor. (Pk. u. Ds.) — ἡλικίας. zu 3, 67, 2. — ἐν τῷ κοινῷ. zu 1, 80, 3. — ὑπηρεσίας. zu 1, 143, 1. — ἀνέλπιστοι. zu 6, 17, 6.

§ 3. σφῶν, τῶν Ἀθηναίων. (Sch.)

§ 4. παρασκευάζεσθαι würde man nach ναυτικόν erwarten. — τὰ τῶν ξυμμάχων. zu 2, 13, 2. — ὅθεν ἂν δύνωνται gehört zu ξυμπορισαμένους. (Ps.) vgl. 7, 20, 2. — ἐς ἀσφάλειαν ποιεῖσθαι. zu 3, 3, 3. — τῶν κατὰ τὴν πόλιν τι. z. B. den Aufwand bei Festen, Opfern, Spielen. (Dr.) — ἐς εὐτέλειαν. 8, 4: ξυσταλόμενοι ἐς εὐτέλειαν. (Dr.) 8, 86, 5: ἐς εὐτέλειαν ξυντέτμηται. (Abr.) — προβουλεύσουσιν verberathen sollten, ehe die Angelegenheiten andern Behörden und dem Volke vorgetragen würden. (A. Ps.) vgl. Aristot. Pol. 4, 11, 9. 12, 8, Ar. Ach. 755, Lys. 421. 467. 609 u. Kr. z. Dion. p. 273. 375.

§ 5. ὡς ἔδοξεν αὐτοῖς, καί. zu 2, 93, 3.

C. 2. § 1. τὴν ἐκ. zu 3, 102, 2. — ἐπηρμένοι, ὑπερηφα-

ὡς ἦν τις καὶ μὴ παρακαλῇ σφᾶς, οὐκ ἀποστατέον ἔτι τοῦ πολέμου εἶη, ἀλλ' ἐθελοντὶ ἰτέον ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους, νομίσαντες κἂν ἐπὶ σφᾶς ἕκαστοι ἐλθεῖν αὐτούς, εἰ τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ κατώρθωσαν, καὶ ἅμα [ἡγούμενοι] βραχὺν ἔσεσθαι
2 τὸν λοιπὸν πόλεμον, οὗ μετασχεῖν καλὸν εἶναι, οἱ δ' αὖ τῶν Λακεδαιμονίων ξύμμαχοι ξυμπροθυμηθέντες ἐπὶ πλέον ἢ πρὶν ἀπαλλάξεσθαι διὰ τάχους πολλῆς ταλαιπωρίας. μάλιστα δὲ οἱ τῶν Ἀθηναίων ὑπήκοοι ἕτοιμοι ἦσαν καὶ παρὰ δύναμιν αὐτῶν ἀφίστασθαι, διὰ τὸ ὀργῶντες κρίνειν τὰ πράγματα καὶ μηδ' ὑπολείπειν λόγον αὐτοῖς ὡς τό γ' ἐπιὸν θέρος οἷοί τ' ἔσονται περιγενέσθαι. ἡ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων πόλις πᾶσί τε τούτοις ἐθάρσει καὶ μάλιστα ὅτι οἱ ἐκ τῆς Σικελίας αὐτοῖς ξύμμαχοι πολλῇ δυνάμει, κατ' ἀνάγκην ἤδη τοῦ ναυτικοῦ προσγεγενημένου, ἅμα τῷ ἦρι ὡς εἰκὸς
3 παρέσεσθαι ἔμελλον. πανταχόθεν δ' εὐέλπιδες ὄντες ἀπροφασίστως ἅπτεσθαι διενοοῦντο τοῦ πολέμου, λογιζόμενοι καλῶς τελευτήσαντος αὐτοῦ κινδύνων τε τοιούτων ἀπηλλάχθαι ἂν τὸ λοιπὸν οἷος καὶ ὁ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων περιέστη ἂν αὐτούς, εἰ τὸ Σικελικὸν προσέλαβον, καὶ καθελόντες ἐκείνους
3 αὐτοὶ τῆς πάσης Ἑλλάδος ἤδη ἀσφαλῶς ἡγήσεσθαι. εὐθὺς οὖν Ἄγις μὲν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ ὁρμηθεὶς στρατῷ τινι ἐκ Δεκελείας τά τε τῶν ξυμμάχων ἠργυρολόγησεν ἐς τὸ ναυτικόν, καὶ τραπόμενος ἐπὶ τοῦ Μηλιέως

νευόμενοι, καὶ ἀντὶ τοῦ πρόχειροι καὶ εὐτρεπεῖς. (Zon. p. 835.) — μηδετέρων. ἡγοῦν Ἀθηναίων καὶ Πελοποννησίων. (Sch.) Ueber μή Gr. 67, 8. — ἀποστατέον. vgl. 7, 7, 2. — κἂν ἐλθεῖν, ὅτι κἂν ἦλθον. Gr. 69, 7 A. 1, 4. — ἡγούμενοι haben nicht eine gute Hſ. u. Ba.

§ 2. αὐτῶν gehört zu ἀφίστασθαι. (Bé.) — ὀργῶντες. zu 2, 21, 3. — ὑπολείπειν λόγον die Möglichkeit der Behauptung einräumen. vgl. 8, 24, 4: οὐδ' αὐτοὺς ἀντιλέγοντας ἔτι. Aehnlich ſteht ὑπολείπειν λόγον bei Antiph. 3, β, 4. (vgl. 5, 16.) Andok. 3, 18, Iſokr. 4, 146, Iſä. 1, 33. (Kr.) vgl. ἀντιλογία 2, 87, 2. — κατ' ἀνάγκην ἤδη gehört zu προσγεγενημένου: da ſie nothgedrungen auch zu einer Flotte gekommen ſeien. (Bé.)

§ 3. πανταχόθεν. vgl. 2, 59, 2. 3, 53, 3 u. zu 1, 124, 1. — ἀπροφασίστως, ἄνευ τῆς [του?] προφάσεως. (Sch.) vgl. 1, 49, 5. 3, 82, 5 u. 6, 83, 1. — ἀπηλλάχθαι ἄν. zu 2, 102, 5. — τὸ Σικελικόν. Gr. 43, 4 A. 17.

C. 3. § 1. ἐς τὸ ναυτικόν zur Anſchaffung einer Flotte Ba. Vielmehr: zur Erhaltung der Flotte. zu 6, 8, 1. — Μη-

κόλπου Οἰταίων τε κατὰ τὴν παλαιὰν ἔχθραν τῆς λείας τὴν πολλὴν ἀπολαβὼν χρήματα ἐπράξατο καὶ Ἀχαιοὺς τοὺς Φθιώτας καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ταύτῃ Θεσσαλῶν ὑπηκόους μεμφομένων καὶ ἀκόντων τῶν Θεσσαλῶν ὁμήρους τέ τινας ἠνάγκασε δοῦναι καὶ χρήματα, καὶ κατέθετο τοὺς ὁμήρους ἐς Κόρινθον, ἔς τε τὴν ξυμμαχίαν ἐπειρᾶτο προσάγειν. 2

Λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν πρόσταξιν ταῖς πόλεσιν ἑκατὸν νεῶν τῆς ναυπηγίας ἐποιοῦντο, καὶ ἑαυτοῖς μὲν καὶ Βοιωτοῖς πέντε καὶ εἴκοσιν ἑκατέροις ἔταξαν, Φωκεῦσι δὲ καὶ Λοκροῖς πεντεκαίδεκα καὶ Κορινθίοις πεντεκαίδεκα, Ἀρκάσι δὲ καὶ Πελληνεῦσι καὶ Σικυωνίοις δέκα, Μεγαρεῦσι δὲ καὶ Τροιζηνίοις καὶ Ἐπιδαυρίοις καὶ Ἑρμιονεῦσι δέκα· τά τε ἄλλα παρεσκευάζοντο ὡς εὐθὺς πρὸς τὸ ἔαρ ἐξόμενοι τοῦ πολέμου. 3

Παρεσκευάζοντο δὲ καὶ Ἀθηναῖοι, ὥσπερ διενοήθησαν, ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι τούτῳ τήν τε ναυπηγίαν, ξύλα ξυμπορισάμενοι, καὶ Σούνιον τειχίσαντες, ὅπως αὐτοῖς ἀσφάλεια ταῖς σιταγωγοῖς ναυσὶν εἴη τοῦ περίπλου, καὶ τό τε ἐν τῇ Λακωνικῇ τείχισμα ἐκλιπόντες ὃ ἐνῳκοδόμησαν παραπλέοντες ἐς Σικελίαν καὶ τἆλλα, εἴ πού τι ἐδόκει ἀχρεῖον ἀναλίσκεσθαι, ξυστελλόμενοι ἐς εὐτέλειαν, μάλιστα δὲ τὰ τῶν ξυμμάχων διασκοποῦντες ὅπως μὴ σφῶν ἀποστήσονται. 4

Πρασσόντων δὲ ταῦτα ἀμφοτέρων καὶ ὄντων οὐδὲν ἄλλο ἢ ὥσπερ ἀρχομένων ἐν κατασκευῇ τοῦ πολέμου, πρῶτοι Εὐβοῆς ὡς Ἄγιν περὶ ἀποστάσεως τῶν Ἀθηναίων ἐπρεσβεύσαντο ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ. ὁ δὲ προσδεξάμενος τοὺς λό- 5

λιέως. Μηλιῶς mehrere, auch gute Hſn. — Οἰταίων hängt von τῆς λείας ab. — κατὰ τὴν παλαιὰν ἔχθραν 3, 92, 1. (Bl.) — λεία Bieh, in antikem Sinne. (Müller.) So ſtehen Xen. Hell. 1, 3, 2 λεία und χρήματα ſynonym. (Arn.) — μεμφομένων, δηλαδὴ τοῖς Λακεδαιμονίοις. (Sch.) — ἀκόντων. Gr. 47, 4 A. 6. — προσάγειν, die Theſſaler oder deren ὑπηκόους? Wohl dieſe. (Ds.)

§ 3. πρόσταξιν, wie προστάσσειν Her. 7, 21; bei Thuk. ſonſt ſo weder dieſes noch jenes.

C. 4. ὅπως — περίπλου. vgl. 7, 28, 1. (Dibot.) — τὸ ἐν τῇ Λ. τείχισμα 7, 26, 2. 31, 1. (Dr.) — ξυστελλόμενοι ἀντὶ τοῦ συνάγοντες. (Sch.) zu 8, 1, 4.

C. 5. § 1. ὄντων — πολέμου während ſie nichts anderes, in keiner andern Lage, als mit einer, wenn man anfängt oder zur Zeit wo ſie anfingen ſtattfindenden, Einrichtung beſchäftigt

γους αὐτῶν μεταπέμπεται ἐκ Λακεδαίμονος Ἀλκαμένην τὸν
Σθενελαΐδου καὶ Μέλανθον ἄρχοντας ὡς ἐς τὴν Εὔβοιαν·
οἱ δ' ἦλθον ἔχοντες τῶν νεοδαμωδῶν ὡς τριακοσίους καὶ
2 παρεσκεύαζεν αὐτοῖς τὴν διάβασιν. ἐν τούτῳ δὲ καὶ Λέσβιοι
ἦλθον βουλόμενοι καὶ αὐτοὶ ἀποστῆναι· καὶ ξυμπρασσόντων
αὐτοῖς τῶν Βοιωτῶν ἀναπείθεται Ἄγις ὥστε Εὐβοίας μὲν
πέρι ἐπισχεῖν, τοῖς δὲ Λεσβίοις παρεσκεύαζε τὴν ἀπόστασιν,
Ἀλκαμένην τε ἁρμοστὴν διδούς, ὃς ἐς Εὔβοιαν πλεῖν ἔμελλε,
καὶ δέκα μὲν Βοιωτοὶ ναῦς ὑπέσχοντο δέκα δὲ Ἄγις. καὶ
3 ταῦτα ἄνευ τῆς Λακεδαιμονίων πόλεως ἐπράσσετο· ὁ γὰρ
Ἄγις ὅσον χρόνον ἦν περὶ Δεκέλειαν ἔχων τὴν μεθ' ἑαυτοῦ
δύναμιν, κύριος ἦν καὶ ἀποστέλλειν εἴ ποί τινα ἐβούλετο
στρατιὰν καὶ ξυναγείρειν καὶ χρήματα πράσσειν. καὶ πολὺ
μᾶλλον, ὡς εἰπεῖν, κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν αὐτοῦ οἱ ξύμ-
μαχοι ὑπήκουον ἢ τῶν ἐν τῇ πόλει Λακεδαιμονίων· δύναμιν
4 γὰρ ἔχων εὐθὺς ἑκασταχόσε δεινὸς παρῆν. καὶ ὁ μὲν τοῖς
Λεσβίοις ἔπρασσεν, Χῖοι δὲ καὶ Ἐρυθραῖοι ἀποστῆναι καὶ
αὐτοὶ ἑτοῖμοι ὄντες πρὸς μὲν Ἄγιν οὐκ ἐτράποντο, ἐς δὲ
τὴν Λακεδαίμονα. καὶ παρὰ Τισσαφέρνους, ὃς βασιλεῖ
Δαρείῳ τῷ Ἀρταξέρξου στρατηγὸς ἦν τῶν κάτω, πρεσβευτὴς
ἅμα μετ' αὐτῶν παρῆν· ἐπήγετο γὰρ καὶ ὁ Τισσαφέρνης τοὺς
5 Πελοποννησίους καὶ ὑπισχνεῖτο τροφὴν παρέξειν. ὑπὸ βασι-

---

waren. Ueber οὐδὲν ἄλλο ἤ Gr. 62, 3 A. 7; über εἶναι ἐν zu 2, 80, 2. Παρασκευή wäre hier kaum passend, da die ganze Art und Weise wie sie sich zu dem Kriege in Verfassung gesetzt, den Gang und die Führung desselben gleichsam begründet, zu bezeichnen ist. — Ἀλκαμένην. Ἀλκαμένη hier die besten Hsn. außer einer. vgl. zu 3, 107, 2. — ἄρχοντας ὡς ἐς. So ἐς 8, 9, 2. vgl. 7, 2. — τὴν διάβασιν, εἰς τὴν Εὔβοιαν δηλονότι. (Sch.)

§ 2. Ἀλκαμένην τε. Das τέ zu erklären scheint man annehmen zu müssen daß διδούς fast pleonastisch stehe. (Kr. z. Dion. p. 290.) Arn. meint es sei gesetzt als solle folgen καὶ ναῦς δέκα μὲν αὐτὸς ὑποσχόμενος. — ὑπέσχοντο, τοῖς Λεσβίοις δηλονότι. (Sch.) — ἄνευ. zu 1, 91, 4.

§ 3. εἴ. Gr. 60, 10 A. 1. — εὐθύς für αὐτός eine gute Hs. u. Va.

§ 4. ἔπρασσε, ἤγουν συνέπραττε. (Sch.) — Χῖοι, deren Oligarchen. vgl. 9, 3. 14, 2. (Pp.) — τῶν κάτω der Küstenbewohner Kleinasiens. Kr. zu Xen. An. 1, 1, 2 gr. Ausg.

λέως γὰρ νεωστὶ ἐπήγχανε πεπραγμένος τοὺς ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἀρχῆς φόρους, οὓς δι' Ἀθηναίους ἀπὸ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων οὐ δυνάμενος πράσσεσθαι ἐπῳφείλησεν· τούς τε οὖν φόρους μᾶλλον ἐνόμιζε κομιεῖσθαι κακώσας τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἅμα βασιλεῖ ξύμμαχους Λακεδαιμονίους ποιήσειν καὶ Ἀμόργην τὸν Πισσούθνου υἱὸν νόθον, ἀφεσιῶτα περὶ Καρίαν, ὥσπερ αὐτῷ προσέταξε βασιλεύς, ἢ ζῶντα ἄξειν ἢ ἀποκτεῖνάι.

Οἱ μὲν οὖν Χῖοι καὶ Τισσαφέρνης κοινῇ κατὰ τὸ αὐτὸ 6.
ἔπρασσον, Καλλίγειτος δὲ ὁ Λαοφῶντος, Μεγαρεύς, καὶ Τιμαγόρας ὁ Ἀθηναγόρου, Κυζικηνός, φυγάδες τῆς ἑαυτῶν ἀμφότεροι παρὰ Φαρναβάζῳ τῷ Φαρνάκου κατοικοῦντες, ἀφικνοῦνται περὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐς τὴν Λακεδαίμονά πέμψαντος Φαρναβάζου, ὅπως ναῦς κομίσειαν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ αὐτός, εἰ δύναιτο, ἅπερ ὁ Τισσαφέρνης προὐθυμεῖτο, τάς τ' ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἀρχῇ πόλεις ἀποστήσειε τῶν Ἀθηναίων διὰ τοὺς φόρους καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ βασιλεῖ τὴν ξυμμαχίαν τῶν Λακεδαιμονίων ποιήσειεν. πρασσόντων δὲ 2
ταῦτα χωρὶς ἑκατέρων, τῶν τε ἀπὸ τοῦ Φαρναβάζου καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ Τισσαφέρνους, πολλὴ ἅμιλλα ἐγίγνετο τῶν ἐν τῇ Λακεδαίμονι, ὅπως οἱ μὲν ἐς τὴν Ἰωνίαν καὶ Χίον οἱ δ' ἐς τὸν Ἑλλήσποντον πρότερον ναῦς καὶ στρατιὰν πείσουσι πέμπειν. οἱ μέντοι Λακεδαιμόνιοι τὰ τῶν Χίων καὶ Τισσα- 3
φέρνους παρὰ πολὺ προσεδέξαντο μᾶλλον· ξυνέπρασσε γὰρ αὐτοῖς καὶ Ἀλκιβιάδης, Ἐνδίῳ ἐφορεύοντι πατρικὸς ἐς τὰ μάλιστα ξένος ὤν, ὅθεν καὶ τοὔνομα Λακωνικὸν ἡ οἰκία αὐτῶν κατὰ τὴν ξενίαν ἔσχεν· Ἔνδιος γὰρ Ἀλκιβιάδου ἐκα-

---

§ 5. πεπραγμένος ἀντὶ τοῦ ἀπῃτημένος. (Sch.) — τόν vor Πισσούθνου ist zu tilgen oder nach dem Namen ein Komma zu setzen. (Py.) Auch die gewöhnliche Verbindung ist statthaft. Gr. 50, 9 A. 8. — περί. zu 1, 14, 2. — ἀποκτεῖναι fürt ἀποκτίνειν eine gute Hs. Gr. 53, 1 A. 10. — κατὰ τὸ αὐτό, ἔχουν ὁμογνωμονοῦντες. (Sch.)

C. G. § 1. φυγάδες τῆς ἑαυτῶν. zu 6, 92, 2. — πέμψαντος Φ. zu 1, 89, 2. — ἅπερ προὐθυμεῖτο. zu 5, 17, 1. — διὰ ταχέων vor ποιήσειε ist mit den besten Hss. ausgelassen; einige διὰ τὰ τῶν Χίων. — ἀφ' ἑαυτοῦ hier durch seine Vermittelung. (Ps.) Oder ἐφ' ἑαυτοῦ?

§ 2. τῶν ἐν. αὐτῶν ἐν Haase.

§ 3. ἐς τὰ μάλιστα, ὑπερβαλλόντως. (Sch.) vgl. 6, 104, 3. — τοὔνομα. Gr. 50, 11 A. 1. — ἐκαλεῖτο. Her. 6, 88: Νικόδρομός

4 λεῖτο. ὅμως δ' οἱ Λακεδαιμόνιοι πρῶτον καιάσκοπον ἐς τὴν Χίον πέμψαντες Φρῦνιν, ἄνδρα περίοικον, εἰ αἵ τε νῆες αὐτοῖς εἰσὶν ὅσας περ ἔλεγον καὶ τἄλλα ἡ πόλις ἱκανὴ ἐσι πρὸς τὴν λεγομένην δόξαν, ἀπαγγείλαντος αὐτοῖς ὡς εἴη ταῦτα ἀληθῆ ἅπερ ἤκουον, τούς τε Χίους καὶ τοὺς Ἐρυθραίους εὐθὺς ξυμμάχους ἐποιήσαντο καὶ τεσσαράκοντα ναῦς ἐψηφίσαντο αὐτοῖς πέμπειν, ὡς ἐκεῖ οὐκ ἔλασσον ἢ ἑξήκοντα ἀφ' ὧν
5 οἱ Χῖοι ἔλεγον ὑπαρχουσῶν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον δέκα τούτων αὐτοὶ ἔμελλον πέμψειν καὶ Μελαγκρίδαν, ὃς αὐτοῖς ναύαρχος ἦν· ἔπειτα σεισμοῦ γενομένου ἀντὶ τοῦ Μελαγκρίδου Χαλκιδέα ἔπεμπον καὶ ἀντὶ τῶν δέκα νεῶν πέντε παρεσκευάζοντο ἐν τῇ Λακωνικῇ. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα καὶ ἐνὸς δέον εἰκοστὸν ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

7 Ἅμα δὲ τῷ ἦρι τοῦ ἐπιγιγνομένου θέρους εὐθὺς ἐπιγομένων τῶν Χίων ἀποστεῖλαι τὰς ναῦς καὶ δεδιότων μὴ οἱ Ἀθηναῖοι τὰ πρασσόμενα αἴσθωνται, πάντες γὰρ κρύφα αὐτῶν ἐπρεσβεύοντο, ἀποπέμπουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἄν-
2 δρας Σπαρτιάτας ἐς Κόρινθον τρεῖς, ὅπως ἀπὸ τῆς ἑτέρας θαλάσσης ὡς τάχιστα ἐπὶ τὴν πρὸς Ἀθήνας ὑπερενεγκόντες

Κνοίθου καλεόμενος. 7, 143: τῷ οὔνομα μὲν ἦν Θεμιστοκλέης, παῖς δὲ Νεοκλέος ἐκαλέετο. vgl. Soph. Tr. 1158, Bruchst. 107 u. Gr. 47, 6 A. 11. Es war also καλεῖν der eigentliche Ausdruck vom Beisetzen des Vaternamens. Daß aber eine stereotype Folge der Namen Eudios und Alkibiades stattgefunden (Arn.) mag ich nicht verbürgen.

§ 4. εἰ ob, an κατάσκοπον, so v. u. κατασκευόμενον, angefügt. (Va.) — αὐτοῖς, τοῖς Χίοις. (Sch.) Gr. 58, 4 A. 1. — πρός. Gr. 68, 39 A. 5. — ἀπαγγείλαντος, αὐτοῦ. (Dr.) Gr. 47, 4 A. 3. — ἀφ' ὧν, ἀπὸ τούτων ἅ. (Hf.) Gr. 68, 16 A. 8.

§ 5. τούτων, τῶν τεσσαράκοντα. (Sch.) — αὐτοί für αὐτοῖς viele u. gute Hss. Der Gegensatz: dreißig sollten von ihren Bundesgenossen zugefügt werden. (Hf.) — ἔπεμπον bestimmten zu schicken. vgl. 8, 12, 2. (Pp.)

C. Z. § 1. ἅμα δὲ τῷ ἦρι haben nur eine gute Hs. u. Va. — τοῦ für τῷ. δ' Bk. — εὐθύς sogleich, mit dem Eintritt des Frühlings, wie 4, 52, 1. vgl. 2, 47, 1. 5, 52, 1. (Gö. u. Pp.) — ἐπεγομένων ἀντὶ τοῦ ἐπιγόντων. (Sch.) 8, 9, 1. 82, 2 ist der Begriff selbstthätiger Mitwirkung klarer. (Arn.) Das Activ hat Thuk. nirgends. — καὶ δεδιότων. Ueber καί zu 1, 1, 1. — ἐς Κόρινθον hat eine gute Hs. vor ἄνδρας.

§ 2. ὑπερενεγκόντας für ὑπερενεγκόντες vier Hss. erg. αὐτούς,

τὰς ναῦς τὸν Ἰσθμὸν κελεύσασι πλεῖν ἐς Χίον πέσας, καὶ ἃς ὁ Ἄγις παρεσκεύαζεν ἐς τὴν Λέσβον καὶ τὰς ἄλλας· ἦσαν δὲ αἱ ξύμπασαι τῶν ξυμμαχικῶν νηῶν αὐτόθι μιᾶς δέουσαι τεσσαράκοντα. ὁ μὲν οὖν Καλλίγειτος καὶ Τιμα- 8
γόρας ὑπὲρ τοῦ Φαρναβάζου οὐκ ἐκοινοῦντο τὸν στόλον ἐς τὴν Χίον, οὐδὲ τὰ χρήματα ἐδίδοσαν ἃ ἦλθον ἔχοντες ἐς τὴν ἀποστολήν, πέντε καὶ εἴκοσι τάλαντα, ἀλλ' ὕστερον ἐφ' ἑαυτῶν διενοοῦντο ἄλλῳ στόλῳ πλεῖν· ὁ δὲ Ἄγις ἐπειδὴ ἑώρα τοὺς 2
Λακεδαιμονίους ἐς τὴν Χίον πρῶτον ὡρμημένους, οὐδ' αὐτὸς ἄλλο τι ἐγίγνωσκεν, ἀλλὰ ξυνελθόντες ἐς Κόρινθον οἱ ξύμμαχοι ἐβουλεύοντο, καὶ ἔδοξε πρῶτον ἐς Χίον αὐτοῖς πλεῖν ἄρχοντα ἔχοντας Χαλκιδέα, ὃς ἐν τῇ Λακωνικῇ τὰς πέντε ναῦς παρεσκεύαζεν, ἔπειτ' ἐς Λέσβον καὶ Ἀλκαμένην ἄρχοντα, ὅνπερ καὶ Ἄγις διενοεῖτο, τὸ τελευταῖον δὲ ἐς τὸν 3
Ἑλλήσποντον ἀφικέσθαι — προσετέτακτο δὲ ἐς αὐτὸν ἄρχων Κλέαρχος ὁ Ῥαμφίου — διαφέρειν δὲ τὸν Ἰσθμὸν τὰς ἡμισείας τῶν νεῶν πρῶτον καὶ εὐθὺς ταύτας ἀποπλεῖν, ὅπως μὴ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς ἀφορμωμένας τὸν νοῦν μᾶλλον ἔχωσιν ἢ τὰς ὕστερον ἐπιδιαφερομένας. καὶ γὰρ τὸν πλοῦν

τοὺς ξυμμάχους. (Kr.) Ueber den Ausdruck zu 3, 15. — ξυμμαχικῶν. ξυμμαχίδων? wie 8, 23, 5. Doch s. Xen. Cyr. 3, 3, 12: ἐδίδασκεν ἢ ἕκαστον ἰσχυρὸν ἦν τῶν συμμαχικῶν. (Kr.) Wie nämlich von ναυτικόν Flotte, so ſteht auch von ξυμμαχικόν Bundescontingent der Plural. Gr. 43. 4 A. 18. Gut bemerkt Bp. daß von ξυμμαχίς der Ge. hier anſtößig wäre für ξυμμαχίδες. vgl. 8, 23, 5.

C. S. § 1. ἐκοινοῦντο für ἐκοινωνοῦντο nur eine Hſ. Doch wäre von dieſem wohl nur ἐκοινώνουν τοῦ στόλου ſprachgemäß. Jenes ſteht von gemeinſamer Theilnahme an etwas, wie Gnr. 5, Stob. 69, 19: κεκοίνωνται ψόγων ταῖς οὐ κακαῖσιν αἱ κακαί. Jon 608: κοινουμένη τὰς συμφορὰς σοι πρόσθεν ἀπολαχοῦσα νῦν αὐτὴ καθ' αὑτὴν τὴν τύχην φέρει πικρῶς. — ἀποστολήν, τοῦ στόλου, τῶν νεῶν 8, 9, 3. (Bl.) — ἐφ' ἑαυτῶν, καθ' ἑαυτούς. (Sch.) Gr. 68, 40 A. 6.

§ 2. αὐτοῖς für αὐτούς mehrere, auch gute Hſn. vgl. Kr. z. Dion. p. 289. — παρεσκεύαζεν für παρεσκεύασεν zwei gute Hſn. — καὶ Ἀ. ἄρχοντα, ἔχοντας. (Sch.) und zwar den A. zum Befehls haber habend. — διενοεῖτο, πλεῖν daß er ſchiffen ſolle.

§ 3. ἀφικέσθαι, was Ba. nicht überſetzt, würde man nicht vermiſſen. (Kr.) — ἐς αὐτόν. zu 8, 5, 1. — τὸν νοῦν μᾶλλον für μᾶλλον τὸν νοῦν eine gute Hſ. — ἐπιδιαφερομένους für διαφ.

ταύτῃ ἐκ τοῦ πρόφανοῦς ἐποιοῦντο, καταφρονήσαντες τῶν Ἀθηναίων ἀδυνασίαν, ὅτι ναυτικὸν οὐδὲν αὐτῶν πολύ πω ἐφαίνετο. ὡς δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ διεκόμισαν εὐθὺς μίαν καὶ εἴκοσι ναῦς. οἱ δὲ Κορίνθιοι ἐπειγομένων αὐτῶν τὸν πλοῦν οὐ προεθυμήθησαν ξυμπλεῖν πρὶν τὰ Ἴσθμια, ἃ τότε ἦν, διεορτάσωσιν. Ἦγις δὲ αὐτοῖς ἕτοιμος ἦν ἐκείνους μὲν μὴ λύειν δὴ τὰς Ἰσθμιάδας σπονδάς, ἑαυτοῦ δὲ τὸν στόλον ἴδιον ποιήσασθαι. οὐ ξυγχωρούντων δὲ τῶν Κορινθίων ἀλλὰ διατριβῆς ἐγγιγνομένης οἱ Ἀθηναῖοι ἧσσοντο τὰ τῶν Χίων μᾶλλον καὶ πέμψαντες ἕνα τῶν στρατηγῶν Ἀριστοκράτην ἐπῃτιῶντο αὐτούς, καὶ ἀρνουμένων τῶν Χίων τὸ πιστὸν ναῦς σφίσι ξυμπέμπειν ἐκέλευον ἐς τὸ ξυμμαχικόν· οἱ δ' ἔπεμψαν ἑπτά. αἴτιον δ' ἐγένετο τῆς ἀποστολῆς τῶν νεῶν οἱ μὲν πολλοὶ τῶν Χίων οὐκ εἰδότες τὰ πραυσσόμενα, οἱ δ' ὀλίγοι καὶ ξυνειδότες τό τε πλῆθος οὐ βουλόμενοί πω πολέμιον ἔχειν, πρίν τι καὶ ἰσχυρὸν λάβωσι, καὶ τοὺς Πελοποννησίους οὐκέτι προσδεχόμενοι ἥξειν, ὅτι διέτριβον.

10 Ἐν δὲ τούτῳ τὰ Ἴσθμια ἐγίγνετο, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπηγγέλθησαν γάρ, ἐθεώρουν ἐς αὐτά, καὶ κατάδηλα μᾶλλον

---

eine gute Hſ.: ἐπι — nach den ſchon übergeſchafften. — ἐποιοῦντο. ποιεῖσθαι διενοοῦντο. (Sch.) — καταφρονήσαντες τῶν Ἀ. ἀδυνασίαν, φρονήσαντες ἀδυνασίαν κατὰ τῶν Ἀ. (Ba.) vgl. Matth. § 378 p. 861.

C. 9. § 1. προεθυμήθησαν. προθύ. eine Hſ. — πρὶν ohne ἄν. Gr. 54, 17 A. 3. — ἕτοιμος ἦν, συγγνώμην εἶχεν. (Sch.) Es iſt mehr in Bezug auf den Hauptbegriff ποιήσασθαι als auf den Nebengedanken λύειν geſetzt. Gr. 69, 16 A 3. — ἑαυτοῦ ποιήσασθαι. ποιήσασθαι τὸν στόλον ὡς στόλον ἑαυτοῦ ἴδιον. Doch kann der Sinn auch ſein: den Zug zu ſeinem eigenen zu machen, ſich perſönlich anzueignen. Soph. Antig. 546: μή μοι θάνῃς σὺ κοινὰ μηδ' ἃ μὴ Θήγοις ποιοῦ σεαυτῆς. Dem. 23, 114: τὴν χώραν ἐποιεῖθ' ἑαυτοῦ. vgl. Gr. 47, 6 A. 11. Bei einer ſolchen Aneignung konnte die Korinthier kein Vorwurf treffen wegen Verletzung des Feſtfriedens.

§ 2. τὸ πιστόν iſt Appoſition zu ναῦς: Schiffe als Garantie. (St.) Der Artikel bezeichnet die gehörige, erforderliche. Gr. 50, 2 A. 4. — ἐς τὸ ξυμμαχικόν verbindet Dr. mit τὸ πιστόν. vgl. 3, 11, 1: πιστὸν ἐς ξυμμαχίαν. Doch widerſtrebt die Stellung; auch wäre das müßig. Beſſer Hl.: zu der vereinigten Seemacht ſchicken.

§ 3. αἴτιον —. zu 4, 26, 3 u. 65, 4. — καὶ vor ξυνειδότες hat nur eine gute Hſ. — ἰσχυρόν. zu 3, 6, 1.

C. 10. § 1. ἐπηγγέλθησαν, αἱ σπονδαὶ δηλονότι. (Sch.)

αὐτοῖς τὰ τῶν Χίων ἐφάνη, καὶ ἐπειδὴ ἀνεχώρησαν, παρεσκευάζοντο εὐθύς, ὅπως μὴ λήσουσιν αὐτοὺς αἱ νῆες ἐκ τῶν Κεγχρειῶν ἀφορμηθεῖσαι. αἱ δὲ μετὰ τὴν ἑορτὴν ἀνήγοντο 2
μιᾷ καὶ εἴκοσι ναυσὶν ἐς τὴν Χίον, ἄρχοντα Ἀλκαμένην ἔχοντες. καὶ αὐτοῖς αἱ Ἀθηναῖοι τὸ πρῶτον ἴσαις ναυσὶ προσπλεύσαντες ὑπῆγον ἐς τὸ πέλαγος. ὡς δ' ἐπὶ πολὺ οὐκ ἐπικολούθησαν οἱ Πελοποννήσιοι ἀλλ' ἀπετράποντο, ἐπανεχώρησαν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι· τὰς γὰρ τῶν Χίων ἑπτὰ ναῦς ἐν τῷ ἀριθμῷ μετὰ σφῶν ἔχοντες οὐ πιστὰς ἐνόμιζον, ἀλλ' ὕστερον ἄλλας προσπληρώσαντες ἑπτὰ [καὶ τριάκοντα] παραπλέοντας αὐτοὺς καταδιώκουσιν ἐς Πειραιὰν τῆς Κορινθίας· ἔστι δὲ λιμὴν ἐρῆμος καὶ ἔσχατος πρὸς τὰ μεθόρια τῆς Ἐπιδαυρίας. καὶ μίαν μὲν ναῦν ἀπολλύασι μετέωρον οἱ Πελο- 3
ποννήσιοι, τὰς δὲ ἄλλας ξυναγαγόντες ὁρμίζουσιν. καὶ προσβαλόντων τῶν Ἀθηναίων καὶ κατὰ θάλασσαν ταῖς ναυσὶ καὶ ἐς τὴν γῆν ἀποβάντων θόρυβός τε ἐγένετο πολὺς καὶ ἄταξις, καὶ τῶν τε νεῶν τὰς πλείους κατατραυματίζουσιν ἐν τῇ γῇ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ τὸν ἄρχοντα Ἀλκαμένην ἀποκτείνουσιν· καὶ αὐτῶν τινες ἀπέθανον. διακριθέντες δὲ πρὸς 11
μὲν τὰς πολεμίας ναῦς ἐπέταξαν ἐφορμεῖν ἱκανάς, ταῖς δὲ λοιπαῖς ἐς τὸ νησίδιον ὁρμίζονται ἐν ᾧ οὐ πολὺ ἀπέχοντι ἐστρατοπεδεύοντο, καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας ἐπὶ βοήθειαν ἔπεμπον. παρῆσαν γὰρ καὶ τοῖς Πελοποννησίοις τῇ ὑστεραίᾳ οἵ τε Κορίνθιοι, βοηθοῦντες ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον καὶ

αἱ σπονδαί fügen nach γάρ hinzu eine gute Hs. u. Va. Als Subject denkt St. οἱ Ἀθηναῖοι, Ps. τὰ Ἴσθμια. vgl. 5, 49, 2 u. über den Plural 1, 126, 3: ἐπῆλθον Ὀλύμπια. 5, 75, 2: Κάρνεια ἐτύγχανον ὄντα. (Py.) — ἀνεχώρησαν, οἱ θεωροὶ δηλονότι. (Sch.) — οἱ δέ, οἱ Κορίνθιοι. (Sch.)

§ 2. ὑπῆγον für ἐπῆγον eine gute Hs. ὑπεχώρουν ὅπως εἰς τὸ πέλαγος ἐκείνους προκαλέσωνται. (Sch.) subducebant Va. vgl. zu 4, 126, 6. — καὶ τριάκοντα erweist als eingefälscht Kr. p. 309 ff. Ueber die nichtigen Einwendungen dagegen anderswo. — πρός. zu 3, 72.

§ 3. ἀπολλύασι. ἀπολλύουσι schlechtere Hsn. — καὶ ταῖς ναυσὶ καὶ ἀποβάντων. Gr. 56, 14 A. 2. — κατατραυματίζουσιν. zu 4, 14, 1.

C. 11. § 1. βοηθεῖν ἐπί mit dem Ac. eines localen Begriffes heißt zur Hülfe kommen nach. vgl. 3, 97, 3. 8, 15, 3. (Arn.) Aber die Schiffe könnten auch als Behälter von Personen gedacht werden.

2 οἱ ἄλλοι πρόσχωροι. καὶ ὁρῶντες τὴν φυλακὴν ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ ἐπίπονον οὖσαν ἠπόρουν, καὶ ἐπενόησαν μὲν κατακαῦσαι τὰς ναῦς, ἔπειτα δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς ἀνελκύσαι καὶ τῷ πεζῷ προσκαθημένους φυλακὴν ἔχειν, ἕως ἄν τις παραύξῃ διαφυγὴ ἐπιτηδεία. ἔπεμψε δ' αὐτοῖς καὶ Ἄγις αἰσθόμενος
3 τοῦτα ἄνδρα Σπαρτιάτην Θέρμωνα. τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις πρῶτον μὲν ἠγγέλθη ὅτι αἱ νῆες ἀνηγμέναι εἰσὶν ἐκ τοῦ Ἰσθμοῦ — εἴρητο γάρ, ὅταν γένηται τοῦτο, Ἀλκαμένει ὑπὸ τῶν ἐφόρων ἐπτέα πέμψαι — καὶ εὐθὺς τὰς παρὰ σφῶν πέντε ναῦς καὶ Χαλκιδέα ἄρχοντα καὶ Ἀλκιβιάδην μετ' αὐ-
4 τοῦ ἐβούλοντο πέμπειν· ἔπειτα ὡρμημένων αὐτῶν τὰ περὶ τὴν ἐν τῷ Πειραιῷ τῶν νεῶν κατακαυγὴν ἠγγέλθη, καὶ ἀθυμήσαντες, ὅτι πρῶτον ἀπόμενοι τοῦ Ἰωνικοῦ πολέμου ἔπταισαν, τὰς ναῦς τὰς ἐκ τῆς ἑωυτῶν οὐκέτι διενοοῦντο πέμπειν
12 ἀλλὰ καί τινας προσαγγελθείσας μετεκαλεῖν. γνοὺς δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης πείθει αὖθις Ἔνδιον καὶ τοὺς ἄλλους ἐφόρους μὴ ἀπεκνῆσαι τὸν πλοῦν, λέγων ὅτι φθήσονταί τε πλεύσαντες, πρὶν τὴν τῶν νεῶν ξυμφορὰν Χίους αἰσθέσθαι, καὶ αὐτὸς ὅτι ἦν προσβάλῃ Ἰωνίᾳ, ῥᾳδίως πείσει τὰς πόλεις ἀφίστασθαι τήν τε τῶν Ἀθηναίων ἀσθένειαν λέγων καὶ τὴν τῶν Λακεδαιμονίων προθυμίαν· πιστότερος γὰρ ἄλλων φανεῖ-
2 σθαι. Ἐνδίῳ τε αὐτῷ ἰδίᾳ ἔλεγε καλὸν εἶναι δι' ἐκείνου ἀποστῆναι τε Ἰωνίαν καὶ βασιλέα ξύμμαχον ποιῆσαι Λακεδαιμονίους, καὶ μὴ Ἄγιδος τὸ ἀγώνισμα τοῦτο γενέσθαι·

(Kr.) Doch iſt die Erklärung hier richtig, da ſie zu Fuß kommend nur für ihre gelandeten, nicht gegen die feindlichen kämpfen konnten. (Hſ.) Wenigſtens erſt eingeſchifft.

§ 3. Ἀλκαμένει gehört zu εἴρητο. (Ba.) — τὰς παρὰ σφῶν. Gr. 50, 8 A. 14. Der Artikel bezieht ſich auf 8, 6, 5.

§ 4. ὡρμημένων da ſie ſich zur Abfahrt angeſchickt hatten, damit umgingen. (Pſ.) vgl. 8, 40, 3. 47, 2. 60, 2. 73, 2. 86, 3. (Dobree.) — τὴν ἐν τῷ Π. καταφυγήν. vgl. Gr. 68, 12 A. 2.

C. 12. § 1. ὅτι ἦν — πείσει für ὅταν — πείσειν eine gute Hſ. — τε τῶν für τε dieſelbe u. einige a. — λέγων dadurch daß er vorſtelle. — πιστότερος für πιστότερον Dr. u. eine gute Hſ.

§ 2. ἐκείνου. So ſteht ἐκείνων für σφῶν 2, 11, 4. (Pr.) Paſſender aber iſt es auf Endios bezogen und ἀποστῆναι verbeſſert; si deficeret Ba.

ἐνύχανε γὰρ τῷ Ἄγιδι αὐτὸς διάφορος ὤν. καὶ ὁ μὲν πείσας τούς τε ἄλλους ἐφόρους καὶ Ἔνδιον ἀνήγετο ταῖς πέντε ναυσὶ μετὰ Χαλκιδέως τοῦ Λακεδαιμονίου καὶ διὰ τάχους τὸν πλοῦν ἐποιοῦντο.

Ἀνεκομίζοντο δὲ ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον καὶ ἀπὸ 13
τῆς Σικελίας Πελοποννησίων ἑπτακαίδεκα νῆες αἱ μετὰ Γυλίππου ξυνδιαπολεμήσασαι· καὶ περὶ τὴν Λευκαδίαν ἀπολῃφθεῖσαι καὶ κοπεῖσαι ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν ἑπτὰ καὶ εἴκοσι νεῶν, ὧν ἦρχεν Ἱπποκλῆς Μενίππου, φυλακὴν ἔχων τῶν ἀπὸ τῆς Σικελίας νεῶν, αἱ λοιπαὶ πλὴν μιᾶς διαφυγοῦσαι τοὺς Ἀθηναίους κατέπλευσαν ἐς τὴν Κόρινθον.

Ὁ δὲ Χαλκιδεὺς καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης πλέοντες ὅσοις 14
τ' ἐπιτύχοιεν ξυνελάμβανον τοῦ μὴ ἐξάγγελτοι γενέσθαι καὶ προσβαλόντες πρῶτον Κωρύκῳ τῆς ἠπείρου καὶ ἀφίνιες ἐνταῦθα αὐτοὺς αὐτοὶ μὲν προξυγγενόμενοι τῶν ξυμπρασσόντων Χίων τισὶ καὶ κελευόντων καταπλεῖν μὴ προεισπόντας ἐς τὴν πόλιν, ἀφικνοῦνται αἰφνίδιοι τοῖς Χίοις. καὶ οἱ μὲν 2
πολλοὶ ἐν θαύματι ἦσαν καὶ ἐκπλήξει· τοῖς δ' ὀλίγοις παρεσκεύαστο ὥστε βουλὴν [τε] τυχεῖν ξυλλεγομένην, καὶ γενομένων λόγων ἀπό τε τοῦ Χαλκιδέως καὶ Ἀλκιβιάδου ὡς ἄλλαι [τε] νῆες πολλαὶ προσπλέουσι καὶ τὰ περὶ τῆς πολιορκίας τῶν ἐν τῷ Πειραιῷ νεῶν οὐ δηλωσάντων ἀφίστανται Χῖοι καὶ αὖθις Ἐρυθραῖοι Ἀθηναίων. καὶ μετὰ ταῦτα ἧσι ναυσὶ πλεύσαντες καὶ Κλαζομενὰς ἀφιστᾶσιν. διαβάντες 3
τε οἱ Κλαζομένιοι εὐθὺς ἐς τὴν ἤπειρον τὴν Πολίχναν ἐτείχιζον, εἴ τι δέοι σφίσιν αὐτοῖς ἐκ τῆς νησῖδος ἐν ᾗ οἰκοῦσι

C. 13. αἱ vor ἀπό fehlt in mehreren und den beſten Hſn. — ξυνδιαπολεμήσασαι für ξυμπολεμήσασαι eine gute Hſ. vgl. 6, 105, 2. — κοπεῖσαι ἐπὶ τοῦ κακοπαθῆσαι καὶ οἱονεὶ κοπιᾶσαι εἰρηται. (Sch.) vgl. zu 4, 14, 1.

C. 14. § 1. ἐξάγγελτοι. zu 3, 30, 1. — αὐτούς, τοὺς ἑαλωκότας. (Sch.)

§ 2. βουλὴν τε. τέ ſollte man nach παρεσκεύαστο erwarten. (Pp.) Es iſt wohl eingefälſcht, wie auch das nach ἄλλαι. — ξυλλεγομένην. ξυνειλεγμένην? — γενομένων für λεγομένων eine gute Hſ. Wenn jenes richtig wäre, ſo müßte man λόγων von ungegründeten Angaben verſtehen. vgl. Lobeck Parall. p. 504. — τὰ περὶ τῆς. vgl. 26, 2. 3. (Pp.) Kr. zu Xen. An. 2, 5, 37.

§ 3. τε οἱ für δὲ οἱ eine gute Hſ. u. Ba. — δέοι. Hier ſetzt Bk. ein Komma. — σφίσιν αὐτοῖς. zu 1, 128, 1. 2, 49, 3. 6, 63,

πρὸς ἀναχώρησιν. καὶ οἱ μὲν ἀφεστῶτες ἐν τειχισμῷ τε πάντες ἦσαν καὶ παρασκευῇ πολέμου, ἐς δὲ τὰς Ἀθήνας ταχὺ ἀγγελία τῆς Χίου ἀφικνεῖται· καὶ νομίσαντες μέγαν ἤδη καὶ σαφῆ τὸν κίνδυνον σφᾶς περιεστάναι, καὶ τοὺς λοιποὺς ξυμμάχους οὐκ ἐθελήσειν τῆς μεγίστης πόλεως μεθιστημένης ἡσυχάζειν, τά τε χίλια τάλαντα, ὧν διὰ παντὸς τοῦ πολέμου ἐγλίχοντο μὴ ἅψασθαι, εὐθὺς εἶναι τὰς ἐπικειμένας ζημίας τῷ εἰπόντι ἢ ἐπιψηφίσαντι ὑπὸ τῆς παρούσης ἐπιλήξεως, καὶ ἐψηφίσαντο κινεῖν καὶ ναῦς πληροῦν οὐκ ὀλίγας, τῶν τε ἐν τῷ Πειραιεῖ ἐφορμουσῶν τὰς μὲν ὀκτὼ ἤδη πέρυσιν, αἳ ἀπολιποῦσαι τὴν φυλακὴν τὰς μετὰ Χαλκιδέως διώξασαι καὶ οὐ καταλαβοῦσαι ἀναχεχωρήκεσαν — ἦρχε δ' αὐτῶν Στρομβιχίδης Διοτίμου — ἄλλας δὲ οὐ πολὺ ὕστερον βοηθεῖν δώδεκα μετὰ Θρασυλλέους, ἀπολιποῦσας καὶ ταύτας τὴν ἐφόρμησιν. τάς τε τῶν Χίων ἐπὶ ναῦς αἳ αὐτοῖς ξυνεπολιόρκουν τὰς ἐν τῷ Πειραιεῖ ἀπαγαγόντες τοὺς μὲν δούλους ἐξ αὐτῶν ἠλευθέρωσαν τοὺς δ' ἐλευθέρους κατέδησαν. ἐπέρας δ' ἀντὶ πασῶν τῶν ἀπελθουσῶν νεῶν ἐς τὴν ἐφόρμησιν τῶν Πελοποννησίων διὰ τάχους πληρώσαντες ἀντέπεμψαν καὶ ἄλλας διενοοῦντο τριάκοντα πληροῦν. καὶ πολλὴ ἦν ἡ προθυμία καὶ ὀλίγον ἐκράσσετο οὐδὲν ἐς τὴν βοήθειαν τὴν ἐπὶ τὴν Χίον.

16 Ἐν δὲ τούτῳ Στρομβιχίδης ταῖς ὀκτὼ ναυσὶν ἀφικνεῖται ἐς Σάμον καὶ προσλαβὼν Σαμίαν μίαν ἔπλευσεν ἐς Τέων καὶ ἡσυχάζειν ἠξίου αὐτούς. ἐκ δὲ τῆς Χίου ἐς τὴν Τέων

---

3. 7, 48, 4. — ἐν τειχισμῷ τε πάντες für πάντες ἐν τειχισμῷ eine gute Vf. Ueber die Phraſe zu 2, 80, 2.

C. 15. § 1. ἀγγελία τῆς Χίου. zu 1, 61, 1. — τῆς μεγίστης τῶν ἐν Ἰωνίᾳ ξυμμαχίδων πόλεων 8, 40, 1. (Vp.) — τὰ χίλια τάλαντα 2, 24, 1. — ἐπιψηφίσαντες, κινεῖν, wovon τὰ χίλια τάλαντα abhängt, aus dem Folgenden. (Sch.) — ὑπό iſt mit ἔλυσαν zu verbinden. (Sch.)

§ 2. ἐν τῷ Π., bei dem P. vgl 8, 17, 3. 24, 1. (Vp.) — τὰς μὲν ὀκτώ einige, nämlich acht. Kr zu Xen. An. 1, 2, 3. — βοηθεῖν gegen die Chier. (Pl.) vgl. § 3. (Didot.)

§ 3. ἦν ἡ für ἦν eine gute Vf. — ὀλίγον ἐκράσσετο οὐδέν. Ar. Ri. 388: μηδὲν ὀλίγον ποιεῖ. vgl. zu 2, 8, 1. — βοήθειαν Ausg. (Sch.) zu 3, 24, 3.

καὶ ὁ Χαλκιδεὺς μετὰ τριῶν καὶ εἴκοσι νεῶν ἐπέπλει καὶ ὁ πεζὸς ἅμα ὁ τῶν Κλαζομενίων καὶ Ἐρυθραίων παρῆει. προαισθόμενος δὲ ὁ Στρομβιχίδης ἐξανήγετο καὶ μετεωρι- 2
σθεὶς ἐν τῷ πελάγει, ὡς ἑώρα τὰς ναῦς πολλὰς τὰς ἀπὸ τῆς Χίου, φυγὴν ἐποιεῖτο ἐπὶ τῆς Σάμου· αἱ δ' ἐδίωκον. τὸν δὲ πεζὸν οἱ Τήιοι τὸ πρῶτον οὐκ ἐσδεχόμενοι, ὡς ἔφυ- γον οἱ Ἀθηναῖοι, ἐσηγάγοντο. καὶ ἐπέσχον μὲν οἱ πεζοί, 3
καὶ Χαλκιδέα ἐκ τῆς διώξεως περιμένοντες· ὡς δ' ἐχρόνιζεν, καθῆρον αὐτοὶ τὸ τεῖχος ὃ ἀνῳκοδόμησαν οἱ Ἀθηναῖοι τῆς Τηίων πόλεως τὸ πρὸς ἤπειρον, ξυγκαθῆρον δὲ αὐτοῖς καὶ τῶν βαρβάρων ἐπελθόντες οὐ πολλοί, ὧν ἦρχεν ὁ Στάγης, ὕπαρχος Τισσαφέρνους. Χαλκιδεὺς δὲ καὶ Ἀλκιβιάδης ὡς 17
κατεδίωξαν ἐς Σάμον Στρομβιχίδην, ἐκ μὲν τῶν ἐκ Πελοπον- νήσου νεῶν τοὺς ναύτας ὁπλίσαντες ἐν Χίῳ καταλιμπάνουσιν, ἀντιπληρώσαντες δὲ ταύτας τε ἐκ Χίου καὶ ἄλλας εἴκοσιν ἔπλεον ἐς Μίλητον ὡς ἀποστήσοντες· ἐβούλετο γὰρ ὁ Ἀλκι- 2
βιάδης, ὢν ἐπιτήδειος τοῖς προεστῶσι τῶν Μιλησίων, φθά- σαι τὰς ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ναῦς προσαγαγόμενος αὐ- τοὺς καὶ τοῖς Χίοις καὶ ἑαυτῷ καὶ Χαλκιδεῖ καὶ τῷ ἀποστεί- λαντι Ἐνδίῳ, ὥσπερ ὑπέσχετο, τὸ ἀγώνισμα προσθεῖναι, ὅτι πλείστας τῶν πόλεων μετὰ τῆς Χίων δυνάμεως καὶ Χαλ- κιδέως ἀποστήσας. λαθόντες οὖν τὸ πλεῖστον τοῦ πλοῦ καὶ 3
φθάσαντες οὐ πολὺ τόν τε Στρομβιχίδην καὶ τὸν Θρασυκλέα, ὃς ἔτυχεν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν δώδεκα ναυσὶν ἄρτι παρὼν καὶ

C. 16. § 1. ὁ τῶν für καὶ ὁ eine gute Hs.

§ 2. ἐξανήγετο für προανήγετο eine gute Hs. abscessit Va.

§ 3. πεζοί für πολλοί eine gute Hs. u. Va. — αὐτοί. αὐτοί τε Vat. — ἀνῳκοδόμησαν. ἐνῳκοδόμησαν Kr. Anderś jenes 1, 89, 3. — τῆς T. πόλεως läßt Py. mit Va. von τὸ τεῖχος ὃ abhängen; ich mit Hl. von πρὸς ἤπειρον: an der Landſeite von Teos. ꝛu 2, 96, 4. Es war doch wohl ein Caſtell. vgl. 8, 16, 2. Denn wie mag man an Niederreißung eines Theiles der Stadtmauer denken? — Στάγης für ὁ Τάγης Vat., wie Xen. Hell. 1, 2, 5. (Kr.)

C. 17. § 1. ἐκ τῶν ἐκ. Gr. 68, 9 A. 3. — καταλιμπάνω hat auch Macho beim Athen. 8, 26. (Py.) ἐκλιμπάνω Eur. Med. 800 u. El. 909.

§ 2. τάς für τάς τε eine gute Hs. Ueber die Sache 8, 23, 1. (Ds.) vgl. 8, 6, 4 f. — ὥσπερ ὑπέσχετο 8, 12, 2. (Ds.)

ξυνδιώκων, ἀφιστᾶσι τὴν Μίλητον. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας μιᾶς δεούσαις εἴκοσι ναυσὶν ἐπιπλεύσαντες, ὡς αὐτοὺς οὐκ ἐδέχοντο οἱ Μιλήσιοι, ἐν Λάδῃ τῇ ἐπικειμένῃ νήσῳ ἐφώρμουν. καὶ ἡ πρὸς βασιλέα ξυμμαχία Λακεδαιμονίοις ἡ πρώτη Μιλησίων εὐθὺς ἀποστάντων διὰ Τισσαφέρνους καὶ Χαλκιδέως ἐγένετο ἥδε.

18 "Ἐπὶ τοῖσδε ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο πρὸς βασιλέα καὶ Τισσαφέρνην Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι. ὁπόσην χώραν καὶ πόλεις βασιλεὺς ἔχει καὶ οἱ πατέρες οἱ βασιλέως εἶχον βασιλέως ἔστω· καὶ ἐκ τούτων τῶν πόλεων ὁπόσα Ἀθηναίοις ἐφοίτα χρήματα ἢ ἄλλο τι, κωλυόντων κοινῇ βασιλεὺς καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ὅπως μήτε χρήματα λαμβά-
2 νωσιν Ἀθηναῖοι μήτ' ἄλλο μηδέν. καὶ τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Ἀθηναίους κοινῇ πολεμούντων βασιλεὺς καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι· καὶ κατάλυσιν τοῦ πολέμου πρὸς Ἀθηναίους μὴ ἐξέστω ποιεῖσθαι, ἢν μὴ ἀμφοτέροις δοκῇ, βασιλεῖ καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις. ἢν δέ τινες ἀφιστῶνται ἀπὸ βασιλέως, πολέμιοι ἔστωσαν καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις· καὶ ἢν τινες ἀφιστῶνται ἀπὸ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων, πολέμιοι ἔστωσαν βασιλεῖ κατὰ ταὐτά."

19 Ἡ μὲν ξυμμαχία αὕτη ἐγένετο, μετὰ δὲ τοῦτο οἱ Χῖοι εὐθὺς δέκα ἑτέρας πληρώσαντες ναῦς ἔπλευσαν ἐς Ἄταιαν, βουλόμενοι περί τε τῶν ἐν Μιλήτῳ πυθέσθαι καὶ τὰς πόλεις ἅμα ἀφιστάναι. καὶ ἐλθούσης παρὰ Χαλκιδέως ἀγγελίας αὐτοῖς ἀποπλεῖν πάλιν καὶ ὅτι Ἄμόργης παρέσται κατὰ γῆν στρατιᾷ, ἔπλευσαν ἐς Διὸς ἱερόν· καὶ καθορῶσιν ἑκκαίδεκα ναῦς, ἃς ὕστερον ἔτι Θρασυκλέους Διομέδων ἔχων

---

§ 3. ξυνδιώκων zugleich mit ſeinem Amtsgenoſſen verfolgend. (Pſ.)

C. 18. § 1. ὁπόσα. Gr. 51, 13 A. 12. — ἐφοίτα. Kr. zu Xen. An. 4, 8, 25. — κωλυόντων, ὅπως ſie ſollen entgegenarbeiten, damit.

§ 2. κατὰ ταὐτά. zu 5, 18, 7.

C. 19. § 1. αὕτη. Gr. 61, 7 A. 2. — ἀποπλεῖν in ſofern ἀγγελία eine Aufforderung enthält (Gr. 50, 6 A. 6 vgl. 55, 3 A. 13), καὶ ὅτι in ſofern es eine Nachricht bezeichnet. (Ba.) Pp. möchte καί mit Ba. tilgen.

ἀπ' Ἀθηνῶν προσέπλει. καὶ ὡς εἶδον, ἔφευγον μιᾷ μὲν 2
νηὶ ἐς Ἔφεσον, αἱ δὲ λοιπαὶ ἐπὶ τῆς Τέω. καὶ τέσσαρας
μὲν κενὰς οἱ Ἀθηναῖοι λαμβάνουσι, τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν γῆν
φθασάντων· αἱ δ' ἄλλαι ἐς τὴν Τηίων πόλιν καταφεύγουσιν.
καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐπὶ τῆς Σάμου ἀπέπλευσαν, οἱ δὲ Χῖοι
ταῖς λοιπαῖς ναυσὶν ἀναγαγόμενοι καὶ ὁ πεζὸς μετ' αὐτῶν
Λέβεδον ἀπέστησαν καὶ αὖθις Ἐρᾶς. καὶ μετὰ τοῦτο ἕκα-
στοι ἐπ' οἶκον ἀπεκομίσθησαν, καὶ ὁ πεζὸς καὶ αἱ νῆες.

Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους αἱ ἐν τῷ Πειραιῷ εἴκοσι 20
νῆες τῶν Πελοποννησίων, καταδιωχθεῖσαι τότε καὶ ἐφορμού-
μενοι ἴσῳ ἀριθμῷ ὑπὸ Ἀθηναίων, ἐπέκπλουν ποιησάμεναι
αἰφνίδιον καὶ κρατήσασαι ναυμαχίᾳ τέσσαράς τε ναῦς λαμ-
βάνουσι τῶν Ἀθηναίων καὶ ἀποπλεύσασαι ἐς Κεγχρειὰς τὸν
ἐς τὴν Χίον καὶ τὴν Ἰωνίαν πλοῦν αὖθις παρεσκευάζοντο.
καὶ ναύαρχος αὐτοῖς ἐκ Λακεδαίμονος Ἀστύοχος ἐπῆλθεν,
ᾧπερ ἐγίγνετο ἤδη πᾶσα ἡ ναυαρχία.

Ἀναχωρήσαντος δὲ τοῦ ἐκ τῆς Τέω πεζοῦ καὶ Τισσα- 2
φέρνης αὐτὸς στρατιᾷ παραγενόμενος καὶ ἐπικαθελὼν τὸ ἐν
τῇ Τέῳ τεῖχος, εἴ τι ὑπελείφθη, ἀνεχώρησεν. καὶ Διομέδων
ἀπελθόντος αὐτοῦ οὐ πολὺ ὕστερον δέκα ναυσὶν Ἀθηναίων
ἀφικόμενος ἐσπείσατο Τηίοις ὥστε δέχεσθαι καὶ σφᾶς. καὶ
παραπλεύσας ἐπὶ Ἐρὰς καὶ προσβαλών, ὡς οὐκ ἐλάμβανε
τὴν πόλιν, ἀπέπλευσεν.

Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον καὶ ἡ ἐν Σάμῳ ἐπα- 21
νάστασις ὑπὸ τοῦ δήμου τοῖς δυνατοῖς μετὰ Ἀθηναίων, οἳ
ἔτυχον ἐν τρισὶ ναυσὶ παρόντες. καὶ ὁ δῆμος ὁ Σαμίων ἐς
διακοσίους μέν τινας τοὺς πάντας τῶν δυνατῶν ἀπέκτεινεν,

---

§ 2. μετ' αὐτῶν längs der Küſte marſchirend. (Kr.)

C. 20. § 1. τότε 8, 10, 2. — πᾶσα. Er befehligte alſo nicht bloß, wie Melankridas 8, 6, 5, lakoniſche Schiffe ſondern auch die bundesgenoſſiſchen. (Kr.)

§ 2. τοῦ ἐκ τῆ Τέω πεζοῦ 8, 16, 1. (Dd.) — ἐπικαθελών, ἦγουν ἐκ δευτέρου. (Sch.) vgl. 8, 16, 3. — σφᾶς. Gr. 58, 4 A. 3. vgl. 8, 23, 4.

C. 21. § 1. ὑπό vor τοῦ δήμου fehlt in einigen guten Hſn. Plat. Rep. 444, b: ἐπανάστασις μέρους τινὸς πρὸς ὅλον τῆς ψυχῆς. — τοῖς δυνατοῖς, κατὰ τῶν δυνατῶν. (Sch.) Gr. 48, 12 A. 4. — ἐν verdächtigt Kr.; doch vgl. 2, 31, 1. — ἐς δ. τινάς. Dem. 48, 17: περὶ ἑξακοσίας τινὰς δραχμάς. (Hertlein Ms.)

ξυνδιώκων, ἀφιστᾶσι τὴν Τ αὐτοὶ τὴν γῆν αὐτῶν
πόδως μιᾶς δεούσαις εἴκοσι ν αὐτονομίαν μετὰ
οὔκ ἐδέχοντο οἱ Μιλήσιο πὰ διώκουν τὴν
ἐφώρμουν. καὶ ἡ πρὸς ἄλλου οὐδενός,
ἡ πρώτη Μιλησίων εὐθὺ οὐδ' ἐς ἐκείνους
Χαλκιδέως ἐγένετο ἥδε

18 "Ἐπὶ τοῖσδε ξυ οἱ Χῖοι, ὥσπερ ἦ-
Τισσαφέρνην Λακεδαι ἄνευ τε Πελοποννη-
καὶ πόλεις βασιλεὺς πόλεις καὶ βουλόμενοι
βασιλέως ἔστω· καὶ ιν, στρατεύονται αὐτοί
ἐφοίτα χρήματα ἦ ον, ὥσπερ εἴρητο ὑπὸ
Λακεδαιμόνιοι κ αὐτὴν ἴέναι καὶ ἐκεῖθεν
2 νωσιν Ἀθηναῖο ὸς ἅμα Πελοποννησίων τε
πρὸς Ἀθηναίου ξυμμάχων παρῆει ἐπὶ Κλα-
μόνιοι καὶ οἱ δ' αὐτοῦ Εὐάλας Σπαρτιάτης,
Ἀθηναίους μ ικος, καὶ αἱ μὲν νῆες κατα-
βασιλεῖ καὶ μ ἀφιστᾶσιν, καὶ καταλείπονται
ἀφιστῶνται αὖθις αἱ λοιπαὶ Μυτιλήνην ἀφι-
μονίοις καὶ Λακεδαιμόνιος, ναύαρχος, τέσσαρσι
Λακεδαιμ πλέων ἐκ τῶν Κεγχρειῶν ἀφικνεῖται
σιλεῖ κατ

19 Ἡ
εὐθὺς
βουλό
λεις
λίας,
γῆν
δεκ

τε. Ἀ. δέ? Ueber die Verbindung Gr. 56, 14
ernerhin Ba. Plat. Tim. 27, b: τὰ λοιπὰ ὡς
αίων ὄντων ποιεῖσθαι τοὺς λόγους. — διώκουν.
ol allein. (Kr.) — τοῖς γεωμόρσις den
enden. — οὔτε ἄλλου οὐδενός sollte eig. vor
n. zu 3, 39, 3. — ἐκδοῦναι ihre Töchter aus-
rheirathen. (Pé.) Eben so ἐκδίδοσθαι, doch sel-
y zu Eur. Med. 303. — οὐδ' ἀγ. für οὔτ' ἀγ. Bl.;
? — ἐς ἐκείνους in ihre Familien.

§ 1. προθυμίας ist der materielle Genitiv: nichts
fehlen lassend. Gr. 47, 10 A. 2 zweite Ausg. Plat.
: τὰ γ' ἐμὸν οὐδὲν ἂν προθυμίας ἀπολείποι. vgl. dort
— πλήθει mit einer Menge von Truppen. (Pé.) —
ται um zum Abfalle zu bewegen, an παρόντες angefügt.
. 55, 3 A. 20. — τρισκαίδεκα. τρισὶ καὶ δέκα Kr. Gr.
. 6. — ἴέναι steht appositiv zu ὥσπερ. vgl. zu 5, 6, 3. (Kr.)

2. τῶν αὐτόθεν. zu 3, 7, 3. — καὶ καταλείποντας —
στάσιν haben nur eine gute Hs. u. Ba.

C. 23 § 1. ὥσπερ ὥρμητο. zu 8, 11, 4. vgl. Her. 6, 41:
περ ὡρμήθη, ἐκ Καρδίης πόλιος ἐπλεε διὰ τοῦ Μέλανος κόλπου.

τρίτην ἡμέραν αὐτοῦ ἥκοντος αἱ Ἀττικαὶ νῆες
ἔπλεον ἐς Λέσβον, ὧν ἦρχε Λέων καὶ
ὕστερον δέκα ναυσὶ προσεβοήθησεν ἐκ
ενος δὲ καὶ ὁ Ἀστύοχος τῇ αὐτῇ 2
σλαβὼν Χίαν ναῦν μίαν ἔπλει ἐς τὴν
λη, εἴ τι δύναιτο. καὶ ἀφικνεῖται ἐς
ν δὲ τῇ ὑστεραίᾳ ἐς Ἔρεσον, ἔνθα πυν-
ιλήνη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων αὐτοβοεὶ ἑάλω-
ηναῖοι, ὥσπερ ἔπλεον, ἀπροσδόκητοι κατα-
λιμένα τῶν τε Χίων νεῶν ἐκράτησαν καὶ
ὡς ἀντιστάντας μάχῃ νικήσαντες τὴν πόλιν ἔσχον.
μενος ὁ Ἀστύοχος τῶν τε Ἐρεσίων καὶ τῶν ἐκ 3
ρμης μετ' Εὐβούλου Χίων νεῶν, αἳ τότε κατα-
σαι καὶ ὡς ἡ Μυτιλήνη ἑάλω φεύγουσαι περιέτυχον
τρεῖς — μία γὰρ ἑάλω ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων — οὐκέτι
τὴν Μυτιλήνην ὥρμησεν, ἀλλὰ τὴν Ἔρεσον ἀποστήσας
αὶ ὁπλίσας καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ νεῶν ὁπλίτας πεζῇ
παραπέμπει ἐπὶ τὴν Ἄντισσαν καὶ Μήθυμναν, ἄρχοντα
Ἐτεόνικον προστάξας· καὶ αὐτὸς ταῖς τε μεθ' ἑαυτοῦ ναυσὶ 4
καὶ ταῖς τρισὶ ταῖς Χίαις παρέπλει, ἐλπίζων τοὺς Μηθυ-
μναίους θαρσήσειν τε ἰδόντας σφᾶς καὶ ἐμμενεῖν τῇ ἀποστά-
σει. ὡς δὲ αὐτῷ τὰ ἐν τῇ Λέσβῳ πάντα ἠναντιοῦτο, ἀπέ-
πλευσε τὸν ἑαυτοῦ στρατὸν πεζὸν ἀναλαβὼν ἐς τὴν Χίον.
ἀπεκομίσθη δὲ πάλιν κατὰ πόλεις καὶ ὁ ἀπὸ τῶν νεῶν πεζός,
ὡς ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἐμέλλησεν ἰέναι. καὶ ἀπὸ τῶν ἐν 5
Κεγχρειᾷ ξυμμαχίδων Πελοποννησίων νεῶν ἀφικνοῦνται αὖ-

---

§ 2. ἐκ ὀψέ. zu 3, 108, 3. — ὥσπερ ἔπλεον steht, ἀπροσδόκητοι mit Bk. zum Folgenden gezogen, wie ὥσπερ εἶχον. (Pp.) Gr 52, 2 A. 2. — ἐκράτησαν bemächtigten ſich. (Kr.) — ἔσχον. zu 1, 110, 2.

§ 3. τότε iſt unklar. Kr. p. 297. — τρεῖς. Gr. 47, 28 A. 4. — ὁπλίσας, τοὺς Ἐρεσίους (Arn.) — παραπέμπει für παρέπλει eine gute Hſ., beſtätigt von einer andern und Ba.: transmisit.

§ 4. ἐπὶ τὴν Ἄντισσαν καὶ Μήθυμναν nach παρέπλει aus § 3 wiederholt iſt mit einer guten Hſ. u. Ba. getilgt. — ἀπὸ τῶν νεῶν, meint Pp., ſei als Erklärung zu τὸν ἑαυτοῦ στρατὸν eingefälſcht; Kr. p. 298 glaubt, es beziehe ſich auf eine ausgefallene Notiz 8, 23 E. Haaſes Meinung ſehe man bei ihm ſelbſt p. 31 ff. — πεζόν. Gr. 50, 9 A. 8. — ἐμέλλησεν. Gr. 40 unter μέλλω.

§ 5. ξυμμαχίδων 8, 33, 1. (Pp.)

2 τεσσαρακοσίους δὲ φυγῇ ζημιώσαντες καὶ αὐτοὶ τὴν γῆν αὐτῶν καὶ οἰκίας νειμάμενοι, Ἀθηναίων τε σφίσιν αὐτονομίαν μετὰ ταῦτα ὡς βεβαίοις ἤδη ψηφισαμένων, τὰ λοιπὰ διῴκουν τὴν πόλιν, καὶ τοῖς γεωμόροις μετεδίδοσαν οὗτε ἄλλου οὐδενός, οὔτε ἐκδοῦναι οὐδ' ἀγαγέσθαι παρ' ἐκείνων οὐδ' ἐς ἐκείνους οὐδενὶ ἔτι τοῦ δήμου ἐξῆν.

22 Μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ αὐτοῦ θέρους οἱ Χῖοι, ὥσπερ ἦρξαντο, οὐδὲν ἀπολείποντες προθυμίας, ἄνευ τε Πελοποννησίων πλήθει παρόντες ἀποστῆσαι τὰς πόλεις καὶ βουλόμενοι ἅμα ὡς πλείστους σφισι ξυγκινδυνεύειν, στρατεύονται αὐτοί τε τρισκαίδεκα ναυσὶν ἐπὶ τὴν Λέσβον, ὥσπερ εἴρητο ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων δεύτερον ἐπ' αὐτὴν ἰέναι καὶ ἐκεῖθεν 2 ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ ὁ πεζὸς ἅμα Πελοποννησίων τε τῶν παρόντων καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων παρῆν ἐπὶ Κλαζομενῶν τε καὶ Κύμης· ἦρχε δ' αὐτοῦ Εὐάλας Σπαρτιάτης, τῶν δὲ νεῶν Λεωνίδας περίοικος. καὶ αἱ μὲν νῆες καταπλεύσασαι Μήθυμναν πρῶτον ἀφιστᾶσιν, καὶ καταλείπονται τέσσαρες νῆες ἐν αὐτῇ, καὶ αὖθις αἱ λοιπαὶ Μυτιλήνην ἀφι- 23 στᾶσιν. Ἀστύοχος δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος, ναύαρχος, τεσσαρσι ναυσὶν, ὥσπερ ὥρμητο, πλέων ἐκ τῶν Κεχρειῶν ἀφικνεῖται

---

§ 2. Ἀθηναίων τε. Ἀ. δέ? Ueber die Verbindung Gr. 56, 14 A 2. — τὰ λοιπά fernerhin Ba. Plat. Tim. 27, b: τὰ λοιπὰ ὡς περὶ πολιτῶν καὶ Ἀθηναίων ὄντων ποιεῖσθαι τοὺς λόγους. — διῴκουν. Auch hiezu gehört αὐτοί allein. (Kr.) — τοῖς γεωμόροις den Landgüter Beſitzenden. — οὔτε ἄλλου οὐδενός ſollte eig. vor τοῖς γεωμόροις ſtehen. zu 3, 39, 3. — ἐκδοῦναι ihre Töchter abzugeben, zu verheirathen. (Pö.) Eben ſo ἐκδίδοσθαι, doch ſeltener nach Elmsley zu Eur. Med. 303. — οὐδ' ἀγ. für οὔτ' ἀγ. Bk.; nach einigen Hſn ? — ἐς ἐκείνους in ihre Familien.

C. 22. § 1. προθυμίας iſt der materielle Genitiv: nichts von Eifer fehlen laſſend. Gr. 47, 10 A. 2 zweite Ausg. Plat. Rep. 533, a: τό γ' ἐμὸν οὐδὲν ἂν προθυμίας ἀπολείποι. vgl. dort Stallbaum. — πλήθει mit einer Menge von Truppen. (Pö.) — ἀποστῆσαι um zum Abfalle zu bewegen, an παρόντες angefügt. (Pk.) Gr. 55, 3 A. 20. — τρισκαίδεκα. τρισὶ καὶ δέκα Kr. Gr. 24, 2 A. 6. — ἰέναι ſteht appoſitiv zu ὥσπερ. vgl. zu 5, 6, 3. (Kr.)

§ 2. τῶν αὐτόθεν. zu 3, 7, 3. — καὶ καταλείπονται — ἀφιστᾶσιν haben nur eine gute Hſ. u. Ba.

C. 23 § 1. ὥσπερ ὥρμητο. zu 8, 11, 4. vgl. Her. 6, 41: ὥσπερ ὡρμήθη, ἐκ Καρδίης πόλιος ἔπλει διὰ τοῦ Μέλανος κόλπου.

ἐς Χίον. καὶ τριτην ἡμέραν αὐτοῦ ἥκοντος αἱ Ἀττικαὶ νῆες πέντε καὶ εἴκοσιν ἔπλεον ἐς Λέσβον, ὧν ἦρχε Λέων καὶ Διομέδων· Λέων γὰρ ὕστερον δέκα ναυσὶ προσεβοήθησεν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν. ἀναγαγόμενος δὲ καὶ ὁ Ἀστύοχος τῇ αὐτῇ 2
ἡμέρᾳ ἐς ὄψέ, καὶ προσλαβὼν Χίαν ναῦν μίαν ἔπλει ἐς τὴν Λέσβον, ὅπως ὡφελοίη, εἴ τι δύναιτο. καὶ ἀφικνεῖται ἐς τὴν Πύρραν, ἐκεῖθεν δὲ τῇ ὑστεραίᾳ ἐς Ἔρεσον, ἔνθα πυνθάνεται ὅτι ἡ Μυτιλήνη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων αὐτοβοεὶ ἑάλωκεν· οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι, ὥσπερ ἔπλεον, ἀπροσδόκητοι κατασχόντες ἐς τὸν λιμένα τῶν τε Χίων νεῶν ἐκράτησαν καὶ ἀποβάντες τοὺς ἀντιστάντας μάχῃ νικήσαντες τὴν πόλιν ἔσχον.
ἃ πυνθανόμενος ὁ Ἀστύοχος τῶν τε Ἐρεσίων καὶ τῶν ἐκ 3
τῆς Μηθύμνης μετ' Εὐβούλου Χίων νεῶν, αἳ τότε καταλειφθεῖσαι καὶ ὡς ἡ Μυτιλήνη ἑάλω φεύγουσαι περιέτυχον αὐτῷ τρεῖς — μία γὰρ ἑάλω ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων — οὐκέτι ἐπὶ τὴν Μυτιλήνην ὥρμησεν, ἀλλὰ τὴν Ἔρεσον ἀποστήσας καὶ ὁπλίσας καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ νεῶν ὁπλίτας πεζῇ παραπέμπει ἐπὶ τὴν Ἄντισσαν καὶ Μήθυμναν, ἄρχοντα Ἐτεόνικον προστάξας· καὶ αὐτὸς ταῖς τε μεθ' ἑαυτοῦ ναυσὶ 4
καὶ ταῖς τρισὶ ταῖς Χίαις παρέπλει, ἐλπίζων τοὺς Μηθυμναίους θαρσήσειν τε ἰδόντας σφᾶς καὶ ἐμμενεῖν τῇ ἀποστάσει. ὡς δὲ αὐτῷ τὰ ἐν τῇ Λέσβῳ πάντα ἠναντιοῦτο, ἀπέπλευσε τὸν ἑαυτοῦ στρατὸν πεζὸν ἀναλαβὼν ἐς τὴν Χίον. ἀπεκομίσθη δὲ πάλιν κατὰ πόλεις καὶ ὁ ἀπὸ τῶν νεῶν πεζός, ὃς ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἐμέλλησεν ἰέναι. καὶ ἀπὸ τῶν ἐν 5
Κεγχρειᾷ ξυμμαχίδων Πελοποννησίων νεῶν ἀφικνοῦνται αὖ-

---

§ 2. ἐκ ὀψέ. zu 3, 108, 3. — ὥσπερ ἔπλεον steht, ἀπροσδόκητοι mit Bk. zum Folgenden gezogen, wie ὥσπερ εἶχον. (Pp.) Gr 52, 2 A. 2. — ἐκράτησαν bemächtigten ſich. (Kr.) — ἔσχον. zu 1, 110, 2.

§ 3. τότε iſt unklar. Kr. p. 297. — τρεῖς. Gr. 47, 28 A. 4. — ὁπλίσας, τοὺς Ἐρεσίους (Arn.) — παραπέμπει für παρέπλει eine gute Hſ., beſtätigt von einer andern und Va.: transmisit.

§ 4. ἐπὶ τὴν Ἄντισσαν καὶ Μήθυμναν nach παρέπλει aus § 3 wiederholt iſt mit einer guten Hſ. u. Va. getilgt. — ἀπὸ τῶν νεῶν, meint Pp., ſei als Erklärung zu τὸν ἑαυτοῦ στρατόν eingefälſcht; Kr. p. 298 glaubt, es beziehe ſich auf eine ausgefallene Notiz 8, 23 E. Haaſes Meinung ſehe man bei ihm ſelbſt p. 31 ff. — πεζόν. Gr. 50, 9 A. 8. — ἐμέλλησεν. Gr. 40 unter μέλλω.

§ 5. ξυμμαχίδων 8, 33, 1. (Pp.)

τοῖς ἐξ μετὰ ταῦτα ἐς τὴν Χίον. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τά τ' ἐν τῇ Λέσβῳ πάλιν κατεστήσαντο καὶ πλεύσαντες ἐξ αὐτῆς Κλαζομενίων τὴν ἐν τῇ ἠπείρῳ Πολίχναν τειχιζομένην ἑλόντες διεκόμισαν πάλιν αὐτοὺς ἐς τὴν ἐν τῇ νήσῳ πόλιν, πλὴν τῶν αἰτίων τῆς ἀποστάσεως· οὗτοι δὲ ἐς Λαφνοῦντα ἀπῆλθον. καὶ αὖθις Κλαζομεναὶ προσεχώρησαν Ἀθηναίοις.

24 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους οἱ τ' ἐπὶ Μιλήτῳ Ἀθηναῖοι ταῖς εἴκοσι ναυσὶν ἐν τῇ Λάδῃ ἐφορμοῦντες ἀπόβασιν ποιησάμενοι ἐς Πάνορμον τῆς Μιλησίας Χαλκιδέα τε τὸν Λακεδαιμόνιον ἄρχοντα μετ' ὀλίγων παραβοηθήσαντα ἀποκτείνουσι καὶ τροπαῖον τριῇ ἡμέρᾳ ὕστερον διαπλεύσαντες ἔστησαν, ὃ οἱ Μι-
2 λήσιοι ὡς οὐ μετὰ κράτους τῆς γῆς σταθὲν ἀνεῖλον· καὶ Λέων καὶ Διομέδων ἔχοντες τὰς ἐκ Λέσβου Ἀθηναίων ναῦς, ἔκ τε Οἰνουσσῶν τῶν πρὸ Χίου νήσων καὶ ἐκ Σιδούσσης καὶ ἐκ Πτελεοῦ, ἃ ἐν τῇ Ἐρυθραίᾳ εἶχον τείχη, καὶ ἐκ τῆς Λέσβου ὁρμώμενοι τὸν πρὸς τοὺς Χίους πόλεμον ἀπὸ τῶν νεῶν ἐποιοῦντο· εἶχον δ' ἐπιβάτας τῶν ὁπλιτῶν ἐκ καταλόγου
3 ἀναγκαστούς. καὶ ἔν τε Καρδαμύλῃ ἀποβάντες καὶ ἐν Βολίσσῳ τοὺς προσβοηθήσαντας τῶν Χίων μάχῃ νικήσαντες καὶ πολλοὺς διαφθείραντες ἀνάστατα ἐποίησαν τὰ τούτῳ χωρία, καὶ ἐν Φάναις αὖθις ἄλλῃ μάχῃ ἐνίκησαν καὶ τριῇ ἐν Λευκωνίῳ. καὶ μετὰ τοῦτο οἱ μὲν Χῖοι ἤδη οὐκέτι ἐπεξῇεσαν, οἱ δὲ τὴν χώραν καλῶς κατεσκευασμένην καὶ ἀπαθῆ οὖσαν
4 ἀπὸ τῶν Μηδικῶν μέχρι τότε διεπόρθησαν. Χῖοι γὰρ μόνοι μετὰ Λακεδαιμονίους ὧν ἐγὼ ἠσθόμην εὐδαιμονήσαντες ἅμα

C. 24. § 1. ταῖς εἴκοσι 8, 17, 3. — τριῇ. τῇ τρίτῃ einige Hſn.; doch ſ. Gr. 50, 2 A. 16. — διαπλεύσαντες, nachdem ſie vorher nach Miletos zurückgekehrt waren. (Abr.) — κράτους, τοῦ κρατεῖν. (Sch.)

§ 2. τείχη. τείχη καθεῖλον eine Hſ. am Rande u. Ba., τείχη ἀπῆραν eine gute Hſ. — ὁπλιτῶν. πολιτῶν? vgl. Kr. z. Dion. p. 254. — καταλόγου. 6, 31, 4.

§ 3. ἔν τε K. καὶ ἐν B. möchte man mit νικήσαντες verbinden, da Thuk. ſonſt ἀποβαίνειν ἐς ſagt. Dagegen aber ſpricht dies daß hier nur von einem Gefechte die Rede ſein kann. (Pp.) Xen. Hell. 1, 3, 22: ἐν τῷ ὄχλῳ ἀποβαινόντων ἐν Πειραιεῖ ἔλαθεν ἀποδράς. — Βολίσσος oxytonirt bei Steph. B., Βολίσσῳ eine gute Hſ. — κατεσκευασμένην. zu 6, 91, 6. — μέχρι τότε. Gr. 66, 1 A. 4.

§ 4. εὐδαιμονήσαντες wohlhabend geworden. Gr. 53,

καὶ ἐσωφρόνησαν, καὶ ὅσῳ ἐπεδίδου ἡ πόλις αὐτοῖς ἐπὶ τὸ μεῖζον, τόσῳ καὶ ἐκοσμοῦντο ἐχυρώτερον. καὶ οὐδ' αὐτὴν τὴν ἀπόστασιν, εἰ τοῦτο δοκοῦσι παρὰ τὸ ἀσφαλέστερον πρᾶξαι, πρότερον ἐτόλμησαν ποιήσασθαι ἢ μετὰ πολλῶν τε καὶ ἀγαθῶν ξυμμάχων ἔμελλον ξυγκινδυνεύσειν, καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἠσθάνοντο οὐδ' αὐτοὺς ἀντιλέγοντας ἔτι μετὰ τὴν Σικελικὴν ξυμφορὰν ὡς οὐ πάνυ πόνηρα σφῶν βεβαίως τὰ πράγματ' εἴη· εἰ δέ τι ἐν τοῖς ἀνθρωπείοις τοῦ βίου παρα- 5
λόγοις ἐσφάλησαν, μετὰ πολλῶν οἷς ταὐτὰ ἔδοξε, τὰ τῶν Ἀθηναίων ταχὺ ξυναναιρεθήσεσθαι, τὴν ἁμαρτίαν ξυνέγνωσαν. εἰργομένοις οὖν αὐτοῖς τῆς θαλάσσης καὶ κατὰ γῆν πορθουμένοις ἐνεχείρησάν τινες πρὸς Ἀθηναίους ἀγαγεῖν τὴν πόλιν· οὗς αἰσθόμενοι οἱ ἄρχοντες αὐτοὶ μὲν ἡσύχασαν, Ἀστύοχον δὲ ἐξ Ἐρυθρῶν τὸν ναύαρχον μετὰ τεσσάρων νεῶν, αἳ παρῆσαν αὐτῷ, κομίσαντες ἐσκόπουν ὅπως μετριώτατα ἢ ὁμήρων λήψει ἢ ἄλλῳ τῳ τρόπῳ καταπαύσουσι τὴν ἐπιβουλήν. καὶ οἱ μὲν ταῦτ' ἔπρασσον.

Ἐκ δὲ τῶν Ἀθηνῶν τοῦ αὐτοῦ θέρους τελευτῶντος χί- 25
λιοι ὁπλῖται Ἀθηναίων καὶ πεντακόσιοι καὶ χίλιοι Ἀργείων — τοὺς γὰρ πεντακοσίους τῶν Ἀργείων ψιλοὺς ὄντας ὡπλισαν οἱ Ἀθηναῖοι — καὶ χίλιοι τῶν ξυμμάχων ναυσὶ δυοῖν δεούσαις πεντήκοντα, ὧν ἦσαν καὶ ὁπλιταγωγοί, Φρυνίχου καὶ Ὀνομακλέους καὶ Σκιρωνίδου στρατηγούντων κατέπλευσαν ἐς Σάμον καὶ διαβάντες ἐς Μίλητον ἐστρατοπεδεύσαντο. Μιλήσιοι 2
δὲ ἐξελθόντες αὐτοί τε, ὀκτακόσιοι ὁπλῖται, καὶ οἱ μετὰ Χαλκιδέως ἐλθόντες Πελοποννήσιοι καὶ Τισσαφέρνους τι ξενικὸν

---

5 A. 2. — τόσῳ. Gr. 25, 10 A. 4. — ἐκοσμοῦντο gaben ſich wohlgeordnete Verhältniſſe. — ἀσφαλέστερον. ἀσφαλέστατον eine gute Hſ. παρὰ τὸ ἀσφαλέστερον iſt ſo v. a. ἧσσον ἀσφαλές. — ἀντιλέγοντας ὡς οὐ. Gr. 67, 12 A. 2. — βεβαίως entſchieden, unzweifelhaft. (Ba,) auf nicht wieder herzuſtellende Weiſe. (Pp.) Für erſteres 4, 126, 3.

§ 5. εἰ δέ τι. εἴτ' ἔτι eine Hſ. et si quid Ba. Es iſt alſo εἴ τι zu leſen, da hier kein Gegenſatz zum Vorhergehenden eintritt. (Kr.) Ueberhaupt gebraucht Thuk. in Satzverbindungen oft τέ, wo Spätere δέ, das denn von den Abſchreibern oft eingefälſcht iſt. — ξυναναιρεθήσεσθαι für ξυναιρεθήσεσθαι eine gute Hſ. — εἰργομένοις. Gr. 48, 5 A. 1. — οὖν. γοῦν eine gute Hſ. δ' οὖν wünſcht Bk.

C. 25. § 2. τι für τό die beſten Hſn. — ξενικόν verdächtigt

ἐπικουρικόν, καὶ αὐτὸς Τισσαφέρνης παρὼν καὶ ἡ ὑπὸς αὐ-
3 τοῦ ξυνέβαλον τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις. καὶ οἱ μὲν Ἀργεῖοι τῷ σφετέρῳ αὐτῶν κέρᾳ προεξάξαντες καὶ καταφρονήσαντες, ὡς ἐπ' Ἴωνάς τε καὶ οὐ δεξομένους ἀτακτότερον χωροῦντες, νικῶνται ὑπὸ τῶν Μιλησίων καὶ διαφθείρονται αὐτῶν ὀλίγῳ ἐλάσσους τριακοσίων ἀνδρῶν· Ἀθηναῖοι δὲ τούς τε Πελοποννησίους πρώτους νικήσαντες καὶ τοὺς βαρβάρους καὶ τὸν ἄλλον ὄχλον ὡσάμενοι, τοῖς Μιλησίοις οὐ ξυμμίξαντες, ἀλλ' ὑποχωρησάντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς τῶν Ἀργείων τροπῆς ἐς τὴν πόλιν, ὡς ἑώρων τὸ ἄλλο σφῶν ἡσσώμενον, πρὸς αὐτὴν τὴν πόλιν τῶν Μιλησίων κρατοῦντες
4 ἤδη τὰ ὅπλα τίθενται. καὶ ξυνέβη ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ τοὺς Ἴωνας ἀμφοτέρωθεν τῶν Δωριῶν κρατῆσαι· τούς τε γὰρ κατὰ σφᾶς Πελοποννησίους οἱ Ἀθηναῖοι ἐνίκων καὶ τοὺς Ἀργείους οἱ Μιλήσιοι. στήσαντες δὲ τροπαῖον τὸν περιτειχισμὸν ἰσθμώδους ὄντος τοῦ χωρίου οἱ Ἀθηναῖοι παρεσκευάζοντο, νομίζοντες, εἰ προσαγάγοιντο Μίλητον, ῥᾳδίως ἂν
26 σφίσι καὶ τἆλλα προσχώρήσειν. ἐν τούτῳ δὲ περὶ δείλην ἤδη ὀψίαν ἀγγέλλεται αὐτοῖς τὰς ἀπὸ Σικελίας καὶ Πελοποννήσου πέντε καὶ πεντήκοντα ναῦς ὅσον οὐ παρεῖναι. τῶν τε γὰρ Σικελιωτῶν, Ἑρμοκράτους τοῦ Συρακοσίου μάλιστα ἐνάγοντος ξυνεπιλαβέσθαι καὶ τῆς ὑπολοίπου Ἀθηναίων καταλύσεως, εἴκοσι νῆες Συρακοσίων ἦλθον καὶ Σελινούντιαι

Schäfer z. Lamb. Bos. ell. Gr. p. 451. Allein es bezeichnet hier Ausländer, Barbaren nach § 4. Aehnlich 3, 109: τὸν μισθοφόρον ὄχλον τὸν ξενικόν. (Py.) — ἐπικουρικόν. zu 4, 52, 1.

§ 3. προεξάξαντες. προεξαίξαντες für προεξάξαντες eine gute Hs. Her. 9, 62: προεξαίσσοντες κατ' ἕνα ἐσέπιπτον ἐς τοὺς Σπαρτιήτας. (L. Dindorf.) — καταφρονήσαντες, καταφρόνησιν σχόντες. (Ba.) Gr. 53, 5 A. 2. — οὐ ξυμμίξαντες, ἀλλ' ὑποχωρησάντων. Gr. 56, 14 A. 2. — ἑώρων, οἱ Μιλήσιοι. (Sch.)

§ 4. ἂν προσχωρήσειν. zu 2, 80, 5.

C. 26. § 1. τάς wird durch den Satz τῶν τε γὰρ erklärt. (Ku.) so wie durch § 2. Ueber die Sache Kr. z. Dion. p. 298 f. — ἐνάγοντος —, ἤγουν πείθοντος συνεφάψασθαι ὥστε καὶ τὴν ὑπολειπομένην δύναμιν τῶν Ἀθηναίων καταλῦσαι. (Sch.) vgl. zu 1, 67, 2. — καὶ τῆς für τῆς eine gute Hs.

δύο, αἳ τε ἐκ Πελοποννήσου, ἃς παρεσκευάζοντο, ἑτοῖμαι 2
ἤδη οὖσαι· καὶ Θηραμένει τῷ Λακεδαιμονίῳ ξυναμφότεραι
ὡς Ἀστύοχον τὸν ναύαρχον προσταχθεῖσαι κομίσαι, κατέ-
πλευσαν ἐς Λέρον πρῶτον τὴν πρὸ Μιλήτου νῆσον· ἔπειτα
ἐκεῖθεν, αἰσθόμενοι ἐπὶ Μιλήτῳ ὄντας Ἀθηναίους, ἐς τὸν
Ἰασικὸν κόλπον πρότερον πλεύσαντες ἐβούλοντο εἰδέναι τὰ
περὶ τῆς Μιλήτου. ἐλθόντος δὲ Ἀλκιβιάδου ἵππῳ ἐς Τει- 3
χιοῦσσαν τῆς Μιλησίας, οἵπερ τοῦ κόλπου πλεύσαντες ἠύλί-
σαντο, πυνθάνονται τὰ περὶ τῆς μάχης· παρῆν γὰρ ὁ Ἀλκι-
βιάδης καὶ ξυνεμάχετο τοῖς Μιλησίοις καὶ Τισσαφέρνει, καὶ
αὐτοῖς παρῄνει, εἰ μὴ βούλονται τά τε ἐν Ἰωνίᾳ καὶ τὰ
ξύμπαντα πράγματα διολέσαι, ὡς τάχιστα βοηθεῖν Μιλήτῳ
καὶ μὴ περιιδεῖν ἀποτειχισθεῖσαν. καὶ οἱ μὲν ἅμα τῇ ἕῳ 27
ἔμελλον βοηθήσειν· Φρύνιχος δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατη-
γός, ὡς ἀπὸ τῆς Λέρου ἐπύθετο τὰ τῶν νεῶν σαφῶς, βου-
λομένων τῶν ξυναρχόντων ὑπομείναντας διαναυμαχεῖν, οὐκ
ἔφη οὔτ' αὐτὸς ποιήσειν τοῦτο οὔτ' ἐκείνοις οὐδ' ἄλλῳ οὐ-
δενὶ ἐς δύναμιν ἐπιτρέψειν. ὅπου γὰρ ἔξεσιν ἐν ὑστέρῳ, 2
σαφῶς εἰδότας πρὸς ὁπόσας τε ναῦς πολεμίας καὶ ὅσαις
πρὸς αὐτὰς ταῖς σφετέραις, ἱκανῶς καὶ καθ' ἡσυχίαν παρα-
σκευασαμένοις [ἔσται] ἀγωνίσασθαι, οὐδέποτε τῷ αἰσχρῷ
ὀνείδει εἴξας ἀλόγως διακινδυνεύσειν. οὐ γὰρ αἰσχρὸν εἶναι
Ἀθηναίους ναυτικῷ μετὰ καιροῦ ὑποχωρῆσαι, ἀλλὰ καὶ
μετὰ ὁτουοῦν τρόπου αἴσχιον ξυμβήσεσθαι ἢν ἡσσηθῶσιν·

---

§ 2. παρεσκευάζοντο. zu 2, 23, 1. vgl. 4, 2, 1. 24, 1. 129, 2. — ἑτοῖμαι für ἑτοῖμοι einige Hſn. zu 4, 21, 2. — οὖσαι. Ein Kolon für das Komma Hk. nach Ba. — Θηραμένει. Θηριμένει zwei Hſn. — προσταχθεῖσαι. zu 5, 8, 3. — Λέρον für Ἐλεόν eine gute Hſ. vgl. 8, 27, 1.

§ 3. οἵπερ für ἥπερ mehrere Hſn. — παρῆν war zugegen geweſen. Gr. 53, 2 A. 8. — ἀποτειχισθεῖσαν. Gr. 56, 6 A. 2.

C. 27. § 1. Λέρου für Λέρου eine gute Hſ. u. a. — ὑπομείναντας ἀντὶ τοῦ ὑπομενόντων. (Sch.) Gr. 55, 2 A. 7. — οὐδ' für οὔτ' Bk.

§ 2. ὅπου eben ſo 8, 96, 1. (Pp.) — πρὸς ὁπόσας — σφετέραις, ἀγωνιστέον aus ἀγωνίσασθαι. (Hl.) Das παρασκευασαμένοις nach εἰδότας iſt, zumal da keine Verbindung durch Partikeln vorhanden iſt, erträglicher als andere Erklärungen. — ἔσται iſt mit Hl. zu tilgen. — ὀνείδει iſt mir verdächtig. vgl. § 3. 5, 105, 2. 111, 3. οὐ μὴ δεῖ Kr. Der Sinn: τὴν ἀδοξίαν φεύγων. — μετὰ ὁτουοῦν τρόπου gehört zu ἡσσηθῶσιν. (Ba.)

2 οἱ ἄλλοι πρόσχωροι. καὶ ὁρῶντες τὴν φυλακὴν ἐν χωρίῳ ἐρήμῳ ἐπίπονον οὖσαν ἠπόρουν, καὶ ἐπενόησαν μὲν κατακαῦσαι τὰς ναῦς, ἔπειτα δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς ἀνελκύσαι καὶ τῷ πεζῷ προσκαθημένους φυλακὴν ἔχειν, ἕως ἂν τις παρατύχῃ διαφυγὴ ἐπιτηδεία. ἔπεμψε δ' αὐτοῖς καὶ Ἄγις ᾠχθόμενος
3 ταῦτα ἄνδρα Σπαρτιάτην Θέρμωνα. τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις πρῶτον μὲν ἠγγέλθη ὅτι αἱ νῆες ἀνηγμέναι εἰσὶν ἐκ τοῦ Ἰσθμοῦ — εἵρητο γάρ, ὅταν γένηται τοῦτο, Ἀλκαμένει ὑπὸ τῶν ἐφόρων ἱππέα πέμψαι — καὶ εὐθὺς τὰς παρὰ σφῶν πέντε ναῦς καὶ Χαλκιδέα ἄρχοντα καὶ Ἀλκιβιάδην μετ' αὐ-
4 τοῦ ἐβούλοντο πέμπειν· ἔπειτα ὡρμημένων αὐτῶν τὰ περὶ τὴν ἐν τῷ Πειραιῷ τῶν νεῶν κατακφυγὴν ἠγγέλθη, καὶ ἀθυμήσαντες, ὅτι πρῶτον ἀπτόμενοι τοῦ Ἰωνικοῦ πολέμου ἔπταισαν, τὰς ναῦς τὰς ἐκ τῆς ἑωυτῶν οὐκέτι διενοοῦντο πέμπειν
12 ἀλλὰ καί τινας προσαναγμένας μεταπαλεῖν. γνοὺς δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης πείθει αὖθις Ἔνδιον καὶ τοὺς ἄλλους ἐφόρους μὴ ἀποκνῆσαι τὸν πλοῦν, λέγων ὅτι φθήσονταί τε πλεύσαντες, πρὶν τὴν τῶν νεῶν ξυμφορὰν Χίους αἰσθέσθαι, καὶ αὖθις ὅτι ἢν προσβάλῃ Ἰωνίᾳ, ῥᾳδίως πείσει τὰς πόλεις ἀφίστασθαι τήν τε τῶν Ἀθηναίων ἀσθένειαν λέγων καὶ τὴν τῶν Λακεδαιμονίων προθυμίαν· πιστότερος γὰρ ἄλλων φανεῖ-
2 σθαι. Ἐνδίῳ τε αὐτῷ ἰδίᾳ ἔλεγε καλὸν εἶναι δι' ἐκείνου ἀποστῆσαί τε Ἰωνίαν καὶ βασιλέα ξύμμαχον ποιῆσαι Λακεδαιμονίοις, καὶ μὴ Ἄγιδος τὸ ἀγώνισμα τοῦτο γενέσθαι·

(Kr.) Doch iſt die Erklärung hier richtig, da ſie zu Fuß kommend nur für ihre gelandeten, nicht gegen die feindlichen kämpfen konnten. (Hſ.) Wenigſtens erſt eingeſchifft.

§ 3. Ἀλκαμένει gehört zu εἵρητο. (Ba.) — τὰς παρὰ σφῶν. Gr. 50, 8 A. 14. Der Artikel bezieht ſich auf 8, 6, 5.

§ 4. ὡρμημένων da ſie ſich zur Abfahrt angeſchickt hatten, damit umgingen. (Bſ.) vgl. 8, 40, 3. 47, 2. 60, 2. 73, 2. 86, 3. (Dobree.) — τὴν ἐν τῷ Π. καταφυγήν. vgl. Gr. 68. 12 A. 2.

C. 19. § 1. ὅτι ἦν — πείσει für ὅταν — πείσειν eine gut Hſ. — τε τῶν für τε dieſelbe u. einige a. — λέγων dadurch daß er vorſtelle. — πιστότερος für πιστότερον Dr. u. eine gute Hſ.

§ 2. ἐκείνου. So ſteht ἐκείνων für σφῶν 2, 11, 4. (Bſ.) Paſſender aber iſt es auf Endios bezogen und ἀποστῆσαι verbeſſert; si deficeret Ba.

ἐνίγχανε γὰρ τῷ Ἄγιδι αὐτὸς διάφορος ὤν. καὶ ὁ μὲν πίσας τούς τε ἄλλους ἐφόρους καὶ Ἔνδιον ἀνήγετο ταῖς πέντε ναυσὶ μετὰ Χαλκιδέως τοῦ Λακεδαιμονίου καὶ διὰ τάχους τὸν πλοῦν ἐποιοῦντο.

Ἀνεκομίζοντο δὲ ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον καὶ ἀπὸ 13
τῆς Σικελίας Πελοποννησίων ἑκκαίδεκα νῆες αἱ μετὰ Γυλίππου ξυνδιαπολεμήσασαι· καὶ περὶ τὴν Λευκαδίαν ἀπολῃφθεῖσαι καὶ κοπεῖσαι ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν ἑπτὰ καὶ εἴκοσι νεῶν, ὧν ἦρχεν Ἱπποκλῆς Μενίππου, φυλακὴν ἔχων τῶν ἀπὸ τῆς Σικελίας νεῶν, αἱ λοιπαὶ πλὴν μιᾶς διαφυγοῦσαι τοὺς Ἀθηναίους κατέπλευσαν ἐς τὴν Κόρινθον.

Ὁ δὲ Χαλκιδεὺς καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης πλέοντες ὅσοις 14
τ' ἐπιτύχοιεν ξυνελάμβανον τοῦ μὴ ἐξάγγελτοι γενέσθαι καὶ προσβαλόντες πρῶτον Κωρύκῳ τῆς ἠπείρου καὶ ἀφέντες ἐνταῦθα αὐτοὺς αὐτοὶ μὲν προξυγγενόμενοι τῶν ξυμπρασσόντων Χίων τισὶ καὶ κελευόντων καταπλεῖν μὴ προεισπόντας ἐς τὴν πόλιν, ἀφικνοῦνται αἰφνιδίοις τοῖς Χίοις. καὶ οἱ μὲν 2
πολλοὶ ἐν θαύματι ἦσαν καὶ ἐκπλήξει· τοῖς δ' ὀλίγοις παρεσκεύαστο ὥστε βουλήν [τε] τυχεῖν ξυλλεγομένην, καὶ γενομένων λόγων ἀπὸ τε τοῦ Χαλκιδέως καὶ Ἀλκιβιάδου ὡς ἄλλαι [τε] νῆες πολλαὶ προσπλέουσι καὶ τὰ περὶ τῆς πολιορκίας τῶν ἐν τῷ Πειραιῷ νεῶν οὐ δηλωσάντων ἀφίστανται Χῖοι καὶ αὖθις Ἐρυθραῖοι Ἀθηναίων. καὶ μετὰ ταῦτα ἕρισι ναυσὶ πλεύσαντες καὶ Κλαζομενὰς ἀφιστᾶσιν. διαβάντες 3
τε οἱ Κλαζομένιοι εὐθὺς ἐς τὴν ἤπειρον τὴν Πολίχναν ἐτείχιζον, εἴ τι δέοι σφίσιν αὐτοῖς ἐκ τῆς νησίδος ἐν ᾗ οἰκοῦσι

C. 13. αἱ vor ἀπό fehlt in mehreren und den besten Hss. — ξυνδιαπολεμήσασαι für ξυμπολεμήσασαι eine gute Hs. vgl. 6, 105, 2. — κοπεῖσαι ἐπὶ τοῦ κακοπαθῆσαι καὶ οἱονεὶ κοπιᾶσαι εἰρηται. (Sch.) vgl. zu 4, 14, 1.

C. 14. § 1. ἐξάγγελτοι. zu 3, 30, 1. — αὐτούς, τοὺς ἁλωκότας. (Sch.)

§ 2. βουλήν τε. τέ sollte man nach παρισκεύασο erwarten. (Pp.) Es ist wohl eingefälscht, wie auch das nach ἄλλαι. — ξυλλεγομένην. ξυνειλεγμένην? — γενομένων für λεγομένων eine gute Hs. Wenn jenes richtig wäre, so müßte man λόγων von ungegründeten Angaben verstehen. vgl. Lobeck Parall. p. 504. — τὰ περὶ τῆς. vgl. 26, 2. 3. (Pp.) Kr. zu Xen. An. 2, 5, 37.

§ 3. τε οἱ für δὲ οἱ eine gute Hs. u. Ba. — δέοι. Hier setzt Bk. ein Komma. — σφίσιν αὐτοῖς. zu 1, 128, 1. 2, 49, 3. 6, 63,

πρὸς ἀναχώρησιν. καὶ οἱ μὲν ἀφεστῶτες ἐν τειχισμῷ τε
15 πάντες ἦσαν καὶ παρασκευῇ πολέμου, ἐς δὲ τὰς Ἀθήνας
ταχὺ ἀγγελία τῆς Χίου ἀφικνεῖται· καὶ νομίσαντες μέγαν ἤδη
καὶ σαφῆ τὸν κίνδυνον σφᾶς περιεστάναι, καὶ τοὺς λοιποὺς
ξυμμάχους οὐκ ἐθελήσειν τῆς μεγίστης πόλεως μεθεστηκυίας
ἡσυχάζειν, τά τε χίλια τάλαντα, ὧν διὰ παντὸς τοῦ πολέμου
ἐγλίχοντο μὴ ἅψασθαι, εὐθὺς ἔλυσάν τε τὰς ἐπικειμένας ζημίας
τῷ εἰπόντι ἢ ἐπιψηφίσαντι ὑπὸ τῆς παρούσης ἐκπλήξεως, καὶ
2 ἐψηφίσαντο κινεῖν καὶ ναῦς πληροῦν οὐκ ὀλίγας, τῶν τε ἐν
τῷ Πειραιῷ ἐφορμουσῶν τὰς μὲν ὀκτὼ ἤδη πέμπειν, αἳ
ἀπολιποῦσαι τὴν φυλακὴν τὰς μετὰ Χαλκιδέως διώξασαι καὶ
οὐ καταλαβοῦσαι ἀνακεχωρήκεσαν — ἦρχε δ' αὐτῶν Στρομβι-
χίδης Διοτίμου — ἄλλας δὲ οὐ πολὺ ὕστερον βοηθεῖν δώ-
δεκα μετὰ Θρασυκλέους, ἀπολιπούσας καὶ ταύτας τὴν ἐφόρ-
3 μησιν. τάς τε τῶν Χίων ἑπτὰ ναῦς αἳ αὐτοῖς ξυνεπολιόρ-
κουν τὰς ἐν τῷ Πειραιῷ ἀπαγαγόντες τοὺς μὲν δούλους ἐξ
αὐτῶν ἠλευθέρωσαν τοὺς δ' ἐλευθέρους κατέδησαν. ἑτέρας
δ' ἀντὶ πασῶν τῶν ἀπελθουσῶν νεῶν ἐς τὴν ἐφόρμησιν τῶν
Πελοποννησίων διὰ τάχους πληρώσαντες ἀντιέπεμψαν καὶ
ἄλλας διενοοῦντο τριάκοντα πληροῦν. καὶ πολλὴ ἦν ἡ προ-
θυμία καὶ ὀλίγον ἐπράσσετο οὐδὲν ἐς τὴν βοήθειαν τὴν ἐπὶ
τὴν Χίον.

16 Ἐν δὲ τούτῳ Στρομβιχίδης ταῖς ὀκτὼ ναυσὶν ἀφικνεῖται
ἐς Σάμον καὶ προσλαβὼν Σαμίαν μίαν ἔπλευσεν ἐς Τέων
καὶ ἡσυχάζειν ἠξίου αὐτούς. ἐκ δὲ τῆς Χίου ἐς τὴν Τέων

---

3. 7, 48, 4. — ἐν τειχισμῷ τε πάντες für πάντες ἐν τειχισμῷ eine gute Pf. Ueber die Phrase zu 2, 80, 2.

C. 15. § 1. ἀγγελία τῆς Χίου. zu 1, 61, 1. — τῆς μεγίστης τῶν ἐν Ἰωνίᾳ ξυμμαχίδων πόλεων 8, 40, 1. (Pp.) — τὰ χίλια τάλαντα 2, 24, 1. — ἐπιψηφίσαντι, κινεῖν, wovon τὰ χίλια τάλαντα abhängt, aus dem Folgenden. (Sch.) — ὑπό ist mit ἔλυσαν zu verbinden. (Sch.)

§ 2. ἐν τῷ Π., bei dem P. vgl 8, 17, 3. 24, 1. (Pp.) — τὰς μὲν ὀκτώ einige, nämlich acht. Kr zu Xen. An. 1, 2, 3. — βοηθεῖν gegen die Chier. (Pl) vgl. § 3. (Didot.)

§ 3. ἦν ἡ für ἦν eine gute Pf. — ὀλίγον ἐπράσσετο οὐδέν. Ar. Ri. 388: μηδὲν ὀλίγον ποιεῖ. vgl. zu 2, 8, 1. — βοήθειαν Ausg. (Sch.) zu 3, 24, 3.

καὶ ὁ Χαλκιδεὺς μετὰ τριῶν καὶ εἴκοσι νεῶν ἐπέπλει καὶ ὁ πεζὸς ἅμα ὁ τῶν Κλαζομενίων καὶ Ἐρυθραίων παρῆει. προαισθόμενος δὲ ὁ Στρομβιχίδης ἐξανήγετο καὶ μετεωρι- 2
σθεὶς ἐν τῷ πελάγει, ὡς ἑώρα τὰς ναῦς πολλὰς τὰς ἀπὸ τῆς Χίου, φυγὴν ἐποιεῖτο ἐπὶ τῆς Σάμου· αἱ δ' ἐδίωκον. τὸν δὲ πεζὸν οἱ Τήιοι τὸ πρῶτον οὐκ ἐσδεχόμενοι, ὡς ἔφυ- γον οἱ Ἀθηναῖοι, ἐσηγάγοντο. καὶ ἐπέσχον μὲν οἱ πεζοί, 3
καὶ Χαλκιδέα ἐκ τῆς διώξεως περιμένοντες· ὡς δ' ἐχρόνιζεν, καθῆρουν αὐτοὶ τὸ τεῖχος ὃ ἀνῳκοδόμησαν οἱ Ἀθηναῖοι τῆς Τηίων πόλεως τὸ πρὸς ἤπειρον, ξυγκαθῆρουν δὲ αὐτοῖς καὶ τῶν βαρβάρων ἐπελθόντες οὐ πολλοί, ὧν ἦρχεν ὁ Στάγης, ὕπαρχος Τισσαφέρνους. Χαλκιδεὺς δὲ καὶ Ἀλκιβιάδης ὡς 17
κατεδίωξαν ἐς Σάμον Στρομβιχίδην, ἐκ μὲν τῶν ἐκ Πελοπον- νήσου νεῶν τοὺς ναύτας ὁπλίσαντες ἐν Χίῳ καταλιμπάνουσιν, ἀντιπληρώσαντες δὲ ταύτας τε ἐκ Χίου καὶ ἄλλας εἴκοσιν ἔπλεον ἐς Μίλητον ὡς ἀποστήσοντες· ἐβούλετο γὰρ ὁ Ἀλκι- 2
βιάδης, ὢν ἐπιτήδειος τοῖς προεστῶσι τῶν Μιλησίων, φθά- σαι τὰς ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ναῦς προσαγαγόμενος αὐ- τοὺς καὶ τοῖς Χίοις καὶ ἑαυτῷ καὶ Χαλκιδεῖ καὶ τῷ ἀποστεί- λαντι Ἐνδίῳ, ὥσπερ ὑπέσχετο, τὸ ἀγώνισμα προσθεῖναι, ὅτι πλείστας τῶν πόλεων μετὰ τῆς Χίων δυνάμεως καὶ Χαλ- κιδέως ἀποστήσας. λαθόντες οὖν τὸ πλεῖστον τοῦ πλοῦ καὶ 3
φθάσαντες οὐ πολὺ τόν τε Στρομβιχίδην καὶ τὸν Θρασυκλέα, ὃς ἔτυχεν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν δώδεκα ναυσὶν ἄρτι παρὼν καὶ

C. 16. § 1. ὁ τῶν für καὶ ὁ eine gute Hs.

§ 2. ἐξανήγετο für προανήγετο eine gute Hs. abscessit Va.

§ 3. πεζοί für πολλοί eine gute Hs. u. Va. — αὐτοί. αὐτοί τε Vat. — ἀνῳκοδόμησαν. ἐνῳκοδόμησαν Kr. Anders jenes 1, 89, 3. — τῆς T. πόλεως läßt Pp. mit Va. von τὸ τεῖχος ὅ abhängen; ich mit Hl. von πρὸς ἤπειρον: an der Landseite von Teos. μ 2, 96, 4. Es war doch wohl ein Castell. vgl. 8, 16, 2. Denn wie mag man an Niederreißung eines Theiles der Stadtmauer denken? — Στάγης für ὁ Τάγης Vat., wie Xen. Hell. 1, 2, 5. (Kr.)

C. 17. § 1. ἐκ τῶν ἐκ. Gr. 68, 9 A. 3. — καταλιμπάνω hat auch Macho beim Athen. 8, 26. (Pp.) ἐκλιμπάνω Eur. Med. 800 u. El. 909.

§ 2. τάς für τάς τε eine gute Hs. Ueber die Sache 8, 23, 1. (Ds.) vgl. 8, 6, 4 f. — ὥσπερ ὑπέσχετο 8, 12, 2. (Ds.)

ξυνδιώκων, ἀφιστᾶσι τὴν Μίλητον. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας μιᾶς δεούσαις εἴκοσι ναυσὶν ἐπιπλεύσαντες, ὡς αὐτοὺς οὐκ ἐδέχοντο οἱ Μιλήσιοι, ἐν Λάδῃ τῇ ἐπικειμένῃ νήσῳ ἐφώρμουν. καὶ ἡ πρὸς βασιλέα ξυμμαχία Λακεδαιμονίοις ἡ πρώτη Μιλησίων εὐθὺς ἀποστάντων διὰ Τισσαφέρνους καὶ Χαλκιδέως ἐγένετο ἥδε.

18 "Ἐπὶ τοῖσδε ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο πρὸς βασιλέα καὶ Τισσαφέρνην Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι. ὁπόσην χώραν καὶ πόλεις βασιλεὺς ἔχει καὶ οἱ πατέρες οἱ βασιλέως εἶχον βασιλέως ἔστω· καὶ ἐκ τούτων τῶν πόλεων ὁπόσα Ἀθηναίοις ἐφοίτα χρήματα ἢ ἄλλο τι, κωλυόντων κοινῇ βασιλεὺς καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ὅπως μήτε χρήματα λαμβά-
2 νωσιν Ἀθηναῖοι μήτ' ἄλλο μηδέν. καὶ τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Ἀθηναίους κοινῇ πολεμούντων βασιλεὺς καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι· καὶ κατάλυσιν τοῦ πολέμου πρὸς Ἀθηναίους μὴ ἐξέστω ποιεῖσθαι, ἢν μὴ ἀμφοτέροις δοκῇ, βασιλεῖ καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις. ἢν δέ τινες ἀφιστῶνται ἀπὸ βασιλέως, πολέμιοι ἔστωσαν καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις· καὶ ἢν τινες ἀφιστῶνται ἀπὸ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων, πολέμιοι ἔστωσαν βασιλεῖ κατὰ ταὐτά."

19 Ἡ μὲν ξυμμαχία αὕτη ἐγένετο, μετὰ δὲ τοῦτο οἱ Χῖοι εὐθὺς δέκα ἑτέρας πληρώσαντες ναῦς ἔπλευσαν ἐς Ἄταια, βουλόμενοι περί τε τῶν ἐν Μιλήτῳ πυθέσθαι καὶ τὰς πόλεις ἅμα ἀφιστάναι. καὶ ἐλθούσης παρὰ Χαλκιδέως ἀγγελίας αὐτοῖς ἀποπλεῖν πάλιν καὶ ὅτι Ἀμόργης παρέσται κατὰ γῆν στρατιᾷ, ἔπλευσαν ἐς Διὸς ἱερόν· καὶ καθορῶσιν ἑκκαίδεκα ναῦς, ἃς ὕστερον ἔτι Θρασυκλέους Διομέδων ἔχων

---

§ 3. ξυνδιώκων zugleich mit ſeinem Amtsgenoſſen verfolgend. (Pſ.)

C. 18. § 1. ὁπόσα. Gr. 51, 13 A. 12. — ἐφοίτα. Kr. zu Xen. An. 4, 8, 25. — κωλυόντων, ὅπως ſie ſollen entgegenarbeiten, damit.

§ 2. κατὰ ταὐτά. zu 5, 18, 7.

C. 19. § 1. αὕτη. Gr. 61, 7 A. 2. — ἀποπλεῖν in ſofern ἀγγελία eine Aufforderung enthält (Gr. 50, 6 A. 6 vgl. 55, 3 A. 13), καὶ ὅτι in ſofern es eine Nachricht bezeichnet. (Ba.) Pp. möchte καί mit Ba. tilgen.

ἀπ' Ἀθηνῶν προσέπλει. καὶ ὡς εἶδον, ἔφευγον μιᾷ μὲν 2
νηὶ ἐς Ἔφεσον, αἱ δὲ λοιπαὶ ἐπὶ τῆς Τέω. καὶ τέσσαρας
μὲν κενὰς οἱ Ἀθηναῖοι λαμβάνουσι, τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν γῆν
φθασάντων· αἱ δ' ἄλλαι ἐς τὴν Τηίων πόλιν καταφεύγουσιν.
καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐπὶ τῆς Σάμου ἀπέπλευσαν, οἱ δὲ Χῖοι
ταῖς λοιπαῖς ναυσὶν ἀναγαγόμενοι καὶ ὁ πεζὸς μετ' αὐτῶν
Λέβεδον ἀπέστησαν καὶ αὖθις Ἐρᾶς. καὶ μετὰ τοῦτο ἕκα-
στοι ἐπ' οἶκον ἀπεκομίσθησαν, καὶ ὁ πεζὸς καὶ αἱ νῆες.

Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους αἱ ἐν τῷ Πειραιῷ εἴκοσι 20
νῆες τῶν Πελοποννησίων, καταδιωχθεῖσαι τότε καὶ ἐφορμού-
μενοι ἴσῳ ἀριθμῷ ὑπὸ Ἀθηναίων, ἐπέκπλουν ποιησάμεναι
αἰφνίδιον καὶ κρατήσασαι ναυμαχίᾳ τέσσαράς τε ναῦς λαμ-
βάνουσι τῶν Ἀθηναίων καὶ ἀποπλεύσασαι ἐς Κεγχρειὰς τὸν
ἐς τὴν Χίον καὶ τὴν Ἰωνίαν πλοῦν αὖθις παρεσκευάζοντο.
καὶ ναύαρχος αὐτοῖς ἐκ Λακεδαίμονος Ἀστύοχος ἐπῆλθεν,
ᾧπερ ἐγίγνετο ἤδη πᾶσα ἡ ναυαρχία.

Ἀναχωρήσαντος δὲ τοῦ ἐκ τῆς Τέω πεζοῦ καὶ Τισσα- 2
φέρνης αὐτὸς στρατιᾷ παραγενόμενος καὶ ἐπικαθελὼν τὸ ἐν
τῇ Τέῳ τεῖχος, εἴ τι ὑπελείφθη, ἀνεχώρησεν. καὶ Διομέδων
ἀπελθόντος αὐτοῦ οὐ πολὺ ὕστερον δέκα ναυσὶν Ἀθηναίων
ἀφικόμενος ἐσπείσατο Τηίοις ὥστε δέχεσθαι καὶ σφᾶς. καὶ
παραπλεύσας ἐπὶ Ἐρὰς καὶ προσβαλών, ὡς οὐκ ἐλάμβανε
τὴν πόλιν, ἀπέπλευσεν.

Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον καὶ ἡ ἐν Σάμῳ ἐπα- 21
νάστασις ὑπὸ τοῦ δήμου τοῖς δυνατοῖς μετὰ Ἀθηναίων, οἳ
ἔτυχον ἐν τρισὶ ναυσὶ παρόντες. καὶ ὁ δῆμος ὁ Σαμίων ἐς
διακοσίους μέν τινας τοὺς πάντας τῶν δυνατῶν ἀπέκτεινεν,

---

§ 2. μετ' αὐτῶν längs der Küste marschirend. (Kr.)

C. 20. § 1. τότε 8, 10, 2. — πᾶσα. Er befehligte also nicht bloß, wie Melankridas 8, 6, 5, lakonische Schiffe sondern auch die bundesgenossischen. (Kr.)

§ 2. τοῦ ἐκ τῆ Τέω πεζοῦ 8, 16, 1. (Dd.) — ἐπικαθελών, ἦγουν ἐκ δευτέρου. (Sch.) vgl. 8, 16, 3. — σφᾶς. Gr. 58, 4 A. 3. vgl. 8, 23, 4.

C. 21. § 1. ὑπό vor τοῦ δήμου fehlt in einigen guten Hss. Plat. Rep. 444, b: ἐπανάστασις μέρους τινὸς πρὸ ὅλου τῆς ψυχῆς. — τοῖς δυνατοῖς, κατὰ τῶν δυνατῶν. (Sch.) Gr. 48, 12 A. 4. — ἐν verdächtigt Kr.; doch vgl. 2, 31, 1. — ἐς δ. τινάς. Dem. 48, 17: περὶ ἑξακοσίας τινὰς δραχμάς. (Hertlein Ms.)

2 τετρακοσίους δὲ φυγῇ ζημιώσαντες καὶ αὐτοὶ τὴν γῆν αὐτῶν καὶ οἰκίας νειμάμενοι, Ἀθηναίων τε σφίσιν αὐτονομίαν μετὰ ταῦτα ὡς βεβαίοις ἤδη ψηφισαμένων, τὰ λοιπὰ διῴκουν τὴν πόλιν, καὶ τοῖς γεωμόροις μετεφίδρσαν οὔτε ἄλλου οὐδενός, οὔτε ἐκδοῦναι οὐδ' ἀγαγέσθαι παρ' ἐκείνων οὐδ' ἐς ἐκείνους οὐδενὶ ἔτι τοῦ δήμου ἐξῆν.

22 Μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ αὐτοῦ θέρους οἱ Χῖοι, ὥσπερ ἤρξαντο, οὐδὲν ἀπολείποντες προθυμίας, ἄνευ τε Πελοποννησίων πλήθει παρόντες ἀποστῆσαι τὰς πόλεις καὶ βουλόμενοι ἅμα ὡς πλείστους σφίσι ξυγκινδυνεύειν, στρατεύονται αὐτοί τε τρισκαίδεκα ναυσὶν ἐπὶ τὴν Λέσβον, ὥσπερ εἴρητο ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων δεύτερον ἐπ' αὐτὴν ἰέναι καὶ ἐκεῖθεν
2 ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ ὁ πεζὸς ἅμα Πελοποννησίων τε τῶν παρόντων καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων παρῆν ἐπὶ Κλαζομενῶν τε καὶ Κύμης· ἦρχε δ' αὐτοῦ Εὐάλας Σπαρτιάτης, τῶν δὲ νεῶν Λεωνίδας περίοικος, καὶ αἱ μὲν νῆες παραπλεύσασαι Μήθυμναν πρῶτον ἀφιστᾶσιν, καὶ καταλείπουσαι τέσσαρες νῆες ἐν αὐτῇ, καὶ αὖθις αἱ λοιπαὶ Μυτιλήνην ἀφι-
23 στᾶσιν. Ἀσίνοχος δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος, ναύαρχος, τέσσαρσι ναυσίν, ὥσπερ ὥρμητο, πλέων ἐκ τῶν Κεγχρειῶν ἀφικνεῖται

---

§ 2. Ἀθηναίων τε. Ἀ. δέ? Ueber die Verbindung Gr. 56, 14 A 2. — τὰ λοιπά fernerhin Ba. Plat. Tim. 27, b: τὰ λοιπὰ ὡς περὶ πολιτῶν καὶ Ἀθηναίων ὄντων ποιεῖσθαι τοὺς λόγους. — διῴκουν. Auch hiezu gehört αὐτοί allein. (Kr.) — τοῖς γεωμόροις den Landgüter Beſitzenden. — οὔτε ἄλλου οὐδενός ſollte eig. vor τοῖς γεωμόροις ſtehen. zu 3, 39, 3. — ἐκδοῦναι ihre Töchter aus zugeben, zu verheirathen. (Pſ.) Eben ſo ἐκδίδοσθαι, doch ſeltener nach Elmsley zu Eur. Med. 303. — οὐδ' ἀγ. für οὔτ' ἀγ. Bl.; nach einigen Hſn? — ἐς ἐκείνους in ihre Familien.

C. 22. § 1. προθυμίας iſt der materielle Genitiv: nichts von Eifer fehlen laſſend. Gr. 47, 10 A. 2 zweite Ausg. Plat. Rep. 533, a: τά γ' ἐμὸν οὐδὲν ἂν προθυμίας ἀπολείποι. vgl. den Stallbaum. — πλήθει mit einer Menge von Truppen. (Pſ.) — ἀποστῆσαι um zum Abfalle zu bewegen, an παρόντες angefügt. (Hſ.) Gr. 55, 3 A. 20. — τρισκαίδεκα. τρισὶ καὶ δέκα Kr. Gr. 24, 2 A. 6. — ἰέναι ſteht appoſitiv zu ὥσπερ. vgl. zu 5, 6, 3. (Kr.)

§ 2. τῶν αὐτόθεν. zu 3, 7, 3. — καὶ καταλείπουσαι — ἀφιστᾶσιν haben nur eine gute Hſ. u. Ba.

C. 23 § 1. ὥσπερ ὥρμητο. zu 8, 11, 4. vgl. Her. 6, 41: ὥσπερ ὡρμήθη, ἐκ Καρδίας πόλιος ἔπλεε διὰ τοῦ Μέλανος κόλπου.

ἐς Χίον. καὶ τρίτην ἡμέραν αὐτοῦ ἤκοντος αἱ Ἀττικαὶ νῆες πέντε καὶ εἴκοσιν ἔπλεον ἐς Λέσβον, ὧν ἦρχε Λέων καὶ Διομέδων· Λέων γὰρ ὕστερον δέκα ναυσὶ προσεβοήθησεν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν. ἀναγαγόμενος δὲ καὶ ὁ Ἀστύοχος τῇ αὐτῇ 2
ἡμέρᾳ ἐς ὄψέ, καὶ προσλαβὼν Χίαν ναῦν μίαν ἔπλει ἐς τὴν Λέσβον, ὅπως ὡφελοίη, εἴ τι δύναιτο. καὶ ἀφικνεῖται ἐς τὴν Πύρραν, ἐκεῖθεν δὲ τῇ ὑστεραίᾳ ἐς Ἔρεσον, ἔνθα πυνθάνεται ὅτι ἡ Μυτιλήνη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων αὐτοβοεὶ ἑάλωκεν· οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι, ὥσπερ ἔπλεον, ἀπροσδόκητοι κατασχόντες ἐς τὸν λιμένα τῶν τε Χίων νεῶν ἐκράτησαν καὶ ἀποβάντες τοὺς ἀντιστάντας μάχῃ νικήσαντες τὴν πόλιν ἔσχον. ἃ πυνθανόμενος ὁ Ἀστύοχος τῶν τε Ἐρεσίων καὶ τῶν ἐκ 3
τῆς Μηθύμνης μετ' Εὐβούλου Χίων νεῶν, αἳ τότε κατα-λειφθεῖσαι καὶ ὡς ἡ Μυτιλήνη ἑάλω φεύγουσαι περιέτυχον αὐτῷ τρεῖς — μία γὰρ ἑάλω ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων — οὐκέτι ἐπὶ τὴν Μυτιλήνην ὥρμησεν, ἀλλὰ τὴν Ἔρεσον ἀποστήσας καὶ ὁπλίσας καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ νεῶν ὁπλίτας πεζῇ παραπέμπει ἐπὶ τὴν Ἄντισσαν καὶ Μήθυμναν, ἄρχοντα Ἐτεόνικον προστάξας· καὶ αὐτὸς ταῖς τε μεθ' ἑαυτοῦ ναυσὶ 4
καὶ ταῖς τρισὶ ταῖς Χίαις παρέπλει, ἐλπίζων τοὺς Μηθυμναίους θαρσήσειν τε ἰδόντας σφᾶς καὶ ἐμμενεῖν τῇ ἀποστάσει. ὡς δὲ αὐτῷ τὰ ἐν τῇ Λέσβῳ πάντα ἠναντιοῦτο, ἀπέπλευσε τὸν ἑαυτοῦ στρατὸν πεζὸν ἀναλαβὼν ἐς τὴν Χίον. ἀπεκομίσθη δὲ πάλιν κατὰ πόλεις καὶ ὁ ἀπὸ τῶν νεῶν πεζός, ὃς ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἐμέλλησεν ἴέναι. καὶ ἀπὸ τῶν ἐν 5
Κεγχρειᾷ ξυμμαχίδων Πελοποννησίων νεῶν ἀφικνοῦνται αὖ-

---

§ 2. ἐκ ὀψέ. zu 3, 108, 3. — ὥσπερ ἔπλεον ſteht, ἀπροσδόκητοι mit Bk. zum Folgenden gezogen, wie ὥσπερ εἶχον. (Pp.) Gr 52, 2 A. 2. — ἐκράτησαν bemächtigten ſich. (Kr.) — ἔσχον. zu 1, 110, 2.

§ 3. τότε iſt unklar. Kr. p. 297. — τρεῖς. Gr. 47, 28 A. 4. — ὁπλίσας, τοὺς Ἐρεσίους (Arn.) — παραπέμπει für παρέπλει eine gute Hſ., beſtätigt von einer andern und Ba.: transmisit.

§ 4. ἐπὶ τὴν Ἄντισσαν καὶ Μήθυμναν nach παρέπλει aus § 3 wiederholt iſt mit einer guten Hſ. u. Ba. getilgt. — ἀπὸ τῶν νεῶν, meint Pp., ſei als Erklärung zu τὸν ἑαυτοῦ στρατόν eingefälſcht; Kr. p. 298 glaubt, es beziehe ſich auf eine ausgefallene Notiz 8, 23 E. Haaſes Meinung ſehe man bei ihm ſelbſt p. 31 ff. — πεζόν. Gr. 50, 9 A. 8. — ἐμέλλησεν. Gr. 40 unter μέλλω.

§ 5. ξυμμαχίδων 8, 33, 1. (Pp.)

τοῖς ἐξ μετὰ ταῦτα ἐς τὴν Χίον. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τά τ' ἐν τῇ Λέσβῳ πάλιν κατεστήσαντο καὶ πλεύσαντες ἐξ αὐτῆς Κλαζομενίων τὴν ἐν τῇ ἠπείρῳ Πολίχνην τειχιζομένην ἑλόντες διεκόμισαν πάλιν αὐτοὺς ἐς τὴν ἐν τῇ νήσῳ πόλιν, πλὴν τῶν αἰτίων τῆς ἀποστάσεως· οὗτοι δὲ ἐς Λαφνοῦντα ἀπῆλθον. καὶ αὖθις Κλαζομεναὶ προσεχώρησαν Ἀθηναίοις.

24 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους οἵ τ' ἐπὶ Μιλήτῳ Ἀθηναῖοι ταῖς εἴκοσι ναυσὶν ἐν τῇ Λάδῃ ἐφορμοῦντες ἀπόβασιν ποιησάμενοι ἐς Πάνορμον τῆς Μιλησίας Χαλκιδέα τε τὸν Λακεδαιμόνιον ἄρχοντα μετ' ὀλίγων παραβοηθήσαντα ἀποκτείνουσι καὶ τροπαῖον τρίτῃ ἡμέρᾳ ὕστερον διαπλεύσαντες ἔστησαν, ὃ οἱ Μι-
2 λήσιοι ὡς οὐ μετὰ κράτους τῆς γῆς σταθὲν ἀνεῖλον· καὶ Λέων καὶ Διομέδων ἔχοντες τὰς ἐκ Λέσβου Ἀθηναίων ναῦς, ἔκ τε Οἰνουσσῶν τῶν πρὸ Χίου νήσων καὶ ἐκ Σιδούσσης καὶ ἐκ Πτελεοῦ, ἃ ἐν τῇ Ἐρυθραίᾳ εἶχον τείχη, καὶ ἐκ τῆς Λέσβου ὁρμώμενοι τὸν πρὸς τοὺς Χίους πόλεμον ἀπὸ τῶν νεῶν ἐποιοῦντο· εἶχον δ' ἐπιβάτας τῶν ὁπλιτῶν ἐκ καταλόγου
3 ἀναγκαστούς. καὶ ἔν τε Καρδαμύλῃ ἀποβάντες καὶ ἐν Βολίσσῳ τοὺς προσβοηθήσαντας τῶν Χίων μάχῃ νικήσαντες καὶ πολλοὺς διαφθείραντες ἀνάστατα ἐποίησαν τὰ ταύτῃ χωρία, καὶ ἐν Φάναις αὖθις ἄλλῃ μάχῃ ἐνίκησαν καὶ τρίτῃ ἐν Λευκωνίῳ. καὶ μετὰ τοῦτο οἱ μὲν Χῖοι ἤδη οὐκέτι ἐπεξῄεσαν, οἱ δὲ τὴν χώραν καλῶς κατεσκευασμένην καὶ ἀπαθῆ οὖσαν
4 ἀπὸ τῶν Μηδικῶν μέχρι τότε διεπόρθησαν. Χῖοι γὰρ μόνοι μετὰ Λακεδαιμονίους ὧν ἐγὼ ᾐσθόμην εὐδαιμονήσαντες ἅμα

C. 24. § 1. ταῖς εἴκοσι 8, 17, 3. — τρίτῃ. τῇ τρίτῃ einige Hsn.; doch s. Gr. 50, 2 A. 16. — διαπλεύσαντες, nachdem sie vorher nach Miletos zurückgekehrt waren. (Abr.) — κράτους, τοῦ κρατεῖν. (Sch.)

§ 2. τείχη. τείχη καθεῖλον eine Hs. am Rande u. Va., τείχη ἀπῆραν eine gute Hs. — ὁπλιτῶν. πολιτῶν? vgl. Kr. z. Dion. p. 254. — καταλόγου. 6, 31, 4.

§ 3. ἔν τε Κ. καὶ ἐν Β. möchte man mit νικήσαντες verbinden, da Thuk. sonst ἀποβαίνειν ἐς sagt. Dagegen aber spricht dies daß hier nur von einem Gefechte die Rede sein kann. (Pp.) Xen. Hell. 1, 3, 22: ἐν τῷ ὄχλῳ ἀποβαινόντων ἐν Πειραιεῖ ἔλαθεν ἀποδράς. — Βολισσός oxytonirt bei Steph. B., Βολίσκῳ eine gute Hs. — κατεσκευασμένην. zu 6, 91, 6. — μέχρι τότε. Gr. 66, 1 A. 4.

§ 4. εὐδαιμονήσαντες wohlhabend geworden. Gr. 53,

καὶ ἐσωφρόνησαν, καὶ ὅσῳ ἐπεδίδου ἡ πόλις αὐτοῖς ἐπὶ τὸ μεῖζον, τόσῳ καὶ ἐκοσμοῦντο ἐχυρώτερον. καὶ οὐδ' αὐτὴν τὴν ἀπόστασιν, εἰ τοῦτο δοκοῦσι παρὰ τὸ ἀσφαλέστερον πρᾶξαι, πρότερον ἐτόλμησαν ποιήσασθαι ἢ μετὰ πολλῶν τε κἀγαθῶν ξυμμάχων ἔμελλον ξυγκινδυνεύσειν, καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἠσθάνοντο οὐδ' αὐτοὺς ἀντιλέγοντας ἔτι μετὰ τὴν Σικελικὴν ξυμφορὰν ὡς οὐ πάνυ πόνηρα σφῶν βεβαίως τὰ πράγματ' εἴη· εἰ δέ τι ἐν τοῖς ἀνθρωπείοις τοῦ βίου παραλόγοις ἐσφάλησαν, μετὰ πολλῶν οἷς ταὐτὰ ἔδοξε, τὰ τῶν Ἀθηναίων ταχὺ ξυναναιρεθήσεσθαι, τὴν ἁμαρτίαν ξυνέγνωσαν. εἰργομένοις οὖν αὐτοῖς τῆς θαλάσσης καὶ κατὰ γῆν πορθουμένοις ἐνεχείρησάν τινες πρὸς Ἀθηναίους ἀγαγεῖν τὴν πόλιν· οὓς αἰσθόμενοι οἱ ἄρχοντες αὐτοὶ μὲν ἡσύχασαν, Ἀστύοχον δὲ ἐξ Ἐρυθρῶν τὸν ναύαρχον μετὰ τεσσάρων νεῶν, αἳ παρῆσαν αὐτῷ, κομίσαντες ἐσκόπουν ὅπως μετριώτατα ἢ ὁμήρων λήψει ἢ ἄλλῳ τῳ τρόπῳ καταπαύσουσι τὴν ἐπιβουλήν. καὶ οἱ μὲν ταῦτ' ἔπρασσον.

Ἐκ δὲ τῶν Ἀθηνῶν τοῦ αὐτοῦ θέρους τελευτῶντος χίλιοι ὁπλῖται Ἀθηναίων καὶ πεντακόσιοι καὶ χίλιοι Ἀργείων — τοὺς γὰρ πεντακοσίους τῶν Ἀργείων ψιλοὺς ὄντας ὥπλισαν οἱ Ἀθηναῖοι — καὶ χίλιοι τῶν ξυμμάχων ναυσὶ δυοῖν δεούσαις πεντήκοντα, ὧν ἦσαν καὶ ὁπλιταγωγοί, Φρυνίχου καὶ Ὀνομακλέους καὶ Σκιρωνίδου στρατηγούντων κατέπλευσαν ἐς Σάμον καὶ διαβάντες ἐς Μίλητον ἐστρατοπεδεύσαντο. Μιλήσιοι δὲ ἐξελθόντες αὐτοί τε, ὀκτακόσιοι ὁπλῖται, καὶ οἱ μετὰ Χαλκιδέως ἐλθόντες Πελοποννήσιοι καὶ Τισσαφέρνους τι ξενικὸν

---

5 A. 2. — τόσῳ. Gr. 25, 10 A. 4. — ἐκοσμοῦντο gaben ſich wohlgeordnete Verhältniſſe. — ἀσφαλέστερον. ἀσφαλέστατον eine gute Hſ. παρὰ τὸ ἀσφαλέστερον iſt ſo v. a. ἧσσον ἀσφαλές. — ἀντιλέγοντας ὡς οὐ. Gr. 67, 12 A. 2. — βεβαίως entſchieden, unzweifelhaft. (Ba,) auf nicht wieder herzuſtellende Weiſe. (Pp.) Für erſteres 4, 126, 3.

§ 5. εἰ δέ τι. εἴτ' ἔτι eine Hſ. et si quid Ba. Es iſt alſo εἴ τι zu leſen, da hier kein Gegenſatz zum Vorhergehenden eintritt. (Kr.) Ueberhaupt gebraucht Thuk. in Satzverbindungen oft τέ, wo Spätere δέ, das denn von den Abſchreibern oft eingefälſcht iſt. — ξυναναιρεθήσεσθαι für ξυναιρεθήσεσθαι eine gute Hſ. — εἰργομένοις. Gr. 48, 5 A. 1. — οὖν. γοῦν eine gute Hſ. δ' οὖν wünſcht Bk.

C. 25. § 2. τι für τό die beſten Hſn. — ξενικόν verdächtigt

ἐπιχωριχόν, καὶ αὐτὸς Τισσαφέρνης παρὼν καὶ ἡ ἵππος αὐ-
3 τοῦ ξυνέβαλον τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις. καὶ οἱ
μὲν Ἀργεῖοι τῷ σφετέρῳ αὐτῶν κέρᾳ προεξαξάντες καὶ κα-
ταφρονήσαντες, ὡς ἐπ' Ἴωνάς τε καὶ οὐ δεξομένους ἀτακτό-
τερον χωροῦντες, νικῶνται ὑπὸ τῶν Μιλησίων καὶ διαφθεί-
ρονται αὐτῶν ὀλίγῳ ἐλάσσους τριακοσίων ἀνδρῶν· Ἀθη-
ναῖοι δὲ τούς τε Πελοποννησίους πρώτους νικήσαντες καὶ
τοὺς βαρβάρους καὶ τὸν ἄλλον ὄχλον ὠσάμενοι, τοῖς Μιλη-
σίοις οὐ ξυμμίξαντες, ἀλλ' ὑποχωρησάντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς
τῶν Ἀργείων τροπῆς ἐς τὴν πόλιν, ὡς ἑώρων τὸ ἄλλο στρα-
τὸν ἡσσώμενον, πρὸς αὐτὴν τὴν πόλιν τῶν Μιλησίων κρατοῦντες
4 ἤδη τὰ ὅπλα τίθενται. καὶ ξυνέβη ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ τοὺς
Ἴωνας ἀμφοτέρωθεν τῶν Δωριῶν κρατῆσαι· τούς τε γὰρ
κατὰ στρατὸν Πελοποννησίους οἱ Ἀθηναῖοι ἐνίκων καὶ τοὺς
Ἀργείους οἱ Μιλήσιοι. στήσαντες δὲ τροπαῖον τὸν περιτει-
χισμὸν ἰσθμώδους ὄντος τοῦ χωρίου οἱ Ἀθηναῖοι παρεσκευ-
άζοντο, νομίζοντες, εἰ προσαγάγοιντο Μίλητον, ῥᾳδίως ἂν
26 σφίσι καὶ τἆλλα προσχωρήσειν. ἐν τούτῳ δὲ περὶ δείλην
ἤδη ὀψίαν ἀγγέλλεται αὐτοῖς τὰς ἀπὸ Σικελίας καὶ Πελο-
ποννήσου πέντε καὶ πεντήκοντα ναῦς ὅσον οὐ παρεῖναι. τῶν
τε γὰρ Σικελιωτῶν, Ἑρμοκράτους τοῦ Συρακοσίου μάλιστα
ἐνάγοντος ξυνεπιλαβέσθαι καὶ τῆς ὑπολοίπου Ἀθηναίων κα-
ταλύσεως, εἴκοσι νῆες Συρακοσίων ἦλθον καὶ Σελινουντιαὶ

Schäfer z. Lamb. Bos. ell. Gr. p. 451. Allein es bezeichnet hier Ausländer, Barbaren nach § 4. Aehnlich 3, 109: τὸν μισθοφόρον ὄχλον τὸν ξενικόν. (Py.) — ἐπιχωριχόν. zu 4, 52, 1.

§ 3. προεξάξαντες. προεξαξαντες für προεξάξαντες eine gute Hs. Oec. 9, 62: προεξαΐσσοντες και' ἕνα ἐσέπιπτον ἐς τοὺς Σπαρτιήτας. (L. Dindorf.) — καταφρονήσαντες, καταφρόνησιν σχόντες. (Ba.) Gr. 53, 5 A. 2. — οὐ ξυμμίξαντες, ἀλλ' ὑποχωρησάντων. Gr. 56, 14 A. 2. — ἑώρων, οἱ Μιλήσιοι. (Sch.)

§ 4. ἂν προσχωρήσειν. zu 2; 80, 5.

C. 26. § 1. τάς wird durch den Satz τῶν τε γὰρ erklärt. (Ku.) so wie durch § 2. Ueber die Sache Kr. z. Dion. p. 298 f. — ἐνάγοντος —, ἦγουν πείθοντος συνεφάψασθαι ὥστε καὶ τὴν ὑπολειπομένην δύναμιν τῶν Ἀθηναίων καταλῦσαι. (Sch.) vgl. zu 1, 67, 2. — καὶ τῆς für τῆς eine gute Hs.

δύο, αἵ τε ἐκ Πελοποννήσου, ἃς παρεσκευάζοντο, ἑτοῖμαι 2
ἤδη οὖσαι· καὶ Θηραμένει τῷ Λακεδαιμονίῳ ξυναμφότεραι
ὡς Ἀστύοχον τὸν ναύαρχον προσταχθεῖσαι κομίσαι, κατέ-
πλευσαν ἐς Λέρον πρῶτον τὴν πρὸ Μιλήτου νῆσον· ἔπειτα
ἐκεῖθεν, αἰσθόμενοι ἐπὶ Μιλήτῳ ὄντας Ἀθηναίους, ἐς τὸν
Ἰασικὸν κόλπον πρότερον πλεύσαντες ἐβούλοντο εἰδέναι τὰ
περὶ τῆς Μιλήτου. ἐλθόντος δὲ Ἀλκιβιάδου ἵππῳ ἐς Τει- 3
χιοῦσσαν τῆς Μιλησίας, οἵπερ τοῦ κόλπου πλεύσαντες ἠλλί-
σαντο, πυνθάνονται τὰ περὶ τῆς μάχης· παρῆν γὰρ ὁ Ἀλκι-
βιάδης καὶ ξυνεμάχετο τοῖς Μιλησίοις καὶ Τισσαφέρνει, καὶ
αὐτοῖς παρῆνει, εἰ μὴ βούλονται τά τε ἐν Ἰωνίᾳ καὶ τὰ
ξύμπαντα πράγματα διολέσαι, ὡς τάχιστα βοηθεῖν Μιλήτῳ
καὶ μὴ περιιδεῖν ἀποτειχισθεῖσαν. καὶ οἱ μὲν ἅμα τῇ ἕῳ 27
ἔμελλον βοηθήσειν· Φρύνιχος δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατη-
γός, ὡς ἀπὸ τῆς Λέρου ἐπύθετο τὰ τῶν νεῶν σαφῶς, βου-
λομένων τῶν ξυναρχόντων ὑπομείναντας διαναυμαχεῖν, οὐκ
ἔφη οὔτ' αὐτὸς ποιήσειν τοῦτο οὔτ' ἐκείνοις οὐδ' ἄλλῳ οὐ-
δενὶ ἐς δύναμιν ἐπιτρέψειν. ὅπου γὰρ ἔξεστιν ἐν ὑστέρῳ, 2
σαφῶς εἰδότας πρὸς ὁπόσας τε ναῦς πολεμίας καὶ ὅσαις
πρὸς αὐτὰς ταῖς σφετέραις, ἱκανῶς καὶ καθ' ἡσυχίαν παρα-
σκευασαμένοις [ἔσται] ἀγωνίσασθαι, οὐδέποτε τῷ αἰσχρῷ
ὀνείδει ἑξὰς ἀλόγως διακινδυνεύσειν. οὐ γὰρ αἰσχρὸν εἶναι
Ἀθηναίους ναυτικῷ μετὰ καιροῦ ὑποχωρῆσαι, ἀλλὰ καὶ
μετὰ ὁτουοῦν τρόπου αἴσχιον ξυμβήσεσθαι ἢν ἡσσηθῶσιν·

---

§ 2. *παρεσκευάζοντο.* zu 2, 23, 1. vgl. 4, 2, 1. 24, 1. 129, 2. — *ἑτοῖμαι* für *ἑτοῖμοι* einige Hſn. zu 4, 21, 2. — *οὖσαι.* Ein Kolon für das Komma Hk. nach Ba. — *Θηραμένει. Θηριμένει* zwei Hſn. — *προσταχθεῖσαι.* zu 5, 8, 3. — *Λέρον* für *Ἐλεόν* eine gute Hſ. vgl. 8, 27, 1.

§ 3. *οἵπερ* für *ἥπερ* mehrere Hſn. — *παρῆν* war zugegen gewesen. Gr. 53, 2 A. 8. — *ἀποτειχισθεῖσαν.* Gr. 56, 6 A. 2.

C. 27. § 1. *Λέρου* für *Λέρου* eine gute Hſ. u. a. — *ὑπομείναντας ἀντὶ τοῦ ὑπομεινάντων.* (Sch.) Gr. 55, 2 A. 7. — *οὐδ'* für *οὔτ'* Bk.

§ 2. *ὅπου* eben ſo 8, 96, 1. (Pp.) — *πρὸς ὁπόσας — σφετέραις, ἀγωνιστέον* aus *ἀγωνίσασθαι.* (Hl.) Das *παρασκευασαμένοις* nach *εἰδότας* iſt, zumal da keine Verbindung durch Partikeln vorhanden iſt, erträglicher als andere Erklärungen. — *ἔσται* iſt mit Hl. zu tilgen. — *ὀνείδει* iſt mir verdächtig. vgl. § 3. 5, 105, 2. 111, 3. *οὐ μὴ δέῃ* Kr. Der Sinn: *τὴν ἀδοξίαν φεύγων.* — *μετὰ ὁτουοῦν τρόπου* gehört zu *ἡσσηθῶσιν.* (Ba.)

3 καὶ τὴν πόλιν οὐ μόνον τῷ αἰσχρῷ ἀλλὰ καὶ τῷ μεγίστῳ κινδύνῳ περιπίπτειν, ἢ μόλις ἐπὶ ταῖς γεγενημέναις ξυμφοραῖς ἐνδέχεσθαι μετὰ βεβαίου παρασκευῆς καθ' ἐκουσίαν, ἢ πάνυ γε ἀνάγκῃ, προτέρᾳ ποι ἐπιχειρεῖν, ποῦ δεῖ μὴ βιαζο-
4 μένῃ γε πρὸς αὐθαιρέτους κινδύνους ἰέναι; ὡς τάχιστα δὲ ἐκέλευε τούς τε τραυματίας ἀναλαβόντας καὶ τὸν νεζὸν καὶ τῶν σκευῶν ὅσα ἦλθον ἔχοντες, ἃ δ' ἐκ τῆς πολεμίας ἐλίφασι καταλιπόντας, ὅπως κοῦφαι ὦσιν αἱ νῆες, ἀποπλεῖν ἐς Σάμον, κἀκεῖθεν ἤδη ξυναγαγόντας πάσας τὰς ναῦς τοὺς
5 ἐπίπλους, ἢν που καιρὸς ᾖ, ποιεῖσθαι. ὡς δ' ἔπεισε, καὶ ἔδρασε ταῦτα· καὶ ἔδοξεν οὐκ ἐν τῷ αὐτίκα μᾶλλον ἢ ὕστερον, οὐκ ἐς τοῦτο μόνον ἀλλὰ καὶ ἐς ὅσα ἄλλα Φρύνιχος κατέστη, οὐκ ἀξύνετος εἶναι. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἀφ' ἑσπέρας εὐθὺς τούτῳ τῷ τρόπῳ ἀτελεῖ τῇ νίκῃ ἀπὸ τῆς Μιλήτου ἀνέστησαν, καὶ οἱ Ἀργεῖοι κατὰ τάχος καὶ πρὸς ὀργὴν
28 τῆς ξυμφορᾶς ἀπέπλευσαν ἐκ τῆς Σάμου ἐπ' οἴκου· οἱ δὲ Πελοποννήσιοι ἅμα τῇ ἕῳ ἐκ τῆς Τειχιούσσης ἄραντες ἐπικατάγονται, καὶ μείναντες ἡμέραν μίαν τῇ ὑστεραίᾳ καὶ τὰς

---

§ 3. ἢ. Sonſt hat ἐνδέχεσθαι auch bei Thuk. den Ac be'm Inf. 1, 124, 2. 140, 2. 2, 87, 2. Der Da. findet ſich eben ſo Xen. Hier. 4, 9: τοῖς μὲν ἰδιώταις ἔξεστι τὰς δαπάνας συντέμνειν, τοῖς δὲ τυράννοις οὐκ ἐνδέχεται. [Dem.] 26, 4: ὑπολαμβάνω τοῖς μὲν ἐνδέχεσθαι καὶ παρὰ τὸν καιρὸν τὸ δίκαιον λαβεῖν, τοῖς δ' οὐκ ἐνδέχεσθαι. vgl. Ariſtot Pol. 4, 9, 2 u. 7, 2, 10 — μόλις für μόγις eine Hſ u. der Sch. vgl. zu 1, 12, 3. — κατ' ἐκουσίαν wie ἐξ ἑκουσίας Soph. Trach. 727 und ſonſt ἑκουσίᾳ Dem. 21, 42. (Lobeck.) — ἢ πάνυ γε ἀνάγκῃ oder, falls ſie einer zuverläſſigen Rüſtung ermangeln, höchſtens aus dringender Noth. (Va.) — ποῦ in welcher Lage. Ein zweiter Satz der dem relativen entſpricht, als ob dieſer ſich nicht auf das Vorhergehende bezöge: eine Verkettung wie Soph. Ant. 696 ff., Oed. K. 89 ff., Phil 456 ff (vgl. 269 ff.) vgl. zu 1, 16. — δεῖ für δή eine Hſ. u. V. Für ποῦ δή haben mehrere σπουδή; daher σπουδῇ Schneider, ohne rechtes Gefüge. — μὴ βιαζομένῃ mit der nicht gezwungenen, was aber wegen αὐθαίρετος pleonaſtiſch iſt. Man würde erwarten: mit der nicht tüchtig gerüſteten.

§ 4. ᾗ für εἴη eine gute Hſ.

§ 5. καὶ ἔδρασε. zu 2, 93, 3. — ἀφ' ἑσπέρας. zu 3, 112, 2. vgl. 7, 29, 2. — ἀτελεῖ τῇ νίκῃ bei, nach einem unvollſtändigen Siege. Gr. 50, 11 A. 1. — πρὸς ὀργήν. zu 2, 65, 5. — τῆς ξυμφορᾶς, wegen der nicht gerächten Niederlage 8, 25, 3. Ein Genitiv bei πρὸς ὀργήν iſt mir ſonſt nicht erinnerlich.

C. 28. § 1. ἐπικατάγονται nach der Abfahrt der Athener

Χίας ναῦς προσλαβόντες τὰς μετὰ Χαλκιδέως τὸ πρῶτον ξυγκαταδιωχθεῖσας ἐβούλοντο πλεῦσαι ἐπὶ τὰ σκεύη ἃ ἐξείλοντο ἐς Τειχιοῦσσαν πάλιν. καὶ ὡς ἦλθον, Τισσαφέρνης 2 τῷ πεζῷ παρελθὼν πείθει αὐτοὺς ἐπὶ Ἴασον, ἐν ᾗ Ἀμόργης πολέμιος ὢν κατεῖχε, πλεῦσαι. καὶ προσβαλόντες τῇ Ἰάσῳ αἰψνίδιοι καὶ οὐ προσδεχομένων ἄλλ' ἢ Ἀττικὰς τὰς ναῦς εἶναι αἱροῦσιν· καὶ μάλιστα ἐν τῷ ἔργῳ οἱ Συρακόσιοι ἐπῃνέθησαν. καὶ τόν τε Ἀμόργην ζῶντα λαβόντες, Ψσσού- 3 θνου νόθον υἱόν, ἀφεστῶτα δὲ βασιλέως, παραδιδόασιν οἱ Πελοποννήσιοι Τισσαφέρνει ἀπαγαγεῖν, εἰ βούλεται, βασιλεῖ, ὥσπερ αὐτῷ προσέταξεν, καὶ τὴν Ἴασον διεπόρθησαν καὶ χρήματα πάνυ πολλὰ ἡ στρατιὰ ἔλαβεν· παλαιόπλουτον γὰρ ἦν τὸ χωρίον, τούς τ' ἐπικούρους τοὺς περὶ τὸν Ἀμόργην 4 παρὰ σφᾶς αὐτοὺς κομίσαντες καὶ οὐκ ἀδικήσαντες ξυνέταξαν, ὅτι ἦσαν οἱ πλεῖστοι ἐκ Πελοποννήσου· τό τε πόλισμα Τισσαφέρνει παραδόντες καὶ τὰ ἀνδράποδα πάντα, καὶ δοῦλα καὶ ἐλεύθερα, ὧν καθ' ἕκαστον στατῆρα Δαρεικὸν παρ' αὐτοῦ ξυνέβησαν λαβεῖν, ἔπειτα ἀνεχώρησαν ἐς τὴν Μίλητον. καὶ Πεδάριτόν τε τὸν Λέοντος ἐς τὴν Χίον ἄρχοντα Λακε- 5 δαιμονίων πεμψάντων ἀποστέλλουσι πεζῇ μέχρι Ἐρυθρῶν, ἔχοντα τὸ παρὰ Ἀμόργου ἐπικουρικόν, καὶ ἐς τὴν Μίλητον αὐτοῦ Φίλιππον καθιστᾶσιν. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, ἐπειδὴ τὴν Ἴασον κα- 29 τεστήσατο ὁ Τισσαφέρνης ἐς φυλακήν, παρῆλθεν ἐς τὴν Μι-

---

landen flie bei Miletos. (Pß.) zu 3, 49, 3. — τὰς Χίας 8, 17, 1 f. (Kiſt.) — ξυγκαταδιωχθείσας zugleich mit denen des Chalkideus verfolgt. Kr. p. 299 n. 54. — ἐξείλοντο. Der eigentliche Ausdruck. vgl. 8, 90, 6, Her. 4, 196, Xen. An. 5, 1, 16. (Bl.) Lyk. 18: τὸν σῖτον ἐξείλοντο. — ἐς T. πάλιν gehört zu πλεῦσαι. (Sch.)

§ 2. κατεῖχε hielt. (Ba.) vgl. 100, 2. (Bl.) n. 4, 32, 2. — ἀλλ' ἤ. Gr. 69, 4 A 6. — τάς (vor ναῦς) hat eine gute Hſ.

§ 3. δέ. Gr. 69, 16 A. 1 zweite Ausg. — προσέταξε, βασιλεὺς δηλονότι. (Sch.) 8, 5, 5. (Dß.) — βασιλεῖ. Ar. Frie. 714: τὴν Θεωρίαν ἀπάγαγε τῇ βουλῇ λαβών.

§ 4. ξυνέταξαν ἀντὶ τοῦ κατέταξαν εἰς τὸ ἴδιον στράτευμα. (Sch.)

§ 5. ἐς τὴν M. αὐτοῦ zu M. ſelbſt. zu 5, 22, 1.

C. 29. § 1. ἐς φυλακήν zu einem Poſten. (Ba.) —

λητον, καὶ μηνὸς μὲν τροφήν, ὥσπερ ὑπέστη ἐν τῇ Λακεδαίμονι, ἐς δραχμὴν Ἀττικὴν ἑκάστῳ πάσαις ταῖς ναυσὶ διέδωκεν, τοῦ δὲ λοιποῦ χρόνου ἐβούλετο τριώβολον διδόναι, ἕως ἂν βασιλέα ἐπέρηται· ἢν δὲ τελεύτῃ, δώσειν ἔφη ἐντελῆ
2 τὴν δραχμήν. Ἑρμοκράτους δὲ ἀντειπόντος τοῦ Συρακοσίου στρατηγοῦ — ὁ γὰρ Θηραμένης, οὐ ναύαρχος ὢν ἀλλ' Ἀστυόχῳ παραδοῦναι τὰς ναῦς ξυμπλέων, μαλακὸς ἦν περὶ τοῦ μισθοῦ — ὅμως δὲ παρὰ πέντε ναῦς πλέον ἀνδρὶ ἑκάστῳ ἢ τρεῖς ὀβολοὶ ὡμολογήθησαν. ἐς γὰρ πέντε ναῦς τρία τάλαντα ἐδίδου τοῦ μηνός· καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσῳ πλείους νῆες ἦσαν τούτου τοῦ ἀριθμοῦ, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον τοῦτον ἐδίδοτο.

30 Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος τοῖς ἐν τῇ Σάμῳ Ἀθηναίοις προσαφιγμέναι γὰρ ἦσαν καὶ οἴκοθεν ἄλλαι νῆες πέντε καὶ τριάκοντα καὶ στρατηγοὶ Χαρμῖνος καὶ Σιρομβιχίδης καὶ Εὐκτήμων, καὶ τὰς ἀπὸ Χίου καὶ τὰς ἄλλας πάσας ξυναγαγόντες, ἐβούλοντο διακληρωσάμενοι ἐπὶ μὲν τῇ Μιλήτῳ τῷ ναυτικῷ ἐφορμεῖν, πρὸς δὲ τὴν Χίον καὶ ναυτικὸν καὶ πεζὸν

ὑπέστη. zu 4, 39, 2. Verſprochen hatte er es durch ſeinen Geſandten 8, 5, 4. — ἐς δραχμήν. Kr. p. 354 ss. — πάσαις ταῖς ναυσὶ ἀντὶ τοῦ τοῖς ἐν πάσαις ταῖς ναυσί. (Sch.) Doch eigentlich für jedes Schiff. — τοῦ λοιποῦ χρόνου. Dem. 50, 42: τοῦ λοιποῦ χρόνου ὅσα ἐδεῖτο εἰς τὴν ναῦν συνανήλισκον. Gr. 47, 2 A. 3.

§ 2. Θηραμένης. Θηραμένης einige Hſſ. — παραδοῦναι um zu übergeben. (Sch.) Gr. 55, 3 A. 20. — μαλακός, ἀργός. (Sch.) läſſig, nachgiebig. (St.) vgl 8, 50, 4. — ὅμως obgleich Theramenes läſſig war Kr.; obgleich Tiſſaphernes nur drei Obolen beſtimmt hatte Bl. — δέ ſteht nach der Parentheſe, wie 7, 33, 2. — παρὰ πέντε ναῦς je nach fünf Schiffen Dr. und Böckh Staatshaush. der Ath. 1 p. 297 A. Allein die Art des Ausdruckes verglichen mit dem Folgenden καὶ τοῖς ἄλλοις wäre dann ſehr ſeltſam. G. Hermann erklärt: auf jedes fünfte Schiff, wie παρὰ πέντε ἡμέρας alle fünf Tage heiße. Es werde alſo geſagt daß jedes Schiff abwechſelnd etwas mehr erhalten hätte, d. h. nach jener Berechnung 200 Trioboten oder 600 Obolen. [Alſo abwechſelnd auf jedem fünften Schiffe $3+\frac{1}{2}=6$ Obolen $=1$ Drachme. (Vp.)] Aber auch da wäre die Art der Vertheilung wie die Angabe darüber befremdlich. Ich halte παρὰ πέντε ναῦς für ein Gloſſem zu ἐς πέντε ναῦς oder eine Verfälſchung aus dem γὰρ πέντε ναῦς. Anders Haaſe p. 33 f. — καὶ πεντήκοντα vor τρία iſt mit Paulmier getilgt.

C. 30. § 1. τοῖς Ἀθηναίοις. zu 1, 72, 1. — τὰς ἀπὸ Χίου 8, 24, 2.

πέμψαι. καὶ ἐποίησαν οὕτως· Στρομβιχίδης μὲν γὰρ καὶ 2
Ὀνομακλῆς καὶ Εὐκτήμων τριάκοντα ναῦς ἔχοντες καὶ τῶν ἐς
Μίλητον ἐλθόντων χιλίων ὁπλιτῶν μέρος ἀγαγοντες ἐν νευ-
σὶν ὁπλιταγωγοῖς ἐπὶ Χίον λαχόντες ἔπλεον, οἱ δ' ἄλλοι ἐν
Σάμῳ μένοντες τέσσαρσι καὶ ἑβδομήκοντα ναυσὶν ἐθαλασσο-
κράτουν καὶ ἐπίπλους τῇ Μιλήτῳ ἐποιοῦντο.

Ὁ δ' Ἀστύοχος ὡς τότ' ἐν τῇ Χίῳ ἔτυχε διὰ τὴν προ- 31
δοσίαν τοὺς ὁμήρους καταλεγόμενος, τούτου μὲν ἐπέσχεν,
ἐπειδὴ ᾔσθετο τάς τε μετὰ Θηραμένους ναῦς ἡκούσας καὶ τὰ
περὶ τὴν ξυμμαχίαν βελτίω ὄντα, λαβὼν δὲ ναῦς τάς τε Πε-
λοποννησίων δέκα καὶ Χίας δέκα ἀνάγεται, καὶ προσβαλὼν
Πτελεῷ καὶ οὐχ ἑλὼν παρέπλευσεν ἐπὶ Κλαζομενάς, καὶ ἐκέ-
λευεν αὐτῶν τοὺς τὰ Ἀθηναίων φρονοῦντας ἀνοικίζεσθαι ἐς
τὸν Λαφνοῦντα· καὶ προσχωρεῖν σφίσιν· ξυνεκέλευε δὲ καὶ
Ταμώς, Ἰωνίας ὕπαρχος ὤν. ὡς δ' οὐκ ἐσήκουον, ἐσβολὴν 2
ποιησάμενος τῇ πόλει, οὔσῃ ἀτειχίστῳ, καὶ οὐ δυνάμενος ἑλεῖν
ἀπέπλευσεν ἀνέμῳ μεγάλῳ, αὐτὸς μὲν ἐς Φώκαιαν καὶ Κύ-
μην, αἱ δὲ ἄλλαι νῆες κατῆραν ἐς τὰς ἐπικειμένας ταῖς Κλα-
ζομεναῖς νήσους, Μυρίνουσσαν καὶ Πήληνα καὶ Δρυμοῦσσαν.
καὶ ὅσα ὑπεξέκειντο αὐτόθι τῶν Κλαζομενίων ἡμέρας ἐμμεί-
ναντες διὰ τοὺς ἀνέμους ὀπτὼ τὰ μὲν διήρπασαν καὶ ἀνά-
λωσαν, τὰ δ' ἐσβαλόμενοι ἀπέπλευσαν ἐς Φώκαιαν καὶ
Κύμην ὡς Ἀστύοχον. ὄντος δ' αὐτοῦ ἐνταῦθα Λεσβίων 32
ἀφικνοῦνται πρέσβεις, βουλόμενοι αὖθις ἀποστῆναι, καὶ αὐ-
τὸν μὲν πείθουσιν, ὡς δ' οἵ τε Κορίνθιοι καὶ οἱ ἄλλοι
ξύμμαχοι ἀπρόθυμοι ἦσαν διὰ τὸ πρότερον σφάλμα, ἄρας

---

§ 2. ἀγαγόντες, wofür eine gute Hſ. ἀπολιπόντες hat, will Pp. mit Ba. tilgen. — ναυσὶν iſt mit μένοντες zu verbinden. (Ba.) — ἐπίπλους für ἐπίπλουν Kr. vgl. 8, 38, 3.

C. 31. § 1. ὡς. zu 5, 6, 1. — τότε 8, 24, 6. — προδοσίαν, die man fürchtete. (Ba.) — Θηραμένους. Θηριμένους einige Hſn. — ἀνοικίζεσθαι. zu 1, 7, 2. — προσχωρεῖν σφίσι ihre Partei zu ergreifen. (Pö.)

§ 2. ἐσβολήν. προσβολήν Pp. Denn einen Angriff auf eine Stadt kann jenes überhaupt nicht bezeichnen. — Δρυμοῦσσαν Hk. mit Steph. Byz. Δρύμουσσαν Bk. Δρύμυσσαν oder Δρίμυσσαν die Hſn. — ἐσβαλόμενοι, ἐς τὰς ναῦς. (Pp.) Gewöhnlich ἐσβιβασθαι.

C. 32. § 1. ἀφικνοῦνται πρέσβεις für πρέσβεις ἀφικνοῦνται eine gute Hſ. — βουλόμενοι. βουλομένων erwartet Gö. — αὖθις hat nur eine gute Hſ. — σφάλμα τὴν ἧσσαν λέγει. (Sch.)

ἔπλει ἐπὶ τῆς Χίου. καὶ χειμασθεισῶν τῶν νεῶν ὕστερον
2 ἀφικνοῦνται ἄλλαι ἄλλοθεν ἐς τὴν Χίον. καὶ μετὰ τοῦτο Πεδάριτος, τότε παριὼν πεζῇ ἐκ τῆς Μιλήτου, γενόμενος ἐν Ἐρυθραῖς διαπεραιοῦται αὐτός τε καὶ ἡ στρατιὰ ἐς Χίον· ὑπῆρχον δ' αὐτῷ καὶ ἐκ τῶν πέντε νεῶν στρατιῶται ὑπὸ Χαλκιδέως ἐς πεντακοσίους ξὺν ὅπλοις καταλειφθέντες.
3 ἐπαγγελλομένων δέ τινων Λεσβίων τὴν ἀπόστασιν προσφέρει ἑαυτῷ τε Πεδαρίτῳ καὶ τοῖς Χίοις ὁ Ἀστύοχος τὸν λόγον ὡς χρὴ παραγενομένους ταῖς ναυσὶν ἀποστῆσαι τὴν Λέσβον· ἢ γὰρ ξυμμάχους πλείους σφᾶς ἕξειν ἢ τοὺς Ἀθηναίους, ἤν τι σφάλλωνται, κακώσειν. οἱ δ' οὐκ ἐσήκουον, οὐδὲ τὰς
33 ναῦς ὁ Πεδάριτος ἔφη τῶν Χίων αὐτῷ προήσειν. κἀκεῖνος λαβὼν τάς τε τῶν Κορινθίων πέντε καὶ ἑκτὴν Μεγαρίδα καὶ μίαν Ἑρμιονίδα καὶ ἃς αὐτὸς Λακωνικὰς ἦλθεν ἔχων, ἔπλει ἐπὶ τῆς Μιλήτου πρὸς τὴν ναυαρχίαν, πολλὰ ἀπειλήσας τοῖς Χίοις ἢ μὴν μὴ ἐπιβοηθήσειν, ἤν τι δέωνται. καὶ προσβαλὼν
2 Κωρύκῳ τῆς Ἐρυθραίας ἐνηυλίσατο. οἱ δ' ἀπὸ τῆς Σάμου Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὴν Χίον πλέοντες τῇ στρατιᾷ καὶ αὐτοὶ ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα λόφου διειργοντος καθωρμίσαντο καὶ ἐλελήθεσαν ἀλλήλους. ἐλθούσης δὲ παρὰ Πεδαρίτου ὑπὸ νύκτα ἐπιστολῆς ὡς Ἐρυθραίων ἄνδρες αἰχμάλωτοι ἐκ Σάμου ἐπὶ προδοσίᾳ ἐς Ἐρυθρὰς ἥκουσιν ἀφειμένοι ἀνάγεται ὁ Ἀστύοχος εὐθὺς ἐς τὰς Ἐρυθρὰς πάλιν, καὶ παρὰ τοσοῦτον

---

vgl. 5, 14, 1. 17, 1. 8, 106, 2. — χειμασθεισῶν, ἤγουν διασπαρεισῶν ὑπὸ χειμῶνος. (Sch.) vgl. 2, 25, 3. 3, 69, 1. 6, 74, 2. 8, 80, 2. 99, 3. καὶ πλανηθεισῶν fügt eine gute Hs. hinzu.

§ 2. τότε 8, 28, 5. (Dd.) — Χαλκιδέως für Χαλκιδέων Dr. u. eine gute Hs. — τῶν πέντε 8, 6, 5. 8, 2. 11, 3. 12, 2. 17, 1. (Dr.) — ὡς vor ἐς habe ich nach einer guten Hs. getilgt. — ἐς πεντακοσίους. Gr. 60, 8 A. 1.

§ 3. ὁ Ἀστύοχος τόν für Ἀστύοχος eine gute Hs. — σφᾶς zu 3, 111, 2. — ἤν τι. ἤν τι καὶ Dobree vgl. Ar. Frösche 737. — προήσειν. Das Activ findet sich selten so, etwas verschieden Xen. An. 7, 2, 15; ähnlicher Her. 1, 24. 3, 137.

C. 33. § 1. πέντε, πέντε οὔσας, Kr. zu Xen. An. 1, 2, 3.

§ 2. ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα. zu 7, 37, 2. — διειργοντος für διείργοντο καὶ Kr. ad alterum tumuli latus quo detinebantur stationem habuerunt Va. Pol. 22, 21, 8: ποταμοῦ τινος ἐν μέσῳ διειργοντος. — ὑπὸ νύκτα hat nur eine gute Hs. — ἀφειμένοι, ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων. (Sch.) — παρὰ τοσοῦτον. zu 4, 106, 3.

ἐγένετ' αὐτῷ μὴ περιπεσεῖν τοῖς Ἀθηναίοις. διαπλεύσας δὲ 3
καὶ ὁ Πεδάριτος πρὸς αὐτὸν καὶ ἀναζητήσαντες τὰ περὶ τῶν
δοκούντων προδιδόναι, ὡς εὗρον ἅπαν ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀν-
θρώπων ἐκ τῆς Σάμου προφασισθέν, ἀπολύσαντες τῆς αἰτίας
ἀπέπλευσαν ὁ μὲν ἐς τὴν Χίον, ὁ δ' ἐς τὴν Μίλητον [ἐκο-
μίσθη], ὥσπερ διενοεῖτο.

Ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἡ τῶν Ἀθηναίων στρατιὰ ταῖς ναυσὶν 34
ἐκ τοῦ Κωρύκου περιπλέουσα κατ' Ἀργῖνον ἐπιτυγχάνει τρισὶ
ναυσὶ τῶν Χίων μακραῖς καὶ ὡς εἶδον, ἐδίωκον· καὶ χειμών
τε μέγας ἐπιγίγνεται καὶ αἱ μὲν τῶν Χίων μόλις καταφεύ-
γουσιν ἐς τὸν λιμένα, αἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων αἱ μὲν μάλιστα 2
ὁρμήσασαι τρεῖς διαφθείρονται καὶ ἐκπίπτουσι πρὸς τὴν
πόλιν τῶν Χίων, καὶ ἄνδρες οἱ μὲν ἁλίσκονται οἱ δ' ἀπο-
θνήσκουσιν, αἱ δ' ἄλλαι καταφεύγουσιν ἐς τὸν ὑπὸ τῷ Μι-
μαντι λιμένα, Φοινικοῦντα καλούμενον. ἐντεῦθεν δ' ὕστερον
ἐς τὴν Λέσβον καθορμισάμενοι παρεσκευάζοντο ἐς τὸν τει-
χισμόν.

Ἐκ δὲ τῆς Πελοποννήσου τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος Ἱπποκρά- 35
της ὁ Λακεδαιμόνιος ἐκπλεύσας δέκα μὲν Θουρίαις ναυσίν,
ὧν ἦρχε Λωριεὺς ὁ Διαγόρου τρίτος αὐτός, μιᾷ δὲ Λακω-
νικῇ, μιᾷ δὲ Συρακοσίᾳ, καταπλεῖ ἐς Κνίδον· ἡ δ' ἀφεστή- 2
κει ἤδη ἀπὸ Τισσαφέρνους. καὶ αὐτοὺς οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ,
ὡς ᾔσθοντο, ἐκέλευον ταῖς μὲν ἡμισείαις τῶν νεῶν Κνίδον
φυλάσσειν, ταῖς δὲ περὶ Τριόπιον οὔσαις τὰς ἀπ' Αἰγύπτου
ὁλκάδας προσβαλλούσας ξυλλαμβάνειν· ἔστι δὲ τὸ Τριόπιον

---

§ 3. αὐτόν für αὐτῶν eine gute Hſ. u. Va. — ἐπὶ — προ-
φασισθέν um den Leuten ihre Loslaſſung aus Samos zu
verſchaffen vorgeſchützt, trügeriſch verſprochen. (Hſ.) — ἐκο-
μίσθη tilgt Kr. nach Va. Doch könnte auch ἀπέπλευσαν das einge-
ſälſchte ſein.

C. 34. § 1. περιπλέουσα. παραπλέουσα oder πλέουσα Do-
bree. — κατ' Ἀργῖνον verbindet Hſ. mit ἐπιτυγχάνει. — ὡς εἶδον
ἐδίωκον für ὥσπερ ἰδόντες [αὐτὰς] ἐπεδίωκον eine gute Hſ. — τε iſt
mir verdächtig. — μόλις für μόγις Bk.

§ 2. καὶ ἐκπίπτουσι und zwar ſtranden ſie. — ἐς τὸν
τειχισμόν. (ὡς) ἐς τὴν Χίον Dobree. Das τόν, an dem Pp. Anſtoß
nimmt, bezeichnet wohl den beabſichtigten, auf Chios. vgl. 38, 1.

C. 35. § 1. ἀπό. ὑπό Abr.; doch ſ. Kr. z. Dion. p. 344.

§ 2. ὁλκάδας, die wohl mit Getreide für die Athener befrachtet
waren. Kr. p. 356. vgl. 4, 53, 3. Ueber die Stellung Gr. 50, 10 A. 3.

2 τεταρακοσίους δὲ φυγῇ ζημιώσαντες καὶ αὐτοὶ τὴν γῆν αὐτῶν καὶ οἰκίας νεμόμενοι, Ἀθηναίων τε σφίσιν αὐτονομίαν μετὰ ταῦτα ὡς βεβαίοις ἤδη ψηφισαμένων, τὰ λοιπὰ διῴκουν τὴν πόλιν, καὶ τοῖς γεωμόροις μετεδίδοσαν οὔτε ἄλλου οὐδενός, οὔτε ἐκδοῦναι οὐδ' ἀγαγέσθαι παρ' ἐκείνων οὐδ' ἐς ἐκείνους οὐδενὶ ἔτι τοῦ δήμου ἐξῆν.

22 Μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ αὐτοῦ θέρους οἱ Χῖοι, ὥσπερ ἦρξαντο, οὐδὲν ἀπολείποντες προθυμίας, ἄνευ τε Πελοποννησίων πλήθει παρόντες ἀποστῆσαι τὰς πόλεις καὶ βουλόμενοι ἅμα ὡς πλείστους σφίσι ξυγκινδυνεύειν, στρατεύονται αὐτοί τε τριακοντα καὶ δέκα ναυσὶν ἐπὶ τὴν Λέσβον, ὥσπερ εἴρητο ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων δεύτερον ἐπ' αὐτὴν ἰέναι καὶ ἐκεῖθεν 2 ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ ὁ πεζὸς ἅμα Πελοποννησίων τε τῶν παρόντων καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων παρῆν ἐπὶ Κλαζομενῶν τε καὶ Κύμης· ἦρχε δ' αὐτοῦ Εὐάλας Σπαρτιάτης, τῶν δὲ νεῶν Λεωνίδας περίοικος. καὶ αἱ μὲν νῆες καταπλεύσασαι Μήθυμναν πρῶτον ἀφιστᾶσιν, καὶ καταλείπονται τέσσαρες νῆες ἐν αὐτῇ, καὶ αὖθις αἱ λοιπαὶ Μυτιλήνην ἀφι- 23 στᾶσιν. Ἀστύοχος δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος, ναύαρχος, τέσσαρσι ναυσὶν, ὥσπερ ὥρμητο, πλέων ἐκ τῶν Κεγχρειῶν ἀφικνεῖται

---

§ 2. Ἀθηναίων τε. Ἀ. δέ? Ueber die Verbindung Gr. 56, 14 A 2. — τὰ λοιπά fernerhin Ba. Plat. Tim. 27, b: τὰ λοιπὰ ὡς περὶ πολιτῶν καὶ Ἀθηναίων ὄντων ποιεῖσθαι τοὺς λόγους. — διῴκουν. Auch hiezu gehört αὐτοί allein. (Kr.) — τοῖς γεωμόροις den Landgüter Beſitzenden. — οὔτε ἄλλου οὐδενός ſollte eig. von τοῖς γεωμόροις ſtehen. zu 3, 39, 3. — ἐκδοῦναι ihre Töchter aus zugeben, zu verheirathen. (Pö.) Eben ſo ἐκδίδοσθαι, doch ſcheint nach Cimdley zu Eur. Med. 303. — οὐδ' ἀγ. für οὔτ' ἀγ. Bl.; nach einigen Hſn? — ἐς ἐκείνους in ihre Familien.

C. 22. § 1. προθυμίας iſt der materielle Genitiv: nichts von Eifer fehlen laſſend. Gr. 47, 10 A. 2 zweite Ausg. Plat. Rep. 533, a: τά γ' ἐμὸν οὐδὲν ἂν προθυμίας ἀπολείποι. vgl. bei Stallbaum. — πλήθει mit einer Menge von Truppen. (Pö.) — ἀποστῆσαι um zum Abfalle zu bewegen, an παρόντες angefügt. (Hſ.) Gr. 55, 3 A. 20. — τριακοντα καὶ δέκα. τριὰκοντα καὶ δέκα Kr. Gr. 24, 2 A. 6. — ἰέναι ſteht appoſitiv zu ὥσπερ. vgl. zu 5, 6, 3. (Kr.)

§ 2. τῶν αὐτόθεν. zu 3, 7, 3. — καὶ καταλείπονται — ἀφιστᾶσιν haben nur eine gute Hſ. u. Ba.

C. 23 § 1. ὥσπερ ὥρμητο. zu 8, 11, 4. vgl. Her. 6, 41: ὥσπερ ὡρμήθη, ἐκ Καρδίας πόλιος ἔπλεε διὰ τοῦ Μέλανος κόλπου.

ἐς Χίον. καὶ τρίτην ἡμέραν αὐτοῦ ἥκοντος αἱ Ἀττικαὶ νῆες πέντε καὶ εἴκοσιν ἔπλεον ἐς Λέσβον, ὧν ἦρχε Λέων καὶ Διομέδων· Λέων γὰρ ὕστερον δέκα ναυσὶ προσεβοήθησεν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν. ἀναγαγόμενος δὲ καὶ ὁ Ἀστύοχος τῇ αὐτῇ 2
ἡμέρᾳ ἐς ὑψέ, καὶ προσλαβὼν Χίαν ναῦν μίαν ἔπλει ἐς τὴν Λέσβον, ὅπως ὠφελοίη, εἴ τι δύναιτο. καὶ ἀφικνεῖται ἐς τὴν Πύρραν, ἐκεῖθεν δὲ τῇ ὑστεραίᾳ ἐς Ἔρεσον, ἔνθα πυνθάνεται ὅτι ἡ Μυτιλήνη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων αὐτοβοεὶ ἑάλωκεν· οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι, ὥσπερ ἔπλεον, ἀπροσδόκητοι κατασχόντες ἐς τὸν λιμένα τῶν τε Χίων νεῶν ἐκράτησαν καὶ ἀποβάντες τοὺς ἀντιστάντας μάχῃ νικήσαντες τὴν πόλιν ἔσχον. ἃ πυνθανόμενος ὁ Ἀστύοχος τῶν τε Ἐρεσίων καὶ τῶν ἐκ 3
τῆς Μηθύμνης μετ' Εὐβούλου Χίων νεῶν, αἳ τότε κατελειφθεῖσαι καὶ ὡς ἡ Μυτιλήνη ἑάλω φεύγουσαι περιέτυχον αὐτῷ τρεῖς — μία γὰρ ἑάλω ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων — οὐκέτι ἐπὶ τὴν Μυτιλήνην ὥρμησεν, ἀλλὰ τὴν Ἔρεσον ἀποστήσας καὶ ὁπλίσας καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ νεῶν ὁπλίτας πεζῇ παραπέμπει ἐπὶ τὴν Ἄντισσαν καὶ Μήθυμναν, ἄρχοντα Ἐτεόνικον προστάξας· καὶ αὐτὸς ταῖς τε μεθ' ἑαυτοῦ ναυσὶ 4
καὶ ταῖς τρισὶ ταῖς Χίαις παρέπλει, ἐλπίζων τοὺς Μηθυμναίους θαρσήσειν τε ἰδόντας σφᾶς καὶ ἐμμενεῖν τῇ ἀποστάσει. ὡς δὲ αὐτῷ τὰ ἐν τῇ Λέσβῳ πάντα ἠναντιοῦτο, ἀπέπλευσε τὸν ἑαυτοῦ στρατὸν πεζὸν ἀναλαβὼν ἐς τὴν Χίον. ἀπεκομίσθη δὲ πάλιν κατὰ πόλεις καὶ ὁ ἀπὸ τῶν νεῶν πεζός, ὃς ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον ἐμέλλησεν ἰέναι. καὶ ἀπὸ τῶν ἐν 5
Κεγχρειᾷ ξυμμαχίδων Πελοποννησίων νεῶν ἀφικνοῦνται αὖ-

---

§ 2. ἐκ ὀψέ. zu 3, 108, 3. — ὥσπερ ἔπλεον steht, ἀπροσδόκητοι mit Bk. zum Folgenden gezogen, wie ὥσπερ εἶχον. (Pp.) Gr 52, 2 A. 2. — ἐκράτησαν bemächtigten sich. (Kr.) — ἔσχον. zu 1, 110, 2.

§ 3. τότε ist unklar. Kr. p. 297. — τρεῖς. Gr. 47, 28 A. 4. — ὁπλίσας, τοὺς Ἐρεσίους (Arn.) — παραπέμπει für παρέπλει eine gute Hs., bestätigt von einer andern und Va.: transmisit.

§ 4. ἐπὶ τὴν Ἄντισσαν καὶ Μήθυμναν nach παρέπλει aus § 3 wiederholt ist mit einer guten Hs. u. Va. getilgt. — ἀπὸ τῶν νεῶν, meint Pp., sei als Erklärung zu τὸν ἑαυτοῦ στρατόν eingefälscht; Kr. p. 298 glaubt, es beziehe sich auf eine ausgefallene Notiz 8, 23 E. Haases Meinung sehe man bei ihm selbst p. 31 ff. — πεζόν. Gr. 50, 9 A. 8. — ἐμέλλησεν. Gr. 40 unter μέλλω.

§ 5. ξυμμαχίδων 8, 33, 1. (Pp.)

τοῖς ἐξ μετὰ ταῦτα ἐς τὴν Χίον. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τά τ' ἐν τῇ Λέσβῳ πάλιν κατεστήσαντο καὶ πλεύσαντες ἐξ αὐτῆς Κλαζομενίων τὴν ἐν τῇ ἠπείρῳ Πολίχναν τειχιζομένην ἑλόντες διεκόμισαν πάλιν αὐτοὺς ἐς τὴν ἐν τῇ νήσῳ πόλιν, πλὴν τῶν αἰτίων τῆς ἀποστάσεως· οὗτοι δὲ ἐς Λαφνοῦντα ἀπῆλθον. καὶ αὖθις Κλαζομεναὶ προσεχώρησαν Ἀθηναίοις.

24 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους οἱ τ' ἐπὶ Μιλήτῳ Ἀθηναῖοι ταῖς εἴκοσι ναυσὶν ἐν τῇ Λάδῃ ἐφορμοῦντες ἀπόβασιν ποιησάμενοι ἐς Πάνορμον τῆς Μιλησίας Χαλκιδέα τε τὸν Λακεδαιμόνιον ἄρχοντα μετ' ὀλίγων παραβοηθήσαντα ἀποκτείνουσι καὶ τροπαῖον τριτῃ ἡμέρᾳ ὕστερον διαπλεύσαντες ἔστησαν, ὃ οἱ Μι-
2 λήσιοι ὡς οὐ μετὰ κράτους τῆς γῆς σταθὲν ἀνεῖλον· καὶ Λέων καὶ Διομέδων ἔχοντες τὰς ἐκ Λέσβου Ἀθηναίων ναῦς, ἔκ τε Οἰνουσσῶν τῶν πρὸ Χίου νήσων καὶ ἐκ Σιδούσσης καὶ ἐκ Πτελεοῦ, ἃ ἐν τῇ Ἐρυθραίᾳ εἶχον τείχη, καὶ ἐκ τῆς Λέσβου ὁρμώμενοι τὸν πρὸς τοὺς Χίους πόλεμον ἀπὸ τῶν νεῶν ἐποιοῦντο· εἶχον δ' ἐπιβάτας τῶν ὁπλιτῶν ἐκ καταλόγου
3 ἀναγκαστούς. καὶ ἔν τε Καρδαμύλῃ ἀποβάντες καὶ ἐν Βολίσσῳ τοὺς προσβοηθήσαντας τῶν Χίων μάχῃ νικήσαντες καὶ πολλοὺς διαφθείραντες ἀνάστατα ἐποίησαν τὰ ταύτῃ χωρία, καὶ ἐν Φάναις αὖθις ἄλλῃ μάχῃ ἐνίκησαν καὶ τριτῃ ἐν Λευκωνίῳ. καὶ μετὰ τοῦτο οἱ μὲν Χῖοι ἤδη οὐκέτι ἐπεξῇσαν, οἱ δὲ τὴν χώραν καλῶς κατεσκευασμένην καὶ ἀπαθῆ οὖσαν
4 ἀπὸ τῶν Μηδικῶν μέχρι τότε διεπόρθησαν. Χῖοι γὰρ μόνοι μετὰ Λακεδαιμονίους ὧν ἐγὼ ἠσθόμην εὐδαιμονήσαντες ἅμα

C. 24. § 1. ταῖς εἴκοσι 8, 17, 3. — τριτῃ. τῇ τρίτῃ einige Hſn.; doch ſ. Gr. 50, 2 A. 16. — διαπλεύσαντες, nachdem ſie vorher nach Miletos zurückgekehrt waren. (Abr.) — κράτους, τοῦ κρατεῖν. (Sch.)

§ 2. τείχη. τείχη καθεῖλον eine Hſ. am Rande u. Ba., πέτρᾳ ἀπῆραν eine gute Hſ. — ὁπλιτῶν. πολιτῶν? vgl. Kr. z. Dion. p. 254. — καταλόγου. 6, 31, 4.

§ 3. ἔν τε K. καὶ ἐν B. möchte man mit νικήσαντες verbinden, da Thuk. ſonſt ἀποβαίνειν ἐς ſagt. Dagegen aber ſpricht dies daß hier nur von einem Gefechte die Rede ſein kann. (Pp.) Xen. Hell. 1, 3, 22: ἐν τῷ ὄχλῳ ἀποβαινόντων ἐν Πειραιεῖ ἔλαθεν ἀποδράς. — Βολισσός oxytonirt bei Steph. B., Βολίσκῳ eine gute Hſ. — κατεσκευασμένην. zu 6, 91, 6. — μέχρι τότε. Gr. 66, 1 A. 4.

§ 4. εὐδαιμονήσαντες wohlhabend geworden. Gr. 53,

καὶ ἐσωφρόνησαν, καὶ ὅσῳ ἐπεδίδου ἡ πόλις αὐτοῖς ἐπὶ τὸ μεῖζον, τόσῳ καὶ ἐκοσμοῦντο ἐχυρώτερον. καὶ οὐδ' αὐτὴν τὴν ἀπόστασιν, εἰ τοῦτο δοκοῦσι παρὰ τὸ ἀσφαλέστερον πρᾶξαι, πρότερον ἐτόλμησαν ποιήσασθαι ἢ μετὰ πολλῶν τε καὶ ἀγαθῶν ξυμμάχων ἔμελλον ξυγκινδυνεύσειν, καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἠσθάνοντο οὐδ' αὐτοὺς ἀντιλέγοντας ἔτι μετὰ τὴν Σικελικὴν ξυμφορὰν ὡς οὐ πάνυ πόνηρα σφῶν βεβαίως τὰ πράγματ' εἴη· εἰ δέ τι ἐν τοῖς ἀνθρωπείοις τοῦ βίου παρα- 5
λόγοις ἐσφάλησαν, μετὰ πολλῶν οἷς ταὐτὰ ἔδοξε, τὰ τῶν Ἀθηναίων ταχὺ ξυναναιρεθήσεσθαι, τὴν ἁμαρτίαν ξυνέγνωσαν. εἰργομένοις οὖν αὐτοῖς τῆς θαλάσσης καὶ κατὰ γῆν πορθουμένοις ἐνεχείρησάν τινες πρὸς Ἀθηναίους ἀγαγεῖν τὴν πόλιν· οὗς αἰσθόμενοι οἱ ἄρχοντες αὐτοὶ μὲν ἡσύχασαν, Ἀστύοχον δὲ ἐξ Ἐρυθρῶν τὸν ναύαρχον μετὰ τεσσάρων νεῶν, αἳ παρῆσαν αὐτῷ, κομίσαντες ἐσκόπουν ὅπως μετριώτατα ἢ ὁμήρων λήψει ἢ ἄλλῳ τῳ τρόπῳ καταπαύσουσι τὴν ἐπιβουλήν. καὶ οἱ μὲν ταῦτ' ἔπρασσον.

Ἐκ δὲ τῶν Ἀθηνῶν τοῦ αὐτοῦ θέρους τελευτῶντος χί- 25
λιοι ὁπλῖται Ἀθηναίων καὶ πεντακόσιοι καὶ χίλιοι Ἀργείων — τοὺς γὰρ πεντακοσίους τῶν Ἀργείων ψιλοὺς ὄντας ὥπλισαν οἱ Ἀθηναῖοι — καὶ χίλιοι τῶν ξυμμάχων ναυσὶ δυοῖν δεούσαις πεντήκοντα, ὧν ἦσαν καὶ ὁπλιταγωγοί, Φρυνίχου καὶ Ὀνομακλέους καὶ Σκιρωνίδου στρατηγούντων κατέπλευσαν ἐς Σάμον καὶ διαβάντες ἐς Μίλητον ἐστρατοπεδεύσαντο. Μιλήσιοι 2
δὲ ἐξελθόντες αὐτοί τε, ὀκτακόσιοι ὁπλῖται, καὶ οἱ μετὰ Χαλκιδέως ἐλθόντες Πελοποννήσιοι καὶ Τισσαφέρνους τι ξενικὸν

---

5 A. 2. — τόσῳ. Gr. 25, 10 A. 4. — ἐκοσμοῦντο gaben ſich wohlgeordnete Verhältniſſe. — ἀσφαλέστερον. ἀσφαλέστατον eine gute Hſ. παρὰ τὸ ἀσφαλέστερον iſt ſo v. a. ἧσσον ἀσφαλές. — ἀντιλέγοντας ὡς οὐ. Gr. 67, 12 A. 2. — βεβαίως entſchieden, unzweifelhaft. (Ba,) auf nicht wieder herzuſtellende Weiſe. (Pp.) Für erſteres 4, 126, 3.

§ 5. εἰ δέ τι. εἴτ' ἔτι eine Hſ. et si quid Ba. Es iſt alſo εἴ τι zu leſen, da hier kein Gegenſatz zum Vorhergehenden eintritt. (Kr.) Ueberhaupt gebraucht Thuk. in Satzverbindungen oft τέ, wo Spätere δέ, das denn von den Abſchreibern oft eingefälſcht iſt. — ξυναναιρεθήσεσθαι für ξυναιρεθήσεσθαι eine gute Hſ. — εἰργομένοις. Gr. 48, 5 A. 1. — οὖν. γοῦν eine gute Hſ. δ' οὖν wünſcht Bk.

C. 25. § 2. τι für τό die beſten Hſn. — ξενικόν verdächtigt

τοῖς ἐξ μετὰ ταῦτα ἐς τὴν Χίον. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τά τ' ἐν τῇ Λέσβῳ πάλιν κατεστήσαντο καὶ πλεύσαντες ἐξ αὐτῆς Κλαζομενίων τὴν ἐν τῇ ἠπείρῳ Πολίχναν τειχιζομένην ἑλόντες διεκόμισαν πάλιν αὐτοὺς ἐς τὴν ἐν τῇ νήσῳ πόλιν, πλὴν τῶν αἰτίων τῆς ἀποστάσεως· οὗτοι δὲ ἐς Λαφνοῦντα ἀπῆλθον. καὶ αὖθις Κλαζομεναὶ προσεχώρησαν Ἀθηναίοις.

24 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους οἱ τ' ἐπὶ Μιλήτῳ Ἀθηναῖοι ταῖς εἴκοσι ναυσὶν ἐν τῇ Λάδῃ ἐφορμοῦντες ἀπόβασιν ποιησάμενοι ἐς Πάνορμον τῆς Μιλησίας Χαλκιδέα τε τὸν Λακεδαιμόνιον ἄρχοντα μετ' ὀλίγων παραβοηθήσαντα ἀποκτείνουσι καὶ τροπαῖον τριτῃ ἡμέρᾳ ὕστερον διαπλεύσαντες ἔστησαν, ὃ οἱ Μι-
2 λήσιοι ὡς οὐ μετὰ κράτους τῆς γῆς σταθὲν ἀνεῖλον· καὶ Λέων καὶ Διομέδων ἔχοντες τὰς ἐκ Λέσβου Ἀθηναίων ναῦς, ἔκ τε Οἰνουσσῶν τῶν πρὸ Χίου νήσων καὶ ἐκ Σιδούσσης καὶ ἐκ Πτελεοῦ, ἃ ἐν τῇ Ἐρυθραίᾳ εἶχον τείχη, καὶ ἐκ τῆς Λέσβου ὁρμώμενοι τὸν πρὸς τοὺς Χίους πόλεμον ἀπὸ τῶν νεῶν ἐποιοῦντο· εἶχον δ' ἐπιβάτας τῶν ὁπλιτῶν ἐκ καταλόγου
3 ἀναγκαστούς. καὶ ἔν τε Καρδαμύλῃ ἀποβάντες καὶ ἐν Βολίσσῳ τοὺς προσβοηθήσαντας τῶν Χίων μάχῃ νικήσαντες καὶ πολλοὺς διαφθείραντες ἀνάστατα ἐποίησαν τὰ ταύτῃ χωρία, καὶ ἐν Φάναις αὖθις ἄλλῃ μάχῃ ἐνίκησαν καὶ τριτῃ ἐν Λευκωνίῳ. καὶ μετὰ τοῦτο οἱ μὲν Χῖοι ἤδη οὐκέτι ἐπεξῇσαν, οἱ δὲ τὴν χώραν καλῶς κατεσκευασμένην καὶ ἀπαθῆ οὖσαν
4 ἀπὸ τῶν Μηδικῶν μέχρι τότε διεπόρθησαν. Χῖοι γὰρ μόνοι μετὰ Λακεδαιμονίους ὧν ἐγὼ ἠσθόμην εὐδαιμονήσαντες ἅμα

C. 24. § 1. ταῖς εἴκοσι 8, 17, 3. — τριτῃ. τῇ τρίτῃ einige Hſn.; doch ſ. Gr. 50, 2 A. 16. — διαπλεύσαντες, nachdem ſie weiter nach Miletos zurückgekehrt waren. (Abr.) — κράτους, τοῦ κρατεῖν. (Sch.)

§ 2. τείχη. τείχη καθεῖλον eine Hſ. am Rande u. Ba., τείχη ἀπῆραν eine gute Hſ. — ὁπλιτῶν. πολιτῶν? vgl. Kr. z. Dion. p. 254. — καταλόγου. 6, 31, 4.

§ 3. ἔν τε Κ. καὶ ἐν Β. möchte man mit νικήσαντες verbinden, da Thuk. ſonſt ἀποβαίνειν ἐς ſagt. Dagegen aber ſpricht dies daß hier nur von einem Gefechte die Rede ſein kann. (Pv.) Xen. Hell. 1, 3, 22: ἐν τῷ ὄχλῳ ἀποβαινόντων ἐν Πειραιεῖ ἑλαθεν ἀποδρᾶς. — Βολισσός oxytonirt bei Steph. B., Βολίσκῳ eine gute Hſ. — κατεσκευασμένην. zu 6, 91, 6. — μέχρι τότε. Gr. 66, 1 A. 4.

§ 4. εὐδαιμονήσαντες wohlhabend geworden. Gr. 53,

καὶ ἐσωφρόνησαν, καὶ ὅσῳ ἐπεδίδου ἡ πόλις αὐτοῖς ἐπὶ τὸ μεῖζον, τόσῳ καὶ ἐκοσμοῦντο ἐχυρώτερον. καὶ οὐδ' αὐτὴν τὴν ἀπόστασιν, εἰ τοῦτο δοκοῦσι παρὰ τὸ ἀσφαλέστερον πρᾶξαι, πρότερον ἐτόλμησαν ποιήσασθαι ἢ μετὰ πολλῶν τε καὶ ἀγαθῶν ξυμμάχων ἔμελλον ξυγκινδυνεύσειν, καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἠσθάνοντο οὐδ' αὐτοὺς ἀντιλέγοντας ἔτι μετὰ τὴν Σικελικὴν ξυμφορὰν ὡς οὐ πάνυ πόνηρα σφῶν βεβαίως τὰ πράγματ' εἴη· εἰ δέ τι ἐν τοῖς ἀνθρωπείοις τοῦ βίου παρα- 5
λόγοις ἐσφάλησαν, μετὰ πολλῶν οἷς ταὐτὰ ἔδοξε, τὰ τῶν Ἀθηναίων ταχὺ ξυναναιρεθήσεσθαι, τὴν ἁμαρτίαν ξυνέγνωσαν. εἰργομένοις οὖν αὐτοῖς τῆς θαλάσσης καὶ κατὰ γῆν πορθουμένοις ἐνεχείρησάν τινες πρὸς Ἀθηναίους ἀγαγεῖν τὴν πόλιν· οὓς αἰσθόμενοι οἱ ἄρχοντες αὐτοὶ μὲν ἡσύχασαν, Ἀστύοχον δὲ ἐξ Ἐρυθρῶν τὸν ναύαρχον μετὰ τεσσάρων νεῶν, αἳ παρῆσαν αὐτῷ, κομίσαντες ἐσκόπουν ὅπως μετριώτατα ἢ ὁμήρων λήψει ἢ ἄλλῳ τῳ τρόπῳ καταπαύσουσι τὴν ἐπιβουλήν. καὶ οἱ μὲν ταῦτ' ἔπρασσον.

Ἐκ δὲ τῶν Ἀθηνῶν τοῦ αὐτοῦ θέρους τελευτῶντος χί- 25
λιοι ὁπλῖται Ἀθηναίων καὶ πεντακόσιοι καὶ χίλιοι Ἀργείων — τοὺς γὰρ πεντακοσίους τῶν Ἀργείων ψιλοὺς ὄντας ὡπλισαν οἱ Ἀθηναῖοι — καὶ χίλιοι τῶν ξυμμάχων ναυσὶ δυοῖν δεούσαις πεντήκοντα, ὧν ἦσαν καὶ ὁπλιταγωγοί, Φρυνίχου καὶ Ὀνομακλέους καὶ Σκιρωνίδου στρατηγούντων κατέπλευσαν ἐς Σάμον καὶ διαβάντες ἐς Μίλητον ἐστρατοπεδεύσαντο. Μιλήσιοι 2
δὲ ἐξελθόντες αὐτοί τε, ὀκτακόσιοι ὁπλῖται, καὶ οἱ μετὰ Χαλκιδέως ἐλθόντες Πελοποννήσιοι καὶ Τισσαφέρνους τι ξενικὸν

---

5 A. 2. — τόσῳ. Gr. 25, 10 A. 4. — ἐκοσμοῦντο gaben ſich wohlgeordnete Verhältniſſe. — ἀσφαλέστερον. ἀσφαλέστατον eine gute Hſ. παρὰ τὸ ἀσφαλέστερον iſt ſo v. a. ἢ σσον ἀσφαλές. — ἀντιλέγοντας ὡς οὐ. Gr. 67, 12 A. 2. — βεβαίως entſchieden, unzweifelhaft. (Ba,) auf nicht wieder herzuſtellende Weiſe. (Pp.) Für erſteres 4, 126, 3.

§ 5. εἴ τε, εἴτ' ἔτι eine Hſ. et si quid Ba. Es iſt alſo εἴ τι zu leſen, da hier kein Gegenſatz zum Vorhergehenden eintritt. (Kr.) Ueberhaupt gebraucht Thuk. in Satzverbindungen oft τέ, wo Spätere δέ, das denn von den Abſchreibern oft eingefälſcht iſt. — ξυναναιρεθήσεσθαι für ξυναιρεθήσεσθαι eine gute Hſ. — εἰργομένοις. Gr. 48, 5 A. 1. — οὖν. γοῦν eine gute Hſ. δ' οὖν wünſcht Bk.

C. 25. § 2. τι für τό die beſten Hſn. — ξενικόν verdächtigt

ἐπικουρικόν, καὶ αὐτὸς Τισσαφέρνης παρὼν καὶ ἡ ἵππος αὐ-
3 τοῦ ξυνέβαλον τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις. καὶ οἱ μὲν Ἀργεῖοι τῷ σφετέρῳ αὐτῶν κέρᾳ προεξάξαντες καὶ καταφρονήσαντες, ὡς ἐπ' Ἴωνάς τε καὶ οὐ δεξομένους ἀτακτότερον χωροῦντες, νικῶνται ὑπὸ τῶν Μιλησίων καὶ διαφθείρονται αὐτῶν ὀλίγῳ ἐλάσσους τριακοσίων ἀνδρῶν· Ἀθηναῖοι δὲ τούς τε Πελοποννησίους πρώτους νικήσαντες καὶ τοὺς βαρβάρους καὶ τὸν ἄλλον ὄχλον ὡσάμενοι, τοῖς Μιλησίοις οὐ ξυμμίξαντες, ἀλλ' ὑποχωρησάντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς τῶν Ἀργείων τροπῆς ἐς τὴν πόλιν, ὡς ἑώρων τὸ ἄλλο σφῶν ἡσσώμενον, πρὸς αὐτὴν τὴν πόλιν τῶν Μιλησίων κρατοῦντες
4 ἤδη τὰ ὅπλα τίθενται. καὶ ξυνέβη ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ τοὺς Ἴωνας ἀμφοτέρωθεν τῶν Δωριῶν κρατῆσαι· τούς τε γὰρ κατὰ σφᾶς Πελοποννησίους οἱ Ἀθηναῖοι ἐνίκων καὶ τοὺς Ἀργείους οἱ Μιλήσιοι. στήσαντες δὲ τροπαῖον τὸν περιτειχισμὸν ἰσθμώδους ὄντος τοῦ χωρίου οἱ Ἀθηναῖοι παρεσκευάζοντο, νομίζοντες, εἰ προσαγάγοιντο Μίλητον, ῥᾳδίως ἂν
26 σφίσι καὶ τἆλλα προσχωρήσειν. ἐν τούτῳ δὲ περὶ δείλην ἤδη ὀψίαν ἀγγέλλεται αὐτοῖς τὰς ἀπὸ Σικελίας καὶ Πελοποννήσου πέντε καὶ πεντήκοντα ναῦς ὅσον οὐ παρεῖναι. τῶν τε γὰρ Σικελιωτῶν, Ἑρμοκράτους τοῦ Συρακοσίου μάλιστα ἐνάγοντος ξυνεπιλαβέσθαι καὶ τῆς ὑπολοίπου Ἀθηναίων καταλύσεως, εἴκοσι νῆες Συρακοσίων ἦλθον καὶ Σελινούντιαι

Schäfer z. Lamb. Bos. ell. Gr. p. 451. Allein es bezeichnet hier Ausländer, Barbaren nach § 4. Aehnlich 3, 109: τὸν μισθοφόρον ὄχλον τὸν ξενικόν. (Pp.) — ἐπικουρικόν. zu 4, 52, 1.

§ 3. προεξάξαντες. προεξαξαντες für προεξάξαντες eine gute Hs. Her. 9, 62: προεξαίσσοντες κατ' ἕνα ἐσέπιπτον ἐς τοὺς Σπαρτιήτας. (L. Dindorf.) — καταφρονήσαντες, καταφρόνησιν σχόντες. (Ba.) Gr. 53, 5 A. 2. — οὐ ξυμμίξαντες, ἀλλ' ὑποχωρησάντων. Gr. 56, 14 A. 2. — ἑώρων, οἱ Μιλήσιοι. (Sch.)

§ 4. ἂν προσχωρήσειν. zu 2, 80, 5.

C. 26. § 1. τάς wird durch den Satz τῶν τε γὰρ erklärt. (Krn.) so wie durch § 2. Ueber die Sache Kr. z. Dion. p. 298 f. — ἐνάγοντος —, ἤγουν πείθοντος συνεφάψασθαι ὥστε καὶ τὴν ὑπολειπομένην δύναμιν τῶν Ἀθηναίων καταλῦσαι. (Sch.) vgl. zu 1, 67, 2. — καὶ τῆς für τῆς eine gute Hs.

δύο, αἵ τε ἐκ Πελοποννήσου, ἃς παρεσκευάζοντο, ἑτοῖμαι 2
ἤδη οὖσαι· καὶ Θηραμένει τῷ Λακεδαιμονίῳ ξυναμφότεραι
ὡς Ἀστύοχον τὸν ναύαρχον προσταχθεῖσαι κομίσαι, κατέ-
πλευσαν ἐς Λέρον πρῶτον τὴν πρὸ Μιλήτου νῆσον· ἔπειτα
ἐκεῖθεν, αἰσθόμενοι ἐπὶ Μιλήτῳ ὄντας Ἀθηναίους, ἐς τὸν
Ἰασικὸν κόλπον πρότερον πλεύσαντες ἐβούλοντο εἰδέναι τὰ
περὶ τῆς Μιλήτου. ἐλθόντος δὲ Ἀλκιβιάδου ἵππῳ ἐς Τει- 3
χιοῦσσαν τῆς Μιλησίας, οἵπερ τοῦ κόλπου πλεύσαντες ηὐλί-
σαντο, πυνθάνονται τὰ περὶ τῆς μάχης· παρῆν γὰρ ὁ Ἀλκι-
βιάδης καὶ ξυνεμάχετο τοῖς Μιλησίοις καὶ Τισσαφέρνει, καὶ
αὐτοῖς παρῄνει, εἰ μὴ βούλονται τά τε ἐν Ἰωνίᾳ καὶ τὰ
ξύμπαντα πράγματα διολέσαι, ὡς τάχιστα βοηθεῖν Μιλήτῳ
καὶ μὴ περιιδεῖν ἀποτειχισθεῖσαν. καὶ οἱ μὲν ἅμα τῇ ἕῳ 27
ἔμελλον βοηθήσειν· Φρύνιχος δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατη-
γός, ὡς ἀπὸ τῆς Λέρου ἐπύθετο τὰ τῶν νεῶν σαφῶς, βου-
λομένων τῶν ξυναρχόντων ὑπομείναντας διαναυμαχεῖν, οὐκ
ἔφη οὔτ' αὐτὸς ποιήσειν τοῦτο οὔτ' ἐκείνοις οὐδ' ἄλλῳ οὐ-
δενὶ ἐς δύναμιν ἐπιτρέψειν. ὅπου γὰρ ἔξεστιν ἐν ὑστέρῳ, 2
σαφῶς εἰδότας πρὸς ὁπόσας τε ναῦς πολεμίας καὶ ὅσαις
πρὸς αὐτὰς ταῖς σφετέραις, ἱκανῶς καὶ καθ' ἡσυχίαν παρα-
σκευασαμένους [ἔσται] ἀγωνίσασθαι, οὐδέποτε τῷ αἰσχρῷ
ὀνείδει ἑξὰς ἀλόγως διακινδυνεύσειν. οὐ γὰρ αἰσχρὸν εἶναι
Ἀθηναίους ναυτικῷ μετὰ καιροῦ ὑποχωρῆσαι, ἀλλὰ καὶ
μετὰ ὁτουοῦν τρόπου αἴσχιον ξυμβήσεσθαι ἢν ἡσσηθῶσιν·

---

§ 2. παρεσκευάζοντο. zu 2, 23, 1. vgl. 4, 2, 1. 24, 1. 129, 2. — ἑτοῖμαι für ἑτοίμους einige Hſn. zu 4, 21, 2. — οὖσαι. Ein Kolon für das Komma Hf. nach Ba. — Θηραμένει. Θηριμένει zwei Hſn. — προσταχθεῖσαι. zu 5, 8, 3. — Λέρον für Ἐλεόν eine gute Hſ. vgl. 8, 27, 1.

§ 3. οἵπερ für ᾗπερ mehrere Hſn. — παρῆν war zugegen geweſen. Gr. 53, 2 A. 8. — ἀποτειχισθεῖσαν. Gr. 56, 6 A. 2.

C. BT. § 1. Λέρου für Λέρου eine gute Hſ. u. a. — ὑπομείναντας ἀντὶ τοῦ ὑπομενόντων. (Sch.) Gr. 55, 2 A. 7. — οὐδ' für οὔτ' Bk.

§ 2. ὅπου eben ſo 8, 96, 1. (Pp.) — πρὸς ὁπόσας — σφετέραις, ἀγωνιστέον aus ἀγωνίσασθαι. (Hl.) Das παρασκευασαμένους nach εἰδότας iſt, zumal da keine Verbindung durch Partikeln vorhanden iſt, erträglicher als andere Erklärungen. — ἔσται iſt mit Hl. zu tilgen. — ὀνείδει iſt mir verdächtig. vgl. § 3. 5, 105, 2. 111, 3. οὐ μὴ δέῃ Kr. Der Sinn: τὴν ἀδοξίαν φεύγων. — μετὰ ὁτουοῦν τρόπου gehört zu ἡσσηθῶσιν. (Ba.)

ἐπικουρικόν, καὶ αὐτὸς Τισσαφέρνης παρὼν καὶ ἡ ὑπὸς αὐ-
3 τοῦ ξυνέβαλον τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις. καὶ οἱ μὲν Ἀργεῖοι τῷ σφετέρῳ αὐτῶν κέρᾳ προεξήξαντες καὶ καταφρονήσαντες, ὡς ἐπ' Ἴωνάς τε καὶ οὐ δεξομένους ἀτακτότερον χωροῦντες, νικῶνται ὑπὸ τῶν Μιλησίων καὶ διαφθείρονται αὐτῶν ὀλίγῳ ἐλάσσους τριακοσίων ἀνδρῶν· Ἀθηναῖοι δὲ τούς τε Πελοποννησίους πρώτους νικήσαντες καὶ τοὺς βαρβάρους καὶ τὸν ἄλλον ὄχλον ὡσάμενοι, τοῖς Μιλησίοις οὐ ξυμμίξαντες, ἀλλ' ὑποχωρησάντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς τῶν Ἀργείων τροπῆς ἐς τὴν πόλιν, ὡς ἑώρων τὸ ἄλλο σφῶν ἡσσώμενον, πρὸς αὐτὴν τὴν πόλιν τῶν Μιλησίων κρατοῦντες
4 ἤδη τὰ ὅπλα τίθενται. καὶ ξυνέβη ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ τοὺς Ἴωνας ἀμφοτέρωθεν τῶν Δωριῶν κρατῆσαι· τούς τε γὰρ κατὰ σφᾶς Πελοποννησίους οἱ Ἀθηναῖοι ἐνίκων καὶ τοὺς Ἀργείους οἱ Μιλήσιοι. στήσαντες δὲ τροπαῖον τὸν περιτειχισμὸν ἰσθμώδους ὄντος τοῦ χωρίου οἱ Ἀθηναῖοι παρεσκευάζοντο, νομίζοντες, εἰ προσαγάγοιντο Μίλητον, ῥᾳδίως ἂν
26 σφίσι καὶ τἆλλα προσχώρήσειν. ἐν τούτῳ δὲ περὶ δείλην ἤδη ὀψίαν ἀγγέλλεται αὐτοῖς τὰς ἀπὸ Σικελίας καὶ Πελοποννήσου πέντε καὶ πεντήκοντα ναῦς ὅσον οὐ παρεῖναι. τῶν τε γὰρ Σικελιωτῶν, Ἑρμοκράτους τοῦ Συρακοσίου μάλιστα ἐνάγοντος ξυνεπιλαβέσθαι καὶ τῆς ὑπολοίπου Ἀθηναίων καταλύσεως, εἴκοσι νῆες Συρακοσίων ἦλθον καὶ Σελινούντιαι

Schäfer z. Lamb. Bos. ell. Gr. p. 451. Allein es bezeichnet hier Ausländer, Barbaren nach § 4. Aehnlich 3, 109: τὸν μισθοφόρον ὄχλον τὸν ξενικόν. (Pp.) — ἐπικουρικόν. zu 4, 52, 1.

§ 3. προεξάξαντες. προεξαίξαντες für προεξάξαντες eine gute Hs. Her. 9, 62: προεξαίσσοντες κατ' ἕνα ἐσέπιπτον ἐς τοὺς Σπαρτιήτας. (L. Dindorf.) — καταφρονήσαντες, καταφρόνησιν σχόντες. (Ba.) Gr. 53, 5 A. 2. — οὐ ξυμμίξαντες, ἀλλ' ὑποχωρησάντων. Gr. 56, 14 A. 2. — ἑώρων, οἱ Μιλήσιοι. (Sch.)

§ 4. ἂν προσχωρήσειν. zu 2; 80, 5.

C. 26. § 1. τάς wird durch den Satz τῶν τε γὰρ erklärt. (Kr.) so wie durch § 2. Ueber die Sache Kr. z. Dion. p. 298 f. — ἐνάγοντος —, ἦγουν πείθοντος συνεφάψασθαι ὥστε καὶ τὴν ὑπολειπομένην δύναμιν τῶν Ἀθηναίων καταλῦσαι. (Sch.) vgl. zu 1, 67, 2. — καὶ τῆς für τῆς eine gute Hs.

δύο, αἵ τε ἐκ Πελοποννήσου, ἃς παρεσκευάζοντο, ἑτοῖμαι 2
ἤδη οὖσαι· καὶ Θηραμένει τῷ Λακεδαιμονίῳ ξυναμφότεραι
ὡς Ἀστύοχον τὸν ναύαρχον προσταχθεῖσαι κομίσαι, κατέ-
πλευσαν ἐς Λέρον πρῶτον τὴν πρὸ Μιλήτου νῆσον· ἔπειτα
ἐκεῖθεν, αἰσθόμενοι ἐπὶ Μιλήτῳ ὄντας Ἀθηναίους, ἐς τὸν
Ἰασικὸν κόλπον πρότερον πλεύσαντες ἐβούλοντο εἰδέναι τὰ
περὶ τῆς Μιλήτου. ἐλθόντος δὲ Ἀλκιβιάδου ἵππῳ ἐς Τει- 3
χιοῦσσαν τῆς Μιλησίας, οἵπερ τοῦ κόλπου πλεύσαντες ἠὐλί-
σαντο, πυνθάνονται τὰ περὶ τῆς μάχης· παρῆν γὰρ ὁ Ἀλκι-
βιάδης καὶ ξυνεμάχετο τοῖς Μιλησίοις καὶ Τισσαφέρνει, καὶ
αὐτοῖς παρῄνει, εἰ μὴ βούλονται τά τε ἐν Ἰωνίᾳ καὶ τὰ
ξύμπαντα πράγματα διολέσαι, ὡς τάχιστα βοηθεῖν Μιλήτῳ
καὶ μὴ περιιδεῖν ἀποτειχισθεῖσαν. καὶ οἱ μὲν ἅμα τῇ ἕῳ 27
ἔμελλον βοηθήσειν· Φρύνιχος δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατη-
γός, ὡς ἀπὸ τῆς Λέρου ἐπύθετο τὰ τῶν νεῶν σαφῶς, βου-
λομένων τῶν ξυναρχόντων ὑπομείναντας διαναυμαχεῖν, οὐκ
ἔφη οὔτ' αὐτὸς ποιήσειν τοῦτο οὔτ' ἐκείνοις οὐδ' ἄλλῳ οὐ-
δενὶ ἐς δύναμιν ἐπιτρέψειν. ὅπου γὰρ ἔξεσιν ἐν ὑστέρῳ, 2
σαφῶς εἰδότας πρὸς ὁπόσας τε ναῦς πολεμίας καὶ ὅσαις
πρὸς αὐτὰς ταῖς σφετέραις, ἱκανῶς καὶ καθ' ἡσυχίαν παρα-
σκευασαμένοις [ἔσται] ἀγωνίσασθαι, οὐδέποτε τῷ αἰσχρῷ
ὀνείδει εἴξας ἀλόγως διακινδυνεύσειν. οὐ γὰρ αἰσχρὸν εἶναι
Ἀθηναίους ναυτικῷ μετὰ καιροῦ ὑποχωρῆσαι, ἀλλὰ καὶ
μετὰ ὁτουοῦν τρόπου αἴσχιον ξυμβήσεσθαι ἢν ἡσσηθῶσιν·

---

§ 2. παρεσκευάζοντο. zu 2, 23, 1. vgl. 4, 2, 1. 24, 1. 129, 2. — ἑτοῖμαι für ἕτοιμοι einige Hſn. zu 4, 21, 2. — οὖσαι. Ein Kolon für das Komma Hk. nach Ba. — Θηραμένει. Θηραμένει zwei Hſn. — προσταχθεῖσαι. zu 5, 8, 3. — Λέρον für Ἐλεόν eine gute Hſ. vgl. 8, 27, 1.

§ 3. οἵπερ für ἥπερ mehrere Hſn. — παρῆν war zugegen geweſen. Gr. 53, 2 A. 8. — ἀποτειχισθεῖσαν. Gr. 56, 6 A. 2.

C. 27. § 1. Λέρου für Λέρου eine gute Hſ. u. a. — ὑπομείναντας ἀντὶ τοῦ ὑπομενόντων. (Sch.) Gr. 55, 2 A. 7. — οὐδ' für οὔτ' Bk.

§ 2. ὅπου eben ſo 8, 96, 1. (Pp.) — πρὸς ὁπόσας — σφετέραις, ἀγωνιστέον aus ἀγωνίσασθαι. (Hl.) Das παρασκευασαμένοις nach εἰδότας iſt, zumal da keine Verbindung durch Partikeln vorhanden iſt, erträglicher als andere Erklärungen. — ἔσται iſt mit Hl. zu tilgen. — ὀνείδει iſt mir verdächtig. vgl. § 3. 5, 105, 2. 111, 3. οὗ μὴ δεῖ Kr. Der Sinn: τὴν ἀδοξίαν φεύγων. — μετὰ ὁτουοῦν τρόπου gehört zu ἡσσηθῶσι. (Ba.)

3 καὶ τὴν πόλιν οὐ μόνον τῷ αἰσχρῷ ἀλλὰ καὶ τῷ μεγίστῳ κινδύνῳ περιπίπτειν, ἢ μόλις ἐπὶ ταῖς γεγενημέναις ξυμφοραῖς ἐνδέχεσθαι μετὰ βεβαίου παρασκευῆς καθ' ἑκουσίαν, ἢ πάνυ γε ἀνάγκῃ, προτέρᾳ ποι ἐπιχειρεῖν, ποῦ δεῖ μὴ βιαζο-
4 μένῃ γε πρὸς αὐθαιρέτους κινδύνους ἰέναι; ὡς τάχιστα δὲ ἐκέλευε τούς τε τραυματίας ἀναλαβόντας καὶ τὸν πεζὸν καὶ τῶν σκευῶν ὅσα ἦλθον ἔχοντες, ἃ δ' ἐκ τῆς πολεμίας εἰλήφασι καταλιπόντας, ὅπως κοῦφαι ὦσιν αἱ νῆες, ἀποπλεῖν ἐς Σάμον, κἀκεῖθεν ἤδη ξυναγαγόντας πάσας τὰς ναῦς τοὺς
5 ἐπίπλους, ἢν που καιρὸς ᾖ, ποιεῖσθαι. ὡς δ' ἔπεισε, καὶ ἔδρασε ταῦτα· καὶ ἔδοξεν οὐκ ἐν τῷ αὐτίκα μᾶλλον ἢ ὕστερον, οὐκ ἐς τοῦτο μόνον ἀλλὰ καὶ ἐς ὅσα ἄλλα Φρύνιχος κατέστη, οὐκ ἀξύνετος εἶναι. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἀφ' ἑσπέρας εὐθὺς τούτῳ τῷ τρόπῳ ἀτελεῖ τῇ νίκῃ ἀπὸ τῆς Μιλήτου ἀνέστησαν, καὶ οἱ Ἀργεῖοι κατὰ τάχος καὶ πρὸς ὀργὴν
28 τῆς ξυμφορᾶς ἀπέπλευσαν ἐκ τῆς Σάμου ἐπ' οἴκου· οἱ δὲ Πελοποννήσιοι ἅμα τῇ ἑῴᾳ ἐκ τῆς Τειχιούσσης ἅπαντες ἀνακατάγονται, καὶ μείναντες ἡμέραν μίαν τῇ ὑστεραίᾳ καὶ τὰς

---

§ 3. ἢ. Sonſt hat ἐνδέχεσθαι auch bei Thuk. den Ac beim Inf. 1, 124, 2. 140, 2. 2, 87, 2. Der Da. findet ſich eben ſo Xen. Hier. 4, 9: τοῖς μὲν ἰδιώταις ἔξεστι τὰς δαπάνας συντέμνειν, τοῖς δὲ τυράννοις οὐκ ἐνδέχεται. [Dem.] 26, 4: ὑπολαμβάνω τοῖς μὲν ἐνδέχεσθαι τι παρὰ τὸν καιρὸν τὸ δίκαιον λαβεῖν, τοῖς δ' οὐκ ἐνδέχεσθαι. vgl. Ariſtot. Pol. 4, 9, 2 u. 7, 2, 10 — μόλις für μόγις eine Hſ u. der Sch. vgl. zu 1, 12, 3. — κατ' ἑκουσίαν wie ἐξ ἑκουσίας Soph. Trach. 727 und ſonſt ἑκουσίᾳ Dem. 21, 42. (Lobeck.) — ἢ πάνυ γε ἀνάγκῃ oder, falls ſie einer zuverläſſigen Rüſtung ermangeln, höchſtens aus dringender Noth. (Va.) — ποῦ in welcher Lage. Ein zweiter Satz der dem relativen entſpricht, als ob dieſer ſich nicht auf das Verhergehende bezöge: eine Verkettung wie Soph. Ant. 696 ff., Oed. K. 89 ff., Phil 456 ff (vgl. 269 ff.) vgl. zu 1, 16. — δεῖ für δή eine Hſ. u. V. Für ποῦ δή haben mehrere σπουδή; daher σπουδῇ Schneider, ohne rechtes Gefüge. — μὴ βιαζομένῃ mit der nicht gezwungenen, was aber wegen αὐθαίρετος pleonaſtiſch iſt. Man würde erwarten: mit der nicht tüchtig gerüſteten.

§ 4. ᾗ für εἴῃ eine gute Hſ.

§ 5. καὶ ἔδρασε. zu 2, 93, 3. — ἀφ' ἑσπέρας. zu 3, 112, 2. vgl. 7, 29, 2. — ἀτελεῖ τῇ νίκῃ bei, nach einem unvollſtändigen Siege. Gr. 50, 11 A. 1. — πρὸς ὀργήν. zu 2, 65, 5. — τῆς ξυμφορᾶς, wegen der nicht gerächten Niederlage 8, 25, 3. Ein Genitiv bei πρὸς ὀργήν iſt mir ſonſt nicht erinnerlich.

C. 28. § 1. ἐπικατάγονται nach der Abfahrt der Athener

Χίας ναῦς προσλαβόντες τὰς μετὰ Χαλκιδέως τὸ πρῶτον ξυγκαταδιωχθείσας ἐβούλοντο πλεῦσαι ἐπὶ τὰ σκεύη ἃ ἐξείλοντο ἐς Τειχιοῦσσαν πάλιν. καὶ ὡς ἦλθον, Τισσαφέρνης 2
τῷ πεζῷ παρελθὼν πείθει αὐτοὺς ἐπὶ Ἴασον, ἐν ᾗ Ἀμόργης πολέμιος ὢν κατεῖχε, πλεῦσαι. καὶ προσβαλόντες τῇ Ἰάσῳ αἱμνίδιοι καὶ οὐ προσδεχομένων ἄλλ' ἢ Ἀττικὰς τὰς ναῦς εἶναι αἱροῦσιν· καὶ μάλιστα ἐν τῷ ἔργῳ οἱ Συρακόσιοι ἐπῃνέθησαν. καὶ τόν τε Ἀμόργην ζῶντα λαβόντες, Ψσσού- 3
θνου νόθον υἱόν, ἀφεστῶτα δὲ βασιλέως, παραδιδόασιν οἱ Πελοποννήσιοι Τισσαφέρνει ἀπαγαγεῖν, εἰ βούλεται, βασιλεῖ, ὥσπερ αὐτῷ προσέταξεν, καὶ τὴν Ἴασον διεπόρθησαν καὶ χρήματα πάνυ πολλὰ ἡ στρατιὰ ἔλαβεν· παλαιόπλοντον γὰρ ἦν τὸ χωρίον. τούς τ' ἐπικούρους τοὺς περὶ τὸν Ἀμόργην 4
παρὰ σφᾶς αὐτοὺς κομίσαντες καὶ οὐκ ἀδικήσαντες ξυνέταξαν, ὅτι ἦσαν οἱ πλεῖστοι ἐκ Πελοποννήσου· τό τε πόλισμα Τισσαφέρνει παραδόντες καὶ τὰ ἀνδράποδα πάντα, καὶ δοῦλα καὶ ἐλεύθερα, ὧν καθ' ἕκαστον στατῆρα Δαρεικὸν παρ' αὐτοῦ ξυνέβησαν λαβεῖν, ἔπειτα ἀνεχώρησαν ἐς τὴν Μίλητον. καὶ Πεδάριτόν τε τὸν Λέοντος ἐς τὴν Χίον ἄρχοντα Λακε- 5
δαιμονίων πεμψάντων ἀποστέλλουσι πεζῇ μέχρι Ἐρυθρῶν, ἔχοντα τὸ παρὰ Ἀμόργου ἐπικουρικόν, καὶ ἐς τὴν Μίλητον αὐτοῦ Φίλιππον καθιστᾶσιν. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, ἐπειδὴ τὴν Ἴασον κα- 29
τεστήσατο ὁ Τισσαφέρνης ἐς φυλακήν, παρῆλθεν ἐς τὴν Μί-

---

landen ſie bei Miletos. (Ps.) zu 3, 49, 3. — τὰς Χίας 8, 17, 1 f. (Kiſ.) — ξυγκαταδιωχθείσας zugleich mit denen des Chalkideus verfolgt. Kr. p. 299 n. 54. — ἐξείλοντο. Der eigentliche Ausdruck. vgl. 8, 90, 6, Her. 4, 196, Xen. An. 5, 1, 16. (Bl.) Lyſ. 18: τὸν σῖτον ἐξείλοντο. — ἐς T. πάλιν gehört zu πλεῦσαι. (Sch.)

§ 2. κατεῖχε ſich hielt. (Ba.) vgl. 100, 2. (Bl.) u. 4, 32, 2. — ἀλλ' ἤ. Gr. 69, 4 A 6. — τάς (vor ναῦς) hat eine gute Hſ.

§ 3. δέ. Gr. 69, 16 A. 1 zweite Ausg. — προσέταξε, βασιλεὺς δηλονότι. (Sch.) 8, 5, 5. (Th.) — βασιλεῖ. Kr. Stic. 714: τὴν θεωρίαν ἀπάγαγε τῇ βουλῇ λαβών.

§ 4. ξυνέταξαν ἀπὸ τοῦ κατέταξαν εἰς τὸ ἴδιον στράτευμα. (Sch.)

§ 5. ἐς τὴν M. αὐτοῦ zu M. ſelbſt. zu 5, 22, 1.

C. 29. § 1. ἐς φυλακήν zu einem Poſten. (Ba.) —

λητον, καὶ μηνὸς μὲν τροφήν, ὥσπερ ὑπέστη ἐν τῇ Λακεδαίμονι, ἐς δραχμὴν Ἀττικὴν ἑκάστῳ πάσαις ταῖς ναυσὶ διέδωκεν, τοῦ δὲ λοιποῦ χρόνου ἐβούλετο τριώβολον διδόναι, ἕως ἂν βασιλέα ἐπέρηται· ἢν δὲ κελεύῃ, δώσειν ἔφη ἐντελῆ
2 τὴν δραχμήν. Ἑρμοκράτους δὲ ἀντειπόντος τοῦ Συρακοσίου στρατηγοῦ — ὁ γὰρ Θηραμένης, οὐ ναύαρχος ὢν ἀλλ' Ἀσυνόχῳ παραδοῦναι τὰς ναῦς ξυμπλέων, μαλακὸς ἦν περὶ τοῦ μισθοῦ — ὅμως δὲ παρὰ πέντε ναῦς πλέον ἀνδρὶ ἑκάστῳ ἢ τρεῖς ὀβολοὶ ὡμολογήθησαν. ἐς γὰρ πέντε ναῦς τρία τάλαντα ἐδίδου τοῦ μηνός· καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσῳ πλείους νῆες ἦσαν τούτου τοῦ ἀριθμοῦ, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον τοιοῦτον ἐδίδοτο.

30 Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος τοῖς ἐν τῇ Σάμῳ Ἀθηναίοις προσαφιγμέναι γὰρ ἦσαν καὶ οἴκοθεν ἄλλαι νῆες πέντε καὶ τριάκοντα καὶ στρατηγοὶ Χαρμῖνος καὶ Σιρομβιχίδης καὶ Εὐκτήμων, καὶ τὰς ἀπὸ Χίου καὶ τὰς ἄλλας πάσας ξυναγαγόντες, ἐβούλοντο διακληρωσάμενοι ἐπὶ μὲν τῇ Μιλήτῳ τῷ ναυτικῷ ἐφορμεῖν, πρὸς δὲ τὴν Χίον καὶ ναυτικὸν καὶ πεζὸν

ὑπέστη. zu 4, 39, 2. Versprochen hatte er es durch seinen Gesandten 8, 5, 4. — ἐς δραχμήν. Kr. p. 354 ss. — πάσαις ταῖς ναυσὶ ἀντὶ τοῦ τοῖς ἐν πάσαις ταῖς ναυσί. (Sch.) Doch eigentlich für jedes Schiff. — τοῦ λοιποῦ χρόνου. Dem. 50, 42: τοῦ λοιποῦ χρόνου ὅσα ἐδεῖτο εἰς τὴν ναῦν συνανήλισκον. Gr. 47, 2 A. 3.

§ 2. Θηραμένης. Θηριμένης einige Hss. — παραδοῦναι um zu übergeben. (Sch.) Gr. 55, 3 A. 20. — μαλακός, ἀργός. (Sch.) lässig, nachgiebig. (St.) vgl 8, 50, 4. — ὅμως obgleich Theramenes lässig war Kr.; obgleich Tissaphernes nur drei Obolen bestimmt hatte Bl. — δέ steht nach der Parenthese, wie 7, 33, 2. — παρὰ πέντε ναῦς je nach fünf Schiffen Dr. und Böckh Staatsh. der Ath. 1 p. 297 A. Allein die Art des Ausdruckes verglichen mit dem Folgenden καὶ τοῖς ἄλλοις wäre dann sehr seltsam. G. Hermann erklärt: auf jedes fünfte Schiff, wie παρὰ πέντε ἡμέρας alle fünf Tage heiße. Es werde also gesagt daß jedes Schiff abwechselnd etwas mehr erhalten hätte, d. h. nach jener Berechnung 200 Trioboln oder 600 Obolen. [Also abwechselnd auf jedem fünften Schiffe $3+\frac{1}{3}$ = 6 Obolen = 1 Drachme. (Py.)] Aber auch da wäre die Art der Vertheilung wie die Angabe darüber befremdlich. Ich halte παρὰ πέντε ναῦς für ein Glossem zu ἐς πέντε ναῦς oder eine Verfälschung aus dem γὰρ πέντε ναῦς. Anders Haase p. 33 f. — καὶ πεντήκοντα vor τρία ist mit Paulmier getilgt.

C. 30. § 1. τοῖς Ἀθηναίοις. zu 1, 72, 1. — ταῖς ἀπὸ Χίου 8, 24, 2.

πέμψαι. καὶ ἐποίησαν οὕτως· Στρομβιχίδης μὲν γὰρ καὶ 2
Ὀνομακλῆς καὶ Εὐκτήμων τριάκοντα ναῦς ἔχοντες καὶ τῶν ἐς
Μίλητον ἐλθόντων χιλίων ὁπλιτῶν μέρος ἀγαγοντες ἐν νευ-
σὶν ὁπλιταγωγοῖς ἐπὶ Χίον λαχόντες ἔπλεον, οἱ δ' ἄλλοι ἐν
Σάμῳ μένοντες τέσσαρσι καὶ ἑβδομήκοντα νευσὶν ἐθαλασσο-
κράτουν καὶ ἐπίπλους τῇ Μιλήτῳ ἐποιοῦντο.

Ὁ δ' Ἀστύοχος ὡς τότ' ἐν τῇ Χίῳ ἔτυχε διὰ τὴν προ- 31
δοσίαν τοὺς ὁμήρους καταλεγόμενος, τούτου μὲν ἐπέσχεν,
ἐπειδὴ ἤσθετο τάς τε μετὰ Θηραμένους ναῦς ἡκούσας καὶ τὰ
περὶ τὴν ξυμμαχίαν βελτίω ὄντα, λαβὼν δὲ ναῦς τάς τε Πε-
λοποννησίων δέκα καὶ Χίας δέκα ἀνάγεται, καὶ προσβαλὼν
Πτελεῷ καὶ οὐχ ἑλὼν παρέπλευσεν ἐπὶ Κλαζομενάς, καὶ ἐκέ-
λευεν αὐτῶν τοὺς τὰ Ἀθηναίων φρονοῦντας ἀνοικίζεσθαι ἐς
τὸν Ἀφρονῦντα· καὶ προσχωρεῖν σφίσιν· ξυνεκέλευε δὲ καὶ
Ταμώς, Ἰωνίας ὕπαρχος ὤν. ὡς δ' οὐκ ἐσήκουον, ἐσβολὴν 2
ποιησάμενος τῇ πόλει, οὔσῃ ἀτειχίστῳ, καὶ οὐ δυνάμενος ἑλεῖν
ἀπέπλευσεν ἀνέμῳ μεγάλῳ, αὐτὸς μὲν ἐς Φώκαιαν καὶ Κύ-
μην, αἱ δὲ ἄλλαι νῆες κατῆραν ἐς τὰς ἐπικειμένας ταῖς Κλα-
ζομεναῖς νήσους, Μαράθουσσαν καὶ Πήλην καὶ Ἀρυμοῦσσαν.
καὶ ὅσα ὑπεξέκειτο αὐτόθι τῶν Κλαζομενίων ἡμέρας ἐμμεί-
ναντες διὰ τοὺς ἀνέμους ὀκτὼ τὰ μὲν διήρπασαν καὶ ἀνά-
λωσαν, τὰ δ' ἐσβαλόμενοι ἀπέπλευσαν ἐς Φώκαιαν καὶ
Κύμην ὡς Ἀστύοχον. ὄντος δ' αὐτοῦ ἐνταῦθα Λεσβίων 32
ἀφικνοῦνται πρέσβεις, βουλόμενοι αὖθις ἀποστῆναι, καὶ αὐ-
τὸν μὲν πείθουσιν, ὡς δ' οἵ τε Κορίνθιοι καὶ οἱ ἄλλοι
ξύμμαχοι ἀπρόθυμοι ἦσαν διὰ τὸ πρότερον σφάλμα, ἄρας

---

§ 2. ἀγαγόντες, wofür eine gute Hs. ἀπολιπόντες hat, will Pp. mit Ba. tilgen. — ναυσὶν ist mit μένοντες zu verbinden. (Ba.) — ἐπίπλους für ἐπίπλουν Kr. vgl. 8, 38, 3.

C. 31. § 1. ὡς. zu 5, 6, 1. — τότε 8, 24, 6. — προδοσίαν, die man fürchtete. (Ba.) — Θηραμένους. Θηριμένους einige Hss. — ἀνοικίζεσθαι. zu 1, 7, 2. — προσχωρεῖν σφίσι ihre Partei zu ergreifen. (Pö.)

§ 2. ἐσβολήν. προσβολήν Pp. Denn einen Angriff auf eine Stadt kann jenes überhaupt nicht bezeichnen. — Ἀρυμοῦσσαν Hk. mit Steph. Byz. Ἀρύμουσσαν Bk. Ἀρύμυσσαν oder Ἀρίμυσσαν die Hss. — ἐσβαλόμενοι, ἐς τὰς ναῦς. (Pp.) Gewöhnlich ἐσπίθεσθαι.

C. 32. § 1. ἀφικνοῦνται πρέσβεις für πρέσβεις ἀφικνοῦνται eine gute Hs. — βουλόμενοι. βουλομένων erwartet Gö. — αὖθις hat nur eine gute Hs. — σφάλμα τὴν ἦσαν λέγει. (Sch.)

ἔπλει ἐπὶ τῆς Χίου. καὶ χειμασθεισῶν τῶν νεῶν ὕστερον
2 ἀφικνοῦνται ἄλλαι ἄλλοθεν ἐς τὴν Χίον. καὶ μετὰ τοῦτο
Παδάριτος, τότε παριὼν πεζῇ ἐκ τῆς Μιλήτου, γενόμενος ἐν
Ἐρυθραῖς διαπεραιοῦται αὐτός τε καὶ ἡ στρατιὰ ἐς Χίον·
ὑπῆρχον δ' αὐτῷ καὶ ἐκ τῶν πέντε νεῶν στρατιῶται ὑπὸ
Καλλισθένους ἐς πεντακοσίους ξὺν ὅπλοις καταλειφθέντες.
3 διαγγελλομένων δέ τινων Λεσβίων τὴν ἀπόστασιν προσφέρει
ᾧ τε Παδαρίτῳ καὶ τοῖς Χίοις ὁ Ἀστύοχος τὸν λόγον ὡς
χρὴ παραγενομένους ταῖς ναυσὶν ἀποστῆσαι τὴν Λέσβον· ἢ
γὰρ ξυμμάχους πλείους σφᾶς ἕξειν ἢ τοὺς Ἀθηναίους, ἢν
τι σφάλλωνται, κακώσειν. οἱ δ' οὐκ ἐσήκουον, οὐδὲ τὰς
33 ναῦς ὁ Παδάριτος ἔφη τῶν Χίων αὐτῷ προήσειν. κἀκεῖνος
λαβὼν τάς τε τῶν Κορινθίων πέντε καὶ ἕκτην Μεγαρίδα καὶ
μίαν Ἑρμιονίδα καὶ ἃς αὐτὸς Λακωνικὰς ἦλθεν ἔχων, ἔπλει
ἐπὶ τῆς Μιλήτου πρὸς τὴν ναυαρχίαν, πολλὰ ἀπειλήσας τοῖς
Χίοις ἢ μὴν μὴ ἐπιβοηθήσειν, ἢν τι δέωνται. καὶ προσβαλὼν
2 Κωρύκῳ τῆς Ἐρυθραίας ἐνηυλίσατο. οἱ δ' ἀπὸ τῆς Σάμου
Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὴν Χίον πλέοντες τῇ στρατιᾷ καὶ αὐτοὶ ἐκ
τοῦ ἐπὶ θάτερα λόφου διειργοντος καθωρμίσαντο καὶ ἐλε-
λήθεσαν ἀλλήλους. ἐλθούσης δὲ παρὰ Παδαρίτου ὑπὸ νύκτα
ἐπιστολῆς ὡς Ἐρυθραίων ἄνδρες αἰχμάλωτοι ἐκ Σάμου ἐπὶ
προδοσίᾳ ἐς Ἐρυθρὰς ἥκουσιν ἀφειμένοι ἀνάγεται ὁ Ἀστύ-
οχος εὐθὺς ἐς τὰς Ἐρυθρὰς πάλιν, καὶ παρὰ τοσοῦτον

---

vgl. 5, 14, 1. 17, 1. 8, 106, 2. — χειμασθεισῶν, ἤγουν διασπαρεισῶν ὑπὸ χειμῶνος. (Sch.) vgl. 2, 25, 3. 3, 69, 1. 6, 74, 2. 8, 80, 2. 99, 3. καὶ πλανηθεισῶν fügt eine gute Hſ. hinzu.

§ 2. τότε 8, 28, 5. (Dd.) — Καλλισθένους für Καλλισθέων Dr. u. eine gute Hſ. — τῶν πέντε 8, 6, 5. 8, 2. 11, 3. 12, 2. 17, 1. (Dr.) — ὡς vor ἐς habe ich nach einer guten Hſ. getilgt. — ἐς πεντακοσίους. Gr. 60, 8 A. 1.

§ 3. ὁ Ἀστύοχος τόν für Ἀστύοχος eine gute Hſ. — σφᾶς zu 3, 111, 2. — ἢν τι. ἢν τι καὶ Dobree vgl. Ar. Frösche 737. — προήσειν. Das Activ findet ſich ſelten ſo, etwas verſchieden Xen. An. 7, 2, 15; ähnlicher Her. 1, 24. 3, 137.

C. 33. § 1. πέντε, πέντε οὔσας. Kr. zu Xen. An. 1, 2, 3.

§ 2. ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα. zu 7, 37, 2. — διειργοντος für διειργοντο καί Kr. ad alterum tumuli latus quo detinebantur stationem habuerunt Ba. Pol. 22, 21, 8: ποταμοῦ τινος ἐν μέσῳ διειργοντος. — ὑπὸ νύκτα hat nur eine gute Hſ. — ἀφειμένοι, ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων. (Sch.) — παρὰ τοσοῦτον. zu 4, 106, 3.

ἐγένετ' αὐτῷ μὴ περιπεσεῖν τοῖς Ἀθηναίοις. διαπλεύσας δὲ 3
καὶ ὁ Πεδάριτος πρὸς αὐτὸν καὶ ἀναζητήσαντες τὰ περὶ τῶν
δοκούντων προδιδόναι, ὡς εὗρον ἅπαν ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀν-
θρώπων ἐκ τῆς Σάμου προφασισθέν, ἀπολύσαντες τῆς αἰτίας
ἀπέπλευσαν ὁ μὲν ἐς τὴν Χίον, ὁ δ' ἐς τὴν Μίλητον [ἐκο-
μίσθη], ὥσπερ διενοεῖτο.

Ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἡ τῶν Ἀθηναίων στρατιὰ ταῖς ναυσὶν 34
ἐκ τοῦ Κωρύκου περιπλέουσα κατ' Ἀργῖνον ἐπιτυγχάνει τρισὶ
ναυσὶ τῶν Χίων μακραῖς καὶ ὡς εἶδον, ἐδίωκον· καὶ χειμών
τε μέγας ἐπιγίγνεται καὶ αἱ μὲν τῶν Χίων μόλις καταφεύ-
γουσιν ἐς τὸν λιμένα, αἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων αἱ μὲν μάλιστα 2
ὁρμήσασαι τρεῖς διαφθείρονται καὶ ἐκπίπτουσι πρὸς τὴν
πόλιν τῶν Χίων, καὶ ἄνδρες οἱ μὲν ἁλίσκονται οἱ δ' ἀπο-
θνήσκουσιν, αἱ δ' ἄλλαι καταφεύγουσιν ἐς τὸν ὑπὸ τῷ Μι-
μαντι λιμένα, Φοινικοῦντα καλούμενον. ἐντεῦθεν δ' ὕστερον
ἐς τὴν Λέσβον καθορμισάμενοι παρεσκευάζοντο ἐς τὸν τει-
χισμόν.

Ἐκ δὲ τῆς Πελοποννήσου τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος Ἱπποκρά- 35
της ὁ Λακεδαιμόνιος ἐκπλεύσας δέκα μὲν Θουριαις ναυσίν,
ὧν ἦρχε Λωριεὺς ὁ Διαγόρου τρίτος αὐτός, μιᾷ δὲ Λακω-
νικῇ, μιᾷ δὲ Συρακοσίᾳ, καταπλεῖ ἐς Κνίδον· ἡ δ' ἀφεστή- 2
κει ἤδη ἀπὸ Τισσαφέρνους. καὶ αὐτοὺς οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ,
ὡς ἤσθοντο, ἐκέλευον ταῖς μὲν ἡμισείαις τῶν νεῶν Κνίδον
φυλάσσειν, ταῖς δὲ περὶ Τριόπιον οὔσαις τὰς ἀπ' Αἰγύπτου
ὁλκάδας προσβαλλούσας ξυλλαμβάνειν· ἔστι δὲ τὸ Τριόπιον

---

§ 3. αὐτόν für αὐτῶν eine gute Hſ. u. Va. — ἐπὶ — προ-
φασισθέν um den Leuten ihre Losſaſſung aus Samos zu
verſchaffen vorgeſchützt, trügeriſch verſprochen. (Hſ.) — ἐκο-
μίσθη tilgt Kr. nach Va. Doch könnte auch ἀπέπλευσαν das einge-
fälſchte ſein.

C. 34. § 1. περιπλέουσα. παραπλέουσα oder πλέουσα Do-
bree. — κατ' Ἀργῖνον verbindet Hſ. mit ἐπιτυγχάνει. — ὡς εἶδον
ἐδίωκον für ὥσπερ ἰδόντες [αὐτὰς] ἐπεδίωκον eine gute Hſ. — τε iſt
mir verdächtig. — μόλις für μόγις Bk.

§ 2. καὶ ἐκπίπτουσι und zwar ſtranden ſie. — ἐς τὸν
τειχισμόν. (ὡς) ἐς τὴν Χίον Dobree. Das τόν, an dem Pp. Anſtoß
nimmt, bezeichnet wohl den beabſichtigten, auf Chios. vgl. 38, 1.

C. 35. § 1. ἀπό. ὑπό Abr.; doch ſ. Kr. z. Dion. p. 344.

§ 2. ὁλκάδας, die wohl mit Getreide für die Athener befrachtet
waren. Kr. p. 356. vgl. 4, 53, 3. Ueber die Stellung Gr. 50, 10 A. 3.

ἔπλει ἐπὶ τῆς Χίου. καὶ χειμασθεισῶν τῶν νεῶν ὕστερον
2 ἀφικνοῦνται ἄλλαι ἄλλοθεν ἐς τὴν Χίον. καὶ μετὰ τοῦτο
Πεδάριτος, τότε παριὼν πεζῇ ἐκ τῆς Μιλήτου, γενόμενος ἐν
Ἐρυθραῖς διαπεραιοῦται αὐτός τε καὶ ἡ στρατιὰ ἐς Χίον·
ὑπῆρχον δ' αὐτῷ καὶ ἐκ τῶν πέντε νεῶν στρατιῶται ὑπὸ
Χαλκιδέως ἐς πεντακοσίους ξὺν ὅπλοις καταλειφθέντες.
3 ἐπαγγελλομένων δέ τινων Λεσβίων τὴν ἀπόστασιν προσφέρει
τῷ τε Πεδαρίτῳ καὶ τοῖς Χίοις ὁ Ἀστύοχος τὸν λόγον ὡς
χρὴ παραγενομένους ταῖς ναυσὶν ἀποστῆσαι τὴν Λέσβον· ἢ
γὰρ ξυμμάχους πλείους σφᾶς ἕξειν ἢ τοὺς Ἀθηναίους, ἤν
τι σφάλλωνται, κακώσειν. οἱ δ' οὐκ ἐσήκουον, οὐδὲ τὰς
33 ναῦς ὁ Πεδάριτος ἔφη τῶν Χίων αὐτῷ προήσειν. κἀκεῖνος
λαβὼν τάς τε τῶν Κορινθίων πέντε καὶ ἕκτην Μεγαρίδα καὶ
μίαν Ἑρμιονίδα καὶ ἃς αὐτὸς Λακωνικὰς ἦλθεν ἔχων, ἔπλει
ἐπὶ τῆς Μιλήτου πρὸς τὴν ναυαρχίαν, πολλὰ ἀπειλήσας τοῖς
Χίοις ἦ μὴν μὴ ἐπιβοηθήσειν, ἤν τι δέωνται. καὶ προσβαλὼν
2 Κωρύκῳ τῆς Ἐρυθραίας ἐνηυλίσατο. οἱ δ' ἀπὸ τῆς Σάμου
Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὴν Χίον πλέοντες τῇ στρατιᾷ καὶ αὐτοὶ ἐκ
τοῦ ἐπὶ θάτερα λόφου διείργοντος καθωρμίσαντο καὶ ἐλε-
λήθεσαν ἀλλήλους. ἐλθούσης δὲ παρὰ Πεδαρίτου ὑπὸ νύκτα
ἐπιστολῆς ὡς Ἐρυθραίων ἄνδρες αἰχμάλωτοι ἐκ Σάμου ἐπὶ
προδοσίᾳ ἐς Ἐρυθρὰς ἥκουσιν ἀφειμένοι ἀνάγεται ὁ Ἀστύ-
οχος εὐθὺς ἐς τὰς Ἐρυθρὰς πάλιν, καὶ παρὰ τοσοῦτον

---

vgl. 5, 14, 1. 17, 1. 8, 106, 2. — χειμασθεισῶν, ἤγουν διασπαρεισῶν ὑπὸ χειμῶνος. (Sch.) vgl. 2, 25, 3. 3, 69, 1. 6, 74, 2. 8, 80, 2. 99, 3. καὶ πλανηθεισῶν fügt eine gute Hs. hinzu.

§ 2. τότε 8, 28, 5. (Ds.) — Χαλκιδέως für Χαλκιδέων Dr. u. eine gute Hs. — τῶν πέντε 8, 6, 5. 8, 2. 11, 3. 12, 2. 17, 1. (Dr.) — ὡς vor ἐς habe ich nach einer guten Hs. getilgt. — ἐς πεντακοσίους. Gr. 60, 8 A. 1.

§ 3. ὁ Ἀστύοχος τόν für Ἀστύοχος eine gute Hs. — σφᾶς zu 3, 111, 2. — ἤν τι. ἤν τι καὶ Dobree vgl. Ar. Frösche 737. — προήσειν. Das Activ findet sich selten so, etwas verschieden Xen. An. 7, 2, 15; ähnlicher Her. 1, 24. 3, 137.

C. 33. § 1. πέντε, πέντε οὔσας. Kr. zu Xen. An. 1, 2, 3.

§ 2. ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα. zu 7, 37, 2. — διείργοντος für διείργοντο καί Kr. ad alterum tumuli latus quo detinebantur stationem habuerunt Va. Pol. 22, 21, 8: ποταμοῦ τινος ἐν μέσῳ διείργοντος. — ὑπὸ νύκτα hat nur eine gute Hs. — ἀφειμένοι, ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων. (Sch.) — παρὰ τοσοῦτον. zu 4, 106, 3.

ἐγένετ' αὐτῷ μὴ περιπεσεῖν τοῖς Ἀθηναίοις. διαπλεύσας δὲ 3
καὶ ὁ Πεδάριτος πρὸς αὐτὸν καὶ ἀναζητήσαντες τὰ περὶ τῶν
δοκούντων προδιδόναι, ὡς εὗρον ἅπαν ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀν-
θρώπων ἐκ τῆς Σάμου προφασισθέν, ἀπολύσαντες τῆς αἰτίας
ἀπέπλευσαν ὁ μὲν ἐς τὴν Χίον, ὁ δ' ἐς τὴν Μίλητον [ἐκο-
μίσθη], ὥσπερ διενοεῖτο.

Ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἡ τῶν Ἀθηναίων στρατιὰ ταῖς ναυσὶν 34
ἐκ τοῦ Κωρύκου περιπλέουσα κατ' Ἀργῖνον ἐπιτυγχάνει τρισὶ
ναυσὶ τῶν Χίων μακραῖς καὶ ὡς εἶδον, ἐδίωκον· καὶ χειμών
τε μέγας ἐπιγίγνεται καὶ αἱ μὲν τῶν Χίων μόλις καταφεύ-
γουσιν ἐς τὸν λιμένα, αἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων αἱ μὲν μάλιστα 2
ὁρμήσασαι τρεῖς διαφθείρονται καὶ ἐκπίπτουσι πρὸς τὴν
πόλιν τῶν Χίων, καὶ ἄνδρες οἱ μὲν ἁλίσκονται οἱ δ' ἀπο-
θνήσκουσιν, αἱ δ' ἄλλαι καταφεύγουσιν ἐς τὸν ὑπὸ τῷ Μι-
μαντι λιμένα, Φοινικοῦντα καλούμενον. ἐντεῦθεν δ' ὕστερον
ἐς τὴν Λέσβον καθορμισάμενοι παρεσκευάζοντο ἐς τὸν τει-
χισμόν.

Ἐκ δὲ τῆς Πελοποννήσου τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος Ἱπποκρά- 35
της ὁ Λακεδαιμόνιος ἐκπλεύσας δέκα μὲν Θουρίαις ναυσίν,
ὧν ἦρχε Λωριεὺς ὁ Διαγόρου τρίτος αὐτός, μιᾷ δὲ Λακω-
νικῇ, μιᾷ δὲ Συρακοσίᾳ, καταπλεῖ ἐς Κνίδον· ἡ δ' ἀφεστή- 2
κει ἤδη ἀπὸ Τισσαφέρνους. καὶ αὐτοὺς οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ,
ὡς ἤσθοντο, ἐκέλευον ταῖς μὲν ἡμισείαις τῶν νεῶν Κνίδον
φυλάσσειν, ταῖς δὲ περὶ Τριόπιον οὔσαις τὰς ἀπ' Αἰγύπτου
ὁλκάδας προσβαλλούσας ξυλλαμβάνειν· ἔστι δὲ τὸ Τριόπιον

---

§ 3. αὐτόν für αὐτῶν eine gute Hſ. u. Va. — ἐπὶ — προφασισθέν um den Leuten ihre Loslaſſung aus Samos zu verſchaffen vorgeſchützt, trügeriſch verſprochen. (Hl.) — ἐκομίσθη tilgt Kr. nach Va. Doch könnte auch ἀπέπλευσαν das eingefälſchte ſein.

C. 34. § 1. περιπλέουσα. παραπλέουσα oder πλέουσα Dobree. — κατ' Ἀργῖνον verbindet Hl. mit ἐπιτυγχάνει. — ὡς εἶδον ἐδίωκον für ὥσπερ ἰδόντες [αὐτὰς] ἐπεδίωκον eine gute Hſ. — τε iſt mir verdächtig. — μόλις für μόγις Bk.

§ 2. καὶ ἐκπίπτουσι und zwar ſtranden ſie. — ἐς τὸν τειχισμόν. (ὡς) ἐς τὴν Χίον Dobree. Das τόν, an dem Pp. Anſtoß nimmt, bezeichnet wohl den beabſichtigten, auf Chios. vgl. 38, 1.

C. 35. § 1. ἀπό. ὑπό Abr.; doch ſ. Kr. z. Dion. p. 344.

§ 2. ὁλκάδας, die wohl mit Getreide für die Athener befrachtet waren. Kr. p. 356. vgl. 4, 53, 3. Ueber die Stellung Gr. 50, 10 A. 3.

ἄκρα τῆς Κνιδίας προὔχουσα, Ἀπόλλωνος ἱερόν. πυθόμενοι δ' οἱ Ἀθηναῖοι καὶ πλεύσαντες ἐκ τῆς Σάμου λαμβάνουσι τοὺς ἐπὶ τῷ Τριοπίῳ φρουρούσας ἐξ ναυῶν· οἱ δ' ἄνδρες
3 ἀποφεύγουσιν ἐξ αὐτῶν. καὶ μετὰ τοῦτο ἐς τὴν Κνίδον κατα-πλεύσαντες καὶ προσβαλόντες τῇ πόλει, ἀτειχίστῳ οὔσῃ, ὀλίγου εἷλον. τῇ δ' ὑστεραίᾳ αὖθις προσέβαλλον, καὶ ὡς ἄμεινον φραξαμένων αὐτῶν ὑπὸ νύκτα καὶ ἐπεισελθόντων αὐτοῖς τῶν ἀπὸ τοῦ Τριοπίου ἐκ τῶν νεῶν διαφυγόντων οὐκέθ' ὁμοίως ἔβλαπτον, ἀπελθόντες καὶ δῃώσαντες τὴν τῶν Κνιδίων γῆν ἐς τὴν Σάμον ἀπέπλευσαν.

36 Ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον Ἀστυόχου ἥκοντες ἐς τὴν Μίλητον ἐπὶ τὸ ναυτικὸν οἱ Πελοποννήσιοι εὐπόρως ἔτι εἶχον ἅπαντα τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον· καὶ γὰρ μισθὸς ἐδίδοτο ἀρκούντως, καὶ τὰ ἐκ τῆς Ἰάσου μεγάλα χρήματα διαρπασθέντα ὑπῆν τοῖς στρατιώταις, οἵ τε Μιλήσιοι προθύμως
2 τὰ τοῦ πολέμου ἔφερον. πρὸς δὲ τὸν Τισσαφέρνην ἐδόκουν ὅμως τοῖς Πελοποννησίοις αἱ πρῶται ξυνθῆκαι αἱ πρὸς Χαλκιδέα γενόμεναι ἐνδεεῖς εἶναι καὶ οὐ πρὸς σφῶν μᾶλλον καὶ ἄλλας ἔτι Θηραμένους παρόντος ἐποίουν· καὶ εἰσὶν αἵδε.

37 "Ξυνθῆκαι Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων πρὸς βασιλέα Δαρεῖον καὶ τοὺς παῖδας τοὺς βασιλέως καὶ Τισσαφέρνην, σπονδὰς εἶναι καὶ φιλίαν κατὰ τάδε. ὁπόση χώρα καὶ πόλεις βασιλέως εἰσὶ Δαρείου ἢ τοῦ πατρὸς ἦσαν ἢ τῶν προγόνων, ἐπὶ ταύτας μὴ ἰέναι ἐπὶ πολέμῳ μηδὲ κακῷ μηδενὶ μήτε Λακεδαιμονίους μήτε τοὺς ξυμμάχους τοὺς Λακε-
2 δαιμονίων, μηδὲ φόρους πράσσεσθαι ἐκ τῶν πόλεων τούτων

---

§ 3. ὀλίγου. zu 4, 124, 2. — ἐπεισελθόντων. zu 2, 38 u. 4, 92, 4. — ἀπελθόντες für ἐπελθόντες eine gute Hs.

C. 36. § 1. Ἀστυόχου ἥκοντες 8, 33, 3. (Dd.) — τὰ χρήματα 8, 28, 3. (Dd.) — ὑπῆν, ὑπῆρχεν. Per. 1, 31: βίος ἀρκέων ὑπῆν. (Abr.) Wenig üblich.

§ 2. πρὸς δὲ τὸν T. Die Stellung drückt aus was wir ſchleppend umſchreiben: was aber den T. anbetrifft ſo ſchien der erſte Vertrag mit demſelben 18, 1. vgl. Gr. 50, 10 A. 1. — μᾶλλον als im Intereſſe des Tiſſaphernes. — ἔτι für ἐπί eine gute Hs. — ἐποίουν. zu 5, 76, 2.

C. 37. § 1. τούς für τοῦ Bk. — εἶναι. zu 5, 18, 1.

§ 2. μηδὲ φόρους für μήτε φόρους Bk. — βασιλεύς für ὁ βασιλεύς eine gute u. eine ſchlechte Hs.

μήτε Λακεδαιμονίους μήτε τοὺς ξυμμάχους τῶν Λακεδαιμονίων· μηδὲ Λαρεῖον βασιλέα μηδὲ ὧν βασιλεὺς ἄρχει ἐπὶ Λακεδαιμονίους μηδὲ τοὺς ξυμμάχους ἰέναι ἐπὶ πολέμῳ μηδὲ κακῷ μηδενί. ἢν δέ τι δέωνται Λακεδαιμόνιοι ἢ οἱ ξύμμαχοι βασιλέως ἢ βασιλεὺς Λακεδαιμονίων ἢ τῶν ξυμμάχων, ὅ τι ἂν πείθωσιν ἀλλήλους, τοῦτο ποιοῦσι καλῶς ἔχειν. τὸν δὲ πόλεμον τὸν πρὸς Ἀθηναίους καὶ τοὺς ξυμ- 3
μάχους κοινῇ ἀμφοτέρους πολεμεῖν· ἢν δὲ κατάλυσιν ποιῶνται, κοινῇ ἀμφοτέρους ποιεῖσθαι. ὁπόση δ' ἂν στρατιὰ ἐν τῇ χώρᾳ τῇ βασιλέως ᾖ μεταπεμψαμένου βασιλέως, τὴν δαπάνην βασιλέα παρέχειν. ἢν δέ τις τῶν πόλεων ὁπόσαι ξυνέθεντο βασιλεῖ ἐπὶ τὴν βασιλέως ἴῃ χώραν, τοὺς ἄλλους κωλύειν καὶ ἀμύνειν βασιλεῖ κατὰ τὸ δυνατόν· καὶ ἢν τις ἰὼν ἐν τῇ βασιλέως χώρᾳ ἢ ὅσης βασιλεὺς ἄρχει ἐπὶ τὴν Λακεδαιμονίων ἴῃ ἢ τῶν ξυμμάχων, βασιλεὺς κωλυέτω καὶ ἀμυνέτω κατὰ τὸ δυνατόν."

Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ξυνθήκας Θηραμένης μὲν παραδοὺς 38
Ἀστυόχῳ τὰς ναῦς ἀποπλέων ἐν κέλητι ἀφανίζεται, οἱ δ' ἐκ τῆς Λέσβου Ἀθηναῖοι ἤδη διαβεβηκότες ἐς τὴν Χίον τῇ στρατιᾷ καὶ κρατοῦντες καὶ γῆς καὶ θαλάσσης Δελφίνιον ἐτείχιζον, χωρίον ἄλλως τε ἐκ γῆς καρτερὸν καὶ λιμένας ἔχον καὶ τῆς τῶν Χίων πόλεως οὐ πολὺ ἀπέχον. οἱ δὲ Χῖοι ἐν 2
πολλαῖς τισὶ πρὶν μάχαις πεπληγμένοι, καὶ ἄλλως ἐν σφίσιν αὐτοῖς οὐ πάνυ εὖ διακείμενοι, ἀλλὰ καὶ τῶν μετὰ Τυδέως τοῦ Ἴωνος ἤδη ὑπὸ Πεδαρίτου ἐπ' Ἀττικισμῷ τεθνεώτων καὶ τῆς ἄλλης πόλεως κατ' ἀνάγκην ἐς ὀλίγον κατεχομένης ὑπόπτως διακείμενοι ἀλλήλοις ἡσύχαζον, καὶ οὔτ' αὐτοὶ διὰ ταῦτα

---

§ 3. ὅσης ἄρχει ist wohl mit Bezug auf die hellenischen Staaten Kleinasiens hinzugefügt. (Ba.)

C. 38. § 1. Θηραμένης. Θηριμένης einige Hss. — κέλητι. zu 1, 53, 1. — ἀφανίζεται verschwindet spurlos, umgekommen man weiß nicht wie. vgl. 4, 80, 3. — ἐς τήν für τήν Dr. Die Auslassung der Präposition wäre dichterisch. (Py.)

§ 2. τοῦ Ἴωνος Jons Sohn. Freinsheim zum Curt. 3, 13, 1. — ἐς ὀλίγον κατεχομένης, ἤτοι ἀναγκαζομένης ὀλιγαρχεῖσθαι ἢ ἐπ' ὀλίγον πειθομένης ἢ ἀκρωμένης· ὃ καὶ μᾶλλον. (Sch.) Die zweite Erklärung wird von St. vorgezogen, die erste von den Meisten angenommen. vgl. zu 2, 37, 1. — κατεχομένης, κατειργομένης (Sch.)

οὔθ' οἱ μετὰ Πεδαρίτου ἐπίκουροι ἀξιόμαχοι αὐτοῖς ἐφαί-
3 νοντο. ἐς μέντοι τὴν Μίλητον ἔπεμπον κελεύοντες σφίσι τὸν
Ἀστύοχον βοηθεῖν· ὡς δ' οὐκ ἐσήκουεν, ἐπιστέλλει περὶ
αὐτοῦ ἐς τὴν Λακεδαίμονα Πεδάριτος ὡς ἀδικοῦντος. καὶ
τὰ μὲν ἐν τῇ Χίῳ ἐς τοῦτο καθεστήκει τοῖς Ἀθηναίοις· αἱ
δ' ἐκ τῆς Σάμου νῆες αὐτοῖς ἐπίπλους μὲν ἐποιοῦντο ταῖς ἐν
τῇ Μιλήτῳ, ἐπεὶ δὲ μὴ ἀντανάγοιεν, ἀναχωροῦντες πάλιν ἐς
τὴν Σάμον ἡσύχαζον.

39 Ἐκ δὲ τῆς Πελοποννήσου ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι αἱ τῷ
Φαρναβάζῳ ὑπὸ Καλλιγείτου τοῦ Μεγαρέως καὶ Τιμαγόρου
τοῦ Κυζικηνοῦ πρασσόντων παρασκευασθεῖσαι ὑπὸ Λακεδαι-
μονίων ἑπτὰ καὶ εἴκοσι νῆες ἄρασαι ἔπλεον ἐπὶ Ἰωνίας περὶ
ἡλίου τροπὰς καὶ ἄρχων ἐπέπλει αὐτῶν Ἀντισθένης Σπαρ-
2 τιάτης. ξυνέπεμψαν δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ἔνδεκα ἄνδρας
Σπαρτιατῶν ξυμβούλους Ἀστυόχῳ, ὧν εἷς ἦν Λίχας ὁ Ἀρ-
κεσιλάου· καὶ εἴρητο αὐτοῖς ἐς Μίλητον ἀφικομένους τῶν τε
ἄλλων ξυνεπιμελεῖσθαι ἢ μέλλει ἄριστα ἕξειν καὶ τὰς ναῦς
ταύτας ἢ αὐτὰς ἢ πλείους ἢ καὶ ἐλάσσους ἐς τὸν Ἑλλήσποντον
ὡς Φαρνάβαζον, ἢν δοκῇ, ἀποπέμπειν, Κλέαρχον τὸν Ῥαμ-
φίου, ὃς ξυνέπλει, ἄρχοντα προστάξαντας, καὶ Ἀστύοχον,
ἢν δοκῇ τοῖς ἕνδεκα ἀνδράσι, παύειν τῆς ναυαρχίας, Ἀντι-
σθένην δὲ καθιστάναι· πρὸς γὰρ τὰς τοῦ Πεδαρίτου ἐπι-
3 στολὰς ὑπώπτευον αὐτόν. πλέουσαι οὖν αἱ νῆες ἀπὸ Μη-
λέας πελάγιαι Μήλῳ προσέβαλον, καὶ περιτυχόντες ναυσὶ
δέκα Ἀθηναίων τὰς τρεῖς λαμβάνουσι κενὰς καὶ καταπαί-

---

§ 3. αὐτοῖς, τοῖς Ἀθηναίοις. (Sch.) Gr. 48, 12 A. 1. — ἀντανάγοιεν, αἱ ἐν Μιλήτῳ δηλονότι νῆες. (Sch.) Ueber den Op. Gr. 54, 17 A. 1.

C. 39. § 1. ὑπό vor Καλλιγείτου verdächtigt Pv. — τροπάς, τὰς χειμερινὰς δηλονότι. (Sch.) — ἐπέπλει für ἔπλει eine gute Hs. vgl. 4, 11, 1. (Pv.) 2, 66. 3, 76.

§ 2. τὰς ναῦς ταύτας würde man nach αὐτάς erwarten; sie sind aber vorangestellt, weil wenigstens ναῖς schon vor ᾗ gehörte. — Κλέαρχον 8, 8, 3. (Pv.) — καθιστάναι, ναύαρχον. (Sch.) — πρὸς τάς, ἀντὶ τοῦ διὰ τάς. (Sch.) vgl. 8, 50, 1. Eur. Med. 1358: πρὸς ταῦτα καὶ λέαιναν, εἰ βούλει, κάλει. Eigentlich auch hier in Beziehung auf. vgl. zu 4, 80, 1.

§ 3. τὰς τρεῖς. Gr. 50, 2 A. 8. — Σάμῳ für νήσῳ eine

ουσιν. μετὰ δὲ τοῦτο δεδιότες μὴ αἱ διαφυγοῦσαι τῶν Ἀθηναίων ἐκ τῆς Μήλου νῆες, ὅπερ ἐγένετο, μηνύσωσι τοῖς ἐν τῇ Σάμῳ τὸν ἐπίπλουν αὐτῶν, πρὸς τὴν Κρήτην πλεύσαντες καὶ πλείω τὸν πλοῦν διὰ φυλακῆς ποιησάμενοι ἐς τὴν Καῦνον τῆς Ἀσίας κατῆραν. ἐντεῦθεν δέ, ὡς ἐν ἀσφαλεῖ ὄντες, ἀγγελίαν ἔπεμπον ἐπὶ τὰς ἐν τῇ Μιλήτῳ ναῦς τοῦ ξυμπαραπλομισθῆναι. οἱ δὲ Χῖοι καὶ Πεδάριτος κατὰ τὸν αὐτὸν 40
χρόνον οὐδὲν ἧσσον, καίπερ διαμέλλοντα, τὸν Ἀστύοχον πέμποντες ἀγγέλους ἠξίουν σφίσι πολιορκουμένοις βοηθῆσαι ἁπάσαις ταῖς ναυσὶν καὶ μὴ περιιδεῖν τὴν μεγίστην τῶν ἐν Ἰωνίᾳ ξυμμαχίδων πόλεων ἔκ τε θαλάσσης εἰργομένην καὶ κατὰ γῆν λῃστείας πορθουμένην. οἱ γὰρ οἰκέται τοῖς Χίοις, 2
πολλοὶ ὄντες καὶ μιᾷ γε πόλει πλὴν Λακεδαιμονίων πλεῖστοι γενόμενοι καὶ ἅμα διὰ τὸ πλῆθος χαλεπωτέρως ἐν ταῖς ἀδικίαις κολαζόμενοι, ὡς ἡ στρατιὰ τῶν Ἀθηναίων βεβαίως ἔδοξε μετὰ τείχους ἱδρῦσθαι, εὐθὺς αὐτομολίᾳ τε ἐχώρησαν οἱ πολλοὶ πρὸς αὐτοὺς καὶ τὰ πλεῖστα κακὰ ἐπιστάμενοι τὴν χώραν οὗτοι ἔδρασαν. ἔφασαν οὖν χρῆναι οἱ Χῖοι, ἕως ἔτι 3
ἐλπὶς καὶ δυνατὸν κωλῦσαι, τειχιζομένου τοῦ Δελφινίου καὶ ἀτελοῦς ὄντος, καὶ στρατοπέδῳ καὶ ναυσὶν ἐρύματος μεῖζονος προσπεριβαλλομένου, βοηθῆσαι σφίσιν. ὁ δὲ Ἀστύοχος, καίπερ οὐ διανοούμενος διὰ τὴν τότε ἀπειλήν, ὡς ἑώρα καὶ τοὺς ξυμμάχους προθύμους ὄντας, ὥρμητο ἐς τὸ βοηθεῖν.

---

gute Hſ. — πλείω τὸν πλοῦν, μακρότερον τὸν πλοῦν. (Sch.) — διὰ φυλακῆς mit angewandter Vorſicht. (St.) Gr. 68, 22 A. 3. — τοῦ ξ., ἵνα ξυμπαραλημφθῶσι παρ' ἐκείνων. (Sch.) zu 1, 4, 2,

C. 40. § 1. πέμποντες. πέμψαντες eine gute Hſ.

§ 2. μιᾷ γε πόλει. Gr. 49, 10 A. 5. vgl. 1, 80, 2. — ἐχώρησαν οἱ für ἐχρήσαντο die beſten Hſn. — ἐπιστάμενοι τὴν χώραν, ἔμπειροι τῆς χώρας. (Sch.)

§ 3. κωλῦσαι, κωλύμην ποιεῖν. (Sch.) Gr. 52, 1 A. 2. — καὶ στρατοπέδῳ — προσπεριβαλλομένου da von den Athenern ſowohl um ihr Feldlager als um ihre Flotte noch (προς-) eine größere Befeſtigung aufgeführt würde. (Hl.) vgl. 8, 55, 3. (Didot.) zu 1, 117, 1. (Bv.) Μέγα iſt wohl von der Höhe zu verſtehen, wie 2, 76, 2. (Arn.) Dieſe Worte ſind eine Beſtimmung zu ἀτελοῦς ὄντος. — οὐ διανοούμενος, βοηθεῖν. (Pö.) zu 1, 1, 1. — τότε 8, 33, 1.

41 ἐν τούτῳ δ' ἐκ τῆς Καύνου παραγίγνεται ἀγγελία ὅτι αἱ ἐπτὰ καὶ εἴκοσι νῆες καὶ οἱ τῶν Λακεδαιμονίων ξύμβουλοι πάρεισιν· καὶ νομίσας πάντα ὕστερα εἶναι τἆλλα πρὸς τὸ ναῦς τε, ὅπως θαλασσοκρατοῖεν μᾶλλον, τοσαύτας ξυμπαραχομίσαι καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους, οἳ ἦκον κατάσκοποι αὐτοῦ, ἀσφαλῶς περαιωθῆναι, εὐθὺς ἀφεὶς τὸ ἐς τὴν Χίον ἔπλει
2 ἐς τὴν Καῦνον. καὶ ἐς Κῶν τὴν Μεροπίδα ἐν τῷ παράπλῳ ἀποβὰς τήν τε πόλιν, ἀτείχιστον οὖσαν καὶ ὑπὸ σεισμοῦ, ὃς αὐτοῖς ἔτυχε μέγιστός γε δὴ ὧν μεμνήμεθα γενόμενος, ξυμπεπτωκυῖαν, ἐκπορθεῖ, τῶν ἀνθρώπων ἐς τὰ ὄρη πεφευγότων, καὶ τὴν χώραν καταδρομαῖς λείαν ἐποιεῖτο, πλὴν τῶν
3 ἐλευθέρων· τούτους δὲ ἀφίει. ἐκ δὲ τῆς Κῶ ἀφικόμενος ἐς τὴν Κνίδον νυκτὸς ἀναγκάζεται ὑπὸ τῶν Κνιδίων παραινούντων μὴ ἐκβιβάσαι τοὺς ναύτας, ἀλλ' ὥσπερ εἶχεν πλεῖν εὐθὺς ἐπὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς εἴκοσιν ἃς ἔχων Χαρμῖνος, εἷς τῶν ἐκ Σάμου στρατηγῶν, ἐφύλασσε ταύτας τὰς ἐπτὰ καὶ εἴκοσι ναῦς ἐκ τῆς Πελοποννήσου προσπλεούσας, ἐφ' ἅσπερ
4 καὶ ὁ Ἀστύοχος παρέπλει. ἐπύθοντο δὲ οἱ ἐν τῇ Σάμῳ ἐκ τῆς Μήλου τὸν ἐπίπλουν αὐτῶν, καὶ ἡ φυλακὴ τῷ Χαρμίνῳ περὶ τὴν Σύμην καὶ Χάλκην καὶ Ῥόδον καὶ περὶ τὴν Λυκίαν
42 ἦν· ἤδη γὰρ ᾐσθάνετο καὶ ἐν τῇ Καύνῳ οὖσας αὐτάς. ἐπέπλει οὖν ὥσπερ εἶχεν πρὸς τὴν Σύμην ὁ Ἀστύοχος, πρὶν ἔκπυστος γενέσθαι, εἴ πως περιλάβοι που μετεώρους τὰς ναῦς. καὶ αὐτῷ ὑετός τε καὶ τὰ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ξυννέφελα ὄντα πλάνησιν τῶν νεῶν ἐν τῷ σκότει καὶ ταραχὴν παρέσχεν.

C. 41. § 1. πρὸς τὸ — ξυμπαραχομίσαι, τοῦ παραλαμβάνειν τὰς ναῦς ὑπὲρ τοῦ θαλαττοκρατεῖν. (Sch.) Ueber πρός in Vergleich zu Cr. 49, 2 A. 8. — τὸ ἐς τὴν Χίον, πλεῖν. (Ba.) zu 2, 89, 3.

§ 2. τὴν χώραν λείαν ἐποιεῖτο. Aehnlich unser das Land wird ein Raub, eine Beute der Feinde. (Ba.) vgl. 62, 2. (Dr.)

§ 3. ἀναγκάζεται, πείθεται. (Sch.) zu 4, 25, 1. — ὥσπερ εἶχεν. zu 3, 30, 1.

§ 4. Μήλου für Μιλήτου Kist. u. eine Hs. vgl. 8, 39, 3. Bestätigung geben auch die Worte ἤδη γὰρ — αὐτάς. (Pk.)

C. 42. § 1. ἔκπυστος. zu 3, 30, 1. — τὰ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ wie τὰ ἐκ Σικελίας 4, 81, 2. (Arn.) — ξυννέφελα. Das sehr seltene Wort wird von Steph. Thes. noch aus Alkiphron angeführt. (Bl.) — πλάνησιν. Ein ungewöhnliches Wort. Lobeck z Phryn. p. 351.

καὶ ἅμα τῇ ἕῳ διεσπασμένου τοῦ ναυτικοῦ, καὶ τοῦ μὲν 2
φανεροῦ ἤδη ὄντος τοῖς Ἀθηναίοις, τοῦ δὲ εὐωνύμου κέρως,
τοῦ δὲ ἄλλου περὶ τὴν νῆσον ἔτι πλωιμένου, ἐπανάγονται
κατὰ τύχος ὁ Χαρρῖνος καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐλάσσοσιν ἢ ταῖς
εἴκοσι ναυσί, νομίσαντες, ὥσπερ ἐφύλασσον ναῦς, τὰς ἀπὸ
τῆς Καύνου ταύτας εἶναι. καὶ προσπεσόντες εὐθὺς κατέδυ- 3
σάν τε τρεῖς καὶ κατεκραυμάτισαν ἄλλας καὶ ἐν τῷ ἔργῳ
ἐπεκράτουν, μέχρι οὗ ἐπεφάνησαν αὐτοῖς παρὰ δόξαν αἱ
πλείους τῶν νεῶν καὶ πανταχόθεν ἀπεκλῄοντο. ἔπειτα δὲ ἐς
φυγὴν κατασταίντες ἓξ μὲν ναῦς ἀπολλύασιν, ταῖς δὲ λοιπαῖς
καταφεύγουσιν ἐς τὴν Τενέδιουσαν νῆσον, ἐνιεῦθεν δὲ ἐς
Ἀλικαρνασσόν. μετὰ δὲ τοῦτο οἱ μὲν Πελοποννήσιοι ἐς Κνί- 4
δον κατάραντες καὶ ξυμμιγεισῶν τῶν ἐκ τῆς Καίνου ἑπτὰ
καὶ εἴκοσι νεῶν αὐτοῖς ξυμπάσαις πλεύσαντες καὶ τροπαῖον
ἐν τῇ Σύμῃ στήσαντες πάλιν ἐς τὴν Κνίδον καθωρμίσαντο·
οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταῖς ἐκ τῆς Σάμου ναυσὶ πάσαις, ὡς ἤσθοντο 43
τὰ τῆς ναυμαχίας, πλεύσαντες ἐς τὴν Σύμην καὶ ἐπὶ μὲν τὸ
ἐν τῇ Κνίδῳ ναυτικὸν οὐχ ὁρμήσαντες, οὐδ' ἐκεῖνοι ἐπ' ἐκεί-
νους, λαβόντες δὲ τὰ ἐν τῇ Σύμῃ σκεύη τῶν νεῶν καὶ λο-
ρύμοις τοῖς ἐν τῇ ἠπείρῳ προσβυλόντες ἀπέπλευσαν ἐς τὴν
Σάμον.

Ἅπασαι δ' ἤδη οὖσαι ἐν τῇ Κνίδῳ αἱ τῶν Πελοποννη- 2
σίων νῆες ἐπεσκευάζοντό τε, εἴ τι ἔδει, καὶ πρὸς τὸν Τισσα-
φέρνην, παρεγένετο γάρ, λόγους ἐποιοῦντο οἱ ἔνδεκα ἄνδρες
ὧν Λακεδαιμονίων περί τε τῶν ἤδη πεπραγμένων, εἴ τι μὴ
ἤρεσκεν αὐτοῖς, καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος πολέμου, ὅτῳ τρόπῳ
ἄριστα καὶ ξυμφορώτατα ἀμφοτέροις πολεμήσεται. μάλιστα 3
δὲ ὁ Λίχας ἐσκόπει τὰ ποιούμενα, καὶ τὰς σπονδὰς οὐδετ-
έρας, οὔτε τὰς Χαλκιδέως οὔτε τὰς Θηραμένους, ἔφη καλῶς

---

§ 2. τοῦ μὲν — τοῦ εὐωνύμου. Gr. 50, 2 A. 11. — τοῦ ἄλλου, nicht κέρως, wobei ἑτέρου zu ergänzen wäre, sondern der übrige Theil. (Ba) vgl. 25, 3. 55, 3. 4, 96, 2 u. zu 3, 107, 4.

§ 3. εὐθύς verbindet Hf. mit κατέδυσαν. — ἀπολλύασιν. ἀπολλύουσι einige Hs. — Ἀλικαρνασόν mit einem σ einige Hsn.

C. 43 § 1. σκεύη. zu 8, 28, 1.

§ 2. ἀμφοτέροις, ἤγουν τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τῷ Τισσαφέρνει. (Sch.) — πολεμήσεται passiv, wie Dem. 23, 110.

§ 3. οὔτε τὰς Χαλκιδέως haben nur drei Hsn. u. Ba. — Θηραμένους. Θηραμένους einige Hsn.

ξυγκεῖσθαι, ἀλλὰ δεινὸν εἶναι εἰ χώρας ὅσης βασιλεὺς καὶ οἱ πρόγονοι ἦρξαν πρότερον, ταύτης καὶ νῦν ἀξιώσει κρα-
4 τεῖν· ἐνεῖναι γὰρ καὶ νήσους ἁπάσας πάλιν δουλεύειν καὶ Θεσσαλίαν καὶ Λοκροὺς καὶ τὰ μέχρι Βοιωτῶν, καὶ ἀντ' ἐλευθερίας ἂν Μηδικὴν ἀρχὴν τοῖς Ἕλλησι τοὺς Λακεδαιμονίους περιθεῖναι. ἑτέρας οὖν ἐκέλευε βελτίους σπένδεσθαι, ἢ ταύταις γε οὐ χρήσεσθαι, οὐδὲ τῆς τροφῆς ἐπὶ τούτοις δεῖσθαι οὐδέν. ἀγανακτῶν δὲ ὁ μὲν Τισσαφέρνης ἀπεχώ-
44 ρησεν ἀπ' αὐτῶν δι' ὀργῆς καὶ ἄπρακτος, οἱ δ' ἐς τὴν Ῥόδον ἐπικηρυκευομένων ἀπὸ τῶν δυνατωτάτων ἀνδρῶν τὴν γνώμην εἶχον πλεῖν, ἐλπίζοντες νῆσόν τε οὐκ ἀδύνατον καὶ ναυβατῶν πλήθει καὶ πεζῷ προσάξεσθαι καὶ ἅμα ἡγούμενοι αὐτοὶ ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης ξυμμαχίας δυνατοὶ ἔσεσθαι, Τισσα-
2 φέρνην μὴ αἰτοῦντες χρήματα, τρέφειν τὰς ναῦς. πλεύσαντες οὖν εὐθὺς ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι ἐκ τῆς Κνίδου καὶ προσβαλόντες Καμείρῳ τῆς Ῥοδίας πρώτῃ ναυσὶ τέσσαρσι καὶ ἐνενήκοντα ἐξεφόβησαν μὲν τοὺς πολλούς, οὐκ εἰδότας τὰ πρασσόμενα, καὶ ἔφευγον, ἄλλως τε καὶ ἀτειχίστου οὔσης τῆς πόλεως· εἶτα ξυγκαλέσαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι τούτους τε καὶ τοὺς ἐκ τοῖν δυοῖν πολέοιν, Λίνδου καὶ Ἰηλυσσοῦ, Ῥοδίους ἔπεισαν ἀποστῆναι Ἀθηναίων. καὶ προσεχώρησε Ῥο-
3 δος Πελοποννησίοις. οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον τῆς ἐκ τῆς Σάμου ναυσὶν αἰσθόμενοι ἔπλευσαν μέν, βουλόμενοι φθάσαι, καὶ ἐφάνησαν πελάγιοι, ὑστερήσαντες δὲ οὐ πολλῷ τὸ μὲν παραχρῆμα ἀπέπλευσαν ἐς Χάλκην, ἐντεῦθεν δ' ἐς Σάμον, ὕστερον δ' ἐκ τῆς Χάλκης καὶ ἐκ τῆς Κῶ καὶ ἐκ τῆς Σάμου τοὺς ἐπίπλους ποιούμενοι ἐπὶ τὴν Ῥόδον ἐπολέμουν. οἱ δὲ χρήματα μὲν ἐξέλεξαν ἐς δύο καὶ τριά-

---

§ 4. *ἐνεῖναι* für *ἐνὴν* Va. u. Bk. — *περιθεῖναι* zu 6, 89, 2. — *ἐπὶ τούτοις* auf ſolche Bedingungen. (Pl.)

C. 44. § 1. *ἐπικηρυκευομένων, πνῶν.* (Va.) Gr. 47, 4 A. 3. — *ἀπό* geſchickt von. — *τε.* zu 5, 11, 2.

§ 2. *πρώτῃ, πρῶτον* eine gute Hſ. — *ἔφευγον, οἱ πολλοὶ ἔφυγον* eine gute Hſ.

§ 3. *Σάμου. Σόμης* Kr. — *ἐπὶ τὴν Ῥόδον* verbindet Pr. mit beiden Verben; ich, wie ſchon Va., mit dem vorhergehenden. Sonſt würde wohl *ἐπὶ τοὺς Ῥοδίους* ſtehen. Auch galt der Krieg mehr den Peloponneſiern. — *οἱ δέ*, die Peloponneſier. (Va.) — *ἐξέλεξαν* trie-

κοντα τάλαντα, οἱ Πελοποννήσιοι, παρὰ τῶν Ῥοδίων, τὰ δ' ἄλλα ἡσύχαζον ἡμέρας ὀγδοήκοντα, ἀνελκύσαντες τὰς ναῦς.

Ἐν δὲ τούτῳ καὶ ἔτι πρότερον, πρὶν ἐς τὴν Ῥόδον αὐ- 45
τοὺς ἀναστῆναι, τάδε ἐπράσσετο. Ἀλκιβιάδης μετὰ τὸν Χαλκιδέως θάνατον καὶ τὴν ἐν Μιλήτῳ μάχην τοῖς Πελοποννησίοις ὕποπτος ὢν καὶ ἀπ' αὐτῶν ἀφικομένης ἐπιστολῆς πρὸς Ἀστύοχον ἐκ Λακεδαίμονος ὥστ' ἀποκτεῖναι — ἦν γὰρ καὶ τῷ Ἀγιδι ἐχθρὸς καὶ ἄλλως ἄπιστος ἐφαίνετο — πρῶ- 1
τον μὲν ὑποχωρεῖ δείσας παρὰ Τισσαφέρνην, ἔπειτα ἐκάκου 2
πρὸς αὐτὸν ὅσον ἐδύνατο μάλιστα τῶν Πελοποννησίων τὰ πράγματα, καὶ διδάσκαλος πόντων γιγνόμενος τήν τε μισθοφορὰν ξυνέτεμεν, ἀντὶ δραχμῆς Ἀττικῆς ὥσιε τριώβολον, καὶ τοῦτο μὴ ξυνεχῶς, δίδοσθαι, λέγειν κελεύων τὸν Τισσαφέρνην πρὸς αὐτοὺς ὡς Ἀθηναῖοι ἐκ πλείονος χρόνου ἐπιστήμονες ὄντες τοῦ ναυτικοῦ τριώβολον τοῖς ἑαυτῶν διδόασιν, οὐ 3
τοσοῦτον πενίᾳ ὅσον ἵνα αὐτῶν μὴ οἱ ναῦται ἐκ περιουσίας ῥᾳδίζοντες οἱ μὲν τὰ σώματα χείρω ἔχωσιν, δαπανῶντες ἐς τοιαῦτα ἀφ' ὧν ἡ ἀσθένεια ξυμβαίνει, οἱ δὲ τὰς ναῦς ἀπολείπωσιν, οὐχ ὑπολιπόντες ἐς ὁμηρείαν τὸν προσοφειλόμενον

---

ben ein. (Ba.) So ſteht das Wort bei Dem. 4, 34. 19, 293 u. öfter. (Bl.)

C. 45. § 1. ἀναστῆναι ἐς. zu 1, 87, 2. — ὧν καὶ ἀφικομένης. Gr. 56, 14 A. 2. — ἀπ' αὐτῶν. παρ' αὐτῶν würde man erwarten. vgl. § 5 u. 8, 33, 2. Doch ſteht eben ſo παρεῖναι ἀπό 8, 51, 1. (Py.) — ὥστε. Gr. 65, 3 A. 1. — ὑποχωρεῖ, ἤγουν λάθρᾳ ἐχώρησε. (Sch.)

§ 2. τήν τε. Dem τέ entſpricht καί vor τοὺς τριηράρχους. (Py.) Eben ſo entfernt von ſeinem καί Xen. Cyr. 8, 1, 40 f. (Hertlein) — ξυνέτεμεν, εἰς ὀλίγον συνέσειλε. (Sch.) vgl. zu 8, 86, 5. Xen. Hier. 4, 9: τὰς δαπάνας συντέμνειν. — ἀντὶ δραχμῆς Ἀττικῆς tilgt Kr. p. 354, dem in ſeltſamer Weiſe Gö. widerſpricht. — χρόνου verdächtigt Kr. — τοῖς ἑαυτοῦ, ναύταις δηλονότι. (Sch.) Eig. nur: ihren Leuten. Gr. 47, 5 A. 2.

§. 3. τοιαῦτα. τὰ τοιαῦτα Martins u. eine andre Hſ. — ἡ vor ἀσθένεια würde man gern entbehren; vielleicht δή. — χείρω, ἤγουν ἄχρηστα ἐς μάχην ἢ ἀσθενῆ. (Sch.) — ἀπολείπωσιν οὐχ ὑπολιπόντες für ἀπολείποντες einige gute Hſn., zum Theil ἀπολίπωσιν; eine ohne οὔ, was ſchon Dr. tilgen wollte. Wenn man auch μή vor ἀπολείπωσιν aus dem Vorigen ergänzt, ſo ergibt ſich doch damit keine genügende Erklärung und ich halte die Stelle mit Dr. für verſtümmelt. vgl. jedoch Haaſe S. 9 ff., der hiebei an einen Theil des Soldes denkt den

μισθόν· καὶ τοὺς τριηράρχους καὶ τοὺς στρατηγοὺς τῶν πόλεων ἐδίδασκεν ὥστε δόντα χρήματα αὐτὸν πεῖσαι, ὥστε ξυγχωρῆσαι ταῦτα ἑαυτῷ, πλὴν τῶν Συρακοσίων· τούτων δὲ Ἑρμοκράτης, στρατηγὸς ὤν, ἠναντιοῦτο ὑπὲρ τοῦ παντὸς ξυμ-
4 μαχικοῦ. τάς τε πόλεις δεομένας χρημάτων ἀπήλασεν, αὐτός ἀντιλέγων ὑπὲρ τοῦ Τισσαφέρνους ὡς οἱ μὲν Χῖοι ἀναλ-σχυντοι εἶεν, πλουσιώτατοι ὄντες τῶν Ἑλλήνων, ἐπικουρίᾳ δ' ὅμως σωζόμενοι ἀξιοῦσι καὶ τοῖς σώμασι καὶ τοῖς χρή-
5 μασιν ἄλλους ὑπὲρ τῆς ἐκείνων ἐλευθερίας κινδυνεύειν· τὰς δ' ἄλλας πόλεις ἔφη ἀδικεῖν, αἳ ἐς Ἀθηναίους πρότερον ἢ ἀποστῆναι ἀνάλουν, εἰ μὴ καὶ νῦν καὶ τοσαῦτα καὶ ἔτι πλείω ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν ἐθελήσουσιν ἐσφέρειν. τόν τε Τισσα-φέρνην ἀπέφαινε νῦν μέν, τοῖς ἰδίοις χρήμασι πολεμοῦντα, εἰκότως φειδόμενον, ἢν δέ ποτε τροφὴ καταβῇ παρὰ βασι-λέως, ἐντελῆ αὐτοῖς ἀποδώσειν τὸν μισθὸν καὶ τὰς πόλεις
46 τὰ εἰκότα ὠφελήσειν. παρῆνει δὲ καὶ τῷ Τισσαφέρνει μὴ ἄγαν ἐπείγεσθαι διαλῦσαι τὸν πόλεμον, μηδὲ βουληθῆναι κομίσαντα ἢ ναῦς Φοινίσσας ἅσπερ παρεσκευάζετο ἢ Ἕλλησι πλείοσι μισθὸν πορίζοντα τοῖς αὐτοῖς τῆς τε γῆς καὶ τῆς θαλάσσης τὸ κράτος δοῦναι, ἔχειν δ' ἀμφοτέρους ἐᾶν δίχα τὴν ἀρχήν, καὶ βασιλεῖ ἐξεῖναι ἀεὶ ἐπὶ τοὺς αὐτοῦ λυπηροὺς

---

man um die Soldaten zu fesseln ihnen einstweilen zurückgehalten. vgl. Polyän. 3, 9, 51 u. Veget. 2, 20. — *τοὺς τρ. καὶ τοὺς στρ.* ist Object von *πεῖσαι* regiert. (Sch.) — *ὥστε*, das erste, tilgt Reiske. — *ὥστε*. zu 2, 2, 4. — *στρατηγὸς ὤν* für *τε* eine gute Hs. u. Ba. — *μόνος* vor *ὑπέρ* ist mit derselben getilgt. — *παντός* für *ξύμπαντος* dieselbe.

§ 4. *τάς τε* knüpft wieder an § 2 an. (Pp.) — *αὐτός* verbindet Ba. richtig mit *ἀντιλέγων*. — *εἶεν. εἶεν εἰ* Ba., wenn nicht im Folgenden ein Uebergang vom Particip zum Verbum anzunehmen sei. vgl. Schäfer Dem. 2 p. 75. (Pp.) *εἶεν, εἰ* Kr. Denn der Optativ ist kaum erträglich.

§ 5. *πρότερον ἤ* für *πρότερον* Dr. u. zwei Hss. zu 1, 69, 4 u. 7, 63, 1. — *καταβῇ*. Kr. zu Xen. An. 4 8, 25. — *τὰ εἰκότα*. Gr. 46, 11 A. 2.

C. 46. § 1. *διαλῦσαι τὸν πόλεμον* für *τὸν πόλεμον διαλῦσαι* eine gute Hs. — *κομίσαντα ἢ ναῦς Φοινίσσας*. Sig. war *ἢ ναῦς Φοινίσσας* zu stellen. (Pp.) vgl. 6, 24, 1. Nehmlich bei *οὔτε* 3, 39, 3 u. *τέ* 5, 11, 2. — *Ἕλλησι* für *μελλήσει* einige Hs. u. Ba. — *ἐξεῖναι, ἔφη* aus *παρῆνει*. Gr. 65, 11 A. 7. — *αὐτοῦ* für *αὐτοῖς*

τοὺς ἑτέρους ἐπάγειν. γενομένης δ' ἂν καθ' ἓν τῆς ἐς γῆν 2
καὶ θάλασσαν ἀρχῆς, ἀπορεῖν ἂν αὐτὸν οἷς τοὺς κρατοῦντας
ξυγκαθαιρήσει, ἢν μὴ αὐτὸς βούληται μεγάλῃ δαπάνῃ καὶ
κινδύνῳ ἀναστάς ποτε διαγωνίσασθαι. εὐτελέστερα δὲ τὰ
δεινὰ βραχεῖ μορίῳ τῆς δαπάνης καὶ ἅμα μετὰ τῆς ἑαυτοῦ
ἀσφαλείας αὐτοὺς περὶ ἑαυτοὺς τοὺς Ἕλληνας κατατρῖψαι.
ἐπιτηδειοτέρους τ' ἔφη τοὺς Ἀθηναίους εἶναι κοινωνοὺς αὐτῷ 3
τῆς ἀρχῆς· ἧσσον γὰρ τῶν κατὰ γῆν ἐφίεσθαι, τόν τε
ξυμφορώτατον καὶ τὸ ἔργον ἔχοντας πολεμεῖν· τοὺς μὲν γὰρ
ξυγκαταδουλοῦν ἂν σφίσι τε αὐτοῖς τὸ τῆς θαλάσσης μέρος
καὶ ἐκείνῳ ὅσοι ἐν τῇ βασιλέως Ἕλληνες οἰκοῦσιν· τοὺς δὲ 4
τοὐναντίον ἐλευθερώσοντας ἥκειν, καὶ οὐκ εἰκὸς εἶναι Λακε-
δαιμονίους ἀπὸ μὲν σφῶν [τῶν Ἑλλήνων] ἐλευθεροῦν νῦν
τοὺς Ἕλληνας, ἀπὸ δ' ἐκείνων [τῶν βαρβάρων], ἢν μή ποτε
αὐτοὺς μὴ ἐξέλωσι, μὴ ἐλευθερῶσαι. τρίβειν οὖν ἐκέλευε

---

einige gute Hſn. Es iſt wohl Adverbium: dort, in Aſien. Denn als Ge. iſt es in keiner Weiſe zu rechtfertigen.

§ 2. *καθ' ἕν.* zu 3, 10, 3. — *ἐς γῆν* für *γῆς*; um zwei Genitive zu vermeiden. (Hertlein.) — *ἀναστάς.* *ἀναστὰς* Kr. — *εὐτελέστερα.* *ἀνίκειται τῷ πολιτικῷ τὰ εὐτελέστερα.* *ἀδαπανώτερα οὖν λέγει.* (Sch.) — *τὰ δεινά* könnte Gloſſem ſein. Bloß satius esse Ba. Jedenfalls iſt *κατατρῖψαι* Subject: die Gefahr ſei minder koſtſpielig, wenn er die Hellenen durch einander aufreibe. (Ba.) — *κατατρῖψαι.* Xen. Oek. 1, 21: *τοὺς οἴκους κατατρίβουσι.* Mit *φθορά* ſynonym *τριβή* 8, 87, 4. über *περί* zu 6, 18, 7.

§ 3. *τὸν λόγον* den ausgeſprochenen Zweck des Krieges; die Erhaltung ihrer Herrſchaft. Wenn *τέ* dem folgenden *καί* entſpräche, ſo würde es wohl nach *τόν* und vor dieſem noch ein *καί* ſtehen. Demnach wird es *ἐφίεσθαι* und *πολεμεῖν* verbinden. — *ξυμφορώτατον.* *ξυμφορωτέρους εἶναι βασιλεῖ.* (Sch.) — *ξυγκαταδουλοῦν* gehört nur zu *ἐκείνῳ*, hier dem wichtigeren Begriffe; zu *σφίσιν αὐτοῖς* wird nur *καταδουλοῦν* gedacht. (Abr.) — *μέρος* zu tilgen? oder *τὸ μέρος* iſt den ſie betreffenden Theil.

§ 4. *ἀπὸ σφῶν* von ihnen, den Athenern, die Alkibiades durch *σφῶν* bezeichnet, weil er ſelbſt ihnen angehört. Gr. 58, 4 A. 3. Dabei iſt freilich *τῶν Ἑλλήνων*, zumal mit dem Artikel, ſehr anſtößig; verdächtigt ſchon von Valcken. z. Her. 5, 92, wie auch *τῶν βαρβάρων*, das im Vat. fehlt. — *ἢν μή. ἢν δή* Reiske. Pp. erklärt mit Hk.: „außer wenn (nisi si) ſie dieſelben, die Athener, nicht überwältigten (everterint); ſie würden alſo die Hellenen auch von den Barbaren befreien, wofern es ihnen nicht unmöglich geworden die Athener zu überwältigen. Ein zwiefaches *μή*, oder *οὔ*, jedes zu einem andern Begriffe gehörig, finde ſich auch Lyk. Leokr. 140, Dem. 22, 18, Andok. 1, 22, Xen.

ἐπικουρικόν, καὶ αὐτὸς Τισσαφέρνης παρὼν καὶ ἡ ἵππος αὐ-
3 τοῦ ξυνέβαλον τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις. καὶ οἱ
μὲν Ἀργεῖοι τῷ σφετέρῳ αὐτῶν κέρᾳ προεξᾴξαντες καὶ κα-
ταφρονήσαντες, ὡς ἐπ' Ἴωνάς τε καὶ οὐ δεξομένους ἀτακτό-
τερον χωροῦντες, νικῶνται ὑπὸ τῶν Μιλησίων καὶ διαφθεί-
ρονται αὐτῶν ὀλίγῳ ἐλάσσους τριακοσίων ἀνδρῶν· Ἀθη-
ναῖοι δὲ τούς τε Πελοποννησίους πρώτους νικήσαντες καὶ
τοὺς βαρβάρους καὶ τὸν ἄλλον ὄχλον ὠσάμενοι, τοῖς Μιλη-
σίοις οὐ ξυμμίξαντες, ἀλλ' ὑποχωρησάντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς
τῶν Ἀργείων τροπῆς ἐς τὴν πόλιν, ὡς ἑώρων τὸ ἄλλο σφῶν
ἡσσώμενον, πρὸς αὐτὴν τὴν πόλιν τῶν Μιλησίων κρατοῦντες
4 ἤδη τὰ ὅπλα τίθενται. καὶ ξυνέβη ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ τοὺς
Ἴωνας ἀμφοτέρωθεν τῶν Δωριῶν κρατῆσαι· τούς τε γὰρ
κατὰ σφᾶς Πελοποννησίους οἱ Ἀθηναῖοι ἐνίκων καὶ τοὺς
Ἀργείους οἱ Μιλήσιοι. στήσαντες δὲ τροπαῖον τὸν περιτει-
χισμὸν ἰσθμώδους ὄντος τοῦ χωρίου οἱ Ἀθηναῖοι παρεσκευ-
άζοντο, νομίζοντες, εἰ προσαγάγοιντο Μίλητον, ῥᾳδίως ἂν
26 σφίσι καὶ τἆλλα προσχωρήσειν. ἐν τούτῳ δὲ περὶ δείλην
ἤδη ὀψίαν ἀγγέλλεται αὐτοῖς τὰς ἀπὸ Σικελίας καὶ Πελο-
ποννήσου πέντε καὶ πεντήκοντα ναῦς ὅσον οὐ παρεῖναι. τῶν
τε γὰρ Σικελιωτῶν, Ἑρμοκράτους τοῦ Συρακοσίου μάλιστα
ἐνάγοντος ξυνεπιλαβέσθαι καὶ τῆς ὑπολοίπου Ἀθηναίων κα-
ταλύσεως, εἴκοσι νῆες Συρακοσίων ἦλθον καὶ Σελινούντιαι

Schäfer z. Lamb. Bos. ell. Gr. p. 451. Allein es bezeichnet hier Ausländer, Barbaren nach § 4. Aehnlich 3, 109: τὸν μισθοφόρον ὄχλον τὸν ξενικόν. (Pp.) — ἐπικουρικόν. zu 4, 52, 1.

§ 3. προεξᾴξαντες. προεξαΐξαντες für προεξάξαντες eine gute Hs. Her. 9, 62: προεξαΐσσοντες κατ' ἕνα ἐσέπιπτον ἐς τοὺς Σπαρτιήτας. (L. Dindorf.) — καταφρονήσαντες, καταφρόνησιν σχόντες. (Bo.) Gr. 53, 5 A. 2. — οὐ ξυμμίξαντες, ἀλλ' ὑποχωρησάντων. Gr. 56, 14 A. 2. — ἑώρων, οἱ Μιλήσιοι. (Sch.)

§ 4. ἂν προσχωρήσειν. zu 2, 80, 5.

C. 26. § 1. τάς wird durch den Satz τῶν τε γὰρ erklärt. (Arn.) so wie durch § 2. Ueber die Sache Kr. z. Dion. p. 298 f. — ἐνάγοντος —, ἤγουν πείθοντος συνεφάψασθαι ὥστε καὶ τὴν ὑπολειπομένην δύναμιν τῶν Ἀθηναίων καταλῦσαι. (Sch.) vgl. zu 1, 67, 2. — καὶ τῆς für τῆς eine gute Hs.

δύο, αἵ τε ἐκ Πελοποννήσου, ἃς παρεσκευάζοντο, ἑτοῖμαι 2
ἤδη οὖσαι· καὶ Θηραμένει τῷ Λακεδαιμονίῳ ξυναμφότεραι
ὡς Ἀστύοχον τὸν ναύαρχον προσταχθεῖσαι κομίσαι, κατέ-
πλευσαν ἐς Λέρον πρῶτον τὴν πρὸ Μιλήτου νῆσον· ἔπειτα
ἐκεῖθεν, αἰσθόμενοι ἐπὶ Μιλήτῳ ὄντας Ἀθηναίους, ἐς τὸν
Ἰασικὸν κόλπον πρότερον πλεύσαντες ἐβούλοντο εἰδέναι τὰ
περὶ τῆς Μιλήτου. ἐλθόντος δὲ Ἀλκιβιάδου ἵππῳ ἐς Τει- 3
χιοῦσσαν τῆς Μιλησίας, οἵπερ τοῦ κόλπου πλεύσαντες ηὐλί-
σαντο, πυνθάνονται τὰ περὶ τῆς μάχης· παρῆν γὰρ ὁ Ἀλκι-
βιάδης καὶ ξυνεμάχετο τοῖς Μιλησίοις καὶ Τισσαφέρνει, καὶ
αὐτοῖς παρῄνει, εἰ μὴ βούλονται τά τε ἐν Ἰωνίᾳ καὶ τὰ
ξύμπαντα πράγματα διολέσαι, ὡς τάχιστα βοηθεῖν Μιλήτῳ
καὶ μὴ περιιδεῖν ἀποτειχισθεῖσαν. καὶ οἱ μὲν ἅμα τῇ ἕῳ 27
ἔμελλον βοηθήσειν· Φρύνιχος δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατη-
γός, ὡς ἀπὸ τῆς Λέρου ἐπύθετο τὰ τῶν νεῶν σαφῶς, βου-
λομένων τῶν ξυναρχόντων ὑπομεῖναντας διαναυμαχεῖν, οὐκ
ἔφη οὔτ' αὐτὸς ποιήσειν τοῦτο οὔτ' ἐκείνοις οὐδ' ἄλλῳ οὐ-
δενὶ ἐς δύναμιν ἐπιτρέψειν. ὅπου γὰρ ἔξεστιν ἐν ὑστέρῳ, 2
σαφῶς εἰδότας πρὸς ὁπόσας τε ναῦς πολεμίας καὶ ὅσαις
πρὸς αὐτὰς ταῖς σφετέραις, ἱκανῶς καὶ καθ' ἡσυχίαν παρα-
σκευασαμένοις [ἔσται] ἀγωνίσασθαι, οὐδέποτε τῷ αἰσχρῷ
ὀνείδει εἴξας ἀλόγως διακινδυνεύσειν. οὐ γὰρ αἰσχρὸν εἶναι
Ἀθηναίους ναυτικῷ μετὰ καιροῦ ὑποχωρῆσαι, ἀλλὰ καὶ
μετὰ ὁτουοῦν τρόπου αἴσχιον ξυμβήσεσθαι ἢν ἡσσηθῶσιν·

---

§ 2. παρεσκευάζοντο. zu 2, 23, 1. vgl. 4, 2, 1. 24, 1. 129, 2. — ἑτοῖμαι für ἑτοῖμοι einige Hſn. zu 4, 21, 2. — οὖσαι. Ein Kolon für das Komma Hk. nach Ba. — Θηραμένει. Θηριμένει zwei Hſn. — προσταχθεῖσαι. zu 5, 8, 3. — Λέρον für Ἐλεόν eine gute Hſ. vgl. 8, 27, 1.

§ 3. οἵπερ für ἥπερ mehrere Hſn. — παρῆν war zugegen gewesen. Gr. 53, 2 A. 8. — ἀποτειχισθεῖσαν. Gr. 56, 6 A. 2.

C. 27. § 1. Λέρου für Λέρου eine gute Hſ. u. a. — ὑπομείναντας ἀντὶ τοῦ ὑπομεινάντων. (Sch.) Gr. 55, 2 A. 7. — οὐδ' für οὔτ' Bk.

§ 2. ὅπου eben so 8, 96, 1. (Pp.) — πρὸς ὁπόσας — σφετέραις, ἀγωνιστέον aus ἀγωνίσασθαι. (Hl.) Das παρασκευασαμένοις nach εἰδότας ist, zumal da keine Verbindung durch Partikeln vorhanden ist, erträglicher als andere Erklärungen. — ἔσται ist mit Hl. zu tilgen. — ὀνείδει ist mir verdächtig. vgl. § 3. 5, 105, 2. 111, 3. οὐ μὴ δεῖ Kr. Der Sinn: τὴν ἀδοξίαν φεύγων. — μετὰ ὁτουοῦν τρόπου gehört zu ἡσσηθῶσι. (Ba.)

3 καὶ τὴν πόλιν οὐ μόνον τῷ αἰσχρῷ ἀλλὰ καὶ τῷ μεγίστῳ κινδύνῳ περιπίπτειν, ἢ μόλις ἐπὶ ταῖς γεγενημέναις ξυμφοραῖς ἐνδέχεσθαι μετὰ βεβαίου παρασκευῆς καθ' ἑκουσίαν, ἢ πάνυ γε ἀνάγκῃ, προτέρᾳ ποι ἐπιχειρεῖν, ποῦ δεῖ μὴ βιαζο-
4 μένῃ γε πρὸς αὐθαιρέτους κινδύνους ἰέναι; ὡς τάχιστα δὲ ἐκέλευε τούς τε τραυματίας ἀναλαβόντας καὶ τὸν πεζὸν καὶ τῶν σκευῶν ὅσα ἦλθον ἔχοντες, ἃ δ' ἐκ τῆς πολεμίας εἰλήφασι καταλιπόντας, ὅπως κοῦφαι ὦσιν αἱ νῆες, ἀποπλεῖν ἐς Σάμον, κἀκεῖθεν ἤδη ξυναγαγόντας πάσας τὰς ναῦς τοὺς
5 ἐπίπλους, ἢν που καιρὸς ᾖ, ποιεῖσθαι. ὡς δ' ἔπεισε, καὶ ἔδρασε ταῦτα· καὶ ἔδοξεν οὐκ ἐν τῷ αὐτίκα μᾶλλον ἢ ὕστερον, οὐκ ἐς τοῦτο μόνον ἀλλὰ καὶ ἐς ὅσα ἄλλα Φρύνιχος κατέστη, οὐκ ἀξύνετος εἶναι. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἀφ' ἑσπέρας εὐθὺς τούτῳ τῷ τρόπῳ ἀτελεῖ τῇ νίκῃ ἀπὸ τῆς Μιλήτου ἀνέστησαν, καὶ οἱ Ἀργεῖοι κατὰ τάχος καὶ πρὸς ὀργὴν
28 τῆς ξυμφορᾶς ἀπέπλευσαν ἐκ τῆς Σάμου ἐπ' οἴκου· οἱ δὲ Πελοποννήσιοι ἅμα τῇ ἕῳ ἐκ τῆς Τειχιούσσης ἅραντες ἐπικατάγονται, καὶ μείναντες ἡμέραν μίαν τῇ ὑστεραίᾳ καὶ τὰς

---

§ 3. ᾖ. Sonſt hat ἐνδέχεσθαι auch bei Thuk. den Ac be'm Inf. 1, 124, 2. 140, 2. 2, 87, 2. Der Da. findet ſich eben ſo Xen. Hier. 4, 9: τοῖς μὲν ἰδιώταις ἔξεστι τὰς δαπάνας συντέμνειν, τοῖς δὲ τυράννοις οὐκ ἐνδέχεται. [Dem.] 26, 4: ὑπολαμβάνω τοῖς μὲν ἐνδέχεσθαι καὶ παρὰ τὸν καιρὸν τὸ δίκαιον λαβεῖν, τοῖς δ' οὐκ ἐνδέχεσθαι. vgl. Ariſtot. Pol. 4, 9, 2 u. 7, 2, 10 — μόλις für μόγις eine Hſ u. der Sch. vgl. zu 1, 12, 3. — καθ' ἑκουσίαν wie ἐξ ἑκουσίας Soph. Trach. 727 und ſonſt ἑκουσίᾳ Dem. 21, 42. (Lobeck.) — ἢ πάνυ γε ἀνάγκῃ oder, falls ſie einer zuverläſſigen Rüſtung ermangeln, höchſtens aus dringender Noth. (Ba.) — ποῦ in welcher Lage. Ein zweiter Satz der dem relativen entſpricht, als ob dieſer ſich nicht auf das Vorhergehende bezöge: eine Verkettung wie Soph. Ant. 696 ff., Oed. K. 89 ff., Phil 456 ff (vgl. 269 ff.) vgl. zu 1, 16. — δεῖ für δή eine Hſ. u. B. Für ποὸ δή haben mehrere σπουδή; daher σπουδῇ Schneider, ohne rechtes Gefüge. — μὴ βιαζομένῃ mit der nicht gezwungenen, was aber wegen αὐθαίρετος pleonaſtiſch iſt. Man würde erwarten: mit der nicht tüchtig gerüſteten.

§ 4. ᾖ für εἴη eine gute Hſ.

§ 5. καὶ ἔδρασε. zu 2, 93, 3. — ἀφ' ἑσπέρας. zu 3, 112, 2. vgl. 7, 29, 2. — ἀτελεῖ τῇ νίκῃ bei, nach einem unvollſtändigen Siege. Gr. 50, 11 A. 1. — πρὸς ὀργήν. zu 2, 65, 5. — τῆς ξυμφορᾶς, wegen der nicht gerächten Niederlage 8, 25, 3. Ein Genitiv bei πρὸς ὀργήν iſt mir ſonſt nicht erinnerlich.

C. 28. § 1. ἐπικατάγονται nach der Abfahrt der Athener

Χίας ναῦς προσλαβόντες τὰς μετὰ Χαλκιδέως τὸ πρῶτον ξυγκαταδιωχθεῖσαι ἐβούλοντο πλεῦσαι ἐπὶ τὰ σκεύη ἃ ἐξείλοντο ἐς Τειχιοῦσσαν πάλιν. καὶ ὡς ἦλθον, Τισσαφέρνης 2 τῷ πεζῷ παρελθὼν πείθει αὐτοὺς ἐπὶ Ἴασον, ἐν ᾗ Ἀμόργης πολέμιος ὢν κατεῖχε, πλεῦσαι. καὶ προσβαλόντες τῇ Ἰάσῳ αἰφνίδιοι καὶ οὐ προσδεχομένων ἄλλ' ἢ Ἀττικὰς τὰς ναῦς εἶναι αἱροῦσιν· καὶ μάλιστα ἐν τῷ ἔργῳ οἱ Συρακόσιοι ἐπῃνέθησαν. καὶ τόν τε Ἀμόργην ζῶντα λαβόντες, Ψισσού- 3 θνου νόθον υἱόν, ἀφεστῶτα δὲ βασιλέως, παραδιδόασιν οἱ Πελοποννήσιοι Τισσαφέρνει ἀπαγαγεῖν, εἰ βούλεται, βασιλεῖ, ὥσπερ αὐτῷ προσέταξεν, καὶ τὴν Ἴασον διεπόρθησαν καὶ χρήματα πάνυ πολλὰ ἡ στρατιὰ ἔλαβεν· παλαιόπλοντον γὰρ ἦν τὸ χωρίον, τούς τ' ἐπικούρους τοὺς περὶ τὸν Ἀμόργην 4 παρὰ σφᾶς αὐτοὺς κομίσαντες καὶ οὐκ ἀδικήσαντες ξυνέταξαν, ὅτι ἦσαν οἱ πλεῖστοι ἐκ Πελοποννήσου· τό τε πόλισμα Τισσαφέρνει παραδόντες καὶ τὰ ἀνδράποδα πάντα, καὶ δοῦλα καὶ ἐλεύθερα, ὧν καθ' ἕκαστον στατῆρα Δαρεικὸν παρ' αὐτοῦ ξυνέβησαν λαβεῖν, ἔπειτα ἀνεχώρησαν ἐς τὴν Μίλητον. καὶ Πεδάριτόν τε τὸν Λέοντος ἐς τὴν Χίον ἄρχοντα Λακε- 5 δαιμονίων πεμψάντων ἀποστέλλουσι πεζῇ μέχρι Ἐρυθρῶν, ἔχοντα τὸ παρὰ Ἀμόργου ἐπικουρικόν, καὶ ἐς τὴν Μίλητον αὐτοῦ Φίλιππον καθιστᾶσιν. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, ἐπειδὴ τὴν Ἴασον κα- 29 τεστήσατο ὁ Τισσαφέρνης ἐς φυλακήν, παρῆλθεν ἐς τὴν Μί-

---

landen ſie bei Miletos. (Pſ.) zu 3, 49, 3. — τὰς Χίας 8, 17, 1 f. (Kiſt.) — ξυγκαταδιωχθεῖσας zugleich mit denen des Chalkideus verfolgt. Kr. p. 299 n. 54. — ἐξείλοντο. Der eigentliche Ausdruck. vgl. 8, 90, 6, Her. 4, 196, Xen. An. 5, 1, 16. (Bl.) Lyk. 18: τὸν σῖτον ἐξείλοντο. — ἐς Τ. πάλιν gehört zu πλεῦσαι. (Sch.)

§ 2. κατεῖχε ſich hielt. (Ba.) vgl. 100, 2. (Bl.) u. 4, 32, 2. — ἀλλ' ἤ. Gr. 69, 4 A 6. — τάς (vor ναῦς) hat eine gute Hſ.

§ 3. δέ. Gr. 69, 16 A. 1 zweite Ausg. — προσέταξε, βασιλεὺς δηλονότι. (Sch.) 8, 5, 5. (Pſ.) — βασιλεῖ. Ar. Frie. 714: τὴν θεωρίαν ἀπάγαγε τῇ βουλῇ λαβών.

§ 4. ξυνέταξαν ἀντὶ τοῦ κατέταξαν εἰς τὸ ἴδιον στράτευμα. (Sch.)

§ 5. ἐς τὴν Μ. αὐτοῦ zu M. ſelbſt. zu 5, 22, 1.

C. 29. § 1. ἐς φυλακήν zu einem Poſten. (Ba.) —

λητον, καὶ μηνὸς μὲν τροφήν, ὥσπερ ὑπέστη ἐν τῇ Λακεδαίμονι, ἐς δραχμὴν Ἀττικὴν ἑκάστῳ πάσαις ταῖς ναυσὶ διέδωκεν, τοῦ δὲ λοιποῦ χρόνου ἐβούλετο τριώβολον διδόναι, ἕως ἂν βασιλέα ἐπέρηται· ἢν δὲ κελεύῃ, δώσειν ἔφη ἐντελῆ
2 τὴν δραχμήν. Ἑρμοκράτους δὲ ἀντειπόντος τοῦ Συρακοσίου στρατηγοῦ — ὁ γὰρ Θηραμένης, οὐ ναύαρχος ὢν ἀλλ' Ἀστυόχῳ παραδοῦναι τὰς ναῦς ξυμπλέων, μαλακὸς ἦν περὶ τοῦ μισθοῦ — ὅμως δὲ παρὰ πέντε ναῦς πλέον ἀνδρὶ ἑκάστῳ ἢ τρεῖς ὀβολοὶ ὡμολογήθησαν. ἐς γὰρ πέντε ναῦς τρία τάλαντα ἐδίδου τοῦ μηνός· καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσῳ πλείους νῆες ἦσαν τούτου τοῦ ἀριθμοῦ, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον τοῦτον ἐδίδοτο.

30 Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος τοῖς ἐν τῇ Σάμῳ Ἀθηναίοις προσαφιγμέναι γὰρ ἦσαν καὶ οἴκοθεν ἄλλαι νῆες πέντε καὶ τριάκοντα καὶ στρατηγοὶ Χαρμῖνος καὶ Στρομβιχίδης καὶ Εὐκτήμων, καὶ τὰς ἀπὸ Χίου καὶ τὰς ἄλλας πάσας ξυναγαγόντες, ἐβούλοντο διακληρωσάμενοι ἐπὶ μὲν τῇ Μιλήτῳ τῷ ναυτικῷ ἐφορμεῖν, πρὸς δὲ τὴν Χίον καὶ ναυτικὸν καὶ πεζὸν

ὑπέστη. zu 4, 39, 2. Versprochen hatte er es durch seinen Gesandten 8, 5, 4. — ἐς δραχμήν. Kr. p. 354 ss. — πάσαις ταῖς ναυσὶ ἀντὶ τοῦ τοῖς ἐν πάσαις ταῖς ναυσίν (Sch.). Doch eigentlich für jedes Schiff. — τοῦ λοιποῦ χρόνου. Dem. 50, 42: τοῦ λοιποῦ χρόνου ὅσα ἐδέετο εἰς τὴν ναῦν συνανήλισκον. Gr. 47, 2 A. 3.

§ 2. Θηραμένης. Θηριμένης einige Hss. — παραδοῦναι um zu übergeben. (Sch.) Gr. 55, 3 A. 20. — μαλακός, ἀργός. (Sch.) lässig, nachgiebig. (St.) vgl 8, 50, 4. — ὅμως obgleich Theramenes lässig war Kr.; obgleich Tissaphernes nur drei Obolen bestimmt hatte Bl. — δέ steht nach der Parenthese, wie 7, 33, 2. — παρὰ πέντε ναῦς je nach fünf Schiffen Dr. und Böckh Staatshaush. der Ath. 1 p. 297 A. Allein die Art des Ausdruckes verglichen mit dem Folgenden καὶ τοῖς ἄλλοις wäre dann sehr seltsam. G. Hermann erklärt: auf jedes fünfte Schiff, wie παρὰ πέντε ἡμέρας alle fünf Tage heiße. Es werde also gesagt daß jedes Schiff abwechselnd etwas mehr erhalten hätte, d. h. nach jener Berechnung 200 Trioboten oder 600 Obolen. [Also abwechselnd auf jedem fünften Schiffe $3+\frac{1}{5}$ = 6 Obolen = 1 Drachme. (Vp.)] Aber auch da wäre die Art der Vertheilung wie die Angabe darüber befremdlich. Ich halte παρὰ πέντε ναῦς für ein Glossem zu ἐς πέντε ναῦς oder eine Verfälschung aus dem γὰρ πέντε ναῦς. Anders Haase p. 33 f. — καὶ πεντήκοντα vor τρία ist mit Paulmier getilgt.

C. 30. § 1. τοῖς Ἀθηναίοις. zu 1, 72, 1. — τὰς ἀπὸ Χίου 8, 24, 2.

πέμψαι. καὶ ἐποίησαν οὕτως· Στρομβιχίδης μὲν γὰρ καὶ 2
Ὀνομακλῆς καὶ Εὐκτήμων τριάκοντα ναῦς ἔχοντες καὶ τῶν ἐς
Μίλητον ἐλθόντων χιλίων ὁπλιτῶν μέρος ἀγαγόντες ἐν νευ-
σὶν ὁπλιταγωγοῖς ἐπὶ Χίον λαχόντες ἔπλεον, οἱ δ' ἄλλοι ἐν
Σάμῳ μένοντες τέσσαρσι καὶ ἑβδομήκοντα ναυσὶν ἐθαλασσο-
κράτουν καὶ ἐπίπλους τῇ Μιλήτῳ ἐποιοῦντο.

Ὁ δ' Ἀστύοχος ὡς τότ' ἐν τῇ Χίῳ ἔτυχε διὰ τὴν προ- 31
δοσίαν τοὺς ὁμήρους καταλεγόμενος, τούτου μὲν ἐπέσχεν,
ἐπειδὴ ἤσθετο τάς τε μετὰ Θηραμένους ναῦς ἥκούσας καὶ τὰ
περὶ τὴν ξυμμαχίαν βελτίω ὄντα, λαβὼν δὲ ναῦς τάς τε Πε-
λοποννησίων δέκα καὶ Χίας δέκα ἀνάγεται, καὶ προσβαλὼν
Πτελεῷ καὶ οὐχ ἑλὼν παρέπλευσεν ἐπὶ Κλαζομενάς, καὶ ἐκέ-
λευεν αὐτῶν τοὺς τὰ Ἀθηναίων φρονοῦντας ἀνοικίζεσθαι ἐς
τὸν Δαφνοῦντα· καὶ προσχωρεῖν σφίσιν· ξυνεκέλευε δὲ καὶ
Ταμώς, Ἰωνίας ὕπαρχος ὤν. ὡς δ' οὐκ ἐσήκουον, ἐσβολὴν 2
ποιησάμενος τῇ πόλει, οὔσῃ ἀτειχίστῳ, καὶ οὐ δυνάμενος ἑλεῖν
ἀπέπλευσεν ἀνέμῳ μεγάλῳ, αὐτὸς μὲν ἐς Φώκαιαν καὶ Κύ-
μην, αἱ δὲ ἄλλαι νῆες κατῆραν ἐς τὰς ἐπικειμένας ταῖς Κλα-
ζομεναῖς νήσους, Μαράθουσσαν καὶ Πήλην καὶ Δρυμοῦσσαν.
καὶ ὅσα ὑπεξέκειτο αὐτόθι τῶν Κλαζομενίων ἡμέρας ἐμμεί-
ναντες διὰ τοὺς ἀνέμους ὀκτὼ τὰ μὲν διήρπασαν καὶ ἀνά-
λωσαν, τὰ δ' ἐσβαλόμενοι ἀπέπλευσαν ἐς Φώκαιαν καὶ
Κύμην ὡς Ἀστύοχον. ὄντος δ' αὐτοῦ ἐνταῦθα Λεσβίων 32
ἀφικνοῦνται πρέσβεις, βουλόμενοι αὖθις ἀποστῆναι, καὶ αὐ-
τὸν μὲν πείθουσιν, ὡς δ' οἵ τε Κορίνθιοι καὶ οἱ ἄλλοι
ξύμμαχοι ἀπρόθυμοι ἦσαν διὰ τὸ πρότερον σφάλμα, ἄρας

---

§ 2. ἀγαγόντες, wofür eine gute Hs. ἀπολιπόντες hat, will Pp. mit Ba. tilgen. — ναυσὶν ist mit μένοντες zu verbinden. (Ba.) — ἐπίπλους für ἐπίπλουν Kr. vgl. 8, 38, 3.

C. 31. § 1. ὡς. zu 5, 6, 1. — τότε 8, 24, 6. — προσοσίαν, die man fürchtete. (Ba.) — Θηραμένους. Θηριμένους einige Hss. — ἀνοικίζεσθαι. zu 1, 7, 2. — προσχωρεῖν σφίσι ihre Partei zu ergreifen. (Pö.)

§ 2. ἐσβολήν. προσβολήν Pp. Denn einen Angriff auf eine Stadt kann jenes überhaupt nicht bezeichnen. — Δρυμοῦσσαν Hk. mit Steph. Byz. Δρύμουσσαν Bk. Δρύμυσσαν oder Δρίμυσσαν die Hss. — ἐσβαλόμενοι, ἐς τὰς ναῦς. (Pp.) Gewöhnlich ἐσιέναι.

C. 32. § 1. ἀφικνοῦνται πρέσβεις für πρέσβεις ἀφικνοῦνται eine gute Hs. — βουλόμενοι. βουλομένων erwartet Gö. — αὖθις hat nur eine gute Hs. — σφάλμα τὴν ἦσαν λέγει. (Sch.)

ἔπλει ἐπὶ τῆς Χίου. καὶ χειμασθεισῶν τῶν νεῶν ὕστερον
2 ἀφικνοῦνται ἄλλαι ἄλλοθεν ἐς τὴν Χίον. καὶ μετὰ τοῦτο
Πεδάριτος, τότε παριὼν πεζῇ ἐκ τῆς Μιλήτου, γενόμενος ἐν
Ἐρυθραῖς διαπεραιοῦται αὐτός τε καὶ ἡ στρατιὰ ἐς Χίον·
ὑπῆρχον δ' αὐτῷ καὶ ἐκ τῶν πέντε νεῶν στρατιῶται ὑπὸ
Χαλκιδέως ἐς πεντακοσίους ξὺν ὅπλοις καταλειφθέντες.
3 ἐπαγγελλομένων δέ τινων Λεσβίων τὴν ἀπόστασιν προσφέρει
ἰῷ τε Πεδαριτῳ καὶ τοῖς Χίοις ὁ Ἀστύοχος τὸν λόγον ὡς
χρὴ παραγενομένους ταῖς ναυσὶν ἀποστῆσαι τὴν Λέσβον· ἢ
γὰρ ξυμμάχους πλείους σφᾶς ἕξειν ἢ τοὺς Ἀθηναίους, ἤν
τι σφάλλωνται, κακώσειν. οἱ δ' οὐκ ἐσήκουον, οὐδὲ τὰς
33 ναῦς ὁ Πεδάριτος ἔφη τῶν Χίων αὐτῷ προήσειν. κἀκεῖνος
λαβὼν τάς τε τῶν Κορινθίων πέντε καὶ ἕκτην Μεγαρίδα καὶ
μίαν Ἑρμιονίδα καὶ ἃς αὐτὸς Λακωνικὰς ἦλθεν ἔχων, ἔπλει
ἐπὶ τῆς Μιλήτου πρὸς τὴν ναυαρχίαν, πολλὰ ἀπειλήσας τοῖς
Χίοις ἢ μὴν μὴ ἐπιβοηθήσειν, ἤν τι δέωνται. καὶ προσβαλὼν
2 Κωρύκῳ τῆς Ἐρυθραίας ἐνηυλίσατο. οἱ δ' ἀπὸ τῆς Σάμου
Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὴν Χίον πλέοντες τῇ στρατιᾷ καὶ αὐτοὶ ἐκ
τοῦ ἐπὶ θάτερα λόφου διειργοντος καθωρμίσαντο καὶ ἐλε-
λήθεσαν ἀλλήλους. ἐλθούσης δὲ παρὰ Πεδαριτου ὑπὸ νύκτα
ἐπιστολῆς ὡς Ἐρυθραίων ἄνδρες αἰχμάλωτοι ἐκ Σάμου ἐπὶ
προδοσίᾳ ἐς Ἐρυθρὰς ἥκουσιν ἀφειμένοι ἀνάγεται ὁ Ἀστύ-
οχος εὐθὺς ἐς τὰς Ἐρυθρὰς πάλιν, καὶ παρὰ τοσοῦτον

---

vgl. 5, 14, 1. 17, 1. 8, 106, 2. — χειμασθεισῶν, ἤγουν διασπαρεισῶν ὑπὸ χειμῶνος. (Sch.) vgl. 2, 25, 3. 3, 69, 1. 6, 74, 2. 8, 80, 2. 99, 3. καὶ πλανηθεισῶν fügt eine gute Hſ. hinzu.

§ 2. τότε 8, 28, 5. (Dd.) — Χαλκιδέως für Χαλκιδέων Dr. u. eine gute Hſ. — τῶν πέντε 8, 6, 5. 8, 2. 11, 3. 12, 2. 17, 1. (Dr.) — ὡς vor ἐς habe ich nach einer guten Hſ. getilgt. — ἐς πεντακοσίους. Gr. 60, 8 A. 1.

§ 3. ὁ Ἀστύοχος τόν für Ἀστύοχος eine gute Hſ. — σφᾶς zu 3, 111, 2. — ἤν τι. ἤν τι καὶ Dobree vgl. Ar. Frösche 737. — προήσειν. Das Activ findet ſich ſelten ſo, etwas verſchieden Xen. An. 7, 2, 15; ähnlicher Her. 1, 24. 3, 137.

C. 33. § 1. πέντε, πέντε οὔσας. Kr. zu Xen. An. 1, 2, 3.

§ 2. ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα. zu 7, 37, 2. — διειργοντος für διείργοντο καὶ Kr. ad alterum tumuli latus quo detinebantur stationem habuerunt Va. Pol. 22, 21, 8: ποταμοῦ τινος ἐν μέσῳ διειργοντος. — ὑπὸ νύκτα hat nur eine gute Hſ. — ἀφειμένοι, ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων. (Sch.) — παρὰ τοσοῦτον. zu 4, 106, 3.

ἐγένετ' αὐτῷ μὴ περιπεσεῖν τοῖς Ἀθηναίοις. διαπλεύσας δὲ 3
καὶ ὁ Πεδάριτος πρὸς αὐτὸν καὶ ἀναζητήσαντες τὰ περὶ τῶν δοκούντων προδιδόναι, ὡς εὗρον ἅπαν ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῆς Σάμου προφασισθέν, ἀπολύσαντες τῆς αἰτίας ἀπέπλευσαν ὁ μὲν ἐς τὴν Χίον, ὁ δ' ἐς τὴν Μίλητον [ἐκομίσθη], ὥσπερ διενοεῖτο.

Ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἡ τῶν Ἀθηναίων στρατιὰ ταῖς ναυσὶν 34
ἐκ τοῦ Κωρύκου περιπλέουσα κατ' Ἀργῖνον ἐπιτυγχάνει τρισὶ ναυσὶ τῶν Χίων μακραῖς καὶ ὡς εἶδον, ἐδίωκον· καὶ χειμών τε μέγας ἐπιγίγνεται καὶ αἱ μὲν τῶν Χίων μόλις καταφεύγουσιν ἐς τὸν λιμένα, αἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων αἱ μὲν μάλιστα 2
ὁρμήσασαι τρεῖς διαφθείρονται καὶ ἐκπίπτουσι πρὸς τὴν πύλιν τῶν Χίων, καὶ ἄνδρες οἱ μὲν ἁλίσκονται οἱ δ' ἀποθνήσκουσιν, αἱ δ' ἄλλαι καταφεύγουσιν ἐς τὸν ὑπὸ τῷ Μίμαντι λιμένα, Φοινικοῦντα καλούμενον. ἐντεῦθεν δ' ὕστερον ἐς τὴν Λέσβον καθορμισάμενοι παρεσκευάζοντο ἐς τὸν τειχισμόν.

Ἐκ δὲ τῆς Πελοποννήσου τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος Ἱπποκρά- 35
της ὁ Λακεδαιμόνιος ἐκπλεύσας δέκα μὲν Θουρίαις ναυσίν, ὧν ἦρχε Λωριεὺς ὁ Διαγόρου τρίτος αὐτός, μιᾷ δὲ Λακωνικῇ, μιᾷ δὲ Συρακοσίᾳ, καταπλεῖ ἐς Κνίδον· ἡ δ' ἀφεστή- 2
κει ἤδη ἀπὸ Τισσαφέρνους. καὶ αὐτοὺς οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ, ὡς ᾔσθοντο, ἐκέλευον ταῖς μὲν ἡμισείαις τῶν νεῶν Κνίδον φυλάσσειν, ταῖς δὲ περὶ Τριόπιον οὔσαις τὰς ἀπ' Αἰγύπτου ὁλκάδας προσβαλλούσας ξυλλαμβάνειν· ἔστι δὲ τὸ Τριόπιον

---

§ 3. αὐτόν für αὐτῶν eine gute Hſ. u. Va. — ἐπὶ — προφασισθέν um den Leuten ihre Loslaſſung aus Samos zu verſchaffen vorgeſchützt, trügeriſch verſprochen. (Hl.) — ἐκομίσθη tilgt Kr. nach Va. Doch könnte auch ἀπέπλευσαν das eingeſälſchte ſein.

C. 34. § 1. περιπλέουσα. παραπλέουσα oder πλέουσα Dobree. — κατ' Ἀργῖνον verbindet Hl. mit ἐπιτυγχάνει. — ὡς εἶδον ἐδίωκον für ὥσπερ ἰδόντες [αὐτὰς] ἐπεδίωκον eine gute Hſ. — τε iſt mir verdächtig. — μόλις für μόγις Bk.

§ 2. καὶ ἐκπίπτουσι und zwar ſtranden ſie. — ἐς τὸν τειχισμόν. (ὡς) ἐς τὴν Χίον Dobree. Das τόν, an dem Pp. Anſtoß nimmt, bezeichnet wohl den beabſichtigten, auf Chios. vgl. 38, 1.

C. 35. § 1. ἀπό. ὑπό Abr.; doch ſ. Kr. z. Dion. p. 344.

§ 2. ὁλκάδας, die wohl mit Getreide für die Athener befrachtet waren. Kr. p. 356. vgl. 4, 53, 3. Ueber die Stellung Gr. 50, 10 A. 3.

ἄκρα τῆς Κνιδίας προὔχουσα, Ἀπόλλωνος ἱερόν. πυθόμενοι δ' οἱ Ἀθηναῖοι καὶ πλεύσαντες ἐκ τῆς Σάμου λαμβάνουσι τὰς ἐπὶ τῷ Τριοπίῳ φρουρούσας ἐξ ναυῶν· οἱ δ' ἄνδρες
3 ἀποφεύγουσιν ἐξ αὐτῶν. καὶ μετὰ τοῦτο ἐς τὴν Κνίδον κατα-πλεύσαντες καὶ προσβαλόντες τῇ πόλει, ἀτειχίσιῳ οὔσῃ, ὀλίγου εἷλον. τῇ δ' ὑστεραίᾳ αὖθις προσέβαλλον, καὶ ὡς ἄμεινον φραξαμένων αὐτῶν ὑπὸ νύκτα καὶ ἐπεισελθόντων αὐτοῖς τῶν ἀπὸ τοῦ Τριοπίου ἐκ τῶν νεῶν διαφυγόντων οὐκέθ' ὁμοίως ἔβλαπτον, ἀπελθόντες καὶ δῃώσαντες τὴν τῶν Κνιδίων γῆν ἐς τὴν Σάμον ἀπέπλευσαν.

36 Ὑπὸ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον Ἀστυόχου ἥκοντος ἐς τὴν Μίλητον ἐπὶ τὸ ναυτικὸν οἱ Πελοποννήσιοι εὐπόρως ἔτι εἶχον ἅπαντα τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον· καὶ γὰρ μισθὸς ἐδίδοτο ἀρκούντως, καὶ τὰ ἐκ τῆς Ἰάσου μεγάλα χρήματα διαρπασθέντα ὑπῆν τοῖς στρατιώταις, οἵ τε Μιλήσιοι προθύμως
2 τὰ τοῦ πολέμου ἔφερον. πρὸς δὲ τὸν Τισσαφέρνην ἐδόκουν ὅμως τοῖς Πελοποννησίοις αἱ πρῶται ξυνθῆκαι αἱ πρὸς Χαλκιδέα γενόμεναι ἐνδεεῖς εἶναι καὶ οὐ πρὸς σφῶν μᾶλλον καὶ ἄλλας ἔτι Θηραμένους παρόντος ἐποίουν· καὶ εἰσὶν αἵδε.

37 "Ξυνθῆκαι Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων πρὸς βασιλέα Δαρεῖον καὶ τοὺς παῖδας τοὺς βασιλέως καὶ Τισσαφέρνην, σπονδὰς εἶναι καὶ φιλίαν κατὰ τάδε. ὁπόση χώρα καὶ πόλεις βασιλέως εἰσὶ Δαρείου ἢ τοῦ πατρὸς ἦσαν ἢ τῶν προγόνων, ἐπὶ ταύτας μὴ ἰέναι ἐπὶ πολέμῳ μηδὲ κακῷ μη-δενὶ μήτε Λακεδαιμονίους μήτε τοὺς ξυμμάχους τοὺς Λακε-
2 δαιμονίων, μηδὲ φόρους πράσσεσθαι ἐκ τῶν πόλεων τούτων

---

§ 3. ὀλίγου. zu 4, 124, 2. — ἐπεισελθόντων. zu 2, 38 u. 4, 92, 4. — ἀπελθόντες für ἐπελθόντες eine gute Hs.

C. 36. § 1. Ἀστυόχου ἥκοντος 8, 33, 3. (Dd.) — τὰ χρήματα 8, 28, 3. (Dd.) — ὑπῆν, ὑπῆρχεν. Per. 1, 31: βίος ἀρκέων ὑπῆν. (Abr.) Wenig üblich.

§ 2. πρὸς δὲ τὸν T. Die Stellung drückt aus was wir ſchleppend umſchreiben: was aber den T. anbetrifft ſo ſchien der erſte Vertrag mit demſelben 18, 1. vgl. Gr. 50, 10 A. 1. — μᾶλλον als im Intereſſe des Tiſſaphernes. — ἔτι für ἐπί eine gute Hs. — ἐποίουν. zu 5, 76, 2.

C. 37. § 1. τούς für τοῦ Bk. — εἶναι. zu 5, 18, 1.

§ 2. μηδὲ φόρους für μήτε φόρους Bk. — βασιλεύς für ὁ βασιλεύς eine gute u. eine ſchlechte Hs.

μήτε Λακεδαιμονίους μήτε τοὺς ξυμμάχους τῶν Λακεδαιμονίων· μηδὲ Λαρεῖον βασιλέα μηδὲ ὧν βασιλεὺς ἄρχει ἐπὶ Λακεδαιμονίους μηδὲ τοὺς ξυμμάχους ἰέναι ἐπὶ πολέμῳ μηδὲ κακῷ μηδενί. ἢν δέ τι δέωνται Λακεδαιμόνιοι ἢ οἱ ξύμμαχοι βασιλέως ἢ βασιλεὺς Λακεδαιμονίων ἢ τῶν ξυμμάχων, ὅ τι ἂν πείθωσιν ἀλλήλους, τοῦτο ποιοῦσι καλῶς ἔχειν. τὸν δὲ πόλεμον τὸν πρὸς Ἀθηναίους καὶ τοὺς ξυμ- 3
μάχους κοινῇ ἀμφοτέρους πολεμεῖν· ἢν δὲ κατάλυσιν ποιῶνται, κοινῇ ἀμφοτέρους ποιεῖσθαι. ὁπόση δ' ἂν στρατιὰ ἐν τῇ χώρᾳ τῇ βασιλέως ᾖ μεταπεμψαμένου βασιλέως, τὴν δαπάνην βασιλεὺς παρέχειν. ἢν δέ τις τῶν πόλεων ὁπόσαι ξυνέθεντο βασιλεῖ ἐπὶ τὴν βασιλέως ἴῃ χώραν, τοὺς ἄλλους κωλύειν καὶ ἀμύνειν βασιλεῖ κατὰ τὸ δυνατόν· καὶ ἤν τις τῶν ἐν τῇ βασιλέως χώρᾳ ἢ ὅσης βασιλεὺς ἄρχει ἐπὶ τὴν Λακεδαιμονίων ἴῃ ἢ τῶν ξυμμάχων, βασιλεὺς κωλυέτω καὶ ἀμυνέτω κατὰ τὸ δυνατόν."

Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ξυνθήκας Θηραμένης μὲν παραδοὺς 38
Ἀστυόχῳ τὰς ναῦς ἀποπλέων ἐν κέλητι ἀφανίζεται, οἱ δ' ἐκ τῆς Λέσβου Ἀθηναῖοι ἤδη διαβεβηκότες ἐς τὴν Χίον τῇ στρατιᾷ καὶ κρατοῦντες καὶ γῆς καὶ θαλάσσης Δελφίνιον ἐτείχιζον, χωρίον ἄλλως τε ἐκ γῆς καρτερὸν καὶ λιμένας ἔχον καὶ τῆς τῶν Χίων πόλεως οὐ πολὺ ἀπέχον. οἱ δὲ Χῖοι ἐν 2
πολλαῖς δὴ ταῖς πρὶν μάχαις πεπληγμένοι, καὶ ἄλλως ἐν σφίσιν αὐτοῖς οὐ πάνυ εὖ διακείμενοι, ἀλλὰ καὶ τῶν μετὰ Τυδέως τοῦ Ἴωνος ἤδη ὑπὸ Πεδαρίτου ἐπ' Ἀττικισμῷ τεθνεώτων καὶ τῆς ἄλλης πόλεως κατ' ἀνάγκην ἐς ὀλίγον κατεχομένης ὑπόπτως διακείμενοι ἀλλήλοις ἠσύχαζον, καὶ οὔτ' αὐτοὶ διὰ ταῦτα

---

§ 3. ὅσης ἄρχει ist wohl mit Bezug auf die hellenischen Staaten Kleinasiens hinzugefügt. (Ba.)

C. 38. § 1. Θηραμένης. Θηριμένης einige Hss. — κέλητι. zu 1, 53, 1. — ἀφανίζεται verschwindet spurlos, umgekommen man weiß nicht wie. vgl. 4, 80, 3. — ἐς τήν für τήν Dr. Die Auslassung der Präposition wäre dichterisch. (Py.)

§ 2. τοῦ Ἴωνος Jons Sohn. Freinsheim zum Curt. 3, 13, 1. — ἐς ὀλίγον κατεχομένης, ἤτοι ἀναγκαζομένης ὀλιγαρχεῖσθαι ἢ ἐπ' ὀλίγον πειθομένης· ἢ ἀκρωμένης· ὃ καὶ μᾶλλον. (Sch.) Die zweite Erklärung wird von St. vorgezogen, die erste von den Meisten angenommen. vgl. zu 2, 37, 1. — κατεχομένης, κατειργομένης (Sch.)

οὔθ' οἱ μετὰ Πεδαρίτου ἐπίκουροι ἀξιόμαχοι αὐτοῖς ἐφαί-
3 νοντο. ἐς μέντοι τὴν Μίλητον ἔπεμπον κελεύοντες σφίσι τὸν
Ἀστύοχον βοηθεῖν· ὡς δ' οὐκ ἐσήκουεν, ἐπιστέλλει περὶ
αὐτοῦ ἐς τὴν Λακεδαίμονα Πεδάριτος ὡς ἀδικοῦντος. καὶ
τὰ μὲν ἐν τῇ Χίῳ ἐς τοῦτο καθεστήκει τοῖς Ἀθηναίοις· οἱ
δ' ἐκ τῆς Σάμου νῆες αὐτοῖς ἐπίπλους μὲν ἐποιοῦντο ταῖς ἐν
τῇ Μιλήτῳ, ἐπεὶ δὲ μὴ ἀνταναγοιεν, ἀναχωροῦντες πάλιν ἐς
τὴν Σάμον ἡσύχαζον.

39 Ἐκ δὲ τῆς Πελοποννήσου ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι οἱ τῷ
Φαρναβάζῳ ὑπὸ Καλλιγείτου τοῦ Μεγαρέως καὶ Τιμαγόρου
τοῦ Κυζικηνοῦ πρασσόντων παρασκευασθεῖσαι ὑπὸ Λακεδαι-
μονίων ἑπτὰ καὶ εἴκοσι νῆες ἄρασαι ἔπλεον ἐπὶ Ἰωνίας περὶ
ἡλίου τροπὰς καὶ ἄρχων ἐπέπλει αὐτῶν Ἀντισθένης Σπαρ-
2 τιάτης. ξυνέπεμψαν δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ἕνδεκα ἄνδρας
Σπαρτιατῶν ξυμβούλους Ἀστυόχῳ, ὧν εἷς ἦν Λίχας ὁ Ἀρ-
κεσιλάου· καὶ εἴρητο αὐτοῖς ἐς Μίλητον ἀφικομένους τῶν τε
ἄλλων ξυνεπιμελεῖσθαι ἧ μέλλει ἄριστα ἕξειν καὶ τὰς ναῦς
ταύτας ἢ αὐτὰς ἢ πλείους ἢ καὶ ἐλάσσους ἐς τὸν Ἑλλήσποντον
ὡς Φαρνάβαζον, ἢν δοκῇ, ἀποπέμπειν, Κλέαρχον τὸν Ῥαμ-
φίου, ὃς ξυνέπλει, ἄρχοντα προστάξαντας, καὶ Ἀστύοχον,
ἢν δοκῇ τοῖς ἕνδεκα ἀνδράσι, παύειν τῆς ναυαρχίας, Ἀντι-
σθένην δὲ καθιστάναι· πρὸς γὰρ τὰς τοῦ Πεδαρίτου ἐπι-
3 στολὰς ὑπώπτευον αὐτόν. πλέουσαι οὖν αἱ νῆες ἀπὸ Μι-
λέας πελάγιαι Μήλῳ προσέβαλον, καὶ περιτυχόντες ναυσὶ
δέκα Ἀθηναίων τὰς τρεῖς λαμβάνουσι κενὰς καὶ καταπαί-

---

§ 3. αὐτοῖς, τοῖς Ἀθηναίοις. (Sch.) Gr. 48, 12 A. 1. — ἀν-
ταναγοιεν, αἱ ἐν Μιλήτῳ δηλονότι νῆες. (Sch.) Ueber den Op. Gr.
54, 17 A. 1.

C. 39. § 1. ὑπό vor Καλλιγείτου verdächtigt Py. — τροπάς,
τὰς χειμερινὰς δηλονότι. (Sch.) — ἐπέπλει für ἔπλει eine gute Hs.
vgl. 4, 11, 1. (Py.) 2, 66. 3, 76.

§ 2. τὰς ναῦς ταύτας würde man nach αὐτάς erwarten; sie
sind aber vorangestellt, weil wenigstens ναῦς schon vor ἤ gehörte. —
Κλέαρχον 8, 8, 3. (Py.) — καθιστάναι, ναύαρχον. (Sch.) —
πρὸς τάς, ἀντὶ τοῦ διὰ τάς. (Sch.) vgl. 8, 50, 1. Eur. Med. 1358:
πρὸς ταῦτα καὶ λέαιναν, εἰ βούλει, κάλει. Eigentlich auch hier in Be-
zug auf. vgl. zu 4, 80, 1.

§ 3. τὰς τρεῖς. Gr. 50, 2 A. 8. — Σάμῳ für νήσῳ eine

ουσιν. μετὰ δὲ τοῦτο δεδιότες μὴ αἱ διαφυγοῦσαι τῶν Ἀθηναίων ἐκ τῆς Μήλου νῆες, ὅπερ ἐγένετο, μηνύσωσι τοῖς ἐν τῇ Σάμῳ τὸν ἐπίπλουν αὐτῶν, πρὸς τὴν Κρήτην πλεύσαντες καὶ πλείω τὸν πλοῦν διὰ φυλακῆς ποιησάμενοι ἐς τὴν Καῦνον τῆς Ἀσίας κατῆραν. ἐντεῦθεν δή, ὡς ἐν ἀσφαλεῖ ὄντες, ἀγγελίαν ἔπεμπον ἐπὶ τὰς ἐν τῇ Μιλήτῳ ναῦς τοῦ ξυμπαρακομισθῆναι. οἱ δὲ Χῖοι καὶ Πεδάριτος κατὰ τὸν αὐτὸν 40
χρόνον οὐδὲν ἧσσον, καίπερ διαμέλλοντα, τὸν Ἀστύοχον πέμποντες ἀγγέλους ἠξίουν σφίσι πολιορκουμένοις βοηθῆσαι ἁπάσαις ταῖς ναυσὶν καὶ μὴ περιιδεῖν τὴν μεγίστην τῶν ἐν Ἰωνίᾳ ξυμμαχίδων πόλεων ἔκ τε θαλάσσης εἰργομένην καὶ κατὰ γῆν λῃστείας πορθουμένην. οἱ γὰρ οἰκέται τοῖς Χίοις, 2
πολλοὶ ὄντες καὶ μιᾷ γε πόλει πλὴν Λακεδαιμονίων πλεῖστοι γενόμενοι καὶ ἅμα διὰ τὸ πλῆθος χαλεπωτέρως ἐν ταῖς ἀδικίαις κολαζόμενοι, ὡς ἡ στρατιὰ τῶν Ἀθηναίων βεβαίως ἔδοξε μετὰ τείχους ἱδρῦσθαι, εὐθὺς αὐτομολίᾳ τε ἐχώρησαν οἱ πολλοὶ πρὸς αὐτοὺς καὶ τὰ πλεῖστα κακὰ ἐπιστάμενοι τὴν χώραν οὗτοι ἔδρασαν. ἔφασαν οὖν χρῆναι οἱ Χῖοι, ἕως ἔτι 3
ἐλπὶς καὶ δυνατὸν κωλῦσαι, τειχιζομένου τοῦ Δελφινίου καὶ ἀτελοῦς ὄντος, καὶ στρατοπέδῳ καὶ ναυσὶν ἐρύματος μεῖζονος προσπεριβαλλομένου, βοηθῆσαι σφίσιν. ὁ δὲ Ἀστύοχος, καίπερ οὐ διανοούμενος διὰ τὴν τότε ἀπειλήν, ὡς ἑώρα καὶ τοὺς ξυμμάχους προθύμους ὄντας, ὥρμητο ἐς τὸ βοηθεῖν,

---

gute Hſ. — πλείω τὸν πλοῦν, μακρότερον τὸν πλοῦν. (Sch.) — διὰ φυλακῆς mit angewandter Vorſicht. (St.) Gr. 68, 22 A. 2. — τοῦ ξ., ἵνα ξυμπαραλημφθῶσι παρ' ἐκείνων. (Sch.) zu 1, 4, 2.

C. 40. § 1. πέμποντες. πέμψαντες eine gute Hſ.

§ 2. μιᾷ γε πόλει. Gr. 49, 10 A. 5. vgl. 1, 80, 2. — ἐχώρησαν οἱ für ἐχωρήσαντο die beſten Hſn. — ἐπιστάμενοι τὴν χώραν, ἔμπειροι τῆς χώρας. (Sch.)

§ 3. κωλῦσαι, κωλύμην ποιεῖν. (Sch.) Gr. 52, 1 A. 2. — καὶ στρατοπέδῳ — προσπεριβαλλομένου da von den Athenern ſowohl um ihr Feldlager als um ihre Flotte noch (προς-) eine größere Befeſtigung aufgeführt würde. (Hl.) vgl. 8, 55, 3. (Didot.) zu 1, 117, 1. (Bv.) Μέγα iſt wohl von der Höhe zu verſtehen, wie 2, 76, 2. (Arn.) Dieſe Worte ſind eine Beſtimmung zu ἀτελοῦς ὄντος. — οὐ διανοούμενος, βοηθεῖν. (Pö.) zu 1, 1, 1. — τότε 8, 33, 1.

41 ἐν τούτῳ δ' ἐκ τῆς Καύνου παραγίγνεται ἀγγελία ὅτι αἱ ἐπὶ
καὶ εἴκοσι νῆες καὶ οἱ τῶν Λακεδαιμονίων ξύμβουλοι πά-
ρεισιν· καὶ νομίσας πάντα ὕστερα εἶναι τἆλλα πρὸς τὸ ναυ-
τε, ὅπως θαλασσοκρατοῖεν μᾶλλον, τοσαύτας ξυμπαρακο-
μίσαι καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους, οἳ ἦκον κατάσκοποι αὐτοῦ
ἀσφαλῶς περαιωθῆναι, εὐθὺς ἀφεὶς τὸ ἐς τὴν Χίον ἔπλε
2 ἐς τὴν Καῦνον. καὶ ἐς Κῶν τὴν Μεροπίδα ἐν τῷ παράπλ
ἀποβὰς τήν τε πόλιν, ἀτείχιστον οὖσαν καὶ ὑπὸ σεισμοῦ, ὃς
αὐτοῖς ἔτυχε μέγιστός γε δὴ ὧν μεμνήμεθα γενόμενος, ξυμ-
πεπτωκυῖαν, ἐκπορθεῖ, τῶν ἀνθρώπων ἐς τὰ ὄρη πεφευγό-
των, καὶ τὴν χώραν καταδρομαῖς λείαν ἐποιεῖτο, πλὴν τῶν
3 ἐλευθέρων· τούτους δὲ ἀφίει. ἐκ δὲ τῆς Κῶ ἀφικόμενος ἐς
τὴν Κνίδον νυκτὸς ἀναγκάζεται ὑπὸ τῶν Κνιδίων παραινούν-
των μὴ ἐκβιβάσαι τοὺς ναύτας, ἀλλ' ὥσπερ εἶχεν πλεῖν εὐ-
θὺς ἐπὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς εἴκοσιν ἃς ἔχων Χαρμῖνος,
εἷς τῶν ἐκ Σάμου στρατηγῶν, ἐφύλασσε ταύτας τὰς ἐπιὰ καὶ
εἴκοσι ναῦς ἐκ τῆς Πελοποννήσου πρυσπλεούσας, ἐφ' ἅσπερ
4 καὶ ὁ Ἀστύοχος παρέπλει. ἐπύθοντο δὲ οἱ ἐν τῇ Σάμῳ ἐκ
τῆς Μήλου τὸν ἐπίπλουν αὐτῶν, καὶ ἡ φυλακὴ τῷ Χαρμίνῳ
περὶ τὴν Σύμην καὶ Χάλκην καὶ Ῥόδον καὶ περὶ τὴν Λυκίαν
42 ἦν· ἤδη γὰρ ᾐσθάνετο καὶ ἐν τῇ Καύνῳ οὖσας αὐτάς. ἐπέ-
πλει οὖν ὥσπερ εἶχεν πρὸς τὴν Σύμην ὁ Ἀστύοχος, πρὶν
ἔκπυστος γενέσθαι, εἴ πως περιλάβοι που μετεώρους τὰς
ναῦς. καὶ αὐτῷ ὑετός τε καὶ τὰ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ξυννέφελα
ὄντα πλάνησιν τῶν νεῶν ἐν τῷ σκότει καὶ ταραχὴν παρέσχεν.

C. 41. § 1. πρὸς τὸ — ξυμπαρακομίσαι, τοῦ παρακομίσαι τὰς ναῦς ὑπὲρ τοῦ θαλαττοκρατεῖν. (Sch.) Ueber πρός in Vergleich zu Gr. 49, 2 A. 8. — τὸ ἐς τὴν Χίον, πλεῖν. (Ba.) zu 2, 89, 3.

§ 2. τὴν χώραν λείαν ἐποιεῖτο. Aehnlich unser das Land wird ein Raub, eine Beute der Feinde. (Ba.) vgl. 62, 2. (Dr.)

§ 3. ἀναγκάζεται, πείθεται. (Sch.) zu 4, 25, 1. — ὥσπερ εἶχεν. zu 3, 30, 1.

§ 4. Μήλου für Μιλήτου Kist. u. eine Hs. vgl. 8, 39, 3. Bestätigung geben auch die Worte ἤδη γὰρ — αὐτάς. (Hk.)

C. 42. § 1. ἔκπυστος. zu 3, 30, 1. — τὰ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ wie τὰ ἐκ Σικελίας 4, 81, 2. (Arn.) — ξυννέφελα. Das sehr seltene Wort wird von Steph. Thes. noch aus Alkiphron angeführt. (Bl.) — πλάνησιν. Ein ungewöhnliches Wort. Lobeck z Phryn. p. 351.

καὶ ἅμα τῇ ἕῳ διεσπασμένου τοῦ ναυτικοῦ, καὶ τοῦ μὲν 2
φανεροῦ ἤδη ὄντος τοῖς Ἀθηναίοις, τοῦ εὐωνύμου κέρως,
τοῦ δὲ ἄλλου περὶ τὴν νῆσον ἔτι πλαγωμένου, ἐπανάγονται
κατὰ τάχος ὁ Χαρμῖνος καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐλάσσοσιν ἢ ταῖς
εἴκοσι ναυσί, νομίσαντες, ὥσπερ ἐφύλασσον ναῦς, τὰς ἀπὸ
τῆς Καύνου ταύτας εἶναι. καὶ προσπεσόντες εὐθὺς κατέδυ- 3
σάν τε τρεῖς καὶ κατετραυμάτισαν ἄλλας καὶ ἐν τῷ ἔργῳ
ἐπεκράτουν, μέχρι οὗ ἐπεφάνησαν αὐτοῖς παρὰ δόξαν αἱ
πλείους τῶν νεῶν καὶ πανταχόθεν ἀπεκλήοντο. ἔπειτα δὲ ἐς
φυγὴν καταστάντες ἓξ μὲν ναῦς ἀπολλύασιν, ταῖς δὲ λοιπαῖς
καταφεύγουσιν ἐς τὴν Τευτλουσσαν νῆσον, ἐντεῦθεν δὲ ἐς
Ἁλικαρνασόν. μετὰ δὲ τοῦτο οἱ μὲν Πελοποννήσιοι ἐς Κνί- 4
δον κατάραντες καὶ ξυμμιγεισῶν τῶν ἐκ τῆς Καίνου ἐπιὰ
καὶ εἴκοσι νεῶν αὐτοῖς ξυμπάσαις πλεύσαντες καὶ τροπαῖον
ἐν τῇ Σύμῃ στήσαντες πάλιν ἐς τὴν Κνίδον καθωρμίσαντο·
οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταῖς ἐκ τῆς Σάμου ναυσὶ πάσαις, ὡς ἤσθοντο 43
τὰ τῆς ναυμαχίας, πλεύσαντες ἐς τὴν Σύμην καὶ ἐπὶ μὲν τὸ
ἐν τῇ Κνίδῳ ναυτικὸν οὐχ ὁρμήσαντες, οὐδ' ἐκεῖνοι ἐπ' ἐκεί-
νους, λαβόντες δὲ τὰ ἐν τῇ Σύμῃ σκεύη τῶν νεῶν καὶ λο-
ρύμοις τοῖς ἐν τῇ ἠπείρῳ προσβαλόντες ἀπέπλευσαν ἐς τὴν
Σάμον.

Ἅπασαι δ' ἤδη οὖσαι ἐν τῇ Κνίδῳ αἱ τῶν Πελοποννη- 2
σίων νῆες ἐπεσκευάζοντό τε, εἴ τι ἔδει, καὶ πρὸς τὸν Τισσα-
φέρνην, παρεγένετο γάρ, λόγους ἐποιοῦντο οἱ ἕνδεκα ἄνδρες
ὧν Λακεδαιμονίων περί τε τῶν ἤδη πεπραγμένων, εἴ τι μὴ
ἤρεσκεν αὐτοῖς, καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος πολέμου, ὅτῳ τρόπῳ
ἄριστα καὶ ξυμφορώτατα ἀμφοτέροις πολεμήσεται. μάλιστα 3
δὲ ὁ Λίχας ἐσκόπει τὰ ποιούμενα, καὶ τὰς σπονδὰς οὐδε-
τέρας, οὔτε τὰς Χαλκιδέως οὔτε τὰς Θηραμένους, ἔφη καλῶς

---

§ 2. τοῦ μὲν — τοῦ εὐωνύμου. Gr. 50, 2 A. 11. — τοῦ ἄλλου, nicht κέρως, wobei ἑτέρου zu ergänzen wäre, sondern der übrige Theil. (Ba) vgl. 25, 3. 55, 3. 4, 96, 2 u. zu 3, 107, 4.

§ 3. εὐθύς verbindet Hk. mit κατέδυσαν. — ἀπολλύασιν, ἀπολλύουσι einige Hs. — Ἁλικαρνασόν mit einem σ einige Hsn.

C. 43 § 1. σκεύη. zu 8, 28, 1.

§ 2. ἀμφοτέροις, ἦγουν τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τῷ Τισσαφέρνει. (Sch.) — πολεμήσεται passiv, wie Dem. 23, 110.

§ 3. οὔτε τὰς Χαλκιδέως haben nur drei Hsn. u. Ba. — Θηραμένους. Θηραμένους einige Hsn.

ξυγκεῖσθαι, ἀλλὰ δεινὸν εἶναι εἰ χώρας ὅσης βασιλεὺς κα οἱ πρόγονοι ἦρξαν πρότερον, ταύτης καὶ νῦν ἀξιώσει κρα-
4 τεῖν· ἐνεῖναι γὰρ καὶ νήσους ἁπάσας πάλιν δουλεύειν κα Θεσσαλίαν καὶ Λοκροὺς καὶ τὰ μέχρι Βοιωτῶν, καὶ ἀντ' ἐ-λευθερίας ἂν Μηδικὴν ἀρχὴν τοῖς Ἕλλησι τοὺς Λακεδαιμο-νίους περιθεῖναι. ἑτέρας οὖν ἐκέλευε βελτίους σπένδεσθαι, ἢ ταύταις γε οὐ χρήσεσθαι, οὐδὲ τῆς τροφῆς ἐπὶ τούτοις δεῖσθαι οὐδέν. ἀγανακτῶν δὲ ὁ μὲν Τισσαφέρνης ἀπεχώ-
44 ρησεν ἀπ' αὐτῶν δι' ὀργῆς καὶ ἄπρακτος, οἱ δ' ἐς τὴν Ῥόδον ἐπικηρυκευομένων ἀπὸ τῶν δυνατωτάτων ἀνδρῶν τὴν γνώμην εἶχον πλεῖν, ἐλπίζοντες νῆσόν τε οὐκ ἀδύνατον καὶ ναυβατῶν πλήθει καὶ πεζῷ προσάξεσθαι καὶ ἅμα ἡγούμενοι αὐτοὶ ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης ξυμμαχίας δυνατοὶ ἔσεσθαι, Τισσα-
2 φέρνην μὴ αἰτοῦντες χρήματα, τρέφειν τὸς ναῦς. πλεύσαντες οὖν εὐθὺς ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι ἐκ τῆς Κνίδου καὶ προσβαλόντες Καμείρῳ τῆς Ῥοδίας πρώτῃ ναυσὶ τέσσαρσι καὶ ἑνενήκοντα ἐξεφόβησαν μὲν τοὺς πολλούς, οὐκ εἰδότας τὰ πρασσόμενα, καὶ ἔφευγον, ἄλλως τε καὶ ἀτειχίστου οὔσης τῆς πόλεως· εἶτα ξυγκαλέσαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι τούτους τε καὶ τοὺς ἐκ τοῖν δυοῖν πολέοιν, Λίνδου καὶ Ἰηλυσοῦ, Ῥο-δίους ἔπεισαν ἀποστῆναι Ἀθηναίων. καὶ προσεχώρησε Ῥο-
3 δος Πελοποννησίοις. οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον τιᾶς ἐκ τῆς Σάμου ναυσὶν αἰσθόμενοι ἔπλευσαν μέν, βουλόμενοι φθάσαι, καὶ ἐφάνησαν πελάγιοι, ὑστερήσαντες δὲ οὐ πολλῷ τὸ μὲν παραχρῆμα ἀπέπλευσαν ἐς Χάλκην, ἐντεῦθεν δ' ἐς Σάμον, ὕστερον δ' ἐκ τῆς Χάλκης καὶ ἐκ τῆς Κῶ καὶ ἐκ τῆς Σάμου τοὺς ἐπιπλους ποιούμενοι ἐπὶ τὴν Ῥόδον ἐπολέμουν. οἱ δὲ χρήματα μὲν ἐξέλεξαν ἐς δύο καὶ τρια-

---

§ 4. ἐνεῖναι für ἐνῆν Va. u. Bk. — περιθεῖναι zu 6, 89, 2. — ἐπὶ τούτοις auf ſolche Bedingungen. (Bl.)

C. 44. § 1. ἐπικηρυκευομένων, πνῶν. (Va.) Gr. 47, 4 A. 3. — ἀπό geſchickt von. — τε. zu 5, 11, 2.

§ 2. πρώτῃ, πρῶτον eine gute Hſ. — ἔφευγον, οἱ πολλοὶ ἔφυγον eine gute Hſ.

§ 3. Σάμου. Σόμης Kr. — ἐπὶ τὴν Ῥόδον verbindet Kr. mit beiden Verben; ich, wie ſchon Va., mit dem vorhergehenden. Sonſt würde wohl ἐπὶ τοὺς Ῥοδίους ſtehen. Auch galt der Krieg mehr den Peloponneſiern. — οἱ δέ, die Peloponneſier. (Va.) — ἐξέλεξαν trie-

κοντα τάλαντα, οἱ Πελοποννήσιοι, παρὰ τῶν Ῥοδίων, τὰ δ' ἄλλα ἡσύχαζον ἡμέρας ὀγδοήκοντα, ἀνελκύσαντες τὰς ναῦς.

Ἐν δὲ τούτῳ καὶ ἔτι πρότερον, πρὶν ἐς τὴν Ῥόδον αὐ- 45
τοὺς ἀναστῆναι, τάδε ἐπράσσετο. Ἀλκιβιάδης μετὰ τὸν Χαλκιδέως θάνατον καὶ τὴν ἐν Μιλήτῳ μάχην τοῖς Πελοποννησίοις ὕποπτος ὢν καὶ ἀπ' αὐτῶν ἀφικομένης ἐπιστολῆς πρὸς Ἀστύοχον ἐκ Λακεδαίμονος ὥστ' ἀποκτεῖναι — ἦν γὰρ καὶ τῷ Ἄγιδι ἐχθρὸς καὶ ἄλλως ἄπιστος ἐφαίνετο — πρῶ-
τον μὲν ὑποχωρεῖ δείσας παρὰ Τισσαφέρνην, ἔπειτα ἐκέκου 2
πρὸς αὐτὸν ὅσον ἐδύνατο μάλιστα τῶν Πελοποννησίων τὰ πράγματα, καὶ διδάσκαλος πάντων γιγνόμενος τήν τε μισθοφορὰν ξυνέτεμεν, ἀντὶ δραχμῆς Ἀττικῆς ὥσιε τριώβολον, καὶ τοῦτο μὴ ξυνεχῶς, δίδοσθαι, λέγειν κελεύων τὸν Τισσαφέρνην πρὸς αὐτοὺς ὡς Ἀθηναῖοι ἐκ πλείονος χρόνου ἐπιστήμονες
ὄντες τοῦ ναυτικοῦ τριώβολον τοῖς ἑαυτῶν διδόασιν, οὐ 3
τοσοῦτον πενίᾳ ὅσον ἵνα αὐτῶν μὴ οἱ ναῦται ἐκ περιουσίας ῥᾳδίζοντες οἱ μὲν τὰ σώματα χείρω ἔχωσιν, δαπανῶντες ἐς τοιαῦτα ἀφ' ὧν ἡ ἀσθένεια ξυμβαίνει, οἱ δὲ τὰς ναῦς ἀπολείπωσιν, οὐχ ὑπολιπόντες ἐς ὁμηρείαν τὸν προσοφειλόμενον

---

ben ein. (Ba.) So ſteht das Wort bei Dem. 4, 34. 19, 293 u. öfter. (Bl.)

§. 45. § 1. *ἀναστῆναι ἐς.* zu 1, 87, 2. — *ὢν καὶ ἀφικομένης.* Gr. 56, 14 A. 2. — *ἀπ' αὐτῶν.* παρ' αὐτῶν würde man erwarten. vgl. § 5 u. 8, 33, 2. Doch ſteht eben ſo *παρεῖναι ἀπό* 8, 51, 1. (Py.) — *ὥστε.* Gr. 65, 3 A. 1. — *ὑποχωρεῖ, ἤγουν λάθρᾳ ἐχώρησε.* (Sch.)

§ 2. *τήν τε.* Dem *τέ* entſpricht *καί* vor *τοὺς τριηράρχους.* (Py.) Eben ſo entfernt von ſeinem *καί* Xen. Cyr. 8, 1, 40 f. (Hertlein) — *ξυνέτεμεν, εἰς ὀλίγον συνέσειλε.* (Sch.) vgl. zu 8, 56, 5. Xen. Hier. 4, 9: *τὰς δαπάνας συντέμνειν.* — *ἀντὶ δραχμῆς Ἀττικῆς* tilgt Kr. p. 354, dem in ſeltſamer Weiſe Gö. widerſpricht. — *χρόνου* verdächtigt Kr. — *τοῖς ἑαυτοῦ, ναύταις δηλονότι.* (Sch.) Eig. nur: ihren Leuten. Gr. 47, 5 A. 2.

§. 3. *τοιαῦτα. τὰ τοιαῦτα* Martins u. eine andre Hſ. — *ἡ* vor *ἀσθένεια* würde man gern entbehren; vielleicht *δή.* — *χείρω, ἤγουν ἄχρηστα ἐς μάχην ἢ ἀσθενῆ.* (Sch.) — *ἀπολείπωσιν οὐχ ὑπολιπόντες* für *ἀπολείποντες* einige gute Hſn., zum Theil *ἀπολίπωσιν*; eine ohne *οὐ*, was ſchon Dr. tilgen wollte. Wenn man auch *μή* vor *ἀπολίπωσιν* aus dem Vorigen ergänzt, ſo ergibt ſich doch damit keine genügende Erklärung und ich halte die Stelle mit Dr. für verſtümmelt. vgl. jedoch Haaſe S. 9 ff., der hiebei an einen Theil des Soldes denkt den

μισθόν· καὶ τοὺς τριηράρχους καὶ τοὺς στρατηγοὺς τῶν πόλεων ἐδίδασκεν ὥσιε δόντα χρήματα αὐτὸν πεῖσαι, ὥσιε ξυγχωρῆσαι ταῦτα ἑαυτῷ, πλὴν τῶν Συρακοσίων· τούτων δὲ Ἑρμοκράτης, στρατηγὸς ὤν, ἠναντιοῦτο ὑπὲρ τοῦ παντὸς ξυμ-
4 μαχικοῦ. τάς τε πόλεις δεομένας χρημάτων ἀπήλασεν, αὐτὸς ἀντιλέγων ὑπὲρ τοῦ Τισσαφέρνους ὡς οἱ μὲν Χῖοι ἀναίσχυντοι εἶεν, πλουσιώτατοι ὄντες τῶν Ἑλλήνων, ἐπικουρίᾳ δ' ὅμως σωζόμενοι ἀξιοῦσι καὶ τοῖς σώμασι καὶ τοῖς χρή-
5 μασιν ἄλλους ὑπὲρ τῆς ἐκείνων ἐλευθερίας κινδυνεύειν· τὰς δ' ἄλλας πόλεις ἔφη ἀδικεῖν, αἳ ἐς Ἀθηναίους πρότερον ἢ ἀποστῆναι ἀνάλουν, εἰ μὴ καὶ νῦν καὶ τοσαῦτα καὶ ἔτι πλείω ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν ἐθελήσουσιν ἐσφέρειν. τόν τε Τισσαφέρνην ἀπέφαινε νῦν μέν, τοῖς ἰδίοις χρήμασι πολεμοῦντα, εἰκότως φειδόμενον, ἢν δέ ποτε τροφὴ καταβῇ παρὰ βασι-
λέως, ἐντελῆ αὐτοῖς ἀποδώσειν τὸν μισθὸν καὶ τὰς πόλεις
46 τὰ εἰκότα ὠφελήσειν. παρῄνει δὲ καὶ τῷ Τισσαφέρνει μὴ ἄγαν ἐπείγεσθαι διαλῦσαι τὸν πόλεμον, μηδὲ βουληθῆναι κομίσαντα ἢ ναῦς Φοινίσσας ἅσπερ παρεσκευάζετο ἢ Ἕλλησι πλείοσι μισθὸν πορίζοντα τοῖς αὐτοῖς τῆς τε γῆς καὶ τῆς θαλάσσης τὸ κράτος δοῦναι, ἔχειν δ' ἀμφοτέρους ἐᾶν δίχα τὴν ἀρχήν, καὶ βασιλεῖ ἐξεῖναι ἀεὶ ἐπὶ τοὺς αὐτοῦ λυπηροὺς

---

man um die Soldaten zu feſſeln ihnen einſtweilen zurückgehalten. vgl. Polyän. 3, 9, 51 u. Veget. 2, 20. — τοὺς τρ. καὶ τοὺς στρ. iſt Object von πεῖσαι regiert. (Sch.) — ὥσιε, das erſte, tilgt Reiſke. — ὥσιε. zu 2, 2, 4. — στρατηγὸς ὤν für τε eine gute Hſ. u. Va. — μόνος vor ὑπὲρ iſt mit derſelben getilgt. — παντός für ξύμπαντος dieſelbe.

§ 4. τάς τε knüpft wieder an § 2 an. (Pp.) — αὐτός verbindet Va. richtig mit ἀντιλέγων. — εἶεν. εἶεν εἰ Va., wenn nicht im Folgenden ein Uebergang vom Particip zum Verbum anzunehmen ſei. vgl. Schäfer Dem. 2 p. 75. (Pp.) εἶσιν, εἰ Kr. Denn der Optativ iſt kaum erträglich.

§ 5. πρότερον ἢ für πρότερον Dr. u. zwei Hſn. zu 1, 69, 4 u. 7, 63, 1. — καταβῇ. Kr. zu Xen. An. 4 8, 25. — τὰ εἰκότα. Gr. 46, 11 A. 2.

C. 46. § 1. διαλῦσαι τὸν πόλεμον für τὸν πόλεμον διαλῦσαι eine gute Hſ. — κομίσαντα ἢ ναῦς Φοινίσσας. Cig. mar ἢ ναῦς Φοινίσσας zu ſtellen. (Pp.) vgl. 6, 24, 1. Aehnlich bei οὔτε 3, 39, 3 u. τέ 5, 11, 2. — Ἕλλησι für μελλήσει einige Hſ. u. Va. — ἐξεῖναι, ἔφη aus παρῄνει. Gr. 65, 11 A. 7. — αὐτοῦ für αὐτοῖ

τοὺς ἑτέρους ἐπάγειν. γενομένης δ' ἂν καθ' ἓν τῆς ἐς γῆν 2
καὶ θάλασσαν ἀρχῆς, ἀπορεῖν ἂν αὐτὸν οἷς τοὺς κρατοῦντας
ξυγκαθαιρήσει, ἢν μὴ αὐτὸς βούληται μεγάλῃ δαπάνῃ καὶ
κινδύνῳ ἀναστάς ποτε διαγωνίσασθαι. εὐτελέστερα δὲ τὰ
δεινὰ βραχεῖ μορίῳ τῆς δαπάνης καὶ ἅμα μετὰ τῆς ἑαυτοῦ
ἀσφαλείας αὐτοὺς περὶ ἑαυτοὺς τοὺς Ἕλληνας κατατρῖψαι.
ἐπιπιδειοτέρους τ' ἔφη τοὺς Ἀθηναίους εἶναι κοινωνοὺς αὐτῷ 3
τῆς ἀρχῆς· ἧσσον γὰρ τῶν κατὰ γῆν ἐφίεσθαι, τὸν λόγον τε
ξυμφοριώτατον καὶ τὸ ἔργον ἔχοντας πολεμεῖν· τοὺς μὲν γὰρ
ξυγκαταδουλοῦν ἂν σφίσι τε αὐτοῖς τὸ τῆς θαλάσσης μέρος
καὶ ἐκείνῳ ὅσοι ἐν τῇ βασιλέως Ἕλληνες οἰκοῦσιν· τοὺς δὲ 4
τοὐναντίον ἐλευθεριώσοντας ἥκειν, καὶ οὐκ εἰκὸς εἶναι Λακε-
δαιμονίους ἀπὸ μὲν σφῶν [τῶν Ἑλλήνων] ἐλευθέρους νῦν
τοὺς Ἕλληνας, ἀπὸ δ' ἐκείνων [τῶν βαρβάρων], ἢν μή ποτε
αὐτοὺς μὴ ἐξέλωσι, μὴ ἐλευθερῶσαι. τρίβειν οὖν ἐκέλευε

---

einige gute Hſn. Es iſt wohl Adverbium: dort, in Aſien. Denn als Ge. iſt es in keiner Weiſe zu rechtfertigen.

§ 2. *καθ' ἕν*. zu 3, 10, 3. — *ἐς γῆν* für *γῆς*; um zwei Genitive zu vermeiden. (Herrlein.) — *ἀναστάς*. *ἀναστάς* Kr. — *εὐτελέστερα*. *ἀνύκειται τῷ πολυτελῆ τὰ εὐτελέστερα*. *ἀδαπανώτερα οὖν λέγει*. (Sch.) — *τὰ δεινά* könnte Gloſſem ſein. Bloß satius esse Ba. Jedenfalls iſt *κατατρῖψαι* Subject: die Gefahr ſei minder koſtſpielig, wenn er die Hellenen durch einander aufreibe. (Ba.) — *κατατρῖψαι*. Xen. Oek. 1, 21: *τοὺς οἴκους κατατρίβουσι*. Mit *φθορά* ſynonym *τριβή* 8, 87, 4. über *περί* zu 6, 18, 7.

§ 3. *τὸν λόγον* den ausgeſprochenen Zweck des Krieges; die Erhaltung ihrer Herrſchaft. Wenn *τέ* dem folgenden *καί* entſpräche, ſo würde es wohl nach *τόν* und vor dieſem noch ein *καί* ſtehen. Demnach wird es *ἐφίεσθαι* und *πολεμεῖν* verbinden. — *ξυμφοριώτατον*. *ξυμφορωτέρους εἶναι βασιλεῖ*. (Sch.) — *ξυγκαταδουλοῦν* gehört nur zu *ἐκείνῳ*, hier dem wichtigeren Begriffe; zu *σφίσιν αὐτοῖς* wird nur *καταδουλοῦν* gedacht. (Abr.) — *μέρος* zu tilgen? oder *τὸ μέρος* iſt den ſie betreffenden Theil.

§ 4. *ἀπὸ σφῶν* von ihnen, den Athenern, die Alkibiades durch *σφῶν* bezeichnet, weil er ſelbſt ihnen angehört. Gr. 58, 4 A. 3. Dabei iſt freilich *τῶν Ἑλλήνων*, zumal mit dem Artikel, ſehr anſtößig; verdächtigt ſchon von Valcken. z. Her. 5, 92, wie auch *τῶν βαρβάρων*, das im Vat. fehlt. — *ἢν μή*. *ἢν δή* Reiske. Pp. erklärt mit Hk.: „außer wenn (nisi si) ſie dieſelben, die Athener, nicht überwältigten (everterint); ſie würden alſo die Hellenen auch von den Barbaren befreien, wofern es ihnen nicht unmöglich geworden die Athener zu überwältigen. Ein zwiefaches *μή*, oder *οὔ*, jedes zu einem andern Begriffe gehörig, finde ſich auch Lyk. Leokr. 140, Dem. 22, 18, Andok. 1, 22, Xen.

πρῶτον ἀμφοτέρους καὶ ἀποτεμόμενον ὡς μέγιστα ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων ἔπειτ' ἤδη τοὺς Πελοποννησίους ἀπαλλάξαι ἐκ τῆς χώρας. καὶ διενοεῖτο τὸ πλέον οὕτως ὁ Τισσαφέρνης, ὅσα γε ἀπὸ τῶν ποιουμένων ἦν εἰκάσαι. τῷ γὰρ Ἀλκιβιάδῃ διὰ ταῦτα ὡς εὖ περὶ τούτων παραινοῦντι προσθεὶς ἑαυτὸν ἐς πίστιν τήν τε τροφὴν κακῶς ἐπόριζε τοῖς Πελοποννησίοις καὶ ναυμαχεῖν οὐκ εἶα, ἀλλὰ καὶ τὰς Φοινίσσας φάσκων ναῦς ἥξειν καὶ ἐκ περιόντος ἀγωνιεῖσθαι ἔφθειρε τὰ πράγματα, καὶ τὴν ἀκμὴν τοῦ ναυτικοῦ αὐτῶν ἀφείλετο, γενομένην καὶ πάνυ ἰσχυράν, τά τε ἄλλα καταφανέστερον ἢ ὥστε λανθάνειν οὐ προθύμως ξυνεπολέμει.

47 Ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ταῦτα ἅμα μὲν τῷ Τισσαφέρνει καὶ τῷ βασιλεῖ, ὧν παρ' ἐκείνοις, ἄριστα εἶναι νομίζων παρῆνει, ἅμα δὲ τὴν ἑαυτοῦ κάθοδον ἐς τὴν πατρίδα ἐπιθεραπεύων, εἰδώς, εἰ μὴ διαφθερεῖ αὐτήν, ὅτι ἔσται ποτὲ αὐτῷ πεῖσαι κατελθεῖν· πεῖσαι δ' ἂν ἐνόμιζε μάλιστα ἐκ τοῦ τοιούτου, εἰ Τισσαφέρνης φαίνοιτο αὐτῷ ἐπιτήδειος ὤν, ὅπερ καὶ 2 ἐγένετο. ἐπειδὴ γὰρ ᾔσθοντο αὐτὸν ἰσχύοντα παρ' αὐτῷ οἱ ἐν τῇ Σάμῳ Ἀθηναίων στρατιῶται, τὰ μὲν καὶ Ἀλκιβιάδου προσπέμψαντος λόγους ἐς τοὺς δυνατωτάτους αὐτῶν ἄνδρας ὥστε μνησθῆναι περὶ αὐτοῦ ἐς τοὺς βελτίστους τῶν ἀνθρώπων

Cyr. 3, 3, 24." Ueber αὐτούς für σφῶν zu 5, 32, 4. — ἀποτεμόμενον, στερήσαντα. (Sch.) — ἔπειτ' ἤδη. Gr. 56, 10 A. 3. — τὸ πλέον. Gr. 49, 2 A. 5. vgl. 1, 76, 3. 4, 27, 3. 108, 3. 8, 53, 4.

§ 5. προσθεὶς ἑαυτόν, wie 8, 50, 3. vgl. 3, 92, 1 u. 4, 86, 2. — ἐκ περιόντος, ἤγουν ἐκ τοῦ ὑπερβάλλοντος. (Sch.) mit über legenen Streitkräften. vgl. 6, 55, 4. — καὶ πάνυ. Gr. 69, 8 A. 18. — ξυνεπολέμει hat nur eine gute Hs. u. Va. Ohne b wäre mit Dr. πρόθυμος zu lesen.

C. 47. § 1. τῷ vor βασιλεῖ fehlt nur in einer schlechten Hs.: βασιλεύς auch bei Xen. An. 2, 4, 4. 5, 38 (?), Hell. 7, 1, 37. 3 Dem. 19, 137, Antiphanes b. Athen. 3, 27, [Heraklides eb. 4, 2], Th pompos eb. 6, 60. vgl. Bornem. zu Xen. Mem. 3, 5, 26. (Pp.) κάθοδον ἐς. Gr. 50, 9 A. 9. — ἐπιθεραπεύων, διορθούμενο προμηθούμενος. (Bonaras p. 837.) ἐπι — bazu, daneben. — εἰ μ διαφθερεῖ αὐτήν, τὴν πατρίδα εἰ μὴ ἐάσει διαφθαρῆναι. (Sch.) πεῖσαι, τοὺς Ἀθηναίους. (Sch.)

§ 2. Ἀθηναίων στρατιῶται würde ich gerne entbehren. προσπέμψαντος. προπέμψαντος einige Hss. — αὐτοῦ. αὐτοί? ἐς τούς. Gr. 68, 21 A. 6. — βελτίστους Optimaten. (Ba.)

ὃτι ἐπ' ὀλιγαρχίᾳ βούλεται καὶ οὐ πονηρίᾳ οὐδὲ δημοκρατίᾳ τῇ ἑαυτὸν ἐκβαλούσῃ κατελθὼν καὶ παρασχὼν Τισσαφέρνην φίλον αὐτοῖς ξυμπολιτεύειν, τὸ δὲ πλέον καὶ ἀπὸ σφῶν αὐτῶν οἱ ἐν τῇ Σάμῳ τριήραρχοί τε τῶν Ἀθηναίων καὶ δυνατώτατοι ὥρμηντο ἐς τὸ καταλῦσαι τὴν δημοκρατίαν. καὶ 48
ἐπῃήθη πρότερον ἐν τῷ στρατοπέδῳ τοῦτο καὶ ἐς τὴν πόλιν ἐπεῦθεν ὕστερον ἦλθεν· τῷ τε Ἀλκιβιάδῃ διαβάντες τινὲς ἐκ τῆς Σάμου ἐς λόγους ἦλθον, καὶ ὑποτείνοντος αὐτοῦ Τισσαφέρνην μὲν πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλέα φίλον ποιήσειν, εἰ μὴ δημοκρατοῖντο, οὕτω γὰρ ἂν πιστεῦσαι μᾶλλον βασιλέα, πολλὰς ἐλπίδας εἶχον αὐτοί θ' ἑαυτοῖς οἱ δυνατοὶ τῶν πολιτῶν τὰ πράγματα, οἷπερ καὶ ταλαιπωροῦνται μάλιστα, ἐς ἑαυτοὺς περιποιήσειν καὶ τῶν πολεμίων ἐπικρατήσειν. ἔς 2
τε τὴν Σάμον ἐλθόντες ξυνίστασάν τε τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἐπιτηδείους ἐς ξυνωμοσίαν καὶ ἐς τοὺς πολλοὺς φανερῶς ἔλεγον ὅτι βασιλεὺς σφίσι φίλος ἔσοιτο καὶ χρήματα παρέξοι Ἀλκιβιάδου τε κατελθόντος καὶ μὴ δημοκρατουμένων. καὶ ὁ μὲν ὄχλος, εἴ καί τι παραυτίκα ἤχθετο τοῖς πρασσομένοις, διὰ τὸ εὔπορον τῆς ἐλπίδος τοῦ παρὰ βασιλέως μισθοῦ ἡσύχαζεν· οἱ δὲ ξυνιστάντες τὴν ὀλιγαρχίαν, ἐπειδὴ τῷ πλήθει ἐκοινώνησαν, αὖθις καὶ σφίσιν αὐτοῖς καὶ τοῦ ἑταιρικοῦ τῷ πλέονι τὰ ἀπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐσκόπουν. καὶ τοῖς μὲν 3
ἄλλοις ἐφαίνετο εὔπορά καὶ πιστά, Φρυνίχῳ δέ, στρατηγῷ ἔτι ὄντι, οὐδὲν ἤρεσκεν, ἀλλ' ὅ τε Ἀλκιβιάδης, ὅπερ καὶ ἦν,

---

§. Dion. p. 270. — ἐπὶ πονηρίᾳ im Gegenſatze zu βελτίστους, unter den Schlechten, dem Pöbel, das Uebergewicht zu erhalten. — τὸ δὲ πλέον. Durch μέν und δέ werden Ἀλκιβιάδου προσπέμψαντος, das ſich gleichfalls an ὥρμηντο anſchließt, und ἀπὸ σφῶν αὐτῶν verbunden. Gr. 59, 2 A. 3.

C. 48. § 1. ἦλθε hat nur eine gute Hſ., pervasit Va. — ὑποτείνοντος, ὑπισχνουμένου. (Sch.) Ar. Ach. 657. Her. 7, 158: ὑποτείνοντος τὰ ἐμπόρια συνελευθεροῦν. (Valckenaer.) vgl. Jacobs z. Ach. Tat. p. 989. — ἑαυτοῖς für αὐτοῖς eine gute Hſ., αὑτοῖς mehrere. — ἐς ἑαυτούς erneuert das ἑαυτοῖς. (Arn.) — οἷπερ — μάλιστα ſollte nach πολιτῶν ſtehen. (Va.)

§ 2. ξυνίστασαν. zu 6, 16, 6. — τι παραυτίκα. τὸ παραυτίκα oder τι τὸ παραυτίκα Kr. — παρά hat nur eine gute Hſ. — καὶ σφίσιν. κἂν σφίσιν Dobree; καὶ ἐν σφίσιν Gö. — τοῦ ἑταιρικοῦ: vgl. 3, 82, 5 u. 8, 92, 5.

οὐδὲν μᾶλλον ὀλιγαρχίας ἢ δημοκρατίας δεῖσθαι ἐδόκει αὐτῷ, οὐδ' ἄλλο τι σκοπεῖσθαι ἢ ὅτῳ τρόπῳ ἐκ τοῦ παρόντος κόσμου τὴν πόλιν μεταστήσας ὑπὸ τῶν ἑταίρων παρακληθεὶς κάτεισιν, σφίσι δὲ περιοπτέον εἶναι τοῦτο μάλιστα ὅπως μὴ
4 στασιάσωσιν· τῷ τε βασιλεῖ οὐκ εὔπορον εἶναι καὶ Πελοποννησίων ἤδη ὁμοίως ἐν τῇ θαλάσσῃ ὄντων καὶ πόλεις ἐχόντων ἐν τῇ αὐτοῦ ἀρχῇ οὐ τὰς ἐλαχίστας, Ἀθηναίοις προσθέμενον, οἷς οὐ πιστεύει, πράγματα ἔχειν, ἐξὸν Πελοποννησίους, ὑφ' ὧν κακὸν οὐδέν πω πέπονθε, φίλους ποιή-
5 σασθαι. τάς τε ξυμμαχίδας πόλεις, αἷς ὑπεσχῆσθαι δῆ σφᾶς ὀλιγαρχίαν, ὅτι δὴ καὶ αὐτοὶ οὐ δημοκρατήσονται, εὖ εἰδέναι ἔφη ὅτι οὐδὲν μᾶλλον σφίσιν οὔθ' αἱ ἀφεστηκυῖαι προσχωρήσονται οὔθ' αἱ ὑπάρχουσαι βεβαιότεραι ἔσονται· οὐ γὰρ βουλήσεσθαι αὐτοὺς μετ' ὀλιγαρχίας ἢ δημοκρατίας δουλεύειν μᾶλλον ἢ μεθ' ὁποτέρου ἂν τύχωσι τούτων ἐλευθέρους εἶναι· τούς τε καλοὺς κἀγαθοὺς ὀνομαζομένους οὐκ ἐλάσσω αὐτοὺς νομίζειν σφίσι πράγματα παρέξειν τοῦ δήμου, πορισταὶ ὄντας καὶ ἐσηγηταὶ τῶν κακῶν τῷ δήμῳ, ἐξ ὧν τὰ
6 πλείω αὐτοὺς ὠφελεῖσθαι· καὶ τὸ μὲν ἐπ' ἐκείνοις εἶναι,

---

§ 3. οὐδ' ἄλλο für ἢ ἄλλο eine gute Hſ. — κόσμου, εὐταξίας. (Sch.) zu 4, 76, 1. — περιοπτέον, περιαρθρητέον, σκεπτέον. (Sch.) vgl. 4, 124, 4.

§ 4. τῷ τε βασιλεῖ für τῷ βασιλεῖ eine gute Hſ. — ὁμοίως, ὥσπερ καὶ Ἀθηναίων, κρατούντων τῆς θαλάσσης. (Sch.) — αὐτοῦ. Gr. 47, 9 A. 12. — προσθέμενον. zu 3, 11, 3.

§ 5. αἱ ἀφεστηκυῖαι. Eigues Subject nach der Anticipation, aus εὖ εἰδέναι ὅτι αἱ ξυμμαχίδες πόλεις οὔτε αἱ ἀφεστηκυῖαι. Eine ungewöhnliche aber hier ſehr natürliche Fügung. — ὁποτέρου mit Beziehung auf ὀλιγαρχίας ἢ δημοκρατίας. (Hl.) — τύχωσι. Gr. 56, 4 A. 2. — καλοὺς κἀγαθούς die Optimaten. (St.) Es iſt Subject zu παρέξειν. (Hl.) — αὐτούς, τοὺς ξυμμάχους, Subject zu νομιεῖν: ſie würden nicht glauben. — πορισταί wohl in der gewöhnlichen Bedeutung τοὺς περὶ πόρου χρημάτων εἰσηγουμένους. (Sch. Ar. Fröſche 1501.) Sie handelten beſonders auf Koſten der Bundesgenoſſen. — ἐσηγηταὶ τῶν κακῶν τῷ δήμῳ die dem Volke Böſes, Bedrückungen der Bundesgenoſſen, an die Hand gäben. (St.) So εἰσηγεῖσθαι anleiten Ar. Fröſche 971. vgl. zu 5, 30, 1. — αὐτούς ſie ſelbſt, die Optimaten. (Va.) — ὠφελεῖσθαι. Gr. 52, 4 A. 8. vgl. 6, 12, 2.

§ 6. ἐκείνοις. ἐκείνους einige gute Hſn. Gr. 68, 41 A. 9. —

καὶ ἄκριτοι ἂν καὶ βιαιότερον ἀποθνήσκειν, τὸν δὲ δῆμον σφῶν τε καταφυγὴν εἶναι καὶ ἐκείνων σωφρονιστήν. καὶ ταῦτα παρ' αὐτῶν τῶν ἔργων ἐπισταμένας τὰς πόλεις σαφῶς αὐτὸς εἰδέναι ὅτι οὕτω νομίζουσιν. οὔκουν ἑαυτῷ γε τῶν ἀπ' Ἀλκιβιάδου καὶ ἐν τῷ παρόντι πρασσομένων ἀρέσκειν οὐδέν. οἱ δὲ ξυλλεγέντες τῶν ἐν τῇ ξυνωμοσίᾳ, ὥσπερ καὶ 49
τὸ πρῶτον αὐτοῖς ἐδόκει, τά τε παρόντα ἐδέχοντο καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας πρέσβεις Πείσανδρον καὶ ἄλλους παρεσκευάζοντο πέμπειν, ὅπως περί τε τῆς τοῦ Ἀλκιβιάδου καθόδου πράσσοιεν καὶ τῆς τοῦ ἐκεῖ δήμου καταλύσεως καὶ τὸν Τισσαφέρνην φίλον τοῖς Ἀθηναίοις ποιήσειαν. γνοὺς δὲ ὁ Φρύ- 50
νιχος ὅτι ἔσοιτο περὶ τῆς τοῦ Ἀλκιβιάδου καθόδου λόγος καὶ ὅτι Ἀθηναῖοι ἐνδέξονται αὐτήν, δείσας πρὸς τὴν ἐναντίωσιν τῶν ὑφ' αὑτοῦ λεχθέντων μή, ἢν κατέλθῃ, ὡς κωλυτὴν ὄντα κακῶς δρᾷ, τρέπεται ἐπὶ τοιόνδε τι. πέμπει ὡς 2
τὸν Ἀστύοχον τὸν Λακεδαιμονίων ναύαρχον, ἔτι ὄντα τότε περὶ τὴν Μίλητον, κρύφα ἐπιστείλας ὅτι Ἀλκιβιάδης αὐτῶν τὰ πράγματα φθείρει, Τισσαφέρνην Ἀθηναίοις φίλον ποιῶν, καὶ τἄλλα σαφῶς ἐγγράψας· ξυγγνώμην δ' εἶναι ἑαυτῷ περὶ ἀνδρὸς πολεμίου καὶ μετὰ τοῦ τῆς πόλεως ἀξυμφόρου κακόν τι βουλεύειν. ὁ δὲ Ἀστύοχος τὸν μὲν Ἀλκιβιάδην, ἄλλως 3
τε καὶ οὐκέτι ὁμοίως ἐς χείρας ἰόντα, οὐδὲ διενοεῖτο τιμωρεῖσθαι, ἀνελθὼν δὲ παρ' αὐτὸν ἐς Μαγνησίαν καὶ παρὰ Τισσαφέρνην ἅμα λέγει τε αὐτοῖς τὰ ἐπισταλέντα ἐκ τῆς

εἶναι. Gr. 55, 1 A. 1. — ἄκριτοι als ob ὅτι νομιοῦσι vorherginge. (Va.) Aehnlich 5, 41, 2 ἑτοῖμοι, indem ὡς οὐκ εἴων vorschwebte. (Pp.) — σωφρονιστήν. zu 3, 65, 2. — παρ'. ἀπ' Dobree, vielleicht ἀρ' ἀπ'. — τὰς πόλεις ὅτι. Gr. 61, 6 A. 2.

C. 49. ξυνωμοσία für ξυμμαχία Hk. u. Dobree. vgl. 8, 48, 2. 69, 2.

C. 50. § 1. ὅτι ἔσοιτο καὶ ἐνδέξονται. Gr. 54, 6 A. 2. πρός. zu 8, 39, 2. — ὑφ' αὑτοῦ λεχθέντων für λεχθέντων ὑφ' αὑτοῦ eine gute Hs. — κωλυτήν hat Thuk. öfter, wie 5, 9, 7. vgl. zu 3, 23, 3; auch Dem. 18, 72, διακωλυτής Her. 6, 56.

§ 2. τόν für τῶν einige Hsn. vgl. Kr. p. 302 s. — ἐπιστείλας. ἐπιστολάς Va. — ξυγγνώμην verzeihlich. (Va.) Gr. 61, 7 A. 5. — καὶ μετά selbst mit. (Va.)

§ 3. ἐς χεῖρας in seine Gewalt. (Va.) wie Xen. An. 1, 2, 26. (Pp.) — λέγει. ἀγγέλλει, ἀπαγγέλλει mehrere Hsn.; mir ist der

Σάμου καὶ γίγνεται αὐτοῖς μηνυτής, προσέθηκέ τε, ὡς ἐλέγετο, ἐπὶ ἰδίοις κέρδεσι Τισσαφέρνει ἑαυτὸν καὶ περὶ τούτων
4 καὶ περὶ τῶν ἄλλων κοινοῦσθαι· διόπερ καὶ περὶ τῆς μισθοφορᾶς οὐκ ἐντελοῦς οὔσης μαλακωτέρως ἀνθήπτετο. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης εὐθὺς πέμπει κατὰ Φρυνίχου γράμματα ἐς τὴν Σάμον πρὸς τοὺς ἐν τέλει ὄντας οἷα δέδρακεν, καὶ ἀξιῶν αὐτὸν ἀποθνήσκειν. θορυβούμενος δὲ ὁ Φρύνιχος καὶ πάνυ, ἐν τῷ μεγίστῳ κινδύνῳ ὢν διὰ τὸ μήνυμα, ἀποστέλλει αὖ-
5 θις πρὸς τὸν Ἀστύοχον, τά τε πρότερα μεμφόμενος ὅτι οὐ καλῶς ἐκρύφθη καὶ νῦν ὅτι ὅλον τὸ στράτευμα τὸ τῶν Ἀθηναίων ἕτοιμος εἴη τὸ ἐν τῇ Σάμῳ παρασχεῖν αὐτοῖς διαφθεῖραι, γράψας καθ' ἕκαστα, ἀτειχίστου οὔσης Σάμου ᾗ ἂν τρόπῳ αὐτὰ πράξειεν, καὶ ὅτι ἀνεπίφθονόν οἱ ἤδη εἴη περὶ τῆς ψυχῆς δι' ἐκείνους κινδυνεύοντι καὶ τοῦτο καὶ ἄλλα
51 πάντα δρᾶσαι μᾶλλον ἢ ὑπὸ τῶν ἐχθίστων αὐτὸν διαφθαρῆναι. ὁ δ' Ἀστύοχος μηνύει καὶ ταῦτα τῷ Ἀλκιβιάδῃ. καὶ ὡς προῄσθετο αὐτὸν ὁ Φρύνιχος ἀδικοῦντα καὶ ὅσον οὐ παροῦσαν ἀπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου περὶ τούτων ἐπιστολήν, αὐτὸς προφθάσας τῷ στρατεύματι ἐξάγγελος γίγνεται ὡς οἱ πολέμιοι μέλλουσιν ἀτειχίστου οὔσης τῆς Σάμου καὶ ἅμα τῶν νεῶν οὐ πασῶν ἔνδον ὁρμουσῶν ἐπιθήσεσθαι τῷ στρατοπέδῳ, καὶ ταῦτα σαφῶς πεπυσμένος εἴη, καὶ χρῆναι τειχίζειν τε Σάμον ὡς τάχιστα καὶ τἆλλα ἐν φυλακῇ ἔχειν· ἐστρατήγει
2 δὲ καὶ κύριος ἦν αὐτὸς πράσσων ταῦτα. καὶ οἱ μὲν τὸν τειχισμόν τε παρεσκευάζοντο καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου, καὶ ὡς

Satz bis *Σάμου καί* verdächtig. — *αὐτοῖς μηνυτής.* *αὐτὸς μηνυτής* Dr., eine Hs. u. Ba. — *κοινοῦσθαι* haben nur zwei Hss. u. Ba.

§ 4. *ἀνθήπτετο*, *ἀντέσχετο.* (Sch.) — *οἷα* mit Bezug auf den im Vorhergehenden enthaltenen Begriff anzeigend. — *καὶ πάνυ* verbindet Hl. gut mit *θορυβούμενος.* vgl. Gr. 69, 32 A. 18.

§ 5. *νῦν.* Ungern vermißt man *λέγων* oder ein ähnliches Particip. — *ᾧ* für *ὅτῳ* vgl. 8, 46, 2 und zu 1, 136, 3. (Pp.) — *πᾶν* für *ἂν* einige der besten Hss.

C. 51. § 1. *ἐξάγγελος ὁ τὰ ἔσω γεγονότα τοῖς ἔξω ἀγγέλλων.* (Hesych.)

§ 2. *ἐκ τοῦ τοιούτου*, *διὰ τὸ τοιοῦτο· λέγει δὲ τὸ μήνυμα τὸ τοῦ Φρυνίχου.* (Sch.) — *καὶ ὡς* ohne Hs. (Hl.) Gr. 9, 2 A. 2. —

μέλλουσα, Σάμος θᾶσσον ἐτειχίσθη· αἱ δὲ παρὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐπιστολαὶ οὐ πολὺ ὕστερον ἦκον ὅτι προδίδοταί τε τὸ στράτευμα ὑπὸ Φρυνίχου καὶ οἱ πολέμιοι μέλλουσιν ἐπιθήσεσθαι. δόξας δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης οὐ πιστὸς εἶναι, ἀλλὰ τὰ ἀπὸ τῶν πολεμίων προειδὼς τῷ Φρυνίχῳ ὡς ξυνειδότι ταῦτ' ἔχθραν ἀνατιθέναι, οὐδὲν ἔβλαψεν αὐτόν, ἀλλὰ καὶ ξυναπαρύρησε μᾶλλον ταὐτὰ ἐσαγγείλας.

Μετὰ δὲ τοῦτο Ἀλκιβιάδης μὲν Τισσαφέρνην παρε- 52
σκεύαζε καὶ ἀνέπειθεν ὅπως φίλος ἔσται τοῖς Ἀθηναίοις, δεδιότα μὲν τοὺς Πελοποννησίους, ὅτι πλείοσι ναυσὶ τῶν Ἀθηναίων παρῆσαν, βουλόμενον δὲ ὅμως, εἰ δύναιτό πως, πεισθῆναι, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ τὴν ἐν τῇ Κνίδῳ διαφορὰν περὶ τῶν Θηραμένους σπονδῶν ᾔσθετο τῶν Πελοποννησίων — ἤδη γὰρ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐν τῇ Ῥόδῳ ὄντων αὐτῶν ἐγεγένητο — ἐν ᾗ τὸν τοῦ Ἀλκιβιάδου λόγον πρότερον 2
εἰρημένον περὶ τοῦ ἐλευθεροῦν τοὺς Λακεδαιμονίους ἅπάσας τὰς πόλεις ἐπηλήθευσεν ὁ Λίχας, οὐ φάσκων ἀνεκτὸν εἶναι ξυγχεῖσθαι κρατεῖν βασιλέα τῶν πόλεων ὧν ποτε καὶ πρότερον ἦ αὐτὸς ἢ οἱ πατέρες ἦρχον. καὶ ὁ μὲν Ἀλκιβιάδης, ἅτε περὶ μεγάλων ἀγωνιζόμενος, προθύμως τὸν Τισσαφέρνην

μέλλουσα, τυχίζεσθαι. (Sch.) — τὰ ἀπὸ τῶν π. die von den Feinden bevorſtehenden Unternehmungen. — ἀνατιθέναι aufbürden, zur Laſt legen. (Hl.) zu 2, 64, 2. — ξυνεμαρτύρησε, für die Ausſage des Phrynichos. — ταὐτά für ταῦτα Hl.

C. 52. § 1. παρεσκεύαζε. zu 3, 36, 4. — πεισθῆναι ὑπὸ Ἀλκιβιάδου μεταθέσθαι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. (Sch.) Allein dieſer Gedanke erſcheint hier ziemlich ſeltſam, da Tiſſaphernes längſt überzeugt war daß er eher die Athener als die Peloponneſier zu unterſtützen Grund habe. vgl. 8, 46, 4. Auch kann eine bloße Ueberzeugung der Art ohne ihr gemäßes Verfahren zu nichts führen. Daher ſcheint mir die La. πεισανθῆναι von vielen, wenn gleich meiſt ſchlechteren Hſn. geboten und von Ba. beſtätigt, auch jetzt die richtige. Nach ihr wäre der Sinn: obgleich er die Peloponneſier fürchtete, und alſo ein Intereſſe daran hatte ſie durch Theilnahme für Athen zu ſchwächen, ſo wollte er doch für jetzt noch ſich ihr Vertrauen erhalten. — ἄλλως τε καί ſchließt ſich an ἀνέπειθεν an und bezeichnet alſo den Grund warum Alkibiades jetzt eher ſeinen Zweck zu erreichen hoffen durfte. — Θηραμένους. Θηριμένους einige Hſn.

§ 2. πρότερον 8, 46, 3. — ἁπάσας τάς für τὰς ἁπάσας einige, auch gute Hſn. vgl. Gr. 50, 11 A. 11 f. — ἐπηλήθευσε. zu 4, 85, 1. — τὸν Τισσαφέρνην für τῷ Τισσαφέρνει mehrere gute

53 θεραπεύων προσέκειτο· οἱ δὲ μετὰ τοῦ Πεισάνδρου πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων ἀποσταλέντες ἐκ τῆς Σάμου, ἀφικόμενοι ἐς τὰς Ἀθήνας, λόγους ἐποιοῦντο ἐν τῷ δήμῳ κεφαλαιοῦντες ἐκ πολλῶν, μάλιστα δὲ ὡς ἐξείη αὐτοῖς Ἀλκιβιάδην καταγαγοῦσι καὶ μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον δημοκρατουμένοις βασιλέα
2 τε ξύμμαχον ἔχειν καὶ Πελοποννησίων περιγενέσθαι. ἀντιλεγόντων δὲ πολλῶν καὶ ἄλλων περὶ τῆς δημοκρατίας καὶ τῶν Ἀλκιβιάδου ἅμα ἐχθρῶν διαβοώντων ὡς δεινὸν εἴη εἰ τοὺς νόμους βιασάμενος κάτεισιν, καὶ Εὐμολπιδῶν καὶ Κηρύκων περὶ τῶν μυστικῶν, ὃ ἄπερ ἔφυγε, μαρτυρομένων καὶ ἐπιθειαζόντων μὴ κατάγειν ὁ Πείσανδρος παρελθὼν πρὸς πολλὴν ἀντιλογίαν καὶ σχετλιασμὸν ἠρώτα ἕνα ἕκαστον πα-
3 ράγων τῶν ἀντιλεγόντων, εἴ τινα ἐλπίδα ἔχει σωτηρίας ἢ πόλει Πελοποννησίων ναῦς τε οὐκ ἐλάσσους σφῶν ἐν τῇ θαλάσσῃ ἀντιπρῴρους ἐχόντων καὶ πόλεις ξυμμαχίδας πλείους, βασιλέως τε αὐτοῖς καὶ Τισσαφέρνους χρήματα παρεχόντων, σφίσι τε οὐκέτι ὄντων, εἰ μή τις πείσει βασιλέα μετασπῆναι
4 παρὰ σφᾶς. ὁπότε δὲ μὴ φαίηαν ἐρωτώμενοι, ἐνταῦθα δὴ σαφῶς ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι "τοῦτο τοίνυν οὐκ ἔστιν ἡμῖν γενέσθαι, εἰ μὴ πολιτευσόμεν τε σωφρονέστερον καὶ ἐς ὀλίγους μᾶλλον τὰς ἀρχὰς ποιήσομεν, ἵνα πιστεύῃ ἡμῖν βασιλεύς, καὶ μὴ περὶ πολιτείας τὸ πλέον βουλεύσομεν ἐν τῷ παρόντι

Hſn. — προσέκειτο ohne Object auch 7, 18, 2. 78, 2. (Dr.) Doch ſ. Gr. 60, 5 A. 2.

C. 53. § 1. τῶν Ἀθηναίων verdächtigt Dobree [u. Kr.] — κεφαλαιοῦντες, ἤγουν κεφαλαιωδῶς καὶ ξυντετμημένως λέγοντες. (Sch.) — μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον wie vorher. Unbedingte Aufhebung der Demokratie wagte man natürlich nicht zu beantragen.

§ 2. μαρτυρομένων. vgl. 6, 80, 3. — ἐπιθειαζόντων, ἤγουν θεάς τινα ἐπιβοωμένων. (Sch.) zu 2, 75, 1. — σχετλιασμόν, ἤγουν δεινοπάθειαν. (Sch.) — παράγων. zu 3. 68, 1.

§ 3. εἴ τινα für ἤντινα eine gute Hſ. u. Va. — ἀντιπρῴρους die ihnen die Spitze bieten. (Hl.) Es iſt aber prädicativ zu nehmen. (Bp.) — ὄντων, χρημάτων δηλονότι. (Sch.)

§ 4. φαίησαν. Gr. 36, 7 A. 1. — δή. ἤδη eine gute Hſ., nicht übel, wie 4, 35, 1. — ἡμῖν für ἐμῖν zwei Hſn. — ἐς ὀλίγους τὰς ἀρχὰς ποιεῖν auf Wenige die Staatsämter beſchränken. (Va.) zu 2, 37, 1. — μᾶλλον als zeither. (Bp.) — ποιήσομεν für ποιήσαιμεν Bk. — πλεῖον für πλέον die beſten Hſn. — βουλεύσομεν für βουλεύωμεν eine gute Hſ. Hl. nahm βουλεύσομεν und κατάξομεν

ἢ περὶ σωτηρίας — ὕστερον γὰρ ἐξέσται ἡμῖν καὶ μεταθέσθαι, ἢν μή τι ἀρέσκῃ — Ἀλκιβιάδην τε κατάξομεν, ὃς μόνος τῶν νῦν οἷός τε τοῦτο κατεργάσασθαι." ὁ δὲ δῆμος 54
τὸ μὲν πρῶτον ἀκούων χαλεπῶς ἔφερε τὸ περὶ τῆς ὀλιγαρχίας· σαφῶς δὲ διδασκόμενος ὑπὸ τοῦ Πεισάνδρου μὴ εἶναι ἄλλην σωτηρίαν, δείσας καὶ ἅμα ἐλπίζων ὡς καὶ μεταβαλεῖται, ἐνέδωκεν. καὶ ἐψηφίσαντο πλεύσαντα τὸν Πείσανδρον 2
καὶ δέκα ἄνδρας μετ' αὐτοῦ πράσσειν ὅπῃ ἂν αὐτοῖς δοκοίη ἄριστα ἕξειν τά τε πρὸς τὸν Τισσαφέρνην καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην. ἅμα τε διαβαλόντος καὶ Φρύνιχον τοῦ Πεισάνδρου παρέλυσεν ὁ δῆμος τῆς ἀρχῆς καὶ τὸν ξυνάρχοντα Σκιρωνίδην, ἀντέπεμψαν δὲ στρατηγοὺς ἐπὶ τὰς ναῦς Διομέδοντα καὶ Λέοντα. τὸν δὲ Φρύνιχον ὁ Πείσανδρος, φάσκων Ἴασον προ- 3
δοῦναι καὶ Ἀμόργην, διέβαλεν, οὐ νομίζων ἐπιτήδειον εἶναι τοῖς πρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην πρασσομένοις. καὶ ὁ μὲν Πείσανδρος τάς τε ξυνωμοσίας, αἵπερ ἐτύγχανον πρότερον ἐν τῇ πόλει οὖσαι ἐπὶ δίκαις καὶ ἀρχαῖς, ἁπάσας ἐπελθὼν καὶ παρακελευσάμενος ὅπως ξυστραφέντες καὶ κοινῇ βουλευσάμενοι καταλύσουσι τὸν δῆμον, καὶ τἆλλα παρασκευάσας ἐπὶ τοῖς παροῦσιν ὥστε μηκέτι διαμέλλεσθαι, αὐτὸς μετὰ τῶν δέκα ἀνδρῶν τὸν πλοῦν ὡς τὸν Τισσαφέρνην ποιεῖται.

Ὁ δὲ Λέων καὶ Διομέδων ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι ἀφιγμένοι 55
ἤδη ἐπὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς ἐπίπλουν τῇ Ῥόδῳ ἐποιήσαντο. καὶ τὰς μὲν ναῦς καταλαμβάνουσιν ἀνειλκυσμένας τῶν Πελοποννησίων, ἐς δὲ τὴν γῆν ἀπόβασίν τινα ποιησά-

---

als eine selbständige Aufforderung. Dobree wollte καὶ μή — ἀρέσκῃ parenthetisch nehmen und also das Folgende wieder an εἰ anschließen.

C. 54. § 1. ἐλπίζων. ἐπελπίζων die besten Hsn., was doch in der Bedeutung auf etwas hoffen erst bei den Spätern üblich ist. (Gö.) — μεταβαλεῖται daß es die jetzt einzuführende Verfassung wieder werde umändern können. (Ba.)

§ 2. ὅπῃ ἂν δοκοίη. Gr. 54, 15 A. 4. vgl. Schömann z. Isä. p. 306. — παρέλυσεν ὁ δῆμος für παρέλυσε die besten Hsn.

§ 3. ξυνωμοσίας geheime Verbindungen, Klubs. Kr. z. Dion. p. 362 ff. — ἐπὶ δίκαις καὶ ἀρχαῖς um das gerichtliche Verfahren und die Wahlen zu Aemtern ihren Interessen gemäß zu leiten. (Kr.) — ἐπὶ τοῖς παροῦσιν für die vorliegenden Zwecke. (Ba.) Ueber ἐπί Gr. 68, 41 A. 7.

μενοι καὶ τοὺς προσβοηθήσαντας Ῥοδίων νικήσαντες μάχῃ ἀπεχώρησαν ἐς τὴν Χάλκην, καὶ τὸν πόλεμον ἐντεῦθεν μᾶλλον ἢ ἐκ τῆς Κῶ ἐποιοῦντο· εὐφυλακτότερα γὰρ αὐτοῖς ἐγίγνετο, εἴ ποι ἀπαίροι τὸ τῶν Πελοποννησίων ναυτικόν.

2 Ἦλθε δ' ἐς τὴν Ῥόδον καὶ Ξενοφαντίδας Ἀκχων παρὰ Πεδαρίτου ἐκ Χίου, λέγων ὅτι τὸ τεῖχος τῶν Ἀθηναίων ἤδη ἐπιτετέλεσται καὶ εἰ μὴ βοηθήσουσι πάσαις ταῖς ναυσίν, ἀπολεῖται τὰ ἐν Χίῳ πράγματα. οἱ δὲ διενοοῦντο βοηθήσειν.

3 ἐν τούτῳ δὲ ὁ Πεδάριτος αὐτός τε καὶ τὸ περὶ αὐτὸν ἐπικουρικὸν ἔχων καὶ τοὺς Χίους πανστρατιᾷ προσβαλὼν τῶν Ἀθηναίων τῷ περὶ τὰς ναῦς ἐρύματι αἱρεῖ τέ τι αὐτοῦ καὶ νεῶν τινων ἀνειλκυσμένων ἐκράτησεν· ἐπεκβοηθησάντων δὲ τῶν Ἀθηναίων καὶ τρεψαμένων τοὺς Χίους πρώτους νικᾶσι καὶ τὸ ἄλλο τὸ περὶ τὸν Πεδάριτον, καὶ αὐτὸς ἀποθνήσκει

56 καὶ τῶν Χίων πολλοὶ καὶ ὅπλα ἐλήφθη πολλά. Μετὰ δὲ ταῦτα ἔκ τε γῆς καὶ θαλάσσης οἱ Χῖοι ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον ἐπολιορκοῦντο καὶ ὁ λιμὸς αὐτόθι ἦν μέγας.

Οἱ δὲ περὶ τὸν Πείσανδρον Ἀθηναίων πρέσβεις ἀφικόμενοι ὡς τὸν Τισσαφέρνην λόγους ποιοῦνται περὶ τῆς ὁμο-

2 λογίας. Ἀλκιβιάδης δέ — οὐ γὰρ αὐτῷ πάνυ τὰ ἀπὸ Τισσαφέρνους βέβαια ἦν, φοβουμένου τοὺς Πελοποννησίους μᾶλλον καὶ ἔτι βουλομένου, καθάπερ καὶ ὑπ' ἐκείνου ἐδιδάσκετο, τρίβειν ἀμφοτέρους — τρέπεται ἐπὶ τοιόνδε εἶδος ὥστε τὸν Τισσαφέρνην ὡς μέγιστα αἰτοῦντα παρὰ τῶν Ἀθη-

3 ναίων μὴ ξυμβῆναι. δοκεῖ δέ μοι καὶ ὁ Τισσαφέρνης τὸ αὐτὸ βουληθῆναι, αὐτὸς μὲν διὰ τὸ δέος, ὁ δ' Ἀλκιβιάδης, ἐπειδὴ ἑώρα ἐκεῖνον καὶ ὡς οὐ ξυμβασείοντα, δοκεῖν τοῖς

C. 55. § 1. ἢ ἐκ für ἐκ Paulmier. Ds. nimmt ἐντεῦθεν temporal. — εὐφυλακτότερα. Gr. 43, 4 A. 13 u. 44, 4 A. 2. vgl. 56, 5.

§ 3. βοηθήσειν. zu 1, 27, 2. — αὐτός τε καὶ ἔχων. Gr. 59, 2 A. 3. Plat. Rep. 398, a: ἀφίκετο εἰς τὴν πόλιν αὐτός τε καὶ τὰ ποιήματα βουλόμενος ἐπιδείξασθαι.

C. 56. § 1. οἱ Χῖοι mehrere gute Hss.; die übrigen οἱ μὲν Χῖοι nach ταῦτα gestellt.

§ 2. εἶδος, μηχανήν. (Sch.) zu 6, 77, 2.

§ 3. αὐτὸς μέν, des Gegensatzes wegen hinzugefügt, sollte eig. fehlen. — καὶ ὡς obgleich er beide Theile aufreiben wollte. (Ds.) Da

Ἀθηναίοις ἐβούλετο μὴ ἀδύνατος εἶναι πεῖσαι, ἀλλ' ὡς πεπεισμένῳ Τισσαφέρνει καὶ βουλομένῳ προσχωρῆσαι τοὺς Ἀθηναίους μὴ ἱκανὰ διδόναι. ἤτει γὰρ τοσαῦτα ὑπερβάλλων 4
ὁ Ἀλκιβιάδης, λέγων αὐτὸς ὑπὲρ παρόντος Τισσαφέρνους, ὥστε τὸ τῶν Ἀθηναίων, καίπερ ἐπὶ πολὺ ὅ τι αἰτοίη ξυγχωρούντων, ὅμως αἴτιον γενέσθαι· Ἰωνίαν τε γὰρ πᾶσαν ἠξίουν δίδοσθαι καὶ αὖθις νήσους τε τὰς ἐπικειμένας καὶ ἄλλα, οἷς οὐκ ἐναντιουμένων τῶν Ἀθηναίων τέλος ἐν τῇ τριτῃ ἤδη 5
ξυνόδῳ, δείσας μὴ πάνυ φωραθῇ ἀδύνατος ὢν, ναῦς ἠξίου ἑῶν βασιλέα ποιεῖσθαι καὶ παραπλεῖν τὴν ἑαυτῶν γῆν ὅπῃ ἂν καὶ ὅσαις ἂν βούληται. ἐνταῦθα δὴ οὐκέτι τι, ἀλλ' ἄπορα νομίσαντες οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐξηπατῆσθαι, δι' ὀργῆς ἀπελθόντες κομίζονται ἐς τὴν Σάμον.

Τισσαφέρνης δὲ εὐθὺς μετὰ ταῦτα καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χει- 57
μῶνι παρέρχεται ἐς τὴν Καῦνον, βουλόμενος τοὺς Πελοποννησίους πάλιν τε κομίσαι ἐς τὴν Μίλητον καὶ ξυνθήκας ἔτι ἄλλας ποιησάμενος, ἃς ἂν δύνηται, τροφήν τε παρέχειν καὶ μὴ παντάπασιν ἐκπεπολεμῆσθαι, δεδιὼς μή, ἢν ἀπορῶσι πολλαῖς ναυσὶ τῆς τροφῆς, ἢ τοῖς Ἀθηναίοις ἀναγκασθέντες ναυμαχεῖν ἡσσηθῶσιν ἢ κενωθεισῶν τῶν νεῶν ἄνευ ἑαυτοῦ

Sch.: καὶ εἰ τὰ μέγιστα λαμβάνοι; wohl richtiger. — ἀλλ' ὡς. ἀλλ' ἐβούλετο δοκεῖν τοὺς Ἀθ. μὴ ἱκανὰ διδόναι τῷ Τισσ. ὡς πεπεισμένῳ. (Ba.) — τοὺς Ἀθηναίους. τοῖς Ἀθηναίοις viele, meiſt ſchlechtere Hſn. — μὴ ἱκανὰ διδόναι nicht genug bewilligen wollten. (St.)

§ 4. ὑπερβάλλων ſteigernd. — τὸ τῶν für τῶν eine gute Hſ.: das Verfahren der. — ἠξίουν, Tiſſaphernes und Alkibiades. (A, Pe.) ἠξίου einige Hſn. u. Ba.

§ 5. τέλος. zu 5, 50, 4. — ποιεῖσθαι καὶ für ποιησάμενον. Denn die Erlaubniß zum Schiffbau war ihm natürlich nicht erſt von den Athenern zu bewilligen. Kr. hiſt. phil. Stud. S. 88. — ἑαυτῶν, τῶν Ἀθηναίων; ἑαυτοῦ die beſten Hſn. (nicht Ba.) Doch ſ. Kr. Stud. S. 89. — ὅπῃ für ὅπου die beſten Hſn. — οὐκέτι τι. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ξυγχωρούντων ἀκουσίων. (Sch.) Vielmehr οὐκ ἐναντιουμένου d. h. ξυγχωροῦντες. Das τι iſt aus vielen und den beſten Hſn. hinzugefügt. — ἀλλ', ἀλλ' ἦ Lindau. — ἄπορα. zu 55, 1.

C. 57. § 1. ἐκπεπολεμῆσθαι. ἐκπεπολεμῶσθαι eine gute Hſ.; doch ſ. zu 6, 91, 4. — ναυσί für Schiffe. vgl. 4, 6, 2. (Dr.) — κενωθεισῶν, ἀπολιπόντων αὐτοὺς τῶν στρατιωτῶν [ναυτῶν] διὰ τὸ μὴ λαμβάνειν μισθόν. (Sch.) — ἄνευ ἑαυτοῦ heißt wider ſeinen Willen. (Pp.) Aber nur wenn es ſo viel iſt als ohne ſeine Er-

2 γένηται τοῖς Ἀθηναίοις ἃ βούλονται. ἔτι δὲ ἐφοβεῖτο μάλιστα μὴ τῆς τροφῆς ζητήσει πορθήσωσι τὴν ἤπειρον. πάντων οὖν τούτων λογισμῷ καὶ προνοίᾳ, ὥσπερ ἐβούλετο ἐπανισοῦν τοὺς Ἕλληνας πρὸς ἀλλήλους, μεταπεμψάμενος οὐν τοὺς Πελοποννησίους τροφήν τε αὐτοῖς δίδωσι καὶ σπονδὰς τρίτας τάσδε σπένδεται.

58 "Τρίτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει Δαρείου βασιλεύοντος, ἐφορεύοντος δὲ Ἀλεξιππίδα ἐν Λακεδαίμονι, ξυνῆκαι ἐγένοντο ἐν Μαιάνδρου πεδίῳ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων πρὸς Τισσαφέρνην καὶ Ἱερωμένην καὶ τοὺς Φαρνάκου παῖδας περὶ τῶν βασιλέως πραγμάτων καὶ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν 2 ξυμμάχων. χώραν τὴν βασιλέως, ὅση τῆς Ἀσίας ἐστί, βασιλέως εἶναι· καὶ περὶ τῆς χώρας τῆς ἑαυτοῦ βουλευέσθω βασιλεὺς ὅπως βούλεται. Λακεδαιμονίους δὲ καὶ τοὺς ξυμμάχους μὴ ἰέναι ἐπὶ χώραν τὴν βασιλέως ἐπὶ κακῷ μηδενί, μηδὲ βασιλέα ἐπὶ τὴν Λακεδαιμονίων μηδὲ τῶν ξυμμάχων 3 ἐπὶ κακῷ μηδενί. ἢν δέ τις Λακεδαιμονίων ἢ τῶν ξυμμάχων ἐπὶ κακῷ ἴῃ ἐπὶ τὴν βασιλέως χώραν, Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους κωλύειν· καὶ ἤν τις ἐκ τῆς βασιλέως ἴῃ ἐπὶ κακῷ ἐπὶ Λακεδαιμονίους ἢ τοὺς ξυμμάχους, βασιλεὺς κωλυέτω. τροφὴν δὲ ταῖς ναυσὶ ταῖς νῦν παρούσαις Τισσαφέρνην παρέχειν κατὰ τὰ ξυγκείμενα μέχρι ἂν αἱ νῆες αἱ 4 βασιλέως ἔλθωσιν· Λακεδαιμονίους δὲ καὶ τοὺς ξυμμάχους, ἐπὴν αἱ βασιλέως νῆες ἀφίκωνται, τὰς ἑαυτῶν ναῦς ἢν βούλωνται τρέφειν, ἐφ' ἑαυτοῖς εἶναι. ἢν δὲ παρὰ Τισσαφέρνους λαμβάνειν ἐθέλωσι τὴν τροφήν, Τισσαφέρνην παρέχειν,

---

laubniß; hier: ohne fein Zuthun, ſo daß er dann nicht einmal Bewilligungen von ihnen hoffen durfte.

§ 2. ὥσπερ wie er denn. vgl. 7, 80, 3. (Pp.) — οὖν. zu 6, 64, 3.

C. 58. § 2. Λακεδαιμονίων, χώραν fügen die beſten Hſſ. hinzu.

§ 3. τούς vor Λακεδαιμονίους iſt mit einer guten Hſ. getilgt. — κατὰ τὰ ξυγκείμενα. Nach dem mit Theramenes geſchloſſenen Vertrage. (Dd.) Wohl nur allgemein mit Bezug auf 8, 37, 3: τὴν δαπάνην βασιλέα παρέχειν. (Kr.)

§ 4. Λακεδαιμονίους. Die Accuſative ſind Subject zu dem

Λακεδαιμονίους δὲ καὶ τοὺς ξυμμάχους τελευτῶντος τοῦ πολέμου τὰ χρήματα Τισσαφέρνει ἀποδοῦναι, ὁπόσα ἂν λάβωσιν. ἐπὴν δὲ αἱ βασιλέως νῆες ἀφίκωνται, αἵ τε Λακεδαιμονίων νῆες καὶ αἱ τῶν ξυμμάχων καὶ αἱ βασιλέως κοινῇ τὸν πόλεμον πολεμοῦντων, καϑ' ὅ τι ἂν Τισσαφέρνει δοκῇ καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις. ἢν δὲ καταλύειν βούλωνται πρὸς Ἀθηναίους, ἐν ὁμοίῳ καταλύεσϑαι."

Αἱ μὲν σπονδαὶ αὗται ἐγένοντο, καὶ μετὰ ταῦτα παρε- 59
σκευάζετο Τισσαφέρνης τάς τε Φοινίσσας ναῦς ἄξων, ὥσπερ εἴρητο, καὶ τἆλλα ὅσα περ ὑπέσχετο καὶ ἐβούλετο παρασκευαζόμενος γοῦν δῆλος εἶναι· Βοιωτοὶ δὲ τελευτῶντος ἤδη τοῦ 60
χειμῶνος Ὠρωπὸν εἷλον προδοσίᾳ Ἀθηναίων ἐμφρουρούντων. ξυνέπραξαν δὲ Ἐρετριέων τε ἄνδρες καὶ αὐτῶν Ὠρωπίων, ἐπιβουλεύοντες ἀπόστασιν τῆς Εὐβοίας· ἐπὶ γὰρ τῇ Ἐρετρίᾳ τὸ χωρίον ὂν ἀδύνατα ἦν Ἀθηναίων ἐχόντων μὴ οὐ μεγάλα βλάπτειν καὶ Ἐρέτριαν καὶ τὴν ἄλλην Εὔβοιαν. ἔχοντες οὖν ἤδη τὸν Ὠρωπὸν ἀφικνοῦνται ἐς Ῥόδον οἱ Ἐρε- 2
τριῆς, ἐπικαλούμενοι ἐς τὴν Εὔβοιαν τοὺς Πελοποννησίους. οἱ δὲ πρὸς τὴν τῆς Χίου κακουμένης βοήϑειαν μᾶλλον ὥρμηντο καὶ ἅπαντες πάσαις ταῖς ναυσὶν ἐκ τῆς Ῥόδου ἔπλεον. καὶ γενόμενοι περὶ Τριόπιον καϑορῶσι τὰς τῶν Ἀθηναίων 3
ναῦς πελαγίας ἀπὸ τῆς Χάλκης πλεούσας· καὶ ὡς οὐδέτεροι ἀλλήλοις ἐπέπλεον, ἀφικνοῦνται οἱ μὲν ἐς τὴν Σάμον οἱ δ' ἐς τὴν Μίλητον, καὶ ἑώρων οὐκέτι ἄνευ ναυμαχίας οἷόν

---

bei ἐφ' ἑαυτοῖς εἶναι zu ergänzenden τρέφειν. (Arn.) — τελευτῶντος beim Ende.

§ 5. πρὸς Ἀθηναίους. τοῖς Ἀθηναίοις mehrere gute Hss. — καταλύειν, διαλλάττεσϑαι. (Sch.) — ἐν ὁμοίῳ unter gleichen Bedingungen. — καταλύειν, καταλύεσϑαι, διαλλάττεσϑαι. (Sch.) Das Activ gebraucht Thuk. so nur noch 5, 23, 2; über das Medium zu 4, 18, 3.

C. 59. αὗται. τοιαῦται eine gute Hs. Allein es sind die eigenen Worte des Vertrages mitgetheilt. (Gö.) vgl. Gr. 61, 7 A. 2. — ταῦται. ταύτας eine gute Hs. — εἴρητο, ἐν ταῖς σπονδαῖς δηλονότι. (Sch.)

C. 60. § 1. ἐπιβουλεύοντες. zu 6, 54, 3. — ἐπὶ τῇ Ἐ., ἐπικείμενον τῇ Ἐ. (Sch.) zu 5, 51, 1. — μὴ οὐ. Gr. 67, 12 A. 6.

§ 2. ἔχοντες. ἐχόντων? Da jedoch die Eretrier es wohl mit besetzt hatten, so mag die La. richtig sein.

μισθόν· καὶ τοὺς τριηράρχους καὶ τοὺς στρατηγοὺς τῶν πόλεων ἐδίδασκεν ὥστε δόντα χρήματα αὐτὸν πεῖσαι, ὥστε ξυγχωρῆσαι ταῦτα ἑαυτῷ, πλὴν τῶν Συρακοσίων· τούτων δὲ Ἑρμοκράτης, στρατηγὸς ὤν, ἠναντιοῦτο ὑπὲρ τοῦ παντὸς ξυμ-
4 μαχικοῦ. τάς τε πόλεις δεομένας χρημάτων ἀπήλασεν, αὐτὸς ἀντιλέγων ὑπὲρ τοῦ Τισσαφέρνους ὡς οἱ μὲν Χῖοι ἀναίσχυντοι εἶεν, πλουσιώτατοι ὄντες τῶν Ἑλλήνων, ἐπικουρίᾳ δ' ὅμως σωζόμενοι ἀξιοῦσι καὶ τοῖς σώμασι καὶ τοῖς χρή-
5 μασιν ἄλλους ὑπὲρ τῆς ἐκείνων ἐλευθερίας κινδυνεύειν· τὰς δ' ἄλλας πόλεις ἔφη ἀδικεῖν, αἳ ἐς Ἀθηναίους πρότερον ἢ ἀποστῆναι ἀνάλουν, εἰ μὴ καὶ νῦν καὶ τοσαῦτα καὶ ἔτι πλείω ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν ἐθελήσουσιν ἐσφέρειν. τόν τε Τισσαφέρνην ἀπέφαινε νῦν μέν, τοῖς ἰδίοις χρήμασι πολεμοῦντα, εἰκότως φειδόμενον, ἢν δέ ποτε τροφὴ καταβῇ παρὰ βασι-
46 λέως, ἐντελῆ αὐτοῖς ἀποδώσειν τὸν μισθὸν καὶ τὰς πόλεις τὰ εἰκότα ὠφελήσειν. παρῄνει δὲ καὶ τῷ Τισσαφέρνει μὴ ἄγαν ἐπείγεσθαι διαλῦσαι τὸν πόλεμον, μηδὲ βουληθῆναι κομίσαντα ἢ ναῦς Φοινίσσας ἅσπερ παρεσκευάζετο ἢ Ἕλλησι πλείοσι μισθὸν πορίζοντα τοῖς αὐτοῖς τῆς τε γῆς καὶ τῆς θαλάσσης τὸ κράτος δοῦναι, ἔχειν δ' ἀμφοτέρους ἐᾶν ὁίκα τὴν ἀρχήν, καὶ βασιλεῖ ἐξεῖναι ἀεὶ ἐπὶ τοὺς αὐτοῦ λυπηροὺς

---

man um die Soldaten zu fesseln ihnen einstweilen zurückgehalten. vgl. Polyän. 3, 9, 51 u. Veget. 2, 20. — τοὺς τρ. καὶ τοὺς στρ. ist Object von πεῖσαι regiert. (Sch.) — ὥστε, das erste, tilgt Reiske. — ὥστε. zu 2, 2, 4. — στρατηγὸς ὤν für τε eine gute Hs. u. Va. — μόνος vor ὑπέρ ist mit derselben getilgt. — παντός für ξύμπαντος dieselbe.

§ 4. τάς τε knüpft wieder an § 2 an. (Pp.) — αὐτός verbindet Va. richtig mit ἀντιλέγων. — εἶεν. εἶεν εἰ Va., wenn nicht im Folgenden ein Uebergang vom Particip zum Verbum anzunehmen sei. vgl. Schäfer Dem. 2 p. 75. (Pp.) εἰσίν, εἰ Kr. Denn der Optativ ist kaum erträglich.

§ 5. πρότερον ἤ für πρότερον Dr. u. zwei Hss. zu 1, 69, 4 u. 7, 63, 1. — καταβῇ. Kr. zu Xen. An. 4 8, 25. — τὰ εἰκότα. Gr. 46, 11 A. 2.

C. 46. § 1. διαλῦσαι τὸν πόλεμον für τὸν πόλεμον διαλῦσαι eine gute Hs. — κομίσαντα ἢ ναῦς Φοινίσσας. Cig. war ἢ ναῦς Φοινίσσας zu stellen. (Pp.) vgl. 6, 24, 1. Aehnlich bei οὔτε 3, 39, 3 u. τέ 5, 11, 2. — Ἕλλησι für μελλήσει einige Hss. u. Va. — ἐξεῖναι, ἔφη aus παρῄνει. Gr. 65, 11 A. 7. — αὐτοῦ für αὐτοῖς

τοὺς ἑτέρους ἐπάγειν. γενομένης δ' ἂν καθ' ἓν τῆς ἓς γῆν 2
καὶ θάλασσαν ἀρχῆς, ἀπορεῖν ἂν αὐτὸν οἷς τοὺς κρατοῦντας
ξυγκαθαιρήσει, ἢν μὴ αὐτὸς βούληται μεγάλῃ δαπάνῃ καὶ
κινδύνῳ ἀναστάς ποτε διαγωνίσασθαι. εὐτελέστερα δὲ τὰ
δεινὰ βραχεῖ μορίῳ τῆς δαπάνης καὶ ἅμα μετὰ τῆς ἑαυτοῦ
ἀσφαλείας αὐτοὺς περὶ ἑαυτοὺς τοὺς Ἕλληνας κατατρῖψαι.
ἐπιτηδειοτέρους τ' ἔφη τοὺς Ἀθηναίους εἶναι κοινωνοὺς αὐτῷ 3
τῆς ἀρχῆς· ἧσσον γὰρ τῶν κατὰ γῆν ἐφίεσθαι, τόν λόγον τε
ξυμφοριώτατον καὶ τὸ ἔργον ἔχοντας πολεμεῖν· τοὺς μὲν γὰρ
ξυγκαταδουλοῦν ἂν σφίσι τε αὐτοῖς τὸ τῆς θαλάσσης μέρος
καὶ ἐκείνῳ ὅσοι ἐν τῇ βασιλέως Ἕλληνες οἰκοῦσιν· τοὺς δὲ 4
τοὐναντίον ἐλευθεροῦντας ἥκειν, καὶ οὐκ εἰκὸς εἶναι Λακε-
δαιμονίους ἀπὸ μὲν σφῶν [τῶν Ἑλλήνων] ἐλευθεροῦν νῦν
τοὺς Ἕλληνας, ἀπὸ δ' ἐκείνων [τῶν βαρβάρων], ἢν μή ποτε
αὐτοὺς μὴ ἐξέλωσι, μὴ ἐλευθερῶσαι. τρίβειν οὖν ἐκέλευε

---

einige gute Hſn. Es iſt wohl Adverbium: dort, in Aſien. Denn als Ge. iſt es in keiner Weiſe zu rechtfertigen.

§ 2. *καθ' ἕν.* zu 3, 10, 3. — *ἓς γῆν* für *γῆς*; um zwei Genitive zu vermeiden. (Hertlein.) — *ἀναστάς.* *ἀνιστάς* Kr. — *εὐτελέστερα.* *ἀνίκειται τῷ πολυτελεῖ τὰ εὐτελέστερα. ἀδαπανώτερα οὖν λέγει.* (Sch.) — *τὰ δεινά* könnte Gloſſem ſein. Bloß satius esse Ba. Jedenfalls iſt *κατατρῖψαι* Subject: die Gefahr ſei minder koſtſpielig, wenn er die Hellenen durch einander aufreibe. (Ba.) — *κατατρῖψαι.* Xen. Oek. 1, 21: *τοὺς οἴκους κατατρίβουσι.* Mit *φθορά* ſynonym *τριβή* 8, 87, 4. über *περί* zu 6, 18, 7.

§ 3. *τὸν λόγον* den ausgeſprochenen Zweck des Krieges; die Erhaltung ihrer Herrſchaft. Wenn *τέ* dem folgenden *καί* entſpräche, ſo würde es wohl nach *τόν* und vor dieſem noch ein *καί* ſtehen. Demnach wird es *ἐφίεσθαι* und *πολεμεῖν* verbinden. — *ξυμφοριώτατον. ξυμφορωτέρους εἶναι βασιλεῖ.* (Sch.) — *ξυγκαταδουλοῦν* gehört nur zu *ἐκείνῳ*, hier dem wichtigeren Begriffe; zu *σφίσιν αὐτοῖς* wird nur *καταδουλοῦν* gedacht. (Abr.) — *μέρος* zu tilgen? oder *τὸ μέρος* iſt den ſie betreffenden Theil.

§ 4. *ἀπὸ σφῶν* von ihnen, den Athenern, die Alkibiades durch *σφῶν* bezeichnet, weil er ſelbſt ihnen angehört. Gr. 58, 4 A. 3. Dabei iſt freilich *τῶν Ἑλλήνων*, zumal mit dem Artikel, ſehr anſtößig; verdächtigt ſchon von Valcken. z. Her. 5, 92, wie auch *τῶν βαρβάρων*, das im Vat. fehlt. — *ἢν μή. ἢν δῆ* Reiske. Pp. erklärt mit Hk.: „außer wenn (nisi si) ſie dieſelben, die Athener, nicht überwältigten (everterint); ſie würden alſo die Hellenen auch von den Barbaren befreien, wofern es ihnen nicht unmöglich geworden die Athener zu überwältigen. Ein zwiefaches *μή*, oder *οὔ*, jedes zu einem andern Begriffe gehörig, finde ſich auch Lyk. Leokr. 140, Dem. 22, 18, Andok. 1, 22, Xen.

πρῶτον ἀμφοτέρους καὶ ἀποτεμόμενον ὡς μέγιστα ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων ἔπειτ' ἤδη τοὺς Πελοποννησίους ἀπαλλάξαι ἐκ τῆς χώρας. καὶ διενοεῖτο τὸ πλέον οὕτως ὁ Τισσαφέρνης, ὅσα γε ἀπὸ τῶν ποιουμένων ἦν εἰκάσαι. τῷ γὰρ Ἀλκιβιάδῃ διὰ ταῦτα ὡς εὖ περὶ τούτων παραινοῦντι προσθεὶς ἑαυτὸν ἐς πίστιν τήν τε τροφὴν κακῶς ἐπόριζε τοῖς Πελοποννησίοις καὶ ναυμαχεῖν οὐκ εἴα, ἀλλὰ καὶ τὰς Φοινίσσας φάσκων ναῦς ἥξειν καὶ ἐκ περιόντος ἀγωνιεῖσθαι ἔφθειρε τὰ πράγματα, καὶ τὴν ἀκμὴν τοῦ ναυτικοῦ αὐτῶν ἀφεῖλετο, γενομένην καὶ πάνυ ἰσχυρήν, τά τε ἄλλα καταφανέστερον ἢ ὥστε λανθάνειν οὐ προθύμως ξυνεπολέμει.

47 Ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ταῦτα ἅμα μὲν τῷ Τισσαφέρνει καὶ τῷ βασιλεῖ, ὧν παρ' ἐκείνοις, ἄριστα εἶναι νομίζων παρῆνει, ἅμα δὲ τὴν ἑαυτοῦ κάθοδον ἐς τὴν πατρίδα ἐπισπεράπευεν, εἰδώς, εἰ μὴ διαφθερεῖ αὐτήν, ὅτι ἔσται ποτὲ αὐτῷ πείσαντι κατελθεῖν· πεῖσαι δ' ἂν ἐνόμιζε μάλιστα ἐκ τοῦ τοιούτου, εἰ Τισσαφέρνης φαίνοιτο αὐτῷ ἐπιτήδειος ὤν, ὅπερ καὶ
2 ἐγένετο. ἐπειδὴ γὰρ ᾔσθοντο αὐτὸν ἰσχύοντα παρ' αὐτῷ οἱ ἐν τῇ Σάμῳ Ἀθηναίων στρατιῶται, τὰ μὲν καὶ Ἀλκιβιάδου προσπέμψαντος λόγους ἐς τοὺς δυνατωτάτους αὐτῶν ἄνδρας ὥστε μνησθῆναι περὶ αὐτοῦ ἐς τοὺς βελτίστους τῶν ἀνδρῶν

Cyr. 3, 3, 24." Ueber *αὐτούς* für *σφῶν* zu 5, 32, 4. — *ἀποτεμόμενον, στερήσαντα.* (Sch.) — *ἔπειτ' ἤδη.* Gr. 56, 10 A. 3. — *τὸ πλέον.* Gr. 49, 2 A. 5. vgl. 1, 76, 3. 4, 27, 3. 108, 3. 8, 53, 4.

§ 5. *προσθεὶς ἑαυτόν*, wie 8, 50, 3. vgl. 3, 92, 1 u. 4, 86, 2. — *ἐκ περιόντος, ἤγουν ἐκ τοῦ ὑπερβάλλοντος.* (Sch.) mit über legenen Streitkräften. vgl. 6, 55, 4. — *καὶ πάνυ.* Gr. 69, 32 A. 18. — *ξυνεπολέμει* hat nur eine gute Hs. u. Ba. Ohne das wäre mit Dr. *πρόθυμος* zu lesen.

C. 47. § 1. *τῷ* vor *βασιλεῖ* fehlt nur in einer schlechten Hs.; *ὁ βασιλεύς* auch bei Xen. An. 2, 4, 4. 5, 38 (?), Hell. 7, 1, 37. 38, Dem. 19, 137, Antiphanes b. Athen. 3, 27, [Heraklides eb. 4, 2], Theopompos eb. 6, 60. vgl. Bornem. zu Xen. Mem. 3, 5, 26. (Pp.) — *κάθοδον ἐς.* Gr. 50, 9 A. 9. — *ἐπισπεράπευεν, διορθούμενος, προμηθούμενος.* (Zonaras p. 837.) *ἐπι* — bazu, daneben. — *εἰ μὴ διαφθερεῖ αὐτήν, τὴν πατρίδα εἰ μὴ ἐάσει διαφθαρῆναι.* (Sch.) — *πεῖσαι, τοὺς Ἀθηναίους.* (Sch.)

§ 2. *Ἀθηναίων στρατιῶται* würde ich gerne entbehren. — *προσπέμψαντος. προσπέμψαντος* einige Hss. — *αὐτοῦ. αὐτοῦ?* — *ἐς τούς.* Gr. 68, 21 A. 6. — *βελτίστους* Optimaten. (Ba.) Kr.

ὅτι ἐπ' ὀλιγαρχίᾳ βούλεται καὶ οὐ πονηρίᾳ οὐδὲ δημοκρατίᾳ τῇ ἑαυτὸν ἐκβαλούσῃ κατελθὼν καὶ παρασχὼν Τισσαφέρνην φίλον αὐτοῖς ξυμπολιτεύειν, τὸ δὲ πλέον καὶ ἀπὸ σφῶν αὐτῶν οἱ ἐν τῇ Σάμῳ τριήραρχοί τε τῶν Ἀθηναίων καὶ δυνατώτατοι ὥρμηντο ἐς τὸ καταλῦσαι τὴν δημοκρατίαν. καὶ 48
ἐκινήθη πρότερον ἐν τῷ στρατοπέδῳ τοῦτο καὶ ἐς τὴν πόλιν ἐντεῦθεν ὕστερον ἦλθεν· τῷ τε Ἀλκιβιάδῃ διαβάντες τινὲς ἐκ τῆς Σάμου ἐς λόγους ἦλθον, καὶ ὑποτείνοντος αὐτοῦ Τισσαφέρνην μὲν πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ βασιλέα φίλον ποιήσειν, εἰ μὴ δημοκρατοῖντο, οὕτω γὰρ ἂν πιστεῦσαι μᾶλλον βασιλέα, πολλὰς ἐλπίδας εἶχον αὐτοί θ' ἑαυτοῖς οἱ δυνατοὶ τῶν πολιτῶν τὰ πράγματα, οἷπερ καὶ ταλαιπωροῦνται μάλιστα, ἐς ἑαυτοὺς περιποιήσειν καὶ τῶν πολεμίων ἐπικρατήσειν. ἔς 2
τε τὴν Σάμον ἐλθόντες ξυνίστασάν τε τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἐπιτηδείους ἐς ξυνωμοσίαν καὶ ἐς τοὺς πολλοὺς φανερῶς ἔλεγον ὅτι βασιλεὺς σφίσι φίλος ἔσοιτο καὶ χρήματα παρέξοι Ἀλκιβιάδου τε κατελθόντος καὶ μὴ δημοκρατουμένων. καὶ ὁ μὲν ὅχλος, εἴ καί τι παραυτίκα ἤχθετο τοῖς πρασσομένοις, διὰ τὸ εὔπορον τῆς ἐλπίδος τοῦ παρὰ βασιλέως μισθοῦ ἡσύχαζεν· οἱ δὲ ξυνιστάντες τὴν ὀλιγαρχίαν, ἐπειδὴ τῷ πλήθει ἐκοινώνησαν, αὖθις καὶ σφίσιν αὐτοῖς καὶ τοῦ ἑταιρικοῦ τῷ πλέονι τὰ ἀπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐσκόπουν. καὶ τοῖς μὲν 3
ἄλλοις ἐφαίνετο εὔπορά καὶ πιστά, Φρυνίχῳ δέ, στρατηγῷ ἔτι ὄντι, οὐδὲν ἤρεσκεν, ἀλλ' ὅ τε Ἀλκιβιάδης, ὅπερ καὶ ἦν,

---

ξ. Dion. p. 270. — ἐπὶ πονηρίᾳ im Gegenſatze zu βελτίστους, um den Schlechten, dem Pöbel, das Uebergewicht zu erhalten. — τὸ δὲ πλέον. Durch μέν und δέ werden Ἀλκιβιάδου προσπέμψαντος, das ſich gleichfalls an ὥρμηντο anſchließt, und ἀπὸ σφῶν αὐτῶν verbunden. Gr. 59, 2 A. 3.

C. 48. § 1. ἦλθε hat nur eine gute Hſ., pervasit Ba. — ὑποτείνοντος, ὑπισχνουμένου. (Sch.) Ar. Ach. 657. Her. 7, 158: ὑποτείνοντος τὰ ἐμπόρια συνελευθεροῦν. (Valckenaer.) vgl. Jacobs z. Ach. Tat. p. 989. — ἑαυτοῖς für αὐτοῖς eine gute Hſ., αὐτοῖς mehrere. — ἐς ἑαυτούς erneuert das ἑαυτοῖς. (Arn.) — οἷπερ — μάλιστα ſollte nach πολιτῶν ſtehen. (Ba.)

§ 2. ξυνίστασαν. zu 6, 16, 6. — τι παραυτίκα. τὸ παραυτίκα oder τι τὸ παραυτίκα Kr. — παρά hat nur eine gute Hſ. — καὶ σφίσιν. κἂν σφίσιν Dobree; καὶ ἐν σφίσιν Gö. — τοῦ ἑταιρικοῦ: vgl. 3, 82, 5 u. 8, 92, 5.

οὐδὲν μᾶλλον ὀλιγαρχίας ἢ δημοκρατίας δεῖσθαι ἐδόκει αὐτῷ, οὐδ' ἄλλο τι σκοπεῖσθαι ἢ ὅτῳ τρόπῳ ἐκ τοῦ παρόντος κόσμου τὴν πόλιν μεταστήσας ὑπὸ τῶν ἑταίρων παρακληθεὶς κάτεισιν, σφίσι δὲ περιοπτέον εἶναι τοῦτο μάλιστα ὅπως μὴ 4 στασιάσωσιν· τῷ τε βασιλεῖ οὐκ εὔπορον εἶναι καὶ Πελοποννησίων ἤδη ὁμοίως ἐν τῇ θαλάσσῃ ὄντων καὶ πόλεις ἐχόντων ἐν τῇ αὐτοῦ ἀρχῇ οὐ τὰς ἐλαχίστας, Ἀθηναίοις προσθέμενον, οἷς οὐ πιστεύει, πράγματα ἔχειν, ἐξὸν Πελοποννησίους, ὑφ' ὧν κακὸν οὐδέν πω πέπονθε, φίλους ποιή- 5 σασθαι. τάς τε ξυμμαχίδας πόλεις, αἷς ὑπεσχῆσθαι δὴ σφᾶς ὀλιγαρχίαν, ὅτι δὴ καὶ αὐτοὶ οὐ δημοκρατήσονται, εὖ εἰδέναι ἔφη ὅτι οὐδὲν μᾶλλον σφίσιν οὔθ' αἱ ἀφεστηκυῖαι προσχωρήσονται οὔθ' αἱ ὑπάρχουσαι βεβαιότεραι ἔσονται· οὐ γὰρ βουλήσεσθαι αὐτοὺς μετ' ὀλιγαρχίας ἢ δημοκρατίας δουλεύειν μᾶλλον ἢ μεθ' ὁποτέρου ἂν τύχωσι τούτων ἐλεύθερους εἶναι· τούς τε καλοὺς κἀγαθοὺς ὀνομαζομένους οὐκ ἐλάσσω αὐτοὺς νομίζειν σφίσι πράγματα παρέξειν τοῦ δήμου, πορισταὶς ὄντας καὶ ἐσηγητὰς τῶν κακῶν τῷ δήμῳ, ἐξ ὧν τὰ 6 πλείω αὐτοὺς ὠφελεῖσθαι· καὶ τὸ μὲν ἐπ' ἐκείνοις εἶναι,

---

§ 3. οὐδ' ἄλλο für ἢ ἄλλο eine gute Hs. — κόσμου, εὐταξίας. (Sch.) zu 4, 76, 1. — περιοπτέον, περιαρθρητέον, σκεπτέον. (Sch.) vgl. 4, 124, 4.

§ 4. τῷ τε βασιλεῖ für τῷ βασιλεῖ eine gute Hs. — ὁμοίως, ὥσπερ καὶ Ἀθηναίων, κρατούντων τῆς θαλάσσης. (Sch.) — αὐτοῦ. Gr. 47, 9 A. 12. — προσθέμενον. zu 3, 11, 3.

§ 5. αἱ ἀφεστηκυῖαι. Eignes Subject nach der Anticipation, aus εὖ εἰδέναι ὅτι αἱ ξυμμαχίδες πόλεις οὔτε αἱ ἀφεστηκυῖαι. Eine ungewöhnliche aber hier sehr natürliche Fügung. — ὁποτέρου mit Beziehung auf ὀλιγαρχίας ἢ δημοκρατίας. (Hl.) — τύχωσι. Gr. 56, 4 A. 2. — καλοὺς κἀγαθούς die Optimaten. (St.) Es ist Subject zu παρέξειν. (Hl.) — αὐτούς, τοὺς ξυμμάχους, Subject zu νομιεῖν: sie würden nicht glauben. — πορισταί wohl in der gewöhnlichen Bedeutung τοὺς περὶ πόρου χρημάτων εἰσηγουμένους. (Sch. Ar. Fröſche 1501.) Sie handelten beſonders auf Koſten der Bundesgenoſſen. — ἐσηγητὰς τῶν κακῶν τῷ δήμῳ die dem Volke Böſes, Bedrückungen der Bundesgenoſſen, an die Hand gäben. (St.) So εἰσηγεῖσθαι anleiten Ar. Fröſche 971. vgl. zu 5, 30, 1. — αὐτούς ſie ſelbſt, die Optimaten. (Ba.) — ὠφελεῖσθαι. Gr. 52, 4 A. 8. vgl. 6, 12, 2.

§ 6. ἐκείνοις. ἐκείνους einige gute Hſn. Gr. 68, 41 A. 9. —

καὶ ἄκριτοι ἂν καὶ βιαιότερον ἀποθνήσκειν, τὸν δὲ δῆμον σφῶν τε καταφυγὴν εἶναι καὶ ἐκείνων σωφρονιστήν. καὶ ταῦτα παρ' αὐτῶν τῶν ἔργων ἐπισταμένας τὰς πόλεις σαφῶς αὐτὸς εἰδέναι ὅτι οὕτω νομίζουσιν. οὔκουν ἑαυτῷ γε τῶν ἀπ' Ἀλκιβιάδου καὶ ἐν τῷ παρόντι πρασσομένων ἀρέσκειν οὐδέν. οἱ δὲ ξυλλεγέντες τῶν ἐν τῇ ξυνωμοσίᾳ, ὥσπερ καὶ 19
τὸ πρῶτον αὐτοῖς ἐδόκει, τά τε παρόντα ἐδέχοντο καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας πρέσβεις Πείσανδρον καὶ ἄλλους παρεσκευάζοντο πέμπειν, ὅπως περί τε τῆς τοῦ Ἀλκιβιάδου καθόδου πράσσοιεν καὶ τῆς τοῦ ἐκεῖ δήμου καταλύσεως καὶ τὸν Τισσαφέρνην φίλον τοῖς Ἀθηναίοις ποιήσειαν. γνοὺς δὲ ὁ Φρύ- 50
νιχος ὅτι ἔσοιτο περὶ τῆς τοῦ Ἀλκιβιάδου καθόδου λόγος καὶ ὅτι Ἀθηναῖοι ἐνδέξονται αὐτήν, δείσας πρὸς τὴν ἐναντίωσιν τῶν ὑφ' αὐτοῦ λεχθέντων μή, ἢν κατέλθῃ, ὡς κωλυτὴν ὄντα κακῶς δρᾷ, τρέπεται ἐπὶ τοιόνδε τι. πέμπει ὡς 2
τὸν Ἀστύοχον τὸν Λακεδαιμονίων ναύαρχον, ἔτι ὄντα τότε περὶ τὴν Μίλητον, κρύφα ἐπιστείλας ὅτι Ἀλκιβιάδης αὐτῶν τὰ πράγματα φθείρει, Τισσαφέρνην Ἀθηναίοις φίλον ποιῶν, καὶ τἆλλα σαφῶς ἐγγράψας· ξυγγνώμην δ' εἶναι ἑαυτῷ περὶ ἀνδρὸς πολεμίου καὶ μετὰ τοῦ τῆς πόλεως ἀξυμφόρου κακόν τι βουλεύειν. ὁ δὲ Ἀστύοχος τὸν μὲν Ἀλκιβιάδην, ἄλλως 3
τε καὶ οὐκέτι ὁμοίως ἐς χεῖρας ἰόντα, οὐδὲ διενοεῖτο τιμωρεῖσθαι, ἀνελθὼν δὲ παρ' αὐτὸν ἐς Μαγνησίαν καὶ παρὰ Τισσαφέρνην ἅμα λέγει τε αὐτοῖς τὰ ἐπισταλέντα ἐκ τῆς

εἶναι. Gr. 55, 1 A. 1. — ἄκριτοι als ob ὅτι νομισθῶσι vorherginge. (Ba.) Aehnlich 5, 41, 2 ἑτοῖμοι, insdem ὡς οὐκ ἐῶν vorschwebte. (Pp.) — σωφρονιστήν. zu 3, 65, 2. — παρ'. ἀπ' Dobree, vielleicht ἀφ' ἀπ'. — τὰς πόλεις ὅτι. Gr. 61, 6 A. 2.

C. 49. ξυνωμοσία für ξυμμαχία Hk. u. Dobree. vgl. 8, 48, 2. 69, 2.

C. 50. § 1. ὅτι ἔσοιτο καὶ ἐνδέξονται. Gr. 54, 6 A. 2. πρός. zu 8, 39, 2. — ὑφ' αὐτοῦ λεχθέντων für λεχθέντων ὑφ' αὐτοῦ eine gute Hs. — κωλυτήν hat Thuk. öfter, wie 5, 9, 7. vgl. zu 3, 23, 3; auch Dem. 18, 72, διακωλυτὴς Her. 6, 56.

§ 2. τόν für τῶν einige Hss. vgl. Kr. p. 302 s. — ἐπιστείλας. ἐπιστολὰς Ba. — ξυγγνώμην verzeihlich. (Ba.) Gr. 61, 7 A. 5. — καὶ μετά selbst mit. (Ba.)

§ 3. ἐς χεῖρας in seine Gewalt. (Ba.) wie Xen. An. 1, 2, 26. (Pp.) — λέγει. ἀγγέλλει, ἀπαγγέλλει mehrere Hss.; mir ist der

Σάμου καὶ γίγνεται αὐτοῖς μηνυτής, προσέθηκέ τε, ὡς ἐλέγετο, ἐπὶ ἰδίοις κέρδεσι Τισσαφέρνει ἑαυτὸν καὶ περὶ τούτων
4 καὶ περὶ τῶν ἄλλων κοινοῦσθαι· διόπερ καὶ περὶ τῆς μισθοφορᾶς οὐκ ἐντελοῦς οὔσης μαλακωτέρως ἀνθήπτετο. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης εὐθὺς πέμπει κατὰ Φρυνίχου γράμματα ἐς τὴν Σάμον πρὸς τοὺς ἐν τέλει ὄντας οἷα δέδρακεν, καὶ ἀξιῶν
5 αὐτὸν ἀποθνήσκειν. θορυβούμενος δὲ ὁ Φρύνιχος καὶ πάνυ, ἐν τῷ μεγίστῳ κινδύνῳ ὢν διὰ τὸ μήνυμα, ἀποστέλλει αὖθις πρὸς τὸν Ἀστύοχον, τά τε πρότερα μεμφόμενος ὅτι οὐ καλῶς ἐκρύφθη καὶ νῦν ὅτι ὅλον τὸ στράτευμα τὸ τῶν Ἀθηναίων ἑτοῖμος εἴη τὸ ἐν τῇ Σάμῳ παρασχεῖν αὐτοῖς διαφθεῖραι, γράψας καθ' ἕκαστα, ἀτειχίστου οὔσης Σάμου ᾗ ἂν τρόπῳ αὐτὰ πράξειεν, καὶ ὅτι ἀνεπίφθονόν οἱ ἤδη εἴη περὶ τῆς ψυχῆς δι' ἐκείνους κινδυνεύοντι καὶ τοῦτο καὶ ἄλλο
51 πᾶν δρᾶσαι μᾶλλον ἢ ὑπὸ τῶν ἐχθίστων αὐτὸν διαφθαρῆναι. ὁ δ' Ἀστύοχος μηνύει καὶ ταῦτα τῷ Ἀλκιβιάδῃ. καὶ ὡς προῄσθετο αὐτὸν ὁ Φρύνιχος ἀδικοῦντα καὶ ὅσον οὐ παροῦσαν ἀπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου περὶ τούτων ἐπιστολήν, αὐτὸς προφθάσας τῷ στρατεύματι ἐξάγγελος γίγνεται ὡς οἱ πολέμιοι μέλλουσιν ἀτειχίστου οὔσης τῆς Σάμου καὶ ἅμα τῶν νεῶν οὐ πασῶν ἔνδον ὁρμουσῶν ἐπιθήσεσθαι τῷ στρατοπέδῳ, καὶ ταῦτα σαφῶς πεπυσμένος εἴη, καὶ χρῆναι τειχίζειν τε Σάμον ὡς τάχιστα καὶ τἆλλα ἐν φυλακῇ ἔχειν· ἐστρατήγει
2 δὲ καὶ κύριος ἦν αὐτὸς πράσσων ταῦτα. καὶ οἱ μὲν τὸν τειχισμόν τε παρεσκευάζοντο καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου, καὶ ὡς

Satz bis *Σάμου καὶ* verdächtig. — *αὐτοῖς μηνυτής.* *αὐτὸς μηνυτής* Dr., eine Hs. u. Ba. — *κοινοῦσθαι* haben nur zwei Hss. u. Ba.

§ 4. *ἀνθήπτετο, ἀντέσχετο.* (Sch.) — *οἷα* mit Bezug auf den im Vorhergehenden enthaltenen Begriff anzeigend. — *καὶ πάνυ* verbindet Kl. gut mit *θορυβούμενος.* vgl. Gr. 69, 32 A. 18.

§ 5. *νῦν.* Ungern vermißt man *λέγων* oder ein ähnliches Particip. — *ᾧ* für *ὅτῳ* vgl. 8, 46, 2 und zu 1, 136, 3. (Py.) — *πᾶν* für *ἂν* einige der besten Hss.

C. 51. § 1. *ἐξάγγελος ὁ τὰ ἔσω γεγονότα τοῖς ἔξω ἀγγέλλων.* (Hesych.)

§ 2. *ἐκ τοῦ τοιούτου, διὰ τὸ τοιοῦτο· λέγει δὲ τὸ μήνυμα τὸ τοῦ Φρυνίχου.* (Sch.) — *καὶ ὡς* ohne Hs. (Kl.) Gr. 9, 2 A. 2. —

μέλλουσα, Σάμος θάσσον ἐτειχίσθη· αἱ δὲ παρὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐπιστολαὶ οὐ πολὺ ὕστερον ἦκον ὅτι προδίδονταί τε τὸ στράτευμα ὑπὸ Φρυνίχου καὶ οἱ πολέμιοι μέλλουσιν ἐπιθήσεσθαι. δόξας δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης οὐ πιστὸς εἶναι, ἀλλὰ τὰ ἀπὸ τῶν πολεμίων προειδὼς τῷ Φρυνίχῳ ὡς ξυνειδότι καθ' ἕχθραν ἀναιρεθέναι, οὐδὲν ἔβλαψεν αὐτόν, ἀλλὰ καὶ ξυνεμαρτύρησε μᾶλλον ταῦτα ἐσαγγείλας.

Μετὰ δὲ τοῦτο Ἀλκιβιάδης μὲν Τισσαφέρνην παρε- 52
σκεύαζε καὶ ἀνέπειθεν ὅπως φίλος ἔσται τοῖς Ἀθηναίοις, δεδιότα μὲν τοὺς Πελοποννησίους, ὅτι πλείοσι ναυσὶ τῶν Ἀθηναίων παρῆσαν, βουλόμενον δὲ ὅμως, εἰ δύναιτό πως, πεισθῆναι, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ τὴν ἐν τῇ Κνίδῳ διαφορὰν περὶ τῶν Θηραμένους σπονδῶν ᾔσθετο τῶν Πελοποννησίων — ἤδη γὰρ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐν τῇ Ῥόδῳ ὄντων αὐτῶν ἐγεγένητο — ἐν ᾗ τὸν τοῦ Ἀλκιβιάδου λόγον πρότερον 2
εἰρημένον περὶ τοῦ ἐλευθεροῦν τοὺς Λακεδαιμονίους ἁπάσας τὰς πόλεις ἐπηλήθευσεν ὁ Λίχας, οὐ φάσκων ἀνεκτὸν εἶναι ξυγχεῖσθαι κρατεῖν βασιλέα τῶν πόλεων ὧν ποτε καὶ πρότερον ἢ αὐτὸς ἢ οἱ πατέρες ἦρχον. καὶ ὁ μὲν Ἀλκιβιάδης, ἅτε περὶ μεγάλων ἀγωνιζόμενος, προθύμως τὸν Τισσαφέρνην

μέλλουσα, τειχίζεσθαι. (Sch.) — τὰ ἀπὸ τῶν π. die von den Feinden bevorſtehenden Unternehmungen. — ἀναιρεθέναι aufbürden, zur Laſt legen. (Hl.) zu 2, 64, 2. — ξυνεμαρτύρησε, für die Ausſage des Phrynichos. — ταὐτά für ταῦτα Hl.

C. 52. § 1. παρεσκεύαζε. zu 3, 36, 4. — πεισθῆναι ὑπὸ Ἀλκιβιάδου μεταθέσθαι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. (Sch.) Allein dieſer Gedanke erſcheint hier ziemlich ſeltſam, da Tiſſaphernes längſt überzeugt war daß er eher die Athener als die Peloponneſier zu unterſtützen Grund habe. vgl. 8, 46, 4. Auch kann eine bloße Ueberzeugung der Art ohne ihr gemäßes Verfahren zu nichts führen. Daher ſcheint mir die La. πισευθῆναι von vielen, wenn gleich meiſt ſchlechteren Hſn. geboten und von Va. beſtätigt, auch jetzt die richtige. Nach ihr wäre der Sinn: obgleich er die Peloponneſier fürchtete, und alſo ein Intereſſe daran hatte ſie durch Theilnahme für Athen zu ſchwächen, ſo wollte er doch für jetzt noch ſich ihr Vertrauen erhalten. — ἄλλως τε καί ſchließt ſich an ἀνέπειθεν an und bezeichnet alſo den Grund warum Alkibiades jetzt eher ſeinen Zweck zu erreichen hoffen durfte. — θηραμένους. θηριμένους einige Hſn.

§ 2. πρότερον 8, 46, 3. — ἁπάσας τάς für τὰς ἁπάσας einige, auch gute Hſn. vgl. Gr. 50, 11 A. 11 f. — ἐπηλήθευσε. zu 4, 85, 1. — τὸν Τισσαφέρνην für τῷ Τισσαφέρνει mehrere gute

53 θεραπεύων προσέκειτο· οἱ δὲ μετὰ τοῦ Πεισάνδρου πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων ἀποσταλέντες ἐκ τῆς Σάμου, ἀφικόμενοι ἐς τὰς Ἀθήνας, λόγους ἐποιοῦντο ἐν τῷ δήμῳ κεφαλαιοῦντες ἐκ πολλῶν, μάλιστα δὲ ὡς ἐξείη αὐτοῖς Ἀλκιβιάδην κατα-
γαγοῦσι καὶ μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον δημοκρατουμένοις βασιλέα
2 τε ξύμμαχον ἔχειν καὶ Πελοποννησίων περιγενέσθαι. ἀντι-
λεγόντων δὲ πολλῶν καὶ ἄλλων περὶ τῆς δημοκρατίας καὶ τῶν Ἀλκιβιάδου ἅμα ἐχθρῶν διαβοώντων ὡς δεινὸν εἴη εἰ τοὺς νόμους βιασάμενος κάτεισιν, καὶ Εὐμολπιδῶν καὶ Κη-
ρύκων περὶ τῶν μυστικῶν, ὃ ἄπερ ἔφυγε, μαρτυρομένων καὶ ἐπιθειαζόντων μὴ κατάγειν ὁ Πείσανδρος παρελθὼν πρὸς πολλὴν ἀντιλογίαν καὶ σχετλιασμὸν ἠρώτα ἕνα ἕκαστον πα-
3 ράγων τῶν ἀντιλεγόντων, εἴ τινα ἐλπίδα ἔχει σωτηρίας ἡ πόλει Πελοποννησίων ναῦς τε οὐκ ἐλάσσους σφῶν ἐν τῇ θα-
λάσσῃ ἀντιπρῴρους ἐχόντων καὶ πόλεις ξυμμαχίδας πλείους, βασιλέως τε αὐτοῖς καὶ Τισσαφέρνους χρήματα παρεχόντων, σφίσι τε οὐκέτι ὄντων, εἰ μή τις πείσει βασιλέα μεταστῆναι
4 παρὰ σφᾶς. ὁπότε δὲ μὴ φαίηαν ἐρωτώμενοι, ἐνταῦθα δὴ σαφῶς ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι "τοῦτο τοίνυν οὐκ ἔστιν ἡμῖν γενέ-
σθαι, εἰ μὴ πολιτευσόμεν τε σωφρονέστερον καὶ ἐς ὀλίγους μᾶλλον τὰς ἀρχὰς ποιήσομεν, ἵνα πιστεύῃ ἡμῖν βασιλεύς, καὶ μὴ περὶ πολιτείας τὸ πλέον βουλεύσομεν ἐν τῷ παρόντι

Hſn. — προσέκειτο ohne Object auch 7, 18, 2. 78, 2. (Dr.) Doch ſ. Gr. 60, 5 A. 2.

C. 53. § 1. τῶν Ἀθηναίων verdächtigt Dobree [u. Kr.] — κεφαλαιοῦντες, ἤγουν κεφαλαιωδῶς καὶ ξυντετμημένως λέγοντες. (Sch.) — μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον wie vorher. Unbedingte Aufhebung der Demokratie wagte man natürlich nicht zu beantragen.

§ 2. μαρτυρομένων. vgl. 6, 80, 3. — ἐπιθειαζόντων, ἤγουν θεᾶς τινα ἐπιβοωμένων. (Sch.) zu 2, 75, 1. — σχετλιασμόν, ἤγουν δεινοπάθειαν. (Sch.) — παράγων. zu 3. 68, 1.

§ 3. εἴ τινα für ἤντινα eine gute Hſ. u. Va. — ἀντιπρῴρους die ihnen die Spitze böten. (Hl.) Es iſt aber prädicativ zu nehmen. (Bp.) — ὄντων, χρημάτων δηλονότι. (Sch.)

§ 4. φαίηαν. Gr. 36, 7 A. 1. — δή. ἤδη eine gute Hſ., nicht übel, wie 4, 35, 1. — ἡμῖν für ὑμῖν zwei Hſn. — ἐς ὀλίγους τὰς ἀρχὰς ποιεῖν auf Wenige die Staatsämter beſchränken. (Va.) zu 2, 37, 1. — μᾶλλον als zeither. (Bp.) — ποιήσομεν für ποιήσαιμεν Bk. — πλεῖον für πλέον die beſten Hſn. — βουλεύσομεν für βουλεύωμεν eine gute Hſ. Hl. nahm βουλεύσομεν und κατάξομεν

ἢ περὶ σωτηρίας — ὕστερον γὰρ ἐξέσται ἡμῖν καὶ μεταθέσθαι, ἢν μή τι ἀρέσκῃ — Ἀλκιβιάδην τε κατάξομεν, ὃς μόνος τῶν νῦν οἷός τε τοῦτο κατεργάσασθαι." ὁ δὲ δῆμος 54
τὸ μὲν πρῶτον ἀκούων χαλεπῶς ἔφερε τὸ περὶ τῆς ὀλιγαρχίας· σαφῶς δὲ διδασκόμενος ὑπὸ τοῦ Πεισάνδρου μὴ εἶναι ἄλλην σωτηρίαν, δείσας καὶ ἅμα ἐλπίζων ὡς καὶ μεταβαλεῖται, ἐνέδωκεν. καὶ ἐψηφίσαντο πλεύσαντα τὸν Πείσανδρον 2
καὶ δέκα ἄνδρας μετ' αὐτοῦ πράσσειν ὅπῃ ἂν αὐτοῖς δοκοίη ἄριστα ἔξειν τά τε πρὸς τὸν Τισσαφέρνην καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην. ἅμα τε διαβαλόντος καὶ Φρύνιχον τοῦ Πεισάνδρου παρέλυσεν ὁ δῆμος τῆς ἀρχῆς καὶ τὸν ξυνάρχοντα Σκιρωνίδην, ἀντέπεμψαν δὲ στρατηγοὺς ἐπὶ τὰς ναῦς Διομέδοντα καὶ Λέοντα. τὸν δὲ Φρύνιχον ὁ Πείσανδρος, φάσκων Ἴασον προ- 3
δοῦναι καὶ Ἀμόργην, διέβαλεν, οὐ νομίζων ἐπιτήδειον εἶναι τοῖς πρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην πρασσομένοις. καὶ ὁ μὲν Πείσανδρος τάς τε ξυνωμοσίας, αἵπερ ἐτύγχανον πρότερον ἐν τῇ πόλει οὖσαι ἐπὶ δίκαις καὶ ἀρχαῖς, ἁπάσας ἐπελθὼν καὶ παρακελευσάμενος ὅπως ξυστραφέντες καὶ κοινῇ βουλευσάμενοι καταλύσουσι τὸν δῆμον, καὶ τἆλλα παρασκευάσας ἐπὶ τοῖς παροῦσιν ὥστε μηκέτι διαμέλλεσθαι, αὐτὰς μετὰ τῶν δέκα ἀνδρῶν τὸν πλοῦν ὡς τὸν Τισσαφέρνην ποιεῖται.

Ὁ δὲ Λέων καὶ Διομέδων ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι ἀφιγμένοι 55
ἤδη ἐπὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς ἐπέπλουν τῇ Ῥόδῳ ἐποιήσαντο. καὶ τὰς μὲν ναῦς καταλαμβάνουσιν ἀνειλκυσμένας τῶν Πελοποννησίων, ἐς δὲ τὴν γῆν ἀπόβασίν τινα ποιησά-

---

als eine selbständige Aufforderung. Dobree wollte καὶ μή — ἀρέσκῃ parenthetisch nehmen und also das Folgende wieder an εἰ anschließen.

C. 54. § 1. ἐλπίζων. ἐπελπίζων die besten Hss., was doch in der Bedeutung auf etwas hoffen erst bei den Späteren üblich ist. (Gö.) — μεταβαλεῖται daß es die jetzt einzuführende Verfassung wieder werde umändern können. (Ba.)

§ 2. ὅπῃ ἂν δοκοίη. Gr. 54, 15 A. 4. vgl. Schömann z. Isä. p. 306. — παρέλυσεν ὁ δῆμος für παρέλυσε die besten Hss.

§ 3. ξυνωμοσίας geheime Verbindungen, Klubs. Kr. z. Dion. p. 362 ff. — ἐπὶ δίκαις καὶ ἀρχαῖς um das gerichtliche Verfahren und die Wahlen zu Aemtern ihren Interessen gemäß zu leiten. (Kr.) — ἐπὶ τοῖς παροῦσιν für die vorliegenden Zwecke. (Ba.) Ueber ἐπί Gr. 68, 41 A. 7.

μενοι καὶ τοὺς προσβοηθήσαντας Ῥοδίων νικήσαντες μάχῃ ἀπεχώρησαν ἐς τὴν Χάλκην, καὶ τὸν πόλεμον ἐντεῦθεν μᾶλλον ἢ ἐκ τῆς Κῶ ἐποιοῦντο· εὐφυλακτότερα γὰρ αὐτοῖς ἐγίγνετο, εἴ ποι ἀπαίροι τὸ τῶν Πελοποννησίων ναυτικόν.

2 Ἦλθε δ' ἐς τὴν Ῥόδον καὶ Ξενοφαντίδας Λάκων παρὰ Πεδαρίτου ἐκ Χίου, λέγων ὅτι τὸ τεῖχος τῶν Ἀθηναίων ἤδη ἐπιτετέλεσται καὶ εἰ μὴ βοηθήσουσι πάσαις ταῖς ναυσίν, ἀπολεῖται τὰ ἐν Χίῳ πράγματα. οἱ δὲ διενοοῦντο βοηθήσειν.

3 ἐν τούτῳ δὲ ὁ Πεδάριτος αὐτός τε καὶ τὸ περὶ αὐτὸν ἐπικουρικὸν ἔχων καὶ τοὺς Χίους πανστρατιᾷ προσβαλὼν τῶν Ἀθηναίων τῷ περὶ τὰς ναῦς ἐρύματι αἱρεῖ τέ τι αὐτοῦ καὶ νεῶν τινων ἀνειλκυσμένων ἐκράτησεν· ἐπεκβοηθησάντων δὲ τῶν Ἀθηναίων καὶ τρεψαμένων τοὺς Χίους πρώτους νικᾶσι καὶ τὸ ἄλλο τὸ περὶ τὸν Πεδάριτον, καὶ αὐτὸς ἀποθνήσκει

56 καὶ τῶν Χίων πολλοὶ καὶ ὅπλα ἐλήφθη πολλά. Μετὰ δὲ ταῦτα ἔκ τε γῆς καὶ θαλάσσης οἱ Χῖοι ἔτι μᾶλλον ἢ πρότερον ἐπολιορκοῦντο καὶ ὁ λιμὸς αὐτόθι ἦν μέγας.

Οἱ δὲ περὶ τὸν Πείσανδρον Ἀθηναίων πρέσβεις ἀφικόμενοι ὡς τὸν Τισσαφέρνην λόγους ποιοῦνται περὶ τῆς ὁμο-

2 λογίας. Ἀλκιβιάδης δέ — οὐ γὰρ αὐτῷ πάνυ τὰ ἀπὸ Τισσαφέρνους βέβαια ἦν, φοβουμένου τοὺς Πελοποννησίους μᾶλλον καὶ ἔτι βουλομένου, καθάπερ καὶ ὑπ' ἐκείνου ἐδιδάσκετο, τρίβειν ἀμφοτέρους — τρέπεται ἐπὶ τοιόνδε εἶδος ὥστε τὸν Τισσαφέρνην ὡς μέγιστα αἰτιοῦντα παρὰ τῶν Ἀθη-

3 ναίων μὴ ξυμβῆναι. δοκεῖ δέ μοι καὶ ὁ Τισσαφέρνης τὸ αὐτὸ βουληθῆναι, αὐτὸς μὲν διὰ τὸ δέος, ὁ δ' Ἀλκιβιάδης, ἐπειδὴ ἑώρα ἐκεῖνον καὶ ὡς οὐ ξυμβασείοντα, δοκεῖν τοῖς

C. 55. § 1. ἢ ἐκ für ἐκ Paulmier. Pö. nimmt ἐντεῦθεν temporal. — εὐφυλακτότερα. Gr. 43, 4 A. 13 u. 44, 4 A. 2. vgl. 56, 5.

§ 3. βοηθήσειν. zu 1, 27, 2. — αὐτός τε καὶ ἔχων. Gr. 59, 2 A. 3. Plat. Rep. 398, a: ἀφίκετο εἰς τὴν πόλιν αὐτός τε καὶ τὰ ποιήματα βουλόμενος ἐπιδείξασθαι.

C. 56. § 1. οἱ Χῖοι mehrere gute Hss.; die übrigen οἱ μὲν Χῖοι nach ταῦτα gestellt.

§ 2. εἶδος, μηχανήν. (Sch.) zu 6, 77, 2.

§ 3. αὐτὸς μέν, des Gegensatzes wegen hinzugefügt, sollte eig. fehlen. — καὶ ὡς obgleich er beide Theile aufreiben wollte. (Pö.) Da

Ἀθηναίοις ἐβούλετο μὴ ἀδύνατος εἶναι πεῖσαι, ἀλλ' ὡς πε-
πεισμένῳ Τισσαφέρνει καὶ βουλομένῳ προσχωρῆσαι τοὺς
Ἀθηναίους μὴ ἱκανὰ διδόναι. ἦτει γὰρ τοσαῦτα ὑπερβάλλων 4
ὁ Ἀλκιβιάδης, λέγων αὐτὸς ὑπὲρ παρόντος Τισσαφέρνους,
ὥστε τὸ τῶν Ἀθηναίων, καίπερ ἐπὶ πολὺ ὅ τι αἰτοίη ξυγχω-
ρούντων, ὅμως αἴτιον γενέσθαι· Ἰωνίαν τε γὰρ πᾶσαν ἠξίουν
δίδοσθαι καὶ αὖθις νήσους τε τὰς ἐπικειμένας καὶ ἄλλα,
οἷς οὐκ ἐναντιουμένων τῶν Ἀθηναίων τέλος ἐν τῇ τρίτῃ ἤδη 5
ξυνόδῳ, δείσας μὴ πάνυ φωραθῇ ἀδύνατος ὤν, ναῦς ἠξίου
ἐᾶν βασιλέα ποιεῖσθαι καὶ παραπλεῖν τὴν ἑαυτῶν γῆν ὅπῃ
ἂν καὶ ὅσαις ἂν βούληται. ἐνταῦθα δὴ οὐκέτι τι, ἀλλ' ἄπορα
νομίσαντες οἱ Ἀθηναῖοι καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐξηπα-
τῆσθαι, δι' ὀργῆς ἀπελθόντες κομίζονται ἐς τὴν Σάμον.

Τισσαφέρνης δὲ εὐθὺς μετὰ ταῦτα καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χει- 57
μῶνι παρέρχεται ἐς τὴν Καῦνον, βουλόμενος τοὺς Πελοπον-
νησίους πάλιν τε κομίσαι ἐς τὴν Μίλητον καὶ ξυνθήκας ἔτι
ἄλλας ποιησάμενος, ἃς ἂν δύνηται, τροφήν τε παρέχειν καὶ
μὴ παντάπασιν ἐκπεπολεμῆσθαι, δεδιὼς μή, ἢν ἀπορῶσι πολ-
λαῖς ναυσὶ τῆς τροφῆς, ἢ τοῖς Ἀθηναίοις ἀναγκασθέντες
ναυμαχεῖν ἡσσηθῶσιν ἢ κενωθεισῶν τῶν νεῶν ἄνευ ἑαυτοῦ

Sch.: καὶ εἰ τὰ μέγιστα λαμβάνοι; wohl richtiger. — ἀλλ' ὡς. ἀλλ' ἐ-
βούλετο δοκεῖν τοὺς Ἀθ. μὴ ἱκανὰ διδόναι τῷ Τισσ. ὡς πεπεισμένῳ.
(Ba.) — τοὺς Ἀθηναίους. τοῖς Ἀθηναίοις viele, meiſt ſchlechtere Hſn.
— μὴ ἱκανὰ διδόναι nicht genug bewilligen wollten. (St.)

§ 4. ὑπερβάλλων ſteigernd. — τὸ τῶν für τῶν eine gute
Hſ.: das Verfahren der. — ἠξίουν, Tiſſaphernes und Alkibiades.
(A. Ps.) ἠξίου einige Hſn. u. Ba.

§ 5. τέλος. zu 5, 50, 4. — ποιεῖσθαι καὶ für ποιησάμενον.
Denn die Erlaubniß zum Schiffbau war ihm natürlich nicht erſt von den
Athenern zu bewilligen. Kr. hiſt. phil. Stud. S. 88. — ἑαυτῶν, τῶν
Ἀθηναίων; ἑαυτοῦ die beſten Hſn. (nicht Ba.) Doch ſ. Kr. Stud. S. 89.
— ὅπῃ für ὅποι die beſten Hſn. — οὐκέτι τι. ἀπὸ κοινοῦ τὸ ξυγχω-
ρούντων ἀκουστέον. (Sch.) Vielmehr οὐκ ἐναντιούμενοι d. h. ξυγχω-
ροῦντες. Das τι iſt aus vielen und den beſten Hſn. hinzugefügt. —
ἀλλ', ἀλλ' ἢ Lindau. — ἄπορα. zu 55, 1.

C. 57. § 1. ἐκπεπολεμῆσθαι. ἐκπεπολεμῶσθαι eine gute Hſ.;
doch ſ. zu 6, 91, 4. — ναυσὶ für Schiffe. vgl. 4, 6, 2. (Dr.) —
κενωθεισῶν, ἀπολιπόντων αὐτοὺς τῶν στρατιωτῶν [ναυτῶν]. διὰ τὸ
μὴ λαμβάνειν μισθόν. (Sch.) — ἄνευ ἑαυτοῦ heißt wider ſeinen
Willen. (Pp.) Aber nur wenn es ſo viel iſt als ohne ſeine Er-

2 γένηται τοῖς Ἀθηναίοις ἃ βούλονται. ἔτι δὲ ἐφοβεῖτο μάλιστα μὴ τῆς τροφῆς ζητήσει πορθήσωσι τὴν ἤπειρον. πάντων οὖν τούτων λογισμῷ καὶ προνοίᾳ, ὥσπερ ἐβούλετα ἐπανισοῦν τοὺς Ἕλληνας πρὸς ἀλλήλους, μεταπεμψάμενος οὐν τοὺς Πελοποννησίους τροφήν τε αὐτοῖς δίδωσι καὶ σπονδὰς τρίτας τάσδε σπένδεται.

58 "Τρίτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει Λαρείου βασιλεύοντος, ἐφορεύοντος δὲ Ἀλεξιππίδα ἐν Λακεδαίμονι, ξυνῴκισαι ἐγένοντο ἐν Μαιάνδρου πεδίῳ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων πρὸς Τισσαφέρνην καὶ Ἱερωμένην καὶ τοὺς Φαρνάκου παῖδας περὶ τῶν βασιλέως πραγμάτων καὶ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν 2 ξυμμάχων. χώραν τὴν βασιλέως, ὅση τῆς Ἀσίας ἐστί, βασιλέως εἶναι· καὶ περὶ τῆς χώρας τῆς ἑαυτοῦ βουλευέτω βασιλεὺς ὅπως βούλεται. Λακεδαιμονίους δὲ καὶ τοὺς ξυμμάχους μὴ ἰέναι ἐπὶ χώραν τὴν βασιλέως ἐπὶ κακῷ μηδενί, μηδὲ βασιλέα ἐπὶ τὴν Λακεδαιμονίων μηδὲ τῶν ξυμμάχων 3 ἐπὶ κακῷ μηδενί. ἢν δέ τις Λακεδαιμονίων ἢ τῶν ξυμμάχων ἐπὶ κακῷ ἴῃ ἐπὶ τὴν βασιλέως χώραν, Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους κωλύειν· καὶ ἤν τις ἐκ τῆς βασιλέως ἴῃ ἐπὶ κακῷ ἐπὶ Λακεδαιμονίους ἢ τοὺς ξυμμάχους, βασιλεὺς κωλυέτω. τροφὴν δὲ ταῖς ναυσὶ ταῖς νῦν παρούσαις Τισσαφέρνην παρέχειν κατὰ τὰ ξυγκείμενα μέχρι ἂν αἱ νῆες αἱ 4 βασιλέως ἔλθωσιν· Λακεδαιμονίους δὲ καὶ τοὺς ξυμμάχους, ἐπὴν αἱ βασιλέως νῆες ἀφίκωνται, τὰς ἑαυτῶν ναῦς ἢν βούλωνται τρέφειν, ἐφ' ἑαυτοῖς εἶναι. ἢν δὲ παρὰ Τισσαφέρνους λαμβάνειν ἐθέλωσι τὴν τροφήν, Τισσαφέρνην παρέχειν,

---

laubniß; hier: ohne ſein Zuthun, ſo daß er dann nicht einmal Bewilligungen von ihnen hoffen durfte.

§ 2. ὥσπερ wie er denn. vgl. 7, 80, 3. (Pp.) — οὖν. μ 6, 64, 3.

C. 58. § 2. Λακεδαιμονίων. χώραν fügen die beſten Hſſ. hinzu.

§ 3. τούς vor Λακεδαιμονίους iſt mit einer guten Hſ. getilgt. — κατὰ τὰ ξυγκείμενα. Nach dem mit Theramenes geſchloſſenen Vertrage. (Dd.) Wohl nur allgemein mit Bezug auf 8, 37, 3: τὴν δαπάνην βασιλέα παρέχειν. (Kr.)

§ 4. Λακεδαιμονίους. Die Accuſative ſind Subject zu dem

Λακεδαιμονίους δὲ καὶ τοὺς ξυμμάχους τελευτῶντος τοῦ πολέμου τὰ χρήματα Τισσαφέρνει ἀποδοῦναι, ὁπόσα ἂν λάβωσιν. ἐπὴν δὲ αἱ βασιλέως νῆες ἀφίκωνται, αἵ τε Λακεδαιμονίων νῆες καὶ αἱ τῶν ξυμμάχων καὶ αἱ βασιλέως κοινῇ τὸν πόλεμον πολεμούντων, καθ' ὅ τι ἂν Τισσαφέρνει δοκῇ καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις. ἢν δὲ καταλύειν βούλωνται πρὸς Ἀθηναίους, ἐν ὁμοίῳ καταλύεσθαι."

Αἱ μὲν σπονδαὶ αὗται ἐγένοντο, καὶ μετὰ ταῦτα παρεσκευάζετο Τισσαφέρνης τάς τε Φοινίσσας ναῦς ἄξων, ὥσπερ εἴρητο, καὶ τἆλλα ὅσα περ ὑπέσχετο καὶ ἐβούλετο παρασκευαζόμενος γοῦν δῆλος εἶναι· Βοιωτοὶ δὲ τελευτῶντος ἤδη τοῦ χειμῶνος Ὠρωπὸν εἷλον προδοσίᾳ Ἀθηναίων ἐμφρουρούντων. ξυνέπραξαν δὲ Ἐρετριέων τε ἄνδρες καὶ αὐτῶν Ὠρωπίων, ἐπιβουλεύοντες ἀπόστασιν τῆς Εὐβοίας· ἐπὶ γὰρ τῇ Ἐρετρίᾳ τὸ χωρίον ὂν ἀδύνατα ἦν Ἀθηναίων ἐχόντων μὴ οὐ μεγάλα βλάπτειν καὶ Ἐρέτριαν καὶ τὴν ἄλλην Εὔβοιαν. ἔχοντες οὖν ἤδη τὸν Ὠρωπὸν ἀφικνοῦνται ἐς Ῥόδον οἱ Ἐρετριῆς, ἐπικαλούμενοι ἐς τὴν Εὔβοιαν τοὺς Πελοποννησίους. οἱ δὲ πρὸς τὴν τῆς Χίου κακουμένης βοήθειαν μᾶλλον ὥρμηντο καὶ ἅραντες πάσαις ταῖς ναυσὶν ἐκ τῆς Ῥόδου ἔπλεον. καὶ γενόμενοι περὶ Τριόπιον καθορῶσι τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς πελαγίας ἀπὸ τῆς Χάλκης πλεούσας· καὶ ὡς οὐδέτεροι ἀλλήλοις ἐπέπλεον, ἀφικνοῦνται οἱ μὲν ἐς τὴν Σάμον οἱ δ' ἐς τὴν Μίλητον, καὶ ἑώρων οὐκέτι ἄνευ ναυμαχίας οἷόν

---

bei ἐφ' ἑαυτοῖς εἶναι zu ergänzenden τρέφειν. (Arn.) — τελευτῶντος beim Ende.

§ 5. πρὸς Ἀθηναίους. τοῖς Ἀθηναίοις mehrere gute Hss. — καταλύειν, διαλύεσθαι. (Sch.) — ἐν ὁμοίῳ unter gleichen Bedingungen. — καταλύειν, καταλύεσθαι, διαλύεσθαι. (Sch.) Das Activ gebraucht Thuk. so nur noch 5, 23, 2; über das Medium zu 4, 18, 3.

C. 59. αὗται, τοιαῦται eine gute Hs. Allein es sind die eigenen Worte des Vertrages mitgetheilt. (Gö.) vgl. Gr. 61, 7 A. 2. — ταῦτα, αὐτας eine gute Hs. — εἴρητο, ἐν ταῖς σπονδαῖς δηλονότι. (Sch.)

C. 60. § 1. ἐπιβουλεύοντες. zu 6, 54, 3. — ἐπὶ τῇ Ἐ., πικείμενον τῇ Ἐ. (Sch.) zu 5, 51, 1. — μὴ οὐ. Gr. 67, 12 A. 6.

§ 2. ἔχοντες. ἐχόντων? Da jedoch die Eretrier es wohl mit bezt hatten, so mag die La. richtig sein.

τ' εἶναι ἐς τὴν Χίον βοηθῆσαι. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα οὗτός καὶ εἰκοστὸν ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε, ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

61 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους ἅμα τῷ ἦρι εὐθὺς ἀρχομένῳ Λερκυλίδας τε, ἀνὴρ Σπαρτιάτης, στρατιὰν ἔχων οὐ πολλὴν παρεπέμφθη πεζῇ ἐφ' Ἑλλησπόντου Ἄβυδον ἀποστήσων — εἰσὶ δὲ Μιλησίων ἄποικοι — καὶ οἱ Χῖοι ἐν ὅσῳ αὐτοῖς ὁ Ἀστύοχος ἠπόρει ὅπως βοηθήσοι ναυμαχήσαι, πι-
2 ζόμενοι τῇ πολιορκίᾳ, ἠναγκάσθησαν. ἔτυχον δ' ἔτι ἐν Ῥόδῳ ὄντος Ἀστυόχου ἐκ τῆς Μιλήτου Λέοντά τε, ἄνδρα Σπαρτιάτην, ὃς Ἀντισθένει ἐπιβάτης ξυνεξῆλθε, τοῦτον κεκομισμένοι μετὰ τὸν Πεδαρίτου θάνατον ἄρχοντα καὶ ναῦς δώδεκα, αἳ ἔτυχον φύλακες Μιλήτου οὖσαι, ὧν ἦσαν Θούριαι πέντε καὶ Συρακόσιαι τέσσαρες καὶ μία Ἀναιῖτις καὶ μία Μιλησία καὶ
3 Λέοντος μία. ἐπεξελθόντων δὲ τῶν Χίων παντὶ καὶ καταλαβόντων τι ἐρυμνὸν χωρίον καὶ τῶν νεῶν αὐτοῖς ἅμα ἓξ καὶ τριάκοντα ἐπὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων δύο καὶ τριάκοντα ἀναγαγομένων ἐναυμάχησαν· καὶ καρτερᾶς γενομένης ναυμαχίας οὐκ ἔλασσον ἔχοντες ἐν τῷ ἔργῳ οἱ Χῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ἤδη γὰρ καὶ ὀψὲ ἦν, ἀνεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν.
62 μετὰ δὲ τοῦτο εὐθὺς τοῦ Λερκυλίδου πεζῇ ἐκ τῆς Μιλήτου παρεξελθόντος Ἄβυδος ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ ἀφίσταται πρὸς Λερκυλίδαν καὶ Φαρνάβαζον καὶ Λάμψακος δυοῖν ἡμέραιν ὕστερον. Στρομβιχίδης δ' ἐκ τῆς Χίου πυθόμενος κατὰ τάχος βοηθήσας ναυσὶν Ἀθηναίων τέσσαρσι καὶ εἴκοσιν, ὧν
2 καὶ στρατιώτιδες ἦσαν ὁπλίτας ἄγουσαι, ἐπεξελθόντων τῶν Λαμψακηνῶν μάχῃ κρατήσας καὶ αὐτοβοεὶ Λάμψακον ἀτεί-

---

§ 3. ἐτελεύτα hat hier eine gute Hſ., die übrigen nach ἔτος.

C. 61. § 1. Ἑλλησπόντου für Ἑλλήσποντον eine gute Hſ. — εἰσί, οἱ Ἀβυδηνοί. Gr. 58, 4 A. 1.

§ 2. ἐπιβάτης, οὐ τριήραρχος ἀλλ' ἄλλην ἀρχὴν ἔχων. (Sch.) Bei den Lakedämoniern wahrſcheinlich Benennung eines Unterbefehlshabers. Kr. p. 300. Dazu gehört wohl die zu Ἀντισθένει angemerkte Variante ἀντὶ στρατηγοῦ. — ξυνεξῆλθε. ξυνῆλθε die beſten Hſn. — τοῦτον. Gr. 51, 5 A. 1.

§ 3. τῶν νεῶν. Gr. 50, 11 A. 1.

C. 62. § 1. παρεξελθόντος. παρα — Lücke der Hſſ. (Abr.)

χιστον οὖσαν ἑλών, καὶ σκεύη μὲν καὶ ἀνδράποδα ἁρπαγὴν ποιησάμενος, τοὺς δ' ἐλευθέρους πάλιν κατοικίσας, ἐπ' Ἄβυδον ἦλθεν. καὶ ὡς οὔτε προσεχώρουν οὔτε προσβάλλων ἐδύνατο ἑλεῖν, ἐς τὸ ἀντιπέρας τῆς Ἀβύδου ἀποπλεύσας Σηστόν, πόλιν τῆς Χερσονήσου, ἣν τότε Μῆδοι εἶχον, καθίστατο φρούριον καὶ φυλακὴν τοῦ παντὸς Ἑλλησπόντου.

Ἐν τούτῳ δὲ οἱ Χῖοί τε θαλασσοκράτορες μᾶλλον ἐγέ- 63
νοντο καὶ οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ καὶ ὁ Ἀστύοχος πυθόμενος τὰ περὶ τῆς ναυμαχίας καὶ τὸν Στρομβιχίδην καὶ τὰς ναῦς ἀπελελυθότα ἐθάρσησεν. καὶ παραπλεύσας δυοῖν νεοῖν Ἀστύοχος ἐς Χίον κομίζει αὐτόθεν τὰς ναῦς καὶ ξυμπάσαις ἤδη ἐπίπλουν ποιεῖται ἐπὶ τὴν Σάμον· καὶ ὡς αὐτῷ διὰ τὸ ἀλλήλοις ὑπόπτως ἔχειν οὐκ ἀνταναίγοντο, ἀπέπλευσε πάλιν ἐς τὴν Μίλητον. ὑπὸ γὰρ τοῦτον τὸν χρόνον καὶ ἔτι πρό- 2
τερον ἢ ἐν ταῖς Ἀθήναις δημοκρατία κατελύετο. ἐπειδὴ γὰρ οἱ περὶ τὸν Πείσανδρον πρέσβεις παρὰ τοῦ Τισσαφέρνους ἐς

---

§ 2. ἁρπαγὴν ποιησάμενος. Herodt. 1, 10, 2: τὰ δὲ λοιπὰ ἁρπαγὴν ποιησάμενος. (Bl.) vgl. zu 8, 41, 2. — τότε für ποτέ die meiſten und beſten Hſn., bezogen auf 1, 89, 2. (Kr.) zu 1, 101, 2.

C. 63. § 1. ἀπελελυθότα. Gr. 58, 2 A. 2. — ἐθάρσησεν. Gr. 58, 4; über den Ao. Gr. 53, 5 A. 1.

§ 2. ὑπὸ γάρ. τὸ αἴτιον τῆς ὑποψίας. (Sch.) — ταῖς Ἀθήναις. τοῖς Ἀθηναίοις Kr. Denn aus dem Zuſammenhange geht hervor daß Thuk. das erwähnte Mißtrauen von Umtrieben unter den auf Samos befindlichen Athenern herleite, nicht von Vorgängen die geraume Zeit vorher in Athen ſelbſt erfolgt waren. Wenn H. Pp. das Letztere behauptet, ſo muß er annehmen Thucydidem in proximis, ne turbarum imperii formae causa motarum seriem interrumperet, aliquantum redire. Aber wenn dieſe Worte ſich auf Vorgänge zu Athen beziehen, welche Beziehung hat dann das γάρ nach ἐπειδή? Wenn man nicht annehmen will daß Thuk. nicht bloß im Nächſtfolgenden etwas nachhole, ſondern daß Alles was er etwa bis C. 74 erzählt vor dem erwähnten Verſuche des Aſtyochos die Athener zu einer Schlacht zu veranlaſſen erfolgt ſei, ſo ſehe ich nicht die entfernteſte Möglichkeit wie Hn. Pps. Anſicht ſich behaupten ließe; eben ſo wenig als ich κατελέλυτο, zumal in Verbindung mit ἔτι πρότερον, hier denkbar finde. Was aber will H. Gö., wenn er mir einwendet: „Wie hätten die Athener auf Samos ohne Kunde von der zu Athen erfolgten Umwälzung ſein können, da Peiſandros, der Urheber der in der Stadt eingeleiteten Umwälzung, ſich auf Samos befand?" Wird denn etwa Peiſandros das Heer damit bekannt haben? Er hatte doch wohl gute Gründe über ſeine Umtriebe zu ſchweigen. — κατελύετο. κατελέλυτο viele u. mit die beſten Hſn. — προ-

τὴν Σάμον ἦλθον, τά τ' ἐν αὐτῷ τῷ στρατεύματι ἔτι βεβαιότερον κατέλαβον, καὶ αὐτῶν τῶν Σαμίων προτρέψαντων τοὺς δυνατοὺς ὥστε πειρᾶσθαι μετὰ σφῶν ὀλιγαρχηθῆναι, καίπερ
3 ἐπαναστάντες αὐτοὶ ἀλλήλοις, ἵνα μὴ ὀλιγαρχῶνται, καὶ ἐν σφίσιν αὐτοῖς ἅμα οἱ ἐν τῇ Σάμῳ τῶν Ἀθηναίων κοινολογούμενοι ἐσπέφαντο Ἀλκιβιάδην μέν, ἐπειδή περ οὐ βούλεται ἐᾶν — καὶ γὰρ οὐκ ἐπιτήδειον αὐτὸν εἶναι ἐς ὀλιγαρ-

---

τρεψάντων. προὐτρέψαντο Hk. u. eine gute Hs. Allein ich sehe nicht ein was bei dieser La. αὐτῶν bedeuten soll, was bei προτρεψάντων völlig klar ist; wenn man die Stelle nur ein wenig anders erklärt. Ich suche nämlich den Gegensatz zu dem τέ in τά τε ἐν αὐτῷ τῷ στρατεύματι ἔτι in dem καί zu ἐν σφίσιν αὐτοῖς und erkläre καὶ αὐτῶν durch sogar selbst. Die ganze Stelle fasse ich mithin so: nicht nur im Lager selbst versicherten sie sich der Verhältnisse noch mehr, da sogar die Samier selbst die Oligarchen der Athener anregten daß sie versuchen möchten mit ihnen eine oligarchische Verfassung anzunehmen, obgleich sie (die Samier) früher einen Aufstand gemacht hatten, um keine oligarchische Verfassung zu haben; sondern auch unter einander beschlossen diejenigen Athener welche sich (zu diesen Neuerungen) vereinigt hatten mit Aufgebung des Alkibiades dahin zu wirken daß sie — der Verhältnisse Meister blieben. Bei dieser Erklärung hat der Satz mit καίπερ eine sehr klare Beziehung, was bei der La. προὐτρέψαντο nicht so der Fall sein würde. Noch weniger kann ich den Ac. ἐπαναστάντας αὐτούς mit dieser La. vereinbaren. Denn wie die Worte da stehen, dächte ich, müßte sie doch Jeder der sie liest in der Bedeutung: obgleich sie selbst gegen einander aufgestanden waren, auf τοὺς δυνατούς beziehen: sie selbst, nämlich die Oligarchen. Da dies aber sinnwidrig ist, so läßt H. Pp. das τοὺς δυνατούς den Ac. des Part. nur veranlassen und denkt bei αὐτούς sie, dieselben, τοὺς Σαμίους. Allein diese Weise ist so hart, hat in den dafür nachgewiesenen Stellen so wenig etwas Analoges, daß es sehr gewagt wäre sie als zulässig anzuerkennen. Nun aber gibt es noch eine andere La.: ἐναναστάντες αὐτοί, die so gut begründet ist, so viel Empfehlendes hat daß auch H. Pp. sonst sie billigte und nur jetzt sie der La. προὐτρέψαντο zu Liebe verworfen hat. Ich hielt sie früher und halte sie auch jetzt für richtig, da sie durch mehrere der von mir nachgewiesenen Stellen sprachlich hinreichend gerechtfertigt wird. Denn daß ἐπαναστάντες, dem Begriffe nach auf Σαμίων bezogen im No., der in solchen Fällen gleichsam als die rohe Form des Nomens zu fassen ist, stehen kann, beweisen Her. 1, 51, 1: τῷ χρυσέῳ περιῤῥαντηρίῳ ἐπιγέγραπται Λακεδαιμονίων, ἀμέων εἶναι ἀνάθημα, οὐκ ὀρθῶς λέγοντες. Plat. Ges. 908, a: δεσμωτηρίων ὄντων ἐν τῇ πόλει τριῶν, ἑνὸς περὶ τὸν τῶν νύκτωρ συλλεγομένων ξύλλογον, σωφρονιστήριον ἐπονομαζόμενον. Ueber den No. nach dem De. zu 3, 36, 2, nach dem Ac. die Erkl. zu Plat. Phadr. 241, d. vgl. Gr. 45, 2 A. 3.

χίαν ἐλθεῖν —, αὐτοὺς δὲ ἐπὶ σφῶν αὐτῶν, ὡς ἤδη καὶ κινδυνεύοντας, ὁρῶν ὅτῳ τρόπῳ μὴ ἀνεθήσεται τὰ πράγματα, καὶ τὰ τοῦ πολέμου ἅμα ἀντέχειν, καὶ ἐσφέρειν αὐτοὺς ἐκ τῶν ἰδίων οἴκων προθύμως χρήματα καὶ ἤν τι ἄλλο δέῃ, ὡς οὐκέτι ἄλλοις ἢ σφίσιν αὐτοῖς ταλαιπωροῦντας.

Παρακελευσάμενοι οὖν τοιαῦτα τὸν μὲν Πείσανδρον εὖ- 64
θὺς τότε καὶ τῶν πρέσβεων τοὺς ἡμίσεις ἀπέστελλον ἐπ' οἴκου πράξοντας τάχει, καὶ εἴρητο αὐτοῖς τῶν ὑπηκόων πόλεων αἷς ἂν προσίσχωσιν ὀλιγαρχίαν καθιστάναι· τοὺς δ' ἡμίσεις ἓξ τἆλλα τὰ ὑπήκοα χωρία ἄλλους ἄλλῃ διέπεμπον καὶ Λιοτρέφην, ὄντα περὶ Χίον, ῥηθέντος δὲ ἐς τὰ ἐπὶ Θρᾴκης ἄρχειν, ἀπέστελλον ἐπὶ τὴν ἀρχήν. καὶ ἀφικόμενος ἐς τὴν Θάσον 2
τὸν δῆμον κατέλυσεν. καὶ ἀπελθόντος αὐτοῦ οἱ Θάσιοι δευτέρῳ μηνὶ μάλιστα τὴν πόλιν ἐτείχιζον, ὡς τῆς μὲν μετ' Ἀθηναίων ἀριστοκρατίας οὐδὲν ἔτι προσδεόμενοι, τὴν δ' ἀπὸ Λακεδαιμονίων ἐλευθερίαν ὀσημέραι προσδεχόμενοι· καὶ γὰρ καὶ φυγὴ αὐτῶν ἔξω ἦν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων παρὰ τοῖς Πελοποννησίοις, καὶ αὖτη μετὰ τῶν ἐν τῇ πόλει ἐπιτηδείων κατὰ κράτος ἔπρασσε ναῦς τε κομίσαι καὶ τὴν Θάσον ἀποσπῆσαι. ξυνέβη οὖν αὐτοῖς μάλιστα ἃ ἐβούλοντο, τὴν 3
πόλιν τε ἀκινδύνως ὀρθοῦσθαι καὶ τὸν ἐναντιωσόμενον δῆμον καταλελύσθαι. περὶ μὲν οὖν τὴν Θάσον τἀναντία τοῖς τὴν ὀλιγαρχίαν καθιστᾶσι τῶν Ἀθηναίων ἐγένετο, δοκεῖν δέ μοι καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς τῶν ὑπηκόων· σωφροσύνην γὰρ

C. 64. § 1. εἴρητο, προσετέτακτο. (Sch.) — τἆλλα. τ' ἄλλα Bf. Ueber den Artikel Gr. 50, 9 A. 1. — ῥηθέντος ἄρχειν. zu 6, 8, 3.

§ 2. ὀσημέραι für ὅσαι ἡμέραι einige gute Hſn. — καὶ γὰρ καί. Gr. 69, 32 A. 21. vgl. 4, 108, 3. — φυγή, φυγάδες. (Sch.) wie Iſokr. 8, 123. (Arn.) vgl Schneider zu Xen. Hell. 5, 2, 9 u. Bergmann zu Iſokr. Areop. p. 172. (Pp.) — ὑπό bei φυγή wie bei φεύγων. vgl. zu 1, 130, 1. — ναῦς, τῶν Λακεδαιμονίων. (Sch.) — κομίσαι, nach Thaſos; über den Inf. Gr. 55, 3 A. 11. Eine nach πράσσειν bei Thuk. ſonſt nicht vorkommende Conſtruction; mit ὥστε noch 5, 78.

§ 3. μάλιστα gehört zu ἐβούλοντο. (Pp.) — τἀναντία das Gegentheil von dem was ſie erwarteten. (St.) — τῶν Ἀθηναίων hängt von τοῖς καθιστᾶσι ab. (Pp.) — δοκεῖν für δοκεῖ eine gute Hſ. vgl. 7, 87, 5. — σωφροσύνην λαβοῦσαι, εὐβουλότεραι γενό-

τὴν Σάμο[ι] [κ]αὶ πόλεις καὶ ἄδειαν τῶν πρασσομένων ἐχώρησαν τεροῦ καὶ [ἐ]λευθερίαν, τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων ὕπουλον δυνατοὺς [ὄ]ντες ἐπὶ ὀλιγαρχίας οὐ προτιμήσαντες.

3 ἐπαναστ[ά]ντων δ' ἀμφὶ τὸν Πείσανδρον παραπλεόντες τε, ὥσπερ σφίσιν [ἐ]τύγχανον, τοὺς δήμους ἐν ταῖς πόλεσι κατέλυον καὶ ἅμα λογούμε[νοι] [ἐ]κ τῶν χωρίων, ὧν χωρίων καὶ ὁπλίτας ἔχοντες σφίσιν αὐτοῖς λεται ἐ[ς] [τ]ὴν ὑπ' ἀρχὴν ἦλθον ἐς τὰς Ἀθήνας. καὶ καταλαμβάνουσι τὰ ——— [π]ραγμένα τοῖς ἑταίροις προειργασμένα. καὶ γὰρ Ἀνδροκλέα [τ]ε καὶ τοῦ δήμου μάλιστα προεστῶτα, ξυστάντες τινὲς τῶν ἑτ[α]ίρων κρύφα ἀποκτείνουσιν, ὅσπερ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην εἰν wa [ἐ]κ φανεροῦ ἐξήλασεν, καὶ αὐτὸν κατ' ἀμφότερα, τῆς τε δη- κλαν i [τ]ῆς ἐχθρας ἕνεκα καὶ οἰόμενοι τῷ Ἀλκιβιάδῃ ὡς κατιόντι καὶ πάμλι- [π]ρὸς βίαν in de[r] ξυναφέρηνη φίλον ποιήσοντι χαριεῖσθαι, μᾶλλόν τι [ἢ] selb[st] βουλόμενοι· καὶ ἄλλους τινὰς ἀνεπιτηδείους τῷ αὐτῷ τρόπῳ [ἀ]φῆκαν. selt[sam] πράγμα ἀνάλωσαν. λόγος τε ἐκ τοῦ φανεροῦ προσείργασιν [ἐ]γένετο ὡς οὔτε μισθοφορητέον εἴη ἄλλους ἢ τοὺς στρατευο- [μ]ένους, οὔτε μεθεκτέον τῶν πραγμάτων πλείοσιν ἢ πεντακις- [χ]ιλίοις, καὶ τούτοις οἳ ἂν μάλιστα τοῖς τε χρήμασι καὶ [τ]οῖς σώμασιν ὠφελεῖν οἷοί τε ὦσιν. ἦν δὲ τοῦτο εὐπρεπὲς [π]ρὸς τοὺς πλείους, ἐπεὶ ἔξειν γε τὴν πόλιν οἵπερ καὶ μεθι-

———

μεναι. (Sch.) Der σωφροσύνη rühmte ſich beſonders die Ariſtokratie; ſ. 3, 82, 8. (Arn.) vgl. 8, 53, 4. (Py.) — ἀπό für ὑπό eine gute Hſ. vgl. § 2. (Py.) — αὐτονομίαν für εὐνομίαν viele und die beſten Hſn. — ἀντικρυς. zu 1, 122, 3. — οὐ προτιμήσαντες, οὐ προτιμοτέραν σχόντες, οὐδὲν φρονίζοντες. (Sch.)

C. 65. § 1. ὥσπερ ἐδέδοκτο 64, 1. — τοὺς δήμους die Demokratien. Eben ſo der Plu. 3, 82, 1. — ἀφίσιν αὐτοῖς. zu 7, 48, 4.

§ 2. Ἀνδροκλέα τε. Es entſpricht καὶ ἄλλους τινάς. — τῆς τε δ. ἕνεκα καὶ οἰόμενοι. Gr. 59, 2 A. 3. — ἀνεπιτηδείους, τῇ ὀλιγαρχίᾳ δηλονότι. (Sch.)

§ 3. ἄλλους. Gr. 56, 18 A. 3. Der Zweck war die Armen durch Entziehung der Beſoldungen von Aemtern und Gerichten zu entfernen. (Kr.) — τῶν πραγμάτων an der Verwaltung. (A. Ps.) vgl. Kr. z. Dion. p. 254 u. 269.

C. 66. § 1. εὐπρεπές, πιθανόν. (Sch.) zu 1, 37, 3. — ἔπει — ἔμελλον denn verwalten wollten den Staat die welche ihn umwälzen wollten, keinesweges geſonnen einer Anzahl von 5000 Bürgern an der Verwaltung Antheil zu gewähren. — πόλιν, πολιτείαν 74, 3. (Kr.) — μεθιστάναι, μεθίστασαν eine gute Hſ. —

στάναι ἔμελλον. δῆμος μέντοι ὅμως ἔτι καὶ βουλὴ ἦ ἀπὸ τοῦ κυάμου ξυνελέγετο· ἐβούλευον δὲ οὐδὲν ὅ τι μὴ τοῖς ξυνεστῶσι δοκοίη, ἀλλὰ καὶ οἱ λέγοντες ἐκ τούτων ἦσαν καὶ τὰ ῥηθησόμενα πρότερον αὐτοῖς προὔσκεπτο. ἀντέλεγέ τε 2
οὐδεὶς ἔτι τῶν ἄλλων, δεδιὼς καὶ ὁρῶν πολὺ τὸ ξυνεστηκός· εἰ δέ τις καὶ ἀντείποι, εὐθὺς ἐκ τρόπου τινὸς ἐπιτηδείου τεθνήκει καὶ τῶν δρασάντων οὔτε ζήτησις οὔτ' εἰ ὑποπτεύοιντο, δικαίωσις ἐγίγνετο, ἀλλ' ἡσυχίαν εἶχεν ὁ δῆμος καὶ κατάπληξιν τοιαύτην ὥστε κέρδος ὁ μὴ πάσχων τι βίαιον, εἰ καὶ σιγῴη, ἐνόμιζεν. καὶ τὸ ξυνεστηκὸς πολὺ πλέον ἡγού- 3
μενοι εἶναι ἢ ὅσον ἐτύγχανεν ὂν ἠσσῶντο ταῖς γνώμαις, καὶ ἐξευρεῖν αὐτὸ [ἀδύνατοι ὄντες] διὰ τὸ μέγεθος τῆς πόλεως καὶ διὰ τὴν ἀλλήλων ἄγνωσίαν οὐκ εἶχον. κατὰ δὲ ταὐτὸ τοῦτο καὶ προσολοφύρασθαί τινι ἀγανακτήσαντα, ὥστε ἀμύνασθαι ἐπιβουλεύσαντα, ἀδύνατον ἦν· ἢ γὰρ ἀγνῶτα ἂν εὗρεν ᾧ ἐρεῖ ἢ γνώριμον ἄπιστον. ἀλλήλοις γὰρ ἅπαντες ὑπόπτως 4
προσῇσαν οἱ τοῦ δήμου, ὡς μετέχοντά τινα τῶν γιγνομένων.

ἔμελλον ist zwei Mal zu denken. — ἀπὸ κυάμου durch das Bohnenloos erwählt. vgl. 8, 69, 3 u. Xen. Mem. 1, 2, 9: μωρὸν ἐστὶ τοὺς μὲν τῆς πόλεως ἄρχοντας ἀπὸ κυάμου καθίστασθαι, κυβερνήτην δὲ μηδένα θέλειν κεχρῆσθαι κυαμευτῷ. (Ba.) Der Singular ist material. Gr. 44, 1 A. 1. — ἐβούλευον. ἐβουλεύοντο die besten Hss. — ξυνεστῶσι, συνωμόταις. (Sch.) vgl. § 2. 3. u. zu 5, 82, 1. — οἱ λέγοντες, οἱ δημηγοροῦντες. (Sch.) — προὔσκεπτο für προὐσκέπτετο Ba. u. entschiedener Elmsley zu Eur. Her. 148. προ — πρὶν ἐλθεῖν ἐς τὴν συλλογήν. (Sch.)

§ 2. δεδιώς, ἕκαστος aus οὐδείς. vgl. 4, 10, 1 und über das nächste καί zu 1, 1, 1. — ἐπιτηδείου geschickt. (Hl.) — δικαίωσις ἀντὶ τοῦ κόλασις ἢ εἰς δίκην ἀπαγωγὴ ἤτοι κρίσις. (Sch.) Bei den Attikern ist diese Bedeutung sonst ziemlich verschollen; doch führt Harpokr. aus Lysias δικαίωσις für δικαιολογία an; und öfter gebraucht Her. δικαιοῦσθαι für bestrafen.

§ 3. ὃν für ὃ ἦν A. Ps., von einer Hs. bestätigt. — ἠσσῶντο, πεπείνωντο. (Sch.) — αὐτό. αὐτοί die besten Hss. — ἀδύνατοι ὄντες würde man gern entbehren. (Pp.) — τὴν ἀλλήλων ἄγνωσίαν. Gr. 47, 25 A. 1. — ἐπιβουλεύσαντα kann Subject oder auch Object sein. (Hl.) Wegen des Artikels Kr. zu Xen. An. 2, 3, 23. Doch ist es wohl ersteres: durch genommene Gegenmaßregeln sich vertheidigen.

§ 4. ἂν εὗρεν. Gr. 54, 3 A. 10. — ᾧ ἐρεῖ. Gr. 53, 7 A. 8. — ἀλλήλοις. ἀλλ' ἀλλήλοις? Der Begriff ist nicht so betont daß er an der ersten Stelle stehen könnte. Gr. 51, 3 zweite Ausg. — οἱ τοῦ δήμου, wie 5, 4, 3. — ὡς μετέχοντά τινα. Gr. 56, 9 A. 10.

λαβοῦσαι αἱ πόλεις καὶ ἄδειαν τῶν πρασσομένων ἐχώρησαν ἐπὶ τὴν ἄντικρυς ἐλευθερίαν, τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων ὑπουλον αὐτονομίαν οὐ προτιμήσαντες.

65 Οἱ δ' ἀμφὶ τὸν Πείσανδρον παραπλέοντές τε, ὥσπερ ἐδέδοκτο, τοὺς δήμους ἐν ταῖς πόλεσι κατέλυον καὶ ἅμα ἔστιν ἀφ' ὧν χωρίων καὶ ὁπλίτας ἔχοντες σφίσιν αὐτοῖς ξυμμάχους ἦλθον ἐς τὰς Ἀθήνας. καὶ καταλαμβάνουσι τὰ
2 πλεῖστα τοῖς ἑταίροις προειργασμένα. καὶ γὰρ Ἀνδροκλέα τέ τινα, τοῦ δήμου μάλιστα προεστιῶτα, ξυστάντες τινὲς τῶν νεωτέρων κρύφα ἀποκτείνουσιν, ὅσπερ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην οὐχ ἥκιστα ἐξήλασεν, καὶ αὐτὸν κατ' ἀμφότερα, τῆς τε δημαγωγίας ἕνεκα καὶ οἰόμενοι τῷ Ἀλκιβιάδῃ ὡς κατιόντι καὶ τὸν Τισσαφέρνην φίλον ποιήσοντι χαριεῖσθαι, μᾶλλόν τι διέφθειραν· καὶ ἄλλους τινὰς ἀνεπιτηδείους τῷ αὐτῷ τρόπῳ
3 κρύφα ἀνάλωσαν. λόγος τε ἐκ τοῦ φανεροῦ προσείργασται αὐτοῖς ὡς οὔτε μισθοφορητέον εἴη ἄλλους ἢ τοὺς στρατευομένους, οὔτε μεθεκτέον τῶν πραγμάτων πλείοσιν ἢ πεντακισχιλίοις, καὶ τούτοις οἳ ἂν μάλιστα τοῖς τε χρήμασι καὶ
66 τοῖς σώμασιν ὠφελεῖν οἷοί τε ὦσιν. ἦν δὲ τοῦτο εὐπρεπὲς πρὸς τοὺς πλείους, ἐπεὶ ἔξειν γε τὴν πόλιν οἵπερ καὶ μελ-

---

μεναι. (Sch.) Der σωφροσύνη rühmte ſich beſonders die Ariſtokratie; ſ. 3, 82, 8. (Arn.) vgl. 8, 53, 4. (Pp.) — ἀπό für ὑπό eine gute Hſ. vgl. § 2. (Pp.) — αὐτονομίαν für εὐνομίαν viele und die beſten Hſn. — ἄντικρυς zu 1, 122, 3. — οὐ προτιμήσαντες, οὐ προτιμοτέραν σχόντες, οὐδὲν φροντίζοντες. (Sch.)

C. 65, § 1. ὥσπερ ἐδέδοκτο 64, 1. — τοὺς δήμους die Demokratien. Eben ſo der Plu. 3, 82, 1. — σφίσιν αὐτοῖς zu 7, 48, 4.

§ 2. Ἀνδροκλέα τε. Es entſpricht καὶ ἄλλους τινάς. — τῆς τε δ. ἕνεκα καὶ οἰόμενοι. Gr. 59, 2 A. 3. — ἀνεπιτηδείους, τῇ ὀλιγαρχίᾳ δηλονότι. (Sch.)

§ 3. ἄλλους. Gr. 56, 18 A. 3. Der Zweck war die Armen durch Entziehung der Beſoldungen von Aemtern und Gerichten zu entfernen. (Kr.) — τῶν πραγμάτων an der Verwaltung. (A. Pf.) vgl. Kr. z. Dion. p. 254 u. 269.

C. 66, § 1. εὐπρεπές, πιθανόν. (Sch.) zu 1, 37, 3. — ἐπεί — ἔμελλον denn verwalten wollten den Staat die welche ihn umwälzen wollten, keinesweges geſonnen einer Anzahl von 5000 Bürgern an der Verwaltung Antheil zu gewähren. — πόλιν, πολιτείαν 74, 3. (Kr.) — μεθεστάναι, μεθίστασαν eine gute Hſ. —

στάναι ἔμελλον. δῆμος μέντοι ὅμως ἔτι καὶ βουλὴ ἦ ἀπὸ τοῦ κυάμου ξυνελέγετο· ἐβούλευον δὲ οὐδὲν ὅ τι μὴ τοῖς ξυνεστῶσι δοκοίη, ἀλλὰ καὶ οἱ λέγοντες ἐκ τούτων ἦσαν καὶ τὰ ῥηθησόμενα πρότερον αὐτοῖς προὔσκεπτο. ἀντέλεγέ τε 2
οὐδεὶς ἔτι τῶν ἄλλων, δεδιὼς καὶ ὁρῶν πολὺ τὸ ξυνεστηκός· εἰ δέ τις καὶ ἀντείποι, εὐθὺς ἐκ τρόπου τινὸς ἐπιτηδείου τεθνήκει καὶ τῶν δρασάντων οὔτε ζήτησις οὔτ' εἰ ὑποπτεύοιντο, δικαίωσις ἐγίγνετο, ἀλλ' ἡσυχίαν εἶχεν ὁ δῆμος καὶ κατάπληξιν τοιαύτην ὥστε κέρδος ὁ μὴ πάσχων τι βίαιον, εἰ καὶ σιγῴη, ἐνόμιζεν. καὶ τὸ ξυνεστηκὸς πολὺ πλέον ἦγού- 3
μενοι εἶναι ἢ ὅσον ἐτύγχανεν ὂν ἠσσῶντο ταῖς γνώμαις, καὶ ἐξευρεῖν αὐτὸ [ἀδύνατοι ὄντες] διὰ τὸ μέγεθος τῆς πόλεως καὶ διὰ τὴν ἀλλήλων ἀγνωσίαν οὐκ εἶχον. κατὰ δὲ ταὐτὸ τοῦτο καὶ προσολοφύρασθαί τινι ἀγανακτήσαντα, ὥστε ἀμύνασθαι ἐπιβουλεύσαντα, ἀδύνατον ἦν· ἢ γὰρ ἀγνῶτα ἂν εὗρεν ᾧ ἐρεῖ ἢ γνώριμον ἄπιστον. ἀλλήλοις γὰρ ἅπαντες ὑπόπτως 4
προσῄεσαν οἱ τοῦ δήμου, ὡς μετέχοντά τινα τῶν γιγνομένων.

ἔμελλον ist zwei Mal zu denken. — ἀπὸ κυάμου durch das Bohnenloos erwählt. vgl. 8, 69, 3 u. Xen. Mem. 1, 2, 9: μωρῶν ἐστὶ τοὺς μὲν τῆς πόλεως ἄρχοντας ἀπὸ κυάμου καθίστασθαι, κυβερνήτῃ δὲ μηδένα θέλειν κεχρῆσθαι κυαμευτῷ. (Ba.) Der Singular ist material. Gr. 44, 1 A. 1. — ἐβούλευον. ἐβουλεύοντο die besten Hss. — ξυνεστῶσι, συνωμόταις. (Sch.) vgl. § 2. 3. u. zu 5, 82, 1. — οἱ λέγοντες, οἱ δημηγοροῦντες. (Sch.) — προὔσκεπτο für προὐσκέπτετο Ba. u. entschiedener Elmsley zu Eur. Her. 148. προ — πρὶν ἐλθεῖν ἐς τὴν συλλογήν. (Sch.)

§ 2. δεδιώς, ἕκαστος aus οὐδείς. vgl. 4, 10, 1 und über das nächste καί zu 1, 1, 1. — ἐπιτηδείου geschickt. (Hl.) — δικαίωσις ἀντὶ τοῦ κόλασις ἢ εἰς δίκην ἀπαγωγὴ ἦτοι κρίσις. (Sch.) Bei den Attikern ist diese Bedeutung sonst ziemlich verschollen; doch führt Harpokr. aus Lysias δικαίωσις für δικαιολογία an; und öfter gebraucht Her. δικαιοῦσθαι für bestrafen.

§ 3. ὃν für ὃ ἦν A. Ps., von einer Hs. bestätigt. — ἠσσῶντο, καταπεπλῆγντο. (Sch.) — αὐτό. αὐτοί die besten Hss. — ἀδύνατοι ὄντες würde man gern entbehren. (Bp.) — τὴν ἀλλήλων ἀγνωσίαν. Br. 47, 25 A. 1. — ἐπιβουλεύσαντα kann Subject oder auch Object sein. (Hl.) Wegen des Artikels Kr. zu Xen. An. 2, 3, 23. Doch ist es wohl ersteres: durch genommene Gegenmaßregeln sich vertheidigen.

§ 4. ἂν εὗρεν. Gr. 54, 3 A. 10. — ᾧ ἐρεῖ. Gr. 53, 7 A. 8. — ἀλλήλοις. ἀλλ' ἀλλήλοις? Der Begriff ist nicht so betont daß er an der ersten Stelle stehen könnte. Gr. 51, 3 zweite Ausg. — οἱ τοῦ δήμου, wie 5, 4, 3. — ὡς μετέχοντά τινα. Gr. 56, 9 A. 10.

ἐνῆσαν γὰρ καὶ οὓς οὐκ ἄν ποτέ τις ᾤετο ἐς ὀλιγαρχίαν τραπέσθαι· καὶ τὸ ἄπιστον οὗτοι μέγιστον πρὸς τοὺς πολλοὺς ἐποίησαν καὶ πλεῖστα ἐς τὴν τῶν ὀλίγων ἀσφάλειαν ὠφέλησαν, βέβαιον τὴν ἀπιστίαν τῷ δήμῳ πρὸς ἑαυτὸν καταστήσαντες.

67 Ἐν τούτῳ οὖν τῷ καιρῷ οἱ περὶ τὸν Πείσανδρον ἐλθόντες εὐθὺς τῶν λοιπῶν εἴχοντο. καὶ πρῶτον μὲν τὸν δῆμον ξυλλέξαντες εἶπον γνώμην δέκα ἄνδρας ἑλέσθαι ξυγγραφέας αὐτοκράτορας, τούτους δὲ ξυγγράψαντας γνώμην ἐσενεγκεῖν ἐς τὸν δῆμον ἐς ἡμέραν ῥητὴν καθ' ὅ τι ἄριστα ἡ
2 πόλις οἰκήσεται· ἔπειτα ἐπειδὴ ἡ ἡμέρα ἐφῆκεν, ξυνέκλῃσαν τὴν ἐκκλησίαν ἐς τὸν Κολωνόν — ἔστι δὲ ἱερὸν Ποσειδῶνος ἔξω πόλεως, ἀπέχον σταδίους μάλιστα δέκα — καὶ ἐσήνεγκαν οἱ ξυγγραφῆς ἄλλο μὲν οὐδέν, αὐτὸ δὲ τοῦτο, ἐξεῖναι μὲν Ἀθηναίων ἀνειπεῖν γνώμην ἣν ἄν τις βούληται· ἢν δέ
3 τις τὸν εἰπόντα ἢ γράψηται παρανόμων ἢ ἄλλῳ τῳ τρόπῳ βλάψῃ, μεγάλας ζημίας ἐπέθεσαν. ἐνταῦθα δὴ λαμπρῶς ἐλέγετο ἤδη μήτε ἀρχὴν ἄρχειν μηδεμίαν ἔτι ἐκ τοῦ αὐτοῦ

— πλεῖστα ὠφέλησαν. Gr. 46, 5 A. 5. vgl. 6, 14. 7, 68, 3. 8, 68, 2. 96, 4, πλείω 2, 60, 2, μέγιστα 5, 9, 3. — βέβαιον unzweifelhaft. (Ps.) Diese Zeile ist fast nur Wiederholung des schon Ausgesprochenen; eine Spur an Mangel der letzten Durchsicht. (Arn.)

C. 67. § 1. δέκα. λ' d. h. τριάκοντα C. F. Hermann. vgl. Wattenbach de quadring. Ath. fact. p. 38. — ξυγγραφέας. Eine Behörde welche die neue Verfassung entwerfen (συγγράφειν) sollte. Kr. p. 375. — ἐς ἡ. vgl. 93. 3 u. Her. 1, 77: παρεῖναι ἐς χρόνον ῥητόν. — οἰκήσεται verwaltet werden könnte. Gr. 53, 7 A. 8.

§ 2. ἔπειτα ἐπειδή. Eine nicht gemiedene Verbindung. Kr. z. Dion. p. 376 u. Lobeck zu Soph. Aj. 61. — ἡ fehlt in den besten Hsn. fälschlich, da ἡ ῥητὴ ἡμέρα bezeichnet wird. (Pp.) — ἐφῆκε, παρῆν (Sch.) zu 3, 72. — ξυνέκλῃσαν für ξυνέλεξαν die besten Hsn., wohl mit Bezug auf die Beschränktheit des Raumes, bei der nicht alle Platz fanden. — πόλεως. Gr 50, 2 A. 15. — δέκα. δ' (τέσσαρας) Meursius; doch s. Seidler und Reisig z. Soph. Oed. K. 15. (Pp.) — ἐσήνεγκαν zu 5, 38, 5. — ἄλλο μέν. zu 1, 139, 3. — τῶν Ἀθηναίων hängt von τις ab. (Ba.) Von einem zu ergänzenden τινί meint Fritzsche Quaestt. Luc. p. 201. — ἀνειπεῖν. ἀνατρέπειν mehrere und gute Hsn. Beides scheint mir falsch. — παρανόμων. Aesch. 3, 191: τηνικαῦτα ὁ δῆμος κατελύθη ἐπειδή τινες τὰς γραφὰς τῶν παρανόμων ἀνεῖλον. (Kr.) vgl. Dem. 24, 154.

§ 3. ἐκ τοῦ αὐτοῦ κόσμου, ἤγουν ἐκ τῆς παλαιᾶς καὶ δημο-

κόσμου μήτε μισθοφορεῖν, προέδρους τε ἑλέσθαι πέντε ἄνδρας, τούτους δ' ἑλέσθαι ἑκατὸν ἄνδρας, καὶ τῶν ἑκατὸν ἕκαστον πρὸς ἑαυτὸν τρεῖς· ἐλθόντας δὲ αὐτούς, τετρακοσίους ὄντας, ἐς τὸ βουλευτήριον ἄρχειν ὅπῃ ἂν ἄριστα γιγνώσκωσιν αὐτοκράτορας, καὶ τοὺς πεντακισχιλίους δὲ ξυλλέγειν ὁπόταν αὐτοῖς δοκῇ. ἦν δὲ ὁ μὲν τὴν γνώμην ταύτην εἰπὼν Πει- 68
σανδρος, καὶ τἆλλα ἐκ τοῦ προφανοῦς προθυμότατα ξυγκαταλύσας τὸν δῆμον· ὁ μέντοι ἅπαν τὸ πρᾶγμα ξυνθεὶς ὅτῳ τρόπῳ κατέστη ἐς τοῦτο καὶ ἐκ πλείστου ἐπιμεληθεὶς Ἀντιφῶν ἦν, ἀνὴρ Ἀθηναίων τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀρετῇ τε οὐδενὸς 2
ὑστερος καὶ κράτιστος ἐνθυμηθῆναι γενόμενος καὶ ἃ ἂν γνοίη εἰπεῖν, καὶ ἐς μὲν δῆμον οὐ παριὼν οὐδ' ἐς ἄλλον ἀγῶνα ἑκούσιος οὐδένα, ἀλλ' ὑπόπτως τῷ πλήθει διὰ δόξαν δεινότητος διακείμενος, τοὺς μέντοι ἀγωνιζομένους καὶ ἐν δικαστηρίῳ καὶ ἐν δήμῳ πλεῖστα εἰς ἀνὴρ ὅστις ξυμβουλεύσαιτό τι δυνάμενος ὠφελεῖν. καὶ αὐτὸς δέ, ἐπειδὴ τὰ τῶν τετρα- 3
κοσίων ἐν ὑστέρῳ μεταπεσόντα ὑπὸ τοῦ δήμου ἑκακοῦτο, ἄριστα φαίνεται τῶν μέχρι ἐμοῦ ὑπὲρ αὐτῶν τούτων, αἰτιαθεὶς ὡς ξυγκατέστησε, θανάτου δίκην ἀπολογησάμενος. παρέσχε δὲ καὶ ὁ Φρύνιχος ἑαυτὸν πάντων διαφερόντως προθυμότατον ἐς τὴν ὀλιγαρχίαν, δεδιὼς τὸν Ἀλκιβιάδην καὶ

πικῆς κατασάσεως. (Sch.) — μισθοφορεῖν 8, 65, 3. (Dd.) — ὅπῃ ἂν ἄριστα γιγνώσκωσιν. zu 1, 126, 5.

C. 68. § 1. ὅτῳ τρόπῳ κατέστη ἐς τοῦτο auf die Weiſe auf welche es bis dahin gedieh. (Pd.) zu der C. 67 erwähnten Umwälzung. vgl. 68, 4. (Pp.)

§ 2. τὸ πρᾶγμα — τοῦτο die Maßregeln entwarf wodurch es ſo weit gedieh. (Hl.) — ἐνθυμηθῆναι. zu 2, 60, 4. — ἀνὴρ Ἀθηναίων. zu 7, 43, 3. — ἄν, was in mehrern Hſn. fehlt, verdächtigt Pp. vgl. Gr. 54, 15 A. 2. — ἑκούσιος. ἑκουσίως gute Hſn. — ὑπόπτως τῷ πλήθει διακείμενος. zu 1, 75, 1. — δεινότητος. zu 3, 37, 5. — πλεῖστα εἰς ἀνήρ. Gr. 49, 10 A. 5. — ὅστις pluraliſch auf τοὺς ἀγωνιζομένους bezogen. Gr. 58, 4 A. 5.

§ 3. αὐτὸς δέ für αὐτός τε Hk. — ἐπειδὴ τὰ τῶν. ἐπειδὴ μετέστη ἡ δημοκρατία καὶ ἐς ἀγῶνας κατέστη μετὰ τῶν die beſten Hſn. Wohl von Th. herrühren dürfte καὶ ἐς ἀγῶνας κατέστη, aber nach ἑκακοῦτο geſtellt. (Kr.) — ὑπὲρ αὐτῶν τούτων iſt mit ἀπολογησάμενος zu verbinden. (Kr.) — ὡς ξυγκατέστησε, ταῦτα, τὰ τῶν τετρακοσίων. (Kr.) — πάντων διαφερόντως προθυμότατον auf eine von allen ausgezeichnete Weiſe ſehr eifrig. — καὶ

[illegible] εἰδότα αὐτὸν ὅσα ἐν τῇ Σάμῳ πρὸς τὸν Ἀστύ-
[illegible] ἔπραξεν, νομίζων οὐκ ἄν ποτε αὐτὸν κατὰ τὸ εἰκὸς
[illegible] ὀλιγαρχίας κατελθεῖν· πολύ τε πρὸς τὰ δεινά, ἐπειδή-
[illegible], φερεγγυώτατος ἐφάνη. καὶ Θηραμένης ὁ τοῦ
[illegible] ἐν τοῖς ξυγκαταλύουσι τὸν δῆμον πρῶτος ἦν, ἀνὴρ
[illegible] εἰκεῖν οὔτε γνῶναι ἀδύνατος. ὥστε ἀπ' ἀνδρῶν πολλῶν
[illegible] ξυνετῶν πραχθὲν τὸ ἔργον οὐκ ἀπεικότως, καίπερ μέγα
[illegible], προὐχώρησεν· χαλεπὸν γὰρ ἦν τὸν Ἀθηναίων δῆμον
[ἐπ'] ἔτει ἑκατοστῷ μάλιστα ἐπειδὴ οἱ τύραννοι κατελύθησαν
ἐλευθερίας παῦσαι, καὶ οὐ μόνον μὴ ὑπήκοον ὄντα, ἀλλὰ
καὶ ὑπὲρ ἥμισυ τοῦ χρόνου τούτου αὐτὸν ἄλλων ἄρχειν
εἰωθότα.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκκλησία οὐδενὸς ἀντειπόντος ἀλλὰ κυρώ-
σασα ταῦτα διελύθη, τοὺς τετρακοσίους ἤδη ὕστερον τρόπῳ
τοιῷδε ἐς τὸ βουλευτήριον ἐσήγαγον. ἦσαν [δ'] Ἀθηναῖοι
πάντες ἀεὶ οἱ μὲν ἐπὶ τείχει οἱ δ' ἐν τάξει τῶν ἐν Δεκελείᾳ
2 πολεμίων ἕνεκα ἐφ' ὅπλοις. τῇ οὖν ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοὺς μὲν
μὴ ξυνειδότας εἴασαν, ὥσπερ εἰώθεσαν, ἀπελθεῖν, τοῖς δ' ἐν
τῇ ξυνωμοσίᾳ εἴρητο ἡσυχῇ μὴ ἐπ' αὐτοῖς τοῖς ὅπλοις
ἀλλ' ἄποθεν περιμένειν καὶ ἤν τις ἐνιστῆται τοῖς ποιουμέ-

ἐπιστάμενος. Ueber καί zu 1, 1, 1. — ἔπραξε, Φρύνιχος. 8, 50, 1. (Arn.) — ὑπ' ὀλιγαρχίας κατελθεῖν, so v. a. ὑπ' ὀλιγαρχίας καταχθῆναι. (Abr.) Gr. 52, 3 A. 1. ἐπί bietet keine Hs. — πολύ gehört zum Comparativ. Gr. 49, 7 A. 7. — ὑπέστη, ὑπεσχετο. (Sch.) Vielmehr: sich unterzogen hatte, suscepit Ps. — φερεγγυώτατος von zuverlässiger Hingebung. zu 3, 46, 1.

§ 4. ἐπ' ἔτει für ἔτει viele und mit die besten Hsn. — ἐπειδή. zu 1, 6, 4. — ἐλευθερίαν erkannte man nur in der Demokratie. Kr. z. Dion. p. 374, 56. — καί vor οὐ und zwar ist mir verdächtig. — οὐ μόνον bildet eine feste Formel; μή ist des Inf. wegen gesetzt. Doch findet sich beim Particip μὴ μόνον 1, 82, 2. 3, 59, 1. (Pp.) vgl. 6, 38, 3.

C. 69. § 1. ἀλλά verbindet verschiedene Casus von Participien. Gr. 56, 14 A. 2. — ἦσαν δ'. Das δέ wünscht man getilgt. Recht. vgl. 3, 20, 2. 52, 1. 8, 104, 1. (Pp.) 1, 89, 1. 2, 34, 1. 3, 104, 1. — Ἀθηναῖοι für Ἀθηναίων die besten Hsn. Doch Σαμίων πάντες 8, 75, 3. (Pp.) — ἐπὶ τείχει ohne Artikel. 4, 133, 1: Θεσπιέων τεῖχος περιεῖλον. Ar. Thesm. 495: ἀπὸ τείχους εἰσιών. vgl. dort Fritzsche. (Hertlein Ms.) Gr. 50, 2 A. 15. — τάξει, παρατάξει. (Sch.) — ἐφ' ὅπλοις. zu 7, 28, 2. (Pp.)

§ 2. ἡσυχῇ, κρύφα. (Sch.) unbemerkbar. — ἐνιστῆται

νοις, λαβόντας τὰ ὅπλα μὴ ἐπιτρέπειν. ἦσαν δὲ καὶ Ἄνδριοι καὶ Τήνιοι καὶ Καρυστίων τριακόσιοι καὶ Αἰγινητῶν τῶν ἐποίκων, οὓς Ἀθηναῖοι ἔπεμψαν οἰκήσοντας, ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ἥκοντες ἐν τοῖς ἑαυτῶν ὅπλοις, οἷς ταῦτα προείρητο. τούτων 3 δὲ διατεταγμένων οὕτως ἐλθόντες οἱ τετρακόσιοι, μετὰ ξιφιδίου ἀφανοῦς ἕκαστος, καὶ οἱ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν μετ' αὐτῶν Ἕλληνες νεανίσκοι, οἷς ἐχρῶντο εἴ τί που δέοι χειρουργεῖν, ἐπέσησαν τοῖς ἀπὸ τοῦ κυάμου βουλευταῖς, οὖσιν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐξιέναι λαβοῦσι τὸν μισθόν· ἔφερον δὲ αὐτοῖς τοῦ ὑπολοίπου χρόνου παντὸς αὐτοὶ καὶ ἐξιοῦσιν ἐδίδοσαν.

Ὡς δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ ἥ τε βουλὴ οὐδὲν ἀντειποῦσα 70 ὑπεξῆλθε καὶ οἱ ἄλλοι πολῖται οὐδὲν ἐνεωτέριζον ἀλλ' ἡσύχαζον, οἱ [δὲ] τετρακόσιοι ἐσελθόντες ἐς τὸ βουλευτήριον τότε μὲν πρυτάνεις τε σφῶν αὐτῶν ἀπεκλήρωσαν, καὶ ὅσα πρὸς τοὺς θεούς, εὐχαῖς καὶ θυσίαις καθιστάμενοι ἐς τὴν ἀρχὴν ἐχρήσαντο, ὕστερον δὲ πολὺ μεταλλάξαντες τῆς τοῦ δήμου διοικήσεως, πλὴν τοὺς φεύγοντας οὐ κατῆγον τοῦ Ἀλκιβιάδου ἕνεκα, τὰ δὲ ἄλλα ἔνεμον κατὰ κράτος τὴν πό-

---

eintrete, um es zu hindern. — τῶν ἐποίκων, πνές. Gr. 47, 15 A. 5. — οὓς Ἀ. ἔ. οἰκήσοντας würde ich gern entbehren. — ἑαυτῶν, im Gegenſatze zu denen der Athener.

§ 3. Ἕλληνες fehlt in mehrern Hſn., vielleicht geſetzt, damit man nicht an die ſkythiſchen Bogenſchützen, eine Art Gensdarmerie, denke. (Waſſe.) — χειρουργεῖν, διαχειρίσασθαί τινα καὶ ἀναιρεῖν. (Sch.) — κυάμου. zu 8, 66, 1. — τοῦ ὑπολοίπου für die verfloſſene Zeit. (Pſ.) Für den Reſt des Jahres meint Böckh Staatsh. d. Ath. 1 p. 250. Aber wozu die unnöthige Ausgabe? Alſo für die übrige Zeit, wofür ſie den Betrag noch nicht erhalten, den rückſtändigen Sold. Kr. zu Dion. p. 377. Der Ge. hängt von μισθόν ab. Gr. 47, 8 A. 1.

C. 70. § 1. οἱ δέ. δέ von Hſ. verdächtigt fehlt in einer Hſ. vgl. jedoch zu 1, 11, 1. — σφῶν, ἐκ σφῶν. (Sch.) Gr. 47, 9. — ἀπεκλήρωσαν, ἤγουν διὰ κλήρου ἀποκατέσησαν. (Sch.) — ὅσα πρὸς τοὺς θεούς, ἦν erforderlich war. Her. 1, 215: ὅσα μὲν ἐς αἰχμάς, χαλκῷ χρέωνται. (Arn.) Gr. 62, 1 A. 4. — τὰ δέ. Das δέ ſteht mit Bezug auf das parentheſiſche πλὴν — ἕνεκα. vgl. 7, 33, 2. (Arn.) — ἔνεμον verwalteten, Thuk. in dieſem Sinne nur hier, öfter Her. u. Soph. Aeſch. Hik. 655: ὡς πόλις εὖ νέμοιτο. Der gew. att. Proſa iſt dieſer Gebrauch wohl fremd. — κατὰ κράτος gebieteriſch.

ἐπιστάμενος εἰδότα αὐτὸν ὅσα ἐν τῇ Σάμῳ πρὸς τὸν Ἀστύοχον ἔπραξεν, νομίζων οὐκ ἄν ποτε αὐτὸν κατὰ τὸ εἰκὸς ὑπ' ὀλιγαρχίας κατελθεῖν· πολύ τε πρὸς τὰ δεινά, ἐπειδή-
4 περ ὑπέστη, φερεγγυώτατος ἐφάνη. καὶ Θηραμένης ὁ τοῦ Ἄγνωνος ἐν τοῖς ξυγκαταλύουσι τὸν δῆμον πρῶτος ἦν, ἀνὴρ οὔτ' εἰπεῖν οὔτε γνῶναι ἀδύνατος. ὥστε ἀπ' ἀνδρῶν πολλῶν καὶ ξυνετῶν πραχθὲν τὸ ἔργον οὐκ ἀπεικότως, καίπερ μέγα ὄν, προὐχώρησεν· χαλεπὸν γὰρ ἦν τὸν Ἀθηναίων δῆμον [ἐπ'] ἔτει ἑκατοστῷ μάλιστα ἐπειδὴ οἱ τύραννοι κατελύθησαν ἐλευθερίας παῦσαι, καὶ οὐ μόνον μὴ ὑπήκοον ὄντα, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ ἥμισυ τοῦ χρόνου τούτου αὐτὸν ἄλλων ἄρχειν εἰωθότα.

69 Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκκλησία οὐδενὸς ἀντειπόντος ἀλλὰ κυρώσασα ταῦτα διελύθη, τοὺς τετρακοσίους ἤδη ὕστερον τρόπῳ τοιῷδε ἐς τὸ βουλευτήριον ἐσήγαγον. ἦσαν [δ'] Ἀθηναῖοι πάντες ἀεὶ οἱ μὲν ἐπὶ τείχει οἱ δ' ἐν τάξει τῶν ἐν Δεκελείᾳ
2 πολεμίων ἕνεκα ἐφ' ὅπλοις. τῇ οὖν ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τοὺς μὲν μὴ ξυνειδότας εἴασαν, ὥσπερ εἰώθεσαν, ἀπελθεῖν, τοῖς δ' ἐν τῇ ξυνωμοσίᾳ εἴρητο ἡσυχῇ μὴ ἐπ' αὐτοῖς τοῖς ὅπλοις ἀλλ' ἄποθεν περιμένειν καὶ ἤν τις ἐνιστῆται τοῖς ποιουμέ-

---

ἐπιστάμενος. Ueber καί zu 1, 1, 1. — ἔπραξε, Φρύνιχος. 8, 50, 1. (Arn.) — ὑπ' ὀλιγαρχίας κατελθεῖν, so v. a. ὑπ' ὀλιγαρχίας καταχθῆναι. (Abr.) Gr. 52, 3 A. 1. ἐπί bietet keine Hs. — πολύ gehört zum Comparativ. Gr. 49, 7 A. 7. — ὑπέστη, ὑπεσχετο. (Sch.) Vielmehr: sich unterzogen hatte, suscepit Ps. — φερεγγυώτατος von zuverlässiger Hingebung. zu 3, 46, 1.

§ 4. ἐπ' ἔτει für ἔτει viele und mit die besten Hsn. — ἐπειδή. zu 1, 6, 4. — ἐλευθερίαν erkannte man nur in der Demokratie. Kr. z. Dion. p. 374, 56. — καί vor οὐ und zwar ist mir verdächtig. — οὐ μόνον bildet eine feste Formel; μή ist des Inf. wegen gesetzt. Doch findet sich beim Particip μὴ μόνον 1, 82, 2. 3, 59, 1. (Pp.) vgl. 6, 38, 3.

C. 69. § 1. ἀλλά verbindet verschiedene Casus von Participien. Gr. 56, 14 A. 2. — ἦσαν δ'. Das δέ wünscht man getilgt. Recht. vgl. 3, 20, 2. 52, 1. 8, 104, 1. (Pp.) 1, 89, 1. 2, 34, 1. 3, 104, 1. — Ἀθηναῖοι für Ἀθηναίων die besten Hsn. Doch Σαμίων πάντες 8, 75, 3. (Pp.) — ἐπὶ τείχει ohne Artikel. 4, 133, 1: Θεσπιέων τεῖχος περιεῖλον. Ar. Thesm. 495: ἀπὸ τείχους εἰσιών. vgl. dort Fritzsche. (Hertlein Ms.) Gr. 50, 2 A. 15. — τάξει, παρατάξει. (Sch.) — ἐφ' ὅπλοις. zu 7, 28, 2. (Pp.)

§ 2. ἡσυχῇ, κρύφα. (Sch.) unbemerkbar. — ἐνιστῆται

νοις, λαβόντας τὰ ὅπλα μὴ ἐπιτρέπειν. ἦσαν δὲ καὶ Ἄνδριοι καὶ Τήνιοι καὶ Καρυστίων τριακόσιοι καὶ Αἰγινητῶν τῶν ἐποίκων, οὓς Ἀθηναῖοι ἔπεμψαν οἰκήσοντας, ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ἥκοντες ἐν τοῖς ἑαυτῶν ὅπλοις, οἷς ταῦτα προείρητο. τούτων 3
δὲ διατεταγμένων οὕτως ἐλθόντες οἱ τετρακόσιοι, μετὰ ξιφιδίου ἀφανοῦς ἕκαστος, καὶ οἱ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν μετ' αὐτῶν Ἕλληνες νεανίσκοι, οἷς ἐχρῶντο εἴ τί που δέοι χειρουργεῖν, ἐπέστησαν τοῖς ἀπὸ τοῦ κυάμου βουλευταῖς, οὖσιν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐξιέναι λαβοῦσι τὸν μισθόν· ἔφερον δὲ αὐτοῖς τοῦ ὑπολοίπου χρόνου παντὸς αὐτοὶ καὶ ἐξιοῦσιν ἐδίδοσαν.

Ὡς δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ ἥ τε βουλὴ οὐδὲν ἀντεποῦσα 70
ὑπεξῆλθε καὶ οἱ ἄλλοι πολῖται οὐδὲν ἐνεωτέριζον ἀλλ' ἡσύχαζον, οἱ [δὲ] τετρακόσιοι ἐσελθόντες ἐς τὸ βουλευτήριον τότε μὲν πρυτάνεις τε σφῶν αὐτῶν ἀπεκλήρωσαν, καὶ ὅσα πρὸς τοὺς θεούς, εὐχαῖς καὶ θυσίαις καθιστάμενοι ἐς τὴν ἀρχὴν ἐχρήσαντο, ὕστερον δὲ πολὺ μεταλλάξαντες τῆς τοῦ δήμου διοικήσεως, πλὴν τοὺς φεύγοντας οὐ κατῆγον τοῦ Ἀλκιβιάδου ἕνεκα, τὰ δὲ ἄλλα ἔνεμον κατὰ κράτος τὴν πό-

---

eintrete, um es zu hindern. — τῶν ἐποίκων, πνές. Gr. 47, 15 A. 5. — οὓς Ἀ. ἔ. οἰκήσοντας würde ich gern entbehren. — ἑαυτῶν, im Gegensatze zu denen der Athener.

§ 3. Ἕλληνες fehlt in mehrern Hss., vielleicht gesetzt, damit man nicht an die skythischen Bogenschützen, eine Art Gensdarmerie, denke. (Wasse.) — χειρουργεῖν, διαχειρίσασθαί τινα καὶ ἀναιρεῖν. (Sch.) — κυάμου. zu 8, 66, 1. — τοῦ ὑπολοίπου für die verfloſſene Zeit. (Pſ.) Für den Reſt des Jahres meint Böckh Staatsh. d. Ath. I p. 250. Aber wozu die unnöthige Ausgabe? Alſo für die übrige Zeit, wofür ſie den Betrag noch nicht erhalten, den rückſtändigen Sold. Kr. zu Dion. p. 377. Der Ge. hängt von μισθόν ab. Gr. 47, 8 A. 1.

C. 70. § 1. οἱ δέ. δέ von Hk. verdächtigt fehlt in einer Hſ. vgl. jedoch zu 1, 11, 1. — σφῶν, ἐκ σφῶν. (Sch.) Gr. 47, 9. — ἀπεκλήρωσαν, ἤγουν διὰ κλήρου ἀποκατέστησαν. (Sch.) — ὅσα πρὸς τοὺς θεούς, ἦν erforderlich war. Her. 1, 215: ὅσα μὲν ἐς αἷγμάς, χαλεπὴ χρέωνται. (Arn.) Gr. 62, 1 A. 4. — τὰ δέ. Das δέ ſteht mit Bezug auf das parentheſiſche πλὴν — ἕνεκα. vgl. 7, 33, 2. (Arn.) — ἔνεμον verwalteten, Thuk. in dieſem Sinne nur hier, öfter Her. u. Soph. Aeſch. Pik. 655: ὡς πόλις εὖ νέμοιτο. Der gew. att. Proſa iſt dieſer Gebrauch wohl fremd. — κατὰ κράτος gebieteriſch.

2 λιν. καὶ ἄνδρας τέ τινας ἀπέκτειναν οὐ πολλούς, οἳ ἐδόκουν ἐπιτήδειοι εἶναι ὑπεξαιρεθῆναι, καὶ ἄλλους ἔδησαν, τοὺς δὲ καὶ μετεστήσαντο· πρός τε Ἆγιν τὸν Λακεδαιμονίων βασιλέα ὄντα ἐν τῇ Δεκελείᾳ ἐπεκηρυκεύοντο, λέγοντες διαλλαγῆναι βούλεσθαι καὶ εἰκὸς εἶναι αὐτὸν σφίσι καὶ οὐκέτι τῷ ἀπίστῳ
71 δήμῳ μᾶλλον ξυγχωρεῖν. ὁ δὲ νομίζων τὴν πόλιν οὐχ ἡσυχάζειν, οὐδ' εὐθὺς οὕτω τὸν δῆμον τὴν παλαιὰν ἐλευθερίαν παραδώσειν, εἴ τε στρατιὰν πολλὴν ἴδοι σφῶν, οὐκ ἂν ἡσυχάσειν, οὐδ' ἐν τῷ παρόντι πάνυ τι πιστεύων μὴ οὐκέτι ταράσσεσθαι αὐτούς, τοῖς μὲν ἀπὸ τῶν τετρακοσίων ἐλθοῦσιν
2 οὐδὲν ξυμβατικὸν ἀπεκρίνατο, προσμεταπεμψάμενος δὲ ἐκ Πελοποννήσου στρατιὰν πολλὴν οὐ πολλῷ ὕστερον καὶ αὐτὸς τῇ ἐκ τῆς Δεκελείας φρουρᾷ μετὰ τῶν ἐλθόντων κατέβη πρὸς αὐτὰ τὰ τείχη τῶν Ἀθηναίων, ἐλπίσας ἢ ταραχθέντας αὐτοὺς μᾶλλον ἂν χειρωθῆναι σφίσιν ἢ βούλονται, ἢ καὶ αὐτοβοεὶ ἂν διὰ τὸν ἔνδοθέν τε καὶ ἔξωθεν κατὰ τὸ εἰκὸς γενησόμενον θόρυβον· τῶν γὰρ μακρῶν τειχῶν διὰ τὴν
3 κατ' αὐτὰ ἐρημίαν λήψεως οὐκ ἂν ἁμαρτεῖν. ὡς δὲ προσέμιξέ τε ἐγγὺς καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὰ μὲν ἔνδοθεν οὐδ' ὁπωστιοῦν ἐκίνησιν, τοὺς δ' ἱππέας ἐκπέμψαντες καὶ μέρος τι τῶν ὁπλιτῶν καὶ ψιλῶν καὶ τοξοτῶν ἄνδρας τε κατέβαλον

---

§ 2. τινὰς οὐ πολλούς. Gr. 51, 16 A. 4. — ἐπιτήδειοι geeignet, verdienend. Kr. zu Xen. An. 2, 3, 11. — ὑπεξαιρεθῆναι aus dem Wege geräumt zu werden. (Bs.) — μετεστησαν entfernten sie, nicht eben alle durch Verbannung; μετεστήσαντο viele u. auch gute Hsn.; allein Thuk. hat so nur das Activ 4, 57, 4. 8, 72, 2. — αὐτόν. viele und auch gute Hsn. αὐτοῖς, sprachwidrig. Gr. 51, 2 A. 8.

C. 71. § 1. τὴν πόλιν οὐκ ἂν ἡσυχάζειν getilgt und das nächste οὐδέ in οὔτε verwandelt würde der Stelle helfen. (Kr.) — σφῶν, τῶν Λακεδαιμονίων. (A. Bs.) vgl. Gr. 51, 2 A. 3. — ἐν τῷ παρόντι gehört zu ταράσσεσθαι. (Hl.) — μή. zu 1, 10, 1. — ταράσσεσθαι Gö., ταράττεσθαι die Hsn. — ξυμβατικὸν Versöhnliches, wie 8, 91, 1. εἰρηναῖον 1, 29, 3.

§ 2. ᾗ. εἰ die besten Hsn. — βούλονται, οἱ Πελοποννήσιοι. (Sch.) — ἄν, αἱρεθῆναι, ἁλῶναι aus χειρωθῆναι, wenn nicht vielmehr γοῦν für das folgende γάρ zu lesen ist. (Ba.) — τῶν γάρ. τῆς τῶν eine Hs. corr., bloß τῶν zwei. — λήψεως. τῆς λήψεως Reiske. — ἐρημίαν Unbesetztheit. (Hl.)

§ 3. τὰ ἔνδοθεν den innern Zustand. (Ba.) — ὁπωστιοῦν. Gr. 51, 15 A. 3. — ἄνδρας αὐτῶν. zu 7, 43, 3. — τε ist

αὐτῶν διὰ τὸ ἐγγὺς προσελθεῖν καὶ ὅπλων τινῶν καὶ νεκρῶν ἐκράτησαν, οὕτω δὴ γνοὺς ἀπήγαγε πάλιν τὴν στρατιάν. καὶ 4
αὐτὸς μὲν καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ κατὰ χώραν ἐν τῇ Δεκελείᾳ ἔμενον, τοὺς δ' ἐπελθόντας ὀλίγας τινὰς ἡμέρας ἐν τῇ γῇ μείναντας ἀπέπεμψεν ἐπ' οἶκου. μετὰ δὲ τοῦτο παρά τε τὸν Ἄργιν ἐπρεσβεύοντο οἱ τετρακόσιοι οὐδὲν ἧσσον, κἀκείνου μᾶλλον ἤδη προσδεχομένου καὶ παραινοῦντος ἐκπέμπουσι καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα περὶ ξυμβάσεως πρέσβεις, βουλόμενοι διαλλαγῆναι.

Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὴν Σάμον δέκα ἄνδρας παραμυ- 72
θησομένους τὸ στρατόπεδον καὶ διδάξοντας ὡς οὐκ ἐπὶ βλάβῃ τῆς πόλεως καὶ τῶν πολιτῶν ἡ ὀλιγαρχία κατέστη, ἀλλ' ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ξυμπάντων πραγμάτων, πεντακισχίλιοί τε ὅτι εἶεν καὶ οὐ τετρακόσιοι μόνον οἱ πράσσοντες· καίτοι 2
οὐ πώποτε Ἀθηναίους διὰ τὰς στρατείας καὶ τὴν ὑπερόριον ἀσχολίαν ἐς οὐδὲν πρᾶγμα οὕτω μέγα ἐλθεῖν βουλεύσοντας ἐν ᾧ πεντακισχιλίους ξυνελθεῖν. ἄλλα τ' ἐπιστείλαντες τὰ πρέποντ' εἰπεῖν ἀπέπεμψαν αὐτοὺς εὐθὺς μετὰ τὴν ἑαυτῶν κατάστασιν, δείσαντες μή, ὅπερ ἐγένετο, ναυτικὸς ὄχλος οὔτ' αὐτὸς μένειν ἐν τῷ ὀλιγαρχικῷ κόσμῳ ἐθέλῃ, σφᾶς τε μὴ ἐκεῖθεν ἀρξαμένου τοῦ κακοῦ μεταστήσωσιν. ἐν γὰρ τῇ 73

---

aus einer guten Hſ. zugefügt. — κατέβαλον, das Tranſitiv zu πίπτειν, ſyn. ἀποκτείνειν nach Heſych., bei Thuc. nur hier. Her. 9, 63: ἀμυνόμενοι κατέβαλλον πολλοὺς τῶν Λακεδαιμονίων. vgl. dort Weſſ. u. Lex. Xen. — γνούς. ἀπογνούς Haaſe.

§ 4. κἀκείνου für καὶ ἐκείνου eine gute Hſ.

C. 72. § 2. στρατείας. στρατιᾶς viele, auch gute Hſn. zu 1, 3, 4. — τὴν ὑπερόριον ἀσχολίαν auswärtige Geſchäfte theils für den Staat theils in Privatangelegenheiten. (Kr.) Zweier Endungen iſt das Adj. auch Aeſch. 1, 19. 2, 49; aber ſubſtantivirt ἡ ὑπερορία an ungefähr einem Dutzend Stellen von Attikern. — ἐς οὐδὲν — βουλεύσοντας ſie ſeien zu keinem ſo wichtigen Geſchäfte der Berathung halber gekommen. (Sch.) — ἐν ᾧ π. ξυνελθεῖν, ὥστε ἀθρόους πεντακισχιλίους συνελθεῖν. δηλοῦται δὲ ἐντεῦθεν ὅτι οἱ τετρακόσιοι δημοκρατικωτέραν τῆς πρόσθεν ἐπηγγέλλοντο ποιήσειν τὴν πολιτείαν, πεντακισχιλίους κοινωνοὺς παραλαβόντες, ὅσοι οὐδεπώποτε πρότερον βουλευσόμενοι συνῆλθον. (Sch.) — ἄλλα τε für καὶ ταῦλλα eine gute Hſ. — ἑαυτῶν für αὐτῶν dieſelbe. — τοῦ κακοῦ, der Kampf gegen die Oligarchie. — ναυτικὸς ὄχλος. Verruſen war die ναυτικὴ ἀναρχία. Eur. Hek. 607.

Σάμῳ ἐνεωτερίζετο ἤδη τὰ περὶ τὴν ὀλιγαρχίαν καὶ ξυνέβη τοιάδε γενέσθαι ὑπ' αὐτὸν τὸν χρόνον τοῦτον ὅνπερ οἱ τετρακόσιοι ξυνίσταντο. οἱ γὰρ τότε τῶν Σαμίων ἐπαναστάντες τοῖς δυνατοῖς καὶ ὄντες δῆμος, μεταβαλλόμενοι αὖθις καὶ πεισθέντες ὑπό τε τοῦ Πεισάνδρου, ὅτ' ἦλθεν, καὶ τῶν ἐν τῇ Σάμῳ ξυνεστώτων Ἀθηναίων, ἐγένοντό τε ἐς τριακοσίους ξυνωμόται καὶ ἔμελλον τοῖς ἄλλοις ὡς δήμῳ ὄντι ἐπιθήσεσθαι. καὶ Ὑπέρβολόν τέ τινα τῶν Ἀθηναίων, μοχθηρὸν ἄνθρωπον, ὠσιραχισμένον οὐ διὰ δυνάμεως καὶ ἀξιώματος φόβον ἀλλὰ διὰ πονηρίαν καὶ αἰσχύνην τῆς πόλεως, ἀποκτείνουσι μετὰ Χαρμίνου τε, ἑνὸς τῶν στρατηγῶν, καί τινων τῶν παρὰ σφίσιν Ἀθηναίων, πίστιν διδόντες αὐτοῖς, καὶ ἄλλα μετ' αὐτῶν τοιαῦτα ξυνέπραξαν, τοῖς τε πλείοσιν ὑμηντο ἐπιτίθεσθαι. οἱ δὲ αἰσθόμενοι τῶν τε στρατηγῶν Λέοντι καὶ Διομέδοντι — οὗτοι γὰρ οὐχ ἑκόντες, διὰ τὸ τιμᾶσθαι ὑπὸ τοῦ δήμου, ἔφερον τὴν ὀλιγαρχίαν — τὸ μέλλον σημαίνουσι καὶ Θρασυβούλῳ καὶ Θρασύλλῳ, τῷ μὲν τριηραρχοῦντι τῷ δὲ ὁπλιτεύοντι, καὶ ἄλλοις οἳ ἐδόκουν αὖ μάλιστα ἐναντιοῦσθαι τοῖς ξυνεστῶσιν· καὶ οὐχ ἡξίουν περιδεῖν αὐτοὺς σφᾶς τε διαφθαρέντας καὶ Σάμον Ἀθηναίοις ἀλλοτριωθεῖσαν, δι' ἣν μόνον ἡ ἀρχὴ αὐτοῖς ἐς τοῦτο ξυνέμεινεν. οἱ δὲ ἀκούσαντες τῶν τε στρατιωτῶν ἕνα ἕκαστον μετῄεσαν μὴ ἐπιτρέπειν, καὶ οὐχ ἥκιστα τοὺς Παράλους, ἄνδρας Ἀθηναίους τε καὶ ἐλευθέρους πάντας ἐν τῇ νηὶ πλέ-

---

C. 73. § 1. ἐνεωτερίζετο τὰ περὶ τὴν ὀλιγαρχίαν es wurde an dem Umſturze der Oligarchie gearbeitet. — τότε 8, 21, 1. (Kr.) — ἐς τριακοσίους. Gr. 60, 8 A. 1.

§ 2. Ὑπέρβολόν τε. Dem τέ entſpricht καὶ ἄλλα. — διὰ αἰσχύνην τῆς πόλεως weil er der Stadt Schande machte. (Ol.) — τοῖς πλείοσι der Mehrzahl, den Demokraten.

§ 3. Θρασύλλῳ. Das doppelte λ ſchützen beſonders die Inſchriften. Schömann Iſä. p. 355. — ὁπλιτεύοντι ἀντὶ τοῦ ὁπλιτικοῦ ὄχοντι. (Sch.) Den Begriff Befehlshaberſchaft hat das Wort doch wohl nie gehabt. — τοῖς ξυνεστῶσι der Verſchwörung. (Ba.) zu 8, 66, 1. — αὐτούς, die erwähnten Athener, Subject zu περιδεῖν; σφᾶς die ſamiſchen Demokraten. — μέχρι νῦν vor ἡ ἀρχή, Gloſſem zu ἐς τοῦτο, iſt mit guten Hſn. getilgt.

§ 4. μετῄεσαν gingen an mit Bitten. (Sch.) vgl. 3, 70, 1. — τοὺς Παράλους, τοὺς ἐκ τῆς νεὼς τῆς Παράλου. (Sch.) vgl. § 5

οντας καὶ ἀεὶ δή ποτε ὀλιγαρχίᾳ, καὶ μὴ παρούσῃ, ἐπικειμένους· ὅ τε Λέων καὶ ὁ Διομέδων αὐτοῖς ναῦς τινάς, ὁπότε ποι πλέοιεν, κατέλειπον φύλακας. ὥστ' ἐπειδὴ αὖ- 5
τοῖς ἐπετίθεντο οἱ τριακόσιοι, βοηθησάντων πάντων τούτων, μάλιστα δὲ τῶν Παράλων, περιεγένοντο οἱ τῶν Σαμίων πλείονες, καὶ τριάκοντα μέν τινας ἀπέκτειναν τῶν τριακοσίων, τρεῖς δὲ τοὺς αἰτιωτάτους φυγῇ ἐζημίωσαν· τοῖς δ' ἄλλοις οὐ μνησικακοῦντες δημοκρατούμενοι τὸ λοιπὸν ξυνεπολίτευον.
τὴν δὲ Πάραλον ναῦν καὶ Χαιρέαν ἐπ' αὐτῆς τὸν Ἀρχεστρά- 74
του, ἄνδρα Ἀθηναῖον, γενόμενον ἐς τὴν μετάστασιν πρόθυμον, ἀποπέμπουσιν οἵ τε Σάμιοι καὶ οἱ στρατιῶται κατὰ τάχος ἐς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγενημένα· οὐ γὰρ ἤδεσάν πω τοὺς τετρακοσίους ἄρχοντας. καὶ καταπλευσάντων 2
αὐτῶν εὐθέως τῶν μὲν Παράλων τινὰς οἱ τετρακόσιοι, δύο ἢ τρεῖς, ἔδησαν, τοὺς δ' ἄλλους ἀφελόμενοι τὴν ναῦν καὶ μετεμβιβάσαντες ἐς ἄλλην στρατιῶτιν νεῶν ἔταξαν φρουρεῖν περὶ Εὔβοιαν. ὁ δὲ Χαιρέας εὐθύς, διαλαθών πως, ὡς εἶδε τὰ παρόντα, πάλιν ἐς τὴν Σάμον ἐλθὼν ἀγγέλλει τοῖς στρατιώταις, ἐπὶ τὸ μεῖζον πάντα δεινώσας, τὰ ἐκ τῶν
Ἀθηνῶν, ὡς πληγῆς τε πάντας ζημιοῦσι καὶ ἀντεισπεῖν ἔστιν 3
οὐδὲν πρὸς τοὺς ἔχοντας τὴν πολιτείαν, καὶ ὅτι αὐτῶν καὶ γυναῖκες καὶ παῖδες ὑβρίζονται καὶ διανοοῦνται, ὁπόσοι ἐν Σάμῳ στρατεύονται μὴ ὄντες τῆς σφετέρας γνώμης, τούτων πάντων τοὺς προσήκοντας λαβόντες εἴρξειν, ἵνα, ἢν μὴ ὑπακούωσι, τεθνήξωσιν· καὶ ἄλλα πολλὰ ἐπικαταψευδόμενος

---

n. 74, 2, Ar. Ly. 58, Aeſch. 3, 162. — καὶ μὴ παρούσῃ, καὶ εἰ μὴ εἶναι (οὖσα) τύχοι. (Sch.) — ἐπικειμένους, ἀχθομένους. (Sch.) vgl. 2, 49, 4 u. 59, 1.

§ 5. οἱ πλείονες, οἱ δημοκρατικοί. (Sch.)

C. 74. § 1. ἐς τὴν μετάστασιν, ἥγουν ἐς τὸ καταλῦσαι τὴν ὀλιγαρχίαν. (Sch.) für den Sturz der Oligarchie im Heere. (Pp.) — οὐ γάρ. vgl. 8, 77. (Pp.)

§ 2. φρουρεῖν περὶ Εὔβοιαν. vgl. 8, 86, 6. (Hl.) — ἐπὶ τὸ μεῖζον. zu 1, 10, 4. — δεινώσας, τῷ λόγῳ ἐπάρας. (Sch.) — Ἀθηνῶν für Ἀθηναίων vielleicht nur zwei Hſn., wohl auch Ba.

§ 3. τε nach ὁπόσοι iſt mit einer guten Hſ. getilgt. — ὄντες τῆς σφετέρας γνώμης. zu 1, 113, 2. — εἴρξειν. ἔρξειν eine gute Hſ. Ueber den Inf. Fu. zu 1, 27, 2. — ὑπακούωσι für ὑπακούσωσι die beſten Hſn.

75 ἔλεγεν. οἱ δ' ἀκούσαντες ἐπὶ τοὺς τὴν ὀλιγαρχίαν μάλιστα ποιήσαντας καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων τοὺς μετασχόντας τὸ μὲν πρῶτον ὥρμησαν βάλλειν, ἔπειτα μέντοι ὑπὸ τῶν διὰ μέσου κωλυθέντες, καὶ διδαχθέντες, μὴ τῶν πολεμίων ἀντιπρῴρων ἐγγὺς ἐφορμούντων ἀπολέσωσι τὰ πράγματα, ἐπαύσαντο.
2 μετὰ δὲ τοῦτο, λαμπρῶς ἤδη ἐς δημοκρατίαν βουλόμενοι μεταστῆσαι τὰ ἐν τῇ Σάμῳ, ὅ τε Θρασύβουλος ὁ τοῦ Λύκου καὶ Θράσυλλος — οὗτοι γὰρ μάλιστα προεστήκεσαν τῆς μεταβολῆς — ὥρκωσαν πάντας τοὺς στρατιώτας τοὺς μεγίστους ὅρκους, καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐκ τῆς ὀλιγαρχίας μάλιστα, ἢ μὴν δημοκρατήσεσθαί τε καὶ ὁμονοήσειν, καὶ τὸν πρὸς Πελοποννησίους πόλεμον προθύμως διοίσειν, καὶ τοῖς τετρακο-
3 σίοις πολέμιοί τ' ἔσεσθαι καὶ οὐδὲν ἐπικηρυκεύσεσθαι. ξυνώμνυσαν δὲ καὶ Σαμίων πάντες τὸν αὐτὸν ὅρκον οἱ ἐν τῇ ἡλικίᾳ, καὶ τὰ πράγματα πάντα καὶ τὰ ἀποβησόμενα ἐκ τῶν κινδύνων ξυνεκοινώσαντο οἱ στρατιῶται τοῖς Σαμίοις, νομίζοντες οὔτ' ἐκείνοις ἀποστροφὴν σωτηρίας οὔτε σφίσιν εἶναι, ἀλλ' ἐάν τε οἱ τετρακόσιοι κρατήσωσιν, ἐάν τε οἱ ἐκ Μιλήτου
76 πολέμιοι, διαφθαρήσεσθαι. ἐς φιλονεικίαν τε καθέστασαν τὸν χρόνον τοῦτον οἱ μὲν τὴν πόλιν ἀναγκάζοντες δημοκρατεῖσθαι, οἱ δὲ τὸ στρατόπεδον ὀλιγαρχεῖσθαι. ἐποίησαν δὲ καὶ ἐκκλησίαν εὐθὺς οἱ στρατιῶται, ἐν ᾗ τοὺς μὲν προτέρους στρατηγοὺς καὶ εἴ τινα τῶν τριηράρχων ὑπετόπευον, ἔπαυσαν,

---

C. 75. § 1. ὑπὸ τῶν διὰ μέσου. Xen. Hell. 5, 4, 25: ἐφοβοῦντο τοὺς διὰ μέσου. (Dobree.) zu 3, 82, 9. — διδαχθέντες, über die Lage der Dinge. (Ba.)

§ 2. λαμπρῶς ist hinzugefügt weil Schritte zur μετάστασις ſchon vorher gethan waren. 8, 73, 3 ff. 74, 1. (Pp.) — τῆς μεταβολῆς, τῆς ἀπὸ ὀλιγαρχίας εἰς δημοκρατίαν. (Sch.) — ὥρκωσαν mit zwei Ac. wie Ar. Lyſ. 187: τὼν' ὅρκον ὁρκώσεις ποθ' ἡμᾶς; — δημοκρατήσεσθαι. δημοκρατηθήσεσθαι die vier beſten Hſn. Doch ſteht jene Form 48, 5. (Pp.) u. Dem. 24, 99. — διοίσειν. zu 1, 11, 2.

§ 3. ἀποστροφὴν σωτηρίας refugium salutis Bs. Eine ſonſt nicht leicht vorkommende Verbindung nach Bl. — ἐάν τε, das zweite, für ἄν τε eine gute Hſ. zu 4, 46, 2. vgl. Kr. z. Dion. p. 274 f.

C. 76. § 1. οἱ μέν, οἱ ἐν Σάμῳ. (Sch.) — ἀναγκάζοντες zu zwingen verſuchend. (A. Bs.) Es könnte wohl auch ein Gloſſem ſein. Gr. 55, 3 A. 16. — οἱ δέ, οἱ ἐν Ἀθήναις. (Sch.) — ὑπετόπευον für ὑπώπτευον gute Hſn. zu 2, 5, 3.

ἄλλους δὲ ἀνθείλοντο καὶ τριηράρχους καὶ στρατηγούς, ὧν Θρασύβουλός τε καὶ Θράσυλλος ὑπῆρχον. καὶ παραινέσεις 2
ἄλλας τ' ἐποιοῦντο ἐν σφίσιν αὐτοῖς ἀνιστάμενοι καὶ ὡς οὐ δεῖ ἀθυμεῖν ὅτι ἡ πόλις αὐτῶν ἀφέστηκεν· τοὺς γὰρ ἐλάσσους ἀπὸ σφῶν τῶν πλεόνων καὶ ἐς πάντα ποριμωτέρων μεθεστάναι. ἐχόντων γὰρ σφῶν τὸ πᾶν ναυτικόν, τὰς ἄλλας πόλεις ὧν ἄρχουσιν ἀναγκάσειν τὰ χρήματα ὁμοίως διδόναι καὶ εἰ ἐκεῖθεν ὥρμῶντο. πόλιν τε γὰρ σφίσιν ὑπάρχειν 3
Σάμον οὐκ ἀσθενῆ, ἀλλ' ἣ παρ' ἐλάχιστον δὴ ἦλθε τὸ Ἀθηναίων κράτος τῆς θαλάσσης, ὅτε ἐπολέμησεν, ἀφελέσθαι, τούς τε πολεμίους ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου ἀμύνεσθαι οὔπερ καὶ πρότερον. καὶ δυνατώτεροι εἶναι σφεῖς ἔχοντες τὰς ναῦς 4
πορίζεσθαι τὰ ἐπιτήδεια τῶν ἐν τῇ πόλει. καὶ δι' ἑαυτούς τε ἐν τῇ Σάμῳ προκαθημένους καὶ πρότερον αὐτοὺς κρατεῖν τοῦ ἐς τὸν Πειραιᾶ ἔσπλου, καὶ νῦν ἐς τοιοῦτον καταστήσονται μὴ βουλομένων σφίσι πάλιν τὴν πολιτείαν ἀποδοῦναι, ὥστε αὐτοὶ καὶ δυνατώτεροι εἶναι εἴργειν ἐκείνους τῆς θαλάσσης ἢ ὑπ' ἐκείνων εἴργεσθαι. βραχύ τέ τι εἶναι καὶ οὐ- 5

---

§ 2. αὐτῶν für αὐτῶν Bk. Es hängt von ἀφέστηκε ab. (Pȣ.) — ποριμωτέρων. εὐπορωτέρων ein Gloſſem. Ar. Fröſche 1429: μισῶ πολίτην — πόριμον αὐτῷ, τῇ πόλει δ' ἀμήχανον. (Bl.) Ar. Frie. 1030: φρονεῖν σοφῇ φρενὶ πορίμῳ τε τόλμῃ. Thesm. 776: ἐγχειρεῖν χρὴ ἔργῳ πορίμῳ. — ἐχόντων σφῶν für den Nominativ. (Pȣ.) Gr. 47, 4 A. 2. — καὶ εἰ als wenn. zu 6, 21, 2. — ἐκεῖθεν, ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν. (Pȣ.) — ὥρμῶντο für ὥρμηντο einige gute Hſn.

§ 3. παρ' ἐλάχιστον ἦλθε. zu 4, 106, 3. — ὅτε ἐπολέμησεν 1, 115, 5 ff. (Hk.) Vielleicht iſt dies ein Gloſſem wodurch τότε verdrängt iſt. — ἀφελέσθαι. zu 6, 11 3. — ἀμύνεσθαι könnte auch von ὑπάρχειν abhängen. — οὔπερ, ἐξ οὗπερ. Gr. 51, 11 A. 1.

§ 4. ἑαυτούς τε. ἑαυτοὺς δέ Hk. — προκαθημένους, Ἀθηνῶν, zum Schutze Athens. (Hk.) Her. 8, 36: αὐτὸς ἱκανὸς εἶναι τῶν ἑωυτοῦ προκατῆσθαι. — αὐτούς, die zu Athen befindlichen Athener. (Dr.) — τοιοῦτον für τοσοῦτον eine gute Hſ. — καταστήσονται. καταστήσεσθαι Dobree. Der Uebergang iſt auffallend; der Sinn ſcheint zu ſein: ſie, die zu Samos befindlichen Athener, würden jene, die zu Athen, wenn dieſe ihnen nicht die demokratiſche Verfaſſung wieder geben wollten in eine ſolche Lage verſetzen. Der Sch. erklärt: ſie, die zu Samos befindlichen Athener, würden ſo mächtig ſein. Haaſe nimmt eine Lücke nach καὶ νῦν an, etwa: ἔτι μᾶλλον ἐλπίδα εἶναι, ὡς προσλαβόντες καὶ τὸ τῶν Σαμίων κοινόν. — καὶ nach αὐτοί fehlt im Sch. u. einer guten Hſ.

δενὸς ἄξιον ᾧ πρὸς τὸ περιγίγνεσθαι τῶν πολεμίων ἡ πόλις σφίσι χρήσιμος ἦν, καὶ οὐδὲν ἀπολωλεκέναι, οἵ γε μήτε ἀργύριον εἶχον ἔτι πέμπειν, ἀλλ' αὐτοὶ ἐπορίζοντο οἱ στρατιῶται, μήτε βούλευμα χρηστόν, οὗπερ ἕνεκα πόλις στρατο-
6 πέδων κρατεῖ· ἀλλὰ καὶ ἐν τούτοις τοὺς μὲν ἡμαρτηκέναι τοὺς πατρίους νόμους καταλύσαντας, αὐτοὶ δὲ σώζειν καὶ ἐκείνους πειράσεσθαι προσαναγκάζειν, ὥστε οὐδὲ τοιούτους οἵπερ ἂν βουλεύοιέν τι χρηστὸν παρὰ σφίσι χείρους εἶναι. Ἀλκιβιάδην τε, ἣν αὐτῷ ἄδειάν τε καὶ κάθοδον ποιήσωσιν, ἄσμενον τὴν παρὰ βασιλέως ξυμμαχίαν παρέξειν. τό τε μέγιστον, ἣν ἁπάντων σφάλλωνται, εἶναι αὐτοῖς, τοσοῦτον ἔχουσι ναυτικόν, πολλὰς τὰς ἀποχωρήσεις, ἐν αἷς καὶ πόλεις καὶ γῆν
77 εὑρήσουσιν. τοιαῦτα ἐν ἀλλήλοις ἐκκλησιάσαντες καὶ παρθαρσύναντες σφᾶς αὐτοὺς καὶ τὰ τοῦ πολέμου παρεσκευάζοντο οὐδὲν ἧσσον. οἱ δ' ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πεμφθέντες ἐς τὴν Σάμον, οἱ δέκα πρεσβευταί, ὡς ταῦτα, ἐν τῇ Δήλῳ ἤδη ὄντες, ᾐσθάνοντο, ἠσύχαζον αὐτοῦ.

78 Ὑπὸ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον καὶ οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ τῶν Πελοποννησίων ἐν τῷ ναυτικῷ στρατιῶται κατὰ σφᾶς αὐτοὺς διεβόων ὡς ὑπό τε Ἀστυόχου καὶ Τισσαφέρνους φθείρεται τὰ πράγματα, τοῦ μὲν οὐκ ἐθέλοντος οὔτε πρότερον ναυμαχεῖν, ἕως ἔτι αὐτοί τε ἔρρωντο μᾶλλον καὶ τὸ ναυτικὸν τῶν Ἀθηναίων ὀλίγον ἦν, οὔτε νῦν, ὅτε στασιάζειν τε λέγονται

---

§ 5. οὐδὲν ἀπολωλεκέναι sie, die auf Samos, hätten nichts verloren. — οἵ γε die ja, auf πόλιν d. h. τοὺς ἐν τῇ πόλει bezogen. (Schömann.) Gr. 58, 4 A. 1. — μήτε. Gr. 67, 4 A. 3. — ἀλλ' αὐτοί. Gr. 59, 2 A. 6.

§ 6. πατρίους. πατρῴους viele, auch gute Hsn. Gr. 41, 11 A. 9. — αὐτοί für αὐτούς Hf. u. eine gute Hf. — προσαναγκάζειν. σώζειν (τοὺς πατρίους νόμους). (Sch.) Gr. 55, 4 A. 11. — ὥστε οὐδέ. zu 5, 40, 2. — οἵπερ. οὗπερ die besten Hsn. — ποιήσωσιν verschafft haben würden. (Ba.) — τό τε μέγιστον. Gr. 51, 10 A. 12. — ἀποχωρήσεις Zufluchtsörter, wie sonst ἀποσκευή.

C. 77. πρεσβευταί für πρέσβεις hier und 8, 86, 1. (Dc.) — αὐτοῦ ist aus mehrern und guten Hf. zugefügt.

C. 78. § 1. διεβόων kann wohl nur Verbreitung lauter Beschwerden bezeichnen. vgl. 8, 53, 2. — τῶν Πελοποννησίων. Ueber die Stellung zu 1, 126, 6. — τοῦ μέν, τοῦ Ἀστυόχου. (Sch.) — πρότερον 8, 30, 2. 44, 3. (Kr.)

καὶ αἱ νῆες αὐτῶν οὐδέπω ἐν τῷ αὐτῷ εἰσίν, ἀλλὰ τὰς παρὰ 2
Τισσαφέρνους Φοινίσσας ναῦς μένοντες, ἄλλως ὄνομα καὶ
οὐκ ἔργον, κινδυνεύσειν διατριβῆναι· τὸν δ' αὖ Τισσαφέρνην
τάς τε ναῦς ταύτας οὐ κομίζειν, καὶ τροφὴν ὅτι οὐ ξυνεχῶς
οὐδ' ἐντελῆ διδοὺς κακοῖ τὸ ναυτικόν. οὔκουν ἔφασαν χρῆ-
ναι μέλλειν ἔτι ἀλλὰ ναυμαχεῖν. καὶ μάλιστα οἱ Συρακόσιοι
ἐνῆγον. αἰσθόμενοι δὲ οἱ ξύμμαχοι καὶ ὁ Ἀστύοχος τὸν 79
θροῦν καὶ δόξαν αὐτοῖς ἀπὸ ξυνόδου ὥστε διαναυμαχεῖν,
ἐπειδὴ καὶ ἐσηγγέλλετο αὐτοῖς ἡ ἐν τῇ Σάμῳ ταραχή, ἄραντες
ταῖς ναυσὶ πάσαις, οὔσαις δώδεκα καὶ ἑκατόν, καὶ τοὺς Μι-
λησίους πεζῇ κελεύσαντες ἐπὶ τῆς Μυκάλης παριέναι ἔπλεον
ὡς πρὸς τὴν Μυκάλην. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ταῖς ἐκ Σάμου ναυσὶ 2
δυοῖν καὶ ὀγδοήκοντα, αἳ ἔτυχον ἐν Γλαύκῃ τῇ Μυκάλης
ὁρμοῦσαι — διέχει δ' ὀλίγον ταύτῃ ἡ Σάμος τῆς ἠπείρου
πρὸς τὴν Μυκάλην — ὡς εἶδον τὰς τῶν Πελοποννησίων ναῦς
προσπλεούσας, ὑπεχώρησαν ἐς τὴν Σάμον, οὐ νομίσαντες τῷ
πλήθει διακινδυνεῦσαι περὶ τοῦ παντὸς ἱκανοὶ εἶναι. καὶ 3
ἅμα — προῄσθοντο γὰρ αὐτοὺς ἐκ τῆς Μιλήτου ναυμαχη-
σείοντας — προσεδέχοντο καὶ τὸν Στρομβιχίδην ἐκ τοῦ Ἑλ-
λησπόντου σφίσι ταῖς ἐκ τῆς Χίου ναυσὶν ἐπ' Ἄβυδον ἀφι-
κομέναις προσβοηθήσειν· προὐπέπεμπτο γὰρ αὐτῷ ἄγγελος.
καὶ οἱ μὲν οὕτως ἐπὶ τῆς Σάμου ἀνεχώρησαν, οἱ δὲ Πελο-

---

§ 2. ἄλλως ὄνομα die ein leerer Name, bloß eine Vorspiegelung seien. Cur. Hel. 1421: τὰ τῶν θανόντων οὐδέν, ἀλλ' ἄλλως πόνος. vgl. zu 1, 109, 2. — κινδυνεύσειν hängt noch von δυβόων ab. (Dr.) — διατριβῆναι, διαφθαρῆναι. (Sch.) vgl. 87, 3 u. zu 46, 2. (Kr.) — καὶ ὅτι. Ein etwas harter Uebergang. — κακοῖ, ἤγουν εἰς κακοπάθειαν ἐμβάλλει. (Sch.)

C. 79. § 1. ὥστε. Xen. Cyr. 2, 2, 20: ἢ οἴει ἂν ψηφίσασθαι τὸ πλῆθος συνελθὸν ὥστε μὴ ἴσων ἕκαστον τυγχάνειν; Gr. 65, 3 A. 1. — ἀπὸ ξυνόδου. zu 1, 97, 1.

§ 2. πρὸς τὴν M. an der Seite die nach M. zu liegt. (Ba.) — ὡς. καὶ οἳ viele, auch gute Hsn.; gut wenn man vorher αἱ mit einer der beſten u. Ba. tilgt. — προσπλεούσας für ἐπιπλεούσας eine gute Hsn., προσεπιπλεούσας mehrere.

§ 3. ἐκ τῆς M. iſt mit προῄσθοντο zu verbinden. (Dr.) — Ἄβυδον für Ἀβύδου einige gute Hsn. Mit dem Ge. ſcheint ἐπί nur von Abgehenden, nicht von Ankommenden gebraucht zu ſein. Denn 1, 60, 2 dürfte ἐπὶ Θρᾴκης für ἐς τὰ ἐπὶ Θ. ſtehen. (Bp.) — προὐπέπεμπτο für προὔπεμπτο Ba. u. Hk. προὐπέμπετο ſchlechte Hsn. — ἀνεχώρη-

ποννήσιοι καταπλεύσαντες ἐπὶ τῆς Μυκάλης ἐστρατοπεδεύσαντο καὶ τῶν Μιλησίων καὶ τῶν πλησιοχώρων ὁ πεζός. 4 καὶ τῇ ὑστεραίᾳ μελλόντων αὐτῶν ἐπιπλεῖν τῇ Σάμῳ ἀγγέλλεται ὁ Στρομβιχίδης ταῖς ἀπὸ τοῦ Ἑλλησπόντου ναυσὶν ἀφιγμένος· καὶ εὐθὺς ἀπέπλεον πάλιν ἐπὶ τῆς Μιλήτου. οἱ δ' Ἀθηναῖοι προσγενομένων σφίσι τῶν νεῶν ἐπίπλουν αὐτοὶ ποιοῦνται τῇ Μιλήτῳ ναυσὶν ὀκτὼ καὶ ἑκατόν, βουλόμενοι ναυμαχῆσαι· καὶ ὡς οὐδεὶς αὐτοῖς ἀντανήγετο, ἀπέπλευσαν πάλιν ἐς τὴν Σάμον.

80 Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει μετὰ τοῦτο εὐθὺς οἱ Πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ ἀθρόαις ταῖς ναυσὶν οὐχ ἁξιόμαχοι νομίσαντες εἶναι οὐκ ἀντανήγοντο, ἀπορήσαντες ὁπόθεν τοσαύταις ναυσὶ χρήματα ἕξουσιν, ἄλλως τε καὶ Τισσαφέρνους κακῶς διδόντος, ἀποστέλλουσιν ὡς τὸν Φαρνάβαζον, ὥσπερ καὶ τὸ πρῶτον ἐκ τῆς Πελοποννήσου προσετάχθη, Κλέαρχον τὸν 2 Ῥαμφίου ἔχοντα ναῦς τεσσαράκοντα. ἐπεκαλεῖτό τε γὰρ αὐτοὺς ὁ Φαρνάβαζος καὶ τροφὴν ἑτοῖμος ἦν παρέξειν, καὶ ἅμα καὶ τὸ Βυζάντιον ἐπεκηρυκεύετο αὐτοῖς ἀποστῆναι. καὶ αἱ μὲν τῶν Πελοποννησίων αὗται νῆες ἀπάρασαι ἐς τὸ πέλαγος, ὅπως λάθοιεν ἐν τῷ πλῷ τοὺς Ἀθηναίους, χειμασθεῖσαι καὶ αἱ μὲν Δήλου λαβόμεναι αἱ πλείους μετὰ Κλε-

---

σαν. ἀπεχώρησαν mehrere Hſſn. — ἐπὶ τῆς für ἐπί eine gute Hſ. — τῆς Μυκάλης. vielmehr τῇ Μυκάλῃ, zu verbinden mit ἐστρατοπεδεύοντο. vgl. 1, 30, 1. 51, 3. (Pp.)

§ 4. ἀφιγμένος. Gr. 56, 7 A. 3.

C. 80. § 1. ἐπειδή nachdem, enge mit μετὰ τοῦτο εὐθύς zu verbinden. vgl. 102, 3. u. 7, 69, 1. (Kr.) — ἀθρόαις ταῖς ναυσὶ οὐκ ἀξιόμαχοι den verſammelten Schiffen der Athener (8, 79, 4) nicht gewachſen. vgl. 5, 60, 3. Her. 7, 157. 9, 90. (Kr.) mit ihren verſammelten Schiffen, zu ἀντανήγοντο gezogen, Pp., wobei man ein obgleich vermiſſen würde. — τὸ πρῶτον 8, 39, 2 (Ds.) Doch hindert ἐκ τῆς Π. wohl nicht es auch auf 8, 8, 3 zu beziehen.

§ 2. αὗται. Gr. 50, 11 A. 20. — χειμασθεῖσαι καί. καὶ χειμασθεῖσαι Kr. oder auch καὶ getilgt, wobei die Parentheſenzeichen zu ſtreichen und angefangen wäre -als ſollte folgen ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ἔρχων ἐκομίσθη. Da jedoch auch für καὶ ὕστερον πάλιν ἐλθοῦσαι eig καὶ ὕ. π. ἦλθον ſtehen ſollte, ſo hat hier wohl der Schriftſteller ſelbſt gefehlt. — αἱ πλείους appoſitiv, wie 3, 23, 2.

ἄρχου καὶ ὕστερον πάλιν ἐλθοῦσαι ἐς Μίλητον — Κλέαρχος δὲ κατὰ γῆν αὖθις ἐς τὸν Ἑλλήσποντον κομισθεὶς ἦρχεν — αἱ δὲ μετὰ Ἐλίξου τοῦ Μεγαρέως στρατηγοῦ δέκα ἐς τὸν Ἑλλήσποντον διασωθεῖσαι Βυζάντιον ἀφιστᾶσιν. καὶ μετὰ 3
ταῦτα οἱ ἐκ τῆς Σάμου πέμπουσιν αἰσθόμενοι νεῶν βοήθειαν καὶ φυλακὴν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, καί τις καὶ ναυμαχία βραχεῖα γίγνεται πρὸ τοῦ Βυζαντίου ναυσὶν ὀκτὼ πρὸς ὀκτώ.

Οἱ δὲ προεστῶτες ἐν τῇ Σάμῳ καὶ μάλιστα Θρασύβου- 81
λος, ἀεί [τε] τῆς αὐτῆς γνώμης ἐχόμενος, ἐπειδὴ μετέστησε τὰ πράγματα, ὥστε κατάγειν Ἀλκιβιάδην, [καὶ] τέλος ἐπ' ἐκκλησίας ἔπεισε τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν, καὶ ψηφισαμένων αὐτῶν Ἀλκιβιάδῃ κάθοδον καὶ ἄδειαν πλεύσας ὡς τὸν Τισσαφέρνη κατῆγεν ἐς τὴν Σάμον τὸν Ἀλκιβιάδην, νομίζων μόνην σωτηρίαν εἰ Τισσαφέρνην αὐτοῖς μεταστήσειεν ἀπὸ Πελοποννησίων. γενομένης δὲ ἐκκλησίας τήν τε ἰδίαν ξυμ- 2
φορὰν τῆς φυγῆς ἐπῃτιάσατο καὶ ἀνωλοφύρατο ὁ Ἀλκιβιάδης καὶ περὶ τῶν πολιτικῶν πολλὰ εἰπὼν ἐς ἐλπίδας αὐτοὺς οὐ σμικρὰς τῶν τε μελλόντων καθίστη καὶ ὑπερβάλλων ἐμεγάλυνε τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν παρὰ τῷ Τισσαφέρνει, ἵν' οἵ τε οἶκοι τὴν ὀλιγαρχίαν ἔχοντες φοβοῖντο αὐτὸν καὶ μᾶλλον αἱ ξυνωμοσίαι διαλυθεῖεν, καὶ οἱ ἐν τῇ Σάμῳ τιμιώτερόν τε αὐτὸν ἄγοιεν καὶ αὐτοὶ ἐπὶ πλεῖον θαρσοῖεν, οἵ τε πολέμιοι τῷ Τισσαφέρνει ὡς μάλιστα διαβάλλοιντο καὶ τῷ

---

§ 3. φύλακήν. ꝛu 7, 4, 7.

C. 81. § 1. ἀεί. καὶ ἀεί mehrere Hſn. Für τέ vermuthet Pp. ποτέ. — αὐτῆς für αὐτοῦ zwei Hſn. u. Ba. — ἐπ' für ἀπ' viele und gute Hſn. Doch ſ. 8, 97, 2. (Abr.) vgl. zu 1, 97, 1. (Dr.) Allein dieſe Stellen ſind verſchieden; ἐπ' ἐκκλησίας findet ſich auch bei Memnon Herakl. C. 59, ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας bei Polyän Strat. 5, 3, 2. (Haaſe.) — καί vor τέλος tilgt Dobree. — ἔπεισε. ἔπεισαν die beſten Hſn.; gut wenn vorher μετέστη ſtände.

§ 2. τῶν vor πολιτικῶν fehlt in vielen und den beſten Hſn. — τε nach ἐλπίδας iſt mit einer guten Hſ. getilgt; γε Reiske. Doch wozu hier die Beſchränkung? — τῶν μελλόντων. ꝛu 2, 89, 8. — ἄγοιεν hielten; ſelten. Eur. Bach. 225: τὴν Ἀφροδίτην πρόσθ' ἄγει τοῦ Βακχίου. — τῷ T. διαβάλλοιντο mit dem T. verunwilligt würden. (Hl.) vgl. 8, 83, 1. 109, 1 u. Pflugk zu Eur. Her. 423. — καὶ τῶν. καὶ ἀπὸ τῶν die beſten Hſn.

3 ὑπαρχουσῶν ἐλπίδων ἐκπίπτοιεν. ὑπισχνεῖτο δ' οὖν ταῦτα, μέγιστα ἐπικομπῶν, ὁ Ἀλκιβιάδης, ὡς Τισσαφέρνης αὐτῷ ὑπεδέξατο ἢ μήν, ἕως ἂν τι τῶν ἑαυτοῦ λείπηται, ᾧ Ἀθηναίοις πιστεύσῃ, μὴ ἀπορήσειν αὐτοὺς τροφῆς, οὐδ' ἣν δέῃ τελευτῶντα τὴν ἑαυτοῦ στρωμνὴν ἐξαργυρίσαι, τάς τε ἐν Ἀσπένδῳ ἤδη οὔσας Φοινίκων ναῦς κομιεῖν Ἀθηναίοις καὶ οὐ Πελοποννησίοις· πιστεύσαι δ' ἂν μόνως Ἀθηναίοις, εἰ
82 αὐτὸς καιπελθὼν αὐτῷ ἀναδέξαιτο. οἱ δ' ἀκούσαντες ταῦτά τε καὶ ἄλλα πολλὰ στρατηγόν τε αὐτὸν εὐθὺς εἵλοντο μετὰ τῶν πρότερον καὶ τὰ πράγματα πάντα ἀνετίθεσαν, τήν τε παρουσίκα ἐλπίδα ἕκαστος τῆς τε σωτηρίας καὶ τῆς τῶν τριακοσίων τιμωρίας οὐδενὸς ἂν ἠλλάξαντο, καὶ ἕτοιμοι ἦσαν ἦσαν κατὰ τὸ αὐτίκα τούς τε παρόντας πολεμίους ἐκ τῶν
2 λεχθέντων καταφρονεῖν καὶ πλεῖν ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ. ὁ δὲ τὸ μὲν ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ πλεῖν τοὺς ἐγγυτέρω πολεμίους ὑπολιπόντας καὶ πάνυ διεκώλυσε, πολλῶν ἐπειγομένων· τὰ δὲ τοῦ πολέμου πρῶτον ἔφη, ἐπειδὴ καὶ στρατηγὸς ᾑρητο, πλεύσας
3 ὡς Τισσαφέρνην πράξειν. καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς ἐκκλησίας εὐθὺς ᾤχετο, ἵνα δοκῇ πάντα μετ' ἐκείνου κοινοῦσθαι, καὶ ἅμα βουλόμενος αὐτῷ τιμιώτερός τε εἶναι καὶ ἐνδείκνυσθαι ὅτι καὶ στρατηγὸς ἤδη ᾑρηται καὶ εὖ καὶ κακῶς οἷός τ' ἐσὶν αὐτὸν ἤδη ποιεῖν. ξυνέβαινε δὲ τῷ Ἀλκιβιάδῃ τῷ μὲν Τισσαφέρνει τοὺς Ἀθηναίους φοβεῖν, ἐκείνοις δὲ τὸν Τισσαφέρνην.

---

§ 3. ἐπικομπῶν, ἤγουν κομπωδῶς λέγων. (Sch.) — ἐξαργυρίσαι für ἐξαργυρῶσαι mehrere Hſn. und jene Form ſcheinen die Attiker ausſchließlich gebraucht zu haben. (Pp.) ἐξαργυρίσαι, ἤγουν ἀργυρίου πωλῆσαι. (Sch.) — μόνως Thuk. nur hier wie Xen. nur Cyr. 3, 2, 23. (Pp.) μόνον einige Hſn. — αὐτός, Ἀλκιβιάδης. (Sch.) Vor dieſem Worte haben mehrere Hſn. ὡς. — ἀναδέξαιτο Gewähr für ſie leiſtete. (St.)

C. 82. § 1. ἀνετίθεσαν. zu 2, 65, 2. — ἂν ἠλλάξαντο für ἀντηλλάξαντο mehrere Hſn., ἂν ἀντηλλάξαντο Pp. — κατά. διά eine gute Hſ. Die Präpoſition tilgen will Pp. — πολεμίους καταφρονεῖν. Gr. 47, 24 A. 3.

§ 2. καὶ πάνυ. Gr. 69, 32 A. 18.

§ 3. ἵνα. ἵνα δή corr. Eine, ἵνα δέ mehrere Hſn. — ἤδη, das zweite, iſt aus vielen und den beſten Hſn. zugefügt.

Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι ἐν τῇ Μιλήτῳ πυνθανόμενοι τὴν 83
Ἀλκιβιάδου κάθοδον, καὶ πρότερον τῷ Τισσαφέρνει ἀπι-
στοῦντες, πολλῷ δὴ μᾶλλον ἔτι διεβέβληντο. ξυνηνέχθη γὰρ
αὐτοῖς κατὰ τὸν ἐπὶ τὴν Μίλητον τῶν Ἀθηναίων ἐπίπλουν,
ὡς οὐκ ἠθέλησαν ἀνταναγαγόντες ναυμαχῆσαι, πολλῷ ἐς τὴν
μισθοδοσίαν τὸν Τισσαφέρνην ἀρρωστότερον γενόμενον καὶ
ἐς τὸ μισεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν πρότερον ἔτι τούτων διὰ τὸν
Ἀλκιβιάδην ἐπιδεδωκέναι. καὶ ξυνιστάμενοι κατ' ἀλλήλους 2
οἷάπερ καὶ πρότερον οἱ στρατιῶται ἀνελογίζοντο καί τινες
καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀξίων λόγου ἀνθρώπων καὶ οὐ μόνον
τὸ στρατιωτικόν, ὡς οὔτε μισθὸν ἐντελῆ πώποτε λάβοιεν, τό
τε διδόμενον βραχὺ καὶ οὐδὲ τοῦτο ξυνεχῶς· καὶ εἰ μή τις
ἢ διαναυμαχήσει ἢ ἀπαλλάξεται ὅθεν τροφὴν ἕξει, ἀπολεί-
ψειν τοὺς ἀνθρώπους τὰς ναῦς· πάντων τε Ἀστύοχον εἶναι
αἴτιον, ἐπιφέροντα ὀργὰς Τισσαφέρνει διὰ ἴδια κέρδη. ὧν- 84
των δ' αὐτῶν ἐν τοιούτῳ ἀναλογισμῷ ξυνηνέχθη καὶ τοιόσδε
τις θόρυβος περὶ τὸν Ἀστύοχον. τῶν γὰρ Συρακοσίων καὶ
Θουρίων ὅσῳ μάλιστα καὶ ἐλεύθεροι ἦσαν τὸ πλῆθος οἱ
ναῦται, τοσούτῳ καὶ θρασύτατα προσπεσόντες τὸν μισθὸν
ἀπῄτουν. ὁ δὲ αὐθαδέστερόν τέ τι ἀπεκρίνατο καὶ ἠπείλησεν,
καὶ τῷ γε Δωριεῖ ξυναγορεύοντι τοῖς ἑαυτοῦ ναύταις καὶ
ἐπανήρατο τὴν βακτηρίαν. τὸ δὲ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν 2
ὡς εἶδον, οἷα δὴ ναῦται, ὥρμησαν ἐγκραγόντες ἐπὶ τὸν

C. 83. § 1. *καὶ πρότερον.* zu 6, 88, 5. — *διεβέβληντο.* zu 81, 2. (Hſ.) — *κατὰ τόν* oder *μετὰ τόν* für *καὶ τόν* Dr.

§ 2. *ἀξίων λόγου.* *ἀξιολόγων* die beſten Hſn. — *τις ἤ. τις ἤδη* Haaſe. — *ναυμαχήσει. ἰδίᾳ* oder *ἴδια ναυμαχήσει* drei der beſten Hſn., *διαναυμαχήσει* Haaſe. — *ὀθεν, ἐκεῖσε ὅθεν.* Gr. 51, 13 A. 9. — *ὡς* daß nämlich, exegetiſch an *ἀνελογίζοντο οἷάπερ καὶ πρότερον* angefügt. — *ἕξει. ἕξειν* die beſten Hſn. — *ὀργάς. τὸ ἐπιφέρειν ὀργὰς ἐπὶ τοῦ χαρίζεσθαι καὶ συγχωρεῖν ἕτοιμον οἱ ἀρχαῖοι. μάρτυς Κρατῖνος λέγων τὴν μουσικὴν ἀκορέστους ἐπιφέρειν ὀργὰς βροτοῖς σώφροσιν.* (Sch.) vgl. zu 1, 130, 2. Später iſt die Redensart verſchollen. — *διὰ ἴδια κέρδη* 8, 50, 3. (Didot.)

C. 84. § 1. *τὸ πλῆθος.* Iſt dies No. oder Ac.? (Pp.) — *οἱ ναῦται* verdächtigt Hf. vgl. § 2.

§ 2. *οἷα.* zu 2, 5, 2. — *ναῦται, ἀκρατεῖς δηλονότι.* (De.) — *ἐγκραγόντες. ἐκραγέντες* die beſten Hſn. unſer losbrechen. vgl. Her. 6, 129. (Pp.)

Ἀστύοχον ὥστε βάλλειν· ὁ δὲ προϊδὼν καταφεύγει ἐπί βωμόν τινα. οὐ μέντοι ἐβλήθη γε, ἀλλὰ διελύθησαν ἀπ' ἀλλήλων. ἔλαβον δὲ καὶ τὸ ἐν τῇ Μιλήτῳ ἐνῳκοδομημένον τοῦ Τισσαφέρνους φρούριον οἱ Μιλήσιοι λάθρᾳ ἐπιπεσόντες, καὶ τοὺς ἐνόντας φύλακας αὐτοῦ ἐκβάλλουσιν· ξυνεδόκει δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμμάχοις ταῦτα καὶ οὐχ ἥκιστα τοῖς Συ-
3 ρακοσίοις. ὁ μέντοι Λίχας οὔτε ἠρέσκετο αὐτοῖς, ἔφη τε χρῆναι Τισσαφέρνει καὶ δουλεύειν Μιλησίους καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐν τῇ βασιλέως τὰ μέτρια καὶ ἐπιθεραπεύειν, ἕως ἂν τὸν πόλεμον εὖ θῶνται. οἱ δὲ Μιλήσιοι ὠργίζοντό τε αὐτῷ, καὶ διὰ ταῦτα καὶ ἄλλα τοιουτότροπα καὶ νόσῳ ὕστερον ἀποθανόντα αὐτὸν οὐκ εἴασαν θάψαι οὗ ἐβούλοντο οἱ
85 παρόντες τῶν Λακεδαιμονίων. κατὰ δὴ τοιαύτην διαφορὰν ὄντων αὐτοῖς τῶν πραγμάτων πρός τε τὸν Ἀστύοχον καὶ τὸν Τισσαφέρνην, Μίνδαρος διάδοχος τῆς Ἀστυόχου ναυαρχίας ἐκ Λακεδαίμονος ἐπῆλθε καὶ παραλαμβάνει τὴν ἀρχήν· ὁ δὲ
2 Ἀστύοχος ἀπέπλει. ξυνέπεμψε δὲ καὶ Τισσαφέρνης αὐτῷ πρεσβευτὴν τῶν παρ' ἑαυτοῦ, Γαυλίτην ὄνομα, Κᾶρα δίγλωσσον, κατηγορήσοντα τῶν τε Μιλησίων περὶ τοῦ φρουρίου καὶ περὶ αὐτοῦ ἅμα ἀπολογησόμενον, εἰδὼς τούς τε Μιλησίους πορευομένους ἐπὶ καταβοῇ τῇ αὐτοῦ μάλιστα καὶ τὸν Ἑρμοκράτην μετ' αὐτῶν, ὃς ἔμελλε τὸν Τισσαφέρνην ἀποφαίνειν φθείροντα τῶν Πελοποννησίων τὰ πράγματα μετὰ
3 Ἀλκιβιάδου καὶ ἐπαμφοτερίζοντα. ἔχθρα δὲ πρὸς αὐτὸν ἦν αὐτῷ ἀεί ποτε περὶ τοῦ μισθοῦ τῆς ἀποδόσεως· καὶ τὰ τελευταῖα φυγόντος ἐκ Συρακουσῶν τοῦ Ἑρμοκράτους καὶ ἑτέρων ἡκόντων ἐπὶ τὰς ναῦς τῶν Συρακοσίων ἐς τὴν Μίλητον στρατηγῶν, Ποτάμιδος καὶ Μύσκωνος καὶ Ἡμάρχου,

---

§ 3. καὶ δουλεύειν. δουλεύειν καὶ Kr. Vy. bezieht jenes auf καὶ ἐπιθεραπεύειν.

C. 85. § 2. δίγλωσσον. zu 4, 109, 2. — τῇ αὐτοῦ für τῇ αὐτοῦ Hf. Gr. 47, 9 A. 12. — ἐπαμφοτερίζοντα zweideutig handle, auch den Gegnern Gunst beweisend. Ruhnken z. Tim. p. 107. (Abr.) Schneider zu Aristot. Rep. 7, 12, 6. vgl. eb. 8, 2, 2 u. Plut. Mar. 40 u. Luc. 30. (Kr.)

§ 3. αὐτόν, den Tissaphernes, αὐτῷ, dem Hermokrates. (Kr.)

ἐνέκειτο ὁ Τισσαφέρνης φυγάδι ὄντι ἤδη τῷ Ἑρμοκράτει πολλῷ ἔτι μᾶλλον, καὶ κατηγόρει ἄλλα τε καὶ ὡς χρήματά ποτε αἰτήσας αὐτὸν καὶ οὐ τυχὼν την ἔχθραν οἱ πρόθοιτο. ὁ μὲν οὖν Ἀσιύοχος καὶ οἱ Μιλήσιοι καὶ ὁ Ἑρμοκράτης 4 ἀπέπλευσαν ἐς τὴν Λακεδαίμονα, ὁ δ' Ἀλκιβιάδης διεβεβήκει πάλιν ἤδη παρὰ τοῦ Τισσαφέρνους ἐς τὴν Σάμον.

Καὶ οἱ ἐκ τῆς Λήλου ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πρεσβευταί, 86 οὓς τότε ἔπεμψαν παραμυθησομένους καὶ ἀναδιδάξοντας τοὺς ἐν τῇ Σάμῳ, ἀφικνοῦνται παρόντος τοῦ Ἀλκιβιάδου, καὶ ἐκκλησίας γενομένης λέγειν ἐπεχείρουν. οἱ δὲ στρατιῶται τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ἤθελον ἀκούειν, ἀλλ' ἀποκτείνειν ἐβόων τοὺς τὸν δῆμον καταλύοντας, ἔπειτα μέντοι μόλις ἡσυχάσαντες ἤκουσαν. οἱ δ' ἀπήγγελλον ὡς οὔτ' ἐπὶ διαφθορᾷ 2 τῆς πόλεως ἡ μετάστασις γίγνοιτο ἀλλ' ἐπὶ σωτηρίᾳ, οὔθ' ἵνα τοῖς πολεμίοις παραδοθῇ — ἐξεῖναι γὰρ, ὅτε ἐσέβαλον ἤδη σφῶν ἀρχόντων, τοῦτο ποιῆσαι — τῶν τε πεντακισχιλίων ὅτι πάντες ἐν τῷ μέρει μεθέξουσιν, οἵ τε οἰκεῖοι αὐτῶν οὔθ' ὑβρίζονται, ὥσπερ Χαιρέας διαβάλλων ἀπήγγειλεν, οὔτε κακὸν ἔχουσιν οὐδέν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς σφετέροις αὐτῶν ἕκαστοι κατὰ χώραν μένουσιν. ἄλλα τε πολλὰ εἰπόντων οὐ- 3 δὲν μᾶλλον ἐσήκουον, ἀλλ' ἐχαλέπαινον καὶ γνώμας ἄλλοι ἄλλας ἔλεγον, μάλιστα δ' ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ πλεῖν. καὶ ἐδόκει Ἀλκιβιάδης πρῶτον τότε καὶ οὐδενὸς ἔλασσον τὴν πόλιν

αὐτόν für αὐτόν Bk. — πρόθοιτο für προθεῖτο die beſten Hſn. Doch iſt wohl πρόσθοιτο zu leſen. Her. 7, 229: οὐκ ἂν σφι Σπαρτήτας μῆνιν οὐδεμίαν προσθέσθαι, wo Bl. προθέσθαι will, was mir nicht recht erklärlich ſcheint.

C. 86. § 1. τότε 8, 72, 1. (Kr.) — παραμυθησομένους um zu beſchwichtigen. — τούς zu 3, 81, 3.

§ 2. ἐξεῖναι der Inf. zu ἐξῆν es wäre ihnen möglich geweſen. Gr. 53, 2 A. 7. — οὔθ' ἵνα. οὐδ' ἵνα Pp., ſo daß dem vorigen οὔτε erſt τῶν τε entſpräche. — ἐσέβαλον, οἱ Λακεδαιμόνιοι 8, 71, 2; ἐς — mit Bezug auf das Stadtgebiet. — τῶν πεντακισχιλίων μεθέξουσιν in die Zahl der Fünftauſend würden aufgenommen werden. (Ba.) — αὐτῶν, τῶν στρατιωτῶν. (Sch.) — ἀπήγγειλεν 74, 3. — ἔχουσιν, ὑπομένουσιν. So κακὸν ἔχειν οὐδέν Plut. T. 2 p. 161, b. (Abr.)

§ 3. πλεῖν von γνώμην ἔλεγον regiert, hier ſie äußerten als Vorſchlag. — πρῶτον für πρῶτος mehrere Hſn. Auch ſpäter nämlich wirkte er rettend. Gr. 57, 5 A. 3. — οὐδενὸς ἔλασσον. Gr. 47,

ὠφελῆσαι· ὡρμημένων γὰρ τῶν ἐν Σάμῳ Ἀθηναίων πλεῖν
ἐπὶ σφᾶς αὐτούς, ἐν ᾧ σαφέστατα Ἰωνίαν καὶ Ἑλλήσποντον
4 εὐθὺς εἶχον οἱ πολέμιοι, κωλυτὴς γενέσθαι. καὶ ἐν τῷ τότε
ἄλλος μὲν οὐδεὶς ἂν ἱκανὸς ἐγένετο κατασχεῖν τὸν ὅχλον,
ἐκεῖνος δὲ τοῦ τ' ἐπίπλου ἔπαυσε καὶ τοὺς ἰδίᾳ τοῖς πρέσβεσιν ὀργιζομένους λοιδορῶν ἀπέτρεπεν. αὐτὸς δὲ ἀποκρινάμενος αὐτοῖς ἀπέπεμπεν ὅτι τοὺς μὲν πεντακισχιλίους οὐ κωλύοι ἄρχειν, τοὺς μέντοι τετρακοσίους ἀπαλλάσσειν ἐκέλευεν αὐτοὺς καὶ καθιστάναι τὴν βουλήν, ὥσπερ καὶ πρό-
5 τερον, τοὺς πεντακοσίους· εἰ δὲ ἐς εὐτέλειάν τι ξυντέτμηται ὥστε τοὺς σιτουμένους μᾶλλον ἔχειν τροφήν, πάνυ ἐπαινεῖν. καὶ τἆλλα ἐκέλευεν ἀντέχειν καὶ μηδὲν ἐνδιδόναι τοῖς πολεμίοις· πρὸς μὲν γὰρ σφᾶς αὐτοὺς σωζομένης τῆς πόλεως πολλὴν ἐλπίδα εἶναι καὶ ξυμβῆναι, εἰ δ' ἅπαξ τὸ ἔπαρον σφαλήσεται, ἢ τὸ ἐν Σάμῳ ἢ κεῖνοι, οὐδ' ὅτῳ διαλλαγήσεταί τις ἔτι ἔσεσθαι.

6 Παρῆσαν δὲ καὶ Ἀργείων πρέσβεις, ἐπαγγελλόμενοι τῷ ἐν τῇ Σάμῳ τῶν Ἀθηναίων δήμῳ ὥστε βοηθεῖν· ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ἐπαινέσας αὐτοὺς καὶ εἰπὼν ὅταν τις καλῇ παρεῖναι οὕτως ἀπέπεμπεν. ἀφίκοντο δὲ οἱ Ἀργεῖοι μετὰ τῶν Παράλων, οἳ τότε ἐτάχθησαν ἐν τῇ στρατιώτιδι νηῒ ὑπὸ τῶν
7 τετρακοσίων περιπλεῖν Εὔβοιαν, καὶ ἄγοντες Ἀθηναίων ἐς Λακεδαίμονα ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πεμπτοὺς πρέσβεις Λαισποδίαν καὶ Ἀριστοφῶντα καὶ Μελησίαν [οἳ] ἐπειδὴ ἐγέ-

---

27 A. 3. — *σφᾶς αὐτούς* die Athener in Attika. — *ἐν ᾧ* wobei. — *σαφέστατα σαφέστατ' ἄν* Dobree; doch ſ. Gr. 53, 10 A. 5.

§ 4. *οὐδεὶς ἄν* für *οὐδ' ἂν εἷς* die beſten Hſſ., vielleicht mit Unrecht. — *ἔπαυσε. παύσας* mehrere gute Hſſ. — *κωλύοι. κωλύω* mehrere gute Hſſ. — *τοὺς πεντακοσίους* Gr. 50, 7 A. 4.

§ 5. *ἐς εὐτέλειαν.* zu 8, 1, 4. — *ἀντέχειν, ἤγουν ἀνθίστασθαι.* (Sch.) — *καὶ ξυμβῆναι* nicht nur das Uebrige zu ordnen ſondern auch ſich auszuſöhnen. — *ἢ κεῖνοι* für *ἢ ἐκεῖνο* oder *ἡ ἐκεῖνοι* eine gute Hſ. Häufig ſteht *κεῖνος* nach einem Vocal bei Rednern, wie nach *ἤ* Iſokr. 5, 36. 8, 115. 10, 50, Dem. 18, 178. vgl. Bekker zu Dem. 4, 4, Lobeck z. Phryn. p. 7 u. Schneider zu Plat. Rep. 1 p. 154. (Pp.)

§ 6. *ὥστε.* zu 7, 86, 3. — *τότε* 8, 74, 2.

§ 7. *πεμπτούς. πέμποντας* viele und die beſten Hſſ. — *οἳ* iſt mit Reiske zu tilgen.

νοντο πλέοντες καὶ Ἄργος, τοὺς μὲν πρέσβεις ξυλλαβόντες τοῖς Ἀργείοις παρέδοσαν ὡς τῶν οὐχ ἥκιστα καταλυσάντων τὸν δῆμον ὄντας, αὐτοὶ δὲ οὐκέτι ἐς τὰς Ἀθήνας ἀφίκοντο, ἀλλ' ἄγοντες ἐκ τοῦ Ἄργους ἐς τὴν Σάμον τοὺς πρέσβεις ἀφικνοῦνται ἥπερ εἶχον τριήρει.

Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους Τισσαφέρνης, κατὰ τὸν καιρὸν 87
τοῦτον ἐν ᾧ μάλιστα διά τε τἆλλα καὶ διὰ τὴν Ἀλκιβιάδου κάθοδον ἤχθοντο αὐτῷ οἱ Πελοποννήσιοι ὡς φανερῶς ἤδη ἀττικίζοντι, βουλόμενος, ὡς ἐδόκει δή, ἀπολύεσθαι πρὸς αὐτοὺς τὰς διαβολάς, παρεσκευάζετο πορεύεσθαι ἐπὶ τὰς Φοινίσσας ναῦς ἐς Ἄσπενδον, καὶ τὸν Λίχαν ξυμπορεύεσθαι ἐκέλευεν· τῇ δὲ στρατιᾷ προστάξειν ἔφη Ταμώ, ἑαυτοῦ 2
ὕπαρχον, ὥστε τροφὴν ἐν ὅσῳ ἂν αὐτὸς ἀπῇ διδόναι. λέγεται δὲ οὐ κατὰ ταὐτό, οὐδὲ ῥᾴδιον εἰδέναι τίνι γνώμῃ παρῆλθεν ἐς τὴν Ἄσπενδον καὶ παρελθὼν οὐκ ἦγαγε τὰς ναῦς. ὅτι μὲν γὰρ αἱ Φοινίσσαι νῆες ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα καὶ ἑκατὸν μέχρι Ἀσπένδου ἀφίκοντο σαφές ἐστιν, διότι δὲ οὐκ ἦλθον πολλαχῇ εἰκάζεται. οἱ μὲν γὰρ ἵνα δι- 3
ατρίβῃ ἀπελθών, ὥσπερ καὶ διενοήθη, τὰ τῶν Πελοποννησίων — τροφὴν γοῦν οὐδὲν βέλτιον ἀλλὰ καὶ χεῖρον ὁ Ταμώς, ᾧ προσετάχθη, παρεῖχεν — οἱ δὲ ἵνα τοὺς Φοίνικας προαγαγὼν ἐς τὴν Ἄσπενδον ἐκχρηματίσαιτο ἀφείς — καὶ γὰρ ὡς αὐτοῖς οὐδὲν ἔμελλε χρήσεσθαι — ἄλλοι δ' ὡς καταβοῆς ἕνεκα τῆς ἐς Λακεδαίμονα, τοῦ λέγεσθαι ὡς οὐκ ἀδικεῖ ἀλλὰ καὶ σαφῶς οἴχεται ἐπὶ τὰς ναῦς ἀληθῶς πε-

---

C. 87. § 1. *διὰ τἆλλα* wegen der Beſoldung und der nicht gehaltenen Verſprechungen. (Dſ.) — *διὰ τήν* für *τήν* eine gute Hſ. — *ἀττικίζοντι, τὰ τῶν Ἀθηναίων φρονοῦντι.* (Sch.) — *ἀπολύεσθαι* beſeitigen, ſich rechtfertigen. vgl. 5, 75, 2. vgl. Ind. Dem.

§ 2. *πολλαχῇ, κατὰ πολλοὺς τρόπους.* (Sch.)

§ 3. *οἱ μὲν γάρ, εἰκάζουσιν.* Gr. 69, 14 A. 5. — *διατρίβῃ.* zu 78, 2. — *ἐκχρηματίσαιτο ἀφείς* um für die Entlaſſung von ihnen Geld zu erpreſſen. (Matth. § 557 p. 1296.) — *καὶ γὰρ ὡς* denn auch ſo, auch wenn er kein Geld erhalten hätte Kr.; denn obgleich er ſie bis Aſpendos führte Pp. — *καταβοῆς* hier für Ruf zu nehmen veranlaßt *ἕνεκα*, obſchon das Wort ſonſt bei Thuk. nur Anklage heißt. zu 1, 73, 1. Doch könnte es wohl auch hier Anklage von Seiten des Tiſſaphernes gegen die Beſchuldigungen der Peloponneſier bedeuten. — *τοῦ* für *τό* Pp., *τῷ* einige Hſn.

4 πληρωμένας. ἐμοὶ μέντοι δοκεῖ σαφέστατον εἶναι τριβῆς ἕνεκα καὶ ἀναχωχῆς τῶν Ἑλληνικῶν τὸ ναυτικὸν οὐκ ἀγαγεῖν, φθορᾶς μὲν ἐν ὅσῳ παρῆει ἐκεῖσε καὶ διέμελλεν, ἀνισώσεως δέ, ὅπως μηδετέρους προσθέμενος ἰσχυροτέρους ποιήσῃ, ἐπεὶ εἴγε ἐβουλήθη διαπολεμῆσαι, ἐπιφανὲς δήπου οὐκ ἐνδοιασιῶς· κομίσας γὰρ ἂν Λακεδαιμονίοις τὴν νίκην κατὰ τὸ εἰκὸς ἔδωκεν, οἵ γε καὶ ἐν τῷ παρόντι ἀντιπάλως μᾶλλον ἢ
5 ὑποδεεστέρως τῷ ναυτικῷ ἀνθῴρμουν. καταφωρᾷ δὲ μάλιστα καὶ ἣν εἶπε πρόφασιν οὐ κομίσας τὰς ναῦς. ἔφη γὰρ αὐτὰς ἐλάσσους ἢ ὅσας βασιλεὺς ἔταξε ξυλλεγῆναι· ᾧ δὲ χάριν ἂν δήπου ἐν τούτῳ μείζω ἔτι ἔσχεν, οὔτ' ἀναλώσας πολλὰ τῶν βασιλέως, τά τε αὐτὰ ἀπ' ἐλασσόνων πράξας. ἐς δ' οὖν τὴν Ἄσπενδον ἥτινι δὴ γνώμῃ ὁ Τισσαφέρνης ἀφικνεῖται καὶ τοῖς Φοίνιξι ξυγγίγνεται· καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἔπεμψαν ὡς ἐπὶ τὰς ναῦς κελεύσαντος αὐτοῦ Φλίππον
88 ἄνδρα Λακεδαιμόνιον δύο τριήρεσιν. Ἀλκιβιάδης δὲ ἐπειδὴ καὶ τὸν Τισσαφέρνην ἥσθετο παριόντα ἐπὶ τῆς Ἀσπένδου, ἔπλει καὶ αὐτὸς λαβὼν τρεῖς καὶ δέκα ναῦς, ὑποσχόμενος τοῖς ἐν τῇ Σάμῳ ἀσφαλῆ καὶ μεγάλην χάριν — ἢ γὰρ αὐτὸς ἄξειν Ἀθηναίοις τὰς Φοινίσσας ναῦς ἢ Πελοποννησίοις γε κωλύσειν ἐλθεῖν — εἰδώς, ὡς εἰκός, ἐκ πλείονος τὴν Τισσαφέρνους γνώμην ὅτι οὐκ ἄξειν ἔμελλεν, καὶ βουλόμενος αὐ-

---

§ 4. ἀναχωχῆς Hinhalten. (Ba.?) — ἐκεῖσε, ἐς τὴν Ἄσπενδον. (Sch.) — διέμελλεν, ἤγουν ἐβράδυνεν. (Sch.) — διαπολεμῆσαι ἄν Dobree, nach ἐβουλήθη ein Komma ſetzend. — ἐπιφανές glaubt Pp. ſtehe wie σημονότι, εἰμαι, δοκεῖ ohne ὅτι außer der Conſtruction und ergänzt διεπολέμησεν ἄν. Beides unzuläſſig. Ich leſe ἐπιφανεῖς mit Reiske, und tilge γάρ, ſo daß mit κομίσας erg. τὰς ναῦς der Nachſatz anfängt. (Kr.) — ἀντιπάλως, ἤγουν ἰσοπάλως. (Sch.) Dies Adv. hat auch Thuk. ſonſt nicht gebraucht; ſtatthaft war auch ἀντίπαλοι.

§ 5. καταφωρᾷ für καταφορά ein Anonymos, beſtätigt von einigen Hſn., die jedoch meiſt καταφωρᾶν haben. Der Sinn: Ueberführung gibt der Vorwand weswegen er die Flotte nicht herbeigeführt zu haben vorſchützte. (Abr. u. Dobree.) — ἔσχεν, παρέσχεν ἂν βασιλεῖ. (Sch.) hätte Gunſt bei ihm gehabt. (Ba.) Eur. Hek. 830: ἦ τῶν ἐν εὐνῇ φιλτάτων ἀσπασμάτων χάριν τιν' ἕξει παῖς ἐμή, κείνης δ' ἐγώ. (Pp.) — ἀπ' ἐλασσόνων mit geringeren Mitteln. Gr. 68, 16 A. 7. — ἥτινι δή. Gr. 51, 15 A. 1.

C. 88. τρεῖς καὶ δέκα für τριακαίδεκα eine gute Hſ. zu 8,

τὸν τοῖς Πελοποννησίοις ἐς τὴν ἑαυτοῦ καὶ Ἀθηναίων φιλίαν
ὡς μάλιστα διαβάλλειν, ὅπως μᾶλλον δι' αὐτὸ σφίσιν ἀναγ-
κάζοιτο προσχωρεῖν. καὶ ὁ μὲν ἄρας εὐθὺ τῆς Φασήλιδος
καὶ Καύνου ἄνω τὸν πλοῦν ἐποιεῖτο.

Οἱ δ' ἐκ τῆς Σάμου ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πεμφθέντες 89
πρέσβεις ἐπειδὴ ἀφικόμενοι ἐς τὰς Ἀθήνας ἀπήγγειλαν τὰ
παρὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου, ὡς κελεύει τε ἀντέχειν καὶ μηδὲν
ἐνδιδόναι τοῖς πολεμίοις, ἐλπίδας τε ὅτι πολλὰς ἔχει κἀκεί-
νοις τὸ στράτευμα διαλλάξειν καὶ Πελοποννησίων περιέ-
σεσθαι, ἀχθομένους καὶ πρότερον τοὺς πολλοὺς τῶν μετε-
χόντων τῆς ὀλιγαρχίας καὶ ἡδέως ἂν ἀπαλλαγέντας πῃ ἀσφα-
λῶς τοῦ πράγματος πολλῷ δὴ μᾶλλον ἐπέρρωσαν. καὶ ξυνί- 2
στασαν τε ἤδη καὶ τὰ πράγματα διεμέμφοντο, ἔχοντες ἡγε-
μόνας τῶν πάνυ στρατηγῶν τῶν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ καὶ ἐν
ἀρχαῖς ὄντων, οἷον Θηραμένην τε τὸν Ἄγνωνος καὶ Ἀριστο-
κράτην τὸν Σκελλίου καὶ ἄλλους, οἳ μετέσχον μὲν ἐν τοῖς
πρῶτοι τῶν πραγμάτων, φοβούμενοι δ', ὡς ἔφασαν, τό τ' ἐν
τῇ Σάμῳ στράτευμα καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην [σπουδῇ πάνυ],
τούς τε ἐς τὴν Λακεδαίμονα πρεσβευομένους [ἔπεμπον], μὴ 3
τι ἄνευ τῶν πλειόνων κακὸν δράσωσι τὴν πόλιν, οὗ τὸ ἀπαλ-

22, 1. — *ἐς τήν.* zu 5, 75, 2. — *ἑαυτοῦ* für *αὐτοῦ* eine gute Hs. — *καὶ Καύνου.* Daſſelbe Hyſteronproteron 8, 108, 1. (Abr.) — *ἄνω*, gen Oſten. (Dd.)

C. 89. § 1. *οἱ ἐκ τῆς Σάμου, ἐπανερχόμενοι.* (Dd.) — *τὰ παρὰ τοῦ.* Gr. 43, 4 A. 23.

§ 2. *διεμέμφοντο* ähnlich unſerm durchziehen. — *τῶν πάνυ.* zu 8, 1, 1. — *στρατηγῶν τῶν. στρατηγούντων* Bk. — *ἐν πρώτοις. ἐν τοῖς πρώτοις* eine gute Hſ., *ἐν τοῖς πρώτοι* Bk. u. Dobree. vgl. zu 7, 19, 4. — *φοβούμενοι δέ, μετέσχον*, jedoch nur aus Furcht. — *δέ, ὡς. δὲ ἀδεῶς* mehrere Hſ. — *σπουδῇ πάνυ* fügen viele und die beſten Hſn. hinzu. *Σπουδῇ* findet ſich bei Thuk. noch 8, 27, 3? (Pp.) — *ἔπεμπον* iſt mit drei Hſn. zu tilgen. Andere wollen vorher *οὓς τε* für *τούς τε.* Allein nicht die Geſandten, *τοὺς πρεσβεύοντας*, fürchtete man, ſondern die Parthei welche die Geſandten ſchickte, *τοὺς πρεσβευομένους.* — *ἄνευ τῶν πλειόνων* ohne Vorwiſſen oder Zuſtimmung der Majorität der verwaltungsberechtigten Bürger, was zu verhüten ſie eben Theil genommen hätten. — *οὐ τό. οὐ τῶι* eine gute Hſ., *οὕτω* ein Rand, *οὔτω γάρ* ein anderer; *οὕτοι* Pp., *οὔτε* Hl., vielmehr *οὐδέ.* Doch ſteckt hier wohl ein bedeutenderer Fehler. — *ἀπαλλάξειν. ἀπαλλαξείειν* Abr. aus dem Sch.: *ἔλεγον οὐχ ὅτι ἀπαλλαχθ-*

λάξειν τοῦ ἄγαν ἐς ὀλίγους ἐλθεῖν, ἀλλὰ τοὺς πεντακισχιλίους ἔργῳ καὶ μὴ ὀνόματι χρῆναι ἀποδεικνύναι καὶ τὴν πολιτείαν ἰσαιτέραν καθιστάναι. ἦν δὲ τοῦτο μὲν σχῆμα πολιτικὸν τοῦ λόγου αὐτοῖς, κατ' ἰδίας δὲ φιλοτιμίας οἱ πολλοὶ αὐτῶν τῷ τοιούτῳ προσέκειντο, ἐν ᾧπερ καὶ μάλιστα
4 ὀλιγαρχία ἐκ δημοκρατίας γενομένη ἀπόλλυται· πάντες γὰρ αὐθημερὸν ἀξιοῦσιν οὐχ ὅπως ἴσοι, ἀλλὰ καὶ πολὺ πρῶτος αὐτὸς ἕκαστος εἶναι· ἐκ δὲ δημοκρατίας αἱρέσεως γιγνομένης ῥᾷον τὰ ἀποβαίνοντα ὡς οὐκ ἀπὸ τῶν ὁμοίων ἐλασσούμενός τις φέρει. σαφέστατα δ' αὐτοὺς ἐπῆρε τὰ ἐν τῇ Σάμῳ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἰσχυρὰ ὄντα καὶ ὅτι αὐτοῖς οὐκ ἐδόκει μόνιμον τὸ τῆς ὀλιγαρχίας ἔσεσθαι· ἠγωνίζετο οὖν εἷς ἕκαστος αὐτὸς
90 πρῶτος προστάτης τοῦ δήμου γενέσθαι. οἱ δὲ τῶν τετρακοσίων μάλιστα ἐναντίοι ὄντες τῷ τοιούτῳ εἶδει καὶ προεστῶτες Φρύνιχός τε, ὃς καὶ στρατηγήσας ἐν τῇ Σάμῳ [ποτὲ] τῷ Ἀλκιβιάδῃ τότε διηνέχθη, καὶ Ἀρίσταρχος, ἀνὴρ ἐν τοῖς μάλιστα καὶ ἐκ πλείστου ἐναντίος τῷ δήμῳ, καὶ Πείσανδρος καὶ
2 Ἀντιφῶν καὶ ἄλλοι οἱ δυνατώτατοι πρότερόν τε, ἐπεὶ τά-

κῶς ἔχουσι τῆς ὀλιγαρχίας, ὅπερ ἦν ἀληθές, ἀλλ', ὅτι φοβοῦνται τοὺς ἐν Σάμῳ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην καὶ τοὺς ἀπιόντας ἐς Λακεδαίμονα πρέσβεις, μή τι οὗτοι κακὸν ἐργάσωνται τὴν πόλιν ὀλιγαρχίας γενομένης. — τοῦ ἄγαν ἐς ὀλίγους ἐλθεῖν, ἦγουν τῆς ἀκριβοῦς ὀλιγαρχίας. (Sch.)

§ 3. σχῆμα, πρόσχημα. (Hudson.) Arrian 2, 612, 96: ἀμφότερος τῷ τῆς πόλεως σχήματι τοῦτο ἔπρασσον. (Bl.) Mehrere auch gute Hſn. τὸ σχῆμα, πρόσχημα Herm. zu Eur. Iph. A. 991. — πολιτικόν eine die Bürger zu gewinnen berechnete Form. — τοιούτῳ. τοιούτῳ εἴδει Sch. u. eine Hſ., wohl aus 8, 90, 1, τοιούτῳ τρόπῳ mehrere. Der Sinn: ſie gaben ſich ſolchen Beſtrebungen, Ränken machereien hin. — ἐν ᾧπερ καί wobei, wodurch eben.

§ 4. οὐχ ὅπως. Gr. 67, 14 A. 3. — ἐκ δὲ — φέρει wo aber bei einer Demokratie Wahl ſtatt gefunden erträgt man leichter das Ergebniß, etwanige Zurückſetzung, indem man nicht von Gleichen zurückgeſetzt iſt, ſondern von einer theils unwiſſenden theils leidenſchaftlichen Menge, theils auch vom Looſe abhängt. — ὑπερβολήν nach ἕκαστος iſt mit den beſten Hſn. getilgt.

C. 90. § 1. τῶν τετρακοσίων. Ueber die Stellung zu 1, 126, 6. — ποτέ fehlt nur in ſchlechtern Hſn. und iſt Gloſſem zum folgenden τότε (Abr.) ſtatthaft wäre nur τότε. — ἐν τοῖς μάλιστα. zu 1, 6, 2.

χιστα κατέστησαν καὶ ἐπειδὴ τὰ ἐν τῇ Σάμῳ σφῶν ἐς δημοκρατίαν ἀπέστη, πρέσβεις τε ἀπέστελλον σφῶν ἐς τὴν Λακεδαίμονα καὶ τὴν ὁμολογίαν προὐθυμοῦντο καὶ τὸ ἐν τῇ Ἠετιωνείᾳ καλουμένῃ τεῖχος ἐποιοῦντο, πολλῷ τε μᾶλλον ἔτι, ἐπειδὴ καὶ οἱ ἐκ τῆς Σάμου πρέσβεις σφῶν ἦλθον, ὁρῶντες τούς τε πολλοὺς καὶ σφῶν τοὺς δοκοῦντας πρότερον πιστοὺς εἶναι μεταβαλλομένους. καὶ ἀπέστειλαν μὲν Ἀντιφῶντα καὶ 3
Φρύνιχον καὶ ἄλλους δέκα κατὰ τάχος, φοβούμενοι καὶ τὰ αὐτοῦ καὶ τὰ ἐκ τῆς Σάμου, ἐπιστείλαντες παντὶ τρόπῳ, ὅσιος καὶ ὁπωσοῦν ἀνεκτός, ξυναλλαγῆναι πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, ᾠκοδόμουν δὲ ἔτι προθυμότερον τὸ ἐν τῇ Ἠετιωνείᾳ τεῖχος. ἦν δὲ τοῦ τείχους ἡ γνώμη αὕτη, ὡς ἔφη Θηραμένης 4
καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, οὐχ ἵνα τοὺς ἐν Σάμῳ, ἢν βίᾳ ἐπιπλέωσι, μὴ δέξωνται ἐς τὸν Πειραιᾶ, ἀλλ' ἵνα τοὺς πολεμίους μᾶλλον, ὅταν βούλωνται, καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ δέξωνται. χηλὴ γάρ ἐστι τοῦ Πειραιῶς ἡ Ἠετιωνεία, καὶ παρ' αὐτὴν εὐθὺς ὁ ἔσπλους ἐστίν. ἐτειχίζετο οὖν οὕτω ξὺν τῷ πρότερον πρὸς 5
ἤπειρον ὑπάρχοντι τείχει, ὥστε καθεζομένων ἐς αὐτὸ ἀνθρώπων ὀλίγων ἄρχειν τοῦ γε ἔσπλου· ἐπ' αὐτὸν γὰρ τὸν ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ λιμένος στενοῦ ὄντος τὸν ἕτερον πύργον ἐτελεύτα τό τε παλαιὸν τὸ πρὸς ἤπειρον καὶ τὸ ἐντὸς τὸ καὶ-

---

§ 2. κατέστησαν eingetreten waren als Mitglieder der Vierhundert. (St.) — σφῶν. Gr. 47, 9. — ὁμολογίαν für ὀλιγαρχίαν eine gute Hſ.; über den Ac. zu 5, 17, 1. — τε μᾶλλον. τι μᾶλλον? Doch kann man die vorhergehenden Verba ergänzen, wobei freilich καί zu erwarten wäre.

§ 3. αὐτοῦ, ἦγουν ἐν Ἀθήναις. (Sch.) — καὶ ὁπωσοῦν. Plat. Geſ. 905 d: ἐπάκουε, εἰ νοῦν καὶ ὁπωσοῦν ἔχεις. vgl. Gr. 51, 15 A. 3. — ἀνεκτός. τουτέστιν ᾧτινιοῦν ἀνεκτῷ τρόπῳ Sch., der alſo ἀνεκτῶς, was mehrere gute Hſn. bieten, ohne ὅσιος las. — Ἠετιωνείᾳ. Ἠετιωνίᾳ mehrere gute Hſn., einige § 4, wie auch 92, 2 u. 4. vgl. Lobeck z. Soph. Aj. p. 116.

§ 4. ἡ γνώμη die Abſicht, ähnlich Xen. An. 1, 8, 10. — χηλή. zu 1, 63, 1. — τοῦ γε. τοῦ τε die meiſten u. beſten Hſn., bloß τοῦ einige.

§ 5. ἐτειχίζετο, τὸ τεῖχος. (Pp.) — τὸν ἐπὶ — τόν. Ueber den Artikel Gr. 50, 9 A. 1. — τὸ ἐντὸς τὸ καινὸν τεῖχος für τὸ καινὸν τὸ ἐντὸς τοῦ τείχους eine gute Hſ. u. Va. Bei der alten La. müßte nicht τοῦ τείχους, ſondern, wie Reiske wollte, τοῦ παλαιοῦ (τείχους) ſtehen. (Pp.)

ποννήσιοι καταπλεύσαντες ἐπὶ τῆς Μυκάλης ἐστρατοπεδεύσαντο καὶ τῶν Μιλησίων καὶ τῶν πλησιοχώρων ὁ πεζός. 4 καὶ τῇ ὑστεραίᾳ μελλόντων αὐτῶν ἐπιπλεῖν τῇ Σάμῳ ἀγγέλλεται ὁ Στρομβιχίδης ταῖς ἀπὸ τοῦ Ἑλλησπόντου ναυσὶν ἀφιγμένος· καὶ εὐθὺς ἀπέπλεον πάλιν ἐπὶ τῆς Μιλήτου. οἱ δ' Ἀθηναῖοι προσγενομένων σφίσι τῶν νεῶν ἐπέπλεον αὐτοῖ ποιοῦνται τῇ Μιλήτῳ ναυσὶν ὀκτὼ καὶ ἑκατόν, βουλόμενοι ναυμαχῆσαι· καὶ ὡς οὐδεὶς αὐτοῖς ἀντανήγετο, ἀπέπλευσαν πάλιν ἐς τὴν Σάμον.

80 Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει μετὰ τοῦτο εὐθὺς οἱ Πελοποννήσιοι, ἐπειδὴ ἀθρόαις ταῖς ναυσὶν οὐχ ἁξιόμαχοι νομίσαντες εἶναι οὐκ ἀντανήγοντο, ἀπορήσαντες ὁπόθεν τοσαύταις ναυσὶ χρήματα ἕξουσιν, ἄλλως τε καὶ Τισσαφέρνους κακῶς διδόντος, ἀποστέλλουσιν ὡς τὸν Φαρνάβαζον, ὥσπερ καὶ τὸ πρῶτον ἐκ τῆς Πελοποννήσου προσετάχθη, Κλέαρχον τὸν 2 Ῥαμφίου ἔχοντα ναῦς τεσσαράκοντα. ἐπεκαλεῖτό τε γὰρ αὐτοὺς ὁ Φαρνάβαζος καὶ τροφὴν ἑτοῖμος ἦν παρέξειν, καὶ ἅμα καὶ τὸ Βυζάντιον ἐπεκηρυκεύετο αὐτοῖς ἀποστῆναι. καὶ αἱ μὲν τῶν Πελοποννησίων αὗται νῆες ἀπάρασαι ἐς τὸ πέλαγος, ὅπως λάθοιεν ἐν τῷ πλῷ τοὺς Ἀθηναίους, χειμασθεῖσαι καὶ αἱ μὲν Δήλου λαβόμεναι αἱ πλείους μετὰ Κλε-

---

σαν. ἀπεχώρησαν mehrere Hſn. — ἐπὶ τῆς für ἐπί eine gute Hſ. — τῆς Μυκάλης vielmehr τῇ Μυκάλῃ, zu verbinden mit ἐστρατοπεδεύοντο. vgl. 1, 30, 1. 51, 3. (Hy.)

§ 4. ἀφιγμένος. Gr. 56, 7 A. 3.

C. 80. § 1. ἐπειδή nachdem, enge mit μετὰ τοῦτο εὐθύς zu verbinden. vgl. 102, 3. u. 7, 69, 1. (Kr.) — ἀθρόαις ταῖς ναυσὶ οὐκ ἀξιόμαχοι den verſammelten Schiffen der Athener (8, 79, 4) nicht gewachſen. vgl. 5, 60, 3. Her. 7, 157. 9, 90. (Kr.) mit ihren verſammelten Schiffen, zu ἀντανήγοντο gezogen, Hy., wobei man ein obgleich vermiſſen würde. — τὸ πρῶτον 8, 39, 2. (Dſ.) Doch hindert ἐκ τῆς Π. wohl nicht es auch auf 8, 8, 3 zu beziehen.

§ 2. αὗται. Gr. 50, 11 A. 20. — χειμασθεῖσαι καὶ. καὶ χειμασθεῖσαι Kr. oder auch καὶ getilgt, wobei die Parentheſenzeichen zu ſtreichen und angefangen wäre als ſollte folgen ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ἀρχὴν ἐκομίσθη. Da jedoch auch für καὶ ὕστερον πάλιν ἐλθοῦσαι eig καὶ ὕ. π. ἦλθον ſtehen ſollte, ſo hat hier wohl der Schriftſteller ſelbſt geſehlt. — αἱ πλείους appoſitiv, wie 3, 23, 2.

ἀρχοῦ καὶ ὕστερον πάλιν ἐλθοῦσαι ἐς Μίλητον — Κλέαρχος δὲ κατὰ γῆν αὖθις ἐς τὸν Ἑλλήσποντον κομισθεὶς ἦρχεν — αἱ δὲ μετὰ Ἐλίξου τοῦ Μεγαρέως στρατηγοῦ δέκα ἐς τὸν Ἑλλήσποντον διασωθεῖσαι Βυζάντιον ἀφιστᾶσιν. καὶ μετὰ 3
ταῦτα οἱ ἐκ τῆς Σάμου πέμπουσιν αἰσθόμενοι νεῶν βοήθειαν καὶ φυλακὴν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, καί τις καὶ ναυμαχία βραχεῖα γίγνεται πρὸ τοῦ Βυζαντίου ναυσὶν ὀκτὼ πρὸς ὀκτώ.

Οἱ δὲ προεστῶτες ἐν τῇ Σάμῳ καὶ μάλιστα Θρασύβου- 81
λος, ἀεί [τε] τῆς αὐτῆς γνώμης ἐχόμενος, ἐπειδὴ μετέστησε τὰ πράγματα, ὥστε κατάγειν Ἀλκιβιάδην, [καὶ] τέλος ἐπ' ἐκκλησίας ἔπεισε τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν, καὶ ψηφισαμένων αὐτῶν Ἀλκιβιάδῃ κάθοδον καὶ ἄδειαν πλεύσας ὡς τὸν Τισσαφέρνη κατῆγεν ἐς τὴν Σάμον τὸν Ἀλκιβιάδην, νομίζων μόνην σωτηρίαν εἰ Τισσαφέρνην αὐτοῖς μετασήσειεν ἀπὸ Πελοποννησίων. γενομένης δὲ ἐκκλησίας τήν τε ἰδίαν ξυμ- 2
φορὰν τῆς φυγῆς ἐπητιάσατο καὶ ἀνωλοφύρατο ὁ Ἀλκιβιάδης καὶ περὶ τῶν πολιτικῶν πολλὰ εἰπὼν ἐς ἐλπίδας αὐτοὺς οὐ σμικρὰς τῶν τε μελλόντων κάθιστη καὶ ὑπερβάλλων ἐμεγάλυνε τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν παρὰ τῷ Τισσαφέρνει, ἵν' οἵ τε οἶκοι τὴν ὀλιγαρχίαν ἔχοντες φοβοῖντο αὐτὸν καὶ μᾶλλον αἱ ξυνωμοσίαι διαλυθεῖεν, καὶ οἱ ἐν τῇ Σάμῳ τιμιώτερόν τε αὐτὸν ἄγοιεν καὶ αὐτοὶ ἐπὶ πλεῖον θαρσοῖεν, οἵ τε πολέμιοι τῷ Τισσαφέρνει ὡς μάλιστα διαβάλλοιντο καὶ τῷ

---

§ 3. φύλακήν. zu 7, 4, 7.

C. 81. § 1. ἀεί. καὶ ἀεί mehrere Hſn. Für τέ vermuthet Pp. ποτέ. — αὐτῆς für αὐτοῦ zwei Hſn. u. Ba. — ἐπ' für ἀπ' viele und gute Hſn. Doch ſ. 8, 97, 2. (Abr.) vgl. zu 1, 97, 1. (Dr.) Allein dieſe Stellen ſind verſchieden; ἐπ' ἐκκλησίας findet ſich auch bei Memnon Herakl. C. 59, ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας bei Polyän Strat. 5, 3, 2. (Haaſe.) — καὶ vor τέλος tilgt Dobree. — ἔπεισε. ἔπεισαν die beſten Hſn., gut wenn vorher μετέστη ſtände.

§ 2. τῶν vor πολιτικῶν fehlt in vielen und den beſten Hſn. — τε nach ἐλπίδας iſt mit einer guten Hſ. getilgt; γε Reiske. Doch wozu hier die Beſchränkung? — τῶν μελλόντων. zu 2, 89, 8. — ἄγοιεν hielten; ſelten. Eur. Bach. 225: τὴν Ἀφροδίτην πρόσθ' ἄγει τοῦ Βακχίου. — τῷ T. διαβάλλοιντο mit dem T. verunwilligt würden. (Hl.) vgl. 8, 83, 1. 109, 1 u. Pflugk zu Eur. Her. 423. — καὶ τῶν. καὶ ἀπὸ τῶν die beſten Hſn.

3 ὑπαρχουσῶν ἐλπίδων ἐκπίπτοιεν. ὑπισχνεῖτο δ' οὖν τάδε, μέγιστα ἐπικομπῶν, ὁ Ἀλκιβιάδης, ὡς Τισσαφέρνης αὐτῷ ὑπεδέξατο ἢ μήν, ἕως ἂν τι τῶν ἑαυτοῦ λείπηται, ἣν Ἀθηναίοις πιστεύσῃ, μὴ ἀπορήσειν αὐτοὺς τροφῆς, οὐδ' ἢν δέῃ τελευτῶντα τὴν ἑαυτοῦ στρωμνὴν ἐξαργυρίσαι, τάς τε ἐν Ἀσπένδῳ ἤδη οὔσας Φοινίκων ναῦς κομιεῖν Ἀθηναίοις καὶ οὐ Πελοποννησίοις· πιστεῦσαι δ' ἂν μόνως Ἀθηναίοις, εἰ
82 αὐτὸς κατελθὼν αὐτῷ ἀναδέξαιτο. οἱ δ' ἀκούσαντες ταῦτά τε καὶ ἄλλα πολλὰ στρατηγόν τε αὐτὸν εὐθὺς εἵλοντο μετὰ τῶν προτέρων καὶ τὰ πράγματα πάντα ἀνεῖλθεσαν, τήν τε παραυτίκα ἐλπίδα ἕκαστος τῆς τε σωτηρίας καὶ τῆς τῶν τετρακοσίων τιμωρίας οὐδενὸς ἂν ἠλλάξαντο, καὶ ἕτοιμοι ἤδη ἦσαν κατὰ τὸ αὐτίκα τούς τε παρόντας πολεμίους ἐκ τῶν
2 λεχθέντων καταφρονεῖν καὶ πλεῖν ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ. ὁ δὲ τὸ μὲν ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ πλεῖν τοὺς ἐγγυτέρω πολεμίους ὑπολιπόντας καὶ πάνυ διεκώλυσε, πολλῶν ἐπειγομένων· τὰ δὲ τοῦ πολέμου πρῶτον ἔφη, ἐπειδὴ καὶ στρατηγὸς ῥηθείη, πλεύσας
3 ὡς Τισσαφέρνην πράξειν. καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς ἐκκλησίας εὐθὺς ᾤχετο, ἵνα δοκῇ πάντα μετ' ἐκείνου κοινοῦσθαι, καὶ ἅμα βουλόμενος αὐτῷ τιμιώτερός τε εἶναι καὶ ἐνδείκνυσθαι ὅτι καὶ στρατηγὸς ἤδη ῥηθείη καὶ εὖ καὶ κακῶς οἷός τ' ἐσὶν αὐτὸν ἤδη ποιεῖν. ξυνέβαινε δὲ τῷ Ἀλκιβιάδῃ τῷ μὲν Τισσαφέρνει τοὺς Ἀθηναίους φοβεῖν, ἐκείνοις δὲ τὸν Τισσαφέρνην.

---

§ 3. ἐπικομπῶν, ἤγουν κομπωδῶς λέγων. (Sch.) — ἐξαργυρίσαι für ἐξαργυρῶσαι mehrere Hſn. und jene Form ſcheinen die Attiker ausſchließlich gebraucht zu haben. (Pp.) ἐξαργυρίσαι, ἤγουν ἀργυρίου πωλῆσαι. (Sch.) — μόνως Thuk. nur hier wie Xen. nur Cyr. 3, 2, 23. (Pp.) μόνον einige Hſn. — αὐτός, Ἀλκιβιάδης. (Sch.) Vor dieſem Worte haben mehrere Hſn. σῶς. — ἀναδέξαιτο Gewährt für ſie leiſtete. (St.)

C. 82. § 1. ἀνετίθεσαν. zu 2, 65, 2. — ἂν ἠλλάξαντο für ἀντηλλάξαντο mehrere Hſn., ἂν ἀντηλλάξαντο Pp. — κατά. διά eine gute Hſ. Die Präpoſition tilgen will Pp. — πολεμίους καταφρονεῖν. Gr. 47, 24 A. 3.

§ 2. καὶ πάνυ. Gr. 69, 32 A. 18.

§ 3. ἵνα. ἵνα δή corr. Eine, ἵνα δέ mehrere Hſn. — ἤδη, das zweite, iſt aus vielen und den beſten Hſn. zugefügt.

Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι ἐν τῇ Μιλήτῳ πυνθανόμενοι τὴν 83
Ἀλκιβιάδου κάθοδον, καὶ πρότερον τῷ Τισσαφέρνει ἀπι-
στοῦντες, πολλῷ δὴ μᾶλλον ἔτι διεβέβληντο. ξυνηνέχθη γὰρ
αὐτοῖς κατὰ τὸν ἐπὶ τὴν Μίλητον τῶν Ἀθηναίων ἐπίπλουν,
ὡς οὐκ ἠθέλησαν ἀνταναγαγόντες ναυμαχῆσαι, πολλῷ ἐς τὴν
μισθοδοσίαν τὸν Τισσαφέρνην ἀρρωστότερον γενόμενον καὶ
ἐς τὸ μισεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν πρότερον ἔτι τούτων διὰ τὸν
Ἀλκιβιάδην ἐπιδεδωκέναι. καὶ ξυνιστάμενοι κατ' ἀλλήλους 2
οἱάπερ καὶ πρότερον οἱ στρατιῶται ἀνελογίζοντο καί τινες
καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀξίων λόγου ἀνθρώπων καὶ οὐ μόνον
τὸ στρατιωτικόν, ὡς οὔτε μισθὸν ἐντελῆ πώποτε λάβοιεν, τό
τε διδόμενον βραχὺ καὶ οὐδὲ τοῦτο ξυνεχῶς· καὶ εἰ μή τις
ἢ διαναυμαχήσει ἢ ἀπαλλάξεται ὅθεν τροφὴν ἕξει, ἀπολεί-
ψειν τοὺς ἀνθρώπους τὰς ναῦς· πάντων τε Ἀστύοχον εἶναι
αἴτιον, ἐπιφέροντα ὀργὰς Τισσαφέρνει διὰ ἴδια κέρδη. ὃν- 84
των δ' αὐτῶν ἐν τοιούτῳ ἀναλογισμῷ ξυνηνέχθη καὶ τοιόσδε
τις θόρυβος περὶ τὸν Ἀστύοχον. τῶν γὰρ Συρακοσίων καὶ
Θουρίων ὅσῳ μάλιστα καὶ ἐλεύθεροι ἦσαν τὸ πλῆθος οἱ
ναῦται, τοσούτῳ καὶ θρασύτατα προσπεσόντες τὸν μισθὸν
ἀπῄτουν. ὁ δὲ αὐθαδέστερόν τέ τι ἀπεκρίνατο καὶ ἠπείλησεν,
καὶ τῷ γε Δωριεῖ ξυναγορεύοντι τοῖς ἑαυτοῦ ναύταις καὶ
ἐπανήρατο τὴν βακτηρίαν. τὸ δὲ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν 2
ὡς εἶδον, οἷα δὴ ναῦται, ὥρμησαν ἐγκραγόντες ἐπὶ τὸν

C. 83. § 1. *καὶ πρότερον.* zu 6, 88, 5. — *διεβέβληντο.* zu 81, 2. (Hl.) — *κατὰ τόν* oder *μετὰ τόν* für *καὶ τόν* Dr.

§ 2. *ἀξίων λόγου.* *ἀξιολόγων* die beſten Hſn. — *τις ἤ. τις ἤδη* Haaſe. — *ναυμαχήσει. ἰδίᾳ* oder *ἴδια ναυμαχήσει* drei der beſten Hſn., *διαναυμαχήσει* Haaſe. — *ὁθεν, ἐκεῖσε ὅθεν.* Gr. 51, 13 A. 9. — *ὡς* daß nämlich, epexegetiſch an *ἀνελογίζοντο οἱάπερ καὶ πρότερον* angefügt. — *ἕξει. ἕξειν* die beſten Hſn. — *ὀργάς. τὸ ἐπιφέρειν ὀργὰς ἐπὶ τοῦ χαρίζεσθαι καὶ συγχωρεῖν ἔπαττον οἱ ἀρχαῖοι. μάρτυς Κρατῖνος λέγων τὴν μουσικὴν ἀκορέστους ἐπιφέρειν ὀργὰς βροτοῖς σώφροσιν.* (Sch.) vgl. zu 1, 130, 2. Später iſt die Redensart verſchollen. — *διὰ ἴδια κέρδη* 8, 50, 3. (Didot.)

C. 84. § 1. *τὸ πλῆθος.* Iſt dies No. oder Ac.? (Pp.) — *οἱ ναῦται* verdächtigt Hf. vgl. § 2.

§ 2. *οἷα.* zu 2, 5, 2. — *ναῦται, ἀκρατεῖς δηλονότι.* (Dd.) — *ἐγκραγόντες. ἐκραγέντες* die beſten Hſn. unſer losbrechen. vgl. Her. 6, 129. (Pp.)

Ἀστύοχον ὥστε βάλλειν· ὁ δὲ προϊδὼν καταφεύγει ἐπί βωμόν τινα. οὐ μέντοι ἐβλήθη γε, ἀλλὰ διελύθησαν ἀπ' ἀλλήλων. ἔλαβον δὲ καὶ τὸ ἐν τῇ Μιλήτῳ ἐνῳκοδομημένον τοῦ Τισσαφέρνους φρούριον οἱ Μιλήσιοι λάθρᾳ ἐπιπεσόντες, καὶ τοὺς ἐνόντας φύλακας αὐτοῦ ἐκβάλλουσιν· ξυνεδόκει δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμμάχοις ταῦτα καὶ οὐχ ἥκιστα τοῖς Συ-
3 ρακοσίοις. ὁ μέντοι Λίχας οὔτε ἠρέσκετο αὐτοῖς, ἔφη τε χρῆναι Τισσαφέρνει καὶ δουλεύειν Μιλησίους καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἐν τῇ βασιλέως τὰ μέτρια καὶ ἐπιθεραπεύειν, ἕως ἂν τὸν πόλεμον εὖ θῶνται. οἱ δὲ Μιλήσιοι ὠργίζοντό τε αὐτῷ, καὶ διὰ ταῦτα καὶ ἄλλα τοιουτότροπα καὶ νόσῳ ὕστερον ἀποθανόντα αὐτὸν οὐκ εἴασαν θάψαι οὗ ἐβούλοντο οἱ
85 παρόντες τῶν Λακεδαιμονίων. κατὰ δὴ τοιαύτην διαφορὰν ὄντων αὐτοῖς τῶν πραγμάτων πρός τε τὸν Ἀστύοχον καὶ τὸν Τισσαφέρνην, Μίνδαρος διάδοχος τῆς Ἀστυόχου ναυαρχίας ἐκ Λακεδαίμονος ἐπῆλθε καὶ παραλαμβάνει τὴν ἀρχήν· ὁ δὲ
2 Ἀστύοχος ἀπέπλει. ξυνέπεμψε δὲ καὶ Τισσαφέρνης αὐτῷ πρεσβευτὴν τῶν παρ' ἑαυτοῦ, Γαυλίτην ὄνομα, Κᾶρα δίγλωσσον, κατηγορήσοντα τῶν τε Μιλησίων περὶ τοῦ φρουρίου καὶ περὶ αὐτοῦ ἅμα ἀπολογησόμενον, εἰδὼς τούς τε Μιλησίους πορευομένους ἐπὶ καταβοῇ τῇ αὐτοῦ μάλιστα καὶ τὸν Ἑρμοκράτην μετ' αὐτῶν, ὃς ἔμελλε τὸν Τισσαφέρνην ἀποφαίνειν φθείροντα τῶν Πελοποννησίων τὰ πράγματα μετὰ
3 Ἀλκιβιάδου καὶ ἐπαμφοτερίζοντα. ἔχθρα δὲ πρὸς αὐτὸν ἦν αὐτῷ ἀεί ποτε περὶ τοῦ μισθοῦ τῆς ἀποδόσεως· καὶ τὰ τελευταῖα φυγόντος ἐκ Συρακουσῶν τοῦ Ἑρμοκράτους καὶ ἑτέρων ἡκόντων ἐπὶ τὰς ναῦς τῶν Συρακοσίων ἐς τὴν Μίλητον στρατηγῶν, Ποτάμιδος καὶ Μύσκωνος καὶ Ἡμάρχου,

---

§ 3. καὶ δουλεύειν. δουλεύειν καὶ Kr. Pp. bezieht jenes auf καὶ ἐπιθεραπεύειν.

C. 85. § 2. δίγλωσσον. ju 4, 109, 2. — τῇ αὐτοῦ für τῇ αὐτοῦ Hf. Gr. 47, 9 A. 12. — ἐπαμφοτερίζοντα zweideutig handle, auch den Gegnern Gunst beweisend. Ruhnken z. Tim. p. 107. (Abr.) Schneider zu Aristot. Rep. 7, 12, 6. vgl. eb. 8, 2, 2 u. Plut. Mar. 40 u. Luc. 30. (Kr.)

§ 3. αὐτόν, den Tissaphernes, αὐτῷ, dem Hermokrates. (Kr.)

ἐνέκειτο ὁ Τισσαφέρνης φυγάδι ὄντι ἤδη τῷ Ἑρμοκράτει πολλῷ ἔτι μᾶλλον, καὶ κατηγόρει ἄλλα τε καὶ ὡς χρήματά ποτε αἰτήσας αὐτὸν καὶ οὐ τυχὼν την ἔχθραν οἱ πρόθοιτο. ὁ μὲν οὖν Ἀσιόχος καὶ οἱ Μιλήσιοι καὶ ὁ Ἑρμοκράτης 4 ἀπέπλευσαν ἐς τὴν Λακεδαίμονα, ὁ δ' Ἀλκιβιάδης διεβεβήκει πάλιν ἤδη παρὰ τοῦ Τισσαφέρνους ἐς τὴν Σάμον.

Καὶ οἱ ἐκ τῆς Λήλου ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πρεσβευταί, 86
οὓς τότε ἔπεμψαν παραμυθησομένους καὶ ἀναδιδάξοντας τοὺς ἐν τῇ Σάμῳ, ἀφικνοῦνται παρόντος τοῦ Ἀλκιβιάδου, καὶ ἐκκλησίας γενομένης λέγειν ἐπεχείρουν. οἱ δὲ στρατιῶται τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ἤθελον ἀκούειν, ἀλλ' ἀποκτείνειν ἐβόων τοὺς τὸν δῆμον καταλύοντας, ἔπειτα μέντοι μόλις ἡσυχάσαντες ἤκουσαν. οἱ δ' ἀπήγγελλον ὡς οὔτ' ἐπὶ διαφθορᾷ 2
τῆς πόλεως ἡ μετάστασις γίγνοιτο ἀλλ' ἐπὶ σωτηρίᾳ, οὔθ' ἵνα τοῖς πολεμίοις παραδοθῇ — ἐξεῖναι γὰρ, ὅτε ἐσέβαλον ἤδη σφῶν ἀρχόντων, τοῦτο ποιῆσαι — τῶν τε πεντακισχιλίων ὅτι πάντες ἐν τῷ μέρει μεθέξουσιν, οἵ τε οἰκεῖοι αὐτῶν οὔθ' ὑβρίζονται, ὥσπερ Χαιρέας διαβάλλων ἀπήγγειλεν, οὔτε κακὸν ἔχουσιν οὐδέν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς σφετέροις αὐτῶν ἕκαστοι κατὰ χώραν μένουσιν. ἄλλα τε πολλὰ εἰπόντων οὐ- 3
δὲν μᾶλλον ἐσήκουον, ἀλλ' ἐχαλέπαινον καὶ γνώμας ἄλλοι ἄλλας ἔλεγον, μάλιστα δ' ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ πλεῖν. καὶ ἐδόκει Ἀλκιβιάδης πρῶτον τότε καὶ οὐδενὸς ἔλασσον τὴν πόλιν

αὐτόν für αὐτόν Bk. — πρόθοιτο für προθεῖτο die beſten Hſn. Doch iſt wohl πρόσθοιτο zu leſen. Her. 7, 229: οὐκ ἂν σφι Σπαρτήτας μῆνιν οὐδεμίαν προσθέσθαι, wo Bl. προθέσθαι will, was mir nicht recht erklärlich ſcheint.

C. 86. § 1. τότε 8, 72, 1. (Kr.) — παραμυθησομένους um zu beſchwigtigen. — τοὺς. zu 3, 81, 3.

§ 2. ἐξεῖναι der Inf. zu ἐξῆν es wäre ihnen möglich geweſen. Gr. 53, 2 A. 7. — οὔθ' ἵνα. οὐδ' ἵνα Bp., ſo daß dem vorigen οὔτε erſt τῶν τε entſpräche. — ἐσέβαλον, οἱ Λακεδαιμόνιοι 8, 71, 2; ἐς — mit Bezug auf das Stadtgebiet. — τῶν πεντακισχιλίων μεθέξουσιν in die Zahl der Fünftauſend würden aufgenommen werden. (Ba.) — αὐτῶν, τῶν στρατιωτῶν. (Sch.) — ἀπήγγειλεν 74, 3. — ἔχουσιν, ὑπομένουσιν. So κακὸν ἔχειν οὐδέν Plut. T. 2 p. 161, b. (Abr.)

§ 3. πλεῖν von γνώμην ἔλεγον regiert, hier ſie äußerten als Vorſchlag. — πρῶτον für πρῶτος mehrere Hſn. Auch ſpäter nämlich wirkte er rettend. Gr. 57, 5 A. 3. — οὐδενὸς ἔλασσον. Gr. 47,

ὠφελῆσαι· ὡρμημένων γὰρ τῶν ἐν Σάμῳ Ἀθηναίων πλεῖν ἐπὶ σφᾶς αὐτούς, ἐν ᾧ σαφέστατα Ἰωνίαν καὶ Ἑλλήσποντον
4 εὐθὺς εἶχον οἱ πολέμιοι, κωλυτὴς γενέσθαι. καὶ ἐν τῷ τότε ἄλλος μὲν οὐδεὶς ἂν ἱκανὸς ἐγένετο κατασχεῖν τὸν ὅχλον, ἐκεῖνος δὲ τοῦ τ' ἐπίπλου ἔπαυσε καὶ τοὺς ἰδίᾳ τοῖς πρέσβεσιν ὀργιζομένους λοιδορῶν ἀπέτρεπεν. αὐτὸς δὲ ἀποκριτάμενος αὐτοῖς ἀπέπεμπεν ὅτι τοὺς μὲν πεντακισχιλίους οὐ κωλύοι ἄρχειν, τοὺς μέντοι τετρακοσίους ἀπαλλάσσειν ἐκέλευεν αὐτοὺς καὶ καθιστάναι τὴν βουλήν, ὥσπερ καὶ πρό-
5 τερον, τοὺς πεντακοσίους· εἰ δὲ ἐς εὐτέλειάν τι ξυντέτμηται ὥστε τοὺς στρατευομένους μᾶλλον ἔχειν τροφήν, πάνυ ἐπαινεῖν. καὶ τἆλλα ἐκέλευεν ἀντέχειν καὶ μηδὲν ἐνδιδόναι τοῖς πολεμίοις· πρὸς μὲν γὰρ σφᾶς αὐτοὺς σωζομένης τῆς πόλεως πολλὴν ἐλπίδα εἶναι καὶ ξυμβῆναι, εἰ δ' ἅπαξ τὸ ἔπαρον σφαλήσεται, ἢ τὸ ἐν Σάμῳ ἢ κεῖνοι, οὐδ' ὅτῳ διαλλαγήσεταί τις ἔτι ἔσεσθαι.
6 Παρῆσαν δὲ καὶ Ἀργείων πρέσβεις, ἐπαγγελλόμενοι τῷ ἐν τῇ Σάμῳ τῶν Ἀθηναίων δήμῳ ὥστε βοηθεῖν· ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ἐπαινέσας αὐτοὺς καὶ εἰπὼν ὅταν τις καλῇ παρεῖναι οὕτως ἀπέπεμπεν. ἀφίκοντο δὲ οἱ Ἀργεῖοι μετὰ τῶν Παράλων, οἳ τότε ἐτύχθησαν ἐν τῇ στρατιώτιδι νηὶ ὑπὸ τῶν
7 τετρακοσίων περιπλεῖν Εὔβοιαν, καὶ· ἄγοντες Ἀθηναίων ἐς Λακεδαίμονα ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πέμπτους πρέσβεις Λαισποδίαν καὶ Ἀριστοφῶντα καὶ Μελησίαν [οἳ] ἐπειδὴ ἐγέ-

---

27 A. 3. — σφᾶς αὐτούς die Athener in Attika. — ἐν ᾧ wobei. — σαφέστατα σαφέστατ' ἄν Dobree; doch s. Gr. 53, 10 A. 5.

§ 4. οὐδεὶς ἄν für οὐδ' ἄν εἷς die beſten Hſn., vielleicht mit Unrecht. — ἔπαυσε. παύσας mehrere gute Hſn. — κωλύοι. κωλύει mehrere gute Hſn. — τοὺς πεντακοσίους Gr. 50, 7 A. 4.

§ 5. ἐς εὐτέλειαν. zu 8, 1, 4. — ἀντέχειν, ἤγουν ἀνθίστασθαι. (Sch.) — καὶ ξυμβῆναι nicht nur das Uebrige zu ordnen ſondern auch ſich auszuſöhnen. — ἢ κεῖνοι für ἢ ἐκεῖνο oder ἢ ἐκεῖνοι eine gute Hſ. Häufig ſteht κεῖνος nach einem Vocal bei Rednern, wie nach ἤ Iſokr. 5, 36. 8, 115. 10, 50, Dem. 18, 178. vgl. Bekker zu Dem. 4, 4, Lobeck z. Phryn. p. 7 u. Schneider zu Plat. Rep. 1 p. 154. (Pp.)

§ 6. ὥστε. zu 7, 86, 3. — τότε 8, 74, 2.

§ 7. πέμπτους. πέμπουσι viele und die beſten Hſn. — οἳ iſt mit Reiske zu tilgen.

νοντο πλέοντες καὶ Ἄργος, τοὺς μὲν πρέσβεις ξυλλαβόντες τοῖς Ἀργείοις παρέδοσαν ὡς τῶν οὐχ ἥκιστα καταλυσάντων τὸν δῆμον ὄντας, αὐτοὶ δὲ οὐκέτι ἐς τὰς Ἀθήνας ἀφίκοντο, ἀλλ' ἄγοντες ἐκ τοῦ Ἄργους ἐς τὴν Σάμον τοὺς πρέσβεις ἀφικνοῦνται ἥπερ εἶχον τριήρει.

Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους Τισσαφέρνης, κατὰ τὸν καιρὸν 87
τοῦτον ἐν ᾧ μάλιστα διά τε τἆλλα καὶ διὰ τὴν Ἀλκιβιάδου κάθοδον ἤχθοντο αὐτῷ οἱ Πελοποννήσιοι ὡς φανερῶς ἤδη ἀττικίζοντι, βουλόμενος, ὡς ἐδόκει δή, ἀπολύεσθαι πρὸς αὐτοὺς τὰς διαβολάς, παρεσκευάζετο πορεύεσθαι ἐπὶ τὰς Φοινίσσας ναῦς ἐς Ἄσπενδον, καὶ τὸν Λίχαν ξυμπορεύεσθαι ἐκέλευεν· τῇ δὲ στρατιᾷ προσιάξειν ἔφη Ταμώ, ἑαυτοῦ 2
ὕπαρχον, ὥστε τροφὴν ἐν ὅσῳ ἂν αὐτὸς ἀπῇ διδόναι. λέγεται δὲ οὐ κατὰ ταὐτό, οὐδὲ ῥᾴδιον εἰδέναι τίνι γνώμῃ παρῆλθεν ἐς τὴν Ἄσπενδον καὶ παρελθὼν οὐκ ἦγαγε τὰς ναῦς. ὅτι μὲν γὰρ αἱ Φοινίσσαι νῆες ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα καὶ ἑκατὸν μέχρι Ἀσπένδου ἀφίκοντο σαφές ἐστιν, διότι δὲ οὐκ ἦλθον πολλαχῇ εἰκάζεται. οἱ μὲν γὰρ ἵνα δι- 3
αιρίβῃ ἀπελθών, ὥσπερ καὶ διενοήθη, τὰ τῶν Πελοποννησίων — τροφὴν γοῦν οὐδὲν βέλτιον ἀλλὰ καὶ χεῖρον ὁ Ταμώς, ᾧ προσετάχθη, παρεῖχεν — οἱ δὲ ἵνα τοὺς Φοίνικας προαγαγὼν ἐς τὴν Ἄσπενδον ἐκχρηματίσαιτο ἀφεὶς — καὶ γὰρ ὡς αὐτοῖς οὐδὲν ἔμελλε χρήσεσθαι — ἄλλοι δ' ὡς καταβοῆς ἕνεκα τῆς ἐς Λακεδαίμονα, τοῦ λέγεσθαι ὡς οὐκ ἀδικεῖ ἀλλὰ καὶ σαφῶς οἴχεται ἐπὶ τὰς ναῦς ἀληθῶς πε-

---

C. 87. § 1. διὰ τἆλλα wegen der Beſoldung und der nicht gehaltenen Verſprechungen. (Dd.) — διὰ τήν für τήν eine gute Hſ. — ἀττικίζοντι, τὰ τῶν Ἀθηναίων φρονοῦντι. (Sch.) — ἀπολύεσθαι beſeitigen, ſich rechtfertigen. vgl. 5, 75, 2. vgl. Ind. Dem.

§ 2. πολλαχῇ, κατὰ πολλοὺς τρόπους. (Sch.)

§ 3. οἱ μὲν γάρ, εἰκάζουσιν. Gr. 69, 14 A. 5. — διατρίβῃ. zu 78, 2. — ἐκχρηματίσαιτο ἀφείς um für die Entlaſſung von ihnen Geld zu erpreſſen. (Matth. § 557 p. 1296.) — καὶ γὰρ ὥς denn auch ſo, auch wenn er kein Geld erhalten hätte Kr.; denn obgleich er ſie bis Aſpendos führte Pp. — καταβοῆς hier für Ruf zu nehmen veranlaßt ἕνεκα, obſchon das Wort ſonſt bei Thuk. nur Anklage heißt. zu 1, 73, 1. Doch könnte es wohl auch hier Anklage von Seiten des Tiſſaphernes gegen die Beſchuldigungen der Peloponneſier bedeuten. — τοῦ für τό Pp., τῷ einige Hſn.

4 πληρωμένας. ἐμοὶ μέντοι δοκεῖ σαφέστατον εἶναι τριῶν ἕνεκα καὶ ἀναχωχῆς τῶν Ἑλληνικῶν τὸ ναυτικὸν οὐκ ἀγαγεῖν, φθορᾶς μὲν ἐν ὅσῳ παρῆει ἐκεῖσε καὶ διέμελλεν, ἀνισώσεως δέ, ὅπως μηδετέρους προσθέμενος ἰσχυροτέρους ποιήσῃ, ἐπεὶ εἴγε ἐβουλήθη διαπολεμῆσαι, ἐφανὲς δήπου οὐκ ἐνδοιασιῶς· νομίσας γὰρ ἂν Λακεδαιμονίοις τὴν νίκην κατὰ τὸ εἰκὸς ἔδωκεν, οἵ γε καὶ ἐν τῷ παρόντι ἀντιπάλως μᾶλλον ἢ
5 ὑποδεεστέρως τῷ ναυτικῷ ἀνθῴρμουν. καταφορᾷ δὲ μάλιστα καὶ ἦν εἶπε πρόφασιν οὐ νομίσας τὰς ναῦς. ἔφη γὰρ αὐτὰς ἐλάσσους ἢ ὅσας βασιλεὺς ἔταξε ξυλλεγῆναι· ὁ δὲ χάριν ἂν δήπου ἐν τούτῳ μείζω ἔτι ἔσχεν, οὔτ' ἀναλώσας πολλὰ τῶν βασιλέως, τά τε αὐτὰ ἀπ' ἐλασσόνων πράξας. ἐς δ' οὖν τὴν Ἄσπενδον ἥτινι δὴ γνώμῃ ὁ Τισσαφέρνης ἀφικνεῖται καὶ τοῖς Φοινιξὶ ξυγγίγνεται· καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἔπεμψαν ὡς ἐπὶ τὰς ναῦς κελεύσαντος αὐτοῦ Φίλιππον
88 ἄνδρα Λακεδαιμόνιον δύο τριήρεσιν. Ἀλκιβιάδης δὲ ἐπειδὴ καὶ τὸν Τισσαφέρνην ᾔσθετο παριόντα ἐπὶ τῆς Ἀσπένδου, ἔπλει καὶ αὐτὸς λαβὼν τρεῖς καὶ δέκα ναῦς, ὑποσχόμενος τοῖς ἐν τῇ Σάμῳ ἀσφαλῆ καὶ μεγάλην χάριν — ἢ γὰρ αὐτὸς ἄξειν Ἀθηναίοις τὰς Φοινίσσας ναῦς ἢ Πελοποννησίοις γε κωλύσειν ἐλθεῖν — εἰδώς, ὡς εἰκός, ἐκ πλείονος τὴν Τισσαφέρνους γνώμην ὅτι οὐκ ἄξειν ἔμελλεν, καὶ βουλόμενος αὖ-

---

§ 4. ἀναχωχῆς Hinhalten. (Ba.?) — ἐκεῖσε, ἐς τὴν Ἄσπενδον. (Sch.) — διέμελλεν, ἤγουν ἐβράδυνεν. (Sch.) — διαπολεμῆσαι ἄν Dobree, nach ἐβουλήθη ein Komma ſetzend. — ἐπιφανές glaubt Pp. ſtehe wie δηλονότι, οἶμαι, δοκεῖ ohne ὅτι außer der Conſtruction und ergänzt διεπολέμησεν ἄν. Beides unzuläſſig. Ich leſe ἐπιφανεῖς mit Reiske, und tilge γάρ, ſo daß mit κομίσας erg. τὰς ναῦς der Nachſatz anfängt. (Kr.) — ἀντιπάλως, ἤγουν ἰσοπάλως. (Sch.) Dies Adv. hat auch Thuk. ſonſt nicht gebraucht; ſtatthaft war auch ἀντίπαλος.

§ 5. καταφορᾷ für καταφορά ein Anonymos, beſtätigt von einigen Hſſ., die jedoch meiſt καταφωρᾶν haben. Der Sinn: Ueberführung gibt der Vorwand weswegen er die Flotte nicht herbeigeführt zu haben vorſchützte. (Abr. u. Dobree.) — ἔσχεν, παρέσχεν ἂν βασιλεῖ. (Sch.) hätte Gunſt bei ihm gehabt. (Ba.) Cur. Hef. 830: ἢ τῶν ἐν εὐνῇ ψιλπάτων ἀσπασμάτων χάριν ἔχει παῖς ἐμή, κεἰνης σ' ἐγώ. (Pp.) — ἀπ' ἐλασσόνων mit geringeren Mitteln. Gr. 68, 16 A. 7. — ἥτινι δή. Gr. 51, 15 A. 1.

C. 88. τρεῖς καὶ δέκα für τρισκαίδεκα eine gute Hſ. zu 8,

τὸν τοῖς Πελοποννησίοις ἐς τὴν ἑαυτοῦ καὶ Ἀθηναίων φιλίαν ὡς μάλιστα διαβάλλειν, ὅπως μᾶλλον δι' αὐτὸ σφίσιν ἀναγκάζοιτο προσχωρεῖν. καὶ ὁ μὲν ἄρας εὐθὺ τῆς Φασήλιδος καὶ Καύνου ἄνω τὸν πλοῦν ἐποιεῖτο.

Οἱ δ' ἐκ τῆς Σάμου ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πεμφθέντες 89
πρέσβεις ἐπειδὴ ἀφικόμενοι ἐς τὰς Ἀθήνας ἀπήγγειλαν τὰ παρὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου, ὡς κελεύει τε ἀντέχειν καὶ μηδὲν ἐνδιδόναι τοῖς πολεμίοις, ἐλπίδας τε ὅτι πολλὰς ἔχει κἀκείνοις τὸ στράτευμα διαλλάξειν καὶ Πελοποννησίων περιέσεσθαι, ἀχθομένους καὶ πρότερον τοὺς πολλοὺς τῶν μετεχόντων τῆς ὀλιγαρχίας καὶ ἡδέως ἂν ἀπαλλαγέντας πῃ ἀσφαλῶς τοῦ πράγματος πολλῷ δὴ μᾶλλον ἐπέρρωσαν. καὶ ξυνί- 2
στασαν τε ἤδη καὶ τὰ πράγματα διεμέμφοντο, ἔχοντες ἡγεμόνας τῶν πάνυ στρατηγῶν τῶν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ καὶ ἐν ἀρχαῖς ὄντων, οἷον Θηραμένην τε τὸν Ἄγνωνος καὶ Ἀριστοκράτην τὸν Σκελλίου καὶ ἄλλους, οἳ μετέσχον μὲν ἐν τοῖς πρώτοις τῶν πραγμάτων, φοβούμενοι δ', ὡς ἔφασαν, τό τ' ἐν τῇ Σάμῳ στράτευμα καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην [σπουδῇ πάνυ], τούς τε ἐς τὴν Λακεδαίμονα πρεσβευομένους [ἔπεμπον], μή 3
τι ἄνευ τῶν πλειόνων κακὸν δράσωσι τὴν πόλιν, οὐ τὸ ἀπαλ-

22, 1. — ἐς τήν. zu 5, 75, 2. — ἑαυτοῦ für αὐτοῦ eine gute Hſ. — καὶ Καύνου. Daſſelbe Hyſteronproteron 8, 108, 1. (Abr.) — ἄνω, gen Oſten. (Dd.)

C. 89. § 1. οἱ ἐκ τῆς Σάμου, ἐπανερχόμενοι. (Dd.) — τὰ παρὰ τοῦ. Or. 43, 4 A. 23.

§ 2. διεμέμφοντο ähnlich unſerm durchziehen. — τῶν πάνυ. zu 8, 1, 1. — στρατηγῶν τῶν. στρατηγούντων Bk. — ἐν πρώτοις. ἐν τοῖς πρώτοις eine gute Hſ., ἐν τοὶς πρώτοι Bk. u. Dobree. vgl. zu 7, 19, 4. — φοβούμενοι δέ, μετέσχον, jedoch nur aus Furcht. — δέ, ὡς. δὲ ἀδεῶς mehrere Hſ. — σπουδῇ πάνυ fügen viele und die beſten Hſn. hinzu. Σπουδῇ findet ſich bei Thuk. noch 8, 27, 3? (Pp.) — ἔπεμπον iſt mit drei Hſn. zu tilgen. Andere wollen vorher οὕς τε für τούς τε. Allein nicht die Geſandten, τοὺς πρεσβεύοντας, fürchtete man, ſondern die Parthei welche die Geſandten ſchickte, τοὺς πρεσβευομένους. — ἄνευ τῶν πλειόνων ohne Vorwiſſen oder Zuſtimmung der Majorität der verwaltungsberechtigten Bürger, was zu verhüten ſie eben Theil genommen hätten. — οὐ τό. οὐ τῶι eine gute Hſ., οὔτω ein Rand, οὕτω γάρ ein anderer; οὔτοι Pp., οὔτε Hl., vielmehr οὐδέ. Doch ſteckt hier wohl ein bedeutenderer Fehler. — ἀπαλλάξειν. ἀπαλλαξείειν Abr. aus dem Sch.: ἔλεγον οὐχ ὅτι ἀπαλλαχθ-

λάξειν τοῦ ἄγαν ἐς ὀλίγους ἐλθεῖν, ἀλλὰ τοὺς πεντακισχιλίους ἔργῳ καὶ μὴ ὀνόματι χρῆναι ἀποδεικνύναι καὶ τὴν πολιτείαν ἰσαιτέραν καθιστάναι. ἦν δὲ τοῦτο μὲν σχῆμα πολιτικὸν τοῦ λόγου αὐτοῖς, κατ' ἰδίας δὲ φιλοτιμίας οἱ πολλοὶ αἰτιῶν τῷ τοιούτῳ προσέκειντο, ἐν ᾧπερ καὶ μάλιστα
4 ὀλιγαρχία ἐκ δημοκρατίας γενομένη ἀπόλλυται· πάντες γὰρ αὐθημερὸν ἀξιοῦσιν οὐχ ὅπως ἴσοι, ἀλλὰ καὶ πολὺ πρῶτος αὐτὸς ἕκαστος εἶναι· ἐκ δὲ δημοκρατίας αἱρέσεως γιγνομένης ῥᾴον τὰ ἀποβαίνοντα ὡς οὐκ ἀπὸ τῶν ὁμοίων ἐλασσούμενός τις φέρει. σαφέστατα δ' αὐτοὺς ἐπῆρε τὰ ἐν τῇ Σάμῳ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἰσχυρὰ ὄντα καὶ ὅτι αὐτοῖς οὐκ ἐδόκει μόνιμον τὸ τῆς ὀλιγαρχίας ἔσεσθαι· ἠγωνίζετο οὖν εἷς ἕκαστος αὐτὸς
90 πρῶτος προστάτης τοῦ δήμου γενέσθαι. οἱ δὲ τῶν τετρακοσίων μάλιστα ἐναντίοι ὄντες τῷ τοιούτῳ εἴδει καὶ προεστῶτες Φρύνιχός τε, ὃς καὶ στρατηγήσας ἐν τῇ Σάμῳ [ποτὲ] τῷ Ἀλκιβιάδῃ τότε διηνέχθη, καὶ Ἀρίσταρχος, ἀνὴρ ἐν τοῖς μάλιστα καὶ ἐκ πλείστου ἐναντίος τῷ δήμῳ, καὶ Πείσανδρος καὶ
2 Ἀντιφῶν καὶ ἄλλοι οἱ δυνατώτατοι πρότερόν τε, ἐπεὶ τά-

κῶς ἔχουσι τῆς ὀλιγαρχίας, ὅπερ ἦν ἀληθές, ἀλλ', ὅτι φοβοῦνται τοὺς ἐν Σάμῳ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην καὶ τοὺς ἀπιόντας ἐς Λακεδαίμονα πρέσβεις, μή τι οὗτοι κακὸν ἐργάσωνται τὴν πόλιν ὀλιγαρχίας γενομένης. — τοῦ ἄγαν ἐς ὀλίγους ἐλθεῖν, ἤγουν τῆς ἀκριβοῦς ὀλιγαρχίας. (Sch.)

§ 3. σχῆμα, πρόσχημα. (Hudson.) Arrian 2, 612, 96: ἀμφότερον τῷ τῆς πόλεως σχήματι τοῦτο ἔπρασσον. (Bl.) Mehrere auch gute Hſn. τὸ σχῆμα, πρόσχημα Herm. zu Eur. Iph. A. 991. — πολιτικόν eine die Bürger zu gewinnen berechnete Form. — τοιούτῳ. τοιούτῳ εἴδει Sch. u. eine Hſ., wohl aus 8, 90, 1, τοιούτῳ τρόπῳ mehrere. Der Sinn: ſie gaben ſich ſolchen Beſtrebungen, Ränkemachereien hin. — ἐν ᾧπερ καί wobei, wodurch eben.

§ 4. οὐχ ὅπως. Gr. 67, 14 A. 3. — ἐκ δὲ — φέρει wo aber bei einer Demokratie Wahl ſtatt gefunden erträgt man leichter das Ergebniß, etwanige Zurückſetzung, indem man nicht von Gleichen zurückgeſetzt iſt, ſondern von einer theils unwiſſenden theils leidenſchaftlichen Menge, theils auch vom Looſe abhängt. — ὑπερβολήν nach ἕκαστος iſt mit den beſten Hſn. getilgt.

C. 90. § 1. τῶν τετρακοσίων. Ueber die Stellung zu 1, 126, 6. — ποτέ fehlt nur in ſchlechtern Hſn. und iſt Gloſſem zum folgenden τότε (Abr.) ſtatthaft wäre nur τότε. — ἐν τοῖς μάλιστα. zu 1, 6, 2.

χιστα κατέστησαν καὶ ἐπειδὴ τὰ ἐν τῇ Σάμῳ σφῶν ἐς δημοκρατίαν ἀπέστη, πρέσβεις τε ἀπέστελλον σφῶν ἐς τὴν Λακεδαίμονα καὶ τὴν ὁμολογίαν προὐθυμοῦντο καὶ τὸ ἐν τῇ Ἠετιωνείᾳ καλουμένῃ τεῖχος ἐποιοῦντο, πολλῷ τε μᾶλλον ἔτι, ἐπειδὴ καὶ οἱ ἐκ τῆς Σάμου πρέσβεις σφῶν ἦλθον, ὁρῶντες τούς τε πολλοὺς καὶ σφῶν τοὺς δοκοῦντας πρότερον πιστοὺς εἶναι μεταβαλλομένους. καὶ ἀπέστειλαν μὲν Ἀντιφῶντα καὶ 3
Φρύνιχον καὶ ἄλλους δέκα κατὰ τάχος, φοβούμενοι καὶ τὰ αὐτοῦ καὶ τὰ ἐκ τῆς Σάμου, ἐπιστείλαντες παντὶ τρόπῳ, ὅστις καὶ ὁπωσοῦν ἀνεκτός, ξυναλλαγῆναι πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, ᾠκοδόμουν δὲ ἔτι προθυμότερον τὸ ἐν τῇ Ἠετιωνείᾳ τεῖχος. ἦν δὲ τοῦ τείχους ἡ γνώμη αὕτη, ὡς ἔφη Θηραμένης 4
καὶ οἳ μετ' αὐτοῦ, οὐχ ἵνα τοὺς ἐν Σάμῳ, ἢν βίᾳ ἐπιπλέωσι, μὴ δέξωνται ἐς τὸν Πειραιᾶ, ἀλλ' ἵνα τοὺς πολεμίους μᾶλλον, ὅταν βούλωνται, καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ δέξωνται. χηλὴ γάρ ἐστι τοῦ Πειραιῶς ἡ Ἠετιωνεία, καὶ παρ' αὐτὴν εὐθὺς ὁ ἔσπλους ἐστίν. ἐτειχίζετο οὖν οὕτω ξὺν τῷ πρότερον πρὸς 5
ἤπειρον ὑπάρχοντι τείχει, ὥστε καθεζομένων ἐς αὐτὸ ἀνθρώπων ὀλίγων ἄρχειν τοῦ γε ἔσπλου· ἐπ' αὐτὸν γὰρ τὸν ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ λιμένος στενοῦ ὄντος τὸν ἕτερον πύργον ἐτελεύτα τό τε παλαιὸν τὸ πρὸς ἤπειρον καὶ τὸ ἐντὸς τὸ καὶ-

---

§ 2. κατέστησαν eingetreten waren als Mitglieder der Vierhundert. (St.) — σφῶν. Gr. 47, 9. — ὁμολογίαν für ὀλιγαρχίαν eine gute Hſ.; über den Ac. zu 5, 17, 1. — τε μᾶλλον. τι μᾶλλον? Doch kann man die vorhergehenden Verba ergänzen, wobei freilich καί zu erwarten wäre.

§ 3. αὐτοῦ, ἦγουν ἐν Ἀθήναις. (Sch.) — καὶ ὁπωσοῦν. Plat. Geſ. 905 d: ἑπάκουε, εἰ νοῦν καὶ ὁπωσοῦν ἕξεις. vgl. Gr. 51, 15 A. 3. — ἀνεκτός. τουτέστιν ᾠτινιοῦν ἀνεκτῷ τρόπῳ Sch., der alſo ἀνεκτῶς, was mehrere gute Hſn. bieten, ohne ὅστις las. — Ἠετιωνείᾳ. Ἠετιωνίᾳ mehrere gute Hſn., einige § 4, wie auch 92, 2 u. 4. vgl. Lobeck z. Soph. Aj. p. 116.

§ 4. ἡ γνώμη die Abſicht, ähnlich Xen. An. 1, 8, 10. — χηλή. zu 1, 63, 1. — τοῦ γε. τοῦ τε die meiſten u. beſten Hſn., bloß τοῦ einige.

§ 5. ἐτειχίζετο, τὸ τεῖχος. (Pp.) — τὸν ἐπὶ — τόν. Ueber den Artikel Gr. 50, 9 A. 1. — τὸ ἐντὸς τὸ καινὸν τεῖχος für τὸ καινὸν τὸ ἐντὸς τοῦ τείχους eine gute Hſ. u. Ba. Bei der alten La. müßte nicht τοῦ τείχους, ſondern, wie Reiske wollte, τοῦ παλαιοῦ (τείχους) ſtehen. (Pp.)

6 τὸν τεῖχος τειχιζόμενον πρὸς θάλασσαν. διῳκοδόμησαν δὲ καὶ στοάν, ἥπερ ἦν μεγίστη καὶ ἐγγύτατα τούτου εὐθὺς ἐχομένη ἐν τῷ Πειραιεῖ, καὶ ἦρχον αὐτοὶ αὐτῆς. ἐς ἣν καὶ τὸν σῖτον ἠνάγκαζον πάντας τὸν ὑπάρχοντά τε καὶ τὸν ἐσπλέοντα
91 ἐξαιρεῖσθαι καὶ ἐντεῦθεν προαιροῦντας πωλεῖν. ταῦτ' οὖν ἐκ πλείονός τε ὁ Θηραμένης διεθρόει καὶ ἐπειδὴ οἱ ἐκ τῆς Λακεδαίμονος πρέσβεις οὐδὲν πράξαντες ἀνεχώρησαν τοῖς ξύμπασι ξυμβατικόν, φάσκων κινδυνεύσειν τὸ τεῖχος τοῦτο καὶ τὴν πόλιν διαφθεῖραι. ἅμα γὰρ καὶ ἐκ τῆς Πελοποννήσου ἐτύγχανον Εὐβοέων ἐπικαλουμένων κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον δύο καὶ τεσσαράκοντα νῆες, ὧν ἦσαν καὶ ἐκ
2 Τάραντος καὶ Λοκρῶν Ἰταλιώτισιν καὶ Σικελικαί τινες, ὁρμοῦσαι ἤδη ἐπὶ Λᾳ τῆς Λακωνικῆς καὶ παρασκευαζόμεναι τὸν ἐς τὴν Εὔβοιαν πλοῦν· ἦρχε δ' αὐτῶν Ἀγησανδρίδας Ἀγησάνδρου, Σπαρτιάτης· ἃς ἔφη Θηραμένης οὐκ Εὐβοίᾳ μᾶλλον ἢ τοῖς τειχίζουσι τὴν Ἡετιώνειαν προσπλεῖν, καὶ εἰ μή τις ἤδη φυλάξεται, λήσειν διαφθαρέντας. ἦν δέ τι καὶ τοιοῦτον ἀπὸ τῶν τὴν κατηγορίαν ἐχόντων, καὶ οὐ πάνυ δια-
3 βολὴ μόνον τοῦ λόγου. ἐκεῖνοι γὰρ μάλιστα μὲν ἐβούλοντο ὀλιγαρχούμενοι ἄρχειν καὶ τῶν ξυμμάχων, εἰ δὲ μή, τάς τε ναῦς καὶ τὰ τείχη ἔχοντες αὐτονομεῖσθαι, ἐξειργόμενοι δὲ καὶ τούτου μὴ οὖν ὑπὸ τοῦ δήμου γε αὖθις γενομένου αὐτοὶ πρὸ τῶν ἄλλων μάλιστα διαφθαρῆναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς πολεμίους ἐσαγαγόμενοι ἄνευ τειχῶν καὶ νεῶν ξυμβῆναι καὶ ὁπως-

---

§ 6. στοάν. Sch. Ar. Ekkl. 14: τὰ μὲν ταμεῖα ἐν οἷς ὁ σῖτος στοὰς λέγουσι· καὶ γὰρ παραμήκη. vgl. Poll. 9, 44. Oefter werden στοαί als Waffenniederlagen erwähnt, Xen. Hell. 5, 4, 8, Polyb. 5, 8, 9. Arr. An. 1, 23, 2. — ἐξαιρεῖσθαι, ἐκβάλλειν, ἐκκομίζεσθαι. (Sch.) zu 28, 1. — τὸν ἐσπλέοντα für ἐπιπλέοντα eine gute Hs. vgl. zu 3, 51, 2.

C. 91. § 1. τε ὁ für ὁ eine gute Hs. — διεθρόει. zu 6, 46, 4. — καὶ ἐπειδή, καὶ διεθρόει ἐπειδή. (Bq.) — τοῖς ξύμπασι für alle Athener, sondern bloß für die Oligarchen. (Sk.) — ἐκ der Λοκρῶν iſt mit einer guten Hs. getilgt. Λᾳ hat nur dieſelbe.

§ 2. διαφθαρέντας. διαφθαρέντες? da der Redende ſelbſt dem Subjectbegriffe (σφεῖς) angehört. zu 6, 25, 3. — ἦν ἀπό εε ging aus von (Bs.), ſie arbeiteten darauf hin. — ἐχόντων hatten, erlitten. (Bs.) So αἰτίαν ἔχειν 4, 114, 5. (Arn.) u. 6, 14.

§ 3. δήμου γε für δήμου τε Sch. u. Hf. — καὶ ὁπωσοῦν. Gr. 51, 15 A. 3. Denn ἔχειν hängt von ξυμβῆναι ab. zu 1, 117, 3.

δὴν τὰ τῆς πόλεως ἔχειν, εἰ τοῖς γε σώμασι σφῶν ἄδεια
ἔσται. διόπερ καὶ τὸ τεῖχος τοῦτο, καὶ πυλίδας ἔχον καὶ 92
ἐσόδους καὶ ἐπεισαγωγὰς τῶν πολεμίων, ἐτείχιζόν τε προ-
θύμως καὶ φθῆναι ἐβούλοντο ἐξεργασάμενοι. πρότερον μὲν
οὖν κατ' ὀλίγους τε καὶ κρύφα μᾶλλον τὰ λεγόμενα ἦν·
ἐπειδὴ δὲ ὁ Φρύνιχος ἥκων ἐκ τῆς ἐς Λακεδαίμονα πρεσβείας 2
πληγεὶς ὑπ' ἀνδρὸς τῶν περιπόλων τινὸς ἐξ ἐπιβουλῆς ἐν τῇ
ἀγορᾷ πληθούσῃ καὶ οὐ πολὺ ἀπὸ τοῦ βουλευτηρίου ἀπελθὼν
ἀπέθανε πυραχρῆμα, καὶ ὁ μὲν πατάξας διέφυγεν, ὁ δὲ ξυν-
εργός, Ἀργεῖος ἄνθρωπος, ληφθεὶς καὶ βασανιζόμενος ὑπὸ
τῶν τετρακοσίων οὐδενὸς ὄνομα τοῦ κελεύσαντος εἶπεν, οὐδὲ
ἄλλο τι ἢ ὅτι εἰδείη πολλοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐς τοῦ περι-
πολάρχου καὶ ἄλλοσε κατ' οἰκίας ξυνιόντας, τότε δὴ οὐδενὸς 3
γεγενημένου ἀπ' αὐτοῦ νεωτέρου καὶ ὁ Θηραμένης ἤδη θρα-
σύτερον καὶ Ἀριστοκράτης καὶ ὅσοι ἄλλοι τῶν τετρακοσίων
αὐτῶν καὶ τῶν ἔξωθεν ἦσαν ὁμογνώμονες ἦεσαν ἐπὶ τὰ
πράγματα. ἅμα γὰρ καὶ ἀπὸ τῆς Λίτυς αἱ νῆες ἤδη περιπε-
πλευκυῖαι καὶ ὁρμισάμεναι ἐς τὴν Ἐπίδαυρον τὴν Αἴγιναν
καταδεδραμήκεσαν· καὶ οὐκ ἔφη ὁ Θηραμένης εἰκὸς εἶναι 4
ἐπ' Εὔβοιαν πλεούσας αὐτὰς ἐς Αἴγιναν κατακολπίσαι καὶ
πάλιν ἐν Ἐπιδαύρῳ ὁρμεῖν, εἰ μὴ παρακληθεῖσαι ἥκοιεν
ἐφ' οἷσπερ καὶ αὐτὸς ἀεὶ κατηγόρει· οὐκέτι οὖν οἷόν τε εἶναι
ἡσυχάζειν. τέλος δὲ πολλῶν καὶ στασιωτικῶν λόγων καὶ
ὑποψιῶν προσγενομένων καὶ ἔργῳ ἤδη ἥπτοντο τῶν πραγμά-

C. 92. § 1. ἐπεισαγωγάς **Einlaßorte.**

§ 2. πληγείς —. Ueber die Sache Kr. z. Dion. p. 384. — τινός könnte fehlen. — ἐξ ἐπιβουλῆς nach einem überlegten Plane. Wesseling zu Diod. 13, 27. — ἐν τῇ ἀγορᾷ πληθούσῃ ist nicht Zeitangabe, wie ἔν zeigt. (Ba.) — τοῦ κελεύσαντος für κελεύσαντος die besten Hss. Der Artikel steht hier wie in οὐδεὶς ἦν ὁ κελεύσας, οὐδένα ὠνόμασε τὸν κελεύσαντα. Gr. 50, 4 A. 3. — ἐς τοῦ π. in die Wohnung des P.

§ 3. ἀπ' αὐτοῦ aus dieser Sache. (Ba.) μετὰ τὸν φόνον τοῦ Φρυνίχου. (Sch.) — τῶν τετ. τῶν τε τετ.? — τῶν ἔξωθεν derer die nicht zu den Vierhundert gehörten. (Sch.) — ἦεσαν ἐπί. vgl. § 4 (ἥπτοντο) u. 10 u. zu 1, 89, 1.

§ 4. εἰς Αἴγιναν κατακολπίσαι, εἰς τὸν τῆς Αἰγίνης κόλπον πλεῦσαι. (Sch.) vgl. Pol. 34, 12, 10. (Schneider.) — καί vor αὐτὸς gehört zu οἷσπερ.

5 των· οἱ γὰρ ἐν τῷ Πειραιεῖ τὸ τῆς Ἠετιωνείας τεῖχος ὁπλῖται
οἰκοδομοῦντες, ἐν οἷς καὶ Ἀριστοκράτης ἦν, ταξιαρχῶν καὶ
τὴν ἑαυτοῦ φυλὴν ἔχων, ξυλλαμβάνουσιν Ἀλεξικλέα, στρα-
τηγὸν ὄντα ἐκ τῆς ὀλιγαρχίας καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς ἑταίρους
6 τετραμμένον, καὶ ἐς οἰκίαν ἀγαγόντες εἶρξαν. ξυνεπελάβοντο
δὲ αὐτοῖς ἅμα καὶ ἄλλοι καὶ Ἕρμων τις τῶν περιπόλων
τῶν Μουνυχίασι τεταγμένων ἄρχων· τὸ δὲ μέγιστον, τῶν
ὁπλιτῶν τὸ στῖφος ταῦτα ἐβούλετο. ὡς δ' ἐσηγγέλθη τοῖς
τετρακοσίοις — ἔτυχον δ' ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ξυγκαθήμενοι
— εὐθύς, πλὴν ὅσοις μὴ βουλομένοις ταῦτ' ἦν, ἑτοῖμοι
ἦσαν ἐς τὰ ὅπλα ἰέναι καὶ τῷ Θηραμένει καὶ τοῖς μετ' αὐ-
7 τοῦ ἠπείλουν. ὁ δ' ἀπολογούμενος ἑτοῖμος ἔφη εἶναι ξυνα-
φαιρησόμενος ἰέναι ἤδη. καὶ παραλαβὼν ἕνα τῶν στρατηγῶν,
ὃς ἦν αὐτῷ ὁμογνώμων, ἐχώρει ἐς τὸν Πειραιᾶ· ἐβοήθει
δὲ καὶ Ἀρίσταρχος καὶ τῶν ἱππέων νεανίσκοι. ἦν δὲ θόρυ-
βος πολὺς καὶ ἐκπληκτικός· οἵ τε γὰρ ἐν τῷ ἄστει ἤδη
ᾤοντο τόν τε Πειραιᾶ κατειλῆφθαι καὶ τὸν ξυνειλημμένον
τεθνάναι, οἵ τ' ἐν τῷ Πειραιεῖ τοὺς ἐκ τοῦ ἄστεος ὅσον
8 οὔπω ἐπὶ σφᾶς παρεῖναι. μόλις δὲ τῶν τε πρεσβυτέρων
διακωλυόντων τοὺς ἐν τῷ ἄστει διαθέοντας καὶ ἐπὶ τὰ ὅπλα
φερομένους καὶ Θουκυδίδου τοῦ Φαρσαλίου τοῦ προξένου
τῆς πόλεως παρόντος καὶ προθύμως ἐμποδών τε ἑκάστοις
γιγνομένου καὶ ἐπιβοωμένου μὴ ἐφεδρευόντων ἐγγὺς τῶν
πολεμίων ἀπολέσαι τὴν πατρίδα, ἡσύχασάν τε καὶ σφῶν αὐ-
9 τῶν ἀπέσχοντο. καὶ ὁ μὲν Θηραμένης ἐλθὼν ἐς τὸν Πει-
ραιᾶ — ἦν δὲ καὶ αὐτὸς στρατηγός — ὅσον καὶ ἀπὸ βοῆς

---

§ 5. ἑταίρους die besten Hsn.; ἑτέρους sonst, was sehr wohl erklärlich. zu 3, 73, 1.

§ 6. ταῦτα. ταὐτά St. doch s. bald darauf, 2, 79, 2. 6, 74, 2. vgl. 4, 113, 1. 8, 84, 2. (Haase.) — πλὴν ὅσοις μή. πλὴν μὴ ὅσοις Haase, wenn man μή nicht tilgen wolle. — βουλομένοις. Gr. 48, 6 A. 4. — ἐς τὰ ὅπλα. Gewöhnlich ἐπὶ τὰ ὅπλα. Bei ἐς wird der Platz bezeichnet.

§ 7. ξυναφαιρησόμενος, τὸν Ἀλεξικλέα. (Ps.) — ἐκπληκτικός, ἤγουν ἔκπληξιν ποιῶν. (Sch.)

§ 8. μόλις für μόγις Pp. — ἐγγύς. ἔτι die besten Hsn.

§ 9. ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕνεκα verbindet auch Xen. Hell. 2, 4, 31. (Wasse.) so weit es durch Geschrei möglich war, bloß mit

ἕνεκα ὠργίζετο τοῖς ὁπλίταις· ὁ δ' Ἀρίσταρχος καὶ οἱ ἐναντίοι τῷ ἀληθεῖ ἐχαλέπαινον. οἱ δὲ ὁπλῖται ὁμόσε τε ἐχώρουν οἱ πλεῖστοι τῷ ἔργῳ καὶ οὐ μετεμέλοντο, καὶ τὸν Θηραμένην ἠρώτων εἰ δοκεῖ αὐτῷ ἐπ' ἀγαθῷ τὸ τεῖχος οἰκοδομεῖσθαι καὶ εἰ ἄμεινον εἶναι καθαιρεθέν. ὁ δέ, εἴπερ 10
καὶ ἐκείνοις δοκεῖ καθαιρεῖν, καὶ ἑαυτῷ ἔφη ξυνδοκεῖν. καὶ ἐντεῦθεν εὐθὺς ἀναβάντες οἵ τε ὁπλῖται καὶ πολλοὶ τῶν ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνθρώπων κατέσκαπτον τὸ τείχισμα. ἦν δὲ πρὸς τὸν ὄχλον ἡ παράκλησις ὡς χρή, ὅστις τοὺς πεντακισχιλίους βούλεται ἄρχειν ἀντὶ τῶν τετρακοσίων, ἰέναι ἐπὶ τὸ ἔργον. ἐπεκρύπτοντο γὰρ ὅμως ἔτι τῶν πεντακισχιλίων τῷ 11
ὀνόματι, μὴ ἄντικρυς δῆμον ὅστις βούλεται ἄρχειν ὀνομάζειν, φοβούμενοι μὴ τῷ ὄντι ὦσι καὶ πρός τινα εἰπών τίς τι ἀγνοίᾳ σφαλῇ. καὶ οἱ τετρακόσιοι διὰ τοῦτο οὐκ ἤθελον τοὺς πεντακισχιλίους οὔτ' εἶναι οὔτε μὴ ὄντας δήλους εἶναι, τὸ μὲν καταστῆσαι μετόχους τοσούτους ἄντικρυς ἂν δῆμον ἡγούμενοι, τὸ δ' αὖ ἀφανὲς φόβον ἐς ἀλλήλους παρέξειν.

Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τετρακόσιοι ἐς τὸ βουλευτήριον 93
ὅμως καὶ τεθορυβημένοι ξυνελέγοντο· οἱ δ' ἐν τῷ Πειραιεῖ ὁπλῖται τόν τε Ἀλεξικλέα, ὃν ξυνέλαβον, ἀφέντες καὶ τὸ τείχισμα καθελόντες ἐς τὸ πρὸς τῇ Μουνυχίᾳ Διονυσιακὸν θέατρον ἐλθόντες καὶ θέμενοι τὰ ὅπλα ἐξεκλησίασαν, καὶ δόξαν αὐτοῖς εὐθὺς ἐχώρουν ἐς τὸ ἄστυ καὶ ἕζοντο ἐν τῷ

Schreien, nicht durch die That. (Wyttenbach.) vgl. Hermann zu Soph. Phil. 550. Das *καί* eben haben die beſten Hſn. — *ἀληθεῖ* für *πλήθει* mehrere Hſn. u. Ba.: re vera. Doch zweifelt Pp. ob *τῷ ἀληθεῖ* eben ſo gebraucht worden ſei wie *τῇ ἀληθείᾳ*. Allein Th. gebraucht die Neutra der Adjectiva mehrfach in ungewöhnlicher Weiſe; vereinzelt iſt auch *μετὰ τοῦ ἀληθοῦς* 6, 89, 2; und der Gegenſatz fordert dieſe La. — *καὶ εἰ, δοκεῖ.* (Kr.)

§ 11. *ὅμως* obgleich auf die Demokratie hinarbeitend, dennoch. (A. Pſ.) — *μή.* zu 2, 53, 1. — *ὦσι, οἱ πεντακισχίλιοι*, daß ſie erwählt ſeien. (Pſ.) — *πρός τινα, ὅς ἐστι τῶν πεντακισχιλίων, ἀγνοῶν ὅτι ἐστὶν εἷς ἐκείνων, ἐν κινδύνῳ γένηται.* (Sch.)

C. 93. § 1. *τὸ ἐν τῷ Πειραιεῖ* fügen die beſten Hſn. u. Ba. nach *Διονυσιακόν* hinzu. — *ἐξεκλησίασαν* für *ἐξεκκλησίασαν* eine Hſ. vgl. Dem. 21, 193, *ἐξεκλησίαζον* Lyſ. 13, 73. 76 u. Xen. Hell. 5, 3, 16. *ἐκκλησίαζον* Dem. 18, 265. 19, 60. Wohl fehlerhaft iſt *ἐκκλησίαζον*

2 Ἀνακείῳ τὰ ὅπλα. ἐλθόντες δὲ ἀπὸ τῶν τετρακοσίων τινὲς ἠρημένοι πρὸς αὐτοὺς ἀντῆρ ἀνδρὶ διελέγοντό τε καὶ ἔπειθον οὓς ἴδοιεν ἀνθρώπους ἐπιεικεῖς αὐτούς τε ἡσυχάζειν καὶ τοὺς ἄλλους παρακατέχειν, λέγοντες τούς τε πεντακισχιλίους ἀποφανεῖν καὶ ἐκ τούτων ἐν μέρει, ᾗ ἂν τοῖς πεντακισχιλίοις δοκῇ, τοὺς τετρακοσίους ἔσεσθαι, τέως δὲ τὴν πόλιν μηδενὶ
3 τρόπῳ διαφθείρειν μηδ' ἐς τοὺς πολεμίους ἀνῶσαι. τὸ δὲ πᾶν πλῆθος τῶν ὁπλιτῶν ἀπὸ πολλῶν καὶ πρὸς πολλοὺς λόγων γιγνομένων ἠπιώτερον ἦν ἢ πρότερον; καὶ ἐφοβεῖτο μάλιστα περὶ τοῦ παντὸς πολιτικοῦ· ξυνεχώρησάν τε ὥστ' ἐς
94 νοίας. ἐπειδὴ δὲ ἐπῆλθεν ἡ ἐν Διονύσου ἐκκλησία καὶ ὅσοι οὐ ξυνειλεγμένοι ἦσαν, ἀγγέλλονται αἱ δύο καὶ τεσσαράκοντα νῆες καὶ ὁ Ἀγησανδρίδας ἀπὸ τῶν Μεγάρων τὴν Σαλαμῖνα παραπλεῖν· καὶ πᾶς τις τῶν πολλῶν αὐτὸ τοῦτο ἐνόμιζεν εἶναι τὸ πάλαι λεγόμενον ὑπὸ Θηραμένους καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ, ὡς ἐς τὸ τείχισμα ἔπλεον αἱ νῆες, καὶ χρησίμως ἐδόκει
2 καταπεπιωκέναι. ὁ δὲ Ἀγησανδρίδας τάχα μέν τι καὶ ἀπὸ ξυγκειμένου λόγου περί τε τὴν Ἐπίδαυρον καὶ ταύτῃ ἀνεστρέφετο, εἰκὸς δ' αὐτὸν καὶ πρὸς τὸν παρόντα στασιασμὸν τῶν Ἀθηναίων, δι' ἐλπίδος ὡς κἂν ἐς δέον παραγένοιτο, ταύτῃ
3 ἀνέχειν. οἱ δ' αὖ Ἀθηναῖοι, ὡς ἠγγέλθη αὐτοῖς, εὐθὺς δρόμῳ ἐς τὸν Πειραιᾶ πανδημεὶ ἐχώρουν ὡς τοῦ ἰδίου πο-

---

Lyſ. 12, 73. — Ἀνακείῳ, Διοσκούρων ναῷ· ἄνακες γὰρ οἱ Διόσκουροι. (Sch.)

§ 2. ἐπιεικεῖς. zu 3, 4, 2. — διαφθείρειν, λέγοντες, hier in der Bedeutung aufforderud. zu 1, 28, 3. — ἐς für εἰς Gö. — ἀνῶσαι, ἀναπαπεῖσαν ἐς τὰς τῶν πολεμίων χεῖρας ἐμβάλλειν. (Sch.)

§ 3. πολιτικοῦ, πολιτείας. (Sch.) Wohl mehr Bürgerſchaft.

C. 94. § 1. ἐν Διονύσου. Gr. 43, 3 A. 6. — πολλῶν für ὁπλιτῶν eine gute Hſ. u. B. πολλῶν ὁπλιτῶν viele Hſn.

§ 2. τάχα μέν τι. Gr. 51, 16 A. 5. — ἀπὸ ξυγκειμένου. Gr. 68, 16 A. 8. vgl. zu 3, 70, 2. — λόγου kaum verdächtig ſcheinend; ex composito Ba. — ἀνέχειν. zu 2, 18, 3.

§ 3. ὡς τοῦ — ὄντος in der Meinung daß der einheimiſche Kampf, die Gefahr von Seiten der Vierhundert, größer ſei als die von den Feinden, nicht fern ſondern an dem Hafen ſelbſt, deſſen ſich die Vierhundert, wie man argwöhnte, bemächtigen wollten, um

λέμου μείζονος ἢ ἀπὸ τῶν πολεμίων οὐχ ἑκὰς ἀλλὰ πρὸς τῷ λιμένι ὄντος. καὶ οἱ μὲν ἐς τὰς παρούσας ναῦς ἐσέβαινον, οἱ δὲ ἄλλας παθεῖλκον, οἱ δέ τινες ἐπὶ τὰ τείχη καὶ τὸ στόμα τοῦ λιμένος παρεβοήθουν. αἱ δὲ τῶν Πελοποννησίων 95
νῆες παραπλεύσασαι καὶ περιβαλοῦσαι Σούνιον ὁρμίζονται μεταξὺ Θορικοῦ τε καὶ Πρασιῶν, ὕστερον δὲ ἀφικνοῦνται ἐς Ὠρωπόν. Ἀθηναῖοι δὲ κατὰ τάχος καὶ ἀξυγκροτήτοις πληρώμασιν ἀναγκασθέντες χρήσασθαι, οἷα πόλεώς τε στασιαζούσης καὶ περὶ τοῦ μεγίστου ἐν τάχει βουλόμενοι βοηθῆσαι — Εὔβοια γὰρ αὐτοῖς ἀποκεκλημένης τῆς Ἀττικῆς πάντα ἦν — πέμπουσι Θυμοχάρην στρατηγὸν καὶ ναῦς ἐς Ἐρέτριαν, ὧν ἀφικομένων ξὺν ταῖς πρότερον ἐν Εὐβοίᾳ οὔσαις ἑξ καὶ τριάκοντα ἐγένοντο. καὶ εὐθὺς ναυμαχεῖν ἠναγκάζοντο· ὁ γὰρ Ἀγησανδρίδας ἀριστοποιησύμενος ἐκ τοῦ 96
Ὠρωποῦ ἀνῆγε τὰς ναῦς, ἀπέχει δὲ μάλισια ὁ Ὠρωπὸς τῆς τῶν Ἐρετριέων πόλεως θαλάσσης μέτρον ἑξήκοντα σταδίους. ὡς οὖν ἐπέπλει, εὐθὺς ἐπλήρουν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὰς ναῦς, οἰόμενοι σφίσι παρὰ ταῖς νυυσὶ τοὺς στρατιώτας εἶναι· οἱ δ' ἔτυχον οὐκ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἄριστον ἐπισιιιζόμενοι — οὐδὲν γὰρ ἐπωλεῖτο ἀπὸ προνοίας τῶν Ἐρετριέων — ἀλλ' ἐκ τῶν ἐπ' ἔσχατα τοῦ ἄστεος οἰκιῶν, ὅπως σχολῇ πληρουμένων

---

ihn den Feinden zu überliefern. (Kr.) — ἰδίου, οἰκείος πόλεμος Plat. Menex. 243, e. — παρούσας, ὁρμούσας?

C. 95. § 1. περιβαλόῦσαι. Nach der Analogie von διαβάλλειν, aber ungewöhnlich. (Pp.) — ἀξυγκροτήτοις nicht eingeübt. (Br.) Dem. 2, 17: συγκεκροτημένοι τὰ τοῦ πολέμου. Die Metapher meinen der Sch. zu Soph. Ant. 430 u. Dorvill. z. Char. p. 86 sei von gehämmerten Metallen entlehnt. (Pp.) — πόλεως. τῆς πόλεως? doch s. 1, 10; 3. — πάντα ἦν. Gr. 43, 4 A. 14 u. Herm. z. Vig. 95. — Θυμοχάρην für Θυμόχαριν die besten Hss.

§ 2. ἀπέχει für διέχει die besten Hss., vielleicht mit Unrecht. — Ἐρετριέων. Ἐρετριῶν eine gute Hs. — μέτρον. Xen. Hell. 3, 2, 10: μετρῶν εὐρὸ τοῦ ἰσθμοῦ ἑπτὰ καὶ τριάκοντα στάδια. lies μέτρον. — θαλάσσης. ἤγουν οἱ ἑξήκοντα στάδιοι πάντες θαλατταῖοι εἰσιν. (Sch.) vgl. zu 2, 86, 2. — οὐδὲν — Ἐρετριέων sollte eigentlich vor ὅπως stehen. — ἀπὸ προνοίας, ἀντὶ τοῦ ἀπὸ γνώμης καὶ παρασκευῆς. (Sch.) — ἔσχατα. ἐσχατιᾷ vermuthet Valckenaer zu Theokr. Adon. T. 2. p. 61. Heindorf. Jenes ist zu vergleichen mit ἐπ' ἐκεῖνα, ἐπὶ

φθάσειαν οἱ πολέμιοι προσπεσόντες καὶ ἐξαναγκάσειαν τοὺς
3 Ἀθηναίους οὕτως ὅπως τύχοιεν ἀνάγεσθαι. σημεῖον δ' αὐτοῖς ἐς τὸν Ὠρωπὸν ἐκ τῆς Ἐρετρίας, ὁπότε χρὴ ἀνάγεσθαι, ἤρθη. διὰ τοιαύτης δὴ παρασκευῆς οἱ Ἀθηναῖοι ἀναγαγόμενοι καὶ ναυμαχήσαντες ὑπὲρ τοῦ λιμένος τῶν Ἐρετριέων ὀλίγον μέν τινα χρόνον ὅμως καὶ ἀντέσχον, ἔπειτ' ἐς φυγὴν τραπόμενοι καταδιώκονται ἐς τὴν γῆν. καὶ ὅσοι μὲν αὐτῶν πρὸς τὴν πόλιν τῶν Ἐρετριέων ὡς φιλίαν καταφεύγουσι χα-
4 λεπώτατα ἔπραξαν, φονευόμενοι ὑπ' αὐτῶν· οἱ δὲ ἐς τὸ τείχισμα τὸ ἐν τῇ Ἐρετριαίᾳ, ὃ εἶχον αὐτοί, περιίστανται καὶ ὅσαι ἐς Χαλκίδα ἀφικνοῦνται τῶν νεῶν. λαβόντες δ' οἱ Πελοποννήσιοι δύο καὶ εἴκοσι ναῦς τῶν Ἀθηναίων καὶ ἄνδρας τοὺς μὲν ἀποκτείναντες τοὺς δὲ ζωγρήσαντες τροπαῖον ἔστησαν. καὶ ὕστερον οὐ πολλῷ Εὐβοιάν τε ἅπασαν, ἀποστήσαντες πλὴν Ὠρεοῦ — ταύτην δὲ αὐτοὶ Ἀθηναῖοι εἶχον — καὶ τἆλλα τὰ περὶ αὐτὴν καθίσταντο.

96 Τοῖς δ' Ἀθηναίοις ὡς ἦλθε τὰ περὶ τὴν Εὔβοιαν γεγενημένα, ἔκπληξις μεγίστη δὴ τῶν πρὶν παρέστη. οὔτε γὰρ ἡ ἐν Σικελίᾳ ξυμφορά, καίπερ μεγάλη τότε δόξασα εἶναι, οὔτ' ἄλλο οὐδέν πω οὕτως ἐφόβησεν. ὅπου γὰρ στρατοπέδου τε τοῦ ἐν Σάμῳ ἀφεστηκότος, ἄλλων τε νεῶν οὐκ ὀλίγων οὐδὲ
2 τῶν ἐσβησομένων, αὐτῶν τε στασιαζόντων καὶ ἄδηλον ὂν ὁπότε σφίσιν αὐτοῖς ξυρράξουσι, τοσαύτη ἡ ξυμφορὰ ἐπεγεγένητο,

---

τάδε, ἐπὶ δεξιά. (Pp.) — ἐξαναγκάσειαν. ἀναγκάσειαν die vier beſten Hſſ. — τύχοιεν. Gr. 56, 4 A. 2.

§ 3. σημεῖον ἤρθη. zu 1, 49, 1. — διὰ τοιαύτης. Gr. 68, 22 A 2. — ἀναγαγόμενοι für ἀναγόμενοι Vat. — ὅμως ungeachtet der ſchlechten Rüſtung. (Pp.)

§ 4. οἱ δέ für οἱ δὲ Va. [und St.?], ſo daß hier καταφεύγουσι zu ergänzen und περιίστανται Nachſatz iſt. (Hf.) Dies gehört auch zu dem ſatzlichen Subject καὶ ὅσαι ꝛc. — ἐπιτείχισμα. τείχισμα eine gute Hſ. Doch ſ. zu 1, 122, 1. — ὕστερον οὐ πολλῷ für οὐ πολλῷ ὕστερον eine gute Hſ. zu 1, 18, 5. — τἆλλα iſt noch Obj.

C. 96. § 1. ἦλθε τὰ γεγενημένα. Dem. 3, 5: ἦλθεν μφότερα. (Bertlein.) Ein Inf. als Subject Xen. Hell. 3, 4, 27: ἔρεται (αὐτῷ) ἄρχειν. — τῶν πρίν. zu 1, 1, 1. — παρέστη. zu 61, 2.

§ 2. ἄδηλον ὂν ὁπότε. zu 1, 2, 1. — ξυρράξουσι. zu 1, 4. — τοσαύτη ἡ ξυμφορὰ ἐπεγεγένητο, ἡ ξ. ἢ ἐπ. τοσαύτη

ἐν ᾗ ναῦς τε καὶ τὸ μέγιστον Εὔβοιαν ἀπολωλέκεσαν, ἐξ ἧς πλείω ἢ τῆς Ἀττικῆς ὠφελοῦντο, πῶς οὐκ εἰκότως ἠθύμουν; μάλιστα δ' αὐτοὺς καὶ δι' ἐγγυτάτου ἐθορύβει εἰ οἱ πολέμιοι τολμήσουσι νενικηκότες εὐθὺς σφῶν ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ, ἐρῆμον ὄντα νεῶν, πλεῖν· καὶ ὅσον οὐκ ἤδη ἐνόμιζον αὐτοὺς παρεῖναι. ὅπερ ἄν, εἰ τολμηρότεροι ἦσαν, ῥᾳδίως ἂν ἐποίησαν, καὶ ἢ διέστησαν ἂν ἔτι μᾶλλον τὴν πόλιν ἐφορμοῦντες ἢ εἰ ἐπολιόρκουν μένοντες, καὶ τὰς ἀπ' Ἰωνίας ναῦς ἠνάγκασαν ἂν, καίπερ πολεμίας οὔσας τῇ ὀλιγαρχίᾳ, τοῖς σφετέροις οἰκείοις καὶ τῇ ξυμπάσῃ πόλει βοηθῆσαι· καὶ ἐν τούτῳ Ἑλλήσποντός τε ἂν ἦν αὐτοῖς καὶ Ἰωνία καὶ αἱ νῆσοι καὶ τὰ μέχρι Βοιωτίας καὶ ὡς εἰπεῖν ἡ Ἀθηναίων ἀρχὴ πᾶσα. ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ μόνῳ Λακεδαιμόνιοι Ἀθηναίοις πάντων δὴ ξυμφορώτατοι προσπολεμῆσαι ἐγένοντο, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς· διάφοροι γὰρ πλεῖστον ὄντες τὸν τρόπον, οἱ μὲν ὀξεῖς οἱ δὲ βραδεῖς, καὶ οἱ μὲν ἐπιχειρηταὶ οἱ δὲ ἄτολμοι, ἄλλως τε καὶ ἐν ἀρχῇ ναυτικῇ πλεῖστα ὠφέλουν. ἔδειξαν δ' οἱ Συρακόσιοι· μάλιστα γὰρ ὁμοιότροποι γενόμενοι ἄρισται καὶ προσεπολέμησαν. 3 4

Ἐπὶ δ' οὖν τοῖς ἠγγελμένοις οἱ Ἀθηναῖοι ναῦς τε εἴκοσιν ὅμως ἐπλήρουν καὶ ἐκκλησίαν ξυνέλεγον, μίαν μὲν εὐθὺς τότε πρῶτον ἐς τὴν Πύκνα καλουμένην, οὔπερ καὶ ἄλ- 97

ἦν. Gr. 57, 3 A. 5. Ueber die Häufung der Claute Lobeck Parall. p. 23. — αὐτῶν τε. τε fehlt in mehrern Hſn. — ἀπολωλέκεσαν. ἀπωλωλέκεσαν eine Hſ. — πῶς οὐκ ἠθύμουν. Gr. 54, 1 A. 3. — ἐγγυτάτου. Gr. 23, 9 A. 4. — εἰ die Befürchtung des Falles daß. — εὐθύς. εὐθύ Lobeck z. Phryn. p. 144. — σφῶν hängt von Πειραιᾶ ab. (Py.) Gr. 47, 5 A. 8.

§ 3. ἂν — ἄν. Gr. 69, 7 A. 3. — διέστησαν, εἰς στάσιν ἐνέβαλον. (Sch.) zu 6, 77, 2.

§ 4. ἂν ἦν αὐτοῖς hätte ihnen, den Lakedämoniern, gehört, wäre ihnen zugefallen. (Ba.) Gr. 48, 3 A. 1. — ξυμφορώτατοι προσπολεμῆσαι. zu 6, 84, 3.

§ 5. διάφοροι. Mehr darüber 1, 70, 2. — πλεῖστον für μάλιστα iſt in der guten Proſa nicht gewöhnlich, auch bei Thuk. nur hier. — ἐν vor ἀρχῇ hat nur eine gute Hſ. — ὠφέλουν beide, die Lakedämonier den Athenern und dieſe ſich ſelbſt, eben durch die genannten Eigenſchaften. (Py.)

C. 97. § 1. ὅμως, wenn gleich beſtürzt. (Bs.) — τότε gehört wohl zu εὐθύς. — Πύκνα für Πυύκνα die beſten Hſn. Gr. § 20

ὠφελῆσαι· ὡρμημένων γὰρ τῶν ἐν Σάμῳ Ἀθηναίων πλεῖν ἐπὶ σφᾶς αὐτούς, ἐν ᾧ σαφέστατα Ἰωνίαν καὶ Ἑλλήσποντον
4 εὐθὺς εἶχον οἱ πολέμιοι, κωλυτὴς γενέσθαι. καὶ ἐν τῷ τότε ἄλλος μὲν οὐδεὶς ἂν ἱκανὸς ἐγένετο κατασχεῖν τὸν ὕχλον, ἐκεῖνος δὲ τοῦ τ' ἐπίπλου ἔπαυσε καὶ τοὺς ἰδίᾳ τοῖς πρέσβεσιν ὀργιζομένους λοιδορῶν ἀπέτρεπεν. αὐτὸς δὲ ἀποκριτάμενος αὐτοῖς ἀπέπεμπεν ὅτι τοὺς μὲν πεντακισχιλίους οὐ κωλύοι ἄρχειν, τοὺς μέντοι τετρακοσίους ἀπαλλάσσειν ἐκέλευεν αὐτοὺς καὶ καθιστάναι τὴν βουλήν, ὥσπερ καὶ πρό-
5 τερον, τοὺς πεντακοσίους· εἰ δὲ ἐς εὐτέλειάν τι ξυντέτμηται ὥστε τοὺς στρατευομένους μᾶλλον ἔχειν τροφήν, πάνυ ἐπαινεῖν. καὶ τἆλλα ἐκέλευεν ἀντέχειν καὶ μηδὲν ἐνδιδόναι τοῖς πολεμίοις· πρὸς μὲν γὰρ σφᾶς αὐτοὺς σωζομένης τῆς πόλεως πολλὴν ἐλπίδα εἶναι καὶ ξυμβῆναι, εἰ δ' ἅπαξ τὸ ἔπαρον σφαλήσεται, ἢ τὸ ἐν Σάμῳ ἢ κεῖνοι, οὐδ' ὅτῳ διαλλαγήσεταί τις ἔτι ἔσεσθαι.
6 Παρῆσαν δὲ καὶ Ἀργείων πρέσβεις, ἐπαγγελλόμενοι τῷ ἐν τῇ Σάμῳ τῶν Ἀθηναίων δήμῳ ὥστε βοηθεῖν· ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ἐπαινέσας αὐτοὺς καὶ εἰπὼν ὅταν τις καλῇ παρεῖναι οὕτως ἀπέπεμπεν. ἀφίκοντο δὲ οἱ Ἀργεῖοι μετὰ τῶν Παράλων, οἳ τότε ἐτάχθησαν ἐν τῇ στρατιώτιδι νηὶ ὑπὸ τῶν
7 τετρακοσίων περιπλεῖν Εὔβοιαν, καὶ· ἄγοντες Ἀθηναίων ἐς Λακεδαίμονα ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πέμπτους πρέσβεις Λαισποδίαν καὶ Ἀριστοφῶντα καὶ Μελησίαν [οἳ] ἐπειδὴ ἐγέ-

---

27 A. 3. — σφᾶς αὐτούς die Athener in Attika. — ἐν ᾧ wobei. — σαφέστατα σαφέστατ' ἄν Dobree; doch ſ. Gr. 53, 10 A. 5.

§ 4. οὐδεὶς ἄν für οὐδ' ἄν εἷς die beſten Hſſn., vielleicht mit Unrecht. — ἔπαυσε. παύσας mehrere gute Hſſn. — κωλύοι. κωλύων mehrere gute Hſſn. — τοὺς πεντακοσίους Gr. 50, 7 A. 4.

§ 5. ἐς εὐτέλειαν. zu 8, 1, 4. — ἀντέχειν, ἤγουν ἀνθίστασθαι. (Sch.) — καὶ ξυμβῆναι nicht nur das Uebrige zu ordnen ſondern auch ſich auszuſöhnen. — ἢ κεῖνοι für ἢ ἐκεῖνο oder ἢ ἐκεῖνοι eine gute Vſ. Häufig ſteht κεῖνος nach einem Vocal bei Rednern, wie nach ἤ Iſokr. 5, 36. 8, 115. 10, 50, Dem. 18, 178. vgl. Bekker zu Dem. 4, 4, Lobeck z. Phryn. p. 7 u. Schneider zu Plat. Rep. 1 p. 154. (Pp.)

§ 6. ὥστε. zu 7, 86, 3. — τότε 8, 74, 2.

§ 7. πέμπτους. πέμποντας viele und die beſten Hſſn. — οἳ iſt mit Reiske zu tilgen.

νοντο πλέοντες καὶ Ἄργος, τοὺς μὲν πρέσβεις ξυλλαβόντες τοῖς Ἀργείοις παρέδοσαν ὡς τῶν οὐχ ἥκιστα καταλυσάντων τὸν δῆμον ὄντας, αὐτοὶ δὲ οὐκέτι ἐς τὰς Ἀθήνας ἀφίκοντο, ἀλλ' ἄγοντες ἐκ τοῦ Ἄργους ἐς τὴν Σάμον τοὺς πρέσβεις ἀφικνοῦνται ἥπερ εἶχον τριήρει.

Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους Τισσαφέρνης, κατὰ τὸν καιρὸν 87
τοῦτον ἐν ᾧ μάλιστα διά τε τἆλλα καὶ διὰ τὴν Ἀλκιβιάδου κάθοδον ἦχθοντο αὐτῷ οἱ Πελοποννήσιοι ὡς φανερῶς ἤδη ἀττικίζοντι, βουλόμενος, ὡς ἐδόκει δή, ἀπολύεσθαι πρὸς αὐτοὺς τὰς διαβολάς, παρεσκευάζετο πορεύεσθαι ἐπὶ τὰς Φοινίσσας ναῦς ἐς Ἀσπενδον, καὶ τὸν Λίχαν ξυμπορεύεσθαι ἐκέλευεν· τῇ δὲ στρατιᾷ προσιάξειν ἔφη Ταμώ, ἑαυτοῦ 2
ὕπαρχον, ὥστε τροφὴν ἐν ὅσῳ ἂν αὐτὸς ἀπῇ διδόναι. λέγεται δὲ οὐ κατὰ ταὐτό, οὐδὲ ῥᾴδιον εἰδέναι τίνι γνώμῃ παρῆλθεν ἐς τὴν Ἀσπενδον καὶ παρελθὼν οὐκ ἦγαγε τὰς ναῦς. ὅτι μὲν γὰρ αἱ Φοινίσσαι νῆες ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα καὶ ἑκατὸν μέχρι Ἀσπένδου ἀφίκοντο σαφές ἐστιν, διότι δὲ οὐκ ἦλθον πολλαχῇ εἰκάζεται. οἱ μὲν γὰρ ἵνα δι- 3
αιρίβῃ ἀπελθών, ὥσπερ καὶ διενοήθη, τὰ τῶν Πελοποννησίων — τροφὴν γοῦν οὐδὲν βέλτιον ἀλλὰ καὶ χεῖρον ὁ Ταμώς, ᾧ προσετάχθη, παρεῖχεν — οἱ δὲ ἵνα τοὺς Φοίνικας προαγαγὼν ἐς τὴν Ἀσπενδον ἐκχρηματίσαιτο ἀφεὶς — καὶ γὰρ ὡς αὐτοῖς οὐδὲν ἔμελλε χρήσεσθαι — ἄλλοι δ' ὡς καταβοῆς ἕνεκα τῆς ἐς Λακεδαίμονα, τοῦ λέγεσθαι ὡς οὐκ ἀδικεῖ ἀλλὰ καὶ σαφῶς οἴχεται ἐπὶ τὰς ναῦς ἀληθῶς πε-

---

C. 87. § 1. διὰ τἆλλα wegen der Beſoldung und der nicht gehaltenen Verſprechungen. (Dd.) — διὰ τήν für τήν eine gute Hſ. — ἀττικίζοντι, τὰ τῶν Ἀθηναίων φρονοῦντι. (Sch.) — ἀπολύεσθαι beſeitigen, ſich rechtfertigen. vgl. 5, 75, 2. vgl. Ind. Dem.

§ 2. πολλαχῇ, κατὰ πολλοὺς τρόπους. (Sch.)

§ 3. οἱ μὲν γάρ, εἰκάζουσιν. Gr. 69, 14 A. 5. — διατρίβῃ. zu 78, 2. — ἐκχρηματίσαιτο ἀφεὶς um für die Entlaſſung von ihnen Geld zu erpreſſen. (Matth. § 557 p. 1296.) — καὶ γὰρ ὡς denn auch ſo, auch wenn er kein Geld erhalten hätte Kr.; denn obgleich er ſie bis Aſpendos führte Py. — καταβοῆς hier für Ruf zu nehmen veranlaßt ἕνεκα, obſchon das Wort ſonſt bei Thuk. nur Anklage heißt. zu 1, 73, 1. Doch könnte es wohl auch hier Anklage von Seiten des Tiſſaphernes gegen die Beſchuldigungen der Peloponneſier bedeuten. — τοῦ für τό Py., τῷ einige Hſn.

4 πληρωμένας. ἐμοὶ μέντοι δοκεῖ σαφέστατον εἶναι τριβῆς ἕνεκα καὶ ἀναχωχῆς τῶν Ἑλληνικῶν τὸ ναυτικὸν οὐκ ἀγαγεῖν, φθορᾶς μὲν ἐν ὅσῳ παρῆει ἐκεῖσε καὶ διέμελλεν, ἀνισώσεως δέ, ὅπως μηδετέρους προσθέμενος ἰσχυροτέρους ποιήσῃ, ἐπεὶ εἴγε ἐβουλήθη διαπολεμῆσαι, ἐπιφανὲς δήπου οὐκ ἐνδοιαστῶς· κομίσας γὰρ ἂν Λακεδαιμονίοις τὴν νίκην κατὰ τὸ εἰκὸς ἔδωκεν, οἵ γε καὶ ἐν τῷ παρόντι ἀντιπάλως μᾶλλον ἢ
5 ὑποδεεστέρως τῷ ναυτικῷ ἀνθῴρμουν. καταφωρᾷ δὲ μάλιστα καὶ ἣν εἶπε πρόφασιν οὐ κομίσας τὰς ναῦς. ἔφη γὰρ αὐτὰς ἐλάσσους ἢ ὅσας βασιλεὺς ἔταξε ξυλλεγῆναι· ᾧ δὲ χάριν ἂν δήπου ἐν τούτῳ μείζω ἔτι ἔσχεν, οὔτ' ἀναλώσας πολλὰ τῶν βασιλέως, τά τε αὐτὰ ἀπ' ἐλασσόνων πράξας. ἐς δ' οὖν τὴν Ἄσπενδον ἥτινι δὴ γνώμῃ ὁ Τισσαφέρνης ἀφικνεῖται καὶ τοῖς Φοινιξὶ ξυγγίγνεται· καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἔπεμψαν ὡς ἐπὶ τὰς ναῦς κελεύσαντος αὐτοῦ Φίλιππον
88 ἄνδρα Λακεδαιμόνιον δύο τριήρεσιν. Ἀλκιβιάδης δὲ ἐπειδὴ καὶ τὸν Τισσαφέρνην ᾔσθετο παριόντα ἐπὶ τῆς Ἀσπένδου, ἔπλει καὶ αὐτὸς λαβὼν τρεῖς καὶ δέκα ναῦς, ὑποσχόμενος τοῖς ἐν τῇ Σάμῳ ἀσφαλῆ καὶ μεγάλην χάριν — ἢ γὰρ αὐτὸς ἄξειν Ἀθηναίοις τὰς Φοινίσσας ναῦς ἢ Πελοποννησίοις γε κωλύσειν ἐλθεῖν — εἰδώς, ὡς εἰκός, ἐκ πλείονος τὴν Τισσαφέρνους γνώμην ὅτι οὐκ ἄξειν ἔμελλεν, καὶ βουλόμενος αὖ-

---

§ 4. ἀναχωχῆς Hinhalten. (Ba.?) — ἐκεῖσε, ἐς τὴν Ἄσπενδον. (Sch.) — διέμελλεν, ἤγουν ἐβράδυνεν. (Sch.) — διαπολεμῆσαι ἄν Dobree, nach ἐβουλήθη ein Komma ſetzend. — ἐπιφανές glaubt Pp. ſtehe wie δηλονότι, οἶμαι, δοκεῖ ohne ὅτι außer der Conſtruction und ergänzt διεπολέμησεν ἄν. Beides unzuläſſig. Ich leſe ἐπιφανεῖς mit Reiske, und tilge γάρ, ſo daß mit κομίσας etg. τὰς ναῦς der Nachſatz anfängt. (Kr.) — ἀντιπάλως, ἤγουν ἰσοπάλως. (Sch.) Dies Adv. hat auch Thuk. ſonſt nicht gebraucht; ſtatthaft war auch ἀντίπαλος.

§ 5. καταφωρᾷ für καταφορά ein Anonymos, beſtätigt von einigen Hſſ., die jedoch meiſt καταφωρᾶν haben. Der Sinn: Ueberführung gibt der Vorwand weswegen er die Flotte nicht herbeigeführt zu haben vorſchützte. (Abr. u. Dobree.) — ἔσχεν, παρέσχεν ἄν βασιλεῖ. (Sch.) hätte Gunſt bei ihm gehabt. (Ba.) Eur. Hek. 830: ἦ τῶν ἐν εὐνῇ φιλτάτων ἀσπασμάτων χάριν τιν' ἕξει παῖς ἐμή, κείνης δ' ἐγώ. (Pp.) — ἀπ' ἐλασσόνων mit geringeren Mitteln. Gr. 68, 16 A. 7. — ἥτινι δή. Gr. 51, 15 A. 1.

C. 88. τρεῖς καὶ δέκα für τριακαίδεκα eine gute Hſ. zu 8,

τὸν τοῖς Πελοποννησίοις ἐς τὴν ἑαυτοῦ καὶ Ἀθηναίων φιλίαν ὡς μάλιστα διαβάλλειν, ὅπως μᾶλλον δι' αὐτὸ σφίσιν ἀναγκάζοιτο προσχωρεῖν. καὶ ὁ μὲν ἄρας εὐθὺ τῆς Φασήλιδος καὶ Καύνου ἄνω τὸν πλοῦν ἐποιεῖτο.

Οἱ δ' ἐκ τῆς Σάμου ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πεμφθέντες 89
πρέσβεις ἐπειδὴ ἀφικόμενοι ἐς τὰς Ἀθήνας ἀπήγγειλαν τὰ παρὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου, ὡς κελεύει τε ἀντέχειν καὶ μηδὲν ἐνδιδόναι τοῖς πολεμίοις, ἐλπίδας τε ὅτι πολλὰς ἔχει κἀκείνοις τὸ στράτευμα διαλλάξειν καὶ Πελοποννησίων περιέσεσθαι, ἀχθομένους καὶ πρότερον τοὺς πολλοὺς τῶν μετεχόντων τῆς ὀλιγαρχίας καὶ ἥδέως ἂν ἀπαλλαγέντας πῃ ἀσφαλῶς τοῦ πράγματος πολλῷ δὴ μᾶλλον ἐπέρρωσαν. καὶ ξυνί- 2
σαντό τε ἤδη καὶ τὰ πράγματα διεμέμφοντο, ἔχοντες ἡγεμόνας τῶν πάνυ στρατηγῶν τῶν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ καὶ ἐν ἀρχαῖς ὄντων, οἷον Θηραμένην τε τὸν Ἄγνωνος καὶ Ἀριστοκράτην τὸν Σκελλίου καὶ ἄλλους, οἳ μετέσχον μὲν ἐν τοῖς πρῶτοι τῶν πραγμάτων, φοβούμενοι δ', ὡς ἔφασαν, τό τ' ἐν τῇ Σάμῳ στράτευμα καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην [σπουδῇ πάνυ], τούς τε ἐς τὴν Λακεδαίμονα πρεσβευομένους [ἔπεμπον], μὴ 3
τι ἄνευ τῶν πλεόνων κακὸν δράσωσι τὴν πόλιν, οὗ τὸ ἀπαλ-

22, 1. — ἐς τήν. zu 5, 75, 2. — ἑαυτοῦ für αὐτοῦ eine gute Hs. — καὶ Καύνου. Daſſelbe Hyſteronproteron 8, 108, 1. (Abr.) — ἄνω, gen Oſten. (Dd.)

89. § 1. οἱ ἐκ τῆς Σάμου, ἐπανερχόμενοι. (Dd.) — τὰ παρὰ τοῦ. Or. 43, 4 A. 23.

§ 2. διεμέμφοντο ähnlich unſerm durchziehen. — τῶν πάνυ. zu 8, 1, 1. — στρατηγῶν τῶν. στρατηγούντων Bk. — ἐν πρώτοις. ἐν τοῖς πρώτοις eine gute Hs., ἐν τοὶς πρῶτοι Bk. u. Dobree. vgl. zu 7, 19, 4. — φοβούμενοι δέ, μετέσχον, jedoch nur aus Furcht. — δέ, ὡς. δὲ ἀδεῶς mehrere Hs. — σπουδῇ πάνυ fügen viele und die beſten Hſn. hinzu. Σπουδῇ findet ſich bei Thuk. noch 8, 27, 3? (Pp.) — ἔπεμπον iſt mit drei Hſn. zu tilgen. Andere wollen vorher οὕς τε für τούς τε. Allein nicht die Geſandten, τοὺς πρεσβεύοντας, fürchtete man, ſondern die Parthei welche die Geſandten ſchickte, τοὺς πρεσβευομένους. — ἄνευ τῶν πλεόνων ohne Vorwiſſen oder Zuſtimmung der Majorität der verwaltungsberechtigten Bürger, was zu verhüten ſie eben Theil genommen hätten. — οὐ τό. οὐ τῶι eine gute Hs., οὗτω ein Rand, οὕτω γάρ ein anderer; οὗτοι Pp., οὔτε Hl., vielmehr οὐδέ. Doch ſteckt hier wohl ein bedeutenderer Fehler. — ἀπαλλάξειν. ἀπαλλαξείειν Abr. aus dem Sch.: ἔλεγον οὐχ ὅτι ἀπαλλαχθ-

λάξειν τοῦ ἄγαν ἐς ὀλίγους ἐλθεῖν, ἀλλὰ τοὺς πεντακισχιλίους ἔργῳ καὶ μὴ ὀνόματι χρῆναι ἀποδεικνύναι καὶ τὴν πολιτείαν ἰσαιτέραν καθιστάναι. ἦν δὲ τοῦτο μὲν σχῆμα πολιτικὸν τοῦ λόγου αὐτοῖς, κατ' ἰδίας δὲ φιλοτιμίας οἱ πολλοὶ αὐτῶν τῷ τοιούτῳ προσέκειντο, ἐν ᾧπερ καὶ μάλιστα
4 ὀλιγαρχία ἐκ δημοκρατίας γενομένη ἀπόλλυται· πάντες γὰρ αὐθημερὸν ἀξιοῦσιν οὐχ ὅπως ἴσοι, ἀλλὰ καὶ πολὺ πρῶτος αὐτὸς ἕκαστος εἶναι· ἐκ δὲ δημοκρατίας αἱρέσεως γιγνομένης ῥᾷον τὰ ἀποβαίνοντα ὡς οὐκ ἀπὸ τῶν ὁμοίων ἐλασσούμενός τις φέρει. σαφέστατα δ' αὐτοὺς ἐπῆρε τὰ ἐν τῇ Σάμῳ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἰσχυρὰ ὄντα καὶ ὅτι αὐτοῖς οὐκ ἐδόκει μόνιμον τὸ τῆς ὀλιγαρχίας ἔσεσθαι· ἠγωνίζετο οὖν εἷς ἕκαστος αὐτὸς
90 πρῶτος προστάτης τοῦ δήμου γενέσθαι. οἱ δὲ τῶν τετρακοσίων μάλιστα ἐναντίοι ὄντες τῷ τοιούτῳ εἶδει καὶ προεστῶτες Φρύνιχός τε, ὃς καὶ στρατηγήσας ἐν τῇ Σάμῳ [ποτὲ] τῷ Ἀλκιβιάδῃ τότε διηνέχθη, καὶ Ἀρίσταρχος, ἀνὴρ ἐν τοῖς μάλιστα καὶ ἐκ πλείστου ἐναντίος τῷ δήμῳ, καὶ Πείσανδρος καὶ
2 Ἀντιφῶν καὶ ἄλλοι οἱ δυνατώτατοι πρότερόν τε, ἐπεὶ τά-

κῶς ἔχουσι τῆς ὀλιγαρχίας, ὅπερ ἦν ἀληθές, ἀλλ', ὅτι φοβοῦνται τοὺς ἐν Σάμῳ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην καὶ τοὺς ἀπιόντας ἐς Λακεδαίμονα πρέσβεις, μή τι οὗτοι κακὸν ἐργάσωνται τὴν πόλιν ὀλιγαρχίας γενομένης. — τοῦ ἄγαν ἐς ὀλίγους ἐλθεῖν, ἦγουν τῆς ἀκροβοῦς ὀλιγαρχίας. (Sch.)

§ 3. σχῆμα, πρόσχημα. (Hudson.) Appian 2, 612, 96: ἀμφότερος τῷ τῆς πολιτείας σχήματι τοῦτο ἔπρασσον. (Bl.) Mehrere auch gute Hss. τὸ σχῆμα, πρόσχημα Herm. zu Eur. Iph. A. 991. — πολιτικόν eine die Bürger zu gewinnen berechnete Form. — τοιούτῳ. τοιούτῳ εἴδει Sch. u. eine Hs., wohl aus 8, 90, 1, τοιούτῳ τρόπῳ mehrere. Der Sinn: sie gaben sich solchen Bestrebungen, Ränkemachereien hin. — ἐν ᾧπερ καί wobei, wodurch eben.

§ 4. οὐχ ὅπως. Gr. 67, 14 A. 3. — ἐκ δὲ — φέρει wo aber bei einer Demokratie Wahl statt gefunden erträgt man leichter das Ergebniß, etwanige Zurücksetzung, indem man nicht von Gleichen zurückgesetzt ist, sondern von einer theils unwissenden theils leidenschaftlichen Menge, theils auch vom Loose abhängt. — ὑπερβολήν nach ἕκαστος ist mit den besten Hss. getilgt.

C. 90. § 1. τῶν τετρακοσίων. Ueber die Stellung zu 1, 126, 6. — ποτέ fehlt nur in schlechtern Hss. und ist Glossem zum folgenden τότε (Abr.) Statthaft wäre nur τότε. — ἐν τοῖς μάλιστα. zu 1, 6, 2.

χιστα κατέστησαν καὶ ἐπειδὴ τὰ ἐν τῇ Σάμῳ σφῶν ἐς δημοκρατίαν ἀπέστη, πρέσβεις τε ἀπέστελλον σφῶν ἐς τὴν Λακεδαίμονα καὶ τὴν ὁμολογίαν προὐθυμοῦντο καὶ τὸ ἐν τῇ Ἠετιωνείᾳ καλουμένῃ τεῖχος ἐποιοῦντο, πολλῷ τε μᾶλλον ἔτι, ἐπειδὴ καὶ οἱ ἐκ τῆς Σάμου πρέσβεις σφῶν ἦλθον, ὁρῶντες τούς τε πολλοὺς καὶ σφῶν τοὺς δοκοῦντας πρότερον πιστοὺς εἶναι μεταβαλλομένους. καὶ ἀπέστειλαν μὲν Ἀντιφῶντα καὶ 3
Φρύνιχον καὶ ἄλλους δέκα κατὰ τάχος, φοβούμενοι καὶ τὰ αὐτοῦ καὶ τὰ ἐκ τῆς Σάμου, ἐπιστείλαντες παντὶ τρόπῳ, ὅσιος καὶ ὁπωσοῦν ἀνεκτός, ξυναλλαγῆναι πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, ᾠκοδόμουν δὲ ἔτι προθυμότερον τὸ ἐν τῇ Ἠετιωνείᾳ τεῖχος. ἦν δὲ τοῦ τείχους ἡ γνώμη αὕτη, ὡς ἔφη Θηραμένης 4
καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, οὐχ ἵνα τοὺς ἐν Σάμῳ, ἢν βίᾳ ἐπιπλέωσι, μὴ δέξωνται ἐς τὸν Πειραιᾶ, ἀλλ' ἵνα τοὺς πολεμίους μᾶλλον, ὅταν βούλωνται, καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ δέξωνται. χηλὴ γάρ ἐστι τοῦ Πειραιῶς ἡ Ἠετιωνεία, καὶ παρ' αὐτὴν εὐθὺς ὁ ἔσπλους ἐστίν. ἐτειχίζετο οὖν οὕτω ξὺν τῷ πρότερον πρὸς 5
ἤπειρον ὑπάρχοντι τείχει, ὥστε καθεζομένων ἐς αὐτὸ ἀνθρώπων ὀλίγων ἄρχειν τοῦ γε ἔσπλου· ἐπ' αὐτὸν γὰρ τὸν ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ λιμένος στενοῦ ὄντος τὸν ἕτερον πύργον ἐτελεύτα τό τε παλαιὸν τὸ πρὸς ἤπειρον καὶ τὸ ἐντὸς τὸ καιν-

---

§ 2. κατέστησαν eingetreten waren als Mitglieder der Vierhundert. (St.) — σφῶν. Gr. 47, 9. — ὁμολογίαν für ὀλιγαρχίαν eine gute Hſ.; über den Ac. zu 5, 17, 1. — τε μᾶλλον. τι μᾶλλον? Doch kann man die vorhergehenden Verba ergänzen, wobei freilich καί zu erwarten wäre.

§ 3. αὐτοῦ, ἦγουν ἐν Ἀθήναις. (Sch.) — καὶ ὁπωσοῦν. Plat. Geſ. 905 d: ἑπάκουε, εἰ νοῦν καὶ ὁπωσοῦν ἔχεις. vgl. Gr. 51, 15 A. 3. — ἀνεκτός. τουτέστιν ᾠτινιοῦν ἀνεκτῷ τρόπῳ Sch., der alſo ἀνεκτῶς, was mehrere gute Hſn. bieten, ohne ὅστις las. — Ἠετιωνείᾳ. Ἠετιωνίᾳ mehrere gute Hſn., einige § 4, wie auch 92, 2 u. 4. vgl. Lobeck z. Soph. Aj. p. 116.

§ 4. ἡ γνώμη die Abſicht, ähnlich Xen. An. 1, 8, 10. — χηλή. zu 1, 63, 1. — τοῦ γε. τοῦ τε die meiſten u. beſten Hſn., bloß τοῦ einige.

§ 5. ἐτειχίζετο, τὸ τεῖχος. (Pp.) — τὸν ἐπὶ — τόν. Ueber den Artikel Gr. 50, 9 A. 1. — τὸ ἐντὸς τὸ καινὸν τεῖχος für τὸ καινὸν τὸ ἐντὸς τοῦ τείχους eine gute Hſ. u. Ba. Bei der alten La. müßte nicht τοῦ τείχους, ſondern, wie Reiske wollte, τοῦ παλαιοῦ (τείχους) ſtehen. (Pp.)

6 νὸν τεῖχος τειχιζόμενον πρὸς θάλασσαν. διῳκοδόμησαν δὲ καὶ στοάν, ἥπερ ἦν μεγίστη καὶ ἐγγυτάτω τούτου εὐθὺς ἐχομένη ἐν τῷ Πειραιεῖ, καὶ ἦρχον αὐτοὶ αὐτῆς, ἐς ἣν καὶ τὸν σῖτον ἠναγκαζον πάντας τὸν ὑπάρχοντά τε καὶ τὸν ἐσπλέοντα
91 ἐξαιρεῖσθαι καὶ ἐντεῦθεν προαιροῦντας πωλεῖν. ταῦτ' οὖν ἐκ πλείονός τε ὁ Θηραμένης διεθρόει καὶ ἐπειδὴ οἱ ἐκ τῆς Λακεδαίμονος πρέσβεις οὐδὲν πράξαντες ἀνεχώρησαν τοῖς ξύμπασι ξυμβατικόν, φάσκων κινδυνεύσειν τὸ τεῖχος τοῦτο καὶ τὴν πόλιν διαφθεῖραι. ἅμα γὰρ καὶ ἐκ τῆς Πελοποννήσου ἐτύγχανον Εὐβοέων ἐπικαλουμένων κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον δύο καὶ τεσσαράκοντα νῆες, ὧν ἦσαν καὶ ἐκ Τάραντος καὶ Λοκρῶν Ἰταλιώτιδες καὶ Σικελικαί τινες, ἱρμοῦσαι ἤδη ἐπὶ Λᾷ τῆς Λακωνικῆς καὶ παρασκευαζόμεναι
2 τὸν ἐς τὴν Εὔβοιαν πλοῦν· ἦρχε δ' αὐτῶν Ἀγησανδρίδας Ἀγησάνδρου, Σπαρτιάτης· ἃς ἔφη Θηραμένης οὐκ Εὐβοίᾳ μᾶλλον ἢ τοῖς τειχίζουσι τὴν Ἡετιώνειαν προσπλεῖν, καὶ εἰ μή τις ἤδη φυλάξεται, λήσειν διαφθαρέντας. ἦν δέ τι καὶ τοιοῦτον ἀπὸ τῶν τὴν κατηγορίαν ἐχόντων, καὶ οὐ πάνυ διά-
3 βολὴ μόνον τοῦ λόγου. ἐκεῖνοι γὰρ μάλιστα μὲν ἐβούλοντο ὀλιγαρχούμενοι ἄρχειν καὶ τῶν ξυμμάχων, εἰ δὲ μή, τάς τε ναῦς καὶ τὰ τείχη ἔχοντες αὐτονομεῖσθαι, ἐξειργάμενοι δὲ καὶ τούτου μὴ οὖν ὑπὸ τοῦ δήμου γε αὖθις γενομένου αὐτοὶ πρὸ τῶν ἄλλων μάλιστα διαφθαρῆναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς πολεμίους ἐσαγαγόμενοι ἄνευ τειχῶν καὶ νεῶν ξυμβῆναι καὶ ὅπως-

---

§ 6. στοάν. Sch. Ar. Ekkl. 14: τὰ μὲν ταμεῖα ἐν οἷς ὁ σῖτος στοὰς λέγουσι· καὶ γὰρ παραμήκη. vgl. Poll. 9, 44. Oefter werden στοαί als Waffenniederlagen erwähnt, Xen. Hell. 5, 4, 8, Polyb. 5, 8, 9. Arr. An. 1, 23, 2. — ἐξαιρεῖσθαι, ἐκβάλλειν, ἐκκομίζεσθαι. (Sch.) zu 28, 1. — τὸν ἐσπλέοντα für ἐπιπλέοντα eine gute Hs. vgl zu 3, 51, 2.

C. 91. § 1. τε ὁ für ὁ eine gute Hs. — διεθρόει. zu 6, 46, 4. — καὶ ἐπειδή, καὶ διεθρόει ἐπειδή. (Bq.) — τοῖς ξύμπασι für alle Athener, sondern bloß für die Oligarchen. (Hf.) — ἐκ der Λοκρῶν iſt mit einer guten Hſ. getilgt. Λᾷ hat nur dieſelbe.

§ 2. διαφθαρέντας. διαφθαρέντες? da der Redende ſelbſt dem Subjectbegriffe (σφεῖς) angehört. zu 6, 25, 3. — ἦν ἀπό ες ging aus von (Pb.), ſie arbeiteten darauf hin. — ἐχόντων hatten, erlitten. (Pb.) So αἰτίαν ἔχειν 4, 114, 5. (Arn.) u. 6, 14.

§ 3. δήμου γε für δήμου τε Sch. u. Hſ. — καὶ ὅπως οὖν. Gr. 51, 15 A. 3. Denn ἔχειν hängt von ξυμβῆναι ab. zu 1, 117, 3.

νῦν τὰ τῆς πόλεως ἔχειν, εἰ τοῖς γε σώμασι σφῶν ἄδεια
ἔσται. διόπερ καὶ τὸ τεῖχος τοῦτο, καὶ πυλίδας ἔχον καὶ 92
ἐσόδους καὶ ἐπεισαγωγὰς τῶν πολεμίων, ἐτείχιζόν τε προ-
θύμως καὶ φθῆναι ἐβούλοντο ἐξεργασάμενοι. πρότερον μὲν
νῦν κατ' ὀλίγους τε καὶ κρύφα μᾶλλον τὰ λεγόμενα ἦν·
ἐπειδὴ δὲ ὁ Φρύνιχος ἦκων ἐκ τῆς ἐς Λακεδαίμονα πρεσβείας 2
πληγεὶς ὑπ' ἀνδρὸς τῶν περιπόλων τινὸς ἐξ ἐπιβουλῆς ἐν τῇ
ἀγορᾷ πληθούσῃ καὶ οὐ πολὺ ἀπὸ τοῦ βουλευτηρίου ἀπελθὼν
ἀπέθανε πυραχρῆμα, καὶ ὁ μὲν παταξας διέφυγεν, ὁ δὲ ξυν-
εργός, Ἀργεῖος ἄνθρωπος, ληφθεὶς καὶ βασανιζόμενος ὑπὸ
τῶν τετρακοσίων οὐδενὸς ὄνομα τοῦ κελεύσαντος εἶπεν, οὐδὲ
ἄλλο τι ἢ ὅτι εἰδείη πολλοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐς τοῦ περι-
πολάρχου καὶ ἄλλοσε κατ' οἰκίας ξυνιόντας, τότε δὴ οὐδενὸς 3
γεγενημένου ἀπ' αὐτοῦ νεωτέρου καὶ ὁ Θηραμένης ἤδη θρα-
σύτερον καὶ Ἀριστοκράτης καὶ ὅσοι ἄλλοι τῶν τετρακοσίων
αὐτῶν καὶ τῶν ἔξωθεν ἦσαν ὁμογνώμονες ἦεσαν ἐπὶ τὰ
πράγματα. ἅμα γὰρ καὶ ἀπὸ τῆς Λέσβου αἱ νῆες ἤδη περιπε-
πλευκυῖαι καὶ ὁρμισάμεναι ἐς τὴν Ἐπίδαυρον ιὴν Αἴγιναν
καταδεδραμήκεσαν· καὶ οὐκ ἔφη ὁ Θηραμένης εἰκὸς εἶναι 4
ἐπ' Εὔβοιαν πλεούσας αὐτὰς ἐς Αἴγιναν κατακολπίσαι καὶ
πάλιν ἐν Ἐπιδαύρῳ ὁρμεῖν, εἰ μὴ παρακληθεῖσαι ἥκοιεν
ἐφ' οἷσπερ καὶ αὐτὸς ἀεὶ κατηγόρει· οὐκέτι οὖν οἷόν τε εἶναι
ἡσυχάζειν. τέλος δὲ πολλῶν καὶ στασιωτικῶν λόγων καὶ
ὑποψιῶν προσγενομένων καὶ ἔργῳ ἤδη ἥπτοντο τῶν πραγμά-

C. 92. § 1. ἐπεισαγωγάς Einlaßorte.

§ 2. πληγείς —. Ueber die Sache Kr. z. Dion. p. 384. — τινός könnte fehlen. — ἐξ ἐπιβουλῆς nach einem überlegten Plane. Wesseling zu Diod. 13, 27. — ἐν τῇ ἀγορᾷ πληθούσῃ iſt nicht Zeitangabe, wie ἔν zeigt. (Ba.) — τοῦ κελεύσαντος für κελεύσαντος die beſten Hſn. Der Artikel ſteht hier wie in οὐδεὶς ἦν ὁ κελεύσας, οὐδένα ὠνόμασε τὸν κελεύσαντα. Gr. 50, 4 A. 3. — ἐς τοῦ π. in die Wohnung des P.

§ 3. ἀπ' αὐτοῦ aus dieſer Sache. (Ba.) μετὰ τὸν φόνον τοῦ Φρυνίχου. (Sch.) — τῶν τετ. τῶν τε τετ.? — τῶν ἔξωθεν derer die nicht zu den Vierhundert gehörten. (Sch.) — ἦεσαν ἐπί. vgl. § 4 (ἥπτοντο) u. 10 u. zu 1, 89, 1.

§ 4. εἰς Αἴγιναν κατακολπίσαι; εἰς τὸν τῆς Αἰγίνης κόλπον πλεῦσαι. (Sch.) vgl. Pol. 34, 12, 10. (Schneider.) — καί vor αὐτὸς gehört zu οἷσπερ.

5 των· οἱ γὰρ ἐν τῷ Πειραιεῖ τὸ τῆς Ἠετιωνείας τεῖχος ὁπλῖται οἰκοδομοῦντες, ἐν οἷς καὶ Ἀριστοκράτης ἦν, ταξιαρχῶν καὶ τὴν ἑαυτοῦ φυλὴν ἔχων, ξυλλαμβάνουσιν Ἀλεξικλέα, στρατηγὸν ὄντα ἐκ τῆς ὀλιγαρχίας καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς ἐπείρους
6 τεταραμμένον, καὶ ἐς οἰκίαν ἀγαγόντες εἶρξαν. ξυνεπελάβοντο δὲ αὐτοῖς ἅμα καὶ ἄλλοι καὶ Ἕρμων τις τῶν περιπόλων τῶν Μουνυχίασι τεταγμένων ἄρχων· τὸ δὲ μέγιστον, ὧν ὁπλιτῶν τὸ σῖτος ταῦτα ἐβούλετο. ὡς δ' ἐσηγγέλθη τοῖς τετρακοσίοις — ἔτυχον δ' ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ξυγκαθήμενοι — εὐθύς, πλὴν ὅσοις μὴ βουλομένοις ταῦτ' ἦν, ἑτοῖμοι ἦσαν ἐς τὰ ὅπλα ἰέναι καὶ τῷ Θηραμένει καὶ τοῖς μετ' αὐ-
7 τοῦ ἠπείλουν. ὁ δ' ἀπολογούμενος ἑτοῖμος ἔφη εἶναι ξυναφαιρησόμενος ἰέναι ἤδη. καὶ παραλαβὼν ἕνα τῶν στρατηγῶν, ὃς ἦν αὐτῷ ὁμογνώμων, ἐχώρει ἐς τὸν Πειραιᾶ· ἐβοήθει δὲ καὶ Ἀρίσταρχος καὶ τῶν ἱππέων νεανίσκοι. ἦν δὲ θόρυβος πολὺς καὶ ἐκπληκτικός· οἵ τε γὰρ ἐν τῷ ἄστει ᾠήθησαν τόν τε Πειραιᾶ κατειλῆφθαι καὶ τὸν ξυνειλημμένον τεθνάναι, οἵ τ' ἐν τῷ Πειραιεῖ τοὺς ἐκ τοῦ ἄστεος ὅσον
8 οὔπω ἐπὶ σφᾶς παρεῖναι. μόλις δὲ τῶν τε πρεσβυτέρων διακωλυόντων τοὺς ἐν τῷ ἄστει διαθέοντας καὶ ἐπὶ τὰ ὅπλα φερομένους καὶ Θουκυδίδου τοῦ Φαρσαλίου τοῦ προξένου τῆς πόλεως παρόντος καὶ προθύμως ἑμποδών τε ἑκάστοις γιγνομένου καὶ ἐπιβοωμένου μὴ ἐφεδρευόντων ἐγγὺς τῶν πολεμίων ἀπολέσαι τὴν πατρίδα, ἡσύχασάν τε καὶ σφῶν αὐ-
9 τῶν ἀπέσχοντο. καὶ ὁ μὲν Θηραμένης ἐλθὼν ἐς τὸν Πειραιᾶ — ἦν δὲ καὶ αὐτὸς στρατηγός — ὅσον καὶ ἀπὸ βοῆς

---

§ 5. ἑταίρους die beſten Hſn.; ἑτέρους ſonſt, was ſehr wohl zu klärlich. zu 3, 73, 1.

§ 6. ταῦτα. ταὐτά St. doch ſ. bald darauf, 2, 79, 2. 6, 74, 2. vgl. 4, 113, 1. 8, 84, 2. (Haaſe.) — πλὴν ὅσοις μή. πλὴν μὴ ὅσοις Haaſe, wenn man μή nicht tilgen wolle. — βουλομένοις. Gr. 48, 6 A. 4. — ἐς τὰ ὅπλα. Gewöhnlich ἐπὶ τὰ ὅπλα. Bei ἐς wird der Platz bezeichnet.

§ 7. ξυναφαιρησόμενος, τὸν Ἀλεξικλέα. (Pſ.) — ἐκπληκτικός, ἤγουν ἔκπληξιν ποιῶν. (Sch.)

§ 8. μόλις für μόγις Pv. — ἐγγύς. ἔτι die beſten Hſn.

§ 9. ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕνεκα verbindet auch Xen. Hell. 2, 4, 31. (Waſſe.) ſo weit es durch Geſchrei möglich war, bloß mit

ἕνεκα ὠργίζετο τοῖς ὁπλίταις· ὁ δ' Ἀρίσταρχος καὶ οἱ ἐναντίοι τῷ ἀληθεῖ ἐχαλέπαινον. οἱ δὲ ὁπλῖται ὁμόσε τε ἐχώρουν οἱ πλεῖστοι τῷ ἔργῳ καὶ οὐ μετεμέλοντο, καὶ τὸν Θηραμένην ἠρώτων εἰ δοκεῖ αὐτῷ ἐπ' ἀγαθῷ τὸ τεῖχος οἰκοδομεῖσθαι καὶ εἰ ἄμεινον εἶναι καθαιρεθέν. ὁ δέ, εἴπερ 10
καὶ ἐκείνοις δοκεῖ καθαιρεῖν, καὶ ἑαυτῷ ἔφη ξυνδοκεῖν. καὶ ἐντεῦθεν εὐθὺς ἀναβάντες οἵ τε ὁπλῖται καὶ πολλοὶ τῶν ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνθρώπων κατέσκαπτον τὸ τείχισμα. ἦν δὲ πρὸς τὸν ὄχλον ἡ παράκλησις ὡς χρή, ὅστις τοὺς πεντακισχιλίους βούλεται ἄρχειν ἀντὶ τῶν τετρακοσίων, ἰέναι ἐπὶ τὸ ἔργον. ἐπεκρύπτοντο γὰρ ὅμως ἔτι τῶν πεντακισχιλίων τῷ 11
ὀνόματι, μὴ ἄντικρυς δῆμον ὅστις βούλεται ἄρχειν ὀνομάζειν, φοβούμενοι μὴ τῷ ὄντι ὧσι καὶ πρός τινα εἰπών τίς τι ἀγνοίᾳ σφαλῇ. καὶ οἱ τετρακόσιοι διὰ τοῦτο οὐκ ἤθελον τοὺς πεντακισχιλίους οὔτ' εἶναι οὔτε μὴ ὄντας δήλους εἶναι, τὸ μὲν καταστῆσαι μετόχους τοσούτους ἄντικρυς ἂν δῆμον ἡγούμενοι, τὸ δ' αὖ ἀφανὲς φόβον ἐς ἀλλήλους παρέξειν.

Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τετρακόσιοι ἐς τὸ βουλευτήριον 93
ὅμως καὶ τεθορυβημένοι ξυνελέγοντο· οἱ δ' ἐν τῷ Πειραιεῖ ὁπλῖται τόν τε Ἀλεξικλέα, ὃν ξυνέλαβον, ἀφέντες καὶ τὸ τείχισμα καθελόντες ἐς τὸ πρὸς τῇ Μουνυχίᾳ Διονυσιακὸν θέατρον ἐλθόντες καὶ θέμενοι τὰ ὅπλα ἐξεκλησίασαν, καὶ δόξαν αὐτοῖς εὐθὺς ἐχώρουν ἐς τὸ ἄστυ καὶ ἕζεντο ἐν τῷ

Schreien, nicht durch die That. (Wyttenbach.) vgl. Hermann zu Soph. Phil. 550. Das *καὶ* eben haben die beſten Hſn. — *ἀληθεῖ* für *πλήθει* mehrere Hſn. u. Va.: re vera. Doch zweifelt Pp. ob *τῷ ἀληθεῖ* eben ſo gebraucht worden ſei wie *τῇ ἀληθείᾳ*. Allein Th. gebraucht die Neutra der Adjectiva mehrfach in ungewöhnlicher Weiſe; vereinzelt iſt auch *μετὰ τοῦ ἀληθοῦς* 6, 59, 2; und der Gegenſatz fordert dieſe La. — *καὶ εἰ, δοκεῖ.* (Kr.)

§ 11. *ὅμως* obgleich auf die Demokratie hinarbeitend, dennoch. (A. Pſ.) — *μή.* zu 2, 53, 1. — *ὦσι, οἱ πεντακισχίλιοι*, daß ſie erwählt ſeien. (Pſ.) — *πρός τινα, ὅς ἐστι τῶν πεντακισχιλίων, ἀγνοῶν ὅτι ἐστὶν εἷς ἐκείνων, ἐν κινδύνῳ γένηται.* (Sch.)

93. § 1. *τὸ ἐν τῷ Πειραιεῖ* fügen die beſten Hſn. u. Va. nach *Διονυσιακόν* hinzu. — *ἐξεκλησίασαν* für *ἐξεκκλησίασαν* eine Hſ. vgl. Dem. 21, 193, *ἐξεκλησίαζον* Lyſ. 13, 73. 76 u. Xen. Hell. 5, 3, 16. *ἐκκλησίαζον* Dem. 18, 265. 19, 60. Wohl fehlerhaft iſt *ἐκκλησίαζον*

2 Ἀνακείῳ τὰ ὅπλα. ἐλθόντες δὲ ἀπὸ τῶν τετρακοσίων τινὲς ἠρημένοι πρὸς αὐτοὺς ἀντῆρ ἀνδρὶ διελέγοντό τε καὶ ἔπειθον οὓς ἴδοιεν ἀνθρώπους ἐπιτηδείους αὐτούς τε ἡσυχάζειν καὶ τοὺς ἄλλους παρακαθέχειν, λέγοντες τούς τε πεντακισχιλίους ἀποφανεῖν καὶ ἐκ τούτων ἐν μέρει, ἢ ἂν τοῖς πεντακισχιλίοις δοκῇ, τοὺς τετρακοσίους ἔσεσθαι, τέως δὲ τὴν πόλιν μηδενὶ
3 τρόπῳ διαφθείρειν μηδ' ἐς τοὺς πολεμίους ἀνῶσαι. τὸ δὲ πᾶν πλῆθος τῶν ὁπλιτῶν ἀπὸ πολλῶν καὶ πρὸς πολλοὺς λόγων γιγνομένων ἠπιώτερον ἦν ἢ πρότερον; καὶ ἐφοβεῖτο μάλιστα περὶ τοῦ παντὸς πολιτικοῦ· ξυνεχώρησάν τε ὥστ' ἐς ἡμέραν ῥητὴν ἐκκλησίαν ποιῆσαι ἐν τῷ Διονυσίῳ περὶ ὁμο-
94 νοίας. ἐπειδὴ δὲ ἐπῆλθεν ἡ ἐν Διονύσου ἐκκλησία καὶ ὅσον οὐ ξυνειλεγμένοι ἦσαν, ἀγγέλλονται αἱ δύο καὶ τεσσαράκοντα νῆες καὶ ὁ Ἀγησανδρίδας ἀπὸ τῶν Μεγάρων τὴν Σαλαμῖνα παραπλεῖν· καὶ πᾶς τις τῶν πολλῶν αὐτὸ τοῦτο ἐνόμιζεν εἶναι τὸ πάλαι λεγόμενον ὑπὸ Θηραμένους καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ, ὡς ἐς τὸ τείχισμα ἔπλεον αἱ νῆες, καὶ χρησίμως ἐδόκει
2 καταπεπιωκέναι. ὁ δὲ Ἀγησανδρίδας τάχα μέν τι καὶ ἀπὸ ξυγκειμένου λόγου περί τε τὴν Ἐπίδαυρον καὶ ταύτῃ ἀνεσιέφιτο, εἰκὸς δ' αὐτὸν καὶ πρὸς τὸν παρόντα στασιασμὸν τῶν Ἀθηναίων, δι' ἐλπίδος ὡς κἂν ἐς δέον παραγένοιτο, ταύτῃ
3 ἀνέχειν. οἱ δ' αὖ Ἀθηναῖοι, ὡς ἠγγέλθη αὐτοῖς, εὐθὺς δρόμῳ ἐς τὸν Πειραιᾶ πανδημεὶ ἐχώρουν ὡς τοῦ ἰδίου πο-

---

Lyſ. 12, 73. — Ἀνακείῳ, Διοσκούρων ναῷ· ἄνακες γὰρ οἱ Διόσκουροι. (Sch.)

§ 2. ἐπιτηδείους zu 3, 4, 2. — διαφθείρειν, λέγοντας, hier in der Bedeutung aufforderud. zu 1, 28, 3. — ἐς für εἰς Bö. — ἀνῶσαι, ἀναπαπείσαν ἐς τὰς τῶν πολεμίων χεῖρας ἐμβάλλων. (Sch.)

§ 3. πολιτικοῦ, πολιτείας. (Sch.) Wohl mehr Bürgerſchaft.

C. 94. § 1. ἐν Διονύσου. Gr. 43, 3 A. 6. — πολλῶν für ὁπλιτῶν eine gute Hſ. u. B. πολλῶν ὁπλιτῶν viele Hſn.

§ 2. τάχα μέν τι: Gr. 51, 16 A. 5. — ἀπὸ ξυγκειμένου. Gr. 68, 16 A. 8. vgl. zu 3, 70, 2. — λόγου kaum verdächtig ſcheinend; ex composito Ba. — ἀνέχειν. zu 2, 18, 3.

§ 3. ὡς τοῦ — ὄντος in der Meinung daß der einheimiſche Kampf, die Gefahr von Seiten der Vierhundert, größer ſei als die von den Feinden, nicht fern ſondern an dem Hafen ſelbſt, deſſen ſich die Vierhundert, wie man argwöhnte, bemächtigen wollten, u

λέμου μείζονος ἢ ἀπὸ τῶν πολεμίων οὐχ ἑκὰς ἀλλὰ πρὸς τῷ λιμένι ὄντος. καὶ οἱ μὲν ἐς τὰς παρούσας ναῦς ἐσέβαινον, οἱ δὲ ἄλλας παρεῖλκον, οἱ δέ τινες ἐπὶ τὰ τείχη καὶ τὸ στόμα τοῦ λιμένος παρεβοήθουν. αἱ δὲ τῶν Πελοποννησίων 95 νῆες παραπλεύσασαι καὶ περιβαλοῦσαι Σούνιον ὁρμίζονται μεταξὺ Θορικοῦ τε καὶ Πρασιῶν, ὕστερον δὲ ἀφικνοῦνται ἐς Ὠρωπόν. Ἀθηναῖοι δὲ κατὰ τάχος καὶ ἀξυγκροτήτοις πληρώμασιν ἀναγκασθέντες χρήσασθαι, οἷα πόλεώς τε στασιαζούσης καὶ περὶ τοῦ μεγίστου ἐν τάχει βουλόμενοι βοηθῆσαι — Εὔβοια γὰρ αὐτοῖς ἀποκεκλημένης τῆς Ἀττικῆς πάντα ἦν — πέμπουσι Θυμοχάρην στρατηγὸν καὶ ναῦς ἐς Ἐρέτριαν, ὧν ἀφικομένων ξὺν ταῖς πρότερον ἐν Εὐβοίᾳ οὔσαις ἓξ καὶ τριάκοντα ἐγένοντο. καὶ εὐθὺς ναυμαχεῖν ἠναγκάζοντο· ὁ γὰρ Ἀγησανδρίδας ἀριστοποιησάμενος ἐκ τοῦ ᾠ Ὠρωποῦ ἀνῆγε τὰς ναῦς, ἀπέχει δὲ μάλισια ὁ Ὠρωπὸς τῆς τῶν Ἐρετριέων πόλεως θαλάσσης μέτρον ἑξήκοντα σταδίους. ὡς οὖν ἐπέπλει, εὐθὺς ἐπλήρουν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὰς ναῦς, οἰόμενοι σφίσι παρὰ ταῖς νυυσὶ τοὺς στρατιώτας εἶναι· οἱ δ' ἔτυχον οὐκ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἄριστον ἐπισιτιζόμενοι — οὐδὲν γὰρ ἐπωλεῖτο ἀπὸ προνοίας τῶν Ἐρετριέων — ἀλλ' ἐκ τῶν ἐπ' ἔσχατα τοῦ ἄστεος οἰκιῶν, ὅπως σχολῇ πληρουμένων

---

ihn den Feinden zu überliefern. (Kr.) — *ἰδίου. οἰκεῖος πόλεμος* Plat. Menex. 243, e. — *παρούσας. ὁρμούσας?*

C. 95. § 1. *περιβαλοῦσαι.* Nach der Analogie von *διαβάλλειν*, aber ungewöhnlich. (Pp.) — *ἀξυγκροτήτοις* nicht eingeübt. (Br.) Dem. 2, 17: *συγκεκροτημένοι τὰ τοῦ πολέμου.* Die Metapher meinen bei Sch. zu Soph. Ant. 430 u. Dorvill. z. Char. p. 86 sei von gehämmerten Metallen entlehnt. (Pp.) — *πόλεως. τῆς πόλεως?* doch s. 1, 10; 3. — *πάντα ἦν.* Gr. 43, 4 A. 14 u. Herm. z. Vig. 95. — *Θυμοχάρην* für *Θυμόχαριν* die besten Hss.

§ 2. *ἀπέχει* für *διέχει* die besten Hss., vielleicht mit Unrecht. — *Ἐρετριέων. Ἐρετριῶν* eine gute Hs. — *μέτρον.* Xen. Hell. 3, 2, 10: *μετρῶν εὖρε τοῦ ἰσθμοῦ ἑπτὰ καὶ τριάκοντα στάδια.* lies *μέτρον.* — *θαλάσσης. ἦγον οἱ ἑξήκοντα στάδιοι πάντες θαλαττᾶ εἶναι.* (Sch.) vgl. zu 2, 86, 2. — *οὐδὲν — Ἐρετριέων* sollte eigentlich vor *ὅπως* stehen. — *ἀπὸ προνοίας, ἀντὶ τοῦ ἀπὸ γνώμης καὶ παρασκευῆς.* (Sch.) — *ἔσχατα. ἐσχατιᾷ* vermuthet Valckenaer zu Theokr. Adon. T. 2. p. 61. Heindorf. Jenes ist zu vergleichen mit *ἐπ' ἐκεῖνα, ἐπὶ*

φθάσειαν οἱ πολέμιοι προσπεσόντες καὶ ἐξαναγκάσειαν τοὺς
3 Ἀθηναίους οὕτως ὅπως τύχοιεν ἀναγεσθαι. σημεῖον δ' αὐτοῖς ἐς τὸν Ὑλλαῖον ἐκ τῆς Ἐρετρίας, ὁπότε χρὴ ἀνάγεσθαι, ἦρθη. διὰ τοιαύτης δὴ παρασκευῆς οἱ Ἀθηναῖοι ἀναγαγόμενοι καὶ ναυμαχήσαντες ὑπὲρ τοῦ λιμένος τῶν Ἐρετριέων ὀλίγον μέν τινα χρόνον ὅμως καὶ ἀντέσχον, ἔπειτ' ἐς φυγὴν τραπόμενοι καταδιώκονται ἐς τὴν γῆν. καὶ ὅσοι μὲν αὐτῶν πρὸς τὴν πόλιν τῶν Ἐρετριέων ὡς φιλίαν καταφεύγουσι γε-
4 λειώτατα ἔπραξαν, φορτευόμενοι ὑπ' αὐτῶν· οἳ δὲ ἐς τὸ τείχισμα τὸ ἐν τῇ Ἐρετριαίᾳ, ὃ εἶχον αὐτοί, περιγίγνονται καὶ ὅσαι ἐς Χαλκίδα ἀφικνοῦνται τῶν νεῶν. λαβόντες δ' οἱ Πελοποννήσιοι δίο καὶ εἴκοσι ναῦς τῶν Ἀθηναίων καὶ ἄνδρας τοὺς μὲν ἀποκτείναντες τοὺς δὲ ζωγρήσαντες τροπαῖον ἔστησαν. καὶ ὕστερον οὐ πολλῷ Εὐβοιάν τε ἅπασαν, ἀποστήσαντες πλὴν Ὠρεοῦ — ταύτην δὲ αὐτοὶ Ἀθηναῖοι εἶχον — καὶ τἆλλα τὰ περὶ αὐτὴν καθίσαντο.

96 Τοῖς δ' Ἀθηναίοις ὡς ἦλθε τὰ περὶ τὴν Εὔβοιαν γεγενημένα, ἔκπληξις μεγίστη δὴ τῶν πρὶν παρέστη. οὔτε γὰρ ἡ ἐν Σικελίᾳ ξυμφορά, καίπερ μεγάλη τότε δόξασα εἶναι, οὔτ' ἄλλο οὐδέν πω οὕτως ἐφόβησεν. ὅπου γὰρ στρατοπέδου τε τοῦ ἐν Σάμῳ ἀφεστηκότος, ἄλλων τε νεῶν οὐκ ὀλίγων οὐδὲ
2 τῶν ἐσβησομένων, αὐτῶν τε στασιαζόντων καὶ ἄδηλον ὃν ὁπότε σφίσιν αὐτοῖς ξυρράξουσι, τοσαύτη ἡ ξυμφορὰ ἐπεγεγένητο,

---

τάδε, ἐπὶ δεξιά. (Pp.) — ἐξαναγκάσειαν. ἀναγκάσειαν die viet beſten Hſſ. — τύχοιεν. Gr. 56, 4 A. 2.

§ 3. σημεῖον ἦρθη. zu 1, 49, 1. — διὰ τοιαύτης. Gr. 68, 22 A 2. — ἀναγαγόμενοι für ἀναγόμενοι Vat. — ὅμως unge-achtet der ſchlechten Rüſtung. (Pp.)

§ 4. οἳ δέ für οἱ δὲ Va. [und St.?], ſo daß hier καταφεύγουσι zu ergänzen und περιγίγνονται Nachſatz iſt. (Hf.) Dies gehört auch zu dem ſatzlichen Subject καὶ ὅσαι ꝛc. — ἐπιτείχισμα. τείχισμα eine gute Hſ. Doch ſ. zu 1, 122, 1. — ὕστερον οὐ πολλῷ für οὐ πολλῷ ὕστερον eine gute Hſ. zu 1, 18, 5. — τἆλλα iſt noch Obj.

C. 96. § 1. ἦλθε τὰ γεγενημένα. Dem. 3, 5: ἦλθεν μφότερα. (Hertlein.) Ein Inf. als Subject Xen. Hell. 3, 4, 27: ἔρεται (αὐτῷ) ἄρχων. — τῶν πρίν. zu 1, 1, 1. — παρέστη. zu 61, 2.

§ 2. ἄδηλον ὃν ὁπότε. zu 1, 2, 1. — ξυρράξουσι. zu 7, 4. — τοσαύτη ἡ ξυμφορὰ ἐπεγεγένητο, ἡ ξ. ἢ ἐπ. τοσαύτη

ἐν ᾗ ναῦς τε καὶ τὸ μέγιστον Εὔβοιαν ἀπολωλέκεσαν, ἐξ ἧς πλείω ἢ τῆς Ἀττικῆς ὠφελοῦντο, πῶς οὐκ εἰκότως ἠθύμουν; μάλιστα δ' αὐτοὺς καὶ δι' ἐγγυτάτου ἐθορύβει εἰ οἱ πολέμιοι τολμήσουσι νενικηκότες εὐθὺς σφῶν ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ, ἐρῆμον ὄντα νεῶν, πλεῖν· καὶ ὅσον οὐκ ἤδη ἐνόμιζον αὐτοὺς παρεῖναι. ὅπερ ἄν, εἰ τολμηρότεροι ἦσαν, ῥᾳδίως ἂν ἐποί- 3
ησαν, καὶ ἢ διέστησαν ἂν ἔτι μᾶλλον τὴν πόλιν ἐφορμοῦντες ἢ εἰ ἐπολιόρκουν μένοντες, καὶ τὰς ἀπ' Ἰωνίας ναῦς ἠνάγκασαν ἄν, καίπερ πολεμίας οὔσας τῇ ὀλιγαρχίᾳ, τοῖς σφετέροις οἰκείοις καὶ τῇ ξυμπάσῃ πόλει βοηθῆσαι· καὶ ἐν τούτῳ Ἑλλήσποντός τε ἂν ἦν αὐτοῖς καὶ Ἰωνία καὶ αἱ νῆσοι καὶ τὰ μέχρι Βοιωτίας καὶ ὡς εἰπεῖν ἡ Ἀθηναίων ἀρχὴ πᾶσα. ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ μόνῳ Λακεδαιμόνιοι Ἀθηναίοις πάντων 4
δὴ ξυμφορώτατοι προσπολεμῆσαι ἐγένοντο, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς· διάφοροι γὰρ πλεῖστον ὄντες τὸν τρόπον, οἱ μὲν ὀξεῖς οἱ δὲ βραδεῖς, καὶ οἱ μὲν ἐπιχειρηταὶ οἱ δὲ ἄτολμοι, ἄλλως τε καὶ ἐν ἀρχῇ ναυτικῇ πλεῖστα ὠφέλουν. ἔδειξαν δ' οἱ Συρακόσιοι· μάλιστα γὰρ ὁμοιότροποι γενόμενοι ἄρι-
στα καὶ προσεπολέμησαν.

Ἐπὶ δ' οὖν τοῖς ἠγγελμένοις οἱ Ἀθηναῖοι ναῦς τε εἴ- 97
κοσιν ὅμως ἐπλήρουν καὶ ἐκκλησίαν ξυνέλεγον, μίαν μὲν εὐθὺς τότε πρώτον ἐς τὴν Πύκνα καλουμένην, οὔπερ καὶ ἄλ-

---

ἦν. Gr. 57, 3 A. 5. Ueber die Häufung der Claute Lobeck Parall. p. 23. — αὐτῶν τε. τε fehlt in mehrern Hſn. — ἀπολωλέκεσαν. ἀπωλωλέκεσαν eine Hſ. — πῶς οὐκ ἠθύμουν. Gr. 54, 1 A. 3. — ἐγγυτάτου. Gr. 23, 9 A. 4. — εἰ die Befürchtung des Falles daß. — εὐθύς. εὐθύ Lobeck z. Phryn. p. 144. — σφῶν hängt von Πειραιᾶ ab. (Pp.) Gr. 47, 5 A. 8.

§ 3. ἐν — ἄν. Gr. 69, 7 A. 3. — διέστησαν, εἰς στάσιν ἐνέβαλον. (Sch.) zu 6, 77, 2.

§ 4. ἂν ἦν αὐτοῖς hätte ihnen, den Lakedämoniern, gehört, wäre ihnen zugefallen. (Ba.) Gr. 48, 3 A. 1. — ξυμφορώτατοι προσπολεμῆσαι. zu 6, 84, 3.

§ 5. διάφοροι. Mehr darüber 1, 70, 2. — πλεῖστον für μάλιστα iſt in der guten Proſa nicht gewöhnlich, auch bei Thuk. nur hier. — ἐν vor ἀρχῇ hat nur eine gute Hſ. — ὠφέλουν beide, die Lakedämonier den Athenern und dieſe ſich ſelbſt, eben durch die genannten Eigenſchaften. (Pp.)

C. 97. § 1. ὅμως, wenn gleich beſtürzt. (Bs.) — τότε gehört wohl zu εὐθύς. — Πύκνα für Πνύκα die beſten Hſn. Gr. § 20

λοτε εἰώθεσαν, ἐν ᾗπερ καὶ τοὺς τετρακοσίους καταπαύσαντες τοῖς πεντακισχιλίοις ἐψηφίσαντο τὰ πράγματα παραδοῦναι — εἶναι δὲ αὐτῶν ὁπόσοι καὶ ὅπλα παρέχονται — καὶ μισθὸν μηδένα φέρειν μηδεμιᾷ ἀρχῇ· εἰ δὲ μή, ἐπάρατον ἐποιήσαντο.
2 ἐγίγνοντο δὲ καὶ ἄλλαι ὕστερον πυκναὶ ἐκκλησίαι, ἀφ' ὧν καὶ νομοθέτας καὶ τἆλλα ἐψηφίσαντο ἐς τὴν πολιτείαν. καὶ οὐχ ἥκιστα δὴ τὸν πρῶτον χρόνον ἐπί γ' ἐμοῦ Ἀθηναῖοι φαίνονται εὖ πολιτεύσαντες· μετρία γὰρ ἥ τε ἐς τοὺς ὀλίγους καὶ τοὺς πολλοὺς ξύγκρασις ἐγένετο, καὶ ἐκ πονηρῶν τῶν πραγμάτων γενομένων τοῦτο πρῶτον ἀνήνεγκε τὴν πόλιν. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ Ἀλκιβιάδην καὶ ἄλλους μετ' αὐτοῦ κατιέναι, καὶ παρά τε ἐκεῖνον καὶ παρὰ τὸ ἐν Σάμῳ στρατόπεδον πέμψαντες διεκελεύοντο ἀνθάπτεσθαι τῶν πραγμάτων.

98 Ἐν δὲ τῇ μεταβολῇ ταύτῃ εὐθὺς οἱ μὲν περὶ τὸν Πείσανδρον καὶ Ἀλεξικλέα καὶ ὅσοι ἦσαν τῆς ὀλιγαρχίας μάλιστα ὑπεξέρχονται ἐς τὴν Δεκέλειαν· Ἀρίσταρχος δ' αὐτῶν μόνος, ἔτυχε γὰρ καὶ στρατηγῶν, λαβὼν κατὰ τάχος τοξότας
2 τινὰς τοὺς βαρβαρωτάτους ἐχώρει πρὸς τὴν Οἰνόην. ἦν δὲ Ἀθηναίων ἐν μεθορίοις τῆς Βοιωτίας τεῖχος, ἐπολιόρκουν δ' αὐτὸ διὰ ξυμφορὰν σφίσιν ἐκ τῆς Οἰνόης γενομένην ἀνδρῶν ἐκ Δεκελείας ἀναχωρούντων διαφθορᾶς οἱ Κορίνθιοι, ἐθελοντηδὸν προσπαρακαλέσαντες τοὺς Βοιωτούς. κοινολογησάμενος οὖν αὐτοῖς ὁ Ἀρίσταρχος ἀπατᾷ τοὺς ἐν τῇ Οἰνόῃ, λέγων ὡς καὶ οἱ ἐν τῇ πόλει τἆλλα ξυμβεβήκασι Λακεδαιμονίοις, κἀκείνους δεῖ Βοιωτοῖς τὸ χωρίον παραδοῦναι·
3 ἐπὶ τούτοις γὰρ ξυμβεβάσθαι. οἱ δέ, πιστεύσαντες ὡς ἀν-

---

u. Πνύξ. — οὗπερ. Kr. zu Xen. An. 6, 1, 16. — ὅπλα παρέχονται als Schwerbewaffnete dienten. (Kr. p. 254.) — μηδεμιᾷ ἀρχῇ. μηδεμιᾶς ἀρχῆς Pp. — εἰ δὲ μή. Gr. 65, 5 A. 12.

§ 2. ἀφ' ὧν. zu 8, 81, 1. — ἥ τε ἐς — ξύγκρασις die Mischung der oligarchischen und demokratischen Elemente. — τῶν πραγμάτων. Gr. 50, 11 A. 2. — ἀνήνεγκε brachte empor, gab neue Kräfte. Ungewöhnlich.

C. 98. § 1. τοξότας, wahrscheinlich von den Skythen. (Dr.)

§ 2. ἦν für ἔστι. Gr. 53, 2 A. 4. — διαφθορᾶς hängt von ξυμφοράν ab. 1, 33, 1: ἡ ξυντυχία τῆς ἡμετέρας χρείας. (Gö.) — ἐθελονθηδόν mit Bezug auf das in προσπαρακαλεῖν liegende προσέρχεσθαι. Ungewöhnlich ist das Wort. Lobeck z. Phryn. p. 6.

ὑρὶ στρατηγῷ καὶ οὐκ εἰδότες οὐδὲν διὰ τὸ πολιορκεῖσθαι, ὑπόσπονδοι ἐξέρχονται. τούτῳ μὲν τῷ τρόπῳ Οἰνόην λη-
φθεῖσαν Βοιωτοὶ κατέλαβον καὶ ἡ ἐν ταῖς Ἀθήναις ὀλιγαρχία καὶ στάσις ἐπαύσατο.

Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ θέρους τούτου καὶ οἱ 99
ἐν τῇ Μιλήτῳ Πελοποννήσιοι, ὡς τροφήν τε οὐδεὶς ἐδίδου
τῶν ὑπὸ Τισσαφέρνους τότε ὅτ' ἐπὶ τὴν Ἄσπενδον παρῄει
προσταχθέντων, καὶ αἱ Φοινίσσαι νῆες οὐδὲ ὁ Τισσαφέρνης
τέως που ἦκον, ὅ τε Φίλιππος ὁ ξυμπεμφθεὶς αὐτῷ ἐπε-
στάλκει Μινδάρῳ τῷ ναυάρχῳ καὶ ἄλλος, Ἱπποκράτης, ἀνὴρ
Σπαρτιάτης καὶ ὢν ἐν Φασήλιδι, ὅτι οὔτε αἱ νῆες παρέσοιντο
πάντα τε ἀδικοῖντο ὑπὸ Τισσαφέρνους, Φαρνάβαζός τ' ἐπε- 2
καλεῖτο αὐτοὺς καὶ ἦν πρόθυμος κομίσας τὰς ναῦς καὶ αὐ-
τὸς τὰς λοιπὰς ἔτι πόλεις τῆς ἑαυτοῦ ἀρχῆς ἀποστῆσαι τῶν
Ἀθηναίων, ὥσπερ καὶ ὁ Τισσαφέρνης, ἐλπίζων πλέον τι
σχήσειν ἀπ' αὐτοῦ, οὕτω δὴ ὁ Μίνδαρος πολλῷ κόσμῳ καὶ
ἀπὸ παραγγέλματος αἰφνιδίου, ὅπως λάθοι τοὺς ἐν Σάμῳ,
ἄρας ἀπὸ τῆς Μιλήτου ναυσὶ τρισὶ καὶ ἑβδομήκοντα ἔπλει
ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον. πρότερον δ' ἐν τῷ αὐτῷ θέρει τῷδε 3
ἑκκαίδεκα ἐς αὐτὸν νῆες ἐσέπλευσαν, αἳ καὶ τῆς Χερσονήσου
τι μέρος κατέδραμον. χειμασθεὶς δὲ ἀνέμῳ καὶ ἀναγκασθεὶς
καταίρει ἐς τὴν Ἴκαρον, καὶ μείνας ἐν αὐτῇ ὑπὸ ἀπλοίας
πέντε ἢ ἓξ ἡμέρας ἀφικνεῖται ἐς τὴν Χίον. ὁ δὲ Θράσυλλος 100
ἐκ τῆς Σάμου, ἐπειδὴ ἐπύθετο αὐτὸν ἐκ τῆς Μιλήτου ἀπερ-
κότα, ἔπλει καὶ αὐτὸς ναυσὶν εὐθὺς πέντε καὶ πεντήκοντα,
ἐπειγόμενος, μὴ φθάσῃ ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ἐσπλεύσας. αἰ- 2
σθόμενος δ' ὅτι ἐν τῇ Χίῳ εἴη καὶ νομίσας αὐτὸν καθέξειν
αὐτοῦ σκοποὺς μὲν κατεστήσατο καὶ ἐν τῇ Λέσβῳ καὶ ἐν

C. 99. § 1. οἱ ἐν *M.* Πελοποννήσιοι. Das Subject wird nach den Zwischensätzen erneuert durch οὕτω δὴ ὁ Μίνδαρος § 2. — τότε 8, 87, 1 f. — οὐδέ. zu 6, 55, 1. — ἄλλος. ἄλλοις Reiske. — καὶ ὢν. κατοικῶν Kr.

§ 2. ἀπό. zu 2, 90, 3.

§ 3. ἐσέπλευσαν für ἐπέπλευσαν oder ἀπέπλευσαν einige Hss. — αἳ καὶ τῆς für καὶ τῆς eine gute Hs.

C. 100. § 1. φθάσῃ, Μίνδαρος.

§ 2. καθέξειν, ἐνδιατρίψειν. (Sch.) vgl. zu 8, 28, 2; transitiv faßt es Hl., wofür κινδύνου spricht. — τἆλλα für τὰ ἄλλα eine Hs.

τῇ ἀντιπέρας ἠπείρῳ, εἰ ἄρα που κινοῖντο αἱ νῆες, ὅπως μὴ λάθοιεν, αὐτὸς δ' ἐς τὴν Μήθυμναν παρακλεύσας ἄλφιτά τε καὶ τἆλλα ἐπιτήδεια παρασκευάζειν ἐκέλευεν, ὡς ἂν πλείων χρόνος γίγνηται, ἐκ τῆς Λέσβου τοὺς ἐπίπλους τῇ Χίῳ ποιη-
3 σόμενος. ἅμα δέ, Ἔρεσος γὰρ τῆς Λέσβου ἀφεστήκει, ἐβούλετο ἐπ' αὐτὴν πλεύσας, εἰ δύναιτο, ἑξελεῖν. Μηθυμναίων γὰρ οὐχ οἱ ἀδυνατώτατοι φυγάδες διακομίσαντες ἐκ τε τῆς Κύμης προσεταιριστοὺς ὁπλίας ὡς πεντήκοντα καὶ τῶν ἐκ τῆς ἠπείρου μισθωσάμενοι, ξύμπασιν ὡς τριακοσίοις, Ἀναξάνδρου Θηβαίου κατὰ τὸ ξυγγενὲς ἡγουμένου προσέβαλον πρώτῃ Μηθύμνῃ, καὶ ἀποκρουσθέντες τῆς πόλεως διὰ τοὺς ἐκ τῆς Μυτιλήνης Ἀθηναίων φρουροὺς προελθόντας, αὖθις ἔξω μάχῃ ἀπωσθέντες καὶ διὰ τοῦ ὄρους κομισθέντες
4 ἀφιστᾶσι τὴν Ἔρεσον. πλεύσας οὖν ὁ Θρασύλλος ἐπ' αὐτὴν πάσαις ταῖς ναυσὶ διενοεῖτο προσβολὴν ποιεῖσθαι. προαφιγμένος δ' αὐτόσε ἦν καὶ ὁ Θρασύβουλος πέντε ναυσὶν ἐκ τῆς Σάμου, ὡς ἠγγέλθη αὐτοῖς ἡ τῶν φυγάδων αὖτη διάβα-
5 σις· ὑστερήσας δ' ἐπὶ τὴν Ἔρεσον ἐφώρμει ἐλθών. προσεγένοντο δὲ καὶ ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου τινὲς δύο νῆες ἐπ' αἴσιον ἀνακομιζόμεναι καὶ αἱ Μηθυμναῖαι· καὶ αἱ πᾶσαι νῆες πλησαν ἑπτὰ καὶ ἑξήκοντα, ἀφ' ὧν τῷ στρατεύματι παρεσκευάζοντο ὡς κατὰ κράτος μηχαναῖς τε καὶ παντὶ τρόπῳ, ἢν δύνωνται, αἱρήσοντες τὴν Ἔρεσον.

101 Ὁ δὲ Μίνδαρος ἐν τούτῳ καὶ αἱ ἐκ τῆς Χίου τῶν Πελοποννησίων νῆες ἐπισιτισάμεναι δυοῖν ἡμέραις, καὶ λαβόντες παρὰ τῶν Χίων τρεῖς τεσσαρακοστὰς ἕκαστος Χίας, τῇ τρίτῃ

---

§ 3. τῆς Λέσβου hängt von Ἔρεσος ab. (Pl.) Gr. 47, 5 A. 5. — οὐχ οἱ ἀδυνατώτατοι. zu 1, 5, 1. Gemeint sind Optimaten. (Kr.) — προσεταιριστούς, [εἰς] συμμάχους ληφθέντας. (Sch.) Ein sehr seltenes Wort, substantivisch bei Dio C. 335, 20. (Bl.) — αὖθις, καὶ αὖθις Reiske. — τοῦ ὄρους. τὰ ὄρεια Xen. Hell. 4, 8, 29? Nahe bei Methymna lag der Lepetymnos.

§ 4. ὑστερήσας, Θρασύβουλος οὐ φθάσας τὴν ἀπόστασιν. (Dd.)

§ 5. τινὲς δύο. Gr. 51, 16 A. 4.

C. 101. § 1. καὶ αἱ ἐκ. καὶ ἐκ die besten Hss., von denen eine αἱ vor νῆες hat. — δυοῖν für δυσὶν Lobeck zu Soph. Aj. p. 471. — τεσσαρακοστάς. ἀρχαῖα νομίσματα καὶ ἐπιχώρια. (Sch.) —

διὰ ταχέων ἀπαίρουσιν ἐκ τῆς Χίου, [οὐ] πελάγιαι, ἵνα μὴ περιτύχωσι ταῖς ἐν τῇ Ἐρέσῳ ναυσίν, ἀλλ' ἐν ὑριστερᾷ τὴν Λέσβον ἔχοντες ἔπλεον ἐπὶ τὴν ἤπειρον. καὶ προσβαλόντες τῆς Φωκαΐδος ἐς τὸν ἐν Καρτερίοις λιμένα καὶ ἀριστοποιησάμενοι παραπλεύσαντες δειπνοποιοῦνται ἐν Ἀργεννούσαις τῆς ἠπείρου, ἐν τῷ ἀντιπέρας τῆς Μυτιλήνης. ἐντεῦθεν δ' ἔτι 2
πολλῆς νυκτὸς παραπλεύσαντες καὶ ἀφικόμενοι τῆς ἠπείρου ἐς Ἁρματοῦντα καταντικρὺ Μηθύμνης ἀριστοποιησάμενοι διὰ ταχέων παραπλεύσαντες Λέκτον καὶ Λάρισσαν καὶ Ἁμαξιτὸν καὶ τὰ ταύτῃ χωρία ἀφικνοῦνται ἐς Ῥοίτειον ἤδη τοῦ Ἑλλησπόντου, πρωΐτερον μέσων νυκτῶν. εἰσὶ δ' αἱ τῶν νεῶν καὶ ἐς Σίγειον κατῆραν καὶ ἄλλοσε τῶν ταύτῃ χωρίων.
οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐν τῇ Σηστῷ δυοῖν δεούσαις εἴκοσι ναυσὶν 102
ὄντες, ὡς αὐτοῖς οἵ τε φρυκτωροὶ ἐσήμαινον καὶ ᾐσθάνοντο τὰ πυρὰ ἐξαίφνης πολλὰ ἐν τῇ πολεμίᾳ φανέντα, ἔγνωσαν ὅτι ἐσπλέουσιν οἱ Πελοποννήσιοι. καὶ τῆς αὐτῆς ταύτης νυκτὸς ὡς εἶχον τάχους ὑπομίξαντες τῇ Χερσονήσῳ παρέπλεον ἐπ' Ἐλαιοῦντος, βουλόμενοι ἐκπλεῦσαι ἐς τὴν εὐρυχωρίαν τὰς τῶν πολεμίων ναῦς. καὶ τὰς μὲν ἐν Ἀβύδῳ 2
ἑκκαίδεκα ναῦς ἔλαθον, προειρημένης φυλακῆς τῷ φιλίῳ ἐπίπλῳ, ὅπως αὐτῶν ἀνακῶς ἔξουσιν, ἢν ἐκπλέωσιν· τὰς δὲ μετὰ τοῦ Μινδάρου ἅμα τῇ ἕῳ κατιδόντες τὴν δίωξιν εὐθὺς ποιούμενοι οὐ φθάνουσι πᾶσαι, ἀλλ' αἱ μὲν πλείους ἐπὶ

Χίου, οὐ für Χίου Hf. — Ἀργεννούσαις für Ἀργινούσαις die beſten Hſn.; mit zwei σ eine, richtig nach Schäfer z. Plut. 4 p. 411. — τῆς ἠπείρου verdächtigt Kr. als aus § 2 entſtanden p. 306 s.

§ 2. ἔτι πολλῆς νυκτός noch tief in der Nacht. (Ba.) — παραπλεύσαντες. τὴν Κυμαίαν fügen gute Hſn. hinzu aus § 1; τὴν Καναίαν vermuthet Pp.; auch παραπλεύσαντες καί verdächtigt Kr. — Ῥοίτειον für Ῥοίτειον eine gute Hſ. — ἤδη τοῦ Ε. was ſchon zum H. gehört. (Ba.)

C. 102, § 1. ὑπομίξαντες, ἐγγίσαντες. (Sch.) — ἐκπλεῦσαι, ἀντὶ τοῦ ἐκπλεύσαντες διαφυγεῖν. (Sch.) So 3, 34, 2 ὑπεξελθόντες τούτους. (Scholefield.)

§ 2. τὰς ἑκκαίδεκα 99, 3. (Dé.) — τῷ φιλίῳ ἐπίπλῳ. ὑπὸ τοῦ φιλίου ἐπίπλου, τουτέστιν ὑπὸ τοῦ στόλου τοῦ μετὰ Μινδάρου, ὅπως παραφυλάττωσι τοὺς Ἀθηναίους ὑπὲρ τοῦ μὴ λαθεῖν αὐτοὺς ἐκπλεύσαντας. (Sch.) — ἀνακῶς ἀντὶ τοῦ προνοητικῶς καὶ φυλακτικῶς. (Sch.) Jouiſch, wie bei Her. 8, 109. (Waſſe.) — ποιούμενοι. ποιουμένου

5 των· οἱ γὰρ ἐν τῷ Πειραιεῖ τὸ τῆς Ἑτιωνείας τεῖχος ὁπλῖται
οἰκοδομοῦντες, ἐν οἷς καὶ Ἀριστοκράτης ἦν, ταξιαρχῶν καὶ
τὴν ἑαυτοῦ φυλὴν ἔχων, ξυλλαμβάνουσιν Ἀλεξικλέα, στρα-
τηγὸν ὄντα ἐκ τῆς ὀλιγαρχίας καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς ἑταίρους
6 τετραμμένον, καὶ ἐς οἰκίαν ἀγαγόντες εἶρξαν. ξυνεπελάβοντο
δὲ αὐτοῖς ἅμα καὶ ἄλλοι καὶ Ἕρμων τις τῶν περιπόλων
τῶν Μουνυχίασι τεταγμένων ἄρχων· τὸ δὲ μέγιστον, τῶν
ὁπλιτῶν τὸ σῖφος ταῦτα ἐβούλετο. ὡς δ' ἐσηγγέλθη τοῖς
τετρακοσίοις — ἔτυχον δ' ἐν τῷ βουλευτηρίῳ ξυγκαθήμενοι
— εὐθύς, πλὴν ὅσοις μὴ βουλομένοις ταῦτ' ἦν, ἑτοῖμοι
ἦσαν ἐς τὰ ὅπλα ἰέναι καὶ τῷ Θηραμένει καὶ τοῖς μετ' αὐ-
7 τοῦ ἠπείλουν. ὁ δ' ἀπολογούμενος ἑτοῖμος ἔφη εἶναι ξυναφ-
αιρησόμενος ἰέναι ἤδη. καὶ παραλαβὼν ἕνα τῶν στρατηγῶν,
ὃς ἦν αὐτῷ ὁμογνώμων, ἐχώρει ἐς τὸν Πειραιᾶ· ἐβοήθη
δὲ καὶ Ἀρίσταρχος καὶ τῶν ἱππέων νεανίσκοι. ἦν δὲ θόρ-
βος πολὺς καὶ ἐκπληκτικός· οἵ τε γὰρ ἐν τῷ ἄστει ἤδη
ᾤοντο τόν τε Πειραιᾶ κατειλῆφθαι καὶ τὸν ξυνειλημμένον
τεθνάναι, οἵ τ' ἐν τῷ Πειραιεῖ τοὺς ἐκ τοῦ ἄστεος ὅσον
8 οὔπω ἐπὶ σφᾶς παρεῖναι. μόλις δὲ τῶν τε πρεσβυτέρων
διακωλυόντων τοὺς ἐν τῷ ἄστει διαθέοντας καὶ ἐπὶ τὰ ὅπλα
φερομένους καὶ Θουκυδίδου τοῦ Φαρσαλίου τοῦ προξένου
τῆς πόλεως παρόντος καὶ προθύμως ἐμποδών τε ἑκάστοις
γιγνομένου καὶ ἐπιβωμένου μὴ ἐφεδρευόντων ἐχγὺς τῶν
πολεμίων ἀπολέσαι τὴν πατρίδα, ἡσύχασάν τε καὶ σφῶν αὐ-
9 τῶν ἀπέσχοντο. καὶ ὁ μὲν Θηραμένης ἐλθὼν ἐς τὸν Πει-
ραιᾶ — ἦν δὲ καὶ αὐτὸς στρατηγός — ὅσον καὶ ἀπὸ βοῆς

---

§ 5. ἑταίρους die beſten Hſſ.; ἑτέρους ſonſt, was ſehr wohl zu erklärlich. zu 3, 73, 1.

§ 6. ταῦτα. ταὐτά St. doch ſ. bald darauf, 2, 79, 2. 6, 74, 2. vgl. 4, 113, 1. 8, 84, 2. (Haaſe.) — πλὴν ὅσοις μή. πλὴν μὴ ὅσοις Haaſe, wenn man μή nicht tilgen wolle. — βουλομένοις. Gr. 48, 6 A. 4. — ἐς τὰ ὅπλα. Gewöhnlich ἐπὶ τὰ ὅπλα. Bei ἐς wird der Platz bezeichnet.

§ 7. ξυναφαιρησόμενος, τὸν Ἀλεξικλέα. (Pſ.) — ἐκπληκτικός, ἤγουν ἔκπληξιν ποιῶν. (Sch.)

§ 8. μόλις für μόγις Pv. — ἐγγύς. ἔγγυς die beſten Hſſ.

§ 9. ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕνεκα verbindet auch Xen. Hell. 2, 4, 31. (Waſſe.) ſo weit es durch Geſchrei möglich war, bloß mit

ἕνεκα ὠργίζετο τοῖς ὁπλίταις· ὁ δ' Ἀρίσταρχος καὶ οἱ ἐναντίοι τῷ ἀληθεῖ ἐχαλέπαινον. οἱ δὲ ὁπλῖται ὁμόσε τε ἐχώρουν οἱ πλεῖστοι τῷ ἔργῳ καὶ οὐ μετεμέλοντο, καὶ τὸν Θηραμένην ἠρώτων εἰ δοκεῖ αὐτῷ ἐπ' ἀγαθῷ τὸ τεῖχος οἰκοδομεῖσθαι καὶ εἰ ἄμεινον εἶναι καθαιρεθέν. ὁ δέ, εἴπερ 10
καὶ ἐκείνοις δοκεῖ καθαιρεῖν, καὶ ἑαυτῷ ἔφη ξυνδοκεῖν. καὶ ἐντεῦθεν εὐθὺς ἀναβάντες οἵ τε ὁπλῖται καὶ πολλοὶ τῶν ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνθρώπων κατέσκαπτον τὸ τείχισμα. ἦν δὲ πρὸς τὸν ὄχλον ἡ παράκλησις ὡς χρή, ὅστις τοὺς πεντακισχιλίους βούλεται ἄρχειν ἀντὶ τῶν τετρακοσίων, ἰέναι ἐπὶ τὸ ἔργον. ἐπεκρύπτοντο γὰρ ὅμως ἔτι τῶν πεντακισχιλίων τῷ 11
ὀνόματι, μὴ ἄντικρυς δῆμον ὅστις βούλεται ἄρχειν ὀνομάζειν, φοβούμενοι μὴ τῷ ὄντι ὦσι καὶ πρός τινα εἰπών τίς τι ἀγνοίᾳ σφαλῇ. καὶ οἱ τετρακόσιοι διὰ τοῦτο οὐκ ἤθελον τοὺς πεντακισχιλίους οὔτ' εἶναι οὔτε μὴ ὄντας δήλους εἶναι, τὸ μὲν καταστῆσαι μετόχους τοσούτους ἄντικρυς ἂν δῆμον ἡγούμενοι, τὸ δ' αὖ ἀφανὲς φόβον ἐς ἀλλήλους παρέξειν.

Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τετρακόσιοι ἐς τὸ βουλευτήριον 93
ὅμως καὶ τεθορυβημένοι ξυνελέγοντο· οἱ δ' ἐν τῷ Πειραιεῖ ὁπλῖται τόν τε Ἀλεξικλέα, ὃν ξυνέλαβον, ἀφέντες καὶ τὸ τείχισμα καθελόντες ἐς τὸ πρὸς τῇ Μουνυχίᾳ Διονυσιακὸν θέατρον ἐλθόντες καὶ θέμενοι τὰ ὅπλα ἐξεκλησίασαν, καὶ δόξαν αὐτοῖς εὐθὺς ἐχώρουν ἐς τὸ ἄστυ καὶ ἕθεντο ἐν τῷ

Schreien, nicht durch die That. (Wyttenbach.) vgl. Hermann zu Soph. Phil. 550. Das *καὶ* eben haben die beſten Hſn. — *ἀληθεῖ* für *πλήθει* mehrere Hſn. u. Ba.: re vera. Doch zweifelt Vp. ob *τῷ ἀληθεῖ* eben ſo gebraucht worden ſei wie *τῇ ἀληθείᾳ*. Allein Th. gebraucht die Neutra der Adjectiva mehrfach in ungewöhnlicher Weiſe; vereinzelt iſt auch *μετὰ τοῦ ἀληθοῦς* 6, 59, 2; und der Gegenſatz fordert dieſe La. — *καὶ εἰ, δοκεῖ*. (Kr.)

§ 11. *ὅμως* obgleich auf die Demokratie hinarbeitend, dennoch. (A. Ps.) — *μή*. zu 2, 53, 1. — *ὦσι, οἱ πεντακισχίλιοι*, daß ſie erwählt ſeien. (Ps.) — *πρός τινα, ὅς ἐστι τῶν πεντακισχιλίων, ἀγνοῶν ὅτι ἐστὶν εἷς ἐκείνων, ἐν κινδύνῳ γένηται*. (Sch.)

C. 93. § 1. *τὸ ἐν τῷ Πειραιεῖ* fügen die beſten Hſn. u. Ba. nach *Διονυσιακόν* hinzu. — *ἐξεκλησίασαν* für *ἐξεκκλησίασαν* eine Hſ. vgl. Dem. 21, 193, *ἐξεκλησίαζον* Lyſ. 13, 73. 76 u. Xen. Hell. 5, 3, 16. *ἐκκλησίαζον* Dem. 18, 265. 19, 60. Wohl fehlerhaft iſt *ἐκκλησίαζον*

2 Ἀνακείῳ τὰ ὅπλα. ἐλθόντες δὲ ἀπὸ τῶν τετρακοσίων τινὲς ἠρημένοι πρὸς αὐτοὺς ἀνὴρ ἀνδρὶ διελέγοντό τε καὶ ἔπειθον οὓς ἴδοιεν ἀνθρώπους ἐπιεικεῖς αὐτούς τε ἡσυχάζειν καὶ τοὺς ἄλλους παρακατέχειν, λέγοντες τούς τε πενταχισχιλίους ἀποφανεῖν καὶ ἐκ τούτων ἐν μέρει, ἢ ἂν τοῖς πενταχισχιλίοις δοκῇ, τοὺς τετρακοσίους ἔσεσθαι, τέως δὲ τὴν πόλιν μηδενὶ
3 τρόπῳ διαφθείρειν μηδ' ἐς τοὺς πολεμίους ἀνῶσαι. τὸ δὲ πᾶν πλῆθος τῶν ὁπλιτῶν ἀπὸ πολλῶν καὶ πρὸς πολλοὺς λόγων γιγνομένων ἠπιώτερον ἦν ἢ πρότερον; καὶ ἐφοβεῖτο μάλιστα περὶ τοῦ παντὸς πολιτικοῦ· ξυνεχώρησάν τε ὥστ' ἐς
94 ἡμέραν ῥητὴν ἐκκλησίαν ποιῆσαι ἐν τῷ Διονυσίῳ περὶ ὁμονοίας. ἐπειδὴ δὲ ἐπῆλθεν ἡ ἐν Διονύσου ἐκκλησία καὶ ὅσον οὐ ξυνειλεγμένοι ἦσαν, ἀγγέλλονται αἱ δύο καὶ τεσσαράκοντα νῆες καὶ ὁ Ἀγησανδρίδας ἀπὸ τῶν Μεγάρων τὴν Σαλαμῖνα παραπλεῖν· καὶ πᾶς τις τῶν πολλῶν αὐτὸ τοῦτο ἐνόμιζεν εἶναι τὸ πάλαι λεγόμενον ὑπὸ Θηραμένους καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ, ὡς ἐς τὸ τείχισμα ἔπλεον αἱ νῆες, καὶ χρησίμως ἐδόκει
2 καταπεπιωκέναι. ὁ δὲ Ἀγησανδρίδας τάχα μέν τε καὶ ἀπὸ ξυγκειμένου λόγου περί τε τὴν Ἐπίδαυρον καὶ ταύτῃ ἀνεστρέφετο, εἰκὸς δ' αὐτὸν καὶ πρὸς τὸν παρόντα στασιασμὸν τῶν Ἀθηναίων, δι' ἐλπίδος ὡς κἂν ἐς δέον παραγένοιτο, ταύτῃ
3 ἀνέχειν. οἱ δ' αὖ Ἀθηναῖοι, ὡς ἠγγέλθη αὐτοῖς, εὐθὺς δρόμῳ ἐς τὸν Πειραιᾶ πανδημεὶ ἐχώρουν ὡς τοῦ ἰδίου κο-

---

Lyſ. 12, 73. — Ἀνακείῳ, Διοσκούρων ναῷ· ἄνακες γὰρ οἱ Διόσκουροι. (Sch.)

§ 2. ἐπιεικεῖς. ℨu 3, 4, 2. — διαφθείρειν, λέγοντες, hier in der Bedeutung aufforbernd. ℨu 1, 28, 3. — ἐς für εἰς Gr. — ἀνῶσαι, ἀναπαῖσαν ἐς τὰς τῶν πολεμίων χεῖρας ἐμβάλλων. (Sch.)

§ 3. πολιτικοῦ, πολιτείας. (Sch.) Wohl mehr Bürgerſchaft.

C. 94. § 1. ἐν Διονύσου. Gr. 43, 3 A. 6. — πολλῶν für ὁπλιτῶν eine gute Hſ. u. B. πολλῶν ὁπλιτῶν viele Hſſ.

§ 2. τάχα μέν τι: Gr. 51, 16 A. 5. — ἀπὸ ξυγκειμένου. Gr. 68, 16 A. 8. vgl. ℨu 3, 70, 2. — λόγου kann verdächtig ſcheinen; ex composito Ba. — ἀνέχειν. ℨu 2, 18, 3.

§ 3. ὡς τοῦ — ὄντος in der Meinung daß der einheimiſche Kampf, die Gefahr von Seiten der Vierhundert, größer ſei als die von den Feinden, nicht fern ſondern an dem Hafen ſelbſt, deſſen ſich die Vierhundert, wie man argwöhnte, bemächtigen wollten, u

λέμου μείζονος ἢ ἀπὸ τῶν πολεμίων οὐχ ἑκὰς ἀλλὰ πρὸς τῷ λιμένι ὄντος. καὶ οἱ μὲν ἐς τὰς παρούσας ναῦς ἐσέβαινον, οἱ δὲ ἄλλας κατεῖλκον; οἱ δέ τινες ἐπὶ τὰ τείχη καὶ τὸ στόμα τοῦ λιμένος παρεβοήθουν. αἱ δὲ τῶν Πελοποννησίων 95
νῆες παραπλεύσασαι καὶ περιβαλοῦσαι Σούνιον ὁρμίζονται μεταξὺ Θορικοῦ τε καὶ Πρασιῶν; ὕστερον δὲ ἀφικνοῦνται ἐς Ὠρωπόν. Ἀθηναῖοι δὲ κατὰ τάχος καὶ ἀξυγκροτήτοις πληρώμασιν ἀναγκασθέντες χρήσασθαι, οἷα πόλεώς τε στασιαζούσης καὶ περὶ τοῦ μεγίστου ἐν τάχει βουλόμενοι βοηθῆσαι — Εὔβοια γὰρ αὐτοῖς ἀποκεκλημένης τῆς Ἀττικῆς πάντα ἦν — πέμπουσι Θυμοχάρη στρατηγὸν καὶ ναῦς ἐς Ἐρέτριαν, ὧν ἀφικομένων ξὺν ταῖς πρότερον ἐν Εὐβοίᾳ οὔσαις ἑξ καὶ τριάκοντα ἐγένοντο. καὶ εὐθὺς ναυμαχεῖν ἠναγκάζοντο· ὁ γὰρ Ἀγησανδρίδας ἀριστοποιησάμενος ἐκ τοῦ 2
Ὠρωποῦ ἀνῆγε τὰς ναῦς, ἀπέχει δὲ μάλισια ὁ Ὠρωπὸς τῆς τῶν Ἐρετριέων πόλεως θαλάσσης μέτρον ἑξήκοντα σταδίους. ὡς οὖν ἐπέπλει, εὐθὺς ἐπλήρουν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὰς ναῦς, οἰόμενοι σφίσι παρὰ ταῖς ναυσὶ τοὺς στρατιώτας εἶναι· οἳ δ' ἔτυχον οὐκ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἄριστον ἐπισιτιζόμενοι — οὐδὲν γὰρ ἐπωλεῖτο ἀπὸ προνοίας τῶν Ἐρετριέων — ἀλλ' ἐκ τῶν ἐπ' ἔσχατα τοῦ ἄστεος οἰκιῶν, ὅπως σχολῇ πληρουμένων

---

ihn den Feinden zu überliefern. (Kr.) — ἰδίου. οἰκείος πόλεμος Plat. Menex. 243, e. — παρούσας. ὁρμούσας?

C. 95. § 1. περιβαλοῦσαι. Nach der Analogie von διαβάλλειν, aber ungewöhnlich. (Pp.) — ἀξυγκροτήτοις nicht eingeübt. (Br.) Dem. 2, 17: συγκεκροτημένοι τὰ τοῦ πολέμου. Die Metapher meinen der Sch. zu Soph. Ant. 430 u. Dorvill. z. Char. p. 86 sei von gehämmerten Metallen entlehnt. (Pp.) — πόλεως. τῆς πόλεως? doch s. 1, 10; 3. — πάντα ἦν. Gr. 43, 4 A. 14 u. Herm. z. Vig. 95. — Θυμοχάρην für Θυμόχαρον die besten Hss.

§ 2. ἀπέχει für διέχει die besten Hss., vielleicht mit Unrecht. — Ἐρετριέων. Ἐρετριῶν eine gute Hs. — μέτρον. Xen. Hell. 3, 2, 10: μετρῶν εὗρε τοῦ ἰσθμοῦ ἑπτὰ καὶ τριάκοντα στάδια. Lies μέτρον. — θαλάσσης. ἤγουν οἱ ἑξήκοντα στάδιοι πάντες θαλαττά εἰσιν. (Sch.) vgl. zu 2, 86, 2. — οὐδὲν — Ἐρετριέων sollte eigentlich vor ὅπως stehen. — ἀπὸ προνοίας, ἀντὶ τοῦ ἀπὸ γνώμης καὶ παρασκευῆς. (Sch.) — ἔσχατα. ἐσχατιᾷ vermuthet Valckenaer zu Theokr. Adon. T. 2. p. 61. Heindorf. Jenes ist zu vergleichen mit ἐπ' ἐκεῖνα, ἐπὶ

φθάσειαν οἱ πολέμιοι προσπεσόντες καὶ ἐξαναγκάσειαν τοὺς
3 Ἀθηναίους οὕτως ὅπως τύχοιεν ἀνάγεσθαι. σημεῖον δ' αὐ-
τοῖς ἐς τὸν Ὠρωπὸν ἐκ τῆς Ἐρετρίας, ὁπότε χρὴ ἀνάγεσθαι,
ἤρθη. διὰ τοιαύτης δὴ παρασκευῆς οἱ Ἀθηναῖοι ἀναγαγό-
μενοι καὶ ναυμαχήσαντες ὑπὲρ τοῦ λιμένος τῶν Ἐρετριέων
ὀλίγον μέν τινα χρόνον ὅμως καὶ ἀντέσχον, ἔπειτ' ἐς φυγὴν
τραπόμενοι καταδιώκονται ἐς τὴν γῆν. καὶ ὅσοι μὲν αὐτῶν
πρὸς τὴν πόλιν τῶν Ἐρετριέων ὡς φιλίαν καταφεύγουσι χα-
4 λεπώτατα ἔπραξαν, φονευόμενοι ὑπ' αὐτῶν· οἱ δὲ ἐς τὸ
τείχισμα τὸ ἐν τῇ Ἐρετριαίᾳ, ὃ εἶχον αὐτοί, περιγίγνονται
καὶ ὅσαι ἐς Χαλκίδα ἀφικνοῦνται τῶν νεῶν. λαβόντες δ' οἱ
Πελοποννήσιοι δύο καὶ εἴκοσι ναῦς τῶν Ἀθηναίων καὶ ἄν-
δρας τοὺς μὲν ἀποκτείναντες τοὺς δὲ ζωγρήσαντες τροπαῖον
ἔστησαν. καὶ ὕστερον οὐ πολλῷ Εὔβοιάν τε ἅπασαν, ἀπο-
στήσαντες πλὴν Ὠρεοῦ — ταύτην δὲ αὐτοὶ Ἀθηναῖοι εἶχον —
καὶ τἆλλα τὰ περὶ αὐτὴν καθίσταντο.

96 Τοῖς δ' Ἀθηναίοις ὡς ἦλθε τὰ περὶ τὴν Εὔβοιαν γεγε-
νημένα, ἔκπληξις μεγίστη δὴ τῶν πρὶν παρέστη. οὔτε γὰρ ἡ
ἐν Σικελίᾳ ξυμφορά, καίπερ μεγάλη τότε δόξασα εἶναι,
οὔτ' ἄλλο οὐδέν πω οὕτως ἐφόβησεν. ὅπου γὰρ στρατοπέδου
τε τοῦ ἐν Σάμῳ ἀφεστηκότος, ἄλλων τε νεῶν οὐκ οὐσῶν οὐδὲ
2 τῶν ἐσβησομένων, αὐτῶν τε στασιαζόντων καὶ ἄδηλον ὂν ὁπότε
σφίσιν αὐτοῖς ξυρράξουσι, τοσαύτη ἡ ξυμφορὰ ἐπεγεγένητο,

τάδε, ἐπὶ δεξιά. (Pp.) — ἐξαναγκάσειαν. ἀναγκάσειαν die vier besten Hsn. — τύχοιεν. Gr. 56, 4 A. 2.

§ 3. σημεῖον ἤρθη. zu 1, 49, 1. — διὰ τοιαύτης. Gr. 68, 22 A 2. — ἀναγαγόμενοι für ἀναγόμενοι Vat. — ὅμως ungeachtet der schlechten Rüstung. (Ps.)

§ 4. οἱ δέ für οἱ δὲ Va. [und St.?], so daß hier καταφεύγουσι zu ergänzen und περιγίγνονται Nachsatz ist. (Hk.) Dies gehört auch zu dem satzlichen Subject καὶ ὅσαι ꝛc. — ἐπιτείχισμα. τείχισμα eine gute Hs. Doch s. zu 1, 122, 1. — ὕστερον οὐ πολλῷ für οὐ πολλῷ ὕστερον eine gute Hs. zu 1, 18, 5. — τἆλλα ist noch Obj.

C. 96. § 1. ἦλθε τὰ γεγενημένα. Dem. 3, 5: ἦλθεν μφότερα. (Hertlein.) Ein Inf. als Subject Xen. Hell. 3, 4, 27: ἔρεται (αὐτῷ) ἄρχειν. — τῶν πρίν. zu 1, 1, 1. — παρέστη. zu 61, 2.

§ 2. ἄδηλον ὂν ὁπότε. zu 1, 2, 1. — ξυρράξουσι. zu 7, 4. — τοσαύτη ἡ ξυμφορὰ ἐπεγεγένητο, ἡ ξ. ἡ ἐπ. τοσαύτη

ἐν ᾗ ναῦς τε καὶ τὸ μέγιστον Εὔβοιαν ἀπολωλέκεσαν, ἐξ ἧς πλείω ἢ τῆς Ἀττικῆς ὠφελοῦντο, πῶς οὐκ εἰκότως ἠθύμουν; μάλιστα δ' αὐτοὺς καὶ δι' ἐγγυτάτου ἐθορύβει εἰ οἱ πολέμιοι τολμήσουσι νενικηκότες εὐθὺς σφῶν ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ, ἐρῆμον ὄντα νεῶν, πλεῖν· καὶ ὅσον οὐκ ἤδη ἐνόμιζον αὐτοὺς παρεῖναι. ὅπερ ἄν, εἰ τολμηρότεροι ἦσαν, ῥᾳδίως ἂν ἐποί- 3
ησαν, καὶ ἢ διέστησαν ἂν ἔτι μᾶλλον τὴν πόλιν ἐφορμοῦντες ἢ εἰ ἐπολιόρκουν μένοντες, καὶ τὰς ἀπ' Ἰωνίας ναῦς ἠνάγκασαν ἄν, καίπερ πολεμίας οὔσας τῇ ὀλιγαρχίᾳ, τοῖς σφετέροις οἰκείοις καὶ τῇ ξυμπάσῃ πόλει βοηθῆσαι· καὶ ἐν τούτῳ Ἑλλήσποντός τε ἂν ἦν αὐτοῖς καὶ Ἰωνία καὶ αἱ νῆσοι καὶ τὰ μέχρι Βοιωτίας καὶ ὡς εἰπεῖν ἡ Ἀθηναίων ἀρχὴ πᾶσα. ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ μόνῳ Λακεδαιμόνιοι Ἀθηναίοις πάντων 4
δὴ ξυμφορώτατοι προσπολεμῆσαι ἐγένοντο, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς· διάφοροι γὰρ πλεῖστον ὄντες τὸν τρόπον, οἱ μὲν ὀξεῖς οἱ δὲ βραδεῖς, καὶ οἱ μὲν ἐπιχειρηταὶ οἱ δὲ ἄτολμοι, ἄλλως τε καὶ ἐν ἀρχῇ ναυτικῇ πλεῖστα ὠφέλουν. ἔδειξαν δ' οἱ Συρακόσιοι· μάλιστα γὰρ ὁμοιότροποι γενόμενοι ἄρι-
στα καὶ προσεπολέμησαν.

Ἐπὶ δ' οὖν τοῖς ἠγγελμένοις οἱ Ἀθηναῖοι ναῦς τε εἴ- 97
κοσιν ὅμως ἐπλήρουν καὶ ἐκκλησίαν ξυνέλεγον, μίαν μὲν εὐθὺς τότε πρῶτον ἐς τὴν Πύκνα καλουμένην, οὔπερ καὶ ἄλ-

---

ἦν. Gr. 57, 3 A. 5. Ueber die Häufung der Glaute Lobeck Parall. p. 23. — *αὐτῶν τε.* τε fehlt in mehrern Hss. — *ἀπολωλέκεσαν. ἀπωλωλέκεσαν* eine Hs. — *πῶς οὐκ ἠθύμουν.* Gr. 54, 1 A. 3. — *ἐγγυτάτου.* Gr. 23, 9 A. 4. — *εἰ* die Befürchtung des Falles daß. — *εὐθύς. εὐθύ* Lobeck z. Phryn. p. 144. — *σφῶν* hängt von *Πειραιᾶ* ab. (Pp.) Gr. 47, 5 A. 8.

§ 3. *ἂν — ἄν.* Gr. 69, 7 A. 3. — *διέστησαν, εἰς στάσιν ἐνέβαλον.* (Sch.) zu 6, 77, 2.

§ 4. *ἂν ἦν αὐτοῖς* hätte ihnen, den Lakedämoniern, gehört, wäre ihnen zugefallen. (Ba.) Gr. 48, 3 A. 1. — *ξυμφορώτατοι προσπολεμῆσαι.* zu 6, 84, 3.

§ 5. *διάφοροι.* Mehr darüber 1, 70, 2. — *πλεῖστον* für *μάλιστα* ist in der guten Prosa nicht gewöhnlich, auch bei Thuk. nur hier. — *ἐν* vor *ἀρχῇ* hat nur eine gute Hs. — *ὠφέλουν* beide, die Lakedämonier den Athenern und diese sich selbst, eben durch die genannten Eigenschaften. (Pp.)

C. 97. § 1. *ὅμως*, wenn gleich bestätigt. (Pp.) — *τότε* gehört wohl zu *εὐθύς*. — *Πύκνα* für *Πνύκα* die besten Hss. Gr. § 20

λοτε εἰώθεσαν, ἐν ᾧπερ καὶ τοὺς τετρακοσίους καταπαύσαντες τοῖς πεντακισχιλίοις ἐψηφίσαντο τὰ πράγματα παραδοῦναι — εἶναι δὲ αὐτῶν ὁπόσοι καὶ ὅπλα παρέχονται — καὶ μισθὸν μηδένα φέρειν μηδεμιᾷ ἀρχῇ· εἰ δὲ μή, ἐπάρατον ἐποιήσαντο.
2 ἐγίγνοντο δὲ καὶ ἄλλαι ὕστερον πυκναὶ ἐκκλησίαι, ἀφ' ὧν καὶ νομοθέτας καὶ τἆλλα ἐψηφίσαντο ἐς τὴν πολιτείαν. καὶ οὐχ ἥκιστα δὴ τὸν πρῶτον χρόνον ἐπί γ' ἐμοῦ Ἀθηναῖοι φαίνονται εὖ πολιτεύσαντες· μετρία γὰρ ἥ τε ἐς τοὺς ὀλίγους καὶ τοὺς πολλοὺς ξύγκρασις ἐγένετο, καὶ ἐκ πονηρῶν τῶν πραγμάτων γενομένων τοῦτο πρῶτον ἀνήνεγκε τὴν πόλιν. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ Ἀλκιβιάδην καὶ ἄλλους μετ' αὐτοῦ κατιέναι, καὶ παρά τε ἐκεῖνον καὶ παρὰ τὸ ἐν Σάμῳ στρατόπεδον πέμψαντες διεκελεύοντο ἀνθάπτεσθαι τῶν πραγμάτων.
98 Ἐν δὲ τῇ μεταβολῇ ταύτῃ εὐθὺς οἱ μὲν περὶ τὸν Ἱππανδρον καὶ Ἀλεξικλέα καὶ ὅσοι ἦσαν τῆς ὀλιγαρχίας μάλιστα ὑπεξέρχονται ἐς τὴν Δεκέλειαν· Ἀρίσταρχος δ' αὐτῶν μόνος, ἔτυχε γὰρ καὶ στρατηγῶν, λαβὼν κατὰ τάχος τοξότας
2 τινὰς τοὺς βαρβαρωτάτους ἐχώρει πρὸς τὴν Οἰνόην. ἦν δὲ Ἀθηναίων ἐν μεθορίοις τῆς Βοιωτίας τεῖχος, ἐπολιόρκουν δ' αὐτὸ διὰ ξυμφορὰν σφίσιν ἐκ τῆς Οἰνόης γενομένην ἀνδρῶν ἐκ Δεκελείας ἀναχωρούντων διαφθορᾶς οἱ Κορίνθιοι, ἐθελοντηδὸν προσπαρακαλέσαντες τοὺς Βοιωτούς. κοινολογησάμενος οὖν αὐτοῖς ὁ Ἀρίσταρχος ἀπατᾷ τοὺς ἐν τῇ Οἰνόῃ, λέγων ὡς καὶ οἱ ἐν τῇ πόλει τἆλλα ξυμβεβήκασι Λακεδαιμονίοις, κἀκείνους δεῖ Βοιωτοῖς τὸ χωρίον παραδοῦναι·
3 ἐπὶ τούτοις γὰρ ξυμβεβάσθαι. οἱ δέ, πιστεύσαντες ὡς ἀν-

---

u. Πνύξ. — οἵπερ. Kr. zu Xen. An. 6, 1, 16. — ὅπλα παρέχονται als Schwerbewaffnete dienten. (Kr. p. 254.) — μηδεμιᾷ ἀρχῇ. μηδεμιᾶς ἀρχῆς Pp. — εἰ δὲ μή. Gr. 65, 5 A. 12.

§ 2. ἀφ ὧν. zu 8, 81, 1. — ἥ τε ἐς — ξύγκρασις die Miſchung der oligarchiſchen und demokratiſchen Elemente. — τῶν πραγμάτων. Gr. 50, 11 A. 2. — ἀνήνεγκε brachte empor, gab neue Kräfte. Ungewöhnlich.

C. 98. § 1. τοξότας, wahrſcheinlich von den Skythen. (Dr.)

§ 2. ἦν für ἔσπ. Gr. 53, 2 A. 4. — διαφθορᾶς hängt von ξυμφοράν ab. 1, 33, 1: ἡ ξυντυχία τῆς ἡμετέρας χρείας. (Gö.) — ἐθελονταδόν mit Bezug auf das in προσπαρακαλεῖν liegende προσέρχεσθαι. Ungewöhnlich iſt das Wort. Lobeck z. Phryn. p. 6.

δρὶ στρατηγῷ καὶ οὐκ εἰδότες οὐδὲν διὰ τὸ πολιορκεῖσθαι, ὑπόσπονδοι ἐξέρχονται. τούτῳ μὲν τῷ τρόπῳ Οἰνόην ληφθεῖσαν Βοιωτοὶ κατέλαβον καὶ ἡ ἐν ταῖς Ἀθήναις ὀλιγαρχία καὶ στάσις ἐπαύσατο.

Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ θέρους τούτου καὶ οἱ 99
ἐν τῇ Μιλήτῳ Πελοποννήσιοι, ὡς τροφήν τε οὐδεὶς ἐδίδου τῶν ὑπὸ Τισσαφέρνους τότε ὅτ' ἐπὶ τὴν Ἄσπενδον παρῄει προσταχθέντων, καὶ αἱ Φοίνισσαι νῆες οὐδὲ ὁ Τισσαφέρνης τέως που ἧκον, ὅ τε Φίλιππος ὁ ξυμπεμφθεὶς αὐτῷ ἐπεστάλκει Μινδάρῳ τῷ ναυάρχῳ καὶ ἄλλος, Ἱπποκράτης, ἀνὴρ Σπαρτιάτης καὶ ὢν ἐν Φασήλιδι, ὅτι οὔτε αἱ νῆες παρέσοιντο πάντα τε ἀδικοῖντο ὑπὸ Τισσαφέρνους, Φαρνάβαζός τ' ἐπε- 2
καλεῖτο αὐτοὺς καὶ ἦν πρόθυμος κομίσας τὰς ναῦς καὶ αὐτὸς τὰς λοιπὰς ἔτι πόλεις τῆς ἑαυτοῦ ἀρχῆς ἀποστῆσαι τῶν Ἀθηναίων, ὥσπερ καὶ ὁ Τισσαφέρνης, ἐλπίζων πλέον τι σχήσειν ἀπ' αὐτοῦ, οὕτω δὴ ὁ Μίνδαρος πολλῷ κόσμῳ καὶ ἀπὸ παραγγέλματος αἰφνιδίου, ὅπως λάθοι τοὺς ἐν Σάμῳ, ἄρας ἀπὸ τῆς Μιλήτου ναυσὶ τρισὶ καὶ ἑβδομήκοντα ἔπλει ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον. πρότερον δ' ἐν τῷ αὐτῷ θέρει τῷδε 3
ἑκκαίδεκα ἐς αὐτὸν νῆες ἐσέπλευσαν, αἳ καὶ τῆς Χερσονήσου τι μέρος κατέδραμον. χειμασθεὶς δὲ ἀνέμῳ καὶ ἀναγκασθεὶς καταίρει ἐς τὴν Ἴκαρον, καὶ μείνας ἐν αὐτῇ ὑπὸ ἀπλοίας πέντε ἢ ἓξ ἡμέρας ἀφικνεῖται ἐς τὴν Χίον. ὁ δὲ Θράσυλλος 100
ἐκ τῆς Σάμου, ἐπειδὴ ἐπύθετο αὐτὸν ἐκ τῆς Μιλήτου ἀπηρκότα, ἔπλει καὶ αὐτὸς ναυσὶν εὐθὺς πέντε καὶ πεντήκοντα, ἐπειγόμενος, μὴ φθάσῃ ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ἐσπλεύσας. αἰ- 2
σθόμενος δ' ὅτι ἐν τῇ Χίῳ εἴη καὶ νομίσας αὐτὸν καθέξειν αὐτοῦ σκοποὺς μὲν κατεστήσατο καὶ ἐν τῇ Λέσβῳ καὶ ἐν

C. 99. § 1. οἱ ἐν Μ. Πελοποννήσιοι. Das Subject wird nach den Zwischensätzen erneuert durch οὕτω δὴ ὁ Μίνδαρος § 2. — τότε 8, 87, 1 f. — οὐδέ. zu 6, 55, 1. — ἄλλος. ἄλλοις Reiske. — καὶ ὤν. κατοικῶν Kr.

§ 2. ἀπό. zu 2, 90, 3.

§ 3. ἐσέπλευσαν für ἐπέπλευσαν oder ἀπέπλευσαν einige Hsn. — αἳ καὶ τῆς für καὶ τῆς eine gute Hs.

C. 100. § 1. φθάσῃ, Μίνδαρος.

§ 2. καθέξειν, ἐνδιατρίψειν. (Sch.) vgl. zu 8, 28, 2; transitiv faßt es Hl., wofür κινοῖντο spricht. — τἆλλα für τὰ ἄλλα eine Hs.

τῇ ἀντιπέρας ἠπείρῳ, εἰ ἄρα ποι κινοῖντο αἱ νῆες, ὅπως μὴ λάθοιεν, αὐτὸς δ' ἐς τὴν Μήθυμναν παραπλεύσας ἄλφιτά τε καὶ τἆλλα ἐπιτήδεια παρασκευάζειν ἐκέλευεν, ὡς ἢν πλείων χρόνος γίγνηται, ἐκ τῆς Λέσβου τοὺς ἐπίπλους τῇ Χίῳ ποιη-
3 σόμενος. ἅμα δέ, Ἔρεσος γὰρ τῆς Λέσβου ἀφεστήκει, ἐβούλετο ἐπ' αὐτὴν πλεύσας, εἰ δύναιτο, ἐξελεῖν. Μηθυμναίων γὰρ οὐχ οἱ ἀδυνατώτατοὶ φυγάδες διακομίσαντες ἐκ τε τῆς Κύμης προσεταιριστοὺς ὁπλίτας ὡς πεντήκοντα καὶ τῶν ἐκ τῆς ἠπείρου μισθωσάμενοι, ξύμπασιν ὡς τριακοσίοις, Ἀναξάνδρου Θηβαίου κατὰ τὸ ξυγγενὲς ἡγουμένου προσέβαλον πρώτῃ Μηθύμνῃ, καὶ ἀποκρουσθέντες τῆς πείρας διὰ τοὺς ἐκ τῆς Μυτιλήνης Ἀθηναίων φρουροὺς προελθόντας, αὖθις ἔξω μάχῃ ἀπωσθέντες καὶ διὰ τοῦ ὄρους κομισθέντες
4 ἀφιστᾶσι τὴν Ἔρεσον. πλεύσας οὖν ὁ Θράσυλλος ἐπ' αὐτὴν πάσαις ταῖς ναυσὶ διενοεῖτο προσβολὴν ποιεῖσθαι. προαφιγμένος δ' αὐτόσε ἦν καὶ ὁ Θρασύβουλος πέντε ναυσὶν ἐκ τῆς Σάμου, ὡς ἠγγέλθη αὐτοῖς ἡ τῶν φυγάδων αὖτη διάβα-
5 σις· ὑστερήσας δ' ἐπὶ τὴν Ἔρεσον ἐφώρμει ἐλθών. προσεγένοντο δὲ καὶ ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου τινὲς δύο νῆες ἐπ' αἶκου ἀνακομιζόμεναι καὶ αἱ Μηθυμναῖαι· καὶ αἱ πᾶσαι νῆες παρῆσαν ἑπτὰ καὶ ἑξήκοντα, ἀφ' ὧν τῷ στρατεύματι παρεσκευάζοντο ὡς κατὰ κράτος μηχαναῖς τε καὶ παντὶ τρόπῳ, ἢν δύνωνται, αἱρήσοντες τὴν Ἔρεσον.

101 Ὁ δὲ Μίνδαρος ἐν τούτῳ καὶ αἱ ἐκ τῆς Χίου τῶν Πελοποννησίων νῆες ἐπισιτισάμεναι δυοῖν ἡμέραις, καὶ λαβόντες παρὰ τῶν Χίων τρεῖς τεσσαρακοστὰς ἕκαστας Χίας, τῇ τρίτῃ

---

§ 3. τῆς Λέσβου hängt von Ἔρεσος ab. (Pl.) Gr. 47, 5 A. 5. — οὐχ οἱ ἀδυνατώτατοι. zu 1, 5, 1. Gemeint sind Optimaten. (Kr.) — προσεταιριστούς, [εἰς] συμμάχους ληφθέντας. (Sch.) Ein sehr seltenes Wort, substantivisch bei Dio C. 335, 20. (Bl.) — αὖθις, καὶ αὖθις Reiske. — τοῦ ὄρους. τὰ ὄρεια Xen. Hell. 4, 8, 29? Nahe bei Methymna lag der Lepetymnos.

§ 4. ὑστερήσας, Θρασύβουλος οὐ φθάσας τὴν ἀπόστασιν. (Dc.)

§ 5. τινὲς δύο. Gr. 51, 16 A. 4.

C. 101. § 1. καὶ αἱ ἐκ. καὶ ἐκ die besten Hss., von denen eine αἱ vor νῆες hat. — δυοῖν für δυσὶν Lobeck zu Soph. Aj. p. 471. — τεσσαρακοστάς. ἀρχαῖα νομίσματα καὶ ἐπιχώρια. (Sch.) —

διὰ ταχέων ἀπαίρουσιν ἐκ τῆς Χίου, [οὐ] πελάγιαι, ἵνα μὴ περιτύχωσι ταῖς ἐν τῇ Ἐρέσῳ ναυσίν, ἀλλ' ἐν ἀριστερᾷ τὴν Λέσβον ἔχοντες ἔπλεον ἐπὶ τὴν ἤπειρον. καὶ προσβαλόντες τῆς Φωκαΐδος ἐς τὸν ἐν Καρτερίοις λιμένα καὶ ἀριστοποιησάμενοι παραπλεύσαντες δειπνοποιοῦνται ἐν Ἀργεννούσαις τῆς ἠπείρου, ἐν τῷ ἀντιπέρας τῆς Μυτιλήνης. ἐντεῦθεν δ' ἔτι 2
πολλῆς νυκτὸς παραπλεύσαντες καὶ ἀφικόμενοι τῆς ἠπείρου ἐς Ἁρματοῦντα καταντικρὺ Μηθύμνης ἀριστοποιησάμενοι διὰ ταχέων παραπλεύσαντες Λέκτον καὶ Λάρισσαν καὶ Ἀμαξιτὸν καὶ τὰ ταύτῃ χωρία ὡφικνοῦνται ἐς Ῥοίτειον ἤδη τοῦ Ἑλλησπόντου, πρωΐτερον μέσων νυκτῶν. εἰσὶ δ' αἱ τῶν νεῶν καὶ ἐς Σίγειον κατῆραν καὶ ἄλλοσε τῶν ταύτῃ χωρίων. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐν τῇ Σησιῷ δυοῖν δεούσαις εἴκοσι ναυσὶν 102
ὄντες, ὡς αὐτοῖς οἵ τε φρυκτωροὶ ἐσήμαινον καὶ ᾐσθάνοντο τὰ πυρὰ ἐξαίφνης πολλὰ ἐν τῇ πολεμίᾳ φανέντα, ἔγνωσαν ὅτι ἐσπλέουσιν οἱ Πελοποννήσιοι. καὶ τῆς αὐτῆς ταύτης νυκτὸς ὡς εἶχον τάχους ὑπομίξαντες τῇ Χερσονήσῳ παρέπλεον ἐπ' Ἐλαιοῦντος, βουλόμενοι ἐκπλεῦσαι ἐς τὴν εὐρυχωρίαν τὰς τῶν πολεμίων ναῦς. καὶ τὰς μὲν ἐν Ἀβύδῳ 2
ἑκκαίδεκα ναῦς ἔλαθον, προειρημένης φυλακῆς τῷ φιλίῳ ἐπίπλῳ, ὅπως αὐτῶν ἀνακῶς ἔξουσιν, ἣν ἐκπλέωσιν· τὰς δὲ μετὰ τοῦ Μινδάρου ἅμα τῇ ἕῳ κατιδόντες τὴν δίωξιν εὐθὺς ποιούμενοι οὐ φθάιουσι πᾶσαι, ἀλλ' αἱ μὲν πλείους ἐπὶ

Χίου, οὐ für Χίου Hf. — Ἀργεννούσαις für Ἀργινούσαις die beſten Hſn.; mit zwei σ eine, richtig nach Schäfer z. Plut. 4 p. 411. — τῆς ἠπείρου verdächtigt Kr. als aus § 2 entſtanden p. 306 s.

§ 2. ἔτι πολλῆς νυκτός noch tief in der Nacht. (Ba.) — παραπλεύσαντες. τὴν Κυμαίαν fügen gute Hſn. hinzu aus § 1; τὴν Καναίαν vermuthet Pp.; auch παραπλεύσαντες καὶ verdächtigt Kr. — Ῥοίτειον für Ῥοίτειον eine gute Hſ. — ἤδη τοῦ Ἑ. was ſchon zum H. gehört. (Ba.)

C. 102. § 1. ὑπομίξαντες, ἐγγίσαντες. (Sch.) — ἐκπλεῦσαι, ἀντὶ τοῦ ἐκπλεύσαντες διαφυγεῖν. (Sch.) So 3, 34, 2 ὑπεξελθόντες τούτους. (Scholefield.)

§ 2. τὰς ἑκκαίδεκα 99, 3. (Dé.) — τῷ φιλίῳ ἐπίπλῳ. ὑπὸ τοῦ φιλίου ἐπίπλου, τουτέστιν ὑπὸ τοῦ στόλου τοῦ μετὰ Μινδάρου, ὅπως παραφυλάττωσι τοὺς Ἀθηναίους ὑπὲρ τοῦ μὴ λαθεῖν αὐτοὺς ἐκπλεύσαντας. (Sch.) — ἀνακῶς ἀντὶ τοῦ προνοητικῶς καὶ φυλακτικῶς. (Sch.) Joniſch, wie bei Her. 8, 109. (Waſſe.) — ποιούμενοι. ποιουμένου

τῆς Ἴμβρου καὶ Λήμνου διέφυγον, τέσσαρες δὲ τῶν νεῶν αἱ
3 ὕσταται πλέουσαι καταλαμβάνονται παρὰ τὸν Ἐλαιοῦντα. καὶ
μίαν μὲν ἐπρκείλασαν κατὰ τὸ ἱερὸν τοῦ Πρωτεσιλάου αὐ-
τοῖς ἀνδράσι λαμβάνουσιν, δύο δ' ἑτέρας ἄνευ τῶν ἀνδρῶν·
103 τὴν δὲ μίαν πρὸς τῇ Ἴμβρῳ κενὴν καταπαίουσιν. μετὰ δὲ
τοῦτο ταῖς τε ἐξ Ἀβύδου ξυμμιγείσαις καὶ ταῖς ἄλλαις ξυμ-
πάσαις ἓξ καὶ ὀγδοήκοντα πολιορκήσαντες Ἐλαιοῦντα ταύτην
τὴν ἡμέραν, ὡς οὐ προσεχώρει, ἀπέπλεσαν ἐς Ἄβυδον.

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ψευσθέντες τῶν σκοπῶν καὶ οὐκ ἂν
οἰόμενοι σφᾶς λαθεῖν τὸν παράπλουν τῶν πολεμίων νεῶν,
ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν ιειχομαχοῦντες, ὡς ἤσθοντο, εὐθὺς ἀπο-
λιπόντες τὴν Ἔρεσον κατὰ τάχος ἐβοήθουν ἐς τὸν Ἑλλήσπον-
2 τον· καὶ δύο τε ναῦς τῶν Πελοποννησίων αἱροῦσιν, αἳ πρὸς
τὸ πέλαγος τότε θρασύτερον ἐν τῇ διώξει ἀπάρασαι περι-
πεσον αὐτοῖς, καὶ ἡμέρᾳ ὕστερον ἀφικόμενοι ὁρμίζονται ἐς
τὸν Ἐλαιοῦντα καὶ τὰς ἐκ τῆς Ἴμβρου ἔσαι κατέφυγον κομί-
ζονται καὶ ἐς τὴν ναυμαχίαν πένθ' ἡμέρας παρεσκευάζοντο.
104 μετὰ δὲ τοῦτο ἐναυμάχουν τρόπῳ τοιῷδε. οἱ Ἀθηναῖοι
παρέπλεον ἐπὶ κέρως τεταγμένοι παρ' αὐτὴν τὴν γῆν ἐπὶ τῆς
Σηστοῦ, οἱ δὲ Πελοποννήσιοι αἰσθόμενοι ἐκ τῆς Ἀβύδου
ἀντανῆγον καὶ αὐτοί. καὶ ὡς ἔγνωσαν ναυμαχήσοντες, πα-
ρέτειναν τὸ κέρας οἱ μὲν Ἀθηναῖοι παρὰ τὴν Χερσόνησον,
ἀρξάμενοι ἀπὸ Ἰδάκου μέχρι Ἀρριανῶν, νῆες ἓξ καὶ ἑβδο-
μήκοντα, οἱ δ' αὖ Πελοποννήσιοι ἀπὸ Ἀβύδου μέχρι Δαρ-

Kr. u. Dobree. — Ἴμβρου für ἠπείρου einige Hſn. — παρά. zu 6, 57, 3.

§ 3. τὴν μίαν. Gr. 50, 2 A. 8.

C. 103. § 1. ταῖς ἐξ Ἀ. 8, 99, 3. — ψευσθέντες τῶν σκοπῶν, ψευσθέντων τῶν σκοπῶν καὶ ἁμαρτόντων. (Sch.) Ein ſonderbarer Ausdruck da man für das Concretum ein Abſtractum erwarten würde, wie in den Phraſen ψεύσεσθαι γνώμης, ἐλπίδος. (Py.) Der Sinn iſt wohl eig.: getäuſcht in der Zuverläſſigkeit der Späher. Lyſ. 19, 49: φαινόμεθα τῶν ἀρχαιοπλούτων πολὺ ἐψευσμένοι, rückſichtlich ihres Reichthums. Xen. Mem 4, 2, 26: διὰ τὸ ἐψεῦσθαι ἑαυτῶν πλεῖστα κακὰ πάσχουσιν οἱ ἄνθρωποι.

§ 2. τότε 8, 102, 2. — τὴν ναυμαχίαν die zu liefernde Seeſchlacht.

C. 104. § 1. ἐπὶ κέρως. zu 2, 90, 3. — ἑβδομήκοντα

βάνον, νῆες ὀκτὼ καὶ ἑξήκοντα. κέρας δὲ τοῖς μὲν Πελο- 2
ποννησίοις εἶχον τὸ μὲν δεξιὸν Συρακόσιοι, τὸ δ' ἕτερον
αὐτὸς Μίνδαρος καὶ τῶν νεῶν αἱ ἄριστα πλέουσαι, Ἀθη-
ναίοις δὲ τὸ μὲν ἀριστερὸν Θράσυλλος, ὁ δὲ Θρασύβουλος
τὸ δεξιόν· οἱ δ' ἄλλοι στρατηγοὶ ὡς ἕκαστοι διετάξαντο.
ἐπειγομένων δὲ τῶν Πελοποννησίων πρότερόν τε ξυμμῖξαι 3
καὶ κατὰ μὲν τὸ δεξιὸν τῶν Ἀθηναίων, ὑπερσχόντες αὐτοὶ
τῷ εὐωνύμῳ, ἀποκλῆσαι τοῦ ἔξω αὐτοὺς ἔκπλου, εἰ δύναιντο,
κατὰ δὲ τὸ μέσον ἐξῶσαι πρὸς τὴν γῆν οὐχ ἑκὰς οὖσαν, οἱ
Ἀθηναῖοι γνόντες, ἢ μὲν ἐβούλοντο ἀποφράξασθαι αὐτοὺς
οἱ ἐναντίοι, ἀντεπεξῆγον καὶ περιεγίγνοντο τῷ πλῷ, τὸ δ' εὐ-
ώνυμον αὐτοῖς ὑπερεβεβλήκει ἤδη τὴν ἄκραν ἣ Κυνὸς σῆμα
καλεῖται. τῷ δὲ μέσῳ, τοιούτου ξυμβαίνοντος, ἀσθενέσι 4
καὶ διεσπασμέναις ταῖς ναυσὶ καθίσταντο, ἄλλως τε καὶ
ἐλάσσοσι χρώμενοι τὸ πλῆθος καὶ τοῦ χωρίου τοῦ περὶ τὸ
Κυνὸς σῆμα ὀξεῖαν καὶ γωνιώδη τὴν περιβολὴν ἔχοντος, ὥστε
τὰ ἐν τῷ ἐπέκεινα αὐτοῦ γιγνόμενα μὴ κάτοπτα εἶναι.
προσπεσόντες οὖν οἱ Πελοποννήσιοι κατὰ τὸ μέσον ἐξέωσάν 105
τε ἐς τὸ ξηρὸν τὰς ναῦς τῶν Ἀθηναίων καὶ ἐς τὴν γῆν ἐπεξ-
έβησαν, τῷ ἔργῳ πολὺ περισχόντες. ἀμῦναι δὲ τῷ μέσῳ
οὔθ' οἱ περὶ τὸν Θρασύβουλον ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ ὑπὸ πλήθους
τῶν ἐπικειμένων νεῶν ἐδύναντο οὔθ' οἱ περὶ τὸν Θράσυλλον
ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου· ἀφανές τε γὰρ ἦν διὰ τὴν ἄκραν τὸ 2
Κυνὸς σῆμα καὶ ἅμα οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ ἄλλοι οὐκ ἐλάσ-

---

für ὀγδοήκοντα die beſten Hſſ. — ἑξήκοντα. ὀγδοήκοντα Acac. u. eine Hſ. vgl. Kr. p. 318 s.

§ 3. ξυμμῖξαι, συμπεσεῖν, συρράξαι. (Sch.) — ὑπερσχόντες für ὑπερσχόντων. zu 8, 63, 2. — ἀποκλῆσαι für ἀποκλεῖσαι Bk. — ἀντεπεξῆγον mit Bezug auf die Ueberflügelung, ὑπερσχόντες hier, ἐπεξαγωγή 105, 3. — περιεγίγνοντο τῷ πλῷ, ἐφθασαν πλεύσαντες οὗ ἐβούλοντο ἀποκλεῖσαι αὐτοὺς οἱ ἐναντίοι. (Dd.)

§ 4. ὑπερεβεβλήκει. ὑπερεκβεβλήκει einige gute Hſſ. — τὴν περιβολήν, τὸ προκύπτον ἐς θάλασσαν ὃ ἐδει τοὺς Ἀθηναίους περιβαλεῖν. (Dd.)

C. 105. § 1. περισχόντες, ἡγοῦν περιγενόμενοι, κρείττονες γενόμενοι. (Sch.) vgl. 5, 7, 2.

§ 2. ἀφανές. Gr. 43, 4 A. 13. ἀφανέστερα einige gute Hſſ.

σους ἐπιτεταγμένοι εἶργον αὐτούς, πρὶν οἱ Πελοποννήσιοι διὰ τὸ κρατήσαντες ἀδεῶς ἄλλοι ἄλλην ναῦν διώκειν ἤρξαντο
3 μέρει τινὶ σφῶν ἀτακτότεροι γενέσθαι. γνόντες δὲ οἱ περὶ τὸν Θρασύβουλον τὰς ἐπὶ σφίσι ναῦς ἐπεχούσας παυσάμενοι τῆς ἐπεξαγωγῆς ἤδη τοῦ κέρως καὶ ἐπαναστρέψαντες εὐθὺς ἠμύναντό τε καὶ τρέπουσιν, καὶ τὰς κατὰ τὸ νικῆσαν τῶν Πελοποννησίων μέρος ὑπολαβόντες πεπλανημένας ἔκοπτόν τε καὶ ἐς φόβον τὰς πλείους ἀμαχεὶ καθίστασαν. οἵ τε Συρακόσιοι ἐτύγχανον καὶ αὐτοὶ ἤδη τοῖς περὶ τὸν Θράσυλλον ἐνδεδωκότες καὶ μᾶλλον ἐς φυγὴν ὁρμήσαντες, ἐπειδὴ καὶ τοὺς
106 ἄλλους ἑώρων. γεγενημένης δὲ τῆς τροπῆς καὶ καταφυγόντων τῶν Πελοποννησίων πρὸς τὸν Μείδιον μάλιστα πεταμὸν τὸ πρῶτον, ὕστερον δὲ ἐς Ἄβυδον, ναῦς μὲν ὀλίγας ἔλαβον οἱ Ἀθηναῖοι — στενὸς γὰρ ὢν ὁ Ἑλλήσποντος βραχείας τὰς ἀποφυγὰς τοῖς ἐναντίοις παρεῖχεν — τὴν μέντοι νίκην ταύτην
2 τῆς ναυμαχίας ἐπικαιροτάτην δὴ ἔσχον. φοβούμενοι γὰρ τέως τὸ τῶν Πελοποννησίων ναυτικὸν διά τε τὰ κατὰ βραχὺ σφάλματα καὶ διὰ τὴν ἐν τῇ Σικελίᾳ ξυμφορὰν ἀπηλλάγησαν τοῦ σφᾶς τε αὐτοὺς καταμέμφεσθαι καὶ τοὺς πολεμίους ἔτι
3 ἀξίους του ἐς τὰ ναυτικὰ νομίζειν. ναῦς μέντοι τῶν ἐναντίων λαμβάνουσι Χίας μὲν ὀκτώ, Κορινθίας δὲ πέντε, Ἀμπρακιώτιδας δὲ δύο καὶ Βοιωτίας δύο, Λευκαδίων δὲ καὶ Λακεδαιμονίων καὶ Συρακοσίων καὶ Πελληνέων μίαν ἑκάστων· αὐτοὶ δὲ πεντεκαίδεκα ναῦς ἀπολλύασιν. στήσαντες δὲ τροπαῖον ἐπὶ τῇ ἄκρᾳ οὗ τὸ Κυνὸς σῆμα καὶ τὰ ναυάγια προσαγαγόμενοι καὶ νεκροὺς τοῖς ἐναντίοις ὑποσπόνδους ἀποδόντες ἀπέστειλαν καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας τριήρη ἄγγελον τῆς

---

§ 3. γνόντες, τὴν ἀταξίαν. (Ba.) — ἐπεχούσας, ἐφεδρευούσας, ἐπικειμένας. (Sch.) Her. 9, 59: ἐπεῖχε ἐπὶ Λακεδαιμονίους. (Att.) Es widerſtrebt Haaſe S. 104. — ὑπολαβόντες, δεξάμενοι. (Sch.) ὑπολαμβάνοντες mehrere gute Hſn. — ἑώρων, ἐς φυγὴν ὁρμήσαντας. Gr. 56, 16 A.

C. **106.** § 1. *Μείδιον* für *Πύδιον* die beſten Hſn.

§ 2. *κατὰ βραχύ*, ἄρτι, πρὸ ὀλίγου γεγενημένα. (Sch.) ein und der andere Verluſt im Kleinen. (Pl.) zu 4, 96, 3. — *καταμέμφεσθαι*. zu 7, 77, 1. — *του* für *τοῦ* Dr.

§ 3. *Πελληνέων* für *Πελληναίων* einige Hſn. vgl. 2, 9, 1. 8, 3, 3. (Bf.) — προσαγαγόμενοι, ἰδιωσάμενοι, (Sch.) — *τοὺς* vor *νεκροὺς* iſt mit den beſten Hſn. getilgt. zu 1, 54, 2.

νίκης. οἱ δ' ἀφικομένης τῆς νεὼς καὶ ἀνέλπιστον τὴν εὐτυ- 4
χίαν ἀκούσαντες ἐπί τε ταῖς περὶ τὴν Εὔβοιαν ἄρτι ξυμφο-
ραῖς καὶ κατὰ τὴν στάσιν γεγενημέναις πολὺ ἐπερρώσθησαν,
καὶ ἐνόμισαν σφίσιν ἔτι δυνατὰ εἶναι τὰ πράγματα, ἢν προ-
θύμως ἀντιλαμβάνωνται, περιγενέσθαι.

Μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν ἡμέρᾳ τετάρτῃ ὑπὸ σπουδῆς 107
ἐπισκευάσαντες τὰς ναῦς οἱ ἐν τῇ Σηστῷ Ἀθηναῖοι ἔπλεον
ἐπὶ Κύζικον ἀφεστηκυῖαν· καὶ κατιδόντες καθ' Ἁρπάγιον
καὶ Πρίαπον τὰς ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου ὀκτὼ ναῦς ὁρμούσας
ἐπιπλεύσαντες καὶ μάχῃ κρατήσαντες τοὺς ἐν τῇ γῇ ἔλαβον
τὰς ναῦς. ἀφικόμενοι δὲ καὶ ἐπὶ τὴν Κύζικον, ἀτείχιστον 2
οὖσαν, προσηγάγοντο πάλιν καὶ χρήματα ἀνέπραξαν. ἔπλευ-
σαν δ' ἐν τούτῳ καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἐκ τῆς Ἀβύδου ἐπὶ
τὸν Ἑλαιοῦντα καὶ τῶν σφετέρων νεῶν τῶν αἰχμαλώτων ὅσαι
ἦσαν ὑγιεῖς ἐκομίσαντο — τὰς δὲ ἄλλας Ἐλαιούσιοι κατέ-
καυσαν — καὶ ἐς τὴν Εὔβοιαν ἀπέπεμψαν Ἱπποκράτην καὶ
Ἐπικλέα κομιοῦντας τὰς ἐκεῖθεν ναῦς.

Κατέπλευσε δὲ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτους καὶ 108
ὁ Ἀλκιβιάδης ταῖς τρισὶ καὶ δέκα ναυσὶν ἀπὸ τῆς Καύνου
καὶ Φασήλιδος ἐς τὴν Σάμον, ἀγγέλλων ὅτι τάς τε Φοινίσσας
ναῦς ἀποστρέψειε Πελοποννησίοις ὥστε μὴ ἐλθεῖν καὶ τὸν
Τισσαφέρνην ὅτι φίλον πεποιήκοι μᾶλλον Ἀθηναίοις ἢ πρό-
τερον. καὶ πληρώσας ναῦς ἑννέα πρὸς αἷς εἶχεν Ἁλικαρνα-
σέας τε πολλὰ χρήματα ἐξέπραξε καὶ Κῶν ἐτείχισεν. ταῦτα
δὲ πράξας καὶ ἄρχοντα ἐν τῇ Κῷ καταστήσας πρὸς τὸ μετό-
πωρον ἤδη ἐς τὴν Σάμον κατέπλευσεν.

---

§ 4. ἀφικομένης καὶ ἀκούσαντες. Gr. 56, 14 A. 2. — δυ-
νατά für δυνατόν, wie 3, 86, 2. (Dr.)

C. 107. § 1. ἐν τῇ für ἐν mehrere u. einige gute Hſn.

§ 2. ἀνέπραξαν. Gr. 57, 10 A. 6. vgl. 108, 1. — αἰχμα-
λώτων, die 106, 3. (Sch. u. Pp.) — Ἱπποκράτην. Ἱπποκράτη
zwei gute Hſn. — τὰς ἐκεῖθεν. Gr. 50, 8 A. 15; über die Sache
94 ff. (Dd.)

C. 108. § 1. ταῖς. 8, 88. — τάς τε. τε fehlt in einigen gu-
ten Hſn. — ἀποστρέψειε für ἀποτρέψειε gute Hſn. — ἐτείχισε für
ἐτείχιζε die besten Hſn. — καὶ vor ἄρχοντα haben einige Hſn. —
ἄρχοντα für ἄρχοντας eine gute Hſ.

2 Καὶ ὁ Τισσαφέρνης ἀπὸ τῆς Ἀσπένδου, ὡς ἐπύθετο τὰς τῶν Πελοποννησίων ναῦς ἐκ τῆς Μιλήτου ἐς τὸν Ἑλλήσποντον πεπλευκυίας, ἀναζεύξας ἤλαυνεν ἐπὶ τῆς Ἰωνίας. ὄντων δὲ τῶν Πελοποννησίων ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ, Ἀνταν-δριοι, εἰσὶ δὲ Αἰολῆς, παραχομισάμενοι ἐκ τῆς Ἀβύδου πεζῇ διὰ τῆς Ἴδης τοῦ ὄρους ὁπλίτας ἐσηγάγοντο ἐς τὴν πόλιν, ὑπὸ Ἀρσάκου τοῦ Πέρσου, Τισσαφέρνους ὑπάρχου, 3 ἀδικούμενοι, ὅσπερ καὶ Δηλίους τοὺς Ἀτραμύττιον κατοικήσαντας, ὅτε ὑπ' Ἀθηναίων Δήλου καθάρσεως ἕνεκα ἀνέστησαν, ἔχθραν προσποιησάμενος ἄδηλον καὶ ἐπαγγελίας στρατιὰν αὐτῶν τοῖς βελτίστοις, ἐξαγαγὼν ὡς ἐπὶ φιλίᾳ καὶ ξυμμαχίᾳ τηρήσας ἀριστοποιουμένους καὶ περιστήσας ἐκ τοῦ ἑαυτοῦ κατηκόντισεν. φοβούμενοι οὖν αὐτὸν διὰ τοῦτο τὸ ἔργον μήποτε καὶ περὶ σφᾶς τι παρανομήσῃ καὶ ἄλλα ἐπι-βάλλοντος αὐτοῦ ἃ φέρειν οὐκ ἠδύναντο ἐκβάλλουσι τοὺς 109 φρουροὺς αὐτοῦ ἐκ τῆς ἀκροπόλεως. ὁ δὲ Τισσαφέρνης αἰσθόμενος καὶ τοῦτο τῶν Πελοποννησίων τὸ ἔργον καὶ οὐ μόνον τὸ ἐν Μιλήτῳ καὶ Κνίδῳ — καὶ ἐνταῦθα γὰρ αὐτοῦ ἐξεπεπτώκεσαν οἱ φρουροί — διαβεβλῆσθαί τε νομίσας αὐτοῖς σφόδρα καὶ δείσας μὴ καὶ ἄλλο τι ἔτι βλάπτωσιν, καὶ ἅμα ἀχθόμενος εἰ Φαρνάβαζος ἐξ ἐλάσσονος χρόνου καὶ δαπάνης δεξάμενος αὐτοὺς κατορθώσει τι μᾶλλον τῶν πρὸς

---

§ 2. παραχομισάμενοι, ἦγον διηθάτους καὶ ἔξω τῆς προειμένης ὁδοῦ ἀγαγόντες. δῆλον δὲ τοῦτο διὰ τοῦ εἰρηκέναι ὅτι διὰ τοῦ ὄρους, δηλονότι δι' ὁδοῦ ἀτρίπτου καὶ ἀσυνήθους. (Sch.)

§ 3. κατοικήσαντας ὅτε ſich angeſiedelt nachdem. vgl. 5, 1, 2. — ἔχθραν προσποιησάμενος ἄδηλον nachdem er eine geheime Feindſchaft gegen Jemand den er bekriegen wolle vorgeſchützt. — στρατιάν. στρατειαν A. Pθ.; doch ſ. zu 1, 3, 4. — φοβούμενοι αὐτὸν μή. Gr. 61, 6 A. 5. — καὶ vor ἄλλα verbindet wohl die Participia. — ἄλλα. ἅπερ Kr. — ἐπιβάλλοντος ἐπιτιθέντος αὐτοῖς (αὐτοῦ?) τοῖς Ἀνταν̓δρίοις. (Sch.) Her. 1, 106, 1: ἔπρησσον παρ' ἑκάστων τὸ ἑκάστοισι ἐπέβαλλον.

C. 109 § 1. τὸ ἐν. τὸ ἐν τῇ mehrere auch gute Hſn. — καὶ — γάρ. zu 1, 31, 2; über die Sache 8, 84, 2. (Dr.) — αἰτοῖς. αὐτοὺς viele, z. Th. gute Hſſ. — ἔτι βλάπτωσι für ἐπιβλάπτωσι die beſten Hſn. — μᾶλλον ἢ αὐτὸς Τισσαφέρνης. (A. Pθ.) — τῶν πρὸς τοὺς Α. von den Unternehmungen gegen die A., der Ge. von regiert. Doch fehlt τῶν in zwei Hſn.

τοὺς Ἀθηναίους, πορεύεσθαι διενοεῖτο πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ 2
Ἑλλησπόντου, ὅπως μέμψηταί τε τῶν περὶ τὴν Ἄντανδρον
γεγενημένων καὶ τὰς διαβολὰς καὶ περὶ τῶν Φοινισσῶν
νεῶν καὶ τῶν ἄλλων εὐπρεπέστατα ἀπολογήσηται. καὶ ἀφι-
κόμενος πρῶτον ἐς Ἔφεσον θυσίαν ἐποιήσατο τῇ Ἀρτέμιδι.
[ὅταν ὃ μετὰ τοῦτο τὸ θέρος χειμὼν τελευτήσῃ, ἓν καὶ εἰκο-
στὸν ἔτος πληροῦται.]

---

§ 2. πρὸς αὐτοὺς, τοὺς Πελοποννησίους. (Ba.) — μέμψηται τῶν γεγενημένων. Gr. 47, 21. τὰ τῶν für τῶν die beſten Hſn. — διαβολάς. λείπει τὸ ἀπώσηται. (Sch.) Mehrere Hſn. fügen ἀπώσηται hinzu. Doch findet ſich ἀπολογεῖσθαι auch mit dem Ac., wenigſtens bei Spätern. (Hertlein). Verſchieden iſt ἀπολογεῖσθαι 3, 62, 4 zur Vertheidigung aufführen. (Pp.) — ὅταν — πληροῦται fehlt in einer Hſ., ſchon verdächtigt von Dodwell.

ΜΑΡΚΕΛΛΙΝΟΥ

ἐκ τῶν εἰς Θουκυδίδην σχολίων περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ Θουκυδίδου καὶ τῆς τοῦ λόγου ἰδέας.

---

1 Τῶν Δημοσθένους μύστας γεγενημένους θείων λόγων τε καὶ ἀγώνων, συμβουλευτικῶν τε καὶ δικανικῶν νοημάτων μεστοὺς γενομένους καὶ ἱκανῶς ἐμφορηθέντας, ὥρα λοιπὸν καὶ τῶν Θουκυδίδου τελετῶν ἐντὸς καταστῆναι· πολὺς γὰρ ἀνὴρ τέχναις καὶ κάλλει λόγων καὶ ἀκριβείᾳ πραγμάτων καὶ στρατηγικαῖς συμβουλαῖς καὶ πανηγυρικαῖς ὑποθέσεσιν. ἀναγκαῖον δὲ πρῶτον εἰπεῖν τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὸ γένος καὶ τὸν βίον· πρὸ γὰρ τῶν λόγων ταῦτα ἐξεταστέον τοῖς φρονοῦσι καλῶς.

Μαρκελλίνου. Ueber ihn iſt nichts bekannt. Die Schrift ſelbſt beſteht wie ſie vorliegt wenigſtens aus drei Aufſätzen verſchiedener Verfaſſer. — *ἐκ τῶν — ἰδέας* für *περὶ τοῦ Θουκυδίδου βίου καὶ τῆς ἰδέας αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὅλης ξυγγραφῆς παρεκβολή* eine gute Hſ.

1. *ἀνήρ.* *ὁ ἀνὴρ* Bk. — *ἀκριβείᾳ.* Ariſtid. *π. τῶν τεττάρων* p. 200 Cant.: (*Θουκυδίδης ὁ Ὀλόρου*) *οὐ μόνον τῇ τῶν λόγων δυνάμει καὶ σεμνότητι ἀλλὰ καὶ τῇ τῶν πραγμάτων ἀκριβείᾳ πλεῖστον προέχων τῶν συγγραφέων ἔοικεῖ.* — *στρατηγικαῖς* für *στρατηγίαις καί* Granert ad Marc. vit. Thuc. im Rhein. Muſ. 1, 3.

Θουκυδίδης τοίνυν ὁ συγγραφεὺς Ὀλόρου μὲν προῆλθε 2
πατρός, τὴν ἐπωνυμίαν ἔχοντος ἀπὸ Ὀλόρου τοῦ Θρᾳκῶν
βασιλέως, καὶ μητρὸς Ἡγησιπύλης, ἀπόγονος δὲ τῶν εὐδο-
κιμωτάτων στρατηγῶν, λέγω δὴ τῶν περὶ Μιλτιάδην καὶ
Κίμωνα. ᾠκείωτο γὰρ ἐκ παλαιοῦ τῷ γένει πρὸς Μιλτιάδην
τὸν στρατηγόν, τῷ δὲ Μιλτιάδῃ πρὸς Αἰακὸν τὸν Διός.
οὕτως αὐχεῖ τὸ γένος ὁ συγγραφεὺς ἄνωθεν. καὶ τούτοις 3
Δίδυμος μαρτυρεῖ, Φερεκύδην ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν
φάσκων οὕτως λέγειν· "Φιλαίας δὲ ὁ Αἴαντος οἰκεῖ ἐν
Ἀθήναις. ἐκ τούτου δὲ γίγνεται Δάϊκλος, τοῦ δὲ Ἐπίδυκος,
τοῦ δὲ Ἀκέστωρ, τοῦ δὲ Ἀγήνωρ, τοῦ δὲ Ὄλιος, τοῦ δὲ
Λύκης, τοῦ δὲ Τύφων, τοῦ δὲ Λάϊος, τοῦ δὲ Ἀγαμήστωρ,
τοῦ δὲ Τίσανδρος, [ἐφ' οὗ ἄρχοντος ἐν Ἀθήναις *] τοῦ δὲ
Μιλτιάδης, τοῦ δὲ Ἱπποκλείδης, ἐφ' οὗ ἄρχοντος Πανα-
θήναια ἐτέθη * τοῦ δὲ Μιλτιάδης, ὃς ᾤκησε Χερρόνησον."
μαρτυρεῖ τούτοις καὶ Ἑλλάνικος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Ἀσω- 4
πίδι. ἀλλ' οὐκ ἂν εἴποι τις, τί αὐτῷ πρὸς Θουκυδίδην;
ἔστι γὰρ οὕτως τούτου συγγενής. Θρᾷκες [καὶ] Δόλογκοι 5
ἐπολέμουν πρὸς Ἀψινθίους, ὄντας γείτονας· ταλαιπωρού-
μενοι δὲ τῷ πολέμῳ καὶ τί κακὸν οὐ πάσχοντες ἐκ τοῦ
μεῖον ἔχειν ἀεὶ τῶν πολεμίων καταφεύγουσιν ἐπὶ τὰ του
θεοῦ χρηστήρια, εἰδότες ὅτι μόνος θεὸς ἐξ ἀμηχάνων
εὑρίσκει πόρους· θεοῦ γὰρ ἰσχὺς καὶ κατ' Αἰσχύλον
ὑπερτέρα, πολλάκις δ' ἐν κακοῖσι τὰν ἀμήχανον ἐκ χαλεπᾶς

---

2. *Θουκυδίδης.* Krügers Unterſuchungen über das Leben des Thuk. 1832. — *δή. δεῖ* — *γάρ* für *δέ* eine gute Hſ. — *τὸ γένος. τοῦ γένους?*

3. *Φερεκύδης* nicht der Syrier, ſondern der Lerier oder Athener. vgl. Sturz Pher. fragmm. p. 84 ff. (Pp.) — *Φιλαίας. Φιλαῖος* Weſſeling z. Her. 6, 35. Ueber die Stammtafel Bömel Exerc. chronol. de aet. Sol. et Croesi. (Pp.) — *Δάϊκλος. Αἶκλος* Caſaub. — *Ἐπίδυκος. Ἐπίδικος* Grauert, *Ἐπίλυκος* Gö. — *Τύφων. Τόφων* eine gute Hſ., *Ἰοφῶν* Hertlein? — *ἐφ' οὗ ἄρχοντος ἐν Ἀθήναις* tilgen Rutgerſius, Corſini F. A. zu Ol. 53, 3 u. Bömel, der *τοῦ δὲ Τίσανδρος* dafür hinzugefügt. — *ἐτέθη ἐτέθη, καὶ Κύψελος* Bömel. — *ᾤκησε. ᾠκισε* Steph. u. Caſ.; doch ſ. zu Th. 1, 8, 1.

5. *Δόλογκοι* für *Δόλοπες* Weſſ. zu Her. 6, 34. — *θεός* für *ὁ θεός* eine gute Hſ. — *θεὸς — πόρους.* nach Aeſch. Pro. 59. (Hudſon.) — *Αἰσχύλον*, Sieben 211 ff. (Hudſ.) Dort ſteht *πολλάκι* — *κἀκ χαλ.* — *ὑπερθ' ὀμμάτων.*

6 δύας ὑπέρ τε ὁμμάτων κρημναμένων νεφέλαν ὀρθοῖ. καὶ
οὐκ ἐψεύσθησαν τῶν ἐλπίδων· ἐχρήσθησαν γὰρ κράτιστον
ἕξειν ἡγεμόνα τοῦτον ὃς ἂν αὐτοὺς ἁλωμένους ἐπὶ ξενίαν
καλέσῃ. [τότε καὶ Κροῖσος εἶχε Λυδίαν καὶ τὰς Ἀθήνας ἡ
Πεισιστρατιδῶν τυραννίς.] ἐπανιόντες οὖν ἀπὸ τοῦ χρηστη-
ρίου περιέτυχον τῷ Μιλτιάδῃ πρὸ τῶν θυρῶν καθεζομένῳ
τῆς αὐτοῦ οἰκίας, ἀχθομένῳ μὲν τῇ τυραννίδι, ζητοῦντι δὲ
δικαίαν τῆς Ἀττικῆς ἔξοδον· ταῦτα γὰρ ᾠκονόμησεν ὁ
7 χρησμὸς αὐτοῖς. ὁρῶν οὖν αὐτοὺς πλανητῶν ἔχοντας στολήν,
συνεὶς τί δύναται πλάνη καλεῖ τοὺς ἄνδρας ἐπὶ ξενίᾳ,
ὑπηρετῶν τῷ χρησμῷ λανθάνων. οἱ δ' ἤσθησαν τὸν ἡγε-
μόνα τὸν ἀπὸ τῶν ξενίων εἰληφότες καὶ πάντα αὐτῷ διηγη-
σάμενοι στρατηγὸν ἐχειροτόνησαν αὑτῶν. οἱ μὲν οὖν τὸν
θεὸν φασιν ἐρωτήσαντα ἐξελθεῖν, οἱ δὲ οὐκ ἄνευ γνώμης
τοῦ τυράννου τὴν ἔξοδον πεποιηκέναι, ἀλλὰ τῷ κρατοῦντι τὴν
πρόσκλησιν τῶν Θρᾳκῶν διηγησάμενον ἀπελθεῖν· ὃς καὶ
προσδοὺς δύναμιν ἀπέπεμψεν, ἡσθεὶς ὅτι μέγα δυνάμενος
8 ἀνὴρ ἕξεισι τῶν Ἀθηνῶν. οὗτος οὖν ἡγούμενος ἐπλήρωσε
τὰ μεμαντευμένα, καὶ μετὰ τὴν νίκην γίγνεται καὶ Χερρονήσου
9 οἰκιστής. ἀποθανόντος δὲ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ διαδέχεται τὴν
ἐν Χερρονήσῳ ἀρχὴν Στησαγόρας ὁ ..... ἀδελφὸς ὁμομή-
10 τριος. ἀποθανόντος δὲ καὶ τούτου διαδέχεται τὴν ἀρχὴν
Μιλτιάδης, ὁμώνυμος μὲν τῷ πρώτῳ οἰκιστῇ, ἀδελφὸς δὲ
11 Στησαγόρου ὁμομήτριος καὶ ὁμοπάτριος. οὗτος οὖν, ὅτων
αὐτῷ παίδων ἐξ Ἀττικῆς γυναικός, ὅμως ἐπιθυμῶν δυνα-
στείας λαμβάνει Θρᾳκῶν βασιλέως Ὄλόρου θυγατέρα Ἡγη-
12 σιπύλην πρὸς γάμον· ἐξ οὗ καὶ αὐτῇς γίνεται παιδίον. κα-
τελθόντων δὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα Περσῶν συσκευασάμενος τὰ
αὐτοῦ εἰς τὰς Ἀθήνας πέμπει καὶ τὰ πολλὰ τοῦ γένους
ἀποστέλλει. ἡ δὲ ναῦς ἁλίσκεται, ἐν ᾗ καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ,
ἀλλ' οὐχ οἱ ἐκ τῆς γυναικὸς τῆς Θρᾳκικῆς· ἀφίενται δ' ὑπὸ
βασιλέως, εἴ γε μὴ Ἡρόδοτος ψεύδεται. Μιλτιάδης δ' εἰς

---

6. καὶ οὐκ. κοὐκ Bk. — ἐχρήσθησαν sie erhielten ein Orakel, ungewöhnlich. — θυρῶν für ὁρῶν Rutgerſ. — τῆς αὑτοῦ οἰκίας für τῆς Ἀττικῆς derſ. vgl. jedoch Valck. zu Her. 6, 35. (Pp.)

7. ὅς für οἷς Caſaubonus.

9. ὁ ..... ἀδελφός. Die Lücke erkannte Bk. vgl. Her. 6, 38 f. αὐτοῦ nach ἀδελφός fehlt in einer guten Hſ.

12. ἁλίσκεται. Her. 6, 41. — Ἡρόδοτος hat dies nicht geſagt.

τὴν Ἀττικὴν ἐκ Θρᾴκης διαφυγὼν σώζεται. οὐκ ἀπέδρα δὲ
καὶ τὴν τῶν (ἐχθρῶν) συκοφαντίαν· ἐγκλήματα γὰρ αὐτῷ 13
(ἐπέφερον) διεξιόντες τὴν τυραννίδα. ἀποφεύγει δὲ (καὶ τού-
τους καὶ) στρατηγὸς τοῦ πρὸς τοὺς βαρβάρους πολέμου
γίγνεται. ἀπὸ τούτου οὖν ..... κατάγεσθαί φησι τὸ Θου- 14
κυδίδου γένος. καὶ μέγιστον τεκμήριον νομίζουσι τὴν πολλὴν
περιουσίαν καὶ τὰ ἐπὶ Θράκης κτήματα καὶ ..... σύλη μέ-
ταλλα χρυσᾶ. δοκεῖ οὖν τισιν ..... εἶναι τοῦ Μιλτιάδου ἢ 15
θυγατριδοῦς. παρέσχε δ' ἡμῖν τὴν ἄλλως αὐτὸς ζήτησιν,
μηδεμίαν μνήμην περὶ τοῦ γένους πεποιημένος. μὴ ἀγνοῶ- 16
μεν δὲ τοῦτο ὅτι Ὄρολος ὁ πατὴρ αὐτῷ ἐστί, τῆς μὲν πρώ-
της συλλαβῆς τὸ ρ ἐχούσης, τῆς δὲ δευτέρας τὸ λ. αὕτη γὰρ
ἡ γραφή, ὡς καὶ Διδύμῳ δοκεῖ, ἡμάρτηται. ὅτι γὰρ Ὄρολός
ἐστιν, ἡ στήλη δηλοῖ ἡ ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ κειμένη, ἔνθα
κεχάρακται· "Θουκυδίδης Ὀρόλου Ἁλιμούσιος." πρὸς γὰρ 17
ταῖς Μελιτίσι πύλαις καλουμέναις ἐστὶν ἐν Κοίλῃ τὰ καλού-
μενα Κιμώνια μνήματα, ἔνθα δείκνυται Ἡροδότου καὶ Θου-
κυδίδου τάφος. εὑρίσκεται δῆλον ὅτι τοῦ Μιλτιάδου γένους
ὄντως· ξένος γὰρ οὐδεὶς ἐκεῖ θάπτεται. καὶ Πολέμων δὲ
ἐν τῷ περὶ ἀκροπόλεως τούτοις μαρτυρεῖ· ἔνθα καὶ Τιμό-
θεον υἱὸν αὐτῷ γεγενῆσθαι προσιστορεῖ. ὁ δὲ Ἕρμιππος 18
καὶ ἀπὸ τῶν Πεισιστρατιδῶν αὐτὸν λέγει τῶν τυράννων ἕλ-
κειν τὸ γένος, διὸ καὶ διαφθονεῖν αὐτόν φησιν ἐν τῇ συγ-
γραφῇ τοῖς περὶ Ἁρμόδιον καὶ Ἀριστογείτονα, λέγοντα ὡς

---

13. δὲ καί. δὲ τοὺς ἐχθροὺς καί Grauert. — ἐχθρῶν, ἐπέφερον u. καὶ τούτους καί sind aus Suidas zugefügt.

14. οὖν. Die Lücke hat eine gute Hs. — καὶ .. σύλη. καὶ ἐν Σκαπτησύλῃ Pp., καὶ τὰ ἐν Σ. Bk.

15. τισίν. ἀδελφιδοῦς fügt Casaubonus hinzu, υἱδοῦς Pierson; ohne Lücke will Wuttcke ὁ für ἢ lesen.

16. Ὄρολος. Ὄλορος, οὐκ Ὄρολος u. im Folgenden zwei Mal Ὄλορος Grauert.

17. Μελιτίσι für Μελιρίσι Steph. u. Casaub. — Κοίλῃ. Kr. Unters. S. 69. — Ἡροδότου. Ἡρώδου Coraes zu Plut. Kim. 4, Ὀλόρου Sauppe. — εὑρίσκεται. εὑρίσκονται Schäfer. — ὄντως. ὄντες derselbe, ὤν Pp., ὄντως ὤν Grauert. — Τιμόθεον υἱόν für θεονυ Steph. u. Casaub.

18. λέγει. Kr. S. 5 f. — λέγοντα 6, 54 ff.

οὐκ ἐγένοντο τυραννοφόνοι· οὐ γὰρ ἐφόνευσαν τὸν τύραννον,
19 ἀλλὰ τὸν ἀδελφὸν τοῦ τυράννου Ἵππαρχον. ἠγάγετο δὲ γυ-
ναῖκα ἀπὸ Σκαπτησύλης τῆς Θρᾴκης. πλουσίαν σφόδρα καὶ
20 μέταλλα κεκτημένην ἐν τῇ Θρᾴκῃ. τοῦτον δὲ τὸν πλοῦτον
λαμβάνων οὐκ εἰς τρυφὴν ἀνήλισκεν, ἀλλὰ πρὸ τοῦ Πελο-
ποννησιακοῦ πολέμου τὸν πόλεμον αἰσθηθεὶς κινεῖσθαι μέλ-
λοντα προελόμενος συγγράψαι αὐτὸν παρεῖχε πολλὰ τοῖς
Ἀθηναίων στρατιώταις καὶ τοῖς Λακεδαιμονίων καὶ πολλοῖς
ἄλλοις, ἵνα ἀπαγγέλλοιεν αὐτῷ βουλομένῳ συγγράφειν τὰ
γινόμενα κατὰ καιρὸν καὶ λεγόμενα ἐν αὐτῷ τῷ πολέμῳ.
21 ζητητέον δὲ διὰ τί καὶ Λακεδαιμονίοις παρεῖχε καὶ ἄλλοις,
ἐξὸν Ἀθηναίοις διδόναι μόνοις καὶ παρ' ἐκείνων μανθάνειν.
καὶ λέγομεν ὅτι οὐκ ἀσκόπως καὶ τοῖς ἄλλοις παρεῖχεν·
σκοπὸς γὰρ ἦν αὐτῷ τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων συγγρά-
ψαι, εἰκὸς δὲ ἦν Ἀθηναίους πρὸς τὸ χρήσιμον ἑαυτῶν ἀπαγ-
γέλλοντας ψεύδεσθαι καὶ λέγειν πολλάκις ὡς ἡμεῖς ἐνικήσα-
μεν, οὐ νικήσαντας. διὸ πᾶσι παρεῖχεν, ἐκ τῆς τῶν πολ-
λῶν συμφωνίας θηρεύμενος τὴν τῆς ἀληθείας κατάληψιν· τὸ
γὰρ ἀσαφὲς ἐξελέγχεται τῇ τῶν πολλῶν συναδούσῃ συμφωνίᾳ.
22 ἤκουσε δὲ διδασκάλων. Ἀναξαγόρου μὲν ἐν φιλοσόφοις,
ὅθεν, φησὶν ὁ Ἄντυλλος, καὶ ἄθεος ῥῆμα ἐνομίσθη, τῆς
ἐκεῖθεν θεωρίας ἐμφορηθείς, Ἀντιφῶντος δὲ ῥήτορος, δει-
νοῦ τὴν ῥητορικὴν ἀνδρός, οὗ καὶ μέμνηται ἐν τῇ ὀγδόῃ ὡς
αἰτίου τῆς καταλύσεως τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς τῶν τετρακο-
σίων κατασπάσεως. ὅτι δὲ μετὰ τὸν θάνατον τιμωρούμενοι
τὸν Ἀντιφῶντα οἱ Ἀθηναῖοι ἔρριψαν ἔξω τῆς πόλεως τὸ
σῶμα, σεσιώπηκεν ὡς διδασκάλῳ χαριζόμενος· λέγεται γὰρ
ὡς ἔρριψαν αὐτοῦ τὸ σῶμα οἱ Ἀθηναῖοι ὡς αἰτίου τῆς
23 μεταβολῆς τῆς δημοκρατίας. οὐκ ἐπολιτεύσατο δ' ὁ συγγρα-
φεὺς γενόμενος ἐν ἡλικίᾳ οὐδὲ προσῆλθε τῷ βήματι, ἐστρα-
τήγησε δ', ἀρχέκακον ἀρχὴν παραλαβών· ἀπὸ γὰρ ταύτης

---

19. πλουσίαν. Kr. S. 40 ff.

20. αἰσθηθείς. Derſelbe Ao. Hiob 14, 23, wie αἰσθήσομαι Jeſ. 33, 11. (Pp.)

22. Ἀναξαγόρου. Kr. S. 37 f. — ἄθεος heißt jeder Orthodoxie Jeder der ihren Aberglauben ablehnt. — Ἀντιφῶντος. Kr. S. 33 ff. — ἐν τῇ ὀγδόῃ S. 68.

φυγαδεύεται. πεμφθεὶς γὰρ ἐπ' Ἀμφίπολιν Βρασίδου φθάσαντος καὶ προλαβόντος αὐτὴν ἔσχεν αἰτίαν, καίτοι μὴ πάντα κατασταὶς ἀνόνητος Ἀθηναίοις· τῆς μὲν γὰρ ἁμαρτάνει, Ἠιόνα δὲ τὴν ἐπὶ Στρυμόνι λαμβάνει. ἀλλὰ καὶ οὕτως τὸ πρῶτον ἀτύχημα εἰς ἁμάρτημα μεταλαβόντες φυγαδεύουσιν αὐτόν. γενόμενος δ' ἐν Αἰγίνῃ μετὰ τὴν φυγήν, 24
ὡς ἂν πλουτῶν, ἐδάνεισε τὰ πλεῖστα τῶν χρημάτων. ἀλλὰ 25
καὶ ἐκεῖθεν μετῆλθε καὶ διατρίβων ἐν Σκαπτῇ ὕλῃ ὑπὸ πλατάνῳ ἔγραφεν· μὴ γὰρ δὴ πεισθώμεθα Τιμαίῳ λέγοντι ὡς φυγὼν ᾤκησεν ἐν Ἰταλίᾳ. ἔγραφε δ' οὐδ' οὕτως μνησικακῶν 26
τοῖς Ἀθηναίοις, ἀλλὰ φιλαλήθης ὢν καὶ τὰ ἤθη μέτριος, εἴ γε οὔτε Κλέων παρ' αὐτῷ οὔτε Βρασίδας ὁ τῆς συμφορᾶς αἴτιος ἀπέλαυσε λοιδορίας, ὡς ἂν τοῦ συγγραφέως ὀργιζομένου. καίτοι οἱ πολλοὶ τοῖς ἰδίοις πάθεσι συνέθεσαν τὰς 27
ἱστορίας, ἥκιστα μελήσαν αὐτοῖς τῆς ἀληθείας. Ἡρόδοτος μὲν γὰρ ὑπεροφθεὶς ὑπὸ Κορινθίων ἀποδρᾶναί φησιν αὐτοὺς τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης Τιμολέοντα ὑπερεπῄνεσε τοῦ μετρίου, καθότι Ἀνδρόμαχον τὸν αὐτοῦ πατέρα οὐ κατέλυσε τῆς μοναρχίας· Φίλιστος δὲ τῷ νέῳ Διονυσίῳ τοῖς λόγοις πολεμεῖ, Ξενοφῶν δὲ Μένωνι λοιδορεῖται τῷ Πλάτωνος ἑταίρῳ διὰ τὸν πρὸς Πλάτωνα ζῆλον. ὁ δὲ μέτριος καὶ ἐπιεικής, τῆς ἀληθείας ἥττων.

Μὴ ἀγνοῶμεν δὲ ὅτι ἐγένοντο Θουκυδίδαι πολλοί, οὗ- 28
τός τε ὁ Ὀλόρου παῖς καὶ δεύτερος δημαγωγός, Μιλησίου, ὃς καὶ Περικλεῖ διεπολιτεύσατο· τρίτος δὲ γένει Φαρσάλιος, οὗ μέμνηται Πολέμων ἐν τοῖς περὶ ἀκροπόλεως, φάσκων αὐτὸν εἶναι πατρὸς Μένωνος. τέταρτος ἄλλος Θουκυδίδης

---

23. ἐπ' Ἀμφίπολιν. cig. nach Thrake 4, 104, 2. vgl. jedoch 5, 26, 5. — Ἠιόνα. 4, 104, 3. — φυγαδεύουσιν αὐτόν. vgl. § 46. 55 u. Kr. S. 45 ff.

25. ἐν Αἰγίνῃ. falsch. Kr. S. 48. — ἐν Σκαπτησύλῃ. Kr. S. 49 ff.

27. φησιν 8, 24. — τῆς μοναρχίας, über das von ihm hergestellte Tauromenion. (Py.) — πολεμεῖ. συμπολεμεῖ Granert. — Ξενοφῶν Anab. 2, 6, 21 ff.

28. Μιλησίου. Μιλησίας bei Platon. — διεπολιτεύσατο, ἀνεπολιτεύσατο. (Py.) — Φαρσάλιος Thuk. 8, 92, 8.

ποιητής, τὸν δῆμον Ἀχερδούσιος, οὗ μέμνηται Ἀνδροτίων
29 ἐν τῇ Ἀτθίδι, λέγων εἶναι υἱὸν Ἀρίστωνος· συνεχρόνισε
δ', ὡς φησὶ Πραξιφάνης ἐν τῷ περὶ ἱστορίας, Πλάτωνι τῷ
κωμικῷ, Ἀγάθωνι τραγικῷ, Νικηράτῳ ἐποποιῷ καὶ Χοιρίλῳ
30 καὶ Μελανιππίδῃ. καὶ ἐπεὶ μὲν ἔζη Ἀρχέλαος, ἄδοξος ἦν
ὡς ἐπὶ πλεῖστον, ὡς αὐτὸς Πραξιφάνης δηλοῖ, ὕστερον δὲ
δαιμονίως ἐθαυμάσθη.

31 Οἱ μὲν οὖν αὐτὸν ἐκεῖ λέγουσιν ἀποθανεῖν ἔνθα καὶ
διέτριβε φυγὰς ὢν καὶ φέρουσι μαρτύριον τοῦ μὴ κεῖσθαι
τὸ σῶμα ἐπὶ τῆς Ἀττικῆς· ἴκριον γὰρ ἐπὶ τοῦ τάφου κεῖ-
σθαι, τοῦ κενοταφίου δὲ τοῦτο γνώρισμα εἶναι ἐπιχώριον
καὶ νόμιμον Ἀττικὸν τῶν ἐπὶ τοιαύτῃ δυστυχίᾳ τετελευτη-
32 κότων καὶ μὴ ἐν Ἀθήναις ταφέντων. Ἀίδυμος δ' ἐν Ἀθήναις
ἀπὸ τῆς φυγῆς ἐλθόντα βιαίῳ θανάτῳ φησὶν ἀποθανεῖν· τοῦτο
δέ φησι Ζώπυρον ἱστορεῖν. τοὺς γὰρ Ἀθηναίους κάθοδον δε-
δωκέναι τοῖς φυγάσι πλὴν τῶν Πεισιστρατιδῶν μετὰ τὴν ἧτταν
[τὴν ἐν Σικελίᾳ]. ἥκοντα οὖν αὐτὸν ἀποθανεῖν βίᾳ καὶ τε-
θῆναι ἐν τοῖς Κιμωνίοις μνήμασιν. καὶ καταγινώσκειν εὐή-
θειαν ἔφη τῶν νομιζόντων αὐτὸν ἐκτὸς μὲν τετελευτηκέναι,
ἐπὶ γῆς δὲ τῆς Ἀττικῆς τεθάφθαι· ἢ γὰρ οὐκ ἂν ἐτέθη ἐν
τοῖς πατρῴοις μνήμασιν ἢ κλέβδην τεθεὶς οὐκ ἂν ἔτυχεν
οὔτε στήλης οὔτε ἐπιγράμματος, ἢ τῷ τάφῳ προσκειμένη
τοῦ συγγραφέως μηνύει τοὔνομα. ἀλλὰ δῆλον ὅτι κάθοδος
ἐδόθη τοῖς φεύγουσιν, ὡς καὶ Φιλόχορος λέγει καὶ Δημή-
33 τριος ἐν τοῖς Ἄρχουσιν. ἐγὼ δὲ Ζώπυρον ληρεῖν νομίζω
λέγοντα τοῦτον ἐν Θράκῃ τετελευτηκέναι, κἂν ἀληθεύειν νο-
μίζῃ Κράτιππος αὐτόν. τὸ δ' ἐν Ἰταλίᾳ Τίμαιον αὐτὸν καὶ
34 ἄλλους λέγειν κεῖσθαι μὴ καὶ σφόδρα καταγέλαστον ᾖ. λέ-

---

29. συνεχρόνισε, der Dichter. Kr. 61, ff. — Χοιρίλῳ für Χοιριδίῳ Steph. u. Casaub.

30. Ἀρχέλαος. Kr. S. 62. — αὐτός. ὁ αὐτός Pp.

31. Ἴκριον, ἱστόν, eig. bei den zur See Umgekommenen aufgerichtet. vgl. Hesych. u. Eustath. zu Il. ε, 64 u. γ, 353. (Grauert.)

32. ἐλθόντα. Kr. S. 56 ff. — τὴν ἐν Σικελίᾳ ist irrig oder zu tilgen. — ἢ γάρ für εἰ γάρ Bk. — ἢ κλέβδην hat Bk. zugefügt.

33. Θράκῃ. Ἀτικῇ Pp. — Κράτιππος. Kr. S. 56 f.

γεται δ' αὐτὸν τὸ εἶδος γεγονέναι σύννουν μὲν τὸ πρόσωπον, τὴν δὲ κεφαλὴν καὶ τὰς τρίχας εἰς ὀξὺ πεφυκυίας, τήν τε λοιπὴν ἕξιν προσπεφυκέναι τῇ συγγραφῇ. παύσασθαι δὲ τὸν βίον ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα ἔτη, μὴ πληρώσαντα τῆς συγγραφῆς τὴν προθεσμίαν.

Ζηλωτὴς δὲ γέγονεν ὁ Θουκυδίδης εἰς μὲν τὴν οἰκονο- 35
μίαν Ὁμήρου, Πινδάρου δὲ εἰς τὸ μεγαλοφυὲς καὶ ὑψηλὸν τοῦ χαρακτῆρος, ἀσαφῶς δὲ λέγων ἀνὴρ ἐπίτηδες, ἵνα μὴ πᾶσιν εἴη βατός, μηδὲ εὐτελὴς φαίνηται παντὶ τῷ βουλομένῳ νοούμενος εὐχερῶς, ἀλλὰ τοῖς λίαν σοφοῖς δοκιμαζόμενος παρὰ τούτοις θαυμάζηται· ὁ γὰρ τοῖς ἀρίστοις ἐπαινούμενος καὶ κεκριμένην δόξαν λαβὼν ἀνάγραπτον εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον κέκτηται τὴν τιμήν, οὐ κινδυνεύουσαν ἐξαλειφθῆναι τοῖς ἐπικρίνουσιν. ἐζήλωσε δὲ ἐπ' ὀλίγον, ὡς φησὶν Ἄντυλλος, 36
καὶ τὰς Γοργίου τοῦ Λεοντίνου παρισώσεις καὶ τὰς ἀντιθέσεις τῶν ὀνομάτων, εὐδοκιμούσας κατ' ἐκεῖνο καιροῦ παρὰ τοῖς Ἕλλησι, καὶ μέντοι καὶ Προδίκου τοῦ Κείου τὴν ἐπὶ τοῖς ὀνόμασιν ἀκριβολογίαν. μάλιστα δὲ πάντων, ὅπερ εἶ- 37
πομεν, ἐζήλωσεν Ὅμηρον καὶ τῆς περὶ τὰ ὀνόματα ἐκλογῆς καὶ τῆς περὶ τὴν σύνθεσιν ἀκριβείας, τῆς τε ἰσχύος τῆς κατὰ τὴν ἑρμηνείαν καὶ τοῦ κάλλους καὶ τοῦ τάχους. τῶν δὲ πρὸ 38
αὐτοῦ συγγραφέων τε καὶ ἱστορικῶν ἀψύχους ὥσπερ εἰσαγόντων τὰς συγγραφὰς καὶ ψιλῇ μόνῃ χρησαμένων διὰ παντὸς διηγήσει, προσώποις δὲ οὐ περιθέντων λόγους τινὰς οὐδὲ ποιησάντων δημηγορίας, ἀλλ' Ἡροδότου μὲν ἐπιχειρήσαντος, οὐ μὴν ἐξισχύσαντος — δι' ὀλίγων γὰρ ἐποίησε λόγων ὡς προσωποποιΐας μᾶλλον ἤπερ δημηγορίας — μόνος ὁ συγγραφεὺς ἐξεῦρέ τε δημηγορίας καὶ τελείως ἐποίησε

---

34. προσπεφυκέναι zugesagend gebildet sein. — ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα ἔτη. Kr. S. 7 ff. u. Nachtrag S. 6 f.

35. λέγων ἀνὴρ ἐπίτηδες. λέγειν ἀνὴρ ἐπιτηδεύει Granert. — βατός zugänglich, wie in dem Epigr. Brunck Anal. 3 p. 265, das denselben Irrthum über Thuk. ausspricht.

36. ἐζήλωσε. Kr. S. 39 f.

37. τῆς ἐκλογῆς. Gr. 47, 21. Doch ist der Ge. so gebraucht hart. — τάχους. Kr. Ind. z. Dion. u. die Erkl. zu Plin. ep. 1, 20, 18.

38. ἀψύχους ὥσπερ. ὥσπερ ἀψύχους? — μετὰ κ. καὶ. καὶ

μετὰ κεφαλαίων καὶ διαιρέσεως, ὥστε καὶ στάσει ὑποπίπτειν
39 τὰς δημηγορίας· ὅπερ ἐστὶ λόγων τελείων εἰκών. τριῶν δὲ
ὄντων χαρακτήρων φραστικῶν, ὑψηλοῦ, ἰσχνοῦ, μέσου, παρεὶς
τοὺς ἄλλους ἐζήλωσε τὸν ὑψηλὸν ὡς ὄντα τῇ φύσει πρόσ-
φορον τῇ οἰκείᾳ καὶ τῷ μεγέθει πρέποντα τοῦ τοσούτου
πολέμου· ὧν γὰρ αἱ πράξεις μεγάλαι, καὶ τὸν περὶ αὐτῶν
40 ἔπρεπε λόγον ἐοικέναι ταῖς πράξεσιν. ἵνα δὲ μηδὲ τοὺς
ἄλλους ἀγνοῇς χαρακτῆρας, ἴσθι ὅτι μέσῳ μὲν Ἡρόδοτος
ἐχρήσατο, ὃς οὔτε ὑψηλός ἐστιν οὔτε ἰσχνός, ἰσχνῷ δὲ ὁ
41 Ξενοφῶν. διά γε οὖν τὸ ὑψηλὸν ὁ Θουκυδίδης καὶ ποιητι-
καῖς πολλάκις ἐχρήσατο λέξεσι καὶ μεταφοραῖς τισι. περὶ δὲ
πάσης τῆς συγγραφῆς ἐτόλμησάν τινες ἀποφήνασθαι ὅτι αὐτὸ
τὸ εἶδος τῆς συγγραφῆς οὐκ ἔστι ῥητορικῆς ἀλλὰ ποιητικῆς.
καὶ ὅτι μὲν οὐκ ἔστι ποιητικῆς, δῆλον ἐξ ὧν οὐχ ὑποπίπτει
μέτρῳ τινί. εἰ δέ τις ἡμῖν ἀντείποι ὅτι οὐ πάντως ὁ πεζὸς
λόγος ῥητορικῆς ἐστίν, ὥσπερ οὐδὲ τὰ Πλάτωνος συγγράμ-
ματα οὐδὲ τὰ ἰατρικά, λέγομεν ὅτι ἀλλ' ἡ συγγραφὴ κεφα-
42 λαίοις διαιρεῖται καὶ ἐπὶ εἶδος ἀνάγεται ῥητορικῆς, κοινῶς
μὲν πᾶσα συγγραφὴ ἐπὶ τὸ συμβουλευτικόν — ἄλλοι δὲ καὶ
ὑπὸ τὸ πανηγυρικὸν ἀνάγουσι, φάσκοντες ὅτι ἐγκωμιάζει
τοὺς ἀρίστους ἐν τοῖς πολέμοις γενομένους — ἐξαιρέτως δὲ
ἡ Θουκυδίδου ἐν τοῖς τρισὶν εἴδεσιν ὑποπίπτει, τῷ μὲν συμ-
βουλευτικῷ διὰ τῶν ὅλων δημηγοριῶν πλὴν τῆς Πλαταιέων
καὶ Θηβαίων ἐν τῇ τρίτῃ, τῷ δὲ πανηγυρικῷ διὰ τοῦ ἐπι-
ταφίου, τῷ δὲ δικανικῷ διὰ τῆς δημηγορίας τῶν Πλαταιέων
καὶ τῶν Θηβαίων, ἃς ἀνωτέρω τῶν ἄλλων ὑπεξειλόμεθα.
ὅπου γὰρ δικασταὶ κρίνουσι Λακεδαιμονίων οἱ παραγενό-
μενοι, καὶ κρίνεται πρὸς τὴν ἐρώτησιν ὁ Πλαταιεὺς καὶ ἀπο-
λογεῖται περὶ ὧν ἐρωτᾶται διὰ πλειόνων τοὺς λόγους ποιού-
μενος, καὶ ἀντιλέγει τούτοις ὁ Θηβαῖος εἰς ὀργὴν τὸν
Λακεδαιμόνιον προκαλούμενος, ἡ τοῦ λόγου τάξις καὶ μέ-
θοδος καὶ τὸ σχῆμα δικανικὸν καθαρῶς ἀποφαίνει τὸ εἶδος.

μετὰ κ. Grauert. — στάσει ὑποπίπτειν auf beſtimmte Kategorien zurückgeführt werden können. — εἰκών. οἰκεῖον Grauert.

41. ἀλλ' ἡ wenigſtens die. (Pv.)

42. ἐν vor τοῖς würde man gern entbehren. (Pv.) — ἐν τῇ τρίτῃ, 53 ff. — τοῦ ἐπιταφίου 2, 35 ff. — τὰς δημηγορίας — 3, 53 ff. — πρὸς τὴν ἐρώτησιν 3, 52, 3. 68, 1.

Λέγουσι δέ τινες τὴν ὀγδόην ἱστορίαν νοθεύεσθαι καὶ 43
μὴ εἶναι Θουκυδίδου, ἀλλ' οἱ μέν φασιν εἶναι τῆς θυγατρὸς
αὐτοῦ, οἱ δὲ Ξενοφῶντος. πρὸς οὓς λέγομεν ὅτι τῆς μὲν
θυγατρὸς ὡς οὐκ ἔστι δῆλον· οὐ γὰρ γυναικείας ἦν φύσεως
τοιαύτην ἀρετήν τε καὶ τέχνην μιμήσασθαι· ἔπειτα, εἰ τοι-
αύτη τις ἦν, οὐκ ἂν ἐσπούδασε λαθεῖν, οὐδ' ἂν τὴν ὀγδόην
ἔγραψε μόνον, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ κατέλιπεν ἄν, τὴν οἰ-
κείαν ἐκφαίνουσα φύσιν. ὅτι δὲ οὐδὲ Ξενοφῶντός ἐστιν, ὁ
χαρακτὴρ μόνον οὐχὶ βοᾷ· πολὺ γὰρ τὸ μέσον ἰσχνοῦ χαρα-
κτῆρος καὶ ὑψηλοῦ. οὐ μὴν οὐδὲ Θεοπόμπου, καθά τινες
ἠξίωσαν. τισὶ δέ, καὶ μᾶλλον τοῖς χαριεστέροις, Θουκυ- 44
δίδου μὲν εἶναι δοκεῖ, ἄλλως δ' ἀκαλλώπιστος, δι' ἐκπόνων
γεγραμμένη, καὶ πολλῶν πλήρης ἐν κεφαλαίῳ πραγμάτων
καλλωπισθῆναι καὶ λαβεῖν ἔκτασιν δυναμένων. ἔνθεν καὶ
λέγομεν ὡς ἀσθενέστερον πέφρασται, καὶ ὀλίγον καθότι ἀρ-
ρωστιῶν αὐτὴν φαίνεται συντεθεικώς. ἀσθενοῦντος δὲ σώ-
ματος βραχύ τι καὶ ὁ λογισμὸς ἀτονώτερος εἶναι φιλεῖ·
μικροῦ γὰρ συμπάσχουσιν ἀλλήλοις ὅ τε λογισμὸς καὶ τὸ
σῶμα.

Ἀπέθανε δὲ μετὰ τὸν πόλεμον τὸν Πελοποννησιακὸν ἐν 45
τῇ Θράκῃ, συγγράψων τὰ πράγματα τοῦ εἰκοστοῦ καὶ πρώ-
του ἐνιαυτοῦ· εἴκοσι γὰρ καὶ ἐπτὰ κατέσχεν ὁ πόλεμος. τὰ
δὲ τῶν ἄλλων ἓξ ἐτῶν πράγματα ἀναπληροῖ ὅ τε Θεόπομπος
καὶ ὁ Ξενοφῶν, οἷς συνάπτει τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν. ἱστέον 46
δὲ ὅτι στρατηγήσας ὁ Θουκυδίδης ἐν Ἀμφιπόλει καὶ δόξας
ἐκεῖ βραδέως ἀφικέσθαι καὶ προλαβόντος αὐτὸν τοῦ Βρα-
σίδου ἐφυγαδεύθη ὑπ' Ἀθηναίων, διαβάλλοντος αὐτὸν τοῦ
Κλέωνος· διὸ καὶ ἀπεχθάνεται τῷ Κλέωνι καὶ ὡς μεμηνότα
αὐτὸν εἰσάγει παντιχοῦ. καὶ ἀπελθών, ὡς φασίν, ἐν τῇ

---

43. νοθεύεσθαι, Kr. S. 74 ff. vgl. z. Dion. p. 251 ff.

44. καὶ ὀλίγον. κατ' ὀλίγον Granert, κατὰ λόγον Bf. u. Gö. — μικροῦ. Gr. 47, 16 A. 6.

45. οἷς. ὃς Granert. vgl. Kr. Stud. S. 258.

46. φασιν für φησιν Granert.

47 Θράϊκη τὸ κάλλος ἐκεῖ τῆς συγγραφῆς συνέθηκεν. ἀφ' οὗ μὲν γὰρ ὁ πόλεμος ἤρξατο, ἐσημειοῦτο τὰ λεγόμενα ἅπαντα καὶ τὰ πραττόμενα, οὐ μὴν κάλλους ἐφρόντισε τὴν ἀρχὴν ἀλλ' ἢ τοῦ μόνον σῶσαι τῇ σημειώσει τὰ πράγματα· ὕστερον δὲ μετὰ τὴν ἔξοριαν ἐν Σκαπτῇ ὕλῃ τῆς Θράϊκης χωρίῳ διαιτώμενος συνέταξε μετὰ κάλλους ἃ ἐξ ἀρχῆς μόνον ἐση-
48 μειοῦτο διὰ τὴν μνήμην. ἔστι δὲ τοῖς μύθοις ἐναντίος διὰ τὸ χαίρειν ταῖς ἀληθείαις. οὐ γὰρ ἐπετήδευσε τοῖς ἄλλοις ταὐτὸν συγγραφεῦσιν οὐδὲ ἱστορικοῖς, οἳ μύθους ἐγκατέμιξαν ταῖς ἑαυτῶν ἱστορίαις, τοῦ τερπνοῦ πλέον τῆς ἀληθείας ἀντιποιούμενοι. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν οὕτω, τῷ συγγραφεῖ δ' οὐκ ἐμέλησε πρὸς τέρψιν τῶν ἀκουόντων ἀλλὰ πρὸς ἀκρίβειαν τῶν μανθανόντων γράφειν. καὶ γὰρ ὠνόμασεν ..... ἀγώνισμα τὴν ἑαυτοῦ συγγραφήν. πολλὰ γὰρ τῶν πρὸς ἡδονὴν ἀπέφυγε, τὰς παρενθήκας ἃς εἰώθασι ποιεῖν οἱ πλείονες
49 ἀποκλίνας, ὅπου γε καὶ παρ' Ἡροδότῳ καὶ ὁ δελφὶς ἐστιν ὁ φιλήκοος καὶ Ἄρίων ὁ κυβερνώμενος μουσικῇ, καὶ ὅλως ἡ δευτέρα τῶν ἱστοριῶν τὴν ὑπόθεσιν ψεύδεται. ὁ δὲ συγγραφεὺς οὗτος ἂν ἀναμνησθῇ τινος περιττοῦ, διὰ μὲν τὴν ἀνάγκην λέγει, διηγεῖται δὲ μόνον εἰς γνῶσιν τῶν ἀκουόντων ἀφικνούμενος· ὅ τε γὰρ περὶ Τηρέως αὐτῷ λόγος πέφρασται μόνον περὶ παθῶν τῶν γυναικῶν, ἥ τε Κυκλώπων ἱστορία τῶν τόπων ἐμνημονεύθη χάριν, καὶ ὁ Ἀλκμαίων ὅτε σωφρονεῖν μνημονεύεται, ἔνθα τὰ τῆς σωφροσύνης αὐτοῦ
50 νήσους ποιεῖ, τὰ δ' ἄλλα οὐκ ἀκριβοῖ. περὶ μὲν οὖν τοὺς μύθους τοιοῦτος, δεινὸς δὲ ἠθογραφῆσαι, καὶ ἐν μὲν τοῖς μέρεσι σαφής, ὑπὸ δὲ τὴν σύνταξιν ἐνίοτε διὰ τὸ ἐπιτεῖνον

---

48. πλέον. πλέον ἢ Pp. doch ſ. Gr. 47, 27 A. 1. — ὠνόμασεν. κτῆμα ἐς ἀεὶ μᾶλλον ὠνόμασεν ἤ A. Pa. u. Steph. vgl. 1, 22, 3.

49. ὅπου γε für ὅπου γάρ Schäfer z. Dion. p. 68. — κυβερνώμενος. Ein andres Beiſpiel dieſes Med. führt Steph. aus Ariſtot. an. (Pp.) — Τηρέως 2, 29, 2 f. — Κυκλώπων 6, 2, 1. — ὁ Ἀλκμαίων 2, 102, 4. — ὅτε σωφρονεῖν. ὅτ' ἰσωφρόνει Granert. ὅτε μητροκτονεῖν? — ἔνθα, ἐνταῦθα Pp. μνημονεύεται ἐνθαῖ — σωφροσύνης. κακοφροσύνης? — ποιεῖ. οἰκίζει oder οἰκητὰς ποιεῖ Granert. — ἀκριβοῖ verfolgt genau. (Pp.)

50. ὑπό. περί Bf., κατά Pp. — ἐπιτεῖνον Länge der Perioden und Gedanken meint Ernesti Lex. techn. Wohl eher Ge-

τῆς ἑρμηνείας ἄδηλος εἶναι δοκῶν. ἔχει δὲ χαρακτῆρα ὑπέρσεμνον καὶ μέγαν, τὸ δὲ τῆς συνθέσεως τραχύτητος ὂν μεστὸν καὶ ἐμβριθὲς καὶ ὑπερβατικόν, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀσαφές. αἱ δὲ βραχύτητες θαυμασταὶ καὶ τῶν λέξεων οἱ νόες πλείονες. τὸ δὲ γνωμολογικὸν αὐτοῦ πάνυ ἐπαινετόν. ἐν δὲ 51
ταῖς ἀφηγήσεσι σφόδρα δυνατός, ναυμαχίας ἡμῖν καὶ πολιορκίας νόσους τε καὶ στάσεις διηγούμενος. πολυειδὴς δὲ ἐν τοῖς σχήμασι, τὰ πολλὰ καὶ τῶν Γοργίου τοῦ Λεοντίνου μιμούμενος, ταχὺς ἐν ταῖς σημασίαις, πικρὸς ἐν ταῖς αὐστηρότησιν, ἠθῶν μιμητὴς καὶ ἄρισος διαγραφεύς· ὄψει γοῦν παρ' αὐτῷ φρόνημα Περικλέους καὶ Κλέωνος οὐκ οἶδ' ὅ τι ἂν εἴποι τις, Ἀλκιβιάδου νεότητα, Θεμιστοκλέους πάντα, Νικίου χρηστότητα, δεισιδαιμονίαν, εὐτυχίαν μέχρι Σικελίας καὶ ἄλλα μυρία, ἃ κατὰ μέρος ἐπιδεῖν πειρασόμεθα. ὡς 52
ἐπὶ πλεῖστον δὲ χρῆται τῇ ἀρχαίᾳ ἀτθίδι [τῇ παλαιᾷ], ἥ τὸ ξ ἀντὶ τοῦ σ παρείληφεν, ὅταν ξυνέγραψε καὶ ξυμμαχίαν λέγῃ, καὶ τὴν δίφθογγον τὴν αι ἀντὶ τοῦ α γράφῃ, αἰεὶ λέγων. καὶ ὅλως εὑρετής ἐστι καινῶν ὀνομάτων. τὰ μὲν γάρ ἐστιν ἀρχαιότερα τῶν κατ' αὐτὸν χρόνων, τὸ αὐτοβοεί καὶ τὸ πολεμησείοντες καὶ παγχάλεπον καὶ ἁμαρτάδα καὶ ὕλης φακέλους· τὰ δὲ ποιητικῆς μέλει, οἷον τὸ ἐπιλύγξαι καὶ τὸ ἐπηλύται καὶ τὸ ἀνακῶς καὶ τὰ τοι-

---

drängtheit. — ὃν würde ich gern entbehren. — νόες Buttm. ausf. Gr. 36, 6 ***). (Pp.) — πλείονες. Eine irrige Anſicht die auch in den Scholien öfter vorkommt.

51. οὐκ οἶδ' ὅ τι. κουφολογία Th. 4, 28, 4. vgl. 39, 2. — πάντα alle Eigenſchaften 1, 136—138. πανουργίαν Grauert. — δεισιδαιμονίαν 7, 50, 4. 86, 4. — εὐτυχίαν 5, 16, 1. 6, 17, 1. 7, 77, 2.

52. τῇ παλαιᾷ verdächtigt Pp. — αἰεί. ἀεί bieten bei Thuk. durchgängig die meiſten u. beſten Hſn. — αὐτοβοεί. zu 2, 81, 3. — πολεμησείοντες. zu 1, 33, 3. So δρασείω Ar. We. 169, χρίε. 62, Eu. Phön. 1208, ἐργασείω So. Tra. 1232, Phi. 1001, φευξείω Eu. Herk. 628, χεσείω Ar. Wo. 295, Ri. 888. 998. Aus att. Proſaikern jedoch habe ich ſonſt nur γελασείω angemerkt bei Plat. Phäd. 64, b. vgl. Bekkers Anecd. p. 1279. — παγχάλεπον hat Thuk. nicht. (Hudſon.) Wohl aber Xen. (Pp.) und Platon. — ἁμαρτάς hat Thuk. nicht. (Hudſon.) Es iſt ioniſch; doch nicht ganz haben es die Attiker vermieden. Steph. Theſ. (Pp.) — φακέλους. zu 2, 77, 2. — ἐπιλύγξαι iſt aus ἐπιλυγάζεσθαι 6, 36, 2 verſälſcht. (St.) — ἐπηλύται.

αὗτα· τὰ δ' ἴδια, οἷον ἀποσίμωσις καὶ κωλύμη καὶ ἀποτείχισις, καὶ ὅσα ἄλλα παρ' ἄλλοις μὲν οὐ λέλεκται,
53 παρὰ τούτῳ δὲ κεῖται. μέλει δὲ αὐτῷ καὶ ὄγκου τῶν ὀνομάτων καὶ δεινότητος τῶν ἐνθυμημάτων, καὶ ὥσπερ φθάσαντες εἴπομεν, βραχύτητος συντάξεως· τὰ γὰρ πολλὰ τῶν πραγμάτων καὶ λέξει δείκνυται. τέθεικε δὲ πολλάκις καὶ πάθη καὶ πράγματα ἀντ' ἀνδρῶν, ὡς τὸ ἀντίπαλον δέος. ἔχει δέ τι καὶ τοῦ πανηγυρικοῦ, ἐν οἷς ἐπιταφίους λέγει, καὶ ποικίλως εἰρωνείας εἰσφέρων καὶ ἐρωτήσεις ποιούμενος καὶ φιλοσόφοις εἴδεσι δημηγορῶν· ἐν οἷς γὰρ ἀμοιβαῖός ἐστι, φιλοσοφεῖ. τὴν μέντοι ἰδέαν αὐτοῦ τῶν λέξεων καὶ τῶν συνθέσεων αἰτιῶνται οἱ πλείονες, ὧν ἐστὶ Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασεύς· μέμφεται γὰρ αὐτῷ ὡς πεζῇ καὶ πολιτικῇ λέξει χρῆσθαι μὴ δυναμένῳ, οὐκ εἰδὼς ὅτι δυνάμεώς ἐστι ταῦτα πάντα περιττῆς καὶ ἕξεως πλεονεξία.

---

54 Φαίνεται δὲ ἐπὶ τῶν Ἡροδότου χρόνων γενόμενος, εἴ γε ὁ μὲν Ἡρόδοτος μέμνηται τῆς Θηβαίων εἰσβολῆς εἰς τὴν Πλάταιαν, περὶ ἧς ἱστορεῖ Θουκυδίδης ἐν τῇ δευτέρᾳ. λέγεται δέ τι καὶ τοιοῦτον, ὡς ποτε τοῦ Ἡροδότου τὰς ἰδίας ἱστορίας ἐπιδεικνυμένου παρὼν τῇ ἀκροάσει Θουκυδίδης καὶ ἀκούσας ἐδάκρυσεν· ἔπειτά φασι τὸν Ἡρόδοτον τοῦτο θεασάμενον εἰπεῖν αὐτοῦ πρὸς τὸν πατέρα τὸν Ὄλορον "ὦ
55 Ὄλορε, ὀργῇ ἡ φύσις τοῦ υἱοῦ σου πρὸς μαθήματα." ἐτελεύτησε δὲ ἐν τῇ Θράκῃ· καὶ οἱ μὲν λέγουσιν ὅτι ἐκεῖ ἐτάφη, ἄλλοι δὲ λέγουσιν ὅτι ἐν ταῖς Ἀθήναις ἠνέχθη αὐτοῦ τὰ ὀστᾶ κρύφα παρὰ τῶν συγγενῶν καὶ οὕτως ἐτάφη· οὐ γὰρ ἐξῆν φανερῶς θάπτειν ἐν Ἀθήναις τὸν ἐπὶ προδοσίᾳ

---

zu 1, 9, 1. — ἀναχῶς. zu 8, 102, 2. — ἀποσίμωσις hat Thuk. nicht, wohl aber ἀποσιμόω 4, 25, 3. — κωλύμη. zu 1, 92. — ἀποτείχισις 1, 65, 2.

53. φθάσαντες. ungewöhnlich so gebraucht. — εἴπομεν § 50. — ἀντίπαλον δέος 3, 11, 1. — ποικίλως. ποικίλας eine Hs. — ἀμοιβαῖος 5, 85 ff. — πλεονεξία. πλεονεξίας eine gute Hs.

54. Ἡρόδοτος 7, 233. — λέγεται —. Kr. S. 11 ff. — ἐν ταῖς für εἰς τάς, ein Fehler Späterer. Gr. 68, 12 A. 2.

55. οὐ γὰρ ἐξῆν —. zu 1, 138, 7.

φεύγοντα. ἔστι δὲ αὐτοῦ τάφος πλησίον τῶν πυλῶν, ἐν χωρίῳ τῆς Ἀττικῆς ὃ Κοίλη καλεῖται, καθά φησιν Ἀντύλλος, ἀξιόπιστος ἀνὴρ μαρτυρῆσαι καὶ ἱστορίαν γνῶναι καὶ διδάξαι δεινός. καὶ στήλη δέ, φησίν, ἕστηκεν ἐν τῇ Κοίλῃ, "Θουκυδίδης Ὀλόρου Ἁλιμούσιος" ἔχουσα ἐπίγραμμα. τινὲς δὲ προσέθηκαν καὶ τὸ "ἐνθάδε κεῖται·" ἀλλὰ λέγομεν ὅτι νοούμενόν ἐστι τοῦτο καὶ προσυπακουόμενον· οὐδὲ γὰρ ἔκειτο ἐν ᾧ ἐπιγράμματι.

Ἔστι δὲ τὴν ἰδέαν καὶ τὸν χαρακτῆρα μεγαλοπρεπής, ὡς 56
μηδὲ ἐν τοῖς οἰκείοις ὑφίσασθαι τοῦ μεγαλοπρεποῦς, ἐμβριθὴς τὴν φράσιν, ἀσαφὴς τὴν διάνοιαν διὰ τὸ ὑπερβατοῖς χαίρειν, ὀλίγοις ὀνόμασι πολλὰ πράγματα δηλῶν, καὶ ποικιλώτατος μὲν ἐν τοῖς τῆς λέξεως σχήμασι, κατὰ δὲ τὴν διάνοιαν τοὐναντίον ἀσχημάτιστος· οὔτε γὰρ εἰρωνείας οὔτε ἐπιτιμήσεσιν οὔτε ταῖς ἐκ πλαγίου ῥήσεσιν οὔτε ἄλλαις τισὶ πανουργίαις πρὸς τὸν ἀκροατὴν κέχρηται, τοῦ Δημοσθένους μάλιστα ἐν τούτοις ἐπιδεικνυμένου τὴν δεινότητα. οἶμαι δὲ 57
οὐκ ἀγνοίᾳ σχηματισμοῦ τοῦ κατὰ διάνοιαν παρεῖναι τὸν Θουκυδίδην τὸ τοιοῦτον, ἀλλὰ τοῖς ὑποκειμένοις προσώποις πρέπουσας καὶ ἁρμόζουσας συντιθέντα τοὺς λόγους· οὐ γὰρ ἔπρεπε Περικλεῖ καὶ Ἀρχιδάμῳ καὶ Νικίᾳ καὶ Βρασίδᾳ, ἀνθρώποις μεγαλόφροσι καὶ γενναίοις καὶ ἡρωϊκὴν ἔχουσι δόξαν, λόγους εἰρωνείας καὶ πανουργίας περιτιθέναι ὡς μὴ παρρησίαν ἔχουσι φανερῶς ἐλέγχειν καὶ ἄντικρυς μέμφεσθαι καὶ ὁτιοῦν βούλονται λέγειν. διὰ τοῦτο τὸ ἄπλαστον καὶ ἀνηθοποίητον ἐπετήδευσε, σώζων κἂν τούτοις τὸ προσῆκον καὶ τῇ τέχνῃ δοκοῦν· τεχνίτου γὰρ ἀνδρὸς φυλάξαι τοῖς προσώποις τὴν ἐπιβάλλουσαν δόξαν καὶ τοῖς πράγμασι τὸν ἀκόλουθον κόσμον.

Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν πραγματείαν αὐτοῦ οἱ μὲν κατέτεμον 58
εἰς τρεῖς καὶ δέκα ἱστορίας, ἄλλοι δὲ ἄλλως. ὅμως δὲ ἡ πλείστη καὶ ἡ κοινὴ κεκράτηκε, τὸ μέχρι τῶν ὀκτὼ διῃρῆσθαι τὴν πραγματείαν, ὡς καὶ ἐπέκρινεν ὁ Ἀσκληπιός.

---

58. τρεῖς καὶ δέκα. Κτ. Ε: 83. — ἐπέκρινεν. εb. — Ἀσκληπιός. Ἀσκληπιάδης Κτ. εb.

ΘΟΥΚΥΔΙΔΟΥ ΒΙΟΣ.

1 Θουκυδίδης Ἀθηναῖος Ὀλόρου ἦν παῖς, Θρᾴκιον δὲ αὐτῷ τὸ γένος· καὶ γὰρ ὁ πατὴρ αὐτῷ Ὄλορος ἐκ Θρᾴκης εἶχε τοὔνομα. γέγονε δὲ τῶν Μιλτιάδου συγγενής· αὐτίκα γοῦν ἔνθα Μιλτιάδης περὶ Κοίλην τέθαπται, ἐνταῦθα καὶ Θουκυδίδης τέθαπται. ὁ δὲ Μιλτιάδης ἔγημε τοῦ Θρᾳκῶν 2 βασιλέως θυγατέρα Ἡγησιπύλην. γέγονε δὲ Ἀντιφῶντος τοῦ Ῥαμνουσίου μαθητής, δεινοῦ λέγειν καὶ ὑπόπτου γενομένου τοῖς δικαστηρίοις. καὶ διὰ ταῦτα λέγοντος μὲν οὐκ ἠνείχοντο αὐτοῦ, γράφειν δὲ ἐπεχείρησε τοὺς λόγους, καὶ ἐξέδωκε τοῖς δεομένοις. ἐμαρτύρησε δὲ αὐτῷ καὶ Θουκυδίδης ὅ μαθητὴς ὅτι ἂν ᾧ σύμβουλος γένοιτο, ἄριστα ἐκεῖνος ἀπήλλατιεν εἰς τὰς δίκας. ἀλλ' ὁ μὲν ἔδοξε πονηρὸς Ἀντιφῶν εἶναι, καὶ περὶ τέλη τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου κριθεὶς προδοσίας, ὡς Λακεδαιμονίοις μὲν τὰ ἄριστα κατὰ πρεσβείαν παραινέσας, Ἀθηναίοις δὲ ἀλυσιτελέσιατα, ἑάλω. καὶ σὺν αὐτῷ διεφθάρησαν Ἀρχεπτόλεμος καὶ Ὀνομακλῆς, ὧν καὶ κατεσκάφησαν καὶ αἱ οἰκίαι, καὶ τὸ γένος τὸ μὲν διεφθάρη τὸ δὲ 3 ἄτιμον ἐγένετο. στρατηγικὸς δὲ ἀνὴρ ὁ Θουκυδίδης γενόμενος καὶ τὰ περὶ Θάσον πιστευθεὶς μέταλλα πλούσιος μὲν ἦν καὶ μέγα ἐδύνατο, ἐν δὲ τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ αἰτίαν ἔσχε προδοσίας ἐκ βραδυτῆτός τε καὶ ὀλιγωρίας. ἔτυχε μὲν γὰρ Βρασίδας τὰς ἐπὶ Θρᾴκης καταλαβὼν πόλεις Ἀθηναίων, ἀφιστὰς μὲν Ἀθηναίων, Λακεδαιμονίοις δὲ προστιθείς· κἀντεῦθα δέον ταχέως ἀναπλεῦσαι καὶ σῶσαι μὲν τὴν Ἠιόνα, ἐγγὺς κειμένην, περιποιῆσαι δὲ τὴν Ἀμφίπολιν, μέγα κτῆμα τοῖς Ἀθηναίοις, τὴν μὲν Ἠιόνα ἐδυνήθη φθάσας σῶσαι, τὴν δὲ Ἀμφίπολιν ἀπώλεσεν. καίτοι Κλέων βοηθῶν

---

2. ἄν ᾧ für ᾧ ἄν zwei gute Hſſ. — εἰς in Anſehung oder nach der Weiſe Späterer für ἐν. (Pp.) — Ἀντιφῶν iſt mir der Stellung wegen verdächtig. — σὺν αὐτῷ. Plut. L. des Antiphon. (Dr.)

3. ἀναπλεῦσαι, auf dem Strymon. (Pp.) Dies paßt jedoch nicht für Ἠιόνα.

ταῖς ἐπὶ Θρᾴκης πόλεσι κατέπλευσε μὲν εἰς Ἀμφίπολιν, ἀλλ' ὅμως μάχης γενομένης Βρασίδας μὲν ὁ Λακεδαιμόνιος ἐνίκησεν αὐτόν, Κλέων δὲ ἀπέθανεν ὑπὸ Μυρκινίου πελτασιοῦ βληθείς. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Βρασίδας τῆς νίκης αἰσθόμενος ἀπέθανε καὶ Ἀμφίπολις Ἀθηναίων ἀπέστη, Λακεδαιμονίων δὲ ἐγένετο· ἔνθα καὶ τὰ Ἀγνώνεια οἰκοδομήματα καθελόντες οἱ Ἀμφιπολῖται Βρασίδεια ἐκάλεσαν, μισήσαντες μὲν τὴν Ἀττικὴν ἀποικίαν, λακωνίσαντες δὲ κἂν τούτῳ καὶ τὴν τιμὴν μεταθέντες εἰς Λακεδαίμονα. γενόμενος δὲ φυγὰς 4
ὁ Θουκυδίδης ἐσχόλαζε τῇ ξυγγραφῇ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, καὶ διὰ τοῦτο δοκεῖ πολλὰ χαρίζεσθαι μὲν Λακεδαιμονίοις, κατηγορεῖν δὲ Ἀθηναίων τὴν τυραννίδα καὶ πλεονεξίαν· οὐ γὰρ καιρὸς αὐτῷ κατειπεῖν Ἀθηναίων ἐγένετο, Κορινθίων κατηγορούντων ἢ Λακεδαιμονίων μεμφομένων ἢ Μιτυληναίων αἰτιωμένων, πολὺς ἐν τοῖς ἐγκλήμασι τοῖς Ἀττικοῖς ἐρρύη, καὶ τὰς μὲν νίκας τὰς Λακωνικὰς ἐξῆρε τῷ λόγῳ, τὰς δὲ ξυμφορὰς ηὔξησε τὰς Ἀττικάς, ὅπου καὶ τὰς ἐν Σικελίᾳ. πέπαυται δὲ τὸ τῆς συγγραφῆς ἐν τῇ ναυ- 5
μαχίᾳ τῇ περὶ Κυνὸς σῆμα, τοῦτ' ἐστὶ περὶ τὸν Ἑλλήσποντον, ἔνθα δοκοῦσι καὶ νενικηκέναι Ἀθηναῖοι. τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἑτέροις γράφειν κατέλιπε, Ξενοφῶντι καὶ Θεοπόμπῳ. εἰσὶ δὲ αἱ ἐφεξῆς μάχαι. οὔτε γὰρ τὴν δευτέραν ναυμαχίαν τὴν περὶ Κυνὸς σῆμα, ἣν Θεόπομπος εἶπεν, οὔτε τὴν περὶ Κύζικον, ἣν ἐνίκα Θρασύβουλος καὶ Θηραμένης καὶ Ἀλκιβιάδης, οὔτε τὴν ἐν Ἀργεννούσαις ναυμαχίαν, ἔνθα νικῶσιν Ἀθηναῖοι Λακεδαιμονίους, οὔτε τὸ κεφάλαιον τῶν κακῶν τῶν Ἀττικῶν, τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίαν, ὅπου καὶ τὰς ναῦς ἀπώλεσαν Ἀθηναῖοι καὶ τὰς ἐξῆς ἐλπίδας· καὶ γὰρ τὸ τεῖχος αὐτῶν καθῃρέθη καὶ ἡ τῶν τριάκοντα τυραννὶς κατέστη καὶ πολλαῖς συμφοραῖς περιέπεσεν ἡ πόλις, ἃς ἠκρίβωσε Θεόπομπος. ἦν δὲ τῶν πάνυ κατὰ γένος Ἀθήνησι

---

4. ὅπου καί ist unpassend u. verdächtig. (Pp.) Vielleicht ist nach Σικελίᾳ etwas ausgefallen, wie auch wohl vor πολύς.

5. μαχαί. μαχαὶ πολλαί? — εἶπεν ist zwei Mal zu denken, vorher ein Komma gesetzt, wenn nicht etwa ἔγραψεν ausgefallen ist. (Beck.) — Ἀργεννούσαις für Ἀργινούσαις eine gute Hs.

6 δοξαζομένων ὁ Θουκυδίδης. δεινὸς δὲ δόξας εἶναι ἐν τῷ λέγειν πρὸ τῆς συγγραφῆς προέστη τῶν πραγμάτων. πρώτην δὲ τῆς ἐν τῷ λέγειν δεινότητος τήνδε ἐποιήσατο τὴν ἐπίδειξιν· Πυριλάμπης γάρ τις τῶν πολιτῶν ἄνδρα φίλον καὶ ἐρώμενον ἴδιον διά τινα ζηλοτυπήσας ἐφόνευσεν, ταύτης δὲ τῆς δίκης ἐν Ἀρείῳ πάγῳ κρινομένης πολλὰ τῆς ἰδίας σοφίας ἐπεδείξατο, ἀπολογίαν ποιούμενος ὑπὲρ τοῦ Πυριλάμπους, καὶ Περικλέους κατηγοροῦντος ἐνίκα. ὅθεν καὶ στρατηγὸν αὐτὸν
7 ἑλομένων Ἀθηναίων ἄρχων προέστη τοῦ δήμου. μεγαλόφρων δὲ ἐν τοῖς πράγμασι γενόμενος, ἅτε φιλοχρηματῶν, οὐκ εἴα τον πλείονα χρόνον προστατεῖν τοῦ δήμου. πρῶτον μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ Ξενοκρίτου, ὡς Σύβαριν ἀποδημήσας, ὡς ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας, συγχύσεως δικαστηρίου φεύγων ἑάλω· ὕστερον δὲ ἐξοστρακίζεται ἔτη δέκα. φεύγων δὲ ἐν Αἰγίνῃ διέτριβεν, κἀκεῖ λέγεται τὰς ἱστορίας αὐτὸν συντάξασθαι. τότε δὲ τὴν φιλαργυρίαν αὐτοῦ μάλιστα φανερὰν γενέσθαι· ἅπαντας γὰρ Αἰγινήτας κατατοκίζων ἀναστάτους ἐποίησεν.

8 Μετὰ τὴν ἱστορίαν φασὶ συντετάχθαι τῷ συγγραφεῖ τὸ προοίμιον, ἐπεὶ τῶν ἐν τῷ πολέμῳ μέμνηται γεγονότων, ὥσπερ τῆς Δήλου καθάρσεως, ἣν περὶ τὸ ἕβδομον ἔτος ἐπὶ Εὐθύνου ἄρχοντος γεγενῆσθαί φασιν. μέμνηται δὲ ἐν αὐτῷ καὶ τῆς τοῦ πολέμου τελευτῆς, λέγων· "ἐς τὴν τελευτὴ ντοῦδε τοῦ πολέμου." ἀλλὰ καὶ ἐν ἀρχῇ φησι· "κίνησις γὰρ αὕτη δὴ μεγίστη τοῖς Ἕλλησιν ἐγένετο καὶ μέρει τινὶ τῶν βαρβά-
9 ρων, ὡς δὲ εἰπεῖν καὶ ἐπὶ πλεῖστον ἀνθρώπων." πληρώσας δὲ τὴν ὀγδόην ἱστορίαν ἀπέθανε νόσῳ· σφάλλονται γὰρ οἱ λέγοντες μὴ Θουκυδίδου εἶναι τὴν ὀγδόην, ἀλλ' ἑτέρου συγ-
10 γραφέως. τελευτήσας δὲ Ἀθήνησιν ἐτάφη πλησίον τῶν Μελιτίδων πυλῶν, ἐν χωρίῳ τῆς Ἀττικῆς ὃ προσαγορεύεται Κοίλη, εἴτε αὐτὸς ἐπανελθὼν Ἀθήναζε ἐκ τῆς φυγῆς τοῦ

---

6. κρινομένης für κινουμένης Bk. — προέστη τοῦ δήμου wird wohl, wie vielleicht auch das Vorhergehende, aus der Geschichte des ältern Thuk, eingemischt sein. Eben so § 7. Kr. S. 48.

7. ἅτε φιλοχρηματῶν, οὐκ εἴα. Die Stelle klingt lückenhaft.

8. ὥσπερ 1, 8, 1. — Εὐθυδήμου. Clinton Fasti Hell. unter 426. — λέγων 1, 13, 2. 18, 2. — φησι 1, 1, 2.

ὁρισθέντος χρόνου πληρωθέντος, καὶ τελευτήσας ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι, εἴτε μετακομισθέντων αὐτοῦ τῶν ὀστέων ἀπὸ Θρᾴκης, ἐκεῖ κατασκέψαντος τὸν βίον· λέγεται γὰρ ἐπ' ἀμφότερα. καὶ στήλη τις ἀνέστηκεν ἐν τῇ Κοίλῃ τοῦτο ἔχουσα τὸ ἐπίγραμμα· "Θουκυδίδης Ὀλόρου Ἁλιμούσιος ἐνθάδε κεῖται."

Aus Suidas.

Θουκυδίδης Ὀλόρου Ἀθηναῖος· παῖδα δὲ ἔσχε Τιμόθεον. ἦν δὲ ἀπὸ μὲν μητρὸς Μιλτιάδου τοῦ στρατηγοῦ τὸ γένος ἕλκων, ἀπὸ δὲ πατρὸς Ὀλόρου τοῦ Θρᾳκῶν βασιλέως. μαθητὴς Ἀντιφῶντος. ἤκμαζε κατὰ τὴν πζ Ὀλυμπιάδα. ἔγραψε δὲ τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων. οὗτος ἤκουσεν ἔτι παῖς τυγχάνων Ἡροδότου ἐπὶ τῆς Ὀλυμπίας τὰς ἱστορίας αὐτοῦ διερχομένου ἃς συνεγράψατο, καὶ κινηθεὶς ὑπό τινος ἐνθουσιασμοῦ πλήρης δακρύων ἐγένετο. καὶ ὁ Ἡρόδοτος, κατανοήσας τὴν αὐτοῦ φύσιν, πρὸς τὸν πατέρα Θουκυδίδου Ὄλορον ἔφη· "μακαρίζω σε τῆς εὐτεκνίας Ὄλορε· ὁ γὰρ σὸς υἱὸς ὀργῶσαν ἔχει τὴν ψυχὴν πρὸς τὰ μαθήματα." καὶ οὐκ ἐψεύσθη γε τῆς ἀποφάνσεως. οὗτος ὁ Θουκυδίδης ἀνὴρ ἦν πολὺς ταῖς τέχναις, κάλλει λόγων καὶ ἀκριβείᾳ πραγμάτων καὶ στρατηγίαις καὶ συμβουλίαις καὶ πανηγυρικαῖς ὑποθέσεσιν. οὗτος ὁ συγγραφεὺς μεταβαίνειν εἴωθεν ἀπὸ τῶν θηλυκῶν εἰς οὐδέτερα, οἷον· "τρέπονται εἰς Μακεδονίαν, ἐφ' ὅπερ καὶ πρότερον." καὶ Θουκυδίδιος γραφή.

Namenverzeichniß.

Ἄβδηρα 2, 97, 1. 2.
Ἀβδηρίτης 2, 29, 1.
Ἀβρώνιχος Ath. 1, 91, 2.
Ἄβυδος im Hellespont 8, 61, 1. 62, 1. Seſtos gegenüber 62, 2, Colonie der Mileſier 61, 1. — vgl. 79, 3. 102, 2. 103, 1. 104, 1. 106, 1. 107, 2. 108, 2.
Ἀγαθαρχίδας Kor. 2, 83, 4.
Ἀγάθαρχος Syr. 7, 25, 1. 70, 2.
Ἀγαμέμνων mächtig 1, 9, 1. 4.
Ἀγήσανδρος Lak. 1, 139, 3. 8, 91, 1.
Ἀγησιππίδας Lak. 5, 56, 1.
Ἄγις ὁ Ἀρχιδάμου, Λακεδαιμονίων βασιλεύς. Einfälle in Attika 3, 89, 1. 4, 2, 1. Heimkehr 4, 6, 1. unterzeichnet einen Vertrag 5, [19, 1.] 24, 1. Auszug 5, 54, 1. gegen Argos 5, 57, 2. 58, 2. 3. getadelter Vertrag 59, 5. 60, 1. 2. 4. 63, 1. 3. abermals gegen Argos 65, 2 ff. 66, 2. ſiegreich 71, 1. 72, 3. 73, 2. wiederholter Zug 5, 83, 1. befeſtigt Dekeleia 7, 19, 1. verheert Attika 27, 3. ſeine Macht 8, 5, 3. Raubzug nach Theſſalien 8, 3, 1 f. bereitet Unternehmungen vor 8, 5, 1 f. 7, 2. 8, 2. 9, 1. 11, 2. mit Alkibiades verfeindet 8, 12, 2. 45, 1. unterhandelt mit den Athenern 8, 70, 2. 71, 1. 2. 4.
Ἄγνων ὁ Νικίου gründet und benennt Amphipolis 4, 102, 2. 5, 11, 2. Strateg 1, 117, 2. Zug nach Thrake 2, 58, 1—3. 6, 31, 1. vgl. 2. 95, 3. unterzeichnet 5, 19, 2. 24, 2. — Vater des Theramenes 8, 68, 4. 89, 2.
Ἀγνώνια οἰκοδομήματα 5, 11, 2.
Ἀγραῖοι 2, 102, 2. 3, 113, 1. nicht zu Akarnanien gehörig 3, 106, 2. von Salynthios beherrſcht 3, 111, 3. vgl. 114, 2. 4, 77, 2. Hopliten bei den Athenern 4, 101, 2.
Ἀγραΐς nahe bei Olpe 3, 111, 3.
Ἀγριᾶνες 2, 96, 3.
Ἀδείμαντος Kor. 1, 60, 2.
Ἄδμητος König der Moloſſer 1, 136, 2 ff.
Ἀθηνᾶ 5, 23, 5. Statue 2, 13, 4 f. in Lekythos 4, 116, 2. vgl. Χαλκίοικος.
Ἀείμνηστος Plat. 3, 52, 4.
Ἀθηναγόρας Syr. 6, 35 ff.
Ἀθηναγόρας Κυζ. 8, 6, 1.
Ἀθήναζε 4, 21, 3. 46, 2. 118, 5. 5, 32, 4. 5. 47, 3. 12.
Ἀθῆναι urſp. die Burg 2, 15, 3. 4. vgl. 5, 18, 10. 23, 5. 47, 13. erweitert durch Theſeus 2, 15, 2. vgl. 1, 2, 3. von Tyrſenern bewohnt 4 109, 3. zerſtört und wieder aufgebaut 1, 89, 3. Die Ringmauer 1, 90—92. Umfang 2, 13, 6. vgl. 7, 28, 3.

die langen Mauern 1, 107, 1. 108, 2. 2, 13, 6. volkreich 2, 8, 1. groß und berühmt 1, 10, 3. 4, 95, 2. 7, 64, 2. Tempel ꝛc. 2, 15, 3. 6, 54 f. τὰ ἱερὰ τῆς πόλεως 2, 17, 1. τῆς Ἑλλάδος παίδευσις 2, 41, 1. τύραννος πόλις 1, 122, 3. 124, 3. Die Burg 1, 126, 2 ff. Tyrannenſäule dort 5, 55, 1. Erdbeben 3, 87, 2.

Ἀθηναῖος collectiv 6, 78, 1. 2. οἱ Ἀ. Joner 6, 82, 2. 7, 57, 1. 8. Autochthonen 1, 2, 2. 2, 36, 1. Charakter 1, 70, 2—5. 2, 37 ff. vgl. 7, 48, 5. 8, 96, 5. πολυπραγμοσύνη 6, 87, 3. τολμηροὶ καὶ νεωτεροποιοί 1, 102, 2. vgl. 7, 21, 3 u. 1, 71, 3. φρόνημα 1, 81, 2. eroberungsſüchtig und ausdauernd 1, 68, 3. 5, 111, 1. ſchwer zu regieren 7, 14, 1. φιλόδικοι 1, 77, 2. erfahren 1, 71, 3. 6, 36, 3. fehlen oft 1, 69, 4. ναυτικοὶ ἐγένοντο 1, 18, 4. vgl 14, 3. τειχομαχεῖν δυνατοί 1, 102, 1. Verfaſſung 2, 37, 1. Kriegsmittel 1, 80, 2. im Seekriege berühmt 4, 12, 3. ὠνητὴ δύναμις 1, 121, 2. Ἀθηναίων ἀρχή 1, 67, 3. μεγίστη 7, 66, 2. vgl. 1, 122, 2. 4, 60, 1. 108, 3. χαλεπή 1, 77, 3. vgl. 1, 99, 1—3. 6, 76, 3. Unterdrücker 1, 98, 1. 4, 86, 1. 6, 77, 1. gefürchtet 3, 113, 4. 4, 92, 3.

Aeltere Geſchichte. Erechtheus und Theſeus 2, 15, 1 ff. Aufnahme Fremder und Ausſendung von Anſiedlern 1, 2, 3. 12, 3. mildere Sitten 1, 6, 2 f. Zuſtand unter den Peiſiſtratiden 6, 54, 6. Vertreibung derſelben 1, 18, 1. 20, 2 f. 6, 53—59. Zeit 8, 68, 4. die Meder gegen Athen 6, 33, 6. vgl. Μαραθών.

Pentekontaetie und folgende Geſchichte ſ. in der Inhaltsangabe. Kriege mit Sparta und Hegemonie 1, 18, 6. 19, 1. αἱ Ἀθηναίων σπονδαί 1, 31, 2. entwaffnen die Bundesſtaaten 1, 19. 99, 1—3. 3, 11, 2 f. ihre Bundesgenoſſen 2, 9, 3. 7, 57, 1—10. Kriegsmittel 2, 13, 2 ff. vgl. 1, 96, 2. tauſend Talente u. hundert Schiffe zurückgeſtellt 2, 24, 1 f. 8, 15, 1 f. Erſchöpfung des Schatzes 3, 17, 2. ἐσφοραί 3, 19, 1. εἰκοστή 7, 28, 4. die größten Einkünfte von Jonien 3, 31, 1. Einſchränkung 8, 1, 4. 4, 1. unterſtützen die Demokraten 3, 82, 1. verhaßt 2, 8, 3. nachgeahmt 7, 63, 2. φυλαί 6, 89, 4. 101, 4. πρυτάνεις 5, 47, 11. 6, 14. πρόβουλοι 8, 1, 4. ξύγγραφῆς 8, 67, 1. Gefangene in Sikelia verbreitet 7, 85, 3.

Ἀθήναιος Lak. 4, 119, 1. 122, 1.

Ἀθήνησιν ἡ βουλὴ καὶ αἱ ἔκθημοι ἀρχαί 5, 47, 11.

Ἄθως. Topogr. 4, 109, 1 ff. vgl. 5, 3, 4. 35, 1. 82, 1.

Αἰαντίδης Lampſ. 6, 59, 3. 5.

τὸ Αἰγαῖον 1, 98, 1. πέλαγος 4, 109, 2.

τὸ Αἰγάλεων ὄρος 2, 19, 2.

Αἴγινα. von den Ath. belagert 1, 105, 2—4. vgl. Αἰγινῆται. nicht autonom 1, 139, 1. 140, 4. vgl. 67, 2. mit Ath. bevölkert 2, 27, 1. vgl. 2, 31, 1. 3, 72, 1. 5, 53, 2. 6, 32, 2. 7, 20, 3. 26, 1. 57, 2. verheert 8, 92, 3. 4.

Αἰγιναῖος. ὀβολός, δραχμή 5, 47, 8.

Αἰγινῆται. Flotte 1, 14, 3. Krieg mit Athen eb. u. 41, 2. helfen den Lak. 2, 27, 2. 4, 56, 4. große Niederlage zur See und Belagerung 105, 2—4. Unterwerfung 108, 3. vgl. 3, 64, 2. ſchüren den Krieg 67, 2. vertrieben 2, 27, 1. in Thyrea angeſiedelt § 2. 4, 56, 4. gefangen u. getödtet 4, 57, 1—4. attiſche Aegineten 2, 27, 1. 5, 74, 2. 7, 57, 2. 8, 69, 2.

Αἰγίνιον. Lage 3, 97, 2. 3.

Αἰγύπτιοι. die meiſten fallen von Artaxerxes ab 1, 104, 1. 2. un-

terſtützt von Athen eb. u. 105, 3. 109, 1—3. unterworfen 110, 1. ausg. οἱ ἄκμονες, die tapferſten eb. δορυφόροι 130, 1.

Αἴγυπτος ſ. Αἰγύπτιοι. Züge der Athener dahin 1, 104, 2. 105, 3. 109, 1—3. 110, 1. 2. 112, 1. Seuche 2, 48, 1. αἱ ἀπ' Ἀ. ὁλκάδες 4, 53, 3. 8, 35, 2.

Αἰθαιής 1, 101, 1.

Αἰθιοπία. Seuche 2, 48, 1.

Αἶμος, ὄρος 2, 96, 1.

Αἰνέας Kor. 4, 119, 1.

Αἰνησίας Ephor 2, 2, 1.

Αἰνιᾶνες 5, 51, 1.

Αἰνιοι. Αἰολῆς 7, 57, 4.

Αἶνος 4, 28, 3.

Αἰολάδας Theb. 4, 91, 2.

Αἰολῆς. früher in Korinthos 4, 42, 2. die Methymnäer, Tenedier, Aenier, Böoter 7, 57, 4. 5. vgl. 3, 2, 2. 8, 100, 3. Die Antandrier 8, 108, 2.

Αἰολικὰ πολίσματα Lesbos gegenüber 4, 52, 3.

Αἰολίς ſpäter Kalydon u. Pleuron 3, 102, 3. Kyme 3, 31, 1.

Αἰόλου νῆσοι 3, 88, 1 f. 115, 1.

Αἰσιμίδης Kerk. 1, 47, 1.

Αἴσων Arg. 5, 40, 3.

Αἴτνη Berg 1, 116, 1 f.

Αἰτωλία 3, 96, 1. 102, 2. 105, 3. 114, 2.

Αἰτωλικὸν πάθος 4, 30, 1.

Αἰτωλοί. ποδώκεις 3, 98, 2. ψιλοί 98, 1. 2. vgl. 94, 4. μάχιμοι eb. räuberiſch 1, 5, 3. μέγα ἔθνος 3, 94, 4. Nachbarn der Lokrer 3, 95, 3. wohnen κατὰ κώμας ἀτειχίστους 3, 94, 4. 97, 1. der größte Theil die Eurytaner 3, 94, 4. Feinde Athens 3, 94, 3 ff. 102, 1. im Solde Athens 7, 57, 8.

Ἀχαμαντίς. φυλή 4, 118, 8.

Ἀχάνθιοι fallen von Athen ab 4, 88. vgl. 124, 1. 5, 18, 5.

Ἄχανθος. Colonie der Andrier 4, 84, 1. vgl. 114, 2. 120, 3. ſollen autonom ſein 5, 18, 4.

Ἄχανθος Lak. 5, 19, 1. 24, 1.

Ἀχαρνὰν δ' Ἀμφιάρεω 2, 102, 5.

Ἀχαρνᾶνες. Die meiſten Athens Verbündete 2, 9, 3. vgl. 7, 3. 68, 5. vgl. 2, 7, 3. ausg. Oeniadä 2, 102, 2. vgl. 1, 111, 2. fordern Hülfe 2, 81, 1. einen Feldherren 3, 7, 1. ziehen gegen Oeniadä § 2. mit den Athenern gegen Lenkas 3, 94, 1. 2. vgl. 95, 2. ſchicken tauſend Hopliten nach Naupaktos 3, 102, 2. ziehen nach Argos Amphilochikon u. gegen die Peloponneſier 3, 105, 2. 4. Kampf 107, 2 ff. ihre Strategen ſchließen Verträge 3, 109, 1. 2. 114, 2. wünſchen nicht Athener als Nachbarn 3, 113, 4. 3. Anaktorion feindlich eb. erobern es 4, 79. vgl. 7, 31, 2. zwingen Oeniadä ſich Athen anzuſchließen 4, 77, 2. dienen unter Demoſthenes 4, 77, 1. 89, 2. 101, 2. vor Syrakus 7, 57, 9. 67, 2. räuberiſch 1, 5, 3. ihr κοινὸν δικαστήριον Olpä 3, 105, 1. bevölkern Argos A. 2, 68, 4. 5. οἱ ἀπὸ θαλάσσης ἄνω Ἀ. 2, 83, 1. vgl. 80, 1. Schleuderer 2, 81, 5. u. Bogenſchützen 7, 31, 4. vgl. 60, 2. 67, 2. Die Palire erhalten Sollion 2, 30, 1.

Ἀχαρνανία. nach Akarnan benannt 2, 102, 2. grenzt an die Agräer 3, 106, 2. Naupaktos gegenüber 7, 31, 2. Kephallenia und Lenkas gegenüber 2, 30, 2. von den Amprakioten (und Chaonern) bedroht 2, 80, 1. vgl. 83, 2. 3. 3, 102, 4. 106, 1. Küſtenſtrich 2, 33, 2. Binnenland 2, 102, 1. größte Stadt Stratos 2, 80, 5.

Ἀχαρνάνικον πεδίον 2, 102, 2.

Ἀχεσίνης Fl. 4, 25, 5.

Ἄχραι in Sik. gegr. 6, 5, 3.

Ἀχραῖον λέπας 7, 78, 3.

Ἀχρόθωοι 4, 109, 2.

Ἀχραγαντῖνοι. von den Athenern gewonnen 5, 4, 5. vgl. 7, 32, 2. neutral 7, 33, 2. 58, 1.

Ἀχράγας Fl. 6, 4, 4.

Ἀχράγας St. gegründet 6, 4, 4. zwieträchtig 6, 46. 50, 1.

Ἀχταῖαι πόλεις 4, 52, 2.

Ἀκή beſchrieben 4, 109, 1.
Ἄκανον beſchrieben 1, 29, 2. 30, 3.
Ἀλέξανδρος Vater des Perdikkas 1, 57, 1. 2, 29, 5. 95, 1. 99, 4. ſein Stamm u. Gebiet 2, 99, 2. vgl. 1, 137, 1.
Ἀλέξαρχος Kor. 7, 19, 4.
Ἀλεξικλῆς ath. Strateg 8, 92, 5. 93, 1. 98, 1.
Ἀλεξιππίδας Ephor 8, 58, 1.
Ἄληξ Fl. 3, 99.
Ἀλιάρτιος 4, 93, 3.
Ἀλιάς 2, 56, 3. 4, 45, 3. vgl. zu 1, 115, 1.
Ἀλιῆς 1, 105, 1.
Ἀλικαρνασῆς 8, 108, 1.
Ἀλικαρνασός 8, 42, 3.
Ἀλικυαῖος 7, 32, 1.
Ἄλυς Fl. 1, 16.
Ἀμαξιτός St. 8, 101, 2.
Ἀλκαῖος Archon 5, 19, 1. 25, 1.
Ἀλκαμένης Lak. 8, 5, 1. 2. 8, 2. 10, 1. 3. 11, 3.
Ἀλκιβιάδης Lak. 8, 6, 3.
Ἀλκιβιάδης lak. Name 8, 6, 3. ὁ Κλεινίου, von berühmten Vorfahren u. noch jung angeſehn 5, 43, 1. vgl. 6, 89, 3–5. 6, 12, 2. 16, 1. reich, verſchwenderiſch ꝛc. 6, 15, 2 f. Sieger zu Olympia 6, 16, 2. den Lak. günſtig 5, 43, 2. 6, 89, 1. Ränke gegen die Lak. 5, 45, 1 ff vgl. 43, 1 ff. für die Argeier 5, 46, 5. Strateg im Pel. 5, 52, 2. vgl. 53, 2. 55, 4. 84, 1. veranlaßt die Athener mit den Lak. zu brechen 56, 3 Geſandter zu Argos 5, 61, 2. vgl. 76, 3. ſtiftet einen Bund gegen Lak. 6, 16, 6. 17, 1. zum Strategen nach Sikelia beſtimmt 6, 8, 1. betreibt das Unternehmen 6, 15 ff. als Hermokopid verdächtigt 6, 28, 2. 29, 1 ff. ſein Kriegsplan 6, 48, 1. ſchifft nach Meſſene und Rhegion 6, 50, 1. bemächtigt ſich Katanes 6, 51, 1. 2. zurückgerufen 6, 53, 1. 61, 1. 3. 4. entweicht § 4 f. zum Tode verurtheilt § 6. vgl. 8, 53, 2. warnt die Meſſenier 6, 74, 1. zu Lakedämon 6, 88, 10. 11. Rede 6, 89–92. empfiehlt die Beſeitigung Dekeleias 6, 91, 5. 7, 18, 2. Feind des Agis 8, 12, 2. 45, 1. betreibt die Unterſtützung der Chier 8, 6, 3. vgl. 12, 1. 2. mit Chalkideus hingeſchickt 8, 11, 3. 14, 1. 2. 17, 1. 2. gewinnt die Mileſier 8, 17, 1. 3. kämpft mit ihnen 8, 26, 3. den Lak. verdächtig entweicht er zum Tiſſaphernes und überredet ihn ſie kärglicher zu unterſtützen 8, 45, 1. 2. 46, 1–5. 50, 1. 2. 5. 52, 1. 2. 83, 1. 85, 2. betreibt ſeine Zurückberufung 8, 47, 1–3. 48, 1–3. 49. verklagt den Phrynichos, 8, 50, 4. 5. 51, 1, 2. 68, 3. Verhandlungen über ihn zu Athen 8, 53, 1–4. ſeine Forderungen für Tiſſaphernes 8, 56, 1–5. verdächtig 8, 63, 3. 70, 1. begünſtigt 8, 76, 6. auf Samos 81, 1. Strateg 82, 1. 2. prunkt mit ſeinem Einfluſſe 81, 2. 3. 82, 3. wieder auf Samos 85, 4 hindert den Abfall des Heeres 86, 3–5. 89, 1. ſegelt zum Tiſſaphernes 88. auch in Athen zurückberufen 97, 3. wieder auf Samos 108, 1.
Ἀλκίδας Lak., Nauarch nach Lesbos geſchickt 3, 16, 3. 26, 1. 30, 1. 31, 1. 32, 1. 2. flüchtig 33, 1. erhält einen ξύμβουλος 3, 69, 1. 2. zu Kerkyra 76. 79, 2. 80, 2. gründet Herakleia 3, 92, 4.
Ἀλκινάδας (—ίδας) Lak. 5, 19, 1. 24, 1.
Ἀλκινου τέμενος 3, 70, 3.
Ἀλκιβιάδης Vater des Demoſthenes 3, 91, 1. 4, 66, 2. 7, 16, 2.
Ἀλκίφρων Arg. 5, 59, 5.
Ἀλκμαίων, ὁ Ἀμφιάρεω 2, 102, 4. 5.
Ἀλκμαιωνίδαι vertreiben die Peiſiſtratiden 6, 59, 5.
Ἀλμωπία, Ἀλμῶπες 2, 99, 4.
Ἀλυζία 7, 31, 2.
Ἀλώπη 2, 26.
Ἀμεινιάδης Ath. 2, 67, 2. 3.
Ἀμεινίας Lak. 4, 132, 2.

Ἀμεινοκλῆς Kor. Schiffbauer zu Samos 1, 13, 2.
Ἀμμέας Plat. 3, 22, 3.
Ἀμόργης Baſtard des Piſſuthnes, abgefallen 8, 5, 5. vgl. 19, 1. gefangen 28, 2—5. 54, 3.
Ἀμπελίδας Lak. 5, 22, 2.
Ἀμπρακία den Lak. verbündet 2, 80, 2. vgl. 4, 42, 3. gefährdet 3, 113, 4. 114, 4.
Ἀμπρακικὸς κόλπος 1, 55, 1. 2, 68, 2. 3, 107, 1. στόμα 1, 29, 2. 4, 49.
Ἀμπρακιῶται. Coloniſten der Korinthier 2, 80, 2. kriegeriſch 3, 108, 2. Mitbewohner von Argos A. 2, 68, 3. Verbündete der Korinthier 1, 26, 1. 27, 3. 46, 1. der Pel. 2, 9, 2. 7, 25, 6. 58, 3. liefern Schiffe 2, 9, 2. 3, 69, 1. 7, 7, 1. ziehen gegen Argos, beſetzen es, werden beſiegt 2, 68, 1. 4. Verſuche gegen Akarnanien 80, 1—3. 81, 2. gegen Argos A. 3, 102, 4. 105, 1. 4. 106, 1. 2. 107, 2. 110. Niederlagen 107—113. Verträge 114, 2 ff.
Ἀμπρακιώτιδες νῆες 1, 48, 3. 6, 104, 2. 8, 106, 3.
Ἀμύκλαιον zu Lak. 5, 18, 10. mit e. Statue des Apollon 2, 3, 5.
Ἀμύντας ὁ Φιλίππου 2, 95, 3. 100, 2.
Ἀμυρταῖος König in den Sümpfen Aegyptens 1, 110, 1. 112, 1.
Ἀμφιάρεως Vater des Amphilochos 2, 68, 2. des Alkmäon 102, 4.
Ἀμφίας Epid. 4, 119, 2.
Ἀμφίδωρος Meg. 4, 119, 2.
Ἀμφιλοχία. wann bevölkert 2, 68, 2. die größte Stadt Argos eb. vgl. 102, 4. Κρῆναι 105, 2. angegriffen 2, 68, 1.
Ἀμφιλοχική. Amprakia nahe 2, 68, 3.
Ἀμφιλοχικὰ ὄρη 3, 112, 2. vgl. Ἄργος.
Ἀμφίλοχοι. βάρβαροι 2, 68, 4. vgl. 3, 112, 5. ihr Land 110. durchſtrömt der Acheloos 2, 102, 2. verdrängt erobern ſie, von den Athenern und Akarnanern unterſtützt, Argos 68, 4. 5. φίλοι 3, 112, 4. ἀκουσταί 107, 4. kämpfen gegen die Amprakioten 3, 107, 2. 4. Vertrag mit Amprakia 3, 113, 4. 114, 3 f.
Ἀμφίλοχος ὁ Ἀμφιάρεω 2, 68, 2.
Ἀμφίπολις. Name u. Lage 4, 102, 2. 5, 6, 3. 7, 3. Entfernung von Thaſos 4, 104, 3. wiederholte Anſiedelungen 4, 102, 1. 2. vgl. 1, 100, 3. Brücke 4, 103, 3. Thore 5, 10, 1. 6. 7. lange Mauer 10, 6. Bevölkerung 103, 2. 106, 1. Wichtigkeit für Athen 4, 108, 1. 2. Thuk. ſucht es zu retten 4, 104, 2. 3. 5, 26, 5. ein Lak. als Befehlshaber 132, 3. 5, 11, 3. Kleon hingeſchickt 5, 3, 4. beſiegt 5, 6, 3 ff. 14, 1. 16, 1. nach dem Abfalle zurückzugeben 5, 18, 3. vgl. 21, 1. 2. 35, 2. 4. 46, 2. belagert 7, 9, 1. vgl. 5, 83, 4.
Ἀμφιπολῖται. ergeben ſich dem Braſidas 4, 103 ff. feiern den Braſidas 5, 11, 1. 2.
Ἀμφισσᾶς τῶν Λοκρῶν 3, 101, 1.
Ἄναια Sitz von Samiern 3, 33, 1. vgl. 4, 75, 1. 8, 19, 1.
Ἀναῖται 3, 19, 2.
Ἀναιτὰς ναῦς 8, 61, 2.
Ἀνάκτιον 8, 93, 1.
Ἀνακτόριος 1, 46, 1. 2, 81, 2. den Pel. verbündet 2, 9, 2. 80, 3. Ἄκτιον τῆς Ἀνακτορίας γῆς 1, 29, 2.
Ἀνακτόριον. Lage 1, 55, 1. 4, 49. vgl. 7, 31, 2. von den Kor. beſetzt eb. liefert Schiffe 2, 80, 2. vgl. 1, 46, 1. den Akarnanern feindlich 3, 114, 3. von den Athenern erobert 4, 49. vgl. 5, 30, 3. 7, 31, 2.
Ἀνάξανδρος Theb. 8, 100, 3.
Ἀναξίλας Tyrann der Rheginer gründet Meſſene 6, 5, 1.
Ἄναπος Fl. 80 St. von Syrakus 2, 82.
Ἄναπος Fl. in Sik. 6, 96, 2. 7, 42, 6. Brücke 6, 66, 2. διάβασις 7, 78, 2.

Ἀνδοκίδης ὁ Λεωγόρου 1, 51, 3. 6, 60, 2.
Ἄνδριοι. Athens Verbündete 4, 42, 1. 8, 69, 2. tributpflichtig 7, 57, 3. Gründer von Akanthos 4, 84, 1. Stageiros 88. 5, 6, 1. Argilos 4, 103, 2. Sane 109, 2.
Ἀνδροκλῆς ath. Demagog 8, 65, 2.
Ἀνδροκράτους ἡρῶον 3, 24, 1.
Ἀνδρομένης Lak. 5, 42, 1. 2.
Ἄνδρος 2, 55. 6, 96, 3.
Ἀνδροσθένης Ark. 5, 49, 1.
Ἀνήριστος Lak. 67, 1.
Ἀνθεμοῦς in Mak. 2, 99, 4. 100, 3.
Ἀνθεσηριών 2, 15, 3.
Ἀνθήνη τῆς Κυνουρίας 5, 41, 1.
Ἀντάνδριοι. Αἰολῆς 8, 108, 2.
Ἄντανδρος. Wichtigkeit 4, 52, 3. von Verbannten erobert § 2. vgl. 75, 1. abermals von den Athenern § 2. gegen Tissaphernes 109, 2.
Ἀντιγένης Ath. 2, 23, 1.
Ἀντικλῆς ath. Strateg 1, 117, 2.
Ἀντιμενίδας Lak. 5, 42, 1.
Ἀντίμνηστος Ath. 3, 105, 3.
Ἀντίοχος König der Oreſter 2, 80, 4.
Ἀντιππος Lak. 5, 19, 1. 24, 1.
Ἀντισθένης Lak. 8, 39, 2. 3. 61, 2.
Ἄντισσα St. auf Lesbos 3, 18, 1. 2. 28, 3. 8, 23, 3. 4.
Ἀντισσαῖοι beſiegen die Methymnäer 3, 18, 2.
Ἀντίφημος gründet Gela 6, 4, 3.
Ἀντιφῶν Ath. Charakter 8, 68, 1—3. 90, 1. 3.
Ἄξιος Fl. 2, 99, 3.
Ἀπισανός Fl. 4, 78, 5.
Ἀπόδοτος, οι 3, 94, 4. 100, 1.
Ἀπολλόδωρος Ath. 7, 20, 1.
Ἀπόλλων. ἀρχηγέτης 6, 3, 1. Δήλιος 1, 13, 5. 3, 104, 2. Μαλόεις 3, 3, 2. Πυθαεύς 5, 53, 1. Πύθιος 4, 118, 1. Altar 6, 3, 1. 54, 6. Tempel zu Aktion 1, 29, 2. zu Argos 5, 47, 13. zu Athen ſ. Πύθιον. zu Delion 4, 76, 3. 90, 1. 97, 3. in Lakonike 7, 26, 2. zu Leukas 3, 94, 2. zu Sparte 5, 23, 5. bei Triopion 8, 35, 2. Orakel 2, 102, 4. vgl. Δελφοί. προοίμιον Ἀπόλλωνος 3, 104, 3. 6. vgl. Ἀμύκλαιον.
Ἀπολλωνία Col. der Kor. 1, 26, 1.
Ἀπολλώνιον 2, 91, 1.
Ἀργεία. Grenze gegen Lakonike 2, 27, 2. 4, 56, 3. vgl. 5, 41, 1. Einfälle 5, 75, 3. 6, 7, 1. bedroht 116, 1. darin Hyſiä 83, 2.
Ἀργεία. das amphilochiſche 2, 80, 5. 3, 106, 2. darin Olpä 3, 105, 1.
Ἀργεννοῦσαι 8, 101, 1.
Ἄργιλος 1, 132, 6. Ἀργίλιοι Coloniſten der Andrier 4, 103, 2. den Athenern verdächtig § 3. in Amphipolis 103, 2. Kerdylion 5, 6, 3.
Ἄργιλος ſoll autonom ſein 5, 18, 4.
Ἀργεῖος 2, 67, 1. ἄνθρωπος 8, 92, 2. Ἀργεῖοι bei Homer 1, 3, 3. Dorier 7, 43, 7. 44, 4. 7. 57, 8. Stammväter der Rhodier § 5. Hegemonie in Pel. 5, 69, 2. vgl. 28, 2. Streit mit den Lak. über Kynuria 5, 41, 1. Bund mit den Athenern und Theſſalern 1, 102, 3. vgl. 107, 4. 2, 9, 1. dreißigjähriger Vertrag mit Sparte abgelaufen 5, 14 3. 28, 2. vgl. 22, 2. mehr neutral 5, 28, 2. 3. blühend eb. denken auf die Hegemonie des Pel. eb. § 2. Verhandlungen mit den Kor. u. A. 5, 27 ff. 40 ff. mit Athen 44 ff. Bündniß 47. ziehen den Eleern zur Hülfe 5, 50, 2. Fehde mit Epidauros 54, 3—56, 5. Krieg mit den Lak. 57—75. Vertrag 76 f. vgl. 83, 4. verfeindet 82, 2 f. Vertr. der Oligarchen 82, 1 f. vgl. 76, 1 f. 116, 1. 6, 61, 3. von den Epidauriern geſchlagen 6, 75, in Phliaſia 5, 83, 3. 115, 1. erobern u. zerſtören Orneä 6, 7, 1—3. Hülfstruppen der Athener 29, 3. 43, 2. 61, 4. 67, 1. 69, 5. 70, 2. 100, 3. 101, 5. 7, 20, 1. 3. 26, 1. 3. 44, 7. 57, 8. bei Miletos geſchlagen 8, 25, 1—4. kehren heim 27, 5. doch befreundet 86, 6. 8. Haß gegen Lak. 7, 57, 8. fallen in Thyreatis ein 6, 95, 1. von Athen unterſtützt 6, 105, 1. 2. τὸ Ἀργείων

πεδίον 5, 58, 3. großer Staat 5, 29, 1. Verfassung Demokratie 29, 2. 31, 5. 44, 1. gestört 76, 1 f. aufgehoben 81, 2. erneuert 82, 1. erbauen lange Mauern § 4. αἱ ἀρχαὶ καὶ ὁ δῆμος 28, 1. ἡ βουλὴ καὶ οἱ ὀγδοήκοντα καὶ οἱ ἀρτῦναι 47, 11. fünf Strategen 59, 4. πέντε λόχοι 5, 72, 3. tausend λοχάδες 67, 3. 72, 2. 73, 4. 5. παιανισμός 7, 44, 7.

Ἄργεῖοι die amphilochischen 3, 107, 1. frühere Schicksale 2, 68, 2—5. ἡ Ἀργείων πόλις 106, 2. Lage 105, 2

Ἄργινον Vorgeb. 8, 34, 1.

Ἀργινοῦσαι s. Ἀργεννοῦσαι.

Ἄργος 1, 135, 2. 137, 3. 4, 42, 3. Temeniden 2, 99, 2. Priesterin 2, 2, 1. entflieht nach dem Brande des Tempels 4, 133, 1 f. bedroht 6, 95, 1. verheert 105, 1.

Ἄργος Ἀμφιλοχικόν. Gründung u. Schicksale 2, 68, 2—5. Feinde der Amprakioten eb. 5. 3, 102, 4. 105, 1. 107, 2.

Ἀριανθίδης Böotarch 4, 91, 2.

Ἀρισταγόρας. Schicksale 4, 102, 1.

Ἀρίσταρχος ath. Strateg 8, 98, 1. Oligarch 90, 1. 92, 7. 9. verräth Oenoe 98, 1 f.

Ἀριστεὺς ὁ Ἀδειμάντου, Strateg der Kor. bei Potidäa 1, 60—65. als Gesandter aufgefangen und getödtet 2, 67, 1—4.

Ἀριστεὺς ὁ Πελλίχου 1, 29, 2.

Ἀριστεύς Lak. 4, 132, 2.

Ἀριστείδης ὁ Ἀρχίππου ath. Strateg 4, 50, 1. 75, 1.

Ἀριστείδης ὁ Ἀυσιμάχου 1, 91, 2. ὁ φόρος ὁ ἐπ' Ἀριστείδου 5, 18, 4.

Ἀριστογείτων Tyrannenmörder 1, 20, 2 f. 6, 54—59.

Ἀριστοκλείδης Ath. 2, 70, 1.

Ἀριστοκλῆς Lak. 5, 16, 5. 71, 3. 72, 1.

Ἀριστοκοίτης sonst 5, 19, 2.

Ἀριστοκράτης Ath. 5, 19, 2. 24, 1. ὁ Σκελλίου Strateg 8, 9, 2. 89, 2. 92, 3. 5.

Ἀρισόνοος gründet Akragas 6, 4, 4.

Ἀρισόνους Lariſſäer 2, 22, 3.

Ἀριστοτέλης Ath. 3, 105, 3.

Ἀριστοφῶν Ath. 8, 86, 7.

Ἀρίστων Kor. 7, 39, 1.

Ἀριστώνυμος Ath. 4, 122, 1. 2.

Ἀριστώνυμος Kor. 2, 33, 2. 4, 119, 1.

Ἀρίφρων Ath. 4, 66, 2.

Ἀρκαδία ohne Wanderungen 1, 2, 1. ein Theil den Mantineern unterworfen 5, 29, 1. 33, 1. Geißeln von den Lak. genommen 5, 61, 3. Söldner 7, 58, 4.

ὁ Ἀρκαδικὸς Ὄρχομενός 5, 61, 3.

Ἀρκάς 5, 49, 1. Ἀρκάδες vor Troja 1, 4, 3. Krieg gegen Lepreon 5, 31, 2. Verbündete der Lak. 5, 57, 2. 58, 3. 64, 2. 4. 67, 2. 7, 57, 8. 8, 3, 3. vgl. 2, 9, 1. der Argeier 5, 67, 3. ἐπίκουροι des Pissuthnes 3, 34, 2 f. Söldner der Kor. 7, 19, 4. 57, 8. der Athener 57, 8. gleich bei wem eb.

Ἀρκεσίλαος Lak. 5, 50, 3. 76, 2. 8, 39, 2.

Ἀρκτούρου ἐπιτολαί 2, 78, 2.

Ἄρματοῦς St. 8, 101, 2.

Ἀρμόδιος 1, 20, 2. 3. 6, 54—57.

Ἄρνα τῆς Χαλκιδικῆς 4, 103, 1.

Ἄρνη in Theſſalien 1, 12, 12.

Ἄρνισσα Mak. 4, 128, 2.

Ἀρπάγιον 8, 107, 1.

Ἀρριανοί Cherſ. 8, 104, 1.

Ἀρριβαῖος König der Lynkeſter 4, 79, 2. 83, 1. 124, 1. 2. 4. 125, 1 f. 127, 1. [Ἀρραβαῖος heißt derſelbe bei Ariſtot. Pol. 5, 8, 11 u. Strabo 7, 6 p. 326. Eben dieſe Form mit α in zwei gleichzeitigen att. Inſchriften bei Rangabé Antiquitées Helleniques. Athenes 1842 n. 251, 9 u. 10 p. 328 u. 252, 7 p. 331. (K. Keil.)]

Ἀρσάκης Perſer 8, 108, 2.

Ἀρτάβαζος Perſer 1, 129, 1. 3. 132, 6.

Ἀριαφέρνης Perſer 4, 50, 1. 3.

Ἀρταξέρξης wird König 1, 137, 3. Aegypten fällt ab 104, 1. ſtirbt

4, 50, 3. Vater des Dareios 8, 5, 4.
Ἄρτας Fürſt der Japyger 7, 33, 4.
Ἀρτεμίσιον Schlacht 3, 54, 2.
Ἀρτεμίσιος μήν 5, 19, 1.
Ἄρτεμις 3, 104, 6. Tempel bei Rhegion 6, 44, 3. zu Epheſos 8, 109, 2.
Ἀρτῦναι zu Argos 5, 47, 11.
Ἀρχεδίκη ἡ Ἱππίου 6, 59, 3. 4.
Ἀρχέλαος ὁ Περδίκκου 2, 100, 1.
Ἀρχέστρατος Ath. 1, 57, 4. 8, 74, 1.
Ἀρχέτιμος Kor. 1, 29, 2.
Ἀρχίας Kamar. 4, 25, 4.
Ἄρχιας Kor. gründet Syr. 6, 3, 2.
Ἀρχίδαμος Sohn des Zeuxidamos. König der Lak., klug u. beſonnen 1, 79, 2. Rede 80—85. Gaſtfreund des Perikles 2, 13, 1. Rede vor dem Einfall in Attika 2, 10 f. ſendet einen Herold 12, 1. ſäumt vor Oenoe 18, 2. 3. verheert 19, 2. 20, 1—3. zweiter Einfall 2, 47, 1. rückt vor Platää, verhandelt, belagert es 71 ff. dritter Einfall in Attika 3, 1, 1. Vater des Agis 3, 89, 1. 4, 2, 1. 5, 54, 1. 57, 2. 83, 1. 7, 19, 1.
Ἀρχιππος Ath. 4, 50, 1.
Ἀρχωνίδης König der Sikeler 7, 1, 4.
Ἄρχοντες 1, 126, 5. 2, 2, 1.
Ἀσία 1, 9, 1. 2, 67, 1. 97, 5. 4, 75, 3. 5, 1, 2. 8, 39, 3. 58, 1.
Ἀσιανός 1, 138, 5. βάρβαροι 1, 6, 4.
Ἀσίνη Lak. 4, 13, 1. 54, 4. 6, 93, 3.
Ἀσπενδος St. 8, 81, 3. 87, 1. 2. 3. 5. 88. 99, 1. 108, 2.
Ἀσσάναρος Fl. 7, 84, 1.
Ἀσσύρια γράμματα 4, 50, 2.
Ἄστακος St. 2, 30, 1. 33, 1, 102, 1.
Ἀστύμαχος Plat. 3, 52, 4.
Ἀστύοχος Lak. Nauarch 8, 20, 1. 26, 2. 29, 2. 38, 1. zu Chios 23, 1. zu Lesbos § 2. 3. zu Chios § 4. 24, 5. Unternehmungen 31, 1 ff. 32, 1. 3. 33, 1. 2 zu Miletos eb. § 1 u. 36, 1. 38, 3. erhält ξυμβούλους 39, 2. nach Chios gerufen 40, 1. 3. 61, 1. 2. 63, 1. geht nach Kaunos, Keos, Knidos 41, 1—3. Syme 42, 1 ff. ſein Verhältniß zu Alkibiades 45, 1. 50, 3 ff. 68, 3. zu Miletos 63, 1. 78, 1. 79, 1 ff. 83, 2. 84, 1. 2. abgelöſt 85, 1.
Ἀσώπιος Ath. 1, 64, 1. Der Enkel Strateg fällt 3, 7, 1 ff.
Ἀσωπόλαος Plat. 3, 52, 4.
Ἄσωπός Fl. 2, 5, 2.
Ἀταλάντη 3. 2, 32. 3, 89, 3. 5, 18, 6.
Ἀταλάντη Mak. 2, 100, 2.
Ἀτιντᾶνες 2, 80, 4.
Ἀτραμύττιον 5, 1, 2. 8, 108, 3.
Ἀτρεύς 1, 9, 2.
Ἀττική. unfruchtbar u. ohne Wechſel der Bewohner 1, 2, 2. 2, 36, 1. Lage vor Theſeus 2, 15, 1. Kampf gegen Eurytheus 1, 9, 2. Colonien 1, 2, 3. Landleben 2, 16. Anbau 1, 81, 4. beſchützt 3, 17, 1. Euboä wichtig 8, 95, 1. Lesbos 3, 13, 5. Ἀττικὴ ἀγορά 1, 67, 3. 139, 2. ἀρχαμή 8, 29, 1. 45, 2. ἱερά 3, 114, 1. ναυτικόν 1, 31, 3. νῆες 3, 4, 2. 109, 1. 112, 5. 6, 43, 1. 7, 34, 1. 8, 23, 1. πόλεμος 5, 31, 3. 4. σπονδαί 5, 29, 3. 36, 2. συγγραφή 1, 97, 2. χοῖνιξ 4, 16, 2.
Ἀττικίζειν 3, 62, 1.
Ἀττικισμός 4, 133, 1. 8, 38, 2. vgl. 87, 1.
Αὐλών 4, 103, 1.
Αὐτοκλῆς ath. Strateg 4, 53, 1. 119, 2.
Αὐτοχαρίδας Lak. 5, 12.
Ἀφροδισία Lak. 4, 56, 1.
Ἀφροδίτη 6, 46, 2.
Ἄφυτις τῆς Παλλήνης 1, 64, 2.
Ἀχαΐα zw. 1, 115, 1. 4, 21, 4. von den Lak. geordnet 5, 82, 1. Dyme 2, 84, 2. Erineos 7, 34, 1. 7.
Ἀχαΐα in Theſſalien 4, 78, 1.

Ἀχαϊκός 2, 86, 1. 2. 92, 3. 5, 52, 2.
Ἀχαιοί. bei Homer 1, 3, 3. 4, 120, 1. 6, 2, 3. bevölkern Zakynthos 2, 66. Verbündete Athens 1, 111, 2. 2, 9, 1. vgl. 3, 92, 4.
Ἀχαιοὶ οἱ Φθιῶται 8, 3, 2.
Ἀχαρναί. Lage u. Größe 2, 19, 2. 20, 1. 2. 21, 2. 23, 1.
Ἀχαρνῆς. wichtig 2, 20, 2. 23, 3.
Ἀχελῷος Fl. 2, 102, 2—5. 3, 7, 2. 106, 1.
Ἀχερουσία λίμνη 1, 46, 3.
Ἀχέρων Fl. 1, 46, 3.
Ἀχιλλεύς 1, 3, 3.

Βάρβαροι. bei Homer nicht 1, 3, 4. Sitten 1, 6, 1. 4. Seeräuber 1, 5, 1.
Βάτιος Kor. 4, 43, 1.
Βέροια 1, 61, 3.
Βιθυνοὶ Θρᾷκες 4, 75, 3.
Βισαλτία 2, 99, 4.
Βισαλτικόν 4, 109, 3.
Βοιόν 1, 107, 1.
Βοιωταρχεῖν 2, 2, 1.
Βοιωτάρχης. eilf 4, 91, 1. aus Theben § 2. 7, 30, 3. vgl. 5, 37, 4. 5. 38, 1—3.
Βοιωτία. früher Καδμηΐς 1, 12, 2. fruchtbar mit Wechsel der Bewohner 1, 2, 2. vgl. 12, 2. 3, 61, 2. grenzt an Phokis 3, 95, 1. an Attika 7, 19, 2. 8, 98, 1. vgl. 4, 99. Orte 108, 1. 113, 1. 4, 76, 3. 91, 1. ἡ χώρα ἡ Βοιωτία, von den Athenern bewältigt 1, 108, 2, 4, 95, 2. befreit 1, 113, 2. 3, 62, 4. 67, 2. 4, 92, 6.
Βοιώτιος 4, 76, 2. 106, 3. πράγματα 4, 76, 1.
Βοιωτοί. vor Troia 1, 10, 5. Einwanderung 1, 12, 2. Aeoler 7, 57, 5. stammverwandt mit den Lesbiern 3, 2, 2. von den Athenern besiegt 108, 1. 2. vgl. 111, 1. befreit 1, 113, 1 f. in Attika befindliche 2, 6, 2. Verbündete der Lak. 2, 9, 2. stellen Reiter eb. u. 12, 3. 22, 2. 4, 72, 2. 95, 2. belagern Platäa 2, 20, 1. reizen die Lesbier zum Abfall 3, 13, 2. vgl. 8, 5, 2. unterstützen den Brasidas 4, 70, 1. 72, 1—3. Versuche der Athener gegen sie 4, 89, 1 ff. vgl. 76, 1 ff. kämpfen bei Delion 4, 91 ff. ihre Macht 93, 3. zehntägiger Stillstand mit Athen 5, 26, 3. vgl. 4, 118, 1. verhandeln mit den Kor. 32, 3—6. vgl. 35, 2. mit den Lak. 36—40. 44, 2. 46, 2. 4. bemächtigen sich Herakleias 52, 1. Betrag der Hülfstruppen in Arkadien 57, 2. vgl. 64, 3. Verabredung mit den Lak. 6, 61, 2. helfen bei Dekeleia 7, 19, 3. zu Syrakus 43, 7. 45, 1. 58, 4. stellen Schiffe 8, 3, 3. 106, 3. erobern Oropos 60, 1. Deuce 98, 2 f. τὰ πάτρια τῶν πάντων B. 2, 2, 4. 3, 66, 1. vgl. 61, 2. δημόσιον 5, 50, 3. αἱ ἱππάδες βουλαὶ τῶν B. 5, 38, 2. 3. für den Namen des Landes 1, 107, 3. Eroberen 3, 87, 2.
Βόλβη λίμνη 1, 58, 2. 4, 103, 1.
Βόλισσος 8, 24, 3.
Βοριάδης Eurytane 3, 100, 1.
Βορτία Mak. 2, 99, 3.
Βορτιαία Mak. 2, 100, 3.
Βορτιαῖοι. Nachbarn der Chalkidier 2, 99, 3. vgl. 1, 57, 3. 58, 1. 2, 79, 1. 101, 1. 4, 7.
Βορτική 1, 65, 2. 2, 79, 2. 101, 2.
Βοῦδορον Sal. 2, 94, 2. 3, 51, 1.
Βουκολίων Arkadien 4, 134, 2.
Βουναῖς 4, 118, 3.
Βρασίδας ὁ Τελλίδος, Spartiat. kühn 2, 25, 2. beredt 4, 84, 2. thätig, klug, einsichtig, mäßig 81, 1. 2. 108, 2, 5, 7, 1. ξύμβουλος 2, 85, 1. 86, 4. 93, 1. 3, 69, 1. 2. 76. bei Pylos 4, 11, 3 f. 12, 1. 79, 2. bei Megara 4, 70—74. zieht nach Thrake 78—81. gegen Arrhibäer 83, 1—3. zu Akanthos 84—88. zu Amphipolis 102—108. in Akte 109, 1—3. zu Torone 110—115. vgl. 5, 2, 2. 3, 3. zu Skione u. Mende 4, 120—123. vgl. 5, 18, 6. 110, 1. gegen Arrhibäer 2.

124 — 128. gegen Potidäa 135. bei Amphipolis 5, 6 — 10. gefallen u. gefeiert 11, 1. 2. Gegner des Friedens 16, 1.
Βρασίδειοι 5, 67, 1. 71, 3. 72, 2.
Βρανρών Ebonerin 4, 107, 2.
Βριχιννίαι Leont. 5, 4, 3. 5.
Βρίλησσος Berg 2, 23, 1.
Βρομερός Lynkeſter 4, 83, 1.
Βρομίσκος 4, 103, 1.
Βυζάντιοι fallen ab 1, 115, 5. unterworfen 117, 3.
Βυζάντιον 2, 97, 2. erobert 1, 94. 128, 3 f. 129, 2. 130, 1. 131, 1. abgefallen 8, 80, 2. 3.
Βωμιῆς Ophioner 3, 96, 2.

Γαληψός Colonie der Thaſier 4, 107, 2. 5, 6, 1.
Γαυλίτης Karer 8, 85, 2.
Γέλα Fl. 6, 4, 3.
Γέλα St. gegr. 6, 4, 3. vgl. 7, 80, 2. Tyrann 6, 5, 4. Congreß 4, 58. gegen Athen 5, 4, 5. vgl. 7, 50, 1. 57, 9.
Γελεᾶτις Ὕβλα 6, 62, 4.
Γέλων Tyrann 6, 4, 2. 5, 4. 94, 1.
Γελῶοι. Coloniſten von Rhodos 7, 57, 5. *νόμιμα Δωρικά* 6, 4, 3. 4. gründen Akragas ꝛc. Kamarina 6, 5, 4. Nachbarn 7, 58. Stillſtand mit denſelben 4, 58. Verbündete der Syr. 7, 57, 5. 58, 1. vgl. 7, 1, 4. 5. ſtellen Reiter 6, 67, 3. Schiffe 33, 1.
Γεραιστός Eub. 3, 3, 4.
Γερᾶνεια Berg 1, 105, 3. 107, 2. 3. 108, 1. 4, 70, 2.
Γεράστιος μήν 4, 119, 1.
Γέται zw. 7, 2, 3.
Γέται 2, 96, 1. 2. 98, 3.
Γῆς ἱερόν 2, 15, 3.
Γίγωνος St. 1, 61, 3.
Γλαύκη τῆς Μυκάλης 8, 79, 2.
Γλαύκων Ath. 1, 51, 3.
Γόαξις Ebener 4, 107, 2.
Γόγγυλος Cretr. 1, 128, 4.
Γόγγυλος Kor. 7, 2, 1.
Γορτυνία St. 2, 100, 2.
Γορτύνιος 2, 85, 4.
Γραικοί 2, 96, 3.
Γραϊκή. zu 2, 23, 2.
Γρηστωνία 2, 99. 100, 3.
Γύλιππος Lak. geht nach Sik. 6, 93, 2. 3. 104, 1—5. 7, 1—5. vgl. 11, 1. 42, 3. zu Syr. 7, 2—6. geht nach Sik. 7. 12, 1. kehrt zurück 21, 1. ermuntert zu einer Seeſchlacht § 2. greift Plemmyrion an 22—23. greift die Verſchanzung der Athener an 37, 1 f. beſiegt ſie bei Epipolä 43—45. geht nach Sik. 46. kehrt zurück 50, 1. beſiegt 53, 1—4. rüſtet ſich zur Seeſchlacht 65. 69. ſchneidet den Athenern die Wege ab 74, 2. 79, 3. verhandelt 82, 1. 83, 1. 2. nimmt ſie gefangen 85, 1. 2. ſucht Nikias u. Demoſthenes zu retten 86, 1. 2. bei Leukadia beſiegt 8, 13, 1.
Γυμνοπαιδίαι 5, 82, 1. 3.
Γυρτώνιοι Theſſ. 22, 2, 3.

Δάϊθος Lak. 5, 19, 1. 24, 1.
Δαίμαχος Plat. 3, 20, 1.
Δαμάγητος Lak. 5, 19, 1. 24, 1.
Δαμάγων Lak. 3, 92, 4.
Δαμότιμος Sik. 4, 119, 2.
Δαναοί 1, 3, 3.
Δάρδανος St. 8, 104, 1.
Δαρεικὸς στατήρ 8, 28, 4.
Δαρεῖος ὁ Ἀρταξέρξου 8, 5, 4. 18, 1 f. 37, 1. 2. 58, 1.
Δαρεῖος (*ὁ Ὑστάσπου*) 1, 14, 2. 16. 4, 102, 1. 6, 59, 3. 5.
Δασκυλίτις σατραπεία 1, 129, 1.
Δάσκων gründet Kamarina 6, 5, 3.
Δάσκων bei Syr. 6, 66, 2.
Δαυλία τῆς Φωκίδος 2, 29, 2.
Δαυλιὰς ὄρνις 2, 29, 3.
Δαγοῦς St. 8, 23, 5. 31, 2.
Δεινιάδας περίοικος 8, 22, 2.
Δεινίας 3, 3, 2.
Δεκέλεια. Lage 7, 19, 2. nach Alkibiades Rath (6, 91, 5. 93, 2. 7, 18, 2) von den Lak. befeſtigt 19, 1. 2. 20, 1. beſetzt 27, 2. 3. Nachtheile für Athen § 3. 28, 1. 4. vgl. 8, 3, 1. 5, 3. 69, 1. 70, 2. 71, 2. 4. 98, 3.
Δήλιον. Lage 8, 38, 1. 40, 3.
Δήλιοι. ὁ ἐν Δ. θεός 1, 124, 4. 5, 32, 1. vgl. 1, 25, 1. 118,

3. 126, 2. 3, 92, 4. ἱερόν 1, 112, 3. ſtreitig eb. ἡ πρόμαντις 5, 16, 5. μαντεῖον 1, 28, 2. χρήματα 1, 121, 2. 143, 1. τρίπους 132, 2. 3, 57, 2. σκῦλα 4, 134, 1. die Stadt und der Tempel des Apollon ſollen autonom ſein 5, 18, 1.
Δέρδας Mak. 1, 57, 1. 59.
Δερκυλίδας Spart. 8, 61, 1. 62, 1.
Δερσαῖοι 2, 101, 2.
Δευκαλίων 1, 3, 1.
Δήλια 3, 104, 2.
Δηλιακὸς χορός 3, 104, 5.
Δήλιον. Lage 4, 76, 3. vgl. § 4. 89, 1. 90, 1. 100, 1. Schlacht bei D. 4, 91 ff. 5, 14, 1. 15, 2.
Δήλιος Ἀπόλλων 1, 13, 5. 3, 104, 2. Δήλιοι vertrieben 5, 1, 1 f. 8, 108, 3. zurückgeführt 5, 32, 1.
Δῆλος. Entfernung von Rheneia 3, 104, 2. Feſtfeiern § 3. 5 7. ταμιεῖον 2, 96, 2. Erdbeben 2, 8, 1. gereinigt 1, 8, 1. 3, 104, 2. erw. 3, 29, 1. 8, 77. 80, 2. 86, 1. vgl. Δήλιος.
Δημάρατος Ath. 6, 105, 3.
Δήμαρχος Syr. 8, 85, 3.
Δημέας Ath. 5, 116, 2.
Δημιουργοί zu Elis 5, 47, 11.
Δημόδοκος Ath. 4, 75, 1.
Δημοσθένης ὁ Ἀλκισθένους attiſch. Strateg 3, 91, 1. vgl. 5, 19, 2. 24, 1. zieht gegen die Aetoler 3, 94, 2 f. 95—98. gegen die Ampraktioten u. Peloponneſier 105—113. ſeine σκῦλα 114, 1. Rückkehr § 2. mit den Akarnanern befreundet 7, 57, 9. bei Pylos 4, 2—16. 29—39. bei Megara 4, 66—69. zu Naupaktos 4, 76, 1. 77, 1. 2. bei Siphä 89, 1. 2. in Sikyonien 4, 101, 2. bei Epidauros 5, 80, 3. nach Syrakus beſtimmt 7, 16, 2. 17, 1. ſegelt hin 20, 2 f. 26, 1. 3. 31, 1. 4. 33, 3. 35, 1 f. angekommen greift er an 42—45. ſein Rath 47, 2 f. 49, 2 ff. greift mit der Flotte an 69, 4. will es abermals 72, 2. auf dem Rückzuge 75, 1. 78—82. 83, 1. 85, 3. getödtet 86, 1—4.
Δημοτέλης Meſſ. 4, 25, 8.
Διαγόρας 8, 35, 1.
Διακός 7, 27, 1. vgl. Δῖος.
Διάκριτος Lak. 2, 12, 1.
Διάσια 1, 126, 4.
Διδύμη Z. 3, 88, 1.
Διέμπορος Böotarch 2, 2, 1.
Διιτρέφης 7, 29, 1. Vater des Niſoſtratos 3, 75, 1. 4, 119, 2. 129, 3. vgl. Διοτρέφης.
Διῆς 5, 82, 1.
Δικυδιῆς 5, 35, 1.
Διόδοτος Ath. 3, 41—49.
Δῖος 2, 96, 2. vgl. Διακός.
Διομέδων Ath. befehligt Schiffe 8, 19, 1. 20, 1. 23, 1. 24, 2. Strateg 54, 2. 55, 1. 73, 3 f.
Διόμιλος Andrier 6, 96, 3. 97, 3.
Δῖον am Athos 4, 109, 2. 3.
Δῖον in Mak. 4, 78, 6.
Διονύσια die ältern im Anthesterien 2, 15, 3. die ſtädtiſchen 5, 20, 1. 23, 1.
Διονυσιακὸν θέατρον 8, 93, 1.
Διονύσιον 8, 93, 3.
Διόνυσος 3, 81, 4. Tempel 2, 15, 3. 3, 81, 4. 8, 94, 1.
Διὸς ἱερόν 8, 19, 1.
Διοσκόρειον 4, 110, 1.
Διόσκοροι 3, 75, 2.
Διότιμος Ath. 1, 45, 1. 8, 15, 2.
Διοτρέφης Ath. 4, 53, 1. 8, 64, 1. vgl. Διιτρέφης.
Δίφιλος Ath. 7, 34, 3.
Δόβηρος ἡ Παιονική 2, 98, 2. 99, 1. 100, 2.
Δόλοπες 1, 98, 1. 5, 51, 1.
Δολοπία 2, 102, 2.
Δόρκις Lak. 1, 95, 4.
Δράβησκος ἡ Ἠδωνική 1, 100, 3. 4, 102, 1.
Δραχμή. Αἰγιναία 5, 47, 8. Ἀττική 8, 29, 1. 45, 2. Κορινθία 1, 27, 1.
Δρεμοῦσσα Z. 8, 31, 2.
Δρύοπες 7, 57, 4.
Δρυὸς κεφαλαί 3, 24, 1.
Δρῶοι Thraker 2, 101, 2.
Δύμη τῆς Ἀχαΐας 2, 84, 2. 3.

Δωριεύς Rhodier 3, 8, 1. 8, 35, 1. 84, 1.
Δωριεύς collectiv 4, 64, 2.
Δωρικῆς. Das Stammland der Lak. 1, 107, 1. 3, 92, 2. vgl. 1, 18, 1. Zeit der Einwanderung in den Pel. 1, 12, 2. vgl. 7, 5, 3. in Korinthos 4, 42, 2. in Asien 2, 9, 3. frei, in Sikelien 3, 86, 1. 4, 64, 2. 6, 77, 1. 7, 58, 2. in Syrakus 7, 57, 1. dorische Völkerschaften vor u. in Syrakus 7, 57—58. den Jonern feindlich 4, 61, 2. 80, 3. 82, 1. vgl. 1, 124, 1. sie verachtend 5, 9, 1. 6, 77, 1. 7, 5, 3. 8, 25, 2. *Καρνεῖος μὴν ἱερομήνια Δωριεῦσιν* 5, 54, 2.
Δωριακὸς πόλεμος 2, 54, 1.
Δωρικός 3, 95, 1. 102, 1. *πόλεμος* 2, 54, 2. *γένος* 1, 24, 2. *νόμιμα* 6, 4, 4. *ὅσον Δωρικὸν μετ' Ἀθηναίων ἦν* 7, 44, 7.
Δωρὶς γλῶσσα 3, 112, 2. *φωνή* 6, 5, 2. *Δωρίδες πόλεις* 3, 86, 1.
Δῶρος Theſſ. 4, 78, 1.

Ἔβρος Fl. 2, 96, 4.
Ἐγεστα St. der Elymer 6, 2, 3. atheniſche Geſandte dort 6, 6, 4. getäuſcht 46, 3, 4. Schiffe 44, 4. 46, 1. 4. die Athener dort 62, 1. 4. Schiffe gefordert 88, 7. ſendet Reiter 98, 1.
Ἐγεσταῖοι. ἄνδρες βάρβαροι 6, 11, 4. 7, 57, 10. Nachbarn der Selinuntier und in Fehde mit ihnen 6, 6. 2. 4. rufen die Athener zur Hülfe 6, 6, 3 ff. 10, 3, 11, 2. 4. 13, 3. 33, 2. 77, 1. 7, 57, 10. ſchicken Geld 6, 8, 1. vgl. 47, 1. 62, 1 f. täuſchen § 2. 22, 3. 46, 2 ff. erhalten Hyſkara 62, 3. ſchicken Reiter 98, 1.
Εἰδομένη Mak. 2, 100, 2.
Εἵλωτες. Urſprung 1, 101, 2. Abfall § 1. 2, 27, 2. 3, 54, 3. 4, 56, 4. Kampf 1, 102—103. Schutzflehende getödtet 128, 1. vom Pauſanias aufgewiegelt 132, 4 f. zahlreich 8, 40, 2. gefährlich u. vernichtet 4, 80, 1—3. dienen im Kriege 4, 8, 7. (26, 3 f.) 80, 3. 5, 57, 1. 64, 1. 7, 19, 3. 58 3. freigelaſſen 5, 34, 1 f. entlaufen 4, 41, 3. 5, 14, 2. vgl. 35, 3. 6, 56, 2. 3. 7, 26, 2.
Ἐκκρειτος Spart. 7, 19, 3.
Ἐλαιᾶτις τῆς Θεσπρωτίδος 1, 46, 2.
Ἐλαιοῦς 8, 102, 2. 103, 1. 2. 107, 2.
Ἐλαιούσιος 8, 107, 2.
Ἐλαφηβολιών 4, 118, 8. 5, 19, 1.
Ἐλένη 1, 9, 1.
Ἐλεός ſonſt 8, 26, 2.
Ἐλευσίνιος unter Eumolpos 2, 15, 1.
Ἐλευσίνιον 2, 17, 1.
Ἐλευσίς 1, 114, 2. 2, 19, 2. 20, 2. 21, 1. 4, 68, 4.
Ἐλιμιῶται Mak. 2, 99, 2.
Ἔλιξος meg. Strateg 8, 80, 3.
Ἑλλάνικος Hiſtoriker 1, 97, 2.
Ἑλλάς. Name 1, 3, 1 ff. alter Zuſtand 1, 2, 1 ff. 12, 1. *κατὰ κώμας* bewohnt 1, 10, 3. *σιδηροφορεῖ* 1, 6, 1. vgl. 5, 3. unternahm nichts 3, 1. 17, 2. geringe Macht vor Troja 10, 7. Seeweſen 4, 1. 13, 1 15. *βασιλεῖαι* 13, 1. *τυραννίδες* 17, 1. 18, 1—3. Colonien 12, 1—3. mächtiger 13, 1. von Xerxes angegriffen 18, 3. von Athen bedrückt 1, 68, 3. 4, 92, 3. die Lak. als Befreier 2, 8, 3. 4, 85, 1. 3. 86, 1. 87, 2. 108, 2. 121, 1. 5, 9, 7. um die Hegemonie zu erlangen 8, 2, 3. Unglück 1, 23, 1 ff. Aufregung 2, 8, 1 ff. Mißtrauen gegen Durchzüge 4, 78, 2. trüglich in ſeinen Angaben 6, 17, 4.
Ἑλλην ὁ Δευκαλίωνος 1, 3, 1. adj. 2, 36, 3.
Ἕλληνες. πρῶτοι 1. 3, 3. vgl § 2 u. 4. die alten waren Räuber 1, 5, 1. vgl. 4, 1. verkehrten mehr zu Lande 13, 3. vgl. § 5. *τὰ νόμιμα τῶν Ἑ.* 4, 97, 2. vor Troja 1, 10, 4—11, 3. Folgen der Rückkehr 12, 1. Seeweſen 13—15. ohne Einheit 15, 2. die reichſten 1, 25, 4. vgl. 8, 2. 13, 4.

8, 45, 4. Hegemonie der Lak. u. Ath. 18, 4—7. Wichtigkeit der Flotte gegen Xerxes 74, 1. vgl. 89, 1. schließen sich an Athen an 95 ff. schwächer an Truppen als sie angeben 6, 17, 4. aufgeregt durch Athens Unglück 8, 2, 1. durch einander aufzureiben 46, 2. vgl. 57, 2. 87, 4. die Einen wagen nicht leicht durch der Andern Gebiet zu ziehen 4, 78, 2. glauben viel Falsches 1, 20, 4. in Asien wohnhafte 8, 46, 3. in Makedonia 4, 124, 1. in Sikelia 3, 116, 2. 4, 25, 9. 6, 2, 5. 6. 7, 58, 2. 3. Ἕλληνες ναυίσκοι 8, 69, 3.

Ἑλληνικός. ἔθνη τῶν ἐν Σικελίᾳ 7, 58, 2. ἀρχή 1, 128, 2. πόλεμος 1, 112, 1. 128, 2. θάλασσα 1, 4. δύναμις 6, 31, 1. στρατόπεδον 5, 60, 3. ἔργον 7, 87, 5. χωρίον 1, 80, 2. 7, 60, 2. τὸ Ἑ. 138, 1. ἐκινήθη 3, 82, 1. vgl. 83, 1. τὸ ἄλλο Ἑ. 1, 1, 1. 15, 3. 4, 20, 3. πᾶν τὸ Ἑ. 3, 57, 2. τὸ ξύμπαν Ἑ. 6, 90, 3. τὸ παλαιὸν Ἑ. den Barbaren ähnlich 1, 6, 4. ἀναχωρὴ τῶν Ἑ. 8, 87, 4. τὰ Ἑ. ξυνεπίθεσαν 1, 97, 2.

Ἑλληνὶς πόλις 3, 113, 3. πόλεις 1, 35, 1. 6, 20, 1. 46, 3. 8, 5, 5. in Thrake 2, 97, 3.

Ἑλληνοταμίαι 1, 96, 2.

Ἑλληνοπόντιοι 6, 77, 1.

Ἑλλήσποντος das Meer 2, 67, 1. 96, 1. 4, 75, 1. 8, 80, 3. 99, 2. 100, 1. 103, 1. 108, 2. στενός 106, 1. das Land 1, 128, 2. 8, 6, 1. 2. 8, 3. 22, 1. 23, 4. 39, 2. 61, 1. 62, 1. 79, 3. 4. 80, 2 f. 101, 2. 109, 2. φυλακὴ τοῦ πανὸς Ἑ. 8, 62, 2. den Athenern verbündet 2, 9, 3. vgl. 1, 89, 2. 8, 86, 3. 96, 3.

Ἑλλόμενον τῆς Λευκαδίας 3, 94, 1.

Ἕλος Lak. 4, 54, 4.

Ἕλυμοι in Sikelien 6, 2, 3. 6.

Ἑλωρινὴ ὁδός Syr. 6, 66, 3. 70, 4. 7, 80, 3.

Ἔμβατον τῆς Ἐρυθραίας 3, 29, 2. 32, 1.

Ἐμπεδίας Lak. 5, 19, 1. 24, 1.

Ἔνδιος Lak. 5, 44, 1. Ephor 8, 6, 2. 12, 1. 2. 17, 2.

Ἐνιπεύς Fl. 4, 78, 3.

Ἐννεάκρουνος Quelle 2, 15, 4.

Ἐννέα ὁδοί Thrake 1, 100, 2. 4, 102, 2.

Ἔντιμος gründet Gela 6, 4, 3.

Ἐνυάλιον 4, 67, 1.

Ἐξήκεστος Syr. 6, 73 1.

Ἐορδία, Ἔορδοι 2, 99, 4.

Ἐπιδάμνιοι. Schicksale 1, 24 ff.

Ἐπίδαμνος. Lage 1, 24, 1. 26, 3. Schicksale 1, 24 ff. 146. 3, 70, 1. als Colonie von Korinthos in Anspruch genommen 1, 25, 1 f. 26, 2. 28, 1—3.

Ἐπιδαυρία 4, 45, 2. 3. 8, 10, 2. verheert 5, 54, 3. 55, 2. 3.

Ἐπιδαύριοι. unterstützen die Kor. 1, 27, 3. 105, 1. die Aegineten § 3. die Megarer 114, 1. Fehde mit Argos 5, 53—58. fallen ins Argivische ein 3, 75, 3. vgl. 77, 3. stellen den Lak. Schiffe 8, 3, 3.

Ἐπιδαύριος πόλεμος 5, 26, 3.

Ἐπίδαυρος 4, 45, 2. 8, 92, 3. verheert 2, 56, 2 f. 6, 31, 1. von Lak. unterstützt 5, 56, 1. angegriffen § 5. 75, 3 f. vgl. 77, 2. 80, 3.

Ἐπίδαυρος ἡ Λιμηρά 4, 56, 2. 6, 105, 3. 7, 18, 4. 26, 2.

Ἐπιδημιουργοί 1, 56, 2.

Ἐπιζεφύριοι Λοκροί 7, 1, 1. vgl. Λοκροί.

Ἐπικλῆς Ath. 1, 45, 1. 2, 23, 1—8, 107, 2.

Ἐπίκουρος Ath. 3, 18, 2.

Ἐπικυδίδας Lak. 5, 12.

Ἐπιπολαί. Lage u. Name 6, 75, 1. 96, 1. 2. 3. 97, 1—4. 101, 1. 2. 103, 1. 7, 44, 8. τεῖχος 102, 1. τείχος 7, 4, 1. 5, 1. erw. 7, 1, 1. 2, 4. 42, 5. 43, 1. 2. 4. 45, 1. 46. 47, 2.

Ἐπιτάδας Lak. 4, 8, 7. 31, 2. 33, 1. 38, 1. 39, 2.

Ἐπιτελίδας Lak. 4, 132, 2. wofür wohl Πασιτελίδας zu lesen.
Ἐραί St. 8, 19, 2. 20, 2.
Ἐρασινίδης Kor. 7, 7, 1.
Ἐρασίστρατος Ath. 5, 4, 1.
Ἐρατοκλείδης Kor. 1, 24, 1.
Ἐρίσιοι 8, 23, 3.
Ἔρινος. abgefallen 3, 18, 1. unterworfen 35. vgl. 8, 23, 2. abermals § 3. 100, 3. angegriffen § 4 f. 101, 1. 103, 1.
Ἐρέτρια 8, 60, 1. 95, 1 ff. τείχισμα § 4.
Ἐρετριῆς. Lage der Stadt 8, 95, 2. Hafen § 3. Krieg mit Chalkis 1, 15, 2. den Athenern unterworfen 7, 57, 3. ihnen feindlich 8, 95, 1—4. vgl. 60, 1. 2. Colonie Mende 4, 123, 1.
Ἐρεχθεύς 2, 15, 2.
Ἐρινεὸς τῆς Ἀχαΐας 7, 34, 1. 7.
Ἐρινεός in Doris 1, 107, 1.
Ἐρινεός Fl. 7, 80, 4. 82, 4.
Ἐρίνεες 1, 128, 7.
Ἕρμαῖ 6, 27, 1. verletzt eb., 28, 1. 53, 1. 2. 60, 3. 61, 1.
Ἑρμαῖον 7, 29, 2.
Ἑρμαιώνδας Theb. 3, 5, 3.
Ἑρμιονεῖς 1, 27, 3. 8, 3, 3.
Ἑρμιονὶς γῆ verheert 2, 56, 3. τριήρης 1, 128, 2. vgl. 131, 1. 8, 33, 1.
Ἑρμοκράτης Syr. Reden 4, 58—64. 6, 32—34. Rathschläge 72, 1—4. Strateg 73. 96, 3. Rede zu Kamarina 75—80. Rath 99, 2. 7, 21, 2. 5. Pläne gegen die Athener 73, 1. 3. 8, 26, 1. gegen Tissaphernes 29, 2. 45, 3. 85, 2—4.
Ἕρμων Ath. 8, 92, 6.
Ἑρμῶν 4, 58, 2. 6, 32, 3. 72, 1.
Ἑρύθραι Böot. 3, 24, 2.
Ἐρυθραί 8, 24, 5. 28, 5. 32, 2. 33, 2.
Ἐρυθραία 3, 33, 1. τεῖχη 8, 24, 2. vgl. 33, 1 u. 3, 29, 2.
Ἐρυθραῖοι. fallen ab 8, 5, 4. 6, 4. 14, 2. stellen Truppen 16, 1. Gefangene entkommen 33, 2 f.
Ἑρυξ St. 6, 2, 3. 46, 2.
Ἐρυξιλαΐδας Lak. 4, 119, 1.
Ἑσπέρια 7, 57, 2.
Ἑσπαιῆς aus Athen 1, 114, 2. 7, 57, 2.
Ἑσπιόδωρος Ath. 2, 70, 1.
Ἑστόνικος Lak. 8, 23, 3.
Εὐάλας Spart. 8, 22, 2.
Εὔαρχος Tyr. 2, 30, 1. 33, 1.
Εὔαρχος gründet Katane 6, 3, 3.
Εὐβοῆς theilweise abgefallen 1, 98, 2. φυγάδες 113, 2. unterdrückt 4, 92, 3. suchen abzufallen 8, 5, 1. vgl. 60, 1. 91, 1.
Εὔβοια. Lage 2, 55, 1. 3, 93, 1. Meer 4, 109, 2. Colonien 6, 3, 1. 4, 5. Chalkidier 6, 76, 2. 84, 2. vgl. 7, 29, 2. abgefallen 1, 114, 1. 2 ἄλωσις eb., 1, 23, 4, u. 2, 2, 1. wichtig für Attika 2, 14. 7, 28, 1. 8, 95, 1. 96, 2. wohl bewacht 2, 26. 32. 3, 17, 1. 8, 1, 4. 74, 2. 86, 6. gefährdet 3, 92, 2. 93, 1. 8, 60, 1. sinnt auf Abfall 8, 5, 1 f. 60, 1 f. 91, 1 f. Niederlage der Athener dort 96, 1 f. 106, 4. 107, 2. vgl. 107, 2. Abfall 95, 4. Erdbeben 3, 87, 2. 89, 2.
Εὐβοϊκά 1, 87, 4.
Εὔβουλος Chier 8, 23, 3.
Εὐεσπερῖται 7, 50, 2.
Εὐετίων ath. Strateg 7, 9, 1.
Εὔηνος Fl. 2, 83, 3.
Εὐθύδημος Ath. 5, 19, 2. 24, 1. Strateg 7, 16, 1. 69, 4.
Εὐθυκλῆς Kor. 1, 46, 2. 3, 114, 4.
Εὐκλείδης gründet Himera 6, 5, 1.
Εὐκλῆς ath. Strateg 4, 104, 2.
Εὐκλῆς syr. Strateg 6, 103, 4.
Εὐκράτης Ath. 3, 41.
Εὐκτήμων ath. Strateg 8, 30, 1. 2.
Εὔμαχος Kor. 2, 33, 2.
Εὐμενίδες 1, 126, 7.
Εὐμολπίδαι 8, 53, 2.
Εὐμολπίδης Plat. 3, 20, 1.
Εὔμολπος zu Eleusis 2, 15, 2.
Εὔξεινος πόντος 2, 96, 1. 97, 1. 5.
Εὐπαίδας Epid. 4, 119, 2.
Εὐπάλιον 3, 96, 1. 102, 1.
(Εὐπομπίδας Plat. 3, 20, 1.)
Εὐφημίδης 2, 70, 1. 79, 1.
Εὔφημος 7, 29, 1. 2. 30, 1.
Εὐφόβατος Kerk. 1, 47, 1.

Εὐρύηλος Syr. 6, 97, 2. 7, 2, 4. 43, 3.
Εὐρύλοχος Spart. bei Naupaktos 3, 100, 2. zieht ſich zurück 102, 3 f. bei Argos A. 105 — 108. fällt 109, 1.
Εὐρύμαχος Theb. 2, 2, 2. 5, 4.
Εὐρυμέδων alh. Strateg zu Kerkyra 3, 80, 2. 81, 3. 85, 1. bei Tanagra 91, 2. nach Sikelia 3, 115, 3. 4, 2, 1. 3, 1. 8, 2. 46, 1. beſtraft 65, 3. nach Sik. 7, 16, 2. 31, 2 — 4. 33, 3. 35, 1. 42, 1. kämpft 43, 2. ſein Rath 49, 4. fällt in der Seeſchlacht 52, 2.
Εὐρυμέδων Fl. 1, 100, 1.
Εὐρυσθεύς 1, 9, 2.
Εὐρυτάν 3, 100, 1.
Εὐρυτᾶνες 3, 94, 4.
Εὐρύτιμος Kor. 1, 29, 2.
Εὐρώπη 1, 89, 1. 2. 2, 97, 5.
Εὐρωπός Mak. 2, 100, 2.
Εὔστροφος Lak. 5, 40, 3.
Εὐφαμίδας Kor. 2, 33, 2. 4, 119, 1. 5, 55, 1.
Εὐφημος Ath. 6, 75, 3. 81 — 88.
Εὐφίλητος Ath. 3, 86, 1.
Ἑφέσια 3, 104, 3.
Ἔφεσος 1, 137, 3. 3, 32, 1. 33, 1. 4, 50, 3. 8, 19, 1. Artemis 8, 109, 2.
Ἔφοροι. Σθενελαΐδας 1, 85, 3. ἐπιψηφίζει 87, 1. rufen den Pauſanias zurück 131, 1. ſetzen den König feſt 131, 2. führen die Unterſuchung 133. 134. 1. arbeiten an Aufhebung eines Vertrages 5, 36, 1. 38, 4. ſchicken Geſandte 6, 88, 11. inſtruiren die Befehlshaber 8, 11, 3. leiten Unternehmungen 12, 1. 2. vgl. Ἔνδιος. Eponyme 2, 2, 1. 8, 58, 1.
Ἐφύρη Thespr. 1, 46, 2 f.
Ἐχεκρατίδης Theſſ. 1, 111, 1.
Ἐχεμίδας Lak. 4, 119, 1.
Ἐχινάδες J. Lage 2, 102, 3.

Ζάγκλη 6, 4, 5. 6. 5, 1.
Ζακύνθιοι. Verbündete Kerkyras 1, 47, 2. Athens 2, 7, 3. 9, 3. vgl. 3, 94, 1. 95, 2. 7, 57, 6.
Ζάκυνθος. Lage 2, 66. bebaut 80, 1. Athener dort 4, 8, 2. 13, 2. 7, 31, 1.
Ζευξίδαμος Lak. 2, 19, 2. 47, 1. 71, 1. 3, 1, 1.
Ζεύξιδας Lak. 5, 19, 1. 24, 1.
Ζεύς. ἐλευθέριος 2, 71, 2. Ἰθωμάτας 1, 103, 2. μειλίχιος 126, 4. Νέμειος 3, 96, 1. Ὀλύμπιος 2, 15, 3. 3, 14, 1. 5, 31, 2. 50, 1. διὸς ἱερόν 3, 14, 1. 5, 16, 6. 47, 13. τέμενος 3, 70, 3. ἑορτὴ ἡ μεγίστη 1, 126, 2 — 4. νῆς ἡμίθεος 5, 16, 5.
Ζώπυρος Perſer 1, 109, 2.

Ἡγησανδρίδας Spart. 8, 91, 2. 94, 1 f. 95, 2.
Ἡγήσανδρος Lak. 4, 132, 3. 8, 94, 2.
Ἡγήσανδρος Thespier 7, 19, 3.
Ἡγησιππίδας Lak. 5, 52, 1.
Ἥδωνες 2, 99, 3. 4, 102, 1. 2. 109, 3. 5, 6, 4. König 4, 107, 2.
Ἠδωνικός 1, 100, 3. 4, 107, 2.
Ἠδωνοί 1, 100, 3.
Ἠπειώνεια. Lage 8, 90, 4 f. vgl. § 2 f. 91, 2. 92, 6.
Ἠιὼν ἡ ἐπὶ Θρᾴκης, Μενδαίων ἀποικία erobert 4, 7.
Ἠιὼν ἡ ἐπὶ Στρυμόνι 4, 50, 1. Lage 102, 2. vgl. 107, 1. erobert 1, 98, 1. erhalten 104, 3. 106, 2. 108, 1. vgl. 5, 6, 1. 10, 1. 7. 10.
Ἦλεία 2, 25, 3. 6, 88, 10. Grenze 5, 34, 2.
Ἠλεῖοι. Verbündete der Lepreaten 5, 31, 2. Feinde derſelben § 3 f. ſtellen Schiffe, den Kor. 1, 27, 3. 46, 1. den Lak. 2, 9, 2. von den Athenern angegriffen 2, 25, 3 f. mit den Kor. verbündet 5, 35, 1. mit den Lak. verfeindet 34, 2. vgl. 31, 3 f. Bund mit Athen 47, 1 ff. ſchließen die Lak. von den Olympien aus 49, 1 ff. 50, 2. ſenden den Argeiern 3000 Hopliten 58, 1. vgl. 61, 1. wollen gegen Lepreon ziehen 62, 1 f. ſenden den Mantineern 3000 Hopliten 75, 4. Athener bei ih-

nen 7, 31, 1. ihr ἐπίνειον 1, 30, 2. 2, 84, 3.
Ἥλις 5, 47, 11. 12. Lage 2, 66. ἡ κοίλη 2, 25, 3.
Ἥρα 3, 68, 3. Tempel 4, 133, 1.
Ἡραιῆς Ἀρκάδων 5, 67, 2.
Ἡραῖον zu Kerkyra 1, 24, 4. 3, 75, 4. 79, 1. 81, 2. zu Platäa 3, 68, 1.
Ἡραῖον. ἄκρα 5, 75, 5.
Ἡράκλεια ἡ ἐν Τραχινίᾳ 3, 92, 1. ἡ ἐν Τραχῖνι 3, 100, 2. 4, 78, 1. 5, 12. Lage 3, 92, 5. 93, 1. von den Boötern besetzt 5, 52, 1. 66, 1.
Ἡρακλεῖδαι 1, 9, 2. 6, 3, 2. Heimkehr 1, 12, 2.
Ἡρακλείδης syr. Strateg 6, 73, 1. 103, 4.
Ἡράκλειον 5, 64, 4. 66, 1.
Ἡρακλεῶται οἱ ἐν Τραχῖνι 5, 51, 1. 2.
Ἡρακλεῶτις im Pontos 4, 75, 3.
Ἡρακλῆς 7, 73, 2. οἱ ἀπὸ Η. 1, 24, 1.
Ἡσίοδος Tod 3, 96, 1.
Ἥσιοι 3, 101, 2.
Ἥφαιστος 3, 88, 1

Θάρυπος Molosser 2, 80, 4.
Θάσιοι von Athen bekriegt 1, 100, 2. 104, 1 f. wieder abgefallen 8, 64, 2 f. Colonien 4, 107, 2. vgl. 5, 6, 1.
Θάσος 3. Colonie der Parier 4, 104, 3. Athener dort 105, 1. Besitz 1, 100, 2. Verfassung 8, 64, 2 f.
Θάψος. gegründet 6, 4, 1 f. Isthmos 6, 97, 2. Athener dort 6, 97, 1 f. 99, 3. 101, 2. 102, 3. vgl. 7, 49, 1.
Θεαγένης meg. Tyr. 1, 126, 2 f. vgl. Θεογένης.
Θεαίνετος Plat. 3, 20, 1.
Θέαιρον Διονυσιακόν 8, 93, 1.
Θεμιστοκλῆς. Charakter 1, 138, 1—4. Gründer der ath. Seemacht § 14, 3. 74, 1. seine letzten Schicksale 135—138.
Θεογένης Ath. 4, 27, 3. 5, 19, 2. 24, 1.
Θεόδωρος 3, 91, 1.
Θεόλυτος Akarnaner 2, 102, 1.
Θέρμη Mak. 1, 61, 1. 2, 29, 5.
Θερμοπύλαι 2, 101, 2. Lage 3, 92, 5. 4, 36, 3.
Θέρμιον Lak. 8, 11, 2.
Θεσπιεύς 7, 19, 3. Θεσπιῆς bei Delion 4, 93, 4. 96, 2. ihre Mauern zerstört 133, 1. Aufstand des Volkes 6, 95. Hopliten in Sik. 7, 25, 3.
Θεσπικὴ γῆ 4, 76, 2.
Θεσπρωτὶς γῆ beschrieben 1, 46, 2 f. vgl. 30, 3. 50, 3.
Θεσπρωτοὶ ἀβασίλευτοι 2, 80, 1.
Θεσσαλία. fruchtbar mit Wechsel der Bewohner 1, 2, 2. schwer zu passiren 4, 78, 2. vgl. 5, 13 f. von den Persern unterworfen 8, 43, 4. König 1, 111, 1. Zug der Athener dahin eb. Pierion 5, 13.
Θεσσαλοί. wandern ein 1, 12, 2. mit Athen u. Argos verbündet 1, 102, 3. Reiter 111, 1. bei den Athenern 107, 4. 2, 22, 2 f. den Herakleoten feindlich 3, 93, 2. 5, 51, 1. den Ath. günstig, den Lak. nicht 4, 78, 3 f. ihr Gebiet § 4. vgl. 2, 101, 2. 8, 3, 2.
Θεσσαλός Peisistratos Sohn 1, 20, 2. 6, 55, 2.
Θῆβαι. Lage 2, 5, 1. vgl. 3, 22, 5. 24, 1 f. ὁρμητήριον der Perser 1, 90, 2.
Θηβαῖοι. ihre ξύμμοροι 4, 93, 4. Oligarchie im Perserkriege 3, 62, 2. Feinde der Platäer 2, 71, 3. vgl. 3, 54—56. unterstützen die Kor. 1, 27, 3. überfallen Platäa 2, 2—6. 7, 18, 2. betreiben die Hinrichtung der Gefangenen 60 bis 67. erhalten den Ort 68, 2 f. den Lak. nützlich 68, 3. bei Delion 4, 93, 4. 96, 4 zerstören Thespiäs Mauern 4, 133, 1. bei Mykalessos 7, 30, 1 ff. ihr ἱππικόν eb § 2. stammverwandt mit den Methymnäern 8, 100, 3.
Θηβαῖς 3, 58, 4.
Θήρα Ζ. 2, 9, 3
Θηραμένης ὁ Ἀγνωνος ath. Strateg 8, 89, 2. gegen die Demokratie

68, 4. 89, 2. für ſie 90, 4. 91, 1. 2. 92, 3 f. 6. 9 f. 94, 1.
Θηραμένης (Θηρομένης) Lak. führt Schiffe nach Aſien 8, 26, 2. 29, 2. nachgiebig eb. 31, 1. ſchließt einen Vertrag 36, 2. 43, 3. 52, 1. kommt um 38, 1.
Θησεῖον τὸ ἐν πόλει 6, 61, 3.
Θησεύς. Verdienſte 2, 15, 1 f.
Θορικός Att. 8, 95, 1.
Θουκλῆς Ath. 3, 80, 1. 91, 2. 115, 3. 7, 16, 2.
Θουκλῆς Chalk. gründet Naxos u. Leontinoi 6, 3, 1. 3.
Θουκυδίδης (ὁ Μελησίου) 1, 117, 2.
Θουκυδίδης ὁ Ὀλόρου. Ἀθηναῖος 1, 1, 1. 5, 26, 1. Bergwerke 4, 105, 1. erkrankt 2, 48, 2. rettet Eion 4, 104, 3. 106, 3. verbannt 5, 26, 5. Forſchungen § 4 f. τάδε ξυνέγραψεν 4, 104, 2. vgl. 2, 70, 3. 103, 2. 3, 25, 2. 88, 2. 116, 2. 4, 51. 135, 2. 5, 26, 1. 6, 7, 4. 93, 4. 7, 18, 5. 8, 6, 5. 60, 3.
Θουκυδίδης Pharſalier 8, 92, 8.
Θουρία 6, 61, 6. 88, 10. Gylippos dort 104, 3. Athens Freunde verbannt 7, 33, 5 f.
Θουριᾶται Lak. 1, 101, 1.
Θουριᾶτις γῆ 7, 35, 1.
Θούριος. νῆες 8, 35, 1. 61, 2. Θούριοι 6, 104, 4. 7, 33, 6. 35, 1. 57, 10. 84, 1. örtlich 6, 61, 5.
Θρῄκες. früher in Phokis 2, 29, 2. Βιθυνοί 4, 75, 3. die europ. die jenſeit des Strymon 2, 101, 2. mordſüchtig 7, 29, 4. vernichten ath. Coloniſten 1, 100, 3. 4, 102, 1. autonome 2, 29, 2. 96, 2. 98, 2. vgl. 7, 27, 1. König Teres 29, 1. 95, 1. 96, 1. nehmen gern Geſchenke 97, 4. Zug gegen Mak. 95 f. 98. 100 f. Söldner 4, 129, 2. 5, 6, 2. 4. vgl. 7, 9, 1. 27, 1. Niederlage 29—30.
[Θρᾷκες Sic. 6, 74, 2?]
Θρίκη das vbckiſche 2, 29, 2. das eig. 1, 100, 3. 2, 29, 4 f. König 4, 101, 3. Einfluß der Athener 2, 67, 1 ff. 4, 105, 1. 5, 6, 2. οἱ ἐπὶ Θρᾴκης 30, 3. οἱ ἐπὶ Θ. ξύμμαχοι 1, 56. 2, 26. 3. 35, 2. 4, 102, 1. 4, 122, 1. οἱ ἐπὶ Θ. Χαλκιδῆς 1, 57, 2. 2, 95, 1. οἱ ἐπὶ Θ. ἀφεστῶτες 4, 79, 1. τὰ ἐπὶ Θ. 1, 59. 68, 4. 2, 9, 3. 4, 82. 5, 21, 1. τὰ ἐπὶ Θ. χωρία 2, 29, 4. 5, 2, 1. 80, 4. ὁ ἐπὶ Θ. πόλεμος 2, 29, 4. 95, 2.
Θρύαιος. στρατιά 2, 29, 4. πόλαι zu Amphipolis 5, 10, 1. 7.
Θρασύβουλος ὁ Λύκου ath. Trierarch 8, 73, 3. befeſtigt die Demokratie eb. u. 75, 2. Strateg 76, 1. vgl. 100, 4. 104, 2. 105, 1. 3.
Θρασυκλῆς Ath. 5, 19, 2. 24, 1. 8, 15, 2. 17, 3. 19, 1.
Θράσυλλος Ath. befeſtigt die Demokratie 8, 73, 3. 75, 2. Strateg 76, 1. 100, 1. 104, 2.
Θράσυλλος Arg. 5, 59, 5. 60, 5.
Θρασυμηλίδας Lak. 4, 11, 1.
Θριάσιον πεδίον 2, 19, 2. 20, 2. 21, 1.
Θρίωζε 1, 114, 2. 2, 21, 1.
Θρόνιον 2, 26.
Θύαμις Fl. 1, 46, 2.
Θύαμος B. 3, 106, 2.
Θυμοχάρης Ath. 8, 95, 1.
Θυρέα 2, 27, 2. 4, 56, 3. 57, 3. 5, 41, 1.
Θυρεᾶτις 6, 95. γῆ 2, 27, 2.
Θύσσος Akte 4, 109, 2. 5, 35, 1.

Ἰάπυγες ἀκοντισταί 7, 33, 3. Söldner 57, 10.
Ἰαπυγία ἄκρα 6, 30, 1. 34, 4. 44, 2. Inſeln 7, 33, 3.
Ἰάς 4, 61, 1.
Ἰασικὸς κόλπος 8, 26, 2.
Ἴασος St. 8, 28, 2. 3. 29, 1. 36, 1. 54, 1.
Ἴβηρες 6, 2, 2. 90, 2.
Ἰβηρία 6, 2, 2.
Ἴδακος 8, 104, 1.
Ἴδη B. 4, 52, 3. 8, 108, 2.
Ἰδομένη Hügel 3, 112, 1. 113, 2. Ἰδομένεις eb.
Ἰέγας 7, 2, 3.
Ἱέρα J. 3, 88, 1. 2.

Ἰαμένης 8, 58, 1.
Ἰερῆς 3, 92, 1.
Ἱερόφιον 3, 105, 3.
Ἰηλυσός St. 8, 44, 2.
Ἰθώμη 1, 101, 1 f. 102, 1. 103, 1. 3, 54, 3.
Ἰθωμήτης Ζεύς 1, 103, 2.
Ἴκαρος Ἰ. 3, 29, 1. [33, 1?] 8, 99, 3.
Ἴλιον 1, 12, 1. 2. 6, 2, 3.
Ἰλλυρικός 1, 24, 1.
Ἰλλυριοί 1, 26, 3. 4, 124, 3 f. 125, 1 f.
Ἴμβριοι 3, 5, 1. 4, 28, 3. 5; 8, 2. 7, 57, 2.
Ἴμβρος 8, 102, 3. 103, 2.
Ἰμέρα 6, 5, 1. 7, 1, 1 — 3. die einzige hellenische St. an der Nordküste 6, 62, 2. vgl. 7, 58, 2.
Ἰμεραία 3, 115, 1.
Ἰμεραῖοι 7, 1, 3. 5. 58, 2.
Ἰμεραῖον 7, 9, 1.
Ἰνάρως König der Libyer 1, 104, 1. 110, 1.
Ἴνησσα Sik. 3, 103, 1 f.
Ἰνησσαῖοι 6, 94, 3.
Ἰόλαος Mak. 1, 62, 1.
Ἰόνιος κόλπος 1, 24, 1. 2, 97, 5. 6, 13, 2. 44, 1. 7, 57, 9. ohne κόλπος 6, 30, 1. 34, 4. 104, 2. 7, 33, 3.
Ἰπνῆς 3, 101, 2.
Ἱππαγρέτης 4, 38, 1.
Ἵππαρχος ὁ Πεισιστράτου 1, 20, 2 f. 6, 54 — 58.
Ἱππίας Ark. 3, 34, 3 f.
Ἱππίας ὁ Πεισιστράτου 1, 20, 2 f. 6, 54—58. Sohn 54, 6. Tochter 59, 3 f.
Ἱπποκλῆς Ath. 8, 13, 1.
Ἱπποκλος (— ῆς?) Lampf. 6, 59, 3.
Ἱπποκράτης ὁ Ἀρίφρονος ath. Strateg bei Megara 4, 66, 2. 67, 1. in Böotien 77, 1. 89, 1. 3. 90, 1. 4. 93, 2. Rede 94, 2 ff. fällt 101, 2.
Ἱπποκράτης Gelas Tyr. 6, 5, 4.
Ἱπποκράτης Laf. 8, 35, 1. 99, 1. 107, 2.
Ἱπολοχίδας Theſſ. 4, 78, 1.
Ἱππόνικος ath. Strateg 3, 91, 2.
Ἱπποτίδας Laf. 5, 71, 3. 72, 1.
Ἰσαρχίδας Kor. 1, 29, 2.
Ἴσαρχος Kor. 1, 29, 2.
Ἴσθμια 8, 9, 1. 10, 1.
Ἰσθμιάδες σπονδαί 1, 9, 1.
Ἰσθμιόνικος Ath. 5, 19, 2. 24, 1.
Ἰσθμιός von Korinthos 1, 13, 3. 108, 1. 2, 9, 1. 10, 2. 13, 1. 3, 89, 2. 5, 75, 1. 8, 7, 2. 11, 3. Lage 4, 42, 3. Ἰσθμοῖ 5, 18, 10? ὁ Δευκαδίων 3, 81, 1. 4, 8, 1. ὁ τῆς Παλλήνης 1, 56. vgl. 62, 2. 64, 1.
Ἰσοκράτης Kor. 2, 83, 4.
Ἰσόλοχος Ath. 3, 115, 1.
Ἴστρος Ist. 2, 96, 1. 97, 1. 2.
Ἰστώνη B. 3, 85, 2. 4, 46, 1.
Ἰταλία. Name 6, 2, 5. holzreich 6, 99, 3. von Sikelern bewohnt § 4. colonisirt 1, 12, 3. Fahrt dahin 1, 36, 3. 44, 2. von Sik. getrennt 4, 24, 3. vgl. 6, 2, 4. Verbündete der Laf. 2, 7, 8. für die Sikelioten 3, 86, 1. von den Athenern beſchickt 5, 4, 1. 5, 1. 6, 34, 1. 42. vgl. 7, 33, 4. ihre Pläne darauf 3, 86, 2. 6, 91, 2. erhalten von dort Lebensmittel 103, 1. 7, 14, 2. die Laf. wollen es ſchützen 6, 104, 2 f. 7, 25, 2. Μεταπόντιον τῆς Ἰ. 7, 33, 4.
Ἰταλιῶται 6, 44, 4. gegen Athen aufgeregt 6, 88, 8. vgl. 90, 1. deſſen Verbündete 7, 57, 10. 87, 4.
Ἰταλιώτιδες γῆς 8, 91, 1.
Ἰταλός König 6, 2, 5.
Ἰταμένης 3, 34, 1.
Ἰτωνῆς Sik. 5, 5, 2.
Ἴτυς 2, 29, 3.
Ἰσχαγόρας Laf. 4, 132, 2 f. 5, 19, 1. 21, 1 f. 24, 1.
Ἰχθῦς ἄκρα 2, 25, 3.
Ἰωλκιος Ath. 5, 19, 2. 24, 1.
Ἴων Chier 8, 38, 2.
Ἴωνες. Athener 7, 57, 1. ath. Coloniſten 1, 12, 3. 2, 15, 3. ἑλλησπόντιοι 3, 104, 4. ihre σκευή 1, 6, 3. ξύνοδος ἐς Δῆλον 3, 104, 3. Ἔφεσιοι eb. Flotte 1, 13, 5. unterworfen 16. in Sik. 3, 86, 2. 6, 4, 6. vgl. 4, 61, 2. ſchlie-

ßen ſich an Athen an 1, 95, 1. unterjocht 6, 76, 3. 82, 3. Feinde der Dorier 3, 92, 3. 6, 80, 3. 82, 2. verachtet 1, 124, 1. 5, 9, 1. 6, 77, 1. 8, 25, 3 f. Tiſſaphernes zieht gegen ſie 8, 108, 2.

Ἰωνία. von Athen coloniſirt 1, 2, 3. von den Perſern abgefallen 89, 2. Athen verbündet 2, 9, 3. 7, 57, 3. ergiebig 3, 31. *ἀτείχιστος* 3, 33, 2. Verſuche es zum Abfalle zu bewegen 3, 31. 8, 6, 2. 12, 1 f. 20, 1. 26, 3. 39, 1. die Abtretung gefordert 56, 4. gefährdet 86, 3. 96, 3. *Ἰωνίας ὕπαρχος* 8, 31, 1. Chios dazu gerechnet 40, 1. Tiſſaphernes dahin 108, 2.

Ἰωνικὸς πόλεμος 8, 11, 4.

Καδμηὶς γῆ, Böotien 1, 12, 2.

Καισάδας 1, 134, 3.

Καϊκῖνος Fl. 3, 103, 2.

Καχύπαρις 7, 80, 3.

Κάληξ Fl. 4, 75, 3.

Καλλιάδης Ath. 1, 61, 1.

Καλλίας ath. Strateg 1, 61, 1. 63, 3.

Καλλίας Kor. 1, 29, 3.

Καλλίας (*ὁ Ἱππονίκου*) 3, 91, 2.

Καλλίας ὁ Ὑπεροχίδου 6, 55, 2.

Καλλίγειτος Meg. 8, 6, 1. 8, 1. 39, 1.

Καλλῆς 3, 96, 2.

Καλλικράτης Kor. 1, 29, 2.

Καλλίμαχος Ath. 2, 67, 2.

Καλλίμαχος Ath. 2, 70, 1.

Καλλιρρόη Quelle 2, 15, 4.

Καλυδών 3, 102, 3.

Καμάρινα 7, 80, 2. gegründet 6, 5, 3. von den Athenern geſchützt 4, 25, 4. ihnen günſtig 6, 52, 1. beſchickt 75, 2. 3.

Καμαρινᾶται 6, 78, 4.

Καμαρινᾶιοι. Nachbarn der Syr. 6, 78, 4. 7, 58, 1. frühere Schickſale 6, 5, 4. mit den Syr. nicht verbündet 3, 86, 1. Stillſtand mit den Geloern 4, 58, 1. erhalten Morgantine 65, 1. von den Athenern gewonnen 5, 4, 5. ſchicken den Syr. Reiter 6, 67, 3. den Syr. verdächtig 75, 3. Reden an ſie 76—87. ihre Entſcheidung 88, 1. ſenden den Syr. Truppen 7, 33, 1. 58, 1.

Καμβύσης 1, 13, 5. 14, 2.

Κάμειρος τῆς Ῥοδίας 8, 44, 2.

Κανασταῖον 4, 110, 3.

Καπάτων Lokrer 3, 103, 2.

Κάρ 8, 85, 2.

Καρδαμύλη Chios 8, 24, 3.

Κᾶρες. von den Kykladen vertrieben 1, 4. den Doriern benachbart 2, 9, 3. Seeräuber 1, 8, 1. den Athenern verbündet 2, 9, 3. gerufen ſie an 3, 19, 2.

Καρία 1, 116, 1. 3. 2, 69. 3, 19. 2. 8, 5, 5. *ἡ ἐπὶ θαλάσσῃ* mit Athen verbündet 2, 9, 3.

Καρκῖνος Ath. 2, 23, 1.

Κάρνεια 5, 75, 2. 4. 76, 1.

Καρνεῖος μήν 5, 54, 2 f.

Καρπέρια Phokais 8, 101, 1.

Καρύαι 5, 55, 3.

Καρύστιοι. nicht von Athen entſtammt 7, 57, 4. unterworfen 1, 98, 2. dienen den Athenern 4, 42, 1. 43, 2. 3. 7, 57, 3 f. 8, 69, 2.

Καρχηδόνιοι. von den Phokaern beſiegt 1, 13, 5. ihre *ἀρχή* 6, 90, 1.

Καρχηδών 6, 15, 1. 34, 2. 88, 7. Entfernung von Sikelien 6, 2, 6.

Κάσμεναι. gegründet 6, 5, 3.

Κατανᾶιος 6, 64, 3. *Κατανᾶιοι.* Lage 3, 116, 1. ihr Gründer 6, 3, 3. nehmen die Athener nicht auf 50, 3. überrumpelt 51, 1 f. vgl. 64, 5. ſtellen Reiter 6, 98, 1. vgl. 7, 57, 10.

Κατάνη. gegründet 6, 3, 3. vgl. 20, 1. ſchwach 7, 14, 2. Athener dort 4, 5, 5. 6. 50, 2. 4. 51, 2. 52, 2. 63, 2. Auszug der Syr. dahin 64, 4. 65, 1 f. 4. Athener überwintern dort 6, 71, 1. 72, 1. 74, 1. 88, 6. 94, 1. 7, 42, 3. das Land von den Syr. verheert 75, 2. die Athener dort 94, 3. 4. Rückzug dort 7,

49, 2. 60, 2. 80, 2. 85, 4. liefert Lebensmittel 7, 60, 1.
Καυλωνιᾶτις 7, 25, 2.
Καῦνος 1, 116, 3. τῆς Ἀσίας 8, 39, 3. 41, 1. 3. 42, 2. 4. 57, 1. 88. 108, 1.
Κεγχρειά 4, 42, 4. 44, 3. 8, 23, 5. Κεγχρεαί 8, 10, 1. 20, 1. 23, 1.
Κέιος 7, 57, 3.
Κέκαλος Meg. 4, 119, 2.
Κέκροψ 2, 15, 1.
Κεκροφάλεια 1, 105, 1.
Κεντόριψ Sik. 6, 94, 3. Plu. 7, 32, 1.
Κεραμεικός 6, 57, 1. 58, 1. vgl. 2, 34, 2.
Κερδύλιον 5, 6, 3. 4. 8, 1. 10, 2.
Κερκίνη, ἐρῆμον ὄρος 2, 98, 2.
Κέρκυρα. dem Festlande gegenüber 1, 46, 2. Hafen 3, 72. einst Sitz der Phäaken 1, 25, 4. Mutterstadt von Epidamnos 1, 24, 4. 26, 2. günstig gelegen 37, 2. für die Fahrt nach Italien 36, 2. 44, 2. ath. Gesandte 2, 7, 3. Bel. dort 4, 2, 2. 8, 1. Athener dort 4, 2, 2. 6, 30, 1. 32, 2. 44, 1. 7, 26, 3. 31, 4. 33, 3. Burg 3, 72.
Κερκυραϊκά 1, 118, 1.
Κερκυραῖοι. Colonisten von Korinthos, das sie nicht ehren 1, 25, 3. 7, 57, 6. Seemacht 14, 2. 24, 4. 36, 4. 44, 2. 68, 4. älteste Seeschlacht gegen die Kor. 1, 13, 3. reich u. mächtig 25, 4. 38, 3. mit Themistokles befreundet 136, 1. ohne Verbündete 31, 2. 32, 3. 37, 2. 40, 3. mit Athen verbündet 44, 1. 2, 9, 3. 25, 1. 94, 1. 95, 2. gründen Epidamnos 1, 24, 1. mit Epidamnos u. Korinthos in Fehde 24—31. 45—55. Bürgerkriege 3, 69—81. 84—85. 4, 46—48. bei Syr. 7, 44, 7. 57, 6. ihr παιωνισμός 7, 44, 7.
Κεστρίνη 1, 46, 3.
Κεφαλλῆνες 1, 27, 2. 3, 94, 1. 95, 2. autonom, aber abhängig von Athen 7, 57, 6.
Κεφαλληνία 2, 80, 1. 5, 35, 6. 7, 31, 1. Lage, Tetrapolis 2, 30, 2. ath. Gesandte 2, 7, 3. von den Athenern unterworfen 2, 30, 2. Landung der Kor. 33, 2.
Κήναιον τῆς Εὐβοίας 3, 93, 1.
Κήρυκες 8, 53, 2.
Κιθαιρών 3, 24, 1. ξύλα 2, 75, 2.
Κίλικες 1, 112, 2.
Κίμων 1, 45, 1. erobert Eion 98, 1. siegt am Eurymedon 100, 1. gegen Ithome 102, 1 f. in Kypros 112, 1. stirbt § 2.
Κίπον Kypros 1, 112, 1 f.
Κλαζομεναί. νησίς 8, 14, 3. ἀπείχιστος 8, 31, 1. fällt ab eb. vgl. 22, 2. unterworfen 23, 5. benachbarte Inseln 31, 2.
Κλαζομένιοι. befestigen Polichna 8, 14, 3. 23, 4. stellen den Lak. Truppen 8, 16, 1. vergebens zum Abfall aufgefordert 31, 1 f. geplündert § 3.
Κλάρος 3, 33, 1. 2.
Κλεαίνετος 3, 36, 4. 4, 21, 3.
Κλεανδρίδας Lak. 6, 93, 2. 104, 3. 7, 2, 2.
Κλεαρίδας Spart. 4, 132, 3. befehligt bei Amphipolis 5, 6, 4. 8, 3. 9, 5. 10, 1. 7. 9. 11. ordnet die Stadt 11, 3. 21, 1. 2. kehrt heim 34, 1.
Κλέαρχος Lak. 8, 8, 3. 39, 2. 80, 1—3.
Κλεινίας Vater des Alkibiades 5, 43, 1. 52, 2. 6, 8, 2. 15, 1.
Κλεινίας ath. Strateg 2, 26. 58.
Κλεϊππίδης Lak. 3, 3, 2.
Κλεόβουλος Ephor 5, 36, 1. 37, 1. 38, 4.
Κλεόμβροτος Vater des Nikomedes 1, 107. des Pausanias 1, 94. 2, 71, 2.
Κλεομένης Lak. 1, 126, 7. 3, 26, 2.
Κλεομήδης Ath. 5, 84, 4.
Κλεόπομπος ath. Strateg 2, 26. 58, 1.
Κλέων ὁ Κλεαινέτου 3, 36, 5. 4, 21, 3. Rede gegen die Mytilenäer 3, 36—40. vgl. 50, 1. ist gegen die Lak. 4, 21, 3. 22, 2. 27, 3. gegen Nikias eb. 3 f.

nach Pylos 28—29. 30, 3. 39, 2. Vorſchlag gegen die Skionäer 122, 3. in Thrake 5, 2, 1. 3 f. bei Amphipolis 5, 6—10. fällt 10, 8. 16, 1.
Κλεωναί in Akte 4, 109, 2.
Κλεωναί Arg. 6, 95, 1.
Κλεωναῖοι 5, 67, 3. 72, 3. 74, 2.
Κλεώνυμος Lak. 4, 132, 3.
Κνῆμος Spart., Nauarch 2, 66. 80, 2 f. 5. 81, 2. 83, 1. 84, 3. 85, 1. 2. 86, 4. 93, 1. erhält *ξυμβούλους* 85, 2.
Κνιδία 8, 35, 2.
Κνίδιοι 8, 35, 3. gegen Athen 8, 41, 3. ihre Coloniſten die Liparäer 3, 88, 1.
Κνίδος Lak. 5, 51, 2.
Κνίδος. ἀτείχιστος 8, 35, 3. abgefallen eb. § 1. angegriffen § 3. vgl. 41, 3. Pel. dort 42, 3. 43, 1. 2. 44, 2. 52, 1. 109, 1.
Κολοφώνιοι. Schickſale 3, 34, 1—4.
Κολοφωνίων λιμήν. Lage 5, 2, 1.
Κολωναὶ αἱ Τρωάδες 1, 131, 1.
Κολωνός Ath. Lage 8, 67, 2.
Κόνων Ath. 7, 31, 3.
Κορινθία 4, 42, 1. 45, 1. 8, 10, 2.
Κορίνθιος. ἀνήρ 1, 25, 3. *ναυπηγός* 1, 13, 2. *δραχμή* 1, 27, 1. *Κορίνθιοι* ſonſt Aeoler, dann Dorier 4, 42, 2. Schiffbau 1, 13, 2. Seemacht 36, 4. liefern den Athenern Schiffe 41, 2. ſtimmen für ſie 40, 4. Krieg gegen Megara der Grenzen wegen 103, 3. Kämpfe 105—106 Verträge 40, 3. älteſte Schlacht gegen die Kerkyräer 13, 3. Haß gegen ſie 1, 25, 3. Kämpfe mit ihnen wegen Epidamnos 24—31. 45—55. unterſtützen die Potidäaten 56 f 60—66. einflußreich bei den Lak. 33, 3. drängen zum Kriege gegen Athen 67—71. 119—124. ſtellen Schiffe 2, 9, 3. 80, 2. unternehmen den Aſtakos wieder einzuſetzen 33, 1—3. in einer Seeſchlacht 2, 83, 4. ſenden Truppen nach Ampraſia 3, 114, 4. im Landgefecht 4, 42—45. verhandeln mit Argos ꝛc. 5, 25, 1. 27—32. vgl. 35, 2. 5. wieder zu Lak. u. den Böotern gewandt 36—38. vgl. 52, 2. 57, 2. 59, 3. 60, 3. 64, 3. 75, 1. 115, 2. von den Syr. zur Hülfe gerufen 6, 73. 88, 8 ff. rüſten 93, 2 f. kommen 104, 1 f. 7, 1, 1. 2, 1. 4, 7. 7, 1. (3.) 17, 2 f. 19, 4 f. 58, 3. Seeſchlacht bei Naupaktos 34, 2 ff. ſtellen auch ſpäter Schiffe 8, 3, 3. 33, 1. 106, 3. ſäumig 8, 9, 1 f. 32, 1. Hülfe zu Lande 11, 1. dem Nikias tödtlich 8, 86, 4. den Lesbiern ungünſtig 8, 32, 1. Verluſt bei Oenoe 98, 2. Colonien: Ampraſia 2, 80, 2. Apollonia 1, 26, 1. Epidamnos 1, 25, 2 f.? 38, 3. Kerkyra 1, 25, 3. 36, 1 ff. Molykreion 3, 102, 1. Leukas 1, 30, 2. Potidäa 1, 56. 66, 1. *ἐπιδημιουργοί* 56. Syrakuſä 6, 3, 2. ihnen gehört Chalkis 108, 3. Solion 2, 30, 1.
Κόρκυρα. Lage 1, 13, 3. 4, 42, 3. 45, 1. bereichert ſie 1, 13, 3 f. baut zuerſt Trieren § 2. vom Gebiet 2, 92, 4. 93, 1. Geſandte der Aetoler 3, 100, 1. Agis ſchickt Geißeln hin 8, 3, 2. Spartiaten dort 8, 7, 2. Congreß 8, 8, 2.
Κόροιβος Plat. 3, 22, 3.
Κορυφάσιον Meſſ. 4, 3, 2. 118, 3. 5, 18, 6.
Κόρων, Κόρωνα? Akarn. 2, 102, 1.
Κορωναῖοι 4, 93, 4.
Κορώνεια. Schlacht 1, 113, 2. 3, 62, 4. 67, 2. 4, 92, 6.
Κοσύρα 4, 56, 2.
Κράνιοι Kephall. 2, 30, 2. 33, 3. Heloten 5, 35, 6. 56, 3.
Κρανώνιοι Theſſ. 2, 22, 3.
Κραταιμένης 6, 4, 5.
Κρατέρια ſonſt 8, 101, 1.
Κρατησικλῆς Lak. 4, 11, 1. 46, 1.
Κρῆναι τῆς Ἀμφιλοχίας 3, 105, 2. 106, 2.
Κρῆς 2, 85, 4. Schützen 6, 43, 2. Söldner 7, 57, 8 f. gründen Gela eb.

Κρηστωνία 2, 99, 4. 100, 3.
Κρηστωνικόν 4, 109, 3.
Κρήτη 2, 85, 3. 4. 86, 1, 92, 4. 3, 69, 1. 8, 39, 3. verbündet mit Athen 2, 9, 3. Schützen 6, 25, 3. Col. in Sik. 6, 4, 3. 7, 57, 9.
Κρητικὸν πέλαγος 4, 53, 3. 5, 110.
Κρισαῖος κόλπος 1, 107, 2. 2, 69, 1. 83, 1. 92, 4. 93, 1. 4, 76, 2. Mündung 2, 86, 2.
Κροῖσος 1, 16.
Κροκύλιον Act. 3, 96, 1.
Κρομμύων 4, 42, 3. 44, 3. Lage 45, 1.
Κροτωνιᾶται 7, 35, 2.
Κροτωνιᾶτις 7, 35, 1.
Κρουσὶς γῆ 2, 79, 3.
Κρωπεία 2, 19, 3.
Κυδωνία 2, 85, 4.
Κυδωνιᾶται 2, 85, 4.
Κυζικηνός 8, 6, 1. 39, 1.
Κύζικος. ἀπείχιστος 8, 107, 2. abgefallen und unterworfen eb. § 1 f.
Κύθηρα. Lage 4, 53, 2 f. Städte 54, 1. von Athen unterworfen 53—55. erw. 56, 2. 57, 4. 118, 3. 5, 14, 2. 18, 6. 7, 26, 2.
Κυθήριοι. von Athen unterworfen 4, 53—55. Geißeln 57, 4. bei Syr. 7, 57, 5.
Κυθροδίκης 4, 53, 2.
Κυκλάδες (*νῆσοι*). Karer, Minos 1, 4. atheniſch 2, 9, 3.
Κύκλωπες 6, 2, 1.
Κυλλήνη. τῆς Ἠλείας 6, 88, 10. *τὸ Ἠλείων ἐπίνειον* 1, 30, 2. 2, 84, 3. erw. 86, 1. 3, 69, 1. 76.
Κύλων Ath. 1, 126, 2. 6.
Κυμαία 8, 101, 1.
Κύμη ἡ Αἰολίς 3, 31, 1. erw. 8, 22, 2. 31, 2. 100, 3.
Κύμη ἡ ἐν Ὀπικίᾳ 6, 4, 5.
Κύνης Akarnaner 2, 102, 1.
Κυνὸς σῆμα, ἄκρα 8, 104, 4. 105 2. 106, 3.
Κυνουρία γῆ. Lage 4, 56, 3. 5, 41, 1. ſtreitig eb. u. 5, 14, 3. den Aegineten gegeben 4, 56, 4. vgl. 2, 27, 2.
[*Κύπριοι* 1, 112, 2.]
Κύπρος. von Pauſanias erobert 1, 94. 128, 3. Athener dort 104, 2. 112, 1 f.
Κυρηναῖοι 7, 50, 2.
Κυρήνη 1, 110, 1.
Κῦρος der ältere 1, 13, 5. 16.
Κῦρος der jüngere 2, 65, 8.
Κύρρος Mak. St. 2, 100, 3.
Κυτίνιον 1, 107, 3. *τὸ Δωρικὸν* 95, 1. 102, 1.
Κύψελα Ark. 5, 33, 1. 2.
Κωπαΐς 4, 93, 4.
Κώρυκος 8, 14, 1. 34, 1. *τῆς Ἐρυθραίας* 33, 1.
Κῶς ἡ Μεροπίς. 8, 41, 2. vgl. 44, 3. 55, 1. befeſtigt 108, 1.

Λάβδαλον. φρούριον 6, 97, 4. 98, 2. 7, 3, 4.
Λάδη 3. Lage 8, 17, 3. vgl. 24, 1.
Λαισαῖοι 2, 96, 3. 97, 2.
Λαισποδίας 6, 105, 3 8, 86, 7.
Λαισιρυγόνες 6, 2, 1.
Λακεδαιμόνιος Ath. 1, 45.
Λακεδαιμόνιοι. Charakter 1, 70, 1—3. 84, 1—4. vgl. 2, 37 ff. 8, 96, 5. bedächtig 1, 69, 3 f. 132, 5. zum Kriege langſam 69, 3 f. 118, 2. ſicher 69, 4. 5, 107. 109. *πιστόν* 1, 68, 1. eigennützig 105, 3. tapfer 72, 2. 4, 34, 1. 40, 1. vgl. 5, 75, 2. beſonders zu Lande 4, 12, 3. *ἀρχαιότροπα* 1, 71, 2. *μετρία ἐσθής* 1, 6, 2. *ξενηλασία* 1, 144, 2. vgl. 77, 4. Brachylogie 4, 17, 2. vgl. 84, 2. pikant 40, 2. höchſtes Anſehn 18, 1. zuverläſſig 1, 68, 1. Vorkämpfer der Oligarchie 1, 19. 3, 82, 1. vgl. 4, 126, 2. *τῆς πολιτείας τὸ κρυπτόν* 5, 68, 1. gegen die Heloten 4, 80, 2 f. mächtig 1, 18, 2. 8, 24, 4. reich an Sklaven 8, 40, 2. *ἄπιμα* 5, 34, 3. Kriegseinrichtungen 66 bis 73. *ἱππῆς* 4, 55, 3. *τοξόται* eb. Könige 1, 20, 4. 5, 66, 2 f. erhalten Spartiaten als *ξυμβούλους* 5, 63, 3. wie andre Befehlshaber 2, 85, 1. 3, 69, 1. 76, 1. 8, 39, 2. 41, 1. 43, 2. 79, 1. Härte der Befehlshaber 3, 93, 3.

Dauer der Verfassung 1, 18, 2. *Λακεδαιμόνιοι τῶν περιοίκων* 4, 53, 2.

Aeltere Geschichte. Mutterstaat s. *Δωριῆς*. Einwanderung 1, 12, 1. 18 2. vertreiben Tyrannen 18, 1. 3. 6, 59, 5. Gebiet 1, 10, 2. Hegemonie 1, 18, 4. 19. 76, 1. verloren 95, 1—4. mit Athen gespannt 1, 18, 5 f. seit es seine Mauern erbaute 90 bis 92. bedrohen Attika, Erdbeben u. Krieg gegen die Heloten eb. 101—103. Zug nach Doris 107, 1—4. heiliger Krieg 112, 3. dreißigjähriger Vertrag 115, 1. *Λακεδαιμονίων σπονδαί* mit ihren Verbündeten 1, 31, 2. mit Athen 1, 35, 1. 40, 2. 44, 1. 87, 2—4. beneiden es 1, 23, 5. kriegslustig 33, 3. 44, 2.

Pel. Krieg. Verbündete 2, 7, 2. 9, 1 f. Wohlwollen gegen sie als Befreier 2, 8, 3. vgl. *Ἑλλάς*. Gesandte an den Perserkönig 2, 67, 1 ff. 50, 2. Bündnisse mit ihm 8, 18. 37. 58. von Kyros unterstützt 2, 65, 8. von Syr. zur Hülfe gerufen 6, 73. 88, 8. 7, 25, 7. vgl. die Inhaltsangabe.

Λακεδαιμών 1, 90, 3. 4. 4, 50, 1. 8, 58, 1 ꝛc. Gründung 1, 18, 2. 5, 16, 6. nicht groß 10, 2. verrufen 5, 28, 3. Amyklä̈on 5, 18, 10.

Λάχων 3, 5, 3. 8, 55, 2.

Λάχων Plat. 3, 52, 4.

Λαχωνικός. *ὄνομα* 8, 6, 3. *στήλη* 5, 56, 3. Schiffe 8, 33, 1. 35, 1. (106, 3.) *γῆ* 4, 12, 3. ohne *γῆ* 4, 3, 1. 41, 2. 53, 3. 6, 105, 2. 7, 26, 1. 31, 1. 8, 4, 1. 6, 5. 91, 1. *Μεθώνη τῆς Λ.* 2, 25, 1. vgl. 4, 3, 2. 41, 2. Grenze gegen Argos 2, 27, 2. 4, 56, 3. 5, 41, 1. gegen Elis 5, 34, 2. *τῆς Λ. τὰ ἐπιθαλάσσια χωρία* 3, 7, 1, wichtig Kythera 4, 53, 2. 8, 2.

Λάμαχος Ath. 5, 19, 2. 24, 1. Strateg im Pontos 4, 75, 1. 2, *ὁ Ξενοφάντου* nach Sik. 6, 8, 2. 49, 1—3. 50, 1. kämpft 101, 5. fällt eb., 103, 1. 3.

Λάμις Meg. 6, 4, 1.

Λάμπων Ath. 5, 19, 2. 24, 1.

Λά(μ)φιλος Lak. 5, 19, 1. 24, 1.

Λαμψακηνός, οἱ 6, 59, 3. 8, 62, 1.

Λάμψακος. *ἀτείχιστος* 8, 62, 2. Tyrann 6, 59, 3. 5. Ertrag 1, 138, 6. abgefallen wieder unterworfen 8, 62, 1 f.

Λαοδίκιον τῆς Θρασυβίδου 4, 134, 1.

Λαοφῶν Meg. 8, 6, 1.

Λάρισσα Asien 8, 101, 2.

Λάρισσα Thess. 2, 22, 3.

Λαρισσαῖοι Thess. 2, 22, 3.

Λᾶς τῆς Λακωνικῆς 8, 91, 1. 92, 3. [*Λάτμος* 3, 33, 3]

Λαύριον 2, 55. Bergwerke 6, 91, 6.

Λάφιλος 5, 19, 1. 24, 1.

Λάχης Ath. 4, 118, 8. 5, 19, 2. 24, 1. 43, 2. *ὁ Μελανώπου* Strateg in Sik. 3, 86, 1. 90, 2. 115, 4. 6, 1, 1. 6, 3. besiegt die Lokrer 103, 2. im Pel. 3, 61, 1. 74, 2.

Λέαγρος Ath. 1, 51, 3.

Λέαρχος Ath. 2, 67, 2. 3.

Λέβεδος fällt ab 8, 19, 2.

Λέκτος 8, 101, 2.

Λεοντιάδης Theb. 2, 2, 2.

Λεοντίνη 5, 4, 3. 6, 65, 2.

Λεοντῖνοι. gegr. 6, 3, 3. 4, 1. Chalkidier eb., 20, 2. 44, 3. 46, 1. 76, 2. 77, 1. 79, 1. 20, 2. in Fehde mit Syr. von Athen unterstützt 3, 86, 1. vgl. 4, 25, 6—8. spätere Schicksale 5, 4, 1—3. 5. 6, 6, 3. 33, 2. Hülfe der Athener 6, 6, 3. 8, 2. 19. 44, 3. 46, 1. 47, 2. 48, 2. 50, 3 f. 63, 3. 76, 2. 77, 1. 79, 1. 84, 1. 86, 3.

Λεπρεᾶται 5, 50, 2. Fehden mit Arkadern und den Eleern 31, 2—4.

Λέπρεον. Lage 5, 34, 2. streitig 31, 2. 49, 4. 50, 1. Heloten z. Neodamoden 34, 2. vgl. 62, 1 f.

Λέρος J. 8, 26, 2. 27, 1.

Λέσβιοι. autonom 1, 19. 3, 10 bis 11. stellen den Athenern Schiff

1, 116, 2. 2, 9, 3. 56, 2. 5, 84, 2. 6, 31, 2. von den Lak. zu Bundesgenossen aufgenommen 3, 15, 1. ihr Land von Athen benutzt 50, 2 f. lak. Flotte zur Hülfe 3, 69, 1. Versuche der Verbannten 4, 52, 1—3. Versuche zum Abfall 8, 5, 2. 4. 32, 1. 3.

Αἴσβος. nicht weit von Antandros 4, 52, 3. wichtig für Attika 3, 13, 5. stellt Schiffe 1, 116, 1. 117, 2. fällt ab 3, 2, 1. 5, 1. unterworfen 35. 50, 3. 51, 1. neue Versuche abzufallen 8, 7, 2. 8, 2. 22, 1. 23, 1—4. vereitelt 23, 1. 5. 24, 2. erneuert 32, 3. erw. 34, 2. 38, 1. 100, 2.

Αἰτνάδιος. ναῦς 2, 91, 2. 92, 2. *νῆες* 6, 104, 2. *Αἰτναῖοι* Verbündete der Kor. 1, 26, 1. 27, 3. 46, 1. der Lak. 2, 9, 2. 80, 3. 81, 2. 92, 4. 3, 69, 1. 7, 7, 1. 58, 3. 8, 106, 3. von Athenern angegriffen 3, 94, 2. *ἰσθμός* 3, 81, 1. 4, 8, 1. *Αἰτναῖα* 3, 94, 1. 4, 42, 3. 8, 13.

Αἰτνάς. Lage 3, 94, 2. vgl. 2, 30, 2. Colonie der Kor. 1, 30, 2. vgl. § 3. 46, 2. 2, 80, 2. 84, 3. 3, 7, 3. 80, 2. 94, 1. 95, 1. 2. 102, 2. 6, 104, 1. 7, 2, 1.

Αἰτνίμμη, τῆς Κερκύρας ἀκρωτήριον 1, 30, 1. 4. 47, 2. 51, 3. 3, 79, 2.

Αἰτνὼν τεῖχος 1, 104, 2.

Αἰτωλία τῆς Ἀχαϊκῆς 5, 54, 1.

Αἰτωλίνιον Chios 8, 24, 3.

Αἰτωλόρας Ath. 1, 51, 3.

Αἰτωλόριον 1, 20, 3. 6, 57, 3.

Αἰτωλράνης ath. Strateg 1, 105, 2.

Αἰών Ath. 5, 19, 2. 24, 1. 8, 23, 1. 24, 2. Strateg 54, 2. 55, 1. 73, 3. 4.

Αἰών Spart. 3, 92, 4. 5, 44, 2. 8, 28, 5. 61, 2.

Αἰών Ort 6, 97, 1.

Αἰωνίδας 1, 132, 1.

Αἰωτυχίδης 1, 89, 1.

Ἀήκυδος, ἡ. φρούριον 4, 113, 2. 114, 1. 115, 1. Tempel der Athene 116, 2.

Ἀήμνιοι. Hülfstruppen der Athener 3, 5, 1. 4, 28, 3. 5, 8, 2. 7, 57, 2. attische Sprache und Bräuche eb.

Ἀῆμνος 1, 115, 3. 5. 8, 102, 2. Pelasger 4, 109, 3. Seuche 2, 47, 2.

Ἀιβύη 1, 110, 1. 7, 50, 1. 2. 58, 1. 4, 53, 3. 6, 2, 4. Seuche 2, 48, 1.

Ἀιβύς 1, 104. *Λίβυες*. König Inaros 1, 104, 1. 110, 1. besiegt 7, 50, 2.

Ἀίγυες 6, 2, 2.

Ἀιμηρά s. *Ἐπίδαυρος*.

Ἀίμναι Athen 2, 15, 3.

Ἀιμναία τῆς Ἀγραίας 2, 80, 5. 3, 106, 2.

Ἀίνδιοι Gela 6, 4, 2.

Ἀίνδος Rhodos 8, 44, 2.

Ἀιπάρα J. 3, 88, 1.

Ἀιπαραῖοι. Colonisten der Knidier 3, 88, 1.

Ἀίχας 5, 22, 2. *ὁ Ἀρχεσιλάου* 5, 76, 2. geschlagen 5, 50, 3. *ξύμβουλος* 8, 39, 2. 43, 3. 52, 2. 84, 3. 87, 1.

Ἀοκρίς das epizephyrische 3, 99. 103, 2. *νῆες Ἀοκρίδες* 4, 1, 1.

Ἀοκρίς das ozolische. 3, 95, 3. 96, 1. *τὰ ἐπιθαλάσσια* 3, 91, 3. vgl. 98, 3. *δυσεβολώτατος* 101, 2.

Ἀοκρὶς das opuntische 2, 26, 1. 32.

Ἀοκροὶ Ἐπιζεφύριοι 7, 1, 1. Freunde der Syr. 3, 86, 1. von den Athenern geschlagen 99. besiegen den Laches 115, 4. gegen Messene 4, 1, 1, 1. 2. gegen Rhegion eb., 24, 1 f. 25, 2. 8. *ἔποικοι* in Messene 5, 5, 1. Vertrag mit Athen § 2. feindlich 6, 44, 2. vgl. 7, 4. 7. 25, 2. 35, 2. Schiffe 8, 91, 1.

Ἀοκροί die ozolischen 1, 103, 2. 3, 101, 1. Lage 95. 1. 102, 1. alte Sitten 1, 5, 3. Verb. der Athener 3, 95, 3. geschlagen 103, 2. *ψιλοὶ ἀκοντισταί* 97, 2. Krieg mit den Phokern 5, 32, 2.

Ἀοκροί die opuntischen 1, 108, 2. 2, 32. 3, 89, 3. bei Koronea 1, 113, 1. mit den Lak. verbün-

bei stellen Reiter 2, 9, 2. geschlagen 2, 26. bei Delion 4, 96, 5. Schiffe 8, 3. 3. — (43, 4?)
Ἀυγκησταί Makedoner 2, 99, 1. 4, 83, 1. König 4, 79, 2. 83, 1. 124, 2. 3.
Λύγκος, ἡ. Land 4, 83, 1. 124, 1. 129, 1. 132, 1.
Λύκαιον 5, 16, 8. 54, 1.
Λυκία 2, 69, 1. 8, 41, 3.
Λυκομήδης 1, 57, 4. 5, 84, 2.
Λύκος Ath. 8, 75, 2.
Λυκόφρων Kor. 4, 43, 1. 44, 1.
Λυκόφρων Lak. 2, 85, 1.
Λυσικλῆς Ath. 1, 91, 2.
Λυσικλῆς ath. Strateg 3, 19, 1.
Λυσιμαχίδης Theb. 4, 91, 2.
Λυσίμαχος Ath. 1, 91, 2.
Λυσίμαχος Syr. 6, 73, 1.
Λυσιμέλεια. λιμὴν 7, 53, 2.
Λυσίστρατος Olynthier 4, 110, 3.
Λώρυμα 8, 43, 1.

Μαγνησία ἡ Ἀσιανή. Ertrag 1, 138, 5. Tissaphernes 8, 50, 3.
Μάγνητες 2, 101, 2.
Μαιάνδρου πεδίον 3, 19, 2. 8, 58, 1.
Μαῖδοι 2, 98, 2.
Μαιναλία 5, 64, 1.
Μαινάλιοι 5, 67, 2. 77, 2.
Μαχάριος Spart. 3, 100, 2. 109, 1.
Μακεδόνες 1, 63, 2. 4, 126, 3. Barbaren § 1. Eintheilung 2, 99, 1. Herrschaft § 4. Kriegsmittel 100, 1. Zug gegen Arrhibäos 4, 124, 1. 125, 2. Reiter 1, 61, 3. 62, 3. 2, 100, 3. 4, 124, 2. vgl. *Ἀυγκησταί* u. *Περδίκκας.*
Μακεδονία. Grenze 6, 7, 3. *ἡ κάτω* ꝛc. 2, 99, 1. 2. 4. Dion 4, 78, 6. Züge der Athener dahin 1, 58, 1. vgl. 57, 4. 59. 61, 2. 6, 7, 3. des Sitalkes 2, 101, 3. vgl. *Περδίκκας.*
Μαλέα Lak. 4, 53, 2. 8, 39, 2.
Μαλέα Mytil. 3, 4, 3. 6, 2.
Μαλέαις 3, 3, 1. 4.
Μαντίνεια 5, 77, 1. Schlacht 5, 64, 3. 66 ff. 6, 16, 6. *οἱ δημιουργοὶ καὶ ἡ βουλὴ καὶ οἱ ἄλλαι ἀρχαί* 5, 47, 11.
Μαντινῆς. Söldner 3, 107, 4. 108, 3. 109, 2. 111, 1. 2. Kämpfe mit Tegea 4, 134, 1 f. Hopliten zu Olympia 5, 50, 1. 5, 65, 3. vgl. 62, 1. haben einen Theil Arkadiens unterworfen 5, 29, 1. 33, 1. 2. 58, 1. mit Argos verbunden 29, 1 f. 33, 2. 44, 2. 47, 1 ff. 58, 1. 61, 1. 67, 3. 74, 2. 75, 4. 78, 1. Congreß 55, 1. Vertrag mit Lak. 81, 1. Truppen bei den Athenern 6, 29; 3. 43, 2. 61, 4. 67, 1. als Söldner 7, 57, 8.
Μαντινικὸς πόλεμος 5, 26, 3. *Μαντινικά* 6, 88, 3. *Μαντινή* 5, 64, 4. 65, 3.
Μαράθουσσα J. 8, 31, 2.
Μαραθών. Μαραθῶνι 1, 73, 3. *ἐν Μ.* 1, 18, 3. 2, 34, 3. Zeit 6, 59, 5.
Μάρεια St. 1, 104, 1.
Μασσαλία gegr. 1, 13, 5.
Μαχάων Kor. 2, 83, 4.
Μεγάβαζος Perser 1, 109, 2.
Μεγαβάτης Perser 1, 129, 1.
Μεγακλῆς Sik. 4, 119, 2.
Μέγαρα in Hellas. athenisch 1, 103, 3. 105, 4. 107, 2. Versuche der Athener auf M. 4, 66, 3. Colonie 6, 4, 1. 3. vgl. 7, 57, 7. syn. *Μεγαρεῖς* 2, 31, 1.
Μέγαρα in Sik. 6, 94, 1. Lage 6, 49, 3. 97, 4. von den Syr. besetzt 94, 1. *φρούριον* 75, 1. 7, 25, 3.
Μεγαρῆς in Hellas. von Kor. bekriegt, mit Athen verbündet 1, 103, 3. vgl. 1, 42, 2. 105, 3 f. erhalten lange Mauern 1, 103, 3. vgl. 4, 66, 3. 69, 4. 70, 1. 73, 4. 109, 1. fallen ab 1, 114, 1. Beschluß gegen sie 1, 67, 3. 139, 2. 140, 4 f. 144, 2. Einschließung 2, 94, 3. 3, 51, 1 f. stellen den Kor. Schiffe 1, 27, 2. 46, 1. 48, 3. den Lak. 2, 9, 2. 8, 3, 3. Landsoldaten 4, 100, 1. 5, 58, 4. Anschlag auf den Peiräeus 2, 93, 1 f. innere Zwietracht 4, 66—74. mit den Kor. u. A. verbündet 5, 38, 1 f.

Verbannte in Platäa 3, 68, 2. vor Chr. ψιλοί 6, 43, 2. 7, 57, 7.
Μεγαρῆς Ὑβλαῖοι 6, 4, 2.
Μεγαρίς. ναῦς 8, 33, 1. *νῆες* 1, 48, 3. das Land 4, 76, 1. Einfall der Kor. 1, 105, 3. der Lak. 108, 1. der Athener 2, 31, 1. 4. vgl. 4, 66, 1.
Μεδεών 3, 106, 2.
Μεθύδριον τῆς Ἀρκαδίας 5, 58, 2.
Μεθωναῖοι 4, 129, 4.
Μεθώνη Argos. Lage 4, 45, 2.
Μεθώνη τῆς Λακωνικῆς 2, 25, 1 f. 5, 18, 6.
Μεθώνη ἡ ὅμορος Μακεδονίᾳ 6, 7, 3.
Μείδιος Fl. 8, 106, 1.
Μεικιάδης Kerk. 1, 47, 1.
Μελαγχρίδας 8, 6, 5.
Μέλαιος Ital. 5, 5, 2.
Μέλανθος Lak. 8, 5, 1.
Μελανῶπος Ath. 3, 86, 1.
Μελέας Lak. 3, 5, 3.
Μελέσανδρος ath. Strateg fällt 2, 69.
Μελησίας Ath. 8, 86, 7.
Μελήσιππος Lak. 1, 139, 3. 2, 12, 1 ff.
Μελιτία τῆς Ἀχαΐας Thess. 4, 78, 1. 5.
Μέμφις 1, 104, 2. 109, 2.
Μένανδρος ath. Strateg 7, 16, 1. 43, 2. 69, 4.
Μενδαῖοι, 4, 123, 2. 4. 129, 3. 5. 130, 2. 5. Colonie Eion 4, 7.
Μένδη Thrake. Brasidas Versuch 4, 121, 2. fällt ab 123, 1. 124, 4. wieder erobert 129, 1 ff. 130, 4 f.
Μενδήσιον κόλπος Aeg. 1, 110, 2.
Μενεκράτης Meg 4, 119, 2.
Μενέκωλος gründet Kamarina 6, 5, 3.
Μενεδαῖος [*Μενεδάϊος*] Spart. 3, 109, 2. 109, 1. 2.
Μένιππος Ath. 8, 13.
Μένων Pharsalier 2, 22, 3.
Μεροπὶς Κῶς 8, 41, 2.
Μεσσάπιοι 3, 101, 2. *ἔθνος* 7, 33, 4.
Μεσσήνη τῆς Σικελίας 4, 25, 3. vgl. § 2. gegründet 6, 4, 6. 5, 1. Hafen 4, 25, 4. *πορθμός* 24, 4. Lage 3, 88, 2. von den Athenern unterworfen 3, 90, 2 f. fällt ab 4, 1, 1. vgl. 24, 1. innere Fehde 5, 5, 1. lokrisch eb. Alkibiades dort 6, 50, 1. 74, 1. Gylippos 7, 1, 2.
Μεσσηνία γῆ Pel. 4, 3, 2.
Μεσσήνιοι Pel. Heloten 1, 101, 2. dorische Sprache 3, 112, 3. 4, 3, 3. in Naupaktos 103, 2. mit Athen verbündet 2, 9, 3. Truppen 25, 4. 90, 3. 102, 1. 3, 75, 1. 81, 1. 94, 3. 95, 1 f. 97, 1. 98, 2. 107, 1. 112, 2. 4, 9, 2. 32, 2. 36, 1. 7, 31, 1. 57, 7. zu Pylos 41, 2. 5, 35, 5 f. vgl. *Εἵλωτες*.
Μεσσήνιοι Sik. Lage 6, 48, 2. von den Athenern unterworfen 3, 90, 2 f. Kämpfe 4, 25, 1 — 9. innere Fehde 5, 5, 1.
Μεσσηνὶς γῆ 4, 41, 2.
Μεταγένης Lak. 5, 19, 1. 24, 1.
Μεταπόντιοι 7, 33, 5. 57, 10.
Μεταπόντιον τῆς Ἰταλίας 7, 33, 4.
Μηδίζειν 3, 34, 2. 62, 1. 64, 1.
Μηδικός. πόλεμος 1, 90, 1. 95, 4. 97, 1. 3, 10, 1. *ἔργον* 1, 23, 1. *ἀρχή* 8, 43, 4. *σκευαί* 1, 130, 1. *σκῦλα* 2, 13, 4. *τὰ Μηδικά* 1, 14, 2. 18, 7 41, 2. 69, 1. 73, 2. 97, 2. 142, 3. 2, 16. 21, 2. 6, 82, 2. 8, 24, 3.
Μηδισμός 1, 95, 3. 135, 1. 3, 62, 4. 64, 3.
Μῆδος. ὁ M. für *οἱ Μῆδοι* oder *Μήδων βασιλεύς* 1, 69, 4. 74, 4. 77, 3. 4. 102, 3. 3, 10, 2. 54, 2. 62, 3. 4. 63, 2. 68, 1. 5, 89, 1. 6, 17, 5. 33, 6. 76, 3. 4. 77, 1. 82, 4. 83, 1. (*οἱ*) *Μῆδοι* von den Persern verschieden 1, 104, 2. allgemein. Joner fliehen vor ihnen 6, 4, 6. bei Marathon 1, 18, 3. 6, 59, 5. bei Salamis ꝛc. von Athen bestanden 1, 144, 5. vgl. 7, 21, 3. bei Platäa von den Hellenen 2, 71, 2. 74, 2. vgl. 1, 86, 1. 3, 57, 3. 58, 3. fliehen 1, 89, 1.

93, 5. *ἀκροθίνιον* 1, 132, 2. zu Byzantion 94. 128, 3. Eion 98, 1. Seſtos 89, 2. 8, 62, 2. am Eurymedon 1, 100, 1. als Leibwächter 130, 1.
Μήθυμνα 8, 101, 2. den Athenern treu 3, 2, 1. 5, 1. vgl. 50, 2. angegriffen 18, 1. fällt ab 8, 22, 2. 23, 3 ff. von Verbannten angegriffen 100, 2. vgl. Kr. z. Dion. p. 335.
Μηθυμναῖοι. Aeoler 7, 57, 4. klagen die Mytilinäer an 3, 2, 2. geſchlagen 3, 18, 2. autonom 6, 85, 2. 7, 57, 4.
Μηκύβερνα 5, 39, 1.
Μηκυβερναῖοι 5, 18, 5.
Μηλιακὸς κόλπος 3, 96, 2.
Μηλιεὺς κόλπος 4, 100, 1. 8, 3, 1. *Μηλιῆς* 3, 92, 1. 5, 51, 1.
Μήλιοι. Coloniſten der Lak. 5, 84, 3. 89, 1. 106. die Athener verſuchen ſie zu unterwerfen 3, 91, 1. bekriegt und unterworfen 5, 84 bis 116.
Μῆλος. Lage 5, 108. gegründet 5, 112, 2. mit den Ath. u. Lak. nicht verbündet 2, 9, 3. vgl. 5, 89, 1. Zug der Athener dahin 3, 91, 1 f. 94, 1. Lak. dort 8, 39, 2. 41, 3?
Μῆνας 5, 19, 2. 24, 1. vgl. 21, 1.
Μητρόπολις 3, 107, 1.
Μιλησία 8, 24, 1. 26, 3.
Μιλήσιος, ναῦς 8, 61, 2. das Land 8, 24, 1. 26, 3. (*οἱ*) *Μιλήσιοι*. Krieg gegen die Samier 1, 115, 2. bei den Athenern 4, 42, 1. 53, 1. 54, 1. 7, 57, 3. Verhältniſſe zu Alkibiades 8, 17, 1. Schlacht 25, 1—4. 26, 3. 45, 1. eifrig 36, 1. 79, 1. erobern ihr *φρούριον* 8, 84, 2. Zwiſt mit Aſtyochos § 3 u. 85, 2. Colonie Abydos 8, 61, 1.
Μίλητος 1, 116, 1. Lage 8, 25, 4. gegenüber Inſeln 17, 3. 26, 2. fällt ab 8, 17, 1—3. von den Athenern bedrängt eb. u. 24, 1. 25, 4. 30, 1 f. die Pel. dort 28, 4. 5. 32, 2. 33, 3. 36, 1. (verhandeln mit Tiſſaphernes 29, 1 f.) 39, 2. (57, 1.) 60, 3. 61, 2. 63, 1. 78, 1. 84, 2 f. 85, 3. 99, 1. 2. 100, 1. 108, 2. gegen Tiſſaphernes 84, 2. 109, 1.
Μιλτιάδης 1, 98, 1. 100, 1.
Μίμας B. 8, 34, 2.
Μίνδαρος lak. Nauarch 8, 85, 1. 99, 1 f. 101, 1. 102, 2. 104, 2.
Μινύειος 4, 76, 2.
Μινῴα Z. Lage 3, 51, 1. vgl. 4, 67, 1. 4. 118, 4.
Μίνως. Flotte 1, 8, 1. Herrſchaft 1, 4.
Μόλοβρος Lak. 4, 8, 2.
Μολοσσοί 1, 136, 2. 2, 80, 4.
Μολυκρικός 2, 86, 1.
Μολύκρειον 2, 84, 3. 3, 102, 1.
Μοργαντίνη Sik. 4, 65, 1.
Μοτύη Sik. 6, 2, 6.
Μουνυχία 2, 13, 6. 8, 93, 1. *Μουνυχίασι* 92, 6.
Μυγδονία. Lage 1, 58, 2. 2, 99, 3. 100, 3.
Μυκάλη 1, 89, 1. 8, 79, 1. Lage § 2.
Μυκαλήσσιοι 7, 30, 3.
Μυκαλησσός. Lage 7, 29, 2. Unglück 29—30.
Μυκηναῖοι 1, 9, 2.
Μυκήνη. Herrſchaft 1, 9, 2. klein 10, 1.
Μύκονος Z. 3, 29, 1.
Μυλαί Sik. 3, 90, 2.
Μυλητίδαι 6, 5, 2.
Μυονῆς 3, 101, 2.
Μυόννησος ἡ Τηλίων 3, 32, 1.
Μυοῦς 1, 138, 6. 3, 19, 2.
Μυρκίνιος. πελτασταί 5, 6, 4. 10, 8. Reiterei § 9.
Μύρκινος Ἡδονικὴ πόλις 4, 107, 2.
Μυρρίνη Frau des Hippias 6, 55, 2.
Μύρτιλος Ath. 5, 19, 2. 24, 1.
Μυρωνίδης ath. Strateg 1, 105, 4. 108, 1. 4, 95, 1.
Μόσχων ſyr. Strateg 8, 85, 3.
Μυστήρια 6, 28, 1. 53, 1. 2. vgl. 60, 1.
Μυστικά 6, 28, 2. 60, 1. 61, 1. 8, 52, 2.
Μυτιληναῖοι 3, 2, 2. zehn Schiffe bei den Athenern 3, 3, 3. angegriffen 3, 3, 4. 5, 1. 3. kämpfen

3, 5, 2. 6, 2. Geſandte zu Olympia 3, 8—14. ziehen gegen Methymna 3, 18, 1. muthig 25, 2. Beſtrafung 36, 2. 4. 49—50. vgl. 4, 52, 2. Verſuche der Ausgewanderten 52, 1—3. 75, 1 f.

Μυτιλήνη. Lage 8, 101, 1. vereinigt die Lesbier 3, 2, 2. eingeſchloſſen 3, 18, 3. Salathos dort 25, 1. unterworfen 35. fällt ab 8, 22, 3. erobert 23, 2 f. vgl. 100, 3.

Νάξιοι. abgefallen u. unterworfen 1, 98, 2.

Νάξιοι Sik. beſiegen die Meſſenier 4, 25, 5 f. nehmen die Athener auf 6, 50, 2. ſtellen Reiter 6, 98, 1.

Νάξος belagert 1, 137, 1.

Νάξος ἡ Χαλκιδική in Sik. 4, 25, 5. gegründet 6, 3, 1. gründet Leontinoi § 3. vgl. 20, 2. die Athener dort 50, 2. 72, 1. 74, 2. 75, 2. 88, 3. 6. 7, 57, 10. ſchwach 7, 14, 2.

Ναυκλείδης Plat. 2, 2, 2.

Ναυκράτης Sikyonier 4, 119, 2.

Ναυπακτία 3, 102, 1.

Ναυπάκτιοι. Hafen 2, 92, 2.

Ναύπακτος. den Meſſeniern gegeben 1, 103, 2. *Μεσσήνιοι οἱ ἐν N.* mit Athen verbündet 2, 9, 3. *οἱ ἐκ N. M.* 4, 41, 2. vgl. 7, 31, 1. 57, 7. Athener dort 2, 69, 1. 84, 3. 92, 4. 102, 1. 3, 7, 2. 75, 1. 98, 4. 102, 2. 4, 13, 2. 2, 49, 1. 76, 1. 77, 1. 114, 2. 7, 17, 3. 19, 5. 31, 3. 34, 1. 3. 36, 2. die Ampraſioten feindſelig 2, 80, 1. die Aetoler ꝛc. 3, 94, 3. 100, 1. 102, 1. 2. vgl. *Μεσσήνιοι.*

Νεμέα 3, 96, 1. 5, 58, 3. 4. 59, 1. 2. 60, 3.

Νέα πόλις Karth. 7, 50, 2.

Νεμεῖος Ζεύς 3, 96, 1.

Νεοδαμώδεις 5, 34, 2. 67, 1. 7, 19, 3. 8, 5, 1. Begriff 7, 58, 3.

Νέστος Fl. 2, 96, 4.

Νήριτος Leuk. 3, 7, 3.

Νικάνωρ Chaoner 2, 80, 4.

Νίκασος Meg. 4, 119, 2.

Νικήρατος Ath. 3, 51, 1. 91, 1. 4, 27, 4. 42, 1. 53, 1. 119, 2. 129, 3. 5, 16, 2. 5, 83, 4. 6, 8, 2.

Νικιάδης Meg. 4, 118, 8.

Νικίας Ath. Vater des Hagnon 2, 58, 1. 4, 102, 2.

Νικίας ὁ Νικηράτου. ἀπραγμοσύνη 6, 18, 6. glücklich 6, 17, 1. abergläubiſch 7, 50, 4. ath. Strateg gegen Minoa 3, 51, 1 ff. auf Melos u. bei Tanagra 3, 91, 1. 3. tritt dem Kleon die Anführung bei Pylos ab 4, 27, 4. 28, 1 ff. bei Korinthos 42, 1. auf Kythera 53, 1. 54, 2. ſchließt Verträge 119, 2. 5, 19, 2. 24, 1. 43, 2. 7, 86, 3. in Thrake 4, 129, 3. 4. 130, 2. 4. 132, 2. ſoll gegen die Chalkidier ausziehen 5, 83, 4. friedliebend 5, 16, 2 f. vom Alkibiades beneidet 5, 43, 2. 45, 3. 46, 1. 6, 15, 1. Strateg nach Sikelien erwählt ſpricht gegen den Zug 6, 8, 2 f. 9—14. Forderungen 19—25. erwartete Täuſchung 46, 2. will gegen Selinus 47, 1. zögert 7, 42, 2. Anrede an die Soldaten 6, 68. krank 102, 2. unterhandelt 103, 3. mißachtet den Gylippos 104, 4. will Plemmyrion befeſtigen 7, 4, 4. Brief an die Athener 10—15. bleibt Strateg 16, 1. verhandelt mit den Sikelern 32, 1. Rüſtungen 38, 2. willfährig 43, 1. bleibt in den Verſchanzungen § 3. ſeine Anſichten 48, 1 ff. 49, 1. 50, 3 f. Ermahnungen an die Soldaten 60 f. 69, 2 ff. getäuſcht 73, 4. Ermunterung 76 f. Rückzug 75, 1. 78—84. gefangen 85, 1. getödtet 86, 1.

Νικίας Gortynier 2, 85, 4.

Νικόλαος Laf. 2, 67, 1 ff.

Νικόμαχος Phofer 4, 89, 2.

Νικομήδης Spart. 1, 107, 1.

Νικονίδας Lariſſäer 4, 78, 2.

Νικόστρατος ὁ Διητρέφους, ath. Strateg 3, 75, 1—4. 4, 119, 2.

129, 3. ὁ Διοτρέφους 4, 53, 1. vgl. 129, 5. 130, 2. 5, 61, 1.
Νίκων Theb. 7, 19, 3.
Νίσαια Meg. Lage 4, 66, 3. mit langen Mauern von den Athenern besetzt 1, 103, 3. 114, 1. zurückgegeben 115, 1. vgl. 2, 93, 1. angegriffen 3, 51, 3. wieder gefordert 4, 21, 4. Kämpfe 4, 66, 3. 68, 2. 69, 1—3. 70, 3. 72, 2 f. 85, 4. 100, 1. 108, 4. 118, 4. vgl. 2, 31, 3. 5, 17, 2. 3.
Νίσου? 4, 118, 4.
Νότιον τὸ Κολοφωνίων 3, 34, 1—4.
Νυμφόδωρος Abderit 2, 29, 1. 4.

Ξάνθιππος Ath. 1, 111, 2. 127, 1. 139, 4. 2, 13, 1. 31, 1. 34, 4.
Ξενάρης Ephor 5, 36, 1. 37, 1. 38, 4. 46, 4.
Ξενάρης ὁ Κνίδιος Lak. 5, 51, 1.
Ξενοκλείδης Κορ. 1, 46, 2. ὁ Εὐθυκλέους 3. 114, 4.
Ξενότιμος Ath. 2, 23, 1.
Ξενοφάνης Ath. 6, 8, 2.
Ξενοφαντίδας Lakon 8, 55, 2.
Ξενοφῶν ὁ Εὐριπίδου ath. Strateg 2, 70, 1. 79, 1.
Ξένων Theb. 7, 19, 3.
Ξέρξης 4, 50, 3. Macht 3, 56, 3. Feldzug 1, 14, 2. Rückzug 1, 118, 1. 137, 3. verhandelt mit Pausanias 129, 1. 3.

Ὀδόμαντοι 2, 101, 2. 5, 6, 2.
Ὀδρύσης 2, 95, 1. Ὀδρύσαι 2, 96, 1. 98, 2. König Teres 29, 4. 2. 4, 101, 3. 4. Häuptlinge 97, 3. Umfang 97, 1. Reiter 98, 3.
Ὀδυσσεύς 4, 24, 4.
Ὀζόλαι s. Λοκροί.
Οἰανθῆς 3, 101, 2.
Οἰνεὼν τῆς Λοκρίδος 3, 95, 2. 98, 3. 102, 1.
Οἰνιάδαι τῆς Ἀκαρνανίας 1, 111, 2. vgl. 3, 94, 1. Lage 2, 102, 2 f. 5. von den Athenern bekriegt 1, 111, 2. 3, 7, 2. den Lak. befreundet 2, 82. 3, 114, 2. den Athenern sich anzuschließen gezwungen 4, 77, 2.
Οἰνόη τῆς Ἀττικῆς 2, 18, 1. Lage eb. vgl. § 3. u. 19, 1. geht durch Verrath an die Böoter verloren 8, 98, 1—3.
Οἰνοῦσσαι αἱ πρὸ Χίου νῆσοι 8, 24, 2.
Οἰνόφυτα 1, 108, 2. 4, 95, 2.
Οἰσύμη. Col. der Thasier 4, 107, 2.
Οἰταῖοι 3, 92, 1. 2. 8, 3, 1.
Ὄλορος Ath. 4, 104, 2.
Ὀλόφυξος St. 4, 109, 2.
Ὀλπαῖοι 3, 101, 2.
Ὄλπη 1, 111, 1. 113, 1. Sonst im Plu. Ὄλπαι. Lage 3, 105, 1 f. vgl. § 4. 106, 1. 2. 107, 1. 108, 3. 110.
Ὀλυμπία 3, 8. Schätze 1, 121, 2. vgl. 143, 1.
Ὀλύμπια 5, 47, 12. 13. 50, 4. größtes Fest des Zeus 1, 126, 3. Androsthenes siegt 5, 49, 1.
Ὀλυμπίαζε 3, 8. 6, 16, 2.
Ολυμπιακὸς ἀγών 1, 6, 4. νόμος 5, 49, 1. σπονδαί eb.
Ὀλυμπιάς 3, 8.
Ολυμπίασιν 1, 143, 1. 5, 18, 10. 47, 13.
Ὀλυμπιεῖον 6, 64, 2. 65, 4. 70, 4. 75, 1. 7, 37, 2. 3. 42, 6. πολίχνη 7, 4, 7.
Ὀλυμπιονίκης 1, 126, 2.
Ὀλύμπιος s. Ζεύς.
Ὄλυμπος B. 4, 78, 6.
Ὀλύνθιος 4, 110, 3. (οἱ) Ὀ. 5, 3, 4. 18, 5. 39, 1.
Ὄλυνθος ἡ Χαλκιδική 4, 123, 3. Lage 1, 62, 1. 63, 2. vergrößert 58, 2. den Athenern feindlich 62, 2. 3. 63, 1. 2. 2, 79, 2. 4. soll autonom sein 5, 18, 4.
Ὅμηρος 1, 3, 3. 9, 3. 10, 4. 2, 41, 2. 3, 104, 3. 6.
Ὀνάσιμος Sik. 4, 119, 2.
Ὄνειον ὄρος 4, 44, 3.
Ὀνητορίδης 2, 2, 1.
Ὀνομακλῆς ath. Strateg 8, 25, 1. 30, 2.
Ὀπικία 6, 4, 5.
Ὀπικοί 6, 2, 4.
Ὀπούντιοι s. Λοκροί.

Ὀποῦς 2, 32.
Ὀρέσθειον 5, 64, 1. 2.
Ὀρεσθίς 4, 134, 1.
Ὀρέσται 2, 80, 4.
Ὀρέστης Thess. 1, 111, 1.
Ὀρνεαί Arg. 6, 7, 1—3.
Ὀρνεᾶται 5, 67, 3. 72, 3. 74, 2. 6, 7, 1.
Ὀροβία τῆς Εὐβοίας 3, 89, 1.
Ὄροιδος König der Paranäer 2, 80, 4.
Ὀρχομένιοι Ark. 5, 61, 4. 77, 1.
Ὀρχομένιοι Böot. 4, 76, 3. 93, 4.
Ὀρχομενὸς ὁ Ἀρκαδικός 5, 61, 3. 62, 1. 63, 2.
Ὀρχομενὸς ὁ Βοιώτιος 3, 87, 2. ὁ Μινύειος 4, 76, 3. ἡ Ὀ 1, 113, 2. vgl. § 1.
Ὄσκιος Fl. 2, 96, 4.
Ὀφιονεύς 3, 100, 1. Ὀφιονῆς 3, 94, 4. 96, 2.

Πάγγαιον 2, 99, 2.
Παγώνδας Böotarch 4, 91, 2. 93, 1. 96, 1. 4. Rede 92.
Παίονες 2, 96, 3. 98, 2.
Παιονία 2, 99, 3.
Παιονικὰ ἔθνη 2, 96, 3. Δόβηρος ἡ Π. 98, 2.
Παλαιρῆς Ἀκαρνάνων 2, 30, 1.
Παλῆς Κεφαλλήνων 1, 27, 2. 2, 30, 2.
Παλλήνη 1, 64, 2. 4, 116, 1. 123, 1. 129, 1. ἀτείχιστος 1, 64, 1. ἰσθμός 1, 56, 1. vgl. Πελλήνη.
Πάμιλλος gründet Selinus 6, 4, 3.
Παμφυλία 1, 100, 1.
Παναθήναια τὰ μεγάλα 5, 47, 12. 6, 56, 2.
Παναθηναϊκὴ πομπή 1, 20, 3.
Παναῖοι 2, 101, 2.
Πάναιρος Thess. 4, 78, 1.
Πάνακτον erobert 5, 3, 4. zurückzugeben 5, 18, 6. 35, 5. 36, 3. 39, 1. 2. zerstört 39, 2. 10, 1. 2. 42, 1—3. vgl. 44, 2. 46, 2.
Πανδίων 2, 29, 2. 3.
Πάνορμος, ὁ. Achaia 2, 86, 2. 92, 1.
Πάνορμος τῆς Μιλησίας 8, 24, 1.
Πάνορμος Sik. 6, 2, 6.
Παντακύας Fl. 6, 4, 1.
Παράλιοι Thess. 3, 92, 1.
Πάραλος γῆ 2, 55, 1. vgl. 56, 2.
Πάραλος Schiff 3, 33, 1. 2. 77, 2. ναῦς 8, 74, 1.
Πάραλοι (die Mannschaft) 8, 73, 4. 5. 74, 2. 86, 6.
Παράσιοι Thess. 2, 22, 3.
Παραυαῖοι 2, 80, 4.
Πάριοι 4, 104, 2.
Παρνασσός 3, 95, 1.
Πάρνης (τὸ) ὄρος 2, 23, 1. 4, 96, 5.
Παρρασική 5, 33, 1.
Παρράσιοι τῆς Ἀρκαδίας 5, 33, 1. 2.
Πασιτελίδας Lak. 5, 3, 1. 2. vgl. Ἐπιτελίδας.
Πάτμος J. 3, 33, 3.
Πάτραι τῆς Ἀχαΐας 2, 83, 3. 84, 2. 3.
Πατρῆς 5, 52, 2.
Πατροκλῆς Lak. 4, 57, 3.
Παυσανίας ὁ Κλεομβρότου, Feldherr bei Platäa 1, 132, 2. 2, 71, 2. 3. 72, 1. 3, 54, 2. 58, 4. 68, 1. setzt den Krieg fort 1, 94. gewaltthätig u. zurückberufen 95, 1. 2. 96, 1. seine letzten Schicksale 128—135. Vater des Pleistoanax 1, 107, 1. 114, 2. 2, 21, 1. 5, 16, 2. 33, 1.
Παυσανίας Sohn des Pleistoanax 3, 26, 2.
Παυσανίας Mak. 1, 61, 3.
Πάχης ath. Strateg 3, 18, 2. 28, 1—3. 33, 1. 34, 1 ff. 35. 36, 3. 49, 3. 50, 1.
Πεδάριτος Lak. nach Chios geschickt 8, 28, 5. 32. 2. vgl. § 3. 33, 2 f. 38, 3. 39, 2. 40, 1. 55, 2. stirbt § 3. 61, 2.
Πειθίας Kerk. 3, 70, 2. 4.
Πειραιεύς. Umfang 2, 13, 6. erbaut 1, 93. 2 f. wichtig § 5. mit Athen verbunden 1, 107, 1. 2, 13, 6. ἄκλῃστος 2, 93, 1. vgl. 94, 3. 8, 76, 4. 86, 3. Brunnen 2. 48, 1. Ἠετιώνεια 8, 90, 4—6. vgl. 92, 5. überfüllt 2, 17, 3. Erkrankungen 48, 1. Ausfahrt 6. 30, 2. gefährdet 2,

93, 1. 8, 1, 3. Unruhen 8, 92, 5—10. 94, 3. erobert 5, 26, 1.
Πειραϊκὴ γῆ 2, 23, 2.
Πειραιεύς Lage 8, 10, 3. vgl. 11, 4. 14, 2. 15, 2. 20, 1.
Πείσανδρος. Gesandter 8, 49. vgl. 73, 1. hebt die Demokratie auf 53, 54. 68, 1. 90, 1. 98, 1. beim Tissaphernes 54, 3. 56, 1. 63, 2. nach Athen 64, 1. 65, 1. 67, 1.
Πεισίστρατος der Tyrann 1, 20, 2. 6, 53, 3. 54, 2. reinigt Delos 3, 104, 1.
Πεισίστρατος ὁ Ἵππίου 3, 54, 6.
Πελασγικόν Volk 1, 3, 2. 4, 109, 3.
Πελασγικόν zu Athen 2, 17, 1.
Πέλλα Mak. 2, 99, 3. 100, 3.
Πελλήνη 4, 120, 1. *ἰσθμός* § 3. vgl. *Παλλήνη*.
Πελληνῆς Achaia 4, 120, 1. stellen den Lak. Schiffe 2, 9, 1. 2. 8, 3, 3. 106, 3. Fußsoldaten 5, 58, 4.
Πέλλιχος Kor. 1, 29, 2.
Πελοπίδαι 1, 9, 2.
Πελοποννήσιοι. alte Geschichte 1, 9, 1. Colonien 1, 12, 3. *αὐτουργοί* 141, 2. *φρόνημα* 6, 18, 4. vgl. 1, 121, 3. 123, 1. 7, 5, 3. Verhältnisse 1, 141, 2—6. Athens Gesinnung gegen sie 6, 82, 2 f. ihre Kämpfe gegen Athen 105, 1. 2. Vertrag 112, 1. unsicher 1, 40, 4. bei Potidäa 1, 62, 1. 4. Krieg mit Athen angefangen 1, 23, 4. vgl. 66, 1. mit Sparta verbündet 2, 9, 1. *τὸ Π.* 5, 3, 4.
Πελοπόννησος. Aegina nahe 2, 27, 1. Wechsel der Bewohner 1, 2, 2. Dorier 12, 2. vgl. 10, 2. 6, 82, 2. frei 122, 3. *αὐτόνομος* 6, 77, 1. von den Lak. ihrem Interesse gemäß eingerichtet 1, 76, 1. reich an junger Mannschaft 1, 8, 1. Söldner 1, 31, 1. 4, 52, 1. 76, 3. 80, 3. 6, 22, 1. 8, 28, 4. frei von der Seuche 2, 54, 4. aufgeregt 5, 29, 2. *τὰ δυνατώτατα* 6, 16, 6. Athens Pläne gegen ihn 90, 2 f. 91, 3.
Πέλοψ 1, 9, 1.
Πελωρὶς τῆς Μεσσήνης 4, 25, 2.
Πεπάρηθος 3, 3, 89, 3.
Περαιβία 4, 78, 5.
Περαιβοί 4, 78, 6.
Περδίκκας 1, 56, 2. *ὁ Ἀλεξάνδρου* 2, 99, 2. *Μακεδόνων βασιλεύς* 1, 57, 1. Temenide 2, 99, 2. 5, 80, 2. sein Reich 2, 99, 4. 4, 78, 6. 128, 2. mit Athen verfeindet 1, 57, 2 f. 59. für die Chalkidier 1, 58, 2. Vertrag 61, 2. treulos 62, 1. 2. Maßregeln gegen ihn 2, 29, 4. mit den Athenern verbündet § 5. heimlicher Feind 80, 4. vom Sitalkes bekriegt 95, 1 f. 101, 1. gewinnt den Seuthes § 4. heimlich Gegner der Athener 4, 79, 1 f. vgl. 78, 2. Feind des Arrhibäos 79, 2. von den Athenern für einen Feind erklärt 82. vgl. 103, 2. Zug gegen Arrhibäos 83, 1—3. abermals 124—125. mit Brasidas verfeindet 128, 4. mit Athen versöhnt 132, 1, f. vgl. 5, 6, 2. feindlich 83, 4. vgl. 80, 2. 6, 7, 3. 4. versöhnt 7, 9, 1. Vater des Archelaos 2, 100, 1.
Περιήρης 6, 4, 5.
Περικλείδας Lak. 4, 119, 1.
Περικλῆς der erste Athener 1, 139, 4. *ἐναγής* 1, 127, 1. Charakter 2, 65, 3—9. seine Apologie 60 ff. Zug nach Sikyon ꝛc. 1, 111, 2. gegen Megaris 114, 1. unterwirft Euböa § 2. gegen Samos 116, 1. 3. 117, 1. Ermuthigung zum Widerstande 140 — 144. Vorschlag 2, 12, 2. Vorsicht 2, 13, 1. zeigt die Kriegsmittel 13, 2—6. man zürnt ihm 21, 3. 22, 1. Zug nach Megaris 31, 1. Standrede 34—46. hindert Ausfälle 55. Zug nach Epidauros 56, 1. 58, 1. 6, 31, 1.
Περσεῖδαι 1, 9, 2.
Πέρσης. *ἀνήρ* 1, 109, 1. 2. 4, 50, 1. 3. *Πέρσαι καὶ Μῆδοι* 1, 104, 2. vgl. 1, 137, 3. 4, 36, 3.

Könige 1, 13, 5. 14, 2. Sitte derſelben 2, 97, 4.
Περσικός. βασιλεία 1, 16. *τράπεζα* 130, 2.
Περσὶς γλῶσσα 1, 138, 1.
Πέτρα τῆς Ῥηγίνης 7, 35, 2.
Πηγαί. von den Athenern genommen 1, 103, 3. 107, 2. 111, 2. zurückgegeben 115, 1. 4, 21, 4. Sitz Ausgewanderter 4, 66, 1. 74, 3.
Πήλη Z. 8, 31, 2.
Πίερες 2, 99, 2.
Πιερία 2, 99, 2. 100, 3.
Πίερον τῆς Θεσσαλίας 5, 13, 1.
Πίνδος ὄρος 2, 102, 2.
Πισσούθνης ὁ Ὑστάσπου beſitzt Sardes. 1, 115, 4. vgl. 3, 31. 34, 2. Vater des Amorges 8, 5, 5. 28, 3.
Πιτανάτης λόχος 1, 20, 4.
Πιτταχός, König der Edoner 4, 107, 2.
Πλάταια τῆς Βοιωτίας 2, 2, 1. klein 77, 2. Lage 2, 5, 1. *ἀγορά* 2, 71, 2. von den Thebäern gegründet 3, 61, 2. überrumpelt 2, 2—5. vgl. 7, 18, 1. Belagerung 2, 71—78. Zeit der Zerſtörung 3, 68, 3. zurückgefordert 5, 17, 3. *Πλαταιαί* 2, 7, 1. 10, 1. vgl. 78, 3. 3, 21, 1. 36, 1. *Πλαταιᾶσιν* 1, 130, 1. 4, 72, 1.
Πλαταιῆς. gegen die Perſer 3, 54, 2. 58, 4. 62, 1. Athens Verbündete 2, 9, 3. vgl. 3, 55, 1 f. Zeitbeſtimmung 3, 68, 3. ein Theil rettet ſich 3, 20—24. die übrigen ergeben ſich 52—68. die Geretteten in Skione 5, 32, 1. *φιλοί* 4, 67, 2. 6. vor Syr. 7, 57, 5.
Πλαταιὶς 2, 71, 3. 74, 2. 3, 58, 4. Schickſale 3, 68, 2 f.
Πλείσταρχος Kg. der Lak. 1, 132, 2.
Πλεισθένης Sohn des Pauſanias 1, 107, 1. fällt in Attika ein 114, 2. verdächtigt 2, 21, 1. 5, 16, 4. verbannt u. zurückgeführt 2, 21, 1. 5, 16, 4—6. friedliebend § 2. ausgefallen 19, 1. vgl. 24, 1. Zug gegen die Parrhaſier 33, 1. nach Mantinea 75, 1. Vater des Pauſanias 3, 26, 2.
Πλειστόλας Ephor 5, 19, 1. 24, 1. 25, 1.
Πλευρών 3, 102, 2.
Πλημμύριον. Lage 7, 4, 4. 24, 4. vgl. 7, 4, 7. 22, 1. 2. 23, 1, 4. 24, 1. 3. 25, 7. 31, 2. 32, 1. 36, 6.
Πνὶξ 8, 97, 1.
Πόλις 3, 101, 2.
Πολίχνα Klaz. 8, 14, 3. 23, 5.
Πολιχνῖται Kreta 2, 85, 4.
Πολλὶς Kg. der Odomanter 5, 6, 2.
Πόλλις Arg. 2, 67, 1.
Πολυάνθης Kor. 7, 34, 2.
Πολυδαμίδας Lak. 4, 123, 4. 129, 3. 130, 2.
Πολυκράτης zur See mächtig 1, 13, 5. 3, 104, 2.
Πολυμήδης Lar. 2, 22, 3.
Πόντος 3, 2, 1. 4, 75, 1. 2. *στόμα* § 3. vgl. *Κύξενος.*
Ποσειδῶν 1, 128, 1. 2, 84, 3. 8, 67, 2.
Ποσειδώνιον Pel. 4, 118, 4.
Ποσειδώνιον Thrake 4, 129, 3.
Πόταμος Syr. 8, 85, 3.
Ποτίδαια. Lage 1, 56. 63, 2. 64, 1. 4, 120, 3. wichtig 68, 4. Colonie der Kor. 56, 66, 1. den Athenern unterworfen 56. fällt ab 56—60. von den Korinthiern unterſtützt 60, 1 f. vgl. 68, 4. 119. belagert 61—65. Zeit 2, 2, 1. Kriegsgrund 85, 2. 139, 1. 140, 4. weiter belagert 2, 58, 1—3. vgl. 13, 3. 31, 2. 3, 17, 1 f. 6, 31, 1. ath. *ἔποικοι* 2, 70, 3. 4, 120, 3. vgl. 2, 79, 6. Angriff des Braſidas 135, 1 f. vgl. 120, 3.
Ποτιδαιᾶται Dorier 1, 124, 1. ergeben ſich u. wandern nach Chalkidike 2, 70, 1.
Ποτιδαιατικά 1, 118, 1.
Ποτιδανία Aet. 3, 96, 1.
Πρασιαί 8, 95, 1.
Πρασιαὶ τῆς Λακωνικῆς, πόλισμα ἐπιθαλάσσιον 2, 56, 3. 6, 105, 3. 7, 18, 4.

Πρατόδημος Hſn. 2, 67, 1.
Πρίαπος 8, 107, 1.
Πριήνη 1, 115, 2.
Προκλῆς ath. Strateg 3, 91, 1. 98, 4. 5, 19, 2. 24, 1.
Πρόκνη 2, 29, 2.
Προννᾶοι Kephall. 2, 30, 2.
Πρόξενος Lokrer 3, 103, 2.
Πρόσχιον τῆς Αἰτωλίας 3, 102, 3. 106, 1.
Προσώπιτις J. Aeg. 1, 109, 2.
Πρυτανεῖον 2, 15, 2. 3, 89, 3.
Πρυτανῆς 5, 47, 11. 6, 14. 8, 70, 1. vgl. 4, 118, 8.
Πρωτέας ath. Strateg 1, 45, 1. 2, 23, 1.
Πρωτεσίλαος. *ἱερόν* 8, 102, 3.
Πρώτη J. Lage 4, 13, 2.
Πτελεόν? Kaf.? 5, 18, 6.
Πτελεόν? Erythräa 8, 24, 1. 31, 1.
Πτολέμαρχος Theb. 4, 76, 2.
Πτυχία J. 4, 46, 2.
Πύδιος Fl. ſonſt 8, 106, 1.
Πύδνα 1, 61, 2. 137, 1.
Πυθάγγελος Böotarch 2, 2, 1.
Πυθαεὺς Ἀπόλλων 5, 53, 1.
Πυθήν Kor. 6, 104, 2. 7, 1, 1. 70, 2.
Πύθης Abderit 2, 29, 1.
Πύθια 5, 1, 1.
Πυθικός. χρηστήριον 1, 103, 2.
Πύθιον Athen 2, 15, 3. 17, 1. 6, 54, 6. 7.
Πύθιος. Ἀπόλλων 4, 118, 1.
Πυθόδωρος Archon 2, 2, 1. Strateg 3, 115, 1. 3 f. 4, 2, 1. 65, 3. 5, 19, 2. 24, 1.
Πυθοῖ 5, 18, 10.
Πύλος. Lage 4, 3, 2. 8, 4. 6. 13, 3. 41, 2. *ἀκρόπολις* 26, 2. von den Athenern beſetzt 4, 4 ff. Auszug der Kaf. dahin 4, 8, 1. 26, 1. Kleon dort glücklich 5, 7, 2. 14, 1. 6, 89, 1. 7, 18, 3. 71, 7. 86, 2. vgl. 4, 27–39. Meſſenier dort 41, 1–3. 5, 14, 2. vgl. 5, 56, 2 f. 115, 1. 6, 105, 2. 7, 18, 4. 26, 2. 57, 7. zurückgefordert 35, 2. 36, 3. 39, 1. 2. 44, 2. 45, 2.
Πυράσιοι 2, 22, 3.
Πύρρα Lesbos 3, 18, 1. 25, 1. 35. 8, 23, 2.
Πύρριχος Kor. 7, 39, 2.
Πύσηλος gründet Akragas 6, 4, 4.

Ῥαμφίας Kaf. 1, 139, 3. 5, 12. 13. 14, 1. Vater des Klearchos 8, 8, 3. 39, 2. 80, 1.
Ῥεῖτος Att. 2, 19, 2.
Ῥεῖτον Kor. 4, 42, 2.
Ῥηγίνη 7, 35, 2.
Ῥηγῖνοι. Chalkidier 6, 44, 3. 79, 1. Tyrann 6, 5, 1. für die Leontiner als Verwandte 3, 86, 1. ziehen mit den Athenern gegen die Liparäer 88, 1. von den Lokrern bekriegt 4, 1, 1 f. 24, 2 f. Schlacht gegen ſie u. die Syr. 25, 1 f. neutral 6, 44, 3. 46, 1. 79, 1.
Ῥήγιον. τῆς Ἰταλίας 3, 86, 2. Lage 4, 24, 3 f. 6, 44, 2. Athener dort 3, 86, 2. 88, 2. 115, 1. 4, 25, 9. 6, 44, 2. 45, 1. 46, 1. 50, 1 f. 51, 2. 7, 1, 2. 4, 7. Bürgerzwiſt 4. 1, 2.
Ῥήνεια J. 1, 13, 5. 104, 1. Lage § 2.
Ῥίον 2, 84, 3. *τὸ ἐν Ἑλ.* u. *τὸ Ἀχαϊκόν* 86, 2. Lage eb. vgl. 92, 3. 5, 52, 2. *τὰ Ῥία* 86, 3.
Ῥοδία Land 8, 44, 2.
Ῥόδιος 3, 8, 1. *Ῥοδίων πεντηκοντόρων* 6, 43, 1. *σφενδονῆται Ῥοδίων* § 2. Dorier 7, 57, 5. Argeier eb.
Ῥοδόπη B. 2, 96, 1. 2. 4. 98, 3.
Ῥόδος. Städte 8, 44, 2. Colonie Gela 6, 4, 3. 7, 57, 5. 9. Athen unterworfen § 5. fällt ab 8, 44, 1 f. liefert den Pel. Geld § 3. deren Flotte dort 45, 1. 52, 1. 60, 2. 61, 2. die Athener gegen ſie 41, 3. 56, 1.
Ῥοίτειον 4, 52, 1. 8, 101, 2.
Ῥυπική Ach. 7, 34, 1.

Σαβύλινθος König der Moloſſer 2, 80, 4.
Σάδοκος Thraker 2, 29, 4. 67, 2.
Σάκων gründet Himera 6, 5, 1.

Σάλαιθος Lak. 3, 25, 1. 27. 35. 36, 1.
Σαλαμινία das Schiff 3, 33, 1. 2. 77, 2. 6, 61, 5. 6. ναῦς 6, 53, 1. 61, 4.
Σαλαμίς Z. ἀκροωτήριον u. φρούριον 2, 93, 4. vgl. 3, 51, 2. von Schiffen bewacht 3, 17, 1. angegriffen 2, 93, 3. 94, 1 f. Schlacht 1, 73, 3. 137, 4.
Σαλαμὶς ἡ ἐν Κύπρῳ 1, 112, 2.
Σαλύνθιος Kg. der Agräer 3, 111, 3. 114, 2. 4, 77, 2.
Σαμαῖοι Kephall. 2, 30, 2.
Σάμινθος 5, 58, 4.
Σαμία ναῦς 8, 16, 1.
Σάμιοι. zu Jonien gerechnet 6, 57, 3. bauen früh Schiffe 1, 13, 2. vgl. § 5. zu Zankle 6, 4, 6. 5, 1. Krieg mit Miletos 1, 115, 2. mit Athen 115—117. vgl. 41, 2. οἱ ἐξ Ἀναίων 3, 32, 1. 4, 75, 1 f. Unterthanen 7, 57, 3. ihre Aristokraten 8, 21, 1. 73, 1.
Σάμος. nicht weit von Mykale 8, 79, 2. Tyrann 1, 13, 5. 3, 104, 2. einst mächtig 8, 76, 3. ἀτείχιστος 8, 50, 5. Aufstand der Gemeinen 21, 1. vgl. 63, 2 f. 73, 1 ff. 75, 2 f. Athener dort 8, 16, 1. 2. 19, 2. 25, 1. 30, 1. 33, 2. 38, 3. 39, 3. 44, 3. 47, 2. 3. 50, 3. 60, 3. 63, 2 f. 79, 2. 4. 88, 1. 108, 1. befestigen es 51, 2. Verfassungskämpfe derselben 48 f. 63, 2 f. 72—76. 79, 1. 86, 1 ff. 88.
Σάνδιος λόφος 3, 19, 2.
Σανταῖοι 5, 18, 5.
Σάνη Colonie der Andrier 4, 109, 2. widersteht dem Brasidas § 2.
Σαργεύς Sik. 7, 19, 5.
Σάρδεις 1, 115, 4.
Σελινούντιοι. Nachbaren der Egestäer in Fehde mit ihnen 6, 6, 2. 4. 8, 3. 13, 3. ihre Truppen zu Syr. 65, 2. 67, 3. 7, 1, 3. 5. 57, 7. 58, 1. Schiffe bei den Lak. 8, 26, 1.
Σελινοῦς. Lage 7, 58, 1. gegründet 6, 4, 3. vgl. 7, 57, 7. mächtig 20, 2 f. Plan des Niklas 47, 1 f. des Alkibiades 48, 2. die Athener dort 62, 1. Gylippos 7, 50, 1. 2.
Σερμύλιοι 1, 65, 2. 5, 18, 3.
Σεύθης König der Odryser 2, 97, 2. vgl. 101, 3. 4. 4, 101, 4.
Σοφιλαΐδας Ephor 1, 85, 3. 86 f. 8, 5, 1.
Σφακός. Lage 8, 62, 2. von Medern besetzt eb. u. 1, 89, 2. wichtig für Athen 8, 62, 2. 102, 1. 104, 1. 107, 1.
Σίγγαιοι 5, 18, 5.
Σίγειον 6, 59, 5. 8, 101, 2.
Σιδοῦσσα 8, 24, 2.
Σικανία 6, 2, 3. 6.
Σικανικός 6, 62, 3.
Σικανοί 6, 2, 2. 3. 6.
Σικανός Fl. 6, 2, 2.
Σικανός Syr. 6, 73, 1. 7, 46. 50, 1. 70, 2.
Σικελία. vgl. 6, 8, 3. Entfernung von Italien 4, 24, 4. von Karchedon 6, 2, 6. 7, 50, 2. Größe 6, 1. 7, 13, 3. Korn 3, 86, 2. der Aetna 116, 1 f. alte Namen u. Geschichte 6, 2—5. vgl. 1, 12, 2. 7, 58, 2. Fahrt dahin 1, 36, 3. 44, 2. Tyrannen mächtig 1, 17, 2. zur See 14, 2. mit den Lak. verbündet 2, 7, 2. vgl. 1, 36, 2. 8, 2, 2. Athener dort 3, 86, 1 f. 88, 1. 90, 1 ff. 103, 1 f. 115, 1—3. 4, 1, 1 f. 2, 1. 24—25. Friede 58—65. vgl. 5, 5, 1. ath. Gesandte dort 5, 4—5. Unternehmung der Athener gegen dieselbe 6, 6—7, 87. vgl. 2, 65, 8. 6, 90, 1. 91, 2 f. einig 6, 15, 1. 7, 33, 2. sendet θεωροὺς 6, 3, 1. Schiffe bei den Lak. 8, 26, 1.
Σικελικός. πόντος 6, 13, 22. πέλαγος 4, 24, 4. 53, 3. πέλισμα 103, 1. νῆες 8, 91, 1. πόλεμος 7, 85, 3. ξυμφορά 8, 24, 4. τὸ Σ. 8, 2, 3.
Σικελιῶται 3, 90, 1. 4, 64, 3. 65, 1. 5, 4, 4. 6, 10, 2. 11, 2. 13, 1. 33, 4. 34, 4. 49, 3. 7, 18, 2. 87, 4. 8, 26, 1. Bedeutung 4, 58, 1. u. Σικελοί 32, 2.

Sgf. 7, 57, 10. ſieben Städte 6, 20, 2. große 7, 58, 4. ſtolz 6, 68, 2. unkundig 91, 1. vgl. 7, 63, 3. Pläne Athens gegen ſie 6, 90, 1. ſenden den Lak. Schiffe 8, 26, 1.
Σικελοί. aus Italien 6, 2, 4. gründen Zankle 6, 4, 6. in den Norden u. das Binnenland gedrängt § 5 f. vgl. 4, 25, 6. 5, 4, 5. 6, 62, 3. 6, 3, 2. 3. 4, 2. 3, 88, 2. 115, 1. den Syrakoſiern unterworfene 6, 88, 5. vgl. 3, 103, 1. 6, 34, 1. 45, 2. 48, 1. 7, 1, 4. 5. 58, 2. autonome 6, 88, 5. mit den Athenern verbündete 6, 62, 4. 65, 3. 88, 4. 7. 98, 1. 103, 2. 7, 32, 1 f. 33, 2. die Mehrzahl 57, 10. vgl. 58, 2. 77, 6. 80, 4. ihre Stadt Kentoripe 6, 94, 3. Caſtell 7, 2, 3. Könige 6, 4, 2. 7, 1, 4. vgl. *Ζάγκλη* u. *Ἴνησσα.*
Σικυών 4, 70, 1. Flotte 2, 80, 2. oligarchiſch gemacht 5, 81, 2.
Σικυωνία 4, 101, 2.
Σικυώνιος 7, 19, 5. *Σικυώνιοι.* von Tolmides beſiegt 1, 108, 3. vom Perikles 111, 2. helfen den Megarern 114, 1. Geſandte in Korinthos 28, 1. beſiegen die Athener 4, 101, 3. Verbündete der Lak. 2, 9, 2. 4, 70, 2. 5, 58, 4. 7, 19, 5. gezwungen 7, 58, 4. ſtellen Schiffe 8, 3, 3. gegen Paträ 5, 52, 2.
Σίμος gründet Himera 6, 5, 1.
Σιμωνίδης ath. Strateg 4, 7.
Σιντοί 2, 98, 1. 2.
Σιτάλκης König der Thraker 2, 29, 1 f. mit Athen verbündet § 4 f. vgl. 67, 1 f. gegen Perdikkas 95—101. fällt 4, 101, 3. ſein Nachfolger eb. u. 2, 97, 3.
Σίφαι. Lage 4, 76, 2. geſchützt § 3. vgl. 77, 1. 2, 89, 2. 101, 2.
Σκάνδεια Kythera 5, 54, 1. 4.
Σκέλλις Ath. 8, 89, 2.
Σκιῖται 5, 67, 1. 68, 2. 3. 71, 2. 3.
Σκιώνη. Lage 5, 33, 1.
Σκιραφόνδας Theb. 7, 30, 3.
Σκιρωνίδης ath. Strateg 8, 25, 1. 54, 2.
Σκιώνη. fällt ab 4, 120—122. 123, 2 f. belagert 129. 1. 130 bis 133. 5, 2, 1. 18, 6.
Σκιωναῖος. Abſtammung 4, 120, 1. helfen Mende 129, 3. preisgegeben 5, 18, 8. vertilgt 32, 1.
Σκόμιον ὄρος 2, 96, 3. 4.
Σκύθαι. Nachbaren der Geten 2, 96, 2. Macht 97, 5.
Σκύλλαιον 5, 53, 2.
Σκῦρος Z. 1, 98, 1.
Σκῶλος St. 5, 18, 4.
Σόλιον korinthiſch, erobert 2, 30, 1. 3, 95, 1. 5, 30, 3.
Σολόεις Sikelien 6, 2, 6.
Σολύγεια korinthiſch 4, 42, 2. 43, 1.
Σολύγιος λόφος 4, 42, 2.
Σούνιον 7, 28, 1. 8, 4, 1. 95, 1.
Σοφοκλῆς ὁ Σωσταράτου ath. Strateg 3, 115, 3. 4, 2, 1. 3, 1. 46, 1. 65, 3.
Σπάρδοκος, Σπαράδοκος Thrake 2, 101, 3. 4, 101, 4.
Σπάρτη 1, 131, 1. 2. 4, 15, 1. 81, 1. 132, 3. 5, 14, 2. Lage 4, 3, 2. *ἀξίωσις τῆς Σ.* 1, 86, 3. *σεισμὸς ἐν Σ.* 128, 1. *ὁ ἡγεμὼν τῆς Σ.* § 5. 3, 54, 3. *Σ. καὶ ἡ ἄλλη Ἑλλάς* 1, 131, 5. vgl. 2, 2, 1. 21, 1.
Σπαρτιάτης. in Anordnungen 8, 7, 1. im Militäriſchen 3, 100, 2. 4, 11, 1. 5, 9, 6. 7, 19, 3. 58, 3. 8, 22, 2. 39, 1. 91. 2. *ξύμβουλος* 5, 63, 3. 8, 39, 2. (*οἱ*) *Σπαρτιᾶται* 1, 128. 2. 131. 1. 132, 1. 4, 8, 1. Gefallene 4, 38, 4. Gefangene 5, 15, 1. *ἀνὴρ Σ.* 132, 5. 2, 12, 1. 25, 2. *ἄρχων* 6, 91, 3. vgl. 8, 11, 2. 61, 1. 2. 91, 2.
Σπάρτωλος ἡ Βοττική 2, 79, 2 f. 5, 18, 4.
Σπάγγιον Colonie der Andrier fällt ab 4, 88. vgl. 5, 6, 1. 18, 4.
Σπάγγης Perſer 8, 16, 3.
Στατὴρ δαρεικός 8, 28, 4. *Φωκαΐτης* 4, 52, 2.

Στησαγόρας Samier 1, 116, 3.
Στράτιοι. fiegen 2, 81 f. vgl. 3, 106, 1 f.
Στρατόδημος Lak. 2, 67, 1.
Στρατονίκη Mak. 2, 101, 4.
Στράτος. Lage 2, 82. 102, 2. Bedeutſamkeit 80, 5. Verdächtige vertrieben 102, 1. Schlacht 84, 3. vgl. *Στράτιοι.*
Στρογγύλη J. 3, 88, 1.
Στρυῖβος Ath. 1, 105, 2.
Στρομβιχίδης ath. Strateg 8, 15, 2. 16, 1. 2. 17, 1. 3. 30, 1. 2. 62, 1. 63, 1. 79, 3. 4.
Στρόμβιχος Ath. 1, 45, 1.
Στρόφακος Theſſ. 4, 78, 1.
Στρύμων Fl. Urſprung 2, 96, 3. Entfernung von Byzantion 97, 2. Lauf 99, 2. 3. 101, 2. bei Amphipolis 4, 102, 1. 3. vgl. 1, 100, 3. 7, 9, 1. Brücke 4, 103, 3 f. 108, 1. ſumpfig eb. u. 5, 7, 3. Mündung 102, 2. vgl. 1, 98, 1. Schiffbau 4, 108, 5.
Στυρῆς 7, 57, 3.
Στύφων Lak. 4, 38, 1.
Σύβαρις Fl. 7, 35, 1.
Σύβοτα. νῆσοι 1, 47, 1. 54, 2. *τῆς Θεσπρωτίδος λιμὴν ἐρῆμος* 50, 3. 52, 1. 54, 1. 4. 3, 76, 1.
Συκῆ 6, 98, 2. *Τύχη* eine Hf.
Σύμαιθος Fl. 6, 65, 2.
Σύμη J. 8, 41, 3. 42, 1. 4. 43, 1.
Συρακοσία 6, 52, 2.
ὁ Συρακόσιος collectiv 6, 78, 1. 2. *Συρακόσιοι.* Dorier 7, 57, 1. 5. Charakter 6, 72, 2—4. 8, 96, 5. Verhältniſſe 6, 38 ff. gründen Städte 6, 5, 3. Ausgewanderte in Himera § 2. Tyrann 6, 4, 2. 5, 4. 94, 1. vertreiben die Megarer 6, 94, 1. machen Barbaren zinspflichtig 6, 22, 3. vgl. 3, 103, 1 u. *Σικελοί.* verhaßt 6, 17, 5. Verbündete die Liparäer 3, 88, 2. ihre Feinde 115, 2. Krieg mit den Leontinern 3, 86, 1 f. kämpfen gegen die Athener 103, 2. von Meſſene aus 4, 24—25. Friede 58—65. in Leontinoi 5, 4, 2 f. helfen den Selinuntiern 6, 6, 2—4. Krieg mit den Athenern 6, 33—7, 87. zahlreiche Reiterei 6, 20, 3. vgl. 52, 2. 64, 2. 65, 4. 66, 1. 70, 3. 7, 78, 2. funfzehn Strategen 6, 72, 2. drei 73. 103, 4. reich an Getreide 6, 20, 3. Schiffe bei den Lak. 8, 26, 1. 35, 1. 61, 2. tapfer 28, 2. 8, 104, 2. 105, 2 f. 106, 3. gegen Tiſſaphernes 8, 45, 3. 78, 2. 84, 1. 2.
Συράκουσαι. gegründet 6, 3, 2. *ὁ μέγας λιμήν* 6, 99, 1. 101, 2. Mündung deſſelben 7, 59, 2. vgl. 7, 4, 4. 36, 6. 56, 1. 59, 2 u. der kleinere 22, 1. groß 37, 3. 7, 28, 3. 58, 5. mächtig 6, 20, 2. nimmt Leontiner auf 5, 4, 2.
Σφακτηρία. Lage 4, 8, 4—7. 13, 2. 30, 1 f. 31, 2. 33, 3. 36, 2 f.
Σωκράτης ath. Strateg 2, 23, 1.
Σωστρατίδης Ath. 3, 115, 3.

Τάγης ſonſt 8, 16, 3.
Ταίναρος τῆς Λακωνικῆς 7, 19, 3. vgl. 1, 128, 1. 133, 1.
Ταμώς Perſer 8, 31, 1. 87, 2. 3.
Τάναγρα τῆς Βοιωτίας 1, 108, 1. 3, 91, 2 f. 4, 91, 1. 97, 1. 7, 29, 2.
Ταναγραία 4, 76, 3.
Ταναγραῖοι. ihre Mauer zerſtört 1, 108, 2. geſchlagen 3, 91, 3. bei Delion 93, 4.
Τάνταλος 4, 57, 3 f.
Τάρας 6, 34, 4. 5. gegen die Athener 6, 44, 2. vgl. 104, 2. 3. 7, 1, 1. 8, 91, 2.
Ταυλάντιοι 1, 24, 1.
Ταῦρος Lak. 4, 119, 1.
Τέγεα. wichtig 5, 32, 2. eine Parthei gegen die Lak. 5, 62, 1 f. 64, 1. Lak. dort § 2. 74, 1. 75, 1. 76, 1. 78, 1. 82, 3.
Τεγεάτης 2, 67, 1.
Τεγεᾶται. Krieg gegen die Mantineer 4, 134, 1 f. vgl. 5, 62, 2. 65, 3. den Lak. treu 5, 32, 3. 57, 2. 67, 2.
Τεγεᾶτις 5, 65, 3.

Τείχιον 3, 96, 1.
Τειχιοῦσσα τῆς Μιλησίας 8, 26, 3. 28, 1. 2.
Τελλίας Syr. 6, 103, 4.
Τέλλις Lak. 2, 25, 2. 3, 69, 1. 4, 70, 1. 5, 19, 1. 24, 1.
Τεμενίτης zu Syr. 6, 75, 1. 100, 2. *ἄκρα* 7, 3, 3.
Τενέδιοι 3, 2, 2. 7, 57, 4.
Τένεδος 3, 28, 3. 35.
Τεριναῖος κόλπος 6, 104, 3.
Τεσσαρακοσταὶ Χῖαι 8, 101, 1.
Τευτίαπλος Eleer 3, 29, 1.
Τεύτλουσσα J. 8, 42, 3.
Τέως 8, 16, 1. 19, 2. *τεῖχος* 20, 2. vgl. 16, 3.
Τήιοι 3, 32, 1. fallen ab 8, 16, 2 f. 19, 2. Vertrag 20, 2.
Τημενίδαι 2, 99, 2.
Τήνιοι 7, 57, 3. 8, 69, 2.
Τηρέας, *Τηρίας* Fl. 6, 50, 3. 94, 2.
Τηρεύς 2, 29, 2.
Τήρης König der Odrysen 2, 29, 1 f. 4 f. 67, 1. 95, 1.
Τιλαταῖοι 2, 96, 4.
Τιμαγόρας Kyz. 8, 6, 1. 8, 1. 39, 1.
Τιμαγόρας Teg. 2, 67, 1.
Τιμάνθης Kor. 1, 29, 2.
Τιμάνωρ Kor. 1, 29, 2.
Τιμοκράτης Ath. 3, 105, 3. 5, 19, 2. 24, 1.
Τιμοκράτης Kor. 2, 33, 2.
Τιμοκράτης Lak. 2, 85, 1. 92, 2.
Τιμόξενος Kor. 2, 33, 2.
Τισαμενός Trach. 3, 92, 1.
Τίσανδρος Apodoter 3, 100, 2.
Τισίας Ath. 5, 84, 4.
Τισίμαχος Ath. 5, 84, 4.
Τισσαφέρνης στρατηγὸς τῶν κάτω ladet die Lak. ein 8, 5, 4 f. 6, 1. 3. Verträge mit ihm 8, 18. 36. 58. vgl. 43, 2 ff. zu Teos 20, 2. bei Miletos 25, 2. 26, 3. gegen Jasos 28, 2—4. Knidos fällt ab 8, 35, 1. Streit über den Sold 29, 1 f. 44, 1. 45, 1—5. fürchtet 56, 1—3. 57, 1. zweideutig 59, 78, 1 f. 80, 1. 81, 2. 82, 2. 83, 1. 2. 99, 1. sein *φρούριον* in Miletos erobert 84, 2 f. 85, 2. 109, 1. Gesandtschaft § 2—4. verhaßt 87, 1—5. 99, 1. Alkibiades bei ihm einflußreich 45, 1 f. 46, 1—5. 48, 1. 52, 1. 56, 3—5. 63, 2. 81, 1—3. 82, 2 f. 88. 108, 1. in Jonien 108, 2. 109, 2. seine *ὕπαρχοι* 16, 3. 31, 1. 82, 2.
Τληπόλεμος ath. Strateg 1, 117, 2.
Τολμαῖος Ath. 1, 108, 3. 113, 1. 4, 53, 1. 119, 2.
Τολμίδης ath. Strateg 1, 108, 3. 113, 1.
Τολμίδης Plat. 3, 20, 1.
Τόλοφος Ophioner 3, 100, 1.
Τολοφώνιοι 3, 101, 2.
Τομεύς 4, 118, 3.
Τορύλαος Thess. 4, 78, 1.
Τορωναῖοι. ihr Hafen 5, 2, 1. preisgegeben 18, 8.
Τορώνη ἡ Χαλκιδική fällt ab 4, 110—116. 120, 3. 122, 1. 129, 1. 132, 3. erobert 5, 2—3.
Τραγία J. 1, 116, 1.
Τραχινία 3, 92, 1.
Τραχίνιοι 3, 92, 2.
Τραχίς 3, 100, 2. 4, 78, 1. 5, 12. 51, 1.
Τρῆρες 2, 96, 4.
Τριβαλλοί 2, 96, 4. 4, 101, 3.
Τρινακρία 6, 2, 3.
Τριόπιον. Lage 8, 35, 2. 3. 60, 3.
Τριποδίσκος. Lage 4, 70, 1. 3.
Τριταιῆς 3, 101, 2.
Τριώβολον 8, 29, 1. 45, 2.
Τροία 1, 8, 3. 11, 3. 4, 120, 1. 6, 2, 4.
Τροιζήν. von Athen zurückgegeben 1, 115, 1. 4, 21, 4. etwas erobert 4, 45, 2. vgl. 118, 4.
Τροιζήνιοι. helfen den Kor. 1, 27, 3. den Lak. 8, 3, 3. *Τροιζηνία γῆ* 4, 45, 3.
Τροιζηνὶς γῆ 2, 56, 3
Τρωιάς 1, 131, 1.
Τρῶες 1, 11, 2. 6, 2, 3.
Τρωικά 1, 3, 1. 3. 4. 12, 1. 2. 14, 1. 2, 68, 2.
Τρωγίλον 6, 99, 1. 7, 2, 5.
Τρωΐτιλον 6, 4, 1.

Τυδεύς 8, 38, 2.
Τυνδάρεως 1, 9, 1.
Τυρσηνία 6, 88, 7. 103, 2.
Τυρσηνικός. πόντος 7, 58, 2. *πέλαγος* 4, 24, 2.
Τυρσηνοί. einſt in Lemnos u. Athen 4, 109, 3. aus Italien im ath. Heere 7, 53, 1. 54. 57, 10.

Ὑαῖος 3, 101, 2.
Ὑαχίνθια 5, 23, 4. 41, 3.
Ὕβλα ἡ Γελεᾶτις 6, 62, 4. 63, 2.
Ὑβλαῖος 6, 94, 3. *Μεγαρῆς οἱ Ὑ.* 6, 4, 2.
Ὕβλων Kg. der Sikeler 6, 4, 2.
Ὑκκαρα Sik. 6, 62, 3.
Ὑκκαρικός 7, 13, 3.
Ὑλίας Fl. 7, 35, 2.
Ὑλλαϊκὸς λιμήν Kerk. 3, 72. 81, 1.
Ὑπέρβολος Ath. 8, 73, 2.
Ὑπερεχίδης Ath. 6, 55, 2.
Ὑσιαὶ τῆς Ἀργείας 5, 83, 2.
Ὑσιαί Böot. 3, 24, 2.
Ὑστάσπης Perſer 1, 115, 4.

Φάγρης pieriſch 2, 99, 2.
Φαεινὶς Argeierin 4, 133, 2.
Φαλακες 1, 25, 4.
Φαίαξ Ath. 5, 4—5.
Φαίδιμος Lak. 5, 42, 1.
Φαίνιππος Ath. 4, 118, 8.
Φάκιον 4, 78, 5.
Φαληρικὸν τεῖχος 2, 13, 6.
Φαληρόνδε 1, 107, 1.
Φάλιος Kor. 1, 24, 1.
Φάναι Chios 8, 24, 3.
Φανόμαχος ath. Strateg 2, 70, 1.
Φανοτεύς 4, 89, 2.
Φάνοτις τῆς Φωκίδος 4, 76, 3.
Φάραξ Lak. 4, 38, 1.
Φαρνάβαζος Perſer 2, 67, 1.
Φαρνάβαζος ὁ Φαρνάκου 8, 6, 1. 8, 1. 39, 1. ſucht die Lak. zu gewinnen § 1. 2. 60, 2. 99, 2. 109, 1. Abydos fällt zu ihm ab 62, 1. Klearchos zu ihm geſchickt 80, 1 f.
Φαρνάκης Perſer 2, 67, 1. Satrap 1, 129, 1.
Φαρνάκης deſſen Enkel 2, 67, 1. 5, 1, 2. 8, 6, 1. 58, 1.
Φάρος Aegypten 1, 104, 1.
Φαρσάλιος 8, 92, 6. *Φαρσάλιοι* 2, 22, 3.
Φάρσαλος τῆς Θεσσαλίας 1, 111, 1. 4, 78, 1. 5.
Φάσηλις 2, 69. 8, 88. 99, 1. 108, 1.
Φειὰ τῆς Ἠλείας 2, 25, 3. 7, 31, 1. Hafen 2, 25, 4.
Φεραῖος 2, 22, 3.
Φθιῶται 8, 3, 2.
Φθιῶτις 1, 3, 1.
Φιλήμων Ath. 2, 67, 2.
Φίλιππος Lak. 3, 28, 5. 87, 5. 99, 1.
Φίλιππος Mak. 1, 57, 2. 59. 61, 3. 2, 95, 2. 3.
Φιλοκράτης Ath. 5, 116, 2.
Φιλοκτήτης 1, 10, 5. 6.
Φιλοχαρίδας Lak. 4, 119, 1. 5, 19, 1. 21, 1. 24, 1. 44, 2.
Φλιασία 5, 83, 3. 115, 1. 6, 105, 3.
Φλιάσιοι. von den Kor. um Geld gebeten 1, 27, 2. Truppen bei den Lak. 4, 70, 2. 5, 57, 2. 58, 4. geſchlagen 59, 1. ſchlagen die Argeier 115, 1.
Φλιοῦς 4, 133, 2. 5, 57, 2. 58, 1. 2.
Φοίνικες 8, 87, 3. Seeräuber 1, 8, 1. *ναυικόν* 1, 16. vgl. 100, 1. 110, 2. 112, 2. *νῆες* 8, 81, 3. in Sikelien 6, 2, 6.
Φοινίκη 2, 69.
Φοινικικαὶ πόλεις 6, 46, 3.
Φοινικοῦς Hafen am Mimas 8, 34, 2.
Φοίνισσαι νῆες 1, 116, 3. 8, 46, 1. 5. 59. 78, 2. 87, 1—3. 88. 99, 1. 108, 1. 109, 2.
Φορμίων ὁ Ἀσωπίου, ath. Strateg bei Samos 117, 2. in Akarnanien 2, 68, 4. bei Potidäa 1, 64, 1 f. 2. 29, 5. 58, 3. 3, 17, 2. zu Naupaktos 69, 1. 80, 3. 81, 1. 83, 2. 85, 3. 86, 1. 88 f. 92, 4. 102, 1. 103. Vater des Asopios 3, 7, 1.
Φρύγια Attika 2, 22, 2.
Φρῦνις Lak. Perioike 8, 6, 4.
Φρύνιχος ath. Strateg 8, 25, 1. Einſicht u. Charakter 27, 1—5.

48, 3—6. Verrätherei 50—51. abgeſetzt 54, 2 f. oligarchiſch 90, 1. nach Lak. geſandt § 3. getödtet 92, 2.
Φυλείδης Theb. 2, 2, 1.
Φύρκος 5, 49, 1.
Φύσκα 2, 99, 4.
Φυτία 3, 106, 2.
Φωκαῆς. gründen Maſſalia 1, 13, 5.
Φώκαια 8, 31, 2.
Φώκαια leontiniſch 5, 4, 3.
Φωκαΐς 8, 101, 1.
Φωκαΐτης στατήρ 4, 52, 2.
Φωκεύς 4, 89, 2. Φωκῆς befehden die Dorier 1, 107, 1 f. Athens Verbündete 111, 1. der Lak. 2, 9, 2. 8, 3, 3. immer den Athenern hold 3, 95, 2. vgl. 4, 76, 3. den Lokrern feind 101, 1. 5, 32, 2. in Sik. 6, 2, 4.
Φωκίς 1, 108, 2. ſonſt Thrake 2, 29, 2. Lage 3, 95, 1. 4, 76, 3.
Φώτιος Chaoner 2, 80, 4.

Χαιρέας Ath. 8, 74, 2. 86, 2.
Χαιρώνεια 4, 76, 3. zu Orchomenos gehörig § 2. von den Athenern erobert 1, 113, 1. geſchützt 4, 89, 3.
Χαλαῖοι 3, 101, 2.
Χάλκη 3. 8, 41, 4. 44, 3. 55, 1. 60, 3.
Χαλκηδών. Lage 4, 75, 3.
Χαλκιδεύς Lak. rüſtet Schiffe 8, 6, 5. 8, 2. nach Aſien 11, 3. 12, 2. 14, 1. 15, 2. vgl. 25, 2. 28, 1. 32, 2. nach Teos 16, 1. 3. nach Miletos 17, 1. 2. ſchließt e. Vertrag § 3. 36, 2. Befehl an die Chier 19, 1. getödtet 24, 1. 45, 1.
Χαλκιδεύς (ὁ) collectiv 4, 64, 2. 6, 84, 3. Χαλκιδῆς auf Euböa gegen Eretria 1, 15, 3. unterthan 6, 76, 2. 84, 2. 7, 57, 3. X. οἱ ἐπὶ Θρᾴκης 6, 10, 3. Grenze 2, 99, 3. πρόξενος 4, 78, 1. fallen ab 1, 57, 3. 58, 1 f. helfen den Potidäaten 62, 2. 65, 2. bekriegt 2, 29, 5. 58, 1. 79, 1. 95, 1. 101, 1. kämpfen ſiegreich 4, 7. fürchten 79, 1. fordern die Sendung des Braſidas 81, 1. helfen ihm 84. 103, 2. 123, 4. 124, 1 f. 5, 6, 4. die Lak. ihnen gefällig 5. 21, 2. verbinden ſich mit den Argeiern 31, 5. vgl. 80, 2. 82, 1. Waffenruhe 6, 7, 4. Lekythos für ſie gefordert 4, 114, 1. in Sicilien. gründen Naxos u. Leontinoi 6, 3, 1—3. vgl. 44, 3. 76, 2. 79, 1. zu Zankle 6, 4, 5. in Italien Rhegion 6, 44, 3. 79, 1. φωνή 6, 5, 2.
Χαλκιδική 1, 65, 2. 2, 70, 2. 101, 3. 4, 79, 1. 103, 1.
Χαλκιδικός. (τὸ) X. 4, 61, 2. in Akte 109, 3. γένος 61, 3. πόλεις (in Sik.) 3, 86, 1. Νάξος ἡ X. 4, 25, 5. Ὄλυνθος ἡ X. 123, 3. Τορώνη ἡ X. 110, 1. vgl. 5, 3, 3. νόμισμα 6, 5, 2. ἵππος 5, 10, 9 f. πάλεμος 2, 95, 2.
Χαλκίοικος Athene 1, 128, 2. 134, 1. 4.
Χαλκίς Euböa 6, 4, 5. 7, 29, 2. 8, 95, 4.
Χαλκίς das kor. 1, 108, 3. 2, 83, 3.
Χάονες 2, 68, 5. 80, 1. 3 f. 81, 2. 4. tapfer § 3.
Χάραδρος zu Argos 5, 60, 5.
Χαρικλῆς Ath. 7, 20, 1. 3. 26, 1. 3.
Χαρμῖνος ath. Strateg 8, 30, 1. 41, 3. 42, 2. 73, 2.
Χαροσάδης ath. Strateg 3, 86, 1. 90, 2.
Χάρυβδις 4, 24, 4.
Χειμέριον τῆς Θεσπρωτίδος 1, 30, 1. 46, 2. 48, 1. Lage 46, 3.
Χερσόνησος Kor. 4, 42, 2. 43, 1. bei Troizen 45, 2. in Thrake 1, 11, 1. 8, 62, 2. 99, 2. 102, 1. 104, 1.
Χίονις Lak. 5, 19, 1. 24, 1.
Χίος 1, 116, 1. Inſeln vor Ch. 8, 24, 2. Homeros dort 3, 104, 6. Schiffe der Lak. dahin beſtimmt 8, 6, 2. ein κατάσκοπος abgeſchickt § 4. Schiffe 7, 1. 8, 2. 10, 1. 15, 3. 16, 1. 17, 1. 20,

1. Pedaritos dort 28, 5. 32, 2. 55, 2. Aſtyochos 24, 5. 31, 1. 32, 1. 63, 1. Athener dort 30, 1 f. 33, 2. 38, 1. 3. 79, 3. die Lak. wollen helfen 60, 2 f. Mindaros dort 8, 99, 3. 100, 2.

Χίοι. autonom 1, 19. 3, 10, 3. 6, 85, 2. 7, 57, 4. glücklich u. beſonnen 8, 24, 4. mächtigſter Staat Joniens 40, 2. vgl. 15, 1. ſehr reich 45, 4. auch an Sklaven 40, 2. ſtellen den Athenern Schiffe 1, 116, 2. 117, 2. 2, 9, 4. 56, 2. 4, 13, 2. 129, 2. 5, 84, 2. 6, 31, 2. 43, 1. 7, 20, 2. 57, 3. 8, 10, 2. 15, 3. verdächtig 4, 51. wollen abfallen 8, 5, 4 f. mit den Lak. verbündet 6, 3 f. den Athenern verdächtig 9, 2 f. 10, 1. vgl. 7, 1. fallen ab 14, 1 f. Verfahren der Ath. gegen ſie 15, 3. unterſtützen die Lak. 17, 2. zu Anáa 19, 1. zu Lebedos u. Erá § 2. auf Lesbos ꝛc. 22, 1 f. beſiegt 23, 2 f. 24, 2 f. Unruhen § 4. 38, 1. ſtellen den Lak. Schiffe 28, 1. 31, 1. erzürnen den Aſtyochos 32, 2. 33, 1. immer mehr bedrängt 38, 1—3. beſchicken den Aſtyochos 40, 1—3. 41, 1. 55, 2. beſiegt § 3. bedrängt 56, 1. kämpfen zur See 61, 1—3. beherrſchen dieſelbe 63, 1. ſteuern den Lak. Geld, τεσσαρακοσιὰς Χίας 1, 101, 1. Χίων ἄνδρες 3, 32, 2.

Χοιράδες J. 7, 33, 3.

Χρόμων Meſſ. 3, 98, 2.

Χρύσιππος 1, 9, 2.

Χρυσίς Prieſterin 2, 2, 1. 4, 133, 1 f.

Χρῦσις Korinthier 2, 33, 2.

Ψαμμήτιχος Libyer 1, 104, 1.

Ὠκυτος Kor. 4, 119, 1.

Ὠρεός 8, 95, 4.

Ὠρωπία 4, 91, 2. 99.

Ὠρώπιος 2, 23, 2.

Ὠρωπός 2, 23, 2. 3, 91, 2. 4, 96, 5. 6. 7, 28, 1. 8, 95, 1—3. Lage 8, 95, 2. erobert 8, 60, 1 f.

Wörterverzeichniß

zu den Anmerkungen.

ἁβλαβής 5, 18, 2.
ἁβροδίαιτος 1, 6, 2.
Ἀβρώνιχος 1, 91, 2.
ἀγαθόν 5, 27, 2. 90. αἰτεῖσθαι 4, 120, 3. vgl. ἀμείνων, ἄριστος 1c.
ἀγάλλεσθαι 6, 41, 2.
ἄγαν 1, 75, 1.
ἀγανάκτησιν ἔχειν 2, 41, 2.
ἀγγελία τῶν πόλεων ὅτι 1, 61, 1. πλεῖν 8, 19, 1.
ἀγγέλλειν τινὰ βελτίω 7, 17, 2. ἀγγέλλεσθαι ἐπὶ τὸ πλέον 6, 34, 7. ἀγγελθέντος 6, 58, 1.
ἄγγελος 3, 36, 3.
ἄγειν 1, 127, 3, 55, 2. 5, 54, 3. 6, 64, 1. 8, 81, 2. ἑορτήν 5, 75, 2 καὶ ἄγεσθαι 2, 65, 5. ἧξα 2, 97, 3. ἄξεσθαι 4, 115, 2.
ἀγήρων 2, 43, 2.
ἄγνοια 2, 47, 3.
ἀγνωσία ἀλλήλων 8, 66, 3.
ἄγνωστος 3, 94, 4.
ἀγνῶτες ἀλλήλων 3, 53, 4.
ἀγορά 1, 62, 1. 3, 6, 2. 5, 115, 2. 6, 44, 2. πληθουσα 8, 92, 2.
ἀγοράζειν 6, 51, 1.
ἄγος (τῆς θεοῦ) 1, 126, 1. 135, 1.
ἄγραφος 1, 43, 2. 2, 37, 3. 43, 2.
ἀγροῖκος 3, 106, 2.
ἀγυιά 3, 104, 4.
ἀγχίστροφος 2, 53, 1.
ἀγχώμαλος 3, 49, 1. 4, 134, 2. 7, 34, 5.
ἀγωγή 6, 29, 3.
ἀγωγός 4, 78, 2.
ἀγών 2, 89, 8. 5, 50, 3. 7, 59, 1. 71, 1. ἀγῶνα ἔχειν 3, 40, 7. ξυνέσεως 3, 37, 5. τῆς δόξης 3, 49, 1. λάγων 3, 67, 5. erg. 4 63, 3. vgl. 6, 78, 4.
ἀγωνίζεσθαι 3, 38, 2. 6, 18, 8.
ἀγώνισις 5, 50, 3.
ἀγώνισμα 1, 22, 3. 3, 82, 7. 7, 59, 1. 86, 2.
ἀγωνοθετεῖν 3, 38, 3.
ἄδεια 3, 58, 2. 6, 60, 2. 3.
ἀδεής 1, 36, 1. 6, 87, 4.
ἀδεῶς 2, 40, 4.
ἄδηλος ἔχθρα 8, 108, 3. ἄδηλον ὁπότε 1, 2, 1.
ἀδήλως 6, 58, 1.
ἀδικεῖν 1, 38, 2. 95, 3. 3, 65, 1. 4, 114, 5. ἀδικεῖσθαι 1, 120, 3. ἀδικήσεσθαι 5, 56, 2.
ἄδικος 4, 85, 4. 86, 4.
ἀδόκητος 6, 34, 6. 8.
ἀδοκήτως 3, 45, 5.
ἀδυναμία 7, 8, 2.
ἀδύνατος 3, 87, 1. χρήματων 7, 28, 4. οὐχ οἱ ἀδυνατώτατοι 3, 5, 1. ἀδύνατον, ἀδύνατα 1, 1, 2. 7, 43, 2.
ἄδωρος 2, 65, 5.
ἀεί 1, 2, 1. 2, 85, 3. 4, 18, 1. 36, 2. 66, 1. 7, 57, 8. Stil-

lung 2, 43, 2. 3, 23, 3. *δεί ποτε* 1, 13, 3. 6, 82, 1.
Δείμνηστος 3, 52, 3.
δεῖλον 3, 82, 8. 6, 80, 4.
δεξήμενος 2, 37, 2.
Δεξηναῖος 1, 1, 1. 2, 29, 4. 67, 2. *Δεξηναίων* u. *Δεξηνῶν* verwechselt 1, 110, 2. 2, 86, 4. 7, 28, 3. 57, 4. 8, 74, 2. vgl. 3, 4, 3.
δεθλητής 4, 121, 1.
δεθροισις 6, 26, 2.
δεθρόος 1, 3, 4. 3, 78, 1. 4, 76, 3. 112, 1. 6, 34, 5.
δεθυμεῖν π 5, 91, 1.
Δεθως ὁ, ἡ 5, 35, 1.
Δεγάλεως, εων 2, 19, 2.
Δεγαῖον, τό 4, 109, 1.
ἐς ἀεῖδιον 2, 64, 3.
δεῖδω 1, 84, 3. *δεῖδοῖα* 2, 49, 5.
δεῖμασιά 4, 43, 2.
Δεῖνέας 4, 119, 1.
δειρεῖν 6, 64, 5. 7, 31, 4. 8, 64, 1.
δεῖρεῖσθαι. ὕπνον 2, 75, 2.
δεῖρειν. σημεῖον 1, 49, 1. *ναῦς* 52, 2. intr. 2, 23, 1. *ἤρθη νοῦν* 6, 59, 4. *ἐλέσθαι τἀκείνων* 2, 7, 2.
δεῖρεσις γίγνεται 2, 61, 1.
δεῖσθάνεσθαι 1, 71, 4. 7, 2, 3. *τινός* 57, 4. mit dem Particip 2, 51, 2. bies erg. 7, 69, 1. Inf. 5, 4, 5.
δεῖσθεσθαι 2, 93, 2. 5, 26, 5.
δεῖσθησιν ἔχειν 2, 61, 1. *παρέχειν* 50, 1. 3, 22, 2.
δεῖσχρός 2, 42, 3. 64, 5. 5, 111, 3. 7, 68, 2. *τὸ δεῖσχιον* 6, 10, 1. *δεῖσχιστος* 3, 59, 3.
δεῖσχύνεσθαι 1, 84, 1. 2, 43, 1.
δεῖσχύνη 1, 84, 3. 2, 51, 3. 4, 19, 3. 5, 104. 8, 73, 2. *ἔχειν* 1, 5, 1.
δεῖτεῖσθαι 6, 46, 3.
δεῖτία 1, 69, 5. 3, 13, 1. 53, 3. 5, 53, 2. *δεῖτίαν ἔχειν* 3, 13, 6. *λαμβάνειν* 2, 18, 2. *οὐ δεῖτίας ἔχειν* 2, 60, 3. *ἐν δεῖτίᾳ ἔχειν* 1, 35, 2. 5, 65, 6. *δεῖτία* 4, 87, 3.
δεῖτιᾶσθαί τι 5, 30, 1. *ἠτιαμένα* 3, 61, 1.
δεῖτιον ἦν 3, 93, 2. 4, 26, 3. 65, 4. *δεῖτιώτερος, τατος* 1, 74, 1.
δεῖφνίδιος 4, 75, 3. 78, 4. 125, 1. 5, 65, 5. *δεῖφνίδιον* 6, 49, 2?
δεῖφνιδίως 7, 23, 1.
δεῖωρεῖσθαι 7, 77, 2.
δεκέραιος 2, 18, 3.
δεκηρυκτεί 2, 1.
δεκηρύκτως 1, 146.
δεκίνδυνος 3, 40, 4. 4, 18, 3.
δεκινδύνως. ἡ δ. δουλεία 6, 80, 5.
δεκίνητος 3, 37, 3.
δεκμάζειν θέρος, σῖτος 2, 19, 1. *δ. ἐς* 1, 1, 1.
δεκμὴ πληρώματος 7, 14, 1. *δόξης, θέους* 2, 42, 3.
δεκοῆς ἀποστέρησις 7, 70, 6. *ἡδονή* 3, 38, 5. *κρεῖσσων* 2, 41, 2. *δεκοῇ λεγόμενα* 1, 23, 3. *ἐπίστασθαι* ꝛc. 6, 53, 3. vgl. 17, 4. *δεκοαὶ λόγων* 1, 73, 2.
δεκολασία 6, 89, 4.
δεκόλουθος 4, 118, 5. 6, 28, 1. 7, 75, 5.
δεκοντισταί 3, 97, 2. 4, 94, 1.
δεκούειν 6, 6, 4.
δεκούσιος 6, 8, 3. *δεάγκαι* 3, 82, 2.
δεκουσίως 4, 19, 3.
δεῖρα 4, 107, 1. *δ. Ἰαπυγία* 6, 30, 1. *ἡ δ. τὸ Χ.* 1, 46, 3. *κατ' δεῖρας* 4, 112, 2.
δεῖραιφνής 1, 19.
δεῖρατος 2, 49, 4.
δεκρίβεια τοῦ ναυτικοῦ 7, 13, 3.
δεκριβής. πρόφασις 4, 47, 1. *οἱ δ.* 3, 46, 3. *δεκριβές ἐσιν* 5, 20, 2. *τὸ δ.* 5, 90. 6, 18, 7. 55, 4. *ἐς τὸ δ.* 6, 82, 3. (*τὰ*) *δεκριβέστατα εἰδέναι* 6, 91, 1.
δεκριβῶς 1, 97, 2. 99, 1.
δεῖριτα 4, 20, 2.
δεκρίτως 7, 71, 3.
δεκρόασίς τινος 2, 37, 3.
δεκροατὴς τῶν ἔργων 3, 38, 3.
δεῖκρος. δ. (*αἱ*) *χεῖρες* 2, 49, 5.
δεκροελεύτιον 2, 17, 1.
δεκροφύσιον 4, 100, 2.
δεκρωτήρια 2, 49, 3.
δεῖκυρος 3, 37, 3.
δεῖκων 6, 34, 6. 69, 2. *δεῖκοντος ταῦ Γ.* 7, 86, 1. 8, 3, 1.
δεῖγηδών 2, 37, 2.
δεῖγιστα 7, 68, 2.
δεῖλεῖν. δεῖληλεσμένος 4, 26, 3.

ἀληθεια 2, 41, 2. πᾶσα ἡ ἀ. 6, 87, 1.
ἀληθής 5, 45, 2? τὸ ἀ. 3, 64, 3. 6, 33, 2. τῷ ἀ. 8, 92, 9. ἡ ἀπὸ τοῦ ἀ. δύναμις 6, 34, 8. μετὰ τοῦ ἀ. 6, 89, 2.
Ἅληξ 3, 99.
ἄληπτος 1, 37, 3.
Ἁλιάς 1, 115, 1.
Ἁλιῆς 1, 105, 1.
ἁλίσκομαι 1, 121, 3. 6, 2, 3. 7, 40, 3.
ἁλιτήριος 1, 126, 7.
ἀλκὴ ἔργων 6, 34, 8. ἐς ἀ. 2, 84, 2. 3, 108, 1.
ἀλλά 1, 22, 2. 6, 38, 4. nach e. Comp. 1, 83, 1. 2, 43, 3. 5, 99. elliptisch 1, 35, 3. mit erg. Verbum 6, 21, 1. oder 1, 80, 3. verbindet e. No. mit e. abſ. Ge. 8, 25, 3. umgekehrt 8, 69, 1. e. finalen Satz u. e. Part. Fu. 1, 73, 1. 4, 86, 1. ein Particip u. e. Satz 2, 2, 1. ἀλλ' ἤ 3, 71, 1. 4, 27, 2. 5, 60, 1. 7, 50, 3. 8, 28, 2. ἀλλὰ (καί) 2, 11, 1. 6, 39, 2. ἀλλὰ μηδέ 3, 42, 5. ἀλλ' οὐ γὰρ δή 6, 77, 1. ἀλλ' οὖν 5, 113. οὐ μέντοι ἀλλά 5, 43, 2.
ἀλλήλων 1, 44, 1. 3, 114, 3. 5, 27, 2. 8, 66, 3. Stellung 8, 66, 4.
ἄλλοθεν 3, 82, 7.
ἀλλοιοῦσθαι 2, 59, 1.
ἀλλόκοτος 3, 49, 3.
ἄλλος 3, 107, 4. 6, 41, 2. ὥσπερ καὶ ἄλλο τι 1, 142, 4. οὐδὲν ἄλλο ἤ 2, 16. 8, 5, 1. ἄλλο τι 3, 42, 2. ἄλλο τι ἤ 3, 85, 2. 5, 87. vgl. 6, 11, 5. τί ἄλλο ἤ 3, 39, 2. 5, 98. 6, 80, 2. ἄλλο für ἄλλοθεν 1, 65, 1. für ἄλλως 5, 80, 1. ἄλλο εἴ τι 2, 72, 4. εἴ τινα πρὸς ἄλλον 5, 37, 2. ἄλλα 1, 144, 1. 2, 25, 1. ἄλλα ὅσα 2, 96, 3. ἄλλος ἄλλῃ mit dem Verbum im Plu. 6, 71, 5. ὁ ἄλλος 6, 7, 1. ἄλλοι τῶν βουλομένων 4, 78, 3. οἱ ἄλλοι 3, 12, 3. für ἄλλοι 1, 91, 1. durch das Folgende beſtimmt 4, 110, 1. ἄλλος μέν 1, 139, 3. οἱ ἄλλοι οἱ 1, 44, 2. τὸ ἄλλο τὸ πλέον 7, 2, 5. γυναῖκες καὶ ἡ ἄλλη κατασκευή 2, 14. vgl. 1, 128, 3. 4, 100, 2. 118, 3. 6, 34, 5. 7, 4, 3. 36, 1. 56, 3. 61, 1. 70, 2. τὸ ἄλλο 1, 48, 2. 3, 11, 2. 8, 42, 2. ἄλλα αſynd. 7, 71, 4. ἄλλα ὅσα 7, 87, 3. von Staaten 5, 57, 1. τὰ ἄλλα 3, 36, 1. πολεμεῖν 1, 65, 2. ἐς τὰ ἄλλα 1, 1, 2. 2, 3. τἄλλα ταχεῖ 1, 90, 4. vgl. 6, 15, 1. 8, 64, 1. Kraſis 3, 90, 3. ζῳ. 3, 19, 1.
ἄλλοσέ που 7, 51, 1. ἄλλοσε εἴ πω 1, 53, 2.
ἀλλότριος 1, 70, 3. 3, 59, 1. ἀλλοτριώτερον τὰς γνώμας 4, 106, 1.
ἀλλοτριοῦν 3, 65, 2.
ἀλλόφυλος 4, 86, 3.
ἀλλοτρίωσις 1, 35, 4.
ἄλλως 2, 50, 1 f. 3, 39, 5. ματαίως 1, 109, 1. 8, 78, 2. ἄλλως τε καί 1, 83, 1. 3, 55, 2. 6, 17, 3. 7, 75, 6. ohne καί 6, 72, 2.
ἀλόγιστος 3, 82, 3. 5, 99.
ἀλογίστως 1, 37, 1.
ἄλογος 1, 32, 2. 5, 105, 3. 6, 46, 2. 85, 1.
ἀλόγως 6, 79, 2. 84, 3.
ἅλωσις 1, 52, 2.
ἅμα 2, 43, 3. 80, 1. 4, 27, 1. 76, 3. ἅ. μέν 3, 11, 2. 7, 84, 1. γίγνεσθαι 4, 30, 3. beim Part. 3, 23, 2. 6, 42, 1. καὶ ἅμα (ὅτι) 1, 37, 2. 110, 1. 3, 78, 2.
ἀμαθής 3, 37, 5. 82, 7. 4, 41, 3.
ἀμαθία 4, 59, 2.
ἀμαθῶς 1, 140, 2.
ἁμαρτάνω 1, 92. τὸ 4, 55, 4. γνώμῃ u. γνώμης 4, 55, 4. ἁμαρτάνεταί τι 2, 65, 7.
ἁμαρτία δόξης 1, 32, 4.
ἀμαχεί 1, 143, 3.
ἀμβλύνεσθαί τινος 2, 65, 2.
ἀμβλύς 2, 40, 4. 65, 7. τινός § 2. τι 2, 87, 2.
ἄμεινον 1, 118, 3. 6, 9, 1. 34, 2. λέγειν 3, 42, 4.
ἀμελεῖν 2, 49, 3. 3, 40, 6.
ἀμετόχως 1, 39, 3.

ἄμικτος 1, 77, 4.
ἄμιλλαν ποιεῖσθαι 6, 32, 2.
ἀμιλληθῆναι 6, 31, 4.
ἀμιξία ἀλλήλων 1, 3, 4.
ἄμιπποι 5, 57, 2.
ἀμνηστεῖν 1, 20, 4.
ἀμοθεί 5, 77, 3.
ἄμπελος 4, 90, 2.
ἀμύνεσθαι 1, 42, 1. 142, 2. 2, 67, 4. 3, 38, 1. 102, 2. 6, 18, 7.
Ἀμυρταῖος 1, 110, 1.
ἀμφηρικός 4, 67, 3.
ἀμφίβολος 4, 32, 3. 36, 3. ἐν ἀ. 2, 76, 2. ἐς ἀ. 4, 18, 2.
ἀμφιδήριτος 4, 134, 1.
ἀμφίλογος 5, 79, 3.
ἀμφισβήτητος 6, 6, 2.
ἀμφότερος 5, 91, 2. ἀ. τὰ πράγματα 5, 26, 5. ἀμφότερα 1, 13, 4. ἐπ' ἀμφότερα 1, 83, 2. 139, 3. 2, 11, 6. 4, 58. 6, 60, 2. 7, 48, 3. κατ' ἀμφότερα 2, 62, 4. 4, 63, 1. 6, 31, 3. 7, 41, 3.
ἀμφοτέρωθεν 4, 1, 1. 66, 1. 96, 4. 111, 2.
ἄν A) mit dem Indicativ 1) hiſtoriſcher Tempora 5, 68, 1. 7, 44, 2. οὐκ ἂν ᾤοντο 7, 55, 2. ἂν εὗρεν 8, 66, 4. ἀνεθάρσησαν ἄν 7, 71, 2. ἂν ἐδόκει — ἐπειδὴ δέ 2, 35, 1. γὰρ ἄν — 1, 75, 2. 3, 84, 2. 4, 54, 3. 87, 3. 126, 5. 54, 3. 5, 22, 2. 7, 66, 1. vgl. γάρ. 2) des Futurs 2, 80, 1.
B) mit dem Optativ 1, 9, 3. 4, 18, 2. 7, 44, 2. bei μή 2, 93, 2.
C) mit dem Infinitiv gleich ἄν mit dem Optativ 2, 41, 1. 3, 11, 2. 92, 3. 4, 120, 4. 5, 4, 5. 6, 18, 3. 80, 5. 7, 62, 2. ſo beim Inf. des Perfects 2, 102, 5. 8, 2, 3. gleich ἄν mit dem Indicativ eines hiſtoriſchen Tempus 1, 22, 1. 2, 49, 3. 7, 51, 2. 8, 2, 1. beim Inf. des Perfects 5, 46, 3. 8, 2, 3. des Futurs 2, 80, 5. 6, 66, 1.
D) mit dem Particip gleich ἄν mit dem Optativ 3, 37, 4. 6, 20, 1. 38, 1. 80, 5. gleich ἄν mit dem Indicativ 1, 73, 3. 90, 1. 3, 53, 1. 84, 1. 5, 60, 4. mit dem Part. des Futurs 5, 15, 2.
E) ἄν aus dem Vorigen ergänzt 5, 36, 2. 6, 34, 5. 8, 96, 3.
F) ἄν doppelt 1, 36, 3. 76, 3. 2, 94, 1. 4, 18, 3. 114, 4. 105, 2. 6, 11, 2. 64, 2. 8, 96, 3. verdächtigt 8, 68, 2. fehlt beim Relativ 4, 17, 2. bei μέχρι (οὗ) 1, 137, 2. vermißt 3, 95, 1. 7, 56, 3. ohne Verbum 4, 63, 3. 5, 5, 2. 8, 71, 2. ὡς ἄν 6, 57, 3. ἂν οὐ 6, 50, 1.
ἀνά 3, 22, 1.
ἀναβαίνειν (ἐς) 3, 112, 1.
ἀναβάλλεσθαι 5, 46, 1.
ἀναβιβάσασθαι 7, 35, 2.
ἀναβολὰς ποιεῖσθαι 2, 42, 3. ἐς ἀ. 7, 15, 2.
ἀναγγέλλειν 4, 122, 1.
ἀνάγειν 3, 16, 1. 104, 3. ἔσθαι 6, 65, 4.
ἀναγκάζειν 4, 25, 2. erzwingen 7, 62, 2. drängen 8, 76, 1. veranlaſſen 4, 25, 1. 5, 25, 3. 6, 87, 5. ἐς τοῦτο ἠναγκάσμεθα 7, 62, 4. σιτοποιοὶ ἠναγκασμένοι 6, 22, 2. Inf. erg. 5, 7, 2.
ἀναγκαῖος zweier Ausd. 1, 2, 1. ξυμμαχία 1, 61, 2. ὅπλισις 5, 8, 2. βρῶσις 2, 70, 1. ξύμφορα 4, 128, 4. τὸ ἀ. τῆς ἀρχῆς 5, 99. ἐξ ἀ. 7, 60, 3. τὰ ἀναγκαιότατα 1, 84, 4.
ἀναγκαίως 2, 64, 2.
ἀνάγκη 1, 37, 2. 49, 6. 3, 45, 3. 8, 27, 3. ἐστίν 5, 17, 1. Inf. erg. 6, 85, 3. ἀνάγκαι 1, 99, 1. 4, 87, 2. 7, 57, 10. ἀκουσιοι 3, 82, 2. ἀπὸ τῆς ἴσης ἀ. κρίνεται 5, 89, 2. δι' ἀνάγκης 7, 48, 6. ἐξ ἀνάγκης 3, 40, 2. 6, 44, 1. 7, 27, 3. κατ' ἀνάγκην 6, 10, 1. 7, 70, 6. 8. 8, 2, 2. ξὺν ἀ. 3, 40, 5. ἐς ἀ. ἀφῖχθαι 1, 124, 2.
ἀναγράφειν 1, 129, 3.
ἀναγωγή 6, 29, 3.
ἀναδάσασθαι 5, 4, 1.

ἀναδεῖν 5, 50, 3. εἶσθαι 1, 50, 1. 7, 74, 3.
ἀναδέχεσθαι 8, 81, 3.
ἀναδιδάσκειν 1, 32, 1.
ἀνάδετος 3, 52, 2.
ἀναθαρρεῖν 5, 82, 1. τῇ ὄψει 4, 34, 1. 6, 31, 1.
ἀναθρεῖν 4, 87, 1.
ἀναιρεῖν 1, 126, 7. mit dem Inf. 1, 126, 2. εἶσθαι 2, 84, 3.
ἀναίσθητος 1, 69, 3. 2, 43, 3.
ἀναισθήτως 1, 82, 1.
ἀναισχυντεῖν 1, 37, 4.
ἀναίσχυντος 2, 52, 3.
ἀναλαλεῖν 1, 3, 3.
Ἀναλείων 8, 93, 1.
ἀναλεῖσθαι ἐς 7, 71, 2.
ἀναλλᾶν 2, 76, 3.
ἀναλωῶς 8, 102, 2.
ἀναλωχή 1, 40, 3. 4, 117, 2. 5, 25, 3. 8, 87, 4.
ἀναλαμβάνειν 2, 16. 3, 38, 1. 6, 26, 2. 89, 1. 7, 33, 5.
ἀνάλγητος 3, 40, 4.
ἀνάληψις 5, 65, 2.
ἀναλογισμός 3, 36, 3.
ἀναλοῦν 3, 81, 2. 4, 48, 2.
ἀναμάχεσθαι 7, 61, 2.
ἀναμίξ 3, 107, 4.
ἀνανταγώνιστος 2, 45, 1.
ἀνάξιος 3, 59, 1.
ἀνάπαυλα 2, 38, 1. 75, 2.
ἀναπαίεσθαι 1, 84, 2. 140, 2.
ἀναπειρᾶσθαι 7, 7, 3.
ἀναπίμπλασθαι 2, 51, 2.
ἀναπίπτειν 1, 70, 3.
ἀναπλεῖν 6, 42?
ἀναπράττειν 2, 95, 1. 8, 107, 2.
ἀναρρηγνύναι 7, 84, 4.
ἀναρρῶπτειν 4, 85, 2. 5, 103.
ἀναρχία 6, 72, 2.
ἀνασκευάζειν 4, 116, 2. — εσθαι 1, 18, 4.
ἀνασπᾶν 4, 97, 3.
ἀνάσταιας 1, 126, 6. 2, 14, 1.
ἀνασχετός 1, 118, 3.
ἀνασείλλειν 8, 98, 1. 6, 2, 5.
ἀναστρέφειν 2, 49, 2.
ἀναστροφαί 2, 89, 6.
ἀνατιθέναι 1, 132, 2. 2, 64, 2. 92, 3. 8, 82, 1.
ἀναφέρειν 2, 84, 2. 3, 38, 8. 5, 16, 5. 28, 1. 8, 97, 2.
ἀναχωρεῖν 1, 2, 3. 6, 58, 2. 8, 79, 3. sich weigern 4, 28, 2.
ἀναχώρησις 1, 90, 2.
ἀναψηφίζειν 6, 14.
ἀνδραγαθίζεσθαι 2, 63, 1.
Ἀνδρομένης 5, 42, 1.
ἀνειλεῖν 7, 81, 5.
ἀνειμένος 1, 6, 2.
ἀνειμένως 2, 39, 2.
ἀνεκτός 1, 118, 3. 7, 87, 2.
ἀνειπεῖν 8, 67, 2?
ἀνεκτῶς 8, 90, 3.
ἀνέλεγκτος 6, 53, 3.
ἀνέλκειν 6, 44, 1.
ἀνέλπιστος 3, 83, 1. 6, 17, 6. 34, 2. ἀνέλπιστον καθιστάναι 3, 46, 1.
ἄνεμος 4, 23, 3.
ἀνεξέλεγκτος 4, 126, 4.
ἀνεπαχθῶς 2, 37, 3.
ἀνεπιεικής 3, 66, 1.
ἀνεπικλήτως 1, 92.
ἀνεπίληπτος 5, 17, 1.
ἀνεπίτακτος 7, 69, 3.
ἀνεπιτήδειος 3, 71, 1. 8, 65, 2.
ἀνεπίφθονος 1, 75, 2.
ἀνεπιφθόνως 6, 54, 4.
ἄνευ 1, 91, 4. 128, 2. 2, 70, 2. 5, 28, 1. 8, 5, 2. 57, 1. 89, 2.
ἀνεύθυνος 6, 43, 3.
ἀνεχέγγυος 4, 55, 4.
ἀνέχειν. πόλεμον 1, 141, 3. hindern 6, 86, 3. sich erheben 1, 46, 3. sich aufhalten 2, 18, 3. zurückhalten 7, 48, 3. ἀνέχεσθαι 3, 28, 2.
ἀνήκεστος 3, 45, 3. 4, 20, 1.
ἀνὴρ τῶν ἀστῶν 6, 54, 2. vgl. 1, 126, 2. ἀνὴρ ἀντ' ἀνδρός 2, 103. ἄνδρες einige 2, 83, 3. Feinde 4, 27, 4. ἐνθένδε ἄ. 6, 10, 1. ἄνδρες εἰ 4, 60, 2. οἱ ἄνδρες 6, 34, 8. πλεῖστα οἱ ἀνὴρ 8, 68, 2.
Ἀνήριστος 2, 67, 1.
ἀνθάπτεσθαι 8, 50, 4.
ἀνθεῖν τὰ πράιστα 1, 19.
ἀνθησᾶσθαι 4, 19, 3.
ἀνθίστασθαι 5, 38, 5. ἀντίστη τὸ πρᾶγμα 5, 4, 5.

ἄνθος 4, 133, 1.
ἀνθρώπειος 5, 105, 1. 6, 78, 2. τὸ ἀ. 1, 22, 3.
ἀνθρωπείως 5, 103, 2.
ἄνθρωπος 2, 25, 1. 50, 1. ohne Art. 1, 41, 3.
ἀνθυποπτεύεσθαι 3, 43, 3.
ἀνιέναι 1, 75, 2. 4, 123, 2. 7, 51, 1. τὴν φυλακήν 4, 27, 2. τὴν ἐπιτροπήν 5, 31, 3. weichen 4, 116, 2. τῆς ἐφόδου 5, 32, 2. τὸ ἀνειμένον 5, 9, 4.
ἀνιστάναι 1, 126, 6. 2, 68, 1. 3, 75, 2. ἀναστῆναι 2, 49, 5. 6, 4, 2. ἐς 1, 87, 2.
ἄνοια 6, 16, 4. 89, 5.
ἀνοίγειν 4, 10, 5.
ἀνοικίζεσθαι 1, 7, 1. 8, 31, 1.
ἀνοικοδομεῖν 8, 16, 3.
ἄνοιξις 4, 67, 3.
ἀνομία 2, 53, 1.
ἀνόμως 4, 92, 7.
ἄνοπλος 4, 9, 2.
ἀνταγωνίζεσθαι 3, 38, 4.
ἀνταίρεσθαι 3, 32, 1.
ἀνταλλάσσειν 3, 82, 3. 4, 14, 2.
ἀνταναγειν ναυσίν 7, 37, 3. ασθαι 1, 29, 3.
ἀνταπαιτεῖν 3, 58, 1.
ἀνταποδεδόναι 3, 41, 6. 67, 3?
ἀνταπόδοσις 4, 81, 1.
ἀνταποφαίνεσθαι 3, 38, 2.
ἀνταρχεῖν 7, 15, 1.
ἀντεπεξάγειν, — αγωγή 8, 104, 3.
ἀντεξόρμησις 2, 91, 3.
ἀντεπιτειχίζεσθαι 1, 142, 1.
ἀντεπιβουλεύειν 6, 87, 5.
ἀντεπιτιθέναι 1, 129, 2.
ἀντέχειν 2, 51, 2. 64, 4. 4, 68, 1. 8, 86, 5. dauern 1, 7, 2. ἀντέχεσθαι τῆς θαλάσσης 1, 13, 1.
ἀντήρειδες 7, 36, 2.
ἀντί 2, 3, 2. 4, 98, 5.
ἀντικαθίσασθαι 1, 71, 1. 3, 47, 1.
ἀντικρούειν 6, 46, 1.
ἄντικρυς 1, 122, 3. 2, 4, 3. 6, 49, 1.
ἀντιλαμβάνεσθαι 2, 8, 1. 3, 22, 5. 4, 128, 2. 7, 70, 7.
ἀντιλέγειν ὡς οὐ 3, 46, 1. 8, 24, 4.
ἀντίλεκτος 4, 92, 4.
ἀντίληψις 1, 120, 2. 2, 49, 5.
ἀντιλογία 2, 87, 2. 4, 59, 3.
ἀντιμέλλειν 2, 12, 2.
ἀντιναυπηγεῖν 7, 62, 3?
ἀντίπαλος 1, 122, 2. 2, 89, 4. 6, 17, 6. γνῶμαι 3, 49, 1. ὄνομα 1, 3, 4? entſprechend 2, 61, 3. 3, 9, 2. 38, 1. δίος 3, 11, 2. κίνδυνος 4, 73, 4. ἀντίπαλον 2, 45, 1. 6, 23, 1. χω. 1, 3. 4. ἀντίπαλα 4, 117, 3. ἦν 1, 10, 3. ναυμαχεῖν 7, 34, 5. ἐς ἀ. 7, 13, 2.
ἀντιπάλως 8, 87, 4.
ἀντιπαραταχθέν, τό 5, 9, 3.
ἀντιπαρέχειν 6, 21, 2.
ἀντιπαταγεῖν 3, 22, 1.
ἀντιποιεῖσθαί τι 1, 28, 1.
ἀντιπολέμιος 3, 90, 1.
ἀντίπρῳρος 2, 91, 1. 7, 34, 4. 36, 3. 8, 53, 3.
ἀντισοῦσθαι 3, 11, 1.
ἀνυσχυρίζεσθαι 3, 44, 2.
ἀντίσχειν 1, 7, 2.
ἀντιτάσσεσθαι 3, 93, 1.
ἀντιτείχισμα 2, 77, 1.
ἀντιτέχνησις 7, 70, 3.
ἀντιτιθέναι 2, 85, 2.
ἀντιτυγχάνειν 6, 87, 4.
ἀντιφυλακή 2, 84, 2.
ἀντοφείλειν 2, 40, 4.
ἀνύτειν 2, 75, 2. 97, 2.
ἄνω 2, 83, 1. 7, 4, 1. 8, 88. ἡ ἄνω πόλις 1, 93, 5. 3, 34, 1. 4, 54, 2. ἀνώτατα 4, 110, 3.
ἀνωθεῖν 8, 93, 2.
ἄνωθεν 1, 59, 1. 2, 102, 2. 4, 75, 3. 107, 1. οἱ ἄ. 6, 102, 4. 7, 63, 1. 79, 2.
ἀνωφελής 6, 33, 4.
ἀξία 7, 77, 1. 3.
ἀξιόμαχος 8, 80, 1.
ἄξιος 1, 42, 2. 70, 1. 2, 54, 4. λόγου 8, 83, 2. ἡδονὴ ἀξία ἀπασώσασθαι 7, 63, 2. vgl. 1, 138, 3. ἄξιον ohne τί 6, 21, 1. τὰ ἄξια 3, 65, 2. ἀξιώτερος 3, 63, 1.
ἀξιοῦν 3, 43, 3. verlangen 4, 40, 1. Anſprüche machen 4, 58, 1. 6, 87, 1. 7, 15, 2. ſich anmaßen 1, 132, 2. 3, 84, 3. 7,

63, 3. sich verpflichtet glauben 1, 22, 2. 4, 66, 2. sich bescheiden 3, 37, 5. Inf. erg. 3, 14. 6, 36, 3. οὐκ ἀ. 1, 136, 3. ἀξιοῦσθαι 2, 81. 3. 5, 16, 3.
ἀξιόχρεως 4, 30, 2. 5, 13, 1. 6, 34, 6.
ἀξίωμα 2, 37, 2. 4, 86, 4. 5, 8, 1. 43, 1. ὑπό τινος 1, 130.
ἀξίωσις 3, 9, 2. für ἀξίωμα 1, 69, 2. 2, 65, 5. Geltung 3, 82, 3.
ἀξυγκρότητος 8, 95, 1.
ἀξύμβατος 3, 46, 2.
ἀξύνετος 4, 17, 2. 6, 76, 4.
ἀξύνταχτος ἀναρχία 6, 72, 2.
ἄοπλος 4, 9, 2.
ἀπάγειν 2, 59, 2. 5, 53, 1. 6, 73.
ἀπαθής 5, 16, 3.
ἀπαιδευσία 3, 42, 1. 84, 1.
ἀπαίρειν 5, 83, 4.
ἀπαλγεῖν 2, 61, 3.
ἀπαλλαξείειν 1, 33, 3. 8, 89, 2.
ἀπαλλάσσειν 1, 129, 1. ἀπαλλάσσεσθαι 1, 122, 4. 138, 4. 2, 42, 3. πέρας τοῦ ἀπαλλαγῆναι 7, 42, 1.
ἀπαναλίσκειν 2, 13, 3. 7, 14, 1.
ἀπανιστάναι 2, 70, 1. — σθαι 1, 2, 1.
ἀπαντᾶν 4, 89, 1.
ἅπαξ 1, 139, 4.
ἀπαξιοῦν 1, 5, 2.
ἀπαράσσειν 7, 63, 1.
ἀπαρίθμησις 5, 20, 2.
ἀπαρνηθῆναι 6, 56, 1.
ἀπαρτᾶν 6, 21, 2.
ἀπαρχή 6, 20, 3.
ἅπας 6, 42. Σικελία ἅπασα 7, 15, 1. ἅπασαι αἱ u. αἱ ἅπασαι 8, 52, 2. ἐς ἅπαν 5, 103, 1.
ἀπατᾶν 5, 9, 3.
ἀπάτῃ παράγεσθαι 1, 34, 2.
ἄπεδος 7, 78, 3.
ἀπειθής 2, 84, 2.
ἀπειρία 1, 80, 1. 2, 8, 1.
ἀπειρόκακος 5, 105, 1.
ἄπειρος 2, 35, 2. γῆς 3, 112, 4.
ἀπε(ο)ικότως 1, 73, 1. 2, 8, 1. 6, 55, 2.
ἀπέραντον ἦν 4, 36, 1.
ἀπερίοπτος τῶν πάντων παρὰ τὸ νικᾶν 1, 41, 3.
ἀπερίσκεπτος, ως 4, 10, 1.
ἀπέρχεσθαι 3, 4, 2. zw. 1, 24, 3.
ἄπεφθος 2, 13, 5.
ἀπέχειν 1, 78, 2. 7, 50, 2? ἀπεῖχεν 1, 63, 2. ὁδόν 6, 49, 3. ἀπέχεσθαι μή 5, 25, 3.
ἀπεχθάνεσθαι 1, 76, 1.
ἀπηλιώτης 3, 23, 5.
ἀπιάλλην 5, 77, 4.
ἀπιστεῖν μή 1, 10, 1. 4, 40, 2. ἀπιστεῖται ἡ γνῶσις 7, 44, 2.
ἀπιστία μή 3, 75, 3.
ἄπιστος 1, 68, 1. 4, 17, 4. 5, 89, 1. θράσος 1, 120, 4. λόγων μῆκος 5, 89, 1.
ἀπίστως 1, 21, 1. τῇ γνώμῃ 3, 83, 1.
ἀπισχυρίζεσθαι 1, 140, 6.
ἄπλοια 2, 85, 4.
ἄπλους 7, 34, 4. ἀπλοώτερος 7, 60, 2.
ἀπό u. ἄπο 1, 7, 2. 6, 64, 5. οἱ ἀπ' Ἀθηναίων Ἴωνες 2, 15, 3. ἀπὸ σφῶν für ἄποικοι 6, 76, 3. ἑξήκοντα νῆες ἀπ' αὐτῶν 1, 112, 1. vgl. 110, 1. αἱρεῖν ἀπὸ Νισαίας δύο πύργω 3, 51, 3. ἀπὸ τῶν οἰκιῶν κραυγῇ χρῆσθαι 2, 4, 1. vgl. 7, 63, 2. 70, 3. bei αἱρεσθαι 7, 41, 1. bei ἀρτᾶν 2, 76, 3. οἱ ἀπὸ — 2, 69. 80, 1. 3, 90, 3. 5, 34, 1. 65, 4. 6, 2, 4. 7, 70, 5. τὰ ἀπὸ τῶν πολεμίων προειδώς 8, 51, 2. προχωρεῖν τὰ ἀπὸ τῶν Ἀ. 1, 127, 1. τὸ ἀπὸ Ταινάρου ἄγος 1, 128, 1. ἀπὸ τῶν Μήδων ἀκροθίνιον 1, 132, 2. bei ἐπκηρυκεύεσθαι 8, 44, 1. bei ἀφικνεῖσθαι 45, 1. bei ἀκούειν 1, 125, 1. vgl. 5, 2, 2. bei Passiven 1, 17, 1. 4, 115, 2. bei λέγεσθαι 3, 36, 5. vgl. 6, 45, 1. ἀπὸ πολέμου ἐφθάρησαν 1, 24, 2. τοὺς μέλλοντας ἀπ' αὐτῶν λόγους 6, 76, 1. ἡ ἀφ' ἡμῶν ἀξίωσις 1, 37, 1. vgl. 2, 39, 1. 4, 108, 5. 6, 40, 3. 7, 44, 6. 8, 64, 3. εἴ τι ἀξιόχρεων ἀφ' ἡμῶν ὀφθείη 6, 34, 6. τὸ προϋ-

πάρχον δεινὸν ἀπ' αὐτῶν 4, 126, 5. vgl. 6, 86, 3. τῆς προσόδου ἀπ' αὐτῆς στέρεσθαι 3,46,2? vgl. zu 2, 13, 2. τὰ μέλλοντα ἔργα ἀπὸ τῶν εὖ εἰπόντων σκοποῦντες 3, 38, 3. οἱ ἀπὸ τοῦ δήμου 4, 130, 3. ἀφ' ἑαυτῶν 5, 116, 2. ἀφ' ἑαυτοῦ γνώμης 4, 68, 2. ἀφ' ἑαυτῶν 5, 60, 1. ἀφ' ἑαυτοῦ 8, 6, 1. ἀπὸ προνοίας 8, 95, 2. γίγνεται μέγας ἀπὸ τοῦ ξυνετὸς φαίνεσθαι 1, 138, 2. τῷ τιμωμένῳ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς βοηθεῖν 2, 63. ἡ ἀπὸ τοῦ πολέμου δόξα 4, 85, 1. ἀπὸ θεραπείας περιεγιγνόμεθα 3, 11, 3. ἀφ' ὧν ἐκπίπτοντες 1, 12, 1. ἀπό τε τῶν ἔργων καὶ τῶν λόγων παρεσκεύαστο 4, 67, 1. ἀπ' ἐκείνου ξυμπαρέμεινεν ἡ προστασία 6, 89, 3. οὐδενὸς γεγενημένου ἀπ' αὐτοῦ νεωτέρου 8, 92, 3. σωτηρίαν ἀπ' αὐτῶν προιδεῖν 4, 62, 2. vgl. 7, 77, 4. ἀπ' αὐτῶν βλάψαι 7, 29, 1 οὐκ ἀπὸ βραχείας διανοίας τὴν ἀπόστασιν ποιήσασθαι 3, 36, 3. ἀπὸ τῶν αὐτῶν λόγων ἀποτρέπειν 6, 19. ἀπὸ χρησμῶν ἰσχυρίσασθαι 5, 26, 3. ἀπὸ τῆς ἴσης ἀνάγκης κρίνεται 5, 89. ἀπὸ βουλευμάτων κρίνειν 5, 113 ἀπὸ μέρους προπιμπάται 2, 37, 1. ἐλπίζειν ἀπ' αὐτοῦ 7, 21, 2. ἀπὸ ἐλάσσονος πλήθους 1, 49, 5. τὰ αὐτὰ ἀπ' ἐλασσόνων πράξας 8, 87, 5. ἀπὸ περιουσίας χρῆσθαι ἐλπίδι 5, 103, 1. πλείω τὴν ὄψιν ἀπ' ὀλίγης δυνάμεως εἶχεν 6, 46, 2. vgl. 1, 49, 5. ἀπὸ ἀνυπάλου παρασκευῆς 1, 91, 4. vgl. 133, 1. γνώμη ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων 2, 62, 5. 4, 18, 1. ἀπὸ τῆς ὁμοίας τύχης 2, 65, 9. ὡς ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης ἀξιώσεως 6, 54, 3. ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων 6, 33, 3. vgl. 2, 62, 5. 77, 1. ἀπὸ τῶν παρόντων 7, 56, 1. ἀπὸ ξυμμαχίας ξυστρατεύειν 7, 57, 3. ἀπὸ κοινῶν ξυνόδων βουλεύειν 1, 97, 1. vgl. 8, 97, 2. ἀπὸ κυάμου 8, 66, 1. ἀπὸ προειρημένου τινός 4, 130, 3. ἀπὸ ξυνθήματος 4, 67, 5. ἀπὸ σημείου ἑνός 2, 90, 3. ἀπὸ ξυνθήματος 6, 61, 2. παραγγέλματος 8, 99, 2. vgl. 4, 130, 3 u. ξυγκεῖσθαι u. σημεῖον. ἀπὸ κάλω 4, 25, 3. ἀπὸ τοῦ ἀσφαλοῦς 6, 47, 2. ἀπὸ τῶν εἰκότων 6, 23, 3. ἀπὸ τοῦ προφανοῦς 1, 35, 3. 3, 82, 7. ἡ ἀπὸ τοῦ ἀληθοῦς δύναμις 6, 34, 8. ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕνεκα 8, 92, 9. ἀπὸ τοῦ ἴσου 1, 77, 3. 140, 6. 143, 2. ἀφ' ὧν 7, 48, 2. 67, 3. 8, 6, 4. 3, 37, 5. 40, 5. 42, 4. 4, 19, 2. 5, 101. 104. ἀπὸ ταὐτομάτου 6, 36, 2. ἀπὸ τοῦ εὐθέος 3, 42, 2. ἀπὸ πρώτης 1, 77, 2. ἀπὸ τοῦδε 1, 128, 3. 2, 68, 1. ἀφ' οὗπερ 2, 102, 5. ἀπὸ πρώτου ὕπνου 2, 2, 1. 7, 43, 2. nächst 6, 55, 2. ἀφ' ἑσπέρας 3, 112, 2. 8, 27, 5. ἀπὸ τοῦδε 1, 103, 3.

ἀποβάθρα 4, 12, 1.

ἀποβαίνειν 2, 87, 2. 3, 53, 2. 4, 12, 3. τὸ ἀποβαῖνον 2, 50. τὰ ἀποβαίνοντα 1, 39, 3. 3, 38, 5.

ἀπόβασις 4, 8, 5. 6, 75, 1.

ἀπογίγνεσθαι 1, 39, 3. 2, 34, 1. 98, 2. 5, 74, 2.

ἀπόγονοι τοῦ κρατεῖν 3, 85, 2.

ἀποδασμός 1, 12, 2.

ἀποδεικνύναι 2, 62, 1. 7, 48, 1.

ἀποδέχεσθαι 3, 57, 1. 6, 29, 2. ὑπόπτως 6, 53, 2. τί τινος 7, 48, 3.

ἀποδημητής 1, 70, 2.

ἀποδιδόναι 4, 116, 2. 5, 45, 2. χω. 6, 62, 4.

ἀποδιώκειν 3, 108, 2.

ἀποζῆν 1, 2, 1.

ἄποθεν εἶναι 4, 120, 2. 4, 67, 2.

ἀποθνήσκειν 1, 126, 6.

ἀποικοδομεῖν 1, 134, 2. 7, 73, 1.

ἀποικεῖν 3, 55, 1.

ἄποικος 2, 27, 1.

ἀποκάθαρσις 2, 49, 2.

ἀποκαυλίζειν 2, 76, 3.

ἀποκινδυνεύεται χρήματα 3, 39, 7.

ἀποκινδύνευσις τύχης 7, 67, 4.

ἀποκλήειν 5, 80, 3.
ἀποκληροῦν 8, 70, 1.
ἀπόκληρος μου τῶν πυλῶν 4, 85, 2.
ἀπομιμνήσκεσθαι 1, 137, 1.
ἀποκνεῖν κίνδυνον 3, 20, 2.
ἀποκρίνειν 2, 49, 1. ἀποκρίνεσθαι τὸ ἐρωτηθέν 3, 61, 1. τινί 3, 53, 2. mit dem Inf. 4, 99.
ἀπόκροτος 7, 27, 4.
ἀποκρύπτειν (γῆν) 5, 65, 6. — εσθαι 7, 85, 21. μή 2, 53, 1.
ἀπολαμβάνειν abſondern 1, 7, 1. 4, 113, 2. aushelfen 6, 87, 3. auffangen 5, 8, 3. abſchneiden 2, 4, 4. 6, 49, 2. abhalten 22, 2. ſperren 1, 134, 1. zurückerhalten 5, 35, 5.
ἀπολαύειν τι 1, 70, 5. 2, 53, 3.
ἀπολείπειν 3, 10, 1. 6, 49, 2. 7, 70, 4.
ἀπόλειψις 4, 126, 1.
ἀπολλύναι 4, 25, 2. 3. 6, 92, 3. 8, 10, 3. 76, 5. ἀπολώλει 4, 133, 1. 7, 27, 4. 8, 96, 2. νσθαι 3, 57, 3.
ἀπολογεῖσθαί τι 3, 62, 4. 8, 109, 2.
ἀπολογύρεσθαι 2, 46.
ἀπολύεσθαι 1, 49, 2. 131, 1. 5, 63, 3.
ἀπομάχεσθαι 1, 90, 3.
ἀπομιμνήσκεσθαι χάριν 1, 137, 2.
ἀπομένναι 5, 50, 1.
ἀπονενοημένος 7, 81, 6.
ἀπόνως 5, 91, 2.
ἀποπειρᾶν 2, 93, 1.
ἀποπέμπειν 7, 31, 2. π. εσθαι 1, 102, 2. 3, 4, 2.
ἀποπιμπλάναι 7, 68, 1.
ἀπορεῖν 6, 34, 5. 55, 4. τὸ 5, 40, 3.
ἀπορία 1, 123, 2. 2, 49, 4. 4, 29, 2. 6, 86, 2.
ἄπορος 4, 32, 4. 7, 14, 1. ἐν ἀ. ἔχεσθαι 1, 25, 1. 3, 22, 4. τὸ ἄ. 1, 136, 2. 2, 62, 5. τῆς ὁδοῦ 4, 127, 2. ἄπορα 3, 16, 2. 8, 56, 5.
ἀπορρηγνύναι 4, 69, 4.
ἀποσαλεύειν 1, 137, 3.
ἀποσημαίνειν 4, 27, 4.
ἀπορρηγνύναι 4, 69, 3. 5, 10, 7.
ἀποσιμοῦν 4, 25, 3.
ἀποσπεύδειν 6, 29, 3.
ἀπόστασις 1, 122, 1. 3, 13, 2.
ἀποστέλλειν 3, 89, 4. χω. 6, 2, 5.
ἀποστερεῖν 1, 40, 2. μή 7, 6, 3.
ἀποστέρησις τῆς ἀκοῆς 7, 70, 6.
ἀποστολή 8, 8, 1.
ἀποστρέφειν 4, 80, 1. 6, 18, 6. 8, 108, 1.
ἀποστροφή 4, 76, 4. 8, 75, 3.
ἀποτειχίζειν 1, 64, 1. 3, 94, 2.
ἀποτειλεῖν 1, 108, 2.
ἀποτέμνεσθαι 8, 46, 4.
ἀποτρέπειν 4, 80, 1. 6, 18, 6. 29, 3. 8, 108, 1. εσθαι 3, 68, 3.
ἀποτροπή 3, 45, 5. 82, 4.
ἀπουσία 1, 70, 3.
ἀποφεύγειν 3, 70, 2.
ἀποφραγνύναι 7, 74, 2.
ἀποχρῆσθαι 1, 68, 4. 3, 81, 2.
ἀποχωλοῦσθαι 7, 27, 4.
ἀποχωρεῖν 1, 81, 2. 2, 46. 3, 42, 3. 7, 78, 4.
ἀποχωρήσεις 8, 76, 6.
ἀπραγμόνως 6, 87, 4.
ἀπραγμοσύνη 1, 32, 4. 6, 18, 6. 8.
ἀπράγμων 2, 40, 2. τὸ ἀ. 2, 63, 2.
ἄπρακτος 1, 111, 1. 6, 33, 5. 48, 1.
ἀπράκτως 6, 48, 1.
ἀπρεπής 5, 46, 1. 7, 68, 2. μ. χθῆναι 2, 36, 3. ἀπρεπές 6, 11, 5.
ἀπρόθυμος 4, 86, 2.
ἀπροσδόκητος 2, 33, 3. 93, 3. 6, 69, 1.
ἀπροφάσιστος 1, 49, 5.
ἀπροφασίστως 8, 2, 3.
ἀπροφύλακτος 4, 55, 2.
ἄπτεσθαι 2, 50, 1.
ἀπωθεῖν 1, 32, 4.
ἄπωθεν 7, 34, 5.
ἆρα 1, 69, 4. 6, 33, 5. 76, 4. εἰ ἆρα καί 3, 66, 1. vgl. 1, 68, 3.
ἄρα 1, 75, 1.
ἀργυρολογεῖν 2, 69, 1.
ἀργυρολόγος 3, 19, 1. 4, 75, 1.
ἀρέσκειν 1, 128, 5. 3, 34, 3. ἀρέσκων εἰμί 1, 38, 2. ἀρέσασθαι 1, 35, 1.
ἀρετή. vom Boden 1, 2, 2. ἀνδρὸς

2, 42, 2. Wohlwollen 4, 19, 2. Rechtlichkeit 3, 10, 1. 6, 54, 5. Tüchtigkeit 4, 63, 2. Auszeichnung 1, 33, 2. Verdienste 1, 123, 1. 3, 53, 4.
ἀριθμεῖσθαι 3, 20, 3.
ἀριθμός 3, 113, 4. ἀριθμῷ 2, 72, 4.
ἀριστοκρατία 3, 82, 8.
ἄριστος 3, 38, 4. τὰ ἄ. 2, 22, 1. ἄριστα 1, 126, 5. 5, 28, 3. (τὰ) ἄ. πράσσειν 5, 9, 7. βεβουλεῦσθαι 1, 43, 2.
ἀρχεῖν 1, 71, 1. 2, 47, 3. 5, 9, 1.
Ἄρνη 1, 12, 2.
ἀρνηθῆναι 6, 56, 1.
ἁρπαγή. μαχρά 7, 13, 2. ἁρπαγὴν ποιεῖσθαι 6, 52, 3. 8, 62, 2.
ἁρπάζειν 6, 104, 3.
ἀρρωστία 3, 15. 7, 47, 1.
ἀρτᾶν ἀπό 2, 76, 3.
Ἀρταξέρξης 1, 104, 1.
ἄρτι 2, 16.
ἀρχαιολογεῖν 7, 69, 3.
ἄρχειν 1, 93, 2. im Civil 1, 115, 5. beim Heere 6, 29, 1. 32, 1. τινί 1, 93, 2. ἦρξα 1, 4, 1. 77, 4. 5, 91, 2. 6, 11, 2. 85, 3. ἄρχων 4, 57, 3. (οἱ) ἀρχόμενοι 3, 36, 2. ἀρχθῆναι 6, 18, 3.
ἄρχειν u. σθαι anfangen 1, 144, 2. 4, 118, 9. πρῶτον, πρῶτος 3, 30, 1. 8, 87, 4. κακῶν 2, 12, 3. τῶν σπονδῶν ἔφορος 5, 19, 1. ἄρξαι πρῶτον 4, 87, 4. ἄρχεσθαι ἐνθένδε 2, 1, 1.
ἀρχή 1, 93, 3. 3, 82, 8. 4, 74, 3. ἀρχὴν αὐτοκράτωρ 5, 27, 3. τὴν ἀρχήν im Anfange 2, 74, 2. überhaupt 6, 56, 1.
ἀρχηγέτης 6, 3, 1.
Ἀρχίδαμος 3, 89, 1.
ἀρχικός 2, 80, 3.
ἀρωγός 7, 62, 1.
ἀσαφὴς ἐλευθερία 4, 86, 3.
ἀσαφῶς 4, 125, 2. ὁποτέρων ἀρξάντων 4, 20, 3.
ἀσεβεῖν 6, 53, 1.
ἀσθενής 1, 5, 1. 5, 97. 7, 75, 2. τὸ ἀ. 3, 52, 3.
ἀσκέπτως 6, 21, 1.
ἄσκησιν παρέχειν 5, 67, 3.
ἄσμενος 6, 12, 2. 60, 3? ἀσμένοις 4, 28, 4.
ἀσμένως 4, 21, 1. 6, 60, 3.
ἀσπίς 4, 93, 4.
ἄσπονδος 2, 22, 2. τὸ εὐπρεπὲς ἄ. 1, 37, 4.
ἀστάθμητος 3, 59, 1.
ἀσφάλεια 4, 68, 4. Sicherung 3, 13, 1. 6, 59, 2. ἀσφαλείᾳ 2, 44, 2. 3, 56, 3. ἐν ἀ. εἶναι 2, 75, 4. ἐς ἀ. ποιεῖσθαι 8, 1, 4. μετ' ἀσφαλείας 1, 120, 4. δι' ἀσφαλείας 1, 17, 1.
ἀσφαλής 1, 69, 4. 4, 61, 2. 6, 23, 3. ἀσφαλές 3, 82, 7. τὸ ἄ. 5, 7, 2. 97. 6, 18, 15. 55, 4. ἐκ τοῦ ἄ. 1, 39, 1. παρὰ τὸ ἀσφαλέστερον 8, 24, 4. ἀσφαλεστέρα 2, 43, 1.
ἀσφαλῶς 1, 37, 1. 2, 63, 2. 6, 23, 3. οἰκεῖν 6, 18, 8. τίθεσθαι 4, 18, 2.
ἀσχολία ὑπερόρως 8, 72, 2.
ἀτάκτως 3, 108, 3.
ἀταλαίπωρος 1, 20, 4.
ἄτε 7, 24, 1. ἄτε οὐ 4, 130, 4.
ἀτείχιστος 1, 64, 1.
ἀτέκμαρτον θέος 4, 63, 1.
ἀτελής 5, 46, 5.
ἀτιμάζειν 6, 38, 4.
ἄτιμός τινος 3, 58, 4. ἀτιμίαν 5, 34, 3.
ἀτιμώρητος 3, 57, 4.
ἀτολμία 4, 120, 3.
ἄτολμος 1, 17, 2.
ἀτοπία 2, 51, 1. 3, 82, 3.
ἄτοπος 2, 49, 1. 3, 38, 4.
ἀτόπως 7, 30, 1.
ἄτρακτος 4, 40, 2.
Ἀττική 1, 9, 2.
Ἀττικίζειν 8, 87, 1.
αὖ 1, 10, 4. 2, 89, 8. 5, 43, 1. 7, 25, 7. 79, 3.
αὐθαίρετος 1, 78, 3.
αὐθέντης 3, 58, 4.
αὖθις 6, 90, 1. 7, 42, 5. 70, 7. ἐς α. 4, 63, 2.
αὐλίζεσθαι πρὸς τὴν θάλασσαν 7, 35, 2.
αὐτάγγελος 3, 33, 2.
αὐτάρκης 2, 41, 1.
αὐτερέτης 1, 10, 6.
αὐτίκα 2, 41, 2.

αὐτοβοεί 2, 81, 3. 5, 3, 2.
αὐτόδεκα 5, 20, 1.
αὐτόδικος 5, 18, 1.
αὐτόθεν 2, 69. 3, 51, 2. 4, 52, 1. 6, 21, 2. 22, 3. 37, 2. οὐκ ἔλαθεν 5, 6, 3. ἐκ τοῦ Ἄργους αὐτόθεν 5, 83, 1. ὁ αὐτόθεν πεζός 7, 71, 1. οἱ αὐτόθεν 3, 7, 3. aus dieſen Gründen 1, 141, 1.
αὐτοκράτωρ 1, 126, 5. 4, 63, 1. 64, 1. 5, 27, 3. μάχη 4, 126, 5. λογισμός 4, 108, 3.
ἀπὸ ταὐτομάτου 6, 36, 2.
αὐτομολία 1, 142, 2. 7, 13, 3?
αὐτονομία 3, 46, 4. 8, 64, 3.
αὐτόπολις 5, 79, 1.
αὐτός 1. er, er ſelbſt 3, 7, 1. 4, 77, 4. 6, 64, 5. 8, 56, 3. αὐτοί er ſelbſt mit ſeinen Amtsgenoſſen 1, 91, 2. welche aus ihrer eigenen Mitte 3, 23, 2. 4, 49. vgl. 5, 59, 1 u. 4, 1, 1. αὐτοὶ Ἀθηναῖοι 1, 27, 3. 63, 3. 2, 11, 1. ἡμᾶς αὐτούς 3, 59, 3. σφῶν αὐτῶν pleon. 1, 128, 1. 8, 14, 4. 65, 1. ἡμῶν αὐτῶν 2, 11, 2. 39, 3. 3, 54, 3. 6, 22, 1. vgl. 7, 61, 2. τὰ ἡμέτερα αὐτῶν 1, 32, 2. vgl. 4, 97, 3. 6, 21, 2. 67, 3. αὐτοὶ πρὸς ἀλλήλους 2, 65, 6. αὐτὴ ἐφ' ἑαυτῆς 6. 40, 3 vgl. 72, 4. 7, 66, 3. αὐτοὶ ἑκάτεροι 1, 105, 4. αὐτὸς τις 1, 40, 4. 6, 31, 3. 77, 2. αὐτὸς ἰδίᾳ 1, 132, 2. αὐτός τε καὶ ἔχων 8, 55, 3. auch in den obliquen Caſus betont: im Ge. 1, 75, 1. 3, 11, 3. 4, 1, 1. 5, 13, 1. 7, 48, 3. im Da. 5, 31, 5. 6, 28, 2. im Ac. 1, 83, 2. 4, 71, 1. im Ac. des Subjects 1, 28, 3. 4, 48, 1. 97, 3. 5, 36, 1. 8, 48, 5. αὐτῶν für ἡμῶν αὐτῶν 1, 143, 1. αὐτούς für ὑμᾶς αὐτούς 3, 54, 1. vgl. 6, 18, 3. von ſelbſt 4, 4, 2. 69, 2. aus eignem Antriebe 1, 15, 3. 75, 1. 3, 65, 1. 4, 60, 2. 128, 3. für ſich 8, 3, 3. allein 1, 39, 2. 2, 39, 2. 5, 60, 1. 6, 37, 1. gerade 1, 7, 1. 2, 3, 3. 7, 74, 1. καὶ αὐτός 4, 73, 4. pleon. 5, 6, 3. 6, 10, 2. ſogar ſelbſt 6, 88, 7.
II. αὐτοῦ ꝛc. ejus ꝛc. οἱ Μακεδόνες αὐτῶν 4, 126, 3. 132, 3. dem Rel. entſprechend 3, 13, 5. 4, 126, 3. 128, 1. den Begriff erneuernd 2, 62, 1. 4, 93, 2. 6, 82, 2. αὐτοῖς ihn u. die Seinigen 1, 126, 4. 6, 59, 3. vgl. 64, 5. für σφᾶς 1, 95, 2. 5, 32, 4. vgl. 2, 13, 1. 4, 73, 4. 128, 2. 8, 47, 2. dem Prädicat im Genus aſſimilirt 2, 18, 1. 5, 26, 2. αὐτό auf e. Fem. bezogen 1, 122, 3. 5, 86. auf e. Verbum 1, 22, 1. 69, 2. 3, 47, 3. 4, 59, 2. 6, 15, 1. 91, 5. 7, 21, 2. ἀπ' αὐτοῦ 2, 18, 2. vgl. 8, 92, 3. δι' αὐτό 1, 2, 1. 7, 34, 6. ἐξ αὐτοῦ 5, 86. ἐν αὐτῷ 2, 42, 3. ἐς αὐτό 1, 74, 1. 138, 3. αὐτά 1, 145, 5. 3, 82, 4. 8. bezeichnet Verhältniſſe 6, 10, 3. Verhandlungen 5, 27, 1. Thaten 2, 35, 3. vgl. 2, 49, 2. 4, 18, 2. 7, 66, 1. 77, 4. Plätze 6, 90, 3. Macht 1, 144, 3. 2, 36, 3. Eigenſchaften 2, 60, 4. auf e. Fem. bezogen 1, 1, 2. 6 10, 1.
III. ὁ αὐτός. ἡ αὐτὴ ὀργή 1, 140, 1. ὁ χρόνος ὁ αὐτός 5, 115, 1. auf ὅσπερ bezogen 7, 18, 4. ὁ αὐτός εἰμι 2, 61, 2. 3, 38, 1. οἱ αὐτοί dem Stamme nach 1, 2, 2. mit dem Da. 4, 36, 3. 6, 18, 4. 7, 57, 2. τὸ αὐτό 1, 36, 4. 3, 37, 1. 4, 17, 2. 6, 18, 4. 7, 81, 2. zugleich 6, 87, 3. λέγων 5, 31, 5. auf e. Fem. bezogen 6, 82, 4. ταῦτα γιγνώσκειν 5, 36, 1. κατὰ τὸ αὐτὸ πράσσειν 8, 6, 1. ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐψευσμένος 1, 79, 2. ἐν τῷ αὐτῷ (τῷδε) 3, 11, 2. 5, 77, 4. 7, 63, 2. κατὰ τὰ αὐτά 5, 18, 7. δι' αὐτό 6, 17, 2.
αὐτοσχεδιάζειν τὰ δέοντα 1, 138, 4.
αὐτοτελής 5, 18, 1.
αὐτοῦ 5, 10, 9. 8, 90, 3. ἐν 3. 81, 2. ἐν — αὐτοῦ 5, 22, 1. ἐς τὴν M. αὐτοῦ 8, 28, 5. ὁ αὐτοῦ

πόλεμος 6, 88, 9. τὰ αὐτοῦ 2, 38, 1. 6, 34, 1. für αὐτόσε 4, 80, 2.
αὐτουργός 1, 141, 2.
αὐτόφωρος 6, 38, 3.
αὔχημα 2, 62, 5.
αὐχησις 6, 16, 5.
αὐχμοί 1, 23, 3.
ἀφαιρεῖν 5, 23, 5.
ἀφαιρεῖσθαι 6, 11, 3. τινί τι 7, 5, 3?
ἀφάνεια ἀξιώματος 2, 37, 2.
ἀφανής 1, 134, 1. 2, 34, 3. 4. 63, 1. 67, 4. 8, 105, 2. ἐκ τοῦ ἀ. 4, 36, 2. τὰ ἐν ἀφανεῖ 7, 75, 4.
ἀφανίζεσθαι 8, 38, 1.
ἀφειδής 4, 26, 5.
ἀφιέναι 2, 49, 1. 7, 19, 4. hinlaſſen 4, 38, 2. freilaſſen 8, 87, 5. aufgeben 4, 28, 2. mit dem Inf. 2, 13, 2. ἀφείσθω κινδυνεύσασθαι 5, 91, 1. ἀφιενεῖσθαι 3, 72. ἐς ἀνάγκην 1, 124, 2. ἐς ὀλίγον 4, 129, 5. ἀφῖκτο 7, 75, 6.
ἀφισπάναι 1, 93, 4. ασθαι 1, 38, 1. 4, 118, 7. τοῦ πολέμου 7, 7, 2. εἰς 1, 101, 1. 3, 54, 3.
ἀφνειός 1, 13, 4.
ἀφορμᾶν 4, 78, 5.
ἀφορμή 1, 90, 2.
ἄφρακτος 1, 6, 1. 117, 1. 3, 82, 7. 83, 2. 6, 33, 3.
Ἀχαΐα 1, 115, 1.
ἀχθηδών 2, 37, 2. 4, 40, 2.
ἀχρεῖος 1, 84, 3. 93, 4. 2, 40, 2.
ἄχρηστος 2, 78, 2.

βαίνειν. βεβάσθαι ꝛc. 1, 123, 3.
βάλανος 2, 4, 2.
βάρβαρος 1, 18, 3. 73, 3. οἱ 1, 3, 4.
βασανίζειν 6, 53, 3.
βασιλεῦσαι 2, 15, 2. 2, 99, 2. 4, 101, 4.
βασιλεύς 1, 111, 1. 8, 37, 2. 47, 1.
βέβαιος zweier Enb. 1, 32, 1. ſicher 1, 122, 1. feſt anhänglich 2, 40, 4. zuverläſſig 3, 11, 1. vgl. 6, 34, 5. κίνδυνος 3, 39, 6. ἀπιστία 8, 66, 4. βέβαιον 1, 2, 3. 124, 1. 3, 83, 1. τῆς διανοίας τὸ β. 2, 89, 4. τὰ β. τῆς γνώμης 1, 70, 2.
βεβαιότης 4, 51, 1. 66, 3.
βεβαιοῦσθαι 2, 35, 2. 6, 34, 1. 78, 2.
βεβαίως 1, 132, 1. 4, 62, 2. 72, 4. 112, 2? 8, 24, 4. φίλους 2, 7, 3. βεβαιότερον τάσσεσθαι 5, 71, 3. τὸν πόλεμον ποιεῖσθαι 6, 73. βεβαιότατα φύσεως ἰσχὺν δηλώσας 1, 138, 3.
βελτίων. λόγος 1, 102, 3. ἐπὶ τὸ β. χωρεῖ 7, 50, 3. οἱ βέλτιστοι 8, 47, 2.
βέλτιστος ἄρχειν 6, 39, 1.
βήξ 2, 49, 2.
βία 1, 11, 2. 3, 107, 2. 4, 86, 4. βιᾷ τινός 1, 43, 2. 5, 21, 2.
βιάζεσθαι 7, 70, 7. 8, 27, 3. activ 4, 29, 4. paſſiv 1, 2, 1. 4, 10, 3. 5. 98, 3. 5, 3, 1. Gewalt gebrauchen 1, 28, 2. 4, 9, 4. vgl. 3, 55, 1. durchdringen 7, 83, 3. ἐς — 1, 63, 1. mit dem Inf. 7, 79, 1.
βίαιοι ἐσφοραί 1, 141, 3. ἀναχώρησις 4, 31, 3
βιαίως 3, 23, 4. 3, 89, 4. βιαιότερον ἀνάγεσθαι 2, 33, 3. ἐξηγεῖσθαι 6, 85, 2.
βίος 3, 84, 2. 6, 16, 4.
βλάβη. ἐν β εἶναι 5, 52, 2.
βλάπτειν 1, 141, 6. μεγάλα ꝛc. 6, 33, 4. 64, 2. σφόδρα 6, 92, 4. μέγιστον καὶ οὐχ ἥκιστα 7, 44, 6. vgl. vgl. 24, 3. βλαφθῆναι u. βλαβῆναι 1, 141, 1. τῷ βελτίστῳ 4, 74, 4. βλάψεσθαι 1, 81, 2.
βλαστάνειν 3, 26, 2.
βοᾶν 4, 11, 3.
βοή 8, 92, 9.
βοήθεια 3, 24, 3. 4, 8, 3. 8, 15, 3.
βοηθεῖν ἐναντία 3, 55, 2. τοῖς παροῦσι ꝛc. 1, 123, 2. ἐπὶ τὰς ναῦς 8, 11, 1. vgl. 1, 105, 1. 5, 52, 2.
βοηθός Adj. zweier Enb. 1, 50, 5.
Βόλισσος 8, 24, 3.
βορέας 3, 4, 3. 23, 5.
βόσκειν 7, 48, 5.
βοτάμια 5, 53, 1.
βούλεσθαι 2, 4, 4. 4, 80, 5. 5, 113, 1. Augment 2, 2, 3. mit

dem (Ac. u.) Inf. 7, 53, 1. 8, 27, 1. ἐς τόπον 3, 20, 3. ταῦτα 6, 74, 2. 8, 92, 6. τὰ Συρακοσίων 6, 50, 1. βουλόμενῳ ἦν 2, 3, 2. 4, 80, 1. 7, 35, 2. 8, 92, 6. sich anmaßen 4, 10, 1. Inf. erg. 2, 35, 2. τὸ βουλόμενον 1, 90, 2.

βουλεύειν 8, 66, 1. εσθαι 1, 91, 4. 2, 74, 1. ἴσον 2, 44, 3.

βουλή ohne Art. 3, 71, 3.

βούλησις 5, 105, 1. 6, 69, 2. ἀνθρωπείας δυνάμεως 6, 78, 2. δικαίᾳ β. 3, 68, 1. βούλησιν ἐλπίζειν 6, 78, 2.

βράγχος 2, 49, 2.

βραδύς 6, 34, 4.

βράχεα 2, 91, 3.

βραχέως 1, 141, 2

βραχύς 5, 53, 2. niedrig 2, 76, 2. 7, 29, 2. gering 1, 14, 3. 117, 3. 140, 6. 5, 111, 3. 7, 77, 6. διάνοια 3, 36, 3. πρόφασις 6, 8, 3. ἐπὶ βραχύ 1, 118, 2. κατὰ βραχύ 4, 96, 3. ἐκ βραχέος 3, 92, 3. διὰ βραχέος 2, 83, 4. 4, 14, 1. 76, 4. ἐν βραχυτάτῳ 3, 46, 1. βραχέα ἥδεσθαι 3, 40, 2.

βραχύτης μελέτης 1, 138, 4. γνώμης 3, 42, 1.

βρόχος 2, 76, 3.

βρῶσις ἀναγκαία 2, 70, 1.

βύζην 4, 8, 5.

γαλήνῃ ohne ἔν 4, 26, 5?

γαμικά 2, 15, 4.

γάρ erklärt 1, 8, 3. 13, 3. 17, 2. 69, 2. 3. 73, 2. 77, 1. 3. 120, 1. 4. 140, 2. 2, 2, 1. 29, 2. 39, 2. 52, 3. 61, 1. 62, 2. 3, 38, 1. 97, 2. 4, 10, 3. 59, 3. 72, 3. 6, 1. 65, 2. 7, 1, 3. 23, 2. 56, 4. γὰρ ἄν denn sonst 1, 11, 1. 68, 4. 69, 2. 102, 1. 4, 126, 5. 5, 12, 2. 7, 51, 1. vgl. ἄν Α. auf ein erg. nein bezogen 5, 95. aufs Folg. bezogen 3, 57, 1. 4, 132, 2. nämlich 1, 2, 3. 2, 72, 1. 3, 2, 1. 4, 88, 4. οἱ δέ, κρίνουσι γὰρ — 1, 87, 1. γάρ mit erg. Verbum 6, 24, 2. 68, 4. 8, 87, 3. in zwei Sätzen hinter einander 1, 40, 4. 91, 2. 2, 5, 2. 44, 3. 3, 2, 2. ἀλλὰ — γάρ 6, 77, 2. καὶ γάρ 1, 73, 2. καὶ — γάρ 1, 31, 2. 77, 1. 137, 1. 7, 48, 3. 5. 8, 109, 1. καὶ γὰρ καί 6, 61, 1. 8, 64, 2.

γέ nach μέντοι, καίτοι 1, 3, 2. μέν γε 1, 40, 3 3, 39, 2. γε δή 4, 78, 2. ὅς γε 8, 76, 5.

γεγωνίσκειν 7, 76.

γέλως. ἐς γ. τρέπειν 6, 35.

γενεά 1, 14, 1.

γενναῖον 3, 83, 1 4, 92, 7.

γενναιότης 3, 82, 6.

γέρα 1, 13, 1. 25, 3.

γεωμόρος 8, 21, 2.

γῆ 5, 18, 1. ohne Art. 2, 21, 2. 43, 2. στενή 2, 99, 3. τῆς γῆς εἴργεσθαι 6, 21, 1.

γηράσειν u. σεσθαι 6, 18, 7.

γίγνεσθαι, nicht γίνεσθαι 1, 2, 2. γίγνεται Ἀθηναῖος 2, 67, 2. κωλυτής 3, 23, 3. αἵρεσις 2, 61, 1. τροπή 1, 50, 1. οὐ γ. περιτείχισις 4, 131, 1. τὰ διαβατήρια 5, 55, 3. 116, 1. γίγνονται λόγοι 8, 14, 2. φυλακαί 4, 26, 5. στάδιοι αὐτοῖς εἴκοσιν 6, 97, 3. vgl. 99, 1. γίγνεται ἄδικος 3, 42, 3. ἔκπυστος 3, 30, 1. εὔπορον 6, 90, 3. φυλῆς 2, 29, 2. τινός 4, 98, 2. 5, 5. 1. τινί 5, 49, 4. 93. διὰ μέσου 4, 20, 1. vgl. διά. ἔν τινι 6, 15, 3. vgl. 1, 74, 1. ἐπ' ἀμφότερα 1, 139, 4. κατὰ τὴν Λακωνικήν 4, 3, 1. κατὰ ξυστάσεις 2, 21, 2. κατὰ χώραν 3, 24, 3. καθ' ἕν 3, 10, 3. 8, 46, 2. μετά τινος 5, 38, 4. ἐγένοντο ἐξ αὐτῶν ἑκατὸν τάλαντα 6, 62, 4. ἅμα 4, 30, 3. πανοικησίᾳ 3, 16, 1. μᾶλλον 3, 82, 2. ὅτι ἐγγυτάτω τῇ γνώμῃ τοῦ πάσχειν 3, 40, 6. ἀποτετραμμένοι ἐγένοντο 3, 68, 3. ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ꝛc. impers. 1, 137, 4. wo ποιεῖσθαι zu erwarten 3, 86, 2. τὸ γενόμενον 6, 58, 1. τὰ γιγνόμενα der Ertrag 6, 54, 5.

γιγνώσκειν 2. 48, 2. 3, 84, 1. 6, 18, 8. ἄριστα 6, 8, 2. γνῶναι

einſichtig beurtheilen 2, 60, 4.
τὸ δοκοῦν οὐκ ἔγνωσται 3, 38, 2. entſcheiden 4, 20, 3. 99. mit dem Part. 1, 124. 2. 4, 63, 2.
γλῶσσαν ἔέναι 3, 112, 3. ἀπὸ γλώσσης 7, 10.
γνώμη Geiſt, Sinn 2, 38, 1. 43, 2. 4, 65, 1. μιᾷ γ. 6, 17, 3. γνώμην προσέχειν 1, 95, 2. ἔχειν Bedacht nehmen 3, 25, 2. Geſinnung 1, 71, 1. 130, 2. 140, 6. 2. 20, 3. 43, 2. 61, 2. 87, 2. 3, 83, 1. 4, 128, 4. τῇ γ. θαρσαλέος 2, 11, 3. παρὰ γνώμην 3, 12, 1. γνώμης ἐπιβουλή 4, 86, 4. τῆς γ. τὸ ξυγγενές 5, 108. γ. ἀνεχέγγυος 4, 55, 4. τῆς αὐτῆς γ. εἶναι 1, 113, 2. vgl. 3, 70, 4. 8, 74, 3. πρὸς τὴν ἐκείνων γ. ἑστάναι 4, 56, 4. ἀφ' ἑαυτοῦ γνώμης 4, 68, 2. Verſtand. γνώμης ξύνεσις 1, 75, 1. Einſicht 2, 62 5. 3, 37, 4. 38, 4. τῆς γ. τὰ βέβαια 1, 70, 2. Berechnung 4, 18, 1. Erwartung. παρὰ γνώμην 1, 127, 1. 4, 40, 1. 4, 127, 1. 6, 11, 4. 34, 8. (anders 1, 70, 2. 4, 19, 3.) τὸ ἐλλιπὲς τῆς γ. 4, 63, 1. Politik 3, 11, 2. Anſicht 1, 92. ohne Art. 2, 12. 2. γνώμης τυχεῖν 3, 42, 5. Abſicht. γνώμην ἔχειν 2, 86, 3. ἦν τοῦ πλέχους ἡ γ. 8, 90, 4. Eifer 6, 45, 1. vgl. 3, 31, 2. Vorſchlag 3, 43, 4. 50, 1. γνώμην ποιοῦμαι 1, 128, 5. vgl. 3, 36, 2. γνώμας προτιθέναι 1, 139, 3.
γνώμων 1, 138, 3.
γνῶσις 7, 44, 2.
γοῦν 6, 59, 3.
γράμμα 5, 29, 4. γράμματα 1, 130, 1. Ἀσσύρια 4, 50, 1.
γράφειν 5, 29, 4. γεγραμμένον 1, 125.
γυμνά 3, 23, 4.
γυμνητεία 7, 37, 2.
γυμνοῦσθαι 1, 6, 3.
γύμνωσις 5, 71, 2.

Δάϊθος 5, 19, 2.
δάκρυσιν 7, 75, 4.
διαπανᾶν trans. 4, 3, 3.
δαπάνη 1, 83, 1. 3, 31. 46, 1.
δάπανος 5, 103.
δασμολογεῖν 2, 69.
δέ 1, 56 77, 2. 3, 26. 2. 8, 28, 3. zw. 1, 37, 2. 3, 61, 2. 82, 5. während 6, 64, 2. 7, 28, 4. verbindet den No. u. Ge. eines Part. 2, 68, 4. einen abſ. Ge. u. No. 6, 78, 1. e. Präp. mit ihrem Caſus u. e. Part. 2, 37, 2. 3, 58, 1. e. finalen Satz u. e. Part. 4, 1, 2. 120, 2. e. rel. Satz und e. ſelbſtſtändigen 2, 41, 2. 4, 89, 2. nach οὐ μᾶλλον 6, 78, 1. im Nachſatze 1, 11, 1. 18, 3. ὃ δέ im Nachſatze 2, 65, 2. nach e. Parentheſe 7, 33, 2. ἄκων μὲν εἶπε δέ 6, 25, 2. zwei ἐέ nach einem μέν 1, 43, 2. παρὰ δὲ τό 6, 66, 1. 7, 12, 1. τάχα ἂν δέ 6, 2, 4. zu tilgen 8, 69, 1. καὶ — δέ 1, 132, 4. τέ — δέ 1, 11, 1. 3, 52, 2. δ' οὖν 1, 3, 4. 10, 7. 2, 34, 4. 54, 4. 6, 59, 3?
δεῖ — . δεδιώς 2, 11, 2. τὴν ἰδίαν παρασκευήν 5, 8, 1. περί τινι, τινός 1, 60, 1. τινὰ μή 4, 86, 2. 6, 88, 2. vgl. 76, 1. δεδιέναι ἔχειν 1, 136, 1. τὸ δεδιός 1, 36, 1. ἐδεδίεσαν 4, 55, 4.
δεικνύναι ἄλλα 6, 86, 3. mit dem Part. 2, 62, 1. 5, 72, 2. übergeben 5, 41, 3.
δείλη 3, 74, 2.
δεῖν binden 1, 93, 3.
δεῖν fehlen. δέων bei Zahlen 2, 2, 1. 7, 53, 3. δεῖ 2, 74, 1. 77, 3. 4, 10, 4. ἔδει 3, 47, 3. εἰ δεῖ 3, 112, 5. ἃ δεῖ 4, 3, 1. ἐν δέοντι 2, 89, 6. Inf. erg. 4, 55, 1. 92, 3. 6, 41, 1. 88, 7.
δεινός 6, 36, 3. δεινὰ ποιεῖν 5, 42, 3. δεινὸν ποιεῖσθαι 1, 102, 3. δεινὸν μή 3, 102, 2. τὸ δεινόν 2, 42, 3. 3, 22, 4. 45, 1. mit dem Inf. u. μή 7, 25, 5. τὰ δεινά 8, 46, 2.
δεινότης 3, 37, 5. 4, 10, 5.
δεινοῦν 8, 74, 2.
δεῖσθαι 3, 69, 2? 5, 38, 1. ξύμφορα 1, 32, 1. Βοιωτοὺς ὅπως

5, 36, 8. οὐ δέομαι πολεμεῖν 4, 130, 3. Inf. erg. 1, 27, 3.
δεκαέτης 1, 23, 4.
δελμινοφόρος 7, 41, 1.
Δελφοί 1, 121, 2. οἱς 1, 143, 1.
δενδροτομεῖν 1, 108, 1.
δεξιός 3, 82, 7.
δέος 2, 37, 3. τοῦ καρποῦ 4, 84, 2. ἐς Σ. 6, 85, 3. δέει τῶν K. μή 1, 26, 1.
δέρρεις 2, 75, 4.
δέχεσθαι 1, 9, 1. 2, 36, 2. 3, 53, 1. 5, 94. 6, 89, 5. μιᾷ νηΐ 2, 7, 2. ἕξεως 145, 4. 2, 11, 6. widerſtehen 7, 44, 4.
δεχήμερος 5, 26, 3.
δή 1, 37, 2. 3, 61, 2. 4, 46, 3. 59, 3. 6, 89, 1. ἀεὶ δή ποτε 1, 13, 3. beim Superl. 1, 1, 2. 5, 28, 3. bei Verben 2, 64, 4. ὅτε δή 2, 102, 4. κατὰ δὴ — 1, 24, 1. zwei Mal 5, 74, 1. zurückweiſend 2, 29, 4. 5, 105, 2. für δῆθεν 3, 10, 3. 4, 67, 4. 6, 10, 3. 54, 4. 80, 1. 2. νῦν δή 6, 24, 2. ὅσπερ δή 8, 87, 4.
δῆθεν 1, 127, 1. 3, 111, 1.
δῆλος ὅτι 1, 93, 1. δῆλον ποιεῖν mit dem Part. 3, 64, 1.
δηλοῦν 1, 82, 1. mit dem Inf. 4, 38, 1. δηλωθέντος 1, 74, 1.
δημοκρατήσεσθαι 8, 75, 2.
δημοκρατία 2, 37, 1.
δῆμος 5, 76, 1. ohne Art. 1, 107, 3. οἱ δῆμοι 8, 65, 1.
δημόσιον 5, 18, 6. (ohne Art.) 5, 50, 3. 6, 31, 3. τὰ δ. 2, 37, 3.
δημοτελής 2, 15, 3.
δημοτικός 6, 28, 2.
διά 1) mit dem Ge. διὰ θαλάσσης 1, 2, 1. διὰ πάσης 1, 14, 3. διὰ δέκα ἐπάλξεων 3, 21, 2. διὰ βραχέος 2, 83, 4. 4, 14, 1. 76, 4. δι' ὀλίγου 3, 21, 2. διὰ πολλοῦ 3, 94, 4. 6, 11, 1. 4. vgl. 2, 29, 3. 89, 7. 97, 2. διὰ μακροῦ 6, 91, 2. δι' ἐλάσσονος 3, 51, 2. 6, 75, 1. διὰ μέσου 4, 20, 1. 5, 64, 3. οἱ διὰ μέσου 8, 75, 1. temporal. διὰ χρόνου 2, 94, 1. διὰ νυκτός 2, 4, 1. διὰ πλείστου 4, 115, 2. δι' ἐλαχίστου καιροῦ 2, 42, 3. διὰ παντός 1, 38, 1. 2, 49, 4. διὰ πλείονος 1, 121, 2. δι' ὀλίγου 1, 77, 4. 4, 95, 1. 5, 14, 1. 6, 11, 3. vgl. 4, 47, 2. δι' ἐλαχίστης βουλῆς 1, 138, 3. δι' ὀργῆς 2, 11, 3. vgl. 60, 3. διὰ φυλακῆς 8, 39, 3. δι' ὀλιγαρχίας 6, 11, 5. cauſſal 1, 83, 1. δι' ἀσφαλείας οἰκεῖν 1, 17, 1. διὰ ξυμφορῶν ἡ ξύμβασις ἐγένετο 6, 10, 1. δι' ὀλίγης παρασκευῆς κατειλημμένος 4, 8, 6. διὰ τάχους 1, 63, 2, διὰ τινῆς 4, 126, 4. διὰ τρόπου 6, 11, 3. Redensarten. διὰ μάχης ἐλθεῖν 2, 11, 2. vgl. 6, 60, 3. δι' ἔχθρας γίγνεσθαι 1, 40, 3. διὰ φόβου εἶναι 6, 34, 2. δι' ὄχλου 1, 73, 2. διὰ πάθους 3, 81, 1. ἔχειν διὰ χειρὸς 2, 13, 2. 2, 76, 3. δι' ἀσφαλείας 1, 17, 1. δι' ἡσυχίας 2, 22, 1. διὰ φυλακῆς 2, 81, 3. διὰ κινδύνων 7, 8, 3. δι' αἰτίας 2, 60, 3.

II) mit dem Ac. 1, 83, 1. 2, 11, 3. 3, 27, 1. 4, 40, 2. 6, 83, 3. 7, 42, 2. διὰ δέος 6, 83, 3. διὰ φόβον 2, 35, 2. διὰ τὴν πίστιν 3, 82, 7. διὰ προφασιν 5, 31, 3. δι' ἀχθηδόνα vom Zweck 4, 102, 2. vgl. 2, 89, 3. δι' ἑαυτόν 6, 9, 2. δι' ἑτέρους 3, 64, 1. δι' ὑμᾶς μὴ ξυμμαχήσαντας 6, 80, 2. εἰ μὴ διά 2, 18, 3. zw. 5, 7, 1.
διαβάλλειν 3, 4, 2. 6, 15, 1. 30, 1. ἐς 3, 109, 3. ἐσθαί τινι 8, 81, 2.
διάβασις 4, 103, 4.
διαβατήρια 5, 54, 2.
διαβοᾶν 8, 78, 1.
διαβολή 2, 65, 7. 6, 15, 1.
διαβόλως 6, 15, 1. 29, 3. 89, 1.
διάβροχος 7, 12, 2.
διάγειν 1, 90, 4. 4, 108, 1.
διαγνώμη 1, 87, 4.
διαγωνίζεσθαι 1, 39, 1.
διαδικαιοῦν 4, 106, 2.
διαδοχή 2, 36, 1. 4, 8, 7. 7, 27, 2
διάζωμα 1, 6, 4.

διαζώννυσθαι 1, 6, 4.
διαθροεῖν 6, 46, 4.
διαιρεῖν 2, 75, 4. 4, 48, 1. εἶσθαι 2, 75, 2. 5, 114, 1. τοῖς ἔργοις 5, 26, 2. διαιρετός 1, 84, 3
δίαιτα 2, 51, 2. 102, 5. 6, 15, 3.
διαιτᾶσθαι 7, 77, 2. Aug. 1, 132, 2. ὁμοίτροπα 1, 6, 4.
διακεῖσθαι 1, 75, 1. 4, 92, 3. 7, 77, 2.
διάκενος 5, 71, 3.
διακηρυκεύεσθαι 4, 38, 2.
διακινδυνεύεσθαι 4, 19, 1.
διακινεῖν 5, 25, 2.
διάκοσμος 4, 93, 4.
διακρίνειν 5, 79, 3. ασθαι 1, 18, 5. 3, 9, 2. 4, 25, 7.
διακωλύειν. Inf. erg. 3, 64, 2. 6, 102, 2.
διακωχή 3, 87, 1.
διαλείπειν 1, 112, 1. 38, 1.
διαλλακτής 4, 60, 1.
τὸ διαλλάσσον 3, 10, 1.
διαλύειν 1, 131, 2. 3, 83, 1. 5, 1. σασθαι 1, 131, 2. 140, 4. 2, 12, 3. 5, 1. 1. 80, 1. 113.
διαμαρτία 4, 89, 1.
διαμᾶσθαι 4, 26, 2.
διαμάχεσθαι 3, 40, 1. 7, 63, 1.
διαμέλλειν 8, 87, 4.
διαμέλλησις 5, 99.
διαμέμφεσθαι 8, 89, 2.
διανεσιάς 4, 128, 4.
διανοεῖσθαι. Ao. 1, 18, 4, mit dem Inf. 1, 141, 1. 8, 8, 2. des Fu. 1, 27, 2. zu erg. 1, 1, 1. 3, 82, 5. 8, 8, 2. 40, 3. vgl. 2, 93, 2.
διάνοια 1, 130, 1. 138, 1. 6, 76, 1. τῆς δ. τὸ βέβαιον 2, 89, 4. βραχεῖα 3, 36, 3. ἀξιόχρεως καὶ ἄπιστος 6, 31, 1. ταῖς δ. καινοῦσθαι 3, 82, 3. κρατεῖν 6, 11, 5. ἐν δ. εἶναι 6, 65, 1.
διαπειρᾶσθαι 6, 91, 5.
διαπιμπλάναι 7, 85, 3.
διαπολεμεῖν 6, 37, 1. 7, 14, 2. 25, 7.
διαπράσσεσθαι 1, 131, 2. 5, 69, 2.
διαρρεπής 6, 16, 2.
διαρχής 1, 15, 1.
Διάσια 1, 126, 3.
διασκοπεῖν 7, 48, 3.
διάστασις 6, 18, 6.
διατείχισμα 3, 34, 2.
διατελεῖν ohne Part. 1, 34, 4.
διατιθέναι 6, 57, 3.
διατρίβειν 8, 78, 2.
διαφαίνεσθαι 1, 18, 5. 4, 108, 3.
διαφέρειν. ψῆφον 4, 74, 4. πόλεμον 1, 11, 2. ἐπὶ πολύ 3, 83, 1. πολύ 1, 70, 1. αὐτῷ τι 3, 42, 2. διαφέρων πρᾶν. 3, 39, 5. τὸ διαφέρον πλῆθος 5, 102. τὰ διαφέροντα 1, 70, 1. 2, 43, 3. 6, 92, 5.
διαφερόντως 8, 68, 3.
διαφεύγειν 2, 90, 2. 4, 131, 2.
διάφευξις 3, 23, 5.
διαφθείρειν 2, 51, 4. von Schiffen 1, 29, 3. zu Grunde gehen lassen 1, 74, 2. 2, 69. 8, 47, 1.
διαφορά 1, 140, 3. ἐκ δ. 4, 83, 3.
διαφορεῖσθαι 6, 91, 6.
διάφορος 4, 3, 3. διάφορον 1, 56, 1. 68, 2. 4, 79, 2. 86, 4. 5, 115, 2. τὸ δ. 7, 75, 7. τῶν Ἀ. 2, 27, 2. ἐπενεγκεῖν τι τὸ δ. 7, 55, 2.
διαφόρως 7, 71, 5. τοῖς ἤθεσιν 6, 18, 8.
διαφρεῖν 7, 32, 1.
διαφυγγάνειν 7, 44, 8.
διαχεῖν 2, 76, 1.
διαχρῆσθαι 1, 126, 7.
διαψύχειν 7, 12, 3.
δίγλωσσος 4, 109, 2.
διδασκαλία 2, 87, 4.
διδάσκαλος 3, 82, 2.
διδάσκειν τειχίζειν 7, 18, 2.
διδόναι. vgl. δίκη. ὅρκους 3, 82, 6. anbieten 1, 76, 2. 140, 3. mit dem Inf. 2, 27, 2. 4, 19, 1. vergönnen 3, 40, 3. 109, 3. intr. 4, 108, 3.
διεγγυᾶν τινος 3, 70, 1.
διείργεσθαι 6, 1, 1. 8, 33, 2?
διεκπλεῖν 1, 50, 1.
διέκπλους 1, 49, 2. zu 7, 69, 4.
διεκπολιορκεῖν 3, 17, 2.
διέρχεσθαι 7, 43, 7.
διετήσιος 2, 38, 1.
Διῆς 5, 35, 1. 82, 1.
διικνεῖσθαι 7, 79, 2.

δαστάναι 6, 77, 2 8, 96, 3.
διίστασθαι 1, 15, 3. 4, 32, 3. 61, 1.
Διιτρέφης 3, 75, 1.
δίκαιός εἰμι mit dem Inf. 1, 40, 3. vgl. 4, 17, 4. λόγος 1, 76, 2. λόγοι 5, 18, 10. 98. δικαιῷ χρῆσθαι 5, 18, 3. τὸ δ. 3, 39, 3. 4, 61, 3. 62, 2. ἐκ τοῦ δ. 2, 89, 2. δίκαια 1, 37, 2. 40, 2. 71, 1. 3, 44, 3.
δικαιοῦν, οὖσθαι 3, 40, 3. 5, 26, 2. 105, 1.
δικαίωμα 1, 41, 1. 6, 80, 1.
δικαίως 3, 56, 4. 67, 3. 4, 62, 3. 6, 34, 7.
δικαίωσις 1, 141, 1. 3, 82, 3. 4, 86, 4. 5, 17, 1. 8, 66, 2.
δικαστὴς μέσος 4, 83, 1.
δίκη 1, 141, 1. 2, 53, 3. θανάτου 3, 57, 3. ἴσαι καὶ ὁμοῖαι 5, 27, 2. δίκην, δίκας διδόναι καὶ δέχεσθαι 1, 28, 2.
Δικτυδιῆς 5, 35, 1. 82, 1.
δίοδος 3, 23, 1. 5, 47, 7.
διοικοδομεῖν 4, 69, 2.
διόλλυσθαι 3, 40, 5.
Διονύσια 2, 15, 3.
Διόσκοροι 3, 75, 2.
διότι 1, 77, 1. δ. καί 6, 83, 1. 89, 3.
διπλασιοῦσθαι 1, 69, 3.
δὶς τοσοῦτος 6, 37, 1.
διφθέρα 2, 75, 4.
δίχα 1, 64, 1. 4, 61, 3. 6, 10, 2. 100, 1.
διχόθεν 2, 44, 2.
δίψα, δίψος 2, 49, 3.
διωθεῖσθαι 2, 84, 2. 4, 87, 1.
δίωξις. τῇ δ. 1, 134, 2.
δοκεῖν 6, 18, 4. 8. Anakoluth 2, 11, 2. 17, 2. 20, 3. c. Ro. angefügt 3, 36, 2. δ. φαίνεσθαι 1, 122, 3. für νομίζεσθαι 3, 10, 1. 38, 2. 5, 16, 6. für ὑπονοεῖν 5, 88. mit dem Ro. u. Ac. mit dem Inf. 4, 3, 3. 5, 59, 4. vgl. 8, 8, 2. ἐδόκει γίγνεσθαι 6, 99, 3. vor e. selbstständigen Satze 1, 3, 1. ὡς ἐδόκουν 5, 75, 2. vgl. 113, 1. δοκεῖν ἔμοιγε 7, 87, 5. 8, 64, 3. δοκοῦν 4, 125, 1. τὸ δοκοῦν 1, 84, 2. διδογμένον 1, 125.
δόκησις 2, 35, 2. τὸ πράξειν 4, 55, 3. δόκησιν παρέχεσθαι 4, 87, 1.
δοκιμάζειν 2, 45, 2. 6, 53, 2. δεδοκιμασμένον 3, 38, 4.
δόξα 2, 11, 6. 2, 45, 3. 3, 49, 1. δόξης ἁμαρτία 1, 32, 4. δόξῃ ἄρχειν 5, 105, 1. παρὰ δόξαν 3, 37, 5. für φρόνημα 7, 66, 3. Ruf 2, 61, 3. 6, 55, 4.
δοξάζειν 1, 120, 4. ἑαυτόν 3. 45, 5.
δόξασμα 1, 141, 6.
δορί 1, 128, 5.
δουλεία 1, 8, 3. 2, 63, 1. 5, 23, 3.
δουλεύειν 2, 63, 2. 3, 13, 5.
δοῦλος 3, 38, 4. δουλείαν 5, 9, 7.
δουλοῦν 1, 16. 98, 2. 2, 61, 3. 6, 77, 1. uneig. 4, 34, 1. Rd. 6, 76, 2.
δοῦπος 3, 22, 3.
δρᾶν 2, 49, 3. 3, 55, 2. 40, 4. 4, 19, 2. 3. χάριν 2, 40, 4. τοῦτο 1, 131, 2.
δρᾶσθαι 5, 107. τὸ δρώμενον 5, 66, 3. 102. διδρασμένος 3, 54, 1. δρασθέν 3, 38, 3.
δρασήριος 2, 63, 2.
δρόμῳ θεῖν 3, 111, 1. 4, 67, 5.
Δρυὸς κεφαλαί 3, 24, 1.
δύναμις 2, 65, 3. 97, 3. 5, 20, 3. 6, 78, 2. δυνατὴ 1, 25, 4. δυνάμει δυνατός εἰμι. ἐν δ. εἶναί τινος 3, 93, 2. δυνάμεις 1, 2, 2.
δύνασθαι 1, 18, 2. 3, 81, 1. 6, 59, 3. κατὰ τὸ δ. 2, 97, 4. ὅσον ἐδύναμάλιστα 1, 17, 1. mit erg. Inf. 3, 11, 3. 6, 64, 2. 7, 25, 3. οἱ δυνάμενοι 6, 39, 2. δυνηθῆναι 1, 88. δύναται δούλωσιν ἡ δικαίωσις 1, 141, 1. παραινεσαι τὸ ἴσον 4, 95, 1. vgl. 6, 40, 3. αἱ ἀγγελίαι τοῦτο δ. 6, 36, 2. τὸ νεοδαμῶδες ἐλεύθερον ἠδὴ εἶναι 7, 58, 3. σωφροσύνη τοῦ εἶναι 1, 84, 2. ἠδυνάμην u. ἐδ. 1, 3, 2.
δυνασεία 3, 62, 2. 6, 38, 2.
δυνασεῦσαι 2, 102, 5. τὸ δυνασεῦον 6, 89, 3.
δυνατός. δυνάμει u. δύναμις 1, 25, 4. οἱ δ. 1, 24, 3. 115, 4. νῆες 7, 60, 2. Πελοποννησίων τὰ δυνατώτατα 6, 16, 6. τὰ δι-

κατὰ διαπράσσεσθαι 5, 89, 2. *δυνατὰ εἶναι τὰ πράγματα περιγενέσθαι* 3, 86, 2. *κατὰ τὸ δ.* 5, 23, 1. (ὡς) *ἐκ τῶν δ.* 2, 3, 3. 5. 7, 74, 1.
δύο 1, 33, 3. *δυσὶν* 8, 101, 1?
δυσαναχωρεῖν τι 7, 71, 5.
δυσπρόσοδος 1, 130, 2.
δυστυχία 6, 55, 4.

ἐάν 4, 46, 2. 8, 75, 3.
ἑᾶν. Inf. erg. 1, 70, 5. 7, 62, 4. *οὐκ εἴων* 6, 72, 1.
ἐάσεσθαι 1, 142, 3.
ἑαυτοῦ. *παῖς ἑ.* 2, 102, 5. gegenfätzlich 4, 42, 1. *τοὺς ἑαυτοῦ* 8, 45, 2. *τὸ ἰδιὸς αὐτοῦ* 1, 36, 1. vgl. 2, 13, 1. 5, 71, 1. *ἑαυτῶν* 1, 60, 1. 61, 1. 2, 7, 1. *αὐτῶν λόγους παρασχέσθαι* 6, 12, 1. *αὐτῶν γίγνεσθαι τὸ ἔργον* 2, 81, 3. *τὴν στρατείαν ποιοῦνται αὐτῶν* 2, 68, 5. *ἐς κόσμον τὸν ἑαυτῶν* 5, 66, 2. *τὸ ἑαυτῶν* 3, 109, 3. *τὰ ἑαυτῶν* 1, 141, 3. beim Comp. 1, 8, 2. 3, 11, 2. 7, 66, 3. auf e. Sing. bezogen 4, 29, 3. 6, 101, 5. 7, 3, 3. 53, 1. für *σφῶν* 3, 78, 2. für *ἀλλήλων* 4, 25, 6.
ἐγγηράσεσθαι 6, 18, 7.
ἐγγίγνεσθαι 1, 113, 1. 7, 68, 1.
ἐγγράφειν. *ἐγγεγραμμένος κτείνειν* 1, 132, 6.
ἐγγύς 1, 143, 4. 3, 38, 3. 4, 44, 4. 6, 3, 4. *ὅτι ἐγγύτατα αἰτία* 7, 86, 4. *ἐγγύτατος* 8, 96, 2.
ἐγγώνιος 1, 93, 3.
ἐγείρειν πόλεμον 1, 121, 1.
ἐγκαθεσπάναι 1, 122, 3.
ἐγκαλλώπισμα 2, 62, 4.
ἐγκάρσιος 2, 76, 3.
ἐγκαταλαμβάνειν 3, 33, 3. 4, 8, 7? *ὅρκοις* 4, 19, 2.
ἐγκαταλέγειν 1, 93, 1.
ἐγκαταλείπεσθαι 4, 8, 7.
ἐγκατασκήπτειν 2, 47, 2.
ἐγκεῖσθαι 2, 81, 5. 4, 22, 2. 80, 1.
ἔγκλημα 1, 40, 1.
ἐγκραγών 8, 84, 2.
ἐγκρατής 1, 118, 1.
ἐγκρατῶς 1, 76, 1. 6, 92, 1.
ἐγχειρεῖν 1, 128, 2.
ἐγχείρησις 6, 83, 3.
ἐγχειρίζεσθαι 5, 108.
ἐγχώριον 4, 78, 3.
ἔδαφος 3, 68, 2.
ἕδρα 5, 7, 1.
ἐθέλειν 2, 51, 3. 89, 8. 5, 9, 6. *μὴ* 1, 144, 1.
ἐθελονθηδών 8, 98, 2.
ἐθελοπρόξενος 3, 70, 3.
ἔθος 2, 64, 2.
εἰ I) wenn 1, 120, 3. 3, 74, 3. 4, 86, 3. 7, 13, 1. 8, 96, 2. *εἰ — εἰ* 6, 34, 5. *εἰ δεῖ* 3, 112, 5. mit dem Ind. Fu. 6, 80, 3. 7, 42, 2. mit dem Conj. 6, 21, 1. mit dem Inf. 4, 98, 3. für den Fall daß 1, 42, 1. 68, 3. 4, 38, 1. nach *ὀργὴν ποιεῖσθαι* 4, 122, 3. nach *θορυβεῖν* 8, 96, 2. syn. *ἐπεί* 3, 32, 1. *ὅτι* 3, 55, 2. ohne Nachſatz 3, 3, 3. *ἄλλοσε εἴ που* 1, 53, 2. *ἢ εἰ* 7, 66, 3. *καὶ εἰ* 2, 60, 4. *εἴ ἄρα καί* 3, 66, 1. *εἰ — γε* 6, 10, 3. *εἰ δὲ μή* 1, 28, 2. 131, 1. 8, 97, 1. *εἰ μὴ εἰ* 1, 17, 2. *εἰ μὴ διά* 2, 18, 3. *εἰ μὴ καί* 2, 11, 4. *εἴ που* 8, 5, 3. *εἰ ποτε* 3, 84, 3. 7, 70, 7. *εἴ ποτε ἄρα* 1, 68, 3. *εἴ πως* 3, 45, 2. 7, 79, 4. *εἴ τον ἄλλον* 7, 21, 5. *εἴ τι* 1, 35, 2. 143, 1. 2, 84, 1. 5, 30, 3. 6, 12, 2. 17, 6. 78, 2. 8, 24, 5. *εἴ τις* 1, 67, 2. 4, 26, 3. 5, 35, 4. 6, 8, 3. anakol. 2, 36, 3. *εἴ τι μή* 1, 72, 2.
II) *οὐ* 1, 25, 1. 2, 12, 1. 3, 52, 2. 3? 6, 30, 1. 60, 4. 8, 60, 4. brachyl. 1, 40, 4. verſuchend *οὐ* 4, 37. 6, 75, 2. *οὐ* nicht 2, 53, 2. 3, 62, 4.
εἰδέναι 4, 67, 2? 5, 26, 4. 46, 1. 6, 6, 4. 23, 2. (*ἐν*) *εἰδόσιν* 1, 68, 3. *εὖ οἶδ' ὅτι* 6, 34, 7.
εἶδος 2, 41, 1. 6, 77, 2.
εἶεν 3, 44, 1.
εἰκάζειν 1, 10, 3. 3, 22, 4. 6, 60, 2. *τινί* 1, 9, 3. *εἰκάσθη ἐπίδειξις* 6, 31, 4. Aug. 2, 54, 3.
εἰκαστής 1, 138, 3.

εἴκειν. τὸ εἶκον 4, 61, 4.
εἰκός. mit dem Inf. 2, 73, 2. des Ao. 1, 81, 2. ἔπινον οἷον εἰκὸς ὕδωρ 4, 26, 2 ὡς εἰκός 2, 21, 2. Inf. erg. 2, 64, 1. 5, 9, 6. C, 46, 1. 69, 3. τὸ εἰκός 2, 89, 4. 5, 96. τὰ εἰκότα 1, 38, 1. ἀπὸ τῶν εἰκότων 6, 23, 3.
εἰκότως 3, 46, 4. 58, 2. 4, 87, 3. 6, 20, 1. 83, 2. 7, 57, 5. οὐκ ε. 6, 89, 2. satzartig 1, 77, 3. 2, 93, 1.
Εἵλωτες 1, 101, 1.
εἶναι 2, 13, 6. 4, 20, 3. wo es nicht fehlen kann 2, 13, 6. beim Partic. 1, 1, 1. 38, 2. αὐτοῦ ἡ μάχη ἔσται 4, 68, 5. τῆς Θρᾴκης 2, 29, 2. τῆς πόλεως 4, 59, 1, βουλῆς 3, 71, 3. τοῦ ἱεροῦ 1, 134, 2. Τήρου 2, 29, 4. οὐδετέρων 5, 84, 3. τῆς αὐτῆς γνώμης 1, 113, 2. 8, 74, 3. τοῦ καλῶς πολεμεῖν 5, 9, 6, τῶν περιοίκων 4, 53, 2. vgl 6, 43, 2. 7, 44, 4. ἦν χρηστήριον τοῖς Λ. 1, 103, 2. ἦν ἂν αὐτοῖς Ἰωνία 8, 96, 4. τοῖς ἰοῦσιν ἡ ξυνθήκη ἐστίν 1, 40, 2. πολεμοῦσιν ἄμεινον 1, 118, 3. βουλομένοις 7, 35, 2. vgl. 6, 46, 2 u. βούλεσθαι. ἀντὶ τείχους ἦν 2, 3, 2. ἦν τι τοιοῦτον ἀπὸ τῶν — 8, 91, 2. ἀπὸ τοῦ ἴσου ἔσται 5, 104? ἐν παρασκευῇ 2, 80, 2. vgl. 8, 5, 1. ὑπ' αὐτοὺς εἶναι 6, 86, 3. ἄποθεν 4, 67, 2. ἀδόλως 5, 23, 2. ὁποτέρως 1, 78, 2. ῥᾳδίως 4, 10, 3? 7, 4, 4? θᾶσσον 7, 28, 1. existiren 1, 3, 2. 74, 3 vorhanden sein 4, 39, 2. leben 2, 44, 2. ἔστιν ὅ 2, 13, 6. ἐν τοῖς βαρβάροις ἔστιν οἷς 1, 6, 4. εἰσιν οἵ 1, 23, 2. appositiv 7, 44, 8. εἰσὶ δ' οἵ καὶ 2, 49, 5. 6, 88, 5. εἰσὶ δὲ καὶ οἵ 7, 57, 3. ἔστιν ὧν 6, 88, 7. ἔστιν ᾗ 1, 93, 1. 3, 18, 3. ἔσται μεταγνῶναι 3, 46, 1. vgl. 4, 8, 3. 5, 40, 2. 90. πάντα ἦν ἀκοῦσαι, ὁλοφυρμός 7, 71, 4. vgl. 6, 12, 1. 22, 3. ἐστί fehlt 1, 6, 2. hart 1, 120, 4. εἶναι pleon. 1, 21, 2. 4, 28, 1. 8, 48, 6. vgl. ἑκών. εἶεν 3, 44, 1. ὂν erg. 2, 35. 1.
εἰπεῖν 2, 24, 2. 8, 68, 2. λόγῳ 1, 22, 1. βαρβάρους 1, 3, 4. ὡς ε. 1, 1, 2. ἐς τὸ ἀκριβὲς εἰπεῖν 6, 82, 3? τὸ ξύμπαν εἰπεῖν 7, 49, 4. mit dem Inf. 3, 71, 1. 4, 98, 5. 7, 29, 1. ῥηθήσεται u. εἰρήσεται 1, 73, 2. εἴρηται 1, 22, 1. εἴρητο 4, 23 1. 5, 21, 1. 6, 102, 4. 8, 59. 64, 1. mit dem Dg. u. Inf. 8, 11, 3. Inf erg. 3, 52, 2. 5, 10, 15. εἰρημένον 1, 125, 1. τὰ ε 5, 35, 3. 37, 5. 8, 59.
εἴπερ 1, 69, 2. 6, 38, 3. εἴπερ ποτέ 4, 55, 3. 7, 64, 2.
εἴργειν 1, 35, 2. τὸ μή 3, 1, 1. ἔρξαι 5, 11, 1. εἴρχθην 4, 63, 1.
εἴργειν u. εἱργνύναι, ὑω 3, 18, 2.
εἰρεσία 7, 14, 1.
εἰς u. ἐς 1, 1, 2. 2, 38. 4, 32, 1. 92, 4. 8, 93, 2.
εἰς 6, 52, 2. λόγος 5, 85, 2. beim Superl. 3, 39, 1. 8, 40, 2. 68, 2, ἓν οὐδ' ἕν 2, 51, 1. ἓν πρὸς ἕν 2, 97, 5. εἰς ἓν ἔρχεσθαι. συνέρχεσθαι 1, 36, 4. ξυστῆναι 6, 85, 3. καθ' ἕν 7, 70, 6. γίγνεσθαι 3, 10, 3 8, 46, 2.
εἴσω 6, 46, 2. 96, 2.
εἴτε — εἴτε mit dem Conj. 2, 4, 2. εἴτε ἄρα καὶ — εἴτε καὶ οὐ 6, 60, 2. εἴτε καὶ — εἴτε καὶ 5, 65, 3. οὔτε — εἴτε 6, 86. 2.
εἰωθέναι 3, 38, 4. Inf. erg. 1, 132, 5. 134, 3, τὸ εἰωθός 4, 17, 1.
ἐκ. ὁ ἐκ Δεκελείας πόλεμος 7, 27, 2. τὰ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ 8, 42, 1. οἱ ἐκ τῶν τριήρων Ἀθηναῖοι 6, 46, 4. vgl. 7, 1, 3. ὁ ὅμιλος ὁ ἐκ τῆς γῆς 6, 32, 2. ᾔσθοντο οἱ ἐκ τῶν πύργων 3, 22, 3. τὰ ἐκ τῆς Αἰτωλίας 3, 102, 2. vgl. 7, 31, 1. τοὺς ἐκ τῆς πόλεως Ἀ. λανθάνουσιν 3, 29, 1. vgl. 4, 67, 4. οἱ ἐκ τῆς Λευκάδος Κορίνθιοι ἐβοήθουν 7, 2, 1. vgl. 3, 76. 8, 20, 2. οἱ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν πρέσβεις ἦλθον 3, 5, 1. vgl. 8, 89, 1. οἱ Μεσσήνιοι νῦν κα-

λοὺμενοι ἐκ Ναυπάκτου 7, 57, 3. οἱ ἐκ τοῦ ἐπ' ἐκεῖνα 1, 2, 2. τοὶς ἐκ τῆς ἐνέδρας τρέπουσιν 3, 90, 3. ἀποπέμπει τοὺς ἐκ τῆς Τενέδου ἄνδρας 3, 35, τὸ ἐξ Ἐπιδαύρου τεῖχος ἐκλιπεῖν 5, 80, 3. τέμνειν ἐκ τοῦ Κιθαιρῶνος 2, 75, 2. ἀνταιτοῦντες τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἄνδρας 4, 19, 1. ἐκ τῆς διώξεως παρεῖναι 1, 49, 5. θάπτουσι τοὺς ἐκ τῶν πολέμων 2, 34, 3. στρατόπεδον ἐκ νεῶν ἱδρυθέν 6, 37, 3. τὸ ἐκ τοῦ ἰσθμοῦ τεῖχος 1, 64, 1. 3, 51, 3. ἐκ ποταμοῦ ἐς ποταμόν 4, 102, 2. ἄνδρες ἐκ τῶν ἐναντίων 6, 10, 1, ἀπιστοῦντες τῇ ἐξ ἑαυτῶν ξυνέσει 3, 37, 5. σώζουσα τύχη ἐκ τοῦ θείου 5, 112, 2. ἐκ τοῦ ὑπέρρονος ἐχυρωτέραν παρέχεται 2, 62, 5. ἐκ τινος πυνθάνεσθαι 1, 22, 2. ἐκ τῶν ξυνειδότων μεμηνῦσθαι 1, 20, 3. vgl. 3, 57. 4. 6, 36, 2. vgl. 3, 83, 2. ἐκ πολέμου εἰρήνη βεβαιοῦται 1, 124, 3. ὠφελεῖσθαι ἐκ τῆς ἀρχῆς 6, 12, 2. ἐκ τῶν Ἀθηναίων ἐπισιωχθεῖσαι 3, 69, 1? ἐκ πάντων προτιμῶνται 1, 120, 1. 2, 49, 1. ἐξ αὐτῶν πταρμός 2, 49, 2 ἐκ δημοκρατίας 6, 89, 4. ἐκ τεκμηρίων νομίζειν 1, 21, 1. πειθειν ἐκ τῶν λόγων 5, 61, 3. ἐκ τῶν λόγων πρὸς τὸ ἡσυχάζειν τραπέσθαι 1, 72, 2. ἐκ διαβολῆς μετάπεμπτος 6, 29, 3. ἐκ διαφορᾶς 4, 125, 1. ἐξ ὁμολογίας 2, 33, 3. ἐκ Διονυσίων 5, 20, 1. ἐξ εἰρήνης πολεμεῖν 1, 120, 3. ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς προκαλεῖσθαι 1, 39, 1. vgl 6, 10, 1. ἐκ βραχέος 3, 92, 3. ἐκ τοῦ αὐτοῦ 6, 18, 4. ἐκ τοῦ τοιούτου 6, 9, 2. 8, 51, 2 ἐξ ἑνὸς τρόπου 6, 34, 2. ἐκ παρασκευῆς 4, 94, 1. 5, 56, 4. ἐκ περιόντος 8, 46, 5. ἐκ παρέργου 1, 142, 4. ἐκ τοῦ δικαίου 1, 89, 2. ἐκ τοῦ κινδύνου 3, 40, 4. ἐκ τοῦ περιεσοῦς 8, 59, 1. ὡς ἐκ κακῶν ῥώμη τις ἐγεγένητο 7, 42, 3. (ὡς) ἐκ τῶν δυνατῶν 2, 3, 3. 7, 74, 1. vgl. 2, 89, 4. 3, 45, 5. 4, 17, 1. (ὡς) ἐκ τῶν παρόντων 3, 29, 2. 4, 17, 1. ἐκ τοῦ ἴσου 3, 12, 2. ἐκ τοῦ εὐπρεποῦς 7, 57, 6. ἐκ τοῦ ὁμοίου 1, 143, 3. 6, 78, 4. ἐκ τοῦ εὐθέος 1, 34, 2. ἐκ τοῦ προγανοῦς 3, 42, 2. ἐξ ὀλίγου 2, 11, 3. 91, 3. 4, 108, 5. 5, 64, 3. 65, 5. ἐκ πολλοῦ 1, 58, 1. 2, 89, 6. vgl. 4, 42, 3. 5, 82, 2. ἐκ καινῆς 3, 92, 4. ἐκ μέσου 4, 133, 2. ἐξ ὧν 3, 37, 2. 5, 9, 4. 6, 17, 4. ἐξ ὅσου 7, 73. 4.
ἕκαστος 1, 7, 1. aus οὐδείς erg. 8, 66, 2. ἕκαστοι ἑκατέρων 5, 68, 1. ἕκαστον 1, 97, 1. ἐφ' ἕκαστα 1, 80, 2. ὡς ἕκαστος 1, 3, 4. 98, 2. 107, 4 3, 107, 4 5, 4, 2. 6, 17, 3. vgl. κατὰ. ὡς ἑκάστοις ξυνέβαινεν 3, 90, 1.
ἑκάστοις 4, 126, 2.
ἑκάτερος. τὴν ἑκατέρων γῆν 5, 25, 3. ὡς ἑκάτεροι 3, 74, 3. 5, 55, 2. ἑκάτερα τὰ στρατόπεδα 4, 96, 1. ἐφ' ἑκάτερα 5, 73, 1. mit ἕτερος verwechselt 4, 73, 5.
ἑκατέρωθεν 2, 75, 2.
ἐκβάλλειν 1, 126, 7.
ἐκβᾶν 5, 77, 1.
ἐκβιβάζειν λόγων 5, 98.
ἐκβοήθεια 3, 18, 2.
ἐκβολή 1, 97, 2. 4, 1, 1.
ἔκθεια 1, 99.
ἔκδημος 1, 15, 2.
ἐκδιαιτᾶσθαι 1, 132, 2.
ἐκδιδόναι 8, 21, 2.
ἐκδρομή 4, 127, 1.
ἐκδρομοι 4, 125, 3.
ἐκεῖ 3, 71. 6, 34, 3. αὐτοῦ ἐ. 7, 16, 1. τἀκεῖ 1, 36, 3. vgl. 6, 17, 4.
ἐκεῖθεν 8, 76, 2. κίνδυνον ἐ. προεῖπον 6, 91, 2. τῶν ἐ. ξυμμάχων προσλαβών 7, 26, 3. εἴργουσι τοὺς ἐ. ἐπιβοηθεῖν 1, 62, 3. vgl. 2, 84, 3. κομίζειν τὰς ἐ. ναῦς 8, 107, 2. τὰ ἐ. προσγενόμενα χωρία 6, 90, 3. ἡ ἐ. ἤπειρος 2, 69.
ἐκεῖνος u. κεῖνος 8, 86, 5. ἐκεῖνα 3, 68, 1. deiftifch 1, 20, 3. 43,

2. 2, 11, 4. νῆες ἐκεῖναι ἐποπλέουσιν 1, 51, 1. ἡμέρα ἐκείνη 3, 59, 2. bezieht sich auf Entferntes 4, 65, 2. aufs Subject 2, 7. 2. 8, 12, 2. vgl. 4, 99, 1. neben αὐτοῦ 1, 132, 6. nach e. Participp 2, 15, 4. aufs Folgende 5, 98. ἐκεῖνο auf ein Verbum 4, 126, 5. ἐκεῖνα 6, 76, 3. 7, 64, 1.
ἐκείνως 1, 77, 2. 3, 46, 2.
ἐκεῖσε 8, 87, 4. für ἐκεῖ 6, 77, 1.
ἐκκάμνειν τὰς ὁλοῦρσεις 2, 51, 3.
ἐκκαρποῦσθαι 5, 28, 3
ἐκκλησιάζειν. Aug. 8, 93, 1.
ἔκκλητοι πόλεις 1, 28, 1.
ἐκκομιδή 1, 120, 2.
ἐκκρεμάννυσθαι 7, 75, 3.
ἐκλέγειν χρήματα 8, 44, 3.
ἐκλείπειν τὰς ξυνθήκας 5, 42, 3.
ἔκλειψις 1, 23, 3.
ἐκλιπής 1, 97, 2. 4, 52, 1.
ἐκλογίζεσθαι 4, 10, 1.
ἐκνικᾶν 1, 3, 2. 21, 1.
ἐκούσιος 1, 138, 5. 6, 41, 1. 8, 68, 2. κίνδυνοι 7, 8, 3. ἁμαρτήματα 4, 98, 4. καθ' ἑκουσίαν 8, 27, 3.
ἑκουσίως 8, 68 2.
ἐκπαύεσθαι 5, 75, 5.
ἐκπεμψις 4, 85, 1.
ἐκπίπτειν 2, 92, 2. 6, 95. 7, 71, 5. 8, 34, 2. ὑπό 1, 131, 2.
ἐκπλεῖν τινα 8, 102, 1.
ἐκπλέγνεσθαι 4, 125, 1.
ἐκπληξις 6, 36, 2. τοῦ στρατεύματος vor dem H. 7, 42, 5.
ἐκπληκτικός 8, 92, 7.
ἐκπλήσσειν τὸ λυπηρόν 2, 38, 1. εσθαι τινα 6, 11, 3.
ἐκπνεῖν 6, 104, 3.
ἐκπυδών 1, 40, 3.
ἐκπολεμεῖν 6, 91, 4. 8, 57, 1.
ἐκπολιορκεῖν 1, 131, 1.
ἐκπονηθὲν ναυτικόν 6, 31, 3.
ἐκπορίζεσθαι 1, 82, 2.
ἐκπράσσειν 8, 108, 1.
ἐκπρεπής, ὡς 1, 38, 2. 3, 55, 1.
ἔκπυστος γίγνεται 3, 30, 1.
ἐκρήγνυσθαι 8, 84, 2.
ἔκσπονδος 3, 68, 1.
ἐκστρατεύεσθαι 5, 55, 3.
ἐκστρατοπεδεύεσθαι 4, 129, 3.
ἐκτειχίζειν 4, 45, 3. 7, 26, 4.
ἐκτρέπειν 5, 65, 3. 5.
ἐκτροπὴ ὕδατος 5, 65, 4.
ἐκτροχοῦν 3, 93, 3.
ἐκφοβεῖν 3, 41, 4. τινά τι 6, 11, 2.
ἐκφρονίζειν 3, 45, 4.
ἐκχρηματίζεσθαι 8, 87, 3.
ἐκών 4, 19, 3. 88, 2. 7, 57, 2. εἶναι 2, 89, 5. 4, 98, 3. 6, 14. 7, 81, 3.
ἐλασσοῦσθαι 1, 77, 1. 4, 59, 2. 5, 43, 3. Thu. 5, 34, 3.
ἐλάσσονα 2, 65, 1. ἔλασσον 6, 1. ἔχειν 1, 105, 4. οὐδενὸς ἔλασσον 8, 86, 3. vgl. Thu 2, 94, 1.
ἐλαύνειν 1, 126, 1. 7.
ἐλάχιστος 3, 46, 4. οὐκ ἐ. 1, 2, 3. ἐλάχιστα πταίειν 4, 18, 2. ἐλάχιστον 3, 36, 2.
ἐλεγεῖον 1, 132, 3.
ἐλέγχειν. περί τινα 1, 131, 2. τινά τι 6, 38, 3.
ἔλεγχος 1, 135, 1. 3, 53, 2.
ἔλειοι 1, 110, 1.
ἐλευθερία 7, 82, 1. 8, 68, 4.
ἐλεύθερος 3, 46, 4. 5, 99. τὸ ἐ. 5, 99.
ἐλευθεροῦν 1, 69, 2. 2, 8, 3. 7, 56, 2.
ἐλευθέρως 2, 37, 2. 65, 5. 6, 85, 2.
Ἕλκωσις 2, 49, 4.
ἐλλαμπρύνεσθαι 6, 12, 2.
Ἑλλὰς πόλις 6, 62, 2.
ἐλλείπειν 1, 120, 4. 5, 103. δόξης 2, 61, 3. τινί 1, 80, 3. 5, 97. 7, 48, 6. τὸ ἐλλεῖπον 5, 104. 6, 69, 2.
Ἑλλὴν πόλεμος 2, 36, 3. Ἕλληνες ohne Art. 1, 41, 1.
Ἑλληνίζειν 2, 68, 3. Aug. eb.
Ἑλληνοταμίαι 1, 96, 2.
ἐλλιπής 4, 55, 3. 5, 97? 6, 69, 2 τὸ ἐ. τῆς γνώμης 4, 63, 1.
Ἕλος 1, 110, 1.
ἐλπίζειν 1, 1, 1. 4, 13, 1. βούλεσιν 6, 78, 2. τῇ τύχῃ 3, 97, 2. ὡς 5, 9, 2.
ἐλπίς 3, 57, 4. 4, 81, 1. 5, 14, 1. 7, 61, 1. voc. med. 6, 87, 4.

τῶν μελλόντων 6, 31, 6. τοῦ ναυτικοῦ 2, 89, 8. τῆς Σικελίας 6, 104, 1. τοῦ φόβου 7, 61, 1. πενίας 2, 42, 3. ἔς τινα 3, 14, 1. το παρ' ἐλπίδα 4, 62, 2. ἐλπίδι 4, 17, 3.
ἐμβάλλειν 1, 49, 5. εσθαι 7, 34, 4.
ἐμβοᾶν 4, 112, 1.
ἐμβολή 2, 76, 3. 89, 6. 7, 40, 4. 70, 4.
ἔμβολον 7, 36, 4. 40, 4.
ἐμμένειν 2, 2, 1. 57. 4, 118, 9. 6, 86, 2.
ἐμπαλάσσεσθαι 7, 84, 2.
ἔμπαλιν ἢ 3, 22, 4.
ἐμπαρέχειν 6, 12, 2. 7, 56, 3.
ἐμπειρία 2, 3, 3. 4, 33, 2. 5, 72, 2. 6, 18, 7.
ἐμπειρότερον, τό 2, 87, 3.
ἐμπίπτειν 2, 48, 1.
ἐμπλήκτως 3, 82, 4.
ἔμπνους 1, 134, 3.
ἐμπολιτεύειν 4, 106, 1.
ἐμπορεύεσθαι 7, 13, 3.
ἐμπόριον 1, 13, 3.
ἐν Διονύσου 8, 94, 1. ἐν Ἀθήναις 5, 18, 10. bei 2, 25, 3. 4, 5, 1. 7, 4, 7. 8, 15, 2. οἱ ἐν Μυκάλῃ Ἕλληνες 1, 89, 1. οἱ ἐν Μαραθῶνι ꝛc. ſtereotyp 2, 34, 3. τοὺς ἐν Ὀλπαις Ἀμπρακιώτας ἥκοντας 3, 106, 1. für ἐς beim Pſ. 1, 87, 4. 4, 14, 1. 7, 71, 6. 87, 3. bei e. Subſt. 8, 11, 4. bei ξυναθροίζειν 2, 99, 1. ἐν τῷ τείχει 3, 68, 3. ἐν παράπλῳ κεῖσθαι 1, 44, 2. ἐν τῇ νυκτί 2, 3, 1. ἐν σπονδαῖς 1, 55, 3. 7, 18, 3. ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει 1, 87, 4. ἐν τῷ αὐτῷ 3, 11, 2. ἐν ᾧ 3, 39, 2. vgl. 84, 2. ἐν δικασταῖς 3, 53, 1. ἐν εἰδόσι μαχηγορεῖν 2, 36, 3. vgl. 1, 68, 2. ἐν ἑαυτοῖς παρακελεύεσθαι 4, 25, 6. ἐν τοῖς πρῶτοι 1, 6, 2. vgl. 7, 24, 3. 71, 3. 8, 90, 1. ἐν τοῖς πρώτοις 7, 19, 4. 8, 89, 2. ἐν ἐνὶ κινδυνεύειν 2, 35, 1. ἐν ὁμῖν 2, 64, 2. vgl. 65, 9. ἐν δικασταῖς 3, 53, 1. οἱ ἐν τέλει 1, 10, 6. vgl. 6, 88, 11. ἐν κράτει 2, 29, 4. ἐν βλάβῃ 5, 52, 2. ἐν μέτρῳ 6, 1. ἐν παύλῃ 6, 60, 2. ἐν ἕξει εἶναι 2, 64, 2. ἐν δυνάμει εἶναι 3, 93, 2. εἶναι ἐν διανοίᾳ 6, 65, 1. ἐν παρασκευῇ ꝛc. εἶναι 2, 80, 2. ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἐγίγνετο imperf. 1, 137, 4. ἐν ὀργῇ ἔχειν 2, 8, 3. ἐν θεραπείᾳ ἔχειν 1, 55, 1. vgl. 3, 9, 1. ἐν ὀλιγωρίᾳ ποιεῖσθαι 4, 5, 1. (ἐν) καιρῷ 4, 59, 3. ἐν οἷς ἀπέδειξα 2, 62, 1. ἐν ἐπισιολαῖς ἴστε 7, 11, 1. ἐν νόμῳ καταδικάζειν 5, 49, 1. γνώμη ἐν τῷ ἀγγέλῳ ἀφανισθεῖσα 7, 8, 2. ἐν ὀργῇ τὸν Ἀ. ἐν τῇ καθέδρᾳ εἶχεν 2, 18, 3. vgl 5, 29, 3. an 1, 10, 6. während 2, 65, 4. ἐν ᾧ ſ. ὅς. ἐν ᾧπερ ἀπόλλυται 8, 89, 3.
ἐνάγειν 1, 67, 2. 8, 26, 1.
ἐναγεῖς 1, 126, 1.
ἐναλλαγῆναι 1, 120, 2.
ἐναντίος 1, 93, 3. 3, 52, 3. 5, 36, 1. μεταβολή 2, 43, 3. ἐναντία πολεμεῖν 1, 29, 1. ἐξ ἐναντίας 7, 44, 4. τοὐναντίον τῆς βασιλείας 2, 97, 4. vgl. 3, 43, 1. τἀναντία 3, 67, 3. 6, 79, 2.
ἐναντιοῦσθαι. τινός 1, 136, 4. ἠναντιῶσθαι 2, 40, 4.
ἐναποκλᾶν 4, 34, 3.
ἔνατος 1, 117, 3.
ἐνδεής 1, 10, 4. 70, 2 77, 2. 102, 1. 3, 83, 2. ἐνδεεστέρως 2, 35, 2.
ἐνδέχεσθαι 1, 124, 2. 4, 10, 2. 18, 3. 92, 2. mit dem Ac. oder Da u. Inf. 8, 27, 3. darauf eingehen 3, 31, 2. vgl. 8, 50, 1.
ἔνδηλος 4, 41, 3. ἔ. τι ποιεῖν 4, 132, 2.
ἐνδημος 5, 47, 10.
ἐνδιδόναι 2, 49, 2. 3, 37, 1. 4, 35, 1. τὰ πράγματα 2, 65, 6. πόλιν 4, 76, 2. 5, 62, 1. 7, 48, 3 ſich ſchwach zeigen 7, 66, 3. τὶ 2, 12, 1. μηδέν 6, 78, 4. τῷ γεγενημένῳ 6, 72, 2.
ἔνδοθεν 2, 79, 2. 7, 73, 4. 8, 71, 3.
ἐνδοιάζειν 1, 122, 3.
ἐνδοιαστῶς 6, 10, 3.

ἐνείλλειν 2, 76, 1.
ἐνεῖναι 1, 80, 3. 8, 43, 4.
ἕνεκα 1, 5, 1. 57, 2. τούτου ἕ. ἵνα 5, 43, 3. ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕ. 8, 92, 9. vom Zweck 5, 53, 2.
ἕνεκεν 6, 2, 6.
ἐνεργός 3, 17, 1.
ἔνερσας 1, 6, 2.
ἐνευδαιμονεῖν 2, 44, 1.
ἔνθα 6, 45, 2?
ἔνθεν (τε) καὶ ἔνθεν 2, 76, 2. 7, 81, 5.
ἐνθένδε 1, 36, 3. 2, 1. ἐ. ἄνδρες 6, 10, 1.
ἐνθυμεῖσθαι 2, 40, 2. 7, 18, 3. 8, 68, 2. τινός 1, 42, 1. π. τι 5, 32, 1. ἐντεθύμηται 1, 120, 4. mit dem Partic. eb.
ἐνθυμία 5, 16, 4.
ἐνθύμησις 1, 132, 6.
ἐνθύμιον 7, 50, 4.
ἐνιαύσιος 6, 54, 6.
ἐνιέναι 6, 29, 3.
ἐνίστασθαι 8, 69, 2.
ἔννατος 1, 117, 3.
ἐνοικοδομεῖν 6, 51, 1. 8, 16, 3.
ἐνορᾶν 1, 95, 4. 7, 36, 2.
ἔνορκος 2, 72, 3.
ἐνσπόνδους 1, 31, 2. 40, 3.
ἐνταῦθα 1, 11, 1. nach e. Partic. 6, 60, 2. eben so ἕ. δή 1, 91, 3.
ἐντιτρίζεσθαι 6. 90, 3.
ἐντελευτᾶν 2, 44, 1.
ἐντελής 6, 45, 2.
ἐντίμως 5, 11, 1.
ἐντεῦθεν 1, 5, 1. 2, 74, 1.
ἐντομή 1, 93, 3.
ἐντόνως 5, 70.
ἐντός 1, 16, 1. 48, 2. 133, 1. 2, 76, 2. 5, 2, 2. ἐντὸς τοῦ ἀκρωτηρίου 5, 90. ποιεῖσθαι 2, 83, 4. τὰ ἐ. 2, 49, 1. vgl. 7, 22, 2.
ἐντυγχάνειν 2, 43, 2. 4, 132, 3.
ἐξαγγέλλειν 4, 27, 3.
ἐξάγγελος 8, 51, 1.
ἐξάγγελτος 8, 14, 1.
ἐξάγειν 3, 45, 3. 4, 79, 1.
ἐξαιρεῖν 3, 113, 4. 5, 43, 3. ἐξεῖσθαι 6, 24, 1. 8, 28, 1. ἐς 90, 6.
ἐξαλείφειν 3, 57, 2.
ἐξαλλάσσειν 5, 71, 2.
ἐξανάγεσθαι 8, 16, 2.
ἐξαναχωρεῖν π 2, 88, 2.
ἐξανδρεῖν 2, 49 3.
ἐξαπιλλάσσεσθαι 4, 28, 3.
ἐξαπίνης 3, 89, 4.
ἐξαργυρίζειν, ρεῖν 8, 81, 3.
ἐξαρτᾶσθαι 6, 96, 2.
ἐξαρύεσθαι 4, 107, 2.
ἐξεῖναι 8, 86, 2.
ἐξεἰργεσθαι 3, 70, 4.
ἐξελαύνεσθαι 4, 35, 3.
ἐξελέγχειν 3, 64, 3.
ἐξέρχεσθαι 1, 70, 3. 4. 3, 108, 2. 5, 31, 4.
ἐξεπάζειν 2, 7, 3. 7, 35, 1.
ἐξέτασις ὅπλων 4, 74, 3.
ἐξηγεῖσθαι 1, 71, 4. 138, 4. 3, 55, 2. 7, 50, 4.
ἐξῆς 1, 20, 1.
ἔξιέναι (ἔημι) 1, 46, 3.
ἐξιέναι 1, 46, 3. 7, 3, 1. στρατείας 1, 15, 2.
ἐξικνεῖσθαι 1, 70, 2.
ἐξισοῦν 5, 71, 3. 6, 87, 5.
ἐξίστασθαι 2, 61, 2. 4, 28, 2.
ἔξοδος 3, 20, 2. 5, 14, 3.
ἐξοικεῖν 2, 17, 1.
ἐξοκοῦν 5, 47, 11.
ἐξομᾶν 6, 88, 11. 7, 14, 1.
ἐξουσία 1, 38, 3. 3, 45, 3. 4, 39 2. mit dem Inf. 7, 12, 3.
ἐξυπαλλάσσεσθαι 4, 28, 3
ἔξω 2, 83, 2. 3, 94, 1. 6, 49, 22 οἱ ἔ. 4, 66, 2. 5, 14, 2. 8, 92, 3. mit dem Ge. 1, 9, 3. 2, 65, 4. 3, 61, 2. 114, 2. 4, 8, 6. 5, 97.
ἐξωθεῖν 2, 90, 4. 5, 71, 1. 6, 34, 6.
ἔξωθεν 2, 49, 3. 3, 22, 5. 5, 10, 2. τὸ ἔ. τεῖχος 2, 13, 6. οἱ ἔ. 5, 57, 1. 8, 92, 3. τὰ ἔ. 1, 65, 2.
Ἑορδοί 2, 98, 4.
ἐπαγγέλλειν 3, 16, 3. 5, 47, 3 6, 56, 1. στρατιάν 7, 17, 1 εσθαι 8, 10, 1. ὥστε 8, 86, 6.
ἐπάγειν 1, 107, 3. 6, 69, 1. νόμον 1, 87, 3. εσθαι 1, 3, 1. 2, 2, 2. 4. 3, 10, 2. 5, 41, 1.

45, 1. 6, 10, 1. von Waaren 1, 81, 1.
ἐπαγωγή 3, 82, 1. 100, 1. 7, 24, 3. 34, 5.
ἐπαγωγύς 4, 88, 1. 5, 111, 3.
ἐπαινεῖν 1, 86, 1. 2, 45, 1. 3, 57, 1.
ἐπαίρειν 3, 45, 4. ασθαι 1, 25, 4. 42, 1. 2, 11, 2. 3, 45, 1. 4, 121, 1. 8, 2, 1.
ἐπαίτιος 5, 65, 2.
ἐπακτός 6, 20, 3. 7, 28, 1.
ἐπαληθεύειν 4, 85, 1. 8, 52, 2.
ἔπαλξις 2, 13, 5.
ἐπαμφοτερίζειν 8, 85, 2.
ἐπαναγκάζειν. Inf. erg. 5, 31, 3.
ἐπαναγωγή 7, 4, 5. 34, 5.
ἐπανάθεσις 5, 17, 2.
ἐπανάστασις 1, 115, 4. 8, 21, 1.
ἐπαναστρέφειν 4, 130, 4.
ἐπαναχωρησις 3, 89, 3.
ἐπανειπεῖν 6, 60, 4.
ἐπανίσασθαι 3, 39, 2.
ἐπάνωθεν 2, 99, 1.
ἐπαυλίσασθαι 3, 5, 2.
ἐπαύρεσις 2, 53, 1.
ἐπεί 2, 89, 3. 6, 2, 5. 6, 79, 2. 7, 67, 3. mit dem Opt. 8, 30, 3. dem Inf. 2, 93, 2. ell. 4, 80, 2. ἐπεὶ καί 1, 12, 1.
ἐπείγεσθαι 3, 2, 2. 10, 2. 4, 3, 1. 8, 7, 1. ἐπεχθῆναι 1, 82, 5.
ἐπειδή 1, 6, 2. 3, 68, 3. 5, 18, 4. 8, 68, 4. 80, 1. ἐπειδή γε 4, 73, 2. ἐπειδὴ καί 5, 29, 2. ἐπειδή γε καὶ 6, 18, 1. ἐ. τε 1, 11, 1.
ἐπεισαγωγή 8, 92, 1.
ἐπεισφέρεσθαι 3, 53, 4.
ἔπειτα 3, 39, 7. ἐ. ἐπειδή 8, 67, 2. ἔπειτ' ἤδη 8, 46, 4. ἔ. ὕστερον 2, 9, 1. 3, 94, 1. 5, 61, 3. ἐς ἔ. 1, 130, 2.
ἐπελπίζειν 8. 1, 1. 54, 1.
ἐπεξάγειν 5, 71, 3.
ἐπεξαγωγή 5, 71, 3.
ἐπεξέρχεσθαι 1, 22, 2. 70, 4. 84, 3. 120, 4. 3, 26, 3? 38, 1. 40, 5.
ἐπεξέτασις 6, 42. 5, 89, 1. 100. 6, 38, 2.
ἐπεξιέναι 1, 84, 3. 3, 82, 8.
ἐπεργασία 1, 139, 1.
ἐπεργέσθαι 1, 25, 1.
ἐπέρχεσθαι 1, 70, 2 72, 2. 97, 1. 3, 23, 5. 26, 3? 89, 2. 4, 85, 1. 93, 2. 98, 2. 120, 1. 5, 10, 3. 110.
ἐπεσβαίνειν 2, 90, 4.
ἔπεσθαι 1, 42, 2. 3, 55, 2. 6. 89, 4.
ἐπετήσιος 2, 80, 3
ἐπέχειν 1, 23, 3. 48, 2. 2, 101, 3. 4, 124, 4. 5, 32, 5. 7, 71, 1. 8, 105, 3. τί u. τινός 2, 76, 1.
ἐπηλυγάζεσθαι 6, 36, 2.
ἐπηλύτης 1, 9, 1.
ἐπήν 5, 47, 8.
ἐπήρεια 1, 26, 2.
ἐπί. I) mit dem Genitiv. ἐπὶ τοῦ, τῷ 1, 13, 3. ἐπὶ νεῶν 2, 80, 2, οἱ ἐπὶ Θρᾴκης 1, 60, 2. 5, 67, 1. vgl. 6, 10, 3. 8, 79, 3. ἐπὶ τῆς Μυκάλης u. ἐπὶ τῇ Μ. 8, 79, 3. καθέζεσθαι ἐπὶ τῶν σεμνῶν θεῶν 1, 126, 7. ἐπ' ἐκκλησίας 8, 81, 1. nach 2, 102, 1. 8, 61, 1. 79, 3. ἐπ' οἴκου δικηρίθησαν 4, 25, 7. ἐπὶ κινδύνου πράσσειν 6, 34, 8. ἐπὶ τῶν πάλαι 6, 89, 4. ἐφ' ἡμῶν 6, 38, 2. vgl. 59, 4. ἐπ' Ἀριστείδου 5, 18, 4. ἐπὶ Διέχητις 6, 6, 3. 75, 2. ἐφ' ἑαυτῶν 1, 17, 1. 5, 67, 1. 6, 40, 3. 8, 8, 1. ἐπὶ τεσσάρων 2, 90, 1. ἐπὶ κεφως 2, 90 3. 6, 32, 3. 50, 3. 8, 104, 1.

II) mit dem Dativ ἐπὶ ναυσὶν 2, 80, 2 ἐπὶ Δηλίῳ 4, 101, 4. ἐπὶ ταῖς αὐναῖς 6, 67, 2. ἐφ' ὅπλοις 7, 28, 2. ἐπὶ τοῖς ἑαυτοῦ μένειν 4, 105, 2. ἐπ' ἐξόδῳ 5, 28, 2. ἤκμασε πόλεμος ἐπὶ ῥητοῖς χωρεῖ 1, 122, 1. vgl. 1, 13, 1. ἐπὶ τοῖς δεινοῖς εὐέλπιδες 1, 70, 2. ἐπὶ τῷ κινδύνῳ 1, 143, 2. ἐπὶ ταχεῖ πολέμῳ 6, 45, 1. ἐπὶ μεγέθει 7, 30, 3. ἐπὶ τιμωρίᾳ παράδειγμα γίγνεσθαι 5, 90. ἐπὶ τῷ παρόντι 6, 20, 1. ἐπὶ παντί 3, 45, 4. ἐπὶ φανεροῖς 1, 69, 2. ἐπὶ τῷ ὁμό-

ἐνείλλειν 2, 76, 1.
ἐνεῖναι 1, 80, 3. 8, 43, 4.
ἕνεκα 1, 5, 1. 57, 2. τούτου ἕ. ἵνα 5, 43, 3. ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕ. 8, 92, 9. vom Zweck 5, 53, 2.
ἕνεκεν 6, 2, 6.
ἐνεργός 3, 17, 1.
ἔνερσας 1, 6, 2.
ἐνευδαιμονεῖν 2, 44, 1.
ἔνθα 6, 45, 2?
ἔνθεν (τε) καὶ ἔνθεν 2, 76, 2. 7, 81, 5.
ἐνθένδε 1, 36, 3. 2, 1. ἑ. ἄνδρες 6, 10, 1.
ἐνθυμεῖσθαι 2, 40, 2. 7, 18, 3. 8, 68, 2. τινός 1, 42, 1. π. τι 5, 32, 1. ἐπενθύμησαι 1, 120, 4. mit dem Partic. eb.
ἐνθυμία 5, 16, 4.
ἐνθύμησις 1, 132, 6.
ἐνθύμιον 7, 50, 4.
ἐνιαύσιος 6, 54, 6.
ἐνιέναι 6, 29, 3.
ἐνίστασθαι 8, 69, 2.
ἔννατος 1, 117, 3.
ἐνοικοδομεῖν 6, 51, 1. 8, 16, 3.
ἐνορᾶν 1, 95, 4. 7, 36, 2.
ἔνορκος 2, 72, 3.
ἔνσπονδος 1, 31, 2. 40, 3.
ἐνταῦθα 1, 11, 1. nach e. Partic. 6, 60, 2. eben so ἕ. δή 1, 91, 3.
ἐντιχίζεσθαι 6. 90, 3.
ἐντελευτᾶν 2, 44, 1.
ἐντελής 6, 45, 2.
ἐντίμως 5, 11, 1.
ἐντεῦθεν 1, 5, 1. 2, 74, 1.
ἐντομή 1, 93, 3.
ἐντόνως 5, 70.
ἐντός 1, 16, 1. 48, 2. 133, 1. 2, 76, 2. 5, 2, 2. ἐντὸς τοῦ ἀκριβοῦς 5, 90. ποιεῖσθαι 2, 83, 4. τὰ ἐ. 2, 49, 1. vgl. 7, 22, 2.
ἐντυγχάνειν 2, 43, 2. 4, 132, 3.
ἐξαγγέλλειν 4, 27, 3.
ἐξάγγελος 8, 51, 1.
ἐξάγγελτος 8, 14, 1.
ἐξάγειν 3, 45, 3. 4, 79, 1.
ἐξαιρεῖν 3, 113, 4. 5, 43, 3. ἐξεῖσθαι 6, 24, 1. 8, 28, 1. ἐς 90, 6.
ἐξαλείφειν 3, 57, 2.
ἐξαλλάσσειν 5, 71, 2.
ἐξανάγεσθαι 8, 16, 2.
ἐξαναχωρεῖν π 2, 88, 2.
ἐξανδεῖν 2, 49. 3.
ἐξαπιλλάσσεσθαι 4, 28, 3.
ἐξαπίνης 3, 89, 4.
ἐξαργυρίζειν, ρουν 8. 81, 3.
ἐξαρτᾶσθαι 6, 96, 2.
ἐξαρτύεσθαι 4, 107, 2.
ἐξεῖναι 8, 86, 2.
ἐξεἰργεσθαι 3, 70, 4.
ἐξελαύνεσθαι 4, 35, 3.
ἐξελέγχειν 3, 64, 3.
ἐξέρχεσθαι 1, 70, 3. 4. 3, 108, 2. 5, 31, 4.
ἐξεπάζειν 2, 7, 3. 7, 35, 1.
ἐξέτασις ὅπλων 4, 74, 3.
ἐξηγεῖσθαι 1, 71, 4. 138, 4. 3, 55, 2. 7, 50, 4.
ἐξῆς 1, 20, 1.
ἔξιέναι (ἔημι) 1, 46, 3.
ἐξιέναι 1, 46, 3. 7, 3, 1. στρατείας 1, 15, 2.
ἐξιχνεῖσθαι 1, 70, 2.
ἐξισοῦν 5, 71, 3. 6, 87, 5.
ἐξίστασθαι 2, 61, 2. 4, 28, 2.
ἔξοδος 3, 20, 2. 5, 14, 3.
ἐξοικεῖν 2, 17, 1.
ἐξορκοῦν 5, 47, 11.
ἐξουμᾶν 6, 88, 11. 7, 14, 1.
ἐξουσία 1, 38, 3. 3, 45, 3. 4, 39, 2. mit dem Inf. 7, 12, 3.
ἐξπαλλάσσεσθαι 4, 28, 3
ἔξω 2, 83, 2. 3, 94, 1. 6, 49, 2? οἱ ἔ. 4, 66, 2. 5, 14, 2. 8, 92, 3. mit dem Gen. 1, 9, 3. 2, 65, 4. 3, 61, 2. 114, 2. 4, 8, 6. 5, 97.
ἐξωθεῖν 2, 90, 4. 5, 71, 1. 6, 34, 6.
ἔξωθεν 2, 49, 3. 3, 22, 5. 5, 10, 2. τὸ ἔ. τεῖχος 2, 13, 6. οἱ ἔ. 5, 57, 1. 8, 92, 3. τὰ ἔ. 1, 65, 2.
Ἑορδοί 2, 99, 4.
ἐπαγγέλλειν 3, 16, 3. 5, 47, 3. 6, 56, 1. στρατιάν 7, 17, 1 εσθαι 8, 10, 1. ὥστε 8, 86, 6.
ἐπάγειν 1, 107, 3. 6, 69, 1. ψῆφον 1, 87, 3. εσθαι 1, 3, 1. 2, 2, 2. 4. 3, 10, 2. 5, 41, 2.

45, 1. 6, 10, 1. von Waaren 1, 81, 1.
ἐπαγωγή 3, 82, 1. 100, 1. 7, 24, 3. 34, 5.
ἐπαγωγύς 4, 88, 1. 5, 111, 3.
ἐπαινεῖν 1, 86, 1. 2, 45, 1. 3, 57, 1.
ἐπαίρειν 3, 45, 4. ἐσθαι 1, 25, 4. 42, 1. 2, 11, 2. 3, 45, 1. 4, 121, 1. 8, 2, 1.
ἐπαίτιος 5, 65, 2.
ἐπακτός 6, 20, 3. 7, 28, 1.
ἐπαληθεύειν 4, 85, 1. 8, 52, 2.
ἔπαλξις 2, 13, 5.
ἐπαμφοτερίζειν 8, 85, 2.
ἐπαναγκάζειν. Inf. erg. 5, 31, 3.
ἐπαναγωγή 7, 4, 5. 34, 5.
ἐπανάστασις 5, 17, 2.
ἐπαναστάσεις 1, 115, 4. 8, 21, 1.
ἐπαναστρέφειν 4, 130, 4.
ἐπαναχώρησις 3. 89, 3.
ἐπανιπεῖν 6, 60, 4.
ἐπανίστασθαι 3, 39, 2.
ἐπάνωθεν 2, 99, 1.
ἐπαυλίσασθαι 3, 5, 2.
ἐπαύρεσις 2, 53, 1.
ἐπεί 2, 89, 3. 6, 2, 5. 6, 79, 2. 7, 67, 3. mit dem Opt. 8, 30, 3. dem Inf. 2, 93, 2. ell. 4, 80, 2. ἐπεὶ καί 1, 12, 1.
ἐπείγεσθαι 3, 2, 2. 10, 2. 4, 3, 1. 8, 7, 1. ἐπειχθῆναι 1, 82, 5.
ἐπειδή 1, 6, 2. 3, 68, 3. 5, 18, 4. 8, 68, 4. 80, 1. ἐπειδή γε 4, 73, 2. ἐπειδὴ καί 5, 29, 2. ἐπειδή γε καί 6, 18, 1. ἔ. π 1, 11, 1.
ἐπεισαγωγή 8, 92, 1.
ἐπεισφέρεσθαι 3, 53, 4.
ἔπειτα 3, 39, 7. ἔ. ἐπειδή 8, 67, 2. ἔπειτ' ἤδη 8, 46, 4. ἔ. ὕστερον 2, 9, 1. 3, 94, 1. 5, 61, 3. ἐς ἔ. 1, 130, 2.
ἐπελπίζειν 8. 1, 1. 54, 1.
ἐπεξάγειν 5, 71, 3.
ἐπεξαγωγή 5, 71, 3.
ἐπεξέρχεσθαι 1, 22, 2. 70, 4. 84, 3. 120, 4. 3, 26, 3? 38, 1. 40, 5.
ἐπεξέτασις 6, 42. 5, 89, 1. 100. 6, 38, 2.
ἐπεξιέναι 1, 84, 3. 3, 82, 8.
ἐπεργασία 1, 139, 1.
ἐπεργέσθαι 1, 25, 1.
ἐπέρχεσθαι 1, 70, 2 72, 2. 97, 1. 3, 23, 5. 26, 3? 89, 2. 4, 85, 1. 93, 2. 98, 2. 120, 1. 5, 10, 3. 110.
ἐπεσβαίνειν 2, 90, 4.
ἔπεσθαι 1, 42, 2. 3, 55, 2. 6, 89, 4.
ἐπετήσιος 2, 80, 3
ἐπέχειν 1, 23, 3. 48, 2. 2, 101, 3. 4, 124, 4. 5, 32, 5. 7, 71, 1. 8, 105, 3. τὶ u. τινός 2, 76, 1.
ἐπηλυγάζεσθαι 6, 36, 2.
ἐπηλύτης 1, 9, 1.
ἐπήν 5, 47, 8.
ἐπήρεια 1, 26, 2.
ἐπί. I) mit dem Genitiv. ἐπὶ τοῦ, τῷ 1, 13, 3. ἐπὶ νεῶν 2, 80, 2, οἱ ἐπὶ Θρᾴκης 1, 60, 2. 5, 67, 1. vgl. 6, 10, 3. 8, 79, 3. ἐπὶ τῆς Μυκάλης u. ἐπὶ τῇ M. 8, 79, 3. καθέζεσθαι ἐπὶ τῶν σεμνῶν θεῶν 1, 126, 7. ἐπ' ἐκκλησίας 8, 81, 1. nach 2, 102, 1. 8, 61, 1. 79, 3. ἐπ' οἴκου διεχρήσαν 4, 25, 7. ἐπὶ κινδύνου πράσσειν 6, 34, 8. ἐπὶ τῶν πάλαι 6, 89, 4. ἐφ' ἡμῶν 6, 38, 2. vgl. 59, 4. ἐπ' Ἀριστείδου 5, 18, 4. ἐπὶ Δαχητις 6, 6, 3. 75, 2. ἐφ' ἑαυτῶν 1, 17, 1. 5, 67, 1. 6, 40, 3. 8, 8, 1. ἐπὶ τεσσάρων 2, 90, 1. ἐπὶ κερως 2, 90 3. 6, 32, 3. 50, 3. 8, 104, 1.

II) mit dem Dativ ἐπὶ ναυσ ν 2, 80, 2 ἐπὶ Δηλίῳ 4, 101, 4. ἐπὶ ταῖς εὐναῖς 6, 67, 2. ἐφ' ὅπλοις 7, 28, 2. ἐπὶ τοῖς ἑαυτοῦ μένειν 4, 105, 2. ἐπ' ἐξόδῳ 5, 28, 2. ἡκισια πόλεμος ἐπὶ ὁητοῖς χωρεῖ 1, 122, 1. vgl. 1, 13, 1. ἐπὶ τοῖς δεινοῖς εὐέλπιδες 1, 70, 2. ἐπὶ τῷ κινδύνῳ 1, 143, 2. ἐπὶ ταχεῖ πολέμῳ 6, 45, 1. ἐπὶ μεγέθει 7, 30, 3. ἐπὶ τιμωρίᾳ παράδειγμα γίγνεσθαι 5, 90. ἐπὶ τῷ παρόντι 6, 20, 1. ἐπὶ παντὶ 3, 45, 4. ἐπὶ φανεροῖς 1, 69, 2. ἐπὶ τῷ ὁνό-

μαι ηξιώθησαν 6, 33, 6. παρανομίαν ἐπὶ τοῖς κακοῖς ὀνομασθῆναι 4, 98, 3. πέμπειν ἐπὶ στρατεύματι 6, 29, 2. λέγει ἐπ' αὐτοὺς ἔπαινον 2, 33, 3. χρήματα ἐπ' αὐτῇ διδόναι 2, 101, 4. ἡ τύχη ἐπ' αὐτοῖς οὐδὲν ἔλασσον ξυμβάλλεται 3, 45, 4. ἐπὶ τούτοις 6, 45, 1. 62, 3. verſch. 1, 65, 1? ἔχων ἐπ' ἀξιώσει τι ἀνυπευθῖν 2, 65, 5. ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς δέδιμεν 3, 56, 4. ἐπὶ χρήμασιν ἐπίδειξις 3, 42, 3. ἐπὶ διαβολῇ καταπλεῖν 6, 61, 5. ἐπὶ τῷ ὑπόπτῳ 6, 85, 3. ἐπὶ κακουργίᾳ ἐπιτηδεύειν 1, 37, 2. τοῖς ἐπὶ σμίκι τεταγμένοις 2, 70, 1. vgl. 3, 13, 4 4, 133, 2. 7, 4, 7. τὸν νόμον ἐφ' ὑμῖν αὐτοῖς θήσετε 1, 40, 4. vgl. 6, 79, 1. ἐπὶ τῷ δήμῳ προχθῆναι 6, 61, 1. vgl. 1, 102, 3. ἐπὶ τῇ γῇ ἐκπίζειν ꝛc. 3, 92, 3. vgl. 5, 33, 1. 7, 19, 2. 8, 60, 1. ἀρωγὰ ἐνείδομεν ἐπὶ τῇ στενότητι 7, 62, 1. ἐπὶ βραχεῖ πλῷ ὡρμήθησαν 6, 31, 2. ὡς ἐπὶ ναυμαχίᾳ 1, 48, 1. τἆλλα παρασκευάσας ἐπὶ τοῖς παροῦσιν 8, 54, 3. ἐπὶ τούτῳ 4, 3, 2. ἐπὶ (τῇ) τιμωρίᾳ 3, 63, 1. 7, 68, 1. ἐπὶ σωτηρίᾳ 8, 33, 3. ἐπ' ἐλευθερίᾳ 7, 82, 1. κινδυνεύειν 6, 83, 2. vgl. 1, 121, 4. 3, 42, 5. ἐπ' ὀλιγαρχίᾳ καταλῦσαι 8, 47, 2. καταίγειν ἐπὶ βασιλείᾳ 2, 95, 2. vgl. 2, 80, 3. ξυνωμοσίαι ἐπὶ δίκαις καὶ ἀρχαῖς 8, 54, 3. ἐπὶ ξυνωμοσίᾳ γεγενῆσθαι 6, 27, 2. ἐπὶ πολιτείᾳ ὤχησαν 5, 4, 2. παρακαλεῖν ἐπὶ τῇ ἡμισείᾳ τῆς γῆς 5, 31, 2. ἐπὶ τῷ νέμεσθαι ', 74, 3. ἐφ' ᾧ 1, 134, 1. 4. 30, 3. unter der Bedingung daß 1, 71, 1. ἐπὶ τοῖσδε ὥστε 2, 70, 2. ἐπὶ τούτοις 8, 43, 4. ἐφ' ἑαυτῷ 2, 2, 84, 2. ἐφ' ᾧ τε ἐξίασιν 1, 103, 1. ἐπὶ ἑτέρους γίγνεσθαι 6, 22, 3. vgl. 3, 12, 2. τὸ ἐπ' ἐκείνοις εἶναι 8, 48, 6. ἐπ' ἴσοις 8, 68, 4. vgl. ἴσος u. ὁμοῖος.

III) ἐπί mit dem Ac. bei perſönlichen Begriffen 1, 5, 1. 116, 3. zw. 2, 90, 1. αἱ ἐπὶ Μακεδονίαν 1, 58, 1. παρέσχε λόγον ἐπὶ τοὺς πολεμίους 2, 101, 3. um zu holen 1, 116, 3. 3, 105, 3. 4, 97, 2. 6, 61, 4. ἐπὶ τὰ τείχη ἀνταπαρεπάσσοντο 7, 37, 3. στρατηγὸς ἐπὶ τὰς ναῦς 3, 115, 2. ὁρμᾶν ἐπὶ τὸ τεῖχος 3, 22, 4. στρατεῦσαι ἐπὶ Ποτίδαιαν (nicht feindlich) 2, 67, 1. ἐπὶ τὴν ἓω 2, 84, 1. ἐπὶ τειχισμόν 5, 17, 2. ἐπὶ τὸ βέλτιον χωρεῖν 7, 50, 3. ἀγγελίαι ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐψευσμέναι 6, 104, 1. ἐφ' ἕκαστα 1, 80, 2. ἐφ' ὅπερ 1, 59, 1. ἐφ' ἃ 4, 18, 1. 6, 9, 3. 7, 15, 1. ὅτου ἐπ' ἐλάχιστον 3, 46, 4. ἐπὶ τὸ φανερώτερον ὑπονοεῖν 6, 83, 3. ἐφ' ἡμέραν 4, 69, 3. τὸ ἐφ' ἑαυτόν 1, 141, 5. τὸ ἐπὶ σφᾶς εἶναι 4, 28, 1. vgl. 8, 48, 6. ἐπὶ μακρότερον 4, 41, 3. ἐπὶ μακρότατον 1, 1, 2. ἐπὶ βραχύ 1, 118, 2. ἐπὶ δεκαὶ 5, 68, 3. ἐπὶ πᾶν 2, 51, 1. 5, 68, 3. vgl. ἀμφότερος, μέγας u. πολύς.

ἐπιβάθρα 4, 12, 1.
ἐπιβάλλειν 8, 108, 3.
ἐπιβάτης 8, 61, 2.
ἐπιβιῶναι 2, 65, 3.
ἐπιβλάπτειν 8, 109, 1?
ἐπιβοᾶσθαι 3, 59, 2.
ἐπιβοηθεῖν 3 23, 1. 26, 1.
ἐπιβόητος 6, 16, 1.
ἐπιβολή 1, 93, 4. 3, 20, 2. 7, 62, 3. 65, 1.
ἐπιβουλεύειν 3, 109, 3. (τινί) τι 6, 54, 3. mit dem Inf. 3, 20, 1. εσθαι 3, 96, 2. ἐπιβουλευόμενα 6, 88, 8.
ἐπιβούλευμα 3, 45, 1.
ἐπιβουλή 1, 93, 4. 7, 65, 1. γνώμης 4, 86, 4. ἐξ ἐ. 8, 92, 2.
ἐπιγίγνεσθαι 1, 71, 2. 126, 5. 4, 26, 3. 6, 26, 2.
ἐπιγιγνώσκειν 1, 70, 2.
ἐπιγράφεσθαι 5, 4, 1.
ἐπιδεικνύναι 5, 77, 4. 6, 47, 2.
ἐπίδειξις 3, 16, 1. 42, 3. 6, 31, 4.
ἐπιδεῖν 4, 132, 3.
ἐπιδημιουργός 1, 56.

ἐπιβαίνειν 6, 101, 5.
ἐπιβαφέρεσθαι 8, 8, 3.
ἐπιβιδόναι 7, 8, 1.
ἐπιβοχαὶ πολιτῶν 6, 17, 2.
ἐπιβρομή. τινί 4, 23, 1.
ἐπιβύειν 3, 40, 1. 5, 86.
ἐπιβυής 3, 4, 2. 9, 2. 8, 93, 2. πρὸς τὸ ἐ. 4, 19, 2.
ἐπιέναι 1, 72, 2. 2, 36, 3. 4, 61, 3. 128, 1. 131, 1. ἐ. πρός 1, 86, 3. τὸ ἐπιόν 4, 61, 4. 5, 9, 5.
ἐπιθαλάζειν 2, 75, 1. 8, 53, 2.
ἐπιθαλασμός 7, 75, 3.
ἐπιθαρσύνειν 8, 47, 1.
ἐπιθυμῆσαι 1, 124, 2. τὸ ἐπιθυμοῦν 1, 36, 1.
ἐπιθυμία 5, 15, 1.
ἐπικαθαίρειν 8, 20, 2.
ἐπικαθίσασθαι 4, 130, 4.
ἐπικαλεῖσθαι 3, 52, 3.
ἐπικατάγεσθαι 3, 49, 3.
ἐπικαταβαίνειν 4, 11, 1. 7, 23, 1.
ἐπικαταλαμβάνειν 3, 111, 1.
ἐπικατάγεσθαι 8, 28, 1.
ἐπικεῖσθαι 2, 27, 1. 8, 73, 4.
ἐπικελεύειν 3, 82, 5.
ἐπικηρυκεύεσθαι 7, 48, 3. ὥστε 7, 49, 1.
ἐπίκλησις 7, 68, 2.
ἐπίκλητος 4, 61, 5.
ἐπικλύζειν 6, 96, 2.
ἐπικομπεῖν 4, 126, 6. 8, 81, 3.
ἐπικουρία τινός f. τινί 6, 77, 1.
ἐπικουρικόν 4, 52, 1.
ἐπίκουρος ἀρετή 3, 67, 1.
ἐπικρατεῖν 1, 3, 2. 30, 3. 4, 19, 2. 7, 42, 5.
ἐπικρατής 6, 88, 2.
ἐπικράτησις 1, 41, 2.
ἐπικρεμάννυσθαι 1, 18, 4. 3, 40, 6.
ἐπικτᾶσθαι 1, 144, 1. 4, 61, 1.
ἐπικωλύειν 6, 17, 5.
ἐπιλαμβάνειν 2, 51, 4. 4, 27, 1. 96, 6. 133, 2.
ἐπιλέγειν 6, 28, 2.
ἐπίλειμμα 2, 50, 1.
ἐπιμαρτυρία 2, 74, 1.
ἐπιμαχεῖν 5, 27, 2.
ἐπιμαχία 1, 44, 1.
ἐπίμαχος 3, 4, 2. 4, 116, 2.
ἐπιμέλεσθαι 6, 41, 2 54, 6.
ἐπιμελής 1, 5, 2. 5, 66, 3.
ἐπιμεταπέμπεσθαι 6, 21, 1.
ἐπιμιγνύναι 1, 2, 1.
ἐπινέμεσθαι 2, 54, 4.
ἐπινοεῖν 1, 70, 2. 2, 8, 1.
ἐπίνοια 3, 46, 4.
ἐπιπαρανεῖν 2, 77, 2.
ἐπιπαρεῖναι 1, 61, 1. 4, 94, 2. 5, 10, 8.
ἐπίπεμψις 2, 39, 3.
ἐπιπίπτειν 3, 3, 3. 82, 2. 4, 4, 1.
ἐπιπλεῖν 3, 16, 3. 8, 39, 1.
ἐπιπληροῦσθαι 7, 14, 1.
ἐπίπλους ψίλιος 8, 102, 2.
ἐπιπολῆς 6, 96, 2.
ἐπιρρώννυσθαι 6, 93, 1.
ἐπισημαίνειν 2, 49, 5.
ἐπίσημος 2, 13, 3.
ἐπισκευή 1, 52, 2.
ἐπισκήπτειν 2, 73, 3.
ἐπίσκοπος 1, 115, 5.
ἐπισπένδεσθαι 5, 22, 2.
ἐπισπᾶσθαι 4, 9, 3. 130, 3. 5, 111, 3.
ἐπισπέρχειν 4, 12, 1.
ἐπισπονδαί 5, 32, 4.
ἐπίστασθαι 8, 40, 2.
ἐπιστέλλειν 3, 4, 1. 5, 37, 1.
ἐπιστολαί 1, 132, 6. ὥστε 8, 45, 1.
ἐπιστρατεύειν 4, 60, 2.
ἐπιστρέφειν 1, 61, 3.
ἐπιστροφή 2, 90, 4. 3, 71, 1.
ἐπίσχειν 3, 45, 3.
ἐπίτακτος 6, 67, 2.
ἐπιταλαιπωρεῖν 1, 123, 1.
ἐπιτάσσεσθαι 1, 140, 6. 141, 1. 2, 7, 2. 3, 22, 5. 6, 67, 1.
ἐπιτείχισμα 8, 95, 4.
ἐπιτείχισις 6, 93, 2.
ἐπιτειχισμός 1, 122, 1.
ἐπιτελεῖν 1, 108, 2. 4, 90, 4.
ἐπιτέχνησις 1, 71, 2.
ἐπιτήδειος 1, 60, 2. 95, 4. 2, 20, 2. 5, 21, 1. 6, 66, 1. 8, 66, 2. 70, 2. ἐπιτήδειον 2, 81, 3. ἐπιτήδεια 2, 52, 3. 4, 69, 1. 6, 22, 3.
ἐπιτηδείως 1, 19, 1. 4, 54, 3.
ἐπίτηδες 3, 112, 3.
ἐπιτήδευμα 1, 32, 2. 2, 37, 2.
ἐπιτήδευσις 2, 36, 3.
ἐπιτίθεσθαι 2, 24, 2. 6, 61, 3.

ἐπιτιμᾶν 4, 27, 4.
ἐπιτίμησις 7, 48, 4.
ἐπιτολαί 2, 78, 2.
ἐπιτρέπειν 1, 28, 2. 71, 1. 2, 65, 2. 72, 3. 5, 31, 3. 6, 15, 3. 40, 2. 3. 7, 18, 4. ἐπιτετραμμένοι τὴν φυλακήν 1, 126, 6.
ἐπιτροπεύειν τινά 1, 132, 1.
ἐπιτροπή 5, 31, 3.
ἐπίτροπος 1, 107, 1. 131, 2. 132, 1.
ἐπιτυγχάνειν 3, 3, 4.
ἐπιφανές 8, 87, 4?
ἐπιφέρειν 1, 141, 3. 2, 74, 2. 3, 42, 3. 82, 3. ὅπλα 5, 49, 3. ἐλευθερίαν 4, 86, 3. ὀργάς 8, 83, 2.
ἐπιφήμισμα 7, 75, 7.
ἐπιφθόνως 3, 82, 9. διακεῖσθαι 1, 75, 1.
ἐπιφορά 6, 31, 3.
ἐπίφορος 2, 77, 4.
ἐπίχαρτος 3, 67, 3.
ἐπιχειρεῖν 1, 128, 2. εἶσθαι 2, 11, 3.
ἐπιχείρησις 3, 82, 3. 5, 9, 1. τινός 1, 70, 4. vgl. 33, 3. 7, 43, 1.
ἐπιχρῆσθαι 1, 41, 1.
ἐπιχωρεῖν 4, 107, 1.
ἐπιχώριον 6, 27, 1.
ἐπιψηφίζειν 6, 14. ἐς 1, 87, 1.
ἐποικεῖν 6, 86, 2. 7, 27, 2.
ἔποικος 2, 27, 1. 7, 57, 9.
ἔπος 2, 41, 2. 3, 67, 5.
ἐποτρύνειν 6, 69, 3.
ἑπτακαιδέκατος 4, 101, 1. 7, 28, 3.
ἐπωτίδες 7, 34, 4.
ἔρανος 2, 43, 1.
ἐργάζεσθαι 1, 93, 1. 2, 72, 4.
ἔργον 1, 68, 2. 3, 82, 3. Gewerbe 2, 40, 1. οὐδὲν ἔ. 6, 80, 3. ἔργων ἐπιμέλεια 3, 46, 3. φυλακή 3, 82, 6. vgl. 5, 108. 6, 34, 8. ἔργῳ 2, 42, 1. 3. 5, 111, 3. Thatsache 1, 22, 2. 73, 2. 2, 41, 2. 42, 1. 3, 82, 6. 6, 40, 3. das Leiden 1, 68, 2. Gefecht 1, 49, 6. 105, 4. 2, 43, 1. Wirklichkeit 1, 69, 4. Gehalt 6, 79, 2.
Ἔρεσος 3, 18, 1.
ἐρημία 1, 71, 4. 6, 85, 3. 8, 71, 2.
ἐρῆμος 1, 28, 3. 49, 4. 2, 51, 3. 3, 67, 2. 5, 75, 3. 6, 78, 1. ἐρήμη δίκη 6, 61, 6. ἐρῆμα τῆς πόλεως 2, 17, 1.
ἐρημοῦν 2, 44, 2. 3, 58, 4. 5, 4, 2.
ἐρίζειν 5, 79, 3.
ἔρις 2, 54, 2.
ἕρμα 7, 25, 5.
ἑρμηνεύειν 2, 60, 4.
Ἐρυξαδαΐδας 4, 119, 1.
Ἐρύθραι 3, 24, 1.
ἔρχεσθαι 1, 4. 117, 2. 4, 83, 1. 120, 1. 130, 2. 6, 40, 2. χρήματα 6, 71, 2 τὰ γεγενημένα 8, 96, 1. mit dem Inf. Fu. 7, 57, 1. ἐς τὸ αὐτό 1, 36, 4. ἐς ἐπίνοιαν 4, 92, 1. ἄγαν ἐς ὀλίγους 8, 89, 2. ἐπὶ τὰ πράγματα 1, 89, 1. διὰ μάχης 2. 11, 2. διὰ δίκης 6, 60, 3. ἐλθόντες 5, 55, 2.
ἔρως 3, 45, 4.
ἐρωτᾶν 1, 5, 2. 3, 68, 1.
ἐρωτικῶς 6, 54, 3.
ἐς u. εἰς 1, 1, 2. 4, 70, 3. 92, 4. 113, 1. 5, 72, 3. ἐς τοῦ περιπολάρχου 8, 92, 2. ἐχώρουν ἐς Ἄργος 5, 58, 3. κατοικίζειν ἐς 1, 103, 2. bis 4, 67, 4? ἄρχων ἐς Εὔβοιαν 8, 5, 1. vgl. 8, 8, 3. αἱ ἐς Μυτιλήνην νῆες 3, 26, 1. χρῆσθαι ἐς τὸν μόχλον 2, 4, 2. ἐς τὴν θάλασσαν ἀπειλημμένον 4, 113, 2. ἐς τὰ ἱερὰ θύειν 6, 54, 5. ἐς τοὺς Λεοντίνους ξυμπολιτεύσας 6, 4, 1. ἀναστῆναι ἐς χωρίον 1, 87, 2. ἀνακεῖσθαι ἐς τὰς ναῦς 7, 71, 2. καταλύειν ἐς τὴν νῦν πόλιν 2, 15, 2. πέμπειν ἐς τὸ στράτευμα 4, 93, 2. ἐς τὰ ὅπλα ἰέναι 8, 92, 6. ἦλθεν ἐς ἀνθρώπους 1, 9, 1. vgl. 40, 1. 8, 47, 2. χωρήσατε ἐς αὐτούς 4, 95, 2. ἐκδοῦναι ἐς ἐκείνους 8, 21, 2. ἐς αὐτόν 6, 77, 2. ἐς αὐτοὺς περιποιεῖν 8, 48, 1. φέρειν ἐς τοὺς πολλοὺς ἀρετήν 1, 33, 2. καλὸν ἐς τοὺς Ἕλληνας τὸ ἀγώνισμα φανεῖσθαι 7, 56, 1. vgl. 6, 31, 4. ἐς ὑμᾶς οἴσομεν 6, 41, 2. ἐς ὑμᾶς εἰπεῖν

6, 89, 1. vgl. 1, 72, 2. 4, 58. ἐς πάντας ὁμοῖα διαιτήματα 1, 6, 1. ἐς τοὺς Εἵλωτας πράσσειν τι 1,65,2. vgl. 131,1. ἐς ὑμᾶς ἐλπίδες 3, 14, 1. ὀργὴ ἐς Μυτιληναίους 3, 44, 3. ἐς ὀλίγους οἰκεῖν 2, 37, 1. ἡ ἐς τοὺς ὀλίγους καὶ τοὺς πολλοὺς ξύγκρασις 8, 97, 2. τὰ ἐς τοὺς ἄλλους 3, 11, 3. ἡ ἐς τὸ θεῖον νόμισις 7, 86, 4. τὸ ἐς τοὺς ἐπικούρους ἀκριβές 6, 55, 4. ἔχθρα ἐς τινα 2, 68, 5. ἡ ἐς αὐτὸν ὀργή 2, 65, 1. ὑποθορυβεῖν ἐς τὸν Κλέωνα 4, 28, 1. περιεστήκει ὑποψία ἐς τὸν Ἀλκιβιάδην 6, 61, 3. vgl. 4, 51, 1. αἰτίαι ἐς τοὺς Ἀ. 1,55,3. vgl. 79,1. εὐεργεσίαν ἐς βασιλέα κατέθετο 1, 128, 3. vgl. zu 1, 68, 1. ἡ εὐεργεσία ἡ ἐς Σαμίους 1, 41, 2. ἐς τοὺς ξυμμάχους ὠφέλιμον 1, 91, 4. προκαταλαμβάνειν ἐς τὴν ἐπιχείρησιν 1, 33, 3. ἐς ἀνάγκην ἀφῖχθαι 1, 124, 2. ἐς φυλακὴν ποιεῖσθαι 3, 3, 3. ἐς τὰ κοινὰ προτιμᾶται 2, 37, 1. ἐς τὸ φανερὸν λέγειν 1, 23, 5. vgl. 6, 3. ἐς χάριν μαλακίζεσθαι 3, 37, 2. πέμπειν ἐς φυλακήν 7, 4, 7. anders 8, 29, 1. ἐς ἀσθένειαν νεωτερίζειν 7, 87, 1. ἐς εὐτέλειαν σωφρονίσαι 8, 1, 4. ἐς ἀδικίαν ἀποδιδόναι 3, 63, 4. πολλὰ ἔχω ἐς ἐλπίδα 1, 144, 1. ἐξηλέγχθη ἐς τὸ ἀληθές 3, 64, 3. ξύλα ἐς μηχανάς 4, 13, 1. ἡ ἐς σοὺς πολέμους ἀνδραγαθία 2, 42, 2. ἀργότεροι ἐς τὸ δρᾶν τι 7, 67, 3. ἄλογον ἐς τι 1, 32, 2. νεώτερος ἐς τὸ ἄρχειν 6, 12, 2. γενόμενος ἐς τὴν μετάστασιν πρόθυμος 8, 74, 1. πιστὸν ἐς ξυμμαχίαν 3, 11, 2. ἐς πόλεμον αὐτάρκης 2, 36, 2. ἐς τὰ ὁμοῖα σπεύδειν 5, 37, 4. προθυμεῖσθαι τὰ ἐς Βοιωτούς 5, 39, 2. τὰ ἐς τὸν πόλεμον 5, 67, 3. ἐς ἑξήκοντα ναῦς μηνὸς μισθός 6, 8, 1. in Bezug auf 4, 17, 1. 138, 3. 2, 37, 2. 64, 5. 65, 3. 97, 5? 3, 11, 2. 37, 2. 4. 4, 92, 4. 5, 75, 2. 6, 92, 1. 7, 69, 3. ἐς ἔδαφος 3, 68, 2. ἐς χρημάτων λόγον 3, 46, 3. ἐς οὐδέν 7, 59, 2. 87, 6. ἐς ὅσον 1, 123, 1. τριήρεις ἐς πλῆθος ἐγένοντο 1, 14, 2. ναυτικὸν ἐς πέντε ναῦς 7, 33, 1? ἐγένοντο ἐς τριακοσίους ξυνωμόται 8, 73, 1. vgl. 3, 20, 2. 7, 30, 3. 8, 32, 2. ἡμέραι ἐς ἃς ἔδει στρατεύειν 4, 89, 1. vgl. 6, 16, 6. 8, 67, 1. ἐς διακοσίους τινάς 8, 21, 1. τελευτᾶν ἐς νύκτα 1, 51, 1. vgl. zu 3, 108, 3. ἐς τὸ ἡδονὴν ἔχον ὁρίζειν 3, 82, 8. ἐς τοῦτον τὸν καιρόν 3, 84, 2. ἐς ὃ ἐμεμνηντο 5, 66, 1. ἐς τὰ πρῶτα 3, 39, 2. ἐς τὰ μάλιστα 8, 6, 3. ἐς ὀψέ 8, 23, 2. zw. ἐς τὸ ἀκριβὲς εἰπεῖν 6, 82, 3. ἐς ἔπειτα 1, 130, 2. ἐς αὖθις 4, 63, 2. zw. 1, 137, 3.

ἐσαγγέλλειν 4, 27, 3.

ἐσαγγελθέντων 1, 116, 3. mit dem Part. 1, 131, 1.

ἐσακούειν τι 1, 82, 3.

ἐσβάλλειν 2, 79, 5. 100, 3. 4, 25, 5. 5, 71, 3. 8, 86, 2. εσθαι 8, 31, 2.

ἐσβολή 2, 57. 3, 112, 2. 6, 18, 1. 8, 31, 2.

ἐσηγεῖσθαι 3, 20, 1.

ἐσήγησις 5, 30, 1.

ἐσηγητής 8, 48, 5.

ἐσθήματα 3, 58, 3.

ἐσιέναι 4, 118, 9. 5, 35, 2. 60, 5. ἐς τὰς σπονδάς 5, 46, 4. ἐσῄει αὐτοὺς τὰ δεινά 6, 31, 1. vgl. 4, 30, 1.

ἐσκεῖσθαι 6, 32, 2.

ἔσοδος 7, 51, 2.

ἐσοικοδομεῖν 2, 75, 3.

ἑσπέρα. ἀφ' ἑ. 3, 112, 2. 7, 29, 2.

ἐσπίπτειν 3, 98, 1. 4, 4, 1.

ἐσπλεῖν 3, 51, 2. 114, 1.

ἔσπλοι 4, 8, 3. 7, 24, 3. 41, 1.

ἐσσάμενος 3, 58, 4.

ἐσφέρειν 5, 38, 5. 8, 67, 2. εσθαι 3, 98, 2.

ἐσφορά 1, 141, 3.

ἐσφορεῖν 2, 75, 4.

ἔσχατος. ἐκ τῶν ἐπ' ἔσχατα τοῦ

ἄστιως 8, 95, 2. ἐπ' ἴσχατον ἀγῶνος 4, 92, 3.
ἔσω 4, 109, 1?
ἑταιρία 3, 82, 4.
ἑταιρικόν 8, 48, 2.
ἑταῖροι 8, 92, 5.
ἕτερος 2, 51, 1, 7, 41, 2. ἑτέρα εὐτυχοῦσα ῥώμη 7, 63, 3. vgl. 1, 71, 3. mit dem Ge. 1, 28, 2. außerdem 4, 67, 2. ἕτεροι 2, 64, 4. 3, 38, 3. 64, 1. 4, 87, 3. μηδ' ἕτεροι 3, 64, 2. 6, 88, 3. ἕτερος τοσοῦτος 6, 37, 1. οὐδὲ μεθ' ἑτέρων 2, 67, 5. vgl. 7, 42, 6. 44, 1. 59, 1. οἱ ἕτεροι 3, 73, 1. 4, 44, 1. 68, 5. 5, 5, 1. mit ἑκάτερος verwechselt 4, 73, 5.
ἕτης 5, 79, 3.
ἔτι ἐν τῇ εἰρήνῃ 3, 13, 1. ἔτι ἐν ταῖς εὐναῖς 3, 112, 2. ἔτι πολλῆς νυκτός 8, 101, 2. καὶ ἔτι νῦν 7, 13, 1. außerdem 7, 7, 3. 46. 48, 5. 59, 2. weiter 1, 126, 3. 6, 59, 5. ἡ ἔτι ἀπόλαυσις 2, 42, 3. auf die Zukunft bezogen 2, 51, 4. 6, 86, 4. 7, 48, 5. zw. 1, 13, 1.
ἑτοιμάζεσθαι 6, 17, 2. 64, 5. vgl. 1, 46, 1.
ἕτοιμος 1, 28, 3. 4, 21, 2. 8, 9, 1. ἑτοῖμα ἦν 2, 3, 3. τὰ ἑ. 1, 20, 4. 70, 3.
ἔτος. ὥρα ἔτους 2, 52, 1.
εὖ 3, 38, 3. 7, 48, 4.
εὐβουλία 2, 97, 5.
εὐδαιμονῆσαι 8, 24, 4.
εὐδαιμον, τό 2, 43, 3.
εὐεπίθετος 6, 31, 4.
εὐεργεσία. τινός 1, 129, 3.
εὐήφοδος 6, 66, 2.
εὔζωνος 2, 97, 2.
εὐήθης 3, 83, 1.
εὐθύς. ἐκ τοῦ εὐθέος 1, 34, 2. 3, 43, 2.
εὐθύς 4, 54, 1. 8, 96, 2. 8, 7, 1. beim Part. 4, 43, 1. εὐθὺς ἐπὶ τὴν γέφυραν 4, 118, 4. ὑπὲρ τῆς πόλεως εὐθὺς κεῖσθαι 6, 96, 1.
εὐκαθαίρετος 7, 18, 2.
εὔκοσμος 1, 84, 3. 6, 42.
εὐλάκα 5, 16, 5.
εὐλογία 2, 42, 1.
εὔλογος 6, 79, 2. τὸ ε. 4, 87, 2.
εὐλόγως 4, 61, 5.
εὐμεταχείριστος 6, 85, 3.
εὐναί 6, 67, 2.
εὔνοιά τινος 1, 22, 2.
εὐνόων 6, 64, 4. τὸ εὔνουν 4, 87, 2.
εὐοργήτως 1, 122, 1.
εὔορκος 5, 29, 3.
εὐπορεῖν 6, 34, 3. 44, 2.
εὐπορία 3, 45, 4.
εὔπορος 2, 64, 3. 4, 10, 3. 6, 17, 4.
εὐπόρως 6, 90, 3.
εὐπραγία, εὐπραξία 1, 33, 2.
εὐπρέπεια 3, 11, 2. 82, 9.
εὐπρεπής 1, 37, 3. 3, 82, 3. 6, 6, 8, 3. 76, 3. 8, 66, 1. τὸ 3, 38, 2. 44, 2. ἐκ τοῦ ε. 7, 57, 6.
εὐπρεπῶς 4, 60, 1. 61, 5. 6, 6, 1.
εὐπροφασίστως 6, 105, 3.
εὔρημα 5, 46, 2.
εὑρίσκεσθαι 5, 32, 5.
εὐρυχωρία 2, 83, 2.
εὐσέβεια 3, 82, 9.
εὐσταλής 3, 22, 2.
εὐτέλεια 8, 1, 4.
εὐτελής 8, 46, 2.
εὐπραπέλως 2, 41, 1.
εὐτυχές, τό, οἱ 2, 44, 1.
εὐτυχεῖν πλείω 6, 23, 3.
εὐτύχηται 7, 77, 3.
εὐτυχίαι 2, 44, 2.
εὐφύλακτα 3, 92, 5.
εὔψυχον, τό 2, 43, 3.
ἐφαιρεῖσθαι 3, 100, 2. 4, 38, 1.
Ἔφεσια 3, 104, 3.
ἐφήκειν 8, 67, 2.
ἐφιέναι 1, 95, 4. εσθαι 4, 106, 5. mit dem Inf. Fu. 6, 6, 1.
ἐφικνεῖσθαι 3, 72.
ἐφίστασθαι 3, 82, 2. τοῦ πλοῦ 2, 91, 3.
ἔφοδος 1, 6, 1. 3, 56, 3. 4, 129, 5. 6, 99, 3. 7, 44, 3.
ἐφαδώτατος 6, 66, 2.
ἐφολκός 4, 108, 4.
ἐφορᾶν 3, 104, 1. 6, 67, 2. 69, 5.
ἐφορμεῖν 3, 31, 1. ηθῆναι 6, 49, 3.
ἐφορμή 6, 90, 3.

ἐφόρμησις 2, 89, 7.
ἐφορμισθῆναι 6, 49, 3.
ἔφορμος 3, 6, l. 76, l.
Ἐφύρη 1, 46, 2.
ἐφυστερίζειν 2, 82, 3.
ἐχέγγυος 3, 46, l.
ἔχειν 2, 29, l. ἔχοντες ἃ ἔχουσιν 1, 140, 3. vgl. 4, 17, 2. τὴν πόλιν 8, 66, l. τέλος 4, 118, 7. 5, 41, 3. ἐραστὴς ὢν εἶχεν αὐτόν 6, 54, 2. ἰσχύν 1, 36, l. κατηγορίαν 8, 91, 2. ὄνομα 3, 101, 2. καιρόν 1, 42, 2. κακὸν οὐδέν 8, 86, 2. οὐκ ἔλασσον 1, 105, 4. πλέον 7, 36, 2. πάντα ἀτελῆ 5, 46, 5. δουλωσαμένους ἔχειν 6, 76, 2. vgl. 39, 2. διὰ χειρός 2, 13, 2. 76, 3. μετὰ χεῖρας 1, 138, 4. ἐν ὀργῇ 2, 8, 3. δ' ὀργῆς 2, 60, 3. δ' ἡσυχίας 2, 22, 2. ἐν θεραπείᾳ, αἰτίᾳ 1, 55, 2. αἰτίαν 3, 16, 3. τὴν γνώμην 3, 25, 2. ἡδονήν 3, 9, l. 82, 8. 4, 108, 4. βέβαια, εἰ 6, 34, 5. behaupten 4, 98, 3. beſchützen 2, 74, 2. ὅπερ ἔσχε μὴ πορθεῖν 1, 73, 3. εἶχον οὐδὲν σφίσιν αὐτοῖς χρήσασθαι 4, 34, 3. χάριν 8, 87, 5. ſyn. mit παρέχειν. αἰσχύνην 1, 5, l. ἐπωνυμίαν 1, 9, l. vgl. 2, 41, 2. 4, 126, 4. τὴν αἴσθησιν 2, 61, 2. δόξαν 5, 9, 3. οὐχ ἕξειν ὅθεν ὠφελήσουσιν 4, 8, 6. Inf. erg. 6, 76, 3. ἔχων verſetzt 1, 9, l. 5, 71, 3. ἔσχον erhielt, erlangte 6, 2, l. 54, 2. 76, 3. beſetzte 1, 103, 3. σχήσω werde erlangen 6, 6, 3. ἕξω 6, 17, 5. ἀγῶνα 3, 40, 2. ὡς ἕκαστος τῆς ξυντυχίας ἔσχεν 7, 57, l. ὥσπερ εἶχεν l, 134, 3. 136, 4? 3, 30, l. 6, 57, 3. εἰ καλῶς σφίσιν ἔχοι 4, 117, l. ἄριστα ἔσχον 5, 28, 3. ἐπ' ἀμφότερα 7, 48, 3. διὰ φυλακῆς 2, 81, 3. anlegen 1, 110, 2. 4, 11, 3. 8, 23, 2. δήλῳ 3, 29, l. vgl. 7, 1, 2. πολέμαν 1, 112, l. ἔχεται ἡ Σικελία 6, 91, 2. ἔχεσθαι ἐν ἀπόρῳ 1, 25, l. γνώμης 1, 140, l. ἔργου 1, 49, 6. τοῦ λόγου 4, 66, 2.
ἕχθος 1, 103, 2.
ἔχθρα τινός 6, 78, 2. ἐχθίονα ἐγκλήματα 4, 86, 4.
ἐχθρός. οἱ ἐ. ἡμῶν 6, 18, l.
ἐχυρός 2, 62, 5. τὸ ἐ. 5, 109. 7, 77, 6.
ἐχυρῶς 5, 26, 3.
ἕως. πρὸς ἕω 4, 103, 3.
ἕως ἀμέ 3, 108, 3.

ζεῦγμα 7, 69, 4.
ζευγνύναι 1, 29, 2.
ζεῦγος 5, 50, 3.
ζημιοῦν. γνώμην 3, 43, 4. χρήμασιν 2, 65, 2. ὡσομαι u. ωθήσομαι 3, 40, 2.
ζυγόν 5, 68, 3.

ἤ oder 4, 27, 3? für εἰ δὲ μή 1, 78, 3. 121, 4. 5, 63, 3. verbindet den No. u. Ac. Part. 4, 5. eben ſo ἤ—ἤ den Da. u. Ac. 6, 24, 2. anaſ: kolouthiſch geſtellt 6, 18, l. 24, l. 8, 39, 2. 46, l. ἤ—ἤ καί 6, 90, l.
ἤ als. ἤ (ἦ) 1, 60, 2. 7, 80, l. ἐκ τοὐμπαλιν ἤ 3, 22, 4. μείζω ἢ κατὰ δάκρυα 7, 75, 4. ἢ ὡς 5, 20, l. ἢ οὐ 2, 62, 4. 3, 36, 3. πρότερον ἤ mit den Conj. 7, 63, l. ἤ mit dem Inf. 4, 66, 2. fehlt ſcheinbar 1, 33, 2.
ἦ που ἄρα 5, 100.
ἦ 2, 55, l. mit dem Ge. 3, 16, l. ἐδύναντο 2, 70, 2. ἦ καὶ μᾶλλον 1, 11, 2.
ἦβη 2, 46.
ἡγεῖσθαι 1, 10, 2. 77, 4. 5, 28, 2. αἰτίας 5, 71, 2. betrachten mit dem Ac. 2, 44, 3. u. Inf. eb. entſchloſſen ſein. ἡσυχίαν ἔχειν 5, 40, 3. ἡγήσασθαι 1, 18, 4. 6, 40, l.
ἥδεσθαι βραχέα 3, 40, 2.
ἡγεμονία 4, 91, 2. 5, 16, 2. 69, 2.
ἥδεσθαι βραχέα 3, 40, 2.
Ἡιονεία, ία 8, 90, 3.
ἤδη 6, 51, 2. 7, 4, 3. χειμῶνος ἤδη 1, 30, 4. beim Superl. 6,

31, 6. schon jetzt 1, 42, 2. ἤδη ἡ παρασκευή 1, 82, 3. demnächst 2, 35, 3. 6, 32, 2. 65, 4. nach ἐνταῦθα ꝛc. 6, 44, 3. sofort 6, 34, 8. in Erfahrungssätzen 2, 77, 3. 4, 62, 2. vgl. 2, 89, 5. verdächtig 5, 106. local 2, 96, 3. 3, 95, 1.

ἡδονὴ λόγων 3, 40, 1. vgl. 6, 83, 3. ἀκοῆς 3, 38, 5. τῶν ἐποιρυνόντων 1, 84, 2. ἐν ἡ. 1, 99, 2. ἔχειν 3, 9, 1. 82, 8. καθ' ἡδονήν 2, 37, 2. 65, 6. 6, 17, 3. πρὸς ἡδονήν 2, 65, 5. ἡδονὴν ἔχειν 3, 9, 1. 82, 8. 4, 108, 4.

ἡδύς 2, 40, 3.

Ἤδωνες, Ἠδωνοί 1, 100, 3.

Ἠιών 4, 7.

ἥκειν 6, 8, 1.

ἡλικία 1, 80, 1. 3, 67, 2. 5, 26, 3. 43, 1. 6, 24, 2. 26, 2. 7, 60, 3. 64, 1. τέκνωσιν ποιεῖσθαι 2, 44, 2.

ἥλιος 7, 87, 1.

ἡμέρα. ἡ ἡ. ἐγένετο 7, 81, 1. περὶ τὰς αὐτὰς ἡ. τῆς μάχης 2, 83, 1. καθ' ἡμέραν 2, 37, 2. 3, 37, 1. 82, 2. ἐφ' ἡμέραν 4, 69, 3.

ἡμέτερος 4, 10, 3. οἱ ἡ. 4, 126, 1.

ἡμίθεος 5, 16, 5.

ἥμισυ 1, 8, 1. 4, 83, 3. 5, 16, 6. ἡ ἡμίσεια τῆς στρατιᾶς 6, 62, 4. vgl. 5, 31, 2.

ἤν 6, 79, 1. nachgestellt 3, 31, 1. 6, 13, 2. 79, 1. ἢν μή 2, 24, 1. 5, 47, 7. καὶ ἤν, ἤν καὶ 5, 45, 1.

ἠπειρωτικόν 3, 94, 3.

ἠπειρῶτις 1, 35, 4.

ἤπερ 1, 142, 2. 2, 67, 1.

ἤπου (γε) δή 1, 142, 1.

Ἡραῖον 3, 68, 2.

ἡσσᾶσθαι 4, 64, 1. 6, 69, 4. 8, 66, 3. δεινοῦ 4, 37. ῥήματος 5, 111, 3.

ἥσσων 2, 3, 3. 3, 45, 1. οὐχ ἧσσον 1, 8, 1. 6, 78, 2. οὐδὲν ἧσσον 5, 31, 4. οὐδενὸς ἥσσων, ἧσσον 2, 60, 4. 7, 29, 4.

ἡσυχάζειν 1, 120, 4. 3, 71, 1. 4, 4, 1. 7, 58, 1. τῆς νυκτὸς τὸ ἡσυχάζειν 7, 83, 3. ἡσυχάσαι 3, 74, 3.

ἡσυχῇ 8, 69, 2.

ἡσυχία 5, 53, 2. καθ' ἡσυχίαν 3, 48.

ἥσυχον, τό 6, 34, 4.

ἤτοι — γε 2, 40, 2.

θάλασσα 1, 13, 1. 120, 2. 128, 5. Ἑλληνική 1, 4. στάδιοι τῆς 2, 86, 2.

θαλασσεύειν 7, 12, 2.

θαλάσσιος 1, 7, 2.

θάμβος 6, 31, 6.

θανάτου δίκη 3, 57, 3. πλὴν θ. 4, 54, 2. ohne Art. 2, 24, 2. 3, 44, 2.

θαρσεῖν 1, 69, 3. 4, 108, 4. 7, 37, 1. τὸ θαρσοῦν 1, 36, 1. θαρσῆσαι 3, 82, 7.

θάρσησις 7, 49, 1.

θάτερα. ἐς τὰ ἐπὶ θ. 1, 87, 2. vgl. 7, 37, 2.

θαυμάζειν 1, 38, 1. τῶν 3, 38, 1. 6, 36, 1.

θέα. κατὰ θέαν 5, 7, 2.

θεατής 3, 38, 3. θεαθὲν sonst ꝛc.

θειάζειν 8, 1, 1.

θειασμός 7, 50, 4.

θεῖν δρόμῳ 3, 111, 1. 4, 67, 5.

θεῖον 5, 70, 105. 7, 77, 4! θεῖος νόμος 3, 82, 6.

θέλειν u. ἐθέλειν 2, 51, 3. 6, 34, 4.

θεός, ἡ 2, 13, 4. ὁ θ. 7, 77, 4!

θεραπεία 3, 11, 3. ἐν θ. ἔχειν 1, 55, 1.

θεραπεύειν 2, 51, 3. 6, 29, 3. 61, 4. ἄλλα 6, 89, 1. τὰ ἱερά 4, 98, 2. τὸ ναυτικόν 2, 65, 4. τὴν ἄνοιξιν 4, 67, 3. τὸ δίκαιον 6, 79, 1. τὸ μὴ θορυβεῖν 6, 61, 4. μὴ λείπεσθαι 7, 70, 3. τὸ θεραπεῦον 3, 39, 5.

θέρμαι 2, 49, 1.

θέρος 2, 1.

θέσις 1, 37, 2.

Θεσσαλία 1, 2, 2. Θεσσαλοί 1, 102, 3.

θεωρεῖν 5, 18, 1. 50, 2. ἐς — 3, 104, 3.

θεωρία 6, 24, 2.

θήκη 1, 8, 1.

θορυβεῖν 6, 61, 4. εἶσθαι 4, 129, 5. 130, 3.
θρανῖται 6, 31, 3.
θράσος 1, 120. 4. 4, 92, 5.
Θράσυλλος 5, 59, 5.
Θρασυμηλίδας 4, 11, 1.
θρασεῖα 7, 77, 3.
Θριῶζε 1, 114, 2.
θροῦς 4, 66, 2. 6, 46, 2.
θύειν. ἐς τὰ ἱερά 6, 54, 5.
θύματα 1, 126, 4.
θυμούμενον, τό 1, 36, 1. 90, 2.
θυσία 2, 38, 1.

Ἰάς 4, 61, 2.
ἰδέα 1, 109, 1. 2, 19, 1. 51, 1. 3, 62. 1. 6, 76, 3. 7, 81, 6.
ἰδίᾳ 1, 132, 2. 2, 44, 2. 60, 3. 67, 1. 3, 34, 1. 5, 42, 3. 7, 48, 5.
ἴδιος 2, 60, 3. 4, 20, 1. 65, 4. 8, 94, 3. τὰ ἴ. 2, 37, 2.
ἰδιώτης 2, 48, 2. 65, 4. 4, 2, 2.
ἰέναι 1, 40, 2. 5, 18, 1. ἐπί τινα 3, 12, 2. ἐπί τι 2, 36, 3. 8, 92, 3. ἔς τι 1, 78, 2. 121, 1. ἐς ἐπίνοιαν 3, 46, 4. πρός 1, 71, 2. für προσιέναι 1, 4. ᾔεσαν 1, 1, 1. 4, 42, 3.
ἱέναι γλῶσσαν 3, 112, 3. ἧκαν 4, 38, 1.
Ἱέρα 3, 88, 1.
ἱερομηνία 3, 56, 1. 5, 54, 2. ίαι 65, 1.
ἱερόν 1, 134, 2. 4, 90, 2. 6, 44, 3.
ἱερός. γῆ 1, 139, 2. ἱερά 2, 13, 4. 3, 104, 7. 5, 116, 1. 6, 19, 3. τέλεια 5, 47, 10. καὶ ὅσια 2, 52, 2.
ἱερῶσθαι 5, 1, 1.
ἱζάνειν 2, 76, 1.
ἱκανός 4, 72, 4. 6, 17, 6. 8, 56, 3.
ἱκνεῖσθαι 1, 99, 3. 5, 40, 1.
ἵναπερ 4, 48, 4.
Ἰόνιος 6, 30, 1.
Ἱπποκράτης 6, 5, 4.
ἵππος. διακοσία 1, 62, 2.
ἱπποτροφία 6, 12, 2. 15, 2.
Ἰσθμοῖ 5, 18, 10.
ἰσοκίνδυνος 6, 34, 7.
ἰσομοιρεῖν 6, 39, 1. πρός τινα 6, 16, 4.
ἰσομοιρία 5, 69, 2. 7, 75, 6.
ἰσονομεῖσθαι 6, 38, 4.
ἰσονομία 3, 82, 8.
ἰσόνομος 3, 62, 2.
ἰσοπαλής 2, 39, 2.
ἰσόρροπος τῶν ἔργων 2, 42, 1.
ἴσος 2, 42, 1. 3, 45, 1. 4, 59, 3. 6, 16, 4. 7, 27, 3. καὶ παραπλήσιος 7, 42, 2. δίκαι ἴσαι καὶ ὁμοῖαι 5, 27, 2. ἀπὸ τῆς ἴσης 1, 15, 3. ἐπὶ τῇ ἴσῃ καὶ ὁμοίᾳ 1, 27, 1. ἴσον ἔχειν 5, 31, 3. βουλεύεσθαι 1, 91, 4. 2, 44, 3. ἴσα ξυναπονεύοντες 7, 71, 3. μέτεστι πᾶσι τὸ ἴσον 2, 37, 1. τὸ ἴσον νέμειν 1, 71, 1. τῷ ἴσῳ τὰ ἐγκλήματα μετελθεῖν 1, 34, 2. ἐς ἴσον καθιστάναι 1, 39, 1. ἐν ἴσῳ (ἐστίν) 2, 60, 4 61, 3. gleichmäßig 6, 78, 1. ἐξ ἴσου νέμειν 1, 120, 1. δεδιέναι 4, 62, 3. ἀμύνεσθαι 4, 63, 2. ἀπὸ ἴσου 3, 84, 1. ἐν τῷ ἴσῳ στερίσκεσθαι 4, 106, 2. ἐκ τοῦ ἴσου γίγνεσθαι 2, 3, 3. ἀπὸ τοῦ ἴσου ὁμιλεῖν 1, 77, 2. vgl. § 3. 136, 3. 143, 4. 2, 89, 1. 4, 19, 2. 5, 101. κριταὶ ὄντες ἀπὸ τοῦ ἴσου 1, 99, 2. 3, 37, 5. vgl. 42, 4. ἐξ ἴσου 1, 120, 1. ἐκ τοῦ ἴσου 3, 12, 2. ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις 5, 79, 1. ἐπὶ (τῇ) ἴσῃ 1, 145, 5. 5, 15, 2. ἴσα ξυναπονεύειν 7, 71, 3. ἴσα καὶ ἱκέται 3, 14.
ἵστασθαι 4, 52, 1. ἑστηκώς 1, 130, 1. ἄνεμος κατὰ βορέαν ἑστηκώς 6, 104, 3. στῆναι ὀρθῶς 5, 102. εὖ ἑστώτων τῶν πραγμάτων 5, 46, 2. μετά τινος 1, 33, 3. 3, 39, 2. τὸ τῆς τύχης μεθ' ἡμῶν στῆναι 7, 61, 2. ἔχειν πρὸς ὅ τι χρὴ στῆναι 3, 11, 3. πρὸς τὴν ἐκείνων γνώμην στῆναι 4, 56, 4. ὅσιοι πρὸς οὐ δικαίους ἱστάμεθα 5, 104.
ἰσχύειν 1, 142, 2. ἰσχῦσαι 1, 3, 2.
ἰσχυρίζεσθαι 3, 44, 2. 4, 23, 1. 6, 55, 1. 7, 49, 4.

ἰσχυρός. τεῖχος 4, 9, 4. ἰσχυρόν (τι) 3, 6, 1.
ἰσχύς. μάχης 2, 97, 5. φύσεως 1, 1, 138, 3. ἰσχύος θράσος 4, 92, 5. δικαίωσις 4, 86, 4. παρὰ ἰσχὺν τῆς δυνάμεως 7, 66, 3. ἰσχὺν ἔχειν 1, 36, 1.
Ἰταλιώτης 6, 44, 4.
Ἰχθῦς 2, 25, 3.
Ἴων 8, 39, 2.
Ἰωνία 1, 2, 3.

κά 5, 78, 2.
καθαιρεῖν 1, 4. 77, 4. 3, 13, 6. 5, 103, 1. 6, 92, 5. 4, 116, 2.
καθαίρειν 1, 4.
κἀθαιρέτης 4, 83, 3.
καθαιρετός, έος 1, 121, 3.
καθαρός 5, 8, 2.
καθέδρα 2, 18, 3.
καθέζεσθαι 1, 24, 4. 136, 2. 7, 67, 2.
καθέλκειν 6, 34, 4.
κάθεξις 3, 47, 3.
καθηγεῖσθαι 6, 4, 2.
καθῆσθαι 3, 38, 5. 4, 124, 4. Aug. 5, 58, 4.
καθιέναι. ἅρματα 6, 16, 2. τείχη 4, 103, 4.
καθῖσα 4, 93, 1. 6, 66, 1.
καθιστάναι 2, 75, 1. 4, 78, 6. 117, 3. 8, 39, 2. ἐς ἔκπληξιν 6, 36, 2. ἐς ἴσον 1, 39, 1. ἀνέλπιστον 3, 46, 1. mit dem Inf. 1, 140, 6.
καθίστασθαι, καταστῆναι, καθεστάναι 1, 49, 2. 3, 86, 2. 4, 75, 1. 5, 4, 3. 88. 8, 90, 2. κέρας εὐώνυμον Σκιρῖται 5, 67, 1. πρέσβεις 3, 70, 2. ἐπὶ τὸ πλῆθος 4, 84, 2. ἐς τοῦτο 8, 68, 1. ὥρα 4, 6, 2. ἡλικία 2, 36, 2. πόλεμος 1, 1, 1. 3, 3, 1. (ἄρχων) 6, 55, 3. ἐν τῷ ὁμοίῳ 2, 49, 3. καθεστῶτος 1, 76, 2. vgl. 132, 2. 4, 80, 2. 97, 2. τὸ καθεστός 1, 73, 1. für εἶναι 1, 6, 3. 102, 3. vgl. 3, 10, 1. ἐπὶ Ἀθηναίους 4, 97, 2. ἐς ἐπιμαρτυρίαν 2, 74, 1.
καθίστασθαι, καταστήσασθαι. φυλακήν 4, 82. ὧν ἔδει 1, 125. ἀρχήν 6, 54, 4. ἐς τοιοῦτον 8, 76, 4. ἐς τὸ ξυμφέρον 4, 60, 1.
καθόσον 6, 88, 1.
καθότι 6, 8, 3.
καθύπερθεν 5, 59, 3.
καθυπέρτερος 5, 14, 1.
καί 1) und. ἐπὶ Καύνου καὶ Καρίας 1, 116, 3. vgl. 2, 79, 2. 3, 109, 3. 113, 1. 6, 31, 2. 88, 9. τοὺς Πελοποννησίους καὶ ἀστυγείτονας 1, 80, 2. vgl. 5, 112. οἱ ξύμμαχοι καὶ νησιῶται 5, 84, 2. τὸ ἥμισυ καὶ τὸ πλέον 7, 80, 3. vgl. 48, 4. u. 3, 17, 1. αὐτοὺς καὶ τοὺς μετοίκους 4, 90, 1. verbindet Verschiedenartiges. μετρία ἐσθὴς καὶ ἐς τὸν νῦν τρόπον 1, 6, 3. ἐν ᾧ — καὶ ὅπερ 6, 89, 5. μετὰ τῶν φυγάδων καὶ προσλαβόντες 1, 26, 3. vgl. 7, 20, 2. αὐτοὺς καὶ τὰ ἑαυτῶν ἔχοντας 5, 18, 3. τιμωροὶ καὶ νομίζοντες 4, 2, 2. τοῖς σπαρτοῖς καὶ ποιοῦντες 4, 48, 2. πολλῷ θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι 3, 77, 1. διὰ θορύβου καὶ ἄσιτοι 7, 40, 3. ἀπαράσκευοι καὶ ἐξαίφνης 3, 4, 1. τῷ ἀδοκήτῳ καὶ ἀμφοτέρωθεν 5, 10, 7? τοῦ χειμῶνος πελευτῶντος ἤδη καὶ πρὸς ἔαρ 5, 39, 2. ἀπέφαινε πολλὴν εὐπορίαν καὶ καρτερὸν ὂν αὐτό 4, 3, 2. 5, 10, 4. ἅμα τῷ τειχισμῷ καὶ τοῦ ἦρος ἀρχομένου 7, 20, 1. περὶ τὴν Λοκρίδα καὶ ἅμα φυλακήν 2, 26. ἰδὼν καὶ ἅμα πρὸς τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν 5, 9, 3. ἐπὶ πλεῖστα εἴδη καὶ μάλιστα εὐτραπέλως 2, 41, 1. τοῦ χειμῶνος τελευτῶντος ἤδη καὶ πρὸς ἔαρ 5, 39, 2. von Participien 1) verschiedene Tempora. προσδεόμενοι καὶ παρασχόμενοι 2, 42, 2. vgl. 6, 90, 3. 7, 48, 4. νομίσαντες καὶ ὄντες 5, 34, 3. vgl. 7, 85, 4. ἐλθόντας καὶ κεκτημένους 7, 66, 2. 2) verschiedene Casus. ἐπελθὼν καὶ ὄντων 1, 2, 1. vgl. 2, 28. 4, 29, 1. 6, 52, 2. 7, 50, 2. 8, 45, 1. 108, 3. ἀποτειχισθείσης αὐτῆς καὶ ἔχων 1, 65, 1. vgl. 68, 1. ἀναπεπαυμένους καὶ ἑορτῆς οὔσης 7, 73, 2. ἐσομένην

καὶ ὄντες 4, 27, 1. vgl. 4, 32, 1. προισχομένους καὶ ζωγρήσαντες 3, 66, 2. ὄντι ἀσθενεῖ καὶ ἀνθρώπων οὐκ ἐνόντων 2, 25, 1. vgl. 4, 74, 1. βουλομένων τῶν Μυκηναίων καὶ δοκοῦντα 1, 9, 2. πολεμοῦντας καὶ τοῦ βαρβάρου προσδοκίμου ὄντος 1, 14, 3. vgl. 4, 8, 3. ἀπιλόμενοι καὶ ὅτι 1, 54, 4. ἀκούσαντες καὶ ἐπειδή 5, 44, 1. πυθόμενοι καὶ ὡς 5, 55, 3. ὡς ἤσθιτο καὶ ὁρῶν 4, 116, 1. σωζομένων ὑμῶν καὶ διὰ τὸ μὴ ἀντέχειν 6, 84, 1. ἄπειροι ὄντες τοῦ μεγέθους καὶ ὅτι 6, 1. οἱ Α. καὶ ὅσοι 3, 103, 1. ἀνδράσι καὶ ὅσοι 3, 68, 2. vgl. 2, 48, 2. 3, 93, 2. 7, 23, 4. 54. κατὰ τὸ παρεῖκον καὶ ᾗ 4, 36, 2. περὶ σφᾶς αὐτοὺς καὶ ὅπῃ 7, 51, 5. ὁ ὅμιλος καὶ εἴ τις 6, 32, 2. εἴτις — καὶ ὅτου πέρι 5, 18, 10. πρὶν ξυγκλῃσθῆναι καὶ ἕως ἦν 4, 67, 5. verbindet e. rel. u. selbſtſtändigen Satz 6, 64, 4. vgl. 1, 106. 4, 67, 1. 5, 2. 2. 5, 1. 7, 29, 4. ein Particip u. einen Satz 5, 61, 3. zw. 55, 3. überflüſſig beim Particip 1, 1, 1. 61, 3. 4, 19, 2. 97, 2. 7, 21, 2. 53, 3 8, 7, 1. 66, 2. 68, 3. ſynonym mit γάρ 2, 25, 4. mit e. Relativ 2, 93, 3. mit ὅτε 1, 50, 5. und auch 1, 27, 3. 4, 42, 3. und ſo auch 1, 107, 3. 4, 63, 1. 67, 4. 80, 3. 6, 17, 1. 7, 71, 6. vgl. ἅμα. und zwar 2, 96, 3. 6, 4, 3. 7, 48, 4. 8, 8, 2. 34, 2. für ἅτε 6, 36, 1. ſteht und fehlt 3, 6, 2. καὶ ταῦτα 3, 66, 2. καὶ οὔ 4, 99. καὶ δέ 1, 132, 4. καὶ — τε 1, 9, 3. καὶ — τε — καί 1, 124, 3. καὶ δύο καὶ τρία 1, 82, 3. καὶ — καί verbindet e. Dativ u. e. abſol. Ge. 8, 10, 3. anakoluthiſch 3, 67, 4. 5, 61, 2. 88. 8, 1, 4. αἰέι. ἴσα καὶ 3, 14. παραπλήσιος καί 7, 70, 1. ἐν τῷ ὁμοίῳ καί 6, 11, 1. ὁμοίως καί 4, 64, 1. 8, 76, 2. vgl. τέ.

II) auch 1, 13, 2. 3. 120, 1. 2, 46. 54, 4. 64, 3. 90, 1. 4, 2, 2 62, 1. 85, 2. 96, 1. 98, 2. 125, 1. 5, 13. 43, 1. 83, 4. 98. 109. 6, 34, 5. 76, 1. 91, 3. 7, 20, 1. 57, 5. 8, 86, 5. fürz 1, 43, 2. δράσαντές τι καὶ κινδυνεῦσαι 1, 20, 3. vgl. 4, 99. zum ganzen Satze gehörig 1, 120, 1. 138, 5. 2, 35, 1. 3, 82, 8. 4, 20, 2. 27, 3. 5, 45, 2. ἔχει δὲ καὶ οὕτως 6, 82, 1. im Nachſatze 2, 21, 1. 2, 93, 3. 7, 43, 1. 75, 1. 8, 27, 5. ἤ καὶ — ἤ καί 1, 35, 3. εἴτε καὶ — εἴτε καί 7, 60, 2. ἄλλοι δὲ καί 7, 71, 3. οἱ δὲ καί 2, 85, 1. 5, 54, 3. 6, 10, 2. 53, 1. 69, 1. 7, 85, 5. τὸ δέ τι καὶ 1, 107, 3. τί καί 6, 38, 4. εἰσὶν οἳ καὶ 2, 49, 5. 7, 13, 3. 57, 3. ὅσπερ καί 3, 114, 2. 4, 56, 2. 8, 92, 4. ὥσπερ καί 2, 15, 2. 6, 68, 2. 7, 48, 4. ὅσος καί 1, 15, 2. 2, 47, 3. 49, 4. ὅθεν καί 1, 15, 2. διὸ καί 1, 128, 1. διότι καί 6, 83, 1. 89, 3. ἐπειδὴ καί 5, 29, 2. ἵνα καί 6, 22, 2. auch nur 6, 23, 1. 90, 2. καὶ ὁποῖόν τε 1, 77, 2. ſchon. καὶ πρότερον 6, 88, 5. vgl. 1, 18, 1. καὶ πάλαι 3, 39, 5. anderé 1, 25, 4. ſogar 2, 65, 6. 3, 11, 1. 84, 2. 4, 98, 4. 6, 11, 2. 37, 2. vgl. 1, 3, 3. καὶ δίς 1, 44, 1. 5, 10, 9? vgl. 3, 87, 1. καὶ πολλάκις 2, 44, 2. καὶ αὖθις 2, 48, 2. καὶ ἀμφότερος 6, 80, 1. καὶ ἄγαν 4, 63, 3. 7, 50, 4. καὶ πάνυ 1, 3, 2. 2, 11, 4. 65, 9. 4, 129, 5. 6, 10, 2. 8, 46, 5. 50, 4. 82, 2. καὶ παντάπασιν 7, 6, 3. ἤ καὶ μᾶλλον 1, 11, 2. καὶ πολύ 1, 25, 4. 6, 22, 2. 7, 41, 3. καὶ ἐπὶ πολύ 3, 98, 1. καὶ πλείους 5, 73, 5. 6, 25, 3. καὶ πᾶν 3, 82, 1. vgl. 111, 2. καὶ ἀπὸ πάντων 4, 14, 4. καὶ ξύμπαντες 6, 18, 5. 7, 28, 2. vgl. 6, 39, 2. καὶ τὸ ξύμπαν 3, 68, 3 καὶ αἰφνιδίως 2, 53, 1. καὶ μέ-

σως 2, 66, 4. καὶ ἀλογώτερα 6, 46, 2. καὶ τὸ ἐλάχιστον 6. 105, 2. καὶ ἀπιστότατος 4, 17, 4.
III) καί τις καί 1, 75, 2. 6, 69, 1. καὶ γὰρ καί 6, 61, 2. 8, 64, 2.
Καιάδας 1, 134, 3.
καινός 3, 30, 2. ἐκ καινῆς 3, 92, 5.
καινότης 3, 38, 4.
καινοῦν τὰς διανοίας 3, 82, 3.
καίπερ 7, 75, 4.
καίριος 4, 10, 4.
καιρός 1, 58, 1. ἔργου 2, 40, 1. λόγου 2, 43, 1. τύχης 2, 42, 3. ἐστίν 4, 54, 4. 90, 3. καιρὸν ἔχειν 1, 42, 2. καιρόν u. καιρὸς λαμβάνει 2, 34, 4. ἐν καιρῷ 4, 59, 3. καιροί 1, 36, 2.
καίτοι 2, 64, 4. κ. — γε 1, 3, 2.
κακία 3, 58, 1. 61, 1.
κακίζεσθαι 1, 105, 5. 5, 75, 2.
κακοπραγεῖν 2, 43, 3.
κακοξύνετος 6, 76, 4.
κακός 6, 38, 2. 86, 2. κακόν 2, 5, 2. 42, 2. 8, 72, 2. κακὸν κακῷ ἰᾶσθαι 5, 65, 2.
κακοτροπία 3, 83, 1.
κακοῦν μέγιστον 7, 24, 3. 8, 78, 2. οὖσθαι 4, 87, 1.
κακουργεῖν 5, 16, 1.
κακοῦργος 3, 82, 7.
κακῶς 3, 78, 1. 6, 51, 1.
κάκωσις 2, 43, 3.
καλάμων ταρσοί 2, 76, 1.
καλεῖσθαι 3, 82, 7. τινός 8, 6, 3. καλούμενος 2, 19, 2. 7, 57, 7.
καλλιεπεῖσθαι 6, 83, 2.
καλός 4, 126, 4. ὀνόματα 5, 89, 1. κἀγαθοί 8, 48, 5. τὸ καλόν 5, 46, 1. 7, 71, 1. ἐν καλῷ 5, 59, 4.
καλῶς 1, 5, 2. 3, 38, 3. 5, 36, 2? 65, 6. 6, 12, 1. 6, 33, 3. ὁρᾶν 5. 9, 3. φέρεσθαι 2, 60, 2. παρέχει 5, 14, 1. παράπλου 1, 36, 3.
κάλως. ἀπὸ κάλω 4, 25, 3.
κάμνειν. κεκμηότες 3, 59, 2.
κάμπτειν 3, 58, 1.
καρδία 2, 49, 2.
Καρνεῖος 5, 54, 2.
καρπός 3, 15.
καρτερεῖν 4, 66, 2.
καρτερός 1, 49, 1.
κατά I) mit dem Ge. καθ' ἱερῶν 5, 47, 10. zw. 7, 28, 1.
II) mit dem Ac. κ. κορυφήν 2, 99, 1. κ. βορέαν ἑστηκώς 6, 104, 3. κ. πρύμναν 2, 97, 1. κ. τὸν Ἀχελῷον ἔπλευσε 3, 7, 2. ὁδὸς κατά nach — hin 7, 80, 2 vgl. χώρα. gegenüber 2, 30, 2. 4, 134, 1. κατ' ἀλλήλους ἐπολέμουν 1, 15, 3. ὁ κατ' αὐτοὺς βίος 6, 16, 5. οἱ κατὰ τὸν πόλεμον 2, 25, 3. μείζω ἢ κατὰ δάκρυα 7, 75, 4. vgl. 5, 102. 7, 45. vergleichbar 2, 62, 3. κατ' ὀλιγαρχίαν πολιτεύειν 1, 19. καθ' ἡδονήν 2, 37, 2. 65, 6. καθ' ὑπερβολήν 2, 45, 1. κατὰ λόγον 2, 89, 4. 3, 39, 4. 6, 25, 3. κατὰ πάντα ἀγαθός 4, 81, 2. vgl. 7, 58, 4. κατὰ τὸ αὐτό 5, 65, 3? 8, 5, 5. κ. τὰ αὐτά 5, 66, 3. καθ' ἓν 7, 75, 1? καθ' ὅ τι 1, 35, 3. 69, 2. 4, 118, 9. κ. πύσιν 1, 136, 2. κατ' ἐπήρειαν 1, 26, 4. für διά 2, 97, 4. 5, 97. κατὰ τὸ ὅμορον 6, 88, 1. vgl. 7, 57, 6 u. ξυγγενής. κατὰ στάσιν 3, 2, 2. τὸ καθ' αὑτόν 2, 11, 2. 87, 5. καθ' αὑτούς 3, 78, 1. vgl. 4, 65, 1. ἡ καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς πολιτεία 1, 68, 1. vgl. 6, 88, 4. κ. ξυστάσεις γίγνεσθαι 2, 21, 2. καθ' ἓν γ. 3, 10, 3. κατὰ κώμας 1, 5, 1. κ. ἔθνη 1, 3, 2. 122, 2. 6, 67, 4. κ. πόλεις 2, 15, 1. 78, 1. 3, 16, 3. κ. πόλιν 1, 122, 2. κ. μέρος 3, 49, 2. κ. τέλη 6, 42. κατ' ἀναπαύλας 2, 75, 2. κατὰ διαδοχήν 4, 8, 7. κατ' ὀλίγους 3, 111, 1. vgl. 78, 1. κατ' ὀλίγον 4, 10, 4. κατὰ βραχύ 8, 106, 2. καθ' ἑκάστους 1, 3, 2. 2, 64, 3. 7, 64, 2. καθ' ἕκαστον 2, 41, 1. καθ' ἓν ἕκαστον 7, 70, 6. vgl. 75, 1. κ. μίαν 2, 84, 1. 90, 3. κατ' ὀλίγον 1, 69, 3. vgl. ὀλίγος. κ. μόνας 1, 32, 4. κ. πόδας 3, 98, 2. 4, 126, 6. 5, 64, 2.

καταβαίνειν τροφή 8, 45, 5.
καταβάλλειν 1, 27, 2. 5, 26, 1. 8, 71, 3.
καταβιβάζειν 5, 65, 4.
καταβοᾶν 1, 115, 2.
καταβοή 1, 73, 1. 8, 87, 3.
κατάγγελτος 7, 48, 1.
καταγιγνώσκειν 3, 45, 1. 6, 34, 7.
κατάγνωσις 3, 16, 1. 82, 8.
καταγωγαί 6, 42.
καταγώγιον 3, 68, 2.
καταδαμάσασθαι 7, 81, 6.
κατάδηλος mit dem Inf. 4, 47, 1.
καταδουλώσις 3, 10, 2.
καταδύειν 1, 50, 1.
καπηνεῖν 4, 122, 1.
καπαισχύνεσθαι 6, 13, 1.
καταλήγειν 5, 83, 4.
καταλύειν 3, 99, 2.
κατακολπίζειν 8, 92, 4.
κατακομιδή 1, 120, 2.
καταλαμβάνειν 2, 18, 1. 4, 31, 3. 77, 2. 86, 1. ὅρκους 1, 9, 1. ζω. 5, 21, 2. 7, 57, 10.
καταλείπειν. παιρῶ 2, 43, 2.
καταλεύειν 1, 106.
καταληπτός 3, 11, 2.
κατάληψις 3, 33, 3.
καπελαμπάνειν 8, 17, 1.
καπαλλάσσεσθαι 6, 89, 2.
κατάλογος 6, 26, 2. 81, 4.
καταλύειν 1, 18, 1. 3, 46, 1. 5, 31, 2. 8, 58, 5. 7, 31, 3. 8, 58, 5. παρά τινι, τινά 1, 136, 2. ἐς τὴν νῦν πόλιν 2, 15, 2. σθαι 4, 18, 3. 6, 36, 3.
καταμέμφεσθαι 7, 77, 1.
κατάμεμψις 2, 41, 2. 7, 75, 4.
καπανοεῖν 1, 126, 3. mit dem Participium 2, 3, 2.
καπαπαρύ 7, 57, 5.
καπαπαύειν 1, 107, 3.
καπαπλήσσειν ἐπί τι 2, 65, 6. — πλαγῆναί τινι 1, 81, 2.
καπαπροδιδόναι 1, 86, 3. 7, 48, 4.
καπαράσαι 7, 6, 3.
καπαρᾶσθαι 7, 84, 2.
κάπαρσις 4, 26, 5.
καπασείειν 2, 70, 3.
καπασκευάζεσθαι 1, 93, 5. 2, 17, 2. 78, 3. 85, 1. Passiv 2, 85, 1. 6, 31, 6.
κατασκευή, Anlage 1, 10, 2. Mysterien 2, 5, 2. vgl. 16. 38. 65, 1. 97, 3. 6, 31, 3. πολέμου 2, 78, 3.
κατασκήπτειν τινί, ἐς τι 2, 49, 5.
κατασπέρχειν 4, 126, 5.
κατάστασις 4, 55, 2.
καταστροφή 2, 42, 2.
καταθεᾶσθαι 7, 83, 3. ὁμήρους 3, 28, 3. 4, 57, 4. δόξαν 4, 87, 4. χάριν 1, 33, 1. ξυμφοράν 4, 20, 2.
καταπραυματίζειν 4, 14, 1.
καταπρίειν 8, 46, 2.
καταφανές 1, 63, 2.
καταφέρεσθαι 1, 137, 1. 7, 71, 5.
καταφλεχθῆναι 4, 133, 1.
κατάφρακτος 1, 10, 7.
καταφρονεῖν 3, 83, 2. τινός τι 8, 8, 3. τινά 6, 34, 8. καταφρονήσας 8, 25, 3.
καταφρόνημα 2, 62, 5.
καταφρόνησις 1, 122, 4.
καταφυγὴ ἁμαρτημάτων 4, 98, 4.
καταφωρᾶν 1, 82, 1. 8, 87, 5.
κατέργειν 4, 98, 4.
κατεργάζεσθαι 6, 11, 1.
κατέρχεσθαι 5, 7, 3.
κατέχειν 1, 103, 3. 3, 105, 1. 6, 95. Ao. 1, 6, 3. 2, 62, 4. 6, 9, 3. Fu. 4, 2, 2. intr. 1, 10, 1. 3, 89, 1. 4, 32 2. (ζω. 6, 95. 8, 100, 2.) widerstehen 4, 92, 5. εσθαι 3, 12, 1. 45, 3. 107, 2. ἐς ὀλίγον 8, 38, 2.
κατηγορεῖσθαι 1, 95, 2.
κατηγορία 1, 69, 5.
κατήφεια 7, 75, 4.
καπήναι 2, 25, 3.
καποικῆσαι 3, 34, 2. 8, 108, 3. καποικεῖσθαι 1, 120, 2.
κατοικίζειν ἐς, ἐν 1, 103, 2.
καποικίσις 6, 77, 1.
κατορθοῦν 1, 140, 2. 3, 42, 5. σθαι 6, 12, 2.
καττάδε 5, 77, 1.
κάτω 1, 7, 2. 120, 2. 8, 5, 4.
κεῖσθαι 6, 54, 6. 7, 75, 1. ὅπλα 4, 130, 2. ἀπό τινος 5, 63, 3. εὐεργεσία 1, 129, 3. ζημία 3, 45, 2.

κελεύειν 1, 44, 1. ἐπί τινα 5, 72, 1. vgl. 62, 1. Syſ. 1, 72, 2.
κέλευσμα 2, 92, 1.
κέλης, κελήτιον 1, 53, 1.
κενός. νῆες 1, 27, 3. 6, 31, 3. λύγξ 2, 49, 2. διὰ κενῆς 4, 126, 4.
κενοῦν 8, 57, 1.
Κενταύρους 7, 32, 1.
κεραῖαι 7, 41, 1.
κέραμος 2, 4, 1.
κέρας 1, 110, 2. τὸ δεξιὸν κ. 6, 67, 1. κατὰ κ. 3, 78, 1. ἐπὶ κέρως 2, 90, 3. 6, 32, 2. 50, 3.
κερδαίνειν 2, 44, 3.
κέρδος 7, 57, 9. 8, 83, 2.
κεραίαιον 1, 36, 3. 6, 6, 3.
κεραλαιοῦν 3, 67, 5. 8, 53, 1.
κηπίον 2, 62, 4.
κηρύκειον 1, 53, 1.
κηρύσσειν 1, 27, 1. 4, 68, 2.
κινδυνεύειν. τῇ πόλει 2, 65, 4. 4, 117, 3. ἐν 2, 35, 1. κινδυνεύσας 2, 61, 2. εσθαι 1, 73, 2. 78, 2. 2, 35, 1. 43, 3.
κινδυνευτής 1, 70, 2.
κίνδυνος 4, 10, 2.
κινεῖν 1, 93, 1. 4, 55, 4. ὕδωρ 4, 98, 3. χρήματα 1, 143, 1. εἶσθαι 4, 76, 3. 7, 4, 5.
κλέμμα 5, 9, 3.
κλέος 2, 45, 2.
κλῆειν 4, 67, 5.
κληματίδες 7, 53, 4.
κληροῦν 6, 42.
κλῆσις 2, 94, 3.
κλίνη 2, 35, 2. 3, 68, 3.
κλυδών, ώνιον 2, 84, 2.
κοῖλος 7, 84, 3.
κοινανέειν 5, 79, 1.
κοινῇ 2, 43, 2. 4, 83, 2.
κοινός 2, 3, 2. 3, 53, 2. 65, 1? 68, 1. λόγος 5, 37, 1. λόγοι 4, 64, 2. γνώμη 5, 38, 1. τύχαι 5, 102. ἐλπίς 2, 43, 3. ἱερά 3, 57, 1. ἀγαθόν 5, 90. τὸ κοινόν 2, 37, 2. 3, 37, 4. 6, 40, 1. die Regierung 1, 90, 4. 2, 12, 1. der Staatsſchatz 1, 80, 3. τὰ κ. 2, 37, 1. 5, 37, 1. 6, 8, 2.
κοινοῦν 1, 39, 3. οὖσθαι 8, 8, 1.
κοινῶς 4, 61, 4. 6, 17, 3.
κολάζειν. Βπ. 3, 52, 2. τινός 2, 74, 2. Reb. 6, 78, 2.
κολούειν. τινί 7, 66, 3. θῆναι εὖ.
κόλπος 2, 99, 2. 3, 107, 1. 6, 30, 1.
κομιδή 4, 27, 1. 6, 21, 2.
κομίζεσθαι 2, 73, 2.
κομπεῖσθαι 6, 17, 4.
κομπώδης 5, 68, 1.
κονίορτος 4, 44, 3.
κόπτεσθαι 4, 14, 1. 26, 5.
κόρυμβος 1, 6, 2.
κοσμεῖσθαι 8, 24, 4.
κόσμος 1, 5, 1. 2, 11, 6. 4, 76, 1. 5, 66, 2. 8, 48, 3. 8, 67, 3. (ξὺν) οὐδενὶ κ. 2, 52, 1.
κοτύλη 7, 87, 3.
κουφίζειν 6, 34, 5.
κουφολογία 4, 28, 4.
κοῦφος 6, 37, 2.
κούφως ἐσκευασμένος 4, 33, 3.
κράτειν 7, 47, 2. τῆς γῆς 6, 37, 3. τῆς ἀναβάσεως 7, 42, 5. νεῶν 8, 23, 2. λόγος τοῦ ἔργου 1, 69, 4. τὸ ἀσπάθητον οὗς ἐπὶ πλεῖστον κρατεῖ 4, 62, 3. durch Rechtsſpruch 1, 28, 2. Pr. mit Pfbeb. 1, 11, 2. 3, 79, 1. 6, 80, 2. τὰ πολλὰ κρατεῖσθαι 2, 13, 2.
κράτιστοι, οἱ 7, 67, 1. τὰ κ. 3, 11, 2. ἀνθῶν 1, 19. τῆς χώρας 7, 19, 2.
κράτος 3, 13, 6. τῆ γῆς 8, 24, 1. κατὰ κ. 3, 97, 2. 103, 1. 7, 41, 1. 8, 70, 1. ἐν κράτει 2, 29, 4.
κρατύνειν 1, 69, 1. εσθαι 3, 82, 6.
κρείσσων 1, 8, 3. 3, 83, 1. 84, 2. πίλις κ. ἐσὶ χρωμένη 3, 37, 3. χρημάτων 2, 60, 4. ἀπὸ τοῦ κ. 1, 77, 3. τὰ κρείσσω 4, 10, 2. κρεῖσσον λόγου 2, 50, 1. ἐλπίδος 2, 64, 1.
κρημνώδης 7, 84, 3.
κρίνειν 2, 40, 2. 5, 85, 2. 6, 39, 1. mit e. Prädicat 2, 40, 3. 5, 113. εσθαι 4, 80, 2.
Κρομμυών 4, 42, 4.
κροῦειν. κέκρουκα 6, 46, 1. εσθαι πρύμναν 1, 50, 5.
κρύσταλλος 1, 67, 2. 6, 34, 2.

ῥύμιος. τῆς σταυρώσεως ἡ κ. 7, 25, 5.
ῥωβύλος 1, 6, 2.
κιᾶσθαι 2, 62, 5. 3, 82, 8. κτηθῆναι 1, 123, 2. κεκτῆσθαι 2, 62, 4.
κτῆσις 1, 18, 2. 4, 105, 1.
κτίσις 1, 18, 2.
κύαμος 8, 66, 1.
κύκλος 2, 13, 6. 3, 78, 1. 6, 98, 2. 102, 1. ταυταχῇ κύκλῳ 3, 68, 2. 7, 79, 3.
κυκλοῦσθαι 4, 32, 3. 127, 2.
κύκλωσις 4, 128, 1.
κῦμα 3, 89, 3.
κυπαρίσσινος 2, 34, 2.
κύριος 2, 62, 2. 4, 18, 1. 5, 30, 2. 34, 3. 53, 1.
Κύρρος 2, 100, 3.
κύρωσις 6, 103, 3.
κωφῶν 4, 135.
κωλύειν 1, 35, 3. 2, 8, 3. 37, 2. 8, 40, 3. mit dem Inf. 1, 142, 2. der Inf. etg. 2, 64, 2. 6, 91, 6. 7, 56, 1. intr. 1, 144, 2. κωλύεσθαι 1, 142, 1.
κώλυμα 1, 16. 7, 53, 4.
κωλύμη 1, 92.
κωλυτής 3, 23, 3. 8, 50, 1.
κώμη 1, 5, 3.
κωπήρης 4, 118, 5.

λαγχάνειν 3, 50, 2. 5, 21, 1.
Λακωνικός 5, 56, 3. ἡ 2, 35, 1.
λαμβάνειν. τὴν ξυμμετρίαν 3, 20, 3. ἀγαθόν τι 4, 17, 3. σωφροσύνην 8, 64, 3. τὸ ἐπίφθονον 2, 64, 4. αἰτίαν 2, 18, 2. καιρόν τι. καιρόν 2, 34, 4. οἴκτῳ 3, 59, 1. μείζονος 6, 27, 2. ἄσμενος, ὡς 6, 60, 3. ποθεινῶς 2, 42, 3? πολεμίως 3, 56, 2. 4, 17, 2. ὑπόπτως 6, 53, 3. für ὑπολαμβάνειν 4, 106, 1. λαμβάνεσθαι 3, 24, 2.
λαμπρός 6, 54, 2.
λαμπρύνεσθαι 6, 16, 3.
λαμπρῶς 1, 49, 6. 2, 7, 1. 8, 75, 2.
λανθάνειν 1, 69, 3. 4, 32, 1.
λάρναξ 2, 34, 2.
Λάφιλος 5, 19, 2.
λαχανισμός 3, 111, 1.
λέγειν 1, 53, 1. 8, 66, 1. τι 1, 39, 1. 2, 65, 5? entbehrlich 1, 68, 1. τὸ αὐτό 5, 31, 5. ὃ λέγομεν 6, 85, 3. ἄμεινον 3, 42, 4. ὡς λέγομεν 5, 85, 2. ὡς ἐλέγετο 7, 86, 4. ὥσπερ λέγονται 6, 37, 1. mit dem Inf. 6, 29, 3. 8, 93, 2. λεγόμενα 3, 82, 6.
λεῖα 8, 3, 1. 41, 2.
λεῖα 2, 97, 3.
λείπεσθαι 1, 10, 4. 2, 12, 3. 85, 2. 6, 72, 2. τινός 1, 131, 1. 6, 72, 1.
λειποστράτιον 1, 99, 1.
λειποψυχεῖν 4, 11, 1.
λειπόγεως 1, 2, 2.
λεπτός 3, 83, 4. 7, 36, 3.
Λέρος 8, 26, 2.
Λευκίμμη 1, 30, 1.
Λεωκράτης 1, 105, 2.
λήθη 2, 44, 2.
ληίζειν, εσθαι 3, 85, 1.
ληστεία 1, 11, 1.
ληστεύειν 7, 18, 4.
λῃστ(ρ)ικόν 1, 4.
λῆψις 5, 110. 8, 71, 2.
λιθοβόλος 6, 69, 3.
λίθος. οἱ λ. 3, 43, 2.
λιμπάνειν 8, 17, 1.
λίπα 1, 6, 3.
λίνον 4, 26, 5.
λινοῦς 1, 6, 2.
λογάδην 4, 4, 1. 31, 3. 6, 66, 2.
λογίζεσθαι 1, 76, 2. 3, 82, 7. 5, 87.
λόγιον 2, 8, 2.
λογισμός 2, 40, 4. 6, 34, 6.
λογογράφος 1, 21, 1.
λογοποιεῖν 6, 38, 1.
λόγος 1, 2, 3. 122, 3. 4, 26, 3. 5, 113. 8, 46, 3. χω. 7, 56, 4. mit dem Ge. 1, 69, 4. 2, 42, 1. κρεῖσσον λόγου 2, 50, 1. λόγον ὑπολείπειν 8, 2, 2. εἰς λ. 5, 85, 2. λόγοι 5, 113. γίγνονται 5, 22, 2. λόγους ποιεῖσθαι 1, 128, 5. 2, 101, 1. λόγῳ εἰπεῖν 1, 22, 1. κοινῷ λόγῳ χρῆσθαι 5, 37, 2. λόγῳ σκοπεῖν 2, 43, 1. Grund 1, 102, 3. 6, 61, 1. Auftrag 5, 76, 2. Vorſchlag 4, 66, 2. λόγους ποιεῖσθαι 4, 118,

μετάμελος 7, 55, 1.
μετανάστασις 1, 2, 1.
μεταπέμπειν 1, 112, 1.
μεταποιεῖσθαι 1, 140, 2. 2, 51, 3.
μεταπόργιον 3, 22, 2.
μετάστασις 4, 74, 4. 6, 20, 1. 8, 74, 1.
μεταχειρίζειν 1, 13, 2. 4, 18, 2. 7, 87, 1.
μεταχωρεῖν 5, 112, 1.
μετέρχεσθαι 1, 34, 2. 124, 1.
μετέχειν. πλεῖστον 1, 84, 3. τοῦτο 6, 40, 1. τινί 2, 16? τινῶν 8, 86, 2. μετασχεῖν 2, 72, 2.
μετέωρος 1, 48. 1. 2, 8, 1. 4, 26, 2. 6, 10, 3. τὸ μ. 2, 77, 2.
μετιέναι 1, 34, 2. 4, 62, 2. 8, 73, 4.
μετοικία 1, 2, 3. μέτοικοι 7, 63, 2.
μετωνόμασται ὄνομα 1, 122, 4.
μέτριος 1, 6, 3. 4, 19, 3. 30. 3.
μετρίως 2, 35, 2. 2, 65, 3. 4, 20, 2.
μέτρον 6, 1. 8, 95, 2,
μετωπηδόν 2, 90, 3.
μέχρι 1, 30, 3. mit dem Conj. ohne ἄν 1, 137, (2.) μ. τοῦδε 3, 108, 3. vgl. 1, 71, 3. μ. τοσούτου ἕως 1, 90, 3. οἱ μέχρι 2, 101, 2. μ. τοῦ δικαίου 3, 82, 8. μ. του 4, 135. μ. ὀψέ 7, 83, 2. μ. τότε 8, 24, 3.
μή 1, 71, 1. 76, 1. 90, 1. 118, 2. 3, 22, 6. 40, 6. 4, 87, 1. 118, 3. 5, 110. 6, 18, 1. 80, 5. ὁ μὴ ῥηθεὶς λόγος 3, 53, 3. μὴ-αἰτίᾳ 4, 87, 3. μὴ μεθ' ὑμῶν 6, 86, 2. μὴ τὰ εἰκότα 3, 57, 1. μὴ μετὰ νόμων 3, 62, 3. vgl. 4, 87, 3. μὴ ἀπὸ τοῦ ἴσου 4, 19, 2. μὴ πρὸς ὁμοίαν 1, 141, 5. μὴ ἀπὸ ἀντιπάλου 1, 91, 4. μὴ ἀλογίστως 1, 37, 1. zum Particip und Haupt-Verbum zugleich gehörig 1, 12, 1. 143, 4. 2, 65. 5. nur zu diesem 5, 69, 1. μὴ μόνον 8, 68, 4. μὴ ἀρέσκεσθαι 5, 4, 3. μὴ προσποιεῖσθαι 3, 47, 3. παρὰ τὸ μὴ οἴεσθαι χρῆναι 1, 77, 2. beim Inf. 2, 42, 1. nach ἀπέχεσθαι 5, 25, 3. ἀπιστεῖν 1, 10, 1. 4, 40, 2. 6, 49, 2. ἀποκρύπτεσθαι 2, 53, 1. ἀπροσδόκητος 7, 29, 2. ἀποστερεῖν 7, 6, 3. ἐπάρατος 2, 17, 1. ὄκνον παρέχειν 3, 39, 3. παύειν 7, 53, 4. für μὴ οὐ 3, 32, 2. μὴ οὐ 2, 93, 2. 60, 1. 71, 1. τὸ μὴ nach εἴργειν 3, 1. ἀπορία τοῦ μὴ ἡσυχάζειν 2, 29, 4. μή mit dem Ind. 3, 53, 2. μή mit dem Conj. nach φυλάσσειν 3, 105, 2. ὑποτοπεῖν ꝛc. 2, 13, 1. 61, 2. 5, 29, 4. doppelt 8, 46, 4. μὴ ἄν mit dem Opt. 2, 93, 2. in e. selbstständigen Satze 6, 18, 1. mit dem Inf. 7, 6, 3. 29, 2. μὴ ὅπως 6, 18, 3. καὶ μή 7, 13, 1. μή fragend 3, 53, 2.
μηδέ 4, 32, 4. 61, 4. 5, 85, 2. μηδ' ἕτεροι 6, 88, 3. μηδὲ καθ' ἕτερα 7, 59, 1. vgl. 2, 67, 5. μηδ' εἰ 7, 42, 4. 56, 1. u. μήτε 2, 49, 3. 8, 37, 2. τέχνῃ μηδὲ μηχανῇ μηδεμιᾷ 5, 18, 2.
μηδέν 2, 42, 1.
μηκύνειν 2, 43, 1.
Μηδικά 1, 14, 2. 2, 21, 2.
Μῆδος, ὁ 1, 69, 4. 3, 68, 1.
μήκων 4, 26, 5.
μήν. οὐ μὴν οὐδέ 2, 97, 5.
μήνυτρα 6, 27, 2.
μήπω 2, 102, 4.
μήτε 1, 141, 5. 5, 18, 2. μήτε ἀπειρίᾳ μήτε νομίσαντα 1, 80, 1. nach ὅς 8, 76, 5.
μηχανῇ 5, 18, 2.
μικρός 4, 14, 3, μικρόν 1, 10, 1.
κατὰ μικρὸν τῆς ὕλης 4, 30, 1.
μιμνήσκεσθαι 6, 60, 1. ὅτε 2, 21, 1.
Μινῶα 4, 67, 1.
μισθοφορεῖν 8, 67, 3.
μνημεῖον 1, 138, 5.
μνήμη 2, 54, 2. 64, 3. ἀηδόνος 2, 29, 3. mit dem Inf. 2, 87, 3. 5, 69, 3. ὅτε 2, 54, 3
μοῖρα 1, 10, 2. 74, 1. 3, 82, 4.
μόλις 1, 12, 3. 8, 27, 3. 92, 8.
μόλυβδος 1, 93, 3.
Μολύκρειον 2, 84, 3.
μονή 1, 131, 1.
μόνος, ον 6, 55, 1. versetzt 4, 108, 4. κατὰ μόνας 1, 32, 4. 6, 58, 2. 73, 1. vgl. 52, 1.
μονοῦσθαι 4, 126, 1. 5, 58, 2. 6, 101, 5.

μόνως 8, 81, 3.
μόριον 1, 141, 6.
μουσικός 3, 104, 3.
μοχθεῖν 1, 70, 5.
Μυλαί 3, 90, 2.
μυριοφόρος 7, 25, 4.
Μυρωνίδης 1, 105, 4.
μυστήρια ποιεῖν 6, 28, 1.

ναυβάτης 1, 121, 2. 7, 75, 7.
ναυκράτωρ 6, 18, 5.
ναυλοχεῖν 7, 4, 7.
ναυμαχεῖν ἀνὰ πάλα 7, 34, 5.
ναυμαχησείειν 1, 33, 3.
ναῦς 1, 13, 2. ohne Art. 1, 101, 3. 3, 3, 3. ἔκπλους τῶν νεῶν 3, 4, 1.
ναυτικὴ ἀναρχία 8, 72, 2. 84, 2.
νεῖν 2, 52, 3.
νείφειν 3, 23, 5.
νεκροί ohne Art. 1, 54, 2. 3, 109, 1.
νέμειν 1, 2, 1. 5, 42, 2. τὸ ἴσον 1, 71, 1. τὰ ἴσα 6, 16, 4. ἐξ ἴσου 1, 120, 1. μεῖζον μέρος τῷ βουλεσθαι 3, 3, 1. ἕλασσόν τινι 6, 88, 2. τρία μέρη 6, 42. verwalten 8, 70, 1.
νέμεσθαι 1, 2, 1. 2, 62, 2. 5, 32, 1. 41, 1.
νεοκατάστατος 3, 93, 2.
νέος 1, 107, 1.
νεότης 2, 8, 1. 4, 80, 2.
νεοχμοῦν 1, 12, 1.
νεῦν 2, 52, 3.
νεωστί 1, 137, 3.
νεωτεριζειν 1, 102, 2. 4, 51. ἐς ἀσθένειαν 7, 87, 1. intr. 4, 76, 4? ἐνεωτερίζετο τὰ περὶ τὴν ὀλιγαρχίαν 8, 73, 1.
νεώτερος 3, 26, 2. νεώτερόν τι 1, 132, 5.
νηίτης στρατός 2, 24, 2. 4, 85, 4.
νησιωτικόν 7, 57, 6.
νῆσος 4, 121, 2. ἡ ν. 4, 24, 2. 2, 57, 4. 5, 14, 2. 24, 2. 75, 2. 7, 86, 2. ἡ ν. ἡ Σ. 4, 8, 4. νῆσοι 4, 57, 4.
νικᾶν 2, 54, 2. 6, 16, 2. τὸ 3, 36, 5. ἐνίκων 3, 8.
Νίσαια 1, 103, β.
νομίζειν Sitten haben 1, 77, 4. glauben 4, 86, 3. τοὺς αὐτοὺς φίλους 1, 44, 1. 3, 70, 4. mit c. Abj. 1, 95, 4. Particip 7, 68, 1. τὰ νομιζόμενα 6, 69, 3.
νόμισμα 6, 17, 2. 7, 77, 2.
νόμισις 5, 105, 1.
νόμος 1, 77, 2? 2, 35, 1. 3, 64, 2. νόμῳ 5, 70. 6, 16, 2. οἱ νόμοι 3, 62, 3. ὁ θεῖος ν. 3, 82, 6. πολεμικοί 5, 69, 3. ἀνδρεία νόμων 2, 39, 3.
νοσῆσαι 2, 58, 2.
νῦν 1, 6, 4. 90, 2. οἱ νῦν 1, 12, 2. νῦν δέ 1, 71, 2. νῦν δή 6, 24, 2. καὶ νῦν 6, 17, 1.

ξεναγός 2, 75, 2.
ξενικόν 3, 109, 3. 8, 25, 2.
ξένισις 6, 46, 3.
ξυγγένεια 1, 6, 3. 3, 65, 2.
ξυγγενές, τό 1, 6, 3. 3, 82, 5. τῆς γνώμης 5, 108.
ξυγγιγνώσκειν 2, 60, 3. 7, 73, 2.
ξυγγνώμη 1, 32, 4. 5, 88. 8, 50, 2.
ξυγγνώμων 2, 74, 2. τὸ ξ. 3, 40, 1. 4, 98, 3.
ξυγγράφειν 1, 1, 1. εσθαι 5, 41, 3.
ξυγγραφεύς 1, 1, 1. 8, 67, 1.
ξυγγραφή 1, 97, 2. 5, 35, 2.
ξυγκαταδιώκειν 8, 28, 1.
ξυγκακωσποιεῖν 3, 13, 2.
ξυγκαλεῖν 2, 10, 2.
ξυγκαταδουλοῦν 8, 46, 3.
ξυγκατανέμεσθαι 6, 4, 5.
ξυγκατοικίζειν 6, 4, 3.
ξυγκεῖσθαι 1, 22, 3. 6, 36, 2. (durch Vertrag) verabredet ſein. 4, 23, 1. τὰ ξυγκείμενα 3, 70, 2. vgl. 8, 94, 2.
ξυγκλήειν 4, 35, 1. 5, 64, 3. 8, 67, 2.
ξύγκλησις 5, 71, 1.
ξύγκλυδες 7, 5, 3.
ξυγκομιδή 2, 52, 1.
ξυγκομίζειν 6, 71, 1.
ξύγκρασις 8, 97, 2.
ξυγκρούειν 1, 44, 2.
ξυγχεῖν 5, 39, 2.
ξύγχυσις 1, 146.
ξυγχωρεῖν 2, 59, 1. 3, 75, 1. 4, 64, 1. 5, 40, 3.

ξυλλαμβάνεσθαι. τινός 4, 47, 1.
ξυλλέγειν 4, 25, 2.
ξύλλογος 2, 22, 1. 3, 27.
ξύλωσις 2, 14, 1.
ξυμβαίνειν 1, 1, 2. 2, 17, 2. 4, 64, 2. 6, 102, 2. 7, 64, 1. τινί 4, 79, 2. ὥστε 5, 14, 1. ὡς ἕκαστον 4, 4, 1. χρήσιμον 6, 34, 8. ἡ πεῖρα 3, 3, 3. ὡς ἑκάστῃ ξυνέβη 1, 98, 2. sich einigen. mit dem Inf. 1, 103, 1. 117, 3. der Inf. erg. 2, 34, 4. für ξύμβασιν ποιεῖσθαι 4, 81, 1. τι 2, 5, 4. 4, 22, 1. τινί 6, 48, 2.
ξυμβάλλεσθαι 5, 77, 1.
ξυμβασεύειν 1, 33, 3.
ξυμβατήριος 5, 76, 1.
ξυμβατικός 8, 71, 1.
ξυμβιβάζειν 2, 29, 5.
ξυμβόλαια 1, 77, 1.
ξύμβουλοι 2, 85, 1. 3, 69, 1.
ξυμμαρτυρεῖν 8, 51, 2.
ξυμμαχία 1, 44, 1. 118, 2. 5, 33, 2. 6, 73. ξυμμαχίαν ποιεῖσθαι 6, 34, 1. αἱ ξ. 5, 27, 1.
ξυμμαχικόν. κατὰ τὸ ξ. 1, 107, 4. ἐς τὸ ξ. 8, 9, 2. τὰ ξ. 8, 7, 2.
ξυμμαχίς 1, 110, 2. ἰδες 8, 7, 2.
ξύμμαχοι 1, 87, 3.
ξυμμένειν 7, 80, 3.
ξυμμετρεῖν 2, 44, 1. εἶσθαι 3, 20, 2.
ξυμμιγνύναι 8, 104, 3. νσθαι 2, 31, 1.
ξύμμικτος 6, 17, 2.
ξύμμορος 4, 93, 4.
ξύμπαντες 1, 100, 3. 107, 4. 5, 3, 3. οἱ ξ. 6, 2, 1. 7, 24, 2. 30, 3. ξύμπαν 6, 39, 1. τὸ ξ. 6, 89, 5. mit τέ 6, 37, 3.
ξυμπίπτειν 1, 49, 6. 3, 59, 1. 4, 68, 2.
ξυμπληροῦν 6, 50, 2.
ξυμπολεμεῖν 8, 46, 5.
ξυμπροθυμεῖσθαί τι 8, 1, 1.
ξύμπτωμα 4, 36, 3.
ξυμφέρειν 2, 44, 2. 63, 2. 3, 71, 1. ξυμφέρον (ἐστίν) 3, 44, 1. mit dem Da. u. Inf. 3, 44, 2. ἐς 2, 89, 7. ἐς τὸ ξυμφέρον καθιστάναι 4, 60, 1.
ξυμφέρεσθαι 1, 9, 2. 4, 65, 1. 6, 13, 2. 7, 44, 1.
ξυμφόρως 5, 11, 2.
ξυμφορεῖσθαι 6, 101, 4.
ξυμφορά 1, 140, 2. 3, 38, 2? 59, 1. 7, 57, 7. διαφθορᾶς 8, 96, 2. τὸ τῆς ξ. 3, 59, 1.
ξύμφορος. ἀπαράσκευος ὤν 6, 84, 3. προσπολεμῆσαι 8, 96, 4. λόγος 8, 46, 3. λεχθῆναι 2, 36, 3. τὸ ὑμέτερον ξ. 5, 98. τὰ ξ. 3, 38, 2. 4, 128, 4. τὰ κοινὰ ξ. 1, 91, 3.
ξυμφόρως 3, 40, 4.
ξύν u. σύν 1, 1, 2.
ξυνάγειν 2, 84, 1. 7, 81, 2.
ξυναγωγὴ πολέμου 2, 18, 2.
ξυναιρεῖν 1, 70, 5. 2, 51, 2.
ξυναίρεσθαι 2, 71, 2.
ξυναλλαγή 3, 82, 7. 4, 59, 3.
ξυνανταιρεῖν 8, 24, 5.
ξυναναπείθειν 7, 21, 2.
ξυναπολέσθαι 3, 40, 5?
ξυναπονεύσεσθαι ἴσα 7, 71, 3.
ξυναρτᾶσθαι 7, 70, 6.
ξύνδεσμος 2, 75, 3. 102, 3.
ξυνδιαβάλλειν 6, 44, 1.
ξυνδιαγιγνώσκειν 2, 64, 1.
ξυνδιαπολεμεῖν 8, 13, 1.
ξυνδιώκειν 8, 17, 3.
ξύνεγγυς 4, 24, 3.
ξύνεδρος 4, 22, 1. 5, 85, 2.
ξυνεῖναι 4, 83, 3. 6, 16, 5.
ξυνεξαιρεῖν 2, 29, 4.
ξυνεξέρχεσθαι 8, 61, 2.
ξυνέπεσθαι 3, 38, 4.
ξυνεπιλαμβάνειν 2, 8, 3. εσθαι cb. u. 6, 70, 1.
ξυνεπιτίθεσθαι 1, 23, 3.
ξυνεργάζεσθαι 1, 93, 1.
ξυνέρχεσθαι 3, 111, 1. 5, 74, 1. ἐς ἓν 1, 36, 4. στρατιάν 1, 3, 4.
ξύνεσις 1, 75, 1. 140, 2. 2, 62, 5. 3, 37, 5.
ξυνετός 1, 84, 3. τὸ ξ. 2, 15, 1. 3, 82, 3.
ξυνεφεστώς 2, 75, 2.
ξυνέχειν 7, 14, 1. εσθαι 2, 49, 3. πόνῳ 3, 98, 1.
ξυνεχής 6, 34, 4. 7, 71, 3.
ξυνεχῶς 5, 24, 2. συν. 4, 43, 3.

ξυνήθης 1, 71, 4. ξύνηθες ἔχειν 6, 18, 7.
ξυνθῆκαι 7, 18, 3.
ξύνθημα 7, 44, 5. ἀπὸ ξ. 4, 67, 5.
ξυνιέναι ἀλλήλων 1, 3, 4.
ξυνιέναι 2, 8, 1.
ξυνιστάναι 6, 16, 6. 8, 48, 2.
ξυνίστασθαι, ξυστῆναι 1, 90, 1. 2, 88, 1. 4, 78, 5. 5, 82, 1. 6, 21, 1. 96, 3. 8, 66, 1. vom Kampfe 4, 96, 2. ξυνίστη πόλεμος 1, 15, 2. πρός τινα 1, 1, 1.
ξυνίστωρ 2, 74, 2.
ξυννέφελα 8, 42, 1.
ξύνοδος 1, 96, 2. 4, 60, 1. 3, 82, 5. 6, 69, 3. 8, 79, 1.
ξυνοικία 3, 74, 2.
ξυνοίκια 2, 15, 3.
ξυνοικίζειν 2, 15, 2. 3, 2, 2. 93, 1.
ξυνομνύναι 1, 71, 4. 3, 63, 4. 6, 18, 1.
ξύνταξις 6, 42.
ξυντάσσειν 8, 28, 4. ξυνταχθῆναι τὴν δόξαν 5, 9, 4.
ξυντεκμαίρεσθαι 2, 76, 1.
ξυντελεῖν 2, 15, 2.
ξυντέμνειν 7, 36, 1. 8, 45, 2.
ξυντιθέναι 1, 21, 1. ἔσθαι 5, 26, 2.
ξύντροφος 2, 50, 1.
ξυντυχία 1, 33, 1. τοῦ ἔργου 3, 112, 5. ἐρωτική 6, 54, 1.
ξυνωμοσία 3, 64, 2. 5, 83, 4. 8, 49. 54, 3.
ξυνώμοτον 2, 74, 2.
ξυρράσσειν 1, 66. 8, 96, 2.
ξυρρηγνύναι 1, 66.
ξυσταδόν 7, 81, 5.
ξύστασις 2, 21, 2. 7, 71, 1.
ξυστέλλεσθαι 8, 4, 1.
ξυστρέφεσθαι 2, 4, 1. 6, 77, 1.

ὁ s. Artikel.
ὅδε 2, 36, 3. 44, 3. 46. 47, 1. 50. auf Vorhergehendes 1, 2, 3. 3, 46, 3. ὅδε ὅς 1, 80, 1. ἡ ξυμμαχία ἐγένετο ἥδε 8, 17, 3. ἐπὶ γῆν τήνδε 2, 74, 2. οὐκ Ἴωνες τάδε 6, 77, 1. τόδε auf e. Verbum bezogen 1, 143, 1. ἀπὸ τοῦδε 1, 128, 3. 2, 68, 1. ἐν τῷδε 6, 18, 3. ἐς τόδε 1, 69, 1. 75, 2. τάδε die vorliegenden Verhältnisse 6, 34, 2. 36, 2. Macht 1, 144, 5. 6, 18, 4. Vorzüge 2, 42, 1. Leiden 5, 98. Vorschläge 3, 48. auf zwei Inf. bezogen 6, 78, 2.
ὁδός 1, 134, 1. τῆς ὁ. 4, 47, 2. ὁδῷ 2, 97, 2. καθ' ὁδόν 3, 32, 1. ὁδοὶ πολέμου 1, 122, 1.
ὅθεν 1, 143, 5. 6, 24, 2. ell. 6, 64, 2. erg. ἐκεῖ 2, 92, 3. ἐκεῖσε 4, 73, 5. 8, 83, 2. für ἐκεῖθεν ὅποι 1, 89, 3. von Menschen 1, 143, 4.
οἰκεῖν 1, 17, 1. 3, 48. 6, 82, 3. 8, 67, 1. ἐς ὀλίγους 2, 37, 1. ᾠκησα 1, 8, 1. 2, 17, 1. 68, 4. 99, 2. 4, 120, 1. 6, 5, 2 37, 3.
οἰκεῖος 1, 70, 3. 118, 2. 138, 3. 145, 1. 3, 85, 1. ἀγαθόν 4, 120, 3. οἰκεῖοι 4, 25, 1. 64, 2. 6, 20, 3. οἰκεῖον 1, 9, 2. 6, 85, 1. (τὰ) ο. 1, 41, 3. 70, 4.
οἰκειότης 3, 86, 2.
οἰκείως 2, 60, 4. 6, 57, 2.
οἴκησις 6, 88, 5.
οἴκημα 1, 134, 1.
οἰκήτωρ 1, 26, 1.
οἰκία 1, 143, 4.
οἰκίζειν 6, 3, 1.
οἰκιστής 3, 34, 4.
οἰκόπεδον 4, 90, 2.
οἶνος. μετ' οἴνου 6, 28, 1.
Οἰνόφυτα 1, 108, 2.
οἷος 3, 59, 1. 7, 21, 3. elliptisch 2, 41, 2. 7, 75, 6. 8, 50, 4. οἷον φοβεῖ 7, 80, 2. mit dem Da. u. Inf. 6, 12, 2. zweimal 5, 7, 1. 7, 75, 6. οἷα mit dem Particip 2, 5, 2. 8, 84, 2. οἷόν τε 7, 42, 3. εἶναι mit dem Da. 7, 14, 1.
οἱόσπερ. ὁμοῖοι οἱόσπερ 4, 16, 4.
οἰδύνους 4, 9, 1.
οἴχεσθαι 2, 65, 7.
ὀκέλλειν 2, 91, 3.
ὄκνος 2, 40, 3.
ὀλίγος. ὀλίγοι πρὸς πολλούς 2, 76, 2. νῆες ὀλίγαι ἀμύνειν 1, 50, 5. ἐς ὀλίγους οἰκεῖν κ. 2, 37, 1. οἱ ὀλίγοι 3, 39, 6. 6, 38, 3.

88, 2. οἱ ὀ. ἱππῆς 6, 88, 2. ὀλίγων 5, 66, 2. ὀλίγων οὐδέν 2, 8, 1. 7, 87, 6. 8, 15, 3. ἐν ὀλίγῳ 4, 26, 2. 96, 2. ἐς ὀλίγον 7, 36, 4. κατέχεσθαι 8, 38, 2. ἐς ὀ. ἀφίκετο νικηθῆναι 4, 129, 5. δ' ὀλίγου 1, 77, 4. 124, 2. 2, 89, 7. 3, 21, 2. 4, 95, 1. 6, 11, 3. 7, 36, 5. 70, 8. ἐξ ὀλίγου 2, 11, 3. 91, 3. 5, 64, 3. ὡς ἐξ ὀ. 4, 108, 5. κατ' ὀλίγον 1, 69, 3. 4, 10, 4. 5, 82, 1. ὀλίγου 4, 124, 2. 8, 35, 3.
ὀλιγωρεῖν 6, 91, 6.
ὀλιγωρία 4, 5, 1.
ὀλκάς 8, 35, 2.
ὁλκοί 3, 15.
ὁλοφύρασθαι, σθῆναι 6, 78, 3.
ὁλόφυρσις 1, 143, 5 2, 51, 3.
Ὄλπη, Ὄλπαι 3, 105, 1.
ὁμαιχμία 1, 18, 6.
ὁμαλῶς 5, 70.
ὁμηρος γῆ 1, 82, 4.
ὁμιλεῖν 6, 55, 4. ταῦτα 2, 37, 3. φιλοσοφία 1, 122, 1.
ὁμιλία 1, 3, 2.
ὄμμα. ἐν ὄμμασιν 2, 11, 5.
ὁμνύειν 5, 19, 1.
ὁμοβώμιος 3, 59, 2.
ὁμοῖος 1, 27, 1. 77, 1. 91, 4. 140, 2. 2, 89, 8. 3, 40, 2. 3? πόλις 1, 77, 2. τέχνη 2, 62, 5. δύναμις 1, 73, 3. ἐλπίς 7, 61, 1. ὁ. οἱόσπερ 4, 16, 4. ὁμοῖα 1, 25, 4. εἶναι 2, 54, 3. ποιεῖν 2, 72, 1. ἐν ὁμοίῳ 2, 53, 3. 4, 106, 1. 8, 58. 5. ἐν τῷ ὁ. 2, 49, 3. 6, 11, 1. ἐκ τοῦ ὁ 1, 143, 3. 6, 78, 4. ἐς τὸ ὁ. 6, 18, 4.
ὁμοιότροπος 3, 10, 1.
ὁμοιοτρόπως 6, 20, 2.
ὁμοιοῦν 2, 97, 5. πρός 3, 82, 5.
ὁμοίως 1, 20, 1. 99, 2. 2, 60, 4. 80, 1. 3, 111, 2. 6, 9, 2. 8, 48, 4. ὁ. ξυμφόρως 5, 11, 2. ὡς 4, 87, 1. ὥσπερ 4, 34, 1.
ὁμολογεῖν 5, 4, 2. 45, 2. 55, 1.
ὁμολογία 1, 29, 3. 4, 132, 1. 5, 5, 2. ἐξ ὁ. 2, 33, 3.
ὅμορος 6, 88, 1.
ὁμόσπονδος 3, 95, 3.
ὅμως 1, 15, 1. 21, 1. 165, 4, 125. 2, 51, 4. 3, 28, 2. 49, 1. 80, 1. 4, 96, 6. 5, 61, 1. 6, 9, 2? 70, 4. 7, 1, 2. 48, 5. 57, 4. 77, 3. 8, 29, 2. 92, 11. 95, 3. 97, 1. b. Particip 6, 50, 1. 5, 61, 3. ὅμως δέ 6, 69, 3.
ὁμωχέται 4, 97, 3.
ὀνειδίζειν. τινί τινος 3, 62, 3.
ὀνειδος αἰσχρόν 8, 27, 2.
ὀνόειν 7, 25, 4.
ὄνομα. ὀνομάζεσθαι 1, 122, 4. καλά 5, 89, 1. ὀνόματι 6, 10, 1. ἐπὶ τῷ ὀ. 6, 33, 6. τῷ αὐτῶν ὀνόματι τιμηθήσονται 6, 80, 4.
ὀνομάζειν 1, 3, 3. εσθαι 6, 55, 4.
ὀξέως 2, 11, 6. 2, 89, 7. 3, 38, 4. 6, 11, 5.
ὀξύς 1, 70, 2. 3, 82, 4.
ὅπη 1, 65. 6, 72, 4. 107, 4. mit ἄν u. dem Opt. 8, 45, 2. ὅπᾳ κα 5, 79, 2.
ὁπλίζειν 3, 27, 4. 9, 1. 8, 23, 3. ὁπλίσασθαι, σθῆναι 3, 75, 3.
ὁπλιτεύειν 6, 91, 3. 8, 73, 3.
ὁπλίτης u. πολίτης 8, 24, 2.
ὁπλιτικόν 6, 23, 1.
ὅπλα 1, 80, 2. 4, 33, 3. 91, 2. 6, 56, 2. Lager 1, 111, 1. 6, 64, 5. ἄνευ ὅπλων 2, 81, 5. ἐς τὰ ὅ. 8, 92, 6. ἐφ' ὅπλοις 7, 28, 2. ὅπλα παρέχεσθαι 8, 97, 1. τὰ ὅ. αἴρεσθαι 2, 2, 4.
ὁπόθεν 7, 14, 1.
ὁποῖος 5, 23, 1.
ὁπόσος 8, 18, 1.
ὁποσοσοῦν 4, 37, 1. 6, 56, 3.
ὁπότε 1, 2, 1. 2, 34, 4. 60, 2.
ὁπότερος 8, 48, 5. ἐσαφῶς ὁπωτέρων ἀρξάντων 4, 20, 3. vgl. 73, 1. ὁπωτερωοῦν 5, 41, 2.
ὁποτέρως ἔσται 1, 78, 2.
ὁποτέρωσε 5, 65, 3.
ὅπου 8, 27, 2.
ὅπως 3, 44, 3. 70, 1. mit dem Conj. u. Opt., mit dem Fu. oder Conj. 1, 19. 3, 22, 5. 6, 96, 3. 7, 17, 3. 70, 1. πρᾶσσειν ὅπως 1, 56. ὅπως μή 6, 13, 1. 8, 18, 1. μὴ ὅπως 6, 18, 3. οὐχ ὅπως 1, 35, 3. 3, 42, 5.

ὀπωσοῦν 1, 77, 2. 7, 49, 2. 8, 90, 3. 91, 3.
ὀπωσιοῦν 8, 71, 3.
ὁρᾶν 2, 55. 3, 81, 2. 4, 125, 2. 6, 30, 2. 75, 1. ohne ὧν 4, 24, 1. Part. erg. 1, 1, 1. 1, 78, 3. 2, 11, 5. 8, 105, 3. ὀφθῆναι 4, 74, 2.
ὀργᾶν 2, 21, 3.
ὀργή 1, 130, 2. 140, 1. 3, 45, 3. 6, 17, 1. ἐς τινα 3, 44, 3. δι' ὀργῆς 2, 11, 3. ἔχειν 2, 37, 2. 60, 3. (ἐν) ὀργῇ ἔχειν 2, 8, 3. φέρειν 1, 31, 1. πρὸς ὀργήν 2, 65, 5. τῆς ξυμφορᾶς 8, 27, 5. αἱ ὀργαί 3, 82, 2. ὀργὰς ἐπιφέρειν 8, 83, 2.
ὀργίζεσθαι περί τι 1, 122, 1.
Ὀρέσθειον 5, 64, 1.
ὄρθιος, ὄρθριος 5, 58, 4.
ὄρθος 5, 42, 3.
ὄρθρος 3, 112, 2.
ὀρθοῦσθαι 2, 60, 2. 5, 9, 3.
ὀρθῶς 2, 87, 2. 3, 68, 1. στῆναι 5, 102.
ὁρίζειν 2, 96, 3. μέχρι 1, 71, 3.
ὄρκια 6, 19. 52, 2.
ὅρκιοι θεοί 1, 71, 4.
ὅρκοι 3, 82, 7. 5, 30, 4.
ὁρκοῦν 4, 74, 3. 8, 75, 2.
ὁρμᾶν 1, 87, 1. ἀπό 2, 19, 1.
ὁρμᾶσθαι 1, 90, 2. 2, 67, 1. 3, 45, 5. 5, 1, 2. 8, 11, 4. 23, 1. ἐπί τι 6, 78, 4. ὁρμώμενος 1, 64, 2. 74, 3. 144, 5. 2, 65, 1. 3, 31, 1. 4, 1, 2.
ὁρμή 3, 36, 2. 7, 43, 5.
ὁρμίζειν 7, 30, 2. ἱσασθαι 6, 49, 3.
ὄρος. τὸ ὄ. ἡ Ἰστώνη 4, 46, 1.
ὄρος. ἐκτὸς ὅρων 2, 12, 2.
ὅς u. ὅσις, τίς 1, 136, 3. 137, 1. ἃ ἦν τρία 7, 43, 4. für ὅσις 8, 50, 5. τὸ εὐτυχὲς οἷ 2, 44, 1. vgl. zu 6, 14. 7, 68, 1. οἷ auf e. Singular bezogen 6, 37, 2. 80, 1. 7, 62, 2. 75, 7. 8, 76, 5. auf e. involvirten Begriff 6, 23, 2. 68, 1. auf e. ausgelaſſenes Demonſtrativ. ὧν für τούτων ὧν 4, 63, 1. ἀφ' ὧν für ταῦτα ἀφ' ὧν 2, 48, 2. ἐξ ὧν für ἐκ τούτων ἃ 2, 37, 2. ἐφ' ἃ für ταῦτα ἐφ' ἃ 4, 18, 1. 6, 9, 3. 7, 15, 1. πρὸς ἃ für πρὸς ταῦτα (πρὸς) ἃ 6, 11, 4. 64, 3. ἐφ' οἷς für ἐπὶ τούτοις ἐφ' οἷς 5, 41, 3. οἷ für τούτους οἷ 7, 63, 2. οὗ für τοῦτο οὗ 4, 108, 3. ὧν für τούτους ὧν 7, 69, 3. οἷς für τούτων οἷς 4, 87, 1. ἀφ' ὧν für ἀπὸ τούτων ἃ 7, 14, 1. 48, 2. 67, 3. 8, 6, 4. ἐξ ὧν für ἐκ τούτων ἃ 6, 17, 4. περὶ ὧν für περὶ τούτων ἃ 6, 87, 1. ὅς seinem Nomen vorangehend 4, 85, 3. bei verſchiedenem Caſus 6, 20, 2. nur vom Particip regiert 2, 39, 1. auf kein geſetztes Subſtantiv bezogen 1, 140, 6. ὃ ἐκεκμήκειν 6, 39, 4. ὃ λέγομεν 6, 85, 3. ὃ auf ein Verbum bezogen 5, 107. vgl. 1, 122, 3. ſo ἃ 4, 13, 3. auf zwei 6, 39, 2. welche Macht 1, 9, 3. ὅς mit dem Ge. 3, 20, 3. 7, 63, 2. mit dem Ind. Fu. 6, 82, 3. 8, 66, 4. mit dem Inf. 5, 63, 3. 8, 48, 5. 72, 2. τρόπῳ ᾧ für ᾧ τρόπῳ 7, 7, 3. ᾧ μή τις παρέσται 2, 8, 3. vgl. 6, 31, 4. οἷ Θηβαίων 2, 6, 1. ὃ ἡμῶν 1, 84, 1. ἃ ἀλλήλων 1, 115, 1. vgl. 4, 109, 1. 5. 39, 1. τροπαῖον ὃ τῆς προσβολῆς 4, 12, 2. οἷ ποτοῦ ὕδατος 6, 100, 1. ἐν ᾧ wobei 1, 42, 2. 122, 1. 3. 2, 35, 2. 3, 39, 2? 6, 18, 5. 8, 86, 3. wo 2, 43, 2. worin 6, 55, 4. wann 6, 92, 2. 7, 29, 4. vgl. 3, 29, 3. in welcher Lage 7, 14, 2. ὅς γε 3, 39, 6.
ὁσημέραι 7, 27, 4.
ὅσιος 2, 52, 2.
ὅσος. erg. ἐστίν 7, 23, 4. ἦν 8, 70, 1. ὅση erg. γῆ 5, 18, 6. ohne entſprechenden Begriff 1, 22, 1. auf e. Subſt. das in e. Adj. liegt bezogen 2, 45, 1. ὅσοι τῶνδε 2, 45, 1. ὅσα τῆς ξυνθήκης 5, 42, 3. θῆναι ὅσαι 3, 104, 1. αὐτῶν ὅσοι 4, 80, 2. ὅσα ἄλλα für ἄλλα ὅσα 6, 89, 2. 105, 3. ἄλλα ὅσα 7, 87, 3. ὅσοι für πάντας ὅσοι 6, 65, 3.

für τούτων 6, 76, 3. vgl. 4, 118, 7. ὅσους οἷόν τε ἦν πλείστους 7, 20, 2. vgl. 60, 2. ὅσον 7, 23, 4. wie weit 6, 70, 3. vgl. 7, 28, 3. mit dem Ge. 3, 104, 1. ὅσον ἀποζῆν 1, 2, 1. vgl. 3, 49, 3. in wie fern 3, 11, 2. ὅσον ἐδύναντο μάλιστα 1, 17, 1. ὅσον ἀπὸ βοῆς ἕνεκα 8, 92, 9. ὅσον μόνον 6, 105, 2. οὐχ ὅσον οὐ 4, 62, 2. καθ' ὅσον 4, 18, 2. αὐτοῦ 7, 37, 1. ἐπὶ ὅσον 7, 66, 1. ὅσον οὐ, οὔπω 1, 36, 2. 4, 69, 3. ὅσῳ 1, 68, 2. 82, 4. 2, 47, 3. 3, 11, 1. 7, 63, 1. ὅσα δοκεῖν 6, 25, 2. ὅσα 4, 118, 5. ὅσα μή 1, 111, 1. ὅσα γε μή 7, 11, 3.

ὅσπερ. nicht mit dem Conj. 7, 25, 1. dem Prädicat aſſimilirt 3, 94, 3. ὅπερ (καὶ) ἐγένετο 1, 50, 5. ὅπερ χαλεπώτατον 3, 59, 3.

ὅστις, τίς u. ὅς 1, 136, 3. 137, 1. εὐηθείας ὅστις 3, 45, 5. für τούτῳ (τούτους) ὅστις 3, 39, 1. 5, 16, 3. anf e. Plu. bezogen 8, 68, 2. ὅστις ταῦτα 6, 17, 2. οἵτινες auf στρατιά 6, 91, 3. πάντες ὅστις 7, 29, 3. ὅστις mit dem Ind. Fu. 3, 13, 2. 21, 1. 8, 67, 1. mit dem Ind. u. Opt. 3, 113, 2. mit dem Conj. 2, 52, 2. 5, 65, 5. ohne ἄν 3, 43, 4. vgl. 4, 18, 2. ὅ τι zu e. Satz Ac., zum andern No. 4, 17, 1. u. zum Part. 6, 17, 3. τίνα ὄντινα 3, 39, 6. ἐν ὅτῳ 6, 6, 4. 15, 3. ὅ τι 1, 90, 4. ὅστις δή 8, 87, 5.

ὁσπισοῦν 1, 77, 2.

ὅταν 1, 141, 5.

ὁτέ 7, 27, 3.

ὅτε 1, 13, 2. 2, 21, 1. ὅτε δή mit dem Inf. 2, 102, 4.

ὅτι. als Anführungszeichen 1, 137, 4. 139, 3. mit dem Opt. u. Ind. 8, 50, 1. bei e. Inf. 5, 30, 5? 46, 3. bei e. Particip 4, 37, 1. bei e. Imperativ 4, 92, 7. mit zu erg. Verbum 5, 9, 1. 6, 18, 1. 7, 12, 2. nachgeſtellt 1, 141, 2. nach e. Bedingungsſatze 6, 86, 1. ὅτι ἐν βραχυτάτῳ 3, 46, 1. 6. ὅτι μή 4, 26, 2.

οὗ, οἱ, ἕ ſ. Pronomen.

οὔ 1, 120, 4. 4, 19, 2. οὐκ ἀξιῶ 1, 136, 3. οὐκ οἶομαι 6, 40, 2. οὐχ ἡγεῖται 3, 42, 2. οὐκ ἐῶ 6, 72, 1. οὐ ξυνεπαινῶ 4, 91, 1. ἡ οὐ διάλυσις 1, 137, 4. vgl. 5, 35, 1. οὐχ ὁμοῖος 1, 35, 4. οὐκ ἐλάχιστος 1, 2, 3. οὐχ ἧσσον 1, 8, 1. οὐ πάλαι 1, 2, 1. οὐκ ἐκεῖνος 6, 63, 2. οὐ ταῦτα 2, 79, 2. οὐ διὰ τοῦτο 6, 54, 4. οὐχ οἷ ἀδυνατώτατοι 1, 5, 1. vgl. 6, 10, 2. οὐ περὶ βραχέων 1, 78, 1. οὐκ ἀπὸ τοῦ ἴσου 1, 143, 2. οὐκ ἐκ προσηκόντων 3, 67, 1. vgl. 36, 2. οὐκ ἐν πατρίδι 6, 68, 4. οὐχ ὡς νομίζοντας 5, 49, 3. οὐκ ἀκλητοι παραγενηθέντες δέ 6, 87, 2. μέγιστον καὶ οὐχ ἥκιστα 7, 44, 6. ſeinem Verbum entrückt 3, 37, 1. dem Particip und beſtimmten Verbum zugleich angehörig 6, 33, 1. nach ἀνηλέγειν 3, 46, 1. in e. Frage nachgeſtellt 2, 40, 1. εἰ οὔ 3, 55, 1. die Verneinung erneuernd 2, 97, 5. vgl. 5, 22, 2. οὐ μή 4, 95, 2. 5, 69, 2. ἄτε οὐ 4, 130, 4. τε οὔ 1, 5, 2. 2, 22, 1. ἢ οὔ plcon. 2, 62, 4. εἰ οὔ 1, 121, 4. ὥστε οὔ 5, 40, 2. οὐ u. μὴ μόνον 8, 68, 4. οὐ μόνον ὅτι 4, 85, 3. οὐχ ὅπως 1, 35, 3. 3, 42, 5. 8, 89, 4. οὐχ ὅσον οὐ 4, 62, 2. οὔκ, ἦν 3, 66, 2. οὐ μέντοι 5, 43, 2. οὐ μὴν οὐδέ 2, 97, 5. ἢ οὐ 2, 62, 4. 3, 36, 3.

οὐδέ 4, 84, 2. 6, 92, 1. 8, 21, 2. verſtellt 6, 21, 2. οὐδὲ γάρ 1, 40, 4. 92. 4, 114, 3. 6, 54, 4. 7, 11, 2. καὶ γὰρ οὐδέ 5, 7, 2. οὐδέ - οὐδέ 1, 142, 1. οὐδέ für οὔτε - οὔτε 6, 55, 1. 8, 99, 1. οὐδὲ μεθ' ἑτέρων ꝛc. 2, 67, 5. vgl. 7, 42, 6. 44, 1. 48, 1. οὐδ' ἀπὸ μιᾶς 5, 111, 1. ἓν οὐδ' ἕν 2, 51, 1.

οὐδείς. appoſitiv 2, 53, 3. 7, 28, 3. οὐδενὸς ὕστερος 1, 91, 4. 8,

68, 2. vgl. 2, 60, 4. 94, 1. 6, 89, 5. 8, 86, 3. οὐδὲν προθυμίας 8, 22, 1. ἐς οὐδέν 3, 10, 1. οὐδὲν ἐς οὐδέν 7, 59, 2. ἐν οὐδενί 2, 73, 3.
οὐδέτεροι 5, 84, 3? appositiv 7, 38, 1.
οὐκέτι 1, 9, 2. 4, 44, 1. 105, 1. 7, 34, 5. 73, 3. nicht auch 1, 126, 3. 3, 106, 2. 4, 96, 1.
οὖν 1, 62, 1 3, 101, 2. epanaleptisch 2, 16. 3, 95, 1. 6, 64, 3. 7, 32, 5. 8, 57, 2. σ' οὖν 1, 3, 4. 10, 7. 63, 1. 34, 4. 6, 56, 1.
οὕνεκα 6, 56, 3.
οὔπερ 1, 134, 3. 4. 2, 86, 1. 8, 97, 1.
οὔτε 3, 40, 1. 96, 2. 4, 126, 4. οὔτε-τε anakoluthisch 2, 5, 3. 5, 7, 3. 8, 21, 2. verbindet e. Ac. u. abs. Ge. 7, 30, 2. e. Particip u. e. bestimmtes Verbum 2, 29, 4. οὔτε ἐνδεΐᾳ οὔτε ὑβρίσαντες 4, 18, 1.
οὗτος 3, 2, 1. ταύτας - μελέτας 1, 85, 1. αἱ τῶν Π. αὗται νῆες 8, 80, 2. τύραννοι οὗτοι 6. 54, 5. κίνησις αὕτη ἐγένετο 1, 1, 2, vgl. 1, 55, 3. 6, 16, 3 31, 1. 7, 29, 4. πρώτη αὕτη πόλις ξυμμαχὶς ἐδουλώθη 1, 98, 2. ἡ ξυμμαχία αὕτη ἐγένετο 8, 19, 1. vgl. 90, 3. μίαν πόλιν ταύτην 1, 58, 2. ἐπὶ μίαν πόλιν ταύτην 7, 56, 4. μιᾷ πόλει ταύτῃ χρῆσθαι 2, 15, 2. ὡς ἐς πατρίδα ταύτην 4, 41, 2. epanaleptisch 1, 80, 2. 4, 44, 3. 5, 91, 1. 7, 48, 4. 8, 61, 2. auf folgende 6, 92, 4. οὗτοι auf παρασκευή bezogen 6, 44, 1. auf ὅστις bezogen nicht zuerst 2, 51, 1. τοῦτο auf e. Plu. 2, 60, 4. τοῦτο 2, 51, 2. 4, 24, 4. 5, 1, 2. ankündigend 6, 85, 1. so αὐτῷ τούτῳ 6, 55. τοῦτο mit e. eper. Inf. 6, 36, 2. τοῦτο auf e. Verbum bezogen 1, 6, 4. 74, 3. 102, 1. 121, 2. 143, 3. 2, 15, 1. 49, 3. 81, 5. 89, 6. 3, 45, 1. 46, 4. 4, 61, 4. 5, 29, 2. 49, 3. 6, 83, 3. 7, 13, 1. ζω. 3, 45, 2. ἐν τούτῳ 2, 8, 3. 3, 14, 2. 7, 30, 1. παρασκευῆς 2, 17, 3. ἐς τοῦτο 1, 120, 1. 8, 68, 1. ἀνάγκης 1, 49, 6. κατὰ τοῦτο 3, 89, 4. 4, 9, 4. (τοῦ) καιροῦ 7, 2, 4. ταῦτα τῶν Π. 1, 115, 1. ταῦτα μὲν τὰ - 2, 54, 4. 4, 41, 4. ταῦτα, κρατοῦντας 3, 18, 2. μωρία ταῦτα 5, 41, 3. hinweisend 2, 35, 3. 4, 10. 1. 7, 31, 2. auf e. Inf. 6, 34, 8. 74, 2. 83, 2, vgl. βούλεσθαι. κατὰ ταῦτα 6, 96, 1. καὶ οὗτος 2, 61, 2. 96, 4. 6, 67, 2.
οὕτως 2, 54, 2. 3, 111, 2. 5, 9, 5. 60, 4. 4, 61, 5. 6, 2, 5. 23, 1. 64, 2, deiktisch 4. 54, 3. 6, 10, 1. in diesem Falle 1, 45, 2. so sehr 1, 81, 2. 2, 47, 2. οὕτω πολλή 4, 86, 4, eben 2, 11, 4. mit folgendem Particip 3, 20, 3. 6, 18, 2, nach demselben 6, 61, 4. im Nachsatze οὕτω δή 1, 131, 1. οὕτως - ὕστερον 3, 96, 2. καὶ οὕτως 1, 10, 4. μηδ' οὕτως 6, 89, 3.
ὀφείλημα 2, 40, 4.
ὀφλεῖν 3, 70, 3. 5, 101.
ὄχλος 1, 73, 2. 3, 109, 3.
ὀχλῶδες, τό 6, 24, 1.
ὀψέ. ἕως, ἐς ὀψέ 3, 108, 3.
ὄψις 7, 44, 2. ὄψιν παρέχεσθαι 6, 46, 2. τῇ ὄ. 2, 37, 2. 3, 112, 3. 4, 34, 1. 6, 58, 1. πλῆθος ὄψεως 4, 126, 4.

πάθος 3, 84, 1. 6, 55, 4.
παίδευσις 2, 41, 1.
παῖς 5, 77, 1. 6, 59, 3. παῖδες καὶ γυναῖκες 1, 89, 3.
παιωνίζειν 1, 50, 5.
πάλαι 1, 2, 1. οἱ π. 6, 89, 4.
παλαίτατος 1, 4, 1.
πάλιν. ἡ π. κατάβασις 7, 44, 8. π. ἡ ἀποκομιδή 1, 137, 4. vgl. 4, 10, 3.
Παναθήναια 5, 47, 12.
Πάνακτος, ἡ u. τὸ Πάνακτον 5, 39, 1.
πανσυδί 8, 1, 1.

Παντακύας 6, 4, 1.
πανδημεί 1, 107, 4. 6, 68, 2.
πανοικησία 2, 16. 3, 57, 2.
πανσέληνος 7, 50, 4.
τὸ πανσπάσιον 3, 87, 1.
πανταχῆ κύκλῳ 3, 68, 2. 7, 79, 3.
πανταχόθεν 1, 17, 2. 124, 1. 2, 59, 2. 6, 61, 3. 8, 2, 3,
πάνυ 8, 1, 1. vgl. *καί*
πανωλεθρία 7, 87, 6.
παρά I) mit dem Ge. 2, 41, 1. 3, 98, 4. 4, 118, 4? 5, 115, 1. *οἱ παρά τινος* 4, 83, 2. vgl 8, 11, 3. *τὰ παρά τινος* 1, 69, 4. 6, 22, 3. 46, 2. 8, 89, 1. bei e. sachlichen Begriffe 8, 48, 6?
II) mit dem Da. 1, 33, 1. 2, 21, 3. 5, 49, 3. 7, 80, 3? *παρά τινι, τινὰ καταλύειν* 1, 136, 2. *παρὰ ταῖς ναυσίν* 2, 89, 7.
III) mit dem Ac. 1, 13, 4. 3, 3, 4. 4, 57, 4. 5, 68, 3. *παρὰ αὐτᾶς παρεῖναι* 3, 3, 3. vgl. 5, 67, 3. nicht für *ἐπί* 7, 39, 2. längs, neben 6, 57, 3. 101. 3. in Vergleich 1, 41, 3. beim Comparativ 1, 23, 3. wegen 141, 6. *παρὰ γνώμην* 3, 12, 1. vgl. zu 37, 5. *π. λόγον* 1, 65, 1. 6, 33, 6. 7, 71, 6. *π. νύκτα* 4, 106, 3. *παρ' ὀλίγον* 7, 71, 3. *τὸ παρὰ πολύ* 2, 89, 3. *παρὰ πᾶν* 4, 35, 2. 6, 18, 8. *παρὰ τοσοῦτον* 3, 49, 3. 6, 37, 3. vgl. 4, 106, 3. 8, 33. 2.
παραβαίνειν. τὰ 4, 16, 3. *παραβαινομένων* 3, 45, 2.
παραβάλλειν 2, 77, 2. 3, 32, 2. 6, 99, 1. *εσθαι* 1, 133. 2, 44, 3. 3, 65, 2. *κίνδυνον* 3, 14, 1. vgl. 5, 113.
παραγγέλλειν 1, 121, 1.
παράγγελμα. ἀπὸ π. 8, 99, 2.
παράγγελσις 5, 66, 3.
παράγειν, εσθαι 1, 34, 2. 2, 64, 1. 3, 38, 2. 68, 1.
παραγίγνεσθαι 1, 15, 2. 33, 2. 63, 2. *μάχῃ* 3, 54, 2.
παράδειγμα 2, 37, 1. 3, 10, 3. 39, 3. *τινός* 6, 77. 1. *καθιστάναι* mit dem Part. 3, 40, 6.
παραδιδόναι 3. 47, 2. 4, 135. 5, 16, 3.
παράδοσις 1, 9, 3.
παραδυναστεύειν 2, 97, 3.
παραδωσείειν 1, 33, 3.
παραίνεσις 1, 92.
παραιρεῖν. τινός 3, 89, 3.
παραιρήματα 4, 48, 2.
παραίτησις 1, 73, 2.
παραχαλεῖν 6, 25, 1. 7, 20, 1.
παραχαταπηγνύναι 4, 90, 2.
παραχελευστός 6, 13, 1.
παραχινδυνεύειν 3, 36, 2.
παράχλησίς τινος 4, 61, 3.
παραχομίζεσθαι 6, 44, 2. 52, 1. 8, 108, 2.
παραλαμβάνειν 1, 111, 1. 2, 4, 54, 4. 7, 38, 1.
παραλείπεσθαι 7, 69, 4.
παραλλαξ 2, 102, 3.
παράλογος 1, 65, 1. 78, 1.
Πάραλος 2, 55, 1. *Πάραλοι* 8, 73, 4.
παράλυειν τινός 2, 65, 1. 7, 16, 1.
παραλυπεῖν 2, 51, 1,
παραμένειν 1, 75.
παραμυθεῖσθαι 8, 86, 1.
παρανομεῖν. Aug. 3, 67, 3. *παρανομηθεῖσα κάθοδος* 5, 16, 4.
παρανομία 6, 15, 3.
παράνομα 8, 67, 2.
παρανόμως 4, 132, 3.
παραπέμπειν 4, 13, 1.
παραπίπτειν 4, 23, 3.
παραπλεῖν 3, 32, 1. 6, 34, 5. 47, 1.
παραπλήσιος 1, 140, 2. getw. 3 End. 1, 84, 3. *καί* 5, 112, 1. *ἴσως καὶ π.* 7, 42, 2.
παραποιεῖσθαι 1, 132, 6.
παραρρηγνύναι 4, 96, 4. 5, 73, 1. 4, 98, 4. 5, 73, 1.
παρασκευάζειν 3, 36, 4. 7, 35, 1. *ὥστε* 3, 36, 4 *εσθαι* 2, 83, 4. *τι* 2, 89, 1. 7, 36. 1. mit dem Partiçip 2, 18, 1. 6, 54, 4. *παρεσκεύασται* 1, 46, 1. 3, 23, 1.
παρασκευή 1, 1, 1. 71, 1. 91, 4. 5, 66, 2. 6, 34, 5. 7, 43, 2. *ἀπὸ π.* 1, 133, 1. *ἐκ π.* 4, 94. 1. 5, 56, 4. *ἐν π. εἶναι* 2, 80, 2.
παρατάσσειν 4, 96, 2.
παρατείνειν 4, 8, 4. vgl. 2, 76, 3. *εσθαι* 3, 46, 2.

παρατίθεσθαι 1, 130, 2.
παρατυγχάνειν 1, 11, 2. 122, 1. 4, 19, 1. παρατυχόν 1, 76, 3. ὁ παρατυχών 1, 22, 2. ἐν τῷ π. 3, 82, 7.
παραυτίκα 2, 49, 5. τὸ π. 3, 4, 2.
παραφέρειν 5, 20, 1. 26, 3.
παραφράγματα 7, 25, 4.
παραχρῆμα 1, 20, 3. 4, 15, 1. 6, 59, 1. 7, 75, 6. τὰ π. 1, 138, 3.
παρείκειν 3, 1. 4, 36, 2.
παρεῖναι 2, 10, 2? 6, 91, 3. τὸ παρὸν αὐτίκα 3, 40, 6. ἐν τῷ παρόντι 2, 88, 1. 5, 63, 3. 8, 71, 1. τὰ παρόντα 1, 123, 1. 132, 2. 6, 89, 4. 7, 15, 1. ἀπὸ τῶν 7, 56, 1. δεινῶν 2, 77, 1. ἐκ τῶν π. 3, 29, 2. 7, 77, 1. ὡς ἐκ τῶν π. 4, 17, 1. 6, 70, 4. πρὸς τὰ π. 2, 6, 1. 4, 80, 1. 5, 14, 2.
παρεξειρεσία 4, 12, 1. 7, 34, 4.
παρεξέρχεσθαι 8, 62, 1.
πάρεργον. ἐκ π. 1, 142, 4.
παρέρχεσθαι 7, 6, 1. τινί 6, 15, 3.
παρέχειν 2, 9, 2. αἴσθησιν 2, 50, 1. φυλακὴν καὶ ἐφόρμησιν 3, 33, 3. τιμωρίαν 3, 84, 1. τόλμαν 3, 45, 3. ἄσκησιν 5, 67, 3. δεχομένους 5, 35, 2. unperſ. 1, 120, 3. 4, 85, 2. 5, 14, 1.
παρέχεσθαι 1, 32, 2. 39, 2? 2, 9, 2. 3, 54, 1. ὅπλα 8, 97, 1. πόλιν 4, 64, 1. δύναμιν 2, 41, 2. πιστά 3, 90, 3. πίστιν 3, 112, 3. ὄψιν 6, 46, 2. verſprechen 3, 36, 1.
παρηβᾶν 2, 44, 3.
παριέναι 1, 85, 1. 4, 38, 1. 86, 3. 6, 23, 3.
παρίστασθαι, παραστῆναι 3, 45, 5. 4, 133, 1? μηδενὶ ὡς 4, 61, 2. 6, 68, 3. ἔκπληξις 8, 96, 1. παραστήσασθαι 1, 29, 3.
πάροδος 3, 21, 2. ἐν τῇ π. 1, 126, 7.
παροικοδομεῖν 7, 6, 1.
παρόμοιος Fem. 1, 80, 2.
παροξύνειν 1, 84, 2. 6, 88, 11.
παρορύσσειν 6, 101, 1.
παρουσία 1, 128, 3. 6, 86, 2.
παροχῇ νεῶν αὐτόνομοι 6, 85, 2.
πᾶς 4, 43, 2. πᾶσα γῆ 2, 43, 2. ἀλλοτρία πᾶσα 6, 21, 2. πᾶσα ἡ ἀληθεια 6, 87, 1. ὁ πᾶς ἀριθμός 2, 7, 2. οἱ πάντες 4, 86, 3. im Ganzen 1, 60, 1. 100, 1. 7, 1, 5. 82, 3. καὶ τοὺς πάντας 2, 20, 2. εἴ τι πάντα 5, 46, 3. τὰ πάντα 2, 64, 3. 5, 28, 3. 6, 31, 5. Σαμίων πάντες 8, 69, 1. διὰ πάσης 1, 14, 3. διὰ παντός 1, 38, 1. 2, 49, 4. 7, 6, 1. ἐπὶ παντὶ 3, 45, 4. ἐν παντὶ ἀθυμίας 7, 55, 1. ἐπὶ πᾶν 2, 51, 1. 5, 68, 3. παρὰ πᾶν 4, 35, 2. 6, 18, 8. πάντα 7, 71, 2. ἦν 8, 95, 1. πᾶν τι 1, 20, 1. πάντων μάλιστα bei t. Fem. 4, 52, 2.
πασσυδί 8, 1, 1.
πάσχειν 3, 17, 3. 38, 1. 64, 2. 6, 88, 1. ἔς τινα 6, 11, 4. εὖ 3, 40, 2.
πατρικός 1, 13, 1.
πάτριος 2, 16. 8, 76, 6. τὸ π. 4, 86, 3.
πατρίς 6, 69, 4.
πατρόθεν 7, 69, 2.
παύειν 4, 87. 3. πέπανται 1, 6, 4. παυθῆναι 1, 81, 2.
παῦλα 6, 60, 2.
πεζῇ 1, 109, 3. 2, 94, 3. 4, 24, 3.
πεζός 6, 33, 2.
πείθειν 2, 44, 2? 3, 72, 1. μισθῷ 1, 31, 1. ἐμαυτόν 6, 33, 1. τὰς ναῦς ἀπελθεῖν 3, 4, 3. πέποιθα 2, 42, 3. πείθεσθαί τινος 7, 73, 2. τὴν ἀναχώρησιν 2, 21, 1. ὥστε 2, 2, 4.
πεῖρα 1, 140, 6. 2, 41, 2. τοῦ 1, 70, 4. τῆς δόξης 6, 11, 4. πεῖραν ποιεῖσθαι 1, 53, 1.
Πειραϊκή 3, 91, 2.
πειρᾶν 1, 61, 3. 2, 81, 2. 4, 25, 7. 43, 3. 6, 54, 3. πειρᾶσθαι 2, 44, 2. 81, 2. 4, 25, 7. πειράσασθαι u. πειραθῆναι 2, 5, 3.
πέλας. ὁ π. 1, 32, 3. οἱ π. 1, 32. 1. 70, 1.
Πελασγικόν 2, 17, 1.
πελτινός 2, 49, 3.
πέμπειν 1, 91, 2. πέπεμπται 7, 77, 6.
πέμπτος 7, 17, 2.
πεντετηρίς 3, 104, 2.
πενηκονταετής χ. 1, 23, 4.

πέρ. ὅτι περ 4, 14, 2.
περαιοῦν 2, 67, 3.
Περαιβοί 4, 78, 6.
περαιτέρω 3, 43, 3. 81, 4.
πέραν 3, 85, 1. διαπλεῖν 1, 111 2. 2, 67, 1.
πέρας 7, 42, 2.
περί I) mit dem Ge. περὶ πλείστου 6, 11, 5. π. ἴσου εἶναι τὸν ἀγῶνα 2, 42, 1. e. ſolcher Begriff ſchwebt vor 6, 17, 2. vgl. 4, 63, 3. 6, 78, 4. 7, 64, 2. π. τινος δεῖσαι 1, 60, 1. μεμνῆσθαι 6, 53, 1. rückſichtlich 2, 51, 2. 70, 1. 97, 5. ἡ π. τῶν Μαντινικῶν πρᾶξις 6, 88, 10. vgl. 2, 6, 1. (2.) 8, 14, 2. was anbetrifft 3, 68, 3. 4, 118, 1. 5, 18, 1. νεώτερόν τι ποιεῖν π. τινος, τινα 2, 6, 2. hart von ſeinem Worte getrennt 6, 76, 4.
II) mit dem Da. 7, 84, 2. π. τῇ Σικελίᾳ ἔσται ὁ ἀγών 6, 34, 4? π. αὐτῷ σφαλῆναι 1, 69, 4. π. τινι δεῖσαι 1, 60, 1. vgl. zu 6, 9, 2.
III) mit dem Ac. in — umher 1, 5, 3. 6, 2, 7. 7, 19, 1. 8, 5, 5. τὰ π. θάλασσαν 4, 54, 4? τὰ π. τὰς ναῦς 1, 25, 4. π. τὸ ὀργίζεσθαι 1, 122, 1. π. τινα ἐλέγχειν 1, 131, 2. π. σφᾶς αὐτοὺς διασκοπεῖν 7, 71, 6. π. ἑαυτὸν τρίβεσθαι 6, 18, 7.
περιαγγέλλειν 1, 116, 1. 2, 85, 2. 5, 17, 2.
περιαιρεῖν 1, 108, 2. εἶσθαι 3, 11, 2.
περιαιρετός 2, 13, 5.
περιαλγεῖν 4, 14, 1. 6, 54, 3. vgl. 4, 14, 2.
περιβάλλειν 8, 95, 1.
περιβολή 8, 104, 4.
περιγίγνεσθαι 1, 55, 3. 144, 4. 3, 11, 3. 4, 27, 2. 73, 3. 5, 60, 5. 97. 111, 2. 6, 78, 2, ἐκ 4, 10, 1. τῷ πλῷ 8, 104, 3.
περιδεές, τό 6, 59, 1.
περιεῖναι 2, 89, 2. 3, 45, 1. 82, 9. 6, 91, 1. τὸ περιὸν τοῦ ἀσφαλοῦς 6, 55, 4.
περιέρχεσθαι 1, 30, 3.
περιίχειν 3, 107, 3. 4, 102, 2. 5, 7, 2. 71, 2. 8, 105, 1.
περιένναι 1, 30, 3. ἐκ περιόντος 8, 46, 5.
περιίστασθαι 1, 32, 3. 4, 12, 3. 6, 24, 2, 7, 70, 6. ζῶ. 4, 4, 1. φόβος περιέστη τὴν Σπάρτην 3, 54, 3.
περικτίων 3, 104, 3.
περικόπτειν 6, 27, 1.
περιλιμνάζειν 2, 102, 2.
περιμάχητος 7, 84, 3.
περίνεως 1, 10, 6.
περίνοιαι 3, 43, 2.
περιοπτέον 8, 48, 3.
περιορᾶν 4, 71, 1. 6, 98, 2. τοὺς ἐναντιουμένους 4, 87, 3. mit dem Part. Ao. 8, 26, 3. 73, 3. das Part. erg. 2, 73, 3. mit dem Inf. 1, 35, 3. 6, 38, 3.
περιορᾶσθαι 2, 43, 3. 4, 71, 1. 6, 93, 1. ζῶ. 5, 31, 5.
περιορμεῖν τι 3, 6, 1. 4, 23, 3.
περιορμίζεσθαί τι 3, 6, 1.
περιουσίαι 1, 141, 3. ἀπὸ περιουσίας 5, 103, 1.
περιπίπτειν τινί 1, 43, 1. 2, 65, 9.
περιπλεῖν 2, 23, 2.
περίπλους 2, 97, 1.
περιποιεῖν 2, 25, 2. 4, 105, 1. 6, 104, 2.
περιπόλιον 3, 99, 1.
περίπολος 4, 67, 2.
περιρρεῖν 4, 102, 2.
περισκοπεῖν 6, 49, 3.
περισσεύειν 2, 65, 9.
περισταδόν 7, 81, 5.
περιτέχνησις 3, 82, 3.
περιτιθέναι 4, 87, 4. 6, 89, 2.
περιφανής 4, 102, 2.
περιφέρειν 7, 28, 3.
περιφρονεῖν τινα 1, 25, 4.
περιχαρές, τό 2, 51, 4. 7, 73, 2.
περιωθεῖσθαι 3, 57, 4.
περιωπή 4, 86, 4.
πῇ 3, 43, 3.
πηγαί 2, 15, 4.
πηλός 4, 4, 2.
πηλῶδες 6, 101, 2.
πημονή 5, 18, 2.
πιθανός 6, 35.
πῖλος 4, 34, 3.
πίπτειν 2, 89, 5. 3, 82, 2.
Πισσούθνης 1, 114, 4.

πιστεύειν 5, 105, 2. πράγματι 1, 20, 1. 80, 2. π. τινὶ προχωρήσειν 3, 4, 4. (3.)
πίστις 1, 35, 4. 120, 4. 133. 5, 45, 2. ἀνθρώπων 6, 53, 2. πίστιν διδόναι 1, 133. παρέχεσθαι 3, 112, 3. 6, 17, 1. πίστεις 3, 82, 6. 4, 74, 3. θεῶν 5, 30, 4. ποιεῖσθαι 4, 51, 1.
πιστός 1, 132, 6. 3, 40, 1? 92, 1. 4, 85, 4. ἐς 3, 11, 2. γενέσθαι 3, 43, 2. τὸ πιστόν 1, 68, 1. 8, 9, 2. τῆς ἐλευθερίας 2, 40, 4. τῆς ἐπιστήμης 6, 72, 4.
πίσυνος 2, 89, 4.
Πιτανάτης λόχος 1, 20, 4.
πλάγιος 7, 59, 2.
πλαίσιον 6, 67, 1. 7, 78, 1.
πλάνησις 8, 42, 1.
πλάσσεσθαι τῇ ὄψει 6, 58, 1.
Πλάταια. Πλαταιαί 2, 7, 1.
Πλαταιίς 2, 71, 2.
πλεῖν 3, 114, 1. τὲ 6, 63, 2. πλέει 4, 28, 1.
πλεονάζειν 1, 120, 4. 2, 35, 2.
πλεονεξία 3, 82, 5.
πλήθειν 8, 92, 2.
πλῆθος 1, 125, 1. 4, 112, 2. 8, 84, 1. ὄψεως 4, 126, 4. πλήθει παρεῖναι 8, 22, 1. ἐς π. 1, 14, 2. für δῆμος 3, 82, 8. χρόνου 1, 1, 2. geringe Zahl 4, 10, 4. 5, 6, 3. ohne Art. 3, 70, 3.
πλὴν θανάτου 4, 54, 2.
πλήρης 1, 29, 1.
πληροῦν 1, 29, 1. 5, 71, 3. 6, 52, 1. τὴν χρείαν 1, 70, 4.
πλήρωμα 1, 29, 1. 7, 14, 1.
πλησιόχωροι 4, 79, 1.
πλήσσεσθαι 3, 18, 2.
πλινθεύειν 4, 67, 1.
πλόιμος 1, 7, 1. 29, 2.
πλοῖον 6, 30, 1. 61, 6.
πλοῦς 1, 137, 1. 3, 3, 4. κατὰ πλοῦν 3, 32, 1. πλοῦν ἀνέχειν 6, 2, 6.
πλουτῆσαι 2, 42, 3.
πλωίζειν 1, 7, 1. 13, 4.
πλώιμος 1, 7, 1. 29. 2.
Πνύξ 8, 97, 1.
ποδώκης, 3, 98, 2.
ποθεινός, ῶς 2, 42, 3.
ποιεῖν. Ἀθηναῖον 2, 29, 4. τὸ αὐτό 2, 89, 2. 5, 38, 2. 7, 6, 1, πάντα 7, 87, 2. σπονδάς 5, 76, 2. 8, 36, 2. ξύλλογον 1, 67, 2. ναυμαχίαν 2, 85, 4. κάθοδον 8, 76, 6. μυστήρια 6, 28, 1. τὰς ἀρχὰς ἐς ὀλίγους 8, 53, 4. τὰς ναῦς ἐπὶ τοῦ ξηροῦ 1, 109, 3. vgl. 5, 2, 2. leiden 5, 70. καλεῖσθαι 6, 2, 5. δεινά 5, 42, 3. ἡ εὔνοια ἐποίει ἐς τοὺς Ἀ. 2, 8, 3. τὰ ποιούμενα 3, 77, 2. λίθων πεποιημένον 4, 31, 3. βῆμα ὑψηλὸν πεποιημένον 2, 34, 4.
ποιεῖσθαι 1, 133. ξυμμαχίαν 6, 34, 1. πολέμιον 4, 82. ἁρπαγήν 6, 52, 2. τὰ ἀνδράποδα 8, 62, 2. τὸν βίον ἐντεῦθεν 1, 5, 1. βεβαιότητα 4, 51, 1. γνώμην 1, 128, 5. γνώμας 3, 36, 2. ἐσβολήν 3, 15, 1. κτῆσιν 1, 8, 2. καταλόγους 6, 26, 2. λόγους 1, 128, 5. ὀργήν 1, 92. πίστεις 4, 51. νύκτα 7, 28, 2? τὴν διάγνωσιν 1, 50, 2. u. ποιεῖν ταφάς 2, 34, 1. τὸν στόλον ἑαυτοῦ 8, 9, 1. ἐντὸς 2, 83, 4. 3, 3, 3, ἐς ἀσφάλειαν 8, 1, 4. ἐν ὀλιγωρίᾳ 4, 5. δεινόν 1, 102, 3.
πολεμεῖν. πολεμῆσαι 1, 124, 3. 140, 5. Pf. 3, 6, 2. πολεμήσεσθαι 1, 68, 3.
πολεμησείειν 1, 33, 3.
πολεμικά 2, 39, 1.
πολέμιος. φρυκτός 2, 94, 1. ὁ π. ὁ 2, 41, 2. 4, 10, 3. τὸ π. 4, 60, 1. κατὰ τὸ π. τῶν Ἀ. 5, 11, 2. τὰ π. 4, 80, 2.
πολεμίως 3, 56, 2. 4, 17, 2.
πόλεμος 2, 36, 3. βαρβάρων 1, 24, 4. vgl. 6, 6, 2. ὁ π. (ὅδε) 2, 47, 1. 68, 1. 3, 2, 1. 4, 116, 2.
πολεμοῦν 3, 82, 1.
πολιορκεῖσθαι 3, 52, 1. 6, 34, 5.
πολιορκία 1, 102, 1. 2, 70, 2. 77, 1.
πόλις Burg 2, 15, 4. 5, 47, 13. 6, 4, 3. ἐπὶ Στράτου πόλιν 2, 80, 5. vgl. 4, 130, 4. Staat 2, 20, 2. 8, 66, 1. Bürger 7, 82, 1. ohne Art. 1, 10, 3. 7, 58, 5. 8, 67, 2. 95, 1.
πόλισμα 4, 103, 4.

πολιτεία 6, 104, 3.
πολιτεύειν 1, 19. 2, 37, 1. 3, 34, 2. 4, 114, 1. ἐσθαι 1, 31, 3. 2, 15, 1. θῆναι 6, 92, 2.
πολίτης u. ὁπλίτης 8, 24, 2.
πολιτικός 3, 82, 8. 8, 89, 3. τὸ πολιτικόν 8, 93, 3.
πολλάκις 2, 13, 1.
πολλαπλάσιος. mit dem Ge. 4, 94, 2.
πολλαχῆ 8, 87, 2.
πολλαχόθεν 4, 6, 2.
πολλοστός 6, 86, 4.
πολυανδρεῖν 6, 17, 2.
πολυπραγμοσύνη 6, 87, 3.
πολύς I) Positiv. ἡ δύναμις ἡ πολλή 1, 24, 2. vgl. 2, 48, 1. τὸ πολὺ κακόν 2, 51, 3. πολλὴ ἡ Σικελία 7, 13, 3. τὸ πέλαγος πολὺ περαιοῦσθαι 6, 34, 4. πολὺς ἐνέκειτο 4, 22, 2. οἱ Ἕλληνες πολλοὶ ἐπεισέπλεον 6, 2, 6. vgl. 68, 4. τοὺς φύλακας διαφθείρας πολλούς 5, 75, 3. παρόντων οὐ πολλῶν τῶν φυλάκων 5, 116, 2. οἱ πολλοί 3, 32, 1. 87, 2. 6, 38, 3. πολύ 7, 36, 6. νικᾶν 7, 34, 7. vgl. 3, 82, 3. 7, 60, 4. πολὺ ἀπό 1, 15, 2. πολὺ πρό 2, 91, 2. πολὺ ἐν πλείονι 1, 35, 2. πολὺ — φερεγγυώτατος 8, 68, 3. πολλῷ προλαμβάνειν 7, 80, 3. διὰ πολλοῦ 3, 94, 4. 6, 11, 1. vgl. διά. ἐκ πολλοῦ 1, 58, 1. 2, 89, 6. 4, 67, 3. vgl. ἔκ. ἐπὶ πολύ weithin 1, 18, 1. vgl. 12, 1. 3, 83, 1. τοῦ ποτισμοῦ 4, 108, 1. τῆς χώρας 4, 3, 2. τῆς δοξης 4, 12, 3. lange hin 1, 6, 3. 5, 16, 5. τῆς ἡμέρας 7, 38, 1. (ὡς) ἐπὶ τὸ πολύ 1, 12, 1. 2, 13, 3. (τὰ) πολλά 1, 13, 1. 69, 4. 2, 11, 3. 13, 2. 87, 4. 3, 45, 1. 4, 12, 1. ὡς τὰ π. 5, 65, 3. ἐπὶ πολλὰ 2, 39, 3. καὶ τὰ π. 1, 121, 1. τὰ π. 1, 13, 1. 3, 39, 4. appositiv 1, 21, 1.
II) Comparativ. appositiv 5, 59, 1. πλείω τὸν πλοῦν ποιεῖσθαι 8, 39, 3. τὸ πλεῖον καλόν 7, 71, 1. τὸ ἄλλο τὸ πλέον 7, 2, 5. οἱ πλέονες 1, 38, 2. 2, 11, 3. 8, 73, 2. 5. 89, 2. appositiv 8, 80, 2. πλέον, πλεῖον αἱ πλέονες νῆες 3, 115, 3. 1, 9, 3. ἔχειν 7, 36, 2. προελθεῖν 1, 114, 2. πλέον ἢ 2, 11, 5. 7, 21, 4. διὰ πλείονος 1, 124, 2. ἐκ πλείονος 4, 129, 5. 5, 82, 2. ἐν πλείονι 1, 72, 1. ἐπὶ πλέον 2, 51, 4. 3, 45, 4. 4, 98, 3. 7, 48, 2. mit dem Ge. 1, 9, 3. 2, 29, 2. τὸ πλέον 1, 42, 2, (3), 2, 100, 4. 3, 11, 1. 71. 4, 21, 2. 86, 3. 92, 2. τὸ δὲ πλέον 1, 90, 1. 7, 57, 9. τοῦ πλέονος ὀρέγονται 4, 17, 3, περὶ τοῦ πλέονος ξυμβαθῆναι 4, 30, 3. τὸ πλέον τοῦ χρόνου 1, 118, 2. τὸ πλέον für μᾶλλον 8, 46, 4. οὐ τὸ πλεῖον 1, 9, 3. 74, 3. ἐπὶ τὸ πλέον 6, 34, 7. 54, 1. ἐς τὸ πλεῖον 1, 114, 2. (τῷ) πλείω 1, 3, 4. 81, 2. 4, 65, 4. 73, 4.
III) Superlativ 2, 13, 3. 4, 44, 1. 7, 30, 2. Χαλκιδῆς οἱ πλεῖστοι ἦλθον 6, 5, 2 ἡ πλείστη τῆς στρατιᾶς 7, 3, 4. οἱ ψηλοὶ οἱ πλεῖστοι 4, 90, 4. ὁ π. ὄχλος 7, 78, 1? πλεῖστον 4, 33, 1. τὸ πλεῖστον 7, 57, 4. τῆς γνώμης 3, 31, 2. τοῦ θαρσεῖν τὸ πλεῖστον 4, 34, 1. διὰ πλείστου 6, 11, 5. οἱ διὰ π. 4, 115, 2. ἐπὶ πλεῖστον 1, 3, 2. 70, 3. 4, 14, 6. 6, 54, 5. mit dem Ge. 1, 1, 2. 138, 3. 2, 34, 4. ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον 1, 2, 2. ὡς ἐπὶ π. 2, 35, 3. διάφορος πλεῖστον 8, 96, 5. πλεῖστα 2, 11, 5.
πολυτελής 7, 27, 2.
πολύτροπος 2, 44, 1. 3, 83, 2.
πονεῖν 7, 38, 2. εἶσθαι 2, 51, 4.
πονηρία 8, 47, 2.
πόνος 2, 49, 2.
πορθμός 2, 83, 3.
πορίζειν, ἔσθαι 3, 82, 1. 7, 18, 5.
πόριμος 8, 76, 2.
ποριστής 8, 48, 5.
πορισμός 3, 40, 1?
πόρος 1, 120, 2. 6, 48, 2.
ποταμίς. (ὁ) Ἅλυς π. 1, 16, 1. 6, 4, 1. ὁ π. ὁ — 7, 80, 3.
ποτέ 3, 40, 6? 58, 1? αἰεί π. 1, 13, 3.

πού 1, 107, 4.
πούς ſ. κατά. πόδες 5, 10, 2. ἐν ποσίν 3, 97, 1.
ποτπώς 5, 77, 1.
πράγματα 1, 16. 89, 1. 2, 65, 6, 4, 2, 2. 8, 65, 3. οἱ ἐν τοῖς π. 3, 28, 1. Umtriebe 4, 74, 2. Erforderniſſe 6, 24, 1. Macht 1, 16. 110, 1. 3, 11, 2. zw. 1, 74, 4. 128, 2.
Πρασιαί 6, 105, 3.
πράσσειν 1, 22, 2. 3, 55, 2. 4, 87, 3. πολλά 6, 87, 2. τὰ ἄριστα 5, 9, 7. vgl. 7, 68, 3. 71, 1. οὕτως 7, 24, 1. τινί 3, 4, 4. (3). 8, 5, 4. αἴσχιον καὶ ἀπορώτερόν τινι 1, 82, 5. ὅπως 1, 56, 1. ὅπῃ 1, 65, 2. von Verträtherei 4, 89, 3. 110, 2. 6, 74, 1. einfordern 1, 99, 1. πεπραγμένος τοὺς φόρους 8, 5, 5.
πρέπειν. Inf. erg. 3, 58, 1. πρέπον 3, 59, 2.
πρεπόντως 4, 126, 5.
πρεσβεία 1, 90, 1.
πρεσβεύειν 6, 55, 1. εσθαι 1, 31, 3. 91, 3. 6, 104, 3.
πρέσβευσις 1, 73, 1.
πρεσβευτής 8, 77.
πρεσβύτατος 4, 61, 4.
πρίν. mit dem Inf. 1, 39, 2. 7, 50, 4. mit dem Conj. ohne ἄν 6, 10, 3. 29, 2. 38, 2. 8, 9, 1. 3. πρὶν ἤ 5, 61, 1. τὸ πρίν 3, 51, 2.
πρό 3, 40, 6. 4, 30, 2. 59, 2. 6, 6, 77, 2. πρὸ πολλῶν τιμᾶσθαι 6, 10, 2. ἐν τῷ πρὸ τοῦ 1, 32, 3.
προάγγελσις 1, 137, 4.
προάγειν 1, 75, 2. 3, 45, 5.
προαγορεύειν 2, 13, 2.
προαγωνίζεσθαι 4, 126, 3.
προαισθάνεσθαι. τινός 3, 102, 2.
προαμύνεσθαί τινος 6, 38, 3.
προαναλίσκεσθαι 7, 81, 6.
προανέχειν 7, 34, 2.
προβάλλεσθαι 1, 73, 2. 2, 87, 2. 5, 16, 4. 6, 92, 4.
προβιάζεσθαι 1, 106.
προβουλεύειν 8, 1, 4.
προγράφειν πρῶτον 1, 23, 4.
προδιδόναι 6, 4, 2. 69, 2.
πρόδικος 1, 107, 1. 132, 1.
πρόδρομος 2, 22, 2.
πρόεδροι 3, 25, 2.
προειδόμενος 4, 64, 1.
προειπεῖν 1, 26, 3. ἀπὸ προειρημένου τινός 4, 130, 3.
προεκφόβησις 5, 11, 3.
προεξάγειν 7, 6, 2. εσθαι 7, 70, 1.
προεξαναγεσθαι 7, 70, 1.
προεξάσσειν 8, 25, 3.
προεπαινεῖν 3, 38, 4.
προεπανασείειν 5, 17, 2.
προεργάζεσθαι 7, 66, 1.
προέρχεσθαι 4, 110, 2.
προέχειν 2, 76, 3. 3, 49, 1. τινί 6, 20, 3. εσθαι 3, 68, 1.
προθυμεῖσθαι 4, 81, 1. ξύμβασιν 5, 17, 1.
πρόθυμος 2, 53, 2.
προϊέναι (εἶμι) 6, 97, 4.
προϊέναι 8, 32, 3. προϊέσθαι 1, 120, 2. 2, 43, 1. 51, 2. 6, 78, 4.
προϊστασθαι 3, 70, 2.
προϊσχεσθαι 1, 26, 2. 39, 2? 3, 68, 1? χεῖρας 3, 58, 2.
προκαθῆσθαι 8, 76, 4.
προκαλεῖσθαι 5, 112, 2. τι 4, 20, 1. 5, 37, 5. δίκην 1, 39, 1. Fu. 5, 43, 3.
πρόκαλυμμα 2, 75, 4. 3, 67, 5.
προκάμειν τινί 2, 39, 3.
προκαταγιγνώσκειν 3, 53, 4.
προκαταλαμβάνειν 1, 33, 3. 5, 30, 1. 57, 1. 6, 18, 3.
προκατάρχεσθαι 1, 25, 3.
προκεῖσθαι 4, 133, 2.
προκινδυνεύειν τινί 1, 73, 3.
προκόπτειν 4, 60, 2. 7, 56, 4.
προλαμβάνειν 4, 33, 3. 7, 80, 3.
προλείπειν 2, 87, 5. τινί 7, 75, 3.
προλοχίζειν 2, 81, 4.
προμανθάνειν 1, 138, 3.
πρόμαντις 5, 16, 5.
προμήθεια, ία 4, 62, 3. 6, 80, 1.
προμηθές, τό 4, 92, 2.
προνοεῖν 3, 43, 3. εἶσθαι 4, 61, 4.
πρόνοια 2, 62, 5. 65, 3. 89, 6.
προξενία 6, 89, 1.
προοίμιον 3, 104, 3.
πρόοψις 2, 89, 6. 5, 8, 2.
προπαραβάλλεσθαι 7, 5, 1.

προπέμπειν 1, 29, 1. 7, 3, 1. 8, 79, 3. πρότερον 1, 29, 1.
πρόπλους 6, 44, 4.
προποιεῖν 3, 13, 2.
πρός I) mit dem Ge. πρὸς Ὀλύνθου 1, 62, 1. vgl. 4, 130, 1. 5, 59, 3. πρὸς ἐκείνων εἶναι 2, 86, 3. 3, 38, 1. 4, 10, 2. 92, 7. 5, 90. 7, 36, 3. πρὸς τῆς σωτηρίας 5, 105, 3. gemäß 3, 59, 1. πρὸς θεῶν 1, 71, 4. πρὸς τῶν ὅρκων 2, 73, 3.
II) mit dem Da. οἱ πρὸς τοῖς Ἀ. 3, 78, 2. außer 2, 61, 3. 4, 24, 1. 87, 1.
III) mit dem Ac. 4, 73, 2? nach — zu 2, 75, 1. 3, 72, 1. 4, 78, 6. 110, 3. 8, 10, 2. 79, 2. οἱ πρὸς τὰ πεδία 6, 88, 5. 101, 2? τὰ πρὸς - 2, 96, 3. πρὸς βορέαν τοῦ 2, 96, 4. ξυνίστασθαι πρός τινα 1, 1, 1. vgl. 4, 72, 4. πειρᾶν πρὸς πόλιν 4, 25, 7. τὰ πρὸς τοὺς Ἀ. 8, 109, 1. vgl. 3, 63, 2. 4, 62, 1. ἔχειν πρὸς τὸν πόλεμον 7, 27, 2. ὡς πρός 6, 40, 2. τὸ πρὸς ἅπαν ξυνετόν 3, 82, 3. ξυμφέρον πρός τι 3, 44, 2. vgl. 2, 91, 3. 3, 56, 3. ἐξηρτύσαντο πρὸς τοῦτο 7, 65. ἐνδιδόναι πρὸς τὸν λόγον 3, 60, 1. accommodirt 2, 54, 2. ὁμοιοῦν πρὸς τὰ παρόντα 3, 82, 2. vgl. 1, 6, 3. 6, 16, 4. καθιστάναι 2, 6, 1. πρὸς ὑμᾶς ἄλογον 1, 32, 2. εὖ βουλεύεσθαι πρὸς τοὺς ἐναντίους 3, 48. πρὸς τάδε 1, 71, 3. vgl. 6, 46, 4. mit Rücksicht auf 3, 43, 3. 44, 3. 4, 126, 1. 5, 108. 6, 9, 3. 41, 1. 58, 1. 85, 1. 7, 47, 1. 69, 3. wegen 4, 80, 1. 5, 14, 2. 6, 11, 5. 8, 39, 2. gemäß 4, 19, 2. 7, 37, 1. in Verhältniß zu 4, 106, 1. 5, 9, 3. 8, 6, 4. πρός verglichen mit 1, 10, 2. 2, 35, 2. bei persönlichen Begriffen 1, 71, 2. 2, 51, 1. 3, 37, 3. 7, 58, 4. vgl. 3, 11, 1. beim Comparativ 6, 86, 1. 8, 41, 1. ἢ πρός 4, 39, 2. πρὸς μέρος 6, 22, 2. πρὸς ἡδονήν 2, 65, 5. πρὸς ὀργήν 2, 65, 5. πρὸς ὑετόν 5, 42, 3.
προσάγειν 2, 97, 3. 3, 48. 95, 1. ἀναίχειας 1, 99, 1. ἐσθαι 5, 82, 4. 8, 106, 3. τὸ 3, 63, 2. προσάξεσθαι 4, 115, 2. προσαχθήσεσθαι als Pf. des Med. 4, 87, 2.
προσαγορεύειν 6, 16, 4.
προσαγωγός 1, 21, 1.
προσαιρεῖσθαι 4, 29, 1.
προσαναγκάζειν τινί 6, 72, 3. c. Inf. zu erg. 3, 61, 2. 4, 87, 1. 8, 76, 6.
προσαφιστάναι 4, 117, 1.
προσβάλλειν 2, 79, 5 (4). 6, 4, 6.
πρόσβασις 6, 96, 1.
προσβιάζεσθαι 1, 106.
προσβοηθεῖν 6, 66, 3.
προσβολή 4, 1, 1. 53, 3. 7, 70, 4.
προσγίγνεσθαι 2, 65, 8. 87, 4. 5, 32, 2. 6, 6, 1.
προσδέχεσθαι 2, 70, 2. 4, 106, 2. προσδεχομένῳ ἢν 6, 46, 1.
προσδοκία. μὴ 2, 93, 2.
προσείειν 6, 86, 1.
προσεπεξευρίσκειν 2, 76, 2.
προσέρχεσθαι 4, 121, 1.
προσεταιριστός 8, 100, 3.
προσέχειν τὴν γνώμην 1, 95, 2. προσέχεσθαι ἄγει 1, 127.
προσήκειν 1, 126, 3. 6, 16, 1. Inf. erg. 2, 46. προσήκετε ἡμῖν τὰ μέγιστα 6, 84, 1. οἱ προσήκοντες 1, 128, 3. αἱ προσήκουσαι ἀρεταί 4, 92, 6. vgl. 6, 83, 2. προσήκοντα 1, 120, 2. 3, 64, 3. τὰ μὴ π. 4, 61, 1. οὐκ ἐκ προσηκόντων 3, 67, 1. οὐ προσῆκον 3, 40, 4. οὐδὲν π. 6, 82, 2.
πρόσθεν, τὰ 7, 44, 3.
πρόσθεσις 4, 135, 1.
προσιέναι 1, 39, 3. 4, 47, 2.
προσίεσθαι 4, 38, 1. 108, 3.
προσκαθέζεσθαι πόλιν 1, 26, 3.
προσκαταλείπειν 2, 36, 2. 4, 62, 2.
προσκεῖσθαι 1, 93, 5. 6, 89, 3. 7, 29, 2. 8, 52, 2.
προσκεπτ — . προὔσκεπτο 8, 66, 1.
προσκτᾶσθαι 2, 62, 4.
πρόσκωπος 1, 10, 6.

προσλαμβάνειν 4, 61, 1. 6, 18, 7. 78, 3.
προσμιγνύναι 1, 46, 2. 4, 93, 1. 7, 22, 2. vgl. zu 6, 104, 3.
προσομιλεῖν. τὰ ἴδια 2, 37, 3. πολέμῳ 1, 122, 1.
προσξυλλαμβάνεσθαι 3, 36, 2.
προσοφείλειν 7, 48, 6.
πρόσοψις 2, 89, 6.
προσπέμπειν 7, 3, 1. λόγους 8, 47, 2.
προσπεριβάλλειν 5, 2, 2. ἐσθαι 8, 40, 3.
προσπίπτειν 1, 84, 3. 2, 4, 1. 83, 4. 3, 108, 3? 7, 28, 4. ὁ προσπεσών 7, 68, 1.
προσπλεῖν 8, 79, 2.
προσπληροῦν πρός 6, 104, 2.
προσποιεῖν 1, 55, 2. εἶσθαι 1, 137, 4. 4, 77, 2. μή 3, 47, 3. ἔχθραν 8, 108, 3.
προσποίησις 2, 62, 2. 6, 16, 5.
προσπολεμοῦσθαι 3, 3, 1.
προστασία 2, 80, 3.
προσταυροῦν 4, 9, 1.
προσοχεῖν 4, 11, 2.
προσταλαιπωρεῖν 2, 53, 2.
πρόσταξις 8, 3, 2.
προστάσσειν 3, 26, 1. 6, 31, 4. 7, 19, 4. 8, 26, 2. τινί 5, 8, 3. προστεταγμένος 1, 136, 2.
προστάτης 6, 35.
προστελεῖν 6, 31, 5.
προστέλλειν 5, 71, 1.
προστιθέναι 3, 39, 6. 45, 2. καὶ ἀφελεῖν 5, 23, 5. πύλας 4, 67, 5. τιμήν 3, 42, 5. ζημίαν 3, 82, 8. ἑαυτόν 3, 92, 1. 8, 46, 5. ἀνδρὸς μοίρᾳ 3, 82, 4. τὸν λόγον τῷ νόμῳ 2, 35, 1.
προστίθεσθαι 1, 20, 3. 78, 1. 2, 37, 2. 3, 11, 3. 5, 62, 1. 6, 80, 2. ξυμμάχους 6, 18, 1. ἀνάγκην 4, 98, 3.
προστυγχάνειν 1, 97, 1.
προσφέρειν 2, 58, 1. λόγους 1, 57, 3. ἐσθαι 1, 140, 6. 4, 18, 2. 5, 111, 5. 6, 44, 4. 7, 44, 2.
πρόσφορος 1, 125, 1.
πρόσχημα 1, 96, 1. 3, 82, 3. 5, 30, 3.
προσχωρεῖν 8, 31, 1.
πρόσχωσις 2, 77, 2. 102, 3.
προτεμένισμα 1, 134, 4.
πρότερον 1, 41, 3. 4, 57, 4. 73, 5. 6. 74, 2. 7, 70, 2. π. προπέμπειν 1, 29, 1. vgl. 6, 57, 2. π. ἤ mit dem Inf. 1, 69, 4. 6, 58, 1. 8, 45, 5.
πρότερος 1, 44, 1. 3, 36, 5. 4, 57, 4. 73, 5. 7, 70, 2. πρότεροι ἀποδιδόναι 5, 21, 1. Da. 6, 67, 4. τοῖς ὑπάρχουσι προτέροις 2, 74, 2. ἡ προτέρα 5, 75, 3. 7, 51, 2.
προτιθέναι 1, 76, 3. 3, 39, 3. 40, 1. 84, 2. γνώμας 1, 139, 3. λέγειν 3, 38, 1. ἐσθαι 2, 34, 1. 42, 2. 3, 64, 3. 5, 35, 2. ἔχθραν 8, 85, 3.
προτιμᾶν 1, 133. 2, 37, 1. 8, 64, 3.
προτίμησις 3, 82, 8.
προτρέπειν 5, 16, 6.
πρόφασις 2, 34, 1.
προύργου. τὰ π. 4, 17, 2. προυργιαίτερον 3, 109, 3.
προϋπάρχειν 4, 126, 5. 5, 83, 2.
προϋφείλεσθαι 1, 32, 1.
προῦχειν 1, 9, 1. 39, 1. 6, 97, 2. τὸ προῦχον 3, 84, 2. ἐσθαι 1, 140, 5.
προφανής. ἀπὸ τοῦ π. 1, 35, 3. 3, 82, 7.
προφασιοῦσθαι 8, 33, 3.
πρόφασις 1, 23, 5. 2, 87, 5. 3, 13, 1. 6, 6, 1. ἐπιεικής 3, 9, 2. ἡ ἐμή 6, 78, 2. πρόφασιν, προφάσει 3, 111, 1. 5, 53, 1. ἐπ' αὐτομολίας προφάσει 7, 13, 3.
προφέρειν 1, 93, 2. 123, 1. 2, 89, 2. 3, 64, 2. 5, 17, 2. 26, 4. 31, 4. 7, 64, 2. σφάγια 6, 69, 3. ἐσθαι 3, 64, 2.
προφθάνειν 7, 73, 1.
προχωρεῖν 1, 16. 1, 74, 4. 3, 81, 3. 4, 59, 3. ἱερά 4, 54, 2.
πρύμναν κρούεσθαι 1, 50, 5. κατὰ π. 2, 97, 1.
πρῴ 4, 6, 2. πρωΐτατα 7, 19, 1. πρωΐτερον τῆς ὥρας 7, 39, 1.
πρώην 3, 113, 2.

πρῆρα 2, 83, 4. πρήραθεν 7, 36, 2.
πρῶτον 1, 53, 2. 127, 1. 2, 34, 1. 3, 101, 1. 5, 27, 1. 6, 3, 1. 7, 45, 1. 8, 86, 3. π. ἄρχεσθαι 2, 36, 1. προγράφειν 1, 23, 4. τὸ π. 1, 131, 1. ὅτε π. 4, 34, 1. ὡς τὸ π. 4, 94, 2. ἐς τὰ πρῶτα 3, 39, 2.
πρῶτος 1, 53, 2. 2, 42, 2. 3, 101, 1. 6, 2, 1. 7, 70, 3. πρῶτοι ἄρξαι 4, 87, 4. u. πρῶτον 6, 3, 1. 7, 45, 4. 8, 86, 3. τῷ ἐπιβάντι πρώτῳ 4, 116, 2. τοῦ πρώτου ἁλόντος 7, 23, 2. ἐν τοῖς πρώτοις 4, 105, 1. ἀπὸ (τῆς) πρώτης 1, 77, 2.
πρωτοστάτης 5, 71, 2.
παίειν 1, 122, 1. 4, 18, 3.
Πυθαιεύς 5, 53, 1.
Πύθης, εω 2, 29, 1.
Πύθιος 6, 54, 6.
πύλαι. ohne Art. 4. 67, 5.
πυνθάνεσθαι 6, 17, 3. 7, 12, 2. πυός 4, 6, 1.
Πυράσιοι 2, 22, 3.
πύσπις 1, 5, 2. 3, 82, 3.
πώ 2, 12, 3.
πωλεῖσθαι 2, 60, 4.
πώς 2, 3, 2. οὔ πως 5, 15, 2.
πῶς οὐ 3, 66, 2.

ῥάιδιος. κατέχειν 6, 9, 3.
ῥᾳδίως 1, 73, 1. 4, 10, 3. 7, 34, 6 ἐ οὐ ῥ. 2, 16. 6, 57, 3. 98, 3. 7, 75, 2. ῥᾶον 3, 82, 7.
ῥᾳθυμία 2, 39, 3.
ῥᾴσσειν 7, 6, 3.
ῥαχία 4, 10, 5.
ῥεῖ μέγας 2, 5, 2.
Ῥεῖτος 2, 19, 2.
ῥῆσις 5, 85, 1.
ῥητός. ἐπὶ ῥητοῖς 1, 122, 1. γέρασι 1, 13, 1.
Ῥόδιος Fem. 6, 43, 1.
ῥόθιος 4, 10, 5.
ῥοπή 5, 103, 2.
ῥύαξ 3, 116, 1. 4, 96, 1.
ῥύεσθαι 5, 63, 3.
ῥύμη 2, 76, 3. 81, 3.
ῥώμη 2, 43, 3. 4, 18, 2. 29, 2. 7, 18, 2.
ῥώννυσθαι 2, 8, 1. 6, 17, 6.

Σαλαμινία 6, 53, 1.
σαφής 1, 35, 4, 6, 88, 9.
σαφῶς 7, 57, 6.
σείειν 4, 52, 1.
σεισμοί 1, 23, 3. 3, 89, 1.
σελήνη. κατὰ σ. 2, 28.
σῆμα 2, 34, 2.
σημαίνειν 2, 8, 2. 5, 20, 2.
σημεῖον 1, 49, 1. 2, 40, 2. 4, 42, 4. 6, 31, 3.
Σηστός, ὁ, ἡ 1, 89, 2.
σηγή 2, 89, 7.
σιδηροφορεῖν 1, 6, 1.
σίδηρος 4, 69, 1.
σιός 5, 77, 2.
σιτοδοτεῖσθαι 4, 39, 1.
σῖτος. ἀχμάζει 2, 19, 1.
σκαιότης 4, 80, 2.
σκάφος 1, 50, 1.
σκεδάννυσθαι 2, 101, 3.
σκεπτ-. ἐσκεμμαι 8, 66, 1.
σκευάζειν 4, 32, 2.
σκευή 1, 130, 1.
σκεύη 8, 43, 1. ψιλῇ 3. 94, 4.
σκήπτεσθαι 6, 18, 1.
σκηνεῖσθαι 1, 133, 1.
σκοπεῖν ἐκ 1, 1, 2. λόγῳ 2, 43, 1. εἰ 3, 62, 4.
σκορπίος 1, 6, 2.
σκότος 2, 4, 1.
σκῦλα 2, 13, 4.
σκυτάλη 1, 131, 1.
Σόλιον 5, 30, 3.
σοφίσματα 6, 77, 1.
σοφισταί 3, 38, 5.
Σοφοκλῆς 3, 115, 3.
σπανίζειν. τινί 4, 6, 2.
σπασμός 2, 49, 2.
σπένδειν 4, 98, 5.
σπένδεσθαι. τὰ 4, 15, 2. ἀναίρεων 3, 24, 3. mit (ὥστε u.) dem Inf. 3, 109, 2. ἔσπευστο 3, 111, 1.
σπέρμα 5, 16, 5.
σπεύδειν 4, 87, 3. π 6, 10, 2. ἐκ π 5, 37, 4.
σπονδαὶ τῶν — 1, 35, 1. ohne Art. 1, 53, 2. 55, 3. 78, 3. 5, 36, 1.

σποράς 3, 69, 1
σπουδή 5, 66, 2. 8, 89, 2. ὑπὸ
σπουδῆς 3, 33, 3.
Στάγης 8, 16, 3.
στάδιοι, α 7, 78, 3.
σταδία μάχη 4, 48, 3.
στασιασμούς 4, 130, 1.
στάσις 1, 2, 2. 2, 22, 3. 6, 5, 2. κατὰ σ. 3, 2, 2.
στασιωτικόν 4, 130, 3.
στατήρ 3, 70, 3.
σταυροῦν 7, 25, 6.
στεγανῶς 4, 100, 3.
στέγειν 2, 94, 3. 4, 94, 3.
στενή 2, 99, 3.
στενόν 1, 74, 1.
στερίσκειν 1, 73, 2. στέρισθαι οἰκείᾳ 1, 70, 4.
στέφανος 2, 46.
στορεννύναι 6, 18, 4.
στήλη 2, 43, 2. 5, 18, 10.
στηρίζειν 2, 49, 2.
στοά 8, 90, 6.
στρατεία, ιά 1, 3, 3. 4, 8, 1. 70, 1. 5, 60, 5. 79, 2. 6, 31, 5. 32, 3. 7, 55, 1. 8, 72, 2. 108, 3. στρατείαν ἐξιέναι 1, 15, 2.
στρατεύειν πόλεμον 1, 112, 3. σθαι 1, 31, 3.
στρατηγεῖν 3, 20, 1.
στρατιὰν ξυνιλθεῖν 1, 3, 3.
στρατιώτης 2, 11, 2. 6, 24, 3.
στρατιωτικῶς 2, 83, 2.
στρατιώτιδες 1, 116, 1. 6, 43, 1.
στρατόπεδον 2, 78, 1.
στρόγγυλος 2, 97, 1.
στρωννύναι 2, 34, 2.
στυράκιον 2, 4, 2.
σῦμα 5, 77, 2.
σύν 1, 1, 2.
Συράκουσαι, κοσσαι 6, 3, 2.
σφαγή 4, 48, 2.
σφάγια προφέρειν 6, 69, 3.
σφάλλειν 2, 87, 1. 7, 66, 3. εσθαι 3, 43, 3. 84, 3. 5, 90. πολλά 4, 18, 3. χαλεπῶς 4, 62, 2. τού 1, 70, 3. δόξης 4, 85, 1. γνώμη 4, 18, 1. παρασκευῇ 2, 65, 8.
σφάλμα 8, 32, 1.
σφεῖς, σφέτερος s. Pronomen und Poſſeſſiv.
σφαγίς 1, 129, 2.
σχεδόν τι 3, 68, 3.
σχιτλιασμός 8, 53, 2.
σχῆμα 6, 89, 5. 8, 89, 3.
σχολαῖος 3, 29, 1.
σχολῇ 1, 142, 1. γίγνεται 5, 10, 4.
σώζεσθαι 2, 63, 2.
σῶμα 1, 17, 1. 141, 4. 2, 41, 1. 3, 65, 2. 6, 12, 1. ohne Art. 1, 136, 3.
σωτηρία 7, 12, 2. 70, 7. 81, 3?
σωτήριος 7, 81, 3.
σωφρονίζειν 6, 78, 2.
σωφρονιστής 3, 65, 2. 6, 87, 3.
σωφροσύνη 1, 32, 3. 68, 1. 8, 64, 3.
σώφρων 3, 58, 1. 82, 8. τὸ σ. 3, 82, 3. τὸ σωφρονέστατον 3, 62, 2.

ταινιοῦν 4, 121, 1.
τακτός 4, 65, 2.
ταλαιπωρεῖν 1, 99, 1. 5, 74, 2. 7, 16, 1.
ταλαιπωρία 2, 49, 2.
ταμίας τῆς τύχης 6, 78, 3.
ταμιεύεσθαι 6, 18, 3.
τᾶν 3, 13, 5.
ταξίαρχοι 7, 60, 1.
τάξις 3, 87, 2. 4, 126, 4. 8, 69, 1.
ταπεινός 2, 61, 2.
ταράσσειν. ταράξεσθαι 7, 36, 6. 67, 2.
ταρσοί 2, 76, 1
τάσσειν 4, 26, 3. τὸ τεταγμένον 2, 63, 2. τάξασθαι 1, 99, 3. 3, 70, 3. κύκλον 2, 83, 4.
ταύτῃ 2, 83, 4. 6, 77, 2. 101, 1. τὸ τ. 4, 96, 3.
τάφρος 4, 67, 3.
τάχα μέν τι 8, 94, 2.
τάχος. ὅ τι τ. 7, 42, 5. διὰ τάχους 1, 63, 2.
ταχυναυτεῖν 6, 34, 5.
τέ 2, 64, 2. χω. 1, 78, 2. 2, 100, 1. 101, 1. 3, 36, 5. 4, 32, 2. 5, 39, 1. 8, 5, 2. 21, 2. τέ und δέ 3, 82, 5. 7, 36, 3. nicht gern nach ὅτι 1, 1, 1. erfordert 2, 64, 3. Sätze anſchließend 1, 4. τέ—τέ 4, 36, 3. verbindet e. Ge. u. Da. 4, 20, 3. τε οὐ—τέ 1, 126, 3.

οὔτε—τε οὐ 1, 5, 2. τέ—οὔτε 1, 37, 2? τέ—δέ 1, 25, 3. 3, 52, 2. 6, 83, 1. 7, 78, 2. 81, 3. εὖ τε καὶ χεῖρον 2, 35, 1. vgl. 3, 42, 3. 6, 11, 1. τὲ καί für καί 2, 2, 3, 5, 9, 1. αὐτοί τε—καί 1, 124, 3. weit getrennt 8, 45, 2. αἵ τε—καί ohne αἱ 1, 7, 2. ἔκ τε καὶ τῆς 1, 31, 1. Hyperbata 1, 1, 1. 129, 1. 3, 36, 2. 4, 100, 1. 5, 11, 2. 44, 1. 6, 6, 2. 14, 1. 15, 1. 18, 4, 44, 3. 52, 1. 87, 5. 100, 1. 7, 14, 2. 80, 1. 8, 14, 2. τὲ—καί verbindet von Participien: c. regierten u. c. abſ. Ge. 7, 28, 4. ἀνδρῶν τε ἐνόντων καὶ δεδιότες 1, 67, 1. vgl. 3, 84, 2. ὁρῶντες τε καὶ ἅμα ὄντων 4, 123, 1. ἀναγκαῖόν τε καὶ τευξόμενοι 7, 77, 7. ὁρῶντά τε καὶ ὁμῶν μὴ ἐπιβοηθούντων 7, 14, 2. vgl. 4, 54, 1. σίτου τε οὐκ ἐνόντος καὶ κατειλημμένον 4, 8, 6. verſchiedene Wortarten: αὐτός τε καὶ ἔχων 8, 55, 3. vgl. 2, 68, 1. τῆς τε δ. ἕνεκα καὶ οἰόμενοι 8, 65, 2. αἰχμαλώτων τε περὶ φυλακῆς καὶ ἐπισκευὴν οὐκ οὖσαν 1, 52, 2. vgl. 6, 101, 5. ἐν νήσῳ τε καὶ χρωμένους 4, 26, 3. ἀπροσδόκητόν τε καὶ παρὰ λόγον 2, 91, 3. ἀφυλάκτους τε καὶ ἐξαίφνης ἐπιγενόμενοι 7, 32, 2. ʒw. 6, 37, 3. ἐν γῇ ἀποχρώῳ τε καὶ ξυνεχῶς ταλαιπωροῦντες 7, 27, 4. βαλλόμενός τε καὶ χαλεπῶς 1, 63, 1. πολύ τε ἀπὸ τῆς ἡμετέρας αὐτῶν καὶ οὐκ ἐν τῷ ὁμοίῳ στρατευσόμενοι 6, 21, 2. vgl. 37, 3. πολεμίους τε οὖσι καὶ προσποιήσειν 3, 94, 3. τῶν τε ἄλλων καὶ ὅτι 7, 60, 1. ἀκούσαντες τῆς τε ἀγγελίας καὶ ἐπεσδὴ — 5, 44, 1. τῷ τε ὕσατι χρώμενοι καὶ ὁπότε — 7, 4, 6. vgl. 5, 58, 1. ἀπορώτατον τό τε μὴ οἷόν τε εἶναι καὶ ὅτι — 7, 14, 1. τῶν τε ἐχθρῶν καὶ οἷ 4, 74, 3. κατά τε τὸ διάφορον καὶ ὅτι 2, 27, 2. πρός τε Πλαταιῶν καὶ εἴ τις 3, 21, 1. περί τε — καὶ μή 4, 70, 1. βουλόμενός τε καὶ ὅπως 5, 45, 3. ὥσπερ τε προσδέδοκτο καὶ τῶν Σ. ἐναγόντων 7, 18, 1. ἐς τε τὴν Α. πέμπων καὶ προσεποιεῖτο 1, 57, 2. vgl. 5, 61, 3. 7, 47, 2. ein rel. u. ein ſelbſtſtändiger Satz 6, 11, 1. ʒw. καὶ — τέ 1, 9, 3. τέ — δέ 6, 83, 1. vgl. μέν.
τειχήρεις ποιεῖν 2, 101, 2.
τειχίζεσθαι 1, 93, 5.
τείχισμα 3, 34, 3. 103, 2. 5, 3, 1.
τειχισμός 5, 17, 2. 8, 14, 3.
τειχομαχεῖν 1, 102, 1. 7, 79, 1.
τεῖχος 1, 116, 2. ἐν τῷ τ. 3, 68, 3. ohne Art. 1, 101, 2. 3, 3, 3. 50, 1. 4, 133, 1. 8, 69, 1.
τεκμαίρεσθαι 1, 1, 1. 3, 53, 2.
τέκμαρσις 2, 87, 1.
τεκμήριον 1, 1, 2. 2, 50. τ. δέ 3, 66, 1.
τεκμηριοῦν 1, 3, 3. 3, 104, 7.
τέκνωσις 2, 44, 2.
τελεῖν 2, 97, 2.
τέλεια ἱερά 5, 47, 10.
τελευταῖος 4, 38, 2. 125, 3. αἶα 1, 24, 3.
τελευτᾶν. λόγου 3, 59, 3. ἐς 1, 51, 2. 3, 104, 5. τελευτῶν 2, 47, 3. 6, 53, 3. Ap. 2, 72, 4.
τέλος. ʒuletzt 5, 50, 4. ἔχειν 4, 118, 7. 5, 41, 3. οἱ ἐν τέλει, τὰ τέλη 1, 10, 6. 3, 36, 4. 4, 15, 1. Geſchwader 1, 48, 2. 2, 22, 2. κατὰ τέλη 6, 42. Koſten 4, 60, 2. 6, 16, 4.
τέμενος 3, 70, 3.
τέμνειν. 2, 98, 1. 100, 1. 6, 7, 1. ταμεῖν 1, 81, 2.
τέρπεσθαι 6, 83, 3.
τεσσαρακοστή 8, 101, 1.
τέτιξ 1, 6, 2.
τέχνη 5, 18, 1. 7, 70, 7.
τῇ μέν 6, 66, 2.
Τήνιοι 7, 57, 3.
τηρεῖν 2, 3, 2. 4, 26, 4. 108, 1. 6, 2, 4. 7, 80, 1. mit dem Part. 6, 100, 1.
τήρησις 7, 86, 1.
τίθεσθαι. τὰ ὅπλα 2, 2, 4. τὸ παρόν 1, 25, 1. vgl. 5, 80, 1. εὖ τὴν εὐτυχίαν 4, 17, 3. ʒw.

4, 59, 3. 6, 11, 5. τὰ ξυμφέροντα εὖ 1, 75, 2. (76, 1.) πόλεμον 1, 82, 5.
τιμᾶν τὰ μέγιστα 4, 20, 3. τὸ τιμώμενον 2, 63, 1. τιμήσεσθαι 2, 87, 5.
τιμή 2, 36, 1.
τιμωρεῖσθαι 3, 67, 1. 7, 77, 3.
τιμωρία 1, 25, 1. 4, 62, 3. 6, 93, 2. τινός 3, 63, 1. ἁμαρτημάτων 2, 53, 3.
τις 3, 111, 2. ὑπό τινων ἀεὶ πλειόνων 1, 2, 1. νεώτερός τις 1, 42, 1. ἐνιαυτόν τινα 3, 68, 2. ὀλίγοι τινές 2, 17, 1. τινὲς ὀλίγοι 3, 7, 3. 4, 110, 2. πολλῷ τινι 6, 1. ἑπτά τινες 7, 34, 4. τινὲς οὐ πολλοί 6, 94, 1. τινὲς δύο 8, 100, 5. διακοσίους τινάς 8, 21, 1. οἱ μέν τινες 2, 90, 4. τὸ δέ τι καὶ 1, 107, 2. τινὲς οἱ μὲν 5, 54, 3. μέρος τι 1, 23, 3. 4, 30, 1. τὸ βραχὺ τι τοῦτο 1, 1. 40, 6. τι τὸ πλέον 4, 27, 3. βραχύ τι τὸ πρὸς θάλασσαν 7, 2, 4. προσεῖναι τι τὸ εὔλογον 4, 87, 2. αὐτός τις 1. 40, 4. 6, 77, 2. πᾶς τις 1, 20, 1. 6, 68, 2. 7, 70, 3. 84, 2, τὶς ἕκαστος 6, 31. 4. τὶς man 3, 55, 2. 5, 10, 15. 6, 10, 3. 48, 2. vgl. 7, 61, 1. für ὅστις 4, 61, 4. für τινές 1, 2, 1. 2, 37, 1. 3, 46, 4. 6, 22, 1. e. Plu. angefügt 2, 53, 1. auf e. Plu. bezogen 4, 85, 3. vgl. 7, 75, 3. τινες 1, 2, 2. τινάς für τινά 3, 36, 4. 4, 69, 1. ausgel. 4, 44, 2. 5, 52, 2. τὶς jeder 6, 31, 5. jegliche 5, 31, 4. τὶ 2, 85, 4. 3, 11, 2. 6, 16, 5. τὰ —πάντα 5, 46, 3. τὶ αὐτῶν 5, 26, 5. 6, 87, 3. 90, 3. ποιεῖν τι 2, 74, 2. vgl. λέγειν. Manches 4, 63, 1. zum Theil 1, 107. 4. irgend 6, 25, 3. entbehrlich 2, 91, 3. 4, 67, 2. 6, 21, 1. μᾶλλόν τι 1, 49, 2. τὶ μᾶλλον 4, 21, 4. τὶ ἐμπειρότεροι 2, 89, 2. διαφερόντως τι 1, 138, 3. τάχα μέν τι 8, 94, 2. σχεδόν τε 3, 68, 3. ἅττα 8, 108, 3.
τιτρώσκειν 4, 14, 1.
τοί 2, 41, 2.
τοιόσδε 1, 31, 3. 6, 8, 3. 32, 3. τοιόνδε 4, 67, 2. τ. τι 3, 97, 1. οἱ τοιοίδε 2, 64, 1. ἡ τοιάδε ξυμφορά 4, 10, 1. τὸ τοιόνδε 2, 36, 1. 3, 42, 4.
τοιοῦτος 1, 21, 1. 3, 42, 4. 58, 4. 8, 89, 3. ἡ ἐπιβουλὴ τοιαύτη παρεσκευάζετο 4, 77, 1. ὁ τοιοῦτος 3, 30, 2. 38, 4. 4, 18, 3. 6, 16, 5. τὸ τοιοῦτον 1, 76, 2. 4, 56, 1. 6, 9, 2. 7, 50, 4. 81, 3. 8, 51, 2.
τοιουτότροπος 2, 8, 2.
τοκῆς 2, 44, 1.
τόλμα 1, 90, 1. 3, 82, 3. 6, 31, 6.
τολμᾶν 1, 32, 4. 2, 40, 3. 3, 82, 5. 4, 123, 2. 6, 34, 8. 56, 3. ohne Object 2, 43, 1. 5, 76, 3.
τολμηρόν, τό 1, 102, 2.
τομή 2, 76, 3.
τοξόται 8, 98, 1.
τόπος 6, 54, 4.
τόσος 4, 28, 3. vgl. ξυ 1, 37, 3.
τοσόσδε 1, 23, 2. 2, 12, 3.
τοσοῦτος 2, 11, 6. 7, 81, 3. δὶς τ. 6, 37, 2. ἕτερος τ. eb. vgl. § 3. διὰ τοσούτου 2, 29, 3. ἐν τοσούτῳ 6, 64, 1.
τότε 1, 100, 2. 137, 4. 3, 64, 2. 8, 23, 4. Erzähltes bezeichnend 3, 57, 3. 69, 1. 4, 46, 1. 101, 2. 123, 2. 5, 4, 3. 6, 1. 7, 31, 2. 57, 10 81, 2. 8, 20, 1. 31, 1. 32, 2. 40, 3. 62, 2. 73, 1. 86, 1. 6. 103, 2. καὶ τότε mit erg. Verbum 1, 86, 2. τότε δή 1, 58, 1.
τράπεζα 1, 130, 2.
τρεῖς καὶ δέκα 3, 69, 1. 79, 1. 8, 22, 1. 88, 1. τρία 3, 40, 2.
τρέπειν. ἐς γέλωτα 6, 35. τετραμμένος 4, 106, 2. τὰς γνώμας πρὸς τὰς ξυμφοράς 1, 140, 1. Med. mit dem Inf. 2, 65, 6.
τρέφεσθαι 2, 44, 1.
τριακοντούτης 1, 23, 4. 5, 14, 3.
τρίβειν 7, 48, 6. τρίψεσθαι 6, 18, 7. τρυβῆναι, τριφθῆναι 2, 77, 3.
τρίπους 1, 132, 2. 3, 57, 2.

τροπαῖον 1, 30, 1. τινός 2, 92, 3.
τροπαί 8, 39, 1.
τρόπος 1, 8, 3. 4, 44, 2? 5, 7, 2.
τροπωτήρ 2, 93, 2.
τροφή 6, 93, 4.
Τροφάς 1, 131, 1.
π χω. 5, 71, 2. 8, 71, 1.
τυγχάνειν 2, 35, 3. 3, 39, 7. 42, 3. 4, 63, 3. γνώμης 3, 42, 5. ὁμῶν ξυγγνώμης 7, 15, 5. mit dem Part. 1, 70, 4. 3, 8, 2. 4, 73, 3. 124, 4. 5, 98. dabei Part. erg. 1, 142, 4. 4, 93, 4. 5, 20, 2. 8, 48, 5. 95, 2. ohne Part. 1, 32, 2. 120, 4. 2, 87, 3. 4, 26, 3.
τυραννεῖσαι 6, 55, 2.
τύραννος 3, 62, 2. πόλις 1, 122, 3. οἱ τ. 2, 15, 4.
τύχη. τὸ τῆς τ. 3, 59, 1. τὰ τῆς τ. 4, 55, 4. τύχης ταμίας 6, 78, 3. ἐν τ. γίγνεται 4, 73, 3. τύχαι 1, 84, 3. ἐς τύχας 1, 69, 4. περιίστασθαι 1, 78, 2.

ὑγιής 3, 75, 3.
ὕδωρ 2, 5, 1. 3, 22, 1. 6, 70, 1. 7, 79, 2. ἐξ οὐρανοῦ 2, 77, 4.
υἱός, οῦ, ίος 1, 13, 5.
ὕλη 2, 75, 2.
ὑμνεῖν 2, 42, 1.
ὑπάγειν 4, 126, 6. 8, 10, 2. ισθαι 7, 46.
ὑπαγωγή 3, 97, 3.
ὑπακούειν 1, 26, 3. 139, 2. 5, 98. τινός, τινί 6, 82, 2.
ὑπαναλίσκειν 3, 17, 2.
ὑπαπιέναι 5, 9, 4.
ὑπάρχειν 4, 18, 1. ἀπ' ἀλλήλων σωτηρία 6, 86, 3. κεκλῆσθαι 5, 9, 7. ὥσπερ ὑπῆρχε 3, 109, 3. ὑπάρχον 1, 124, 1. τὸ ὑπάρχον 7, 67, 1. τὰ ὑπάρχοντα 1, 141, 1. 145, 5. ἀπὸ, ἐκ τῶν ὑ. 7, 76. πρὸς τὰ ὑ. 6, 31, 6. anfangen. οἷσπερ, ἅπερ 2, 67, 4. ὑπῆρχτο 1, 93, 2.
ὑπεῖναι 6, 87, 4. 8, 36, 1.
ὑπειπεῖν 1, 35, 4.
ὑπεκκλίσθαι 1, 137, 3.
ὑπεκτίθεσθαι 1, 89, 3.
ὑπενδιδόναι 2, 64, 3.
ὑπεξαιρεῖν 4, 83, 2. εἶσθαι 8, 70, 2.
ὑπεξέρχεσθαί τινα 3, 34, 2.
ὑπέρ. τινός 1, 141, 6. τὸ 1, 41, 2. 112, 2. 2, 35, 2.
ὑπερβάλλειν 2, 35, 3. 6, 23, 1. 8, 56, 4. 104, 4.
ὑπερβολή 2, 45, 1. 6, 31, 6. 8, 89, 4.
ὑπερεκβάλλειν 8, 104, 4.
ὑπερέχειν 3, 23, 5.
ὕπερθεν 5, 59, 3.
ὑπερόπτης 3, 38, 4.
ὑπερορᾶν 5, 6, 3. 28, 1. 6, 11, 3. 7, 42, 3.
ὑπερόριος 8, 72, 2.
ὑπερῳία 1, 84, 3.
ὑπερτείνειν 2, 76, 3.
ὑπέρυθρος 2, 49, 3.
ὑπερφαίνεσθαι. λόφου 4, 93, 3.
ὑπερφέρειν 1, 81, 1. 3. 15. 81, 1.
ὑπερφρονεῖν. τινά 6, 68, 2. Pl. 6, 16, 4.
ὑπέρφρων 2, 62, 5.
ὑπεύθυνος 3, 43, 3.
ὑπέχειν 7, 21, 3.
ὑπήκοον, τό 6, 69, 5.
ὑπηρεσία 1, 143, 1. 8, 1, 2.
ὑπηρέσιον 2, 93, 2.
ὑπηρετεῖν 4, 108, 5.
ὑπισχνεῖσθαι 2, 95, 2.
ὕπνος. πρῶτος 2, 2, 1. ὕπνον αἱρεῖσθαι 2, 75, 2.
ὑπό. I) mit dem Ge. κήρυκας 6, 32, 1. durch Vermittlung 2, 79, 2. bei ἀναστῆναι 6, 2, 2. vert. 5, 74, 1. ἐκπίπτειν 1, 131, 3. κατέρχεσθαι 8, 68, 3. aliter ἔχειν 6, 46, 4. bei Substantiven 1, 130, 1. 141, 6. 8, 21, 1. 64, 2. vor 4, 34, 2. 6, 37, 3. 7, 44, 3. ὑπὸ σπουδῆς 3, 33, 3. χω. 7, 64, 2.
II) mit dem Da. 3, 59, 2.
III) mit dem Ac. 2, 76, 1. 79, 2. 99, 2. 5, 10, 2. ὑπό τινα εἶναι 6, 86, 3. um 1, 100, 3. 4, 2, 1. 7, 28, 4.
ὑπογράφειν 5, 56, 3.
ὑποδεής 3, 11, 2. έστερα 1, 10, 3. 2, 89, 4. 3, 45, 5.
ὑποδέχεσθαι 3, 12, 1.

ὑποδοχή 7, 74, 2.
ὑπόθεσις 3, 66, 2.
ὑποθορυβεῖν 4, 28, 1.
ὑποκεῖσθαι 3, 84, 3.
ὑποκρίνεσθαι 7, 44, 6.
ὑπολαμβάνειν 1, 121, 2. 6, 28, 2. 58, 2. 8, 105, 3. für προλ. 1, 68, 4. entgegnen 5, 49, 3. 85, 2.
ὑπολείπειν. λόγον 8, 2, 2. ἐσθαι 1, 140, 5. 3, 40, 5. 84, 3. 7, 75, 3.
ὑπόλοιπος 4, 90, 4. 8, 69, 3.
ὑπολύειν. ζεύγη 4, 128, 3.
ὑπομένειν. ἐς ἀλκήν 3, 108, 1.
ὑπομιγνύναι 8, 102, 1.
ὑπόμνημα 2, 44, 2.
ὑπόμνησις. τινός 1, 137, 4.
ὑπονειφομένη νύξ 3, 23, 5.
ὑπονοεῖν 3, 82, 4. 6, 83, 3.
ὑπόνοια 2, 41, 2. 5, 87.
ὑπονομηδόν 6, 100, 2.
ὑπονοστεῖν 3, 89, 2.
ὑποπέμπειν 4, 46, 3.
ὑποπίπτειν 7, 40, 5.
ὑποπτεύειν 6, 79, 2. ἐς 4, 51. τινά 5, 35, 1. ὑποπτεύεται ὁ πόνος μή 2, 62, 1. vgl. 3, 53, 2.
ὑπόπτης 6, 60, 1.
ὕποπτον (τό) 4, 78, 2. 6, 85, 3. 89, 1.
ὑπόπτως 6, 53, 2. 8, 68, 2.
ὑποσημαίνειν 6, 32, 1.
ὑπόσπονδος 1, 63, 3. 6, 59, 5.
ὑποτείνειν 8, 48, 1.
ὑποτειχίζειν 6, 99, 2.
ὑποτείχισις 6, 100, 3.
ὑποτελεῖν 3, 46, 1.
ὑποτελής. φόρου 1, 19.
ὑποτιθέναι 1, 138, 2. 3, 45, 4. ἐσθαι 5, 90.
ὑποτοπεῖν, εὐειν 2, 5, 3. 8, 76, 1. mit dem Inf. Ao. für Fu. 3, 24, 1.
ὑπουργεῖν 7, 62, 3.
ὑποψία ἐς 6, 61, 3.
ὑποχωρεῖν 8, 45, 1. ὄχλον 2, 88, 2.
ὕπτιος 7, 82, 3.
ὑστεραῖος 1, 44, 1. 5, 46, 1. 7, 11, 2.
ὑστερεῖν 2, 80, 4. 8, 100, 4. τινός 3, 31, 2.
ὕστερον 1, 3, 3. χρόνῳ 1, 8, 3. ὕ. οὐ πολλῷ 1, 18, 5. ἔπειτα ὕ. 2, 9, 1. οὕτως ὕ. 3, 96, 2. ὕ. ἢ ἀποστῆναι 6, 4, 3. zu spät 2, 80, 4. ὑ. τῆς μάχης 5, 75, 4. (3).
ὕστερος 1, 3, 3. 3, 38, 4. αὖτις 3, 49, 3. οὐδενός 1, 91, 4.
ὑφαιρεῖν. 3, 13, 6. 31, 1. τινός 1, 42, 2.
ὑφηγεῖσθαι 1, 78, 3.
ὑφίστασθαι 4, 39, 2. 8, 68, 3. τινά, τινί 2, 61, 3. 7, 66, 2.
ὕφυδρος 4, 26, 5.

φαίνεσθαι 1, 122, 3. ἐν παύλῃ 6, 60, 2.
φάκελος 2, 77, 2.
φάναι. φαίησαν 8, 53, 4. mit dem Inf. Ao. 5, 22, 1. φασίν 6, 17, 5. ἔφη verb. 6, 72, 3.
φανερός 1, 17, 2. 102, 2. 2, 15, 4. 4, 11, 3. 74, 4. ἐς τὸ φ. 1, 6, 3. 23, 5. 42, 2. ἐπὶ φανεροῖς 1, 69, 2.
φανερῶς 4, 123, 1.
φάραγξ 2, 67, 4.
φάρμακον 1, 138, 5. 2, 48, 1.
Φαρνάκης 1, 129, 1.
φαῦλος 1, 126, 5. 3, 37, 3. 6, 18, 7. 7, 77, 2. zweier u. dreier Enb. 4, 9, 1. 6, 21, 1.
φαύλως 1, 126, 5.
φείδω 7, 81, 6.
φερέγγυος 8, 68, 3.
φέρειν. μισθόν 3, 17, 2. ὀργῇ ꝛc. 1, 31, 1. ἐς ὑμᾶς 6, 41, 2. übertragen 2, 60, 3. χαλεπῶς τινος 1, 77, 2. αἱ γνῶμαι ἐπὶ τὸ αὐτό 1, 79, 2. φέρεσθαι εὖ, καλῶς 2, 60, 2. ἀξίωσιν ἀρετῆς 1, 69, 2.
φθάνειν 4, 96, 1. περί τι 2, 91, 3.
φθείρειν 1, 2, 2. 24, 2. 30, 3. 141, 6.
φθονεῖν. τινός 3, 43, 1.
φθόνος. τοῦ περιεῖναι 3, 82, 9.
φθορά 7, 27, 2.
φθόρος 2, 52, 1.
φιλέταιρος 3, 82, 3.
φίλιος. ἐπίπλους 8, 102, 2.

φιλοδικεῖν 1, 77, 1.
φιλοκαλεῖν 2, 40, 1.
φιλοκρινεῖν 6, 18, 2.
φιλονεικεῖν. τὰ χείρω 5, 111, 4.
φιλονεικία 1, 41, 3.
φιλοσοφεῖν 2, 40, 1
φιλότιμον, τό 2, 44, 3.
φλαύρως 1, 126, 5.
φλέγειν. φλεχθῆναι 4, 133, 1.
φλύκταινα 2, 49, 3.
φοβεῖν 4, 56, 2. φοβεῖσθαι. τινί 3, 98, 4. μάχῃ 4, 130, 3. τινὰ μή 4, 1, 1. 8, 5. 8, 108, 3. πεφοβῆσθαι 1, 144, 1.
φοβερός 2, 3, 3. τὸ κοινῶς φ. 4, 61, 4. τὸ φ. τοῖς 7, 63, 3.
φόβος 2, 87, 3. 7, 61, 1. διὰ φόβου εἶναι 6, 34, 2.
φοιτᾶν 8, 18, 1.
φορμηδόν 2, 75, 2. 4, 48, 3.
φόρος 1, 96, 2.
φορτίον 2, 77, 2.
φράζειν 3, 15.
φρέαπα 2, 48, 1.
φρίττειν 3, 3, 4.
φρονεῖν 5, 85, 1. τὰ σμέτερα 3, 68, 2.
φρόνημα 2, 43, 3. 62, 5. 3, 45, 3. 5, 43, 2. ἐν φ. εἶναι 5, 40, 3.
φρουρεῖν 3, 17, 2.
φρουρικόν 5, 80, 3.
φρούριον 1, 142, 2.
φρύγανα 3, 111, 1.
φρύσσειν 6, 22, 2.
φρυκτοί 2, 94, 1. 3, 22, 5.
φρυκτωρεῖσθαι 3, 80, 2.
φυγάς. τινές 6, 92, 2.
φυγγάνειν 7, 44, 8.
φυγή 8, 64, 2.
φυλακή 4, 96, 6. 7, 17, 3. 8, 29, 1. τινός 7, 4, 7. 70, 6. ἔργων 3, 82, 6. φυλακὴν παρέχειν 3, 33, 3. καθίσασθαι 4, 82. διὰ φυλακῆς ἔχειν 2, 81, 3.
φύλαξ 1, 115, 5.
φυλάσσειν 2, 3, 3. 4, 26, 5. 7, 25, 3. μή 3, 11, 1. τινὰ μή 3, 105, 2. ἔσθαι 4, 11, 3. πολλά 6, 87, 2.
φυλή 3, 90, 2. 6, 98, 4. 101, 4. 7, 69, 1.
φυλοκρινεῖν 6, 18, 2.
φυρᾶν. οἴνῳ 3, 49, 2.
φύειν. πέφυκε 4, 61, 4. ἄχα 4, 61, 3.
φύσις 1, 76, 3. φύσεως ἰσχύς 1, 138, 3. παρὰ φύσιν 6, 17, 1.
φυτεύειν 1, 2, 1.
Φυτία 3, 106, 2.

Χαιρώνεια 1, 113, 2.
χαλαρός 2, 76, 3.
χαλεπαίνειν 3, 82, 4.
χαλεπός 3, 43, 3. 4, 9, 3. ἄρξαι 7, 14, 1. χαλεπώτερα 4, 86, 3.
χαλεπότης 1, 84, 3. χωρίων 4, 33, 3.
χαλεπῶς 1, 2, 1. 2, 14. 4, 62, 2. φέρειν τινός 1, 77, 2. χαλεπωτέρως 2, 50, 1.
χάλιξ 1, 93, 3.
χαλκίοικος 1, 128, 2.
χάραξ 3, 70, 3.
χαρίζεσθαι 3, 40, 3.
χάρις 3, 37, 2. τινός 3, 67, 4. χεῖται 1, 33, 1. χάριν φέρειν 1, 33, 2. κατατίθεσθαι 1, 33, 1. χάριτι 1, 9, 3. 3, 95, 1. ἐχ χάριν 2, 40, 4.
χειμάζεσθαι 8, 32, 1.
χειμερινός 2, 70, 2.
χειμών 2, 1. 3, 21, 2. 4, 6, 2.
χείρ 3, 82, 8. σιδηραῖ 7, 62, 3. χεῖρας προίσχεσθαι 3, 58, 2. διὰ χειρὸς ἔχειν 2, 76, 3. ἐν χερσίν 4, 43, 2. 6, 70, 1. ἐς χεῖρας 8, 50, 3. δέχεσθαι τ. 5, 72, 3. vgl. διά.
χειροτέχνης 6, 72, 2.
χειρουργεῖν 8, 69, 3.
χείρω 8, 45, 3.
χέρνιψ 4, 97, 3.
χερσαῖος 7, 67, 2.
χηλή 1, 63, 1. 8, 90, 4.
χλωρός 2, 49 3.
χοῖνιξ 4, 16, 2.
χρᾶν. mit dem Inf. 1, 134, 4.
χρεία 1, 32, 2. 37, 1. 2, 62, 3. 3, 59, 2. χρείας ξυντυχία 1, 33, 1. χρείαν πληροῦν 1, 70, 4.
χρεών 3, 40, 4. εἶναι 5, 49, 3.
χρή 2, 51, 1.

χρήματα 1, 2, 1. 3, 74, 2. *χρήματα ζημιοῦν* 2, 65, 2.
χρηματίζειν 1, 87, 4.
χρῆσθαι 4, 132, 2. *θαλάσσῃ* 1, 3, 4. *δικαίοις λόγοις* 5, 18, 10. *ὡς πολεμίοις* 1, 53, 2. *ἐς* 2, 4, 2. *ὅ τι βούλονται* 2, 4, 4. *πλείω* ꝛc. 1, 3, 4. 4, 78, 3. *ἐχρησάμην* 1, 6, 3. 76, 3. 6, 31, 3.
χρήσιμος 6, 85, 2. zweier u. dreier End. 7, 72, 2.
χρῆσις 2, 62, 2.
χρησμολόγοι 2, 8, 2.
χρηστός. κατάλογος 6, 31, 4.
χρόνιος 1, 12, 1. 141, 6.
χρόνος 1, 6, 2. *χρόνῳ* 4, 85, 1. *χρόνον* 2, 18, 2. *τινὰ χ.* 6, 7, 2. *τοῦ λοιποῦ χ.* 8, 29, 1. *διὰ χρόνου* 2, 94, 3. *χρόνου πλῆθος* 1, 1, 2. *χρόνοι* 1, 97, 2.
χρώς. ἐν χρῷ 2, 84, 1.
χώρα. κατὰ χώραν 1, 28, 3. 4, 76, 4. *γίγνεσθαι* 3, 24, 3. erg. 6, 92, 1.
χωρεῖν 1, 122. 1. 4. 2, 3, 1. 17, 3, 4, 90, 4. *χωρήσειν, χωρήσεσθαι* 1, 82, 5.
χωρίον 1, 97, 2. 106. 3, 97, 2.
χωρὶς 1, 61, 3.
χῶρος 1, 19, 2.

ψέγεται 5, 86.
ψεύδεσθαι. τῶν σκοπῶν 8, 103, 1. *τοσοῦτον τῆς δυνάμεως* 4, 108, 3. *τὴν ξυμμαχίαν* 5, 83, 4. *ψευσασθαι* 3, 43, 2. *μέγιστον ἐψευσμένη αὐτούς* 6, 17, 4.
ψηφίζεσθαι 5, 28, 1. *ὥστε* 6, 88, 9. vgl. zu 8, 79, 1.
ψῆφον ἐπάγειν 1, 87, 3. *ψ. ἀδίκου κατάγνωσις* 3, 82, 8.
ψιλοὶ 4, 36, 1. *ἀκοντισταί* 3, 97, 2. *ψιλὴ σκευή* 3, 94, 4.
ψιλοῦν 3, 109, 3.

ὧδε 3, 59, 3.
ὠθεῖσθαι 4, 11, 2.
ὠνητός 1, 121, 2. 3, 40, 1. 4, 98, 5.
ὥρα. ἔτους 2, 52, 1. 6, 70, 2. *ἡλικίας* 6, 54, 2.
ὡραῖα 1, 120, 2.
ὡς 3, 37, 5. *καὶ ὡς* 1, 44, 1. 3, 33, 2. 7, 74, 1. 8, 51, 2. 56, 3. *καὶ γὰρ ὡς* 8, 87, 3.
ὡς 1) wie 7, 36, 1. der Satz zum Folgenden gehörig 2, 21, 2. vgl. 89, 4. 6, 2, 4. *ὡς λέγονται* 4, 94, 4. vgl. 7, 86, 4. *ὡς ἐδόκουν* 5, 75, 2. *ὡς τάχους εἶχεν* 6, 97, 3. *ὡς ἕκαστος τῆς ξυντυχίας ἔσχεν* 7, 57, 1. *ὡς ἕκαστοι εὐπόρησαν* 6, 44, 2. *ὡς ἑκάστῃ ξυνέβη* 1, 98, 2. *ὡς ἕκαστοι* 1, 3, 4. 107, 4. 2, 21, 3. 4, 32, 2. 5, 4, 2. *ὡς ἑκάστοις* 1, 113, 1. 6, 76, 3. *ὡς ἑκάτεροι* 3, 74, 3. *ὡς ἄν* 1, 33, 1. *ὡς ἔργα δύνασθαι* 6, 40, 3. *ὡς βέβαιον ὄν* 1, 2, 3. *ὡς καλόν* 2, 35, 1. *ὡς ἀναμαχουμένοι* 7, 61, 2. vgl. 7, 31, 3. *ὡς οὐκ ἂν ἔχοντες* 1, 90, 2. *ὡς μετέχοντά τινα* 8, 66, 4. vgl. 4, 5, 1. 6, 24, 2. *ὡς ὀλόμενος* 6, 32, 2. *ὡς Λακεδαιμόνιος* 4, 84, 2. *ὡς πρὸς εὖ βουλευομένους τοὺς ἐναντίους παρασκευαζώμεθα* 1, 84, 4. *ὡς ἐς πατρίδα ταύτην* 4, 41, 2. *ὡς ἐν μεγάλῃ, ἄλλῃ πόλει* 2, 65, 7. 5, 43, 1. vgl. 1, 10, 7. 6, 20, 1. 7, 30, 3. *ὡς τῷ ἀκατίῳ* 4, 67, 5. *ὡς πρὸς αἰσθομένους* 6, 40, 2. *ὡς ἐκ κακῶν* 7, 42, 3. *ὡς κατὰ λόγον* 6, 25, 3. *ὡς ἐξ ὀλίγου* 4, 108, 5. *ὡς ἐκ τῶν δυνατῶν* 2, 3, 3. 7, 74, 1. *ὡς ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης ἀξιώσεως* 6, 54, 3. *ὡς ἐκ τῶν δυνατῶν* 2, 3, 3. *ὡς πρὸς τὸ μέγεθος* 3, 113, 4. *ὡς ἐπὶ τούτοις* 6, 45, 1. vgl. § 2. *ὡς ἐπὶ τιμωρίᾳ* 6, 76, 3. *ὡς ἐπὶ Λακεδαιμονίους* 4, 34, 1. *ὡς ἐπὶ ταῖς ναῦς* 8, 87, 5. *ὡς ἐπὶ (τὸ) πολύ* 1, 12, 1. 2, 13, 3. *ὡς εἰς ἐλάχιστον χωρίον* 1, 63, 1. *ὡς ἐς ἑξήκοντα* 6, 8, 1. vgl. 5, 55, 3. 6, 25, 3. *ὡς εἰπεῖν* 1, 1, 2. *ὡς παλαιὰ εἶναι* 1, 21, 2. synonym mit *ὅτε* 5, 20, 2. mit *ὅτι* 5, 9, 2. 4, 65, 3. epereg. 8, 83, 2. nicht zuerst 5, 7, 1. mit *ὅς* 5, 6. 1. mit *ἐπεί, γάρ* 1, 124, 2. 5, 46, 3.

111, 5. 7, 15, 1. mit ἐξ οὗ 4, 90, 3. ὡς ἄν damit 6, 91, 3.
ὥσπερ 1, 71, 2. 2, 51, 2. 3, 105, 1. 7, 80, 3? nach ὁ αὐτός 2, 55. der Satz aufs Folgende bezogen 2, 89, 4. das Verbum ergänzt 4, 76, 1. 5, 29, 2. 35, 5. 6, 68, 2. ὥσπερ λέγοντας 6, 37, 1. ὥσπερ καὶ ἄλλο (τι) 1, 1, 142, 4. 6, 18, 7. οὐχ ἑκάς, ὥσπερ ἐκεῖνον, ὄντας 1, 69, 4. vgl. 6, 84, 2. wie denn 8, 57, 2. ὥσπερ ἔπλεον 8, 23, 2. vgl. ἔχειν.
ὥστε 1, 49, 5, 136, 1. 4, 23, 3. 5, 14, 3. nach δεῖσθαι 1, 119, δοκεῖν 8, 79, 1. ἐπαγγέλλεσθαι 8, 86, 6. ἐπιχηρυκεύεσθαι 7, 49, 1. ἐπιστολή 8, 45, 1. παρασκευάζειν 3, 36, 4. πείθεσθαι 2, 2, 4. προθυμεῖσθαι 7, 86, 3. ξυμβαίνειν 5, 14, 1. ψηφίζεσθαι 6, 88, 9. vgl. zu 8, 79, 1. nach τεκμήριον 1, 34, 2. ἐπὶ τοῖσδε ὥστε 2, 70, 2. für ὅπως 2, 40, 4. 6, 90, 3. unter der Bedingung 1, 28, 3. 3, 28, 4. 7, 86, 3. beim Ind. 5, 14, 3. beim Impera. 6, 91, 3. ὥστε οὖ 5, 40, 2.
ὠφελεῖν 6, 33, 4. 8, 96, 4. τὸ 1, 73, 2. nicht τινί 1, 83, 1. μάλιστα 6, 92, 4. μέγιστον 5, 82, 4. πλείω 2, 60, 2. πλεῖστα 8, 66, 4. τὰ εἰκότα 8, 45, 5. ὠσθαι 7, 63, 2. ἐκ 6, 12, 2. ὠφελήσεσθαι 6, 18, 5.
ὠφελία 1, 3, 2. 5, 38, 2. 6, 13. 73. 73, 2. 123, 2. νόμων 3, 82, 5.
ὠφέλιμος 4, 108, 1.

Grammatiſches Regiſter.

Accuſativ. auf η u. ην 3, 107, 2. 8, ὅ, 1. 107, 2. auf ιδα 1, 109, 2. τινὰ χρόνον 6, 7, 2. δοῦλος δουλείαν 5, 9, 7. ἄτιμος ἀτιμίαν 5, 34, 3. θέσιν κεῖσθαι 1, 37, 2. πόλεμον στρατεύειν 1, 112, 3. πλινθεύειν τὰ τείχη 4, 67, 1. ἀχροβολίζεσθαι ὀλίγα 3, 73. σπένδεσθαι τὰ περὶ Πύλον 4, 15, 2. πολιτεύειν τὰ πρὸς τὸ κοινόν 2, 37, 2. ξυνεπαμύνειν τὰ πρὸς τοὺς δορυφόρους 6, 56, 3. δόξαν πιστεύειν 5, 105, 2. ναυμαχίαν ἀπωθεῖν τινα 1, 32, 4. ὅπερ ἡμᾶς ἐκφοβοῦσιν 6, 11, 2. ἐπαινεῖν πολλὰ ἑαυτούς 1, 86, 1. θεραπεύειν ὑμᾶς πολλά 6, 89, 1. ὑμνεῖν τινά τι 2, 42, 1. παραβαίνειν τι οὐδ' ὁπωσοῦν 4, 16, 3. τραυματισθεὶς πολλά 4, 12, 1. τὰ εἰκότα θαυμάζεσθαι 1, 38, 1. ἀντίπαλα ναυμαχεῖν 7, 34, 5. ἐναντία βοηθεῖν 3, 55, 2. πολεμεῖν 1, 29, 1. διατάσσεσθαι ὁμοιότροπα 1, 6, 4. ὁμιλεῖν ταῦτα 6, 17, 1. ᾕδεσθαι βραχέα 3, 40, 2. παίειν ἐλάχιστα 4, 18, 3. χρῆσθαι πλείω κ. 1, 3, 4. δεῖσθαι ξύμφορα 1, 32, 1, ἀνθεῖν τὰ κράτιστα 1, 19. ἐπικρατεῖν, ξυμβαίνειν τὰ πλείω 4, 19, 2. 117, 1. κακοῦν μέγιστον 7, 24, 3. προσξυλλαμβάνειν οὐκ ἐλάχιστον 3, 36, 2. προελθεῖν τὸ πλεῖον 1, 114, 2. Ac. des Part. für den No. 2, 74, 1. für den Da. 1, 31, 2. 5, 79, 1. wo nicht ohne ἐς 8, 38, 1.

Activ 1, 6, 1. 16.

Adjectiv. σπονδαὶ Ἀτταικαί 5, 29, 3. vorangeſtellt 2, 44, 1. τὸ εὐπρεπὲς ἄσπονδον 1, 37, 3. vgl. Poſſeſſiv. τὰ κοινὰ ξύμφορα 1, 91, 3. prädicativ 1, 40, 4. 2, 62, 3. beim Artikel 1, 6, 1. 49, 4. 2, 43, 2. 76, 3. 4, 17, 2. τὸ τεῖχος ἱκανὸν εἶρεν 1, 90, 3. ξύμφορος ἡμῖν ἀπαράσκευος ὤν 6, 84, 3. vgl. 85, 2. τὸ σωφρονέστατον 3, 62, 2. τὸ ἐπιμελὲς τοῦ δρωμένου 5, 66, 3.

Adverbium 2, 84, 2. Stellung 2, 7, 3. ſatzartig 1, 21, 1. 2, 87, 2. mit dem Ge. 1, 36, 3. bei e. Subſt. 1, 105, 3. ξυσταδὸν μάχαι 7, 81, 5. ἐγγύπατα τούτων αἰτία 7, 86, 4. vgl. ἤδη. ἦ — ἐς χωρία 4, 9, 3. Adv. der Ruhe bei e. Verbum der Bewegung 1, 134, 3. 2, 86, 1. 3, 71, 1. ἄνωθεν für ἄνω 2, 102, 2. vgl. 99, 1. Vgl. τέ u. οὔτε.

Anakoluthien 1, 36, 4. 58, 1. 137, 4. 62, 2. 72, 1. 82, 2. 2, 5, 3. 7, 2. 40, 3. 49, 3. 3, 34, 3. 68, 1. 4, 23, 2. 80, 3. 6, 18, 4. 24, 2. 31, 3. 72, 4. 77, 1. 91, 6. 92, 2. 7, 2, 1. 3, 1. 17, 2. 74, 1. 8, 48, 6. vgl. τέ, οὔτε u. Nominativ.

Anticipation 1, 23, 5? 4, 4,

2. 8, 48, 5. des Subjects 3, 59, 1. Stellung 6, 76, 1. bei ὁρᾶν 7, 77, 4. ἐνθυμεῖσθαι 7, 63, 2. ἐπίστασθαι 4, 10, 5. 8, 48, 6. (vgl. 8, 48, 5.) πυνθάνεσθαι 7, 44, 1. ξυγγράφειν 1, 1, 1. τηρεῖν 4, 42, 4. καθίστασθαι 4, 90, 4. πράσσειν 6, 88, 4. ἐπισπᾶσθαι 5, 111, 3. μιμνήσκεσθαι ὅτε 2, 21, 1. ὑποπτεύειν μή 3, 53, 2. vgl. 2, 62, 1. δεδιέναι μή 6, 88, 2. vgl. 4, 86, 2 u. 6, 76, 1. φοβεῖσθαι μή 8, 108, 3. vgl. 4, 8, 5. δεδιότες περὶ τῇ Π. μή 1, 119. unſtatthaft bei Bedingungspartikeln 1, 140, 5. bei Subſtantiven 1, 23, 5. (26, 1.) 97, 2. 6, 77, 1. mit einer Präpoſition 5, 63, 2. 69, 1. 6, 82, 1. u. μή 1, 119. der Begriff vom Infinitiv zu dem ihn regierenden Verbum gezogen, bei εἶναι 6, 22, 3. ἁμαρτάνειν 1, 33, 3. εἴργειν 3, 6, 2. πιστεύειν 3, 4, 4. 4, 92, 7. mit einer Präpoſition 1, 50, 1. 6, 53, 1. 7, 72, 2. bei Subſtantiven 1, 138, 2. 2, 97, 2. 5, 15, 1. 101. bei ἐναντίος 1, 53, 2.

Aoriſt. das Eintreten der Handlung bezeichnend 6, 98, 2? ἄρξαι 6, 85, 3. ἀρχθῆναι 6, 18, 3. vgl. ἄρχειν u. βασιλεύειν. διανοηθῆναι 1, 18, 4. 141, 1. δυνασευθῆναι 2, 102, 5. ἐπιθυμῆσαι 1, 124, 2. εὐδαιμονῆσαι 8, 24, 4. σχεῖν 6, 69, 4. vgl. ἔχειν. κατασχεῖν 1, 6, 3. 9, 6, 3. ἡγήσασθαι 1, 18, 4. 6, 40, 1. θαρσῆσαι 3, 82, 7. 8, 63, 1. ἰσχῦσαι 1, 3, 2. κινδυνεῦσαι 2, 61, 1. ξυνενεχθῆναι 4, 65, 1. οἰκῆσαι ſ. οἰκεῖν. vgl. 3, 34, 2. 6, 2, 6 5, 2. ὀνομασθῆναι 6, 55, 4. πλουτῆσαι 2, 42, 3. πολεμῆσαι 1, 124, 3. vgl. 1, 18, 4. τειχίσαι 6, 98, 1. τυραννεῦσαι 6, 55, 2. καταφρονῆσαι 8, 25, 3. χρήσασθαι ſ. χρῆσθαι. anticipirend 1, 140, 5. der Ao. ſchriftſtelleriſch 1, 1, 1. 97, 2. 129, 3. von e. wiederholten Handlung 4, 126, 3. 5, 103, 1. vom Verſuche 7, 79, 1.

Appoſition 6, 27, 1. 7, 69, 3. Δωριῆς, ἡ μητρόπολις 1, 107, 1. ihrem Begriffe entrückt 3, 104, 2. οἱ ἐναντίοι — Μαντινῆς 5, 67, 3. ἡ βουλή — οἱ φ' 8, 86, 4. νῆες τὸ πιστόν 8, 9, 2. αἱ στάσεις οἱ μέν 4, 71, 1. Πελοποννήσιοι τὰ δύο μέρη 2, 47, 1. τὰ ἐντὸς ἡ φάρυγξ 2, 49, 1. ζω. 7, 80, 3. vgl. ἄκρα, νῆσος, ὄρος, πόλις, ποταμός. ἡ σωφροσύνη, τὸ μὴ ξυγκινδυνεύειν 1, 32, 3. vgl. 6, 80, 1. ἃ οὐκ ἐλάσσω 1, 40, 4. vgl. 2, 62, 3. σφίσι τοὺς Λ. 1, 144, 2. vgl. 8, 46, 4? vgl. Artikel. δέο ὑποσχέσεις ἡ μέν 2, 95, 1. ὁ μὲν — ὁ Τηρεύς 2, 29, 2. vgl. 6, 57, 3. 7, 57, 5. 86, 2. 8, 42, 2. τοὺς ἀπὸ — τοὺς 5, 65, 4. vgl. 1, 2, 3. 3, 23, 3. ὡς πρὸς εὖ βουλευομένους τοὺς ἐναντίους 1, 84, 4. in verſchiedenem Caſus 1, 17, 1. 3, 82, 8.

Artikel 1) als Pronomen. nicht in οἱ γάρ 1, 69, 2 u. διὰ τό 7, 71, 2. ἐν τοῖς πρώτοις! 1, 6, 2. 7, 71, 3. ἐν τοῖς μάλιστα 8, 90, 1. ὁ δὲ — οὗτος 6, 22, 2? ὁ μὲν — ὁ Λ. 6, 57, 3. ὁ μέν auf den nähern Begriff 1, 68, 4. 3, 82, 7. 4, 62, 1. 86, 3. 111, 1. 128, 4. 5, 69, 1. 6, 48, 2. 72, 4. 87, 4. 7, 22, 2 (3). οἱ δέ ohne οἱ μέν 6, 53, 1. ὁ δὲ im Nachſatze 2, 46. 65, 3. τὸ μὲν — τὸ δέ 3, 89, 2. τὰ δέ 3, 11, 3. καὶ ὅς 4, 68, 5.

2) Der Artikel fehlt 7, 86, 1. 8, 66, 3 wo man ihn erwarten möchte: bei ἄνθρωπος 1, 41, 3. βασιλεύς 8, 47, 1. παῖδες καὶ γυναῖκες 1, 89, 3. νεκροί 1, 54, 2. 3, 109, 2. Ἕλληνες 1, 41, 1. Βιθυνοὶ Θρᾷκες 4, 75, 3. Patronymiken 1, 9, 2. βουλή 3, 70, 3. δῆμος 1, 107, 3. δημόσιον 5, 50, 3. φυλή 7, 69, 2. πατρίς 6, 69, 4. πόλαι 4, 67, 5.

ὅπλα 7, 82, 2? πόλις καὶ οἰκίαι 2, 72, 4. vgl τεῖχος u. ναῦς. εὐώνυμον 1, 48, 3. μέσον 2, 81, 2. 4, 31, 2. ἄκραι χεῖρες 2, 49, 5. vgl. σῶμα. ἐς πολιορκίαν 2, 70, 2. μετὰ Ἴλιον ἅλωσιν 1, 12, 2. διὰ πλοῦ μῆκος 6, 34, 4. vgl. 53, 2. ἡμέρα ἐκείνη 3, 59, 2. vgl. 4, 85, 4. αὐτοὶ Κορίνθιοι 1, 27, 3. Κέρκυραῖοι οἵδε 1, 37, 1. κινδύνων κάλλιστος 2, 42, 3.

3) Der Artikel hinzeigend 1, 126, 7. 3, 37, 2. 6, 98, 2. 99, 3? 100, 2. 6, 17, 2. 7, 13, 2. 25, 7. 81, 1. 8, 67, 2. das vorzugsweiſe 1, 1, 1. 3, 103, 1. von bekannten, berühmten Dingen 1, 11, 2. 14, 3. 24, 1. 103, 3. 2, 47, 2. 3, 50, 3. 116, 1. 5, 60, 2. 6, 27, 1. vgl. 80, 1. von erwähnten 1, 2, 2. 2, 68, 5. 80, 3. 90, 4. 94, 2 3, 15. 18, 1. 25, 2. 92, 2. 107, 1. 4, 39, 1. 87, 1. 5, 10, 3. 24, 2. 6, 44, 4. 61, 3. 93, 4. 7, 18, 4. 19, 3. 26, 1. 31, 1. 3. 7, 85, 2. 8, 11, 3. 15, 1. 24, 1. 32, 2. 102, 2. von angedeuteten 1, 6, 1. 13, 4. 102, 3. 3, 17, 2. 22, 3. 98, 2. 4, 85, 4. 98, 2. 5, 11, 2. 65, 4. 6, 74, 1. 2. 91, 3. von Ueblichem 1, 96, 2. von Notoriſchem 2, 43, 2. von Gebührendem, Erforderlichem 1, 33, 1. 137, 1. 2, 45, 2. 4, 4, 2. 118, 9. 8, 9, 2. poſſeſſiv 2, 22, 3. 40, 4. 93, 2. 3, 58, 1. 105, 4. 3, 64, 2. 3, 98, 1. 108, 1. 4, 92, 6. 5, 71, 2. 6, 17, 5. 7, 21, 3. 28, 4? 70, 7. vgl. 1, 71, 2. 2, 27, 1? von Bezüglichem 1, 12, 1. 75, 2. 123, 1. 128, 5. 3, 45, 1. 6, 80, 4. von Beliebigem: jeder 7, 62, 3. von Bevorſtehendem 4, 29, 1. 6, 6, 4. ἡ μάχη 3, 105, 4. 4, 91, 2. (6, 49, 1?) vgl. 2, 86, 4. 8, 103, 2. durch das Folgende beſtimmt 8, 26, 1. οἱ ἄλλοι 1, 30, 1. vgl. ἄλλος. durch e. relativen Satz 1, 14, 3. 3, 3, 3. 22, 5. zweifelhafte Bedeutung 2, 81, 3. 7, 70, 3. 8, 45, 3.

4) Der Artikel bei einzelnen Wortarten oder Wortformen. a) bei numeriſchen Begriffen: bei Cardinalzahlen 1, 36, 4. 116, 1. 77, 2. 6, 43, 1. 2. 7, 22, 2. 24, 1. 25, 2. 8, 39, 3. 102, 3. zur Bezeichnung von Brüchen 1, 10, 2. 74, 1. 104, 2. 2, 10, 1. 47, 1. appoſitionsartig 7, 22, 2. τὸ πλέον 1, 42, 3. 3, 71, 1. τὰ πλείω 4, 117, 1. vgl. 19, 2 u. πολύς. b) bei Participien 2, 51, 3. 8, 92, 2. c) bei Adverbien. οἱ ἐκεῖθεν 1, 62, 3. οἱ αὐτόθεν 5, 52, 2. vgl. αὐτόθεν u. πανταχόθεν. d) mit Genitiven. οἱ αὐτῶν 4, 96, 5. τὸ τῶν Ἀθηναίων 8, 56, 4. τὸ τῶν Ἑρμῶν 6, 60, 3. vgl. 4, 23, 2. τὰ Μαντινέων 6, 89, 2. vgl. 3, 63, 3. τὰ τῶν πόλεων 3, 82, 3. τὰ τοῦ Ἀργείου 4, 83, 2. τὰ τοῦ πολέμου 1, 141, 2. 5, 86. τὰ τῆς ὀργῆς 2, 60, 1. vgl. τύχη. e) bei Präpoſitionen mit ihrem Caſus. τὸ καθ' ἑαυτόν 7, 69, 3. διὰ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ 5, 7, 1. τὸ ἐπὶ πλεῖστον 1, 2, 2. τὸ μετὰ τοῦ μαλακισθῆναι 2, 43, 3. τὸ μετὰ πολλῶν 7, 75, 6. τὸ παρὰ πολύ 2, 69, 3. τὸ ἐς τὴν Χίον 8, 41, 1. vgl. ἕτερος u. πρό. τὰ πρὸς ἑσπέραν 6, 2, 3. τὰ ἐπὶ Δηλίῳ 4, 101, 4. τὰ πρὸ τῶν Τρωικῶν 1, 3, 2. τὰ παρ' ὑμῶν 1, 69, 4. τὰ παρὰ τῶν Β. 4, 97, 2. τὰ ἐν τῇ Α. 4, 114, 2. vgl. ἀπό, ἐκ, περί ꝛc. f) τό bei einem Satze 4, 99.

5) Der Artikel bei Appoſitionen. Ζεὺς ὁ Ὀλύμπιος 3, 14. Σέλαιθος ὁ Λακεδαιμόνιος 3, 25, 1, ὁ Εὔφημος ὁ πρεσβευτής 6, 81. 5, 46, 4. τὸ χωρίον αἱ Ἐννέα ὁδοί 1, 100, 3. ἡ Λευκίμμη τῆς Κερκύρας ἀκρωτήριον 1, 30, 1. vgl. ἄκρα, νῆσος, ὄρος, πόλις, ποταμός. αἱ ἐλθοῦσαι 1, 112, 2. (ὦ) ἄνδρες οἱ ξυναράμενοι 4, 10, 1. ἡμεῖς οἱ νῦν 2, 36, 2.

vgl. 72, 4. 4, 85, 2. 6, 38, 2. (ohne Artikel 6, 34, 4). *λέγομεν οἱ Συρακόσιοι* 6, 80, 3. vgl. 40, 1. 3, 40, 4. 4, 87. 3. 7, 66, 1. *αὐτοὺς τοὺς ἐπιστρατεύσαντας* 3, 54, 1. bei ergänztem *αὐτοῖς* 3, 81, 2. vgl. 63, 4. 5, 5, 2. 10, 3? 27, 3. vgl. Appoſition.

6) Der Artikel bei Attributen. *ἡ ξυγκομιδὴ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐς τὸ ἄστυ* 2, 52, 1. 4, 29, 1. *τὴν νῦν ὁμετέραν ὀργὴν ἐς Μ.* 3, 44, 3. vgl. 82, 3. 1, 18, 3. 2, 89, 8. 4, 27, 2. 8, 23, 4. 47, 1. *ἡ ἐσβολὴ (ἡ) ἐς* — 5, 20, 1. vgl. 6, 31, 5. 40, 3. 55, 1. 8, 5, 5. zw. 6, 31, 5. 96, 3. *τὸ μάχιμον τὸ ὁπλιτικόν* 6, 23, 1. *ἡ οὐχ ἥκιστα βλάψασα ἡ λοιμώδης νόσος* 1, 23, 3. *ἡ τοῦ Διὸς ἡ μεγίστη ἑορτή* 1, 126, 2. vgl. 7, 23, 3. 8, 13, 1. 90, 5. *τἄλλα τἀκεῖ* 1, 90, 3. vgl. *ἄλλος. πάλιν ἡ ἀποκομιδή* 1, 137, 4. vgl. zu 82, 3. 133. 2, 18, 2. *ἡ αὐτίκα ἀκινδύνως δουλεία* 6, 80, 5. *οἱ ὑπερβάντι Αἵμον Γῆται* 2, 96, 1.

7) Der Artikel bei prädicativer Verbindung. *ἀτελεῖ τῇ νίκῃ* 8, 27, 5. vgl. 80, 1. *ἦσαν πεντεκαίδεκα οἱ στρατηγοί* 6, 72, 2. *ξύμμαχοι οἱ ἄλλοι ξυνεστράτευσαν* 6, 43, 2. *αἱ ἀγγελίαι ἐφοίτων ὡναί* 6, 104, 1. *τοσαύτη ἡ ξυμφορὰ ἐπεγεγένητο* 8, 96, 2. *αἱ ἐπικουρίαι τοσαίδε ξυνελέγησαν* 7, 59, 1. *τοὺς στρατηγοὺς ὀλίγους ἑλέσθαι* 6, 72, 4. vgl. 1, 49, 4. 2, 43, 2. 3, 21, 1. 6, 103, 3 7, 38, 2. 55, 2. *περιόντι τῷ θέρει* 1, 30, 3. *τῶν νεῶν ἐξ ἀναγαγομένων* 8, 61, 3. *ἐκ πονηρῶν τῶν πραγμάτων* 8, 97, 2. vgl. 7, 66, 1. *οἱ Ἕλληνες κληθέντες* 1, 3, 4. *τὴν ὁμολογουμένην ἄριστον εἶναι εἰρήνην* 4, 62, 1. vgl. *πρότερος, πρῶτος, ὕστερος*, Prädicat.

8) Mannichfaches. Der Artikel beim Prädicat 2, 43, 3. 3, 11, 2. bei e. localen oder temporalen Ge. 7, 2, 4. 69, 3. *τὰς ἀνακρούσεις καὶ διέκπλους* 7, 70, 4. vgl. 4, 29, 3. mit zu ergänzendem Subſtantiv 4, 72, 3. Hyperbaton 2, 49, 5. *τούτων τὰ ἐναντία* 7, 75, 7.

Aſſimilation. *αὐτῷ* (für *αὐτῇ*) *φρουρίῳ ἐχρῶντο* 2, 18, 1. vgl. *ὅδε* u. *οὗτος. τὸ μὲν ἐπικαιρότατον χωρίον* 1, 68, 4. des Relativs 2, 67, 4. mit doch folgendem Demonſtrativ 3, 64, 1. unterlaſſen 1, 50, 1. 2, 61, 2 6, 76, 1. der Begriff auf den das Relativ ſich bezieht dieſem aſſimilirt 4, 55, 4. des Caſus bei *ὥσπερ* ꝛc. 1, 69, 4. vgl. 3, 62, 1. der Tempora 1, 37, 3.

Aſyndeton 1, 81, 1? 3, 59, 2? 63, 1.

Attraction ſ. Anticipation, Aſſimilation, Prädicat, *ἀπό, ἔκ, αὐτόθεν, ἐκεῖθεν, πανταχόθεν.*

Aſyndeta 7, 71, 4. 77, 1.

Augment. in *βούλεσθαι, δύνασθαι, μέλλειν* 1, 3, 2. *ἑλληνίζειν* 2, 68, 3. *εὖ* — 2, 18, 2. *ᾤθειν* 2, 84, 2. *ἀφιέναι* 2, 49, 1. *διαιτᾶσθαι* 1, 132, 2. *ἐκκλησιάζειν* 8, 93, 1. *παρανομεῖν* 3, 67, 3. im Pf. vom *βλαστάνειν* ꝛc. 3, 26, 2. *ὀλιόλεσν* 4, 133, 1. 7, 27, 4. 8, 96, 2.

Bedingungsſatz. ergänzt 3, 39, 5. bei *γάρ* 3, 84, 2. 4, 54, 3. bei *καὶ οὔ* 3, 39, 5. vgl. *ἄν* u. *γάρ.*

Caſus aus der Parentheſe regiert 1, 72, 1.

Comparativ. *ἐλάσσω* u. *ἐλάσσονα* 7, 28, 1. *ἀπορώτερος ἡ λῆψις* ꝛc. 3, 89, 3. *ἐλάσσω* u. *ἐλάσσονα* 7, 28, 4. *μεμπτότερος* 2, 61, 1. *ἐνδεεστέρως* ꝛc. 2, 35, 2. *χαλεπωτέρως* 2, 50, 1. *μειζόνως* ꝛc. 1, 130, 2. *ἤ* ausgelaſſen 1, 33, 2. *πλουσιώτεροι ἑαυτῶν* 1, 8, 2. vgl. 3, 11, 1. 6, 72, 4. 7, 66, 3. *χρείσσων λόγου* 2, 50, 1. *ἀχθῆς* 2, 41, 2. *μᾶλλον τῆς ξυνθήκης* 4, 61, 3. *μᾶλλον ἑτέρων* für *ἢ ἑτέρους* 1, 85, 2. *ἐπικινδυνοτέραν ἑτέρων*

für ἢ τὴν ἑτέραν 4, 92, 4. ἐπὶ πλέον ὑμῶν für ἢ τὰ ὑμῶν 1, 71, 3. παρὰ τὸ ἀσφαλέστερον 8, 24, 4. elliptiſch 1, 68, 1. 120, 2. 2, 35, 1. 3, 9, 1. 37, 5. 56, 2. 4, 19, 3. 67, 2. 6, 6, 2. 46, 2. 86, 1. 7, 5, 3. 11, 1. vgl. ἄμεινον u. μᾶλλον. allzu 3, 45, 1. ziemlich 2, 33, 3. für den Poſitiv 6, 16, 2.

Congruenz. aufgegeben. ὁ δῆμος, δωρὸν ποιούμενοι 6, 60, 3. vgl. 61, 2. 104, 4. τὴν Σαλαμῖνα, κελεύσοντας 6, 53, 1. vgl. 3, 79, 2. μέρος τι προλοχιοῦντας 3, 110. τὰ τέλη, καταβάντας 4, 15, 1. τριήρεις, εἰδότες 1, 110, 2. vgl. 2, 83, 4. 7, 25, 2? ὄχλον καὶ παρασκευήν, οἷς 7, 62, 1. vgl. Plural, Singular, Verbum.

Conjunctiv. in indirecten Fragen 1, 107, 4. 2, 4, 4. 6, 25, 1. u. Optativ in finalen Sätzen 3, 22, 5. 6, 96, 3. 7, 70, 1.

Dativ. 1) Μαραθῶνι 1, 73, 3. Δελφοῖς 1, 143, 1. vgl. 5, 18, 10. Δήλῳ ἔσχον 3, 29, 1. vgl. 33, 1. 7, 1, 1. temporal 2, 20, 1. vgl. 3, 54, 2. ſeit 1, 13, 3. 3, 29, 2. ἐσπλέοντι 1, 24, 1. vgl. 2, 96, 1. παραλιπόντι 2, 51, 1. ὑποχωρήσασι 4, 10, 3. vgl. 56, 1. 8, 24, 5. αὐτοῖς 5, 50, 4. des Intereſſe 2, 88, 1. 3, 10, 2. 98, 1. 4, 6, 2. 128, 2. 5, 3, 4. 7, 19, 5. 40, 4. 71, 4. ἄρχειν τισίν 1, 93, 2. τῷ κοινῷ πρεσβεύεσθαι 1, 92. incommodi 3, 79, 1. 4, 96, 2. 7, 29, 1. vgl. 5, 111, 1. ἀμφίβολοι γίγνονται τῷ πλήθει 4, 32, 3 bei Paſſiven 3, 82, 7. 4, 111, 2. παρέρχεσθαι αὐτοῖς 6, 15, 3. ἀπάγειν βασιλεῖ 8, 28, 3. βοῇ χρῆσθαι ἑκάστοις 7, 76. τῷ μέλλοντι χρόνῳ καταλιπεῖν ὄνομα 5, 16, 3. bei verbalen Subſtantiven: ὠφελία 7, 5, 3. φιλία 5, 5, 1. στάσις 7, 50, 1. διάστασις 6, 18, 6. ἐπανάστασις 8, 21, 1. καταδούλωσις 3, 10, 2. τὸ φοβερόν 7, 63, 2. ξυνωμόται 6, 57, 2. für den Ge. 1, 6, 2. 62, 2. 3, 98, 2. 7, 62, 3. 8, 38, 2.

2) dynamiſch. durch 1, 3, 2. 3, 45, 1. vgl. 1, 90, 1. 6, 12, 1. 7, 43, 5? τῷ mit dem Inf. 2, 102, 3. 3, 11, 2. 4, 34, 1. vermöge, gemäß 3, 68, 1. 82, 3. aus 2, 47, 3. 5, 104. vgl. 1, 123, 2. bei εἰκάζειν 1, 9, 3. vgl. μανθάνειν u. πιστεύειν. wegen 2, 44, 2. 51, 4. 3, 44, 2. 4, 86, 4. 5, 99. 6, 33, 2. 55, 4. 72, 1. 7, 77, 1. zw. 3, 97, 2. τῷ mit dem Inf. 2, 89, 2. 5, 113. von e. Zwecke 1, 123, 2. 3, 82, 1. 6, 33, 2. 7, 57, 9. um. bei ζημιοῦν 2, 65, 2. βλάπτειν, κολούειν 7, 66, 3. beim Comp. 1, 36, 4. mit. ὀργῇ ἔχειν 2, 8, 3. ἀπελεῖ τῇ νίκῃ 8, 27, 5. προσδόκιμοι στρατιᾷ 7, 25, 7. μιᾷ νηὶ δέχεσθαι 2, 7, 2. zwei Da. 1, 116, 1. 5, 104.

Demonſtrativ. auf e. im Verbum liegenden Begriff bezogen 6, 78, 2. auf das Volk des genannten Ortes bezogen 1, 136, 1. 2, 93, 2. 3, 5, 1. 7, 1, 1. 8, 6, 4. αὐτούς auf νεῦς 2, 91, 1. fürs Rel. 2, 4, 3. κεφαλαίῳ τῷδ' ἂν μάθοιτε 1, 36, 3. vgl. αὐτός II, ὅδε, οὗτος. ἡ ἐκεχειρία αὕτη ἐγένετο 4, 119, 1. vgl. 5, 48. 80, 1. μίαν αὐτὴν ἐποίησε πόλιν 5, 2, 2. fehlt vor e. Rel.: der Ac. vor e. No. 1, 7, 2. 140, 2. 4, 74, 3. vor e. Da. 3, 39, 4. Ge. vor e. Da. 2, 40, 4. vor ἐς ὅ 3, 20, 3. ἐφ' οἷς 2, 42, 1. πρὸς οὕς 2, 65, 7. 6, 31, 6. Da. vor e. Ac. 2, 61, 2. ἐν ταύτῃ vor ἐφ' ἣν 3, 13, 5. ἐκεῖ τε ἐκεῖνον καὶ ὧν πέρι 6, 61, 4. προσελάσαντες ἐξ ὅσου τις ἐμέλλεν ἀκούεσθαι 7, 73, 4. vgl. τε, καί, ὅδε, οὗτος, ὅθεν, ὅπου u. a. Relative.

Διὰ μέσου 1, 102, 2. 2, 76, 1. 3, 68, 1. 82, 1. 5, 32, 5. 6, 37, 2. 64, 5. 6, 68, 4. 8, 9, 1.

Dilogie 4, 18, 2. 5, 112, 2. 6, 87, 4. 6, 92, 2.
Eliſion 1, 5, 2. 7, 1, 4.
Ellipſen. κόλπος 3, 107, 1. γῇ 5, 18, 6. ἐξ ἐναντίας 4, 33, 2. ἀπὸ τῆς ἴσης 1, 15, 3. καινῆς 3, 92, 5. διὰ κενῆς 4, 126, 4. διὰ πάσης 1, 14, 3. ἀπὸ (τῆς) πρώτης 1, 77, 2. κατὰ μόνας 1, 32, 4. von εἶναι: ἐστὶν 2, 60, 4. bei καί 1, 91, 1. nach εἰ 6, 33, 4. ἐσμέν bei οὔτε 6, 17, 4. 86, 2. ὅτι 4, 126, 1. ὡς 7, 68, 2. ᾗ 4, 118, 5. 5, 79, 2? ὧν 3, 70, 4. 82, 1? ἦν 1, 23, 2. 2, (13, 6.) 53, 2. 4, 41, 4. 7, 87, 6. bei ὅσος 8, 70, 1. ἦμεν 3, 56, 2. ἔσται 5, 76, 2. ποιεῖν 2, 16. 4, 125, 1. vgl. ἄλλος. ἐλθών 1, 58, 1. βοηθεῖν 4, 108, 4. in einer Redensart 4, 63, 3. 6, 78, 4.
Epanalepſis ſ. Wiederholung.
Epexegeme 2, 40, 3. e Inf. 4, 125, 1. 5, 111, 4. e. Part. bei ταῦτα 3, 18, 2. vgl. Indicativ u. Infinitiv.
Ergänzung. e. Sing. aus e. Plu. 3, 97, 1. βοήθεια aus βοηθοῦσιν 5, 47, 8. φυλακήν aus φυλάσσειν 7, 28, 2. δεινόν aus δεινοί 5, 91, 1. καλόν aus ἀρχοῦν 2, 35, 2. εὖνους aus σύνοους 2, 60, 4. δίκαιον aus οὐ δ. 6, 79, 2. μᾶλλον aus οὐδὲν ἧσσον 2, 39, 2. von Verben 2, 13, 6. aus dem Vorhergehenden eine verſchiedene Perſon 2, 20, 3. 62, 1. 3, 65, 2. 67, 1? e. verſch. Numerus 1, 2, 1. 6, 46, 1. 7, 44, 7. δοκοῦσιν aus δοκεῖ 2, 17, 2. e. verſch. Modus 3, 64, 1. 78, 2. 4, 63, 3. 75, 1. 7, 2, 4. 34, 6. 48, 4. vgl. ὥσπερ. ἀγωνιστέον aus ἀγωνίσασθαι 8, 27, 2 e. verſch. Tempus 1, 86, 2. 6, 9, 2. 78, 4. e. Simplex aus e. Compoſitum 2, 46. 7, 73, 2. 81, 5. ἐνόμιζον aus διενοοῦντο 6, 96, 2. aus ὑποψία 5, 29, 4. aus ὁρῶν 4, 27, 2. 7, 42, 5. νομίζοντες aus καταφρονοῦντες 3, 83, 2. ἐνόμισαν aus φοβούμενοι 4, 8, 5. vgl. 168, 1. ὅτι ἐνόμισεν aus ἐδόκει 4, 3, 3. δόξω aus einem ganzen Satze 4, 85, 4. εἰδότες aus νομίζοντες 4, 21, 1. διενοοῦντο aus ἦν αὐτῶν ἡ διάνοια 4, 52, 3. aus προσῆκον ἦν νοῦν 6, 93, 2. ἤλπισαν aus εἰελπισθέντες ὄντες 6, 24, 3. ἔφη aus παρῆν 8, 46, 1. aus ἐδόκουν 2, 13, 4. aus ἠξίου 4, 3, 2. aus πείθειν 3, 75, 2. aus ἐδόκει 7, 47, 2. aus ἤθελον 1, 28, 2. ἔλεγον aus ἐκέλευον 3, 94, 4. aus ἀναπείθεται 3, 94, 3. λεγόντων aus ἐώντων 5, 41, 2. ἔλεγεν, ἠρώτων aus ἐφύβριζον 6, 63, 3. μὴ ἀπαγγείλητε aus τῶν ἀγγελιῶν ἀπαλλάγητε 6, 40, 2. ἐρίζοντες aus ἐν ἔριδι ἦσαν 6, 35. εἶλῶναι aus χειρωθῆναι 8, 71, 2. ἔστιν aus δεῖ 6, 68, 4. χρή aus ἐνδέχεται 1, 142, 4. καταδεδουλῶσθαι aus καταδούλωσις 6, 76, 4. οὐδὲν διαφέρει aus χρήσιμον 6, 12, 1. ἀποδιδόναι aus ἀπῄτουν 4, 23, 1. εἶλῶναι aus ἀνάλωτον 4, 70, 3. ὅς aus ὅσος 4, 61, 4.
Euphemismos 7, 64, 1.
Futur 3, 68, 1. das med. paſſiv. βλάψεσθαι 1, 81, 2. θρέψεσθαι 7, 49, 2. τρίψεσθαι 6, 18, 7. ἄξεσθαι 4, 115, 2. παράξεσθαι 7, 36, 6. 67, 2. ἐάσεσθαι 1, 142, 3. τιμήσεσθαι 2, 87, 5. ἀδικήσεσθαι 5, 56, 2. οἰκήσεσθαι 8, 67, 1. πολεμήσεσθαι 1, 68, 3. πολιορκήσεσθαι 3, 109, 1. ὠφελήσεσθαι 7, 67, 3. ἐλασσώσεσθαι 5, 34, 3. ζημιώσεσθαι 3, 40, 2. κωλύσεσθαι 1, 142, 1. drittes Fu. 2, 64, 3. 7, 14, 2. 25, 7. Opt. Fu. mit ἄν 5, 94? Part. mit ἄν 6, 20, 1? vgl. ἄν und Infinitiv.
Genitiv auf ιος 1, 64, 2.
1) unabhängig ἀπηλιώτου 3, 23, 5. ὅσου (χρόνου) 2, 23, 2. vgl. 5, 74, 1. πέντε ἡμερῶν 7, 3, 1. was anbetrifft 5, 18, 8. Μήδων ἐχόντων 1, 89, 2. δόντος βασιλέως 1, 138, 6. 6, 8, 1. ἀσαφῶς. ὁποτέρων ἀρξάντων 4, 20, 3. abſ.

Ge. für den No. 2, 83, 3. 3, 13, 6. 8, 76, 2. ἑαυτῶν ὑποχωρούντων 3, 78, 2. für den Da. 1, 114, 1. 6, 10, 1. für den Ac. 3, 55, 1. 4, 12, 2. 41, 4. (108, 1. 130, 3. 5, 18, 4.) 6, 52, 2. (66, 3.) mit ergänztem Subject: ἡμῶν 3, 55, 1. 6, 10, 1. αὐτοῦ 2, 60, 4. 77, 2. 8, 6, 4. vgl. 3, 20, 3. αὐτῶν 1, 21, 2. 73, 3. 3, 82, 1. 4, 34, 3. 73, 4. σφῶν 7, 48, 2. vgl. 4, 73, 3. τινῶν 8, 44, 1. ἀνθρώπων 3, 82, 8. δηλωθέντος 1, 74, 1. ἐσαγγελθέντων 1, 116, 3. vgl. 1, 7, 1. ohne ὄντων 3, 82, 1?

2) poſſeſſiver Ge. οἱ τοῦ δήμου 5, 4, 3. τοῖς ἑαυτοῦ 8, 45, 2. bei Subſtantiven und Subſtantivirungen. a) der ſubjective. ἡ κτίσις τῶν Λωριέων 1, 18, 2. vgl. 3, 40, 5. ἡ τοῦ Χ. γένους παράκλησις 4, 61, 3. τῶν κρατούντων ἡ λῆψις 5, 110. ἡ τοῦ στρατεύματος ἔκπληξις 7, 42, 5. ἡ τοῦ ἀνέμου ἄπωσις 7, 34, 5. τὸ περιχαρὲς τῆς νίκης 7, 73, 2? ἔργων ὑπόνοια 2, 41, 2. κίνδυνος τούτων 2, 63, 1.

b) objectiv. τὸ ἄγος τῆς θεοῦ 1, 126, 1. ζημία ἁμαρτημάτων 3, 45, 1. παραινέσεις τῶν ξυναλλαγῶν 4, 59, 3. αἰτία φίλων ἀνδρῶν 1, 69, 5. προάγγελσις τῆς ἀναχωρήσεως 1, 137, 4. ἀγγελία τῶν πόλεων 1, 61, 1. λόγος τινός 1, 69. 4. 2, 42, 1. νόμων ὠφελίᾳ 3, 82, 5. τροπαῖον τῶν νεῶν 2, 92, 3. θεῶν πίστεις 5, 30, 4. εὔνοια ἑκατέρων 1, 22, 2. Λακεδαιμονίων σπονδαί 1, 35, 1. ἀμιξία ἀλλήλων 1, 3, 4. τὸ Ἀθηναίων διάφορον 2, 27, 2. ὁ τῶν βαρβάρων πόλεμος 1, 24, 4. ἡ Πλαταιῶν ἐπιστρατεία 2, 79, 1. ἐπιχείρησίς τινος 1, 70, 4. Ἐγεσταίων ἐπικουρίαι 6, 77, 1. οἱ τῶν Λ. ξύμμαχοι die L. und ihre B. 3, 86, 2. ἰσχὺς μάχης 2, 97, 5. ἀνδρεία νόμων 2, 39, 3. λύπη (ἀγαθῶν) 2, 44, 2. τὴν ὁλόφυρσιν οἰκιῶν ποιεῖσθαι 1, 143, 4. τοῦ καρποῦ τὸ δέος 4, 84, 2. εὐεργεσία τῶν ἀνδρῶν 1, 129, 3. καταφυγὴ ἁμαρτημάτων 4, 98, 3. τὸ Μεγαρέων ψήφισμα 1, 140, 4. Ἰταλίας παράπλους 1, 36, 3. ἡ τῆς Αἰτωλίας ξυμφορά 3, 114, 2. vgl. ὁδός, δίκη, χάρις.

c) der chorographiſche. Ἄρνισσα τῆς Περδίκκου ἀρχῆς 4, 128, 2. vgl. 6, 91, 5. 8, 100, 3. περὶ τὸ Χειμέριον τῆς Θεσπρωτίδος 1, 30, 3. vgl. 46, 2. 3, 93, 1. 4, 25, 2. ὁ Ἄθως αὐτῆς 4, 109, 1. τῆς Μ. γῆς περὶ τὴν Βόλβην λίμνην 1, 58, 2. τῆς Ἰταλίας Λοκροί 3, 86, 1. Παλῆς Κεφαλλήνων 1, 27, 2. Οἰνεῶν αὐτῶν 3, 102, 1. Λέπρεον αὐτῶν 5, 49, 1. ἐν Φειᾷ τῇ Ἠλείων 7, 31, 1. vgl. 3, 90, 2.

d) der materiale 1, 10, 5. μέρον (τῆς) θαλάσσης 6, 1. vgl. 2, 86, 2. ταρσοὶ καλάμων 2, 76, 1. οἱ θεμέλιοι παντοίων λίθων ὑπόκεινται 1, 93, 1. ἔρυμα λίθων πεποιημένον 4, 31, 3. ναύσταθμος πλοίων 3, 6, 2. βοήθεια ἐνακοσίων ὁπλιτῶν 5, 12. τὴν πόλιν ξυμμίκτων ἀνθρώπων οἰκίσας 6, 5, 1. vgl. 1, 10, 5. μυριάδες τοῦ ξύμπαντος ὄχλου 7, 75, 5. ἑξακόσια τάλαντα φόρου 2, 13, 3. πλοῦς δύο ἡμερῶν 7, 50, 2. vgl. 2, 97, 1. τριῶν ἡμερῶν σιτία 1, 48, 1. vgl. 7, 43, 2. ὀλίγων ἡμερῶν μισθός 1, 143, 2. vgl. 6, 34, 4. 8, 69, 3 πολλῶν ἡ ὁδός 4, 85, 2. ἑπτὰ σταδίων τεῖχος 7, 2, 4. ἔχει τὸ στόμα ὀκτὼ σταδίων 7, 59, 2. πεποίηκε τὰς ναῦς ἑκατὸν ἀνδρῶν 1, 10, 5. οὐδὲν προθυμίας 8, 22, 1.

e) der partitive. οἱ θρανῖται τῶν ναυτῶν 6, 31, 3. Φαλίος τῶν ἀφ' Ἡρακλέους 1, 24, 1. vgl. 6, 3, 2 τῶν πολεμάρχων Ἱπποκλείδας 5, 71, 3. vgl. 6, 99, 2. Λακεδαιμόνιοι τῶν περιοίκων 4, 53, 2. Πελασγικὸν τῶν Τυρσηνῶν 4, 109, 2. vgl. 7, 27, 1. οἱ ξύμμαχοι τῶν Α. 5, 67, 3. σφῶν

αὐτῶν φυλακή 6, 70, 4. vgl. 8, 70, 1. οἱ Μακεδόνες αὐτῶν 4, 126, 3. vgl. 6, 62, 3. ἀνήρ. σφῶν αὐτῶν φυλακήν 6, 70, 4. zw. 8, 16, 3. οἱ μὲν τῶν ὑπηκόων (ξυνεστράτευον) 6, 43, 2. vgl. 7, 19, 4. ἄλλοι τῶν βουλομένων 4, 78, 3. (τῶν) ἀνδρῶν πολὺ τὸ ἀφύλακτον 3, 30, 1. τοῦ στρατεύματος ταῖς ἐπελθούσαις ναυσίν 7, 47, 2. τῆς γνώμης τὸ νικηθέν 2, 87, 2. αὐτῶν ὅσοι 4, 80, 2. ὃ ἡμῶν 1, 84, 1. τὰ τῶν Π. 2, 19, 1. ἐπὶ πολὺ τῆς χώρας 7, 11, 3. τὰ καταντικρὺ Κυθήρων τῆς Λακωνικῆς 7, 26, 2. (anders τὰ πρὸς βορέαν τοῦ ὄρους 2, 96, 4. vgl. 6, 99, 1.) vgl. 4, 26, 4. der part. Ge. eingeschoben 1, 9, 1. 1, 126, 6. 4, 111, 2. 5, 64, 2. 6, 87, 2. 102, 1. 8, 78, 1. 90, 1.

e) Gemischtes. πλῆθος ὄψεως 4, 126, 4. ταύτης τῆς νυκτὸς τῇ ἐπιγιγνομένῃ ἡμέρᾳ 6, 97, 1. der Ge. seinem Subst. entrückt 1, 21, 1. 33, 1. 93, 1. 138, 7. 4, 113, 1. 124, 3. 7, 2, 3. so σφῶν 1, 25, 2. ἡμῶν eingeschoben 1, 32, 3. vgl. 6, 89, 1. der Ge. zwischen einer Präposition u. ihrem Casus 1, 9, 3. 32, 2. 139, 1. 2, 13, 2. 52, 2. 6, 33, 1. 82, 1. 7, 31, 4. ἐν οὗ τῷ ἱερῷ 3, 14. τῶν ἐκείνων ξυμμάχων 1, 45, 2. vgl. 141, 3. τῶν ἐκείνων τι χωρίων 1, 45, 2? zwei Ge. bei einem Subst. 1, 25, 4. 2, 35, 3. 3, 12, 2. 115, 4. 6, 15, 3. 16, 5. 18, 6. 7, 34, 5. Θηβαίων τῶν Βοιωταρχῶν Σκιρφώνδαν 7, 30, 3. drei 1, 10, 5. κατὰ τοῦτο (τοῦ) καιροῦ 7, 2, 4.

3) Bei Adjectiven und Adverbien. αὐτόδικος ἑαυτοῦ 5, 18, 1. ἀμβλύς 2, 65, 2. ἄδωρος χρημάτων 2, 65, 5. τῆς στραυρώσεως ἡ κρύφιος 7, 25, 5. τῆς γῆς ἡ ἀρίστη 1, 2, 2. ἐπὶ πλεῖστον ὧν ἴσμεν χρόνον 1, 18, 2. πρῶτον τῆς Ἑλλάδος 1, 13, 2. ἀξιολογώτατος τῶν προγιγενημένων 1, 1, 1. der Ge. bei Comparativen. für ἤ mit dem Da. 1, 85, 2. 6, 1. für ἤ ἐστιν 7, 67, 4. für ἤ ὥστε 1, 84, 3. vgl. Comparativ. καλῶς παράπλου 1, 36, 3. τῆς ἡμέρας ὀψέ 4, 93, 1. vgl. 7, 39, 1. bei dem. u. rel. Pron. 3, 45, 2. vgl. ὅς.

4) Der Ge. bei Verben, Redensarten ꝛc. τὸ ἁμάρτημα ἐκείνων εἶναι 7, 5, 2. ὁποτέρων ἂν δικασθῇ εἶναι 1, 28, 2. πατέρες ὧν ἐστε 2, 71, 2. οὐδετέρων ὄντες 5, 84, 3. Δοκροὶ Συρακοσίων ἦσαν 3, 86, 2. αἱ Σῖφαι εἰσὶ τῆς Θ. γῆς 4, 76, 2. πόλεμος οὐχ ὅπλων ἐστίν 1, 83, 1. ἦσαν Αἰγινητῶν 8, 69, 2. vgl. 5, 46, 2. τούτων Ἀθηναίων ἦσαν 6, 43, 2. ὧν γενόμενος 3, 56, 4. vgl. γίγνεσθαι u. εἶναι. διαιρεῖν 5, 2, 2. ὑφαιρεῖν, παραιρεῖν τινος 1, 42, 2. 3, 89, 3. κινεῖν 6, 70, 4. vgl. τέμνειν. ἐκπέμπειν 4, 80, 1. προειδόμενος 4, 64, 1. προσξυνελάβοντο τῆς ὁρμῆς 3, 36, 2. τάσσειν ἀργυρίου 4, 26, 3. vgl. 3, 70, 1. 6, 54, 5. ἐξέπριον μισθοῦ 7, 25, 5. ἐπέστησαν τοῦ πλοῦ 2, 91, 3. τῆς ἀρχῆς προκόπτειν 4, 60, 2. εἴργοντο τοῦ ἱεροῦ θυσίας 5, 50, 2? Ge. bei ἀμβλύνεσθαι 2, 65, 2. ἐπιφθόνως διακεῖσθαι 1, 75, 1. χαλεπῶς φέρειν 1, 77, 2. von e. Satze abhängig 1, 52, 3. damit 1, 4. 5, 27, 3. so daß 2, 4, 1.

Härte 1, 26, 1. 43, 1. 3, 5, 2. 40, 1. 3, 94, 3. 4, 52, 3. 59, 3. 6, 18, 8. 38, 1. 72, 2.

Hiatus 1, 5, 2.

Homöokatalekton 1, 2, 1.

Hyperbaton 7, 43, 5? vor dem Artikel 6, 64, 5. 77, 2. beim Particip. 1, 9, 1. 11, 2. 3, 54, 3. 4, 38, 1. 5, 34, 2. 7, 23, 2. 50, 1. des Objects bei ἔχειν 3, 26, 1. einer Präp. u. ihres Casus 3, 67, 2. 6, 51, 1. 7, 70, 2. vgl. Genitiv 2, e. eines Adver-

bium 1, 109, 3? 2, 49, 3. 83, 1. 4, 13, 1? 122, 3. 5, 36, 3? 6, 22, 2. 85, 2. 7, 75, 7. vgl. Artikel 6.
Hyperbole 3, 81, 3. 82, 8.
Hysteronproteron 8, 88.

Imperativ. auf ἐτωσαν, ἀσθωσαν 1, 34, 1. nach ὥστε 6, 91, 3.
Imperfect 1, 10, 1. 3, 13, 6. 4, 16, 1. 7, 20, 2. 57, 2. εἰκός ἦν 2, 48, 2. 3, 40, 4. 6, 55, 2. 78, 4. in Beschreibungen 1, 63, 2. 2, 13, 6. 8, 98, 2. auf früher Gesagtes bezogen 1, 35, 4. von früher nicht Eingesehenem 1, 69, 4. für das Plspf. ἦν 4, 90, 3. 108, 1. παρῆν 4, 26, 3. παρεσκευάζοντο 2, 83, 4. 8, 26, 2. ἔλεγεν 2, 88, 1. vgl. 5, 112, 1. ἐκέλευεν 3, 113, 2. ἔμελλον 4, 93, 3. ξυνέλεγον 7, 36, 1. ἦρχεν 1, 9, 2. in hypothetischen Perioden 1, 9, 3. 44, 1. von e. Vorhaben 1, 134, 1. 6, 24, 2. 8, 6, 5. 8, 3. das Partic. 2, 51, 3. der Inf. 8, 86, 3. vgl. δεῖ.
Inconcinnität 1, 1, 1. 21, 1. 22, 2. 38, 3. 3, 28, 1. 6, 2, 2. 6, 4. 80, 3. 7, 70, 4.
Indicativ 6, 29, 1. epexegetisch 2, 60, 3. 5, 71, 1. 6, 11, 4. 36, 2. 91, 3. in Fragen 6, 77, 2. 8, 96, 2. für den Opt. 6, 29, 1. neben demselben 8, 50. Ind. Fu. nach ὅσιος 5, 103, 1. vgl. ὅς u. ὅσπερ.
Infinitiv. 1) unabhängig. s. εἶναι g. E. u. εἰπεῖν. absolut 1, 35, 4. (mit τό zw. 7, 28, 3.) imperativisch 5, 9, 5. in Verträgen 4, 16, 1. 5, 18, 1. 8, 37, 1? ohne Artikel Subject 3, 38, 1.
2) nach einem Substantiv mit εἶναι ꝛc. ὁ νόμος μὴ κτείνειν 3, 58, 2. μὴ χείροσι γενέσθαι μεγάλη ἡ δόξα 2, 45, 2. ἡλικία τέκνωσιν ποιεῖσθαι 2, 44, 2. διαφορῶν οὐσῶν ἐπάγεσθαι 3, 82, 1. ἀποχρᾶναι ἐξουσία 7, 12, 3. vgl. 4, 51, 3. τὰ ὅρκια εἶναι δέχεσθαι 6, 52, 2. κώλυμα οὖσα προσθεῖναι 4, 67, 5. ἐγένετο ἔρις ὠνομάσθαι λιμόν 2, 54, 2. γενομένην ἐπιμαχίαν ἀλλήλοις βοηθεῖν 5, 48, 2. vgl. 1, 44, 1. 6, 79, 1. παραινέσεις ἐγίγνοντο μὴ ἀφαιρεθῆναι 5, 69, 1. ἐπεγένετο κωλύματα μὴ αὐξηθῆναι 1, 16. εὔνοιαν ἔχουσα πρᾶξαι ἡμᾶς 2, 11, 2. μνήμην ἕξει ἐπιτελεῖν 2, 87, 3. τοῦ αὐτοῦ λόγου εἴχοντο μὴ ἂν πεισθῆναι 5, 49, 4. παρέσχεν ὄκνον μὴ ἐλθεῖν 3, 39, 3. ξυγγνώμην ἁμαρτεῖν λήψονται 3, 40, 1. ἀπαλλαγῆναι τὴν παρακινδύνευσιν ποιοῦνται 5, 100. ξυμμαχίαν ἐποιήσασθε βοηθεῖν 6, 79, 1. κήρυγμα ποιοῦνται ἀπιέναι 7, 82, 1. βοὴ ἐγίγνετο βιάζεσθαι 7, 70, 7. γνώμας ἔλεγον πλεῖν 8, 86, 3. ἐλθούσης ἀγγελίας ἀποπλεῖν 8, 19, 1. ἐν φρονήματι ὄντες ἡγήσεσθαι 5, 40, 3. ἐν αἰτίᾳ εἶχον τὸν Γ. ἐκόντα ἀφεῖναι 7, 81, 1. zw. 7, 67, 4.
3) nach Adjectiven (u. Adverbien). βραχέα περιγίγνεσθαι 5, 111, 2. ὀλίγαι ἀμύνειν 1, 51, 5. ταπεινὴ ἐγκαρτερεῖν 2, 61, 2. ἄψαυστος 4, 97, 3. αἴτιος 1, 74, 1. ἐπίκαιρος 1, 68, 4. ἐπιτήδειος 2, 20, 2. εὐμενής 2, 74, 2. ξύμφορος, ἀπρεπὴς λεχθῆναι 2, 36, 3. χαλεπὸς ἄρξαι 7, 14, 1. κατάδηλοι ὄντες βούλεσθαι 4, 47, 1. σαφὲς καταστήσετε προσφέρεσθαι 1, 140, 6. ὕστερον ἤ 6, 4, 3.
4) bei Verben. ἀναβοᾶν 1, 53, 3. ἀναιρεῖν 1, 126, 2. ἀφιέναι 2, 13, 2. διαλέγεσθαι 5, 59, 5. διανοεῖσθαι 1, 141, 1. διδόναι 2, 27, 2. εἰπεῖν 1, 131, 1. 3, 71, 1. ἐπαίρεσθαι 1, 25, 4. ξυγκαλεῖν 2, 10, 2? περιαγγέλλειν 1, 116, 1. περιπέμπειν 5, 2, 2. προεπεῖν bilogisch 1, 26, 3. vgl. 28, 3. 8, 92, 3. φράζειν 3, 15. vgl. εἰπεῖν, λέγειν, ξυμβαίνειν. ἐγγεγραμμένος

κτείνειν 1, 132, 6. vgl. 5, 10, 5. von e. dem daſtehenden Begriffe verwandten abhängig 1, 70, 2. 129, 2. 142, 4. (2, 13, 2.) 3, 3, 3. 75, 2. 83, 2. zur Bezeichnung e. Abſicht 1, 72, 1. 128, 2. 4, 36, 1. 114, 2. 127, 2. 5, 56, 3. 6, 8, 2. 50, 3. 8, 22, 1. 29, 2. 64, 2.

5) Der Infinitiv (aus dem Hauptſatze) ergänzt, bei καιρός ἐστιν 4, 54, 4. ἑτοῖμος 1, 28, 3. vgl. 4, 86, 2. 124, 4. δοκεῖν 6, 34, 5. ἐνδέχεσθαι 4, 18, 3. ἐξεῖναι 5, 28, 1. ἐπιψηφίζειν 8, 15, 1. ἀπορεῖν 6, 44, 2. ἔχειν 6, 76, 3. κελεύειν 5, 62, 1. vgl. 3, 82, 5. κηρύσσειν 4, 106, 2. ξυγκεῖσθαι 4, 23, 1. ξυμβαίνειν 2, 33, 4. ξυντίθεσθαι 5, 26, 2. οἴεσθαι 7, 66, 3. πειρᾶσθαι 6, 76, 3. προάγειν 3, 45, 5. τολμᾶν 4, 123, 2. ὑπάρχειν 3, 63, 2. φυλάσσεσθαι 7, 69, 3 χρῆναι 1, 77, 2. ψηφίζεσθαι 5, 28, 1. vgl. (προσ-, ἐπ-) ἀναγκάζειν, ἀξιοῦν, βούλεσθαι, δεῖν, δεῖσθαι, δύνασθαι, ἐᾶν, εἰκός, εἰπεῖν, εἰωθα, κελεύειν 6, 80, 3. (δια)κωλύειν (vgl. 6, 88, 6), μέλλειν, πρέπειν, προσήκειν. Der paſſ. Inf. aus e. Activ erg. 4, 81, 1. 6, 79, 1.

6. Verſchiedenes. παρὰ νύκτα ἐγένετο λαβεῖν 4, 106, 3. ταὐτὸν ἐποίει νικᾶν 7, 6, 1. Der Inf. epexegetiſch 1, 140, 1. 2, 77, 4. 3, 58, 1. 59, 3. 66, 2. 5, 6, 3. 7, 36, 5. 8, 22, 1. vgl. Epexegem. nach πρότερον ἤ 1, 69, 4. 8, 45, 5. in obliquer Rede 2, 13, 4. 102, 4. 6, 24, 3. 8, 48, 5. vgl. ἐπεί u. ὅς. auffordend 4, 50, 3. No. Pln. mit dem Inf. nach εἶπε 6, 25, 3. 8, 91, 2? Da. u. Ac. mit dem Inf. 1, 93, 5. 2, 39, 3. 80, 2. 4, 2, 2. 7, 20, 3. 40, 3. 57, 9. αὐτούς auf e. Da. bezogen 7, 75, 7. Ac. mit dem Inf. nach einem Verbum der Aufforderung 1, 139, 2. πείθειν τὰς ναῦς ἀπελθεῖν 3, 4, 3 (4). Inf. mit τό nach πρόθυμος ἦν 2, 53, 2. nach ἱκανός 6, 17, 6. nach ἡ δόκησις προσγίγνεται 7, 67, 1? τὸ κολασθῆναι καλὸς ὁ ἀγών 7, 68, 3. ἡ εὐεργεσία τὸ μὴ βοηθῆσαι 1, 41, 2. vgl. 32, 3. 6, 80, 1. τὸ ἐκφοβῆσαι 4, 126, 5. Inf. des Pr. von der Vergangenheit 1, 3, 2. 2, 18, 2. 4, 21, 1. vgl. 1, 10, 1. 2, 54, 1. ἐξεῖναι zu ἐξῆν 8, 86, 2. von der Zukunft 3, 95, 1. 4, 24, 3. 8, 5, 5? des Av. von der Zukunft 1, 26, 3? 81, 2. 2, 73, 2. 3, 24, 1. 46, 2. 4, 24, 3. 52, 3. 6, 24, 3. 87, 4. bei μέλλειν 5, 98. des Fu. 3, 66, 1. nach βούλεσθαι ꝛc. 1, 27, 2. 3, 28, 2. 5, 35, 5. 7, 21, 2?

Kakophonien 1, 1, 2. 106, 1. 5, 80, 3. 6, 16, 2. 7, 50, 3. 67, 2.
Kraſis 1, 32, 1. 5, 36, 3.
Kürze 1, 49, 1. 2, 90, 2. 3, 20, 2. 4, 86, 3. 87, 3. 94, 2. 5, 76, 2. 95. 6, 11, 5. 54, 6. 7, 44, 2. bei hypothetiſchen Sätzen 4, 86, 3. 6, 52, 2. 91, 3.

Litotes 2, 91, 3.

Medium 1, 16. 32, 2. 120, 3. 130, 2. 3, 17, 2.
Meioſis 6, 33, 4.

Nachſatz. fehlt 3, 3, 3.
Name. proleptiſch 1, 2, 3. des Ortes ſtatt des Landes 6, 4, 2. umfaßt mit die Landſchaft 5, 80, 3.
Neutrum. ὅπερ ἦν πλεῖστον 4, 33, 1. vgl. 5, 3, 4. 8, 2. 10, 6. 8, 2, 3. τὸ καθ' ἑαυτούς 1, 62, 4. vgl. 3, 108, 1. Μυκῆναι μικρὸν ἦν 1, 10, 1. 138, 6. ἄριστον εἶναι εἰρήνην 4, 62, 1. σαφῆς λέγειν 4, 50, 3. πηλώδης ἦν 6, 101, 2. ἀφανὲς ἦν 8, 55, 1. ἀπέρατον ἦν 4, 36, 1. 67, 4. ἀληθῆ εἶναι 3, 3, 1. ἦν πλώιμα ꝛc. 1, 7, 1. vgl. 10, 3. ἑτοῖμα 2, 3, 3. ἄπορα 3, 16,

2. ῥίζδια 4, 108, 2. πιστά 6, 33, 4. πρόσφορα 7, 62, 2. τούτου ἐνδεᾶ ἐφαίνετο 1, 102, 1. ἀκρίτων ὄντων 4, 20, 2. ἀφανέστερα ἦν 8, 105, 2. χαλεπώτερα 4, 86, 3. εὐφυλακτότερα 8, 55, 1. Neu. auf e. Masc. oder Fe. bezogen 3, 45, 4. vgl. 1, 54, 2. auf beides 4, 29, 3. Neu. Plu. als Subj. hat das Verbum im Plu. 1, 58, 1. 8, 10, 1.

Nominativ. formlos 2, 53, 3. 6, 61, 4. vgl. 1, 137, 4. für den Da. 3, 36, 2. 4, 108, 3. für den Ge. 4, 40, 2. 5, 70. 8, 63, 2. 104, 3. für den part. Ge. 5, 59, 1. für den abſ. 5, 55, 2. 7, 87, 6. No. u. Vo. verbunden 2, 11, 1. No. Plu. nach εἶπεν 6, 25, 3.

Numeralia. appoſitiv 3, 22, 3. 7, 22, 2. 8, 15, 2. 33, 1. ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει καὶ δεκάτῳ 1, 87, 4. διακοσία ἵππος 1, 62, 2. τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ ὕστερον 1, 60, 2.

Numerus. ſ. Singular und Plural.

Object. zwei Verben gemein 1, 114, 2. 4, 77, 2. 5, 65, 5. 6, 1. 4, 3. 11, 1. 8, 66, 1. dem nächſten Verbum angefügt 6, 76, 3. 77, 2. fehlt 2, 23, 2. 51, 4. erg. 1, 141, 2. 2, 19, 1.

Optativ. auf οιμι und οίην 2, 79, 5 (4). εἴησαν 1, 38, 1. αιεν u. ειαν 3, 49, 3. εἴη mag ſein 2, 97, 3. bei ὡς zw. 8, 45, 4. ſubjectiv beim Rel. 4, 131, 1. bei εἴ 7, 18, 3. in abhängigen Fragen 1, 25, 1. ohne ὅτι in obliquer Rede 2, 72, 3.

Oxymoron 3, 43, 2. 6, 69, 2.

Parentheſe 1, 87, 1. 2. 136, 4. vgl. Caſus u. διὰ μέσου.

Paronomaſie 3, 70, 3. 6, 76, 4.

Particip. 1) prädicativ. ἡ νῆσος ἐμπρησθεῖσα ꝛc. 1, 2, 2. vgl. 3, 36, 2. 6, 46, 1. 80, 2. ἀρέσκοντες ἐσμεν 1, 38, 2. vgl. εἶναι. nicht ohne εἶναι für e. Verb. fin. 1, 25, 3. vgl. jedoch 3, 44, 1. bei δῆλον ποιεῖν ꝛc. 3, 64, 1. ergänzt bei αἰσθάνεσθαι 7, 69, 1. ἔνδηλός εἰμι 4, 41, 3. λανθάνειν 7, 15, 3. ὁρᾶν 1, 78, 3. 2, 11, 5. 5. 80, 2. περιορᾶν 2, 73, 3. ἐνθυμεῖσθαι ꝛc. 141, 1. φθάνειν 4, 96, 1. 6, 99, 2. 7, 15, 3. καλεῖσθαι 3, 82, 7. fehlt bei τυγχάνειν 3, 43, 4. ἀποφαίνειν 3, 94, 4. vgl. διατελεῖν.

2) appoſitiv ꝛc. mit eignem Subject 1, 49, 3. 4, 6, 1. 69, 2. 6, 32, 1. ἕκαστος παρελήλυθα-ξυμμαχήσοντες 4, 86, 1. Masc. Plu. auf e. Fe. bezogen 1, 110, 2. 2, 83, 4. 3, 2, 1. dadurch daß 3, 46, 3. 66, 1. wenn 4, 124, 4. 6, 37, 2. 72, 3. obgleich 1, 69, 4. 6, 49, 2. Eperegem bei ταῦτα 3, 18, 2. enthält den Hauptgedanken 4, 72, 1. bei δοκεῖν 6, 18, 4. χρή 2, 51, 1. λεγόμενον 2, 47, 2. δεδογμένον ꝛc. 1, 125, 1. παρασχόν 1, 120, 3. ὑπάρχον 4, 124, 1. δοκοῦν 4, 125, 1. vgl. Genitiv 1. verſchiedene Caſus verbunden 3, 24, 3. 55, 1. vgl. ἀλλά, δέ, καί, τέ. τριήρει μὲν προπλεούσῃ, αὐτὸς δὲ ἑψεπόμενος 1, 120, 2. eins dem andern angefügt 2, 76, 3. im Ge. 1, 75, 2. 2, 5, 2. im Pr. als Ipf. 1, 14, 1. 5, 83, 2. für den Ao. 1, 29, 3. 3, 4, 2? für das Fu. 3, 18, 1. 6, 88, 11. 7, 25, 7. des Ao. 4, 108, 3. für das Pr. 4, 112, 1.

3) ſubſtantivirt. ὁ προσπεσών 7, 68, 1. βουλόμενόν τι 7, 48, 3. τὸ ἐπιόν 5, 9, 5. vgl. 6, 34, 5. 7, 43, 7. τὸ βουλόμενον (τῆς γνώμης) 1, 90, 2. τὸ δεδιός 1, 36, 1. τὸ μὴ μελετῶν 1, 142, 4. vgl. 5, 102. τὸ ἡδονὴν ἔχον 4, 108, 4. τὰ γενόμενα nicht mit dem Ge. 2, 19, 1.

Paſſiv. ſ. εὐτυχεῖν, κινδυνεύειν, τιμωρεῖν. mit dem Ac. 1, 3, 4. 126, 6. 3, 63, 2. des Mediums 2, 53, 3.

Perfect. αται 3, 13, 4. Opt. 2,

48, 1. anticipirt 1, 121, 3. Unfehlbares 2, 8, 3. Inf. als Ppf. 5, 46, 3.
Perſon, zweite auf η, ει 1, 129, 3.
Perſonification 1, 110, 1. 2, 18, 2. 4, 18, 2.
Pleonasmen 1, 23, 4. 26, 3. 58, 1. 3, 53, 2. 4, 17, 2. 7, 45, 6. 73, 2. πρότερον, πρῶτον, πρῶτος.
Plural. 4, 98, 5. 6, 77, 1. αἱ ξυμμαχίαι 3, 79, 1. τὸ τελευταῖον, ὃ' ἅπερ 3, 56, 1. des Verbums aus dem Sing. erg. 1, 2, 1. οἱ μέν auf e. Sing. bezogen 6, 80, 2. auf e. Ortsnamen 6, 48, 2. ἡλικία ὧν 3, 67, 2. πόλιν, ὄντας 3, 79, 1. vgl. 7, 75, 4. ἀναθαρσήσας - ἐπέθεντο 5, 82, 1. πολεμητέα 1, 88. vgl. ἀδύνατα, Congruenz, Neutrum, Singular.
Plusquamperfect 4, 47, 1.
Poſitiv, für den Comp. 1, 50, 5. 2, 61, 2. 5, 111, 2.
Poſſeſſiv. τὸ ὑμέτερον εὔνουν 4, 87, 2. vgl. 5, 46, 1. τὸ δυσέμβατον ἡμέτερον νομίζω 4, 10, 3. ἐν τῷ ὑμετέρῳ ἀσθενεῖ τῆς γνώμης 2, 61, 2. vgl. 7, 18, 3. für den obj. Ge. 1, 33, 3. 69, 5. 137, 4. 6, 78, 2 90, 1. τὸ ἡμέτερον 3, 11, 1. τὸ ὑμέτερον 1, 70, 2. τὸ σφέτερον 6, 36, 2? σφέτερος 1, 141, 3. auf das Gedankenſubject bezogen 1, 15, 2. 97, 1. auf e. Sing. 3, 95, 2. 7, 1, 5. 8, 1. 38, 2. τὰ σφέτερα φρονεῖν 3, 68, 2.
Prädicat. κέρας εὐώνυμον Σκιρῖται καθίστανται 5, 67, 1. Ἑλληνοταμίαι κατέστη ἀρχή 1, 96, 2. τὸ πλεῖον ξύμμικτον (ἐμπολιτεύει) 4, 106, 1. ἦν ὁ φόρος ὑ τάλαντα 1, 96, 2. vgl. 4, 57, 4. ἦλθον στρατὸς πολύς 6, 2, 5. vgl. 4, 53, 2. τὸ μεταξὺ οἰκήματα ᾠκοδόμητο 3, 21, 1. ἐτειχίσθη Ἀταλάντη φρούριον 3, 32, 1. νῆες ἔπλεον τοῖς ἐν τῷ ὄρει τιμωροί 4, 2, 2. χρόνιοι ξυνιόντες 1, 141, 6. vgl. 1, 12, 1. u. αἰγινήδιος. βραδεῖα προσπίπτει 6, 34, 4. αὐτερέται πλεύσαντες 3, 18, 3. ἃ πολλὰ (σφάλλεται) 4, 18, 3. vgl. 7, 43, 4. 8, 23, 3. ξυνήψαν τὴν δίαιταν μεθ' ὅπλων ἐποιοῦντο 1, 6, 1. βῆμα ὑψηλὸν πεποιημένον 2, 34, 4. vgl. 7, 29, 2. τὸ ὕψος ἦρετο μέγα 2, 75, 4. μέρος τι κατέστραπτο ὀπήκοον 5, 29, 1. μέγας ἐρρύη 2, 5, 2. ἐκπνεῖ μέγας 6, 104, 3. πολὺς ἐνέκειτο 4, 22, 2. πολὺς ἐχώρει ἄνω 4, 34, 2. διαφέροντα τετιμῆσθαι 3, 39, 5. vgl. 6, 23, 1. ὁ προὔχων προκαλούμενος 1, 39, 1. vgl. 3, 39, 6. γεγενημένης τῆς νίκης λαμπρᾶς 7, 55, 1. τοῦ πολέμου μήπω φανεροῦ καθεστῶτος 2, 2, 3. Πεισιστράτου γηραιοῦ τελευτήσαντος 6, 54, 2. τῶν ἀναλωμάτων μεγάλων προσπιπτόντων 7, 28, 4. vgl. 1, 70, 1. τῶν πάντων ἐπακτῶν ἐδεῖτο 7, 28, 1. (τοῖς) Α. θεωροῖς ἀφικνουμένοις 5, 16, 5. τοῖς ἐρωτήμασι πυκνοῖς χρώμενοι 7, 44, 5. vgl. 2, 40, 1. 3, 10, 3. 11, 2. δίκαια τάδε λέγεσθαι 1, 42, 1. ἔχει μ' τάλαντα σταθμόν 2, 13, 5. ἐφορὰν σ' τάλαντα ἐξέπεμψαν 3, 19, 1. vgl. 1, 99, 3. Νεοδαμώδεις τοὺς ἄλλους παρεχόμενοι 7, 58, 3. ἔγερον οὐδὲ ταῦτα ἱκανά 7, 75, 6. ἐτείχιζον τὰ Μέγαρα φρούριον 6, 75, 1. τὸ τεῖχος ἱκανὸν εἶρειν 1, 90, 3. τοὺς Α. κατοικίζειν ὑπηκόους 6, 84, 2. τὴν πόλιν παρεσκευάσαμεν αὐταρκεστάτην 2, 36, 2. vgl. 1, 142, 1. δοῦναι Μαγνησίαν ἄρτον 1, 138, 6. ναῦς ἐξέπεμψαν φυλακήν 2, 26.
Präpoſitionen. ἐς ἔπειτα 1, 130, 2. ἐς ὀψέ 3, 108, 2. ἀντίπαλον ἐς ἓν ὄνομα 1, 3, 4. τρόπων ἐξ οἵων 2, 36, 3. ἡμέρας περὶ τέσσαρας 1, 117, 1. vgl. οὐδέτερος, μηδέτερος, Genitiv 2, e. παρὰ δικασταῖς ὑμῖν 1, 73, 1. ὡς ἐς πατρίδα ταύτην 4, 41, 2. ὡς παρὰ εὐεργέτας Ἀθηναίους 6, 50, 4. ἐπὶ τὴν μητρόπολιν ἐφ' ἡμᾶς 6, 82, 4. vgl. 3, 53, 1. ὑπὸ ὑμῶν,

Δωρης Δωριέων 6, 80, 3. vgl. 5, 9, 1. nach *καί* wiederholt 7, 56, 2. nicht wiederholt 6, 87, 4? bei *δέ* 1, 141, 6. 6, 78, 1. bei *ἤ* 4, 44, 2. 5, 111, 3. 7, 47, 3. vor dem Rel. wiederholt 2, 86, 1. nicht 1, 28, 2. vgl. 1, 1, 2. 3, 17, 1. 8, 76, 3. *παρὰ ἅ* für *παρὰ ταῦτα ἅ* 4, 19, 2. *ἐν τοῖς ἐν-* 1, 54, 1. *ἐσθῆς μετρία καὶ ἐς τὸν νῦν τρόπον* 1, 6, 3. *ὁμαλώτατόν τε καὶ περὶ τὸ ὕδωρ* 4, 31, 2. *αὐτό τε καὶ ἐπὶ πολὺ τῆς χώρας* 4, 3, 2. vgl. 30, 1.

Präſens 3, 47, 1. durch *πρότερον* auf die Vergangenheit bezogen 1, 41, 3. *φησί* 6, 84, 3. vgl. 1, 42, 1. 3, 40, 4. *ἁμαρτάνειν* 1, 92. vgl. *ἀδικεῖν, κρατεῖν* (6, 80, 2), *ἡσσᾶσθαι*. Participia 2, 2, 4. *ἔστιν ὅ* für *ἦν ὅ* 2, 13, 6. von Bevorſtehendem. *εὐθὺς ἐλευθεροῦσθαι* 7, 56, 2. *ἐλευθεροῦσιν* 2, 8, 3. vgl. 3, 58, 4. 6, 10, 3. *ὁλοφύρομαι* 2, 44, 1. von Unausbleiblichem 6, 91, 2. vom Verſuche 2, 62, 5. 4, 12, 3. 6, 61, 3. 89, 1.

Prolepſis 4, 63, 1. vgl. Anticipation.

Pronomina nicht auf den nächſten Begriff bezogen 3, 33, 1. vgl. Relativ. *μοῦ ὁ λόγος* 6, 92, 2. *ἡ αὐτοῦ ἀρχή* 8, 48, 4. 1) perſönliche. für reflexive 2, 71, 2. 6, 34, 1. No. vermißt 6, 34, 4. *ἐγώ* wenig betont 6, 34, 6. für den Staat des Redenden 1, 137, 4. 6, 78, 1. *μοί* und *ἐμοί* 2, 60, 4. 4, 64, 2. 5, 10, 5. *ἡμῶν* nicht eingeſchoben 6, 89, 1. eingeſchoben 1, 32, 3. *σφεῖς* 4, 114, 5. 5, 46, 3. 65, 6. *παῖδες σφῶν* 2, 72, 3. vgl. 8, 90, 2. *ἡ γῆ σφῶν* 1, 25, 2. vgl. 91, 3. 4, 8, 1. 108, 1. 8, 1, 3. 25, 3. 90, 2. 91, 3. *σφῶν οἱ ξύμμαχοι* 1, 25, 2. vgl. 5, 83, 3. *σφῶν ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ* 8, 96, 2. *σφῶν- ἡ πόλις* 1, 25, 2. vgl. 8, 24, 4. zw. *τοὺς φιλοὺς τοὺς σφῶν* 6, 64, 2. *σφῶν τε.* in Bedingungsſätzen 1, 20, 1. 8, 71, 2. in relativen Sätzen 1, 26, 2. 115, 5. 4, 109, 1. in temporalen 1, 30, 3. 90, 2. nach *ὅτι* weil 1, 55, 3. aufs Gedankenſubject bezogen 1, 23, 2. 37, 1. 136, 2. 3, 31, 1. 4, 113, 2. aufs nächſte 2, 65, 9. auf ein Collectiv 5, 73, 1. auf eine einzelne Perſon 1, 62, 2. 5, 58, 4. 73, 2. 8, 20, 2. *σφᾶς* zw. 5, 49, 1. 6, 61, 4. beim Inf. (für *σφεῖς*) 3, 24, 1. 6, 96, 1. 7, 21, 3. auf eine einzelne Perſon bezogen 3, 111, 2. 113, 1. 4, 28, 1. 29, 3. 70, 3. 5, 58, 4. 6, 96, 1. 7, 21, 3. 8, 71, 2. ſo *σφίσιν* 7, 31, 3. *σφῶν* 8, 46, 4. 90, 2. *σφίσιν* zw. 5, 38, 2. 41, 1.

Reflexiv. *αὐτοῦ* u. *αὐτοῦ* 1, 36, 1. 2, 13, 1. 65, 1. 81, 3. 3, 22, 4. 4, 29, 3. 91, 2. 110, 2. 5, 64, 2. 8. 76, 2. 85, 2. auf das Gedankenſubject bezogen 1, 17, 1. *αὐτῶν* u. *σφῶν αὐτῶν* 1, 60, 1. 79, 1. 2, 4, 4. *τὸ αὐτῶν ἐκποριζώμεθα* 1, 82, 2. (*ὑμᾶς αὐτούς* 4, 38, 2.) *σφᾶς αὐτούς* 2, 49, 3. *σφῶν αὐτῶν* 2, 68, 5. vgl. 1, 25, 2. 3, 81, 3. für *σφῶν* 7, 48, 4. 8, 65, 1. nicht *αὐτοῖς σφίσιν* 8, 70, 2. für das Reciprok 4, 25, 6. 7, 44, 4.

Relativ. nicht auf den nächſten Begriff bezogen 1, 93, 3. 2, 72, 2. nur zu dem Particip gehörig 2, 39, 1. (3, 105, 1.) 6, 17, 2. von e. erg. Worte regiert 1, 35, 3. vor *πρίν* 2, 53, 3. *σωφρόνων ἀνδρῶν οἵτινες* 4, 18, 2. *νεώτερος, οὗς* 6, 13, 1. *γυναικεῖος, αἵ* 2, 45, 2. *τὸ εὐτυχὲς οἷ* 2, 44, 1. 3, 45, 5. 6, 14. 7, 68, 1. auf e. nicht genannten Begriff bezogen 1, 68, 3. 140, 6. mit e. Appoſition 1, 40, 4. mit dem Ge. 1, 115, 1. 2, 67, 4. 4, 12, 2. 6, 100, 1. 7, 43, 3. 48, 2. *τῆς τροπῆς ἃς ναῦς διέφθειραν* 2, 92, 3. *ἀφ' ὧν* für *ἀπὸ τούτων ἀφ' ὧν* 2, 65, 9.

ἐξ ὧν φαίνονται 5, 9, 4. ἀγαναίκτησαν ἔχει ὑφ' οἷων κακοπαθεῖ 2, 41, 2. mit dem Ind. Fu. 1, 90, 3. 3, 16, 3. nicht mit dem Conj. 7, 25, 1. mit dem Inf. 2, 13, 4. zwei ohne Copula 5, 7, 1. zwei durch καί verbunden 6, 89, 5. dem Prädicat nicht aſſimilirt 1, 35, 4. οὗ—καὶ ὅ 6, 4, 3.

Satz. ein ſelbſtſtändiger einem relativen angefügt 1, 106, 1. 2, 41, 2. 6, 11, 1. ein Nebenſatz dem Hauptſatze coordinirt 1, 6, 4. 6, 39, 2. ein rel. Zwiſchenſatz aufs Folgende bezogen 2, 100, 3. 6, 2, 4. ein Satz als Subject 5, 109. vgl. 3, 2, 1. 6, 65, 1. als Object 3, 66, 2. 6, 8, 3. vgl. 1, 140, 2. 7, 60, 2.

Singular. material. χάλιξ 1, 93, 3. κέραμος ꝛc. 2, 4, 1. μέταλλον 1, 100, 2. καρπός 3, 15. κύαμος 8, 66, 1. collectiv 6, 31, 5. 77, 2. στρατιώτης 2, 11, 2. ὁ πολέμιος 2, 41, 2. 4, 10, 3. ὁ ἱκέτης 3, 103, 2. vgl. πέλας. ὁ Συρακόσιος 6, 78, 1. 2. 84, 3. distributiv 2, 70, 2. γνοὺς—ἔπαυσαν 4, 37. vgl. Plural.

Stellung 3, 100, 2. die erſte Stelle kündigt Neues an 1, 145, 2 4, 98, 5. das Subject vor ἵνα 4, 87, 2. Ge. vor ἦν 6, 79, 1. vgl. εἰ, ἦν, ὅτι.

Structur. doppelte 1, 27, 1. zwei zuſammengezogen 1, 23, 5.

Subject. erſt in weiterer, dann in engerer Sphäre 1, 100, 3. 6, 74, 2. umgekehrt 5, 61, 3. (81, 2.) 6, 3, 2. 7, 86, 6. gewechſelt 1, 2, 4. 3, 2. 2, 3, 1. 3. 3, 115, 2. 4, 108, 1? das der ganzen Darſtellung erg. 1, 2, 3. 13, 4. der Sing. aus dem Plu. erg. 3, 17, 2. umgekehrt 3, 82, 7. der Name des Volkes aus dem des Landes 2, 66. 4, 53, 2. 6, 34, 1. 6, 62, 2. 8, 61, 1. ἄποικος aus ἀποικία 1, 34, 1. ταῦτα aus πάντα 6, 46, 3. τὸ παιωνίζειν aus παιωνισμός 7, 44, 6. τεῖχη aus τειχίζειν 1, 90, 2. ἄνθρωποι erg. 2, 11, 3. 3, 42, 4. 4, 130, 2. 54, 1. 7, 69, 2. τινάς beim Inf. erg. 3, 44, 2. (5, 55, 2.) das Subject (ἐὼ) fehlt 1, 95, 2. 3. 2, 3, 2. 4, 28, 4. 66, 3? 5, 64, 3. bei πέπαυται ꝛc. 1, 6, 4. 137, 4. 7, 14, 2. vgl. ἑτοιμάζειν, παρασκευάζειν u. Neutrum δύναται 4, 92, 3. ξυνοίσει 2, 44, 2. ὁ διαλύσων ἦν λόγος ἐχυρός 3, 83, 1. bei e. Neu. Plu. das Verbum im Plu. 8, 10, 1.

Subſtantiv. πλῆθος von geringer Zahl 4, 10, 4. 6, 104, 4. vgl. 7, 63, 2. κακία als Ruf 3, 58, 1. ἀρχή Herrſchſucht 3, 82, 8. ξυγγνώμη Prädicat 1, 32, 4. ein S. aus e. folgenden erg. 2, 7, 2. aus e. Verbum 1, 141, 6. vgl. Subject. ὁ στρατιώτης ὅμιλος 6, 24, 3. ἐν γῇ στρατός 4, 10, 4. vgl. zu 1, 6, 3. 4, 96, 2.

Superlativ. μεγίστη τῶν Ἑλλήνων 4 60, 1 ἐπὶ πλεῖστον ὧν ἴσμεν χρόνον 1, 18, 2. vgl. 5, 105. ἐν τοῖς πρώτοις ſ. ἐν S. 269, a. ἀξιολογώτατος τῶν προγεγενημένων 1, 1, 1. vgl. 1, 10, 3. 7, 66, 2.

Tautologie 1, 120, 4.

Thukydides. überlebte den Krieg 4, 48, 4. zog Erkundigungen von beiden Seiten ein 7, 44, 1. widerſpricht dem Herodot 1, 20, 4. 89, 3. 126, 3. 137, 4. 2, 8, 2. 6, 5, 4. rechtfertigt eine Rede 4, 17, 2. übertreibt 1, 23, 2. 5, 60, 3? ſophiſtiſch 1, 36, 1. 3, 13, 2. wiederholt ſich 2, 51, 1. vgl. 1, 13, 5. 20, 2. 4, 41, 2. Mangel der letzten Durchſicht 1, 22, 2. 8, 66, 4. Unordnung 1, 23, 1. Ungehöriges 1, 84, 4. Vergeſſenes 7, 9, 1.

Uebergang 8, 76, 4? 78, 2. von Allgemeinem zum Beſondern 1, 71, 1. 2, 61, 1. 6, 18, 2. 92, 4. 7, 44, 2. vom Feldherren zu

den Untergebenen 2, 75, 1. 3, 51, 3. vom Plu. zum Sing. 1, 120, 3. vgl. Subject. vom Ind. z. Inf. 1, 3, 2. vom Opt. z. Ind. 4, 62, 1. vom Inf. z. Ind. 5, 14, 1. vom Part. z. Inf. 1, 72, 1. 6, 78, 2. z. Verbum finitum 1, 57, 2. 2, 29, 4. 47, 2. 7, 13, 2. 15, 2. von e. rel. Satze zu e. ſelbſtſtändigen 2, 72, 1. 74, 2. 4, 42, 2. 8, 76, 5. 96, 1.

Verbale mit dem Ac. 1, 86, 2. 8, 65, 3. πολεμητέα ꝛc. 1, 88.

Verbum. auf σαι̃εν 1, 33, 3 u. z. Mark. 52. —ύασιν u. —ύουσιν 4, 25, 3. ἀποδιδόναι Rückgabe bewirken 5, 45, 2. ἐρωτᾶν fragen laſſen 1, 5, 2. wollen 1, 28, 3. vgl. Präſens u. Imperfect. aus e. beſtimmten e. allg. erg. 1, 17, 2. e. andres als folgt ſchwebt vor 1, 18, 7. e. tranſitives intr. 4, 76, 4. im Plu. wo das Subj. ein Neu. Plu. 1, 58, 1. 8, 10, 1. bei mehrern Subjecten dem nächſten angefügt 1, 42, 1. 82, 2. 102, 3. 4, 38, 2. 8, 63, 1. (ſo das Particip 4, 74, 1. 112 2). dem wichtigſten 7, 43, 2. 75, 1. 8, 63, 1. der Appoſition 7, 37, 2. vgl. 44, 1. dem Prädicat 1, 10, 1. 3, 112, 1. 5, 49, 2. 6, 4, 3? ſo ὄν 5, 4, 3. bei verbundenen Sätzen das gemeinſchaftliche V. zum erſten geſtellt 1, 19. 21, 1. 109, 3. 112, 2. 4, 90, 2. 6, 7, 3. 68, 4. 75, 1. 83, 1. bei οὔτε—τε 4, 9, 4. 36, 3. ἐξ ὧν φαίνονται ꝛc. 5, 9, 4. vgl. Ellipſis, Ergänzungen und Subject.

Verdoppelung 2, 51, 1.

Verkettungen 1, 16. 3, 66, 2. 4, 48, 2. 8, 27, 3.

Vermiſchung. des Haupt- u. des eperegetiſchen Satzes 3, 12, 1. 4, 125, 1. der or. recta u. obl. 4, 97, 3.

Vocativ. mit folg. Artikel 2, 11, 1. vgl. Nominativ.

Wechſel des Numerus 1, 13, 1. der Conſtruction 1, 1, 1. 3, 2. 65, 1. 82, 1. 84, 4. 141, 1. 2, 44, 3. 6, 17, 2.

Wiederholung 1, 18, 3. 3, 7, 3. 3, 68, 1. 4, 36, 3. 44, 3. 5, 22, 2. 6, 18, 6. 69, 3. 7, 33, 2. 42, 5. 70, 8. 8, 48, 1. 99, 1. vgl. οὖν.

Chronologiſche Ueberſicht

der vom Thukydides dargeſtellten Begebenheiten des peloponneſiſchen Krieges. Vgl. Clariſſe ad Thucydideam belli Peloponnesii epocham. Lugduni Batauorum 1838.

---

431 f. v. Ch. G. erſtes Jahr 2, 2, 1. 47, 1.
Ol. 87, ½, Arch. Pythodoros und Euthydemos.

Die Thebäer überfallen Platäa, gegen den Anfang des Frühlings 2, 2, 1 ff. Achtzig Tage ſpäter τοῦ θέρους καὶ τοῦ σίτου ἀκμάζοντος (2, 19, 1) fällt Archidamos in Attika ein 2, 10—12. 18—23. Seezug der Athener gegen den Peloponnes 1, 17, 3. 23, 1. 25. 30; gegen Lokris und Euböa 26. Vertreibung der Aegineten 27. Sonnenfinſterniß am 3 Auguſt 28. Einfall in Megaris im Spätherbſt (φθινόπωρον) 31, 1 f. Im Winter Zug der Korinthier nach Aſtakos 33, und Beſtattung der Gefallenen zu Athen 34 ff.

430 f. v. Ch. zweites Jahr 2, 47, 1. 70, 3.
Ol. 87, ¾, Arch. Euthydemos und Apollodoros.

Zweiter Einfall des Archidamos 2, 47. 55. Dauer von vierzig Tagen 57. Gleichzeitig eine peſtartige Seuche zu Athen 47—54, zwei Jahre dauernd 3, 87, 1. Seezug der Athener gegen den Peloponnes 2, 56, und gegen Potidäa 58. (Itamenes erobert Kolophon 3, 34, 1.) Apologie des Perikles 2, 59—64. Zug der Peloponneſier gegen Zakynthos 66. Gegen das Ende des Sommers (68, 1) Zug der Athener nach Akarnanien 68, 4; gegen den Peloponnes wie gegen Karien und Lykien im Winter 69. Potidäa erobert 70.

429 f. v. Ch. drittes Jahr 2, 71. 103.
Ol. 87, ¾, Arch. Apollodoros und Epameinon.

Archidamos gegen Platäa 71—77. Gleichzeitig Schlacht bei Spartolos, ἀκμάζοντος τοῦ σίτου 79, 1. Nicht lange darauf (80, 1) Schlacht bei Stratos 80—82. In denſelben Tagen (83, 1) Seeſieg des Phormion 83—84, und etwa ſieben Tage ſpäter (86, 3) zweite Schlacht 86, 3—92, 3. Tod des Perikles, 2 Jahr und 6 Monate nach dem Anfange des Krieges 2, 65, 3. Ummauerung Platäas beendigt um den Anfang des Herbſtes 78, 2. Im Anfange des Winters (93, 1) Verſuch gegen den Peiräeus 93 f. Gleichzeitig (95, 1) Sitalkes Zug gegen den Perdikkas 95—101. Im Winter Phormions Zug nach Akarnanien 102, 1; im Frühling kehrt er nach Athen zurück 103.

428 f. v. Ch. G. viertes Jahr 3, 1. 25, 2.
Ol. 87, 4 u. 88, 1, Arch. Epameinon und Diotimos.

Dritter Einfall des Archidamos in Attika ἅμα τῷ σίτῳ ἀκμάζοντι 3, 1. Gleich darauf Abfall der Lesbier 2, 1. Züge des Aſopios 7. Lesbiſche Geſandte zu Olympia bei der Feier der 88 Ol. (8). Zur Zeit der Ernte (15) beiderſeitige Rüſtungen 15. 16. Paches nach Lesbos geſchickt περὶ τὸ φθινόπωρον ἤδη ἀρχόμενον 18, 2;

Lysikles zu den Bundesgenossen, Geld einzutreiben, im Anfange des Winters 18 f. Ausbruch einer Anzahl Platäer 20—24. Salāthos nach Mytilene geschickt am Ende des Winters 25, 1.

427 f. v. Ch. fünftes Jahr 3, 26, 1. 88, 2.

Ol. 88, ¼, Arch. Diotimos und Eukles.

Vierter Einfall des Archidamos in Attika 26, 1. Unterwerfung Mytilenes 27 f., sieben Tage später Alkidas in Erythräa 29, 2. Seine Züge 33—34. 69. Pyrrha und Eresos unterworfen 35. Schicksal der Lesbier 49. 50. Minoa erobert 51. Zu derselben Zeit des Sommers ergeben sich die Platäer 52, 1; im 93sten Jahre nach ihrer Verbindung mit Athen 68, 3. Vorgänge auf Kerkyra 70—81. 85. Am Ende des Sommers Laches nach Sikelien geschickt 86, 1. Im Winter wieder die Seuche zu Athen, noch ein Jahr dauernd 87, 1. Zug der Athener und Rheginer gegen die äolischen Inseln 88.

426 f. v. Ch. sechstes Jahr 3, 89, 1. 116, 2.

Ol. 88, ¾, Arch. Eukles und Euthydemos.

Vorfälle in Sikelien 90. Züge des Nikias 91. Gleichzeitig Heraklea in Trachis gegründet 92. Um dieselbe Zeit mehrere Züge des Demosthenes und seine Niederlage 94—98, wie auch ein Sieg des Laches 99. Die Lakedämonier schicken den Aetoliern Hülfstruppen περὶ τὸ Οἰνόπωρον 100, 1. Ihre Züge 101 ff. Im Winter Gefechte in Sikelien 103 Delos gereinigt 104. Kämpfe in Akarnanien 105—114. vgl. 102. Züge in Sikelien 115.

425 f. v. Ch. siebentes Jahr 4, 1. 51.

Ol. 88, ¾, Arch. Euthydemos und Stratokles.

Züge in Sikelien, περὶ σίτου ἐκβολήν 4, 1, 1 f. vgl. 6, 2. Um dieselbe Zeit des Frühlings, πρὶν τὸν σῖτον ἐν ἀκμῇ εἶναι, Einfall der Peloponnesier in Attika und Entsendung einer athenischen Flotte nach Sikelien 2, 1 f. Demosthenes befestigt Pylos 3—5. Die Peloponnesier ziehen nach 15tägigem Aufenthalt aus Attika ab 6, 2. Gleichzeitig erobern die Athener Eion 7. Kämpfe bei Pylos 8—14. Unterhandlungen 15—23. Gefechte in Sikelien 24—26. Kämpfe gegen die Lakedämonier auf Sphakteria 27—41. Gleich darauf Sieg gegen die Korinthier 42—45. Um dieselbe Zeit Metzelungen auf Kerkyra 46—48. Am Ende des Sommers erobern die Athener Anaktorion 49. Im Winter Artaphernes gefangen 50. Die Chier müssen ihre Mauer niederreißen 51.

424 f. v. Ch. achtes Jahr 4, 51, 1. 116, 2.

Ol. 88, 4 u. 89, 1, Arch. Stratokles und Isarchos.

Sonnenfinsterniß am 21 Merz und Erdbeben τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἑσταμένου 52, 1. Die Athener unterwerfen Kythera 53—55, besiegen eine lakonische Mora und erobern Thyrea 56 f. Aussöhnung der Sikelioten 58—65. Vorgänge in und bei Megara 66—75. Athener bei Antandros und im Pontos 75. Demosthenes und Hippokrates Versuche gegen Böotien 76 f. Brasidas zieht durch Thessalien und unterstützt den Perdikkas 78—83, kommt nach Akanthos, ὀλίγον πρὸ τρυγητοῦ, τοῦ καρποῦ ἔτι ἔξω ὄντος 84, 1. 2. Akanthos und Stageiros fallen ab 88. Im Anfange des Winters Schlacht bei Delion 89 bis 99. Sitalkes stirbt 101, 4. Nach der Schlacht Demosthenes bei Sikyon besiegt 101, 2. 3. Siebzehn Tage nach der Schlacht bei Delion dieser Ort erobert 101, 1. Amphipolis fällt zum Brasidas ab 102 bis 108; die meisten Städte Aktes 109. Er erobert Torone 109—116.

423 f. v. Ch. neuntes Jahr 4, 117, 1. 135, 2.
Ol. 89, ¼. Arch. Iſarchos und Ameinias.

Einjähriger Waffenſtillſtand im Frühling 117, 1, τετράδι ἐπὶ δέκα τοῦ Ἐλαφηβολιῶνος μηνός 118, 9. Zwei Tage vorher (122, 3) fällt Skione ab 120—122; darauf Mende 123. Braſidas und Perdikkas gegen Arrhibäos 124—128. In denſelben Tagen (129, 2) nach Thrake geſchickt erobert Nikias Mende 129, 2—130, und belagert Skione 131. Die Thebäer zerſtören die Mauern der Thespier und der Tempel der Hera zu Argos brennt ab 133. Im Winter Kampf der Mantineer und Tegeaten 134. Verſuch des Braſidas gegen Potidäa 135.

422 f. v. Ch. zehntes Jahr 4, 135, 2. 5, 24, 2.
Ol. 89, ⅓. Arch. Ameinias und Alkäos.

Kleon nach Thrake geſchickt μετὰ τὴν ἐκεχειρίαν 5, 2, 1. Toröne erobert 2. 3. Um dieſelbe Zeit Phäax nach Sikelien geſchickt 4, 1. Braſidas erobert Galepſos 6, 1. Schlacht bei Amphipolis 6—11. Lakedämonier in Heraklea 12. Gleich nach der Schlacht Friedensverhandlungen 14—17. Friede Ἐλαφηβολιῶνος μηνὸς πέμπτῃ φθίνοντος 19, 1. vgl. 20, 1. Kurz darauf (24, 2) Bündniß 22—24.

421 f. v. Ch. eilftes Jahr 5, 25, 1. 39, 2.
Ol. 89, ⅔. Arch. Alkäos und Ariſtion.

Umtriebe der Bundesgenoſſen 5, 27—31. Gleichzeitig Skione erobert 32, 1. Mehrfache Fehden 32—35. Verdächtigungen 35. Im Winter allerlei Verhandlungen 36—39, πρὸς ἔαρ 39, 2. Die Olynthier erobern Mekyberna 39, 1.

420 f. v. Ch. zwölftes Jahr 5, 40, 1. 51, 2.
Ol. 89, 4 u. 90, 1, Arch. Ariſtion und Aſtyphilos.

Im Frühling Verhandlungen der Argeier mit den Lakedämoniern 40. 41. Mißhelligkeit dieſer mit den Athenern 42—43; deren Vertrag mit den Argeiern, Mantineern und Eleern, dreißig Tage vor den Olympien zu Argos ꝛc., zehn Tage vor den großen Panathenäen zu Athen zu erneuern 47, 12. Olympien 49, 1. Im Winter die Heraklesten beſiegt 51.

419 f. v. Ch. dreizehntes Jahr 5, 52, 1. 56, 5.
Ol. 90, ⅓. Arch. Aſtyphilos und Archias.

Gleich im Anfange des Sommers übernehmen die Böoter Heraklea 52, 1. Alkibiades im Peloponnes 52, 2. Fehde der Epidaurier und Argeier 53. Die Argeier gegen Epidauros τοῦ πρὸ τοῦ Καρνείου μηνὸς τετράδι φθίνοντος 54, 3. 55, 3. Im Winter Lakedämonier zu Epidauros 56, 1. Die Athener erklären den Frieden von ihnen für gebrochen 56, 3. Die Argeier gegen Epidauros, πρὸς ἔαρ ἤδη 56, 5.

418 f. v. Ch. vierzehntes Jahr 5, 57, 1. 81, 2.
Ol. 90, ⅔. Arch. Archias und Antiphon.

Auszug der Lakedämonier und ihrer Verbündeten gegen die Argeier τοῦ θέρους μεσοῦντος 5, 57, 1. 57—60. Schlacht bei Mantinea 61—74. Die Karneien 75, 2. Nach denſelben gleich im Anfange des Winters ein Vertrag 76. 77. Bündniß 78. 79. Auch mit den Mantineern 81, 1. Demokratie in Sikyon und Argos, πρὸς ἔαρ ἤδη 81, 2.

417 f. v. Ch. funfzehntes Jahr 5, 82, 1. 83, 4.
Ol. 90, ¾. Arch. Antiphon und Euphemos.

Die Demokratie in Argos wieder hergeſtellt 82. Im Winter Zug der Lakedämonier dahin 83.

416 f. v. Ch. sechzehntes Jahr 5, 84, 1. 6, 7, 4.
Ol. 90, 4 u. 91, 1, Arch. Euphemos und Arimnestos.

Krieg der Athener gegen Melos 84. Im Winter Eroberung 116. Fehden um Ornea 6, 7, 1—3. Zug der Athener gegen Makedonien 7, 3 f.

415 f. v. Ch. siebzehntes Jahr 6, 8, 1. 93, 4.
Ol. 91, ¼, Arch. Arimnestos und Chabrias.

Im Frühling athenische Gesandte aus Sikelien heimgekehrt 8, 1. Zug nach Sikelien *θέρους μεσοῦντος* 30, 1. Erste Unternehmungen 46 bis 52. Zurückberufung des Alkibiades 53. 61. Hykkara erobert 62. Im Winter Rüstungen gegen Syrakus 63. Die Athener treffen vor der Stadt ein 64—66. Schlacht 66—71. Abzug, *χειμὼν γὰρ ἦν* 71, 2. Sie liegen 13 Tage vor Messene, *χειμάζοντες* 74, 2. Syrakusische und athenische Gesandte zu Kamarina 75—88. Die Sikeler 88. Alkibiades zu Sparte 88—93.

414 v. Ch. achtzehntes Jahr 6, 94, 1. 7, 18, 5.
Ol. 91, ¾, Arch. Chabrias und Peisandros.

Gleich im Anfange des Frühlings ziehen die Athener gegen Megara in Sikelien 94, im Sommer gegen Syrakus 97. Kämpfe und Arbeiten daselbst 97—103. Gylippos 104 vgl. 93. Friedensbruch der Athener gegen die Lakedämonier 105. Gylippos erste Unternehmungen 7, 1—8. Am Ende des Sommers Athener vor Amphipolis 9. Im Winter Ankunft der Gesandten des Nikias zu Athen 10. Eurymedon nachgeschickt *περὶ ἡλίου τροπὰς τὰς χειμερινάς* 16, 2.

413 v. Ch. neunzehntes Jahr 7, 19, 1. 8, 6, 5.
Ol. 91, ¼, Arch. Peisandros und Kleokritos.

Gleich im Anfange des Frühlings Einfall der Peloponnesier in Attika 19. Gleichzeitig senden die Athener 30 Schiffe um den Peloponnes 20, und Gylippos kommt wieder nach Syrakus 21. Gefechte zu Wasser und zu Lande 22—26. Gefechte zur See 36—41. Ankunft des Demosthenes und Eurymedon 42. Schlacht bei Epipolä 43—45. Mondfinsterniß am 27 August 50, 4. Seeschlacht und ihre Folgen 52 bis 56. 59 f. Abermalige Seeschlacht 70—72. Abzug der Athener 75. 78—81. Demosthenes ergibt sich 82; so auch Nikias 85. Winter 8, 2, 1. Beiderseitige Vorkehrungen 1—4. Athenische Bundesgenossen zum Abfall erbötig 5—6.

412 f. v. Ch. zwanzigstes Jahr 8, 7, 1. 60, 3.
Ol. 91, 4 und 92, 1, Arch. Kleokritos und Kallias.

Im Frühling Entwürfe der Lakedämonier 7—8. Die Isthmien 9, 1. 10, 1. Kampf beim Isthmos 10. 11. Alkibiades und Chalkideus nach Asien 12. Gleichzeitige Rückkehr des Gylippos 13. Abfall der Chier, Erythräer und Klazomenier 14. Vorkehrungen der Athener 15. Die Teier und Milesier fallen ab 16. 17. Bündniß der Lakedämonier und Perser 18. Lebedos und Erä fallen ab 19. Gleichzeitig siegen die Lakedämonier bei Peiräos und Astyochos erhält die Nauarchie 20. Demokratie zu Samos 21. Die Chier und Astyochos auf Lesbos 22. 23. Die Chier bedrängt 24. Am Ende des Sommers Schlacht bei Miletos 25. Hülfsflotte der Sikelioten 26. Jasos erobert 28. Im Winter Mißhelligkeiten mit Tissaphernes 29. Uebergewicht der Athener 30. Hippokrates führt den Lakedämoniern 12 Schiffe zu 35. Zweiter Vertrag mit den Persern 37. Bedrängnisse der Chier 38. 40. Die Lakedämonier schicken nochmals eine Flotte nach Jonien *περὶ ἡλίου τρο-*

πάς 39. 41. Gefecht 42. Rhodos fällt ab 44. Jetzt und ſchon früher Mißhelligkeiten mit Tiſſaphernes 45. 46. 52. Alkibiades unterhandelt mit den Athenern 47—51. Peiſandros leitet zu Athen die Aufhebung der Demokratie ein 53. 54. Bedrängniſſe der Chier 55. 56. Die Athener unterhandeln mit Tiſſaphernes 56. Dritter Vertrag der Lakedämonier mit den Perſern 58. Am Ende des Winters erobern die Böoter Oropos 60.

411 v. Ch. einundzwanzigſtes Jahr 8, 61, 1.
Ol. 92, ¾, Arch. Kallias und Theopompos.

Im Anfange des Frühlings Derkylidas nach dem Helleſpont geſchickt 61, 1. Ausfall der Chier 62, 1. 2. Sofort fällt Abydos ab 62. 63. Strombichides im Helleſpont 61. Um dieſe Zeit und ſchon früher wurde die Demokratie bei den Athenern aufgehoben 63, 2. Sendung des Peiſandros 64. (Zwei Monate ſpäter Thaſos zum Abfall gerüſtet 64, 2.) Die Vierhundert zu Athen 65—70. Um dieſelbe Zeit Umtriebe auf Samos 73, 1. Befeſtigung der Demokratie im Heere 73 bis 77. Um eben dieſe Zeit Unruhen bei den Peloponneſiern 78. 79. Gleich darauf wird Klearchos nach dem Helleſpont geſchickt 80. Alkibiades auf Samos 81. 82. Unzufriedenheit der Peloponneſier 83. 84. Mindaros Nauarch 85. Alkibiades hält die Athener auf Samos zurück 86. Tiſſaphernes Verfahren 87. Alkibiades beſucht ihn 88. Umtriebe zu Athen 89—93. Seeſchlacht bei Eretria 94—96. Aufhebung der Vierhundert 97. 98. Gleichzeitig ſegelt Mindaros nach dem Helleſpont 99. 101. Thraſyllos und Thraſybulos auf Lesbos 100. Seeſchlacht bei Seſtos 104—107. Alkibiades kehrt zurück 108.

Berichtigungen und Zuſätze.

Zum Text:

Heft I. S. 41, 3 v. u. l. *Λευκίμμη*. — 50, 8 l. *ἡμετέραις*. — 98, 8 l. *ἐφόρων*. — 154, 1 v. u. l. *Πελοποννησίοις*. — 176, 5 l. *Πελοποννησίων*. — 176, 7 l. ὁ für ἡ. — 226, 1 v. u. l. *ξυναπόλλυται*. — 260, 3 l. *τήν*. — Heft III. S. 135, 1 v. u. l. *ἀφροωτέρῳ*. — 144, 7 v. u. l. τε für γε. — Heft IV. S. 3, 4 l. *τοῦτο τοῦ καιροῦ*. — S. 57, 2 v. u. tilge man die Kommata. — S. 178, 14 interpungire man *Κῦβοσάν τε, ἅπασαν ἀποστήσαντες*.

Zu den Anmerkungen des erſten Buches:

1, 1. *ἔρρωντο ἐς*. vgl. 8, 83, 1. — 2, 2. *ἐκ τοῦ ἐπὶ πλεῖστον. ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον* Diod. 1, 36. 63. 15, 34. — 2, 3. *μετοικίας ἐς. μετοικήσεις* Ullrich Beiträge z. Erkl. des Th. S. 174, auch von Schneidewin gebilligt. — 5, 2 S. 10 Z. 13 v. u. l. *τούτων οἷς*. — 6, 3. *ἐς τὸν νῦν τρόπον*. 4, 96, 2: *τὸ εὐώνυμον καὶ μέχρι μέσου*. — 7, 2 S. 14, 5 l. *ἄλλων*. — 9, 1. So. DK. 696: *ἐν τᾷ μεγάλᾳ Δωρίδι νάσῳ Πέλοπος*. — 9, 3. *στρατιάν*, doppelbeutig auch *στόλος* 6,

31, 3. — 10, l. μικρόν. Eu. Andr. 209: ἡ Λάκαινα πόλις μέγ' ἐστίν. vgl. zu 1, 138, 6. — 11, l. τὸ ἔρυμα kann schon wegen des Artikels nur auf den in der Ilias erwähnten Mauerbau bezogen werden. (Schneidewin.) — eb. S. 20, 2. Antimachos. Vielmehr Antilochos. Warum sollten wir aber nicht mit der vollkommensten Bestimmtheit sagen aus den Kyprien? vgl. Sch. Vict. Il. ε, 2. Sie befaßte Thuk. gewiß mit unter dem Namen Homeros. (Schneidewin.) — 11, 2. οὐχ ἁθρόοι. οὐκ ἀθρόοι die Hsn. — 12, 2. ἀποδασμός ist nachgebraucht von Dion. Hal. 3, 6 u. 28. — 13, 2. ὅτε. vgl. ὡς 4, 90, 3. — 34, 2 S. 46, 2 v. u. l. παράγεσθαι. — 40, 4 S. 56, l. l. 2 für l. — 41, 1 S. 56, 15 l. erwiesen. — 43, 2. Die A. zu δέ gehört nach der zu καί. — 44, l. καὶ δίς. vgl. 7, 81, 3. — eb. S. 58, 8 v. u. l. am folgenden; ein Beleg für 3, 49, l. — 48, 3. μέν. Diese A. gehört noch zu § 2. — eb. über die Erg. des ἦσαν vgl. 4, 93, 4; härter 7, 70, 2. — 62, 3. für das erste ἐκεῖ l. ἐκεῖθεν. vgl. 2, 84, 3. — 66, l. ἐς ἀλλήλους. vgl. 1, 79, l. 6, 105, 3. — 68, 3. εἰδόσιν ohne ἔν Dem. 22, 64. 25, 47. — 73, l. Z. 7 l. 6 für 8. vgl. 2, 43, l. 4, 85, 3. — 75, 2 S. 88, 5—9. πᾶσιν — τύχοις gehören zu 76, l. — 76, l. κινδύνων ἐν τίθεσθαι. κινδυνεύοντα θέσθαι Sintenis. Ein, so viel ich weiß, fester Sprachgebrauch würde in diesem Sinne etwa erfordern: τὰ παρόντα ξυμφόρως (εὖ) τίθεσθαι. vgl. 1, 41, 3. 4, 17, 3. 18, 2. 59, 3. 61, 4. 6, 11, 5. (8, 84, 3. vgl. 1, 82, 5.) Her. 7, 236, Eu. El. 648. — 77, 4 S. 91, 3 l. 3 für 4. — 90, 3. μέχρι τούτου ἕως Diod. 19, l. — 90, 4 S. 102, 13 l. 50 für 59. — 93, 3. δύο — ἑπήγον tilgt Schneidewin. — 95, 2. ἡ στρατηγία. vgl. 2, 65, 6. — 97, l S. 108, l v. u. l. 8, 97, 2 für l, 97, l. — 99, 3 S. 111, 5 l. 50 für 49. — 109, l. ἰδέα auch bei Isokrates. — 111, 1 S. 122, 13 l. 6, 64, 5. — 112, 3. τοὺς πολέμους συστρατευσάμενοι Diod. 19, 81. — 132, 4. ἐν τούτῳ. Die A. gehört zu § 3.

des zweiten Buches:

2, 1. δύο. Meine Conjectur bestätigt Vömel im Herbst-Progr. 1846. — 10, 2. ἔλεξεν tilgt Sintenis und liest vorher παρήνει τοιάδε. — 18, 2 S. 183, 12 l. προσωποποιία. — 19, l. ἀκμάζοντος wenn es in der Kraft steht Vömel, den Ausdruck gründlich erörternd im Frühlings-Progr. 1846. — 24, 2. τριήρεις τε ꝛc. τριήρεις τε ἑκατὸν ἐξ ἐποιήσαντο κατ' ἐνιαυτὸν τὰς βελτίστας Schneidewin: das ἑκατόν und μετ' αὐτῶν sei aus 25, 1 eingefälscht. — 29, 2 S. 191, 5 l. φυλῆς für φίλος. 65, 7 S. 237, 16 l. οἰχομένους. — 71, 2 (Z. 7) l. 3. — 84, 2 S. 258, 4 v. u. l. 3 für 4. — 84, 3 S. 260, 2 l. 1, 62, 3. — 93, 3 S. 271, 1 v. u. l. 27, 5. — 97, 3. παραδυναστεύειν Dio C. 53, 19. 66, 18. 75, 14. — ἄλλοις. ἀλλήλοις Sintenis.

des dritten Buches:

4, 3 l. 4. — 7, 2 S. 6, 2 l. 2, 68, l. — 13, 4 S. 11, 9 l. nur noch 5, 6, 4. 7, 4, 7 und an. — 22, 1. ἀντιπαταγεῖν Dio C. 48, 48. — 38, 2. ἀνταποφῆναι. vgl. 4, 87, 4. — 39, 5 S. 37, 3 l. 23 A. l. — 46, 4 S. 48, 5 l. τήν 3, 81, 3. — 51, 3 S. 51, 7 l. 3 für 2. — 65, 2 S. 66, 17 l. 3 für 4. — 68, 1 S. 69, 18 l. zu l, 43. — 82, 7 S. 84, 14 ἀκινδύνως?

des vierten Buches:

63, 3. οὐ περί. vgl. 6, 78, 4. — 68, 2. ἀπὸ τῆς ἐμαυτοῦ γνώμης Dem. 18, 161. — 71, 2. αὐτούς. Die A. gehört zu § l. — 115, 2. οἱ διὰ πλείστου. vgl. 6, 11, 4.

des fünften Buches:

15, 2 S. 15, 13 l. ἐνδεξομένους. — 18, 2 S. 19, 5 l. 59 für 50. — 18, 3 S. 19, 11 l. s. das Wörterverz. S. 280, b für zu 1, 140, 3. — 38, 4. σφίσιν bezieht Arndt de pron. refl. I p. 34 auf βοιωτάρχας. — 39, 2 S. 40, 12 l. ἔαρ. — 41, 2. ἑτοῖμοι. zu 8, 48, 6. — 53, 1 S. 53, 15 l. 49 für 48. — 55, 3. καὶ ὡς. καί ist wohl aus dem vorhergehenden καὶ ὡς eingefälscht.

des sechsten Buches:

2, 1 S. 94, 14 l. ἦσκε. — 11, 4. ἐφίσασθε. zu 2, 60, 3. — 17, 2. αἱ πόλεις eben so 7, 13, 2. 25, 7. 32, 1. — 31, 4 S. 130, 16 l. 3 für 2. — 32, 2 S. 132, 2 l. 50, 3 für 32, 2.

des siebenten Buches:

40, 4 S. 38, 2 l. dieses für jenes. — 41, 3 S. 39, 4 l. Hsn. — τροπαῖα. — 42, 6 S. 41, 2 l. 67 für 68. — 48, 3 E. αὐτῶν. Die A. gehört zu § 4. — 52, 1 für ναυσὶν l. ἀντανῆγον ναυσίν. — 66, 2 S. 66, 5 l. 1 für 2. — 80, 3 S. 84, 2 v. u. l. 48 für 47. — 87, 5 S. 91, 1 v. u. l. 64, 3.

des achten Buches:

5, 5 S. 97, 4 l. 5, 3 für 14, 2. Die letzte A. gehört zu β, 1. — 55, 1 S. 138, 3 l. 2. 3 für 3. — 68, 2. Die erste A. gehört zu § 1. — 107, 2 S. 187, 4 l. 52 für 57.

Verzeichniß

der für die Namen der Herausgeber, Erklärer und Ueberſetzer gebrauchten Abkürzungen.

Abr. für Abreſch. — Ac. für Acacius von Enenkel. — Ar. oder Arn. für Arnold. — Ba. für Bauer. — Bd. für Bredow. — Bk. für Bekker. — Bl. für Bloomfield. — Dr. für Duker. — Ds. für Neophytos Dukas. — Gb. für Gottleber. — Gö. für Göller. — Hk. für Haacke. — Hl. für Heilmann. — Hudſ. für Hudſon. — Kiſt. für Kiſtemaker. — Kr. für K. W. Krüger wo in frühern Schriften Gegebenes mitgetheilt wird. — Pp. für Poppo. — Ps. für Aemilius Portus. — Sch. für Scholiaſt. — St. für H. Stephanus (Etienne). — Va. für Valla.

Nachwort.

Häusliches Unglück, statt einer vorgenommenen Reiſe mir zur Erholung beſchieden, verhindert mich hier noch manches Einzelne und Allgemeine ausführlicher zu beſprechen. Dies Alles und mancherlei Zuſätze ſeien für ein eignes Bändchen aufgehoben, das beſonders über Schwierigkeiten die bei der Erklärung meinem Zwecke gemäß kurz abzuthun waren genauere Erörterungen liefern wird. Berlin am 5. Juny 1847.
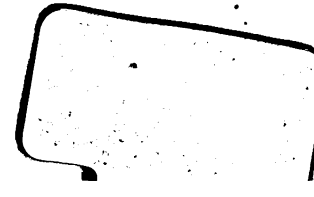
Gedruckt bei C. Feiſter.